शान्तकुटी-वैदिकग्रन्थमाला

तस्यां च शास्त्र्यादिविरुदलङ्कृतेन

विश्वबन्धुना

कर्मिष्ठसंघघटकानां लम्भितप्रौढिविशेषाणामुपत्रिंशानां विदुषां सहयोगतश्च
परामर्शकसंघघटकानां नानादेशीयानामुपत्रिंशानां
विपश्चिदपश्चिमानां सन्निर्देशतश्च

संपादितायाम् अयं

७मो ग्रन्थः

होशिआरपुरे

विश्वेश्वरानन्द-वैदिक-शोध-संस्थानेन प्रकाशितः
२०१३ वि०

THE SHANTAKUTI VEDIC SERIES

Edited
with the co-operation of a Staff Organisation of about thirty specially Trained Scholars and under the general guidance of an inter-national Advisory Board

By

VISHVA BANDHU, *Shastri, M. A., M.O.L., O.d'A. Fr.*

VOLUME VII

HOSHIARPUR
Published by the V. V. R. Institute
1956

The Shantakuti Vedic Series, Vol. VII.

A VEDIC WORD-CONCORDANCE

Being a ***universal vocabulary register*** of about **500** Vedic works, with complete textual reference and critical commentary bearing on phonology, accent, etymo-morphology, grammar, metre, text-criticism, and ur-Aryan philology

In five Volumes, sub-divided into fifteen Parts

By

VISHVA BANDHU

Director, the Vishveshvaranand Vedic Research Institute and the D. A.-V. College Research Department, formerly, Principal, Dayanand Brāhma Mahāvidyālaya.

With the immediate assistance of

BHIM DEV, RAMANAND & AMAR NATH

Vol. I in Five Parts

(Saṁhitās)

PART III

च-न

Pages I-IV and 1283—1872.

HOSHIARPUR

PUBLISHED BY THE V. V. R. INSTITUTE

1956

वैदिक-पदानुक्रम-कोषः

स च

संहिताब्राह्मणोपनिषत्सूत्रवर्गीयोपपञ्चशत [५००] वैदिकग्रन्थस्थ-सकलपदजात-संग्रहस्वरूपः

प्रतिपदप्रतियुक्त-श्रुतिस्थलसर्वस्व-निर्देशैः समवेतश्च यथासंगत-तत्तन्नवपुराणवेदाङ्गीय-

विचारसमन्वितटिप्पणैः सनाथितश्च

संभूय पञ्चदशखण्डात्मकैः पञ्चभिर्विभागैर्व्यूढश्च

सन्

दयानन्दब्राह्ममहाविद्यालयीयाचार्यपदप्रतिष्ठितपूर्वेण, विश्वेश्वरानन्दवैदिकशोधसंस्थानस्य

च दयानन्दमहाविद्यालयीयाऽनुसंधानविभागस्य च संचालकेन

सता

विश्वबन्धुना

भीमदेव-रामानन्द-अमरनाथशास्त्रिणां

नान्तरीयेण साहाय्यकेन

संपादितः

अयं च तत्र

(सांहितिकस्य)

पञ्चखण्डात्मकस्य १मस्य विभागस्य

३यः खण्डः

च–न

पृष्ठानि I-IV च १२८३–१८७२ च

होशिआरपुरे

विश्वेश्वरानन्द-वैदिक-शोध-संस्थानेन प्रकाशितः

२०१३ वि०

Printed and bound at the V. V. R. I. Press, Hoshiarpur.
First edition, first issue, 1956. Quality III, 250 Copies.
Price Rs. 20/-.

होशिआरपुरस्थे वि. वै. शो. सं. मुद्रागृहे मुद्रितो बद्धश्च ।
प्रथमं संस्करणम्, प्रथमः प्रकाशः, २०१३ वि. । ३य कोटिः, २५० प्रतिकृतयः ।
मूल्यम् २०) रु. ।

Prepared and published under the patronage of the Governments of the Indian Union and the States of Panjab, Jammu-Kashmir, Himachal, Uttar Pradesh, Bihar, Assam, Orissa, Madhya Pradesh, Bombay, Mysore, Keral and Madras, the former Princely States of Hyderabad, Travancore, Baroda, Indore, Kolhapur, Sangli, Patiala, Nabha, Jodhpur, Bikaner, Ider, Alwar, Udaipur, Shahpura, Sirmur and Keonthal, the former Princely Estates of Awagarh and Vijayanagaram, the Universities of Panjab, Poona, Andhra and Calcutta and the Trusts and Charities of Swami Vishveshvaranand, Shri Vishva Bandhu, Shri Moolchand Kharaitiram, D.B. Krishna Kishore, Shri Dhani Ram Bhalla, Shri Jai Dayal Dalmia and other donors.

अथ

वैदिक-पदानुक्रम-कोषे

सांहितिके प्रथमे विभागे

तृतीयः खण्डः

च

च[a] ऋ १, २, ५; ६; ⌊७ (५,६४, १; ७, ६५, १)⌋; ७,४; ८, ५; १०; १०,⌊४; १०,१४१, ६⌋;५; १२, १०; १३, १; ६; १४, १ ; १५, ⌊९; १०,१४,१४⌋;१७,६;⌊१८; ४, ३७, ६⌋; २०, ५; २२, १३; २३,⌊२०; १०,९,६⌋; २०;⌊२१; १०,९,७; ५७,४⌋;⌊२२; १०,९, ८⌋; २४, १^{२}; २; २५, ⌊११; ८, ६३,६⌋;१९;⌊२०^{२};५, ३८,३^{२}⌋; २६,५; ८; २७, ३; २८,३;३१, ७; ९; १२ ; १७; ३२, १३^{२}; १४; १५; ३३,७; ३४,३; ⌊१२; ११२, २४⌋; ३५,२; ११; ⌊११; ११४, १०⌋; ३७, ६^{२}; ४०, ६; ४२, ९; ४७, १०; ४८,३; ५०, ११;५१,८; ५४,८; ११^{२}; ⌊११; १०, ६१, २२⌋; ५७,५; ६०,२; ६१,४;१४^{२}; ६२,३; ७०, २-४; ७१,८;७२,६^{२}; ७३,७^{३};८; १०; ७४,१;६;७६,४^{२}; ७७, ४; ८०, १३;१४;८४,२;⌊२(८,१७,४)⌋; ५;२०;८६,⌊४; ४,४९,१⌋; ८८, ४;९१,६; ९२,⌊१३^{२}(४,५५,९) ९,७४, ५^{२}⌋; ९४,५; १४; ९६, १^{२};२;७^{६}; ९७,२; ⌊३; ५,१०, ६⌋; १००,१; १५; १८; १०१, ६^{२}; १०२,१^{२}; ७; १०; १०३, ⌊२; २, १५, २⌋; ७; १०९, ६; ११२,६; २३;११३,१०;११४, २^{२};६;१०^{२}; ११५,⌊१ (४,१४, २)७,१०१,६⌋;११६,११;१८^{२}; ११७,१०^{२};१८;१२०,४^{२}; ९^{२}; १२;१२३,१२^{२};१३;१२४,⌊१२; ६, ६४, ६⌋; १३^{२}; १२५, ४^{४}; १२७, ८; १२८, ५; १२९, १; १३२, ४^{२}; १३५, ४; ⌊७; ४, ४९,३; ८,६९,७⌋; ७; १३६,२; ⌊७; ८, ४७, ९⌋; १३९, ३; ८^{२}; १४०,६; १२^{२};१३; १४१, ११; १३^{२}; १५३, ४; १५५, १; ६; १५६, १; ४; १५७, ५^{२}; १५९, ३^{२}; १६०, २;३; १६२,६; १२; १४^{३}; १६३, १३; १६४, ११; १९;२२;⌊३१^{२}; १०,१७७,३^{२}⌋; ५१^{२};१६५,१२;१६६,३; १६७, १०; १६८,३^{२}; १६९,४; १७४, १; ३; १७८,२; ३; १८०, २; १८३,⌊३; १८४, ५; ६,४९,५⌋; १८४, २; १८५, १०; १८६,३; ११^{२};१८८,५^{२}; १८९,२;१९०, ३;४; ७; १९१, ८; २,१, ⌊२^{२}; १०, ९१, १०⌋; १५^{३};⌊१६; २, १३⌋; १६; २,१२; १३;५,७;६, ८^{२};७,२; ११,३; १४; १३,६^{२}; ७^{३};८;१२^{२}; १४,४;१५,९; १९, १; २; ६; २०,३^{२};४; ७;२३,३; ⌊१९; २४,१६ (३५,१५)⌋; २४, २;१४; २५,२^{२}; २७,१०^{२}; १२; २९,२^{३};३;३१,५[b]; ३२,३; ३३, १३^{२};३५,६;८;३६, ⌊४; ५,२६, १; ६, १६, २; ८, १०२, १६⌋; ४१,११; १९; ४२,१; ४३,१^{२}; ३,१,१०^{२}; ⌊१५(५४,१)⌋; १५; २,१;३,४;६-८; ६,३;९;९, ⌊९; १०,५२,६⌋;९; १२, ८; १४,४; १५,३^{२}; १७,५^{२};१९,३; २०,३; ⌊५; १०,१०१,१⌋; ५^{२}; २२,३; २५, ४;३०,१८; ⌊२०; ५०,४⌋; ३१, १९; ⌊२१; १०,१२०,८⌋; ३४,८;३७,१;७;४०,८; ९;४२, ७;४३, ४; ४६, २^{२};५२,२;३^{२}; ५३, ३-५; २०^{२}; ५४,११; ५५, ११^{२}; १२^{२}; १९; ⌊(१, ७३, ३) २१⌋; ५८,७; ६०, ४; ६; ६२, ⌊९; १०,१८७,४⌋; १४; ४, १, ⌊१७; ६,५१,२; ७,६०, २⌋; २, २;३^{२};११^{३};९,५; १६,१९;१७, ११;१८,४; १९,८; २०,२;२२, १; ⌊३; ६,३२,४⌋;४; २६,१;७; २८, ५; २९, ३; ३०,१९; ३२, १६^{२}; ३४,६; १०; ३५,२; ३६, १; ३८, ५^{२}; ४१, ⌊६;१०,९२, ७⌋; ४२,३; ४७,⌊२; ५,५१, ६ (८, ३२, २३)⌋;३;५०, १०; ५१,११^{२}; ५३, ७; ५४, ३^{२}; ५, ३,५;४,⌊(१,११)४⌋;७,१;९,६; १०,३;६;७;११,⌊५; १०,१२०, ९⌋;१५,४; १६,५; २५,३; २७, २^{३};२८,२;२९,६;३०,३;३३,५; ⌊५;७,३०,४⌋; ६;३७,३;४०,७; ४१,१४;१५;४३,१०; ४४,३^{२}; १२;४८,३; ४९,१; २; ५०,२; ५१, १४^{२}; ५२,३; ⌊४; ६,१६, २२⌋;५५,८^{२};६०,७;६२,८;६४, ४;५^{२};६;६५,६;६६,६;६८,२^{२}; ७२,३^{२};७७,२; ७८,५; ६^{२};८२, ९;८३,⌊९; ८,४९,७ (५०,७)⌋; ८७,२; ६,१,९; ११;८, ७^{२}; ९, १^{२}; १०, ५^{२}; १५,८^{२}; १६, ३; १७; २२; २३; १७, १४^{२}; १८, ८-१०; २१,९; २२,८; २४,५^{२}; ७; १० ; २५, १; २८, २; ३^{२};

---

a) समुच्चयार्थे अव्य. । व्यु. ? ।

b) पाठः ? *स्थातुस्तद् व॒यः> नैप्र. °तु॒च्छौं व॒°> °तु॒श्च व॒°> (च इत्यनेन निपातेन संभेदात्) यनि. (तु. य॒द् इत्यनेनोत्पादितायास्त॒द् इत्यस्याऽऽकाङ्क्षायाः प्रकृते अन्यथा दुष्पूरत्वम् ⌊वा. कृते तु. सस्थ. टि. उप √स्तॄ> उप-स्ति॒र्- >-स्तिरे, त्रि॒-वयस्- >-याः⌋) ।

२९,६; ३१, १; ५; ३३, ३; ५; ३४, १^{३}; ५; ३६, २; ३७, ४; ३८, ३^{२}; ४; ५; ४३, २; ४४, १७; ४५, ४; ४६, ७; ८; [९^{२}; ९,३२, ६^{२}]; १२; ४७, २;१०; २१; ४८, १; ८; १०;१३^{२};४९, १३; १५; ५०,१; ६; ११; ५१, २; ५२, १४; १५; ५४,२; ५६, ५; ६^{२}; ५७, ५; ६०,१२; ६१, १४; ६३, ८^{३}; ९; ६५, ५; ६६, २; ६८, ४^{२};[४ (१०, ९३,१)]; ५; ६९,१; ८; ७०,५; ६^{२};७१, २^{२}; ७२,१; ७५,५;११^{२}; १९^{a}; ७, ३, ७;[१०; ४,१०(६०,६)]; ४,१; ५^{३}; ७, ५; १५, ८; ११; १२^{२};१६,५; ६;९^{२}; १७,४;१८, ६; १०; ११^{२}; १४; १९^{३}; १९, ४; ५^{२}; १०^{२}; २०, [१०; २१, १०];२२,९; २४, १^{२}; २५, ३; ३१, ५; ६; ३२, [६; ८, ३१, ५];३४;३३, ६; ३६, [(३, ५९, १)२];५; ७; ४०, २^{३}; ६; ४२, २; ४५,१^{३}; ५०,२; ४; ५१,३^{३}; ५२,३;५५,६^{२}; ५९,१; ६^{२};[(६, ५०,७)६०,२; १०,६३,८];६२, २;६४,४; ६५,२^{३}; ६६,९; ११; १३;१७; १८;६७,[१०;६९,८]; ६८,१;७२,३;४; ७७,५^{२}; ७८, ५; ८१,२; ८३,१^{२};६^{२}; ८६,१; ८८,३; ८९,५; ९१,२^{३}; ९२,३; ९६,३; ९७,१; [१०; ९८,१०]; ९९,५^{२};१०४,१०; ११^{३};१२^{२}; २५; ८,१,१; ३;६; १४; २२^{२}; २, ४; २९; ३०^{३};३३;४,११;५, १२;६,१२;१८; २८; ११,१०^{३}; १३,[(७,३)२५(५४,७; ९,६१, १५)];१४,९; १५,३;५;८; १६, २; १२^{३}; १८,१५^{२}; १९, २३^{२}; २०,१८;२१,६;१२;२३,३;२४, १२; २०; २९;२५, २; २७,२; ३०,२^{३};३१, १^{२}; ३३,१३; ३४, १५; १६; ३५,[१-२१];[१०^{२}-१२^{२}];१०^{३};११^{३};१२^{३};३७,५^{२}; ३९, ४^{२}; ५; ९^{२};४१, [२; १०, ५७,३];४५,२५;४७,४;५;१२^{२}; १४^{२};१६^{२};[१८; १०,१६४,५]; ४८,२; ५३,१;४^{२}; ६०,७;११; ६१,१;८;१७^{३}; ६२,११^{२}; ६३, २; ६८,४; ७१,१५; ७४, १०; ७८, १; [८; ९,४, २; ५५,१]; ७९,५; ८०,१०;८१,९; ८२,१; ४; ८३,२; ८९,६; ९१,६; ९२, २;४;१०;१३; १७;९४,८; ९७, १; १०; १३; १४; १००,२; ९, १, १०;४, १^{३}; १९,२; २३,७; ४७, २; ५८, ४; ६१, ९; ६३, २; ६५, १०; ६६, १९; ६७, २१; २५; ७०,३^{२};७२,८; ७८, ५; [(७,७७,४)५]; ७९,१; ८१, २;८६,९^{२}; २९;[२९; १००,९]; ४२^{२}; ८९,१; ९५,३^{३}; ५; ९७, १८^{२};४२^{b}; ४३; ४४^{३};५४;९८, १०;१२; ९९,३; १००,[२(१०, ८३,७)]; [५; १०, ८५,१७];९; १०६,३; १०७,२४;२५; १०९, २; ५; ११०, [(२, १७,४) ९]; १११, ३; ११३, १०^{३}; ११^{३}; ११४, ४; १०,३,७; ४, ७^{३}; ५, ७^{२}; ७,७; ८,६; ९, ३; १०,४; १३; ११,२; ८; १४,३^{२}; ७;९; ११^{२}; १५,३^{२};१२^{३}; १६,२^{२};६; ७;११; १७,६^{२};११; १३; १९, ७;२०,८; २२,६^{२};१५; २३,७^{२}; २५,११;२६,४^{२}; ६^{२}; २७,१०; २०; २२; २९,५; ७;३०,५; ६; १२^{३}; ३२,९; ३४,५; ११; ३६, २^{२};३७, २^{२};४;९^{२}; ३८,४;३९, १०; ४०, ९; ४८,३; ४९, २^{३}; ४;८;५०,१; ४; ५;७^{२}; ५१,८^{४}; ९; ५२, ६; ५४, ३^{२}; ५; ५८, १२^{२}; ६१, २३; २४^{२}; ६२,१०; ६४, १४; १६; ६७, ३; ७४, ३^{२}; ७७, ८; ८२, ७; ८३, ३; ८४, ५; ७; ८५, ४१^{२}; ८६, २०^{३};८७,३;८८,१५;९०,२; ३; ८; १०; १३^{२}; ९१,३^{२}; ५; ६^{२}; ९२, ३; ९३, ९; १५^{२}; ९७, १; १०^{c};१५; २०; २१^{२}; १००,६; १०१, ३; १०४, ८^{२}; १०७,४; ८; १०८, ३; ९-११; १०९, ३; ११०, १-३; ११३, ९^{२}; ११४, ५; ६^{२}; ११५,१; ९^{२}; ११६, ७; ९;१२०, २^{२}; ७;९;१२१, ५;९; १२४, ५; १२६, २; १३३, ५; १३६, ५; १३८, १; १३९, २; १४१, ३; ५; १४२, ८; १४६, ५;१४८, १; १५७, १^{२}; १५८, ४^{२};१५९,६;१६१,५;१६५,३^{२}; १६७, ४; १७३, ५^{३};१८१,१^{२}; [१-३]; १८९,१;१९०, १^{२};३^{२}; खि १, २, १०; ३,७^{२}; ५,५;७, ६;८,३; १०,४; ११, ८; २, १, २;४; ७;२, ३;४, २^{२};६, ६-८; १२; १८; ६^{२}, १६; १८; २२; २६^{२}; २८; ६^{३}, २८; ७, १; ४; ८,१; ३; १२,१^{४}; २^{५}; ३^{५};१४, १०; ३,४, ४;५, १; ४^{२}; ७, ५; १०, ६^{२}; १०^{२}, १^{४};३;४^{३}; ५-७;

a) पामे. क्लै पृ ८७८ c टि. द्र. ।

b) सपा. च <> नः (तां १५, १, ३ च) इति पामे. ।

c) सपा. च <> चिद् इति पामे. ।

८[२]; १६; १९[२a]; १२, १[२]–३[२];
१३,१; १५, ७[२];८; १२[२]; १३;
१४;१७[२];२१[२];२७[२];३०;३१[२];
१६,७[३]; १७[२], १[२]; २;३[३]; २२,
१[२]; ३; ४,२, १०; ११[२];४, ३;
५, ४; ५; ६[२]; १२; १५[२]; १७;
१८[२]; १९[३]; २०[२]; २३[२]; २७[३];
२८[३];३०; ३२-३४; ३७;६, ३[३];
९; ७[२], २; ८, १[२]; ३; ९;९, २;
५;६; ११, ३;७; ८[३];१०[b]; ११;
१२[२]; १२, १; २[२]; ५, १, १[२];
२, २; ५[१६]; ७[१६];६, २[२]; ५; ७,
१, ५[२]; २,९;११[३]; ३,११;४,८;
१०[२]; १५[३]; १६[२];८,१;१२,१[२];
४[२]; ५[२]; १३,३[२]; ४[२]-६[२]; १५,
९; १५[२]; २१,२; ७,७,३[२];६[४];
७[५];१०[४]; खिसा ३, ३;४; १८,
२१; २०, २[२]; ५[२]; ६; २६,
१६; १९; २०[२]; २१[२]; २९,८[२];
९[३]; २६; २९; ३१, ११;
३३, ७; १०; ११; १३[२]; १७[२];
१९; २०; मा १, २५; २६[२];
२७[६]; २,१४[४]; १५[२];१८; १९;
२५[३]; ३, ६†; ११; ४४; ५०;
५३†; ५४; ६, १७[५]; २२;२६[२];
७,५;४२†; ८,१३[२]; १९; २६[२];
३२†; ३५[२]†; ३७[२]; ५५[२];६०;
९,९[३];१९;२४;२५;२६†;२७†;
१०,१६[२];†; ‡[c]; ११,१७;२९;
३०[२]; ४१‡[d]; ५२†; ५३; ६८;
७७;८०[२];१२,३८;३९;४५[२];†;
४९†; ६८†; ७१; ७२; ७५†;
८४†;८९†;९४[२]†;९५†;१००;
१०२†;१०४;१३,२;३[२]; ५[२]†;
६; १५†; २०;२५[२]; ३२; ३४;

२९;४६†;१४, ६[२]; ११; १५[२];
१६[२]; २७[२]; ३१[२]; १५, १०[३]–
१४[३]; १५[५]–१९[५]; २३†; २९†;
५४[२]; ५७[२]; १६, ५[२]; ६; ९;
१७; २२[३]; २३[४]–२७[४]; २८[७];
२९[८]–४०[८]; ४१[६]; ४२[८]–४५[८];
४६[७]; ४७; ६३[२]; ६४–६६; १७,
२[१७]; ८†; ९; ३१; ५०; ५२;
५९;६२[२];६४[२];७३;८०[६]–८३[६];
८४;८५[६];८६[२];१८,१[१२]–१४[१२];
१५[८];१६[१२]–२२[१२];२३[५];२४[३२];
२५[२२];२६[१०]; २७[८];२९[६];६१[२];
६३–६५; ६८; १९, १०; २८;
३८†; ४३†; ४७; ५६[२]†;
६५†; ६७[४]; २०, ५; ८; १९;
२२[२]†; २४[२]–२६[२]; २८; ३४;
४९†; २१,१†; १३;६१[३];२३,
१३; २४[२]; २५[२]; ३४[२]; ४२;
२४, १[२]; ३०[२]; २५, २९; ३५;
३८[३]; ४६[५]†; २६,१[८];२[३]; १४;
१५†; २२†; २७,२[४]; ३; १५;
२७†; ३३[६]; ४२†; ४५[२]; २८,
१३; †२९, ३[४]$; २४; २५;
२६; २८;४२; ४८[२]; ३०,२२[८];
३१, २†; ३; ६†; ८†; ९†;
१२[२]†; १७; २२[२]; ३२, ६†;
८[३]; ११;१४;१५[२]; १६[३];†३३,
७[२]; ११; २३; २९[२]; ३५; ४३;
५७; ३४, ३; ८; ९; १३†;
२७[२]†; २९†;३१; ३३[२]†; ५५;
५८†; ३५, १२; १६; ३६,१६;
२३;२४; ३७,१७[२]†; ३८,२१[४];
२३; २६; ३९, ७[६]; ४०,१; ३;
६; ११[२]; १४[२]; का १,९,३;४[२];
५[६]; २, ३, ८; ९[४]; ४,१; ६;५,

२; ६, २[२]; ३,१, ६†; ३,२८[२];
५,१; †७, ३;४;९,५; ६;६,५,
४;५†; ७,२, २; ८,१०, १[२]†;
११, २[२]; १२,१†; १७,१†;९,
२,२†;३,५; ४,४[२]; ५,५†; ७,
२[२]; ९; १०, २, ६[३]; ५, २; ३;
५†; ७†; ११, ५, ७[२];†; ‡[c];
१२,२, ६; ३, २; ३[२]; ४,४‡[d];
५,३†; ४;७,३;१२;१५[२]; १३,
३,९;१०;†४,१;५; ५,७†;१०;
११; †६, २; १०; १५; २०[२];
२२;७,१†; ३;१४,१,२;३[२];६;
२, ५; ११[२]; ३, ६†; ८;४,२;
९†; १५,१, ५[२]; ४, १; ३[४]; ८,
५[२]; १६,३, ३[३]; ६[३]; ९[३]; १२[३];
१५[२]; ४, १[४]; २; ३[४]; ४; ५[४];
६; ७[४]; ८; ५,४†; ६, ६[२]; ७,
१[२]; १७, १, ५[२]; ९; २, १; ३,
१[३];२[४]–५[४];४,१[४];२[७]; ३[८]–५[८];
५,१[८]; ३[८]; ४[८];६,१[८]–४[८]; ५[६];
७, १[८]-४[८]; ८, १; १७[२]; १८[३];
१८, १, २[११]; ३[६]; ९†;
१०; ३, ७†; ५, १; ३; १०†;
१३[३]; १५[२]; ६, ९;७, १[६]–४[६];
५;६[६]; ७[२]; १९,२, १[१२]–३[१२];
४[१४]; ३–४, १[१२]–४[१२]; ५,
१[१२]; २[१२]; ३[८]; ६, १[१२]–३[१२];
७,१[१२]–३[१२];४[११]; ५[५];८, १[३२];
२[२२]; ३[१०]; ४[८]; ९,४[६]; २०, ४,
४[२];६–८; ५, १; २१,१, ९,२,
१७; ३, ९†;१४; १८;†४,७[२];
१५; १८[२];७,४; २२, १,४; ७[२];
२,१[२]–३[२];५; ३, ३; २३,१,१;
२,२; ६,१४[३]; २५,४,२; ६,४[२];
५[२]; ७, २[२]; ८;४; २६, १, २[२];

a) सकृत् च एव इत्यस्य स्थाने सपा. खिसा १८, २० मुन्त्रम् इति पाभे. । b) सपा. खिसा ३३,९ वा इति पाभे. ।
c) सपा. सूर्यः च<>सूर्यस्य इति पाभे. ।
d) सपा. ऋ ८,२३,५ विशिष्टः पाभे. ।

६,५[२];२७,१२, ६; १३,४; ७[३];
१५, १[५]†; २८, १, १;३[३]; २९,
१,२[४]; ३;२,५;३,४†;६[८]; †४,
१; ४;†५, १; ११; ६,१[२];३०,
२,२; †३१,१, ३[४]§; २,७;८[२];
३, १३; ४,१; २;४; †३२, १,
७[३];११;२,६; १२[३]; ३,६; १४;
५,३;†३३,१,३§;७;२१[२];२३;
२५; २, २[२]; १८; २१; ३४,४,
४[८]; ३५, †१, २; ३; ६; ८; ९;
१२[२]; २, १; ६[२]; ३, ५[३]; ८;
११; १२[२];४, ११; १४†; ३६,
१,१६; २३; ३७,३, ४[३]†; ३८,
५, ४[४]; ६; ६, १; ३९, ५, १[६];
४०, १, १; ३; ६; ११[२]; १४[२];
तै १,१, ९,१; २[२]; ३[२]; १०,२;
१३,१[२]; २; १४, ४†; २,५, १;
३,१,१; ९, २; ११, १; १३,१;
†१४, ६[२];८[३]; ४,३,१; ११,१[२];
१४, १[१२]; २९, १†; ३८, १[२]†;
४३,१†; ४४,२; ४५, ३; ५,२,
५[२]¶; ३,१†; २; ४,४[२]¶; †५,
१; २; ३[२]; ¶९,१; ५[२];१०,१[२];
२;४; ६,१,१; ४,२[२]; ३;६,२†;
¶७, २[२]; ३[२]; ८, ३[१०]¶; ¶९,
१[६]; ३[७]; ४[७]; ७, ४, ३[४]¶; ५,
२[२]¶; ८, ४; ९, १[१२]; १०,
१[२]; २; ३[२]† ; ८, ५, १[२]; २†;
३†; ९, २[२]¶ ; १२, ३†; १३,
२[१२]; १४, १; २२, ४[४]†; ¶२,
१, ४, ३; ५, ४[२]; ९, २[४]; ३[२];
११, ६†; २, ९, १[२] ; २[२]; ३[४];
१० , १[२] ; २ ; ११ , १[२]-३[२] ;
१२,४[२]§; ८†; ३,१,३[२];४[२]; २,
२[२];७[२];३,२[४]; ७,४;८,२[२]; ११,
२[२]; १४,२†; ६§; ४, ४,१; २;
५,१§; १०, ३[२]; १२, ७; १४,
५†;५,३,१[२];२[४];४,२[२]; ६,४[४];
६[२]; ८, ३[४]; ९, ४[२]§; ११, २[५];
३[२]; ४[२]; ९[२]; ६,१, ६[२]; २,२[२];
३, ३[२]; ७,५[२]; ८, ४[२]; §९,६[४];
८[३]; ११, ४†; १२, ३[२]†;
५[२];†;‡[a]; ३,१,४, १¶; २[२];४;
७, ३[४]¶;८, ३[२]†; १०,३[२];११,
६†; ८[२]; २,४, ४; ५,५[४]; ६,१;
७, १[४]; ८,२; †११,२[२]; ३[४];३,
१,१[४]; २[२]; ५,२[२]; ७,३¶; १०,
२[५]; ११,१†; ३;४;४, ¶१,१[२];
२†;३[२];४,१[१२];७,२; ३;८,५¶;
९,७[२]¶; †११,१-४; ६;५,¶१,
२[२];३[२];३,१;४,२; ३[२]¶; ४[२]¶;
६,२; ९,१[२]¶; १०,२[२]¶; ११,
३†; ४, १,२, ३; ३,१[२]; २; ४,
१†; ५,१†;२; ७,१[४]; २; ८,२;
५†;९,२;१०,१‡[b]; २;३[२]; ११,
२[२]†; †२,३,३[२]§; ४,१; २; ५,
६[२];६,१;३; ४;५[३];७,१;८,२[३]§;
३[३]; ९, २§; ३; ५[२]; ६§; ११,
१; ३, ६, १; १०,३[२]; ४,२,३[३];
३,१[११];२[९]; ३;†४,१; ४;५,२[६];
८,१[२]; ११,१[१२]; २[१०]; ३[५]; ४[८];
५,१,२[३]; ३;२,१; ३,२[९]; ४,१[८];
२[९]; ५-६, १[२०]; २[१०]; ७, १[२०];
२[१२]; ८,१[१८];२[१२]; ९,१[२०]; २[८];
†१०,२[२]; ३[३]; ११,२[३]; †६,१,
३[२]†; २, २†; ३, १[३];४[४];५,४;
५[१२]; ६[१६]; †६,२; ४[२]; ७,५†;
८,२†; ९,१[३]†; ७,१,१[१३]; २[१३];
२,१[१७]; २[२१]; ३, १[१७]; २[१६];४,
१[१७]; २[२१]; ५,१[१७];२[१५];६,१[१७];
२[२३]; ७, १[१७]; २[११]; ८, १[२२];९,
१[२०]; १०, १[१७]; २[३]; ११, १[१७];
२[२४]; १३,४;५; १५,१;३; ¶५,
१,१,४[२]; २,२[२]; ३,५[२]; ४, ३[२];
५[२]; ५, १§; ८[२]; १०, १; ५[२];
११,१[४];२,२,३[२]; ४,१[२]; ५,१[२];
२[४];३[४];७,२[२];३[२]; ८,१[२];२;३§;
६†;९,५[२]; १०,३; ११, १[२]§;
१२,१§;३,४,७; ५,२[२]; ७,३[६];
४[४]; ८,३; १२,२; ४,१,४[२]; २,
२;३,१[२];२[२]; ४,२[२];३[२]; ५,२[२];
६, ६[२]§; ७,६[२]; ८,२[२]§; ३[२]§;
४[६]§; ५[६]§; ६[६]; ५, १,४[२]; २,
६[४]; ७[२]; ४,४[३]†; ६,२[२];९,२[२];
५[३]; १०,१[३]; ३[२]; ५§;७; ६,१,
४† ; २, १[२] ; २[२]; ३[३]; ४; ६;
३, ४[२]; ८, ५; ६; ९, २[६]; ७,३,
१[४]; ४, ३§; ५, ५[२]; ६[२]; §७,
२[३]; ३; ९, २[४]; ३[२]; २५, १[२]§;
¶६, १, ३ , ४[२]; ६, १[२]; २[३];
३[३]; ४[२]; ७, ३[२]; ८, ४[३]§;२,१,
४[२]; ७[२]; २,५[२]; ३, १[२]; ५, ४[२];
६, २[२]; ३[४]; ७, ४[३]; १०, २[३]§;
११,२[२]; ३,१, ४[४]; §९, २[२];३;
१०,३[२];४,१,५[२]; २-३,४[२];§६,
२[३];३[३]; ७,३[२];८,२; ३;१०,४[४];
५, १, ४[२]; २,१[२];८,१[२];६,७,३;
८,४[४]; १०,२[२]; ¶७,१, १,१[६];
६[२];३,२[३];४, १[२];३[२]; ५,२;३[४];
५[२];६[२];६,२[४]-४[४];७†;१८,२§;
२,१,३[२];५,५[२];३,१,३[२]; ३,१[२];
२[२];४,१[४];५,१[२];२[२]; ९,१[६];११,
३§; १३, १; ४, ५, १[२]; ७,३[२];
१०,२; ११,२; ३[२]; १५, १[२]†;
१९, ३[२]§; ४†; ५, १, १[२];
२; ४[४]; २, २[२]; ७, १[२]; ९,
३; ४; १५, १; २४, १[२]†;
मै १, १, १०[३]; १३[२]; २, ३;
१०[२]; १३-१५; १८; ३, १; ५;
२१†;२४[२]†; २७†; २८; ४,३[३];
७[६]¶; ८[७]¶; १०[६]; ¶[४];११¶;

a) सपा. ऋ १०,१६,११ इद् इति पाभे. ।

b) सपा. च<>चिद् इति पाभे. ।

१४[१६]¶; ५, १[४]†; २;४[१०];‡[a]; ५[६]¶;६[२]¶;८¶; १०[५]¶;११[१२]; १४[४]¶; ६,१[४];†; २[६]; ४[१४]¶; ५[३]¶; ८[१२]¶; ९[४]¶; १०[२]-१३[२]¶; ७,१[४]; २¶; ४[२]¶; ५[२]; ¶८, १[२]-३[२]; ४; ५[४]; ६[६]; ७[३]; ८[३]; §; ९[६]; §[२]; ९, १[२]; २[२]; ५[१२]; ६[३]¶; ८[९]¶; ¶१०, १§; ३[४]; †[२]; §[२]; ५[८]; ६[२]-८[२]; ९[६]; ११[३]; १२[२]; १३[२]; १७[२];¶११, ४[४]; †[२]; §[२]; ५[२]¶; ६¶; ७[२]-९[२]; ¶२, १, ३; ४[२];५; ७[२]; ८[८]; ९[४]; ११[६]; २, १[२]; ३[२]; ४; ५[४]; §[२]; ७[२]; ९[१०];१२[२]; ३,१[२]; २[४]; ३[२]; ५[८]; ७[२]; ८†; ४, २[४]; ३[२]; ४†; ६[४]; ८; ५, १[८]; ३[११]; ४[२];५[३]; ७[२]-९[२];१०[२]†; ६, ४[२]; ५; ६[१८]; ९§; ७, ३[३]§; ४‡[b]; ५[२]†; §; ७[५]; §[४]; ‡[c]; १०[३]§; ११[२]†; १२†; १३[३]†; १४[३]; †; १५[५]; †[२]; §[३]; १६†; १७§; §८,३; ६[२]; ९[१५]; १२[१२]; १३[६]; १४[१६]; §९, १[३]; २[४]; ३[४];४[२२]; ५[३७]; ६[४०]; ७[३८]; ८[४०]; ९; §१०,१; ३†; ४[२];५[५]; ६;§११, १[२७]; २[५०]; ३[४८]; ४[४८]; ५[११८]; ६[४७]; §१२, ४; ५[५]; ६: १३,६-९†; ११§; १२§; २१[१८]§; २३[२]; †; ‡[d]; ¶३, १,१[४]; २[२]; ३[६]; ५[४]; §[२]; ६[२]; ७[४]; ८[४]; ९[६]; †[२]; १०[२]; २,१[४]; २[२]; ३[५]; ५[२]; ७[२];८; ३,१[४]; ३[५]; ४[२];६[४]; ८[६]; †[२]; ९[२]; १०[२];४,१[१०]; §[२];२[३०]; §[२०]; ३[२]; ४;५; ६[८];७[४]; १०[२]; ६, १[२]; ३[६]; ४[३]; ६[२]; ७[३]; ८[४];

९[२]; १०[३]; ७,२[४]; ३[४]; ६; १०[२]; ८,२[५];३[५]; ४[७]; ६;८;९[३]; १०[५]; ९,१§;२§;४;६[२];७[२]; १०, ५[५]; ६[४]; ११,७§; ८§; १०†; १२, २[२]§; १७‡[d]; §१३,१[२]§;२[२]; १४, ११[२]§; §१६, १[५]†; २[४]; ३[३]†; ४[२]; ५[२]; ¶४,१,१[४]; २[२]; ३[२]; ४; १०[६]; §; ११[२]; १२[७]; २,१;२[२]; ३[२];१०; ११[२];१३[२४]; १४[१२]; ३,१[३]; ३[२]; ४[४]; ६[२];७[२]; ८;९[४]; ४,१[२]; ६§; ९[२];१०[२];५, १[२]; २[३]; §; ३[१०]; ४[२]-६[२]; ८[४]; ९[४]; ६,२[५]§;३[६]; ४[४];§[२]; ५[१०]; §; ६[४]§: ७[२]; ८[२];७,२[२]; ३[१७]; §[६]; ४[४]; ५[२]; ६[४]; ७[१०]; ८[१४]; ९[४]; ८, १[४];२[२]; ३[२];६[६];७[५];§९, २[२]; ६[२]†; १०[७]§; १२; १७[५]; १८[२]; १९[२]; २७[२]†; १०,१[२]†; २†; ३[३]; †[२];§; ४[२]†; ६[६]†; ११,१[२]†;२[५]†;३†;४§; †१२, १[३];२§; ३[२]; ४[२]; ५[३];६[८]; १३, २[२]§; ३[३]†; ४[२]§; ५§; ६[२]†; ७§; ९[१०]§; १४, १[२]§; ३†; ६[३]; †[२]; §; ७[७]§; ९[४]†; १०†; ११[२]†; १३†; १४§; १५[४]†; १६[५]†; १७[९]; †; §[८]; १८[२]†; काठ १,४;१२[३]; २,२;७; १४†; ३, ८; ९; ४, १; ९†; ११[३]†; १२;१३[२]‡[e]; १६[४]†; ५, ३;४[२]; ५; ६; ¶६, २[२];३[८]; ५[४]; ६[१०]; ७[४]; ८[४]; ९[६]†; १०†; ७, २[३]; ३[३]; ५[२]¶; ६[३]; ¶[२]; ७[६]¶; ८[२]¶; ९[२]¶; ११[६]; ¶[४]; १२[४]; १३†; १६[३]†; ¶८, १; ५[४]; ७[२]; ८[२]; १०[३]; ११[४];

१२; १३[२]; १५[३]; १७†; ९, ३[२]¶; ६[६]; †[२]; ९[२]; १०[२]; १२[४]¶;१३[४]¶;१५[४]¶; १६[३]¶; १८†; १९[४]†; ¶१०,१[१६]; २[४]; ४[२]-६[२]; ७[९]; ८[४]; १०[८]; ११[५]; १२[२]†; १३[३]; †; §[२]; ¶११, १[४]; २[५];५[३];६[६];१०[४]; १२[४]†; ¶१२, २[२]; ५[२]; ८;१२[४]; १३[४]; १४[२]†; १५†; ¶१३,३[२]; ४[१०]; ७[२]; ९[७]; †[३]; §[४]; १०†; १२[२]; १५†; १६[३]; †[२]; §; ¶१४, १§; २[२]†; ५[२]; ६[६]; ८[४]; ९[२]; १५, ४[२]¶; ७†; १०[३]¶; १२†; १३[२]; १६, २; ३[३]; ४[२]; †;‡[b]; ५; ७[५];‡[c];१०[२]; ११[२];†;१२[३]; †;१३[५];†[४]; १४[२];†; १५[७]; †[३]; १६[३]; †; २०[३]†; २१; १७, ३; ५[२];८[१०];९[२५];१०[३२];११[४];१२; १३[३५]; १४[६०];१५[७८]; १६[३];१७; १८[२]†;१९[३]†; १८, १†;३[७];†; ४;६[२७];७[५०]; ८[४८]; ९[४८]; १०[६८]; ११[४९]; १२[३८]; १६[४]; १७; १८[२]; २०[२]†; २१; ¶१९, ३[२]; ४[६]; §[२]; ५[२]; ८; ९[२]; १०[४]; ‡[b];§;१२[२]; १३[४];१४†; ¶२०, १[५];†; २[२]; ३[६];५[४]; ६[४]; ७[५];†; ८[३]; १३[२]; १४†; १५†; ¶२१, २[२]; ३[२];४;६[२]; ७[१०];९[४];११[३६]; §[३०]; १४[४]†; ¶२२, १[२];५[१६]§; ७[६]; ११[४]; १३[५];१५[४]§; ¶२३, १[६]; ३[१२]; ४[४]; ५[२]; ६[७];७[२];९[६], १०[८]; १२[४]†; ¶२४, २[३]; ३[६]; ५[२]; ८[२]-१०[२]; ¶२५, १[२];२[५]; ३[५]; ५[२]; ६[७]; ७; ९[३]; १०[४]; ¶२६, १[२]-४[२]; ६[४]; ८[२]; ९[८];

a) सपा. ऋ १०,१८५,२ पाठाऽभावः ।
b) सपा. ऋ ८,२३,५ विशिष्टः पाभे. ।
c) पाभे. क्ते पृ १२८८ b टि. द्र. ।
d) सपा. ऋ १०,१२१,३ विशिष्टः पाभे. ।
e) च धनेन च इति पाठस्य स्थने सपा. ऋ १,२३,२४ सम्…समायुषा इति पाभे. ।

a) पाभे. क्रते पृ १२८९ *d* टि. द्र. ।
b) पाभे. क्रते पृ १२८९ *b* टि. द्र.
c) सपा. ऋ ८,२,१० विरिष्ट: पाभे. ।
d) सपा. ऋ ९,७७,१ इव इति पाभे. ।
e) सपा. च<>ते इति पाभे. ।
f) सपा. ग्राम च<>ग्रायसे इति पाभे. ।

३; ७-८, ३; ९, १; १०, ४; ११, ५^{२}; १२,३^{२}; १३,३; १४, ४; १५,४^{२}; १७, २; १९,२; ४; २०, ३^{२}; २२,१; २३, १^{२}; २^{२}; ४; २९,६†; ३०,२; ४; ३२,३; ४^{२}; ३५,३; **२**,२,३^{२}; ४,५^{२}; ६, २^{३}; ७,२^{२}; ९, २; १०, ६; १३, ३^{२};१४,३;४;१५, १^{२}–६^{२};२५, ३^{२}; ३०,२^{२}; ३४,३; ३५,४;५; **३**,१,१;३;२,१; ३,६[a]; ५,७;६, १-३; ५; ६; ९, ४; १०, ७^{२}; १५,४^{२};१७,३; २०,४†;५†;६; ७†; ८^{२};९; २२,२^{३}; ४; २३,३; ४;२४,५; ७^{२}; २८,५; ६; ३०, ४;**४**,१,१^{२};४; ७; २,४†;५‡[b]; ३,३^{२};४,८; ५,२^{२}; ५†;९,९^{२}; ११,९^{२}; १०; १६, २; ८; १८, ७;२०, २; ४; ७; ९; २१, २†; ३^{२}†; २२,६; २३,७; २५,१;३; ४^{२};७;२८,४;३१,७†;३२, ३†; †३३,२;३;३६,१; २; ३७,१०; ३८,४;५,†२,२^{२};६;९^{२};३,७;४, ९^{२};५,२;६,१;९^{२}; १०;७,३; ८; ८,७;११,११;†१२,१-३; १३, ६;७^{४};९;१५,१^{२}–११^{२};१७,३; ७;८;१८,९;२१,२; ७; २३,१^{२}; ४^{३}; ५; ६^{३}; ७^{२};१३^{२}; २५,४^{२}; २७,६^{२}; २८, २; १४; २९,१४; ३०,४; ५; ९; १०^{२}; १६; १७; ३१,९;**६**,२, १^{२०};५, १; ३; ६, ३†; १४,१; १५, २^{२}; १६,३^{२}; १९,३†; २२, २^{२}; २३,१; २४, २; २५,१^{२}–३^{२}; ३१, १†; ३४, ४†; ३५, ३[d]; ३७,३; ४०, १;

४२, ३; ४३, १^{२}; ४४,२; ४९, २^{३}; ५०, ३†; ५१, ३^{२}†; ५३. १^{३};५४,३^{२};५७,३^{३}; ६१,२;६६, २; ६७, १[e]; ७१, १; ७२, ३; ८१,१; ८५, २; ८७,३‡[f]; ८८, २^{२}†; ९०,१; ९४, ३^{२}; ९६,३; ९८,१; १०१,१; १०२,१^{२}; ३; १०४,१;३;१०७,१^{२}–४^{२};११०, १^{४}†;११२,३;११५,२;११७,३; १२०,३; १२१,२^{२}; १२२,२[g]; १२४, २; १३३,४; १३६, ३; १३८,३; १३९,३^{२}; १४०,१-३; **७**,४,१^{५};१०,१^{२}†; १३,१^{२}; २; १४, १^{२}; २१,१; २;६;२६,२^{२}; ३४,१^{२};४५,१†;५८,८^{२}; ६१, १;६९,१; ७३,१^{२};३;८०,३;४; ८४, २; ८६,३^{२}; ८७, ५; ९४, ३^{४}; ९५, ३; ११४, २; ३; ५; ११५,१;८,१,९^{२}; १२^{२}; १३^{६}; २०†; २, २०^{२}; ३, ३†; †४, १०; ११^{२}; १२^{२}; २५; ५, ९; १०;१६; १८^{२}; २२; ६,४^{२}; ७; १०; १५; २३; २४; ७, १; ५; १०; १३;१७; १८^{४}; २०; २४; ८,९^{३};१७^{२};१८; ९,७; ११,६^{४}; १३, ११^{२}; १२^{२}; १५^{२}; १६^{२}; १५, २;९,१, १७; २२^{६}; २,३; १५^{३};३,२;४;५; ९;१२^{२}; १५^{२}; २२; ४, २२^{२}; २४;५, ६; १४; १९;२१^{२}; २७; ३७^{२};७,६^{२}; ८, १^{२}–६^{२}; ११, ३^{२};१२,१^{२}; ७^{४}; ९^{२}; १०^{२}; १३, १७; १८; २२; †१४, १३; १९; २१; १५, ११^{२}†; **१०**, १, १३; २१; २२;

३२; २, ९; १२^{२}; १९^{२}; २४–२६; २९^{२}; ३, ८; १२^{३}; १४^{२}; १६; १८; ४, ३^{२}; ८^{२}; ९; १०; १५; १६^{२};१७; ५,२२; २३; ७, ८; १०^{४};११^{२}; १५^{२};१७; २२^{५}; ३३; ३८; ८, १^{४}; २^{३}; ४; १०^{२}; ११^{२},१२;१६[h];१७;३४^{२}; ९,६; ७;९;१२^{२}; १३;१४; १६–२३; २६;१०,३; २१; ३०;३१; **११**, १,६; ३३; ३४; २,२; ३; १६^{२}; २९‡[g];३१; ३,२४^{२};२८;२९†; ४,१^{२}–१८^{२};५,६;७;६,४;१०^{२}; १५;१७;१८;७,१;५;८;९;२१^{२}; २३;८,६; ९; १२;९,१^{३}; ३^{३};५; ९^{३};११^{२};१२^{२};१५;१७^{२}; २०^{२}; २२; २३^{२}; २५^{२};२६; २७;१०, २^{२१}; ४; ६^{२}; १५; २०^{२}; २१^{५}; २२^{५};२३^{३};२४;२५^{३};२६^{२};२७^{३}; २८^{३};३०; ११,१^{३}; ४^{२};७; १३; १५-१७; १८^{२}; २२^{५}; २३^{२}; २४; २५^{२}; १२,२; ७;९; ११^{३}; १८;२२^{३}; २३;२४; **१२**, १,५; १२; २३; ३१; ४७; ५०-५२; ५३^{४};२,२^{३};१४;१८;१९; ३६^{२}; ४०^{२}; ३,५^{२}; ६; ९; १२; २५^{२}; २७;२९; ३४; ३६;४६; ५०;४, १; २; ७; १२-१४; १६; १८; १९;२१; २५; २६; २८^{२}; ३८^{२}; ४४; ४८; ५३; ६, १^{८}–३^{८}; ४^{९};७,२;८,११^{२};१०,१०; **१३**, १,८;१२^{२};१३; १९;२५; ३४^{६}; ३७; ३८; ४६; ४७; ५४; ५८^{३}; २,५^{२}; १४^{२};३५†; ४,११^{२}; ५, १^{७};६^{२}; ६,१^{९}; २^{६}; **१४**,१,३३;

---

a) पाभे. पृ ८७८ e टि. द्र.। b) सपा. ऋ १०,१२१,४ विशिष्टः पाभे. c) सपा. सकृत् च<>तु इति पाभे.। d) सपा. च <> तु इति पाभे.। e) सपा. च <> तु इति पाभे.।

f) सपा. ऋ १०,१७३,३ उ इति पाभे.। g) सपा. चेद् (च, इद्) <> ते (<तद्-) इति पाभे.। h) पाभे. कृते पृ १२०४ j टि. द्र. i) सपा. ऋ १,११४,७ उत इति पाभे.।

३५[२];३९;४५;४८[२];५३; २,४[२];
९;२०;२२;२९; ३४;३५; ३७;
४१; ४२[२]; ४६; ५१; ५९–६२;
६६;६९; ७४; ३५,२, २[४]–४[४];
६[२]–८[२]; १०[४]–१२[४]; १४[६];
१६[४]–१८[४]; २०[६]; २२[४]–२४[४];
२६[२]–२८[२]; ३, ४[४]; ५[४]; ४,
२[२]; ३[२]; ५[२]; ६[२]; ८[२]; ९[२];
११[२]; १२[२]; १४[२]; १५[२]; १७[२];
१८[२]; ६,२[६]; ३[६]; ५[५]; ६[५]; ८[४];
९[४]; ११[६]; १२[६]; १४[६]; १५[६];
१७[७]; १८[७]; २०[४]; २१[४]; २२[२];
२३[२]; २५[४]; २६[४]; ७,२[६];४[६];८,
३[४];९,२[४];३[४];१०, ३[२];१२,३[२];
१३,१२; १७,८; ९[२]; १८,४[२];
३६,२,५[२];३,२[४]–४[४];४, ६; ६,
४;३७,१,६[२];७[२]; २१[२]; २४‡[a];
२७; २८; २९[२]; ३८, †१, ४;
१५; १९; २६; २८§; ४५[२];
४७[२]; ५४; ५५; २, २†; ७[२]†;
१२†;३४;३७;५६;५८†; ३,१;
१४[२]; १९; ३८[२]; ४४†; ५५†;
७२; ४, २८[२]†; २९†; ५७[२];
६२[२];७५; ७६; ३९, †६,३; ४;
७[२];११;१२[२]; १४;७, २;३;५;
८,२[२]; ५;९, २[२]; ८;१०; १९,
१[२]–११[२]; २०,२; २४, ५[२];६;
२५,१;२६,३[२]; २७,१०;३१,३;
४[२];५;७[२];१०[२]; ११;१३; १४;
३२,७;८[४];९;३३–३४,२; ३६,
३;३७,१;३९,१;५–८;१०;४०,
१; ४१,१; ४२,२; ४४, १०[२];
४५,२[२];४; ४६,१[२];३; ६[४];४७,
४[४];५[२]; ४८,१[2b];३[२];५;४९,५;
५३,५; ५४,३;५[२]; ५५,५;५७,
४; ५८, ५; ६; ६३, १; ६४,
१[२];२[२]; ६८,१[२]; †२०,६,८;९;
७,२; ११,८; १३,१;४; १५,५;
१७,१२; १८,५; ६; १९,१; ७;
२०, ६; २४, ७; २८, ३; ३४,
१७§;३५,४; १४[२]; ३६,८;३७,
४;५[२];१०[२]; ३९,४;४४,२;४६,
३[२]; ४८, ४;५४,१; ५५, १;२;
५७,९; ६०,६; ६१,२; ६; ६२,
१०; ६३,१[५]; ६५, २; ६७,२[२];
५; ७०,१०; ७१,१; ६; ७६,५;
७; ८३,१[२]; ८५,१; ३; ८७,७;
९१,३; ९२,४; ९६,१०; १०६,
२; १०७, ५[२]; ९; १२[२]; १४;
११२–११३, १; ११५, ३;
११६,२;१२४,४[५]; १२६,२०[२];
१२७, १§; §१२८,१[२];४[२];५[२];
८[२]–११[२];१२९,१८§; §१३१,
२२;२३;१३५, १२§; पै ३,५,
४; ७, ३[२]; ८,२; ९,४; ११,५;
१२, २[२]; १४, २; ४; १५, ४;
१६, १[२]; ४; १७,३[२]; १९,१;
२०, १; ४[२]; २३, ३; ४[२]; २४,
२[२]; २७, ४; २८, १; ३२, ४;
३३, २; ३[४]; ३९, ३; ४०, १[२];
२[४];४[२];४२, १; ४;४३,२[२];४४,
१; ४७,२; ४८, ३; ५३, ३;४;
५७–५८, ३; ६०, ४[२]; ६३, ५;
६५, ३; ६६, ४[२]; ६७, ३; ६८,
४; ७६,३; ७८,२; ८३,३; ८६,
४;५[२]; ८८,४; ९१, १–३; ९२,
२; ४; ९४, १-४; ९८,२; ९९,
१;२;४[२];१०१-१०२, ३;१०३,
३[२];४;१०५,४;१०८, २;१०९,
१; ११२, ३[२]; ४; २,२,४; ५[४];
३-४, ५; ७, ४; ८, ३[२]; ९,४;
१०,१; ४;११,५[२];१२,४; १७,
३[२]; २०,१; २; २३,५; २४,२;
२७,३; ५; ३१,२[२];३४,१[२];२[२];
३; ३६,५[२]; ३९,२; ६; ४०,४;
४८–४९,१–५;५५,४[२]; ५८,५;
६२,२; ५; ६६,४; ६७,३; ६८,
६; ७१,४; ७७,२; ७८,३[२];७९,
१; ८०, ३[२]; ५; ८५,४; ९०,१;
५[२]; ३, ३, १[२]; २–४; ६[२]; ५,
१; ६, ३; ७,१; ५; १३,६;१४,
३;४; १५,६[२];१७,५; १८, २[२];
५;२०–२१,६; २२,३; ४; २५,
९[२]; ११–१३;३०, ५; ३१, ३;
३२, १; ४; ३३, २[२]; ३४, ५;
६†; ८†;९; १०;३६,२†; ३७,
१; ३८, ११[२]; ४, १, ४†; ३,
७[२]; ४,३;९; ५, ६; ६, २[२]; ५[२];
९,३–५;१०,६[२]; ११,७[२]; १२,
७†;१३, ६; ७; १४,१;४;१७,
२[२]; १९, ५; २१, ७; २२, २;
४;२३,१[२];३[४]; ५;२४,१[७];३[२];४;
५[५]; २५, ७; २६, ६†; २९,२;
३; ३२, ३; ३३, ७; ३४, १; ३;
६;७;३७,४; ३८, ६; ४०,४; ५,
१,४; २,२[२]; ४; ७; ३, ३[२]; ६[२];
४, १२; ६, २; ८, ३; ११, ७[२];
१२,८[२];१३, ३;५; ८; १४, ४[२];
८;१५,३; ९[२]; १६, १[२]; १७,४;
१९, ४; २०,१;४; २१, १[४]; ८;
२३,५[२];२४,७; २६, ३;५;६;८[२];
९[२]; २८, २; ६[२]; २९,३[२]; ४–६;
३०, ३[२]; ५; ३२, ४; ७; ३३,
१०;३४,७; ३६,१;२;५; ६,†१,
३[२]; ७; ८; ९[२]; २, ३; ७; ८[2c];

---

a) सपा. मा च<>मो इति पामे. ।

b) च युत्मा ह [तु. शंपा. सात. पपा. च] इति पाठः?। RW. चयामहे इति शोधुकौ?। सपा. पै ६, २१,१ तमस्तेह इति?। एवं भ्रष्टः पाठः इति कृत्वा भूयो विमृश्यम् ।

c) सपा. शौ ५,१,८ विशिष्टः पामे. ।

३, २^{२};१०^{२};४,२; ५,१^{२}–१३^{२};
७, १^{२}: ८, ९; ९, ३; ८^{२}; ९;
१२ ; १०, ५; ११, १^{२}; ११;
१२; १२,७; १४,१; ९;१५,१^{४};
४; १८–१९,१^{२}–९^{२}; २०, ४^{४};
५^{२}; २१, १; ३^{३}; ५; २२, १०;
१२; २५^{२}; ७,२,१^{२};४^{३}; ५;७^{३};
८^{३}; ९; १०^{२}; ३, २^{२}; ४^{२}; ८;
११; ५,३; ७, ३; ७;८;९, १^{२};
३–५; १०,१; ५–१०; १३, ७;
१९, ८; ८, १, ११; २,४; ६^{२};
८; ३, १^{२};५,१^{२}–११^{२}; ६, २;
४;६;९;१०; ७,५; ७^{३};८;८,४;
१०, १२^{२}; ११, ६; ७;१२, ५;
९;१६,१^{२}–३^{२}; १७,१^{२}–११^{२};
१८, १०; १९, ४; ५; ९^{२};१०;
११; २०, ५^{२}; ९; ९,१, ५; ३,
१^{३};२;४, ५; ९;१२;†५, ३; ४;
९; १०^{२}; ‡[a]; १२; ६, ४;१२^{३};
७,१३;१०,४; १२; ११,५;१२-
१४; १२, ७; १३, ५;९; १०^{२};
१४, ६; १५,३†;७;१८,२;९[b];
१९, ६; २०, १^{३}–५^{३}; ६^{२}; ७^{३};
८^{६}–१०^{६}; ११^{४};१२^{२}; २१,१^{२};
२^{४}; ३^{२};४^{२}; ५^{४}; ६^{२}; ७^{२}; ८^{६};
९^{२}; १०^{५}; ११^{२}; १२^{२}; २२,१;
४;१२;१६; २३; २५;२८; २३,
२१; २५, ६; १०,१,४; २,४^{२};
३, ५^{३}; ४,५; १०;५, ३; ४^{२};५;
७^{२}; १०^{२}; ११; १३; १४; ७,
१०; ९,८;९^{२};११,१^{३}–४^{३}; ५^{२};
६^{३};७^{२}–१०^{२}; १२,१^{२}–५^{२}; ६;
७; १०; ११,१, ५; २,२; ३,२;
†६,१; ११; ७,४; ९; १२,†१,
६; १४; २, ५; १३; १५^{५}; ३,

६^{२}; ११;४,४; ७; ८^{४}; ९;५,२;
६,२;११;७,१^{४}; २^{२}–१४^{२};१३,
२, ५^{२}; ५, १^{२}; ११^{२};१४; १९;
२५^{२}; २६; २७^{२}; †६, १३^{३};
१४^{२}; १५; ७,१८;९,१३;१७^{२};
१०, ४; ५; ७^{२}; १२, २; १३;
१४, २; ३; ५^{२}; १०;१३; १६;
१४, १,१५; १७;२,९;१३; ३,
१९;२०;२८;४, ३; ५; १५,२,
२; ७; ३, १०^{२}; ४,२;४; ५,५;
६,२^{२}; ३;१०, ५^{२};†; ‡[c];११,
२^{२}†; १२, ७; ८; १३, ४; ९;
१४,७;१५,८; ९; १६,४^{२}–९^{२};
१७,१^{२}–३^{२}; १८,८; २०, १०;
२१,१; २२,६; ८; १६,१, ९^{२};
२, २^{२}; ३^{६}; ९; ४, १०^{२}; ६,
३†; ९, १०†; †१०, १^{२}; २^{२};
११, ५†; १२, १;५; १०;१३,
३; ७^{४}; ९; १०; १४, ३; १५,
४^{२}; ८^{२}; ९; १०; १६, ५; ६^{२};
७; १८, ७; २१, ४; १०^{२};
२२,५-८; २४,७;२६,२;३;२७,
९; १०; २८, ६; ११; २९,९^{२};
३०,६; ८^{२}; ३३,७; ८; ३४,२;
३६,३; १०; ३७,१; २; ३८,४;
३९,१; २; ४;५; ९^{२}; ४०, ४^{२};
५^{२}; ४१,४; ४६, १^{४}; २^{३}; ३^{४}–
१०^{४}; ४७, १^{४}–१०^{४};४८, १^{५};
२^{४}–५^{४};४९,५; ५१,१;२^{२};५२,
२; ५४, १०^{२}; ५६, १^{२}–१८^{२};
५८,४; ५९,९; ६०,१; ४^{३};६१,
३; ४; ६^{३}; ७^{२}–१०^{२}; ६२, २^{२};
६३, ९; ६४, १^{४}; ५^{२}; ६५, २;
†६७,१; ९; ११; ६८, १०^{२}†;
७०,८; ७१,८–१०; ७२,१; ४^{३};

८; ७४,६; ७५,७;८; १२; ७६,
३; ९; ७७,५^{३}; ७९,४^{२}; ७; ८;
१०;८०,२;४^{२}; ८१,५; ८२,१^{३};
३^{३};५;९^{३};१०; ८३,१^{२};२^{२}; ४^{२};
५;६;७^{२}; ९;१०^{२}; ८४,३^{२};४^{२};
५;७; ८^{३}; ८५, २^{२};४^{२}; ६^{२};८६,
४; १०^{२}; ८७, १^{५}; २^{५}; ३^{३}; ४;
५^{३};६^{२}; ७^{३}–९^{३}; ८८,१;८९,६^{२};
९२, ३; ४; ९६, ५; ६; ९७,५;
९८, ४; ८^{२}; १०; ९९, ५; ७^{४};
१००, ३; १०१, १^{३}; ७‡[d]; ८;
९;१०२,३^{२}; १०३,७†; ८;११;
१०४,२;३;६; १०५,६^{२}; १०६,
९;१०७,३;१०९,१; १०;११०,
१; ११२, ६^{२}; ११३, ७^{२}–९^{२};
११६,१^{२};११८, १^{२}; २^{२}; ४^{२}–
७^{२}; १२०, ३^{२}; ४^{२};७^{२}; १२१,
१^{२};२^{२};४^{२};१२२,१^{२};२^{२};१२४,
१–११; १२६,१–३; ४^{४}; १३०,
१;३; १३३,१०^{४}; १३५,२^{४};५^{४};
९; १३६,५; ९; १०; १३७,२^{२};
३; ४;६–१०; १३८, १–३; ७;
१३९,१^{२};७^{४};१०^{२};११^{२}; १४१,
१^{८}–३^{८}; ४^{१०}; १४२, २; १४४,
१०^{२}; १४६, ६; १४९, ७; १०;
११;१५०,१^{२}; २^{२};९; १५१,१;
५–७; ९;१५२, १; १५३,५; ८;
९; १५५, १^{२}; १७, १,५; २,३;
३,४; ४,१;५,५;८–१०; ६,१^{४};
७,९;८,१^{४}; २^{२}; ७^{१०}; ८;९,३^{३};
१०,९; १२, १०; १३,५; १५,
४^{२}; १६,१; २;७; १७,२-४; ६;
८-१०; १८,५; ६; ८^{२}; १९, ८;
२०, ४; ६[f];८; २३, १^{२}; †२५,
५^{२}; ७; २७,४; २८,१; ६; २९,

a) सपा. ऋ १०,९०,१० पाठाऽभावः ।
b) सपा. च<>वा इति पाभे. ।
c) सपा. ऋ ६,७५,५ विशिष्टः पाभे. ।
d) सपा. च<>नु इति पाभे. ।
e) सकृत् सपा. शौ १०,७,१५ अधि इति पाभे. ।
f) सपा. शौ १२,४,४६ अथो इति पाभे. ।

११[२]; १३[६]; १७; ३०,२[२]; ३१, ४;७†; ९; ३२,५‡[a]; ३४, १[२]; ३६, ५[२]; ६;९; ३७, २; ३८,३; ६[२];७;८; ३९,५: ६; ८; ४०,६; १०; ६८,४,२; ५;८;५,२; १०; ६,९[२];७,४[२]†; १०; ९,१;४; ९; १०,४; ५; ७; ११,१[२]; ६†; ९; १०; १२,७-१०; १३,१; ५; ९; १४,४;६;१५,८; १६,२[२]; ३;९; १७,५; १८,४[६]; १९,६;७; २०, ३†; ४; ९[२]; २१,८[२]; २४, २†; २६,२; ३१, १[२]; २[२]; ३२,१०; ११[२];१२[२]; ६९,१,१२[२]; २,९†; ११[२]; १२; ३, ५; १४; १५‡[b]; ४,१०;५,४[२]–६[२];९[२];१३;१५[२]; ६, २; ७‡[b]; ८[२]†; ७,९; १२†; १३†;८,१[२];६[२]; १०,५[२];†;११, १२; १२,६; १३; १३, ७; १०; १४,१[२];३;१६,७[२];१७,१; १८, २;१३[२]; १६; २०,३; १०; १४; २१, ७[२]; ३[२];५; १६†; २२,१; २[२c]; ११[२]; २३, ६; १५; २४, १०†; १२†; १४; १९; २५,४; २६,१; २७, १[२]; १५; २८, ५; २९,५[२]; ११; ३०,९; ११; ३१, १३; १५[२]; ३२, ९; १६[२]; १८; ३३,१[२];७[२]; १४[२]; ३४,९[२];११; ३५, २[२]; ९-११; १३; ३६, ८; १५;३७,२;१०; ३८,३; ६;११; १२[२];३९,४[२];८; ४०,१३; ४१, ३; १४[२]; १७[२]; ४२,१५†; ४३, ५†; ७[२]; ४४, ७[२]–१०[२]; २४; †४५,३; १०; ११; ४६,३; ४[२]; १४; ४८,४-६; १२[२]; ४९, २[२]; ५;७;९[२];१०; ११; १४; ५०,४; ५; १०[२]; ११-१३; ५१,३; १२; ५२, ६;५४,१; ९[२]; १०[२]; ५५, १५-१८; २०, १, १०[२]; ३, ९; १०;४,४; ७,९[d];१२,५[२]; ७[२]†; ९†;१४,४;१५,२;३†; ४[२];१७, ३;५[२]; १९,४; ९; २०, २; ९[२]; १०; २२,५; २४,८; २५,२; ५; १०[२];२६,२[२];६[२];१०[e]; २७,२[२]; २९,२-४;७; ३३,३; ६[२];७;३४, २;४; ३६,३[२]; ४[२]; ५; ६[२]; ३७, ३; ३८,१; ४०,६; ९[२]; ४१,६; ४२,३-६; ४४,३; ४६, २; ४७, १;३; ४८,२†;७; ४९,१०;५०, १; ५२, २; ३: ५४,८; ५५, ९; ५६,४[२]–६[२];५८, ४[२]; ६०,१०; ६१,५.

चा ऋ १,७७,२;३,५७,५.

चो [च+उ] ऋ ५, २९, १३; ६, ६६,३.

चक्रमान– √क्रम् द्र.

चकान,ना– √कै (कान्तौ) द्र.

चकृवस्– √कृ द्र.

?[f]चकृभ्यः मै ४,९,१२[f].

चक्र[g]– -[h]क्रम् ऋ १,३०,[१९;५,७३, ३]; १२१,[१३; ५, ३१, ११]; १३०,९;१५५,६; १६४,२;११; १४;४८; १७४,५; १७५,४; २, ५,३;११,२०; ३,६१,३; ४,१, ३; १६, १२; १७, १४; २८,२; ३०,४;३१,४; ५,२९,१०; ३६, ३; ६,३१,३;५४,३; ५६,३; ७, ६३,२; ८,५,३४; ६, ३८; २२, ४; १०, ६१, १६; ७३,९; ८५, १५; १६; ९३,९; तै ३,३,३,३; ४, ८,३¶; मै २, १३,५; काठ २६, ११; क्‍औ १, ९४; ३३१; जै १,१०,४;३४,९; शौ ९,१४, २;१२;१४; १०,८,४§; ११,९, ४§; १३,३, १८§; १४,१,१४; १६; पै ५,३७,२§; १६,६६,२; ६७,१;४;८२,४§;१०१,७;१८, २,३;५; –क्रस्य ऋ ८, ६३, ८; –क्रा ऋ १, ३४, ९; १६६, ९; १८०,४; ४, ३०,२; ८, ५,२९; १०,१०,७;८; ८९,२; ११७,५; मै १,२,९[h]; शौ १८, १,८†;९; १९,५३,१; पै ६,२,५?[i]; १२,२, १; १९, १९, १०; –क्राणि ऋ ४,३१,६; काठ ८,१६†;–क्रान्

[a]) सपा. च<>युति इति पाभे. ।

[b]) सपा. ऋ १०,१७३,३ उ इति पाभे. ।

[c]) सपा. च<>वा इति पाभे. ।

[d]) सपा. च<>चिद् इति पाभे. ।

[e]) सपा. च वदामसि<>देवि धामसु इति पाभे. ।

[f]) पाठे ? शत्रुभिः इति शोधः (वैतु. पपा. चक्रुभ्यः इति) । यदि चेतीदुभि-श्रिदः, पुरा शत्रुभिर् आतुदः । संधाता संधिं मघवा पुरु- वसुर्, निष्कर्ता विहुतं पुनः इति पच्छः पाठः द्र. ।

[g]) नाप. (वलयाकृति-तत्तत्- पदार्थ-विशेष-) । व्यु. ? । या [४,२७] <√क्रम् वा <√चक् वा <√चर् वेति; पावा ६,१,१२ पाउभ्वे ५,४७ च <√कृ इति । √*वच्, व्च् [कौटिल्ये] > (भाप.) *वुचर्–> (विप.) *वचर्पु–> नैप्र. *चर्पु–> *चक्रु–> (स्वार्थे) *चक्र–> नैप्र. यनि. इति मतम् ।

[h]) =सपा. शांत्रा ९,४ । तैत्रा ३,७, ७,१४ तु चक्राणि इति पाभे. ।

[i]) पाठः ? । इह च शौ ५,१,५ रोधचक्रे इत्यत्र च रोदसी इति समानः शोधः (तु. सस्थ. क्षा–>क्षाम् इत्यत्र नुमस्–>–मः इत्यत्र मही–>–ही इत्यत्र च भूरि शोधान्तरं निर्दिश्यमानम्) ।

शौ १९, ५३, २; पै १२, २, २; –†क्रे ऋ १,१६४,१३;१०,८५, ११;१२;१६; तै ६,६,८,१¶; जै १, ५७, ९; शौ १४, १, ११; १२; १६; पै १६, ३१, ३; ६७, ३;१५१,३ऽ; १८,१,११; २,१; ५; १६, १ऽ; –क्रेण ऋ १,५३, ९;८,९६, ९; खि ५, ७, ४, ८; शौ २०, २१, ९†; पै ८, २०, ११; १९, २६, ९; –क्रैः ऋ ६, ६२,१०.

चक्री[a]– -क्रिया ऋ १, १८५, १[b]; २, ३४, ९[c]; १४[c]; ५,३०, ८[b]; १०, ८९,४[d]; –क्रियौ ¶मै ४,६, ८; ७,३; काठ २९,७[2]¶; क ४५, ८[2]¶; कौ १, ३३९‡[d]; जै १, ३५,८‡[d]; –†क्र्योः ऋ १, ३०, १४; ६,२४,३; कौ २, ४३५; जै ३,३३,१०; शौ २०, १२२,२.

¶चक्री-वत्[e]– -वती तै ७, २,१,३.

चक्र-म्-आसज[f]– -जः ऋ ५,३४,६.

चक्र-वाक[g]– -कः मा २४, ३२[h]; का २६,७,२[h]; तै ५,५,१३, १; मै ३, १४,१३; काठ ४७, ३[i]; –कम् पै २०, ४६, ४; –का ऋ २, ३९, ३; शौ १४, २, ६४; पै १८, १३, ३; –कान् मा २४, २२; का २६,५, २; मै ३, १४, ३; –कौ मा २५, ८; का २७, ८,२; मै ३,१५,७.

¶चक्र-वृत्त[j]– -त्तम् मै १, ८, ३; काठ ६,३[2]; क ४,२.

चक्रिन्– -क्रिणे खि ७,३,२.

?चक्रुन्[k] ऋ १०,९५,१२;१३.

चक्रमाण– √क्रम् द्र.

चक्राण– √कृ द्र.

?चक्रासासहीश्वामर्तयुवाविद पै १९,४७,१५.

चक्रि– √कृ द्र.

√चक्ष्[l], चष्टे ऋ ८,१९,[१६ (१०, ९२,६)]; चष्टे ऋ १, १९०, ७; ६,२६,२;१०,९२,[(८,१९,१६) ६]; चक्षते ऋ १०, १०७, ४; चक्षाथे ऋ ५, ६२, ८[m]; चक्षतु पै २०, ३७, ३; चक्ष्व ऋ १०, १६४,१; ‡चक्षाथाम्[m] मा १०, १६; का ११,५,७; तै १, ८, १२,३.

चक्षण[n]– -णम् ऋ १, १३,५;१०५, ६; ५,५५,४; शौ ५,४,३; २८, ७[o]; ६,९५,१; १९,३९,६-८; पै २, ५९, ५; ७, १०, ६-८; १९, ११,१.

चक्षणि[p]– -णिः ऋ ६, ४,२; मै ४, १४,१५†.

चक्षन्[q]– -क्षणी शौ १०, २, ६; पै १६,५९,७.

चक्षस्[r]– -क्षः मै १, ५,४[s];११[s]; –†क्षसा ऋ १,५०, ६; ८७, ५; ९२,११;९६,२; ११३,९; ६,७, ६; ७,७९,१;९१,४; ९८,६; ८, २५,९;९७,१२; ९,१०,९; ८९, ३;१०,३७,१०; १२३,८;१३०, ६; खि ५, ७, ४, ७; मा ३३, ३२; का ३२, ३, ३; मै ४,१०, ६;१४,५; काठ २१,१४; कौ २, २८१; ४७७;११९८; ३,५,११;

[a]) स्त्री. ङीप् प्र. उसं. (पा ४, १, ४१; वैतु. सा. [ऋ १,३०,१४] भ. [कौ १,३३९]<चक्रि– इति ?)।

[b]) प्र२ इयादेशः [पा ७,१,३९ (तु. स्क. [या ३, २२] ORN. प्रमृ.; वैतु. GW. तृ१ इति, R [ZDMG १८, ११५] चक्रियेव<चक्रेव = चक्रम् इवेति)]।

[c]) तृ१ इयादेशः। [d]) सपा. °या<>°यौ इति पामे.।

[e]) विप. (सदोहविर्धान- [वैतु. पा ८,२,१२ नाप.])।

[f]) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. खश् प्र. उसं. (पावा ३, २,२८)।

[g]) नाप. (पक्षि-विशेष-)। उस. उप. <√वच् इति (तु. मा. पपा., PW. GW.; वैतु. ऋ. तै. शौ. पपा. नावग्रह इति)।

[h]) सपा. चक्रवाकः<>वाहसः इति पामे.।

[i]) वैतु. चकृ° इति संस्कर्तुः टि. (तु. BC.)।

[j]) विप. (पात्र-, अग्नि-होत्र-)। तृस.।

[k]) पृ ११७९ <√क्रद् इति कृतो निर्देशः ?। चक्रु–>–क्रम् इतीव निर्देशस्तूपपन्नतरः स्यात् (तु. Mehendale [BDCRI १४,१०९-१८])।

[l]) धा. दर्शने दीप्तौ च वृत्तिः। यनि. अभ्यस्तं रूपम् <√कश् (=√काश् [=√क्शा], √क्षा) इति GW. WAG [१,११६ *b*] प्रमृ.।

[m]) पामे. कृते पृ ११४७ *e* टि. द्र.।

[n]) भावे ल्युटि प्र. लित्स्वरः।

[o]) सपा. जैउब्रा ४,३,१,१ पुष्पाणि इति पामे.।

[p]) नाप. (सूर्य-)। अनिः प्र. उसं. (पाउ २,१०२) नित्स्वरश्च। [q]) नाप. (चक्षुस्–)। करणे कनिन् प्र. उसं. (पाउ १,१५९) नित्स्वरश्च।

[r]) भाप., नाप. (चक्षुस्–) च। भावे करणे वा असुन् प्र. (पाउ ४,२३३)।

[s]) सपा. सात., आपश्रौ ६,१९,१ च चक्षुः इति पामे.।

जै ३,२३,१३; ३६, २; ४, १९, ९; शौ १३, २, २१; २०, ४७, १८; ५४,३;८७,६; पै १८,२२, ६; –क्षसि ऋ९,१७,६;–†क्षसे[a] ऋ १, ७, ३; ४८, ८; ७, ६६, १४; ८१, १[b]; ८, १३, ३०; ९, १०७, ३; १०, ९, १; ३७, १; मा ४, ३५; ११, ५०; ३६, १४; का ४, १०, ६; १२, ५,१; ३६, १, १४; तै १, २, ९, १; ४,१,५,१; ४,३,३§[c]; ५, ६,१, ४§; ६,१,११,६; ७,४, १९,४; मै १,२,६; २,७, ५;१६§[c]; ८, १४§[c]; १३,६; ३, ७, ८; ४,९, २७; काठ २, ७; १६, ४; १७, १०§[c]; २४, ७; ३५, ३; ३९, १२‡[d]; क २, १; २६, ९§[c]; ३७, ८; कौ २, १४९; ६६५; ११८७; जै ३, ५५, ६; शौ १, ५,१; §६,१९,३‡[e]; ३९, १[f]; ४१, १; ६८, २; ७६, १; १०, ६, ८§; २०, ३८, ६; ४७, ६; ७०, ९; पै १७,२५,४; १९,७, १३‡[e]; १०, १§; १५, १२§; ४५,८.

†चुक्षाण– -णः ऋ १, १२८,३; ९, ५७, २; काठ ३९, १५; कौ २, १११२; जै ४, ७, ६; –णाः ऋ १०,७४,२.

†चुक्षु[g]– -क्षोः ऋ १०,९०,१३; मा ३१, १२; का ३५, १, १२; शौ १९,६,७.

चुक्षुस् (स्,ष्)[h]– -क्षुः ऋ १, २२, २०; ९२, ९; ११५, १; ११८, ७; १३६, २; १६४, १४; ३, २६,७; ३७, २; ४, २, १९; ५, ८,६; ४०, ८; ५४, ६; ५९, ३; ५; ६,९,६; ११,५; ५१,१; ७, ६१,१; ६३, १; ६६, १६; ७६, १; ७७,३; ९,१०,८[i]; १०, ८, ५; १०, ९; १६, ३[j]; ५९, ६; ७३, ११; ८५, ७; ८७, १२; १०२,१२;१५८,३[3]; ४[2]; १६१, ५; १६४, २; खि १, ११-१२, ८; २,१२,१; ३,१५,५;६;१५; २७; ६, ३, २; ३; खिसा २६, २२; मा २, १६; ४, ३; १५; ३२; ६,५†; १४;१५; ३१; ७, ४२†;९,२१;१२,४; १३,४६†; ५६[2]; १४, ८; १७; १७, ६९; १८, २; २९; ६६†; १९, ८९; २०, ५; ८०; २१, ४८; २२, ३३; २८, ३५[k]; ३६, १; २४†; ३७,१२[l]; का २,४,४; ४,२,१; ५,७; १०,३; ६, १,६†; ३, ३; ४; ८,२; ८,१७,१†; ९, २,२; १०,४,२; १३, १, ४; १४, ४, ९†; ७,५; ६; १५, २,२; ५,१; १८,६,५; १९,२,२; ९,३; २१, ६,१०; ७,४; २२, ८, १; २३, ६,१; २४, २०,१; ३०, ४, १[k]; ३६, १,१; २४†; ३७, २, २[l]; तै १, १,७,१; १०, १; १३, २; २,१, २; ४, १; ३, ६, २†; ९, १[2]; ४, ४३,१†; ६, ११, ५¶; ७,९,२; ८,१४,१; ¶२, २, ४, ३; ९,४[4]; ३,८,१; २[3]; ४, १४, ४†; ६,८,५; ३,१,१,२; ८, १; २,५,४[2]; १०, २; ३, ५, १; ३; ४,२,१; ४, १, १०, ५; २, ९, ४†; ३,२,२[2]; ४,३; ६, २; ४, १,३[m]; ६, ५, २; ७,१, २; १०, २; ¶५, २, १०, ४; ३, ६, २; ४,७,२; ५, ३, ३[2]; ९, २§; ६, ४,२;८,५[2]; ७, २५, १§; ¶६, १,१,५; ७, ३§; २,१,५; ४,९, ४; १०,६; ५, १,४[2]; ६, ५; ७, १,१,१¶; ५,१९,२[2];२५,१¶;

a) विशेषः पृ ४४२ *j* टि. द्र ।

b) सपा. चुक्षसे<>चुक्षुषा (तैब्रा ३, १, ३,२ च) इति पाभे. ।

c) =सपा. जैमि १,७० लाश्रौ १, ७,५ । तां ६,४, ७ तु चक्षुषे इति पाभे. ।

d) सपा. चक्षसे <> दृक्षसे (तां ८,६,५ आपश्रौ १७,९,१ च) इति पाभे. ।

e) सपा. चुक्षसे<>विश्वुतः इति पाभे., तैब्रा १,४, ८,२ विशिष्टः पाभे. च ।

f) सपा. चुक्षसे<>जीवुसे इति पाभे. ।

g) =चुक्षुस्– । उन् प्र. उसं. (पाउ १,१० [तु. सहुस्र-चक्षु–, GW. प्रमृ.; वैतु. L [४१२,४६८] चक्षोः नैप्र. <चुक्षुषः इति]) ।

h) भाप. (प्रकाश-, दृष्टि-, दीप्ति-), नाप. च । उसिन् प्र. (पाउ २,११९) नित्स्वरश्च ।

i) सपा. चुक्षुः <> चुक्षुषा इति पाभे. ।

j) सपा. चुक्षुः (ऐब्रा २,६ तैब्रा ३,६,६,२ तैआ ६,१, ४;७,२ आश्रौ ३,३,१ शांश्रौ ५,१७, ३ आपश्रौ ७,१,३ च) <> चुक्षुषा इति पाभे. ।

k) सपा. तैब्रा २,६,२०,१ तेजः इति पाभे. ।

l) =सपा. माश १४, १, ३, २१ । तैआ ४,५,३ तु प्राणम् इति पाभे. ।

m) सपा. चुक्षुः (तां १,१०,७ वैताश्रौ २६,१)<> श्रुतम् इति पाभे. ।

मै १, १, ११; २, १; ५; १४†; १६; ३,२; ९; ३७†; ४,१२[२]¶; ५, २; ९[२]; ६, ४[४]¶; ८, १[३]¶; ९, ५¶; ११, ३; २, १, ७[९]¶; ३,६[५]¶; ७, ८; १९[२]; ८,२; ३; ८[a]; १०, ६; ११, २; १३, ३[b]; १४; ३, २, १; ८¶; ९[४]; ६, ३[२];¶; ७,७; ११,५; ८; ९; ४, १,१२[३]¶; १४[२]; २,१[६]¶; ¶६, ३[२];५[३]; ८, ७;९,३; २०; †१२, ४[२]; ५; १३, ४†[c]; काठ १, ७; १०; १२; २, १; ६; ३, ३†; ६; १०; ४, ४; ९†; ६, १¶; ७,१४[d]; ¶८, ३;५[२]; ९,१३¶; १९[३]†; १०-११, १[३]¶; १३, ११; १२[२];¶; १४, १; १६, ८; १९[२]; २१†[c]; १७, १; ३; ७[a]; १८, ४; ७; १२; १९, १०¶; ¶२०, ८; ९[२]; ११[२]; २१,९¶; २२,५†;७¶; २३, १[२]¶; २४, ६; ¶२७, ५; ७[२];८; १०; ३१, ६; ११; ३२,१¶; ३५,७; ३७, १५[२]; १६;१७[२a]; ¶; ३८,३;४; ३९,४;८; ४०,५; ४५,५;१५[२]; क १, ७; १०; १२; १३; १९; २,१०†; १३; १७; ३, ३; ७†; १२¶; ६, ४[d]; ८¶; ७, १[२]¶; २५,९[२]; १०; २६,२; ६[a]; २८, ४; ७; ३०, ८¶; ¶३१, १०; ११[२]; १३[२]; ¶३५,१;७[२]; ३७, ७; ४२, ५¶; ४७,६;११; ४८,

११; †कौ १,३१९; २, १०२२; ३, ३, १२; ५, ३; †जै १, ३३, ७; २, २, ७; ४, ६; ४, ९, ३; शौ २,१७,६[२]; ३५,४?[e]; ५; ३, २२,५; ४, ५, ४; १४, ५; २०, ७[f]; ५, ९, ७; १०, ८; १३, ४; २१, १०; ३०, १३; ६, ५३,२; ७,२७,७†; ८, १,२०†; २, ३; ३,२१†; ९,१४,१४†; १०, २, २९[g]; ३०;६,३५; ७, १८; ३३; ३४; १०, २४; ११, ३, ३; ७, २५; ९,२५;१०,४; २६;३१†[c]; १२, १, ३३; ३,२; ६, ३; १३, १, ४५; २, ३५†; १४, १,६†; १६,२,५; १८,१,१०†; २,४६; १९, ३५, ३[h]; ४३, ३; ४४, ५; ४६,३; ५१,१; ५३,६; ५८, १; ५; ६०,१; †२०, १९,२; ९६, १०; १०७, १४; पै १, ६६, ४; ७०,२; ८५, ३; ८८, ४; ११०, १; ११२,४; २, २९,१; ८०,१; ८१,१; ३; ४[२]; ५[२];८२,३; ९०, १; ३, १७,३; ६; १८, ६; २८, ५; ३८,३; ४,६,४; २३, ५; ५, २२, ९; ९, ९,६; १४; १४, ३; २२, १७; १०, ९, ३; ११, ९; १२,२,६; १३, ५,२३; ९, १२; १४; १४,१२; १४,३,१९; १५, ३,५; ४,१; १२,६; १६, २, ९; ३,३; ८, १†; ४५, ४; ५३, ८; ६१,९; १०; ६२, १; ६७, ४†;

८४-८५, ४; ८७, ६; ८८, २; १०९, ४; १३९, २; १४१, ३; १५५,५; १७, ४,३;८, ९; १०, ४; ५; ३६, २; १८, १, ६†; १९, ५; २४, २†; १९, ८, २; १०,१४; १९, ६; ९; २३, ११; २५,११‡[i]; २९,११; ३०,१४[५]; १५[३]; ३२, १७; १९[२]; ३८,५†; २०,२२,१०; २५,४; ५२, ८†; ५३, ९; –क्षुर्भ्याम् मा ७, २७; का ९,१,२; तै ३, २,३,२;४¶; ५,७,१२,१; काठ ४३,६[j]; ५३, २; –क्षुषः ऋ १०, ८२, १; १०२, १२[k]; मा १७, २५†; १८, ५८; ३६, २; का १८, ३, १†; २०, ४, १; ३६, १, २; तै ३,२,८,२[e]; ५,५,१; ४, ६, २, ४†; ५, ३, १, ४¶; ७, ७, १; मै १, २,१; ९,५¶;२,१,७[२]¶; ३,६¶; १०, ३†; १३, ३; ४, २,१¶; ९, १०; ¶काठ ९,१३; १०-११,१; १८,२†; २०, १०; २२, ७; २३, १; ३१, ५; ११; ३९, ८$; ४०, १३$; ¶क २८, २†; ३१, १२; ३५, १; ७; ४७, ५; ११; शौ ४, ९,६; ९, २, २; १२, ३, ३२; पै २, ५८, ३; ६, २२, २१; ८,३, ६; १६, ७६, २; १७, ३९, २; २०, १४, ४; २१, २; –०क्षुषः शौ ५, ६, ९; पै ६, ११, ११;

---

a) पाभे. क्रुते पृ १२९६ *m* टि. द्र. ।

b) =सपा. तैव्रा १,५,७,१ आपश्रौ १६,३२,३। काठ ३८,८ तु अपानम् इति पाभे. ।

c) पाभे. क्रुते पृ १२९६ *j* टि. द्र. ।

d) सपा. चुक्षुः (तैव्रा १,१,७,२; ८,१,१५ आपश्रौ ५, १२, १)<>ज्योतिः (माश्रौ १, ५, ५, १८ च) इति पाभे. ।

e) पाठः ? । सपा. चुक्षुः <>चुक्षुषः इति पाभे. ।

f) सपा. चुक्षुरसि<>चतुरक्षस्य इति पाभे. ।

g) सपा. तैव्रा १,२७,३ कीर्तिम् इति पाभे. ।

h) पाभे. क्रुते पृ १२८१ *o* टि. द्र. ।

i) सपा. चक्षुः<>चित्तम् इति पाभे. ।

j) सपा. चक्षुर्भ्याम् <>अक्षीभ्याम् इति पाभे. ।

k) वैतु. सा. GW. विप. इति ।

–क्षुषा ऋ २, ३९, ५; ८, ५५, ५; १०, ८७, ९; खि ३,७, ५; १५, ३; ५; १५; मा १, ३०; ५, ३४; ११, १८; २०; ३६, १८[२]; का १, १०, २; २,३,४; १२, २, ७; ९; ३६, १, १८[३]; तै १,१, ४,१; १०,३; २,२,९, ३¶; ३, ८, १¶; ६, ८, ५; ३, १,४, २; ४, १, २, ३[२]; ५, ६, १,२; ६, ४, ९,४¶; मै १, १, ५; ७; ११; २, १५; २,३,६¶; ७,२[२]; १३,१; ३, १,४; ४, १, ५; ७; २, १[४]¶; ८, २¶; ९, २७[२]; काठ १,४; ६;१०; ५,१; ८,३¶; १०-११,१¶; १६,२[२]; ३०, ८; ३१, ३; ५; ३२, १¶; ३८,१३; क १, ४; ६; १०; ६, ८¶;४७,३; ५; ‡कौ १,३०३[a]; २,१०१[a]; ४७६[b]; ‡जै १,३२, १[a]; ३,१०,३[a]; ३५, १०[b]; शौ १, ३३,४; २, १६, ३; ३४, ३; ५, ६,१०; १३,४; २१,२; ३०. १४; ६,९६,३; ७, ६२, १; ८, ३,९†; ७,१८; ९,४,१७; १०, ७,३९; ८, १४; १०, १५; ११, ९,२३; १३,३,६; १४, २, १२; १६, १, १२; १८, २, ७‡[c]; पै १, २५, ४; ३३, ४; ७६, २; १०७,५; २, ३९, ४; ८१, ५[२]; ३,२२-२३,६; २६, १; ३२, ४; ६,११,१२; ८,१९,३; ९, १४, ४; २१, १-१२; १०, ११, ४; १३,५,२४; १४,१,५; १५,२३, ३;४; १६,६,९†; १३, ७; २५, ७; ८४,३; १०१,१०; १०८,३; १८,८,३; १९, १२,६; १९, ९; ३४,१२; ३८, १; २०, ५३, ८; –क्षुषाम् शौ ५,२४,९[d]; –क्षुषि मै ३, ६, ६¶; पै १, ९२, ४; २,२८,३; १६, ७२, ८; –क्षुषी खि १, १२,७;८; ४, ११, ११; ¶तै २, ३,८,२[२]; ५,६,१;६,२, १[४]; ५,५,३,३; ६, १,५,२; ४, १०, ३[२]; ६,३,३; ७, २, ९, १; २; ¶मै १, ७, ४[२]; २, ३, ६; ३,७,१; ४,५,९; ६,३[४]; ८,७§; ¶काठ ९, २[२]; ११,१; २७, ७; ८[५]; १०; ३२, १; ३४, ८[२]; क ८, ५[२]¶; शौ ९, ५, २१; पै २,४३,४; १६, ९९, ७; –क्षुषे ऋ १०, ८७, ८; १५८,४; मा १, २०; २२, २३; २४, २९; ३८,३[२]; का १,७,४; २४,९,१; २६,६,४; ३९,२,१[२]; तै ३, २, ४,४; ३, ९, १; ४, ४. १, ३[e]; ५,५,५,४¶; मै १,९, ५¶; २, ५,१०; ८,८[e]; ३, १२,९; १४, ८; ४, ८,७; १२,४†; काठ ९, १३ ¶; १९ †; १३, ९ ; १०; १७, ७[e]; २६, १२; ३७, १७[e]; ३९, १; ५१, ६ ; क २६, ६[e]; शौ ५,४,७; ६, १०, ३; ८, २, ४; ३,८†; १४,२,३५; १८,३, १०; पै १३, ५,८; १६, ३, ४; ६,८†; १८,६,९; १०, ५; १९, ११,२; २७, ७; –क्षुषेऽ-क्षुषे ऋ १०,३७,८; –क्षुषोः ¶मै २,३, ६;३,६,६;४,६,३; ¶काठ ११, १; २७, ७[२]; ८; पै १९, ४८, ८; –क्षूंषि ऋ ५, १, ४; काठ २८,४¶; क ४४, ४¶; शौ ३, १,६; ११,२,५; पै २,१७,३;३, ६,६; १५,१२,१०; १६,१०४, ५; १९, ४१,७; २०, १८,३†.

चाक्षुष– -०ष शौ १६, ७, ७[f]; –षाणि[g] तै ४,३,२,२; मै २, ७,१९; काठ १६,१९; क २५,९.

चाक्षुषी– -षी पै २०, १९,४; –ष्यः[g] मा १३,५६; का १४,७,५.

चक्षुर्-दा– -दाः मा ४, ३[h]; का ४,२,१[h]; तै ४, ६,१,५[i]; मै २, १३,१६; काठ ३९,९.

चक्षुर्-धा– -धाः[h] काठ २,१; क १,१३.

चक्षुर्-मन्त्र[j]– -न्त्रस्य शौ २, ७,५;१९,४५,१.

---

a) पाभे. क्ते पृ १२९६ b टि. द्र. ।

b) पाभे. क्ते पृ १२९६ i टि. द्र. ।

c) पाभे. क्ते पृ १२९६ j टि. द्र. ।

d) सपा. चक्षुषाम् (वैताश्रौ ९,२७ च) <> दिवः (पागृ १,५,१० च) <> शांश्रौ ४,१०,१ नक्षत्राणाम् इति पाभे. ।

e) सपा. चक्षुषे (तां १,१०,७ वैताश्रौ २६, १ च) <> श्रुताय इति पाभे. ।

f) °षु इति w. टि. ।

g) सपा. °षाणि <> °ष्यः इति पाभे. ।

h) सपा. °र्दाः (माश ३, १, ३, १५ च) <> °र्धाः <> °ष्पाः (शांत्रा १६,६ शांश्रौ ४, ७, १२; ८, ४, ६ च) इति पाभे. ।

i) सपा. मा १७,१५ का १८,१,१५ तै ५,४,५,३ मै २,१०,१;३, ३, ६ काठ १७,१७; २१,७ माश ९,२,१, १७ तैआ ४,७,४ पाठाऽभावः ।

j) विप. (दुर्हार्द्-) । बस. (तु. w. प्रमृ.; वैतु. सा. अन्यथा व्याचक्षाणः) ।

¶चक्षुर्-वन्य[a]- -न्यम् तै २, ३,८,१.

¶चक्षुष्-काम- -मः तै २, २, ४,३; ९,३; ३,८,१; मै २,१,७; काठ १०, १; ११, १[२]; -मम् मै २,३,६; काठ ११,१.

चक्षुष्-पा- -पाः मा २, १६; २०, ३४; का २,४,४; २२,३, ३; तै १, १, १३, २; २,१,२[b]; ३,२, १०, २; मै १,२,१[b]; ३, ९;५,२;९; ३,६,३[b]; ४,१,१४; काठ १,१२[b]; ३१,११[b]; ३५,७; क १,१२[b];४७,११[b]; -पाभ्याम् तै ३,२,१०,१.

चक्षुष्-मत्- -मत् पै १९, ३२, १८; १९[३]; -मतः पै १९, २३, ११; -†मते[c] ऋ १०, १८, १; मा ३५,७; का ३५, ४, ६; शौ १२, २, २१; पै १७, ३२, १; -मन्तः पै २०,८, १; -मान् तै १,६,२,३; ११,५[२]; ¶२, २,९, ४;३,८,२; मै ४, २, १¶; काठ ५,१[२];३२,१[२];¶.

चक्षुष्मती- -ती शौ १९, ४९, ८; पै १४, ३, १९; ४, ८; -¶तीः तै ५, ७, १०, २; काठ २०,९; क ३१,११.

चक्षण-, चक्षणि- √चक्ष् द्र.

चक्षदान- √क्षद् द्र.

चक्षन्-, चक्षस्-, चक्षाण-, चक्षु-, चक्षुस्- √चक्ष् द्र.

चख्वस्[d]- -ख्वांसम् ऋ २,१४,४.

चङ्क्रमित-, °मित्वा, °मिष्यत्-, °म्यमाण- √क्रम् द्र.

चचर- √चर् द्र.

चण्ड[e]- -ण्डस्य शौ २, १४,१; पै २, ४,१.

√चत्,>चाति[f], चातयते ऋ४,१७, ९; जै ४,११,२†; पै १७, १९, ८[g]; चातये पै ४, १८, १; चातयामहे शौ २, १४, २[h]; ४, ३७, २; चातयामसि ऋ १०, १५५,१; पै २,४,४[h]; १३,४,२; चातयातै पै १०,१,९.

अचीचतन् मै ४, १४,१७?[i].

चतत्- -तन्तम् ऋ १,६५,१; १०, ४६,२.

चतिन्[j]- -तिनम् ऋ ६,१९,४.

चत्त,त्ता- -त्तः शौ ९,५,९; पै १६, ९७, १०; -त्ता ऋ १०, १५५, २[२k]; -†त्ताय ऋ १, १३२, ६; मा ८,५३; का ९,६,५.

चातन- -नम् पै १, १०, १[l]; १६, ८१,२.

चातयत्- -यन् शौ १९, ३४, ९; ४४,७; पै १५,३,७.

चातयमा(न>)ना- -नाः तै ४, २, ६,२; मै २, ७, १३; काठ १६, १३; क २५,४; पै ११,६,४.

?चतुभ्रियताम् पै ८,१९,२.

चतुर्[m]-

चतस्- -सृणाम् काठ २७, ९¶; -सृभिः[n] ऋ ८,६०,९; मा २७, ४३†; ¶तै ५,१,४,५; २,१,२; ५; २, २; ४,१; ४, ६,५; ¶मै १, ५, १०; ३, २, १; ¶काठ १९,४; ११; २१,८; २२, १२; २४,१०[३]; ¶क ३०,२; ३१, १; ३८,३[३]; †कौ १,३६; २,८९४; †जै १,४,२; ४,१४,१; पै २०, ४८,४†; -¶सृभ्यः[n] मै ४,६,४; काठ १२,११; -स्रः ऋ १,६२,

---

a) तस. उत्तरपदाद्युदात्तः (पा ६,२,१३९)। उप. भाप. <वन-<√वन् (तु. भा. K.; वैतु. भा. ⌊पक्षे⌋, सा. PW. MW. विप. इति)।

b) पामे. कृते पृ १२९८ *h* टि. द्र.।

c) =सपा. माश १३,८,३,४ तैआ ३, ७, १४,५ तैआ ३,१५,२; ६,७,३ मंत्रा १, १, १५ आपश्रौ २१, ४, १ माग् २,१८,२ या ११,७। हिगृ १,२८,१ तु वास्तोष्पते इति पामे.।

d) विप. (उरण-)। अर्थः व्यु. च?। (√*खृ *वन्धने ⌊तु. टि. १खृगल-⌋ क्सौ) *चखृवस्-> नैप्र. यनि. इति कृत्वा नवनवतेर्बाहूनां स्वदेहे वन्धने तात्पर्यमिति मतम् (वैतु. अन्ये पर-दर्शने वाऽऽत्मदेहे निखनने वा<√ख्या (=√चक्ष्) इति वा √खन् इति वा ?)।

e) व्यप. (रक्षो-विशेष-)। व्यु.?।

f) धा. अपनयने अन्तर्धाने संत्रासने याचने च वृत्तिः।

g) सपा. चातयते<>याचथते इति पामे.।

h) सपा. °महे<>°मसि इति पामे.।

i) °चतम् (तु. सपा. तैआ २,४,१ कामा १२७:७) इति, अचीचरत् ⌊मै. पपा.⌋ चेत्येतयोः पाठयोः ? यनि. शोधः (तु. भा. ⌊तैआ.⌋, पृ ८६४ *f* टि. च)।

j) विप. (इन्द्र-)। इनिः प्र. (पाउ ४,११९)।

k) सकृत् °त्तो ⌊त्ता+उ⌋ इति (तु. सा. प्रमृ., L⌊३३०⌋; वैतु. GW. चत्तः इति)।

l) शोधितः पाठः (तु. पृ ३८५ *e* टि.)।

m) संख्या-वचन-। व्यु. ?। <√चल् इति या ⌊३, १०⌋, <√चत् इति (पाउ ५,५८)।

n) उपोत्तम उदात्तः (पा ६,१,१८०)।

६; १६४,४२; १८२,६; ५,३५, २; ७,३५, ८; ८,१००,१०; ९, ७४,६; ८९,५; १०,१९,८;५१, ९; ५८, ४; ९५, १६; १२८,१; मा १८, २५; ३२; २७, १; का १९,८,२; २०,१,३; २९, १,१; तै २, ४,९, २[२]¶; ३,३,१०,१; ४,७,११,२; १२, १; १४, १†; ¶५,१,१,१; २,३, ४; ३,१,४; ४,२,१; ८,६; ११,१; १२,१[२]; ५, ५, ४[२]; ६, २,५;७,३,४; ८, ८,२[२]S; ६,१,२,१¶; ¶७, २, ३,१[२]; ३, ५, ३[२]; ४, ६, २; मै १,२,१०; ४,१†; ¶५,७[२];१२; ६,८¶;११,१०[२];२,११,६;१२, १; ५; ¶३, २,३; ९; ३, ३; ४, २[३];S;६S; ४,२,४[२]¶; काठ ४, १४†; ७, ८¶; १२; ९, १४¶; ११, १०[२]¶; १३,९; १४, ४[२]; १८,१२; १३; ¶२०,१; ७;१०; २१,३[२];४;११[३]; ¶[२];२२, ७¶; २९,६¶; ¶३०,४;७; ३३,४¶; ३४, १०¶; ४०, १०†; ¶क २९,१S; ३१,३; ९;१२; १८[२]; १९; ३५, १; ४५-४६, ७; शौ १,११,२[२]; २,६, १; १०,३; ४; ३,२२, ५; २४, ६; ५, ३, १†; १५, ४; ६, ४०, २; ८, ५, ३; ८,२२; ९,२,११;१५,१९; १०, ७, १६; ११, २, १०; ५,१२†; १२,१, ४; ५५; १३,३,६; १७, १,१६; १९,१,३; १०,८†; ३३, ५; पैं १,५,२[२]; २७,४; ८४,१; १०२,३; २,३,२; ३; ३,१८,६; ३३,१; ५,४,१†; ३०,८; ८,५, ४; ११, १[२]; ९,१६,३; २१,४[२]; १२,५,५; १३,८,८†; १२, १३; १५,१८,१०; १६, २७,३; ३१, १; ६९, ९†; ७६, १०; १०४, १०; १५४, २; १७,१,५; ६,३; ८,६; १८, ३१, ८; १९,१६,३; ४३,१५; २०,३६,९.

चतुर्- -तुर:[a] ऋ १, २०, ६; ४१, ९;१६१,२;४;४,३३,५;६; ३५, ४; ९,३३,६; १०,११४,६; खि २,१६,१; मा २३,२०; का २५, ५,३; ¶तै ५,४, १२, १; ६,७, ३[२]; ६,२,३,५;५,१; २;६,३,३; ७,१,८,२[२]; ४,१९, १S; मै १, १०, ८¶; ३, १२, २०; ¶काठ २०,३; २१,५[२]; २५,९;३६,२[३]; ४४,८S; ¶क ३१,५;२०[२];४०, २; कौ २, २२१†; जै ३, २०, ३†; शौ ४, १५, १४; ३४,७[b]; ८,९,२४; १४,१,६०; १९,२७, ३; पै ५,७,१३; १०,७,३; १६, २०, १; १८, ६,८; १९,३९,८; –¶तुर:ऽ-तुर: काठ ३६, २; –तुर्णाम् ऋ ८,७४, १३; मै १, ९,७¶; ¶काठ ९,१५; ३४,६[३]; –तुर्भि: ऋ १, १५५, ६; २, १८, ४; मा २३, १३; का २५, ४,२; तै ५,१,१,४¶; ¶मै ३, १,२; २,३; ३,८; ४,५,१; काठ २०, १¶; क ३१, ३¶; शौ ३, ७,२;४,१४,९; पै ३,२,२; १६, ९९, २; ३; –¶तुर्भि:ऽ-तुर्भि: मै १, ९,८; काठ ९, १५; –तुर्भ्य: तै ७,२,११,१; १३,१; १५, १; १९,१; काठ ४२,१; ३; ५; ९; शौ १, १२, ४; ३१, १; १९, ४५, ५; पै १, २२, १; १५, ४, ५.

चतुर्-अक्ष[c]– -क्ष: ऋ १,३१, १३; तै ५, ५, १९, १; काठ ४७,९; पै १,४७,३[d]; ७६,४;२, १४,२; ३, २२, ५; ७,२,६; ८, ६, ५; –क्षम् शौ २, ३२, २; –क्षस्य पै ८,६, ६[e]; –क्षात् शौ ८,६,२२; पै १६,८१,४; –†क्षौ ऋ १०,१४, १०; ११; शौ १२, २,११;१८,२,१२.

चतुरक्षी– -क्षी शौ ५, १९, ७; पै ९, १८, १०; –क्ष्या: शौ ४,२०,७; पै ८,६,६.

चतुर्-अक्षर,रा[f]– -¶रम् तै १,६, ११, १[२]; मै १, ४, ११[२]; –¶रया[g] मै १,११, १०[२]; काठ १४, ४[२]; –¶रा तै ६,१,६, ३; काठ २३,१०; क ३७,१;–¶रा: मै १, ७, ३; काठ ९, १; क ८, ४; –राम् मै १, ११, १०; काठ १४,४; –राय मै १, ११, १०; –रेण[g] मा ९, ३१; का १०, ६, १; तै १,७,११,१.

चतुर्-अङ्ग[h]– -ङ्ग: ऋ १०, ९२, ११.

चतुर्-अनीक[i]– -क: ऋ ५,४८, ५.

[a]) शासि अन्त उदात्त: (पा ६,१,१६७)।
[b]) सपा. चतुर: कुम्भान्<>चतुष्कुम्भ्यम् इति पाभे.।
[c]) विप. (अग्नि-, कृमि-, श्वन्- प्रमृ.)। वस.। समासान्तप् पच् प्र. (पा ५,४,११३) चित्स्वरश्च।
[d]) पाभे. कृते पृ १०९६ *f* टि. द्र.।
[e]) पाभे. कृते पृ १२९७ *f* टि. द्र.।
[f]) विप. (छन्दस्-, विभक्ति-, ऋच्- प्रमृ.), नाप. (चतुरक्षर-समूह- [तै १, ६, ११, १])। वस.।
[g]) सपा. °रया<>°रेण इति पाभे.।
[h]) विप. (नराशंस-)।वस.। [i]) विप. (अग्नि-)।वस.।

¶चतुर्-अवत्त[a]- -त्तम् तै २, ६, ३,२[२]; ८,१[३]; -त्तस्य तै २, ३, २,२;६,६,६.
चतुर्-अशीति- -त्यै काठ ४२,५.
चतुर्-अश्रि[b]- -श्रिः ऋ १, १५२,२; -श्रिम् ऋ ४,२२,२.
चतुर्-अहु[c]- -हे तै ७,४,८,२¶.
चतुर्-उत्तर[d]- -राणि शौ ८, ९, १९; -¶रेण मै ३,४, २[२]; काठ २१,११; -रैः खि ५,३,४.
चतुर्-ऊ(धन्>)ध्नी- -ध्न्यै काठ ३०,४[४]; क ४६,७[४].
चतुर्-ऋच[e]- -चेभ्यः शौ १९, २३,१.
चतुर्-गव- -वाः पै ९,९,१.
¶चतुर्-गृहीत,ता[a]- -तम् तै ५, १,१,१; मै १, ९, ६[५]; ३,७,५; काठ १८,१९; २४,५; क २९, ७;३७,६; -तेन तै ५, १,१,१; काठ १८,१९; क २९,७.
चतुर्थ[f]- -र्थः तै २,१,७,१¶;५, ५,९,२¶; ७,१८,१; काठ ३४, १७¶; ४२,४; ५३,८; शौ १३, ५,३; १५,१५, ६; १६-१७,४; -र्थम् ¶तै २,६,४,२; ६,२, ७, ३; ७, २,८, ६; ¶मै १,९,४[४]; १०, ८; ४, १, ८; १०; ७, ६[२]; ¶काठ ९,१२[४]; २५, ४[२]; ३१,६;३४,६; ३६,३; ¶क ३९, १[२];४७,६; शौ ८,९,३; पै १६, १८, ३; -र्थे मा ३९, ६; का ३९,४,१; तै ७, २, ८, २¶; मै ४, ७, ६¶; ¶काठ ३०, २; ३३, ४; क ४६, ५¶; -र्थेऽर्थे मै ४,७, ६¶; -¶र्थेन तै ७, १, ८,२[२]; ३,२,१; काठ ३४, १०; ३७,१२.
चतुर्थी- -र्थी मा २५, ४[g]; ५; का २७,४,१[g]; ५, १; तै ५, ६,१०,२¶; ७,१७,१; २१-२२, १; मै ३, ३, ३[२]¶; १५, ४; ५; काठ ११,१०¶; २२,४¶; ५३, ७; ११; १२; -¶र्थीः तै ७, २, १०,४; काठ ३४,११; -¶र्थीम् तै ५, ७, १, १; मै १, ८, १; काठ २०, १३[२]; २२, ८; क ३१,१५;३५,२; §शौ १५,१३, ७; -र्थ्या पै ९,२०,४[२].
चतुर्-दंष्ट्र[h]- -ष्ट्रान् शौ ११, ११,१७; पै १७, १२,८.
चतुर्-दशन्- -श ऋ १०, ११४, ७; तै ७, ३, ५,३¶; मै ४, ६, ७¶; काठ १४, ४¶[२]; -¶शभिः तै ५, २, ५, ५; ४,९,१; मै ३, २,५; काठ २०, ३; क ३१, ५; -शभ्यः तै ७, २,११,१; १३,१.
चतुर्दश- -शम् खि १,२, ७[i]; मा ९, ३४; का १०, ६, ४; तै १,७,११,२; मै १,११,१०[२]; -शे मै ३,२,५¶.
¶चतुर्दश-रात्र[j]- -त्रः तै ७, ३, ४, १; -त्रम् तै ७, ३, ४, १[२];५,१;२.
चतुर्दश(श-ऋ)र्च[e]- -र्चेभ्यः शौ १९,२३,११.
चतुर्दशा(श-अ)क्षर, रा- -रया मै १,११,१०[२]; काठ १४, ४[२]; -¶रा तै ६, १,६,२; काठ २३, १०; क ३७, १; -राम् मै १,११,१०; काठ १४,४; -राय मै १,११,१०; -रेण मा ९,३४; का १०,६,४; तै १,७,११,२.
चतुर्-धा ऋ ४, ३५, L२ (३६, ४)]; ३; ¶तै २, २, ११, ५; ३, १३, ३; ७,२,१०,३; मै १, ११, ५¶; १०[८]; २, २, ६¶; ¶३, ६, ८; ७, १०[२]; ८, ८[२]; ¶काठ ११,३; १४,४[५];५; २४, ९; क ३८, २¶; शौ ४,३४,७; ८, ९, २४; ११, १; १०, १०, २९; पै ६,२२,६; १६, २०,१; ७२, ४; १०९,९; १३३,८.
चतुर्-बिल[k]- -लम् खि ४,१२, १; शौ १८, ४,३०.
चतुर्-भुज[l]- -जम् खिसा ३३, २२.
चतुर्-भृष्टि[m]- -ष्टिम् ऋ १० ५८,३; शौ १०,५,५०; पै १६, १३२,११.

a) मध्यमपदलोपी कस. ।
b) विप. । वस. (वैतु. पाप्र. L५, ४, १२०] °श्र- इति)।
c) समाहारे द्विस. समासान्तष् टच् प्र. ।
d) चतुर्भिः (अक्षरैर्यथास्यात्तथा) उत्तराणि इति कृत्वा तृस. अन्तोदात्तः (पा ६,१,२२३)।
e) नाप. । वस. समासान्तः अः प्र. (पा ५,४,७४)।
f) पूरणार्थे डट् प्र. थुगागमश्च (पा ५, २, ४८; ५१)।
g) सपा. चतुर्थी<>तृतीया इति पाभे. ।
h) विप. (रक्षस्-) । वस. ।
i) चु° इति पाठे? यनि. शोधः ।
j) नाप. (यज्ञ-विशेष-) । तस. समासान्तः अच् प्र. ।
k) विप. (ऊधस्-, कलश-) । वस. ।
l) विप. (नारायण-) । वस. । °जु- इति पाठे? यनि. शोधः।
m) विप. (वज्र-, भूमि-) । वस. ।

चतुर्-मास-

¶चातुर्मास्य[a]- मैपुष्पि १, १०;काठपुष्पि ३६;-स्यानाम् मै १, १०, १५; काठ ९, १६; ३६, २;९; -स्यानि तै १, ६, १०, ३[२]; मै १, ९, ५[४]; १०, ५; ७[२]; ३, ६,१०; ४, ३, ३[२]; काठ ९,१३; १६[५]; २३,७; ३५, २०; ३६, २; क ३६, ४; ४८, १८; शौ ११, ९,१९S; पै १६, ८३,९S; -स्येभ्यः मै ४, ३,३; -स्यैः मै १, ८,४; ६; १०, ५[३]; काठ ३५, २०[३]; क ४८, १८[३].

चातुर्मास्य-त्व- -त्वम् काठ ३६,२¶.

¶चातुर्मास्य-याजिन्- -जी मै १,१०,८[२]; काठ ३६,३[२].

चतुर्-मुख[b]- -खाय मै २, ९,१.

चतुर्-युग[c]- -गः ऋ २, १८,१.

चतुर्-युज्[d]- -युजः ऋ ८, ६, ४८.

चतुर्-वय[e]- -यम् ऋ १,११०, ३; ४,३६,[(३५,२)४].

चतुर्-विंशति- -तिः मा १८, २५[२];का १९,८,२[२]; ¶तै ४,७, ११,२S;५,१,८,५; ६,७,२; ६, २,३,४; ५; ४, ५;७,४,१,३;२, ५; ३, ४; ११, ४[२]; ५, १, ३; ¶मै १,१०,८; ३,४,६[२]; ८,४; ¶काठ १०,७[२]; २१,५; २२,१; ३३, २; ३[२]; ३४, ९; ३६, ३; क ३१, २०¶; -¶तिन् तै २, ५,१०,३; ५, १,८, ५; ६,७,२; मै ३,४,६[२]; काठ ८,८; २१,५; २२,१; ३६, ३; क ७, २; ३१, २०; -¶त्या काठ २५, ४; क ३९,१; -त्याम् मै १,६, १०; १०,८¶; -त्यै काठ ४२,५.

चतुर्विंश[f]- -शः मा १४, २३; २५; का १५, ७,१; ८, ३; तै ४,३,८,१;९,२; ५, ३,३, ४; ४,३¶; ¶७, २,६,२; ४,३, ४; ५, १, ३; मै २, ८, ४; ५; काठ १७,४[२];२०,१३[२];¶;२१,१०¶; क २६, ३[२]; -शम् काठ ३३, २¶; -शाः तै ७, १, ८, १ ¶; -शात् तै ७, ४, ३, ४¶; -शे ¶काठ ३३,२.

¶चतुर्विंशति-रात्र- -त्रः तै ७, ४,१,३; २, ५; -त्रम् तै ७, ४,१,१[२]; २,१[२]; २.

¶चतुर्विंशत्य(ति-अ)क्षर, रा- -रा तै २, ५,१०,३; ५. ३, ३,४; ७,२,६,२; ४,१,३; २,५; मै १, ६,१०; ३,४,६; काठ ८, ८; ३४,९; क ७,२.

चतुर्-विध[g]- -धम् मै ३, २,९.

चतुर्-वीर[h]- -रम् शौ १९,४५, ३-५; पै १५,४,३-५.

चतुर्-वृप[i]- -पः शौ ५,१६,४; पै ८,४,४.

¶चतुर्-व्रत[j]- -तः मै ३, ८,२[२]; काठ २५,१; क ३८,४.

चतुर्-हनु[k]- -नुः शौ ५,१९,७; पै ९,१८,१०.

¶चतुर्-होतृ[l]- -ता मै १, ९, ५[२]; ७; काठ ९, १३[२]; १५; -तारः मै १, ९, ४; ५; ७[६]; काठ ९, १५[७];१६; शौ ११, ९, १९S; पै १६,८३,९S; -तारम् मै १, ९, ५[२]; ६[२]; ७; काठ ९, १४[२]; १६; -तृणाम्, -तृभ्यः मै १,९,७; -तॄन् मै १, ९, ५; ७[२]; काठ ९, १४; १५[२]; १६; -त्रा मै १, ९,५[३]; ६[४]; काठ ९, ११[m]; १४[८]; १६.

चातुर्होतृक[n]- मै पुष्पि १, ९.

¶चतुर्होतृ-त्व- -त्वम् मै १, ९, ७; काठ ९, १५.

चतुश्-चत्वारिंशत्- -शत् मा १८, २५[२]; का १९, ८, २[२]; तै ४, ७, ११, २; काठ ३४, ९¶; -शतम् तै २,५,१०,४¶.

चतुश्चत्वारिंश- -शः मा १४, २६; १५, ३; का १५, ८, ५; १६,१,३; तै ४,३, ९, २; १२, १;५,३,५,१[२]; २; ७,२,६,३¶; मै २, ८, ५; काठ १७, ४; ६; २१,२[४]; क २६,३;५;३१,१७[४].

¶चतुश्चत्वारिंशद्-अक्ष-(र>)रा- -रा तै २, ५, १०, ४; ७, २, ६, ३; मै ३, २,१०;

[a]) नाप. (इष्टि-)। भवाद्यर्थे ण्यः प्र. (पावा ५,१,९४)।
[b]) विप. (२ब्रह्मन्-)। बस.। [c]) विप. (रथ-)। बस.।
[d]) विप.(उष्ट्र-)। उस.। [e]) विप. (चमस-)। बस.। उप. वया- (=अवयव- [तु. सा. PW. WaG [३,२१२b] प्रमृ.])। [f]) तु. टि. एकविंश-।
[g]) विप.। बस.। [h]) विप. (आञ्जन-)। बस.।
[i]) तु. टि. एक-वृप-। [j]) तु. टि. एक-व्रत-।

[k]) विप. (ब्रह्मगवी-)। बस.।
[l]) नाप. (तत्संज्ञकमन्त्र-विशेष- [तु. तैआ ३, १-५, सा. शौ ११, ९, १९])। बस.। उप. <√ह्वे (तु. तैब्रा २, ३, ११, ४ 'चतुर्हूत एव चतुर्होता')।
[m]) °त्राः इत्येवं ब्रुवाणः SI. विमृश्यः।
[n]) विप. (प्रपाठक-)। तस्य व्याख्यान इत्यर्थे ठक् >कः प्र. (पा ४,३,७२; ७,३,५१)।

काठ ३४,९.

¶चतुश्चत्वारिंशिन्[a]– -शी मै २,८,७;३,२,१०.

चतुः,श्-शत– -तम् ऋ ८, ५५, ३; खि ३, ७,२; मै ४,४, ६¶; पै ८, १८,९.

¶चतुः,श्-शराव[b]– -वः तै ३, ४,८,७; मै ४,२,७; –वम् तै ३, ३,८,४; ४,८,७; मै १,४, १३; ६,११;१२; ४,२,७; पै ९,२१, ४.

‡चतुश्-शिख (ण्ड>) ण्डा[c]– -ण्डा काठ ३१,१४[d].

†चतुः, श्-शृङ्ग[c]– -ङ्गः ऋ ४, ५८, ३; मा १७, ९०; का १९, १,४; मै १,६,२; काठ ४०, ७; पै ८,१३,२.

चतुः, श्-श्रो (त्र>)त्रा[e]– -त्रा शौ ५,१९,७; पै ९,१८,१०.

चतुष्-कप (र्द>) र्दा[c]– -र्दा ऋ १०,११४,३[d].

¶चतुष्-कपाल[b]– -लः काठ १२, ६; –लम् तै २, ३, १२, १; –लाः तै २,३,१२, २; ४, ११, ५; मै २, ३, ३; काठ १२, ४; –लान् तै २, ३, १२, १; काठ १२,६.

चतुष्-कुम्भ–

चतुष्कुम्भ्य– -म्भ्यम् पै ६, २२,६[f].

चतुष्-ट (<त) य– -यम् शौ १०,२,३; पै १६,५९,३.

चतुष्टोम[g]– -मः मा १४, २३; २५; का १५,७,२; ८,४; तै ४, ३, ८, १; ९, २; ११, २[h]; ५, ३,४,४; ५;१२,२[2]; ४, १२, १; मै २, ८, ४; ५; काठ १७, ४[2]; २१,१[3];¶[2]; क २६, ३[2]; –मम् मै २,१३,१०[h]; काठ ३९,१०[h]; –मान् तै ७, १, ८,२[2]¶; –मेन तै ५,३,१२,२¶.

चतुष्-पक्ष,क्षा[i]– -क्षम् शौ ३, ७,३; पै ३, २,३; –क्षा शौ ९, ३,२१; पै १६,४०,८.

¶चतुष्-पथ– -थे मै १, १०, २०[2]; काठ ३६,१४[2].

चतुष्-पद्[j]– -†पत् ऋ १, ४९, ३; ९४,५; १२४, १; १०, ९७,२०[k]; का १३, ६, २२[k]; पै १२,१,६; –पदः ऋ ६, ७१,२; १०,१२१,३; मा ९, ३१; २३, ३†;२५,११†; का १०, ६, १; २५, २, १†; २७, १०, २†; तै १,७,११,१; ¶२, २,११,५; ६, २,६;४,१,८,४†; ¶६,५,३,२; ३;६, ११,६; ७, ३, २,१¶; ५, १६, १†; मै १, ८, ४¶; ११, १०;२,१,८¶; १३,१३; २३†; ३,१२, १७†; ¶४, ६,७; ७,५; काठ ४,१६†;६,४¶;१०,११¶; १४,४¶; २२,१५; ३४, १०¶; ३७, १३; १४[3];¶[2]; ४०, १†; ३;४५, १३†; क ४, ३¶; शौ ३,२१,२; ४, २,१†; २८,१-६; ६, २८, ३; ११, २, १; १२,१, १५; १३, १, २; ३, २४†; पै १, ६३,४; ३,१२,२; ४,१,३†; ३७,१; ५, २२, ८; ७, ६, १०; ९,२०, ४; १५, २३, ११; १६, १०४,१; १७,२.६; १८,१५,२; १९,२७, १३†; –पदम् खि ४, ५, ३४; ९, ३; –पदा[l] ऋ १, १६४, २४; मा २६,१९[m]; का २८, ११, १[m]; शौ ९,१५,२†; १९, १५, २; पै ३, ३५, २; ७, १५, २; १६,६८,२†; २०,२४, ६; –पदाम् मा १३, ५०; का १४,५,४; तै ३, १, ४, २[n]; ४, २,१०,३; मै १,६,३[2]¶; २, ७, १७; काठ १६, १७; क २५, ८; शौ २,३४,१[n]; ८,२,४;२३; १९, ३१, ५; पै २, २०, ३; ३, ३२,२[n]; ५, २२, ४; १०,५,५; १६,३, ४; ५,३; १९, ५५,११-१४; २०,२७,१०; –पदे ऋ १, ११४,१; १२१,३; १५७,३; ३, ६२,१४; ५,८१,२; ६,७४,१;

a) नाप. (स्तोम-विशेष-)। डिनिः प्र. (पावा ५,१,५८)।
b) विप. (ब्रह्मौदन-)। तद्धितार्थे द्विस. पूप. प्रकृति-स्वरम् (पा ६, २, २९)। c) विप. । बस. ।
d) सपा. °श्शिखण्डा (तैब्रा १, २,१,२७; ३,७,६,४; ५;७,१४ आपश्रौ ४,५,१;६,२;११,५ च) <> °ष्कपर्दा इति पाभे. । e) विप. (ब्रह्मगवी-)। बस. ।
f) पाभे. कृते पृ १३०० *b* टि. द्र. ।
g) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। तद्धितार्थे द्विस. अन्तोदात्तः । चतुः-स्तो° इति पपा. ।
h) सपा. °मः <> °मम् <> अग्नीषोमौ इति पाभे.। i) विप. (छदि-, शाला-)। बस. ।
j) विप. (वाक्-, पशु- प्रभृ.), नाप. । बस. ।
k) सपा. °पत् <> °पात्(कौसू३३,९च) इति पाभे. ।
l) तु. वें. सा. W. Gri. प्रभृ.; वैतु. R.[ZDMG ४८, ६७९] GRV. LB. °ष्पदम् इति शोधुकाः? ।
m) सपा. तैब्रा ३,७,१०,२ आपश्रौ ९,१४,१ इन्द्रियेण इति पाभे. । n) सपा. °पदाम् <> °पादः (माश्रौ १,८,३,३ च) इति पाभे. ।

७,५४,१; १०, ८५, ४३; ४४; १६५, १]; ९,६९,७; १०, ३७, ११; खि २,१३,६;५,१,५; ३, ७; मा ११, ८३; १२,३†; १६, ४८†;१७,६६; ३६,८; का १२, ७,१८; १३,१,३†; १७,८,२†; १८,६,२; ३६, १, ८; तै २,३, १४,५; ३, ४, १०, १†; ४,१, १०,४†; २, ३, १; ५,१०,१†; ६, ५,१; ५, २,२,१; मै १,५, १३†; ६, २[3]; २, ७, ८†; ९, ९†; १०,१; ३, २, १†; ३,९; ४,९,२७;१०,६; ११,२†; १२, ४; १३,१०; काठ ७, १३; १४; ११,१२†; १६, ८†; १०; १७, १६†; १८, ४; १९, १२; ३७, १३;१४; क ६,३[2];२५,१; २७, ६†; ३१, २; कौ २, ११११०†; शौ ६,२७,१†; ५९,१; ११,२, २८; १४, २, ४०†; पै २,५६, १-५; ७, ६, ८; ११,१,९; १५, २०, ४; २१, २; १६, १०६,८; १८,१०,८†;१९,१२,१३†;१४, १०; २०, ६,२†; ४२, ३[2]–६[2].

चतुष्पदी– -दी ऋ १,१६४, ४१; खि ४, ५, १६; तै ३, ३, १०,२; ¶मै ४, २, १३; ४, ३; शौ ९,१५,२१;१०,१,२४; ११, १२, ६; १३, १, ४२†; पै १६, ३७,४;६९,११†; १८,१९,२†; –दीम् ऋ १०, १३, ३; मा ८, ३०; का ९, ५, ३; शौ १८,३, ४०†.

चतुष्-पद,दा[a]– -दया तै ६, ४, २,५¶; –दा तै ¶२,२,११,५; ६,२,६; ¶३, २,९,१; ३;५,२, ११, १; मै २,१, ८¶; ३,१२, २१; ¶काठ १०,११; ३४,१२; –दाः मा २३,३४; का २५, ७, २; काठ ५०,५; क ४४,२¶[b].

चतुष्-पाद्[c]– -पात् ऋ ४, ५१, ५; १०, २७, १०; ९९, १०; ११७, ८; मा १२,९५‡[d]; १४, ८; २५; का १५, २,३;८, ३; तै २,३,१२,२¶; ४, २, ६, ५†;३,४,३;९,२; मै २,३,३¶; ८, २;५; काठ १२,६¶;१७,१; ४;२०,७¶; २९,१०¶; क २५, १०; २६,३; ३१,९¶; ४६, ३; कौ १,३६७‡[d]; जै १,३८,८‡[d]; शौ ४, ११,५; ६, १०७, १-४; ८,८,१४; १०, ८,२१; १३, ३, २५†; १९, ३१, ४; ३४, १‡[d]; पै १,६५,३; २, ८, ६; ३, २५, ४; ९,२०,४; १०, ५, ४; ११, ३,१; १५, १५,२†; १६, ३०, ४; १०२,८; १९, ४४, ७-१०; २०, २२, १; –पात्सु तै २, ३, १३,१; मै २,३,१; ३, ३, ९¶; काठ ११, ११; –पादः ऋ ८, २७,१२; ¶तै २, ४, ११, १; ६, ७, ३; ९, १; ३, २, ६, ३; ५, १, १, १; २, ५, ३; ९, ५; ६, ३,११,५;५,३, २; ¶मै १, ५,१०; १०,११; २,४,४; ३,२, १; ७, ५; ¶काठ २०, ३; ८; २४,५; ३०,८§[e]; ३६, ६; ¶क ३१, १[f];५;१०; शौ १०, २,६; पै १६, ५९, ७; –पादम् काठ १३, ९; –¶पाद्भिः काठ ३५, १९; क ४८,१७.

¶चतुष्-पाद[g]– -दाः काठ १९, ११[f];२८,२[b]; क ३७,६.

¶चतुष्-पु(त्र>)त्रा[h]– -त्रा मै १,५,८.

चतुष्-प्राश्य–

¶चातुष्प्राश्य[i]– -श्यः काठ ८,१०; क ७,६.

चतुष्-षष्टि– -ष्ट्यै काठ ४२,५.

चतुस्(:)[j] ¶तै २, ६, ७, ३; ९,१; ६, ३,११,४; ५, ३, २[2]; ३; ¶मै १, ६,८; ८,४; ३, ७, १०; ८,१; ४,१,१२; ५-६,७[2]; ७, ७; ¶काठ ६, ४; २८, ३; ३१, ९; ३४, ११; ¶क ४, ३; ४४,२; ४७,९; शौ ११, २, ९; पै १६,१०४,९.

चतुस्-त्रिंशत्– -शत् ऋ १, १६२, १८; मा ८, ६१[k]; २५, ४१; तै ४, ६,९,३†; काठ ४६,

a) विप. (पशु-, त्रिष्टुभ्-, याज्या-), नाप. (छन्दो-जाति-) वस.।

b) सपा. चतुष्पदाः<>चतुष्पादाः इति पाभे.।

c) विप. (जीव-, अश्व-, पशु- प्रभृ.), नाप.। वस.।

d) पाभे. द्रते पृ १३०३ k टि. द्र.।

e) पाभे. द्रते पृ १३०३ n टि. द्र.।

f) सपा. चतुष्पादः<>चतुष्पादाः इति पाभे.।

g) विप. (पशु-)। पा ५,४,१४० लोपाऽभावः उसं.।

h) विप. (जाया-)। वस.।

i) स्वार्थिकः अण् प्र. (पावा ५,४,३६ [वैतु. MW. <चतुष्- प्राश-])।

j) सुच् प्र. (पा ५,४,१८) चित्स्वरश्च। वा. क्रिवि. द्र.।

k) सपा. चतुस्त्रिंशत्<>त्रयस्त्रिंशत् (आश्रौ ३,१४, १० शांश्रौ १३,१२,१३ आपश्रौ ९,८,१; १०, १४;१३, १०;१४,१६-१७, १; २८,३; २१,१७,११ माश्रौ ३,४, ९; ५,६ हिश्रौ १,२६,१० च) इति पाभे.।

५†; -शता ऋ १०, ५५.३.

चतुस्त्रिंश- -शः मा १४,२३; का १५,७,२; तै ४, ३,८,१; ५, ३,३,५; मै २,८,४;४,४,१०²¶; काठ १७,४; २०,१३; ३७,७¶; क २६,३; -शम् ¶काठ ३७, ७; -¶शाः मै ४, ४, १०; काठ १५,१०;३३,६².

†चतुः-समुद्र[a]- -द्रम् ऋ १०, ४७,२; मै ४,१४,८.

चतुः-सहस्र[b]- -स्रम् ऋ ३०,५, १५.

¶चतुः,स्-सीत[c]- -तम् तै ५, ४,११,१; काठ २१,४.

१चतुः-स्त(न>)ना[d]- -नाम् तै ५,१,६,४¶.

२चतु-स्त (न>)ना[e]- -ना मै ३,१,७.

३¶चतु,स्-स्तन,ना[f]- -नम् काठ ३०, ४; क ४६,७; -नाम् काठ १९,६; क ३०,४.

चतुः,स्-स्रक्ति[g]- -¶क्ति तै ६,६, १०,१; काठ २९, ६; ३०,७; क ४५,७; -क्तिः मा ३८, २०; का ३८, ५,३; मै ४, ९, १०; काठ ३६, १२¶; -क्तिना मै ४, ७, ७³¶; -क्तिम् पै १,८४,२;१६, ४१, १; -क्तौ तै १, ८,९,३¶.

चत्(<तुर्)-रात्र[h]- -त्रः तै ७,१, १०,३¶; शौ ११,९,११; पै १६, ८३,१; -त्रम् तै ७, १,८,१¶; पै १६, ७१,१०; -त्रस्य मै ४, ७, ६²¶; -त्रेण ¶तै ७,१,८,१;९,१³

चत्वार्[i]- -त्वारः ऋ १, १२२,१५; ५,४७,४; ७,१८,२३; ८, ७४, १४; ¶तै २, ६,१०,४; ३, ४, ८, ७; ५,७,२,३$[j]; ३, ४; ६, ५,६,१; ७,१,८,१²; ४, ६, २; ११,४; ¶मै १, ५, ८; ६, ८²; ९, ७²; २, ३, ९; ३, ८, ८²; १०,५²; ४,२,१२; ४,६; ५,७; ¶काठ ९,१५²; १२, ११; १३, १५$[j]; २५, ७;९; ३३, ३; ४; ३४,७; ३५,१६; ¶क ३९, ५; ४०,२; ४८,१४; शौ १,३१,२; १९,४७,४; पै १, २२, २; ६, २०,४; १९, ५२, १५; -त्वारि ऋ १,१६४,४५; ४, ५८,३; ५, ३०,१२;१४; ८, २,[४१ (२१, १८)]; ९,७०,१; १०, ५४, ४; मा १७,९१†; का १९, १, ५†; ¶तै २,४,११,१; ३, २, ९, १; ३; ५,१,१,४; ४,५; २, १, २; ५; २,२; ३,४; ४,१; ३, १, ४; ४,६,५; ६,९, २; ६, १, २, ६; ६,३; ६, ११, ५; ७, १, ८, २; ४,११,३; मै १,६, २†; ११, ६¶; ¶२,२,२; ३,७;४,४;¶३, १,२; २,३²; ३, ८; ६, ५²; ८, २; ¶४, २, १; ५, ७; ७, ५; ¶काठ १२,५; १४,६; १९, ४; २०,१²; १०; २१, ८; २२, ७; २३, २; १०; २५, १; ६; ३४, १२; ४०, ७†; ¶क ३०, २; ३१,३²; १२; ३५, १; ८; ३७, १; ३८, ४; ३९, ३; †कौ १, ५६०; २,७७३; जै १,५७,९†; शौ ८, २, २१; ९, १५, २७†; १४,१,६०; पै ८,१३,३†; १२, ७,१३; १६,५,१;१८,३;१८,६, ८; १९, १५, ८[k]; -¶त्वारिऽ-त्वारि तै २,३,२,२; काठ ११,४.

चत्वारिन्-

चत्वारिं-शत्[l]- -शत् ऋ १, १२६,४; मा १८, २५²; का १९,८, २²; तै ४, ७, ११, २; शौ ५,१५,४; १९,४७,४; पै ६, २०,४; ८, ५,४; -शता ऋ २, १८, ५; -शते तै ७, २, १७-१८,१; काठ ४२, १;३;५-८.

चत्वारिंश-

†चत्वारिंशी- -श्याम् ऋ २,१२,११; शौ २०, ३४, ११; पै १३,७,११.

चत्वारिंश(त्>) न्-मान[m]- -नम् मै १, ६, ४¶; काठ ८,५; क ७, १¶.

---

a) विप. (रयि-)। वस.।

b) =४००० । समाहारे द्विस. पूप. प्रकृतिस्वरम्।

c) विप.। वस.। उप.<सीता-।

d) विप.। वस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६,२,१;१६४)।

e) विप.। वस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१६३)। पूप. विसर्गलोपः।

f) विप. (पात्र-, उखा-)। वस.। क. पूप. विसर्गलोपः।

g) विप. (अंशुग्रह-, महावीर- प्रभृ.)। वस.।

h) नाप. (यज्ञ-विशेष-)। तस. समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,८७)।

i) आमागम उदात्तः (पा ७, १,९८)।

j) सपा. चत्वारः (मंत्रा २, १,१० माश्रौ १,६,४,२१ पागृ ३,१,२ बौध २,६,११ च) <>बहवः इति पाभे.।

k) सपा. चत्वारि<>तिस्रः इति पाभे.।

l) उप. <दशत्- इति PW. प्रभृ. (वैतु. पाका. ५, १,५९ पूप. <चतुर्+दशत्- इति, ततश्च शत् प्र. इति)।

m) विप.(हिरण्य-)। वस.।

१तुरीय,या[a]– -ं्य[b] ऋ ८,५२,७, खि ३, ४, ७; मा ८,३; का ८,१,२; तै १, ४,२२,१; मै १, ३, २६; काठ ४, १०; क ३, ८; –यः ऋ ४, ४५, १; १०, ८५, ४०[c]; मा १७,५७; का १८,५,८; तै ४,६,३,३; मै २,१०,५;४,३,४¶; काठ १८,३[d]; शौ १,१६,१[d]; ३१,३[d]; १४,२,३†[c]; पै १८,७,३†[c]; –यम् ऋ १, १५,१०; १६४,४५[e]; २,३७,४; ८,३,२४; ८०,९; ९,९६,१९; १०,६७,१; खि ५, ७,४,१८; ५,१०; ७, ५, ६,४¶; मै ३,१,५¶; काठ ६, ७¶; क ४,६¶; कौ २,५२७†; जै ३, ४१ ?†; †शौ ९, १५, २७; २०, ° ३, १; पै १३, ५, १७[३]; १६,१०९,९[४]; –या तै ३, ४,२, २[f]; ३, ५[f]; ४,३, ११,२; मै २,१३, १०; काठ ३९, १०; शौ ८,९, १४; पै १६, १९, ४; –येण ऋ ५,४०,६; शौ ७, १, १‡[g].

२तुरीय[h]– -यम् मै १,११,५¶; काठ १४, ५¶; शौ १०,१०, २९[४]; –याणि मै १, ११, ५; काठ १४,५.

तुरीय-भाज्[i]– -भाजः पै १३, ५,१८.

१तुर्य[j]– -र्यः क २८,३[d]; पै १,१०, ३[d]; २२, ३[d]; –र्येण पै २०, १, १‡[g].

तुर्य-वाह्[k]– -वाट् मा १४,१०; १८, २६; २१, १६; का १५, ३, ५; १९, ८, ३; २३,२,५; तै ४,३,३,२; ५, १; ७, १०,१; मै २,७,२०; ८,२; ११,६; ३,११, ११; काठ १७,२; १८,१२; ३८, १०; ३९,७; क २६,१; २९,१; –वाहः मा २४, १२; का २६, ३,२; मै ३, १३, १७; –वाहम् मा २८,२८; का ३०,३,५.

तुर्यौही– -ही मा १८, २६; का १९,८,३; तै ४, ७, १०, १; मै २,११, ६; काठ १८, १२; क २९,१; –ह्यः तै ५, ६, १७, १; काठ ४९,७.

चतुस् चतुर्- द्र.

चत्त,त्ता– √चत् द्र.

चत्वार्–, चत्वारिन्– प्रभृ. चतुर्– द्र.

√चन्[l], चनिष्टव[m] ऋ ८,७४, ११[n]; चनिष्टम् ऋ ७,७०,४.

चन–

चनिष्ठ,ष्ठा– -ष्ठम् ऋ ५, ७७, ४; –ष्ठया ऋ ९, ९, २[o]; –ष्ठा ऋ ७, ५७, [४; ७०,५]; ७०,२; ८,७४,८; –ष्ठाः ऋ ७,२०,८.

चनस्[p]– -ंनः ऋ १, ३, ६; २६, १०; १०७, [३; ६, ४९, १४]; २,३१,६; ३५,१; ६,४,२; १०, ६; ७, ३८,३; ८,१९,११; ३२, ६; १०, ११६, ८; मा ८, ७ऽ; २०, ८९; का ८, ४, १ऽ; २२, ८,१०; मै ४,१२,४; १४, १५; काठ १२, १५; कौ २, ४९८; ९६७; जै ३, ३८, १२; शौ २०, ८४,३; पै १९,३९,७?ऽ[q].

√चनस्य, चनस्युतम् ऋ १, ३,१.

---

a) विप. (आदित्य-, धामन्-प्रभृ.)। छ>ईयः प्र. आद्यक्षरलोपश्च (तु. पावा ५,२,५१ GW.; वैतु. या [१३,९] <√त्वर् इति)।

b) तु. पपा. भा. GRV. प्रभृ.; वैतु. उ. म., R [ZDMG ४८,६७८] =तुरीयम् इति; सा. [का. तै.], म. [पक्षे] =तृतीयम् इति।

c) =सपा. आपमं १,३,१ पागृ १,४,१६ कागृ २५, २२ बौगृ १,४,७ भागृ १,१६:२ हिगृ १,२०,२ जैगृ १, २१:६। आमिगृ १,५, २:१५ वागृ १४,१० तु तुर्यः इति पाभे.।

d) सपा. तुरीयः<>तुर्यः इति पाभे.।

e) छन्दस्तः तुर्यम् इति ORN.।

f) =सपा. आपश्रौ १९,१७,१०। काठ १३,११;१२ तु पाठाऽभावः।

g) सपा. ऋ ४,१,१६ विशिष्टः पाभे.।

h) विप.। स्वार्थे अन् प्र. (पा ५,३,४९) नित्स्वरस्च।

i) विप. (आदित्य-)। उस. उप. √भज्+ण्विः प्र.।

j) =१तुरीय-। यत् प्र. इति तु विशेषः।

k) विप. (चतुर्हायन-गो-)। उस. उप. ण्विः प्र.।

l) =√कन् (तु. WAG [१,१२५ b] प्रभृ.)।

m) लेडर्थे लुङि थुडागमः उसं. (पा ७,४,१७ [तु. BSG.; वैतु. सा. <√चनिष्ठ<चनिष्ठ- इति, ORN. चनिषव इति प्रस्तावुकः ?])।

n) सपा. चनि°<>जनि° इति पाभे.।

o) सपा. चनिष्ठया<>पनिष्टये इति पाभे.।

p) नाप. (अन्न-), भाप. (प्रमोद-, तोष- [तु. PW. प्रभृ.])। कर्मणि वा भावे वा असुन् प्र. (वैतु. <√चाय् इति [पाउ ४,२००] प्रभृ.)।

q) चने इति पाठे? यनि. शोधः।

चनो-धा[a]- -धाः मा ८,७[२]; का ८,४,१.

चनो-हित[b]- -तः ऋ ३,२,[२(५,४,२)]; ७; ११,२; ९,७५,१; ४; मा २२,१६; ३३,७५; ९२; का २४,४,८; ३२,६,६; तै ४,१,११,४[c]; मै ४,१०,१; काठ १९,१४; कौ १,५५४; २,५०; जै १,५७,१; ३,५,९.

चन्,>ना[d] ऋ १,१८,७; २४,६; ५५,१; ५; ७४,७; ८१,[५(७,३२,२३)]; ८४,२०; १००,[१५(१६७,९)]; १०५,३; ११३,८; १३६,१; १३९,२; ५[२]; १५०,२; १५२,२; १५५,५; १६६,१२; १९१,७; २,१६,२; ३; २३,[५; ८,१९,६ (१०,१२६,१)]; २४,१२; २८,६; ३,३०,१; ३६,४; ४,१८,८; ९; ३०,३; ३१,९; ५,३४,५; ७; ४१,१३; ४२,६; ८२,२; ६,३,२; २०,४; २६,७; ४७,१; ३; ४८,१७; ५४,९; ५९,४; ६९,८; ७५,१६; ७,१८,९; ३२,१; १३; १९; ५९,३; ८२,७; ८३,२; ८६,६; १०४,३; ८,१,५; २,१४; २३,१५; २४,१५; २८,४; ४७,७; ५१,७; ५२,७; ५५,५; ६४,२; ६६,[(१,८४,१९) १३]; ६८,१९; ७८,१०; ९१,३[२]; ९,६१,२७; ६९,६; ११४,४; १०,२२,९; २९,११; ४८,५; ४९,५; १०; ५६,४; ५९,८; ६२,९; ८५,२; ८६,११; ९५,१; ११२,९; ११९,६; ७; १२८,४; १२९,२; १५२,१; १६८,३; १८५,२[e]; खि ३,३-४,७; ७,५; १५,१७; ४,५,१२; ११,३; ५,११,४; ७,२,४; मा †३,२२[e]; ३४; †८,२; ३; १६,४७; १७,१४; ४५†; २३,१८; ३२,५; ३३,२७[२]†; ३४,३; १८†; ४१†; का †३,३,२४[e]; २६; †८,१,१; २; १७,८,१; १८,१,१४; ४,१३†; २५,५,१; ३२,२,१०[२]†; †३३,१,१२; २,४; तै †१,४,२२,१[२]; ५,६,४; ८,४; ७,१३,१; ¶२,२,९,२; ४,३,१; ५,९,२; ६,८,६[२]; ७; ३,२,११,२†; ४,५,१०,१; ६,१,४; ४,५†; ७,१४,२†; १५,६; ¶५,५,४,३[२]; ६,८,४; ६,३,५,१¶; ७,१,६,७†; ¶२,२,३; ५,३; ४[२]; ४,८,२¶; १९,१; २[२]; ३[२]; मै १,३,२६[२]†; ५,४[२]†; ११†; ६,८¶; २,¶१,३; ११; २,७¶; ४,४†; ९,९; १०,१; ¶३,१,९; ३,१; ४,३; ६,६; ७,३; ८,१; ५; १०,५; १२,२०$; ¶४,२,७; ४,५; ६,४[२]; १४,९†; काठ ४,१०[२]†; †७,२[२e]; ९[२]; ८,१७†; १०,७¶; ११,४¶; १२,१४†; १७,१६; १७; २१,२¶; २२,७¶; ¶२५,४; ८; २६,७¶; २८,१३; ४०,१०†; ४४,८[२]; क ३,८[२]†; ५,२[२]†[e]; २७,६; २८,१; ३१,१७¶; ३५,१¶; ३९-४०,१; ४१,५¶; †कौ १,१०४; २२५; २४१; २८४; २८७[२]; २९१; ३००; २,५६५; ७०५; ७२०; ८६१; १०२५; १०७४; ११४७; ११५५; १२१३; १२१४$; †जै १,११,८; २४,३; २५,९; ३०,२; ५[२]; ९; ३१,८; ३,४४,१०; ५९,१२; ४,७,१०; २६,४; शौ १,२०,४†; ३,१९,८†; ४,५,२; २५,२; २६,६; २८,५; ३४,३; ५,३,४†; १९,१०; ६,५७,३; १२७,१; १३०,३; ७,८,१; १०,३†; ३८,१; ३९,४; ४५,१†; ८,४,३†; ८,६; १९; ९,२,१०; २४; ११,४; १०,५,२३; ७,३७; ८,१६; ४४; ११,६,२१; २५; ११,१३; २०; १२,१९; १२,१,१८; २३–२५; १८,१,४८†; २,२४; ३२†; २०,४९,४; ८२,२; ९३,२; १२६,११; १२७,१४$; पै १,५६,४; ६०,४; ९०,१; १०१,४; १०७,४; २,९,३; ८८,१†; ३,२९,५; ४,१६,४†; २६,४[२]†; ३४,२; ३६,५; ३७,३; ४०,१; ५,४,४†; ९,८; १५,५; २१,४; २२,३; ३२,२; ६,२२,४; २२; ८,३,४; ९,१९,३; २५,१६[२]; १७; १०,१२,९; १२,६,११; १३,३,१४; १०,११;

---

a) विप. (सोम-)। पूप. गतिः द्र. (पावा १,४,६०)। गस. विजन्तम्।

b) विप. (अग्नि-, सोम-)। गस. अनन्तरस्य ग. स्वरः (वैतु. सा. ऋ ३,११,२ वस. वा चस. वाऽन्यत्र वस. इति च)। तै ४,१,११,४ षस. उप. भाप. इति।

c) वैतु. पपा. नावग्रहः (तु. WIS [१३,४६])। इह पूप. =मनुष्य- इति सा.।

d) समुच्चये अवधारणे च नि.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः (वैतु. कौ. पपा. च, न इति)। च+न (निषेधे) इति नि. समाहार इति वाच. PW. प्रमृ. च।

e) सपा. चन (माश २,३,४,३७ आपश्रौ ६,१७,१० च)<>सताम् इति पाभे.।

१६,९, ३†; २३,१; ५; ३०,९; ७८, १-३; १०२, ५; १०६, ७; ११६,५;१२०,३; १७,३,४–६; १८, २५, १०; १९,२, ६; १०, ५†; २३, ४; ३०, १०; ३७, ६;४४, ११–१५; ५०, ८;२०, १,६;१५,३†; २४, ८; ४६, ३; ६१,८[2].

चन्-, चनस्-, चनिष्ठ-, चनो-धा-, चनो-हित- √चन् द्र.

√चन्द्[a]

चनिश्चदत्- -दत् ऋ ५,४३,४.

चन्दन[b]- -नेन खिसा २६,१५.

चन्द्र, न्द्रा[c]- -ऽन्द्र ऋ ६,६,७; शौ २,२२,१-५; –ऽन्द्र ऋ ५,१०, ४; –न्द्रः ऋ १,१५०,३; ८,४, ९[d]; मे २, ९, १; शौ २, १५, ३; ३,३१,६; ४,३९,८; १५,६, ५; १९,२७,२; ४३, ४[2]; पै ६, ११, ६; ७, १४,४; १०, ७, २; –न्द्रम् ऋ २,२,४; ३,३,५;३१, १५[e];४,२,१३[e];६,६,[(४,४४, ६)७];८,६५,११[e];१०,८५,३९; १०७,७; मा ४,१८; २६; १२, १०४; का ४,६,२; ९, १; १३, ७,३; तै १,२,३,२;७,१; ४,२, ७,१; ६, १, ४, ८; मै १,२,४; ५; २, ४,५¶; ७,१४; ३,७,५; ४,८, २¶; काठ २, ५; ६; ७, १२†; १६,१४; २४, ६[2];¶; क १,१७;१९; २५,५; ३७,७[2];¶; शौ १,३,४; १२, २, ५३; १३, ३, १०; १४,२,१०†; १९,२६, २; पै १, ८४, ८; ४, ३, १; ७, १५,७; १५, २,७; १७, ३५,३; १८,८,१†; १९, ४०, ६[f]; २०, ४, ६;५५,५; –न्द्रस्य शौ १५, ६,६; १९,२७,५; पै १०, ७,५; –न्द्रा ऋ १, १५७, १; ३, ६१, ७[g];४, २३, ९;९,९७,५०; मा ४, २१; का ४, ७, १; तै १,२, ५,१; मै १, २, ४; काठ २, ५; क १, १८; †कौ २, ७७७, ११०८; –न्द्राः ऋ ७, ३९, [७;४०,७;६२,३];९,६६, २५; १०,१२१,९; मा १२, १०२†; †का १३,७,१;२९,४,४; तै १, ८,१२,१; ४, २, ७, १†; ६,४, २, ४¶; मै २, ६,८; ७, १४†; ४,४,२; काठ १५,६;१६,१४†; क २५, ५†; कौ २, ६६०†; जै ३, ५५, १†; –न्द्राणि ऋ ५, ४२ [३ (७, ४०, १)]; ९, ६९, १०; मा ४, २६; का ४, ९, १; तै १,२,७,१; मै १,२, ५; काठ २, ६; २४, ६; क १, १९; ३७, ७; –न्द्रान् ऋ ८, २०, २०; –न्द्राभिः ऋ ६, ६, ७; –न्द्राम् खि २, ६, १; ५; १४[h]; –न्द्राय मा २२, २८-३०; ३९, २; का २४,१४,२;१६,१; १७,२; ३९, १, १; मै ३, १२, ११; काठ ३५,१०, शौ ४, ३९, ७[2]; १९, ४३, ४; पै ५,३५,४[2]; –न्द्रासः ऋ ३,४०,४; शौ २०, ६, ४†; –न्द्रे मा ८, ४३; का ९, ६, ३; शौ १९, २७, १०; पै १०, ७, १०; –न्द्रेण ऋ १, ४८, ९; १३५,[४; ४,४८,१-४]; मा ४, २६; १९, ९३[i]; का ४, ९, १; २१, ६, १४[i]; तै १, २, ७, १; ८,१२,१; मै १,२, ५; २, ६,८; ४,४,२; काठ २,६;१५,६; २४, ६[2];¶; २८,३[i]; क १,१९;३७, ७[2]; ¶; शौ ४, ३९, ८; पै ५, २८,६;७,५,९;२०,४,६;–न्द्रैः[d] कौ १,२७७; जै १,२९,७.

¶चन्द्र-तर- -रम् काठ ३०, १; क ४६,४.

चन्द्र-दक्षि(णा>)णा[j]- -णाः मा ७,४५; का ९, २, ५; तै १, ४, ४३,२; ६,६,१,३; मै १,३, ३७;४,८,२; काठ ४,९; २८,४; क ३,७; ४४,४.

चन्द्र-निर्णिज्[j]- -र्णिक् ऋ १०, १०६,८.

चन्द्र-बुध्न[j]- -ध्नः ऋ १, ५२,३.

?चन्द्रभाग- -गाः पै ४,४०,५.

चन्द्र-म(त्)ती- -ती पै १९, ३९,२.

---

a) धा. कान्तौ [तु. या ११, ५], दीप्तौ, आह्लादने च वृत्तिः।

b) नाप. । कर्तरि वा कर्मणि वा प्र. । ॰न्द॰ इति स्वरः? ।

c) विप. (भानु-, उषस्-, २अप्- प्रमृ.), नाप. । कर्तरि वा कर्मणि (तु. दु. [या ११,५]) वा रुक् प्र. ।

d) सपा. चन्द्रः <> चन्द्रैः इति पाभे. ।

e) श्चन्द्रम् इति संहितापाठः (तु. ग्रा ४,८४) ।

f) ॰चन्द्रम् इति पाठे? यनि. शोधः । तु. सपा. शौ ६,१२४,३ समृद्धिः इति पाभे. ।

g) पाठे? चन्द्रम् इति शोधः (तु. वें., R [ZDMG ४८,६८१]; वैतु. पपा. ? सा. GW. यनि. इति) ।

h) सपा. खिसा ११,१४ सूर्याम् इति पाभे. ।

i) चन्द्रेण (तैब्रा २, ६, ४, ६ च) इति पाठस्य स्थाने सपा. मै ३,११,९ शुक्रं न इति पाभे. ।

j) विप. । बस. ।

चन्द्र-मस्[a]- -०मः शौ ७, ८६, २‡[b]; १४, १, २४‡[b]; पै १७, २६, १०; –मसः ऋ १, ८४, १५; मा २४,३५[c]; का २६,७, ५[c]; तै ५,७,२२,१; मै २,१३, ६ †; ३, १४, १६[c]; काठ ३९, १२†; ५३,१२; †कौ १,१४७; २, २६५; †जै १, १६, ३; ३, २२, १२; शौ २०, ४१, ३†; पै १६, ७२, ४; –मसम् मा २३, ५९;६०; का २५,१०,७; ८; मै २, १३, १५; काठ ३७, १२¶; –मसा ऋ १०, ६४, ३[d]; तै ७, ३, १४, १; काठ ३५, १५¶; ४३,४; शौ १३, ६, ७; –मसि मा १, २८; २३, ४; का १, ९, ६; २५, २,२; तै १, १, ९, ३; ५, २, ३, ३¶; मै १, १, १०; काठ १,९; २५, ५¶; क १, ९; ३९,२¶; शौ १०, ३,१८; ११, ७,१३; पै १६, ६५,२;१५४,४; –मसे मा ३०,२१; का ३४, ४, ३; तै १,८,१३,३; ५, ५, १५, १[c]; ७, १,१५, १; १७, १; ५, २३,१; मै ३, १२,७; १०; काठ १५,३; ४१,६;८; ४७,५[c]; ५१, ४; –माः ऋ १,२४,१०; १०५, १; ८, ८२,८; १०, ८५, १९[b]; ९०,१३; खि ७,७,८; मा १४, २०; १८, ४०; २३, ४; १०; ४६; ३१, १२†; ३२, १; ३३, ९०†; ३९, ६; का १५, ५, ६; २०, २,३; २५, २,२; ३,७; ९, २; ३५,१,१२†; ३,१; ३९, ४, १; तै २,४,१४,१†; ¶५,५,१; ४; ३, १,६,३; ४,५,१; ७, १; ९,६¶; ४,३,७,२; ५, ७, २५, १; ६, ४,१०,२¶; ७, ४, १८, २; ५, २३,१; २५, १¶; मै २, १,५¶; २, १३[२]¶; ८, ३; १२, २; ३, १२, १७; १९; ¶४, २, १; ३, ५[२]; ५, ४; ६, ३[२]; १२, २†; काठ १०, १२†; ¶ ११, ३[२];५; १२,८[२]¶; १७,३; १८, १४; २७, ८¶; ३५, ११; ३७, ९; १०¶; ११¶; ४४,७; ४५, ५; क २६,२; २९,३; ४८,११; कौ १,४१७†; जै १, ४०, ९†; शौ ५,२४,१०; २८, २; ६,८३, १; ८६, २; ८, १,१२; ८, २३, ९, २,२४; १०, ६, १०; ७, २; १२; ३३; ११, ६, १२; ८, ७; ९,२; १२,१६; १५,१५,५;१८, २; १८, ४, ८९†; १९, ६,७†; ८,१; ९९, ४; †पै १, २१, २; ४,३,६; ८,१०; ६,५,३; ८,६, ९; १७,४; १०, १५,१०; १४, ३,१९; १५,७,५; १३,६; १६, २,२; २२, २; ३१, ४; ४३, २; ७८,१; ८२,२; १७, ७, ४; ८, ३; १०, ४; †१८, ३, ३; ३२, १४; १९, ५१, २.

चान्द्रमस[e]- -साः शौ १९, ९, १०.

चन्द्रमसा[f] खि ३, २२,७.

†चन्द्र-रथ, था[g]- -थः ऋ १, १४१, १२; –थम् ऋ ३, ३,५; काठ ७, १२; –था ऋ ३, ६१, २; –थाः ऋ ६,६५,२.

चन्द्र-वत्- -वत् ऋ ५,५७, ७; –वता ऋ ३, ३०,[२०;५०,४].

चन्द्र-वर्ण, र्णा[h]- -र्णाः ऋ १, १६५, १२; मै ४, ११, ३†; काठ ९,१८†; पै ४,३,३.

चन्द्र-सूर्या(र्य-अ)ग्नि-वर्णा (र्ण–आभ>)भा[i]- -भाम् खि २, ६[३],२३.

चन्द्रा[f] खि ३,२२,८.

†चन्द्रा(न्द्र-अग्र>)ग्रा[j]- -ग्राः ऋ ५, ४१, १४; ६,४९, ८; मा ३४,४२; का ३३,२, ५; तै १, १,१४,२.

चन्द्रा(न्द्र-आभ>)भा[k]- -भाम् खि २,६[३],२३.

चन्द्रिन्- -न्द्री खि ५, ७,१, ३; मा २०, ३७; २१,३१; का २२, ४,२; २३,४, ३; मै ३, ११, १;

a) नाप. (चन्द्र-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। पूप. (भाप. =आह्लाद-)+मस्- (<√मा [माने] कर्तरि कृत् [तु. पाउ ४, २२८]) > तस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६, २, ४२), यद्वा पूप. (विप.)+मस्- > वस. (तु. या [११,५] सा.[ऋ १, २४,१०] भा. [तै १, १, ९, ३] SE [७७, १६५-६] प्रमृ.)। या. [पक्षे] <चायत्-, चारु-, चिरम्-, चमू-+√द्रम् इति वा।

b) सपा. ॰मः <> ॰माः इति पाभे.।

c) सपा. ॰मसः <> ॰मसे इति पाभे.।

d) विप. [सूर्यामास्- (तु. वें. SE [१६६]; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. द्वस. इति)]।

e) विप. (ग्रह-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

f) सूर्य- इत्यनेन द्वस. यद्व.। अन्यत् पृ ८२६ j टि. द्र.।

g) विप. (अग्नि-, उषस्-)। वस.।

h) विप. (मरुत्-, २अप्-)। वस.।

i) विप.। द्वस. > षस. > वस.। पाठः स्वरद्वयोपेतः सु-शोध्यः।

j) विप. (दयो-, शुरुध्-)। वस.।

k) विप. (लक्ष्मी-)। वस.। ॰भा- इति स्वरः?।

२; ४, १३,२; काठ ३८,६.
चुप्य[a]– -प्यम् मा १९, ८८; का २१, ६, ९; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३.
?चवूम् पै १७,१५,१०.
√चम्
चमस[b]– -सः ऋ ४, ३५,४; १०, १६, ८; १०१,८; तै २, ५, ९, ३[2]; ३,१,२, ४[2]¶; काठ ३५, १६¶; ३८, १३†; क ४८, १४¶; शौ ७, ७७, ३; ८,१४, २; १०,८,९; १६, ३, ३; १८, ३, ५३†; १९, ४९, ८?[c]; ५८, ४†; २०, १३४, ५[d]; पै १, ११०, ४; १६, १०१, ५; २०, १२, १; -सम् ऋ १, २०, ६; ११०, ३; १६१, १; २; ५; ४, ३५, [२; ३६, ४]; ३; ५; १०,१६,८; ६८, ८; तै ३,१,२, ४[2]¶; ९, २; ¶मै ३,९,३; ४, ८, ८[2]; काठ २३, ११†; ३०, ६; ३५, १६¶; क ४८, १४¶; शौ ६,४७, ३; १८, ३, ५३†; ५४; २०, १६, ८†; १९, ४३, १२; -सा ऋ ४,३३,५; -साः ऋ १,५४,९; मा १८, २१; का १९,७,३; तै ४,७,८, १; मै २, ११, ५; ३, ४, १; ४, ४, ७¶; काठ १८,११; २१,११; क २८, ११; -सान् ऋ १,१६१,४; ९; ३,६०,२; ४, ३३, ६; १०,२५, ४; मै ४,४, ७¶; -से ऋ १०, ९६, ९; ¶मै ४, ५, २; ६, ६; काठ २८, १¶; क ४४, १¶; शौ २०, ३१, ४†; -सेन ¶मै ४,२, १३; ५, २; शौ ७,११५, ३; पै २०, १२,४; -सेषु ऋ ८, ८२, ७; मा ८, ५८; का ९, ७, ६; कौ १, १६२†; जै १, १७, ८†; -सैः मा २३, १३; का २५,४,१; तै ७,४,१२, १; काठ ४४,१.
चमसा(स-अ)ध्वर्यु[e]– -र्यवः मै ४, ४, ७¶; शौ ९, ११, ३; पै १६,११६, ४; -र्युः मै ३, ९, ३¶; -०र्यो तै ६,४,३,३.
†चमू[f]– -मू ऋ ५, ५१,४; ८, ४, ४[g]; ७६,१०; ९, ४६,३; १०७, १८; १०, २४, १; मा ८, ३९; का ८,१४, १; तै १,४, ३०,१; कौ २, ३३८; १०७२[g]; जै ३, २८, १०; शौ २०, ४२, ३; -मूषु ऋ ३,४८,४[g]; ८, ८२,७; ८; ९, २०, [६ (३६,४; ६४,५; ६५,६) ९९,६]; ६२,१६; ६३,[२; ९९,८]; ९२.२; ९३,३; ९७,२१; ३७; ४६; कौ १,१६२; २,३२३; ७०७; ७७०; जै १,१७, ८; ३, २६,९; ५८,४; -म्वः ऋ ८, २, ८; जै ४, १६, ९; -म्वा ऋ ३, ५५,२०; -म्वि ऋ १०, ९१, १५; मा २०, ७९; का २२, ७, १३; मै ३,११,४; काठ ३८,९; -म्वोः ऋ १,२८,९; १६४,३३; ४, १८, ३; ६,५७,२; ९, ३६, १; ६९,५; ७१,१; ७२,५; ८६, ४७; ९६,२०; २१; ९७,२; ४८; १०३,४; १०७,१०; १०८,१०; कौ १, ४९०; ५१३; २, ३६३; ७५०; १०३९; जै १, ५१, ४; ५३,३; ३, ३०, ५; शौ ९,१५, १२; पै १६,६९,२.
†चमू-ष(<स)द्[h]– -षद् ऋ ९, ९६, १९; कौ २, ५२७; जै ३,४१,३; -षदः ऋ १,१४, ४; ५४, ९; ९,८,२; ७८,२; १०, ४३,४; कौ २, ५२९; जै ३,४१, ५; शौ २०,१७,४.
?चम् पै ६,२२,२४.
चमा[i] काठपुष्पि १८.
?चमि काठ ३१,१४[j].
चम्रिष[k]– -म्रिषः ऋ १,५६,१.
चम्रीष[l]– -षः ऋ १,१००,१२.
चयन– √चि द्र.

a) नाप. (यज्ञीयपात्र-विशेष-)। व्यु: ?।
b) नाप. (पात्र-विशेष-)। करणे वा अधिकरणे वा असच् प्र. (या १०,१२ पाउ ३, ११७)।
c) पाठे? तमस- > -मसा इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?न विष्टो)। एतदनु सपा. पै १४, ४, ८ तपसः इत्यस्यापि शोधः द्र.। d) RW. पाठः द्र.।
e) नाप. (अध्वर्यु-विशेष-)। मध्यमपदलोपिनि कस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६,२,१०)।
f) वप्रा.। नाप. स्त्री. करणाधिकरणयोः ऊः प्र. (पाउ १,८०)।
g) सपा. चमू सुतम् <> चमूषु इति पाभे.।
h) विप. (द्रप्स-, सोम- प्रभृ.)। उस. क्विबन्तम्।
i) अर्थः व्यु. च ?। च मे > चमि. नामकरणं संभाव्येत।
j) अर्थः व्यु. च ?। सपा. ?चमि <> जामिम् (तैब्रा ३, ७, ५,१३ आपश्रौ ३,१३,५ माश्रौ १,३,५,२६ च) इति पाभे.।
k) अर्थः व्यु. च ?। पपा. नावग्रहः। नाप.। < √चम् इति स्क. प्रभृ., चमस- + इष्- > कस. इति सा.।
l) अर्थः व्यु. च ?। नाप. (तु. वें. स्क. सा.; वैतु. व्यप. इति ?GBV.)। शिष्टं k टि. द्र.।

१चयमान[a]–
१चायमान्– -नः ऋ ६, २७, ८; –नाय ऋ ६, २७,५.

२चयमान–, चयितव्य॑– √चि द्र.

√चर्[b], >चारि, चरते पै ४, २, १; चुरति ऋ ४,३८, ४; ६,६१,८; ७,४६, ३; ५५,६; ८, ३९, १[c]; १०,४,४; १६,५;८८,६; तै २, २,६,४¶; ४,१,४,१[d]; ३,११, ५; ¶मै २, ५, ४; ३, ७, १; काठ १०, ५¶; शौ ४,५, ५†; १६, २[२]; ७, २१, ६; १८, २, १०†;१९,५६,४[e]; चरति ऋ१, ९५, १०[c]; ११३, १३; १४५, ४; १६४, ३०; ३, ३०, १४; ३८,४; ५४,२; ५५,६; ८;⌊९[c]; (१०,४,२)⌋;५८,१; ५,४४, ८; ६३,४; १०,७१,५;१०१,११[c]; १०९, ५; १६८, ४; १८९, २[f]; मा ३, ७†[f]; ५,४; २३,९;१०; ४५;४६; ३१, १९; ३३, २२†; का ३,१,७†[f]; ५,१,४; २५, ३, ६; ७; ९, १; २; ३२, २, ५†; ३५,२, ३; तै १,३, ७,२; १४, २†; ५,३,१†[f]; २,१, ७, ७¶; ४,३,११, १; ६, १, ११, ६¶; ७,४,१८,१[२];५,१,२¶; मै१,२, ७;६,१†[f]; ८, ७¶;१०, ११¶; ¶२, १, २; ४,२; ५, ४; १३, १०§[c]; ३, ५, ५¶; १२, १९[२]; ४, ¶२, ३; ७;१४,९[२]; ¶काठ ३,४§; ७,१३†[f]; १०,१;३; ४; १२,४; १३,१०;२३,५;२४,७; २८,२;३०,९;३६,५;३७,९[३]§; ३९,१०†;४४,७[२]§; क २,११; ६,४†[f];३६,२¶;३७,८¶;४४, २¶; कौ २, ७२७†[f]; ३,४,१; ५,५†[f]; †जै २, २,९;६,४[f];३, ५९,१९[f]; शौ ३, १०,४; ४, ८, १; ३†;१०,७;११,२; ३[c]; ३९, ९; ५,१७,५; १८,१३; ६, ३१, २†[f]; ८, ९,११; ९, १,४; १५, ८†; १०, ८, १२;१३; ११, २, १२; ६, २०[c]; ७,१; २३; १२, ४, ३७; २०, ४८, ५†[f]; पै १, ४६,२; ९२,२; १०४,४;१०७, ३;३,३,५;२५,३;५; ४,२,३†; ६,५;२५, ७;५,१०,९;३२,४; ६,८,३;६;१४,५; ८,१४,१०†; ९, १५, ५†; १६, ३; १७, ४; १३,९, १; १४, १६; १५,२२, ३; १६, १९, १; २२,१०; ३२, ४; ६८, ९†; १०१, ८; १०२, २; ३; १०५, २; १५१, १०; १५३, १; १५५, ४; १७, १६, ८[g]; १९,७; १८,१८,१०; १९, ३४, ११[h]; ४५, १२†; २०, ४, ४; १९, २; ४३, ७; चुरतः ऋ ६,२७, ७[c]; मा २०, २५; २६; का २२,२, २; ३; चरतः ऋ १, ९५,१; १०२, २; ११३, २;३; २,२४,५; ८,२९, ८; १०,१४, १२[i]; २७, १७[c]; ८५, १८; खि ३,२२, ५; ६;९; १०; मा ३३, ५†; का ३२,१,५†; मै ४,१२, २†; काठ १३, ५†; †कौ २, ११००; ११०१; शौ ७, ८६, १†; ११,२,१४; १३,२,११†; १४,१, २३†; १८,२, १३†; पै ५, २२, ८; ८, १४, १†; १०, ९,१०†[i]; १६,१०५,४; †१८, ३, २; २१,५; १९, ५२, ९†[i]; २०, ४६, ६; चुरन्ति ऋ ४,६, १०; ५१, ६; ५,३१, १२; ४७, ५;६,५८,३;८,२०,१८;९,४१, ३; १०,१०,८; ७१, ९; खि ४, ११, ११[j]; खिसा २७, ७[k]; मा २,३०; का २, ७, २; ¶मै १, १०, १९; ३,९, ५[३]; ६[२]; ४,५, १; १४, १६†; कौ २, २४४†; †जै ३,२१, ९; ४,२५, ५; शौ ४, २७,४; ६, ५१, ३‡[l]; ११, १२,८; १२,१,४९; १८,१,९†; २,२८; १९, ६६, १; चरन्ति ऋ १,९४,५[m]; १६३,११; ४,५१, ९; ७,३३,९; १०,४७,७; ८२, ७;१४२, २; खि १,८, २; †मा १७, ३१; २९, २२; †का १८, ३,७; ३१,३,११; तै १,८,१४, २[n]; †४, ६,२,२;७,४;६,२,२,

a) व्यप. (राज-विशेष-)। व्यु. ?।
b) धा. गतौ भक्षणे च वृत्तिः।
c) तु. सस्थ. टि. अन्तर्।
d) सपा. चुरति <> चुरसि (माश ६, ४,३,४ च) इति पाभे.। e) सपा. चुरति <> चरन्ति इति पाभे.।
f) सपा. चरति (माश २, १,४,२९ च) <> चरसि इति पाभे.। g) सपा. चरति <> विन्दति इति पाभे.।
h) सपा. चरति <> अचरत् इति पाभे.।
i) पृ १९७ सस्थ. अुनु···चरतः इत्यत्र यनि. च अुनु (जनान् इति युक्तः कप्र. ⌊तु. सा.⌋) इति च शोधः।
j) सपा. खिसा ३३, १० कल्पयन्ति इति पाभे.।
k) सपा. चुरन्ति <> तुरन्ति <> सहन्ते इति पाभे.। l) सपा. चुरन्ति <> चुरामसि इति पाभे.।
m) सपा. चरन्ति <> चरन्तु इति पाभे.।
n) सपा. ताः···चरन्ति<>ताः··· वियन्ति<> प्र···चरन्वि (माश ५,४,२,५ च) इति पाभे.।

४¶; ७,५, १, ४¶; मै २,१०, ३†; ¶२, ८,२; ९,५[a]; १०,१; ¶४,६,४;८,५;१४,९†; ¶काठ १२,१२; १८,१†; २०,२; २३, ५; २६,७[a]; २९,२;५; ८; १०; ३३,१; ३४,५[a]; ४६,३†; ¶क २८,२†; ३१,४; ३६, २; ४१, ५[a]; ४५,३;६;४६,३; शौ ११, ७, १३; १२, १, १५[a]; २,४१: पै ३,८,४[b]; ४,३५, ४; ५,१०, ७; २९, १; ६,१०, ३; ८,१९, ६; ११,३,७[c]; १३,४,१५; १४, १,८; १५,३, ६; १६,१५०, ५; १७,५, ५[d], ७; १४,२; ३४,२; १९,४३, ५†[e]; चरसे मै ४, ९, १[f]; चुरसि ऋ ३, ३०, ४; मा ११, ३९[g]; का १२,४, २[g]; मै २,७, ४[g]; ३,१, ५[g]; काठ १६, ४[g]; शौ ३, ६,४; चरसि ऋ ८, ३३, ८; १०, ४, [(३, ५५, ९) २[h]]; कौ २,१०४७†; शौ १३, १, ४०[i]; †२०, ५३, २; ५७, १२; पै ५,१, ६; चुरथ शौ ३, ९,४; पै ३,७,५; चुरामि तै ३, ३, ८, २; शौ ३,१५, ५;६; ६, ११७, १; चरामि ऋ १,१६४, ३७; १०, ९५, १६;१०८, २; १२५, १; खि ४, १, १; तै ६, ४,५, १¶; †शौ ४,३०,१; ९, १५,१५; पै ४,११, ३; ५,३३, १[j]; १६, ४९, १०; ६९, ६†; १९, ३९, १२; ४१, १०; ४९, ३; २०, १५, ४; चुरावः तै १, ५, १०, १; मै ४, १४, १७?[k]; काठ ७, ३; क ५, ४; चरामहे पै १९, ४९, ७; चुरामः शौ ६, १३३, १[j]; †चुरामसि ऋ १, ५७,४; ७,८९, [५; १०, १६४, ४][e]; तै ३, ४, ११, ६[e]; मै ४, १२, ६[e]; काठ २३, १२[e]; कौ १, ३७३; जै १,३९, ४; शौ ६,४५,३; २०, १५, ४; पै १९, ३६,६; चरामसि ऋ १०,१३४, ७; कौ १, १७६†; जै १, १९, २†; पै १, ६५, २; ११, ७, १; चुरत् ऋ ३, ४४, ३[l]; १०, १२३,५; चरत् ऋ १,१७३,३[l]; पै २०, ४२, ७; चरात् पै १९, ३२, १२?[m]; चरन् पै २०, ३७, ५; चुरान् ऋ ८, ९२, ३३; चरतु शौ ९, २, १४; पै १६,७७,४; चरन्तु पै ७, ८, ५; १२, १,६†[n]; १७,२, ६[a]; २२, १४; चर ऋ १, १०, ३; १०, १६४,१; खि ७, ७, ३; मा ८, ३४†; का ८,८,१†; काठ १०, ६¶; कौ २, ६९६†; जै ३,५६, २३†; शौ ३, २,३; ४, १७,८; ६,१३९, २; ४; ८,१,१२;१८, ४, ३१; २०,९६, २४†; पै १, १३, ३[o]; २, ६,२;३; ८,६;२६, ५; ५, २०,३; १३,१, १६;१६, २,२; १९,३८,४†; २०,३८,१; चरताव् पै ४,६,७?[p]; २०, ४९, २; चरत तै ३, ३, ९, १[q]; मै १,२,३[r]; शौ ३,६,९[r]; ६, ६७, २[s]; ९, ४, २४[r]; पै १९, ६, १४[s]; चराणि पै ८,२०, ५; ९; १७,२८,२;२०,४४, १; अुचरत् मा ९,९; का १०, २,६; तै ६, ४, १०, २¶; शौ ६, ९२, २[t]; अचरत् ऋ १,१०३, ३; ३,४८, ३; ४, ३, १०; २४, ९; १०, १०२, ८; ¶तै २, ३,७,१; ७, १, ५, १; ¶काठ ११, ४; १३, ५[a]; २३, ३; शौ ५, ४, ४; ६, ९५,२; १९, ३९,७; पै ४,११, १;२?[u]; ७, १०,७;९,१८, ६[v];

[a]) सपा. चरन्ति <> चरन्तु इति पाभे.।
[b]) पाभे. क्ते पृ १३११ *e* टि. द्र.।
[c]) सपा. चरन्ति<>तरन्ति इति पाभे.।
[d]) सपा. चरन्ति<>संचरन्ति इति पाभे.।
[e]) पाभे. क्ते पृ १३११ *l* टि. द्र.
[f]) सपा. तैआ ४, ३,३;५,३,९ पुरश्चर? इति पाभे.।
[g]) पाभे. क्ते पृ १३११ *d* टि. द्र.।
[h]) तु. सा. PW.; वैतु. GW. अन्तः···चरसि इति।
[i]) पाभे. क्ते पृ १३११ *f* टि. द्र.।
[j]) सपा. चरामि <> चुरामः इति पाभे.।
[k]) पाठे? चुरामि इति शोधः (तु. सपा. तै ३, ३,८,२ तैआ २,३,८ कामा ६२६:४)।
[l]) तु. सस्थ. टि. अन्तुर्।
[m]) चाराव् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. मूको.)।
[n]) पाभे. क्ते पृ १३११ *m* टि. द्र.।
[o]) पाभे. क्ते पृ ७९९ *o* टि. द्र.।
[p]) पृ १२२९ *i* टि. अस्य चारितार्थ्यं द्र.।
[q]) सपा. शांग्र ३,११,१४ पाग्र ३,९,६ विध ८६,१६ चरथ इति पाभे.।
[r]) पाभे. क्ते पृ ११४२ *j* टि. द्र.।
[s]) सपा. चरत<>भवत इति पाभे.।
[t]) पाभे. क्ते पृ १३११ *h* टि. द्र.।
[u]) अचरा इति पाठे? यनि. शोधः स्यात्।
[v]) सपा. अचरत्<>अतिरत् इति पाभे.।

१७, २८, ३; ¶अचरन् मै २, ५, ९; काठ २७, ४; २९, ९; क ४२, ४; अचरः ऋ १०,५४,२; पै १, ९८, २; अचरम् ऋ १०, ९५,१६; चरेत् ¶ तै २,२,२,२; ३, ३, ८, ४; ¶ मै १,८,७; २, ५,४; काठ १०, ५¶; शौ १२, ४, २७; चरेत् ¶ तै २,४,१३, १[२]; ५, १, ७; ५,७, ६, १; ७, १,५, ६; ¶काठ ८, १२; १०, ११; १३, ३; २२, ७; ¶क ७, ७; ३५,१; शौ १२, ४, १६; पै १७, १७, ६; १८, ७; ¶चरेयुः काठ ३५, १६; क ४८, १४; चरेयम् शौ १७,१,२७; पै १८, ३२,१०.

चचार शौ ९, ५,३; पै १,३३,५; १४, ३, २९; १६, ९७, २; चेरिम शौ ७,६७,२; चरिष्यामि मा १,५[a]; का १,३, १[a]; तै १, ५,१०, ३[a]; ६,७, २[a]; मै ४,९, २४[4a]; ¶अचारीः काठ २४,१; क ३७, २; अचारिषम् मा २, २८[a]; का २,६,१०[a]; तै १, ६, ६, ३[a]; ७, ६, ६[a]; काठ ५,६[a]; ३२, ६[a]; अचार्षम् मैं ४, ९, २६[4a,b].

चर्यते तै १,७,६,४¶.

चारय मा २३, २१; चारयेत् क ४४,४¶[c].

अचीचरत् शौ १२, ४, २८; पै १७,१८,८.

चचर्[d]– -रा ऋ १०,१०६,८.

चर– -रेभ्यः क २७, २[e]; –रेषु पै १,९२,२.

चरण[f]– -णम् ऋ ३, ५, ५; ९, ११३,९; कौ ३, ३, १३; जै २, २, ८; –णे ऋ १०, १३६, ६; १३९, ६; मै ४, ९, ११†; शौ ७, १११, १[g]; पै ५, ३८, ६†; –णेभ्यः खि ३, १०[2], ४; –णैः पै २०,७,९[g].

√चरणीय[h]

चरणीयमा(न>)ना– -ना ऋ ३,६१,३[i].

√चरण्य

चरण्यु[j]– -ण्युः ऋ १०, ९५,६.

चरणि[k]– -णीनाम्[l] ऋ ८,२४,२३; शौ २०,६६,२†.

चरत्– -रत् ऋ ३,५४,८; ६,५९, ६[m]; मा ३३,९३; कौ १,२८१; जै १, २९, ९; –रतः ऋ १, १४६, १; १०,५,३; ३४, १०; शौ ७, ५९, १; ११३, २; ८,२, ११; पै १६, ४, १; १८, २०, १०[n]; २०,१४,२; –रता ऋ ३, ३२, ६; –रताम् ऋ २,३८,६; पै २०, ४९, ४; –रते ऋ १०, ११७, ३; मै ४, १४, ११; शौ १२, १, ३१; पै १७, ४, १; –रद्भ्यः[e] मा १६, २१; का १७, २,५; तै ४,५,३,१; मै २, ९,३; काठ १७, १२; –रन् ऋ १,३३,४; १४४,४; ६,९,३; ८, ४५,३८; ७२, ५; १०,११५,१; १३६,६; खि ५, ११, १?[o]; कौ १,६४†; जै १,७, २†; शौ ४, ५,२;१६,१; पै ४,६,२; ५,३८, ६†; ८, ९, ७; –रन्तः शौ ३, ३०, ५; पै ५,१९,५; १०,४,९; २०, १४, ३; –रन्तम् ऋ १,६, १; १६४, ३१; १८५, २; ३,१, ९; ४, १८, १२; ५, २, ४; ७, १०४,८; ८,९६, १४; १०,५२, ४; ८७, ६; ८८, १६; १२४,९; १३५, २; १७९, २; †मा २३, ५; ३७, १७; †का २५, ३, १;

---

a) सपा. चरिष्यामि (माश १,१,१,२ तैब्रा ३,७,४,७ तैआ ४,४१,३ मंब्रा १, ६,९ शांश्रौ ४, ८,३ आपश्रौ ४, ३,२; १५, २०,३ कौसू ५६,६ हिगृ १,७,५ च) <> अचारिषम् (माश १,१,१,३ शांश्रौ ४, १२,१० आपश्रौ ४, १६,११ माश्रौ १,४,३,७ हिगृ १, ८,७ च) <> अचार्षम् इति पाभे. ।

b) अन्यत्र सपा. तैआ ४,४१,६ कौसू ५६, ७ अचारिषम् इति पाभे. ।

c) सपा. चारयेत् <> चालयेत् इति पाभे. ।

d) विप. (अश्विन्-) । अच् प्र. द्वित्वञ्च ।

e) सपा. चरेभ्यः <> चरद्भ्यः इति पाभे. ।

f) भावे वाऽधिकरणे वा. ल्युट् प्र. ।

g) सपा. चरणे <> चरणैः इति पाभे. ।

h) क्यजन्तः नाधा. (तु. सा.) ।

i) सपा. चरणीयमाना <> स्वपस्यमाना (पागृ ३, ३,५ च) इति पाभे. ।

j) विप. (उर्वशी-) । उः प्र. तत्स्वरश्च ।

k) नाप. । अनिः प्र. उसं. (पाउ २, १०२) ।

l) BW. चर्षणी° इति शोध-प्रस्तावः (तु. मूको.) ।

m) वैतु. BRV [२,२९६] चरत् (प्रपु१) इति ।

n) सपा. चरतः <> चरसे इति पाभे. ।

o) पाठः? शोधार्हः द्र. (तु. टि. जन– > -नम् [शौ २०,१२७,११]) ।

३७, ३, ४; तै ३, १, ९, ५¶; ४,७, १५, २; ७, ४, २०, १†; †मै ३,१२,१८;१६,३; ४,९,६; १४,७; काठ ४४,९†; †कौ २, ८१८; जै ३, ५७, ८†; शौ ३, ३,४; ४, २९, ७; ५, १८,५;७, ७५, २†; †८, ३, ५; ४,८; ९, १५, ११; †२०, २६, ४; ४७, १०; ६९, ९; १२७, ८; पै २, ७४, ४; ४, ३८, ७; ९, १७,७; १०, ११, ३; †१६,६,६; ९,८; ६८,१०; –रन्ता ऋ १,१५८,२.

चरन्ती– -न्ती ऋ १, १६७, ३; ७,३६,७; मा २९, ६; का ३१, १,६; तै ५,१,११,२¶; मै ३, १६, २; काठ ४६, २; शौ १२, ४, २९; ३९; पै ६,१०,१; १७, १८-१९, ९; –न्तीः ऋ १, २४, ६; २, ३३,४; १०,२७,८; ३०, १०; –न्तीम् ऋ ३, ५७, १; मै ३, १०, १¶; शौ १४, १, ५६; पै १८,६,४.

†चरथ[a]– -थम् ऋ १, ५८,५; ६८, १[b]; ७२, ६; ३, ३१, १५; ८, ३३, ८; १०, ९२, १३; कौ २, १०४७; शौ २०, ५३, २; ५७, १२; –थाम्[c] ऋ १, ७०, २[b]; –थाय ऋ १,३६, ⌊१४ (१७२, ३)⌋; ४,१८,१०;३६,३; ५१,५; १०,३९,४; मै ४, १३, १; काठ १५,१२.

चारथ[d]– -थे ऋ ८,४६,३१.

†चरध्यै ऋ १, ६१,१२; मै ४,१२, ३; काठ ८, १६; शौ २०, ३५, १२.

?चरन्तिम् पै ९,२५,१३[e].

चरस्[f]– -रसे शौ १३, २,६[g].

चरसे ऋ १,९२,९;५,४७,४.

चरा[h]– -रायै ऋ ७,७७,१.

चराचर[i]– -†रः ऋ १०, ८५, ११; शौ १४,१,११; पै १८, १, ११; –रम् खि ५, ३, ५[३]; पै ७,११, २†[j]; –¶राः मै २, ३,२; काठ १२, २; –रेभ्यः मा २२, २९; का २४,१६,१; तै १,८,१३,३; मै ३,१२,१०; काठ १५,३.

?चराणि पै २०, ४४,१[k].

चराथ[l]– -था ऋ १,६६,५[m].

चरित– -तम् शौ ३, १५,४; ९,१, ४; पै १६, ३२,२; १९,४९,२; –तस्य ऋ १, ११०, २.

चरितवे ऋ १,११३,५.

चरित्र[n]– -त्रम् ऋ १, ११६, १५; –त्राः तै १,२,९,१; –त्राणि शौ १०, २, १२; पै १६, ६०, ४; –त्रात् ऋ ८, ४८, ५; –त्रान् मा ६,१४; का ६, ३, ३; मै १, २, १६; काठ ३,६; क २, १३; –त्राय मा १३, १९; १४,१२; १५,६४; का १४,२,४; १५,४, २; १६, ७, ६; तै ४, २, ९,२; ३,६,१;४,३,३; मै २, ७,१६[३]; ८,१४[३]; काठ ३९,३; ४०,३;५; –त्रैः ऋ १०,११७,७.

चरित्वा तै ५,२,४, ४¶; काठ १९, १२¶; क ३१,२¶; पै १९,५०, १२.

†चरिष्णु[o], ष्णू– -ष्णु ऋ ४, ७,९; १०, ५९, ९; ८८, १३; मै ४, १४,१४; –ष्णुः ऋ ६, ६१, ८; –ष्णू ऋ १०,८८,१६;–ष्ण्वम्[p] ऋ ८, १,२८.

†चरिष्णु-धूम[q]– -मम् ऋ ८, २३, १; कौ १, १०३; जै १, ११,७.

चर्चर[r]– -रम् ऋ १०,१०६,७.

चर्चूर्यमाण– -णम् ऋ १०, १२४,९.

---

a) भाप., नाप. (जङ्गम-)। थ्यः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)। b) छन्दस्तः चरा॰ इति GW.।

c) पद इति सर्वसंमतम्।

d) विप. (गण-)। स्वार्थे अञ् प्र.।

e) पाठः? । चरन्तम्, नय तिष्ठन्तम्, आ-सीदम् ?उप-सं-स्थितम् ।···वम्नातु (तु. मूको.) इति पादत्रिक-गतः शोधः द्र.। f) विप. (रथ-)। कर्तरि असिः प्र.।

g) पाभे. कृते पृ १३१३ n टि. द्र.।

h) भावे. अङ् प्र. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. चरायै ⌊तुमर्थायम्⌋ इति)।

i) विप. (पथिन्-, वनस्पति- प्रमृ.), नाप.। कर्तरि अच् प्र. द्वित्वं च (पावा ६,१,१२)।

j) सपा. चराचरम् <> पतयन्तम् इति पाभे.।

k) पाठः? (तु. पृ १२०८ f टि.)।

l) =चरथ-। छन्दस्तो दीर्घ इति सा. GW. WAG ⌊१,४३b⌋ प्रमृ.।

m) टि१ (तु. वें. सा. OBN.; वैतु. GW. OBN. ⌊पदे⌋ न. प्र३ इति)। n) भाप., नाप. पुं. (पाद-) न. च। भावे करणे च इत्रः प्र. (पा ३,२,१८४)।

o) विप. (अर्चिस्-, सिधुन्- प्रमृ.)। इष्णुच् प्र.।

p) अमि पूर्वसवर्णाभावे यणादेशे स्वरितत्वं द्र. (पा ६, १,१०६;८,२,४)। q) विप. (अग्नि-)। बस.।

r) विप.। यङ्लुगन्तात् कर्तरि अच् प्र. द्वित्वं च (पा ६, १,१२)। वृषादित्वाद् आद्युदात्तत्वम्।

चर– √चर् द्र.

चरक[a]–

चरक-शाखा– काठपुष्पि १–५३.

चरका(क-आ)चार्य[b]– -र्यम् मा ३०, १८; का ३४,३,५.

चरण–, चरणि–, चरणीयमाना–, चरण्यु–, चरत्– √चर् द्र.

?चरतुम् पै ९,२५,१२.

चरथ–, चरध्यै, ?चरन्तिम् √चर् द्र.

चरम,मा[c]– -मः ऋ ८, २०, १४; –†मम् ऋ ७, ५९, ३; ८, ६१, १५; कौ १,२४१; जै १, २५, ९; २,३, ५; –मेण तै १,२, ७, १[d]; –¶मा काठ २१, ६; क ३१, २१; –माः मै ४, २,७¶; –मायाम् ¶तै ५, ४, ३, ३; ५, ९,४.

चरम-तस् (>:) मै ३, १०, १; शौ १९, १५, ३; पै ३, ३५,३.

चरमा(म-अ)जा[e]– -जाम् शौ ५, १८,११; पै ९,१८,६.

चरस्–; चरसे, चरा–, चराचर–, चराथ–, चरित–, चरित्र–, चरित्वा, चरिष्णु,ष्णू– √चर् द्र.

चरु[f]– -रवः मै ४, ३, ६¶; –रुः ऋ ७,१०४,२[g]; ९,५२,३; मा २९, ६०^{३h}; का ३१, ५, १^{३h}; ¶तै २,२,७,१; ९,१; ५; ६^{२}; ३,२, ४;५; ४,६,२; ३,५,१,४; ५,५, १, ६; ६,२,५; ५,२; ७,५,१४, १^{३}§[h]; २१, १^{३}; २२, १^{२}§[h]; ¶मै १,४, ९; ६, ४; ८; १०, १^{१२}; १४^{२}; २, १, २; ५; ३, ३; ५; ६^{३}; ६, १§; २^{२}; ३^{२}; ४^{५}; ५^{५}; १३^{१४}§; ३, १, १०; ४, १०; ६-७,१; ४, ३,१; ७^{२}; ८^{५}; ¶काठ ९, ४^{६}; ५^{५}; १०, ८; १०; ११, ५; १२, ६; १५, १^{३}; २^{४}; ३^{९}; ४^{५}; ५^{५}; ९^{१५}; १९, ९; २२,१३^{३}; २३,११; ३२,६; ३६, ८; ३७, २^{३}; ३^{२}; §४५, १०^{३h}; १८^{४}; १९^{२h}; ¶क ८, ७^{६}; ८^{६}; शौ ८,४,२†; ११, १, १६; १८; १८, ४, १६-२४; पै १६,९,२†; ९०,६; ८; –¶रुणा तै ५, ५, १, ५; मै ३,१,१०^{२}; काठ ११,३^{२}; –रुम् ऋ १,७,६[i]; १०,८६,१८; ¶तै १,८,१, १^{५}; २, १^{३}; ४, १^{२j}; २^{४}; ७, १^{३}; ८, १^{९}; ९, १^{३}; २^{२}; १०, १^{४}; १७, १^{४}; १९, १^{३}; २०, १^{८}; २,२,१,४; ५; ४,४; ५,१^{२}; ६-८,१; ९,३; १०, १^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५; ११,४; ६^{४}; ३, १,१^{२}; ३-५; २,२-४; ६; ७; ३, १; २; ४; ४,१^{२}; २; ४; ५,३; ८, १^{२}; ११,१^{२}; १२,२; ४,४,१; ३; १३,१; ५,४-५,२^{२}; ३,५,१,४; ५,५,१,५; ९,४; ६,२,५; ५,१; ७,५,६,४; ¶मै १, ४, १५; ६, ८^{२}; ८,८; ९; १०,२०; २,१,१^{२}; २^{२}; ४^{३}; ५^{२}; ६^{२}; ७^{६}; ८^{५}; २,१^{४}; २^{२}; ३^{४}; ४^{४}; ५^{२}; ६^{२}; ७^{३}; १२; १३^{६}; ३,२; ५^{५}; ६^{२}; ७; ४, ६; ६, ६^{६}; §३, १५, १०^{३h}; ११; काठ ८,१०; ९, १७^{३}; १०,१^{६}; ४^{२}; १०^{३}; ११^{६}; ११,१^{३}; ३^{२}; ४^{७}; ५^{६}; ६^{६}; ८^{५}; १०; १२,५; १३, ३; १५,५; २२,३; ३६,१४; क ७,६¶; कौ २, ९७१†; शौ ४, ७,४; ११,१,१७; ३,१८; †२०, ७०,१२; १२६, १८; पै ९,२५, ११; १४,३,५; १६,५३,७; ९०, ७; –¶रू मै ३, ६, १; काठ १०,१^{२}; –रूणाम् ऋ १, १६२, १३; मा २५, ३६; का २७, १३,५; तै ४, ६,९, १†; मै ३, १६, १†; काठ ४६, ४†; शौ १८, ४, ५३; –रोः तै १, ६, १,२; मै १,४, ४; ९; काठ ५, ६; ३२, ६; शौ ९, ५, ६; पै १६, ९७, ५; –रौ ऋ १०, १६७,४.

?चर्क्रषाणः पै ५,१०,९.

चर्कृति–, चर्कृत्य– √कृ द्र.

‡?चर्क्रूपत्[k] कौ १, १९६; जै १, २१,३.

---

[a]) व्यप. (⌊ऋषि-विशेष-⌋ वैशम्पायन- इति ⌊पाका ४, ३,१०४⌋, वेदशाखा-विशेष- ⌊ चव्यू २ : ३⌋)। व्यु.?। <√चर् इति संप्रदायः।

[b]) नाप. । पस. । सपा. तैब्रा ३, ४,१६,१ चर° इति पाभे. ।

[c]) विप. (पशु-, इष्टका- प्रभृ.), नाप. । व्यु.?। <√चर् इति (पाउ ५,६९) अभा. च ।

[d]) सपा. चरमेण<>परमेण (माश ३,३, ३,८ च) इति पाभे. । [e]) कस. । °मा° इति सात. पाठः चिन्त्यः।

[f]) नाप. (चरु-, भाण्ड-, हविस्-)। व्यु.?। <√चर् इति या ६, ११ पाउ १,७ प्रभृ. ।

[g]) अर्थः ?। =मृच्चय- इति या., =हविस्- इति वें. सा., =पात्र- इति GW. GRV. प्रभृ. ।

[h]) सपा. चरुः<>चरुम् इति पाभे. ।

[i]) =मेघ- ⌊निघ १,१०⌋ इति सर्वसंमतम् ।

[j]) पाभे. कृते पृ १०७३ *h* टि. द्र. ।

[k]) पाठे? चर्क्रूपे इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०, १०५,४)।

चर्कृषे √कृ द्र.

चर्चर-, चर्चूर्यमाण- √चर् द्र.

चर्मन्[a]- -र्म ऋ १,८५,५; ३, ५,६[b]; ४,१३,४; ५,८५,१; ७, ६३,१; ८,६,५; ¶तै ३,४,१,४; ६, २, ११,४[2]; ७, ५,१०,१; ¶मै १, ३,३२; २, ५,७[2]; ३, ७,४; ४, १२,५†; ¶काठ ४, ११†; ११, १३†; १२, १५†; १३, १०; २१, ४; २५, ९[2]; ३४, ५; ¶क ३,९†; ३१,१९; ४०,२[2]; †कौ १, १८२; २, १००३; †जै १, १९, ८; ४, ८,४; शौ ४,१२,४; ९, १२,१५; १०,९,२;१७;२४; ११,१,८; १२, ३,१;१४; १४, २, २२; २४; २०, १०७, २†; पै ४,१५,२; १६, ८९, ८; ९६, १; १३६, २; १३८, ४; १३९, १८; १७,२९,११; ३६,१; ३७, ४; १८,९,४; ५; -र्मणः ऋ १, ११०,८; १६१,७; ३, ६०, २; ४, ३६, ४; -र्मणा तै ५, १, ४, २¶;७,२०,१[c]; काठ ५३,१०[c]; शौ ४,१२,४; ५, १८,३; पै ४, १५,२; ९, १७,१०; २५, ९?[d]; -र्मणि मै ३, ७, ४¶; शौ १०, ९,२६; ११,१,९; १४, २,२३; पै १४,३,८; १६, ८९,९;१३८, ७;१८,९,३; २०,२९,८; -र्मणी ऋ ६, ८, ३; -र्मन् ऋ ४, ५, ७; ¶तै ६, १,९,२;२, ११, ४; ७,५,९,३; ¶काठ २४, २; ३४, ५; क ३७, ३¶; -र्माणि ऋ ८, ५५,३; खि ३,७,३.

चर्म(न्>)ण्-वत्[e]- -वते तै ७, ५, १२,२[f].

१चर्म-म्न[g]- -म्नम्[h] मा ३०, १५; का ३४, ३,२.

२चर्म-म्न[i]- -म्नाः ऋ ८,५,३८.

चर्म-वत्- -ते काठ ४५,३[f].

चर्म-वासि(न्>)नी[j]- -नीः पै २, ३३,५.

चर्षणि[k]- -†णयः ऋ १,१८४,४; ६, २,२; २५, ७; ३१, १; ३३, २; ८, २,३३; १६,६;९; काठ १७, १८; जै ४, ५, २; -णिः ऋ १, ४६,४; पै ४,३९,२; -†णिभ्यः ऋ १, ५५,१; ८४, २०; १०९, ६; ४, ३७,८; ६, ३१,५; ४८, १५; ७२, ५; तै ४, २, ११, १; मै ४, १०,४; ११, १; १३, ५; १४, ८; काठ ४, १५; कौ २, १०७४; -णी ऋ १, १०९, ५; मै ४, १२, ६; -†णीः ऋ १, ८६,[५; ४, ७, ४; ५, २३, १]; ३,४३,२; ८६, [२; ७, १५, २; ९, १०१,९]; तै १, ३, १४, ७; कौ २, १७०; जै ३, १६, ८; -†णीनाम् ऋ १, ७,[९; १७६, २]; १७,[२; ५, ६७, २]; ३२, १५; ८६,६;१२७,[२; ८, २३, ७ (६०,३) ६०,१७]; ३, ६, ५; १०, [१ (८, ४४, १९) १०, १३४,१]; ६२,६; ४,८,८; २०, ८; ३१, ४; ५,३९,४; ६, १,८; १८,१; २२,१; ३०,५; ७, २७, ३; ८, १६,१; ६४, ४; ६८, ४; ७०,१; ९२, १; ९३, १६; ९६, ४; १८; १०, ९, ५; ९३, ९; १०३, १; १२६, ६; १८०, ३; मा १७, ३३; का १८, ४,१; तै १, ६,१२,४; ४, ३, १३,६; ६, ४,१; मै २,१०,४; ४, ९, २७; १४,१३; १४[2]; १६,६; काठ ४, १६; ८,१६; १८, ५; २०; ३९, १५; क २८, ५; कौ १, १४४; १५५; २०८;२७३;३६४; ३७९; २, ६३; २८३; ४४०; ११६४; ११९९; ३, १, २; जै १, १५, १०; १७, १; २२, ५; २९, १; ३८,३; ३९,१०; २, १, १; ३,

[a]) नाप. । व्यु.?। <√चृत् वा<√ चर् [तु. पाउ ४,१४५] वेति या [२,५], <√चृ (=√कृ [*कर्तने]) इति SE [५,१०९]। <√*चृ (आच्छादने) इति मतम् । [b]) वैतु. वें. विप. इति ।

[c]) सपा. चर्मणा <> त्वचा इति पाभे. ।

[d]) ॰णः इति पाठे ? यनि. शोधः संभाव्येत ।

[e]) विशेषः पृ ११ *i* टि. अनुसंधेयः ।

[f]) सपा. चर्मण्वते <> चर्मवते इति पाभे. ।

[g]) नाप. (चर्म-कार-) । उस. । उप. <√म्ना (=√म्ला<√म्लै [मर्दने]) इति (तु. ऋ ८,५५,२, भा. [तैब्रा.], PW. GW. प्रमृ.)।

[h]) सपा. तैब्रा ३,४,१,१३ चर्मम्णम् इति पाभे. ।

[i]) विप. (जन-) । अर्थः व्यु. च ?। =शर्मच्छु- इति कृत्वा पूप. शर्म-पर्यायः, √म्नथ वनने वृत्तिरिति मतम् (वैतु. सा. ॰म्ना- इति मत्वा =चर्मायुधादि-कृताभ्यास- इति, वें. PW. प्रमृ. = १चर्म-म्न- इति)।

[j]) विप. (अघ्न्या-) । उप. <√वस् (आच्छादने)।

[k]) विप. (इन्द्राग्नि-, पितृ-), नाप. बहुवचने (मनुष्य- [निघ २,३ प्रमृ.]) । व्यु.? । <√कृष् इति (पाउ २, १०४), भा. [तै.], PW. प्रमृ. ; <√चर् इति [पक्षे] दे., GW. च; <√चाय् [दर्शने] इति या [५,२४] प्रमृ.;<√कृ इति WAG [१,१२५]।

७, १; २३, १५; ३३, १५; ४, २२,५; २९,१०; शौ १, ५, ४; ७,८९, २; १३,१, ३८§; १९, ५,१; १३, २; २०,३६,१; ४४, १;७०,१५; ९२,१६; १०५,४; पै १,७७,१§; ५,३९,६; ७, ४, २; १३, ६,१५; १४, ९§; १८, १८,८§; २०,१८,४.

-चर्षणि-प्र[a]– -प्रः शौ ४, २४, ३; पै ४,३९,२.

†चर्षणि-प्रा[b]– -प्राः ऋ १, १७७, १; १८६, ६; ३,३४,७; ४, २, १३; ६,१९,१; ३९,४; ७,३१, १०; मा ७,३९; का ७, २१,१; तै १, ४,२१,१; मै १, ३, २५; ४,१४,१८; काठ ४,८; ३८, ७; क ३,६; कौ १,३२८;२,११४३; जै १, ३४, ६; ४, २९, ७; शौ २०,११, ७; ७३, ३; –प्राम् ऋ ६,४९;१५.

†चर्ष(णि>)णी-धृत्[c]– -धृत् ऋ ४,१७,२०; ८, ९६, २०; १०, ८९, १; –धृतः ऋ ३, ३७, ४[d]; ५९, ६; मा ११, ६२; का १२, ६,३; तै ३,४,११,५; ४, १,६, ३; मै १, ५,४; ११; २, ७, ६; ३,१,८; ४,९,१; काठ १६, ६; १९, ७; २३, १२; क ३०, ५; शौ २०, १९, ४[d]; –०धृतः ऋ १,३,७; मा ७, ३३; ३३, ४७; का ७, १५, १; ३२, ४, ४; तै १,४, १६, १; मै १, ३, १८; काठ ४,७; क ३,५; –धृतम् ऋ ३, ५१, १[e]; ४, १,२[२]; कौ १, ३७४[e]; जै १, ३९, ५[e]; –धृता ऋ ८,९०,५[f].

‡चर्ष(णि>)णी-धृति[g]– -तिः कौ १, २४८[f]; २, ३१५[h]; ७६१[f]; जै १, २६,६[f]; ३, २६,१[h].

चर्ष(णि>)णी-सह्[i]– -सहः ऋ ८, १९, ३५; मै ४, १२,३[d]‡; –†सहम् ऋ १, ११९, १०; ५, ३५,⌊१ (७,९४,७; ८, ५३,७)⌋; ६, ४६,६; ८, १, २; २१, १०; कौ २,७११; जै ३, ५८, ८; शौ २०, १४, ४; ६२, ४; ८०, २; ८५, २; –०सहा ऋ ७, ९४, ⌊(५, ३५, १; ८, ५३, ७)७⌋; –सहाम् मा २८, १; का ३०, १,१; –सहे ऋ ९, २४,४[h].

√चल्, >चालि, चालय पै ५,३४, ७; चालयेत् काठ २८,४¶[j].

चलाचल[k]– -लासः ऋ १, १६४, ४८[l].

?चवि पै २०,४६,५.

चपाल[m]– -लम् ऋ १, १६२,६; मा २५,२९; का २७,१२,६; तै ४, ६, ८, २†; ¶६, ३,४,२;७; मै १,२,१४; ६,३¶; ११,८¶; ३, ९,३[२]; ४[२]¶; १६, १†; ¶काठ १४,८; २६,४[४];५;६; ४६,४†; ¶क ४१, २[४]; ३; ४; –लस्य मै ३,९,४¶; –¶लात् तै ६,३, ४,७;९; मै ३,७, ९; काठ २६, ४; क४१,२; –ले मै२,५,२¶.

चपाल-वत्– -वन्तः ऋ ३,८,१०.

¶चपाल-संमि(त>)ता[n]– -ता मै ४,७,९[२]; –ताम् तै ६, ६,४,१; मै ४,७,९; काठ २९, ८.

चस्कभा(न>)ना– √स्कभ् द्र.

?चां पै ४,२४,५.

चाक्लृपान– √क्लृप् द्र.

चाक्षुप– √चक्ष् द्र.

चाक्ष्म[o]– -क्ष्मः ऋ २, २४,९.

चाण्डाल[p]– -लम् मा ३०, २१; का ३४,४,३.

चातृ[q]– -तम् पै २,१०,३[२].

चातन–, °तयत्–, °तयमान– √चत् द्र.

चातुर्मास्य–, चातुर्होतृक–, चातुष्प्राश्य– चतुर्– द्र.

---

[a]) विप. (इन्द्र-)। उस. काऽन्तम्।

[b]) विप. (रयि-, इन्द्र-, अग्नि-)। उस. विजन्तम्।

[c]) विप. (इन्द्र-, मित्र-, वरुण- प्रभृ.)। उस. क्विबन्तम्।

[d]) सपा. ॰णीधृतः<>॰णीसहः इति पाभे.।

[e]) सपा. चर्षणीधृतम्<>वृत्रतुरम् इति पाभे.।

[f]) सपा. ॰धृता<>॰धृतिः इति पाभे.।

[g]) विप. (इन्द्र-, सोम-)। उस.। उप. कर्तरि प्र.।

[h]) सपा. चर्षणीधृतिः<>चर्षणीसहे इति पाभे.।

[i]) विप. (इन्द्र-, आदित्य-,. इन्द्राग्नि- प्रभृ.)। उस.। पूप. दीर्घः (ऋप्रा ९,८ शुप्रा ३, १२९)।

[j]) पाभे. कृते पृ १३१३ c टि. द्र.।

[k]) विप. (शङ्कु-)। व्यु. चराचर– टि. द्र.।

[l]) =सपा. या ४,२७। शौ १०,८,४ पै १६,१०१,७ तु अविचाचलाः इति पाभे.।

[m]) नाप. (यूपाग्रभाग-)। व्यु.?। <√चष् इति (पाउ ४, १०७), <चाष– इति Charpentier (KZ ४३, १६५)।

[n]) विप. (एकादशिनी-)। तृस.।

[o]) विप. (ब्रह्मणस्पति-)। व्यु. ?। <√चक्ष् इति वें. सा., <√क्षम् इति ⌊पक्षे⌋ सा. PW. GW. प्रभृ.।

[p]) नाप. (शवदाहादिव्यवसायविशेषोपजीविन्-)। व्यु.?।

[q]) भाप.। अर्थः व्यु. च?। (√स्वाद्>स्वादु–> स्वार्थे) *स्वाद-त्रि–> नैप्र. यनि. इति मतम् (हिं. चाट

¶चात्वाल[a]- -लम् तै ६, १, ३, ८; ३,१,१; ४,३,४; मै १, ११,७; ३,८,१०; ९,७; ४, ८, ३; काठ १२, १३; -लस्य तै ७,५,८,१; मै ४,५,२; -लात् तै ६, ३, १, १; मै ३,८,१०; ४,५,२; ८,५; काठ २६,१[2]; क ४०, ४[2]; -ले तै ६,१,३,२; मै १,११,७; काठ १४,७.

?चादस्योभयां पै ७,३,४.

चान्द्रमस- √चन्द् द्र.

?चामाद्[b] पै ७,३,२?.

√चाय्, ¶अचायत् तै २, १, ४, ६; २,१,१; ३, ७,१; ६, १, ३, ६; मै १,९,३[2]; २,५,३;६; ३, ८, ३; ४, १, १०; २,१३; काठ ९, ११; १३,३[2]; २३, ४; ३०, १; ३१,८; क ३६,१; ४६,४; ४७, ८; अचायताम् मै ४, २,१३¶; ¶अचायन् मै १,९,४[2]; ५; ३, १०,५[2]; काठ ९,११[2];१२. अचायिषम्[c] ‡शौ[d] ७, ९४, १; १०, ५, ४६.

२चायमान[e]- -नः[f] ऋ ७, १८, ८; -नाः ऋ १०,९४,१४.

चायित्वा शौ ९, १, १; पै १६, ३२,१.

†चायु[g]- -यवः ऋ ३, २४, ४; जै ४,२४,९.

१चायमान- १चयमान- द्र.

चारथ √चर् द्र.

चारु[h]- -रवः ऋ ५,५९,३; ९,७७,३; १०,९४,१०; -रु[i] ऋ १, २४, १; २; ५५,४; ६१, ७; ७२, २; १८७,६; २, २७, ८; ३५, ११; ३,५,६; ३२,१; ५४, १६; १७; ५६,४; ४, २, १९; ५, ७; १०; ५,३,३; ४३,३; ४८,५; ७, ९८, २; ९,३४,५; ७२, [७(८) ८६, २१]; ९६, १६; ९७,२४; १०९, १४; १०, ३२, ४; ९६, १; खि १, ११, २; ३, १५, १३; मा ३५, १७; का ३५, ४, १५; तै १,३,१४,४†; २,१,११,५†; ३,३, ८, १; मै १, ६, ४¶; ४, १२, ४; १४, १४†; काठ ११, १२†; १३; ४०, ८†; कौ २, १७३†; जै ३, १६, ११†; शौ २,१३,१; ७, १३, १; १२, १, ५६; १४, १, ३१; १९, ७, २; †२०, ३०,१; ३५, ७; ८७, २; पै ६,१६,६†; १५, ५, १; १८, ३, १०; २०, २८, ९; -रुः ऋ १,९४,१३; ९५, ५; १३७, [२; ९,१७,८]; २;२;८; ३, ४९, ३; ४,६,६; ४९,२; ५, ३३, ५; ६, ८,१; ७,२२,२; ८, १, २६; ९, ६१,९;१०९,१३;१०,१,२;३१, ४; ५६, १; १००, ६; मा ११, ४३†; का १२,४, ६†; †तै ३, ३,११,१; ४,७,३§; ४,१,४,२; ३,१३,१; ५,१,५,४; †मै २,७, ४;३,१,५;४,१४,८; †काठ १६, ४;१९,५;३५,१७; †क४८,१५; †कौ १, ६५; ४३१; २, २७८; ३०२§;४३३;७४३; ३, ३,८§; †जै १, ७,३;४२,५; २, २,३§; ३, ६,९§; २३,११; ३३,८; ४, २१, ६; शौ २, ५, १; ३६,४; १३, १, ३८; १८, ३,७†; १९, २४,६[j];३३,३; २०,११७, २†; पै २,७, १;२१,४; ८, १४,५†; १२,१, १३†; ५, ३; १५,६,३; १८, १८, ८; १९, ४०, ११; -†रुणः ऋ ८, ५,१४; ९, ७०, २; ४; १०८, ४; ११०, ४; कौ २, २८९; ७७४; ८५८; जै ३, २४, ५; -†रुम् ऋ १, १९, १; ५८, ६; ७२, १०; ३, ५३, ५; ५,७१,१; ७, ८४, ३; ८, ६४, १२; ९,३०,६; ४४,४; ४८,१; १०२,६; १०, २१, ७; ३९, २; ९१, १४; १४४, ५; १६०, ३; मा २०, ७८; का २२, ७, १२; मै ३, ११, ४; काठ ३८, ९; कौ १,१६;२,१८६; जै १,२,६; ३,१७,७; ४, १८, ५; शौ २०,

[नाप. स्वादवद्-भोज्य-विशेष-] इति)। चीति- इति पाभे.।

[a]) नाप. (गर्त-विशेष-)। व्यु. ?। <√चत् इति (पाउ १,११६)।

[b]) पाठे? चा(च, अ)स्मान् इति द्विपदः शोधः। तदनु चेह पादे त्वं चा(च, अ)स्मान् उप शं भुवः इति शोधितः पाठः द्र.।

[c]) तु. सा. w.; वैतु. WI. <√चि इति।

[d]) सपा. ऋ १,२३,२३ अन्वचारिषम् इति पाभे.।

[e]) वैतु. Foy [KZ ३५, १३१] धा. अभिकांक्षायां वृत्तिरिति।

[f]) वैतु. सा. व्यप. =१चायमान- >-नः इति।

[g]) विप.। कुः प्र. (पाउ १,३७)।

[h]) विप. (नामन्-, अन्न-, सवन- प्रमृ.)। व्यु. ?। <√चर् इति (या ८,१५ पाउ १,३), <√रुच् इति [पक्षे] या ११, ५, <√?चन् इति PW. प्रमृ.।

[i]) क्वचित् वा. किवि. द्र.।

[j]) सपा. मंत्रा १,१,६ च आर्ये इति, आपमं २,२,८ च आर्यः इति, हिगृ १,४,३ चाय्यः इति च पाभे.।

९६, ३; पै ६४, ३०, १–९; ६, १७, १; –रूणि ऋ ९,७०,१; कौ १, ५६०; २, ७७३; जै १, ५७,९; –रोः ऋ ३, ५०, [२; ७,२९,१]; ५, ३३, ७; ७, ६५, ४; मै ४,१४,१२†.

चारु-तम- -मः ऋ ५,१,९[a]; –मम् ऋ १,६२,६.

¶चारु-तर- -रः तै ५,१,५,४.

चारु-त्व- -त्वम् ऋ १०,७०,९.

चारु-प्रतीक[b]- -कः ऋ २,८,२.

चारु-वदन- -नः पै २०,२८,१०.

चारु-वाच्- -वाक् पै २०, २८,१०.

चारु-संकाशिन्- -शी पै २०, २८, १०.

चाप[c]- -पान् मा २४, २३; २५, ७[d]; का २६,५,३; २७,७,१[d]; मै ३, १४, ४; १५, ९[d]; –पेण ऋ १०, ९७, १३[e]; मा १२, ८७[e]; का १३,६,१३[e]; मै २, ७,१३[e]; काठ १६, १३[e]; क २५, ४[e]; पै ११,२,१४§; १९,३७,१५[e].

√चि[f],> कि,> चिकीष,चयते ऋ १,१६७,८; चयते ऋ ९,४७,२; चयसे ऋ १, १९०, ५; चयध्वे ऋ ६,५१,[७; ७,५२,२].

†अचिध्वम् ऋ १, ८७, २; ५, ५५,७; ८,७,[२;१४]; तै ४,३, १३, ७.

¶चिनुते तै ५, १, २, ३; २,३, १;८,७[2]; ५,१,६; २,१; ४,२[2]; ७,२;८,३[2]; ६,३,१; ४[2]; ४,४; ५,३[2]; ६,४;८,४; १०,१;७,१, १; ४,३; ५,७; ६,५;६; ९,४[2], ¶मै ३,१-२,३; ३,२; ४,५;७[4]; ८[2];९; १०[2]; ५,५; ¶चिनुते तै ५,२,३,१[2]; २[2];३; ५; ५,६; ६, ५[2]; ७,२; ५; ८,१;२; ३,२,१; २;५,२;५; ७,४; ८,३;९,१; ४, १,१;२;२, २[2];१०, ३[2];४[3]; ५[3]; ५,१,७; ३,३; ४,४[2]; ६,२; ८, ३;६,६,३; ४; ७,३; १०,१; ७, १, १-३;८,३; १०, २; ८,२,७; ७, ५, १५, २; मै ३, १, ३[2]; २,३; ४; १०; ३,२; ४,५[4]; ६; ७[2]; काठ ७, ७; १९, २[2]; ९[3]; २०,१[5];४;५[5];६[3];७[3];१०[2];११; २१,२[2]; ३[5];४;५[2];७; २२,२[5]; ३[2]; ६; ७[5]; ८[6]; क २९, ८[2]; ३१,३[5]; ६; ७[5];८[2]; ९[3]; १२[2]; १३;१७[3];१८[3]; १९; २०[2]; ३४, १;३५,१[3];२[5]; ¶चिनोति तै ५, ६,६,३; ९,३;७,१,२;९, ३[2];४; मै ३,२,५; ३,३; ९;१०; ४,२; ३; ८; ¶चिनोति तै ५, ७,१,२; ८, २; ९, ३; मै ३,१०,१; काठ २१,३;१०; क ३१,१८; चिन्वते मै १,५,१३¶; ¶चिन्वन्ति काठ १९, १०; क ३०, ८; चिनवन् काठ ४०, ५[g]; चिनोतु शौ ११, १, २४[h]; पै १६, ९१,४; चिनुहि तै ५, ७, ८, १; काठ ४०, ५; अचिनुत मै ३,४,८¶; ¶अचिनुत तै ५, ३, १०,४; ४, १०,५[2]; ६,४,३; ६,१; १०,१[3]; मै ३, ४, ८[2]; काठ २२,४[2]; ९; ¶अचिन्वत तै ५, ६, ५, ३; मै १,६,९; काठ ८, १; २२,३; क ६,६; अचिन्वन् शौ १०, २, ४; पै १६, ५९, ४; ¶चिन्वीत तै ५,२,७,१; २[2]; ५,२,४;६,१०, २; ¶चिन्वीत तै ५, २,३, ६[2]; ७; ४,११,१[5];२[4]; ३[2]; ६,७,३; ८,२[3]; ३[3]; ९,३; मै ३,१,३; २, ३;६;३,२[3]; ४,५;७; काठ २०, १[3]; ५;६[2]; २१,३;४[11]; ५; २२, २; ४; ७; क ३१, ३[3]; ७; ८[2]; १८[2]; १९[11]; २०; ३५, १; ¶चिनुयात् तै ५,५,३,२; ६,९, ३[2]; ७, ९, १; २; काठ २१,३. चिक्युः शौ १०, २, ४; चेष्यसे तै ५,५,२, ३¶; ¶अचेष्ट मै ३, १,३; काठ १९, २; क २९, ८; ३५, २; अचैत् ऋ ६, ४४, ७[i]; ¶अचैः काठ २२, ६; क ३४, १; अचेष्टाश्म् काठ २२, ८¶; ¶अचैषम् काठ २२,६; क ३४,१. ¶चीयते तै ५, २, ५, ६; ७,४, २; ९,३; ७, ५, १५, १; मै ३, १,४; २,१; ३; ८; ३,४[3]; ४,३; ४;८; काठ २१,६[2];१२;¶चीयते तै ५,२,५,५; ३, ९;१; ५,२,१; २[6];३[3]; ३,२; ४,४; ७,१; ६,८, १; ७, २,३; ९, २; मै ३, १,३; २,३[4];४;५[5];६[4];७[3];८[2]; ३,१; ३; ४,४; ५; काठ १९, ३; २०, १;३; ४;१०; २१,३[2]; २२,७[7]; ८[3]; क २९,८; ३१, ५;६;१२[2]; १८[2]; २१[2]; ३५, १[2]; २[2];

---

a) सपा. तैव्रा २,४,७,१० चारुतरः इति पाभे.।

b) विप. (अग्नि-)। बस.।

c) नाप. (पक्षि-विशेष-)। व्यु.?।

d) सपा. चापान् <> शुकान् इति पाभे.।

e) सपा. चाषेण <> श्येनेन इति पाभे.।

f) धा. चयने ज्ञाने चातने (तु. या ४,२५.) च वृत्तिः यथायथं द्र.।

g) =सपा. आपश्रौ १६,३४,४। तैव्रा ३, ११, ६,१ तु चिन्वन्तु इति पाभे.।

h) तु. सस्थ. टि. अचि।

i) तु. सा.; वैतु. GW. < √चित् इति।

चीयन्ते मै ३,२,६-८; काठ २०, १; २१,४[२]; क ३१,३;१९[२].

अचिकीषत तै ५,५,२,३¶.

चयन- -नेन शौ १८, ४,३७.

२†चयमान[a]- -नाः ऋ २,२७,४; तै २,१,११,५; मै ४,१२,१; काठ ११,१२.

¶चयितव्य- -व्यः मै २, ६, १०.

¶चिकिवस्- -वांसम् काठ २२, ६; क ३४,१.

¶चिक्यान्- -नः तै ५,२,३, ६; ३, ९, २; मै ३, ३, ९; ४, ५; काठ २०, १; २२, ६[२]; क ३१, ३; ३४,१[२]; -नम् तै ५, ६, १०,२; ७,४,१; मै ३,१,३;३,९; ४,१; काठ १९,२; २२,४; क २९, ८; -नस्य तै ५, ७, ६,४; मै ३,४, ८; -नाय मै ३, ३, १; ३; ६; काठ २१,७; -नेभ्यः मै ३,४,९.

१चित्[b]- चित् मा १२, ५३; का १३,४, ९; मै १, १, ८; २, ७, ११; काठ १६, ११; ३४, ३; क ७,१;२५,२;३७,४; चितः मा १, १८; १२, ४६; का १,६,४; १३,४,२; तै १,१,७, २; ४,२, ७,४; मै २, ७, ११; ३, ५, ३; ४, १, ८; काठ १, ७; १६,११; ३१,६; ३८,१२; क १,७; २५, २; पै २०,२८,६.

चित- -तः ऋ १, ११२, १७[c]; १५८,४; ¶तै ५,४,१,३; ३,१; ७,४, २; मै ३, ४,५[२]¶; काठ २२, २[२]¶; -तम् ¶तै ५,४,४, ३; ५, १०, ३; ७, ६, ४; काठ ¶२२,८;१०;४०,५[d]; ¶क ३५, २;४; शौ १८,४,१४;३७; -ताः मै १,५, १०¶; कौ १, ४५८[e]; जै १, ४८, २[e]; -तासः ऋ ७, १८,१०; -ते ¶तै ५, ६, ६,३; ४; शौ ७,२३,२[e].

१¶चिति- -तयः तै ५, २, ३, ७; ४,२,२; ५,९,१; ६,१०,२; ३[३]; ७,६,६; मै ३,२,८;३,३[३]; काठ २०, १; २१, ४; २२, २; ४; क ३१, ३; १९[२]; पै २०, ५,१§[e]; -तिः तै ५, ३-४,२,१; ६,६,४; १०,२;३; ७,४,४; मै ३,२,९[२]; ३, १; २; ३[१०]; काठ २०,११[२]; २१,३; ४;२२,२; ४[२]; ६;८; क ३१, १३[२]; १८; १९; ३४, १; ३५,२; -तिम् तै ५, ३, ८, १; ४,२,२; ५, ४,४; ७, १, १; ५, ३-५; §मै[f] २, १०, ६; ३,३,९; काठ २०, १३[२]; २१, ४; २२, ६; ८; ३९, ३§[f]; ४०, ५§; क ३१, १५; १९; ३४, १; ३५, २; -तिम्ऽ-तिम् मै ३, ४, ७; -तीनाम् तै ५, ४, २, १[२]; -तीभ्याम् तै ५,७,५,७; -तीषु तै ५,४,२,१; -त्याम् तै ५. ३, ५,३; ५,४,२[२]; मै ३,२,६[२];९: ३, ३; काठ २०, ६[२]; २१, ३; ४; २२, २; क ३१, ८[२]; १८; १९; -त्याम्ऽ-त्याम् तै ५, ७, २,१; मै ३,२,६.

¶चित्य[g]- -त्यः तै ३, ४, १०, २; ५, ६,२,१;३,२; ६-७,३; मै ३, २,९;५,२; -त्यम् मै १,५,१३; काठ २२, ८; क ३५, २; शौ १०, २, ८§; -त्यस्य तै ५,१, ८,४; ५,२,१; मै ३, ४, ६; ८; काठ २२,१;७; क ३५,१; -त्ये तै ५, १, ८, ४; मै १, ५,१०; काठ ७,७;२१,८;२२,१; -त्येन काठ २२,२.

¶चित्य-त्व- -त्वम् तै ५, ५,४, १; मै ३, ४, ८; काठ २२, ७; क ३५,१.

चित्वा ¶तै ५,२,१०,३; ४, २, ३; १०,५;५,७,२; १०,६; ६,३,४; ८,३[२];४;७,६,५; ¶मै ३,३,२[३]; ४, ७; ¶काठ २२,७[४]; क ३५, १[४]¶; शौ १०,२,८; पै ८,१२, ५; १६,५९,६.

¶चिन्वत्- -न्वता मै ३, ७, २; -न्वन् तै ५,४, ५, ३; ५, ७,१; ९,३;७,६,४;८,१.

चिन्वती- -ती ऋ ३,६१,४.

चिन्वान,ना- -नः मा १३, ४७[h]-५१[h]; का १४, ५, १[h]-५[h]; तै ४,२, १०, १[h]-३[h]; ४[२h]; ¶५, २,३,६[२];७; ६,८,२[३];३[३]; मै २, ७, १७[५h]; ¶३, ३, २[३]; ४, ५; काठ १६, १७[५h]; २०, १[३]¶; ¶२२, २;७[३]; क २५,८[५h]; ३१, ३[३]¶;३५,१[३]¶.

---

a) वैतु. वें.भा. सा.<√चय् [गतौ] इति ।
b) विप. (कपाल-, इष्टका-) । कर्मणि प्र. ।
c) तु. पपा. स्क. वें. सा. ORN.; वैतु. GW. चिते (सप्त१) इति । d) सपा. तैब्रा ३,१०,२,१;११,६,१ आपश्रौ १६,३४,४ चितिम् इति पाभे. । e) सपा. चिताः<>चिते<>चितयः<> आपश्रौ २१, ९, १५ हिश्रौ १६,४,१३ चिदा? (यत्र यनि. शोधः सुकरः [तु. C.]) इति पाभे. । f) सपा. चितिम् (माश्रौ ६,१,७, ११;२,१,१४;५,१३ च) <>चित्तिम् (माश ९, २,३, ४२ आपश्रौ १६,२२,२;१७,१,१३;३,९ च) इति पाभे. ।
g) विप.(अग्नि-)। कर्मणि क्यप् प्र. । h) सपा. चिन्वानः <> स्वयंचिन्वानाः <>प्रजानन् इति पाभे. ।

चीयुमान– -नः मा १३, ४१; ४७; का १४, ४, ४; ५, १; तै ४,२, १०, १²; मै २, ७, १७²; काठ १६,१७²; क २५,८.

चेतव्य,व्या– -व्यः तै ५, २, ६,५; ७,१;५;८,१; ६,१०,२¶; ७,५, १५,२¶; ¶मै ३,१, ३;२, ६²; ७²;४,६⁶; ७; १०; ¶काठ १९, २; २०, १; ५²; ७; २२,४; ८³; क २९, ८; ३१, ३; ७²; ९; ३५, २²; –व्या तै ५, ४, १०, ५²¶; –व्याः तै ५,५,३,२¶.

चेतृ[a]– -तारः ऋ ७,६०,५.

¶चेष्यमाण– -णः मै ३,२,२.

चिकित्–, चिकितान्–, चिकिति–, चिकितु–,चिकितुषी– √कित् द्र.

चिकित्नु*– √कि द्र.

चिकित्वन्–, चिकित्वस्–, चिकित्विन्मनस्–,चिकित्विस्–, चिकित्सन्ती–, चिकित्सु– √कित् द्र.

चिकिवस्–, चिक्यान्– √चि द्र.

चिक्रीत[b]– -०त खि २, ६, १२?[c]; १६; –तः खि २, ६²,२८;७,१.

?चिक्षतः पै ८,९,९.

चिच्चिक[d]– -कः ऋ १०,१४६,२.

√चित्,>चिति, चेति, चेतते ऋ ३, १४, २[e]; †चेतति ऋ ७, ४६,२; ८, १२, १; ३२, २८[f]; कौ १,३९४; जै १, ४४, ४; शौ २०, ६३, ७; †चेतति ऋ १, १०, २; १२८, ४²; ३, ११, ३; ६,१२,३;७,९६,३; ८,१३,२०; ९, ६२, १०; १०६, २; १०, १७६,३; तै ३,५,११,१; मै ४, १०,४; १४,१५; काठ १५,१२; कौ १,५०८; २, ४५; ६९५; जै १,५२,१२; ३,५६,२२; ५९,४; चेतन्ते ऋ ९, ४७,२; चेतथः ऋ १, २, ५; चेतथ>था ऋ ५, ५९, ३; चेततु शौ ३, २२,२[g]; पै ३, १८,२; चेतताम् ऋ १०, ३५, १; †अचेतत् ऋ ७,९५,२; मै ४,१४,७.

चेततुः कौ १,१५४; जै १, १६, १०; चेतीत् मै ४, ९, १२‡[h].

†अचेति ऋ १,११३,४; १३९, ४; ७,६७,२; ७८,४; ८,५६,५; १०, ७४, ६; खि ३, ८, ५; कौ १,४४७; जै १,४७,१; †अचेति ऋ १,८८, ५; ६, २७, ४; काठ ३९, १५; चेति ऋ १, ९३, ४; चेति ऋ १,९२,१२; ११९, ४; ४,४३,६.

चितयन्ते ऋ १, १७१, ५; ५, ५९, २; चितयन्ति ऋ ७, ६०, ६; चितयथः खि १, ११, ६; चितयत् ऋ १, १८०, ८; २,२, ५; चितयन्त ऋ २, ३४, २; ४, ५१,३;१०,९५,३.

चेतयते तै ६,१,७,४¶; चेतयते ऋ ९, ८६, ४२; चेतयति मा २०, ८६; मै ४,५,८¶; चेतयत् ऋ ४, १,९; †चेतयेथाम् ऋ ८, ९, १०; शौ २०, १४०, ५; चेतयध्वम् ऋ ३, ५३, ११; चेतयानि तै ३,२,१०,२; मै ४, ५,८; पै २०, ९,१;२; †अचेतयत् ऋ ३, ३४, ५; ७, ८६, ७; शौ २०, ११,५.

२चित्[i]– चित् मा ४, १९; का ४, ६,३; तै १, २, ४, १; ४,२, ४,४; ७,१३,१; ६, १,७,४²; मै १,२,४; ३,७,५; ४,२,५; ९,४; ११; १५; काठ २,५; क १,१७.

१चित्-पति[j]– -तिः मा ४, ४; का ४,२,२; तै १, २, १,२; ६, १,१,९².

२चित्-पति[k]– -तिः मै १, २, १; ३,६,३²; काठ २३,१².

३चित्-पति[l]– -तिः काठ २, १; क १, १३;३५,७².

चित(त्>)न्ती[m]– -न्त्या ऋ १, १२९, ७.

---

a) =चातयितृ- (तु. सा. प्रमृ.; वैतु. वें. ज्ञाने इति)।
b) व्यप. (श्रीपुत्र-विशेष-)। व्यु. ?।
c) °ता इति पाठे? यनि. शोधः (तु. उत्तरीयं स्थलम्)। सपा. काल १५ चिक्रेत इति पाभे.।
d) नाप. (पक्षि-विशेष-)। व्यु. ?।
e) बर्हिः इत्येतदन्वितत्वे सति कर्मकर्तरि आत्मनेपदं रूपं द्र. (तु. वें. ऋ ९, ४७,२, सस्थ. टि. आ; वैतु. सा. GW. चेतत्–>च१ इति प्रतिपन्नौ)।
f) तु. सस्थ. टि. अभि।
g) तु. सा., W., पै. स्थलं च; वैतु. PW. RW. WI. Web. चेततुः इति।
h) पुरा [=त्वरया (वैतु. सा. प्रमृ. [ऋ ८,१,१२] पूर्वमिति ?)] इत्यस्य योगे लुङि प्रपु१ (तु. पा ३, २, १२२)।
i) भाप. वा नाप. वा [चित्त- (भा., सा. [का.] प्रमृ.), सोमक्रयणी-गो- (या ५, ५ [इत्यौपचारिकम्])]। क्विबन्तम्, या. (पक्षे) अधिकरणे < √चि इति (तु. SE २३१)।
j) नाप.। तु. टि. ?अहर्-पति–।
k) षस. अन्तोदात्तः। l) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः।
m) अतिः प्र. (पाउ २, ८४)।

†चि॒तय॑त्– -यत् ऋ २, ३४, ७; -यद्भिः ऋ ५,४१,७; -यन् ऋ ५, १५, ५; -यन्तः ऋ १, ३३, ६; ९४,४; १३१,२; ५,१९,२; ६, १, २; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ २, ४१५; जै ३, ३२,५; शौ २०,७२,१; पै १२, १,३; -यन्तम् ऋ २,२,४, ६, ६,७.

†चितयन्ती- -न्त्या ऋ ६, १५, ५; मा १७, १०; का १८, १, ११; तै ४, ६,१,२; मै २, १०, १; काठ १७,१७; क २८, १.

चितान,ना[a]- -नाः ऋ ९, १०१, ११; मा १०,१; का ११, २,१; तै १, ८,११,१; १२, १; मै २, ६, ८; काठ १५, ६; कौ २, ४५१†; जै ३,३४,११†.

२चिति[b]- -तये[c] मा २३, ४९; का २५, ९,५.

चिते ऋ १०,१४३,४[d].

चित्त[e]- -†त्तः ऋ ९, ६५, १२; कौ २, १५५; जै ३, १५,३; -त्तम् ऋ १, १६३,११; १७०, १; ५, ७,९; १०, १०३, १२[f]; १२८, ६; १६६, ४[g]; १९१,३; खि ३, १५,१[2]; ६; २१[2]; ४, ११, ५; मा ११, ६६; १७, ४४†[f]; १८, २; २०, ९; २२, २०; २५, २; २९,२२†; ३४,५; का १२, ७, १; १८, ४,१२†[f]; १९, २, २; २१,७,८; २४,७,१; २७, २,२; ३१,३,११†; तै १, ४, ३६, १; ३,४,४,१; ४, १, ९, १; ६, ७, ४†; ७, १,२; १४, ३†; ५, ७, १४,१; मै १,४,१४[2];¶; ९,१; ३¶; २, २,६†; ७,७; ११, २; ३,११,८; १५, २; ४, २, ६¶; काठ ९, ८; ११; १६, ७; १८, ७; ३१,१४; ३८,४; ४०,१०†; ४६, ३†; ५३, ४; क ८, ११; २८, ७; कौ २, १२११†[f]; शौ १, ३४, २; ३, १, ४‡[h]; ८, ६; १९,५; २५,५; ५,३,२†; ७,८; ६, ९,२; ४२, ३; ४३, ३; ६४, २†; ९४, २; १०, १०, १८; पै १,५३,५; २, ६२,१;२; ७७, १; ३,१९,५; २९,४; ४,११,६; ७; ५, ४, २†; १५, २१, ७; १६, १०८, ८; १९, †७, ३; ४; १०,१२; १३; ३२,१९; ३३,९; २०, ५१, ९[2]; ५२, १[2]-४[2]; -त्तस्य शौ १९, ४, २[i]; पै १९, २४, ७[i]; -त्ता? पै ३, २३,२; -त्तात् शौ ५,१८,५; पै ९,१७, ७; -त्तानि ऋ ७, ५९, ८[j]; मा १२, ५८; का १३, ४, १४; तै ४,२,५,१; मै २,७,११; ४,१०, ५†[j]; काठ १०, १२; १६, ११; २१, १३†[j]; क २५, २; शौ १, १, ४; २,३०, २; ३, २, १-४; ५‡[f]; २५, ६; ५, २१, ४-६; ७, ८२, २†[j]; ११, १०, २७; पै २,५८,५; ३,३,४[k]; ५, १-४; ५‡[f]; १६,८७,७; १९, २५, ३; ३६,८; ५४, २; २०, ३१,५†[j]; -¶त्ताय तै ५, २,२,२;४,६,२; मै ३, २,२;३,८; काठ १९, १२; २१, ८; क ३१, २; -त्ते पै १, ६४,१; २,८९,५; -त्तेन खि ३, १५, ९; १६,४; ४, ५,३[l]; ¶मै ३, २, २; ३, ८; शौ ३, ६, ८; पै ३,३,८; -त्तेभिः शौ ३,८,६; ६,९४,२; पै १९,१०,१३; -त्तैः मै १,३,९.

चित्त-गर्भा[m]- -र्भासु ऋ ५,४४, ५.

चित्त-पावन[n]- -नम् पै १९,५०, १५.

चित्ता(त्त-आ)कूत[o]- -तम् शौ ११,११,१;१३.

चित्तिन्- -त्तिनः शौ ३, ३०,५; पै ५,१९,५.

१चित्ति- -त्तये शौ ६, ४१, १;

---

a) अदा. शानच् प्र. ।

b) भावे क्तिन् प्र. उदात्तः (पा ३,३,९६) ।

c) =सपा. माश १३,५,२,१४ आश्रौ १०,९,२ शांश्रौ १६, ६, १ वैताश्रौ ३७, १ । लाश्रौ ९, १०, ९ तु चितयम्? इति पाभे. ।

d) स्वरूपम् ? चित्- [भाप.] > च१ इति सा., तुमर्थीयम् इति GRV. ORN., कर्मणि प्रपु१ इति वें. PW. GW. प्रमृ. ।

e) विप. (सोम-)। कर्मणि क्तः । अन्यत्र भावे द्र. ।

f) सपा. चित्तम् (या ९, ३३ च) <> चित्तानि इति पाभे. ।

g) पाभे. कृते पृ १२९७ i टि. द्र. ।

h) सपा. चित्तम् <> विष्टम् इति पाभे. ।

i) सपा. तैब्रा २, ५, ३, २ मंब्रा २, ६,९ यज्ञस्य इति पाभे. ।

j) सपा. चित्तानि <> सत्यानि इति पाभे. ।

k) सपा. शौ ३,६,३ विशिष्टः पाभे. ।

l) सपा. खिसा २९,३ दिष्टेह इति पाभे. ।

m) विप. वा नाप. [स्तुति- इति सा., २अप्- इति Gri.] वा ? । बस. (तु. विचित्त-गर्भा- [वैप २]) ।

n) विप. (इन्द्र-) । उस. ।

o) समाहारे द्वस. अन्तोदात्तः ।

पै १९,१०,१; –त्तिः ऋ १,६७, ५[a]; १०, ८५,७; तै ३,४,४,१; मै १, ४, १४[२];¶; ९, १; काठ ९, ८;११; क ८, ११; शौ १४, १,६†; पै १८, १,६†; –त्तिभिः ऋ ३, २-३,३; ५, ४४,१०; ८, ४४,१९; ५९,३; खि १, ६, ३; मा १२,३१; १७,५३; का १३, ३,२; १८,५,४; तै ४, २,३,१; ६,३,२; ५, २, २,२; ४, ६, २; मै २, ७, १०; ३, २, २; ३, ८; काठ १६,१०; १८,३; १९,१२; २१,८; ४०, १४†; क २५,१; ३१, २; –त्तिम् ऋ २, २१, ६; ४, २,११[b]; मा १७, ७८[c]; का १८, ६,१४[c]; तै ५, ५, ४,३[c]; ४†;७,४,१; मै १,९,३¶; काठ ४०,५†; पै २,३७,१[२]; ७,९,५; –ऽत्ते मै ४, २,५;६; –त्या शौ ५, ६, १०; पै ६, ११, १२; ९, १९,७; १९,५१,३; –त्याम् शौ ५,२४, १[d]-१७[d].

२चित्ति[e]– -त्तिभिः[f] ऋ १, १६४, २९; शौ ९,१५,७; पै १६,६८, ७; –त्ती ऋ ८,७९,४.

चेत–

चेतिष्ठ– -ऽष्ठ ऋ ८, ४६, २०; –ष्ठः ऋ १, ६५, ५; ५, २७,१; मा २७,१५; का २९, २, ५; तै ४,१,८, २; मै २, १२,६; काठ १८, १७; क २९, ५[?g]; पै ९, १, ५; –†ष्ठम् ऋ १, १२८, [८ (५,१,७; ६,१४,२)] ७,१६,१]; १०, २१, ७; मा १५, ३२; का १६,५,१४; तै ४,४,४,४; मै २, १३,८; काठ ३९,१५; कौ १,४५; २,९९; जै १,५,१; ३,१०,१.

चेतत्– -ततः ऋ ४,५,४; मा २२, ११; का २४,४,३; काठ ४०,१४‡[h].

†चेतन्ती– -न्ती ऋ १, ३,११; ७,९५,२; मा २०,८५; का २२, ८,६; तै ४,१,११,२; मै ४,१४, ७; –न्तीम्? पै १,२९,४;८९,४.

चेतन[i]– -†नः ऋ २, ५,१; ३,१२, २; ९, ६४, १०; कौ १, ४८१; २, २०; जै १,५०,५; ३,२,११; –†नम् ऋ १,१३,११; १७०,४; ३, ३, ८; ४, ७,२; ८,१३,[१८; ९२, २१ (९,६१,१४)]; ६२, ९; ९,३१,१; कौ २, ७४; जै ३,७, १२; शौ २०, ११०,३; –नानि शौ २०,१३५,६.

चेतनी– -नीम् शौ ९,४,२१.

†चेतय(त्>)न्ती– -न्ती ऋ १०, ११०,८; मा २९,३३; का ३१, ४,९; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५,१२,८.

चेतस्– -तः खि ४, ११, ३; मा ३४, ३; शौ ६, ६४, २‡[j]; ९, १२,११; पै ३,२३,१; ५,१,८; १६,४९,९; ७०,९; १३९,१२; –तसः शौ ६, ११६, ३; पै १९, १०, ९[k]; –†तसा ऋ ५, ७३, ६;९,१६,४; २०,३; ८३,२[l]; ८६, ४२;१०,४६,८; कौ २,३२०; जै ३,२६,६; –तसि मै १, ३,३६; १०,२; शौ ११, १२, २; –तसे शौ ६, ४१, १; पै १९, १०,१; –तांसि पै २०,५२,२.

चेतु[m]– -तुना ऋ ५, ६५, ३[n]; ९, ८१,३[o].

१चेत्तृ– -त्ता ऋ १,२२,५; मा २२, १०†; का २४, ४,२†; तै १,४, २५,१†;६,२,१[३];२,२,१२,२†; ३,९,१[३]; मै २, ३,२[४]; ४, १२, २†; –†त्तारम्[p] ऋ १०, १२८, ९; मा ३४, ४६; का ३३,२,९; तै ४,७,१४,४; काठ ४०,१०.

२चेत्तृ– -त्ता शौ ४, ८,२; –त्तारम् शौ ५, ३, १०‡[p]; ६, ९९, १; –त्तुः शौ ६,७३,१[k].

a) अत्र कर्तरि प्र. (तु. स्क. वें. PW. प्रमृ.)।

b) वैतु. PW. MW. =ज्ञातृ- इति ।

c) पाभे. क्रुते पृ १३२० *f* टि. द्र. ।

d) सपा. तै ३, ४, ५,१; ४, ३, ३,२ काठ ३८, १२, ३९,७ आपश्रौ १६,१,३ पागृ १,५,१० पाठाऽभावः ।

e) =१चित्ति– । प्र. उदात्तत्वम् उसं. (पा ३,३,९६)। –त्ती इति तृ१ द्र. ।

f) भाप. । धा. दीप्त्यर्थे वृत्तिः (वैतु. या [२, ९] वें. प्रमृ. =कर्मन्- [=चटचटाशब्दरूप- इति स्क. प्रमृ.] इति, =निर्घोष- इति PW. प्रमृ.)।

g) °ष्ठा इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. मा २७,१५ प्रमृ.)।

h) सपा. चेततः<>शोचतः इति पाभे. ।

i) भाप. (ज्ञान-), विप. (होतृ-, इन्दु-, रयि- प्रमृ.)। भावे कर्तरि च ल्युट् प्र. ।

j) पाभे. पृ ११७६ *d* टि. द्र. ।

k) कर्तरि प्र. । सपा. चेतसः<>चेतुः इति पाभे. ।

l) सपा. चेतसा <> तेजसा इति पाभे. ।

m) भावे उ प्र. उसं. (पाउ १, ७)।

n) तु. पपा. GRV.; वैतु. सा. GW. ORN. प्रमृ. सुचेतुन- (विप.) > -ना इति ?।

o) तु. वें. सा. BW. प्रमृ.; वैतु. PW. GW., ?BW. (पक्षे) सुचे° इति मन्वानाः ?।

p) सपा. चेत्तारम् <> चेत्तारम् इति पाभे. ।

३चेत्तृ- -त्ता काठ १२, २[४]; ३७,९; पै ४, २, २; -त्तारम् पै ५, ४, १४†.
†चेत्य[a]- -त्यः ऋ ६, १, ५; मै ४, १३,६; काठ १८, २०.
१चित्- √चि द्र.
२चित्- √चित् द्र.
चित- √चि द्र.
चितत्-, चितयत्-, चितान,ना- √चित् द्र.
१चिति- √चि द्र.
२चिति-, चिते √चित् द्र.
?चितो पै ५,३२,९.
चित्त-,१चित्ति-,२चित्ति- √चित् द्र.
?चित्ते च वेद्ये पै ६,१५,९.
चित्य- √चि द्र.
१चित्र,त्रा[b]- -ऽत्र ऋ ८, ४६, २०; -†०त्र ऋ ४,३२, २; ५, ३९, १; ६, ६,७; ४६,२; ५; ७, २०, ७; ८, ९७, १५; मा २७, ३८; का २९, ५, ७; मै २, १३, ९; काठ ३९,१२; कौ १,३४५; २, १६०, ५२२; जै १,३६, ४; ३, १५,८; ४०, १८; शौ २०,८०, १; ९८, २; -त्रः ऋ १, ४८, ११; ६६, ३; ८८, २; ९४, ५; ११३,१; १६६,४; १७२,१[२]; २, ८,४; ३,२९, ६; ४, ३१,१; ६, ४,६[c]; ४८,९; ७,३,६; ९,८६, ३४; १०, १, २; १००, १२, ११५, १; खि ५, ५, २-४; ८; १०; ११; ६, ३, ४; †मा ११, ४३; २७,३९; ३६,४; †का १२, ४,६; २९,५,८; ३६,१,४; †तै ४,१,४,२; २,११,२; ४,१२,५; मै २,७,४†; १३,९†; २१[d]; ३, १४,२०[e]; ४, ९, २७†; †काठ १६,४; २१,१३; ३९,१२; †कौ १, ४१; ६४; १६९; ४४९§; २, ३२; ९७३; १०९९; †जै १, ४,७; ७, २; १८, ५; ४७,३§; ३, ४,३; शौ १३, २,३२; ४२[f]; २०,१२४, १†; पै १२,१, ६†; १८,२३, १०; -त्रम् ऋ १, ९, ५; ३४,१०; ३७,३; ४४,१; ७१, १; ९२,५; १३; ११०, ९; ११३, १५; २०; ११५, १; १३९, ८; १४२, [४; ५,५, ३]; १४८, १; २, १३, [१३; १४, १२]; २३, [१५; १०,३७, १०]; ३४, १०; ३,२,१५; ३०, १३; ६१, ६; ४, ७,१; ६; २३, २; ३२, २; ३६, ९; ५,३,३; १३,६; ६३, ४; ८२, ३; ६, ६, ७; १०, ५; ६५, २; ६६,९; ७, ४५,४; ६१,५; ६८, ५; ७४, २; ७५, २; ८१,५; ८, १३, ५; २१, १; ४६,२७; ६७, ३; ८१, १; ९, ४, १०; ९९,१; ६१, १६; १०, २, ६; २१, ४; ३६, १३; ४७, [१-८]; ९९, १; १०६,९; १०७, १०; ११२, ९; खि १,११,२; †मा ३, १५; ७, ४२; १३, ४६; १५, २६; २६, ३; ३३, ६; ३३§; ३४, ३३; †का ३,३,५; ८,१७, १; ९, २, २; १४,४, ९; १६, ५, ७; २८, २,१; ३२, १, ६; ३,४; ३३,२, २; †तै १,४,४३,१; ५,५,१; ८, २२,३; २,२,१२,१; ३,८,२; ४, १४,४; ५,१२,१; ३,१, ११,८; ४,१,११,३§; ३,१३,२†; ¶५, ३,९,२; ७,१,३; मै १,३,३७†; ¶४,१३[२]; १४[२]; †५, १; ५; २, ७, १२‡[g]; ३,२,४‡[g]; ४,२,८; ३,१०[२]¶; ९,११; १२; १०,३†; †१४,४; ५; ८[५]; ११; १२§; १५; †काठ ४,९; १६; ६,९; ९, १९; १०,१३; १३, १६; १६,१२‡[g]; २०,१५; २१,१४; २२,५; ६; ८[२]; ¶; ४०, ११; †क ३,७; ४, ८; २५, ३‡[g]; ३४,१; ३५,२[२]; ¶; †कौ १,४०; १३५; १६७; ३१७; ४०८; ४८४; २,५८; ७८; १०४; २३९; ३४९; ४०६; १०८१; ११३०; ३,५,३; †जै १,४, ६; १५,१; १८,३; ३३,५; ४५,१०; ५०,८; २,४,६; ३,६,४; ८,४; १०,६; २१,४; २९, ६; ३१, २६; ४, ११, ८; शौ १३, २, ३४; ३५†; †२०,१४,१; ६२,१; ६७, २; ७१, ११; १०७,१३§; १४; पै १,२६, ४; १८,२४, १; २†; -त्रया ऋ २, १७, ८; ८, ६६, ८; १४; तै २, ४, ६, १[२]¶; कौ २,१०४२†; शौ २०, ९७,३†; -†त्रस्य ऋ १, २२,७; मा ३०,

[a]) विप. (अग्नि-)। यत् प्र.।
[b]) भाप. (दीप्ति-), विप. (अग्नि-, अनीक-, आयुध- प्रभृ.), नाप. (नक्षत्र-विशेष-)। व्यु. ?। <चाय् इति या [१२,६] प्रभृ., <√चि (चयने) इति [पाउ ४, १६४], <√ चित् इति PW. GW प्रभृ.। <√चि (दीप्तौ) इति मतम् (तु. वेप ३,३०८, SE [७७])। [c]) वैतु. B [ZDMG ४८, ६८४] °त्रो=°त्रम्, उ इति नन्वानः।
[d]) सपा. चित्रः<>श्वित्रः (आपमं २, १७, १८ च) इति पाभे.। [e]) सपा. चित्रः<>श्वित्रः इति पाभे.।
[f]) सपा. चित्रः<>दिव्यः इति पाभे.।
[g]) सपा. चित्रम्<>शुक्रम् (तैआ ३, ७, ८,१ च) इति पाभे.।

४; का ३४, १, ४; –त्रा ऋ १, ६६, १; ९२, १२; ११३, ४; १२५, ६; १३४,४; ३,५७, ६; ४,१४,३; ५२, [(१, ३०, २१) २]; ५, १८,४; ५२, ११; ६२, [५ (७, ८१,१) ८,१०१, १३]; १०,७५,७; १०६,३; १२३, ७; तै २, ४,६, १[2]¶; ४,४,१०,२; मै ¶१, ४, १३; ६,९; २, १३, २०; ४,२, ८[2]; काठ ३९, १३; †कौ २, १०७६; ११९७; शौ १९,७,३; पै ७,४, १; –त्राः ऋ १,३८,११;११५, ३; ११९, ८; ४,५१,२; ६, ६०, २; ७, ७५, ३; ६; ८, ७, ७; १०, ७८, १; ९१, ५; खि ५, ५, ६; ७; ९; मै ४, १०, २†; काठ ४, १५; ९, १८; –०त्राः ऋ १, १६५, १३; मै ४, ११, ३†; –त्राणि मा २५,९; का २७,९,१; मै ३, १५, ८; ¶४, ३, १०[2]; ४, ७; शौ १९, ७, १; –त्रान् ऋ ४, २२,१०; ६,१७, २; –†त्राभिः ऋ ४,३२,५; ५,४०,[३;८,१३, ३३]; ६,१०,३;२६,५; ८,३,२; ७०,६; ९,६२, २५; खि ५,५, २–११; मै ४, १२, ४; कौ २, १२५; २१३; ७७२; जै ३, १३, १; १९; ८; शौ २०, ८१, २;९२,२१; –त्राम् ऋ १, ६३, ८; ५, ६३, ६; १०, १११, ७; मा १७,७४[a]; का १८,६, १०[a]; तै ४, ६, ५, ४[a]; ५, ४, ७,४[a]; ५¶; मै २,१०, ६[a]; ३, ३, ९[a]; ४, २, ८; १२¶; १४, १२†; काठ १८, ४[a]; क २८, ४[a]; पै २०, ३,४[a]; १८,८; –त्राय ऋ १, १७, ७; १३९, ६; ३,७,९; –¶त्रायाम् मै १, ६, ९; काठ ८,१; क ६, ६; –त्रासु ऋ ६, ७२,४; –त्रे खि ५, ५,५; –०त्रे ऋ १, ३०, [२१ (४, ५२, २)]; –त्रेण ऋ २,४,५;८,१,२३;३९, ५; –त्रेभिः ऋ ५, ६३, ३; ९, १००, ८; मै ४, १४, १२†; –त्रेषु ऋ ३, २, ११; –त्रैः ऋ १,६४, ४; मै ४, ३, १०[2]¶; –त्रौ खि १, २, ५; शौ १९, १३,१.

१चै(त्र>)त्री[b]– -त्र्याम् काठ ३५, २०.

¶चैत्रेय[c]– -यः मै २,५,९.

चित्र*-क्षत्र[d]– -०त्र ऋ ६,६,७.

चित्र-घोष– -षम् पै १०,४,३.

चित्र-ज्योतिस्[e]– -तिः मा १७,८०; का १८,७, १; तै १,८,१३, २; ४,६,५,५; मै २,६,६; ११, १; काठ १८,६; क २८,६.

चित्र-तम,मा– -मः ऋ १, १०८, १; ६,३८,१; –मम् ऋ ४, २३, ६; ६, ६, ७; ९,६८, १०; –मा ऋ ४,१,६.

चित्र-दृशीक[f]– -कम् ऋ ६,४७,५.

†चित्र-ध्रजति[g]– -तिः ऋ ६, ३,५; मै ४,१४,१५.

चित्र-बर्हिस्[e]– -र्हिषम् ऋ १, २३, १३;१४.

चित्र-भानु[h]– -नवः ऋ १, ६४, ७; ८५, ११; –नु काठ ३७, ९[2]; शौ १३,३, १०; पै ४,३,१; ४; –नुः ऋ १,२५, ४; २, १०,२; ७, ९, ३; खि ५,५,१०; मै ४, १४, ६†; काठ ३७, ९†; पै ४, ३,३; –†नुम् ऋ ७,१२,१[i]; ८, ४४,६; मै २,१३,५[i]; काठ ३९, १३[i]; कौ २, ६५४[i]; ८९३; †जै ३,५४,४[i]; ४, १३, ८; –नू खि १,३, ५; –०नो ऋ ५,२६, २; –†०नो ऋ १, ३,४;२७, ६; १०, ५१,३; ६९,११; मा २०, ८७; का २२,८,८; २४,४,९$; कौ २, ४९६; ८४८; ८७२; जै ३,२८, १०; ४,१२, २; शौ ४, २५, ३$; २०, ८४, १; पै ४, ३४, ३$.

चित्र-महस्[d]– -हसम् ऋ १०, १२२,१.

चित्र-याम[d]– -मम् ऋ ३, २,१३.

चित्र-रथ[j]– -थः शौ ८, १४, ६; पै १६, १३५, ७; –थम् ऋ १०, १,५.

चित्र-राति[k]– -ती ऋ ६, ६२, ५; –०ती ऋ ६,६२,११.

---

a) सपा. चित्राम् (माश ९,२,३,३८ आपश्रौ ५,१७,५; १७,१५,६ च)<>सुचित्राम् इति पाभे.।

b) नाप. (पौर्णमासी-)। अण् प्र. (पा ४,२,३)।

c) अपत्यार्थे ढक्>एयः प्र.।

d) विप. (अग्नि-)। बस.।

e) विप.। बस.।

f) विप. (अर्णस्-)। उस.। उप. √दृश्+कीकन् प्र. उसं. (पाउ ४,१७)।

g) विप. (अग्नि-)। बस.। उप. <√ध्रज्।

h) विप. (इन्द्र-, मरुत्-, अग्नि- प्रभृ.)। बस.।

i) सपा. तैब्रा ३,११,६,३ आपश्रौ १६, ३५, ५ °नुः इति पाभे.।

j) विप. (ऋ.), व्यप. (शौ. पै.)। बस.।

k) विप. (अश्विन्-)। बस.।

चित्र-राधस्[a]– -धसः ऋ १०, ६५, ३; –[†]धसम् ऋ ८, ११, ९; मै ४, ११,४; कौ २,५१८; जै ३, ४०,१४; –धाः शौ १,२६,२.

¶चित्र-व (त्>) ती– -तीः मै १, ११,९; –तीभिः काठ १४,१०; –त्या तै ५,७, १, ३; काठ २२, ८; क ३५,२.

चित्र-वाज[b]– -जान् ऋ ८,७, ३३.

¶चित्र-विहि (त>) ता[c]– -ता तै २,५,२,५[२].

†चित्र-शोचिस्[d]– -चिः ऋ ६,१०, ३; –चिषम् ऋ ५, १७, २; ८, १९, २; कौ २, १०३८; जै ४, २९,४.

चित्र-श्रवस्–

†चित्रश्रवस्-तम[e]– -०म ऋ १, ४५, ६; मा १५, ३१; का १६, ५, १३; तै ४, ४, ४, ३; मै २, १३, ७; काठ २, १५; ३९, १४; –मः ऋ १, १, ५[f]; ८, ९२, १७; –मम् ऋ ३,५९, ६; ८, २४,३; मा ११, ६२; का १२, ६, ३; तै ३, ४,११, ५‡[f] ४,१,६,३; मै १,५, ४; २,७,६; ४, ९, १; काठ १६, ६; २३, १२‡[f].

†चित्र-सेन[b]– -नाः ऋ ६, ७५,९; मा २९, ४६; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५,१०,९.

¶चित्रा-पूर्णमास[g]– -सः,-से तै ७, ४,८,२.

चि(त्र>)त्रा-म(घ>)घा[h]– -घा ऋ ७,७५,५;७७,३; ८, ५८,३; खि १,४,१; –०घे ऋ १,४८,१०.

†चित्रा(त्र-आ)युस्[b]– -युः ऋ ६, ४९,७; तै ४, ७, ११,२; मै ४, १४,३; काठ १७, १८.

चि(त्र>)त्रा-वसु[i]– -¶सुः तै १, ५,७, ५; मै १, ५, ९; काठ ७, ६; –०सो मा ३, १८; का ३, ३,१०; तै १,५,५,४; ७, ५; मै १,५,२;९; काठ ६, ९; ७,६; क ४,८.

चित्रि (न्>) णी– -णीषु ऋ ४, ३२,२.

†चित्रो(त्र-ऊ)ति[j]– -तयः ऋ १०, १४०, ३; मा १२, १०८; का १३, ७,७; तै ४,२,७,३; मै २, ७,१४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २,११६८.

चित्र्य[k]– -त्र्यम् ऋ ५, ६३, ७; ७, २०,७.

२चित्र[l]– -०त्र ऋ ८, २१, १७; –त्रः ऋ ८,२१,१८.

¶२चैत्र– -त्रः मै ३, ३, २; काठ २१,४; क ३१,१९.

चैत्रियायण[m]– -णः तै ५,३,८,१.

चित्वा √चि द्र.

चिद्[n] ऋ १,४,५; ६,५[२]; ८,९; १०, ९[२]; २४, ४; ८-१०; २५, १; २६,६; २७,८; २८,५; २९, १; ३०, ४; ३१, २; ६; १३; १४; ३२,८; ३३,५;१५; ३४,१; ३७, ११; १३; १५; ३८,७; ९; ३९, ४; ६; ४०, ८; ४१,१[o];९; ४२, ४; ४८, [१४; ८,८,६]; ४९,[१; ५,५६,१; ८,८,७]; ३; ५१, ३; ६; ९; ५२, ७; १०; ५३, १; ५४,५[२]; ५५,१; ५८,१; ५९,५; ६०,३; ६१,६;८;६२,९;६३,१; ५; ६४, ३; ६८, ४; ७०-७१, ३; ७२, [३; ६, १, ४]; ८०; ११; १४; ८१,२; ८४,९; ८५,४;१०; ८६, ५; ८७, १; २; ९४, ७; ९; १००, ८; ९; १०१, ४; १०४, ३; १०५, ७; १०७, १; ११०, २; ३; ११६, ३; २२[२];११७,७; १२०,२;६; १२१, १०; १२४, [१२; ६,६४,६];१२५,७;१२७, ३[२];४[३]; १२९,१-५; १०[४];१३२, ४[२];१३३,२;१३५,९[२]; १३६,१; १३८,३; १४०, ११; १४८, ३; १५०, २; १५२,३; १५६,१-३; १५८, २; १६४, ६; १६५,१०; १६७, २; ७; [(१००,१५) ९]; १६८,४; १६९,१[२];३; ५;१७३, ५[२]; ७; ८; ११[२]; १२; १७६, ४; १७८, २; १७९, [२; १०, १५४, ४];२;४; १८०, ७[२]; ८; १८२, ३;१८४, १; १८५, ८;९; १८७,७;१९१,[१०-१२(१३)];

---

a) विप. (विश्वेदेव-, सवितृ-, अग्नि-)। बस.।

b) विप.। बस.। c) विप. (पृथिवी-)। तृस.।

d) विप. (अग्नि-)। बस.। e) विप. (अग्नि-, इन्द्र-)। पूप. बस.। उप. यद्र.। f) सपा. °मः <> °मम् इति पाभे.।

g) मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः।

h) विप. (उषस्-)। बस.।

i) विप. (रात्रि-)। बस.। j) विप. (इष्-)। बस.।

k) विप. (रथ-, रयि-)। स्वार्थे यत् प्र.।

l) व्यप. (राज-विशेष- [तु. अनुक्रमणिका, वें.सा. GRV. प्रभृ.; वैतु. PW. GW. प्रभृ. =१चित्र- इति])। व्यु.?।

m) व्यप. (यज्ञसेन-)। गर्गादित्वम् उसं. (पा ४,१, १०५)। यञन्तात् फक् > आयनः प्र. (पा ४,१,१०१)।

n) उपमायां पूजायामेवार्थे अव्य.। व्यु.?।

o) सपा. नू चित् <> नकिः इति पाभे.।

(१३)]; २, १०, ३; ११, २; ७; १२, ८; १३[२]; १४; १५, ९; २०, [५; **६**, ४, ३]; २३, २; ११; २४, ५; २६, ४; २७, ३; ५; ११[२]; १४; ३०, ४; ८; ३३, १२; ३८, २[२]; ३[३]; ४२, १; **३**, १, २; ९; १३; ६, २; ७; १०; ७, १०[२]; ९, ७; ३०, २; ७; ३१, ९; १२; १६; ३२, १६; ३५, २; १०; ३६, ६; ३९, २; ३; ८; ४५, १; २; ५३, २२[३]; ५४, ४; ५६, ४; ७[२]; ५७, १; ५८, ४; ५; **४**, २, ७; १८; ३, ४; १०; १४; ६, १; ७; ७, ९; १०; ८, ३; १०, ५[२]; ७; ११, १; ६; १२, ४[२]; ५; [६; **१०**, १२६, ८]; १६, ३; ५; ६; १६; १७; २०; १८; १; ८[२]; २०, ९; २२, १; २३, ७; २८, ५; २९, [१; ८, ६६, १२]; ३०, ९; ३१, २; ८; ३२, २; ३; [१३; ८, ६५, ७ (४३, २३)]; ४३, ४; ४५, ६; **५**, २, ५; ७; १०; ७, २[२]; ४; ६; १०; १०, ४; १८, २; २०, १; २५, २[२]; २९, ४; १२[२]; १४; ३०, ४[२]; ५; ८; १५; ३१, २; ७; १०[२]; ११; ३२, २-५; ६[२]; ८; ९; ३३, ४[२]; ३८, ४; ३९, ३; ४१, १३; १७[२]; ४४, १०; ४९, १; ५२, १२; ५४, ३; ५५, ३; ५६, २; ५८, ७; ६०, २[२]; ३[२]; ६५, ४; ६७, [४; ८, १८, ५]; ७०, १; ७४, ४; ८; [१०; ८, ७३, ५]; ७५, ७; ७८, ४; ७९, १; ५; ८४, ३; ८६, १; ५; **६**, २, ९; ३, ३; ४; १०, ४; ११, ३; १५, १[२]; १७, ९[२]; १८, ८; ११; १९, २; ४; १२; २२, ४; ६; २३, [३; **७**, ९०, १०]; २४, ७; ८[२]; २७, ४; २८, ५; ६[२]; ३०, ३[२]; ३१, २; ३५, ५; ३७, १; ३; ३८, २; ३९, ३; ४४, १५; ४५, २[२]; ९; ४७, [१३; **७**, ५८, ६; **१०**, ७७, ६; १३१, ७]; ४८, २१; ४९, ११; १३; ५१, ८; ५३, ३[२]; ६२, ९; ११; ६५, १; ४; ६; ६६, १; ५[२]; ७; ६७, ३; ५; १०; ७१, ५; ७३, २; **७**, १, २; २२; ४, २[२]; ८; ७, १; ८, ५; ११, ३; १८, १; ५; १७[२]; १८; २०; १९, ९; २०, १; ४-६; २१, ७; ८; २२, ८; २३, ४; २७, ३; ४; २८, १; ३; ३२, १; ५[२]; ३४, २; ३७, ५; ७; ३८, ३; ४१, २[३]; ४५, २; ४८, ३; ५३, १; ५६, १५; २०[३]; २३; ५७, १; ५; ५८, २; ५९, ७; ६०, ६[२]; ७; ९; १०; ६७, २; ६८, ८[२]; ६९, २; ७०, २; ५; ८५, ३; ८६, [१(९, १०१, १५)]; ३; ८; ८७, ७; ८८, ५; ९०, ४; ९३, ६; ९४, ११; ९५, ४; ९७, ६; १०; ९९, ४; १०३, ८; १०४, ७; **८**, १, १; ३; ७; १२?[a]; २, ३५; ३९; ४, १२; १८; २१; ५, १६; २५; ३०; ३७; ६, ६; ७, १५; ३४[२]; ११, ४; ७; १५, ६; १६, ८; १८, १२; १३; २२; १९, १५; ३५; २०, १; ५; १८; २१; २२; २१, १; ६; १६; २२, ११; १३; १६; २४, ३; १०; ११; २५, ९[२]; १५; २६, ५; २७, ९; १८[३]; ३१, १५; ३२, ११; १२; ३३, १४; १७; १८; ४०, १; २; [(**१**, १०, ८) १०; ११]; ४५, [११; ६१, ४]; १३; १४; १९; ३२; ४६, ११; १६; २१; २५; २७; ५१, ९; ५३, ४; ६०, ७; ६१, ३; १२; ६२, ३; ५; ११; ६४, ५; ६६, ४; ५; ८; १२; ६७, १७; ६८, ६; १०; ६९, १७; ७०, ७; ७३, २; ७७, ११; ७९, ४; ८०, ४; ८३, ९; ८६, ४; ५; ८९, ४; ९२, १०; २७; २९; ९३, १०; ११; ९६, २; ९८, ८; १००, ५; १०२, १४; २०[b]; १०३, ५; १३[२]; **९**, ६, ९; १०, ८; २९, ५; ४७, १; ६६, १७[३]; ६७, ३०; ७२, १; ७३, ९; ७९, २; ८७, ३; ९१, ४; ९७, २७; ३८; ५२[२]; १०४, [६; १०५, ६]; १०७, २; ११०, ५; ६; **१०**, ५, ३; ८, १; ८; ९; १०, १[२]; ३; ७; ११, ३; १२, ५; १५, ६; २२, ५; २३, २; ४; २५, ३; २७, १२; २०; २८, ६; ९; १०; ३१, २; ३४, ८[२]; ३९, ३[६]; १३; ४१, २; ४२, ६; ४५, ६; ५०, २; ६१, १८; २१; ६४, १३; ६७, ११; ६९, ९; १०; ११[२]; ७३, १-३; ६; ७६, २; ५[४]; ९१, १२; ९२, ८[२]; ९३, ७; ८; ९४, २; ९६, १०[२]; १०२, ११; १११, २; ४; ५[२], ११२, १०; ११५, ६; ११७, २; ४; ९[४]; १२०, ४; १२१, ८; १२७, ५; १३१, २; १३२, ३; १३३, १; १४३, १; २; १४४, ६; १४७, १; १५०, १; १५४, १; १७१, ४; १७६, ४; १७८. [(**४**, ३८, १०) ३]; खि **१**, २, १०; **२**, ८, ३; **३**, ३, ९; ५, ४; १०[२], १; ७; १३, १; १७[२], २; **४**, ५, ११; १४; ३४; ५, ७, ४, ७[२]; खिसा **२९**, ११; **३३**, २०; मा **२**, ५; **३**, ४६†; **६**, १०; ८,

---

a) पाठे? (√चित्>) चेतीत् इति शोधः (तु. पृ. १२९४ *f* टि.)। b) पामे. क्लृते पृ १२८८ *b* टि. द्र.।

४†;२२; १०,३२†; ११,७३†; †१२,२३;११५; †१९,६; ६२; ६४; †२०,५२; ५३; २३, ३८; २७, ८; २६†; ४०†; ३२, ७; †३३,१८;६४; ६८§;७६; ८२; †३४,१९; ३५[३]; ३६,५; का २, १,६; ३,५, ३†; ६,२,४; ८,१, ३†;९,४,१; ११,१०,२†; १२, [illegible],८†;†१३,२,६;७,१४;†२१, १,५;४, १२; १४; †२२,५,६; ७; २५,७,६; २९,१,८; ४,४†; ५,९†; ३२, २, १†; ५, १०†; १४; ६,७†; १३; †३३,१,१३; २, ३[३]; ३६,१, ५†; †तै १,१, ११,२§; २, १४, ७; ३,८,१§; ४, २२,१; ४५,१[२]; ७,१३,५[२]; ८,२१,१; २२,४; ५; २,१,११, ३[२];४;५[२];४,८,१; ३,१,७,१§; ११,५[२];६;४,११,६; ५,११,१; ४,१,७,३§; ८,६; २, २,३; ३, १३,२; ८; ७,१५,७; ५,२,११, २; ६, ३, ६, ४¶; ७,४,१५,१; †मै १, १,१२§; ३,२०; २६§; ३९[२]; ६,१२¶; १०,२; ११,४; २,३,८; ४,७; ७,९§; १२,५§; १३, ९; ३,८,३; १६,५[३]; ४,८, ९; ९, २७§; १०, ४; ११,१[२]; २§;३; १२,३[२];४[३]; ५[२];६;१३, ६; १४, २; ७; ९; १०[२]; १४[३]; †काठ १,११§; २,१५[४]§;४,८; १०§;१३[२]; १६[२];८,५§; १६[४]; ९, १८; १९; १०, १२; ११, ९; १२; १२,९; १५; १३,१६; १४,३; १५,१२;१६,९; १३‡[a];

१७,१८[२]; १८,१६§; २०; २१, १३; २२, १०; ३४, ३¶; ३५, १४; ३७, १५;१८§; ३९, १२; १५[२];४०,८;१४; ४४,४; क १, ११; ३,६†; ८; ११[२]†; २९,४; ३५,४¶; ४८.१३†; †कौ १,८; ६४‡[b]; ७१;११३;१८३; २१५; २३१§; २४२; २४४; २४६; २६८;२७१; ३१४‡[c]; ३१६‡[d]; ३४०;३६७; ३७१;४०१;४०४; ४०८; ४२१; ४४१[२]; ४५५; २, २९;३३;५८;६१; १७५;२०२[२]; २३२; ३३५; ३५३; ४५४[२]; ५१६;५२४; ६६४;६९२;७०८; ७१०;७२४;७६६;८४५; ८५७; ९२१;९४९;९५९; ९६३;९६८; १००२;१०४२;१०६८;१०६९; १०९०; ११५१; ११६५; ३,१, २; †जै १,१, ८; ७, २‡[b]; ९; १२,७;१९,९; २३,२; २४,९§; २५,१०; २६, २; ४§; २८, ६; ९;३३,२‡[c]; ४; ३५,९; ३८,८; ३९,२; ४१,३; ४५,३; ६; १०; ५५,११[२]; २,१,१; ३, ३,८; ४, ४; ६,४; ७; १६,१३; १८,९[२]; २०,१६;२८,७; २९,१०;१२[२]; ४०,१२; १९; ५५,५; ५६,१९; ५८,३; ५;७; ५९,१७; ४,१,४; ५,१; ६,६; ८,३; १०, ५; ११, ५;१८,८;१९,१; ७;२३,३;२७, ९; शौ ३, ३, २; १६,२[३]†; ४, ६,४; २१,५†;६[२]†; २८,२; ५, †२,४; ८; ११, ४; ६; २७,४; ३०,११; ६,३,३; २०, १; ९७,

२†; ७,१५,४; १७,१; १९, २; ४३, १†; ९७, १†; १११, १[e]; १२२,१†; ८,४,७†; †९, १४, ७; १५, २३†; १२, ४, ७[२]; १४,२, ४७†; †१८,१, १[२]; ३; ८; २०;३३; ५२; २, १४;१७; ३, २३[२]; ६५; १९,५, १†; ९, १३; ६४, ३†; †२०,१२, ४§; १४,१; १७, १२; २१,१; ३१, ५[२]; ३४,८; १४[२]; १८; ३५,६; ८; ३६, ४; ६; ३७, ९; ४५,१; ५६,२; ६०,२; ५; ६१,३; ६२, १;६३,६; ६८,५; ७०,१[२];७१, ५;७३,२; ५;७४,१; ७७,३; ५; ६; ८५,१; ३; ८७, ७; ८९, ६; ९०,२; ९१,११; ९२,१४; ९५, २; ९७, २; १००, २; १०७,३; ७; ११;१२४, २; १२५, २;७; पै १,९८,१;१०९,१;४; २,७४, २; ३,२,२; ३६,२; ३७, १; ४, १९, १-६†; २२, २;३१, २[३]†; ३७,२; ५,८,३;३२,९;३९,८†; ६,१,४;१६,७†; ८,१,४;६;९, १४, १; †१२, १, ७[२];९; १३, ३,२;६,८†; †७, ८;१४[२]; १६; १४, ८; १६, ९, ७†; ५९, ८; ६६, ६†; ६९, १२†; १७, १६, ८[२]; १८, ११,७†; १९, १,१६; २९, ११[२]; ४०, ७; २०, ३,३; ७; ६, ३; १४, १[f]; १८, ४†; ४०, ८†.

?चिन्त्या पै १९,४४,२४.

चिन्वत्-, चिन्वान्,ना- √चि द्र.

चिवुक[g]- -के पै १६,१४७,३.

---

a) पाभे. कृते पृ १२८६ c टि. द्र.।

b) सपा. ऋ १०,११५,१ च इति पाभे.।

c) सपा. ऋ ७,२४,१ च इति पाभे.।

d) सपा. ऋ १०,१४८,१ च इति पाभे.।

e) पाभे. कृते पृ १२९४ d टि. द्र.।

f) सपा. शौ ६,७१,१ च इति पाभे.।

g) नाप.(शरीरावयव-विशेष-)।व्यु.?। <√चि इति पाउभो २, २,२६ अभा. च। अभा.[पक्षे]<√चीव् इति।

चिर[a]– -रम् ऋ ५, ५६, ७; ७९, ९; ¶तै ५,४,५,४;५; ६,५,६, ५; मै २,१, ८¶; ¶काठ १२, २[२]; २१,८[२]; २६,६; क ४१,४¶.
†चिरच्चा[b] ऋ ६, ७५, ५; मा २९, ४२; का ३१,२,७; तै ४,६, ६, २; मै ३,१६,३; काठ ४६, १.
?चिह पै ५,९,३.
चीति[c]– -तिम् शौ २,९,४[२].
चीपु-द्रु[d]– -द्रुः शौ ६,१२७,२.
चीयमान– √चि द्र.
√चुद्, > चोदि, †चोदते ऋ ९, ६९,२; कौ २,७२१; जै ३,५९, १३; †चोदामि ऋ ३, ४२, ⌊८; ८, ६८, ७⌋; शौ २०, २४, ८; †चोदत् ऋ ७, २७, ३; मै ४, १४,१४; कौ ३,१,२; जै २, १, १; शौ १९,५, १; पै २०, १८, ४; †चोदस्व ऋ १, १०४, ७; ८, ७५, ६; तै २,६,११, २; मै ४,११, ६; काठ ७, १७; चोद ऋ १, ४८, ⌊२; ७, ९६, २⌋; †चोदेथाम् ऋ७,७४,२; कौ २, १०४; जै ३,१०, ६; चोदत ऋ १,१६८,४.
चोदीः ऋ १,६३,४.
†चोदयामि ऋ १०, १२०, ५; शौ ५,२,५;२०,१०७,८; पै ६, १,५; चोदयामि शौ ३,१५, १; †चोदयत् ऋ १०,८०,२;१२३, १; मा ७,१६; का ७,७,१;३२, २-६,४; तै १,४, ८, १; मै १, ३, १०; काठ ४, ३; क ३, ३; †चोदयासे ऋ ६,४६,१३; १०, २९,८; शौ २०,७६, ८; †चोदयासि ऋ १, ९४, १५; पै १२, १,१५; †चोदयः ऋ १, १७५, ३; कौ २,७८४; चोदयः ऋ ६, २६,३; ९,१७,५; १०,२२,१०; चोदयस्व शौ ७,४८,३; पै २०, १०, १३; चोदय ऋ ६, ४७, १०; ७,७७,४; †चोदय,>या ऋ १,९, ६;१०२,१०; ६, ४८, ९; ५३, ३; ७५, १३[e]; ७,३२, १५; ८,२३, २८; ९,८,३;५०, १; ६५, १२; ७५, ५; ८५, २; ११०,७; १०, १४१, ५; ६; मा ९,२७; २९, ५०[e]; का १०, ५, ७; ३१,२, ११[e]; तै १,७, १०, २; ४,६, ६, ५[e]; मै १,११, ४; काठ १४, २; ४६, १[e]; क २९, २; कौ १,४१; २, १५५; ५३०; ५५५; ८५५; ८५६; ९७३; १०३३; जै १,४,७; ३,१५, ३; ४१, ६; ४४, १; ४,२७, ८; शौ ३, २०,५; ७; पै ३, ३४, ५;८; चोदयतम् ऋ १०,३९,२; चोदयत ऋ १०,१०१, १२; खि ५, २२, ११; शौ २०, १३७, २†; चोदयत ऋ १,१८८, ८; अचोदयः ऋ १,४२,५.
१चोद[f]– -दः ऋ १, १४३, ६; -दम् ऋ २, १३, ⌊९ (८, ३, १२)⌋; -दौ ऋ २,३०,६.
चोद-प्रवृद्ध[g]– -द्धः ऋ १,१७४, ६.
चोदिष्ठ– -ष्ठेन ऋ ८,१०२,३.
२चोद[h]– -दः ऋ ५,६१,३.
चोदन– -ना मा २९, ७; का ३१, १, ७; तै ५, १, ११, ३; मै ३, १६,२; काठ ४६,२.
†१चोदयत्– -यन् ऋ १, ८०, ५; ८,९९,४;१०,१०२,१२; कौ २, ६७०[i]; जै ३, ५५, ११; शौ २०, ५८, २; पै १२, ३, १२$; -यन्ता ऋ १,११७,३.
चोदयन्ती– -न्ती ऋ ७,७९,५.
२चोदयत्–
चोदयन्-मति[j]– -मति ऋ ५, ८,६; -०ते ऋ ८, ४६,१९[२].
†चोदयि(तृ>)त्री– -त्री ऋ १, ३,११; ७,८१,६; मा २०, ८५; का २२,८,६; तै ४,१,११,२.
चोदित– -तः ऋ ९,७२,५.
†चोदितृ– -ता ऋ १,५१, ⌊८;१०, ४९,१⌋; २,१२, ६; ८, ८८, ६; १०,२४,३; १२२, १; तै १, ७, १३, ५; मै ४,१२, ४; कौ २, ११५१; जै ४, १, ४;६,२; शौ २०,३४, ६; ९५, ३; पै १३,७, ६; -तारा ऋ ५,४३,९.
चुपुणीका[k]– -का तै ४, ४,५,१; मै २,८,१३; काठ ४०, ४.

---

a) व्यु.?। <चर् इति GW., <√चि इति शक. MW.। -रम् इति वा. क्रिवि. द्र.।
b) =ह्रासवचनः नि. इति स्क. या ⌊९, १४⌋, =शब्दानुकृति- इति सा. उ. म.। व्यु.?।
c) भाप.। अर्थः व्यु. च?। तु. टि. चार्तुँ-इति; वैतु. W. <√चि ⌊संघाते⌋ इति।
d) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। व्यु.?।
e) सपा. चोदय(या ९,२० च)<>वाजय<>नोदय इति पाभे.।
f) विप. च नाप. च। कर्तरि अच् प्र.।
g) विप. (सोम-)। तृस.।
h) नाप. (कशा-)। करणे घञ् प्र. त्रित्स्वरश्च।
i) °यत् इति S.।
j) विप. (चक्षुस्-,इन्द्र-)। समासविषये पृ ४१८ i टि. द्र.।
k) व्यप. (कृत्तिकेष्टका-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः (तु. WIS १३,५३)।

चुबुक[a]–
¶चुबुक-दघ्न -घ्नम् मै ३,३,२.
†चुमुरि[b]– -रिम् ऋ २, १५, ९; ६, १८,८;२६,६; ७, १९, ४; १०, ११३,९; शौ २०,३७,४.
√चुर्>चोरि
चोर–
चोर-भय– -यम् खि ७, ७,१०.
चेकितत्–, चेकितान– √कित् द्र.
चेत्–, चेतत्–, चेतन–, चेतयन्ती– √चित् द्र.
चेतव्य,व्या– √चि द्र.
चेतस्–, चेतिष्ठ–, चेतु– √चित् द्र.
चेतृ– √चि द्र.
१चेत्तृ–, २चेत्तृ–, ३चेतृ–, चेत्य– √चित् द्र.
चेत्या[c]– -त्या ऋ १०,८९,१४.
चेद् (=च+इद् [यद्र.])
चेदि[d]– -दयः ऋ ८,५,३९[e].
चैद्य[f]– -द्यः ऋ ८, ५, ३७; –द्यस्य ऋ ८,५,३८.
?चेभ्यो तयत पै ३,३७,१.
†चेरु[g]– -रवे ऋ ८, ६१, ७; कौ १, २४०; २, ९३१; जै १, २५, ८.
चेल[h]– -लम् पै ५,९,७; –ले पै १६, १४९,१०.
चेल-नाशि (न>) नी– -नीः पै ७, १३,७.
√चेष्ट्, ¶अचेष्टत् मै१,१०,१४; काठ ३६,८.
चेष्टत्– -ष्टतः शौ ११,६,२३; २४; पै १६,२३,३;४.
चेष्यमाण– √चि द्र.
१चै(त्र>)त्री– १चित्र– द्र.
२चैत्र–, चैत्रियायण– २चित्र– द्र.
चैत्रेय– १चित्र– द्र.
१चोद–, २चोद–, चोदन–, १चोदयत्–, २चोदयत्–, चोदयित्री–, चोदित–, चोदितृ–, चोदिष्ठ– √चुद् द्र.
चोर– √चुर् द्र.
चोष्कूयमाण– √स्कु द्र.
च्यवतान[i]– -नः ऋ ५,३३,९.
√च्यु,> च्यावि, च्यवते तै ३, ५, १०,३[2]¶; च्यवन्ते ऋ १,१६७, ८;१०,१२४,४; च्यवन्त ऋ १, ४८, २; †च्युवम् ऋ १, १६५, १०; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; च्यवस्व मै २,१२,४. चुच्युवे ऋ ८, ४५,२५; चिच्युषे ऋ ४, ३०,२२.
च्यावयति ¶तै २,२, ५, ६; ७, ५; ४,९,२; ३,३,४,१; ¶मै १, ८,७; १०, १२; २,४,८[2]; ४,२५ ७[2]; ६, ६; ८, २; ¶काठ ६,६[2]; ११,१०[2]; २५,५; १०; २७,१; ¶क ४,५[2];३९,२; ४०,३; ४२, १; शौ १०, १, १३; पै १६, ३६, ३[3]; च्यावयन्ते ऋ ६, ३१, २[j]; ¶च्यावयन्ति तै ७, ५, ७, ३; मै २, १, ८; ४, ८[2]; ५, ७; काठ ३३, ७; च्यावयथ ऋ १, १६८,६[j]; च्यावयामि मै ४, ६, ६[k]; पै ११, २, ८; च्यावयाति तै ३, ५, ५, २; च्यावयन्तु[l] शौ १२, ३, ३५; पै १७, ३९, ४; च्यावय कौ१,२९८; जै१,३१,६. ¶अचुच्यवत् काठ २०, १; क ३१, ३; अचुच्योत् पै २,३९,१; अचुच्यवुः ऋ १, १६६, ५; अचुच्यवुः ऋ १,१६८,४; †अचुच्यवीतन ऋ १, ३७, १२[2]; मै ४,११,४[2].
च्यवन[l]– -नः ऋ २,२१,३; ६,१८, २;८,३३,६; १०,६९,५;६; खि १,७,५; मै ४, १२, २; काठ ८ १७†; –नम् ऋ ८, ९६, ४[m]; –†ना ऋ २, १२,४; शौ २०, ३४, ४; पै १३, ७, ४; -नाय शौ ७,१२१,१.

---

a) चिबुक– इत्यनेन सन्न्यायता द्र.।
b) व्यप. (असुर-विशेष-)। व्यु.?।
c) अर्थः व्यु. च ?। <√ चित् इति PW. प्रमृ. (तु. ऋ ८,९,४), <√ चि (हिंसायाम्) इति GRV. प्रमृ. (तु. ऋ १,१६७,८ प्रमृ.)।
d) व्यप. (राज-विशेष-)। व्यु.?।
e) बहुवचने<चैद्य–।
f) व्यप.। अपत्यार्थे ण्यः प्र.।
g) अर्थः व्यु. च?। <√चाय् इति सा. [कौ.] MW., <√चर् इति वें. PW. GW. प्रमृ., <√चि (ज्ञाने) इति BS. S.। यजमान-परं विप. इति PW. प्रमृ.। मूलतः <√क्षद् (*रक्षणे) इति कृत्वा कुशलपरं भाप. इति मतम्। चैरव->-वाय इति मूलतः पाठ इति (तु. छन्दः) चाधिकम्।
h) नाप. (वस्त्र-)। व्यु.?। <√चिल् (तु. MW.) वा √चेल् वेति अभा.।
i) व्यप. (च्यवान- [तु. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. विप. इति?])। व्यु. ?। <√च्युत् (*प्रचुरदाने) इति मतम्।
j) पपा. च्यव° इति।
k) पाभे. कृते पृ ९०५ *b* टि. द्र.
l) विप. (इन्द्र-प्रमृ.), व्यप. (खि.)। कर्तरि ल्युः प्र.।
m) विप. इति वें. सा., नाप. इति PW. GW.।

च्यवान[a]- -नः[b] ऋ १०, ५९, १; ६१, २;११५,६; -नम्[c] ऋ १, ११७,१३; ११८, ६; ५, ७५, ५; ७,७१,५; १०, ३९, ४; खि १, ५, ७; -०ना ऋ ६, ६२, ७[b]; -नात्[c] ऋ १, ११६, १०; ५, ७४, ५; -नाय ऋ ७, ६८, ६[c].

च्याव॒यत्[d]- -यन् ऋ ३, ३०, ४; शौ १२,१,५१; पै १७,५,९.

च्यावयितुम् काठ ११,१०¶.

च्यावयिष्णु[e]- -ष्णुः शौ १९, ३३, २; पै १२,५,२.

च्यु(त्>)ता- -ता शौ ९, २, १५; पै १६,७७,५.

†१च्यौत्न[f]- -त्नः ऋ १०, ५०, ४; तै ३,४, ११, ४; मै ४, १२,६; काठ २३,१२.

†२च्यौत्न[g]- -त्ना ऋ ६, ४७, २; ८,२,३३; -त्नानि ऋ १, १७३, ४; ४,३१,९; ७,१९,५; ८,७७, ९; शौ २०, ३७, ५; -त्नाय ऋ ६, १८, ८; -त्नेन ऋ १०,४९, ११; -त्नैः ऋ ८,१६,६.

च्युकाकणी[h]- -०णि पै ५, ३, ४; ६; ७;८,१६,५[i];२०,४७,७[i].

छ

छगल[j]- -लः तै ५, ६, २२, १; काठ ५०, २.

√छद्,न्द्>छदि, छादि[k], †छन्त्सि ऋ १, १६३, ४; मा १९, १५; का ३१, ३, ४; तै ४, ६, ७, २; काठ ४०,६.

†चच्छद्यात् ऋ १०,७३, ९; कौ १,३३१; जै १,३४,९.

चच्छन्द ऋ ७,६३,३; †छन्त्सत् ऋ १,१३२, ६; १०,३२,३; मा ८,५३; का ९, ६, ५; †अच्छान् ऋ ६,२८, ५; १०,३४, १; काठ १३, १६; शौ ४, २१, ५?[l]; अच्छान्त्सुः ऋ १०, ११९, ६; †अच्छान्त[m] ऋ १, १६५, १२; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८.

छदयति ऋ ३, ९,७; छदयन्ति ऋ ५,७९, ५; †छदयथः ऋ ८, १,६; कौ १, २९२; जै १,३०, १०; छदयत् ऋ ६,४९,५; १०, ३१,४; †छदयाथ>था ऋ १, १६५, १२; मै ४,११, ३; काठ ९,१८; ¶अछदयत् मै ३,४,७; ४, २, १२; अच्छदयन् ऋ १०, १०८,१०.

छन्दयसे ऋ ८, ५०, ५; खि ३, २,५; छन्दयाते ऋ १०,२७,८.

†छादयामि ऋ ६,७५, १८; मा १७,४९; का १८,४,१७; तै ४, ६,४,५; कौ २,१२२०; शौ ७, १२३, १; अछादयन्त मै ३, ४, ७¶.

छदिस्[n]- -दिः ऋ १०, ८५, १०; मा ५,२८; १४, ९; १५,५; का ५,७,४; १५,३, ३; १६, १,८; तै ४,३, ५,१; १२, ३; ¶६,२, ९,४; १०,५; ¶मै २, ८,२; ७; ३, ८,७; ९; ¶काठ १७, २; ६; २५,८;१०; ¶क २६,१;५;४०, १;३; शौ ३,७,३; १४,१,१०†; पै ३, २, ३; १८, १, १०†; -¶र्दीषि तै ६, २, १०,७; काठ २५,१०[४]; क ४०,३[४].

¶छदिर्-द॒र्श[o]- -र्शे मै २, २, ३[p]; ४,२,६.

छन्द[q]- -न्दः ऋ १, ९२, ६; ८,७, ३६; -न्दस् पै २, ६५,३?.

१छन्दस्[r]- -न्दः ऋ ८, ५२, १; १०, ८५, ३; १३०, ३; खि ३, ४,१; ५, ४, ६; मा १२, ५[४];

---

a) शानन् प्र. मुगभावश्च। b) विप.। c) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। d) च्यव॒° इति पपा.। e) विप. (दर्भ-)। f) विप.। कर्तरि त्नण् प्र. (पाउ ४,१०४)। g) नाप. [वल- (तु. दे. [२,९], वानि [३, २०])]। करणे त्नण् प्र.। h) नाप. ([सर्पदंशनिवारक-] ओषधि-विशेष-)। व्यु.?। i) चुका° इति पाठः?। j) नाप. (छागार्भक-)। व्यु.?। <√छो इति (पाउ १,११३)। k) धा. छादने, प्रीणने, प्रशंसायाम्, अर्चायां [निघ ३,१४] च वृत्तिः द्र.।

l) इच्छात् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. काठ., वैप २,१८ टि., W. च)। m) मपु३ <अ॒च्छान्, त्+स्+त इति। n) नाप. ([शकट-गृहादीनां] छादन-, गृह- [निघ ३,४])। इसिः प्र. (पाउ २, १०८)। धा. ह्रस्वः (पा ६, ४, ९७)। o) नाप.। उस.। उप. अधिकरणे घञ् प्र. थादि-स्वरश्च। p) छदिर्दर्शे इति स्वरे? यनि. शोधः (तु. उत्तरं स्थलम्)। q) नाप. (स्तोतृ- [निघ ३, १६])। कर्तरि अचि वृषादित्वादाद्युदात्तत्वं द्र.। r) नाप.। करणे असुन् प्र. (तु. या [७,१२] प्रभृ.)।

१४,९[१२]; १०[७]; १८[१२]; १९[१२a]; १५,४[११]; ५[११]; २१, १२-२१; २८,२४-३४; ३८,६[२]; का १३, १,६[४]; १५, ३,१[४]–५[४]; ५, २[६]; ३[६]; ४[६a]; ५[६a]; १६, १,४[७]; ५[७]; ६[८]; ७[८]; ८[१०]; २३, २, १-१०; ३०, ३, १-११; ३८, १, ६[२]; तै १,३,७, १[२]; ३,१,६, २[५]; ३[५]; ४,२, १,१[३]; २; ३, १, १[५]; ५, १[११]; ७, १[२४a]; १२, २[२४]; ३[१६]; ४,१२,४; ¶५,१, ८, ४; २,६, १; ३,२, ४[२]; ५,४[२]S; ४, १२, २; ६,५,१; २[२]; ७,३[३]; ६,३, ५, ३; ६,११,५[२]¶; ¶७,१,१, ४[२]; ५[२]; २, ८, २; ४; ५; मै १, ३, ३९[b]; ५,१०¶; ६,१; २; १०¶; २,७, ८[४]; २०[६]; ८, २[११]; ३[२४a]; ७[४०]; १३, १४[१२]; ३, २,५[२]¶; ९[३]; ¶४, ६[४]; ७; ६, ५¶; ९, ५¶; १०,२¶; ११,११[१०]; १६, ४; ४, १, ८¶; ५, ३[३]; ९,२[६c]; काठ ३, ४[३]; ८; ८, ३[२]¶; ११, ३¶; १६,८[४]; १७, २[११]; ३[२४a]; ६[४०]; १९, ११[४]; २०, ४¶; ११[२]; ¶२१, ४; ५[३]; २२, १¶; ३[२]¶; १४; २३, २¶; २६, ७; ९¶; १०[२]¶; ३०, २[२]¶; ३१, ६¶; ३४, ७¶; ३७, ७¶; ३८, १०[१०]¶; ३९, ४[१२]; ७[५]; क २, ११[३]; १५; ६, ८[३]¶; २६, १[११]; २[२४a]; ५[४०]; ¶३१, ९[४]; ६; १२[२]S; १९; २०[३]; ३५, ८¶; ४१, ५; ७¶; ८[२]¶; ४६, ५¶[२]; कौ ४,६; जै २, १,५; ७, २; शौ ८,१३,१४; १२,३,१०; १४, १, ८†; १९, ६, १३‡[d]; पै ९,२०,१-४; ६; १२; १७,३६, १०; १८,१, ८†; १९, ४३, ३;

–न्दसः मै २, ८, ११[५]¶; काठ ८, ३[३]¶; ३७, १३; क ६, ८[३]¶;

–न्दसा मा १,२७[३]; २, २५[३]; ५,२[३]; ११, ९[२]; १०; ११; ५८[४]; ६०[४]; ६५[४]; १३, ५३[५]; १९, ७४; २३,८[३]; २८,३५-४५; का १, ९, ५[३]; २, ६, ३[३]; ५, १, २[३]; १२, १, ९[२]; १०; ११; ५, ९[४]; ११[४]; ६, ५[४]; १४, ६, १[५]; २१, ५, २; २५,३,४[३]; ३०,४,१-११; तै १,१, ९, ३[३]; ३,२,१; ६, ५,२[४]; ३,३, ३,१[३]; २; ३[२e]; ५,३,१[२]; ४,४[२]¶; ४, १, १, ३; ४[३]; ५,२; ३[२]; ४[३]; ६, १[४]; ३[४]; ¶५, ४,१०, ४; ५,८, २[३]; ३[३]; ६,३,५,४; ६,११,५[२]; ७,१, २, १¶; १८, १[४]; २[२]; ४, ४,१[३]¶; २०,१[३]; मै १,१,१०[३]; २,८[३]; ३, ३६[६e]; ४, २[३]; ७¶; ५,५¶; २,७, १[४]; ६[८]; १८[५]; ८, ११[५]; १३,४[८]; १४[२]; २०[२]; ३,१, ७; ८; २,७¶; ४,५[३]¶; ६, ५¶; ७,९¶; १२, १९[३]; ४, २,११[७]; ४,५¶; ७,७; ९, १५; १६; काठ १,९[३]; २,११[२]; ५,५[४]; ७,९[३]¶; ११, ३¶; १५,७[५f]; १६,१[४]¶; ५[८]; ६[४]; १८[२]; १९, ६[२]¶; ७; २०,५¶; २१, ४¶; २२,२[३]¶; ५[३५g]; २५, ५[३]; ९; २६, ४¶; २९,४[२]¶; ३०, ६[६e]; ७; ३२,५; ३४,७¶; ३६,१५[५]; ३७, १३[२]; १४[२]; ३८, १; १२[२]; ३९,१; ४; ७; १३; ४१,९[६]; ४४,९[३]; क १, ९[३]; २, ५[२]; २५,९[२]; ३०, ४[२]; ५; ¶३१,७; १९; ३९,२[३]; ४०, २; ४१, २¶; ४५, ५[२]¶; ४८, ९[२h]; शौ ११,९, ८; पै १,६३, ४; १५, १, २; १६, ७०, ३-६; ८२,८; १९,४८, १८;

–न्दसाम् ऋ १०,११४, ९; तै १,८, १३, १[२f]; २[२f]; ¶२, १, ७, २; ३[३]; ४[२]–६[२]; ५, १०, ३; ¶३,३,७, १[२]; २[२]; ३; ५,७,१; ४,४,१२, १; ¶५,१, ६, ४; २,१, ५; २, २; ३, २, ३; ४; ८,३; ४, ८,५; १२, १; ६,६,१; ¶६, १, २,५; ६,२; ४; ९, ४; ४,११,४; ६,७, ४; ¶७, १, १, १; ४,६, ३; मै १,६,४¶; २,५,७[६]¶; ६,१०[५f]; ¶३, १,७; २, ९[२]; ४, ७; ७,४; १६,४S; ४,५,१¶; ¶काठ १२, ४[२]; १३,८[२]; १९,६; २०,११[२]; २२, १४; २३,१०[२]; २४,५; ८; २६, ९[७]; २८, ४; ३०, २; ¶क ३०,४; ३१, १३[२]; ३७,१[२]; ६; ३८,१; ४१,७[७]; ४४,४; ४६, ५; पै १५,२, २;

–न्दसि मै ¶१, ६, ८; १०; ४,८,६¶; ९,१०[३];

---

a) सपा. तैआ ४,४२,५[२८] शान्तिः इति पामे.।

b) सपा. छन्दः <> छन्दांसि (आपश्रौ १३, २२,१ च) इति पामे.।

c) सकृत् = सपा. माश्रौ ४, १, ६; २, ८; ४,६; ५,२। आश्रौ १,४,९ तु पाठाऽभावः।

d) सपा. छन्दः <> छन्दांसि इति पामे.।

e) सपा. मा ८,५० का ८,२२,४ माश ११, ५,९,१२ विशिष्टः पामे.।

f) सपा. छन्दसा <> छन्दसाम् इति पामे.। मा १०,१० माश ५,४,१,३ पाठाऽभावश्च।

g) सपा. तै ५,५,८,२ मै २,८,११ पाठाऽभावः।

h) सपा. काठ ३५,७ पाठाऽभावः।

काठ ७, १४[३];२३, २[२]¶; क ६, ३[३];३५,८[२]¶; –न्दसी ¶मै ४, ५, ३[२]; ७,६; –न्दसे मै १, ११, १०[१६]; काठ ३४,४[२a];३५,१०[२]; क ४८, १२[२]; –¶दःसु तै ६, ६,७,४; मै ३,६,५; काठ ९,१६; २३, २[२]; क ३५ ,८[२]; –न्दांसि ऋ १०, १४, १६; ९०, ९[b]; ११४, ५; ६; खि १, ६, ६; मा ६, २१; १२, ४; ३१, ७†; का ६,५,१; १३, १, ५; ३५,१, ७†; तै १, ३, ११, १; ¶२,२, ९,७; ४,६, २; ११,१[२]; ५,१०, ४[२]; ६,३,२[२]; ९,३; ४; ¶३,१, २,१; ७,२[२]; २,९,२;३[२];४; ३, ७,१[२]; २[२]; ४, ९,१[३]; २[२]; ३[२]; ४[५];५[४]; ६[२];७; ५,१०,१; ४,१, १०,५; ¶५, १, १,१[२]; ३[२]; ४; ३–४,५; ५,३[२]; ६,४; ७,२; ४; ९,१; २,१,२[२]; ५; २,२; ३, ४; ५; ४,१[२]; ३,२,३; ५, ३; ४;८, १[३];२;३[२]; ४,६,५;८,५; ११,१; ६,६,१; ७,४,४§;८-९,३; ¶६, १,१,८; २,७;६,१; ८,१; ९,४; २,१, २; ३,७,५[२]; ४,१,३[२];§; ३,२[२]; ६, ७,४[२]; ९, १; ११,५; ¶७, २, २,१; ८, २; ३; ५-७; ३, १४, १§; ५,१, ५[२]; ४, १; ५, १[२]; २; ६, ४; ¶मै १, २, १८§; ४,९[२]; ११;५,८; ६,४[२]; १०, ९[२]; ११,५; ८[२]; २, १,७; २,३; ३,३; ५; ४,५[२]; ५,७; ७, ८; ३,१,२[२]; ४; ५[२];७[२]; ८; ९; २, ३[२]; ६[२];८; ३, २[४]; ६[२]; ८[२]; ४,४[२];६[२];७;६,३[२];५; ६;७,३[२]; ४;६[२]; ७[२];९[२]; ८, ४[२]; १०; ९, ८[२]; १०,७[२];४, १,१०[२];२,१३[२]; ३,५[५]; ६[४];५,१; ¶३[५]; ७,५[१२]; ७[२];८,३;५;६; ८[३];९,२; ¶काठ ४,१३§[c]; ७,६; १०,१; ११,८; १२,४[२]; ६[२]; ८[१०]; १३,८; १४, ५;८[२]; १६,८§; १८,१९[२]; १९, ३[२]; ४;५; ७[२];१०[३]; २०,१[३];४; ५[२]; २१,२[३];४; ७;८; २३,१;२; ३[३];१०[२];२४,१; ६;८[२]; २५,९; २६,७;९[२]; २८,४; २९,१; ३०, २;७; ३१,८[२]; ३२,४; ६[२]; ३४, ४[४]; ७;१४;१५; ३५,१५; ३६, ३[२]; १२; ४०, ११†; ४३,४§; ¶क ३, ११§[c]; ५,५; २९,७[२]; ३०,१[२]; २; ३;५; ८[२]; ३१,३[२]; ६;७[२];१७[३]; १९; ३५,७;८;३७, १[२];२;७; ३८,१[२]; ४०,२; ४१, ५; ७[२]; ४४,४; ४५, २; ४६,५; ४७, ८[२]; शौ ४,३४,१; ५, २६, ५; ८,९,१७; १९; ११,९, २४; १८, १, १७; २,६†; पै १,५३, २; २,७२,४; ६,२२,१;९,२,४; ५,११†; १४,३,२५; ३०; १६, १९,७; ८४,६; १११,२; १४०, ४; १७, ९, १[d]; १९, १९, १३; ४२, १३; –न्दोभिः खि ५, ३, ४; मा १९, २०; २८; का २१, २, ९; १७; ¶तै १, ५, ९, ७[२]; ७,५,४[३]; २,२,४,८; ३,१,७,२; ३,७,३; ४,९,१; २[२]; ३; ६;४, ४,५,१§; ५,१,१,४; ४, ५; ६, ४;७,२; ४[३];९,१; २,१,१[३]; ५; ६; २,२; ३,४[२]; ३,८,३; ४, ६, ५; १०,४; ६, ६, १[२]; ७, ९,३; ६,१,१,८; २,७; ९,४; ३,५,३; ७,४,१२,१§;५,५,१; १५,२[२]; ¶मै १,५, ७[२]; ८; १०; १२[८]; ९, २§; ८; ११,८; २,२,३; ३, १,१[२]; २[२]; ५; ७[३]; ८[३]; २,३[२]; ५[२]; ३,६; ८; ६,३; ५; ७,४;९; ९,५; ११,६; ४,५,१; ७,५[२];८, ५; ¶काठ ७, ४; ६[३]; १०[२]; ९, १०; १४, ८; १९,१; ४; ५;७[५]; १०; २०,१[२]; ४;५; २१,७; ८; २३, १; २४, ८; २५,४; ५; ९; २६,७[२]; ३०,२[२]; ३२,५[३]; ३४, ४[२]; ३९–४०, २§; ४४, १§; ¶क ५,३; ५[४];९[२]; २९,८; ३०, २;३;५[५];८; ३१,३[२];६;७; ३५, ७; ३८, १; ३९, १; २; ४०,२; ४१,५[२]; ४६, ५[२]; शौ ६,१२४, १[e]; –¶न्दोभ्यः तै ५,७, ८, ३; मै १,६,८; ४, ५, ३; काठ २४, ८; क ३८,१.

छन्दः-प (त्न>) क्षा[f]– -क्षा पै १४,३,२५; –क्षे[g] शौ ८,९,१२; पै १६,१९,२.

छन्दः-पात्र– -त्रम् पै १६,१३५, ५.

¶छन्दः-प्रतिष्ठान[h]– -नः मै ३,

---

a) सक्तू =सपा. तां ९,४,६ शांश्रौ १३,५,४-६ काश्रौ २५, १४, १६ । तै ७, ५, ५,१ आपश्रौ १४, १९,१ तु पाठाऽभावः ।

b) पाभे. कृते पृ १३३२ d टि. द्र. ।

c) पाभे. कृते पृ १३३२ b टि. द्र. ।

d) सपा. छन्दांसि<>सामानि इति पाभे. ।

e) सपा. आपमं २,२२, १३ हिगृ १, १६,६ ब्रह्मणा इति पाभे. ।

f) विप. (बृहती-, उपस्-) । वस. ।

g) सपा. छन्दःपक्षे <> छन्दस्वती (आपमं २,२०, ३१ च) इति पाभे. ।

h) विप. (यज्ञ-) । वस. ।

६,५; काठ २३,२; क ३५,८.
¶छन्दश्-चित्[a]- -चितम् तै ५, ४,११,१.
छन्दश्-चिति- -तिः मै ३, ३, २¶;
¶छन्दः,स-संमित- -तः काठ २६,४; क ४१,२; -तानि मै ४, १,८; काठ ३१,६.
छन्दः-स्तुभ्[b]- -स्तुभः ऋ ५,५२, १२.
¶छन्दस्-त्व- -त्वम् तै ५,६,६, १; मै ३,४,७.
छन्दस्य, स्या[c]- -स्यः तै १, ६,११,४¶; -¶स्याः तै ५, २, १०, २[२]; मै ३,२,८; काठ २०, ९[४]; क ३१, ११[४]; -स्याम् ऋ ९,११२,६.
छन्दस्-व(त्>)ती- -ती[d] तै ४,३,११,१; मै २,१३,१०; काठ ३९,१०.
?छन्दोनामानाम्[e] मा ४, २४[f].
¶छन्दो-म[g]- -मः काठ ३०,२[२]; क ४६,५[२]; -माः तै ७, २, ३, २; ६, २[२]; ८, २[२]; ४,१,२[२]; २, ३[२]; ४; ६, २[२]; काठ ३३, ८; -मान् काठ ३३,८; -मानाम् तै ३,१,२,१§[f]; ७, ३,३,२[२]; -मे काठ ३४, १[३]; -मैः तै ७,३,६, २; ८,२; ४,१,२; २,३;६,२.
छन्दो-मान[h]- -नानाम् का ४, ८, १[f].
२छन्दस्[i]- -न्दः ऋ ६,११,३.
छन्दु[j]- -न्दुः ऋ १,५५,४.
†छन्द्य- -न्द्यम् ऋ ८,१०१, ५; कौ १,२५५; जै १,२७,३.
¶छन्न- -न्नः काठ २३, ३; २७, १०; क ३५,९; -न्नम् तै २,६, ३,४;५; ५,२, ३, ७; मै ४,१, ९[2k]; काठ २०, १; ३१, ७[२]; क ३१,३; ४७,७[२].
छादयित्वा तै ५,६,६,१[२]¶.
¶छम्बट्[l] मै २,४,५; काठ १२,४.
¶छम्बट् √कृ, छम्बट्करोति मै १, ८, ५; ७; काठ १२, ४; छम्बट्कुर्वन्ति तै ६, ६, ७, १; छम्बट्कुर्वन्ति तै ७, ४, ८, २; छम्बट्कुर्यात् तै २, ५, ५, ३; मै २, ४, ५; छम्बट्कुर्युः मै ३, ७,२.
छर्दिस्[m]- -र्दिः ऋ १, ४८,[१५; ८, ९,१]; ११४,५; ४, ५३,१; ६, १५, ३; १६,[३३ (१०, ११५, ५)]; ४६, [९[n] (९, ३२, ६)]; १२; ६७, २; ७, ७४,५; ८, ५, [१२; ८५,५]; ९,१५; १८,२१; २७,४; २०; ६७, ६; ७१, १४; १०, ३५, १२; मै १, ५, ४‡[o]; काठ ९, १९†; †कौ १, ४९; २६६; † जै १, ५, ५; २८, ४; ४, १४, ८; †शौ २०, ८३, १; १०३, १; १३९, १; १४१, ५; -र्दिषः ऋ ६, ६७, ११; -र्दिषा मा १३,१९; १४,१२; १५,६४; का १४, २,४; १५, ४, २; १६, ७, ६; तै ४, २,९,२; ३, ६, १; ४, ३, ३; मै २, ८, १४[३]; काठ ३९,३; ४०,३[२];५.
†छर्दिष्-पा[p]- -पौ ऋ ८,९, ११; शौ २०,१४१,१.

---

[a]) नाप.। उस. उप. कर्मणि क्विप् प्र.।
[b]) उस. क्विबन्तम्।
[c]) विप. (प्रजापति-, वाच्-), नाप. ([छन्दःशब्दवन्मन्त्रोपधेया-] इष्टका-विशेष-)। तस्येदमीये अर्थे [वैतु. पावा ४, ४, १४० समूहे स्वार्थे इति], मतुवर्थे [पा ४,४,१२५] च यत् प्र.।
[d]) पाभे. कृते पृ १३३३ *g* टि. द्र.।
[e]) पाठे? छन्दोमान- > -नानाम् इति शोधः।
[f]) सपा. ?°नामानाम् (माश ३, ३, २,६ माश्रौ २,१, ४,६ च) <> °मानानाम् (काश ४,३,२,४ च) <> °मानाम् (सा. [माश.]) इति पाभे.।
[g]) नाप. (स्तोम-विशेष-)। उस. उप. √मा (माने) + करणे कः प्र.।
[h]) नाप.। उस. (वैतु. सा. वस. इति)।
[i]) =१छन्दस्-। करणे असिः प्र. उसं. [पाउ ४,२१९ (तु. सा. द. ?GRV.[टि.] Gri.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. विप. [रेभ-] इति कृत्वा =छन्द- इति प्राति.)]।
[j]) विप. (इन्द्र-)। कर्मणि कुन् प्र. उसं. (पाउ १,३७)।
[k]) छिन्नम् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ ३१,७[२] क ४७,७[२])।
[l]) अव्य.। व्यु. ?। <√शृ (हिंसायाम्) वा <√शम् (उपशमे) वा <√*छृ वा <√*छम् वा (तु. पंजा. चौड़, चौड़-चपट्ट)।
[m]) नाप. (रक्षास्थान-, गृह- [निघ ३, ४], कवच- प्रमृ.)। व्यु. ?। <√छृद् इति (पाउ २, १०८)। नैप्र. <छदिस्- इति GW.।
[n]) वैतु. सा. विप. इति।
[o]) सपा. छर्दिः (आपश्रौ ६,१७,१० च) <> ज्योतिः (माश २,३, ४,३७ च) इति पाभे.।
[p]) विप. (अश्विन्-)। उस.। उप. <√पा (रक्षणे)।

छ(वि>)वी[a]– -वीम् तै ५, ७, २०, १[b]; –व्यां तै ५,७,२०,१; काठ ५३,१०.

छाग[c]– -गः ऋ १, १६२, ३; मा २५,२६; का २७,१२,३; तै १, २,३,३§;४,६,८,१; मै ३,१६, १; काठ ४६, ४; –गम् खि ५, ७,२,११; ४,१५; मा २१,४०; ५९; २८, २३; ४६; का २३, ४,१२; ६,१२; ३०, २,१२; ४, १२; मै ३, ११,२; ४, १३, ९; काठ १९, १३[2]; –गस्य खि ५, ७, २, ४; ६; ८; १०; मा २१, ४१; ४३; ४६; ४७; का २३,५, १; ३-५; मै ४, १३, ५; ७[3]; काठ १६, २१[2]; १८, २१[6d]; –गेन खि ५, ७,२,११;४, १५; मा १९, ८९; २१, ६०; २८, २३[e];४६[e]; का २१,६,१०; २३, ६,१३; ३०, २, १२[e]; ४, १२[e]; मै ३, ११,९; ४, १३, ९; काठ १९,१३; ३८,३; –गैः मा २१, ४२; २३, १३; का २३, ५, २; २५,४,१; तै ७, ४, १२, १; मै ३, ११,४; काठ ४४, १.

छादयित्वा √छद् द्र.

?छान्दसाः पै १३,१२,१०.

छायक[f]– -कात् शौ ८, ६, २१; पै १६,८१,३.

छा(य>)या[g]– -यया ऋ ५, ४४,६; शौ ५,२१,८; –या ऋ १, ७३, ८; १०, १२१,२[h]; मा ५, २८; २५, १३†; का ५, ७, ४; २७, १०, ४†; तै १,३,१,२; ४, १, ८,४†; ६, २, १०, ५[2]; ७, १, २०, १; ५, १७, १†; मै १, २, ११; २, १३, २३†; ३, ८, ९; काठ २,१२; २५,१०[2];¶; ४०, १†; क २, ६; ४०, ३[2];¶; शौ ४,२,२†; पै ४,१,२†; ९, ११, ६; –याम् ऋ २, ३३, ६; ६, १६, ३८; मा २, ८; का २, २, ३; मै ४, १,१४[2]; ११,२; काठ ४०, १४†; ४१, ११; कौ २, १०५६†; जै ३, ५४, २†; शौ ५,१९,९; ८,६,८; १३, १,५६; ५७; पै १६, ७९, ७; २०,२७, ५; –यायाम् मा १५, ६३; का १६,७,६; तै ४, ४,३,३; मै २, ७,१६; ८, १४; काठ १७, १०; क २६, ९; –यायै तै ६, ४, २, ४¶.

छित्वा √छिद् द्र.

√छिद्, छिनत्ति ¶तै १, ७,२,१[2]; ४[2]; शौ १२, २, ३७; ९, ५[i]; छिनत्ति ¶तै १, ७, २, ४; २, ६, ४, २; ¶मै २,१,९; ३, ३, ५; ४,१,१०; १४; ¶काठ २१, ७; २३, ९; २५, ४[2]; २८, ३; ३१, ८; ¶क ३६, ६; ३९, १[2]; ४४, ३; ४७, ८; शौ १२, ८, ११; पै १६, ७९,७; १४४, १०; १७, ३३, ७; २०, ७, ८; ¶छिनत्तीः तै १, ७, २, १; ४; ?छिन्दन्ति[j] पै १९, ४६, ४; छिनद्मि शौ ६, १४, २; छिनद्मि मै २, १,९; पै ४, १३, २[k]; ५, १५,९; १९, १३, ८; ३६, २[l]; ३[2m]; छिनत्तु शौ ५, २९, १०; पै १६, १४५, ५[i]; ?छिनन्तु[n] शौ ४, १६,६[o]; ?छिनद्य पै ५, ३२, १[o]; छिन्द्धि,छिन्धि ऋ १,१३३, २; शौ १९, २८, ६[4]; छिन्द्धि, छिन्धि मै २, ४,१¶; काठ १२, १०¶; पै ५, २५,१; १३, ११, ५[4]; १६, १४६,१;११; छिन्तम् शौ ६, ५०, १; पै ५, २६, १; अच्छिनत् ¶काठ २३, ४[2];

a) नाप. [चर्मन्- (तु. भा. [छव्यां इत्यत्र] MW. K.; वैतु. भा. सा. कान्ति- इति)]। व्यु. ?। <√छो इति (पाउ ४,५६)।

b) पामे. कृते पृ ११०३ *f* टि. द्र.।

c) नाप. । व्यु. ?। <√छो इति (पाउ १,१२१)। <छद्–+ग– इति भा. [तै १,२,३,३]।

d) पामे. कृते पृ १०१९ *g* टि. द्र.।

e) सपा. छागेन <>मेषेण इति पामे.।

f) व्यप. (असुर-विशेष-)। व्यु. ?। <छाया– इति W. MW., <√छो इति W. [पक्षे]। सायक– (<√सो) इति सा.।

g) नाप. (प्रतिबिम्ब-, आश्रय-प्रमृ.)। व्यु. ?। <√छो इति (पाउ ४,१०९)। <√छद् (आच्छादने) इति मतम्।

h) <√छद् (स्वेच्छायाम्) इति मतम्।

i) सपा. छिनत्ति <> छिनत्तु इति पामे.।

j) पाठः ?। सपा. आश्रौ १, ३, २४ शांश्रौ १, ६, ३ आपश्रौ २४,१२,७ सिनन्ति इति पामे.।

k) सपा. छिनद्मि<>वृश्चामि इति पामे.।

l) सपा. छिनद्मि<>विध्यामि इति पामे.।

m) सपा. छिनद्मि<>विध्यामि इति पामे.।

n) पाठे? सिनन्तु इति शोधः (तु. RW. W. BC. प्रमृ., केचन मूको. शिनन्तु इति; वैतु. सा. छिन्दन्तु > यनि. इति)।

o) सपा. ?छिनन्तु <> ?छिनद्य इति पामे.।

¶अच्छिनत् तै २, १, ७, १; ५, १, १; ३, ५,७,१; ६, २,९,४; मै १,१०,१३; २,१,११; ४,१; ५,७; ४, ३,४; ५,९; काठ १२, १०; १३, ८; ३०, १; ३४, ३; ३६, ७; क ४६, ४; छिन्द्यात् मै ४, १, १०¶; ¶छिन्द्यात् मै ४, १,१४; काठ ३१, ८[2]; क ४७, ८[2].

चिच्छिद्रुः पै २, ३९, २; छेत्स्यामि मै २, १, ११; काठ १०,५¶; छित्थाः शौ ८, १, ४; पै १६,१,४; छिन्सि तै १, ६, ६, १; ७,६,१; मै १, ४, २; ७; पै १९,५४,४; छैत्सि[a] पै २०,४८, ५; छेद्म ऋ १, १०९, ३; छिस्महि तै १,२,१०,२.

छिद्यते मै ४, ५, २¶; छिद्यते तै ५,६,२,३¶; ¶मै ४,४,७;५,६; ७; ¶काठ २३, ८; २७, १[2]; ३१,१५; ३४, ८; ¶क ३६, ५; ४२, १[2]; शौ ९, १४, ११‡[b]; पै १५,१२, ३[c]; १६, ६७,३‡[b]; १५१, ३; ¶अछिद्यत तै ३, ५, ७, १; ६,४,९,१; मै ४, १, १; २; ६,२; काठ २७,४; २९, ४; ३०, १०; क ४२, ४; ४५, ५; ४६,८; ¶छिद्येत मै ४,५,६.

अच्छेदि ऋ १, ११६,१५; छेदि ऋ २,२८,५; मै १, ४,२; ७¶; ९, १; ४, १४,९†; काठ ७, २; ९; ९, ९¶; क ५, २; ८; ८, १२¶.

¶छित्त्वा तै ६,३,१०,२.

छिद्र[d]– -द्रः मै ३, १०,४[2]¶; काठ २२, १३ ¶; पै १६, १२४, ९; –द्रम् मा १२, ५४; १५, ५९; २३, ४३; ३६, २; का १३, ४, १०; १६,७,२; २५,८,५; ३६, १,२; ¶तै १, ७, ३,१; ४, २, ४,४§; ५,२,१२,२; ६,३,१०, १; मै १, ७, १[e]; ८, ९[e]; ११, ९¶;२,८,१; ३,२,८¶;७,१¶; ४,५,१¶; काठ १४, ९¶; १६, १९; २१, १;३[2];¶; ३४,१९[2e]; ३५,७; ५०,६; क २५,९; ३१, १८; ४८, १; शौ १९, ४०, १; पै १६, १२४,९; १९, ३८, ६; –†द्रा ऋ १, १६२, २०; मा २५,४३; तै ४, ६, ९, ४; काठ ४६, ५; –द्रेषु मै ३,२,७¶.

छिद्र-क (र्ण>) र्णी[f]– -र्णीः,- र्ण्यः मै ४, २,९.

छिन्न्,न्ना– -न्नम् मा ८, ६१[e]; तै १, ५, १०, ४[e]; मै ४, २, ७¶; शौ ४, १२, ५; –न्नस्य शौ ४, १२,१; –न्ना शौ ३, ६, ७; ९, २,१२; पै ३,३,७; १६,७७,२; –न्नाः मै ३, ७, ७¶; –न्नात् ¶मै २, ५, ७[2]; –न्ने पै ३, ३७, १; १९,२५,८.

छिन्न-पक्ष[g]– -क्षाय[h] खि ५, २१,२; शौ २०,१३५,१२.

छिन्न-हस्त– -स्तः पै ५, १०,९.

?छिद्याद् पै १०, १,९.

छुबुक[i]– -कः खि २,१२, ३; –†काद्[j] ऋ १०, १६३,१; शौ २,३३,१; २०,९६,१७.

¶छुबुक-दघ्न– -घ्ने मै ३,३,४.

√छृद्, छृणत्तु मै ४,९,१[2].

√छो>छा, छयति, छ्युन्तु, छ्यन्तु[k] तै ५,२,१२,१; काठ ५०, ६. छास्यति पै १६, ५६, १४;१६.

?छोम पै १९, ५२, १६.

ज

जंहः[l] ऋ ६,१२,२.

√जक्ष् (हसने)

जक्षत्– -क्षतः ऋ १,३३,७.

√जक्ष् (=√घस्),जक्षीयात् ऋ १०, २८,१.

---

[a]) सपा. कौसू १०८,२ सत्सि इति पाभे.।

[b]) सपा. छिद्यते<>शीर्यते इति पाभे.।

[c]) पाठे? √श्रथ् (शब्दे) > श्रथ्यते इति शोधः।

[d]) विप. (गात्र- [ऋ. प्रमृ.]), नाप.। कर्मणि रक् प्र. (पाउ २,१३)।

[e]) सपा. छिद्रम् (आश्री ३, १४, १० च)<> छिन्नम्(शांश्री १३,१२,१३ च) इति पाभे.।

[f]) विप. (गो-)। व्यु. कृते पृ ५०२ *a* टि. द्र.।

[g]) विप. (कपोत-)। बस.।

[h]) छि॰ इति [लि.] °क्षाय इति [शंपा. सात.] चेति पाठयोः? यनि. शोधः। [i]) =चिबुक-। नाप.। व्यु.?।

[j]) पाभे. कृते पृ ७३७ *h* टि. द्र.।

[k]) पाभे. कृते पृ ६३१ *c* टि. द्र.।

[l]) अर्थः व्यु. च ?।<√हन् [गतौ] इति सा., √हा [गतौ] इति GW.। (√जम्भ् 'नाशने' > [भावे]) जम्भ–> नैप्र. यनि. इति कृत्वा भाप. पुं. इति मतम्। यथा ततरिवान् (हिंसां चकृवान् कश्चिद् [उदग्रेण वाहुना प्रयोजितेन]) जम्भेन (=हिं, पं. झपटा [भक्ष्यं प्रसह्याऽऽदद्याद् एवमग्निः साक्षात् स्वयं तस्य ततरुपः तादृग् जम्भ इवाचरति स्वीयाभिः जिह्वाभिरुदग्राभिः]) हव्यानि यजध्यै [प्रसह्य ग्रहीतुम्] इति वा. द्र. (तु. ऋ ४,७,१०; ७,३,४; १०, ८७,२; ११३,८)।

जक्षिवस्- √घस् द्र.
?जक्षिवीप्यस्य[a] पै २,१,२.
जगत्[b]- -गत् ऋ १,४८,८; ८०,१४; ११३, ४; १५७,१; १६४, २३; १८६, १; २,२७, ४; ४,५३,३; ६, ४७, २९; ४९, ६; ८, ४०, ४; १०, २५, ६; ३७, ४; ५८, १०;८८,४;१७३, ४; खि १,४, ६; मा १६,३; ४; १८,५; २०, २३; २९,५५†; ३३,३४†;४०, १; का १७,१,३; ४; १९,३,१; २२,१, ८; ३१, २, १२†; ३२, ३,५†; ४०,१, १; तै २,१,११, ४†; ३, २, ८,६; ४,५, १, २[२]; ६,६,६†; ७,२,१; मै १,२, ७; २,९,२; ११, ३; ३,९, ५; १६, ३†; ४, १२, १†; काठ ११, १२†; १७, ११[२]¶; १८, ८¶; ३५, ४[?c]; ७[२]†; ४६, १†; क २७,१[२]; २८,८; ४८, ५; ९[२]†; कौ २,११०८†;११७९;११८०; जै ३, १, २; शौ ५,१७,७; ६, १२,१; १७,४;४४, १; ७७,१; ८८, १†; १२६, १†; ९, १५, १†; पै २, ७०, २‡[d]; ३, १०, ६; ४०,५; ५, १५, ७; ९, १०, ११; १५, ७; १४, २, ६; १५, ११, ९†; १६, ६८, १†; १७, २५, ७†; १९, ४, ४; ७‡[e]; १६, १; २३, ९; २०, २५, ५; ५६, ३; -गतः ऋ १, ३५, १; ८९, ५; १०१, ५; ११५, ⌊१ (४, १४, २) ७, १०१, ६⌋; १५९, ३; ४, १३, ३; ५३, ६; ६, २२,९; ३०,५; ५०, ⌊७; ७, ६०, २⌋; ७, २७, ३; ३२, २२; ६६, १५; १०१, २; १०, ६३, ८;१०२,१२; १२१, ३; खि १, २,५; ४,२,३[f]; ११, १३; †मा ७, ४२; १३,४६; २३, ३; २५, ११; १८; २७, ३५; †का ८, १७,१; ९,२,२; १४, ४,९;२५, २,१; २७,१०, २; ११,५; २९, ५,४; तै १,४, ४३, १†; २,४, ५, १; †१४,३; ४; ३, ३, ११, २;४,१,८,४†;४,१२,५; ७,५, १६,१†; मै १,३,३७†; २, ९, ३[g];†१३,९;२३; ३,१२, १७†; १६, ४; ४,१४, १; ११; १३[२]; १४[२]†; काठ †४, ९; १६; १३, १६; १७, १२[g]; २२, ५†; ३८, १२; ३९, १२†; ४०, १†; ४५, १३†; क ३,७†; २७,२[g]; †कौ १, २३३; २, ३०; ३,१, २; ३, ७$; ५, ३; †जै १, २५, १; २, १, १; २, ६$;४, ६; ३, ४, १; शौ ४, २, २†; ७, १८, १; ९, ३, १७; १२, १, ६; १३, २, ३५†; १९, ५, १†; †२०, ३६, ९; १०७, १४; १२१, १; पै १, ३९, ४; ४, १, ३†; १५, २,३; १६,४०,७;१७,१,६; १८,२४, २†; २०, १८,४†; -०गतः ऋ ६, ४९,६; -गता ऋ १, १६४, २५; शौ ३,१२,७; ९,१५,३†; पै ३, २०, ६; १६, ६८, ३†; -गताम् ऋ २,३१,५[h];१०,७५, २[h]; मा १६, १८[g]; का १७, २, २[g]; तै ४, ५, २, १[g]; शौ ८,५, ११; १९,३९,४; पै ७,१०, ४; १६, २८, १; -गति ऋ १, १६४, २३; खि ४, ११, १२[i]; शौ ९, १५, १†; पै १५, १, ६; १६,६८, १†; -गते शौ १,३१, ४; पै १९,२०,३.
जगती[j]- -ती ऋ १०, १३०, ५; मा १०,१२; १३,५६; १४, १०; १८; २१, १८; २३, ३३; का २,३,२; ११,५, ३; १४,७, ५; १५,३, ४; ५,३; २३, २,७; २५,७, १; तै १,८, १३, १; २, २, ९, ६; ५, १०, ४; ३,१, ६, २;२,९,४¶;¶४,९,६;७; ४,३, १,१; २,२; ५,१; ७, १; ५,२, ११, १; ¶४, ८,६; ११, ४;६; ५, २¶; ¶६,१, २,७; ६, २[२]; ४,५,२; ¶७, १,१,५;४, ३; २, ६,३; ३; १२, १$; ५, १, ५[२]; मै १, ४, ११¶; ६, ८¶; ९,२; २,१, ८¶; ६, १०; ७,१९;२०; ८,२; ३; १३, १४; ¶३, १-२, २; ४, २; ४; ५; ६,५; ७, ३[२]; ११, ११$; १२,२$;¶४,३,५;

---

a) पाठे? जक्षिवान् सः इति द्विपदः शोधः? (तु. सपा. शौ ४,७,३) b) विप. (पद-), नाप. (छन्दो-विशेष- ⌊ऋ १, १६४, २५⌋, जङ्गम-प्राणिन्-, विश्व- प्रमृ.)। व्यु. ?।<√गम् इति पाउ २, ८४ प्रमृ. ।
c) हुविः इति पाठे? ⌊तु. BC.⌋ यनि. शोधः (तु. सपा. क ४८,५ आपश्रौ ९,१७,१)।
d) सपा. ऋ ५, ८३,९ विशिष्टः पाभे. ।
e) सपा. जगत् <> वनस्पतीन् इति पाभे. ।
f) °तुः इति स्वरे? यनि. शोधः।
g) सपा. जगतः <> जगताम् इति पाभे. ।
h) विप. इति GW. ।
i) सपा. काशि १३५ : १० जगत् इति पाभे. ।
j) नाप. (छन्दो-विशेष-, इष्टका-विशेष- ⌊तै ५, ३, ८,२ प्रमृ.⌋)। व्यु. या ७,१३ इत्यतोऽनुसंधेया ।

५, ३; ८,८; काठ ७, ४¶; ८, ३¶; ९, १०; १२,८¶; १५, ७; १६, १९; १७, २; ३; १९, १¶; ¶२१, ११; १२; ¶२२, २;३; ¶२३,२; १०[2]; ३२,४¶; ३४, ९¶; ३८, १०; ३९, ४; ७; १०; ४३, २; ५०, ५; क ५, ३¶; ६, ८¶; २५, ९; २६, १; २;२९,८¶; ३५, ८¶; ३७, १[2]¶; शौ ८,९,२०; पै ७,६,९; २०,४०,५; –तीः तै ५, ३, ८, २¶; मै १,१,९[a]; ¶४,१,९[2a]; पै १३,१२,१०; –०तीः काठ १, ८;३१,७; क १,८; –तीभिः मा १, २१[a,b]; का १,८, १[a,b]; तै १,१, ८, १[a,b]; ¶मै ३,१, ५; ३,२[2]; ¶काठ १९, ४; २१, ४; ¶क ३०, २; ३१, १९; –तीम् मा ९, ३३; २८, ३०; का १०, ६,३; ३०, ३, ७; तै १,७, ११, २; २,६,९,४¶; ४, ३, ११, २; ¶५, ६, ५, २; ७,३;७, ९, ४; ¶७,३,२,२; ५, ४, १[2]; मै १, ११,१०[2]; २,१३,१०; ¶३, ४, ६; ७, ३; ९; ९, ८; ¶४,१,८; ५, ३[2]; ५; ९, २S; ¶काठ ६, ७; १४, ४[2]; १९,११; २१, ५; २२,३; २६, ८; ९; १०[2]; ३१, ६; ३४,१०;३८,१४S; ¶क ४, ६; ३१,१; २०; ४१,६;७; ८[2]; शौ ८, ९, १४; पै १६, १९, ४; –तीषु[c] ऋ १,१५७,५; ६, ७२, ४; –त्या मा २८, ४१; का ३०,४,७; ¶तै २,२, ४, ८S[d]; ५,३; ४,११,१; ५,१०,२[2]; ४; ४,४,१२,२S; ५,४,८,६; ११, ४;६, ८, ३; ७,१,१; ६, ४, ३, २; मै १, ५, ५¶; ६, १[d]; ८, ८[d]; २, ४, ४¶; ७, १९; ३, ४, ५¶; ९,२¶; १६,४; ¶काठ ३, ४S[d]; ७, ४; ६; १३S[d]; ११, ७S[e]; १२, ४; १९, १२; २०, ४; २१, ९; २२, २; ८; १४S; २४, ८; २६, ४; २८, ३; ¶क ५, ३; ५; ३१, २; ६; ३५,२; ३८,१; ४१, २; ४४,३; –त्याः मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै ३,१,७,१; ४,३,२,२; ७,५,५,१; काठ १६,१९; ¶२८, १;७; क २५,९; ४४, ७¶; –त्याम् मा ३८, १८; ४०, १[f]; का ३८,५,१; ४०, १,१[f]; तै ७, २,६,३¶; काठ ९,१६¶; –त्यै मा २४, १२; का २,३,२; २६, ३,२; ¶तै २,३, १०, ३S[e]; ४, ११,१; ६,२, १, २; ७,१,४,३; मै ३,१३, १७; १८; काठ ३४, ४; ३५, १०; ५१, ३; क ४८, १२; शौ १९,२१,१[g].

जागत[h]– –तः मा ४, २४; का ४, ८, १; तै ३,१,२, १; ¶७, २, ८, १; २; मै ३,१, ५¶; ४, ९, १; ¶काठ १२, ४; १२; २०, ४; २६, ८; ३०, २[3]; ¶क ३०,२;३१, २;६; ४१, ६; ४६, ५[3]; –तम् मा १२, ५; का १३,१, ६; तै १,३,७,१; २,२, ९,६¶; ३,२, ९, ४¶; ४,२,१, १; ¶५,६,५, २; ६,४,५,२; ७, २,८,१¶; मै २,७,८;३,४,४¶; ४,९, ४; ७?[i]; काठ ३,४; १६, ८; २१, १२¶; २२, ३¶; २६, ७; क २,११; ४१,५; –तस्य मै २, ८, ११[j]; –¶ताः तै २, ५, १०,२; ४; ५,३,८,२; ४, ८,६; ११,४; ७,२,६,३; मै ३, ३, २; ४,२;५; काठ २१,११; २२,२; २५,५; ३४,९; क ३९,२; –ते मै ४, ९, १०; काठ ७, १४; क ६, ३; –तेन मा १,२७; २,२५; ५,२; ११, १०; ५८; ६०; ६५; १३, ५३; २३, ८; का १,९,५; २, ६, ३; ५,१, २; १२,१,१०; ५,९;११; ६, ५; १४,६,१; २५, ३,४; तै १, १, ९, ३; ६,५,२; ३, ३,३,१; ३; ५, ३,२; ४, १, १,४; ५,४; ६,१; ३; ५,४,१०, ४¶; ५,८, ३[j]; ७, १,१८,१; ४, २०,१; मै १,१, १०; २,८; ३, ३६[2]; ४, २; २,७,१; ६[2]; १८;

a) सपा. °तीः <> °तीभिः (माश १, २, २,२ तैब्रा ३,२,८,२ शांश्रौ ८,९,२ च) इति पाभे.।

b) नाप. (ओषधि-)। c) नाप. (गो-)।

d) सपा. जुगत्या (तैब्रा १, ४,४,८ आश्रौ ३, १२,२२ कौसू. १३३,६ च) <> अनुष्टुभा (माश ७, ५,१,३० च) इति पाभे.।

e) सपा. जगत्या <> जुगत्यै <> जागत्या इति पाभे.।

f) नाप. (पृथिवी-)।

g) यनि. शंपा. पाठः। जुगती इति WI., त्रिष्टुब्जगत्यौ इति RW., पूर्व-पूर्वेण समस्तं सत् चतुर्थ्यन्तम् एकपदं सर्वो मन्त्रार्थ इति सा.।

h) विप. (भाग-, तृतीय-सवन-, पशु- प्रमृ.), नाप. (छन्दो-विशेष-)। जुगत्- वा जुगती- वा+प्राग्दीव्यतीयः प्र.।

i) जागत इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. तैब्रा ४,८,४)।

j) सपा. °तस्य <> °तेन इति पाभे.।

८,११; ३,१२,१९; ४, २, ११; काठ १, ९; २, ११; ५,५; १६, १;५[2];६;१८; २२,५[2a]; २५,५; ९; ३०, ६[2]; ३६, १५; ४१, ९; ४४,९; क १,९;२, ५; २५,९; ३९, २; ४०,२; ४८,९; पै १६, ७०, ५; –तेभ्यः मा २९, ६०; का ३१,५,१; तै ७, ५, १४, १; मै ३,१५,१०; काठ ४५,१०.

जागती[b]– -¶ती तै १,७,५,४; ५, २,१,१; –त्या मै २,३,४[c].

जुगती-छन्दस्[d]– -न्दसः तै ३,२,५,३; –न्दाः तै ३,२,१,१.

जगत्य[e]– -त्यम् काठ १, ८; ३१,७¶; क १,८.

¶जगच्-चित्[f]– -चित् काठ २१,४; क ३१,१९; –चितम् मै ३,३,२.

जुगच्-छन्दस्[g]– -न्दसम् मा ८, ४७; का ८, २२, १; –न्दाः मै २, ३,३; काठ ८, ३¶; १२, ६; १७, १९; क ६, ८¶; शौ ६, ४८,२; पै १९,४४,६.

जगत्-पा[h]– -पौ ऋ ८,९, ११; शौ २०,१४१,१.

जगद्-ईश्व(र>)री– -रीम् खि २, ६[3], २९.

¶जगन्-मध्य[i]– -ध्यः काठ ३०, २; क ४६,५.

¶जुगन्-मुख[j]– -खः तै ७, २,८,२; काठ ३०,२; क ४६, ५.

?जगद्ः पै २, २,२.

जगन्वस्– √गच्छ् द्र.

जुगुरि[k]– -रिः ऋ १०,१०८,१.

जगृभ्वस्– √गृभ् द्र.

जग्धु,ग्धा–,जग्ध्वा,जग्ध्वाय √घस् द्र.

जुग्मि–,जग्मिवस्–,जग्मुषी– √गच्छ् द्र.

जग्रसान– √ग्रस् द्र.

जघन[l]– -नः पै १७, २९, ११; –नम् मै ३, ८,४; ४,७,९¶; काठ ८, १७; शौ १४, १,३६; पै १,५५, ४; १८, ४, ४; १९, ४०, १०; २०,३५,१; –ना ऋ १, २८,२; –†नान् ऋ ६, ७५, १३; मा २९,५०; का ३१, २,११; तै ४, ६;६,५; मै ३,१६,२; काठ ४६, १; पै १५,११,५; –ने ऋ ५,६१, ३; तै २, १,४,५¶[m]; पै १६, १४८,१; –नेन ¶मै ३, ८, ४; ४,१,१२; ८,३; पै १, ११२,४.

जघुन-च्युति[n]– -तिम् मै २, ७,१२.

¶जघन-तस्(:) मै २, ५, ३; ३, १०,३.

¶जघना(न-अ)र्ध[o]– -र्धः पै १७,२९, ११§; –र्धम् मै ४,५,९; –र्धस्य तै ६, ३, १०, ६; –र्धात् तै ६, ४,१,१[2]; –र्धे मै २, १, ९; ३, ३,४; –र्धेन तै २,६,२,३;४.

१जघन्य,न्या[p]– -न्याम् शौ ७,७८, २; पै १९, ३६,३; –न्याय[q] मा १६,३२; का १७, ५, १; तै ४, ५,६,१.

२जघुन्य,न्या[r]– -न्यम् मै ४, ३, ६¶[s]; –न्याय मै २, ९, ६[q]; –न्यायाम् मै ३, ३,५¶.

३जघन्य– -न्यम् काठ १२, ८[2]¶[s]; १३, ४[m]; –न्याय[q] काठ १७, १४; क २७, ४.

जघन्वस्–,जुघ्नि–,जघ्निवस्– √हन् द्र.

जुघ्रि– √घ्रा द्र.

जङ्गम– √गच्छ् द्र.

√जंगहू, जंगहे √गह् द्र.

जङ्गिडु[t]– -०ड शौ १९,३४,८; –०ड शौ १९, ३४,३; पै ४, १८,३[2]; ५; ११, ३, ३; ८; –डः शौ २, ४,२; ३;५;६; १९, ३४,१[4];२; ४; ७; १०; ३५, २-५; पै ४, १८, ४;६; ११, ३, १[4]; २; ४; ७; १०; ४, २-५; –डम् शौ २,

a) पाभे. पृ१३३८ *j* टि.द्र.। b) विप. (वो-,वर्तनि-)। c) पाभे. कृते पृ १३३८ *e* टि. द्र.। d) विप.। वस.। e) प्रशस्ये यत् प्र. (पा ४, ४,१२२)। f) व्यु. छन्दश्-चित्– टि. द्र.। g) विप. (ग्रह-, पाश-)। वस.। h) विप. (अश्विन्-)। उस.। उप.<√पा (रक्षणे)। i) विप. (छन्दोम-)। वस.। j) विप. (त्रिरात्र-)। वस.। k) विप. (अच्चन्-)। व्यु.?। <√गॄ ⌊शब्दे⌋ इति पाका ⌊७,१, १०३⌋ WAG ⌊१,२१ *a*⌋, <√जॄ ⌊वयोहानौ⌋ इति GRV. ORN. प्रमृ., ⌊गतौ⌋ इति Hopkins ⌊AGP १४, १०⌋, <√गम् इति या ⌊११,२५⌋। l) वप्रा.। विप. च नाप. च। –नेन वा. क्रिवि.। व्यु.?। <√हन् इति या ⌊९,२०⌋ प्रमृ., <√जंह् इति MW.। m) सपा. जघने<>जघन्यम् इति पाभे.। n) विप.। वस.। o) तस. अन्तोदात्तः। p) विप. (अपचिति-, भव-, रुद्र-)। तत्रभवीयः यत् प्र.। q) सपा. जघन्याय (तु. मै. पपा.)<>जघुन्याय (वैतु. सात. मै. ॰न्याय)<>जघन्याय इति पाभे.। r) विप.। तत्रभवीयः यप् प्र. उसं. (पा ५,२,१२०)। s) द्वि१ सद् वा. क्रिवि. द्र.। t) नाप. (वनस्पति-विशेष-)। व्यु.?।

४,१; १९,३५,१; पै ४, १८,७; ११,४,१; –ड्स्य शौ १९, ३४, ५; पै ४, १८, २; ११, ३, ५; –डेन शौ २,४,४.

जङ्गिण[a]– –णः पै २, ११, ३; ५; –णेन पै २,११,४.

जङ्घनत्– √हन् द्र.

ज(ङ्घ>)ङ्घा[b]– –ङ्घयोः शौ १९, ६०, २; पै १६, १४८, १०; –ङ्घाः शौ ९,१२,१०; १०, ९,२३; पै १६, १३८, ३; १३९, ११; –ङ्घाभिः तै ५, ७, १२, १[c]; मै ३,१५,३[c]; काठ ५३,३[c]; शौ ४, ११, १०; पै ३, २५, ११; –ङ्घाभ्याम् मा २०,९; २५,३[c]; का २१, ७,९; २७, ३, २[c]; तै ७, ३, १६,२[2]; मै ३, ११, ८; काठ ३८, ४; ४३, ६[2]; पै १६, ७५, ११; –ङ्घाम् ऋ १, ११६, १५; ११८,८; –ङ्घे खि २,१२, २; शौ १०, २,२; पै २,८४,८; १४,३,१८; १६,५९,२.

जङ्घ्नत्– √हन् द्र.

√जज्झ्

जज्झ(त>)ती[d]– –तीः ऋ ५,५२, ६.

जज्ञान,ना– √जन् द्र.

?जज्ञा नेत सुन् खि ५, २०, २; शौ २०,१३५,७[e].

जज्ञि– √जन् द्र.

√जञ्ज्

जञ्ज(त>)ती[f]– –ती ऋ १,१६८, ७.

जञ्जण्[g]–

जञ्जणा-भवत्– –वन् ऋ ८,४३,८.

?जञ्झभि पै २०,३८,२.

जंजभ्यमान– √जभ् द्र.

१जठर[h]– –रम् ऋ ५, ३४,२; ६,६७, ७;६९,७; ९,७०,१०; ८१, १; १०, १०४, २; खि १, ७, २; मा २०, ४५; का २,३,६; २२, ४, १०; तै ३, २, ३,२; मै ३, ११, १; काठ ३८, ६; कौ २, ३०३; ५५९‡[i]; जै ३, ६, १०; ४४,५‡[i]; शौ २,५,२; १३, ३, ४; २०, ३३, १†; पै १, १०१, ३; २,७,३; १४, ३, १८; –रा तै ३,२,२,१; –रात् ऋ ३,२९, १४; १०, ९२, ८; –रे ऋ १, १०४, [९; १०, ९६,१३]; २, १६,२;२२, २; ३, २२,१;३५, ६;४०, ५;४२, ५; ४७, १; ९, ६६,१५; ७२, २; ८५, ५;८६, २३;९५,१;१०, ९२,५; १०६, ८; मा ७,३८; १२, ४७†;२६, २३†; –र का २,३,७; १३,४, ३†; २८,८,१†; †तै १,४,१९, १; ४,२,४, २; †मै १,३,२२; २, ७,११; †काठ ४, ८; १६, ११; †क ३, ६; २५, २; †कौ १,५३०; २,८३८; जै १, ५४, ६†; शौ ११,१,२५; †२०, ६, ५;८,२;२४, ५; ३२, ३; पै ९, २१, १-१२; १६, ९१,५; २०, ३७,६; ५३, १०; –रेषु ऋ १, ५४,१०;९५, १०; ३, २, ११; ८, ९२, २३; ९, ७६, ३; ८६, २३; †कौ २, ५८०; १०११; †जै ३,४७,६; पै १,८७,३;८, १४,१०.

२जठर[j]– –रस्य ऋ १, ११२,१७.

जठल– –लस्य ऋ १, १८२,६.

ज(तु>)तू[k]– –तूः मा २४, २५;३६; का २६, ५,५;८,१; मै ३,१४, ६;१७; –त्वः शौ ९, २, २२; पै १६,७८,६.

जत्रु[l]– –त्रवः मा २५, ८; का २७, ८, १; तै ५, ७,१६,१; मै ३, १५, ७; काठ ५३, ६; शौ ११, ३, १०; पै १६,५३,१६; –†त्रुभ्यः[m] ऋ ८, १,१२; कौ १, २४४; जै १, २६,२; शौ १४, २, ४७; पै १८,११,७.

√जन्,>जा, जनि, ‡जनते[n] मै २,

a) जङ्गिड– इत्यनेन सन्न्यायता द्र. ।

b) नाप. । व्यु. ? । < √जन् इति [पाउ ५,३१] PW. च, < √हन् इति अभा., < √जंह् इति MW. ।

c) सपा. °भिः <> °भ्याम् इति पाभे. ।

d) नाप. (२अप्-) । =शब्दकारिणी- इति [या ६,१६], =वेगयुक्ता- इति PW. प्रमृ. । °ञ्झ° इति PW. GW. ।

e) RW. पाठः । ?यज्ञा नेतरसं इति शंपा. सात. ।

f) अर्थः व्यु. च ? । विप. [राति- (वैतु. वें. नाप. [सेना-] इति)] ।

g) ज्वलतोऽग्नेर्ध्वनेरनुकृति- । व्यु. ? ।

h) नाप. (उदर-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । जग्ध- + √हृ वा √धा वेति [या ४,७] ।

i) सपा. ऋ ९,५०,५ विशिष्टः पाभे. ।

j) १जठर- इत्यनेन सन्न्यायता द्र. ।

k) नाप. (पक्षि-विशेष-) । व्यु. ? । < √जन् इति (पाउ १,१८) ।

l) नाप. । व्यु. ? । < √जन् इति (पाउ ४,१०२) ।

m) पाठे? शत्रुभिः इति शोधः (तु. टि. ?चकृम्यः) ।

n) सपा. जनते <> जरते (माश ६,७,४,२ आपमं २,११,२१ या ४,२४ च) इति पाभे. ।

७, ९; काठ १६, ९; जनथः ऋ १, ११९, ७[a]; †जुनामि ऋ ८,४३,२; तै १, ३,१४,५; काठ १०,१२; जनामसि ऋ ३,२,१; जनत[b] ऋ १०,१२३, ⌊(६,२९, ३)७⌋; मै ४, १४, ९?; कौ २, ११९७†; †जनत् ऋ २, २१, ४;४०,२; ४, ४०, २; तै १,८, २२, ५; मै ४, ११, २; काठ ८, १७; जनत ऋ ४, १, १[2]; †जनन्त ऋ २,१८,२; ७,७,४; ९,२३, २; कौ १,५०२; जै १, ५२, ६; जुनिष्व>ष्वा[c] ऋ ६, १५,१८; तै ४, १, ३, ४‡[d];५, १, ४, ५‡[d]; मै २, ७, ३‡[d]; जनत मै ४, १४, ९[2]; अुजनत् ऋ २,२३,१७; †अजनत् ऋ३, ३१,१५; १०,८२,१[e]; मा १७, २५; का १८, ३,१; तै ४,६,२, ४; मै २, १०,३; काठ १८, २; क २८, २; पै १३, ३, ३$; अजनत > ता ऋ ४, ५, ५[f]; अजनन्त ऋ ८,१०२, १७;१०, ७, ५; अुजनन्[g] मै ४, १२, ६; अजनन् ऋ २,१३,५; मै २,१३, १०[h]; काठ ३९, १०; अुजनः ऋ २, १३, ७; अजनम् काठ ४०,९[i]; जनेयम् मै २, १,६¶[j]. जजुनत्[k] मै १, ३,२०‡[l]; ९,१; काठ ९,८; क ८,१.

जायते ऋ १, ३१, ११; ३, ४, ⌊९;७, २,९⌋; १०,६; ३९,१;६, ४८, ५;७, ५०,३; ९, ४७, ३; १०,३९, १२;८७,१३; ¶तै २, ५,१,६; ३, १, ११,२†; ५,६, ३,१; ६, १, ३,३; ७, २, १०, ३; ¶मै १, ६,४;३,६,७; ४,२, ८[2];१३, १०†; शौ ८,३,१२†; ९,१३, ८; १०,५,४८; १२,४, १४; जायते ऋ २, ३,९; ३, ८, ५;४, ११,४;५, १,४[m];८३,४; ६,७,३; ७,९०, २; १०, ४,५; ५२,३; ८५, १८[n]; ८८, ६; खि ३, २२, १०; मा ८,५; २३,९; १०;४५;४६;२९,९; का ८, २, १; २५,३, ६;७;९,१; २; ३१, १,९; ¶तै १, ५, ८, ५; ७,६, ५$; २, ४,१३,१;५, ५,३[2];६, ५, ५; ३, १, ११, २†; २, ८, ४$; ५,७,३; ५, १, ११, ३$; २,१०,३; ६,३,१;६, ३-४,१०, ५; ६,४,४; ७,२,१०,३[2]; $४, १८,१; २;५, २५,२[2]; ¶मै १, ४,११[2]; १४;६, ४;१०,८; ३, १,५; २,१; ७; ३, ४; ६, ७[3]; १२, १९[2]$; १६, २$; ४, १, १२; ३, ५;४, ७; ५,५$;†१२, २[n]; ५; १३, १†; †१४, २;८; ¶काठ ४, १६†; ६,२;६; ७,५; ८; ९,१४; ११, ४; ६;१३, ३; ४[o]; १९,५; २०, ९[3]; १०; २१, ६;२२, ८[2]; २६,१;९; २७, ८; ३३, ८;३४, ५; १२[2]; ३६, ३; ४४, ७[2]$; ४६, २$; ¶क ४, १; ५; ५, ४; ३१, ११[3]; १२, २१; ३५,२[2]; ४०, ४; ४१,७; शौ ५,१७,१३; १६;१९,४;११, ६,१४;२०; १२, ४,९; १३,२, २५; पै ३,४०,१;५,२६,९;२७, १;९,१९, १; १६, ७,२†;२२, १०;७४,८;१२३,१;१७,१६,९; १७, ४; १८, ३,२†[n]; २३, २; १९, ४०, ९; ¶जुायेते तै २,१, १, ६; मै १, ६, १२; ¶जायेते तै ७, १,१, ३; काठ १३, ४; ¶जुायन्ते मै ४, २, ८; जायन्ते ऋ ४, ११, ३; ¶तै २, ५, ७, ३; ३, २,९, ७; ५, २, १०,२; ६, १, ३, ३; ७, १[2]; ४; ९, ५; ३, १, ५; ४, १०, ४; ¶मै १,८,३; ४,१, १३; ¶काठ १९, ३[2]; २१, १४†;२४,३;७; २६, ३; ¶क ३०; १[2]; ३७, ४; ८; ४१,१; जुायसे ऋ ५, ३,१; शौ ७,८१,५; १३,२,३; जायसे ऋ १,१२७, ९; २, १, १; ५,११, ३; ६;८,४३,९; †मा ११, २७;

a) तु. सस्थ. टि. आ। b) लेटि. प्रपु१ रूपम्।
c) इडागमः (पा ७,२,७८)।
d) सपा. जुनिष्वा<>जुनिष्ट इति पाभे.।
e) °नन् इति GW. विमृश्यः।
f) वैतु. वें., LR. ⌊अजानता⌋ <√ज्ञा इति?।
g) सपा. तैब्रा २,४,५,७, अुजयन् इति पाभे.।
h) सपा. अजनन्<>अजनयत् इति पाभे.।
i) सपा. अजनम्<>अजनयम् इति पाभे.।
j) सपा. जनेयम्<>जनयेयम् इति पाभे.।
k) लेटि प्रपु१ प्रत्ययात् पूर्वमुदात्तम् (पा ६, १,१९२)। सात. यजुनत् इति (तु. मूको.)।
l) सपा. जजुनत्<>दधुनत् (तैब्रा २,८,३,५ च) इति पाभे.।
m) सपा. जायते<>जायसे इति पाभे.।
n) सपा. जायते (तैब्रा २,७,१२,२;८,९,३ च)<> जायसे इति पाभे.।
o) पू १४५ अधिजायते इत्यत्र यनि. च अधि (पं. अर्थे कप्र. ⌊परि.⌋) इति च द्विपदः शोधः।

१२,३६; १५, २८; †का १२,
२, १६; १३, ३, ७; १६, ५,९;
†तै ४, १, २, ५; २,३,३; ११,
३;४, ४, ३; †मै २,७,२; १०;
१३,७; †काठ १६,२; १०; ३९,
१४; क २५,१†; कौ २,२५८†;
जै ३,२२,५†, ‡[a]शौ ७,८६,१;
१४,१,२३; पै १८,२०,७; १९,
८,१५[b]; ३२,६; २०, १८,३‡[c];
२२,६; जायत ऋ १, १२८, १;
४,१, ११; जायातै तै ६,५, ६,
२¶; जायन्तै मै २,५,२; जायन्तै
तै ७,५,१,१¶; †जायथाः ऋ ३,
४८,२; ८,८९,५; कौ २,७७९;
३,२,७; जै २, ६, १; जायताम्
शौ ६, १०६, १[d]; जायताम् ऋ
१, १०५, १५; खि २, १०, २;
३[e];४; मा ३५, २२; का ३५,
४, २१; शौ १३, १,५४; पै ५,
११, १;८; ११, १, ३; ८; १३,
२, १८; १८,२०, ३; १९, ३२,
५; ५५, ८-१०; २०,५०,४; ५;
जायन्ताम् शौ ४, १५, २; ३; पै
५,७,२; जायस्व शौ ११, १, १;
जायस्व काठ ७, १३; पै १३, ३,
१; १६,८९,१; अजायत ऋ १,
१२८, ४[2]; ३, २९, १४; १०,
१८७,५; मा १३, ४५; का १४,
४, ८; तै २, १, ८, २¶; ४,
२, ५, २; मै २, ७, १२; ३,
२, ४; ४, ४,२¶; शौ ६, २४,
५†; १२, १, ५७; ४, २४;

अजायत ऋ १, ११, ४; ३,
३, ११; ६,४८, २२[2]; ८, ६,
२८; ८९, ६; १०,११, ४; ७२,
[२; ३]; ४; ९०, ५[f]; ९; १२;
१३[2]; १२९,३; १३५,६; १९०,
१[2]; २; खि ३, १५, २७; †मा
२६,१५; ३१,५[f]; ७;११;१२[2],
†का ३५, १, ५[f]; ७;११; १२[2];
तै १, ५, ११, १†; ¶६, १, ३,
६; ५,६,१;२; ¶मै १,६, १२;
२, १, १२;२, ४[2]; ५,४; ३,६,
७;८[2];९,३[2]; ४,१,१; ९; ४,३;
५; ¶काठ ६, १; २[13]; ८, १०;
१२,१३; १३,३; ४; १२[2]; १६,
१२ऽ; १९,१०; २३,२;४; ३१,
७; ¶क ३, १२; ४, १[12]; ७,
६; २५, २ऽ; ३०, ८; ३५, ८;
३६,१; ४७, ७; †कौ १, १४३;
३५९; २, ६००;७८०; ३, ४,
७[f]; †जै १, १५, ९; ३७, ८;
२,३, १०; ३,४८, १६; शौ २,
२५, २; ६, ३९, ३;५८,३;१०,
४, ७; १०,१८; १९; ११,१०,
८[2]; ९[2]; १३, १, ४८; ५५; ३,
२६; ७, १[2]–५[2]; ६; ७[2]; ८[2];
९; १०; ११[2]; १५, ८,१; १८,
१, २१†; १९, ६, ६†; ७[2]†;
१३†; ३०,५; ३९, ६-८; ५३,
१०; ५४, ३; पै १, ८९, १;
४, १, ९; १३, २; ५, २७,
८; ७, ७, १; १०, ६-८; †९,
५,६; ११; ११, ७, ५; १२, २,

१०; १३; ३, ९[?g]; १३, ११,
२३; १५, २२,१०; १६,१५,७;
८५,७; ८[2]; १०८,८; ९; १३३,
१; १७,६,६; १८,४; १८, १९,
८; २०, ४; १९, ८, ८; ११,
१[h]; २४, १६; २०, ४०, ४;
¶अजायेताम् मै १, ६, १२[3];
अजायन्त ऋ १, ३१, १; ३७,
२; मा ३४, १२†; का ३३, १,
६†; तै २, १, २, ३¶; ३,
५, ८, १; ६, ५,६,३¶; ७, ५,
१, १[2]¶; मै १, ३,३५; अजा-
यन्त ऋ १०, ७२, ४; ९०,
१०; मा ३१, ८†; का ३५,१,
८†; ¶तै ६, ५, ६, १; ७,
५, १-२, १; ¶मै १, ८,४; २,
५,२; ¶काठ ६, २;७; ७, १५;
११,६; २६,७; २९,५; ३३,१;
¶क ४, १; ६; ६, ५; ४१, ५;
४५,६; शौ ११,१०,३; १३,७,
६; ९;१०; १९, ६; १२†; १६;
पै ९, ५,१०†; १४; १५, ६‡[i];
१८,७; १६, ८५,३; अजायथाः
ऋ १, १४१, [९[j] (३२, १५)];
१०,१८०, ३; शौ ५, ४, १[b];
७, ८९, २†; पै १, ७७, १†;
†अजायथाः ऋ १, ५,६; तै १,
६, १२, ४; ३,४,११,४; मै ४,
१२, ६; काठ २३, १२; शौ ४,
१९,४ऽ; २०, ६९, ४; ऽपै ५,
२५,४; ९, ११,२; ६; ¶जायेत
तै २, ४,१३,१; मै २, ५,१; ५;

[a]) पाभे. क्ते पृ १३४१ *n* टि. द्र.।

[b]) सपा. जायसे<>अजायथाः इति पाभे.।

[c]) पाभे. क्ते पृ १३४१ *m* टि. द्र.।

[d]) सपा. वैश्रौ १८, १५:५ जायतै इति, वौश्रौ १०, २४:१९ जायातै इति च पाभे.।

[e]) सपा. खिसा ९,३ नारि तम् इति पाभे.।

[f]) सपा. अजायत (तैआ ३,१२,२ च)<>समभवत् इति पाभे.।

[g]) पाठे? अजायथाः इति शोधः (तु. मूको. अजायताः)।

[h]) सपा. अजायत<>अवन्चत इति पाभे.।

[i]) सपा. अजायन्त<>अवदन्त इति पाभे.।

[j]) तु. सस्थ. टि. अनु।

९[२]; ४, ३, ५; काठ १२, १३; ¶जायेत तै २,४,१३,१[२]; ६,५, ५; ६,६,४,३[३]; मै ३, १,५; ९; ¶काठ ११,४;१२, ८; १३,३[२]; ४[a]; ५; २५,५[२]; २६, ८; ३५, १९; क ३९, २[२]; ४८, १७; ¶जायेयाताम् मै २, १,८; काठ १३, ३; ¶जायेरन् तै ६, १, ९, ५; मै ३, ६, ७; काठ २३, ४; क ३६, १; जायेमहि ऋ ४, २, १५.

जज्ञे ऋ ६,४५,१६; ७,२८, ३; ८, २४,१५; ९, ११४, २; १०, १२०, १; खि १, ३,४;४,६,५; मा ३३,८०†; का ३२,६,११†; मै ३, ११, ९; †कौ २, ८३३; ८६१; जै ४, ५, ५†; शौ ४, २४,६; ५, २,१†; ९, १,१; ३; १०; २०,१०७,४†; जज्ञे ऋ ३, ३१,३; ७,२०,१;३३,१२; १०, ४५,१;६१,९; ७२,४; १७०,२; मा १२, १८†; १३, ३४; १९, ९१, का १३, २,१†; १४,३,८; २१,६,१२; तै २, २, ४,८; ४, २,२, १†; मै १, ६, १; ८, ८; २, ७,९[२];†;‡[b]; काठ ७, १३[c]; १६, ९[२]; †; ‡[b]; १७, १८†; ३८, ३; कौ २, ८०४†; जै ४, २,१०†; शौ ४, १, ६; ६, १; ८,९,५; ९, २, १९; १०, १०, २०;११,१०,६; ९; १३,१,५५; १९, २२, २१; २३, ३०; पै ४, ३९,६; ५,२,५; १२, १; ६, १, १†; ८,११,४; ९,१०,३; १६, १८,५; ३२,१; २; १०; ७७,८; ८५, ६; ७; १०८, १०; १८, २०,४; १९, ५१, ९; जजान ऋ १,१६०,⌊४(६,७, ७)⌋; २,१२, ३;७; ४०,⌊(३५,२)५(१०,८५, १८)⌋; ३, ३२, ८; १४; ४,१७, ४;१२; ५६,३; ८,९६, ६; १०, २,६;७; २८,६; ३१,४; ८२,७; १२१, ९[२d]; मा १२, १०२†; १३, ४५; १७,३१†;१८,३३[e]; †का १३, ७, १; १४, ४, ८$; १८,३,७; २९, ४,४[२d]; †तै १, ६,१२,३; ४, २,७,१[२d];२,११, ३$; ६, २, २; †मै २, ७,१४; १७$;१०,३; ४,१२,३; १४,१; ५;७;१८; काठ ८, १६†; १६, १७; ३६, १५[४]; शौ ३,१०,१२; ६, ३८, १–४; १०, ८,७; १३; ११,६, २२; १३, १, १; ३, १; १५; १८, ४, ५४; †२०, ३४, ३; ७; पै १,१०६,४; †१३, ७, ३;७; जजान ऋ २, ३५, २; ३, १,१३;२९,३; ५५,१९; ४,५८, ४; ५, २, २; ७,२०,५; ८,२५, ३; १०, २०,९; खिसा ३,८; मा १७,९२†; १९, ८५; ९०; २९, ९[२]; ३४,१४†; का १९,१,६†; २१, ६,६; ११; ३१,१,९[२]; ३३, १,८†; तै ३, ३, ११, २; ४, ३, ११,१;५,१,११,३[२]; मै ३,११, ९[२]; १६, २[२]; काठ १२, १५†; १६, १४†; १८, १†; ३८, ३[२]; ७†;३९,१०; ४०,७†; ४६,२[२]; क २५,५†;८; २८,२†; कौ २, ११९३; शौ ६, ६१,३[f]; ७,८४, ४‡[g]; ८५,३‡[g]; १०,२,३;१३, १,६; १९, ३१, ११; पै १,१७, २;८,१३,४†; १०, ५,११;१६, २३, २; ५९,२;३;१०१–१०२, २; १५१, ९; १८, १५, १; ६; २५,८†; २०,२,७;४, ४[h]; ३१, १०‡[g]; †जज्ञतुः ऋ ७, ९०,३; मा २७,२४; का २९, ३, २; मै ४,१४,२; जज्ञतुः ऋ १०, ५,३; जज्ञिरे ऋ ६,५२,१५; १०, ६२, ६; काठ १३, १५†[c]; शौ १०, ७, २५; जज्ञिरे ऋ १, ६४, २; ४; १०,६२,५;९०,९[२];१०; मा †३१, ७[२]; ८; ३२,२; का ३५, †१, ७[२]; ८; ३, २; शौ १०, १०,२१; ११, ९,११; २३-२७; †१९, ६, १२; १३; पै ४, २०, ३;४; ८,८,२; †९,५,१०;११[२]; १३, ५, ११[a]; १६,८३,१; ८४, ३-८; १०९,१; १७, ९,६; १९, २०, ९; २०, २५,६; †जजनुः[i] ऋ ८, ९७, १०; कौ १, ३७०; २,२८०; जै १,३९,१; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १; जज्ञुः ऋ ७, ७९,४[j]; जज्ञिषे ऋ ५, ३५, ३;४; ७,७,३; १०,९५,११; कौ २, ११५२†; जै ४,१, ५†; शौ

---

a) पाभे. क्रते पृ १३४१ *o* टि. द्र.।

b) संपा. ऋ १०,४५,६ विशिष्टः पाभे.।

c) वैतु. SI. <√ज्ञा इति।

d) सपा. सक्रत् जजान<>व्यानट् इति पाभे.।

e) संपा. का २०,१,४ चकार इति पाभे.।

f) सपा. जजान<>दाधार इति पाभे.।

g) सपा. परिभूर्जजान<>परि ता बभूव (तैब्रा २,८, १,२;३,५,७,१ तैआ १०,५४ मंब्रा २,५,८ आपमं २,२२, १९ या १०,४३ च) इति पाभे.। h) सपा. जजान<> बभूव इति पाभे.। i) उपधालोपाऽभावः उसं.(पा ६,४,९८)।

j) तु. सप्र. ऋ ७,७६,४ अजनयन् इति, ORN.; वैतु. वें. सा. GW. MW. <√ज्ञा इति।

४,१०,२; ५,३०,१७; १९,३१, ९; जज्ञिषे ऋ १,५१, ६; २,१, १४; ८,१५,१०; १०,१२३,।(१, १०२, ८; ८, २१, १३)२।; शौ १,७,६; ४,१०,६; १०,१०,१९; १९,५६,५; २०,९५,३†; पै १, २६,४; ९३,१; २, २०,४; ३,८, ५; ४,२५,२;३; ५,३,४; ९,१४, ७; १०,५,९; १६,१०८,९; १९, १३, ६[a]; २३,१, ¶जनिष्युते तै ६,१,३,६^{2}; काठ ११, ६; २२, ४^{2}; †जनिष्यते ऋ १, ८१, ।५; ७,३२, २३।; मा २७, ३६; का २९,५,५; मै २,१३,९; काठ १३, ४§; ३९, १२; क ३६, १^{2}¶; कौ २,३१; जै ३,४,२; शौ २०, १२१, २; पै २०, ५०, ५§; जनिष्यन्ते तै ६, ५, ६, १¶; जनिष्ये तै ३,३,२,२; जनिषीय शौ ९, १,१४; पै १६, ३३, ४; अ॒जनि ऋ २, ५, ४; ३४, २; काठ ७, १३[b]; अजनि ऋ १, १४४, ४; ७, ९४,१; तै २, ५, २,२¶; काठ ६,८¶; १३,१५†; ३८, १२†; क ४, ७¶; कौ २, २६६†; जै ३, २२, १३†; ज॒नि ऋ १, १४१, १; अजानि पै ५, ११, २[c]; जा॒नि ऋ ८,७,३६[d]; अ॒जनिष्ट ऋ ५, २, ४; ७, ४,२; १०,७२,५; मा १२, ५१; १७, ३२; का १४, ५, ४; १८, ३,८; तै ४,२,१०,४; ६, २,३; मै २, ७, १७; १०,३; ४, १४, १६†; काठ १६, १७; १८, १; शौ ४, १४,१; ९, ५, १३; अजनिष्ट ऋ १, ११३, १; १२३,९; २,५,१; ३, २९,३; ५९, ४; ५, ११, १; ३२,३; ७, ७६, १; १०,१७,६; †मा १५, २७; ३४, १४; †का १६,५,८; ३३, १, ८; तै ४,४, ४, २†; मै २, १३, ७†; काठ ३९,१; १४†; क २५, ८; २८, २; †कौ २, २५७; १०९९; जै ३, २२, ४†; शौ ६, ११०, ३; ७,१०,१†; १२, ३, ४७; पै ३, ३८, १; ५, २, ६; १४, १, २०; १६, ९८, ३; १७, ४०, ८; १९, २०, २; ५२, ११; ज॒निष्ट ऋ ५, १,५[e]; ९,।३ (६, १६,४०)।; १०,३१,१०; ४०,९; शौ ४, १, ५; ज॒निष्टो (ष्ट+उ) ऋ १०, ९५,१० †जनिष्ट ऋ ८, ५१,४;८; ९, ९८,९; खि ३,३, ४;८; काठ १६, ३[e]; १९,४; क ३०,२; जै ४,१७,२; †ज॒निष्ट॒त्[f] कौ १,२९; जै १,३,९; ज॒निष्टाम् ऋ १०, ४६, ९; अ॒जनिष्ट खि ४,४,४[g]; अज्ञत तै ६, ५,६,१[h]; अ॒जनिषः मै १, ६, १३¶; शौ ११, १,३; अजनिषाः मै ४, २, ८^{2}¶; पै १६, ८९,३; †ज॒निष्ठाः ऋ १, ६८,२; १०, ७३,१; मा ३३, ६४; का ३२, ५, १०; मै १,३,२०; ४, १४,१३; जनिष्ठाः ऋ ७,२८,२; मै ४, २,८^{2}; काठ ४,८†; क ३,६†; पै १३,२,९; †अजनि ऋ ८, ६, १०; कौ १, १५२; २,८५०; जै १, १६, ८; ४, १२, ३; शौ २०, ११५, १; अजनिष्यन्त काठ ११, ६¶.

¶जनयति तै ६, ५, १०,१; मै १,९,६; ४, ३,७; ¶जनयति तै २, २,१०,५; ४,९,१; ५,८,४; ५,१, ४, १^{2}; ९, ४; ७,५,१^{2}; ६,२,१,७; ३,५,२; मै १, ८,८; ९,६; २,१,६^{2}; ३, १,५^{2}; ९^{2}; ४, ४,५; ६, ३; काठ ७, ५; ८; ५; ९,१४^{5}; १०,१; १०; ११,५; १३, ४; १४, ६; १९, ४; १०^{2}; २४,६;८; २६,७; २८,१०; ३६, २; क ५,४; ७, १; ३०,२; ८^{2}; ३७,७; ३८,१; ४१, ५; ४५,१; शौ ७, २०, १§[i]; जनयतः मै २, १,७^{3}¶; ज॒नयन्ति खि २, १०,३; मै ३,९,५¶; शौ ३,२३, ४[j]; जनयन्ति ¶मै १, १०, ७; ११,६; ३, ७, ९^{3}; ९, ५; काठ ३८,३[k]; पै ३,१४,४; ४,१,७‡[l]; †ज॒नयथ>था ऋ १०, ९, ३; मा ११,५२; ३६,१६; का १२,

a) सपा. जज्ञिषे<>सं॒भूता इति पाभे.।

b) सपा. आपश्रौ ५,११,२ अजन् इति पाभे.।

c) दीर्घत्वं छान्दसं द्र.।

d) ज॒नि इति पपा.।

e) पाभे. कृते पृ १३४१ *d* टि. द्र.।

f) पाभे. कृते पृ १३०६ *n* टि. द्र.।

g) प्रपु३ =अजनिषत इति । सपा. अ॒जनिष्ट<>अजनयन्त<>अ॒सृजन्त इति पाभे.।

h) प्रपु३ द्र. (पा २,४,८०; ६,४,९८)।

i) सपा. जनयति (कौसू ५९, १९ च)<>जनयतु<>ददातु (आपश्रौ १७,१३, २ च)<>पिपर्तु इति पाभे.।

j) सपा. ज॒नयन्ति (वैतु. खिसा ९,३ जनयन्ति)<>ज॒नयन्तु इति पाभे.।

k) सपा. °यन्ति (तैब्रा २,६,४,२ च)<>°यन्त इति पाभे.।

l) सपा. °यन्ति<>°यन्तीः (तैआ १, २३,८, च)<>अमृताः इति पाभे.।

५,३; ३६, १,१६; तै ४, १,५, १; ५,६,१,४; ७, ४, १९, ४; मै २, ७,५; काठ १६, ४; ३५, ३; कौ २,११८९; शौ १, ५,३; पै १९,४५,१०; †जनयथ>था ऋ ५, ५८, ४; मै ४, ९, २७; †जनये ऋ ७,२६,१; १०, ९१, १४[a]; मै ३,११,४[a]; †जनयामि ऋ १, १०९,२; तै १, १, १४, १; काठ ४, १५; जनयामसि पै १३, ३,२; †जनयत ऋ १,९५, ४; ९, ९५, १; कौ १, ५३०[b]; जै १, ५४, ६; पै ८, १४, ४; जनुयत् ऋ ६, ५२, १६; १०, ४५, ८[c]; खि ३, १७[२], २; †जनयत् ऋ १, ७१, ८; १०, ६७,१; मा ३३, ११; का ३२, १,११; तै १, ३, १४,६; मै ४, १४,१५; शौ १४,२,१४§;२०, ९१, १; पै १८, ८, ५[?d]§; जनुयन्त ऋ ३, ३१, २;४९,१; ७, २२,९;१०,८७,१३; शौ ८, ३,१३†; १०,५,४८; †जनयन्त ऋ १, ९५,२;१४१,२; ३,२,३; ५, ४९, ३; ६, ७, १[e]; २; ७, १,१[f]; ३१, ११; १०, ६६, २; ९१,६; मा ७,२४[e];१९,८४§[g]; ३३, ८[e]; का ७, १०,१[e]; २१, ६, ५§[g]; ३२, १,८[e]; तै १,४, १३,१[e]; मै १,३, १५[e]; ३,११, ९§[g]; काठ ३४,१९; ३९, १५; क ३,५[e]; कौ १,६७०[e];२,४९०[e]; ४९२; ११४४; ११७४; जै १, ७, ५[e]; ३, ३८, ४[e]; ६; ४, २९, ८; पै ८, १४, २; १६, ७, २; जनयन् ऋ १०, ६६, ९; जनुयः ऋ १०, ५५,२; जनुयाः शौ ३, २३, ३[h]; पै ३, १४,३; जनयासि पै ५, ३७, ७; जनयतु पै १९, २२, १५[i]; जनुयन्तु खि २, १०, ४[j]; काठ ४, ५‡[e]; †जनयस्व ऋ ६,१८,१५; मै ४, १२,३; काठ ८, १६; जनुय>या ऋ ९, ९६, १२; ९७, ३६; १०,५३, ६; †तै ३, ४,२,२; ३, ७; मै २,६, ११; ४,४, ५; कौ २, २११†; जै ३, १९,६†; शौ ६, १३६,२; १३, १, १९; जनय>या ऋ ८, १३, ७; मा २०, ७८‡[a]; का २२,७,१२‡[a]; काठ †१३, ११; १२; १५, ७; ३८, ९‡[a]; शौ ३,२३,३[k]; ७, ११६, १; १४, २,२४;३१; पै १, ६७, २; ३, १४,३; ४, १४,१; १८, १०, १; २०, ९, ९; २२, ६; जनयतम् ऋ १,१८५,३; काठ ७, १२[l]; जनयत, >ता ऋ ३, २९,५; ‡कौ[f] १,७२; २,७२३; ‡जै[f] १,७, १०; ३, ५९, १५; जनयाव तै २,५,८,३¶; जनयाम काठ ९, ११¶; †अजनयत् ऋ २,१९,३; २०, ७;९, ९७, ४१; मा १२,११‡[c]; २५; का १३, १, ११‡[c]; २,८; तै १, ३, १४, ६; ४,१,१०,४; २,२,४; ६, ४,८, ३¶; मै २, ७, ८‡[c]; कौ १, ५४२; २,६०५; जै १, ५५, ९; ३,४९, २; अजनयत् ऋ १,९६, २; २, ३५,१३[m]; १०,१३५,५; खि ७, ७,२[n]; तै ¶२, ५,२,३; ८,३[२]; ४, ३, ११,२[o]; ¶मै २, १, ११; ३, १. ५; ४, ५, ९; १०,६†; काठ १६, ८‡[c]; ९‡[c]; २१,१४†; क ४८,४†[m]; शौ ६, ७८, ३; १५, १, २; १९, ३६, ४[p]; ५३, ५; ५४, ३; पै १,३०, ३[q]; २, २७, ४; १२, २,५; १३; १६, ६१, १[r]; १९,

a) सपा. जनये (आपश्रौ १९, ३, २ च)<>जनय (तैब्रा १,४,२,२, च) इति पाभे.।

b) जनयन्त इति S.।

c) सपा. जनुयत्<>अजनयत् इति पाभे.।

d) पाठे? ॰याव् इति शोधः (तु. मूको.)।

e) तु. सस्थ. टि. आ। सपा. जनयन्त (माश ४, २, ४, २४ तां ४, ६, २२ च)<>जनयन्तु इति पाभे.।

f) सपा. ॰यन्त<>॰यत इति पाभे.।

g) पाभे. कृते पृ १३४४ *k* टि. द्र.।

h) सपा. शांगृ १, १९, ७ जनयासि इति पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १३४४ *i* टि. द्र.।

j) पाभे. कृते पृ १३४४ *j* टि. द्र.।

k) सपा. आपमं १, १३,१ नारि इति पाभे.।

l) =सपा. माश्रौ १, ५,२,३। तैब्रा १,२,१,१३ आपश्रौ ५,८,६ तु जनयथः इति पाभे.।

m) जन॰ इति GW.। सपा. अजनयत्<>जनुयन् इति पाभे.।

n) सपा. खिसा ३०,२ अजुनय? इति पाभे.।

o) पाभे. कृते पृ १३४१ *h* टि. द्र.।

p) वैतु. LB. जनयन् इति ?।

q) सपा. ॰यत्<>॰यन् इति पाभे.।

r) सपा. शौ १०, २,२२ विशिष्टः पाभे.।

१६, ११; अजनयन्त ऋ १०, ८८,९; शौ १३, ३, १२; २३; अजनयन्त ऋ १,५९,२[a]; १६८, ९[a]; ४, १, १२[a]; ८, १००, ११; १०, ८८, ८; शौ ९, १, ५; पै १६, ३२, ५; १९, ३, ६[b]; †अजनयन् ऋ ८, ८९, १; मा २०, ३०; का २२, २, ७; कौ १, २५८; जै १, २७, ६; अजनयन् ऋ २, १०, ३; ७, ७६, ४; १०, ६१, ७; ८८,१३; १२२, २[c]; ¶तै १,६, ११, ३; ४; ¶मै १,९,४; ५; ६[2]; ¶काठ ९,११; १४[2]; शौ १९, २७, ७; ३४, ६; ५२, ३[d]; पै ४,१०,२; १०,७,७; ११,३,६; अजनयथाः ऋ १०,५४, ३; अजनयः ऋ १, १३४,४; १०,५५,४; †अजनयः ऋ १,९१,२२; मा ३४,२२; का ३३,१, १६; मै ४,१४,१; काठ १३, १५; कौ ३,३,३; जै २,१, ३; अजनयम् ऋ १०, ४८, २; १८३, ३; शौ ६, ६१, २[e]; ३; ¶जनयेत् तै २, ५, ९, ४; ६; ५,७,५,१; काठ २६,८; क ४१, ६; जनयेः खि २, १०, ४; ¶जनयेयम् तै २,२, १०,५[f]; ५, १,९,४; काठ १९,१०; २६, ४; क ३०,८; ४१,२.

¶जनयिष्यामि मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; जनयिष्यामः मै १, ९, ४¶; अजीजनत् ऋ ४, ५३, २; ७, ७९,३; ८,९५,५; मै १,५,६¶; कौ १,६४‡[g]; २,२३४†; जै १, ७, २‡[g]; ३, २०, १८†; अजीजनत् ऋ ९, ४२, ४[h]; ६१,१६; ६६, २४; १०, १३४, [१-६]; ¶मै १, ९, ५; ६; †कौ १, ३७९[2]; ४८४; २,२३९; ४४०[2]–४४२[2]; †जै १, ३९, १०[2]; ५०, ८; ३,२१,४; ३३, १५[2]–१७[2]; ३८, १; ४,२२, २; पै ८,७,८; १९, ३५, ४; जीजनत् ऋ १, १२९, ११[2]; १०, ११५, १[g]; †जीजनत् ऋ ४,१६,३; ८,१२, १४; शौ २०, ७७,३; जीजनन्त ऋ १,६०,३; अजीजनन् ऋ ३, २९, १३; ४, ३६, ५; ७, ७८, [३ (८०,२)]; ८,८८,४; ९,७१, ५; १०२, ६; १०, ८८, १०; अजीजनन् ऋ ३, २३, ३; १०, २३,६; काठ ३८, १३†; शौ ११,१, ३; पै १४,१, १८; १६, ८९, ३; जीजनन् ऋ १, १५१, १[i]; ४,६, ८; १०, ११, ३; शौ १८, १, २०†; अजीजनः ऋ ५, ८३, १०; ९, ११०, ३; ४; मा २२, १८†; का २४, ५, १†; तै २, ५, ८, ४¶; †कौ २, ७१५; ८५८; जै ३, ५९, ७†; शौ ५, ११, ११; अजीजनः कौ २, ११०‡[n]; जै ३, ११, ६‡[n]; पै ८,१, ११; जीजनम् ऋ ७,१५, ४; काठ ४०,१४†.

जज्ञान,ना– -†नः ऋ १,१२, ३[j]; ६३, १; ३, ४४, ४; ६, ४०,२; ७,९८,३; ८,७७,१; ९६, [२१; १०,६, ७]; ९,३,१०; ८६,१४; ९७, ३१[k]; १०९,८; १०, ४५, ४; ११३,४; १२०,१; मा १२, ६; २१; ३३; ३३,८०; का १३, १, ७; २-३, ४; ३२, ६, ११; तै १, ३, १४, २; ४, २, १-२, २; मै २, ७,८; काठ १६, ८-१०[l]; ३९, १३; कौ १,१०१‡[m] २, १४२; ३१०‡[n]; ६१५; ८३३; जै १, ११, ५‡[m]; ३, १४, ३; २५, ६‡[n]; ५०, ३; ४, ५, ५; शौ ५,२,१; २०, ८७,३; १०१, ३; १०७, ४; पै ६, १, १; –नम् ऋ ३, १, ४; ६, २१, ७; ३८, ५; ९, २९, २; ८६, ३६; ९६, [१७; १०९, १२]; १०२, ४[m]; खि ३, २२, १?[o]; मा १३, ३; ४२; का १४, १,३; ४, ५; तै ४,२, ८, २; १०, १; ५, २,७, १[2]; मै २,७, १५; १७; ३,२, ६; काठ १६, १५; १७; २०, ५; ३८,१४; क २५, ६; ३१,७; कौ १, ३२१; †२, ५२५; ६८४; १११६; जै १, ३३, ९; †३, ४१, १; ५६, ११; शौ ४,१, १;

[a]) यनि. पपा. । जनयन्त इति GW. प्रमृ. ।
[b]) पाभे. क्वे पृ १३४४ *g* टि. द्र. ।
[c]) तु. सस्थ. टि. अनु । [d]) पाभे. क्वे पृ १३४५ *g* टि. द्र. ।
[e]) पाभे. क्वे पृ १३४१ *i* टि. द्र. ।
[f]) पाभे. क्वे पृ १३४१ *j* टि. द्र. ।
[g]) सपा. अजीजनत्<>जीजनत् इति पाभे. ।
[h]) सपा. अजीजनत्<>अजीजनः इति पाभे. ।
[i]) सपा. तैत्रा २,८,७,६ अजीजनन् इति पाभे. ।
[j]) वैतु. वें., [पक्षे] स्क. <√ज्ञा इति ।
[k]) सपा. जज्ञानः<>जनयन् इति पाभे. ।
[l]) वैतु. SI. <√ज्ञा इति ।
[m]) सपा. जज्ञानः<>जज्ञानम् इति पाभे. ।
[n]) सपा. जज्ञानः<>हिन्वानः इति पाभे. ।
[o]) °ज्ञा° इति स्वरे? यनि. शोधः ।

५,६,१; पै ५,२, २; ६,११, १; ७,१९, ६; १०; १६, १५०, १; १५१, ८; –†ना[a] ऋ १,२३,४; जै ३,१४,४; –†नाः ऋ ५,३३, ५; १०,१४, २; मै ४,१४, १६; शौ १८,१,५०; –नाम् मा १३, ४४; का १४, ४, ७; तै ४, २, १०,३; मै २,७,१७; काठ १६, १७.

१जन्नि[b]– -न्नि तै ७,५,२०,१; काठ ४५,१७.

१जन–

जनिष्ठ– -ष्ठः मै ४,१४,९;–ष्ठम् मै १,३,२०‡[c].

२जन[d]– -नः ऋ १,४१,१; ५४, ७; ८६, १; १२२,८; ९; १३६, ५; १८२, ३; ५,३४,७; ४८,२; ६, २, ३; १८,८; ३६, २; ७, २०, ६; ८; ५५,५; ६; ८, ४,१२; ५, ३९; १८, १३; ४७,६; ९३, ११; ९,३५, ६; ८८, ५; १०७, १०; १०, २६, २; ३२, ४; ५७,५; १३३, ४; १४१,४; खि ४, ५, १०; ३१[e]; ५, १, ४[f]; १०,४; ११, ३; मा ३, ५५†; ८,३१†; ११,८०; १२, ६४[g]; ३३,८६†; का ३, ७, ५†; ९,५,४†; १२,७, १५; १३,५,३[g]; तै १,८,५,३†; ४,१, १०, ३; २, ११, २†; मै १, ३, १५†; ४,९¶; ६, १२¶; १०,३†; ११,४†; २,२,१[g]; ६; ९¶; ७,७; ९, २; ३,१, ९; ११, १०‡[h]; काठ ९, ६†; १०,१२; १४,२; १६,७; १२[g]; २३,५¶; २५, ७¶; २६,१¶; ३८,२‡[h]; क ८, ९†; २५, ३[g]; ३९, ५¶; ४०,४¶; †कौ १,१८५; ५१३; २, १०३९; †जै १,२०,१; ५३, ३; शौ १,८,१; ३,२०,६†; ४,५, ६†; ५, ११, ४; ३०, २; १०, १,८; २०, १, २†; १२७, १०; १३; पै १,४६, ५; ३, ३४, ७†; ४,४,८; ७,७,२; ८,१,४; ९,१३, २; १६,३५,८; १९,२४, १२†; –नम् ऋ १, ३१, १७; ४०, ७; ४४, ६; ४५, १; ९; १०; ४९, २; १६६, ८; २, २३, ४; ३०, ११; ३,५३,१२; ४, ९, १; ५, १३,३; ६५,६; ८०,२; ६, १६, ६; १९, १२; २१, ४; ३४, ४; ४९,१; ५२, [१२; ८, ४४, ९]; ७, ३६, [(३,५९,१)२]; ८, ५, ३३; ६,४८; ९, ६३, २४; ७१, ८; ८०, [५; ८४, ३]; ८४, १; १०, ५३, ६; ६०, १; ६३, ९; १८०,३; खि २, १४,१; ४, ५, १०[i]; ६, ३,४; तै १, ६, १२, ४†; २,१,११,१†; २, ५, ५¶; ३,४,२,२†; ३,७; ५, ४,६,१¶; मै १, ४, ४[५?j]; ९[३?j]; ¶[२]; ६, १२¶; ¶३, ७,१; ८, १०; ९, ५[२]; काठ ५, ६[२?j]; ८, १६ †; †१३,११;१२; २१, ८¶; २५, ७[५?j];¶[२]; २६,१¶; ३२, ६[२?j]; ४०, १४†; क ३९, ५[५?j];¶[२]; ४०, ४ ¶; †कौ १, २३; ९६; ४९२; २,५८७; ७५६; †जै १, ३,३; १०,५; ५१,६; ३,२८,२; ४८,३; शौ ४,५,७; ५,४,८;७, ८; ८,७; २२,१२; १४; ७,८९, २†; १२,१,४५; २०,३४,१२; १२७,११?[k]; पै १,३१;२; ४५, ३; ७७, १; ९८, २?[l]; ४; ६, ७; ६, २२,१७; ७, ९, ५; १८, ५; १३,७,१२; १६, १०३,६; १७, ५, ३; १९, २८, १?[m]; ३८,८; २०, १९, १; –नम्ऽनम् ऋ ५, १५,४; १०, ९१,२; पै ७, १२, १२; ८,१२,७; १५, १९, १२; –†नस्य ऋ १, ७०,१; ३, ४३, ५; ५,११,१; ६,२२,९; ३८,१;

a) सपा. जज्ञाना<>या जाता इति पाभे. ।

b) विप. (बीज-) । कर्तरि क्तिन् प्र. (पा ३, २, १७१) ।

c) सपा. जुनिष्टम्<>धनिष्ठा (तैब्रा २, ८,३,५ च) इति पाभे. । d) नाप. । अजन्ते वृषादित्वादाद्युदात्तः ।

e) सपा. खिसा २९,३२ नरः इति पाभे. ।

f) सपा. मै २, २,६ काठ १०, १२ शौ ३, ८, ५; ६, ९४,१ विशिष्टः पाभे. । खिसा ३६,४ मनः? इति पाभे. ।

g) सपा. जनः (माश ७,२,१,२१ च)<>जनाः इति पाभे. । h) स्वर्जनः इति पाठस्य स्थाने सपा. ऋ ९, ६७, २२ सो अद्य नः इति विशिष्टः पाभे. ।

i) सपा. जनम्<>अयनम् इति पाभे. ।

j) पाठे? °न्छरणम् > °न्छ अनम् > °न्छनम् (तु. नभा. छन– [=गृह-])>°न्जनम् इति वावि. द्र. (तु. खि २,६,५; ४,२,१२ प्रभृ.) ।

k) पाठे? जरन् [<√जॄ शब्दे] इति शोधः (तु. RW., Gri., शांश्रौ १२, १५,१;२) ।

l) पाठे? समग्रो मन्त्रः शोध-पूर्वकं सु-पठः—
बन्धुर्मे मा मेऽबन्धुश्च, मधुमान् नः समो जनः ।
द्वारो भगस्येवाऽतरः मृगः स्यन्दन्निवाऽचरः ॥

m) वा.? । सपा. जनम्<>जनाः [सा. सं३?]<> जने इति पाभे. । ऐब्रा ५,२,१ शांश्रौ १८,२,२ विशिष्टश्च पाभे. ।

८,१९,१५; २१,११; ९,३५,५; ९१,२; १०, ९२, ३; १५९, ६; खि ५, ४,९; मा १५, २७; का १६,५,८; तै ४.४,४,२; मै २, १३,७; काठ ३९, १४; १५; कौ १, ११३; ४०३; २, २५७; ४, ९§; जै १, १२,७; ४५, ५; २, ७, ३§; ३,२२,४; शौ १, २९, ६; १८, २,३०§; २०, ३६, ९; पै १,११,५; –†ना ऋ १,१३१, ३; ९,८६,४२; शौ २०, ७२,२; ७५, १; –नाः ऋ १, ७४, ५; ८९,१०; १०२,५; ६; २, २४, १०; ३,२,[५; १०, १४०, ६]; ५९,८; ४,३८,९; ६, ११,४; ५१,११; ७, ६३,४; ८, १, ३; ५,३८; ४०, ७; ४३, २९; ४६, ३२; ७४,६; १०,४२,४; ४५, ६; ५३, ५; ८९, ८; मा †१२, २३; १११; २५, २३†; ३२, ४?[a]; ४०,३; का †१३, २, ६; ७, १०; २७, ११, १०†; ३५, ३,४?[a]; ४०, १,३; तै ४, २,२, ३†; ५, ३[b]; ७,३†; मै २,७,९; १४†; †४,१४,४; १५; †काठ १०, १३; १६, ९; १४; क २५, ५†; कौ २, ११७१†; शौ ५, १९, २; ६, ३३, १[c]; ८४, १[b]; ७,६,१†; ८,५,७; १०, ७,१०; २१; २५; २८; ९, ७; १४, २, ५९; २०, ८५, ३†; ८९, ४†; पै २,७४,१†; ९, १८, ८; १६, २७, ७; १३६, ५; १७, ५, १[d]; ८,१; ९,२;६; ९; १८, १२, ८; १९,५,११; २०,१,५†; –०नाः ऋ ५, ३१, १२; १०, ५३, ४; खि ५, ८, १; शौ २०, १२७, १?[e]; –नात् ऋ १०, ८५,३१[f]; काठ २३, ५¶; ३२, ६; शौ ६, ८१,३; ७,४६,१; पै २०, १३, ३; –नान् ऋ १, ३५, ५; ३७, १२; ५०, ३; ६; ५९, १; ६४, १३; १२०,११;१३२,५;१४०, १२; १७३,८; २, २,१०; २०, २[g]; ३, ४६, [२ (६, ३६, ४)]; ५९, [१ (७, ३६, २)]; ५, ३३, २; ६, १०,५; २०,१; ४६, [४ (७, ३२, २५)]; ४९, १५; ६७, १; ३; ६८,५; ७,१८,११; ५५, ७;८,१९,१४;३२,२२;६०,१६; ९,९२,३;१०,१४,१२[h];६०,३; मा ८,४०†;१६,६२;३३,३२†; का ८, १५, १†; १७, ८, १६; ३२,३,३†; तै ३, ४, ११,५†; ४, ५, ११, १; मै १, ३, ३३†; २,९,९; †४, ११,४; १४, १०; काठ ४, ११†, १७, १६; २३, १२†; ३५, १९†; क ३, ९†; २७,६; ४८, १७†; †कौ ३, ५, ८;११; शौ ३, ५, ६; ७; ४,५, १†; ६, ६९,२; ७४,३; ७५,३; ७,५९,१;९,१,१९; १२,१,५७; २,९; †१३, २,१८; २१; १४, २, १०‡[i]; १८, २, १३†; १९, २६,३;३२, ७; †२०, ४७, १५; १८; पै ४, ६, १†; २; ५, २६, ३; ६,६, ६; १०,९,१०†; १२, ४,७; १४, ३, १५; १६,३३,९; १७,६,६; ३०,८; १८, ८, १‡[f]; †२२,३;६; १९,१२,१२[i]; १५, ६;८†; ३२,१४; ५२,९†; २०, १४, २; –नानान् ऋ १, २५, १४; ६६,२; ७५,३; ४; ८१,९; १७७,१; १९१, [४; ५, ६६,४]; ३,१८,१; २३,३; ३०,१; ४,४, ९; ९,५; १६,१७; ५, १, १;२, ६; १६,२; ६,१,५; ७, १; ३६, [(३, ४६, २)४]; ४४,९; ४५,९; ७, १६,२; ७; ४९,३; ५६,२४; ६१, ५; ६३,२; ७४,६; ७५,४; ७९,१; ८३,३; ८,१,४; ५,१३; १५,१०; १९,३३; २४,४; ४५, २८; ५४, ७; ६४, ३; ८१, ७; १०३, ६; ९, ५२,[४;६४, २७; (१०, १३४, २)]; ८७, ३; ६; ११२,१; १०, १,५;२,[(१,७६, ४)२]; १४,१;२७,९; १९; ३३, १; ४३, [(८, ३२,२२)६]; ४७, ८; ६९,५;६;८९,१६; ९६,१२; १०७, ५; खि ३, ६, ७; †मा ७, २४; १५, २४; ३४; ३३,८; १४; ३४, १८; †का ७, १०,१; १६, ५,५; १६; ३२, १,८; १४; ३३,१, १२; †तै १, २, १४,४; ४,१३,१; ४, ४,४,१;५; ५, ६, १,१; †मै १, ३, १५: २, १३,

[a]) पाठे? जुनान् इति शोधः (तु. BC., वैप ३, ३१५ *p,q*, सप्र. द्र. [या १,१५] ॰नान् संजु॰ इति पाभे.)।

[b]) पाभे. कृते पृ १३४७ *g* टि. द्र.।

[c]) पाभे. कृते पृ १३४७ *m* टि. द्र.।

[d]) सपा. जनाः<>भून्याम् इति पाभे.।

[e]) जुनाः इति पाठे? यनि. शोधः।

[f]) सपा. जुनात्<>जुनान् (आपमं १,३,९ बौगृ १, ५,२ भागृ १,१८,५ च) इति पाभे.।

[g]) जुनान् (पद्) इति शोधः (तु. पृ ३६४ C टि., देवान्>देवाम् इति च)।

[h]) सपा. हिपि १८:११ वशान् इति पाभे.।

[i]) सपा. जनान्<>विश्वान् इति पाभे.।

१; ७; ४,६,६; ११,५;१२,२$; १३, ६; १४, १३$; १५; १६; १८; †काठ ४, ५; ६, ११; ८, १७$; १८, २०; ३८,७; क ३, ५†; †कौ १,३८; ४४;६७;७३; २०४; ३७२$; २, २९; १००; ४९०;७०६;८८५; ८८६; ९३३; १०९६; †जै १,४, ४; १०; ७, ५;८,१; २२,१; ३९,३$; ३,३, ८;१०,२; ३८,४; ४,८,१; ११, ६;१२,१५; १३,१; शौ १,३३, २†;४,१६,५; २२,५; ५,५,२; ६, ९८, २; ७, २२, १; १२,१, ६१;१३,२,४६†;१८,१,४०‡[a]; ४९†;३,१३; †२०,१७,६; ३२, २;५६,६; ८५,४; ९३,३; पै १, २५,२; ३, २१, ५; ५, ३२, ५; १४,१, ३†; १७, ६, १०; १८, २५, ६†; १९, ७,७†; १२,१४; २०,५,२;२०,९;१०;—०नानाम् ऋ १, १८१, १;६, १५, १९[b]; —नाय ऋ १,३६, १९; ४४, ४; ८४, १७; ९२,१७; ९३,[८; ७, ८२, १]; ११७, ६; १३०, ५; १५३, ३; १६६,१२; २,३४,८; ३५, १५; ३, ५९,[९(५,२२,३; ३५,६; ८,५, १७; ६,३७)]; ४, २,४;४४,[४;७,७५,६]; ५१,१; ५, ५८, ४; ६,१८,१४; २२,८; ७३,२; ७,१६,१२;३४,६; ६५, [४; ७०,५]; ७०,३; १०४,१२; ८,२३,२८; १०१,१५; ९,९,२; ११, ३; ३९, २; ६४,१४; १०, ४०, ४; १०२, ८; १२५,६; मा १३,२२;४९; १८,४६; का १४, २,७; ५,३; २०,२,९; तै २,५, १२,३†; ३,१,९,३[c]; २,३,१†; ४,२,९,४; १०,२; ५, ७, ६,३; मै २,७, १६; १७; †४, १२,३; ४; १४,६; १२; काठ ४,१६†; ८,१६†;१६,१६; १७;३१,१४; क २५, ८; †कौ १, ५४; २,३; १९२; २४९; २८७; ८६४; १०८६;†जै १,५,१०; ३,१,५; १७, १३; २१, १४; २४,२; ४, ८, ५; २१, २; †शौ ४,३०,५; ८,४,१२; २०, ३६, ८; ९०,२; १४३, ४; पै १६, १०, २†; —नासः ऋ १,३६,२;१६६,१४; २,१२,९; ३,१९,४; ५८,४; ५, २,१; ३, ११; २३,[(३,५९,९) ३; ३५, ६; ८, ५,१७; ६,३७]; ७,६,६; ५६,२२; १००, ४; ८, २६,२२; ४३,२७; ७४,२; १२; १०,४, २; ८१, ६[d]; १०४, ५; ११२,७; खि ७, ५,१; †मै २, १०,२[d]; ४, १४, ५; †काठ ८, १७;१८,२[d]; २१,१३[d]; क २८, २†[d]; †कौ २,९१५;९३९[d]; जै ४,१५, ८[d]†; शौ ४,२५, ३;५, ११,७;८; २०, ३४, ९†; पै १, २३,१; ४,३४,३; ५,६,४;८,१, ७;८;१०,४,९;१३,७,९†; १८, २५, ७†; —०नासः ऋ २, १२, [१-१४]; ३, ५३,२३; ५५,१८; ४,२४, १; ५,४७,५; ६,२८,५; तै १,७,१३,२†; मै ४,१२,३†; १४,५†; ७; काठ ८,१६†;१३, १६; शौ १, ३२, १; ४, २१, ५; २०, ३४, १-११†; १२; १३-१५†; १६; १७; पै १३, ७, १-११†; १२; १३-१५†; १७; १८; १४, २, २; —ने ऋ १, ३४, ४; ४८, ११; ६९, २; ११३, १९; २, ४,१; ४,५४,३; ५,१४,[२; १०, ११८,९]; २१, २; ३३, १; ७४, २; ६, १६,१; ४६,८;७,६२,५;८९,५; ८, २३, ८;६४,१०; ७२,३; ९, ६१,२८, १०, २२, १; २७, १२; ३९,५; ६८,२;१४५,४[e]; मा २१, ९†; का २३,१,९†; †तै १, ८, २२, ३; ३, ४, ११,६; ४, १,११,१; मै २, २,९¶; †४,१०,३; ११, २; १२,६; †काठ ४, १६; २३; १२; ३९,१४; कौ †१,२;४७९; †२, १२८;८२४; ३, १,३[f]; †जै १,१,२; ५०,३; २, ४,८$[f]; ३, १३, ४; ४, ४, ५; शौ ४, ३६, ९; ६,५१,३†; १६, ४,५; २०, १६,२; पै १, ४५,२;८९,३; २, ५८, ३![g]; ६६,३; ६, २२, २१; ८,३, १२; १८, ११; ९, ४, ८; १९, ४३, ५†; —नेऽ-ने ऋ ५, ६५,[२; ६७,४]; —†नेन ऋ २, २६,३; ७, ५३,२; ९३,५; तै २, ३, १४, ३; ४, १,११,४; मै ४, १०,३; १४,१०; —नेभ्यः ऋ १, ७, १०; ५५, ५; ५८, ६; १०,

[a]) सपा. जनानाम् <> युवानम् (आग्र ३, १०, १० नृपू २,८ च) इति पाभे.। [b]) वैतु. सा. प३ इति?।

[c]) सपा. जनाय (आपश्रौ १४,२७, ७ च) <> धनाय (माश्रौ २,३,८,४ च) इति पाभे.।

[d]) सपा. जनासः (या १०,२७ च) <> सपत्नाः इति पाभे.।

[e]) सपा. जने (आपमं १,१५,४ च) <> पतौ इति पाभे.। [f]) पाभे. कृते पृ १३४७ *m* टि. द्र.।

[g]) पाठे? च, ते (<युष्मद्-) इति द्विपदः शोधः संभाव्येत। सस्थ. चक्षुषः इति पदादनन्तरं जातः इति पदं च्युतं द्र.।

१५६, ४; मा २६, २; का २८, १,२; तै १,६,१२,१†; मै ४, ११, ४†; १४, १७; †काठ २, १४; ८, १७; †कौ २, ८८०; ९७०; †शौ २०, ३९, १; ७०, १६; पै ६, ९, २; –नेषु ऋ १, ५५, ४; ९५, २; २, २३, १५; ३९,२; ३, ३७, ९; ५८, ५; ४, ५१,११; ५,३१, १३; ३२,११; ६, ४४, [(३, ५१, ५)११]; ७, २३, २; ३०,२; ८, ५३,[(९३, ६;९, ६५,२२)३]; ९,६५,२३; १०,२२,[(१,२५,१५)२]; ५४, २; ६४, ११; १०६,२; खि १, ९,२;३,५,३;१५,१४; मा ११, ७९; २६,३†; का १२, ७, १४; २८, २, १†; तै †१, ६, १२, १; ८, २२,२; ४, १,१०,२; मै २,७,७; ४,१२, २†; १४, ४†; १२; काठ ४, १६†; ८, १६†; १६,७; १९,१०; ४०,११†; क ३०, ८; कौ २,५१४†; †जै ३, ४०,१०; ४,१८,७; शौ ४,२८, ४; ६,२३,३; १८,४,३०; †२०, १२, २; २०, २; ५७, ५; पै ४, ३७, ४; ८, १, ८; १४,२; १९, २८,३; –नौ ऋ ५,३४,८.

जनं-सह्[a]– -हः ऋ २,२१,३.

जन्-ता[b]– -तयोः काठ १२,५¶; –¶ता मै ३, २, ५; ८;७; काठ २६,१; क ४०,४; –ताः मै २,५, २[२]¶; शौ ५,१८,१२; पै ९,१९, ५; –¶ताम् तै २, २, १, ४[3]; ५;३,४,२; मै २, १,१; ३, २, ५; ८, ७; ४, १, ११; २, १; काठ २०, ४; २६,१; क ३१,६; ४०, ४; –¶तायाः मै १, ४, १४[c]; २, १, ९; ३, ८, ७?[d], –¶तायाम् तै २,२,६,४; मै १, ४, १४[2]; काठ ९,१७; –¶तायै मै १,६,५; ४, ४,३; –ते काठ १३,५[2]; –०ते[e] मै २,६,९; ४, ४,३; काठ १५,७.

१जन-धायस्[f]– -याः मै १, ३, १२[2g]; २७[h]; ४, ६, ३[2g]; काठ ४,४[2g];२७,८[2g]; क ३, ३[2g].

२जन-धायस्[i]– -याः मै ४, ९, १०[j].

†जन-पान[k]– -नम् ऋ ९,११०, ५; कौ २,८५७.

जन-प्रथन[l]– -नाय तै ३,२,८,१.

जन-भक्ष[m]– -क्षः ऋ २,२१,३.

जन-भृत्[n]– -भृतः मा १०, ४[2]; का ११,२,३[2]; तै १, ८,११,१; मै २, ६,७; काठ १५,६.

जन-म्-एजय्[o]– -यस्य खि २, १,५.

जन-योपन[p]– -नः ऋ १०, ८६, २२; शौ १२,२,१५; २०,१२६, २२†; पै १७,३१,६.

जन-राज्[q]– -राट् मा ५, २४; का ५,६,३.

†जन-राजन्[q]– -राज्ञः ऋ १, ५३,९; शौ २०,२१,९.

जानराज्य– -ज्याय मा ९, ४०; १०,१८; का ११, ६, २; तै १,८,१०,२;१२,२; मै २,६, ६;९; काठ १५,५; ४०, ९.

जन-वादिन्[q]– -दिनम् मा ३०, १७; का ३४, ३,४.

जन-विद्[r]– -वित् पै १, ३४,१; –विदे पै १, ३५,१.

जन-श्री[s]– -श्रियम् ऋ ६,५५,६.

जना(न-अ)यन[t]– -नाः शौ १२, १,४७; पै १७, ५,५.

†ज(न>)ना-षाह्[u]– -षाट् ऋ १, ५४, ११; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७.

---

[a]) विप. (इन्द्र-)। व्यु. कृते पृ ११९९ *g* टि. द्र.।

[b]) नाप.। समूहे तल् प्र. (पा ४,२,४३)।

[c]) सपा. आपश्रौ ५,२४,४ °तायै इति पाभे.। °तायाम् इति सात. पाठः (तु. ? Sch. टि.)?।

[d]) जनतातः इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सात.)।

[e]) सपा. जनते <>समी<>कुरवः <> भरताः इति पाभे.।

[f]) तु. टि. अरि-धायस्–।

[g]) सपा. जनधायाः<>विश्ववेदाः<> तैब्रा १,१, १,१;२ जनधाः<>तां १, ४,३ जनधायः इति पाभे.।

[h]) सपा. जनधायाः<>चनोधाः इति पाभे.।

[i]) विप.। उस. उप. <√धा इति।

[j]) सपा. तैआ ४,११,४ जनधायाः इति पाभे.।

[k]) विप. (उत्स-)। उस.।

[l]) विप. (परिधि-)। उस. उप. √प्रथ्+ल्युः प्र.।

[m]) विप. (इन्द्र-) उस.। उप.? <√भज् इति वें. सा., <√भक्ष् इति MW.।

[n]) विप. (२अप्-)। उस.।

[o]) व्यप. (नृप-विशेष-)। उस.। जनमेजय– इति द्विस्वरे पाठे? यनि. शोधः।

[p]) विप. (मृग-, अग्नि- [शौ.])। उस.।

[q]) नाप.। उस.।

[r]) विप. (अग्नि-)। उस.।

[s]) विप. (पूषन्-)। उस.।

[t]) विप. (पथिन्-)। उस. उप. अधिकरणे प्र.।

[u]) विप. (इन्द्र-)। उस.।

१जन्य[a]– -न्यः ऋ ४, ३८, ६; १०, ९१, २; मै ४, ४, २¶; -न्यम् ऋ २, ३७, ६; मै १, २, ९; ३, ८, ७; काठ ७, १२; -†न्या ऋ २, ६, ७?[b]; ३९, १; १०, ४२, ६; शौ २०, ८९, ६; -न्याः शौ ११,१०,१;२; पै ८, १२,७; १६, ८५,१;३; -न्यात् ऋ ४, ५५,५; -†न्यासः ऋ ९, ४९, २; कौ २, ७८६; जै ४, २९, १०; -न्येषु तै ६, १, ६, ६¶.

२जन्य[c]– -न्यम् शौ १३, ७, १५.

जनक–

¶जानकि[d]– -किः काठ ११, १; -किम् तै २, ३,८,१.

जनत्– -नन्तः ऋ ९, १०,५[e,f]; पै १६, ५१,६[g].

जनन्ती– -न्ती ऋ ३,६१,४.

¶जनद्-वत्[h]– -वते मै १, ८, ९; काठ ६,६; क ४,५.

जनन[i]– नम् पै १३, २, ८; -†ना ऋ २, ४०,⌊१[३] (८, ३६, ४)⌋; तै १, ८,२२,५[३]; मै ४,११,२[३]; काठ ८, १७[३]; -नात् शौ ६, १०९,२; पै १९,२७,८.

जननी[j]– -नीम् खि ४, २, ३.

जनमान– -नम् तै ४, ७, १५,१; मै ३, १६, ५; काठ २२, १५; -†ने[k] ऋ ८, ९९, ३; मा ३३, ४१; का ३२, ३,१२; शौ २०, ५८,१.

जनयत्– -यन् ऋ १, ३२, ⌊४; ६, ३०,५⌋[l]; १४०,८; ३,२,१२[m]; ३४,४; ४, २१,५; ७, ५,⌊(१, ११७, २१)६⌋; ७; ९, ३, १०; २५,५; ४२, १[२]; ६६, ४; ७८, ⌊१; ८६, ३३; १०६, १२⌋; ८६, २०; ९७,४०; १०७, १८;२६; १०८, १२;११३,६; १०,३,२; ८, ४;५५, ८; ८१, २; ३; मा †१७, १८; १९; १९, ९४; का †१८, २, ३;४; २१, ६, १५; तै १, ७,१२,२; ४,६,२,४[२]†; ५, ७, २,१; मै १, १०, ३; २, १०,२[२]†; १३,२२; ३, ११,९; ४,१४,१४†[1]; काठ ७, १२; ९, ६; १४,३; १८, २[२]†; ३३, ४; ३५, ३‡[n]; ३६, १३; ३८, ३; ४०,३;१२; ४५, १२; क ८,९; २८, २[२]†; †कौ १, ५२९; ५३४‡[o]; २, १७२;२९२;६०३; ६१५; ८९७; †जै १, ५४, ५; ५५,२‡[o]; ३, १६,१०; २४,८; ४९, १; ५०, ३; ४, १३, १०; शौ ७, ३,१; ११, ७, ७; २४; १३, १, ११‡[p]; २, २६; २०, ११,४†; पै १२, ६,८; १३,६, ४†; १६, १५२, ३; १५३, ७; १५५, ५[२]; १८, १६,१‡[p]; २३, ३†; २०, २,१; -यन्तः ऋ १, ८५,२; ७, ७५,३; ९, ७३, २; १०, ६५, ११; खि १, ४,१०; मा ३१, २१; का ३५, २,५; पै १, ५१,१; -यन्ता ऋ ७, ९९, ४.

†जनयन्ती– -न्तीः ऋ १०, १२१, ७[q]; ८[q]; मा २७, २५[q]; २६[q]; का २९,४,३[q];४[q]; तै ४, १,८,६[२q]; मै २,१३,२३[q]; काठ ४०, १[q]; शौ ४, २,८$; पै ४, १,८$.

जनयति[r]– -त्यै मा १, २२; का १, ८,१; तै १, १,८,१; मै १,१,

---

a) विप. (अंहस्-, दूत- प्रमृ.), नाप., भाप. । तस्मैहितीयाद्यर्थे तस्यसमूहे अर्थे च यत् प्र.।

b) जन्येव>जन्या इव =द्वि२ इति (वैतु. वें. द्वि३ इति, सा. पुं. प्र१ इति, PW. GW. न. बहुवचनमिति)।

c) समूहे अर्थे यः प्र. तत्स्वरश्च ।

d) व्यप. (ऋतुजित्-) । अपत्यार्थे इञ् प्र.।

e) धा. दीप्त्यर्थे वृत्तिः स्यात् । '(इन्दवः) आपा(=भा)नासः सन्तः विवस्वतः उपसः भर्ग वर्णो दीपयन्तः' इति वा. (तु. पृ ६६१ *o* टि.; वैतु. अन्ये सर्वे प्रादुर्भावन एव वृत्तिरिति) ।

f) सपा. जनन्तः<>जिन्वन्तः इति पाभे.।

g) सपा. जनन्तः<>ददतः इति पाभे.।

h) विप. (अग्नि- ⌊तु. ऐब्रा ७,८⌋)।

i) भावे कर्तरि च ल्युडन्तं प्राति. द्र.।

j) नाप.। °नु° इति स्वरे? यनि. शोधः।

k) सपा. जनमाने<>जनिमानि इति पाभे.।

l) सपा. ऋ ३, ३१,१५ तैब्रा २,७, १३,३ विशिष्टः पाभे.।

m) =सपा. तां १,७,६ । तैआ ३,१०,४ आपश्रौ १४, १२,१ तु जनयत् इति पाभे.।

n) पाभे. कृते पृ १३४५ *m* टि. द्र.।

o) पाभे. कृते पृ १३४६ *k* टि. द्र.।

p) सपा. ऋ ९,८५,१२ विशिष्टः पाभे.।

q) पाभे. कृते पृ १३४४ *l* टि. द्र.।

r) भावे शतिन् प्र. उसं. [पाउ ४,६३ (तु. भा. ⌊अंशतः⌋; वैतु. उ. क्तिन् प्र. इति)]।

९; ४,१,९; काठ ६,८; ३६,७; क ६,८.

जनयित्वा खि ६,४,८; तै २, १,८, ५¶; ¶मै ६,९,४;२,५,४.

जुनस्[a]– -नसी ऋ २,२,४.

१जुनि,नी[b]– -नयः ऋ १,६२,१०; ७१,१; ८५,१; १८६,७; ४, ५, ५; १९,५; ५,६१,३; १०,१८, ७; ४०,१०[c]; ४३,१; ११०,५; १२४, ७; खि १,२,३; मा ११, ६१; १२,३५; २०, ४०; ४३[d]; २९, ३०†; का १२,६,२; १३, ३,६; २२,४,५;८[d]; ३१,४,६†; तै ४,१,६,२; २,३,२; ५, १,७, २; ३¶; मै २, ७, ६; १०; ३, १,८[2];¶; ११,१; ४, १३, ३†; काठ १६, ६; १०; २०†; १९, ७[2]; ¶;२५,५¶; २६,४¶; ३८, ६; क २५,१; ३०, ५[2]; ¶;२९, २¶; ४१, २¶; कौ १, ३७५†; जै १,३९,६†; शौ ५,१२,५†; १२,२,३१†; १८,३,५७; २०, १७,१†;पै १७,३३,१†;–निभिः ऋ २, ३६,३; ३, २६, ३[e]; ६, ५०, [१३; १०, ६४, १०]; ७, १८, २; मा २६, २४; –निभ्यः ऋ १०, १८३, ३; –निषु मै ४, १०,२[2f]; –†नी ऋ ४, ५२,१; कौ २, १०७५; शौ २०, १३१, ८?[g]; –†नीः ऋ १, १६७, ७; ७,२६,३; ८, १७, ७; शौ २०, ५, १; –नीनाम् ऋ १, ६६, ४; ५, ४६,८; ९, ८६, ३२; मै ४, १३,१०†; शौ ७,५१,२†; १३, १,४[h]; पै १८,१५,४[h]; –†न्युः[i] ऋ १०, १०,३; शौ १८,१,३.

जुनि-काम– -मः शौ २, ३०,५; पै २,१७,२.

†१जनि-त्व– -त्वम् ऋ १०,१८, ८; शौ १८, ३,२.

जनि-त्वन[j]– -नाय ऋ ८,२,४२.

जनि-द्रा[k]– -दाम् ऋ ४,१७,१६.

जनि-धा– -धाः[l] ऋ १०, २९, ५; शौ २०,७६,५†.

√जनिय[m]

†जनियन्ति[n] शौ १४,२,७२; पै १८,१४,२.

जुनि-वत्– -वतः ऋ ५,३१, २; –वान् ऋ ५,४४,७.

√जनीय

जनीयत्– -यते शौ ६,८२,३; पै १९,१७, ६; –यन्तः[o] ऋ ४, १७, १६; ७, ९६, ४[n]; कौ २, ८१०[n].

२जनि[b]– -†नये[c] शौ १४, १, ४६; पै १८,५,३.

जनितव्य– -व्यम् शौ ४, २३, ७; पै ४,३३,७; ७,३,११.

१जुनितृ[p]– -ता ऋ ३,१,१२; १०, २,६; २०,९; २८,६.

१जुनित्री– -त्री ऋ १,१२४,५; १८५,६; २, १३,१; ३०,२; ३, ३१, १२; ४८, २; ७, ९७, ८; १०, ११०, ९; १३४, [१-६]; मा २९,३४†; का ३१,४,१०†; तै ४,१,११,१; मै २, १३,१०[2]; काठ १६,२०†; †कौ १,३७९[2]; २,४४०[2]–४४२[2]; †जै १,३९, १०[2]; ३, ३३, १५[2]–१७[2]; शौ ३,१०,४; ५, १२, ९†; ८, ९, ११; १२, ३, ४; २३; पै १, १०४,४; १६,१९,१; –त्रीः ऋ

---

a) भाप.। =जुन्मन्–। असुन् प्र.।

b) नाप. (स्त्री-, जाया-)। अधिकरणे वा कर्तरि वा इन् प्र. (पाउ ४,११८)।

c) सपा. जुनयः (आपमं १,१,६ च) <>जनये इति पाभे.।

d) सपा. जुनयः<>वृषणम् (तैब्रा २,६,८,२ च) इति पाभे.।

e) वैं. =अन्न- इति?।

f) पृ ६१० a^1 टि. द्र. (तु. सपा. ऐब्रा ७,८ आश्रौ ३, ११,२७ शांश्रौ ३, १४,६ जनेषु इति पाभे.; वैतु. BC. जनिष्व इति)।

g) पाठः? (तु. सपा. खि ५,१५,१२ तेजनी इति, RW. [शौ २०,१३१,११] तेदनी इति पाभे.)।

h) सपा. तैब्रा २,५,२,१ विशिष्टः पाभे.।

i) जुन्युः ठन्यम् इति कृत्वा प१ इति (तु. GW.GRV. L [४००] WI. W. ORN. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. उद्गी. प१ इति)।

j) भावे त्वनच् प्र. उसं. (पा ५,१,११९)।

k) विप. (इन्द्र-)। उस.।

l) प्र३। अर्थः?। =युवन्-, वर- इति वें. Gri., =वरक- इति GRV., सा. विप. इति, °दाः<>°धाः इति ?ORN., R [ZDMG ४८, ११६] चनिधाः इति वा चन्धाः इति वा मूलतः पाठ इति?।

m) तु. टि. √अुलिय।

n) सपा. जनियन्ति<>जनीयन्तः (आश्रौ ३,८,१ च) इति पाभे.।

o) तु. वें. सा.; वैतु. पाम ७, ४, ३५ प्रमृ.<जुन– इति।

p) नाप.। तृन्नन्ते (पा ६,४,५३) निस्स्वरः।

३,५४,१४; ६,५०,[७(७,६०, २; १०, ६३, ८)]; १०, १, ४; ३०,१०; मै ४,२, १०[a]; –त्रीम् ऋ १०, ३५, ७; शौ ६, ११०, ३; ९,५,३०; १८,४,१.

२जनितृ– -ता ऋ १,९६,४; १२९, ११; १६४, ३३; २, २३, २; ३,४९,४; ४, १, १०; १७, ४; ६,५९,२; ८, ३६, [(२,४०,१) ४[२]; ९, ९६, ५[२]]; ५[२]; ९९, ५; ९, ८६, १०; ८७, २; ९०, १; ९६, ५[५]; १०, १०,५; ८२, ३; १२१,९; खि ४, १०, ३; १०[२], ३; मा १२,१०२†; १७,२७†; ३२; १९,८७; ३२,१०†; ३३, ६६; का १३, ७, १†; १८, ३, ३†; ८; २१, ६,८; २९,४,४†; ३२,५,१२†; ३५, ३,७; तै ४, २,७,१†; ६,२, १†; ३; मै २, ७,१४†; १०,३[२];†; ३, ११,९; ४, ९, ६[b]; १४, १; ९[२]; काठ १८, १[२];†; †कौ १, ३११; ५२७[५]; ५३६; २, २८; २९३[५]; ३८१; ९८७; †जै १, ३२, ९; ५४,९[५]; ५५,४; ३, ३, ७; २४, ९[५]; ३१,१; शौ २, १, ३†; ४, १,७; ९,४,६; १५, १२†; १३, १, १३; ३, १९[b]; १८, १, ५†, २०, १०५, १†; पै २, ६, ३†; –तारम् मा १३, ५१; का १४, ५,५; तै ४,२,१०,४; मै २, ७, १७; काठ १६,१७; शौ ४,१४, १; १०, ४, १८; –तारा ऋ ६, ६९,२; –तुः ऋ ३, १,१०;५४, ९; ४, १७, १२; शौ ११, ९, १५; १६; २०, ३४,१६.

२जनित्री– -त्री तै ४,३,११,५.

३जनितृ– -०तः ऋ १, ७६, ४; पै १२, ३, १३; –ता काठ १६, १४†; ३८, ३; क २५, ५†; २८, २[२];†; पै १३, ५,३;१५,२, ५; १६, २४,६; ६९,२†; १८, १६,३; १९, ३६, १६; –तारम् क २५, ८; पै ३, ३८, १; १६, १६,८; –तुः पै १३,७,१७;१६, ८३,५; ६.

३जनित्री– -त्री काठ ३९,१०[२]; पै ४,१४,१?; १६, ७३,३; १७, ३६, ४; ३८, २; –त्रीः पै २०, ५७,५.

जनितोस्(:)[c] ऋ ४, ६, ७; मै ४, ३,९¶; शौ १९,५६, २; पै ३, ८,२.

जनित्र[d]– -त्रम् ऋ १, १६३,४; ७, ३४,२; ५६,२; मा ५, २; १३, ५०; १४, २४; १९, ८४; २१, ५५; २३, ५९; ६०; २९,१५†; का ५,१,२; १४,५,४; १५, ८, २; २१,६,५; २३, ६, ८; २५, १०,७;८; ३१,३,४†; तै १, ३, ७,१; ४, २, १०, ३; ३, ९, १; ६,७,२†; ५, ३,४, १[२]; ६, ३, ५,२[२]; मै १, २,७; २, ७, १७; ८,५; ३, ९,५; ११,५; ९; काठ ३,४; १६,१७; १७,४; २६,७[२]; ¶; ३८,३; ४०,६†; क २, ११; २५,८; २६, ३; ४१,५[२];¶; कौ २, ११९३; शौ १, २५, १; २; ६,४६,२; १२०,२; ११,१,११; १३,३,२१; १४, २, ३४; १६, ५, १; ४-८; पै १, ३२, १; २; १६,५०,१०; ९०,२; १७, २४, १; ४-११; १८, १०,४; २८,६; –त्राः शौ २, २८, ३[e]; –†त्रे[f] ऋ १०, ५६,१; काठ ३५, १७; क ४८,१५; कौ १, ६५; जै १, ७,३.

२जनित्व[g]– -†त्वम् ऋ १, ६६, ४[h]; ८९,१०; मा २५, २३; का २७,११,१०; मै ४, १४,४; शौ ७,६,१; पै १९,२४, ६$[i]; २०, १, ५; –त्वाः ऋ ४, १८, ४; पै १,१२,४[e]; –†त्वैः ऋ १०,४५, १०; मा १२, २७; का १३, २, १०; तै ४,२,२,४; मै २, ७,९; काठ १६, ९.

जनित्वी ऋ १०,६५,७.

जनिमन्[j]– -म ऋ २, ३५, ६; ४, २,[१८(७,६०,३; ८,२५,७)]; ५,३,३; ६,१८,७; ७, ६२, १;

---

a) सपा. आपश्रौ ७,१७,१ घृताचीः इति पाभे.।

b) सपा. जनिता<>पिता (माश १४,१,४,३ तैआ ४,७,४; ५,६,८ च) इति पाभे.।

c) तु. PW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. जनितु–>५१ इति?।

d) विप. (पशु-), नाप. (जन्म-स्थान-, उत्पादक-वस्तु-)। इत्रः प्र. उसं. (पा ३,२,१८४)।

e) =जनित्वाः इति PW. WI. W. (तु. सपा. पै १,१२,४ पाभे.)।

f) सपा. जनित्रे (तैब्रा ३,७,१,४ आपश्रौ ९,१,१७ माश्रौ ३,४,१ च) <> सधस्थे (तैआ ६, ३,१; ४,२ च) इति पाभे.।

g) विप.। कृत्यार्थे त्वन् प्र.।

h) तु. ऋ १,८९,१०, सस्थ. टि. जातः?, सा. GW. OBN.; वैतु. या [१०,२१], स्क. वें. foy [IF८,३१] –त्वः इत्यभिप्रयन्तः।

i) सपा. शौ ६,३०,२ पाठाऽभावः।

j) भाप.। =जन्मन्– इति।

९, ६८, ५; तै ४, २, ८, १‡[a]; मै १, ६, २‡[a]; शौ २, ३१, ५; ६, १२, १[b]; १८, ३, २३†; पै १९,४,४[c]; –मन् ऋ ३, १, ४; ४, १७,२; २२,४; ६, ६३, ५; –†मा[d] ऋ ३,१, २०; ३१, ८(१०,१११,५)]; ३८,२; ५४,८; ४;२, १७; ६,१५,१३[e]; ८,४६, १२; ९, ९७, ७; १०, ६३, १; १४२, २; तै २, ३, १४, ६[e]; मै ४, १३, १०[e]; काठ १०, १३[e]; १३,१५; कौ १, ५२४[f]; २,४६६[f]; जै १, ५४, २; ३, ३५, १; शौ २, २८, २[e]; ४, १, ३[e]; ५, ११, ५§[g]; १८, ३, २२; पै ५,२,३§; –मानि ऋ ३, ४, [१०; ७, २, १०]; ३८, ८; ४,१,७;२७,१; ७, ४२,२; ६०, [(४,२,१८) ३ (८, २५, ७)]; ९, ८३,४; १०८, ३; १०, ८९, ३; काठ १८, १‡[h]; †कौ १, २६७‡[i]; ५८३; २, २८८; ६६९‡[i]; †जै १, २८, ५‡[i]; ५९,६; ३,२४,४; ५५, १०‡[i]; शौ १, ८, ४; १३, १, ३७; ३, २१; पै १, १२,२‡[e]; ८, १५, ६; १३,१०,१.

जनिष्यमाण– -णः मा ३२, ४; का ३५; ३, ४; –णम् मा १८, ५; का १९, ३,१; तै ४, ७, २, २; मै १,१०,९¶; २, ११,३; काठ १८, ८; ३६, ३¶; क २८, ८; –णाः काठ ३१, १४; –णान् तै ¶२,६,२,३;४; ५, ¶३,५,१;२; ४, ११, २[j]; ६, २, ५, २¶; पै १३, ३, २; –णाय काठ २६, १२[j].

?जनुः पै ५,२३,५[k].

जनुस्[l]– -नुषः ऋ १,६१, १४; २, १७,६;६,६६,४; ८,६६,९; शौ ४,१, ५[m]; ७, १२०,३; †२०, ३५,१४; ९७, ३; पै ५, २, ७; २०, १७, १०; –नुषम् ऋ १, १३९, ९; १४१, ४; २,४२,१; –नुषा ऋ १, ९४, ६; १०२, [८; ८,२१,१३(१०,१३३,२)]; १५६,३[n];३,१,३;९;२,२; ४६, ४; ४८, ४; ४, २०,७;५,२९, १४; ३०,७; ५७,५; ५९,६; ६, ४,४[o]; १५,१; ७,२०, ३; २१, १; १०,८५,२१; ९२, १५; खि ३,२२, ३; तै १, ३, १४, ७†; २,३,१४,६[m]; ३, ३,९,१; काठ १०,१३[m]; †कौ १,३१३;३९९; २, ७३९; †जै १,३३,१;४५,१; शौ ९, ४, २४; १४, २, ३२†; २०, ११४,१†; पै ५, २, ४[m]; ८,१२,४; १२,१,५†; १६,२६, ३; १८,१०,३†; १९, ५२,१०; –नुषाम् ऋ १, १५१, १; ४, १७,२०; शौ १३,१,४; पै १८, १५,४; –नुषी ऋ ९,७०,[(२, २,४) ३]; कौ २,७७५†; –नुषे ऋ ५, ४५, ३; खि ३, २२, २; शौ ४,१,२; पै ५,२,१; –†नूंषि ऋ ७,४, १; ५६, २; ८६,१; मै ४,१४,३; काठ ४,१६; ७,१६.

जनू[p]– -नूः[q] ऋ ७,५८,२.

†जन्तु[r]– -न्तवः ऋ १, ४५, ६; ७४,३; ८१,९; ९४,५; ५,७,२; १९,३; १०,४८,१; ४९,२; मा १५, ३१; का १६, ५, १३; वै २,१,११,३; ३, ५,११, ४; ४, ४,४,३; मै २, १३, ७; ४,१०, ३; १२,४; काठ ८, १६†; १५, १२; ३९, १४; कौ २,७३२; शौ २०, ५६, ६; पै १२, १, ६; –न्तवे ऋ ३,२,१२; –न्तुः ऋ९,

---

[a]) सपा. जनिम<>जातम् (वैताश्रौ ६,१ च) इति पाभे.।

[b]) तु. पपा. W. WI.; वैतु. सा. जनिमाग° इति संपा. =जनिम्, माग° इति?।

[c]) BKA. र. च °निम् माग° इति विच्छेदुकौ चिन्त्यौ।

[d]) °म इति पपा.।

[e]) सपा. जनिमा (तैब्रा ३,५,१२,१ च)<>जनिमानि (कौसू ६,११ च) इति पाभे.। [f]) °म इति S.।

[g]) सपा. जनिमा<>जन्मा इति पाभे.।

[h]) सपा. जनिमानि<>जरितारः इति पाभे.।

[i]) पाभे. क्लृते पृ १३५१ k टि. द्र.।

[j]) °नाय इति पाठे? यनि शोधः।

[k]) सपा. यच् च जनुश्र शपति नः<>जाम्याः शपथश्च यः इति पाभे.।

[l]) पुं. न. च। भाप. (जन्मन्- [या ९,४], उत्पत्ति-), नाप. (जाति-वर्ग- [ऋ २, ४२,१])। उसिः प्र. (पाउ २, ११५)।

[m]) सपा. जनुषः<>जनुषा (आश्रौ ४,६,३ च) इति पाभे.। [n]) सपा. तैब्रा २,४,३,९ हविषा इति पाभे.।

[o]) वैतु. R [ZDMG ४८,६७९] जनुषाम् इत्यभिप्रयन्।

[p]) =जनुस्– (तु. नाशा [३,९,३,२])। ऊः प्र. उसं. [पाउ १, ८० (तु. MW. L [४०२,५७१])]।

[q]) वैतु. वें. प्र३ इति, PW. GW. <जनुस्– इति।

[r]) नाप.। तुः प्र. (पाउ १,७३)।

६७, १३ ; -न्तुभिः ऋ ३, ३, ६; १०, १४०, ४; मा १२, १०९; का १३, ७, ८; तै ४,२, ७,२; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २,११६९; -न्तुम् ऋ ७,५८, ३; -न्तोः ऋ ५,३२,[७; ७,१०४,१६]; ७,९, १; २१, ५; शौ ८, ४, १६; पै १३,१४,६$;१६,१०,६.

जन्त्व[a]- -न्त्वम् ऋ ८, ८९, ६; कौ २,७८०†.

जन्मन्[b]- -न्म ऋ १, ७०, १; ३; ७१,३; १५१, २; २, ६, ७; ३, १५,२; ५, ४१, १४; ६,११,३; ५१,२; १२; ७, ३३, १०; १०, ६४, १६; खि ३, १०[2], १८; ४, ५, १०[c]; मा ११, १२; का १२, २, १; तै ¶२, ३, ५, २[2]; ५,२, ३[2]; ६,५[2]; ६,७,१; ४,१, २, १; ¶६, १, ३, ६; ६,६; मै १,८,१¶; २,¶५,२;३;७,२;३, १,३; ७,३¶; ¶४,५,९; ८,१; काठ ८,१¶; ¶११,३; ८; १६, १; क ६, ६¶; शौ ६, ८०, ३; पै १९, १६, १२ ; ५१, ६‡[d]; -न्मन् ऋ २,९,३; ८, ६९, ३; १०,५,७; मा १२, ५५†; १५, ६०;१७,७५†;का १३,४,११†; १६,७,३; १८,६,११†; तै †४, २,४,४; ६,५, ४; ५,४,७,४¶; ५,६,३†; †मै २,८,१; १०, ६; ३,२,८; ३, ९; †काठ १६,१९; १८,४; †क २५, ९; २८,४; जै ४, २५, ३†; -न्मन्ऽ-न्मन् ऋ ३, १,[(३०, २) २०]; -न्मनः ऋ ४,३४,२; ७,४६,२; ९,८१, २; १०, १७६,४; तै ३,५, ११, १†; मै ४,१०, ४†; काठ १५, १२†;पै १९,५२,१५;-न्मना ऋ १,८७,५; २,२६,३; ३,२६,७; ९,३,[९(४२,२)];१०,६४,१४; मा १८,६६†;१९,७६; का २१, ५,३; तै २,३, १४, ३†; मै १, १,१२[3];२,१३,१५[e]; ३,११,६; ४,१,१३;१२, ५†; १४,१०†; काठ १, ११[e]; ३८, १; क १, ११[3]; †कौ २, १०८; ६१४; ८५१‡[e]; १०६१‡[f]; ३,३,१२; †जै २,२,७; ३,११,४; ५०, २; शौ ५,२८,६; पै २,५९, ४; ५, ३७, ५; ७, १९, १; -न्मनि ऋ १०, ६४, ५; -न्मनी ऋ १, १४१, ११; ८, ५२, ७; खि ३, ४, ७; मा ८,३; का ८, १, २; तै १,४,२२, १; मै १, ३, २६; काठ ४,१०; क ३,८; -न्मने ऋ १,२०,१; ३१,७;५८,६; १६६, १;९,८५,६; १०८,८; १०,३७, ११; कौ २, ७४५; -न्मसु ऋ १०, ६४, ५; -न्मा पै ८, १, ५[g]; -न्मानि ऋ १, ५०, ७; २,३८,८; ७,१०,२; कौ ३, ५, १२; शौ १३,२,२२; २०, ४७, १९; पै ८,१,४$[h]; १८,२२,७.

जन्म-भूमि[*i]- -मिम् खि २,१४, ५.

१जा(<ज-)[j]- जा शौ ५, ११, १०[2]; पै ८, १, १०[2]; जाः ऋ १, १४३, [८ (६, ८, ७)]; ६, ४७,२१; ९, ७१,९; †जाम् ऋ ९, ८९,२; १०, ३, २[k]; कौ २,८९७; जै ४, १३, १०; १९, ८; जासु ऋ ७,४६,२.

२†जा[l]- जाः[m] ऋ ९, ९३,१; कौ १,५३८; २, ७६८; जै १, ५५, ६.

जा-वत्- -वतः ऋ ८, ९४, ५; कौ २,११३६†.

जात,ता[n]- -तः ऋ १, ६६, ४?[o]; ६९, ३; ८१, [५; ७,३२, २३]; ९८, १; १३०, ९; १४५, ४; १५२, [५; ४, ३६, १]; १६५, ९; २,१२, १; १३, १; २२,३; ३,३, १०;५, ८;८, ५; २९,७,

---

a) =२जनित्व-। इडागमाभाव इति विशेषः।

b) =जनुस्-। मनिन् प्र. (पाउ ४,१४५)।

c) सपा. खिसा २९,१० अयनम् इति पाभे.।

d) सपा. जन्म<>नामानि इति पाभे.।

e) सपा. जन्मना<>मन्मना इति पाभे.।

f) सपा. जन्मना (तैब्रा ३,५,६,१ च)<>मन्मना (ऐब्रा १,४ आश्रौ १,५,३५ माश्रौ ५,१,१,३७;४,३ च) इति पाभे.। g) पाभे. कृते पृ १३५४ *g* टि. द्र.।

h) सपा. जन्मानि<>भुवनानि इति पाभे.।

i) पस. अन्तोदात्तः। जन्म° इति स्वरे? यनि. शोधः द्र.।

j) नाप. (संतति-, प्रजा-, जाति-)। डः प्र. उसं. (पा ३,२,१०१)।

k) वैतु. सा. विप. (योषा-) इति?।

l) नाप. (अपत्य- [निघं २,२])। विडन्तम्।

m) 'सूर्यस्य जाः हरिः (सोमः)' इति वा. प्र१ इति (तु. ऋ ९,९६,५, विव. भ. GW.GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. ORN. द्वि३ इति)।

n) वप्रा.। विप. च नाप. च।

o) पाठः?। जातम् >नैप्र. जातो इति विपरिणाम इति कृत्वा तत्परः शोधः द्र.।

१०; ३२, ९; १०; ४८, १; ४,
२, २;७,९; २०,६; ५,१४, ४;
३०,४; ६, २९,६; ७, १३, ३;
३३, ११; ९९,२; १०१, १;८,
४५, [४(७७, १)]; ७७, ८; ९,
९,३; ६२,१५; ७४,१;९४, ४;
१०,१, १-३; ६; २१, ५; ४६,
१;३; ९०, ५; १३; ९५, १२;
११०, ११;१२१, १;१४८,२;
१४९, ३; १५३, २; १६८, ३;
खि २, १,९; ६,६; १४,४; ३,
२२, ३; †मा ३, १४;८,३६ऽ;
११, ४३; १२, १३; ५२;१३,
४; १५, ५६; २३, १; ६३ऽ;
२५, १०; २६, ७; २७, ३६;
२९, ११ऽ; ३६; ३१, ५; १२;
२०ऽ; ऽ३२, ३; ४[२a]; ३३,
७९; ३५, २२ऽ; †का ३, ३,४;
८, ११, १ऽ; १२, ४,६; १३,
१, १४; ४,८; १४, १,४; १६,
६, ८; २५, १, १; १०, ११ऽ;
२७, १०,१; २८,७,१; २९,५,
५; ३१,१,११ऽ; ४, १२; ३२,
६,१०; ३५, १,५; १२;२,४ऽ;
३,४[२]ऽ; ४,२१ऽ; तै †१,५,५,
२;८,५¶;११, २;३; ७,६,६¶;
१३,२; २,३, १४, ६; †४, १,
४,२; ८,३; २, १, ४;४, ३;८,
२;१०, ४ऽ; ७, १३, ५; ¶५,
१,३, २;४, १; ५,३†; ११,४;
३,४, १;४, ३,१; ६,१,१ऽ;७,
४,२; ५,१; मै १, २, ६;५-६,
१†;८,२¶; २,१, ८¶; ७,८†;
१५†; १७; १३,१; ९†; २३†;
३,१,५†; ९¶;३, ४¶;४,७¶;
७,५¶; १२, १६†;१६,२;†४,
५, ७¶; १०, २; ११, १[२]; ३;
१२, ३; १३, १; ५; १४, १२;
†काठ २, ४; ४, १६; ६, ९;
८, १६[२]; ९, १८; १०,१३ऽ;
१३, १३¶; १६, ४; ८; ११;
१५; १७ऽ; २०; १८, १८;
१९, ५[२];ऽ; ¶२१, १; ६;
२२,७¶; २६, ८¶; ३९, १२;
४०, १; ९ऽ; ४५, ११; ४६,
२ऽ; क १, १६†;२५, ६†; ८;
३०, ३†; ३१,२१¶;३५,१¶;
४१,६¶; कौ †१, ७७; ९०ऽ;
१२०; २१६;२६७‡[b]; †२,३१;
२८६; ६६९‡[b]; ८३७; ३, ४,
७; †जै १, ८, ५; ९, १०ऽ;
१३,६; २३, १;२८,५‡[b]; २,३,
१०ऽ; ३, ४, २; २४, ३; ५५,
१०‡[b]; शौ १, २४, १;३३,१;
३,२०, १†; ४, १,४; २, ७†;
१०, १;४; ५[२]; ११, ३[c]; ३४,
१; ५,४, ७;८; १२,११†; २२,
५; ६, ११०, २; ९,१,५; १०,
६,२;७, ३६;८,२७; २८[a];११,
७, ५; १९, †६, ७; ९; ३९,
५;४२,१;२०,३४,१†;१६;९३,
५†; १२१,२†; पै १, २५-२६,
१; ३१,२;८६,४;९३,१;१०७,
४; २, ५५,१; ३, ३४,१†; ४,
१,१†; २०, ५; २५, १;६; ५,
२,४; ६, २२, १; ७, ५, १;३;
४; ७; ७,६; १०,५; ८, ९, ५;
१५, ८; १९, २; ९, ५, ७†;
११, ७,१२; १३, १,७; ७,१;
१७; १४, १,२; १६, ३२, ५;
४२,२; १०३, ४;५; १५३, ५;
१७, १०, ६; २४, १; ४-११;
१९, ८, ६; ११, २; २०, १;
२०, ४८, ७;५१, ८;५२, १२;
–तःऽ-तः ऋ ७, ९०, २; मै
४, ३४,२†; –तम् ऋ १, ८३,
५; ८९, १०;११७, १६; १५६,
२; १६३, १[d]; २, २५, १; ३,
१, ४; १३; २, ७; २९, १३;
३१, ३; ५१, ८; ५४,८; ५,२,
२; ३२, ११; ६, ७, १[e]; १६,
४०; ४२; ७, ३३,१३; ८,६२,
१०; ७०, ५;८९,६; १०३, १;
९, १८,२; ५५, २; ६१, १०;
१३; १००,१; ७; १०,२२,११;
५५,२; ७३,१०; ८८,१६; ९०,
७;१५३,१; १६२,३; १६३,६[f];
१८३,१; †मा ७,२४;१८,५ऽ;
२५,२३; २६, १६; २९, १२[d];
३१,९; ३२, ५ऽ; ३३, ८;७५;
†का ७, १०, १; १९, ३, १ऽ;
२७,११,१०; ३१, ३,१[d]; ३२,
१,८; ६, ६; ३५, १, ९;तै १,
४,१३, १†; २, ४, १४, ३†;
†३, ५,११,४;५;४,६, ७,१†[d];
७, २,२; १५,१; ५, १,९,६¶;
७,४,३; ६, ४,११, ४¶; ५,२,
१†; मै १, ३,१५†; १०,९¶;
२,२,४¶;११,२;३,१,९¶;१६,

[a]) सक्त. =सपा. तैआ १०, १, ३ श्वे २, १६ मना १, ३ अशि ५, १। जैउब्रा ३, २, ५, १२ तु जज्ञे इति पाभे.।

[b]) सपा. जातः<>जाते इति पाभे.।

[c]) पाभे. कृते पृ १०५२ *i* टि. द्र.।

[d]) पाभे. कृते पृ १३५४ *a* टि. द्र.।

[e]) तु. सस्थ. टि. आ।

[f]) =सपा. आपमं १, १७, ६। शौ २, ३३, ७; २०, ९६, २३ [वैतु. BC. RW.] तु विशिष्टः पाभे.।

५;४, २,८[२]¶;१०, ३[२]†;†१४, ४;१०; काठ ४, ५†;८,५¶;९, ११¶; १०, ५¶; १२, १५†; १५, १२[२]†; १८,८;१९,१०¶; २२,१५; २७, ९¶; ३१, १४; ३४, १२¶; ३६, ३¶; ३८, १३†;३९,१[a]; क ३,५†;७,१¶; २८,८; ३०,८¶; †कौ १, ४७; ६७; १७५;२७८; ४६७; ४८७; ५५०; २, २२; ११२; २१२; ३२६; ३६७;४४४;४९०;६८५; ७८०; ८६५; †जै १, ५, ३;७, ५; १९,१;२९, ८;४९, १;५१, १;५६,८;३,३,१;११,८;१९,७; २७, २;३०, १०; ३४, २;३८, ४;५६, १३; ४, २१,३; शौ १, २८,३; ३, ३०,१; ४, ६,८;९, ९; १७,३;२३,७; ५,४,२;२८, ६; ७, ६,१†; ८, २,४; ६,१८; ९,१, ५; १०, १०,२१; ११,७, ३;५; २३; १९, ६, ११†;४१, १; ४४,३;४५, ३;५३,९;†२०, २५,५; ४८,२§; ८१, १; ९२, २०; ९३, ४; ९६, १३; पै १, ५३,३; २, ५५,१; ५९, ४; ३, ४०, १; ४, ३३, ७; ५, ८, ७; १९,१;२७, ८;७, ३, ११;५,९; ८, ३,१; ७, ३;४; ११; ९, ३; ८;१२, ३[४]; ९,५,९†; १२, २, ९; १३, ३, ४; १५, ३-४, ३; १६,३,४; ३२,५; ८०,९;१०९, १; १५३,२; ५; १८, २२,११;

२५,८†; १९, ८,१४; ३२,४[२]; ५[४]; २०, १,५†; ३६, ८; ५१, १†; –तयोः काठ १३, ३¶; –तस्य ऋ १,९६,७; २,३३,३; ४, ७,१०; ८, २, २१; खि ३, १०[२], १; शौ १९, ६, १६; पै ३,३९,६; ९, ५,१४; १३,१४, १७; २०, ५२, ९; –ता ऋ १, १८१,४; ३, ३९, ३; ६, ६१, १२; ८,१,१८; ३९, ६;८८,४; ९, ८८, २; खि २, १३, २[b]; †कौ १, ५२; २, १४३‡[c]; ८२२; †जै १,५,८; ४, ४, ३; शौ ५, १३, ८; ६, १३३, ४; १३६, १; ८, ९,१६;२१[d];१०, ८, ३०; १९, ४, १; ४९, ३; पै १,६७,१; ८६, ४; १००,१; २,३२,२; ५,३३,१०; ८,२,७; ९,७,६; १४,४,३;१६, १९,६; –ताः ऋ १, २३,१२;१८४,३; ३,४,५; ५,५५,३; ८७,२;१०, ७,२; ६३, २; ७२, ८;८०, ६; ९०, १०; ९७, १; †मा १२, ७५; ३१, ८; †का १३, ६,१; ३५,१,८; ¶तै २, २, ११, ४; ३, १, ४, १; ४, २, ६, १†; ¶मै ३, २,१०[२]; ४, ५,७[२];६, ९†; ¶काठ १०, १०[२]; ११; १३, १६†; २७,२; २८,६;३०, ८§; ९[२]; ¶क ४२, २; ४४, ६; शौ २, १४,५[e]; २८, ३;७, १२०,३;१०, २, ११; ११, ७,

२०; २१; १०, १०; १२, १, १५; १८,४,५७;१९,६, १२†; पै १,१२,४; ६७,२; २, ४, २; ३,१,३[f]; ३२, १; ५, १५, ३; ८,९,८; ९, ५,१०†; ६, ८;९; ११,६,१†; १३, १४,१७;१६, ६०, ३; ८५, ९; १५४, १०; १५५,१; १७, २,६; १२, ९?; १४,३; १५,६[२]; १९,२०,१६[२]; ५०, ८; २०, १७, १०; –तात् तै ५, १, १०, २¶; –तान् ऋ ४, २, २; मा १५, १; २; का १६, १, १; २; तै २, ६, २, ३[२]¶;४,३,१२,१[२];५,३,५,१[३]; २¶;४,११,२[२];६,२,५,२¶; मै २,८,७[२];३,२,१०; काठ१७,६[२]; २१,२[२];३१, १४; क २६, ५[२]; ३१, १७[२]; शौ ६, १३६, २; ७, ३५, १;८, ६, १९;१०, ३; १३; १५;११, १,२६; ११,६[g]; पै १,६७,२; ३,३,३; १३,३,२; १६,६४,३-५;८०, १०;९१, ६; २०,८,८; –तानाम् शौ ३,२३, ३; पै ३,१४, ३; –तानि ऋ १, १२८,४; ५, ८२, ९; ६,२५,५; ७, ८२, ५; ८, ४१, ७; ६२,२; ९६, ६; ९७, ९; १००, ⌊४(२, २८,१)⌋;१०,१२१,१०[h];१५३, ५; का २९, ४, ४†[h]; †तै१,८, १४,२[h]; ३, २, ५, ६[h]; †मै २, ६, १२[h]; ४, १२, ६; १४, १[h]; †काठ १०,१२; १५, ८[h]; २३,

[a]) पाभे. कृते पृ १३५६ *d* टि. द्र.।

[b]) सपा. खिसा १४,२ माता इति पाभे.।

[c]) पाभे. कृते पृ १३४७ *a* टि. द्र.।

[d]) सपा. जाता <> धामानि इति पाभे.।

[e]) सपा. जाताः<>जातानि इति पाभे.। [f]) सपा. भुवनस्य जाताः<>हविनः सजाताः इति पाभे.।

[g]) =समूह-। तु: पपा.; वैतु. W. °ता न्यं° इति वा °तानि अ° इति वा विच्छेदुको विमृश्यः।

[h]) सपा. जातानि (तैब्रा २,८,१,२;३,५,७,१ तैआ्रा १०,५४ मंब्रा २,५,८ पब्रा १,६,१९ आपमं २, २२, १९ या १०,४३ च)<>रूपाणि (माश ५,४,२,९ च) इति पाभे.।

१२; शौ १,१६,३; १०,४,२३; २०,९३,८†; पै १, १०, २; ५, ३,८; २०, ७; ११, ७, ८; १६, १७, ५; १७, १२, २[a]; ९; १३, ९[a]; –ताम् तै ६, ५, १०, ३¶; ¶मै ४,२,८[२];६,४;७,९; ¶काठ १०, ११[२], २७, ९; पै १९, ५२, ८; २०, १३, ५; –ताय तै ¶५,३,४,१;७,४,२;६,३,५,३; ४¶; काठ १९,१०¶;२१,९¶; २६, १२; क ३०, ८¶; पै १३, ३, ३; –तायाः शौ ८, ६, १; १०,१; पै १६, ७९, १; १३३, १; –तायै शौ १०, १०, १; पै १६, १०७, १; –†तासः ऋ ९, १०६, १; १०, १२, ३; कौ १, ५६६; २, ४४; जै १,५८,१; ३, १६,५;५९,३; शौ १८, १,३२; –तासु ऋ ३,५५,५; –ते ऋ १, १८५, १; ३, ३१, १०; ४, ३, [११;१०,८८,२]; ५,४७, ५; ८, ९९, ३[b]; ९,९,३; १०,१३०,६; मा ३३, ४१†; का ३२, ३, १२†; तै २,२, ५, ३[२]¶; मै १, १०, १०¶; काठ ३६, ५¶; कौ २, २८६†; जै ३, २४, ३†; शौ २०,५८,१†; –तेन ऋ २, २५, १; १०,४५,१०; मा १२,२७†; का १३, २, १०†; तै ४, २, २, ४†; मै २,७, ९†; ३,१, ९¶; ४, १४, १०†; काठ १६, ९†; शौ ५,११,२;३; पै १,९८,३;८,

१, २; ३; –तेभिः ऋ ३, ३१, ११; –तेषु ऋ ४, १८, ४; –तैः ऋ ५,१५,२; –तौ ऋ २, ४०, १;५,७३,४; ७,३३,१३; तै १, ८, २२, ५†; मै ४, ११, २†; काठ ८,१७†; शौ ८, ९, १; पै ८,९,१०;१६,१८,१.

जात-मात्र[c]– -त्रेण खि२,१,३[d].

जात-विद्या[e]– -द्याम् ऋ १०, ७१,११.

जातु-वेद[f]–

जातुवेद-प्र(भ>)भा[g]– -भा खिसा २६,१७.

जातु-वेदस्[h]– -॒दः ऋ १,४५, ३; ७८,[१(४,३२, ९) ६, १६, २९;३६; ८,४३,२]; ३,१५,४; २९,४; ५,४,१०; ६,१६, [३० (७,१५,१५)]; ९,६७,२७;१०, ५१,१; खि १, ५, २; २,६,१; १३;१४; १८;७,२; ३; ८,१;४; ३,१५,२९; मा १२, १६; १९, ३९†;३४,१५†; का १३,१,१७; २१, ३, १०†; ३३, १, ९†; तै १,३,१४,५†; ४, ४६, १†; २; ३,१,४,४; ४,१,९,३; २,१,५; ७,२†; मै †१,६, २; ७; २,७, ८;३,११,१०†; काठ ३८, २†; कौ २, ७४८†; †जै ३, २२,३; ४,६,९; १०; शौ १, ७, २; ३, १०, ६; ५, ८, २; ६, ७७, ३; –॰दः ऋ १, ४४, १; ५९, ५; ७९, ४; २, २, १२; ३, ६, [६ (६,१०,१) ७, १७,३(४)]; १७, २-४; २०, ३; २१, १; २२, १; २५, ५; २८,[१; ६]; ४; ५७, ६; ४, ३,८; ५,११; १२; १२, १; ५,४,४; ९; ११; ४३, १०; ६,५,३; ७,३,८;५, [(१,१४३, २; ६,८,२) ७]; ८; ९, ६; १३, २; १०४, १४; ८, ११, ३; ४; ७१,७; १०, ४, ७; ८,५; १५, १२[i]; १३; १६, १; २; ४; ५[j]; ५१,३; ७; ६९, ८; ९; ८७, २; ५-७; ११; ८८, ५; ११०, १; १४०, ३; खि २, ३, १; ६, २; १५; ७,१; ४,९,५; ५,५,१०[k]; ७, ७, ३; खिसा २९, ४५; मा †१२, ४७; १०८; १५, १; २; ३५†; १९, ६७†; २७, २२; २९, १; २५†; ३५, २०; का †१३, ४,३; ७, ७; १६, १, १; २; ५, १७†; †२१; ४, १६[l]; १८; २९, २, १२; ३१, १, १; ४,१†; ३५, ४, १९; तै १, ४, ४६,१†; ५,१०,१[२]; ११, २†; ६,२,१; २,५,९,४; ६,१२,५†; ३, १,४, ४; ११, ६†; २, ११, २†; ५,४,२; ११,१†; ४,१,८, ३; २,४,२†; ३,१२,१[२]; ४, ४, ५†; ५, १,११, १¶; ७, ८,१; मै १, ४, १; ३; ८, ६; २, †७, ११; १४; ८, ७[२]; १२, ६; १३, ८†; ११; ३,२,१०;१६,२;५†; †४,१०,१; ११, १; ४९; १२,

a) पाभे. कृते पृ १३५७ *c* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ १३५६ *b* टि. द्र. ।

c) द्विस्वरः पाठः ? ।

d) सपा. खिसा २,३ पातमात्रेण इति पाभे. ।

e) नाप. । तस. अन्तोदात्तः ।

f) जातु-वेदस्– इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।

g) विप. (देवी-) । वस. ।

h) नाप. (अग्नि-[वैतु.ΜΠΡ. विप.]) । वस. । उप. यद्र.।

i) पाभे. कृते पृ ११०३ *m* टि. द्र. ।

j) सपा. जातवेदः (तैब्रा ६, ४, २ च) <> सुवर्चाः इति पाभे. ।

k) पाभे. कृते पृ १२४२ *l* टि. द्र. ।

५; १३,३; ५[२]; १४,१५; १७§; काठ २,१५†; ४,१४; ५,६; ६, ७; ७,३[३]; ११[२]; १३[३];†[२]; १०, १२[२]†; १२, १४; १५, १२†; †१६,८§; ११; १४; २०;२१; १७,६[२]; १८, १७; २१†; ३०, ८[२]; ९; ३९, १५†; ४०, ५[२]; ४६,२; क ४,६; ५,२[३]; ६, १[२]; २†; †२५,२; ५; २६,५[२]; २९, ५; †कौ १,४०; ९९; २,९११; ११३०; ११६८; †जै १, ४, ६; ११,३; ४, ११,८; १५, ४; शौ १,७,५; ६; ८,४;९, ३; २, २९,२; ३,१५,८[a]; २२, ४; ४, २३, २; ३९, १०[२]; ४०, १-८; ५,१२,१†; २७,१२; २९,१-३; १०; १२-१४; ६, १४०,१; ७, ३५-३६, १; ७८, ४; १११, १; ११३,२[२]; १२०,३; †८, ३,२; ४; ५; ७; ११; २५[२]§; ४, १४; ११, १, ३; ४; १२, ४; १३, १,१५; १८, २, ४†; ५†; ८†; ९; ३५†; ३, ४२†; ७१; ४, ११; १९,६४,२;६५-६६,१; पै १, १९, ३; ४१, २; ५४, १; ९६, १; १०५, २; २, ३०, ५; ३७,१; ३,१८,३; ४, ४,२; ५; ६; ३३, ३; ५,१३,१†; २२,९; २६,२; ७, १८,२; ८, ९, १२; ९, १,१२; १३, ९, २-४; ११; १५; १६; १५, ५, २;२२, २; ४; ५; १६, †६, २; ४; ६; ७; ७,१†; ८, ६[२]; १०, ४†; १७, ४; ७१, १; ८९, ३-५; १५०, ४; ५; १९, १६, ४; १७, ११; ४०,२; २०,७,९; ८,८; ९; ९, २; १४, ३; १७, १०; २०, ३; ४३,६; ४८, ३†; –दसः ऋ ३, ११,⌊८; ८, ११,५⌋; ६, ८,१[b]; ८,४३,६; १०, १८८, २; ३; मै १, ८, २¶; काठ ७, १६†; शौ ८, २, १३; १८, ४, १२; १३; १९,४५,३; पै १५, ४, ३; १६, ४,३; –०दसः शौ १८, ४,१?[c]; –दसम् ऋ १, ४४, ४; ५०, १; १२७, ⌊१;८,७१, ११⌋; १; २, २,१; ३, २, ८; ३, ८; ११, ४; ५, ९,१; २२,⌊२; २६, ७⌋; ६, १५,७; ४८,⌊१; ८,७४,५⌋; ८, २३,१; १७; २२; ४३,२३;७४, ३; १०, ६,५; १६, १०; १५०, ३; १७६, २; १८८, १; खि ४, ५, २३; १४, १; †मा ७, ४१; ८,४१; ११, ५३§; १५, ४७[२]; २७,४२;३३,३१; †का ८,१६, १; ९, २,१; १२, ५,४§; १६, ५,१२; २९[२]; २९,५,११; ३३, ३, २; †तै १, २, ८,२; ४,४३, १; २,२,३, ३¶; ३, ८, २; ४, १४,४; ३,५,११,१; ४, १, ५, २§; ४, ४, ८[२]; ६, १, ११, ४; †मै १,३,३७; २, ७,५§; १३, ८[२]; ९; ४, १०, ४; ११, १; †काठ २, १४; ४, ९; ७,१२§, ११, १§; १५, १२; १६, ५§; २६, ११[२]; ३०, ५; ३९, १२; १४; १५[२]; क ३, ७†; †कौ १, ३१; ३५; १०३;४६५[२]; २,५३; ९०५; ९१६; ९१७; ११६३[२]; †जै १, ३,११; ४, १; ११, ७; ४८,१०[२]; ३,५,१२; ४,१,१०; १४,७; १५,९; १०; शौ ४,२३, ४; १२, २,७†; १३, २, १६†; †२०, ४७, १३; ६७,३[२]; पै ४, ३३,२; ९, १२, २; १३, ३, ४; १०,१; १७,३०,७†; १८,१२, १†; –दसा ऋ ७,२,७; पै १६, १५२,४; २०, १४, ६; ५२, ४५ –दसि ऋ ६,१६,४२; तै ३, ५, ११, ५†; मै ४, १०, ३†; काठ १५,१२†; शौ २, १२,८; १०, ३,१९; ६,३५; ११, १, २९; पै २, ५,७; १६, ४५, ४; ६४, ८; ६५, ३; ९१, ९; १९, ५४, २; –दसे ऋ १,९४,१; ९९; १; ३, १०, ⌊३; ७,१४,१⌋; ५, ५, १; १०,९१,१२; ११५, ६; खि ४, २, ५; ९, ३; खिसा २६, १७; मा ३, २†; का ३, १, २†; तै २,२,३,३¶; मै २, १, ३¶; ७, ३†; कौ १, ६६; २, ४१४; ३, ३,८‡[b]; †जै १, ७, ४; २, २, ३‡[b]; ३, ३२,४; शौ १९, ६४, १; २०,१३,३†; पै १२,१,१†; –०दसौ मा ५, ३; १२, ६०; का ५,१,३; १३, ४,१६; तै १, ३,७,२; ४,२,५,२; मै १,२,७; काठ ३,४; १६,११; २६, ७?[d]; क २,११; ४१,५; –दाः ऋ १, ७७, ५; २, ४, १; ३, १, ⌊२० (३०,२)⌋; ५,⌊४; १०,८३,२⌋[e]; २३,१; २६, ७; २९, २; ४, १,

a) पाभे. क्रते पृ ७६६ *d* टि. द्र. ।

b) सपा. °दसः<>°दसे इति पाभे. ।

c) जातवेदसः इति पाठे? (तु. सात. RW.) यनि. शोधः (तु. सा. W. WI. Gri.) ।

d) °दसः इति पाठे? (तु. SL.) यनि. शोधः (तु. सपा. क ४१,५ तत्संस्कर्तुः टि. च) ।

e) सपा. जातवेदाः<>विश्ववेदाः (तैब्रा २,४,१,११ च) इति पाभे. ।

⌊२० (६, ४७,१२; १०, १३१, ६)⌋; १४,१; ५८, ८; ६, ४, २; १०, ⌊(३,६,६)१; ७, १७, (३) ४⌋; १२, ⌊४; ७, १२,२⌋; १५, १३[a]; ७,९,४;१७,४; १०,१६, ९; ४५, १; ६१, १४; ८८, ४; खि ३,१०,५; ४, ११, १२; ५, ५,१; १०[2]; ७,२,१०; मा ११, १७; १२,१८†; १३,३४; १७, ९६†; १८, ५९; ६६†; २१, ४७; २७,७; २९,२; ३३,१६†; ३५,१९; का १२, २,६;१३,२, १†; १४, ३, ८; १९, १, ९†; २०,४,२; २३,५,५; २९,१,७; ३१,१,३; ३२,१,१६†; ३५,४, १८; तै १, ३,१४, ५†; २, २, ४,८; ३, २,५,४; ४, १, २, २; ७,३; २,२,१†; ५, १,११,२¶; ७,७,१; मै १, ६, १; ८, ८; ९; १०,३; २,७,९; १२,५; ३,१६, २; †४, १२,५; १३, ७; १०[a]; १४,१५; काठ ६,७¶[b]; ७,१२; १३[2]; ११, २¶; १६, २; ९†; १८,१६[2];२१; ३५,१८‡[c]; ३९, १४[2]†; ४०, ७†;१३; ४६, २; क ४,६¶[b];२९,४[2];४८,१६‡[c]; †कौ १, ७९; २, ६५५; ३, ३, १२; †जै १,८,७; २,२,७; ३, ५४,५; शौ ३,१, १; २, १; ४, १५,१०; ३२,२†[d]; ३४, २; ५, ११, २; ३; ६,१२३,१; ७,८५, ५; ८७,४;५; ८९,१; ८,१,११; ९, ४, ३; १२, २, ८†; १३,१, १२‡[c]; १४,१,४९;१८,१,२७; २८; ४, ६४; ६५; १९, ३, १[e]; ४,१; १६, २; २७,१५; ६४,१; पै ३,५-६,१; ३३,७; ४,३२,२; ५,३,८;७,८;२१,१;३७,५;४०, ३; ६,२२, २; ८,१,२; ३; १३, ८†;१०,८,५; १३,३,१६; १०, ३;८; १६,२,१; २४,३; ९६,१; १७, १४,७;३०,९†; १८,५,५; १६,२;१९,२८,४.

जातवेदस्-त्व- -त्वम् मै १, ८,२¶.

जातवेद(स्यं>)स्यां[f]- -स्या मै १, ८,६¶[b].

जा(तृ>)त्री[g]- -त्रीः शौ २०, ४८, २[h]; पै १८, २२,११.

जान[i]- -नम् ऋ १, ३७,९[j];५,५३, १; १०, ३२, ३; शौ ७,८१,१; -ना ऋ १,९५, ३; १०,७२,१; पै ८,१४,३†.

जानु (क>) का[k]- -का मै १,४, ८¶.

जायमान,ना- -नः ऋ १, ९६, १; १४३, ⌊२; ६, ८, २; ७, ५,७⌋; १६३,१; १६५,९; ३,६,⌊२; ४, १८, ५; ७,१३,२; १०,४५,६⌋; ५;८,४; ४, १७,७;२२,३; ५०, ४; ६,७,५; ९,१; १०,४; ४४, २२; ७, ३६,३; ६७,२; ९९,२; ८, ९६, १६; ९, ५९, ४; ९६, १०; १०,७९,४; ८५,१९; खि ३,९, १; खिसा ३३, १५; †मा १२, २३; २९, १२; ३३, ७९; †का १३,२,६; ३१,३,१; ३२, ६,१०; तै १,५,११,२†; २,३, ५,३;४,१४, १†; †४, २,२,३; ८,१; ६,७,१; ६,३, १०, ५¶; मै १, ६,२†; २, ५,४¶; ७,९; ३,६,८¶;१६,५†; †४,१०,६; ११,१; ३; १२, १; २; १३,१; †काठ ९, १८; १०, १२; ११, १३; १५, १२; १६, ९; १७, १८; ३९,१; कौ १, ३२६†; जै १, ३४, ४†; शौ ६, ११०, ३; ७,८६,२†; १३,३,२२; १४,१, २४; १९, ३२,९; †२०,८८,४; १३७,१०; पै १,६९,१;५,२२, २; ७,७,२; १२,४, ९; १८,३, ३†; -नम् ऋ १,६०,३[l];१६४, ४; ६,७,४; ९, ११०, ८; १०, ८९, १३; तै १, ७, १२, १†; †कौ २, ४९१; ८४४; †जै ३, ३८,५; ५८,१; शौ ३, ११, ८; ८, ६, २५; ९,१४, ४†; पै १,

---

a) =सपा. तैब्रा ३,५, ११,१ । तै २,३,१४,६ काठ १०,१३ शौ २,२८,२;४,१,३ तु विशिष्टः पाभे. ।

b) सपा. जातवेदाः<>जातवेदस्यां इति पाभे. । C. ⌊ZDMG ७२,१३⌋ OKP ⌊२५⌋ जातवेदसः इति शोधस्विन्त्यः।

c) सपा. जातवेदाः (शांश्रौ १,१२,३७ आपश्रौ ९,३,१ माश्रौ ३,१,२८ च)<>तदोजाः इति पाभे., ऋ ७, ५५,७ शौ ४,५,१ पाठाऽभावश्च ।

d) पामे. कृते पृ १३५९ e टि. द्र. ।

e) पाठे? जातवेदाः इति शोधः (तु. तैब्रा १, २,१,२२; W. च)।

f) विप. (तनू-)।

g) नाप. (जनित्री-)।

h) RW. जनिः इति पाठः।

i) भाप. =जन्मन्-, नाप. (जन्मस्थान-)। भावाधिकरणयोर् घञि वृपादित्वं वृद्धिनिषेधाभावश्च द्र. ।

j) वैतु. सा. =जन्मस्थान- इति ।

k) विप. । ठकन् प्र. नित्स्वरस्त्व ।

l) तु. ऋ १०,५,१, वें. सा. GW. GRV. WAG⌊२, ५७⌋ प्रमृ.; वैतु. OV. (वैतु. ORN.), L ⌊३४८⌋ विप. (सुकीर्ति- ⌊=स्तुति-⌋) इति मत्वा ज्माना इति शोधः? ।

६१,१; २,६६,४; १६,६६,४†; ८१,६;१५१,८; –नस्य ऋ १, ९६, ७; २, ९,५; खि ३, १०[२], १; तै ४,२,५,४;७,५,२५,२¶; मै २,५,५[२]¶; शौ ४, २, ८; पै ४,१, ८; ५,२७,३-५; –नस्यऽनस्य काठ ३८, १२; –ना ऋ १,९२,१०; ३,३९,२[a]; ६, ६७, ४; १०, ६१, १९; खि ४, १०, १; शौ १२, ४, १०; पै १७, १६,१०; –नाः ऋ ६, ५२, ४; खि ४,१०[२],१; तै ३, १,४,१¶; ४,३, ११, ३; मै २, १३, १०; काठ ३०,८; ९¶; ३९,१०; शौ २,१,१; १४, २, २५; पै २,६, १; ३,३२,१; १८,९,६; –नात् ऋ १,९५,५; तै ३,४,१३,१¶; मै ४,१४, ८†; काठ ११, ४¶; शौ १०, १०, २३; पै ८, १४, ५†; १६,१०९, ३; –नान् काठ ७, ८¶[b]; –नाम् ऋ ५, ४२, १३; –नायै शौ १०,१०, १; पै १६, १०७,१; –†ने ऋ ८,७०, ४; १०, ९५, ७; कौ २, ५०६; जै ३,३९,५; शौ २०,९२,१९; –नेभ्यः काठ ७, ८¶[c]; –†नौ ऋ २,४०,२; तै १, ८, २२, ५; मै ४,११,२; काठ ८,१७.

जाया[d]– –यया खि ५,१०,२; काठ ३०,१¶; क ४६,४¶; शौ १२, ३, १७; २०, १२७,८; पै १७, ३७, ७; –या ऋ १, ६६, ३; १०५,२;१२४,[७; ४,३,२;१०, ७७,४;९१,१३]; ३, ५३,४; ६; ९, ८२, ४; १०,१०,७; १७,१; ३३, ३; ३४,३; १०; १३; ८५, २९; १०९, ४; खि ५, १०, ३; तै ३, १, ११, ८; २, ८, ५; मै २, १३, १६[४]; काठ ६, ४¶; १०,१०¶; ३९,९[२]; क ४,३¶; शौ ३,३०,२; ५,१७,६†; १२; ६,२२,३; १०, १, ३; ११,१०, १७; १२,३,३९; ४७; १४, १, २५†; ३०;२,३‡[e]; १८,†१,८; ५३; २,५१; २०,१२७, ९[f]; पै ५,१९,२;९,१५,६†; १३,१४, १६; १६, ३५, ३; ८६,७; १७, ३९, ९; ४०,८; १८,३,४†; ९; ७, ३‡[e]; १९, २०, १७?; २२, १२; २०, ३७, ७; –याः तै ६, ५, १, ४¶; मै १, ५, ८¶; २, १२, १६; काठ २९, ८¶; शौ ३, ४, ३; ४, ३७, १२; १४,२, ३५; पै ३, १,३; ६, २२, १३; १३,४,१२;१८,१०,५;–याभ्यः तै २, ३, ५, २¶; –याभ्याम् तै २, ५, ६, ५¶; –यानाम् पै ३, २३, ६; –याम् ऋ १, ८२, ५; ११६, १; ११७,[२० (१०, ३९,७)]; ४,१८,१३; १०, ३४, २;४;११; ८५,२२; ३८;१०९, ५; १४९, ४; खि १, १२,६; तै ५,३,७, २¶; मै १, ६, १२¶; शौ ५,१७,५†; ६, ६०,१;७८, १;३; ८२,२; ३;११८,३;९,५, ३०; ११, १०, १; १४, १,५६; २, ११†; ३९; पै १, ३४, १-४; ८७,१; २, ९,४; ५[३]; ८,१५,५; ९,१५,५†;२२,१७;१६,५०,५; ८५,१; १८, ६, ४; ७,१†;१०, १०; १९, १४, ४; १६,९;११; १७,५;६; –ये तै ६,६,४,३¶; –ॱये ऋ १०, ९५, १; का १०, ४,३; तै १,७,९, १; –ॱये शौ १२, ३, ३९; पै १७, ३९, ९.

¶जायं-पति[g]– -ती काठ ६,४[h].

?जायाकेतम्[i] खि २,१३,२[j].

जायान्य[k]– –ॱन्य शौ ७, ८१, १[२]; –न्यः शौ ७, ८०,४; १९, ४४, २[l]; पै १५, ३, २; १९, ४०,८; –न्यम् शौ ७, ८०, ३; पै १९,४०,७;८.

¶जाया-पति– –ती क ४,३[h].

¶जायेन्य[m]– –न्यस्य तै २,३,५, २;५,६,५.

जास्[n]–

१जास्-पति[o]– -तिम् ऋ १,

a) तु. सस्य. टि. आ।
b) पृ ९५० *k* टि. द्र.। c) पृ ९४१ *q* टि. द्र.।
d) नाप.। यक् प्र. (पाउ ४,१११)।
e) सपा. जाया<>विविदे (आपमं १,३,१ पागृ १,४,१६ हिगृ १,२०,२ च) इति पाभे.।
f) तु. खि ५,१०,३,RW.; वैतु. शंपा. सात. ॰याः इति।
g) =जाया-पति-। द्वस.। h) सपा. जायंपती<>जायापती<>दम्पती इति पाभे.।
i) अर्थः व्यु. च?।
j) सपा. खिसा १४,२ भासाकेतुम् इति पाभे.।
k) नाप. (रोग-विशेष-)। तत आगतीयः ञ्यः प्र. उसं. (पा ४,३,८१ [तु. सा. शौ ७,८०,३])।
l) तु. पपा. प्रभृ.; वैतु. सा. ज्यायान् यः इति?।
m) =जायान्य-। अत्र एन्यः प्र. उसं. इति विशेषः।
n) नाप. (प्रजा-, जाया-)। १जा->जायाः (पा) > यनि. इति शुप्रा ४,४१, शौच ४, ६४;८२, वें. सा. प्रभृ. अर्वाञ्चश्च। डासिः प्र. उसं. (पाउ ४,१९६) इति मतम्।
o) नाप.। षस. पूप. प्रकृतिस्वरम्।

१८५,[८ (५, ८५,७)].
२जास्-पति[a]- -तिः ऋ ७,३८,६.
†जास्पत्य[b]- -त्यम् ऋ ५, २८,३; १०, ८५,२३; मा ३३, १२; का ३२, १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७, ७७,१०; पै २०,८,७.
†जेन्य,न्या[c]- -न्यः ऋ १, ७१,४; १२८,७; १४०,२; १४६,५; २, १८,२; ५, १,५; तै ४,१,३,४; ५, १, ४, ५§; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; १९,४; क ३०,२; -न्यम् ऋ १, १३०, ६; २, ५, १;८,१०१,६, ९,८६,३६; १०, ४, ३; -न्यस्य ऋ ६, ४२, ४; १०, ६१, २४; कौ २, ७९३; -न्या ऋ १, ११९, ५; ३, ३१, ११.
जे(न्य>) न्या-वसु[d]- -०सू ऋ ७,७४, ३; ८, ३८, ७; मा ३३, ८८†.

१जन-,२जन- प्रमृ., जनक-,जनत्-, जनन-, जननी- √जन् द्र.
?जनम्यः[e] पै १६,१३,५.
जनमान-, जन-म्-एजय-, जनयत्-, १जनि-,२जनि- प्रमृ. √जन् द्र.
?जनिमां जन्यान्[f] शौ २०, १३५,२.
√जनिय, जनिष्यमाण- √जन् द्र.
?जनीन्वर्त्मन्यात्[g] शौ २०,१३५,२.
√जनीय, जनीयत्-, ?जनुः,जनुस्-, जनू- √जन् द्र.
?जनो[h] ऋ १०,६३,[१७; ६४,१७].
जन्तु-, जन्त्व-, जन्मन्-, १जन्य-, २जन्य- √जन् द्र.
√जप्[i], जपन्ति[j] खिसा २६, २०; २१; जपेत् खि २,६[2];१६;२२[k]; ३,१०[2];१७[l]; ४,२, १४.
जपत्- -पन् खि ३,१०[2],१९[m].
जवारु[n]- -रु ऋ ४, ५, ७.
√जभ्, म्भ्,>जम्भि,जंजभ्य,जजाभ पै १,४५,३; जम्भिपत् ऋ १०; ८६,४; शौ २०,१२६,४†.

जम्भयन्ति पै १७, १२, ५?[o]; जम्भयामसि शौ २, ३१, २; ४; ४,३,३;४; ५,२३,३;५; ६,५०, ३; पै २,८, ३; ५; १५, २; ४; ५,२०,४; ७,२, ३; ५; ११,७, ३; १९, २०, १०; ३२, ११; जम्भयत् शौ ४, ९, ९[p]; पै ८, ३,१; १३, १३, ३; जम्भयः पै ११, ७, ८; जम्भयासि पै ८,७, ९; जम्भयताम् शौ ५, २३, १; पै ७,२,१;जम्भय,>या ऋ १, २९, ७; २, २३, ९; काठ १७, ११[q]; शौ २०,७४,७†; जम्भय शौ १९,४७,८[r]; पै १,४७, २; ५,२०,७; ६,२०,८[r]; २०,२९, १?‡[s]; जम्भयतम् ऋ १,१८२, ४; अजम्भयत्[t] पै १६, १६, ६;७.
अजीजभम् शौ ७,५८, ५; पै १, ४८,१.
जंजभ्यते तै ७,५,२५, २¶[u].

---

a) पस. उभ. प्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६,२,१४०)।
b) भावे कर्मणि च यक् प्र.।
c) विप. (अग्नि-, वसु-, वाजिन्- प्रमृ.)। (द्र) जन्यः प्र. उसं. (पाउ ३,९८ [वैतु. वें., स्क., [पक्षे] सा. च < √जि इति])।
d) विप. (अश्विन्-)। बस.। पूप. दीर्घः (पा ६,३,१३७)।
e) पाठः?। सपा. शौ ८,७,१५ अतिनुत्तः इति पाभे.।
f) यनि. शंपा. पाठे? जनिम्, (आ√अञ्ज्>)आञ्जन- > √आञ्जन्य>आञ्जन्यात् इति द्विपदः शोध-प्रस्तावः द्र. (वैतु. RW. [२०,१३३,५] पूर्वेण समस्तः सन् उत्तराजनीमाञ्जन्याम् इति पाठः)। पृ ६३२ आञ्जन्य-> -?न्यान् इत्यत्र यनि. शोधः कर्तव्यः।
g) यनि. शंपा. पाठे? जनिम्, *उद्वर्त्मन्-> √*उद्वर्त्मन्य>°न्यात् इति शोध-प्रस्तावः (तु. पूर्व टि.; वैतु. RW. [२०,१३३,६] उत्तराजनीं वर्त्मन्याम् इति)।
h) पाठे? ईशानासो *नरासो *मर्त्येन, *अस्ताविपता (त *अ)र्जनासो गयेन इत्युत्तरार्ध-शोधः द्र.।
i) < √जप्प्, < √जल्प्, < √जृ [शब्दे] इति WAG [१,१९३a] प्रमृ.।
j) °पु° इति स्वरे? यनि. शोधः।
k) श्रीसूक्तं जपेत् इति पाठस्य स्थाने सपा. खिसा ११, २३ श्रीसूक्तजापि(?जापि)नाम् इति पाभे.।
l) सपा. खिसा १८,६ अब्रुवन् इति पाभे.।
m) सपा. खिसा १८,२० जपेत् इति पाभे.।
n) अर्थः व्यु. च वैश. यद्र.।
o) °यन्त इति पाठे? यनि. शोधः (तु. BKA.)।
p) जम्भयत्-> प्र१ इति सा. चिन्त्यः।
q) सपा. जम्भय<>जम्भयन् इति पाभे.।
r) तु. पै. मूको., RW. WI.; वैतु पपा. शंपा. पै. जम्भयाः इति शोधार्हः पाठः।
s) °यम् इति पाठे? यनि. शोधः द्र. (तु. सपा. ऋ ८, ४०,६ दम्भय इति पाभे.)।
t) सपा. अजम्भयत् <> अरन्धयत् इति पाभे.।
u) सपा. माश १०, ६,४,१ विजृम्भते इति पाभे.।

¶जंजभ्यमान– -नः, -नात् तै २,५, २,४.

जभ्य[a]– -०भ्य शौ ६,५०,२; पै १९,२०,६.

१जम्भ[b]– -¶म्भः मै ३, ८, १०; काठ २६,१; क ४०,४; -म्भयोः मा ११, ७९; का १२, ७, १४; तै ४,१, १०, ३; मै २, ७, ७; काठ १६, ७; -म्भाभ्याम् मै २, ७, ७[c]; -म्भासः ऋ ८, ६०, १४; जै ४, ६,४†; -म्भे ऋ १, ३७,५; मा १५, १५-१९; १६, ६४-६६; का १६,४, २; ४; ६; ८;१०; १७,८, १८[3]; तै ४, ४, ३,३; ११,३; ५,११, २; ५, ५, १०, १; ३;५; मै २, ८, १०[5]; ९,९[3];१३,१२; २१[6]; काठ १७, ९[5];१६[3]; २१, २;६¶; २२,५[5]; ६¶; क २६,८[2]; २७, ६[3];३१, १७; २१¶; ३४, १¶; शौ ३, २७, १-६; पै ३, २४, १-६; -म्भेभिः ऋ ७, ७, २[d]; -म्भैः ऋ १,१४३,५; १४८, ४; ४,७, १०; ७,३,४; १०, ८७,३;११३, ८; काठ ५३,१[e]; शौ ८,३, ३†; पै १,४२,२; १६,६,३†.

जम्भ-सुत[f]– -तम् ऋ ८,९१, २; पै ४,२६,२†.

जम्भ-हनु– -नुम् पै ११,२,१०.

जम्भ्य[g]– -म्भ्येभिः तै ५,७,११, १[e]; काठ १६,७[c]; -म्भ्यैः[c] मा ११,७८; का १२,७,१३; तै ४, १,१०,२.

२जम्भ[h]– -म्भः शौ ८, १, १६; पै १६,२,६; -म्भात् शौ २,४,२.

जम्भक[i]– -कम् मा ३०, १६; का ३४,३,३.

जम्भन[j]– -नः शौ १०, ४,१५; पै १६,१६,५.

जम्भयत्– -यन् ऋ १, १९१, ८; मा १६, ५[k]; का १७, १, ५[k]; तै ४,५,१,२[k]; मै २,९, २[k]; क २७, १[k]; -†यन्तः ऋ ७, ३८, ७; मा ९, १६; २१, १०; का १०,३,९; २३,१,१०; तै १,७, ८, २; मै १,११, २; काठ १३, १४; -यन्तम् शौ ८,६,१७; पै १६,८०,८.

जम्भित– -ताः खि ४,५,२६.

√जम्[l]

जमत्–

जमद्-अग्नि[m]– -ग्निः खि ५, ३, ४; मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै २,२,१२, ४; ¶३,१, ७, ३;३,५,२; ४,३,२, २; ¶५,२, १०,५; ४,११,३; ७,१,९,१¶; मै २, ७, १९; ४,२, ९¶; काठ १६,१९; २०,९¶; क २५, ९; ३१, ११¶; शौ ६, १३७, १; १८, ३, १५; पै २, २८, ४; ५, २८, ४; ११, ५, १३; १४, ३, २३; -†ग्निना ऋ ३, ६२,[१८ (७,९६, ३)]; ८, १०१, ८; ९, ६२, २४; ६५,२५; कौ २,१५; ४१३; जै ३, २, ६; ३१, ३३; -ग्निभिः पै १९,३५,५[n]; -ग्निम् खि ५,३, २; शौ ४, २९, ३; पै ४, ३८, ३; ०ग्ने जै २, १, ५; शौ १८, ३,१६; -ग्नेः खि ५,३, ६; मा ३, ६२; का ३,९, ४; मै ४,२,९¶; जै ३,३८,३; शौ ५, २८,७; पै २,५९,५.

¶जामदग्निय[o]– -यौ तै ७,१,९,१.

जामदग्न्य– -ग्न्यः पै ८, १५,१.

जमदग्नि-द(त्त>)त्ता– -त्ता ऋ ३,५३,१५.

जमदग्नि-वृत् ऋ ७,९६,[(३, ६२,१८)३]; ९,९७,[(८,१०१, ८; ९, ६२,२४; ६५,२५)५१]; खि ४, ९, २; कौ २, ७७८†; शौ २, ३२, ३[p]; ५,२३, १०[p]; पै २,१४,५[p].

a) नाप. ([कृमिविध्वंसक-] कीट-विशेष-)। कर्तरि कृत् द्र. (तु. MW.; वैतु. सा. कर्मणि)।

b) वप्रा.। नाप. (दंष्ट्रा-, मुख- [मा ११,७९ प्रमृ.]), व्यप. (असुर-विशेष- [मै ३,८,१० प्रमृ.])।

c) सपा. जम्भाभ्याम् <> जम्भ्येभिः<>जम्भ्यैः इति पाभे.।

d) नाप. =ज्वाला-(वैतु. वें.सा. *Gri.* =दंष्ट्रा- इति)।

e) सपा. जम्भैः <> जम्भ्येभिः (तैत्रा ३,९,११,१ आपश्रौ २०,२१,९ च) इति पाभे.।

f) विप. (सोम-)। तृस.। उप. <√सु (अभिषवे)।

g) स्वार्थे यत् प्र.।

h) अर्थः? । नाप.। कर्तरि अच् प्र.।

i) व्यप.(असुर-विशेष- [तु. MW.])। ण्वुल्>अकः प्र.।

j) विप. (भिषज्-)। ल्यु>अनः प्र.।

k) पाभे. कृते पृ १३६२ *q* टि. द्र.।

l) धा. ज्वलने वृत्तिः (निघ. १, १७ या ७,२४)।

m) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। बस.। तै. पपा. नावग्रहः।

n) बहुवचनं <जामदग्न्य-।

o) अपत्यार्थे घन्>इयः प्र. उसं. (पा ४,१,१०५)।

p) सपा. तैआ ४,३६,१ जमदग्निना इति पाभे.।

?जमीनाम् पै ४,१४,७.
१जुम्भ-,२जम्भु- प्रभृ. √जभ्,म्भ् द्र.
१जय्-, २जयु-, जुयत्-, ?जुयम्,
जयुस्- √जि (जये) द्र.
जुर-, १जरणु-, २जुँरण- √जॄ
⌊वयोहानौ⌋ द्र.
३जुँरण- √जॄ द्र.
१जरुणा- -?णा[a] ऋ १, १२१, ६;
-?णाः[b] ऋ १,१४१,७.
२जरुणा- √जॄ (वयोहानौ) द्र.
*जरुणि-
जरणि-प्रा[c]- -प्राः ऋ१०,१००,१२.
√१जरण्य √जॄ (वयोहानौ) द्र.
√२जरण्य √जॄ द्र.
जरण्या- √जॄ (वयोहानौ) द्र.
जरण्यु- √जॄ द्र.
१जुरत्-, २जरुत्-, ३जरत्- √जॄ
(वयोहानौ) द्र.
४जुरत्-, जुरध्यै, जुरमाण- √जॄ
द्र.
जरुयत्-,जुरस्- √जॄ (वयोहानौ)द्र.
?जरस्यामि पै ६,१४,७.
१ जरा- √जॄ (वयोहानौ) द्र.
२ जरा- √जॄ द्र.

जुरायु[d]- -यु[e] ऋ १०, १०६,६; मा १०, ८; का ११, ४, ४; तै ३, ३,९,२[f]; १०,२; ६,५,६, ३¶; मै २,५, १०[f]; ३,६, ७¶; काठ १३,९;२३,२¶; ३५,१४; ३९, ८[५]; क ३५, ८¶; ४८, १३; जै ४, १०, ३; २४,८; शौ १,११, ४[२];५; ६; ६,४९,१; ९,४,४; पै १,५,४;५; ५,१२,६; ११,५,९; १३,५,२५-२८; १९, ३१, १४; -युः काठ १३,९[f]; पै १६, २४, ५; -युणा ऋ ५, ७८, ८; खि ७,७, १; मा ८, २८[२]; १७, ५; १९,७६; का ९,५, १[२]; १८,१, ६; २१, ५, २; तै४,६,१,१; मै २,१०,१; ३, ११,६; काठ १७, १७; ३८,१; क २८, १; शौ १, ११,५;६; ६,१०६,३; पै ९,७, १५; १९, ३१,४; ३३, ६; २०, २१,९†; -युभिः शौ १,२७,१.
जरायु-जु[g]- -जः शौ१,१२,१; पै १, १७,१; -जम् पै २०, २५,१०; २६,१;२; -जे पै २०,२६,३.
?जरायु-त्वत्- -त्वत् पै ११,५,५.

?जुरि[h] मै ४,९,१२.
जरितृ- √जॄ द्र.
जरिमुन्- √जॄ (वयोहानौ) द्र.
जुरूथ[i]- -थम् ऋ ७,१,७; ९,६; १०, ८०,३.
¶जर्तिल[j]- -लाः तै ५,४,३, २; -लैः काठ २१,६; क ३१,२१.
जर्तिल-यवागू[k]- -ग्वा तै ५,४,३, २¶.
जर्भरि- √भृ द्र.
√जर्भुर्,जुर्भुरत्-,जुर्भुराण-√भुर् द्र.
?जर्यन्तो[l] पै १९,१,५.
जुर्हृषाण- √हृष् द्र.
जल[m]- -ले पै ७,११, ८; १७,१२,९.
जलु-बुद्बुदो(द-उ)पम[n]- -मम् खि २,१२,२.
जुलाष[o]- -षः ऋ २, ३३,७; ७, ३५, ६; शौ १९, १०, ६†; पै ९,७, ५;१३,८,६†;१५,२०,५†.
जालाषु[p]- -षम् शौ ६,५७,२[q]; -षे पै १९,१०,४[q]; -षेण शौ ६,५७,२[२]; पै १९,१०,४[२].
१जलाष-भेषज[r]-
जलाषभेषजिन्[s]- -जी पै १४,

---

[a]) स्वरूपम्?। °णा- ⌊=स्तुति-⌋ > तृ१ इति वें. GW. Gri., प्र१ इति स्क. सा., <√जॄ ⌊वयोहानौ⌋ इति GRV. ORN.।

[b]) स्वरूपम्?। यनि. द्वि२ इति वें. सा., -णा इति कृत्वा तृ१ इति GW. प्रभृ.। =स्तुति- इति सा. GW., =जीर्णा-ओषधि- इति वें., =जीर्ण-काष्ट- इति GRV. ORN. प्रभृ.।

[c]) अर्थः व्यु. च?। विप. (स्पृध्-)। उस.। पूप.? <√जॄ ⌊शब्दे⌋ इति वें. सा., <√जॄ ⌊वयोहानौ⌋ इति GW. GRV. प्रभृ.।

[d]) व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <√जॄ (वयोहानौ) इति प्रायोवादः।

[e]) विप. (शरीर- इति वें. सा., GW. MW. च?)।

[f]) सपा. जरायु<>जरायुः इति पाभे.।

[g]) विप.। उस. डाऽन्तम्।

[h]) पाठे? युदि इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?चक्रूभ्यः)।

[i]) अर्थः व्यु. च?। =स्तोत्र- इति या ⌊६,१७⌋, =असुर-विशेष- इति कृत्वा व्यप. इति वें. सा. PW. प्रभृ.।

[j]) नाप.। =कृष्णतिल- इति भा., =आरण्यतिल- इति — सा. K.। व्यु.?।

[k]) पस. अन्तोदात्तः।

[l]) पाठे? जयन्तः इति शोधः (तु. सपा. शौ ६, २,३ जेता इति पाभे.)।

[m]) नाप. (वारि-)। व्यु. ?।

[n]) विप. (शरीर-)। बस.। पूप. पस.। जलु···दो° इति पाठः?।

[o]) अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। विप. (रुद्र-हस्त-, रुद्र-), नाप. (पै ९,७,५)।

[p]) विप. च नाप. च। स्वार्थे वा तस्येदमीयार्थे वा अण् प्र.।

[q]) सपा. °षम्<>°षे इति पाभे.।

[r]) कस.।

[s]) विप. (रुद्र-)।

२,३.
२जुलाष-भेषज[a]- -०ज शौ २,२७, ६; पै २,१६,४;५,२२,९; २०, ५६, २; -जः ऋ ८, २९, ५; -जम् ऋ १,४३,४.
जल्गुलः अव√गॄ द्र.
√जल्प्
?जल्प- -ल्पः पै ४,२४,५.
जाल्प- -ल्प (?ल्पम्[b]) पै ९, १०,१०.
जल्पि[c]- -ल्पिः ऋ ८, ४८, १४; शौ १९,५६,४; पै ३, ८, ४?[d]; -ल्प्या ऋ १०, ८२, ७; मा १७,३१; का १८, ३, ७; तै ४, ६, २, २[e]; मै २, १०, ३; काठ १८,१; क २८,२.
जल्प्य- -ल्प्याः पै २,५७,३.
जल्म[f]- -ल्मः काठ ४,१६[g].
जल्हु[h]- -ल्हवः ऋ ८,६१,११.
१-२ जवु-, जवनी-, १जवस्-, २जवस्-, जविनी-, जविष्ठ-, जवीयस्- √जु द्र.
जप[i]- -पः तै ५,५,१३, १[j]; -पाः शौ ११,२,२५; पै१६,१०६,५.
?जपामित्युमिवाद्दतंमलं पै १,४८,३.
√जस् ,>जासि, जजस्तम् ऋ ४, ५०, [११; ७,(६४-६५, ५) ९७,९].
अजीजसः पै ४,१६,७.
जसमान- -नम् ऋ १, ११२, ६; -नाय ऋ ७,६८,८.
†जसु[k]- -सुः ऋ १०,३३,२; -सुम् ऋ १०,६८,६; शौ २०,१६,६.
जसुरि[l]- -रये ऋ १, ११६, २२; ६,१३,५; -रिम् ऋ ४, ३८, ५;५,६१,७.
जस्वन्[m]- -स्वने ऋ ६,४४,११.
जह (क>) का[n]- -का मा २४, ३६; का २६,८,१; तै ५, ५, १८,१; मै ३,१४,१७; काठ ४७,८.
जहत्-, °ती- √हा (त्यागे) द्र.
?१जहा[o] ऋ ८,४५,३७[p].
?२जहा पै १९,२०,१७.
?जहाद् पै २०,५०,४.
जहित- √हा (त्यागे) द्र.
?जहुः पै ९,२२,१०.
जहु[q]-
जह्नावी[r]- -वीम् ऋ १,११६, १९; -व्याम् ऋ ३,५८,६.
१,२ ज्ञा- √जन् द्र.
जागत-, जागती- जगत्- द्र.
जागरण-,°रित-,°रितव्य-,°रिष्यत्-, °रूका- √गृ(अवबोधने) द्र.
?जागवि पै २,८०,१.
?जागारम्, जागृत-, जागृवस्-, जागृवि-, जाग्रत्- प्रभृ. √गृ (अवबोधने) द्र.
जात-, °त-मात्र- प्रभृ. √जन् द्र.
?जातसोहि पै ५,३,४.
जातु[s] ऋ १०,२७,११; खि ३, २२, ५; पै ४,१५,६.
जातू[t]-
जातू-भर्मन्[u]- -र्मा ऋ १,१०३,३.

---

a) विप. (रुद्र-)। वस.। b) पाठे? यनि. शोधः।
c) भाप. स्त्री. (=जल्पन-)। इञ् प्र. उसं. (पावा ३,३, १०८ [वैतु. सा. नाप. इति कृत्वा कर्तरि प्र. इति])।
d) पाठे? चरन्ति इति क्रिप. अनु जल्पयः इति शोधः (तु. मूको. जल्प्यः)। सपा. [शौ.] चरति इति क्रिप. अनु जल्पिः इति पाभे.। e) वैतु. सा. प्र३ इति।
f) =जाल्म- (यद्र.)। व्यु.?। <√जल् इति (पाउभो २,२,२४७)।
g) सपा. जल्मः<>जाल्मः इति पाभे.।
h) अर्थः व्यु. च?। विप.। =ज्वलन-हीन- इति या ६, २५ प्रभृ., =जड- इति PW. प्रभृ.। जल्हु- इति PW.?।
i) =झप- (यद्र.)। नाप.। व्यु.?।
j) सपा. जपः<>झपः इति पाभे.।
k) प्रथमे स्थले भाप., अन्यत्र नाप. (कारागृह- [वैतु. सा. =आयुध-]) इति।
l) विप. ([श्रान्त-, क्षुधित-] शयु-, वृक-, श्येन- प्रभृ.)। उरिन् प्र.। m) नाप.। वनिप् प्र.।
n) अर्थः व्यु. च?। नाप.। <√हा [त्यागे] इति (पाउ २,३४)।
o) स्वरूपम्?। =जघान इति या [४,२] प्रभृ., √हा [त्यागे] इत्यस्य लिटि प्रपु१ इति GW., लोटि उपु१ इति ORN., [विस्मयबोधकम्] अव्य. इति PW. प्रभृ.। LR. PG [१,६३] तैआ. पाठमनुमन्येयाताम्।
p) सपा. जहाकः<>तैआ १,३,२ जहाकः इति पाभे.। q) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?।
r) नाप. (जहु-प्रजा-)। औकारादेशः ङीप् प्र. च उसं. (पा ४,१,३८)।
s) कदाचिदित्यर्थे अव्य.। व्यु.?। <√जन् इति ?PW. प्रभृ.।
t) =जातु। यनि. <जातु (तु. माश २,२,२,२०; PW. प्रभृ.)।
u) विप. (इन्द्र- [वैतु. GW. नाप. इति])। वस. (वैतु. सा. Gri. पूप. =अशनि- इति मत्वा उस. इति, वें. प्रभृ. [पक्षे] <जात- इति च)।

जातू-ष्ठिर[a]- -रस्य ऋ २,१३,११.
जात्री-, ज्ञान-, ज्ञानकि- √जन् द्र.
जानत्- √ज्ञा द्र.
ज्ञानराज्य- √जन् द्र.
¶जानश्रुतेय[b]- -यः मै १,४,५.
जानान,ना- √ज्ञा द्र.
?जानिवाद्गुत पै २,६७,१.
?जानीहस्मि पै ५,३१,५.
ज्ञानु[c]- -नु ऋ १०,१५, ६; मा १९, ६२†; का २१, ४, १२†; काठ २६, ३¶; क ४१, १¶; शौ १८, १, ५२†; पै २, ६७, १; -नुनी मा २०, ८; का २१, ७, ७; मै ३, ११, ८; काठ ३८,४; -नुनोः शौ १०, २, २; पै १६, ५९, २; १४८, ६; -नुभ्याम् तै ५, ७, १३, १; काठ ५३,३; शौ ९,१३,२१[d]; १०,२,३; पै १६, ५९,३;७५,११.
¶जानु-दघ्न[e]- -घ्नः काठ २१, ४; क ३१,१९; -घ्नम् तै ५, ६, ८, ३; मै १,६,६[२]; ३,३,२; ८,५; काठ २५, ६[२]; २६, १; क ३९, ३[२]; ४०,४; -घ्ने मै१,२, १०S; ३,३,४; काठ २१,६[२];२६,१;३; क ३१,२१[२];४०,४;४१,१.
ज्ञानुका- √जन् द्र.

ज्ञामदग्नियं-, °न्य- √जम् द्र.
ज्ञामर्य[f]- -र्येण ऋ ४,३,९.
ज्ञामातृ[g]- -°तः ऋ ८, २६, २१; मा २७,३४†; का २९,३,१०†; -तरम् ऋ ८, २६, २२; पै ९, २२,६; -ता ऋ ८,२,२०.
जामि[h]- -मयः ऋ १, २३, १६; ३१, १०; ३,५७,३; ६, २५, ३; ८, १०२,१३; ९, २६, ५; ६५, १; ६६,८; ८९, ४; १०, १०, १०; काठ ४०, १४†; †कौ १, १३; २,२५४; ९२०; †जै १, २, ३; ३,२१,१९; ४,३,४; ६,५; १९, १०; शौ १,४,१†; १४,४;१७, १; १४,२,६१; १८, १, ११†; ४,६६; पै १,१५,४; ७,१३,९; १८,१२,९; १९,४,१५[i]; -मये ऋ ३,३१,२; -†मि ऋ ३,५४, ९; ७,७२,३; ८,६,३; ७२, ४; १०, ८, ७; १०,४; ¶तै १, ५, ९,७; २, ६, ६,४; १०,३; ७,२, ५,४; ४, २, ३; मै ४, ६, ८¶; ¶काठ ६,६;११,२; क ४,५¶; कौ २, ६५८; जै ३, ५४, ११; शौ १८,१, ४; २०, १३८, ३; -मिः ऋ १, ६५,४;७५, ३; ४; १२३,५; ४, २५,६; ९, १०१, १४; †कौ २, ७३७; ८८५; ८८६; †जै ४,१२,१५; १३,१; २६, २; शौ ५, ३०, ५; पै ९, १३, ५; -†मिभिः ऋ १, ७१, ७; १००,११; ८, ७२,१४; ९, २८,४; ३७,४; ६८,४; ७२, ३; कौ २, ६३३; ६४५; ८३१; जै ३,५२,१;५३,३; -मिम् ऋ १, १११, ३; १२४, ६; ३, २, ९[j]; ४,४,५; ६, ४४, १७; ८, १२, ३१;९,९६,२२; मा १३,१३†; का १४,१,१३†; तै १, २, १४, २†; मै २, ७, १५†; काठ १६, १५†; क २५, ६†; शौ ६, १२०, २[k]; ७, १०४, १[l]; १४, २, ३३‡[m]; पै १६, ५०,१०[k]; १८,१०, ३‡[m]; -मिषु ऋ १०, २१, ८; -मी ऋ १, १५९, ⌊(१४४,४) ४⌋;१८५, ५; मै १, ३,३५‡[l]; -मीन् ऋ ६,१९,८; -मीनाम् ऋ ३, १,११; -म्याः खि ४, ५, १९[n]; शौ २, ७, २; २०, १२८, २[o]; पै ५, ३६, ९; -म्याः खि ५, १२,२; -म्यै शौ ५,१,४; पै ६, २,४; -म्योः ऋ ५,१९,४.
जामि(क>)का- -का पै १९, ४१,

a) विप. (तु. सा. GW.; वैतु. सा. ⌊पक्षे⌋, Gri. व्यप.)। तस. (वैतु. वें. बस. इति?)।
b) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?। <जन-श्रुत,ता- वा <जन-श्रुति- वा < जानश्रुति- वेति।
c) नाप. (शरीराङ्ग-)। व्यु.?। <√जन् इति (पाउ १,३)।
d) पाभे. कृते पृ १२२७ *m* टि. द्र.।
e) विप.। व्यु. कृते पृ ४ *f* टि. द्र.।
f) अर्थः व्यु. च?।
g) नाप. (दुहितृ-पति-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <जा-+मातृ- इति (या ६,९ पाउ २,९५ च)।
h) वप्रा.। विप. (स्वसृ-), नाप. (बन्धु-), भाप. ⌊या १०,१६⌋। व्यु.?। <√जन् ⌊*संबन्धे प्रमृ.⌋ इति या ⌊३,६⌋।
i) सपा. जामयः<>योषितः इति पाभे.।
j) सपा. जामिम्<>जामी (आपश्रौ १२,७,१० च) इति पाभे.। k) तु. सस्थ. टि. ऋत्वा।
l) पाभे. कृते पृ १२१० *j* टि. द्र.।
m) सपा. जामिम्<>अन्याम् (आपमं १,१०,२ च) इति पाभे.।
n) सपा. खिसा २९,१९ यामी इति पाभे.।
o) वैतु. W. च१ इति।

१२.

जामि-कृत्[a]– -कृत् शौ ४, १९, १; पै ५, २५,१.

जामि-त्व– -त्वम् ऋ १, १६६,१३; १०, ५५, ४; ६४, १३; –त्वाय ऋ १,१०५,९.

जामि-वत् ऋ १०,२३,७.

जामि-शंस[b]– -सस्य शौ ९, ४,१५; पै १६,२५,४; –सात् मै ४,१४, १७; शौ २, १०,१-८[c]; पै २,३, १; ४;५; १७,२३,३.

?जामियम् पै ९,१९,७.

जाम्बिल[d]– -लेन मै ३, १५,३.

जाम्बील[e]– -लेन मा २५,३; का २७, ३, २; तै ५, ७, ११, १; काठ ५३, १.

जायमान–,जाया–,जायान्य– √जन् द्र.

जायु–, जायुक– √जि (जये) द्र.

जायेन्य– √जन् द्र.

१जार[f]– -रः ऋ १, ४६,४; ६६, ४; ६९, १;५; ११७,१८; १३४,३; ६,५५,४;५; ७, ९-१०,१; ७६, ३?[g]; ९, ३८,४; ९६,२३;१०१, १४; १०, ३,३; ११, ६; १११, १०; १६२, ५; मा २३, ३१; का २५, ६,११; †कौ २, ६२६; ७३७; ८९८; †जै ३, ५२, ७; ४, १३,११; २६,२; †शौ १८, १,२३; २०, ९६, १५; –रम् ऋ १,१५२,४; ९, ३२,५; ५६, ३; १०, ७, ५; ४२, २; १२३, ५; मा ३०,९; का ३४, २, १; शौ २०,८९,२†; –रस्य ऋ १,९२, ११.

जारिणी[h]– -णी ऋ १०, ३४,५.

जार्य[i]– -र्यम् ऋ ५, ६४,२.

२जार– √जॄ (वयोहानौ) द्र.

१जारयत्–, २जारयत्–, °यन्-मुख– √जॄ द्र.

?जारयायि[j] ऋ ६, १२,४.

जारी– √जॄ (वयोहानौ) द्र.

?जारैव पुत्थगीन पै ८,१६,४.

?जार्यः पै ९,७,१४.

जाल[k]– -लम् मै ३, २, ४¶; शौ ८, ८, ५-८; पै १६, २९, ५-८; –लेन शौ १०, १, ३०; पै १६, ३८, २.

जाल-दण्ड[l]– -ण्डम् शौ ८, ८,१२; पै १६,३०,२; –ण्डाः शौ ८,८, ५; पै १६, २९,५.

जालाष– , जलाष– द्र.

जाल्प– √जल्प् द्र.

जाल्म[m]– -ल्मः शौ ४,१६,७[n]; पै ५, ३२,८; –ल्माः शौ १२, ४,५१; पै १७, २०,११.

जा-वत्– √जन् द्र.

जाष्कमद[o]– -दाः शौ ११, ११, ९[p].

१जास्पति–, २जास्पति–, जास्पत्य– √जन् द्र.

?जाहुः पै २, ६४,१.

जाहुष[q]– -षम् ऋ १, ११६, २०; ७, ७१,५.

जाहृषाण– √हृष् द्र.

√जि(जये), > जापि, जिगीष, जयेत

---

a) विप. (अपामार्ग-)। उस.।उप. <√कृ (तु. W. B. Gri.; वैतु. सा.<√कृत् ⌊छेदने⌋ इति)।

b) भाप. (बन्धु-कर्तृक-निन्दा-)।पस.।

c) सपा. तैब्रा २,५,६,१ आपमं २,१२,६ हिगृ २,३, १० पाठाऽभावः।

d) =जाम्बील– (तु. पपा.)।

e) अर्थः व्यु. च?। =आमाशय- इति भा. सा., =जानुमध्यभाग- इति उ. म., <जानु-विल- इति PW. WAG ⌊१,५३*a*⌋।

f) वप्रा.। नाप. (मित्र-, उपपति-प्रभृ.)। व्यु.?। <√जॄ ⌊वयोहानौ⌋ इति प्रायोवादः। <√जन् वा √जम् वा (तु. जामातृ-) इति WHA ⌊१, १२ *a*⌋। √प्री ⌊प्रीतौ⌋> *प्रयार्- >नैप्र. यनि. (तु. नभा. प्यारा 'मित्र') इति मतम्।

g) पपा.?। यनि. पपा. अनु वें. GW. प्र१ इति, सा. GRV. ORN. L ⌊३३८⌋ –रे ⌊सप्त१⌋ इति। जारम् >नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्परः शोध इति मतम्।

h) नाप. (स्वैरिणी-)।

i) भावे यत् प्र. यना. स्वरस्याऽभावश्च (तु. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. <√जॄ ⌊शब्दे⌋ इति)।

j) पाठोऽर्थः व्यु. च?। *√जर् (तु. √चर् ⌊भक्षणे⌋) >जारि >(भाप.) जार्या–> -यायै इति शोध इति मतम् (तु. पृ ९८१ *i* टि.)। परमतविमर्शस्तु वैश. अनुसंधेयः।

k) नाप. (आनाय-)। व्यु.?। <जल– इति या ⌊६,२७⌋।

l) नाप.। पस. अन्तोदात्तः।

m) नाप. (⌊असमीक्ष्यकारिन्-⌋ नीच-)। व्यु.?।

n) पामे. कृते पृ १३६५ *g* टि. द्र.।

o) नाप. (पक्षि-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः।

p) याः क्रुमदाः इति सा., जाःक्रमदाः, जाःकमदाः इति मूको।

q) व्यप. (राजर्षि-विशेष-)। व्यु.?।

खि ७,७, १०; पै ९, १७, ९[a]; जुयति ऋ ६,२१,४; ¶तै २,१, ३,२;२,१,३[2];२,४; ४,६;६,१; ८,२;३,४,४,१; ८,३; ¶मै १, ९,६; २, १,१;२; ३[2]; २,१०[2]; ४, २,६; ११; ३, ४; काठ १०, ५[2]¶; जयति ऋ १, ३६,४; ६, ७५,५; ७,३२,९; ९,८६,[(८३, ५) ४०]; ना २९, ४२†; का ३१,२,७†; ¶तै २,१,३,२; २, ८,२; ३,४,६,२; ४, ६,६,२†; ५,३,२,४§; ३, २; ४,३; ५,२; ४, ६, ४; १२, ३; ¶मै १, ४, १४; ५,८; ९,६; २, १,१; २[2]; १०; २,११; १२; ५,८; ३, २, १; ३, ७[2]; ८-९, ३; १६, ३†; ४,१,६; ३,८; ७,९; ८,३; १२, ३[2]§[b]; ¶काठ ९, १४; १७[2]; १०,१; ३; ८[2];९; १३, ३[2]; ४; १४,६;७[2]; १९, १०;१२; २०, ११-१३; २१,१;२; २२,१५§; २८,३; ३१, ४; ३७, १२; ४६, १†; ¶क ३०, ८; ३१, २; १३-१५; १७; ४४, ३; ४७, ४; शौ ७,५२,६‡[c]; ९,१,२३;११, १४;२०,८९,९‡[c]; पै १५,१०, ५†; १६, ३४, ७; १२६, ४; जयतः मै १, ४, ७¶; जुयन्ति शौ ४, २२, ५[d]; जयन्ति ऋ ८, १६, ५; ¶तै ६,२,३,१; ७,५, ९,३; ¶मै ३, ८, १; ४, २, ६; ¶काठ ९, १४; २४, १०[2]; क ३८, ३[2]¶; पै ३, २१, ५; १०, १४, १०; जयसि ऋ ९, ८३, [५ (८६, ४०)]; जयासि तै ३, ५,३, १[2];२; जयामः मै ३, ४, १¶; †जयामसि ऋ ४, ५७,१; तै १,१,१४,२[e]; मै ४, ११, १; काठ ४, १५; जयाति ऋ १०, ४२,९[c]; ५२, [(८, ९६, ७) ५]; तै २,४,१४,२[b]; शौ २,२७, १; ६, ९८,१[b]; पै १९, १२, १३[b]; †जुयत् ऋ १०, ४३, ५; शौ २०,१७,५; जयात् पै १९,४१, ७; †जयासि ऋ ६,३५,२[f]; ८, ९६,[७ (१०,५२, ५)]; कौ १, ३२४; जै १,३४,२; पै ३, ३६, २‡[g]; †जुयाः ऋ १, ८०, ३; कौ १, ४१३; जै १, ४०, ५; जयः खि ७, ७, ५[h]; जयाय ऋ १०,१०१,७; जयतु ऋ ६,४७, २६; ना ५,३७[2]; ७,४४[2]; २९, ५२†; का ५,९,३[2]; ९, २, ४[2]; ३१, २, ९†; तै १, ३, ४, १[2]; ४,४६, ३[2]; ४, ६, ६, ५†; मै १, ३,३७[2]; ३, १६, ३†; काठ ४,९[2]; ६, १०[2]; ४६, १†; क ३, ७[2]; शौ ६, १२५, १†; †पै १५, ११, ८; १२, ४; जुयताम् शौ १६, ११, १८; जुयन्तु शौ ६, ६५,३; †जयन्तु ऋ ६,४७,३१; १०, १०३,११; ना १७, ४३; २९, ५७; का १८, ४, ११; तै ४, ६, ४, ३; ६,७; मै २, १०, ४; ३, १६, ३; काठ १८, ५; ४६, १; क २८, ५; कौ २, १२०९; शौ ५, २१, १२§; ६,१२६,३§; ८,८, २४§; १९, १३, ११; पै ७,४, ११; १५, ११, ३; १२,१; १९, ११, १४; जुय,>या ऋ ६, ३५,२;८,८९,४; काठ ८,१६†; शौ ३, १९, ८‡[i]; ८, ८, २४; ११, १२, १८‡[i]; जय,>या ऋ ६, ७५, १; ८,१५, ६; १२, खि ७,७,८[2]; ना ९, ११[j];१०, २१[k];२९,३८†; का १०,३,२[j]; ३; ११, ७,१[k]; ३१, २,२†; तै ४, ६, ६, १†; मै १, ११, ३[l]; २, ६, ११[l]; ३, १६,३†; ४,४, ५[k]; १२, ३†; काठ १४, १[l]; १५, ८[k]; ४६, १†; कौ २, २३२†[m]; जै ३, २०, १६†; शौ ६,९२,२[n];८,८,२४; २०, ६१,

a) सपा. जयते<>हन्ता इति पाभे.।

b) सपा. सकृत् जयति (पपा. ऋजति)<> जयाति इति पाभे.। अन्यत्र तै २,४, १४, २ पै १९,१२,१३ हि मृधः इति, शौ ६, ९८,१ विशिष्टम् च पाभे.।

c) सपा. जयति<>जयाति [तु. BW.] इति पाभे.।

d) सपा. तैआ २,४,७,८ जुयासि इति पाभे.।

e) तु. सस्थ. टि. आ···नृणाति।

f) तु. सस्थ. टि. अधि।

g) सपा. जयासि<> जिगेथ इति पाभे.।

h) सपा. खिसा २०,६ जय इति पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १२०५ g टि. द्र.।

j) सपा. जय (नाश ५,१, ५,९ च)<> स्वजयित् (तैआ १,३,६,३ च) इति पाभे.।

k) सपा. जय (नाश ५,४,३,८ च) <> जयत इति पाभे.।

l) सपा. जय <> जेषन् (तैआ १,७,९,३ आपश्री १८, १७, ५ च) इति पाभे.।

m) जयो इति S. ?।

n) सपा. जय<>भव (नाश ५,१,४,१० च)<> एधि इति पाभे.।

३†; पै १, ५६, ४; २, १६, १[a]; १५, १०, १†; १६, ३१, ५[२]; १९, ३४, ११; १२; जयतम् ऋ ८, ३५, ११; †जयत>ता ऋ १०, १०३, १३; मा १७, ४६; का १८, ४, १४; तै ४,६,४,४; कौ २, १२१२; शौ ३, १९, ७; जयत ऋ १०, १०३, २; मा १७,३४†; का १०,३,६[b]; १८, ४,२†; तै १, ७, ८, १[c]; ४,६, ४,१†; मै १, ११, २; २, १०, ४†; काठ १३, १४; १८, ५†; क २८, ५†; कौ १, ४३५[d]; २, १२००†; जै १, ४२, ९[d]; शौ ११, १२,९; १४; १९,१३,३†; पै १,५६,१; ९३, २१[e]; ३,१९, ६; ७, ४, ३†; जयाव ऋ १, १७९, ३; जयाम तै २, ४, १, २¶; काठ १०, ७¶; पै २, ३८,१;७३,४; अजयत् ऋ १०, १०२, २; अजयत् ऋ २, ३०, ३; ५, ३०, ५; १०, १०२, १; मा १७,३३†; २३, १७[३]; का १८,४,१†; २५, ४, ६[३]; तै ४, ६,४,१†; ५, ७, २६,१[३]; ६,१, ६,१¶; मै १,४,१४¶; २,१०, ४†; ३,७,३¶[f]; काठ १३,४¶; १८,५†;१९,१२¶; २३,१०¶; ४५,४[३]; क २८,५†; ३१, २¶;

३७, १¶; कौ २, ११९९†; शौ ७,६४, १; ८, ५, ३[२]; १४; १०,६, ९; १०; १३; १९, १३, २†; पै ७, ४,२†; १६,२७,३[२]; २८,४; ४२,८; ४३,२; ६; २०, ८, ६; अजयन् ¶तै ३,४,४,१; ६, २; मै ३, ८, १¶; शौ ७, ११५, २; अजयन् ¶तै २, २, ६,१; ३,७,१; ४, १, २; ३,४, ४,१;६,२; ५, ३,११,१[६];४,६, ४; ७, १,५, ३[३]; ¶मै १,९,८[२]; १०,१६; ३,२,१;४,१;८,१०[२]; ४, ३, ४; ¶काठ १०, ७; ३६, १०; शौ १०,६, १६[g]; पै १६, ४३,८; १८, ७, ७; †अजयः ऋ १, ३२, १२[२]; ८, १४,१३; मा १९, ७१; का २१,४,२१; काठ ७, १२$[h]; कौ १,२११; जै १, २२,८; शौ २०, २९,३; अजयः ऋ ८, ९६, १८; १०, ६९, ९; १६७, १; पै १३, ६, १२[२]†; ?जयेत पै २, २५, ३[i]; जयेत् ¶मै २, १,१-३; जयेत् खि ३, १०[२],१९[j]; ¶जयेयुः मै १,७,२; काठ ८, १५; क ८, ३; जयेयम् मा १८, ३३[k]; का २०,१, ५[l]; मै २,१२, १[l]; काठ १८, १३[l]; क २९,२[l]; जयेम ऋ १,१२३, ५; ८, २१, १२; ६८, [९;९२,

११]; ९, ६१,२३;८५,८; मै १, ७,२¶; जै ३, ४४, ८†; जयेम ऋ १, १०२, ४; २, ४०,५; ४, २०,३; ५, ३,११; ४,१; ६,८, ६;७५,२[३]; ७,८२, १; ९८, ४; १०, १८, ९; [४२-४४, १०]; १०२, ११; १२८, १; मा २९, ३९[३]†; का ३१, २, ३[३]†; †तै १, ४, ४६,२; ५,११,२; २,५, १२,३; ४,६,६,१[३]; ७, १४,१; मै १, ४, १†; १४¶; ३, १६, ३[३]†;४,२, ११; ११,१†; १२, ४†; १४, १†; काठ १, ५[m,n]; †४,१४; १६;७,१६†;८,१५¶; ३१,४[n]; ४०,१०†; ४६, १[३]†; क १,५[n]; ८,३¶; ४७, ४[n]; शौ ५, ३, १†; †७, ५२,४; ७; ९, ५, १८; १२, १, ४७; १३, १, २२; १८,२, ५९†; †२०,१७, १०; ८७,४; ८९,१०;९४,१०; पै ३,३६, ५†; ४,१८,६; ५,४, १†; १५,१०,२[३]†; १७,५, ५; २८,१७,२.

जिगाय ऋ ३, ३४, ४; ५,४५, ६; १०, १०२, ९; शौ ४, २३, ५;२०,११,४†; जिगाय ऋ १, ३०,१६; ११६, २; ६, ३२, ३; १०, ६९, ११; १०२,५; तै २, ३,१४,६; मै ३, ८, ४; ४,१२,

---

a) सपा. जय <> जहि इति पाभे.।

b) सपा. व्राजं जयत <> वाजजितः [सं३] इति पाभे.।

c) पाभे. क्रते पृ १३६८ *k* टि. द्र.।

d) =सपा. शांश्रौ १६,१७,६। आश्रौ ९,९,८ तु जयतः? इति, वैताश्रौ २७,९ जयेम इति च पाभे.।

e) पाठः? (तु. सस्थ. टि. ?कामपराजिताम्)।

f) अयजत् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सप्र. काठ २३,१० क ३७,१)।

g) सपा. अजयन् <> सुमजयन् इति पाभे.।

h) पाभे. क्रते पृ ११७० *d* टि. द्र.।

i) जयेत् इति साधीयान् पाठः स्यात्।

j) सपा. खिसा १८,२० हरेत् इति पाभे.।

k) सपा. जयेयम् <> भवेयम् इति पाभे.।

l) सपा. जयेयम् <> भवेयम् इति पाभे.।

m) संज॰ इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ ३१,४; क १,५)।

n) सपा. जयेम <> जेष्म (माश १,१, ४,१८ तैब्रा ३,२,५,९ च) इति पाभे.।

१; काठ ८, १७; शौ ३, १०, ४; ८,९, ११; पै १,७२,१; ४, ३३,५; ५,२,८; ६,२,२[a]; १०, ४,१२; १६,१९, १; जिग्युः ऋ ८, १९, १८; १०, ८७, १९; १०७,९[४]; कौ १,६८‡[b]; ८०†; जै १, ७, ६‡[b]; ८, ८†; शौ ५, २९,११†; ८,३,१८; जिगेय ऋ १, १०२, १०[c]; ९, ६६,१६; पै १४, ३, २०; २१; १५, २२,२; †जिग्यथुः ऋ ६, ६९,८; तै ३, २,११,२; ७,१,५,५; ६, ७; मै २, ४, ४; ४, १२,५; काठ १२, १४; शौ ७, ४५, १; पै २०, १५, ३; ?जिगीमहे[d] पै ९, १०, १०; जेतारः काठ ३६, ९¶; जेष्यन्ति तै १, ५, १, १¶; जेष्यसि मा २३,१७[३]; का २५, ४,६[३]; तै ५, ७, २६, १[२]; काठ ४५, ४[३]; जेष्यामि ऋ १०,३४, ६; जेष्यामः मै २,२,३¶; जेषत् ऋ ८, ४०, ⌊(१, १०, ८)१० (११)⌋; †जेषि ऋ ६, ४५, १५; ९, ४, १; कौ २, ३९७; जै ३, ३१, १७; †जेषि ऋ १, १३२, ४[e]; २,३०,८; ९; ३,५४, २२; ९,४४,६; काठ १३, १५; †जेः ऋ ६, ४, ४; तै १, ३, १४, ७; जेषः ऋ १, १०, ⌊८(१७६, १; ८, ४०, १०; ११)⌋; जेषम् मा ९,१३[f]; तै १, ६,३, १; ७, ८, १; ८, १५, १[g]; जेष्म ऋ ७, १८, १३, जेष्म ऋ ६,४५,१२; १०, १५६, १; मा १, १६[h]; का १,५, ५[h]; १०,३, ५[f]; तै १, १,५,२[h]; मै १, १, ६[h]; ११,१; ७; ४,१,६[h]; काठ १३,१४; कौ २, ८७७†; जेषाम ऋ ८, ६३, ११; ९, ७६, ५; जीयासम् पै १९,५३,१३[२]; १४; १५; अजैत् मै ४, १३, ४; काठ १६, २१; अजैत् खि ५,७,२,१; अजयित्[i] तै १, ७, ८, १[j]; अजैः[k] ऋ ८, ४०, ⌊(१०)११⌋; अजैषुः पै २०, २०, ७; जैषुः शौ ४, ३८, ३; अजैषम् शौ २, १४, ६; ७, ५२,५[२]; ८, ५,८; पै २, ४, ३; १०,१,६; १६, २७, ८; १९,९, ७[२]; अजैष्म ऋ ८, ४७, ⌊१८; १०, १६४,५⌋; शौ १६,६,१†. जीयते प्रमृ. यद्र.

जापयत मा ९, ११[२]; का १०, २,२;३; तै १, ७, ८, १; मै १, ११,२; काठ १४,१.

अजीजपत मा ९,१२[४]; का १०, ३,४[२]; मै १, ११,३[l]; ७[l]; काठ १४, १[l]; ७[l]; अजीजिपत तै १, ७,८,४[l].

¶जिगीषति तै २, २, ४, ६; मै १,५, ८; २, १, १०; जिगीषति काठ १०,९¶; शौ ११,७,१८[m]; पै ८, १५, १०; जिगीषसे ऋ १०, ४, ३[n]; अजिगीषन् तै ६, २, ३, १¶; जिगीषेत् मै २,१, ३¶.

१जय[o]– -यः शौ ७, ५२,८; पै १, ४९,१.

जय-लक्ष्मी[p]– -क्ष्मीः खि २, ६[३],२८.

¶२जय[q]– -याः तै ३,४,६,१; –यान् तै ३, ४,४,१[२]; S; ६,१; मै १, ४,१४[३]; S; –यानाम् तै ३, ४, ४,१; ६,२; –यैः तै ३,४, ६, २[३].

¶जय-त्व– -त्वम् तै ३, ४, ४, १;६,२.

जयत्– -यतः ऋ १०, ३४,७;३८, २; –†यताम् ऋ १, २३, ११; २८, ५; १०, १०३, ९; १०; मा १७, ४१; ४२; का १८, ४, ९;१०; तै ४,६,४,२; ४; मै २,

a) पाभे. क्रते पृ १११० *c* टि. द्र. ।
b) पाभे. क्रते पृ १२०७ *f* टि. द्र. ।
c) पाभे. क्रते पृ १३६८ *g* टि. द्र. ।
d) पाठे? जिग्यिमहे इति शोधः ।
e) तु. सस्थ. टि. आ ।
f) सपा. जेषम्<>जेष्म इति पाभे. ।
g) पाभे. क्रते पृ १३६८ *l* टि. द्र. ।
h) पाभे. क्रते पृ १३६९ *n* टि. द्र. ।
i) नैप्र. =अजयत् (तु. भा.) ।
j) पाभे. क्रते पृ १३६८ *j* टि. द्र. ।
k) प्रपु१ <अजैप्त् इति (तु. वें. GW. MVG.; वैतु. सा. मपु१ इति) ।
l) सपा. अजीजपत<>अजीजिपत (तैब्रा १, ३,६,९ च) इति पाभे. ।
m) तु. सपा. पै १६,१५४,८ जिहीर्षति इति, RW. W. WI. ORN.; वैतु. शंपा. सात. जिगीर्षति (<√गॄ ⌊निगरणे⌋) इति श्रुतिस्वारस्याभावादपनोद्यः ।
n) तु. GW. Gri. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <√गा ⌊गतौ⌋ इति (तु. वें. ⌊ऋ १,१६३,७⌋, स्क. दु. ⌊या ६,८⌋) ।
o) भावे अजन्ते चित्स्वरः । p) मध्यमपदलोपी कस. ।
q) नाप. (होममन्त्र-विशेष-) । करणे घः प्र. आद्युदात्तः (पा ६,१,२०२) ।

१०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०७; १२०८; शौ ३,१९,६; १९, १३, १०; पै १, ५६,२;७,४,१०; –†यन् ऋ ४, १७, १०; ५, ३१,६; ६,७३,२; ९,८५,४[२]; १०, १०३, ४[a]; मा १७, ३६[a]; का १८,४, ४[a]; तै ४, ६, ४, २[a]; मै २, १०, ४[a]; ४, १४, १२; काठ ४, १६; १८, ५[a]; क २८, ५[a]; कौ २, १२०२[a]; जै ४, ११, ३[a]; शौ २०, ९०,२; $पै २,५५,४; १०; १४, ८; ९; –यन्तः पै २, २५, ५; १०, १३, ७; ८; १४, १-६; १९,४१,६; †–यन्तम् ऋ १,९१,२१; ५,४४,१[b]; ६,७५, १८; १०,४६,५;१०३,६;१२०, ४;१६७,२; मा ७,१२[b]; १७, ३८; ४९; ३४, २०; का ७, ६, १[b]; १८,४,६;१७; ३३,१,१४; तै. १,४, ९,१[b]; ४,६, ४, २;५; मै १,३, ११[b]; २, १०, ४; ४, १४, १; काठ १८, ५; क ३, ३[b]; २८, ५; कौ १, ७४; २, १२०४; १२२०; जै १, ८, २; शौ ५, २, ४; ६, ९७, ३; ७, १२३, १; १९, १३, ६; २०, १०७, ७; पै ६, १, ४; ७,४,६; १९, १२, ९; –यन्तौ पै १०, १३, २-६; ९; १४, ७; –यान्[c] खि १,२,८; शौ ११,११,१८.

जयन्ती– -न्ती ऋ १,११६, १७; १२३, २; १०, १५९, ५; खि ४, ७, ४; ७[२], ५; शौ ५, ५,३; पै २, ४१, ५†; ६,४,५; ७, १२, ६; १०, १३, १; १०; २०, ३७, ९[२]; –न्तीः शौ ११, ११,१९; –†न्तीनाम् ऋ १०, १०३,८; मा १७,४०; का १८, ४, ८; तै ४, ६, ४, ३; मै २, १०, ४, काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०६; शौ १९, १३;९; पै ७, ४, ९; –न्तीम् पै २०,२०,६.

जयद्-वीर– -राय पै १९, ४९, १५.

?जयम्[d] शौ २,२९,३.

जयुस्[e]– -युषा ऋ १, ११७,१६[f]; ६,६२,७;१०,३९,१३.

जायु[g]– -यवः ऋ १, ११९, ३; १३५, ८[२]; –युः ऋ १,६७,१.

¶जायुक[h]– -कम् मै ३, १, ९[२]; ७,४.

जि(गि,)गीवस्[i]– -वत् पै १,११२, ३; –वांसः ऋ २, १८, ८; ५, ६२,९; ६,१९,७; १०, ७८, ४; तै १,७,८,४; मै ४, १४, १०†; काठ १४,१; –वान् ऋ २, १२, ४; शौ ४,२२,६;७; ८,५, २२; २०, ३४, ४†; पै १,७२,२; ३, २१,६; १३, ७, ४†; १६, २८, ११; २०,२८,१०; –†ग्युषः ऋ १,१७,७; ७, ३२, १२; ८,१४, [६; ९,६५,९];८०,६;९, १००, ४; शौ २०, २७, ६; ५९, ३. –ग्युषाम् ऋ ९, ४७,५; खि २; २,५; पै २०, ४६,१०; –†ग्युषे ऋ ६,४६; २; १०, १२७, ८[j]; मा २७, ३८; का २९, ५, ७; मै २, १३, ९; काठ ३९, १२; कौ २,१६०; जै ३, १५, ८; शौ २०, ९८,२.

जिग्युषी– -षी काठ १३;१६‡[j],

जिगीषमाण[k]– -णः पै ६, १४,४; –†णम् ऋ १,१६३,७; मा २९, १८; का ३१,३, ७; तै ४,६,७, ३; काठ ४६, ३.

जिगीषा– -षा[l] ऋ १, १७१, ३; १८६,४; –षाम् पै २,६५,६.

जिगीषु– -षुः ऋ २, ३८, ६; पै २०,४९,४†.

जिग्यु[m]– -युभिः ऋ १,१०१,६.

जित,ता– -तम् ऋ ८,७६,४; तै २, ४,१४,२; मै ४,२,३?¶[n]; १२,

a) सपा. शौ १९,१३,८ विशिष्टः पाभे.।

b) पाभे. कृते पृ ७२२ *h* टि. द्र.।

c) =जयत्–>-यन्। छन्दस्तो दीर्घः।

d) पाठे? सं जयत् इति शोधः (तु. सपा. पै १९,१७, १२, w.; वैतु. तै ३,२,८,५ मै ४,१२,३ काठ ५,२; ३२,२ काश्री १०,५,३ संजयन् इति पाभे.)।

e) विप. (अश्विन्-)। कर्तरि उसिः प्र. उसं. (पाउ २, ११५)। f) वैतु. स्क. वें. सा. तृ१ इति?।

g) =जायुक–। विप. वा नाप. वा। उण् प्र. (पाउ १,१)।

h) विप.। उकञ् प्र. उसं. (पा ३, २,१५४)।

i) तै. जिगि° इति ह्रस्वमध्यः पाठः।

j) सपा. जिग्युषे<>जिग्युषी इति पाभे.।

k) तु. स्क. वें., द्र. [या ६, ८], उ. म. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. <√गा [गतौ] इति (पृ ५९७ *l* टि. द्र.)।

l) तृ१ (तु. वें. सा. GW.; वैतु. [प्रथमे स्थले] वें. प्र१ इति; सा. विप. इति कृत्वा प्र३ इति, [पक्षे] <√गा [गतौ] इति च)।

m) विप.। कुः प्र. उसं. (पा ३,२, १७१ [वैतु. सा. क्स्वन्तम् इति])। n) जि° इति स्वरे? यनि. शोधः।

२; काठ ८,१७; ३३, ८¶; कौ २,१२१९; शौ ६, ९८,३; १०, ५, ३६; ११, ११, ४; १६, ८, १; ५-३०; ९, १; १९, १३, १; पै ७,४,१; ८,१५,९; १८,२९, १; १९, १२, १५; –ता शौ १, २४, १; –ताः खि ३, १२, १; शौ ४, २४, २; ११, १२, १५; पै ४, ३९, ३; १४, ३, ३०; –तानाम् मै ३,८,१¶; –ते शौ ११, १२, ७.

¶जित-मनस्[a]– -नसः मै १, १०,१६; काठ ३६, १०.

जिति– -तिः पै १९, ५३, १३; –तिम् ऋ १०, ५३, ११; शौ १०, ६, १६; पै १६, ४३, ८; –¶त्यै तै ५, ४,१२,३; ७, ५, १,६; मै १,१०, १६; २, २, ५; १२[२]; ५, ८[२]; ४, ३, ४; ८; काठ १०,८[२];१३,४;३७,१२.

¶जित्वा तै २,२,१,३; ४,१,२; ६, २,३,३; मै १, ७,२; १०, १६; §११,३[२]; ७[२]; ४,३,१;२;६,८; काठ ९,१७; १०,७; १४, १§; २८,३; क ४४,३.

जित्वाय पै ४,१२,२‡[b].

जिषे[c] ऋ १,१११,४; ११२,१२.

जिष्णु[d]– -ष्णवे शौ १०, ५, १-६; पै १६,१२७,१[२]–५[२]; –ष्णु मा ११,८१[e]; का १२, ७, १६[e]; तै ४, १,१०,३[e]; ७,१५,५[f]; मै २, ७, ७[e]; ३, १६, ५[f]; काठ १६, ७[e]; २२, १५[f]; शौ ३, १९, ५; पै ३,१९,१;५; १०,४,३;११[२]; –ष्णुः ऋ १, १८१,४; ७, ३५, ५; १०, १११,३; मा २२,२२; का २४,८,२; तै ७, ५, १८,१; मै १,४,१४¶[g]; ३, १२,६; ४, ११,३;१४,१२; काठ ४५, १४; शौ ३,१९,१[?e]; ११, ११, १८; १९, १०, ५†; पै १३, ८, ५†; ९,९; १५,१२,९; –†ष्णुना ऋ १०,१०३,२; मा १७, ३४; का १८,४,२; तै ४, ६,४,१; मै २, १०,४; काठ १८,५; क २८,५; कौ २,१२००; शौ १९, १३,३; पै २,२५,३§; ७, ४,३; –ष्णुम् ऋ १०, ६७, ९; खि ५, ५, ४; काठ २, १५; शौ २०, ९१,९†; –०ष्णो ऋ ६,४५,१५; –†ष्णोः ऋ १, १२२, १५; ४, ३९, ६; ४०,१; ५, ४२,६; खि ५, २२, १३; मा २३, ३२; का २५, ६, १२; तै १, ५, ११, ४; ७, ४, १९,४; मै १,५,१; काठ ६, ९; क ४, ८; कौ १, ३५८; जै १, ३७,७; शौ २०, १३७,३.

जेतवे पै २, ८१,५; ५,४,९.

जेतुम् तै ६, २,३,१¶.

जेतृ– -ता ऋ १, ६६,२; १७८, ३; २,४१,१२; ४, २०,५; ६, ४५, २; ९,९०,३; १०, ५५;६;१०७, ११; खि ५, ५,१०; मै ४,१२, ५; †कौ २, ७५९; ११३३; शौ ५,२०,१२;६,२,३[h];†२०,२०, ७; ५७, १०; पै ९, २४, १२; –तारम् ऋ १,११,[२; ५, २५, ६]; ८, ९९, ७; खि ५, ४, ६; ७; मा ११, ७६; २८, २; का १२,७,११; ३०, १,२; तै ४,१, १०,२; मै २,७,७; ४,११,१†; काठ २, १५†; १६, ७; कौ १, २८३†; २, १७८†; ४, ६; ७; जै १, ३०, १†; २, ७, २; ३; ३, १६, १६†; शौ २०, १०५, ३†.

†जित्व[i]– -त्वानि ऋ ६, ४७, २६; मा २९, ५२; का ३१, २,९; तै ४, ६,६,५; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; शौ ६, १२५, १; पै १, १०९, ३§; १५,११,८;१२,४.

१जेमन्[j]– -मा मा १८, ४; का १९,२,४; तै ४, ७, २,१; मै २, ११,२; काठ १८,७; क २८,७; –मानम् तै १,६,२,४; ११,७[२]; ७, ४,३,२[२]; काठ ५, १[k]; ३२, १[२].

२जेमन्[l]– -मना ऋ १०,१०६,६.

जेप[m]– -पे ऋ १,१००, [११; ६, ४४,१८].

---

a) विप. । बस. । b) सपा. जित्वाय <> हत्वाय इति पामे.. ।

c) तुमर्थीयः क्से प्र. तत्स्वरश्च ।

d) विप. । क्स्नुः प्र. (पा ३,२,१३९) तत्स्वरश्च ।

e) सपा. जिष्णु (माश ६,६,२,१४ तैआ २,५,२ च) <>?जिष्णुः (जिष्णु इत्येवं नु-शोध्यः) इति पामे. ।

f) पामे. क्रते पृ ८६८ *h* टि. द्र. ।

g) सपा. तै ३,४,४,१ विशिष्टः पामे. ।

h) पामे. क्रते पृ १३६४ *l* टि. द्र. ।

i) विप. । कृत्यार्थे त्वन् प्र. (पा ३,४,१४) ।

j) भावे मनिः प्र. उसं. [पाउ ४ ,१५२ (वैतु. भा. [तै १,६,२,४] <जेतृ- + इमनिच् प्र.)] ।

k) जेहमानम् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. तै १, ६,२,४; ११,७ माश्रौ १,४,२,६) ।

l) विप. (अश्विन्-)। मनिन् प्र. । या १३,५ =जयमने इत्यस्पष्टम् । m) भाप. । सः प्र. उसं. [पाउ ३,६२

जेप्युव्– -प्युन् शौ ५, १०, १; –प्युन्तः तै १,७,८,४.
जैत्र[a]– -†त्रम् ऋ १, १०२, ३; ५; १०,३६,१०;१०३,५[b]; मा १७, ३७[b]; १८,९; का १८, ४, ५[b]; १९,४,१; तै ४,६,४,२[b]; ७,४, १; मै २,१०,४[b];११,४$; काठ १८, ९; क २८,५[b];९$; कौ २, १२०३[b]; शौ १९, १३, ५[b]; पै ७,४,५[b]; –†त्रस्य ऋ ९,१०६, २; कौ २, ४५; जै ३, ५९, ४; –†त्रा ऋ ८,१५, ३; शौ २०, ६१,६; ६२,१०; पै २,२५,३[c]; –त्राय ऋ ८, १५, ⌊१३; ९, १११,३⌋; खि ४,६,१; ५,१४, ४; मा ३४, ५०; का ३३, २, १३; कौ २, ९४१†; जै ४, १, २†; शौ २०, १२८,१५; पै २, २५,१[c]; ४, २७, ३; ५,१, ६; ४,९; ६,९,१२; ७,१२,१; १७, १३,१०.
जैत्री– -त्रीः ऋ ३,३१, ४; –त्रीम् ऋ १, १११,३.
जैत्रा(त्र-आ)यण[d]– -णः काठ १८, ५‡[b].
√जि(प्रीणने)[e], जिन्वे[f] ऋ ४,२१,८.
जिगत्नु– √गच्छ् द्र.
जिगर्ति– √गॄ (निगरणे) द्र.
जि(गि,)गीवस्–, जिगीषमाण–, जिगीषा–, जिगीषु–, जिग्यु– √जि (जये) द्र.
जिघत्नु– √हन् द्र.
जिघत्सु–,त्सू– √घस् द्र.
?जिघां पै ५,२९,७.
जिघांसत्–, जिघांसिता–, जिघ्नत्–, जिघ्नमान– √हन् द्र.
जिज्यासत्– √ज्या द्र.
जित,ता–, जिति–, जित्वा, जित्वाय √जि (जये) द्र.
जिनत्– √ज्या द्र.
√जिन्व्, जिन्वते ऋ ३, २, ११; जिन्वति मै २, ७,७; १३,१०[g]; ३,१,९¶; शौ ८, ९,१३[g]; १२, १,३[h]; पै १६,१९,३; †जिन्वति ऋ १, १६२, ३; ८, ४४, १६; मा ३,१२; १३, १४; १५,२०; २५, २६$; का ३, ३, २; १४, १,१४; १६,५,१; २७,१२,३$; तै १,५,५,१; ४, ४, ४,१;६,८, २; मै १,५, १; ५; २, ७, ७$; ३, १, ९$; १६, १; ४, ८, ३; काठ ६,९; ८,३[6]¶; २८, ५¶; ४६, ४; क ४, ८; ६, ८[6]¶; ४४, ५¶; कौ १,२७; २,८८२; जै १, ३, ७; जिन्वन्ति ऋ १, १६४, ५१; शौ ९, ४, १८; जिन्वन्ति ऋ १, १६४, ५१; ¶मै १, ६, ९; ४, १, ९[२]; काठ ३१, ७¶; पै १४, १, १२; जिन्वसि शौ ११, ६,१४[i]; १६; जिन्वसि ऋ ८, ८४,७; कौ १, ३४†; जै १, ३, १४†; पै १६, २२,६; २०,५२,६; जिन्वथः ऋ १,११२,२;६;२२; ५,७४,४;८, २२, ७; खि १,९, ६; जिन्वथः ऋ २, ४०,३; मै ४, १४, १†; †जिन्वथ ऋ ६,४९,११; ८,७, २१; १०, ९, ३; मा ११, ५२; ३६,१६$; का १२,५, ३; ३६, १,१६$; तै ४, १, ५,१; ५,६, १,४; ७, ४, १९, ४; मै २,७, ५; ४, ९, २७; काठ १६, ४; ३५, ३; कौ २, ११८९; शौ १, ५, ३; पै १९, ४५, १०; जिन्वन्त ऋ १,११८,२; जिन्वः पै १६, २२, ४[j]; जिन्वतु ऋ २, ४०,६; ४,५३,७; १०, ६६, ३; मै ४, १४, १†; काठ २२, १४; शौ ३, ५, १; पै ३, १३, १[j]; १६, ४४,९; १९,३८,१७; २०, १९,९; २०, २; जिन्वतु पै १६, २५, ८; जिन्व,>न्वा ऋ ३, १५,६; ८, ६०, १२; ९, १०८, १०[k]; मा ८,७[२]; का ८, ४,१[२]; तै १,४, १०-११, १[२]; मै १,३, १३[२]; २७[२]; काठ ४, ५[२]; जिन्व ऋ २, २३,⌊१९; २४,१६ (३५,

(तु. सा. PW. प्रभृ.; वैतु. स्क. तुमर्थीयमिति, सा. ⌊पक्षे⌋ क्विप् प्र. इत्यपि)]।

[a]) विप. (उषस्–, रथ–, मनस्–प्रभृ.), नाप. च भाप. च। (ण्) त्रन् प्र. उसं. [पाउ ४,१६८ (वैतु. म. ⌊मा १८, ९⌋ प्रभृ. भाप. <जेतृ– इति)]।

[b]) सपा. जैत्रमिन्द्र <> जैत्रायणः इति पाभे.।

[c]) पाठे? जेतृ–>-त्रा (तृ१) इति शोधः।

[d]) विप. (इन्द्र–)। वस.।

[e]) =√जिन्व् यद्र.।

[f]) प्रपु१ (तु. वें. सा. GRV.; वैतु. PW. GW. उपु१ इति)।

[g]) सपा. जिन्वति<>रक्षति (आपमं २,२०,२२ च) इति पाभे.।

[h]) सपा. जिन्वति<>जीवति इति पाभे.।

[i]) सपा. जिन्वसि<>जिन्वः इति पाभे.।

[j]) पाभे. कृते पृ ३११ *g* टि. द्र.।

[k]) सपा. जिन्वा<>जिन्वन् इति पाभे.।

१५)]; ३,२,७;५२,२१; ६,३५, ५;८,३२,७; मा १३,२६; १४, ८;१७[a]; १५,६[१०b]; ७[६];९;१९, ३३;३४,५८†; का १४,२,१२; १५, २, ३; ५,१[a]; १६,२,१[४]–४[४b]; ७[२]; २१, ३, २; ३३, २, २१†; तै १,६, १, १; ३,५,२, १; २[३]–४[३];५; ४,२,९,२; ३,६, २[a];४,१,१[८]; २[८]; ३[३]; ५,३,६, २; मै १, १, ११; २,७,१६; ८, २; ३; ८[३३b]; ३,११,७; ४,१२, १†; काठ १, १०[?c]; ७, १३[३]; १६,१६; १७,१; ३; ७[२०]; ३७, १७[१८]; ३८, २; ३९,५; क १, १०;३,४[२]; ६,३[३]; २०,६; २५, १०; २६, २; कौ १, २२०†; जै १,२४,६†; शौ ७, २२,१†; पै १९, ४६, २; २०, ५२, ६; जिन्वतात् शौ १०, ६, ३४; पै १६, ४४, १०; जिन्वेथाम् काठ ४, ४; क ३, ३; जिन्वतम् ऋ १, ११८, २; जिन्वतम् ऋ १, १५७, २[d]; ६,४९,६; ७,१०४, ६; ८,३५,१६[२]–१८[२]; तै ३,५, १, २; काठ १७, १८†; कौ २, ११०९†[d]; शौ ८,४,६†; जिन्वत ऋ १०, ६६, १२; काठ ३८, १२; पै ६, ३, ७; अजिन्वत् ऋ १,१५६,५; ९, ९,४; खि ५, ५, ११; अजिन्वतम् ऋ १, ११२, ९; १०; अजिन्वतम् ऋ १०, ६५,१२; अजिन्वन् पै ४, ३, ३.

जिजिन्वथुः ऋ १,११२,६.

जिन्वत्– -न्वत् शौ १२,१, ४६; पै १७,५,४, -न्वन् ऋ ९, १२,६; कौ २, ३६२‡[e]; ५५१†; जै ३, ३०,५‡[e];४२,७†; -न्वन्तः ऋ १, ६४, ८; कौ २, ४७३‡[f]; जै ३,३५,८‡[f]; पै १५, २१,४.

*जिन्वर्[g]– -न्वः तै २, ४, ७,१; मै २,४,७[?h]; काठ ११, ९.

जिन्वित– -तः शौ १९, ३१, ७; पै ९,१२,१२; १०,५,७.

जिर्वि-, जिव्रि- √जॄ (वयोहानौ) द्र.

?जिपून्ता पै ९, ६,५.

जिषे, जिष्णु- √जि (जये) द्र.

जिहान- √हा (गतौ) द्र.

जिहीळान- √हीड् द्र.

जिह्म,ह्मा[i]– -ह्मः मै ४, ५, ५¶; शौ १२, ४, ५३; पै १७, २०, १३; -ह्मम् ऋ १, ८५, ११; तै २; ५,११, ७[२]¶[j]; पै १९, ४१, ९, -ह्माः खि ४, ५,२३; काठ १३, २¶; पै १,१०१,४; -†ह्मानाम् ऋ १, ९५, [५; २, ३५, ९]; तै २, ५, १२, १; मै ४, १२, ४; १४,८; पै ८,१४,५.

जिह्म-बार[k]– -रम् ऋ १, ११६, ९; ८, ४०,५.

जिह्म-शी[l]– -श्ये[m] ऋ १, ११३,५.

√जिह्माय, जिह्मायेते पै ५,२८,२.

जिह्माय(त् >)न्ती– -न्त्यः खि ७,६,१.

जिह्मियत्- √ह्री द्र.

जिह्व[n]– -ह्वस्य तै १,३,३५‡[o].

जिह्वा[p]– -ह्वया ऋ १, १४, ८; ४६, १०; १४०,२; १६८,५; ३,३५, ९; १०;५,२६, [१ (६,१६,२; ८,१०२, १६)]; ४८, ५; ५१, २;६,१६,२२; ५९,६; ६०,१०; ६७,८; ७, १६, ९; ८, १७, ५; ७२,३;४; १८; १०,४,४; ३७, १२; ४६, ८; ५३, ११; ७९,२; ८७,२; †मा १७, ८; ३३, ९३; का १८,१,८†; †तै १, ३, १४,

---

a) सपा. जिन्व (वैताश्रौ ३३,२७ च) <> पिन्व इति पाभे. ।

b) सपा. तै ३,५,२,३;४,४,१,१ काठ १७,७;३७,१७ गोब्रा २,२,१३ वैताश्रौ २२,४ विशिष्टः पाभे. ।

c) मार्जित्वा इति पाठे? मा। जि° इति शोधः द्र. (तु. सपा. क १,१०)।

d) सपा. जिन्वतम् <> सह्याः (तैब्रा २,८,६,६ च) इति पाभे.।

e) पाभे. कृते पृ १३७३ *k* टि. द्र. ।

f) पाभे. कृते पृ १३५१ *f* टि. द्र. ।

g) पृ ८७० *q* टि. द्र. ।

h) जि° इति पाठः? ।

i) विप. (अवत- प्रमृ.)। व्यु.?। < √हा [गतौ] इति या [८,१५], < √हा [त्यागे] इति (पाउ १,१४१), < √जिह् इति WAG [१,१४० *b*]।

j) वा. क्रिवि. द्र.।

k) विप. (अवत-, अर्णव-)। वस.। उप. =द्वार- यद्र.।

l) विप.। उस. क्विबन्तम्।

m) विभ. नोदात्ता (पा ६,१,१७५)।

n) यह्व- इत्यस्य वावि. द्र.। विप. (अग्नि-)। व्यु.?।

o) सपा. जिह्वस्य <> यह्वस्य (आपश्रौ १२, ७,१० च) इति पाभे.।

p) नाप. (शरीरावयव-, अग्नि-ज्वाला- प्रमृ.)। व्यु.?। < √ह्वे इति या [५,२६], [पक्षे] दे. [६,११] < √हु (दाना°) इति च, < √जिह् इति WAG [१,१२७*b*; १४० *b*]।

८;५,५,३; ४,६,१,२; ¶६, २, ११,४;३,१०,४^{2}; मै १,५,१†; काठ १७, १७†; १८, १७[a]; क २८, १†; २९, ५[a]; †कौ १, २८१; २,४९९; ८७१; †जै १, २९,९; ३, ५७, ११; ४,१२,९; शौ १,१०, ३; ५, २७, ९[a]; ६, ५६,३; ८,२,३; ३,२†; ११,२, १७; ४, ५^{2}; २०,४,२†; पै १, ९,३;२,३३,१; ७,९,१०; ९,१, ८; १६,३,३;६,२†;५५-५७,६; १०५,७; १९,९,४; २०,४७,६, –ह्वा ऋ १, ८७,५; ३, ५७, ५; ४,५,१०; ५८,१; ६, ६, ५; ९, ७५,२; १०, ६८, ६; १३७, ७; खि २,१२,३; ५, ९,१; मा १, ३०; ८, २४; १७, ८९†; १९, ८८; २०, ६; का १,१०,३; ९, ४,३; १९, १,३†; २१, ६, ९; ७,५; तै १, १, १०,३; ४, ४५, २; ८,२२,१^{2}; ५, ७,४, १; ८, १; ६,२,११,४¶; मै १, १, ६; ३;३९; ४,१०; ६, २†; २,१२, ६[a]; ३, ८,८¶; ११, ८; ९; ४, १, ६^{2}; ¶; ५, ९¶; १०, १; ११, २; काठ १, १०; ४, १३; १६^{2}; १३,४¶; २५,९¶; ३८, ३;४; ४०,५; ७†; क १, १०; ३,११; ४०,२¶; कौ २, ५११†; ३,४,१; जै २,२,९; ३,५,१०†; शौ ४,१३,७†; ५, १८,८; ३०, १६; ७,३०,१; २; ८,१,१६?[b]; ९,१२,३; १०,९,३; ११, ४,५; २०, १६, ६†; १२७, ४; पै १, ५५,३; २, ३२,१; ४,२२, ५^{2}; ५,१८,८†; ८,१३,१†; ९,१४, ६; १८,३; २२,१; १६, २, ६; ५३,३; ५६,६; १३६,३; १३७, ४; १३९,३; १७,२९,१०; १९, ४३,१; २०, ७,१; २; ३०, ८; –ह्वाः ऋ ३,२०,२; १०,७८,३; मा १७, ७९; का १८, ६, १५; तै १, ५,२,४; ३,२; ४, ३; ३, २,११,१†; ४, ६,५,५; ५, ४, ७,५; मै १,६,२; ७; २,४,४†; ३,३,९; काठ ७,१४; ८, ३; ९, १९†; १८,४; ३४,१९; क ६, ८; शौ १०, १०,२८; पै ९, ६, २; ५; १६, १०९, ८; –ह्वाभिः ऋ ६, १६, ⌊(५,२६,१) २ (८, १०२,१६)⌋; ८,४३,८; कौ २, ८२५†; जै ४, ४, ६†; शौ ६, ७६,१; पै १९,१५,१२; –ह्वाम् ऋ २,१,१३; ४,४; ४, ७,१०; ६,३,४; १०, ८,६; ५३,३; मा १३,१५†; १५,२३†; २७,१८[a]; का १४,१, १५†; १६, ५, ४†; २९,२,८[a]; तै १, ३, १४, २†; ४,१,८,२[a]; ४, ४, १†; ५, ७, ११,१[c]; †मै २,७,१५;४,११, १; काठ २, १५†; १६, १५†; ५३,१[c]; शौ ५,२९, ४; ६,५६, ३; १०,२,७; ७,१९; ११,१०, १५; १९,३२,४; पै २, ८४,२; १२,४,४; १३,९,५; १६, ५९, ८; ८६,४; १७,८,१०; १९,९, १४; २०, १७, ४; –ह्वायाः ऋ ३,३९,३; ९,७३,९; १०,१६३, १; मा २५,१[c]; का २७,१,१[c]; तै ६, ३, १०, ४¶; मै ३, १०, ३^{2}¶; १५,१[c]; शौ १, ३४, २; २, ३३, १†; २०, ९६, १७†; पै १,९२,४; २,९,२; –ह्वायाम् पै ८,१०,७; १६,१४७,३; २०, ३६, ७; –ह्वायै शौ ११, २, ६; पै १६, १०४, ६; –०ह्वे पै ४, २२,५; १९, ३४,२.

जिह्वा(ह्वा-अ)ग्र- -ग्रेण तै ५, ७, ११,१[d]; काठ ५३, १[d].

जिह्वा-मूल- -ले शौ १, ३४, २; पै २, ९,२.

जिह्वो(ह्वा-उ)दित[e]- -ताः पै ७, ८,५.

?जिह्वामुपाकनिच्छति पै १,२९,२.

जीत- √ज्या द्र.

जीमूत[f]- -†तस्य ऋ ६, ७५, १; मा २९,३८; का ३१, २, २; तै ४, ६,६,१; मै ३,१६,३; काठ ४६, १; पै १५, १०, १; –ताः मै १,१०,१३^{2}¶; काठ ३६,७^{2}¶; शौ ११, ७, १४; पै १६, १५४, ३; –तान् मा २५, ८; का २७, ८,१; तै ५, ७, १६, १; मै ३, १५,७; काठ ५३,६; –तेषु काठ ४०,४^{3}.

जीमूता(त-अ)नुवचन- काठपुष्पि ४६.

†जीयते[g] ऋ ९,५५,४;१०,१५२,१[h]; कौ २, ३२८; जै ३, २७, ४;

a) सपा. जिह्वया <> जिह्वा <> जिह्वाम् इति पाभे.। b) तु. सस्थ. टि. आ।

c) सपा. जिह्वाम् <> जिह्वायाः इति पाभे.।

d) सपा. जिह्वाग्रेण <> अग्रजिह्वम् (परि.) इति पाभे.।

e) तृस.। उप. < √वद् यद्र.।

f) नाप. (मेघ-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः।

g) < √जि (< √ज्या ⌊वयोहानौ⌋) वा √जि (जये) वेति यथायथं द्र.।

h) सपा. जीयवे <> जीयते <> जीयवे इति पाभे.।

जीयुते मै १,८,७¶; शौ १,२०, ४‡[a]; ५, १९, ६; ११, ५, ७; जीयते ऋ ३, ५९, २; ५, ५४, ७; तै ३,४,११,५†; ५, ७, २, ५¶; मै ४, १०,२†; काठ २३, १२†; २४, १[२]¶; २९, ६¶; ¶क ३७,२[२]; ४५, ७; शौ ११, ५,६; पै २, ८८,१‡[a]; ९, १९, ४; जीयेते पै १६, १२०, ७; जीयन्ते मै ३, ४, ३¶; जीयेत मै १, ६, १०¶; जीयेरन् तै ७, २,१,४¶.

जीर्[b]– -रः ऋ ३, ३, ६; ७, ९२, २; -रम् ऋ १, ४४, ११; ५, ३१, १२; -राः ऋ १, १३५, ९; ७, ८१, ३; ९, ६६, २५; कौ २, ६६०; जै ३,५५,१.

जीर्-दानु[c]– -नवः ऋ २, ३४, ४; ५,५४,९; ८,५९,४; खि १, ६, ४; -०नवः ऋ ५,५३,५; -नवे ऋ १०, ४३, ८; शौ २०, १७, ८†; -नुः ऋ ५, ८३, १; ८, ६३,३; तै १,१,९,३[d]; ५, १०, ४; शौ ७,१९,२; १८, ३, ६१; पै १२, ६,१; २०,३,७; -नुम् ऋ १, १६५,[१५; १६६, १५; १६७,११; १६८, १०;१६९,८; १७१,६; १७३,१३; १७४,१०; १७५-१७६,६; १७७-१७८, ५; १८०, १०; १८१,९; १८२, ८; १८३-१८४, ६; १८५-१८६, ११; १८९-१९०, ८]; ९, ९७, १७; मा ३४,४८†; का ३३,२, ११†; मै १, १,१०[d]; †४,११, ३; १४, ७; १३; काठ १, ९[d]; ९,१८†; क १, ९[d]; -नू मै ४, १३, ९[e]; -०नू ऋ ५, ६२, ३; ७, ६४, २; -०नो ऋ ९, ८७, [(६, १, १२;७४,२)९].

जीरा(र-अ)ध्वर[f]– -रम् ऋ १०, ३६,६.

†जीरा(र-अ)श्व[g]– -श्वः ऋ १,१४१, १२; १५७, ३; २,४,२; कौ २, १११०; -श्वम् ऋ १,११९,१.

जीरि[h]– -रयः ऋ २, १७,३; ३, ५१, ५; -रौ ऋ ९,६६,९.

जीर्ण–, जीर्यत्– √जॄ(वयोहानौ) द्र.

√जीव्, >जीवि,जिजीविष, जीवति खि ४,७,२; ¶तै २, १,१,४; २,७; ९,३; २,२,४; ४,३; १०, ५; ३,११,२; ७, २,४,३; ७,५; शौ ५, ५, २; जीवति ऋ १०, ३३,९; खि ४,७[२],२; ७,७,९[२]; ¶काठ ९,२; २७,४; ३७, १४; ¶क ८, ५; ४२, ४; शौ ८, २, २५; पै ६, ४,२; ७, १८, ४?[i]; ९, २१, २; १४, १, १५; १६, ११४,५; १२५,५; १२६, १-३; १७, १, ४[j]; २९, १४; १५; जीवतः क ६, १¶; जीवन्ति तै १, ७,२, २¶; काठ ३८, १२[k]; जीवन्ति ऋ १, १६४, ४२; शौ ९, १५,१९; ११, ७,१२; १२, १,२२; २,५०; पै १६, ६९,९†; १५४,२; १७, ३, ३; ३४, १०; जीवथः ऋ ६,५९,१; ¶जीवामः काठ ८,११[३]; क ७,८[३]; जीवाति ऋ १०, ८५, [(७, ६६, १६) ३९[l]]; शौ १४, २, २†; ६३; जीवाति शौ १,१०,२; २, २९, २[m]; पै १९, २, ६; ४०, ६; †जीवात् ऋ १, ८४, १६; तै ४, २, ११, ३; मै ३, १६, ४; काठ ४५, २१; कौ १, ३४१; जै १, ३४,१०; शौ १८, १,६; पै १६, ७६, ९§; जीवासि पै ५, १२,४; २०, २६, ३; ३८,६; जीवाः शौ २,२८,४; पै १, १२,३; जीवाय पै ९, ४,४; जीवतु शौ ५, २९, १३; जीवतु शौ ८,२,५; पै १६, ३,५; ५,५; जीवातु पै १८, ७, २‡[l]; जीवातु[m] पै १५, ५, २; १९, १७, ११; जीवताद् पै १, ४६, ५; १९, १६,१६; जीवताम्

a) पाभे. कृते पृ १३७५ *h* टि. द्र. ।

b) =क्षिप्र– (निघ २, १५)। विप. (दूत- प्रमृ.), नाप. च । व्यु. ? । <√ज्या वा √जीव् वेति (पाम १,१,४), <√जिन्व् इति GW. MW. प्रमृ., <√जु इति (पाउ २,२३)।

c) विप. (पर्जन्य- प्रमृ.)। वस. (तु. पपा. भा. सा. प्रमृ.; वैतु. √जीव्+ रदानुक् प्र. इति [पाप्रवा ५, ५ पाम १, १, ४; ६,१,६६])।

d) सपा. जीरदानुः (तैब्रा ३,२,९,१२ आपश्रौ २,३,१० च)<>जीरदानुम् <> जीवदानुम् (माश १,२,५, १९ च) इति पाभे. ।

e) =सपा. तैब्रा ३, ५,१०,१ आश्रौ १,९,१ शांश्रौ १, १४,४ । माश १,९,१,५ तु जीवदानू इति पाभे. ।

f) विप. (यज्ञ-) । वस. । g) विप. (रथ- प्रमृ.)। वस. ।

h) बप्रा. । नाप. । जीर्– इत्यनेन सन्न्यायता द्र. ।

i) पाठे? जीवितम् इति शोधः? ।

j) पाभे. कृते पृ १३७३ *h* टि. द्र. ।

k) तु. सस्थ. टि. अनु ।

l) सपा. जीवाति<>जीवातु इति पाभे. ।

m) सपा. जीवाति<>जीवातु इति पाभे. ।

शौ ९, ३, ९; पै १६, ३९, ९; जीवन्तु खि २, ११, ५; जीवन्तु ऋ १०,१८,४[a]; मा ३५,१५†[a]; का ३५,४, १६†[a]; पै ४,२२,७; ८,१६,११; १९, ५१, ८; जीव शौ २,१३,३; १९, २४, ५; ६; जीव ऋ १०,१६१,४; खि ७, ७,७;८; का ३, ९,६; मै २, ३, ४[k]; ५¶; काठ ११, ७[3]¶; शौ २,२९,७; ३, ११,४†; ३१, ८; ७, ५५,२; १९, २७, ८[3]; २०, ९६,९†; पै १, १३,४; ६२, ४; १०,७,८[3]; १५, ६, २; ३; १९, ४२,९; २०,१०,७; जीवानि शौ ५,१८,२; पै ९,१७, २; जीवाम पै २०, २२,३[b]; अजीवत् मै ४, २,१¶; जीवेत् ऋ १०, ३३, ८; ¶काठ २७,४; ३७,१४; क ४२, ४¶; जीवेम ऋ ७, ६६, ⌊१६ (१०,८५,३९)⌋; खि १, १, ३; ५, ६; मा ३६, २४†; का ३६, १,२४†; मै ४, ९,२०; काठ ४, १४†; शौ १९, ६७,२; जीवेम खि ६,३, ३; तै १,६,२, १; मै १,४, १; शौ ३,१२, ६[b]; १८, ४,७०.

जीव्यासम् शौ १९, ६९, १; ४; ७०, १; जीव्यासम् मा ३६, १९[2]; का ३६,१,१९[2]; शौ १९, ६९,१-४; ७०, १; पै १९, ५४, ११[2];१२; १३; १४[2]; २०,४१, १[2]; जीवीत् शौ १०, ५, २५-३५; १६, ७, १३; जीविषुः शौ ९, २, १०; जीवीः शौ ५, १३, ४; पै ८,२,३.

जीवयन्ति पै १४, १, १०; †जीवयथ ऋ १०, १३७,१; मै ४,१४,२; शौ ४, १३,१; जीवयस्व खि ४, ५, ३३[c]; जीवयत मै ४, ८,७[2].

?जिजीविषेत्[d] मा ४०, २; का ४०,१,२.

जीव,वा[e]– -०वः[f] शौ १९, ७०, १[2g]; –वः ऋ १, ६८,२;११३, १६;१६४,३०; ५, ४४,५;७८, ९[2h]; तै ४, २, ५, ३; मै २,७, १२; ३,२,७¶; काठ ¶११, ५; ८; २६, १¶; ३५,१३; क ४०, ४¶; ४८, १३; शौ ६, ४६,१; ९,१५,८†; १४, २,४४; पै २, १९,१-४; ११,५,१०; १६,६८, ९†;१८,११,४;१९,२८,४;४६, १०; २०, ५५, ८; –वम् ऋ १, ९२,९;११३, ८;१४०,८;१६४, ३०; ४,५१,५; ७,७७,१; १०, ४०, १०[i]; ५७, ५; ९७, १७; १०७,१; †मा ३,५५; १२,९१; का २, ७,४[j]; ३, ७,५†;१३,६, १७†; तै १, ८, ५, ३†; ३, १, ४,३[2k]; ४, २,६,५†; मै १,१०, ३[j]; २, ७,१३†;¶३,८,५; १०; १०,३; काठ ८,२¶;९,६†;११, ६¶; १६, १३†; क ६, ७¶;८, ९†; २५, ४†; शौ ४, ९,१; ६, १०९,२†; ९, १५,८†; १२,३, ४; १४, १,४६†[l]; १८,४,५१[l]; पै २, २०,५[m]; ५,३३,४[n]; ११, ५, १२; १३, १३,८†; १५,१५, ३†; १६,६८, ९†; १७, ३६,४; १८, ५, ३†; †१९, ३४, १२; २७, ८; –वाः ऋ ७, ३२, २६; १०, १८, ३; ३६, ९; ३७,⌊७; (१५८, ५)⌋; ८; मा १९, ४६; का २१,३,१७; तै ७,५,७, ४†; मै १,१०,३; २, १३, १२[o]; ३, ११,१०; ४, ५,१[3]¶;८,७; काठ १,३[p]; ३१,२[p]; ३३,७†; ३८, २; १४; क ४७, २[p]; †कौ १, २५९; २, ८०६;†जै १,२७,७; ४, ३०,६; शौ ३, १४,६[p]; ६, ११७,२; १२, २,२२†; १८,२,

a) सपा. जीवन्तु<>जीवन्तः इति पाभे. ।
b) सपा. जीवाम<>जीवेम इति पाभे. ।
c) पाभे. क्वते पृ ८५० c टि. द्र. ।
d) पाठे? *जिजीविषेः इति शोधः ।
e) विप. (देव-, असु- प्रभृ.), नाप. च ।
f) पाठे? जीवः ⌊प्र१⌋ इति शोधः द्र. वा. असि पद-संबन्धात् (तु. नान्तरीयं पूर्वं सूक्तम्) ।
g) तु. सा.; वैतु. RW. W. Gri. क्रिप. इति ।
h) सपा. आपमं २, ११, १७; १८ गर्भः इति पाभे. ।
i) सपा. आपमं १,१,६ जीवान् इति पाभे. ।
j) सपा. जीवम्<>जीवाय (तैब्रा १,३, १०,८ मंब्रा २,३,८ आश्रौ २,७,७ शांश्रौ ४, ५,१ गोगृ ४,३, १८ द्रागृ ३,५,२५ च) इति पाभे. ।
k) सपा. जीवम् (माश्रौ १,८,३,३ च)<>प्रियम् (तैब्रा ३,१,१,४ च) इति पाभे. ।
l) सपा. तैआ ६, ७,२ जीवन्तः इति पाभे. ।
m) तु. संस्थ. टि. अभि ।
n) सपा. जीवम्<>जीवितम् इति पाभे. ।
o) सपा. तै ५,५,९,१ विशिष्टः पाभे. ।
p) =सपा. माश्रौ १, १, ३,१८ । तैब्रा ३,७, ४, १५ आपश्रौ १,१२,१४ तु जीवः इति पाभे. ।

२७; ३,६७†; ४,५७;८७; १९, ६९, १; २०, ७९,१; पै २,१३, ३[a]; ६,२२, २५; १६, ५०, १; १७,३२,२†; १९, ५४, ११?[b]; २०, ४१, १; ५८, २; –॰वाः शौ १९, ७०, १?[c]; –वान् ऋ २, २८, ९[d]; ८, ६७, ५; काठ ३५,१३; क ४८, १३; शौ १८, ४, ५०; पै १, ९, २; –वानाम् शौ २,९,१;२;१२,२,४५; पै २, १०,१; ४; १७,३४,६; –वाभिः ऋ १०,१९,६; –वान् शौ १८, ३, ३; पै १९, २०, ४; –वाय मा २, ३२[e]; तै ३, २, ५,५[e]; काठ ९,६[e]; क ८,९[e]; –वासः शौ १२, २, ३०; पै १७, ३२, १०; –¶वे काठ ८, २; क ६, ७; –वेन पै २०, ३६, ९; ४३, ३; –वेभ्यः ऋ ८,८,२३; १०, १८, ४; मा ३५, १५†; का ३५, ४, १६†; शौ ६, ११७, २; ८, १, ७; १५; १२, २, २३†; १८,४, ५३; पै १, ७०, १; १६, १, ७; २, ५; ५०, १; १७, ३२, ३†; –वेषु मा १९, ४६; का २१, ३, १७; मै ३, ११,१०; काठ ३८, २; शौ १,३५,२[f]; १८,२,३†[g]; ५२; पै १, ८३, २[f]; –वौ शौ १४,२,४३; पै १८,११,३.

†जीव-गृभ्[h]– -गृभः[i] ऋ १०, ९७, ११; मा १२, ८५; का १३,६,११; तै ४, २, ६, २; मै २, ७, १३; काठ १६, १३; क २५,४; पै ११,६,७.

¶जीव-ग्रह[j]– -हः तै ६, ६, ९, २; मै ३, ७,८; ४,७,७; –हम् मै ३, ७,८[2].

¶जीव-ग्राहम् मै २, २, १२.

¶जीव-तण्डुल[k]– -लम् मै १, ४,१३; ६,११;१२.

जीव-दानु[l]– -नवः काठ २, १; क १, १३; –नुम् मा १,२८[m]; का १, ९,६[m].

जीव-धन्य, न्या[n]– -न्यः मै ४, १४, १; –न्यम् ऋ १०,३६,८; –न्याः ऋ १, ८०,४[o]; १०,३०, १४; १६९, १; तै ७, ४, १७, १†; काठ ४४, ६†; शौ १२, ३, ३५; पै ६, ३, ११?[p]; १७, ३८, ६; १९, ५१, ५†; –॰न्याः शौ १२, ३,४; पै १७, ३६,४.

जीव-नश्[q]– -नट् मै १,४,१३¶.

जीव-प(ति>)त्नी– -त्नी पै २०, २२,४.

जीव-पीत-सर्ग[r]– -र्गः ऋ १, १४९,२.

जीव-पुत्र,त्रा[s]– -त्रा खि २,११, ३[t]; –त्राः ऋ १०, ३६, ९; –त्रौ शौ १२, ३, ३५; पै १७, ३९,४.

जीव-पु(र>)रा[u]– -राः शौ २, ९,३; ५, ३०, ६; पै २, १०,५; ९,१३,६; १५, १७, ८.

जीव-बर्हिस्[v]– -र्हिः शौ ११, ९, ७; पै १६, ८२,७.

जीव-भोजन[w]– -नः मा २३, २१; का २५, ६, १; तै ७, ४ १९,१; काठ ४४, ८; –नम् शौ ४,९,३.

जीव-याज[x]– -जम् ऋ १, ३१, १५.

---

a) पाभे. कृते पृ १३७७ *p* टि. द्र. ।
b) पृ ९२७ *g* टि. द्र. ।
c) पाठे? ॰वाः इति शोधः (तु. सा.; वैतु. W. Gri. क्विप. इति, BW. जीवित इति पाभे. च) ।
d) सपा. जीवान् <> वीरान् इति पाभे. ।
e) पाभे. कृते पृ १३७७ *j* टि. द्र. ।
f) सपा. जीवेषु<>देवेषु इति पाभे. ।
g) सपा. जीवेषु<>देवेषु (तैआ ६,५,१ च) इति पाभे. ।
h) नाप. । उस. ।
i) पं१ इति वे. प्रभृ., द१ इति स्क. या [३,१५] उ. म. च ।
j) नाप. (अदाभ्य-ग्रह-) । कास. लजन्ते थादि-स्वरः ।
k) विप. (ओदन-) । बस. ।
l) समासस्वरौ जीर-दानु– टि. दिशा द्र. ।
m) पाभे. कृते पृ १३७६ *d* टि. द्र. ।
n) विप. (२अप्-, सोम- प्रभृ.) । बस. ।
o) वैतु. स्क. पस. इति, पक्षे उस. उप. <√धि इति च ।
p) ॰न्या इति पाठे? यनि. शोधः ।
q) विप. (आहुति-) । उस. (वैतु. पाका [८,२,६३]. पस. इति) ।
r) विप. (अग्नि-) । बस. । पूप. तृस. इति ।
s) विप. । बस. ।
t) सपा. खिसा १०,२ जीवपत्नी इति पाभे. ।
u) पस. समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,७४) ।
v) विप. (तु. MW.) । बस. ।
w) विप. (अङ्कि-, आञ्जन-) । उस. (तु. मा.; वैतु. उ. म. कस. इति?) ।
x) नाप. (यज्ञ-) । उस. उप. करणाधिकरणयोर् घञ् प्र. ।

जीव-लु,ला[a]– -लः पै १९, ५४, १४[b]; –लम् पै १, ९३, २[c]; –ला शौ १९,३९,३; पै ७,१०, ३; १५, १६,३; –लाः शौ १०, ६, ३; १२, ३, २५; १९, ६९, ४; पै १६, ४२, ३; १७, ३८, ६; १९, ५४,१४[d]?; –लाम् शौ ६,५९,३; ८,२,६;७,६; पै १३, १३,१०; १६,३,६; १२,६; १९, १४,१२; –०ले पै ८,७,११.

जीव-लोकु– -कम् ऋ १०,१८, ८; शौ १८, २,६०; ३,२†; ४; पै १६, ७७,३[e].

जीव-शंसु[f]– -से ऋ १, १०४, ६;७,४६,४.

जी(व-क>)विका[g]– -काः मै ४, ८,७.

जीवत्– -†वतः ऋ १०, १६४, १; २; शौ २०, ९६, २४; पै १९, ३८,४; ५; –वतःऽ-वतः शौ ५, ३०, ७; पै ९, १३, ७; –वता शौ ९, ५, ७; पै १६, ९७, ७; –वताम् खि २,११, २; शौ ८, २,२; पै १६, ३, २; –वन् ¶तै ५,६, ६, ४; ६, ६,९, २; मै २, १, ६¶; ४ १४, १७[h]; ¶काठ ११, ५;८; ३०,९; शौ ५,८,४; १८,२,२०; १९, २४, ६; पै ३, १६,४; ५; ७,१८,५; १५,६,३; १६,४९,१०;१९,५२,२;–वन्तः ऋ १, १३६, ६; १०,३७,६; तै ५, ५, ९, १[2i]; मै १, १०, ३; काठ ९,६; क ८,९; शौ १२,२, २३‡[j]; १८,२,२९; पै १, ६५, १; ७, १०, ३; १७, ३२, ३‡[j]; –¶वन्तम् तै ५, २,८,५;६, ६, ९,२; मै १,६,६; काठ २०,७[2]; ३०, ९; क ३१, ९[2]; –वन्तौ शौ १२,३,३५; पै १७,३९,४.

जीवन्ती– -न्तीः काठ १, ३; ३१, २; क ४७,२; शौ ३, १४, ६; पै २, १३, ३; –न्तीम् तै ३, ४,३,५¶; शौ ८, २,६[k];७,६[k]; पै १६,३,६[k];१२,६[k]; १९,५२, ८; –न्त्याः ऋ ५,७८,९.

जीवन– -नम् ऋ १, ४८, १०; तै ६,१,९,४[2]¶; ¶मै १, ६, १०; ३,७,४[2]; ¶काठ २४,५[2]; ३१, १[2]; ¶क ३७, ६[2]; ४७,१[2]; शौ ९, २, ५; १६; पै १६, ७६, ४; ७७, १; –नाय ऋ १०, १६१, १; का ३, ९, ५; शौ ३, ११, १†; ४,९,१; ८,२,२५; १२,२, २४‡[l]; २०,९६, ६†; पै १,६२, १†; १२, ३,७; १६,५,५; १७, ३२, ५‡[l]; १९, २९, १३; –ने पै १३, ९,११.

√जीवनकाम्य[m]

जीवनकाम्या[n]– -म्या[o] मै ४, १४,१७.

√जीवनस्य[p]

जीवनस्या– -स्यायै तै २, ३, १०,२;३[2]; मै२,३,४;काठ११,७.

जीवन्तु[q]– -न्तः शौ १९, ३९,३[r].

जीवुसे ऋ १, २५, २१; ३६, [१४; १७२,३]; ३७,१५; ७२,७; ७९, ९; ८९,२; ९१, ७; ११७, २४; ११९, १; १४६, ५; १५५,[४; ८,६३,९]; २, २८, ७; ३९, ६; ३,३६,१०; ५३,[१८; १०,३५, १२]; ६,६९,५; ७, ६२,५; ८, ६, ३३; १८, १८; [२२ (१०, ५९,५)]; ४८,४; ६७,१२; १७; ६८, १२; ९; ६६,३०; ८२, ४, ८६, ३८; १०,१४,[१४; १८, ६[l]]; २५,४;६; ३५,१२;३६,५; ५७,४;५८,१; १४४,५;१८५,३, १८६,३; खि २,७-८,१; ४, ९,

a) विप. (<श्रप्-), नाप. (ओपधि-विशेष-)। पपा. नावग्रहः। उस. प्रकृतिस्वरो यद्वा तद्धितः लच् प्र. (पा ५,२,९७)।

b) °लाः इति मूको., सपा. शौ १९,६९,४ च।

c) शोधितः पाठः (तु. पृ ११०७ *d* टि.)।

d) °ला इति पाठे? यनि. शोधः (तु. पृ९२७ *g* टि.)।

e) पाठे? °कात्(>न्) इति शोधः (तु. मूको.)।

f) भाप.। तस. अन्तोदात्तः (तु. वें. PW.; वैतु. सा. GW. विप. इर्ताव)। g) नाप.। स्वार्थे कन् प्र.।

h) सपा. तै ३,३,८,२ विरिष्टः पाभे.।

i) तु. सस्थ. टि. उप।

j) पाभे. कृते पृ १३७७ *a* टि. द्र.।

k) सपा. पै १३,१३,१० विशिष्टः पाभे.।

l) सपा. जीवनाय <>जीवुसे वः (तैआ ६, १०, १ च) इति पाभे.।

m) विशेषः पृ १०५ *d* टि. द्र.।

n) विशेषः पृ १०६ *a* टि. द्र.।

o) तृ१ इति (तु. भा. [सपा. तैआ २, ३,१]; वैतु. भा. सा. [सपा. तैब्रा ३, ७, १२, १], सा. तैआ. च °म्याः [विप.] इति)। °वुन° इति स्वरे? यनि. शोधः (तु. तैब्रा. तैआ.)।

p) क्यचि सुग्-आगमः (पावा ७, १, ५१)।

q) नाप. (ओषधि-विशेष-?)। कर्तरि झच् प्र. (पाउ ३,१२७)। r) जीवलः इति RW.।

५; †मा ३,३३;५४;१६,४९S[a]; २१; ९; २५, १५; †का ३, ३, २५; ७,४; १७, ८, ३S[a]; २३, १,९; २७,११,२; तै १, २, १, १; ५,१०,१; †८,५,३; २२,३; २,४,५,२; ४,५,१०,१[a]; मै १, २,३; ३,९; १०, ३; २, ९, ९[a]; ३,११,१०; ४,१०,६[3];†[2];११, २†;४;१३,१†;१४,२†; ९[2];†; काठ २,१;१४[2]†; ४,१६†; ७, २†;३; ९,६; १५, १२†; १७, ११[a]; १६[a]; १९‡[b]; २१,१३†; क १,१३; ५,२†; ८,९†; २७, १[a];६[a]; †कौ १,३९५;२,३०६; ८७६; ११९२; †जै १, ४४,५; ३, २५,२; ४, २८, १; ३०, ४; शौ ६, १९,२; ४१, ३; ५७, २; ११, ६, ९; २६; १८, २, ३†; २३; ३,६३; ४,५४; पै १, ८४, १-१०; ९५,२; २, ३०,१†; ५, १८,१; ७, ८, ७; १३, ९, १३; १६; १४, २, ७; १६, १७, ४; २१,९; २३, ६; १९, ७, १२†; ८,७[c]; १०,२;४;२४,११†;४२, ९; ४६,९†.

जीवातु[d]– -तवे ऋ १, ९४,४; १०, ५९, ⌊(८, १८, २२) ५⌋; ६०, ⌊८-१०⌋; १७६, ४; १८६, २; मा १८, ६७; का ३,९,५; २०, ४,९; तै २, ३,१०, २; ३[2e]; ३, ५,११,१†; ४, २, ६, ५‡[f]; ५, ५,७,५¶; मै ४, ३०,४†; काठ ११,७[e]; १५,१२†; २२, १०; क ३५, ४; †कौ २, ४१५; ११९१; †जै ३,३२,५; ४,३०, ५; शौ ६,५,२; ८, २,९; पै ५, १७,८†; ७,५,११; ९, १०, १; १२, १,३†; १५, २१, ६; १६, ३, ८; १९, ४६, ८†; ५२, ६; ५५,४-७; २०, २८,१; ५; ५४, ५; –तुः ऋ १०, २७,२४; ६०, ७; मा १८, ६; का १९, ४, २; तै ४, ७, ३, २; मै २, ११, ३; काठ १८, ९; क २८, ९; –तुम् ऋ १, ९१, ६[g]; ६, ४७, १०[g]; ८, ४७, ४; खिसा ३,७; तै ३, ३,११, ३; ४, ११, १†; मै ४, १२,६†; काठ २३,१२†; शौ ७, १८,२; ८,१,६; पै १६, १, ६; २०,२,४; –त्वै मै २,३,४[e].

जीवित[h]– -तम् शौ ६, १३४, १[i]; –†ता ऋ १, ११३,६; ४, ५४, २; मा ३३, ५४; का ३२, ४, ११.

जीवित-तम– -मः काठ १९, २¶[j].

जीवित-योपन[k]– -नः शौ १२, २,१६[l]; –नम् पै १७, ३१,५[l]; –नान् शौ २, २५,४[m]; ५.

जीवितयोपनी– -नीः पै ४, १३,५[m].

जीवितवै शौ ६, १०९, १; पै १९, २७,९.

जीवितुम् मै ४,५,९¶.

जीवितृ–

जीवितृ-तम– -मः क २९, ८¶[j].

¶जीवितोस् (:) काठ ७, ६; क ५,५.

जैवातृक[n]– -कम् पै ५, ११,७.

√जु,जू, >जावि, ¶जुवते तै ६, १,७,२; मै ३, ७,५; काठ २४, ३; क ३७, ४; जवेते ऋ ३, ३३,१.

जुनाति ऋ ७, ८६, ७; जुनन्ति ऋ ५,५८,३; ७, २०,⌊१०; २१, १०⌋; ४०,३; ६७, ९; तै ३, १, ११,८; मै ४,११,२†[o]; जुनन्ति ऋ १, १६९, ३; ७, ५६, २०; १०, ५२,२; जुनासि ऋ १,७१, ६; जुनीमसि ऋ ९, ७९, २; †जुनाः ऋ १, २७, ७; मा ६, २९; का ६,७,७; तै १, ३,१३, २; मै १, ३, १; काठ ३, ९; क २,१६; कौ २, ७६५; जुनाम ऋ १, १८६,५.

जूजुवत् ऋ २, ३१, ४; जूजुवुः ऋ ७, २१,५.

१जव[p]– -वानि शौ १९,७,१.

जविष्ठ– -ष्ठः खि ५, २०,३; शौ

a) सपा. तै ४,५,१,१ विशिष्टः पाभे. (तु. टि. वैप ३, ३२९b)। b) सपा. ऋ ८, ४८,७ विशिष्टः पाभे.।

c) पाभे. कृते पृ १२९६ f टि. द्र.।

d) भावे स्त्री. आतुः प्र. (पाउ १,७८) तत्स्वरश्च।

e) सपा. जीवातवे<>जीवात्वै इति पाभे.।

f) सपा. ऋ १०,९७,१९ विशिष्टः पाभे.।

g) तुमर्थीयमिति Wolff [KZ ४०,६२]।

h) भाप., नाप. (ऋ १,११३,६) च।

i) पाभे. कृते पृ १३७७ n टि. द्र.।

j) सपा. °ततमः<>°तृतमः इति पाभे.।

k) विप. (अग्नि-,क्रव्य-)। उस.।

l) सपा. °नः<>°नम् इति पाभे.।

m) सपा. °नान्<>°नीः इति पाभे.।

n) विप. (पुत्र-)। आतृकन् प्र. धा. वृद्धिश्च (पाउ १,७९)।

o) जनन्ति इति पपा.?।

p) विप. (नक्षत्र-)। कर्तरि अजन्ते चित्स्वरः।

२०,१३५,८[a]; –ष्ठम् ऋ ६, ९, ५; खि ४,११,६[b]; मा ३४, ६; –ष्ठा ऋ ४,२,३.

जवीयस्– -यः मा ४०,४; का ४०,१,४; –यसा ऋ ८,७३,२; १०, ३९, १२; –यान् ऋ १, ११७,[२; १८३,१]; ११८, १; १८१, ३; ९, ९७, २८; १०, ११२,२.

२जव[c]– -वः मा ९,९; का १०,२, ६; शौ ६,९२,२; १९, ६०, २; पै १९, ३४, ११; २०, ३६, ७; –वम् मा ९, ७; ८; २५,३; का १०,२,४;५; २७, ३, २; तै १, ७,७, २; ५, ७, १३, १; मै १, ११, १; ३, १५, ३; काठ १३, १४; ५३,३; शौ ४, २७,३;३६, ५; ६, ९२, १; १०, २, १५; पै ४,३५,३; १६, ६०, ६; १९, ३४, १०; –वाय मा २२, ८; ३०,११; का २४,३,५; ३४,२, ३; मै ३, १२, ३; –वे ऋ १, ११२,२१; –वेन ऋ १०,१११, ९; पै १६, ७०, १; –वेषु ऋ १०,७१,८; पै १०,६,१.

जवि(न्>)नी– -नीभिः ऋ २,१५,६.

जुव(न>)नी[d]– -नी ऋ १,५१,२.

१जुवस्[e]– -†वसा ऋ १,११८,११; ४,१७,३; २२, ६; ५, ७८, ४; ८, ८९, ४; मै ४, १२, ३; काठ ८,१६; जै ४, २३, ३; –वांसि ऋ ४,२१,८.

२जवस्[f]– -वसा ऋ ४, २७, १; –वसे ऋ ३, ५०,२.

†जुवस्[g]– -वः ऋ ९, ६५, १८; कौ २,१८४; जै ३,१७,५.

जू[h]– जुवः ऋ १,१३४, १;१४०, ४; –‡वम्[i] कौ २, ७११; जै ३, ५८,८; जूः मा ४,१७; का ४,६,१; तै १, २,४,१; ६,१,७, २; मै १,२, ४; ३, ७, ५; काठ २, ५; २४,३; क १, १७; ३७,४.

¶जू-त्व– -त्वम् मै ३, ७,५.

जूजुवस्[j]– -वांसम् ऋ ५, ३१,११; –वान् ऋ ४, ११, ४.

जूजुवान– -नस्य ऋ १०, ९३, ८[k]; –नेभिः ऋ ५, २९,९.

जूत– -तः ऋ ४,१७,१२; ९, ९७, ५२[l]; –ताः ऋ ९,६४,१६.

जूति[m]– -†तये ऋ १,१२७,२; काठ ३९,१५; कौ २, ११६४; –तिः मा २,१३[n]; २१, ३८; ५६; का २३,४,१०;६,९; मै ३, ११,२; ५; शौ १९,५८,१; पै १,११०, १; २,९१,१-५; –तिभिः ऋ १, ११६,२; ३, ३,८; शौ १३, २, १५; पै १८, २१,९; –तिम् ऋ ३,३४,२; ४, ३८,९; ९,९७,९; मा १३,४२; का १४, ४, ५; मै २, ७, १७; काठ १६, १७; कौ १,५४१‡[1]; २,४५४‡[1];४६८†; जै १, ५५, ११‡[1]; ३, ३४, १२‡[1]; ३५, ३†; शौ २०, ११, २†; –ती ऋ ८,४१,६; –†त्या ऋ ३,१२,३; कौ २,२१; जै ३, २,१२.

जूति-मत्– -मान् शौ १२, १, ५८; पै १७,६,५.

जुगुर्वणि– √गुर् द्र.

जुजुर्वस्– √जॄ (वयोहानौ) द्र.

जुजुषाण,णा–, जुजुष्वस्–, जुजोषत्– √जुष् द्र.

जुम्बक[o]– -काय[p] मा २५, ९; का २७,९, १; मै ३, १५, ८; काठ ४५, ७.

जुरत्– √जॄ (वयोहानौ) द्र.

√जुष्, >जोषि, जोषते तै ४, ६, २,६‡[q]; जोषति ऋ १०, १०५, ८; जोषसे शौ १९, ४९, ६; पै १४,४,६; जोषत् ऋ १, १६७, ५; †जोषत्[q] ऋ १०, ८१, ७; मा ८, ४५; १७, २३; का ८,

a) =सपा. ऐब्रा ६,३५ । गोब्रा २,६,१४ शांश्रौ १२, १९,४ तु युविष्ठः इति पाभे. (तु. शंपा. सात. च)।

b) सपा. खिसा ३३,६ युविष्ठम् इति पाभे.।

c) भावे अच् प्र. (पावा ३,३,५६) चित्स्वरश्च ।

d) विप. (सूनृता-)। e) भावे असुन् प्र.।

f) भाप.। असिः प्र. (तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. PG[१,२०७] विप. इति कृत्वा कर्तरि कृत्)।

g) भावे कसुन् प्र. उसं. (पाउ ४, १९४)।

h) विप. वा नाप. वा?। क्विप् प्र. (पा ३,२,१७७ [तु. मै ३,७,५; वैतु. उ. म. पक्षे <√जीव् इति])।

i) सपा. जुवम्<>अजुरम् (परि.) इति पाभे.।

j) विप. (अर्वन्-, रथ-)। k) तु. सस्थ. टि. आ।

l) सपा. जूतः<>जूतिम् इति पाभे.।

m) भावे क्तिन् प्र. उदात्तः (पा ३, ३, ९७)।

n) सपा. जूतिः (माश १,७,४,१२ लाश्रौ ४,१२,१ च) <>ज्योतिः (तैब्रा ३,७,६,१६ आश्रौ २,५,१४ काश्रौ २५,१०,२२ वैताश्रौ ४,३ च) इति पाभे.।

o) नाप. (वरुण- [तु. माश १३,३,६,५]) व्यु.?।

p) सपा. हिश्रौ १४,५, ४ जुम्बुकाय वा चुम्बुकाय वेति पाभे.। q) पाभे. कृते पृ ६२३ i टि. द्र.।

१९,१;१८,२,७; काठ २१,१३; जोप>पा ऋ १०,१५८,२.
?जुजोपते[a] कौ १, ४४६; जै १, ४६,१०; ३,३४,२१; जुजोपति ऋ ८,६२,१; खि २, १३, ३[b]; जुजोपति ऋ १०,३२,१; जुजोपसि ऋ ८, ५२, १; खि ३,४, १; जुजोपथः ऋ ७, ८२, ८; जुजोपथ ऋ १०,६३,६; †जुजोपत् ऋ १, १७३, ४; ३, ४, ⌊(१, ४३, ३)६⌋; ४,४, १०;७, २६, १; ८, ९६, १२; तै १, २, १४,४; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; जुजोपत्[c] ऋ ७, १०१,५; काठ २०, १५†; जुजोपन् ऋ ७, ५८, ३; जुजोपः ऋ ४, २, १०; ९,६; ५,३०,३; १०,८,५; जुजोपतम् ऋ १, ९३, ११; †जुजुष्टन ऋ ४,३६,७; ७, ५९, ९; तै ४,३,१३, ३; मै ४, १०, ५[2];‡[d]; काठ २१, १३; शौ ७, ८२, १; अजुजोपम् काठ ३, २; २६,३; क २,९.

¶जुपते तै ६, ३, ३, २; मै ३, ७,५;९,२; काठ २४, ३; २६, ३[2]; क ३७,४; ¶जुपन्ते तै १, ६, ८, ३; ४; ३,५,७,२; जुपसे शौ १८, ३, ९; जुपे[e] तै १, ३, ५, १; ६, ३, ३, १; जुपामहे[e] मा ५, ४२; का ५, १०, ३; मै १,२,१४; ३,९,२; काठ ३, २; २६,३; क २, ९; जुषाते ऋ ४, ४३,१; जुषत[f] ऋ १, २५, १८; ५, ४३, ३; ७, १५, ६; कौ २, ७५६; जै ३, २८,२; जुपत्[g] ऋ १०, २०, ५; जुपन्त ऋ १, १४८,२;१६७,४; ७,५,६; ११, ४; ५६, २०; ८,१३,⌊(२,५,४)६⌋; ९, १०२, ५; †जुषन्त ऋ १, ३, ९; ६८, २;⌊५ (९, ९७, ३०)⌋; १२७, ६; २, २७,⌊२; ७,६४, १⌋; ४०,२;५,४१,⌊(१, १६२,१)२⌋;४६,२; ६, १६, ८; ५२,११; ७,३४,⌊२५; ५६,२५; (१०, ६६, ९)⌋; ३५,⌊(३,८,८) १४[h](१०, ६६, १२)⌋; ५२,३[i]; ५८,६; ८, १३, २९; ९,८१,५; १०,८,३; ७०,८; मा ३३,४८; का ३२, ४, ५; तै १,८,२२,५; मै ४, १०, ३; ११,२; काठ ८, १७; जुपताम् ऋ १०,१६५,२; मा. २१, ४१[2]; ४४-४७; २३, ६४; का २३,५,१[2]; ३[2]; ४; ५; २५,१०,१२; मै ४,१३,५[3];७[2]; काठ १६,२१[3]; शौ ६, २७, २; पै १९, १३,१४†; जुपताम् खि १,३,१; २, ६,३;६[2],१८;५,७, २,२;३;८;१०; ४,४;५; ९-१२; १४; मा २, १३; ३७, २१[2]; ३८,१६[2]; का २, ३, ११; ३७, ३,७[2]; ३८, ३, २[2]; तै १,५,३, २; १०,२; ६,३,३: मै १,७,१; ३,११,१; ४,८,९; ९,८[j]; १४, १; १२; १३; काठ १८, २१[5]; ३४,१९; ३८,६; क ४८, १; पै २, ४०, २; १३,९,११; १५,६, ७; २०, ४०,५; जुपेताम् ऋ ५, ७२,⌊३(७८,३; ८,३८,४)⌋; मा २१, ४१; ४३; का २३, ५, १; ३; मै ४,१३,५[2]; ७; काठ १६, २१; जुषेताम् खि ५, ७, २, ४-६; ४, ६-८; १८; काठ १८, २१; जुपन्ताम् ऋ ३, २२, ४; ६,५२,१०; मा १२,५०†;२०, ९०; २१,४२; का १३, ४, ६†; २२, ८, ११; २३,५,२; †तै २, ४,१४, ५; ४, २, ४, ३; मै २, ७,११†; ३,११,४; ४,१०,३†; जुपन्ताम् ऋ १०, ५३, ५; खि १,४,७; ५, ७, ४, १३; मा ५, ४२; ८,१७; १७,५७; २७,२२; का ५, १०, ३; ९,३,३; १८,५, ८; २९, २, १२; तै १, ४,११, १; ४४, १; ४,१,८,३; ६,३,३; ५, ४, ६, ३; मै १,३, ३८; २, १०,५; १२,६; ३,३,८; ४,१३, ५; काठ ४, १२; १३, ९; १०; १५†; १६, ११†; १७, १९[k]; १८,३; १७; ३५, ५; क ३,१०; २५,२†;२८,३; २९,५; ४८,६; शौ १, १५,१; ३, ८, २; १५,२; ५,२७,१२; ७,१८,४:२९,१‡[l]; १८,२, ३५; ४, १३; ४०; १९,

[a]) जुजो° इति स्वरे? यनि. शोधः (तु. BSG ⌊७३⌋)।
[b]) सपा. खिसा १४,३ सुरस्वतीम् इति पाभे.।
[c]) सपा. तैंआ १,२९,१ युयोत इति पाभे.।
[d]) सपा. ऋ ७,५९,१० विशिष्टः पाभे.।
[e]) सपा. जुपे (आपश्रौ ७,२,२ च)<>जुपामहे (माश ३,६,४,७ च) इति पाभे.। [f]) लेटि प्रपु१ द्र.।
[g]) तु. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. शत्रन्तम् इति।
[h]) सपा. जुपन्त<>जुपन्ताम् इति पाभे.।
[i]) सपा. जुपन्त<>भवन्तु इति पाभे.।
[j]) सपा. मा ३७,२१;३८,१६ माश १४, २, १,१; २, ४१ तैंआ ४,१०,४ आपश्रौ १५,१०,१० विशिष्टः पाभे.।
[k]) सपा. जुपन्ताम् (आश्रौ ३,९,३ च)<>मदन्ताम् इति पाभे.। [l]) सपा. जुपन्ताम्<>जुपध्वम् (माश ४,२, २,९ च) इति पाभे.।

११,४‡[a]; पै १, १०६,३; ५,४, १२; ९,१, १२; १३, ८, १४†; १५, ६,७; १९, ४०, १३;४९, २[b]; २०, २, ६; ८, ९; जुषस्व ऋ १, ७५, १; १४४, ७; २, ३२, ६;४१, १८; ३, २४, २; २८, १; ६; ३९, ७; ५१, ६; ५२, २; ६२, ४;५, ४, ४[2]; ६, २, १०; ६१, १४; ७, २, १; ८,६,३२; खि २,१३,४; मा ३, ४; ३४, १०†; का ३,१,४; ३३,१,४†; †तै १, ८, २२, २; ३,१,११,३; मै १,८,५; ६; ३, १०,१†; †४, ११,२[2]; १२,६; १३, ५; काठ ११, १३; १३, १६†; १६,२१†; कौ २,३०२; जै ३, ६, ९; शौ २, ५, १; ७, २१,२;४८,१†; ७०,१; पै २०, १०, १२†; जुषस्व ऋ १, १२, ⌊१२;८,४३,१६⌋; ३,१,१; १४, २;१५,२;२१,१; ४;२८,२: ४; ३५,१०; ४०,८; ५२,१;४;६१, १; ६२; ⌊(३, ५२, ३; ४, ३२, १६)८⌋; ४,२, ⌊(१, ७३, १०) २०⌋; ३,१५; ५,४, ⌊८(६,५२, १२)७,४२,५⌋; ८,४;२९,१५;६, ५, ६; ४७, १०; ७, २२, ३; ५४,२; ९९, ⌊७; १००,७⌋; ८, १२, ५; ४४, २; ५; ९०, ३; १०२, २०; १०, १५,१३;६९, ३; ४; ७०,१; १२२, ⌊(६,१,९) ३⌋; खि २, १४, ६; ३, १५,१; ४,३,१[c]; मा ३, ५७; ८, २२; ९,३५;११,७३†; ७४‡[d]; १३, ४७[e];१७,८७; १९,६७†; २०, २९; २३, १५; का ३,८,१; ९, ३, ८; ११,१, १; १२,७,८†; ९‡[d]; १४, ५, १[e]; १९, १, १; २१,४, १८†; २२, २, ६; २५, ४,४; तै १, ६, ३,२; ८,६,१[2]; २; २,२, १२, ४†; ४,५,१; ३, १,४,४[f]; ९,४; ४, १,२, ५‡[g]; १०,१†; ७,१४,४[c]; ५,५,१०, ६; मै १,६, १†; १०, ४; २०; २, ७,२‡[g];७[2];†;‡[d]; †४,११, २;१२,३;४; १३,५[2]; १४,१$; †काठ २, १५; ४,१६;६,८[2]$; १०;७,१२; ९, ७$; १२,१५; १६, ७[2]; १७$[e]; २१[2]; १७, १८; २६,११; ३६, १४$; ४०, ६;१०[c]; क ४,७[2];८,१०; २५, ८; †कौ १, २१०; २, २७९; ८९२; ९७७; †जै १, २२, ७; ३,२३,१०; ४६, ४; ४,१३, ७; २३,८; शौ २, ५, ४[h]; ४, ३९, १०; ५, २९, १४; १८, ३, ४; १९, ६४, ३†; †२०, ६, ८; ११७, ३; पै २,७,१; ५; ५, ४, १०; ७, ६, ७; १९, २९, १४; २०, ४३, ६; जुषेथाम् ऋ १, ९३, ७; २, ३६, ⌊६; ८, ३५, ४⌋; ५, ७८, ⌊(७२, ३)३; ८, ३८,४⌋; ६, ६९, १; ४; ७,९३, १; ८, ३८, ६; तै १, १, १४, १†; २, ३,१४, ३†; ३, २,११, २†; ५, १, २; †मै ४, ११,१; १२, ५; १४, १८; काठ १२, १४†; शौ ५, ६, ८; जुषेथाम् ऋ ४, ५७, ५; ५, ५१, ६; ७, ७०, ⌊७; ७१, ६; ७३, ३⌋; ८, ३५,५;६[2]; ३८,५; खिसा ३२, १; काठ १३, १५†; शौ ३, १५, ४[b]; १७, ७†; पै ६, ११, १०; †जुषध्वम् ऋ ५, ५५, १०; १०, १५, ४; मा १९,५५; का २१, ४, ५; तै २, ६, १२, २; मै ४, १०, ६; काठ ८, १७; २१, १४; शौ १८, १, ५१; †जुषध्वम् ऋ १, १३९, ११[i]; ५, ५८, ३; ७, ५६, १४; १०, ५३, ४; मा ७, १९[i] का ७, ८, १[i]; तै १, ४, १०, १[i]; ४, ३, १३, ६; मै १, ३,१३[i]; ४,१०,५; ११,२; काठ ४, ५[i]; २१, १३; क ३, ४[i]; शौ ११, १२, १४$; १९, २७, ११[i]-१३[i]; पै१,९७,१$;१०,८, १-३; २०, ३०,४[i]; अजुषत ऋ २,३७,४; तै २,६,९,६; मै ४, १३, ९[4]; †अजुषत् ऋ ८, ७५, १४; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; अजुषेताम् मै ४, १३, ९; अजुषन्त ऋ ४, ३३, ९; मा ४,१; का ४,१,१; तै १, २, ३, ३; ३, १, १, ४; मै २,१३,२२; ४, १३, ९; काठ १, ९; २, ४;

---

a) पाभे. कृते पृ १३८२ *h* टि. द्र.।

b) सपा. जुषन्ताम् <> जुषेथाम् इति पाभे.।

c) सपा. जुषस्व (तैब्रा २,४,३, ३ च) <> शृणोतु इति पाभे.। d) सपा. ऋ ८,१०२,२१ विशिष्टः पाभे.।

e) =सपा. माश ७, ५,२,३२ । तै ४, २,१०,१ मै २, ७,१७ तु विशिष्टः पाभे.।

f) सपा. जुषस्व <> वह (माश्रौ १,८, ४, २५ च) इति पाभे.।

g) सपा. जुषस्व <> जुषेत (माश ६,३, ३, २० च) <> जुषेथाः इति पाभे.।

h) सपा. आश्रौ ६,३,१ विशिष्टः पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १३८३ *l* टि. द्र.।

४०,१२; क १,९;१६; अजुषून्[a] ऋ १, ७१, १; अजुषध्वम् ऋ १०, ९४, १०; अजुषे शौ ६, ६१, ३; पै १९, १४, ९; जुषेत ऋ १, १३१, ६; शौ २०, ७२, ३†; †जुषेत ऋ २, १०,५[b]; ७, ८६,२; मा ११, २४[b]; का १२, २, १३[b]; शौ ७, ४९, २§[c]; जुषेरत[d] ऋ १, १३६, ४; १०, ६५, १४; ‡जुषेथाः[b] काठ १६, २;१९,३; क ३०,१.

जुजुषे ऋ ४, २२,१; १०, ६१, २५; जुजुषे ऋ ५,३९,४[e]; जुजोष ऋ ६,१४,१; खि २,९, २; मै ४,१०,२†; शौ २, २६, १; जुजोष ऋ ४, २३-२४, ५; २५, १; मै २, १०, २‡[f]; काठ २०,१४†; पै २,१२,१; जुजुषुः ऋ ९, ७७, ३; †जुजुषुः ऋ १, १५२, ५; १६५, २; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; †जोषिषत् ऋ २, ३५, १; मै ४, १२,४; काठ १२,१५; जोषि ऋ २, ३७,६[g]; कौ २, ८५३‡[g]; जोषि ऋ ४, ९,७.

¶जोषयते मै ३, ८, ३[2]; जोषयेते ऋ १, ९५, ६; पै ८, १४, ६; जोषयन्ते तै ३,१, १,४¶; जोषयन्ते ऋ १, ८३, २; शौ २०,२५,२†; जोषयासे ऋ ३, ५२,[३(६२,८)४,३२;१६]; ५, ३,१०.

†जुजुषाण,णा– -णः ऋ १, ९१, [१०; १०,१५०,२]; २,३६,३; ४, ६, ४; ८, ६६, ८; मा २६, २४; मै ४, ११, ६; काठ २, १४; कौ २, १०४२; शौ १८, २,२१§; २०,९७,२; –णम् ऋ ७, २३, ३; मै ४, १०, ५; शौ २०,१२,३; –णा ऋ १, ११८, ७;२,३९,८;५,४३,११;७,६८, १; तै १,८, २२, २; मै ४,१०, १; काठ ४, १६; पै १, ९२, १§; –णाय ऋ ५, ४३, ५; –णासः ऋ ४,३४,३.

जुजुष्वस्– -ष्वान् ऋ २, २०, ५; ८,६४,८.

†जुजोषत्– -षते ऋ ९, १०३, १; कौ १,५७३; जै १,५८,८.

जुष्[h]– जुषे मै ४, २, १०; पै १, ४५,२.

जुषमाण,णा– -णः ऋ ४, २३, १; शौ १९,३,१; –णाः पै २, ४०, १; –णौ मै ४,१४,६.

जुषाण,णा– -णः ऋ १, १३५, २; २,१४,९; ३, ३२, ५; ४३, ४; ४४, [१; ८, १३, १३]; ४,२३, १; ५८,८;५,५१,५;६,४७,२८; ७,७,२; १४,३; २४,४; २९,२; ९८, २; ८, ४४,८; ४८,[२; ९, ९७,११]; ६५,८; ७२,२; १०, ६,४; ६९,१०; १२२,२; १६०, २; १७९, ३; खि ५,७,४,१-३; मा ३, १०[2]; ५, ३५; १०,२९; १७, ९६†; २०, ३९; २१,४०; २९,५४†; का ३, २, ३; ४; ५, ९,१; ६,३,७; ११,१, ४; ८,६; १९,१,९†; २२,४,४; २३,४, १२; तै १, ३, ४, १; १४, ४[i]; ८, १,१; ३,३,८, १[?]; ४,६,२, ५‡[j]; ६‡[k]; ६, ६†; ६,३,२,२; मै १,२,१३; ८,६[l]; १०,२; २, १०, २‡[l]; ३,११, २; १६,३†; ४,१४,९; काठ ३, १; ८,१७†; ९,५; १८,२‡[j]; २६, २[3]; ३४, १९; ३८,६; ४०,७†; ४६,१†; क २,८; ८,८; २८, २‡[j]; ४०, ५[3]; ४८, १; कौ २, ३७०†; जै ३, ३०, १३†; शौ ४, ३८, ५; ६, ८३, ४; १२५, ३†; ७,७६, १;१०९, १; ११४, ५; १०,६, ३५;†२०,८७,२; ९६,२; पै २, ५०,१; ५; ५१,१-३; ५; ४,९, ३?[m]; ४; ८,१३,८†; १५,११, ७†; १६, ४५, ४; ७१,६; १९, ५,१०; २०,३,६; ७,४; १८,६; –णा ऋ १, ११८,१०; ३, ५८,

---

a) रुडागमः (पा ७,१,८)।
b) पाभे. कृते पृ १३८३ *g* टि. द्र.।
c) पाभे. कृते पृ ११०९ *f* टि. द्र.।
d) झस्य रनादेशाऽभावः रुडागमश्च।
e) विशेषः पृ ९५९ *b* टि. द्र.।
f) पाभे. कृते पृ ६२३ *i* टि. द्र.।
g) सपा. ऋ ३,२४,४ विशिष्टः पाभे.।
h) विप. [पं.]?, भाप. [मैं.]। क्विबन्तम्।
i) सपा. जुषाणः (तैब्रा १,२,१,११ तैआ २,५,१ आश्रौ २,१०,४ आपश्रौ १३,१९,१० च) <> वृणानः (माश्रौ २,५,४,२० च) <> वृधानः (माश १३,८, ४,९ शांगृ १,२५,७ च) <> आपमं २,२,१ आपगृ. ४,१०,९ हिगृ १,३,५ गृणानः इति पाभे.।
j) सपा. जुषाणः<>वृधानः इति पाभे.।
k) सपा. ऋ १०,८१,६ विशिष्टः पाभे.।
l) सपा. काठ ६, ७ आपश्रौ ६, १४, १२ विशिष्टः पाभे.।
m) पाठे? ष्णाः इति शोधः (तु. सपा. शौ ७,१०९,२)।

७; ५,७५, ३; ७,३८, ४; ९५, ⌊(६,६१,७)४⌋; ८, ५७, २; खि १,४, ३; मा ८,३७; १४, १[a]; २९,४; का ८, ११, २; १५,१, १[a]; ३१,१,४; तै १,८,२२,१[b]; ३,२, ५, १[२]; ५, १,११, २¶; मै २, ६, १; ८, १[a]; ३,१६, २; ४, ३, १¶; ११, २[b]; १४,७†; काठ ४, १६[b]; १३, ५[२]; १५,१; १६, १२‡[c]; १७, १[a]; ४६,२[d]; क २५, ३‡[c]; १०[a]; कौ २, १०९५†; पै १९, ४८, ९; २०, ७, २[b]; –णाः ऋ १, १७१, २; ३,४३,२; खि ५, ६, ६; ७, १, १२; मा ८,१८; २०,४३; २८, ११; का ९, ३, ४; २२, ४, ८; ३०, १, ११; तै १, ४, ४४,२; ५,३,३[३e]; मै १,३,३८; ७,१[२]; ५[२]; ३, ११, १; ४,१०,३; १३, ५†; काठ ४,१२; ८, १४[२]; ९, ३[२]; १५,१३; २०,१५; ३८,६?[f]; क ३, १०; ८, २[२]; ६[२]; शौ ७, ७७,३; १०२, ४; ११४, २; ९, २,८; पै २, ५०, ३; ४; ५१,४; १६, ७६, ७; २०, १२, १; २; –¶णेन तै २,६,२, २; मै ३,७, २; –णौ ऋ७,६६,१९; मै २,८, १; शौ ७,३०,२[b]; पै २,५०,२.

१जुष्ट,ष्टा[g]– -ष्टः ऋ १, ४४,२; ५, ४,५; १३,४; ९, ९,२; १३, ८; ७०, ⌊८; १०८,१६⌋; ९७, १९; तै ३,१,१०,१[२]; मै १, ३, १[२]; †४, १०,२; ११, १; †काठ २, १४;१५; †कौ २,२८७; ५४४; ७५७; ११३१; †जै ३,२४, २; २८, ३; ४२, १०; ४, ११, ९; शौ ७, ७७, ९†; –ष्टम् ऋ १, ४४,४; ३, ५३,३; ५९, ५; ७, ९७,५; ८,४४,७; ८७, ३; ८९, ७; ९, ९७, २२; १०, ८८, १; १२५,५; मा १,१०[२]; १३[२]; २, १[२h]; ६, ९[२]; ९, २[३]; ३; ४; ११, ६९; २२, ५[५]; २३, २; ४; का १,३,७[२]; ४,३[२]; २,१,१[२h]; ६, २,३[२]; १०, १, २; ३[२]; ४; ५; १२,७,४; २४,१,४[५]; २५,१-२, २; तै १,१,२,१; ४, २; ५, १; १२,२; ३,१०,१; ६, १२, २†; ७,१२,१[३]; ३,१,४,१¶; ३, ९, १; ५,१०,१; ४,१,९,२; ७,५, १६-१७,१; मै १,१,११[२h]; २, १४[i]; १५[२]; १६; १७[२]; ११,४[६]; २,३, ८[३j]; ७,७; ३, ९,२[२]§[i]; ६[४];¶[२]; १०, १[२]; ¶; १२, १[५]; १६; १७; ४, १, २[२];¶; १३[h]; काठ १, २; ३, २[i]; ४, ३[२]; ८, १६; ३१, १०[४h]; †कौ १,५३७; २,७८१; जै १,५५,५†; शौ ४, ३०, ३†; –ष्टा मा ४, १७; का ४,६,१; तै १,२,४,१; ६,३,२; ६,१,७,२; मै १,२,४; ३,७,५; काठ २, ५; –†ष्टाः ऋ १, १०, १२;१८२,६; ५, ३३, १०; मा ५,२९; का ५,७,५; तै १,३,१, २; मै १, २,११; काठ २, १२; –ष्टात् मै १,४,१; –ष्टान् मै १, १,५; ६[२]; ४,१,५[३];¶; ६[३];¶[२]; –ष्टानि ऋ १,७३,⌊१० (४, २, २०)⌋; मै ४, १४,१५†; –ष्टाम् ऋ १, ३३, २; ४, २९, ३; खि ४,२,१२; मा २, १; का २, १, १; तै ६, १, ७, ३¶; मै ३, ७, ५¶; ४, ९, २; –ष्टासः ऋ ४, ३७,२.

जुष्ट-तम– -†मः ऋ १, १६३, १३; मा २९, २४; का ३१, ३, १३; तै ४, ६,७, ५; काठ ४६, ३; –मम् मा १,८; ९, २[३]; ३; ४; का १,३,५; १०,१,२; ३[२]; ४; ५; तै १, १,४,१; मै १, १, ५; ४,१,५[२];¶; काठ १, ४; क १, ४; पै १६, ७०, २; –मासः ऋ १, ८७,१.

जुष्ट-तर,रा– -रस्य ऋ ८, ९६, ११; –रा मै १, ४,१; काठ ५, ३; ३२, ३; –राम् काठ ३२, ३¶.

२जुष्ट्र,ष्ट्रा– -ष्टः ऋ ९, ४४, २; खिसा ३३, १७; –ष्टा शौ २, ३६,१; ४; –ष्टाम् शौ ५,७,४.

---

[a]) सपा. जुपाणा (माश ८,२,१,४ च)<>पुरस्तात् इति पाभे.।

[b]) सपा. जुपाणा (आश्रौ २,८,३ शांश्रौ २,४,३ च) <>जुपाणौ इति पाभे.।

[c]) सपा. जुपाणा<>तोशमाना इति पाभे., ऋ ४, ५७,८ विशिष्टः पाभे. च।

[d]) °णः इति SI. भ्रान्तः।

[e]) सकृत् काठ ८,१४; ९,३ विशिष्टः पाभे.।

[f]) जू° इति पाठे? यनि. शोधः (तु. SI. सात. च)।

[g]) वैकल्पिक आद्युदात्तः (पा ६,१,२०९)।

[h]) =सपा. माश १,३,३,२। तै १,१,११,१ तैब्रा ३, ३,६,२ तु विशिष्टः पाभे.।

[i]) सपा. मा ५,४२ का ५,१०, ३ तै १,३,५, १; ६, ३,३,१ माश ३,६,४,७ आपश्रौ ७,२,२ विशिष्टः पाभे.।

[j]) सपा. जुष्टम् (आपश्रौ १९,२,९ च)<>जुष्टाम् इति पाभे.।

२जुष्ट,ष्टा[a]– -ष्टः पै २०, ५१, ७†; –ष्टम् काठ १, ४;५;८;११[2b];३, ५; १४, ३[3]; १६, ७; १७, १८; २५, ३¶; २६, ३[2c]; ¶; ३१, १[2]; ¶; ३[2]; ¶; ४[2]; ¶; ७[2];¶; ३७, १८;४५, ११-१३; क १, २;४;५;८; ११[3b]; २,९[c]; १२; ३८, ६¶; ४१, १[2c]; ¶; ६[2]; ¶; ४७, १[3]; ¶; ३[2]; ¶; ४[2];¶; १०[4b];¶; पै १९, ४२, ७; –ष्टा काठ २४, ३; क १, १७; ३७,४; पै २, २१, १; ४; –ष्टात् काठ ५, ३; ३२, ३[2];¶; –ष्टाम् काठ १,९;३,६;१२,९[3d]; २४, ३¶;क १, ९; २,१३;३७, ४¶;–¶ष्टे काठ२५,३; क३८,६.

जुष्टि– -ष्टयः ऋ १, १०, १२; मा ५,२९; का ५, ७, ५; तै १, ३, १, २; मै १, २, ११; काठ २, १२; –ष्टिः तै १,६,२,२; –ष्टिम् ऋ १०,११४,१; तै १, ६,३,१; ३; काठ ५, २; ३२, २; शौ ४, २४,५; पै ४, ३९, ५; –ष्टी ऋ ७,३३,४; –ष्टे तै १, ६,३,१; मै ४,२,५; काठ ५, २;३२,२.

जुष्ट्वी[e] ऋ १, ११८,५; ८, ६२, ६; ९, ६७,१६.

जोष– -षम् ऋ १, ७७, ५; ११३, १०; २, २१,३; ३०,२; ३७,१; ४,२७,२; ५, ३३,२; ६,२३,८; ६४,५; ६६,४; ७, ४३, ४; ८, १९, २८; ९४, ६; ९, ७२, ३; १०,९६,७; मा २, १७; का २, ४,५; तै १,१,१३,२; मै ४, १, १४; काठ १, १२; क १, १२; कौ २, ११३७†; शौ २०, ३१, २†; –षे ऋ १,१२०,१.

जोष-वाक्[f]– -कम् ऋ ६,५९,४.

१जोष्टृ– -ष्टॄ[g] मा १७, ५६; का १८, ५,७; तै ४, ६,३,२; काठ १८,३; क २८,३.

जोष्ट्री– -ष्ट्री खि ५, ५, ४; ७, ३,४; मा २१, ५१; २८, १५; ३८; का २३,६,४; ३०, २, ४; ४,४; मै १, १०,९¶; ३, ११, ५; ४, १०, ३; १३, ८[3]; काठ १९, १३; २०, १५; ३६, ३¶; –ष्ट्रीभ्याम् मा २१, ५१; का २३,६,४; मै ३, ११,५.

२जोष्टृ– -ष्टारः ऋ ४, ४१, ९; –ष्टारम् खि ५, ७, १, ११; मा २८, १०; का ३०, १, १०; मै ४,१३,२; काठ १५, १३.

जो(ष्य>)ष्या[h]– -ष्या ऋ १, १७३,८.

१जुष्ट–, २जुष्ट–, √जुष् द्र.

?जुष्टपूर्तेनं पै १७,२९,८.

?जुष्टरः[i] पै २०,५६,१०.

?जुष्टहान्[j] पै १६, ७६,२.

?जुहुः[k] खि २,१४,६.

?जुहुनि पै १३,५,३.

जुहुराण– √हृ द्र.

जुहू[l]– -०हु तै १,१,१२,१; मै ४,१, १४; काठ ३१,१०; शौ १८,४, ६; –०हु काठ १,११;१२; ३१, ११; १४; क १, ११;१२; ४७, १०; ११; –हूः मा २, ६; का २,१,८; तै १,१,११,२; २, ५, ९,३[2];५¶; ¶३, ५, ७,१; २[2]; ३; मै १, १,१२; ४, १३¶; ३, १,१[2]¶; ४,१,११¶; १२[3];१३; ¶काठ १८,१९; ३१, ९[2]; १३; ¶क २९,७; ४७, ९[2]; शौ १८, ४,५; पै १७, २९,१०; –हूभिः ऋ १,५८,४; ५,१,३; १०,२१, ३; कौ २, १०९८†; –¶हूम् मै ३, १,१[m]; काठ ३१, ९; १३[2]; क २९, ७[m]; ४७,९; –ह्वः ऋ १,५८,७; १४५,३; ६,६६,१०; ८, ४३,१०; ४४, ५; मै १, ६, १[2]; ४, १४,११; काठ ७,१२[2]; क ६, २; कौ २, ८९२; जै ४, १३, ७; पै २, ३९, ६§; –ह्वम् ऋ १०,६,५; १०९, ५; खि ३, १०[2], १९; ¶मै ४, १, ११[2]; १२[3]; काठ १८,१९¶[m]; शौ ५, १७, ५†; पै ९, १५, ५†; –ह्वा ऋ १, ६१,५;७६,५; २, १०,६; २७,१; ३,३१,३; ४,४, २; ६, ११, २; ७,३,४; १०,६,

---

a) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः ।

b) पामे. कृते पृ १३८५ *h* टि. द्र. ।

c) पामे. कृते पृ १३८५ *i* टि. द्र. ।

d) पामे. कृते पृ १३८५ *j* टि. द्र. ।

e) क्त्वः ईकारान्तादेशः (पा ७,१,४९)।

f) भाप. [प्रीणयितृ-वचन- (तु. स्क. [ऋ.], GW. GRV.; वेतु. या [५, २२] प्रमृ. =अविज्ञात- इति, सा. =अप्रीतिकर- इति)] । उस. घञन्तम् ।

g) सपा. जोष्ट्रे (माश ९, २, ३,१० च) <> दैष्ट्रे इति पामे. ।

h) व्यु. कृते पृ ६७ *a* टि. द्र. ।

i) पाठे? दुस्तरः इति शोधः ।

j) पाठः?। सपा. शौ ९, २,२ स्तुत्वा इति पामे. ।

k) पाठः? । BC., या [१४, ३१], खिसा १५, ६ जहुः? इति ।

l) नाप. (स्रुच्-) । व्यु. ? । <√हे [मै ३,१, १]) वा <√हु [पाम ३,२,१७८] वा ।

m) सपा. जुहूम् <> जुह्वम् इति पामे. ।

४;११५,२; मा १३,१०; ३४, ५४; का १४, १, १०; ३३, २, १७; तै १,२, १४,१; मै २, ७, १५; ३,१,१²¶; काठ ११, १२; १६,१५; १८,१९¶; क २५,६; २९,७¶; शौ २०,३५,५;–¶ह्वां मै ३, १, १; ४, १, ११; काठ १८,१९; क २९, ७; –¶ह्वाम् मै ३, १, १; ८, १; ४,१, १२; काठ ३१,९;१३; क ४७,९.

¶जुहू-त्वु- -त्वम् मै ३,१,१; काठ १८,१९; क २९,७.

जुहूमग्रीय[a]- मैपुष्पि ३,१.

जुह्वा(हू-आ)स्य[b]- -स्यः ऋ १, १२, ६; तै १, ४, ४६, ३; ३, ५,११, ५; मै ४, १०, २; काठ १५, १२; ३४, १९; कौ २, १९४; जै ३,१८,१.

जुह्वत्-, जुह्वान- √हु (दाना°) द्र.

√जू, जू-, जूजुवस्-, जूजुवान-, जूत-, जूति- √जु द्र.

जूर्ण,र्णा- √जृ (वयोहानौ) द्र.

१जूर्णि[c]- -र्णिः ऋ १, १२९, ८; ७, ३९,१;८,७२,९.

जूर्णि(न्>)नी- -नी ऋ ६, ६३, L(४,६,३)४].

२जूर्णि- √जृ द्र.

३जू(र्णि>)र्णी[d]- -०र्णि शौ २, २४, ५; पै २,४२,५.

जूर्य- √जृ (वयोहानौ) द्र.

?जूर्यः[e] खि ५,१५,८.

जूर्यत्- √जृ (वयोहानौ) द्र.

√जूर्व्

जूर्वत्- -र्वन् ऋ १, १९१,९[f].

√जृम्भ्

जृम्भि(त>)ता- -ताः खि ४, ५, २६[g].

√जृ (वयोहानौ), >जरि, जीर्, जुर्, जरन्ति ऋ ६,२४,७.

¶जीर्यति तै १,५,७, ३; मै १, ५, ६; काठ ७, ४; जीर्यति ¶तै १,५,७,३; मै १, ५, ६²¶; काठ ७,४¶; क ५,३²¶; शौ १०,८, ३२; जीर्यन्ते पै ११, ७, १०; ¶जीर्यन्ति तै ५, ३, १,२; काठ २०,१०; क ३१,१२.

जूर्यति ऋ १,१२८, २; जूर्यन्ति ऋ १,११७, ४; अजूर्यन् ऋ १, १५२,२.

जुरतम् ऋ १,१८२,३.

जजार शौ १०, ८, २६; पै १६, १०३,३; जारिषुः ऋ १, १२५, ७; १३९, ८²; शौ २०, ६७, २²†.

जरयसि तै ४, ३,११,५[h]; जरय मै २,१३,१०[h]; काठ ३९,१०[h].

अजीजरत् पै ११, २,१.

†जर[i]- -राय ऋ १, १६४,११; २, ३४,१०; शौ ९, १४, १३; पै १६, ६७,१.

१जरण[j]- -णा ऋ ४, ३३, ३; १०, ४०,३.

२जँरण[k]-

√१जरण्य

जरण्या[l]- -ण्यया ऋ १, ११९,७.

२जरणा[m]- -णाम् ऋ ७, ३०, ४; १०,३७,६;३९,८.

१जरत्[n]- -रत् शौ १०, ८, ६; पै १६, १०१, ९; –रतः ऋ १०, ३४, ३; –रतोः ऋ ८,७३,११; –रन्तम् ऋ १,११७,१३;–रन्ता ऋ १,१६१,७.

जरती- -¶ती तै ७, १, ६, ४; काठ २४, १; क ३७, २; –तीः शौ १४, २,२९[o]; पै १८, ९, ९; –तीभिः ऋ ९, ११२,२; –तीम् तै ७,१,६,४²¶; शौ १२, २,५४; पै १७,३५,२.

जरतः-कर्ण[p]- -र्णम् ऋ १०, ८०, ३.

---

a) नाप. (प्रपाठक-विशेष-)। जुहूम् अग्र– + छः>ईयः प्र. (पा ५,२,५९)।

b) विप. (अग्नि-)। बस.। पपा. पूप. ह्रस्वः? (तु.GW.)।

c) बप्रा.। नाप.। व्यु.?। <√जू वा √हु वा √हु वेति या L६,४],<√ज्वर् इति (पाउ ४,४८)।

d) व्यप. (राक्षसी-विशेष-)। व्यु.?।

e) पाठः?। सपा. शौ २०,१३०,१० सूर्यम् इति पाभे.।

f) सपा. विश्वानि जूर्वन् <> विश्वा निजूर्वन् L तु. पपा.] इति पाभे.। g) सपा. खिसा २९,२६ °ता इति पाभे.।

h) सपा. जरयसि (पाग्र ३,३,५ च) <> जरय इति पाभे.। i) भावे अपि प्र. धा. स्वरः।

j) विप. (पितृ-, अश्विन्- L तु. सा. प्रभृ.; वैतु. वें. विप. कापुया– इति])। कर्तरि युच् प्र. (पा ३,२,१४८)।

k) भाप.। l) =१जरा- (तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. तद्धितान्तं प्राति.)।

m) =१जरा-। स्त्री. भावे युच् प्र. उसं. (पा ३,३,१०७)।

n) विप. (अश्व-, अश्विन्-, च्यवान-)। अतृन् प्र. (पा ३, २,१०४ Lवैतु. सा. ऋ १, ११७, १३ इत्यत्र शत्रन्तं प्राति.])।

o) तु. RW. WI.; वैतु. जरतीः इति शंपा. सात.?।

p) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। उभयपदप्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६, २,१४०), ष. अलुक् च।

१जरद्-अष्टि[a]- -ष्टिः[b] तै २, ३, १०, ३; ११, ५; मै २, ३, ४; -ष्टिम् तै २,३,११,५¶.

२जरत्[c]-

२जरद्-अष्टि[a]- -ष्टिः ऋ १०, ८५, ३६; खि ४, ६, ८[d]; मा ३४, ५२[d]; का ३३, २, १५[d]; काठ[b] ११,७; ८; ३६, १५; शौ २,२८,५[b];८,२,१;५,१९;२१[d]; १४, १, ५०†; १७, १, २७; पै १६,२८,८; १८,५, ६†; -ष्टिम् ऋ ७, ३७, ७; शौ ५, ३०, ५; ८[e]; १२, १,२२; १४, १, ४९; १८, ३, १०; १२; -ष्टी शौ ९, ३,९.

३जरत्-

?जरत्-कर्णी[f]- -र्ण्याम् खि २, १,९[g].

?जरत्-कारु[h]- -रुणा खि २, १,९.

३जरद्-अष्टि- -ष्टिः पै ४, १०, ४; ९,१३,८[e]; १५,५,३[b]; १६, ३,१; २८,१०; १८,९,७; ३२, १०; -ष्टिम् पै ३,३९,२; ७,२, ११; ९,१३,५; १७, ३, ३; ४, १०; १८, ५, ५; -ष्टी पै १६. ३९,९; -ष्टीम्[i] पै १९,२०,४.

?जरद्-द्विष्[j]- -द्विषम् ऋ ५, ८,२.

जरयत्- -यन् ऋ २,८,२, -यन्तम् ऋ २,१६,१.

जरयन्ती- -न्ती ऋ १, ४८, ५; ९२,१०; ७,७५,५; पै १६,४७, ६; -न्तीः ऋ १,१७९,१[k].

जरस्[l]- -रसः ऋ ७, ७१, ५; ८, ६७, २०; शौ ५, ३०, १७; ६, १२२, १; ४; १०,२, ३०; ११, ५,७; पै २,६०,१; २; ९, १२, २; १४, ७; १६,५१,५; ६२,१; ११४,५;१२५,५; १७,२९,१४; १५; -रसम् ऋ १,८९,९; १०, १८,६; मा २५,२२†; का २७, ११, ९†; मै ४, १२,४[m]; १४, २†; काठ ११,१३[m]; ३५,१†; शौ १,३०,३; २,१३,१[m]; १२, २, २४†; पै १५, ५,१[m]; १७, ३२, ५†; -रसा ऋ १०, ८६, ११; तै १, ७, १३, १†; मै ४, ३, ७¶; काठ ८, १०†; शौ ३, ३१,१;८,२,८;२०,१२६,११†; पै १६,३,९; -रसि शौ २, १०, ५; १२, २, ६; १८, २, ५१; पै १७, ३६, ६; -रसे मै ४, १२, ४[n]; काठ ११,१३; शौ १, ३०, २; ३, ११, ६; ६,५,२; ७,५५, ४;१२,३,५५-६०;१४,१,४५[o]; १८,३,१०;१९,२४,२[p];३[p];३०, २; ३३,४[q]; पै १,१४,२; ६१, ५[r];६२,३;६९,३;२,३,३; ३,१, ३[r];१२,५,४; १३,११,२०;१५, ५, १; ९; १०; ६,८; १७,४१, ५-१०;१८,५,२;२०,१०,५.

१जरा[s]- -रा मा १८, ३; का १९, २,३; तै ४, ७, १, २; मै १,७, ५¶; २, ११, २; काठ ९, २¶; १८,७; क ८, ५¶; २८, ७; शौ ३, ११, ७; ११,१०,१९; १२, ३,५५-६०; १८,४, ५०; पै १, ६१,५; १६, ८६, ९; १७, ४१, ५-१०; -राम् ऋ १, १४०, ८; ५,४१, १७; तै ४, ३, ११, ५; काठ ३८,१४; ३९, १०; शौ ८,

---

a) विप. (यजमान-)। वस.।

b) सपा. जुरद°<>जुरद°<>जरद° इति पाभे.।

c) अतृ प्र. उसं. तत्स्वरश्चेति।

d) =सपा. आपमं २,१,३ आगृ १,१७,१० पागृ २, १,११ मागृ १,२१,६। शांगृ १,२८,१५ तु दीर्घायुः इति पाभे.। पृ ६८९ a टि. अपि द्र.।

e) सपा. जरदृष्टिम्<>जरदष्टिः इति पाभे.।

f) व्यप. स्त्री.। व्यु.?। जरत्क° इति?।

g) सपा. खिसा २,८ जरत्कार्वाम् इति पाभे.।

h) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। वस. इति मभा. १, ४०,३-४।

i) इकारदीर्घश्छान्दसः।

j) विप. (अग्नि-)। °रद्-वि° इति पपा.।

k) छन्दस्तः जारृ° इति ORN. शोधः विमृश्यः।

l) भावे असिः प्र. उसं. (पाउ ४,२२२)। पाप्र. (७,२, १००)<१जरा- इति।

m) सपा. जरसम् (माश्रौ २,५,४,२० आपमं २,२,१ आपगृ ४,१०,९ हिगृ १,३,५ च)<>हविषः (तैब्रा १,२,१,११ तैआ २,५,१ आश्रौ २,१०,४ आपश्रौ १३, १९,१० च)<>हविषा (माश १३,८,४,९ शांगृ १, २५,७ च) इति पाभे.।

n) सपा. मा ३५,१७ का ३५,४,१५ विशिष्टः पाभे.।

o) =सपा. आपमं २,२,५ पागृ १,४,१३ मागृ १, १०,८; २२,३। मंब्रा १,१,५ हिगृ १,४,२ तु जरसा इति पाभे.।

p) सपा. हिगृ १,४,८ जरिमा इति पाभे.।

q) पाभे. कृते पृ ६८९ a टि. द्र.।

r) सपा. जरसे<>अजिरः इति पाभे.।

s) भावे स्त्री. अङ् प्र.।

२,११; १९, २४, ५; पै १५,६, २; १६, ४, १; -रायै शौ ३, ११,७[२].

जरा-मृत्यु[a]- -त्युः खि ४, ६,५; शौ १९,२४,८; २६,१;३०,१[b]; पै १३,११,१९;१५,६,५;-त्युम् काठ ११,८¶; शौ २, १३, २[c]; २८,२; ४; १९, २४,४[c]; पै १, १२,२; ३; १५, ६, १; १६,२; -त्यू पै १९,५३,१-३.

१जरिमन्[d]- -०मन् शौ २,२८,१[e]; पै १, १२, १; -मा ऋ १, ७१, १०; १७९, १; ४,१६, १३; ५, ४१, १५[f]; १०, ३२,८; ५९,४; शौ ३, ११, ८; पै १, ६१, १; -माणः ऋ १०, २७, २१; -माणम् ऋ १, ११६, २५; तै १,८,१०,२[g]; मै २, ६,१२; ४, ४, ६[२]; ¶; काठ १५, ८; १७, १८†; -म्णः शौ ७, ५५, ५; १८,३,६२; पै १, ६१, ४; -म्णे ऋ १०, ८७, २१; शौ ८, ३, २०†; पै १, ६१, ३; १६, ७, १०†.

२जार[h]- -रम् ऋ १०,१०६,७.

जा(रि>)री[i]- -यैं तै ३,२, २, २.

जिर्वि[j]- -र्विः शौ ८,१,६‡[k]; १४, १,२१‡[k]; पै १६,१,६; १८,२, १०‡[k,l].

जिवि[m]- -व्रयः ऋ ४, १९, २; ८, ४५, २०; -व्रिः ऋ १, १८०, ५[n]; -व्रिम् ऋ ८, ५१, २; खि ३, ३,२; -व्री ऋ १, ११०, ८; ४,३६,३; १०, ८५,२७[k]; -व्रेः ऋ १,७०,५.

जीर्ण,र्णा- -र्णः शौ १०, ८, २७; पै १६,१०३,४; -र्णाः तै १,५,४, १¶; -र्णान् पै १६, ६४, ३; -र्णाम् पै ६, २२, २४; -र्णे पै ९,४,४.

जीर्यत्- -र्यन्तः तै १,५,४,१¶.

जुजुर्वस्- -जुरुषः ऋ १,११६,१०; ५, ७४, ५; -जुर्वांसम् खि १, ५,७; -जुर्वान् ऋ १, ३७, ८; १५८,६; २, ४,५.

जुरत्- -रते ऋ ७, ६८, ६; -रताम् ऋ २,३४,१०.

जूर्ण,र्णा- -र्णः ऋ १,१८०,५; -र्णा ऋ १,१८४,३; पै १६, ४७, ६; -†र्णाम्[o] ऋ ९, ८६, ४४; कौ २, ९६५; जै ४, २०, १०; -†र्णायाम् ऋ १, ४६, ३; कौ २, १०८०.

जूर्य[p]- -र्यः ऋ ६, २,७.

जूर्यत्- -र्यत्सु ऋ ३, २३,१.

जूर्यन्ती- -न्त्यै ऋ १, ११७,७.

√जॄ[q], †जरते ऋ १, ५९, ७; १२७, १०; १८१,९; ७, ६८, ९; १०, ४५,१[r]; ६९, १; मा १२, १८[r]; का १३,२,१[r]; तै १, ३,१४,५[r]; ४, २,२,१[r]; †जरन्ते ऋ १, २, २; ४,४५,५;५१,८; ७,७२,४; ८, २,१२; १६; ८१,९; कौ १, १५७; २,६९; जै १,१७,३; ३, ७,७;४,२२,१; शौ २०, १८,१; †जरसे ऋ १, ९४,१४; पै १२, १, १४; जरसे ऋ ५, १५, ४[s]; जरेथे ऋ २,३९,१; १०,४०,३; †जरामहे ऋ २,२३,६; ३, ४१,

a) विप. । वस. पूप. प्रकृतिस्वरम् ।
b) °त्युशतम् इत्येवं समस्तम् इति सा. ।
c) सपा. मंत्रा १,१,६ आपमं २, २,६ हिगृ १,४,२ शतायुषम् इति पाभे. ।
d) भावे इमनिच् प्र. उसं. (पाउ ४,१४८) चित्स्वरश्च ।
e) सा. पक्षे <√जॄ [शब्दे] इति? ।
f) वैतु. सा. <√जॄ [शब्दे] इति ।
g) वैतु. भा. <√जॄ [शब्दे] इति, [पक्षे] जरितृ-> यनि. इति ।
h) विप. । =जरणशील- इति । व्यु. ? ।
i) नाप.([जीर्णा-] रात्रि-) । कर्मणि इण् प्र. उसं. [पावा ३, ३, १०८ (तु. भा. सा.; वैतु. ?[२५९] <जार्यायै <जार्या- इति)] ।
j) =जिव्री- । क्विन् प्र. (पाउ ४,५४) इति ।
k) सपा. जिर्विः <> जिव्री <> आपमं १,९,४ जीव्री इति पाभे. । PW. BC. च जिव्रिः इति पठतः (तु. W.; वैतु. सा. प्रथमे स्थले अजि° इति) ।
l) व्रि° इति पाठे? यनि. शोधः (तु. पाभे.) ।
m) विप. ([जीर्ण-] तौग्र्य-, पितृ- प्रभृ.) । क्रिन् प्र. धा. रेफस्य वः [पाउ ५,४९ (तु. कैयटः [पाम ८,२,७८], सा. GW. प्रभृ.; वैतु. [पक्षे] सा. ऋ १, १८०,५ <√जि (जये) इति)] ।
n) =असहाय- इति ORN. ।
o) सपा. तैब्रा ३,१०,८,१ जीर्णाम् इति पाभे. ।
p) कर्तरि क्यप् प्र. उसं. (पा ३,१,११४) ।
q) =√गृ, गॄ [शब्दे] इति प्राञ्चः, शब्दाववोधनयोरित्यर्वाञ्चः, =√चर् [उपक्रमणे] इति GW. ।
r) तु. या [४,२४] भा. सा. PW. प्रभृ. । माश [६, ७, ४, ३], वें., सा. [पक्षे] उ. च धा. जनने वृत्तिः, म. वयोहानौ इति च । पाभे. कृते पृ १३४० n टि. इति ।
s) वैतु. सा. Gri. <√जॄ [वयोहानौ] इति ।

७; शौ २०, २२, ७; जराते ऋ ५, ३७, २; जरन्त ऋ १०, ३१, ७; जरस्व ऋ ३, ३, ७; जरस्व ऋ १, १२३, [५[a]; ७, ७६, ६]; ९, ६; जरतम् ऋ ७, ६७, [१०; ६९, ८]; जरेत कौ १, २८८; जै १, ३०, ६.

३*जरण–

√२जरण्य

जरण्यु– -ण्युः ऋ १०, ६१, २३.

४जरव्– -रते ऋ ६, ६५, ४[b].

जरध्यै ऋ ७, ६७, १[c].

जरमाण– -णः ऋ ६, ६२, १; ७, ७३, ३[d]; १०, ९१, १[d]; ११८, ५; –†णम् ऋ ३, ५१, १; मै ४, १२, ३; कौ १, ३७४; जै १, ३९, ५; –णस्य ऋ ६, ६२, ४; –णाः ऋ २, २८, २.

२जरा[e]– -रा ऋ १०, ३२, ५; –रायै ऋ १, ३८, १३.

†जरा-बोध[f]– -धृ ऋ १, २७, १०; कौ १, १५; २, १०१३; जै १, २, ५; ४, ९, ४.

जरितृ[g]– -†तः ऋ ८, ६०, १९; कौ १, ३९; जै १, ४, ५; –तः ऋ ३, १५, [(२, २५, ५)५]; ३३, ८; ५, ४२, १४; ६, ५०, ६; ८, ९६, १२; १००, ६; १०, २७, १; २८, ४; ४२, १; २; खि ५, ५, ११[११]; २०, १[२]; २[२]; शौ ५, ११, ८; २०, ८९, १†; २†; १३५, ६[२]; ७[२]; पै ८, १, ८; –†ता ऋ १, ३८, ५; ४६, १२; ६३, २; १६५, १४; ३, ५१, ३; ५२, ५; ४, १७, १९; ५, ३६, ३; ४; ४३, १; ८, ४४, २८; १०, ६, १; ५९, [२(३)]; १००, ६; ११; १४२, १; खि १, ९, २; मै ४, ११-१२, ३; १४, १५; काठ ९, १८; –†तारः ऋ १, २, २; १८०, ७; ३, १२, ५; ६, १९, ४; २१, [१० (५०, १५)]; २२, ४; ७, १८, १; २३, ४; ३२, २; १०, ८२, ४[h]; खि १, ९, २; मा १७, २८[h]; ३३, १८; का १८, ३, ४[h]; ३२, २, १; तै ४, ६, २, २[h]; मै २, १०, ३[h]; ४, ११, १; क २८, २[h]; कौ २, ९२५; १०२६; १०५३; जै ४, २२, ८; २६, ५; शौ २०, १२, ४; ३६, ४; –तारम् ऋ १, १८९, ४; २, ९, ५; ४, ४३, [७; ४४, ७]; ५, ३, ११; ७५, ८; ६, २२, ३; ३२, ४; ७, २०, २; ९; ८९, ४; १०, ८०, ७; शौ २०, १४३, ७†; –†तुः ऋ १, ५३, ३; १८२, ४; ३, ७, ६; १२, २; ६०, ७; ५, ४३, १०; ८७, ८; ६, ५, ६; ७, ९४, [२; ८, १३, ७; ८५, ४]; ८, २४, ६; ३५, [१३-१५]; ९, ४०, ५; १०, ३१, ५; ४०, ६; १०४, ७; कौ २, २०; २६७; जै ३, २, ११; २२, १४; शौ २०, २१, ३; –†तृभ्यः ऋ १, ३०, [१०; ३, ५१, ६; ८, ७१, ९]; १७५, [६; १७६, ६]; १७८, १; ८, २, २४; ३२, ११; ४५, १२; ४९, १; ९, २०, २; ९४, ४; खि ३, १, १; कौ १, २३५; २, १६१; ३१९; जै १, २५, ३; ३, १५, ९; २६, ५; शौ २०, ५१, १; –†तृणाम् ऋ १, ३०, १५; ४, २१, ३; ७, ६६, ३; मा २७, ४१; ३६, ६; का २९, ५, १०; ३६, १, ६; मै २, १३, ९; ४, ९, २७; काठ ३९, १२; कौ २, ३४; ४३६; जै ३, ४, ५; ३३, ११; ५४, ९; शौ २०, १२२, ३; १२४, ३; –†तॄन् ऋ ७, ३, ८; ८, ६१, १७; कौ २, ८०८[i]; –†त्रे ऋ १, १८५, ३; २, ११, [२१; १५, १०; १६–२०, ९]; ३३, ११; ३४, ६; ३८, ११; ३, १, १५; ३४, ५; ४, १६, १९; १८; [२१; १७, २१; १९-२४, ११ (५६, ४)]; १७, २०; २०, ९; २२, ३; ६, २३, १०; ३५, ३; ४; ४७, २०; ७, २०, [१०; २१, १०]; २२, ५; ८, ६६, २; ९७, ८; १०, ४२, ७; १३३, ७; तै ४, ५, १०, ४; मै ४, १४, ५; काठ १७, १९; २१, १३; कौ २, २८; जै ३, ४, ९; शौ १८, १, ४०; २०, ११, ५; १२, ५; ८९, ७.

१जारयत्–

जारयन्ती[j]– -न्ती ऋ १, १२४, १०.

---

a) वैतु. वें. < √जृ [वयोहानौ] इति।
b) GW. क्विप. इति?।
c) तु. वें. सा.; वैतु. PW. GW. प्रभृ. प्रति...जरध्यै इति।
d) तु. वें.; वैतु. सा. PW. GW. <φप्रति-जरमाण– इति।
e) १जरा– इत्यनेन सन्न्यायता द्र.।
f) विप. (अग्नि- [वैतु. व्यप. इति केचित्])। उस. अजन्तम् (वैतु. [पक्षे] या [१०, ८] जरा। बोध [क्विप.] इति, ORN. पूप. < √जृ [वयोहानौ] इति)।
g) प्रायः नाप.। विप. कृते यथायथं टि. द्र.।
h) पामे. पृ १३५४ *h* टि. द्र.।
i) °तृन् इति S.?।
j) विप. [उषस्- (तु. वें. LR. GRV. ORN.; वैतु. सा. PW. प्रभृ. < √जृ [वयोहानौ] इति?)]। जर° इति पपा.।

२जारयत्
जारयन्-मख[a]– -खः ऋ १०, १७२,२.
२जूर्णि[b]– -र्णिः ऋ १, १२७, १०.
जेतवे, जेतुम्, जेतृ–, जेत्व– √जि (जये) द्र.
जेन्य–,जेन्या-वसु– √जन् द्र.
१जेमन्–, २जेमन्–, जेष–, जेष्यत्– √जि (जये) द्र.
√जेह्
†जेहमान– -नम् ऋ १, ११०, ५; १६३,६; मा २९,१७; का ३१, ३, ६; तै ४,६,७,३; काठ ४६, ३; –नस्य ऋ १०, ३, ६; –नाः ऋ १०, १५,९; मै ४, १०, ६; शौ १८,३,४७.
जैत्र–, जैत्रायण– √जि (जये) द्र.
?जैत्रायात् पै २,५५,१.
जैत्री– √जि (जये) द्र.
जैवातृक– √जीव् द्र.
जोगू– √गु,गू (शब्दे) द्र.
जोष–, १जोष्टृ–,२जोष्टृ–, जोष्ट्री–, जोष्या– √जुष् द्र.
?जोहनः[c] पै ६,९,९.
जोहुवत्–, जोहुवान–, जोहूत्र– √हे द्र.
√ज्ञा,>जा, जिज्ञास, †जानाति ऋ ४,४, ६; तै १,२,१४,३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; पै १६, ३२, ६$[d]; जानते ऋ ३, ५७, ३;१०,७१,२; काठ ३४,१२¶; जानन्ति ऋ ३, ७, ५; जानन्ति ऋ ३, ३०, १३; क ४०,४¶[e]; जानीथ ऋ ८, १८, १५; जाने पै १९, ५०, १३; जानीमः शौ ८, ७, १८; जानीमः ऋ १०, ३४,४; पै १६, १३, ७; जानात् खि ३,२१,१[f]; कौ २, १२१०; शौ ३, २, ६[g]; पै ३, ५, ६[g]; जानत ऋ ८, ७२, १४; कौ २, ८३१†; जानन् मा १७, ४७[g]; का १८,४, १५[g]; जानन् कौ ३, ३,५‡[h]; जै २,१,७‡[h]; जानाथ मा १८,६०[i]; का २०, ४, ३[i]; जानन्तु मा ३, ४२; का ३, ४, ६; काठ २६, १¶[e]; शौ ७, ६२,२;३; पै ३,२६,२;४; २०, ५७, ५; जानीहि शौ १०, १, २५; पै १६,३७,५; जानीतात्[j] शौ ९,५, १९; पै १६, ९९, ५; जानीध्वम् शौ ११,१,५; पै १६, ८९,५; जानीत शौ ६,१२३,२[i]; जानीत मा १८, ५९; का २०, ४,२[k]; तै ५,७,७,१; काठ ४०, १३[l]; शौ ६,१२३,१; जानीतात्[l] तै ५, ७, ७, १[l]; अजानात् शौ ११, १०, १७; पै १६, ८६,७; †अजानाम् ऋ १, १६३, ६; मा २९,१७; का ३१, ३, ६; तै ४, ६,७,२; काठ ४६,३; जानीथाः खि ४,५,३०.
जज्ञुः ऋ ७, ६२,४[m]; १०,२८, ७[m]; जज्ञुः[n] ऋ १, १५९,३, ज्ञेयाः ऋ २,१०,६.
अज्ञायि ऋ ६,६५,१.
जिज्ञासे शौ १४,१,५६; पै १८, ६,४.
जानत्– -नतः[o] मा ३, ४२; का ३, ४, ६; पै ३, २६, २; –नता ऋ ५, ५१, १५, –†नन् ऋ १, १४०,७; ३,२९,१०; ९,७०,६; ९६, ७; मा ३, १४; १२, ५२; १५, ५६; का ३, ३, ४; १३, ४,८; १६, ६, ८; तै १, ५, ५, २; ४, २,४, ३; ७, १३, ५; मै १, ५-६, १; काठ २, ४; ६, ९; १६,११; १८,१८; क १,१६; कौ २, २९५; जै ३, २४, ११; शौ ३, २०, १; पै ३, ३४, १; $१९,३९, १३;४०,२; –नन्तः ऋ १०,१२३,४.
†जानती– -ती ऋ १, १०४, ५; १२३, ९; १३४, १; ३, ३१, ६; ५, ४५, २; मा ३३, ५९; का ३२,५,५; मै ४, ६, ४; काठ २७,९; –तीः ऋ १, १४०, ७;

---

a) विप. (उषःकाल-)। बस. (वैतु. वें. पूप. <√जृ [वयोहानौ] इति)। शिष्टं पृ १३९० j टि. द्र.।
b) विप.। कर्तरि निन् प्र. उसं. (पाउ ४,५२)।
c) पाठः? जङ्घनः इति शोधो विमृश्यः।
d) पाभे. कृते पृ ११९० d टि. द्र.।
e) सपा. जानन्ति <> जानन्तु इति पाभे.।
f) जा° इति स्वरे? यनि. शोधः।
g) सपा. जानात् <> जानन् इति पाभे.।
h) सपा. जानन् <> विन्दन् इति पाभे.।
i) सपा. जानाथ (माश ९,५,१,४७ च) <> जानीत (माश्रौ २,५,५,२१ च) <> जानीतात् <> तैब्रा ३, ७,१३,३ जानीतात् इति पाभे.।
j) मपु१ रूपं भवति।
k) सात. जानीथ इति।
l) मपु३ रूपं भवति।
m) तु. सा. प्रमृ.; वैतु. GW. प्रथमे स्थले, वें. च द्वितीये स्थले <√जन् इति।
n) तु. वें. सा.; वैतु. GW. <√जन् इति।
o) पाभे. कृते पृ १०२६ n टि. द्र.।

३,३१,४; ४,१, १६; कौ ३,३, ५; जै २,१,७.
जानान्,ना- -नाः मै १, ६, ३¶; शौ १२,३, ४०; पै १, ५९, १; १७,३९,१०.
ज्ञात- -ताः तै ७,२, ४, २; -तात् शौ १९,१५, ६; पै ३, ३५, ६; -तेभ्यः खि ३,१६,१.
ज्ञाति[a]- -तयः ऋ ७,५५, ५; १०, ६६, १४; ८५, २८; †शौ ४, ५, ६; १४, १, २६; पै ४,६, ६†;१६,५; १८,३,५†; -¶तये काठ २८, ५; क ४४, ५; -ती ऋ १०,११७, ९; -तीः खि ४, ५, ३४[b]; -तीन् शौ १२, ९,६; पै १६,१४५,६.
ज्ञाति-त्व- -त्वम् पै ९,४,९.
ज्ञाति-मुख[c]- -खाः शौ १८, २,२८[d].
ज्ञाति-विद्- -वित् पै १, ३४, ३; -विदे पै १,३५,२.
ज्ञातृ- -तारम् शौ ६,३२, ३; ८,८, २१; पै १,२७,२;१६,३०,११.
ज्ञात्र[e]- -त्रम् मा १८, ७; का १९, ३, ३; तै ४, ७, ३, २; ७, २, ४, २; मै २,११,४; ४,२,८¶; काठ १८,८; क २८,८.
ज्ञात्वा पै २०,३४,८[f].
ज्ञान- -नम् खिसा ३३,२३; पै १९, ३५,१४?.
ज्ञास्[g]- ज्ञासः[h] ऋ १,१०९,१.
ज्ञेय- -यम् खिसा ३३,१३; १९.
?ज्ञानुरायांशुकिह्वनस् पै ६,१४,६.
ज्ञु[i]-
†ज्ञु-बाधु[j]- -बाधः ऋ ६, १, ६; मै ४,१३,६; काठ १८,२०.
ज्मन्[k]- ज्मन् ऋ ७,२१,६; ६०, २[l]; मा १७, ६[m]; का १८, १, ७[m]; तै ४,६,१, २[m]; ७,४, १५,१†; मै २,१०,१[m]; काठ १७,१७[m]; ४४,४†; क २८,१[m].
ज्मय[n]- -याः[o] ऋ ७,३९,३.
ज्मा[p]- †ज्मः ऋ १, १५७, १[q]; ४, ५०, १; ६, ६२, १; ८,१, १८; १०, ८९,१; ११; मै ४,१२,५; काठ ९, १९; कौ १, ५२; २, ११०८; जै १, ५, ८; शौ २०, ८८,१; ज्मा ऋ ६, ५२, १५[r]; काठ १३,१५†;२०,१५.
√ज्माय
ज्मायुत्- -यन्तम् ऋ ८, ६८, ३; कौ २, ११२३†.
?ज्यसीय[s] पै ८,७,११.
√ज्या,>जिज्यास, जिनाति ऋ ५, ३४,५;९,५५,४; ¶मै १,६,१०; ८,७[t]; २,१,३[2];कौ २,३२८†; जै ३,२७,४†; शौ ६,१३४,३[2]; १३, ३,१; २५; जिनाति मै ४, ४, ५¶; ¶काठ २४, १[2]; २६, १; ¶क ३७,२[2]; ४०,४; पै ५, ३३,६[2]; जिनन्ति ऋ ४,२५,५; काठ २६, ९[2]¶; क ४१, ७[2]¶; जिनामि ऋ १०, २७,४; जिनाः मै १, ६, १०¶; ¶जिनीयात् तै ६, १,६,७; ७, ६; मै २, १, ३; जिनीयात् ¶तै ६, १,६,७; ७, ६; शौ १२, ४, १५; पै १७, १७,५.
¶ज्यास्यन्ति काठ २६, ९; क ४१,७.
जीयते प्रमृ. यद्र.
¶जिज्यासेत् मै २,१,३;८.

---

a) नाप. । क्तिन् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३,३,९६) ।
b) सपा. खिसा २९,३५ ज्ञातीन् इति पाभे. ।
c) विप. (दस्यु-) । बस. । °मुख- इति शंपा. सात.? ।
d) सपा. मा २,३० का २,७,२ विशिष्टः पाभे. ।
e) नाप. । कर्मणि करणे वा त्रन् प्र. (तु. भा. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. म. <ज्ञातृ- इति) ।
f) सपा. ज्ञात्वा<>वित्त्वा इति पाभे. ।
g) =ज्ञाति- । व्यु. कृते पृ ६७ *f* टि. द्र. (वैतु. सा. असुन् प्र. इति) । h) स्वरार्थं पृ ८४१ *c* टि. द्र. ।
i) नाप. (जानु-) । व्यु. ? । पाप्र. (५, ४,१२९;१३०) <ज्ञानु- इति । j) विप. । उस. क्विबन्तम् ।
k) नाप. (पृथिवी-) । व्यु.? । <√जम्, √जन्, √अञ्ज् इति दे. [निघ १,१]; <√गम् इति GW. ।
l) सप्त१ (वैतु. वें. प्र१ इति) ।
m) सपा. ज्मन् (माश ९,१,२,२७ च) <> ग्राम् (वैताश्रौ २९,१३ च) इति पाभे. ।
n) विप. (वसु-) । तत्रभवीयः यः प्र. (तु. पपा. नाव-ग्रहः, दु. या [१२,४३], वें. सा. ORN.; वैतु. PW. GW. <ज्म-या- [विजन्तम्] इति) ।
o) स्क. [या.], WAG [१,३१४], [पक्षे] ORN. च यनि. ज्मन्-> ज्मया सप्त. अर्थे तृ१ इति? ।
p) =क्ष्मा-, ग्मा-, ज्मन्- । व्यु. ? ।
q) पं१ रूपम् (तु. वें. GW. MW.; वैतु. सा. ष१ इति) ।
r) तृ१ रूपम् (तु. GW.MW.; वैतु. सा. Gri. सप्त१ इति, स्क. विप. [देव-] इति च) । s) पाठः? । ज्ञसी-यम् इति शोधः । t) सपा. जिनाति<>हन्ति इतिपा भे. । पृ ७८ अति √ज्या इत्यत्र संकेतितचरः स्स्थ. निर्देशो-नेष्टस्तत्र च यनि .च श्रुति इति च शोधः द्र. ।

†जिज्यासत्- -सतः ऋ १०,१५२, ५; तै ३,५,८,१; शौ १,२१,४; पै २,८८,५.
जिनत्- -नतः शौ ६,१३४,३;१२, ५-६, ५; पै ५, ३३, ६; १६, १४०-१४१, ५; -नताम् शौ १२,१०,१०; पै १६,१४६,६.
जीत- -तम् शौ १२, १०, ११; पै ८,१५,९; १६,१४६,७; -तस्य शौ ५,१९,१३; -ताय शौ १२, १०,११; पै १६,१४६,७.
ज्यान- -नम् पै १०,११,१०.
¶ज्यानि[a]- -न्याः मै २,२,१०; काठ १०,११.
१ज्या[b]- ज्यया ऋ १०, १६६, ३; शौ १, १, ३; पै १, ६, ३; ज्या तै ६,५,५,२¶; शौ ५, १८, ८; पै ९, १८,३; †ज्याः[c] ऋ ६, ७५, ३; मा २९, ४०; का ३१,२,५; तै ४, ६, ६, २; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ३; ज्याम् ऋ ४,२७,३; मा १६,९; का १७,१,९; तै ४, ५,१,३; मै २,९,२; ४, ५,९[२]¶; काठ १७, ११; क २७,१; शौ ४,४,७; ५, १३,६[d]; ६,४२,१[d]; १०१, ३; पै ४,२१,३[d]; ८,२,४[d]; १४,२, १३; १९,८,१०;१३,१२; २०, ४९, ९; †ज्यायाः ऋ ६, ७५, १४; १०,५१,६; मा २९, ५१; का ३१, २,६; तै ४, ६, ६, ५; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै §११,२,४; १३; १५,११,४.
ज्या(क>)का[e]- -†काः ऋ १०, १३३, [१-६]; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२, ४; कौ २, ११५१-११५३; जै ४, १,४-६; शौ २०, ९५, २-४; -॰के शौ १,२,२[f].
ज्या-कार[g]- -रम् मा ३०, ७; का ३४,१,७.
ज्या-घोष- -षाः शौ ५,२१,९.
ज्या-पाश- -शैः शौ ११,१२,२२.
?ज्या-वाज[h]- -जम् ऋ ३,५३,२४.
‡२ज्या[i]- ज्या[j] कौ १, ३०७; जै १, ३२,५.
ज्यायस्[k]- -यः ऋ ६, २६, ७; ९, ४८,५; ¶तै १,५,२,२; २, ६, ८,४; ६,६,११,५[२]; मै ४, १३, ९[६]; †कौ १, २०३‡[l]; २,१८९; †जै १,२१,१०‡[l]; ३,१७, ११; पै १९,२६,३; -†॰यः[m] ऋ ७, ३२, २४; कौ १, ३०९; जै १, ३२,७; -यसः ऋ १, २७, १३; मै ४,१४,१७; पै २, ३०,५; ७, ८, २; ८; २०,३८,८; ९; -यसे मै २, ९, ६[n]; -¶यांसः तै २, ६,६,१; ६,२,८,४; मै ३,४,६; -यांसम् ऋ ५, ४४, ८; ¶तै ५,६,८,२;७,२,५,५;७,१;५,४, १; ¶मै १, ८,४; ६;१०, १३; ३, ३,२[३]; ४, ८[२]; ८,२; ¶काठ २२,७; २८,४; ३०,३; ३६,७; ¶क ३५, १; ४४, ४; ४६, ६; -¶यांसि तै ६,६,११,५; मै ४, ७,५[३]; -यान् ऋ ३,३८,५; ४, ३०,१[l]; ६,३०,४; ७, २०, ७; ८६,६; १०, ५०, ५[o]; ९०, ३; मा ३१, ३†; का ३५, १, ३†; ¶तै २,३,६,२; ४,११,५; ¶मै १,८,६; ९,६; २,२,८[२]; ४, २; ५[२]; ४, १४,१८†; ¶काठ १०,

a) भावे. निः प्र. (पावा ३,३,९४)।
b) नाप. [धनुर्गुण-]। व्यु.?। <√जि [जये], √ज्या [वयोहानौ], √ज्रु>जावि इति या [९,१७]।
c) प्र१ रूपम् [तु. निद्रा->-द्राः (ऋ ८,४८, १४, L [४४४]) प्रमृ.]। संधिकृतो विशेषः वैश. यद्र.। यद्वा यनि. <ज्युस्- इति।
d) =सपा. आपमं २,२२,२ वैताश्रौ २२,१३ कौसू ३६,२८। हिगृ १,१५,३ तु द्याम् इति पाभे.।
e) नाप.। स्वार्थे कुत्सार्थे वा कः प्र.।
f) पाभे. कृते पृ १००५ y टि. द्र.।
g) नाप.। उस. अण्णन्तम्।
h) विप. [अश्व-(वैतु. नाप. [धनुस्-] इतीव वें. सा.?)]। वस.। यनि. संपा. पपा. च। ज्या॰ इति शोध इतीव तु PW. GW. OBN.?।
i) =स्तुति-। व्यु.?। <√जि (?) इति सा. BS. च।
j) तृ१ द्र. (तु. सपा. ऋ ८, १, २० गिरा इति पाभे., विव. भ.; वैतु. BS. ज्याम् इति)।
k) विप. (ओजस्-, भागधेय- प्रमृ.)। व्यु.?। पाप्र. ज्य-+ ईयसुन् प्र. ईकारस्य चाऽऽकारादेशः (५, ३, ६१;६२; ६, ४, १६०)। PW. GW. प्रमृ. <ज्या- ([कर्तरि] <√ज्या) इति।
l) सपा. ज्यायः<>ज्यायान् इति पाभे.।
m) सं१ रूपम् (तु. सा., [पक्षे] भ., PW.GW. प्रमृ.; वैतु. वें. विव. [पक्षे] भ. विप. [धन-] इति कृत्वा न. द्वि१ इति)।
n) सपा. ज्यायसे<>ज्येष्ठाय इति पाभे.।
o) छन्दस्तः =जिया॰ (तु. सस्थ. टि. यज्ञ-वनस्-> -नसः =वानसः)।

१०[२]; १२, ४[२]; १२; २४, १; ३८, ७†; क ३७, २¶; कौ ३, ४, ६†; जै २,३,९†; शौ ९, २, १९-२४; १९,६,३†; पै २,२६, ३; ९,५,३†; १६, ७७,८; ७८, १-६.

ज्यायसी– -सीऽ-सी मै ३, ८, ३¶; -सीः मै ३, ४, ६¶; -¶स्या काठ २४, १; क ३७, २; -स्यै ऋ १,१२४,८.

ज्यायस्-तर– -रः खि ५,१५,१०.

ज्यायस्-वत्– -वन्तः शौ ३,३०, ५; पै ५,१९,५.

√ज्युत्[a], >ज्योति, ज्योतताम् मै २,१२,४[b].

ज्योतय शौ ७,१७,१[c].

ज्यो(त >)ता[d]– -०ते[e] मा ८, ४३; का ९,६,२; काठ ८,१४.

ज्योतिस्(>इ,पृ)[f]– -तिः ऋ १, ३६, १९; ४८,[८; ७,८१, १]; ५०; १०[२g]; ५७, ३; ५९, २; ६९,१; ८६, १०; ९२,[४; ४, १०,२]; ९७; ९३,४; १००, ८; ११३, १;१६; ११७, १७;[२१; ७,५,६]; १२४,१;[(११३,७)३]; १८२,३; २,११, १८; २७,११; १४; ३, २६, ८;३०, १४; ३१, ४; ३४, ४; ३९, ७; ८; ४, १, १४; १०, ३; १६, ४; २५, ३; ५१,१; ५,६३, ४;८०. २;६;६, ३,१;९, ४-६; ४४, [२३; १०, ५४,६]; ४७,८;७,२२, २६;३३, ८;१०; ७६, १;४;७७, १;७८, ३;७९,२; ८२,[१०; ८३, १०]; ९०,४;१०१,२; ८,६, ३०;१२, ३०; १६, १०; २४, २१; २५, १९;४८,३; ७३, १६; ८९, १; १०१, १२; ९, ४, [२(९, ९)]; २९,२; ३५,१; ६१, १६; १८; ६६, २४; ८६, १०[h]; ९२, ५; ९४, ५; ९७, ४१; १०७, २६; ११३,७; १०,१२,७; ३५,१;५; ३६,३;३७,८;४३,४; ८;५५,२; ५६, २; ६७, ४;१०; ६८, ११; १०७, १; ११०, ७; १३६, १; १३९, १; १५६, ४; १७०, २; १८५,३[i]; खि ४, ९,१; ११,३; ४;१३; ५, ३,५;५,८; मा २,९; ३,९[c]; ३३†[j]; ५, ३५; ६, २१[j]; ३३; ८, ५२[२]; ‡[k]; ११,१; ३; ११;५४; १२, ७३; १३, २४[२]; १४, १४; १७; १५, ४६†;५८; १७, ५८†; ६७; १८, १; २९; ५०[l]; १९,९३; २०, २१†;२३; ३०; ४२; २१, ३४; ५२; २२, ३३; २३, ४७;४८; २७, १०†; २९, ७;३२†; ३३, ४०†;३४, १;३; ३५,१४†;३८, १६;२४†; का २,२,५; ३,११[m]; ३,२,१[२]; २[२]; ३, २५†[l]; ५,९,१; ६, ५, २[j]; ८, ४; ९,६, ४[२];‡[k]; १२, १,१;३; ११;५,५; १३, ५,१२; १४,२,९[२]; १०;१५,४,३;५,१; १६,५,२८†; ७,१; १८,५,९†; ६, ३; १९, २,१; ९, ३; २०, २,१३[l]; २१,६, १४; २२, १, ६†; २,७†; ४, ७; २३, ४,६; ६,५; २४,२०,१; २५,९,३;४; २९,१,१०†; ३१, १,७;४,८†; ३२,३,११†; ३३, १, १; ३५, ४,१३†; ३८,३,२;५,७; तै १, १,४,२[n];१०,३[२]; १२,१; २,७, १; ३,४,२[n]; ४,१, २;५,३,२[m]; ९, ५¶;१०,२[m];६,३, ३[m]; २, १, ११, ६†; २, ४, ८[२]; ५,८, ४¶; ¶६,२, ३;४[२]; ३, २, ५, ४†; ६,१;३,५,५¶; ४,३,६¶; ५,९,२¶; ४,१,१,१[२];४;५,२; ७, ४[२]†;२,५,२;९,५[२];३,६,२; ४,४,८†;६,१[२];६, ३,३†;५,१; ७, १,१; ¶५, १,४, १;८, ६[२];

---

[a]) √द्युत् इत्यस्य वावि. (तु. उ. म. [मा ८,४३])।

[b]) सपा. ज्योतताम् <> दीप्यताम् (तैब्रा २, ४, ६,१२ च)<>द्योतताम् (माश ८,६,३,२१ च) इति पाभे.। [c]) सपा. ज्योतय<>वर्धय इति पाभे.।

[d]) नाप. (अध्न्यानाम-विशेष-)। कर्तरि अच् प्र. (तु. सा. उ. म. Pw.; वैतु. SI. <ज्योति– इति)।

[e]) सपा. ज्योते (सं१) <>ज्योतिः (सं१) <> देवजूते (सं१) इति पाभे.।

[f]) भाप., नाप. च। इसिन् प्र. (पाउ २,११०)।

[g]) सपा. सकृत् ज्योतिः (लाश्रौ २,१२,१० च) <> स्वः (माश १२,९,२,८; १४,३,१,२८ लाश्रौ २,१२,१० च) इति पाभे.।

[h]) =सपा. तां १३,७,१। आपश्रौ २०,१३,४ तु वायुः इति पाभे.। [i]) पाभे. कृते पृ १३३४ o टि. द्र.।

[j]) सपा. ज्योतिः (माश ३,७,१, २२ च)<>अर्चिः (आपश्रौ ७,२७,४ च) इति पाभे.।

[k]) सपा. ऋ ८,४८,३ विशिष्टः पाभे.।

[l]) सपा. ज्योतिः (माश ९,४,२,२२ च)<>अग्निः इति पाभे.। [m]) पाभे. कृते पृ १३८१ n टि. द्र.।

[n]) =सपा. तैब्रा ३,२,४,७ आपश्रौ १,१८,४;११,१८, २। मा १, ११ का १, ३, ८ माश १, १, २, २१ तु पाठाऽभावः।

†; ११,३;२,१, ५;२,३; ५;९, १[४]; ३,२, ३[४];४, १, ३[२]; ५,३, ३[३]; ७,५, २[२];६,२[३]$; ९, ४[२]; ६,१,१०,४[२]; ४, ४,२; ५, ४, १[२]¶; ¶६,१,५[२]; ८,३;४;¶७, १,१,१[३]; २,१[४]; २, ४,२[२]; ६, २[२];३,५,२[२]; ६,१[२]; ७, २[२];९, २[२]; ४,१,१[२]; २,२; ५;३,२;४, २[२];६,१;२;१०,२; ११, १; २; ५,१;३;५[२];७,४[३];†; मै १, १, ५[a]; ११, १३; २, १३[a]; १४[b]; ३,३;४, ३;७;६,१;२[२c]; ६; ७; १०[४]; ७, १[d];८,१[२];५[२]; ६[२]¶; २,२,३¶; ७,१[३];५;१२[२];१५[२]; १६[१०];८, ३; ९, १०[२];१०,५†; ६; ११, २; १२, ५[२]†[e]; ३,१, १[२];¶; २,४; ६¶; ७¶; ९[२]¶; ¶३,१;४;८$; ९[२]; ९,१[२a];¶; ४[b]; ११,१;२; ५;९; १६;२; ४, १, ५[२a];¶; ८[२]¶; २,४¶;११; ५,४;६,८¶; ८,३¶; ९[d]; ९,३; १०[२]; २१?[f]; २२?[f]; २७[२]†[e]; १०, २?‡[g]; १२, १†;१३,३†; १४,१४[२]†;१५†;१७; काठ १, ४[a]; १०; १२; २, १४[२]†; ३, १[२];१०; ५,४; ६, १[३]; ¶;५[४]; ७[३]; ¶; ७,२†[h];१४;¶८, ४[२]; ९; १५, ११[२]; १६, १; ५; १२[२]; १६[२]; २०†; १७, ३; १०[३]; १८,३†; ४;७; १६[२]†[e];

१९[२]; ¶१९, ४[२]; ५;१२; २०, ७[३]¶; ११[५]; १४†; २१, ३¶; २२,१[२]; †[e]; ¶; २८,२[३]¶;३१, ६[३]¶;११[२];¶; ३२,५¶; ¶३३, ३[२]; ७[३];†; ३४, ६[१०]¶; १९[d]; ३५,३;३८,३;५[२]†[e];६;३९,३[२]; ४०, ६[६];९[j]; ४६,२; क १,१०; १२; २, ८[२a]; १७; ४, ४[४]; ६[३];¶; ५,२†[h]; ६,४;९[२]¶; ७, ५¶;८,२; २५,३[२]; २६,२; ९[३]; २८,३†; ४;७; २९,४[२]†[e]; ७[२]; ३०,२[२]¶; ३१,२¶;९[३]¶;१३[५]; १८¶; ४४, २[३]¶; ४७, ६[३]¶; ११[२];¶; ४८, १[d]; ४; †कौ १, २०; ५४; २५८; २५९; ३०३; ४५८$; ४८४; ५४२; २,१०१; २३९;२४१;३८१[j];३९८;६०५; ८०४-८०६; ८८०; १०८६; १०९९; १११६; ११२९; ११३९; ११८१[६]; ३,३,१२‡[k]; †जै १, २; १०; ५, १०; १२, १०$; २७; ६; ७; ३२,१; ४८, २$;५०,८; ५५;९; २,२,७‡[k]; ३,१०,३; २१; ४; ६; ३१, १[j]; १८; ४९, २; ४; २; १०; ३,१; ३; ५; ३; ८,५; १७,९; २२,२; ३०,६; शौ १, ९, २; ३५,३†; २,११,५; ४, १४,३;१८,१; ५, १२, ७†; १३, ३; ६, ९२, ३; ७,२३, १; ५५, ७†; ८, १, ८;

२१; २,२; ५,१७; ६, १४; ९, ५,७;११;२६; १०,१,१६; ११, १,२८;१२,१,१५; ३,५०; १३, २,९; ३६; ३,११; १७; १६,२, ५; १८,१,३५†; ३,६४; ६७†; १९, १५, ४†; †२०, ११, ४; १५,३; १६,११;१७,४; ८;४६, १; ५८,४; ६५,३; ७७,४; ७९, १; ९१,४; १०; पै १, १९, २; ५७,५; ७०,१; ३;८३,३; ८६, १; २,४८,५; ३,३५,४†; ३८, ८; ४,२४, ७; ५,६, ८[२]; ९[२]†; २७, ८; २९, १; ३८,१†; १०, १०,१; १६,१,८; २,११; ३,२; २८, ७; ३६,६; ८०,६; ९१,८; ९२,७; ९७,७;८; ९८,६;१३२, १;१५२,७; १७,२,६; ४०,१०; १८, २१, ३; २४, ३; ७[l]; १९, २३, ६; २४, १९; ३४, १३†; २०,४,१०;१०,२; ३[२]†[e]; ४०, ४; ५८,२; –०तिः काठ ९,३[m]; क ८, ६[m]; –तिषः ऋ १, २३; ५; २, २८, ७; ४,५०, ४; १०, ६६, २; मा २६, ६; का २८, ४-५, १; तै १;५,११,१; मै ३, ९,३¶; ४,११,१;१२,१†; १४, ९†; काठ ४, १६; ११, १३†; ३५, ३; क ४८, ४; कौ २, १४४†; १०५८; जै ३, १४, ५; शौ ४, १, ५; १०, १; ६,

a) सपा. आपश्रौ १,१८,३; ११,१८,२ गोगृ ३,२,४१ विशिष्टः पाभे. । b) पाभे. कृते पृ १३९४ *j* टि. द्र. ।

c) सकृत् पाभे. कृते पृ १२९७ *d* टि. द्र. ।

d) पाभे. कृते पृ १३८१ *m* टि. द्र. ।

e) पाभे. कृते पृ १३९४ *g* टि. द्र. ।

f) स्वर्णज्योतिः इति पाठे? (तु. पपा.) स्वः न ज्योतिः इति त्रिपदः शोधः (तु. सपा. ऋ ४,१०,३) ।

g) स्वर्णज्योतिः इति पाठे? स्वः न ज्योतिः इति त्रिपदः शोधः (तु. पपा., सपा. ऋ ४, १०,३) ।

h) पाभे. कृते पृ १३३४ *o* टि. द्र. ।

i) सपा. ज्योतिः <> ज्योतिषाम् <> ज्योतिषे इति पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १३९४ *h* टि. द्र. ।

k) पाभे. कृते पृ १२७२ *r* टि. द्र. ।

l) सपा. ज्योतिः<>स्वः इति पाभे. ।

m) पाभे. कृते पृ १३६४ *e* टि. द्र. ।

३६, १; २०, ८८, ४†; पै ४, २५, १; ५, २, ६; १९, ४, १; –०तिषः तै ४, ४, ४,६‡[a]; कौ २, ३७३‡[a]; जै ३, ३०, १६‡[a]; –तिषा ऋ १, ३३, १०; ९१, २२;२,१७,४; २३,२; २४,१२; ३,२,३; ४,१३;१; १४,३; ३८, [१०; १०, १७८,३];५२,६; ५, २, ९; १४, ४; ३१, ३; ८०,५; ६, ८, ३; ९,१; ७२,२; ७,७८, २;८०,२;८,९८,[३; १०,१७०, ४];९,९७,३९; १०८,१२; १०, १, १; ३५, ६; ३७, ३; [४; १२७, २]; ४३, ९; ५५, ३; ५६, १; ६८, ५; ८७, १२; खि ५,५,८; मा २,९;२५; ११, ४०;५३; १२,१३†; १३,४०[b]; १७,७२; ३३,९२; ३४, २२†; ३७, २१^{२}; ३८, १६^{३}; २७; का २, २,५; ६,४; १२,४,३; ५,४; १३,१,१४†; १४,४,३[b]; १८, ६,८; ३३,१,१६†; ३७, ३,७^{२}; ३८,३,२^{३}; ६,२; तै १, १,१२, १; २, १४, ७†; ४, ४६, ३†; ५, ९, ६¶; ११,४†;६,६,२;७, ६,३; २, ४,१४,४†; ५,१२,५; ३,१,६,१; ५,५,१; ४, १,४,१; ५,२; २, १,४†; ९,६; ३, ११, १[c]; ५; ६,५,२; ५, १,५,२; २, १,५†; ५,३,३¶; ७,२,२; ३¶; ५,२¶; ६,१,६,३¶; ७, २, ९, २¶; मै १,१,१३; ४,२; ७; ५, २; ८; ६, १०^{२}¶; ¶८, ६; ८; २,५,९^{२}¶; ७,४; ५; ८†; १२; १०, ६; ३, १, ५; ¶२, १; २; ९, ३¶; ४, ९, १३; १०, २†; १४,१†; ६; १७; काठ १, १२; २,१५†; ५, २; ५; ६, ९[d]; ७, ६[d]; १३^{३}; १६†; ८, १४; १३, १५†; १६,४;५;८†; १६; १८, ४; १९,५; २१,६¶; २२,१०; २४,६¶; ३१,११; ३२,५; ३३, ३¶; ३५,१७†; ३८,१३; ३९, १; १०; क १,१२; ४, ८[d]; ५, ५[d]; ६, ३; २८, ४; ३०, ३; ३१, २१¶; ३५, ४; ३७, ७¶; ४७, ११; ४८, १५†; †कौ १, ६५; २,३७७; ७०९; ३, ३, ३; †जै १,७,३; २, १,३; ३, ३०, २०; ३८, २ऽ; ५८; ६; शौ ४, १९,३; †८, ३,२१; २४; १०, २,३१; ११,१,३७; १३,१,११; २,४५; १६,९,३; १७, १,२७; २८; १८,३,७†; †२०, १६,५; १७, ९; ६२, ७; पै २, ७२, १; ३,१८,४; ५,२५,३; ८, २, १; १६,†८,१; ३; ६२,३; ९२, ७; ९७,९; †१७, २५, ६; ७; १८, १६,१; २५,५; २९,४;३२,१०; १९, ३५,६; ४०,१४; ४८,१८; –तिषाम् ऋ १, ११३, १; १०, १७०,३; खि ४, ११,४; ६, २, २; मा ३४,१; का ३३, १, १; तै ३, १,१, २; †कौ २, ८०५; १०९९; जै ४, ३, १†; पै ५, ३१,९; ७,१५,१०; १६,९२,७; १९, १४, ७[e]; –तिषि ऋ १०, ५४, ६; मा १३, ५३; का १४, ६,१; तै १,१,१०,२; ३, ४,८, ७¶; ४, ३,१,१; मै २,७,१८; काठ ६, १¶; १६, १८; १९, १०¶; क २५, ९; ३०, ८¶; शौ १, ९,१; पै १, १९, १; ४; १८,१४,६; –¶तिषी मै १, ५, ८; काठ ३४,८; –तिषे मा १३, ३९;२२,३०; का १४,४,२; २४, १७,२; तै ३,२,५,२;५;४,४,६, २^{२};१०,१; मै १,४,२;५,११¶; २,७,१७; ८,१३; १२,२०^{२}; ३, १२,११; ४,२,४;९,१; ३; काठ ७,२;९; १६,१६; २२,५^{२};३५, १०; ३९, १; क ५, २; ८; शौ ६,६१,१[e]; –तींषि ऋ १, ५५, ६; ३,१०,५; ८, १५, ५; ४४, १७; ६२,१२; ९, ३६, ३; ८६, २९; ९१, ६; मा ८, ३६; ३२, ५; का ८, ११, १; तै †१, ३, १४, ८;५,५,३; ३, २,११,१†; ¶५, ४,१, ३^{२}; ४;७, ५,३;७, १,२,१^{२}¶; मै १, ५, १†; काठ ३४,६¶;३९,२;४०,१४†; †कौ १,९८; २, २३१; ८८४; †जै १, ११, २; ३, २०, १५; ४, १२; १३; शौ ९, ५,८; १०, ७,४०, १०,१५; २०, ६१,२†; पै १४, ३,२४; १६, ९७, ६; १०८,५; १५१, ९; १७,११,१;२९,१५.

¶ज्योतिः,प्र-प(क्ष>)क्षा[f]– -क्षा तै ७, २, ९, २; काठ २१, १०;

---

a) सपा. ज्योतिषः<>शोचिषः इति पाभे.।

b) सपा. ज्योतिषा<>तेजसा इति पाभे.।

c) सपा. ज्योतिषा (आपमं २,२०,३२ च) <> रुतेः <>रेतसा इति पाभे.।

d) सपा. ज्योतिषा <> वर्चसा (माश २, ३, ४, २४ शांश्रौ २, ११, ५ आपश्रौ ६, १६, १२ च) इति पाभे.।

e) पाभे. कृते पृ १३९५ i टि. द्र.।

f) विप. (गायत्री-)। वस.। पूप. =ज्योति-ष्टोम-। तै. विहायाऽन्यत्र मूर्धन्यान्तं पूप.।

२२,६;२४,८; क ३४,१;–क्षाम् तै ७,२,९,२; काठ ३४,८[२].

ज्योतिर्-अ(ग्र>)ग्रा[a]– -ग्राः ऋ ७, ३३, ⌊७; १०१, १⌋; शौ १४,२,३१; पै १८,१०,१.

†ज्योतिर्-अनीक[b]– -कः ऋ ७, ३५,४; शौ १९,१०,४; पै १३, ८,४.

ज्योतिरिक[c]– काठपुष्पि ३.

†ज्योतिर्-जरायु[d]– -युः ऋ १०, १२३, १; मा ७, १६; का ७, ७, १; तै १, ४, ८, १; मै १, ३,१०; काठ ४,३[e]; क ३,३.

ज्योतिर्-विद्– -विदम् तै १, ४,३४,१; मै २, १३, १९; काठ ४०,४.

ज्योतिष[f]– -षम् खि २,१,४.

ज्योतिषी–

ज्योतिषी-मत्[g]– -मान् शौ १८, ५, १४; पै ५, ६,१०.

ज्योतिष्-कृत्[h]– -†कृत् ऋ १, ५०,४; मा ३३,३६; का ३२,३, ७; तै १,४,३१,१; मै ४,१०,६; काठ १०, १३; कौ ३,५,९; जै ४,२,१; शौ १३, २, १९; २०, ४७, १६; पै १८,२२,४; –कृतः ऋ १०, ६६, १; –कृतम् तै १, ४,३४, १; मै २,१३,१९; काठ ४०,४.

¶ज्योति-ष्टोम[i]– -मः तै ७, १, ४,२; १०,१;५,१,३; काठ ३३, २[२];३; –मम् तै ७,४,१०-११, १; मै ४,४,१०; काठ ३३, २;३.

ज्योतिष्-मत्[j]– -मत् ऋ १, १३६, ३; काठ २, १५; १८, १९¶; क २९, ७¶; –मतः ऋ १०,५३,६; ¶तै ३,४,३,६; ५, ३,९,२; ५,६, ३; ७,६, ३; काठ १३, ११; १२; शौ ९,११,१४; –मता ऋ ७, ७८,१; काठ ३४, ८[२]¶; –मति मै १, ४, १२¶; –मते तै ¶२, २, ४, ७; ८; ३, ५,८, १[२]; ९, २[२]; मै १,३,३५; ८, ८[२]¶; काठ ११, १[२]¶; १३, ११; १२[२];¶; २९, ५; क ४५, ६; –मन्तः ऋ ९, ११३, ९; १०, ७७,५; तै ३,४,२,२†; ¶६,६, ८, ३; ४; मै ४,१,८¶; ¶काठ २१,३; ३१, ६; ३४, २; क ३१, १८¶; –मन्तम् ऋ २, २३, २; ८,५८,३; खि १,४,१; ६; मा ११,२८; ३१[k]; का १२, ३,१; ४[k]; तै ३, ५, ८, १[२]; ९, २[२]; ४,१,३,१; २[k]; ५,१,४,१; ७,१,७, १[२]; मै १, ३, ३५; २, ७,२; ¶३, २, ७; ३,९; ४,६†; काठ २, १५; १६, ३[२k];¶;१९, ४[k]; २६, ११†; २९,५; क ३०, २[k]; ४५, ६; शौ ९, ५, ६; पै १६,९६,६; ९७, २; ६; ९८,१; –मन्तौ तै २,६,२,४¶; –मान् मा १२, ३२; ३८; १३, ४०[l]; १७,८०; का १३,३,३;९; १४, ४,३[l]; १८, ७,१; तै १,८,१३, २;४,२,३,१; ३; ९,६; ४,८,१; ६,५,५; ५, २, २, २; मै २,६, ६¶; ७, १०[२]; ११,१; ३,२,२; ४,२,४¶; काठ १६, १०[२];१६; १८, ६; १९, १२[२]; क २५,१[२]; २८,६; ३१, २[२]; शौ १२,३,६; १६;१३,२,३३;३४; २०,१०७, १३‡[m]; पै १६, ९७, ५; १७, ३६,६;१८,२३,९;२४,१.

ज्योतिष्मती[n]– -ती ऋ १, ४६,६; तै ४, ३,११,३[o]; मै २, २, ३[२]¶; काठ ३८, १३; ३९, १०; शौ १९, ४०, ४†; पै ५, ३१,७; १२,६,१४†; १८,६,१; –तीः तै ५, ४,१,३¶; मै १,५, ९¶; २,१३, १०[o]; ¶३,३, ४; ८,१०[३]; ४, ५, १; ¶काठ २०, ६; २१, ३;६; क ¶३१,८;१८; २१; शौ ४, ३५, ५; १०, ५, ३८; पै १३, १०, ९; १४, ३, २४; १६, १३२, ३; –०तीः तै २,४,७,२; मै २,४, ७; ८; काठ ११, ९; –तीभिः मै १,५,९¶; –तीभ्याम् तै ५, २, २, ५¶; –तीम् ऋ १,१३६,३; मा १३,

---

a) विप. (वाच्-, प्रजा-) । वस. ।
b) विप. (अग्नि-) वस. ।
c) नाप. (स्थानक-विशेष-) । ज्योतिरसि>प्रवृत्तमित्यर्थे प्राति. ।
d) विप. (वेन-) । वस. ।
e) वैतु. SI. पृथक् पदे इति ।
f) =ज्योतिस्- । स्वार्थे अच् प्र. ।
g) =तुविषी-मत्– (वैतु. भा. ⌊तैआ १, ७,१⌋ पूप. द्विवचने इति) ।
h) विप. (सूर्य- प्रभृ.) । उस. ।
i) व्यु. पृ ६९० a टि. द्र. (वैतु. MW. पूप. ज्योति- इति) ।
j) विप. (क्षत्र-, पथिन्- प्रभृ.) ।
k) सपा. ज्योतिष्मन्तम् (माश ६,४,१,११ च)<>रोचमानम् इति पाभे. ।
l) सपा. ज्योतिष्मान्<>तेजस्वान् इति पाभे. ।
m) सपा. ऋ १,११५,१ विशिष्टः पाभे. ।
n) विप. (इष्-, रात्री- प्रभृ.), नाप. (इष्टका-विशेष-) ।
o) सपा. °ती (पाग्र ३,३,५ च)<>°तीः इति पाभे. ।

. २४; १४, १४; १५, ५८; का १४,२,९; १५,४,३; १६,७,१; तै १,४, ३४,१; ५, ६, ४[2]; ८, ५[2]; ६, ६,३[2]; ७,६,५[2]; ३,३, १०, १; ४,४,६,१[3]; ¶५,१,८, ६; ३,२,३; मै २,७,१६[3]; १३, १९; काठ १३, ११; १२[3]; ¶; १७,१०[3]; ३९,३; ४०,३-५; क २६,९[3]; –त्या काठ ७, १३[3]; क ६,३.

¶ज्योति(ष्यं>)ष्यां[a]– -ष्याः तै ६,४,२,२.

†ज्यो(तिस्>)ती-रथ[b]– -थः ऋ ९, ८६, ४५; कौ २, ९६६; जै ४, २०, ९; –थम् ऋ १, १४०,१; –थाः ऋ १०,६३,४.

ज्योत्स्ना[c]– -त्स्नायाम् मै ४, २,१¶.

२ज्येष्ठ,ष्ठा[d]– -ष्ठः ऋ १, १००,४; ८,७०,१[e]; १०२,११; ९, ६६, १६; १०,५०,४; १८०, १; खि ५,१२,२[f]; तै ३,४, ११, ४[2]†; ७, १, १, ३¶; †मै ४,१२,३; ६; †शौ २०,९२,१६[e]; १०५, ४[e]; –†ष्ठम् ऋ १, ८४; ४; ५; १२७, २; १३६, १; २, ३५,९; ३८, ५; ४,१,२; ५, ४१,२; ६, ४६,५; ४८,२१; ७,४३,४; ६५, १; ८६, ४; ९७,३; ८,४,४; ४६, १९; ५३,१; ७४,४; १०,१२०,१; १२४,८; खि ३,५,१; मा ३३, ८०; का ३२, ६, ११; तै २, ५, १२, १; मै ४, १२, ४; कौ १, ८९; २७३‡[e]; ३४४; २,२८३‡[e]; २९९; ३०१; ८३३; १०७२; ११६४; जै ३,१, १; १,९, ९; २९,१‡[e]; ३६, ३; २, ४,१०; ३, २३,१५‡[e]; २४,१५; १७; ४, ५, ५; शौ ५, २, १§; §१९, २२,२१; २३,३०; ५३, ८; २०,८०,१; १०७, ४; पै ६, १,१; –†ष्ठस्य ऋ ९, ९७, २२; कौ १, ५३७; जै १, ५५, ५; –ष्ठा ऋ ४, २२, ९; शौ १९, ७, ३; –ष्ठाः ऋ १०, ७८, २; –ष्ठाभिः ऋ ८,२३,२३; –ष्ठाय शौ २०, १२८, २[f]; –ष्ठासः ऋ ५, ८७, ९; १०,७८,५; –ष्ठे ऋ २,१८,८; ४,५६,१; मै ४,१४, ७†; –ष्ठेन ऋ ८, २, २३; –ष्ठेभिः ऋ १, १६७,२; १०,३, ५; ६, १; ६१, १७; मै ४,१४, १५†.

१ज्यैष्ठ्य[g]– -ष्ठ्यम् मा १८, ४; का १९, २, ४; तै ¶३,५,९,१; १०,२; ४,७, २, १; ५, ७, ६, ६[2]¶; मै २,११,२; ¶३,३,३; ९; ४, १; ८[2]; ४,२,९¶; काठ १८, ७; –ष्ठ्यात् काठ ७, १३; –ष्ठ्यानाम्[h] मै २, ६, ६[i]; –ष्ठ्याय ऋ १, ५,६; ३,५०,३; मा ९,३९[h]; ४०; १०,१८; १३, २५; १४,६; १५; १६; २७; १५, ५७; का ११, ३, १[h]; २; ६,२; १४,२,११; १५,१,५; ४,३[2]; ८, ५; १६, ७,१; तै ¶२, २, ११, ५; ६[3]; ३, ४, ११, ४†; ४,४, ११,१; ६, २,२,१¶; मै १, ६, २; २, ८,१२[2]; ४, ९, ९; १२, ६†; काठ ७, १४; ४०, ९; शौ २०,६९,४†.

¶ज्यैष्ठ्य-काम[j]– -मः तै ५, ७,६,६; मै ३, ४,८; ४,२,९.

ज्येष्ठ-तम,मा– -मा ऋ ६, ६७, १; –माय ऋ २,१६,१.

†१ज्येष्ठ-ताति[k]– -तिम्[l] ऋ ५, ४४,१; मा ७,१२; का ७,६,१; तै १, ४, ९, १; काठ ४, ३; क ३,३.

२ज्येष्ठ-ताति[m]– -तये शौ ६,३९,१.

ज्येष्ठ-यज्ञ– -ज्ञः तै ७, १,१,३¶.

†ज्येष्ठ-राज्[n]– -राजम् ऋ २, २३, १; ८,१६,३; तै २,३, १४, ३; मै १, ३, ११‡[l]; काठ १०,१३;

---

a) विप. (२अप्-)। तत्रसाधवीयो मत्वर्थीयो वा यत् प्र.।
b) विप. (अग्नि-, देव-, हरि- [सोम-])। बस.।
c) नाप.। मत्वर्थीयः नप् प्र. उपधालोपश्च (पा ५,२, ११४)।
d) विप. (इन्द्र-, नृम्ण-, मति- प्रभृ.), नाप. (नक्षत्र-विशेष- [शौ १९,७,३])। व्यु.? (तु. टि. ज्यायस्-)।
e) सपा. ज्येष्ठः<>ज्येष्ठम् इति पाभे.।
f) सपा. ज्येष्ठः (शांश्रौ १२,२०,३ च) <>ज्येष्ठाय इति पाभे.।
g) भावे ष्यञ् प्र. नित्-स्वरश्च।
h) सपा. ज्यैष्ठ्यानाम्<>ज्यैष्ठ्यानाम्<>ज्यैष्ठ्याय (माश ५,३,३,११ च)<>ज्येष्ठानाम् (पाग् १,५,१० च) इति पाभे.।
i) अत्र स्वार्थे प्र. द्र.।
j) विप. (प्रजापति-)। बस.।
k) विप.। स्वार्थे तातिल् प्र. उसं. पा [४, ४, १४२ (तु. सा., उ., म., स्क. [या ३, १६]; वेतु. [पक्षे] स्क. उ. म. बस. उप. <√तन् इति)]।
l) सपा. ज्येष्ठतातिम् (माश ४,२,१,९ च) <> ज्येष्ठराजम् इति पाभे.।
m) भावे तातिल् प्र.।
n) विप.। उसं. क्विबन्तम्।

जै ४,२२,७; शौ २०,४४,३.
ज्येष्ठ-लक्ष्म्[a]- -क्ष्मम् मै ४,२,९¶;
ज्येष्ठलक्ष्मिन्[b]- -क्ष्मी मै १, ८,१¶.
ज्येष्ठ-ल(च्मन् >)क्ष्मी[c]- -क्ष्म्यम् पै २०,१८,८.
ज्येष्ठ-वर[d]- -रः शौ ११,१०,१; २; पै १६,८५,१;२.
२ज्येष्ठ, ष्ठा[e]- -ष्ठः ऋ ४, ३३, ५; १०,११,२; ¶तै २, ३, १, ३; ३, ५,९,१; मै १, ८,१¶; काठ ३७,९; शौ १०, ८,२८; १८,१, १९†; -ष्ठम् तै २, ५, २,७[२]¶; ¶मै १,१०,१३; २, ४, ८; शौ ५, १,८; ६, ११२,१; १०, ७, १७; २४; ८, १६; १९; २०; ११,७,५; २३; १०,५; ६; १५, १, ३; -ष्ठस्य मै २, २, १३¶; शौ १२,२,३५; -ष्ठा मै २,१३, २०; काठ ३९, १३; -ष्ठाः तै ३, ५,१०,२¶; -ष्ठानाम् तै १, ८,१०, २[f]; ३,४,५,१[f]; -ष्ठाम् खि २, ६, ८; -ष्ठाय मा १६, ३२[g]; का १७,५,१[g]; ¶तै १, ८,१०,१; ४, ५,६, १[g]; मै २, ६, ६¶; काठ १७, १४[g]; शौ १०, ७,३२-३४;३६;८,१.
ज्येष्ठ-(हन् >)घ्नी[h]- -घ्न्याम् शौ ६, ११०, २; पै १९, २०, १; -घ्न्यै पै १९, २१,११.
ज्येष्ठ-तस(:) मै २, १,९¶; शौ ११,४,१.
¶ज्येष्ठ-बन्धु[i]- -न्धुः तै ३, ४, ८, ७; मै २,२,१०[२]; ४,८,९.
३ज्येष्ठ,ष्ठा[j]- -ष्ठः †काठ २३, १२; ३८,७; पै १, ८६, १; ४, ३,४; १६,५; ६,२,७; १३,३,७; १६, १०३,५; -ष्ठम् काठ ३६, ७¶; ३९,१५†; पै १, ५१,१; ५, ३, ५; ६,२,७; ८,९,१; ९,४,१०; १२,२,८; १६,८५,५;६; १०२, ५-७; १५३, ५; १७, ८, ८; ९, ५; ११, ३; १८, २७, ३; १९, २१,१२; -ष्ठस्य पै ५, ३०, ९; १७,३३,६; -ष्ठा पै ५, २६, ५; १६, १३,१; -ष्ठाय ¶काठ १५, ५; २८,५[k]; क २७, ४; पै १७, १०,३-६; -ष्ठेन पै २,८०,२.
२ज्यैष्ठ्य- -ष्ठ्यम् काठ १०,९¶; क २८,७; -ष्ठ्यानाम् काठ १५, ५[f]; -ष्ठ्याय काठ १५,५¶; १७, १०[२]; २३,१२†; क ६,३; २६, ९; ४४,५¶[k].
?ज्येष्ठी पै १२,६,१२.
१ज्यैष्ठ्य-, °काम- १ज्येष्ठ- द्र.
ज्योक्[l] ऋ १, ३३, ⌊२१; १०, ९, ७; ५७, ४⌋; ३३,१५; १३६,६; २, ३०,१०; ४,२५, ⌊४;६(५,३७, १; ६, ५२, ५; ७, १०४, २४; १०,५९,४)⌋; ६, १५, १; २८, ३; ७, २२,६; ९, ४,६; ९१, ६; १०,३७,⌊७(१५८,५)⌋; ५९,६; १२४, १; मा ३, ५४†; ३७, १९[२]; का ३, ७, ४†; ३६, १, १९[२]; तै १, ६, २,१; ८,५,३†; ¶२,१,१,३; २, ७; ४,७;८; ६; ५[२]; २,१०,४; ३,११,१; ३,४, ९,३[२]¶; ५,७,२,२; ७, २, ४, ३¶; मै १,४,१; १०, ३; ¶२, ४,१; ५,६; ३,११,१०; ४, ३, ७¶; काठ ४, १४; ९, ६[२];†; १२,१५†;१३,१५; क८,९[२];†; †कौ २,४०२;११५०; †जै ३, ३१,२२; ४, २९,२; शौ १, ६, ३†; १४,१;३; ३१,४; ४,२१, ३†; ६, ६२, ३; १२, २, १८; ४९; १८,२,२९; १९, २४, २, ३; पै १,१५,१; ३; २२,४;६५, १; ९,२१,२; १५, ५, ९; १०; १६,११४,५;१२५,५; १७,२९, १४; १५; ३१,७†; ३२, ३‡[m]; ३४, ९; १९, ७, १२†; २४, ११†; २८,४; ३०,७†; ५१,८; ५२,६; ८; २०,५५,८.
ज्योग्-अपरुद्ध[n]- -द्धः तै २, १,४, ७[२].
¶ज्योग्-आमयाविन्[n]- -विनम् मै २, ४,१; -वी तै २, १, १, ३; २, ७; ९, ३; २, ४, २; १०,४; ३,११,१; ३, ४, ९, ३; ७, २,

a) तस. समासान्तप् टच् प्र. चित्स्वरश्च ।
b) विप. । मत्वर्थीयः इनिः प्र. (वैतु. MW. °क्ष्मी-) ।
c) विप. (व्याघ्री-) । बस. । उप. =लक्षण- यद्र. ।
d) कस. अन्तोदात्तः ।
e) विप. (वयोवृद्ध-), नाप. (नक्षत्र-विशेष- ⌊मै २,१३, २० काठ ३९,१३⌋) । वयस्थभिधेये अन्तोदात्तः (फि २२) ।
f) पाभे. कृते पृ १३९८ *h* टि. द्र. ।
g) पाभे. कृते पृ १३९३ *m*-टि. द्र. ।
h) नाप. (ज्येष्ठा-नक्षत्र-) । उस. ।
i) विप. । बस. ।
j) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः ।
k) सपा. ज्येष्ठाय<>ज्यैष्ठ्याय इति पाभे. ।
l) दीर्घकालवाचकम् अव्य. । व्यु.? । =द्योक् (<√दिव्) इति GW., <√जीव् इति WAG ⌊१,१४० *a*⌋ ? ।
m) सपा. ज्योक्<>शतम् इति पाभे. ।
n) तस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६,२,२) ।

४,३; मै २,५,६; ४, ३,७; काठ १३, २.

ज्योड्-निरुद्ध– -द्धः काठ १३,५[३]¶.

?ज्योतयमामक[a]– -कान् शौ ४, ३७, १०.

ज्योता–, ज्योतिः,ष्-पक्षा– प्रमृ., ज्योतिष– √ज्युत् द्र.

?ज्योतिपावहम् पै २०,५६,१०.

ज्योतिषी– ज्योतिष्कृत्– प्रमृ., ज्योतिष्यां–, ज्योतिस्–, ज्योतीरथ–, ज्योत्स्ना– √ज्युत् द्र.

√त्रि[b]

*त्रय–

*त्रय–सान[c]– -नस्य ऋ १०, ११५, ४; –नौ ऋ ५,६६,५.

†त्रयस्[d]– -यः ऋ १,९५,९;१०१, ७;१४०,९;४,५२,५,५,४४,६; ८,३६,[१-६]; ९, ६८, २; १०, ९२,५; पै ८,१४,९; –यसः ऋ ५,३२,९; –यांसि ऋ ५, ८, ७; ६,६,६; ८,२,३३; १०,७५,७.

√ज्वर्

ज्वर[e]– -रः पै ३,३७,१; –रम् खिसा २९,४२.

ज्वर-मृत्यु–भय[f]– -यम् खिसा २९,४२.

√ज्वल्, ज्वलति तै ५,४,१,३¶.

ज्वल– -लः पै १९,२६,१५.

ज्वलत्– -लत् पै १७, १२, ९; –लन्तम् खिसा ३३, १५; काठ ८,१०¶; क ७, ६¶.

ज्वलन्ती– -न्तीम् खि २,६, ४; ५; ४,२,१२?[g]; तै १,४,३४,१; मै २,१३,१९; काठ ४०, ४.

ज्वलन[h]– -नाय मै २,९,१.

¶ज्वाल[i]– -लान् मै ४, ८,१; –लैः मै ४,१,९[२].

ज्वालिन्– -लिना पै २०,६१,६.

झ

√झप्

झप[j]– -पः काठ ४७,३[k].

त

?त पै १,६४,१.

त,ता– तद्– द्र.

?तंध्वैंतानहि पै १९,५२,१६.

√तंस्, > तंसि, ततत्ते ऋ ४, २३, ५.

अतंसयत्[l] मा २३,२४; का २५, ६,४; तै ७, ४, १९, ४; काठ ४४,८.

√तक्(वधा.)[m], तक्ति ऋ ९,१६,१.

तक(त्>)न्ती– -न्तीः पै १२, ७,३.

तकवान[n]– -नस्य ऋ १,१२०,६.

तंकु[o]–

†तकव[p]– -वे[q] ऋ ९, ९७, ५२; कौ १, ५४१; २, ४५४; जै १, ५५,११;३,३४,१२.

तक्– -क्तः ऋ ६, ३२, ५;९, ३२, ४;६७,१५.

१†तक्व[r]– -क्वः ऋ ८,६९, १३; शौ २०,९२,१०.

१तक्वन्[s]–

तक्व-वि[t]– -वीः[u] ऋ १,१५१, ५?.

---

[a]) स्वल्पम् ?। विप. (पिशाच-)। PW.BW. WI. यनि. इति। पपा. शंपा. सात. सा. ज्योतय मामकान् इति द्वे पदे। W. B. BC. ज्योतयमानक– इति शोध-प्रस्तावः। एतदनु पृ ५६७ सस्थ. मामकान् इति ह्युपरिहंर द्र.।

[b]) धा. गत्यर्थे (तु. निघ २,१४), अभिभवे (तु. पाधा.) च वृत्तिः। [c]) विप. (अग्नि-, मित्रावरुण-)। व्यु. कृते पृ ४३२ h टि. द्र.।

[d]) भाप. (गति-, वितान-, वेग-, प्रमृ.), नाप. च। असुन् प्र.। [e]) नाप. (रोग-विशेष-)।

[f]) द्वस.>पंस.। [g]) °न्तीम् इति स्वरे ? यनि. शोधः।

[h]) नाप. (अग्नि-)। कर्तरि ल्युः प्र. (वैतु. पा ३, २, १५० युच् प्र. इति स्वरतश्चिन्त्यम्)।

[i]) नाप.। कर्तरि णः प्र. तत्स्वरश्च।

[j]) जप– टि. द्र.। [k]) पाभे. कृते पृ १३६५ j टि. द्र.।

[l]) सपा. मै ३,१२,१ पाठाऽभावः।

[m]) तक्षण-गति-पीड़ा- प्रमृ.।

[n]) विप. (वक्तृ- [ममेति शेषः])। शानचि प्र. वुक् उसं. (पा ७, २, ८२ [तु. स्क. वें.; वैतु. सा. PW. प्रमृ. तदपत्यार्थे भृगु->भृगवाण- इति वत् <तुकु–इति])। अर्थः ?। =गायत्- इति मतम् (वैतु. स्क. वें. च धा. स्खलितगतौ वृत्तिरिति ?)।

[o]) धा. स्थगितभावे वृत्तिः। विप. (स्थगित-, स्तम्भित- [मद्य-प्रभावतः])।

[p]) भाप. (मत्तभाव-) इति कृत्वा =*ताक्व- इति मतम्। [q]) वैतु. अन्ये तुकु–> च१ इति ?।

[r]) विप. [व्याप्तिमत्- (वरुण- [इन्द्र- इति त्वन्ये])]। वः प्र. उसं. (पाउ १,१५५)। [s]) भाप.। अर्थः ?।

[t]) विप. (धेनु- [वैतु. अन्ये नाप. इति])। उस. उप. <√वी [प्राप्तौ] इति।

[u]) =प्र२। –वयः इत्यस्य नैप्र. यनि. विपरिणाम इति मतम् (वैतु. अन्ये तक्व–वी–> प्र१ इति ?)।

तक्व-वी[a]– -वीः ऋ १०,९१,२.

तक्वीय[b]– -ये ऋ १,१३४, ५.

२तक्वन्[c]– -क्वा ऋ १,६६,१.

तक्व(र>)री[d]– -रीः पै १२,७,३[2].

तकु–, तकुत्– तद्– द्र.

तकरि,री[e]– -रिम्[f] काठ १३, ९;१०; –रीम्[f] तै ३, ३,१०,१;४,१,२.

तकव– √तक् (वधा.) द्र.

?तकु पै ११,२,७.

*तकु–, तकु– √तक् (वधा.) द्र.

?तक्म काम्यालोरो[g] पै ५,२१,४.

तक्मन्[h]– -०क्मन् शौ ५, २२,६; ७; १२; –०क्मन् शौ १,२५,१-३; ५, २२,२;५;७;१०; ११; पै १, ३२, १-३; ४, २४, २[2]; ४; ५, २१,२; ३;४[1]; ६;८; १३,१,३; ७-११;१५; १९,१२,१२; २०, ३८, १[2]; ५४, १[2]; –क्मनः शौ ५, ३०, १६; पै ९, १४, ६; –क्मना शौ ११, २, २६; पै ४, २४,१; ५; १६, १०६, ६; २०, ६०,७; –क्मने शौ १, २५,४[2]; ५,२२,४;८; ६,२०,१-३; पै १, ३२, ४[2]; १३,१,२; ५; ६; १३; १९,१२,१०; –क्मा शौ ४, ९, ८; ५, २२, ९; ११,२,२२; ६, ११; १२,८,४; पै ५,२१,७; ८, ३,७; १३, १, १४; १६,१०६, २; १४४, ५; –क्मानम् शौ ५, ४,१; ९; २२,१; ३; १३; १४; ९, १३, ६; १९, ३४,१०; ३९, १; ५-८; १०; पै १, ३२,५; ४, २४, ३; ५, २१, १; ७,१०,१; ५-८; १०; ११,३,१०; १३,१, १; ४; १२; १६,७४,६; १९,८, १५; २०,५७,८.

तक्म-नाशन[i]– -०न शौ ५, ४, १; पै १९, ८, १४; १५; –नम् शौ ५,४,२.

१तक्व– √तक् (वधा.) द्र.

२तक्व[k]–

तक्वा(क्व-अ)न्न[l]– -न्नाः खि ५,५,७[m].

१-२ तक्वन्–, तक्वरी–, तक्वि–, तक्वी–, तक्वीय– √तक् (वधा.) द्र.

√तक्ष्, तक्षथ ऋ ४, ३६, ३; १०, ५३, १०; †तक्षत् ऋ १, ५१, १०; १२१,३; १२७,४; ६,१२, ५; ७,६४,४; ९,९७,२२; १०, ९९, १; कौ १, ५३७; जै १, ५५,५; †तक्षत् १, ६१, ६; शौ २०, ३५, ६; तक्षन् ऋ १,२०, ३[2]; १११, १[4]; †तक्षन्[n] ऋ ५,३१,४; तै १, ६, १२, ६; मै ४, १२, २; काठ ८,१६; तक्षम् ऋ ६, ३२, १[o]; तक्षत,>ता ऋ ३, ३८, २; ५४, १७; ४, ३६, [९ (१०, १८३, १)]; १०, १०१, १०; तक्षाम ऋ ५,७३,१०; अतक्षत् ऋ १,६२, १३; अतक्षत् ऋ १०, ४८, ३; अतक्षत ऋ २, १६१, ७; अतक्षन् ऋ ७, ७, ६; अतक्षम् ऋ १, १०९, १; ५, २,[११; २९, १५(१, १३०,६)]; अतक्षाम ऋ १०, ३९,[(४, १६,२०)१४].

†तक्षति[p] ऋ १, १६२, ६; मा २५,२९; का २७, १२,६; तै ४, ६, ८, २; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४; †अतष्ट ऋ ३, ५४, १२; ४, ३५,५; काठ २३,११; अतक्ष्म ऋ ८,६,३३.

ततक्षे[q] ऋ ५, ३३,४.

ततक्ष ऋ १, ५२, ७; ३, ८, ६;

---

[a]) विप. (अग्नि-)। शिष्टं पृ १४०० *t* टि. द्र.।

[b]) भावे क्यप् प्र. उसं. (पा ५,१, १२८ [तु. GW.; वैतु. वें. नाप., सा. तात्पर्यतः उस. इति])।

[c]) अर्थः?। नाप.। वनिपि प्र. था. स्वरः।

[d]) विप. (२अप्-)। क्वरप् प्र.।

[e]) नाप. (मूत्र-मार्ग-)। व्यु.?। नैप्र. <*मूत्र-धारिणी– (मूत्र– + √घृ [क्षरणे]) इति मतम्।

[f]) सपा. तकरिम् <> तकरीम् (आपश्रौ ९, १९,३ च) <> तगरीम् <> मेहनम् इति पाभे.।

[g]) पाठः?। तक्मन्! (√कम्>कामि>) कामयालु– > -लो! अरः (√ऋ>लोटि मपु१) इति शोधः। सस्य.. नेह इत्यत्र न आ इह इति त्रीणि पदानि। आ इति च अरः इति क्रियया युक्तः द्र.।

[h]) नाप. (ज्वर-विशेष-)। व्यु.?। < √तक् [दाहे] इति मतम् (तु. सा.; वैतु. MW. < √तञ्च् इति)।

[i]) ॰क्म इति पाठे? यनि. शोधः (तु. नान्तरीये स्थले)।

[j]) विप. (२कुष्ठ-)। समासस्वरौ पृ ३८५ *b* टि. द्र.।

[k]) विप. (दग्ध-, पक्व-)। व्यु.?। <√तक्(=√*दघ् [ह्] दाहे) इति मतम् (तु. *m* टि. निर्दिश्यमानः पक्वान्नः इति पाभे., तक्मन्– इत्यत्र टि. च)।

[l]) विप.। वस.।

[m]) सपा. शांश्रौ ८,२१,१ पक्वान्नाः इति पाभे.।

[n]) सपा. तक्षन् <> तक्षुः इति पाभे.।

[o]) सपा. तक्षम् <> तक्षुः इति पाभे.।

[p]) प्रपु३ द्र.। धा. जक्षित्यादिषु उसं. (पा ६,१,६)।

[q]) प्रपु१ (तु. GW.; वैतु. सा. मपु१ इति)।

६, ३, ८; १०, १०५,६; मै ४, १२, ३†; ततक्ष ऋ १, ३२,२; १२१, १२; मै ४, १४, १३†; शौ २,५,६†; ११,७,८; १४,१, ६०[2]; पै १३, ६,२†;१६,१५३, ९; १८, ६, ८[2]; ततक्षुः ऋ १, २०,२; ४, ३४, ९; †ततक्षुः ऋ ८,९७, १०; १०,५,६; ४६,९; ४८,११; ८०, ७; कौ १, ३७०; २,२८०; जै १, ३९,१; ३, २३, १२; शौ ५,१,६; २०, ५४, १; पै ६,२,६; तक्षुः ऋ २, १९,८; ‡कौ १,३२२[a]; ४४०[b]; ‡जै १, ३३, १०[a]; ४६,४[b]; तक्षथुः ऋ १०, ३९, ४; अतक्षिषुः ऋ १, १३०, ६[2]; ताक्षीः[c] पै १,९५, १?.

तक्ष[d]–

तक्ष-क[e]– -कः शौ ८, १४,१४; पै १६,१३५,८.

तक्षत्– -क्षन् पै ८,२०,८.

†तक्षती– -ती ऋ १, १६४, ४१; शौ ९, १५, २१; पै १६, ६९,११.

तक्षन्[f]– -क्षण्यः मा १६, २७; का १७,४, १; तै ४;५,४,२; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३; –क्षा ऋ ९,११२,१; मै २, ४, १¶; काठ १२, १०¶; शौ १०, ६, ३; पै १६, ४२, ३; –क्षाणः पै ३,१३,७[g]; –क्षाणम् मा ३०,६; का ३४,१,६; मै २, ४,१¶; काठ १२, १०¶; –क्ष्णः काठ १२, १०¶[h]; –क्ष्णे मै २, ४,१¶[h].

¶तक्ष-रथकार[i]– -रयोः मै २, ६,५; ४,३,८.

तक्षित– -तः मै ३,९,३¶.

†तक्ष्य[j]– -क्ष्या ऋ ८, १०२, ८; कौ २,९९७†; जै ३, २४,१३.

तष्ट,ष्टा– -ष्टः ऋ १, १७१, ३; ¶काठ २६, ५;८; ¶क ४१, ३; ६; –ष्टम् ऋ ६, १६, ४७; –ष्टा शौ ११,१,२३; पै १६, ९१, ३; –ष्टान् ऋ १, ६७,२; –ष्टानि ऋ १०,८६,५; शौ २०, १२६,५†; –¶ष्टे काठ २५, ९; क ४०, २; –ष्टेपु ऋ १०, ७१,८.

†तष्ट्ट– -ष्टा ऋ १, ६१, ४;१०५, १८; १३०, ४; ३, ३८, १; ७, ३२,२०; १०, ९३, १२; ११९, ५; कौ १, २३८; २, २१७; जै १, २५, ६; ३, १९, १२; २०, ३५,४.

तगरी[k]– -रीम् पै २०, २५, १०[l]; २६,२.

तङ्गल्व[m]– -ल्वात् शौ ८, ६, २१; पै १६, ८१, ३.

तज्जघन्या– *तत्– द्र.

तज्जन्मन्– प्रमृ. तद्– द्र.

√तड् (ताडने)

ताडम्[n] शौ १९,३२,२; पै१२,४,२.

तळित्[o]– -ळित्[p] ऋ १, ९४, ७; पै १२, १, ७†; –ळितः[q] ऋ २, २३,९.

?तणम् पै १५,२३,६.

?तणाम् पै ६,१४,७.

?तण्डम् पै ६,१४,४.

तण्डुल[r]– -लः शौ १०, ९,२६; पै ५, १०,३; १६, १२०,१; १३८,७; –लम् शौ १२, ३, १८; पै १७, ३७,८; –लाः ¶तै २, २, ९,४

---

[a]) पाभे. कृते पृ १४०१ *n* टि. द्र.।

[b]) पाभे. कृते पृ १४०१ *o* टि. द्र.।

[c]) शोधितः पाठः (तु. पृ ९१५ *m* टि.)।

[d]) व्यप. (सर्प-विशेष-)। अजन्ते चित्स्वरः।

[e]) स्वार्थे कः प्र. (वैतु. पाउ २; ३२ √तक्ष्+क्वुन् प्र., अभा. ण्वुल् प्र. इति च यनि. स्वरस्यानुपपत्तेः)।

[f]) नाप.। कनिन् प्र. (पाउ १,१५६)।

[g]) सपा. तक्षाणः<>धीवानः इति पाभे.।

[h]) सपा. तक्ष्णः<>तक्ष्णे इति पाभे.।

[i]) द्वस. अन्तोदात्तः।

[j]) विप. (रूप-)। स्वरनिमित्तं कर्मणि यत् प्र. उसं. (पावा ३,१,९७), यद्वा ण्यति प्र. आद्युदात्तत्वम् उसं.।

[k]) शाखाभेदेन =तकरी-।

[l]) पाभे. कृते पृ १४०१ *f* टि. द्र.।

[m]) व्यप. (राक्षस-विशेष-)। व्यु.?।

[n]) अव्य.। णमुलि प्र. लित्स्वरः।

[o]) विप. (अन्तिक-)। व्यु.? (√*अत् 'युक्तभावे' ⌊=पाधा. √अन्त् 'बन्धने'⌋>भाप.) *अतर्– (=अन्त–, अन्तर्–, अन्तस्– ⌊=समीप-⌋)+(√इ ⌊गतौ⌋ > कर्तरि) इत्–>*अतरित्–> नैप्र. यनि. इति मतम्।

[p]) द्वि१ सत् किवि. (तु. स्क. सा. MW.; वैतु. ⌊पक्षे⌋ स्क. वें. प्र१ इति, PW. विप. इति)।

[q]) पं१ सत् अव्य. चिरादादिवत् (तु. दु. सा. MW.; वैतु. वें. GW. विप. इति)।

[r]) नाप. (धान्य-भेद-)। व्यु.?। <√*तण्ड् ⌊=जु. √धन्⌋ 'धान्ये' इति मतम् (वैतु. पाउ ४, १०;५,९ <⌊√तण्ड् इत्यादेशभाजः⌋ √तृ वा √तुड् वा √तड्> ताडि वा √तन् वेति?)।

५,५,१,५; ¶मै १,६,८; २,१, ७;२,१३;६,६²;३,६,१; ¶काठ ६,३²; १०,१⁴; ११,२³; २२, १३²; क ४, २²¶; शौ ११, १, १८; ३,५; १२, ३,३०; पै १६, ५३,१०;७१,५;९०,८;१७,३८, ९; –त्वान् ¶तै १,८,९,३; २,५, ५,२; ¶काठ ११, १; १५,५; पै ४;४०,४; –त्वैः तै २,५,३,५¶; शौ १२,३,२९; पै १७,३८,८.

*तुत्[a]–

तत्-जव (न्य >) न्या[b]– –न्या, –न्याम्² तै ७,१,६,४.

१तत्[c]– –०त तै १,८,५, १; ३,२,५, ५; काठ ९,६; क ८,९; शौ १८, ४, ७७; –तः ऋ ९, ११२, ३; शौ ५, २४, १७; –तस्य ऋ ८, ९१, ५; ६; खि ४, ८², १; पै ४,२६,५;६; १६,१५१,८?; –ताः शौ ५, २४,१६[d]; पै १५, ९, ४[d]; १६,१५१,८?; –०ताः तै ३,४,५,१[d].

२तत्–, ततनुष्टि–, ततन्वस्– √तन् द्र.

ततरिवस्[e]– –त्वः ऋ ६, १२,२.

?ततमैवसुदनँस्वं पै २, ३८,४.

ततर्वस्– √तृ द्र.

ततस्(:) तद्– द्र.

?तताततता पै १६,१५१,८.

ततामह[f]– –०ह शौ १८, ४, ७६[g]; –हाः[h] शौ ५, २४, १७; पै १५, ९, ४; –०हाः तै ३,४,५,१[h].

तति–, तति-था तद्– द्र.

ततुरि– √तृ द्र.

?तत्वृतः पै १७,२९,१६.

तत्दान– √तृद् द्र.

तत्काल– तद्– द्र.

?तत्त्वम्[i] शौ १९, ४२,२.

तत्र,>त्रा, तत्रो तद्– द्र.

तत्वा, तत्वाय √तन् द्र.

तत्सिन– तद्– द्र.

?तत्सुतत् पै ७,१,४;

तथा तद्– द्र.

तद्[j]–

त,ता– तम् ऋ १, ४, ९; १०, ६³; १८,५;२३,[२३; १०, ९, ९];३०, १०; ३१, ७; १३;३३, ११;३६,[७;८,६९,१७]; ११²; ३९,८; ४०,६; ४५, १०; ४७, १; ५२, ३;४; ५३, २; ५५,३; ५६, २; ५७, ६; ५९, २; ६०, ३;५;६६,५;७३,४; ७४,५;७७, २;३; ७८, २-४; ८०,७[k]; ८१, १; ८२,४;८३, १;८९, ५;९१, १४;९२,८; ९६, ३;१००, ७²; ८²; १३²; १०२,१; ३; १०४, [१; ७, २४,१]; १०५, ७; १५; १६; ११३, ३; ११६, ३; १६; ११७, ४;१५; १२१,१०;१२३, ५; १२५,१;१२७, ५;१२८,२; १२९, १; २; १३१, २; ४; १३२, ६; १३६,४; ५²; १४०, ८; १४१,१०; १४३,६; १४४, ५; १४५,१; २;३²; १५१, ७; १५६, ३; ४²;१६२,१५;१६४, ४९; १६६, ८; १६७, ७;१६९, ४; १७३, ५; १८०, [१०; ४, ४४, १]; १८३, १; १८६, ७; १८७, ११; १९०, २; २, २, ३-५; ६, ३;९,३; १३, ५; १४, ४; १९;२०,४²; २३,४;[५; ८, ९९,६; १०,१२६,१];६;७;२४,

---

a) विप. =अत्यन्त-। व्यु.?। अती(ति √इ)>अति-युत्->नैप्र. *अत्युत्->यनि. इति मतम्। b) विप. [(अति-नीचा- [तु.K.]) अनुत्तरणी-]। व्यु.?। उस. प्रकृतिस्वरः। उप. √*जवन्य् (<जवन्य-)>(कर्तरि) यनि. इति मतम् (वैतु. भा. सा. पूप. =तद्- [संना.] इति; K. पूप. =ताजक्- इति, उप.<√हन् [हिंसायाम्] इतीव सतर्कं टि. प्रस्तावुक इव)। c) नाप.(पितृ-)। व्यु.?। (√त्रै>कर्तरि *त्रातृ->नैप्र.) *तात- [पितृ-]>यनि. इति मतम् (वैतु. पाउ ३,८९<√तन् इति ?)।

d) सपा. तताः<>तताः इति पाभे.।

e) √तृद् [हिंसायाम्]+क्सुः> ततृद्विस्->ततृदुषः> नैप्र. यनि. इति वा √तृ [हिंसायाम्]+क्सुः प्र. इति वा (तु. सस्थ. टि. जुंहः)।

f) नाप. (पितामह-)। व्यु.?। कस.। *ततर्- (=१तत्-) इति पूप.। *मह्- (महत्-, वृद्ध-) इति उप., तस्य च परत्वं राजदन्तादिषु उसं. (पा २,२,३१)। नैप्र. पूप. *ततर्->तता इति विपरिणामः। पाप्र. तु पितामह- इत्यस्य निष्पत्तिप्रकार इह उसं. इति विवेकः द्र.।

g) सपा. ततामह<>पितामह इति पाभे.।

h) सपा. ततामहाः<>ततामहाः इति पाभे.।

i) पाठः ?। (√तन् > [कर्तरि] *तन्तु->) तन्तवः (विप. [ऋत्विजः]) इति शोधः [तु. सपा. तैत्रा १, ४,७,१०, W. टि. संकेतः (तु. शौ [१५, ३, ६] इति क्वेहापि तन्तु- इति नाप. इति तु न); वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति, RW. सत्रम् इत्येवं शोधः इति च ?]।

j) सना.। व्यु.?।<√तन् इति (पाउ १,१३२)। तु. टि. किम्->कद्-।

k) सपा. तमु त्वम्<>तव त्यत् इति पाभे.।

४;६; ७?[a];२६,४; २७,१३;३०, २;९; ११; ३४, ७?[b]; ९; ३५, ३;४; १३;३७, २; ३८, ९;४०, ३; ३,२,१३;१४; ८,४;९, [६; १०,११८,५(११९,१३;१५०, १)];१०,[(१,२२,२१) ९];१३, २[2]; ३; २६, २;९; २७,४; ६; १४; २८,२; २९,१०; ३०,१९; ३१, ४; १९; ४२, २;४६, ५[2]; ४७, [५; ६, १९,११]; ४८,२; ५३,२१;५८, ९;४, १,९; २,८; ४, ४; ५, ७; ७,५; ६; १०,१; १३,३;१५, [६; ८, १०२,१२]; १०; १६,९;१६; २१, ४; २४, ३; ६; २५, ५; ३२, [१३; ८, ४३,७;६५,७];३६, ७; ९;३७, ८; ३९, १;[३(१, १६२, २२)]; ४६,६;५०, १;९; ५८,११; ५, २,६;६,१; ९,[७;२३,२]; १४, [२; १०,११८,९][(७,९४, ५) ३]; १६,४; १७,२;१८,३; २०, १;२२,४; २४,४; २६, [२; ७, १६,४]; २९, १२;३०,१५;३२, ६; ११; ३३, ३; ३५, १; [५ (१०, १७१,३)]; ४०, ९; ४२, १०;११; ४४, १;८; १४[3];५२, १३; ५३,१०; ५४,१२; ५६,७; ९;५८,१; ६३,४; ८२,३; ६,१, २;६;३, २;५,४;७; १०, २;३; १५, १०; ११[3]; १६, ११;१४; ३२; १९,४;७;२०, १;२१, ६; २२,१;२;३[2];५;७;२३,९; २४, ६;१०;३३, १;३५,५; ३६, ३;

३८, ३; ४०, २; ४४, ५; १४; ४५,[१०;८,२४,१८];४६, [३; ८,५१,५];४८,१४; ५२, १;२; ८;५४,४; ६०, १०; ६६, ११; ७५,१९; ७, १,२;३,५[2]; ४,५; ५, ९; ६,४;१६, १२; २०, ५; २५, २; २६, ४; ३१, ८; ३२, १२-१४; ४१, ५; ४७, १; २[2]; ५९,८; ६८,९; ८२, ७;९०, २; ९७, ३-६; ९८, ४; १००, ५; १०४, १६; ८, २,३; ३,८; ६, ९; १६; १७; २७; १२, १-३; १३, ३; [१७; ९, १७,७ (६३, २०)]; [१८;९२, २१; ९, ६१, १४]; २४;१५, [१;९२,५]; ४; १६,३;५;६[2];९[3];१८, १४;१९, १; ३२; २१, ९; २३,७[2]; १६; २०;२४,२६; २७, १५;३१,२; [१७; ७०,३]; ३२,[(१,४,१०; ५,४)१३]; ३९,८;४०,[(१,१०, ८)१०; ११]; ४१,२; ४३,२०; २८;४६,६;७; १२;४७, ७;१६; ५१,३; [६; ६१,१४]; ५३, ८; ५८,३;६०, १६; ६१, २[3]; ६२, १२; ६४,[(७,२०)७];१२;६८, १०[2]; ६९, ११;७०, २;८;७१, ४;७२,३; ७५,५; १४;८१, ८; ८४,८; ८८, १;९०,६; ९३, ७; ९५,६; ९६,६; १३; २०; ९७, २; ३; १३; १०२, १७;९,१,७; ८;२, ८;६, ६;१२, ५; २६, १-५; [६;५३, ४;६३, १७;१०७, १७]; ३५, १५;४३,१; २; ४८,

१; ५२,३; ५३,४;६०, २;६२, १७; १८; ६४, २३; ६५, ११; २७; ६६,२०; ६७,३०; ६८,६; ७१,२;७४,१;४; ८०,४;५;८६, ३९; ९५, ४[2]; ९८, ९; १२; ९९;३-५; १०१, ३; ९; १०५, १, १०७, १३; १०९, ११; ११३, ३[3]; ११४, १; १०, ६,५; [७ (४, २६, २)]; ४; २७, ३; १२, ६; १६, ४[3]; १०; १३[c]; १७, १२[d]; १३[d]; १९, ४; २१, ४; २७, ३; ४; ७; ११; १६; ३०, ९; ३७, ५; ६;३८, ४;३९, १;११; ४२,९; ४५, [२;८४,५];[(६, ४७, ७; ८, ७१,६)९]; १०;४६,८;५१, ३; ५७, २;६२, ९;६७, ९;८२, ३; ६; ७; ८३, ५; ८७, ६-८; ११; १७; ८८,५;८[3];१०; ९०, ७; ९१, ६[3]; ८[2]?[e]; ९७, २२; १०१,८; १०२, ९;१०[f]; १०७, ५; ६[2]; १०८,४; ७; ११०, ९; ११३, १; २; ११४, ४[2]; ७; ११८, ६; १२२,[(६,१, ९)३]; १२५,५[3]; १३३,२; [४; १३४, २];१३५,४; १६०,४; १६१,२; १६२,२;[३-६]; १६३, [५; ६]; १६४, ५[2]; १८४,३; खि १,२, १०;१२;३,२;४,१;७; ५,२; ९; ९-१०,३;११,१; ३; २,६[2],२६; १०,५;७;१२,१;१३,१;३; १४, ७;१५,१;३,३,३;५;६;४,४;५, २; ८; १६, ७[g]; ४, ५, ३; ५;

---

a) पाठे? युद्->युम् इति शोधः? (तु. सस्थ. नकिः पुः इति यत्-साकाङ्क्षः प्रयोगः)। अत्र हि तम् > हित-> -त्वम् इत्येकपदत्वमास्थितः w. (तु. OBN.)?। b) पाठः?। तुद् इति वा तम् इति वा? (तु. पृ ६६१ n टि.)। c) सपा. तैआ ६,४,१ त्वम् (?) इति पाभे.।

d) सपा. तम्<>तव् इति पाभे.। e) पाठः?। त्वव् इत्युपसंहारश्रुतेस् त्वाम् इति शोधस्य सुश्रवत्वात् (तु. कौ २,३३४)। f) युम् इति LRV. शोधः विमृश्यः। g) पाठे? त्वम् इति शोधः विमृश्यः।

१०; १८;२५[a]; ३६[b]; ३७;३९; ११,८?[c]; १३, २; ५, १,४[d]; ४, ५;६;९; ७,२, ११; १५, २;९[e]; मा १, ८[२]; २५; २६[२]; २,१५[२]; १७; ३,३;१४†; २६†;५७; ५, २३[४];३९;४२; ६,२७; †७,१२; २६; ३६[२]; ८, १; २२; २६; २९; ५३[५]†; ९, ३; ३१; ३३; ३४[५]; ३५; ११, १९; ३३†; ३४†; ८०; १२, १९; २६;२७; ५२†; ६५[f]; ९६; १३, १२†; ४५; ४७-५१; १५, १५-१९; ४१†; ४४†; ४८†; ५०; ५६†; १६, १२; ६४-६६; १७, १; २७;३०;३१;५२;७५†; ७७†; ९९†; १८, ५९; ७४†; १९, ३४; ६४†; २०,२२†;२५;२६; ५९; ६९; २२,४;५; २३,१७[३]; २५, १८†;३७;४३;४८; †२६, ९; ११; २७, २०; २९, ३४†; ३१, ९†; १८; ३३, २१; २९†; ३३; ४७; ५८†; ७३; ९७†; ३४, ३८†; ३८, ५†; का १,३, ४[२]; ९,३; ४[३]; २, ४, १[२];५; ३, १, ३; †३, ४; १८; ८,१;५,६,२[४];९,५; १०,३; ६, ७,५; †७,६,१; ११,१; १८,१; ९,३,८;४,४;५,२;६,५†; १०, १,४; ६, १; ३; ४[५]; ११,१,१; १२, २, ८; †३, ६; ७; ७,१५; †१३, २, २; ९; १०; ४,८; ५, ४$; ६,२३; १४, १, १२†; ४, ८; ५,१-५; १६,४,२; ४; ६;८; १०; ५,२३; २६†;३०†; ६,२;

१७,१,११; ८, १८[३]; १८,१,१; †३, ३; ६; ७; ५,३; ६, ११†; १३†; १९, १, १२†; †२०, ४,२;५,७; २१,३, ३; ४,१४†; २२,१,७†; २,२;३; ६,५;७,३; २४,१, ४; ५; ४,९; २५,४,६[३]; २७,११,५†; १३,६; १५,२†; २८, १०, १†; २९,२, १०; ५, ३†; ३०,२, १२; ४, १२; ३१, ४,१०†; †३२,२,४; १२;३-६, ४; ३५, १, ९†; २, २; ३८,१, ५†; तै १, १, ४, १[२];९,१; २; १३,२; २,३,३; १४,२†; ३,२, १; ४, २; ५,१; ११,१; १३,२; †१४, ३; ७; †४,९,१; १७,१; ४५, ३[३]; $; ४६,२; ५,¶१,२; ३[३]; ५, १२†; ६, ३†; ९, ६¶; १०,३; ६,३,१; ८,३; १०,१¶; १२, ४†; ७, ¶३, २; ३; ६, ७¶; १२, २; ८,१,१¶; ६,१[२]; २; २२,४†; ¶२,१, १, ४; ३, १; २; ४,४; ५[२]; ५,१[२]; ५; ७, १[४]; ९,१; ११,४†; २,१,१; ३; २,४; ४, ६; ६,१; २; ५; ८,२; ११, ५; ६;१२,५†; ३,१,३?[g]; ४?[g]; ३,१; ५,२; ७,१;२; १२, १; $१३, १[२]; ३[२];४, १, ४[३]; २,१; ३, ३; ४, १; १२, १; २; ६; १३,१; ५,१,२; २,१; ३,१; २; ६[३]; ६, २; ५; ८, १†; ४†; ६†; ७;९,५; ११,८; †१२, २[३]; ५; ६,१, ६; ३,१; ३[३]; ४,४;६, १[३]; २[२]; ८,३; ५; ९,४; †११, १;३; ¶३,१,१,१; ३;४; ८,३;

९,४$; ५; १०,१†; २[२]$;११, ३[२]†; २,१,३;२, १; २; ३[२]; ३, ३[२]; ४[२]; ७, ३[२]; ८,२$; $१०, १;२[३];३,२,२$; ४,१,४;३,१[२]; ८,३; ५; ७; ९, ७; ५,२,१; ४, ४; ७, १; ८, १$; ११, ३-५†; ४,१,२,३; †३, २; ३; १०, ३; †२, २,१; ३; ४; ४, ३; ६, ५; १०,४$; †३,१३,४; ८; ४, ३, ३; †४, ७; ८; ११,३; ५,१,४; ११, २; ६, †२, २[३]; ३; ३, १; ५, ४†; ९,२†; ७,१३,३; ५†; ¶५, १,२, २;६;४,१; ३;४[३]†; ५; १०,१; २,१,२; ४; २-३,५; ६,५; ३,७,२; ४,१,२; २,३;४, २; ३[२]; ५; ५, ३; ७, ३; ५; ९, १; १०,२[२]; १२, २; ५, २, १; ३; ५[४]; ६[२]; ७[२]; ८,१;१०,१$; ३$; ६; ७; ६, ६,१; ८, १; ९, ३[३]; १०,३; ७, १,३; ३, ४; ४, १; ५,३; ४;६; ६,१[२]; ७, १[३]$; ९,१[२]$; ४; २६,१[२]$; ¶६,१, १, ८; २, ४; ४, ३; ६, १[२]; ३; ५; ७; ७,३; ६; ८; ११, १; २, ४,२[३]; ३[३]; ७,५; ८, ४[३]; ९, ४; १०,७; ११, १$; २; ३, १, १; २[२]; ३,१$; २;५;४,७;७,२;५; ८,१; ११,६; ४,१,५; ६,१; ७, १[२]; २; ८,१; ११,४; ५,१,२[२]; ३[२]; ३,१; ४; ५,३[२]; ८,२[३]; ४; ९,१[३]; २;४; ६,२,१; ४, ५; ६, २; १०,१; ११,२[२]; ¶७, १,१, २; ४[२]; ५[२]; ४,१; ६,१; ८,१; १०, १[३]; २, १,१; ४; ३-४, १;

---

a) सपा. खिसा २९,२५ नु इति पामे. ।

b) सपा. खिसा २९,३७ एतम् पामे. ।

c) पाठः? । सपा. खिसा २३,७ अपि पाठः? ।

d) सपा. खिसा ३६,४ सम् इति पामे. ।

e) पामे. कृते पृ १०२२ *p* टि. द्र. ।

f) पामे. कृते पृ ७८५ *g* टि. द्र. ।

g) पाठः? । *तुद्-मय- > -यम् इत्यस्य वावि. इति कृत्वा तत्परः शोधः द्र. ।

५,१; २; ६,१; ९,१; ३; १, १;
४-६,१; ८,१; ९,२; १०,१; ४;
५; ४, १, १; २, १; २; ४, १;
६-७, १; १०, १; १५, १S; ५,
२,१; मै १, १,४; १०^{३}; २, ३;
६; १३; १४; ३, १; ९; ११†;
२१†;३९;४,१;५; ८^{२}¶;९^{२}¶;
११^{२}¶; १३^{४}¶; १४¶;५,१^{२}†;
२^{५}; ३†; ४^{३}; ६¶; ७¶; ११^{३};
१२¶; १३¶; ¶६, १^{२};†;S;
३^{३}; ४; ५^{२};६^{११}; ७^{४}; ८^{२};१२^{२};
१३; ¶७, २^{४};५;¶८,१^{२};४;६;
७^{३}; ९^{३}; ¶९, ४;६; ८^{५}; ¶१०,
३†; ४S; ६; ८^{२}; १४^{५}; १५^{२};
१६^{२}; १८; २०S; ¶११, ४S;
५^{२}; ७^{५}; ८; ९^{२}; ¶२, १, २^{८};
३^{५}; ४^{६}; ५^{२}; ६^{२};९;१०^{४};१२^{३};
२,१^{३}; २;४^{१३}; ५^{५}; ६^{२}; ७^{२}; ८;
१०^{४}; ११^{२}; १२; १३^{६};३,१^{४}S;
३^{५}; ५^{४}; ६^{२}; ७; ८^{२}S; ४, १^{३};
३^{३}S; ५; ६^{२}; ५, १^{२}; २; ३^{५};
४^{३}; ५^{२}; ६^{४}; ७^{७}; ८;९^{३}; ११^{३};
६,६;७,२S;३^{२}†;९^{३}S; १२S[a];
१५†; १७^{६}S; ८, १०^{५}S;
S९, २; ९^{३}; १०, १S; ३^{३}†;
४S; ६^{२};†;S; १२,४S; †१३,
१; ६-८; १२S; २१^{६}S; ¶३,
१,१; ३^{२}; ४^{२}; ६; ९;२,३^{२};४;
५^{३}; ६; ९^{३}; ३,१-४; ५^{२};S; ६;
७^{३}; ९^{२};†; १०^{२};४,२; ३; ४^{२};
५^{३}; ६; ८^{३}; १०; ५,२; ६, ३^{४};
४^{३}; ७^{३}; ८^{२}; ९^{२}; १०^{३}; ७, १;
३^{२}; ४^{२}; ६;८^{३}; ९; १०; ८,३^{६};
४^{२}; ५^{५}; ६; ७; ८^{४};१०^{२}; ९,१:
२S; ३^{४}; ४; ५; ७^{२}; १०, १^{२};
२; ४^{२}; ५; S११, ३; ४; ७^{२};
१२,१^{२}S; १६,१†; ¶४,१,१^{३};
२; ३; ६; ८^{२}; ९^{२}; १०^{६}; १३^{३};
१४S; २, ७^{२}; १२^{२}; ३,३; ४^{३};
६; ७^{३}; ९; ४,६; ७^{२}; ५, २; ४;
५; ६^{३}; ७; ८^{६}; S; ९^{४}; ६, १;
२^{५}; ३^{४}; ४;६^{३};S; ७; ८; ७,१;
२;४^{२}; ७^{३}; ९^{४}; ८, १; २; ३^{२};
५^{२}; ६; ९^{२}; १०^{२}; †१०,१^{४};S;
२; ३^{३};५^{३}; †११,२^{२};६^{२}; †१२,
३; ४^{२};५; †१३,१;३;६^{२}; ९S;
†१४, १-३; १२; १४; १७^{२}S;
१८; काठ १, ४^{२}; ९^{३}; १२; २,
४^{२};†; ६^{२};७^{२}; ३, १;२;९; ४,
२; ३†; ८†;१३^{२};१४; ¶६,१;
२^{२}; ५^{३};६^{४};९^{६}S;१०†; ७,१†;
२^{३}; ६; ९^{७}¶; १०¶; १२^{२};
१३^{३}; १६^{२}†; १७†; ¶८, २^{२};
५^{४}; ७;८; १०;११; १२^{३};१३^{३};
१५^{४}; ¶९, ३; ७S;११^{३};१२^{२};
१५^{३}; १६^{५};१७;१९^{२}†; ¶१०,
२^{२};३^{३}; ४^{२}; ५^{६}; ६^{८}; ७^{५}; ८^{३};
९^{३}; १०;११^{७};¶११,१; २^{३};३^{२};
४^{४}; ५^{२};६^{५}; १०; ११^{२}; १२†;
१३S; ¶१२, ३^{२};६^{३}; S;१०^{४};
१३^{५};¶१३, १; २; ३^{११}; ४^{५};
५^{५}; ६^{२}; ७^{५}; ८; ९S; १०S;
१२; १४, ३; ५^{२}¶;७^{३}¶; ८¶;
१५, ५¶;१२^{४}†; १६, २;३^{२}†;
९^{३}†; ११†; १२; १५†; १७^{६};
२०†; १७, ९^{५}; ११; १६^{३};
१७; १८^{३}†; १९^{५}: १८,
१^{३}†; ३; ४†; १८^{२};†; २०^{३}†;
¶१९, २; ४^{३};†; ९-१२;१४^{२}†;
¶२०,१;२; ६^{२}; ८; ९; ¶२१,
२^{४}; ४^{२}; ६; ७^{४}; S; ८^{३}; ९;
१०^{२}; १३S; ¶२२, १^{२}; २^{३};
३;५^{५}S; ६;७^{३};८^{२};१०^{२}; ¶२३,
१^{३}; २^{५}; ४^{६};५;६^{२}; ७^{३};९;१०^{२};
¶२४,१^{३};३^{२};६^{४};७^{३}; ८;¶२५,
२^{६}; ४^{३}; ७^{६};८^{२}; ¶२६,१^{५};२;
३^{१२};४^{२};६; १०; ¶२७, २; ३^{३};
४^{२};५;९; ¶२८,२; ३;४^{५};†; ५;
६;७^{३}; ८;९^{२}; ¶२९,४;६;७^{२};८;
९; ¶३०,१; २;४^{२};५^{२};७^{३};८S;
९^{३}; १०^{३}; ¶३१,१;४;६;७;८^{५};
१०^{२}; ११^{२};१२;१४S;१५^{४};S;
¶३२, ३; ६^{२}; ¶३३, १; २;
६^{४}; ¶३४, २^{३};५; ७^{४}; ९; १३;
१७; ३५, ३^{३}; †^{२}; ६†[b]; ८;
१४†;१७^{२}¶; १८¶; ¶३६, १;
३^{२};५^{२}; ८^{४}; १०^{३}; ११^{२}; १४S;
१५^{४}S; ¶३७, २; ७;८^{२}; ११^{२};
१४S; १६^{२}; १७; ३८, २;
५†; ७†; ८; ९; १३†; १४;
†३९, १२; १४; १५; †४०,
७; ८; १३^{२}S; १४; ४४, ४;
४५, ४^{३}; ४६, ५†; ¶क S१,
४^{२}; ९^{३}; १२; १६^{२};†; S२, ८;
९;१६; ३,२S;३†;६†; ११^{२}S;
१२;४,१^{२};४^{२};५^{४}; ८^{५}S; ५.१†;
२^{३}S; ५S; ८^{३};९; ६,२^{४}S; ७^{२};
७,१^{४}; ३; ४; ६; ७^{३}; ८; ८,१^{४};
३^{५}; ६; १०S; २५, ३S; ६†;
८^{६}S; २६, ८^{२}S; S२७,१; ६^{३};
२८,१S; २^{३}†; ३[c]S; ४†; २९,
६S; ८; ३०,२^{३};†; ७; ८; ३१,
१-४; ८^{२}; १०^{२};S;११; १७^{४};
१९^{२}; २१; ३४,१;३५,१^{३}; २^{२};
३^{२};४^{२}; ७^{३};८^{४}; ३६,१^{५};२;४^{३};
६; ३७,१^{२}; २^{३}; ३; ४^{२};७^{४};८^{३};
३८, १; ५^{६}; ३९, १^{३}; ५^{७}; ४०,
१^{२}; ४^{६};५; ४१,१^{११}; २^{२}; ४;८;

a) पाभे. कृते पृ ७८५ g टि. द्र. ।
b) तत् इत्येवं संकेतयमानः SI. चिन्त्यः (तु. सपा. ऋ ९,७४,४) ।
c) मुद्रणच्युतः पाठः (तु. सपा. मा १७,५२; OKP [३] टि.) ।

४२, २; ३[२]; ४[२];५; ४४, २; ३;
४[५];†; ५;६; ७[३];८;९[२]; ४५,५;
७;८[२]; ४६, ४;५; ७[२];८[३]; ४७,
१;४;६;७;८[५];१०[२];११[२]; ४८,
४[३];†[२];$; ७†;१३†; १५[२];१६;
†कौ १, २९‡[a]; ६८; १०९;
११९; १४२; २३६; २४३;
२८०; २८६; ३०६; ३१४;
३२३; ३३६$; ३७२$; ३८२;
३८३; ३९४; ४००; ४११;
४२४-४२६; ४३४;४६०;५२०;
५६९; २, ११; ३५; ४९; ७४;
८६;९८;११८; १५४; १६४‡[b];
१७०; १८६;२३०;२३५;२८४;
३०५; ३५२; ३९४; ४२७;
४४२; ४४८; ४५९; ४९९;
५०५; ५५०; ५७२; ५८४[२];
६७२;६८६;७२४;७६२; ८६४;
८६९; ८७२; ८८९; ९२४;
९७६; ९८२; ९८३; १०३०;
१०३२;१०३६;१०३७;१०६७;
१०८७; ११०१; ११२७;
११५२; ११७४[३]; ११७६[३];
११७७[३]; १२२२; ३, ३,६;४,
९;४,५;६;९; †जै १,३,९‡[a];७,
६; १२,३;१३,५; १५,८; २५,
४;२६,१; २९,६; ३०,४; ३१,
१;३२, ४; ३३;२; ३४, १;३५,
५$; ३९, ३$; ४०, ३; ४१,
६-८; ४२; ८;४३, २; ३;४४,
४; ४५,२; ४८,४; ५३,६;१२;
५८,४; २,१, ६;४,३; $७,२[२];
३; ३,२, २;४, ६;५, ८; ७-९,
१२;१२,५; १५,२;१२‡[b];१६,
८; १७,७; २०,१४; १९; २३,
१६; २५,१; २९, ९;३१, १४;
३३,२;३४,६;१७; ३९,४;४३,
६; ४६, १०; ४७, १०[२]; ५५,
१३; ५६, १५; ५७, ११; ५९,
१७; ४,१,५;४,१; ८;५,२[३];७,
४; १२,८; १३,४; १७, २;३;
२१,२; २२,७; २३,६; २४,३;
४; २७,७;९[२]; २९, ३; शौ १,
११,२;१६,४; १९,४; २०, २;
२,१, ३†; २, १; ११-१२, ३;
१३, ५[२]; १९-२३, १-५; २४,
१[२]–८[२]; ३५,३; ३; ३,६;५,३;
४; ११,२†; ८; १६, ५†; २०,
१†; २१,९;२३,३;२४, २;२७,
१-६; २८;५;६; ४,३,५;१६,६;
१८, २;१९,५; २०,९; २२,२;
३०, ३[३]†;३१,५;३२,५†; ३६,
२;१०;३७,११; ५, ४, ६[३]; ६,
११[२]–१४[२]; ७-८, ५; १२,९†;
१३,३;१४, २;९[२]; १२[२]; १९,
९;१३;१४;२३,३; २९, ४;१०;
३०-३१, १२; ६, १, २; ५,३;
६, १; १८, १;२६,२; ३[२];३७,
३;४६,२;५४, ३;७५, २[c];७७,
२†; ८१,२;३; ८५, १; १२३,
१; १२७,३;१३२, १-५;१३३,
३; १३४, ३[२];१३६,३;७,२,१;
५,५;११,१†; २२,१; ३२,१†;
४१,१; ५२, ६†; ७७,३; ७८,
३; ४;८०,३[d]; ८२,२; ९३-९४,
१; ८, १, १०; †३, ५; ७; ८;
११; १७;४,१६†; ५,११; १५;
६,९;१८; १४,८; ९,१,५; ६[२];
१४;४,३;७;१८;५,१६; १०,१,
७;८; २८; २,३०; ३, ५; १०;
५,१५[५]–२१[५];२५[२]–३५[२];४२[२];
४३[२]; ४६; ६, ६-१०; १३-१९;
२१; २९;३४; ७,४-७;१०-१६;
१८-२०; २२; २३;३९; ८,४४;
१०, १२; ११, २, १३; ३,
२२; ४,१-१८; ६, २१;७, ३[२];
१२,१, १४; ३०;४७; २, ३[२];
४;७†;९; ३३[२]; ४३; ५४[e]; ३,
१२[f];३५; ५५-६०;४,५०; १३,
१, १७-१९; ४०; ६०; २, ४;
१५; ४,६; १२; ५,७; १४, १,
३८;४७; १५, २,२; १०; १६;
२२; ३, १; ६, २; ५; ८; ११;
१४; १७; २०; २२;२५; ७,२;
४; ९, २; १६, १, ४[२g]; ५; ७;
५, ३-७; १०; ७, ५; १२;
१३; १८, १, ३४†; २, ८[३]†;
२७; ३,४; ६†[h]; ६३; ४, १३;
५४; १९,६,११†; ३०,२; ३२,
१; ३३,४;३४, ६;३८, १;४५,
२;४७,८[i];५०,१[i]; ५३, १; ३[२];
५७,४; ५८, ४†; †२०, ९, १;
१४,३;१५,६; २१, २; २४,२;
२५, १; ३६,१; २; ३[२]; ५;७;
४४, ३; ४७, १; ४९, ४; ५५,
१;३; ५६,१; ५९, ३; ४; ६१,

a) सपा. तुम्<>युम् इति पाभे. ।
b) सपा. तुम्<>तुत् इति पाभे. ।
c) सपा. तैब्रा ३,३,११,३ आपश्रौ ३,१४,२ त्वा इति पाभे. ।
d) सपा. तुम्<>त्वम् इति पाभे. ।
e) सपा. तुम्<>तान् इति पाभे. ।
f) RW. तुद् इत्यपपाठः । तदुपाश्रितः W. भ्रान्त एव ।
g) सपा. तुम्<>तान् इति पाभे. ।
h) पाभे. कृते पृ १४०४ c टि. द्र. ।
i) तेन तुम् इति पाठः ? । RW. W. स्तेनुम् इति शोधः ? ।

१; ४; ६२, ३; ८; ६३, ७-९; ६४, ६; ६७, ७; ६८,९; ७२, १; ७५, २; ८७, ४; ८८, १; ८९, ९; ९१, ९; ९२, ८; १४; १७; १८; ९५, ३; ९६, ४; ७; १२-१६; ९९, २; १०२, २; १०५, ५; ११०,३; ११३, २[२]; १२९,६ऽ[a]; १३७,७;१२;१४३, १; पै १,७,१; २०,४; ३१,१[२]; ३३,१;४५, ३;४६, १: ५५,२; ५७,३;५९, ३;६१, १;६२, २; ६३,२[३]; ५[२]; ६६, २; ६७, ३; ७६,३;७८,२;९२, ४;१०७,६; ११०,४; २, ५,२;६†; १४,४; २४, १;३७, ५[२];४२, १[२]–८[२]; ४८, १-५; ५५,२; ५८,४; ६०, २; ६१,१;६५,३; ६६, २[३]; ३; ६७,१;५; ७१,१[२]; ७४,६;८०, १[२];९१, १[२]–५[२];३, १०, ६[२]; १२,९;१३,३; ४; १४, ३;२१, ३;५; २४, १[२]–६[२]; ३०, ३; ४; ३४,१†; ३८,९; ४,४,१०;१२, ५†;१८, ७; २०;२३,१[b]; २४, ४; २५, ७; ३१, ५†; ३२, ५; ५,१,३; ४, १३; १२, ७; १७, २; १८, १; २३, ७; २४, २; २५,५;३०,२[२]; ३२, १;३३,३; ६[२]; ३४,९; ३९,१†; ६, ११, १२; १२, १-४; १४, ७; ८; १६,११; २०,८; ७,१,२;४;५; २,३; ५, १; २; ८, ३; ९, ६;

१०; †११, २; ५; ६; १८, ६; १९,१;१०; ८, २, १[२]; ३, ५; ६,१०;१३, ११†;१९, ४;२०, ११; ९, ५, ९†; ७, १; ८,८; १४, २; २२, २६; १०, १,२; १२, ५-८; १२;११, १,२;१४; ३,६; ५,३;६,११; १२, २, १; ३[२]; ३,७; ४,१; ६, ११; १३, ४, १६; ५, ९; २२; ९,५; ९; १०,३;८; ११,२०; १४, १,१; १८;२,१६;३,८; १५, ६, ९[२]; २३,७; १६,१, १०[२c]; ६,६-८; †७, १; ७; १०, ६†; २३, १; २४, ३;८; २५, ८;२८, १;५; ३२, ५; ७[२]; ३३, ४; ३५, २; ५; ७; ८; ३७, ९; ४२, ६-८; ४३, १-४; ६-९;४४, १;२[३];३; ४; १०; ५१, ५; ५२, २; ५७, १-१८; ६३, ५; १०; ७३, ४; ७४,६; ७९-८०, ९; ८८, ५;६; ९२,७; ९६,७[२]; ९८,७; १०३, १०; १०५,३; १०८, २;१२९, १[३]–५[३];६;७[३]; ८[३];१०[३]; १३१, १-१०; १३२, ८[२]; ९[२]; १३५, १०; १५३,२[२]; १७, २, ५; ३, ११;५,१;५; ७,५-८; ८, १-७; ९-१०; ९, १; ३-५; १०, १०; २०,१०; २३,४[५]; २४, १[२]; २; ४[२]–११[२]; २५, ३†; २८, १[२]; ५[२]; ६; ७; २९, ६[२]; ९; ३०, ३[२]; ४; ७†; ८; ३३, ४[२]; ३४,

४; ३७,२; ३९,४; ४१, ५-१०; १८,५,४; १६, ७-९; १८, १०; २०;८; १०[d]; २१,९;२५,८‡[e]; १९, १, २; २,४; ५; ११; १२; ३,१०; १५; ६, १; ७, १४; ८, ६; १६,२‡[f]; ६;१७,२; ३;१९, २; ३[२]; २४,१;२५, १३†; २६, १३; ३०, ५; ८; ३७, ३[२]; ४०,९; ४२, ९; ४६, १२; ४७, १-३?[g]; ४८, ७; ५२, ३; १५; ५३,३; २०, ५,२; ९,१;६;१२, १; २[h]; ४; ८-१०†; १५, ५[i]; ९; १७,५; २३,४[२]; २७,३; ९; ३१,५†; ३७,२; ३८, ३; ८;९; ४१,४[२]; ४३,१०; ४९,२; ५०, ७; ५४, ४; ५८, ३; ५९, २; †तम्ऽ-तम् ऋ १, १३२, ६[२]; ६,४२,३; ८,६८,७; १०,१२५, ५; मा ८,५३[२]; का ९, ६, ५[२]; कौ २; ७९२; शौ ४, ३०, ३; तया ऋ १, २२, [(४७,४)३]; ८५,११?[j]; ३,५७,५; ६,४१,२; ४५,१४; ५३,८; ८, ७४,८; ९, ४५, [६; ४९, २]; १०, ८७, [(४)१३]; खि ३, ११,२; १५, ६; ४, ५, ३१[k]; ६, ४; ८, ९; मा २, १४; ४, १७; ७, ११†; १२,५३[२]; १३, १९; २४; २५; १४,६;१२; १४-१६; २७; १५, ५७; ५८; ६४; १६, २; ११; ४९; १९, ४४; २७,४५; ३२,

---

[a]) पृ ५८० e.टि. द्र. ।

[b]) सपा. तम् <> तुत् इति पाभे. ।

[c]) सपा. सकृत् तम् <> तमः इति पाभे. ।

[d]) सपा. शौ १३,२,६ विशिष्टः पाभे. ।

[e]) पाभे. कृते पृ ११९४ *a* टि. द्र. ।

[f]) सपा. तम् हवे <> निवर्वताम् इति पाभे. ।

[g]) पाठे ? तत् इति शोधः ।

[h]) सपा. तम् <> दिवम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. तम् <> ताः इति पाभे. ।

[j]) तया दिशा इति पाठः ?। (ते>) *तय् (आ √ दिश् >आ-दिश्– [तु. ऋ ८, ९३, ११]>) आदिशा इति शोधः (तु. १०मे मन्त्रे त ओजसा इति OBN.; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति ?) ।

[k]) सपा. खिसा २९,३२ तया इति पाभे. ।

१४; का २,३,९; ४, ६, १; ७, ५,१†; १३,४,९[२]; १४, २, ४; १०; ११; १५, १, ५; ४, २; ३[३]; ८,५; १६, ७,१[२]; ६; १७, १,२; १२; ८, ३; २१, ३, १५; २९,६,१; ३५,३,११; तै १,२, ४,१; ११,२; ४,६,१†; २२,१; ६,११, ६¶; ¶२, १, ४,१; ८, १; २,२,४; ३, २-३, १; ५, ३; ७-८,१; १३,१[२]$; २; ४, १०, ३; ३, ३,५, २[२]¶; ४, १०, ५; ४,१,१,४; २,१[a]; २, ४,४[२]; ७, ४; ९,२; १०,४[२]; ३, ६,२; ४, ३,३; ६,२; ५, १, १[२]; ४; १०, १; ¶५, २,१,२; ३; ३, ८, १; ४,१०,५; ५,२,४[२];३,३;५,४; ६,३$; ७,५; ९, १[२]; ७, २,२; ४,४; ¶६, १,५, २[२]; ६,५; ५, ६,५; ६,४,५; ५,१[२]; ६, १; ७, १,६, ७¶; ११,१[a]; मै १,२,१; ४;७; १४;१६; ३, ८†; ५,८¶; ६,११¶; ¶८,५;८; ¶१०,१३; २०; ¶११,५[२]; ९; २, २,४¶; ३,१[१०]; ५,२[३]¶; ७,११[२];१५[२]; १६[५]; ८, ७; १४[३]; ९, २[२]; ९; १३, १२; १४[२]; २०[२]; ¶३, ३, ५; ४, ९; ६, ३[४]; ५; ८; ७, ३; ४[२]; ८, १; ६; ९, ५[२]; ६; ११, १०$; ४,¶३,९; १०; ६,९;७, ८¶; ८, ३[११]¶; ९, १५; १६; ¶काठ $२, ४; ५; ८; ४, २†; १०$; ६,३;७; ७,१३[३]$; १५; ८,१[२]; ९[३]; १२; ९, ६$; १०, ३; ६[३]; ९[२]; ११; ११, १; २[४]; ५; ११[४]$; १२,१३[२]; १३, १[३];

१४, ५[२]; ९; $१६, ११[२]; १६; $१७,११[३]; १६; १९,१०;११; २०,६; २१, २[२];४; ७; ९; १०; २२,६; २३,२;८; २४, १[६]; ६; २५, १; २६, ७[२]; २८, ४[३];५; ६$; २९, ९; ३०, १; ३२, १; ३६, ७;१४; १५$; $३८, २; १३; $३९, १; ३[३]; ४; ७; १३; $४०, ३[४];५[४]; ४१,२$[a]; ¶क $१,१६; १७; २,२$; ३, २†; ८$; ४, २; ६; ६, ३[३]$; ५;६[२]; ७,५[३]; ७; ८, ९$; २५, २[२]$; $२७, १[३]; ६; ३०, ८; ३१, १; ८; १७[२]; १९; ३४, १; ३६,५; ३७,२[६]; ७; ३८,४; ४१, ५[२]; ४४, ४[४]; ५; ६$; ४६, ४; कौ २, ७८६†; जै ४, २९, १०†; शौ २,२५, २; २७, ५; २९, ७; ३१,१; ३६, ५; ३, २४, ६; २५, १; ३; ४,१७,४; २०,४[b]; ५,१८, १५; ६,६३,२; १०८, ४;१३९,१; ८,३, १२†; ९, २, ५; १०,५, ४८; ११, ४, ५[२]; १८[२];११,२०;१२,९;२७; १३,१, २२[२]; १५,११,२; १७, १,१३; १९,३,३; ९,३; ५५,२; पै १,१३,४; ९५, २; २,१५,१; १६,३; २१,५; ७१,४; ४,१०, २; १३, २; ५, २४, ३; ३०,८; १५,२; ७,१२,८; ९,७,६; १४, ६[c]; १८,१; २; ११,२,६; १२; १४,२,७; ८; १७,३, २२; १६, ७, २†; ७१, १; ७६, ४; १८, १७, २[२]†; १९, ३०,६‡[d];२०, ४१, १०; ५२,६; तयोः ऋ १,

१७,६;२१, १; २२,१४; १३६, ३; १६४,२०; ३,५५,११; १५; ५,८६, ३; ७, १०४,१२; १०, ११४, १; खि १, ३, ७; मा ८, ३७; का ८,११, २; तै १,६,४, ४; ७, ४, ५; ¶२, २, ६, २; ६,९, ६; ३, २,२,१; ५, १,५, ४¶; ¶६,१, ८, ४; २,१०, २; ४-५,९,२; ¶७,२,९,२;५,१५, १; ¶मै १, ६,१२; १०,८; ३, ६, ६[४]; ४, ७, ४; ७; ८, १०; १२,९$; ¶काठ $५,१[२];३; ४; ७, १२$; ८,१०; १०, ८; ११, ५;८; १३, २; १५,१; २३, ३[२]; २४, ७; २७, ४; २८,१०; ३०, १;९; ३२, ४$; ३६,३; $३७, १५[२]; १६[२]; ¶क ७,६; ३७,८; ४२,४; ४४, ९; ४५,१; ४६,४; शौ ८,४, १२†; ९, १४, २०†; १०, ७, ४३; ११, ७, ९; ११; पै १, ९५, २; २, २०, ३; ६, ७,७; १६,१०, २†;६७, १०†; १०५, ४; १५३, ८; ९; १५४, १; १९, ४३, ७; २०, ३६, ३; तस्मात् ऋ १, १६४, ३२; २, २८,१०; ६,१६,३१; ७,८९,५; ८, १०१, ४; १०, ५१,६; ९०, ५[e]; [८; ९];९;१०[३]; १२९, २; खि २, ६, १८; ३, २०, १; मा ६, १७; २०, १४-१६; †२१, ६; ७[३]; ८[३]; का २२, १, १-३; †२५, १, ६; ७[३];८[३]; ¶तै १,५, १,१; २; ३[४]; ९,६; ७; ७,४,६; ६,३; ८,५, २$; २, १,२,७;५, २; ४; ६,५; ३,८, २[२]; १२,२;

a) =सपा. तैआ ३, ८,३,४ । मा २२,२ का २४,१,२ मै ३,१२,१ तु विशिष्टः पाभे. । b) सपा. तया<>तेन इति पाभे. । c) सपा. तया<>त्वया इति पाभे.।

d) सपा. तया<>तस्थुः इति पाभे. ।

e) सपा. तस्मात् (तैआ ३,१२,२ च) <>ततः <>अग्रे इति पाभे. ।

४,३,२;३; ११,४; १२,२; ७^{३}, ५,१,१;३^{२}–५^{२}; २,१; २; ४^{२}; ५^{२}; ७^{२}; ३,६; ६,६^{२}; ७,३^{२}; ८, ७; ११,२; ५;९; ६,१,१; ५;७; २,१^{२}; २; ४^{२}; ५; ३,१; ४^{३}; ४, २^{२}; ५,३; ६,१; २; ५;७,१; ४; ८,४; ५; १०,१; २; ३,१,२,३; ४;४,३S; ९,६;२,२,२; ८,३S; ९,७^{३}; ३,६,२^{३}; ३^{३};४,३,१;२^{५}; ६; ६,१^{२}; १०, २; ११,६†; ५, २,१; १०,२;५,१,२,१; ३; ६; ३,१^{२}; ३; ४;५; ४,३; ५,१;२; ४;५^{३}; ७^{२}; १०; ६,३; ७,१; ३; ४; ८,२; ४;६; ९,१^{२}; १०,३^{२}; ५;२,१,३; ७^{३}; २,३; ६^{२}; ३,७; ४,१^{२};३; ५,१;४^{२}; ६,२^{२},७,१; ४;५^{२}; ८,६;७; ९,१;५; १०,२; ३; ५; ६^{२}; ७; ३, १, २^{३}; ३^{३}; ४;५^{३}; २,३^{४}; ४^{२};३,२^{२}; ३^{२};४; ५^{२};४,१; २;३^{२};४^{२}; ५^{३}; ५,१^{२}; ३^{२};७,३^{२}; ४^{२}; १०,१; ११,३; १२,२; ४,१,४; २,१; ५,१; ७, ३; ७; ८,३; ९,१; २; १२, १^{२}; ५,१,१;५;२, ५;६^{२};७; ६,२;३; १०,७; ६,S१,२; ३^{३};२,२; ६; ३,१^{२}; ४,४^{२}; ५^{२};६,२; ४;७,३; ८,४; ५^{३}; ९,३; १०,२;७,२,१; ५,६^{२}; ९,३; ४^{२}; २६, १S; ६, १,१,५; २,३; ५^{२}; ७; ३,२; ४; ७^{२};४-५,१;६,२^{२}; ३;४^{४}; ५-७; ७,१^{३};४; ५;८, ३; ९,२;४^{२};५^{४}; ७; ११,१; ४; ५; ६^{२};२, १, ४^{२}; २,२;६;३,१; २;४,१;५^{३}; ५,५; ७,१; ८,३^{२}; ५; ९,४^{२}; १०,२; ६;७^{२}; ११,१^{३}; २^{३};३; ४;३,१, ३^{२};४; ३,३; ४,३;५, ६,१;-७, ४;९,५;६; १०,६; ११,४; ६^{२};

४,२,४^{२}; ३-४,४;५,२; ७;७,१; २^{२};३^{४}; ८,१^{२}; २^{२}; ३^{३}; ९,२^{४}; ३^{२}; ४^{३}; ५;१०,३^{४}; ४;६; ११, ३; ४^{२}; ५,१,३; ४^{५}; २,१^{३}; २; ३,१-४; ४,१; २; ६,३^{३}; ४; ५; ८,१-५; ९, १; २; १०,१^{२}; २; ३; ११,४^{२}; ६,१,४; ४,३^{२}; ५, ३; ११,६; ७,१,१,१; २^{२}; ३^{५}; ४; ५^{३}; ६^{३};५, ४^{३}; ६,२;३; ४^{२}; ५; ९,१; २,६,१; ८,१^{३}; २; ३; ४^{२}; ६; ७^{३}; ९,२; ३; १०,२;४; ३,१,२;७,२^{२}; १०,३; ४,३,५^{२}; ५, ३; ५, १, २^{२}; ६; २, २; ४, १; ८, २; ५; ९, १; १५, ३^{२}; ¶मै १,४, १५; ५,५^{२}; ७^{५}; ८; १२^{२}; ६,३^{२}; ५; ७; १०; १२^{५}; ७,२^{२};३^{३};४; ८,१^{७};२^{८};३^{२};४^{२}; ५^{३}; ६^{२}; ७^{४}; ९; ९,६; ८; १०, ३S; ५;६; ७^{२}; ९^{२}; १०^{३}; ११; १३^{५}; १४^{३}; १५;१६^{३}; १७;१८; २०^{४}; ११, ५^{४}; ६; ९; २, १, ४^{२};८;१०^{२}; २,३; ४;७^{२}; ३,६; ७;४,१^{३}; २^{३};३^{२}–५^{२}; ६;५,३^{४}; ५^{३}; ७; ९; १३, १^{४}S; ३,१,१^{२}; ३^{४};४; ५^{४}; ६^{३};७; ८^{२};९^{३}; १०; २, १^{६}; २^{४}; ३^{३}; ५^{२}, ७^{२}; ८^{४}; ९^{८}; १०^{४}; ३,१^{३}; ३;४^{२};५^{२};८; १०; ४, १;३; ६^{२}–८^{२}; ६, १^{२}; २^{२}; ३;४^{३}; ५^{३};६;७^{१०}; ८^{४};९^{४}; १०^{३}; ७, ३^{८}; ४^{४};५^{३}; ६^{३}; ८^{५}; ९^{६};१०^{३}; ८,१^{२};२^{३}; ३;४; ७^{४}; ८^{१०};९^{३}; १०^{६}; ९,१^{३}; ३^{११}; ४^{३}; ५; ७^{२}; ८^{३}; १०,१;२; ३^{५};४^{२}; ५^{३}; ६; ११, १०^{३}S; ४, १, १^{२}; २;३;६;७;९^{४}; १०;१२^{२}; १३^{६}; २, १^{२}; २; ३; ९^{३}; १२^{४}; १३^{२}; ३,१;२^{२};४; ५;७; ९^{२};१०^{२};४,

३^{३}; ४^{२}; ५-८;९^{२}; १०^{२}; ५,१^{३}; २;३;५; ६^{७}; ७^{५};८^{८}; ९^{२};६,१; २^{४};३^{१२}; ४^{८};५^{३}; ६^{६}; ७^{२}; ८^{३}; ९^{४}; ७,१^{२}; २;३^{२}; ४^{८}; ५^{२};६^{२}; ८; ७, ९^{४}; ८,३^{२}; ५; ८^{५}; १२, ६†; १४, ९†; १७^{५}S; ¶काठ ६,१^{६}; २^{८};३^{२}; ४; ५^{४};६; ८; ७, ५; ८; १०; ८,१; ४; ५^{५};७^{३};८; १०;११;१३;१५^{४}; ९,१^{२};२;३; ६S;११;१०,२^{२};५;११,१^{३};३^{३}; ५;६^{४},१०; १२,३^{५}; ५;६^{२}–८^{२}; १०^{५}; १२^{३}; १३^{२}; १३, २; ३^{६}; ४^{६}; ६^{४}; ७; ८^{१०}; १२^{६}; १४, ५^{३}; ६^{३}; १०; १९,२^{३}; ३^{३}; ४^{२}; ५^{९};६; ७^{२};८;१०^{६}; ११^{४};१२^{७}; २०, १^{२};२;३^{२}; ४^{५};५^{५};६^{२};७^{२}; ८^{२};९^{११};१०^{१३};११^{९}; १२^{४};१३^{३}; २१,१^{४};२^{३};३^{४};४^{३};५^{५};७;८;९^{३}; १०;११;१२^{२}; २२,१^{२}; ४;६^{२}; ७^{२};९^{४}; १०; २३,१^{३}; २^{३}; ३^{५}; ४^{८};५; ६^{५};७^{२};८^{६};१०^{७}; १२†; २४,१^{८};२^{२}; ३;४; ५^{६};६^{५}; ७^{९}; ८^{५}; ९^{५}; १०^{३}; २५,१^{४}; ४^{४};५; ६^{१६}; ७^{४}; ८^{३}; ९^{१०}; १०^{७}; २६, १^{७};२^{२};३;५^{३}; ६;७^{२}; ९^{४};१०^{५}; २७, १^{४}; २^{९}; ३^{८}; ४^{६}; ५^{७}; ६^{३}; ७^{३};८^{१२}; ९^{९};१०^{६}; २८,१^{६};२^{५}; ३^{३}; ४^{६}; ५; ६^{६}; ७^{३}; ८^{४}; ९; १०^{६}; २९,१^{४}; २^{२};८^{६}; ९; १०; ३०,१^{२}; २;३;५; १०^{३}; ३१,१; २; ७^{४}; ९^{२}; १०^{३}; १२^{२}; १३^{८}; ३३,१^{३}; ४; ६^{५}; ३४,१; ३;६^{२}; ७^{२};८^{३};९^{३}; १२;१३^{४}; ३५,२०; ३६,१; २^{२};३; ५^{३}; ६^{२}; ७^{६};८^{३}; ९; १०^{२}; १४^{५}S; ३७,१; ३-५; १२; १४; १७; ३८,५^{३}S; ३९, २^{४}S; ¶क ३,१२^{६}; ४,१^{८}; २^{२};

a) अमुष्यैं तस्मात् इति पाठे अमुष्य, एत° इत्येवं संधित्समानः SI. नितरां चिन्त्यः (तु. अत्रत्यः अग्रिमः पाठः)।

३; ४[४];५;७; ५,४;९; ६,६; ९;
७,१[५];३; ४[३]; ६; ८; ८,१; ३[४];
४[२]; ५;६; १०§; २९,८[३]; ३०,
१[३];२[२];३[९];४; ५[२];८[६]; ३१,१[४];
२[७];३;४;५[३]; ६[४];७[५]; ८[२]–१०[२];
११[११]; १२[१५]; १३[८]; १४[४]; १५;
१६; १७[३]; १८[४]; १९[३]; २०[४];
३४, १[२]; ३५, १[२]; ३[४]; ४;७[२];
८[३];९; ३६,१[८];४[२];५; ३७,१[८];
२[८];३[२]; ४;५; ६[६];७[५]; ८[९]; ३८,
१[५];२[५]; ३[३]; ४[५]; ३९,१[४];२;३;
४[६];५[४]; ४०,१[३]; २[१]; ३[७]; ४[७];
५[२];४१,१; ३[३];४; ५[३]; ७[४]; ८[५];
४२,१[६]; २[८]; ३[८]; ४[६]; ५[७]; ६[४];
४४,२[६];३[३]; ४[६];५; ६[६];७[२];८[४];
९; ४५,१[३]; २[४]; ३[३]; ४६,४[२];५;
६;८[२]; ४७,१; २; ७[४];९[२]; १०[३];
४८,१८; शौ ३, १३,१-४;२९,
१; ४, ९, ६; ३६, ७; ८; ६,
५१, ३†; ११४, १; ११५, १;
२; १२०, १; १२१, २; ७,
५, ४; ५७, १; ६६, १; २; ८,
२, १०; २३; २७; १२,२; ४;
६; ८; ९,१, २४; ८, ७; १५,
१०†; १०, ५, २२; ६, ३[a];८,
२४; १०, १०; ११, ७,५;२३;
१०, ३२; ३४; १२, २, ४०;
४,९; १०; ४९;५०; ७,६; १३,
१,१४;२५;४८[३]; ५५;७,१-११;
१४, २, ५९; ६०-६२; १६, ७,
११; ८, २; ५-२९; ३१; १९,
†६, १२[३]; १३[२]; १४; ३८, २;
४४,८; ९; ४८,३; ५३,४; २०,

१२८, १४[b]; पै २, २४, २-४;
२६, १; २; ३०, ५; ४९-५०,
१-५; ६५, १; ३, ४, १; ३; ४;
२८,३; ४, १८, ३; ४; ५,११,
३; १७,१; २५,४; ६,३,२;२१,
३; ८,३,६; ११†; ९,†५,१०[३];
११[३]; १२; ९, २; २२, ३-२३;
११,५,५; १२, २, ४; ७, १०;
१३, ५, १५; १३, ६; १४,१७;
१५,३,८; ९; १६,३,१०; ५,३;
८; ३४,९; ४२, ३; ४९, १; ४;
५; ५०, १; ९; ५१, ९; ६३,९;
६९,१†;८८,३; १०३,१;१०७,
१०; ११३, १; १०; १३०, १;
१३४, १-४; १३५,९; १५३,५;
१७, १६,९; १०; २०, ९; १०;
२८, १; ३; ५; २९, ९; ३४,१;
१८,१२,७-१०; १३,१; १६,४;
१७, ५; १९, ८[३]; २०, ४; २१,
९[c]; २६,१; १९, २, ११; १२,
६[d]; २४, २; ३०, १; ३४, ५;
४३, ५†; ४९, ६; ५४, ३-५;
२०, ७, ९[e]; १४, ३; ४; १५,
४; ७; ५०, ८; ९; ५७, १;
तस्मिन् ऋ १, ८०, १५; १६;
१४५, १[२]; १६४, १३[f]; १४;
४८[g]; १७६, २; ३, ३, ३;
४, २, ७; २४, ७; ४१, ४;
५, ३४, ९; ७, १८, १८; ६०,
८; १०१, [(१, ११५, १; ४,
१४, २) ६]; ८, ४६, ७; ९७,
२; ९, ११३, ७; १०, १६,
८; ३७, १२; ८८, ७; खि १,

१२,७; २,१४,२; मा ८,५;२६;
१०, २०; १५, ४९; ३१, १९;
३२, ८; ४०, ४; का ८, १, ३;
१६,६,१; ३५,२,३; ३,५; ४०,
१, ४; तै १, ६, ५,१; ७, ५,१;
२¶; ¶२, ४,१२,१; ५, २, १;
३,१,४,४; १०,१; ४, २, ९,६;
७,१३,३; ¶५,३,१०,४; ६,४,
२; ३; ७,३,४; ¶६, १, ९, १;
४,२,१; ६,७,२; ¶७, १,५,१;
२,८, ६; ७[२]; ३, ११, १[२]§; ५,
७,२; ¶मै १, २,१५§; ४,८[२];
६,१०; १०,१०; १२; ११,५[३];
८; २, १, ४; ८; ४, १; ४; ६;
६,८§; १२,४§; ३, २,८[२]; ४,
२-४; ८,३; ९,१; ५; १०, ३[२];
४; ४, ४, २§; ५, ४; ६-७, ६;
१३, ५§; ¶काठ ४, १०§; ६,
२[४]; ७; ७, ९; १२[२]§; ८, ७[२];
९,१२; १०,६[३]; ११, २; ३; ५;
१३, ३; १४, ५[३];८; १८,१८§;
२२, १; ६; १३; २५, २[९]; ३[७];
२६, १०[h]; २७, ५; ८[२]; २८,
९; २९, ७; §३०, ८; ९; ३३,
८; ३४, ९; ३६, ५; ६; ३७,
९§; ४३, १[२]§; ¶क ३, ८§;
४, १[४]; ६; ५, ८; ६, २[२]§;७,
४[२]; २९, ६§; ३८, ५[९]; ६[७];
४२, ५; ४४, ९; ४५, ८; शौ
३, १५,६; ४, २८, ६; ५, १७,
१३; ९, २, ३; ११, ७-११;
१०, २, ३२[२]; ६,३५; ७, ३८;
४०; ८, ५; ९[i]; ४३; ११,

a) सपा. आपश्रौ ७,९,९ सर्वम् इति पाभे. ।
b) तुस्मै इति BW. ।
c) सपा. तस्मात्<>ततः इति पाभे. ।
d) सपा. तस्मात्<>तानि इति पाभे. ।
e) सपा. तस्मात्<>ततः इति पाभे. ।
f) सपा. तस्मिन्<>यस्मिन् इति पाभे. ।
g) सपा. तस्मिन्<>तत्र इति पाभे. ।
h) पाभे. क्रुते पृ १०४२ g टि. द्र. ।
i) =सपा. माश १४,५,२,४;५ बृउ २,२,४;५ । या १२,३८ तु यस्मिन् इति पाभे. ।

७,१[a]; ८; २४; १०, ३४; १२,
२, १७; ३, ६; ८[a]; ३२[b]; ३८;
५२; १३,१,५८[c]; १८, ३,५३;
५४[2]; १९, १७, १[2]–५[2]; ७[2]–
१०[2]; ४६, ३; ५३, ९; ७२, १;
२०, ५५, ३†; पै १, ९०, २;
११२,४; ३,२,५; ४,३,१; ३७,
६; ४०, १; ७, १६, १[2]–५[2];
७[2]–१०[2]; ८,१५,३; १०, ११,
३; १२, २, ९; १६, ४५, ४;
६२, ४[2]; ७२, ९; १०; ७६, ३;
१०१,५; ११७, १-५; १५१,३;
१०; १५५, ४[2]; १७, ११, १;
४[2]; ३१, ८; ३६, ६; ३९, ८;
४१,२; १९,५, १३; ३५,३;४९,
३; ५५, ११-१४; २०, १७,७[d];
३१, ५‡[e]; ५३, ११; तस्मै ऋ
१,४, [१०;५,४(८,३२,१३)];
१२, [९; ८, ४४,२८]; ४०,४;
६८, ३; ९३, २; १० ; ११६,
१६ ; १२५, ५[2] ; १३२, ५ ;
१६१,१२; २,१४,[२; ३७,१];
३; ५; २०, ८; २५, ४; ५; ३,
५९,५; ४, १६,१; २५,४; ३५,
६; ५०,८[2]; ५,३४,९; ३७, १;
३९,५; ६३,१; ६, २३,९; ५२,
२; ७, १९, ९; २६,१; ५९, १;
१०२,३; ८, ८, १५; ४४, १५;
४८,१०; १२; १३; ६६,७; ७५,
६[f]; ८०, १० ; ९, ६७, ३२;
१०,९,३; २८,१०; ३०, ३; ७;
३४,१२; ४२,५; ७९,५; १३५,
२; १६५,१; ४; १६८,४;१७३,
३[2g]; खि १,५, ११; २, १, ९;
१४,८; ३,२२,२; ५,७,४,१६;
१४,३; खिसा ३,६; मा १, ६;
२,२३; ६,२२; ७, २;१५;२२;
८, ४६;४९[2]; ११, ५२†; १२,
३५; १७, २४; ५२; ७१; १८,
३८-४३; १९,५४†; २०, १९;
२२,८[3]; २३,२;४; ३५, २; ५;
१२; ३६, १६; २३; ३८, २३;
का १, ३,२; २, ५, ६; ७, ४[h];
६,५,४; ७, १, २; ६-७, ४; ९,
१; ८,२१.१; २२,३[2]; ११, ६,
६; १२,५,३†; १३, ३,६; १८,
२,९; ५,३; ६,७; २०,२,१-६;
२१,४,४†; २२,१,४; २४, ३,
६[3]; २५,१-२,२; ३५,४,२; ५;
११; ३६,१,१६;२३; ३८,५,६;
तै १,३,१४,५‡[i]; ४,१,२; १२,
१; ४५,३; ६,६,१; ७, २¶; ७,
६,१; ८,१४,२; ¶२, १, २, २;
४[3]; ४,१[3]; ५,७; ७,७; ८, १[3];
२,२,३; ५,५;८,५; ६; १०,१[3];
१२,३†; ३,२, १; २[3]; ३; ६[2];
३,१; ४,२-४; ५, २; ३; ६, १;
८,१[2]; ११,१; १३,२; ४,४,१;
३;१२,२; १३,१; ५, २, २; ६,
६,५; ११,२†[j]; १२,२†; ३,१,
४,१¶; ९,६¶; २,४, २[3]¶; ३,
३,२; ११, ३[2j]; ४,४, १[2]¶;७,
१;३; ¶८,२; ४[2];७; ५,२,१¶;
८,१;९, २; ४, १,४,१[k];५,१†;
२,३,२; ६,२, ६; ३, १; ५, ३;
¶५,१,५,१S[k]; २, ८,२; ३,१,
१; ४,३,१; ६,१; ४,७,२S; ५,
५,१[2]; ७, ३[2]; ४[2]; ९, ३S; ६,
१, ४†; ७,२, ३†; ४, २; १०,
१[4]; ¶६, ३,३,४[3];५; ११,५[2];
५,१,१[2]; २[3]; ३[2]S; ६, ११, २;
¶७, १,१९,३[4]; २,५;२; ३,१,
१; ६-७, १; १०, ४; ५; ४, १,
१; १९, ४†; ५, १६-१७, १S;
मै १,२,७; १८; ३,१;४; १२[2];
१४; ३५; ४, १२¶; ५, १४[3];
¶६,५[2]; १२; ८,८¶; १०, ३[2];
¶२, १, २; ६; २, ५; ७[4]; ३,
१[4]S; ३[5];४, ३; ५,२[2]; ७,२†;
१०S; S१०, २; ४;१२, २[2]S;
¶३, १, ३; ९; ३, ६, ४, ३S;
६;९[2];१०,१;१२,३[2]S; ४,¶२,
१; २; १२; ४,५¶; ५,४¶; ६,
२¶;३¶; ५; ७,६¶; ९, २७†;
१०, ६† ; ११, २†; ६†[l]; १२,
६; १४, १; ५†; १२[2]†; १८†;
काठ ३, ८;४,४[2];५;¶७, ५[l];६;
८; ¶८,२; १०; ¶९,१६;१७;
१९†; १०, ६¶; ११, ५[2]; ७;
११; १२, ३[2]¶; ६[2]; १५, ६;
१६,४;१०; १७,१९[4]; १८,२†;
३;४; १४[5]; १९,५[2]; २०,१०¶;
¶२१,२;८;९;१४†; २६, २¶;

---

a) सपा. तुस्मिन्<>तस्मै इति पाभे.।
b) सपा. तुस्मिन्<>तत्र इति पाभे. ।
c) सपा. पै २०,२७,२ अस्मिन् इति पाभे.।
d) सपा. शौ ७,१२०,१ विशिष्टः पाभे. ।
e) सपा. ऋ ७,५९,८ शौ ७,८२,२ विशिष्टः पाभे. ।
f) पाभे. कृते पृ १११५ *b* टि. द्र. ।
g) पाभे. कृते पृ ७७९ *g* टि. द्र. ।
h) सपा. मा २,३२ तै ३, २,५,५ काठ ९,६ विशिष्टः पाभे. ।
i) पाभे. कृते पृ ७६५ *i* टि. द्र. ।
j) =सपा. शांश्रौ ९,२८,२ आपमं २, ११, २ शांगृ १, २२,७ । आश्रौ ६,१४,१६ तु धात्रे इति पाभे. ।
k) पाभे. कृते पृ १११४ *e* टि. द्र. ।
l) पाभे. कृते पृ ७६७ *i* टि. द्र. ।

२७,१;७[२]; १०[३];¶[२]; २८, ४¶;
२९, ५; ९¶; १०¶; ३०, ६;
†३५, ३; ७[२a]; ¶३७, १४[२];
१७; ३८,५; ४०,५; ४१,१०[४];
४५,११-१३; क २,१५; ३,३[२];
४; ५,५¶; ¶६,१[३];७; ७,६¶;
८,९; २५, १; २८, २†; ३; ४;
२९, ३[६]; ३०, ३[२]; ¶३१, १२;
१७; ४०,५¶;४२,१; ४४,४¶;
४५, ६; ४६, ३¶; ४८, ९[२]†[a];
†कौ १, २७२; २,१९६;६४९;
१०४१; ११८९; †जै १, २८,
१०; ३, १८, ३; ४, १२, ११;
शौ १,५,३†; २, १२, ६†; ३,
२३,५; ४,१,२; ५, ७,२; ११,
११; १४,६; २५, २; २८, ११;
६,५,३;२०,३;२७,१†; २८,३;
५५,१; ६३,२; ८४,३; ८७,३†;
१२८,४; ७, १८, ३[b]; ९२, १;
९, २, १९-२४; ३, १२; १५;
१०, १;४;६; १०,२,२९; ६,५;
७, ३२-३४; ३६; ८, १; १५;
११, २,२३; २७; ६, १८; १९;
२३; १२,४,१७; २३; १३, १,
५; १५,३,३; ४,१;.४; ७; १०;
१३;१६; ५, १; ४; ६; ८; १०;
१२;१४; १६,६,४; १८,४,१४;
३७; ८३[२];८४[२]; १९,१७,१-५;
७-१०; ५६, ३; †२०, ३७, ९;
६८, १०; ६९, २; ७७, १;८९,
५; ९७,१; पै १,४६,५;६३,५[२];
६८,१; १०६, १; १०७, ३; २,
५,६†; २२,३; ३८,३; ३९, ३;
५; ६; ५९,९; ३,८,३; १४, ५;

२७,२; ३१,१-८; ४, ९,१[c]; ५,
२, १; २२, २; ५-७;३५, १-९;
११; ७,१,६; १२; ३, ११; ९,
२; १६,१-५; ७-१०; ८,१,११;
१५,४; ८; ९, १४,७; १६, ५;
१०,४,४; ११, ४; ८-१०; १२,
१; १३,१,२; २,१; ९,१; १४,
२,१०; १५,२२,३;१६,२२,८;
२३, ३;४०, ४; ६; ४२,५;४४,
१०; ६२, २; ७७,८; ७८,१-६;
९६,६;१०३,३;१०६,३; ११५,
१-३; १७, १०, ३-६; १७, ७;
१८, ३; १९, ५[d]; २९, ५;
३६,८[e]; १८, १५, ५; १९, ३,
१५†; ६,७†;९, २;११,३;१२,
१०;१३,१३†; १६,१२[f];१३[g];
१९,१२-१४; २४, १८; †२७,
११; १३; ४२, ९; ४५, १०†;
४८,३†; ४९, १५; २०, २, ७;
३२,-६; ३३, २;४३, ७; तस्य
ऋ १,११,६; १२, ८; २२, ६;
३६,११;४२,४;५६, १;५९,३;
८३, ६; ९३, ८; १००, १३;
१०४,९; १४१, ७; १४८, २;
१६४, १;१३;२२; २,२३,१२;
२४, ८; २५,२; ३२,२;३५,९;
३, १, ⌊२१[h]; ५९,४; ६, ४७,
१३; १०, (१४,६)१३१,७⌋;३,
९;१७, ५;३३, ६; ३५, ८;३९,
१; ४, २, ६; ४, १०[२]; २१,
२;४१, ११;४२,७; ५, १२,६;
३९,२; ४८, ५; ५५, ८; ८७,
९; ६, ७, ६; २८, ४; ३९, १;
४९, १३; ५०, १५; ७, ३१,

११; ४०, ३; ७२, २; ८, ४,
⌊१२ (५३, ४) ६४, १०⌋; १७;
७,१८;१९,६[२]; २३, १५; २५,
१६; ३१, ३; ३८,⌊१-३⌋;४१,
३; ४५, १५; ४८, ८; ९, ६५,
९; १०, ९,२;१०, १४;१५,७
२२, ८; २७, २४; ४०, ११;
४३, ३;५१, ४;७१, ६;८५,३;
२१; ८७, १०[२]; १७; ८८,१;
२; ९१,११; ९९, १;११७, ६;
१३३, ५; १३९, १; १४९, २;
१६०,३; खि १, १,२; ४,१०;
५,५; २,१,९[२]; ६,६; १४,३[२];
८; ३,१०[२], १६; २०; २२, ३;
४,५,११; १२; १४; १५; २०;
३१; ७, ३; ७[२], ३; ७, २, ४;
खिसा २९, ७; ३३, ८; मा ४,
४; ८, १२; १३; ११, ५१†;
१३, ५४-५७; १५, १५-१९;
१७,५८†; १८, ३८-४३; ५६;
१९, ६३; २०, १७; ५२†;
३१, १७; १९; २१; ३२, ३;
३६, १५; ३८, २८; का ४, २,
२; ८,७,२; १२, ५, २†; १४,
७, १;३; ५;७; १६, ४, १; ३;
५; ७;९; १८, ५,९†; २०, २,
१-६; ३,६; २१, ४,१३†; २२,
१,४; ५,६†; ३५, २,१; ३;५;
३,३; ३६, १, १५; ३८, ६,२;
तै १,१, १०,२; २,१,२;१४,३;
४[२]†; ३,६,१; ४,२८, १;¶५,
२,५;९,१; ६, १,२; १०, ४¶;
¶७,१,.३;४; ४,६; ६,३; १३,
५†; ८, ३,१; ¶२, १, २, २;

a) पाभे. क्रुते पृ ७७९ *g* टि. द्र.।
b) सपा. तुस्मै <> तस्य इति पाभे.।
c) सपा. तस्मै <> तेभ्यः इति पाभे.।
d) सपा. तस्मै <> सास्मै इति पाभे.।
e) पाभे. क्रुते पृ १४१२ *a* टि. द्र.।
f) सपा. तस्मै <> ते (<युष्मद्-) इति पाभे.।
g) सपा. तस्मै <> ते (<युष्मद्-) इति पाभे.।
h) सपा. तुस्य <> तेषाम् इति पाभे.।

४,५;६;६,५;२, ९,२; ३,१,३;
८,२; १०, १^{३}§;२§; ११, ४;
४,१२,१; ५,१,१^{३}; २;४;२,१;
३,६;५,६;७,४;११,७;१२,१†;
६,५,५; ८,३; १०, १; ३, १,
३, २¶; ९, ६^{२}¶; २, ३, १^{३};
३^{३};५,७;६,१; ३,६, १¶;४,१,
४¶; ३,७¶;७, १^{४};२^{४}; ३^{२};८,
६¶;¶५, ४, ३; ७, १; ४, १,
५, १†; २, ९, ६^{a}; ३, २, १^{२};
२^{२};४, ३,१^{३}; २^{२}; ६,३, ३†;
७, १५, २; ¶५, १, १, २^{२};
४,५; ६,१; ३;९, ३;४^{२}; २,६,
३;४; ८, ४^{२}; ९, १; २; ४^{२};
३, १, ४^{२};४,६; ४, ३, ५; ४,
२; ४;५, ४; ५^{२}; ८, २^{२}; ५,
४,१; २^{२}; ४; ७, ४; ९, ४;६,
१, ४†; ६, ३; ४^{२}; ७, ३; ८,
६§; ९,२^{२}; ७,३,२^{२}; ३;६,६;
८,३; १०, ३^{३}; २४, १§; ¶६,
१,१, ४;५; ९§;९,२;३;११,६;
३,४,४-६; १०, २;३; ४, २,२;
६,४^{२};७, २^{२};५, १,२; ५,१;६,
२;९, १;६,४, २;३^{२}; ४;७, १;
८, २; ¶७, १, १, २; ३, १^{२};
२^{३}; ३;८,१; २, ५,३; ४;४, ५,
४; ८,२^{२}; १९, ४†; ५, १, ३;
४; ४, २; १६-१७, १§; मै १,
२,१; १०; १४; ३, ३९; ४,
१^{२}; ८; १०¶; ११¶; १२^{४}¶;
१३^{५}¶; ५,३^{२}; १०^{२}; ¶६, ३^{२};
४; ५^{५}; ६; ८^{४}; ९; १०; ११^{२};
१२^{२}; ७,३¶; ¶८;२; ४; ६^{२};

७^{३}; ८; ९, ४^{५}¶; ¶१०; २§;
८; १०; १३; १४; १९; ¶११;
५^{२}; ९; ¶२; १, ५; ६^{२}; १२;
२, १^{२}; ३^{५}; ४; १३^{४}; ३, ३;
४^{४}§; ५^{२}; ७; ४, १^{२}; ३; ५,
१-३; ६^{३}; ९^{३}; ७, ५†; १५§;
१९^{४}§; ८, १०^{५}§; १०, ५†;
१२,२^{८}§;¶३,१,१^{२};२; ५; ७;
९;२,५^{३};७^{३};९;३,३-५;६^{२};८†;
१०; ४,१; २;६, ३^{२};५^{२};८,३;
५; ८§; ९; १०;९, १^{२}; ३;४;
५^{३}; १०, २^{७}; ३^{२}; ४; ७; १६,
५§; ¶४, १,१;३^{२};९; १४; २,
१^{२}; ३; ७;९; १०; १३; ३, १;
२; ४^{२}; ७; ४, १^{२}; ३; ७; ९;
१०; ५,१^{२}; ४^{२};५^{२}; ७; ९; ६,
३^{३}; ६§; ७;९; ७, ३; ४^{२}; ९^{३};
८, १^{२}; ४^{३}; ९;१०; §९, ११;
१३; १८; २७†; ११, ५^{२}†;
†१२,४; ५; §१४, १२; १४^{३};
¶काठ १, १०§; §२, १;५;
९; ११; १२; ३, ३^{२}§; ४,
१३§;१४§; १६†; §५, १;२;
४^{b}; ५; ६,१;३;६; ७;११^{२}†;
७,३^{२}§; ९; १५; ८,२^{२}; ५^{२};९;
१०; १२; १३; १६†; ९, १;
११; १२^{६}; १४;१७; १०,४-६;
११^{२}; १३§^{c}; ११, १^{२}; ३; ४^{४};
५^{२}; ६^{४};७^{७}§^{d};८; १२, ४;५^{४};
७^{३}; १०^{३}; १३, १-४; ५^{३}; १०;
१६†; १४, ५; ९^{२}; १५, १०;
१६, ४†; १९^{४}§; १७, ९^{५}§;
१८†; १८, ३†; १४^{६}§; १९,

१^{२}; ३; ५; ८; १०; २०, ६^{२};
२१, ३;५;६;७^{२}; ११; २२, ८;
१०^{२}; १५§; २३, १^{३}; २; ३;
४^{२}; ६^{३}; ९; २४,१; ७^{४}; ८;९;
२५, ४;५;६^{२};७^{५}§; ९§; २६,
२-४; ५^{२}; ६^{२}; ७-१०; २७,
१^{३}; ५; ८; २८, २^{२}; ३^{२}; ९^{४};
२९, १;२; ३^{२}; ७^{२}; ८; ३०,१;
५; ७; १०; ३१, २^{२}; ६; ८^{२};
१५^{२}; ३२, १^{२}; ४^{३}; §^{२}; ५§;
६;७; ३३,२;४;६^{२}; ३४,३^{२};८;
३५,३†; ११§; १६^{३}; ३६, ३;
५; ७; १३; ३७,४; ५;७; ९§;
१२; १४^{२}; ३८, ५§; १४‡^{e};
३९, २§; §४५, ११-१३;१६;
¶क §१,१०;१३; २, ५; १०;
३, ११§; १२; ४, २; ५; ५,
२^{२}§; ८; ६, ५; ७^{२}; ७, १^{२};
५-७; ८, १; २५, ९^{४}§; २६,
८^{५}§; २८,३†; २९, ३^{६}§;८^{२};
३०, १; ३; ८; ३१, ८^{२}; १८;
२०;२१; ३५, २; ४^{२}; ७^{३}; ९;
३६,१^{२}; ६; ३७, २; ८^{४}; ३८,
१; २; ३९, १-४; ५^{५}§; ४०,
२§;५; ४१, १^{२}; २; ३^{२}; ४^{२};
५; ६;८; ४२, १^{३};५; ४४,२^{२};
३^{२};९^{४}; ४५,२;३;८^{२}; ४६,४;८;
४७, २^{२}; ८^{२}; ४८, ११; १४^{३};
†कौ १, १०४; २,१९५; ४२३;
४२५; ५२३; ११४४; ११८८;
११९२‡^{f}; †जै १, ११, ८; ३,
१८,२; ३२, १३-१५; ४०,२०;
४८, १८; ४, २९, ८; शौ १,५,

---

^{a}) सपा. तुस्य (माश १४,५,२,४ बृउ२,२,४;५ तैआ१ा १०,४० च)<>तुव<>या १२,३८ अत्र इति पाभे. ।

^{b}) सपा. सकृत् तस्य<>त्वष्टुः इति पाभे. ।

^{c}) सपा. तस्य (आश्रौ ४,६,३ च)<>यस्य इति पाभे. ।

^{d}) सपा. तस्य<>तेन (आपमं २,१४,५ आगृ ६, १५,१२ पागृ १,१६,६ च) इति पाभे. ।

^{e}) पाभे. कृते पृ ७६८ d टि. द्र. ।

^{f}) सपा. तुस्य (कौसू १६७,४ च) <> तुतः (तैब्रा २,४,१,८ तैआ ४,४२,२ च) इति पाभे. ।

२†; २४,१; २,२७,७; ३,७,६; २२,६; ४,१, ५[a]; २,८; ८, १; २०, ३; २१, ४†; २७,६; २८, १; ५,५,४;८; ६,३[b];८,३;१८, ५; ६,४,२; ६,३†;२४,३; ३९, २; ७९,३[२]; १२२, ३; १२७,२; ७,२१,३[c]; ८६,५; ९७,१†; ८, ३, १०[२]†;१७†;७, २२; ९, ४, ११; ५, २०; †१४, १; ११; २१; १५, २४; १०,५, ४५; ७, ४०; ११,३,१; ६,९‡[d]; १२,३, ७; ४, २८; १०, १-४; १३, १, ५६; ५७; ३,१-२५; ४,८; १०; ६,६; ७; ७,१२; १४,१,३†;२, ३३†;५०; १५,२,४; १२; १८; २४; ३,१०; १५,१; ३-९; १६, १-७; १७, १-१०; १८,१; १६, ७, १२; ८,४-२९; ३३; †१८, १,१६;३,४३; १९,४९,९; ५३, १; †२०,८,२; १७,३; २५, ६; ९६, ३; १२५, ७; १३१,२$?[e]; पै १,१३,३; २६,१; ३७,४; ५; ४६, १; ५९, ४; ६३, १; ६६, ४; २, १६,५; ३४, १-३; ४९, १-५; ६८,६; ७२,३-५; ८१,५; ३,२५, १३[२]; ४, १, ८; ११,६; १७,३[२]; २४,४; ३५,६; ३७,१; ५,२,४; ३२,१०; ३६, ७; ४०, ७; ६,४, ३; ८; ८,९; ११,४†; १५,४;७,५,१०; ७,४; १८,३;

८,६,३;१८,९;२०,११; ९,११, ८; १७, ७; २२,१; १०,१,४[२]; ११,१; २; ५-७;१२,२-४; ११, ५,९; १२, २, १; १३, ३, १४; १४,४, ९; १५,६,७; १६,३-९; १७,१-७;१८,८;२१,१; १६,६, १०[२]†; ७,७†; १४, १; २१,९; २३, २; २५,१; ५१,७; ५३,१; ५४,१;५७,१८;६६,१†; †६७, ३; १७; ७०, ८; ७१, १; ५[२]; ९६,८; ९९,६; १०१,२; १०६, ७; ११९,१[२]–३[२]; १२६, १-३; १३२, ७; १४५, ९-१२; १५०, ७; १५१,-३; १०; १७, ११,१; १८, ८; २९, ४; १७[२]; १८,१, ३†; १०,३†; १३,७; १९,२,२; ९†;७,१०; १०,४[f];८; १२,१[g]; १६,१५;१६;१९[३]; २०,२; २१, ६;७;२४,६; ९[h];१४; ३३,१४; ३६, ८; ४५,९†; ४६,३; ९‡[d]; ४८,१८; ५२,१६; २०, २, ५[i]; २५,२; २७,५; ३८, ७; ४१,६; ४२,३-६; ८; ४३,८; ४५,२;३; ५५,२; ४;५; ७; ६१,८; तस्याः ऋ १,७१,१०; १६४,४२[j]; २, ७,२; १३,१; ५, २९, १४; ६, ५३,९; ७, ८१,४; १०,३९,६; १६१,१; खि ५, १५, ११[e]; मा ३,५; ४,१८; १२,१६; १३, २१; का ३,१,५; ४,६,२; १३,

१,१७; १४, २, ६; तै १,२,४, १; ७,१; ११, २; ¶२,५, १,६; ७[२]; ६, ४, १; ३; ३,३, ११,५; ४,१,९,३; २,१, ५; ९,२; ¶५, १,२,५; ५,९,१[४]; १०, १[३]; २[३]; ६, १, ३, ६[२]¶; ७, ३; ७,१, ६,८¶; मै १,२,४;४,३; १२¶; ६,१; २;४¶; ११¶; १२[४]¶; १३¶; ८, १¶; ९, ७¶; २,१, ८¶;२,४¶; ७, १९[k]; १३,१२; २१[६];¶३,१,३;२,५;७; ७,५$; ६; ¶४,१,६; २,२[२]; ९$;१०; १३[२]; ८,१; ¶काठ २,५$; ५, ४[२]$; ६,२[४]; ७,१३[३]$; ८,६$; १०, ११; १३, ३; ४; १४,४[४]; ५; $१६, ८; १६[l]; १९[k]; १९, २; २०,४;६; २३,२;४;८;१०[२]; २४, १;३$; ४;६[४]; २५, ४;९; २६,३; २७,२; ३०,१[२];४;३१, १२; ३२,२;६; ३७,३; ¶क १, १७$; ४, १[४]; ६, ४$; ७,२$; २५, ९$[k]; २९, ८; ३१,६;८; ३५,८; ३६,१; ३७,१[२]; २;४$; ५; ७[४]; ३९, १; ४०,२; ४२,२; ४६, ४[२]; ७; शौ ३, ११, १†; ४,३९,२; ४; ६; ७,२१,६; ८, १०,१; ११,५; १३-१४, २; ६; १०; १४; ९,१,५; १५,२१†[j]; १०, ८,३१; १२,४,३३; ४४[m]; ४६[n]; ९,१; १३, १, ४२[j]; १५,

a) पाभे. कृते पृ १४१४ c टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ ७६८ d टि. द्र. ।

c) सपा. तस्य<>तस्याः<>तस्यै इति पाभे. ।

d) पाभे. कृते पृ १४१४ f टि. द्र. ।

e) पाठे? तस्याः इति शोधः (तु. सपा. खि ५,१५,११ पाभे.) । f) सपा. तस्य<>तेन इति पाभे. ।

g) सपा. तस्य<>पुत्रस्य इति पाभे. ।

h) सपा. तस्य<>यस्य इति पाभे. ।

i) पाभे. कृते पृ १४१३ e टि. द्र. ।

j) =सपा. शांश्रौ १८,२२,७ या ११,४१ । तैब्रा २, ४,६,११ तु तस्याम् इति पाभे. । k) सपा. तस्याः<>तस्यै (माश ८,१,२,८ च) इति पाभे. ।

l) तस्मै इति पाठे ? (तु. सात.) यनि. शोधः (तु. सपा. मा १३,२१ तस्याः इति पाभे., SI. च) ।

m) सपा. तस्याः<>तासाम् इति पाभे. ।

n) सपा. तस्याः<>तासाम् इति पाभे. ।

३,४; २०, ९६,६†; पै २,६,३;
३, १५,१-४; ६,७, ४-६; ९,७,
७;१०,१,४;१३,५,७;२४;२५;
१६,३२,५; ३९,१०; ४६-४७,
१-१०; ४८, १-५; ६९, ११†;
१३३, १; १०[२]; १३५, १-८;
१४५,१; १७,१९,३; १८, १९,
२†[a]; १९,५, १२; ३९,१[b]; ७;
१०;४०,१२;४८,२; ५५,१-३;
२०, ३, ८[c]; ४, १[d]; ४; ५५,
६; तस्याम् ऋ ७,५७,४; १०,
११४, ३; मा ९, ५; १८, ३०;
का १०, २,१; २०,१,१; तै १,
७,७, १; २,१, ९, ४¶; ३, ५,
१,१; ५,२,५, ६¶; ¶७,१,५,
१; ५[२]; ६,२; ५,७,१; ¶मै १,
४,१४;६,९;१०,१८; ११,१§;
२,१,११; २,५; ३,३,४; ६, ९;
७, १०; ८, ५; ४, २, १; १३;
¶काठ ८, ७; १३, १४§; २१,
६; ७; २८,१; ३३,७; ३६,१३;
¶क ७,४; ३१,२१; ४४,१; शौ
४,१८,३;७,८५,१; १०,२,३१;
१०,५; १२, ३, ९; १४,२,१४;
१५, १३, १४; पै १, ७२, १;
१०२,२; ५, २४, ३; १६, ५७,
१७; ६२, ३; ७३, १; ८५,१०;
१०३, ९[३]; १०७,५;१७,३६,९;
तस्यै ऋ २, ३२, ७; खि ४,४,
४; खिसा ३,१; मा १३,५८[e];
३२, १६; ३८, १८[३]; का १४,
७,९[e]; ३५, ३,१२; ३८,५,१[३];
¶तै २,१;७,१; ३, ३, २; ५,१,
६[२]; ७[e]; ३,१,११,४†; ३,११,
४§[d]; ४,३,७; ५, ७, १; ९,१;
४,३,२,३§[e]; ५,२,३,१; ५,६[२];
६, १, ६, २[२]; २,११,४; ५,६,
१[३]; मै १, २, ७; ४, ३; १०,
२०¶; २,७, ८; १५; १३,१२;
¶३,४, ९[२]; ७,८; ९,६[२]; १०,
१; ४, ¶१,५; ६; २,४[c]; ९,२;
१०[३]; १२,१; ६[२];†; काठ २,८;
६, ७¶[f]; ७,१४[३]; ९,६; १५¶;
१३, १६[२]; †; २६, ८†; ¶३१,
३; ४; ७; १०; ३५, १२; ३६,
१४¶;४०,३[२]; क २,२;४,६¶;
६, ३[३]; ८,९; ४१, ६¶; ¶४७,
३; ४; १०; ४८, १२; शौ १,
१३,४; ५, ७, ९; १०; ७, ४८,
२†; ११, २, १२; १२,१, २६;
१८,३,१; पै ५, ५,१[३]–९[३]; ६,
८,८; ७, १९, ३; ४; १०,१,८;
१३, १४, १६; १६, १०५, २;
१७,३, ७; १९, ४१, १२; २०,
५, ३ ; १०, ११†; ३५, २;
ता ऋ १, १३, ⌊८ (१४२, ८;
१८८, ७)⌋; १५, ८; १७, ⌊१;
६,६०,५⌋; २; २१, १; २[२]; ३;
⌊३; ५,८६,२; ६, ६०,१४⌋; ५;
२२,२; २३,५; २८,७; ८; ३२,
⌊१५ (१४१,९)⌋; ५१, ८; ⌊१३;
८,१००,६; १०, ३९, ४⌋; ९१,
१९; १०९,३; ११८,१०;१२०,
३; ७; १२; १३६,⌊१; २, ४१,
६⌋; १५४,६[g]; १६१, ७; १६२,
⌊८; ९; १४⌋; १७[२];१६४,१६[h];
३८;१६५,४;१७३,४;१७४,८[i];
१८४, १; २, १३, ⌊२-४⌋;१५,
⌊२-९⌋; २४, ५; ११; ३३, १३;
३४,४;४१,९; ३,३,१०;१२,३;
३१,५;५५,६;१०;५६,१;४,१,
७; २, ⌊(१,७३,१०) २०⌋; १६,
१६;२२,५; ३०, २२; ३२,११;
४१,३;८[j]; १०; ४२, ६; ७; ५,
२९,१३;६४,२;६५,२[२];३;६६,
२;⌊३; ८६, ४⌋; ६८,३; ७०,२;
७३,९; ८५, ८; ८६, ५; ६; ६,
२,⌊११; १४, ६; १५, १५⌋; ४,
८; १३, ५; १६, २४; १७,
१३; २१, ४; ७; २९, ५; ३७,
५; ६०, २; ४[k]; १२; ६१, १;
६२, २-६; ६७, ६-८; ६८, २;
⌊२; ७,९३, २⌋; ३; ७, २, ७;
२६,३; ३४, २२; ६४, ४; ६५;
२[२]; ३; ६६,३; ६७, ५; ७४,५;
८५, १; ९३, १; ९४, ⌊(५,१४,
३) ५⌋; ६; ८, ५,६; ३६; ३७;

---

[a]) पाभे. क्रते पृ १४१५ *j* टि. द्र. ।
[b]) सपा. तस्याः<>तेषाम् इति पाभे. ।
[c]) सपा. तस्याः<>यस्याः इति पाभे. ।
[d]) पाभे. क्रते पृ १४१५ *c* टि. द्र. ।
[e]) पाभे. क्रते पृ १४१५ *k* टि. द्र. ।
[f]) तस्य इति संकेतयमानः SI. शोध्यः (तु. सपा. क ४,६, तत्संस्कर्तुः टि. च) ।
[g]) सपा. ता (माश्रौ १,८,२,१८ या २,७ च) <> ते (आपश्रौ ७,१०,८ च) <> या (माश ३,७,१,१५ काश्रौ ७,९,२९ च) इति पाभे. ।
[h]) =तानि। १५मे मन्त्रे श्रूयमाणेन इष्टानि इति पदेन संवन्धः द्र. (तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. ORN. सपा. शौ ९, १४, १५ W. प्रस्तावितं ताः इति पाठं समर्थुक इव?) ।
[i]) पाठः? सु-शोधश्च (तु. सस्थ. टि. आ√गा> आऽगुः) इति ।
[j]) शोधितः पाठः (तु. सस्थ. टि. ?ताः) ।
[k]) =ता आ° इति पदविभागः (तु. GW.; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?) ।

८,९; १०,४; २१, ८; २२, ६; १४; २५, १; ३; २३; २६, ३; ३१, ६; ८; ४०, ३; ४५, २५; ७७, १०; ८६, [१-३]; ८७, [२-४; १०, ४०, १३][a]; ९१, ६; १०१,२; १०२,२०[b]; ९,८६, ३८; १०, १०, १०; १४, १६; २२, ११; १३?[c]; २४, ६; ३९, ५; १३; ५९,२; ६६,७; ७३,२; ८६,२०; ९६,६; १०६,६; १२१, १०[d]; १३२, २; खि १, ३, १; ७,५; २,६,१९; ७,५; ३,१०[2], ९; २२,५; ७; ४,७[2]; ८; ५, ७, २, ११; ४, १५; मा २, ६; ४, ३७†; १०,२०†[d]; २०,७४; ७५; ८३ †; २१, ६१; २३, ६५†[d]; २५, ३१; ३२; ३८; ४०[2]; २७, ३३; †३३, ६१; ७८; का २,१, ९; ४,१०, ८†; ११, ६, ५†[d]; २२, ७, ८; ९; ८, ४†; २३,६, १४; २५,१०, १३†[d]; २७,१२, ८; १३, १; ७; २९, ३, ६; ४, ४†[d]; †३२, ५, ७; ६, ९; †तै १, १,१४,१; २,१०,१; ८,१४, २[d]; २,३, १४,५[2]; ५,१२,२; ३, २,५, ६[d]; ४,११, ६; ४, ६, ८, ३; ४; ९, २; ३[2]; ७, १५,२§; ५,६,१, २§; †मै १, २, १४[e]; २,६,१२[d]; १३, १§; ३, ८, ३; ९,३[e]; ११,४[2]§; १६,१[3]; ५[6]§; ४, ११,१[2]; ३; १२,४; §१३,

४; ९; १४, १[d]; ३; ५; ६[2]§; ७; १३; †काठ ३,३[e]; ४, १५[3]; १६; ९,१८; ११,१३; १२,१४; १३, १५; १५, ८[d]; १९, १३§; २३, १२; २६, ५[e]; ११; ३८, ९[2]§; ३९,२§; ४०, ११; ४६, ४[2]; ५[3]; †क २,१०[e]; ४१, ३[e]; †कौ २, २१; १४४; १५१; १५२; २०३; २०४; २६२; ३३६; ४९५; ५०१; ८१५; †जै ३, २,१२; १४; ५; ११; १२; १८, १०; ११; २२,३; २५, २; २८, ८; ३८,९; ५४,९; ५७,५; १३; ४,११,४; शौ ३,१२,१; ५,११, ४; ९, १४, १५†[f]; १५, १६; १८,१,११†; २,६†; †२०,३१, १; ३७,६; १२६,२०; पै ३, ४, १; ४, २६,६†; ५, ३६, ४; ५; ८; ८, १२, १; १६,६९, ७†[f]; ताऽता ऋ १, १६२,१९; खि ५, १३,१[g]; २[g]; ३[h]–६[h]; मा २५, ४२; तै ४, ६,९, ३; काठ ४६, ५†; शौ २०, १२८, ६[i]–११[i]; ताः ऋ १, ९,८; २३, १७; ८४, [११; ६, ६९, ३]; १२; ११३, १८; १२४,९; १५१,५; १५५,३; १८८,८; १९१, [(१०; ११)१२ (१३)]; १४; २, ५,५; २३, ९; ३, ७,३; ४, २२,७; ४१, ८?[j]; ४७,४; ५१,७[2]; ८; ९; ५८,८; ५,२,४; १९,५; ३०, १०; ४६,

७; ४८,२; ६, २८,३; ४[3]; ६५, २; ७, २७, १; ४७, [३ (७६, ५)], ४९, [१-४]; ५०, ४; ५५, ८; ८, ४३,१८; ४५, ३३; ६९, ३; ९,९,५; ७४,६; ७८,३; ८६, २७; ३७; ८७,९; ८९, ५[2]; १०, १,४; ९,१; २७, ८; ३०,५; ६१, ८; ९५,६; ८; ९; ९७,१४; १५; ९८, ६; १०३, ११; १२४, ७; ८[3]; १३२,७; १३७,६; १६९,३; खि ४, १२,१; मा ४, १२; ६, २४†; ३४; ९, २३; ३२; १०, १९[k]; ११, ५०†; १२, ५५†; ८८; ८९; ११६ †; १३, ५८; १५, ६०; १६, ९; ५२; †१७, ४३; ९६; २४, २; ४; ३२, १; ३६, १४; का २, ३,५; ४, ५,४; ६,६,३†; ८,५; १०, ५, १; ११, ६, ४[k]; १२, ५, १†; †१३, ४,११; ६, १४; १५; ७, १५; १४, ७, १०; १५, ३, ५; ६,२; ९,४; १६,७,३; १७, १, ९; ८,६; १८,४,११†; १९, १, ९†; २६,१,४; ७; ३५, ३, १; ३६, १,१४; तै १, १, ११, २, ३,१४, ३†; ४,१,१; २[l]; ५,४, ४¶; ९,१¶; १०,२; ६, २, ३; ७,२¶; १२, १†; ७,१०,१; ८, १४,२[m]; ¶२, १,२, १[5]; ५; ४, ५; ५,३; २,१,१; ९, ५; ३, ५, १[6]; २; ७,२; ९,२[3]§; १३, ३;

a) सपा. ता (आपमं १,६,१२ च) <> सां इति पाभे.। b) सपा. ता<>तव् इति पाभे.।

c) पाठः?। नैप्र. तव् [क्रिवि.] इति कृत्वा तत्परः वा. द्र. (तु. ऋ १०,२२,११; पृ ९५० e टि.; वैतु. OBN. यनि., सा. R [ZDMG ४८, ६७७] प्रभृ. =ताः इति)।

d) पाभे. क्रते पृ १३४३ g टि. द्र.। e) पाभे. क्रते पृ १४१६ g टि. द्र.। f) पृ १४१६ h टि. द्र.।

g) तो ता इति पाठे? यनि शोधः?।

h) त्वो ता इति पाठे? यनि. शोधः?।

i) तोता इति पाठे? यनि शोधः?।

j) पाठः?। ता (=तौ) इति त्विह पदं द्र. (तु. OBN.; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति)। k) पाभे. पृ ७१५ c टि. द्र.।

l) पाभे. क्रते पृ १०४३ g टि. द्र.।

m) पाभे. क्रते पृ १३११ n टि. द्र.।

४, २, १[२]; २; ४; ४, १[३]; १०, २[२]; ५,१,५; ७, ५[२]; ६,९,७§; ¶३, १,९,२; ३; २,४,३[२]; ४, ३,७; §७, १; ३; ८, ३; ९, ७; १०,१; ५,५,३§; ४, १,५,१†; २, ४, ४†; ६, ३†; ४[२]; †; ‡[a]; ६, ५‡[b]; ४,११,४; ५, १, ४; १०,५; ६,४,३†; ¶५, २,६,२; १०,३; ३,२,२; ३,१; ४,७; ५, ४[२]; ६,२[३]; ३[३]; ९, १; २; १०, ४; ११,१; ४,१, १; २; २, ४; ३,५; ११,३;५,४,१[३]; २; ५,४; ६,२†; १६, १§; ६, §१, १[२]; २[३c]; ३; ४; ४, २; १२, १[२]§; १५,१[२]§; ७,२,५;५,४[२]; ¶६, १, २, २; ५, ५[२]; २, १, ५;२, १;३[२]; ३,१[२]; ४; ४, १, १; २, १; ३; ६, ८, २; ¶७, १, १, २; २, ४, १†;५, ४; †४, १७, १; १९, ४; ५, १, १[३]; २, १; २[२]; मै १, १, १२; २, ३[२]; ३,३; ¶४, ५[३]; ७[२]; ¶५, ५[२];§; ८;१०[५]; ११[२]; ¶६,३[६]; ६[४];७;७,१; २[२]¶;३¶; ¶८,२; ४[५]; ५; ९; ¶१०, ५; ६[२]–८[२]; १०[८];११[२]; १२;१३[२]; १७;११, ४; ७[२]¶; २,१,१०¶; ¶२,१[७]; ७; ३,२[५];¶[२]; ¶५,१[२]; ४[३];६[३]; ७[४];६,११[d];७,५†;१३[३];†[२];‡[a]; १६;८,१†; १४; ९,२; ९; १०, ४†; १२,२[२]; १३,१[४]; †[३]; ¶३, १,५; २,३[४]; ४; ६; ७[२]; ८[३];†; ९[२]; ३, १[३]; ९;१०;४,२;३;४[३]; ५; ६[४]; ७[२]; ८; ६, ३[२]; ६; ७[२];

९;१०; ७,१[२]; २[२];९[२]; १०[३];८, १[३];१०; ९,८[२];१०,४;१३,३§; ५;§; १४, १८§; ४, १, १३; १४¶; ¶२,१;३;४; ६[३]; १०§; १४[२]; ¶३,२[३];४; ४,१; ३§;४; ९[२];१०; ¶५,१[४]; २[२];४; ५;८[२]; ९[२];६,२; ३[२]¶; ८¶;¶७,२;९; ८, ३¶; ५¶; ७[३]; ९, २७[२]; †; †१२,३; ४[२];१३,४; १०†;१४, ११; ¶काठ १,११§;३,१०[२]§[e]; ४, १४§; ६,५[३]; ७; ७,४[४]; ७[४]; ८[२];९;१५; ८,३[३];५; ६;८; ९[२]; १२[२]; १५; १७†; ९, १; १०, ६[२]; ७; ९[२]; १०[५]; ११, २[३]; ७; १२, २[३]; ७; १५†; १३, १[२]; २[५]; ४[५]; १६[३]†; १४, २§; ७; १५, ७§[d]; †१६, ४; १३[५]; ‡[a]; §; १९; २१§; §१७, १०[२]; ११; १६; १८, ५†; १९, ७; ९[२]; २०, १[२];३[२]; ४; ६;९[६]; ११; १२; २१, १[४]; ३[३]; ३†; ६[२]; ७[२]; १२; २२, १; २; ७; २३, १[२]; ५; ६;८[३]; ९[२]; २४, ९; २५, १०[२]; २६, १; २७,२; ३; ४[२];९; २८, ३; २९, १; २[२]; ७[२]; ८; ९[८]; ३०, १; ४; ८§; ३१,६; १०§; १५; ३२, ३; ३३, १[३]; ३; ३४, ६; ११; १२; १३[३]; १९§; ३५, ३[२];†;§; ४§; १६; १७†; १८; २०; ३६,१[२]; २; ५[७]; ६[३]; ७[२]; ११; ३७,१[५]; १०§; ३९,२[२]§; ४०, ७†; ४४, ६†; ४७, ६§; §४९, २[२]; ५[२]; ¶क १, ११§;

२,१७[२]§[e]; ४, ४[३];६; ५, ३[३];८; ६,५;८[३]; ७, १-३;५; ७[२]; ८,३; ४; †२५, ४[२];‡[a]; ९; २६, ९§; §२७,१; ६; २८,५†; ३०, ७[२]; ३१, ३[२]; ५[२]; ६;८; ११[५]; १३; १४; १६[४]; १७[३]; १८†; २१; ३५,७[२]; ३६,५[२]; ६[२]; ३८,२;४; ४०,३[२]; ४; ४२,१-३; ४[२]; ४४, ३; ४५, २; ३; ८; ४६, ४; ७; ४७, १०§; ४८, १[२]§; ५§; १४; १५†; १६; १८; कौ १, ३१८; २, ३०६; ३०७; ३५६; ३५७; ११८७; १२०९; ३, ३, ५‡[f]; †जै १, ३३, ६; २, १, ७‡[f]; ३, २५, ३; २९,१३; १४; ४, २५, ३; शौ १, ४, २†; ५, १†; १८, ४; ३३, १-४; २, १४, ४; ३, ४,७; ७, ५†; १३,५; २३, ६; ४, ५, ३; १७,५[g]; २१, ३; ४[३]†; ३९,८; ५, १, ८[h]; १८, १२; १९, ११; २८, १०[२]; २९, १४; ६,२५, १-३; ९१, ३†; ९६, १†; ७, ४,१; २४,१; ५१, १†; ७८,१; ११२,१; ११४, ३; ११६-११७, १; १२०, ४; ८, ५, ९; ७, ३;१०; १३; १७; २३; २४; ९, १५;१८;९, ५,३८; ६,५[२]; १०, ५,३८[२]; ८,३३; ११,१,१०; ८, ९; १०, २८; ११, १५; १२,१, १६; ३१; २,४१; ३,२५; २६[२]; २७; ४१; ४, ४३; ४७; १३, १, १०[२]; १४, १, ४५; २, ७; ३४[२]; ४५; ४९; १५, १५, ७;

a) सपा. ऋ १०,९७,१२ विशिष्टः पाभे. ।
b) सपा. ताः सुर्वाः<>वीरुधः इति पाभे. ।
c) सकृत् पाभे. कृते पृ ६३७ c टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १२११ n टि. द्र. ।
e) पाभे. कृते पृ १०४३ g टि. द्र. ।
f) सपा. ताः<>तव इति पाभे. ।
g) पाभे. कृते पृ १४०८ i टि. द्र. ।
h) सपा. ताः<>ताम् इति पाभे. ।

९;१६,७; १८,१,११;२,९;२०;
३,६९[2]; ४,२६[2]; ४३[2]; १९,२,
५[2]; ८,६; १३, ११†; १७,६[2];
२७, ३; ९; २०, ४८, २; ७१,
१४†; †१०९,२:३; पै १, २५,
१-४; २९, ३; ३७, ३; ८७, २;
९४,१; २, ३३,५; ३६, १; २[2];
३;४; ५[2]; ५९,८[3]; ६४,१; ७५,
४[2]; ३,१-२,७; ४, ५; १४, ६;
१७,६; ३२, १; ३७, १[2]; ४,६,
३†; ९,५; १७, ६†; १९, ३†;
२२,७; ५, १, ४; ६,३?[a]; १८,
९†; ६, ३, ४‡[b]; ११[2]; ७, ४,
११†; १६,६[2]; ८, ७, ८; ८,२;
११[2]; १२,९; १३, ८†; १६,१-
३; ९, ११, ५; १०,१,७; ७,३;
९; ११,७,४; १२,६,१२; १३,
६,१५†; १३,९; १४, १,१-१७;
२,१३; १५, २०, १०; २२, ९;
१६, १२,३;१०; १३,३; ९;१४,
२;३; १९,५;८; २७,९; ३९,६;
६७,६†;८७,९; ८९,१०; १११,
५[2]; १२९, ६[2]; १३२,३[2]; १७,
२,७; ४,१; १२,५; १३, २; ९;
१४,२; ३; ५;७[2]; ८;१५,२-४;
६; २०, ७; २३, २†; ३४, २;
३८,५[2]; ६; ७; ४०,१; १८,५,
२;७, ८; १०, ४[2]; ११, ५; ९;
१५,१०[2];२२,११; १९,५,४-६;
७, ८; १२, ४†; १८, ४; २०,
१४-१६; ३०,२; ३३,१५; ३६,
२; ३९,१३; ४५,८†; ४८,११;
५१,७†; ८†;१६; ५२,२; २०,
१,१०; ९, ९; १४, ३; १८, ५;
७; १९,२; ३; ५;७; ८?[c]; २०,
५;६; ८; २१,४;२६,५; ३०,१;
५४, ३; तात्[d] ऋ ६, २१, ६;
१०, ९५, १६; तान् ऋ १,१२,
४; १४,७; १६,६; २३,१; ४५,
२; ७४,६; ८९,३;९४,३;१०४,
२; १४७,⌊३; ४,४,१३⌋;१६४,
१६; १९[2]; १७७, २; १८९, ७;
२,१, १५; ⌊१६; २, १३⌋; २७,
१६; ३४,११; १४; ३, २१, ५;
४२,५; ४५,१; ५४,२२; ४,५,
४; ३१,१३; ३६,२; ७; ५,५१,
६; ५६, २; ६, २२, ८; ३३,३;
५१,९; ७, ६, ३; १६, ८; १०;
३२,४; ३३,७; ३९, ४; ५८,५;
८५, २; ९८,४; १०४,९; ८,२,
११;२०, १४[2];५७,३;७५,१५;
७७,३; ९३,६; १४; ९६,९; ९,
७९,३; ९१, ५; ९७, २०; ९८,
११; १०७,१९; १०, २२, १०;
३८, ३; ६३, ३; ५; ८५, ३१;
८९, १५; ९०, ८; ११५, ९;
१२८, ९[e]; १३०, ६; १५४, १;
खि १,४,४; २,१४, ११; ५,७,
४,९-११; मा २, ३०; ४, ३७;
८,१९; ९, ३१[3]; ३२[3]; ११, ३;
७१†; ७७-७९; २०,५३†;२१,
४२;६०; २५,१६†; ३०, २०[3];
३१, ६†; ३४, ४६†; ३५, २०;
४०, ३; का २,७, २; ४, ९, ४;
९, ३,५; १०, ६, १[3]; २[3]; १२,
१, ३; ७, ६†; १२-१४; २२,
५,७†; २३,५, २; ६,१३; २७,
११,३†; ३३,२, ९; ३४,४,२[2];
३५,१, ६; ४०,१, ३; ¶तै १,
२, ७, १$; १४, ५†; ४, ४४,
२$; ५, ८, १; ९,७; ६, ९, १;
७,३, १[2]; २,१, १, ५; ३,७,१;
९,१[2]$; ३; ४,१,१;४, २; ११,
४; ५, ५, २[3]; १०, १; ११, ६;
६,६, २; ९,४; ११, ४†; ३,१,
३,२; ४,२[2]$; ५,२;९,१[2]; ५[2];
११, ७?$[f]; २, १,२[2]; ३,५,५;
८,५; ४,४,१; ६,१; ८,२; $४,
१, १, १; ९,३†; १०, २[2]; ३;
७,१४, ४†; ५,२, ५,३; ६; ९,
५; ३,१,२; २,३; ४, ५, २; ५,
२, ६[2]; १०,५; ७,३,१; ५,७[2];
६, २, २, ५; ७, ३-५; ८,३;५;
११, १; ३, १, ३; ४[2]; ६[2]; ४,
८; ९;४,५, ५; ६,१-३; १०,३;
४; ११, १; ५, ५,२; ६,३;११,
४; ६,४, १; ४;८, ३; ७,१, ८,
२; २,२,१[2]; ४, १; ३,५,१;४,
८, ३[2]; १०, १; ¶मै १, $२,
५; १०[5]; १५; ३, ३८$; ४, ६;
८[3];१४;५,५;८[5]; ९; ११[2];१२;
१४$[3]; ६, ७; ९; ११;१३[3]; ७,
४; ८, १; ९; ९,४;५; ८[2]; १०,
६; ८[2]; ९[2];१५; १७[5];२०[5]; २,
१,८[3];११; २,१[6]; २;४; ६[2];$;
७[2];१३[2]; ३,२[8]; $[6]; ५[2];६;४,

---

a) पाठः? । शोधः पृ १०२६ i टि. द्र. ।

b) सपा. ताः<>ते इति पाभे. ।

c) पाठः? । गृह्यककपोतिकामनुवर्तिनीं, कुलायिनीं त्वाम् इहाऽऽवेशयामसि इत्येवं शोधः । सस्थ. गृह-कपोती- इति निर्देशोऽप्य् एवमुक्त-शोधः द्र. (तु. छन्दः) ।

d) पाप्र. सुपः आद् आदेशः (पा ७,१,३९) । ऋ ६, २१,६ इत्यत्र च तावत् इत्यस्य ऋ १०,९५,१६ इत्यत्र च तस्मात् इत्यस्य च नैप्र. विपरिणाम इति तु मतम् (तु. टि. यद्->यात्) ।

e) सपा. शौ ५,३,१० एनान् इति पाभे. ।

f) यनि. इति पपा. प्रमृ. । K. PG ⌊१, ८१;८२⌋ W. ⌊शौ ६, २२,३⌋ ताम् इति ? ।

८[२]; ५, ३; ७; ९;१०; ६,१; ३;
६; ७,१ऽ; ७[५];†;ऽ[४]; ३,२, १;
६;९[२];१०[२]; ३,४[२]; ६;४,७; ६,
१०;७,६;१०; ८,१;५[३];ऽ; ७[३];
८; १०[२]; ९, ४; १०, ५[२]; ११,
४ऽ; ४, १, ५; ७; ९; १४[२]; २,
८;९;३,१;३; ४; ७; ४,४;५,५;
६,३[४]; ९[२]; ७, ३; ७; ८,१; २;
५;८;११,५†;१२,१†; १३,५†;
¶काठ ऽ२, ६; ११[४];३,२ऽ;४,
१२ऽ; ६,८[२]; ११†; ७, ४; ८;
१०[२]; ८,४[२]; ७[४]; ११; १३; ९,
११;१२; १५[३]; १०,६;७[२]; ११;
१२ऽ; ११,१;२;३[३];४[३];६[७];८[४];
१२, १[२]; २[२]ऽ; १३,१; ४[२]; ५;
८;१५†;१४,९;१५,१;२[२];५[२];
११ऽ; †१६,७[५]; ऽ[४];२१; १९,
११;१३ऽ; २०,३;८;१०; ११[२];
२१,७[२]; २२,७; २३,१;३; २४,
४; १०[५]; २५, ६[३]; ७;९[३]; २६,
२;३[२];ऽ;१०[२]; २७,१; २८,२[२];
४ऽ; ६; १०[२]; २९, १;८[३];१०;
३०,२; ८[२]ऽ;१०; ३१,३;५-७;
३२, १; ५; ६[३]; ३३, ६; ८;
३४, ७; ३५, १६; ३६,१; ४[२];
९; ११; १३; १४[४]; ३७, १०;
११[३];१२;१४;१६[५]; ३८,१२ऽ;
३९,२[२]ऽ; ४०, १०†; ¶क १,
१९ऽ; ऽ२, ५[४]; ९; ३, १०ऽ;
४, ७[२]; ५, ३; ९[२]; ६, ९[२]; ७,
४[४]; ८; ८, १; ३१, १; ५;१०;
१२; १३[२]; ३५, १; ७; ३७,५;
३८,३[५]; ३९, ३; ४[२]; ५[२]; ४०,
२[३]; ५; ४१,७;८; ४२,१; ४४,
२[२]; ६;४५, १[२]; २; ४६,३; ५;
८; ४७, ३; ५; ६; ४८, १४;
†कौ १, २४६; २९३; ५१६;
२, २७२; ४१६; १०६८; †जै
१,२६,४; ३,२३,४; ३२,६; ४,
८, ९; ४१, १०; शौ १, ८, ४;
३०,४; २,१२,७; २५, ४; २६,
१; ३४,३;४; ३, १,३[a]; ५; २,
३; ६,२; ३; ८,५; ४,४,८;११,
१२; १६,९; २२,१; ३६,१; ३;
९; ५, ६,१०;८,१; ७; १७,७;
१८, ११; २२, ७; २३, ५; ६,
२२,३?[b]; ५०,३; ७३,२;८०,२;
९४, १; १०३, २[२]; ३[२]; १०४,
२; ११३,२; ७,१०२,३; ११३,
१;२; १२२,१†; ८, ४,९†; ६,
७; ८; १०; ११;१४; १५; २३;
९,२३; ९, २, १७; १८; ५, २;
३०; १४, १५†; १९[२]†; १०,३,
३; १६; ५, २१[२]; ७, २४; २७;
९,६; ११, १, ५; ७, ११; २२;
१०,३; ११,२२; २४; १२,२३;
२४; १२, १,५०;५७;२,२४‡[c];
३,१६; १८; ३६; ४०; १४, २,
१०†; १५, १३, २; ४; ६; ८;
१०; †१८, २, १४; १६; १७;
२८;३४ऽ;३५‡[d]; १९,६,१४†;
८,४; ३५, ३; ५; ४९, ७; ६५,
१; ६६,१; †२०, २४, ५; ३६,
८; ८७,४; ११२, ३; १४३, ९;
पै १,१४,४; २०,३; ४२, १-४;
४७,४; ६७,२; २,५,८; १२,१;
१५,५; ३०,२†; ३८,१;६२,५;
८९,४; ३, ३, २; ५, ३; ६, ५;
१३,७; ८; २१,१; २२,४; २५,
८; ३२,४; ५; ४,५,६;१४,४[२];
१८, २; ५; ५, ३, ६; ६,१; ४;
६; १३,३; २०, १; ४; ३२, ७;
६,८,६; १४, १-६; ९; १५, १;
७, २, ५; ३,४; ६; ११, ३; ४;
१८,१; ९, ५, १२†; ६, ८; ९;
१५,७; १८, ६; २५, ११; १०,
३,४; ४,१०; ९,१[e]; ११,१,४;
१२; ४,३;५; १२,१,४†; १४,
३, २८; १६, ९, ९†; २०, २;
६०,१; ६३, ३; ६४, ६; †६७,
६; ९[२]; ७३,३; ५; ७७, ६; ७;
७९,७: ८; १०; ८०, १; २; ६;
८५, ३; १००, ३; १२९, ९[२];
१३६,७; १५०,४; ५; १५४,१;
१५५,२; १७,५,८; ६,६; ९,८;
३२,५‡[c]; ३५, २[f]; ३७,६; ८;
३९,१०; १८,८,१†; २८,४[२०];
१९, २,४; ६; ५, १३; १५, २;
१६,१४; १८,१०[२]–१२[२]; २२,
१२; २३,५; २५,१४; ३२,११;
३३,१२; ४१,६; ४४,२४; ४८,
४-६; ४९, १३; ५२, १५; २०,
३१,५‡[g];३४,३;४०,८[२];†;‡[h];
४२, १; ४६, १; ५४, ६; तानि
ऋ १, ५३,६; ८५, १२; १३९,
८;१६१,३;१६४,१९;[४३;५०;
१०, ९०, १६]; ४५; १७१, ४;
१८२,४; २,३८,७; ३९,८; ३,
३४,७; ३७, ९; ५४, १२; ६०,
१; ४, ४२,२; ५५,८; ६, ७,५;
२५,५; ७, १९,५; २३,२; ७६,
३; ८,२,३०; ४२, १; ६३, ८;

[a]) पाठे? ताम् इति शोधः (तु. सपा. कौ २, १२१५ सा. च)। [b]) विशेषः पृ १४१९ *f* टि. द्र.।
[c]) पाभे. क्ते पृ ७९७ *e* टि. द्र.।
[d]) सपा. ऋ १०,१५,१४ पाठाऽभावः।
[e]) पाभे. क्ते पृ १४०७ *g* टि. द्र.।
[f]) पाभे. क्ते पृ १४०७ *e* टि. द्र.।
[g]) सपा. ऋ ७,५९,८ विशिष्टः पाभे.। [h]) तांस्त्वम् इति पाटस्य स्थाने सपा. ऋ १०,१५४,२ ये चा इति पाभे.।

९१,५; ९,९,७; २९,३; ८४,२; ९४,५; १०, ५४, ४; ८५, ३५; खि १,६,६; २,१०,४; ३,९,१; ४,१०,२;१०[२],२; ५,७,२,११; ४,१५; मा ४,३०†; २१, ६१; २३, ५२; ३१, १६†; ३२, ९; का ४,१०,१†; २३,६,१४;२५, ९,८; ३५,१,१६†; ३,६; ¶तै १,१,७,२$; २,८,१†; ५,१०, ४$; ११,५†; ६,९,३; ४;१२, १†; २,१,२,५; ४,२; २,४,८; ३,७, ३; ४,१,१; २; ३[३]; ९,२; ६,३,२; ३,५,११,५†; ५,१,१, १; ६,२; ३, ५, ४; ४, १, ३[२]; ६,१,२, ६[२]; ४,७,३[२]; ५, ११, १; २[३]; ७,२,८,६;४,५,३; ११, ३; ४[२]; ¶मै १,१,८$; २,६†; ७,३; १०,१३; २, १,११[२]; ३, ७; ९; ४,१[२]; ५, ७; ३, १, २; ९; २,६; ८; ३,५; ७;४,७; ६, ६; ७, ७; ८†; ८, ४; १०, ३; ५; ४,१,८$; २,६; ३, ८[२]; ४, ८; ७,५;८; ८,१[२];८[३]; ९,२[३]$; †१०,३; ४; १२,२†; १३,९$; १४,१‡[a]; १७$; ¶काठ १,७$; २, ६†; ६, ६; ७[२]; ७,७; १०; १६†; ८,५[३]; १६†; १७†; ९, १; १६[२]; १०,७[६]; ११, २; ३[४]; १०[३]; १२, ५[३]; १०[२]; १३, ८; १५,१२†; १९,१३$; २०, ५; २१,२[३]; २२,११; २३, १; २[४]; ३[४];१०; २४, ४;८; २५,६;१०; २६,८[२]; २९,१[२]; ३०, १[३];३१, ६;७; ३३,३[४];६; ३४, ३[२];१२;

३६, ७; ३७,१६; ¶क १,१९†; ४,५; ६[२]; ५,९; ६, १; ७, १[२]; ८,४; ३१, ७;१७[३]; ३५, ५; ७; ८[४]; ३७,१;५; ३८,१; ३९, ४; ४०,३; ४१,६[२]; ४५, २[३]; ४६, ४[३]; ४७, ७; कौ २, ११९७†; शौ १,१८,१; २,१,२; ४, १६, ५; ६,१६,३[b]; ७,५,१†; ५८, ४; ८, ९, १९; ९, ३, ६; १४, १९†; †१५, २५; २७; ११, ७,२६; १२,६,५; १३, १,३९; १४,१,२८†; १५, १७,४; १८, १,१७; १९,२०,२; ३७,१;४८, १; †२०,११,७; १२, २; २०, २; २१,६; ३७,५; ५७,५; ६७, २; पै १, ५४, २; १०१,१; ४; १०८,२; ११२,२[c]; २, ६, २; २४,३; ७८,४;५; ४, २६, ५†; ५,२०,७; ६, ७,८;२१,१; १२, ३,१२;१३,१४,८;१६,६७,९†; १४१,५; १५५,६; १७, २७,४; २९,११; १८, ३, ७†; १८, ९; २०, २,२†; १३, १०; ४७, ६;

ताभिः ऋ १,१४,१२; ४७,⌊५; ८,५९,३⌋; ५०,९; ९१,⌊९ (१, ८१, ८; ७, ९६, ५)⌋; ११२, ⌊१-२३⌋; २,३२,५; ३,१७, ३; २०,२; ४, ३३,४; ६, २५, १; २८,३; ५८, ३[d]; ६०,८;९; ७, ३,८; ८, ५, २४; ८, २०; २१; २२,१०; १२[२]; ५९,४; ९,६२, ७; १०,१६,४;८७,⌊४ (१३)⌋; १०४, ९; १६८, २; १८८, ३; खि १,६,३; ४; ९, ६; १२, ३; मा १३,२२;२३; १७, ६; १८, ४६; ४७; का १४, २, ७; ८; १८,१,७; २०, २,९;१०; ¶तै २,१,२,४; †३, २, ११,१; २; ३, १०, १‡[e]; ११, ५; ४, १, ११,१†; २,९,४[२]$; ६,१,२$; ५, १, ५,१०; ६, ३; ७, २; ३; ८,३; २,२, ६; ३, ५; १०, ५[५]; ३,२,२; ५, ४; १०,४[२]; ४, १, १[२]; २[२]; ३; ३,५;-११,३[२]; ७, ३,४; ६,३[२]$; १०, १[२]; ६, १, १,७; २, ३, ३[२]; ३, १, ४[२]; ४, १०,३; ४; ७, २,१०, ३[२]; ४[२]; ३, १,४; ४,५,२; ५,८,४; ¶मै १,५,८[२]; ७, ३; २, २, ५[२]; ४, ४†; ६, ८$[f]; $७, १५; १६[२]; १०,१$; ३,१,६; २,६[२]; ४,६; ७$; ९,६; ४, २,६;४,१[२]; १०, ३†; ११, १[२]†; १२, ६†; १४, १६†[a]; ¶काठ †२, १४; १५; ४,१५†; ७,४; १३[३]$; ८, ९; ९, १; १९[२]†; ११, १०; १३, १६†; १६,१६[२]$; १७, १७$; १९, ५;६[३];७[२];१०; २०,१;९[५]; ११[२]; २१,२-४; ६; २२,१;६[२]; ७; १२[४]; २६,९; ३०, १; ३४, ११[४]; ३९,३$; ¶क ५, ३; ६, २$; ७,५; ८,४; २८,१$; ३०, ३; ४[३];५[२];८;३१,३; ११;१३[२]; १७-१९; २१; ३४,१[३]; ३५,१; ५; ४१, ७; ४६, ४; †कौ २, ३२९; ३४२; ३४३;६५३[g]; ३, ५, १३; †जै ३, २७, ५; २८, १४;१५; शौ १,२२,३; ४,२१,

---

a) पाभे. कृते पृ १०४३ *b* टि. द्र., तत्र च अस्याऽपि समावेशः द्र.। b) पाभे. कृते पृ १४११ *d* टि. द्र.।
c) विशेषः पृ ५३ *k* टि. द्र.।
d) सपा. तैत्रा २,५,५,५ याभिः इति पाभे.।

e) सपा. ताभिः (आपमं २,२२,७ च) <>ताभ्यः इति पाभे.।
f) सपा. ताभिः <> याभिः (माश ५,३,४,३ च) इति पाभे.। g) सपा. ताभिः<>याभिः इति पाभे.।

३†; ३७,८;९; ५, २२,१०; ६, ७७,३; ७,५०, २†; ८, ३,६†; ९,२,२५; १३, १,४; २, २४†; १८,२,८†; १९, ३,२; ४,१;९, १४; २०,४७,२१†; पै १, ३७, ३; १०७,२; ५, २१,६; १३,१, १०; ४,१३; १०,९; १५, २१, ३; १६, ६,५†; ७८, ७; १२९, ६; १८, १५,४; २२, ९†; १९, १६, ३; ४; १८, १४; २३, ७; २८, ७; ९; ३२, ७; ४०, २; †२०, १०,९;४८,३; ताभ्यः ऋ १०, १९, ८[a]; १६९, [(५,८३, ५) २]; मा १८, ३८-४३; का २०,२,१-६; ¶तै २, ६, ९,८; ३,S४,७,१;३;८,४;५,९,२;५, १,५,४;५,२,१;५,१;७,२[३];१०, ३; ६, २,२,१; ४,३,१; ११,२; ५,७,३; ७,४,१७,१†; ५,९,१; मै ¶१, ६, ११[४]; १०, १०; २, १२,२[२]; ३, १,५¶; ४,३; ¶४, १, १३; ४, ३;५; ¶काठ ६, ५; ११, ८S; १३, २; ९†[a]; १८, १४[६]S; १९,५; २१, ७; २६,१; २९, ८[३]; ३१, २; १०; ३६, ५; ३७, ११[२]; १६; ४४, ६†; ¶क ४,४;२९,३[१]S; ३०,३; ४०,४; ४७, २; १०; शौ २, २, ४; ५; ९, ५, ३८; १९, १७, ६; पै १, ७,४; ५; ४, २०,३; ४; ७,१६, ६;१६,९९,४; १७,१५,२; १९, ५१, ६†; ताभ्याम् ऋ ६, ५७, ३; ९,६६,२; १०,१४,११;८८, १५; १३७, ७; मा १८, ५२; १९, ४७†; का २०,३,२; २१,

३, १८†; ¶तै १, ६, ११, ५; ६; २,२,१, २; ३,११,३; ५,२, ३;४; ६,१; २;६,३,६; ३,१,५, १; २,८,२S; ४, ७, १३, १S; ५,३,१,१; ५,१०,१; २; ६, २, १; ९,२; ६, १, ५, २; ४,३,३; ९,१;२; १०,१; ६,८,४; ७,२, १,२; ३,५,३;७,३; ९,३; ४,१, ३;२,४;४,३; मै १,६,१;२[३];८, ८[२]¶; १०,१२¶; २,१,३¶;२, ९¶; ३, ८; १२, ३; १३, २१[६]; ३, ७, १¶; ४, ६, २¶; ¶काठ ७,५[२];१५; १०,९;११,७; १२, ६;७; १३,३[२]; १७,१९†; १८, १५S; २४, ४; २७, १; ४; ८; २९,५; ३१, २; ३२,१; ३६,६; ३७, १४; १६; ३८, २†; ३९, २[२]S; ¶क ५, ४[२]; ६, ५; २९, ४S; ३७,५; ४२,१;४; ४५,६; ४७, २; शौ ४, ९, १०; १३, ७†; ८, ३,२५; ११,२,१४; ४, २[२];३[२];१३[२]-१७[२];११,४; १८, २,१२; ५६; १९, ६८,१; पै ३, ३८,६;५,१४,४; १८,८†; २२, ३;४; ८; ८,३,१०; १५,२१,८; १६, ८,६; ४६-४७, १[५]-१०[५]; ४८,१[५]-५[५];१०५,४; १९,३५, २; ताम् ऋ १, ४६,६; ४९,४; १०८, ६; १३७, ३; १३८, ३; १३९,७[२]; [१७५-१७६,६]; ३, ५७, ६; ६२,८; ४, ४२, १०; ४४, २[b]; ५७, ७; ५, ४१, १८; ४६,१; ४८,४; ६,५७,५; ७,५, ८; ८, १००,११; १०,२७,११; ५४,१; ६४,१२;७१,[३; १२५,

३]; [३(१, १६४, ३)]; ३; ७२, ५; ८५,३७; १३३,७; १५६,२; १७७, २[२]; खि १, २,२; २,६, २;४;५; ९; १५; ६[३],२९; ९,२; ३, १५, २९; २१, १; ४, २,८; १२;५,१; ३९;९,६; ५,७,३,५; ११; २०, १[२]; २[२]; मा १, २८; २, ९; ४, २; ७, १०†; ९,३२; ३३[३]; ११, ५५; १२, ६१; १४, ४; १५, ३; १६, ३; १७, १; ४७; ७४; का १,९,६; ४,१,३; ७,४,२†; १०, ६, २; ३[३]; १२, ५,६; १३, ४, १७; १५,१, ४; १६-१७, १, ३; १८, १, १; ४, १५; ६,१०; ¶तै १,१,९,३S; ५,४,२; ४; ६,४[२]S; ८,५[३]; ६, ६,३[२]S; ७,१,१;३;६; २,१-४; ५, १; ६, ५[३]; २,१,१,४; २,३; ९,१; ४; २,९,५[२]; ६,५; ४,२, ३;३,१; ५,१,२; ४,२; ३,२,८, ३S; ३,५,२[३]; ७,३; १०, १S; ४,४,१; S४, १,५,३; ४; २,५, २; ३,४,२; ४,५,१; २[२]; ५,१, २; ६,१,१;५,४; ५,१,३,४;२, ५,४; ८,२; ३;९,५; ६[२]; ४,२, ३;४,१S; ५,४; ७,४[२]; १०,३; ५; ६,५, ३; ७,३,३[२]; ५, ३-५; ६,१,१,२; ३, ६[३]; ७[३];४,२; ८, १; १०, ४[३]; २,३,२; ७, १; ८, ४[३]; ४,३, २; ७,३; ५,२,२; ६, ६, १[२]; ७,१,५,१[२]; २[३]; ५; ६, २-४; ६; ७,२[२];३; ४; ८,२; ३, ३,२; ४,३,१; ५,९,१[२];३; ¶मै १,१, १०[२]S[c]; ४, १२; ५,१०; ११; १४[१]S; ६, २[१]S; ३[३]; ९[२];

ᵃ) पाभे. कुले पृ १४२१ e टि. द्र. ।

ᵇ) =तां श्रियं (श्रीरूपां) सूर्याम् (तु. प्रयनः मं., पपा. प्रन्., GRV. टि.; वैतु. RN1[६७] देवता ताम् > देव-ताति-> -ता इति पाठुकः ?) । सस्य. देवता इत्यत्र त्वं टि. अपि द्र. । ᶜ) सपा. सकृद् ताम् <> याम् (नाश १,२,५ १९ च) इति पाभे. ।

११;१२^{३}; १३^{३}; ८,२^{४}; ६^{२}; ८; ९; ९,४;८; १०,१५; १८^{२};११, ५^{२}; ६^{२}; २,१,५; ११^{३}; ३,८$; ४,८; ५,२; ७^{२};$७,५; ६;११; १२; $८, १; ७; १४^{३}; ९,२$; १०,१$; ६^{२};‡[a]; $; ३, १,२; ७;९^{२};२,४; ५;३,१^{२}; ९^{२};$;४, ५;७;६,२^{२};८^{७};९;७,१^{२};३^{२};६^{२}; ८-१०; ८, १; ५^{६}; ७; ९,७; ८; १०,१; ४;५; ४,१,१३; २,१^{३}; २; ३; ४^{१६}$; ७^{३}; ८; ९^{२}; १०; १२^{२}; १३^{४}; १४; ४,५;५,१; ७; ६,४; ८^{२}; ७,६^{२};८, १^{३}; ३; ८; $९, १०^{३}; २३^{८}; २५^{८}; १०, १$;१३,८$; ¶काठ १,९^{२}$[b]; ६,२^{२}; ५-७; ८^{२};७, ३^{२};$; ४; १०^{२}; ११^{३}; $; १३^{३}$; १४^{३}$; ८,१; २; ४^{२}; ७^{२}; १०^{३}; १२^{४}; ९,२^{२}; १०,१;३;५; ६^{३};७^{२};९^{२}; ११^{२}; ११, २; ५; १०; १२,५; १३^{३}; १३,३; ४; ७; १२^{७}; १४, ५^{२};७;९; $१६, ५^{२}; ११; १७; $१७,१;६; ११; १७; १८,४$; १९, १२; १३^{२}$; २०, १; ५^{२}; ६;१३; २१,७; ९^{२};$;१०; २२, २;१२;१३^{३}; २३,४^{६};८;९; २४, १;४^{२}; २५,१^{२};६^{५};७^{२};८; २६, २;७; २७,१^{२}; ४; २८,४^{३}; २९, ९; १०^{३}; ३०, १^{२}; ४; ७; ३१, १२; १५; ३४, ५^{४}; १८; $३५, १०^{२}; १८^{२}; ३६, ७^{२}; ९; १३; १४; १५?[c]; ३७,१२;१४; ३९, ३$; $४०, ३; ५; ¶क १, ९^{२}$[b]; ४, १^{२}; ४-६; ७^{२}; ५, २^{२}$; ३; ९^{२}; ६, १; ३^{६}$; ६; ७; ९^{२}; ७,४^{२}; ६^{३}; ७^{४}; ८,५^{२}; $२५, २; १०; २६, ५$; २७, १$; $२८,१; ४; ३१, २; ३$; ७^{२}; ८; १५; ३४,१$; ३६,१^{६}; ६; ३७,२; ५^{२}; ३८,४^{२}; ३९,३; ४^{४}; ५^{२};४०,१;५; ४१,५; ४२, १^{२}; ४; ४४, ४^{३}; ४६, ३^{३}; ४^{२}; ७; ४७,११; $४८, १२^{२}; १६^{२}; कौ २,८७८†;१२१०†;१२१५; शौ १,१४,३; २, २५,१; ३५,१; ३,२, ६; १२,१; १७,४†; २५; २; ४, ४, १; ६, २; २०, ४[d]; ३०,२†; ३८,१; २; ४; ५,१४, ६; ७; १८, ७; २२, ६; ३१, १-१०;६,३३,३;७८,१; ९०,१; १०८,३; १०९,१[e]; ११३, १[f]; ३; १३६-१३७, १; ७, १६, १; ३९,३; १२०, २; ८,९,७; ११, २; ३; १२, १; ३; ५; ७; १३, १; ३^{२}; ४; ५; ७^{२};८; ९; ११^{२}; १३;१५^{२};१४,१;३^{२}; ४; ५;७^{२}; ९;११^{२};१२;१३; १५^{२}; ९,१,१; २०;१०,२,२९;८,१०;१०,२३; ११, १०, ७; १२, ३,२१; ५४; ४, १४; २४; ४२^{२}; ५,५; १३, १, २३^{२}; १४, १, ५६; २, १३; ३८†; ४८; ६५;७४;१५,३, ९; १८,४, ३२; १९,४, १; १७,१-१०;१९,१^{३}–११^{३};४०,४†;४८, ६;२०,१३५,६^{२};७^{२};१४३,२†; पै १, ६७, १; ९२, २; २, २२, ५†; ६२, ३[g]; ३, ५, ६;६, ३; २०,१;३९,१-३; ६; ४, ५, १; १३, १;७; ५,६,४[h]; ८,१; २६, १; ३; ६, २,८[i]; ७,२; १०, १?; ९; १४,३?; २१,६;२२,१९; ७, १,११;१२; ३,१; ८,४; ११,८; १६,१-१०; ८, १२,१०;१६,५; ७;१७,१^{२}–११^{२}; १८,१; ७;९, ११,१३;१४; १७,६; १०,३,३; १२,६,१४†; १३,१,८;९;५,२; ३; २३; १४,२,५; ३,२४; १६, १८,७;३२,१; ३३,१०; ३६,८; ६२,२;१०२,४;१०९,३; १३३, ८;९; १३४,१-४; १३५,४^{४};५^{३}, ६^{३}; ७^{४}; ८^{३}; १४०, ५; १७, १७-१८,४;२०,२^{२};३८,१;४१, ४;१८,६,४;८,४; १०,९†; ११, ८;१३-१४,४;१७,३^{२}; १९, ७, १५[j];१०,११;१८, २; ३८,१२?; २७,९;२०,३,४; ६;१७,८;१८, ६;१०;१९,१;९; ३८,६;४७,७; ९;६०,६^{२}; तासाम् ऋ १, ३२, ८;११२,३;१४०,८; २,५,६;३, २,९;६,१७,१२; १०,५,६;९७, १८; ११४, २; १६९, ४; खि५, ७, ४,६; १५, १; मा ११, ३८; १२, ९२†; १६,५३; का१२,४, १; १३,६,१८†; १७,८,७; ¶ते २,१,२,१;४, ५;३,५,१^{२}; ५,६, ४;८,३; $४, १,२,४;२,१,३[k]; ६,५†; ३,११, २^{२}; ५, १०,५; ६,१,१,७; ४,२,३^{२}; ७, १, १, २; ३,५,३; ७,४; ४,४,३; १७,

a) सपा. ताम्<>त्वाम् इति पाभे. ।
b) पाभे. क्ते पृ १४२२ c टि. द्र. ।
c) एताम् इति निर्दिशन् SI. चिन्त्यः ।
d) सपा. ताम्<>तावत् इति पाभे. ।
e) ताः इति सात.? ।
f) सपा. ताम्<>तव् इति पाभे. । g) त्रुटितः पाठः ।
h) पाठे? तान् इति शोधः । i) पाभे. क्ते पृ १४१८ h टि. द्र. । j) सपा. ताम्<>ततः इति पाभे. ।
k) सपा. तासाम्<>अधा (कौसू ७२,१४ च)<> अथा इति पाभे. ।

२†; ५, १, १; २, १[३]; ८, ३;
मै १, ३, ३५†; ६, ३¶; १०,
१३[२]¶; ११, ४; २, ५, ३[२]¶;
७, ४; ९,९; १३, १०[२]; ३, १,
५; ६,३[२]¶; ¶४,२,१२[३]ऽ; ३,
२[२]; ५,१[३]; ८; ६,३[२]; ७,६; ९;
काठ ¶१०, ६; १०; ११, ७;
१०¶; १४, ३; १६, ४; १७,
१६; १९,५; २०,११[२]¶; २३,
१¶; ३१,१५¶; ३३,१[४]¶; ३४,
११¶; ३६, ७[२]¶; १५; ३७,
४¶; ९; ३९,१०[३]; ४४,६†; क
२७, ६; ३०, ३; ३१, १३[२]¶;
३५, ७¶; शौ १, २७, १; ३,
२४,६; ४,८,५; ३९,८; ५, १,
६†; १३, ९; ६, २१, १[२]; ९०,
२; ७,३६,२; ४४,१; १२०,३;
१०,१०, २८; ११, १, १३;७,
१३[२]; १२, ३,४; ४,४१; १३,
१,९; २०,१२९,३; पै १, २९,
४; ३८,१[२]; ३, ३७,१; ४, २,
६; ५, ३०, ८; ६, २,६†; ७,
१३,१-१२; ८, २, ८; १२, ७,
१-१४; १३, ५,२;६,८†; १६,
९०,३; १०९, ८; २०, १; ४[a];
६[b]; ३६,४; १८, १५, ९; १९,
१८,१; २४,१५; ३१, ४; ४२,
१०; २०, १७, १०; १९, १०;
२०,३;३०,६; तासु ऋ २,२८,
९; ३५,१३; ¶तै ५,१,५,१०;
३,६,२[२]; ६, ५, ६,२; ¶मै १,
६,९; १०, १०; ४, ५, ८; १४,
९†; ¶काठ १२, ८; १९, ५;
३५,३†; क ३०,३¶; ४८,४†;
शौ २,१०,५; १२,१,१२; १९,
१७,६[२]; पै २,३,३; ७,१६,६[२];
१७,२,३; ते ऋ १,१४,८;२०,
७; ३३,४;५; ८; ५३, ६[२]; ५७,
४; ६१,८; ६४, २; ७३,८;८५,
⌊२ (८, ५९, २)⌋; ७; १०; ८७,
३; ६[३]; ८८,२; ९०,२[२];३;९४,
१५; १०४, २; ३; १०५, ११;
१०६, २; १०९, ७; १११, ४;
११३,११[२]; १३१,५; १३५, ८;
१३९, ६; ९; ११; १४०, ५;
१४१, ८; १४९, ३; ४; १६०,
१; ५; १६४, २३; ३६[२]; ३९;
४७; ⌊५०; १०, ९०, १६⌋;
१६०,९; १६८,९; १६९, २; ⌊५
(१७१, ३)⌋; १७४,४; १७९,२;
१८६,९; १८७,५; २, ११,१३;
१५,५; २४,६; ७; २७,३; २९,
४; ३२,१; ३४, १२[२]; १३; ३,
४,⌊७; ७,८⌋; ८,६; ७; २६, ५;
३२, ४; ५५, १२; २०; ४, १,
१४-१६; ४,१२; ५, १४; ८,५;
६[२]; १४,४;३३,३;८; १०; ११;
३४,१०; ३५, ८; ३७, २; ४२,
३; ८[२]; ५५,२; ५, २,५; ६,६[३];
३०, ⌊२ (१, १६२, १)⌋; ३१,
१३[२]; ३३, ३; ⌊५; ७, ३०, ४⌋;
४१,२; ४४, ११; ५०,२[३]; ५२,
२[३]; ३; ८; ९; १२; ५३, ३;
१५[?c]; ५९,६; ६०,७; ६१,१६;
६७,४; ७०, २; ८७, ६; ७; ६,
१६,२७; ४७; १७, ४; २७, १;
४९, ⌊१ (५१, १०); १०, १५,
५[२]⌋; १; ५०, ११; १२; ५१,
१०[२]; ११; ५२, १५[d]; ५५, ६;
६६,६; ७०, ४; ७५, ४; ७, १,
४[e]; १७,६; ⌊(१४, ३)७⌋; २३,
५; २९, ४; ३३, ९; ३५, ⌊१५;
१०, ६५,(१४) १५; ६६, १५⌋;
३६, ७; ३९, ⌊४; १०, ७७,८⌋;
४०,४; ४३,४; ४४,३; ४७,४;
४८,३; ५३,१; ५६,२;१६;६६,
९[२]; ७६, ४; ५; ⌊(४७, ३) ५⌋;
९०,५; ९१,१;३;९३,३; १०४,
⌊(४, २५, ५; ६, ५२, ५) २४
(१०, ५९, ४; ६;)⌋; ८, ७,
⌊८; ३६⌋; १६, ५; १८, ५;१७;
१९, ⌊१७ (६, १६, ७; ४३,
३०)⌋;१८[४]; ३५;२०, १२; २५,
११; १५; २७, १४[२]; २८, ३[३];
३०,३[३]; ४३,२९; ४६,३२;४८,
५; ५३, ७; ५४, १; ६७, १४;
७२,१४; ७७,२; ८३,२; १०१,
६[२]; १०३, १३; ९,८, २; १३,
⌊(२,६,५)५; ६५, २४⌋; ६४,⌊६
(३६, ५)⌋; ६७, १८; ७०, ३;
७३,४; ७७, ३; ९८, ११; १०,
१०, ३; १५, १; ३; ४; ५; ७;
१२; १३; १७,४; १८,१२;१९,
७; २०,८;२१,२; २७,१५;३२,
२; ३५,११;१४; ३६,१०; १३;
४४, ६; ४८, ११; ५०, ३; ⌊७;

[a]) पाभे. कृते पृ १४१५ *m* टि. द्र.।

[b]) पाभे. कृते पृ १४१५ *n* टि. द्र.।

[c]) पाठः? । यं त्रायध्वे °अस्या(स्य °अ)मतेः इत्येवं पादः शोध्यः। एवं स्थिते स्याम ते इति पदयोः स्थानेऽत्र (इदम्->प१) अस्य (√अम् 'रोगे' > २°अमति- ⌊=१अमति-⌋ > पं१) अमतेः (=कष्टात्) इति पदे अभिमते द्र. (तु. पद्मम्यपेक्षं त्रायध्वे इति क्रिप.; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?)।

[d]) पाभे. कृते पृ १४१९ *b* टि. द्र.।

[e]) तत्रार्थे °तुतः > नैप्र. °तुवे > यनि. इति मतम् (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति; AB. ORN. =युष्मद्- > ते ⌊तु. ऋ १,५९,१⌋ इति?)।

९४,८]; ६१,२७; ६२,५^{३}; ६३, १; २; ७; ८; ६४,६; ७; ६५, ३; ६७,८; ७१,९; ७३,२; ७४, ३; ७६,७; ७७, २; ८; ८२, ४; ८७, २०[a]; ९२, १०; ९३, L(१, १२२, ११) ४]; ९४, ३; ८; ९; १०७,२;३; ४^{२}; १०८,८;१०९, १; १२४, ४; १२५, ४; १२६, ३; १२८,६;९; १३७,२;१४८, ३; १७३, ६; १८१, २; ३; खि ३,५,७; ६, १; ४,११,८;५,६, ६; १५, १३; ७, ५, १; खिसा ३३, २४; मा ३, ३३‡[b]; ४२; ४,९^{२}; ११^{२}; ७, १९†; ९, ७^{२}; १७†; १४,३०; १५, १०-१४; १५^{३}–१९^{३}; १६, ६४^{३}–६६^{३}; १७, १४; २८†; †१९, ४९; ५५; ५६; ५७^{३};५८; ६१§;६३; ६६; ६७; २३,१६†; २४, २^{४}; ३^{३}; ४^{४}; ७^{२}; ३१^{२}–४०^{२}; २६, १^{४}; २७,१७; २३†; २९,४१; ३०, २२^{२}; ३१, १६†; ३३, ९४^{२}†; ३४, ४६†; ४०,३^{२};९; १२; का ३,३,२५‡[b]; ४,६; ४, ४,१^{२}; ५,३^{२}; ७, ८, १†; १०, २,४^{२};३,१०†; १५,९,४; १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; ४, २^{३}; ४^{३}; ६^{३}; ८^{३};१०^{३}; १७,८,१८^{९}; १८, १,१४; ३, ४†; †२१, ४, १; ५; ६^{३}; ७; ९§; ११; १३; १६; १८; २३,१,११; २५, ४, ५†; २६, १, १; ३^{२}-५^{२}; ६;७; ८^{२}; २,२^{२}; ७-८,१^{२}–५^{२}; २८, १,१^{४}; २९,२,७; ३, १†; ३१, २,४†; ३३, २,९; ३४,४,४^{२}†;

३५, १, १६†; ४०, १, ३^{२}; ९; १२; ¶तै १, १, २,१§[c]; §२, २,१^{२};३,१^{२}; ३,६,१‡[d];४,३३, १^{२}†; ५, १, १; ३,३^{३}§; ४, १; ४^{४}; ९,२; ३^{४}; ७; १०,१§; ६, ११,३; ५; ७, १, १; ३, ३; ७, २^{३}§;८,२†; §८,७,१^{२};१०,२; १४,१; २,१,२, ३; ४; ४, ४^{३}; ७; ६, २; ४^{२}; ७, ५; ६; ११, २^{३}†; २,११,१; ३; ४; ५^{२}; ३, १,१; २; २,१; ६; ५,३; ६, २; ७,१; ९,१§; २; ३; १०,३^{२}§; ११,४; ५; ४,१,१^{४}; २^{३}; २,१^{२}; २; ३,१^{३}; ४,२^{२};६,२; ८,२^{३}§; ९,२; ११,१;५;५,१,३; २,५^{२}; ६^{२}; ३,७; ४,१; ६, ४; ५^{२}; ७, १; ८,२;६; ६,१,३;५; ३,२;६, १; ४; ८,३; १०, १; †१२, २; ३^{४}; ४; ५; ३, १, ४, ४§; ५, २§; ९, २§; ३; ४; ५^{३}; ६; †११, ४; ५; २, २, २; ३; ४, १§; ५; ५, ६^{२}§; ८,३; ३, २, १^{२}§; ७,१^{३}; ८, २§; ४,३,१^{२}; ८; ५,१§; ६, १; २; ५, १,२^{२}; ४,३; ११,५†; ४, १, ८, २§, ११, ३†; २, ११, २^{३}†; ३, ३, २^{२}§; १३, ४§; ७^{२}†; §४, ३, २^{२}; ११, २^{३}; ५, ११, २^{२}§; ६,१, ४§; २, २†; ७, †१४, ३; ४; §१५, ४; ५^{३}; ६^{३}; ५, २, ३,१; ३^{२}; ४; ५; ३, १,३; २, २^{२}; ३, १; ४, ७; ५, ४^{२}; ११, १; ४, १,१; २^{२};५,२; ६, ३^{२}; ५, २,१; ७; ३,३; ५, ४; १०, २§; ५^{२}; १२-१३, १^{२}§;

१४,१§; १५, १^{२}§; १६, १§, १७-२१, १^{२}§; २२,१§; ६,३, १;२;५,३^{२}; ६,१; ७,३^{४}; ८,४; ११, १^{३}§; १२, १§; १३-१४, १^{३}§; २२,१^{२}§; ७,३,१; ६,१, १,२; ७; २,१; ३,१^{३}; ३; ५;५, १^{२}; ६,५^{२};६; २,१,४^{२}; ५^{२}; ६; २,१^{३};२; ३^{३}; ६^{२}; ३,१^{२}; ४,४; ५,४^{२}; ७,१^{२};८,१^{४}; २^{६};३; ४; ६; ३,१,३^{३}; २, १; ४,७^{२}; ९^{२}; ५,१; १०,२;५; ४,६, १^{३}; २^{२}; ७,१; ३; ८,३; ९,१; १०, १^{२}; ११,१^{२}; २; ५,३,१^{२}; ५,१; ६, २;३; ७, २^{२};८,२^{३}; ६,८,२;३; ९,१; ११, २; ५^{२}; ७, १, १,४; ५^{२}; ४,१; ५,१;२^{२}; ३^{४};१०,१^{३}; २,१,१;२; ५,३; ६,१^{४};२; १०, १^{२}; ३,१,२; ३^{२}; ४,१^{२}; ५,१^{३}; ९,१^{३}; १०, ५; ४, २,१^{३}; ३,१; २; ४,१; ३; ५,२; ६,१^{३}; ७,२; ३; ८,३; १०, १; ११, १-३;५, १,४;७,१; ¶मै १,१,२§[c];§२, २; ३^{२}: ३,१३†; ३९‡[e];४,६^{२}; १२^{३}; ५,४†; ८^{२};९;११^{२};१२^{५}, ६,१§; २^{४}§;३^{२};४;७^{२};§; ९^{२}; १०^{२}; १२^{४}; १३^{३}; ७,१^{३}§; २^{२}; ५^{८}; ८,४; ६^{५}; ७^{२};९, ३^{५}; ४^{७}; ५^{५}; ८^{३}; १०, १२; १३^{३}; १४, १५^{१२}; १६^{६}; १७^{२}; १९^{२}; ११; १^{२}§; ५; ९; २, १, ४; ८^{२}; ९; ११^{२}; २, १^{२}; २; ४^{४}; ६^{२}; ७; ९; १३; ३, २^{९}; §^{३}; ५; ४, ५; ७^{२}§; ८^{४}; ५, २^{२}; ३^{४}; ४^{२}; ७; ९^{३}; ३^{१०}§; ६; ८§; §७,१३^{२}; २०^{१०}; §८, ६;

a) सपा. ते<>त्ये इति पाभे. ।
b) सपा. ते हि<>यस्मै इति पाभे. ।
c) पृ ७०४ *p* टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १४१६ *g* टि. द्र. ।
e) स्वरहीने पाठे? यनि. शोधः (तु. मूको., सपा. ऋ ८, ३,१५ त्ये इति पाभे. च)।

९[५];१०[१०]; ९,९[६]§; १०,१[२]§[a];
३†; ६†; १२, ६§; §१३,१२;
२१[६]; ३, २,१[२];३[३];९; ३,१;४;
४,१; ३;६[४]; ७-९;६,५;६;९?[b];
१०[२]; ७,१; ३[४];८; ९; १०[६];८,
१[१०]; ३[२]; ५[६]; ६[४]; ७; १०[६]; ९,
४[१२]; ५[२]; ६; १०, १[४]; २[७]; ५[३];
§१३,२; ३[४];४[२];५[४];८[२]; §१४,
१२[२]–१७[२]; १८; १९[२]–२१[२];
१६,३†; ५[६]§; ४, १, २§[c];५;
७; ९[३]; १०[३];§; २, १[२]; ३; ६;
८[२];९; १२[३];१३; ३,४[४]; ६[५];७;
९; ४,२§; ६; ७[२]; ८; ५,१;५;
६[४]; ७-९;६, ३[२];४[३];८[२]; ७, २;
४§;५[३];७;९; ८,१;७; ९;†१०,
३; ५; ६[७]; §; †११, १[२]; २[४];
५; १२, ५†; १४,२[२]†; ११§;
१७[२]§; ¶काठ §२, ३; ४[२]; ३,
१०§; ४, ५†; ६, १; ६[३][d];७[५];
११†; ७,३[२]§[e]; ४[६]; ६[३]; ७;८[३];
१०[६];१४[२];§; १५[३];८,१[२]; ४[५];
५;७[४];१०[५]; ११[२];१३[४];१४[३]§;
१५[४]; १७[३]†; ९, १; ३[७]; §[३];
११[१६]; १२[६]; १४; १५[३]; १६[३];
१०,२;६;७[११]; १०[६];११[४]; ११,
१;३[३]; ४[२];६[३]; ७[४]§; ९[४];†;§[३];
१०[६]; १३†; १२,२[८];§[२]; ३-५;
७;८[६];१३; १५[३]†; १३,४[६]; ५[३];
७[२]; ८; १२;१४[३];†;§[६]; १५†[६];
१४, ५; ७-९; १५, २[१०]§; ५;
६[२]§;१२†; §१७, ५;८[५];९[१५];
१६[६];१७; १८,१†; १७§; १९,
१०[२]; ११[२]; २०, १[२]; ६; ११[३];
१३; २१, १; ४[२]; ५[४]; ६[३][g]; ७;
९;१३†;१४[८]†; २२,३[२];५[१०]§;
७[३]; १३; १५[६]§; २३, १[२]; ३[२];
४[२]; ७[४]; ८[२]; २४,१[११]; ७[२]; ८;
९[७]; १०[११]; २५, १[४]; २[२]; ६[१०],
७[२];९; २६,१[३];६[५];७[२];९[५];१०[३];
२७,२; ३; ४[२];५[३]; ८;९[४]; २८,
२[४]; ३[४]; ४[५];५; ६[२]; ९[४]; १०[२];
२९,१[१०];६; ७[३];८; ३०, १[३];४;
५[२]; ७[३]; ८§[h]; ९[२]; ३१, ३-५;
७[३]; ८[३]; १५[२]; ३२, १; ६; ३३,
२[३];३[२]; ४; ६[२]; ७;८[६]; ३४,७[२];
८[२]; ९[६]; १३[४]; §३५, २[२]; ६[२];
९[२]; ३६,१[२];२; ३; ६; ७[४];८[२];
९[१३]; १०[६]; ११; १३[३]; १५§;
३७,१०[२]§; ११[४]; १२[२]; १४[८];
§३८,१२[२]; १४; §३९, २; ७[२];
४०, १०[२]†; ४६, १†; §४७,
२[२]–५[२]; ६; ७[२]–११[२]; ४८,२;
४९,१[३]; २; ३[३]; ४[३]; ५०, २;५;
¶क §१, १५; १६; २, १७§;
३,४†; १२; ४,५[३]; ६[५]; ५,२§;
३; ५[३]; ९[६]; ६, १; ३[२]§; ५[३];
६[२]; ९[५]; ७,१; ४[४];६[५]; ८[२]; ८,
१[४]; २[३]; ३[४]; ६[७];§[३]; §२६,४;
७[५]; ८[६]; २७, ६[६]§; २८, १§;
२†; २९, ५§; ३०, ८[२];
३१, १[२]; ३[२]; ८; १३[३]; १५;
१९[२]; २०[४]; २१[२]; ३५,१[३];७[२];
३६, १[२]; ४[४]; ५[२]; ३७,२[१२];८[२];
३८, १; २[७]; ३[११]; ४[६]; ५[२];
¶३९, ३[२];४[८]; ५[२]; ४०,२;४[३];
४१, ४[५]; ५[२]; ७[५]; ८[६][i]; ४२,
२[२]; ३; ४[२]; ५[३]; ४४, २[६]; ३[४];
४[५];५; ६[२]; ९[४]; ४५, १[३]; २[११];
७; ८[३]; ४६, ४[३]; ७; ४७,३-५;
७[३]; ८[३]; §४८, ३[२]; ७[२]; १०[२];
†कौ १, ३६९§[j]; ३७३; २,
३८६; ४१९[२]; ४५२‡[k]; ५१५;
५२९; ५४२; ७७५; ८३१;
११६१; ३, ३,५;४,८§; जै १,
३८, १०§[j]; ३९, ४; २, १,७;
२,१§; ३, ४; ३, ३१, ६; ३२,
९[२]; ३४,१०‡[k]; ४०,११; ४१,
५; ४२, ७; शौ १, ७,५; ३०,
३; ३१, २; ३५, ४; २,१२, १;
३२, ५; ३, ६,७; १५,२; २१,
१०; २२, २; २६, १[२]–६[२]; ४,
६,७;९, ८; २६-२७,१-७; ३०,
४†; ३५,७; ३६,६; ४०, १-८;
५,३, १०†; ६, ३†; १७, १†;
१८,१०; १९, ३; २३,४; १२;
२४, ३; ६; १५-१७; २८, ३;
३०, १५; ६,२२,१†; ४७, ३;
९३, १; ११८,३; १३८, ४; ७,
५, १†; १३,२; २९, १; ३५,१;
५५,४; ६२,२; ३; ७३,२; ८२,

a) सकृत् पाठे ? ते (<युष्मद्-) इति शोधः ।
b) पाठः ? । तव इति शोधः प्रकरणलभ्यः द्र. ।
c) विशेषः पृ ७०४ *p* टि. द्र. ।
d) सकृत् ते(<युष्मद्-) इति SI. विमृश्यः ।
e) सकृत् न. द्विर (वैतु. SI. युष्मद्- > च१ इतीव ?) । अन्यत्र पाठः? । इदम्->इतः इति शोधः (तु. मूको. तो इति; वैतु. SI. यनि. इति कृत्वा युष्मद्->च१ इतीव ?) । शोधार्थे भूयः सस्थ. टि. ?पुनर्दत्ते, ?सदैतोः क ५,२ टि. च द्र. ।
f) वैतु. SI. ते(<युष्मद्-) इति ।
g) सपा. सकृत् ते<>सः इति पाभे. ।
h) सपा. ते<>तुः इति पाभे. ।
i) त्रिः सपा. काठ २६,१० विशिष्टः पाभे. ।
j) वि ते इति पाठस्य स्थाने सपा. शौ ७, ५६,१ एते इति पाभे. ।
k) सपा. ऋ ९,१०१,१२ एते इति पाभे. ।

३; ८५,४; ११४,७; ८,१,१४[२];
२,२१; ४, २४; ५, ५; ६; १३,
१२; ९,१,९[२]; २,१०; १२; ३,
३; ४,१६; ५,२९; ६,१०; १४;
१५; ११, ३; १५, १†; १७[२]†;
१८†; २२; १०, २, ४; ३, ९;
५,३९[२]; ४१[२]; ७,१७[२]; ८,१२;
१७; २०; ३५; ९, ७; ९; १०,
५; ३१; ३२; ११, १,१; ३; ७,
८; ९; २०; २१; ८, १-६; ८;
१०-२२; १०, २[२]; ४-६; १०[२];
१३; २६; १२,२; १२,१, ४९;
२,१४; ५०; ५१; ३, ४९; १३,
१,३२; २,२७; ३,९†; १४, २,
९[a]; ७३; १५, १०,३; १५, ८;
१७,५; ६; १६, ६,७; १८, १,
३†; ४४†; ४५†; ४७; ५१†;
२, ३५†; ४७; ५५†; ३, १९;
४२†; ४३†; ४५[२]; ५१†; ६८;
४, २५; २९[२]; ४०; ४२; ४४;
६५†; ८६; ८७; १९, १८, १;
२; ४-७; ९; १०; २०, ३; २७,
११-१३; ४८, ५[२]; †२०, १२,
५; १५, ४; २१, ६[२]; ३५, ८;
७५,३; ९१, ८; ९४, ६; १२८-
१२९, १४ §; १३१, ११ §;
१३५,९§; पै १, ५,२; १४,३;
२२,२; ३७,५; ४४, ४; ५३,२;
६८, ५[३]; ७०, ४; १०२, १; ३;
१०८, ३; २, ५, १; ८, ३[२];
१४, ५[b]; २४, २-५; ३८, १;
४०, ४[२]; ५३, १[२]–६[२]; ५९,
१; ११; ६६, ५; ६८, ६; ७१,
४; ७५, ५[२]; ८७, ४; ३, ३,७;
१०, १; ११, १[२]–६[२]; १८, २;
२१,६; २६, २; ४; ३२, २;४,
९,६; २८, २†; ३५-३६, १-७;
५, ४,१४†; ६, १; ३; १०; ८,
६; ९,५; १०, ८; ११, ७; १५,
२; ६; १७,८; २१, १; ८; २३,
६; २६,८; ३४, ९; ३६, १; २;
६; ३९,३†; ६, ११,४†; ११;
१६,५†;२१,५[२]; २२, १०; ७,
२, ४; ३, ३; ५; ११, १; १४,
१०[२]; १७, १-१०; ८, ११, ६;
१५,९;१९,६; ९,१,७; १२,४[२];
१५,१†; ६; १८, २[c]; ९; १९,
२; २५, १५; १०, ८, १-३†;
१०,२; ११,५,१२[२]; १२,३,८;
३, ९; १२; ५, १७; ८, १५†;
१५,९,४; १०, ४†; १३, १-५;
७-९; १४,१-९;१०[२]; ११;२२,
४; १६,२,४[३]; ५; ११,४; २५,
६; ३२, ९[२]; ५०, ५; ५१, ६[d];
५२,४; ५७; १८[३]; ५९,४; ६३,
८; ६८,१†; †६९,५[२]; ८;१३;
७१,९; ७७, २; ८५, २[२]; ४-६;
९[२]; ८६,३; ८७,६; ८९,१; ३;
९६, ५; ९९, ४?[e]; १०१, ८;
१०२, ७; १०३, ८; १०७, ५;
११०,२; १११,१०;१४; ११६,
४; १२२, ४[२]–६[२]; १३३, १२;
१३६,५; ९; १५२, १०; १५३,
८; ९; १५४, १०; १५५, १;
१७, ५, ७; ८, ८; ९, ६; १२,
१०; २०, १२; २२, ७; ९;
११; ३४,१०; ३५, १; ४०, ९;
१८,७,१०; १४,३;१८,२; २३,
४; २६,३; १९, २,४; १४,१३;
२१, १६†; २२, १०†; २७,२;
२९,५; ३३,१; २; १०; २०,२,
२†; ८,५; ९, ३; १०, ५; २१,
३[२]; २८, ६; ८; ३०, ४†; ४२,
१; तेन, >ना ऋ १, २१, ६;
४७, ⌊९; ८, २२, ५(८८, २)⌋;
४८,११; ४९,२; ८२,५; १०८,
१; ११७,२; १२०, १०; १२५,
१; १४०,११; १६२,५; १६४,
४२;१८२,२; २,२७,६; ३,६०,
२; ४,५७,५;५,२,⌊८; १०,३२,
६⌋; ३,३; ३९, ३; ६२, ९; ८५,
३; ६, ४१, ४; ५६, १; ७,४१,
⌊(१,१६४,४०) ५⌋५५, ७; ६९,
५;१०१,३[२]; ८, ५,⌊२०; ३०⌋;
९,५; १५;२०, ⌊२६[f]; ६७, ६⌋;
२९,४; १०;५४,⌊(३,१)५⌋;७७,
⌊(५,६, १-१०; ८, ९३,१९; ९,
२०, ४)८⌋; ९२, १६; ९, ६१,
१९; ६६,३०[g];६७, २४; ११४,
४; १०, १०, ८; १७, १४;३७,
४; ३९, १२; ४२, ७; ७५, ९;
९०, ७; १०२, ५; १०९, ५;
११२,२; १३०, ५;६; १४२,७;
१५५,३; १५६, १;१७४,१; खि
२, ३,१; ११,५; १३, ३[h]; १४,
२; ३, ६,५; १०,३; ४;१५,१०;
३२; १६,६; ४, ६,३;८; ६[२],१;
५, १, ३; २, १; मा २, १२[३];
२१; ३,६१; ५, ९[३]; ६, ३३; ९,

a) तु. RW. WI. W.; वैतु. पपा. शंपा. सात. युष्मद् ->च१ ।

b) पामे. क्ते पृ ११८० *g* टि. द्र. ।

c) सपा. ते<>एनम् इति पामे. ।

d) पामे. क्ते पृ १२९१ *g* टि. द्र. ।

e) पाठः? । दिशः इत्यनेनान्वयदर्शनात् ताः इति शोधः संभाव्येत (तु. सपा. शौ ९,५,३८) ।

f) सपा. तेन<>तेभिः इति पामे. ।

g) पामे. क्ते पृ. १४१५ *f* टि. द्र. ।

h) सपा. खिसा १४,३ येन इति पामे. ।

६; ९; १०,२८; १३, ४७-५०;
५१^{२}; १५, ५५; १८, ५१; ६२;
१९,३३;४१; २०,३२; २२,४^{२};
२३,१७^{२};२५,२८; ३१,९; ३४,
३८†; ३८,२१; ४०,१; का १,
७,५; २,३,१०^{२}; ३,९,५; ५,३,
२^{२}; ६, ८,४; १०,२,२;६; ११,
८,५; १४,५, १-४; ५^{२}; १६,६,
७; २०,३,१; ४,५; २१, ३, २;
१२; २२,३,१; २४, १,४^{२};२५,
४, ६^{२}; २७,१२,५; ३५,१,९†;
३८, ५, ४; ४०, १,१; ¶तै १,
ऽ२, १२,१; २;ऽ४, १,२; २२,
१^{२}; ५,१,१; २; ३^{३}; ९,२; १०,
३†;६,२-३,२ऽ; ७,३^{२}; ९,२^{७};
१०, १; ११,५; ७,१,२; ३,१;
४,१^{२}; ४;५^{२}; ६,७;७,२ऽ;ऽ८,
६,२; १६,२; २,१, २, ८^{२}; ३,
२; ३; २,३,१;४; ४,२; ३^{५};७,
३^{२}; ८,५; ९,५; ६^{२}; १०,१; ३,
२,२; ४-६; ३,२^{३};४^{२}; ४-५, ३;
८,२; ८,२; १०,३^{२}ऽ[a];४,१,३^{३};
४^{३}; २,२^{३};३; ४^{२};५,२ऽ; ६,१;
२; ११,१; १२,३-५;१४,१ऽ[b];
५,२,२; ७; ३,१^{२}; २^{२}; ४,१^{२};
८,४^{३}; ५^{३}; ६,१,७; २,२^{२};६,२;
३,१,३,१; २; ७,३; १०,२; २,
२,१^{२};९,५-७;३,६, १^{२};९,१ऽ;
४,३,१; ६,१; ८,४;५; ९,१-३;
५,३,२^{३}ऽ; ४, २ऽ; ४; ऽ४,२,
१०,१-३; ४^{२}; ३,११,३; ४,६,
२^{२}; ६,८, २†; ७, १३, १; ४;
५, १, १, ३; ४,४; ६,१; ८,३;
१०,२^{२}; २, १, ७; २,२; ८,५;
९, ६^{२}; ३,३, ३^{२}; ५,३; ४, ६,

२-४; ७,२; ५;१०,५;१२,३;५,
१,१^{२}; ४; ५^{२}; २,५;६; ७^{२}; ३,
१^{२}; २; ५,४^{२}; ९; ५^{२}; ६,३,३;
५, १^{२}; २^{३}; ३^{२};८,१; ६; ७,२,
२ऽ;३,३^{२}; ७, ३^{२}ऽ; २६,१^{३}ऽ;
६,१,१,४; २,६; ७^{२};६,१^{२}; ७,
६; २,१,७; ७,५;८,३; ५; १०,
४; ३,१,६^{२}; २,३; ४,९; ९,६;
४, ५, १^{२}; २^{२}; ५; ७,३; ९,३;
१०,२; ५, ११,४; ६,१, २;४,
६; १०,१^{२}; ११,१; ७,१,४,१;
२; ३^{२}; ८, १; १०, १^{२}; २-४;
२, १, १; ३; २, १^{२}; २;
३, १; २; ४,१; ५, १^{३}; २; ५;
६,१; ७,५; ९,१; १०,२; ३,१,
३;४,१; ६,१;२; ७,१; ८,१;२;
१०,४; ५;११,१ऽ; ४,१,१; २;
२,१; ३^{२}; ५; ३,२-४; ४,१; ६,
१;२; ७,१; ८,२; १०,२^{३}; ११,
१^{३}; ५,४,१;६,४^{२}; ८,३; ९,४;
¶मै १,२,८^{३}ऽ; ऽ३, ३;१२^{२c};
३८;४,३ऽ;६; ८;९; १०^{३};१२^{३};
५, २^{५}ऽ; ५^{३}; ६^{४}; ६,१ऽ; २ऽ;
४^{२};५;६ऽ;७ऽ;८^{३};१०; ११;७,
२^{५};४^{४};८,१^{४}; ४^{३};५^{११}; ६^{३}; ७^{३};
९,३^{२}; ४^{३};५; ८^{२}; १०,४ऽ; ५;
७;९-११; १४;१५; १७^{६}; १८^{३};
२०^{३}; ११,१ऽ; ५; ७; ८^{२}; ९^{५};
१३,१४^{४}ऽ; २,१,२^{२};३;४^{३};८^{४};
११^{३}; २,१^{२};२; ४;७^{२}; १३^{३};३,
१^{४};३;४^{६}ऽ[a];५^{६}; ९^{६};४, १^{२};३^{२};
५, १; ३; ५^{३}; ६-८; ९^{३}; ११^{८};
ऽ६,११; १२; ऽ७, १२; १७^{७};
९, १०ऽ; ऽ१२, ३; ४; १३,
२०^{४}ऽ; ३,१,१^{३}; ४^{३};५: २,२^{४};

५^{५};६^{२};७^{२}; ३,३^{२}; ४^{४};८;१०^{२};
४,४; ६^{२}; ७; ८^{२}; १०^{३}; ६,१^{५};
२;३;५^{३}; ६^{२}; १०^{२}; ७,१^{१०}; २;
३^{२};४;७;९^{४}; १०^{८}; ८,१^{२}-३^{२};
५^{४};६;७^{३}; १०^{५}; ९,१^{८}; ३; ४^{६};
५^{११};६;७;१०,१; ३^{७}; ४;ऽ११,
७; १०; १२, १^{२}ऽ; १६, १ऽ;
४, १, २; ८^{७}; १०-१२; १३^{२};
१४; २,१^{४}; २; ७^{२}; ९^{४}; ३,१^{६};
४^{५};५;६; ७^{५}; ८^{२}; ४,१^{६};२^{३}; ४;
५^{२};६^{४}ऽ;९; १०^{५}; ५,३^{२};५^{३};६;
७;८^{३}; ६,१^{३};३^{२}ऽ[c]; ४;८^{३}; ९^{२};
७,१^{३}; ३^{३};५;६^{३};९^{२};८,१; ३^{१०};
५^{३}; ८; ऽ९, १०; १५^{४}; १६^{७};
२४^{७}; २६^{७}; † १४, ५; १०^{२};
¶काठ १, ८ऽ; २, ९^{२}ऽ; ३,
१०ऽ; ऽ४,४^{२c};१४;ऽ५,३;६;
६,१^{४};३[d]; ४^{२};५[e], ७;८^{४};९^{५}ऽ;
ऽ७,६^{२},१४; ८,४^{३};५[f]; ७; ८^{५};
९; १०^{३}; ११; १२^{३}; १३; १५^{४};
९,१^{२};२^{४};३; ७^{२}ऽ; ९^{६}ऽ; ११^{३};
१२; १३; १५; १६^{३}; १०, १^{३};
२^{३};५; ७^{८}; ८^{३}; ९^{३}; १०^{८}; ११;
११, १^{८}; २^{६};३; ६; ७^{४}ऽ; १०;
१२,१-३; ५;६^{३};८; १०^{२};११^{३};
१३,१; २^{३};३^{३}; ४^{४};५^{६}; ६^{३};७^{५};
१०; १२; १४ऽ; १६ऽ; १४,५;
८^{३};९^{३}; १०^{२}; १५, ८^{२}ऽ; १६,
१७^{७}ऽ; १७, १८†; १९ऽ; १८,
१५ऽ; १८ऽ; १९; १९, ४; ८^{८};
१०^{३};१२^{३}; २०,३^{३}; ५^{३}; ६;७^{३};
८;२१,४^{४};६^{३};७; ८; १०^{२};१२^{२};
२२,३^{८};७^{६};१०^{३};ऽ; ११; १३^{५};
२३, २^{२};५; ६^{३};८^{४}; ९^{४}; १०^{२};
२४, १; २^{३}; ५: ६; ७^{२}; ८^{५}; ९;

a) पाभे. कृते पृ १४१४ *a* टि. द्र. ।
b) पाभे. कृते पृ १०६६ *a* टि. द्र. ।
c) सपा. सकृत् तेन<>नक्तुना (तैआ १, १, १,५ आपश्रौ १२,२२,२ च) इति पाभे. ।
d) विशेषः पृ ८६६ *e* टि. द्र. ।
e) सपा. क ४,४ पाठाऽभावः ।
f) सपा. क ७,१ पाठाऽभावः ।

१०^{२}; २५, २; ३^{२}; ६^{७}; ७; ८^{३};
१०; २६,१^{५}; २^{३};४; ६; ७^{९};८;
२७,४;५;७§;८^{२}§[a]; ९; १०^{३}[b];
२८, १; २; ३; ४^{२};५^{१४};१०^{१४};
२९, १^{३}; २-४; ५^{३}; ७^{३}; ८^{५};
३०,२^{२};३; ४; ५^{२}; ६§; ७; ९;
३१, १;६^{२};९^{२};११^{२};१२;१३^{६};
१४§; ३२,१^{४}; ३;७^{३}; ३३,२^{२};
३^{४}; ५^{३}; ८^{२}; ३४,१^{२}; ५^{४}; ७^{३};
८;९;१३^{७};१७;३५,४†; १०§;
३६,१^{२}; ४; ५;६^{३}; ७-९; ११^{५};
१२^{५}; १३^{२}; १४^{३}; १५^{३}§; ३७,
१^{४};२; ४;६; ९^{२}§; १२^{३};१३§;
१६;१७; §३८, २^{२}; १३; १४;
§३९, १^{२}; २^{५}; ४^{२}; ७^{२}; १०;
१३^{२};४३, १§; ४५,४^{३}§; ४६,
४†; ¶क १,८§; §२,३^{२}; १७;
३, ३^{२}[a]; १२^{४}; ४, २; ३^{२}; ६;
७^{४};८^{५}§; ५, ५^{२}§; ६,१^{३}; ४§;
९^{३}; ७, ३^{५}; ४; ५; ६^{४}; ७^{३}; ८;
८, १; ३^{४}; ४^{२}; ५^{४}; ६; १०§;
१२^{२}§; २५, ८^{७}§; २९, ४§;
६§;७; ३०,२;६; ८^{३}; ३१,२^{३};
७^{२}; ८-१०; १९^{४}; २१^{२}; ३५,
१^{५}; ४^{२};§; ८^{२}; ३६, ३; ५^{३};
६^{२};३७,१;२;३^{३};६;७;८^{२}; ३८,
१^{५}; २; ३^{२};५;६^{२}; ३९, ३;४^{६};
५; ४०, १^{३};३;४^{५}; ५^{३}; ४१,२;
४;५^{९}; ६; ८; ४२, ४; ५; ४४,
३^{२};४^{२};५^{१४};४५,१^{१५};२^{३};३-५;
६^{३}; ८^{३}; ४६, ५^{२}; ६; ७; ४७,
१; ६^{२}; ९^{२}; ११^{२}; ४८, ५†;
१२§; †कौ १, ११६; ४७०;
२, १६५; ५२४; ६५२; ८७७;
३,४,१०§; जै †१,१३,२;४९,
४; २, ४, ५; †३,१६, १; ४०,
१९; शौ १, ३,१-५; ९,३;२२,
१; २९, १†; २,७, ३; ५; १९-
२३, १-५; ३,५,८; ६,४;७,३;
१०,१२; १४,१; १६, ५; १७,
७†; २२, ३; ४, ५, १; ७, १;
११,६;१४,१^{२}; ६;१७,८; १८,
३; २०,८; ३५,१-६; ३६,५?[c];
५, ६, ११-१४; १७, ५†; २८,
१२;१३; ६, ७,१-३; १२,१;२;
२४,३; ५७,२†[d]; ६८,३; ७४,
२;७८,१;८१, १[e]; ३[f]; ८२,२;
३; ९१, १[g]; ९२, २; १००, २;
१०१,१; २; १२९, २[h]; ३; ७,
२१, ४; ३९, २; ७३, ४[i];५[i];
८४,१[j]; ८६, ६[k]; ८; ७, ५; ८,
५-८; ९,१, २०[l]; २, १६; १७;
३, १५^{२}; ४, १३; २४;५, १७;
१८;२४; ६,९; ७,२; १५,१९;
१०,१,९;१५;३,१; ५,१५-२०;
६, ६-१७; २०; २१; ११, १,
३७; २, ७; ४, १^{२}; ४^{२}; ८^{२}–
१२^{२};७, १२;१२,१३; १२, १,
२३-२५; ४६; ४७; २, १; २;
४७^{२}; ३, १५; २२; १३, १,
७^{४}[m]; २, १५; १४,१,३५;३६;
४८; ५३;५५;२, ५३-५८; १५,
१, ३; ११, ३-६; ८; १०; १३,
२;४;६;८;१०; १६,१,५; ७,१;
१२; १८,१,९†; ५३‡[n];२,३०;
३, १९[l]; ५६†; १९, ६, ११†;
९,४;२२,२१;२३,३०; २४,१;
२७, १०; ३०, १; ३२,७; १०;
३९,९;४७,८?[o]; ५०,१?[o]; ५३,
९^{२}; ७२, १; †२०, ८९, ७;
१३९, ५; १४१, ५; पै १, ११,
१; १९, ३; २१, ४; २८,१; ३;
३७,४; ४३,३; ५४,५; ८७, ४;
१०६, ४; २, १३, ४; २६, ५;
४१, १‡[p]; ४८, १-५; ५२, ३;
५९,११;७३,५;७९,२^{२}; ८९,१;
३; ५; ३, २, ३; ३, ५; १०,५;
१८, ३; ४; २२,२; २५,६;१३;
३८, १^{२}; ५; १०; ४०, ४; ४,
३, २; ३; ६, १†; १०, ७; ८;
१६, २; २०, ५; ३७, २; ३१,
५†; ५, ६,७;८; ९,१; १४,४;
३४,९;३७,७; ६, ३,१;८, ७†;
९,९; १२, १-४; २०, ८; २२,
१६; ७, १०, ९; ११, ७; १२,
९; ८, ६, ४[q]; ८; ९, १; १०,
१-५; १९,९; २०,२; ९,५,९†;

a) पाभे. कृते पृ १४२८ *c* टि. द्र. ।
b) सकृत् सयुक् इति पूर्वेण संवद्धमिति SI. चिन्त्यः ।
c) पाठः? । स्तेनाः इति W. शोधः ? ।
d) पाभे. कृते पृ १४१५ *f* टि. द्र. ।
e) पाभे. कृते पृ १०४६ *h* टि. द्र. ।
f) पाभे. कृते पृ १०४६ *i* टि. द्र. ।
g) सपा. तेना<>सः इति पाभे. ।
h) पाभे. कृते पृ १०६८ *i* टि. द्र. ।
i) सपा. तैब्रा २,४,२,३ सुर्वम् इति पाभे. ।
j) सपा. तेना<>सा इति पाभे. ।
k) पाभे. कृते पृ १०६६ *a* टि. द्र. ।
l) उ इत्यनेन समुदितं द्र. ।
m) पाभे. कृते पृ ९९७ *m* टि. द्र. ।
n) सपा. तेन<>इति इति पाभे. ।
o) तु. सस्थ. टि. तुम् ।
p) सपा. तेन <> तव इति पाभे. ।
q) पाभे. कृते १४०९ *b* टि. द्र. ।

६,१२; ७, १०;१२;१०,१२[२]; १५, ५†; २२, २४; २५; २३, १-२१; १०, ४, ६; ७, १०; ११,२, ९[२]; ७,३; ७[a]; ८; १२, २,९[२]; ४, ७; १०; १३, २, ७; १०, ४; ५; ११, १९; १३, २; १४,३,७; १५,५,८; ६,६; १२, ६; १५,४;२१,६; २२,२; १६ १२,५; २५-२६, ३; २९, ५-९; ३३, १०;३५,९; ३६, ५; ४०, ५; ४२, ६; ७[२]; ८[२]; ४३,१-४; ५[२]; ६[२]; ७-९; ४४, ४; ६३, १; ६९, ९†; ७१, ४; ७२, ६; ७७, १; ६; ९८, ८; १००,२; १०४,७; १११,११;११२,६-८; ११९,१-८;१०;१३१, १-१०; १५४, २; १७ ,३, ४-६; ५, ४; ५; २४, २; २५, ७†; २९, १०[५];३०,१; २; ३४,८[२]; ३७, ५;३८, ३; १८, ४,४; ५;७;५, ७;१०; ६, ३; ६‡[b];१२, २-६; १५, ७[४]; १७, १; २१,९;२७, २;१९, २, ७; ३,११; ४,५;५, १२; ७, १०; १३,५; १०; ११; १५,३; १६,९; १७,५; ६;१४; १९; ७; ८; २२, २; १५; २६, १०; ३०, ११; ३४, ११; १५; ३५, ३; ३६, ११; ३७, ७; ८; ३८, १७; ४०-४१, १४; ४८, १; ४९, ८[२]; ५०, ८; ५१, १; २०, ४, ५; ७,९[c]; १७,४; २०, ३; २२, ७; २७, १; ४०, १०; ४९, ७; ५२, २[२]; ४[२]; ६१, ६; ११; तेभिः ऋ १, ३५, ११;

७२; ६; ९१, ४; १०८, [(१)५ (६-१२)]; १७०, २; १७७, २; २, ४१, १; ३,३५, ९; ५१, ९; ६, २१, १२; ७, ३, ७; ९६, [(१, ८१, ८; ९१, ९) ५]; ८, १,९; २१,४; ९,६१,५;७५,५; ११४, ३; १०,२, १; १५, ८; १४[d]; ३१, १; ९२, [(१, ३६, ४; ४०, ५; ७; ६६, १२) ६]; ९३,१;९४,९; ९८,१०; १०४, २; १४८, ४; १५५, १; खि १, ३, ३; १२, ४; †मा २७, ३२; ३४, २७; †का २९, ३,५; ३३, १,२१; तै २,३,१४,१†;५; ३, ५,५,१; ४,३, १३, ४†; ५,७, ८,१; ७,५, २४, १†; मै १,२, १; ४, १४[२]†; ७,१; ८, ९; ४, †१०,१;३;१२,४;६; †काठ २, १५; १०, १३S; १३,१५; १८, २१; १९, १४; ४०, ५S; ४१, १; कौ २, ११८†; ८५३; †जै ३,१३, १४; ४,३, ५; १०, ७; शौ १, १५, ३; ४; २, ३५, २; ५,८,२; १८,८; ७, ५७,२;७०, २; ११,११, ६; १८,३, ४६†; ४,२;३; १९,४७,५;५०,२;२०, ३३,१†; पै १, २४, १-३; ८८, २;६, २०, ५; ७,६,२; १८,२; १९, ९; ९,१८, ३; १०, ३, ४; ९, ८; १४, ४, १२; १५, १२, ११; १८,१८,५[e]; १९, २,१२; ३,१२‡[f]; २०, ९, ७†; तेभ्यः ऋ ३, २, ६; ५, ७९, ७; १०, २८,११;६२,१;८५,१७; खि २,

१४,९;१०; खिसा १५, १०;मा ४, ११;९,३६[५]; १३, ६-८;१५, १५-१९; १६, ८; ६४[२]–६६[२]; १९,६०‡[d]; का ४, ५, ३; ११, १, २[४]; १४, १, ६-८; १६,४, २; ४; ६; ८ ; १०; १७, १,८; ८, १८[६]; २२, ४,१०‡[d]; तै १, २, ३,१[२]; ४,२,१; ६,११,४¶; ८,६,१;७,१;२; ¶२,३,२,१;७, १;६,३,२;९,३;¶३,१,९,५;२, ४,५;८,३;५,२, ३; S४,१[२];२; ४,२, ८, ३[३]; †[३]; ४,३,२; ११, ३; ५,१,३;११,२[२]; ¶५,१, १, १; १०,४; ३,५,४;५,९,२;१०, ५;¶६, १,६,६; १०,५; २, १, २; ७,१; ३, १,२; ८,४; ४, ५, ४[२]S;६, ११, २; ¶७, १,५,२; ३,५,१; मै ¶१,२,३S;४,३[६]S; १२; ५-६,८; ८,९; १०, १४[६]; १६; ११, ५; ७; २,४,८¶; ६, ३[५]; ७, १५[२]†; ८,१०[५]; ९ २; ९[५];१३, १३[५]; ¶३, १,७; १०; ३,१;४,७; ७,७;९; १०; ९,१; ४; ¶४, १, ३; २, १[२]; ३,१[२]; ४S;४,१०;६, ४; ७,९; ¶काठ २, ४S; ५, ६[३]S; ६, ६[२]; ७, १५[३]; ८,७[४]; १०,७; ११,७[३]S; १०; १२, ७; १४, ५; ८; १५, २[४]S; १६,१५[३]S; S१७, ११; १६[६]; १८,१९; १९, ११; २०, ५; २४, ६[b]; ८; २६, १; २८, ४[३]; २४,४; २६,९[३]; १०; ३७, ११; S४०, ३[४]; ५; ¶क १, १६S; ४, ५[३]; ६. १; ५[३]; ७,

a) विशेषः पृ ३०२ i टि. द्र. ।
b) सपा. तेन <> येन इति पाभे. ।
c) सपा. तेन <> समे इति पाभे. ।
d) सपा. तेभिः <> तेभ्यः इति पाभे. ।
e) सपा. तेभिः <> तैः इति पाभे. ।
f) पाभे. क्ते पृ १४२७ f टि. द्र. ।
g) °भ्यः इति स्वरे ? यनि. शोधः (तु. सात.) ।
h) पाभे. क्ते पृ १०४७ a टि. द्र. ।

४[४]; २५, ६[३]$; $२७, १; ६[६]; २९,७; ३१,१; ७;३८, १; २[a]; ४०, ४; ४४, ४[३]; ४६, ८; शौ ३,२१,१-७; २६,१[२]–६[२]; २७, १-६; ४, ३९, १०; ६, १३, १; ७,११४, ६[b]; ८, १, १४[२]; ८, १०; १०,४, २३;९,१२;११,१, ४;१२,४,२६;१४,२,४६†;१८, २,२९; ४९; ३,५९‡[c]; ७२;४, ५७; पै १,१०,३;८८,४;२,५२, १; ५३, १[२]–६[२]; ५६, १[२]–५[२]; ५७, १-५; ३, ११, १[२]–६[२]; १२,१-७;२४,१-६;५,३५,१०; ६,२३, ११; १२; ८,८,१;१५, १; २; ६; १९, ५; ९,६, १०[२]; ११;१८,५; १३,१०, १२; १४, ११; १४,२, ११; १५, २२, ८; १६, २, ४[२]; १७, ५; २९,१०; ८९,४; १३७, २; १७,१८,६[d]; २२,६; ८; १०; १८, ११,६†; १९,५,१; १४,१४[e]; २२,१-३; २५,१४;३६,६‡[f];४९,५; २०, २५, ६; ३८,६; ४३, ६; तेषाम् ऋ १,२,१;११,७; ४७,२; ८१, [९ (५, ६,६; १०, १३३, २)]; १२५, ७; १३५, ५; १३९,९[२]; १६२, [६; १२]; १६४, १५; १८८, ९; २,३०, १०; ७,१९, १०; ५५, ६; ६६,१३; ९०, ४; ८, २०, १४;६७, ३; १०,१४, [(३, १, २१; ५९, ४; ६, ४७, १३; १०, १३१, ७) ६]; २८,

३; ६५, ३; ८२, २[g]; ८७, १६; ९४, ८; ११५,५; १८५,२; खि २, १४, ९[h]; ३, १५, २९; २१, २; ४, २, १०[२]; ५, २, २; ७, ४, ११; खिसा २९, ४५; मा ३, ३२†; ८, ६१; ९,४; ११, ५४; १६, ५४-६३; १७, २६†[g]; १८, ६७; १९, ४५; ४६; ५०; २५, २९; ३५; का ३, ३, २४†; १०, १, ५; १२, ५, ५; १७, ८, ८-१७; १८,३,२†[g]; २०,४,९; २१,३, १६; १७; २७, १२, ६; १३,४; ¶तै १,५,१०, ४$; ६,१०,५; ११, ३; २, ३,३, १; ४; १, १; ३,१; ९, २; ५, ४, ४; ५, ४[२]; ६,६, २; १२, ६†; ३, १; ५,१; ११,३†; $२, ५,६[२]; ८, ३; ४, ३, ८; ५, १,२; १०,२; $४,१, ५,२; ३, १०,३; ५,११, १; २; †६, २,१[g]; ८,३;९,१; ५,१,८, २; २,३,४; ५,७,५; १०,३;४[५]; ७, $२, ३; ४[२]; ६, २,३-४,१; ८,३; ५;३,१,३;६; ४,९; ४,५, ५;७,१,४,१; २,५,४;४,८,२[२]; ¶मै १,४,७; ५,४†; १३; ६,४; ११;८,६;७[३];९,७; १०,८;११[२]; १२; १३;१६; २, १-२,४;३,२; ७; ८$; ७, ५$; ९,९[१०]$;१०, ३†[g]; ३,३,९; ४,७; ६,६; १०; ७,९[२]; १०[२]; ८,३;६[३]; १०[३]; ९, १;३; ४[२]; ७; १०,३[२]; ६; ११,

१०[२]$; १६, १[२]†; ४, १,६; ३, ७;४,६; ५,९; ७,६; ८,१; १०, १‡[i]; १२, १$; ¶काठ ५,२$; ६, ६[५]; ७, २†; ८, १; ५; १०; ११[४]; ९, ११[२]; १२;१५[२]; १०, २;११[३];११,७$; १०; १२,२[२]; ५; १३, ५[२]; १५[३]$; १६, ५$; १७,१६[१०]$; २०,१; ११; २१, २; २२, १०†; २३, २;७; २४, १०; २५,६[२];७; २६,१;७; २८, २;४[२];२९,१;९[२]; ३०,८$; ३१, ४[२]; ३३,८; ३४,५; १९$; ३६, ३; ६[२]; ७[२]; ९; ३७,११; १२[२]; १४[२];३८,२[२]$;४०,२$; †४६, ४;५; ¶क ४,५[५]; ५,२†; ६, ६; ७,१;८[४]; २७,६[१०]$; २८,२†[g]; ३१, ३; १३; १७; ३५, ४†;८; ३६,४; ३८,३; ३९,४[२];५; ४०, ४; ४१,५; ४४, २;४[२]; ४५,२; ४७, ४[२]; कौ १, २१२; २, १२२१; जै १, २२, ९; शौ १, १,१[j];२,३,२;३५, १; ३,९-१०, ६;२६,१-६; ४,५,५†; ५, १९, २;६,१५,२;५५,१; ३; ६५,१; ६७,२; ११६,३; ७,८,१; ८,३, १५†; ६,२४; ९, २,४;९;७,४; ११,४;१४,१६†; १०, ४,१८[२]; ११, ५,४;११, २६; १२, ३,६; ४,११; २०; १८,१, ५८†; ६८; ८६; ८७; †२०, ३७,१०; ५६, ६; पै १, ६, १; ८, २; ५८, १; ८८,३; ९१,४; १०४,३; १०५,

---

a) सपा. काठ २४,९ पाठाऽभावः ।

b) पाभे. कृते पृ १४१३ *c* टि. द्र. ।

c) पाभे. पृ १४३० *d* टि. द्र. ।

d) सपा. तेभ्यः <> तेषु इति पाभे. ।

e) सपा. शौ ६, ९३, २ एभ्यः इति पाभे. ? (तु. सस्थ. टि. ?नम एभ्यः इति) ।

f) सपा. ऋ १०, १६४, ४ शौ ६, ४५, ३ अंहसः इति पाभे. ।

g) सपा. काठ १८,१ विशिष्टः पाभे. ।

h) सपा. खिसा १५,९ येषाम् इति पाभे. ।

i) सपा. ऋ ७,९६,५ विशिष्टः पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १४१६ *b* टि. द्र. ।

२; २,५२,२;५६, १[३]–५[३]; ६२,
१; ३, ७, १; ११,१-६; १७,१;
४, ६, ५; २७,१; ५,३,३; ११,
७;१५,९; २०,६; ४०,५; १०,
२,७; ५,४; १२,११; १३,१४,
१५; १५, २१, ७; १६, ७,६†;
१६, ८[२];४९, ९; ६७,५†; ७१,
३; ७३,४; ७६,८; ७७,५; ८०,
४; ९६,४; ११२,१०; ११६,५;
१५४,४[२]; १७,१७,१; १०;३६,
६; १८,२६,२; १९,२,१३; ९,
१‡[a];२; ११,११; २३,८; ४९,
४; २०,१,६; २८,४; ५;३३,८;
तेपु ऋ १, १३९, ९; ५, ३१,
१३; ४२, ८; ६, ५९, ४; १०,
११२,७; मा २३,४९; ५०; का
२५,९, ५; ६; ¶तै २,६,१,३[२];
६,१,४,५; ११,४; ३,१, ३; ४,
५, ५; ७, २,१०,१; ३, १०,५;
५,८,५; मै ४,२,१२¶; ¶काठ
१४,९; ३२,४; ३३,६[२]; शौ ८,
९, १९; १२, १, ५६; ४, २६[b];
१७, १, ७; पै १६, १५२, ११;
१७,६,४; १८, ३१, २; तैः खि
२, १०, ४; ५; ४,५, १३; ३३;
¶तै १,७,५,४; ३,३, ५, २; ५,
१,९,३; २,१,७;३, ५,३;४; ६,
२,१,६; ३,२,३; ५,११,१[२]; ४;
६, २-३, १; ७,१,८, २[२]; ३,४,
२[२]; १०,१; ३;४; ४,७,२; ¶मै
१,४,११; १४; ७,३;९,२; १०,
५; १३[२]; २,३,२[२]; ३[२]; ७[३]; ५,
५; १०[७]; ३,१,८; २,१[२];५; ७,

९; १०,६; ४,२,१; ४,१०[२];६,
१;३; ७,३; ¶काठ ६,७; ७,४;
११; ८,२[२];९,१; ११,८[२]; १२,
६; १२; १९, ७[२]; २१,२[२]; १२;
२६, १[२]; ९; २८,१०[२]; २९,१;
३;३०,१; ३२,४; ३५,१५;२०;
३६, ७; ३७, १२; ¶क ४, ६;
५,३; ६,७[२]; ८,४;३०,५[२]; ३१,
१७[२]; ४०,४[२]; ४१, ७; ४५,१[२];
२; ४; ४६,४; ४८, १८[२c]; शौ
३,२३,४; ४,१६,९; ३६,५; ५,
२१;८; ८,८,९; १०,५, २१;६,
२०; ११,४,६[२];७[२];७,१४; १३,
१,३५[d]; १९, ९, ५; १२; पै ३,
१४, ४; ९,६,४; १६, १२९,९;
१५४,३; तौ ऋ १,२,५;१०८,
३;१०९;४; ५;१८४,१; २,४०,
४; ५,४०;७; ७, ६५, २[e]; ९४,
१२; ८, २२, १३[३]; १४[२]; ४०,
३; १०, १४, १२; खि १, २,
५; ७, २; १०, २; ५, १६, १;
मा ८, ३७; २३, २०; का ८,
११, २; २५, ५, ३; ¶तै १,५,
२,५; ६,२, ३§; ७,२,२; २,१,
१,६; ५,६; ७,३; ४; ९,२; ४[२];
१०,१[२]; २,१,१; २; ३[२];४; ४,
६; ९,३[२]; १०,१; ३, २, ७; ३,
१[३]; ३;८,२; ४,४,३[२]; १०, १;
५,२, २; ३[२];६; ६,४; ८,१; ५;
११,४;८;६,७,१[२];३,२,८,२[f]§;
५,१,२;४; §४,४,७,२; ७,१५,
३[३]; ४[२]; ५,३, ११, ३; ५, १०,
१; २; ६,९,२; ७, १, २; ६,१,

११,६; २,११,२; ३, ५, ४; ९,
३§; ४,८,३; ९,१[३]; २;१०, १;
२; ७, १,१,६; ४,१[४]; ५,७; ६,
१[४];२,७,२; ९;२; ३; ४,११,२;
१९, १§; ¶मै १,३, १२§; ६,
९; १२[२]; १३; २,१,१[४]; ३; ४[६];
७[२];३,४[२]§;५;६[२]; ८§[f]; ४,१[४];
३; ४; ५,३; ६[४]; ७[२]; ९[३]; १३;
२१[६]§; ३,२,३; ४, ६; ६, ६[३];
१२,२०§; ४,१,२; ४; १०;३,
४; ७; ५,२; ६,२[४]; ३[४]; ४; ८,
१[१०]; १०; १४, १†; ¶काठ ६,
६[g]; ७, ५[२]; ८, १; ५; १०; ९,
१६[२]; १७[३]; १०,१[३]; २[५]; ११,
१[३];७[२]§; १०[२]; १२,१०[३]; १३,
३[२]; ४[२]; ६[३]; ७[५]; ८[२]; १५, १;
२२,८;१५[६]§; २४,७[२]; २७,२;
३[h]; ४[४]; ८[२]; २८,१; १०; २९,
७;८[३]; ३०,१[१०]; ३[३];५; ३१,३;
८; ३४, ८[२]; ३५,१८§; ३७,२;
१४[६]; ३९, २[३]§; ४४,८§; ५०,
२; ¶क ४,५;५, ४[२]; ६,६; ७,
१; ६; ३५,२; ३७,८[२]; ४२,२;
४[४]; ४५, १; ८; ४६, ४[१०]; ६[३];
४७, ३; ८; ४८, १६§; कौ २,
१००५; १२१९; जै ४, १७,
१०; शौ ३, २४, ७; ४, २५,
१-७; २८-२९,१-७; ५, २४,५;
३०, १०; ६, १४०, १; ७,५५,
३; ८, ९, १[२]; ९,१, ७[२]; ३,९;
५, २७; ६,१२; १०, ४, ८; ९,
२५; ११, ७, १०; १२, २,३२;
१४, २,७१; १८, २,१३†; १९,

[a]) पाभे. कृते पृ १४१३ *h* टि. द्र.।
[b]) पाभे. कृते पृ १४३१ *d* टि. द्र.।
[c]) सपा. सकृत् तैः <> सः इति पाभे.।
[d]) पाभे. कृते पृ १४३० *c* टि. द्र.।
[e]) प्रकृते ताव् (मर्या [तु. पपा. प्रमृ.]) > (छन्दस्तः) तव् (मर्या) इति AM (१७४ ia [वैतु. ऋ ७,६५,१ प्रथमतृतीयपादयोरन्ते गुरुत्रयम्]) ।
[f]) सपा. तौ <> यान् इति पाभे.।
[g]) तु. सस्थ. टि. अभि-तस(:)।
[h]) सपा. तौ <> प्राणापानौ इति पाभे.।

१३,१; ४४, १०; २०,१३३,१; पै २, ७९,१; ४,३४,१-७; ३७-३८,१-७; ७,४,१; ८,१९,१०; ९,१३,१०; १०, ९,१०†; १५, ३, १०; १६, १५, ८; १८, १[३], ३२,६[२];३९,९; १११,७; १३८, ६;१५३,१०; १७,२९,९[६];११[६]; ३३, ३; १८, १४, १; १९, २, ११; २०, १७; ४३, ७; ४९,९; २०, ३६,२.

तक[a]– -कत् ऋ १, १३३, ४; –कम् ऋ १, १९१, १५; पै ४, १७,५.

ततस्(:) ऋ १, ८३, ५; १६४, २५; ४२; १९१, १५; ३, ३७, [११ (४०, ८) ९]; ७, २७, ३; ३३,१३[२]; ८,५,१९; ६१, १३; ९७, ३; १०, २७, २२; ८५, ५; ८८, ६; ९०, ४[b]; ९७, १२; १२१, ७; १२५,७;१३५, ६; १८६, ३[c]; १९०, १[२]; खि २, १०, ६; ४,५, ३५; ९,४; मा २, १६; २५[३]; ६, २२[२]; ८, ६०[४]; १०,१६‡[d];११,२२;१२, ८६†; १७,५७; १८,५५; २०, १८;२७,२५†;३१, ४†[c]; ५‡[e]; ३६,२२; ४०, ६[f]; ९; १२; का २,४,३; ६,३[३]; ६,५,३[२]; ९,७, ९[४]; ११,५,७‡[d]; १२, २, ११; १३, ६,१२†; १८, ५, ८; २०, ३,५; २२, १, ४; २९, ४, ३†; ३५,१,४†[c]; ५‡[e]; ३६,१,२२; ४०,१,६[f]; ९; १२; ¶तै १, १, १३, २$; ३,११, १$; ५,२,४; ४,१; २; ९,१; ६,११,४;७,३, ३; ८,१२,३‡[d]; २, १, १, ४[२]; २,३; ३, १; ८,२; ९,१; २, ८, २; ११, ६; ३, ६, १; १२, १; ४, १, २; ३; ४, १[२]; २; ३; ८, १$; ५, १,२; ४; ६; ४, २; ५; ७,१; ८, २; ५; ११, ३; ८; ६, १,५; ७,१[२]; ९,२[२]; ३, १, १, १; ३,२; ९, ६; २,२,३; ३, ७, २; ९,२$; ४,४,१; ६,२; ८,५; १०, २; ५,१,२; २, १; ७, ३[२]; $४,१,२,४; ८, ६†; ६, ३, ३; ७,१३,२; ५, १,९,३; २,५,२; १०,३; ३,३,१; ४, ७; ११, १; ४,१,१; ६; ३$; ५, २, १; ५; ५; २; ६, ३,१; ४-५, ३; ७,३; ७,४,३$; ६,६; ६,१,३,३; २, ५, ४[२]; ३,१, १; ५, १; ७, २; १०, ६; ४, २, १; ५, १; ८,३; ९-११,१; ५,५,१; ६-८, २; ६, ८,१; ३; ९,१; ११,२[२]; ५; ७, १,४,१; ८,१; १०, १[२]; २; ३; २,१,१; ३-४,१; ५,२;४; ६,१; ७,३; ४; ८,२; ३;५;९,१;१०, २[२]; ३,४,१; ६,१; ८-९,१;१०, ४; ५; ४, १-३,१; ६-७, १; ५, १, २; ¶मै १, १, १३ $; २, १८$; ४,४[४]$; ५; १२[५]; १३[२]; ५,१‡[g]; १२[२];६,१‡[g]; ३[२]; ५; ६; १३; ८,१[८]; २[५]; ८[२]; ९; ९, ३; ८[३]; १०,५;६[२];८;१०; १३; १५-१७; १९[२]; ११, ५; ९; २, १,२; ३; ४[२]; ६; २,२; ४; १०; ३,१[२]; ३;४,२[२]; ३[२]$;६; ७[३]$; ८; ५,२; ३[४]; ६; ७[५]; १०[३];$; ६,९$; ७, २$; १०, ५$; १२, ३$; १३, २३†; ३, १, ३; ९; २, ७; ३, १[२]; ८$; ४, १[२]; ६, ४; ६[२]; ७[२]; ८[६]; ९;१०; ७,१[३]; ३[३]; ७[२]; १०;८,१; ४;५;९,१[२]; २; ३[२]; ४[२]; ५; १०, १; ४-६; ४, १, १; ९[३]; १०[४]; १२; १४; २,१; १२[२]; ३,३; ४[२]; ६; ९[२]; ४, ६[३]; ५, १; ६[२]; ७[२]; ८[३]; ६, ३; ४; ७, ४-६; ८, ५; ७; १२, ३†;१४,१४†; ¶काठ १,१२$; २, ४‡[g];३,८[२]$[h]; ५,६[२]$; ६, १; २[२];३; ६[२]; ९‡[g]; ७, १३$; १४$;१५; ८,१[२];४[१०];७;१२[२]; १३; ९, ११[२]; १४[२]; १५-१७; १०, १; २; ६; ७[४]; १०[५]; ११[२]; ११,१;३;४[३]; ६[२]; ९[३]$; १२,१; २[२]; ३; ५[२]; ६[२]; ७;८; १२[२]; १३[३]; १३,४[२]; ५[२]; ७;८; १२[२]; १३[३]; १५,७$; १६,२$; १८, ३$; १५$; १८‡[g]; १९, ७; १०-१२; २०, ६; ८; १३; २१,५; १०; २२,३;७;९; २३, २; ४[२]; ५;७; २४,९;१०; २५, २;६[२];७; २६,८;९[३];१०[२]; २७, ३[३]; ४[३]; ८; २८, ९; २९,१;४; ७[२]; ३०,२;३;७; ३१, ७[३]; ८[२]; ९[२]; ११$; १४$; ३४, ३;१२; ३५, २०; ३६,१;२;५;१०;११; १३; १४; ३७,७; १२;१६;१७; ३८, ५$[h]; ४०,१ †; ¶क १, १२$; १६‡[g]; २, १५[२]$[h]; ३, १२; ४,१[२]; २; ५[२]; ६,५; ६[२];

a) प्रागिवीयः अकच् प्र. (पा ५,३,७१) तत्स्वरश्च ।

b) सपा. ततः (तैआ ३,१२,१ च) <> तथा इति पाभे. । c) पाभे. कृते पृ १४१४ f टि. द्र. ।

d) सपा. ऋ ५,६२,८ अतः इति पाभे. ।

e) पाभे. कृते पृ १४०९ e टि. द्र. ।

f) सपा. माश १४,७,२,१८ तदा इति पाभे. ।

g) सपा. ऋ ३,२९,१० अथा इति पाभे. ।

h) सकृत् सपा. आश्रौ ३,६,२४ सः नः इति पाभे. ।

९[१०]; ७,४;७[२]; ८, १;२८,३§;
२९,४§; ३०, ५;८; ३१,१;२;
८; १०; १५; २०; ३५, १; ३;
८; ३६,१[२];२;४; ३८,२;३; ५;
३९,३-५; ४१,६; ७[२]; ८; ४२,
३[४]; ४[३]; ४४,९; ४५,२; ५;८[२];
४६, ५; ६; ४७, ७[३]; ८[२];९[२];
११§; ४८,१८; †कौ १,२७४;
२,६७१;३,१,२; ४,६‡[a];७‡[b];
†जै १,२९,२;२,१,१;३,९‡[a];
१०‡[b]; ३,५५,१२;४,३०,४[c];
शौ १,१०,१; ३,४,२[d]; ४; ४,
४,३; ९, ४†; १९, ४; ६; ३०,
७†; ५,१,२; २४,१७; ६, १८,
३[e]; ८९,१; ११३,१; ३; १३१,
३; ७,५८,३[f]; ८८,१;२[g];१११,
१[h]; ८, ९, ६; ९, २,१९-२४;
१५,३†; १०,१,२९; ३,८; ८,
२५; १०,१८; १९[२]; २२; ११,
४, १-१८; १२, ४, ७-९; ३१;
१३, २,१५[i]; १४, १,४†; १५,
६,१९; ८,१; १८, २,३२; १९,
३,१; ५,१†; ६,३†; १५, १†;
३०,५[२]; ३९,६-८; ४१,१; ५६,
२; ५७,५;६[j]; †२०, ६,९;२०,
४;२५,५; ५७,७; पै १,७,३;९,
१; २९,२; ५०,१; ५३,३; ६२,
१; ८८,१; ९४,३; २,८,२;२०,
४; ३७,५; ३, ८,२; १६,४;५;
३५,१†; ४,२,४; १७,३; ५†;
२१,४; ५; २२,३; ५, ११, १;
१२,२;२५,६; ६,२,२; ७,१०,
६-८; १८, ५; ९, ५, ३‡[a]; ८,
३-६; ११, ११; १३, १, १५;
२,१८; ३, ३; ११, २३[२]; १४,
३,१३; १५, २१, २; १६, १८,
६; ३८,१; ५६,१-१८;६८,३†;
७७,८; ७८,१-६; ८२,७;१०२,
५; १०८, ८; ९[२]; १०९, २;
१२४, १-११; १७, १६, ७-९;
१९,१; ४[k]; ९[l];४१, ३[m]; १८,
१,४†; १९, ११, १[n]; २१, ८;
२४,१६;३३,११; २०,१८,४†;
१०,३;४; २४, ४; ३२, ४; ५;
९[o]; ४३, ४; ५०, ७; ५५, ३;

तुतःऽततः मै ३, ६,४¶.

तुत्र,>त्रा,तुत्रो(त्र-उ) ऋ १,९,
६; १३,१२; ३७,१४; १०५,९;
१३५,७; १७०,४; ५, ५, १०;
६, १६, १७; ५७, ४; ७५, ८;
११;१७[p]; ७,८३,२; ८,५६,४;
५८,१; ९, ११३,[८-११]; १०,
१६, ३; १७,४; ३४,१३[२]; ६४,
१३; खि १,११,५; ३, ८, ४†;
१२, १-३; १२[२], १-३; १८, २;
४,५,१०; ५,७,२,८; ७, ५, १;
खिसा २०,२;५;६; २९,९; मा
१३,३१; २१, ४६; २३, १६†;
†२९,४५; ४८; ३४,५५; ४०,
७; का १४, ३, ५; २३, ५, ४;
२५,४,५†; ३१, २, ८†; ३३,
२,१८†; ४०, १,७; ¶तै १,५,
९,७; २, २;१२,४§; ३, १,९,
६; ११,८§; ४,६,१; †४,६,४,
५; ६,३; ४; ५,१,९,५; ६, १;
३, २; २,७,५; ५,९,४; ७, ३,
१,३[२]; ¶मै १,२,१५§; ५,७;
६, १२; १०, १७; २०; २, १,
३; ८; २,४; ४,४; ८; ५,१; ६,
६; ७,१६§; ३, ३, १; १०, ७;
१६,३†; ४, ४,६[२]; ५, १; १३,
७†; ¶काठ ६, ३[३];६[४]; ८[२]; ८,
२[२]; ९,१४; १६; १०, १; ११,
५; १२,१; १३,१;३; १८,१‡[q];
२१§; २०, १४†; २३, ११†;
२७,६; २८,३;९[२]; २९,३;१०;
३५, १६[६]; १७[३]; १८[५]; १९[४]†;
३६,१२; १३; ३९,३§; †४६,
१[२]; ४; ¶क ४, २[४]; ५[४]; ७[२];
६,७[२]; २८,२‡[q]; ४२,६; ४४,
३; ९[२]; ४६,३; ४८,१४[६];१५[३];
१६[५];१७[४];†; †कौ १,१३१‡[r];
१४८; ३५६‡[s]; २,५६;१२१६;
†जै १, १४, ७‡[r]; १६,४;२७,
५‡[s]; २,१,५; ३,६, २; शौ १,
२५,१; २, १४,३; ३०, ३; ४,
७,१; ११,११;१९,२; ५, ४,३;

a) सपा. तुतः<>अुतः इति पाभे. ।
b) पाभे. कृते पृ १४०९ e टि. द्र. ।
c) पाभे. कृते पृ १४१४ f टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १०३९ h टि. द्र. ।
e) पाभे. कृते पृ १४२३ j टि. द्र. ।
f) सपा. तुतः<>तत् इति पाभे. ।
g) पृ १४३३ h टि. द्र. । h) पाभे. पृ १४११ e टि. द्र. ।
i) पाभे. कृते पृ १४११ c टि. द्र. ।
j) सपा. तुतः<>तन्वः इति पाभे. ।
k) सपा. ततः<>एवा इति पाभे. ।
l) सपा. ततः<>अुथो इति पाभे. ।
m) सपा. ततः<>त्वचः इति पाभे. ।
n) सपा. ततः<>देवः इति पाभे. ।
o) सपा. ततः<>सकृत् यदि इति पाभे. ।
p) सपा. तुत्रा<>तत् इति पाभे. ।
q) सपा. ऋ १०,८२,६ विशिष्टः पाभे. ।
r) पाभे. कृते पृ १०४० a टि. द्र. ।
s) सपा. तुत्र<>अुत्र इति पाभे. ।

४; ८; ६,११,१; २२, २; ९५, १; २;९९,२;१०६, १‡[a];११९-१२०, ३; १२३, ५; ७, ५, ३; १९,२; ८१,१; ८, १,७;२,१५; २४; २५; ६,१; ९, १, १८; ३, २०; १०, १,८; १९; ७,८; ९; ८,४‡[b]; ६; ११, १, २३; ३५[c]; १२,१,३४; ३, १; १३, १,६[२d]; ४६; ५३; १४, २, २३; १८,२, ७†; ५३;५५†; ३,८;९; ५२‡[e]; १९, ३९,६-८; ४३, १-८; २०, ७१,१२†; पै १,३१,२; ३२,१; ९३,३;९७,४; १००, २; २, ४, ५; १७, ५; ७७, ३; ४, १,७†; १०,४; ५,८,८; १२,५; २५,२; ३१,५; ६,२२,१२; ७, १०,६-८; ८,१६,१०; ११; ९, ७, ३; १०, ७; १६, १[f]; १०, १, ५[२]; १४,३,२४; १५, १०,८†; ११, २†; १५,४; १६, १,७; ४, ५; ५,४; ५;३३,६; ३५,८; ३६,९; ४०,१०; ५०, ७; ५१, १; १०; ७९,१; ९१,३; १०१, ७‡[b]; ९; १०३,११; १५५,४; १७, ४,५; ७,९; १०; ११,३; ३६,१; ३९, २[g]; १८,९,३; १५,६[२]; १९, ६; २०,२; १९,११-१२,१; १३,२; १७; २०,३; २२,११; ३७,१३; ४०,८; ४१, ५; १५; १७; ४२, ११-१३; ४८, १०; २०, ३, ७; १३,६; २२,४; ५१,८.

तथा,तयो (था-उ) ऋ १, ३०, १२; १३६, ४; १६२, १९; ६, ५२,५; ७,५५,६; ८, २०, १७; २८, ४;३६,⌊७;३७,७⌋; ६१,४; १०, ३३,९; ९०,१४; १०८,२; १०९,३; खि १, २,६; २, १२, ३[३]; ३,१५,११;१७[२],५; ४, ५, ३१; ३५; ११,४; ५, ७,४,१६; १६, १-६; २२, ७; खिसा २९, ९; ३३,२५; मा २५,४२; ३१, १३†; ३४, १; का ३३, १, १; ३५,१,१३†; ¶तै १,५, ९,५; ६,१०,४; ५; २, २,४,७; ५,५, ६; ३,४,९,७[२]; ४, ६, ९, ३†; ५,५,२,४; ६,१,५,४; ७,१,६, ५; ४,५,१; ¶मै १, ४,१२;५, १३; ६,१३[३]; ८,६; २,१,३; २, १; ३; ४,३; ३,२,७; ४,९; ७, ४[२]; ७[२]; ८,१; ४; ९, ३; १०, १[३];३[२]; ५; ४,२,१; १३; ४,२; ५,२; ४; ६; ६,५;९; ८, २[२];३; १३, ४§; ¶काठ ७, ५; ८, ४; ११,६;१०; १२, ५; १३; २२, १३[२]; ३३,८; ३६,१५;३७,९§; ११; ४६,५†; ¶क ५,४; ६,९; कौ ३, ४,४‡[h]; जै २, ३,७‡[h]; शौ ३,४,५; ९, १; २; २८, २; ४,५,५†; ८,६;११,९; ५,८,८; १७,३†; १८, १४; २९, २; ३; ६, ४६,२; ९, २, १८; ५, १४; १०,१०,२७; १२, ४, ४; १४; ३३; १५,१०,२[२]; ४; ११, २[२]; ६;८; १०; १६, ५, ३-७; १०; १९, ६,२‡[h]; ८†; ४६,७;५७, ४; ६४, २; २०, १३३, १-६; १३६,६-८; पै १,४३,१;२,५२, ४; ६४,१; ३, १, ५; ७, २; ३; २५,९; २९,१; ३०,४; ३७, १; ४,२,७; ६, ५; २३, ७; ६, ६, ५-७; ७, १८,९; ८, ६,२[i];११, ११; ९, ५, २‡[h]; १०,६; १५, ३†; १२,६,४[४]; १३, ९, ३; ४; १५,२३,१; १६,७७,७;८८,२[j]; ९८,४; १०९,७; १७, १६-१७, ४; १९,३; ६[k]; २४, १; ४-११; १९,२९,१२;४०,१[२];४३,३;८; ४६,१२; २०,४८,९.

तद्रा खि १,८,१; शौ ११,६,४; पै १६, २१, ४; १९, ३८, ८[२]; ५१,९.

तद्रानीम् ऋ १०,१२९, १; शौ १०, ८, ३९; १२, १, ५५; पै १७,६,३.

तर्हि ऋ १०,१२९,२; ¶तै १, ७,१,२; ४,३; २, १, २, ३; ४, १२,२; ३, १, ३, १; २; ५, ६, १,४§; ६,६,७,३; ७, २, ४,१; ¶मै १,४,१०; १३;५,८; १२[२]; ६, ३; ४; ८; ८,३; ६; १०,९[२]; १३[३];१४; २,१,११;४,३; ५,२; ८;१३,१§; ३,१,९; २,५;३,४; ६;६,२; ७[४]; १०; ७, ८; ८, १; ७;९,१[२];५; ७[२]; १०,१[४]; २;४; ४,२,७[२]; ३,२; ५,४[२]; ७;८;६, २; ७, १; ६; ८, १; ¶काठ ६,

a) सपा. ऋ १०,१४२,८ विशिष्टः पाभे. ।
b) पाभे. क्रुते पृ १४११ *g* टि. द्र. ।
c) सपा. तत्र<>तत् इति पाभे. ।
d) सपा. तैब्रा २, ५, २, ३ तस्मिन् इति पाभे. ।
e) पाभे. क्रुते पृ १०४० *c* टि. द्र. ।
f) सपा. तत्र<>अस्य इति पाभे. ।
g) पाभे. क्रुते पृ १४१२ *b* टि. द्र. ।
h) पाभे. क्रुते पृ १४३३ *b* टि. द्र. ।
i) सपा. तथा<>त्वया इति पाभे. ।
j) सपा. तथा<>अथ इति पाभे. ।
k) सपा. तथा<>अथ इति पाभे. ।

७;८; १२, ७; १३[२]; १३, १२; २२,११; २३, ७; ९[२]; २५, ६; २६, ३; २७,३;४; २८, ३; ७; ३०,१; ३१,१५; ३२, ७; ३५, ३९; ३६,२; ७[२]; ८; ३७, १४; ¶क ४,६;७; ३५,५[२]; ३६, ४; ६; ३९,४; ४२,३; ४; ४४, ३; ७; ४६, ४; ४८, ४९; शौ ३, १३, ६; ११, १०, ५; १२, ४, १३; १६; पै ३,४,६; १६, ८५, ५; १५१,१; १७,१७,३; ६.

*ताहिं[a] खि ४, ७[२], ११; पै ६,४,११.

तुद्– तत् ऋ १,१,६; १०,२; २२, २०;[२१(३,१०, ९)];२४,१[२]; १२[३]; २५,६; २७, १०; ३०,४; १२; ३१, १४; ३२, ११; १२; ३५,६; ४२,५; ४३, ४; ४८,४; ५७,४;६२,६; ६९,४;८०,[१०; ८, ६३,३]; ८४, ९; १४[b]; ८६, ९; ८९,४[५]; ९२, १३; ९३,[४; ३, १२, ९]; ९४, ८; ११; १४; [१६; ९५,११; ९६, ९;९८, ३; १००,१९; १०२,११; १०३,८; १०५, १९; १०६, ७; १०७,३; १०८, १३; १०९,८; ११०, ९; १११,५; ११२,२५; ११३,२०; ११४, ११; ११५, ६; ४, ९७, ५८]; १०१,११; १०३,१;४;५; ७; १०५,४; ९;१२; १७;१०६, ५; १०७, [३[५]; ६, ४९, १४[४]]; ११०,१; ३; १११,२; ११३,९; १७; ११४, २; ११५, ४[२]; ५; ११६,२; ५;६; ११-१३; ११७, ६;८; १२१,१०; १२२,३; १४; १२३, ११; १२९, ३[२]; ६; ७; १३२,३[२]; १३३, ४; १३५, ८; १३६, ७; १३९,१[c]; ८; १४१, १;१४२,१०; १४४,३;७;१५२, ३;१५४,२; ५; ६[d];१५९,२; ५; १६१,२[२];[४;१३],८;११;१६२, १०;११[२]; १६४,११; २२; २३; २६; ३९[२]; ४२; ४८; १६५, ३; १६६,१; १२[२]; १३;१४; १६७, १०;१७०,१;१७३,१;१७९,[५; ५,८५,७; ७, ९३,७]; १८०,४; १८२, ८; १८५,३; १०; १९१, १६; २,४,९; ५, २; ३; १०,५; ११,१९; १३,१[२];३; [१३;१४, १२];१४,१;८;११;१७,१; १९, ७;२३,४; १४; [१५; १०,३७, १०];[१९; २४, १६; ३५,१५]; २४,३;६;८;२७,८;३२,२; ३४, १०;३५,११; ३८,११; ३९,१; ३, ४,[९; ७,२, ९]; ५, ६; ९, २; ७; १४,७; ३०,१२; ३२,९; ३३,७; ३६,९; ३८,४; ७; ३९, ५; ४८,२; ५३,४; ५४,९; १७; ५७,१; ६२,३;१०; ४, १, १४; १६[e]; ३,५; ४,११; १०,६;११, २; २०, ९: १०; २२, १; २७, ४; २८, १;५; ३०, १९; २३; ३३, ५; ३५, ९; ३६,१; ३; ४; ४३,६; ५१,११[२]; ५३,१[२];५४, ४[२]; ५५,[१०; ८,१८,३]; ५८, ९; ५,३, १०; १२;२५,७; २९, ३;३०,१[f]; ३१,७; ३५,२; ३९, १; २; ४७, ७[२]; ४९, ४[२]; ५३, १३; ५४,५; १५; ५५, ७; ५६, २; ६२,१; २; ६६, ५; ६७, ५; ७३, ४; ७४, ९; ८२, १; ५; ८७, २; [२; ८, २०, १४]; ६, ५,६[२]; १७,६; १८,३[२];५; १३; १५;२०,७;२१,७; २२,४; २३, ५; २६,५; ७;३०,३;४; ३४,३; ३५, २; ४४, ६; ४५,२२;[३३; ८,९४,३]; ४६,८; ४७,१०;१८; ४८,२२;५१,[७;७,५२,२];५२, १; ५६,४; ६२,८; ६५,२; ६६, १; ६७, ८; ६९, ५; ८; ७२,१; ७,१६, ४; १८, १७; ३२, २४; ३३, १०; ३४, २३[३]; २४;[२५; ५६, २५ (१०, ६६, ९)]; ३८, ६;४०,२; ५०,२; ३; ५२,२;३; ५४,१; ५८,४; ५; ५९,९; ६६, १२; १६; ७०,१; ८१,५[२]; ८६, २-४; ९४, ९; [९९-१००, ७]; १००,५; १०१,५; ६; १०३,५; ७; १०४,३;१२; ८,३,९[२];१०; [(४, ३०, २३) २०; ३२,३];४, ४; १६; १७; ६,५; ९, २; १३; १३,५; २०[२]; १५,६; १८,[१२; ६७, १८]; १८; १९, १५; १६; २०, १४; २४, ११; २५; २५, १३; १४[२]; २१; २७, २०; २२; २८,४;३३,१७;४०,६[g]; ४१,४; ४३,१०;३३; ४५,६[२]; २७;३१; [४०-४२]; ४६, २८[२]; ४७, ३; १०; १३; १४;१८; ५७,३;५९, ३; ६१, ६; १३; ६२,३; ८; ९; ६३, १०; ६५,८; ६६, ५; ६७, १९; ६९, १३; ७२, १७; ८०,

a) =तुर्हि। शोधितः पाठः (तु. सस्थ. टि. ?ताहांप्या°)।

b) सपा. तत् विदत् <>अविन्दत् इति पाभे.।

c) सपा. तत्<>त्यत् इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १०४७ *h* टि. द्र.।

e) पाभे. कृते पृ १४१८ *f* टि. द्र.।

f) तु. पपा. ORN. प्रमृ.; वैतु. Delbrück LV. Chrestomathie J तद्योकः इति समस्तं पदम्।

g) पाभे. कृते पृ १०४९ *j* टि. द्र.।

९; ८३, १; ८८, ३; ८९, ५[२]; ६[३]; ९२,५; ३१;९३,४; ५;९६, २;१२; ९७,१५; ९९,२[a];१०२, २१; ९,१,५; ११, १; ६७,२१; ७३,९; ८३, १[२]; ९२, ५; ९६, ४[२]; ९७,४१; १०१,१३; १११, २; १०, २, ३-५; १०, ४; १२, ३; १६,६; १७,२; २२,७; २७, १८;२१; २८,८; ३०,१२; ३२, ३; ४; ३४, १२; १३; ३५, ८; १२; ३६, [२-१२];९;१०; ३७, १; ६;[(१५, ४)११];१२; ३८, २;३९,२; ४०,९; ११[२]; ४३,५; ४७,८[२]; ४९,१०;५१,१[२]; ५३, ४; ५५,१; ६;[५८,१-१२];६१, ५; १३; १८; २४; ६२,४; ६७, ११; ६८,८;६९,३;७१,१; ७२, ३[२]; ७३,९; ७४,४; ६;७६, २; ३;७९,४; ८१,४; ८५,१४;१६; ८७, १२; ९०, १२; ९२, १३; ९३, १४;९४,१३; ९५,५; ११; १३; ९७, ४; १०३, २[२]; १०६, १; १०८,२; ११२,४; ११४,८; ११७,४;१२०,१; ७; १२४,४; १२६, २; १२९, २-४; १३५, ५; १३९, ४[२]; ५; १४३, ४; १४४, ६; १५५, ३; १५९; १[b]; [४; १७४, ४]; १७९, ३; खि १,३,४;५;४,४;६,३; ९,३; ४;११-१२,२;८; २,६[२],१७;७, १; ११,१; १२,३; ३, १०[२], १; ९; १२, ३; १२[२],१;२; १३, १; १५,४[२]; ९;२८; ३१; १७[२], ४;

४, २, ६; १४; ५,२१[c]; १९; ६, ६;७; ७,६; ७[२], ११;८,४; १०, १; २; १०[२], १;११, १-३; ४[२]; ५-१२;१३[२d]; ५,१,५;३,५[e];६; ७;७,४,१३;१४; १६;१२,१-४; १५,१६;१६, १-६;२०,५; २२, ९; ६,३, १;३; ७,१,१; ४,१; खिसा २०, २; ६; ३३, ११; १३;१४[२]; १५; १७-२२; २३[३]; २४-२६; मा १, ५[२]; १३; २, २८[२]; ३, १७; ३५†; ४५; ६२; ४, ४; ३४; ३५†; ५, २०; ६, ३†[f];५†;१५[२]; ७,३;८,९;१०, २०†; ११, २४†; ७३[२];†;‡[g]; ७४[२];†;‡[g];१२,३५;७१;७८†; १०४; †१७,२०; ३४[२];४८‡[h]; ९७; १८, ४९[२]†; ५८;६४;६५; १९, ११; ३१; ३५; ८१; ८२; ८४;९३; †२१,२;३; २२, ९†; २३, ६५†; †२५, १७[५]; ३३; ३४[२]; †२६, ३; १२; २७, २०†; †३०, २; ३; ३१,११†; १७; २१; ३२,१[६]; ८; ९; १२[३]; †३३,७;२२;२७;२८;३५;३७[२]; ३८; ४२; ८०; †३४, १[२] $; २-६ $; ३०; ३३; ४४; ५१; ५२;५८;३६,२;३†;२४†; ४०, ४; ५[६]; १०; ११; १३; १४; का १, ३, १[२]; ४,४; २, ३, १; ६,१०[२]; ३,३,८; २७†; ५, २; ९,१; ४; ४,२,२; १०, ५; ६†; ५,५,८†; ६,१, ६†; ३,४[३]; ७, १, ३; ८, ६; २; ११, ६, ५†;

१२,२,१३†; ७,८[२]; †;‡[g]; ९[२]; †; ‡[g]; १३,५,१०; ६, ४†; ७, ३; १६,६, ८†; †१८,२,५; ४, २[२]; १६‡[h]; १९,१,१०†; २०, २, १२[२]†; ४,१; ७; ८; २१,१, १०; २, २०; ३,४; ६,२; ३;५; १४; २३,१, २[२]†; २४,४, १†; २५, १०, १३†; २७,११,४[५]†; १३, २; ३[२]; २८,२, १†; २९, ४, ४†; †३२, १, १७; २, ५; १०; ११; ३, ६; ८[२];९;१३; ६ ११; ३३,१,१[२]; २४†; २,२†; ७†;१४; १५; २१†; †३४, १, २;३; ३५,१, ११†; २, १; ५; ३, १[८]; ५; ६; ९[३]; ३६, १, २; ३†; २४†; ४०,१, ४; ५[६];१०; ११;१३-१६; तै १,१,१४,३†; ४[२]†;२,१, २; ९,१†; १४,५†; ३,२,१;६,२[२]†[i];९,१[२]; ४,४३, २[२१]; ¶५, १, १[५]; २, ३[३]; ३, १[२] $; ४, २; ५, ४ $; ६, ४†; ७,४;५[२] $;८, ४†, ९,१[३]; २;७; $१०, १; ३[२]; ४;६, १, १; ३, २;६,३[२];७,४¶; ¶८,१;२;४[२]; १०, २¶; ¶७,१,३; ६[२];२,१; २[२];३;३,१[२]; २;३; ४,६[२]; १३, ३[२]†;८,७,२¶;१४,२†;२२,१; ३†; ¶२,१,१,५[५]; ४,३; ५,२; ५; ७, २; †११,१;५; ६[२]; २,४, ७; ८; ५,६;१०,२[२]; †१२, ४; ५;७; ३, २,९;४,२; ५,२[३]; ६, १[४];७,१[४]; २[३];३[३]; ८,२[२]; १०, १[३]; २[२] $; ३ $; ११,२;४; १३,

[a]) पाभे. कृते पृ १४०७ *b* टि. द्र. ।

[b]) पाभे. कृते पृ १४२९ *p* टि. द्र. ।

[c]) सपा. खिसा २९,२ तम् इति पाभे. ।

[d]) सकृत् सपा. खिसा ३३,१६ युत् इति पाभे. ।

[e]) सपा. खिसा ३६,१३ युत् इति पाभे. ।

[f]) पाभे. कृते पृ १०४७ *h* टि. द्र. ।

[g]) पाभे. कृते पृ १४१७ *b* टि. द्र. ।

[h]) पाभे. कृते पृ १४३४ *p* टि. द्र. ।

[i]) पाभे. कृते पृ १४३५ *c* टि. द्र. ।

३;४, १,१; २; ३,२; ६, २; ७, १§; ११,१; १२,१; २;४[५];५[५]; ६;७[८]; १४,१§; ५,१,३;२,१[२]; २-५;७; ३,२; ३[४]; ४[६]; ५[६],७[३]; ४,१; २;५,३[२];५; ६,५[३];७,१[२]; ८,१; ४;६; ९,४[२]; ६; ११,१[४]; ४;५[२];८; १२,१†; ६,१,३;४[२]; ५-७; २,१; २; ६; ३,२[२]; ४,१; २;६,२[२]; ४; ५;७,१; ८,३; ४[३]; ५;९,४[२];८§;१०,२[३]†,३; ¶३, १,१,१; २,३; ५,१;७,१; ३;९, १; ३; ५; १०,३[२]; ११,१†; २, १, ३; २, १-३; ४, २; ५, ४§; ७†;७,१§;८,४; ९,४; ५[३]; ६[२]; ७;११,२†; ३,३,३†; ५,२; ४; ६,१[२]; ७,१[२]; २[२];३[३]; ८,२[२]§; ६[३];§९,१;२; ४, १,२-४; ४,१; ५, १§; ६, १[३]; २[४]; १०, १†; २[२]; ३[२]; ४; ५, १, ३[२]; ५,१§; ७,१[२]; २; १०,१; ३; ४, १,२, ५†; ८, ३; १०, १[४]; †[२]; ‡[a]; ११,१†; २, ५, २[b]; ३; ६,१†; ७,१; ८,१[४]; ९, ३†; †११, १; ३; ३, १३, २‡[c]; ३†; ४, १२, २; ५,१०, २†; †६, २, ५; ४, १[२]; ८, ४[३]; ७, १५, ७‡[d]; ¶५,१, १,१;४; ३,१; ३; ८,२; ९,१; ५;१०,१; ४; २,२,४; ३, २; ३[३];४; ६,२; ४; ७,१; ८,२; १०,६; ७;३,१,१; ३,१[२]; ४,७; ५,५; ७,१[३]; २;१०,१; १२,१[४]; २[२]; ४,२-३,३; ६,१; ४; ७,५; ९,१;१०,२; ५[२]; १२,३; ५,१,

२[२]; ३[४]; ६; २, १; ४; ३, ३[२]; ४, १[४]; ३; ४; ५,४; ७, ३[४]; ४; ८, १[२]; १०, ७; ६, १, ३§; ३, ४; ४,२; ३[३]; ४; ५; ६,१-३;८, ४; ९,१;३[४]; १०,१; ७,२,१;२; ५; ३, ३; ४, ३§; ५, ३-५; ६, ४†; §७, २; ३; ८,१-३; ९,३; ¶६,१,१,१[२]; ४[२]; ५; ७;९; २, ४; ७; ३,२; ३[२]; ५; ६[२]; ४,४; ५;९§; ५,४[२];६,३;४;६; ७,१; २; ४[३]; ८,५; ९, १[३]; १०,३[२]; ४; २,१,१[२]; ५; २,२;३; ५;३, ४; ४, ३[२];४[२]; ५;५,३; ४[२];५; ६,३; ७,५[३]; ८,३; ५[२]; ६[३]; ९, २; ३,२,६;४, ७; ८[२]; ९;५,२; ७,२; ८,१; २;३[२]; १०,२; ४[२]; ५[२]; ४,१,१;२; २, १[३]; ३; ६[३]; ५,२;५; ६,१[३]; ७-८,२; ९,५[२]; १०,५[६]; ६; ११,१;२; ३[२]; ४[४]; ५,१,१[२]; २; ३; २,२; ३,२-४; ५,३; ६,१; ३[४]; ७,३;८, ३;६; ९,३;१०, २[२]; ३[५]; ११,२[२]; ३; ४; ६, १, ३§; २-३, १; ४,२; ४; ७,१; २§;८,१[३]; २; ९,१[२]; २; १०,२;११,१[३];५;¶७,१,१, १; २; २,१; ४,३; ५,१; ३[४];४; ५; ७; ६, ५[२]; ७†; ७,४; ८,१; २०,१§; २,१,३; ४; २,३; ४, २;६,१; ७,३; ४; ८,६; ७;१०, १; २; ३, १, २[२]; ४[२]; २, २; ३,१; १०,३; ४,२,४; ५,४; ७, ३[२]; ८,३; १०,२[२]; ११,१;२[२]; ४[३]; ५, १, २; ४; ५[२]; ६; २,२;

३;१[२]; २[२]; ४,२; ५,२[३]; ६,२[४]; ३;७,१; २[२]; ३[३];४[२]; ८,१[२];३[२]; ५[२]; ९,१; २; २५, २[३]; ¶मै १, §१, ६; ११; २, १§; ६†;९†; १४[२]†[e];१६§; ३,२६§; ३२†; ३७[२]§[f]; ४, १[३]§; ५; ७[२]; ८; १०[५]; ११[६]; १३[६]; १४; १५[२]; ५,२§;३[३]§; ६[२]; ७;९[३]§;११[२]; १२[३]; १३[७]; †; १४[३]§; ६, १[२]; †; §; २[६]; §[५]; ‡[g]; ६[७]; ७[१०]; ८[१०]; ९[६]; १०[१०]; ११[८]; १२[४]; १३[४]; ७, १[३]§; २[३]; ३[९]; ४[२]; ५[७]; ८, १[८]; २[७]; ३[७]; ४[४]; ५[५]; ६[१२]; ७[५]; ९[५]; ९, ३[२]; ६[२]; ७[५]; ८[४]; १०, २[२]§[h]; ५[६]; ७[३];८[३]; ९[४]; १०[५]; १२; १३[६]; १४[५]; १५[३]; १६[३]; १७[२];१८[४]; १९;२०[३]; ११,५[६]; ६; ७[२]; ९[४]; २, १, २; ३[८]; ४[२]; ५[३]; ७[२]; ८; १०; ११[४]; १२; २, १[४]; ३; ५[२]–७[२]; ८[५]; १०; १३[५]; ३,१[२]; २[२];३; ४[५]; §[२]; ५[५];६; ७[३];९[२]; ४, १[१०]; २[५]; ३[१७]; ४†; ५[६]; ८; ५,१[२]; २[३];३[६]; ४[२]; ५[६];६; ७[८]; ८;९; १०[२]§;६,१[३]; ६[२]; १२†; ७,२†;७[४];†[२];‡[d]; १२§;१३†; १४-१६§; ९, १[२२]§; †१०, २; ४[२]; १२, ६†; १३, १§; ५†; १४[१२]§; ३,१, १; २[२]; ३; ४[२]; ५; ७; ८; ९[४]; २,१[४]; २[५]; ३[५]; ४†; ५[६]; ६[२]; ९[३]; १०[३]; ३,१; २;३[७]; ४[५];५; ६;७[३]; ९[३]; १०; ४,३;५[४];६;७[४];८[६];†[२]; १०[३];६,

[a]) पाभे. क्रुते पृ १४१७ *b* टि. द्र. ।

[b]) सपा. तुत् <>सः इति पाभे. ।

[c]) सपा. ऋ १०,७,१ विशिष्टः पाभे. ।

[d]) सपा. तुत् (आपश्रौ ६,२२,१; ९,१२,१० हिश्रौ १,८,३ च)<>त्युत् (शांश्रौ १,१५,५; ८,८,९ च) इति पाभे. ।

[e]) सकृत् पाभे. क्रुते पृ १०४७ *h* टि. द्र. ।

[f]) सकृत् पाभे. क्रुते पृ १४३५ *c* टि. द्र. ।

[g]) सपा. तुत्<>महि इति पाभे. ।

[h]) सपा. सकृत् तुत्<>युत् (माश १२,९,२,३[८] च) इति पाभे. ।

१[२];२[४]; ३[२]; ४[४]; ५[२];६[११]; ७;८;
९[४];१०[४];७,१[४];२[२]; ३[४];४; ५[६];
७[५]; ८[३]; ९[३]; १०[४]; ८, १[२]; २[६];
३[२२];†; ४[१६];५[९]; ६[५]; ७[४]†; ८[४];
१०[६];९,१[६]; २[३]; ३; ४[१०];†;५[९];
६; ७$; ८[७]; १०, १[४]; $; २;
३[४]; ४[३]; ५[६]; ६[४]; ७[२]; $११,
९[४]; १०; १६, १[३]†; ४$;
४, १, १[४]–३[४]; ५; ६[२];$; ९[३];
१०[२]; १२[३]; १३[८]; १४[३];$; २,
१[१२];२[२]; ३[९]; ४[४]; ५$; ६[३];७[२];
८[४];$; ९[१५];१०;११[३];१२;१३[४];
१४[२]; ३,१[४]; २[१०]; ४[७]; ५[६];७[४];
८[२]; ९[२]; १०; ४, २[४]; ५[३]; ६[२];
७[२]; ८; ९[३]; १०[२]; ५, १[४]; २;
३[४]; ५[५]; ६[५]; ७[७]; ९[४]; ६, २[७];
३[५]; ४[५]; ५[४]; ६[४];७[२]; ८[२]; ७,१;
२[२]; ३; ४[८]; ६[३]; ७;८[२]; ९$; ८,
१[५]; २[४];$[२a]; ३[२]; ४[४]; ५[५]; ६[२];
७[२]; ९[३]; $९,२;४†;११[३];१३[b];
२०; २४[१२]; २६[८]; २७; †१०,
१;२[५]; ३; ४[२]; ५; ११,२[२];†;
३-५†; †१२, १[३]; २$;३[२];४[५];
१३, ९[४]; १०[२]†; †१४, १; ३;
४[४];५[२];८;९$;१०;१४;१७[३];$;
१८; ¶काठ $१, २[b]; ५; १०;
$२, १; ४; ७†; १०†; ११;
१५[२]†;३,३[२]†[c]; ६[२]$;४,९[२]$[a];
११†;१४[३]$;१५[२]†;१६[४];†[३];$;
५,६[३]$; ६,१[५]; २[४]; ३[१७?d]; ४;
५[७]; ६[७]; ७[११]; ८[४];९$; १०[३]†;
११†; ७,३[५];$; ४;६[२];$;१०[२];
११[६]; $[४]; १२[४]; †;$[३]; १४[३]$;
१५[४e]; ८, १[५]; २[१३]; ४[५]; ५[८];
९[२]; १०; १२[२]; १४[२]$; १५[२];
१६†; १७$; ९,१;२[२];३[३];४$;
११[२]; १२; १४; १५[६]; १६[५];
१८†; १९[२]†; १०, १; २; ४[२];
६[४]; ७[३]; १०[७]; ११[३]; ११, १[४];
२-४; ५[३]; ६[२]; ७[६]$; ८[४]; १०;
१२†; १३†; १२, १;३[११];४;५;
७[८];८[५]; १०[११]; ११[३]; १२[६];१३;
१४[३]†; १३, १;३[४]; ४;५[८]; ६[२];
९[२]$; १०[२]; १४,५[२]; ६;७;९[२];
१०; १५,५[३]; ८†; ९; १६,२†;
७[४];†[२];‡[२f]; १२$;१३†; १४†;
१७, ११[२]$; १९†; १८, २†;
५[२]†; १७†; १९[२]; १९, १[२];
३[३]; †; ८[२]; १०[३]; ११; १२[२];
२०, १; २; ३[२]; ६[२]; ८[३]; १०[३];
११[३];१३[२]; १५[२]†; २१,२[३];३[४];
४[g]; ६[२]; ७;९; १०[२]; ११;१२[४];
१३[३]†; २२,२[६]; ४[२];६[६]; ७[२];८;
९[२]; १०; १४$; २३,१[३];$;२[३];
३[४]; ४[४]; ५[३]; ६[३]; ७[२]; ८[३]; ९[४];
१०[३]; ११†; २४, १[२]; २; ६[४];
७[१०h]; ८[२];९[२]; २५, १;२[२];४[३];
५[३]; ६[१२]; ७[४]; ८[३]†; ९;$; १०;
२६,१[३];२[३]; ४[५i]; ५[२];†; ६;७[४];
८[२]; ९[११]; १०[९]; २७,२[३]; ४[३];५;
६[२]; ७[३]; ८[४]; ९[२]; १०[५]; २८.
१-४; ५[४]; ६; ७[३]; ८; ९[४];१०[८];
२९, १[१०]; २[४];$; ३[४]; ४[४]; ५[३];
७[५]; ८; ३०, १[४]; ३; ७[१०]; ९[३];
१०[५];३१,१[४];$[h];२[३];३;६[३];७[४];
८[३]; ९[३]; १०[३]; १२[२];१५[५]; ३२,
१[२]; ६;७[६]; ३३,१;७[२]; ३[१०];४[७];
५[५]; ६[६]; ७[१२]; ८[१४]; ३४, १[१९];
२; ४[३]; ५[४]; ८[८]; ९-११; १२[२];
१६[२]; १८; १९ ‡[j]; ३५,४[२]$;
८[३]‡[k]; ९†; १०$; १३$; १६;
१८; १९[३]; २०; ३६, १[३]; २[३];
३[१४]; ४; ५[४]; ६;७[६];८[४];९[४];१०;
११[३]; १२; १३[४]; १४; १५[६]$;
३७,१[४];४[२]; ५; ६[३]; ९†; ११[४];
१२[४]; १४[३]; १५$; १६; १७[२];
$३८, २; ३[४]; ७†; १३; १४[२];
$३९,१[४];†; २[४]; ३;४[१२];१४†;
$४०, ७†; ९[l]; ११[४]†; १३[३];
४१, ११$; †४६, ४; ५[२]; ¶क
$१,२[b]; ५;१०;१३; †२,१; ४;
५$; १०[२]; १३[२]$; ३, ७[२]$[a];
९†; १२[५]; ४, १[४]; २[१६]; ३;४[६];
५[७]; ६[१२]; ७[४]; ८$; ५,२[४]$; ३;
५[२];$; ९; ६, १[२]; २[३];†; $[२];
४[३]$; ५[३]; ६[५];७[१३]; ९[५]; ७,१[८];
५[२]; ६; ७[२]; ८,२[२]$; ३[२];४;५[२];
६[३]; ७$; २५, ३$; ४†; ५†;
२८, २; ५[२]†; २९,५†; ७[२];८[२];
३०, १[३];†; ८[३]; ३१, १-३;५[२];

a) पाभे. कृते पृ १४३५ *c* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ ७०४ *p* टि. द्र. ।

c) सपा. तत्<>त्यत् (माश ४, ३, १, ३१ तैब्रा ३, ७, ९,४ तैआ ४, २१, १ आश्रौ ५, १३, ६ शांश्रौ ७, १६, ८ काश्रौ २६, ७, ५५ माश्रौ ४, ५,९ च) इति पाभे. ।

d) पाभे. कृते पृ १०४७ *h* टि. द्र. ।

e) सकृत् पाठे? यद् इति शोधः (तु. सपा. क ४,२; C. [WZKM २६, १२३]) ।

f) सकृत् सपा. क ६,५ एतत् इति पाभे. ।

g) पाभे. कृते पृ १४१७ *b* टि. द्र. ।

h) वैतु. SI. उत्तरेण पक्षी इत्यनेन समस्तमिति ।

i) सकृत् पाभे. कृते पृ १०४९ *c* टि. द्र. ।

j) सकृत् पाभे. कृते पृ १०४९ *e* टि. द्र. ।

k) पाभे. कृते पृ १४०४ *d* टि. द्र. ।

l) पाभे. कृते पृ १०१३ *d* टि. द्र. ।

a) पृ ७०४ *p* टि.द्र.। b) पामे. पृ १४०४ *d* टि. द्र.।

c) अभ्यं तद्यो° इति पाठस्य स्थाने सपा. काठ ३५,२ अभ्यत्वं नो° इति पामे.।

d) सपा. ऋ ८,७०,७ पाठाऽभावः।

e) पामे. कृते पृ १४३६ *b* टि. द्र.।

f) पाठः वा. च? (तु. टि. ऋणयाः [ऋ ९,११०,१])।

g) पामे. कृते पृ ७८५ *g* टि. द्र.।

h) सपा. तैआ २,६,२ तस्मात् इति पामे.।

i) पामे. कृते पृ १४१४ *a* टि. द्र.।

j) पामे. कृते पृ १०६० *j* टि. द्र.।

६४; **१९**,३,४; ६,६†;९,१४[२];
११,६[२]†; १३,३[२]†;२०,३;२४,
८[३];२६,२;४[२]; ४०-४१,१; ४४,
१; ४६,१[a]; ५२,१;४; ५; ५३,
९;५७,३;५; ५९,२; ३;६४,३[२];
†२०,९, ३[२]; ४; १५, ४; १६,
८;१७,५; ३६,४; ४१,२[b];४३,
१-३; ४५,१; ४९,६[२]; ७; ६१,
३; ६३,६; ६७,२; ७८,१; ९१,
११; ९२,१०; १०७, २; ४; ९;
११२, १; २; ११८, २; १२३,
१[२]; २; §१२८,१; २[२];३[२c];४;
१३२,४§[d];१३३,§१-६;१३५,
१०§; १३६, ११§; १३९, २;
३;१४१,३;१४३,९; पै **१**; ८,१;
३[२];१२,२;१८,१;२३,१-३;२६,
४;३०,१;४; ५;३१,३; ३३,५;
३७,४; ५०,१; ५३,३; ५९,१;
७०, ३ ; ७२, २; ८४, १-१०;
८८, ३;९१, १;२; ३[२]; ९२,१;
९८,४; १०८, ३; **२**, ६,१; २;
१७, ४[२]; २४, ५[३]; २८, १;
३; ३०, ५; ३१, ४; ३२, १;
३५, १; २; ३९, १[२]; २; ४;
४१, ४†; ५८, ४; ५; ५९, ४;
७१,३;७३,१;३; ५;७६,१;७९,
२; ८१,३; ८७,१; **३**,१,५; ४,
२; ५,४; ७,३; १०, ६; १८,१;
६; २५,७[२]; २८, ५; **४**,२, ३†;
१३,५; १५,५; २१,४; ६; २२,
२; ३; २४,२; २५,७; †२८,५;
७; ५,२,५; ८,८; १०, ६; १३,
५; १६-१७,७; १९, ४; २३,५;
८; २५, ६[२]; २८, २; ५; ८; ९;

२९, १-७; ३२, ४-६; ९[२]; ३४,
४;३७,१;३;४;३९,२†; ६,†१,
१;७; २,५;४,११; ६,९;८,७†;
११,२;२२, २०[२]; ७,४, ३[२]†;
†६, १; १०; १४, ९[२]; १८, २;
७; १९, ६; ८, १, ६; ९;२,२;
३, ९; ६, १; ७-८, ४; १०, ९;
१२, ३; १३, ९†; १४, ११†;
१५,४[२];८; १६,८; १८,२; १०;
९, १, १०; ३,३; ४,११[२]; १२;
५, ६†; १०, २; ५; ७; १२[२];
११,८;९; १२,१[२]; १४,३;१६,
७;१७,९; १९,४[२]; २०,१-१२;
२२,९;२५,४; **१०**,१,१[२]; १२,
८; १६, १; **११**, १, १२; १४;
२,१०; **१२**, †१, ८; ११; १४;
१६; २,९; ५,४; ६, ५; **१३**,१,
७;२,१६;४,४-८; ५,५;८; २०;
†६,११; १२; ८,१६[२]; ९,६-८;
१०; १४,४; ६; ९;११; **१४**,३,
२९; **१५**,१,६; २,७; ३, १; ५,
६; ६,५[३]; १८,६; **१६**,३,३; ४,
२; ३[२]; ६; ८,१†; ९,३†; १०,
२†; १७, ३; २१, ५; २४, ५;
२५, १०; २७, ५[३]; २८, ८;
३२, ३[२]; ३३, ६; ३४, ८; ३६,
९; ३९, २; ४०, ६; ४९, ७;
१०; ५०, ३; ४; ८; ५४, ११;
५९, २; ३; ५; १०[२]; ६२, ४;
†६७,१;११; †६८,१;४; †६९,
८[२]; १२; ७१,५[२]; ७२,७[२]; ७६,
२; ८१,१; ७; ८२, ५; ८३, २;
४; ९; ८५, ६; ८६, ४-७; ८७,
१०; ९२,५; ७; ९८,३; ९९,५;

१०१,७; १०२, १[२]; २; ३; ५;
१०३,१; १०८,१; ६; १११,८;
९; १२; १३; ११३,११; ११६,
६-९; १०[२]; ११९, १-३; १२५,
५; १२६,४; १३२, ११; १३३,
८; १३५, ५; ८; १३८, ७; ८;
१४५, १२; १४७, १-८; १४८-
१४९, १-१०; १५१,८[३]; १५२,
१; २; १५३, १०; **१७**,४-५,४;
६, ५[२]; १०; ७,९; ९,५-७; ९;
१०,२; ११,४[२]; १२,५;९;१६,
१;१०;१७,१; १९,१; १०;२५,
४†; २९,९; ११; ३०,५; ३६,
१; ३; ७; ३७,९; ३८, ३; ३९,
९[२]; **१८**, †२,४; ५;३,९; ६,४;
८,३; ९,४; १३,५; ९; १९, ४;
२०,१; ३;७[२]; २१,८; २७,३[७];
६; २९,३[२]; **१९**, ४, १०; ७,८;
९; ८,४; ११,४; १२, १[२]; २[३];
१५; २१, २; ३; २२, ९; २४,
१९; २६, २[२]; १५; २७, १; २;
१२; ३०, ९[२]; १०; ३२, १८;
३३, ११[e]; ३५, ७[२]; १०; १३;
३८,६; ३९,१२[२]; ४०,५[२]; ४२,
१०; १४; ४४, २[२]; ४५, १४[f];
४६, ३; †४७, ५; ६; ४८, ८;
४९,६[२]; ८; ५०,११; १२; ५१,
३;१२; १४[२]; ५२, १६; ५४,९;
२०,६,१; २†; १०†; ७,२;८[२];
८,२; ३; १०,६[२]; ११,१†;१३,
४[२]; ७;९[g]; १४,१-३; १५,३†;
६;१०; १८,१[२]; २१,८; २५,५;
८; २६,८[२]; २९,३[२]; ३१,१०†;
३२,९; ३५,५[२];†; ३७,६; ४२,

a) पाभे. कृते पृ १४०८ *b* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४३६ *b* टि. द्र.।

c) तु. सस्थ. टि. ड।

d) सपा. शांश्रौ **१२**,१८,१ कद् इति पाभे.।

e) पाभे. कृते पृ १४२३ *f* टि. द्र.।

f) तद् देवा अपलुम्पत इति पाठस्य स्थाने सपा. शौ २०,४९,१ सं देवा अमदन् वृषा इति पाभे.।

g) पाभे. कृते पृ १४३४ *f* टि. द्र.।

९;४३,१; २²;४²; ४६,५; ४९, ६; १०; ५०,१; ३²; ६; ५१,९; ५२,१²; ३²; ५४, ३²; ५६,१²; ५७, ८; ५९, २; ता३त्[a] शौ १२, १०, ४; पै १६, १४५, १२; तत्ऽतत् ऋ १, ४६, १२; १५५,४; ८,३९,४; ¶मै १,५, १२; ३, २, १०²; ३, ४²; काठ ७, १०²¶; क ५, ९²; शौ २०, ७३,६†.

¶तज्-जन्मन्[b]- -न्मानः काठ ३७,१४.

तति[c]- -ति शौ १२, ३, २; पै १७,३६,२.

तति-धा शौ १२, ३,२; पै १७,३६,२.

तत्-काले[d]- -ले खि ४, २, १४[e].

†तत्-सिन[f]- -नाय ऋ १,६१, ४; शौ २०,३५,४.

तद्-अन्न[g]- -न्नाय ऋ ८, ४७, १६.

तद्-अपस्[h]- -पः ऋ ५, ४७, २; -पसे ऋ ८,४७,१६; -पाः ऋ २,१३,३;३८,१.

तद्-इद्[i]-

†तदिद्-अर्थ[j]- -र्थाः ऋ ८, २, १६; कौ १, १५७; २, ६९; जै १,१७,२; ३,७,७; शौ २०, १८,१.

तद्-उक्त[k]- -क्तम् खिसा ३३, १९.

तद्-ओकस्[l]- -कसः ऋ १, १५,१?[m]; -कसा ऋ ४,४९,६; -कसे ऋ ३, ३५, ७; -काः ऋ ७,२९,१.

तद्-ओजस्[n]- -जाः ऋ ५,१, ⌊८ (७,५५,७)⌋[o].

तद्-देवता-

तद्देवत्य- -त्यः काठ ३४, १९¶.

*तद्-धि-

*तद्धि-

तद्धियच्,ञ्च्- -यङ् तै ५,५,१,२.

?तद्-वन्धु[p]- -न्धुः ऋ १०,६१, १८.

तद्-वश[q]- -शः ऋ २, ३७, ⌊(१४,२) १⌋; -शायँ? ऋ २, १४ ⌊२ (३७,१)⌋[r].

तद्-विद्[s]- -विदे शौ ९,१,१[t]; पै १६, ३२,९.

?तन्-नि (ष्ठा>) ष्ठ[u]- -ष्ठम् मै ३,१०,१¶.

तादीत्ना[v] ऋ १, ३२,४; पै १३, ६,४†.

ता-दृश्- -दृक् ऋ ५, ४४, ६;

---

a) प्लुतिः द्र. (पा ८,२,९७)।

b) विप. (यातुधान-)। वस.।

c) संख्यापरिमाणे डतिः प्र. उसं. (पा ५,२,४१)।

d) कस.। °का° इति स्वरे? यनि. शोधः।

e) सपा. खिसा २६,१४ ? तत्कालम् इति पाभे.।

f) विप. [=विशेष्यगर्भतया नाप. (तस्य ⌊रथस्य⌋ ग्राहक-)]। वस.। उप. (√सि ⌊बन्धने⌋>क्ते भाप.) *सिन- (=सित- ⌊=क्रयार्थमग्रतः कृत- बन्धन-⌋) इति मतम् (वैतु. सा. ⌊तु. निघ २,७⌋ =अन्न- इति, PW. =ग्राहक- इति, GW. =ग्राह्य- इति, GRV. =मूल्य- इति प्रभृ.?)।

g) विप. (त्रित-, द्वित-)। वस.।

h) विप. (अध्वर्यु-, त्रित-, द्वित-)। वस.।

i) सुप्सुपीयः समासः। अन्तोदात्तः।

j) विप. (स्तोतृ-)। वस.।

k) तृस. पूप. प्रकृतिस्वरम्।

l) विप. (इन्द्र-, इन्द्राबृहस्पति-,सोम- प्रभृ.)। वस.।

m) पाठः?। *त्वद्-ओकस्- (=त्वम् ⌊इन्द्रः⌋ ओको येषां ते ⌊इन्द्राः⌋)> -कसः (प्र३) इति शोधः (वैतु. अन्ये यनि. प्र३ इति, ORN. प१ इति च ?)।

n) विप.। वस.। पूप. प्रकृतिस्वरम्।

o) पाभे. क्वते पृ १३६० c टि. द्र.।

p) विप. (सूरि-)। वस.। पूप.? (स. त्वं-स्थानिकं) *त्वद्- इति शोधः। पृथिवी प्रत्यक्षेणेह परामृष्टा द्र. (तु. अग्रिमे मं. इयम् इति पदम्, सस्थ. टि. दिव्->दिवि, ?परमास्य वा; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति?)।

q) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. अजन्तम्।

r) पाठः?। शायँ एषः ⌊तु. पपा. प्रभृ.⌋ इत्यत्र -शाय *मेष (:) इति शोधः (तु. नान्तर्राये मन्त्रे वृषन्- इति साभिप्रायं विप., परोक्षप्रक्रमे प्रत्यक्षकृत एतदोऽयोग्यता च)।

s) विप.। उस.। उप. <√विद् (ज्ञाने)।

t) सपा. लाश्रौ ३,५,१५ तद् विदेय इति पाभे.।

u) पाठः?। [*तन्निष्ठ (⌊वस. 'तत्र नि° यस्य'⌋>भावे ष्यञि)] *तानिष्ठ्य->-ष्ठ्यम् ⌊प्र१⌋ इति शोधः।

v) अव्य.। =तदानींतना (=तदानीम् इति वें. सा. प्रभृ.)। व्यु.?। ता (<तद्-) + दी (<दानीम्) + त्न (=तन ⌊तु. नूत्न- प्रभृ.⌋) इति मतम्। PW. प्रभृ. तु तद्->तदि ⌊तु. यदि⌋ > तादी° इति मन्वानाः।

¶तै १,५,२, ३[२];७,४; २,२,५, ५; ३,१२,३; ५, ८,६; ३,२,९, ५[२];४,१०,३[२];४; ५, २,२,४;३, ७,२; ४,६, १; १०,५[२]; ५, १, ६; ६,६,२; ९,१; ६, १, ३, ३; ८,५; ९,१[२]; २,१,१; ५, ५; ५, ९,३; १०,२[२]; ३[३]; ६, ७,१; ७, २, २, ३; ८,६; ५, ३,२; –दृङ् ¶मै १,९,६;४,२,१४[१२].

ता-दृश– शालि मै १, ८, ९¶; –शाय तै ७, ३, १७, १; काठ ४३,७; –शेभ्यः मै ३, ७,८¶.

¶तादृशी– -शी मै ३,७,४[२].

ता-वत्– -वत् ऋ ६; २३, ६; ७,७९,४; १०, ८८,१९; ११४, ८; खि ७, ७, ८; ¶तै १,६,९, १; २[२]; २,४, १२, १; २; ६,२, ४, ४[२]; ¶मै १,६,४; १०,१०; २, १,५; ९; ३, ६; ४, ३[२]; ४; ३,३,४; ४,१,२;७;५,३; ¶काठ ७, ९; ९,१२; १९,११; २४,४; २६,४; ३१,१; ५; ३४,६; ३५, १७; ३६, ५; ¶क ३१,१; ३७, ५; ४१,२; ४७,१; ५; ४८,१५; शौ ३, २३,४; ५; ६,७२,२; ३; ९,९,२; ४; ६;८; १२, १, ३३; ३, २[२]; ४, २७; पै ३, १८, ५; ६; ४०, ३; ४, १६, १; २२,४; ७,११,९; ८,६, ४[a]; १२, १०; २०, ६; ७; १५, १५, १; १६, ११४, १-४; १७,४,३; १८, ७; ३६,२[२]; १९, ९, १०; २७,१५; १६;४२,२; २०,५६,१;–¶वतः तै २,३,१२,१; ६,३,४; १०,२; काठ १२, ६; –¶वता मै २, ४, ५; ३, २, ४; काठ ११, ८; २०, ३; क ३१, ५; –¶वति तै २,४, १०, १; १२,१; मै २,४, ३; काठ ८,३; २६,३; क ६,८; ४१, १; –वन्तः खि ५, ५, ७[४]; ¶तै ६, १, ४, ७; ७,१, २,१[२]; ¶मै २, ३, ३; ४, १, ६; ८,१[३]; काठ २८, ४¶; क ४४, ४¶; शौ १९,६,३‡[b]; पै ९,५, ३‡[b]; १६, ७१, ५; –वन्तम् मा ३८, २६; का ३८, ६, १; तै ३, २, ६,१; ¶मै ३, १, २; ४,१,१३; काठ ३१, १०¶; क ४७,१०¶; –¶वन्ति तै ७, १,२,१; मै १, ७,३; काठ ९,१; ३०,१; क ८, ४; ४६,४; –वान् ऋ १,१०८, २; ¶तै १, ६, ९, १[३]; ५,२,५, १; ६, १, ९, ६; ¶मै ३,९,२; ४,६, ६; ¶काठ २८, १; ३४, ६[२]; कौ ३, ४, ६‡[b]; जै २, ३, ९‡[b]; शौ ५, २२, ५; १३, ७, १६; पै १३;१४,८.

तावती– -ती ऋ १०, ११४, ८; मै १, ६, ३¶; काठ २३, ४¶; क ३६, १¶; पै ५, २७,३; १६, ७१, ५; –तीः खि ५,५,७[२]; ¶तै २, ५, ८, ३; ७, ५,१,४; ¶मै १, १०, ८; ४,१, १३; ¶काठ ९, २; १५, १०; ३१, १०; ३६, २; ¶क ८, ५; ४७, १०; शौ ८, ७, २५; ३६; पै १६, १४, ४; ५; १००, १२; –¶तीम् तै ६, २, १०, ३; ३, ४, १; काठ ८, २; १९, ६; क ६, ७; ३०, ४;

¶तावच्-छ (<श) स(:)[c] तै १, ५,९,२.

तावत्-तात्[d] तावत्तात्ऽताव-त्तात् मै ३,८,३¶.

तावत्-प्रिय[e]– -यः मै १,६, ३¶.

तावन्-मान[f]– -नम् तै २, ३,११,५¶.

स,सा[g]– सः ऋ १,१, [२; ४, ८ २]; ४;९; ५,३[४]; ७, ६; १०,६; १२,[१०; ३, १०,८]; [११; ८, २४,३; ९,४०,५; ६१,६]; १४, [११; २६,१]; १६,५;[१६ (८, ६४,६)]; १८,२;४; ७; २२, ५; २३,१५; २४,२; १२; २५,१२; २०; २७,२;३; ७; ९; ११;१२; ३०,१६[३h]; ३१-३२, १५; ३६, २; ४;६;[१२ (४,९, १)]; १६; ४०,[४ (५,३४,७) ८,१०३, ५; (३,९,१;९,६६,७)]; ४१,१; ५; ६; ४४,७;५२,२;३[२]; ५४,३;७; ११; ५५,२[२]; ४-६; ५६,३;६२, ४[२]; ६४, १३; ६८, ४; ७०,[३; ७,१०,५]; ७७, २; ३[२]; ४; ५[२]; ७९,५; ६; ११;८०,२; ८१,१; ८२, ४; ८४, १६; ८६, १; [३, ७,३२,१०; ८,४६, ९;५१, ५]; ७; ८७, ४; ८९, १०[२]; ९३, ३; ९४,२[२]; १६; ९५, ६; ९६, १;

---

a) पामे. कृते पृ १४२३ *d* टिः द्र.।

b) पामे. कृते पृ १०५० *e* टि. द्र.।

c) वीप्सायां शस् प्र. तत्स्वरश्च ।

d) स्वार्थे तातिप् प्र. उसं. (पा ४,४,१४४)।

e) तस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६,२,२)।

f) वस. (तु. शतमान- प्रमृ.)। उप. <√मा [माने]।

g) व्यु. ?। पाप्र. तदस्तकारस्य साऽऽदेशः (७,२,१०६)।

h) चतुर्थपादादौ स नः इति पाठः (तु. पपा. प्रमृ., ऋ २, ६,५ शौ १९, ३१, १४ प्रमृ.; वैतु. B [JAOS २७, ७४] सुनः [<√सन्] इति पदमेकम् ?)।

२; ४; ९७,८; ९८, [२[२]; १०, ८७,१[२]];९९,१; १००,१; ४-८; ९[३]; १०[३]; ११; १२; १४; १५; १०२,९; १०३,[२; २,१५,२]; ३; ५[५]; १०४,६[२]; १०५, ४; ७; ९; १३; १६; १०९, १; ११७, २२; १२१, २; १२२, ९; १०; १२३,५; १२५,५; १२७,३; ६; ११; १२८,२; ४;५[२]; ७[३];१२९, १; २; ६; १३०, १०; १३२,३; १४०,७; १४१,१२; १४३, [२; ६,८,२; ७,५,७]; ५; १४४, ५; १४५, १[ga]; ५; १४७,४; १४९, [१; १०, ९३,६]; २; ५; १५०, ३; १५३,३; १५४,५; १५६,२; १६०,३; १६४,१६[२]; २१; २९; [३१[२]; १०, १७७, ३[२]]; ३२[२]; ४६; १६९,१; १७१, ५; १७४, १०;१९०,२;७; [८; ७,२३,६]; १९१,[१०[b](१२;१३)]; २,२, ५; ६; ८; ११; ३,३; ४, ३; ५; ७; ६,४; ५[२]; [५(९, ६५,२४)]; ८; ९,६; १०,१; १२,१-४; ५[३]; ६-१५; १३, [२-४]; ५; ६[२]; ७- १२; १५,४; ५[२]; ६; ७; १७,२; ५; ६; १८, १; २[४]; १९, ३-६; २०, ३-७; २२, [१-३];१;२३, १७; २४, १[२]; ७;९[४]; ११;१३; १४; २५, १[c]; [(१,८३,१) ४]; ५; २६,३[३]; [(१, ६४, १३) ३; १०,१४७,४]; २७,१२; ३५,१; ४; ५; ७; १०[२]; १३[३]; ३७,[१; (७,१६,११)]; २; ४१,१०; ३, २, २[२]; ७; १०[२]; ११; १२; ४, २; ३; [१०; ७,२,१०]; ६,१०; ८,४;१०, ३[३]; ४;८; ११, १-३; १३,१;३[२];४;१४,१;१६,३;१८, ५; १९,[१; १०,५३,१]; ३-५; २०,४; २२,१;२; २५, २; २६, [३ (८,१२,३३)]; ३०, ७; ३१, ११[२]; ३२,५; ४०, १; ४१, [६; ६,४५,२७]; ४५,५;४६,२;५१, ८; ११; ५३, २१ ; ५५, १७[४]; ५६,[३; ७, १०१, ६]; ५९, २; ८; ६२,९; ४,१,२; ५; ८; ९[२]; १०; ११; २,९; ४,६; ७;८,२; ३;४[२]; ८; ९,२; ३; १२, १; २; १६,८; १८,४[d]; २४,१; २[४]; ९; २६,४; २७, २; ३०, २२; ३२, ५;७; ३६,५; ६[५]; ३७, ६[२]; [६; ८,१९,९]; ३९,३; ४१,२[२];५०, ७; ८; ५१, ४; ५३,६; ७; ५६, ३; ५७,[(१,१७, ५)१]; ५, २, ४[e];७; ३,५; ४,३;६; ११;६,२; ३; ७,४;७; ८,४; ७; ९,१; ७[२]; ११,[(३, ४, ११; ७, २, ११) २ (१०, १५, १०; ७०, ११)]; ६; १२ [(२) ६[f]]; १३, ३; [५; ८,९८,१२]; १५,३; १६,२;१८, २; २३, ४; २४, ३; २५, १-३; [९ (६,६१, ९)]; २८, २; ३३, २; ६; ३६,१; ५; ३७, ४; ४१, १२; ४२,३; ४४, ३; ८; १०[?f]; १२;१३; ४८,५; ५३,१५; ५४, ७; ६१,८[h]; १३; ६५, १[२]; ७७, ४; ८१-८२, ३; ८३,[५ (१०, १६९,२)]; ८६, १; ८७, ४; ६, १,६; ९; २,४;५; ३, १; ५; ६; ४,२;४; ५,५; ६;६,२; ६;७;९, ३[३]; ४; १०,१;३; १२,१; [(५, ४१,१०) ४];६; १३,३; ४;१४, १; १५, २; ३; १०; १३[२]; १६, २;१२;[२०;४५,२०];२१; २३; १७,२[२]; १४; १८,[२ (७, २०, ३)]; ६[३]; ७[४]; ८; १९, ५; २०, ५;८;९; २१,३;४[२];८; १२;२२, ७; ११; २३,८; २५,६; २७,७; २९,४; ३१,५; ३२, २-५; ३३, ४;३५,४; ३६,४;५;४३,[१-४]; ४४,[१-४]; १३; ४५,१;४;११; १५;[१७; ८,८०,२]; २१;४६,

[a]) एकतरत्र शब्द-स्वरूपम्?। (√अस्[°सत्यभावे]> सत्- > प्र१) सन्+नु इत्युत्तरवर्तिनि पदे सँन् नु> नैप्र. सा नु इति मतम् (वैतु. पपा., ऋप्रा[४,४०] <सः नु इति, OV. सः अनु इति, ORN. सः आ नु इति च)।

[b]) शब्द-स्वरूपम्?। सो चित् इति पाठे सो =सः इति पपा. प्रमृ. (तु. ऋप्रा ४,९४), GW. =सः उ इति। =(अदस्->असौ >नैप्र.) सो इति तु मतम् (ज्ञापक-विधया तु. ऋ १,६८,४;९,८७,३ यत्र स चित् इति पाठो न तु सो चित् इति)।

[c]) सपा. तैब्रा २,८,५,२ सूत् इति पाभे.।

[d]) शब्द-स्वरूपम्?। स ऋधक् इति पाठे पपा. प्रमृ. यनि. इति, ORN. GRV. <सा ऋ° इति।

[e]) सः प° इति पाठे सोर्लोपाऽभावः उसं. (पा ६,१, १३२ [तु. ऋप्रा ४,९६])।

[f]) तु. चतुर्थो मन्त्रः, सा. ORN. च; वैतु. R [KZ २६,४९] प्रमृ. सपाति (तु. द्वितीयो मन्त्रः; वैतु. GW.)।

[g]) स हि इति पाठः?। °सद् (=तद्- [=तत्र इति कृत्वा पूर्वेण मन्त्रेण संबन्धः]) हि इति शोधः (वैतु. पपा. सा. ORN. GRV. प्रमृ. सः [प्र१] इति, GW. सम् इति)।

[h]) तु. सा. ORN. GBV.; वैतु. MV. सा…समा इति शोधनिर्देशः।

२; ४७, ४; [१३; १०, १३१, ७]; २८; २९[a]; ४८, २; ४९, ५; ८; १२; ५१, १४; ५६, २; ६६, ८; ६८, ५^{२}; [(१, १५९, ५; ४, ३४, १०; ४९, ४) ६ (७, ८४, ४)]; ७०, ३; ७५, १; ७,१, १४-१६; २३^{२}; ४, २; ४; ८; ५,२; ६, ५; ९, २; १२, २^{२}; १५, ३; ६; ११; १६, २^{२}; ९;२०, ५; ६^{२}; [१०; २१,१०]; २१,५; २२,२;२२,६; ३३,१२; ३८, ३; ४०, ३^{२}; ४१, ५; ४२, ४; ४५,२;३; ४६,२; ५६, १८; ५९, [२; ८,२७, १६]; ८; ६०, ९; ६१,१; २; ६२, २; ६६, ५; ६९, २; ८५,४^{२}; ८६,६;९३,७; ९५,३^{२};९७,४;७^{२}; १०१,१;२; १०२,१; १०४, १०; ११; १५; ८,१,२२; २७^{२}; २,३५; ३, ४; १०; १८; ४,१२; १५; ११, ३; १३, १; २; [(१, १४२,३) १९; (९, २४, ६; ७)]; १५, ३; १६, ८^{२}; ११;१२; १८,१३; १९,४^{२}; ९^{२}; १०^{४}; १४; ३०; २०, १६; २१,२;१०^{२}; २३,१२;२१; २४, २६; २६,२५; २७,१७; ३१,३; ३२,५; १२; ३३, १६; ३९, ३; ५^{२}; ६;७; ९; ४०,२; ४१,२?[b]; ३^{२};४^{२}; ५;८^{२}; ९; १०; ४२,२; ४३,९; १५; [२४;४४,६]; २७; ३२;४४, १४; ४६,४; १२;१३; २१; ४८, ९; ५१, ४;[६; ५२, ६]; ९; ५२, ५; ५६, ५; ६०, १२; ६१,९; १५^{३}; ६३,१;३;४; ७; ६६,३;८; ६९,१५; ७१, ३; ५; ९; ७४, ११; १२; ७८, ६; ८७,१; ९०,४; ९२, १५; ९३, ३; ७;८^{१}; [२९; १०, १९१,१]; ९६,१९^{२};२०^{२};९७,३;६;९९,१; ४[c]; १०१,१; १०२, २; १०३, ४; ५; ९, ७,७; ९,३; ४; ११, ३; १८,७; २०, २; ३; ६; ३६, २; ३; [५ (६४,६)]; ३७, १-६; ३९,४;४१,५; ४४,४; [५(६१, ९)];६; ४५,१;२; ४६,५; ४९, ४;५०, [५;९९,६];५५,४; ५७, [३;६६,२३];४;५८,[१-४];६१, ९; १२; २२; ६२,८; १०; ६४, [(६३,१६) १२]६५, १५;२७; ६७,२२^{२}; ३१; ६८,२; ४;७०, २; [४;९९,७];[५ (८६,३)];६; ७१, ३; ८; ७२,[८; १००,२४; (२१)];७३, १;८^{२}; ७४, २; ७; ९; ७६,[५(९६,२०)९७, ३२]; ७७, २^{२}; ७९, ३^{२}; ८०,३;८६, १५; ३२; [(६९, ८)३८];४१; ४२; ८७,३;८८,२;९१,५;९३, ४;९६,३; ८; १०;९७, ९; २५; ३२; ३८^{३}[d];३९;९८,४;९; ९९, ६;७;१०१,१५;१०४,५; १०५, ५; १०७, ११; १०८, २; १२; १३; १०९, ३; १७; १००, ७; १२; १०,१,२;६; २,३^{४}; ६; ३, ७;६,१; ४; ७,४; ८,२; ८;१०, १४; ११,१^{२};७^{२}; १४,१४; १६, १०; १७, ३; ५; २०, ६; २५, १०; २६, ३; ५; २७, १; २४; २८,२; २९,७^{२}; ३०,३; ३१,४; [७; ८१,४]; ८; ३२,७; ९;३४, ११; ३५,७; ३८,२; ४३,३; ६; ८; ४४, ५; ४६, १[e]; ३; १०; ४८,१०; ४९, ६; ५०,२[f]; ५१, २; ५२,३; ५३, ३; ११;५५,५; ६१, २; ८; ९; १६^{२}; १७; २३; २६; ६३,[(१, ४१, २;५, ५२, ४; ६७,३; ८,२७, १६) १३]; ६७,७;६८,९^{४}; १२^{४}; ६९, ३^{४}; ४^{२}; १२; ७०,९; ७७,७^{२}; ७९, ४; ८१,१;७;८५,२१; ३४;८६, १६^{२}; १७^{२}; ८७,८; ८८, ४;५; ८-१०; १६; ८९,२; ९०, १;५; ९१,२;९३,२;९; ९६,३;७;९७, ६; १७; २३; ९८, १; ५; ९९, २^{२}; ३-६; ७^{२}; ८;९; १२;१००, ९; १०१, ८; १०३, ३^{३}; १०७, ६; १०८,४; १०९,५; ११०,३; १११, १; ३; ११२, ५^{२}; ११४, ४^{३}; ११५, ५; ११७, २-४; ६; ११८, ३; ८; १२१, १; १२२, १; ५; १२३,५; १२५,४;१२८, ८; १२९,७; १३९,२; १४०,४; १४७, ४; १४९, ३; १५३, ५; १६४, ५; १८६, २; १८७, [१-५]; खि १,५,८;७,५; ९,१; २,१०,४; ११, १; १४, ४; ३, ३,४; ६;९; ४,५; ६;८,५; १५, २८; २२,१;३; ४,२,७; ५,३८; ६,५; ७^{२}; १०,२; ३; १०^{२}, २; ३^{२}; १४,१; ५,४,६; ७^{२}; ५, १; ७,२,१०; १०,४;१५,३^{४}; २२, ६; ७,७,९; १०^{२}; खिसा ३, ५; २६,१९; मा १,६;१५; २,२३;

---

a) =सपा. या ९,१३। मे ३,१६,२ तु सुम् इति पाभे. ? (तु. BC., सात.) यनि. शोधः ।

b) पाठः ?। यथा> (नैप्र.) *य> यनि. इति विपरिणामः द्र. ।

c) सपा. सः<>यः इति पाभे. ।

d) सपा. स तु<>सतः इति पाभे. ।

e) सपा. सः ते<>सुते इति पाभे. ।

f) पृ १४४४ b टि. दिशा द्र. ।

२८; †३,२४; २६;२९; ५,४†;
६,२९†; ७, १४;१५;४७^{४}; ८,
३१†; ३६;४५; ६२^{२}; ९, २४;
†११,६; ४३; १२, ३१; ३६†;
४३; ४७†; ४८†; ८०†; ९१;
१०१; १०९†; १३,३;४†;११;
३४; ४३; ५१; †१५,२८; ३०;
३३^{२}; ३४^{२}ऽ; ३६; ३७; ४२;
१६, ७; १७, ९; १७†; २०†;
२३ †; ३५^{२}†; ५३; ५९; १८,
३५[a];३८-४४;७३^{२};१९,४२^{२}†;
२०,५२†;५४†;६८; ७०; ७५;
२१, ४†; ४७; २२, ३; १०†;
१६†;२३,१†;१७^{६};२५,१०†;
२१; २३^{२}†; ४८; २६, १७ †;
२७, १५^{२}; ३८; ४४†; †२९,
२८; ३८; ५४; ५५[b]; †३१, १;
५; ३२,१; ४^{३}; ५; ८;९; १०^{२};
†३३, ८२; ८३; ८७; ३४,
-३८†; ४२†; ५१^{२}; ३५, १३;
३७,१७^{२}†; ३८;२०^{२}; ४०, ८;
१७; का १,३,२;५,४; २,५,६;
६,१०; †३, ३, १६; १८; २१;
५, १,४; ६, ७, ७†; ७, ६, ३;
४; ७, ४; ५: ८, ११, १; १९,
१†; ९; २, ७; ८^{३}; ५, ४†;
१०, ५, ३; †१२, १, ६; ४,६;
†१३,३,२ऽ; ७;१४ऽ; ४,३;४;
६,६; १७;२५; ७,८; १४, १,३;
४†;३,८; ४,६;५,५; †१६, ५,
९;११ऽ; १२; १५^{३};१६^{२}; १८^{६};
२४; १७,१,७; १८,१,१०;†२,
२; ५; ७; ४, ३^{३}†; ५,४; १०†;
२०,१,६[a]; २,१-७; १२; ५,६^{२};
२१, ३, १३^{२}†; २२,†५, ६;८;
७, २; ४;९; २३,१, ४†; ५, ५:
२४,१,३;†४,२;८; २५,१,१†;

४,६^{६}; †२७,१०,१; ११,१०^{२};
२९, २,५^{२}; †५,७; १२; †३१,
२,२; १२[b]; ४,४; ३२, ६, ६†;
१३; १४; ३३, २, ५†; १४^{२};
३५, †१,१;५; ३,४^{३};५; ६;७^{२};
४,१२; ३७,३,४^{२}†; ३८,५,३^{२};
४०, १, ८; १६; तै १,१, २,२;
५,२; १४, २^{२}†;३†; ४^{३}; †२,
१४,२;३;६;७; †३,१३,२; १४,
२;४;६-८; †४,२५,९; ४६, १;
३; ¶५,१,१; २^{२}; २, २; ४, १;
४; ५; ३†; ६,२†; ९, २; ३^{२};
४^{६}; ६; १०, ३ऽ; ११, १^{२}†;६,
२,३^{२}; ५,२^{४}; ६,१; ३^{२};४^{४}; ७,
१¶;८,४; ९,२¶;११,४¶; ७,
¶१, ४;६; ¶३,२^{३};३; ६, २¶;
६^{२}¶;७;१०,१; १२,२^{२}; †१३,
२; ५; ८, ९, ३^{२}¶; ¶२, १,१,
१-३;४^{४}; ५^{२};२,१^{३};२;३;३,१^{२};
२^{२};३;४; ५^{२};४,१;३;४^{२};६^{३}; ८;
५,१^{४};५; ६,१^{२}; ३^{२}; ५; ७,१;
२^{२};६;८,१;३; ४^{२}; ५; ९,१^{३};४;
१०,२;३;२,१,१^{२}; ५;२,१;२^{२};
४^{२}; ३, १^{२}-३^{२};४;४,१^{२}; २;४;
५;७;८^{२};ऽ;५,२;६,४;५;७,१^{२};
२;३; ४^{२}; ५^{२};८,१-३; ४^{२}; ५^{१};
६^{६};९,२; १०-११,५; १२,१^{६}ऽ;
२†;३,२,१; ३;६^{४}; ७; ३,१;३-
५;४,१^{२};२^{२}; ३; ४;५,१^{२}; २;६,
१^{२};७,१; १०,३^{२}ऽ; १२,१^{५};२;
†१४, १; ३^{४}; ४^{२};६ऽ;४ ,१,३;
२,१;३^{२};३,३;४,१;२^{२};५,१^{२}ऽ;
९,१;१२,१^{२};२^{४}; ३^{३};४;५;१३,
१;५,१,१; २^{४}; ३-६; २,१; २^{४};
३;४;६;३,१^{३};२^{२}; ३;६^{२}; ४,१;
२;५, १;५: ६,५: ८,३^{२}; ४;५;
९,४;११,३; ४;८; †१२,२; ३;

५^{२};६, ३,१^{२}; ३^{२};४^{३}; ५, ६;६,
१^{३};२;३; ७, १^{२}; ८,३;५^{२}; ६^{३};
७; ९, ३^{४}; ४;१०,१; ११,४^{२}†;
¶३,१, १, १^{६};३;४; ३,१^{२}; २;
७,३^{४}; ८, ३; ९, १ऽ; ३ऽ; ४^{३};
५; ६; २, ३, १†; ३^{२}; ४^{२}; ४,
२; ७, ३^{४}; २^{४}ऽ; ऽ८,२;४;९,
२; †११, १; ३; ३, ५, २;
७, १^{३}; ८, २ऽ; ३ऽ; ४; ६ऽ;
११,२ऽ; ४, ३, १;३; ४,१^{३};ऽ;
५, १ऽ; ६, २; ऽ७, १; २;
३^{२}; ८, ३; ११, ५†; ५, १, ३;
२,१; ७, १^{२}; †४, १,१. २; २,
४ऽ; ४,२;३ऽ; ८,१^{२}ऽ;३; ११,
१; ४; २, ऽ१, १^{३}; २; ३, १ऽ;
३; ४; ४, २; ३; ६, २; ५; ७-
८,२; १०, २ऽ; ११,२; ३^{३};३,
ऽ३,१^{२}; २^{३}; १३,२;४;४,४,३^{२};
४^{३}; ५^{२}; ५,१,३ऽ; ६,१, ३; ५;
२,१; ५; ६; ३,२ऽ; ३; ४, १^{३};
६, १; ६^{२b}; ७,१२, ३ऽ[a]; १४,
३; ऽ१५, १^{२}; २^{२};५,१,१, ४^{४};
४,१; ५, ३†;६; ८; ८; ३^{३}; ९,
३-५;१०,२^{२};२,१,१;२;३^{२}; २,
१;६;३;१;३; ४,२; ५,६; ६,२;
४; ५^{३}; ८, ७; १०,३; ३, ८,१;
१०,४^{२}; ४,१,१^{२}; २,२; ३,१^{२};
३;५; ४,१; ५, ४; ७,५; ६; ९,
१^{२}; १०, १; ५^{४};११,३^{२}; ५,१,
५^{२};२,१^{२}; ४^{२}; ५^{२};५,१^{४}; ७,४;
८, १; १०,६; ७; ६, २, ४; ४,
२^{२}; ३^{३}; ४; ६,१; ७,२; ३; ७,
२, ४ऽ; ३,१ऽ; ४;२; ५, १;३;
४^{३};५^{४};६^{२}; ७; ६,६;९,१ऽ;१०,
१^{२}; २४,१ऽ; २६, १^{६}ऽ; ६,१,
१,७; २,४^{२}; ३,१; ४;६^{४}; ४,३;
६;६,५: ७;७,६: ११, ६^{२}: २,२,

[a]) सोऽह्नम् (तु. का.तै.मै.) इति नमेस्तः संहितापाठः? सन् यनि. तुशोधः (तु. पपा.)।　[b]) पामे. पृ १४४५ *a* टि. द्र.।

१; २; ३, २[३]; ४, १[२]; २[३]; ३[२];
४;५,१[२];५;८,४[३]; ५[३]; ९,१; ४;
१०, ७; ३,१,६; ३,५;४,७; ७,
१[२]; १०,१;२;६[२];११,५; ४,२,
२;३; ३,१; ४,३; ५,२;७, १[२];
२; ३[२]; ८,१[२];२; १०,२[a];५,१,
१[३];२;३[२]; ५,१[२];२[२]; ३; ६,२[२];
३;५;८,२; ४; ९,१[४];३; ११,३;
४[३];६,२,३;४,५[३];६; ५,१[४];३[२];
४[२];६,२;७,१;२; ८,२; १०,१[३];
११;१[२];२[२];४; ७,१,१,४[२];३,१;
५, १[३]; ३[३]; ५; ६,१; ८,१[२]; २;
९,१; १०;१[३]; २[३]; ३;११,१§;
२,२, १; ३,१[२];४;१; ३; ५, १;
२[३]; ४;९,१[३]; २; ३; १०,१;२;
४[५];३,१,१[४]; २[२];४;६,१[३];७-८,
१[२]; १०, १; ४[२]; ५[२]; ४,१, १;
२,५;७,१[२];५,१,२;६, १; २;८-
९, ३; १३, १§; ¶मै १, §१,
२; १०[३]; २,१३†;१५§;३,१†;
३६§; ४, २[३]§; ५[२]; ७[२]; ११[२];
§;१२[३];१४; १५; ५;१†; ३[२]†;
४[६];†; §[५]; ११;१२;६, १§;३[४];
४[४]; ५[२];६[४]; ७[२]; ८[३]; ९[६];१०[२];
११[४]; १२[९]; १३[७];७,२[८];८,१[९];
२[४];४[४]; ६[३];७[६]; ८§;९[५];९,३[९];
४[१५]; §[४];६[२];७; १०;३[२]§; ५[५];
६; ८[५]; १०; १४[४]; १६[२]; २०;
११, ४[२]§; ५[५]; ७; ८; ९[३]; २,
१;१[३]; २[७]; ३[३]; ४[५]; ८; १०[५];
११[६]; १२[२];२, १[५]; २;४[५]; ५[२];
७[१०];८[२];१०[३]; ११[२];१३[४]; ३,१;
२; ३[३]; ४[२]§; ५[२]; ६[३];९;४,१[९];
२; ३[२०];५; ६;५, १[३]; २[२]; ३[१३];
४[४];५[६]; ६; ७[४]; ८[२]; ९[६]; १०[२];
११[११]; †७,१;१०[३]; §[२]; ११[२];
१३[२]; १४; १५[२]; §; १७[२]§;
२०[५]§; ९,२§; १०,१§; २[३]†;
४[२]†; ५§; §१२, १[b]; २[३]; ६[२];
†१३, १[२]; ६[४]; ७[३]; ८[२]; ९[२];
११[२]; २३; ३, १, २[४]; ३; ४;
५[४];†; ८[३];१०[२]; २,२;४[२]; ५;७;
३,१[२]; २; ४[७]; ६[३?c]; ७[६]; १०;
४,१[२];५[२];६;७;८[४];५,१;६,२[२];
४;५[२]; ६; ७[६]; ८[३]; ७,१; ३-५;
८[२];९;८, १[३]; ३[६]; ४; ५[७]; ६[८];
७; ८; ९; १०[२];९,१[४]–३[४]; ४[२];
५; ६[५]; ८;१०,२[७];३[२]; ४;११,
४[३]§; १०†; १२, १§; १६†;
†१६,३[२?d];४;५[४]§;४,१,२[२];३;
८;९[४];१०[४];११-१४;२,१[११];२[२];
३[५];६[२];८; ९[५]; १२[२]–१४[३]; ३,
१[५]; २[३];३[२];४[८];५;४,२[२]; ६;९[२];
५,४[२]; ६; ७;८[१३];९[७]; ६,१;३;
४[२]; ५[३]; ६[४]; ८[३]; ९; ७,१; २[२];
३[३]; ४[५]; ६[४]; ७[१०]; ८[२]; ९[४]; ८,
१[८]; §[२]; ४; ६; ९[६]; १०; ९,
५[८]§; ६[२]†;१२?‡[e]; †१०, १[२];
२[६]; ३[२]; ४; ५[२]; ६[७]; †११,१[३];
२; ४[२]; ५[२]; †१२, १[४]; २[२]; §;
३[२]; ४[३]; ५[२]; †१३, १; २; ६[३];
७; १०[२]; †१४, १§; ४[५]; ५-
७; १०[८f]; १२[२]§; १३[३]; §[२];
१५[६]; §; १६; १७; १८[२],
¶काठ §१, २; ५; †२, १४[२];
१५[७]; ३, ४§; ९†; ४, १४[४]§;
१५†; १६[२]†; ६,१[५]; २[१०]; ५[२];
६[५]; ७; ८[२]; १०†; ११[२]†; ७,
१[२]†; २[७]; †; §[६]; ४; ५[२]; ६;
८[३];†; ९; १०[३g]; १३§; १६[२]†;
८, १[२]; २[२]; ४[३]; ५; ७; ८; ९[३];
१०[५]; ११[२]; १२[४]; १३[२]; १५[५];
१६[३]†; १७†;९,१;६[२]§; ११[९];
१२[१३]; १६[९]; १७[२]; १०, २[६];३[२];
४; ५[५]; ६[८]; ७[३]; ८[३]; ९[५]; १०[५];
११[४]; १२†; १३[३]; †[२]; §;११,
१[६];२[६];३[३०]; ४[११]; ५[३];६[८]; ७[६]§;
१०[२]; १२,२[२]; ३[६]; ५[४]; ६[३]; ७[३];
८; १०[६]; १२; १३[८]; १४†;
१५[६]†; १३, १[२]; २[२]; ३[७]; ४[१५];
५[११]; ६[३]; ७[२]; ८[३]; १२; १३[१०];
१४[२]§; १६[२]; †; §१४, २;
३[२]§; ५[६]; ७; ९[२]; १५,१; ५[२];
११†; १२†; १६,४†; १०[२];†;
§; ११[२]†; १३[२]†; १४†; १५[२];
†[२];§;१७[३]§;२०†; १७, ११§;
१७§; १८[४]†; १९†; १८, १†;
२[२]†;३[२];†;५[३]†; १३§[b];१४[७]§;
१७§; २०†[२]; २१§; १९, १[३];
२[२]; ५[२];†;९;१०; ११[२];१२[३];†;
१४[२]†; २०,१†; ३; ४; ७[२]; ९;
११; १४[३]†; १५†; २१, ४[४];
५[३];६[३];७[२]; ८[२];१०; १२;१३[४]†;
१४[२];†;§; २२,१[३]; २;६[२]; ७[२];
८;९[५]; १०[४]; १५[४]§; २३, १; २;
४[९];६[३];८; २४,१[३];३[२]; ७[२];८[२];

a) सपा. सुः (तैब्रा १, १, १, ५ आपश्रौ १२, २३, ८ च) <> सा (माश ४, २, १, २७ काश्रौ ९, ११,१ च) <> या (माश्रौ २, ४, १, २४ च) इति पाभे. ।

b) पृ १४४६ *a* टि. द्र. ।

c) सकृत् सुम् इति पाठे? (तु. सात.) यनि. शोधः (तु. सपा. काठ २१,७) ।

d) सकृत् सुं इति पाठे? तु. BC., पृ १४४५ *a* टि. ।

e) सुह्यः इति पाठे? (तु. सात.) सुः । ह्युः इति द्विपदः शोधः (तु. पपा., सपा. ऋ १०,५५,५) ।

f) सकृत् पाभे. कृते पृ १४४४ *c* टि. द्र. ।

g) सकृत् सपा. क ५,९ एपः इति पाभे. ।

[a]) स ह इत्यस्य स्थाने सह इति मन्वानाः Sch. सात. SL चिन्त्याः (तु. सपा. क ४५,२, तत्रत्यं तत्संस्कर्तुः टि. च)। [b]) सपा. सः<>स्वे इति पाभे.।

[c]) पाभे. कृते पृ १४२२ c टि. द्र.।

[d]) सहन् पाभे. कृते पृ १४४५ a टि. द्र.।

[e]) पाभे. कृते पृ ७६७ i टि. द्र.।

[f]) पाभे. कृते पृ १४४६ a टि. द्र.।

[g]) पृ ९२४ p टि. द्र.।

[h]) सपा. सुः त्वम् (आपश्रौ १२,१९,५ च) <> सत्यम् इति पाभे.।

[i]) सपा. सुतः सुः<>सुतस्य इति पाभे.।

[j]) सपा. विप्रः सुः<>विप्रस्य इति पाभे.।

६;७; २६,३; २८,४; ३०,२;५; शौ **१**,८,१; १२,१; १६,१;२५, १-३; ३१,३; ३५,२; **२**, १, २; ३[२]‡[a]; ९, ५[३]; १२, २; ३४, १; **३**, १-२, १; ४, ५[२]; ६[३]; ६-७, १; १५,१[२]; ७; १६,५; २९, ३; **४**, १,१; ४[२]; ५; २, ७†; ३, ५; ६, १[२]; ८; ७, ३; ८, १[२]; १०, १; ४; ५; ११, २; ३; ७[२]; १२, ६; १४,१; ९; १५,१०; १६,४; १८, ६; २१, ५†; २३-२४, १-७; ३०,४†;३३, ८†; ३४,८; ३६,१०; ३८,५; ३९,१; ३; ५; ७; १०; ५,३, ८; ४,७;८;६,१; ८,४; ५; ९,७; १०, १-७; ११, ४;१२,३; १६,११; १७, ५; ८; १८,२;४;१३;२२,९;२४,१; २; ४;७-१४;२५,७;२७,५;२९, २; ३; ३०,१७; **६**, १-२,३; ६, २; १५,१†; १६, २; ३३, ३; ३४, १-४; ५†; ३६,२; ३९, २; ४६, २; ४७, १; ६३, ४; ७६, ३; १०९,२†; ११०, ३; ११२, १; २; ११९,२; १२२,२; ५;१२३, ३; ४[४]; ५;१२४,२[b]; १२५,३†; १२६,१†; १३३;१[२]; **७**, १,२[c]; ३,१[२]; ५,२[५];६,१[२]†; १०,२†; १३,१; १८,१; २२,१;३२,१†; ४२, २; ६५, १; ७७, ४[c]; ८०, ४; ८२, २†; ८५, २; ९७, १†; ११४, १; ५; ८, २; २३; २४; †३, १[२]; ८;†४,१०; ११;१५;

५,४; १२; २२;९, १; २; २२[d]; २५; ९,१,५; ६; ७[२]; ४, ७; ९; १८; १९; ५,९; १२; ६,६[२]; ७, ७; १३[३]; ९, १; ३; ५; ७; ९; ११, ७; ८; ९; १०-१२; १४, १५[२]†;२२; †१५, ७; ९; १०[३]; ११[२]†; २४$; २८; **१०**,१,२६; २,७; ८;३,३; ११;१२; ४,१५; ५, २५-३५;४४; ५०;६,५-१७; २१-२८; ३१;३२;७, ४-७;१०-१६; १८-२०; २२; २४; ३१; ३९-४१; ८, १३; १८; २०[२]; २१; २६[२]; २८; ३७; ९, ४-६; १०; १०, २; २२; २३; २७; **११**, १, ५; २७; २,८; ११; ३, २३; ५, ५; ६, १४; २०[२]; २१; २२; ७, १[२]; २; ६; २६; ९, १६; १०,३;७; **१२**, १,१२; २, ४; ७†; १८;३३; ४७; ४८; ३, ५; १५; १६; ४, २;६;१२;१३; ४७; ४९; **१३**, १,१; १३; ५५; २, ९; १२; २५[२]; ३७; ३८; ३, १३[३]; १४; १५; २६; ४,१; ३[३]; ४[४]; ५[३]; ८; ११; १२; ५,६; ७; ६,४[४]; ५;७,१-११; १२[२];१३[३]; **१४**,१,२९†;३०;२,१‡[e];३३†; ३६; ४१; **१५**,१,१;२; ४[३];५[२]; ६[२]; २,१[२]; ३;४;९[२]; ११; १२; १५[२]; १७; १८;२१[२]; २३;२४; ३,१;२; ६,१; ३; ४; ६; ७; ९; १०; १२; १३; १५; १६; १८; १९; २१-२४; २६; ७, १[२]; ८,

१-३; ९,१; ३; १२,३; ४; १४, १; ३; ५; ७;९; ११; १३; १५; १७; १९; २१; २३; १५, ३-६; १६,६;१७,७; १८,२[२];३[२]; **१६**, १,८; ५,३-७; १०; ७, ५; १३; ८, ३; ५-२९; ३२; **१७**, १, ८; ११; १२; २०; २१; **१८**, †१, ६; १६; १८[२]; २४[२]; २, ३†; ३१[२]; ५४†; ३, ६३; ४, ३५; ४१; ५४; **१९**, ४, ४; †६, १; ९; १३, ४[३]†; १५, ३[४]†; १७, १[२]–५[२]; ७[२]–१०[२]; २६,१;३१, २; ११; १३; १४; ३२,९; १०; ३३, १; ३४, ५; ३५, २; ३९, ५-८; ४६,५; ४९,१०; ५२, १; ५३, २[२][f]; ३; ४[२]; ५४; ५; ५७, ३;४; ५८,४†; ५९, ३[४]†; ६४, १; †२०,१,१; २; ६, १; ७,३; ९,४; १२,६; १४, २; ४[२]; १६, ९[४]; १२[४]; १७, ३; ६; ८; २०, ५; २३,६; ३०,३; ३१,२; ३४, १-४; ५[२]; ६-११; १२$; १३-१५; १६$; १७$; १८; ३६,७; ११; ४६,२; ३; ४७,१;२[३];४९, ७;५६,१;५७,८; ५८, २[g]; ६१, ६; ६२, २; ४[२]; १०; ६७, ७; ६९,१[४]; ७०,१२; ७६,७[२];७७, ८; ८८, ५[२]; ९१, ७; ९२, १२; ९३,८; ९४,५; ९५,१[२]; ९८,२; १०४, २; १०८, ३; ११७, २; १२५, ७; १२६, १६[२]; १७[२]; १२७, १०$; १२८, १२$[h];

---

[a]) सपा. सुः<>युः इति पाभे. ।

[b]) =सपा. हिगृ **१**, १६,७ । आपमं **२**, २२, ११ तत् इति पाभे. ।

[c]) =सपा. आश्रौ **४**,७,४ । शांश्रौ ५,१०, २१ तु सु इति पाभे. ।

[d]) सपा. सुः वः<>सर्वः इति पाभे. ।

[e]) सपा. सुः नः<>पुनः इति पाभे. ।

[f]) सकृत् < √ सो कर्तरि कृत् इति सा., तन्न प्रकरणासङ्गतेः ।

[g]) पाभे. कृते पृ १४४५ c टि. द्र. ।

[h]) सुः ह इति पाठस्य स्थाने शंपा. सात. सह इति, सपा. खि ५,१४,१ सदृक् इति च पाभे. ।

१६९[a]; १२९, १२९; पै १,१३, १; १७,१; २२,३; ३०,१; ३१, २; ३२, १-३; ३९, २-४; ४५, ३; ४; ५०,४; ५१,१^{२}; ६३, ३; ६९,१; २; ३^{२}; ७१,१; ७६, १; ७८,१; ८३,२; ८६,४; ५; ९३, ४; ९५,३; ९७,४; ९८,४; ११०, ४; ११२, ४; २, ५, ३; ६, २; ३^{२}‡[b]; १०,२^{२}; २४, १-५; ३१, ६; ३७, २; ५^{२}; ७५, १^{२}-३^{२}; ३, १,४; ५^{२}; ६^{२}; २-३, १; ५-६, १; १४,७; २५, ३; ५; २७, २; ३०,३; ३३,५; ३५,३^{४};३६, २‡[c]; ३‡[c]; ३८,१; ४०,२; ४, १,१†; २,१^{२}; ४, ८; ९, २; ४; १५,६; १९, २; ४; ५; २३, ४; २४,६; २५, १; २; ६; २७, ७; २९,८; ३१,५†; ३३, १-७; ५, २,२; ४; ६^{२}; ४, ७†; १३; ५, १-९; ७, ८; ८, ७; ११, १; ८; १२,४; १४-१५,६; १७,४;२०, ३; २१,६; २७,८; ३२,२; ३३, १^{२}; ३६,३; ७; ९; ४०, १; ६, ३,१^{२}; ६,२^{२}; ३;५;६; ९,४; ५; १२; ११,१;१२,५; ७-११;१३, १-३; २२,९; २२; ७,३,७;११; ४,४^{२}†; ९, ९; १०, ५-८; १४, १^{२}-८^{२}; ११^{२}; १६, १^{२}-५^{२}; ७^{२}-१०^{२}; १८, ६; १९, १; ८, १, २[d]; ४; २, ६; ३, १२; ८, ६; १४, ६†; १५, १०; १६, ११;१९,१; २; ९; २०, ८; ९,

†५, १; ७; ८, ३-६; ९, १?[e]; ११,११;१२,१२; १५,५†;१६, ३;६;१७,२-५;२०,१-१२;२१, १^{२}-१२^{२}; २२, २८; २५, ४; १०; १०,३,६;५,११; १३;१४; ६,१; ८^{२};१०; ९,७;१५,१-१०; १६, ६-१०; ११,१, ११; ३,५; ४,२; ५, ३^{२}; ९;६,९†; ७,१२; १२, †१,२^{२}; १६;२,२^{२};३;४^{२}; १५; ३, १०; ४, ९; १०; ५,१; ६,८; ११; १३,१,१४; २,६;५, १;५; २८; ६,१५†; †७, १-४; ५^{२}; ६-१८; ९, ३; ४; १३,८†; १४,१२;१६^{२}; १४,४,१०; १५, २,५^{२}; ६,७^{२}; ७,१-१०; ८,१- ७; ९; ९,१-३; १०,१†; †११, ७;९;१५,३†;२१,५; ६;२२,२; ६; १०; १६,५,३; ४; †६, १^{२}; ८; †१०,१; ५; १६,५; १८,१; २; ८; १९,१०; २०,३; २२,४; १०^{२}; २३, १; २४-२५, ८; ९; २७, ४; २८,२; ११; ३२,५;७; ३७, ६; ४२, ५-८; ४३, १-८; ४४, १; ४-९; ४५, २; ५०, ८; ५१,६; ८^{२};१०; ५४,९; ५९,६; ८; ६४, १; २; †६७, ६^{२}; १२; †६८, ७; ८; १०^{२}; ६९, १^{२}†; ७१,६; ७२,५; ७; ९; १०;७३, १; ८५,३; ८९, ५; ९१-९२,७; ९३, १-१०; ९४, १-७; ९५, १-९; ९८,१; २; ९९,३; १०२, ७^{२}; ८;१०३,३^{२}; ५;६;७†;१०;

१०४, ८; १०५, १; १०७, २; १०९,२;७;९; १११,६^{२}; ११३, ६^{२}; ११७, १-५; ११९, १-३; १२४, १-११; १३२, १०; ११; १३६,४; ६;७; १५०,१; १५२, २-४; १५३,१^{२}; ३; ६;१५४,५; १५५,३; १७,२, ३;७, ५-८;८, १-७; ९; १०; ९,१; ३; १०,२; १०;११,१; २;१६,२;५;१७,२; ३; २०,७; ९[२f]; २७,३^{२}; २८, १^{२}-३^{२}; ४[१f]; ५^{२}; २९, १; २^{२}; ३^{२}; ४; ५;६^{२}; ७; ९; १०;३०, ४; ७†; ३१, ७; ३३, ४; ३४, ८;३५,५; ३६,५; ७; ३७,५;६; १८, ३, ८†; ९;६, ३; ७,१‡[g]; १०,३†; ६;११,२; १५,१;१६, ३; २०,४; २१;६; २३,२^{२};२४, ४;६;२६,१; २७,१; २;४^{२}; ५^{२}; ६^{२};९; ३१,३;७; ३२,४;५; १९, १,३†; ५; २,५;८; ४,२; ५,८; ७,१†; ८,९; १०, ८; ११, २; १४,४[h]; १५,१४; १८,७[i]; १९, ४;२०,१; २; २१,८; ११; २३, ११; १२;२४,९; २७,८†; २८, ३; ११; १३; १५; ३२,६; ३३, ८; ३४, १४^{२}; ३५,५; ३६,१२; ३७, १४; ४०, १५; ४१, १-३; ५;११; ४२,५; ४३,१०; †४५, १-४; ४६,२[j]; ५;८†; १२;१३; ४७, ६^{४}†; ४९, १^{२}; १०[k];५०, ४;६^{२};१०; १२; ५१,४; ५२,६; १०;१२-१४; २०, १,२^{२};५^{२}†;

a) शांपा., सात., रापा. खि ५,१४,४ च विशिष्टः पाभे.।

b) पाभे. कृते पृ १४४९ *a* टि. द्र.।

c) सपा. सः स्वम्<>अया इति पाभे.।

d) सपा. सः<>नु इति पाभे.।

e) पाठे? प्रकरणतः सम् इति शोधस्तस्य च वहन्ति इति किप. संचन्वः द्र.।

f) सपा. सकृत् सः<>नु इति पाभे.।

g) पाभे. कृते पृ १४४९ *c* टि. द्र.।

h) सपा. शौ ६,६०,१ अस्यै इति पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १४२९ *g* टि. द्र.।

j) सपा. सः<>सा इति पाभे.।

k) सपा. शौ ६,१४०,२ पूपः इति पाभे.।

२,१[२];३[५];५,२; ९,१; १०;११, ८; १४,८; २०,९; १०; २३,३; २४,९[२]; २६,५;२८,५; ६; ३२, ८†;३८,३;८; ९; ४०,४[a]; ४१, ५;४२,२; ९; ४३,६; १०; ४७, ४;५; ५०,५; ५३,११[२]; ५४,६;
सस्मिन्[b] ऋ १, ५२, १५; १५२, ६; १७४, ४; १८६, ४; ४, ७, ७; १०, ८; १२, १; ७, ३६, ३; १०, ९५, ११;
सा ऋ १,४८,१०;१२-१४;९५, ८;११७,१८; १२१,१५; १२२, ७; १२९,८; १५१,४; १६४,८; १७; २७; २९; ४१; १६९, ३; १७२, २; १८४, ४; १८६, ११; २,११,[२१; १५,१०; १६-२०, ९];३,१,[२३; ५-७,११;१५,७; २२-२३,५];३९,२;५३,४; १६; ५५, १३; १५; ४, २,१०; ४,७; १०, ८;४१, [५; १०, १०१, ९]; ४३,[७; ४४, ७]; ५०,११; ५७,७; ५,८,५; ३०, १४; ४१, १८; ६१, ५; ७९,२; ३; ६,१७, ९; ६१, ९; ६४, ४; ५; ६६,३[२]; ७, ४६, ३; ५६,५; ५७,४; ५८, ६; ७०,२; ७७, ६; ८६,६; ९६, २; १०४, १७; ८, १८,७; २७, १८; ७४,८; ९; १००,११; १०, १०, ४; २७, १२; २४; ३१, ५; ३७,२; ५२,२; ५४, २; ६१, १८; ६३, १६; ६४,१५; ६५, ६; ८९, १४; ९५, ४; १२७, ४; १४५, ३; खि १, ३, ५; ९, ५; १२,४; २,६[३], २६;२७; १०,५; ४,२,११; ४,४;७,१; ५; ६;७[२], १;४?[c]; ६?[d]; ७; ९[२]?[e]; ८,३;९, १; ७,७,७; खिसा ३,१; मा १, ४[३]; २,६[३]; ४,१९; २०; ५, ६[२]; ४०[२]; ७,१४[f]; ८,४२; ९,१२[२]; ११, ५६; ५७; ५९; १२, ५१†; ६२;१३,२६[g]; १७, ६;१९,१०; २०,७५;२२,२; ३६, १७; ३८, १८[३]; का १, २, ४[३]; २, १, ८[३]; ४,६,३; ५;५, २,४[२];९,७[२]; ७, ६,३[f]; ७,४;९,६,१; १०, ३,४; १२,५,७; ८; १०; १३, ४,७†; ५, १; १४, २, १२[g]; १८, १,७; २१,१,९; २२,७,९; २४,१, २; ३८, ५,१[३]; ¶तै १, १,३, १[३]§; §२,४,२[२]; ११,१; २; १४,३†; ३,४,३[२]§; ५,२, २; ४,१; §६, २,३; ३, २[२]; ७,१,१; २§; ३[२]; ४§; २,१;२[३]; ४; ८,४§; ९,३; २,१,१,१; २,२[४]; ६; ७,१[३]; २; ९,४; २,८,१; ३,३,३; ७, ४;४, २,४;३,१; ५,१,२; ५; २,६; ६, १,७; ५,५; ७,१; १०, १; ३,१, ३, २; २, ७, २§; ३,§११, ४[२]; ५; ४, ३,२; ४; ८; ५,१, १[२]§; ६,१§; ७,३; §४,१,५, ३[२]; ४; २,४,३†; ५,४; ९, ३; १०, ४; ३,११,१; ५[२]; ४,५,१; २[२]; ६, १,२; ५,१,६, ४§; ९,२; ३;२, ५,२; १०,२; ४,३,३;७,७;१०, ३; ५,२,३;३,१[२]; ६,४,३[३]; ४[२]; ६,१, २,५-७; ३, ६; ७; ४,१[२]; ५,१;४[२]; ५[२]; ६,१[३]; २[४];३[२]; ५; ६; ७,७§; २,४,५; ७,१; २;८, १; ३, ९,१; ४,१,४; ७,२;११, २[२]; ५,६,१[५]; ६, ४, ६; १०,२; ७, १,५,१[२];२;३; ६[२];७[२];६,२; ३[२]; ४[२]; ५[३]; ६[३];७,१[५]; २;४;८, २;३,९,१;४,३,१[३];२; ५,३,१[२]; ¶मै १, १, ३[३]§; §२, ४[२]; ७[२]; १३[२];४, १§; ५§; ८; १२[१०]¶; १३[८]; ५, १२[३]; १३; ६, ४; ९; १२[११]; १३[१५]; ८,२[२]; ३; ४;६[४]; ७; १०,१५; १७[२]; ११,३§; ५; १०§;२,१,४; ७; ११[५];१२; २, ४; ५;३,२; ९;४,१; २;४;५,१; २[५]; ४[२]; ७[७];९[२]; ६,१३§; §७, ५[२]; ६; ११†; १२; १६[g]; १०, १§; §१३, १०[४h]; †; १५[१६]; १६[४]; ३,२,२; ५;७; ८;३,१;४; ४,५;६,३;५[२];८[३]; ७,१[२];३;४[२]; ५§; ६[२]§; ७;८[२]; ८,३; ५[७];९, १[२]§;२; ५;७;१०,१; ५[४];६;७; §११,४; ७; १२, १§; ४,१,२; ३[३]§; २, १[३]; ३[१२]; ५§;७; १२; १३[४]; १४[२१]; ३,१[२]; ५[४]; ४, ६;

a) पाभे. कृते पृ १४३८ *b* टि. द्र. ।

b) पाप्र. सप्त. सकारादेशः उसं. (पा ७,२,१०६ [वैतु. पक्षे सा. =सुर्वस्मिन् इति]) ।

c) मा इति पाठे? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ ५,५,५) ।

d) पाठे? (तु. पै ६,४,६ मूको.) आत्मा इति शोधः द्र. (तु. शौ ५,५,७) ।

e) सकृत् मा इति पाठे? यनि. शोधः (तु. शौ ५,५,९[२]) ।

f) पाभे. कृते पृ १४४७ *a* टि. द्र. ।

g) पाभे. कृते पृ १४५० *j* टि. द्र. ।

h) एकतरत्र 'साप्स्वन्तः इति पाभे.' इति पृ ७५८ *c* टि. संनिवेश्यम् । अन्यत्र प्रथमा···सा (मंत्रा २, २,१ कौसू १९, २८; १३८, ४ पागृ ३, ३,५ हिगृ २, १४, ५ गोगृ ३, ९,९ द्राग्र ३, ३, १८ च) इत्यस्य स्थाने मंत्रा २,८,१ गोगृ ४, १०,१ तु विशिष्टः पाभे. ।

५, ७^{२};S; ८; ६, ४^{५}; ८, १^{२}; ३;
S९,२; ५[a]; २३^{८}; २५^{८}; २७^{२};
११,५†; १२, ६S; १४,११^{२}S;
काठ १, ३^{२}; २,५^{२}; ८^{२}; ३,१^{२};
४,१४; ५,३; ¶६, २;३^{२}; ६^{२};
८^{२}; ११†; ¶७,४^{४}; १०^{६}; १५;
¶८, २^{३};४^{६};९^{५};१०†; १२; ९,
६^{२}; ¶१०, १; ३;५^{२}; ७^{२};१०^{२};
¶११, १-३;५;६^{५};१०; ¶१२,
५^{५};८^{४}; १०^{२};१२;१३^{५}; ¶१३,
१;३;४^{४}; ६; ८^{१०}; १२^{४}; १५S;
१४, १;४;५^{७}¶; ७¶; १५,५^{४};
१६, १०†;११†; १२;१६; १७,
१७;१९,१¶;६;७^{२}¶;¶२०,३;
९; ¶२१,४;६; ¶२२, २; ९^{५};
१०; १२; ¶२३, २^{४}; ४^{२}; ७;
८;१०^{१४}; ¶२४, १^{५};३^{२};S;६^{२};
८; ¶२५, ४;५; ६^{२};७; ¶२६,
२; ¶२७, १^{५};२^{२}; ३^{२}; ८^{२}; ९;
¶२८, ४^{३}; ५^{३};१०; ¶२९, १;
४; ¶३०, १;४; ७; ३१, १¶;
२^{२}; १४^{२०}; ३२, २^{२}¶; ३;
४¶; ३४, ५^{२}; ६^{२};७^{३}; ९;१२;
¶३५, १६^{५}; १७^{४};१८^{७}; १९^{३};
¶३६, ७^{२}; ९^{३}; ११; १४;
१५^{४}S; ३७, ५^{२}¶; ३८,९;१३;
३९, ३;९^{२}, १०^{१०}; ४०, ३; ५;
¶क S१, ३^{२};१७^{२};S२,२^{२};८^{२};
४,१; २^{५}; ५^{३}; ७^{२};५. ३^{४};९^{६};
६,५; ७^{२};९^{७}; ७, ५^{५}; ६; ७; ८,
९^{२}S;२५,१†;२†;३S;२८,१S;
२९, ८; ३०, ४S; ५^{२}; ३१,५;
११; १९; २१; ३५,३^{६}; ४; ८^{४};
३६, १^{२}; ४;५; ३७,१^{१४}; २^{१०};
४^{२}; S; ७^{२}; ३८, १; ३९, २;
३^{२};५; ४०, ५; ४२, १^{५};२^{३};३^{२};
४४, ४^{३}; ५^{३}; ४५, १; २; ५;
४६, ४;७; ४७, १; २^{३}S; ४८,
१४^{५}; १५^{४}; १६^{७}; १७^{२}; †कौ
१, ७६; १०२; २, १०९१;
१०९२; †जै १,८, ४; ११, ६;
शौ १, १३,४; १४,२; २४, ३;
२८,३; ३४, १; २, २९, ७; ३,
१०, १^{२०};†; २-४; ८;१७,४†;
९; १८,४†; २३,४; २८,१; ५;
६; ४, १७,३; २०, ३; ३८,३^{२};
३९,२; ४; ६; ५, ५, १; ४; ५;
९^{२}; १४, १२; १७, ४; १८, ३;
९; १५;१९,४; ७; ६, १५,२[d];
३८, १-४; ५९, ३; १००, ३^{२};
१२४,३; १३३,४;५; ७, ७, २;
२१,५; ४९,१; ५८,२;७७,८†;
८,४,१७†; ९,८;११; १०, २^{२};
४^{२};६^{२};८^{२};१०^{२};१२^{२}: ११,१^{२};
१२. १^{२}; ३^{२}; ५^{२}; ७^{२}; १३-१४,
१^{२}; ५^{२}; ९^{२}; १३^{२}; ९, १,
२०; २, ५; †१४,८; १७; १५,
५; ७†; २१†; १०, १. १; २;
२४; ५,३७^{२}; ८,१०; २५; ३०;
९,८;९; २५; १०,२८; ११, १,
२४; १०, १७; १२, १, १; ३;
४; ७-१०; १३; १८; २२; २६;
४०; ४१;५२;३, ११;४, ३५[e];
७,१; ४; ५^{२}; १३,१,४१;४२†;
१४,१,६०; २, ६‡[f]; १४; ५०,
७०; ७१; १५,१६,१-५;१७;१;
३; १६,७,४; †१८, १,४;२,५२;
४,८८‡[g]; १९,४,२;१९,१-११;
४८, ४^{२}; ६; ४९, २[h]; ५५,
२; २०, ९७, २; १२९, १९;
१३४,४[i];१४३,७; पै १,१५,२;
२६, ३; ६३,५; ९२,१^{२}; १०४,
१^{२}; २; ४^{२}; २. ९, १; १६,१;
१८,१-५; २२.५†; २४,४;३०,
४; ६४, १; ७८, ४; ३, ३०,४;
५;५,५,१-९;२३,३;२७,६;३१,
३; ४; ६;७; ९; ३३,१०; ११;
६,४,१; ४; ७; ९^{२}; †६, ४; ७;
७,३; ९; ८,३; १०,५; ९;२१,
४^{२}; ६;२२,२२: ७, १५,३; ८,
६,३; १२, १; ४; ८; १४, ८†;
१६,६; १७,१-११; ९, ११,२;
४; ६; १५,४; १८,१; २; १०;
१९, १; ६; १०, १, ५?; ६, ३;
९,२; १६,२-५; ११, ५, ५; ७;
७,१०; १३,१४,१६^{२}; १४, ३,
१३; १४; १९; १५, ८,८; १५,
३; १६, १०,७†; १८, ९; १९,
१^{२}; ३३, १०; ३५, १; ३७, ४;
५४,८;६६,८†; ६७,७†; †६८,
५; ७; ६९, ११†; ७६, ४; ८५,
१०; ८६,७; ९१, ४; १०२, ४;
१०३, २; १०९,८; ११९,१-३;

a) पाठः? नुः इति शोधः (तु. तैआ ४, ४,१; ६, १; BC. च)।

b) एतनदत्र पाठ? मा इति शोधः द्र. (तु. सपा. तैआ ३. ७, ६. ९ आपश्रौ ४, ७, २ प्रमृ. BC. च)।

c) पामे. क्नै पृ १४५१ *h* टि. द्र.।

d) पाठः? नुा- (<√मो = √नो + कर्तरि प्र. इति >प्र१ इति मतम् (वैतु. यनि. इत्यन्ये)।

e) पामे. क्नै पृ १४१३ *d* टि. द्र.।

f) पामे. क्नै पृ १४१७ *a* टि. द्र.।

g) सपा. सा<>स्या इति पामे.।

h) पाठः? मा इति शोधः संभाव्येत (तु. सस्थ. टि. अनु [पृ १९४ *q*], RW. पामे. च)।

i) शंपा. सात. नुः इति।

१३२,२[२]; १३३,२[२]-८[२];१३४, १[३]-४[३]; १३५,१[२]-८[२]; १३६, ८;९; १३८, ६; १४२, ४; ५[२]; १७,१,१; ३;४; ७-९; २,१; ४; ९; ३,३; ४,८-१०; ५,१; १०; २५, ५†; २९, १०[२]; १२; १७; ३७,१;१८, ६,८;७,६‡[a]; ८,५; १३,७; १०; †१९, १; २; १९, ३,६; १३, ६; १४,१२; १६, ९; २४,७; २०, १,७; ३,८; ४, १; ३;५,३; ११,२†; १३, ८; २०, १; २३,५; ३२,१[b];३७,५;४०, ५; ४१,१०; ४७,८; ६१,८.

सो(सा+उ) ऋ १, १९१, ११; १०, ११,३; २३, ४; ६३, १६; मा ३४, ११; का ३३, १, ५; तै २, २, ९, ७; ५, ५, ५; शौ १८,१,२०; २०, ७३, ५; पै ४, १९,१;६.

†स(क>)का[c]- -का ऋ १, १९१, ११; शौ १०, ४, १४; पै ४,१९,१; १६,१६,४.

?तदगरछन्त्यासुरैः[d] पै १५,१८,६..

तदन्न-, तदपस्-, तदा तद्- द्र.

?तदाद्याम्[e] पै १९,२०,८.

तदानीम्, तदिदर्थ-, तदुक्त- तद्- द्र.

?तदुरि[f] शौ ४, १५,१५.

?तदे×I××चिष्कृतः पै १३,३,१२.

तदोकस्-, तदोजस्-, तद्देवत्य-,तद्-बन्धु-,तद्रियच्, ञ्च्-, तद्वशा- तद्- द्र.

?त द्वा ह्वा म त द्वा हं पै १,८६,५.

तद्विद्- तद्- द्र.

?तद्विशाम् पै १९,२०,११.

तन्,> तानि, ततनत्[g] ऋ ८, २१, १८[h]; ततनन्त[g] ऋ १,५२,११; †ततनन्[g] ऋ ७, ८८, ४; १०, ३७, २; पै १७,२५, ५; ततनन् ऋ ४,५,१३.

तनुते मै १, ९, ८¶; तनुते ऋ १,१०१,७;११५,४; १०,१३०, २[i]; मा ३३, ३७†; का ३२, ३, ८†; ¶तै १,६,८,४; ५, ५, १,६; ६, ३; ६, ३, १,१; मै ४, १०, २†; काठ १३, १२¶; शौ २०, १२३, १†; तन्वाते मै १, ४, १०¶; तन्वते शौ १२, १,१३; तन्वते ऋ १, १३४, ४; १०, ७१, ९; तै ४,३,११,३; मै २, १३,१०; काठ ३३, ८¶; ३९,१०; पै १७,२,४; तनुताम्[j] तै-१, ५, ३,२; ६,३, ३; ७, १, ५; तनोतु[j] मा २, १३; का २, ३, ११; तन्वताम् शौ ४, १५, १६; तन्वताम् खि ५, ७, १, ९; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; पै ५, ७, १४; तनुष्व ऋ १,१४२,[१; ८, १३, १४]; तनवावहै ऋ १,१७०,४; तनवामहै काठ ३३,८; अतनुत तै १,६,८, ४¶; मै १, ४,१०¶; काठ ३२, ७¶;शौ१८,३,४१‡[k]; †अतन्वत ऋ १०,९०,६; मा ३१,१४; का ३५, १,१४; जै २,४,१; शौ ७, ५,४; १९, ६,१०; पै ९, ५,८; अतन्वत मा १९, १२; का २१, २,१; तै ३, २,२,२¶; मै १,९, ४;८¶;३,७,१¶;४,६,४¶;काठ ९,९;२३,८¶; २७,९¶; क ८, १२; पै २, ८७,१; अतन्वन्त मै ३,६,५¶; तनुथाः ऋ ५,७९,९. †तते[l] ऋ १, ८३, ५; शौ २०, २५, ५; ततान ऋ १०, १७८, [(४,३८,१०) ३]; ततान ऋ ५, ५४,५;६,१२,१; शौ १३,१,६; पै १८, १५,६; तातान[m] ऋ १, १०५, १२; तत्निरे शौ १४, १, ४५[n]; पै १८, ५, २, †ततन्थ ऋ ६, १६, २१; तै २, २, १२, १; काठ २०, १४; तंस्यामहे मै १,

a) पाभे. कृते पृ १४१७ *a* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४२९ *j* टि. द्र.।

c) अल्पार्थे अकच् प्र. (पा ५,३,७१) चित्स्वरश्च।

d) पाठः? तद् आगच्छन्त्य् आसुरीः (प्र३) इति पाद-शोधः?।

e) पाठः (तु. मूको. तदतदद्याम् इति)?। तद्,(√अद्>) आद्य->-द्यम् इति द्विपदः शोधः।

f) पाठः?। तादु(र>)री->-०रि इति शोधः (तु. सस्थ. टि. हृदु-> -दस्य)।

g) लेटि प्रत्ययात्पूर्वं स्वरः उसं. (पा ६,१,१९२)।

h) वैतु. सा. लुङि रूपम् (वैतु. सा. ऋ १,३८,१४ प्रमृ.)। प्रकरणतः √तन् [शब्दे] इत्यस्याप्यर्थो ध्वन्यते इति ORN.।

i) सपा. तनुते<>वयति इति पाभे.।

j) सपा. तनुताम् (तैब्रा ३,७,६,१६ च)<>तनोतु (माश १,७,४,१२ लाश्री ४,१२,१ च)<> वैताश्री ४,३ प्रतिगृह्णातु इति पाभे.।

k) पाभे. कृते पृ ११४३ *e* टि. द्र.।

l) ततने>तत्ने>यनि. प्रपु१ इति (तु. स्क. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. लटि रूपमिति)।

m) पपा. ततान इति।

n) सपा. मै १,९,४ विशिष्टः पाभे.।

५, ७^{२};ऽ; ८; ६, ४^{५}; ८, १^{२}; ३;
ऽ९,२; ५?[a]; २३^{८}; २५^{८}; २७^{२};
११,५†; १२, ६ऽ; १४,११^{२}ऽ;
काठ १, ३^{२}; २,५^{२}; ८^{२}; ३,१^{२};
४,१४; ५,३; ¶६, २;३^{२}; ६^{२};
८^{२}; ११†; ¶७,४^{४}; १०^{६}; १५;
¶८, २^{२};४^{६};९^{५};१०†; १२; ९,
६^{२}; ¶१०, १; ३;५^{२}; ७^{२};१०^{२};
¶११, १-३;५;६^{५};१०; ¶१२,
५^{५};८^{४}; १०^{२};१२;१३^{५}; ¶१३,
१;३;४^{४}; ६; ८^{१०}; १२^{४}; १५ऽ;
१४, १;४;५^{७}¶; ७¶; १५,५^{४};
१६, १०†;११†; १२;१६; १७,
१७;१९,१¶;६;७^{२}¶;¶२०,३;
९; ¶२१,४;६; ¶२२, २; ९^{५};
१०; १२; ¶२३, २^{४}; ४^{२}; ७;
८;१०^{१४}; ¶२४, १^{५};३^{२};ऽ;६^{२};
८; ¶२५, ४;५; ६^{२};७; ¶२६,
२; ¶२७, १^{५};२^{२}; ३^{२}; ८^{२}; ९;
¶२८, ४^{२}; ५^{२};१०; ¶२९, १;
४; ¶३०, १;४; ७; ३१, १¶;
२^{२}; १४^{३}[b]; ३२, २^{२}¶; ३;
४¶; ३४, ५^{२}; ६^{२};७^{२}; ९;१२;
¶३५, १६^{५}; १७^{४};१८^{७}; १९^{२};
¶३६, ७^{२}; ९^{२}; ११; १४;
१५^{४}ऽ; ३७, ५^{२}¶; ३८,९;१३;
३९, ३;९^{२}, १०^{४}[c]; ४०, ३; ५;
¶क ऽ१, ३^{२};१७^{२};ऽ२,२^{२};८^{२};
४,१; २^{५}; ५^{२}; ७^{२};५, ३^{४};९^{६};
६,५; ७^{२};९^{७}; ७, ५^{५}; ६; ७; ८,
९^{२}ऽ;२५,१†;२†;३ऽ;२८,१ऽ;

२९, ८; ३०, ४ऽ; ५^{२}; ३१,५;
११; १९; २१; ३५,३^{६}; ४; ८^{४};
३६, १^{२}; ४;५; ३७,१^{१४}; २^{१०};
४^{२}; ऽ; ७^{२}; ३८, १; ३९, २;
३^{२};५; ४०, ५; ४२, १^{५};२^{२};३^{२};
४४, ४^{२}; ५^{२}; ४५, १; २; ५;
४६, ४;७; ४७, १; २^{२}ऽ; ४८,
१४^{६}; १५^{४}; १६^{७}; १७^{२}; †कौ
१, ७६; १०२; २, १०९१;
१०९२; †जै १,८, ४; ११, ६;
शौ १, १३,४; १४,२; २४, ३;
२८,३; ३४, १; २, २९, ७; ३,
१०, १^{२}[c];†; २-४; ८;१७,४†;
९; १८,४†; २३,४; २८,१; ५;
६; ४, १७,३; २०, ३; ३८,३^{२};
३९,२; ४; ६; ५, ५, १; ४; ५;
९^{२}; १४, १२; १७, ४; १८, ३;
९; १५;१९,४; ७; ६,१५,२?[d];
३८, १-४; ५९, ३; १००, ३^{२};
१२४,३; १३३,४;५; ७, ७, २;
२१,५; ४९,१; ५८,२;७७,८†;
८,४,१७†; ९,८;११; १०, २^{२};
४^{२};६^{२};८^{२};१०^{२};१२^{२}: ११,१^{२};
१२. १^{२}; ३^{२}; ५^{२}; ७^{२}; १३-१४,
१^{२}; ५^{२}; ९^{२}; १३^{२}; ९, १,
२०; २, ५; †१४,८; १७; १५,
५; ७†; २१†; १०, १. १; २;
२४; ५,३७^{२}; ८,१०; २५; ३०;
९,८;९; २५; १०,२८; ११, १,
२४; १०, १७; १२, १, १; ३;
४; ७-१०; १३; १८; २२; २६;

४०; ४१;५२;३, ११;४, ३५[e];
७,१; ४; ५^{२}: १३,१,४१;४२†;
१४,१,६०; २, ६‡[f]; १४; ५०,
७०; ७१; १५,१६,१-५;१७;१;
३; १६,७,४; †१८, १,४;२,५२;
४,८८‡[g]; १९,४,२;१९,१-११;
४८, ४^{२}; ६; ४९, २?[h]; ५५,
२; २०, ९७, २; १२९, १९;
१३४,४[i];१४३,७; पै १,१५,२;
२६, ३; ६३,५; ९२,१^{२}; १०४,
१^{२}; २; ४^{२}; २, ९, १; १६,१;
१८,१-५; २२,५†; २४,४;३०,
४; ६४, १; ७८, ४; ३, ३०,४;
५;५,५,१-९;२३,३;२७,६;३१,
३; ४; ६;७; ९; ३३,१०; ११;
६,४,१; ४; ७; ९^{२}; †६, ४; ७;
७,३; ९; ८,३; १०,५; ९;२१,
४^{२}; ६;२२,२२; ७, १५,३; ८,
६,३; १२, १; ४; ८; १४, ८†;
१६;६; १७,१-११; ९; ११,२;
४; ६; १५,४; १८,१; २; १०;
१९, १; ६; १०, १, ५?; ६, ३;
९,२; १६,२-५; ११, ५, ५; ७;
७,१०; १३,१४,१६^{२}; १४, ३,
१३; १४; १९; १५, ८,८; १५,
३; १६, १०,७†; १८, ९; १९,
१^{२}; ३३, १०; ३५, १; ३७, ४;
५४,८;६६,८†; ६७,७†; †६८,
५; ७; ६९, ११†; ७६, ४; ८५,
१०; ८६,७; ९१, ४; १०२, ४;
१०३, २; १०९,८; ११९,१-३;

---

a) पाठः? सुः इति शोधः (तु. तैआ ४, ४,१; ६, १; BC. च)।

b) एकतरत्र पाठे? मा इति शोधः द्र. (तु. सपा. तैआ ३, ७, ६, ९ आपश्रौ ४, ७, २ प्रभृ. BC. च)।

c) पाभे. क्ते पृ १४५१ *h* टि. द्र.।

d) पाठः? सा- (<√सो=√शो+कर्तरि प्र. इति >प्र१ इति नतम् (वैतु. यनि. इत्यन्ये)।

e) पाभे. क्ते पृ १४१३ *d* टि. द्र.।

f) पाभे. क्ते पृ १४१७ *a* टि. द्र.।

g) सपा. सा<>स्या इति पाभे.।

h) पाठः? मा इति शोधः संभाव्येत (तु. सस्थ. टि. अनु [पृ १९४ *q*], RW. पाभे. च)।

i) शंपा. सात. सुः इति।

१३२,२[२]; १३३,२[२]-८[२]; १३४, १[२]-४[२]; १३५,१[२]-८[२]; १३६, ८;९; १३८, ६; १४२, ४; ५[२]; १७,१,१; ३;४; ७-९; २,१; ४; ९; ३,३; ४,८-१०; ५,१; १०; २५, ५†; २९, १०[२]; १२; १७; ३७,१;१८, ३,८;७,६‡[a]; ८,५; १३,७; १०; †१९, १; २; १९, ३,६; १३, ६; १४,१२; १६, ९; ३४,७; २०, १,७; ३,८; ४, १; ३;५,३; ११,२†; १३, ८; २०, १; २३,५; ३२,१[b];३७,५;४०, ५; ४१,१०; ४७,८; ६१,८.

सो (सा + उ) ऋ १, १९१, ११; १०, ११,३; २३, ४; ६३, १६; मा ३४, ११; का ३३, १, ५; तै २, २, ९, ७; ५, ५, ५; शौ १८,१,२०; २०, ७३, ५; पै ४,१९,१;६.

†स(क>)का[c]- -का ऋ १, १९१, ११; शौ १०, ४, १४; पै ४,१९,१; १६,१६,४.

?तदगरछन्त्यासुरैः[d] पै १५,१८,६.

तदन्न-, तदपस्-, तदा तद्- द्र.

?तदाद्याम्[e] पै १९,२०,८.

तदानीम्, तदिदर्थ-, तदुक्त- तद्- द्र.

?तदुरि[f] शौ ४, १५,१५.

?तदे×]××चिष्कृतः पै १३,३,१२.

तदोकस्-, तदोजस्-, तद्वैवल्य-, तद्-बन्धु-, तद्रियच्, ञ्च्-, तद्वशु- तद्- द्र.

?त द्धा ह्या म त द्धा हं पै १,८६,५.

तद्विद्- तद्- द्र.

?तद्धिशाम् पै १९,२०,११.

तन्,> तानि, ततनत्[g] ऋ ८, २१, १८[h]; ततनन्त[g] ऋ १,५२,११; †ततनन्[g] ऋ ७, ८८, ४; १०, ३७, २; पै १७,२५, ५; ततनन् ऋ ४,५,१३.

तनुते मै १, ९, ८¶; तनुते ऋ १,१०१,७;११५,४; १०,१३०, २[i]; मा ३३, ३७†; का ३२, ३, ८†; ¶तै १,६,८,४; ५, ५, १,६; ६, ३; ६, ३, १,१; मै ४, १०, २†; काठ १३, १२¶; शौ २०, १२३, १†; तन्वाते मै १, ४, १०¶; तन्वते शौ १२, १,१३; तन्वते ऋ १, १३४, ४; १०, ७१, ९; तै ४,३,११,३; मै २, १३,१०; काठ ३३, ८¶; ३९,१०; पै १७,२,४; तनुताम्[j] तै १, ५, ३,२; ६,३, ३; ७, १, ५; तनोतु[j] मा २, १३; का २, ३, ११; तन्वताम् शौ ४, १५, १६; तन्वताम् खि ५, ७, १, ९; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; पै ५, ७, १४; तनुष्व ऋ १,१४२,[१; ८, १३, १४]; तनवावहै ऋ १,१७०,४; तनवामहै काठ ३३,८; अतनुत तै १,६,८, ४¶; मै १, ४,१०¶; काठ ३२, ७¶; शौ १८,३,४१‡[k]; †अतन्वत ऋ १०,९०,६; मा ३१,१४; का ३५, १,१४; जै २,४,१; शौ ७, ५,४; १९, ६,१०; पै ९, ५,८; अतन्वत मा १९, १२; का २१, २,१; तै ३, २,२,२¶; मै १,९, ४;८¶;३,७,१¶;४,६,४¶; काठ ९,९;२३,८¶; २७,९¶; क ८, १२; पै २, ८७,१; अतन्वन्त मै ३,६,५¶; तनुथाः ऋ ५,७९,९. †तते[l] ऋ १, ८३, ५; शौ २०, २५, ५; ततान ऋ १०, १७८, [(४,३८,१०) ३]; ततान ऋ ५, ५४,५;६,१२,१; शौ १३,१,६; पै १८, १५,६; तातान[m] ऋ १, १०५,१२; तत्निरे शौ १४, १, ४५[n]; पै १८, ५, २, †ततन्थ ऋ ६, १६, २१; तै २, २,१२, १; काठ २०, १४; तंस्यामहे मै १,

---

a) पाभे. कृते पृ १४१७ *a* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४२९ *j* टि. द्र.।

c) अल्पार्थे अकच् प्र. (पा ५,३,७१) चित्स्वरश्च।

d) पाठः? तद् आगच्छन्त्य् आसुरीः (प्र३) इति पाद-शोधः?।

e) पाठः (तु. मूको. तदतदद्याम् इति)?। तद्,(√अद्>) आद्य->-द्याम् इति द्विपदः शोधः।

f) पाठः?। तार्दु(र>)री->-०रि इति शोधः (तु. सस्थ. टि. हृद्->-दस्य)।

g) लेटि प्रत्ययात्पूर्वं स्वरः उसं. (पा ६,१,१९२)।

h) वैतु. सा. लुङि रूपम् (वैतु. सा. ऋ १,३८,१४ प्रमृ.)। प्रकरणतः √तन् [शब्दे] इत्यस्याप्यर्थो व्यन्यते इति ORN.।

i) सपा. तनुते<>वयति इति पाभे.।

j) सपा. तनुताम् (तैत्रा ३,७,६,१६ च) <> तनोतु (माश १,७,४,१२ लाश्रौ ४,१३,१ च) <> वैताश्रौ ४,३ प्रतिगृह्णातु इति पाभे.।

k) पाभे. कृते पृ ११४३ *e* टि. द्र.।

l) ततने>तत्ने>यनि. प्रपु१ इति (तु. स्क. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. लटि रूपमिति)।

m) पपा. ततान इति।

n) सपा. मै १,९,४ विशिष्टः पाभे.।

९, ८¶; अ॒तत ऋ १, ८०, १६; १०, १४३, २; †अतत ऋ ५,४८, २[a]; ८,१३, ⌊१८; ९२, २१ (९, ६१, १४)⌋; कौ २, ७४[b]; जै ३, ७, १२, शौ २०, ११०,३.

ता॒यते खि ४, ११, १; मा ३४, ४; ¶मै ३, १, १; ४, ४, १०; शौ १०, ८, १०; तायते ऋ १, ११०, १; मै ४,४, १०¶; काठ १८,१९¶; ¶२६,६[२];१०; ३१, १४[c]; ¶क २९, ७; ४१, ४[२]; ८; पै १६,१०२,४.

२त॒त- -तः ऋ १०, १३०, १; का २, ६, ९[d]; -तम् ऋ १, ११०, १; २,३, ६; ७, ३३,⌊९; १२⌋;९,२२,७; ६९,६; मा २०, ४१[e]; का २२, ४, ६[e]; मै १,७, १; काठ ‡[f]१३, ११; १२; ३४, १९; कौ २,७२०†; जै ३,५९, १२†, शौ ६, १२२,२; पै १६, ५१, ६; -ते ऋ १०, १३०, १; -तेन पै १६,१५२,८.

ततनु॒ष्टि[g]- -ष्टिम् ऋ ५,३४,३.

ततन्वु॒स्- -न्वत्[h] ऋ ६, २१, ३; -न्वान् ऋ ७,६१,१.

¶त॒त्वा मै ४, १, ४[i]; काठ ३१, ३;३२,७; क ४७,३.

तत्वा॒य मा ११, १; का १२, १, १; तै ४, १, १, १; मै २,७,१; काठ १५,११.

त॒न्[j]- †तना[k] ऋ १, ३, ४; २६, ६; ३८, १३; ३९, ४; ७७, ४; २, २,१;६,४९,१३; ७, १०४, १०;११; ८,४०,७; ९४, ५; ९, १, ६; १६, ८; ३४, १; ५२, २; ५८, ४; ७१, २; १०, ५०, ६; १४८,१; मा १९,४; २०, ८७; का २१,१,४; २२, ८, ८; तै १, ८,२१,१; मै २, ३, ८; ३,११, ७; काठ १२, ९; कौ १, ३१६; २,४१०; ४९६; ९६८; ११३६; जै १,३३,४; ३, ३१, ३०; ३८, १०; शौ ८, ४. १०; ११; २०, ८४,१; पै १६, ९, १०; १०,१; †तने[l] ऋ २, ९,२; ५, ४१,९; ६,४६,१२; ८,२६,२;४६, २५; ६८,१२;९,४४,⌊१[m](६६,१३)⌋; तै ३, ५, ११, ३; मै ४,१०,४; १४, २; काठ १५, १२; जै ४, २८,१.

†१त॒न,ना[n]- -ना ऋ ३, २५, १; २७,९; ८,२५, २; ९, ६२, २[o]; कौ २, ८२९; जै ४, २६, १०; -नाय ऋ १, ३९, ७; ८, १८, १८[p]; -नायाः पै २०,११,९.

†त॒नय[q]- -यः ऋ ३, १,⌊२३;५-७, ११; १५, ७; २२-२३, ५⌋; ७, १, १४; मा १२, ५१; का १३, ४,७; तै ४,२,४,३; मै २, ७,११; काठ १६, ११; क २५, २; कौ १, ७६; जै १, ८, ४; -यम् ऋ १, ६४, १४; ९२,

---

[a]) तु. सस्थ. टि. अ॒ा।

[b]) अतन्वत इति मूको. (तु. BS.)।

[c]) =सपा. माश्रौ १, २, ४, ५। तैब्रा ३,३, ९, १० आपश्रौ २,१,३ तु जायते इति पाभे.।

[d]) तु॒तः इति स्वरे? यनि. शोधः।

[e]) सपा. मै ३,११, १ काठ ३८, ६. तैब्रा २,६, ८,३ विशिष्टः पाभे.।

[f]) सपा. ततम् <>तन्वुन् (ऐब्रा ३,३८; ७,९; १२ आश्रौ १, ११, ९; २, २, १४; ३, १०, १५; ५, २०, ६ आगृ ४,६,७ च) इति पाभे.।

[g]) अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। =तितनिषु- (=धर्मसंतानाद् अपेत-, अलंकरिष्णु-, अयज्वन्-) इति या ⌊६, १९⌋ ?PW. GW. प्रमृ.; < २तत॒- + √नुद् इति, ततन्- + √वश् इति चेति स्क. सा. दे.। ततनिवुस् + ⌊स्वार्थे⌋ तिप् प्र. उसं. (पा ५,४,४१) भत्वे च यनि. इति मतम्।

[h]) पदान्ते सस्य दत्वं (पा ८,२,७२)।

[i]) त॒° इति स्वरे? यनि. शोधः।

[j]) विप. [गिर्- (ऋ १,३८,१३;२,२,१ ⌊वैतु. PW. MW. क्रिवि. इति⌋)], भाप. (संतनन-, अविरति-), नाप. (अपत्य-, संतति-) च। विच् प्र.।

[k]) विभ. स्वराऽभावः उसं. (पा ६,१,१८२)। क्वचिद् आलन्तं (पा ७,१,३९) तृ१ सद् वा. क्रिवि. (तु. सा. ऋ १,३,४ ⌊अर्थमात्रे⌋ PW. GW. L ⌊४७९⌋ प्रमृ.; वैतु. वें. सा. दे. ⌊२,२०⌋ <१तु॒न- =दशापवित्र-, धन- प्रमृ.)। [l]) च१ (वैतु. सा. सप्त१ <१तु॒न- इति)।

[m]) सपा. तु॒ने<>तु॒ने (वैतु. कौ. पपा. तु नः इति) इति पाभे.।

[n]) विप. (ऋ ८,२५,२), नाप. (संतति-)। पचाद्यच् प्र. वृषाद्याद्युदात्तत्वं च द्र.।

[o]) सपा. तु॒ना<>त्म॒ना इति पाभे.।

[p]) सपा. तु॒नाय <> तु॒नाय (साब्रा २, १,१० च) इति पाभे.।

[q]) विप., नाप. पुं. न. च। क्यन् प्र. (पाउ ४,९९)।

⌊१३ (४, ५५, ९) ९, ७४, ५⌋; २, २३, ⌊१९; २४, १६;⌋ २५, २; ३, १५, २; ६, १३, ६; ४८, १०; ७, ५६, २०; ६०, ८; १०, ३९, १४; खि १,३,५[a]; ७; मा ३४, ३३; ५८; का ३३, २, २; २१; मै ४, १२, १; १४, ९§; कौ २, ९७४; १०८१; –यस्य ऋ १, १००, ⌊११; ६, ४४, १८⌋; ११२, ४; २२; १६६, ८; २, ३०, ५; ४, २४, ⌊३; ७, ८२, ९⌋; ६, १९, ७; –या ऋ ८, २५, २; –यानि ऋ ९, ९१, ६; १०, ४, ७; –याय ऋ १, ६२, ३; ९६, ४; ११४, ⌊६; २, ३३, १४⌋; १८३, ⌊३; १८४, ५; ६, ४९, ५⌋; १८९, २; ३, ५३, ⌊१८; १०, ३५, १२⌋; ४, १२, ५; ५, ५३, १३; ६९, ३; ६, १, १२; ५०, ७; ६२, १०; ७, ५२, २; ८, ९, ११; मा १६, ५०; का १७, ८, ४; तै १, १, १४, ४; ४, ५, १०, ४; मै १, ६, २[३]§; २, ९, ९; ४, १०-११, १; १३, ६; काठ २, १५; ७, १४§; १७, १६; १८, २०; क ६, ४§; २७, ६; शौ २०, १४१, १; –ये ऋ १, ३१, १२; ११४, ८; १४७, १; ४, ४१, ६; ६, १८, ६; १९, १२; २५, ⌊४; ६६, ८⌋; ३१, १; ७, १, २१; ६७, ⌊६; ८४-८५, ५⌋; ८, २३, १२; ७१, १३; १०३, ७; १०, १४७, ३; मा १६, १६; ३४, १३; का १७, १, १६; ३३, १, ७; तै ३, ४, ११, २; ४, ५, १०, ३; मै ४, १२, ६; १३, ४; काठ १६, २१§; २३, १२; कौ २, ८५४§; ९३४; जै ४, ११, ७; –येषु ऋ ७, ४६, ३.

तनस्[b]– -नसा ऋ ५, ७०, ४.

२त(न्>)ना[c]– -नायाः शौ ७, ७७, ५.

?तनु>नू[d] ऋ १, १२०, ११.

१तनु̐[e]–

१तान्व[f]– -न्वा ऋ ९, १४, ४; ७८, १.

२तनु[g]– -न्वम् ऋ ८, ७६, १२; –न्वा ऋ ८, १, १८.

तनिमन्[h]– -म्ना तै १, ४, ३६, १.

३तनु,नू[i]– -नुः पै १३, ५, १८?[j]; –नुभ्यः खि ४, ४, २[k]; –नुभ्याम् पै ३, २८, १; –नुम् खिसा २९, ७; –नुवः तै १, ४, ४४, २[l]; ५, ४, ४¶; २, ४, २, १¶; ३, १, ४, ४‡[m]; २, ११, १‡[n]; ४, २, ३, ४‡[m]; ४, १[o]; २[o]; १०, १-३; ४[2]; ५, १०, २‡[p]; ६, ९, ४‡[q]; ¶६, २, २, १; ३; –नुवम् तै १, १, ८, १[r]; २, १, १; ५, ५, ४; ७, ४; ८, १०, २[s]; ‡४, २, ३, ४[t]; ६, २, ५[u]; ६[v]; ७, १४, १[w]; ¶५, २, १, २; ४, १, १[2];

---

[a]) नुयम् इति पाठे? यनि. शोधः (तु. खिसा ३७,५)।

[b]) =तनू- । नाप. । असुन् प्र. (पाउ ४,१८९)।

[c]) =१त(न>)ना- । अजन्तम् ।

[d]) पाठे? तनू-> -नू इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?समह मा तनूह्वाते)।

[e]) नाप. (=दशापवित्र-) । उः प्र. (पाउ १,७)।

[f]) विप. (अवि-,शर्य-) । तस्येदमीयः अन् प्र. (तु. वैं. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. GRV. BRV ⌊१, २०३⌋ <३तनु-नू- इति ?)।

[g]) विप. (गिर्-, वाच्-)। शिष्टं e टि. द्र.।

[h]) भाप. । इमनिन् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)।

[i]) नाप. (शरीर-, रूप- प्रमृ.)। व्यु. १तनु- दिशा द्र.। स्त्री. ऊङ् प्र. (पावा ४, १, ६६), यद्वा. कः प्र. (पाउ १,८०)। [j]) वा.? सन् शोधार्हः द्र.।

[k]) सपा. तनुभ्यः<>प्रजाभ्यः इति पाभे.।

[l]) सपा. तनुवः<>तन्वः (माश १,९,३,६; ४, ४, ३,१४;४,८ तैआ २,४,१ शांश्रौ ४,११,६ च) इति पाभे.।

[m]) सपा. तनुवः <> तन्वम् (माश ६, ६, ४, १२ आपश्रौ ७,६,५ माश्रौ १, ७, ३, ४० या १०,४० च) <> तन्वा (आपश्रौ ७,६,५ माश्रौ १, ८,४,३६ कौसू ४५,११ मागृ २,४,५ च) इति पाभे.।

[n]) सपा. तनुवः<>तन्वः इति पाभे.।

[o]) सपा. तनुवः (तैब्रा १,२,१,१७[2] आपश्रौ ५,१०, २; १६,१४,४; १९,११,९ च)<>तन्वः इति पाभे.।

[p]) सपा. तनुवः<>तन्वः<>तन्वम् इति पाभे.।

[q]) सपा. तनुवः<>तन्वः इति पाभे.।

[r]) सपा. तनुवम् (तैब्रा ३,२,८,६ आपश्रौ १,२५,९ च)<>तन्वम् (माश्रौ १,२,३,२८ च)<>त्वचम् (माश १,२,२,१२ च) इति पाभे.।

[s]) सपा. तनुवम् (तैब्रा १,७,४,३ च)<>तन्वम् इति पाभे.।

[t]) सपा. तनुवम्<>तन्वम् इति पाभे.।

[u]) सपा. तनुवम्<>तन्वम् इति पाभे.।

[v]) सपा. तनुवम् <> तन्वम् इति पाभे.। ऋ १०, ८१,६ विशिष्टः पाभे. च।

[w]) सपा. तनुवम्<>तन्वम् इति पाभे.।

५,१,७; ६, ६,४; ६, १, १, ३; ७,४,१७,१‡[a]; २०, १; –नुवा तै १,१,१०,२[b]; ३,८,२[c]; ४,१, २,५‡[d]; २,३,१; ३,४,१;५,१, १; ६, ६, १‡[e]; ७, १४, २‡[f]; ५, ¶१,५,३; ६,२; ¶२,२,३[2]; ४,१; ५,९,३; ६, १, २; ७, ९, १‡[f]; –नुवाः तै १, ५, ५, ४[g]; ७, ५; –नुवाम् तै १, ७,१२,२; ४, २,६, ३‡[h]; ५, ७, ३, ४¶; –नुवि तै ४,३,१३, १‡[i]; –नुवे तै ५, २, १२, २[j]; ७, २, ५[k]; –नुवौ तै ५, ७, ३, ३¶; –नुषु काठ ३५,१२; क ४८,१२; –नू ऋ १०,१८३,२; तै २, २, ७, ५¶; काठ ९, ६; १४, ३; ४५, १२; क ८, ९; शौ ४, २५, ५; पै ४,३४,५; ६,६,८;२०,२,१[l]; –नूः ऋ ४,१०,६; ६, ३४,७; ७५,१२; ८,३,२४; १०, ५६, २; ८३,५; ८५,३०; १००,१०; खि ४,५,११[m]; मा १,१५; ४, २; १३; १७; २६; ५, १[2]; ६[2]; ८[2n];४०[2]; १२,४; १५,७; १६, २; ४९; १८, ३; २९, ४९†; का १,५,३; ४, १,३; ५, ५; ६, १; ९,२; ५,१,१[2]; २,४[2]; ८[2n]; ९,७[2]; १३, १, ५; १६, २, ४; १७,१,२; ८,३; १९, २, ३; तै १,१,५,२; २,१,१; ४,१; ७,१; ११,१; २[2n]; ३, ४, ३[2]; ५, ४, १¶; २,२, ¶२,३;४;१२,७†; १३, १[2]; ३,३,६,१; ३,७,३¶; ४,१०,५; ४, १,१०,५; ५, १, १; १०, १; ६, ६,४†; ७,१,२; ¶५,१,५,३; ६,२; २,१,२; ४, १; ४,१,१; ५,१, ७; ९, २§; ६,६,४; ७,३,३[2]; ४; ६, १,१, ३; ७,१; १०,३; २,२,७; ३,२, ६¶; ६,८-९,२¶; मै १, २, १; ४;५; ६[2]; ७[4n]; १३[2]; १४;१६; ४,८¶; ¶५,६;१०;६,२[3]; ३¶; ¶८,६[2]; ९; ११,९¶; २, ¶१, ३; १०[2]; ३, १[6]; ४,२¶; ७,८; ९,२; ९; ११, २; ३, ¶१, ९; १०; ¶२, ५-७; ३, ३[2]¶; ४, ४¶; ६,५[2]¶; ७,५¶;९[2];१०; ९,१[2]; १६,३†; ४, ¶७,६[2];७; १२,४†; काठ १,५; २,१;४-६; ८[7]; ३, १[2]; ६, ७¶; ७, ४¶; ८¶; १३[3]; १४[4]; १५[2]¶; ¶८, ९[6]; १२[2]; ¶१०,३; ६[2]; ८; ९[3]; ११, ११[2]; १२, १२¶; १४, १०¶; १६, ८; १७, ११; १६; १८,७; ¶१९,५[2]; ९;१०; २०, १[2]¶; ¶२१,५; १०; २३,२¶; २४,५[2]; ६[2]; ८[2]; ९; २६,७¶; २७, ४¶; ३०, ७¶; ३१, ४[2]; ३२,४¶; ७; ३४, १२¶; ३६, १५[2n]; ३७,१४¶; ४०,३; ४६, १†; क १, ५; १३; १६; १७; १९; २,२[7];३[2];४,६¶; ५,३¶; ६, ३[6]; ४; ५[2]¶; ¶७,५[6]; ७[2]; २७,१; ६; २८,७; ¶३०, ३[2]; ८; ३१, २०¶; ३७, ६[2]; ७[2]; ३८,१[2]; २; ४१,५¶; ४२,४¶; ४७,४[2]; शौ २,१३,४; ४, ३२, ५†; ६, ९२, ३†; ११, ६, ९; १२,३,२२; १४, १, २७†; २, ५०; १७,१,१३; १९,३,३;६१, १; पै ४, ३२,५; ७, ५,४; ९, १७, ८; १४, २, ८; १५, २१, ३[2]; १६, २१, ९; ७३,१; १७, ३८, ३; १८, ३, ६†; १३, ७; १९, ३४, १३†; २०, ४, ७; –|नूनाम् ऋ १, ५, १०; ८९, ९; १७९,१; २, ९, २; ३१, ६; २३, ८; ३९, ४; ५, ४, [९ (७, ३२, ११; १०, १०३,४)]; ६[o], ५; ६, ४८,२; ५१, ६; ७, ३४; १३; १०४, १०; ९, ६६, १८, १०, १५७, ३; खि १, ८, १; मा २५,२२; २७,४४; का २७, ११, ९; २९, ५, १२; तै ३, ५,

[a]) सपा. तनुवम्<>तन्वः<>तन्वम् इति पाभे.।

[b]) सपा. माश्रौ १,३,५,१८ तन्वा इति पाभे.।

[c]) सपा. तनुवा<>तन्वा (माश ३,८,१,१३ माश्रौ १, ८, ३,२९ कौसू ४४, १४ च) इति पाभे.।

[d]) सपा. तनुवा <> तन्वा (माश ६,३,३,२० च) इति पाभे.।

[e]) सपा. तनुवा<>तन्वा इति पाभे.।

[f]) सपा. तनुवा<>तन्वा इति पाभे.।

[g]) सपा. तनुवाः<>तन्वाः (माश २,३,४,१९ च) <> शांश्रौ २,११,३ तन्वः इति पाभे.।

[h]) सपा. तनुवाम्<>तन्वः इति पाभे.।

[i]) सपा. तनुवि<>तन्वि इति पाभे.।

[j]) सपा. तनुवे<>तन्वै<>तन्वै इति पाभे.।

[k]) सपा. तनुवे (तैब्रा २,४,८,७ आपश्रौ ४, १६,५ पागृ ३, १, ४ च) <>तन्वे<> मैब्रा २, १, १३ तन्वै, माश्रौ १, ६, ४,२५ कौसू ७४, १९ तन्वः इति च पाभे.।

[l]) सपा. तनू <> तन्वा इति पाभे.।

[m]) सपा. खिसा २९,११ तनूम् इति पाभे.।

[n]) सपा. कौ १, ३५३ विशिष्टः पाभे.।

[o]) सपा. तैब्रा २,७,७,७ रुसः इति पाभे.।

११, ३; मै २, १३, ९; ४, १०, १; ४; १४, २; काठ १५, १२; ३५, १; ३९, १२; कौ २, ५४; जै ३, ५, १३; शौ ८, ४, १०; १९, १३, ८; २०, ६३, २; ६९, ८; १२४, ५; पै ७, ४, ८; १६, ९, १०; –नूभिः ऋ १, ८९, ८; १६५, ११; ४, २, १४; ५१, ९, ५, ७०, ३; ४; ७, ५७, ३; ८६, ५; १०, १२८, ५; मा २, २४; ८, १४; १६; १५, ७; २५, २१†; का २, ६, १; ९, ३, २; १६, २, ४; २७, ११, ८†; तै १, ४, ४४, १; २, १, ११, ३; ४, ४, ८, १; ७, १४, २†; मै १, ३, ३८; ५, ९¶; ७, २[३]¶; ४, ११, ३†; १३, २; १४, २†; १७; काठ ४, १२; ८, १५[३]¶; ९, १८†; १०, १२; ३५, १†; १५¶; ४०, १०†; क ३, १०; ८, ३[३]¶; †कौ २, ३३७; १२२४; जै ३, २८, ९†; शौ ४, १५, १०; ५, ३, ७†; ६, ५३, ३; १४, २, ३२; १८, ४, १०; पै ५, ७, ८; ६, ३, १२; १०, ९, ४; १८, १०, २; ३१, ६; १९, ८, ३; २०, ४, २; ३४, १; –नूभ्यः ऋ १०, १५८, ४; मै ४, १२, ४†; काठ ५, ४; ९, १९†; शौ १, १३, २; २६, ४; पै १९, ३, ४; –नूभ्याम् काठ ७, १५; क ६, ५; –नूम् का ३, ९, ३; तै १, १, १०, १[a]; ३, ११, १[b]; ७, १२, २; मै १, १०, ३; ‡शौ १८, १, १३[c]; १४[c]; पै ८, २, ३; –नूषु ऋ १, ५५, ८; ६८, ४; ८५, ३; ८८, ३; ३, १९, ५; ५३, १८; ५, ५७, ६; ६०, ४; ६, ४६, ४; ७४, ३[२]; ७, ३०, २; ८, २०, ६; १२; २६; ३९, २; ९, ६५, ३०; १०, ५६, ४; [(८, ३, ६; १२; २८, ३०; ९, ८६, ३०) ५]; ५७, ६; १३२, ५; मा ३, ५६†; १२, १०५; का ३, ७, ६†; १३, ७, ४; तै १, ८, २२, ५[२]†; †मै ४, ११, २[२]; ४; काठ ११, १२[३]†; १६, १४[d]; ३५, १२; क २५, ५[d]; ४८, १२; कौ १, २३१; २, ४८९†; जै १, २४, ९; ३, ३७, ४†; शौ ७, ४३, २†[२]; १९, २०, ३; पै १, १०८, ३; १०९, ४; १९, २४, १३†; २०, ४, २; –न्वः ऋ १, ३१, १२; ७२, ३; [५; ४, २४, ३][e]; ११४, ७[f]; १४०, ६; ११; १६२, २०[g]; १६५, ५; २, १७, ७; ३६, ५; ३९, ६; ३, २०, २[h]; ५०, १; ४, १६, १७; ५, १५, ३; ४१, १७; ६०, ४; ८०, ५; ६, ४६, १२; ७, ५६, ११; ५९, ७; ९१, [(१, ३३, १२) ४]; ८, ४४, १५; ४८, ९; १०, ४ [७; ७, ७]; ८, ३; १६, ४[i]; २८, ११; १२; ५१, १; २; ४; ५४, ३; ५६, १[j]; ७२, ८; ९५, ५; ९; ९७, १०[k]; ९८, १०; १००, १०; १०७, -१०८, ६; खि ३, ११, २; मा २, २४[l]; ४, १८[m]; ८, १४[l]; १६; १२, ८४†; १३, ४७-५१; १६, १५†; १९, ४४; २५, ४३; ३४, १३†; का २, ६, १[l]; ९, ३, २[l]; १३, ६, १०†; १४, ५, १-५; १७, १, १५†; २१, ३, १५; ३३, १, ७†, मै १, १, ९; २, ४[m]; ३, ३८[l]; ४, २; ५, २; ९[२]; ¶; ६, ७¶; ७, २[३]¶; ८, ५¶; †२, ४, ४; ७, १३; ¶३, ३; ९; ४, ४; ६, २; ७, ५$[m]; १०[३]; ८, १०; ९, ५; ११, १०$; ४, १; १४; ५, ४; ५; ६, ९[२]†; ९, १०[३n]; ११, ३†; १२, १; १४, १७[l]; काठ २, ५[m]; १५†; ४, १२[l]; ६, ९; ७, ४¶; ६; १२[३o]; १३[३]†; ¶८, ३[२]; ६; ८[२]; ९[२]; १५; १०, १०¶; १६, १३†[k]; १७[४p]; २२, १३; २४, ३[३m]; ९[३]¶; २६, १¶; ¶२७, १; २; २९, ७¶[q]; ३४, १७[२]¶;

a) सपा. तनूम् (आपमं १, २, ७ च) <> रयिम् इति पाभे.। b) सपा. काठ ३, ८ विशिष्टः पाभेः।

c) सपा. तनूम् <> तन्वम् इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १०७८ *c* टि. द्र.।

e) सपा. तन्वः <> तन्वा इति पाभे.।

f) पाभे. कृते पृ १४५५ *p* टि. द्र.।

g) पाभे. कृते पृ १४५५ *q* टि. द्र.।

h) पाभे. कृते पृ १४५५ *n* टि. द्र.।

i) सपा. तैआ ६, १, ४ तनुवः इति पाभे.।

j) सपा. तन्वः <> तन्वा <> तन्वै (माश्री ३, ४, १ च) <> तैब्रा ३, ७, १, ४ तैआ ६, ३, १; ४, २ आपश्री ९, १, १७ तनुवै इति पाभे.।

k) पाभे. कृते पृ १४५६ *h* टि. द्र.।

l) पाभे. कृते पृ १४५५ *l* टि. द्र.।

m) सपा. तन्वः यन्त्रम् (माश ३, २, ४, १२ च) <> ?तनूयन्त्रम् <> वाचः यन्त्रम् इति पाभे.।

n) सपा. तैआ ४, ११, २; ३[२] तनुवः इति पाभे.।

o) पाभे. कृते पृ १४५५ *o* टि. द्र.।

p) सपा. तन्वः <> तन्वम् इति पाभे.।

q) २७, ७ इत्येवं संकेतयमानः SI. चिन्त्यः।

३५, १४[a]; ३८, २; १४; ३९, ३[२b]; ४६, ५†; क १, १७[c]; ३, १०[d]; ४, ८; ५, ३¶; ५; ६, २[४e]; †; ८[२]¶; ¶७, २; ३[२]; ५; ८,३; २५, ४†[f]; ३७, ४[३c]; ३८, २[३]¶; ४०, ४¶; ¶४२, १; २; ४५, ८¶; ४८, १३[a]; जै २, ४, ७; शौ १, १, १[g]; २, २९, १; ३, २२,१;२८, ५[h]; ५,१,७; ४,१०; ६, ४१,३; ४९, १[a]; ५३, ३[d]; ६२, २‡[i]; ७४,१;९१,१; १२०,३[h]; १२४, २; १४०, ३; ७, ५९, १; १०९, १[j]; ८,९,२; ९,२, २५; १२,१, १२; १३, ३, १६; ७, १६; १४, २,३२; १८, २,८†; २४;३,५९; १९,३,२; २०, ६७, ६†; पै १, २६, ४; ३१,४; २,१५,५; ५८, ५; ३, १८,१; २३,५; ३०, ६[k]; ४,१५,७; ५, ३७,४; ७, ५,१०; ९, ३; ११, २,८; ६,११†; १२, ३,४; १३, १०, ९; १४, ३,१८; १६, १८, २; ५१, १; ७८, ७; १५१,२;५; १७,२,३; १८,१०, २; १९,८,३; १५,४; १७, १०; १८, ७; २०, १६; ३०, ७‡[l]; ३१,१४; ४०,१?[l]; २;४९, ११; ५१,७‡[m]; २०, १४,२;४; २१, ८; ३४, १; ४२, १; ४८, ३†;

—न्वंम् ऋ १, १२३,११; १४७, २[n]; ४; २,१७,२; ३,१,१; १८, ४; ४८, ⌊४; ७,१०१, ३⌋; ५१, ११; ५३, ८; ४, १६, १४; ५, ८०, ४; ६, ११,२; ५१,७; ६६, ४; ७,८,५; ९५, ३; १०४,१७; ८, ११,१०[o]; ४४, १२[p]; ९१,६; ९६,१५; ९,७०,८; ७३,२;९६, २०; १०,७,६; १०,३; ७; ११; १२[q]; १३,४; १५,१४; ५६,२; ५९, ५[r]; ७; ७१, ४;८१, ⌊५[s]; (६)⌋; ८५, २७; १०४, ९; ११२, ३; ११६, ६; १२०, ९; १२८, १[t]; १५७, २;१६९,३[m]; खि ७, ५,१; मा ३, १७; १२, ४२; ४४†[r]; १७, २१†[n]; १९, ६०†; २३, ७;१५; २५, ४६†; ३८, १९; का ३, ३, ७; ९,३[u]; १२, ७, १९†[r]; १३, ३, १३; १५†[r]; १८, २, ६†[n]; २१, ४, १०†; २५, ३, ३; ४, ४; २७, १५,१†; ३८, ५, २; मै १, ४, १†[t]; ५,२; ९[२]; ६, १२¶; ७, १†[x]; २, ६,१२[v]; ७,१०;१७[w]; १०,२†[n]; ¶३,६-७,५; ९, १[३]; १२,८§; ४,१,१४[२]; ४,६;१०, १†[p]; ११, २†; १२, १[w]; १४, ९†; काठ १, ८[x]; २,१;१४†[p]; १५†; ४, १४†[t]; ६, ८; ९; ७, ६; ११[२]¶; ९,६; १४, ३; १५, ८[r]; १६,१०†; १८, २[२]; †[s]; ‡[y]; ¶१९, ९; १०; २१, ६¶; २३, २¶; ¶२४, ५; ९; २६, २[३]¶; ३१, ७[x]; ३४, १७¶; ३५, ७; ३७, १०; १५; ३८,१२; ४०, १०; ४४,६;९; ४५,१२; क १, ८[x]; १३; ४,७; ८; ५,५; ८,९; २५,१†; ८[yz]; २८, २[२]; †[s]; ‡[y]; ३०,८¶; ३१,२१¶; ३७,६¶; ३८,२¶; ४०, ५[३]¶; ४७, ७[x];

---

a) सपा. तन्वः (कौसू ४६,१४ च) <> तन्वै <> तैआ ६,१०,१ आपश्रौ १४,२९,३ तनुवै इति पाभे.।

b) सपा. तन्वः <> तन्वां इति पाभे.।

c) पाभे. पृ १४५७ *m* टि. द्र.।

d) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *l* टि. द्र.।

e) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *o* टि. द्र.।

f) पाभे. क्रुते पृ १४५६ *h* टि. द्र.।

g) सपा. तन्वंः <> तन्वम् इति पाभे.।

h) सपा. तैआ २,६,२ तन्वाम् इति पाभे.।

i) सपा. ऋ १,१६२,७ उप इति पाभे.।

j) सपा. तन्वंः <> तन्वम् इति पाभे.।

k) पाभे. क्रुते पृ १४३४ *j* टि. द्र.।

l) पाठः? तम् उ > तमु [संपा. =तम्व्] इति द्विपदः शोधः? (तु. अंशतः वैवि. युक्तः मूको.)।

m) पाभे. क्रुते पृ १४५६ *a* टि. द्र.।

n) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *t* टि. द्र.।

o) सपा. तैआ १०, २, १ मनां २, १ तनुवम् इति पाभे.।

p) सपा. तैआ ३,५,६,१ तनुवम् इति पाभे.।

q) पाभे. क्रुते पृ १४५७ *c* टि. द्र.।

r) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *m* टि. द्र.।

s) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *u* टि. द्र.।

t) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *w* टि. द्र.।

u) सपा. काश्रौ ५, २, १४ पागृ २, १, ९ तनूम् इति पाभे.। v) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *s* टि. द्र.।

w) सपा. तन्वंम् (या १०,१८ च) <> श्रुतम् इति पाभे.।

x) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *r* टि. द्र.।

y) पाभे. क्रुते पृ १४५५ *v* टि. द्र.।

z) पाभे. क्रुते पृ १४५७ *p* टि. द्र.।

४८, ९; †कौ २, ८८; ३४०; ४६१; ९३९‡[a]; १०६१[b]; †जै ३, ९, ३; २८, १२; ३४, १९; शौ १,२,२; २,३१,५;५,१,३[c]; २,९†; ३,१†; ६,९,१;९२,३†; ११०,१[d]; ७, ३, १[e]; ८, ४, १७†; ५,१९; ११, २, २९‡[f]; १२, ३,५४; १३,१,३४;२,२७; ३३; १४,१,२१†;४०;१८,†१, ३; ८; १२; २, ३६; ३, ९; ४१†;४,५२;१९,५५,३;†२०, ४२, १; ६३, १; १०७, १२; १२४, ४; १३७, ९; पै १, ६, १[g]; ४५,१; ८६,७; ९६,४; २, ३३,२; ६७,१; ९०,२; ४, १०, ४; २६,६†; ५,४,१†; १५, ३; ६,१,९†; १२,८; ९,७,८; १२, ३,१०; १३, ५, २३; १६, १०, ७†; २८, ८; ४६-४७, १-१०; ४८,१-५; १०६,९; १७,४१,४; १८,२,१०†; ४,९; १८,४;२३, ४; ९; १९,२६,३;२९,३†;३४, १३†; १६;४४,२२; २०,३,६[h]; २९, ४; ३६, २; —न्वां ऋ १, १२३,१०; १२४,६; १८१, ४; २, १०,५[i]; ३५, १३; ३९, २;

३,४,६; १५, २; ३४, १; ४१, [६; ६,४५,२७]; ४,३८,७;५६, ६; ६,९,४; ४९,१३; ७५, १[j]; ७,३,९; १९, २; ११; ७२, १; ८६, २; ९९, १[k]; १०४, १०; ११; ८,१००,१; १०,१०,११; १२; १४,८; १६, ५[l]; २७, २; ३४,६;५४,२;६५,२;१२८,३[m]; खि १,७,३; मा ६, ११[n]; ११, २४†[l]; १२,३२; १४, ३; १६, २; २९,३८†[j]; का ६, २, ७[n]; १२,२, १३†[l]; १३, ३,३; १५, १,३; १७, १,२; ३१, २,२†[j]; मै १,१,९; २,१५[n]; २,७, २†[l]; १०; १५[o]; ८,१; ९,२; १३,१; ३,¶१,९;१०; ¶२,६;७;४,७[o]; ९,७[n]; १६,३†[j]; ४,१४, ५†[k]; काठ ३,६[n]; ७,८¶; १६, २†[l]; १०; १७,१; ११; १९, ५[2]¶; २०,१¶; २१,३[2]¶; २३, १¶; २७,२¶; ३०,८‡[p]; ३५, ३†; ४०, १०†[m]; ४६, १†[j]; क २, १३[n]; २५, १;१०; २७,१; ३०, १†[l]; ३[2]¶; ३१,१८[2]¶; ३५, ७¶; ४२,२¶; ४८, ४†; †कौ १,५२; २,९४७; जै १, ५,८†;

शौ १,३३,४; ५,३,५†[m]; ३०, १४; ७, ३,१[q];१२०,३; †८,४, १०; ११; १६, १, १२; १७, १,१३[r];१८,१,१२†;१३;१४†; २,१०†[l];३,७‡[r]; ५८†[l]; १९, ५०,३; ६१, १; †२०, ११, १; २३,६; ३७, २; ११; पै १,२५, ४; ३३,४; ४, १६,८; †५, ४, ५;१३, १; ६,२,३[o]; ८,२,३; ९,१४,४; ११,५,६; १४,१,५; २,८; ४, १३; १५, १०, १†; १६, ९,१०; १०, १†; ७१, १; १८, ११,१०[s]; १९, २५, १४; २०, ११,५‡[t]; ४९,५; ५२, ६; —न्वाः मा ३, १७[u]; का ३, ३, ८[u]; पै १८, २५, ४; —न्वाम् मै १,१०,३; ¶३,२,५; ३, ३; शौ १, १८, ३; १९, ३७, २; पै १, ५४,३; ४, १४, ३; ११, १, ९; १९,२५,१२‡[v];१३‡[v], २०,२, १[e];१८,१; १९,२;५५,६; —न्वे ऋ १,५५,८; २, १६, २; ४,६, ६[w];६,४९,१२;८,९६,११;१०, ६५,७; ६६,९ ;—न्वैं ऋ १,२३, [२१; १०,९,७];८४,१७;१६५, ११;[१५;१६६,१५; १६७,११;

a) पाभे. कृते पृ १४५५ *v* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४५८ *p* टि. द्र.।

c) सपा. तन्वम् <> तन्वा इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १४५८ *o* टि. द्र.।

e) सपा. तन्वम् <> तन्वाम् इति पाभे.।

f) पाभे. कृते पृ १४५५ *p* टि. द्र.।

g) पाभे. कृते पृ १४५८ *g* टि. द्र.।

h) पाभे. कृते पृ १४५८ *j* टि. द्र.।

i) पाभे. कृते पृ १४५६ *d* टि. द्र.।

j) पाभे. कृते पृ १४५६ *e* टि. द्र.।

k) =सपा. आश्रौ ३,८,१। तैब्रा २,८,३,२ तु तनुवा इति पाभे.।

l) सपा. तैआ ६,४,२ तनुवा इति पाभे.।

m) पाभे. कृते पृ १४५६ *f* टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १४५६ *c* टि. द्र.।

o) पाभे. कृते पृ १४५८ *b* टि. द्र.।

p) पाभे. कृते पृ १४५५ *m* टि. द्र.।

q) पाभे. कृते पृ १४५६ *l* टि. द्र.।

r) पाभे. कृते पृ १४५७ *j* टि. द्र.।

s) सपा. शौ १४, २,५१ तव नः इति पाभे.।

t) पाभे. कृते पृ १४५७ *e* टि. द्र.।

u) पाभे. कृते पृ १४५६ *g* टि. द्र.।

v) पाभे. कृते पृ १२१८ *b* टि. द्र.।

w) पाभे. कृते पृ १४५६ *i* टि. द्र.।

१६८, १०]; १८९, ६; २, ३९, ५; ४,१८,१०; ५,४,६; ६,१८, १४; ४०,४; ४१,५[a]; ४६, १२; ८, १७, ६; ४६, १५; ६८,१२; ९६, १०; १०, ८, ४; मा ३४, ४८†; का ३३,२,११†; †मै ४, ११,३[२]; १२,३; काठ ८, १६†; ९,१८[२]†; १२,१५†; १३,१५[b]; १९,९¶;२१,१०¶;३५,१७‡[c]; ५०, ६[d]; क ४८, १५‡[c]; कौ १, ६५‡[c]; †जै १,७,३‡[c]; ४, २८, १; २९,२; शौ १,३,१-५; ६,३†; १२,१;४[d]; ५,२,७; ८, १,५; २, १६; ९,३,६; ५, २६; १२,१,३०; २०, ४, ३†; पै १, १७,४; ५, ४, १२; ६, १०, ८; १२,३,८; १६,१,५; ४,६; ३९, ६; १७,३,११; १९, ३, ८; ३१, १३; २०, १५, १०; —न्वै मा २३, ४४[d]; का २५, ८, ६[d]; मै ३, ७,१०¶; काठ २४, ९¶; क ३८,२¶; जै ४,१०,३[e];२४,८[e]; —न्वौ मै १,६, २[३]; १०, १८¶; २,२,९¶; काठ ७,३;१०,९[२]¶; ३६, १३¶; क ५, २; ६,१[२]¶; पै १६,१५१,२.

२तान्व[f]– -न्वः ऋ ३, ३१, २; पै ११,१,३.

तनु-त्युज्[g]– -त्यजः खि ३, १२, १?[g].

तनू-कृत्[h]– -कृत् ऋ १, ३१, ९; तै ६,३,२,२¶; —कृतः खि ५,६, ६;—†कृद्वयः ऋ ८,७९,३; मा ५, ३५; का ५,९,१; तै १,३,४, १; ६,३,२,२; मै १,२, १३; ३, ९, १?[i]; काठ ३,१; क २,८.

¶तनू-कृत[j]– -तम् मै ३, ९, १.

तनू-कृथ[k]– -थे ऋ ८, ८६, [१-३].

तनू-ज[l]– -जम् पै १, २६, ४; —जस्य शौ १,२३,४; पै १,१६, ४; —जाः शौ ६,४१,३[m].

†तनू-त्युज्[n]– -त्यजः[o] ऋ १०, १५४, ३; शौ १८, २, १७; पै २०,४०,८;—त्यजा ऋ१०,४,६.

तनू-दूषि[p]– -षिः शौ १६,१, ३; पै १०,९,१; १८,२८,३; —षिम् शौ १४, १, ३८; १६, १, ७; पै १८,४,७.

तनू-ग्रस्, ग्रा[q]– -ग्राः तै ४, ४, ८,१.

तनू-प[r]– -पात्[s] तै ३, २,७, १; पै २०, ४८, ५; —पानाम् मै १, ५,११¶.

तनू-पा[t]– -पा ऋ ७, ६६, ३; ८, ९, ११; मा २०, ५६; का २२, ६, २; मै ३, ११, ३; काठ ३८, ८; जै ३, ५४, ९†; शौ २०, १४१, १†; —पाः ऋ ४, १६,२०; ६,४६,१०; १०, ४६, १; ६९, ४; ८८, ७; ८; मा ३, १७; ४, १५; २१,१३; का ३,३, ७; ४,५,७; २३, २,२; तै १,५, ५, ४; ७, ४; ५¶; ४,४,८,१[u]; ५,७,३,१; मै १,२,३; ५,२;९; ४, १, १४; १२, ४; काठ ६,९; ७, ६; १०, १३; ३५, ७; ३७-३८, १०; क ४, ८; ५, ५; ४८, ९; कौ १, ७७†; जै १, ८, ५†;

---

[a]) सपा. तैब्रा २,४,३,१२ तनुवे इति पाभे.।

[b]) पाभे. कृते पृ १४५६ *k* टि. द्र.।

[c]) पाभे. कृते पृ १४५७ *j* टि. द्र.।

[d]) पाभे. कृते पृ १४५६ *j* टि. द्र.।

[e]) पाभे. कृते पृ १४५८ *a* टि. द्र.।

[f]) नाप. (तनूज-)। विकारावयवयोरर्थयोर् अञ् प्र. (पा ४,३,१३९;१५४)। गुणाऽभावः उसं. (पा ६,४,१४६)।

[g]) विप. (लोक्य-)। —जाः इति पाठे? यनि. शोधः (तु. तनूत्युजः)।

[h]) विप. (अग्नि-, देव-, द्वेपस्-)। उस. क्विबन्ते प्रकृतिस्वरः। उप. <√कृ (वैतु. प्राच: कचित् <√कृत् [छेदने] इति)।

[i]) °नु° इति स्वरे? यनि शोधः (तु. सपा. ऋ. प्रमृ.)।

[j]) तृस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (पा ६, २,४८)। °नु° इति स्वरे? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)।

[k]) भाप.। उस. थादि-स्वरः। उप. √कृ + थक् प्र. उसं. (पाउ २,७)। [l]) विप. (किलास-,ऋषि-)। उस.।

[m]) सपा. तनूजाः<>तपोजाः इति पाभे.।

[n]) विप.। उस. क्विबन्तम्।

[o]) सपा. तैआ ६,३,२ तनुत्युजः इति पाभे.।

[p]) समासादिकं पृ ६४३ *g* टि. द्र.।

[q]) नाप. (इष्टका-विशेष-)। उस. उप. प्रकृतिस्वरम्।

[r]) विप. (सामन्-)। उस. काऽन्ते थादि-स्वरः। उप. <√पा [रक्षणे]।

[s]) =सपा. आश्रौ ५, २, १४ वैताश्रौ १७,४ कौसू १०८,२। शांश्रौ ६,८,६ तु तनूपाः इति, जैमि १,१६७ विशिष्टः पाभे. च।

[t]) विप. (अग्नि-, मित्रावरुण-, अश्विन्- प्रमृ.)। उस.। उप. <√पा [रक्षणे]।

[u]) सपा. तनूपाः<>तनूमान् इति पाभे.।

शौ ६,४१,३[a];५३,२; २०,८३,२†; पै १९, ८, २; -पाम् ऋ ८,७१,१३.

तनू-पान[b]- -नः काठ ३७, १५; शौ २, ११, ४[c]; ३,५,८; पै १, ५७, ४[c]; -नम् शौ ५,८,६; ८,५,२०; ११,१२,१७; १९, ३०, ४; पै ७, १८,७; १३,११,२२; १६,२८,९.

¶तनूपानी[d]- -नीः तै ५,३,७,२; ७, ३, २; काठ २१,२; क ३१,१७.

तनू-पावन्[e]- -वानः पै १९, १०,२[a].

तनू-बल[f]- -लम् शौ ९,४,२०; पै ४,५,७;१६,२५,१०.

तनू-मत्- -मान् काठ ३९,११[g].

?तनू-यन्त्र[h]- -न्त्रम् का४,६,२[i].

तनू-रुच्[j]- -रुचम् ऋ २, १, ९; -रुचा ऋ ६,२५,४;७,९३,५.

तनू-वशिन्[j]- -०शिन् शौ १, ७,२; ५,८,२; -०शिन् शौ ४, ४,४; ८; पै ४,४,२; ७,५,१०; १८, २; -शी शौ ७, ११४, १; पै ४,९,२;१९,२८,४.

तनू-शुभ्र[k]- -भ्रम् ऋ ५,३४,३.

तनुस्[l]- -नुः खि ४,५,११.

३तु(नु>)नू[m]-

तनू-नपात्[n]- -पात् ऋ ३, २९, ११;९,५,२; मा २०,३७; २१, १३; ३०; २७,१२; का २२,४, २; २३, २, २; ४,२; २९,२,२; तै ४,१,८, १; मै १, १०, ९¶; २,१२,६;३,११,१; २;१६,२[o]; काठ १८, १७; २०, १५; ३६, ३¶; ३८,६; १०; क २९, ५¶; शौ ५, २७, १; पै ९, १, २; -†०पात् ऋ १,१८८,२[p];३,४, २; १०,११०,२; मा २९, २६; का ३१,४,२; मै ४,१३,३; काठ १६,२०; शौ ५,१२,२†;-०पात् ऋ १,१३, ⌊२;१४२,२⌋; कौ २, ६९८†; जै ३,५७,२†; पै ३, ३१, ५; -पातम् ऋ १०, ९२, २; खि ५,७,१,२; मा २८, २; २५; का ३०,१, २; ३, २; ¶तै २,६, १, १[२]; २; ४; मै १,१०, ९¶; ४,१३,२; काठ १५, १३.

तनू-नप्तृ[q]- -प्त्रे मा ५,५; का ५,२, १; तै १, २, १०, २; ६, २, २, ३; मै १,२, ७; ३, ७, १०[२]; काठ २, ८; क २, २;

¶तानूनप्त्र[r]- -प्त्रम् तै ३, १,२,२; ६,२,२,२; मै ३,७,९; ८,२; काठ २४, ८; ९; क ३८, १; २; -प्त्रस्य तै ३, १,२,२[२]; काठ २४,९; क ३८, २; -प्त्रेण तै ६, २,२, ४; -प्त्रे काठ २६, २; ३४,१४; क ३८,२; ४०,५.

¶तानूनप्त्र-त्व- -त्वम् काठ २४,९; क ३८,२.

तन्ति[s]- -न्तयः ऋ ६, २४, ४; -न्तिः मै ४, २, १०; १४¶; -न्तिम्, -न्त्याः मै ४,२,१०¶; -न्त्याम् पै ४, ४०, १; २०, ४१,२.

तन्ति-चर[t]- -रः पै ५,१६,७.

तन्तु[u]- -न्तवः ऋ ९, ८३,२; १०, १३४,५; मा ८, ६१; तै १, ५, १०,४; मै १, ७, १; ८, ९[२];¶; काठ २३, १¶; ३४, १९; क ३५, ७¶; ४८, १; ३[v]; कौ २,

---

a) सपा. तनूपाः <> तनूपावानः इति पाभे.।
b) विप. (पर्ण-मणि-)। कास.। उप. √पा ⌊रक्षणे⌋ + करणे ल्युट् प्र. (वैतु. सा. कर्तरि इति)।
c) सपा. जैमि १,७८ शांश्रौ ४, १२,१० तनूपाः इति पाभे.।
d) विप. (इष्टका-)।
e) विप. (ऋषि-)। उस.। उप. <√पा ⌊रक्षणे⌋।
f) तस. अन्तोदात्तः।
g) पाभे. पृ १४६० u टि. द्र.।
h) °नु यन्त्रम् इति पाठे? यनि. शोधः इति मतम्। षस. (तु. सपा. मा ४, १८; वैतु. सा. तनु (=अल्प-), य° इति, सात. तनू, यन्त्रम् इति च)।
i) पाभे. कृते पृ १४५७ m टि. द्र.।
j) विप. (अग्नि-)। उस.।
k) विप.। सप्तस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (तु. ऋ १, ८५, ३, GW. प्रमृ.; वैतु. सा. वस. इति, स्क. ⌊या ६,१९⌋ तस. इति)।
l) =२तनु-। उसिः प्र. (पाउ२,११३)।
m) =३तनु,नू-। उन् प्र. उसं. ⌊पाउ १,७⌋ इति विशेषः, यद्वा ऊन् प्र. द्र.।
n) नाप. [अग्नि- (तु. शाकपूणिः ⌊या ८, ६⌋; वैतु. कात्थक्यः ⌊या.⌋ =आज्य- इति)]। उस. वा षस. वा (वैतु. तृस. इति पाका.)। उभ. प्रकृतिस्वरम् (पा ६,२,१४०)।
o) पाभे. कृते पृ १२७६ e टि. द्र.।
p) वैतु. सा. प्रथमान्तमिति स्वरानुपपत्तेः।
q) तनू-नपात्- इत्यनेन स-न्यायता द्र.।
r) नाप. (मन्त्र- वा कर्म-विशेष- वा)। तस्येदमीयः अण् प्र. तत्स्वरश्च।
s) नाप. (रज्जु-)। क्तिच् प्र. (पा ३,३,१७४; ६,४,३९ पाका ७,२,९)।
t) विप. (रुद्र-)। उस.।
u) नाप.। तुन् प्र. (पाउ १,६९)।
v) सपा. काठ ३५,२ पाठाऽभावः।

२२६†; जै ३, २०, १०†; शौ १४,२,५१; १५, ३,६; पै १८, ११, १०; १९, ३८, १०-१२; –न्तवे तै १, ५,६,४; ८,५; ६, ६,३; ७,६,५; मै १, ४, २; ५, ११; काठ ७,२; ९; क ५,२;८; –न्तुः ऋ २,२८,५; ९, ७३,९; १०,५७,२; का २, ६,९; तै ३, ५,२,३; ४, ४,१,२; ५, ३, ६, १¶; मै १, ४, २; ७¶; ९, १; २, १३,२२; ४, १४, ९†; काठ ७,२;९; ९,९;१७,७; २६,६¶; ३७,१७; ४०,१२; क ५, २;८; ८,१२; २६, ६; ४१, ४¶; शौ १०, २,१७; १३, १, ६०†; पै २,८७,२; ७, १,८[a]; १६, ६०, ५; १७,२५,३†; १९, ३४, ९; –न्तुना मा १५,७; का १६, २, ३; मै २,८,८; ३,११,१[b]; काठ ३८,६[b]; –न्तुभिः ऋ १०,१३०, १; –न्तुन् ऋ १,१४२,[१; ८, १३,१४]; १५९, ४; २, ३, ६; ४,१३,४; ६,९,२; ३; ९, २२, ६; ७; ६९, ६; ८६, ३२; १०, ५,३; ५३,६; ५६,६; १७२, ३; खि ४, १०[२], ५; मा १५,५३; २०, ४१[b]; ४३; ३२, १२; का १६,६,५; २२, ४,६[b]; ८; ३५, ३,९; तै १,२,३,३; †३, ४,२, २; ३,६; ४,७,१३,५; ६,१,४, ९; मै २, १२,४; १३, २२; ३, ११,१; ४, १२, ५†; काठ ११, १३†; †१३, ११; १२; १८, १८; ३८, ६; ४०,१२; क २९, ६; ४८, १[२c]; कौ २, ७२०†; जै ३, ५९,१२†; शौ २, १, ५; ६,१२२,१; २; ९,४,१; १२,३, ५२; १३, १, ६; ३, १९; २०; पै २,६,५; ६०,२; ८७,१; १०, ११,९; ११,५,३; १६, २४, १; ५१,५; ६; १०३,१०; १७,४१, २; १८, १५,६; १९, ३८, १३; –न्तून् ऋ १, १६४, ५; खिसा २९,४८; मै १, ८,९¶; शौ ९, १४,६†; १०, ७, ४२; पै १६, ६६,५†.

तन्त्र[d]– –न्त्रम् ऋ १०, ७१, ९; मा १९, ८०; का २१, ६, १; मै ३,११,९; काठ २६, ६¶; ३८, ३; क ४१, ४¶; शौ १०, ७, ४२[e].

तन्त्रा(न्त्र-आ)यिन्[f]– -यिणे मा ३८,१२; का ३८,२,६.

तन्वत्– -†न्वन्[g] ऋ १०, ५३, ६; तै ३,४,२,२;३,६.

तन्वान,ना– -नः ऋ ३, ३, ६; ९, ८६, ३२; –नम् ऋ ९, २२, ६; –ना ऋ ९,१०२,७; शौ ५,२६, ६; पै ९,२,६; –नाः ऋ ७,१०, २; ८, ४३, २०; ५९, ६; १०, ९०,१५; खि १,६,६; मा ३१, १५†; का ३५, १,१५†; तै ६, ३, १, २¶; जै २, ४, २†; शौ १९,६,१५; पै ९, ५,१३†.

†तायुनान– -ने ऋ १०, १७, ७; काठ १७,१८; शौ १८, १,४१; ४,४५.

तेनिवस्– -तुषे पै १९,४३,८.

√तन् (= √स्तन् [शब्दे]), >तनि, ततनः[h] ऋ १, ३८,१४.

तन्यति ऋ ६,३८,२.

†तनयित्नु– -त्नुः ऋ १०, ६६, ११; –त्नोः ऋ ४, ३, १; तै १, ३, १४, १; मै ४, ११, ४; काठ ७, १६; कौ १,६९; जै १, ७,७.

तन्यता[i] ऋ १, ८०, १२.

†तन्यतु[j]– -तुः ऋ १,२३,११; ३२, १३; ११६,१२; ५, २५,८; ६ ६,२; ७,३,६; ९,१००,३; १०, ६५, १३; तै १, ३, १४, ४; जै ४,२८,३; शौ ५,१३,३§; पै ८, २, १§; १३, ६,१३; –तुम् ऋ १,५२,६; ९, ६१, १६; कौ १, ४८४; २,२३९; जै १, ५०, ८; ३,२१,४; –तोः ऋ ४, ३८, ८; १०, ६६,१०.

†तन्यु[k]– -न्यवः ऋ ५, ६३,२; ५; मै ४,१४,१२.

तुन्–, १तुन,ना–, तुनय– √तन् द्र.

[a]) सपा. तन्तुः <> वन्वन् इति पाभे. ।

[b]) सपा. तुन्तुना (तैब्रा २,६,८,३ च) <> तुन्तुम् इति पाभे. ।

[c]) सपा. काठ ३४,१९ पाठाऽभावः ।

[d]) नाप. । ष्ट्रन् प्र. (पाउ ४,१५९)।

[e]) तु. PW. WI.; वैतु. संपा. सात. RW. <तन्त्र- इति ।

[f]) नाप. (आदित्य- [तु. उ. म.; वैतु. MW. विप. इति]) । पपा. नावग्रहः । उस. ।

[g]) पाभे. छ्रते पृ १४५४ *f* टि. द्र. ।

[h]) वैतु. स्क. वें. सा. प्रमृ. ।

[i]) तन्यतु– > डादेशे यानि. तृ१ इति वें. सा. ORN. MW. प्रमृ.; वैतु. PW.GW. तन्य(त>)ता–(=तन्यतु–) > -ता (तृ१) इति ।

[j]) नाप. । यतुच् प्र. (पाउ ४,२) नित्स्वरश्च ।

[k]) विप. (रश्मि-) । युच् प्र. उसं. (पाउ ३, २०)।

तनयित्नु- √तन् (शब्दे) द्र.
तनस्- √तन् द्र.
?तना[a] ऋ १०,९३,१२.
२त(नु>)ना- √तन् द्र.
?तनायुजामरम् पै ५, २७,१.
तनिमन्-, १तनूँ-, २तनु-, ३तनु, नू-, ४त(नु>)नू- √तन् द्र.
?तन्तम्[b] पै १९, २८,१५.
तन्ति-, तन्तु- √तन् द्र.
?तन्तुद्[b] पै १९,२८,१३.
तन्त्र-, तन्त्रायिन् √तन् द्र.
?तन्त्रीणिम् पै १६,९६,१.
√तन्द्, तन्दते ऋ १,१३८,१[2].
१तन्द्र-
√तन्द्र[c], तन्द्रत्[d] ऋ २,३०,७.
√तन्द्रि
†तन्द्रयु[e]- -युः ऋ ८,९२, ३०; कौ २, १७६; जै ३, १६, १४; शौ २०,६०,३.
त(न्द्रि>)न्द्री[f]- -न्द्रीः शौ ८, ८, ९; ११, १०, १९; पै ४, १८, २; १६,२९,९;८६,९.
२ तन्द्र[g]- -न्द्रम् मा १४, ९; १५, ५; का १५,३,२; १६, १, ८; तै ४, ३,५,१;१२, ३; मै २, ८,२;७; काठ १७, २; ६; क २६, १; ५.
?तनंक्री पै ५,१६,४.
?तनि(ष्ठ>)ष्ठ- तद् द्र.
?तन्मस्यमथगाश्यः पै १,५९,२.
?तन् मे तस्य[h] पै १,४६,४.
तन्यता, तन्यतु-, तन्यु- √तन् (शब्दे) द्र.
तन्व[i]-
३तान्व[i]- -न्वः ऋ १०,९३,१५.
तन्वत्-, तन्वान,ना- √तन् द्र.
?तन्वारोपयस्[k] पै ९,१०,६.
?तन्वो पै १७,१४,८.
√तप्, >तापि, तपति मै १, १०, १४¶; तपति ऋ २, २४, ९; १०, ६०, ११; ¶मै १, १०, १४; ११, ५[1]; ३,७,१०; ४,१, ८; ¶काठ २४,९; २८,४; २९, ७;३१,६;३६,८[2]; क ४४,४¶; शौ ६, ९१, २†; १०, ८, १९; १३,३,१३; १९, ५३, ६; पै १, १११,१; ९,२१,१; ५; ७; १६, १०२,६; ११७, १-५; १५१,७; १९, १८, ८†; २०, ३३,१‡[m]; ६१,२[2];४; १०; तपन्ति ऋ ६, ५९, ८; ७, ३४, १९; मै १,८, ४¶; शौ १३, २, १६; तपन्ति ऋ ३, ५३, १४; १०, २७,२३; पै २०, ६१, ३; तपसि शौ १७, १,१७; पै १८, ३२, १; तपामि शौ ६,१३२,१-५; पै ५,१६,२; तपाति ऋ ५, ७९, ९; तपाति शौ ८, १, ५; पै १६, १, ५; †तपत् ऋ १, १६२, २०; मा २५, ४३; तै ४, ६, ९, ३; काठ ४६, ५; तपन्त पै ९, २५, १७; तपः पै ४, १६, ८; २०, ६१, १; तपतु ऋ ८, १८, ९[n]; १०, १६, ४; १८२, ३; खि ३, १६, २; मा ३६, १०[n]; का ३६, १,१०[n]; मै ४, ९,२७[n]; शौ ७, ७२,१†[n]; १२, ३,४३[o]; १८,२, ८†; ४,९[3]; पै २, ७८,४;५; ४, ४०, ७; १०, १,४; १२, २,६; १५,१५,५; १६,१५१,४; १९, ३५,११[2]; २०, ६०,१०; तपन्तु मा १७, ७;११; १५; ३६,२०; का १८, १, ८; १२; १५; ३६, १,२०; तै ४, ६,१, ३[2]; ५; ५, ४, ४, ५; मै २, १०, १[3]; ३,३, ६¶; काठ १७, १७[6]; क २८, १[6]; शौ ११,१,१६; पै ९, २५, १; १६, ९०, ६; तपस्व ऋ १०,

a) शब्द-स्वरूपं व्यु. च ?। =<तनु- (=रश्मि-) इति वें. सा.; तनाः इति ?ORN.; =तना- (=दुहितृ- ⌊स्वर-शोधपूर्वकम्⌋)> -ना इति GRV.; =तृ१ सत् वा. क्रिवि.<तन्- (भाप.) इति PW., L ⌊४७९⌋, ?GW.। (√तप्>) तपन- > -ना> नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. छन्दः)।
b) पाठः?। तम् (युष्मद्- > पं. १) त्व(त>)द् इति शोधः। c) क्विबन्तः नाधा.।
d) GW. MG ⌊४२४, ३⌋ ORN. तन्दत् इति पाठं मन्वानाः ?। e) विप. (ब्रह्मन्-)। उः प्र. तत्स्वरश्च (तु. पपा.; वैतु. सा. ⌊पक्षे⌋ क्यजन्ताद् इति ?, या ⌊६,३१⌋ वें. मत्वर्थे युः प्र. इति)।
f) भाप. स्त्री. (आलस्य-)। क्रिच् प्र. (पाउ ४,६६)।
g) नाप. (छन्दो-विशेष-)। व्यु.?।
h) पाठः?। तन्वः एतस्य इति द्विपदः शोधः सुविमर्शः द्र.।
i) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?।
j) अपत्यार्थीयः अञ् प्र.।
k) पाठः?। तत् त्वा (आ√रुह्>रोपि)>आ-रोपयत् इति त्रि-पदः शोधः (तु. सस्थ. टि. ?आ वयम्; वैतु. BKA. अरोपि- >.-पयः इति ?)।
l) सपा. तपति<>तुपति इति पाभे.।
m) पृ ६३९ g टि. अस्यापि संनिवेशः द्र.।
n) पाभे. कृते पृ ६३९ g टि. द्र.।
o) सपा. तपतु<>तप इति पाभे.।

१६,४; शौ १८,२,८†; पै १३, १२, २; †तुप, > पा, पो (पा+उ) ऋ ३, १८, २²; ६, ५, ४; २२, ८; काठ ३५, १४⁴; क ४८, १३⁴; शौ २०, ३६, ८; तप, >पा ऋ २, २३, १४; तै ४,१,९,२; ५,१,९, ३¶; मै ४, ९, ३![a]; शौ ११, १, १६; १८, २, ३६; ४, ११²; पै १६, ९०, ६; १७, ४०, ३[b]; २०, ६१, १; †तुपतम् ऋ ७, १०४, [(१, २१,५)१]; खि २, १६, १; काठ २३, ११; शौ ८, ४,१; पै १६, ९,१; †तपत>ता ऋ ८, ८९, ७; तै १,६,१२,२; काठ ८,१६; कौ २, ७८१; अतपत् ऋ १०, ८८,९.

ततुपते[c] ऋ ४,२,६.

तताप ऋ १०,३४, ११; शौ ७, १९,२; पै २०,३,७; तेपुः खि ३, १०², १७; †ततुप[d] ऋ ७, १०४, १५; शौ ८, ४, १५; पै १६,१०,५.

†तप्यते ऋ १,१६४, १३; १०, ३४,१०; ९५, १७; शौ ९,१४, ११; पै १६, ६७, ३; १५१, ३; तप्यामहे शौ ७, ६३, २; तप्यताम् पै १२ ६, ३; २०, ६१, २-४; तप्यन्ताम् शौ २, १२, १; तप्यध्वम् मा १, १८; का १,६, ४; तै १,१,७,२; मै १,१,८;४,१,८; काठ १,७;३१,६; क १,७; ¶अतप्यत तै ३, १, १, १³; मै १,६,३; ६; काठ ६, ७; २९,९; क ४,६; अतप्यन्त तै ५, ३, ५, ४¶.

अतापि ऋ ७,७०,२.

अतीतपे ऋ ८, ७२,४; अतीतपत् काठ ५,१[e].

*तपु[f]–

तपिष्ठ,ष्ठा[g]– †०ष्ठ ऋ ६, ५,४; काठ ३५, १४; क ४८, १३; –ष्ठः शौ ११,१,१६; पै १६, ९०, ६; –ष्ठाः ऋ १०,८७,२०; शौ ८,३,१९†; ११, १, १६; पै १६, ७, ९†; ९०,६; –ष्ठाम् ऋ ३,३०,१६; –†ष्ठेन ऋ ४,५,४; ७,५९,८; १०, ८९, १२; तै ४, ३,१३,४; मै ४,१०,५; काठ २१, १३; शौ ७,८२,२; पै २०, ३१, ५; –†ष्ठैः ऋ ४, ४,१;७, १५, १३; मा १३, ९; का १४, १, ९; तै १, २, १४, १; मै २, ७, १५; ४, १०, १; काठ २, १४; १६,१५; क २५,६; कौ १,२४; जै १,३,४; पै १६,८,५.

तपत्– -पते तै १,४,३५,१[h]; –पन् मा १२, १६; का १३, १, १७; तै ४, १, ९, ३; २, १, ५; ७,५, २०,१; मै २, ७, ८; काठ १६, ८; ४५, १७; शौ १३, २, १२; पै १८,२१,६; –†पन्तः ऋ ५, ४३,७; मै ४, ९, ३; –†पन्तम् ऋ ९, १०७,२०; कौ २, २७३; जै ३,२३,५.

तपन,ना[i]– –नः ऋ २, २३,४; शौ ४,३६, ६; पै ७, ५, १२; –नम् शौ ४,१८,६; १९,२८, १; ३०, ४; पै ५, १४, ८; १३, ११, १; २२; –नाः ऋ १०,३४, ७; पै १३,१०,९.

तपनी– –नी ऋ २,२३,१४; –नीम् पै २०,१८,१०.

तपनीय– –यम् मै ३,७,३¶.

¹तपस्[j]– –पः ऋ ७, ८२, ७; १०, १०९,१; १५४,२;१६७,१; खि ३,१०², १७; ४, ४, २; मा ५, ६;४०; १४,२३; १८,२३; ३७, ११; का ५,२,४; ९,७; १५,७, १; १९, ७, ५; ३७, २, १; तै १,२,१०,२; ६-७, ६, १; २,४, १२,२¶; ¶३, १, १, १²; ३³; ४, ३,८,१; ७, ९,१; ५. ¶३, ३, ३; ५,४; ७,४, ३![k]; ६, १, ६, ३¶; ७, ३, १४, १; मै १, ५, २; ९;६, ११¶; ८, ४¶; ९ ६³¶; २,४,३¶;४¶;८,४;११, ६³; १३; २; ३, २, ६; ¶७, २; ७; ४, ९, ३³; १४, ११; काठ २,२; ६,९; ७, ६; १७,४; १८,११; २०,१३; २३,१०²¶; ¶२४,६;९³;१४; २५, १५²¶; ३९, २; ४३,४; क १, १४; ४,

a) तपः इति पाठः? यनि. तु-शोधः (तु. सपा. तैआ ४,८,४; ५,७,७ आपश्रौ १५,१०,५ माश्रौ ४, २,१८)।

b) पाभे. कृते पृ १४६३ *n* टि. द्र.।

c) प्रत्ययात् पूर्वमुदात्तम् उसं. (पा ६,१,१९२)।

d) उपु१ लित्स्वरः।

e) सपा. हिश्रौ ६,३,११ अपिप्रेट्? इति पाभे.।

f) कर्तरि अच् प्र.।

g) विप. (अग्नि-, अशनि- प्रमृ.)। इष्ठन् प्र.।

h) सपा. तपते<>तप्यते इति पाभे.।

i) विप. (बृहस्पति-, अग्नि-, तनू- प्रमृ.), भाप. च।

j) भावाद्यर्थे असुन् प्र. (पाउ ४,१८९) नित्स्वरश्च।

k) तप *उ>तपो इति जागतपादधृतं पदद्वयं द्र. (तु. शौ १९, ४१,१ इत्यत्र प्रथमे जागते पादे यतिघटिका सती प्रथमा पञ्चाक्षरी; वैतु. पपा. प्रमृ. न तथा दर्शुकाः)।

८; ५,५; २६,३; २८,११; ३७, १[2]¶; शौ १, १३, २; २, १९-२३, १; ५, १७,१†; ६, १३३, ४; ७,६३,१[2];२[2]; ८,१३,१५; १६; १०,७,१; ११; २९; ३०; १०, ३३; ११, ७, २६; ९, ९; १७; १०, २; ६[2]; १२,१,१;३, १२; १३,६,१; १५,१,३; १८, २, १६†; ३६[2]; १९, ४०, ३; ४१, १; ५३, ८; १०; ५४, १; पै १,५३,३; २,४८,१;७८,४?[a]; ५?[a]; ५,१४,४; ३३,१०; ९,७, १४; १५,१†; ६‡[b]; २३, २०; १०,११,७; १२,२,८;१०;११; १६,८२,९; ८३,७; ८५,२;६[2]; ११०,३; १३२,१२; १३५,५[2]; १५०, ९; १५१, १; १५५, ६; १७,१,१; ७,१; ८,२; ९, १०; १०,१; २२,८; २९, १३; ३७, २; १८,२७,३; १९, २८, ११; १२; २०, ५७, ४; –पसः ऋ १०,१२९,३[c]; १८३,१[2];१९०, १; खि २, ६,६; ३,१०[2],१७[d]; १५,३०?[e]; ४, ११,१३; मा ४, २६; ३७, १६[f]; का ४, ९, २; ३७,३,३[f]; तै १,२,७,१; ३, ३, १,१; ४,२,१०,४; ६, १, १०, ३; ७,२,१०,३¶; मै १, २, ५; १०,६¶; २,७,१७; काठ २,६; १३,११[g]; १२[g]; १६,१७; २४, ६[2]; ३४, १२¶; ३६, १¶; क १,१९; २५,८; ३७,७[2]; शौ ४, ३४, १; ६, १३३, ४; १०, ७, ३६; ११,१,२६; १३, १, १०; १८,२, ८‡[h]; पै २, ५२,२; ५, ३३,१०; २२,१; १४, ४, ८?[i]; १६,९१,६; १७, १०, ६; १८, १५, १०; २०, ४, ७; –पसः शौ ५, ६, ९[j]; पै ६, ११, ११[j]; –पसा ऋ ६, ५,४; ८, ५९, ६; ६०,१६; ९,११३,२; १०,१६, ४?[k]; ८३,२; ३;८७,१४;१५४, २[2]; १६९,२; खि १, ६, ६; २, ६,६; ३,१०[2],१७; १२,१; ४, २,१२; खिसा ३३,१५; मा १, १८; १२, १५; १५, ४९; २९, ११; ३७,१५; का १,६,४; १३, १,१६; १६,६,१; ३१, १,११; ३७,३,२; तै १,१,७,२; ३, ३, ५,२¶; ४, १, ९,३; २, १, ५; ३,११,३; १३, ४‡[l]; ४,८, १; ७,१३,२; ५, १, ११,४; ३,५, ४¶; ५,७,५¶; ६, १, ६,३¶; ७,१,५,२¶; ३,११,१; ४,१७, ११†; मै १, १, ८; ¶८, ४; ९; २,७,८; १२,४; ¶३, ४,९; ६, ४; ७,३; १६, २§; ४, १, ८[2]; ९, ६; १३; १०, २[2]; १२, ३†; काठ १,७; ६,७¶; १६,८; १८, १८; २१, १३‡[l]; २२,८; २३, २¶; ३१, ६[2]; ¶: ३४, ९¶; ३५, १४†; १५¶; ३९, १०; ११; ४३,१; ४४, ६†; ४६, २; क १,७; ४, ६¶; २९, ६; ३५, २; ८¶; ४८, १३†; कौ १, १०६‡[m]; जै १, ११, १०‡[m]; शौ ३,१०,१२; ४,११,६; †३२, २; ३; ३५, १; २; ५, १७, ६‡[n];१८,८;९;२८,१; ६,१०४, २; १२२,४; १३३, ३; ७, ६३, १; ८२,२‡[l]; ८, ३,१३†; ९,३; १०, ५,४९; ११, १,१६;७, १; २; ४;५; ८;१०; ११; १७;१९; १२,१,३९; ५,१; १३, २, २५; १७,१,२४‡[n]; १८, २, १६[2]†; १९, ४३, १-८; ७२, १; पै १, १०६, ४; २,६०,१; ४, ३२,२; ३; ५, ३३,३; ९, १२,१; १८, २-४; १०, ११, ६; १३, १४, १२[2]; १६,७,३†; १८,३; ७१, १; ७२,४; ९०, ६; १३२, १२;

---

[a]) पाठः? । अ-तपस्- (वस. ⌊=तापरहित-⌋) > -पः (=न. द्वि१ सत् क्रिवि.) इति शोधः ।

[b]) सपा. तपः<>तपसा<>तपसे इति पामे. ।

[c]) सपा. तैत्रा २,८,९,४ तमसः इति पामे. ।

[d]) सपा. खिसा १८,६ तपन्तः इति पामे. ।

[e]) पाठः? । तपसा इति शोधः ।

[f]) सपा. तपसः (माश १४,१,४,८ च)<>रजसः (तैआ ४,७,२ च) इति पामे. ।

[g]) सपा. तपसः<>मनसः इति पामे. ।

[h]) पामे. क्रते *k* टि. द्र. ।

[i]) पाठः? । तमसः इति शोधः (तु. पृ १३१० *c* टि.) ।

[j]) सपा. तैत्रा २,४,२,१ वाचः इति पामे. ।

[k]) पाठः (तु. तैआ ६, १,४ यनि.; वैतु. शौ १८, २, ८ तपसः इति)? । तपसः इति मूलतः सत् (नैप्र.)>यनि. इति कृत्वा तत्परः शोधो वा, यनि. =प१ इति वा द्र. इति मतम् (तु. W. ⌊शौ.⌋; वैतु. वें. सा. GRV. LR. ORN. च यनि. एव साध्विति?) ।

[l]) सपा. तमसा<>हृन्मना इति पामे. ।

[m]) सपा. तपसा<>तपुषा इति पामे. ।

[n]) सपा. तपसा <> सहसा (तैत्रा ३,७, ६, २३ आपश्रौ ४,१५,१ च) इति पामे. ।

१४०, १; १५२, १; ३-५; ९; १०; १५४,१; ७; ९; १८,१८, २[a]; २३, २; १९,२८,१२; ३५, ३; ४९,१३; ५१,६†; २०,३१, ५१‡[b]; ५४, ४; –पसि तै ७, १, ५,२¶; शौ १०,७,३८; पै १७, १०,९; –पसे ऋ १०, १०९,४[c]; मा ४,७; ३०,५;७[d]; ३७,११[e]; ३९,१२; का २,७,४; ४, ३,१; ३४,१,५; ७[e]; ३७, २,१[d]; ३९, ९,२; तै १,२,२,१; मै १,२,२; ३,६,४; ४, ९, ३; काठ २, २; २३,२; २६,१२; ४५,६; क १, १४; ३५, ८; शौ १२, ३, ४६; पै ३,१०,३; १७,४०,६; –पांसि शौ ५,२६,७; पै ९, २,७; १६, १५२,११; –पोभिः ऋ ७,१,७; मै २,७,१५‡[f].

तुपः-परा(र्घ>)र्घा[g]– -र्घाः मै ३,४,९¶.

तपस्-कार– -राः पै १७,२२,९; –रेभ्यः पै १७,२२,८.

तपस्-कृत्– -कृतः पै १७, २२, ९; –कृद्भ्यः पै १७,२२,८.

¶तपस्-त्व– -त्वम् मै १, १०, ६; काठ ३६,१.

तपस्-पति– -०तयः काठ २, २[h]; क १, १४[h]; –तिः मा ५, ६[h]; ४०; का ५,२, ४[h]; ९,७; तै १,२,१०,२[h].

√तपस्य

तपस्यु– -स्यवः पै ३, २५, ६[i].

१तपस्य[j]– -स्यम् तै ६, २, ५, २¶.

तपस्-वत्– -†वतः ऋ १०, १५४,४;५; शौ १८,२,१५;१८; –¶वते मै १,८,९; काठ ६, ६; क ४, ५; –†वान् ऋ ६, ५,४[k]; काठ ३५, १४[k]; क ४८, १३[k]; ‡[l]शौ ५, २, ८; २०, १०७, ११.

तपस्-विन्– -विनः पै १३, ५, १९; –विनम् पै ९,१८,४; –वी काठ ३४, ९; शौ १३, २, २५; पै १८,२३,२.

¶तपस्वि-तम– -मम् काठ २३, १०; क ३७, १.

¶तपस्वि-तर– -रः तै ५, ३, ३,४; काठ २०,१३.

तपो-ज[m]– -जान् ऋ १०,१५४, ५; मै ४, ९,६[n]; †शौ १८, २, १५; १८.

तपो-जा[o]– -जाः मा १०, ६; ३७,१६; का ११, ४,२; ३७,३, ३; तै १,८,१२,१; मै २, ६,८; ४, ४,२[?]; ९, ६; काठ १५, ६; ४०,९; शौ ६, ६१, १; पै १९, १०,२[p].

तपो-जिष्णु– -ष्णवः पै १७, २२,८.

तपो-दा– -दाः पै २, ६९,२.

तपान[q]– -नः कौ १, ३९‡[r]; ३०५; जै १, ४,५‡[r]; ३२,३.

†तुपु[s]– -पुः ऋ २, ४, ६; पै ५, १०, १; –पोः ऋ ९, ८३, २; कौ २, २२६; जै ३, २०, १०; पै ५, १०,१?[t].

तुपुषि,षी[u]– -षिम् ऋ १, ४२, ४; ३,३०,[१७; ६,५२, ३]; –षीम् पै ८, ९, १२; –ष्यै पै १९, ३,५[v].

---

[a]) सपा. शौ १३,१,३२ विशिष्टः पाभे.।

[b]) पाभे. कृते पृ १४६५ *l* टि. द्र.।

[c]) पाभे. कृते पृ १४६५ *b* टि. द्र.।

[d]) सपा. तैआ ३,४,१,२ श्रमाय इति पाभे.।

[e]) सपा. तुपसे<>हुरसे इति पाभे.।

[f]) सपा. तुपोभिः<>तुपूंषि इति पाभे.।

[g]) विप.([इष्टका-विशेष-] व्युष्टि-)। वस.।

[h]) सपा. तपस्पतयः<>तुपस्पतिः (माश ३, ४,३, ९; ६,३,२१ गोब्रा २, २,३ वैताश्रौ १३, २८ च) इति पाभे.।

[i]) सपा. तपस्यवः<>यशस्युवः इति पाभे.।

[j]) विप. (व्रत-)। यत् प्र. (पा ५, १,३९) तित्स्वरश्च।

[k]) सपा. आपश्रौ १४,२९,३ तपस्व इति पाभे.।

[l]) सपा. ऋ ३, ३१, २१; १०, १२०, ८ अप स्वाः इति विशिष्टः पाभे.।

[m]) विप. (ऋषि-, देव-)। उस. डाऽन्तम्।

[n]) सपा. मा ३७,१८ का ३७,३,५ माश १४,१,४, ११ विशिष्टः पाभे., तैआ ४, ७, ३; ५,६,७ तपोजाम् इति च पाभे.।

[o]) विप.। उस. विडन्तम्।

[p]) पाभे. कृते पृ १४६० *m* टि. द्र.।

[q]) =तेपान–। विप. (अग्नि-)।

[r]) सपा. तपानः<>तेपानः इति पाभे.।

[s]) विप. (अग्नि-, सोम-)। उन् प्र. उसं. (पाउ १,७)।

[t]) पाठः?। तपुः (प्र१) इति शोधः।

[u]) विप. (हेति- [ऋ ३,३०,१७; ६,५२,३]), नाप. (ऋ १, ४२, ४ [तु. स्क. प्रमृ.; वैतु. GW. ?PW.])। उषिन् प्र. उसं. (पाउ २, २१७)।

[v]) सपा. तपुष्यै<>तुपुषे इति पाभे.।

तुपुर[a]- -†पुः ऋ ६, ६२, ८; ७, १०४,२[b]; काठ २३, ११[b]; शौ ८,४,२[b]; पै १६, ९, २[b]; –पुषः ऋ ३,३९,३; –पुषा ऋ २, ३०, ४[c]; ३४, ९; ८,२३,१४[d]; –पुषे खि ४, ४, ३; शौ १, १३, ३[e]; –†पूंषि ऋ ४, ४, २[f]; ६, ५२, २; मा १३, १०[f]; का १४, १, १०[f]; तै १, २, १४, १[f]; काठ १६, १५[f]; क २५, ६[f]; शौ २, १२,६; पै २,५,६.

†तुपुर्-अ(प्र>)प्रा[g]- -आभिः ऋ १०, ८७,२३; शौ ८,३,२३; पै १६,८,७.

तुपुर्-जम्भ[h]- -म्भ ऋ १,३६, १६; –म्भः ऋ १, ५८, ५; –म्भस्य ऋ ८,२३,४.

†तुपुर्-मूर्धन्[i]- -र्धा ऋ ७, ३, १;१०,१८२,३; काठ ३५,१; क ४८, २; कौ २, ५६९; जै ३, ४६,४.

तुपुर्-वध[j]- -धाय शौ ६, २०, १; पै १३, १, २?[k]; १९, १२, १०?[k]; –†धेभिः ऋ ७,१०४, ५; शौ ८,४,५; पै १६,९,४.

तपुष्-पा[l]- -पा ऋ ३, ३५,३.

तप्त,प्ता- -प्तः ऋ ५, ३०, १५; खि १,२,१०; मा २०,५५; का २२, ६,१; मै ३, ११, ३; काठ ३८, ८; शौ ४,११,३; ७, ७७, १; २; ५; पै ३, २५, ५; १६, १५१,४; १५२,५; २०, ११,६; ७; ९; –प्तम् ऋ १, ११२, ७; ११८,७; ४,१,६; १०, ३९,९; मा ५,११; १७,५५; का ५, ४, २; १८, ५, ६; तै ४, ६, ३,२; मै ¶१,९,६; १०, १६; २,१०, ५; ४, ५, ८¶; काठ ९, १४¶; १८,३; ३६, १०¶; क २८, ३; शौ ७,७७,४; पै १०,१,८; २०, ११, ८; –प्ता काठ २५, ६ ¶; क ३९, ३ ¶; पै २०, ६१, ५; –प्ताः ऋ ७,१०३,९; मै ३, ८, ५¶; शौ १२, ३, २९; पै १३, ३, ८; १७, ३८, ८; –प्तात् शौ ९,५,६; पै १६,९७,५; –प्ताभिः मै ३,७,१०¶; –प्ताय मा ३९, १२; का ३९,९,२.

तप्त-व्रत[m]- -तः तै ६, २, २, ७¶.

तप्ता(प्त-आ)तङ्क्य[n]- -ङ्क्यम् मै ४,६,९¶.

तप्ता(प्त-आ)य(न>)नी[o]- -नी[p] मा ५, ९; का ५,३,१; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २,३; ३९,३.

¶तप्त्वा तै ३,१,१,१; मै १, ९,६[?].

तप्नु[q]- -प्नुः मै ४,१२,२.

तप्यत्- -प्यते मा ३९,१२[r].

तप्यतु[s]- -तुः ऋ २,२४,९.

१तप्यमान,ना- -ना तै ४, ३, ११, ३; –नाय मा ३९, १२; का ३९,९,२.

२तप्यमान,ना- -नः शौ ११, ७, २६; पै १६, १५५, ६; –नस्य शौ १९, ५६, ५; पै ३, ८, ५; –ना काठ ३९,१०; शौ ३, १०, १२; पै १, १०६, ४; –ने शौ २,१२,१; पै २,५,१.

तापयत्- -यन् शौ १९, २८, २[2]; पै १३,११,२[2].

तापयिष्णु[t]- -ष्णवः ऋ १०,३४,७.

तेपान[u]- -नः ऋ ८, ६०, ⌊१९; १०२,१६⌋[v].

*तपु-,तपुः-परार्धा-,तुपत्- √तप् द्र.

---

[a]) विप. (चक्रिया-, वृजन-, अघ- ⌊=हिंसा-⌋), भाप. च, नाप. च। उसि(न्) प्र. (पाउ २,११७)।

[b]) वैतु. सा. PW. च *तुपु- > प्र१ इति?। 'अघशंसम् अभि (कप्र. =प्रति) तपुर् (=प्रचण्डम्) अघं संययस्तु (=संज्वलतु ⌊=तच्चिकीर्षितमघं तमेव संदहतु⌋)' इत्येवं वा. द्र.।

[c]) नाप. (तु. ऋ ७,१०४,५ सा. GRV.; वैतु. PW. GW. विप. ⌊अशन-⌋ इति?)।

[d]) पाभे. कृते पृ १४६५ *m* टि. द्र.।

[e]) पाभे. कृते पृ १४६६ *v* टि. द्र.।

[f]) पाभे. कृते पृ १४६६ *f* टि. द्र.।

[g]) विप. (ऋष्टि-)। वस.। [h]) विप. (अग्नि-)। वस.।

[i]) विप. (अग्नि-, बृहस्पति-)। वस.।

[j]) विप. (तक्मन्- प्रभृ.)। वस.।

[k]) यथाक्रमं तुपुर्मधवाय तुपुर्मघाय इति पाठे? यनि. शोधः (तु. शौ.)। [l]) विप. (अश्व-)। उस. विजन्तम्।

[m]) विप.। वस.। [n]) विप.। उस. प्रकृतिस्वरः। उप. आ√तञ्च्+कर्मणि ण्यत् प्र.।

[o]) विप. (पृथिवी-)। उस.। उप.<√इ (वधा.)।

[p]) सपा. तप्तायनी (माश ३,५,१,२७ माश्रौ १,७,३, १५ च)<>तिक्तायनी (आपश्रौ ७,३,१४ च) इति पाभे.। [q]) विप.। नुः प्र. उसं. (पाउ ३,२२)।

[r]) दिवा. द्र.। पाभे. कृते पृ १४६४ *h* टि. द्र.।

[s]) विप. (सूर्य-)। युच् प्र. उसं. (पाउ ३,२०)।

[t]) विप. (२अक्ष-)। इष्णुच् प्र. (पा ३,२,१३७)।

[u]) कानजन्ते चित्स्वरः।

[v]) पाभे. कृते पृ १४६६ *r* टि. द्र.।

?तपतोष्य् पै १,८६,२.
?तपत्र[a] पै ५,६,२.
तुपन,ना–, ०नी–,°नीय– √तप् द्र.
?तपन्वं सुरे[b] पै ५,१०,१.
१तुपस्– √तप् द्र.
२तुपस्[c]– -पः मा १५, ५७; का १६, ७, १; तै १,४, १४, १[d]; ४,४, ११, १; मै २,८,१२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; –पसे मा ७, ३०[d]; २२, ३१; का ७, १२, १[d]; २४,१८, १; मै १, ३, १६[d]; ३,१२,१३; काठ ४,७[d]; क ३,५[d].
तपस्कार-प्रभृ., १तपस्य– √तप् द्र.
२तपस्य[e]– -स्यः मा १५, ५७; का १६,७,१; तै १,४,१४, १[f]; ४, ४,११, १; मै २, ८, १२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; –स्याय मा ७,३०[f]; २२, ३१; का ७,१२, १[f]; २४, १८,१; मै १, ३, १६[f]; ३,१२, १३; काठ ४,७[f]; क ३,५[f].
तपस्यु–,तपान्–,तुपु–,तुपुरग्रा–प्रभृ., तुपुषि,षी-,तुपुस्– √तप् द्र.
?तपैः पै ४,२४,५.
तपो-ज़– प्रभृ.,तप्त,प्ता–प्रभृ., तप्त्वा, तप्नु–,तुप्यत्–,तप्यतु–√तप् द्र.
?तप्यत्यै[g] काठ ४५,६.
?तप्यत्वै[h] तै १,४,३५,१.
१तुप्यमान,ना–,२तप्युमान,ना– √तप् द्र.
?तवष्व्[i] पै १७,२८,७.
√तम्, >ताम्,¶अताम्यत् मै ४,२, १;६,१; काठ २७,५; क ४२,५. तमत् ऋ २,३०,७.
¶तुमितोस् (:) तै ६, ४, ५, ६; मै १,१०,१९; ४,५, ५; काठ २७, १;३६,१३; क ४२,१.
¶तान्तु– -न्तः मै ४,२,१[२]; –न्तम् मै ३,८,२; काठ २५,७.
?तमन्दसान पै १७,२८,५.
तुमस्[j]– -मः ऋ १,३२, १०; ३८, ९; ४६, ६; ५४, १०; ५६, ४; ८६, १०; ९१, २२; ९२, ४; ११३, १६; ११७, [(११६, १६)१७]; १२३, ७; २,२४, ३; ४,१, १७; १३, ४; ४५, २[k]; ५२, ६; ५,१४,४; ३१, ३; ६, ८, ३; १०, ४; २१, ३; ४८, [६; ७, ९, २]; ६४, ३; ६५,२; ७, ७५,१; ७८, ३; ७९, २; ८०,२; ८१,१; ९,१०८,१२; १०,३७, [४; १२७,२]; ६८,५; ११; ८८, १२; ११३,७; १२४, १; १२७,३; ७; १२९,३; १५२, ४; १७२, ४; खि ४, २,१; मा ६,१६; ८,४४†; १८,७०†; ३३, ९२; ३४, २२†; ३२; ४०, ९[२]; १२[२]; का ६, ३,६; ८,१८,१†; २०,५,३†; ३३,१,१६†; २,१; ४०,१,९[२]; १२[२]; तै १,२,७,१; ३,९,२[२]; ५, ¶९,५;६; ¶२,१, २,२;८; १०,३[३]; ४,८,१§; ३, ५,५,१; ¶५,१,८, ६; २,१,५; ३,४,७; ७, ५, १[२]; २[२]; ६,१, १०, ४; ३, ९, २; ३; मै १,२, १६; ¶८,६;८; ¶२,१,६[२]; ४, ७†; ५,२[२]; ६[२]; ९[५]; १०; ¶३, ३,४; ४, ६; ९,३; १०,१§; ४, १,५¶; ५, ७[२]¶; ८,३¶; १०, २†; १२, ५†; १४, १†; १४; ¶काठ ३,६§; १०,६[२]; ११,५[६]; ९†; १३†; १२,१३; १३,१५†; १९, ११; २१,६; २२,१; २४, ६[२]; २७, २; ३१, ३[३]; ३४,२[२]; ३५, ५§; ¶क २, १३§; ३१, १; २१; ३७,७[२]; ४२,२; ४७,२; ४८,६§; †कौ १,३०३; ४५१; २, १०१; १२१८, ३,३,३; †जै १, १२, १०§; ३२, १; ४७,५; २, १, ३; ३, १०, ३; ३८,२§; शौ १,२१,२†; ८,१,१०[l]; १६; २१; २,१; १२; २४; ९,२,१७; १८; १०,३,९; ७, ४०; १२,३, १८; ४९; ७, १५; १३, १,३२;

a) पाठः ? । १तुपस्–>*तपस्-ध्र–> -ध्रः >नैप्र. यनि. इति स्यात् ? ।
b) पाठः ? । तपु त्वम् (=विष-) असुरे इति शोधः ।
c) व्यप. (माघ-मास-) । व्यु. ? । पाप्र. (४, ४,१२८) <१तुपस्– इति ।
d) सपा. तुपः<>तुपसे इति पाभे. ।
e) व्यप. (फाल्गुन-मास-) । शिष्टं c टि. द्र. ।
f) सपा. तपस्यः<>तपस्याय इति पाभे. ।
g) शब्दः ? । तुप्यत्–> (भावे) *तप्यत्-त्यु– (त्यः प्र. उसं. [पा ५, १, ११९]) > –त्याय> नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. h टि. पाभे.) ।
h) शब्दः ? । तुप्यत्–> (भावे) *तप्यत्-त्वु–> –त्वाय (च१)>नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. g टि.पाभे.)।
i) पाठः ? । तम्व् (=तम्, उ) इति शोधः ।
j) नाप. । व्यु. ? । √तम्+असुन् प्र. इति (पाउ ४, १८९), या [२, १६] <√ तन् इति । अ (=नञ्)+ *ध्रर्मस्– (=प्रकाश-) > *अधर्मस्– > नैप्र. यनि. इति मतम् ।
k) तु. सस्थ. टि. आ ।
l) पाभे. कृते पृ १४०८ c टि. द्र. ।

२, ८; ९; १४,२,४८; १९,१२, ११†;४०,४†;४७,१; †२०, १६, ५; ११; पै १,६९,२; २,८१,१; ८८,३†; ६,२०,१; ८,१५,१२; १०,१०,२; १२, ६, १४†; १३, ६, १०†; १५, २३, ९; १६,२, ६;११;३,१; ४,२; ६३,८; ७७, ६; ७; ९७, ९; १४३,६; १५०, २; १५२,१०; १७,११,१; २५, ७†; ३७, ८; ४०,९; १८,११, ८; १८,२; २१,२; ३; १९,२३, ६; ३५,६;५०,४; –मसः ऋ १, ३३,१०;५०,१०;९२,[६;१८३-१८४,६; ७,७३,१]; १२१,१०; १७३,५; ३, ५,१; ३१,४; ३९, ७;४,५१,१-३; ५,१,२; ६,५०, १०; ६५, १; ७,६७,२; ७१,५; १०,१,१; १०७,१; खि ४,११, ९; †मा १२, १३; ७३$; २०, २१; २७,१०; ३१, १८$; ३५, १४; ३८, ३४; †का १३, १, १४; ५, १२$; २२, १,६; २९, १, १०; ३५, २, २$; ४, १३; ३८,५,७; तै †४, १, ७, ४; २, १, ४; ५, १, ८, ६; २, १,५†; †मै २,७,८; १२$;१२,५; १३, ७; ३,३,७[2]¶; ४,६; ४,९,२७; १४, १७$; †काठ ७, ६[3]¶; १६, ८; १२$; १७, १८; १८, १६;२२,१; ३८,५; क ५,५[3]¶; २५, ३; २९, ४†; कौ २, १०९७†; शौ २, १०, ८; ५, १३,३; ३०, ११; ७, ५५, ७†; ८, १, ८; १०, १,३२; पै २,३, ४; ५, ६, ९†; २७,८; ८,२,१; ९, १४, १; १६, १, ८; ३८, ४; २०, १०, ३†; ४०, ४[a]; –मसा ऋ १, १२३, ६; २,२३, १८; ४,६,६; ५,४०, [५;९];६; १०, ८८, २; ८९, [१५; १०३, १२]; ११३,६; १२९,३; १६२, ६; खि ३, २१, १; मा १७, ४४†; ४७; ४०, ३; का १८,४, १२†; १५; ४०, १,३; ¶तै २, १,२,२; ४, ३, १३, १†; ५,७, ५, १; ६, १, १०, ४[2]; ¶मै २, १,५;५,२; ३;५; ९; १३,१०$; ३,७,७; ४, ५, ७; ८,३; ¶काठ १०, ७; ११,५[2]; १२,१३; २७, २;२८,४; ४०,११†; ¶क ४२, २; ४४, ४; †कौ २, १२१०; १२११; शौ ३,२,५;६;८,८,८; १०, १, ३०; ११, १२, १९; १६, ७, १; १८, ३, ३; २०, ९६, १६†; पै ३, ५, ५†; ६; ७, ११, ६†; १०,१०, २; १२, १२; १५, १९, ४; १६, २९,८; ३८,२; १५२, १०; १७,२४,२; –मसि ऋ १, १००, ८; ११७, ५; १८२, [६; ७,१०४, ३]; ३, ३९,५; ५, ३२, ५; ६; ६,९,७; ७, ६, ४; १०, ५१, ५; ६७,४; मै ¶१,४,१२; ६,६; २,५,२¶; ४, ९, १२[b]; †शौ ८, ४, ३; २०,९१,४; पै २, ६८, ६; १६, ९, ३†; –मसे ऋ ४, १३, ३; मा ३०, ५; का ३४, १, ५; –मांसि ऋ २, १७, ४; २३,३; ४०,२; ३,२७, [१३;८,७४,५]; ४, १६, ४; ५०,४; ५, ३१, ९; ८०,५; ६,४,६; ९, १; ७२, १; ७,५६,२०; ६३,१; ७७,१;७८, २; ८, ४३, [३२; ९,१००, ८]; ९,९,७;६६, [२४; १०,८९,२]; १०, १, २; ६८,९; ७३,५; खि ५, ५, १०; मा ११, ४३†; का १२,४,६†; †तै १, ८, २२, ५; ४, १, ४,२; †मै २, ७, ४; ४, ११,२;१२,१; १४,६‡[c]; †काठ ८,१७; ११, १३; १६,४; २६, ११; कौ २, ८८८†; †जै ४, १३,३; २२,२; शौ २, २५, ५; ९,२, ४; ९; १०; ५, १; ३; ७; ११; १३,२,३४; †२०, १६,९; ७७,४; ८८,४; १०२,१; १०७, १३‡[d]; पै ४,१३,५;१६,७६,८; ९;९७,१;७; ८; १७, २९, १५; १८,२४,१;–मोभिः ऋ८,६,१७.

तमस्[e]– -साः शौ ११,११,२२.

तमस्-व(त>)ती– -०ति शौ १९, ४७,२; पै ६, २०, २; –०तीः काठ ११,९[f].

तमस्-व (न>)री– -०रीः तै २, ४,७,२[f].

तमि (स्र>) स्रा[g]– -स्राः ऋ २, २७,१४;–स्रायाम् मै ४,२,१¶.

तमो-गा[h]– -गाम् ऋ ५, ३२,४.

†तमो-वृध्[i]– -वृधः ऋ ७, १०४, १; काठ २३, ११; शौ ८,४,१;

---

a) सपा. तमसः<>रजसः इति पाभे. ।

b) तु. सस्थ. टि. अन्तर् ।

c) सपा. ऋ ७,८२,१ विशिष्टः पाभे. ।

d) सपा. ऋ १,११५,१ विशिष्टः पाभे. ।

e) विप. । अर्शआदित्वाद् अच् प्र. (पा ५,२,१२७) ।

f) सपा. तमस्वतीः <> तमस्वरीः इति पाभे. ।

g) नाप. । मत्वर्थीयः रन् प्र. इ-काराऽऽदेशश्च (पा ५,२, ११४) ।

h) विप. (शुष्ण-) । उस. उप. √गम्+विट् प्र. ।

i) विप. उस. क्विबन्तम् ।

पै १६,९,१.
तमो-हन्[a]- -हनम् ऋ १,१४०, १; -हना ऋ ३,३९,३.
तमस्-,तमस्वती- प्रमृ. तमस्- द्र.
?तमस्लहे पै ६,२१,१.
तमितोस्(:) √तम् द्र.
तमिषीचयः[b] शौ २,२,५.
तामिषीचयः[c] पै १,१०,५.
?तमिषीचीः[d] ऋ ८,४८,११.
तमिस्रा-,तमो-गा- प्रमृ. तमस्- द्र.
?त(म्र>)म्रा[e]- -म्राः ऋ १०,७३,५.
?त य तै नौ व्य त पै २,५८,१.
?तयन्तो पै ५,१६,४.
?तयिमातादामारसि पै ४,२१,१.
१तर्-, २तर्- √तॄ द्र.
तरक्ष[f]- -क्षः काठ ४७,९[g].
तरक्षु[f]- -क्षुः[g] ना२४,४०; क्ष २६,८, ५; तै५,५,१९,१; मै३,१४,२१.
तरणि-,तरणित्व-,१तरत्-,२तरत्-,
तरध्यै √तॄ द्र.
तरन्त[h]- -न्तः ऋ ५,६१,१०.
तरन्ती-, १तरस्, २तरस्- प्रमृ. √तॄ द्र.
?तरसन्ती[i]- -न्ती ऋ १०,९५,८.
?तरास्त्वम्[j] पै १९,४०,७.
?तरिः[k] पै ५,२७,१.
तरित्रत्-,तरिन्-,तरिष्यत्-, तरी-, तरीयस्-, तरीषणि-, तरु- √तॄ द्र.
तरुक्ष[l]- -क्षे ऋ ८,४६,३२.
तरुण[m]- -णः ऋ ७,४, २; खि ५,७, ३, २; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; शौ ३, १२,७; पै ३,१००, ३; ३, २०, ६; -णम् ऋ १, १८६,७; शौ ९, १, ५; १२,३, ३७; पै १३, ५, ६; १६,३२,५; १७, ३९, ७; -[ण]स्य ऋ १०, ११५, १; कौ १, ६४; जै १, ७, २; -णाय ऋ ८, १९, २२; -णेन ना २८, १३; क्ष ३०, २,२; -णेभ्यः पै ९,६,११.
तरुणी- -णीः ऋ ८,४३,७; -णीषु ऋ ३,५५,५.
¶तरुणिमन्[n]- -मन् काठ ३६,५; -मनि तै १,१०,१०.
१तरुतृ-, २तरुतृ-, तरुत्र-, तरुष-, तरुषयिष्णु-, √तरुषि,तरुषी-, √तरुष्य, तरुष्यत्-, तरुस्- √तॄ द्र.
तरूणक[o]- -कम् शौ १०, ४, २; पै १६,१५,२.
तरूपस्- √तॄ द्र.
तर्तुराण- √तुर् द्र.
तर्द-, तर्द-पति-, तर्द्मन्- √तृद् द्र.
?तर्ष्ययायांसीव पै ७,८,१०.
तर्पण-, तर्पयत्-, तर्पयितव्य-, तर्पयितृ- √तृप् द्र.

---

[a]) विप. (अग्नि-, यम- [=अश्विन्-])। उस.।

[b]) विप. ([तमः-कर्त्री-] अप्सरस्-)। प्राति. व्यु. च ?। तमस्- (स्वार्थे ठनि उसं. [पा ५,४,३४]) > *तामसिक- > (स्त्री.) *तामसिकी- > नैप्र. *तमिषी- + (√चि [*करणे]> भावे) *चित्- > (वस.) *तमिषी-चित्- > -चितः (प्र३) > नैप्र. °चिन्नः > °च्यः > यनि. इति मतम् (वैतु. सा. तविषी- + √चि वा √चम् वेति)। *d* टि. अपि द्र.।

[c]) तमिषीचयः इत्यस्यैव दीर्घादि रूपान्तरं द्र.।

[d]) नाप. (चेतनाघात-रोग- ?)। प्राति. व्यु. च *b* टि. द्र.। °च्यः > °चीः (तु. नद्यः > °द्यः) इति नैप्र. क्रमान्तरं तु द्र. (वैतु. PW. प्रमृ. °चि- वा °ची- वा प्राति. इति कृत्वा पूप. तमस्- इत्यनेन प्राति. उप. च √चम् इत्यनेन कथमपि योजुकाः ?)।

[e]) विप. स्त्री. (मिह्-)। व्यु. ?। (√धम् [*धूनने तु. ऋ १०, ८१, ३] > कर्तरि) *धम्र- > नैप्र. यनि. इति मतम्। 'तमांसि (=तमसां) तम्राः (=धूनयित्र्यः) मिहः प्रावपत् (प्राजनयत्) इन्द्रः' इति वा. द्र. (वैतु. सा. प्रमृ. < √तम् [ग्लपने] इति ?)।

[f]) नाप. (हिंस्र-जन्तु-)। व्यु. ?।

[g]) सपा. तरक्षः<>तरक्षुः इति पाभे.।

[h]) व्यप. (राज-विशेष-)। व्यु. ?। < √तॄ इति GW.।

[i]) विप. (उर्वशी-)। व्यु. ?। √त्रस् > त्रस(त्>) न्ती- (=भयकम्पवती) > नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. २तरस्-> √*तरस् > यनि. इतीव ?)। प्रकृते पाठः ?। तरसन्तीम् (द्वि१) इति शोधः (शोधान्तरं च वा. विमर्शश्च सस्थ. टि. भुज्यु- इत्यत्र द्र.)। [j]) पाठः? (तु. टि. निर्हस्तन्)।

[k]) पाठः?। निर्ऋतिर् इत्यस्य विकारः संभाव्येत (तु. पृ १२२ *j* टि.)।

[l]) व्यप. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. [बल्बूथ-] इति)। व्यु. ?।

[m]) विप. (अग्नि-, शिशु-, कुमार- प्रमृ.), नाप. (शौ १२,३,३७ पै १३,५,६)। व्यु. ?। < √तॄ [*वृद्धौ] इति मतम् (तु. पाउ ३,५४)।

[n]) भावे इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२३) चित्स्वरश्च।

[o]) अर्थः व्यु. च ?। नाप. (अङ्कुर-,प्ररोह-)। तरुणक-> छन्दस्तः यनि. इति PW. प्र. WAG [१,४३ *b*]।

तुर्य[a]- -र्यः ऋ ५,४४,१२.
?तर्यम्[b] मै २,५,४¶.
तर्प्या-, तर्प्या-वत्- √तृप् द्र.
तर्हण-, °णी- √तृंह् द्र.
तर्हि तद्- द्र.
तलव[c]- -वम् मा ३०, २०; का ३४,४,२.
तलाशा[d]- -शा शौ ६, १५, ३; पै ८, १०,७.
तलीद्य[e]- -द्यम् शौ ७, ८०, ३; पै १९,४०,७.
तल्प[f]- -०ल्प शौ १२,२,४९; पै १७, ३४,९; -ल्पम् शौ ५,१७,१२; १४,२,३१; पै ८, १०, ६; १७, ३३,२; १८, १०, १; -ल्पा शौ १३, १, १७; पै १८, १६, ७; -ल्पानि शौ १४,२,४१?[g]; -¶ल्पे तै ६, २, ६, ४[2]; मै ३, ८, ४.
†तल्प-शीव(र>)री[h]- -रीः[i] ऋ ७,५५,८; पै ४,६,३.
तल्पे-श(य>)या[j]- -याः शौ ४, ५,३‡[k].
तल्प्य[l]- -ल्प्यानि पै १८, ११, २; -ल्प्याय मा १६, ४४; का १७, ७, ३; तै ४,५, ९, १; मै २,९, ८; काठ १७,१५; क २७,५.
*तव युष्मद्- द्र.
तव- √तु द्र.
?तवत्[m] पै १७,२८,४.
१तवस्-, २*तवस्-, तवस्तम- प्रमृ., तवस्य-, तवस्वत्-, तवा-गा- √तु द्र.
?तवावाहो पै १०,२,३.
तविष-, तविषी-, √तविषीय, तविषीयत्-, तविषीयमाण-, तविषीयु-, तविष्यमाण-, तविष्या-, तवीयस्-, तव्य-, तव्यस्- √तु द्र.
?तशात्क्रण्वो पै २,२६,३.
तष्ट,ष्टा-, तष्टृ- √तक्ष् द्र.
तसर[n]- -रम् मा १९, ८३; का २१, ६,४; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; -†राणि ऋ १०,१३०, २; शौ १०,७,४४.
तस्कर[o]- -रः ऋ ६,२८, ३; ८, २९, ६; शौ ४,३, २; २१, ३†; १९, ४७,७; पै १,४२,१;३; ६,२०, ६; ७; -रम् ऋ ७,५५, ३; मा ३०,५; का ३४,१,५; शौ १९, ५०, ५; पै १४,४, १५; -रस्य मा १२, ६२; का १३,५, १; तै ४,२, ५, ४; मै २,७,१२; काठ १६,१२; क २५,३; पै ५, २७, ६; -रा ऋ १०,४, ६; -राः ऋ १,१९१, ५; मा ११,७७; ७९; का १२, ७, १२; १४; तै ४, १, १०,२[2]; मै २,७,७[2]; काठ १६, ७[2]; पै ४,१६,४†; -राणाम् मा १६,२१; का १७, २, ५; तै ४, ५,३,१; मै २,९, ३; काठ १७, १२; क २७, २; -रान् मा ११, ७७; ७८; का १२, ७, १२; १३; तै ४, १, १०, २; मै २, ७, ७; काठ १६, ७; पै १, ४२, २.
तस्कर-त्व- -त्वात् खि ३,१०[2],४.
तस्तभान-, तस्तभ्वस्- √स्तभ् द्र.
तस्तुव[p]- -वम् शौ ५, १३, ११[3]; पै ८, २, १०[3]; -वेन शौ ५, १३,

---

a) व्यप. (ऋषि-विशेष-) । व्यु.? । <√तॄ इति GW. प्रमृ. ।

b) पाठः? । (स्तरी-> द्वि१) स्तर्यम् इति शोधः (तु. बौश्रौ १७, ३१:१३ तास्तर्यः ⌊= ताः स्तर्यः⌋ इति) ।

c) नाप. (गायक-) । व्यु.? ।

d) नाप. (वृक्ष-विशेष-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः ।

e) नाप. (पृष्ठवंश- ⌊वैतु. अन्ये⌋) । व्यु.? ।

f) नाप. (शय्या-) । व्यु.? । <√तल् इति (पाउ ३, २८), ?PW. <√स्तृ, <√तृप् इति Web. (PW. द्र.) MW. । g) पाठः? । विप. सत् तल्प्यानि इति शोधः (तु. सपा. पै १८,११,२; LR. W. च) ।

h) विप. (नारी-) । समासस्वरौ पृ ८८२ C टि. द्र. ।

i) सपा. तल्पशी° <> वह्यशी° इति पाभे. ।

j) विप. (नारी-) । उस. । पूप. सप्त. अलुक् ।

k) सपा. तल्पे° <> वह्ये° इति पाभे. ।

l) विप. (रक्षस्-, रुद्र-) । भवार्थे यत् प्र. (पा ४, ४, ११०) यना. स्वरश्च ।

m) पाठः? । <तावत् <*धावत् <*उपाधावत् इति लैवि. द्र. ।

n) नाप. (सूत्रवेष्टनयन्त्र-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । <√तन् इति पाउ (३,७५), √तंस् इति ?PW.GW. WAG ⌊१,७⌋ ।

o) नाप. (⌊आततायिन्-⌋ स्तेन-) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । तत् (<तद्- वा √तन् वा) + √कृ इति (पा ६, १, १५७ या ३, १४ दे. ⌊३, २४⌋) । GW. पूप. = तस्- (<√तंस्) इति । (√धृष् ⌊प्रागल्भ्ये⌋ >भावे) *धृष्क- + (√मृ ⌊*करणे⌋ >भावे) *अ- > (वस.) *धृष्क-अ- > नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. टि. दस्यु-, १दास-) ।

p) नाप. (विषनाशक-द्रव्य-विशेष-) । व्यु. ? ।

११; पै ८,२,१०.

तस्थिवस्- √स्था द्र.

?तस्मां पै १६,५७,१९.

तस्याधि[a] पै ६,८,९.

?तस्वपपरायणः[b] पै १३, ४, १४[c].

¶**ताजक्**[d] तै २,१,५, ७; ७,७; २,२, ३; १०, ४; ५, ५, ६; ११, ७; ३, १,३,२; २, ३,४; ४, ८, ५; ५,३,७,२; ४,२,३; ५, ५[२]; ६, ४,६,४; ५,६,५; ६,४,२; ७,२, ७,३;५; मै १, ७, ३; ९, ६; २, २,३; ३,२[२]; ५,११; ३, १, ९; ७,४; ४, १, १४; २, ३; ५, ५; ८, ९; काठ १०, ११; ११, ४; २१,२; ६; २२,६;१२; २५, ९; २६,२;६; २७, १;५; २८, १[२]; ६; २९,३;८; ३०,३; ३७,११; क ३१,१७; २१; ३४, १; ४०, २; ५; ४१, ४; ४२,१;५; ४४, ६; ४५,४; ४६,६.

?ताजद्भङ्गः[e] शौ ८,८,३[f].

ताड[g]- -डम् मै २,७,१२.

ताडम् √तड् द्र.

तात् तद्- द्र.

?तातुमयतहितुप्रहित पै ४, १४,१.

तातृपाण-, तातृपि- √तृप् द्र.

तातृषाण- √तृष् द्र.

तात्य,त्या[h]- -त्या ऋ १, १६१, १२; ७,३७,६.

?ताद् इत् त भङ्गैव पै १६,२९,४[f].

तादीला तद्- द्र.

तादु॑(र>)री[i]- -०रि खि १, १६, १; शौ ४, १५, १४; पै ५, ७, १३.

ता-दृश्-, ता-दृश- तद्-द्र.

?ता नां उत दशाम्[j] पै २०,३०, १.

तानूनप्त्र-, तानूनप्त्र-त्व √तन् द्र.

तान्त- √तम् द्र.

?तांनाभ्यम पै १५,२३,१.

१-२तान्व- √तन् द्र.

३तान्व- तन्व- द्र.

तान्वा[k] पै १५,२३,१.

तापयत्-, तापयिष्णु- √तप् द्र.

तावुव[l]- -वम् शौ ५,१३,१०[३]; पै ८, २,९[३m]; -वेन शौ ५, १३, १०; पै ८,२,९[n].

?ताभिषजंम्टणोस्यन्नो[o] पै १,९५,१.

?तामनि तामनि ष्कन्ध[p] पै ३,३९,४.

?तामनो सुरे पै ५,१०,२.

तामीषीचयः तमिषीचयः द्र.

?तामुमुष्ठुभ्याम[o] पै १,९५,१.

?तामुप[q] पै २०,६०,६.

---

[a]) =अधितस्य (⌊ज्योटिमपु१⌋ <अधि √तस् ⌊उपक्षये =उपत्तपरो⌋) । अवशिष्टः पाठः ? (तु. सस्थ. टि. ?कुष्ठी) । पृ १४४,१४१५ यथाक्रमं सस्थ. अधि, तस्य चेति नेष्टम् ।

[b]) पाठः ? । *तस्म ॐ प्-परायण->-णान् इति शोधः । पूप. *तुस्मस्- (<√तस् ⌊उपक्षये⌋) भाप. इति ।

[c]) सपा. शौ ४,३७,१० विशिष्टः पाभे. ।

[d]) अव्य.(=सद्यस्) । व्यु. ? । तावत्-+*यश्(तत्रभवार्थे प्र. उसं. ⌊पा ४,४,११०⌋) > *तावत्युश्- > नैप्र. *ताजुश्- > यनि. (=क्रिवि. न. द्वि१) इति मतम् (तु. ताजत् ⌊e टि. द्र.⌋, सद्यस्(:), पार. ताजह; वैतु. WAG ⌊१,२⌋ Gk. *ténagos* ⌊=नभा. तंग⌋ इत्यनेन संवाद इति ?) ।

[e]) निर्देशः व्यु.च ? । ताजत् (=ताजक्) इति पूप. अव्य. । अत्र तद्धितः यतुच् प्र. उसं. (पा ४,४,११०) इति विशेषः । उप. भङ्ग- (नाप. ⌊ओषधि-विशेष-⌋ स्वरः?) >-ङ्गः इति पृथक् पदं द्र. (तु. W. शंपा. टि. च; वैतु. पपा., कौसू ⌊२६,१४⌋ प्रभृ. यनि. समस्तमिवेति ?) ।

[f]) सपा. ?ताजद्भङ्गः इव <> ?ताद् इत् त भङ्गैव इति पाभे. ।

[g]) नाप. (उपयन्त्र-विशेष-) । व्यु. ? (√*अत् ⌊बन्धने⌋ भावे >) अतृ- + (√धृ>भावे) *ध्र- > (बस.) *अतर्ध्र- > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

[h]) अर्थः व्यु. च ? । विप. (पितृ-, धी-) । < *तात- [=१तत-(=पितृ- ⌊तु. ऋ ३,३९,२ पित्र्या धीर् इति⌋)]. इति मतम् (तु. वें. GW. MW. GRV. च; वैतु. सा. <तद्- वा √तन् वेति ?) ।

[i]) नाप. (मण्डूकी-) । व्यु. ? । नैप्र. < दर्दुर- इति मतम् ।

[j]) पाठः ? । सपा. शौ ७,११२,१ विशिष्टः पाभे. ।

[k]) विप. (मेनि-) । पाठोऽर्थः व्यु. च ? ।

[l]) नाप. (विषनाशक-द्रव्य-विशेष-) व्यु. ? ।

[m]) तावुचम् इति पाठे ? यनि. शोधः ।

[n]) तावुचेन इति पाठे ? यनि. शोधः ।

[o]) शोधार्थं पृ ९१५ *m* टि. द्र. ।

[p]) पाठः ? । तां (नि √ष्कन्द् >) निष्कन्द इति शोधः (तु. शौ ५,२५,८ अधि स्कन्द इति) । आदिमं पदं (तामनि इति) प्रक्षिप्तं द्र. (तु. छन्दः) ।

[q]) पाठः ? । √तप् > तपुस्- > तापुप- > -पम् इति शोधः ? ।

?तां प्रेण पै २, २५,४.

ताम्र,म्रा[a]- -म्रः मा १६,६; का १७, १,६; तै ४,५,१,२; मै २,९,२; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २,९; -म्राः तै ६, ४, २, ४¶; -म्राय मा १६, ३९; का १७,६,३; तै ४,५,८, १; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७,५.

१ताम्र-धूम्र[b]- -म्रः मै ४,२, १४¶.

२ताम्र-धू(म्र>)म्रा[c]- -म्राः शौ १०,२,११; पै १६,६०,३.

?तायत्- स्तायत्- टि. द्र.

तायमान- √तन् द्र.

तायादर[d]- -रम् शौ ६,७२,२.

तायु[e]- -†यवः ऋ १,५०,२; ५, ५२, १२; कौ३,५,७; शौ १३,२,१७; २०,४७,१४; पै१८,२२,२; -युः ऋ ५,१५,५;६,१२,५; -युम् ऋ १,६५,१; ४,३८,५; ७, ८६,५.

तार- √तॄ द्र.

तार(क>)का[f]- -का मै १, ८, ६¶; शौ ५,१७,४[g]; पै १३,१२,१२; -काः तै ७,५, २५,१¶; -काम् पै ९,१५,४?[g]; -के शौ २,८,१; ३,७,४; ६,१२१,३; पै १,९९, २; ३,२,४; १६,५१,३.

२तारक[h]- -काः मा २४, १०; का २६,२,५; मै ३,१३,११.

तारयत्- √तॄ द्र.

तार्क्ष्य[i]- -०र्क्ष्य काठ ४०, ३; -र्क्ष्यः ऋ १,८९,६[j]; मा १५,१८;२५, १९†[j]; का १६,४,७; २७,११, ६†[j]; तै ४,४,३, २; मै २, ८, १०; ४,९,२७†[j]; काठ १७, ९; ३५, १†[j]; क २६, ८; कौ २, १२२५†[j]; -†र्क्ष्यम् ऋ १०, १७८,१; खि २,४,१‡[j];२;कौ१, ३३२; जै१,३५,१; शौ७,९०,१.

¶१तार्प्य[k]- -र्प्यम् तै २, ४,११,६[२]; मै २,५,१; ४, ४,३; काठ १२, ४[२]; १३, १[२]; -र्प्याणि मै २, ४,५; काठ १२,३;४[२].

२तार्प्य[l]- -र्प्यम् शौ १८,४,३१.

तार्ष्टा(घ>)घी[m]- -घीः शौ५,२९,१५.

?तार्हाप्यायताम्[n] खि ४, ७[२], ११; पै ६,४,११.

तालु[o]- -लु[p] मा २५,१; का २७, १, १; मै ३,१५,१; -लुम्[p] तै ५,

---

[a]) विप. (रुद्र-, २अप्-)। व्यु.?। (√तप्>भावे) ताप- (=दीप्ति-, लालिमन्-)+ (√भृ ⌊धारणे⌋> कर्तरि)-*भ्र>(उस.) *ताप-भ्र->नैप्र. यनि. इति मतम्। [b]) विप. (ऋषभ-)। कस. पूप. प्रकृतिस्वरम्। [c]) विप. (२अप्-)। अन्तोदात्तः पाक्षिकः उसं. (पा ६,२,३)।

[d]) अर्थः व्यु. च?। विप. (पयस्-)। <*तया (?यो ⌊तु. सा.⌋) दर- [प्राणि-विशेष- (तु. सा. w. च; वैतु. MW. <√ताय् ⌊विस्तरे⌋ इति?, CA. पाठः? तायात् अरम् इति च)]।

[e]) =स्तायु-। नाप.। व्यु.?। (√स्तॄ ⌊आच्छादने⌋ >भावे) स्तर्->नाधा. √*स्तर्य>*स्तर्यु-> नैप्र. यनि.(तु. टि. स्तायत्-; वैतु. या ⌊४, २४⌋ <√स्त्यै ⌊संघाते⌋ वा √तस् ⌊उपक्षये⌋ वा, दे.⌊३.२४⌋<√ताय् ⌊संताने⌋ इति वा, GW. WAG ⌊१, २३० a⌋ प्रमृ. <√तै = √स्तै ⌊चौर्ये⌋ इति च)।

[f]) नाप. (नक्षत्र-)। व्यु.?। <√*तॄ ⌊दीप्तौ⌋ (तु. टि. तॄ-; वैतु. तैत्रा १,५,२,५ <√तॄ ⌊तरणे⌋ इति)

[g]) सपा. तारका<>?तारकाम् इति पाभे.।

[h]) विप. (पशु-)। सास्यदेवतीयः अण् प्र.।

[i]) व्यप. (दैव्य-जीव-विशेष-)। व्यु.?। <√तृक्ष् ⌊त्वरितगतौ⌋ इति (वैतु. या ⌊१०,२७⌋<तीर्ण- + √क्षि ⌊निवासे⌋ वा तूर्ण-+√रक्ष् वा √अश् ⌊व्याप्तौ⌋ वा, सा. तृक्ष-⌊व्यप.⌋ >यनि. ⌊तु. पाग ४,१,१०५⌋)।

[j]) सपा. तार्क्ष्यः (तैआ १,१,१; २१, ३; १०, १,९ नृपू १ नृउ १ आपश्रौ १४,१६, १ मागृ २, १५,६ च) <>तार्क्ष्यम् (पत्रा ५,१ सु १९,५ च) इति पाभे.।

[k]) नाप. (वस्त्र-)। व्यु.?। (√*तर्प् ⌊आच्छादने⌋> भावे णे प्र. उसं. ⌊पा ३,३,६०⌋) *तार्प->(तद्धिते ये प्र.) यनि. इति मतम् (वैतु. बौश्रौ २५, ३४:११;१२, सा. ⌊शत्रा ५,३,५,२०⌋ प्रमृ. <*तृपा- ⌊ओषधि-विशेष-⌋ इति?, बौश्रौ. ⌊पक्षे⌋ =आज्यतृप्तवासस्- इति?)।

[l]) भाप. (वसन-)। व्यु.?। √*तर्प् ⌊आच्छादने⌋+ ण्यत् प्र.।

[m]) विप. (समिध्-)। अर्थः व्यु. च?। MW.<*तृष्टाघ- (वृक्ष-विशेष-)। <तार्ष्ट-(स्वार्थे)<तृष्ट- ⌊=*धृष्ट-⌋+ क्षा√हन् इति तु विमृश्यम्।

[n]) पाठः?। *तार्हि (नैप्र. =तर्हि), आप्यायताम् इति शोधिते पदे यद्र.।

[o]) नाप. (शरीरावयव-विशेष-)। व्यु.?। <√तॄ (तु. पाउ १,५) वा(√लल्>) √तल् वेति या ⌊५,२७⌋।< √*तॄ (नैप्र. <√*स्तॄ ⌊आच्छादने⌋) इति तु विमृश्यम् (वैतु. SE ⌊७८⌋>तल- =स्थल- इतीव?)।

[p]) सपा. तालु<>तालुम् इति पाभे.।

७,११,१; काठ ५३,१.

तावं-, ताव-क- युष्मद्- द्र.

तावच्छस्(:), तावत्- प्रभृ. तद्- द्र.

?तावदोषस् पै ३,४०,३[a].

?तावम् पै २०,१०,२.

?तासान्तम् पै १७,१५,२[a].

?ति[b] खि १,२,१४.

√तिज्, > तितिक्ष, तेतिज्, तेजते ऋ १०,१३८,५.

तितिक्षते ऋ २,१३,३; तितिक्षन्ते ऋ ३,३०,१; मा ३४,१८†; का ३३,१,१२†; शौ ८,६,१२; पै १६,८०,३.

तेतिक्ते ऋ ४,२३,७.

तिक्त- -क्तान् तै ६,२,७,२¶.

तिक्ताय(न>)नी[c]- -नी तै १,२,१२,१; ६,२,७,२.

तिगित[d]- -तेन ऋ २,३०,९; -तैः ऋ १,१४३,५.

तिग्म, ग्मा[e]- -ग्मः मै १,५,१; शौ १३,२,३३; पै ४,८,१-१३; १८,२३,९; १९,२९,१; -ग्मम् ऋ १,१३०,४; ३,४८,३; ४,६,८; ६,३,४; ७,१८,१८; ८,२५,१५; २९,५; ४७,७; ७२,२; ९६,९; १०,६१,३[f]; १८०,२; †मा ७,१७[f]; १८,७१; †का ७,७,२[f]; २०,५,४; तै १,६,१२,५†; ४,७,१५,४; मै २,३,४[g]; ३,१६,५; ४,१२,३†; काठ ८,१६†; ११,७[g]; ८[g], २२,१५; ३६,१५[g]; कौ २,१२२३†; शौ ४,२७,७; ६,८९,३†; पै १,७७,२; ४,३५,७; ७,११,७; -ग्मस्य पै १५,२३,२; -ग्मा ऋ ४,१६,१७; २३,७; ५,८६,३; १०,१०८,५; -ग्माः ऋ ५,१९,५; ८,४३,३; ६०,१३; जै ४,६,३†; -†ग्मानि ऋ ९,६१,३०; १०,११६,५; कौ २,१३०; जै ३,१३,६; -ग्माम् ऋ ४,७,१०; -ग्मे ऋ ९,८७,७; -†ग्मेन ऋ १,३३,१३; ६,१५,१९; १६,२८; ८,४३,२६[h]; १०,८७,२३; मा १७,१६; का २,६,७§; १८,२,१; तै ४,६,१,५; ५,७,२,१§; मै २,१०,२; ३,३,७; ४,१४,१३; १५; काठ १८,१; ४०,२; क २८,२; कौ १,२२; जै १,३,२; ४,६,८; शौ ६,३४,२‡[i]; ८,३,२३; १३,१,११§; पै १८,१६,१§, -ग्मेभिः पै ७,२,१‡[j].

†तिग्म-जम्भ[k]- -०म्भ ऋ १,७९,६; मा १५,३७; का १६,५,१९; तै ४,४,४,५; मै २,१३,८; काठ ३९,१५; कौ २,९१३; जै ४,१५,६; -म्भः ऋ ४,५,४; -म्भस्य ऋ ४,१५,५; -म्भाय ऋ ८,१९,२२; ४४,२७.

तिग्म-तेजस्[l]- -०जः[m] मा १२,६३; का १३,५,२; मै २,७,१२; काठ १६,१२; क २५,३; शौ ६,६३,२; -जसः शौ १९,९,१०; -जाः मा १,२४; का १,९,१; तै १,१९,१; मै १,१,१०; २,१४‡[n]; ५,१; काठ १,९; क १,९; ४७,८.

तिग्म-भृष्टि[o]- -ष्टिः ऋ ४,५,३.

तिग्म-मूर्धन्[p]- -र्धानः ऋ ६,४६,११.

तिग्म-शृङ्ग[q]- -ङ्गः ऋ ६,१६,३९; ७,१९,१; ९,९७,९; १०,२८,२; ८६,१५; तै २,६,११,४†; मै २,१३,२२; काठ ४०,१२; †कौ २,४६८; १०५७; †जै ३,३५,३; ५४,३; शौ १३,

---

a) पाठः? । ताः तु आ-अन्तम् इति शोधः ।

b) पाठः ? (तु. संस्कर्तुः टि., सस्थ. टि. ध्रुवम् इति च)।

c) व्यु. पाभे. च कृते तप्तायनी- > -नी द्र. ।

d) विप. (आयुध-, जम्भ-)। क्तान्ते इडागमः कुत्वञ्च ।

e) विप. (अग्नि-, पवि-, वज्र- प्रभृ.), नाप. च । मक् प्र. कुत्वश्च (या १०,६ पाउ १,१४६)।

f) =सपा. माश ४,२,१,१२ । आपश्री १२,१४,१५ तु जुहुत इति पाभे. ।

g) सपा. तिग्मम् (तैआ २,५,१ शांगृ १,२७,७ च) <> प्रियम् (तैब्रा २,७,७,५ आपमं २,४,२ च) इति पाभे. ।

h) नाप. [तेजस्- (तु. ऋ ६,१६,२८, वें. सा. Aufrecht [KZ ३४,४९९] प्रभृ.)]।

i) सपा. तिग्मेन <> शुक्रेण इति पाभे. ।

j) सपा. तिग्मेभिः <> बृहद्भिः इति पाभे. ।

k) विप. (अग्नि-)। वस. ।

l) विप. (निर्ऋति-, रुद्र-, स्वधिति- प्रभृ.)। वस. ।

m) सपा. तिग्मतेजः (माश ७,२,१,१० च) <> विश्वरूपे इति पाभे. ।

n) सपा. तिग्मतेजाः <> तेजमानः <> तेतिजानः इति पाभे. ।

o) विप. (अग्नि-)। वस. ।

p) विप. (दिद्यु-)। वस. ।

q) विप. (अग्नि-, वृषभ-, सोम- प्रभृ.)। वस. ।

१, २५; †२०, ३७, १; १२६, १५; पै ४,८,१-१३; १८, १७, ५; १९,२९, १; –ग्मम् ऋ १०, ४८,१०.

तिग्म-शोचिस्[a]– -चिषे ऋ १, ७९,१०.

†तिग्म-हेति[b]– -ती ऋ ६,७४, ४; मै ४,११,२; शौ ५,६,५-७; ८,३, २५§; पै १,१०९, २; ६, ११, ७-९; १६, ८, ६§; –०ते ऋ ४,४, ४; मा १३, १२; का १४, १, १२; तै १,२, १४, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; क २५,६.

तिग्मा(ग्म-अ)नीक[c]– -कम् ऋ १,९५,२; पै ८,१४,२†.

†तिग्मा(ग्म-आ)युध[d]– -धः ऋ २, ३०, ३; ९, ९०, ३; कौ २, ७५९; –धाः ऋ ५, २, १०; तै १,२,१४,७; –धाय ऋ ७, ४६, १; –धौ ऋ ६, ७४, ४; मै ४, ११, २; शौ ५, ६, ५-७; पै १, १०९,२; ६,११,७-९.

तिग्मे(ग्म-इ)षु[e]– -षवः[f] ऋ १०, ८४,१; शौ ४, ३१, १†; –षवे मै २, ९,७[g].

तितिक्षु– -क्षुः शौ १२, १, ४८; पै १७,५,६.

तीक्ष्ण, क्ष्णा[h]– -क्ष्णः शौ १९, ३३, ४; पै १२, ५, ४; –क्ष्णाभिः पै १,९३, ४; ५,९, २; –क्ष्णेन ऋ १०,८७,९; शौ ८,३,९†; १२, ११,५; पै १६,६,९†.

तीक्ष्ण-तर– -राः शौ ३, १९,४; पै ३,१९,३.

तीक्ष्ण-वल्श– -ल्शः पै ७,७,७.

तीक्ष्ण-शृङ्ग[i]– -†०ङ्ग ऋ १०, १५५, २; पै ५,९, ४; ६,८, ६; –ङ्गः पै १०,२,३; १७,१२, ६; १९,३२,९; –ङ्गाः शौ १९,५०, २[j]; पै १४,४,१२.

तीक्ष्णशृङ्गी[k]– -ङ्गी शौ ४, ३७, ६; पै १३, ४, १०; ११; –ङ्ग्यः शौ ८,७,९; पै१६,१२,९.

तीक्ष्णीयस्– -यांसः शौ ३,१९, ४[2]; पै ३,१९,३[2].

तीक्ष्णे(क्ष्ण-इ)षु[e]– -षवः शौ ३, १९, ७[1]; ५,१८, ९; पै ३,१९, ६; ४, १२, १‡[f]; ९, १८, २; –षवे[g] मा १६, ३६; का १७, ५, ५; तै ४,५,७, १; काठ १७, १४; क २७,४.

*तेज[m]–

तेजिष्ठ, ष्ठा[n]– -¶ष्ठम्[o] मै ३, ७, १०; काठ २४, ९; २८, ४; क ३८, २; ४४,४; –ष्ठया ऋ १, ५३, ८; २, २३, १४; शौ २०, २१,८†; –ष्ठा ऋ ६,१२,३; मै ४, १४, १५†; –ष्ठाः ऋ ९, ७०, २; कौ २, ७७४†; –ष्ठाभिः ऋ १,१२७, ४; १२९, ५; –ष्ठेन तै १,१,१०,१; –ष्ठैः ऋ १०,३,५.

†तेजीयस्– -यसा ऋ ३,१९,३; तै १,३,१४, ६; पै ४,१४, १५.

तेजन[p]– -०न पै ३, ४०, १-३; –नम् खि ५, २२,३;८[q]; तै ६, २,३,१¶; मै ४, २, ९¶; काठ २५, १[3]¶; ३५, १४; क ३८, ४[3]¶; ४८, १३; जै ४, १०, ३; २४, ८; शौ १,२,४; ६, ४९,१; २०,१३६,३; पै ४,१४,१; १९, ३१,१४; –ने पै ३,४०,४; २०, ३६, १०; –नेन ऋ १, ११०, ५; मै ४,२,९[2]¶.

१तेजनी[r]– -¶नी काठ २३,९; क ३६, ६; –नीम्[s] पै १६, २६,१[t]; –०ने?[u] पै १०, १, १; –न्याः काठ २२,१३¶.

a) विप. (अग्नि-) बस. ।

b) विप. (सोमारुद्र-, शृङ्ग- प्रमृ.) । बस. ।

c) विप. (वैद्युताग्नि-) । बस. ।

d) विप. (इन्द्र-, सोम-, स्वान- प्रमृ.) । बस. ।

e) विप. (रुद्र-, नृ-) । बस. ।

f) सपा. तिग्मे° <> तीक्ष्णे° इति पाभे. ।

g) सपा. तिग्मे° <> तीक्ष्णे° इति पाभे. ।

h) विप. (अग्नि-, राजन्-, चक्षुस्- प्रमृ.) । क्स्नः प्र. दीर्घत्वं च (पाउ ३,१८) ।

i) विप. (ब्रह्मणस्पति-, वृषभ- प्रमृ.) । बस. ।

j) ती° इति स्वरे ? यनि. शोधः ।

k) विप. (ओषधि-विशेष-) । स्त्री. ङीप् प्र. तत्स्वरश्च ।

l) वैतु. सा. विप. (बाहु-) इति ।

m) कर्तरि अच् प्र. ।

n) पाप्र. <तेजस्विन्- इति ।

o) द्वि१ सत् वा. क्रिवि. द्र. ।

p) नाप. (इषु-धारा-, शल्य-, शर- प्रमृ.) । ल्युट् प्र. ।

q) सपा. तेजनम् <> मृगः (शांश्रौ १२,२४,५ च) इति पाभे. ।

r) नाप. (तृणपूलक- प्रमृ. ⌊वैप २,४ यद्र.⌋) । गौरादित्वात् ङीष् प्र. ।

s) विप. (⌊दीप्तिमती-⌋ रयि- ⌊स्त्री.⌋) ।

t) पाठः? । सपा. शौ ९, ४,२१ चेतनीम् इति पाभे. ।

u) पाठः? । –०नि (सं१) इति शोधः ।

तैजन[a]– -नः काठ २१,१०.

तेजमान– -नः ऋ ३, ८,११[b].

तेजस्[c]– -जः ऋ १, ७१, ८; ६,३, ५; खि ३, १२, १; २२, ५; ५, ३,५; मा १, ३१; १५, ७[d]; ८; १९, ५; ८; ९[२]; ८९; ९५; २०, २३[२];२१,२९;४८; २२,१; ३३, ११†; ३८, २५[२]; ३९, ५; का १,१०,४;१६,२,४[d,e]; ५; २१, १,५; ७; ८[२]; ६,१०; १६; २२, १,७[२]; २३, ४,१;६,१; २४,१, १; ३२, १, ११†; ३८, ५, ७[२]; ३९, ३,१; ४०,१,१६; ¶तै १, १,१०,३[४]S;३,१४,५†; ४,४५, ३[२]S;५,८, ३[२]; ५; ७,६,६; २, १,२,८;४,२; १०, २; २,३,४; ५,३;९,४[२]; ३,३,१; २[२]; ७,२[३]; ३[२]; ४,११, ५;५,२,६; ७[२]; ६, १, २[२]; ३, २,९, २; ३[३]; S३, १, १[३]; २; ५, ३,२S; ९,३;५, १,३,५[२]; ४,४;५; १०,५; ३,५, ५;७,१; २; ८,१[२];१०,४;४,७, ६; ८,१[३]; ५,१,१; २; ८,१[२];७, ५,२[२];६, १[२]S; ९, ४[२]; ६, १, ७,१; १०, ४; २,१,४[२]; ५,२[३]; १०,६; ११,३[२]; ३, ३, २; ६[२]; ४,३[२]; ५,४,२[२]; ५, ३[२]; ६, ३, ५[३]S; ८,१; ७,१,४,२[३]; ८,२[३]; १०, ४; २,१,२; २,१;३,२; ४, ३; ५,५; ३,२,१; ११, १S; ४, ३, ३[२]; ५, ८, ५; १६-१७,१S; ¶मै १,१,११S; S४,२; ७[२];५, २S; ६,३;४[३]; ५[२]; ८[४]; ८,३[२]; ६;११,८; २, १,४[२]; ५[५];७[३];२, ५[२]S;८[३];४,६[२]; ५,२[२]; ४[२];६[२]; ७[२];१०[२]; ७, १५[२]S; ३, १,९; १०; २,६[२]; ३,१[२];२[३]; ६[२]; ९; ४,५; ६[२]; ७[२]S; ६,१; ३[२]; ६; ७; ७,५; ७;९; १०[३];९,३[५]; ४; ५;S११,२; ५;७; ९[२]; ४,१,६; १२; २,११; ३,९; ४,१०[२]; ६, ३[२]; ८; ७,३[५]; S[२]; ६[२]; ९; ८, ९; ९, ७[२]S; १४, १५[२]†; काठ १, १०; ४, १३[२]; ५, २; ५[२]; ६,९; ¶८,१;२[२]; ५; ८; ९,७[२]; ¶१०, १[३];२[५];¶११,१[४];४[४];८; १२,४[२]¶; ¶१३,१; ६;७[५]; ८; ¶१४,६[२];८; ¶१९,३[२];४[२];८[२]; १०; ¶२१, २[२]; ७; ९[२]; ११[२]; ¶२२,२;६[६];१०[२];¶२३,१;३[२]; ६;¶२४,५;८;९;¶२५, ५[२]; ६; १०[२]; ¶२६,३; ५[४]; २७,८[२]¶; ¶२९, ३[३]; ७[४];८[३]; ३०,१०¶; ३२,२;५[४];¶[२]; ¶३४,१;२[२];६; ९[२];१०;३५, १५; ३६, ७[२];¶[२]; १४[३];¶[२];१५; ३७,१[२]¶;१६¶; १८[२]; ३८, ३[२]; ५[२]; ४०, ३[२]; ४३,१; ४५, ११-१३; ¶क १, १०S; ३,११S[२]; ४,८S; ६,६; ७[२];७,१;३;८,१०[२]S; ३०,१[२]; २[२];८; ३१,१७[२]; ३४,१[६]; ३५, ४[२];७; ३७,६; ३८,१; २; ३९, २[२]; ३; ४०, ३[२]; ४१, १; ३[४]; ४५, ८[४]; ४६, ८;४८, १३S; कौ २, ११९४; शौ १, ३५, ३; २, १९-२३, ५; ५, १९, ४;७, ९४,४[२]; ९,१,१७; १०,३,१७; ४, २५; ५, ३६; १२, ३, २;६, १; १३, ३,५; १४,२,५४; १६, ८, १; ४; ५[२]–२९[२]; ३०; ३३; १९,३१,१२[३];५३,४; पै २,४४, ३; ४५, ३[२]; ६,१९,८; ८,२०, १०;९,१९,१; २०, ८; १०, ५, १२[२];१०,४; ५; १२,२,४;५,४; १६, १७,३; ३३,८;४३,२;४७, ७; ६४,७; १४१,१; १४९,१२; १५२, ११; १७, ३६, २; १८, १२, ३; १९, ४४, १२; –जसः ¶मै २, १,५;३,६,१;७; ¶काठ ८, ८;१०[f]; ११,८; २६,५; ¶क ७,३;६;४१,३; शौ १९,३४,२[g]; पै ११,२,३; –जसम् पै १६,९९, ४?[h]; –जसा ऋ १,५६,२;६,८,५; १५,१९[i]; खि ३,१६,६; मा १०, ३०;१३, १३‡[j]; १५,७[k]; १७, ७२;२०,८०;२१,२३;२३,४०[l]; २८,२;६[m];३८,२७;का२,६,७†; ११,९,२; १४, १, १४‡[j]; १६, २,४[k]; १८,६,८; २२,८,१;२३, ३,१; २५,८, २[l]; ३०,१,२;६[m];

---

a) विप. (इध्म-)। विकारे अण् प्र. [पा ४,३,१३५]।

b) पामे. कृते पृ १४७४ *n* टि. द्र.।

c) भावे असुन् प्र. (पाउ ४,१८९) नित्स्वरश्च।

d) पामे. कृते पृ ८१६ *f* टि. द्र.।

e) अस्यापि स्थलस्य पृ ८१६ *f* टि. समावेशः द्र.।

f) तेजसे इति SI.?।

g) विनकु तेजसः>विनष्ट-तेजसः इति BW.W.WI. शोधोऽयुक्तः (तु. पै., मूको., Lanman टि. च)।

h) पाठः? । तेजः इति शोधः। सपा. शौ ९,५,३७ त एतम् इति पामे.।

i) सपा. तेजसा (तैत्रा ३,५,१२,१ माश्रौ ६, १,८, १० च)<>ब्रह्मणा इति पामे.।

j) सपा. ऋ ४,४,५ पाठाऽभावः।

k) सपा. तेजसा<>युक्तग्रावा (वैताश्रौ २५,१३ च) <>युक्तग्राव्णा इति पामे.।

l) सपा. तेजसा<>ग्रायसा (हिए १, ११,२ च) इति पामे.।

m) सपा. तैत्रा २,६,७,३ ॰सी इति पामे.।

३८,६,२; तै१,१,१०,१;४,४६, २; ८,१४,२[a]; ¶२,१,२,९; २, ९, ४; ४, ४, ५, १[b]; ६,५,३; ¶५,१,३,५[2]; ६,२; ९-१०, ५; ३,१०,४; ४,८,१; ¶६,१,१०, ३; २, ५,३; १०, ५; ३,३, २; ६; ४, २; ३[2]; ४[3]; ५; ५, ४; ¶मै २, १,४; ७; ५, ७; ९; ६, ११$[a]; $७,१२[c]; १५; १७[d]; १०, ६$; ३, १,९; ३, २[3]; ७, ५; ८, १; ९; ९, २-४; $११, ८[e]; १२; ४, १,९; २, ११;४, ५$[a]; ७, ३[2]; $; ९; $९, १; २३[4]; २५[4]; १४,१४[2]$; १५†[f]; ¶काठ ५, ५$; ८, ५; १०, १; २; ११, १; ४[2]; १४, ६; १५, ७$[a]; १६, १५‡[g]; १८, ४$; १९,३; १०; २१,७; २२, १०[2]; २३,१; २४, ५; २५, ५[2]; १०; २६,४;५[4]; २७,८; २९, ७; ८; ३०,१०; ३२,५$; ३४,७;३७, १; १६[2]; ३८,११$; ३९, १$; ¶क ६-७, १; २५, ६‡[g]; २८, ४$; ३०, १; ८; ३५, ४[2]; ७; ३७,६; ३९, २[2]; ४०, ३; ४१, २; ३[4]; ४५,८; ४६, ८; कौ २, २२६‡[h]; जै ३, २०,१०‡[h]; शौ ३, ५, ८[i]; ५,२८, १३[i]; ९, २, १५; १०, ३, १७-२५; ६, २७; ३०; १३,८,४-६; ९,१; २; ५; १९, ३१,३; ३६, १; ३७,४[i]; पै १,५४, ५[i]; २, २७,१; ५, १४, ६; २०, ७; १०,५,३;१०,३-५; १६,४४,७; ४५,२; ६४,८-१०; ६५, १-४; ७७, ५; १५०, १०; १५१,७; १९,४४,१२;५१,१७; २०, ४८,७; ४९, ५; —जसि तै ४,४,६,२; मै १, ११, ८¶; २, १३, १८; ३, ९, ३¶; ¶काठ १४,८; २१,११; २२, ६; २६, १०; ३४, १[2]; ३९, ९$; ¶क ३४, १; ४१, ८; —जसे ऋ १, ५५, १[j]; ३, २,१०[j]; मा १५, ८; १९,६[k]; २०,३[e]; ३०, ११; का १६,२,५; २१, १, ५[k]; ७, २[e]; ३४, २, ३; तै १, ६,१,२; ३, २, १, १; ५, ५, १, १¶; मै १, ९, ५¶; काठ ¶९, १३; १५; ३६, १५[2]; ३७, २¶;१८; ३८,४; ३९,१; ४०,२; शौ १९, २८, १;४५, ६-१०; पै १५,४, ६-१०; —जांसि ¶तै २, १, २, ५[2]; ४, १[2]; ३, ७, ३; ¶काठ ११,५; ३४,६; शौ ७, १४, १; १३, १, १४; पै १८, १६, ४; —जोभिः मै २, ५, १०¶; काठ ७, ११¶; शौ १३, १, ३०; पै १८,१८,१.

¶तेजस्-काम- -मः तै २, २,३, ४; मै २, २,८; ५, ४;१०; ३, १,१०; —मस्य तै ३, ५, ९,३; ६, २,१०, ६; ३,३,६;४,३,२; मै १,८,३.

तेज(स्य)स्या[1]- -स्या तै २, ३, १३, १; —स्याः तै १, ८, ११, १.

तेजस्-वत्- -वत् शौ १८, ३, ७१; —वते तै १, ४, २९,१[2m]; २,२, ३, ३¶; काठ ४, ११[2m]; क ३,९[2m,n]; —वन्तम् तै २,२, ३,४¶; ३, ३,१,१; मै ४,७,३; —वान् मै २,७,१७[o]; ४, ७, ३[o]; काठ ४,१४[p].

तेजस्-विन्- -वि मै ४, ३, ८¶?[q]; —०विन् तै ३, ३, १,१[r]; —¶विनम् मै २, २,२; ५,१०; ३,३, ८; —¶विने मै २, ५,११; काठ १३, १३; —वी खि ३,

a) सपा. तेजसा<>भ्राजसा (माश ५, ४, २,२ च) इति पाभे.।
b) सपा. काठ ४०,२ विशिष्टः पाभे.।
c) सपा. तेजसा (तैब्रा ६, ३,२ च) <>भ्राजसा (माश १३,८,२,६ च) इति पाभे.।
d) पाभे. कृते पृ १३९६ *b* टि. द्र.।
e) सपा. तेजसा<>तेजसे (तैब्रा २, ६, ५, २ आपश्रौ १९, ९,१३ च) इति पाभे.।
f) पाभे. कृते पृ १४७६ *i* टि. द्र.।
g) पाभे. कृते पृ १४७६ *j* टि. द्र.।
h) पाभे. कृते पृ १३२३ *l* टि. द्र.।
i) पाभे. कृते पृ १४७६ *l* टि. द्र.।
j) तु. पृ ४४२ *j* टि., वैं. सा. PW.; वैतु. GW. GRV. तुमर्थीयः असेन् प्र. इति।
k) सपा. ऋ १०, १३१,२ पाठाऽभावः।
l) विप. (३तनू-, २अप्-)। यत् प्र. (पा ४,४,१२८ प्रमृ.)।
m) पाभे. कृते पृ ६९० *h* टि. द्र.।
n) अस्यापि स्थलस्य पृ ६९० *h* टि. समावेशः द्र.।
o) पाभे. कृते पृ १३९७ *l* टि. द्र.।
p) सपा. माश्रौ १, ४, १, २७ वीर्यवान् इति पाभे.।
q) ०वी इति पाठे? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)।
r) पाभे. कृते पृ ६८९ *d* टि. द्र.।

१२², १²ª; ¶तै १, ५,८,५;७, ६,५; २,२,३,४; ५, ४;५,२,७; ३,३,१,१$ᵇ;५,३,२$;३;५,१, ४,४;६,२,६; ६,२,१०,६;३,३, ६; ¶मै १, ५, ९;८,३;९,६; २, २,३;५,१०;११³; ३, ४,२;१२, ६$ᶜ; ४,२,१३; ¶काठ ५,५$; ८,८; ११,४²;१३,१२⁴; १९,४; ३२,५$;३५,१७; क ७,३;३०, २;४८,१५; पै १०,१०,३;१२, ७,५;७; –¶वीनि मै ४, ३,८²; काठ २८,४; क ४४,४.

तेजस्विनी–

¶तेजस्विनि[d], नी–त (म>) मा– -मा तै ६,१,६,४; काठ २३,१०; क ३७,१².

¶तेजस्वि-तर– -रः काठ ३३, ४; –रम् काठ २७, ८.

तेजस्-सद्[e]– -सत् काठ ३९,५.

तेजो-दा[f]– -दाः पै २, ४४, ३; –दाम् तै ४, ४, ६,२; मै २, १३,१८; ४, ७,३; काठ ३९,९.

तेजो-विद्[g]– -वित् तै ३,३,१,१.

‡तेतिजान– -नः[h] मा ५, ४३; का ५,१०,५; तै १, ३, ५,१; काठ ३,२; २६,३; क २,९;४१,१.

तितउ[i]– -उना ऋ १०,७१,२.

तितिक्षु– √तिज् द्र.

तितिर्वस्–, तितीर्षत्– √तॄ द्र.

?ति ती ला म्भ्य लु नांशू पै ९,६,१२.

तितृप्सत्– √तृप् द्र.

तित्तिर[j]– -रः मै ३, १४, १७[k]; –रान् मै ३, १४, १[l].

१तित्तिरि[m]– -रिः[k]मा२४,३६;का२६, ८,१; काठ४७,६; –रीन्[l] मा२४, २०; का२६,४,५; काठ ५०,४.

२तित्तिरि[j]– -¶रिः तै २, ५, १, २; ५,५,१६,१; मै २,४,१.

तित्रत्– √तॄ द्र.

तित्विषाण– √त्विष् द्र.

?तिनसुसत्थुस[n] पै १८,२४,६.

तिरश्च्–, तिरश्च– प्रभृ., तिरश्चि– प्रभृ. तिरस्(:) द्र.

†१तिरश्ची[o]– -श्च्याः ऋ ८, ९५, ४; कौ १, ३४६; २, २३३; जै १,३६,५;३,२०,१७.

२तिरश्ची–, तिरश्चीन, ना– प्रभृ., तिरश्च्य– तिरस्(:)द्र.

तिरस्(:)[p] ऋ १, ११, ७; ८;४१, ३; ४६, ६; ५६, ५; ६१, ७; १३५, [६; ९, ६२, १; ६७,७]; ३,२७,१३; ८,७४, ५]; ५८,५; ४,२९, [१; ८, ६६, १२]; ३८, ४;५, ५३, १४; ७४,८; ७५,२; ७; ६, १०,४; ४८, [६; ७, ९, २]; ५१, १०; ६५, १; ७, ३३, २; ५०, १; ५९, ८; ६०, ६; [१२; ६१,७]; ६८,२; ३; ८,१, १५; ३३,१४; ५१,९; ८२,[९; ९, ३, ८]; ९४,७; ९,३,७;६२, [८; ६७,४; १०७,१०]; ६८,२; ७२,३; ७३,३; ७७, २; ७९,२; ९७,११;४७; १०७,११; १०९, १६;१९; १०,१०,१; ८९,१६; ९२,५; १२६, ६[q]; १७१, ४; १८२, १[q]; १८७,२; खि ३, ३,

---

a) °ज़° इति स्वरे? यनि. शोधः।

b) पाभे. द्रु पृ ६९० *q* टि. द्र.।

c) सपा. मा २२, २२ का २४, ८,१ तै ७, ५, १८,१ काठ ४५,१४ माश १३,१,९,१ तैब्रा ३,८,१३,१;१८,५ आपश्रौ २०, ८, १३; १२,७ पाठाऽभावः।

d) तै. दीर्घे पाठे वैकल्पिको ह्रस्वः उसं. (पा ६,३,४३)।

e) विप. (इष्टका-)।

f) विप. (अग्नि-, इष्टका-)। उस.।

g) विप. (अग्नि-)। उस.। उप.< √विद् [लाभे]।

h) पाभे. द्रु पृ १४७४ *n* टि. द्र.।

i) नाप. (परिपवन- [तु. या ४,९])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। (√दो [अवखण्डने] > भावे) *दित्– [=छिद्र-]+(√धाव् [शुद्धौ] > भावे) *धाव–> (बस.) *दिद्धाव– (=छिद्रद्वारक-शोधनोपकरण-)> नैप्र. यनि. इति मतम् [वैतु. पाउ ५, ५२ < √तन् इति, या [४, ९]< तत-वद्– वा, तुन्न-वद्– वा, तिलमात्र-तुन्न-वद्– वेति, PW. प्रभृ. < √तिज् इति, WAG [१, ३७]< √*तंस् [विस्तारे] इति, WW (१, ७१३ [SE ७८]) <√*त्यव् [शोधे] इति च]।

j) नाप. (पक्षि-विशेष-)। व्यु.?।

k) सपा. तित्तिरः <> तित्तिरिः इति पाभे.।

l) सपा. तित्तिरान् <> तित्तिरीन् इति पाभे.।

m) =तित्तिर–। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। शब्दानुकृतिरिति भा. SE [७८], <√तॄ [तु. पाउत्र ४, १४३] इति वा < तिल– इति वेति या [३, १८], < तित्ति– (अनुकृतिः)+ √रा इति अभा.।

n) पाठः?। सपा. शौ १३,२,३८ उरसि उपदृह्य इति पाभे.।

o) व्यप. ([आङ्गिरस-] ऋषि-विशेष-)। व्यु.? (तु. टि. वैप २,४५६)।

p) =अव्य.। व्यु.?। <√तॄ इति या [३,२०]।

q) वैतु. सा. <तिरस्√नी इति योगः?।

९; ५, ५, १०; मा ३३, ८२†; का ३२, ६, १३†; ¶तै २, ५, ११, ६; ३,१,१,३;३,५,२; ४, ३, १३, ३†; मै ¶१,४, ८; ८, ६;९, ८[3]; ४, ४,७¶; १०,५†; ११, २†; काठ ७, १०; २१, १३†; क ५,९; †कौ १, ३४०; ५१३; २, १८०; ३३०; ३७०; ५१०;६१२;६१३;८८८; ९५९; १०३९; १०४०; १०९४; †जै १, ३५,९; ५३, ३; ३, १७, १; २७, ६; ३०, १३; ३२,२; ४०, ६; ४९,१०; ५०, १;४,१३,३; १९,१; शौ ४, २०, ७; ६,३४, ३†; ७, ३९, ५;८२,२†; ८,१, ७;१४,१२; १२, २,२३‡[a]; ३, ३९; १३, १, ३६; १८, १,१†; १९, ४०, ४†; †२०, ३५, ७; १०२, १; पै १, ९८, १?; २, ७९,५; ३,२९,६; ५, ३९, ६†; ६, ७,२; †१७, ७; ८; ७, १५, ५; ८,६,६; १०, ९, ८; १२,६, १४†; १६,१,७; १७, १३, २?; ३२, ३‡[a]; ३९,९; १८, १८,६; १९,४५,२†; २०,३१,५†.

तिरो-अह्नियᵇ– -याः तै ७, ३, १३,१ᶜ.

तिरो-अह्न्यᵇ– -†ह्नयम् ऋ १, ४५, १०;४७,१; ३, २८, ३; ६; ५८, ७; ८, ३५, [१९-२१]; खि १, ५,१; कौ १, ३०६; जै १, ३२, ४; –ह्न्याः काठ ४३,३ᶜ; –ह्न्यानाम् खि ५,७,४,१८; –¶ह्न्येषु काठ २५,७; क ३९,५.

तिरो(रस्√अ)च्

तिरश्-च्ᵈ– -रश्चः काठ १५, ७ᵉ; –†रश्चाᶠ ऋ १,६१,१२; २,१०,४; १०,७०,४; मा ११, २३; का १२, २, १२; तै ४,१, २,५; ५, १, ३, २; मै २,७,२; ४,१२,३; काठ ८,१६; १६,२; शौ २०,३५,१२.

२तिरश्ची– -¶श्ची तै ५, ५,७,२; ६,२, १,५[३]; ४,५[३]; मै ३,८,९; काठ २५,६;८; क ३९, ३; ४०, १; –श्चीः मै ४, १, १२¶; शौ ९,१३, १६; १०,२, ११; पै १६, ६०, ३; ७५, ६; १९, ४०,२; –¶श्चीम् मै ३,२, ६; ४,७,९; काठ २९,८.

तिरश्चीन, नाᵍ– -†नः ऋ १०,१२९,५; मा ३३, ७४; का ३२, ६, ५; –¶नम् तै २, ६, ८, ४; ६, ३, ९, २; मै ३, ८, ९; काठ २५,८; क ४०,१.

तिरश्चीन-पृश्निᵇ– -श्निः मा २४,४; का २६,१,६; तै५,६, १२,१; मै३,१३,५; काठ४९,२.

तिरश्चीन-राजिⁱ– जिः मै २,१३,२१ʲ.

तिरश्चीन-वंशᵏ– -शम् मै ३,८,९¶.

तिरश्च्यˡ– -श्च्ये शौ १५, ३,५ᵐ.

तिर(स्>)श्-चⁿ–

तिरश्च-ता– -ताᵒ ऋ ४, १८,२; ९,१४,६.

तिरश्च-राजिʲ– -जिः तै ५,५, १०,२ʲ.

तिर(स्>)श्-चिᵖ–

?तिरश्चि-राजᑫ– -जैः पै ८, ७, ५?ᑫ.

ᵃ) सपा. तिरः (तैब्रा ३, ७, ११,३ तैआ ६, १०, २ आपश्रौ ९,१२,४; १४, २२,३ आपमं २, २२, २४ च) <> अन्तर् (माश १३,८,४,१२ आगृ ४, ६,१० च) इति पाभे.।

ᵇ) विप. ([व्यवहिते पूर्वस्मिन्नहनि सुत-] सोम-विशेष-)। प्रास. पूप. प्रकृतिस्वरम् (तु. वें. सा. PW. प्रभृ.; वैतु. स्क. विव. भ. S. अन्यथा व्याख्यायुकाः)। उप.<अहन्– (तु. टि. २अग्रिय–, अग्र्य–)।

ᶜ) सपा. °ह्नियाः <> °ह्न्याः इति पाभे.।

ᵈ) उस. उप. क्विन् प्र.। भत्वाद् अकारस्यलोपः (पा ६,४,१३८)। पूप. अन्तोदात्तः (पा ६,१,२२२)।

ᵉ) सपा. तिरश्चः <> तिर्यञ्चम् (माश ५,३,५, ३० तैब्रा १,७,६,८ च) इति पाभे.।

ᶠ) विभ. स्वरः (पा ६, १,१७०)।

ᵍ) स्वार्थे ख>ईनः प्र. (पा ५,४,८)।

ʰ) विप. (पशु-)। बस.।

ⁱ) नाप. (सर्प-भेद-)। बस.।

ʲ) सपा. तिरश्चीनराजिः <> तिरश्चराजिः <> तिरश्चिराजिः इति पाभे.।

ᵏ) विप. (सदस्-)। बस.।

ˡ) व्यु. कृते पृ २५१ *h* टि. द्र.।

ᵐ) °श्चे इति RW. पाठः? सन् शोधार्हः (तु. W.)।

ⁿ) उप. कः प्र. उसं.। शिष्टं *d* टि. द्र.।

ᵒ) तृ१ सत् वा. क्रिवि. द्र.।

ᵖ) उस. उप. किन् प्र. उसं. ञित्स्वरश्च (तु. WAG [२,२]; वैतु. PW. प्रभृ. सप्त१ इति)।

ᑫ) प्राति. पाठश्च?। °जि– >-जीन् इति शोधः द्र.।

तिरश्चि-राजि[a]– -जयः शौ १०,४,१३; २०; पै १६,१६,३; १०;–जये शौ ६,५६,२;१२,३, ५६; पै १७,४१,६; १९,९,१५; –जिः[b] शौ ३, २७, २; पै ३, २४,२; –जिना काठ ३५, १५; –जिम् शौ १०,४,१७; पै १६, १६,७; –जेः शौ ७, ५८, १; पै २०,१३,७.

तिर्यु (रि°-अ) च्, ञ्च्– -र्यङ् तै १, १, २, १; मै ४, १, १२¶; शौ १०, २, २४; २५; पै १६, ६१,३;४; –र्यङ् ¶मै २,४,३[2]; ५, ३[2]; ¶काठ ११, ५; १२,३; १३, ३[2]; २३, १; ५; २५,१०; २९, ७; ¶क ३५, ७; ४०, ३; शौ १०,२,२८; ८,१९; ११,६, २५; पै १६, २३, ५; १०२,६; –र्यञ्चः शौ १५,३, ६; –र्यञ्चम् मा १०, ८[d]; ३२, २; का ११, ४, ५[d]; ३५,३,२; तै १,८,१२, ३[d]; २,५, १२, ४¶; मै २, ६, ९[d]; ४, ४, ३[d]; ¶काठ २०,३; २३, १[2]; २५, ८; ¶क ३१,५; ३५,७[2];४०,१.

तिर्यग्-बिल[e]– -लः[f] शौ १०,८,९; पै १६,१०१,५.

तिरो-जन्[g]– -नम् शौ ७, ३९, ५; पै २, ७९,५[h]; ३,२९,६[h].

ति(रस्>)रो√धा

तिरो-धा[i]– -धाम् शौ ८, १४, ११; १२; पै १६, १३५, ७[2]; –॰धे शौ ८, १४, ९; पै १६, १३५,७.

तिरो-धाय तै ३,२,२,२.

तिरो-हित– -तम् ऋ ३,९,५.

?तिरश्चीन(,ना [पै.])घ्न्या[j] शौ १९, १६,२; २७,१५; पै १०, ८, ५; १३,३,१६.

तिरिन्दिर[k]– -रे ऋ ८,६,४६.

?तिरीट[l]–

तिरीटिन्[m]– -टिनः शौ ८, ६, ७; पै १६,७९,८.

तिरो-अह्निय–, तिरो-अह्न्य–, तिरोच्– : तिरस् (:) द्र.

?तिर्य[n]– -र्यम् शौ ४,७,३.

१तिल[o]– -लः शौ १८,४,३२; पै ८, १८,९.

तिल-मि(श्र>)श्रा[p]– -श्राः शौ १८, ३,६९;४,२६;४३.

तिल-व(त्स>)त्सा[q]– -त्साः शौ १८,४,३३;३४.

२तिल[o]– -लम् शौ ६, १४०, २; पै १९, ४९, १०; –लस्य मै ४,३, २¶; काठ १२, ७¶; शौ २,८,३; पै ९, ११, १२; –लाः मा १८, १२; का १९, ४, ४; तै ४, ७, ४, २; मै २, ११, ४; काठ १८,९; क २८,९.

तैल[r]–

तैल-कुण्ड[s]– -ण्डात् शौ २०,१३६,१६.

तिल-पि (ञ्ज>) ञ्जी[t]– -ञ्ज्या शौ २,८,३.

तिलिपुञ्ज[u]– -ञ्जम् शौ १२, २, ५४; पै १७,३५,२.

---

a) व्यु. तिरश्चराजि– टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४७९ j टि. द्र.।

c) तु. पा ६,३,९४।

d) पाभे. कृते पृ १४७९ e टि. द्र.।

e) विप. (चमस-)। बस.।

f) =सपा. या १२,३८। माश १४, ५, २,४ बृउ २, २,३ तु अर्वाग्बिलः इति पाभे.।

g) अस. अन्तोदात्तः।

h) तिरोच° (तु. सा. [शौ.]) इति पाठे? यनि. शोधः (तु. शौ. W. प्रमृ.)।

i) गस. उप. भावे स्त्री. अङ् प्र.।

j) पाठः?। °श्चीन् अघ्न्या इति शौ. पपा. शंपा. सात., °श्चीना, अ° इति पै. RW. W., R [ZDMG ४८, ६७९] °श्चीनान् इति प्रस्तावुकः। तिरश्चीनाच्–(<°न–+ √अञ्च्)>–नाक् (क्रिवि.) इति शोधः (तु. छन्दः) अघ्न्यायास्तु प्रकरणेऽनुपपत्तेरिति।

k) व्यप. (नृप-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः।

l) नाप.। अर्थः व्यु. च?। m) विप.(तद्- [रक्षस्-])।

n) विप. (करम्भ-)। पाठः?। युष्मद्–>त्वदीय->–यम् इति शोधः? (तु. छन्दः, सपा. पै २, १, २ तुरीयम् इति ज्ञापकञ्च; वैतु. सा. < तिरस् इति, WAG [१,१९१ c] < तिल– इति)।

o) नाप.। व्यु.?। <√तिल् इति प्रायोवादः।

p) विप. (धाना-)। तृस.।

q) विप. (धेनुरूप-धाना-)। बस.।

r) नाप. (तु. पा ४, ३, १३६; वैतु. पावा ५,२,२९-प्रत्ययमात्रमिति)।

s) तस. अन्तोदात्तः (तु. RW.; वैतु. तै° इति शंपा. सात. चेति)।

t) नाप.। पस. अन्तोदात्तः। उप. अर्थः व्यु. च?।

u) अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। =तिल-पि° इति WAG [१,५३c]।

तिल्व[a]-
तिल्व-क[b]-
तैल्व(क>)की[c]- -कीम् मै ३, १,९¶.
तिल्विल[d]- -ले ऋ ५,६२,७.
√तिल्विलाय[e], तिल्विलायध्वम् ऋ ७,७८,५.
तिष्ठत्-, तिष्ठमान- √स्था द्र.
१तिष्य[f]- -ष्यः मै २, १, ५¶[g]; १३, २०[h]; काठ ११, ५¶[g]; ३९, १३[h].
२तिष्य[f]- -ष्यः ऋ ५, ५४, १३; तै २,२,१०,२¶[g]; ४, ४, १०,१[h]; -ष्यम् ऋ १०,६४,८.
¶ति(ष्य>)ष्या-पूर्णमास[j]- -से तै २, २, १०, १; मै २,१,५; काठ ११,५.
तिसृ- त्रि- द्र.
तिस्तिराण- √स्तृ, स्तॄ द्र.
तीक्ष्ण, क्ष्णा- √तिज् द्र.
?तीतीयका पै ४,१८,२.
?तीतेन पै १९,३७,१.
तीर[k]- -रे तै ४,२,९,६; पै २,४०,४.
तीर्त्वा √तॄ द्र.
तीर्थ[l]- -र्थम् ऋ १०, ४०,१३;११४, ७; ¶तै ६,१,१,३; ७, २,१,४; मै ३, ८, १०¶; ¶काठ २२, १३; २६, १[m];७; ३४, १६[2]; ¶क ४०, ४[2]; ४१,५; शौ १४, २, ६†; पै ७, १३, ११; १५, १९, १०; १६, ७०, ७; १८,७, ६†; -र्थानाम् काठ २९, ८¶; -र्थानि मा १६, ६१; का १७, ८,१५; तै ४, ५, ११,१; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६; जै २,१,९; -र्थे ऋ १,४६, ८;१६९,६; १७३,११; ८,७२, ७; ९, ९७, ५३; १०, ३१, ३; ¶तै २, ६,८, २[2]; ६,१,१,२[3]; ६, ६, २; काठ २२, १३¶; कौ २, ४५५†; जै ३, ३४, १३†; पै ९, ८, ८; -¶र्थेन तै २, ६, ८, ४; काठ २६, ७; -र्थेभ्यः मा ३०, १६; का ३४, ३, ३; -र्थैः शौ १८,४,७.
तीर्थ्य[n]- -र्थ्याय मा १६, ४२; का १७, ७, १; तै ४, ५, ८, २; मै २, ९, ८; काठ १७, १५; क २७,५.
तीव्र,व्रा[o]- -व्रः ऋ २, ४१, १४; ६, ४७,१; ९,१७,८; १०, ७२, ६; तै ५, ६, १, ३; मै २, १३, १; काठ ३५,३; ३९, २; जै ४,२१, ६†; शौ ३, १३, ५; १८, १, ४८†; पै ३, ४, ५; १९, ५०, १४; -व्रम् ऋ ४,३५,६; ५,५, १;३७,४;९,६५, [(१,१३७,३) १५]; १०,२७,२; खि १,२, ६; १०; मा ३, २†; २०, ६३; का ३,१,२†; २२,६,९; मै ३,११, ३; काठ ३८,८; -व्रस्य ऋ १०, १६०, १; शौ २०, ९६, १†; -व्राः ऋ १,२३, [१;८,८२,२]; ५,३०,१३;६, ७५,२;८,२,१०; १०,४२,८; खि ५,७, ४, ११; मा २९, ३९†; का ३१,२,३†; तै ४,६,६, १†; मै ३, १६,३†; काठ ४६,१†; जै ४, २१, ९†; शौ १०, २, ११; २०,८९,८†; पै १२,६,८; १२; १५,१०,२†; १६, ६०, ३; -†व्रान् ऋ ६, ७५,७;१०,४२,५; मा २९,४४; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६,३; काठ ४६,१; शौ २०, ८९, ५; पै १५,१०,७; -व्राम् मा १९, १; का २१,१,१; तै १, ८,२१, १; मै २, ३, ८, काठ १२, ९; ३७, १८; -व्रेण मा १९, १; का २१,१,१; तै १, ८, २१,१; मै २,३, ८; काठ १२, ९; ३७, १८; -व्रैः ऋ १, १०८, ४; ८,

a) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। व्यु.?।
b) स्वार्थे कन् प्र. (पा ५,३,८७) नित्स्वरश्च।
c) विप. (समिध्-)। विकारे अण् प्र.।
d) विप. (क्षेत्र-)। व्यु.?। तिलु-(=२तिल- [स्निग्धा-]) + इला->(वस.) यनि. इति सा.। =उर्वर- इति PW. प्रमृ.। =कठोर- इति मतम् (तु. अत्रैव प्रतियोगि भद्र- [=मृदु-] इति)।
e) नाधा. दीप्तौ वृत्तिः।
f) व्यप. (नक्षत्र-विशेष-)। व्यु.?।
g) सपा. तिष्यः <> तिष्यः इति पाभे.।
h) सपा. तिष्यः <> तिष्यः इति पाभे.।
i) नाप. [ऋ.], व्यप. (नक्षत्र-विशेष- [तै.])। व्यु.?।
j) नाप.। मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः।
k) नाप. (तट-)। व्यु.?। <√तीर् इति शक., <√तॄ इति MW.।
l) नाप. न. (अवतरण-प्रदेश-, मार्ग- प्रमृ.)। व्यु.?। <√तॄ इति [पाउ २,७], GW., WAG [१,२३]।
m) सकृत् तीर्थे इति संकेतयमानः SI. चिन्त्यः।
n) विप. (रुद्र-)। भवार्थे यत् प्र. यना. स्वरश्च।
o) विप. (घृत-, घोष-, सोम- प्रमृ.)। व्यु.?। <√तिज् इति (पाउवृ २,२८), <√तु इति MW., <तीर्-व- इति WAG [१,१८४ b]।

,६२,५; १०, ४३, ६; शौ २०, १७,६†.
तीव्र-ध्वंसि(न्>)नी- -नीम् पै २०, १८, १०.
तीव्र-सुत[a]- -सुतम् ऋ ६,४३,२.
तीव्र-सोम[b]- -मः तै ७,२,५,५¶.
तीव्रा(व्र-अ)न्त[c]- -न्तम् खि ५,७, ४,१५; -न्तस्य पै ७,६,७.
√तु,>तावि, तूताव[d] ऋ १, ९४, २; पै १२,१,२†.
तूतोत् ऋ २, २०, ५;७; तूतोः ऋ ६,२६,४.
*तव्-
तुवीयस्[e]- -यः ऋ ६, १८, ४; -यसः ऋ १०, ९२, ८; -यसा पै १३, ५,२४; -†यान् ऋ ६, २०,३; ७, १००,३;१०,८३,३, मै ४,१४,५; शौ ४, ३२, ३; पै ४,३२,३.
तुव्यस्[f]- -व्यसः ऋ ५, ४३,९; -व्यसे ऋ १, ४३,१; -व्यांसम् ऋ ५, १७, १; -व्यान् ऋ ३, ३२,११; ५,३२,३; १०,११७, ५.

तुव्यसी[g]- -सीम् ऋ १, १४३, १.
†१तवस्[h]- -वसः ऋ १,१३८, १; ३, ३२, ९; ५,६०,४;६,१८,४; २०,३; ७, ६,१; १००,३; १०, २५,५; २८, ५; ८३,३; खि १, ४, ८; ५, ५, ९; मै ४,१४, ५; कौ १,७८; जै १, ८, ६; शौ ४, ३२,३; पै ४, ३२,३; -०वसः ऋ १, १६६, ८; -वसम् ऋ १, ६४, १२; ३, १, १[i]; १३; ५, ५८, २; ८३, १; ६,१७,४; ८; ५८,४; ७,२४,३; १००,५; ८,९७,१०[j]; १०,२८,६; तै २, २, १२, ५; मै ४, १०,१; ११, २; १४, १६; काठ २, १५; ६, १०; कौ २, ९७६; जै ४, २३, ६; शौ ११, १, १४[k]; २०,५४, १; पै १६, ९०, ४S; -वसा ऋ ३,३०, ८?[l]; ७, ९९,६; मा १८, ६९; का २०, ५, २; -वसाम् ऋ २, ३३,३; पै १५, २०,२; -वसे ऋ १, ५१, १५; ५७,१; ६१,१; ११४,१; ३,१, २; ५, ३३,१[2]; ८७,१; ६,३२, [१; ४९,१२]; ७,५,१; ८,९६, १०; मा १६, ४८; का १७, ८,२; तै ४, ५, १०, १; मै २, ९, ९; ४, १४, १४; काठ १७, १६; क २७, ६; कौ १, ३२२; ४६२; जै १, ३३, १०; ४८,८; शौ २०,१५,१;३५,१.
†तवस्-तम,मा- -मः ऋ २, ३३, ३; खि ५, ५, ३; पै १५, २०,२; -मा ऋ १,१०९,५.
†तवस्-तर- -रम् ऋ १, ३०, ७; मा ११, १४; का १२,२,३; तै ४,१,२, १; ५, १, २, १; मै २,७,२; ३, १,३; काठ १६, १; १९, २; क २९, ८; कौ १, १६३; २, ९३; जै १, १७, ९; ३,९,७; शौ १९, २४, ७; २०, २६,१; पै १५,६,४.
तवस्य[m]- -स्यम् ऋ २,२०,८.
२*तुवस्[n]-
तवस्-वत्- -वान् ऋ ९, ९७, ४६.
तवा-गा[o]- -गाम् ऋ ४,१८,१०.

---

a) विप. (मद-)। उस. उप. <√सु (अभिषवे) (वैतु. सा. वस.) इति।
b) नाप. (एकाह-विशेष-)। कस. (वैतु. K. वस. इति)।
c) विप. (हविस्-, सोम-)। वस.।
d) अभ्यासस्य दीर्घः (पा ६,१,७)।
e) विप. (सहस्-, इन्द्र-, विष्णु- प्रभृ.)।
f) विप. (अग्नि-, रुद्र- प्रभृ.)। तुवीयस्- > नैप्र. यनि. इति। g) विप. (धीति-)।
h) विप. ([बलवत्-] इन्द्र-, मरुत्- प्रभृ.)। कर्तरि असिः प्र. उसं. (पाउ ४,२२२)।
i) तु. सा., PG [१,१५९], OV.; वैतु. वें. GW. GRV. प्रभृ. भाप. इति?। √तु =√स्तु इति कृत्वा =स्तोतृ- इति मतम्।
j) सपा. तवसम् <> तरसम् इति पाभे.।
k) पाठः?। तवा (=तवसा [तु. टि. l]) संरभस्व (कुम्भम् इति शेषः) इति शोधः (तु. सा. तव, सम् र° इति; वैतु. पपा. PW. प्रभृ. यनि. भाप. इति)।
l) विप. (वज्र-) इति ORN., वें. सा. GW. प्रभृ. <२तवस्- (भाप.) इति। पाठः?। (√तु>) *तव्- (भाप.)> तवा (तृ१ =तवसा) सं जघन्थ (<सं √हन् [हिंसायाम्]) इति पाठस्य मूलतः सतः नैप्र. >सा जघन्थ इति परिणाम इति कृत्वा तत्परः शोध इति मतम्।
m) भाप.। यत् प्र. उसं. (पा ५,१,१२५ [तु. ऋ ६, २५,८])।
n) =शक्ति-। भावे असुन् प्र.।
o) विप. (इन्द्र-)। अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। PW. GW. प्रभृ. <तवा- ([=२तवस्-])+√गा [गतौ] इति। २तवस्- +(√कृ वा √क्रम् वा>) *क्र- (उस.) *तवस्क्रा- > नैप्र. यनि. इति मतम्।

तवि॒ष,षा॑[a]- -षः ऋ १, १६५, ६; ८; ५, ८७, ५; ८, ९६, १८; मै ४, ११, ३[2]†; १४, १२; काठ ९, १८[2]†; पै ७, ७, ७; -†षम् ऋ ८,१५,१; ४६,१२; ५७,१; १०, ८८, १३; खि १, ४,२; कौ १,३८२; जै १, ४३, २; शौ २०, ६१, ४; ६२, ८; -†षस्य ऋ ३,३४,२; १०,८३, ५; शौ ४,३२,५; २०, ११,२; पै ४, ३२, ५; -†षा ऋ ६, ६१,१; मै ४, १४, ७; काठ ४, १६; -षाः ऋ ५, ५४, २; क १, १२?[b]; शौ ४, १५,२; १९, ५८,६?[c]; पै ५,७,४; २०,३४, २?[b]; -†षाणि ऋ १,१६६, १; ९; ३, १२, ८; कौ २, ९२८; १०४५; जै ४, २, ७; -षात् ऋ १, १७१, ४; -†षासः ऋ १०, ४४, ३; शौ २०, ९४, ३; -०षे पै ७,६,८; -षेण ऋ १०, १११, २; -†षेभिः ऋ ६,६१, २; मै ४, १४,७; काठ ४, १६.

√तविष, ?तवि॒ष्य॒ते[d] ऋ १०, ११,६; ?†तविष्यते[d] ऋ ९,८६, ४५; कौ २,९६६; जै ४,२०, ९; शौ १८,१,२३.

†तवि॒ष्यमाण- -णः ऋ ९, ७६, ३; कौ २, ५८०; जै ३, ४७,६.

√तविष्य

तवि॒ष्या॑[e]- -ष्यया ऋ ९, ७०,७.

†तवि॒(ष>)षी॑[f]- -षी ऋ १, ३९, २;४; ५१,७; ५६,४; -षीः ऋ १,६४,७;३,३१,१३;४,२१,१; ६, ४१, ४; ८, ६६, १०; १०, १०२, ८; ११३, ५; मा २०, ४७; का २२, ५, १; -षीभिः ऋ १,५१,२; ६४,५;१०; ८७, ४;१६६,४; २,३४,१[g]; ३,३,५; २६,४; ४,१९,४; ५,३२,३; ७, २०,४; ८,८८,२; काठ ७,१२; कौ २,३६; जै ३,४,७; शौ २०, ९,२; ४९,५; -षीभ्यः ऋ १०, ११३, ६; -षीम् ऋ १, ३५, ४; ८०,१०; १८७, १; ३,३२, ३; ४, १६, १४; ५, ३१, १०; ३२,२; ९; ३४,७; ५५,२; १०, २३,५; ११२, ५; १४२,३; मा ३४, ७; का ३३, १, २; मै ४, १४, ६; काठ ४०, ८; शौ २०, ७३, ६; पै ६, १६, १; -षीषु ऋ १,५२,२; १२८, ५; -ष्याः ऋ ५,२९,१४.

तवि॒षी-मत्- -मन्तम् ऋ ५, ५८,१.

√तविषीय[h], तविषी॒यु॒से ऋ ८, ६,[२६ (७,२)].

तविषी॒यु॒त्- -यन्तः ऋ ५,८५,४.

तविषी॒यु॒माण- -णम् ऋ २,३०,८.

तविषी॒यु॒- -यवः ऋ ८, २३, ११; -०यवः ऋ ८, ७, [(६,२६) २].

तविषी-वत्- -०वः ऋ ४, २०, ७; ७, २५, ४; -वान् ऋ १०,१०५,३.

†तु॒व्य॑[i]- -व्यम् ऋ १, ५४, ११; मै ४,१४,१८; काठ ३८,७.

तु,>तू॒[j] ऋ १, ५, १; १०,११; २९, १-७; ६९, ४; १३२,३; १६९, ४;१७७,४; ३, ३०,२;१२;३६, ९; ५०, [२; ७, २९, १]; ५१, [१०; ८,१,२६]; ४,१,१०;२२, ५; ३२, १?[k]; ५, २,७; ६, २१, ८; २३,७; २९,५; ३६, ५; ४८, ९; ७, २९,१; ३१, ४; ८६,१; ८,१,१०; २, २२; ७,११; १३, १४[2]; २१, १०; २७,१४; ३२,

---

a) विप. (शाला-, इन्द्र-, वृषभ- प्रभृ.), भाप. (बल- [ऋ १, १६६, १; ९; ३, १२, ८ प्रभृ.]) । टिषच् प्र. (पाउ १,४८) ।

b) शोधस्य कृते पृ ८४३ *j*, *k* टि. द्र. ।

c) °षा मा° इति पाठः? । (तद्->) ते *संमादयन्ताम् इति शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति, RW. सम् [इष्->] इषा इति, W. हविषा इति शोधः?) ।

d) निर्देशः? स्त° इति पाठोपपत्तेः । (√स्तु>स्तविष- >नाधा.) √स्तविष > कर्मणि रूपम् (तु. वें. सा. =√स्तु इत्यभिप्रयन्तौ; वैतु. पपा. यनि. इति, GW. प्रभृ. <√तविष्य इति) ।

e) भावे स्त्री. अः प्र. (वैतु. सा. अन्यथा व्युत्पादुकः) ।

f) =बल- (तु. निघ २,९)। टिषच् प्र. इति *a* टि. विशेषः।

g) सपा. तैब्रा २,५,५,४ तविषेभिः इति पाभे. ।

h) क्यङन्तः नाधा. (तु. सा. GW.; वैतु. PW. <तविष- इति) ।

i) नाप. (क्षत्र-)। यति प्र. (पा ३,१,९७) यना. स्वरः ।

j) पादपूर्त्यवधारणाद्यर्थे निपातः द्र. । व्यु. ? । क्वचिद् दीर्घः (पा ६, ३,१३३) ।

k) पाठः? (√तुर् > कर्तरि) तुर्- > (प्र१) तूर् इति शोधः द्र., नैप्र. रकारलोपः द्र. (वैतु. अन्ये निपात इति) ।

२४;५१,४; ६९,१६;८२, ४?[a]; ९५, २;९, ७२,[८; १०७,२४, (१०७, २१)]; ९; ८७, १; ९७, ३८; १०, १, ५; ६; ८५, ३५; ८८, ६; १०१, १०; खि ३, २, ४; १०[२], १७; ११,२; १७[२],१; ४; ४,५, ३१?[b]; ५, ७, ५, १२; २०, ४; मा २३, ४८; †२३, ६५; ९४; ३४,११; १९†; ४०, ६; का २५,९,४; ३२,५,११†; ३३, १, ५; १३†; ४०, १, ६; ¶तै १, ५, ११, ४†; ७, १-२, ४; ३,३; ६,२; १३,३†; २,१, ५,४; २, १२, ७‡[c]; ४, १२,६; ५, ३, ३; ४; ४,१; ६, ६,३; ३, २-३,९,२; ५,१,३; ५,१,३,४; २,५,३; ४,१०,२; ५,९,४; ७, ५,३; ६,१,१०, १; २,४,५; ७, १;४,३,१; ६,३, ५; ७,१,३,१; २,१०, ३; ५, २, १; ७,१; ¶मै १,४,८;१०; ११;१४; ५,७; ६, ५[२];७; १३[२]; ८,३; ७; ८;९,६[२]; १०, ८; १२[२]; १९; ११, ९; २, ३,७; ४,५; ५,१; ३[४];४; ५; ३, २,६;३,१;३; ४,४; ५,१; ६,४; ७;८,३[२];५; ४,१,३; १४; २,१; ९; १४[३]; ३. ५; ४, ६; ५,५-७; ९; ८, ७; १०; १०-११, ४†; १४,१७§; ¶काठ ४,१६†; ६, ४; १०[२];†; ८, २; ४[२];८; १०; १२[२];१७†; ९,१४; १०,१२†; ११,२;५; १२,३;६;८; १३,१; ४;१४,६[२]; १०[d]; २०,८; २१, १२; १३†; २२,१; ८; २३,९; २७,३;१०; २९,२;५,७[२]; ३०, ७;९; ३१, २; ३२, ३; ७; ३३, १[२]; ७; ३४,३; ३६, ३; ६; ७; १३; ¶क ४, ३; ६,७; ९[२]; ७, ७[२]; ३१, १०; ३६, ६; ४२,३; ४५, ६; ४७, २; †कौ १, ४१; १३२;१६४;१६५; १६७;१८१; २९५; ५२३; २, २७; ७८; ८७; ९०; ७४३; ९७३; †जै १, ४, ७;१४,८; १७, १०; १८,१; ३; १९,७; ३१,३; ५४,१; ३,३,६; ८,४; ९,१; ४; ४६, ८; ४,१०, ४; शौ ४, १८, ६; १९, ३१,४; †२०, १४, ४; १८, ४; २३, १; ६२,४;६८,११; ७४, १-७; ९२, १३; पै १, २१, ५; ४७, ४; ५१, २;८६,३[२]; ८७,३; ४; २,८५,५; ३,१५,५; ४,१७, ३;५, २७,६; ३५, १-११; ६,११,५†; ७, ५, ३; ८,२,१; ९,८, ७; २५, १०; ११,२; १३; ७, ५; १२, ६, ३; १३,५, २८; १४, ४, ११; १५, १,९; ३,६; २०,६; १६,२३,१; १५२,३; १७, १५, १; १९, ६; १९, १, ४[२e]; ६, १३[f]; ९, ६[g]; १४;१८,६;२३,१३;२८,८;३०, १३;३२,१७;३४,१६;४०,१३; ५१,१७;५४,११[h]–१४[h]?;२०, १८,५; २०,२; ३६,१;३[२]; ३७, ३; ४७,५; ४८,७; ६१,१०.

तुग्र[i]– -ग्रः ऋ १, ११६, ३; –ग्रम् ऋ ६,२०, ८; २६, ४; १०,४९,४; –ग्रस्य ऋ ६, ६२, ६; –ग्राय ऋ १,११७,१४.

तौग्र्य[j]– -ग्र्यः ऋ १, ११७, १५; १८०, ५; १८२, ७; ८, ५,२२; –ग्र्यम् ऋ १,११८,६;१८२,६; १०,३९,४; खि १,२,१; –ग्र्याय ऋ १, १५८,३;१८२,५.

तुग्रि(य>)यावृध्[k]– -ग्रियावृधम्[l] कौ १,२८३; जै १,३०,१.

तुग्रय[m],**ग्र्या**[n]– -ग्रयम् ऋ ८,३,[२३; ७४,१४]; –ग्रयासु ऋ १, ३३, १५; –ग्र्ये ऋ ८, ३२,२०.

---

[a]) शोधस्य कृते पृ १४८३ *l* टि. द्र.।

[b]) स्थाः तु इति पाठस्य स्थाने सपा. खिसा २९,३२ स्थास्तु इति पाभे.।

[c]) सपा. ऋ ४,२०,१० विशिष्टः पाभे.।

[d]) त्वै (=तु+वु) इत्यस्य स्थाने त्वा इत्येवं संकेतयमानः SI. चिन्त्यः। [e]) पाभे. कृते पृ १२९१ *c* टि. द्र.।

[f]) पाभे. कृते पृ १२९१ *e* टि. द्र.।

[g]) पाभे. कृते पृ १२९१ *d* टि. द्र.।

[h]) पाठः?। स्थ(<√अस [भुवि]) इति शोधः (तु. सपा. शौ १९, ६९, १-४)।

[i]) व्यप. (भुज्यु-पितृ- [ऋ १, ११६, ३; ११७, १४; ६,६२,६], इन्द्रशत्रु-[ऋ ६,२०, ८; २६, ४; १०, ४९, ४;])। व्यु.?। (√तुज्>) तुज्-+मत्वर्थे रः प्र. इति दे. [१,१२]।

[j]) व्यप. (भुज्यु-)। अपत्यार्थे ण्यः प्र. उसं. (पा ४, १,१५१)।

[k]) विप. (इन्द्र-)। अर्थः व्यु. च? (तु. टि. तुग्र्यावृध्-यस्यैतद् रूपान्तरं द्र.)।

[l]) सपा. तुग्रियावृधम्<>तुग्र्यावृधम् इति पाभे.।

[m]) नाप.। अर्थः व्यु. च?। तौग्र्य- इत्यस्यैव रूपान्तर-मिति कृत्वा व्यप. इति प्रायोवादः।<तुग्र- (=अन्त्य-)+ स्वार्थे तद्धितः प्र. इति तु विमृश्यम्।

[n]) नाप.।अर्थः व्यु. च?। =२अप्- इति निघ [१,१२], =तुग्र-वंश्या- इति PW. प्रभृ.। =भूमि- इति तु विमृश्यम्।

तु(ग्र>)ग्रयावृध्[a]- -वृधः ऋ ८,१,१५; -वृधम् ऋ ८,४५,२९; ९९,७[b]; शौ २०,१०५,३†[b].

तुग्वन्[c]- -ग्वनि ऋ ८,१९,३७.

†तुच्[d]- तुचे ऋ ६,४८,९; ८,१८,१८; २७,१४; मा ३३,९४; कौ १,४१; ३९५; २,९७२; जै १,४,७;४४,५.

तुच्छ्रय[e]- -च्छ्रयान् ऋ ५,४२,१०; -च्छ्येन ऋ १०,१२९,३[f].

√तुज्,ञ्ज्[g], >तुजि, तूतुज्, †तुजेते ऋ १,६१,१४; शौ २०,३५,१४. तुतुज्यात् ऋ १,१४३,६. †तुञ्जते ऋ १,१३१,२; शौ २०,७२,१; †तुञ्जन्ति ऋ ९,१५,३; कौ २,६१९; जै ३,५०,६; तुञ्जन्ति ऋ ९,७९,५; तुञ्जाते ऋ १,१०५,२. तुज्यते ऋ १,८४,१७.

१तुज्[h]- †तुजः ऋ १,१५१,५; ३,३४,५; शौ २०,११,५; तुजा ऋ १,५६,३[i]; ५,१७,३; ६,६८,२[i]; ८,१७,१५.

†तुजत्- -जतः ऋ ३,३९,८; -जता ऋ १,६१,६; ९,९१,४; शौ २०,३५,६; -जन् ऋ १,६१,६; शौ २०,३५,६.

†तुजयत्- -यद्भिः ऋ ७,१०४,७; शौ ८,४,७; पै १६,९,७.

तुजसे ऋ ४,२३,७.

तुज्य,ज्या[j]- -ज्याः ऋ ३,६२,१; -ज्यानि ऋ १०,१३८,५.

†तुज्यमान- -नासः ऋ १,११,५; कौ २,६०१; जै ३,४८,१७.

†तुञ्ज[k]- -ञ्जेऽ-ञ्जे ऋ १,७,७; शौ २०,७०,१३.

तुञ्जमान[l]- -नाः ऋ ३,१,१६.

१तुञ्जान- -नः ऋ ९,८७,६.

२तुञ्जान,ना- -†नः ऋ ९,५७,२; कौ २,१११२; जै ४,७,६; -ना तै ३,१,११,८[m].

†१तूतुजान,ना[n]- -नः ऋ १,३,६; ६१,१२; ६,२९,५; ३७,५; मा २०,८९; का २२,८,१०; मै ४,१२,३; काठ ८,१६; कौ २,४९८; जै ३,३८,१२; शौ २०,३५,१२; ८४,३; -ना ऋ ७,[(६७,६) ८४-८५,५]; -नाः ऋ ७,६७[६;(८४,५;८५,५)].

†२तूतुजान[o]- -नः ऋ ८,१३,११; १०,४४,१; शौ २०,९४,१.

३तूतुजान- -०न ऋ १,१२९,१.

१तूतुजि[p]- -जिः ऋ ४,३२,२; ७,२८,३; -जिम् ऋ ६,२०,८; १०,३५,[(१,१५७,१) ६].

२तूतुजि[q]- -जिः ऋ १०,२२,३.

?२तुज्[r]- तुजम् ऋ ३,४५,४.

†१तुजि[s]- -जये ऋ ५,४६,७; मै ४,१३,१०; शौ ७,५१,१.

२तुजि[t]- -जये ऋ १०,४९,४;

---

a) विप. (इन्दु-, इन्द्र-)। अर्थः व्यु. च?। पूप. तुग्र्या- (पपा. तुग्र्य-) इति नाप. (उदक-) इति निघ [१,१२] प्रभृ. BS. च, व्यप. सत् =तौग्र्यु- (भुज्यु-) इति PW. प्रभृ. च। विप. सत् =तुमुल- इति तु विमृश्यम्। उप. (√वृध्> कर्तरि कृति) वृध्- इति पपा. प्रभृ., (आ √वृध् >) *आ-वृध्- इति तु विमृश्यम्। उस. उप. स्वरः। अत्र तुग्रियावृध्- टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १४८४ *l* टि. द्र.।

c) नाप. (तीर्थ- इति या [४,१५] GRV. प्रभृ., ?GW. [पक्षे], ORN. नदीवेग- इति)। व्यु. ?। <√तुज् इति ?GW.। <तूर्ण-+√गम् इति या., दे. [४,१] च।

d) नाप. (अपत्य- [तु. १तुजि-, तोक-])। व्यु. ?। <√तुच् इति वा <√तुज् इति वा दे [२,२], WAG [१,१००*b*] प्रभृ.।

e) विप. (काम-)। व्यु. ?। °च्छ्रय->°च्छ्र- इति WAG [१,१२४*b*]।

f) नाप. (जरायु- [तु. त्वच्-])। व्यु. ?। <√तुष् इति मतम् (तु. सस्थ. टि. आभु-; वैतु. वें. सा. PW. प्रभृ. अन्यथा व्याख्यायुकाः)।

g) धा. उत्तेजने आक्रमणे गमने दाने प्रभृ. वृत्तिः द्र.।

h) विप. (गिर्-, धेनु- प्रभृ.)।

i) नाप. (तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. <तुज्- इति ?)।

j) विप. (भूमि-) च नाप. न.(आयुध- [धा. वृत्तेः कृते तु. ऋ ४,२३,७]) च।

k) भावे घञर्थे कः प्र.(तु. या ६,१८; वैतु. सा. कर्तरि प्र.)।

l) ORN. तुञ्ज° इति स्वरं वष्टि, GW. च तुज्य° इति शोधम्। भ्वा. वृत्तं तु सुवचम्।

m) सपा. तुञ्जाना<>तुन्दाना इति पाभे.।

n) विप. (इन्द्र-, इन्द्रावरुण-)। शानजन्ते अभ्यस्तस्वरः (वैतु. सा. कानच् प्र. इति)।

o) कानजन्ते चित्स्वरः।

p) विप. (भूमि-, रथ-)। किन् प्र. (पा ३,२,१७१)।

q) विप. (इन्द्र-)। किः प्र. (पा ३,२,१७१)।

r) विप. [रयि- (तु. वें. सा. GRV. Gri.; वैतु. GW. नाप. [तुच्-] इति ?)]। व्यु. ? (तु. टि. ?१तुजे)।

s) नाप. स्त्री. (अपत्य- [तु. या १२,४५])। व्यु. ?।

t) व्यप. (नृप-विशेष- [वैतु. सा. १तुजि- इति])। व्यु. ?। <√तुज् इति MW.।

–जिम् ऋ ६,२६,४.

?१तुजे[a] ऋ ८,४,१५.

?२तुजे ऋ ४, १, ३[b]; ५,४१, ९[b/c]; काठ २६,११†.

?२तुजे[d] कौ ३,१,३; जै २,४,८; शौ ६,३३,१; पै १९,२८,१.

तुण्ड[e]– -ण्डाय पै ७, ११, ८; –ण्डे पै १९,२५,४.

तुण्डिक[f]– -क पै ६,१४,४?; –कः शौ ८,६,५; पै १६,७९,५.

तुण्डिल– -०ल पै ७,११,७.

?तुण्डीयशाम्[g] पै ४,१८,१.

तुण्डेल[h]– -लम् शौ ८, ६, १७; पै १६,८०,८.

तुतुर्वणि– √तुर् द्र.

तुथ[i]– -थः मा ५, ३१; ७, ४५; का ५,८,१; ९,२,५; तै १,३,३,१; ४,४३,२; ६, ६,१, २[2]; मै १, ३,१२;३,१२[3j];३७; ४,६, ३[3j]; ८, २[2];†; काठ २, १२; ४, ४[2]; ९;२७,८[2];२८,४[2];¶; क २,७; ३,३[2k];७[k]; ४४,४[2k];¶.

√तुद्[1],> तोतुद्य, तुदत् ऋ ८, १, ११; १०, ९६, ४; शौ २०, ३०,४†; तुदः पै १,७१,४.

†तुतोद ऋ १,१६२, १७; मा २५,४०; तै ४, ६, ९, ३; काठ ४६,५.

तोतुद्यते पै २,८७,४.

तुद[m]– -दाः पै १,४४,३.

तुदत्– -दन्तः ऋ १०, ९४,१४; पै २,३७,२?.

तुन्न,न्ना– -न्नः ऋ ९, ६७, १९; २०; –न्ना तै ३,१,११,८; शौ ६,२२,३; पै १९,२२,१२.

तोद[n]– -दः ऋ ४, १६, ११; ६, १२,३; मै ४,१४,१५†;पै ५,३, ६; –†दस्य ऋ १, १५०, १; ६, ६, ६; १२, १; कौ १, ९७; जै १,११,१; –देन पै २,८७,४.

तुन्[o]– †तुने[p] कौ १,५०९;जै १,५२,१३.

तुन[o]– -†नाय[q] कौ १, ३९५; जै १, ४४, ५.

√तुन्द्

तुन्दा(न>)ना[r]– -ना[s] शौ ६, २२, ३; पै १९,२२,१२.

√तुप्, तुपति काठ १४,५[t].

?तुपेजतु पै ७,८,४.

तुभ्य– युष्मद्– द्र.

तुमिञ्ज[u]– -ञ्जम् तै १,७,२,१¶.

†तुम्र[v]– -म्रः ऋ ३,५०, १; –म्रम् ऋ ४,१७,८; १८,१०; ६, २२,५; १०, २७, २; ८९, ९; कौ १, ३३५; जै १, ३५,४; ४, ११,१; शौ २०, ३६,५.

√तु(>तू)र्[w],>तुरि,तर्तुर्,तुर्याम ऋ ५, ९,६;७०,३[x]; ६,४,५.

तुतुर्यात् ऋ ६, ६३, ८२ (२,४१, ८; ८,१८, १४)]; †तुतुर्यात् ऋ ५, १५, ३; ७७, ४; ८, ९६, ३;

a) विप. (रै-) । व्यु.?। (√तु [*प्राचुर्ये]>कर्तरि) *तुव्य–>नैप्र. *तुजं–> –जाय> यनि. (वैतु. वें. PW. प्रमृ. नाप. इति कृत्वा तुच्– इत्येतत्-पर्याय इति, सा. GW. √तुज्> कैनन्तम्, GRV. विप. सदपि <√तुज् इति?)।

b) नाप. (अपत्य-), विप. (तोक-) वा। व्यु.?।(√तुज् [*संततौ]> कर्तरि) *तुज–> –जाय> नैप्र. यनि. इति वा, (कर्तर्येव) *तुज्–> यनि. इति वा?।

c) तु. ऋ ८,१८,१८।

d) पाठः?। स्तुते (क्रिप.) इति शोधः (तु. सपा. पै. मूको. तुते इति, सस्थ. टि. ?युजः इति)।

e) नाप. (मुख-, [भेदकृत्-] कृमि-विशेष-) । व्यु.?। <√तुण्ड् [तोडने =भेदने] इति।

f) विप. (असुर-)।

g) पाठः?।. तुण्ड–> तुण्डिन्–> *तुण्डीयस–> –यसाम् इति शोधः। शोधान्तरकृते तु. सस्थ. ?ध्वांरक्षा, ?वुद्रिवर्लानांप्रमर्हं, ?सपक्षिणाम्।

h) विप.।एलुः प्र. उसं. (पा ५,२,११७)।

i) नाप.।अर्थः व्यु. च?।

j) सपा. तैब्रा १,१,१,१ स्तुतः इति पाभे.।

k) तू° इति पाठः? यनि. शोध्यः (तु. सपा. काठ. प्रमृ.)।

l) धा. व्यथने प्रेरणे प्रमृ. वृत्तिः।

m) नाप.। कर्तरि कः प्र.।

n) नाप. (सारथि-, सूर्य- प्रमृ.)। घञ् प्र.।

o) नाप. (अपत्य- [वैतु. विव. भ. धन- इति])। व्यु.?। <√तन् इति भ.।

p) पाभे. कृते पृ १४५४ m टि. द्र.।

q) पाभे. कृते पृ १४५४ p टि. द्र.।

r) विप. (जाया-)। धा. अर्थः?।

s) पाभे. कृते पृ १४८५ m टि. द्र.।

t) पाभे. कृते पृ १४६३ l टि. द्र.।

u) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?।

v) विप. (इन्द्र-,वध-)। व्यु.?। <√तुम् इति वें. सा. प्रमृ.।

w) =√तृ च √त्वर् च। धा. गतौ,वृद्धौ, अभिभवे प्रमृ. वृत्तिः। x) सपा. तुर्याम<>साह्याम इति पाभे.।

मै ३,८,३; काठ ९,१९.

†तूर्य[a] ऋ ८,९९,५; मा ३३,६६; का ३२,५,१२; कौ १,३११; २,९८७; जै १,३२,९; शौ २०,१०५,१.

तुरते तै २,२,१२,४.

तुरयन्ते ऋ २,३४,३.

†तुर्तुराण[b]– -णाः ऋ ९,९५,३; कौ १,५४४; जै १,५५,१०.

तुतुर्वणि[c]– -णिः ऋ १,१६८,१.

तुर्[d]– तुरम् ऋ ४,३८,७; ५,८२,१; तूर्पु ऋ १,११२,४.

तुर,रा[e]– -रः ऋ १,१८,२; १२१,३; १७३,९; ६,२५,५; ४४,३; ७,४१,२; ८६,४; ८,३,१३; ४१,८; १०,२५,१०; †मा ३,२९[f]; ३४,२५; †का ३,३,२१[f]; ३३,२,३; काठ ७,२[f]; १७,१७‡[g]; क ५,२†[f]; २८,१‡[g]; कौ १,३३६; जै १,३५,५; †शौ ३,१६,२; २०,५०,१; पै ४,३१,२†; ५,१३,७; –†रम्[h] ऋ ७,५६,१९; ८,६६,५; ७९,२[i]; खि १,९,६; मै ४,१४,१८; –†रस्य ऋ १,६१,१३; ९६, ⌊(१५,७)८⌋; ५,४३,९; ८६, ⌊४; ६,४४,५⌋; ६,१८,४; ७,२२,५; ८,२६,४; ७८,७; तै २,२,१२,४$; काठ ४,१५; कौ २,११४९; शौ २०,३५,१३; –†रा ऋ १०,९६,७; शौ २०,३१,२; –राः ऋ ८,२७,६; –राणाम् ऋ १,१७१,१; ५,४१,५; ६,४८,१२; ७,४०,१; ५६,१०; ५८,५; तै २,१,११,२†; मै ४,११,२†; काठ ८,१७†; शौ ७,५२,२; पै १९,९,९; –†राय ऋ १,६१,१; १२१,७; ४,३,८; ६,३२,⌊१; ४९,१२⌋; ६६,९; १०,७३,१; मा ३३,६४; का ३२,५,१०; तै ४,१,११,३; मै १,३,२०; ४,१०,३; १४,११; काठ ४,८; २०,१५; क ३,६; कौ १,३२२; जै १,३३,१०; शौ २०,३५,१; –†रासः ऋ १,६८,५; ५,४२,५; ७,५१,१; १०,४९,११; तै २,१,११,६; मै ४,१४,१४; –०रासः ऋ १,१६६,१४; ३,५४,१३; ७,६०,८; १०,३५,१४; –रेण शौ १८,३,४८‡[j]; –रेभिः ऋ ३,४,⌊११[j] (५,११,२)७,२,११[j] (१०,१५,१०⌋; –?रेषु पै २,२६,३; –रैः ऋ १०,३१,१.

†तुर-गातु[k]– -तु ऋ १,१६४,३०; शौ ९,१५,८; पै १६,६८,९.

तुर-या[l]– -याः ऋ ४,२३,१०.

तु(र>)रा-षा(<सा)ह्[m]– -षाट् ऋ ३,४८,४; ५,४०,४; ६,३२,५; १०,५५,८; मा २०,४६; का २२,४,११; तै १,७,१३,४†; मै ३,११,१; ४,१२,४[n]; काठ ३८,६; कौ २,३०४; जै ३,६,११; शौ २,५,३; २०,१२,७†; पै २,७,४; –०षाट् मा १०,२२‡[o]; का ११,७,२‡[o].

?तुरणे[p] ऋ १,१२१, ⌊५ (१०,६१,११)⌋.

तुरण्य[q]–

√तुरण्य, †तुरण्यति ऋ ४,४०,४; मा ९,१४; का १०,३,७; तै १,७,८,३; मै १,११,२; काठ १३,१४; तुरण्यन् ऋ १०,६१,११.

†तुरण्युत्– -ण्यतः ऋ ४,

---

a) तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. सं१ इति ।

b) विप. (ऊर्मि-) । जुह्वो. शानजन्तम् ।

c) भाप. । व्यु. कृते √गुर् >जुगुर्वणि- द्र. ।

d) विप. च नाप. च ।

e) विप. (इन्द्र-, राजन्-, देव- प्रमृ.) । कर्तरि अच् प्र. ।

f) सपा. तुरः (माश २,३,४,३५ आपश्रौ ६,१७,१२ -या ३,२१ च)<>शिवः इति पाभे. ।

g) सपा. तुरः<>तूर्वन् इति पाभे. ।

h) क्वचित् वा. क्रिवि. द्र. ।

i) नाप. (स्तरण- ⌊तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.⌋) ।

j) सपा. तुरेण<>तुरेभिः इति पाभे. ।

k) विप. (आदि-कारण-) । बस. (तु. GRV. टि.) ।

l) विप. (शुष्म-) । उस. विजन्तम् ।

m) विप. (इन्द्र-) । पपा. नावग्रहः । उस. (वैतु. सा. ऋ ३,४८,४ पूप. √त्वर् >तुर्- >तृ१ इति) ।

n) सपा. तुराषाट्<>तुविष्मान् इति पाभे. ।

o) सपा. ऋ ५,३३,३ विशिष्टः पाभे. ।

p) विप. (इन्द्र-) । प्राति. ? । *तुरन्त्- (=तुरत्-)> तुरन्ते > नैप्र. यनि. च१ (तु. ⌊अंशतः⌋ GRV. तुरण्- इति प्राति. इति; वैतु. स्क. वें. सा. तुमर्थम् अव्य. कृदिति, PW. GW. प्रमृ. विप. ⌊द्यावापृथिवी-⌋ इति कृत्वा स्त्री.(√तुर्>) तुर(ण>)णा->प्र२ इति ?) ।

q) *तुरन्त- (विप. =*तुरन्त्- ⌊तु. टि. p⌋)>(भावे) *तुरन्त्य->नैप्र.यनि. (वैतु. GW. प्रमृ.<तुरण- इति)।

४०,३; मा ९, १५; का १०,३, ८; तै १,७,८, ३; मै १,११,२; काठ १३, १४; –ण्यन् ऋ १, १२१,१.

†तुरण्यु[a]– -ण्यवः ऋ १, १३४, ५; ७,५२, ⌊(४२, १)३⌋; ८,५१,१०; खि ३, ३,१०; कौ २,९६०; जै ४,१९,२; शौ २०, ११९,२.

तुरण्य-सुद्[b]– -सत् ऋ ४, ४०, २.

तुरत्– -रतः ऋ ६,१८,४.

तुरयत्– -यन् ऋ ४,३८,७;–यन्तः कौ १, ३३७; जै १, ३५, ६; –†यन्तम् ऋ ८, ९९, ६; मा ३३, ६७; का ३२, ५, १२; कौ २,९८८; शौ २०,१०५,२.

?तुरस्[c]– -रः शौ ५, २,८‡[d]; २०, १०७,११‡[d].

तुरस्[e]– -रः शौ ६, १०२, ३; पै १९,१४,३.

†तुरस्-पेय[f]– -ये ऋ १०, ९६, ८; शौ २०,३१,३.

तुरि[g]– तुर्यै ऋ १०,१०६,४.

तुर्या[h]– -र्याम् तै २,२,१२,४.

†तुर्वणि[i]– -णिः ऋ १,५६,३; ६१, ११; १२८,३; १३०,९[2]; १८६, ३; ४,२०, १; ५, ३५, ३; १०, ३२, ५; मा २०, ४८; का २२, ५, २; काठ ३९, १५; शौ २०, ३५,११.

तूर्णि[j]– -र्णयः ऋ १, ३, ८; –र्णिः ऋ ३,११,५; १०, ७३,४; ८८, ६; खि ५,५,१; तै २, ५,९,३; कौ २, ९०६†; जै ४, १५, १†; –र्णिम् ऋ ३,३,५; ५१,२; काठ ७,१२†.

†तूर्णि-तम– -मः ऋ ४,४,३; मा १३,११; का १४, १, ११ ; तै १,२,१४,१; मै २,७, १५; काठ १६,१५; क २५,६.

तूर्ण्य(र्णि-अ)र्थ, र्था[k]– -र्थः ऋ ३, ५२, ५; –र्थाः ऋ ५,४३,१.

तुर्–, तुर–, °गातु– √तुर् द्र.

?तुरङ्गमिष्ठासि[l] खि ४,७[2], १०; पै ६,४,१०.

?तुरणे, तुर-या– √तुर् द्र.

?तुराणाविषामरुक्षतामुत पै १, १११,३.

?तुरायातुरस्य पै ४,२१,७.

तुरीप[m]– -पः मा २१, २०; का २३, २, ९; मै ३,११,११; काठ ३८, १०; –†पम् ऋ १, १४२, १०; ३, ४, ⌊९; ७, २, ९⌋; मा २७, २०; का २९, २, १०; तै ३,१, ११,१; ४, १, ८,३; मै २,१२, ६; ४, १३, १०; १४, ८; काठ १८, १७; क २९, ५; शौ ५, २७, १०; पै ९, १, १०; –पाय मा २२,२०; का २४, ७, ३; तै ७, ३, १५, १; मै ३, १२, ५; काठ ४३,५.

१तुरीय–, २तुरीय–, तुरीय-भाज्– चतुर्– द्र.

?तुरीयम्[n] पै २,१,२.

तुरूण्य(र>)री[o]– -री पै १३,४,४.

---

[a]) विप. (शुक्र-, आङ्गिरस-, विप्र-) ।

[b]) विप. (दधिक्रावन्- ⌊अश्व-⌋) । उस. । उप. (√सृ ⌊गतौ⌋>कर्तरि) *सृत्–>नैप्र. यनि. (तु. तुवन्य-सुद्–; वैतु. अन्ये<√सद् इति ?) ।

[c]) भाप. न. (तद्वन्मात्रोपलक्षकम् ⌊तु. विश्वम् इति विप.; वैतु. W. तुर्– इति पुं. प्राति. ?⌋) ।

[d]) सपा. ऋ १०, १२०,८ दुरः इति पाभे. । वस्तुतस्तु ४र्थः पादः ऋ. पादस्य विकारमात्रम् (तु. W., सस्थ. विश्व–>–श्वम् इति च) ।

[e]) विप. (अनुरोधन- ⌊वैतु. MW. Gri. <तुर– इति, सा. ?W. < तुर्– इति ⌋) ।

[f]) भाप. (वैतु. वें. सा. नाप. ⌊सोम-⌋) । उस. । पूप. तुरस्– वा तुर्– वा इति (तु.ORN.GRV.; वैतु. GW. WAG ⌊२,८९c⌋ GRV ⌊पक्षे⌋ < तुर्– इति) ।

[g]) नाप. । इः प्र. उसं. (पाउ ४, १४३ ⌊तु. तत्रैव पुष्टि–, भुजि–; वैतु. सा. °री– इति प्राति.⌋) ।

[h]) भावे. स्त्री. क्यप् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३, ३, ९८ ⌊वैतु. भा. क्यजन्तम् वा< तुर्– + √या इति वा⌋) ।

[i]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-) । व्यु. तुतुर्वणि– इत्यत्र द्र. ।

[j]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, विश्वेदेव- प्रभृ.) । निन् प्र. (पाउ ४, ५१) । [k]) विप. (स्तोतृ-, धेनु-) । बस. ।

[l]) पाठः ? । °ऽऽतुरं गमिष्यसि इति शोधः (तु. सिभा ⌊१,२१३⌋) ।

[m]) नाप. (पुं. जनक-, न. वीर्य-) । व्यु. ? । पपा. नाव-ग्रहः । *तु(रि>)री– (नाप.=संतति- ⌊तु. तोक– प्रभृ. ⌋) +*भर–>*प– ⌊=प्रसृति-⌋ > बस. पूप. स्वरः (वैतु. या ⌊ ६, २१ ⌋ प्रभृ. विप. =तूर्णाऽऽपिन्- इति कृत्वा <√तुर् + √आप् इति, उ. म. <√तुर् + √पा ⌊रक्षणे⌋ इति, GW. MW. SEY ⌊१३६⌋ नाप. ⌊वीर्य-⌋ इति कृत्वा < √तुर् + २अप्– ⌊तु. पा ६,३,१९७⌋ इति ?) ।

[n]) पाठः ? (तु. टि. ?तिर्यं–) ।

[o]) विप. (अजशृङ्गी- ⌊ओषधि-⌋) । अर्थः व्यु. च ? ।

?तुरेवयम्[a] पै १९,४३,९.
तुर्फरि[b]- -री ऋ १०,१०६,६;८.
तुर्फरीतु[b]- -तू ऋ १०,१०६,६.
तुर्मिश्[c]- -र्मिशम् शौ १९,७,१.
तुर्य- चतुर्- द्र.
?तुर्यजाः पै १९, ३८, १०; २०,२४, १०.
?तुर्यमहिमामहीसिन्धोः[d] पै १९ २,१५.
तुर्य-वाह्- चतुर्- द्र.
तुर्या- √तुर् द्र.
?तुर्ये तुर्यम्[e] का १०,५,८.
तुर्यौही- चतुर्- द्र.
?तुर्वः[f] ऋ १०,६२,१०.
तुर्वणि- √तुर् द्र.
†तुर्वणे[g] ऋ ६,४६,८;८,९,१३;१२, १९; ४५, २७; १०, ९३, १०; शौ २०,१४१,३.
†तुर्वश[h]- -शः ऋ ७,१८, ६; -शम् ऋ १,३६,१८; ५४, ६; १७४, [९; ६,२०,१२]; ६,२७,७;४५, १; ७,१९,८; ८,४,७; ७, १८; ९,६१,२; १०, ४९, ८; कौ १, १२७; २, ५६१; ९५५; जै १, १४, ३; ३, ४५, ३; ४, २०,१; शौ २०, ३७, ८; -शाय ऋ ५, ३१,८; -शासः खि १, ८,२S; -शे ऋ १, ४७, [(१३७, २; ५, ७९,८; ८, ८,१४;१०१, २)७]; ८,४, १; ९, १४; १०, ५; ४५, २७; कौ १, २७९; २, ५८१; जै १,२९,५;३,४७,७; शौ २०, १२०, १; १४१, ४; -शेषु ऋ १,१०८,८;८,४,१९.
तुर्वशा-यदु[i]- -दू ऋ ४,३०,१७.
तुर्व(श>)शी[j]- -शी पै १३,४,४.
†तुर्वीति[k]- -तये ऋ १, ६१,११; २, १३, १२; ४, १९, ६; शौ २०, ३५,११†; -तिम् ऋ १, ३६, १८;५४,६;११२,२३.
√तुल्
तुला[l]- -लायै मा ३०, १७; का ३४,३,४.
तुवि[m]-
†तुवि-कूर्मि[n]- -र्मिः ऋ ३, ३०,३; ८,२,३१; १६,८; जै ४, ५, १; -र्मिम् ऋ ६,२२,५; ८, ६८,१; ८१, २; कौ १, ३५४; २, ७९; ११२१; जै १,३७,३; ३, ८,५; शौ २०,३६,५.
तुविकूर्मि-तम- -मः ऋ६,३७,४.
तुवि-कूर्मिन्[n]- -०र्मिन् ऋ ८, ६६, १२.
†तुवि-क्रतु[o]- -०तो ऋ ८, ६८, २;

---

[a]) पाठः? (√तुर् [*वृद्धौ] > भावे) *तुर्- > तुरे, (अस्मद्- >) वयम् इति च द्वि-पदः शोधः।
[b]) विप. (अश्विन्-)। अर्थः व्यु. च?। < √तृफ् इति या [१३,५] सा., GW.।
[c]) विप. स्त्री. (सुमति-)। अर्थः व्यु. च?। *तुर्- (=वृद्धि-) + (√मिश् [*संयोगे] > कर्तरि) *मिश्- (=वृद्धि-संयोग-कृत्-) > उस. (वैतु. सा. [√तुर्व् >] *तुर्मि- [हिंसक-] + [√शो >] *श- [=नाशक-] > *तुर्मि-श- इति वा √तुर् + √मिष् [> श्] इति वा, W. पाठः? इति कृत्वा अष्टाविंशम् इति शोध इति?, CA. तुर- [=तारक-] > *तुर्- + विश्- > पस. *तुर्विश्- [तारक-व्रात-] इति शोध इति च?)।
[d]) पाठः?। तुर्यम् (क्रिवि. =त्वरया) आ(अर्पतु) हि सा मयि सिन्धुर् इति षट्-पदः शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. ?एवा घद्वीव इत्यत्र एव आ(अर्पतु) आयुर् दीर्घम् इति चतुष्पदः शोधश्च द्र.।
[e]) यन् तुर्ये तुर्यम् इति पाठः? यन्तृ- > -न्तुर्, यन्त्रिय- > -ये इति शोधः (तु. मा. मार्ग., [पृ७५३ f टि.] च; वैतु. सस्थ. √इ > यत्- > यन् यत्र शोधोऽपेक्षितः)।
[f]) पाठः? (तु. सस्थ. टि. गो-परीणस्- > -णसा)।
[g]) मूलतः भाप. (*तुर्वण- > नैप्र.) तुर्वन्- > च१ सत् प्रयोगे प्रायेण तुमर्थ-कृद्-भावेन विपरिणतं द्र. (तु. ऋ ६, ४६, ८ प्रमृ.; वैतु. ऋ ८, १२, १९ प्रमृ. यत्र भाप. > च१ इत्येव सुवचम् [तु. सस्थ. टि. यज्ञाय])।
[h]) व्यप. (राज-विशेष-), नाप. (मनुष्य- [तु. निघ २, ३])। बहु.जातिपरं द्र.। व्यु.?।
[i]) द्वस. उभ. प्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६,२,१४१)। पूप. आनङ् उसं. (पा ६,३,२५)।
[j]) विप. (अजशृङ्गी- [ओषधि-])। अर्थः व्यु. च?।
[k]) व्यप. (राज-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः।
[l]) नाप.। स्त्री. अङ् प्र. (पा ३,३,१०४)।
[m]) विप. =बहु- (तु. निघ ३, १)। व्यु.?। < √तु इति सा. [ऋ ३,११,६], दे., MW.।
[n]) विप. (इन्द्र-)। उस.। उप. व्यु.?। < √कृ इति सा. (ऋ ३, ३०, ८) प्रमृ., < √चर् (> *चूर् > *कूर्) इति WAG [१,२२a]। < √कॄ [हिंसायाम्] इति तु मतम्।
[o]) विप. (इन्द्र-)। बस.।

कौ २,११२२.

†तुवि-क्षु[a]- -क्षम् ऋ ८,७७,११; जै ४,११,५.

†तुवि-क्ष(त्र>)त्रा[b]- -त्राम् मा २१,५; का २३,१,५; तै १,५,११,५; मै ४,१०,१; काठ ३०,४; ५; क ४६,७; शौ ७,६,२; पै २०,१,८.

तुवि-ग्र[c]- -ग्रेभिः ऋ १,१४०,९.

†तुवि-ग्राभ[d]- -भम् ऋ ६,२२,५; शौ २०,३६,५.

तुवि-ग्रि[e]- -ग्रये ऋ २,२१,२.

†तुवि-ग्री(<वा)व[f]- -वः ऋ ५,२,१२; ८,१७,८; ६४,७; कौ १,१४२; जै १,१५,८; शौ २०,५,२; -वाः ऋ १,१८७,५; काठ ४०,८; जै २,३,४; पै ६,१६,५.

†तुवि-जात[g]- -०त ऋ १,१३१,७; २,२८,८; ३,३२,११; ४,११,२; ५,२,११; १०,२९,५; शौ २०,७६,५; -तः ऋ १,११०,८; २,२७,१; ४,५०,४; मा ३४,५४; का ३३,२,१७; मै ४,१२,१; काठ ११,१२; १३; शौ २०,८८,४; -तयोः ऋ ७,६६,१; जै ३,५४,७; -तस्य ऋ १,१३८,१; ५,२७,३; ६,१८,४; -ताः ऋ १,१६८,४; -०ताः ऋ १०,६३,६; -तौ ऋ १,२९; कौ २,१९९; जै ३,१८,६.

†तुवि-देष्ण[h]- -ष्णम् ऋ ८,८१,२; कौ २,७९; जै ३,८,५.

†तुवि-द्युम्न[i]- -०म्न ऋ १,९,⌊६; ३,१६,६⌋; ३,१६,३; ६,१८,११; शौ २०,७१,१२; -म्नम् ऋ ९,९८,१; कौ १,५४९; २,५८८; जै १,५६,७; ३,४८,४; -म्नस्य ऋ ४,२१,२; ६,१८,१२; ८,९०,२; कौ २,८४३; जै ४,१८,१०; शौ २०,१०४,४; -म्नाः ऋ ५,८७,७; -म्नासः ऋ १,८८,३[j].

†तुवि-नृम्ण[k]- -०म्ण ऋ ६,४६,३; -०म्ण ऋ ४,२२,६; ६,३१,५; ८,२४,२७; ७०,१०; १०,१४८,१; कौ १,२८६; ३१६; जै १,३०,४; ३३,४; -म्णः ऋ १०,६१,३; मा ७,१७; का ७,७,२; -म्णम् ऋ १,४३,७.

†तुवि-प्रति[l]- -तिम् ऋ १,३०,९; कौ २,९४; जै ३,९,९; शौ २०,२६,३.

†तुवि-बाध[m]- -धम् ऋ १,३२,६; पै १३,६,६.

†तुवि-ब्रह्मन्[n]- -ह्माणम् ऋ ५,२५,५; मै ४,११,१; काठ २,१५.

†तुवि ⌊,वी⌋-मघ[o]- -०घ ऋ १,२९,१-७; ८,९२,२९; काठ १०,१२; कौ २,१७५[p]; जै ३,१६

---

[a]) विप. (धनुस्-)। उस.। उप. (√कृष् ⌊कर्षणे⌋> कर्मणि) *कृष-> नैप्र. यनि. इति मतम् (वैतु. या ⌊६,३३⌋ <√क्षिप् इति, Reuter ⌊KZ ३१,२१०⌋ <√क्षि ⌊*हिंसायाम्⌋ इति च?)।

[b]) विप. (अदिति-)। उस.। उप. (√क्षद् ⌊*रक्षणे⌋> कर्तरि) क्षद्र-> नैप्र. यनि. (तु. PW. प्रभृ. घा. *ऐश्वर्ये वृत्तिः; वैतु. भा. सा. W. भाप. इति कृत्वा वस. इति, उ. म. <क्षत-+⌊√त्रा>⌋ त्र- इति?)।

[c]) विप. (सत्वन्-⌊*ज्वाला-⌋)। उस.। उप. (√घृ ⌊दीप्तौ⌋ >कर्तरि) *घ्र-> नैप्र. यनि. (वैतु. वें. सा. PG ⌊२,२५१⌋ GRV. च <√गॄ ⌊शब्दे⌋ इति, सा. <√गॄ! ⌊गमने⌋ इत्यपि ⌊तु. Gri.⌋, PW. GW. <√गॄ ⌊निगरणे⌋ इति?)।

[d]) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. √ग्रभ्+अण् प्र.।

[e]) विप. (इन्द्र-)। उस.। उप. (√गॄ ⌊=√कॄ⌋ *हिंसायाम् >कर्तरि) ग्रि- इति (वैतु. वें. सा. GRV. Gri. <√गॄ ⌊शब्दे⌋, PW. GW. ⌊निगरणे⌋ इति, सा. <ग्रीवा- इति कृत्वा वस. इतीव?)।

[f]) विप. (अग्नि-, इन्द्र- प्रभृ.)। बस. उप. आद्युदात्तत्वम् (पा ६,२,११४)।

[g]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, वरुण- प्रभृ.)। उस.।

[h]) विप. (इन्द्र-)। बस.। उप. <√दा ⌊दाने⌋ इति।

[i]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्- प्रभृ.)। बस. उप. प्रकृतिस्वरः उसं. (पावा ६,२,१३८)।

[j]) प्र३ (यजमानपरम् ⌊तु. सा. GRV.; वैतु. ORN. सं३ मरुत्परमिति?⌋)।

[k]) विप. (इन्द्र-, श्रवस्- प्रभृ.)। शिष्टं *i* टि. द्र.।

[l]) विप. (इन्द्र-)। अर्थः व्यु. च?। उस.। उप. [√अद् (मर्दने ⌊वैतु. बाधनाद्यर्थके क्रियासाकाङ्क्षे इत्यन्ये?⌋)> कर्तरि] *अद्रि-> नैप्र. यनि. इति।

[m]) विप. (इन्द्र-)। उस.। उप. √बाध्+अण् प्र. (वैतु. सा. अच् प्र. इति)।

[n]) विप. (पुत्र-)। बस.।

[o]) ऋ ५,३३,६ विहायाऽन्यत्र °वी° इति पाठः। पपा. °वि° इत्येव। विप. (इन्द्र-, मरुत्-)। बस.।

[p]) °वि° इति S. सात. च।

१३; शौ २०, ६०,२; ७४,१-७; –घः ऋ ८, ६१, १८; कौ २, ८०९; –घम् ऋ ८, ८१, २; कौ २,७९; जै ३,८,५;–घस्य ऋ ५, ३३,६; –०घासः ऋ ५, ५७,[८; ५८,८].

तुवि-मन्यु[a]- -०न्यवः ऋ ७,५८,२.

†तुवि-मात्र[b]- -त्रम् ऋ ८,८१,२; कौ २,७९; जै ३,८,५.

तुवि-म्रक्ष[c]- -क्षः ऋ ६, १८, २; काठ ८, १७; –क्षासः ऋ ६,६, ३; तै ३,३,११,२.

†तुवि-राधस्[d]- -धसः ऋ ४,२१,२; ५,५८,२; –धसम् ऋ ७, २३, ५; शौ २०,१२,५.

†तुवि-वाज,जा[e]- -जा ऋ १, ३०, १३; तै १,७,१३,५; २,२,१२, ८;४,१४,४; मै ४,१२,४; काठ ८,१७; कौ १, १५३; २,४३४; जै १,१६,९;३,३३,९; शौ २०, १२२, १; –जेभिः ऋ ६, १८, ११.

तुवि-शग्म[f]- -०ग्म ऋ ६,४४,२.

†तुवि-शुष्म[g]- -०ष्म ऋ ८,६८,२; कौ २, ११२२; –ष्मः ऋ २, २२.१; कौ १,४५७; २, ८३६; जै १, ४८, १; शौ २०,९५, १; –ष्मा ऋ ६,६८,२.

तुवि-श्रवस्-

†तुवि-श्रवस-तम- -मः ऋ ३, ११, [६ (५, २५, ५)]; कौ २, ९०८; जै ४, १५, २; –मम् ऋ ५,२५, [(३,११,६) ५]; मै ४, ११,१; काठ २,१५.

तुवि-ष्वण(<स्वन)स्[h]- -णसः ऋ ४,६,१०; –णसम् ऋ ५,८,३.

तुवि-ष्वणि(<स्वनि)[i]- -णि ऋ ६,४८, १५; –णिः ऋ १, ५८, ४;१२७,६;२,१७,६; ५,५६,७; –णीनाम् ऋ ८,४६,१८.

†तुवि-ष्व(<स्व)न्[j]- -०ष्वणः ऋ १,१६६,१; –ष्वणि ऋ ५, १६, ३; ९,९८,९; जै ४,१७,२.

तु(वि>)वी-रव[k]- -वम् ऋ १०, ९९,६.

तुव्यो(वि-ओ)जस्[l]- -सम् ऋ ४, २२,८.

?तुवित्[m] जै ४,१०,४.

?तुविष्मणसम्[n] तै ३,३,११,१‡.

१*तुविस्[o]-

तुविष्(स्-त)म[p]- -मः ऋ १,१८६, ६; शौ ६,३३,३[q]; पै १९, २८, ३[q]; –मा ऋ ५, ७३,२; –माय ऋ १,१३०,२.

२तुविस्[o]-

तुविष्-मत्[r]- -०मः ऋ ७,२०,४; –मान् ऋ १,५५, १; १६५, ६; १९०, ३; ८; २, १२, [१२; ४, ५,३]; २९, ३; ७,५६, ७; ५८, १; ८७,६; १०,४४, १; ७४,६; तै २,३,१४,४[s]; मै ४,११,३†; १४, १२; काठ ९, १८†; १०, १३[s]; †शौ २०, ३४, १३; ९४, १; पै १३, ७,१३†.

?तुवीरवत्[t]- -वान् ऋ १०,६४,४; १६.

---

[a]) विप. (मरुत्-)।

[b]) विप. (इन्द्र-)। समासस्वरौ पृ ४०३ *a* टि. द्र.।

[c]) विप. (इन्द्र-, भाम-)। उस. उप. √मृक्ष् > √म्रक्ष् + अण् प्र. (तु. सा. GW.; वैतु. भा. वस. उप. <√मृज् इति च)।

[d]) विप. (इन्द्र-, मरुत्-)। वस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११८)। [e]) विप. (गो-, पथिन्-)। वस.।

[f]) विप. (इन्द्र-)। वस.।

[g]) विप. (इन्द्र-, इन्द्रावरुण-)। शिष्टं *d* टि. द्र.।

[h]) विप. (अग्नि-, अर्चि-)। उस.। उप. <√स्वन् [*दीप्तौ (वैतु. पाधा. प्रभृ. [शब्दे] > कर्तरि) स्वनस्- [=दीप्यमान-] इति मतम्]।

[i]) विप. (अग्नि-, शर्धस्- प्रभृ.)। उप. इन् प्र.। शिष्टं *h* टि. द्र.। [j]) विप. (अग्नि-, मरुत्-)। उस.।

[k]) विप. (द्रास-)। वस.। शिष्टं *d* टि. द्र.।

[l]) विप. (रश्मि-)। वस.। शिष्टं *d* टि. द्र.।

[m]) पाठः ?। त्वम् इत् इति शोधः।

[n]) पाठः ?। तुविष्वणसम् इति शोधः (तु. सपा. ऋ ५, ८,३ माश १२,४,४,२ जैमि १, ६४ माश्रौ ५,१,२,१७ MG. [पृ २२८ टि.]; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति ?)।

[o]) व्यु. ?। कर्तरि किसिः भावे किसुन् चेति प्र. भेदाद् द्वैविध्यम्।

[p]) विप. (अश्विन्-, इन्द्र- [वैतु. शौ. पपा. °विं-त° ? इति, सा. तुवित्तम- इति ?])।

[q]) सपा. ऐआ ५,२,१ शांश्रौ १८,३,२ तवस्तमः इति पाभे.। [r]) विप. (इन्द्र-, बृहस्पति- प्रभृ.)।

[s]) पाभे. क्रते पृ १४८७ *n* टि. द्र.।

[t]) विप. (बृहस्पति-, स्तोतृ-)। निर्देशः अर्थः व्यु. च ?। १*तुविस्- + (√रु [शब्दे] > भावे) रव- > उस. थाथीये स्वरे *तुवीरव- + मतुप् > *तुवीरव-वत्- > नैप्र. यनि. (तु. [अंशतः] Johansson [WAG२,५३*b* द्र.] =तुवि-रव-वत्- इति ; वैतु. पपा. तुवि-र° इति, वें.

√तुश्[a], †तोशते ऋ ९,२७,१;१०७,९; १०९, २२; कौ २, ३४८; ६३६; जै ३,२९,५; ५१,२; तोशसे ऋ ८,१५,११;९,४५,२.

†तोश[b]- -शा ऋ ३, १२, ⌊४ (८, ३८,२)⌋; कौ २, १०५२; जै ४, २३,१.

तोश-तम- -माः ऋ १,१६९,५.

‡तोशमान- -ना[c] मा १२, ६९; का १३, ५, ८; मै २, ७, १२; शौ ३,१७,५.

†?तोशास्[d]- -शासा ऋ ८, ३८, ⌊(३,१२,४) २⌋; कौ २, ४२४; जै ३,३२,१५.

?तुशाः[e] खि ५,५,१०.

√तुष्, >तुषि, तुष्यात् पै १९, २६,६.

तुषय(त>)न्ती- -न्ती ऋ १०, २७,१६.

तुष[f]- -षम् शौ १२, ३, १९; पै १७, ३७,९; -षाः तै ५,२,४,२¶; मै ३,२, ४¶ ; काठ २०, २¶[g]; शौ ९,६,१६;११,३,५; पै १६, ५३, १०; ११२, २; -षान् शौ ११,१,२९; पै १६,९१,९; -षैः मै ४, १, ७¶; काठ ३१, ४¶; क ४७, ४¶; शौ ११, १, १२; पै १६,९०,१.

¶तुष-प(क्व>)क्वा[h]- -क्वाः[g] तै ५, २,४,२; मै ३,२,४; काठ २०, २; क ३१,४^{2}.

तुष्टुवस्-, तुष्टुवान्- √स्तु द्र.

?तुसिं भवातुश्छन्ती ननूकशः पै १९,४०,३.

तुस्तूर्षमाण √स्तृ,स्तॄ द्र.

तू तु द्र.

¶तूणव[i]- -वे तै ६, १, ४, १; मै ३, ६,८; काठ २३,४; क ३६,१.

तूणव-ध्म[j]- -ध्मम् मा ३०, १९; २०; का ३४,४,१;२.

१तूतुजान-,२तूतुजान्-,३तूतुजान-, १तूतुजि-,२तूतुजि- √तुज् द्र.

तूतुम[k]- -मा ऋ १०,५०,५;६.

तूतोः, तूतोत् √तु द्र.

?तूत्यायनम् पै १०,१०,५.

?तूधनयन्तु[l] पै ३, ३७,१.

तूपर,रा[m]- -रः मा २४, १; का २६, १,१; ¶तै २, १,१,४;५;५,७^{2}; ६,५; ५, ५,१,२; २२, १§; मै २, ५, ९^{2}¶; ३,१३, २; ¶काठ १३,४^{2}; १९, ८^{2}; २४,७; ४८, २§; क ३७,८¶; -¶रम् तै २, १, १, ५; ५,७; ६,५; ५,५, १, १; मै २,५,१; काठ १३, १; ४; -रा तै ७, ५, १,२¶; -राः मा २४,१५; का २६, ३, ५; तै ५, ६, ११-२०, १; ७, ५,२, २¶; मै ३,१३,१२; काठ ३३, १^{2}¶; ४९, १-१०; शौ ११,११, २२; -रौ मा २९, ५९; का ३१,७, १; तै ५,५,२४,१; काठ ४८,३.

†१तूय[n]- -यम् ऋ ३, ४३, ⌊३; ७, २९,२⌋; ५२, ८; ५३, १६; ४,

ला. तु⌊वि>⌋वी- + मत्वर्थे रे प्र. + स्वार्थे मतुपि च तुवीर्-वत्- इतीव, Aufrecht⌊ZDMG५५,२३२⌋ORN. ⌊तुवि⌋>वी- + ⌊√रु> कर्तरि ?⌋ रुवस्-> -वान् इति, PW. प्रभृ. तु⌊वि>⌋वी- + ⌊√रु>शतरि⌋ रुवत्-> -वान् इति, GW. तुवि- + इ⌊रा>⌋र्- + मतुप् इति च ?)।

a) धा. वधे ⌊निघ ३,१९⌋, संतोषे ⌊मा १२,६९⌋ प्रभृ. वृत्तिः ?। b) विप. (इन्द्राग्नि-)। कर्तरि क्षन् प्र.।

c) पामे. क्वते पृ १३८५ c टि. द्र.। °ष° इति मै. पपा.।

d) निर्देशः ? यनि. = तोश- इति कृत्वा कर्तरि कृत् (तु. उप(पा)स-) इतीव पपा. PW. प्रभृ. (वैतु. Brugmann KZ⌊२४,२४⌋ पाठः ? इति कृत्वा तोशा, ⌊*सत्य-श्रावन्->⌋ -वाना इति पदे इति ⌊तु. ऋ ३, १२,४ तोशा इति स-त्रिवाना इति च स-प्रकरणे पदे⌋)।

e) पाठो निर्देशश्च ? (तु. सस्थ. टि. जप्तु-शस(:); शांश्रौ ८,२४,१ स्तुशः इति पामे. च)।

f) नाप. (धान्य-त्वच्-)। व्यु. ?। त्वच्- इत्यनेन सयोनित्वं द्र.।

g) सपा. तुषाः <> तुष-पक्वाः इति पामे.।

h) नाप. (इष्टका-)। तृस.।

i) नाप. (वाद्य-विशेष-)। व्यु. ?।

j) नाप.। उस. कर्तरि काऽन्ते थादि-स्वरः।

k) निर्देशः ? [तु. पपा. प्रभृ.; वैतु. निघ ⌊४,२⌋ या ⌊५, २५⌋ यनि. ⌊तूतुमाकृषे⌋=*तूतु (ड्,ळ,ल्⌊<√त्वर्⌋) इति च (उपा√कृ ⌊वैतु. दु. तूतुम् आकृषे इति⌋>) *उपाकृषे ⌊=उपाकुरुषे⌋ इति च पदे इतीव ?]। यनि. विप. (सवन-)। व्यु. ?। (√तॄ>तूर्⌊*वृद्धौ⌋>) भावे *तूर्तु->*तूर्तु-मय-> नैप्र. यनि. इति मतम् (वैतु. GW. <√तु इति)।

l) पाठः ? तव धूनयन्तु इति द्विपदः शोधः ?।

m) नाप. (⌊शृङ्ग-रहित-⌋ छाग- च गो- च)। व्यु. ?।

n) विप. (क्षिप्र- ⌊तु. निघ २,१२⌋)। वा. क्रिवि.। व्यु. ?। दे. GW. प्रभृ. < √तु इति। (√त्वर् ⌊त्वरायाम्⌋ > कर्तरि कृत्ये) *त्वर्य-> नैप्र. *तूर्य-> यनि. इति।

२६, ५; ५, २९, ७; ६, ५, ६; २२,११; ७, ५९, ४; ८, १,९; ४, ३; ८; ५, ७; १३; २२, १०; ६५, १; ९; १०, १०, ८; १०४,१; ११०,८;११२,२; मा २९,३३; का ३१, ४, ९; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; कौ १, २५२; २, ९५६; १०७, १; जै १, २६,१०; ४, १०, ७;२०,२; शौ ५,१२, ८; १८, १, ९; २०, ३६,११.

२तूय[a]– -यान् ऋ १०,२८,३.

तूर्णा(र्-ना)श[b]– -शम् ऋ ८,३२,४.

तूर्णि–, तूर्य √तुर् द्र.

√तू(<तु)र्व्[c], †तूर्वसि ऋ ८,९९, ६; मा ३३,६७; का ३२,५,१३; कौ २,९८८; शौ २०, १०५,२; तूर्वथ ऋ ८,२०, २४;७४, १०; तूर्वतम् ऋ ६,५०,१०.

तूर्व–

†तूर्व-या(न>)ण[d]– -णः ऋ १०, ६१, २; -णम् ऋ १,५३, १०; १७४,३; ६,१८, १३; शौ २०,२१,१०.

तूर्वत्– -†र्वन् ऋ १, १००, ५; ६, १५,५[e]; २०, ३; मा १७,१०[e]; का १८,१,११[e]; तै ४,६,१,२[e]; मै २, १०, १[e]; -र्वन्तः ऋ ६, १४,३.

तूर्वि[f]– -र्वये ऋ ९,४२,३.

१तूल[g]– -लम् शौ १९,३२, ३; पै ५, २०, ८; ३४, ७; ६, २२, १९; १२, ४, ३; -लेभ्यः[h] तै ७,३, १९-२०,१; काठ ४३,९;१०.

?२तूल[i]– -लस्य पै ४, ४,२.

?तूलि[j]– -लिभिः पै १९,३४,६.

¶तूप[k]– -पः[l] काठ २३, १; क ३५, ७.

तूपा(प-आ)धान[m]– -नम्[l] तै ६, १, १, ३¶.

तूष्णीम्[n] ऋ २, ४३,३; खिसा ४, ६; ¶तै २,५,११,३[2];६,४,२;६,३; ९,२; ५,२,७,४; ६, १,९,५;६; २,१,६;७,३; ३,७,१;२[2]; ४,४, २;११,२;३; ¶मै १, ८,५;७[2]; २,१,३[2]; ४,१,१०;२,७; ६,४; ८,४; ¶काठ २०, ५; २५, ४[2]; ¶क ३१,७; ३९,१[2].

तूष्णीं-शंस[o]– -सम् मै ४, ६,१¶.

तूष्णीं-होम[p]– -मेन तै ६, ३,७,२¶.

तृ[q]– तारः ऋ ८, ५५,२; खि ३,७,२.

√तृंह्,तृह्, ¶तृंहति मै ३, ३, ९; ४, ७; ¶तृंहन्ति तै १, ५,७,६;५, ४,७,४; तृणहान्[r] शौ ५, ८,७; पै ७, १८,५; तृणेढु[s] शौ ८, ८, ११; पै ९, ६, ३; १६, ३०,१; अतृंहन् मै ३, ३, ९; ४, ७. ततर्ह शौ ११, ७, ७; पै १६, १५३, ७; अतृहम् शौ २, ३१, २[t]; ?अतर्हि[u] पै ११, ५,११.

---

a) विप. (⌊रसमय-⌋ सोम- ⌊तु. निघ २, १५⌋)। व्यु. ?। (द्रव->स्वार्थे) *द्रव्य- > तोय->यनि. इति (वैतु. =१तूय- एवेत्यन्ये?)।

b) नाप. (जल- ⌊तु. निघ. ४,२; या ५,१६ च; वैतु. PW. प्रभृ. =निर्झर-⌋)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। (√द्रु ⌊स्रुतौ⌋ > भावे) *द्रवस् (स)- + (√नश् ⌊*लाभे⌋ > भावे) *नाश- > वस. *द्रवर्णाश- > नैप्र. यनि. [वैतु. उस. इति कृत्वा या. (√त्वर् 'त्वरायाम्' ⌊वैतु. SEY. ७९ √*तुर् 'कौटिल्ये'⌋ >) *तूर्ण- + (√अश् ⌊व्याप्तौ⌋ > कर्तरि) आश- इतीव?]। तूर्णाश (स)- इति वा प्राति. द्र. (तु. उपास-, तोशास-, द्रविणस-)।

c) <√तुर् इत्यर्वाञ्चः।

d) विप. (च्यवान-, अग्नि-), व्यप. (राज-विशेष- ⌊ऋ १, ५३,१०;६,१८,१३⌋)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। वस.।

e) पाभे. कृते पृ १४८७ g टि. द्र.।

f) विप. (वाजसाति-)। कर्तरि इन् प्र. (पाउ ४,११८)।

g) भाप. (अभिजन- ⌊वैतु. सा. MW. नाप. इति कृत्वा =अग्र-भाग- इति?⌋)। व्यु. ?। <√तृ (*वृद्धौ ⌊=प्रसवे⌋) इति मतम् (वैतु. W. पाठः? इति कृत्वा मूलम् इति शोधः ⌊तु. शौ २,७,३⌋?)।

h) नाप. (अग्र-भाग-)।

i) =तौल- (यद्र.) इति।

j) पाठः?। (√पूल् ⌊संघाते⌋ >) पूलि- > -लिभिः इति शोधः (तु. मूको. भूलिभिर् इति)। नाप. (बहुकरी-)।

k) नाप. (वस्त्रान्त-निवेश्यमान-बन्धविशेष-)। व्यु.?। (अन्त-तस् >नैप्र.) *अन्तर् (स) + (√भष् ⌊*बन्धे⌋ >भावे) *भाप- >वस. *अन्तर्भाप- > नैप्र. यनि.।

l) सपा. तूपः<>तूपाधानम् इति पाभे.।

m) नाप.। कास.। उप. यद्र.।

n) अव्य.। व्यु. ?। <√तुष् इति अभा. (तु. WAG ⌊१,३९⌋)।

o) उस. घञन्ते थादि-स्वरः। वा. किवि.।

p) मध्यमपदलोपी कस. अन्तोदात्तः।

q) =स्तृ-। नाप.(तु.WAG ⌊१,२३०a⌋ प्रभृ.)। व्यु. ?।

r) लेटि प्रपु३ विक. स्वरः।

s) लोटि प्रपु१ विक. स्वरः।

t) सपा. अतृहम् <> अद्रुहम् इति पाभे.।

u) पाठः? अतृहि (=आत्म. लुङि उपु१) इति शोधः।

तृह्यन्ते शौ ५,१७,७.

†तर्हण- -णम् ऋ ७, १०४, ४; शौ ८,४,४; पै १६,९,५.

तर्हणी- -णी शौ २,३१, १; पै २,१५,१.

तृंहत्[a]- -हत् ऋ १०,१०२,४.

तृंहती[b]- -तीभ्यः मा १६, २४; का १७, ३,३; मै २,९,४; काठ १७,१३; क २७,३.

तृड्ढ्वा शौ १९, ३६,५; पै २,२७, ४; १३,३,९.

तृढ,व्हा[ऋ.]- -व्हा ऋ ६,१६,४८; -ढाः ऋ १, १३३, १; पै १३, १३,४.

तृह्यमाण- -णानाम् शौ १०,४,१८; पै १६,१६,८.

तृक्षि[c]- -क्षिम् ऋ ८,२२,७; -क्षौ ऋ ६,४६,८.

तृच- त्रि- द्र.

?तृचमेंमामिजंलुमः पै २०, ५८, ८.

तृण[d]- -णम् ऋ १,१६१,११;१६२,८; १६४,४०; १०, १०२,१०; मा २५, ३१†; का २७, १२, ८†; तै ४,६,८,३†; ¶मै १, ८, ७; ३,६,२;९,७; १०, १; ७; १६, ११†; ४, ५,२; ८,५; ¶काठ ६, ८[२]; ११, ३; २५, ५; २८, १; २९,३; ४६, ४†; ¶क ४, ७[२]; ३९,२; शौ २, ३०,१; ३, १२, ५; ६,५४,१; १०२,२; ७,७७, ११†; ९, १५,२०; पै २, १७, १; ७८,१; ३, २०,५; ३७, १; ७,६,९; ९,२२,२७; २५, १३; १०,२,१०; १६,६९,१०; १९, ८,४; १४,२;१९,१०;२६,१२; २०,११,४†; -णस्य शौ ९, ३, ४; पै ५, २०,८; १६, ३९, ५; -णा ऋ ३,२९,६; शौ ११, ९, २१; पै १६,८४,१; -णानि खि ७,१,१; ४,२; तै ३,४,८,६¶; शौ ९, १२,२२; पै १, ८७, २; १६, १३९, २३; -णे मै ३, ८, ६¶; पै ४, १०, ८; -†णेषु ऋ १,१६२,११; मा २५, ३४; का २७,१३,३; तै ४, ६, ८,४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ५; -णैः शौ ९,३,१७; पै १६,४०,७.

तृण-व(त्त>)त्सा[e]- -त्साः पै १४, १,१७.

तृण-स्कन्द[f]- -न्दस्य ऋ १, १७२, ३.

?तृणजयालुसत्तमः पै १९,२०,११.

तृत-, तृतीय-, तृतीयक- त्रि- द्र.

?तृतीयेकः[g] पै ४, २४,१;५.

?तृतेः पै १, ९४,२.

तृत्सु[h]- -त्सवः ऋ ७, १८, १५; १९; ८३,८; -त्सवे ऋ ७, १८,१३; -त्सुभिः ऋ ७,८३,६; -त्सुभ्यः ऋ ७, १८,७;३३, ५; -त्सूनाम् ऋ ७,३३,६; ८३,४.

√तृद्[i], तर्द पै ५,२०,३.

तृन्द्धि शौ १९,२९,२[४]; पै १३, ११, ११[४]; अतृणत् ऋ २, १५, ३; ४, १,१९; १९,८; तै २, ३, १४,५†.

ततर्द ऋ ४, २३,८; ततर्दिथ ऋ ९,११०,५.

ततृदान[j]- -ना ऋ ४,२८,५; -नाः ऋ ५, ५३,७.

तर्द[k]- -र्द शौ ६, ५०, २; पै ५, २०,२; १९, २०,६; -र्दः पै ५, २०, ८; -र्दम् शौ ६, ५०, १; पै १९,२०,५; -र्दस्य पै ५,२०, ५; ६; १९,४१,१५.

?तर्दापते[l] शौ ६,५०,२; पै १९, २०,७.

तर्मन्[m]- -र्म[n] शौ १४, १,४०; पै

---

[a]) अति-प्रत्ययान्तम् (तु.पाउ २,८४)। -हत् इति द्वि१ सत् वा. क्रिवि. (तु. तृपत्- प्रमृ.; वैतु. सा. GW. क्विप्., वें. अन्यथा व्याख्यायुकः)। [b]) नाप. (रुद्र-शक्ति-)।

[c]) व्यप. (त्रसदस्युपुत्र-)। व्यु.?।

[d]) नाप. (घास-)। व्यु.?। <√तृद् इति या [६, १२], <√तृह् इति (पाउ ५, ८), <√स्तृ इति WAG [१, २३०b], वैप२<√तृण् इति।

[e]) विप. (२अप्-)। बस.।

[f]) व्यप. [नृप-विशेष- (तु. वें. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. असुर-विशेष- इति, पक्षे च विप. [अस्मद्-] इति)]। व्यु.?। [g]) पाठः?। तक्मन्- इत्यस्य प्रकरणवशात् तृतीयकः (=ज्वर-भेदः) इति शोधः सुविमर्शः।

[h]) व्यप. (राज-विशेष-, बहु. तदन्वयास्तद्विशश्च)। व्यु.?। <√तृद् इति GW.।

[i]) धा. छेदने निर्भेदने विमोचने प्रमृ. वृत्तिः।

[j]) विप. (इन्द्रासोम-, सिन्धु-)। कानजन्तम्।

[k]) नाप. (सस्यनाशक-जन्तु-विशेष-)।

[l]) पाठः?। *तर्दस्-(भाप.)+(√भृ>भावे) भृति-> बस. *तर्दस्-भृति- (=हिंसाकृत्-सामान्य-) > -तिः > नैप्र. *तर्दस्पतिः> यनि. (तु. पै. मूको.; वैतु. पपा. °र्द-प° इति, BW. Gri. प्रमृ. =तर्दापति-> -०ते इति [तु. सस्य. ?वृघापते])।

[m]) नाप. (छिद्र-)। मनिन् प्र. (पाउ ४, १४५)।

[n]) सपा. आपमं १,१,१० तृद्म इति पाभे.।

१८,४,९.

तृदिल[a]– -लाः ऋ १०,९४,११[b].

√तृप्, म्प्, > तर्पि, तितृप्स, तृप्यते शौ १९, २,५[c]; पै ८, ८, ११; ¶तृप्यति तै २, ५,४,३[२]; ११, ३; ५,४,४,१; मै १,९,५; काठ ९, १४; ३२, १[२]; तृप्यन्ति[d] पै १६, ८३, ३; तृप्यताम् पै १७, १३,६; तृप्यतु खि ३,१५,२०[२]; मा ८,३७; का ८,११,२; तै ३, २,५,१[२e]; शौ ११, ११, १०; तृप्यन्तु शौ ११, ११, ९; तृप्य तै १, ४,२२, १.

†तृप्णवः ऋ ३, ४२, २; शौ २०,२४,२; तृप्णुहि ऋ २, १६, ६; ३६, ४; शौ २०, ६७, ५†; तृप्णुतम् ऋ ८, ३५,१०; तृप्णुत तै १,८,२१,२¶[f].

†तृम्पसि ऋ ८, ४, ⌊१२; ५३, ४ (६४, १०)⌋; खि ३, ५, ४; जै ४,१८,८; तृम्पतु ऋ १,२३, ७; †तृम्पताम् ऋ ३, १२, ३; कौ २, २१; जै ३, २, १२; तृम्पन्ताम् तै ३,२,८,१; तृम्पन्तु मा ७,१५; का ७, ६,४; ७, ५; †तृम्प ऋ ८, ४५, २२; कौ १, १६१; २, ८१; जै १, १७, ७; ३, ८, ७; शौ २०, २२, १; तृम्पतम् ऋ ४, ४६,२; ८, ३५, २४; काठ ३५, ५[g]; क ४८, ६[g].

तातृपुः[d] शौ ११, ९, १३; तृप्यास्म तै १, ४, २२, १; अतृपम् तै ५, ६, १, ४; मै २, १३,१; काठ ३५,३; क ४८,४; शौ ३, १३,६.

तर्पयति ¶तै २,५,११,३;५,४, ४,१; शौ १३, ३,४; ¶तर्पयति तै २,५,४,३; ३, २,३,३[२]; ४[२]; मै १,६,७;९,५; ३, ३,९; काठ ९,१५; ११, १०; १२,१[३]; २१, ७; १०; २५, ६; २७, १[३]; २; २८, २;३; ३२, १; क ३९, ३; ४२,१[२];२; ४४,२;३[२]; ४५, ३; तर्पयन्ति शौ ४,२७,५; तर्पयन्ति ¶मै १,९,५; ४, ६, ८; पै ४, ३५, ५; तर्पयथः शौ ४,२६,६; पै ४, ३६, ५; तर्पयामि शौ २, २९, ६; तर्पयामसि पै १९, १६, ३; २८, ७; ९; तर्पयाति शौ ९, ५, ९; पै १६, ९८, २; तर्पयन्त ऋ १, ८५, ११; तर्पयासि पै १४, ३, १९; तर्पयताम् शौ ६, १३४, १; पै ५, ३३,४; तर्पयन्ताम् खि ३, १५, २९; तर्पयन्तु शौ १५, ११, २; ५; तर्पयन्तु शौ ४, १५, १; ५; १८,४,३९; पै १,१३,३; ५, ७, १; तर्पय >या ऋ १, ५४, ९; तर्पयेथाम् ऋ ७,६४,४; तर्पयतम् खि १,८,३; तर्पयत मा २,३४; ६,३०; का २, ७,७; ६, ८, १; तै ३, १, ८, १; मै १, ३, २[१४]; तर्पयत[h] मा ६,३१[९]; का ६, ८, २[९]; तै ३, १,८,१[१५]; मै १, ३, २[१२]; काठ ३, १०[१३]; क २, १७[१२]; अतर्पयत् ऋ ९, ९, ६; शौ ८, ९,२४; पै १६, २०, १; अतर्पयः ऋ ४,१९,५.

अतीतृपत् काठ ३२, १¶; अतीतृपन्त मा १९,३६; का २१,३, ६; तै १, ८, ५, २; काठ ३८, २; अतीतृपम् तै ३, २, ३, २; अतीतृपाम मा ७, २९; का ९, १,४.

†तितृप्सात् ऋ १०, ८७, १७; शौ ८,३, १७; पै १६, ७, ७.

तर्पण– -णम् शौ ९, ६, ६; पै १६, १११,६.

†तर्पयत्– -यन्नम् ऋ १, १६४, ५२; तै ३,१,११,३; काठ १९, १४; शौ ७, ४०, १; पै २०, ९,८.

तर्पयन्ती– -न्तीम् खि २,६,४.

¶तर्पयितव्य– -व्याः मै १, ९, ५; -व्यान् मै १, ९, ५; काठ ९, १४;२८,२; ३२,१; क ४४,२.

---

a) विप. (⌊खण्डन-कृत्-⌋ ग्रावन्-)। कर्तरि किलच् प्र. उसं. (पाउ १, ५६)। सस्थ. अ-तृदिल– इत्यत्र तृदिल– इति उप. तु भावे *तृद्– (=खण्डन-) + इलच् प्र. इति कृत्वा भिन्नमेव प्राति. (=⌊खण्डनवत्-⌋ द्र.; वैतु. वें. सा. GRV. अ-तृदिल– इत्यत्रत्यम् उप. कर्मणि कृदितीव, PW. GW. यनि. कर्मणि कृदिति च अ-तृदिल– इत्यत्रत्यम् उप. कृदेव सत् छिद्र-वाचकमिति च ?)।

b) पाठः? । -लासः इति शोधः (तु. GW. छन्दश्च)।

c) तृप्यते इति RW.।

d) सपा. तृप्यन्ति<>तातृपुः इति पाभे.।

e) सपा. माश्रौ २, ४,१,३६;३७ पिबतु इति पाभे.।

f) सपा. तृप्णुत (तैब्रा १, ८, ६, ४ आपश्रौ १९, ३,७ च) <> मदन्ताम् इति पाभे.।

g) =सपा. शांश्रौ १३, १२,७। तैब्रा ३, ७, ८, ३ आपश्रौ १४, २०,२ तु तृप्यतम् इति पाभे.।

h) =सपा. माश १, ९,४, ७[९]। शांश्रौ ७,१०,१५ तु सकृत् तृम्प इतिं, पाग्र २, ६, १८[३] तर्पय इति च पाभे.।

तर्पयितृ- -तारः तै १,४,२२,१.
तातृपा(ण>)णा- -णा ऋ १०, ९५,१६.
†तातृपि[a]- -पिम् ऋ ३, ४०, २; शौ २०,६,२;७,४.
वितृप्सत्- -प्सन् पै १३,१०,५.
†तृपत्[b]- -पत् ऋ २, ११, १५; २२,१[c]; ३६,५; ३, ३२, २; ७, ५६,१०[d]; १०,११६, १; तै २, १,११, २[c]; मै ४,११,२[c]; काठ ८,१७[c]; शौ २०,६७,६;९५,१[c].
तृप्त,प्ता- -प्तः ¶तै २, ५, ४, ३; ३,२,३, ३[२]; ४[२]; ५,४,४,१; मै १,४, ३[२]; काठ २१, ७¶; ३७, १५[६]; १६[२]; शौ १०, ८, ४४; पै ८, १५, ३?[e]; १६, ४२, २; -प्तम् काठ ३७, १५[२]; -प्ता मै १, ९, ८¶; काठ ९, १५¶; ३७,१५; -प्ताः ऋ ७,३८,।(४, ३७, १)८।; †मा ९, १८; २१, ११; †का १०,३,११; २३, १, १२; †तै १, ७, ८, २; ४, ७, १२,२; मै १,९,५¶; ११, २†; ४,६,८¶; काठ ३,१०; ७,१४[f]; १३, १४†; क ६, ३[f]; -¶प्तान् काठ २८,२; क ४४, २; -प्तान् खि २,६,४;१४,६.
तृप्तां(प्त-अं)शु[g]- -शवः ऋ १, १६८,३.
तृप्ति- -प्तिः ऋ ९, ११३, १०; पै १६,४८,४; -प्तिम् ऋ ८, ८२, ६; -प्त्या शौ ९,५,९; पै १४, ३,१९;१६,९८,२.
तृप्यत्- -प्यन्तः पै १,७९,३.
तृम्पत्- -†म्पत्[c] कौ १, ४५७[h]; २,८३६; जै १,४८,१.
?तृपल[i]- -लम्[j] ऋ ९,९७,८[k]; -†ला[k] कौ २,४६७[l]; जै ३,३५,२[l].
तृपल-प्रभर्मन्[m]- -र्मा ऋ १०, ८९, ५; तै २,२,१२,३†.
तृप्र[n]-
तृप्र-दंशिन्[o]- -शिनः शौ ७, ५८, ३[p].
तृप्र-दंश्मन्[q]- -श्मनः पै २०, १३, ९[p].
तृप्रा[r]- -प्राः ऋ ८, २, ५; जै ४, १६,६†.
√तृप्,>तर्पि, तृप्यन्ति पै १३, ३, १०; तृपत् शौ २, २९, ४; पै १,१३,१.
†तातृपुः ऋ १०, १५, ९; मै ४,१०,६; शौ १८,३,४७.
सतीतृपाम ऋ ४,३४,११.
†ततृपाण- -णः ऋ ६, १५, ५; मा १७, १०; का १८, १, ११; तै ४, ६, १, २; मै २, १०, १; काठ १७, १७; क २८, १;

a) विप. (सोम-)। किनिः प्र. उसं. (पावा ३,२,१७१)।
b) अतिः प्र. (पाउ २, ८५)। तृपत् इति द्वि१ सत् वा. क्रिवि. द्र. (वैतु. सा. ।ऋ २,२२,१। विप. इति)।
c) सपा. तृपत् (तैब्रा २, ५, ८, ९ च)<>तृम्पत् इति पाभे.। d) वा. कृते पृ ७४५ *k* टि. द्र.।
e) पाठः?। °प्ते इति शोधः (तु. टि. ?नाधमा°)।
f) पाभे. पृ ८४७ *j* टि. द्र.।
g) विप. (सोम-)। बस.। h) तृपत् इति S.।
i) अर्थः व्यु. च? *j,k,l* टि. द्र.।
j) विप. [मन्यु- (=सोम- ।तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. तृपत् इतिवत् क्रिवि. इति?, GRV. तृपलमन्यु-> -न्युम् इति समस्तं निर्देशुकः?।)]। व्यु.?। <√तृप् (।*हसौ।; वैतु. सा. ।*क्षिप्रभावे। इति, PW. प्रमृ. ।तृप्तौ। इति)। k) सपा. तृपलम्<>तृपला इति पाभे.।
l) विप. (।*म>।चन्तु-।=सोम-।)। *तृपलम्, *मन्तुम् >नैप्र. तृपला वृन्तुम् इति मतम् (तु. ।तत्त्वतः। सा.; वैतु. BST. ।टि.।,S. =तृ१ सत् क्रिवि. इति?)।
m) विप. (सोम-।=इन्द्र-।)। बस.। पूप. (कर्तरि) <√तृप् ।*हिंसायाम्। एतत् नापू. ?तृपल- इत्यस्माद् भिन्नं प्राति. (वैतु. या ।५,१२। =तृप्र- =।क्षिप्र- इति वा सृप्र- इति वा? तु. SEY १३४।; सा. भा. ।तै.। =त्रि- + उपल- > *त्र्युपल- > यनि. इतीव?)। उप. (भावे ।वैतु. या. कर्तरीति?।) <प्र√भृ ।*प्रहारे।।
n) विप. =तीक्ष्ण-। व्यु.?। <√तृप् (=√दृम्) 'हिंसायाम्' (तु. तृपल-प्रभर्मन्-; वैतु. ।नाउ.। W. "*क्षिप्रभावे' इतीव?)।
o) विप. (मशक-)। उस. उप. णिन्यन्तम्। पूप. क्रिवि. इति (तु. पपा., त्रिप्र° इति भूयिष्ठाः मूको. B. ।५५४। टि.; वैतु. सा. त्रि-प्र° इति)।
p) सपा. °दंशिनः<>°दंश्मनः इति पाभे.।
q) उप. मनिन् प्र. इति। शेषं *o* द्र.।
r) विप. (सोम- ।तु. ऋ १, १३७, १ प्रमृ.।, यद्वा तद्-वाचकं नाप.)। यनि. रूपं प्र१ द्र.। व्यु.?। [√तृप् (*हसौ =मदे ।तु. तृपल-।)> भावे] *तृप्- + (√प्रा> कर्तरि) प्रा- > उस. *तृप्-प्रा-> नैप्र. यनि. (वैतु. पपा. नावग्रहः इतीव कृत्वा सा. प्रमृ. तृप्र- >-प्राः ।प्र३। इति तच्च <√तृप् ।तृप्तौ। इति कृत्वा चरुप्रभृति-परं नाप. इति च, GW. तदेव <√त्रप् इति च?)।

-णम् ऋ १,१३०,८.

तर्प्या[a]-

तर्प्या-वत्- -वान् ऋ १०, २८, १०.

†तातृषाण- -णः ऋ १, ३१, ७; १३०,२; २,४,६; -णम् ऋ १, १७३,११.

†तृपाण- -णः ऋ ५, ३६, १; ८, ३३, २; कौ २, २१५; जै ३, १९,१०; शौ २०, ५२,२; ५७, १५; -णा ऋ ७,६९,६; -णान् ऋ ४,१९,७.

तृपित- -तः ऋ १,१६,५.

तृष्ण(प्-नँ)ज्[b]- -ष्णजः ऋ ७,३३, ५; -ष्णजम् ऋ १, १०५, ७; -ष्णजे ऋ १,८५,११;५,५७,१.

तृष्णा[c]- -ष्णया ऋ १, ३८,६; शौ ३,३१, ३; -ष्णा ऋ ७,८९,४; ९,७९,३; पै १९,३०,८; -ष्णाः शौ ११,१०, २१; पै १६, ८७, १; -ष्णायाः पै १,४६,३.

तृष्णा-मार[d]- -रम् शौ ४, १७, ६;७; पै ५,२३,८.

तृष्यत्- -ष्यतः ऋ ८, ७९, ५; -ष्यते ऋ १, ११६, ९; १७५, ⌊६; १७६, ६⌋; -†ष्यन् ऋ ८, ४,३; १०; कौ १, २५२; २, १०७१; जै १, २६, १०; पै १९, ४७,१४; -ष्यन्तम् ऋ ५, ६१,७.

तृष्या-

तृष्या-वत्- -वतः ऋ ७,१०३,३.

†तृपु[e]- -पु ऋ १, ५८, २;४; ४,७, ११; ७, ३,४; १०, ७९, ५; ९१, ७[f]; ११३, ८; ११५, ६; काठ ७, १६; कौ २, ३३३; जै ३, २८, ५; -पुणा, -पुम् ऋ ४, ७,११; काठ ७,१६.

†तृप्वी[g]- -प्वीम् ऋ ४, ४, १; मा १३, ९; का १४, १, ९; तै १, २, १४, १; मै २, ७, १५; काठ १६,१५; क २५,६.

तृपु-च्युवस्[h]- -वसः ऋ ६,६६,१०[i].

तृपु-च्युत्[j]- -च्युतम् ऋ १,१४०,३.

तृष्ट,ष्टा[k]- -ष्टम् ऋ ३, ९, ३; १०, ८५,३४[l];८७, १३; शौ ५, १९, ५; ८,३,१२†; १०,५,४८; १४, १,२९†[l]; पै ७, १९, ३[m]; १२, ३,३; १५,१७,६; १६, ७, २†; १८, ३, ८†[l]; -ष्टा शौ ५, १८, ३; ७, ११८, २; पै ५, २०, ७; ९,१७,१०; २०, १६, २; -ष्टाः ऋ १०, ८७, १५[n]; -ष्टानाम् शौ १९,५७,३?[o].

तृष्ट-जम्भ[p]- -॰म्भाः शौ ६,५०,३[q].

तृष्ट-दंश्म- -॰श्माः पै १९,२०,७[q].

तृष्ट-दंश्मन्[r]- -श्मभिः पै १५,१७, ७; -श्मा शौ १२, १, ४६; पै १७,५,४.

तृष्ट-धूम[s]- -मम् शौ १९, ४७, ८; ५०, १; पै ६,२०,८?[t]; १४,४, ११.

तृष्ट-वन्द(न>)ना[u]- -॰ने शौ ७,

---

a) = तृषा-। ष्यन्तात् भावे क्यप् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३,३,९९)।

b) विप. (गोतम-, मृग- प्रभृ.)। व्यु.?। नजिङ् प्र. इति (पा ३, २, १७२ तु. या ⌊११,१५⌋) प्रभृ.। तृष्- भाप.⌋+[√नज् (=√ नश् ⌊*प्राप्तौ⌋)>कर्तरि] निज्- >उस. इति मतम् (वैतु. पपा. ॰ष्णु-ज्-इति)।

c) स्त्री. भावे नक्(न्) प्र. (पाउ ३,१२)।

d) तस.। उप. भाप.<√मृ।

e) विप.। -पु इति वा. क्रिवि. ⌊तु. निघ २,१५⌋। कर्तरि <√तृप् '*त्वरायां हिंसायां च' (तु. ⌊अंशतः⌋ या ⌊६,१२⌋; वैतु. या. < √तृ वा √त्वर् वेति, PW. प्रभृ. ⌊तु. SEY ७९⌋ <√तृप् 'पिपासायां>गर्धायां> त्वरायां' च इति ?)।

f) सपा. तृपु<>त्रिपु इति पाभे. ?।

g) विप. (प्रसिति-)। h) विप. (मरुत्-)। उस.।

i) सपा. तृपुच्युवसः<>त्रिपुच्युवसः इति पाभे.।

j) विप. (शिशु-)। उस.।

k) √तृष् (*हिंसायाम् ⌊तु. अस्मिन्नर्थे √तृ, √धृष्. च⌋)> भावे वा कर्तरि वा कर्मणि वा यनि. (तु. PW. प्रभृ.; वैतु. सा. *अभिलाषे इति ?)।

l) सपा. आपमं १,१७,९ क्रूरम् इति पाभे.।

m) तिष्ठम् इति पाठः?। यनि. शोध्यः।

n) सपा. तृष्टाः<>सृष्टाः इति पाभे.।

o) पाठः? (तु. पृ १४९८ *b* टि. इति, ?मा तृष्टा॰ इति च)।

p) विप. (⌊सस्यनाशक-⌋ क्रिमि-)। वस.।

q) सपा. ॰जम्भाः<>॰दंश्माः इति पाभे.।

r) विप. (सर्प- प्रभृ.)। वस.।

s) विप. (अहि-)। वस.।

t) ति॰ इति पाठः ?। यनि. शोध्यः (तु. शौ)।

u) विप. (⌊ओषधि-विशेष-⌋ तृष्टिका-)। वस.। उप. (√*व्यन्ध् ⌊=व्यध्⌋>कर्तरि) *व्यन्धन-⌊=कण्टक-⌋> नैप्र. *वन्दन- इति (तु. PW. ⌊अंशतः⌋; वैतु. Gri. W. <√वन्द् ⌊वन्दने⌋ इतीव कृत्वा =लता- इति?)।

११८,१; पै २०,१६,१.
तृष्टा(ष्ट-अम>)मा[a]- -मया ऋ १०,७५,६.
?तृष्टामा नामासि[b] पै ३,३०,४.
¶तृष्टा-वरुत्रि[c]- -त्री[d] मै ४,८,१.
तृ(ष्टक>)ष्ट्रिका[e]- -का शौ ७, ११८,२; पै २०,१६,२; -०ष्ट्रके शौ ७,११८,१; -०ष्टके शौ ७, ११८,१; पै २०,१६,१[२].
√तृह्, तृह्यमाण- √तृंह् द्र.
√तृ[f],>तर्, तरितृ, तर्तृ, तारि, तिर्, तरति ऋ ३,४९,२; ७, १,५; ९,९६,१५[g]; ¶तै २,५, ९,३[२]; ५,३,१२,२; ¶मै २, २,११; ३,८,६; तरति ऋ ६, २,४; ७,५९,२; ९,१११,१; १०,६१,१६; ¶तै १,५,९,६; ५,३,१२,२[२]; ¶मै १,८,६; ३,६,९[४];९,३; ¶काठ ७,१०; २३,६; ३७,८; ¶क ५,९;३६, ३; †कौ १,३६५; ४६३; २, ९४०; †जै १,३८,४; ४८,९; ४,१,१; पै १७,२९,८; तरन्ति ऋ ७,३२,१३; ९,७३,६; १०, २७,२१; खि ४,६,७?[h]; मा ३४,५१[i]; का ३३,२,१४[i]; ¶मै ४,१,३; ३,४; ५,१; ८, ५; काठ ३३,५¶; शौ ६,१२२, २[j]; १८,४,७; १९,३४,७[k]; ४४,६; २०,५९,४†; पै १, १००,१; ६,११,३†; तरसि ऋ ६,६४,४; तरत् ऋ ९,५८, [१[२]; २-४][l]; १०७,१५; कौ १,५००[२१]; २,२०७; ४०७[२१]; ४०८[l]-४१०[l]; जै १,५२,४:३, १९,२;३१,२७[२१]; २८[l]-३०[l]; तरायः शौ १४,२,४३; तर,>रा ऋ ९,५९,३; मा ११,७२; का १२,७,७; तै ४,१,९,३; मै २, ७,७; काठ १६,७; क २९,४; तरत,>ता ऋ १०,४२,१; तै ३,५,४,२; मै १,४,३; काठ ५, ६; शौ २०,८९,१†; अतरत् मै ४,१४,१३[२]; अतरत् ऋ ४,२७, २; ७,१८,६; ८,१००,८; मै ४,१४,१३; ¶काठ ७,१०; ३७,८; क ५,९¶; अतरन् ऋ ५,४५,११; अतरन् ऋ १,३६, ८; ¶तै ५,३,१२,१[२]; ¶काठ ७,६; १९,२; ¶क ५,५;२९, ८; पै ५,६,८; अतरः ऋ १, ३२,१४; १०,१०४,८; अतरः ऋ १०,१०८,१; पै १,९८,२[m]; १३,६,१४†; अतरम् ऋ १०, १०८,२; तरेत् ऋ ६,६८,५; मै ३,६,९¶; काठ २३,६[२]¶; तरेयुः शौ १९,५०,३; पै १४, ४,१३; तरेम ऋ ५,५४,१५; ७,५६,२४; शौ १९,५०,३; तरेम ऋ ६,२,[११[२]; १४,६[२]; १५,१५[२]][n];६८,[८; ७,६५,३]; ७,३२,१५;१०,[४२-४४,१०]; ११३,१०; खि २,६,१९[२n]; ७, ५[२n]; ८,५[२n]; †काठ २,३; १२, १४; कौ २,१०३३†; जै ४, २७,८†; शौ ७,५२,७†; १२, २,४८; †२०,१७,१०; ८९, १०; ९४,१०; पै २,२३,५; १४,४,१३; १७,३५,५;६[२]†. तिरसि पै २०,४१,६?; तिराव मै १,१०,४[o]; तिरतु खि २, ११,२[p].
तरुते ऋ १०,७६,२; तरुषे[q] पै १४,४,७.
तरुषन्त[r] ऋ १,१३२,५;

[a]) व्यप. (नदी-विशेष-)। वस.। पूप. <√तृष् [°त्वरायाम्]। उप. भाप. १अम- यद्र.।
[b]) पाठः?। दृष्टो यथा नामाऽसि इति शोधः (तु. टि. ?मा तृष्टानामसि)।
[c]) व्यप. (असुरब्रह्मद्वय-विशेष-)। द्वस. उभ. प्रकृति-स्वरः (पा ६,२,१४४)। पूप- ?तृष्ट-, तस्य सानङ्‌ङादेशः।
[d]) सपा. तृष्टाव°<>त्रिष्टाव°<>त्वष्टावरू° इति पाभे.। पाका (६,२,१४०) तु. तृष्णावरूत्री इति।
[e]) नाप. [ओषधि-विशेष- (=शरपुंखा- इति दारिलः [कौसू ३६,३८])]। व्यु.?।
[f]) धा. तरण-गमन-बाधन-रोहण-दीपनादयो वृत्तयः द्र.।
[g]) इद्-योगे स्वर इति Oldenberg [ZDMG ६०, ७४०]।
[h]) तु° इति स्वरः? यनि. शोध्यः।
[i]) पाभे. कृते पृ १३११ *h* टि. द्र.।
[j]) तु. सस्थ. टि. अनु। सपा. काठ १२२:१४ संतरन्ति इति पाभे.।
[k]) पाभे. कृते पृ १३१२ *c* टि. द्र.।
[l]) तु. विव. भ. GW. MW.; वैतु. वें. सा. शत्रन्तं पदमिति।
[m]) शोधितः पाठः (तु. पृ १३४७ *l* टि.)।
[n]) सकृत् काठल १८ तरेम? इति पाभे.।
[o]) सपा. मा ३,५८ का ३,८,२ पाठाऽभावः।
[p]) सपा. खिसा १०,२ नयतु इति पाभे.।
[q]) पाठः?। सपा. शौ १९,४९,७ दधिषे इति पाभे.।
[r]) विकरणत्रयोपेतं प्रपुरे (तु. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. [पचे] <√तरुष्य इति)।

तरुषेम[a] ऋ ७,४८,२; काठ २३, ११†.

ततार ऋ ७,३३,३; तितिरुः ऋ १, ३२,८; २,२३,५; तरिष्यामहे क ४२,३¶[b]; अतारीत् ऋ ७,४,५; अतारीत् ऋ १, ३२, ६[c]; शौ २०, १०७, १३‡[d]; पै १३, ६, ६†[e]; तारीत् ऋ ६,४७,९; ९, ११४,४; १०,६९,५; मै १, ५, १; शौ २, ७,४; ६, १२४, ३; १२,३,१७; पै ८, ३, ४[2]; १७, ३७, ७; तारिषुः शौ २, ७, ४; तारिष्ठाः पै १६, १,९[e]; अतारिष्ट मै २, ७, १२[f]; †अतारिष्म[f] ऋ १,९२,⌊६; १८३,६; १८४, ६; ७,७३,१⌋; काठ १७,१८.

?तारयते खिसा २६, २०; तारयति मै ३,८,६¶.

तर्तरीति ऋ ६, ४७, १७; तर्तरीथः ऋ १०, १०६,७.

ततर्वस्[g]- -रुषः ऋ ६, १२,२.

†तुतुरि[h]- -रिः ऋ १,१४५,३; ६, २४, २; ६८, ७; -रिम् ऋ ४, ३९, २; ६, २२, २; शौ २०, ३६,२.

तुर[i]- -राय ऋ २, १३, १२; ८, ९६, १.

†तरणि[j]- -णयः ऋ ४, ४,१२; ७, ६७, ८; तै १, २,१४,५; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; -णि ऋ ३,११,३; -णिः ऋ १, ५०,४; ११२,४; १२१,६; १२८,६; ३, ४९, ३; ४, ४५, ५; ७,२६,४; ३२,९; २०; ६३,⌊४; १०, ८८, १६⌋; मा ३३,३६; का ३२, ३, ७; तै १, ४,३१,१; मै ४, १०, ६; १२,४; काठ १०, १३[२]; कौ १,२३८; २,२१७; ३, ५,९; जै १,२५,६; ३, १९, १२; ४, २, १; शौ ३,२,१९; २०,४७,१६; पै १८, २२,४; -णिभिः ऋ ४, ३३,१; ८,६०,८; -णिम् ऋ ३, २९,१३; ४,४५,७; ८,४५,२८; काठ ३८, १३; कौ १, २०४; जै १,२२,१; §शौ १३, २,४;३६; §पै १८,२०,८; २४, ३; -०णे ऋ ६,१,५; मै ४, १३, ६; काठ १८;२०.

तरणि-त्व- -त्वा ऋ १,११०,६; -त्वेन ऋ १,११०,४.

१तरत्- -रते ऋ १०, १०६, ९; -रन् ऋ ३,२४,१; मा ९,३७†; का ११,१,३†; जै ४, २५,१†; शौ ७, ४२,१; पै २०, १०, १; -रन्तः ऋ २,११,१९; ६, १६, २७; ८,४३,३०; ६०,१२; १०, ३१, १; -रन्तम् ऋ १, १०५, ११; मै ३, ६,९[२]¶; पै १,७०, २; -रन्ता[k] खि ३,२२,८.

तरन्ती- -न्ती ऋ ४, ५६, ७; कौ २, ९४८†.

२तरत्-

तरत्-द्वेषस्[l]- -षाः ऋ १,१००, ३.

†तरुध्यै[m] ऋ ९,११०,१; काठ ३८, १४; कौ १, ४२८; २, ७१४; जै १,४२,२; ३, ५९,६.

१तरस्- -‡रसम्[n] कौ १, ३७०; २, २८०; जै १, ३९, १; ३, २३,१२.

२तरस्[o]- -रः ऋ १, ३३,⌊१२; ७, ९१,४⌋; ११०,७; ८, ६७, १९; -रसा ऋ ५, ५४, १५; पै १५, १२, ९; -रसाम् शौ १०, १०, २४; पै १६, १०९,४; -रसे ऋ ३,१८,३; खि ४, २, १२[२]; शौ ३, १५, ३†; -रांसि शौ १०, १०, २४; पै १६, १०९, ४; -†रोभिः ऋ २,३९,३; ८,६६, १; कौ १,२३७; २,३७; जै १, २५,५; ३,४,८.

तरस्-वत्- -वान् मै ४,१४,१२.

तरीयस्- -यान् ऋ ५,४१, १२; पै १६, ३४,७[p].

---

a) तु. पाका. पासि ३,१, ८५; वैतु. या ⌊५,२⌋ <√तरुष्य इति ।

b) सपा. तरिष्यामहे<>स्तरिष्यामहे इति पाभे. ।

c) सपा. तैब्रा २, ५,४,४ अतारीः इति पाभे. ।

d) सपा. ऋ १, ११५,१ विशिष्टः पाभे. ।

e) सपा. शौ ८,१,९ विशिष्टः पाभे. ।

f) पाभे. कृते पृ १२०८ *b* टि. द्र. ।

g) नाप. (सूर्य-) । क्वसुः प्र. ।

h) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, शिशु- प्रभृ.) । व्यु. जुरिम- टि. द्र. ।

i) भावे अप् प्र. (पा ३, ३, ५७) ।

j) विप: (अग्नि-, अश्व-, सूर्य- प्रभृ. ⌊तु. निघ २,१५ = क्षिप्र-⌋) । अनिः प्र. (पाउ २, १०२)।

k) °न्ता इति स्वरः ? यनि. शोध्यः ।

l) विप. (इन्द्र-) । बस. (वैतु. स्क. उस. इति) ।

m) शध्यै प्र. (पा ३,४,९) तत्स्वरश्च । = सपा. ऐब्रा ८, ११ आपश्रौ १६, १८,७ । शौ ५,६,४ तु पाठाऽभावः ।

n) पाभे. कृते पृ १४८२ *j* टि. द्र. ।

o) भाप. (बल- ⌊तु. निघ २,९⌋) । असुन् प्र. ।

p) सपा. शौ ९, १, २३ पाठाऽभावः ।

तरस्-विन्- †विनः ऋ ८,९७, १२; कौ २, २८१; जै ३, २३, १२; शौ २०, ५४,२; –†विनम् ऋ ८, ९७, १०; कौ १, २७०; २,२८०; जै १,२९,१; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १; –वी मा १९,८८; का २१, ६, ९; मै ३, ११,९; काठ ३८,३.

†तुरित्रत्[a]- -त्रतः ऋ ४, ४०, ३; मा ९, १५; का १०, ३, ८; तै १,७,८,३; मै १, ११, २; काठ १३,१४.

तरिन्[b]- -री[c] शौ ५,२७,६.

तरिप्युत्- -प्यन् मै ३, ६, ६; काठ २३,३.

तरी[d]- -रीभ्यः पै १९,१९,११.

तरीपणि[e] ऋ ४, ३७, [७; ५, १०,६].

तरु[f]- -रुभिः ऋ ५,४४,५.

†१तरुत्[g]- -ता ऋ १, २७, ९; १२९,२; कौ २,७६७.

†२तरुतृ[h]- -ता ऋ १, ४०, [८; ६,६६, ८]; ८, ४६, ९; ७०,१; कौ १, २७३; २, २८३; जै १, २९,१; ३, २३, १५; शौ २०, ९२,१६; १०५, ४; –तारम् ऋ १,११९, १०; ८, १, २१; १०, १७८, १; कौ १, ३३२; जै १, ३५,१; शौ ७,९०,१.

†तुरुत्र[i]- -०त्र ऋ २, ११, १५; १६; ७, २१, ९; –त्रः ऋ १, १७४,१; ३, ३०, ३; ४,२१,२; ६,१, ११; १७, २[j]; मै ४,१३, ६; काठ १८,२०; –त्रम् ऋ १, ११७,९; ६,२६,२;७२,५; १०, ४७, ४; मै ४,१४,८; –त्राः ऋ ७,२५,५;८,१६,४.

तरुष[k]- -षः ऋ ६, १५, [३; १०, ११५,५].

तरुषी[l]- -षीः कौ १,३२७; जै १,३४,५.

तरुस[m]- -रुषः ऋ १,१२२,१३;३, २,३; –रुषि ऋ ६, २५,४.

√*तरुषि

तरुषयिष्णु- -ष्णवे पै १, ४५,२.

√तरुष्य

†तरुष्यत्- -ष्यतः ऋ ८, ९९,५; मा ३३, ६६; का ३२, ५,१२; कौ १, ३११; २, ९८७; जै १,३२,९: शौ २०,१०५,१.

तरूषस्[n]- -षसा ऋ १, १२९,१०,

तार[o]- -रम् शौ ४, ३७, ३; पै १३, ४,३; –राय मा १६, ४०; का १७,६,५; तै ४,५, ८, १; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७, ५.

तारयत्- -यन्तः शौ १८,३,१०.

तितिर्वस्- -०र्वः ऋ ६,४१,४.

तितीर्षत्- -र्षन् मै १,५,१.

तित्रत्[p]- -त्रतः ऋ २,३१,२.

तीर्त्वा मा ४०, ११; १४; का ४०, १, ११; १४; ¶तै २, १,३, ४; ३,५, ४,३; मै १,४, ८[2]¶; ४, १४,१३; शौ ९,५,१; ३; पै ५, १३, ६; १४,३, १०; १६,९७, १; १९,५,१५.

तेग[q]- -गान् मा २५,१; का २७, १,१; मै ३, १५,१; काठ ५३, १.

---

[a]) यङ्लुगन्तात् शत्रन्तम् (तु. भा. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. पाका. [७,४,६५] प्रमृ. जुहो. इति)।

[b]) विप. (अग्नि-)। इनिः प्र. उसं. (पाउ ४,६)।

[c]) पाभे. कृते पृ ८४९ *m* टि. द्र.।

[d]) अर्थः व्यु. च ?। नाप. (स्त्री-) इति ?।

[e]) तुमर्थीयः सनिः प्र. उसं. (तु. टि. उपस्तृणीपणि, वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. [अन्तिमे स्थले], PW. तरी-पन्- >सप्त१)।

[f]) अर्थः व्यु. च ?। नाप. [(तरुमय-) सोमग्रहपात्र-? इति (तु. सा.GRV. Gri.; वैतु. पाठः? इतीव कृत्वा GRV. =तनूभिः इति, PW. GW. =[२तुरस्->] तरोभिः इति च ?)]।

[g]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-)। तृन् प्र.। (वैतु. वें. [ऋ १,१२९, २] क्रिप. इवाभिमानुकः)। [h]) नाप.। तृजन्ते चित्स्वरः।

[i]) विप. (अश्व-, इन्द्र- प्रमृ.)। उत्रन् प्र. उसं. (पाउ ४,१७३)।

[j]) =सपा. ऐब्रा ६,११ तैब्रा २,५,८,१ गोब्रा २,२,२१ नृपू ३,४। वपू २,२ तु ?तरुद्रः इति पाभे.।

[k]) विप. (अग्नि- [तु. वें. सा.; वैतु. GW. GRV. प्रमृ. नाप. इति])। उषन् प्र. उसं. (पाउ ४,७५)।

[l]) विप. (अरी-[वैतु. PW. नाप.])। तु. पृ ४१० c टि.।

[m]) भाप. च नाप. च। उसिन् प्र. उसं. (पाउ २,११७)।

[n]) विप. (रै-)। ऊषसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,७३)।

[o]) नाप. [तीर्थ- (शौ. पै. [तु. पाशा ६,३,१०९])], विप. (रुद्र- [मा. प्रमृ.])। कर्तर्यधिकरणे च अच् प्र.।

[p]) विप. (आशु-)। शत्रन्ते अभ्यस्तस्वरः।

[q]) नाप. (कण्टक-?)। व्यु. ?। <(√ स्तिज् [*हिंसायाम्]>) √तिज् (तु. पार. तेग [असि-])। सपा. तेगान् <> स्तेगान् (तैब्रा ३,९, ११,१ आपश्रौ २०, २१,९ च) इति पाभे.।

तेज्-, तेजन-, १तेजनी- √तिज् द्र.
?२तेजनी- -नी खि ५,१५,१२ª.
तेजमान, तेजस्- प्रभृ. तेजिष्ठ-, तेतिजान- √तिज् द्र.
?तेत्वक् पै ९,१८,८.
तेदनी[b]- -नीम् मा २५, २; का २७, २,२; मै ३,१५,२.
तेनिवस्- √तन् (विस्तारे) द्र.
तेपान- √तप् द्र.
?तेयेत् पै २०,४०,६.
तैजन- √तिज् द्र.
तैमात[c]- -तः पै ९,१०, ३; -तम् पै ९,१७,५; १२,३,३; -तस्य शौ ५,१३,६; १८,४; पै १,४४,१; ८,२,४; ९,१७,४.
तैल-, तैल-कुण्डँ- २तिल- द्र.
तैल्वकी- तिल्व- द्र.
तोक[d]- -कम् ऋ १, ४१, [६; ८,८४, ३]; ६४,१४; ९२,[१३(४,५५, ९) ९, ७४, ५]; २, २५, २; ५, ७७,४; ६,१३,६; ४८,१०; ७, १८,२३; ३६,७; ५६,२०; ६०, ८; खि १,३,७; मा १३,५२†; १८, ७७; ३४, ३३†; का १४, ५,६†; २०,५,१०;३२,२, २†; मै१,१०,१३¶;२,१३,११†;४, ४,१²¶; †काठ ७,१६; ३६,७; †कौ २, ५९६;९७४;१०८१; जै ३;४८,१२†; शौ १, २८,३;४, १७,३; पै ५,२३,३; ११, १,१; ५; -†कस्य ऋ१,८,६;३१,१२; १००, [११; ६,४४,१८]; २,९, २;३०,५;४,२४,[३; ७,८२,९]; ६,१९,७; ८, ६७,११; ९, ६६, १८; मा ३४,१३; का ३३,१,७; तै ३,५,११,३;मै४,१०,४; काठ १५,१२; शौ २०,७१,२; -का ऋ ९,९१,६; १०,४,७; -कानि शौ ५, १९, २; -†काय ऋ १, ४३,२; ८४,१७; ११४,[६; २, ३३, १४]; १८९, २; ३, ५३, [१८; १०, ३५, १२]; ४, १,३; १२,५; ५,५३, १३; ६९,३; ६, १,१२; ५०,७; ७,१८,२३;५२, २; [६२-६३, ६]; ८, ५,२०;९, ११; ६७, १२; ९,६२,२; ६५, २१; मा १६, ५०; का १७, ८, ४; तै १,१,१४,४; ३,४,११,२; ४,५,१०,४; ५,७,२,५§; मै १, ६,२³§;२,९,९; ४, १०-११,१; १२-१३,६; काठ २,१५;७,१४; §१३, १५; १६; १७,१६; १८, २०; २३, १२; २६, ११; क ६, ४; २७, ६; कौ २, १८१; ३४६; जै ३, १७, २; २९, ३; शौ २०, १४१, १; §पै १९,३, ८ª; २०, ३, १०; -†के ऋ १, ११४,८;१४७,१; २,२,११; ४, ४१,६; ६,२५,[४;६६,८]; ३१, १; ७,६७,[६; ८४,५; ८५,५]; ८,२३,१२; ७१,१३; १०३, ७; १०,१४७,३; मा १६, १६; का १७,१,१६; तै ३,४,११,२; ४, ५,१०,६; मै ४,१२,६; १३,४; काठ १६, २१§; २३, १२; कौ २, ८५४; ९३४; जै ४,११, ७; -केभ्यः शौ १,१३, २; २६,४; पै १९,३,४; -केषु ऋ ७,४६,३; काठ ३५,१२; क ४८,१२.
तोक-का(म>)मा- -माम् खि १, ३,५.
†तोक-वत्- -वत् ऋ ३,१३, ७; मै मै ४,११,२; काठ २,१५.
तोक-साति[f]- -ता ऋ ६, १८, ६; -तौ ऋ १०,२५,९.
तोक्मन्[g]- -क्म ऋ १०, ६२, ८; -क्मभिः मा १९,८१; २१,३०; ३१;४२; का २१,६,२; २३,४, २;३;५,२; मै ३,११,२²;४; ९; काठ३८,३;-क्मानि मा१९,१३; का २१,२,२; काठ १२,११¶.
?तोतियानाम् पै २,६५,२.
?तोते[h] तै १, २,५,२; ६,१,८,५.
?तोतो[i] मा ४,२२; का ४,७,४.

a) पाठः?। सपा. RW. (शौ.), शांश्रौ १२,१८,२० तेदनी इति, शंपा. सात. च शौ २०,१३१,११ तीजनी? इति। b) अर्थः व्यु. च?।
c) नाप. (सर्प-भेद-)। व्यु.?।
d) =तुच्-। नाप. (अपत्य- [तु. निघ२,२])। व्यु.?। (√वृध् [वृद्धौ] > भावे) *वर्ध- + (√भज् > करणे) भाग- > उसः *वर्ध-भाग- (=कुलवृद्धिः भज्यतेऽनेन) > नैप्र. *धभाग- > यनि. (तु. PW. GW. WAG [१,१००b] SEY [१०९] < √तुच् [*वृद्धौ] इति; वैतु. या [१०,७] < √ तुद् इति, दे. < √तु.वा √स्तु वेति च?)। e) सपा. शौ १,२६,४ विशिष्टः पाभे.।
f) विप. ([संतत-प्रजायुक्त-] तनय- [=प्रजा-])। बस. (वैतु. अन्ये पस. इतीव कृत्वा भाप. नाप. वेति ?)।
g) नाप. (अपत्य-, अङ्कुरितयव- [मा.])। तोक- इत्य-नेन स-न्यायता द्र.।
h) निर्देशः? (युष्मद्- >) तव ते > नैप्र. यनि. (तु. ?तोतो; वैतु. भा. त्वो (त्वा ऊ)त- > -ते इति?])।
i) = ?तोते। निर्देशः? (युष्मद्->) *तव-तव > नैप्र. यनि. (तु. सपा. मै १, २,४ काठ २,५ WAG [३, ३३]; वैतु. पपा. तोतः [< त्वत्तः ?] इति, उ.

तोद्– √तुद् द्र.

तोश्–, तोश्-तम–, तोशमान–, तो-शास्– √तुश् द्र.

?तोस्मत्[a] पै ५, ४०, ६.

तौग्र्य्– तुग्र– द्र.

तौ(द>)दी[b]– -दी शौ १०,४, २४; पै १६, १७,६.

?तौल्[c]– -लस्य[d] शौ १,७,२.

तौविलि(क>)का[e]– -॒के शौ ६, १६,३; पै १९,५,९?.

त्मन्[f]– †त्मन् ऋ ४, ४, ९; ५,४३, ९;६,१२,२;६८,५;९,८८,३; तै १,२,१४,४; मै ४, ११,५;१४, १५; काठ ६,११; त्मनम् ऋ १, ६३, ८; त्मना ऋ १, ३०, १४; ४१,[६; ८,८४,३]; ५४,[४; ७, १८,२०]; ६९,५;७९,६; १०४, ३; १३९,१०; १४२, १०; ११; १४४,६; १५१,६; १६८,४; ५; १७८,३; १८५, १; २,१,६; २, ९; १९,७; २५, २;३२, ४; ३, ३,१०;९,५; ४,६,५; ४१,१०; ५३,१;५; ५, ५, ९;१०,४;१५, [४;७,८४,१]; २५, ८;५२,२; ६;८;८७,४; ७,७,१;[२०-२१, १०]; ३४,५;६; ५७, ७; ८, ३, २१; ६,८;४६,२७;४९,४;९४, ८;१०३,[३[g]; १०,६४,६[g]]; ४; ९, ८६, १; १०२, ७; १०,२२, ५;६८, ७; ७७, ३; ११३, ३; १२३, ५; १४२, २; १४८, १; १७०,१;१७६, ३; खि ३,१,४; मा ६,११; ११, ३१;१३,५२†; १५,३७†; १८,७७;२७,२१‡[h]; ३३,३०†; का ६,२,७; १०,३, १०†[g]; १२,३,४; १४, ५, ६†; १६,५,१९†; २०,५,१०; २३, १,११†[g]; २९,२,११‡[h]; ३२, ३,१†; तै १,३,८,२; १४, १†; २, १,११,२; †३,१, ११,२;३, ११,५; ५,११,१; ४, १, ३, २; ८,३‡[h]; ४,४,५†; मै १,२,८†; १५; २, ७,३;१२,६‡[h]; †१३, ८; ११; ३,९,७¶; †४,१०,४; ११, १; १२, २S; ६; काठ २, ९†; ३, ६; ७,१६†; १०, १२; १३,१६†; १५, १२†; १६, ३; १८,१७‡[h]; १९,४; ३९,१५†; क २, ३†;१३; २९,५‡[h]; ३०, २; †कौ १, ५८; ३१६; २, १८१‡[i]; ४३५; ५९६; ८०३; ८६६[g]; ९१३; ३, ५, २; †जै १, ६,४; ३३,४; २, ३, २; ३, १७, २‡[i]; ३३, १०; ४८, १२; ४,२,९; १५,६; २१, ४[g]; २८, ३; †शौ ५,२७,११‡[h]; ७,५०, १; २०, १६,७; १२२,२; पै ३; ३७, १; †२०, १०,८; ५१,३; त्मनि ऋ १, १५८, ४; ४, २९, ४[j]; त्मने ऋ १, ११४, [६ (२, ३३,१४)]; १८३, [३;१८४, ५; ६,४९,५]; ७, ६२, [६;६३, ६]; –त्मन्या[k] ऋ १, १८८,[(१०५, १४; १४२, ११) १०]; १०, ११०, १०; मा २०, ४५; २९, १०; ३५†; का २२, ४, १०; ३१, १,१०; ४,११†; तै ५, १, ११,४¶; मै ३, ११,१; १६,२, ४,१३,३†; काठ १६,२०†;३८, ६; ४६, २; शौ ५, १२,१०†.

?त्मौ[l] पै ५,२१,७.

√त्यज्[m], त्यजामहे पै २०, १४,४.

=त्वयि इति, म. अव्य. इति कृत्वा =कलत्रे वा त्वयि वेति च ?)।

[a]) पाठः? तस्माद् इति शोधः (तु. सस्थ. ?मानुषं मार्षत, ?मामेजार्यं, ?शेवधिम् एतम्, ?सुजातु)।

[b]) तौदी (कन्या) इति । नाप. (ओषधि-भेद-)। व्यु. ?। <√तुद् इति W.।

[c]) विप. (आज्य-) । अर्थः व्यु. च ? । (√तप् [कर्मणि रण् प्र.] >) *ताप्र– > नैप्र. यनि. । अग्निना तप्तविलीनाज्यप्राशनाद् यातुधाना विलाप्यन्तां (विलीनाः [=विद्राविताः] क्रियन्ताम्) इति वा. स्वरसः (तु. टि. ?विलपन्तु, विलापय; वैतु. सा. विप. सत् <तुला– इति, CA. < तूल– इति, पाठः? इति कृत्वा PW. W. च तैलस्य इति शोधः इति)।

[d]) सपा. पै ४, ४,२ ?तूलस्य इति पाभे. शोध्यः।

[e]) नाप. । अर्थः व्यु. च ? । =पिशाची- इति सा., प्राणि- विशेष- इति MW., स्त्यङ्ग- इति CA. । तौलिके इति पै. मूको. ? ।

[f]) विप. च नाप. (=आत्मन्-) च । व्यु.?। आत्मन्–> नैप्र. यनि. (तु. पावा ६, ४,१४१)।

[g]) सपा. इव त्मना (शांत्रा २१,३ च)<>सनिष्युवः (माश ५, १,५,२३ च) इति पाभे. ।

[h]) सपा. ऋ ३, ४,१० विशिष्टः पाभे. ।

[i]) पाभे. कृते पृ १४५४ o टि. द्र. ।

[j]) विप. ([आत्मीय-] धुर्- [तु. पृ ९३० c टि.])।

[k]) तृ१ याऽऽदेशः (पा ७, १,३९)।

[l]) पाठः? अदस्–>असौ इति शोधः? ।

[m]) धा. त्यागे दाहे निशाने प्रवृ. वृत्तिः !

तित्याज ऋ १०, ७१,६; अत्याक्षम् पै ३, ४०,४[२a]; १९, ४८, १०[३].

त्यक्त– -क्तेन मा ४०, १; का ४०, १,१.

त्यजन– -नम् पै ३, ४०, १[२?b]; ३; ४[२]; १९, ४८, १०; ११; १२[३]; –नात् पै ३,४०,१; –ने पै १९, ४८,११; १२.

१त्यजस्[c]– -जः ऋ ८,४७,७; १०, ७९,६; १४४,६; –जसः ऋ १, १६९,१; ४, ४३,४; –जसा ऋ १,११९,८;१६६,१२; ६, ३,१; ६२,१०[d]; मै ४,१४,१५†.

२त्यजस्[e]– -जसम् ऋ १०, १०, ३[f]; शौ १८,१,३†.

त्याग[g]– -गम् ऋ ४,२४,३.

?त्यजपाय मै २,९,१.

त्यद्[h]–

त्य,त्या– त्यम् ऋ १, १९,१; २०, ६; ३७, ११; ४२, ३; ५०-५२, १;६१,३; ८०,७; ११०, ३; २, ३०,८; ४, ३०, १६; ५, १, ७; ३२, ४-६;८; ६,१५,१७; २२, ६; ४४,४; ५०,६; ५१,१३; ७, ६८,७; ८,२२,१; ६४,५; ८६, ४; ९२,७; ९४,१२; ९, ६, [२; ३]; १५, [८; ६१, ७]; ३८, ३; ६१,२; ८४, ५; ९८, ७; १०८, ११; १०,११,४; ४१,१;८०,३; १४३,१;२; १७१, [(५,३५,५) १;३; ४]; १७८,१; खि १, १, ४; २, ७; ३, २२, ४; †मा ४, २५$; ७,४१; ८,४१; ३३,३१; †का ४,८, ३$; ८,१६, १; ९, २,१; ३२,३,२; †तै १, २, ६, १;८,२; ४, ४३,१; २,२, १२, १;३,८,२;४,१४,४; १२,५,१; ३,१,११,८; ६,१,९, ४¶; ११, ४; मै १,२,५;३,३७†; २,१३, ८; ३, ७,४; †४, ९, ११; १२; †काठ २, ६$; ४, ९; ९, १९; १०, १३; ११, १; १३, १५$; १६;१५,१२‡[i]; २१, १४; २४, ५$; ३०,५; क १,१९; ३,७†; ३७,६; †कौ १,१६; ३१;१०५; १७०; ३३२; ३५७; ३७६; ३७७; ४१२; ४६४$; ५५२; ५८१; २, ४३१; ५६१; ६२३; ६२९; ६७९; ९९२; १०३१; †जै १, २, ६; ३, ११; ११,९; १८,६; ३५, १; ३७,६; ३९,७; ८;४०, ४; ४८,५; ५६,४; ५९, ४; ३, ३३, ६; ४५, ३; ५१,१; ५२, ६; ५६,७; ४,१,१०; २७, १; †शौ ७, १५, १$; ९०, १; १३,२, १६; १८, १, २१; २०, ३५,३; ३६,६; ४७, १३; पै ६, १७, १†; १८,४, ७; २२,१†; त्ययोः तै २,५,२,६¶; त्यस्मिन् ¶मै २, ४, ३[३]; ४,६,५; त्यस्य ऋ ५,३२, ३; †त्यस्यै ऋ १०, ८६, २३; शौ २०, १२६, २३; त्या ऋ १, १२२, ४; ३,३०,३; ४,१५,८; ३०,१७;१८; ५,७३, [२;८,२२,३]; ७४,२; ६,२,९; ५०,१०; ६३, १; ७,७३,४; ८, १०,३;१३,[२७; ३२,२९; ९३, २४]; १८,८; १०, २२,५; ६१, १५; ७५,६; १३८,६; तै ३,१, ११, ६†; †त्याः ऋ १, २९, ४; ९२, १; ७,७८, [(१,१९१, ५)३]; ८, ४८,११; ९, ६३,९; १०, १३४, ३; कौ २, ५६८; ११०५; जै ३, ३३, १७; ४, २८,७; शौ २०,७४,४; †त्यान् ऋ ८,६७,१; ९४, १०; ११; तै २, १, ११, ५; मै ४, १२, १; त्यानि ऋ ७,८८,५; मै ४,१४, ९†; त्याम् ऋ १,६३,८; १३९, ७; त्ये ऋ १, ३७, १०; ५०, २;१०४, २; १८७,४;५; १९१, [५ (७; ७८,३)]; २,३१, ५;४, ६,९; १०; ५,६,६; ७; १०,५; ३३,८; ४६, ६; ७,३६,७; ७५, ३; १०४, २०; ८, २, ४२; ३, १५[j]; ७, ७; २२; २३,११; ४३,

a) सकृत् त्याक्षम् इति पाठः ? यनि. शोध्यः ।

b) अन्तिमः पाठः ? । त्यजनात् इति शोधः ।

c) भाप. (क्रोध- [तु. निघ २, १३], त्याग-, द्रोह-, विप्यपराध- प्रभृ.) । असुन् प्र. ।

d) पं. अर्थे तृ. इति PG [२,३२] ।

e) नाप. (संतति-) । कर्मणि असिः प्र. ।

f) BRV [२,९७] °जसु– > -सम् इति शोधः ? ।

g) भावे घञन्ते अन्तोदात्तः (पा ६, १, १५९ [तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. कर्तरि प्र.) ।

h) सना. । व्यु. ? । < √त्यज् इति (पाउ १,१३२) ।

i) सपा. त्यम् (वैतु. SI. त्वम्) <> त्वम् (ऐब्रा १, १६; ७,६ शांब्रा ८,१ माश १२,४,३,५ जैमि १,६५ आश्रौ २,१६,७; ३, १३, १२ शांश्रौ ३, १३, १७ कौसू १०८,२ च) इति पाभे. ।

j) सपा. उद्गु त्ये (तां १५, १०, ३ गोब्रा २, ४, २ आश्रौ ७,४,३ शांश्रौ ७,२३,५; १२,४,२२ वैताश्रौ २२, ११; २७, १२;३३,२४, च) <> उदुत्ते (आपश्रौ १३, २१,३ माश्रौ २, ५,४,३८ च) इति पाभे. ।

५; ९, २१,७; ५१, ३; ९२,४; १०,३५,१; १२४, ५; १३८,१; खि ४,७,१,७; काठ २४, ९¶; ३०, ८; ९; ४०, ८[२]†; क ३८, २¶; †कौ १, २२१; २५१; २, ५७६; ७१२; ३, ५,७; †जै १, २३, ८; २६, ९; २, ३, ४; ३, ४७, २; ५८, ९; †शौ ८, ३, १९‡[a];४,२०;१३,२,१७; २०, १०,१; ४७,१४; ५९, १; पै ५, ६,४; ६, †१६, ४; ५; १६, ७, ९‡[a]; १०, ९†; १८, २२, २†; त्येभिः ऋ १, ३०, २२; त्यौ तै २,५,२,६¶.

त्युद्– त्यत् ऋ १, ६१, १५; ६३, ४-७; ८८,५; १००,१७; १०५, १३; १३९,२; १५१,२; २,२२, ४; ३,६२,१; ४,५,९; १२,[६; १०, १२६, ८][b]; ५१,१; ५,६, [१०; ८,६,२४; ३१,१८]; ४६, ५; ६,१८,३; २०, १३; २७,४; ४३, १; ४४, १६; ५१,१; ६२, ३; ६३,२; ७,६६, १४; ६८,६; ८, १५, ७; ९६, १७; १८; ९, १११, २; १०, २६, २; ६८,७; ८९,८; ११२,४; खि ३, ९, १; मा ३८,२७[c]; का ३८, ६, २[c]; तै १,८,१०,२; २२,४†; मै २, ६, १२; ३, १६, ५†[b]; ४,४,६; †११,१[b];२; काठ २, १५†[b];५, २; ९, १९†[b]; ११, १२†; १५, ८; ३२, २[c]; †कौ १, २२६; ३९२;४१२‡[d]; ४६१‡[e]; ४६६; २,९४२; ९९५; †जै १,३४,४; ४०,४‡[d];४४,२; ४८, ६; ७‡[e]; ४, १,३; †शौ २०, १६,७; ३५, १५;३७,२;१०६,१; १३७,१०; ११; पै५,३९,८†;१९,४८,१८.

त्यु[f]– त्यः ऋ १,१६१,४; २,३१, ३;४;३३,७;३६,५; ३८, [१;६, ७१,१;४; ७, ३८, १]; ४, ३८, ७; ४०,४; ४५, १; ५, ३०, १; ५६,७; ६,२,३; ५०,१३; ७,८, २; २३,३; ६०,२;६७, ७; ६८, ९;६९,५; ८,२५,१९; २७,१२; ६४,७; ९,३,१०; ३८,१; ४-६; ६२, १३; ८४, ४; ८७,४; ८९, १; ९६,१५; ९७, ४६; ९८, २; १०८, ५; १०, ८६, २२; ९२, १२; १७६, ३; खि १, ११, १; मा ९,१४†; २३,१३; का १०, ३,७†; २५, ४, २; तै १,७,८, ३†; ¶२, ६, ६, १; ८, ५; ३, ५,११, १†; ६, २, ८, ४¶; मै १, ७, २; ११, २; ३, ४, ५¶; ६, ४[२]; †४, १०, ४; ५; १४, १०; †काठ १३,१४; १५, १२; १७, १८; २३,२¶; ¶क ८,३; ३५, ८; †कौ १, १४२; ५३१; ५८४; २, ५९०; ६१५; ६२४; ६२६-६२८; †जै १, १५, ८; ५४,७; ५९, ७; ३,४०,१; ४८, ५; ५०, ३; ५२, ४; ७-९; †शौ २०, १२,३; ६७,६; १२६,२२; पै १५,२०,५†; स्या ऋ १,८८, ६; १०४, ५; ११९, ९; १६५, ६; १७८,१; १८१,८; ४, ५२, १;५,६,४[g]; ६, ६१,[७; ७,९५, ४]; ६५,१; ७,७५,४; ८०, [(३, ५३, १६) २]; ८, १८, ७; २६, १८; ४६,३३; तै ४, ४,४,६†[g]; †मै २,१३,७[g]; ४,११,२; १४, ७; †काठ ९,६[g]; १८; †कौ १, १०२; ४१९[g,h]; २, ३७२[g]; १०७५; †जै १, ११,६; ४१,१; ३,३०,१५.

?त्यन्वञ्जनीम्[i] पै ६,४,२.

?त्या पै ६,१४,२.

त्याग– √त्यज् द्र.

?त्रगुची पै १९,५०,१२.

?त्रचा पै १७,२९,८.

†त्रद[j]– -दस् ऋ ८, ४५, २८; कौ १, २०४; जै १, २२, १.

त्रपु[k]– -पु[l] मा १८, १३; का १९, ५, १; मै २,११,५; काठ १८, १०; क २८, १०; शौ ११, ३, ८; पै १६,५३,१३.

[a]) पाभे. क्रते पृ १४२५ *a* टि. द्र. ।
[b]) पाभे. क्रते पृ १४३८ *d* टि. द्र. ।
[c]) पाभे. क्रते पृ १४३९ *c* टि. द्र. ।
[d]) सपा. त्युत् <>त्यम् इति पाभे. ।
[e]) पाभे. क्रते पृ १४२६ *c* टि. द्र. ।
[f]) पाप्र: नः साऽऽदेशश्च (यथाक्रमं पा७,२,१०२;१०६)।
[g]) पाभे. पृ १४५२ *g* टि. द्र. । [h]) S. स्यः इति ?।
[i]) पाठः? त्वन्त(मू *त)न्व(नू-अ)अनी इति शोधः । सपा. शौ ५, ५, २ न्यञ्जनी इति पाठे खि ४,७[२],२ न्यन्वञ्जनीन् इति पाठे चोक्त एव शोधः द्र. (तु. [अंशतः] सिंमा [१, २०४-५] विवरणम्) । *तन्वञ्जनी– [= *तनू–+ (√तञ्ज् [प्रक्षणे]>)अञ्ज(न>)नी–> उस.] ।
[j]) अर्थः व्यु. च ?। पपा. नावग्रहः । (√त्रै [रक्षणे]> भावे) *त्र–+(√धा>कर्तरि) *द–> उस. *त्र-द–> नैप्र. यनि. (वैतु. सा. प्रभृ. <√ तृद् [हिंसायाम्] कर्तरि इति ?) ।
[k]) नाप. (धातु-विशेष-) । व्यु. ? । <√त्रप् इति (पाउ १,१०) । [l]) सपा. त्रपु<>त्रपुः इति पाभे. ।

?त्रपुस्[a]– -पुः[b] तै ४,७,५,१.
त्रयु– त्रि– द्र.
त्रययाय्य[c]– -य्यः ऋ ६,२,७.
*त्रयस्– प्रमृ. त्रि द्र.
?त्रयान् पै १,६५,२.
? †त्र या व ती[d] पै २,७०,२.
√ त्रस्, त्रसन्ति ऋ ६,१४,४; मै ४, २,१¶[e]; त्रसन्तु शौ ५,२१,८; अत्रसन् मै ४,२,१¶.
त्रसदस्यु[f]– -स्यवि ऋ ८, ४९, ⌊१० (५०,१०)⌋; खि ३,१,१०; –स्युः ऋ ४,३८,१; ५, २७,३; ८,१९, ३६; तै ५, ६, ५, ३¶; काठ २२,३¶; –स्युम् ऋ १, ११२, १४; ४, ४२, ८; ९; ७, १९,३; ८,८,२१;३६, ⌊७; ३७, ७⌋; १०,१५०,५; शौ २०,३७, ३†; –स्योः ऋ ५,३३,८.
१त्रासदस्यव[g]– -वम् ऋ ८, १९, ⌊३२; १०,३३,४⌋.
२त्रासदस्यव[h]– -वम् ऋ ८, २२, ७.
त्रसर[i]–
त्रसर-पूत[j]– -तः जै २,४,४.
त्रा– √त्रै द्र.
?त्रागाद् उदीङ्यत्[k] पै १९, ३४,९.
त्राण–, त्राणि–, त्राति–, त्रातृ–, त्रात्रिन्– √त्रै द्र.
?त्रानम् पै १५,१२,७.
त्रामन्–, त्रायती–, १त्रायमाण–, २त्रायमाण– √त्रै द्र.
?त्रायशस्तो पै २०, ६१,७.
त्रि[l]–
तिसृ[m]– -सृणाम् मै४,५,९;काठ२७, ९; –सृभिः ऋ ८, ६०, ९[n]; मा १४, २८; २७, ३३; ४३†[n]; का १५,९,१; २९,३,६; ¶ तै २,५, ११,४; ४, ३,१०,१$;५,१,३, ४; ६,१; ८,२; ९, ६; २, २,४; ४,७,३; १०,१; ६, ५,६,३; मै २,८,६; ¶३, १,५; ६;२,१;३, ६; ४, ४; ४, ६, ३;९, १३[o]?; ¶काठ ११,१०; १७,५$; १९, ३;५;११; १२; २१, ४; ७; ९; २२, १; ११[4]; १२[3]; ¶क २६, ४$; ३०,१;३; ३१, १;२;१९; ३५, ५[6]; †कौ १, ३६[n]; २, ८९४[n]; जै १, ४, २[n]; ४, १, १४[n]; शौ २, १२,४; ७, ४, १; पै २,५,४; २०,१,१०;४८,४†; –सृभिःऽसृभिः काठ १२, ११; –सृभ्यः ऋ २, ५, ५; मै ४, ६, ४¶; –सृषु ऋ ६, ४७,४; काठ ७, १५¶; क ६, ५¶; –सृणाम् ऋ ५,६९,२; ८,१९,३७;१०१, ६; –सः[p] ऋ १,१३,⌊९; ५, ५, ८⌋; ३४,७;८; ३५, ६; ७२, ३; १०२, ८; ११६, ४; १३३, ४; १६४,१०; २५; १७४,७; २,३, २;८; २७,८; ३५,५; ३, २, ९; ४,⌊८; ७, २, ८⌋; १७, ३; २०, २[2]; ५६,२; ५; ४, ५३;५[2]; ५, ३५,२; ७, ३३,⌊७; १०१, १⌋; ८७, ५[2]; १०१,४; १०४, ११; ८,२,८; ५,८; ३२,२२; ४१,३; ९; १०१,१४; ९, ५,८; ३३,४; ५०,२; ९७, ३४; १०, ३३, ५; ६७, ४; १०७, ६; ११०, ८[q]; ११४,२; खि ५,७,१,९;३,७[2];

---

[a]) =त्रपु–। व्यु. ?। निर्देशे मतभेदः [तु. पपा.; वैतु. तैप्रा ⌊५,४⌋ WAG (१, LXVI) *त्रपु च > त्रपुश्च इतीव, K ⌊ भूमिकायां पृ ३० ⌋ पपा. संदिहानः त्रपु इति]।
[b]) पाभे. कृते पृ १५०४ *l* टि. द्र.।
[c]) विप.(सूनु-, अग्नि-)। अर्थः व्यु. च ?। पपा. नावग्रहः। (√त्रै > भावे) *त्रायु–+(√ *धास् ⌊धारणे⌋ > कर्मणि यति प्र.) *धास्य– > उस. *त्राय-धास्य– (=त्राणपूर्वकं पोष्य-) > नैप्र. यनि. (वैतु. सा. प्रमृ. < √त्रै ⌊ तु. स्पृहयाय्य– ⌋ इति ?)।
[d]) पाठः ?। सपा. ऋ ५,८३,९ विशिष्टः पाभे.।
[e]) रसन्ति इति पाठः ?। यनि. शोध्यः।
[f]) व्यप. (नृप-विशेष- ⌊ पुरुकुत्स-पुत्र- ⌋)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। (√त्रस् ⌊कम्पने⌋ > कर्तरि) *त्रसत्– (=*त्रसस्–)+दस्यु– > वस. *त्रसद्–दस्यु– > नैप्र. यनि. (तु. तरद्-द्वेषस्–; वैतु. GW. प्रमृ. त्रस-द° इति।)।
[g]) नाप. अपत्यार्थे अञ् प्र.।
[h]) =१त्रासदस्यव–। अण् प्र. तंत्स्वरश्चेति ततो विशेषः।
[i]) अर्थः व्यु. च ?। =तसर– इति अभा.।
[j]) विप. (इन्द्र-)।
[k]) पाठः ?। मय्य(यि-अ)त्रा(त्र-आ) गात् उदीरयत् इति पाद-शोधः।
[l]) वप्रा.। संख्यावचनं च बहुत्वविस्तारादिवचनं च समासे पूप. सत् प्रकरणतो विवेच्यम् (वैतु. अन्ये संख्यावचनमेवेति ?)। व्यु. ?। < √तॄ इति या ३, १० ⌊तु. पाउ ५,६६⌋।
[m]) स्त्री. आदेशः (पा ७,२,९९)।
[n]) =सपा. कौसू १०८,२। तैआ १०, ५,१ तु चतसृभिः इति पाभे.।
[o]) पाठः ? तिसृभिः शुम्भिः इति शोधः। सपा. तिसृभिः° <> त्रिशुक् (माश १४,२,१,२१ तैब्रा ३,७,९,४ तैआ४,२१, १ शांश्रौ ७, १६,८ च) <> आश्रौ ५, १३, ६ त्रिश्रुत् इति पाभे.।
[p]) अन्तोदात्तः (पा ६, १, १६६)।
[q]) पाभे. कृते पृ १३०५ *k* टि. द्र.।

मा १८,२४[२];१९,१४;८१;२०, ४३;६३; २१, १९; ३७; ५४[२]; २३,५८; २७,१९; २८,८;१८[२]; ३१;४१[२]; २९,३३[a]†; का १९, ८,१[२]; २१,२,३; ६,२; २२,४, ८; ६,९; २३,२,८;४,९;६,७[२]; २५,१०,६; २९,२,९; ३०, १, ८; २,७[२]; ३,८; ४,७[२]; ३१,४, ९†; तै १, ७, १२,१; ¶२, १, ११,५†; ३,९,३; ४, २, १; ५, १,७; ३, १,६,२; †२, ११,१[२]; २; ४,१,८,२†; ३, ११, १; ७, ११,१; ¶५,२,४,२; ३; ३, ५, ५; ४,३,४; ६,१;८,५[२]§; १२, १[२]; ५, ७,२; ६, ७, १; ८, ५; १०,२; ११-१७,१[२]§;१८,१§; १९,१[२]§; ¶६,१,६,५[२]; २,३, १;२;४;५,१[२]; ¶मै १,३,३५†; ६,७; ८;१२; १०,९[२];१८;११, ४§; २, २; ५; १३; ३, ९; ४, ४[२]†;११,६;१२; ६†[a];१३,१; १०§; ३, २, ४; ३, २; ३; ८; ४,२[४];§[३]; ६;७, ३[२]; ९; ८, १; २[१०]; §११,१-३;५[२];९;११;४, १,३; ४,३; ५,८; ९; ८,६;१०, ३[२]§;११,१†;†१३,२; ३[a];८[४]; १४,१४†;काठ २,१५†;७,८¶; ९,१९[२]†;१०,१०[२]¶;११,१२†; १२,४¶;९[२]; १३,१[२]¶; १४,३; १५,१३; १६,२०†[a]; १८,१२[२]; १७;१९,१३[२]; २०, २[२]¶;८¶; १५[२]; ¶२१, ४[४]; ५;८; ११[२]§; ¶२२, २; ४; ८; ११[४]; १२[२]; ¶२४,१[२];१०[२];२५,१¶;¶२९, ४;७;३१,२¶;३४,१३¶;¶३६, ३[२];१३; ३८, २;६;८;१०; ३९, १०; ४०, १०; ४४, ८; ४९, १[२]–९[२]; ¶क §२९,१[२];५;३१, ४[२]; १०;१९[४];२०; ३५, २;५[६]; ३७,२[२]; ३८,३[२];४; ४५, ५;८; ४७,२; †कौ १,४७१;५२५;२, २०९;२१९;५५६; †जै १,४९, ५; ५४,३; ३, १९,४; २०, १; ४४,२; ४, १६,९; शौ ३, २४, ६; ४, २०,२[२]; ५, ३, ७; १२, ८†[a]; १५,३; २७,९; २८,१०; ६,२१,१; ७५, ३[२]†; १००, १; ७,४४,१;८,४,११†; ९,१३;९, १४, १०†;१५,३; १०,८,३†; १०,२८; ११,७,३; १३,३,२१; १९,२७,३[२]; ३२,४[२]; २०,९१, ४†; १२९,७; पै १,३८,१; २, ५९,८; ५,४,१२; २६,५; ३०, ८; ८,५,३;६,२[२]; ९,१,९; १०, ७,३[२]; १२,४,४[२]; १३, ५, २; १६, १०,१†;१९,३;६६,१०†; ६८,३†; १०१, ६†; १०९, ८; १५३,२; १८,२५,९; १९, १५, ८†;२०,३;३९,१३;४१,४;२०, १,४; ४८, ३[२]†; –¶स्रःऽ-स्रः तै ५,२,५,४; ७, २, १०,३; मै ३,२,४; काठ २०, ३; ३४, ६[३]; ११; क ३१,५;–ऽस्रः[b] ऋ १०, ७०,८.

¶तिसृ-धन्व[c]– -न्वम् तै १, ८, १९, १; ५,५, ७,२; काठ १५, ९; ३७,१.

त्रि– त्रयः ऋ १, ३४, २[२]; ८; ९; १२२, १५; १६४, ४४; ३,५६, ८; ४,४५, १; ५८, ३; ५, ६९, २; ७,३३, ७[२]; १०१, ४; ८,२, ७;८;२८, १; ३०, २; ५७, [२]; ९, ९२, ४]; १०, २७,२३;४८, ७; खि १, ४, ३; २, १, ३; ५, ५,७[४]; १५, २; मा १७, ९१†; २१, ३७; २८, ८; का १९, १, ५†; २३, ४,९; ३०, १,८; ¶तै १,४,११,१§; २, ३,६,२[२]; ४, ११, ५[३]; ५,४, ४; ७, २; ८,६; १०,१;११,५[२]; ६[२]; ६,२,६; ४, २; ५,३;६,१; ४,३,११, १[२]§; ५,१, ६, ४; ८, २; ९,६; १०, ३; २,३, ६; ८,२; ४,३, ३; ४; ९,४; १२, २; ५, १,७; २,३[१]; §६,१५,१[३d]; १६,१[३]; १७,१[३]; १८,१[४]; १९,१[२]; २०,१[५]; २३, १[६];६,१,१,७;२,१,४[२];३,४;८, ४; ४,५, ७[३]; ६,२,२; ३-४,१; ७,१,१,६; ३,३, १; १०,५; ४, २,२[२]; ३; ४[२]; ५,२;७,१; ११, ४; ¶मै १,५, ८; ६, २†; ८[२]; १२; १०,८;१८; २,२, ८; १३; १३,१०[२]§; ३,१, ५; ७; २,३; ३,४; ५; ४, ३; ६, ३[२]; ९; ७, ९[२];८,१;६[२]; ७; ९;९,७;§११, २; ८; ४, १, १; ३; ८-१०; ५, ५[२]; ७;६,४; ७,९; ८,५; ¶काठ ८, ८; १२; १०, १०; ११, २; १२, ४[२]; ६; १९, ३;६; ११[२]; २०,१; ८; २१,७; १२; २२,४; ७; २३,१; २४,८; २५,१[२]; ४; ७; ८; २७, ९; २९,३; ८; ३१, २; ६[२];७; ३३,३; ६[३];८[२]; ३४, ७;१३[२]; ३५,६[४]§; ३६,३;१३; ३७,१;१६; १७; ३८,४§; ३९, १०[२]§; ४०,७†; §४९, ५[३०]; १०[५]; ¶क ७,३; ७; ३०,१;४; ३१, १[२]; ३; १०; ३५,७; ३८,

a) पाभे. कृते पृ १३०५ k टि. द्र. ।
b) तु. वैं. सा. प्रमृ.; वैतु. GW. प्रे३ इति ।
c) नाप. (इषुत्रययुक्त-धनुस्-) । मध्यमपदलोपी कस. ।
d) सपा. मा २४,३ का२६,१,५ मै३,१३,४ पाठाऽभावः ।

१; ४^{२}; ३९,१;५; ४०,१; ४५, ४; ४७, २;६^{२}; ४८, ७^{४}§; †जै ४,१६,८; ९; शौ ४,३,१; ९,८; ५,२८,३; ८; ६,८०, २; ११२, २; ८,९,१३; ९,१५,२६†;१०, ६, ३१; ११, १, १०; ३, २०; १२, ३,२०; १३,३,६; १८,४, ४; १९,४७, ४; २०, १२९, ८; पै १,४४,३;४; १०४, ४; २,८, १; ५९, १; ६; ४,४०, ३^{२}; ६, २०,४;८,३,७;१३,३†; १२,७, १३; १६,१९, ३; ४४, ८; ५४, १३;८९,१०; १७,३७,१०;१९, १६, १४; २१, १३; त्रयःऽत्रयः तै २,१,४, २¶; ¶त्रयाणाम्[a] तै ३,४, ३, ८; काठ १३, १२; त्रिभिः[b] ऋ ८,५९,५; खि १,६, ५; मै ३,११,१०¶; त्रिभिः ऋ १,३४,११; ११६,४; १५४,३; १५५,४; ३,२६,८; ४,५३, ५; ५, ३६, ६; ८, ३५, ३; ९,६७, २६; मा २०,३६;३४,४७†; का २२, ४, १; ३३,२, १०†; ¶तै ५, ४, १२,१; ६, १, १,७; ३, १०, ५; ७,१,६, २^{२}; ३; ४; मै ३,११, १; ¶४,५,१; ७;¶काठ २३, १; ३३, ६; ३७, १; ३८, ६§; क ३५,७¶; शौ ६,११२, २; १०,८,४३; १२,३,४२;१९, ६, २‡[c]; पै १,१०१, ३; ९,५, २‡[c]; १७,४०,२; १९,२१,१३; त्रिभ्यः ऋ ८,७०,१५; तै ७,२, ११-१२, १; १४, १; १९, १; काठ ४२,१;२; ४;९; पै १,८६, १; त्रिषु[d] ऋ १, १५, ४; २४, १३; १५४,२; १६४, ९; २, ३, [७(३,२९, ४)]; ३६, ४; ८, २, २१; ४५, ३४; खि १, ३, ५; खिसा २६, २१^{२}; मा ५, २०†; १५,६०; २३,४९; ५०; का ५, ५,८†; १६,७,३; २५,९,५; ६; मै १,२,९†;६,७¶; ३, ८,५¶; †काठ २,१०; ३३,६¶; †क २, ४; जै ४,२५, ३†; शौ ७, २७, ३†; ९,१४,९†; १०,१०, ११; १२; २० ६७, ५†; पै १३, ५,९; १६,६६,९†; १०८,१;२; २०, ६, १०†; त्री ऋ १, ३४, ९; ३५, ८; १४९, ४; १५४, ४; २, २७, [९; ५, २९, १]; ३,९,[९; १०, ५२,६]; २०,२^{२}; ५६,५; ४,५३,५;५,२९,१;७^{२}; ८^{२}; ६९, १; ९, १७,५; ७३, ८; ९७, ५५; १०३, २; खि ५, ५,७^{२}; †मा ३३, ७; ३४, २४; †का ३२,१,७; ३३, १, १८; तै २,४,११,२^{२}¶; ३,२,११,१^{२}†; †मै २, ४, ४^{२}; ४,१२,१; ५^{२}; काठ ९, १९^{२}†; †१२, ४^{२};१४; ३५, ६^{२}; क ४८, ७^{२}; कौ २, ११२५†; †त्रीणाम्[e] ऋ १०, १८५, १; खि ४, १३, ३; मा ३, ३१; का ३, ३, २३; मै १, ५, ४; ११; काठ ७, २; ९; क ५,२; कौ १, १९२; जै १,२०, ८; त्रीणि ऋ १, २२, [१८; ८, १२, २७]; ९५, ३; १०२, ८; १६३, ३; ४^{३}; १६४, ४५; ४८; २,२७,८; ३, ९, [९; १०, ५२, ६]; १७,३; ३८, ६; ४,५३, ५; ५, ६९, १; ८१,४; ६,१७,११; ५१,२; ७,६६, १०; ८,६, ४७ ७,१०; ८, २३; २९,७; ३९,९; ५२,३;९१,५; ९,१०२,३; १०, ८,९; ६७, ५; ८७,१०; खि ३, ४,३; ४,१०,२; १०^{२},२; ५,८, ३; मा ८, ३६; †२९,१४;१५^{३}; ३२,५; ९; ३३,७†; ३४,४३†; का ८,११,१; †३१,३, ३; ४^{३}; ३२,१,७†; ३३,२,६†; ३५,३, ६; ¶तै २, १,२,५; ४,२; ११, ५†; ५,१,१; ८,३; ६,१,५; ३, २,२, १; ९,१; २; †११,२; ३; ४,६,७,२^{४}†; ५,४,९,४; ५,१, ७; २, ५; ६^{२}; ७; ६, ८, ४; ६, १,२,६^{२}; ६,२,१; ७,१,५,२;६, ३;४; ४,५,२; ३; ५,१,४; ¶मै १,११,५; २,४,६; ३, २,८; ६, ५^{३}; १०,३; ५; ४,१,८;५,५;८, ४^{२}; ५; ८; ११,१†; १२,५^{२}†; १४, १४†; ¶काठ २,१५†;८, ८; ९,१९†; ११,१; १२†; १२, ४^{२}¶;१४†;१४,५;२१,३; २२, २;७^{४};२३,२^{२}; २९,१;३^{२}; ३१, ६;३३,२^{२}; ३४,१७; ४०,६^{४}†; ¶क ७, ३; ३१, १८; ३५, १^{४}; ८^{२};४५,२;४^{२}; ४७,६; †कौ २, ३६५;१०२०; †जै ३,३०,७;४, ९,१; शौ २,१,२; ५, १,१;२८, १^{३};७; ७,२७,५†; ८,२,२१;३, १०†;९,३; ९, ५,८;१५, २७†; १०, ७, ४०; ८, ४^{२}; †; ‡[f];

---

a) आमि परतस् त्रय इत्य् आदेशः पाक्षिकः द्र.।

b) उदात्तो वैकल्पिकः (पा ६,१,१८१)।

c) सपा. त्रिभिः पङ्क्तिः <> त्रिपात् (तैआ ३,१२, २ च) इति पाभे.।

d) शिष्टानि स्थलानि ?त्रिष्वा- > -ष्वाः इत्यत्रान्वेष्याणि (तु. तत्रत्यं टि., ५९६ o टि. च)

e) पाक्षिकमिदं रूपम् (पावा ७,१,५३)।

f) सपा. ऋ १,१६४,४८ या ४, २७ विशिष्टः पाभे.।

१२, ४, ४७; १३, ३,२१; १८, १, १७; ३, ४०‡[a]; १९, २७, ३; १०; ३९, २; २०, ९१, ५†; १२७, ३; १३२, १३; पै १,१०१,१;२; २,६, २; ५९, ५; १०[३]; ४, २६, ५†; ४०,३; ६,२,१; ७, १०,२; ८,१४,३†; ९,२१,३[२]; १०,७,३;१०; १४, ३,२४; २५; १६,५,१;६,१०†; १०१,७[२];†;‡[b]; १५१,९; १७, ११,१;२०,७; २७,४; १९,३९, १३;४१,४; ५०,१०;११[c]; २०, ४८,३†; त्रीणिऽत्रीणि तै ७, १, ५, ४¶; त्रीन् ऋ १, १२६, ५; १६४, १०; २,२७, ८; ३,६,९; ४,३३, ५; ५, ६९, १; ८,५,८; ३९,९; ९, ७३, १; मा ९,३१; १३, ३१; का १०, ६, १; १४, ३,५; ¶तै १, ७, ११, १ऽ; २, १,४, १; २[२]; ११,५†; ५,१०, १; ३, २, ११, ३†; ५,२,८,२; ६,२,३,५[२]; ५,१; २; ५,१०,१; ७, ३, २, १; १८[२]; मै १, १०, ८¶; ११, १०; २, ७, १६; ३, ८, ७¶; ४, ४,३¶; १४,१४†; ¶काठ १०, १०; ११, १; २; १२†; १२,४; १३,७[३]; १४,४; २०, ३[२]; २१, २; २४, ६; २५, ८[२]; २८,१०; ३३,८; ३४, १०; ३६,३;१३[२];३९,३ऽ:ऽ४९,५[२]; ६[२];७[३];८[४];९[२];१०[५]; ५०,३[५]ऽ; ¶क ३१,५[२]; १७; ३७,७; ४०, १[२]; ४५, १; शौ ९, १, ८‡[d]; १४, १०†; १२, ३, ४२; १९, २७, ४[६]; २०, १३, ४†; पै ९, २०, ३; १०, ७, ४[६]; १६,३२, ८‡[d]; ६६, १०†; १७, ४०, २.

¶त्रैत[e]- -तस् तै २, १, १, ६; -तानाम् मै २, ५, १; काठ १२, १३?[f].

तृ<>त्रिच[g]- -चः काठ ७, ९¶; क ४८,४; -चम् ¶तै १, ५,८,३;२,५,८,१; -चान् तै २, ५,१०, १¶; -चेन ¶मै १, ५, १०; ११; -चेभ्यः शौ १९, २३,१९.

तृतीय,या[h]- -यः ऋ १, १६४, १; १०, ८५,४०; मा १७,३२; का १८, ३, ८; ¶तै २,१,१,६; ७,१; ४, ६,२,३ऽ; ५, ५,९,२; ७,१८,१ऽ; ६, ५, ५, २; ७,२, ८, ३; ३, ३, १; मै २, ५,१¶; १०,३;¶४,६,१[२];८; काठ १८, १; ५३, ८; क २८, २; शौ ४, १६,२; ९, १४, १†; १०,४,१; १३,५,३; १४,२,३†; १५,१५, ५; १६,३; १७,३; पै ५,३२,४; ४०,४; १६, १५, १; ६६, १†; १८,७,३†; -यम् ऋ १, १४१, २; १५५,[३; ९,७५, ३];५; २, १८,२;४,३४,४;३५,९; ८,५७, १; ९, ९६,१८; १०,१,३; ४५, १; खि १, ४, २; ३, १५, १७; मा १२, १८†, १९, २६; का १३,२,१†; २१,२,१५; ¶तै १, ३,१४, ५†; २, १,२,२;४,१२, ३[४];४; ५;५,१,२; ३[२];४;५[२]; ३, १,१,१; ८,३‡[i]; ९,२ऽ; २,२, १; ३, ६,१; ४, ९, ७; ४,२,२, १†; ८,३‡[i]; ९,५‡[i]; ५, २,३, ७[j]; ६,२[३]; ६,८,२-४; ६,१,३, ४[३]; ९,२; २,९,४; ३,१, २; ४, ५,२; ९,२[२]; ५, १, २; ६,२; ७, २[२]; ७, १,५,७; २,८,१; ५;४, ११, १[k]; ¶मै १,९,४[४]; १०,८; २,४,१; ३[६];५,२; ७,९ऽ; ३,३, २; ४;६,७[३]; ७, ४[३]; ८,१०; ४, १,८;९; ३,९[३]; ५,४[३];७; ६,२[३]; ६; ९; ७, १; ¶काठ ८, ४; ८[३]; ९,१२[४];११,६;१२,३;१०;१३; १३,८; १६, ९ऽ; २०,४[३]; २२, २;७[२];२३,६[३];१०;२४,२; २५, ४[३];२७,२;३;४[३];५;१०; २९,४; ३१,६; ७; ३४, १; ६; ३६, ३; ¶क ६,९;७, ३[३]; ३१,६[३]; ३५, १[२]; ३७,१[२];३;३९,१[२]; ४२,२; ३;४[२];५; ४५,५; ४७,६;७; †कौ २, ५१; ५२६; जै ३, ५, १०; ४१, २; शौ ६, ४७,३; ९,५,१; ३; ६; ११; १०, १०, ८; पै १,

a) सपा. त्रीणि <> पुञ्च इति पाभे. ।

b) पाभे. कृते पृ १५०७ *f* टि. द्र. ।

c) °णी इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नान्तरीयं पूर्व स्थलम्, सस्थ. टि. ?मतिम् आ च)।

d) सपा. त्रीन् <> सृकाणम् इति पाभे. ।

e) नाप. (अज-विशेष-)। त्रिकत्वेन वा तृतीयत्वेन वा जातेऽर्थे तण् प्र. उसं. (पा ४, २, २५) तत्स्वरश्च (वैतु. भा. सा. PW. प्रमृ. <त्रितु- इति)।

f) त्रै° इति पाठः ? यनि. शोधः।

g) पावा ६, १,३७। नाप.। बस. समासान्तः अः प्र. तत्स्वरश्च। काठ. अन्यत्र तृ° इति।

h) विप.। पूरणार्थे तीयः प्र. तत्स्वरस्च।

i) सपा. तृतीयम् (तैआ ६, ६,१ च) <> समानम् (माश ७,४,१,२० च) इति पाभे.।

j) पाभे. कृते पृ ८८२ *n* टि. द्र.।

k) पाभे. कृते पृ ८८२ *o* टि. द्र.।

१०१,२; ११,१,११; ५,५; १३, ५,४; १६, ३०, २; ९७, १; ५; ८; ९; १०७,८; १९, २६, १०; ४३,१२; २०, २४,४; –¶यया मै ३, २, ४; काठ ११, ६;२१, ३; क ३१, १८; पै ९,२०,३[२]$; –यस्य खि ५, ७, ४, ३; ११; तै ३, २, ५, ३; ¶६, २,९,४[२]; ५, ७,२; –यस्याम् मा ५, ९; का ५,३, २; तै १, २, १२, १; ३, ५, ७, १¶; ६, १,६,१[२]¶; मै १, २,८; ४,१,१¶; काठ २, ९; २३, १०¶; २५, ६; ३०, १०¶; क २,३; ३७,१¶; ३९, ३; ४६, ८¶; शौ ५,४, ३; ६, ९५,१; १९, ३९,६; पै ७, १०, ६;१५,१५,४; १९,११,१; २०, ५१,८; –या मा २५, ४-६; का २७,४-६,१; तै ५, ५, ५, २¶; ¶६, ८, ५; १०, २; ७, १७,१; २१, १[a]; २२, १; मै १,१०, १८¶; ३,२,६¶; ३,३[२]¶; १५, ४[a];५; ६; काठ ¶२२,२; ४; ८; ३६, १३¶; ५३, ७; ११[a]; १२; क ३५, २¶; शौ १८, २, ४८; –या: मा २०, १२; का २१,७, १२; तै ७,२, १०, ४¶; मै ३, ११, ८; काठ ३४, ११¶; ३८, ४; –¶यात् तै २,१,५,५;६;५, ४,१०,४; मै ४, ५, ६[२]; ६, २; ४;६; ७, १; –¶याम् तै ५,५, ५,३; ७,१, १; ५, ५; मै १,८, १; काठ २२, ८[२]; २५, ६; क ३५, २[२]; ३९, ४; शौ १५, १३, ५$; –ये ऋ १, १६१, ८; २, ४,८; ३,२८,५; ५२,६; ४,३३,११; ९,७४,६; ८६,२७; १०, ४५, ३; १२३, ८; खि ४, १०,३; मा १२, २०†;१५,५०; ३२, १०[b]; ३९, ६; का १३,२, ३†;१६,६,२; ३५,३,७[b]; ३९, ४,१; तै ३, ५, ४, १; ४,२,२, १†; ७,१३,३; ¶५,६,५,१-३; ¶७,१,५,५; २,८, १; मै १,४, ३; १०, १८¶; २,३, ९¶; ४, ४¶;७,९; १२, ४; काठ ५, ६; १२,११¶; १३, १०¶; १६,९; १८,१८;२२,३¶;३३,४¶;३६, १२¶; क २९,६; कौ ११९८†; शौ ६,११७,३; १२२,४; ९, १, १३; ५,४; ८; १३,१,११; १८, ४,३; पै २, ६०, १; ५;१३,८; १४,३,१२; १६,५०,२; ९७,२; १८,१६,१; –येन ऋ १०,५६, १; ६; ¶तै ६, ५, ५, २[२]; ३[२]; ७, १,८,२[२];३,२,१; ¶मै २,२, ८; ३, ६, ५[३]; ¶काठ १०,१०; २३,२[३];२८,३[२]; ३४,१०, ३५, १७†; ३७, १२; ¶क ३५, ८[३]; ४४, ३[२]; ४८, १५†; कौ १, ६५†; जै १,७,३†; शौ ७, १, १; १८, ३, ७†; पै २०, १, १; –येभ्यः शौ १९, २२, १०; –येषु काठ ३५, ६; ३८, १२[c]; क ४८, ७; पै १५, ९, ५; –यैः मा २०, १२; का २१, ७, १२; मै ३, ११, ८; काठ ३८, ४.

तृतीयक[d]– -कम् शौ ५, २२, १३; १९, ३९, १०; पै १, ३२,५;४५,१; ७,१०,१०; १६, ७४,१[e]; २०,५७,८[२]; –कात् पै २०,५७,९; १०; –काय शौ १, २५,४; पै १,३२,४.

¶तृतीय-सवन– -नम् तै २, २,९,६[२]; ३, २, २,३; ९,२;४[३]; ५, ६,५, २[२]; ६,१,९,२;४, ५, २[२];५,७,२; ६,११, ३; ७,१,१, १; ५,६,४; ७, ३; मै ३,६,१०; ८,१०; ९,५; ४, ४, १०; ५,९; ६, ८; ९; ७, १[३]; ६; काठ २२, ३[२]; २३,४[f];७; १०[२]; २४, २[२]; २८,७; २९, २; ३०, ६$; ३३, ७; ३४,१६; क ३६, १;४; ३७, १;३[२]; ४४, ७; ४५, ३; पै १६, ११६, ८$; –नस्य तै २,२,९, ६; काठ २८, ७; क ४४, ७; –नात् तै ६,४, २, ६; ९,५; ५, ६,५; ६,११,३; काठ २७,२;५; २८,१[३]; क ४२,२;५; –ने तै ३, २,२,१; ९,२[२]; ४[२]; ६,१,६,४; ५,७,२; ६,७, ३; ११,३; ७,४, १०,२; ५, ५, २; ६,४[२]; मै ३, ६, १०; ८, १०; ९,५; ६; १०, ५[२]; ४, ५,८; ६,४;५;७,१;६[२]; काठ २३, ७[२];१०[२]; २५,७;२६, १;७[२]; २७, २;३;५;९; २८,७[२]; २९,१;२[३]; ५; ३३, २; ३४,४; क ३६, ४[२]; ३७, १[२]; ३९, ५; ४०, ४[२]; ४१, ५[२]; ४२, २; ३;

[a]) पाभे. कृते पृ १३०१ *g* टि. द्र. ।

[b]) सपा. तृतीये (तैआ १०, १, ४ मना २, ५ च) <> समाने इति पाभे. ।

[c]) =सपा. तैब्रा ३,७,५,१ आपश्रौ ४,४,१;१६,१,३ । शांश्रौ ४,१०,१;२ तु पाठाऽभावः ।

[d]) नाप. (ज्वर-भेद- ⌊वैतु. MW. विप.⌋)। संज्ञायां कन् प्र. [पा ५, ३, ७५ (तु. RW. प्रमृ.; वैतु. शंपा. सात. ⌊शौ १९,३९,१०⌋ तृती° इति)]।

[e]) सपा. तृतीयकम् <> विलोहितम् इति पाभे. ।

[f]) वैतु. C. ⌊WZKM २६, १२५⌋ °सवने इति।

५; ४४, ७[२]; ४५, २; ३[३]; ६; पै १६, ३३,३§.

¶तृतीयसवन-भाग[a]- -गाः काठ २३, ४; २८, २; क ३६,१; ४४,२.

त्रय[b]- -याः मा २०, ११; का २१, ७, ११; पै १, ७८, २; -याणि ऋ १०,४५,२; मा १२, १९†; का १३,२,२†; तै ४,२, २, १†; ७,१५, २; मै २,७, ९; ३,१६,५; ४,१२, ५†; काठ ९, १९†; १६,९; २२, १५; -यान् शौ ४, ११, २[c]; पै ३, २५, ३; -ये पै ९,२२,२०.

त्रयी- -यीः मै ३,६, ३¶; -०यीः काठ ४०,१०‡[d].

*त्रयस[e]-

त्रयस-त्रिंशत्[f]- -शत् मा १८,२४; का १९, ८, १; ¶तै १, ५,१०,४§[g]; २, ३,५,१; ४, २,२;४; ४, ७,११, १§; ५,४, १,२; ८,६; ७, १,६, ३; ४; मै १, ७,१[g];८,९[g]; ¶३,४,२;१०, ४[२]; ¶४, ४,१०; ८, ९; ¶काठ १०,१०[२]; १८, १२§; २०,१३; २१,१;११;२६,९[२]; ३३,२;८[२]; ३४,९[२];१७; १९§[g]; ३५,२§[g]; ३७,७[२]; १७; ४०,३§; क २९, १; ३१, १६¶; ¶४१, २; ७[२]; ४८, १[g]; ३[g]; शौ ६, १३९, १; १०,७,१३; २३; २७[२]; ११,७, २; १२,३, १६; १९,२७, १०; ३७,१; पै १,५४, २; ८,१५,७; १०, ७,१०;१६,५७,१८;१५३, ३; १७, ८, ४; ९, ४; ८[२]; ३७, ६; -शतः तै ५, ४, ८, ६¶; मै २, ११, ६; ३, ४, २¶; ¶काठ २१,११; २८, ३; क ४४, ३¶; -शतम् ऋ १, ४५, २; ¶तै ५, ४,१,२; ५,२, ६[२]; ७; ७,१, ५, ३; काठ २२, ७[३]¶; क ३५, १[२]¶; शौ ११,५,३; पै १६,५७, १८; १९,३९,८; -शता मा १४, ३१; का १५,९,४; तै ४,३, ९, ३; ¶७, १, ६,२[२]; ३;४; मै २, ८,६; काठ १७,५; क २६,४; पै १६, ७१,११.

त्रयस्त्रिंश[h]- -शः मा १४, २३; २६; का १५, ७,२; ८,५; तै ४,३,८,१; ९,२; ५,३,३, ५; ¶७,२,१, ३; ३, २; ५,३[२]; ६; ४, ३, ३; मै २,८,४;५; ¶काठ १७,४[२]§; २०,१३;३३,२; ३७, १७; क २६,३[२]; पै ३,३७, १?; -¶शम् तै ७,१,३,३; ४,३,३; ५; ५, ४, १; मै १,९,५; काठ ९, १२; ३९, २[२]§; -शाः मा २०,११; का २१, ७, ११; ¶तै ७,४,२,२[२];३;४[३]; मै ३,११,८; काठ ३८, ४; -०शाः काठ ३८, १२; -¶शात् तै ७, ४,३, ३; ५[२]; -शाय मा २९, ६०; का ३१, ५, १; तै ७, ५,१४,१; मै ३, १५, १०; काठ ४५, १०; -शासः शौ १९, ५६, ३; पै ३, ८, ३; -शे मा २१, २८; का २३,३,६; मै ३,११, १२; काठ ३८, ११; -शेन ¶मै १, ९,५; ३, ९, २; ¶काठ ९, १२; २६, ४; क ४१, २¶; शौ ८, ९,२०; -शैः तै ७,४, २, २¶; -शौ तै ७,३,४,२¶.

त्रयस्त्रिंश-वर्तनि[i]- -निः तै ४, ३, ३, २; मै २, ७, २०; काठ ३९,७[j].

¶त्रयस्त्रिंशत्-कपाल- -लम् तै २, ४,२,२;४.

¶त्रयस्त्रिंशद्-अरत्नि[k]- -त्निः मै ३, ९, २; काठ २६,४; क ४१,२.

¶त्रयस्त्रिंशद्-अह[l]- -हः तै ७,४,५,१; -हम् तै ७,४,५, १[२]; २;४.

त्रयस्त्रिंशद्-देवता- -ताभिः काठ २७,९¶.

त्रयो-दशन्- -श मा १८, २४[२]; का १९, ८, १[२]; तै ४,७,

a) विप. (पितृ-, विश्वेदेव-)। बस.।

b) विप.। अवयवे तयप् > अयज् (पा ५, २, ४३)।

c) तु. पपा. W. WI.; वैतु. सा. स्त्रियान् इति।

d) सपा. त्रयीः (आपमं २,९,६ च) <> देवीः इति पाभे.।

e) त्रि- + (√वृध् > भावे) *वृधस्- > कास. *त्रि-वृधस्- > नैप्र. *त्रि-अधस्- > *त्र्यधस्- > *त्रयस्- > यनि. (वैतु. पा ६,३,४८ त्रि- > [आदेशमात्रं] यनि. इति, PW. प्रमृ. प्र२ इति, पाका. पासि. च यनि. अन्तोदात्तमिति च?)।

f) त्रयसा [=त्रि-वृधसा] युता त्रिंशत् यस्यामसौ यनि. [संख्या] इति कृत्वा बस. पूप. स्वरः (वैतु. पा ६,२,३५ द्वस. पूप. स्वर इति?)। g) पाभे. कृते पृ १३०४ l टि. द्र.।

h) व्यु. एकविंश- टि. द्र.।

i) विप. (स्तोम-)। बस.।

j) सपा. मा १४, २५ तै ४, ३, ९, १ मै २, ८, ५ काठ १७,४ माश ८, ४,२,९ पाठाऽभावः।

k) व्यु. एकत्रिंशद्-अरत्नि- टि.द्र.। l) नाप. (सत्र-भेद-)।

११,१; ¶५, २,३,६; ६,७,१[2]; ¶मै १,११,८[2]; ३,४, २[2]; ४, १३,१; ¶काठ १४,८[2]; २०,१; २१,५[2]; ११; ३४,९[2]; ¶क ३१, ३; २०[2]; शौ ३, २१,५; पै ३, १२, ५; –शभिः मा १४, २९; का १५,९,२; तै ४,३,१०,१; मै २,८,६; काठ १७,५; क २६, ४; –शभ्यः तै ७,२,११-१२, १; १४,१.

त्रयोदश[a]– -शः तै ६,५, ३,४¶; ¶मै १,४,१४; ५,६; १०,८; ३,४,१०[2]; ४,६,७; काठ ३४,१३¶; ३६,३¶; ३८, १४; शौ ५,६,४; पै ६,११, ६; –शम् मा ९,३४; का १०, ६,४; तै १,७,११,२; ¶मै १, १०,८[2]; ११,१०[2]; २,१,८[2]; २,११; ३,१०,५[2]; ¶काठ १४, ४[2]; ३४,९[2]; १३; ३६,३[2]; शौ १३,३,८; –¶शेन मै ३,९,२; काठ ३४,९.

त्रयोदशी[b]– -शी मा २५,४; ५; का २७,४-५,१; मै १,८,२¶; ३,१५,४; ५; –¶शीम् मै १,४,१४; काठ २१,१२; –श्या मै १,५,६¶; –¶श्याम् काठ ६,२; क ४,१.

¶त्रयोदश-कपाल– -लम् मै २,१,८; २,११.

त्रयोदश-मास[c]– -सः काठ २१,११¶.

त्रयोदश-रात्र[d]– -त्रः,त्रम् ¶तै ७,३,३,१.

त्रयोदश(श-ऋ)र्च[e]– -र्चेभ्यः शौ १९,२३,१०.

त्रयोदशा(श-अ)क्षर,रा[f]– -रया मै १,११,१०[2]; काठ १४, ४[2]; –¶रा तै ६,१,६,२; काठ २३,१०; क ३७,१; –राम् मै १,११,१०; काठ १४,४; –राय मै १,११,१०; –रेण मा ९,३४; का १०,६,४; तै १,७,११,२.

¶त्रयोदशा(श-अ-)रत्नि[g]– -त्निः मै ३,९,२; काठ २६,४; क ४१,२.

त्रयो-विंशति– -तिः मा १८, २४[2]; का १९,८,१[2]; तै ४,७, ११,१; –त्या मा १४,३०; का १५,९,२; तै ४,३,१०,२; मै २,८,६; काठ १७,५; क २६,४.

त्रयोविंश[a]– -शः मा १४,२३; का १५,७,१; तै ४, ३,८,१; ५,३,३,४¶; मै २,८, ४; काठ १७,४; २०,१३; क २६,३; –शेन मै ३,९,२¶.

त्रयोविंशत्य(ति-अ)रत्नि[g]– -त्निः मै ३,९,२¶.

त्रिंशत्[h]– -शत् ऋ ३,९,[९; १०,५२,६]; ६,५९,६; ८,३०, २; १०,१८९,३; खि ५,५,७; †मा ३,८; ३३,७; ९३; †का ३,१,८; ३२,१,७; तै १,४,११, १; ५,३,१†; ४,३,११,२; ६, २,४,५¶; ¶७,४,३,६; ४,३; मै १,१०,१३[2]¶; २,१३,१०; ३,८,४[2]; ¶काठ ७,१३; ८, १७§; २६,४; २८,३[2]; ३३,३[2]; ३४,९[2]; ३५,६§; ३६,२; ७[3]; ३९,१०§; क ६,४†; ४४,३[2]¶; ४८,७; †कौ १,२८१; २,७२८; ३,५,६; †जै १,२९,९; २,६, ५; ३,५९,२०; शौ ५,१५,३; ६,३१,३†; १९,४७,४; २०, ४८,६†; पै ६,२०,४; ८,५, ३; १९,४५,१३†; ५२,१५; २०,३५,१; –¶शत्ऽ-शत् मै १,१०,८; काठ ३६,२; –शतम् ऋ १,१२३,८; ३,६,९; ४,३०, २१; ८,७७,४; ९,५८,४; खि १,२,१३; ४,११,७; ¶तै २, ५,१०,३; ५,६,७,२; ७,४,३, १; कौ २,४१०†; जै ३,३१, ३०†; शौ २०,१३,४†; –शता ऋ २,१८,५; मा २०,३६; २७, ३३; का २२,४,१; २९,३,६; मै ३,११,१; ४,६,२; काठ २५, ४¶; ३८,६; क ३९,१¶; शौ ७,४,१; पै २०,१,१०; –शति ऋ ८,२८,१; मै १,१०,८¶; काठ ३६,२¶[i]; –शते तै ७,२, १७,१; काठ ४२,१;३;६;७.

त्रिंश[j]– -शः मै १,१०,८¶;

---

a) व्यु. एकविंश– टि. द्र.।
b) विप. (आहुति-, पक्षति- प्रभृ.)।
c) विप. (संवत्सर-)। वस.। d) नाप. (सत्र-भेद-)।
e) नाप. (सूक्त-विशेष-)। वस. समासान्तः अः प्र.।
f) विप. (स्तोम- प्रभृ.)। वस.।
g) व्यु. एकत्रिंशद्-अरत्नि– द्र.।
h) विप. च नाप. ([दशक-त्रय-] संख्या-विशेष-) च। त्रि-वृत्– (=त्रिस् [तु. या ३,१० विंशति– इत्यत्र]) + दशत्– > कस. *त्रिवृद्-दशत्– > नैप्र. *त्रिमद्दशत्– > > *त्रि(म>म>म्)दशत्– > यनि. (वैतु. पाम [५,१,५९] त्रि-दशत्– > *त्रिन्– + [स्वार्थे] शत् प्र. इति, SEY [४] त्रि– > *त्रिम्– इति पूप. इति च?)।
i) पूर्वेण समस्तमिति SI. चिन्त्यः (तु. सपा. मै.)।
j) नाप. (स्तोम-)। परिमाणे डः प्र.।

२, ८, ४.

त्रिंशच्-छ(<श)त[a]– -तम् ऋ ६,२७,६.

¶त्रिंशत्-त्व[b]– -त्वाय मै १, १०,१६[b]; काठ ३६,१०.

¶त्रिंशद्-अक्ष(र>)रा[c]– -रा तै २,५,१०, ३; ५,६,७,३; ७,४,३, ६; ४,३; मै १,१०,८; काठ ३३, ३; ३६, २[२]; ७; क ४४,३[d].

त्रिंशद्-अङ्ग[e]– -ङ्गम् शौ १३, ३,८.

त्रिंशद्-अर[f]– -राः शौ ४, ३५,४.

‡?त्रिंशद्-धामन्[g]– -मा मै १,६,१.

¶त्रिंशन्-मान[h]– -ने मै १, ६,४; काठ ८,५; क ७,१.

त्रिंशिन्[i]– -शिनः तै ७,५, २०,१; काठ ४५,१७.

त्रि-क[j]– -का ऋ १०,५९,९.

१त्रि-ककुद्[k]– -कुत् तै ४, ३, १२, २[1]; ¶७, २, ५, २; ३; -कुदम् शौ ५,२३,९.

२त्रि-ककुद्[m]– -कुत् शौ ४, ९, ८; पै ८, ३,७; १९, ३७, १३.

त्रैककुद[n]– -०द शौ १९, ४४, ६[o]; पै १५, ३, ६; -दम् शौ ४,९,९; १०; पै ८, ३, १; १०; १९,४०,१.

१त्रि-ककुभ्[p]– -कुप् ऋ १, १२१,४; मा १५,४[1]; का १६, १,५[1]; मै २, ८, ७[1]; काठ १७, ६[1]; क २६, ५[1].

¶२त्रि-ककुभ्[m]– -कुभम् मै ३, ६,३; काठ २३,१; क ३५,७.

त्रैककुभ[n]– -भम् मै ३, ६, ३¶.

३त्रि-ककुभ्[q]– -कुभम् मै ४, १२,५.

त्रि-कद्रुक[r]– -काणि पै ९, २१, ३[२]; -†कैभिः ऋ १०, १४,१६; काठ ४०, ११; शौ १८,२, ६; -†केषु ऋ १,३२, ⌊३; २,१५, १⌋; २,११,१७;२२,१; ८,९२, ⌊१८; ९२, २१ (९, ६१,१४)⌋; कौ १, ४५७; २, ७४; ८३६; जै १,४८,१; ३, ७,१२; शौ २, ५, ७; २०, ९५, १; ११०, ३; पै १३,६,३.

¶१त्रि-कपाल[s]– -लः मै २, ६, ४;५;१३S; ३,६,१;७,९[३];४,३, ८; काठ २२, १३; -लम् मै २, २,१३; -लाः मै ३,७,९.

¶२त्रि-कपाल[s]– -लः तै ५, ५, १,५; ६,५, २; -लम् तै ६, ८, ८,१; १७, १; ५,६,५,१; -लाः तै ६,२,१,४[२].

¶३त्रि-कपाल– -लः काठ १५, ३; ९; २४, ८[३]; क ३८, १[३]; -लम् काठ २२, ३; -लाः काठ २४,८; क ३८,१.

त्रि-क(शा>)श[t]– -शः ऋ २, १८,१.

†त्रि-चक्र[t]– -क्रः ऋ १, १५७, ३; १८३, ⌊(११८, १) १⌋; ४, ३६,१; खि १, १२, ५; कौ २, १११०; -क्रम् ऋ ८, ५८, ३;

---

[a]) द्वस. पूप. स्वरः (तु. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. Gri. =३००० इति)।

[b]) °त्त्वा° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ., MW.)।

[c]) विप. (विराज्-)। बस.।

[d]) सपा. काठ २८, ३ पाठाऽभावः।

[e]) विप. (त्रयोदश-मास-)। बस.।

[f]) विप. (मास-)। बस.।

[g]) विप. (वाच्-)। बस.। पाठः? (वैतु. सपा. ऋ १०,१८९,३ प्रमृ. त्रिंशद् इति धाम इति च द्वे पदे)।

[h]) विप. (हविस्-)। बस.।

[i]) विप. (मास-)। डिनिः प्र. (पावा ५,२,३७)।

[j]) विप. (भेषज-)। स्वार्थे कः प्र., यद्वा तावतिथे ग्रहणेऽर्थे कः प्र. उसं. (पा ५,२,७७)।

[k]) विप. (क्रिमि-,दशरात्र-, यजमान-) च नाप. (छन्दो-विशेष-) च। बस. टप. प्रकृतिस्वरः टसं. (पा ६,२,१३८ ⌊वैतु. भा निरुदकादित्वादन्तोदात्त इति.⌋)।

[l]) सपा. त्रिककुत् <> त्रिककुप् (माश ८,५,२,४ च) इति पाभे.।

[m]) नाप. (हिमालयैकप्रदेश-)। शिष्टं k टि. द्र.।

[n]) विप. (आञ्जन-)। तात्रभविकः अण् प्र.।

[o]) तु. RW.W.WI.; वैतु. पपा. शंपा. सात. त्रैककुदम् इति पाठः ?।

[p]) विप. (इन्द्र- ⌊तु. सा. GRV.; वैतु. PW. GW. वज्र- इति⌋) च नाप. (छन्दो-विशेष-) च। शिष्टं १त्रि-ककुद्– टि. द्र.।

[q]) विप. (अग्नि-)। बस.।

[r]) वप्रा.। अर्थः व्यु. च?।

[s]) वैकल्पिकः पूप. प्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६,२,३०)।

[t]) विप. (रथ-)। बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २, १९७)।

१०,४१,१; खि १,४,१; -क्रेण ऋ १,११८,२; १०, ८५, १४; तै ४, ७,१५,४; मै ३, १६, ५; काठ १७, १८; २२, १५; शौ १४,१,१४; पै १८,२,३.

¶त्रि-चितिक[a]- -कः मै ३,२,३.

¶त्रि-चितीक[b]- -कम् तै ५, २, ३,६; ६, १०, २; काठ २०, १; २२,४; क ३१,३.

त्रि-ण(<न)व्,वा[c]- -वः मा १४,२३;२५; का १५, ७, २;८, ४; तै ४,३,३,२;८-९,१;¶५,३, ३,४[2];४,४; ¶७, २,१,३;२-३, २; ४, ३,३; ५[2]; मै २, ७, २०; ८, ४; ५; काठ १७, ४[2]; २०, १३[2];¶; २१, १¶; ३९, ७; क २६,३[2]; -¶वम् तै ७, १,२,२; मै १,९,४; काठ ९,११; -¶वाः काठ २६, ४; ३३,८; ३४,९; क ४१, २; -वाभिः तै ५, २,६, ३¶; -वाय मा २९, ६०; का ३१,५,१; तै७,५,१४,१; मै ३, १५, १०; काठ ४५, १०; -वे मा २१, २७; का २३, ३, ५; मै ३, ११, १२; काठ ३८,११; -वेन मै ३, ९, २¶; -वौ तै ७,२,५,६¶; काठ ३९,२[2].

त्रिणव-त्रयस्त्रिंश- -शाभ्याम् मा १३, ५८; का १४, ७, १०; तै ४, ३, २, ३; मै २, ७, १९; काठ १६,१९;५१,५?[d]; क २५, ९; -शौ मा १०,१४; १३,५८; १५, १४; का ११, ५, ५; १४, ७, १०; १६, ३, १४; तै १,८, १३, २; ४,३-४,२,३; मै २,६, १०;७,१९; ८,९; काठ १५, ७; १६, १९; १७, ८; क २५, ९; २६,७.

त्रिणव-वर्तनि[e]- -निः तै ४, ३, ३, २; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७[f].

त्रिणवा(व-आ)यतन- -नाः काठ ३४, ९[2]¶.

त्रि-णा(<ना)मन्[g]- -०मन् तै २, १, ११, २; शौ ६, ७४, ३; पै १९, १५,६.

त्रित[h]- -तः ऋ १, ५२, ५; १०५,९;१७; १६३,२;३;१८७, १; २, ३१, ६; ३४, १४; ५,९, ५;४१,४;१०;५४,२; ८६,१,९, ९५,४;१०,८,७;८; ४६,३; ६; ९९,६; †मा २९,१३;१४; ३४, ७; †का ३१,३,२;३;३३,१,२; तै १,८, १०, २; ४,६,७,१[2]†; मै २,६,१२; ४, १, ९¶; ४,६; १२, ३†; १४, १७; काठ १५, ८; ३१, ७¶; †४०, ६[2]; ८; क ४७, ७¶; शौ ५, १, १[i]; ६, ११३, १[i]; पै १, ७०, ३; ६,२, १; १६, १†; १९, ३३, ११; -तम् ऋ २, ३४,१०;८,४१,६; १०, ६४,३; ११५,४; शौ १७, १,१५[i]; पै १८,३२,१; -†तस्य ऋ २,११, २०; ८, ७, २४; ९, ३२,[२;३८, २(४३, २; ६५, ८)]; ३४,४; ३७, ४; ८६,२०; १०२, २; ३; कौ २, १२१; १७२; ३६४; ३६५; ६२५; ६४५; जै ३, १६, १०; ३०,७; ८; ५२,५; ५३, ३; ४, २७,६; शौ ६,११३,३§; -ताय ऋ २, ११,१९; ८,४७,१४; १६; १०, ४८, २; मा १, २३; का १, ८, ४; तै १, १, ८, १; काठ १,८; क १, ८; -ते ऋ ८, १२, १६; ४७,१३;[१५ (१७)]; ५२, १; खि ३, ४, १; कौ १, ३८४†; †जै १, ४३, ४; ४, ९, १०; शौ ६, ११३, १; १९, ५६,४; २०, १११,१†; पै १, ७०,३[2];३,८, ४; १९, ३३, ११; -तेषु ऋ ६, ४४,२३?[k].

त्रि-तन्तु[l]- -न्तुम् ऋ १०, ३०, ९.

---

[a]) विप. । वस. समासान्तः कप् प्र. ।

[b]) =त्रिचितिक- । उप. चितेः दीर्घः (पा ६,३,१२७)।

[c]) व्यु. एकविंश- टि. दिशा द्र. । पूप. = त्रिस्(:) ।

[d]) °शाभ्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नान्तरीयं पूर्वं स्थलम्) । [e]) विप. (स्तोम-) । वस. ।

[f]) सपा. मा १०,१३;१४,२४ तै १,८,१३,२;४,३,३, २; ९,१; ५, ३,४, २ मै २, ६, १०; ७, २०; ८, ८ काठ १५, ७; १७,४ माश ५,४,१,६;८,४,२,६ पाठाऽभावः ।

[g]) विप. (अग्नि-) । वस. उप. णत्वम् (पा ८,४,३)।

[h]) वप्रा. । विप. (अग्नि- [ऋ ५, ९, ५ प्रमृ.]), व्यप. (देवता-विशेष- [ऋ १,१६,३ प्रमृ.], ऋषि-विशेष- [ऋ १, १०५,९ प्रमृ.]) । व्यु. ?। पपा. नावग्रहः । < त्रि- (वप्रा. [वैतु. अन्ये संख्यावचनमिति?]) । एकत- इत्यत्र टि. अपि द्र. ।

[i]) तु. शंपा. प्रमृ.; वैतु. PW. WI. तृ° इति ।

[j]) तृतम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. W.) ।

[k]) नाप. (सद्मन्-) । व्यु. ?। √*त्रि (=श्रि) आश्रये> अधिकरणे त्रित- (वैतु.<त्रि- [=संख्या-] इत्यन्ये ?)।

[l]) विप. (ऊर्मि- [सोम-]) । अर्थः व्यु. च ?। उस. (तु. वें. सा.; वैतु. अन्ये वस. इति ?) । सद्मनत्रयमुपलक्ष्य

त्रि-दिव्[a]- -वम् शौ १०, ९,५; १०,३२; १७,१,१०; पै १४,३, १६;१६,११०,२;१३६,६; १८, ३१,५; -वे ऋ९,११३, ९; शौ ९,५,१०; पै १६,६२,४;९८,२.
†त्रि-धा ऋ १, ११७,२४;२,३, १०; ४, ५८, ३[b]; ४; मा १७, ९१[b];९२; का १९, १, ५[b]; ६; काठ ४०,७[2b]; पै ८,१३,३[b];४.
त्रि-धातु[c]- -तवः ऋ ५, ४७,४; मा २१, ३७; २८, ८; का २३, ४,९; ३०, १, ८; मै ३,११,२; -तु ऋ १,३४,६; ७; १५४,४; ३, ५६, ९[d]; ४,४२,४; ६,३५, २[e]; ४४,२३[f]; ४६,९; ७,५,४; १०१, २; ८, ४७, १०; १०२, १४; ९,१,८;७०,८; १०८,१२; काठ ९, १९†; ११, १¶; ४०, १४; †कौ १, २६६; २, ९२१; †जै १,२८, ४; ४,४, ८; ६,६; शौ २०, ८३, १†; -तुः ऋ ३, २६,७[g]; ८, ७२,९; ९,८६,४६; मा १८, ६६†[g]; मै २, ४, ६¶; ३, ३,५¶; ४,१२,५†[g]; कौ ३, ३, १२†[g]; जै २, २, ७†[g]; -तुना ऋ १, १८३, १; ८,४०, १२; -†तुभिः ऋ ९, १११,२; कौ २,९४२; जै ४, १,३; -तुम् ऋ ८,५१, ४; खि ३, ३, ४; तै २, ३, ६, १¶; -†तूनि ऋ १, ८५, १२; ८, ३९, ९; तै १,५, ११,५;३,२,११,३; मै ४,१०, ४; काठ ८, १७; -तोः ¶तै २,३,६,१;४,१२,७.
¶त्रैधातवीय[h]- -यम् तै २, ४,११,२; ३[2]; ५; -येन तै २,४,११,२;४[3].
¶त्रैधात (व्यं>)व्या[i]- -व्यया मै २, ४,४; -व्या मै २, ४,३[2];४; काठ १२,४; -व्यायाः मै २,४,५; काठ १२,३.
त्रैधातव्या-त्व- -त्वम् काठ १२,३¶.
¶त्रिधातु-त्व- -त्वम् तै २, ३,६,१;४,१२,७.
त्रिधातु-शृङ्ग[j]- -ङ्गः ऋ ५, ४३, १३.
त्रि-नाक[k]- -के ऋ ९, ११३, ९. शौ ९,५,१०; पै १६, ९८,२.
त्रि-नाभि[l]- -†भि ऋ १, १६४, २; शौ ९, १४,२; १३, ३,१८; पै १६, ६६, २; -भिम् खि १, २,८.
त्रि-ने (त्र>) त्रा[m]- -त्राम् खि २, ६[3],२९.
त्रि-पञ्चाशत्-
त्रिपञ्चाश-
?त्रिपञ्चाशी- -शीः[n] शौ १९,३४,२; पै ११, ३,२.
?त्रिपञ्चाशस(:)[o] ऋ १०,३४,८;-

उप. <√ तन् [*अभिषवे] इति मतम् (वैतु. अन्ये < √तन्[विस्तारे] इति)।
[a]) अर्थः व्यु. च? । नाप. ([देदीप्यमान-] स्थल-)। व्यु.?। √तॄ [*दीप्तौ]> (यङ्लुकि) √*तरितर्> भावे तरितुरस्-> मत्वर्थे *तरितरस्मय- >नैप्र. *त्रितरिम- > *त्रितिम- > यनि. इति मतम् (वैतु. पपा. प्रमृ. त्रि- + दिव्- > कस. इति ?)।
[b]) सपा. त्रिधा (तैआ १०,१०,२ गोत्रा १, २, १६ आपश्रौ ५,१७,४ मना २,१२,२ या १३,७ च) <> त्रेधा इति पामे.।
[c]) बप्रा.। विप. च नाप. च। अर्थः व्यु. च?। अन्यस्मिन् प्रस्थाने उस. इति कृत्वा त्रि- (=संख्या-) इति पूप., √धा (बधा.)> धातु- इति उप.। अन्यस्मिंश्च प्रस्थाने √धृ (यथा.)> (यङ्लुकि) √*धरिधर्> (कर्तरि) यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. सर्वत्र समास इति कृत्वा त्रि- [=संख्या] इति पूप. इति ?)। [d]) विप. (वसु-)।
[e]) -तुर्> नैप्र. -तु> यनि. विप. (इन्द्र-) इति कृत्वा प्र१ वा न. द्वि१ वा. क्रिवि. इति वा ?।
[f]) विप. (दिव्-)। स्त्री. सप्त१ द्र.।
[g]) =सपा. या १४,२। तैब्रा ३, ७,९,९ आपश्रौ २१, २०,७ तु पवित्रम् इति पामे.।
[h]) नाप. (कर्म-विशेष-)। तस्येदमीयश् छण् > ईयः प्र. उसं. (पा ४,२,१३८ [वैतु. भा. <त्रैधातव- इति])।
[i]) नाप. (इष्टि-विशेष-)। प्राग्दीव्यतीयेष्वर्थेषु ण्यत् प्र. उसं. (पा ४,१,८७)। [j]) विप. (अग्नि-)। बस.।
[k]) मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः (तु. सा.)।
[l]) विप. (वरुण-, संवत्सरचक्र-)। बस. उप. स्वरः उसं. (पा ६,२,११९)। [m]) विप. (लक्ष्मी-)। बस.।
[n]) पाठः? -शाः (पुं. प्र३) इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?व्रा गृत्स्यः°)।
[o]) पाठः?। अक्षाणां व्रातः त्रिपञ्चान्यतरसंख्यया संभूय संभूय क्रीडतीति कृत्वा (त्रयो वा पञ्च वेत्यर्थे) त्रि-पञ्च- (पा ५,४,७३)+वीप्सायां शस् प्र. (पा ५,४,४३)>*त्रि-पञ्च-शस(:) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. त्रि- + पञ्चाशत्-> बस. त्रि-पञ्चाश- विप. [व्रात-]) इतीव कृत्वा =५३ [तु. वें. सा. PW. GW.] इति; = १५० [तु.

१त्रि-पद्–

१त्रिपदा[a]– -दया मै ३, ९,३¶; –दा मै ३,४,६¶;१२, २१; काठ २१, ५¶; ५०,५[b]; क ३१, २०¶; –दाः मा २३, ३४[b].

२त्रि-पुद्[c]–

२त्रिपुदा– -दा तै २, ६, २, ६¶; ¶३,२,९,१;३; ५,२,११, १[b];६, ७, १¶; –दाः का २५, ७,२[b].

त्रिपुदी– -दी तै ३, ३,१०, २; -दीम् मा ८, ३०; का ९, ५,३.

त्रि-प(र्ण>)र्णी– -र्णी पै १, ५८,३.

त्रि-प(स्त्या>)स्त्यु[d]– -स्त्यम् ऋ ८,३९,८.

त्रि-पाजस्यु[e]– -स्यः ऋ ३, ५६, ३.

त्रि-पाद्[c]– -†पात् ऋ १०, ९०, ३;४[f]; मा ३१, ३;४[f]; का ३५, १, ३; ४[f]; कौ ३, ४,४[f]; ५; जै २, ३,७[f]; ८; शौ ९,१५, १९$; १९, ६,२; पै ९, ५,३;२०,३$; –पादम् ऋ १०, ११७,८; काठ १३, ९; शौ †१३, २, २७; ३, २५; पै १६, ६९, ९; १८, २३, ४†.

त्रि-पु(त्र>)त्रा[g]– -त्रा मै १,५, ८¶.

†त्रि-पृष्ठ[h]– -ष्ठः ऋ ९, ७१, ७; ७५,३; कौ २,५२; जै ३,५, ११; –ष्ठम् ऋ ९, ९०,२;१०६, ११; कौ १, ५२८; २, २९१; ७५८; जै १, ५४, १०; ३, २४, ७; –ष्ठे ऋ ९, ६२,१७; शौ ९, ५, १०$; पै १६, ९८, २$; –ष्ठैः ऋ ७,३७,१.

त्रि-प्रतिष्ठित[i]– -ते शौ १०, २, ३२; पै १६, ६२,४.

त्रि-वन्धु[j]– -न्धुः ऋ ७,३७,७.

त्रि-वन्धुर– त्रि-वन्धुर- द्र.

त्रि-बर्हिस्[k]– -र्हिषि ऋ १,१८१, ८.

?त्रि-भुज्[l]– -भुजम् शौ ८,९,२; पै १६,१८,२.

त्रि-भुवन-मूर्ति–क(र>) री[m]– -०रि खि २,६[२],२३.

त्रि-मन्तु[n]– -न्तुः ऋ १,११२,४.

त्रि-मातृ[o]– -ता ऋ ३,५६,५.

त्रि-मार्ग-भेद[p]– -दम्[q] खि १, २,१२.

त्रि-मास–

त्रिमास्य[r]– -स्यम् पै १६, ७१,११.

१त्रि-मूर्धन्[s]– -र्धानम् मै ४, १२,५.

२त्रि-मूर्धन्[t]– -र्धानम् ऋ १, १४६,१.

त्रियुवि[u]– -विः मै ३, ११,११[v]. काठ १७, २[w]; १८, १२[x]; २१, ११[x]; ३८,१०[w]; ३९,७.

Lüder, GRV., MVR.⌋ इति, Weber, Zimmer त्रि–+पञ्चन्–> वस. =१५ इति।

[a]) विप. (गायत्री- प्रभृ.)। वस.।

[b]) सपा. त्रिपदा <> त्रिपुदा<> त्रिपदाः<> त्रिपुदाः इति पाभे.।

[c]) विप.। वस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१९७)।

[d]) विप. (अग्नि-)। वस.।

[e]) विप. (⌊संवत्सराख्य-⌋ वृषभ-)। वस.।

[f]) पाभे. कृते पृ १५०७ c टि. द्र.।

[g]) विप. (मनु-जाया-)। वस.।

[h]) विप. (सोम-)। वस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २,१९७)। [i]) विप. (कोश-)। सस. पूप. स्वरः।

[j]) विप. (इन्द्र-)। पूप.?। [k]) विप. (सदस्-)। पूप.?।

[l]) विप. (योनि-)। उस.। पूप.?। उप. √भुज् ⌊भोगे⌋ कर्मणि क्विबन्तम् इति।

[m]) विप. (लक्ष्मी-)। उस. टाऽन्तम्। पूप. द्विस.>पस.।

[n]) व्यप. वा विप. वा? (तु. सस्थ. विचक्षण–)। निर्देशः अर्थः व्यु. च?।

[o]) व्यप. (तद्गुणसंकेतितदेव-विशेष- ⌊तु. द्वि-मातृ–⌋)। उस. उप. स्वरः। उप. <√मा ⌊माने⌋?।

[p]) विप. (संसारचक्र-)। वस.। उप. पस.।

[q]) °दुमिति स्वरे? यनि. शोधः।

[r]) विप. (ओदन-)। यत् प्र. (पा ५, १,८२)।

[s]) विप. (अग्नि-)। वस.। उप. (√*मूर्ध् ⌊दीप्तौ⌋>) भाप. वा, (मस्तकार्थे प्रसिद्धं) नाप. वा?।

[t]) विप.(अग्नि-)। उस.उप. स्वरः। उप. √*मूर्ध् ⌊दीप्तौ⌋ > कर्तरि प्र. (वैतु सा. PW. प्रभृ. वस. अन्तोदात्तः)।

[u]) विप. च नाप. (⌊प्रक्रान्त-तृतीय-वर्ष-⌋ गो-) च। व्यु.?। तृतीय–+*वि– (=वर्ष-)> वस. *तृतीय-वि– > नैप्र. यनि. च त्र्युवि– इति च (वैतु. पपा. PW. प्रभृ. त्रि–+अवि– ⌊षण्मासोपलक्षणमेषपर्याय-⌋ > वस. इति?)। [v]) सपा. त्रियु° <> त्र्यु° इति पाभे.।

[w]) सपा. त्रियुविः<>त्र्युविः इति पाभे.।

[x]) सपा. त्रियुविः <>त्र्युविः इति पाभे.।

त्रियवी- -वी काठ १८, १२[a]; २१, ११[a]; -व्यः काठ ४९,५.

त्रियायुष- -षम् पै २,५९,५[2b].

†त्रि-युग[c]- -गम् ऋ १०, ९७, १; मा १२,७५; का १३, ६,१; तै ४, २, ६, १; मै २, ७, १३; काठ १३,१६; १६,१३; क २५, ४; पै ११,६,१.

त्रि-योजन- -नम् शौ६,१३१,३.

त्रियृ-ऋच[d]- -चेन काठ २२, १०¶.

¶त्रि-रात्र[e]- -त्रः तै ५,४, १२, १; ७,२,८,२;३; काठ ३०,२[2]; क ४६,५[2]; पै १६, ८२, १०§; -त्रम् काठ ३०,२[2]; क ४६,५[2]; पै १४,३,२७§; -त्रस्य तै ७,१, ५, ४[2]; मै २, ४, ४; ४,७, ६[2]; -त्राः पै १७,२९,१६§; -त्रे तै ७, १, ६,७; -त्रेण तै ७,२, ४, २[2]; मै २,४,४.

त्रि-रूप- -पः काठ ३४,१¶.

¶त्रि-व(त् >)ती[f]- -तीः काठ ११,१; -त्या तै २,४,११,२.

त्रिवत्स,त्सा[g]- -त्सः मा १४, १०;१८,२६;२१,१५; का १५, ३,५;१९,८,३;२३,२,४; तै ४, ३,३,२; ५,१; ७,१०,१; मै २, ६,५¶;७,२०; ८,२;११,६; ३, ११,११; काठ १७,२;१८,१२; ३८, १०; ३९, ७; क २६, १; २९, १; -त्सम् मा २८, २७; का ३०, ३, ४; -त्सा मा १८, २६; का १९, ८, ३; तै ४,७, १०,१; मै २,११,६; काठ १८, १२; क २९,१; -त्साः मा २४, १२; का २६, ३, २; तै ५, ६, १६, १; मै ३, १३, १७; काठ ४९,६.

त्रि-व (,ब) न्धुर[h]- -रः ऋ १, ११८, [१;१८३,१];१५७,३;७, ६९, २[i]; ७१, ४; ८,२२,[(५, २८)५]; खि १,१२,५; मा २८, १९; का ३०, २, ८; मै ४,१४, १०†[1]; कौ २, ११११०†; -रे ऋ ९,६२,१७; -रेण ऋ १,४७, २; ११८, २; ८, ८५,८; काठ १७,१८†.

त्रि-वयस[j]- -याः[k] ऋ२,३१,५?.

१त्रि-वरूथ[l]- -थः ऋ ६,१५,९; तै ४,३,१२,१[m]; कौ २,९१९†; जै ४, १६, २†; -थम् ऋ ४, ५३,६; ६, ४६, ९; ८,१८,२१; ४२,२; ९, ९७, ४७; १०, ६६, ५;७; १४२,१; मै १,२, १३†; ४,१४,१२; †काठ ९,१९; १७, १९; कौ १,२६६†; जै १, २८, ४†; शौ ७, ७, २; ८,५,२०; ९,२,१६; २०,८३,१†; पै १६, २८,९; ७७,१; १९,५२,७;२०, ८,८; -थे मा १५,१[m]; का१६, १,१[m]; मै २,८,७[m]; काठ १७, ६[m]; क २६,५[m]; पै १,१०६,३; -थेन ऋ ५,४,८; ६,२६,७.

२त्रि-वरूथ[n]- -थः मा २१,५५; २८,१९; का २३,६,८; ३०,२, ८; मै ३, ११,५.

त्रि-वर्तु[o]- -र्तु ऋ ७, १०१,२.

?त्रिविष्टपि[p] काठ ७,१२.

---

a) सपा. त्रियवी <> त्र्यवी इति पामे.।

b) सपा. त्रियायु° <> त्र्यायु° इति पामे.।

c) समाहारे द्विस.।

d) =तृच-, त्रिच-, त्र्यृच-। त्रितय- > नैप्र. *त्रित्य- > यनि. पूप.। e) तु. टि. एक-रात्र-।

f) प्राप्तस्य मतुपः स्वरस्य प्रतिषेधः (पावा ६,१,१७६)।

g) विप. च नाप. ([*समाप्त-तृतीय-वर्ष-] गो-) च। व्यु.?। त्रि- + *वत्- (=वर्ष-) > द्विस. *त्रि-वत्- + (√सन् [संभक्तौ] > कर्तरि) *स- > त्रिवत्-स- (वैतु. पपा. प्रमृ. [तु. त्रियवि-] त्रि- + वत्स- [=वर्ष-] > वस. इति?)।

h) विप. (यज्ञ-, रथ- प्रमृ.)। वस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१९७)। काठ. °व° इति पाठः।

i) सपा. तैब्रा २,८,७,६ त्रिवन्धुरः इति पामे.।

j) विप.। वस.। पूप.? < √तृ [*विस्तारे] कर्तरि संख्यावचनादन्यत् कृत् (तु. त्र्यायुप-; वैतु. अन्ये संख्या-वचनम् इति?)।

k) *त्रिवयसः (प१ [मम स्यातुः इति संवन्धः]) > नैप्र. यनि. इति मतम् (वैतु. सा. प्रमृ. प्र१ इति)।

l) विप. (शर्मन्- प्रमृ.)। व्यु.?। *त्रि-भृत्- (=विस्तार-युक्त-) > नैप्र. *त्रि-वृर्- + (√अव् [रक्षणे] > भावे) *अवथ- > वस. *त्रिवरवथ- > नैप्र. यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. < त्रि- [=संख्या-?] + वरूथ- > वस. इति?)।

m) सपा. °थः <> °थे इति पामे.।

n) विप. (इन्द्र-)। व्यु.?। उस. उप. कर्तरि कृत्। शिष्टं *l* टि. द्र.।

o) विप. (ज्योतिस्-)। उस. उप. √वृत् [*दीप्तौ] + तुण् प्र. उसं. (पाउ १, २ [तु. वें. सा.])। पूप.? (तु. *j* टि.)।

p) पाठः?। *त्रि-भृष्टि- [विप. ([दृढबन्धक-] शर्करा- [=शृङ्खला-])] > -ष्टिभिः इति शोधः (तु. सपा. आपश्रौ ५,९,११ माश्रौ १,५,२,१५)।

†त्रि-विष्टि[a]- -ष्टि[b] ऋ ४,६, ४[c];१५,२[c]; मै ४,१३,४; काठ १६,२१; ३८,१२.

त्रिविष्टि-धातु[d]- -तु ऋ १, १०२,८.

त्रि-वृत्[e]- -वृत् ऋ १,१४०,२; मा१०,१०;१२,४;१३,५४;१४, २३;२४;१५,९;१०; का ११,५, १;१३,१,४;१४,७,२;१५,७-८, १; १६,२,६; ३,२; तै १,८,१३, १;३,५,२,५; ४, १,१०,५; ३, २-३, १; ८-९,१; ४,१,३;२,१; १२,१; ¶५,१,३,४;६,१;२,२, ४; ३, ३, १[२]; ४,१;६,२;४,४, २;६,१;७,३;१०,१;६, ९-१०, ३; ¶६,१,३,५[२];२,१,४[२]; १०, ६;३,३, ६;¶७, १,१,६;३,३[२]; १०,४;२,१,२; २, १; ३,२;५, ५[२];४,३,३[२]; १२,१$; ¶मै २, ५,२;११;६,१०$; $७,८;१९; २०;$८,४;५;८;९; ३,१,६;२, १[२];$;४;१०[३];$; ३,२;६;८; ४, ४;६,७[२]; १६,४$; ४,४, १०[२]; ७,३; ¶काठ ११, २; $१५,७; १०[३]; $१६,८; १९; $१७,४[२]; ७;८; १८,१९; १९,५; ६;१२; २०, ३;४;१२[२]$; १३[२]$; २१, १; ४; ७-९; २२,१; ४; १४$; २३,१; ४[३]; २८,३; ३५, १३$; ३७, ७[२]; १७$; $३९, २[२]; ७; ४४,१$; ¶क २५, ९$; $२६, ३[२];६;७; २९,७;३०,३;४; ३१, २; ५; ६; १४[३]$; १५[२]$; १९; ३५, ७; ३६,१[२]; ४४, ३; ४८, १३$; शौ ५, २८, ४; ६; ११; पै २, ५९,२; ४?[f]; ९; १९,५२, ७; -वृतः ऋ १, ३४, ९; मा १३, ५४; का १४, ७,२; तै ४, ३, २, १; ¶७, ४,२, ५;७, १; मै १, ९, ३¶; २, ७, १९; ३, १,१¶; काठ१६,१९; क २५,९; शौ १९, २७, ३; पै २, ५९, १; १०,७, ३[२]; ९[g]; -वृतम् ऋ ९, ८६,३२; १०, ५२,४; ११४, १; १२४, १; खि १,२, १२?[h]; मा ९,३३; का १०,६, ३; ¶तै १, ७,११,१$; २,६,२,५;५,१,१, ३;६,४; २,५,५; ६,३; ६,१,३, ५;२,१,५; ६,४,१; ७,१,१,४; ३,१; ३,२,२; ४,२,५; मै ३,७, ९¶;¶काठ ६, ७;९,११;११,२; १८,१९;२४,८; ¶क ४, ६;२९, ७; ३८,१; शौ ८, ९, २०; १०, ८,१७[i]; १९, २७,३; पै ५,२८, १; १०, ७, ३; १६, १०३, ८; -वृता ऋ १,३४, १२; ४७, २; ११८, २; ८, ७२, ८; ८५, ८; खि १, २,४;७,६; मा २१,२३; का २३, ३,१; तै २,२,५, ३¶; ३,५, ३,१; ¶६, २,१,४[२]; १०, ६; ३,३,६;७,१,२,१¶;३, १४, १; मै २, ८, ८; ३, ६, ७¶; ७-८,९; ९,२; ११, १२$; काठ १७,१८†; २३,४¶;२५,१०¶; २६, ४¶; ३६, १५; ३८, ११, ४३,४; ¶क ३६,१;४०,३;४१, २; शौ ५, २८,२; ८; १९,२७, ३; ९[g]; पै २, ५९, ६; १६, १५१, ४; -वृति काठ ७, १४; क ६, ३; शौ ५, २८, ३; -वृते मा १५, ९; २९, ६०; का १६, २,६; ३१, ५,१; तै ७,१,२, १; ५,१४, १; मै २,८, ८; ३, १५, १०; काठ १७,७;३७,१७; ४५, १०;५१,१; क २६,६; -¶वृतौ तै ५,३,३,३; काठ२०,१२;१३; क ३१, १४; -वृद्भिः शौ १९, २७,३; ९[२]; पै १०,७, ३; ९[२].

¶त्रिवृद्-व(त् >)ती- -तीम् मै ३,२,१०[२].

त्रि-वृप्[j]- -पः शौ ५, १६,३; पै ८,४,३.

*त्रि-वृषन्[k]-

त्रैवृष्ण[l]- -ष्णः ऋ ५, २७,

---

[a]) कस. । पूप. वप्रा. सत् विप., उप. वप्रा. सद् भाप. च । अथवा उस. पूप. क्रिवि. उप. च कर्तरि कृत् (वैतु. वस. पूप. संख्यावचनमित्यन्ये) ।

[b]) न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. द्र. ।

[c]) पूप. <√तृ ⌊*त्वरायाम्⌋, उप. < √विष् ⌊गतौ⌋ चेति मतम् ? ।

[d]) विप. (प्रतिमान-) । व्यु. ? । उस. पूप. त्रि-(<√तृ ⌊*दृढभावे⌋) + विष्टि- (< √विष् ⌊*वन्धने⌋) >कस. इति, उप. √धा + तुन् प्र. (पाउ१, ६९ ⌊ वैतु. वें. प्रमृ. अन्यथाव्याख्यायुकाः⌋) ।

[e]) विप. (अन्न-, रथ- प्रमृ.) च नाप. (स्तोम-विशेष-, मणि-विशेष- ⌊शौ ५,२८,२ प्रमृ.⌋) च । उस. उप. कर्तरि कर्मणि वा क्विप् प्र. ।

[f]) त्रिवित् इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[g]) सपा. त्रिवृतः<>त्रिवृता इति पाभे. ।

[h]) त्रि° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[i]) सपा. तैआ २,१५,१ तृतीयम् इति पाभे. ।

[j]) व्यु. अष्ट-वृप्- टि. द्र. ।

[k]) व्यप. (राजर्षि-विशेष-) । वस. ।

[l]) नाप. (त्र्यरुण-) । अपत्यार्थे अण् प्र. (तु. PW-

⌊१ (८,१,२३)⌋.

¶त्रि-व्रत[a]- -तः तै ६,२,५,३; मै ३, ८, २[2]; काठ २५, १; क ३८,४.

त्रि-शत[b]- -तम् खि ४,११,७[c]; -ताः ऋ १, १६४, ४८?[d]; शौ ११, ७. २; पै १६, १५३,३.

त्रि-शराव- -वम् पै ९,२१,३.

त्रि-शीर्षन्[e]- -र्षा खि ५,७[3],८; मै २, ४,१¶[f]; ४, १३,८; काठ १२, १०¶; १९, १३; -र्षाणम् ऋ १०, ८.८; ९९, ६; शौ ५, २३,९.

¶त्रि-शुक्रिय[g]- -यः काठ ३७, ७[h]; -यम् काठ २५,३; क ३८, ६.

?त्रि-शुच्[i]- -शुक् मा ३८, २७[j]; का ३८,६, २[j]; काठ ५, २[j]; पै १९,४८,१८[k].

त्रि-शूल- -लेन खिसा २९, ४७.

त्रि-शृङ्ग- -ङ्गम् पै २०, ३६,२.

त्रि-शोक[l]- -कः ऋ १,११२, १२?[m]; १०,२९,२[n]; शौ २०,७६, २†; -कम् शौ ४,२९,६; पै ४, ३८,६; -काय ऋ ८,४५,३०.

त्रि-षं(<सं)युक्त[o]- -क्तम् मै ४,३,७¶.

¶त्रि-ष(,स)त्य[p]- -त्याः तै ६, ३,१०,१; मै १, ४,८; ५,९;३, ६, ३; ९; ८, ७; ९,३; १०, २; ४, १, ३; ६; ७; काठ २३, १; ३१,४[2]; ३७,१.

†१ त्रि-ष(<स)धस्थ[q]- -स्थः ऋ १, १५६,५; ४, ५०, १; मै ४, १२, ५; काठ ९, १९; शौ २०,८८,१; -स्थस्य ऋ ८,९४, ५; कौ २, ११३६; -स्थे ऋ १, ४७,४; ५,११,२; १०,६१,१४; तै ४, ४,४,३; काठ ३९, १४; कौ २,२५९; जै ३,२२,६.

२ त्रि-ष(<स)धस्थ, स्था[r]- -स्थः ऋ ६, १२, २; -स्था ऋ ६,६१,१२.

३ त्रि-ष(<स)धस्थ[s]- -०स्थ ऋ ५,४,८; ६, ८, ⌊(१, १४३, ८)७⌋.

त्रि-षं(<सं)धि[t]- -धिः मै ३, ८,२¶; काठ २५, १¶; क ३८, ४¶; शौ ११, ११,२३; -धिना शौ ११, १२,३;२७; -धिम् शौ ११, १२, १०; ११; -०धे शौ ११, १२,२?[u]; १८; १९; -धेः शौ ११, १२,३;४-७; १५.

त्रि-ष(,स)प्त, प्ता[v]- -प्ताः मै ४,

GW.; वैतु. सा. <त्रि-वृष्ण- इति)।

a) विप. (मतु-)। वस.।

b) विप. (गन्धर्व-, शरीर-, शङ्कु-)। वस. समासान्तः डच् प्र. (पा ५, ४, ७३)। यद्वा त्रि-वृत्- + शत- > मध्यमपदलोपी कस. इति ?।

c) सपा. काशि १३४ : १३ त्रिंशतिम् इति पाभे.।

d) त्रिशता न इति पाठे ? त्रीणि शतानि इति शोधः (तु. सपा. शौ १०,८,४; छन्दश्च)।

e) विप. (त्वाष्ट्र-, दास- प्रभृ.) वस. अन्तोदात्तः उसं.।

f) °र्षा° इति स्वरः ? (तु. मै. पपा. ४, १३,८) यनि. शोधः (तु. नान्तरीयोत्तरं स्थलम्)।

g) विप. (देवयजन-, होतृ-)।

h) सपा. तैब्रा २,७,१,२ त्रिशुक्रः इति पाभे.।

i) विप. (घर्म-)। निर्देशः ?। त्रेधा (लोकत्रयविभागेन ⌊तु. मा ३८, १८⌋) शोचतीति कृत्वा त्रिः-शुच्- इति शोधः ?। उस. (वैतु. वस. इतीवान्ये)।

j) पाभे. क्लै पृ १५०५ o टि. द्र.।

k) पाठः ? त्रिशुग् युद् इति द्विपदः शोधः ? (तु. मूको.)।

l) विप. (रथ-) च व्यप. (ऋषि-) च। व्यु. ?। त्रि- (=विस्तृत- ?) + (√शम् ⌊*शब्दहिंसयोः⌋ > कर्तरि) *शमक- > उस. *त्रि-शमक- > नैप्र. यनि. (वैतु. अन्ये वस. इति कृत्वा पूप. संख्यावचनम्, उप. भाप. < √शुच् ⌊दीप्तौ⌋ इति ?)।

m) पाठः ?। नैप्र. मकारलोप इति कृत्वा त्रिशोकम् (ऋषिम्) इति शोधः ?।

n) विप. (रथ- ⌊वैतु. GRV. व्यप. इति ?⌋)। वा. ? (तु. सस्थ. √नृ > नृति- > -तौ, युद्- > यः, रथ- > -थः, सस-वृत्- > -वान्)।

o) नाप. (कर्म-विशेष-)। तृस. (तु. सा. ⌊माश ५,३,१,९⌋) अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४७)। षत्वम् (पा ८,३,९८)।

p) विप. (देव-)। वस.। काठ(३१,४[2]) °स° इति पाठः।

q) विप. (बर्हिस्-, बृहस्पति-, विष्णु- प्रभृ.) च नाप. (ऋ ५,११,२;१०,६१,१४) च। वस.।

r) विप. (अग्नि-, सरस्वती-)। वस. उप. स्वरः उसं. (पावा ६,२,१३८)।

s) विप. (अग्नि-)।

t) अर्थः व्यु. च ?। विप. (इषु-), व्यप. वा नाप. वा (शौ. ⌊तु. B. ६३१-३ टि.⌋)। वस.।

u) पाठः ?। °धिः इति B. शोधः द्र.।

v) विप. (कवचिन्-, पृदाकू-, मरुत्- प्रभृ.)। व्यु. b टि. द्र.। ऋ. तै. मै. त्रिस° इति पाठः।

१२, १; काठ ३७, ११³¶; शौ १, १,१[a]; २७,१; पै १, ६, १; १९,२३,७; ३१,४; -ष्ताभिः तै ५, २, ६, २¶; -०ष्तासः[b] शौ १३,१,३; पै १८, १५,३; -ष्तैः ऋ १,१३३,६; पै १९,३९,१[a].

¶त्रि-षा(<सा)हस्र[c]- -स्रः तै ५,६,८,३; -स्रम् तै ५,६,८,२.

त्रि-ष्टुभ्[d]- -ष्टुक्[e] ¶तै २, ४, ११, २; ५, १०, १; ६, २, ५; ६; ३, २, ९, ३; ४, ९, ६; ४,३,२,१$; ५,१,३,५; ३, ८, २; ६,५,१; ६, १,२,७; ६, २; २,१०,६²; ३,३,६²; ७, १, ४, २; २,६,३; ५, १,५; -ष्टुब्भिः तै ५,१,४,५¶; -ष्टुप् ऋ १०, १४,१६;१३०,५; मा १०, ११; १३, ५५; १४, १०; १८; २१, १७; २३,३३; का २,३,२; ११, ५,२; १४,७,३; १५, ३,४; ५, ३; २३,२,६; २५, ७, १; ¶तै १,८,१३,१$; २, २, ९, ६; ५, १०, ४; ३, १,६,२$; २,९,१; ३; ४,९,७; $४, ३,१,१;५,१; ७,१; ५,१,३,५;२,११,१$; ६, ४,५,१; ७, १, १,४; २, ६, ३; ३,१२,१$; ५, १,५; मै १, २, ७; ४,११¶; ९,२; २, ४, ४¶; ६,१०; ७, १९; २०; ८, २; ३; १३,१४; ¶३, १, २; २, ४; ६; १०²; ३,२; १०; ४,४³; ५; ६; ६,५; ७,३²; ९, ५$; १०, २²; ११,११$; १२, २१$; ¶४,३, ५;८²; ८,८; ¶काठ ७,४; ८,३; ९,१०$; ११, ३³; १२, ४; ८; १५,७$; १६,१९$; $१७, २; ३; १९,१;३²;४;१२²; २०, २; ५; २१,२;१०;१२³;२२,२²;३; २३, २; १०; २५, ५; २८, ३; ३२,४; ३४, ९²; ३७, ८; ३८, १०$ $३९, ४;७; १०[f]; ४०, ११†; ४३, २$; ५०,५$; ¶क ५,३; ६,८; २५,९$; $२६,१; २; २९, ८; ३०, १²; २; ३१, २²; ४;७; १७; ३५,८; ३७,१; ३९,२; ४४,३; कौ ८, ९, २०; १८, २, ६†; १९, २१, १; -¶ष्टुब्भिः मै ३,१,५; ३, २²; ६; काठ १९,४;२१,४; क ३०, २; ३१,१९; -ष्टुब्भ्याम् मै ३, १,४¶; -ष्टुभः ऋ ९,९७,३५; मा १३, ५५; का १४, ७, ४; तै २,३,१०,२[g]; ४, ११, १¶; ३,१,७,१; ४,३,२,१; ¶५, ३, ८,२; ५,१,१²; ६, १, ६, ३¶; ७,५,५,१[h]; मै २, ७,१९; ¶३, १,१०; २,२; ४,६²; ७, ३; ४, १, ८¶; काठ १६, १९; १९, ८²¶; २३, १०¶; क २५, ९; ३७,१¶; कौ २,२१०†; जै ३, १९,५†; -ष्टुभम् ऋ ८,७,[१; ६९,१]; मा ९, ३३; २८, २९; ३८,६; का १०,६,३; ३०,३,६; तै १, ७,११, ८; २, ६,९,३¶; ४, ३, ११, २[f]; ¶५, ६,५, १; ७,३;७,९,४;७,३,२,२¶; मै १, ११, १०²; २, १३, १०[f]; ¶३, ४,६; ७,९; ९,८; ४, ¶५, ३²; ५; ९, २; ¶काठ ६, ७; १४, ४²; १९,११; २१, ५; २२, ३; २६,८;९;१०²;३१,६;३४,१०; ३८,१४$; ¶क ४, ६; ३१, १; २०; ४१, ६; ७; ८²; कौ १, ३६०†; जै १, ३८, १†; शौ ८, ९,१४[f]; पै १६,१९,४[f]; -ष्टुभा मा १३,२४; २८,४०; का १४, ३,८; ३०, ४,६; ¶तै २, २,४, ८$;५,३;४,११,२; ५,१०,१²; ४; ३,२,९,१; ४, ४, १२, २$; ५, १,३,५²;२, २,४; ६, ४; ६, ८,३; ७,१,१; ६, ४, ३, २; मै १, ५, ५¶; ६, १; ८; ८; २, ४, ४¶; ¶३,१,४; ५; २,२; ४;६; ४,५; ८,७; ९,३; १६, ४$; ४, ४,५¶; ¶काठ ३, ४$; ७, ४; ६; १२$; ११, ७$[g]; १२, ४; १९,३;१२; २०, २;४;५; २१, ९; २२, २; ८; १४$, २४, ८; २५,८; २६, ४;२८,३²;३७,५; ¶क ५,३; ५; ३०, १; ३१, २; ४;६; ७; ३५, २; ३८, १; ४०, १; ४१,३; ४४, ३²; पै १५, १, ४; -ष्टुभि मा ३८, १८; का

---

a) सपा. त्रिसप्ताः <> त्रिसप्तैः इति पाभे.।

b) तु. सपा. तैब्रा २, ५, २,२; वैतु. पपा. शंपा. WI. प्रभृ. -प्तासः [प्र३] इति !

c) विप.। द्विस. परिमाणे अण् प्र., उप. वृद्धिः, पूप. स्वरश्च (यथाक्रमं पा ५, १, २७;७, ३,१५; ६,२,१२)। षत्वम् (पाका ८, ३,१०६; वैतु. भा. सुषामादित्वमिति)।

d) नाप. (छन्दो-विशेष-)। तै. पपा. नावग्रहः। उस. क्विबन्तम्।

e) विशेषः पृ २१८ *d* टि. द्र.।

f) सपा. त्रिष्टुप् <> त्रिष्टुभम् इति पाभे.।

g) सपा. त्रिष्टुभः <> त्रिष्टुभा <> त्रैष्टुभ्या इति पाभे.।

h) =सपा. आपश्रौ १४,१९, १। तां ९, ४,६ शांश्रौ १३,५,४-६ काश्रौ २५,१४,१६ तु त्रिष्टुभे इति पाभे.।

३८,५,१; तै ७,२,६,३¶; काठ ९,१६¶; –ष्टुभे मा २४, १२; का २,३,२; २६,३,२; तै ६,२, १, २¶; मै ३, १३, १७; काठ ३४,४; ३५,१०;५१,२; क४८, १२; –¶ष्टुभौ मै १,६,८;३,३, १०; काठ ११,३[२];२१,१०.

त्रैष्टुभ[a]– -भः मा ४, २४; का ४,८,१; तै ३, १, २, १; ¶५,१,४,५; २,२,४; ६,४; ¶७,२,८,१;३; ¶मै ३, १, ५; २, २; ४, ८, १०; §९, १; ४; ¶काठ १९, ४; १२; २०, ४; २१, २; २६, ८; ३०, २[३]; ५; ¶क ३०, २; ३१, २; ६; १७; ४१,६; ४६, ५[३]; –भम् ऋ १, १६४,२३; २, ४३,१; मा १२, ५; ३८,६; का १३, १,६; ३८, १,६; ¶तै १,३,७,१§; ७, ५, ४; २, २,९,६; ३, २;९,१; ३; ४,२,१,१§; ५,२,१,१; ६, ५, १; ६,४,५,१; ७, १, ४,२; ५, ४; २,८,१; मै २, ७,८; ३, ४, ४¶; ¶४, २,९; ७,६; ८, १०; ९, ७; ¶काठ ३, ४§; ६, ८; १६,८§; २१,१२; २२,३; २६, ७; ३०,५; क २,११; ४, ७¶; ४१,५; कौ २,११७९; ११८०; जै ३,१,२; शौ ९, १५, १†; पै ९,२०,६; १६,६८,१†; –भस्य मै २, ८, ११; –भाः काठ ३७, ८¶; –†भात् ऋ १,१६४,२३; शौ ९, १५,१; पै १६, ६८, १; –भाय मा २९,६०; का ३१,५, १; तै ७, ५,१४,१; मै ३, १५, १०; काठ ४५,१०; –भे मै ४, ९,१०; काठ ७,१४[b]; क ६, ३; –भेन ऋ १,१६४,२४; ५,२९, ६; मा १,२७; २, २५; ५, २; ११,९; ५८; ६०;६५; १३,५३; २३,८; का १,९,५; २,६,३;५, १,२; १२, १,९; ५,९; ११; ६, ५; १४,६,१; २५, ३,४; तै १, १,९,३; ६,५,२; ३, ३,३,१;३; ५,३,१; ४,१,१,४; ५,३; ६,१; ३; ¶५, ४,१०,४; ५,८,२; ७, १,१८,१; ४, २०,१; मै १, १, १०; २,८; ३, ३६[२]; ४, २; २, ७,१; ६[२]; १८; ८,११; ३, १२, १९; ४,२,११; काठ १, ९; २, ११; ५,५; १६, १;५[२]; ६;१८; २२, ५[२]; २५,५; ९; ३०, ६[२]; ३६, १५; ३७, १३; १४; ३८, १२; ४१,९; ४४, ९; क १, ९; २,५; २५, ९; ३९-४०,२; ४८, ९; शौ ९, १५, २†; पै १६, ६८,२†; ७०,४.

त्रैष्टुभी– -भ्या मै २, ३, ४[c].

त्रिष्टुब्-मुख[d]– -खः तै ७, २, ८, ३¶.

¶त्रिष्टुप्-चित्[e] -चित् काठ २१, ४; क ३१, १९; –चितम् मै ३, ३,२.

त्रिष्टुप्-छन्दस्[f]– -न्दसः तै ३,२,५,२; –न्दसम् मा ८,४७; का ८, २२, १; –न्दाः तै ३,२, १,१; मै २, ३,३; ४, ४, ५¶; काठ ८,३¶; १२,६; १७, १९; क ६, ८¶; शौ ६, ४८, ३; पै १९,४४,५.

¶त्रिष्टुब्-अन्त– -न्तः काठ ३०,२; क ४६,५.

¶त्रिष्टुम्-मुख– -खः काठ ३०,२; क ४६,५.

त्रि-ष्टो(<स्तो)म[g]– -मः मै ४, ४,१०¶.

त्रि-ष्ठ(<स्थ)[h]– -ष्ठम् ऋ १, ३४,५; पै १७, १३, ६; –ष्ठे पै १५,१२,९.

त्रि-ष्ठि(<स्थि)न्[i]– -ष्ठिनम् मा ३०,१४; का ३४, ३,१.

त्रिस्(:,प्)[j] ऋ १, २०,७; ३४, १;२[२]; ३[३];४[४]; ५[५]; ६[३]; ७; ८; ७२,६; ११६,४; १९; १४२,३; १६२, ४;१९१,१२; १४; ३,४, २; ५३, ८; ५४, [११; ५६,५]; ५;६[२]; ८; ४, १,७; १६; १२, १; ५३,५; ५४,६; ६, ४९,१३; ६६,२; ७,११,३; ८७,४;१००, ३;८, ३५, [७-९]; ४१,९; ४६, २६;६९,७; ९१,७; ९६, २;८[k]; ९,७०, १; ८६, १८; २१; १०,

a) विप. (पद-, भाग- प्रभृ.) च नाप. (त्रिष्टुभ्-) च। व्यु. पृ २१८ e टि. द्र. ।
b) त्रैष्टुभे इति स्वरः? यनि. शोधः ।
c) पाभेः कृते पृ १५१९ g टि. द्र. ।
d) विप. (त्रिरात्र-) । वस. ।
e) व्यु. गायत्र-चित्– टि. द्र. ।
f) विप. (पवमान-, माध्यन्दिन-सवन- प्रभृ.) । वस. ।
g) नाप. (यज्ञ-) । वस. ।
h) विप. (धुर्-, योग-, रथ-)। उस. काऽन्तम् ।
i) विप. । उस. उप. किनिः प्र. उसं. (पाउ ४,१० [नु. परमे-ष्ठिन्-])। सपा. तैब्रा ३,४,१०,१ °स्थि° इति पाभे.।
j) अव्य. । क्रिवि. द्र. । सुच् प्र. (पा ५,४,१८) ।
k) तु. वें. ORN.; वैतु. सा. GRV. = त्रि– > त्रयः (प्र३) इति ।

६४,८; ८७, ११;९०,१५; ९५, ५; १२०, ३; १२२, ६; खि ५, ५,४; ७,४,१८[2]; मा २५, २७; ३१, १५†; का २७, १२, ४; ३५, १, १५†; ¶तै २, ४,१२, ७[3];$; ५, ७, १[2]; २; ११, ५[3]; ६[2]; ६,४,२; ३,१,२,२; ५,१०, ११†; ४, ६,८,२†; ५,४,४,२[2]; ६,१,४,३[3]; २,४,४[2]; ७,३; ३, ८,१;१०,१; ४,२,५; ५,७;११, ३;५,१,३[2]; १०,१;६, ३,१; ७, ५, ३,१; ¶मै १, ४,८;५,९; ६, ५;६; ११;८,७[2]; १०, १८[3]; २, २, १; ४, ३$; ५,१; ३,३,४[4]; ५[3]; ४, ३; ६, ३[3];९; ७,९; ८, ३[4];‡[a]; ४; ७[2];९;९,३; ४[2];७; १०, २; १६, १†; ४,१, ३; ६; ७;९; १०;१२; ३,९; ५,५[3];७[3]; ६,४; १२,५[2]$; †१४,५; ११; ¶काठ ६,६[2]; ८,४; ७;८; १२; ९,१९†;११,६; १२,३$; १४†; २१,७[3]; १२; २३,१; ५[2]; २५, ४;८; २६,१०[2]; २७,३[2]; १०[2]; २८, १०; $३०, ६[3]; ७; ३१, ४[2]; ७; ३३,५; ३६,१२[2]; १३; ३७, ४; ५; ४६, ४†; ¶क ४, ५[2]; ६,९; ७,३; ४; ७; ३५,७; ३६, २[2]; ३९,१; ४०, १; ४१, ८[3]; ४२, ३[2]; ४५, १; ४७,४[3]; †कौ १,५६०; २,१७३;५०४; ७७३; ८३५; ३, ३, ५; †जै १, ५७, ९; २,१,७; ४, २; ३,१६, ११; ३९,३; ४,५,७; शौ ५,२, ३†; ८,३, ११†; १२, २, २९; १४, १, ४१†; १९, ६, १५†; ३४,६; ३९,५[3]; †२०, ९२, ४; १०७, ६; पै १, ९३, १[4]; ९७, ४; †४ १९, ३; २६,७; ६,१, ३†; ७, १०, ५[3];९, ५, १३†; ११,३, ६[?b]; १६, ७, १†;१७, ३२,९; २०,३३,३; ¶त्रिःऽत्रिः तै ६,३,७,२; मै २,४,५.

त्रिर्-अश्रि[c]- -श्रिम् ऋ १, १५२, २.

त्रिर्-एकादश[d]- -॰शाः काठ ३८,१२; पै १५, ९, ६.

त्रिप्-प(<स)मृद्ध-

त्रिप्पमृद्ध-त्व- -त्वाय तै २, ४, ११,५¶.

त्रिस-समृद्ध, द्धा- -द्धम्, -द्धा काठ १२,४¶.

त्रि-सत्य- त्रि-पत्य- द्र.

त्रि-संदश्[e]- -दशम् मै४,१२,५.

त्रि-सप्त- त्रि-पप्त- द्र.

?त्रिसमृधाना[f] पै ५,३४,४.

त्रि-स्तोभ- -भम् मै ४,८,५¶.

*त्रि-हायण-

त्रैहायण[g]- -णात् शौ १०,५, २२[h];१२,४,१६; पै १७,१७,६.

त्रेता[i]- -ता तै ४,३,३,१; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७; -ताम् पै १, ४९, ४; -तायै मा ३०, १८; का ३४,३,५.

त्रेति(न्>)नी[j]- -नी ऋ १०, १०५,९.

त्रेधा[k] ऋ १, २२, १७; ३४,४; ८; १५४,१; १८१,७; ६, ६९, ८;७,१०१,४; १०,४५,२; ७५, १; ८७, १०; ८८, १०; खि ५, २१,३; मा †५,१५; १८; १२, १९†; २०,६३; का †५,५,२; ६; १३, २,२; २२,६,९; तै†१, २,१३,१;३; ¶२, ३, ६, १;४, १२,३; ५,५,२; ६,५,३; ३, २, ११,२†; ४, २,२,१†; ५,२,६, २¶; ¶६, १,३,४; ४, ९,२; ७, १,६, ७†; ¶मै १, २, ९[2]†;६, २‡[l];८,७; २, २,१; १३[2];४,३;

a) त्रिःसप्त इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ८,९६,२)।

b) निप् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ१९,३४,६)।

c) अर्थः?। नाप. (तु. वें., सा. [पक्षे],GRV.;वैतु. PW. प्रभृ. विप. इति)। वस. उत्तरपदाद्युदात्तः उसं. (पा ६,२, ११९)। पाठं संदिहानाः LR. प्रभृ. विवेच्याः (तु. ORN.)।

d) विप.। वस. समासान्तः डच् प्र., यद्वा त्रिर्-, एकादशन्- + परिमाणे डः प्र. (तु. मा२०,११ त्रयः एकादश इति द्वि-पदः प्रयोगः)। e) विप. (अग्नि-) वस.।

f) पाठः? (√तॄ [*नित्रासे]>भावे)*तरि-[=धृति-]> -रिम् सम्-ऋधानात् इति शोधः? (तु. सस्थ. टि. दर्म-)।

g) व्यु. पृ १०३५ l,m टि. द्र.। यद्वा अण् प्र. (पा ५, १,१३०)। h) पामे. कृते पृ १०३५ n टि. द्र.।

i) नाप. ([त्रिक-लक्षित-] द्यूतेऽय-विशेष-)। व्यु.?। त्रयेण ([=त्रित्वेन] लक्षितं) वृतं (=वर्तनं) यस्यामिति > बस. *त्रय-वृता-> नैप्र. यनि. (तु. [अंशतः] PW. प्रभृ.)।

j) नाप. (अग्नि-त्रय-?)। व्यु.?। *त्रय-(=त्रि-)+ (√दीप् > कर्तरि) *दीपिन्-(=अग्नि-)> समाहारे द्विस. *त्रय-दीपिन्- > स्त्री. *त्रयदीपिनी- > नैप्र. *त्रय-दीइनि- > यनि. (वैतु. त्रेता- [=अग्नित्रय-] >यनि. इत्यन्ये?)।

k) नैप्र. <त्रि-धा। पपा. नावग्रहः। पाप्र. एधाज् आदेशः (पा ५,३,४६)।

l) पामे. कृते पृ १५१४ b टि. द्र.।

४†; ७,९§; ३,६,५; ७; ९,१; १०, ३[3]; ११, ३§; ४,१,१२†; ३,४; ९; ५,९;६,२; ४;५;७,९; १२, ५†; ¶काठ २,१०[2]†; ८, ८§; ९, १९†; १२, १४†; १६, ९†; २०,४; २३, २;६; २५,४; २७,४; ३०,२;३८, ८§; ¶क२, ४[2]†;७,३; ३१,६; ३५,८; ३९, १; ४२, ४; ४६, ५; †कौ १, २२२; २,१०१९; †जै १,२३, ९; ४, ८, १०; शौ १, १२, १; ४,१६,६;५,२८,६;७; †७,२७, १;४; ४५,१; ८,३,१०†; ११, १,५; १०, ३३; १३, ३, २१[2]; १८, ४, ११; २०, १३५, १३; पै १, १७, १; २, ५९, ४; ५; ७३,३; ५,३२,१; १६,६,१०†; ८९,५;†२०,६,९;१५,३.

¶त्रेधा-विभक्त- -क्तम् तै ५, ४,३,३;७,१,६,७.

¶त्रेधा-विहित, ता- -तः तै ५, २, ४, ३; काठ २०, २; क ३१, ४; -ताः तै ५, ६, ९, २; -तानि मै १,१०,७; काठ ३६, २.

¶त्रेधा-संनद्ध- -द्धः मै १, १०,७; काठ ३६,-२[2]; -द्धम् मै १,१०,७.

त्र्यं(त्रि-अ)क्षर,रा[a]- -रः मै ३, २,४¶; -रया मै १,११,१०[2b]; काठ १४, ४[2b]; -¶राम् मै १, ११, १०; काठ १४, ४; -राय मै १, ११, १०; -रेण[b] मा ९, ३१; का १०, ६, १; तै १, ७, ११,१.

¶१त्र्य(त्रि-अ)ङ्ग[c]- -ङ्गाणाम् तै ६, ३, १०, ६; मै ३,१०, ३; -ङ्गाणि मै ३,१०,३[2d].

२त्र्य (त्रि-अ) ङ्ग[e]- -ङ्गः पै २०, २६,१.

त्र्यं(त्रि-अ)तिरात्र[f]- -त्रः तै ७, ३,३,१¶.

¶१त्र्य(त्रि-अ) नीक[g]- -कम् काठ ३०, २[2]; क ४६, ५[2].

२त्र्य(त्रि-अ)नीक[h]- -कः ऋ ३,५६,३.

त्र्यं(त्रि-अ)म्बक,का[i]- -कम् ऋ ७, ५९, १२[j]; मा ३, ५८; ६०[2]†[j]; का ३, ८, २; ४†[j]; ५†[j]; तै १, ८, ६, २[2];†[j]; मै १, १०,४[2]; †[j]; २०†[j]; †काठ ९, ७[2]; †[j]; ३६, १४†[j]; क ८, १०[2]; †[j]; -¶काः[k] मै १, १०, २०[3]; ३,६,१०; काठ ३६,१४[4]; -¶कान् तै ३, २, २, ३; काठ २३, ७; क ३६, ४; -०के खि २,६[3],३०.

त्रैयम्बक[l]- -काः मा २४, १८; का २६,४,३.

त्र्यं(त्रि-अ)र[m]- -रे शौ १०, २, ३२.

त्र्यं (त्रि-अ) रुण[n]- -णः ऋ ५, २७,१; ३; -णाय ऋ ५,२७,२.

त्र्यं(त्रि-अ)रु(पि>)पी[o]- -पीणाम् ऋ ८,४६,२२.

त्र्यवि[p]- -वयः मा २४, ५; १२;

---

[a]) विप. (छन्दस्-, पुरुप- प्रभृ.)। वस.।

[b]) सपा. °रया <> °रेण इति पाभे.।

[c]) कस. अन्तोदात्तः।

[d]) सकृत् °नि इति पाठः? यनि. शोधः।

[e]) विप. (गर्भ-)। वस.।

[f]) विप. (द्वादशाह-)। वस.।

[g]) नाप.। समाहारे द्विस.।

[h]) विप. ([वत्सराख्य-?]वृपभ-)। व्यु.?। त्र्यनीक-> मतुवर्थे *त्र्यनीक्य- (तु. सस्थ. त्रिपाजस्य-) > नैप्र. यनि.? (वैतु. पपा. प्रभृ. त्रि- + अनीक- > वस. इतीव?)।

[i]) व्यप. (देवता-विशेप-[रुद्र-, गौरी-])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। *त्रि- (=दीर्घ-)+*अम्बक- (=आयुस्-) >वस. [=आयुर्वर्धन- (वैतु. पूप. =संख्या-, उप. च स्त्रीनेत्रान्यतरवचनमिति चान्ये [तु. मै १,१०,२० MW. च], पस. इतीव च त्रिता ४,५?)]।

[j]) सपा. त्र्यम्बकम् (माश २,६,२,१२; १४ तैब्रा १, ६,१०,५ तैआ्रा १०,५६ आपश्रौ ८,१८,२; ३ लाश्रौ ५,३,७ वैताश्रौ ९,१९ काला १ या १४,३२ च) <> क्षर्थमुणम् इति पाभे.।

[k]) नाप. (त्र्यम्बकेष्टि-हविस्-)। बहुपु तद्धितलोपः उसं. (पा ४,२,४)। *l* टि. अपि द्र.।

[l]) नाप. (त्र्यम्बकेष्टि-हविस्-)। त्र्यम्बक- इति प्राति. हिंसाकरस्याऽपरस्य रुद्रदेवस्य वाचकमिति कृत्वा *अम्बक- इति उप. हिंसावचनमिति विशेपः। गतमंन्यत्।

[m]) विप. (कोश-)। वस.।

[n]) व्यप. (ऋषि-विशेप-)। वस.। पूप. च उप. चाऽर्थः व्यु. च? (वैतु. अन्ये पूप. =संख्या-?)।

[o]) विप. (गो-)। वस.। व्यु.?। पूप. *त्रि- [=बहु-] विप., उप. *अरुपि- [=रक्तवर्ण-] नाप. इति (वैतु. अन्ये पूप. =संख्या-, अरु[प>] पी- [=रक्तचिह्न-] उप. इति?)।

[p]) त्रियवि- इत्यस्यैव नैप्र. रूपान्तरम्। शिष्टं तत्र द्र.।

का २६,१,९; ३,२; मै ३, १३, ६; १७; -विः मा १४, १०[a]; १८, २६[b]; २१, १२[c]; का १५, ३, ४[a]; १९,८, ३[b]; २३,२,१[c]; तै ४,३,३,१;५,१[a]; ७,१०,१[b]; ५,२,१०,७; मै २, ७, २०; ८, २[a]; ११,६[b]; ३,४, २[b]; क २६, १[a];२९,१[b]; -विम् ऋ ३, ५५, १४; मा २८,२४; का ३०, ३, १; -व्यः तै ५,६,१५,१.

त्र्यवी- -वी[d] मा १८, २६; का १९, ८, ३; तै ४, ७, १०,१; मै २,११,६; ३, ४, २; क २९,१.

¶त्र्यह[e]- -हः तै ७, ३, ५, २; ३;६,१; ७,२;४;९, ३;४,४,३; -हम् तै ५, ५, २, ६; पै १६, ७१, १०?§; -हाः तै ७, ३,९, २[2];४,१,१; २; ४, २[2]; -हान् तै ७,४,४,३; -हाभ्याम् तै ७, ३,५,१[2];२.

त्र्या(त्रि-आ)युष[f]- -षम् खि ५, ३, ६[5]; मा ३, ६२[4]; का ३, ९,४[4]; शौ ५,२८,७[2].

¶त्र्या(त्रि-आ)लिखि(त>)ता[g]- -ता तै ५, २, ८, ३; ४[2]; मै ३, २, ७[2]; काठ २०, ६[2]; क ३१, ८[2];-ताः मै ३, ४, ७; -ताम् काठ २०,६; क ३१,८.

¶त्र्या (त्रि-आ-)वृत[h]- -वृत तै ६,३,७,२;८,१.

त्र्या(त्रि-आ)शिर[i]- -शिरः ऋ ५,२७,५.

?त्र्युदाय[j]- -यम् ऋ ४, ३७,३.

¶त्र्यु(त्रि-उ)द्धि[k]- -द्धिः मै ३, १, ७; -द्धिम् तै ५, १, ६, ४; काठ १९,६; क ३०, ४[1]; -द्धौ मै १,६,८[2].

त्र्यु(त्रि-उ)धन्[m]- -धा ऋ ३, ५६,३.

¶त्र्यु(त्रि-उ)न्नत[n]- -तम् तै ६, २,६, ३; मै ३,८, ४; -तात् तै ६,२,६, २; -ते तै ६,२, ६,२; काठ २५, २; क ३८, ५; -तेन काठ २५,२; क ३८, ५.

त्र्यृ(त्रि-ऋ)च- -चेन क ३५,४¶.

त्रिंश-, त्रिंशत्- प्रभृ. त्रि- द्र.

?त्रिंशतान् पै ३,३७,१.

त्रिंशिन्-, त्रिक-, १-२त्रि-ककुद्- प्रभृ. त्रि- द्र.

?त्रिन्धिवक्षणीय पै १९, ३८,२.

त्रिपञ्चाश-,त्रि-पञ्चाशत्- प्रभृ.त्रि- द्र.

?त्रिपुं[o] पै ८,१६,६; २०, ४७,८.

त्रि-पुत्रा-, त्रि-पृष्ठ- प्रभृ. त्रि- द्र.

?त्रियान् पै १४,१,१२.

त्रियायुप-, त्रि-युग- प्रभृ. त्रि- द्र.

त्रि-वत्स-, त्रि-वन्धुर- प्रभृ. त्रि- द्र.

त्रिवृकी[p]- -क्यः पै १७,१४,३.

‡त्रिपु[q]- -पु मै ४,११,४[r].

‡त्रिपु-च्यवस्- -वसः मै ४, १४, ११[s].

त्रिष्ठा-वरुत्री- -त्री[t] काठ ३०,१[2]¶.

त्रि-ष्टुभ्-, त्रि-ष्टोम-, त्रि-ष्ठ-, त्रि-ष्ठिन्- त्रि- द्र.

?त्रिष्वा[u] ऋ १, १०५, [५; ८,६९,३]; मा १२,५५; १५, ६०; का १३,

---

a) पाभे. क्रते पृ १५१५ w टि. द्र. ।

b) पाभे. क्रते पृ १५१५ x टि. द्र. ।

c) पाभे. क्रते पृ १५१५ v टि .द्र. ।

d) पाभे. क्रते पृ १५१६ a टि. द्र. ।

e) व्यु. एकादशाह- टि. द्र. ।

f) पूप. < *तिर्- ([=दीर्घ-] < √तॄ [*वृद्धौ]) इति मतम् । (वैतु. संख्यावचनम् इति कृत्वा समाहारे द्विसः समासान्तः अच् प्र. [पा ५,४,७७] इत्यन्ये) ।

g) नाप. (इष्टका-विशेष-) । कस. ।

h) विप. (यज्ञ-) । वस. ।

i) विप. (सोम-) । वस. ।

j) निर्देशोऽर्थः व्यु. च ? । त्रि-वृत- (=ऋभूणां त्रित्वमुपलक्ष्य त्रिवारम्) + (√दा [दाने] > भावे) दाय- > उस. *त्रिवृद्-दाय- > नैप्र. *त्र्युद्-दाय- > यनि. प्राति. -यम् द्वि१ वा. क्रिवि. इति (वैतु. अन्ये पपा. [त्रि-उ°] अनु उप. < उद्- √इ [गतौ] > भाप. इति च वस. इति च ?) । यथा ऋभूणां स्तोमः (देयभागो) भवति तथा तेभ्यः पार्थक्येन त्रिवारं देवकृतनियमानुसारं तदीयभागं दत्ते इति वा. द्र. ।

k) विप. (उखा-) । वस. । l) त्रियुध्यम् इति मूको. ।

m) विप. (इन्द्र-?) । व्यु.?। *त्रि- (=बहु-) + (√वृध् > कर्तरि) *वृधन्- > उस. *त्रि-वृधन्- > नैप्र. यनि. (वैतु. अन्ये पूप. =संख्या-, उप. च [ऊधन्- >] *उधन् इति?) । n) विप. (देवयजन-) । वस. ।

o) पाठः? त्रिपु इति शोधः । तच्च शब्दरूपं शीघ्रमेवेत्यर्थे < नैप्र. *तरस्वद् उ? ।

p) नाप. (राक्षसी-भेद-) । व्यु. ? ।

q) लैवि. तृपु- इत्यनेन सन्न्यायता द्र. ।

r) पाभे. क्रते पृ १४९७ f टि. द्र. ।

s) पाभे. क्रते पृ १४९७ i टि. द्र. ।

t) पाभे. क्रते पृ १४९८ d टि. द्र. ।

u) निर्देशः? (√*त्रिप् [दीप्तौ] > [कर्तरि]) *त्रिप्वन्-

४,११; १६,७,३; तै ४, २,४, ४; ५,५,६,३; मै २, ८,१; ३, २, ८; काठ १६, १९; २१, ३; क २५, ९.

?त्रिष्वै[a] पै १९,३,६.

त्रिष्पमृद्ध-त्व-, त्रिस, त्रि-सत्य-, त्रि-संदश-, त्रि-सप्त- त्रि- द्र.

?त्रिहस्ते पै ९,२५,६.

*त्रि-हायण-, त्रैधा प्रमृ. त्रि- द्र.

√त्रै,>त्रा, त्रायते तै ६,४,४,४¶; ¶त्रायते तै २,२,७-८,५; मै २, २, १०; ४,३,९; काठ १०, ९; पै §२,५०,१;५;१५,१२,२‡[b]; त्रायेते पै २,५०,२; त्रायन्ते ऋ ८, २७, १७; त्रायन्ते मै ४, १, ११¶; पै २,५०,३:४; त्रायसे ऋ २,२३,४; ८,७१,४; १०,७,४; खि ४,७,२; शौ ५,५,२; त्रायसे खि ४, ७², २; पै ६, ४, २; त्रायध्वे ऋ ५,५३,१५; ७, ५९, १; १०,३५, १४; त्रायताम् ऋ १०,१२७,५[c]; शौ ६,९९, ३; पै १९, १३, ३; त्रायताम् ऋ १, १०६, [७; ४, ५५, ७]; खि २, ५१, २; ४,७², ११; काठ ३८, १४; शौ ८,५, १९; पै २, ५०, १; ५; ५१,१-३;५; ४,२८,७†; ६,४,११; १६,२८,८; त्रायेताम् ऋ १०, ३५, ३; पै २, ५०, २; त्रायन्ताम् ऋ १०, १२७, ५²; शौ ४,१३, ४³; †²;‡[c];८,७, २; ११; पै २,५०,३; ४;५१,४; ५, १८,५³;†³; ‡[c];१६,१२,२;१३, १; त्रायस्व ऋ ७, १९, ७; मा ४, १; ५, ४२; ६, १५; का ४, १, २; ५, १०, ४; ६,३, ४; तै १,२, १, १; ३, ५,१; ९,२; ६, १२,६†;६,३,३,२; ९,१; मै १, २, १; १४; १६; ३, ६, २; ९, ३; १०, १; ४, १२, ३†; काठ ३, २; शौ २०, ३७, ७†. त्रायस्व ऋ ७,१६,८; १०,२२, [१५; १४८,४]; काठ २,१; ३, ६; २६,३; ४०, ३; क १, १३; २, ९; १३; ४१, १; शौ १९, ४४,४; ४९,३; पै १४, ४, ३; १५,३,४; १६,१७,४; १९,४२, ६; त्रायेथाम् मै १, २, १५; त्रायेथाम् ऋ ५, ७०,३; मा ६, ११; का ६,२,६; तै १,३,८,१; ६, ३,७,५; काठ ३, ६; क २, १३; कौ २,३३७†; जै ३, २८, ९†; त्रायध्वम् ऋ १०,६३,११; शौ ६,९३,३; पै १९,१४,१५. †त्रास्व ऋ ८,६१,१७; १०, ७, [(४,२)७]; काठ २,१५; कौ २, ८०८; त्राहि खि २, १, ८; †त्राध्वम् ऋ २, २९, ६³; मा ३३, ५१²; का ३२, ४, ८²; मै ४, १२, ६³; त्राध्वम् ऋ ८, ३०,३. तत्रे ऋ १०,१३२,७³; त्रासते ऋ १, १२८, ५; ७; त्रासाथे ऋ ५, ६२,६; त्रासीयाम्[d] ऋ ४,५५, [१;७,६२,४];५,४१,१;७, ७१, २; मै ४,१४,१०†.

त्रा[e]- त्राम् ऋ १,१००,७;४,२४, [(१,७२,५)२].

त्राण- -णम् काठ ६,२¶[f].

त्राणि[g]- -णिम् क ४,१¶[f].

¶त्राति- -त्यै मै ३, ६, २; ९, ३; १०, १.

त्रातृ- -०तः ऋ १, १२९, १०; -†०तः ऋ ३,५६,६; ८, ६०, ५; कौ १, ४२; जै १, ४, ८; -†ता ऋ १, ३१, १२; १०६, [७; ४, ५५, ७]; १२९, ११; १७८,५; ४, ४,१०; १७, १७; ५५,१; ५,२४,१; ६,१,५;२५, ७; ४८,२; ७, २०, १; खि १, ५,४; ५, ११, २; मा ३, २५; १५, ४८; २५, ४७; २७, ४४; ३४,१२; का ३, ३, १७; १६, ५,३०; २७, १५, २; २९, ५, १२; ३३,१,७; तै १,२,१४,४; ५,६,३; ४,४,४,८; मै १, ५, ३; २, २,१०¶; १३,९; ४,११, ५; १२, ६; †काठ ६, ११; ७, १;८; १०,९¶; १७,१८²;१८, २०; ३९,१२;कौ १,४४८; २, ५४;४५७; जै १,४७,२; ३, ५, १३; २४,१५; §शौ ४, १९,३; १९,१५,३; पै §२, ५०; १;५;

>-प्वाः(दीप्तिमन्तः) इति पाठः स्यात् (वैतु. माश ८,७, ३, २१, पपा. प्रमृ. त्रि- > त्रिषु [रोचने = प्वेषु इतीव सा. WAG १, XVII] प्रमृ.) अत्र पृ ५९६ o टि. अपि द्र.।

a) पाठः? [*त्रिप्वा- (=घृष्णु- [तु. सपा. शौ १, १३,४])>द्वि१] त्रिप्वाम् (=दीप्तिमतीम् [तु. नान्तरीय-पूर्व टि.]) इति शोधः।

b) सपा. ऋ ५,३१,१ विशिष्टः पाभे.।

c) सपा. त्रायताम् <> त्रायन्ताम् इति पाभे.।

d) *त्रासीयायाम् > नैप्र. यनि. (तु. WAG [१, ७८ a] प्रमृ.)। e) नाप. (रक्षक-)। विजन्तम्।

f) सपा. त्राणम् <> त्राणिम् <> न्युन्वतम् इति पाभे.।

g) भावे अनिः प्र. उसं. (पाउ २, १०२)।

५१,१-३;५;३,३५,३‡[a];४,२८,७; ५,२५,३§; १९, ४९,१§[b]; –तारः ऋ ७, ५६, २२; काठ ८,१७†; ११,६¶; पै २,५०,३; ४;५१,४; –॒तारः ऋ ८, ४८, १४; –तारम् ऋ १, ४४, ५; २,२३,८; ६,४७,११; ८, १८, २०; १०,१२८,७[c]; मा ८,४६; १७,२४; २०,५०†; का ८,२१, १; १८, २,९; २२, ५, ४†; तै १,६,१२,५†; २, २, ७, ५¶; ४,६,२,६; मै २,१०,२; †४,९, २७; १२, ३; काठ १७,१८†; १८, २; क २८, २; कौ १, ३३३†; जै १, ३५,२†; शौ ७, ९१,१†; पै २,५०,१; ५; ५१, १-३;५;५,४,११†; –तारौ पै२, ५०,२[2];२०,५५,१०;–तुः ऋ१, १५५,४; ४,५५,५; शौ ६,९९, ३; पै १९,१३,३; –तॄन् ऋ ६, ५०,१; पै २,५०,३;४; ५१,४; –¶त्रै तै २,२,७,५; मै २,२,१०.

त्रात्रिन्[d]– -त्रीणि खि १,१२,४.

त्रात्रिणी– -णी खि ४, ७,२.

त्रामन्[e]– -मणम्[f] कौ १, २९९; जै १, ३१,७; पै १९, २, १?[g]; –मणे ऋ ५,४६,६; –मभिः ऋ १,५३,१०; शौ २०,२१,१०†.

त्राय(त्>)ती– -तीभ्यः[h] पै १९, १८, ३.

१त्रायमाण– -॰ण काठ ४०, ३; –णः ऋ ६,५०,[८;७,३५,१०]; शौ ८, १,१५; ७,१४; १९,१०, १०†;३९,१; पै ७, १०,१;१३, ८, १०†; १६, २, ५; १३, ४; –णम् शौ ४,९,१; ६,४,१[f].

२त्रायमा(ण>)णा[i]– -णा पै ८, २, ११?[j]; ७,५; १५,१६,३; –णाम् शौ ८,२,६; पै १६,३,६; –णायै शौ ६, १०७, १; पै १९, ४४, १०[k]; –॒णे शौ ६, १०७,१;२; पै १९,४४,७[2]; ८-१०.

त्रैककुद–, त्रैककुभ–, त्रैत– त्रि– द्र.

त्रैतन[l]– -नः ऋ १,१५८,५.

त्रैधातवीय–, त्रैधातव्य–, त्रैयम्बक–, त्रैवृष्ण–, त्रैष्टुभ–, त्रैहायण–,

त्र्यक्षर,रा– प्रभृ. त्रि– द्र.

त्वद्[m]–

१त्व,त्वा– †त्वः ऋ १, १४७,२[2]; १५२,२; ८, १००,३; १०,७१, ४[2];११[4]; मा१२,४२[2]; का१३, ३,१३[2]; तै ४,२,३,४[2]; मै१,४, १४¶;२,७,१०[2];काठ१६,१०[2]; क २५,१[2]; पै२०,३५,३?§; त्वम् ऋ १,११३,५; ६[4]; ४, १७,१३; ८,३७,६[2]; १०,७१,५;८; त्वस्मै ऋ १०, ५४,१; ७१,४; त्वा ऋ ५,६१,६; त्वे ऋ १०, ७१, ७[2]; ८; शौ ८, ९,९[2n]; पै १६, १८, ९[2]; त्वेन ऋ ४, १८,२[2].

?त्वंवेद, ?त्वा(<त्वः)वेद[o] तै १,६,११,४¶.

त्वदानीम्[p] मै ४, २,२[2]¶.

त्वद्– त्वत् ऋ ७, १०१, ३[2]; १०, ७२,९[q].

२त्व,त्वा– युष्मद्– द्र.

√त्वक्ष् (, प्)[r]

त्वक्षस्[s]– -क्षसा ऋ १, १००, १५; ४, २७, २[t]; ६, १८, ९[t];

---

a) सपा. त्राता<>स्पट् इति पाभे. ।

b) सपा. त्राता<>पुरएता इति पाभे. ।

c) सपा. त्रातारम् <> सविता <> सवितारम् इति पाभे. ।

d) विप. (मद्य-) । त्रिनिन् प्र. उसं. (पाउ ४,६८) ।

e) भाप. (त्र.) च विप. (वचस्- [कौ. प्रभृ.]) च । भावाद्यर्थे मनिन् प्र. (पाउ ४,१४५) ।

f) सपा. त्रामणम् <>त्रायमाणम् इति पाभे. ।

g) °णे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. कौ. जै.)।

h) °ताभ्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ ६,९०,३ निपतितायै इति पाभे.)।

i) विप. च नाप. (ओषधि-विशेष-) च। चानश् प्र.।

j) शोधितः पाठः (तु. पृ ५८५ *f* टि.)।

k) सपा. त्रायमाणायै<>सर्वविदे इति पाभे. ।

l) अर्थः व्यु. च ? । व्यप. (दास-विशेष-) इति वें. सा. (तु. बृदे [४,२२] GRV. MK. प्रभृ.; वैतु. PW. प्रभृ. देव-विशेष- इति) । < त्रित– इति GW. ।

m) सना. अनुदात्तं, वप्रा. (तु. या१,७-९) च। व्यु. ?। <अप √तन् इति या [३,२०]। <√भिद् [विभागे] इति मतम्

n) वैतु. शंपा. प्रभृ. त्वे इति मन्यमाना अनर्थं पश्यन्तः।

o) निर्देशौ ? । त्वम् इति त्वः इति च पृथक् पदे, √(विद् [ज्ञाने]>) वेद इति वेद इति च पृथक् (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. समास इतीव ?) । वेद इत्यस्याः प्रथमाया- स्तिङ्विभक्तेरनिघातः (पा ८,१,६३)।

p) क्रिवि. । दानीम् प्र. । सकृत् °नी इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.) ।

q) सपा. तैआ १,१३,३ तव इति पाभे. ।

r) वधा. (तु. टि. ?त्वष्टि–, त्वष्टृ– प्रभृ.) ।

s) भाप. ।

t) वैतु. वें. सा. विप. इति ।

—क्षांसि ऋ ८,२०,६.

त्वक्षस्-वत्—

त्वक्षीयस्— -यसा ऋ २, ३३,६.

त्वष्ट— -ष्टम् खि १,२,९.

?त्वष्टि[a]—

?त्व(ष्टि>)ष्टी-म(त् >)ती[b]— -ती[c] तै १, २,५,२; ६,१,८,५.

त्वष्टृ[d]— -ष्टुः ऋ २,३६,३; मा२६, २४†; मै २, १२, ६‡[e]; शौ ५, २५,११; —ष्टः ऋ ३, ४, ⌊९; ७,२,९⌋; ५,५,९; १०, ७०,९; मा ६,७; २०; का ६, २,१; ४, ५; तै १, ३,७,१;१०;१;†३,१, ११, १;२; ६,३,६,२; ११, २; मै १,२,१५;१७; ३,९,६; †४, १३,१०; १४,८; काठ ३, ४;७; १८,१७‡[e]; २६, ७; क २,११; १४;४१, ५; शौ २, २९,२; ५, २७,१०[e]; ६, ३,३; पै १३, २, १३; १५, ५,२; १७, २६, १५; १९, २,३;१७,११; —ष्टा ऋ १, ३२,२; ५२,७; ६१,६;८०,१४; ८५, ९; १४२, १०[e]; १६१, ४; ५; १६२,३; १८६,६; १८८,९; २,१,५; ३,९; २३,१७; ३१,४; ३,५४,१२; ५५,⌊१९; १०,१०, ५⌋; ४,३३, ५; ६; ४२, ३; ५, ३१,४; ४६,४; ६,१७,१०;४७, १९; ५०, ⌊१३; १०, ६४,१०⌋; ७,३४,२०-२२;३५,६;८,१०२, ८; ९,८१,४; १०, २, ७; १७, १; १८,६; ४६,९;४८,३; ४९, १०; ५३,९; ६६, ३; ९२, ११; १८४,१; खि १, ४, ७; २, ९, २; ३, १५, ८; ४, ५; २७; ५, ७, ५, ३; मा २, २४; ८, १४; १६; १७; ९, ८; १०, ३०; १८, १७; २०, ४४; ६४; २१, २०;५५; २५, २६†; २७,२०[e]; २८,९; २९, ९[2]; ३१, १७; का २, ६, १; ९, ३,२;३; १०, २, ५; १९, ६, २; २२, ४, ९; ६, १०; २३, २, ९; ६, ८; २७, १२,३†;२९, २,१०[e]; ३०, १, ९; ३१,१,९[2]; ३५, २,१; ¶तै १,४, ४४, १[2]§; ५,१,३[2]; ९, २[2]; ६,१२,६†; ७,४,५; २,१, ८,३; ४, ५, १; ६,१; १२,१[2]; २[2]; ५,२,१[2]; ६,१०,३; ३, १, ११,२†; ४,५, १§; §४, १,८, ३[e]; ४,८, १; ६, ८,१†; ७,६, १; ५, १,११, ३[2]§; ६, १, ८, ५; ३, ६, २; ५,८,४; ६, ६,२; मै १,२,३; ३,३८[2]; ७,२¶; ९, १; २; ४¶; ८¶; १०,९¶; २, ¶४, १; ३[2]; ५,५[2]¶; ७, १५; ११,५; १३, २०; ३, ६,९¶;७, ७¶; ९,६¶; ११,१; ३;५; ११; १६,१†;२[2]; ४, ४,७¶; ७,४¶; †१२, २; ३; १४, ८[3]; †; ९[6]; १३†;१७; काठ २,९; ३, ९; ४, १२[2]; ५,४; ७, १०[2]¶;८,४¶; १५¶; १६†;९,८; १०;११¶; १२, १०¶; ¶१३, ५-७; ९§; १८, १०; २६, ७¶; २८,८¶; ३२, ४[2]; ¶; ३४, २¶; ३७, ३¶; ३८, ६; १०; ३९, २; ११; १३; ४६, २[2]; ४†; ¶क ३, १०[2]§; ५, ९[2]; ६, ९; ८, ३; ११§; २८, १०§; २९, ५§[e]; ४१, ५; ४४, ८; कौ १, २९९; ४४०†; २, २९७†; जै १, ३१, ७; ४६, ४†; ३, २४, १३†; शौ २, ५, ६†; २६, १; ३,८,२; २०, १०; ३१,५†; ५, २५, ५†; २६,८; ६, ४, १; ५३,३; ७८,३[3]; ८१,३; ९२,१; १४१, १; ७, १८, ४; ९,४, ६; १०,२; १२, ७; ११; १०,८;९; १८; १२,२,२४†; १४,१, ५३; ६०; १८,१,५†; ५३†; १९, १०, ६†; २०, ३५, ६†; पै १, ११, १[f]; २७, ३; ३९, ३; ४०,१; ८५,२; २; १२,१; ७२, २; ८०,२; ३,२०,४; ३४,११; ४,८,६;११, ४; ६; ५, १२,६?; १६,१; २६, ७; ८,८,४; ९,१, १०; २,८; ११,१; १२,८; १०, १५,६; ११,१,५; ५, १२; १२, ७,५; १३, २, ३;†६, २; ८,६; १४,३,२९; १५, ८,२;१६,२४, ६; ४६, ४; ८५, ७; ८; ८६, ८;

[a]) भाप. । [b]) पाठः ? । प्रकरणतः त्वष्टृमती— (⌊त्वष्टृदेवतोपलक्षित-प्रजननसामर्थ्ययुक्ता-⌋ यजमानपत्नी-) इति विप.प्राति. साधीय इव (तु.⌊अंशतः⌋ भा. सा., PW. प्रमृ. च, C टि. संकेत्यमानौ पाभे. च)।

[c]) सपा. त्वष्टीमती (तैआ ४, ७, ५; ५, ६, १२ च) <> त्वष्टृमन्तः (काश्रौ २६, ४,१५ आपश्रौ १०, २३, ८ शुअ ४,८५ च) <> त्वष्टिमन्तः (माश्रौ २,१;३, ४७; ४,२,३७ च) इति पाभे. ।

[d]) व्यप. । देवविशेषाऽसुरविशेषाऽन्यतरवाचकत्वात् घा. पर्यायेण करणे प्रजनने हिंसायां च वृत्तिभेदः द्र. (वैतु. ⌊पक्षे⌋ या ⌊८, १३⌋ < तूर्ण- + √अश्⌊व्याप्तौ⌋ इति च < √त्विष् ⌊दीप्तौ⌋ इति च ?)।

[e]) सपा. त्वष्टः<>त्वष्टा इति पाभे. ।

[f]) सपा. त्वष्टा<>पूषा इति पाभे. ।

११५,१; १३९,७; १७,२७, २; २२,५†; १८,५,१०;६,८; १९, २,१;७,९[a];८,३;१६,११[3];१७, ३; २२,७; १३;१५[b]; ३४,१०; ४२,९; ४४,२; ४६,३; २०, २, ६; २५, ८; २६, ९; ३४, १; –ष्टारम् ऋ १,१३,१०; २२,९; ३,४८,४;५,४१,८; ६, ४९,९; ९,५,९; १०,६५,१०; ११०,९; १२५, २; खि ५,७,१, १०; मा २१, ३८; २६, २०†; २८, ९; ३२; २९,३४†; का २३,४,१०; ३०,१,९; ३, ९; ३१,४,१०†; तै ¶२, १,८,४; ६,१०,३; ३, १,११,१†;६,५,८,४¶; मै¶१, ९, ८[2]; १०, ९; २, ५,५¶; ७, १३; ३, ६,९¶; ११,२[2c]; ४, १३,२;३†;१०†; काठ१५,१३; १६,२०†; ३०,१¶; ३६, ३¶; क ४६,४¶; शौ ४,३०,६†;५, १२,९†; ११, ८,३; पै ११,७, ११; १२, ७, ५; –ष्टुः ऋ १, २०, ६; ८४, १५; ९५, २; ५; १६२, १९; ४, १८, ३; ८,२६, २१; २२; मा १३, ४४; ५०; २५,५;४२; २७, ३४†; २९,९; का १४,४,७; ५,४; २७,५, १; २९,३,१०†; ३१,१, ९; तै १, ६, ४, ४[d]; ७,४, ५[d]; २,३, २, ६¶; ४,२,१, ३[2]; ६,९,२†; ५, १,११,३; ७,२२, १; ६,५,११, ३¶; मै १,८,१०; २,२,१३¶; ३,७¶; ७, १७[2]; १३; ६†; ३, १५,४; १६,२; ४,२,९¶; १४, ८†; काठ ११, १¶; ¶१२, ५; १०; १६,१७[2]; ३९,१२†;४६, २; ५†; ५३, १२; क २५, ८; †कौ १, १४७; २, २६५; †जै १, १६,३; ३,२२, १२; शौ ९, ४,१०; ११,४,१४;१०,९; १८; २०,४१,३†; पै ८,†१४,२; ५; ११, १, १३; १३,१४,१; १६, २४,१०; ८५-८६, ८; –ष्ट्रा मा ८,१०; १०,३०; २५, २६; का ८, ६, ३; ११, ९, १; तै १,४, २७,१;५,९,१¶; ६,५,८,४; मै १,३,२९; ४,७,४; काठ ४,११; २८,८; क ३,९;४४,८; शौ १२, ३,३३; पै १७, ३९,३; –ष्ट्रे मा २२, २०[3]; २४, २४; २८; का २४,७,३[3]; २६,५, ४; ६,३; तै ६,५,८,५¶; ७,३, १५, १[3]; मै २,५,५[3]¶; ३,१२,२; ५[3]; १४, ५; १०; काठ ४३, ५[3]; पै १७, २१,५.

त्वाष्ट्र[e]– -¶ष्ट्रः तै २,५,१, १;६,३,७,४;६,६,२; मै२,४,१; ६, १३[2]§; ३,१०, ३; ४,४,७; ८,१; ४; काठ १५,९[2]§; २९, ३; ३०,१;३७,३[2]; क ४५-४६, ४; –ष्ट्रम् ऋ १, ११७,२२; २, ११,१९; ३, ७,४[f]; ¶तै १, ८, १७,१; २०, १; २,१, ८,३; मै २, ५, ५¶; ¶काठ १३, ५-७; ३४,२; –ष्ट्रस्य ऋ १०, ८, ८; ९; –ष्ट्राः मा २४, ४; ३१; का २६, १, ७; ७, १; तै १,५, १, ३¶; ५,५,१४,१; ६,२२,१;६, ३,११, २¶; मै १,७, २¶; २, ५,५¶; ३,१३,५; १४,१२; ४, ८,१¶; काठ ८,१५¶; ४७, ४; क ८,३¶; –ष्ट्रे ऋ १०,७६,३; –ष्ट्रेण शौ ७,७८, ३; –ष्ट्रौ मा २४,१; का २६, १,३; तै ५,५, २३,१; मै ३,१३,२; काठ ४८, २; ५०,२.

त्वष्टृ-मत्– -मन्तः[g] मा३७,२०; का ३७, ३,६; काठ २,५; २४, ४; क १,१८[h]; ३७,५[h]; –मान् ऋ ६,५२,११.

?त्वष्ट्रि–

?त्वष्ट्रि-मत्[i]– -मन्तः[g] मै १, २,४[j]; ३,७,७[j]; ४,९,६[j].

√त्वच्

त्वच्[k]– त्वक् ऋ ९, ७०, ७; मा १, १४[2]; १९[2]; ४,३०; ७,४७; १९, ८१; २०, १३; का १, ५, १;२; ७,१;२; ४,१०,१; ९,२, ८; २१,६, २; ७,१४; तै १,१, ५, १; २; ६,१[2]; ¶६, १,१, २;

a) सपा. शौ ६,२४,२ विशिष्टः पामे. ।

b) सपा. त्वष्टा<>धाता इति पामे. ।

c) =सपा. तैत्रा २,६,११,७ । मा २१, ३८; २८,३२ का २३,४,१०;३०,३,९ तैत्रा २,६,१७,६ तु विशिष्टः पामे. ।

d) पामे. कृते पृ १४१४ *b* टि. द्र. ।

e) वप्रा. । विप. (यामं-, चरु- प्रमृ.) च व्यप. (विश्वरूप- ⌊तै २,५,१,१ प्रमृ.⌋) च । अपत्येऽर्थे प्राग्दीव्यतीयेष्वर्थेषु च अण् प्र. तत्स्वरश्च ।

f) नाप. (अग्नि- ⌊तु. ऋ २, ३५,७, वें. सा. ?GW. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. भाप.⌋) ।

g) पामे. कृते पृ १५२६ *c* टि. द्र. ।

h) ॰ष्ट्रि॰ इति मूको. MW. च ।

i) ?त्वष्टीमती– टि. दिशा त्वष्टृ-म॰ इति प्राति. साधीय इव (तु. इहत्यं ब्राह्मणम्) । j) ॰ष्ट्री॰ इति पपा. ? ।

k) नाप. (⌊आच्छादक-⌋ स्पर्शेन्द्रिय-, चर्मन्-, वल्कल- प्रमृ.) । क्विप् प्र. (वैतु. <√तन् इति ⌊पाउ २,६३⌋) ।

२, ११, ४; मै १, १, ६[a]; ७[a]; ३,३, ३¶; ६, २¶; ११,८; ९; ४, १, ६; ७; काठ १, ५[2]; ६[2]; २,६;७; ३,१;२४,६; २५,९¶; २६,२; ३१,४;५[2]; ३८, ३; ४; क १, ५[2]; ६[2]; ११; २, १; ८; ३७, ७; ४०, २¶; ५; ४७, ४; ५[2]; पै ११,५, ६; त्वचः ऋ ४, १७[(१, ११)१४]; १०, १७१, २; शौ ५, १४, ३; ६, २१,१; १२, ३, ५३[a]; पै १, ३८,१; ७, १,१०; १९, १५, ४[b];२०,१६; त्वचम् ऋ १, ७९,३; १२९,३; १३०,८; ५, ३३, ७; ९,४१,१; ७३,५; ७४, ५; ८६, ४४; १०, १६, १; ३१,८; ६८,४; ८७, ५; मा १, २२[c]; १३, ५०; का १, ८,३[c]; १४, ५, ४; तै १, १,८, १; ३,११,१[d]; ¶२, १,४,३; २, १०,३; ४, २,१०, ३; ५,६,१, २; ७,१४,१; ६, १,१,२¶; ७, ४, ९, १¶; मै २, १, ५¶; ७, १७; १३,१; ¶४, १,६; ७;९[2]; १३, ४†; काठ ११, ५¶; १३, ७[2]¶; १६,१७; २१; ¶३१,४; ५;७; ५३,४; क २५,८; ¶४७, ४; ५; ७; †कौ १, ४९१; २, २४२; ९६५; †जै १, ५१, ५; ३, २१, ७; ४,२०,१०; शौ १, २४,२;३३,४; ४,१२,५; ८,३, ४†; ९, ४, १४; ५,४; १२,३, २१; ११,७; १६,१, १२; १८, २, ४†; १९, २८, ४; २०,१६, ४†; पै १, २५,४; २६,२; ३३, ४; २,३९,३; ८४,१०; ४,१५, ३; ६,२२,२४; ७, ७, २; १३, ११, ४; १४,१,५; १६,६,४†; २५,५; ६१,७; ८; ९७,३; १७, २१, १; ३८,१; २०,५९,४-९; ६०, ११; त्वचा ऋ ८, १,३२; मा २५, ९[e]; का २७, ९, १[e]; मै ३,१५,८[e]; काठ २७, १०¶; ३८, १४; शौ ४, १२, ५; १४, ९; ११,१०, १५; पै ४,१५,३; १६, ८६, ५; ९९, ३; त्वचाम् शौ १२, ३, ५१; पै ७, १२,४; १७, ४१, १; त्वचि ऋ १, २८, ९; १४५,५; ३,२१,५; ९, ६५, २५; ६६, २९; ६९, ३; ७९,४; १०१, ११; १६; मा १९, ८२; २३, ३७; का २१, ६, ३; २५, ७, ५; तै ५, २, ११, १; मै ३, ११, ९; १२, २१; ४ १३, ५†; काठ १६, २१†[f]; ३८, ३; ५०, ५; कौ २, ४५३†; जै ३, ३४, ११†; शौ १, २३, ४; पै १, १६,४; २०, २६, ९; त्वचे मा ३९,१०[2]; का ३९,८,१[2]; तै ७, ३,१६,२; ५, १२,२; काठ ४३, ६;४५,३; शौ ११,२,५; पै १६, १०४,५.

त्वचा(चा-अ)पिधा(न>)ना- -०ने पै १९,३४,१.

*त्वचस्[g]-

त्वचस्य[h]- -स्यम्[i] शौ २, ३३, ७; २०, ९६, २३; पै ४, ७,७.

त्वज्जात-, त्वत्-पादपद्म-,त्वत्-पितृ-, त्वत्-पुरोहित-, त्वद्-, त्वद्-योनि-, त्वद्रिच्-, त्वद्-विवाचन- युष्मद्- द्र.

?त्वनरमासा पै ९,२५,७.

त्वम् युष्मद्- द्र.

?त्वमदिश्छिरम् पै ५, १०,७.

त्वय्-, त्व-यता- युष्मद्- द्र.

√त्वर्, > त्वरि, त्वर पै ४, १२, २१[j]; ¶त्वरेत काठ ६, ६; क ४, ५.

त्वरय>या शौ १२, ३, ३१; पै १७,३९,१.

त्वर[k]- -रम् पै १५, १६,१.

त्वर(ण>)णा[l]- -णाः शौ ११, १०,२८; पै १६,८७,९.

¶त्वरमा(ण>)णा- -णाः काठ २८,१; क ४४, १.

त्वरा[m]- -राः पै १६,८७,८.

?त्वराधि पै ५, २१,१.

?त्वरिपः, त्वर्पः पै २०, ३५,३.

त्वष्ट्- √त्वक्ष् द्र.

त्व(ष्ट>)ष्टा-वरुत्रि[n]- -त्री क ४६, ४[2]¶.

त्वष्टि-, त्वष्टृ-,?त्वष्ट्रि- √त्वक्ष् द्र.

१त्वा-, २त्वा- युष्मद्- द्र.

---

a) पाभे. कृते पृ १४३४ *m* टि. द्र. ।
b) सपा. त्वचः <> व्रता इति पाभे. ।
c) पाभे. कृते पृ १४५५ *r* टि. द्र. ।
d) सपा. काठ ३,८ पाठाऽभावः ।
e) पाभे. कृते पृ १३१६ *c* टि. द्र. ।
f) त्वचे इत्येवं संकेतयमानः SI. चिन्त्यः ।
g) =त्वच्- । असुन् प्र. ।
h) विप. (यक्ष्म-) । तत्रभवीयः यत् प्र. ।
i) सपा. ऋ १०,१६३,६ विशिष्टः पाभे. ।
j) सपा. त्वर <> त्विपितः इति पाभे. ।
k) विप. । -रम् इति वा. क्रिवि. द्र. ।
l) विप. (२अप्-) । युच् प्र. ।
m) भाप. ।
n) पाभे. कृते पृ १४९८ *d* टि. द्र. ।

?त्वांयान्तर[a] पै १९,२७,१६.
त्वां-कामा- युष्मद्- द्र.
?त्वाण्डीकम् पै १०, २,१०.
त्वा-दत्त-, त्वा-दात-,त्वा-दूत-, त्वा-निद्- युष्मद्- द्र.
?त्वानुजयेनां पै ११,२,१०.
त्वाम्-आहुति- युष्मद्- द्र.
?त्वामृत[b] पै ९, १०,६.
√त्वाय, त्वायत्-, त्वाया-, त्वायु- युष्मद्- द्र.
?त्वायुनस्यताम् पै १३,१०,७.
त्वाव[c]-
त्वा-वत्-, त्वा-वसु- युष्मद्- द्र.
?त्वाविद्यासौ पै १९,५३,७.
त्वा-वृध,धा- युष्मद्- द्र.
त्वाष्ट्र- √त्वक्ष् द्र.
?त्वासु[d] ऋ ७,८८,७.
त्वा-हत- युष्मद्- द्र.
√त्विष्,> त्वेषि, अत्विषन्त ऋ ८, ९४,७; अत्विषुः ऋ १०,५६,४. तित्विषे ऋ १,५२,६; †तित्विषे ऋ १, १०२,७; ८,६,५; मै १, ३,३२; काठ ४, ११; क ३, ९; कौ १,१८२; २,१००३; जै १, १९,८; ४,८,४; शौ २०,१०७, २.
अतित्विषन्त ऋ ५,५४,१२.
तित्विषाण्- -णः ऋ ८, ९६, १५; १०, ५५, १; शौ २०, १३७, ९†; -णस्य ऋ ५,८,५.
त्विष्[e]- त्विषः ऋ ८, ४३, ३; मा ३८, २८; का ३८, ७,१; त्विषः ऋ ४, १७, २[f]; ८, ९३, १४; †त्विषा ऋ ८, ७९, ८[g]; १०, ७८, ६; तै ३, २, ५,२[g]; त्विषे ऋ ५, ५२,१२.
त्विषि[h]- -षिः ऋ ५,८,५; मा १०, ५[२]; १५[२]; १९,९२; २०,५; का ११, ४,१;५,६[२]; २१,६,१३;७, ४; तै १, ८,१४,१[२]; ४, ७,२, २; ५, २, ९, ५¶; मै २, २, १२¶; ६,१०[२]; ११, ३; ३,२, ६¶; ११, ८; ९; ४, ४,४[२];¶; काठ १०, ८¶; १५, ७[२]; १८, ८; २०, ५¶; ३४, ५[३]¶; ३६, १५; ३८,३; ४; क २८,८; ३१, ७¶; शौ ६, ३८,१; २; १२,६, २; पै २, १८, १-३;५; ५,२९, ८;१०,२,७; १६,१४१,२; २०, ८,१; १६,४; -षिम् ऋ १,७१, ५;९,३९,३; मा २१, ३५;५३; २८, ४०; का २३, ४,७; ६,६; ३०, ४, ६; ¶तै २,१,२,९; ५, २,९,६[२]; मै २, २, १२[२]¶; ३, ११,२;५; ¶काठ १०, ८; २०, ५; क ३१,७¶; कौ २,२५१†; जै ३, २१, १६†; शौ १२, १, ८; पै १७,१,९; १४, १; -षीः ऋ ९, ७१, ९; काठ २०, ५¶; क ३१, ७¶; -ष्या ऋ १०, ८९,[(९,६६, २४)२]; शौ १०, ६,२७; -ष्योः काठ ३४,५¶.
त्विषि,षी[i]-मत्- -मत् ऋ ३, ३१,१२; मै २,६,१०; ४,४,४; -मता पै २, २५, ४; -मते ऋ १, ५५, ५; मा १६, १७; का १७, २,१; तै ४,५,२,१; मै २, ९,३; काठ १०, ८¶; १७,१२; क २७, २; शौ ६, २०, २; पै १९,१२,११; ५२, ६; २०,५७, १०; -†मन्तः[j] ऋ ६,६६, १०; मै ४, १४, ११; -मन्तम् शौ १२,१, २१; -मान् ऋ २, २२, २; काठ १०, ८¶; १५, ७; कौ २, ८३८†; शौ १२,१, ५८; पै २,६८, ६; ५, ३,८; १०, ३, ६; १७,६,५.
त्विषीमती- -ती शौ ४, १९, २; पै ५,२५,२; ८,१८,४; -तीम् ऋ ५, ६३, ६; मै ४, १४,१२†.
त्विषि,षी-वत्- -षिवन्तः पै २०,८,१[j,k]; -षीवन्तम् पै १७, ३,२.
त्विषित्- -तः ऋ १०, ८४,२[l]; शौ ४, ३१, २†; पै २, ६८,६; ९, २४,१०[m].

---

a) पाठः?। सपा. शौ ६,७२,२ तायादरम् इति पाभे.।
b) पाठः? त्वा, अ-मृत- > -तः इति द्वि-पदः शोधः।
c) =तु। वाव इति कृत्वाऽनयोः पृथक्शः निर्देशः द्र.।
d) पाठः?। पपा. त्वा, आसु इति द्वे पदे, वें. त्वा =कासु-चित् इति?, सा. त्वा [<युष्मद्-] इति [तु. ORN.]। वा. √*त्वस् [त्वेषे] > *त्वस- (विप. [क्षिति-]) > सस३ *त्वस्सु > नैप्र. त्वासु इत्येकमेव पदमिति विमृश्यम् (तु. पृ ७७५ *h* [यत्र यनि. संकेतनीयम्], ११९२ *b* टि.)।
e) भावे क्विबन्तम्। f) वैतु. सा. कर्तरि प्र. इति।
g) सपा. माश्रौ २,४,१,३९ द्विषा इति पाभे.।
h) भावे किन् प्र. उसं. (पाउ ४,१२०)।
i) मै २,६,१०;४,४,४ काठ १५,७ विहायान्यत्र दीर्घः (पा ६,३,१२०)।
j) सपा. °षीमन्तः <> °षिवन्तः इति पाभे.।
k) मूको. °षी° इति।
l) पाभे. कृते पृ १५२८ *j* टि. द्र.।
m) सपा. त्विषितः <> संशितः इति पाभे.।

त्विषे[a] ऋ ७,८२,६.

त्वेष[b]– -०ष?[c] जै ४, १०, ४[d]; –†षः ऋ १, ६६, ३; ७०, ६; १००,१३; २,९,१; ३, २२,२; ५,८७,५; ६,२,६[e]; ३,८; ६१, ८; मा ११, ३६; १२, ४८; का १२, ३, ९; १३, ४, ४; तै ३, ५, ११, २; ४, १, ३, ३; २, ४,३; मै २, ७, ३; ११; ४, ६, ६§; काठ १६, ३;११; क २५, २; कौ १, ८३[e]; जै १, ९, ३; शौ ४, १५, ५§[f]; ९, ४, १§; १८, ४,५९; §पै १६, २४, १; १९, ३१,१५?[d,g]; –षम् ऋ १, ३८,१५; ९५, [८; ९, ७१, ८]; ११४,४; ५; १५५,२; १६८,६; ९; २,३३,८; ३, २६,५; ५, ८, ६; ३४, ९; ५३,[१० (५८,१)]; ५६,९; ५८,२; ८७,६; ६, ४८, १५; २१; ७, १००,३; ८, २०, १३; ४०, १०; ७४, १०; १०, ६०,२; खि ४,२,१; मा ५,८[3]; ३४,३२; का ५,२,८[3]; ३३, २, १; तै १,२,११,२; मै १, २,७; ४, १४,५†; काठ २, ८[3]; ४०, ११†; क २,२[2]; शौ १९, ४७, १; पै ६, २०,१; ८, १४, ८†; –†षस्य ऋ २, ३३,१४; ८,४, १९; मा १६, ५०; का १७, ८, ४; तै ४,५,१०,४; मै २, ९,९; ४, ६, ६ §; काठ १७, १६; क २७, ६; –षा ऋ १, १६८, ७; –†षाः ऋ १,३८,७; १४३, ३; ८, २०, ७; ९, ४१,१; कौ १, ४९१; २,२४२; जै १, ५१, ५; ३, २१, ७; पै ५, ७, ४§[f]; –षाभ्याम् ऋ ८, ५९, ५; खि १, ६,५?[h]; –षासः ऋ १, ३६, २०; ४, ६, १०; खि ५, ५,९; जै ४,८,६†.

त्वेषी[i]– -षी ऋ ७,६०,१०.

त्वेष-दर्शत[j]– -ता खि ३, २२,८.

त्वेष-द्युम्न[k]– -म्नाय ऋ १,३७,४.

†त्वेष-नृम्ण[l]– -म्णः ऋ १०, १२०,१; मा ३३,८०; का ३२, ६,११; कौ २, ८३३; जै ४, ५, ५; शौ ५,२,१; ११, १§; २०, १०७,४; पै ६, १,१;८,१,१§.

त्वेष-प्रती(क>)का[m]– -का ऋ १, ६६,४;१६७,५.

त्वेष-याम[n]– -माः ऋ १, १६६, ५.

त्वेष-रथ[o]– -थः ऋ ५, ६१,१३.

त्वेष-संदृश्[p]– -०दृक् ऋ ६,२२, ९; शौ २०, ३६,९†; –दृशः ऋ १,८५,८; ५,५७,५; –दृशम् ऋ १०,६०,१.

त्वेषथ[q]– -थात् ऋ १, १४१,८.

त्वेषर्[r]– -षः तै २, ४, ७,१; मै २, ४,७?.

त्वेषस्[s]– -षसा ऋ १,६१,११; शौ २०, ३५,११†.

त्वेष्य[t]– -ष्येण ऋ ७, ५८,२.

त्विष्–, त्विषि–, त्विषित– √त्विष् द्र.

?त्विषीयाम् पै १, ११२,२.

त्वी३[u] तै २,४,१२,६.

?त्वे पै २०,५९,३.

त्वे युष्मद्– द्र.

?त्वेनसा[v] मै ४,१४,१७.

त्वे(त्वा-इ)षित– युष्मद्– द्र.

त्वै[w]

त्वो(त्वा-ऊ)त–, त्वो(त्वा-ऊ)ति– युष्मद्– द्र.

√त्सर् (वधा.), त्सरति शौ ८, ६,८;

a) तुमर्थीयः के प्र. । b) विप. ([दीप्त-] अग्नि- प्रभृ.) ।
c) पाठः? त्वेषः (प्र१) इति शोधः (तु. d टि.पाभे.) ।
d) सपा.? त्वेष <> त्वेषः <> मेषः इति पाभे. ।
e) वैतु. सा. ष१ इति ।
f) सपा. त्वेषः <> त्वेषाः इति पाभे. ।
g) पाठः?। त्वेप इव इत्यस्य स्थाने त्वेष एव इति शोधः (तु. मूको.) ।
h) °शा° इति पाठः? यनि. शोधः ।
i) विप. (सम्रति- [तु. वें. सा. ?MW.; वैतु. PW. L [५४२] < त्वेष्य- इति, GW. < त्विषिन्- इति]) ।
j) विप. (सूर्य-चन्द्र-) । बस. ।
k) विप. (मरुद्-गण-) । बस. ।
l) विप. (इन्द्र-, वरुण-) । बस. ।
m) विप. (दिद्युत्-, सूर्या-) । बस. ।
n) विप. (मरुत्-) । बस. । उप. <√या ।
o) विप. (मारुतगण-) । बस. ।
p) विप. (इन्द्र-, मरुत्-) । बस. ।
q) भावे अथः प्र. (पाउ ३,११३) ।
r) पृ ८७० q टि. द्र. ।
s) भावे असिः प्र. उसं. (पाउ ४,२२२) ।
t) विप. (रुद्र-) । कर्मणि ण्यत् प्र. ।
u) वाढमित्यर्थे विस्मृतस्मरणे वा अव्य. । व्यु.? । प्लुतिः (पा ८,२,९९) ।
v) पाठः पपा. च? । सपा. शौ ६,११४,१ तैब्रा ३,७, १२,१ विशिष्टः पाभे. ।
w) तु । वै इति कृत्वा द्वे पदे (तु. टि. त्वाव) ।

त्सरत् ऋ ८, १, ११; त्सरन् शौ १२,३,१३.

तत्सार ऋ १, १४५,४; अत्साः ऋ १०, २८,४.

त्सरु[a]- -रुः ऋ ७,५०,⌊१-३⌋.

त्सारिन्- -रि[b] शौ १०, १, १९; पै १६, ३६, ९; -री[c] ऋ १, १३४, ५; तै ६,४,११,३¶.

द

√दंश्, दश्, दशन्ति मै ३,६,७[2]¶; ?दश[d] ऋ ६, ३१, ३; दश शौ ५,१४,१०; पै ७,१,८.

दंश-

दंश-वीर्य[e]- -र्यम् पै ६,१४,३.

¶दंशुक[f]- -काः तै ५, २, ९, ६; काठ २०, ५; क ३१, ७.

दंष्टृ- -ष्टा पै १९,१६,१६; -ष्टारम् शौ १०,४,२६; पै १६, १७,७.

दंष्ट्र,ष्ट्रा[g]- -ष्ट्रयोः[h] शौ ४,३६,२; १६, ७, ३; पै १०, १२, ७; १७, २४,३; -ष्ट्रा ऋ १०,८७, ३[i]; पै ५, २८,२; १६, ६, ३†[i]; -ष्ट्राः शौ ११,८, २२; पै १५, १४,१०; -ष्ट्राभ्यः मै ४,९, ३[j];

-ष्ट्राभ्याम् मा ११, ७८; २५, १; का १२, ७,१३; २७, १,१; तै ४, १,१०,२;५,७,११,१; मै २,७,७; ३, १५, १; काठ १६, ७;१९, १०[2]; ५३, १; क ३०, ८[2]; शौ १०,५,४३[h]; पै १,४२, २; ६३,२; १६, १३२,९[h]; १९, ३६, ९; -ष्ट्रे पै २०, १९, ४; -ष्ट्रैः ऋ २,१३, ४; -ष्ट्रौ शौ ८,३,३‡[i].

दंष्ट्रिन्- -ष्ट्रिणम् पै १९, ८, १२.

दङ्क्ष्णु[k]- -क्ष्णवः मा १५, १५; का १६, ४, १; तै ४, ४,३, १; मै २, ८, १०; काठ १७, ९; क २६,८.

ददश्वस्- -श्वान् ऋ ४,३८, ६; पै ३,१६,६.

दंदशान- -नाः ऋ १०, ९५,९.

दंदशूक[l]- -काः मा १०, १०; का ११, ५,१; तै १,८,१४, १; ६, १, १०, ४[2]; मै २, ६, १०; ४, ४, ४; काठ १५,७; -कान् मै ४, ४, ४¶; -कानाम् तै ६, १, १०,४.

१दशत्- -शते ऋ १,१८९,५.

दष्ट- -ष्टः पै ३,१६,६;१५,१७,७; -ष्टम् शौ ७,५६,३; पै २०,१३, ९; -ष्टस्य पै १५,१६,५.

√दंस्,दस्[m],> दंसि, दंसयः[n] ऋ १०,१३८,१.

दंस[o]- -सेभिः पै ९, २५,१०.

†दंसन,ना[p]- -ना ऋ १, २९, २; ११९, ७; ३, ९, ७; ५,८७, ८; ६, ४८, ४; ८,१, २७; ८८, ४; १०१,२; काठ १०,१२; शौ २०, ७४, २; -नाः ऋ १०, ४०, ९; -नाभिः ऋ १, ११८, ⌊(११२, ५) ६⌋; ४,३३,२; ६,१७,६; ७, ६९,७; १०,१३१, ५; मा १०, ३४; २०, ७७; का ११,१०,४; २२, ७, ११; मै ३,११, ४; ४, १४,१०; काठ १७,१९; ३८,९; ४०, १०; -नाभ्यः ऋ ३, ३, ११; तै १,५, ११,१; -नैः ऋ १,१६६,१३.

दंसना-वत्- -वान् ऋ १, ३०, १६; ३,३९,४; खि ५,५,३.

दंसस्[q]- -सः १, ६२, ६; ६९, ४; ११६, १२; ६, १७, ७; -ससा

---

[a]) नाप. (⌊छद्म-गति-⌋ सर्पादि-)। उन् प्र. (पाउ१,७)।

[b]) विप. (कर्त्र- ⌊=कृत्या-कर्मन्-⌋)।

[c]) नाप. (व्याध- ? ⌊तु. सा. भा. GRV.; वैतु. वें. PW. प्रमृ. विप. इति ?⌋)।

[d]) निर्देशः ?। लङि मपु१ दशः इति सतो विसर्गलोपः द्र. [तु. सस्थ. टि. √युध् > ?युध्य इति; वैतु. पपा. यनि. इति, तथा सत्यपि लोटो लङर्थे वृत्तिरितीव सा. (तु. GRV. PG ⌊२, १७५⌋ MVG.), GR. ORN. च २दशत्- > -शन् इत्यस्य भ्रेप इति च ?]।

[e]) विप.। बस.। पूप. भाप. द्र.।

[f]) विप.। उकञ् प्र. उसं. (पा ३,२,१५४)।

[g]) नाप.। करणे ष्ट्रन् प्र. (पा ३,२,१८२)।

[h]) सपा. दंष्ट्रयोः <> दंष्ट्राभ्याम् इति पाभे.।

[i]) सपा. दंष्ट्रा <> दंष्ट्रौ इति पाभे.।

[j]) सपा. दंष्ट्राभ्यः <> नाष्ट्राभ्यः (माश १४, १,३, २४ तैब्रा १,७,६,८ तैआ ४,५,४ पागृ २,६,३१ च) इति पाभे.। [k]) विप. (पशु-)। क्स्नुः प्र. (पावा ३,२,१३९)।

[l]) विप. (सर्प-) च नाप. (सर्पादि-) च। ऊकः प्र. (पा ३, २,१६६)।

[m]) धा. मोक्षण-दंसन-दर्शन-उपक्षय-चित्रीकरणप्रभृतयो वृत्तयः।

[n]) विशेषः पृ ५८८ *b* टि. द्र.।

[o]) =कर्मन्-।

[p]) =दंस-। भावे कर्मणि च युः > अनः प्र. उसं. (पा ३,३,१०७ ⌊वैतु. सा. ऋ १, ३०,१६ करणे प्र.⌋)।

[q]) = दंसन-। असुन् प्र.।

ऋ ९,१०८,१२; १०,१३८, २; –सांसि ऋ १,११६, २५; ५, ७३, २; ८,९, ३; खि १,९, २; काठ १७,१८; शौ २०,१३९,३; –सोभिः ऋ १, ११७, ४; ५, ७३, ७; खि ५, ७,४, १८; मा १२, ७४; का १३, ५, १३; तै ५,६,४,१; मै २,१२, ३; ३,४, ४; काठ २२,५.

दंसस्-वत्–

दंसिष्ठ[a]– -०ष्ठ ऋ ८, २४, २५; २६; –ष्ठम् ऋ ८,२२, १; –ष्ठा ऋ १, १८२, २; –ष्ठौ ऋ १०,१४३,३.

†दस्म[b]– -०स्म ऋ ५, ६, ५; ८, ७४,७; तै ४, ४, ४, ६; कौ २, ३७३; जै ३, ३०,१६; –०स्म ऋ १,४, ६; ६२, ५; ११; १२; १३८,४; २,९,५; ४,१,३[2]; ५, ३१, ७; ६,१,१; १८, ५; ७,३, ४; २२,८; ८,९२, १८; १०३, ७; १०,७, १; ४३,२; १४७,५; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; २६, ११[2]; ३९, १४; कौ २, ९३४; जै ४, ११, ७; शौ २०, १७,२; ६८,६; ७३, २; –स्मः ऋ १,१२९,३; १४८,४; २,१, ४; ३,३,२; ७,१८,११; ९,८२, १; १०,९९,१०; कौ १,५६२; २,६६६; जै १,५७,७;३,५५,७; –स्मम् ऋ १, ४२, १०; ७७, ३; ५,३४,१; ७,३१,९; ८,८८, १; १०,११,४; ३१,३; मा २६, ११; कौ १, २३६; २, ३५; जै १, २५, ४; ३, ४, ६; शौ १८, १, २१; २०, ९, १; ४९, ४; –स्मस्य ऋ १, ६२,६; ३,१,७; ५,१७,४; –स्मा ऋ ४, ४१, ६; –स्माः ऋ ४,६,९;५५,२;५, ४९,३; –०स्माः ऋ ५,४१,१३; –स्मात् ऋ ८,४५, ३५; –स्मे ऋ ३, ५५,१५.

दस्म-तम– -मः ऋ २,२०,६.

†दस्म-वर्चस[c]– -र्चसाम् ऋ ८, ९४, ८; –र्चाः ऋ १,१७३,४; ६, १३,२; ५८, ४; मै ४, १०, १; १४,१६.

†दस्म्य[d]– -स्म्यम् ऋ ८, २४, २०; जै ४,१७,८; शौ २०,६५,२.

दस्मत्[e]– -स्मत् ऋ १,७४,४.

दस्र,स्रा[f]– -०स्र ऋ १, ४२, ५; ६, ५६,४; –स्रः पै १९, ३७, १४; –†स्रा ऋ १, ४६,२; ९२, [१८ (५,७५,२; ८, ५,११;८,१;८७, ५)]; १८२, २; ६, ६२, ५; ८, २६,६; ८६, १; १०, २६, १?[g]; ४०,१४; कौ २,१०७९;१०८५; पै २०,११, ६; –†०स्रा ऋ १, ३, ३; १५८, १; १८३, ५; ४, ४४,६; ५,७५,२; ७,६९,३; ८, ५,११; ८, १; ८७,५; मा ३३, ५८; का ३२, ५, ४; मै ४,१४, १०;१४; कौ २,१०९४; शौ ७, ७७,२S; २०,१४३,६; –†०स्रा ऋ १,३०,१७; ४७,३; ६; ९२; १६; ११२,२४; ११६,१०;१६; ११७,[(३, ३९, ५) ५]; २०; २१; ११८,६; ११९,७; १२०, ४; १३९,३;४[2]; १८०,५;१८२, ३; ४,४३,४; ६,६९,७; ७,६८, १; ८,५, २; २२, १७; खि १, २,३; ३,३[h]; ८,१; १२, २; मा ३४, २९; का ३३, १, २३; कौ २,१०८४; –†०स्राः ऋ ५,५५, ५; तै २,४, ८,२; मै २,४, ७; काठ ११, ९S; ३०, ४; क ४६,७; –०स्रौ ऋ १,११८,[३; ३, ५८,३]; १८३, [४ (३,५८,५)]; खि १;३,६; –०स्रौ ऋ १,३०, १८; ११७,२२; ५, ७५,९; खि १,२,२.

---

a) विप. (अश्विन्- प्रभृ.)। PW. < दंसु- वा दस्र- वेति, GW. <*दंस- इति च।

b) विप. (इन्द्र-, पूषन्-, मरुत्- प्रभृ.)। मक् प्र. (पाउ १,१४५)।

c) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्-)। बस.।

d) विप. (वचस्-)। स्वार्थे यत् प्र.।

e) =दर्शनीय-। वा. किवि.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। दस्म->दस्मम् > यनि. इति सा., <√ दंस् इति GW., दस्- (/ ! वे९< √ दंस्) + मतुप् प्र. इति PW. WG(...-गण-)। व. √दंस् इति वा < √दस्म (<... इन्द्र-, वरुण-)। (तु. ORN.)।

f) विप. (अश्विन्-, पूषन्-, मरुत्- प्रभृ. [वैतु. स्क. ऋ १,३,३ नाप. इति])। रक् प्र. (पाउ २,१३)।

g) पपा. अनु निर्देशः ?। दस्रा- > (प्र३) –स्राः (विप. [मनीषाः]) इति शोधः। 'स्पार्हाः (च) दस्राः (चाऽस्मदीयाः) मनीषाः (पूष्णो रथयोगीयान्) नियुतः (अश्वान्) अच्छ (=प्रति) हि प्रयन्ति। (अतः संतृप्त-रथयोगः सन्) नियुद्-रथः (युक्ताश्वद्-रथः) माहिनः पूषा अविष्टु (=रक्षको भवतु)' इति वा. (वैतु. पपा., वें. सा. ?GW. ?ORN. –स्रः इति; यनि. GRV. प्र२, सा. [पक्षे] द्वि२ इति)।

h) सपा. खिसा ३७,३ दस्रौ इति पाभे.।

?दंसु ऋ १, १३४,४[a]; १४१,४[b].
?दंसु-जूत[c]– -तः ऋ १,१२२,१०.
?दंसु-पत्नी[d]– -त्नीः ऋ ४, १९,७.
√दक्ष्[e],>दक्षि. दक्षते ऋ ७, १६, ६; जै ४,२९,६; दक्षत्[f] ऋ २, ४,७; दक्षत ऋ ७,३२,९; दक्षत ऋ ७,९७,८.
दक्षयन्ति,दक्षयन्ति स ४,८,३¶.
दक्ष[g]– -०क्ष ऋ १०,७२,५; –०क्ष ऋ ३,१४,७; –क्षः ऋ १, ५९, ४; ९१,१४; २,२७,१; ७,८६, ६; ८, ४८,८; ९, ६१, ⌊(५,३) १८⌋; ६२, ४; ७६, १; ८५, २; १०,७२,४; १४४, १; मा १८, २;५३; ३४,५४†; ३८,२७‡[h]; का १९,२,२;२०,३,३; ३३,२, १७†; ३८, ६, २‡[h]; तै २, ५, २,४¶; ४,७, १, २; १३,१; मै २,११,२; १२,३; ४, ६, ६; ९, ११; १३‡[h]; काठ ११, १२†; १८,७; १५; क २८,७; २९,४; ४८, ११[i]; †कौ १, ४७३; ५५८; २, २४१; ३५८; ५७८; †जै १,४९,७; ५७,५; ३, २१, ६; ३०, १; ४७,४; पै १,१०१, १; ५,१२,१; १६,४७,६; १९, ४८, १८‡[h]; २०,३६,४; –क्षम् ऋ १,२,९; १५,६; ५६,१;७६, १; ८९,३; ९१,७;१३४,⌊२; ३, १३,२⌋; १४१, ११; १५१, ४; १५६,४; ४, ३,१३[j]; ५,६८,४; ६, १६,१७; ४४,७; ९; ७,३२, १२; ८, २४,१४[k]; ४२,३;९३, २६;९,४,⌊३; १०,२५,१⌋;६५, २८; १०, ३१,२;१२१,⌊(७)८⌋; १३७, २; ४; १३९, ६; खि १, ६, ४‡[l]; †मा २५, १६; २७, २६; †का २७, ११, ३; २९, ४,४: तै १, २,२,२; ४, १,८, ६[2]†; मै १, २,२†; ४, ९,११; १०,६†; †काठ २, ३; १४; ८, १४§;२०,१४; ३९, १४; क १, १५†; ८, २; †कौ १, ४२२; ४९८; २, ५६; १९९; ३९९; ४८७; ८१६; ९९५‡[m]; †जै १,

[a]) प्राति. अर्थः व्यु. च ? । (√दम् ⌊*दीप्तौ⌋> कर्तरि क्विपि उपधादीर्घे ⌊पा ६,४,१५⌋) *दाम्– > नैप्र. दम्– इति विप. (⌊दीप्यमान-⌋ रश्मि-) > सप्त३ प्र. स्वराभावे उसं. ⌊पा ६,१,१८२⌋ यनि. (तु. पपा. ⌊ दम्-सु ⌋, वें. सा. च प्राति. विभक्तौ च; वैतु. वें. *दम्– ⌊<√दंस् 'दर्शने'⌋ इति; सा. *दम्– ⌊<√दंस् '*कर्मणि'⌋ इति, पक्षे <दम– ⌊=गृह-⌋ इति चाऽथ पक्षे नाप. (गृह-) इत्यपि; PW. प्रमृ. दंसु– इति प्राति. इति, तच्च विप. ⌊वा. क्रिवि. च⌋ सत् <√दंस् ⌊ऐश्वर्ये⌋ इति वा ⌊चमत्कारे⌋ इति वेति च *b* टि. अपि. द्र.) ।

[b]) < दम्– [नाप. (देवयजनात्मक-गृह-) सत् <√दम् ⌊*निवासे⌋ इति (तु. पपा. वें. सा. च प्राति. विभक्तौ च; वैतु. वें. सा. च दम्– इति दन्त-पर्याय इति?)] । शिष्टं *a* टि. द्र. ।

[c]) पूप. उप. च ? । यनि. *दंसु– इति नाप. (स्तुति-लक्षण-कर्मन्-) सत् <√दंस् ('*स्तुतौ' ⌊तु. PW. प्रमृ. पदविभागे⌋; वैतु. पपा. वें. सा. दम्-सु° इति विभांग इति) । तृस. पूप. स्वरः (पा ६,२,४८ ⌊ वैतु. PW. प्रमृ. अद्भुताद्यर्थे दंसु इति क्रिवि. इति कृत्वा उस. इतीव?⌋) । अत्र वाघतः (=स्तोतुः) नहुषः (=मनुष्यस्य ⌊ तु. ऋ १, १२२,११ नहुषः…सूरेः इति⌋) इति प. रूपे द्र. (वैतु. अन्ये नैवमिति) ।

[d]) अर्थः व्यु. च ? । विप. (⌊वृत्रनिरुद्धा-⌋ स्तरी– ⌊=जल-समूह- ⌋) । 'इन्द्रः तृषाणान् अज्रान् अपृणक् (असिञ्चत् ⌊ तदर्थमेव चासौ ⌋), दंसु-पत्नीः (वृत्रनिरुद्धाः) स्तर्यः (आपः) अधोक् (अस्रावयत्)' इति वा. कृत्वा दंसु– [नाप. व्यप. वा (दास– ⌊=वृत्र-⌋)]+पति– > वस. दंसु-पति–> °त्नी– (=दास-पत्नी– ⌊तु. ऋ १,३२,११;५, ३०,५ प्रमृ.⌋; वैतु. पपा. दम्-सु° इति, तदनु वें. सा. *दम्– इति असुर-पर्याय इति, GRV. गृह-पर्याय इति कृत्वा वस. इति; PW. प्रमृ. अद्भुतार्थे दंसु– इति पूप. इति कृत्वा वस. इति; PG ⌊२, १०२⌋ *दम् (=बीजवपने क्विप.) इति सुपत्नीः इति च द्वे पदे इति?) ।

[e]) उत्साहादिषु वृत्तिः (तु. या १,७) । *g* टि. अपि द्र. ।

[f]) तु. सस्थ. टि. मभि ।

[g]) वप्रा. । विप. (अग्नि-, इन्दु-, ऋभु- प्रमृ.) च भाप. (बल- ⌊तु. निघ २, ९⌋, प्रज्ञा-, पाटव-) च नाप. च व्यप. (आदित्यानाम् अन्यतम- ⌊तु. या ११,२३⌋) च । कर्तरि अच् प्र. आद्युदात्तश्च (पा ६,१,२०३), भावे घञि प्र. ञित्-स्वर इति च ।

[h]) पाभे. क्रते पृ ११७६ *a* टि. द्र. ।

[i]) सपा. काठ ३५,११ पाठाऽभावः ।

[j]) वैतु. ORN. यक्षम् इति शोधुकः (तु. ऋ ५,७०, ४; ७,८८,६; Boyer ⌊JA ७,३९४⌋ च) ।

[k]) सपा. दक्षम् <> राधः इति पाभे. ।

[l]) सपा. दक्षम् <> धत्तम् इति पाभे. ।

[m]) सपा. दक्षम् <> शुष्मम् इति पाभे. ।

४१,४; ५२,२; ३,६,२; १८,६; ३१,१९;३७,२; ५७,६; शौ २, २९, ३; ४,१३, २†; ५†; २५, ५; २८,५; ७,१५,४[a]; १६, ४, ७; २०,५९,३†; पै २,३०,२†; ४,३४,५; †५, १८,२; ३; १८, २८, ५; १९,१७,१२; ५५,४†; ५-७; २०, ३,३[a]; –क्षस्य ऋ१, ५६,२; १३९,२; २, २१,६; ३, २,३; २७, ९; १०;६२,१७; ४, १०,२; ५,१०,[२; १८,२]; १६, २;२०,३;३८,४;६६,४; ६,१५, ३; २३, २; ५१,६; ७,६०,१०; ८,२५,५;६२,६;८६,१; ९,१६, २; १०,५,७; ६४,५; खि ५,६, ३; मा १५,४५†; ३३,७२;३८, २८; का ३२,६,३; ३८, ७, १; तै ४, ४, ४, ७†; मै १,३,१२; २, १३, ८†; ४, ६, ६[b]; काठ २०, १४†; कौ १, ३८१; †२, १४; ९६‡[c], ८२९; ११२८; जै १, ४३, १; ३, २, ५†; ९, १०‡[c]; ४,२६,१०†; –क्षाः ऋ ४,२४,९; –क्षाणाम् ऋ १,९५, ६; पै ८, १४, ६†; –क्षात् ऋ १०, ७२, ४; –क्षाय ऋ १, १११, २; ४, ३७,२; ५,४३,५; ८,९,२०; ९, ३६, ३; ६२,२९; ९४,३;१००,५;१०५,३; १०९, २;१०; १०,३,१;५७,४; खिसा ३,४; मा ३, ५४†; ३४,८; का ३,७,४†; ३३, १, ३; तै १,८, ५,३†; ३,२,५,२; ३, ११, ४; ५, ८, १; मै १,३,३५; १०,३; ३, ११, १०; १६, ४; काठ ९, ६†; २९,५; क ८,९†; ४५,६; †कौ १, ४३०; २,४५०; ६८२; ७१९; ८९६; †जै १, ४२, ४; ३,३४,८; ५६, १०; ५९, ११; ४, १३,९; शौ ६, १९,२; १८, २,२३;२०,१४२,५†; †पै १९, ७,१२;२४,११; –क्षासः ऋ १, ५१, २; –क्षे तै ४, ३, ४, १[d]; –क्षेण ऋ ४,५६,६; ९, ६८,५; कौ २,९४७†; –क्षेभिः ऋ १०, ११३, ९; –क्षैः ऋ १, ६८, ४; ९१, २; ४, ५४, ३; ७, ६०,६; ८,७९,४; ९,६७,२६; १०,९१, ३; ९२, १०; मा १४, ३[d]; का १५, १, ३[d]; तै ४,१,११, १†; मै २,८,१[d]; ३, ११,१०; †४, १०, ३; १४,१; काठ १७, १[d]; क २५, १०[d].

१दाक्षायण[e]–

दाक्षायण-यज्ञ[f]– -ज्ञेन तै २,५,५,४¶.

२दाक्षायण[g]– -णाः खि ४,६,८; मा ३४, ५२; का ३३, २,१५; ¶मै १,८,९; ३,१०,१; शौ १,३५,१.

३दाक्षायण[h]– -णम् खि ४, ६, ७?[i]; मा ३४, ५१; का ३३, २, १४; शौ १, ३५, २[j]; पै १, ८३,२?.

¶१दक्ष-क्रतु[k]– -तु[l] मै ४, ८, ७;– तुभ्याम् तै ३, २, ३,२; ४;–तू तै२,५,२,४[m]; मै४,५,९.

२दुक्ष-क्रतु[n]– -तवः मा ४, ११; का ४,५,३.

दुक्ष-ताति[o]– -तिम् शौ ८, १,६; पै १६, १,६.

दुक्ष-पति[p]– -तिः ऋ १, ९५,६; पै ८,१४,६†.

दुक्ष-पितृ[q]– -तरः ऋ ८, ६३, १०; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १,१६; –तरा ऋ ७,६६,२[r]; जै ३,५४,८†; –ता मा १४,३; का १५, १, ३; तै ४, ३,४,१;

---

a) दुक्षं पितृभ्यः इति पाठस्य स्थाने सपा. आश्रौ ५,१८, २ शांश्रौ ८,३,४ दक्षपितृभ्यः इति पाभे.।

b) सपा. आपश्रौ १३,१६,८ यह्वस्य इति पाभे.।

c) सपा. दुक्षस्य<>दुक्षसः इति पाभे.।

d) सपा. दुक्षे (तैब्रा ३,७,७,९ आपश्रौ १०,३,८ च) <>दुक्षैः (माश ८,२,१,६;१५ च) इति पाभे.।

e) नाप. (यज्ञ-विशेष-)। दुक्ष–(=दर्श– [=अमावस्या-]) + तस्येदमीयः फक् > आयनः प्र. उसं. [पा ४, ३, १२० (वैतु. भा. दुक्ष– [ऋषि-विशेष-तु. माश २,४,४, १;६] + अपत्यार्थे प्र. इति?)]। f) कस. अन्तोदात्तः।

g) नाप. (दक्षगोत्रीय-व्यक्ति-)। फक् प्र. उसं. (पा ४, १,९९)।

h) विप. (हिरण्य- [=तन्मय-भूषण-])। (√दक्ष् [*दीप्तौ] > भावे) दुक्ष– + मत्वर्थे फक् प्र. उसं. (पा ४, ४,१२९)। i टि. अपि द्र.।

i) °णा हि° इति पाठः? °यणं, हिर° इति द्विपदः शोधः (तु. सपा.मा. प्रमृ.)। j) वैतु. सा.<२दाक्षायण– इति?।

k) द्वस. अन्तोदात्तः। l) समाहारे द्र.।

m) पाभे. कृते पृ ११७६ a टि. द्र.।

n) विप.(देव-)। बस.। o) भाव.। स्वार्थिकः तातिप् प्र. उसं.(पा ५,४,४१)। p) नाप.। पस. पूप. प्रकृतिस्वरः।

q) विप. (देव-, मित्रावरुण-)। बस. (वैतु. सा. [का.] उ. म. Gri. पस. इति)।

r) सपा. तैब्रा २,४,६,४ दुक्षपितारा इति पाभे.।

मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५,१०; –तारः तै १, २,३,१; –तृन् ऋ ६, ५०,२.

दक्ष-वृध्[a]– -वृधम्[b] मै १, ३, ३५; काठ २९, ५; क ४५, ६; –वृधे तै ३,५,८,१[b].

†दक्ष-साधन[c]– -नः ऋ ९, २५, १; २७, २; १०१, १५; कौ १, ४७४; २, २६९; ६३७; ७३८; जै १,४९,८; ३, २३,१; ५१,३; ४, २६,३; –नम् ऋ ९, ९८,८; १०४, ३; कौ २, ५०९; जै ३, ४०,५.

दक्षमाण– -णः शौ १,३५,३; –णम् पै १६, ४७, ६; –णाः शौ २, ४, १.

†दुक्षस[d]– -क्षसः ऋ ८, १३, १[e]; –क्षसे ऋ १, १५१, ३[f]; २, १, ११[g]; ६,४८,१[h,i]; मा २७,४२[i]; का २९,५,११[i]; मै २, १३, ९[i]; काठ ७, ३$[i]; कौ १, ३५[i]; २, ५३[i]; जै १,४,१[i]; ३,५,१२[i].

†दुक्षाय्य[k]– -य्यः ऋ १, ९१, ⌊३; ९,८८,८⌋; १२९, २; २, ४, ३; ७,१,२; काठ ३९, १५; कौ २, ७२४; जै ३, ५९, १७; –य्याय ऋ ७, ९७,८.

१दुक्षिण,णा[l]– -णः ऋ १, ८२, ५; मा १,२४;२,३;९,८[m]; का १, ९,१; २,१,४; १०,२,५[m]; ¶तै १,१,९,१$; ११,२$; ७, ६,३; ८,२०,१; ३,४,१०,४¶; ५,२, १,३; ५,४; ३, ३, ५; ५,१; ६, ४,३; ७,१,२[n]; ६,६; मै १, १, १०; १२; ५,१३¶; २, ६,१३; ¶३, २, १०; ७, ६; काठ १, ९; ११; ८, १२¶; ९, ११¶; १५, ९; १९, ११; २०, ९¶; २२,९¶; २४, ४¶[o]; ३१, ८; क १, ९; ११; ७, ७¶; ¶३१, १;११; ३५, ३¶; ४७, ८; शौ १५,१८,३; पै २,८५,४?; १९, ४१,३; –णम् ऋ ६, ५४, १०; ८,२४,५; १०, ४७, १; १६४, २; खि ५, १४,५; मा ४, २७; २५,५[p]; का ४,९,३;२७,५,१[p]; तै १,२,७,१; ३, ४,८,३¶;५, ६,१०,१[2]¶; ६,१,१,५¶;११, १; मै १,२,६; ¶३,२,१०; ४, ८[2]; ६, ३; ७, ६[2]; ८$; ८, ८; १५,५$[p];४, ५,४¶; ६,६¶;९, १८[q]; †१४, ५[r];८; ¶काठ २, ६$; ९,११; २०,१२; २२,४[2]; २३,१[3]; २४,६$; ३७,१२; क १,१९; ¶३१,१४; ३५, ७[3]¶; ३७, ७; कौ १, ३१७†; जै १, ३३,५†; शौ ४,१४,७; ७,१०, ४†; १२,१,३४; १४, १, ४८; १५,१८,२; १८, ४, ५६; २०, १२८,१६; पै १६, ९९,१; १७, ४,५; १८,५,७; १९, ३८,५†; ५१,१३; २०, ४३,३†; –णया तै ५, ५,८,२¶; मै १, ४, २[s]; २,८,११; काठ ५,५[s]; २२, ५; –णस्य ¶तै ६, २,९,४;४,९,५; मै ३, ८, ७¶; १०, १; ¶काठ २५,८[2];९;२७,५; ¶क ४०, १[2]; २;४२,५; –णस्याः पै १६, ४१, ६; –णा ऋ १०, ६१, ८; मा १४,१३; १५,११; का १५, ४, ३; १६,३,४; मै १, ४, १२¶; ५,४; ७, २०; ८, ३; ९¶; १०, १३[2]¶; १३, २१; काठ ७, २; १७,८; २०,११; २१,७¶; ३५, १८; ३६,७¶; ३९,७; क ५,२;

---

a) विप. (दधि-ग्रह-)। उस. ण्यन्तात् क्विबन्तम्।

b) सपा. °धम् <> °धे इति पाभे.।

c) विप. (सोम-)। उस.।

d) भाप. (तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. उ. म. PW. MW. विप.)। e) पाभे. कृते पृ १५३४ c टि. द्र.।

f) वैतु. वें. विप. इति।

g) वैतु. वें. व्यप. (प्रजापति-), सा. ⌊पक्षे⌋ क्रिप. इति।

h) वैतु. स्क. सा. विप. इति।

i) पाभे. कृते पृ १२९६ d टि. द्र.।

j) सपा. आश्रौ २,५, १० माश्रौ १, ६, ३, १६ महसे इति पाभे.।

k) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, सोम- प्रमृ.)। आय्यः प्र. (पाउ ३,९६)।

l) विप. (पक्ष-, बाहु-, वेदि-, हस्त- प्रमृ.) च नाप. (अग्नि-, दिश्-, हस्त- प्रमृ.) च। व्यु. ?। <√दक्ष् वा √दाश् वेति या ⌊१,७⌋। m) =सपा. माश ५,१, ४,९। शौ ६,९२,१ तु विशिष्टः पाभे.।

n) उत्तरतः इत्यस्य प्रतियोगित्वात् =दक्षिणतः इति।

o) सपा. दुक्षिणो अर्धः (द° इति पाठः? यनि. शोधः ⌊तु. मै ३,७,६⌋) <> दक्षिणार्धः इति पाभे.।

p) सपा. तै ५, ७, २१-२२, १ काठ ५३, ११; १२ विशिष्टः पाभे.।

q) सपा. तैब्रा ३, १०, ४,१ तैआ ४, १९, १ दुक्षिणः इति पाभे.। r) °णाम् इति सात.?।

s) सपा. °णया (शांश्रौ ४,११,४ च) <> °णायाम् <> आश्रौ १,११,७ °णस्याम् इति पाभे.।

२६, २;७; ३१, १३; ३५, ३¶; ४८,१६; शौ ३, २७, २; पै २, ४९,२; ५६,२; ३, २४,२; १७, २९,१०;–णात् मा ५,१९; का५, ५,७; तै १,२,१३,३; ७,१३,४; मै १,२,९; काठ २,१०;२९,८¶; क २,४; शौ ७,२७,८; पै २०, ६, ८;–¶णानि तै ६, २, १०, ७[2]; काठ २४,४;२५,१०[2]; क ३७,५; ४०, ३[2]; –णाम् मा १०, ११[a]; का ११,५,२[a]; तै५,२,७,४¶; मै ४,१,१०¶; ¶काठ २३,८; ३१, ८; ३६,७; ¶क ३६,५; ४७,८; शौ १०,५,३७; १२, ३,८; १५, २,९; १४,३; पै २,८६,२; १०, १०,३; १६, ७३, ५; ९८, १०; ११८,२; १३२, २; १७, ३६,८; १८, २९, २; –णायाः शौ ४, ४०,२; ५, १०, २; ९,३,२६†; १५, ४,४; ६;५,४; ५; १८, ३, २६; १९, १७,३; १८,३; पै ४, ३०,२; ६,१२,१०;१३; ७,१६, ३; १७, ३; –णायाम् तै १, ६, ५,१[b];५,३,१,५¶; मै२,१,८¶; ¶काठ ३४,१५;१६; शौ ३,२६, २; ४,१४,७; १५, २,१२; १८, ३,३१; पै ३, ११,२; १६, ९९, १; १७, ४, ९; –णायै मा २२, २४; का २४, १०,१; तै ७, १, १५,१; मै ३,१२,८; काठ ४१, ६; ५१,२; शौ १२, ३, ५६; पै ६,१३,५; १६,९३,२; १७,४१, ६; –णे ऋ १, १२८,६; ३,३९, ६; ६,२२,९; ¶तै ५, ३,१,५[2]; ६,१,११,१; ¶मै २,३,९; ३,८, ८;१०,५; ४, ६,६; ¶काठ १२, ११; २०, १०; क ३१, १२¶; शौ ४,२०,४; ७, ५२, ८; २०, ३६,९†; पै १,४९,१; ८, ६,४; १९,४२,१४; –णेन,>ना° ऋ ८, २,३२;८१,१;६; १०,१८०, १; ¶तै ३, ४,११,४†;५,३,३, २;३;४;४,२;३; ५; ६,५,३,४[2]; मै १,९,३¶;३,२,१०;७,६[2];४, ५,४; १२, ३; ¶काठ २०, १२; २४,४; ३८,७†; ¶क ३१, १४; ३७,५; †कौ१,१६७;२,७८; †जै १,१८,३; ३,८,४; पै ७,१५,९.

दक्षिणतस्(:)[d] ऋ १, ९५, ६; २, ४२,३; ६, ३२,५; ८,१००,[२; १०,८३,७]; १०,१५,६; खि २, २,१;४; ४,५,२४; मा ५, ११; १९,६२†; ३७,१२; का ५, ४, १; २१, ४, १२†; ३७, २, २; तै १, २, १२, २; २, ४, १४, २; ६,४,३¶; ¶५, २,७,२; ४; १०,१[2]; ४;३,२,४; ३,२[2]–५[2]; ४,१;२; ३[2]; ५[2]; ६; ५,१[2]; ६, २; १२,२; ५, ९,४; ६, ४, ३; ७,३,१§; ९,४; ¶६,२,५,५;७, ५[2]; ४,९,३; ६, ४, ४[2]; ५, ४; ¶मै १,२,८§; ४, ५[2]; ५,११; ६,६; ८,१; ५; ९,८; १०,१७[2]; १८[2]; ३,२,६[2]; ८; १०[4]; ३,२; ७[2]; ४,४;७; ६,१;८,४; ७;१०; ९,५[2]; ४,१,१३[2]; २,९[2];१४[2]; ७,९;§९,३;५; १२,२§; ¶काठ २,९§; ८,१७§; ९,१५; १६[4]; २०,५[2];६[2];९[6];१०;११[2];१२[4]; १३[0]; २१, १[6]; २[5]; ५; २२,८; ११[4]; २३,८; २५, ३;४; ५[2];७; ८[2]; २६,१; ७; २७,१; २८,४; २९, ८[0]; ३१, १०[2]; १५; ३६, ११[2]; १२[2]; ३७, ६;१०[e]; ¶क २,३§; ३१, ७[2];८[2];११[5]; १२; १३[2]; १४[4]; १५[2]; १६[2]; १७[3]; २०; ३५,२;३; ५[3]; ३८,६; ३९, १; २[2]; ५; ४०, १[2];४; ४१,५; ४२,१;४४,४;४७,१०[2]; शौ ४, ३२,७†;४०,२; ६,९८,३; १०, ९,८; ११,८,१८; १२, ३, २४; १८,१,५२†;४,१५;१९,१६,१; २७,१४; पै १,७१,२;२,६९,२; ८५,३; ४,३२,७; ७,१५,१;९; ८,१४,६†; १०,८, ४; १३, ३, १५;५,७; १५,१४,८; १६,७१, ९; १२२, २;१२६,२; १३६,८; १७, ३८,४; ३९,२[f]; १९, १२, १५; ४१, १;२०,४६,८;९.

दक्षिणतस्-कपर्द[g]– -र्दाः ऋ ७, ३३,१.

दक्षिणतः-सद्[h]– -सद्भ्यः मै १, ४,६¶.

दक्षिण-आ ऋ ६, १८,९.

दक्षिण-सद्[i]– -सत् मा ३८, १०[j,k]; का ३८, २, ४[j]; मै ४, ९, ९[j];

a) पाभे. कृते पृ ८६९ *l* टि. द्र. ।
b) पाभे. कृते पृ १५३५ *e* टि. द्र. ।
c) क्वचित् एनवन्तं सत् वा. क्रिवि. द्र. ।
d) स्वार्थे अतसुच् प्र. (पा ५,३,२८) ।
e) =सपा. मागृ२,१५,१। पागृ ३,४,१७ तु उत्तरतः इति पाभे. । f) सपा. शौ १२,३,३२ ऋतुभिः इति पाभे. ।
g) विप. (वसिष्ठ-) । वस. । h) विप. (देव-) । उस. ।
i) विप. (देव- प्रभृ.) । उस. ।
j) =सपा. माश १४,२,२,१६ तैआ ४, ९,२; ५,८,१ आपश्रौ१५,१०,११ । ऐआ १,२२ आश्रौ ४,७,४ तु दक्षिणसात् इति, शांश्रौ ८,१५,११ दक्षिणतः इति, लाश्रौ ५,७,३ दक्षिणधक् इति च पाभे.। k) वैतु. उ. =°सदः(द्वि३)इति ।

–सदः का ११,१,२[a]; तै १, ८, ७,१; –सद्भ्यः का ११,१,१[b].

दक्षिण-सव्यु– -व्याभ्याम् शौ १२, १,२८; पै १७,३,९.

दक्षिणा[c] ऋ १०, १७, ९: मा १३, ५५; १५,१६; १६,६४-६६; का १४,७,३; १६,४, ३[†]; १७, ८, १८[3]; ¶तै १, ७,६,३; $४, ३, २,१; ४,३,१; ५,११,२; ५, २, १, ३; ५, ३; ४; १०,४; ५; ५, ७,३; १०, ४[d]; ७,१०, १; ¶मै १,१०,७;१७[2]; १८; २,६,१;३; ७,१९$; ८,१०$; ९,९[3]; ३,३, १०; ४,१,१०;३,१;५,४; ७,२; ९; ८, ५; ९, ५; काठ १३,५[2]; ¶१५,१;२; १६, १९; १७, ९; १६[3]; १९, ११[e]; ¶२०,२; ३[2]; ९; ¶२१, १०; १२; ¶२५, ३; ७; ¶२६, १[2]; ७; ९; ¶२८, २; ४; २९, ३[2]¶; ३१, ८; ¶३६, ११; १२[2]; ¶क २५, ९$; २६, ८$; २७,६[3]$; ३१, १;४;५[2];११$; ३८,६; ३९,५; ४०,४[2]; ४१,५; ७; ४४,२; ४; ४५,३;४[2]; ४७,८; शौ ९,१२, २०; १२,२,३४; १८,१,४२†[f]; ४, ४६†[f]; पै ५, २८,२; १६, १२६, २; १३९, २१; १७,३३, ५; १९,३४,१५.

दक्षिणा(णा-अ)च्,ञ्च्– -णाञ्चम् पै १६,१२१,२.

दक्षिणाचीन– -नम् पै १६, १२२,२.

¶दक्षिणा-प्रहरण[g]– -णः[h], –णम् मै ३, २,१०.

†दक्षिणा-वाह्[i]– -वाट् ऋ ३, ६,१; मै ४, १४,३.

दक्षिणा-विसर्जन[g]– -¶नः[h] काठ २१,२; क ३१,१७.

१दक्षिणा (णा-आ) वृत्[j]– -वृतः ऋ १, १४४, १; मै ३, ४, ७¶.

२दक्षिणा (णा-आ) वृत्[k]– -वृतः तै ५,३,२,४;४,५.

¶३दक्षिणा (णा-आ)वृत्– -वृत् काठ २६, ३; क ४१, १; –वृतः काठ २०,११; क ३१, १३.

दक्षिणा-सद्[l]– -सदः मा ९, ३६[a]; –सद्भ्यः मा ९, ३५[b].

दक्षिणा(णा-अ)ग्नि[m]– -¶ग्नये मै १, ५, १४; –ग्निः शौ ९; ७,१३; १५, ६, १४; १८, ४, ८; ९; पै १२, ७,१३; १६, ११३, ६; –ग्निना मै १, ५, १४¶; –ग्निम् मै १,५,१४[2]; ६, ११; –ग्नेः शौ १५, ६, १५; –ग्नौ शौ ८, १०, ६; पै १६, १३३,४.

दक्षिणात् पै २, ५६, २[d]; १९,३७, ११.[n]

दक्षिणात्-सद्[l]– -सदः मै २, ६, ३[o]; काठ १५,२; पै २,५३, २; –सदे मै २, ६,३; काठ १५, २; पै २,५४,२.

दक्षिणाद्-वात[p]– -तः तै ४, ३, ३,१; मै २,७,२०; काठ ३९,७.

?दक्षिणा(ण-आ)युस्[q]– -युः पै १३, ९,११.

¶दक्षिणा (णा-अ) र्धं– -र्धः क ३७, ५[r]; –र्धम् तै ३, २, ४,५; –र्धे तै २, ६, २,१; ६, ६, ७,१; मै १, ४, १२; ४, ७, ८; ९; काठ २९,२; ३४,२; क ४५,३.

¶दक्षिणार्ध्य[s]– -†र्ध्यः काठ २५, ७; क ३९,५; –¶र्ध्यम् तै २,५, ११,५;६,६,४,२; काठ २५,७[2]; क ३९, ५[2]; –र्ध्ये काठ २५, ७; क ३९, ५.

?दक्षिणित्[t] ऋ ५, ३६,४.

---

a) सपा. °णसदः<>°णासदः इति पाभे.।

b) सपा. °णसद्भ्यः<>°णासद्भ्यः इति पाभे.।

c) अव्य.। प्राग्दिशीयः आच् प्र. (पा ५,३,३६)।

d) सपा. °णा<>°णात् इति पाभे.।

e) सपा. दक्षिणा<>इत्थम् इति पाभे.।

f) तु. शंपा. W.; वैतु. RW. WI. द° इति ?।

g) विप. (वज्र-)। वस.।

h) सपा. °णाप्रहरणः<>°णाविसर्जनः इति पाभे.।

i) विप. (घृताची-)। उस.।

j) विप. (इष्टका-; स्रुच्-)। उस.। उप. <आ√वृत् (तु. पपा. GRV.; वैतु. GW. MW. °णा-वृ° इति)।

k) विप. (मास-)। वस.। उप. भाप. <आ√वृत्।

l) विप. (देव-)। उस. क्विबन्तम्।

m) नाप. (अग्नि-भेद-)। कस. अन्तोदात्तः।

n) द° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. इहैव उत्तरात्)।

o) सात. द्विस्वरयुक्तः पाठः सु-शोध्यः द्र.।

p) विप. (वात-विशेष-)। उस. उप. कर्तरि क्तः प्र.।

q) पाठः?। =दीर्घायुस्-। कस.।

r) पाभे. कृते पृ १५३५ o टि. द्र.।

s) भवार्थीयः यत् प्र.।

t) पाठः?। '(सव्येन प्रत्तान् रायः) दक्षिणेन (हस्तेन) इत् मा प्र⋯वि-वेनः' इति वा. इति कृत्वा दक्षिणेन इत् >दक्षिणेनेत् > नैप्र. दक्षिणेत् इति शोधः (तु. ऋ १,

२दक्षिण,णा[a]– -णा ऋ २,२७,११[b]; तै २,१,११,५†[b]; ४, ३,३, १; ६,२;४,२,१; ५, ६,४,३¶; ६, १,१, १?[c]¶;५, २?[c]¶; ¶मै १, १०, १७[२]; १८; ४, ७, २; ८; १४, १४†[b]; ¶काठ २२, ९; २९,२; ३६, ११[३];१२; क ३५, ३¶; –णे ऋ १, १००, ९.

३दक्षि(ण>)णा[d]– -णया ऋ १, १२३, ५[e]; १६९, ४; १०,६२, १; १०७, ६; मा ४, २३; का ४, ७, ४; तै ४, ४, ८, १; ¶मै १, ९, ४; ११, ७[२]; ३, ४, ९; ७, ३; काठ १४, ७[२]¶; शौ ६, ५३, १[f]; पै १, ४६, ३; ४; १६, ७१,७; –णा ऋ १,१८,५; १२५, ५; १६८,७;२,११,[२१; १५, १०; १६-२०, ९]; १८, ८; ५,१,३; ६, २७,८; ६४, १; ७,२७,४; ८,२४, २१; २९; ९, ७१,१; १०, ६२,९;११; १०३, ८;१०७,३; ७[४];८; मा ४, १९; १७,४०†; १९, ३०; का ४,६, ३; १८, ४, ८†; २१, २, १९; ¶तै १,२,४,१§; ५,२,४;७,३, १; ८,१,१[४];२[६]; ७,१[२];२[२]; ८, १[६];९,१[७]; २[४];३;१७,१[१०];१९, १[६]; २०,१[२];२१,२; २,२,२,१; ५,१;२; ११,४; ३,७,४;४,१३, १;३,४,१,४;५,१,४[२];४,६, ४, ३;५,६,१०,२;७,५,१; ७,२;६, १,७,५[२];§;६, ११, ६;¶मै १, २,४§;४,१४;८,७; ९;९,४; २, १,२[२]; १०;२,४;५;९[२]§; १३[४]; ३-४,२; ५,९[२];६,१[७]; २[२]; ३§; ४[६]; ५[१२]; ६[२]; १३[१८]§; १०, ४†;३.३.३;६,८;७, ५§; ४,३, १[५]; २; ४[२]; ५; ८[४];४,६;९; ५, १;४; ६,६;८,३; ८; काठ २,५; ¶८,५; ८[२]; ९, १४[२]¶; ¶१०, १;८;१०[२]; ¶११,१;४; ¶१२, ४;७;८;११; ¶१३,१;३[२];४;७; १०; १५,१[८];२[२];३[४]¶; ४[१२]¶; ५; ९[१४];१८, ५†; २२-२३,४¶; ३५,११; ३७,६¶; ९[१]; १०¶; १२¶; ३९,८; क १,१७; ¶७, १;२[२]; २८,५†; ३६,१¶; ३७, ४[२]; ४८, ११; †कौ २,१०९८; १२०६; जै ४, १७, ९†; शौ ४, ११, ४; ११, ९, ९; १०, २२; १८,४,५०; १९,१३,९†; २०, ६५,३†; पै २,८५,३[२]; ३,२५, २; ४,३,७; ५,५,६; ३१,९; ६, १९, ७; ७,४,९†; १५,१[२]; २; ५-७; १०; १६,८२, ९;८७, २; –णाः ऋ ३, ३६, ५; मा १८, ४२; ६४; का २०, २, ५;४,७; तै ३,४,७, १; ५,७.७,३; ६,१, ४,८[२];६,३; ६,१,२;३; ७,१,५, ७¶; मै २, ३,४; १२, २; ¶३, ६, १०[२]; ७,३; ¶४, ३,१[२]; ४, ८†;६,८[२]; ८,२;३[२]; काठ २,६; ¶९,१२; १४; १८,१४; ¶२३, ६;१०; ¶२८, ३;४[४];३५,१६¶; क २९,३;३७,१¶; ¶४४,३;४[४]; ४८,१४¶;शौ ९, ११, ६; १५. १६,७; पै १३,१४,१५;१७,२९, १४;१९,८,१[१]; –णानाम् ¶मै ४, ८,२;३; काठ ९,१२¶; शौ १८, ४,८; –णाभिः ऋ ३, ६२, ३; ८,३९, ५[g]; खि ७,६,१; तै २, ३, १०,३; ¶५, ५,७, ५; ६,९, ३[२]; ¶६, १,६,२;६,१,५; मै ४, ७,९; ९, २; काठ १३, ७; २३, ६¶; २६,७¶; शौ १९,१९,६; पै ५,३५,६[२]; ७,१४,६; ८,१७, ६; –णाभ्यः तै ६, १,३, ८[२]¶; ७,४,२१,१; –णाम् ऋ ६, ३७, ४; १०, १०७,४;५; ७; खि ५, २०, १; मा १९, ३०; का २१, २,१९; ¶तै १,७, १, ६; २,६, ८,२[२]; ३,२,८, ३[२]; ५,६, १०, २; ६, १,३, ६; ७; ७, ४,९,१; ¶मै १,९, ४[२]; २,१,२; ६, ८[२]; ¶काठ ८,१३;९,१२[२]; १०,४[२]; १२-१३,३; २२,४; २३,४;१०; २८, ४; ३७, १२; ¶क ८,१[२]; ३६,१; ३७,१; ४४,४; शौ ५,७, १; ११, १; ९, ५, १४; १३,१, ५२; १८,४, २९†; २०, १३५,

---

१००,९, सा. [अर्थतः]; वेतु. PW. वा. क्रिवि. इति, ORN. [पक्षे] प्रदक्षि° इति च)।

[a]) नाप. (दिश्-, हस्त-)। व्यु.?। १दक्षिण,णा– टि.द्र.।

[b]) तृ१ इति GW. GRV. (वेतु. भा. द्वि१, सा. [ऋ.] प्र१ इति)।

[c]) पाठः? °णाम् इति शोधः (तु. सात. प्रथमे स्थले; वेतु. भा. यथाकथंचित् यनि. साधुकः)।

[d]) नाप. (धेनु-, भृति-, मूल्य-, वेतन-)। व्यु.?। <√दक्ष् (सन्नन्तौ [तु. पान ५, १, ५९]) वा [१, ७] प्रमृ., PW. GW. BRV [१२७-८] प्रमृ., [पक्षे] वा. प्रमृ. √दाश् चेति।

[e]) GW. WAG [३,६० b] प्रमृ. °णायाः इति शोधं प्रस्तावुकाः?।

[f]) तु. w.; वेतु. सा. =दिश्– इति। सपा. °णया<>°णा (तैब्रा २, ७,८,२;१६,२ च) इति पामे.।

[g]) =उषस्- इति संदिहान इव GW.।

६; पै २, ५२,५; ५,३१, ८; ७, ९, १;१५, ३; ४; ९[2]; ८, १,१; १३,५, २; १६, ३३,८?[a]; १८, ४;११६,१०; १८,२०, १; १९, ३८,१५; –णायाः ऋ १, १२३, १;१६४,९;३,५८,१;१०,१०७, १;११; मै ३,६,८¶; ¶काठ ८, ८; २३,४; ¶क ७,२;३६,१;शौ ६, ५८,१[b]; ९,१४,९†; पै १६, ६६,९†; १९, १०,६; –णायाम् पै २, ३४,३; ५, २९,५; –णायै मा २६,३[b]; का २८,१, ३[b]; मै ३, ४,९[2]¶; काठ ४०, ५; ४४, १०; पै १, ९६,२; –णासु तै ६, १,३,८¶; –०णे काठ ४,९;९, ९[c]; क ३,७;८,१२[3].

दाक्षिण[c]– -णानि तै ६, ३, १, ६[2];६,१,१.

दक्षिणा-ज्योतिस्[d]– -तिषम् शौ ९, ५,२२; २४-२६; २८; ३१-३६; पै ८,१९,११.

¶दक्षिणा-त्व– -त्वम् मै ३, ७, ५; ४,८,३.

दक्षिणा-वत्– -वत् ऋ ३,५३,६; पै १४,१,१४; –वता मै १,४,६¶; –वताम् ऋ १,१२५,६[2];–†वति ऋ ८, ९७, २; शौ २०, ५५, ३; –†वते ऋ ९,९८,१०; १०, १८,१०[e]; कौ २,६८१;१०२९; जै ३,५६,९;४,१७,१; शौ १८, ३, ४९[e]; –वद्भिः ऋ १०, ६९, ८; –¶वद्भ्याम् काठ ८, १३; क ८,१; –वन्तः ऋ १, १२५, ६[2]; १०,१०७, २; शौ १८, ३,२०; –वन्तम् काठ ४०, १३; –वान् ऋ ३,३९, ६; ६,२९, ३; १०, १०७,५[2]; पै ५,६,१.

दक्षिणीय[f]– -यः ¶मै १, ९, ४; ४, ८,२; काठ ९, १२¶; शौ ८, १०, ७; –¶येषु मै १, ४, १२; काठ ३२, २; -यैः काठ ३५, १०; क ४८,१२.

दक्षिण्य[g]– -ण्याः तै ३, २,८,३.

दक्षि-सूरि–, दक्षुस– √दह् द्र.

√दघ्, दव पै १९,३७,८.

दघ्याः[h] ऋ १,१२३,५.

¶दघ्नुयात् काठ ८,१२; क ७,७.

दघ्म ऋ ७,५६,२१.

‡?दघम्[i] पै २०,३१,९.

दङ्क्ष्णु– √दंश् द्र.

१दण्ड[j]– -ण्डः ¶मै २,६, १३; ४,१, १; ¶काठ १५, ९; २३,४; ¶क ३६, १; शौ ९, १, २१; पै ७, १५,८; १६, ३४, १; २०,५४, ४; –ण्डम् तै ६, १, ४, ३¶; ¶मै ३,६, ८; ४, १, १२[2]; शौ १८, २, ५९; –ण्डस्य मै ४,१, १¶; –ण्डाः ऋ ७, ३३, ६; –ण्डेन खि २,१,१; ४, ७[2],३?[k]; शौ ५,५,४; १०,४,९; ८, २७; पै ६, ४, ३; १२, ३, ११;१६, १५, ९; १०३, ४; १९, २, ५.

२दण्ड[l]– -¶ण्डः तै ६, २,९,४; मै ३,८,७.

दण्डन[m]– -नम् शौ १२, २, ५४; पै १७,३५,२.

दत्[n]– दतः ऋ ७, ५५, २; ¶तै २, ५, १, ७; ६, ८,५; ¶मै १,८, ५[2];३,६,२;७; काठ २२,१३¶; शौ ५,२९,४; ६, ५६, ३; १९, ६१, १; पै १३, ९, ५; १९, ९, १४; दता ऋ १०, ११५, [(७, ४, २) २]; शौ ६, ५६, ३[o]; दताम् शौ ५, २३, ३; पै ७, २,३; दत्सु तै ६, २, ११, ४¶; पै १,५५,३; १६,१४७,३, २०, ३०, ८; दद्भिः ऋ ८, ४३, ३; १०, ६८, ६; मा २५, १[p]; का २७, १,१[p]; तै ५, १, २, ६¶; मै ३, १५, १; काठ १९, ३¶;

a) वा. ? । सपा. शौ ९,१,१७ मघौ इति पाभे. ।

b) सपा. दक्षिणायाः <> दक्षिणायै इति पाभे. ।

c) नाप. (होम-विशेष-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

d) विप. (पञ्चौदन-) । वस. ।

e) सपा. तैआ ६,७,१ दक्षिणावती इति पाभे. ।

f) विप. च नाप. च । अर्हार्थे छ > ईयः प्र. ।

g) विप. । यत् प्र. तित्स्वरश्च ।

h) प्रपु १ पाठः ? । दध्यात् > नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्परः शोधः द्र. (तु. पृ ६६७ b टि.; वैतु. वें. सा. GW. प्रभृ. व्यत्ययमिच्छन्तः)। i) पाठः? दकम् (=उदकम्) इति शोधः (तु. सपा. ऋ ५,७८,८ वनम् इति पाभे.)।

j) नाप. । व्यु. ? । < √दद् (धारणे) इति या., < √दम् इति औपमन्यवः (या २, २ [तु. पाउ १, ११४]) प्रभृ. ।

k) क्षण्डेन इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ ५, ५, ४) । l) व्यप. (असुर-विशेष-) । व्यु. ? ।

m) नाप. । अर्थः व्यु. च ? (तु. W.) ।

n) नाप. =दन्त– । व्यु. ? । पाप्र. (६,१,६३) < दन्त– इति, GW. L[५०५] < अदत्– < √अद् इति, (पक्षे) ?L < √दो(अवखण्डने) इति वा < √दंश् इति वा ।

o) सपा. दता <> दद्भिः इति पाभे. ।

p) पाभे. कृते पृ १२०२ h टि. द्र. ।

२५, ९¶; ५३, १; ¶क ३०,१; ४०, २; शौ २०, १६, ६†; पै १९, ९, १४[a]; दत्त्वाः तै ७, ३, १६, १; काठ ४३, ६; शौ ११, २,६; पै १६,१०४,६.

दत्-वत्- -वताम् शौ ४, ३, ४; पै २,८,५; -वते ऋ १, १८९, ५; तै ७, ५, १२, १; काठ ४५, ३; -वन्तः मै ३,६,७¶.

दत्वती- -ती शौ ४, ३, २; ७, ११३,१; १९,४७,७; पै ६,२०, ७;११,७,९.

?दतः[b] पै १,६९,१.

दत्त-,दत्त्वा, दत्त्वाय, दत्र- √दा द्र.

√दद्[c], ददते ऋ १, २४, ७; शौ १०,८,३६; ददन्ते मा ८,६१[d]; तै १,५, १०, ४[d]; मै १,७,१[d]; ८, ९[d]; काठ ३४,१९[d]; ३९,२; शौ १०,८,३५; ददन्ते मा २७, १६‡[e]; का २९, २, ६‡[e]; तै ४, १, ८, २‡[e]; पै ९, १,६‡[e]; १८,२६,३; ददताम् ऋ ३,५३, १७; तै ३, ५, ६, २[f]; अददत् खि ३,१५,२; अददेताम् कौ २, ३३९‡[g]; अददन्त शौ १४, १, ४५; अददन्त ऋ ७, ३३, ११; पै १५,५,६;१८,५,२.

१दत्- -दन् पै ५, ४०,७.

ददमान- -नः ऋ ४,२६, ६; -नात् ऋ १,४१,९,

ददितृ- -तारः[h] मा७,१४; का७,६, ३;७,४; तै ३,२,३,१;काठ ४,४.

२ददत्-, ददती- √दा द्र.

?ददर्यासम् पै १७,२९,१०.

?ददर्शे पै ५,२८,४.

ददश्वस्- √दंश् द्र.

१ददान-, २ददान- √दा द्र.

?ददाभिः पै २,४०,२.

ददावस्- √दा द्र.

ददाश्वस्- √दाश् द्र.

ददि-, ददिवस्- √दा द्र.

ददृवस्- √दृ, दॄ(विदारणे) द्र.

१ददृशान-, २ददृशान-, ददृशुषी-, ददृश्वस्- √दृश् द्र.

दद्राण- √द्रा द्र.

दद्रुषी- √दृ,दॄ (विदारणे) द्र.

दद्वस्- √दा द्र.

?दघ्[i] पै २०,१२,२.

√दघ्, दघते ऋ १, ९४,२; ७, २०, ६; ६८, ५; दघते ऋ ६, १, ९; १०, ७७, ७; तै २,२,१२,४; मै २, २, ३¶; ४, १३, ६†; काठ १८, २०†; पै १२, १, २; १६, १५१, ९; दघेते शौ ५, १, ३[j];

दघतः खि १, २, २; †दघन्ति ऋ ७,५६,१९; मै ४, १४,१८; दघसे ऋ ८,३२,६; †?दघसे[k] ऋ ६,१६,१७; काठ २०, १४; कौ २, ५६; जै ३, ६, २; दघथः ऋ ४, ४४, [४ (७, ७५, ६)]; शौ २०, १४३, ४†; दघय मै १, १०, ३; दघत् ऋ ४, ५४, १; ५, ६, १०; १०, ३९, ५; मा २०, ७१; २१, ५५; ५६; ५८; का २२, ७, ५; २३, ६,८; ९; ११; काठ ३८, ९; शौ ६, ११,३[l]; ७,१५,४; पै १९, १२, ३[2]; २०,३,३; दघत ऋ ४,२४, ७; ५, १४, १; मा १८, ६४; ६५; २२,१५; का २०,४,७; ८; २४, ४,७; तै १,३,१४,४[m]; ५, ७, ७, ३[2]; मै ४, १०, १†; शौ ६, ११,३[l]; ७, ५५, ६; १०,३, १२; पै २,७६,५; ६,९,३; १६, ६४,१; १७, ३४, ६[n]; १९, ८, ९[o];१०,८[o]; १२,३;२९,२; २०, ३, १०; ८,४; १३,२; ५०,१०; दघन् ऋ १, ७१, ३; दघन् पै २, ७६,१;२[2]; ४; ३,४०,३; ४; १७,२३,४; १९, ३१, १०[2]; २०, ५०, १०; दघः ऋ ७,३०,

[a]) पाभे. क्रते पृ १५३९ O टि. द्र. ।

[b]) पाठः? ददतः इति शोधो विमृश्यः ।

[c]) धा. दाने धारणे च वृत्तिः द्र. ।

[d]) सपा. शांश्रौ १३, १२, १३ भजन्ते इति, आश्रौ ३, १४,१० यजन्ते इति च पाभे. ।

[e]) विशेषः पृ २०० g टि. द्र. । सपा. ददन्ते<> रक्षन्ते <> रक्षन्ति इति पाभे. ।

[f]) सपा. माश्रौ २,३,२,१३ नयताम् इति पाभे. ।

[g]) पाभे. क्रते पृ ११६३ f टि. द्र. ।

[h]) सपा. ददितारः (माश ४,२,१,२२ च)<>अभिग्रहीतारः <> दधितारः इति पाभे. ।

[i]) पाठः? । सपा. शौ ७,१०२,४ विशिष्टः पाभे. ।

[j]) सपा. दघेते <> दधे इति पाभे. ।

[k]) पाठः? ययोगे दु° इति शोधः द्र. (तु. ऋ १०, ६४,१३; LR. OBN. WAG [३,२५९e]) ।

[l]) वैतु. सा. शत्रन्तम् इति ।

[m]) =सपा. तैआ २, ५, १; ७, १ आश्रौ २, १०, ४ आपश्रौ १९, २४, ९ हिगृ १, ५, १५; २, ४, १९ बौध ३, ७, ११ । शांगृ १, २५, ७ तु देहि इति पाभे. ।

[n]) सपा. दघत् <>धेहि इति पाभे. ।

[o]) सपा. दघत् <>रास्व इति पाभे. ।

३; काठ १३, १६; †दघः ऋ १, ८१,३^{2}; ७,१७, ७; ८, १३, २२; कौ १, ४१४^{2}; २, ३५४^{2}; जै १,४०,६^{2}; ३, २९,११^{2}; शौ २०, ५६, ३^{2}; दघन्तु ऋ ७, ६२,[६; ६३, ६]; कौ २,६५१[a]; अदघत् पै १६, ८६, ६[b]; २०, २८, ८; अदघन् पै २, ५२,४.

*१दघन्[c]–

†१दघन्-वत्[d]– -वान् ऋ ९, १०७, १; मा १९, २; का २१, १,२; मै ३, ११, ७; काठ ३७, १८; कौ १, ५१२; २, ६६३; जै १,५३,२;३,५५,४.

दघितॄ– -तारः[e] क ३,३.

दुघत्– √धा द्र.

२दघन्[f]– -¶घन् तै २, ५, ५, २; मै २,२,१३^{2}; –घ्नः ऋ १०,१७९, ३; मा १९, २३; का २१, २, १२; ¶तै २,५,३,४^{2}; ५,२,७, ३; ४;४,७,३; ¶मै ३,२,६;७; काठ ३०,७¶; शौ ३, १२,७;७, ७६,१†; पै ३,२०,६; –घ्ना ऋ ८,२,९; ९,११,६; ८१,१; ¶तै २,५,३,५^{3}; ३,२,६,१$; ५, २, ८,६^{2};९,३^{2}; ४,५,२^{3}; ७,६; ५, १०,५;६,२,४,१; ५,६,४; ¶मै ३, २, ६; ४, ६, ९^{2}; ७, ७; ८, ९$; ¶काठ २०, ५; ७^{2}; २१, ९^{2}; २८, ६; २९, ५; ३५,४$; ३७, ३; ¶क ३१, ७; ९^{2}; ४४, ६; ४५, ६; ४८, ५$; कौ २, ७९६†; जै ४, १६, १०†; शौ ४,३४,६;७; पै ६, २२,६;७.

२दघन्-वत्[g]– -वतः ऋ ६, ४८, १८^{2}.

दधन्वस्– √धन् द्र.

दुधान– √धा द्र.

१दुधि[h]– -धि खि ५,१०,३; मा १९, २१; का २१, २, १०; ¶तै १, १,३,१[i]$; ८,१,२;७,१; २, ३, २,२; ५,३,१; २;४^{2}; ५; ४,१; ३,५,९,३; ५, २,७,४; ८,६; ९, ३;४,५,२;७,३; ६,५, ६,४; ७, ५,७, २; ३; ¶मै १,१०,६; ७; २,३,६; ६,१$; ३; ३,२,६; ७; ४, ३,१; ७,७; ¶काठ ११,२^{3}; १५, १; २०, ५; ७; २१, ९^{2}; २८,६^{3}; २९, ५^{2}; ३०, ७; ३३, ७^{2}; ३४,३; ३६,१; २; ३७,३; ¶क ३१, ७; ९; ४४, ६^{3}; ४५, ६; शौ २०,१२७,९; पै १३, ५, २८; २०,८,२.

¶दधि-ग्रह[j]– -हम् तै ३,५,९,१;३.

¶दधि-घर्म[j]– -र्मेण काठ २९, ५; क ४५,६.

दधि-त्व– -त्वम् तै २, ५,३,४¶.

दधि-वत्– -वान् शौ १८,४,१७.

†दध्या(धि-आ)शिर्[k]– -शिरः ऋ १,५,[५;१३७,२; ५,५१,७; ७, ३२, ४; ९, २२, ३; ६३, १५; १०१, १२];९,१३७, २; कौ १, २९३; २, ४५२; जै १,३१, १; ३,३४,१०; शौ २०, ६९,३.

२दधि[l]–

दध्यु(धि-अ)च्,ञ्च्[m]– -†धीचः ऋ १, ८४,१३;११९,९; तै ५, ६, ६,३; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ १, १७९; २, २६३; जै १,१९,५; ३,२२,१०; शौ २०, ४१,१; –धीचम्[n] खि १,९, ४; ६‡[o]; –धीचा खि १, ९, ५; –धीचे ऋ १, ११७, २२; १०, ४८, २; खि १, ९,३; –†ध्यङ् ऋ १, ८०,१६;११६,१२;१३९, ९; ४,१६,१४; ९,१०८,४; मा ११,३३; का १२,३,६; तै ३,५, ११,४; ४,१,३,२; ५,१,४,४^{2}; ६,६,३¶; मै २, ७,३; ४, १०, ३; काठ १५, १२; १६, ३; १९, ४^{2}; ¶; क ३०,२^{2}; ¶; कौ २,

---

a) सपा. दधन्तु<>दिशन्तु इति पाभे.।

b) सपा. अदघत्<>अशयत् इति पाभे.।

c) भाप.। कनिः प्र. उसं. (पाउ १,१५९)।

d) पपा. नावग्रहः। मतुप्-स्वरः [पा ६,१,१७६ (तु. पृ ११ *i*, ६०५ *p* टि.; वैतु. म. <√धन् [शब्दे] इति, वें. सा. PW. GW. GRV. प्रमृ. <√ धन्व् इति)]।

e) पाभे. कृते पृ १५४० *h* टि. द्र.।

f) =१दुघ्नि–। व्यु.?। <१दुधि– इति पाप्र(७,१,७५)।

g) विप. (दति-)। मतुप्-स्वरः (तु. *d* टि.)।

h) नाप. (पयोविकार-विशेष-)। व्यु. ?। < √धा इति शक., <√ धि इति तै (२, ५, ३, ४), <√धे इति GW., BDG (द्वितीये भागे [१,१०१,२])।

i) सपा. दुधि (तैब्रा ३, २,३,१० आपश्रौ १, १३,१४ च)<>भागम् (माश १, ७, १, १९ माश्रौ १, १,३, ३४च) इति पाभे.।

j) नाप. मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः।

k) विप. (सोम)। बस.।

l) अर्थः व्यु. च ?। भाप.। <√ ध्यै इति या [१२, ३३, SEY [१०२], =१दुधि– इति PW. GW. प्रमृ.

m) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। उस. कर्तरि अधिकरणे वा क्विन् प्र.। n) सर्वनामस्थाने भत्वम् उसं.(पा १,४,१८)।

o) सपा. दधीचम्<>परावृजम् इति पाभे.।

२८९; जै ३,२४,५.

?३दुधि[a] खि ३, १६,२.

?४दधि-

दधि-क्रा[b]- -|क्राः ऋ ४, ३८,९; ⌊१०(१०,१७८,३)⌋;४०,४[c];७, ४४,५; मा ९,१४[c]; का १०, ३, ७[c]; तै १, ५,११,४; ७,८, ३[c]; काठ १३,१४[c]; -क्राम् ऋ३,२०, १;⌊५; १०,१०१,१⌋; ४,३८,२; ३९,१;⌊५; ७, ४४, २⌋; ७,४४, १; मै १,११,२[c]¦.

¶दधिक्रा-व(त्>)ती[d]- -ती मै १,५,६; काठ ७, ४; क ५,३; -त्या मै १, ५,६.

दधि-क्रावन्[e]- -वा ऋ ४, ४०, २; ७,४१, ६; ४४, ४; मा ३४, ३९; मै २, १,३[२]¶; शौ ३,१६, ६; पै ४,३१,६; -|वाणम् ऋ ७, ४४, ३; मै ४,-११, १; -|व्णः ऋ ४, ३९,२-४;६; ४०, १; ३; खि ५, २२, १३ऽ; मा ९, १५; २३,३२; का १०, ३,८; २५,६, १२; तै १, ५,११,४; ७,८, ३; ७,४,१९,४; मै १, ५,१;६;११, २; ३,१३,१; ४,११,१; काठ ६, ९;७,४;१६[२]; १३,१४; ४४, ८; क ४, ८; ५, ३; कौ १, ३५८; जै १, ३७, ७; शौ २०, १३७, ३; -¶व्णा तै २,२, ५,-१; २; -¶व्णे तै २,२,५, १; मै २, १, ३[२].

५दुधि- √धा द्र.

?दधियंसान् पै ५, १५,७.

१दधिषु[f]- -०षो[g] खि ५,७,२, ९; मै ४,१३,७[h].

२दधिषु[i]- -षोः शौ १८,३,२¦[j].

दधिपू-

दधिपू-पति- -तिः पै १, ७०, ४[k].

दधृष्-, दधृषु-, दुधृषी-, दधृष्वुणि- दधृष्वुस्- √धृष् द्र.

?दध्मायाः पै २०, ४२,७.

?दध्यसूरवस्तुवे पै ५, ३४,७.

दुन्[l] ऋ १, १२०, ६[m]; १४९, १[n]; १५३, ४[o]; १०, ६१,

---

a) पाठः ? अधि इति शोधः (तु. पूर्वे मन्त्रे अधि इति)।

b) नाप. (देवताऽश्व- प्रभृ.⌊ तु. निघ १, १४; ५,४ या २,२७;२८;१०,३१⌋)। अर्थः व्यु. च?। पपा. अनु पूप. <√धा इति, उप. <√क्रम् (तु. WAG ⌊१,१२ a⌋) वा √क्रन्द् वा आ√क्र वेति या. प्रभृ.; ?PW. पूप. =१दुधि-, उप. <√कृ ⌊विक्षेपे⌋ इति च।

c) सपा. दधिक्राः (माश ५,१,५,१९ या २, २८ च) <>दधिक्राम् इति पाभे.।

d) नाप. (ऋग्-विशेष-)।

e) =दधि-क्रा-।

f) नाप. [वाहक-पशु- (अश्वादि- ⌊अग्नौ तदुपचारः⌋)]। व्यु. ?। (√दध् ⌊*प्रापणे>भावे⌋) *दधिस्-> नाधा. √*दधिष्य >(कर्तरि) *दधिष्यु-> नैप्र. यनि. (तु. १दिधिषु-) इति मतम्।

g) सपा. दधिषो<>दिधिषो [तैत्रा ३,६, १२,१ च (वैतु. या ⌊८,२०⌋ दु. च ॰षोः ⌊प१⌋)?] इति पाभे.। ऋ १०, ७०, १० कृणवत् (<√कृ ⌊*प्रापणे⌋) इति निशिष्टः पाभे.।

h) ॰षः इति पपा.?।

i) नाप. (द्विर्विवाह-कृत-)। व्यु. ?। *द्विर्-दधिषु-> नैप्र. यनि.; अत्र *दधिषु- इति उप.नाप. सत् २दिधिषु- इत्यस्य रूपान्तरं द्र.। मृग्यस्तु तदीयः स्वतन्त्रो निगमः। तस्य व्यु. अपि?<√दध् ⌊*विवाहे⌋ शिष्टं f टि. अनु विमृश्यम् (वैतु. <√धा इत्यन्ये)। भूयिष्ठान् मूको. अनु दिधि॰ इति पाठः साधीयान् इति W.?।

j) सपा. दधिषोः<>दिधिषोः (तैआ ६, १, ३ च) इति पाभे.।

k) सपा. ॰पतिः<>परिवित्तः इति पाभे.।

l) निर्देशः ? यथास्थलं टि. द्र.।

m) 'हे अश्विना, अहम् अक्षी φआ-दन् (=युवयोरुपरि आदधानः) वां रिरेभ' इति वा. इति कृत्वा (√दध् ⌊*निवेशने, भ्वा.⌋ >) दधत्-> प्र१ दुधन् > नैप्र. यनि. (वैतु. वें सा. < √दा ⌊दाने⌋ + शता प्र. इति, स्क. तदेव सत् क्विप. इति, PG. ⌊२, ९४, ३०८, ३१३⌋ नयनार्थस्य √*दंस् इत्यस्य तिङ्वृत्तमिति, PW. GW. GRV. WW ⌊१, ७८७⌋ गृहार्थे नाप. इति कृत्वा पती दुन् =दम्पती इति ? ⌊तु. n टि.⌋)।

n) 'महो रायः पतिर् अग्निर् दन् इनः (=इन्धः सन्) इनस्य (=इन्धस्य दीप्तस्य) वसुनः (शोचिषः) पदे आ (=यजनस्थाने) आ-ईपते (व्याप्तो भवति)' इति वा. इति कृत्वा (√दह् ⌊दाहे⌋>) दहत्-> प्र१ दुहन् > नैप्र. यनि. (वैतु. वें. सा. ⌊तु. m टि.⌋ PW. GW. GRV. गृहार्थीयं नाप. इति कृत्वा पतिर् दुन् ⌊प१ वा सप्त१ वा⌋ =दम्पतिः इति, PG ⌊२, ९९⌋ विप. =तन्निष्ठः इति)।

o) 'अस्य (=ऋतस्य) पूर्व्यः पतिः (अग्निः) दन् वां (=मित्रावरुणाभ्याम्) अन्धः (=सोमपानम्) पीपयत (=अवर्धयत्)' इति वा. इति कृत्वा n टि. अनु द्र. (वैतु. यनि. कर्तृपदं प्र१ इति कृत्वा वें. <दम्- ⌊<√दम्⌋

२०[a];९९,६[b];१०५, २[c]; ११५, २[d].

?दुनः[e] ऋ १,१७४,२.

दुन्त[f]– -न्तः ऋ ६, ७५, ११; मा २९,४८; का ३१,२,८; तै ४, ६,६,४; मै ३,१६,३; काठ ४६, १; पै १५,११,२; –न्तम् ऋ ४, ६,८; –न्ताः खि २,१२,३; तै ६,२, ११, ४¶; ¶मै ३, ८,८; ४, ३, ७;५, ९; काठ २५,९¶; क ४०,२¶; शौ ४,३, ६; ५, १८, ८; ९, १२, ३; ११, ४, ६; १९,६०, १; पै २, ८, ४; ९,६,२; ५; १८, ३; १६, ५२, ४; ५६, ७; ९६, ८; १३७,४; १३९,३; १७, २९,१०; –न्तान् पै १९,३२,१३; –न्तैः शौ ११, ४,६[२]; पै १६,५५-५७,७; –न्तौ शौ ६,१४०,१;३; पै १९,४९, ११; –न्तौ शौ ६,१४०, २; ३; पै १९,४९,९.

दन्त-धावन– -ने खि २९, ४३.

दन्त-मूल– -लैः मा २५,१; का २७, १,१; मै ३,१५,१; काठ ५३,१.

दन्तिन्[g]– -न्ती मै २,९,१[h].

दन्दशान–, दन्दशूक– √दंश् द्र.

दब्धि–, दब्धुम् √दभ् द्र.

√दभ्,म्भ्[i],>दम्भि, दिप्स, धिप्स, दभन्ति ऋ ७, ३२, १२; शौ २०,५९, ३†; दभत् ऋ १०, १०८, ४; †दभाति ऋ ६,२८, ३;१०,१६५, ३; शौ ४,२१, ३; ६,२७, ३; पै १९, १३, १५; दभ पै १६, ६३, ३; दभेयम् तै १, ६,२,४;११,६; काठ ५,१; ३२,१.

ददभन्त ऋ १,१४८,२.

दभ्नोति तै ६, ६, ९, १¶; ¶दभ्नोति तै ५,७,४, १;६,६, ९,१; मै ३,३,९; ४,१; ४,७,७; काठ ३२,१[२]; दभ्नुहि शौ १०, ३,३; अदभ्नुवन् तै ६,६,९, १¶; ¶अदभ्नुवन् तै १,६,११, ६; मै ४,७,७; काठ ३२,१.

दभायत्[j] शौ ४,१,७.

ददाभ ऋ ५, ३२, ७; ददम्भ शौ ५, २९, ६-९; पै १३, ९,७-१०; †दिभुः ऋ १,१४७,

---

इति, PG [२, ९८] < √ *दंस् इति च; सा., दु. स्क [या ४, १९] कृते पृ १५४२ *m* टि., PW. GW. GRV. कृते च तत्रैव *n* टि. द्र.)।

[a]) 'यत् (=यतः, सूतः सन्) शिशुः (=अग्निरूपः) ऊर्ध्वां श्रेणिः न (=इव) दन् (=अदीप्यत)' इति वा. इति चाऽस्य हेतुवाक्यस्य चतुर्थे पादेऽन्वय इति च कृत्वा √दह् [दाहे] > लङि प्रपु१ अदहत् > नैप्र. *दुत्> मकारे परतः सति संहितायां यनि. द्र. [वैतु. वें. सा. यनि. क्विप. < √दम् इति; GRV. ORN. गृहार्थे नाप. इति; PW. GW. क्विप. < √*दन् 'उन्नमने' [तु. PG २, ९४ = √*दंस्] इति कृत्वा शिशुर्दन् [=शिशुः उन्नतोऽभूदिति] ?]।

[b]) 'इन्द्रः दास-विशेषं दन् (तं दमन्यत)' इति वा. इति कृत्वा √दभ् [हिंसायाम्] > दभत्– >प्र१ दभन् >नैप्र. यनि. (वैतु. वें. सा [वें. अनु], PG. [तु. पृ १५४२ *o* टि.]; PW. GW. GRV. [तु. तत्रैव *n* टि.])।

[c]) 'पतिः(=शासिता [इन्द्रः]) रजी (=रज्जू) न (=इव) उभा केशिना दन् (=संधायुकः)' इति वा. इति कृत्वा √दम् [*बन्धने + कर्तरि क्विप् प्र.] > *दुम्–>यनि. प्र१ (तु. वैतु. वें, PG [२, ९५-६] पृ १५४२ *o* टि., सा. PW. GW. च तत्रैव *n* टि. द्र.)।

[d]) '(अग्निः) दन् (=दीप्यमानः सन्) अग्निर् (इति) नाम धायि' इति वा. इति कृत्वा √दह् [दाहे] >दुहत्– >प्र१ दुहन्>नैप्र. यनि. (वैतु. वें. PG. [तु. पृ १५४२ *o* टि.]; सा [तु. तत्रैव *m* टि.]; PW. GW. दुत्– > यनि. प्र१ इति, ORN. =२दम–इति (तु. तत्रैव *n* टि.)।

[e]) निर्देशः?। क्रि. सत् लङि मपु१ (तु. वें. सा. PW. प्रमृ.) इति कृत्वा < √*दन् [हिंसायाम्] अदा. (तु. सपा. ऋ [६, २०,१०] हन् [यद्र.] इति [तु. LR.]; वैतु. सा. < दमः < √दम् वा < नदः < √नद् वेति, या [६,३१] स्क. च नैतत् क्रि. इति मत्वा *दुदः [=दान-मनसः]+नः [तु. RNM] > *दुदोनो > नैप्र. यनि. इतीव च; [वैतु. दु., [पक्षे] RNM. दु [=दान-] +नः [=मनसः] इति])।

[f]) नाप.(दशन-)। व्यु.?। √दो (अवखण्डने)+[कर्तरि] क्त>अन्तः प्र. उसं. (पाउ ३,१२६) > *दान्त– (तु. नभा.) > नैप्र. यनि. (तु. टि. दुत्– ; वैतु. पाउ [३, ८६] < √दम् इति, GW. WAG [१, ६९]< *अदन्त–< √अद् इति च?)। [g]) नाप. (गणेश-)।

[h]) =सपा. मना १,५ । तैआ १०,१,५ तु दन्तिः इति पामे.।

[i]) धा. हिंसायाम्, प्रतारणे, अल्पार्थे प्रमृ. वृत्तिः।

[j]) °भाय इति शोधुकः W.?।

⌊३;४,४,१३⌋;१०,८९,५; तै १, २,१४,६; २, २,१२, ३; मै ४, ११,५; काठ ६,११; दभत् तै १,३,४,२[a]; अदभन् काठ ३०, ७[b]¶; दभन् ऋ १,८४, २०; १४८, ५; २,३२, २; १०,८७, ९;१२०, ४; मा ४,२७[a]; ५, ३९;८,१; का ४,९,४[a]; ५,९, ५; तै १,२,७, १[a]; मै १,२,५[a]; १३;३,९; काठ २,६[a]; ३,१; ४, २;३८,१४; क १,१९[a];२,८;३, २; कौ २,१०७४†; शौ ४,७,७; ५,२,४†; ६,२; ८, ३,९†; ६, २५; १३,२,५; १७,१, ८; १९, २७,५;६; ४६,२; २०,१०७,७; पै १,१०३,२;२,७२,५; ३,३३, ४[c];४,२३,२;६,१,४†; ११,२; ७,७,९; १०,७,५;६; १३,१०, ९; १६,६, ९†; ८१,६; १४९, ११;१८,२०,९;३१,३.
†दम्यते ऋ १,४१,१; कौ १, १८५; जै १,२०,१.
दम्भय ऋ ८, ४०, ⌊६[d]; १०, २२,८⌋; शौ ७,९५, १†; पै २, ७४,१‡[e]; दम्भयत् ऋ ६,१८, १०; दम्भयः ऋ १०,२२,११; दम्भयः ऋ १,५४,६.
दिप्सति ऋ २,२८,१०;७,१०४, १०; ११; मै ४, १४, ९†; काठ १,९[3]; क १,९[3]; शौ ४,३६,२; ५,१४, २; ७, १०८, १; ८,४, १०†; ११†; ६, ८; पै ७, १,२; १०,१२, ६; ७[2]; १६,९,१०†; १०,१†;७९, ७; दिप्सन्ति ऋ १,२५, १४; काठ ३७, १६¶; शौ १०,३, १६; १९, ४९, ७; ६५,१; दिप्सन्ति ऋ ७,१०४, २०; शौ ८,४, २०†; पै १६, १०, ९†; ६४, ६; १५०, ४;
दिप्सामः काठ १,९[3]; क १,९[3];
दिप्सात् तै ४,१,१०, ३[f]; मै २, ७,७[f]; काठ १६,७[f]; १९,१०[f]; क ३०,८[f]; शौ ४, ३६,१; २[g];
दिप्स शौ ५,१४,१; पै ७,१,१;
धिप्सात् मा ११, ८०[f]; का १२,७,१५[f].
दुध्नि- -ध्नः तै १,६,२, ४; ११, ६; काठ ५,१; ३२,१; -¶ध्या तै १,६,११; ६; काठ ३२,१; -ध्यै काठ ३०,७¶.
दध्नुम् काठ ३०,७¶.
दुभ- -भः[h] ऋ ५,१९,४; -भाय[i] ऋ ५, ४४, २; ७, ९१, २; ९, ७३,८.
दुभ्य- -भ्यम् ऋ १०, १०८, ४; -भ्याय ऋ १०,६१,२.
दम्भयत्- -यन् ऋ १०,११३,९.
दिप्सत्- -प्सतः शौ ४, ३६, २; ३; पै २,७२,५; -प्सन् काठ ३२,१¶; -प्सन्तः ऋ १,१४७, ⌊३;४,४,१३⌋; २,२७,३; तै १, २,१४,५; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; -प्सन्तम् शौ ५,१४, १; पै ७,१,१; १०,१२,७.
†दिप्सु- -प्सवः ऋ १,२५,१४;७, १०४,२०; शौ ८,४, २०; पै १६,१०,९.
धिप्स्य[j]- -प्स्यम् मै ४,१४,१७[k].
१दभीति[l]- -तिः ऋ ४,४१,४.
२दभीति[m]- -तये ऋ २,१३, ९; ४, ३०,⌊२१; ७,१९, ४⌋; ६, २६, ६;१०,११३,९; शौ २०,३७, ४; -तिः ऋ ६,२०,१३; -तिम् ऋ १,११२, २३; २, १५, ९; -तेः ऋ २,१५,४.

---

[a]) सपा. दभत्<>दभन् (माश ३,३,३,११ च) इति पाभे. । [b]) °भत् इति SI. चिन्त्यः ।
[c]) सपा. दभन्<>निक्रन् इति पाभे. ।
[d]) पाभे. कृतं पृ १३६२४ टि. द्र. ।
[e]) सपा. दम्भय <> युजस्व <> व्यंचस्व इति पाभे. ।
[f]) सपा. दिप्सात् (तैब्रा २,५,२ च)<>धिप्सात् (माश ६,६,३,१० च) इति पाभे. ।
[g]) तु. सा. RW., सपा. शौ ६, ३७,३ शपात्; वैतु. पपा. शंपा. सात. दिप्सत् इति ।
[h]) विप. (अग्नि- ⌊तु. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. GW. GRV. नाप. इति?⌋) । कर्तरि प्र. इति ।
[i]) भावे कृत् । वा. च१ कृत्यार्थे वृत्तिः (तु. सा. ⌊ऋ ९, ७३,८⌋ PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. अन्यत्राऽन्यथा व्याख्यायुकौ) ।
[j]) √धिप्स+भावे क्यप् प्र. ।
[k]) सपा. धिप्स्यम्<>अ-दास्यन् (तैब्रा ३,७,१२, ३ तैआ २,६,२ च) इति, तैआ २, ४,१ कामा १२६:६ अ-दित्सन् इति पाभे. ।
[l]) विप. नाप. वा (अतिहिंसक-, क्रूर-शत्रु-) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । (√दभ् >कर्तरि) *दभि+(√*ई ⌊हिंसायाम्⌋ >भावे) *ईति-> बस. यनि. (तु. अंशतः WAG ⌊२,२४⌋) ।
[m]) व्यप. (ऋषि-विशेष-) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । (√स्तु ⌊शब्दे⌋>कर्तरि) *स्तवीति-> नैप्र. यनि. (वैतु. <√दभ् इत्यन्ये) ।

?दभ्यात्[a] पै १,४६,५.
†दभ्र[b]- -भ्रम् ऋ १, ११३, ५[c]; ४, ३२,२०; ७, १०४,१०; ८,४५, ३२; शौ ८, ४, १०; पै १६,९, १०; -भ्रस्य ऋ १, ८१, २; कौ २, ३५३; जै ३, २९, १०; शौ २०,५६,२; -भ्राः ऋ ४,२५,५; -भ्राणि ऋ १,१२६,७; -भ्रेभिः ऋ १,३१,६; ४,३२,३; ७,८२, ६; १०,३८,४.
दभ्र-चेतस्[d]- -ताः ऋ ८, १०१, १६; १०,६१,८.
√दम् (वधा.),>दमि,दामि, दाम्यतु पै १३,१,३.
दमये काठ३८,१३[e]; दमय>या पै २,६५,२; ३.
दामयतः पै ७,१५,८.
†दम्[f]- दमाम् ऋ १०,४६,७; मा ३३,१; का ३२,१,१.
१दम[g]- -मः तै १,५,७,४¶.
√दमाय[h], अदमायः ऋ ६, १८,३.
दमायत्- -यन् ऋ ६,४७, १६.
दमन[i]-
√दमन्य, दमन्यत् ऋ १०, ९९,६.
दमयत्- -यन् शौ ५,२०,१; पै ९, २४,१; -यन्तम् ऋ ७, ६, ⌊४; १०,७४,५⌋.
दमितृ- -ता ऋ २, २३, ११; ३, ३४,१०; ५,३४,६; मै ४, १४, ५†; १३; शौ २०,११, १०†; -तारम् पै १३,३,७.
¶दा(न्त>)न्ता- -न्ता मै ४, ३, ४; काठ १३,६.
?दुम्[j] ऋ ६,३,७.
२दम[k]- -†मम् ऋ १,७५,५; मा ३३, ३; का ३२,१, ३; कौ २,८८७; जै ४, १३,२; -माय ऋ ३, ६, ३; -†मे ऋ १, १, ८; ६०, ४; ६१,९; ६७,५; ७१,६; ७३, ४; ९४,१४; १४३,४; १७४,३; २, १,⌊२; १०, ९१, १०⌋; ७[l]; ८; २,४; ११; ४,३; ३५,७; ३, ३, ९; १०, ⌊२ (१०,२१,७; ११८, ७)⌋; २९,१५; ४८,२; ४, २,८; ५,१५; ८,३; ९,४; ५,४३,१२; ४८, ३; ६, १,६; २, १०; १२, ⌊४; ७,१२,२⌋; ७, १, २; १९; ४२,४; ८, ७,१२; ४४,१५; ९, १११, २[2]; १०, ७, ४; ९१, १; १६७, ४; खिसा २९, ३०; मा ३,२३; का ३,३,१५; तै १, ५, ६,२; २, ४,१४,२; मै १, ५,३; ४, १२,२;१३,६; १४, ४; काठ ७,१;४¶; ८; ८,१७; १२,१५; १८,२०; ३५, ३; ३९, १५; क ५, १; ४८, ४; कौ २, ६५५; ७२४; ९४२[2]; जै ३, ५४, ५; ५९, १७; ४, १, ३[2]; १९, ७; शौ २०,३५,९; पै १२, १, १४; -मेऽ-मे ऋ १, १२८,४; ४, ७, ३; ५,१,⌊५; ६, ७४,१⌋; ६, ८; ७,१५,२; मा ८,२४; का ९,४, २; तै १, ४, ४५,१; ८,२२,१[2]; ४,१,३,४†; मै १,३,३९; २,७, ३†; ४, १०,१; ११, २[2]†; काठ ४, १३;१६[2]; ११, १२†; १६, ३†; क ३,११; शौ ७, ३०, १; २; पै २०, ७, १; २; -मेषु ऋ २,८,३; ८, १०२,११.
?दमास्मि पै १,६४,४.
दमूनस्[m]- -नसः ऋ ५, ४२, १२; -नसम् ऋ १, १४१,११; ३,३,

---

a) पाठः? उदभ्य इति शोधः (तु. पृ ६४८ *h* टि.)।
b) विप. (लोमन्- प्रभृ.) च नाप. (अल्प-, ह्रस्व- ⌊तु. निघ ३,२ या ३,२०⌋, अल्प-भाव- ⌊=दारिद्र्य-⌋) च। व्यु.?। *अवृध- (=वृद्ध्यभाव-)+(√भृ > कर्तरि भावे च) *भर-> उस. *अवृध-भर->नैप्र. यनि. (तु. रध्र- इत्यत्र टि.; वैतु. <√दभ् इत्यन्ये?)।
c) वा. क्रिवि. द्र.। d) विप. (मर्त्य-)। बस.।
e) सपा. दमये<>दसये (आपश्रौ १६, १६,१ वैश्रौ १८,१४:८ च) इति पाभे.।
f) नाप. [रक्षस्- (तु. वें. सा. उ. म.; वैतु. गृह-पर्याय इति GW. प्रभृ., ⌊पक्षे⌋ उ. म. च)]। कर्तरि क्विप् प्र.।
g) विप.। कर्तरि कृत्।
h) नाधा. सन् वा. सकर्मकः द्र.।
i) भाप. (तु. वें. सा.; वैतु. सा. ⌊पक्षे⌋, GW. विप.?)।
j) पाठः? दुन् इति (पृ ६४५ मुद्रितः ϕआ···दुम् इति निर्देशो नकारान्ततया शोध्यः) शोधः (वैतु. पपा. यनि. इति) द्र.। शिष्टं पृ ६४५ *d*, *e* टि. गतम्। अत्र वा. कृते पृ १२७४ *e* टि. अपि द्र.।
k) नाप. (गृह-)। व्यु.?। नैप्र. <*धाम- (=धामन्- ⌊वैतु. <√दम् इति प्रायोवादः⌋)।
l) छन्दस्तः दम् आ इति संभाव्येतेति AVM. (तु. उत्तरो मन्त्रः)।
m) विप. च नाप. इव च(अग्नि-, अतिथि- प्रभृ.)। व्यु.?। *दुम- (प्रकरणतः =दमन-दीप्ति-गृहाऽन्यतमपर्यायः ⌊तु. दुस्य- इत्यत्र टि.⌋)+(√वन् > भावे) *वनस्-> बस. *दुम-वनस्-> नैप्र. यनि. (वैतु. या ⌊४,५⌋

१५; ४,११,[५; ५,८,१]; १०, ४१,३; -नसि ऋ ८, ५०, १०; खि ३,२,१०; -नाः ऋ १,६०, ४;६८,५; १२३,२; १४०, १०; ३,१,११; ३,६; १७;५,४; ३१, १६; ४,४,११; ५, १,८; ४, ५; ६,१९,३; ७१,[(२, ३८,१; ६, ७१, १)४ (७,३८,१)];७,९,२; १०, ३१, ४; ४६, ६; ९१, १; तै १, २,१४,५†; †मै ४,११, १; ५; †काठ २, १५; ६, ११; शौ ७, १५, ४; ७७, ९†; १९, ४९, १; पै १४,४,१; १९, २२, १३; २०,३,३.

दुम्-पति[a]- -तिः पै १९, ३९, ११; -तिभ्याम् शौ १२, ३, २७; पै १७,३८,७; -तिम् ऋ १,१२७, [८(८, ३३, २५)]; -ती ऋ २, ३९,२[b];५, ३,२;८,३१,५; १०, १०,५;६८,२;८५,३२;९५,१२; १६२,४; मा ८,५; का ८,२,१; तै ३,२,८,४[c]; ¶मै १,४,५;८,४[c]; ९; काठ ३१,१५¶; शौ १२,३, १४; ३५; १४,२,९; ११†;६४; १८,१,५†; †२०, १६, २; ९६, १४; पै ६, २२,२४?[d]; २५; ७, ११,५†; १७, ३७, ४; ३९, ४; १८, ७,१०; ८, २†; १२, १०; १३,३; १९,५३,१;२; २०,४६, ५; -०ती शौ ६, १२२, ३[e]; १२, ३, ७[e]; पै १६, ५१, ७; -†०ते ऋ ५,२२,४;८,६९,१६; ८४, ७[f]; शौ २०, ९२, १३; -त्योः पै २०,२२,४.

?दुम्व पै १६,२२,४.

दुम्य[g]- -म्यम् ऋ ३, २,८; ७, ५६, १४; तै ४,३,१३,६; मै ४,१०, ५; काठ २१, १३; -म्याय ऋ ८,२३,२४; -म्येभिः ऋ ३, १, [१५; ५४, १].

?दम्बून्[h] पै ५,६,२.

√दय्[i], †दयते ऋ ८, १०३, ६; कौ १,४४; २,९३३; जै १, ४,१०; ४,११,६; दयते ऋ ५,४९,३?[j]; ६,६,५; ३०,१; ७, २१,७;८४, ४; १००, १; ८, २, ३१; १०, ८०, २; दयसे ऋ २,१३,६; ७, २३,५; †दयसे ऋ २, ३३,१०; १०, १४७, ५; मै ४, ९, ४; पै १५,२०,७; †दयन्त ऋ ७,१६, ७; मा ३३, १४; का ३२, १, १४; कौ १, ३८; जै १, ४, ४; दयताम् शौ ८,१,५; पै १६,१, ५; दयस्व ऋ १,६८,३; शौ ८, २,८; पै १६,२,९.

दयमान,ना- -नः ऋ १, १०, ६; १२०,३; १३०,७; खि १,२,८; ११; -नम् खि १,२,११; -नाः खि ५, ७,३,५; मै ४, १३,८[k]; काठ १९, १३[k]; -ने[k] मा २८, १६; का ३०,२,५.

दरयत्- √दृ,दॄ (विदारणे) द्र.

दरिद्र-, दरिद्रत्- √द्रा द्र.

दुरीमन्-, १दर्तृ-, २दर्तृ-, ३दर्तृ-, दर्त्नु-, दर्दिर-, *दर्हु- √दृ,दॄ (विदारणे) द्र.

१दर्भ[l]- -०र्भ शौ १९, ३३,२; -०र्भ शौ १९, २८,२-१०; २९, १-९; ३०,१-४; ३२,८; पै १२, ४,८;

*दम- [=दान-दान्त-गृहाऽन्यतमपर्यायः] + मनस्- > बस. इति, PW. प्रभृ. पूप. < २दम- इति, SEY [९७] *दम्- [=२दम-] इति च ?)।

[a]) विप. सद् नाप. इव (अग्नि-, इन्द्र-, अश्विन्-) च नाप. द्विवचने (जायापती) च । *दमस- > नैप्र. दम्- इति पूप. तदपि भाप. च वप्रा. च सत् पर्यायेण वशं प्रजनं मिथुनभावं चाह। तदनु बहुमुखी व्यु. च द्र. (तु.[श्रशतः] GW. GRV. PG [२, १०५] ; वैतु. पावा [२, २,३१] जाया- > दम्- इतीव ?) । षस. पूप. स्वरः (पा ६,२,१८)।

[b]) °तीव (°तीऽइव) इति पाठे प्रगृह्यत्वप्रतिषेधः (पावा १,१,११ [वैतु. पासि. अन्यथा व्याख्यायुका]) ।

[c]) पाभे. कृते पृ १२६१ *h* टि. द्र. ।

[d]) °तीः इति पाठः? यनि. शोधः ।

[e]) सपा. तैश्रा २,६,२ काकू १३३:२ जायापती इति पाभे. ।

[f]) सपा. दम्पते <> सत्पते इति पाभे. ।

[g]) वप्रा. । विप. (अग्नि- प्रभृ.) । व्यु. ? । प्रकरणतः √दम् (दमने, *दीप्तौ च) + [कर्तरि] यत् प्र. कृत्यः, अथवा २दम- + यत् प्र. तद्धितः ।

[h]) पाठः? । शोधस्य कृते पृ १०२६ *i* टि. द्र. ।

[i]) धा. दाने, हिंसायाम्, अनुकम्पायाम्, दहने प्रभृ. वृत्तिः (तु. या ४,१७) ।

[j]) 'पूषा भगो अदितिः वार्याणि' इति वा. इति कृत्वा √धा > *दधते लटि प्रपु३ > यनि. वावि. इति मतम् (वैतु. सा. प्रपु१ = दहति इति ? वा ददाति इति वा, GRV. विभाजने वृत्तिः इति) ।

[k]) सपा. दयमानाः (तैब्रा ३,६,१३,१ या ४, १७;९, ४३ च) <> दयमाने (तैब्रा २,६,१०,३ च) इति पाभे. ।

[l]) नाप. (तृण-विशेष-, तन्मय-मणि-) । व्यु. ? । < √दम् इति माश [७,२,३,२] अभा. PW. प्रभृ., < √दॄ [विदारणे] इति (पाउ ३, १५१) ।

५,२; १२, ११,२-२०; -र्भः मै ३,६,३[२]¶; शौ ६, ४३, १; २; ८, ७,२०; १०, ४, २; ११, ८, १५; १९,३०,५; ३२,१;९;१०; ३३,१; पै १,८७,१; ७,७,१;२; ५; ९; १२,४,१; ९; १०; ५,१; १३,११,२३; १५, १३,७; २२, १०; १६,१३,१०; १५,३; १९, २, १४; ३३, ७; ८; -र्भम् शौ १९,२८,१; ३३,५; पै १२, ५, ५; १३, ११,१; -¶र्भाः तै ५, ६,४,२;६,१,१,७; मै १,७,२[२]; ३,६,३; काठ ८,१५[२]; २३, १; ३०,१०;३७,१; क८,३[२];३५,७; ४६,८; -र्भेण शौ १९,३२,२;७; ३३,५; पै७,७,७;१२,४,२;७;५, ५; -र्भेषु शौ १०,४,१३; पै १६, १६,२; -¶र्भैः तै १, ५,१,४[२]; काठ २३,१;३१,१४; क ३५,७.

दर्भ-गुल-मुष्टि[a]- -ष्टिना मै ३,३,६[b].

¶दर्भ-पिञ्जूल[c]- -लानि मै ४,८, ७; -लाभ्याम् मै ३, ६, २; -लैः काठ २३, १[d]; ३०, १०; ३७,१[२]; क ३५, ७[d]; ४६,८.

¶दर्भ-पुञ्जील[c]- -लम् तै ६, २, ४, २; -लैः तै ६, १,१,७[d].

¶दर्भ-मय- -यम् मै १, ११, ८; काठ ११,५; १४,७.

¶दर्भ-स्तम्ब[c]- -म्बः काठ ९,१६; -म्बम् काठ ९,१६[२]; -म्बे तै ५, ६,४,१; मै ३, ४,४; ४, २, ३; काठ २२,६; क ३४,१.

?दर्भा(र्भ-आ)स[e]- -र्भासः ऋ १, १९१,३; पै ९,६,७†.

२दर्भ[f]- [=दल्भ-]

दार्भ्य[g]- -¶र्भ्यम् तै २, ६, २, ३; मै १, ४,१२; ६, ५; २, १, ३; -र्भ्याय ऋ५,६१,१७.[=दाल्भ्य-]

१दर्म[h]- -र्मात् पै ५,३४,४[i].

२दर्म-,दर्मन्- √दृ,दॄ (विदारणे) द्र.

?दर्माद् पै ५,३४,४.

दर्वि[j]- -०र्वि[k] मा ३,४९; का ३,६,१;तै १,८,४,१; क ८,८; -र्विः ऋ१०, १०५, १०; मै १,१०, १६[२]¶; काठ ३६,१०[२]¶; शौ ९,६,१७; ११,१, २४;३,१६;१२,३,३६[1]; पै १६,११,४; ११२, ३; -र्विम् शौ १०,४,१३; पै १६, १६,३; -†र्वी ऋ ५,६,९; मा १५,४३; का १६,५,२५; तै २, २,१२,७; ४,४,४,६; मै २,१३,५; कौ २, ३७४; जै ३,३०,१७; §पै १६, ५४,३;१७,३९,६[1]; -०र्वे[k] मै१, १०,२; काठ९,५; शौ ३,१०,७; पै १,१०६,५; -र्व्या मै १, १०, १६¶, काठ ३६,१०[२]¶; शौ ४, १४, ७; पै १६,९८,१०.

¶दर्वि-होम- -मम् तै ३, ४, १०, ४; ५,४,७,७.

दर्विदा[m]- -दा मा २४,३४; का २६, ७,४; तै ५, ५, १३, १; मै ३, १४,१५; काठ ४७,३.

१दर्श-,२दर्श- √दृश् द्र.

१दर्शत[n]- -तात् ऋ १,११६,११.

२दर्शत-,दर्शन-,दर्शनीय-, दर्श-पूर्णमास- प्रमृ., दर्शिता-, दृश्य- √दृश् द्र.

दल्भ[f]- [=२दर्भ-]

दाल्भि[o]- -ल्भिः काठ १०,६¶.

¶दाल्भ्य[g]- -भ्यस्य काठ ३०, २; क ४६,५. [=२दार्भ्य-]

?दल्यंश पै ६,१४,४.

?दवम् पै १७,२८,५.

*दुवस[p]-

दुवस-वत्-

a) नाप.। षस. पूप. कस.। b) पामे. पृ १२२७ i टि. द्र.।

c) नाप.। षस. अन्तोदात्तः। उप. =गुच्छक-।

d) सपा. दर्भपिञ्जूलैः <> दर्भपुञ्जीलैः इति पामे.।

e) व्यु. कृते पृ ११३० p टि. द्र.। f) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु. ?। g) नाप. (केशिन्-)। अपत्यार्थे ण्यः प्र. तत्स्वरश्च।

h) नाप. (धामन्-)। व्यु. ?। <√दृ [°निवासे]।

i) पृ. ४२६ भ्रर्म- > -र्मात् इति सस्थ. निर्देशस्व तत्परं f टि. चोपेक्ष्यम्। j) नाप. (स्रुच्-, [स्रुच्-आकृति-] कला-)। व्यु. ?। <√दॄ [विदारणे] इति (पाउ ४,५३)।

k) सं१ गुणाऽभावः उसं. (पाम ७,३,१०९)। सपा. दर्वि (माश २,५,३,१७ आश्रौ २,१८,१३ काश्रौ ५,६,२६ आपश्रौ ८,११,१९ च) <> दर्वे (माश्रौ १,७,५,२९ वैताश्रौ ९,४ कौसू१३८,१२। वैतु. BC. काठ. दर्वि इति[च) इति पामे.। l) सपा. दुर्विः <> दर्वी इति पामे.।

m) नाप. (पक्षि-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः।

n) नाप. (कूप- [तु. वें., स्क., सा.])। व्यु. ? (√वद् [उन्दने] > [भावे] *उदर- > नैप्र. *दुर- > मत्वर्थे) *दर्शी- (=जल-)+(√उद् "स्रवणे" > [कर्तरि]) *उम्र- > नैप्र. *त- > उस. यनि.। सपा. ऋ (१०, ३९,८) ऋश्य-दु- इत्यस्य यनि. पर्यायस्य सतः (तु. निघ ३,२३) प्रस्तारमात्रे विशिष्टा सती समाना व्यु. स्यात् (वैतु. PW., GR., GK. च यनि. नैप्र. ऋश्यदु- इतीव, GW. OBN., GRV. च संदिहानाः)। यत्तु सस्थ. सुम्नदाय इति पदं च१ इव भवति, तच्चिन्त्यम् (तु. सुम्नम्- टि.)।

o) नाप. (बक-)। अपत्यार्थे इञ् प्र.।

p) नाप.। दुव-,दूर- इत्याभ्यां सन्धायता द्र.।

१दुविष्ट[a]- -ष्टम्[b] मै ४, ६,४; कौ १,१०५‡[c]; जै १,११,९‡[c].
२दविष्ठु[d]- -ष्ठम्[b] ऋ ६, ५१, १३[c].
दुवीयस्- -यः[b] ऋ ६,४७,२९; मा २९,५५†; का ३१,२,१२†; तै ४,६,६,७†; मै ३, १६,३†; काठ २६,६¶;४६,१ †; क४१, ४¶; शौ ६, १२६,१†; १०,८, ८; पै१५,११,९†;१६,१०१,३.
दुविद्युतत्-, दुविद्योत् √द्युत् द्र.
दुविधाव, दुविध्वत्- √धु, धू द्र.
?द्विषाणि[e] ऋ १०, ३४,५.
√दश् √दंश् द्र.
√दश्[f] (=√दाश्)
*दुशस्-
√दशस्य, दशस्यति ऋ ९, ३, ५[g]; †दशस्यसि ऋ ८, ८८,६; जै ४, ६,२; दशस्यथः ऋ ८,५, २३; दशस्यथ ऋ ८, २०, २४; †दशस्य>स्या ऋ ६,११,६;८, १६,१२;४६,११; शौ २०, ४६, ३;दशस्य ऋ७,२८,४;दशस्यतम् ऋ१,१५८,१; दशस्यतम् ऋ १, १३९,५[h];खि३,१६,३; दशस्येत् ऋ १०,१०,९; शौ१८,१,१०†.
†दशस्यत्- -स्यन् ऋ १, ६१,११; १८१, ८; २, १९, ५; ६,२६,६;७,५,७;१००,४; १०, ९९, १०; १३८, १; मै ४,१४, ५; शौ २०, ३५, ११; -स्यन्तः ऋ ५, ३, [(४, ६, ११)४]; ६, ५०,११; ७, ५६,१७; -स्यन्ता ऋ ६, ६२, ७; ८, २२, ६; ३१, ९.
दशस्युन्ती- -न्तीः ऋ ५,४२,१२.
†दश(स्य>) स्या[i]- -स्या[j] ऋ ७, ९९, ३[k]; मा ५,१६; का ५,५,३; -स्ये क २,४‡[j].
दशाक- प्रमृ. दशन्- द्र.
१दुशात्- √दंश् द्र.
२दशुात्- प्रमृ. दशन्- द्र.
दुशन्[l]- -श ऋ १, ५३,६;९; ९५,२; ११६, २४; १२६, ३; १४४,५; १६४, १४; २,१,८; १३,९; ३, २२,३;२९,१३; ४, ३२,१९; ५, ३३,८;४३,४;४५,७;११;४७,४; ६२,१;७८,९; ६,४७,१८;२२[2]; २३[3];२४;६३,९;७,८३,७;८,१, ३३; ३, २३; ५,[३७; ६, ४७]; ३८; ४६, २२[3]; २३; ५६, २; ९, १, ७; ६,५; ८,४; १५, [८; ६१,७]; ३८,३; ४६, ६; ५६,३; ६३, ९[m]; ६८, ७; ७१, ५;८०, ४; ५; ८५,७; ९१,[१; ९२,४]; ९३, १; ९७,१२; १०,२७,१५; ३४, १२; ८५, ४५; ९४, ७[2]; १०१, १०; खि ३, ८, २; ४, ११,७[n]; ५,८,२, ३[2]; मा १६, ६४[5]-६६[5]; १७[o], २[2]; का १७, ८, १८[95]; १८[o],१,२[2]; ¶तै १, ६,८,२; ३; ८,५,३; २,६,१,२; ३,३,५,५; ४, १०, २[2]; ४,५, ११, २[5]S; ५, २,३,७; ३,२,२; ३; ६,७,१; १०,३; ६,१,१,८[2]; ९,६; १०,२; ३, ७, ५; १०,३; ११,६; ४, ४, २; ६, ४, ५; ७, २,१,४; ३,५,३; ७, ४; ९, २[2]; ४,७,१; ५, १-२,१; ८,४; १५, २; ¶मै १, ५, ८; १०, १३[3], ११,६; २, ३, ५[2]; ५,१०[2]; ९;

---

[a]) पाप्र (६, ४, १५६) < दूर्- इति ।

[b]) वा. क्रिवि. ।

[c]) सपा. दुविष्ठम्<>दविष्ठुम् इति पाभे. ।

[d]) इष्ठन् प्र. उसं. (पा ५,३,५५) ।

[e]) लोटि उपु१ । धा. रूपं च? । (√दिव् > द्यू- [=द्यूत-] >) नैप्र. *दू- > नाधा. √*दू (द्यूते, सेट् [तु. WAG १, ८१]> कर्तरि) *दविषु- (तु. √अव् > अविषु- प्रमृ.) > नाधा. √*दविष > यनि. [= द्यूतं करवाणि (तु. त्रयोदशो मन्त्रः, [अंशतः] सा. GR. GRV. HLR. प्रमृ., ORN. च; वैतु. Sch [WZKM १३, ११९] Aufrecht [KZ २६, ६१०], ?MW., MVR. <√दु [गतौ] इति, वें., सा. [पक्षे] <√दु [परितापे] इति च)] ।

[f]) धा. परिचरणे, दाने प्रमृ. वृत्तिः ।

[g]) सपा. दशस्यति <> दिशस्यति (वैतु. S. दश°) इति पाभे. ।

[h]) दशस्यतम् <> दिशस्यतम् (वैतु. विव. भ. दश°) इति पाभे. ।

[i]) विप. (रोदसी- [तु. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. भाप. इति]) । कर्तरि अच् प्र. (तु. ऋ ७,१००,४) ।

[j]) सपा. दशस्या (माश ३, ५,२,१४ च)<>दशस्ये (तैब्रा १,८,२ च)<>यशस्ये इति पाभे. ।

[k]) प्र२ इति (तु. पाभे.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. तृ१ इति) ।

[l]) =संख्या- । व्यु.? । <दस् वा √दश् (तु. पाउव १;१४६) वेति या [३,१०] ।

[m]) सपा. दुश<>रुथे इति पाभे. ।

[n]) सपा. काशि १३४:१४ दशम्? इति पाभे. ।

[o]) =सपा. माश ९,१,२,१६;१७ । तै ४; ४,११,३ मै २,८,१४ तु पाठाऽभावः ।

१[१२]$; ३,२,९; ३,३; ७; ४,६; ६,३[२]; ७,४; ७; ९,३; ८[५]; १०, ३; ४, २, ४; ४, ७[२]; ९, ५[४]$; ¶काठ १३, ७[२]; १४,६; $१७, १०[२a]; १६[१५]; २०, १; ११[२]; १३; २१, ४; ५; २३, १[२]; ८; २४,५; २५, ६[२]; २६, ४; २७, ५; २८,३[३]; २९,९; ३२,१; ३[४]; ६[२]; ८[२]; ३४,८; ३५,५$; ३६, ७[३]; ३८,१३†; ¶क २६,९$[a]; २७, ६[१५]; ३१, ३; १३[२]; १९; २०; ३५,७[२]; ३७, ६; ३९, ३[२]; ४१, २; ४२, ५; ४४, ३[३]; ४८, ६$; †कौ १, ५३८; ५४३; २, ३०१; ४३१; ५३१; ६२३; ६२९; ७६८; †जै १, ५५, ६; १२; ३,३०,१४; ३३, ५; ४१, ७; ५१,१; ५२; ६; शौ ५, १५, १[a]; १०; १७, ८; २८, ११; ९, १४, १४†; ११, २, ९; ९, ४; १०, ३; १०; १३, ४; ६; †२०, २१; ६; ९; १२७, २; ३[२]; पै २, ५९,९; ६, २२, १५[२]; ८,५,१; १०; १४,२†; ९,१६,६; १३,५, १८; १५, १८, १०[२]; १६,६७, ४†; ८२, ४; ८५,३; ९; १०४, ९; १९, ५२, १५; –¶शंऽ-श तै ५,२,१०, ४; ३,५,३; ६,२, ४, ५; मै १, ११,१०$; ४, ४, ७; काठ २१, २; क ३१, १७; –शुभिः ऋ २,१८, ४; ३,२९, ५; ४,२४,१०; ५,२७,[१; ८,१, ३३]; ३४, ५; ७,८३,६; १०४, १५; ८,७२,८; ९६,१३; ९,२८, ४; ७०, [४ (९९,७)]; ७२,२; ९७, २३; ५७; १०,४, ६; मा २७,३३; का २९,३, ६; तै १, ८,१८, १¶; मै ३,७, ७¶; ४, २, ५; ६, २; काठ २४,२¶; २७, ५; २८,४†; क ३७,३¶; ४२,५; ४४,४†; †कौ १,३२३; २,६३३; १००६; †जै १,३४, १; ३,५२,१; ४, १७,११; शौ ७, ४, १; ८,४, १५†; ११,२, २३; २०,१३७, ७†; पै १६, १०,५†; १०६,३; २०,१,१०; –¶शुभिःऽ-शभिः मै ३,२, ८; काठ २०,४; क ३१; ६; –शुभ्यः तै ७,२,११,१; १३,१; १६-१७, १; काठ ४२,१; ३; ६; ७; –शुसु ऋ ८,१०१,१३; तै ७,५,२,२¶; मै १,५, १३¶; काठ ३२,१¶; ३९,६; –शानाम् ऋ १०,२७, १६; पै १३, ५,२०; –शो(शं-उ) ऋ ६,४७,२३.

दशक– का. कौपुष्पि.

दृश-कक्ष्य[b]– -क्ष्येभ्यः ऋ १०,९४,७.

¶दृश-कपाल– -लः तै २,२,५,३; मै २, ६,५; १३$; ४, ३,८; काठ १५,२; ४; ५; ९; ३७,२; ३; –लम् तै १, ८,९,१; १७, १; २१,२; २,१,८,२; ३,११,१.

दृशग्व[c]– -ग्वः ऋ १०, ६२, ६; –ग्वम् ऋ ८,१२, २; शौ २०, ६३,८†; –ग्वाः ऋ २,३४,१२; –ग्वासः ऋ ५, २९, १२; –ग्वे ऋ ४,५१,४; –ग्वैः ऋ १,६२, ४; ३,३९,५.

†दशग्विन्[d]– -ग्विनः ऋ ८,१,९; जै ४,१०,७.

दृश-चिति–क[e]– -कः मै ३, ३,३¶;

दश-जिह्व– -ह्वः[f] पै ३, १७, २; ९, ३,२.

२दृशत्[g]– -शत् ¶मै १, ५, १३; –शतः मै १, ५, ८¶; –शतम् तै ७, १,५, ५¶; पै ११,५,३.

दृश-तय[h]– -यः ऋ १,१५८, ४; –यस्य ऋ १, १२२,१२;१३.

दृश-द्यु[i]– -द्युम् ऋ १,३३, [१४; ६,२६,४].

¶दृश-त्रा तै ५, ६,३,४; मै १,९, ३; काठ ९, ११[२]; १४.

दृश-प(क्ष>)क्षा[j]– -क्षाम्[k] शौ ९, ३,२१; पै १६, ४०,८.

---

[a]) पाभे. कृते पृ १५४८ O टि. द्र. ।

[b]) विप. (ग्रावन्-) । वस. । उप. =अङ्गुलि- (तु. या [३, ९] सा.; वैतु. GW. प्रभृ. =रज्जु- इति) ।

[c]) विप., नाप. इव च । अर्थः व्यु. च ? । मासदशक-संपाद्यकर्मविशिष्टार्थे वाच्ये सति (दृशन्->संघार्थे कनि प्र. [पा ५,१,५८]) दृशक- + (√भृ>भावे के प्र.) *भ- > वस. *दृशक-भ- > नैप्र. यनि. (तु. टि. नुवग्व-; वैतु. पपा. दृश-ग्व- इति निर्देशः) ।

[d]) विप. ([दशकैः संख्येय-] अश्व-)। व्यु.?। दृशक- + (मतुबर्थे) विनिः प्र.>*दृशक-विन्->नैप्र. यनि. (तु. दृशग्व- इत्यत्र नुवग्व- इत्यत्र च टि.; वैतु. पपा. दृश-ग्विन्- इति निर्देशः) ।

[e]) विप. (अग्नि-) । वस. समासान्तः कप् प्र. ।

[f]) सपा. दृशजिह्वः<>दृशास्यः इति पाभे. ।

[g]) नाप. । वर्गेऽभिधेये डतिः प्र. (पा ५,१,६०) ।

[h]) विप. (चितध-, धासि-) । अवयवे तयप् प्र. ।

[i]) व्यप. (ऋषि-विशेष- [तु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. स्क. [प्रथमे स्थले], सा. [द्वितीये स्थले] विप. [वृषभ-]) । वस. । [j]) विप. (शाला-) । वस. ।

[k]) सपा. कौसू १३५,९ दृशपक्षः इति पाभे. ।

?दुश-पर[a]- -रम् खि १, २,१३.
दुश-पु(त्र>)त्रा[b]- -त्रा मै १,५,८¶.
¶दुश-पेय[c]- -यः तै १, ८, १८,१; मै ४,४,७; काठ १५,१०.
दुश-प्रमति[d]- -तिम् ऋ १,१४१,२.
दुश-भुजि[e]- -जिः ऋ १, ५२,११.
दशम्- -मः ¶मै ४, ४,७;६,१^{2};६; काठ २७, ५¶; क ४२,५¶; शौ १३,५,५; -मस् ऋ ८,२४,२३; ¶तै ७, २,८,५; ३,१,१^{2}; ४,७, २; ¶मै १,९,७;२,५,१०;४,६, ६^{2}; ¶काठ १३,७; ३३,८; ३४, ६; शौ २०, ६६,२†; -मात् मै ४,४,७¶; -मे ऋ १,११७,१२; १५८,६;१०,१८४,३^{f}; खि ४, १३, २^{f}; ३^{f}; मा ३९,६; का ३९,४,१; ¶तै ३,५, १०, ३^{2}; ७, २,८,५;३,१,१;२^{2}; ¶मै १, ९,७; ३,९,३; ४,४,७^{2}; ¶काठ ९,१५;२८,६^{2}; ३३,१; ३४,१; क ४४,६^{2}¶; शौ ५, २५,१०^{f}–१३^{f}; पै १३, २, १०^{f}–१४^{f}; १९, ५५, ८^{f}–१०^{f}; -¶मेन तै ७,३,२,२; काठ ३४,१०.
दशमी[g]- -मी मा २५,४;५; का २७,४-५, १; तै ५,३,२, ३¶;७, २१-२२, १; ७,५,१५, २¶; मै ३, १५,४; ५; काठ ९,१६¶; २०,११¶; ५३, ११; १२; क ३१,१३¶; -मीम् मै १, ८,२¶; शौ ३, ४,७; पै १,९४, ४; ३,१,७; -म्या मा १०,३०; का ११,९,२; पै ९,२०,१०^{2}.
दुश-माय[h]- -यम् ऋ ६,२०,८.
दश-मास-
दुशमास्य[i]- -॰स्य ऋ ५,७८,८; शौ १,११,६; -स्यः ऋ ५,७८, ७[j]; खि २, १०, १; मा ८, २८^{2}; का ९,५,१^{2}; शौ ३,२३, २; पै ५,१२, ३; ३७, ८; २०, २१,९†; २६,४; -स्यम् पै ५, १२,५;७,११,२; -स्याः पै ९, १५,८.
दुश-यन्त्र[k]- -न्त्रम् ऋ ६,४४,२४; खि २,१२,१; -न्त्रासः ऋ १०, ९४,८.
दुश-योक्तृ[l]- -क्तृभ्यः ऋ १०,९४,७.
दुश-योजन[l]- -नेभ्यः ऋ १०,९४,७.
दुश-रथ[m]- -थस्य ऋ १,१२६,४.
दश-राजन्-
दाशराज्ञ[n]- -ज्ञे ऋ ७,३३,३;५; ८३, ८[o]; खि ५, १४, १; शौ २०,१२८,१२.
दश-रात्र[p]- -त्रः ¶तै ७, २,५,१^{2}; ३;४; ४,५,४^{2}; ५,४,२^{2}; -त्रम् ¶तै ७, २,५,१;२; पै १६,७१, १०; -त्राय तै ७, २, ५, १¶; -त्रेण ¶तै ७, २,५,१^{2};२^{2};३^{2}; ४;४,५,४;५,४,२; पै ८,१९,८; ९,३,३.
दश(श-ऋ)र्च[q]- -¶र्चम् तै ५, ४,६, ४; काठ २१, १०; -र्चेभ्यः शौ १९,२३,७.
दुश(श-ऋ)र्ष(भ>)भा[r]- -भाम् तै २,१,४,१^{2}¶.
दुश-वीर[s]- -रम् मा १९,४८; का

[a]) वस.। °शु° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)। [b]) विप. (मनु-जाया-)। वस.।
[c]) नाप.(राजसूयाऽङ्ग-विशेष-)। उस.उप. <√पा[पाने]।
[d]) विप. (अग्नि-)। वस. (तु. पपा. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. PW. दुश,प्रमतिम् इति [तु.ORN.])।
[e]) विप. ([दश-गुणा-] पृथिवी-)। वस.। उप. भाप. <√भुज् [कौटिल्ये]।
[f]) दशमे मासि (माश १४,९,४,२१ बृउ ६,४,२१ आपमं १, १३,३;४; ६ मागृ २,१८, ४ च) इति पाठस्य स्थाने सपा. हिगृ १,२५,१;२,२,५ दशमास्याय इति पाभे.।
[g]) विप. (पक्षति-, नाभि-, आहुति-प्रमृ.), नाप. च।
[h]) विप. [वेतसु- (तु. सा. GW.; Gri.; वैतु. [पक्षे] GW. विप. [दशोणि-] इति)]। वस.। उप. माया- यद्र.।
[i]) विप. (गर्भ-, पुत्र-)। भूतार्थे यप् प्र. (पा ५,१,८२)।
[j]) सपा. बृउ ६,४,२३ जरायुणा इति पाभे.।
[k]) विप. (अद्रि-, उत्स-)। वस.।
[l]) विप. (ग्रावन्-)। वस.।
[m]) विप. ([रथदशकमय-] सहस्र- [=सार्थ-])। वस. पूप. स्वरः। '(तादृशस्य सतः) सहस्रस्य (=सार्थस्य) श्रेणिं चत्वारिंशच्छोणाः (अश्वाः) नयन्ति' इति वा. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. यनि. विप. इति कृत्वा 'कक्षीवतो मम' इति विशेष्यम् इति, वें. GRV. च यनि. नाप. सत् द्विस. इव दशरथी-वाचकमिति च ?)।
[n]) नाप. न. (संग्राम-विशेष-)। संग्रामेऽर्थे अण् प्र. (पा ४,२,५६)। [o]) तु. वें.?, PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. दुश-राजन्->तृ. अर्थे च१ इति।
[p]) नाप.(यज्ञ- [तै.],काल-[पै.])। व्यु. पृ १०३२ ℓ टि.द्र.।
[q]) नाप. (सूक्त-विशेष-, ऋषि-विशेष- [शौ.])। वस. समासान्तः अः प्र. (पा ५, ४,७४)।
[r]) नाप. ([दशर्षभ-निर्वर्त्या-] इष्टि-विशेष-)। तद्धितार्थे द्विस.। पूप. स्वरः उसं. [पा ६,२,२९ (तु. [अंशतः] मा.; वैतु. [पक्षे] वस. इतीव)]। [s]) विप. (हविस्-)। वस.।

२१,३, १९; मै ३,११, १०; काठ ३८,२.
दश-वृक्ष[a]– -ृक्ष शौ २,९,१; पै २, १०,१.
दश-वृष[b]– -षः शौ ५,१६,१०; पै ८,४,१०.
दृश-व्रज[c]– -जम् ऋ ८,८,२०; –जे ऋ ८,४९,१०;५०,९[d]; खि ३, १,९;१०.
दश-शत[e]– -ताः शौ ५,१८,१०; पै ९,१८,५.
दश-शराव– -वम् पै ९,२१,१०.
दृश-शल[f]– -लात् शौ ८,७, २८; पै १६,१४,७.
†दृश-शा(खा>)ख[g]– -खाभ्याम् ऋ १०,१३७,७; शौ ४,१३,७; पै ५,१८,८.
दृश-शिप्र[c]– -प्रे ऋ ८,५२, २; खि ३,४,२.
दृश-शीर्ष[h]– -र्षः शौ ४,६,१; पै ३, १७,२;९,३,२.
दृश-समृद्ध[i]– -द्धः मै ४, ४,७¶.
¶दृश-होतृ[j]– -ता मै १, ९,५[५]; काठ ९,१३[४]; १४[३]; –तारम् तै ७,२, ५,१[२]; मै १,९,३; ५[२]; काठ ९, १४[३]; –त्रा तै ७, २, ५, १; मै १,९,५[२]; काठ ९,१६.
दृशा(श-अ)क्षर,रा[k]– -रः तै ५, ६, १०, ३¶; –¶रया मै १, ११, १०[२]; काठ १४,४[२]; –¶रा तै २,६,१, २; ३,३,५,५; ४,१०, २; ५, २,३,७;३,२,३;४,६,४[२]; ६, ७, १; १०,३; ६, १,९,६; १०, २; २,४,५; ४; ४,२; ६, ४,५; ७,३,५,३; ७,४;५, ८,४; १५,२; मै २, ५, १०; ३,२,९; ३,३; ७;४,६; ७,४; ७; ४, २, ४; काठ २०, १; ४; ११; १३; २१, ४[l]; ५; १०; २३, ८;२४, २;५; क ३१, ३; ६; १३; १९; २०; ३७, ३;६; –राम् तै ७,३, २,२¶; मै १, ११, १०[२]; काठ १४, ४¶;३४,१०; –राय मै १, ११, १०; –रेण मा ९, ३३; का १०,६,३; तै १,७,११,२.
†दशा(श-अ)ङ्गुल[m]– -लम् ऋ १०, ९०,१; मा ३१, १; का ३५, १,१; कौ ३,४,३; जै २, ३, ६; शौ १९,६,१; पै ९,५,१.
दशा(श-अ)न्तरुष्य[n]– -ष्यात् ऋ १०,५१,३.
दृशा(श-अ)भीशु[o]– -शुभ्यः ऋ १०, ९४,७.
¶दृशा(श-अ)रत्नि[p]– -त्निः मै ३, ९,२; काठ २६,४[२]; क ४१,२[२].
दृशा(श-अ)रित्र[q]– -त्रः ऋ २, १८, १.
दृशा(श-अ)वनि[o]– -निभ्यः ऋ १०, ९४,७.
दृशा(श-आ)स्य[r]– -स्यः शौ ४,६,१[s].
दशा(श-अ)ह[t]– -हम् पै ५, २१,१.
दृशो(श-ओ)णि[u]– -णये ऋ ६, २०, ४[v]; –णिम् ऋ ६, २०,

a) विप. (मणि-)। वस. (तु. कौसू ४,३ सा. W. B. प्रमृ.; वैतु. PW. वृक्ष-विशेष- इति ?)।
b) व्यु. कृते अष्ट-वृष- टि. द्र.।
c) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। वस.।
d) विप. (धन- ⌊वैतु. ORN. इहापि व्यप. इति संदिहानः ॰जम् इत्येवं शोधुकः⌋)।
e) विप. (वैतहव्य-)। व्यु. त्रि-शत– टि. द्र.।
f) विप. [देव-किल्बिष- (=देवकृत-पीडन- ⌊वैतु. नाप. इतीवान्ये⌋)]। वस.। उप. शरपर्यायः सद् हिंसावाचकं स्यात्।
g) विप. (हस्त-)। वस.।
h) विप. (२ब्राह्मण-)। वस. समासान्तः अप् प्र.।
i) विप. (यज्ञ-)। तृस.।
j) व्यु. चतुर्-होतृ– टि. द्र.।
k) विप. (छन्दस्-, विराज्- प्रमृ.)। वस.।
l) ॰रम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ २०, १; क ३१,१९)।
m) नाप.। तद्धितार्थे द्विस. समासान्तः अच् प्र. (पा ५, ४,८६) चित्स्वरश्च।
n) समाहारे द्विस. अन्तोदात्तः। दशेति बहुत्वोपलक्षकम्। उप. कस. [<अन्तर्गत–+ *उष्य– (नाप. =समिध्- ⌊<√उष् 'दाहे'; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. <√वस 'निवासे' इति⌋)]। 'नीचैरग्निः प्रज्वलितो भवति, उच्चैश्च ज्वालाया रोचिर् गच्छति, मध्यतश्च समिच्चयो ज्वालयाऽतिक्रम्यमाणोऽवतिष्ठते' इति वा. हृदयम्।
o) विप. (ग्रावन्-) वस.।
p) विप. (यूप-)। शिष्टं पृ १०३० *l* टि. द्र.।
q) विप. (रथ-)। वस.। r) विप. (२ब्राह्मण-)। वस.।
s) पाभे. कृते पृ १५४९ *f* टि. द्र.।
t) विप. (तक्मन्-)। तद्धितार्थे द्विस.।
u) वस. पूप. स्वरः। उप. स्वरूपम् अर्थः व्यु. च ?।
v) व्यप. [(पणिशरणभूत-) असुर-विशेष- ? (तु. PW. प्रमृ., WAG ⌊१,२६९ c⌋; वैतु. सा. GRV. च विप. ⌊कवि-⌋ इति)]।

८[a]; १०,९६,१२[b]; शौ २०,२२, २[b].

दशो(श-ओ)ण्य[c]– -ण्ये ऋ ८,५२, २; खि ३,४,२.

दशो(श-उ)त्तर[d]– -राणि खि ३, १०[2],१९.

दश-पद्या– प्रमृ. दशन्– द्र.

दशस्– प्रमृ. √दश् (=√दाश्) द्र.

¶दशा[e]– -शाम् मै १;१०,१९; काठ ३६,१३.

दशाक्षर,रा– प्रमृ. दशन्– द्र.

दशोनसि[f]– -सिम् शौ १०, ४,१७; पै १६; १६,७.

दष्ट्र– √दंश् द्र.

√दस् (वधा.), >दसि, अदस्यन् तै १, ६,११, ३.

दसये[g] तै ४, २, ५,४; दसयन्त ऋ ५,४५,३.

दस[h]– -साय[i] ऋ ६, २१,११.

दसमान– -नः ऋ १;१३४,५.

दसित– -तम्[j] काठ ३०,८;९.

दस्यु[k]– -स्यवः ऋ १, ५१, ८; शौ १८, २,२८; –स्यवि ऋ ८,६, १४; –स्यवे ऋ १, ३६, १८; १०३, ३; ८, ५१, २; ५६, २; ९,९२;५; १०,४९,३; १०५,७; खि ३, ३, २; ८, २; –०स्यवे[l] ऋ ८,५५; [१; ५६,१]; खि ३, ७-८,१; –स्युः ऋ २, ११,१८; ४,१६,९; १०,२२,८; –स्युभ्यः ऋ ४,२८,१;१०,४८,२; शौ २, १४,५; पै २, ४,२; १७, १२, २;१३,९; –स्युम् ऋ १,३३,४; ७;९;५३,४; ५९,६;११७,[२१ (७,५,६)];१७५,[३;९,४१,२]; २,१५,९;५,४,६;३०,९;६,१४, ३; ७,१९,४;८,५०,८;७०,११; १०,७३,५; खि ३,२,८; कौ १, ३७१†[m]; †२, २४३; ७८४; जै १,३९,२†[m]; ३,२१,८†; †शौ २०,२१,४;३७,४; –स्यून् ऋ १, ६३, ४; ७८, ४; १००, १८; १०१,५; २, ११, १९; १३,९; २०, ८; ३; २९; ९; ३४, ६; ९; ४, १६,१२; २८,३; ४; ५, ७,१०; १४, ४; २९,१०; ३१, ५;७; ७०,३; ६, १८, ३; २३, २;२९,६; ७,५,[(१, ११७,२१) ६]; ६, ३; ८, १४, १४; १०, ५५,८; ८३, ६; ९९; ८; तै १, ६,१२;६†;४,३,११,३[n]; †मै४, १०,२; १२, २; काठ ८, १६†; ३९,१०[n]; कौ २,३३७†; जै ३, २८,९†; शौ ४, ३२, ६†; ९, २,१७; १८; १०, ३,११; ११, १;२†; १२, १,३७; १९, ४६, २; †२०, ११,६; ९; २९, ४; पै १, ६०,१; ४, २३, २; १३, ६; १३, ३, ८; १६, २९, ५; ६४,२; ७७, ६;७; १७, ४, ७; –स्यूनाम् शौ ३, १०, १२[o]; ८, ८,५; ७;१०,६,२०; पै ८, १६, ५;७; १६, २९,७; ४४;३; १९, ३१,८; २०,४७,७; ९; –†स्योः ऋ १,१०४,५;११७,३; २,१२, १०; ३, ४९, २; ६, ३१, ४; ८, ९८, ६; ९, ८८, ४; कौ २, ५९९; जै ३, ४८,१५; शौ १, ७,१६; २०, ३४, १०; ६४, ३; पै ४,४,१; १३,७,१०.

दस्यु-जूत– -ताय ऋ ६, २४,८.

दस्यु-तर्हण[p]– -णा ऋ ९,४७,२.

---

[a]) व्यप. [असुर-विशेष- (तु. सा. PW. प्रमृ. च; वैतु. GRV. Baunack [KZ ३५; ५१५] विप. [वितसु-] इति?)]।

[b]) विप. [[दशाङ्गुलिसंपादित-] यज्ञ- (तु. GRV. Baunack [a टि. द्र.]; वैतु. वें. सा. नाप. [सोम-] इति, PW. GW. च व्यप. इति?)]।

[c]) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। बस.।

[d]) विप. (शत-)। बस.।

[e]) नाप. (प्रान्त-भाग-)। व्यु.?। <√दंश् इति अभा.?। [f]) नाप. (सर्प-विशेष-)। व्यु.?।

[g]) पाभे. इते पृ १५४५ e टि. द्र.।

[h]) नाप. (दास- [भृत्य-]; वैतु. सा. भाप. इति, PW. प्रमृ. व्यप. इति?)। धा. अर्थः?। दास– इत्यस्यैव रूपान्तरं स्यात्।

[i]) पाप्र. प. अर्थे च. (वैतु. पं. अर्थे च. इति GW. ORN. PG [३,४४] BL [२, २१४])।

[j]) सपा. देवानां दसितं हविः<>यज्ञं देवेभिरन्वितम् इति पाभे.।

[k]) नाप. (शत्रु-)। युन् प्र. उसं. (पाउ ३,२०)।

[l]) आमन्त्रितस्य पराङ्गवद्भावः।

[m]) सपा. दस्युम्<>वृत्रम् इति पाभे.।

[n]) सपा. दस्यून् (पाग ३,३,५ च)<>शत्रून् (मंत्रा २,३,२१ च) इति पाभे.।

[o]) सपा. दस्यूनाम्<>असुराणाम् (मंत्रा २, ३,२१ पाग ३,३,५ च) इति पाभे.।

[p]) नाप. (विजय-युद्ध-)। उस.। उप. अधिकरणे ल्युट् प्र. (तु. GRV. Gri., दस्यु-हत्य– इति प्राति. च; वैतु. सा. PW. प्रमृ. विप. [हन्त-, कर्तृ-] इतीव?)। सस्व.

दस्यु-हत्य[a]- -त्याय ऋ १,५१, ६;१०३,४; १०,९५,७; पै १९, ५०, १३; १४; -त्ये ऋ १०, ९९, ७; १०५, ११; -त्येषु ऋ १,५१,५.

†दस्यु-हन्[b]- -घ्ना ऋ ४, १६, १०; -हनम् ऋ १०, ४७,४; मै ४,१४,८; -हा ऋ १, १००, १२; ६, ४५,२४; ८, ७६,११; ७७,३; १०,८३,३; मै ४, १२, ३$[c]; कौ २, ३३९; १०१८; जै ३,२८,११; ४, ९,९; शौ ४, ३२, ३; २०, ४२, २; ७८, ३; पै ४,३२,३$.

†दस्युहन्-तम- -मम् ऋ ६, १६,[(१, ७४,३)१५]; ८, ३९, ८; १०,१७०,२; मा ११, ३४; का १२, ३,७; तै ३, ५,११,४; ४, १, ३,३; मै २, ७, ३; काठ १६,३; कौ २, ८०४; जै ४, २, १०.

दस्म- प्रभृ., दस्मत्-, दस्य-,दस्र- √दंस् द्र.

√दह्, ¶दहति तै २,२,२,५; ३,३, ८,५[2]; मै २,१,४; ¶दहति तै १, ५,९,१; २, २,२,५; ५,१,१०, १; ४,५,४; ५,१,२; मै १,८,९; काठ १९, १०; क ३०, ८; ¶दहन्ति काठ ८, ९; क ७, ५; दहामि शौ ५,२३,१३; पै ७,२, १०; दहः पै २,५८,४; दहतु खि ३,१६,२; शौ १२,१०,१५; पै३, ३७,१; १६, १४६,९; दहताम् पै १०,१२,३; †दह ऋ ४, ४,१५; तै १,२,१४,६; मै ४,११,५;काठ ६,११; $शौ १२, ११,१; १९, २९, ८[४]; दह ऋ १, १२, ५; ८, ६०,७; १०,११८,७; मै ४,१०, १†; काठ ३४,२¶; पै २, ६२, ३;५; १३,११,१७[४]; १६,१४६, १२; १९, २६, १२; ४०, ११?; दहतम् मै ४, १४, ६¶; अदहत् ऋ ४, २८, ३; शौ १, २५,१; अदहत् तै ५, ४,५,४¶; मै १, ६,७¶; पै १,३२,१; अदहः ऋ ७, १, ७; अदहः ऋ १०, ६९, ११; दहेत् मै १, ८,९¶; पै ८, १६,७; २०, ४७,९.

दक्षत्[d] ऋ १, १३०,८; †धक्षि ऋ४,४,४; मा १३,१२; का १४, १,१२; तै १,२,१४,२; मै २,७, १५; काठ १६, १५; क २५, ६; अधाक् ऋ २, १५, ४; धाक् ऋ १,१५८,४; धक्षीः पै ७,९,१[e]. दह्यते पै ९, २५, ३; दह्यन्ते शौ १२,४,३;२०,१३६,८[f]; पै १७, १६,३; दह्यताम् पै ९,२५,३.

?दक्षि[g]-

दक्षि-सूरि[h]- -रयः ऋ १, १४१, ८.

दक्षुस्[i]- -क्षुपः ऋ १,१४१,७.

दग्ध,ग्धा- -ग्धः काठ २५, ७¶; क ३९, ५¶; पै १७, २८, १; -ग्धाः शौ १८,२,३४; -ग्धायाम् शौ ४,१८,३.

दग्धव्य- -व्यः[2], -व्या३ः मै १, ८, ६¶.

¶दग्धुम् काठ ६,२; क ४,१.

दग्ध्व- -ग्धा ऋ ५, ९,४.

चेतन्ते इति पाठः? यतन्ते इति च शोधः ([एतदनु पृ १३२१ शोधोऽपेक्षितः]; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति)।

[a]) नाप. (विजय-युद्ध- [तु. दस्यु-तर्हण-])। उस.। उप. अधिकरणे क्यप् प्र. (तु. वें. प्रभृ., PW. प्रभृ. च; वैतु. [पक्षे] वें प्रभृ. GRV. उप. भाप. इति कृत्वा षस. इति वस. इति चापि पक्षयन्तः?)।

[b]) विप. (इन्द्र-, रयि-, मनस्-)। कर्तरि क्विबन्तम्।

[c]) सपा. तैब्रा २,४,२,९ आपश्रौ १६,२,१० वृत्रहा इति पाभे.।

[d]) पपा. =धक्षत्। प्रपु१ (तु. वें. सा.; वैतु. GW. दक्षत्->-क्षत् इति)।

[e]) सपा. धक्षीः<>रक्षीः इति पाभे.।

[f]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. पाठः? शोधार्हः।

[g]) भाप. (दाह-)। क्सिन् प्र. उसं. (पाउ ३, १५६)। आदौ धकाराऽभावः उसं. [पा ८,२,३७ (वैतु. पपा. धक्षि इति, वें. सा. ?GRV. WAG [१०६; २०९] क्रिय. इति, GW. WG [११५६ b], ORN. L [३००] √दक्ष् >कर्तरि *दक्षी->सं१ इति च ?)]।

[h]) विप. (वि-)। अर्थः व्यु. च?। उप. (कर्तरि) <√*सूर् (=√स्वृ [उपतापे]) सद्‍ उपतप्यमानवाचकं द.। 'दक्षिणा (दाहेन) सूरति (=स्वरति [उपतप्यते])'-इति कृत्वा उसं. प्रकृतिस्वरः। '(यदाऽग्निरुर्वैरङ्गैः [=ज्वालाभिः] यामीयते) आत् (=तदा [अन्तरिक्षस्थाः]) वयः (पक्षिणः [स्वभावतः कृष्णवर्णाः सन्तः]) अस्य (अग्नेः) दक्षिणा (दाहेन) सूरयः (उपतप्यमानाः) ईपते (=ईरते [कम्पन्ते]) शूरस्य (हिंसासमर्थस्य [कस्यचित्]) त्वेषथात् (मन्योः) इव (यथा लोकाः कम्पन्ते)' इति वा.। √ईष् [=√ईर्] इति पाधा. अदा. उसं.।

[i]) पपा. =घ°। विप. (अग्नि-)। कर्तरि उसिः प्र. सुट् च उसं. (पाउ २,११५; वैतु. सा. कस्वन्तमिति)।

दुहत्– -हतः शौ ६,२०,१[a];७,४७, १[२]; पै २०, १३, ४[२]; –हन् ऋ ३,२९,६; ८, ४३, २६; खि ४, ५, २२; काठ ३८, १२[b]; ३९, १५†[b]; शौ ६,३७,२; पै १०,१, १२; २०,१७,२; ३६,१०.

दह्यमान,ना– -नम् पै १७, १४, ५; –नस्य खि ३,१५,२०[c]; पै २०, ६०, ७[d]; –¶ना मै २, १, ११; काठ १०,५; –नात् पै १९,२६, १५.

दाहिन्– -हिनम् पै ३,२८,२.

†घृक्षत्– -क्षत् ऋ ६,३,४; –क्षतः[e] ऋ १०, ९१,७; मै ४, ११, ४; कौ २,३३३; जै ३,२८,५.

घृक्षु[f]– -क्षोः ऋ १०,११५,४.

¶दह[g]– -हम् तै ७, ५, ३, १; काठ ३३,५.

√दा[h], > दापि, दित्स, दिदास, दीदास, दाति ऋ ४, ८, ३; ५, ४८,५: †दाति ऋ ६,२४,२; ७, १५, १२; ४२, ४; मै ४, १०, १; काठ १२, १५; जै ४, १९, ७; दातु ऋ ७, १५,११; दातम् ऋ ८, ८,१७; दात ऋ २, ३४, ५; ६, ४९, १५; ७, ५६, १५; का ६,७,४[i]; मै १, ३,१[i]; काठ ३,९[i]; क २,१६[i].

ददे[j] पै १९, ३९,१०; ४०,१२?; ददाति ऋ १, ४०,[४ (५, ३४, ७)];१२६,६; २, १२,१०;१३, ३; ५,६,३; २७,२; ६, २८, ३; ८, १, २१; १०, ११७, ३; ४; खिसा १८,२१?[k]; २६, २३; मा ३४,२१; ¶तै १, ५,१,२;७,१, ६;२,३,४,१;५,४,३; ३,५,४,३; ६,१,६,३; ३,२,६; ७, १,६,३; ¶मै १,६,४[o]; ७,५; २, १, ३; ३,६; ३,६,५; ४, २,८;३,६;८, ३[१३]; काठ १३,१६; ३९,१३†; कौ २, १०८८†; शौ ३,२९,३; ४,२१,३†; ९, ५,२२;२४-२६; २८; ३१-३६; १०, ९, ५; ६; १०; १४,२, ४१; ददाति ऋ १, ९१, २०; १३३, ७[२]; ५, २,१; २५,५; ६; ६, १४, ४; २७, ८; ७,२७,३[l];१०,१४,९[m]; ८०,१; १०७,७;८; मा ३४, २१†; का ३३,१,१५†; ¶तै १, ८, १८, १; २, ४,११,२;५; ६[२];५,४,३; ६,८,२[२]; ५,७,१,३; ५, २; ६, ६,१,५[४]; ७,१,५,४; २, ८, ७; ¶मै १,५,१२; ६,४; ८,७; ९, ४[२]S[n]; २,१,७; ४,४,६[२];५,२; ८,३[२];११,१[२]†; †१४,१; १४[l]; १६; ¶काठ २, १५[२]†; ६,६[४]; ८,१;५[२];१३; ९,२;१०,१; ११, ४; १२,४[२];८; १३,१;३;२२,८; २३,१०; २८, ४[११]; ५[२०]; ३२, ६; ३४,९; ३७, १; ७; ¶क ४, ५[४]; ६,६; ७,१[२];८,१[२];५; ३५, २; ३७, १; ४४, ४[१२]; ५[२०]; कौ ३, १, २†[l]; ९; जै २, १, ११†[l]; शौ ६,६३,२; ८४,२; ९, ४, ९; ५,११; १२; १८, १,५५†[m];४, ३१; १९, ५, ११†[l]; २०, ६७, १[२]†; पै १, ४६,६; ५१, १; ३, १६,६; ५,६,५; ३७,६; ६,१०, १; ७;२२,६[o]; ८, २०, ६[२]; ९, ६,१; १६, ५; ११, ५, ३; १४, ३,३०; १५, २३, २; १६, २४, ९; ९७, ८; ९८, १; १००, २; ४;१३४,२; १३६,७; १८, ११, २; २५, ७†; २०, १८, ४†[l]; दत्तः शौ १४, २, ४२; ¶दत्तः मै २, १, १; काठ ९, १७; ददते काठ २८, ४¶; क ४४, ४¶; पै १८, २६, ४; †ददति ऋ ६,४८,[८; ७, १६,१०]; ७, ३२,१५; कौ २, १०३३; जै ४, २७, ८; ददति ऋ २, ३५,१०; ¶तै २, १,५, ४[२]; ६, १,६,६; ¶मै १, ५, ७; २, ५, ४; १३, १†; काठ ११,२[२]¶; शौ ८,१२,

a) सपा. दुहतः एति<>प्रसर्गः इति पाभे. ।

b) वैतु. SI. अप इत्यनेनोपसर्गेण गतित्वमिच्छुः ।

c) दु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः ।

d) दहमानस्य इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.)।

e) सपा. आपश्रौ ३,१५,५ घक्ष्यसे इति पाभे. ।

f) विप. (अग्नि-)। सुन् प्र. उसं. (पाउ ३,१५७) नित्स्वरश्च (वैतु. सा. सन्नन्तेन व्युत्पादुकः)।

g) दभ्र– इत्यस्य वावि. द्र.। तद्वच्च विप. सत् वा. क्रिवि. च।

h) धा. दाने धारणे च वृत्तिः ।

i) सपा. दात<>दत्त (माश ३, ९, ३, २५ च) <>धत्त इति पाभे. ।

j) लटि प्रपु१ त-लोपः ।

k) दद्दा॰ इति स्वरः? यनि. शोधः ।

l) सपा. तैब्रा २,८,५,८ ददातु इति पाभे. ।

m) सपा. ददाति<>ददातु (माश १३;८,२;४ तैआ १,२७,६; ६,६,१ आमिगृ ३,४,१:१५ च) <>अदात् (माश ७,१,१,३ तैब्रा १,२,१,१६ च) इति पाभे. ।

n) सपा. ददाति<>ददातु (माश ४,३, ४,२८-३१ शांश्रौ ७,१८,१-५ च) इति पाभे. ।

o) सपा. ददाति<>ददामि इति पाभे. ।

४; १२, १, २२; पै ८, १९,६; †दुदासि ऋ २, ३२, ५; तै ३, ३, ११,५; मै ४, १२, ६; काठ १३, १६; शौ ७, ५०, २; पै २०, १०, ९; ददासि काठ २, १४‡[a]; २३, १२‡[b]; ददे पै १९, १६,१५; दुदामि मा ३, ५०; का ३, ६, २; तै १, ८,४, १; मै १, १०, २; शौ ५, ११, १०; १२, ४, १; १८, २, ३७; ददामि ऋ १०, ११६, ५; काठ ९,५; क ८,८; शौ ४, ३४,७[c]; ५,११,८; ६,१२३,४; १२, ३, ४७; पै ७, १५,४; ८,१,८; १०; १०,१,४; १६,७३,४; १७,१६, १;४०,८; दुदत्[d] ऋ २, ३०,७; ५, २७, ४[2]; ६१, १०; ७, [२८-३०,५]; ३२,५; ७५,७; ८, ५,[३७(६,४७)]; मै १, ५,१२; शौ १२, ४, २३[e]; ददत् ऋ ४, २४, १०; १०, ३०, ३; ८५, ४१[2f]; मै १, १०, २; काठ ७, १२[2]; क ६, २[2]; शौ १४, २, ४[2]†[f]; पै १,४६,५; ८,१२,१०; १७, १८,३; १८, ७,४[2f]; ददात् शौ ११, १,२७[g]; पै ३, ३९,१; १६, ९१, ७[g]; दुदातः शौ ९, ५, २७[h]; दुदन् शौ ६, २४, १; पै १३, २, १७; १६, ९०, ७[i]; १९, ७,८; †दुदः ऋ ७,२४,१; २९, १; ८, ४५, ३९; कौ १, ३१४; जै १, ३३, २; ददः तै १, २, ३, १[j]; ददाः शौ १२, ४, ५२; पै १७, २०, १२; †दुदातु ऋ २, ३२,४; १०,५७, ५; खि २,६[2],२१; मा ३, ५५; का ३, ७,५; तै १, ८,५,३; ३, ३,११,५; मै १,१०,३; ४,१२, ६; काठ ९,६; शौ ७, ४९,१§; ५०, १; पै २०, १०, ८; ददातु ऋ १,१५,८; ४८,१३; ४, ३०, २४; ७, ४०,२;६; ८, ७१,१३; ९३, ३४; ९, ९७, २१; १०, ४९, ७[2]; ११५, ५; १४१, २[k]; खि २, ६,७; ७,७,१[2l];५; खिसा ३, १; ६; ७; मा ७, ४७[m]; ९, २९; ३२, १५[2]; ३५, १‡[n]; का ९, २,७[m];८[3m]; १०,५,६; ३५, ४, २‡[n]; तै १, ६, ४,४; ७,४,६; २, ३, १०, १[o]; ४,५, १[p]; ३, ३,११,२[p]; ३[2p,q]; ५; मै १.४,३; २, ३,४[2];१३,२२[r]; ४, १२,६[2p,q]; १४,१; काठ ५, ४[2]; ११,७[3s]; १३,१६†; क १, १२[t]; ८, ९†; कौ १, १९९[2]†; जै १,२१,६[2]†; शौ ६, ३३,३[u]; १२२,५[g]; ७, ८५, २; १२, १, ४४; पै २, ८०, २; ३; ५; ३, १०, २[2]; १३, ३[v]; ५, ३१, ५; ७, १५, ५; ९, १६, ३; १०, २, ४; ११, ५, ९; १६, १३६, ६; १०; १७, ३, १२; १९, ११, ३; २४, १२†; २९, ३[2]†; ३३, ६; २०, २, ५[q]; ५, ३; दत्ताम् ऋ १०, ८४, ७[w]; तै २, ३,१०,१[2]; मै २, ३, ४[2]; ५¶; काठ ११, ७[2]; पै २, ७९, १; ८, २०, ११[2]; ददतु तै २,३,१०,२; काठ ११, ७[3x]; शौ ३, ५, ३[v];

a) सपा. ददासि<>दधासि (तैब्रा २,४,५,३ आपश्रौ ८, १४,२४ च) इति पाभे.।

b) सपा. ददासि<>दधासि इति पाभे.।

c) पाभे. कृते पृ १५५४ o टि. द्र.।

d) लेटि आकारलोपो वैकल्पिकः (तु. पा ७,३,७०)।

e) वैतु. RW. WI. अददत् इति।

f) =सपा. आपमं १,३,२[2] मागृ १,१०,१०[2]। मंब्रा १, १,७[2] पागृ १,४,१६[2] गोगृ २,१,१९[2] द्रागृ १,३,६ तु अददत् इति, हिगृ १,२०,२[2] अददात् इति च पाभे.।

g) सपा. ददात्<>ददातु इति पाभे.।

h) सपा. ददातः<>पचतः इति पाभे.।

i) सपा. ददन्<>अदुः इति पाभे.।

j) पाभे. कृते पृ ११३५ l टि. द्र.।

k) सपा. ददातु<>दधातु इति पाभे.।

l) पाभे. कृते पृ ११४० n टि. द्र. (यत्र ग्रन्थस्थलसंकेतः यनि. सुशोधः)।

m) पाभे. कृते पृ १५५४ n टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ. १५५४ m टि द्र.।

o) सपा. ददातु<>देहि इति पाभे.।

p) सपा. ददातु (आपमं २,११,१;३ हिगृ २,१,२;२, २;४,९ च)<>दधातु इति पाभे.।

q) सपा. ददातु (आपमं २,११,४ हिगृ १,६,४ च) <>दधातु इति पाभे.।

r) पाभे. कृते पृ १३४४ i टि. द्र.।

s) सकृत् पाभे. o टि. द्र. सकृत् सपा. तै २; ३,११,३ मै २,३,४ पाठाऽभावः।

t) सपा. काठ १,१२ पाठाऽभावः।

u) सपा. ददातु<>दधातु इति पाभे.।

v) सपा. ददातु<>ददतु इति पाभे.।

w) सपा. दत्ताम्<>दत्तम्<>धत्ताम् इति पाभे.।

x) सपा. ददतु<>दत्त इति पाभे.।

१०, ६, २९; पै ८, १२, ९;
दद्धि ऋ १, १७६, ४; २, १७,
७; ४, २०, १०; ६,२०,१;१०,
४७, ८; तै १, ७,१३,३†; दद्धि
ऋ ४, २०, ७; ८,१२,३३; १३,
५; कौ ३,४,११; जै २,४,९?[a];
देहि ऋ ८,१००,१२; १०,९८,
४; खि २,६[२], १८; खिसा ३१,
११; मा ३,५०; का ३,६,२; तै
१,८,४, १; मै १,१०, २; शौ
५, ११, ९; देहि ऋ ३,१४,
६; ४, ३२, २०; ८,४३,१५;
७१, ३; १०, १९, ६; १८६,
३[b]; मा २, २६; ३, १७[२c]; ४,
३[२d]; १०, २[४]; ३[४]; ११, ८३[e];
३४, १८[e]; का २, ६, ५; ३,३,
७[२c]; ४,२,१[२d]; ११,२,२[४];३[४];
७, ५[२]; १२, ७, १८[e]; ३३, २,
२१[e]; तै १,५,५,४[२c]; ७,४[२c];

२, १, २, १¶; ४,८,२[f]; ३,५,
५,२[f]; ४,२,३, १[e]; ५,२, २,
१[e]; ७, ५, २४, १[३]; मै १, ५,
१४[३]; २,३, ४[४g]; ५; १०, १[e];
४, ८, १¶; ७[h]; १४, १६[e];
काठ १,७[१०i];२,१४†; ६,१०†;
७, ३[३]; ११[३]; ९, ५; ११, ९[f];
१६, १०[e]; १८, १५[j]; १९,
१२[२e]; ३०,१¶; ३१,६[५]; ४१,
१[३]; क १,७[१०i];५,२[३];८,८;२५,
१[e]; २९,४; ३१,२[e]; ४६,४¶;
४७, ६[१०i]; ‡कौ[k] १, ९९; २,
९११; जै १, ११, ३‡[k]; ३,
४६,२†; ४,१५,४‡[k]; शौ १८,
३, ७०; पै २, ५२, ५; ८०, १;
३, ३१, ६-८; ४,५,६; ८,१,९;
१९, १०,४[l]; ४६, ९†[b]; १२[m];
२०, ५०, ३; दत्तम् शौ १४,२,
४२; दत्तम् ऋ १, ३४, ६; खि

१, ३, ४; ५; ११,४;८; १२,८;
शौ १९, ४२, ४[n]; पै ४, १२,
७‡[o]; १८,११, १; दत्त,>त्तो
(त्त+उ) शौ ६, २४, ३; ७, ५२,
९; १८, ३, १४[p]; दत्त ऋ १०,
५१, ८; मा २, ३२; ६, २७[q];
१०, ३[६]; ४[११]; १८, ५५; २०,
७१; का २, ७, ४; ११,२,३[२५];
२०,३, ५; तै १, ८,११,१[२]; २,
४.८, १; ४, ७, १३, २; ६,२,
४, ४¶; मै २, ३, ४[२r]; ४, ७[३];
६, ७[३]; १२, ३; ४, १, १०¶;
काठ ११, ९[३]; १५, ६[५]; ¶१९,
११; ३१,८¶; ¶क ३१,१; ४७,
८; शौ ११, ८, २३; पै १,४९,
२; ३, ३१, १-८; १९, ७, १०;
दुदात[s] ऋ ७, ५७, ६; ददातन[t]
ऋ १०, ३६, १०; ददै काठ ७,
३; अद्दात् ऋ १०, ८५, ९;

---

a) दधि इति पाठः? यनि. शोधः ।

b) सपा. देहि (तैब्रा २,४,१,८ तैआ ४,४२,२ च) <>धेहि (कौसू ११७,४ च) इति पाभे. ।

c) सपा. देहि (माश २,३,४,१९[२] शांश्रौ २,११, ३[२]; ४,१२,१०[२] पागृ २,४,७[२] च)<>दाः (माश १४,१, ३,१९ तैआ ४,५,३; १०,४,५ आपश्रौ १५,१२,७ च) <>धेहि (माश ५,४,३,२५ तैब्रा १,७,९,५ तैआ ४, २,५ जैमि १,७८ आपश्रौ १४,२७, ६; १५,२,२ माश्रौ ४,१,१४ मागृ १,४,४;८ च)<> धत्तम् तैब्रा १, १,१,३ आपश्रौ १२,२२, ९<> यच्छ (आपश्रौ ६,८, ११ माश्रौ १, ६,१, ३३ च) <>यच्छत आपश्रौ ६, २१,१ इति पाभे. ।

d) सपा. देहि (सकृत्)<> दाः<>धेहि (तैआ ४,२,५ च) इति, अन्यत्र सपा. देहि (माश ३,१,३,१५च) <> धेहि इति पाभे. ।

e) =सपा. माश ६,६,४,७ तैब्रा ३, ११,४,१ आपश्रौ ६,१३,५;१६,११,३ माश्रौ १,६,१, ५२, आपमं २,१५, १५ आगृ १,१६,५ शांगृ १,२७,७ मागृ १,२०,२ । प्राउ १,४ (वैतु. BC. देहि) कौसू १०६,७ तु धेहि इति पाभे. ।

f) सपा. देहि<>धातः इति पाभे. ।

g) सकृत् पाभे. कृते पृ १५५५ *o* टि. द्र. ।

h) =सपा. आश्रौ ६,९,१ । आपश्रौ १४,२१,७ तु धेहि इति पाभे. ।

i) सपा. देहि<>दाः<>धेहि (तैब्रा २,६,१,४ तैआ ४,२,५ आपश्रौ १५,२,२ च) इति पाभे. ।

j) तु. सस्थ. टि. सन्तुद् ।

k) सपा. देहि<>धेहि इति पाभे. ।

l) सपा. देहि<>मृड इति पाभे. ।

m) सपा. देहि<>पाहि इति पाभे. ।

n) सपा. दत्तम्<>धत्तम् इति पाभे. ।

o) पाभे. कृते पृ १५५५ *w* टि. द्र. ।

p) वैतु. सा. दत्त->-त्तः इति । सपा. दत्तो<> दत्त संब्रा २,३,५ <> दत्त्वाय <>दत्ताय आश्रौ २, ७,९ <>दुधय (वैतु. BC. दुधत) इति पाभे. ।

q) पाभे. कृते पृ १५५४ *i* टि. द्र. ।

r) पाभे. कृते पृ १५५५ *x* टि. द्र. ।

s) तस्य तद् आदेशः द्र. ।

t) तस्य तनद् आदेशः द्र. ।

अददात् ऋ ५,३०,११; ६,६१,
१; ¶तै २, १, २, १; ३,५,१[२];
७,१,८,१; ¶मै २,२,७; ४, २,
९§[a]; ८,१; १४,७†; ¶काठ ४,
१६†; १०,६; ११,३[२]; ३०, १;
३४, ९; क ४६, ४¶; शौ १२,
४,५०; १४, १, ९†; पै १,४६,
१;३?; १७,२०,१०;१८,१,९†;
¶अदत्ताम् मै २, १, १; काठ
९, १७; २९, ७; क ४५, ८;
अददुः ऋ ६,५८, ४; मै ४,
१४,१६†; अददुः ऋ १०, १७,
२[b]; १०९,६; ¶तै ३, १, ९,५;
६,५,६,१; ७, १,५, ३[३]; ¶काठ
८,१०; २४,१; ¶क ७,६; ३७,
२; शौ ५,१७,१०[२];†;‡[c]; १८,
१; पै ९, १५, ९†; १७, १;
अददाः ऋ १, ५१, १३; अद-
त्तम् ऋ १, ११६, १३; ११७,
७; ८; २४; ११८, ⌊९(१०,३९,
१०)⌋; ८, ५९, ६[d]; अदत्तन ऋ
१, १३९, ७; अददात ऋ १०,
६४;१२; अददाम् ऋ ४,२६,२;
¶दद्यात् मै ४, ८,३; काठ ११,
१०; दद्यात् ¶तै ५, २, ८, २;
५, ७, २; ७,३,४; ७, १, ६, ३;
७,२; ¶मै १, ६, ४; ६; ८, ८;
२,१,२; ६; ¶काठ ६,६; ८,८;
९, १६; १०, ३; ११, २[२]; ५;
१२,३; २८, ४; ३५, १६; ३७,
७; ¶क ४,५; ७, २[२]; ४४, ४;
४८,१४; शौ ३,२८,२; ९, ५,
१४; पै २,२,२; १६,९८,४.
दद्रे ऋ ४, ३४, ४; ३७, ३[e];
ददे शौ १०, २, १६; पै १६,
६०,९; दद्रौ ऋ ४,५,२; मै ४,
२, ५[f]; ८[f]; ददौ खि ३, १५,२;
मै २, ५, १¶; काठ १३, १¶;
पै ९, २२, २०; ददतुः ऋ १०,
७३, ४; ददुः ऋ ३, ५३, १६;
५, १८, ५; ८,६,⌊(५,३७)४७⌋;
शौ १०, १०, ३२; ददुः ऋ ५,
५२,१७; १०, १०९, ६; ११७,
१; खि ४, ८, १; काठ ३८,३[g];
शौ ५, १७, १०†; १०, २,२९;
१९, ३५, १; पै ५, २८, ८; ९;
६,९,९;९,१५,९†; ११, ४,१;
१६,६२,२; ११०, २; ददथुः ऋ
१,११६, ६; ४, ३९, २; ५; ८,
८६, ३; †ददथुः ऋ १, ११६,
२३; ११७, ७; ४, ३८, १; २;
४२,९; ७, ७४, २; ८, ८६, २;
१०, ३९, १०; काठ ७,१६; कौ
२,१०४; जै ३, १०, ६; दद ऋ
१,३९,९; दद ऋ ४,३६,९; ५,
५७,७; दास्यति तै १,५,९,३¶;
दास्यन्ति तै ३, १, ९, ५¶;
दास्यामि तै २, ३, ५, १; काठ
११, ३; दास्यामः तै ६, २, ४,
४¶; दासत् ऋ ८, १, २३[h];
पै ८, ९, १०; दासात् पै ८,
९,१०; दासथः ऋ ८, ४०, १;
देष्म मा २, ३२; अदात् ऋ ८,
३,२२;१९,३६; मा १२,४५‡[i];
का १३,४,१‡[i]; तै ३, २, ८,५;
४,२, ४, १‡[i]; मै २,७, ११‡[i];
३,२,३‡[i]; काठ १६, ११‡[i]; क
२५, २‡[i]; अदात् ऋ १, ३०,
१६[j];६,४७,२२; २४; ७, १०३,
१०[२];१०,८५, ३९;४१[k]; खि ३,
१७,१; मा ४,१६[l]; ७,४८[४]; का
४, ५, ९[l]; ९,२, ९[४]; तै ३,२,
५,४; मै १, ९, ४[२]; काठ ९,९;
१२; क ८, १२; शौ ३, २९,
७[२]; ६,१००,१[३]; १२, ४, ४९;
१४,१, ५२; †२, २; ४; पै १,
३०, ६[२]; ३४, १-४; ६०, ३;
१८, ५, ९†; ७, २; ४[k]; १९,
१३,४[३];२०,१४,५[३]; दात् ऋ १,
१२१,१२; ८,२, ३९; दात् ऋ
१,२४, १; २; ६,६३, ९; १०;
७, ९७, ४; ८, ३२, १५; ९,
९७, ५२?[m]; १०, १७,७; ८०,
४[n]; मै ४, १४,१२; काठ १७,

a) =स-ा. मंत्रा १,८,५। शांगृ ३,१०,२ तु ददत इति पाभे.।

b) सपा. अददुः (या १२,१० च)<> मदधुः इति पाभे.।

c) पाभे. क्ते पृ ८७६ *d* टि. द्र.।

d) यद्योगीयस्वरस्य दुर्वारत्वात् स्वरहीनः पाठः? अदत्तम् इति शोत्रः (तु. सपा खि १,६,६ अधत्तम् इति पाभे.)।

e) दुदे इात ORN.?।

f) सपा. आपश्रौ ४,१०,४ ददे इति पाभे.।

g) सपा. ददुः<> दधुः (तैत्रा २,६,४,१ च) इति पाभे.।

h) तु. सस्थ. टि. अति।

i) पाभे. क्ते पृ १५५४ *m* टि. द्र.।

j) GW. ?ORN. दाव् इति।

k) सपा. हिगृ १, २०, २ ददाति इति पाभे.।

l) सपा. वसु अदात् (माश ३,२,२,२५ च)<> वसु-दावा (आपश्रौ १०,१८,७ च) इति पाभे.।

m) सपा. दात्<>धाव् इति पाभे.। धा. निधाने वृत्ति-रिति यनि. रूपं च मपु१ इति कृत्वा =दाः इति मतम् (तु. टि. ⌊√तक् > *तकु->⌋ तुकव->-वे; वैतु. अन्ये प्रपु१ इत्येव)।

n) सपा. दात्<>दाः इति पाभे.।

१८[2]†; शौ १८,१,४१†;४,४५; पै २,८०,४[2]; ३,१०,२; ६, २, ७; †दाताम्[a] ऋ १०, १४,१२; शौ १८,२,१३; पै १०,९, १०; अ॒दु॒ः मा २१, ६१; का २३,६, १४; तै ३, १, ९, ५¶; मै ४, १३, ९†; शौ ५, २५, ९; ११, १,१७[b]; अद्दुः खि ५, ७,२,११; ४, १५; १५, १३; काठ १९, १३; शौ २, ३६, ७; ६, १००, १[2]; १४,१, ५०†; १९,३०,२; पै २, २१, ६; १३, ११, २०; १८,५,६†; १९, १३, ४[2]; २०, १४,५; दुः ऋ ८,३,२१; दुः ऋ १०,१६१,४[c];शौ ६,१११,४[2d]; पै ५, १७, ८[d]; †द्वाः ऋ २, २, ७[2]; ३,२४,५; ७, १, ५; १०, ८५, ३८; १४८, ४; तै २, २, १२, ६[3]; काठ ६, १०; जै ४, २४,१०; दाः ऋ १, १०४, ७; १२१, ४; १६९, ४; २, ४, ८; ५, २४, १; ३३,६; ६, १२, ६; १९, ६; २०, ७; २६, १; ३३, १; ३५, १; ७, १००, २; ९, ९७,२५;१०,३०,४;४७,[१-८]; मा ३, २५†; १५, ४८†; २५, ४७†; २७,६[e]; ३७, १२[ef]; का ३,३,१७†; १६,५, ३०†; २७, १५, २†; २९, १, ६[e]; ३७, २, २[ef]; तै १,५,६,३†; २,२, १२, ६‡[g]; ३. ३,५, १[ef]; ४, १, ७, ३[e]; ४,४, ८†; मै १, ४, १४¶; ५, ३†; २, १२, ५[e]; ४, २, ७[ef]; ९,३[efh]; १२,२[3]†; †१४, ५; ८[h]; १६[2]; काठ ६, १०; ७, १; १८, १६[e]; क ५,१†; २९, ४[e]; कौ १, ३१७†; २, ४५८†; ३,४,१; जै १,३३,५†; २,२, ९; ३, ३४, १६†; शौ २, ६, ५[e]; १७,१[i];२[i]; ३[i]; ४[i]; ५[i]; ६[k]; ७; १८, १-५; ३, १२, ५[e]; १४, १, ३७†; २,१; पै २,४४, १-५; ३, ३३, ६; †१८, ४, ६; ७, १; १९, ३, ८[l]; ३९, १०; अदाम् मै ४, २, ८¶; दाम् ऋ १०,४९,१.

¶दीयुते तै १, ७, २, २; मै १, ८,७; ११,५; २,४,५; ३, ७,५; ४,८,२[3]; ¶दीयते मै १,५,१२; ६,४; काठ १४,५; १९,९;३४, ३; क ३०, ७; ¶दीयुन्ते मै २, ४,५;५,१; ३,६,१०[2]; ४,८,२[3]; दीयन्ते मै ३, ७,३; ४, ४,८;६, ८[2]; काठ २८, ४; क ४४, ४.

दापयति[m] मा ९, २४; का १०, ५, ३; काठ १४, २; दापयतु[m] तै १, ७,१०,१; मै १, ११, ४; शौ ३,२०,८; पै ३,३४,९.

दित्सति शौ १२,४,२; १२;१३; १९; पै १०,१२,३; १७,१६,२; १७, २; ३; ८; दित्ससि ऋ ४, ३२,[८;८,१४,४(३२,७)];८८, ३; शौ २०, २७, ४†; दित्ससि ऋ १, १७०, ३; ४, ३२, २०; दीदास[n] खि २,७,१; †दित्सेयम् ऋ ८, १४, २; कौ २, ११८५; शौ २०, २७, २.

दत्त,त्ता- -त्तः शौ २,२९,४; ३,५, ४; २९,१; २; ९, ४, ७; ५, ७; ११; १२,३,४२; पै १, १३, १; ३, १३,४; २८, ३; ३७, १; ७, १५,८; १६,२४,८; ७१,७;९७, ७; १७, ४०, २; -त्तम् ऋ १, १६३,२; २,३८,११;१०,१०७, १; मा १८, ६४; २९, १३†; का २०, ४,७; ३१, ३, ३†; तै १,७,१,६[2]¶; २, ५,६,३¶; ४, ६,७,१†; ५,७,७,२; मै २, ३, ४[20]; काठ ११,७[o]; १७, १९†; २८, ४¶; ४०, ३;६†; क ४४, ४¶; शौ ४,९,१[p];६,७१,२;८९,

---

a) सपा. तैआ ६, ३,२ दत्तौ? (यस्य शोधः वैप२ द्र.) इति पाभे.। b) पाभे. कृते पृ १५५५ *i* टि. द्र.।

c) पाभे. कृते पृ ७४४ *l* टि. द्र.।

d) सपा. काठ ८,१४ पाठाऽभावः। e) सपा. दाः (हिगृ १,२७,७ च) <> धेहि <> नियच्छतम् इति पाभे.।

f) सकृत् पाभे. पृ १५५६ *c* टि. द्र.। अन्यत्र सपा. दाः (माश १४,१,३,२०[2];२३ तैआ ४,५,३[2] च) <> धेहि (तैब्रा २,६,१,५ च) <> यच्छ (आपश्रौ ६,११, ४ माश्रौ १,६,१,४३ च) इति पाभे.।

g) पाभे. कृते पृ १५५७ *n* टि. द्र.।

h) पाभे. कृते पृ १५५६ *c,d* टि. द्र., सपा. दाः (तैआ ४,५,३ च) <> धेहि आपश्रौ १, १७, १० <> यच्छ (तैब्रा ३, २, ७, १ आपश्रौ १, १२,१; २२, २; ६, १, २; ५, ६ च) इति पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १५५६ *i* टि. द्र.।

j) सपा. दाः <> धेहि इति पाभे.।

k) पाभे. कृते पृ १५५६ *d* टि द्र.।

l) सपा. शौ १,२६,४ कृधि इति पाभे.।

m) सपा. दापयति (माश ५,२,२,६ च) <> दापयतु इति पाभे.। n) धा. धारणे वृत्तिः।

o) सपा. देत्तुम् <> दत्ताम् इति पाभे.।

p) सपा. दत्तुम् <> प्रोक्तम् इति पाभे.।

१; १२२, १; २; १४, २, ४१; १८,२,५७; १९, ३७,१; पै १, ५४,२; २, ६०, २; ७, १५, ७; १६, ५१, ५; ६; ७३, ५[२]; १८, ११,२; १९,३६,१५; ४१, १०; २०, ३३, ३; –†त्तस्य ऋ ८, ४५, ४२; कौ २, ४२१; जै ३, ३२,११; शौ २०, ४३,३; –त्ता ¶ तै ७, १, ६, ३; ५; ७, २; शौ ५,७,५; १०,९,१; १८,४,५०; पै १,७१,४; ५, ३१, ३; ४; ७, ९,१०; ११, ५,४; १६, १३६, १; १९, ५०, ९; –त्ताः ऋ १, १२६, ३; –त्तात् शौ ६, १२३, ४; –त्ताम् तै २, ३, १०, २[a]; शौ ७, १०९,१; पै २०, ३, ६; ६०, ६; –त्तेन शौ २, ४, ४; पै २,११,४.

†दुत्र[b]– -त्रम् ऋ ३, ३६,९; तै १, ७,१३,३; काठ ६, १०; –त्राणि ऋ ८,४९,२; खि ३, १, २; कौ २, १६२; जै ३, १५, १०; शौ २०,५१,२; –त्रे ऋ ४,१७,६.

दुत्र-वत्– -वान् ऋ ६,५०,८.

दत्त्वा खि ३, १६,४; मै १, ६, ७; १२; काठ ७,१४; क ६, ३; शौ ९,४,१९; ५,२९; १०,१०,३३; ११, १०,१०; १४, २, २८‡[c]; ७४[d]; १९, ७१, १; पै १४, १, १९; १६,२५,९; ८५,९; ११०, ३; १८,९,८‡[c]; १९,३४,७.

दत्त्वाय ऋ १०, ८५,३३[c]; काठ ५,३[e]; ९,६[e]; क ८,९[e].

२दुदत्– -†दत् ऋ ७,४१,३; ८,२, [४१; २१, १८]; ६, ४८; ४६, २४; मा ३४,३६[f]; शौ ३, १६, ३; पै ४, ३१,३; ८, १९,११$; १६,४७,२$; –दतः ऋ १,७३, ५; १८७, ५; ३, ५३, [७; ७, १०३, १०]; ५, ३०, १२; ३३, ७; ७९,५; ७,१९,१०; ३०, ४; १०, ३२,९; ६२, ७; १५१, २; तै १,६,३,३; ७,१,६; मै १,४, १२¶; २,१३,२२; ४, ८, २¶; १४,१५†; काठ ५,२; ४०,८†; १२; जै २,३,४†; शौ ६,१२२, २[g]; १०,१,११; २०, ३७,१०†; पै १,४६,१; ६, १६,४†; १६, ३६,१; –दतम् ऋ ५, ३२,१२; –दता ऋ ५,५१,१५.

दुदती– -तीः काठ १५,६[h].

१दुदान– -नः ऋ ५,३३,९.

२दुदान्– -नः ऋ ५, २, ३; –नम् ऋ १,१४८,२.

दुदावस्– -वान् शौ ५, ११, १; पै ८,१,१.

†दुदि[i]– -दिः ऋ १, १५,१०; ८१, ७[j]; ११०, ७; २, १७, ८; ३७, [(१४,२)१]; २; ४, २४, १; ६, २३,४; ८, २१,६; १७;२४, ३; ४६, १५[३]; १०,१३३,३; मै ४, १२, ४[j]; काठ १०, १२[j]; कौ २,११५३; जै ४, १, ६; शौ ५, १३,१$; २०, ५६,४[j]; ६७,७; ९५, ४.

दुदिवस्– -दिवांसम् शौ ९, ५,१०; पै १६, ९८, २; –दिवान् मै १, ८,६[३]¶; –दुषः ऋ १, ५४, ८; ८, ७९, ५; पै ११, ५, १३; –दुषाम् ऋ ६, ८,७.

दद्वस्– -द्वान् ऋ १०,१३२,३.

दु[k]– दाः ऋ ६, १६, १६; काठ २६, ११†; दे[l] ऋ ५, ४१,१.

†दुातवे ऋ ७,५९,६; ८, १९, २९; ७१,१५; ९,७५,५; जै ४, १४, ९; शौ ३,२०,५‡[m].

दातवै ऋ ४,२१,९; मै ४,१२,३†.

दाति–

दाति-वार[n]– -रः ऋ १, १६७, ८[o]; –रम् ऋ ५, ५८,२; –राः ऋ ३,५१,९.

दातुम् ऋ ५, ३६, १; ७९,१०; शौ ६, १२२, २; १२, ४, १८; पै १६,५१,६; १७,१७,९.

---

a) पाभे. कुते पृ १५५८ *o* टि. द्र.।

b) नाप. (हिरण्य- [तु. निघ १,२])। कत्रः प्र. उसं. (पाउ ३,१०८)। प्र. स्वरः।

c) सपा. दत्त्वा<>दत्त्वाय (मंत्रा १, २, १४ आपमं १,९,५ पागृ १,८,९ हिगृ १,१९,४ च) इति पाभे.।

d) दत्त्वा<>धत्त्वा इति पाभे.।

e) पाभे. पृ १५५६ *p* टि. द्र.।

f) वैतु. उ. क्विप. इति।

g) पाभे. कुते पृ १३५१ *g* टि. द्र.।

h) सपा. ददतीः<>दुधतीः (माश ५, ३,४,२८ च) इति पाभे.।

i) विप. (इन्द्र-)। किः प्र. (पा ३,२,१७१)।

j) =सपा. आश्रौ ७,४,३। तैब्रा २,४,४,७ तु ददुः इति पाभे.।

k) विजन्तं प्राति. (तु. सा. PW. प्रमृ.)।

l) च१ इति सा. PW. GW. प्रमृ. (वैतु. ORN. तुमर्थे प्र. इति)।

m) सपा. देव दातवे<>देवतातये इति पाभे.।

n) विप. (मरुद्-गण-, यजमान-)। बस.। पूप. भाप., उप. =(वरणीय-) धनादि-।

o) वैतु. सा. अन्यथा व्याख्यायुकः।

१दातृ– -ता ऋ १, २२, ८; २, २२, ३; ३, १३,३; ४, १७, ८; ६, २३, ⌊३(७, ९७, १०)⌋; ७, २०, २; ८, ६६, २; १०, ५५, ६; तै ३, ३,११,२; मै ४, १२, ४; †कौ १, ३३५; २, ३८; ८३७; ११३३; †जै १, ३५, ४; ३, ४, ९; ४, ११, १; –तारम् ऋ ४,३१,७.

द्रेष्ठ– -ष्ठः ऋ ८,६६,६.

२दातृ– -ता ऋ ५, २३, २; ६, २३, १०; २९, १; ३७, ५; ७, ९७,२; ८, ५०, ५; ५१,५;६५, १०; ९०,२; ९२,३; ९६, २०; ९,९७,५५; १०,५४,५; खि ३, ३-४, ५; मा ४, १६[a]; ७, ४८; का ४,५,९[a]; ९,२,९; तै १, ३, १४, ७†; २, ३, १४,४; मै १, ९, ४; २,२,१३¶; काठ ९, ९; १२; †कौ २,६५;८४३; †जै ३, ७;३; ४,१८,१०; शौ ३, २९, ७; ४,११,५; ११, ३,२५; १९, ५५, ३; ४[b]; २०,१०४,४†; पै १,३०, ६; –तारः ऋ ६,५०, ११; –तारम् ऋ २,३३,१२;८, ३,२४; ४६, २[२]; खि ५, ७,२, ९; मा ११, ८३; का १२, ७, १८; तै २,२,२,४¶;४,२,३,१; मै २,१०,१;१३,१३;४,१३,७; काठ १६,१०; शौ ३, २१, ४; ९,५,९; –तारौ ऋ ६, ६०,१३; मा ३,१३; का ३,३,३; †तै १, १,१४,१; ५, ५, २; मै १, ५, ५†; काठ ६, ९†; –तुः ऋ १, १३, ११; मा २६, २; का २८, १,३; शौ ६, ५८,१;१८,४,४९; –तॄणाम् शौ ५, २४, ३[c]; –तॄन् ऋ ६, ५१,४; –त्रे ऋ ६, ४४, १०; मा ६, ३३[d]; ७, ४७[४]; का ६, ८,४[d]; ९, २, ८[४]; तै १, ४,१,२[d]; ¶२, २,८, ३; ३, २, ८; ५, ५, २; मै १, ९, ४[५]; ¶२, २,१३; ५, ११; काठ ९, ९[६]; शौ ९, ३, १२;४,१; १०, ९,१३-२४; १०,२७.

३दातृ[e]– -ता क ८,१२; पै ३, २५, ४; ६,१०,५;६; १६, ५४, ११; १२०, ७; १९, ४४, २२[b]; २३; ४९,८; –तारः पै १४, ३, २४; –तारम् काठ १८, २१; १९, १२; २८, ४; ४०, ३; क २५, १; ३१,२; पै ३, १२, ४; १४, ३,१४;१९; १६, ३३,१०; ९८, २; १३८, ६; –तारौ क ८, ८; –तुः पै ११,५,१; १९, १०,६; –तॄणाम् पै २०, १४, ४; –त्रे क ८, १२[२]; पै ६, १०,९; १६, २४,१; ४०,४; १०९,७; १३७, ३-१०; १३८, १-४.

दातोस्(:) ऋ ७, ४,६.

†१दात्र[f]– -त्रम् ऋ १, ११६, ६; १६६,१२; १८५,३; ३,५४,१६; ६, २०,७; ८,४३,३३; १०,६९, ४; मा १०, ६[g]; का ११, ४,२; तै १, ८,१२,१; मै २,६,८; ४, ४, २[२]¶; काठ २, १; १५, ६; क १,१३; –त्रस्य ऋ ८,४४,१८; ९, ९७, ५५; काठ ४०, १४; कौ २, ८८३; –त्रा ऋ ४, ३८, १; –त्राणि ऋ ६, ६१, १; ८, ४१,२; मै ४, १४, ७; काठ ४, १६; –त्रात् ऋ ७, ५६, २१.

१दान– -नम् ऋ १, १२८, ५; ५, ३०, ७[h]; ३३,६; ७, १८, २२; ८, ४६,६; ५१, ७; ६१, ६; ९, ५२,⌊(३५,२)३⌋; खि ३, ३, ७; मा ३, ३४†; ८, २†; १८, ३३; का ३, ३,२६†; ८, १,१†;२०, १, ४; †तै १, ४, २२, १; ५, ६,४; मै १, ३,२६†; ६,९[३]¶; २, ३, ६¶; १२, १; काठ ४, १०†; ७, २†; ८, १[२]¶; ११, ४¶; १८,१३; ३८, १२; क ३, ८†; ६,६[२]¶; २९, २; †कौ १, ३००; २, ९३०; †जै १, ३१, ८; ४,९,८; शौ २०, ११८,२†; पै १, ४६, ३[२]; २०, १४, ४; –नानि मा २१, ६१; का २३, ६,१४; –†नाय ऋ ६, ५३, ३; १०, १४१, ५; ६; मा ९, २७; का १०, ५, ७; तै १, ७, १०, २; मै १, ११, ४; काठ १४, २; २३, ६¶; क २९, २ऽ; कौ १, ९३ऽ; २, ८५५; जै १, १०, ३ऽ; शौ ३, २०, ५; ७; पै ३, ३४, ५;८; –नेन शौ १२,

a) =सपा. माश ३, २, २, २५। तै १, २, ३, २ मै १, २,३; ३, ६, ९ काठ २,४ आपश्रौ १०, १८,७ तु पाठाऽभावः। b) सपा. शौ ३,३०,७ भस्तु इति पाभे.।
c) BW. दात्राणाम् इति पाठः। दात्रेणाम् इति केचित् मूको. (तु. L ४३०)।
d) सपा. दात्रे (माश ३,९,४,२ च) <> धात्रे इति पाभे.।
e) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः।
f) नाप. (दान-)। तु. स्क. वें. सा. GW. MVH (२४०) प्रमृ.; वैतु. PW. < √दा,दो (विभाजने) इति।
g) वैतु. उ. म. कर्तरि कृदिति?।
h) वैतु.सा. LB. < √दा,दो (अवखण्डने) इति कृत्वा =त्र- इत्याहतुस्तच्चिन्त्यम् (तु. ऋ १,१२८,५)।

४,३२; पै १७, १९,२.

दान-काम,मा– -मः शौ ३, २०, ६; –¶माः तै २, १, ६,३; २, ६, ४; ८,३;४[२]; ३, ४,१; २[२]; मै १, ६,९[३]; २, ३,६; ५,११[४]; ४,२,२[४]; काठ ८,१[२]; ११, ४[२]; क ६,६[२].

दान-वत्– -वान् ऋ ८,३२,१२.

२दान[a]– -नाः ऋ ५, २७, ५; ७, १८, २३; –नासः ऋ ८, ४६, २४.

दावन्[b]– -वनः कौ २, ५२३‡[c]; –†वने[d] ऋ १,६१,१०[e]; १२२, ५[e]; १३४,१[२]; २; १३९,६; २, १,१०[e]; ११, १; १२; ४, २९, ५;३२,९; ५,३९,२[e?f]; ५९,१; ४; ६५,३; ६,७१,२; ८,७,२७; २५, २०; ४५, [१०[g]; ९२, २६[g]];४६, २५[२e];२७; ६३, ५; ६९,१७; ७०, १२; ९, ९३, ४; १०, ३२,५; ४४,७; ५०, ७; मै ४, १४, २[२]; जै ३,४०, २०[e]; शौ २०, ३५, १० ; ९२, १४; ९४,७.

दास्यत्– -स्यन् मै १, ६, १३¶; ¶काठ २८, ४; ३५, १६; ¶क ४४,४; ४८,१४; शौ ६,७१,३; पै २,२८,२.

दित्सत्– -त्सन्तः शौ ५,७,६; पै ७, ९, ८; –त्सन्तम् ऋ २, १४, [१० (६,२३,९)]; ७,३२,५; ८, ८१,३;९,६१,२७; †कौ २,८०; ५६५; †जै ३, ८,६;४४, १०; पै ७,९,३.

दिदासत्– -सतः ऋ १०, १५१,२.

दिय[h]– -यानाम् ऋ ८, १९, ३७.

दीयमान– -नः शौ ९, ५, ९; १०; पै १६,९७,८-१०;९८,२; –नम् काठ ३४,१८[२]¶.

¶देय,या– -यः तै २, २, १०, ५: ५,२,८,२; ७, १,६,५; मै १,४, १३; ६, ४; ८; २,३,५[२]; ५, १; काठ ८, ५[२];८[२]; क ७, १[२];२[२]; –यम् तै १,५,१,२; ५, १,८,२; मै १, ४,१३[२];६, ४;११; ७, २; २,३,५[२]; ५,१[२]; ४,२,७[२];५,१; ८,३[२]; काठ ८,५; ८; १५; २०, ८; २८,३;४; क ७,१;२; ८,३; ३१,१०; ४४, ३;४; शौ ९, ५, ७; §पै १३,१२,१३; १६,९७, ७; –या तै ७, १,५,६[४]; ७[२]; मै १,४,१३; काठ ८,८[२]; क ७,२[२]; शौ १२, ४,१०§; पै १७, १६, १०§; –याः मै २, ३, ५; काठ ८,८[२]; ३५,१६[२]; क ७,२[२];४८, १४[२]; –ये मै १, ६, ४[२]; काठ ८,५; क ७,१; –यौ तै ५,२,८, २; काठ ८,८; क ७,२.

†देष्ण[i]– -ष्णम् ऋ २, ९, ४; ६, ६३,८; ७,२०,७; ३२,२१;३७, ३; ५८,४; कौ २, २१८; जै ३, १९, १३; –ष्णस्य ऋ ३, ३०, १९; –ष्णे ऋ ४, २०, १०; तै १,७,१३,३; –ष्णैः ऋ ७, ९३, ४ ; मै ४, १३, ७ ; काठ ४, १५.

√दा,दो[j], >दि, दाति मै ४, १, २[३]¶; दाति ऋ १,६५,४; ¶मै १, १०,१७; ४, १, २[४]; ¶काठ ३१,१[४]; ३६,१२; क ४७,१[४]¶; †दान्ति ऋ १०, १३१, २; मा १०, ३२; १९,६; २३,३८; का ११,१०,२;२१,१,५; २५,७,६; तै १,८,२१, १; ५,२, ११, २; मै १,११,४; २,३,८; काठ १२, ९; १४,३; १५,५¶; ३७, १८; शौ २०,१२५,२; दामि[k] मै १, १,२; ४,१,२; ?दामसि पै २, ५५,१; दान्तु शौ १२, ३, ३१; पै १७, ३९, १; ¶दायात् काठ ३१,१[२]; क ४७,१[२].

दीयते[l] शौ १२, ४,३[m]; पै १७, १६,३?[n].

दिदासति खि २,८,२.

---

[a]) नाप. [उपायन-, दान- (=अश्व- इति ?PW., GW., वें. सा. GRV. [मध्यमे स्थले])]। कर्मणि ल्युट् प्र.।

[b]) भावे कर्मणि च वनिः प्र. उसं. (पाउ ४,११३)।

[c]) सपा. दावनः<>दावने इति पाभे.।

[d]) PW. GW. प्रमृ. (तु: ऋ २,१,१० प्रमृ.) तुमर्थीय-मितीव ?। [e]) कर्तरि कृत् इति सा. ?।

[f]) =दानस्य इति या ४,१८।

[g]) सपा. दावने<>परेमणि इति पाभे.।

[h]) नाप. ([देय-] गो-, धनादि-)। यति प्र. इकारादेशो गुणाऽभावश्च उसं. [पा ६, ४, ६५ (तु. स्क. दु. [या ४, १५] PW. GW. ?GRV. प्रमृ., पूसं. ३भू ३४ च)]।

[i]) नाप. (देय-वस्तु-)। इष्णच् प्र. उसं. (पाउ ३,१६)। वैतु. भा. (पक्षे)<देष्णन्– इति ?।

[j]) धा. लवने अवखण्डने च वृत्तिः द्र.।

[k]) सपा. आपश्रौ १,३,११ आरभे इति पाभे.।

[l]) धा. अवखण्डने वृत्तिः कर्मकर्तृ-वृत्तं च।

[m]) w. (AJP १३,३०२) प्रस्तावितः आ-दीयते इति शोधः ?।

[n]) र. पाठः ?। जीयते (<√ज्या) इति पाभे. एवं सुपठः द्र. (तु. मूको. BKA. च)।

२दात्र[a]- -त्रम् ऋ ८,७८,१०.
दा (त्र>)त्रा-क (र्ण>) र्णी[b]- -र्ण्यः मै ४,२,९¶.
दिन[c]- -नस्य ऋ ८,७८,१०.
√दा(बन्धने)
३दान[d]- -नम् शौ २०,१३३,३.
दा- √दा (दाने) द्र.
?दांसु[e]- -सेन खि ३,१५,२०[२].
दाक्षिण- ३दक्षिणा- द्र.
दातवे,दातवै,दाति-वार- √दा(दाने) द्र.
दातु[f]- -तु ऋ १०,९९,१.
दातुम्-, १दातृ-, २दातृ-, ३दातृ- √दा (दाने) द्र.
४दातृ[g]- -ता ऋ ५,७,७.
दातोस्(:) √दा (दाने) द्र.
दात्यौह[h]- -हः मा २४,३९; का २६,८,४; तै ५,५,१७,१; मै ३,१,२०; काठ ४७,७; -हान् मा २४,२५; का २६,५,५; मै ३,१४,६.
१दात्र- √दा (दाने) द्र.
२दात्र- √दा, दो (अवखण्डने) द्र.
३दात्र[i]-
दात्रेय[j]- -¶याः मै ४,१,३; क ४७,२.
दादहाण- √दृंह् द्र.
दाधृवि- √धृ द्र.
दाधृषि- √धृष् द्र.
१-२दान- √दा (दाने) द्र.
३दान- √दा (बन्धने) द्र.
४दान[k]- -ने ऋ २,१३,७;
५'दान[l]- -नः ऋ ७,२७,४[m]; ८,४,८; १०,३२,९; कौ २,९५६; जै ४,२०,२; -नम् ऋ ६,४५,२३; कौ २,१०१७; शौ २०,७८,२; -ना[n] ऋ ५,५२,१४; १५; ८७, [२; ८, २०, १४]; ८, ३३, ८[o]; कौ २,१०४७; शौ २०, ५३,२; ५७,१२; -नाः ऋ ८, ६४,९; -नाय ऋ १, ४८, ४; ५५,७; ११२,२; १८०,५; २, १३,[१३; १४, १२]; ६, ४५, [३२; १०, ६२,८]; ८, ४६, २६; ५१, [६; ५२,६]; ५४,५; ६१,८; ७०,८; ७१, ११; ९९, ४; ९, ८१, १; १०, ६१,२; खि ३, ३-४,६;६, ५; कौ २, ६७०; ९०५; ९३२; जै ३, ५५,११; ४,१४,७; शौ २०, ५८,२; -नासः खि १,१२,१.
दाना(नु-अ)प्नस्[p]- -प्नसः ऋ १०, २२,११.
दानौ(नु-ओ)कस्[p]- -कसम् ऋ १, ६१,५; शौ २०, ३५,५†.
दानव-, दानवी- २दानु- द्र.
१'दानु[q]- -नु ऋ ६, ५०, १३; -नुः ऋ १, ५४, ७[r]; -नुनः ऋ १, १३६,[३; २,४१,६]; कौ २,२६२; जै ३, २२,९; -०नुनः ऋ ८,८,

---

[a]) नाप. (कर्तनोपकरण-)। ष्ट्रन् प्र. (पा ३,२,१८२)।
[b]) विप. (गो-)। बस. स्त्री. ङीष् प्र. पूप. दीर्घश्च (पा ४,१,५५;६,३,११५)।
[c]) विप. (यव-)। धा. लवने वृत्तिः। कर्मणि क्तः।
[d]) भावे ल्युडन्तम् (तु. वैताश्रौ ३२,२५ BW. च; वैतु. शंपा. २०,१३५,२ धानम् [वानि. ?] इति, आश्रौ ८, ३,१९ धानाम् इति ? च)।
[e]) अर्थः व्यु. च ?।
[f]) भाप. वा नाप. वा। व्यु.?। <√दा (दाने) इति वें. सा. GRV. Gri. (तु. सप्र. ऋ ९,४७,३;७२, ७। PW. GW., ?ORN. <√दा,दो इति)।
[g]) व्यु.?। धा. अदने वृत्तिः (तु. धन्वन्- इत्यत्र सस्थ. टि.; वैतु. अन्ये धा. अवखण्डने वृत्तिरिति ?)। एतदनु च पृ ६४७ *m* टि. शोधः सुवचः।
[h]) नाप. (मद्गु-विशेष-)। व्यु.?। (जलस्थलोभयचारित्वात्) *द्वयत्य-वासु->नैप्र. यनि.। यत्तु (पा ७,३,१) दित्यवाह्->दात्यौह इति विप. व्युदपादि, तद् यनि. भिन्नम्।
[i]) व्यप.। व्यु.?।
[j]) अपत्यार्थे ढक्>एयः प्र.। सपा. दात्रेयाः<> दार्तेयाः(ता २५,३,६ च) इति पाभे.।
[k]) अर्थः व्यु. च ?। नाप. (१दान- इति वें. GW.; क्षेत्र- इति सा. PW. GRV.)।
[l]) वप्रा. द्र.। भाप. च नाप. च। व्यु.?। <√दा (दाने) वा <√ दा, दो (अवखण्डने) वा। कर्तरि वा कर्मणि वा युच् प्र. इति यथायथं द्र.।
[m]) =दान-, दानशीलता-, [दीयमान-हविष्] संविभाग-प्रमृ.। =दातृ- इति वें. सा. PW. GW., १दामन्->५१ यनि. इति GRV. (तु. ऋ ६, ४५,२३, *n* टि. च)।
[n]) तु. सा. PW. WAG [३,१४४ b]; वैतु. GW. L-[५३३] २दामन्-> तृ१ यनि. इति।
[o]) अर्थः ?। =१दान- इति GW. प्रमृ., =मदजल- इति वें. सा. BSG. Gri. (तु. GRV. टि., PG [१, १००-२] च)।
[p]) विप. (इन्द्र-)। बस.।
[q]) वप्रा.। नाप. पुं. न. च (दान-,वृष्टि- प्रमृ.)। व्यु.?। <√दा (दाने) इति सा. प्रमृ., <√दो (अवखण्डने) इति PW. प्रमृ. BD [२,१,२०४] HIG [१,८१] च।
[r]) अर्थः ?। =दातृ- इति वें. सा., =(माध्यमिका-) वाच्- इति स्क., =वृष्टि-इत्यर्वाचः (तु. सप्र. ऋ ६,६३,१)।

१६; -नुना ऋ १०,४३,७; शौ २०,१७,७; -नूनि ऋ ८,२५,६.

दानु-चि(त्र>)त्रा[a]- -त्राः ऋ १,१७४,७; ५,३१,६;५९,८.

दानु द्रु[b]- -द्रः ऋ ९,९७,२३.

दानु-पिन्व[b]- -न्वः ऋ ९,९७,२३.

दानु-मत्- -मत् ऋ १,५१,४.

†दानुमती- -त्याः ऋ ५,६८,५; कौ २,८१७; जै ३,५७,७.

दान्वो(नु-ओ)जस्- -जः पै १५,१,८[c].

२दानु[d]- -नुः ऋ १,३२,९; पै १३,६,९; -नुम् ऋ २,११,१८;१२,११; ४,३०,७; शौ २०,३४,११; पै १३,७,११; -नून्[e] ऋ १०,१२०,६; पै ६,१,६.

दानव[f]- -वम् ऋ ५,२९,४; ३२,१[g]; मै ४,१४,१३; -वस्य ऋ २,११,१०; ५,३२,४; पै ४,१७,३; -वाः मै २,२,१०¶; -वान् कौ १,३१५‡[g]; जै १,३३,३‡[g]; पै ७,१२,८; -वानाम् शौ ४,२४,२; १०,६,१०; पै ४,३९,३;१६,४३,२; -वाय ऋ ५,३२,७; -वे काठ ३७,१४[2]¶.

दानवी- -वीम् काठ १३,५¶.

?२दानु[h]- -नवः मै ४,९,७.

?दान्तरात् पै ६,२२,१९.

¶दाभी[i]- -ऽभि तै २,४,३,१; मै २,१,११; काठ १०,७.

१दामन्[j]- -मनः ऋ ५,३६,१[k]; -मने ऋ ८,९३,८; मै २,१३,६; काठ ३९,१२; कौ २,५७३; जै ३,४६,११; शौ २०,४७,२; १३७,१३.

१दामन्-वत्- -वन्तः ऋ ५,७९,४.

२दामन्[l]- -मा ऋ ६,४४,२; -मानः ऋ ८,२१,१६[m]; -†मानम्[n] ४,५४,२; ८,२३,२; १०,४२,८; मा ३३,५४; का ३२,४,११; शौ २०,८९,८.

३दामन्[o]- -†म ऋ १,१६२,८; २,२८,६; मा २५,३१; का २७,१२,८; तै २,४,१३,१¶; ४,२,५,३[p]; ६,८,३; मै २,१,१२¶; ३,१६,१;४,१४,९; काठ ¶११,४;१०[2]; ४६,४; शौ ६,६३,१[p]; पै १९,११,४[p]; -मनि ऋ १,५६,३; -म्नः ऋ ७,८६,५; तै २,४,१३,१¶; -म्ना तै २,४,१३,१¶; मै २,१,१२¶; काठ ११,४¶; शौ ६,१०३,२;३; पै १९,१८,१०-१२.

दामा[q]- -मा ऋ ८,७२,६.

२दामन्-वत्- -वन्तः ऋ ६,२४,४.

---

a) विप. (२अप्-, उपस्- प्रभृ.)। तृस. पूप. स्वरः (पा ६,२,२)। b) विप. (सोम-)। उस.।

c) पाभे क्लृते पृ ६९९ i टि. द्र.

d) व्यप. पुं. स्त्री. च (असुर-विशेष-, वृत्र-मातृ- ⌊तु. ऋ १,३२,९⌋)। नाप. (⌊अविशेषतः⌋ रक्षस्-)। व्यु.?। <√दो (अवखण्डने) इति सा. PW. प्रभृ.।

e) सपा. सप्त दानून् (तु. शौ. RW.) <> भूयोजाः इति पाभे.।

f) अपत्यार्थे अण् प्र. (वैतु. सा. ⌊माश ११,५,५,१३⌋ अभा. <दनु- इति)।

g) सपा. दानवम् (या १०,९ च) <> दानवान् इति पाभे.।

h) अर्थः व्यु. स्वरश्च?। सपा. तैआ ४,८,३;५,७,४ दानवः (तु. सु-दानु- > -नवः यद्र.) इति, आपश्रौ १५,९,८ माश्रौ ४,३,११ (स्वरहीनः) पाठः इति। <√दा ⌊दाने⌋ कर्तरि प्र. इति भा. सा. ⌊तैआ⌋, भा. ⌊पक्षे⌋ <√दै ⌊शोधे⌋ कर्मणीति?। C. =द्रप्स- इति।

i) विप. (गायत्री-)। अर्थः व्यु. च?। दम्भनार्थे < √दम् (तु. सा. K., ?PW.)। यद्वा नैप्र. < दूयावि(न्>)नी-। तदपि मूलतः < √दभ् एव स्यात् (तु. टि. दूयाविन्-)।

j) भाप. च नाप. (दान-)। √दा (दाने) + भावे कर्मणि च मनिन् प्र.। k) वैतु. सा. अन्यथा व्याख्यायुकः।

l) नाप.। √दा (दाने) + कर्तरि मनिः प्र.।

m) धा. अर्थः?। ?नाप. =१दान- इति वें. सा. GW. GRV. प्रभृ., =भाग- इति PW.। धा. बन्धने वा हिंसायां वेति वृत्तिं कृत्वा करणे प्र. इति मतम्।

n) अर्थः व्यु. च?। वें. सा. ⌊मध्यमे स्थले⌋, PW. GRV. च =१दातृ- इति, अन्यत्र =१दान- इति (तु. ऋ ६,४५,२३), वें. ⌊प्रथमे स्थले⌋ =खण्डयितृ- इति च। धा. दीप्तौ वृत्तिं कृत्वा भाप. वा नाप. वेति मतम् (तु. ⌊अंशतः⌋ उ. म.)।

o) नाप. (रज्जु-)। √दा (बन्धने) + करणे मनिन् प्र. (पाउ ४,१४५)।

p) सपा. दाम <> पाशम् (माश ७,२,१,१५ च) इति पाभे.।

q) स्त्री. डाप् प्र. उसं. (पा ४,१,१३ ⌊तु. वें. PW. GW. ?ORN.⌋)।

दाम भू(ष>)शा[a]- -षा काठ १५,४.

?दामयु पै १५,२३,२.

दाय- -यम् ऋ १०, ११४, १०[b]; तै ३,१,९,४¶[c].

?दायाद[d]- -दः मै ४, ६,४; शौ ५, १८,६;१४; पै ९,१७,८;९.

दा(र>)रा[e]- -रा पै १९, ४१, ५; -राम् पै ९,१६,३.

दारिद्र्य- √द्रा द्र.

१दारु[f]- -रु ऋ ६, ३,४; १०, १०२, ८; १४६,४;१५५,३; मै ३,१०, ७¶; ¶काठ २९, ३; ३०, ९; शौ १०, ४,३; ४; पै ६, ८,७†; १६, १५, ३; ४; -रुणा पै १६, ५१,२; -रुणि शौ ६,१२१,२; -†रुणि ऋ ८,१०२, २०; मा ११,७३; का १२,७, ८; तै ४, १,१०,१; मै १,८,६¶;२,७,७; काठ ६,७¶; १६,७; क ४,६¶; शौ १९, ६४, ३; -रोः पै ४. १७,१; -रौ तै २,५,८,३¶.

दारु-गर्भ[g]- -र्भे खिसा २९, ३०.

दारु-पात्र- -त्रम् मै ४, १, ३¶; काठ ३१, २[2]¶; क ४७, २[2]¶; पै १६, १३५, ४; ६; -¶त्रेण तै २, ५, ४,३; मै ४,१,३[2]; २, १;१३; काठ३१,२[2]; क४७,२[2].

दारु-मय- -यम् मै ४, ६, ४[2]¶; पै १६, ७१,२; -याणि तै ६,४, ७,३¶; -यानि मै ४, ६, ३¶; -¶येण मै २,३,-२; ४, ५,५; ६, ४; काठ १२, २; ३०, ४; क ४६,७.

दार्वा(रु-आ)घा(त>)टा[h]- -टः मा २४,३५; का २६,७,५; तै ५,५, १५,१ ; मै ३, १४, १६[i]?; काठ ४७,५.

दार्वा(रु-आ)हार[j]- -रम् मा ३०, १२; का ३४,२,४.

२दारु-, दारुण-, दारु-पत्रा- √दृ, दॄ(विदारणे) द्र.

दार्तेय- २दृति- द्र.

दार्म्य- २दर्भ- द्र.

दार्श-, दार्श्य- √दृश् द्र.

दालिभ- दल्भ- द्र.

¶दालभूषी[k]- -ष्या काठ २५, २; क ३८,५.

१दाल्भ्य- दल्भ- द्र.

२दाल्भ्य[l]- -ल्भ्यस्य पै ९, १०,४.

दाव- √दु (उपतापे) द्र.

दावन्- √दा (दाने) द्र.

?दावयन्तः पै १५,१२,१०.

√दाश्[m], दाशति ऋ १, ९३, १०; १५१,७; ६,६८,५; ७, ५९,२[n]; दाशसि ऋ ८,२४,२[o]; शौ १८, १, ३८†[o]; †दाशत् ऋ १, ७०, ३; ४, २, ९; ६, १६, २०[o]; ७, १००,१; ८, १९,१४; १०३,४; १०, ९१,११; १२२, ३; १३८, ५; काठ २०, १४[o]; कौ १,५८; जै १,६,४; दाशत् ऋ १, १५८, २; २, १९, ४; १०, ६५, ६;

a) विप. (त्रासी-)। वस.?। सपा. मै २, ६,५ केसर-पाशा इतीव पाभे.।

b) नाप. (वेतन-)। व्यु.? (√वृत्>भावे) *वर्तस्-> (तद्धिते) *वर्तस्यु-> नैप्र. *वर्तायु-> यनि.(वैतु. <√दा ⌊दाने⌋ इत्यन्ये)।

c) नाप. (रिक्थ-)। व्यु.?। 'पितुर् ह्रियते' इत्यर्थे *पितृ-हार्य-> नैप्र. यनि. (वैतु. <√दा ⌊दाने⌋ वा ⌊अवखण्डने⌋ वेत्यन्ये)।

d) नाप. (दाय-भाज्-)। पपा. नावग्रहः। उस. उप. स्वरः। पाम ⌊२,३,३९⌋, PW. MVG ⌊३९०⌋ प्रमृ. <आ√दा ⌊दाने⌋ इति)। (√हृ>कर्तरि) *हृथ- इति मूलतः उप. सत् नैप्र. सद्- इत्येवं विपरिणतं द्र.। *दायाद्- इत्यत्र च (√हृ>कर्तरि) *हृत्- नैप्र. *अद्- इति उप. सुवचं स्यात्। एतदनु च अ-दायाद्- इत्यत्र यदुक्तं तदपि सुशोधम्।

e) नाप. (स्त्री-)। व्यु.?। <√दृ [*संबन्धे (वैतु. पाम ⌊३, ३,२०⌋ < √दॄ ⌊विदारणे⌋ इति, Bradke LIF ४,८५⌋ WAG ⌊१,१२ b⌋ च <√दम् इति ?)]।

f) नाप. (काष्ठ-)। व्यु.?। <√दृ [*दीप्तौ (वैतु. या ⌊४,१५⌋ पाउ ⌊१,३⌋, WAG ⌊१, १८९a⌋, PW. प्रमृ. च <√दॄ ⌊विदारणे⌋)] इति वा, <√द्रू (हिंसायाम् ⌊तु. WAG ३,७ c⌋) इति वा?।

g) विप. (२दम-)। वस.। °गर्° इति स्वरः? यनि. शोधः।

h) नाप. (पक्षि-विशेष-)। उस.। उप. <आ√हन् (पावा ३,२,४९)। i) °घाट इति स्वरः? यनि. शोधः।

j) नाप.। उस. उप. अण् प्र.।

k) नाप. (दर्भ-मुष्टि-)। (१दर्भ->) दार्भ- + (*मूष- ⌊=मुष्टि-⌋>) मूषी-> पस. *दार्भ-मूषी-> नैप्र. यनि. (तु. सप्र. तै ६, २, ४,३ दर्भ-पुञ्जील- इति, कौसू ३२, ८;३५,२८ दार्भ्यूष- इति च पाभे.)।

l) नाप. (सर्प-विशेष-)। व्यु.?।

m) धा. दाने पूजायां च वृत्तिः।

n) तु. वें. GW.; वैतु. सा. वि इत्यनेन संयोजुकः।

o) तु. सस्थ. टि. अति।

†द्राशात् ऋ १,६८,३; ७१, ६; ९३,३; २, २३, ४; मै ४, १४, १८; अदाशत् ऋ ४, ४२, ९; †दाशेम ऋ ४, १०,४; ६, ४८, २; ७,३,७; ८,८४,५; मा २७, ४४; का २९, ५,१२; तै ४, ४, ४,७; मै २, १३, ८; ९; कौ २, ५४; ९००; जै ३, ५, १३; ४, १४,४; †दाशेम ऋ १, ७६, १; ७७,१; ४, ५,१; ५, ४१, १६; ७,१४, ⌊(३,१०,३)१⌋;२; २९, ३; काठ ३९,१२[२];१४.

दाष्टि ऋ १,१२७,४[२].

दुदाशति ऋ १,१५६,२; ३,१०, ⌊३ (७, १४,१)⌋; †दुदाशत् ऋ १,९१,२०; ५,३७,५; ६, ५,५; ७,२०,८; १०,७७,७; मा ३४, २१; का ३३,१,१५, मै ४,१४, १; †दुदाशः ऋ १, ९४, १५; पै १२.१,१५.

दाश्नोति ऋ ८,४,६.

†ददाश ऋ १,३६,४; १४९,५; १५७,६; २,२७,१२; ६,१०,३; ७०,⌊३ (८,२७, १६; १०, ६३, १३)⌋; ८, १९,५; २३, १५; कौ १,१०४; २,११२६; जै १,११, ८; ददाश ऋ ६,३,२; काठ ३९, १५†; ददाशुः ऋ १, १४७, १; ४, ८, ५; काठ १२, १५ †; †ददाशिम ऋ १, ८६,६; तै ४, ३,१३,५.

†ददाश्वस्[a]– -शुषे ऋ १, ११२, २०; १६६,३; २,८,२; ५,५३, ६; तै २, ४,८,१; मै २, ४, ७; काठ ११,९.

दाश्[b]– दाशा ऋ १, १२७,७.

दाशत्– -शतः ऋ ७,१४,⌊३; १७, ७⌋.

‡दाशिवस्– -वान्[c] कौ १, ९७; जै १,११,१[d].

दाशु–

†दाश्व(शु-अ)ध्वर[e]– -रः ऋ १, ७५,३; ८,१९,९; १०,१४७,४; कौ २, ८८५; जै ४, १२, १५: -रम् ऋ ८, ४, १३; -राय ऋ ६,६८,६.

दाशुरि[f]– -रिः ऋ ८,४,१२.

दाश्वस्[g]– -शुषः ऋ १,३,७;११०, २;१४२,⌊२(४, ३१,८)⌋; १७८, ३; २,२०,२; ३,२५,४; ५१,९; ६०,५; ४,९,८; ४६,⌊६;४९,६; ८,२२,८⌋; ५,७१,३; ६,६२,३; ७,७४,४; ८, ५, ⌊५; १३, १०; २२, ३⌋; ८४, ३; ८५, ६; ९, १००, ⌊२; ८⌋; १०, १२२, ५; खि ४, ९, ७; मा ३, ३६; ७, ३३†; १३,५२†; १८, ७७; का ३,३,२८; ७, १५,१†; १४, ५, ६†; २०,५,१०; तै १, ४, १६, १†; ४, ७, १५,१; मै †१, ३, १८;५,४;२, १३,११†; ३, १६, ५; ४, १२, ६[२]; काठ ४, ७†; †७, २;१६; २२, १५; †क ३, ५;५,२; कौ २,५९६†; †जै ३, ४८,१२; ४,१८,६; शौ ४,२४, १; पै ४, ३९, १; -शुषे ऋ १, १, ६; २, ३; ८, ८; ९; २५, ६; २७,६; ३५, ⌊८; ४७, १⌋; ४४, १; ४; ४५, २; ⌊८; ८४, ७; ८, १,२२; ९,९८,४⌋;४७, ९; ६१, ११;७४,२; ९;८१,६; ८५,१२; ९१,९; ९३,१; ९४,१४; ११३, १८; १२४, ⌊१२; ६, ६४, ६⌋; १३०,७[२]; १४२,१; १६३, १३; २,१, ११; १९, ४; ३२, ५; ३, २,११; २४,५; ६२,४; ४, ११, ३; १५,⌊३; ९, ३, ६⌋; २०, ९; १०; २६,२; ३०,⌊२०; ६, १६, ५ (३१, ४)⌋; ३४, ४; ४७, ⌊४; ६,६०,८⌋; ५३,१; ५,३,१;२५, ५; ३४,७; ५७,३; ७६,२;⌊८०, ६; ६,५०,८⌋;८२,३;६, २०,७; २६,३; ६१,१; ६५,३; ४; ६७, ८; ७१,४; ७, ३,८; ५,८; ११, ३; १६, १२; १९, ६; २०, २; २७,३; ३७,५; ७०, ३; ७१,२; ८१,३; ८, ५,६; १२,२१; २१, १७; २४,९; २२;२७,२०; ३५, ⌊२२-२४⌋; ४३, १५; ४७,⌊(५, ७१,३) १⌋; ४९,२; ५०, ३; ६; ५१,७; ५२,८; ६६, ४; ६७,३; ६९,१३;७१,६;८८, ६; ९०,४; ९३,२१; २६; ९५,९; १०२,१; ९,३६,⌊५; ६४, ६⌋; ६२, ११; १०,१५,७; १७,७; २१,६;२५, ११; २८,७; ४८, १; ⌊(२८, ६) ४⌋; ६५,५;६; ११३, ५; १२२, ३; १४०,१; खि ३,१,२; २,३; ६; ३,७;४,८; खिसा ३, २; ३;

a) वैतु. GW. ददाशुष्– इति ।

b) भावे क्विप् प्र. (तु. सा. GW. OV. GRV. प्रभृ.; वैतु. PW. दाश– इति) ।

c) सपा. दाशिवान्<>दाश्वान् (आश्रौ ४, १३,७ शांश्रौ ६,४,९ या ५,७ च) इति पाभे. ।

d) दाशिवम् इति पाठः? यनि. शोधः ।

e) विप. (मर्त-, सोम-) । बस. । पूप. उण् प्र. (पाउ १,१) ।

f) विप. (जन-) । उरिन् प्र. उसं. (पाउ २,७३) नित्स्वरश्च ।

g) क्वसुः प्र. (तु. पा ६,१,१२) ।

६;७; †मा ३, ३४; ८, २; ११, २५; १२, १०६; १९, ६३; २०, ७१§; ३९, २४; ३४, ९§; २४; †का ३, ३, २६; ८, १, १; १२, २, १४; १३, ७, ५; २१, ४, १३; २२, ७, ५§; ३१, ३, १३; ३३, १, १८; †तै १, ४, २२, १; ५, ६, ४; ११, ५; ७, १३, ३; ८, २२, २; २, २, १२, ६; ३, १४, २; ३, ३, ११, ३[२]§; ५[२]; §; ४, ११, १; ४, १, २, ५; ११, १; २, ७, २; ६, ७, ५; †मै १, १, ९; ३, २६; ५, १; ४§; २, ७, १४; §३, ११, ४; १६, ४; ४, १०, ३; ४; ११, १[२]; २; १२, २; ६[४]; §[२]; १४, ७; १४; †काठ २, १४[२]; १५; ४, १०; १५; १६[३]; ६, १०; ७, २; ८, १७; १३, १६; १६, २; १४; २१; १७, १८; २१, १३; १४; २३, १२; ३८, ९§; १२; ४६, ३; †क ३, ८; २५, ५; †कौ १, ३०; ४०; ३००; ३०६; ३८९; २, १६२; ३४२; ३८६; ६०७; ६९१; ७३०; ७५४; ८४८; ८६४; ११०३; ११३०; ११६६; ३, १, २; †जै १, ३, १०; ४, ६; ३१, ८; ३२, ४; ४३, ९; २, १, १; ३, १५, १०; २८, १४; ३१, ६; ४९, ९; ५६, १८; ४, ६, २; ११, ८; १२, २; २१, २; २४, १०; शौ ७, १८, २; ३[a]; २१, १; ४१, २; ५०, २†; ११५, १; १८, १, ४१†; ३, ४३†; ४, ४५; १९, ५, १†; †२०, ३५, ११; ३७, ६; ५१, २; पै १२, १, १४†; १४, १, १०; २०, २, ५[२a,b]; ७; ३, ९; ५, ४; ९, ५; १०, ९†; १८, ४†; —†श्वांसः ऋ १, ३, ७; ७, ३७, ४; मा ७, ३३; का ७, १५, १; तै १, ४, १६, १; मै १, ३, १८; काठ ४, ७; क ३, ५; —†श्वांसम् ऋ १, ४७, [३; ४, ४६, ५]; १३६, ५; १८२, २; ४, २, ८; ७, ९२, ३; ८, ५७, ४; ५९, [(१, ४७, ५) ३]; ७१, ४; खि १, ४, ५; ६, ३; मा २७, २७; का २९, ३, ४; तै २, २, १२, ८; मै ४, १०, ६; काठ १०, १२; शौ ७, ४१, २?[c]; पै २०, ९, ५?[c]; —†श्वान् ऋ १, ४०, ७; ७४, ८; १५०, १[d]; ३, ११, ७; १०, १०४, [(७, ११, १) ६]; कौ २, ९०७; जै ४, १५, ३.

दाश[e]- -शम् मा ३०, १६; का ३४, ३, ३.

१दाशर्म[f]- -र्मः काठ ७, ६; क ५, ५.

?दाश्वशुर् पै २, ७८, २.

√दास्

दास्-

†दास्-वत्- -वतः ऋ ५, ९, २; —वते ऋ २, ४, ३; १०, १४४, २; —वन्तम् ऋ १, १२७, १; मा १५, ४७; का १६, ५, २९; तै ४, ४, ४, ८; मै २, १३, ८; काठ २६, ११; ३९, १५; कौ १, ४६५; २, ११६३; जै १, ४८, १०; शौ २०, ६७, ३; —वान् ऋ ४, २, ७; ६, ३३, १; ६८, ५.

दास्वती- -ती ऋ १, ४८, १.

१†दास[g]- -सः ऋ ८, ५१, ९; १०, ३८, ३; खि ३, ३, ९; मा ३३, ८२; का ३२, ६, १३; कौ २, ९५९; जै ४, १९, १; पै ८, १, ३§; —सम् ऋ २, १२, ४; ३, ३४, १; ५, ३४, ६; ६, २६, ५; ७, १९, २; १०, ४९, ६; ७; ५४, १; ७३, ७; ८३, १; ८६, १९; ९९, ६; शौ ४, ३२, १; २०, ११, १; ३४, ४; ३७, २; १२६, १९; पै ४, ३२, १; १३, ७, ४; —सस्य ऋ १, १०४, २; ७, ९९, ४; १०, २३, २; १०२, ३; —सा ऋ ६, ३३, ३; ७, ८३, १; १०, ६९, ६; —सानि ऋ ६, २२, १०; ६०, ६; कौ २, २०५; जै ३, १८, १२; शौ २०, ३६, १०.

१दासी[h]- -सीः ऋ १, १०३, ३; २, ११, [४(३, ३९, ६) १०, १४८, २]; २०, ७; ४, २८, ४; ३२, १०; ६, २०, [(१, १७४, २) १०]; २५, २; ८, ५, ३१; खि ५, ५, ११[i]; मै ४, १४, १२†.

---

a) सपा. दाशुषे<>मीढुषे (आपमं २, ११, ४ च) इति पाभे.। b) सपा. दाशुषे<>वार्या इति पाभे.।

c) °श्वंस° इति पाठ? यनि. शोधः (तु. RW. प्रमृ.)।

d) पाभे. क्ते पृ १५६५ c टि: द्र.।

e) नाप. (धीवर-)। व्यु.?। <√दाश् इति पा (३, ४, ७३) PW. प्रमृ., < √दंश् इति (पाउ ५, ११) अभा., <√दा [दाने] इति (पाउभो २, ३, १४०)। सपा. तैब्रा ३, ४, १, १२ चैन्दम् (वैतु. BC. वैदम्?) इति पाभे.।

f) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?।

g) यस्रा.। विप. (वर्ण-, ओजस्-, वृत्र-). नाप. (१असुर- [=देवेतर-])। व्यु.?। विप. नाप. वा <२दास्- वा?। नाप. ६अ+(√दास् [*दासे] > कर्तरि) *दास्- (=देव-) > तस. *अ-दास- > नैप्र. यनि.।

h) विप. (२पुर्-, विश्- प्रमृ.)।

i) दासीद् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २, ११, ४; ६, २५, २ प्रमृ.)।

२दास[a]– -सः ऋ १,१५८,५; ५,३०, ९;७, ८६, ७; शौ ५, ११, ३; पै १९,३७,१; –सम् ऋ २,११, २;४, ३०,१४;८, ३२,२; ७०, १०; –।सस्य ऋ २, २०,६; ४, १८,९;३०,१५;५,३०,७;[८;६, २०,६];३३,४;८, २४,२७;४०, [६;१०, २२,८]; शौ ७,९५,१; पै २०, २९,१; –सा ऋ ६, ४७, २१;१०, ६२,१०; –साः ऋ १, १५८,५; शौ ४,९,८;५,११,६; पै ८,१,६;३,७; –सान् ऋ८,५६, ३; खि ३,८,३;१६,५; –सानाम् ऋ ४,३०,२१; –।साय ऋ १, १७४,७; १०, १२०, २;१३८, ३; खि ३,१५,९; कौ २,८३४; जै ४, ५,६; शौ ५, २,२; २०, १०७,५; पै ६,१,२; –से ऋ ८, ४६,३२.

२दासी– -सी शौ ५, १३, ८; १२, ३,१३; ४,९[b]; पै ८,२,७; १७,३७,३; २०, ३८,४; –सीः पै १७, १५, ४; –सीम् शौ ५, २२,६; पै ५,२६,५;८,१६,५;७; ९,२२,१७;१३, १,८; ९; २०, ४७,७;९; –स्यः खि २,६,१५; तै ७,५,१०,१¶.

।दास-प(ति>)त्नी[c]– -त्नीः ऋ १, ३२,११; ३, १२,६; ५,३०,५; ८, ९६, १८; खि १, १२, १; तै १,१,१४, १; मै ४, १०,५; काठ ४, १५; कौ २, ९२६; १०५४; जै ४, २२, ९; पै १३, ६,११.

दास-प्रवर्ग[d]– -र्गम् ऋ १, ९२,८.

दास-वेश[e]– -शाय ऋ २, १३, ८.

?३दास[f]– -सः पै ८, १२, ५; –सस्य पै ४,२१,१.

?दासग्रन्थ्यम् पै ६,१४,५.

दासत्,दासात् √दा (दाने) द्र.

?दासासुर् पै ६,१४,७.

?दास्य[g]– -स्यम् पै १९,५०,१३.

दास्यत्– √दा (दाने) द्र.

दास्-वत्– √दास् द्र.

दाहिन्– √दह् द्र.

दिक्-संशित– √दिश् द्र.

दिक्षु– -क्षु[h] कौ २, ५२४‡; जै ३, ४०,१९‡.

दिग्ध,ग्धा–, °विद्ध– √दिह् द्र.

दिग्-वती– √दिश् द्र.

?दिति[i] पै १८,११,१.

दिति[j]– -तिः ऋ ७, १५, १२[k]; मा १८,२२[l]; का १९, ७, ४[l]; तै ४, ७,९, १[l]; मै २, ११, ६[l]; ४, १०, १†[k]; काठ १८,११[l]; क २८, ११[l]; शौ ११, ३, ४[l]; १५, ६, २०[l]; १८,४[l]; पै १६, ४७, ५[l]; ५०, १०[l]; ५३, ९[l]; –।तिम् ऋ ४, २,११[m]; ५,६२,

---

[a]) वप्रा. । नाप. (दस्यु-, भृत्य-प्रभृ.)। व्यु. ? । <√दस इति या [२, १७], <√दास् इति श्रभा., <√दंस इति (पाउ ५,१०), <√दस् इति WAG [१,१२ a] ।

[b]) सपा. दासी<>देवी इति पाभे. ।

[c]) विप. (२अप्-, २पुर्-)। बस. (तु. या २,१७) ।

[d]) विप. (रयि-) । बस. । उप. प्रास. =संघ- ।

[e]) व्यप. (तु. वें. ?, GW.GRV. प्रभृ.; वैतु. सा. भाप. [=दासानां विनाशाय] इति) । बस. । [f]) अर्थः व्यु. च? ।

[g]) पाठः? । दासम् इति शोधः (तु. मूको., ऋ २,१२,४च)।

[h]) सपा. दिक्षु<>दित्सु इति पाभे. । उभे अपि विप. (मनस्–) । यनि. दिश्–>सप्त३ दिक्षु इत्यतः सुविवेचं द्र. (वैतु. अन्ये न तथेतीव ?) । अर्थः व्यु.च? (√*धृन् [धर्षणे]>कर्तरि) *धृक्षु–>नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. टि. प्र √राध्>प्र-राध्य– । (√*दत्स [विदारणे] >कर्तरि)*दत्सु–>नैप्र. दित्सु- इति यनि. पर्याय एव द्र. ।

[i]) पाठः ? । सपा. शौ १४, २,४२ ?दत्तः इति पाभे. ।

[j]) वप्रा. । नाप. व्यप. च । शिष्टमुत्तरेषु टि. द्र. ।

[k]) व्यप. [अदिति-; देवता- ? (तु. MVH [२५६] ORN. प्रभृ.)] । व्यु. ? । अदिति– >(नैप्र.) यनि. । अदिति– इत्यस्य द्वयी गतिः । पृथिवीपराऽन्या <√अद् [*निवासे] इति, द्युपराऽन्या <√अद् [*दीप्तौ] चेति विवेकः द्र. । यत्र अदिति– इति च दिति– इति च समानाधिकरणे सती साहचर्येण श्रूयेते (तु. शौ ७, ८,१), तत्र तयोर् विशेषणविशेष्यवद्भावः द्र. । अथ यत्र ते व्यधिकरणे सती साहचर्येण श्रूयेते (तु. ऋ ५,६२,८), तत्र अदिति– इति पृथिवी-पर्यायः (तु. मा १८,२२), दिति– इति च द्यु-पर्याय इत्यपरोऽपि विवेकः द्र. । एवं तावद् अदिति– इत्येतद्विषये पृ ११६ *d* टि. च पृ ११७ *a* टि. चांऽशतः शोध्ये भवतः (वैतु. अन्ये दिति– <दान-विभाजनान्यतरवृत्तेः √दा,दो इति ?) । [l]) व्यप. (देवता-विशेष-) इति कृत्वा <√दा [बन्धने] इतीव GW. ? ।

[m]) नाप. इति कृत्वा (कर्मणि) <√दा [दाने] । देवताऽभ्यर्थ्यते 'यद् दातुं योग्यं तद् रास्व (देहि), यच्च न तथा तद् उरुष्य (निवारय)' इति (तु. [अंशतः] वें. सा. भा. PW.; वैतु. भाप. इति कृत्वा विमोक्षपर्याय इति OV [३२१], दुष्कृतिपर्याय इति GRV. च ?) ।

८[a]; मा १०,१६[a]; का ११,५, ७[a]; तै १,८,१२,३[a]; ५,५, ४, ४[b]; मै २,६, ९[a]; काठ १५,७[a]; ४०,५[b]; –तेः मै १,३,९; शौ ७, ८,१[c]; १५,६,२१[d]; पै २०,१,६.

दित्य-वाह्[e]– -वाट् मा १४,१०; १८, २६; २१,१३; का १५,३,४; १९, ८,३; २३,२,२; तै ४,३,३,१; ५, १; ७,१०,१; मै २,७,२०; ८,२; ११,६; ३,११,११; काठ १७, २; १८,१२; ३८,१०; ३९,७; क २६, १; २९,१; –वाहः मा २४,१२; का २६,३,२; मै ३,१३,१७; –वाहम् मा २८,२५; का ३०,३,२; मै १, ६,४¶.

दित्यौही[f]– -ही मा १८,२६; का १९,८, ३; तै ४,७,१०,१; मै १, ६,४¶; २,११,६; काठ १८,१२; क २९,१; –हीम् मै १,६,४[2]¶; –ह्यः तै ५,६,१५,१; काठ ४९,५.

?दित्याम् पै १४,४,८.

दित्सु[g]– -त्सु ऋ ५,३९,३.

दिदासत्– √दा (दाने) द्र.

?दिदिवुः[h] मै २,६,१०[i]; ४,४,४.

?दिदृक्षु[j]– -क्षु ऋ ७,८६,३.

दिदृक्षेण्य–, दिदृक्षेय– √दृश् द्र.

दिद्यु[k]– -द्यवः ऋ ४,४१,११; ६,४६, ११; ७, ८५, २; १०,३८, १; १३४,५[l]; –†द्युम् ऋ १,७१,५; ४,४१,४; ६,४६, ९; ७,५६,९; १०,४८,९; १४२,१; काठ ९,१९; कौ १,२६६; जै १,२८, ४; शौ १,२,३§; २०,८३,१; –द्यून्[m] मा १०,१७; का ११, ६, १; –द्योः[n] मा २,२०; का २,५,१.

दिद्युत्[o]– -द्युत् ऋ १,६६, ४; १६६, ६; ५,८६, ३; ६, ६६, १०; ७, २५,१; ३४, १३; ४६, ३; ५७, ४; तै १, ७, १३, २†; २,४,७, १[p]; २[p]; †मै ४, १२, ३; १४, ११; काठ ८, १६†; –०द्युत् शौ २,२,४; पै १,७,४; –द्युतः

---

[a]) नाप. (दिव्- [तु. पृ १५६७ *k* टि.]; वैतु. भाप. इति कृत्वा < √दो [अवखण्डने] इतीवान्ये ?)। [b]) पृ १५६७ *m* टि. द्र.। [c]) विप. ([दीप्तिद्युक्ता-] अदिति- [=दिव्- तु. पृ १५६७ *k* टि.; वैतु. W.Gri. व्यप. इति कृत्वा पृथग् देवतान्तरमितीव ?])। [d]) नाप. (दिव्-[तु. पृ १५६७ *k* टि.])।

[e]) नाप. ([द्विवर्षवयस्क-पशु-] वत्सतर-) व्यु.?। पपा. नावग्रहः। (द्वि- + *वृत्- [=वर्ष-] > द्विस. *द्वि-वृत्- > भावे *द्विवृत्- > नैप्र. *दित्य- + (√वह् > कर्तरि) वाह्- > उस. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. पूप. < द्वितीय- इति, उप. वाह्- इति च, म [पक्षे] पूप. नाप. धान्य-पर्याय इतीव कृत्वा < दिति- < √दो [अवखण्डने] इति च ?)।

[f]) स्त्री. ङीष् प्र. (पा ४,१,६१)।

[g]) पाभे. कृते पृ १५६७ *h* टि. द्र.। तत्रैव टि. गतम् अन्यत् (वैतु. सा. PW. प्रमृ. च < √दा [दाने] > √दित्स इति)।

[h]) पाठः? *दिदिवु- > -वात् इति शोधः (√ध्वस [*हिंसायाम्] > [कर्तरि]) *ध्वस्मस्- > भावे *ध्वस्मस्य- + (√भृ [धारणे] > [कर्तरि]) *त्रु- > उस. *ध्वस्मस्य-त्रु- (=हिंसकमात्र-) > नैप्र. *ध्वस्मस्य-त्रु- > पं१ *ध्वस्मस्यवात् > *दिदिवात् इति।

[i]) सपा. ?दिदिवुः <> ?दिद्योत् (तैब्रा १, ७, ८, २ आपश्रौ १८,१५,५ च) <> ?विद्योत् (माश १२, ८, ३,११ काश्रौ १९,४,११ च) इति पाभे.।

[j]) वरुण दिदृक्षु इति पाठः? वरुणा (ण अ) धिदृक्षु इति शोध इति कृत्वा (अधि √दृश > कर्तरि) *अधि-दृश्- (विप. [=अध्यक्ष-]) > सप्त३ °दृक्षु > नैप्र. यनि.। 'तदेनः पृच्छे यदहमधिदृक्षु (देवेषु [कृतवानस्मीति शेषः])' इति वा. [वैतु. पपा. यनि. इति; [√दृश् >] *दिदृक्षु- > -क्षुः [प्र१] > (व्यवहितेन सताऽप्युत्तरेणोकारेण नैप्र. इव सन्धौ [तु. ऋ ५, ७,८ स्वधितीव]) –क्षू° इत्येवं वें. सा. GW. WAG [१, २६८ a] Gri. ?MG [पृ २९८] च; *दिदृक्षु- > -क्षु [क्रिवि.] इत्येवं GRV. ORN. L. [४०५] Berg. च शोधुका इव; *दिदृश- > -दृक्षु सप्त३ इति LR च]।

[k]) नाप. (इषु-)। व्यु.?। √दृ [विदारणे] > भावे *दिर्- > नाधा. √*दिर्य + कर्तरि उः प्र. उसं. (पा ३,१,१६८) > *दिर्यु- > नैप्र. यनि. (तु. शरु- इति पाभे; वैतु. सा. प्रमृ. < √द्युत् इति, [पक्षे] PW. < √दी [विहायसा गतौ] इति च)।

[l]) सपा. दिद्यवः <> [अस्मद्] शरवः इति पाभे.।

[m]) सपा. दिद्यून् (माश ५,४, ४, २ च) <> दिवः (तैब्रा १, ७,८,५ आपश्रौ १८, १६, १० च) <> द्यून् इति पाभे.।

[n]) सपा. दिद्योः (माश १, ९,२,२० च) <> दिवः (तैब्रा ३,३,९,९ च) <> ?विद्योत् इति पाभे.।

[o]) वप्रा. सत् यदा विप. (=दीप्त-) तदा < √द्युत् [तु. या १०,७ पक्षे √द्यु च]। यदा नाप. (वज्र- [तु. निघ २,२०], शर-) तदा दिद्यु- इत्येतत्तुल्या व्यु. द्र. (तु. या [पक्षे] < √दो इति)। [p]) सपा. दिद्युत् <> विद्युत् इति पाभे.।

ऋ २, १३, ७; ८, ६, ७[a]; १०, १५८,२.

दिद्युतान्- √द्युत् द्र.

?दिद्योत्[b] तै १,८,१४,१[c]; काठ १५,७[c]

दिधिपाण-, दिधिपाय्य- √धा द्र.

१दिधिषु,षू[d]- -०षो[e] काठ १८,२१; -ष्वः ऋ १,७१,३[f].

२दिधिषु[g]- -षवः ऋ १०, ७८, ५; -षुम् ऋ ६, ५५, ५; -षोः ऋ १०,१८,८[h].

दिधि(षु>)षू-पति- -तिः,-तौ काठ ३१,७; क ४७,७; -त्या पै ९, २२,१८[i].

दैधिषव्य[j]- -०व्यः तै ३, ३,४, ४; -व्यम् पै १, ७०,१;२.

दिन- √दा, दो (अवखण्डने) द्र.

?दिनोदाराः पै १९, २४,१५.

दिप्सत्-, दिप्सु- √दभ्,म्भ् द्र.

दिय- √दा (दाने) द्र.

√दिव्[k],>दिदिव्, दीव्यः ऋ १०, ३४, १३[l]; दीव्येयुः मै १, ६, ११¶.

दिदेव शौ ५,२९,२; पै १३, ९, ३; ४; दिदीविरे पै १,७२,१.

दिव्[m]- दिवः ऋ २,३, २; ४,५३, ५; ९,१०८, ११[n]; तै ७,१,२०, १‡[o]; शौ ४, २०, २ ; ३४, ४[p]; ११,९,१४; १३, ३, २१; १९, २७, ३; पै १६, ९, ४‡[q]; १९, २२,१?[r]; २?[s]; दिवः ऋ १,६, [९;४९,१; ५,५६,१; ८, ८,७]; १०; १८, ९; २३, १३; २५, [२०; ५, ३८,३]; ३१,१५; ३३, [५ (६,४१,३)]; ७; १०; ३४,८; ३७,६; ३८, २; ४६, १; ८; ९; ११; ४७, ६; ४८, [८; ७, ८१, १ (६)]; १५; ४९, ३; ५२, ९; ५४,४; ७; ५५, १; ५६, ५; ६; ५८,[२; ९,८६,९]; ५९, २; ५; ६०,२; ६१,९; ६२,५; ६४, २; ४; ६९,१;७१,२; ७२, ८; १०; ८०,४;८६,१; ९२, ५; ७; ११; १७; ९३,६; १००, १; ३; १३; १५; १०५,३; [५; ८, ६९, ३]; १०;११;१०८, [१२; १०, १५, १४]; १०९, ६;११०,६; ११३, [७; १२४, ३]; १४; ११४,५; ११५,३; १२१,८-१०;१२२,१; १३०, ३; १३४, ४; १४२, ३; १४६,१;१५१,४; १५५,[३; ९, ७५,२]; १६४,१०; १२; १६६, ५; १६८,४; १८१,४; १८२,१; १८३,२;१८४,१[t]; २, १,६; २, २; ६,[५; ९,६५,२४]; १३, ७; २७,१५; ३०, ५; ३१, ३; ३८, ११; ४०,[१; ८,३६,४; ९,९६, ५]; ३,१,२; ३; ६; ९; २, १२; १४[२]; ४,४; ५,९; ६, २; ७; ८; १२,९; १७,२; २२,३; २५, १; ३१,८; ३९,२; ४३,६; ४६, ३; ४९, ४; ५३, [७; १०, ६७, २ (७,१०३, १०)]; ८;५४, [११; ५६,५-८]; १३; ५७,२; ६१,४; ६;४,२,१५; ३,८; ७,[८;८,४]; ८,२; १०,४; १३,[५; १४, ५]; १५,६; १६,३; २१,३; २६, ६; ३०,८;९; ३९,१; ४३, ३; ४४, ५; ४५,१; ५१,१; ५२,१; ५३, २; ५४,४; ५, १०,४; १५, २;

---

a) पाठः? (तु. सस्थ. टि. धीति->-तयः)। विप. (अग्नि- [वैतु. वें. सा. MW. धीतयः इत्यस्य विप. इति] GW. GRV. Gri. नाप. सत् दिद्यु-पर्याय इति च ?)।

b) पाठः?। दिद्यून् अति [तु. मा १०,१७] > नैप्र. यनि. इति मतम् (वैतु. भा. WAG [३, ७५c] L [४६८] √द्युत् > दिद्युत्- > पं१ इति, WIS [१३, १०१] दिद्यु-> ०द्योः > र् > त् इति, भा [पक्षे], सा. च सं१ इति मन्वानौ स्वरतश्चिन्त्यौ। c) पामे. कृते पृ १५६८ i टि. द्र.।

d) नाप.। व्यु. ?। १दधिषु- इत्यस्यैव रूपान्तरमिति कृत्वा तद्वद् व्यु. द्र.। इदं मूलतः < √ *दिध् [प्रापणे] इति तु ततो विशेषः (वैतु. <√धा इतीव त्वन्ये ?)।

e) पामे. कृते पृ १५४२ g टि. द्र.। f) इहाग्नेर्ज्वाला वडवारूपेणोपचरितेति कृत्वा प्र३ द्र.। g) विप. वा नाप. वा (विवाहकृत्-, वर-, मरुत्-)। व्यु. ?। √*दिध् [विवाहे]> भावे *दिधिस्- > [१दधिषु- इत्यत्रोक्तप्रक्रियया] यनि. [तु.टि. २दधिषु- अपि]। h) पामे कृते पृ १५४२ j टि.द्र.।

i) दिदिषू° इति पाठः? यनि. शोधः। j) नाप.। अपत्यार्थे ण्यः प्र. उसं. (पा ४,१,१५१)। k) वधा.। धा. दीप्तौ क्रीडायां प्रभृ. वृत्तिः द्र.। l) दीव्याः इति PW.।

m) नाप. (द्यु-, अन्तरिक्ष-, आयुध- प्रभृ.)।

n) सपा. दिवो दुहुः <> दिवोदुहम् इति पामे.।

o) सपा. दिवः <> धियः इति पामे.।

p) सपा. दिवः <> दिवम् इति पामे.।

q) सपा. यनि. पाठः? दिवः इति शोधः (तु. मूको.) दिवः <> युवम् इति पामे.।

r) पाठः? दिवि इति शोधः (तु. सपा. मा १३,६ प्रभृ.)। s) पाठः? दिवः इति शोधः (तु. मूको., सपा. मा १३,८ प्रभृ. च)।

t) छन्दस्तः संबन्धतश्च दिव उ न° इति मूलतः सतः पाठस्य दिवो न° इति विकारः संभाव्येत।

१७,३; २५,८; ४०,६; ४१, १; ३; ४; ७; ४३,११; ४५,१;४७, १; ३[a]; ४; ६; ५२, ५-७; १४; ५३,६; ८; ५४,१; १३; ५७,१; ५; ५९,६; ७; ६०, ३; ७; ६३, १;३; ५; ७४,१; ८०,५;६;८३, ६; ८४,३; ८७, ३; ६,१,७; २, ३; ४; ⌊११;१४, ६ (१५,१५)⌋; ३,७; ७,१; ६; ⌊७; ९, ८५,९⌋; १३,१; १५,१; १६,९;१८,१२; २०,२; ३०, १; ४४, २१; ४७, ४; २७; ४९,२; ५१,१; ४;५२, १५[b]; ५८,४; ६२,१; ६६, ११; ७१,५; ७,३,६; ५,१;६,७;१५, ४; २४,⌊३; ८, ७९,४⌋; ३४,२; ३६,३; ३८,५; ३९, ५; ४५,२; ४६,३; ६०,७; ६१,३; ६३, ४; ६४, २; ६६, १४; १८; ६७, २; ६९,३; ७०,३; ७५,४; ७८, ४; ७९, २; ३; ९७, १; १०२, १; १०४,४; १९; ८, १, १८; २९; ५, ८; ७,७;⌊(१,३७,१२)११⌋; १३; ८,४; १०,१; १२,६; १३, ८; १३; १४.९; २०,१७; २५, ⌊(४,२,१८; ७,६०,३) ७⌋; १८; १९; २६, १७; २३; २७, १९; ३४, ⌊१-१५⌋[c]; ४०, ८; ४४, १६; ५७,३; ६० १९; ६३, २; ६५,२; ६९; ३; ७२,८;७९, ४; ८२,४; ८७,४; ८८,५; ९४, ९; १०; ९७, ५; ९८, ⌊३; १०, १७०,४⌋;४;५;⌊(९५,३)६⌋; ९, २,५; ८,८; ९, १; १०,९; १२, ४; ८; १६,७; २६, २; २७, ३; ३१,२; ३३, ५; ३६, ६; ३७,३; ३८,५; ३९,२; ४; ४२,१; ४८, १; ३; ४९,१; ५१,२; ५७,⌊१; ६२,२८⌋; ४; ६१,१६;६३,२७; ६४, ८; ३०[d];६५, २४; ६६, ५; ३०; ६८,८; ९; ६९,५;८; ७१, ७; ७२,⌊७; ८६,८(२१)⌋; ७३, ⌊४; ८५,१०⌋; ५; ७४,१; २;६; ७; ७६, ⌊१; ७७, ५⌋; ७७, २; ८०,१; ८३,२[२]; ८५,९; ८६,३; ८; ११;१९; २४;२७;३३;⌊३५; १०८, १६⌋; ४६; ८७, २; ८; ८९,१;३;६; ९६,१४;९७, २९; ३०; १०२,८; १०८,१०;१०९, ६; ११०, ८[२e]; ११३, ८; ९; १०,३,२; ७,१; ८, १; १०, २; ११,१; १७,६; २०,४; २२, ६; २८,६; ३७, १; ३९, १२; ४५, १;३; ४९,२;५५,८;५९,९;६१, ४;६२,६; ९; ६३, ४; ६५,१३; ६६,१०;६७; २;७०,५;६; ११; ७६,५; ७७,२;६; ८९, ३; १०; १२; ९२,६; ९; ९७; १७; ९८, ३; १०; १२; १०८, ५; १११, ३; ५; ७; ११४, १; १३८, ३: १३९, २; १४३, ३; १४९, ४; १५८,१; १७०,२; खि १,४,४; ५,२; २,३,१; ५,१; ६,१९;६[३], २४; ७-८,५; १४[२], ९; १५, १; ३,२२,६;७; ४,२,१; ५, ७, १, १; ८, २; मा १,१९[f]; ३,१२†; ४,३५†; ५,१९; ६,६;७,२४†; ८,२१†[g]; ११,२९; †१२,१८; २०; ४९; ५५; ९१; १३, २; ८; १४†; ४५; १४, ८; २४; १५, १०; ११; १२; १३; १४; २०†; ५०;५८; ६०; ६४; १७, १४; ५९†;६०†[a];६५;६७;१८, ५४;५५; १९, ६०†; २३, ५०; २८, १; २९, ५३†; ३३, ८†; ३४,३२; ३७,१३; १६; का १, ७,२[i]; ३,३,२†; ४, १०, ६†; ५,५,७; ६,१,७; ७, १०, १†; ९,५,४†[g]; १२, ३,२;†१३, २, १; ३; ४,५; ११; ६,१७; १४, १,२; ८; १४†; ४, ८; १५, २, ३; ८,२; १६,३,३; ६; ९; १२; १५; ५,१†; ६,२; ७,१; ३; ६; १८, १, १४; †५, १०; ११[a]; ६,१;३; २०,३, ४; ५; २१, ४, १०†; २५,९,६; ३०,१,१;३२, १,८†: ३३,२,१; ३७,२-३, ३; तै १,१, ६, १[२f];१३; ३[h]; २,९, १†;१३, २; †३,१४,१; ५; ४, १३,१†;†५, ५,१;७,१; ११,४; ६,६, १; ७,६, २; ८, १४, २[i];

[a]) सपा. दिवः (माश ९,२,३,१८ च)<>दिव्युः इति पामे. ।

[b]) दिवा उ इति पदे (वैतु. पपा. प्रमृ. दिवः उ इति)। 'ज्मा (=ज्मया ⌊तु. पृ १३९२ r टि. ⌋) दिवा उ (=च युक्ते) अपां सधस्थे (=अन्तरिक्षे ⌊=लोकत्रयेऽपि⌋) ये देवा जज्ञिरे' इति वा. द्र. ।

[c]) सपा. दिवः<>देवाः इति पामे. ।

[d]) सपा. दिवः<>दिवा (लाश्रौ ७,१३,५; ६ च) इति पामे. ।

[e]) सपा. सक्तु दिवः <>प्रत्नम् इति पामे. ।

[f]) सपा. दिवः (माश-१,२,१,१६ तैब्रा ३,२, ६, २ आपश्रौ १,२१,३ च)<>अदित्याः (माश्रौ १,२,२,-२७ च) इति पामे. ।

[g]) वैतु. सा⌊का.⌋ उ. म. Gri. प१ इति ।

[h]) पामे. कृते पृ १५६८ n टि. द्र. ।

[i]) पामे. कृते पृ १५६८ m टि. द्र. ।

†२२, १; ५; २,१,११,१†; ३,
१४,२†; ४†;५; ४,८,१[३]†; २;
¶९,२; ३; १०,३; १४,२†; ५,
१२,१; ३,१, १०, २; †११,२;
५; ७; ३,३,२; ३; ४,१[२]¶; ४,
३,३¶; ५,१[a]; ५, ४, १; ५, ३;
४,१,३,१; २, २,१[२]†; †४,२;
४; ६, ५†; ८, २; ३†; १०,४;
†११,१[२]; २; ३,४,२; ३; ९,१;
†१३,२; ८; ४,२-३,३; †४,१;
७; ६,१; २[b];७,१; १२,५†; ६,
१, ४; †३, ३; ४[c]; ५, १[२]; ६,
५†; ७, १३, २[२]; ३; ५, १, ५,
१¶;३,१,३¶; ४,२; ४,१,३¶;
६, ५[२]†[c]; ५,६, ३†; ७, ६, २;
६,२,९,३¶; ५, २, १†; मै १,
२, २; ६†; ९; १४[d]; ३, १५†;
३६; ४,३; †५,१; ५; ६,२; ७;
७, ४†; २, ४, ७[४]; †;‡[e];८¶;
७, ३; ९[२]; ११†; १३†; १५[२];
१६; १७;८,१†; २;५;९[५];१४[२];
१०,१; ३‡[f]; ५†[c]; ६[२];१२,३[२];
४; १३, ३; ८†; १६;१८; ३,१,
५; २,८†; ३,४¶;८†; ९;६,८;
८,७; †१६,३; ४;४,१, १०¶;
३, ४¶; ६, ६; ९, १‡[g]; ४; ६;
१०; †१०, १-४; †११, १;
२[४]; ४; १२, २†; ४; ५[२]†;१३,
२;६†; †१४, ३; ४; ९;१०[२];
१२[२]; १६[२]; काठ २, ७†; १०;
१५†; †४, ५; १५[२]; १६[२];
६, ९†; ७, १२[२]; १३[३]; १४;
८,१७[३]; ९, १९; १०, १३[२];†;
११, १०[४]; ¶[३]; १३[३]†; १२,
१५[२]†; १६, १५; १७; १९†;
१७,१; १८, ३[२]†[c]; ४[२];२०†;
२१,१२†[c]; ३५, ७; ८‡[h]; ३७,
११¶; ३८, १४†; ४०, १४†;
†कौ १,२७;३९; ५२; ६७;७१;
९२§; १७२§; १७८; ३०३;
३१२; ३४८;३६५[२]; ‡[i]; ३६७;
३६८; ३७२§; ३९३; ४७६;
४८४; ५२७; ५५८; ५५९;
२, २८;५१;१०१; १७१;१८६;
१८८;२२०;२२६[२];२३९;२४९;
२५०; २८५; २९३; ३०३§;
३०९; ३६२; ३७७; ३८२;
३९१; ४७७; ४९०; ५१५;
५३६; ५४९; ५५४; ५७७;
५७८; ५९३; ५९७-९९; ६२७;
६३८;६४४; ७८५;८०४;८४४;
८४५‡[j]; ८८२; ८९७; १०४३;
१०५०;१०७५;१०७८;१०८६;
११११; १११४; ११५७-५९;
११९५§; †जै १,३,७;४,५;५,
८;७,५;९; १०,२§; १८, ८§;
१९,४;३२,१;१०; ३८,४[२]; ‡[l];
८;९;३९,३§; ४४,१; ४९,१०;
५०,८; ५४,९; ५७, ५; ६; ३,
३,७;५,१०; ६, १०§; १०, ३;
१६,९; १७,७;९; २०,२; १०[२];
२१, ४; १४; २५; २४, १; ९;
२५, ५; ३०, ५; २०; ३१, २;
११; ३६,२; ३८, ४; ४०, ११;
४२,२; ४३,५;१०; ४७, ३; ४;
४८, ९; १३-१५; ५१, ४; ५२,
९; ५३, २; ५८, १; ४, २, ६;
१०; ६, १; ७, ५; ८; १३,१०;
१९,६; ९; २५, ३; २८,३; शौ
१,११,२; २,५, २; ७,३; ४,१,
४; १४, २; ३; १५, १०; १६,
४; २७,४; ५, ६, ३†; १३, १;
२४, ११; २५, १; २८, ९; ६,
३७,२[k]; ५२,१; ८६, १; १००,
३; १२४, १; १२५,२†; ७,१०,
१†; २२, १; २७, ८; ५७, २;
७७, १; ४[l]; ११२,१[m]; ८,†४,
४; ५; १९; ६, १२; ७, २०;
९,१,१; २, २१; ४,२१; †१४,
१०; १२; १०, ५, २७; ७, ३;
९,५; १०, ३२; ११,२,४; २७;
७,१०; १२,१,२०; २, १२; ३,
२६; ११,१२; १३,२,३६; ३७;
४१; ४,१;७,५; १६,७,६; १७,
१,१०; १८,१,२†; १८†; ६१;
२,३५†;३,६५†; ४,५८†; १९,
३,१; १६,२; २७, १५; ३२,४;
३५, ४; ४४, ५; ४७, १;†२०,
१, २; २८,३; ३५, ९; ३९, ४;
६२,७; ६४, १; २; ३; ७०, ५;

a) पंभि. कृते पृ १२९८ *d* टि. द्र. ।
b) सपा. दिवः<>दिवे इति पाभे. ।
c) पाभे. कृते पृ १५७० *a* टि. द्र. ।
d) सपा. दिवः (माश्रौ १,८,२,२८ च)<>अन्तरिक्षस्य (आपश्रौ ७,११,९ च) इति पाभे. ।
e) सपा. दिवः<>यूयम् इति पाभे. ।
f) सपा. दिवः<>दिवा इति पाभे. ।
g) सपा. दिवः<>दिवम् (तैआ ४,२,१ आश्रौ ३,१२,९ आपश्रौ१५,४,४ माश्रौ ४,१,२३ च) इति पाभे. ।
h) सपा. दिवः<> स्रुचा <> स्रुचः वैताश्रौ १६,१७ इति पाभे. ।
i) सपा. दिवः नरः<>सुदानवे इति पाभे. ।
j) सपा. दिवः<>देवः इति पाभे. ।
k) सपा. दिवः <> दिव्या इति पाभे. ।
l) =सपा. शांश्रौ ५, १०, २१ । आश्रौ ४, ७, ४ तु मधु इति पाभे. । m) दिवः<>दिवि इति पाभे. ।

६; ७७,३; ९१, २;१२७, २९; १४३,५;९;पै १३,१३,८†;१६, ९, ४; ५†; १०३, ७†; २०,६, ८; दिवः[a] काठ १, ६[b];२,३;५, ६; ७,४†; ८, ११¶; ९, २†; १०, १२†; ११, ९[g]; †; १३, ११[c]; १५†; १५,७; १३: १६, ३; ९[२]†; ११†; १३†; १५; १७, ४; ८[५]; १०; १७; १९†; १८, १५[२]; १८; २०, १[३]¶: ५; १५[२]†; २१, ३†; ८†[d]; १३†; २२, १४†; २४, १०¶; २५, ५¶; ८; २७, १¶; २८, १†; ३०, ६; ३१, ५[b]; ८¶; ३४, ४¶; ३९, १; २; ८[e]; ९; ४०, ५[२]; ४१, ११‡[f]; ४६, १†; क १, ६[b]; १२[g]; १६; २, १†; ४; ३, ५†; ४, ८†; ५, ३†; ६, २[२];३; ७, ८¶; ८, ५†; २५, २†; ४†; ६; ८; ९†; १०; २६, ३; ७[५]; ९;२८, १; ३[२]†[d]; ४[२]; २९,४[२]; ६; ३१,३[२]¶; ७; १८; ३८,३¶; ३९, २¶; ४०, १; ४२,१¶; ४७,५[b];८¶;४८, ९; पै १,५,२; २९, १; ९३, १; १०७, ६; २, ५५, १[२]; ५७,१;

५९,७; ३,१५,६; २२,१; ३१, १-८; ३८,२; ७; ८; ३९,५; ४, २७,१; ३५,४; ५, २, ६; ७,८; १३,८†; २२,१[२]; ६, ११, ४†; १८,५; २०,१; ७, १३, ३; ८, ६,२; १२,३; ९,१०, २[२]; १२, १२; १६,३; १०, ६, ८; ७, ३; ८, ५; १०, २; १२,१; ११,४, ४; १२, ४, ४; १३, २, २; ३, १६; ९,७; १४, १, ८; ३,१६; १५, २, ३†; ३,५; ७,४; ११, ६†; १३, ४; १८, ४; २१, ८; ९; २२,८; २३,३;४; १६,१०, १०†; १३, १०; २६, १; ३२, १;३३,१०;६६,१०†; ६७,२†; ७१, ८; ७८, ५; ८०, ३; ८३, ४; ९८, ६; १०४,४; १०६,७; ११०, २; १३१, ३; १३६, ६; १५०,६; ९; १५२,१०; १५४, १; १७, ३, १; ७, ३; ११,४; २४,७; २५, ४; ३१,२; ३८,५; १८,२४,३; ४;९; २५,१०;३१, ५; १९,६, १०; ७, ५‡[h]; १३, ६; २०,९; २१,८; २९,२; ३२, ४; ५; ४०, ४; ४२, १०; ४४, १६-१९; ४८, १३;५२, १‡[i];

५३,९; २०,५,२; ९, ४†; १०, ४; ११,७; ८; २०, १; ३६,८; दिव्:ऽदिवः शौ ७, १५, ३‡[j]; पै १५, १८, १; ०दिवः ऋ १, ११७,१२; ३, ३८,५; ४, ४४, २; शौ २०, १४३,२†; ०दिवः ऋ १,३०,२२; ४८,⌊१; ५,७९, ३; ९⌋;९;४९,२; २, ३६,२; ४, ५१,१०; ११; ५,५४,१०; ७९, ३;८;६,६४,४;५;६५,६;७,७७, ६;८१,३; ५; ८,४७,१४; १५; १०,१२७,८; काठ ८,१४[k]; ९, ३[k]; १३,१६†; क ८,२[k]; ६[k]; †कौ २,१०९१;१०९२; शौ १९, ४७,५; २०,६७,४†; पै ६,२०, ५; दिवस् ऋ १,५०,११; ५२, १२;६२,८; ६८, १; १६४,४७; ५१; ३,५९,७[l]; ४, ४२, ४; ६, २१,२;८,६,४८;३४,⌊१-१५⌋[m]; ५१,८; ५५,२; १००,८; ९, ३, ७; ८; १७,५; ५४,२; १०,५६, ३; ५८,२; १२१,९; १८९, २[n]; १९०,३; खि ३, ७,२; २२, ८; ५,१२,५; ७,५,१; मा १,१८[o]; २६; २,१६; ३, ७†[n]; ५, १३[o]; २७[p]; ६,२१[q]; ८,५२;६०;६२;

---

a) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः द्र. ।

b) पाभे. छृते पृ १५७० *f* टि. द्र. ।

c) सपा. दिवः<>देवः (आपश्रौ ९,१८,१६ च) इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ १५७० *a* टि. द्र.

e) सपा. दिवः (तैब्रा १,५,७,१ आपश्रौ १६, ३२, ३ च)<>दिग्भ्युः इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ १५६९ *o* टि. द्र. ।

g) पाभे. पृ १५६८ *n* टि. द्र.

h) सपा. दिवः<>पुरस्तात् इति पाभे. ।

i) सपा. ऋ ९,७४,४ आत्मन्वत् इति पाभे. ।

j) सपा. दिवःऽदिवः <> दिवेऽदिवे (तैब्रा २, ७, १५,१ आश्रौ ४,१०,१ शांश्रौ ५,१४,८ च) इति पाभे. ।

k) सपा. दिवो ज्योते (पृ १३९४ *e* टि. द्र.)<>दिवो ज्योतिः (पृ १३९५ *m* टि. द्र.)<>देवजूतिः<> देवजूते इति पाभे. ।

l) पाभे. छृते पृ १५७१ *g* टि. द्र. ।

m) वैतु. AR.,GW. दिव्->-वन् इति ।

n) सपा. दिवम् (माश २,१,४,२९ च) <>सुवः <>स्वः इति पाभे. ।

o) सपा. दिवम् (माश १,२,१,११ तैब्रा ३,२,७,२ जैमि १,३९ माश्रौ १,२,३,४ च)<>द्याम् इति पाभे. ।

p) सपा. दिवम् (माश ३,६, १, १५ तां ६, ४, २ आपश्रौ ७,१०,७;११,९,१३ च) <>द्याम् इति पाभे. ।

q) सपा. दिवम् (माश ३,७,१,३२ काश्रौ ६,९,१२ माश्रौ १,८,३,१० च)<>द्याम् (आपश्रौ ७,२७,४ च) इति पाभे. ।

९, २४[a]; ११, ३; १२, ४[b]; ५; १०२†; १३, २२[c]; १५, ६; ६४[३d]; १६, ५६; १७, ६७; ७२; १८, ४६; २५, ८; २८, १८; २०[e]; ३८, १७†[f]; का १, ६, ३[d]; ९, ४; २, ४, ३; ३, १, ७†[g]; ५, ४, ४[d]; ७, २[h]; १०, ४[i]; ६, १, २[e]; ५, २[j]; ९, ६, ४; ७, ९; १०, ५, ३[a]; १२, १, ३; १३, १, ६[२b]; ७, १†; १४, २, ७[c]; १६, २, १; ७, ६[३d]; १७, ८, १०; १८, ६, ३; ८; २०, २, ९; २७, ८, २; २९, ४, ४†; ३०, २, ७; ९[e]; ३८, ४, १†[f]; तै १, १, ७, १[d]; ९, ३[k]; १३, १[b]; २, १२, ३[d]; ३, १, २[h]; ५, १[i]; ६, १[h]; ४, ११, १; ४३, १[b]; ४४, ३; ६, ३, २[२]; ५, २[l]; ७, १०, १[a]; ३, १, ११, ४†; ३, ५, ४¶; ४, १, २¶; ४, १, १, १; ६, ३†[f]; १०, ५[b]; २, १, १; ७, १†; ९, ४; ४, १, १; ३, ३[३d]; ५, ११, १; ६, ५, १; ३; ५, १, १०, ५[b]; २, ७, २¶; ३, ६, १¶; ६, ७, ३¶; ८, १; ७, ६, २; ३; १७, १; २०, १; ६, २, १०, ४[h]; ३, ३, ३[i]; ४, ३[h]; ६, १, १[b]; मै १, १, ८[d]; १०[k]; २, ८[d]; १४[३l७j]; ३, ३८[m]; ४, ८¶; ६, १†[g]; ९[२]¶; ११, ४[a]; २, ७, १; ८[२b]; १३; १४†; १५[३d]; १६; ८, ८; १४[४d]; ९, ९; १०[२b]; १०, ६[२]; १३, ३; ३, २, १[b]; ३, ९; ८, ५[d]; ९, ३[२l७j]; ४[j]; १५, ७; ४, १, ८[२d]; १०[२k]; ¶; १२, ५†; काठ १, ६[d]; ७[d]; १२; २, ९[d]; ४, १२[m]; ५, ५[l]; ६, ७¶; ७, १३†[g]; १४; ८, १¶; †११, ९; १३; १५, ११; १६, ८[२b]; १४†; १६; १७, ७; १६; १९; १८, ४[२]; १९, ११[२b]; ¶; २०, ५¶; २१, ५¶; ९; ३१, २¶; ५[२d]; ¶; ६[२d]; ¶; ८¶; ११; ३२, ६¶; ३७, १७; ३९, २; ८; ४०, ५[४d]; ४३, ४[n]; ५३, ७; १०; क १, ६[d]; ७[d]; १२; २, ३[d]; ३, १०[m]; ४, ६¶; ६, ३; ४†[g]; ६¶; २५, ५†; २६-२७, ६; २८, ४[२]; ३१, १[२b]; ¶; ७¶; २०¶; ४७, २¶; ५[२]; ¶; ६[२d]; ¶; ८¶; ११; †कौ १, ३४८: २, १०६; ६१२; ६१३; ७२७[g]; ७७९‡[o]; ११५७-११५९; ३, २, ७‡[o]; ५, ५[२g]; †जै १, ३६, ७; २, ६, १‡[o]; ४; ३, ११, २; ४९, १०; ५०, १; ५९, १९; शौ २, ३४, ५[p]; ३, २१, ७; ४, १४, ३; २०, १[q]; ९[r]; २७, ४; ४, ३४, ५; ३५, ३; ५, १९, १; ६, २२, १†; ७, १०२, ४[s]; ८, ५, ७; ९, ५, २९; १५, २२; १०, २, ८; १८; ५, २७; ७, ३२; ४४‡[t]; ८, ३६; ९, ३; १०; ११; २५; ११, ७, १; ८; ९; ८, १०; १२, २, १७; ३, २५; १३, १, ८; ९; १६; २४; २५; २६; ३४; ४५; ५२; २, ४; ५; ८; २५; ४०; ४१; ३, ९†; १३; १६; १४, २, ६९; १५, ४, १७; १०, ११; १७, १, ८; १८, २, ७‡[u]; ९; ३, ६४; ४, १४; १९, २२, २१; २३, ३०; ३२, ९; ५३, ५; ६५, १[३]; १२८, ५; पै १, ३७, १; ८४,

a) सपा. द्विवम् (माश ५, २, २, ६ च)<>दे॒वी इति पाभे.।

b) सपा. द्विवम् (माश ४, ७, २, ६ तैत्रा ३, ३, ९, ४ तैत्रा ४, ९, ३; ५, ८, ३; ६, ९, २ आपश्रौ १३, ५, ८ माश्रौ ६, १, ४, १० च)<>द्याम् (ऐत्रा ५, २५ आश्रौ ८, १३, १० माश्रौ २, ४, ५, ५ च) इति पाभे.।

c) सपा. द्विवम्<>दिवि इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १५७२ *o* टि. द्र.।

e) सपा. द्विवम् (तैत्रा २, ६, १०, ६ च)<>द्याम् (माश ३, ७, १, १४ तैत्रा ३, ६, १३, १ च) इति पाभे.।

f) पाभे. कृते पृ १५७१ *g* टि. द्र.।

g) पाभे. कृते पृ १५७२ *n* टि. द्र.।

h) पाभे. कृते पृ १५७२ *p* टि. द्र.।

i) सपा. द्विवम् (आपश्रौ ७, २, ७ माश्रौ १, ८, १, ११ च)<>द्याम् (माश ३, ६, ४, १३; १४ काश्रौ ६, १, १६ च) इति पाभे.।

j) पाभे कृते पृ १५७२ *q* टि. द्र.।

k) सपा. द्विवम् (आपश्रौ २, १, ८ च)<>द्याम् (माश १, २, ४, १९ आपश्रौ २, २, ३ च) इति पाभे.।

l) सपा. द्विवम्<>दिवि (माश १, ९, ३, १०; १२ शांश्रौ ४, १२, २ च) इति पाभे.।

m) सपा. द्विवम्<>स्वः (माश ४, ४, ४, ११ च) इति पाभे.।

n) सपा. द्विवम्<>द्याम् इति पाभे.।

o) सपा. द्विवम्<>द्याम् इति पाभे.।

p) पाभे. कृते पृ १०७८ *a* टि. द्र.।

q) सपा. द्विवम्<>द्याम् इति पाभे.।

r) सपा. द्विवम्<>भूम्याः इति पाभे.।

s) पाभे. कृते पृ १४०८ *h* टि. द्र.।

t) सपा. द्विवम्<>सदः इति पाभे.।

u) सपा. द्विवम्<>द्याम् (आग्निगृ ३, ६, १:६ च) इति पाभे.।

६; ३,१२,७; ३८,८; ४,३५,४; ५,६,१; १३,६; १४, १; ७; ६, २२, ४[a]; ५; १२; ८, ६, १०[b]; ९,१; १९,३; ९,१२,७; १८,७; १२, २,५; ४, ९; १३, १२, २; १४,४; ७; १४, १, ८; ३, १०; ११; १५, १४,३; १८, ६; १६, २७,७; ५९, ६; ६०, १०; ६९, १३; ९६,५; ९८, ६; १३१, ३; १३६, ३; १०; १३७, १; १३८, ६; १५०, २; ४[३]; ९; १५१, १; १५२,४; ७; १५३, ८; ९; १७, १०,३; ५; ३१,८; ३८,६; १८, १३,९; १५,८; ९; १६,६; १७, ४-६; १८,४; १९, ५; २०, १; ८; ९; २१,२; २३, २; २४, ८; ९; २६,४;३१,३; १९,१९,१४; २२,१०†; २६,११[c]; ३६,१३; ४५,१२†[d]; दिवा ऋ १, १६१, १४;१६३,६; ३,६२,२; ६,५२, १; ७,६२,१; ८, ६, ३०[e]; ३५, २; १०,१०,९; ८२,[५; १२५, ८][f]; खि ५, ७,५,१; खिसा २, ९; मा ७, १३; १८; १५, ६[g]; १७, २९†[f]; २९, १७†; का ७, ६,२; ७,३; १६,२,१[g]; १८, ३, ५†[f]; ३१,३, ६†; तै २, ६, ७, २[२]; †४,६, २, २[f]; ७, २; ७,५, २३,१; मै १,३, १२; ८,६[h]; ९, २¶;४,६,३; काठ २,१४†[e]; ४, ४; ६, ७[h]; ८; १८, ११[f]; २७,

७¶; ४५,२०; ४६, ३†; क ३, ३; ४,६[h];७; २८,२†; ३५,१¶; कौ २, ६‡[i]; जै ३, १,८‡[i]; शौ ४,३०,८†[f]; ११,४,९; १२, १, ६३; १८,१,१०†; १९, १९,३; पै ५,६,४;३५,३[२]; ७,१४,३;८, १७,३; १६, ५७,११; १८,२५, १; १९, २४,१८; २०, ४१, २; दिवि ऋ १,६,१; ७,[३; ८,८९, ७; ९, १०७,७; १०, १५६,४]; १९,६; २२, २०; ३६, ३; ५१, ४; १२; ५२, ४; ८; ७३, ७; ८०,१३; ८१, ५; ८३, ६; ८५, २;९१,४; १८; ९३,५; ९५,३; ९८, [२;७,५,२ (१०,८७,१)]; १०३,१; १०५,१; १६, [(१०) २, २२, ४]; १०८, ११; १२५, ६; १२६,२; १३९,११; १५०, ३; १५९,४; १६३,३; ४;१६४, २५; १८७, ४; १९०, ४; २, ४०, ४; ३, २, १३[j]; १३, ४; २२, २; ६१,५; ४,५,११; १३, २; ३५,८; ५७,५; ५,११,१२; २, १०; ९,५; ११, ३; २७,६; २८, १; ३५, ८[२]; ४०, ८; ५२, ३; ६०, ६; ६१, १२; ६२, ७; ६३, ४; ७; ७४, २; ८५,२; ६, २,६; १६, ३६; १७, १४; २३, २; ३३, ५; ३४, ४; ४०, ५; ४४,२३;४८,६; ७, ५, २; ११, ५; ३२, १४; २१; ६४, १;

८२,३; ८३, ३; ५; ८७, ५; ८, ३, २१; ९, २; १२, ३०; १३, २९; १४,५; १९, ४; १८; २२, ६; २९, ९; ५०, [(५, ८३, ९; ८, ४९, ७)७]; ५२,७; ५५, २; ५६, ५; ६४, ४; ७२, १५; ७४,३; ८७, १; ९, १, ७; ४१, ३; ६१,१०; ७९, ४; ८३, २२; १०, ७, ३; ६; ८,६; २८, १२; ३५, १०; ५६, २[k]; ६०, ४; ५; ६१, १८[l]; ६२, ३; ६३,५; ६४, ३; ६५,११;७५,३; ८०,४;८५, १; ११; ८८, १०; ११; ९०,३; ९६, ४; ९८, ११; १०७, २; ११९, ११; १२४, ७; खि १, १२,१; ८; २, १४, १०; ३,२, ७; ४,७; ७, २; ८, ५; २२, ५; ४,९,६; ७; ५,५,११; ७, १,८; ३, ११; मा २,२५[m]; ४, ३१†; ६,५; २५; ३३; ७, १९;८,३†; ११,१२; †१२, ४८;११३;१३, ६;१५†; †१५, २३; २५; १६, ६४; १८, ३६; ७३; १९, ३२; २३, २; ५†; २६, १६†; २९, १४†; १५; ३१, ३; ३३, १०†; ९२; ३७,१९; ३८,११[२]; का २, ६,३[m]; ४,१०, २†; ६, १,६†; ७,१; ८,४; ७, ८, १†; ८,१,२†; १२, २, १; †१३,४, ४; ७, १२; १४, १, ६; १५†; †१६, ५, ४; ६; १७, ८, १८;

a) पाभे. कृते पृ १५६९ *p* टि. द्र. ।

b) सपा. दिवम् <>भूमिम् इति पाभे. ।

c) सपा. दिवम् <>द्याम् इति पाभे. ।

d) पाभे. कृते पृ १५७२ *n* टि. द्र. ।

e) सपा. दिवा<>दिवि इति पाभे. ।

f) पाभे. कृते पृ १५७१ *f* टि. द्र. ।

g) सपा. दिवा (माश ८,५,३,२ च)<>दिवे (तां १, ९,३ वैताश्रौ २०,१२ च) इति पाभे. ।

h) सपा. आपश्रौ ६,१४,१२ दिवः इति पाभे. ।

i) पाभे. कृते पृ १५७० *d* टि. द्र. ।

j) विशेषः पृ ११९० *q* टि. द्र. ।

k) सपा. दिवि<>दिव्यम् इति पाभे. ।

l) =प्रातः (वैतु. अन्ये =द्यु-लोक- इति) ।

m) पाभे. कृते पृ १५७३ *l* टि. द्र. ।

२०,१,७; ५,६; २१,३,१; २५, १,२; ३,१†; ३१, †३, ३;४; ३५, १, ३†; ३७,३,५; ३८,२, ५^२; तै १, †२, ८, २; १४, ७; ३, ६, २^२†; १३, १; ४,१, २; १०, १†; २२,१†; ५,११,१†; ६,१२,२†; २,२,१२,६†; †३, १४,१; २;४,५,२; ¶१२,३; ५; ३,२,८,६; ४,२,२; ३, ६¶; ५, ४, २; ३¶; ७,१¶; ४,१,२,१; †२, ४, २; ७, ४; ८, ३; ९, ४; ४, ४, १†; २; १२,५†; ५, ११, २; ६, ७,२^२†; ७,१२,२; १५, ६; ५, २,७, १; २; ६,१, १; ४; ६,१,६,१^२¶; ११, ३†; ४¶; ४,४,२;११,१; ७,४,२०, १†; मै १,१,१३; †२, ६; १४; ३,१;३; १३†;१५; २६†; ३८; ४,२[a];३^२[b];८¶;११,५¶;२,२, १३¶; ४, ३^२¶; ७, २; ११†; १४†; १५^२†; ९, ९; १२, १; १३,१^२; ६†; ७†; ११†; ३,१, ३; २, ६¶; ८, १^२¶; ११, ७; १२, १८†; †१६, ३; ४; ४,१, १¶; ९¶; १४; ३, ४¶; ५, ३; ४; ६,४^२;¶;६; ९,६;९^२;१०^२; १०,१^२†; ३^२;†;११,१†; १२, ४†; १३, २†; †१४, १^२; ९; १४; काठ †२, ६; १४; ३, १; ३†; ९; १०; †४, ५; ९; १०; १६^२; ५,६; ७, १३^२; ८, १६†; ११,१३†; १३,११; १२;१५†;

१४,५; १५,१३; १६,१; ११†; १३; १४†; १५^२;†; १७, १६; १८,१३; १९, १३; २०, ५^२¶; १५†; २१,३¶; २२, १४; १५; ¶२३, २;५; १०; २७,९; २८, १; ३०,१०¶; ३१, ७¶; १४^२; ३२, ६^२;¶; ३५, ७; ३७, ५†; ३८,२¶; ३९, १; ५; †४०,३; ६^२; ८; ४४,९†; क १, १९†; २, ८; १०†; १६; १७; †३,४; ८; ६,२; २५,२†; ५†;६; २७, ६;२९,२; ¶३१,७^२; १८; ३५, ८¶; ३६,२¶; ३७, १¶; ४४, १; ४६,८¶; ४७, ७¶; ४८,९; †कौ १, २०‡[c]; ८३; १२१; २८०; ४१७; ४६६; ४६७; २, २२; १४९; २१८; २४४;७४८; ७६४; ७८१; ८१८; ८३२; ८८०; ९१६; ९८९; १०२२; १०३२; ११७५; ३, ३,१§; २; ४, ५; †जै १, २, १०‡[c]; ९, ३;१३,७; २९, ६; ४०,९; ४८, ६; ४९, १; २,१,२; ४§; ३,८; ३,३,१; १९,१३; २१, ९; २२, ३; ३८, २§; ५७, ८; ४, ९,३; १५,९; २७,७; शौ १, ३०, ३; ३२,१; ३३, ३; २,२,१; २; ३, ७, ४; १७,७†; ४,१०,४; ३९, ५^२; ५,४,३;४; ६,६९,३; ७५, ३; ८०, २; ३; ९२, ३; ९५, १; २; ७, २७,७†; १०२,८^२; ९, १, २०[d], ११, ९^२; १५,

३†; ११, ८, १३; ९, २३-२७; १२, २; ८;१०;१२,३,५०;१३, १,३९;४४; २, १; १२; ३०; ३, १६;२३; †१४,१,१;११; १५, १३,६; १७,१,१२^२;१८,२,५०; †४, ५९; ८९; १९, ६, ३†; ७, १;८,१;२७,११;३२,३;७; ३९, ६; ७;†२०, २५,६;२६,४; २७, ५;३०,४; ३८, ६; ४७, ६;१०; ४९,२§; ६९,९; ७०,९; १३९, २§; पै १,७,१; २; १४,३;२३, १; २५,३; ६०, ४; ९१, ४; २, ६८,६; ७६, ६; ४, २०, ७^२[?]; २५,६; ५,१३,२; २६,८; ३६, २; †६, १६, ४; १७, ६; ७, १०, ६; ७; १३,४; ८,१४,३†; ९, ५, ३†; १०, २, २; ८,१†; १२, ४, ३; ७; १३,४,५; १४, १,४; १५,१५,४; २२, २; २३, १२; १६, ६८,३†; ८३,५;८४, ३-८; ११७, ३^४; १७, ४०,१०; १८, †१, १; ११; १८,९; १९, ४; २०, ५‡[e]; २१, ६; २३,५[f]; ७;३१,७; ३२,१४†; १९, ११, १; १५,८; १६,१३;१४†; १८, १४[g];३५,६;३६,१;४५,१३‡[h]; २०, ३०, १[i]; ५१, ८; ५५, ५; दिवे ऋ १,५४,३;७१,५;१२९, ३; १३६,६; १८५,१०; २,१३, ५; २४,१४; ३, ५४, २; ३; ४, ३, ५; ५, ४७, ७; ५९, १; ६, १८, १४; ८,७०, २[j]; ९,१०९,

---

[a]) पाभे. कृते पृ १५७३ *l* टि. द्र. ।

[b]) सपा. सकृत् दिवि (तैब्रा ३,७,५,११ आपश्रौ ३,९,१० च) <> दिवे इति पाभे. ।

[c]) पाभे. कृते पृ १५७४ *e* टि. द्र. ।

[d]) सपा. शौ ९,१,१० पै १६, ३२, १० अधि इति पाभे. ।

[e]) सपा. दिवि<>तत्र इति पाभे. ।

[f]) सपा. दिवि<>द्रे इति पाभे. ।

[g]) पाभे. कृते पृ १५७३ *c* टि. द्र. ।

[h]) सपा. दिवि<>द्युभिः इति पाभे. ।

[i]) पाभे. कृते पृ १५७१ *m* टि. द्र. ।

[j]) सपा. दिवे<>देवः इति पाभे. ।

५; मा ५,२६; ६,१; २५; २२, २७; २९; २४, २६; ३०, २१; ३७,१९; ३९, १; का ५,२,७[a]; ७,१; ६,१,१; ७, १; २४,१३, १; १६,१; २६, ६, १; ३४,४, ३; ३७,३,५; ३९,१, १; तै १, १,११, १; २,११,१[a]; ३,१,१; ६,१; १३,१; ८, १३, ३; २,६, ५,१¶; ३, २, ४, ४; ५,२,२[b]; ८,१; ४,४, १, १[b]; ६,२,१०, २¶; ३, ४, १; ४, ३, १; ७,१, ११,१; १५,१; १७,१; ५,११, १; २३, १; मै १, २, ७; ११; १४; ३,१; ३५; २,८,८[b];१३[c]; ३,८,२[a]; ९; ९,३; १२,७;१०; १४,७; ४,५,३; ९,६; १२,३†; १४,१०†; काठ १, १२; २, ८; १२; ३,३; ९; ५,४[d]; ८,१६†; १५,३; १७, ७[b]; २२, ५; २४, ९; २६, ५; २९, ५; ३१, ११; ३७, १५; १६; १७[b]; ४१, २; ६; ८; ४५, २; २०; ५१,६; क १,१२; २,२;६; १०;१६; २६, ६[b]; ३८,२;४१,३; ४५,६; ४७, ११; कौ २,५९२†; जै ३, ४८, ८†; शौ १, ३२, ४; ५, ९, १; ५; ६,१०,३;२०,२[a]; १९,११, ६†; †२०,९२, १७[e];१०५,५[e]; पै १,२३,४;८८,४; ६,१३,१०; १३,८,१६; १६, ९३,७;११८, ७;१९,१२,११;२७,७.

दिवा[f]— -वा[g] ऋ १, २४, १०; १२; ३४, २; ३८, ९; ९८, [२ (७, ५, २) १०, ८७,१]; १३९, ५; १४४,४; ५,७६,२[h]; ३; ६, ३,६[२]; ४९, १०; ७, १५, १५; ७१, १; २; १०४,११; ८,७,६; १८,६; ७; २५, ११; ६१, १७; ६४,६; ९, ९१, ९; १०७, २०; १०,९५,४; खि २,७,१;३,१३, १; १६, ३; मा १८, ७३; २०, १५; ६१; ६२; २१, ३५; ३६; २२,३०[i]; का २०, ५, ६; २२, १,२; ६, ७; ८; २३, ४, ७; ८; २४,१७, २[i]; तै †१,२,१४,६; ५, ११, १; २, ४, ८, १; १०, १¶; ५,३,४,७¶; ¶६,४, २, ४[२]; ८,३; ७, ४, १०,२¶; ¶मै १, ५, ५[२]; ८, ५[२]; ६; २, २, ६§; ३,६; ४, ७†; १३, ११†; ३,७, ८; §११, २[२j]; ३[२]; १०; ४, १, ८; २,१[२]; ३, ४; ५,१[२]; काठ ४,१६†;६,८[k]; ७, ६;¶८, ३[२]; ११; १०,१२; ¶११,१;२; ९†; ११; १३, ८[२]¶; २३, ५¶; ३३,२¶; ३५,१०[l]; ३८,५;८[२]; ४०,३†; क ४,७[k]; ६,८[२]¶;७, ८¶;३६,२¶; ४८,८[l]; †कौ १, १०२; २८७; २, २७३; ४६८; ८०८; ११०३; ११०४; †जै १, ११,६; ३०, ५; ३,२३,५; ३५, ३; शौ ५,७,३; २९,९;३०,१०; ६,२३, १; १२८, ४; ७, १०६, १; ८,३,१†; ४,११†; ५, २२; ११, २, १६; १६, ७,१०; १९, १५, ६; ३९, २-४; पै २, २३, २; ३,२५,८; ३५, ६; ७,९,४; १०,२-४; ९, ११, ५; १३,१०; १३, ९, १०; १०, १२; १६,६, १†; १०,१†; २८, ११; १०५, ६; ११६, ७; १२६, १-३; १७, ६,८; १८,१८, २[l]; १९,४,१०; १९, ५; २०, ३५, ५; ४९, ८; ५६,५;५८,४.

दिवा-कर्[m]— -रः शौ ४, १०, ५; १३, २,३४;२०,१०७, १३; पै १८,२४,१.

¶दिवा-कीर्त्य[n]— -र्त्यम् तै ७,

---

[a]) सपा. दिवे नमः पृथिव्यै (तैआ ५, ८,३ गोआ २, २,४ आश्रौ ४,५,७ आपश्रौ १२, २०,८ लाश्रौ ५, ६, ९ च) <> द्यावापृथिवीभ्याम् (माश ३, ४, ३, २१ शांश्रौ ५,८,५ शांगृ ४,१३,३ च) इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ १५७४ *g* टि. द्र.।

[c]) पाभे. कृते पृ १५७१ *b* टि. द्र.।

[d]) पाभे. कृते पृ १५७५ *b* टि. द्र.।

[e]) पाभे. कृते पृ १५७५ *j* टि. द्र.।

[f]) नाप. (दिवस-)। दिवस-पर्यायस्य सतः दिव्- इत्यतः क्रियां टाप् प्र. (तु. इडा-, वाचा-)।

[g]) *दिवया > नैप्र. यनि. इति कृत्वा तृ१। वा. किवि. सद् अव्य. इव (तु. पाग १,१,३७)।

[h]) वैतु. सा. R (ZDMG ४८, ६७७) च दिवः (प१) इतीव शोधुकौ?।

[i]) दिवा पतयते इत्यस्य स्थाने सपा. काठ ३५,१० क ४८,८ दिवा पतये इति, तैब्रा ३,१०,७,१ आपश्रौ १४, २५,११ दिवा पतये इति च पाभे.। मै ३, १२, ११ पाठाऽभावः। [j]) सकृत् दिवा इति पाठः? यनि. शोधः।

[k]) सपा. दिवा<>प्रातः (आश्रौ ३,१२,४ आपश्रौ ९,७,४ माश्रौ ३,६,३ शांगृ ५,४,५ च) इति पाभे.।

[l]) सपा. शौ १३,१,३२ विशिष्टः पाभे.।

[m]) नाप. (सूर्य-)। उस. टान्तम्।

[n]) नाप. (साम-विशेष-)। उस.। उप. <√कीर्ति (<√कॄ [*शब्दे])।

३, १०, २[3];३[2]; मै ४,८, १०[3]; काठ ३०,५[3]; ३३, ४; –र्त्यानि काठ ३३, ६[3]; –र्त्ये काठ ३०, ५; –र्त्येन तै ७, ३, १०, १[2].

दि॒वा-तर[a]– -रात् ऋ १, १२७,५[2].

†दि॒वा-वसु[b]– -॰सो ऋ ८, ३४,[१-१५]; कौ १, ३४८; २, ११५७-५९; जै १,३६,७.

दिवि-क्षय[c]– -यम् ऋ ५,४६,५.

दिवि-क्षित्[d]– -क्षिता ऋ १०, ९२,१२; –क्षिते[e] तै ७,५, २४, १; काठ ४१,१.

दिवि-चर[f]– -राः शौ १९,९,७.

दिवि-जा[g]– -जाः ऋ ७, ७५,१; ८,४३,२८.

दिवि-जात– -॰त तै ४, ३,१३, २.

दिवि-भाग[h]– -गाः तै २, ४, ८, २; मै २, ४, ७; ८; काठ ११, ९;१०.

दिवि-मा(त्रा>)त्र[i]– -त्रम् पै १६,९६,७.

दिवि-युज्[j]– -युजः ऋ ९, ९७, २६.

दिवि-योनि[k]– -निः ऋ १०,८८, ७.

दिवि-श्रित्[l]– -श्रितः शौ ११, ९, २३-२७; पै १६, ८४, ३-८; १९, ४९,५.

दिवि-ष(<स)द्[m]– -षदः शौ १०,९,१२; ११,८,१२; पै १५, १४,७; १६,१२७,२; –षद्भ्यः तै ३,३,१०,१; ४, १, १; काठ १३,११;१२; शौ १८,४,८०.

दिवि-ष्ठा[n]– -ष्ठाः पै १५,२२,४.

दिवि-सद्[o]– -सदम् मा ९, २; का १०,१,३.

दिवि-स्पृश्[p]– -स्पृक् ऋ १०, १६८, १[q]; मै १, १, १३[r]; ४, १, १४[r]; ९,७; काठ १,१२[r]; ३१, ११[r]; क १, १२[r]; ४७, ११[r]; –†स्पृशः ऋ ५,१३,[(१, १४२,८; २, ४१, २०)२[s]]; ७, १६,३; तै ४, ४,४,५; मै ४,१०, २[s]; काठ ३९,१५; कौ २, ७५५[s]; जै ३, २८, १[s]; –स्पृशम् ऋ १, १४२, [८[s]; २, ४१, २०[s] (५, १३, २)]; ४, ४६, [४; ८, ५,२८ (२३,५)]; १०१, ९; ९, ८६,१४; १०, ३६, ६; मा ३३, ८५†; तै १,१,१२, १[r]; ४, १, ११,४†[s]; मै ४,१०,३†[s]; जै ४, १६,३†; पै १३,५,६;–†स्पृशा ऋ १,२२, [२; २३,२]; ५,११, १; मा १५, २७; का १६,५,८; तै ४,४,४,२; मै २,१३,७; काठ ३९, १४; कौ २, २५७; जै ३, २२,४; –॰स्पृशा ऋ १, १३७, [१(९, ६४, २८)]; –स्पृशि ऋ १०, ८८, १; –स्पृशे ऋ ९, ११,४; कौ २,७९४†.

दिवो-जा[t]– -जाः ऋ ६,६५, १.

दिवो-रुच्[u]– -रुचः ऋ ३,७,५.

दिव्य,व्या[v]– -॰व्य शौ २,२, १; पै १, ७, १; –व्यः ऋ १,

---

a) विप. (अग्नि-)। अर्थः व्यु. च?। 'दिवा (=दिन-समये) *तरः नैप्र. (<*थरः भाप. <√धृ) अस्येति कृत्वा वस.। 'दिवा योऽग्निर्ध्रियतेऽसौ (अप्रायुषे) आत्मनोऽनपगमायैव ध्रियते, तदपेक्षया नक्तं योऽग्निर्ध्रियतेऽसौ सुदर्शतरः' इति वा. (तु. [अर्थतः] PW. GW. =दिवातन- इति; वैतु. वें. सा. GRV. प्रभृ. दिन-पर्याय इति कृत्वा नाप. इतीव)।

b) विप. (इन्द्र-)। वस.। वा.? (तु. सस्थ. ?यु)।

c) विप. (शर्धस्-)। उस.। उप.<√क्षि [निवासे]+अच् प्र. थादि-स्वरश्च।

d) विप. (सूर्य-, सूर्यामास्-)। उस. उप. <√क्षि [निवासे]।

e) =सपा. मैत्रि ६,३५। छां २,२४,१४ तु दिविक्षिद्भ्यः इति पाभे.।

f) विप. (ग्रह-)। वस.। उप. भावे अप् प्र. उसं. (पा ३,३,५८ [वैतु. सा. उस. इव?])।

g) विप. (अग्नि-, उषस्-)। उस.।

h) विप.(देव-)। वस.। i) विप. (ओदन-)। वस.।

j) विप. (सोम-)। उस. उप. विजन्तम्।

k) विप. (अग्नि-)। वस.।

l) विप. (देव-, पाश-)। उस.।

m) विप. (देव-, पितृ-) उस.।

n) विप. (देव-)। उस.। o) विप. (सोम-)। उस.।

p) विप. (अग्नि-, अश्विन्-, यज्ञ- प्रभृ.)। उस.।

q) सपा. दिविस्पृक्<>दिवस्पृक् इति पाभे.।

r) सपा. दिविस्पृक्<>दिविस्पृशम् (तैत्रा ३,३,७,८ च) इति पाभे.।

s) सपा. दिवि°<>दिव° (वैतु. BC. दिवि° इति) इति पाभे.। t) विप. (दुहितृ- [=उषस्-])। उस.।

u) विप.। उस. उप. क्विन्तम्।

v) विप. (अङ्गार-, अशनि- प्रभृ.), नाप. च। शैषिको वाऽर्हार्थीयो वा यः प्र. उसं. (पा ४,२,१०१; ५,१,६६)। प्र. स्वरः।

१६४,४६; ५, ४१, ४; ७, ३२, [(१,८१,५)२३]; ३७,८;९,७१, ९; ९७,२३; ३३;१०९,३; १०, ६३,[१७; ६४, १७][a]?;११६,३; १३९,५; मा ९,१; ११,७;२७, ३६; ३०, १; का १०, १, १; १२, १, ७; २९, ५, ५†; ३४, १,१; तै १,७,७,१; ४,१,१,३; मै १,४,२[b];७[b];११,१; ४[c]; २, १३,९†; ३,४,४‡[d]; ४,९,११; काठ १३, १४; १५, ११; १८, १७[e]; ३४, १४[f]; ३९, १२†; †कौ २, ३१; ७१८; †जै ३, ४, २; ५९, १०; शौ २, २, १; ७, ४२, २; ८, १, ११; ९,१५, २८†; १०, ५, २०; १३,२,९; २०,१२१,२†; पै १,७,१; ५१, ३; ५,९,१; १५, १८, ८; १६, २,१; १२९,८; १५०,९;१५१, १; १८, २१, ३; २५,२[g]; १९, १६, १५; १६; २५, ७; ३७, १४; ४०, ३†; २०, ९, १०; —व्यम् ऋ १, १३९, १; १६३, १०; १६४, ५२; १७३, १; ३, १९,४; ४७,[५; ६, १९, ११]; ५,५९,८; ६,६,१; १०,१; ५१, १२; ७,२,१; ९,१९,१; २९,६; ८६,३६; १०७,५; १०, १२,३; ९६,२; १००,११; मा २, २२;

६,२१[h];७,३६†; १८,५१;२९, २१†; का २, ५,५; ६, ५, १[h]; ७,१८,१†; २०, ३,१; ३१, ३, १०†; तै १,३,११,१[h]; ४,१७, १†; २, ४,८,२; ६, ७,६¶; ३, १,११,३†; ५,५, २; ४, ६, ७, ४†; ७,१३,१; १५,४[i]; ६, ४, १,४[h]; मै १, २,१८[h]; ३,२१†; २६; ४,७¶; २,१२,३;१३,२२; ३,१०,७; १६,५[j]; काठ ४, ८†; ११, ९; १८, १५; १९, १४†; २२, १५[j]; ३९,१४†; ४०, १२; ४६, ३†; क ३, ६†; २९, ४; †कौ १, ४६१; २, २६; ३४९; †जै १, ४८,७; ३,३,५; २९,६; †शौ ४, १४,६Տ;७,१९,१;४०, १; १८,१,३२; २०, ३०, २; पै ३, ३८, ५; १९, २०, ८[l]; ३४, १३‡[k];२०,७,३;९,८†; —व्यया पै ९,८,३; —व्यस्य ऋ १,११२, ३; १४४, ६; २, १४, ११; ५, ६८, ३; ६, २२,९; ३९, १; ७, ४६,२; ६५,४; ९७,[१०; ९८, १०]; ९, ८६, २८; ९१, २; तै २,४,८,२; ३, ५,५,२; मै १,३, २६; ४,१४,१२†; काठ ११,९; २६,११†; †कौ २,४९५;८१५; †जै ३, ३८,९;५७, ५; शौ ४, २०,३; ६,८०,१;३; ७, १९,१;

†२०, १७,१२; ३६,९;८७, ७; पै ७,१५,३; ८,६,३; १९, १६, १२; १३; २३, ३; २०, ७, ३; —व्या ऋ १, १४३,५;१५२, ७; १७६,३; २,२७,[९; ५,२९,१]; ४,४३,३; ५,६९,४; ९, ८८,७; ९७,५१; १००, ३; १०७, २४; खि ४,५,२२; मा १३,३०; ३८, १८; का १४,३,४; ३८,५,१; तै १, ४,२२,१; ६,५,६,५¶; ¶मै २, ७,१६; ४, ६, ९; १२, १†; १४,१२†; काठ ४, १०;८,२¶; २८,६; ३९,३; क ३, ८;६,७¶; ४४,६; कौ २, ७७८; ८२३; जै ४,४,४†; शौ ६, १४२,१; १९, ४९,८[l]; पै ९, १, ७; २०, १७, २[m]; —व्याः ऋ १,१६६,११; २, २५,४; ६, ६, ३; ५०, ११; ७, ३५, ११; [१४ (१०, ५३, ५)]; ४९,२; १०३,२; ८,५,२१;२५, ६; ९,८६,१; ४; ८८, ६; ११०, ६; १०, ३४,९;९८,५; मा २४, १०; का २६,२,५; तै ३, १,१, २¶; ३,११,२†; ५, ५,२०,१[n]; ६,१,२,३¶; मै ३, ६, ३¶; ४, ४,३; १४,११†; काठ ३७, ९[?]; †कौ २, २३६; ८४५; †जै ३, २१,१; ५८, ३; शौ ४, ८, ४; ५;६; ७, ९४, १‡[o]; ८, २,१४;

a) पाठः? (तु. सस्थ. टि. ?जुनो)।

b) सपा. दिव्युः <> दैव्यः (आपश्रौ ४, १६, ४ च) इति पाभे.।

c) सपा. दिव्युः कोशः <> दैव्यः कोशः<>देवकोशः इति पाभे.। d) पाभे. क्ते पृ १५७० *a* टि. द्र.।

e) सपा. दिव्यः<>दिव्ये इति पाभे.।

f) सपा. दिव्यः सुपर्णः<>नृचक्षाः इति पाभे.।

g) पाभे. क्ते पृ १३२४ *f* टि. द्र.।

h) =सपा. माश ३,८,५,३। काठ ३,८ क २,१५ तु पाठाऽभावः।

i) सपा. दिव्यम्<>मारुतम् इति पाभे.।

j) विप. (विप-)। धा. मर्दने (=हिंसायाम्) वृत्तिः (तु. (चुरा.)?। k) पाभे. क्ते पृ १५७४ *h* टि. द्र.।

l) सपा. दिव्या<>दिव्याम् इति पाभे.।

m) पाभे. क्ते पृ १५७१ *h* टि. द्र.।

n) सपा. दिव्याः<>अदित्याः इति पाभे.।

o) सपा. दिव्याः<>अद्य (माश १२, ९, २, ९ आश्रौ ३, ६, २७ काश्रौ १९, ५, १८ माश्रौ १,७,४,१७

७,३; २४; ९, ५, १४; १०, ५, ४६; ९,६; ११,२,२४; ७, २१; ८,८; १६,१,१; †१९, ११, २; ४; पै १, २४,१; २,८५,४; ४, २, ५; ६; २७, ५; ८, १८, ३; †१३, ८,१२;१४; १५, १८,६; १६,४,४; १२,३; १४, ३; १८, ४; १०६,४; १५५,१; १८,२८, १; १९, २८,८; –व्यात् ऋ ७, १०४,⌊(३५,१४)२३; १०,५३, ५⌋; तै ३,२,४,३[a]; मै १, ४,२; ७ †; शौ ८, ४, २३†; पै १६, ११,३†; –व्यान् मै १,३,१५[b]; ४,६,६[b]; काठ ३५,७[b]; क ४८, ९[b]; पै १४, ३, २०; –व्यानाम् ऋ १०,१२४,९; शौ १९, २,४; पै ८, ८, १०; –व्यानि ऋ १, ३४,६; ६४, ३; ५; ४, ५३, ३; ६, २२,८; ५९, ९; ९, १४, ८; ३६,⌊५; ६४,६⌋; ६३,३०; १०, १३, १; ३२, २; ६४, १६; मा ११,५†; १५, ५२; का १२,१, ५†; १६,६,४; तै ४, १,१,२†; ७,१३,४; मै २, ७,१†;१२,४; काठ १५,११†;१८, १८;२८,१; क २९,६;४४,१; कौ २,३८६†; जै ३,३१,६†; शौ २०,३६,८†; –व्याभिः तै ५,६,२,४¶; मै ४, ९,९; –व्याम् ऋ ९, ९७, १७; शौ ११,२,१९; पै १४,४,८[c]; १६, १०५, ९; –व्याय ऋ १, ५८,६; ९,८५,६; १०, ७६, ८; पै ८,१,१[d]; –व्यायाः मै ४, ४, ४¶; –†व्यासः ऋ १,११८,४; १६३,१०; १८१, २; १०, ६५, ९; मा २९, २१; का ३१, ३, १०; तै ४, ६, ७, ४; काठ ४६, ३; –व्ये ऋ ७,२,६; १०,११०, ६; मा २७, १७[e]; २९, ३१†; का २९,२,७[e]; ३१, ४, ७†; तै २,६,७,५; ४, १,८, २[e]; मै २, १२, ६[e]; ४, १३, ३†; ५; काठ १६,२०†; क २९,५; शौ ५,१२, ६†; ७,८७, ६; पै २०,३२, २; –व्येन ऋ ३,२,४; १०,४३,७; मा २७, १; का २९, १, १; तै ४,१,७,१; मै २,१२,५[f]; ३,४, ६; काठ ७,१३[f]; १८,१६; २२, १; क ६,३; २९, ४; शौ २, ६, १[f]; ११,२,२६; २०, १७, ७†; पै ४,२,७;८,१०,१०; १५,२२, ५; १६, १०६,६; १९, २३, २; –व्येभ्यः मा ७, ३; ६; का ७, १-२,२; तै १,४,२-३,१; ६,४, ५,४; मै १, ३,४; काठ ४, १[2]; क ३,१[2]; –व्येषु ऋ ९,८६,२२; काठ ३९,५; शौ ७, ७०, १; पै २०,२६,१०; –व्यैः ऋ ३, ५४, १; खि २, ६,३,२७; काठ ३५, २; क ४८, ३; –व्यौ तै ५, ६, २१,१.

द्यु[g]– †द्युभिः[h] ऋ १,३४,८; ५३,४;११२,२५;२,१,१; ३,३, २;३१,१६; ५,१६,२;५३,३;६, ५,६; ७,१८,२; ३१,८; ८,४०, ८;९,८६, ४२; ११२, २; १०, ३,३; ७, ४; ५; ५९, ४; १८९, ३; खि २,१, १; मा ३,८; ११, २७; ३४,३०; ३५, १‡[i]; का ३,१,८; १२, २, १६; ३३, १, २४; ३५, ४, २‡[i]; तै १, ५, ३,१; ४,१,२, ५; मै २, ७, २; काठ ७,१३; १६, २; १९, ३; क ६, ४; ३०, १; कौ २, ७२८; ८९८; ३,५, ६; जै २, ६,५; ३,५९,२०; ४, १३, ११; शौ ६, ३१, ३[j]; २०, २१,४; ४८,६; द्युषु खि ५,५,८; †द्यून् ऋ १, ३३, ११; ७१,६; ११३, १३; ११६, २४; १२१, ३; ७; १४८,४; १६७, १०; १८०, ८; १९०, ४[k]; २, १३, ⌊१३; १४, १२⌋; २७,८; २८,२; ३,२३,२; ४,४,८; ९; ३२,७; ४३, ३; ५, ६९,१; ८६,५; ६, ६७,६; १०, ११,७; १७,११[l]; २७, ५; ४५, ११; मा १२, २८; का १३, २,

---

लाश्रौ २, १२, १३ आपमं २,६,६ माग १,१,१७;११, २५;२,२,२६ च) इति पाभे. ।

a) सपा. तां १,३,२;६,७,२ दिव्याभ्यः इति, जैमि १,८३ दिव्येभ्यः इति च पाभे. । शौ १६, ४,४ तु पाठाऽभावः ।

b) सपा. दिव्यान् <> देवान् इति पाभे. ।

c) पाभे. कृते पृ १५७८ *l* टि. द्र. ।

d) सपा. दिव्याय<>मह्ये इति पाभे. ।

e) पाभे. कृते पृ १५७८ *e* टि. द्र. ।

f) सपा. दिव्येन<>द्युम्नेन इति पाभे. ।

g) तु. पा[६,१,१३१ (पदान्ताभावेऽपि उसं.⌊तु. द्यून्⌋)]; वैतु. या(१,६ ⌊तु. SEY १८⌋)<√द्युत् इति, पाउभो (२, १,३४)<√द्यु ⌊*दीप्तौ⌋ इति । h) विभक्तिस्वरस्य निषेधः (पा ६,१,१८३)। i) सपा. द्युभिः (माश १३,८,२,३ च) <>अद्भिः (तैआ १,२७,५; ६,६,१ च) इति पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १५७५ *h* टि. द्र. ।

k) विशेषार्थं पृ ३६८ *k* टि. द्र. ।

l) सपा. द्यून् <> द्याम् (माश ७,४,१,२० तैआ ६, ६,१ च) इति पाभे. ।

११; तै १,२,१४,४[2];२,१,११, ५; ४,२,२,४; मै §२,६, ११[a]; ७, ९; ४,४,५§; ११,५[2]; १४, १२; १४; काठ ६, ११[2]; ११, १२; १६,९; शौ १८,१,२४.

द्यु-भक्त,क्ता[b]– -क्तम् ऋ ४, १,१८;७,४०,२; –क्ताः ऋ १, ७३,६.

†द्यु-मत्– -०मः ऋ ६,१०, २; –मत्[c] ऋ १,७४,९;२,९,६; २३,१५;३,१०,[८; १३,७]; ५, ११,१;१८,५;१९,३;२३,[४;६, ४८,७][d]; ६,१६, ४५; ७,८,६; ६६,१७; ९,१३,४; २२,६;१०, २,७; खि १,५,८; ३,२२,७;४, ९,७; मा १५,२७; २६, ३; का १६,५,८; २८,२,१; तै १,१,५, २§; ८,२२,२; ३, २, ८, २§; ४,३,१३,२; ४,४,२; ६, १, ५; मै २,१३,७; ४,१०,५; ११, २; १४,४; काठ २, १५; ४, १६; १६,१२[e]; २१, १३; ३९, १४; ४०, ११; क २५, ३[e]; कौ २, २५७; ५४०; ७३५; जै ३,२२, ४; ४२,६; §शौ २, ३५,४; ५, २०,६; ६,१,१; §पै १,६६,३; ५,२७,८[e]; ९,२४,६; १९,१,१; ३५, ५[e]; २०, ४०, ४[e]; –मतः ऋ ६, १७,१४[f]; ५०, ११; शौ १८,१,५७[g]; –मता ऋ ६, ६२, १०; –मते ऋ १,६३,३; –मत्सु ऋ १०, ६९, ७; –मन्तः ऋ ५, १२,४; २५, ८; ६९, २; ७, १, ४; खि ४, ९, ३; तै १, ५, ५, ४§[h]; मै १, १, १२‡[i]; ५, २§[h]; काठ १,११‡[i]; ६, ९§[h]; क १, ११‡[i]; ४, ८§[h]; जै ४, २८, ३; शौ ४, १, ५; १८, १, ५७[2i]; पै ५, २, ६; –मन्तम् ऋ १,६४,१४; २,७,१; ३,३०, १९; ४, ३६, [८; ९, ६३, २९; ६७,३]; ५,६,४; २६, ३[i]; ३१, ४; ६,१७,४; ७,१५,७; ९,२९, [६; १०६,४]; ६५,४; १०,४०, १; ८४,४; मा २,४[i];३,१८§[h]; का २,१,५[i];३, ३,८§[h]; तै १, १,११,२[i]; ३, १४,३; ६,१२,६; ४,४,४,६; मै २,१३,७; ४,११, ४; १२,२; काठ ८, १६; ९, ६; कौ १,२६; ४१९; ४४०; ४८०; ५६७; २, १३४; ३७२; ६७५; ८७३[i]; जै १,३, ६; ४१,१;४६, ४; ४९,४; ५८, २; ३,१३,१०; ३०,१५; ५६, ३; शौ ४,३१,४; १८, ४, ८८; पै ४, १२, ४; –मान् ऋ १,६२, १२; ४, १५, ४; ३१,१४; ५,३४,३; ८, ३१, ३; ९,५,[३; ६१,१८]; ६४,१; ८०,२; १०,११,७; ६९, ७; तै ४,२,११,३; २, १३, ३; मै ४, १०,२; ५; ११,२; काठ २,१४; कौ १, ५०४; २, १३१; २४१; जै १,५२,८; ३, १३,७; २१,६; ३८,३; शौ १८,१,२४; ५७§.

द्युमती– -तीम् ऋ ६, ३८,१; ७,५,८; १०,९८,२;३.

द्युमत्-तम– -†०म ऋ १, ५३, ३; शौ २०, २१, ३; –मः ऋ ९, ६५,१९; १०८, ३; ‡तै[k] १,५,६,३; ४, ४,४, ८; कौ १, ५०३; ५८३; २, २८८; ३४४; ४५८‡[k]; जै १,५२, ७; ५९,६; ३,२४, ४; २९,१; ३४,१६‡[k]; –†मम् ऋ १,२८,५;५,२४,२[k]; ६,४४,९; मा[k] ३,२५; १५,४८; २५, ४७; का[k] ३,३, १७; १६, ५,३०; २७,१५,२; मै १,५,३[k]; काठ ७, १[k]; क ५,१[k]; –मा मा २७,११; का २९,२,१; तै ४,१, ८,१; मै२,१२,६; काठ१८,१७; क २९, ५; शौ ५,२७,१; पै ९, १, १; –मानि ऋ ८,१०१, ७.

?द्युमद्गामन्नाथर्वण[l] कौ १,१७७.

?द्यमद्गामाथर्वण[l] जै १, १९,३.

?द्युमद्गायाथर्वण[l] पै१९, १,१.

?द्युमद् घेहि आथर्वण[l] शौ ६,१,१.

---

a) पाभे. कृते पृ १५६८ *m* टि. द्र. ।

b) विप. (धेनु-, रत्न-, रेक्णस्-) । तृस. ।

c) क्वचिद् वा. क्रिवि. ।

d) सपा. द्युमत् <> रेवत् इति पाभे. ।

e) सपा. द्युमत् <> स्वाहा इति पाभे. । शौ ६,३४,५ पाठाऽभावः ।

f) तु. पपा. सा. ORN.; वैतु GW. द्युमते इति ?।

g) द्युमतः (RW. द्युमन्तः [तु. मूको.] ?) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. L [५२१]) ।

h) सपा. द्युमन्तः <> द्युमन्तम् (माश २, ३,४,२१ शांश्रौ २,११,३ च) इति पाभे. ।

i) सपा. द्युमन्तः <> द्युमन्तम् (माश १,३,४,६; ४, १,११; तैब्रा ३,३,६,१० च) इति पाभे. ।

j) सपा. द्युमन्तः <> उशन्तः इति पाभे. ।

k) सपा. द्युमत्तमः <> द्युमत्तमम् (माश २,३,४, ३१ च) इति पाभे. ।

l) पाठः? द्युमद् गाहि आ आथर्वण इति चतुष्पदः शोधः (वैतु. सा. PW. BS. S. द्युमद्-गामन् [सं१],

१द्यो[a]– †द्यवि[b] ऋ १, ३९, ४; ३, २७, १२; ५, ६,४; ६, ५२,१३; ७,३१,९; ८, ६, ४०; ४३,४; ४४,२९; ९,२६,३;२७, ५; १०, ९४, ५; ११८, ६; मा ३३, २; ५३; का ३२,१,२; ४, १०; तै २, ४, १४,५; ४,४,४, ६; मै २, १३, ७; ४, १२, १; काठ ९, ६; ३५,१४$; क ४८, १३$; कौ १, ४१९; २, ३७२; ६३४; जै १,४१,१;३,३०,१५; ५२,२; शौ ६, ४९, ३; १२,२, १८$; १८,४,८८; पै १७,३१, ७; १९,३१, १६; †द्यविऽद्यवि ऋ १,४, १; २५, १; तै ३, ४, ११, ६; मै ४, १२, ६; कौ १, १६०; २, ४३७; जै १,१७,६; ३, ३३, १२; शौ २०, ५७, १; ६८,१; द्यवी ऋ ४,५६,५[c]; कौ २, ९४६†; द्याम्[d] ऋ १, ३०, १९; ३१,४; ३२,[४; ६,३०, ५][e]; ३३,१४;३५,७;९;५०,७; ५१,९; ५२, ११; ६७, ३; ९६, २; १२१,२; ३;१२७,२; १४१, ८; १५४,४; १६४, ११; १७३, ६; १७४,३; १८०,१०; २,११, ५; १५; १२, २; १२; १५, २; १७, २; ५; ३, ३०, ९; ११; ३२, [८; ३४, ८]; ३८,२; ४४, ३; ५९, [१; ६, ५१, ८];४, ६, २; ७,३; २२,३; ३१,१५;३३, १; ३६,१; ४३, ५; ५२, ७; ५, २९, ६; [४६(७, ४४, १) ३]; ५७,३; ६२,३; ६३,३; ६; ८५, ४; ६,१७,७; ४७,५; २९;४८, २१; ६४, २; ६७, ६; ७२, २; ७, ३, ३; २४, ५; ३३, ५; ८, १४,१४; ४१, ८; १०; ४२, १; ७२, १८; ८९, ५[f]; ९, ८५,९; ८६, [२९; १००, ९]; ९६, ३; ९७,१३; १००, ९; १०, ३, ५; १६, ३[g]; ४५, ७; ५५,१; ६३, १०; ६५,७; ६७,१०; ६८,११; ७४, २; ८१,२; ६; ८८, ३; ९; ८९,४; ९२,१; ९४,१२; १११, ५; ११९,८;१२१,१; १२५,७; १४९,१; १५३, ३; खि ३,२२, ३; ५,५,७;८; ११; ७,३,७;९; मा १,२६[h]; ४,३०†; ५, ४३[i]; ६,२[j]; १२,२४; १३,४†; ५‡[k]; १५,६३; १७,१८†; २२†; ६८; २१, ६†; २३, १†; ५०; २५, १०†; २९,५५†; ३३, ४९†; ३४, २५†; †का १, ९, ४$[h]; ४,१०,१; ८,२०,१; १३,२,७; १४, १, ४; ५‡[k]; १६, ७, ६$; १८, २,३;८; ६,४$; २३,१,६; २५, १, १; ९,६$; २७,१०,१; ३१, २,१२; ३२, ४,६; ३३,१, १९; तै १, २,८,१†;५,११,५†; ८, ५, ३; २, २,१२,१;३,१४, ६; ३, १,८,३‡[k]; ४,११, ५†; ४,१,८, ३†; †२, २, २;८,२, ३‡[k]; ९, ५‡[k]; ३, ६, १; ६, २,५†;५,२;६, ६†; ७, ३,१४, १[l]; ५,१९,१; †मै १, २,६; ३, ३७$[m]; १०,३$; २,५,१०‡[k]; ७,९; १५; १०, २[२]; ६$; १३, २३; ३, २, ६‡[k]; ७, ८; १२, १६; १६, ३; ४, $१, ९; १०[२]; ८,२$[m]; ९; १०, १; ६; १२, १; १३, ८[२]$[l]; १४, ३; १२; १४[e]; १७$; काठ १, ९[२n]; २, ३; ६; १२[n]; ३, २[i]; ३[२।१०]; ४, ९[m]; ९, ६; १०, १३; ११,१२†; १३,९‡[k]; †१६, ९ ; १५[२]; ‡[k]; १८, २†; ४;१६; १९, १३[२।]; †२१,

---

आथ° इति [तु. पपा.], भ. विव. द्युमत् । गामन् [BC. गायन्] इति पृथक् पदे)। सपा. जै ?द्युमद्गामाथर्वण इत्यत्र, पै द्युमद्गायाथर्वण इत्यत्र चोक्त एव शोधः द्र.। यनि [कौ.] गहि आ इत्येतयोः पदयोर्मध्ये पश्चात्समावेशिना नः इति पदेन तत्रत्यो विशिष्टो श्रेपः प्रयोजितः स्यात्?। सपा. शौ, आश्रौ ८, १, १८ द्युमद् धेहि आथर्वण इत्यत्र तु द्युमद् ह इहि आ आथर्वण इति पञ्चपदः शोधः द्र.।

a) =द्यु (वैतु. या [२,२०] पाउवृ [२,६७] < √द्युत् इति, पाउभो [२,१,१५०] < √द्यु [*दीप्तौ] इति च)?।

b) विभक्तिस्वरस्य प्रतिषेधः उसं. (पा ६,१,१८२)।

c) तु. सस्थ. टि. अभि।

d) =द्यावम् इति कुत्रचित् छन्दस्तः सुवेचं भवति (तु. L [४३२-३])। e) सस्थ. टि. जनयत्–> -यन् द्र.।

f) पाभे. कृते पृ १५७३ *o* टि. द्र.।

g) पाभे. कृते पृ १५७३ *u* टि. द्र.।

h) पाभे. कृते पृ १५७३ *k* टि. द्र.।

i) पाभे. कृते पृ १५७३ *i* टि. द्र.।

j) पाभे. कृते पृ १५७३ *e* टि. द्र.।

k) पाभे. कृते पृ १५७९ *l* टि. द्र.।

l) पाभे. कृते पृ १५७३ *n* टि. द्र.।

m) पाभे. कृते पृ १५७३ *b* टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १५७२ *p* टि. द्र.।

o) पाभे. कृते पृ १५७२ *q* टि. द्र.।

१३;१४; २३,१२†; २५,४[२a]; १०[b]; २६,३[c];५[d];६[e]; २८,४[f]; ३०, १¶; ३१, ८[३a]; ३५,८‡[g]; ११†; ३७,९; ३९,१५†; ४०, १†; ५; ९; ११; ४५, ११†; १५; ४६,१†; क १,९[a]; ११†; २, ६[h]; ९[c]; १०[२d,e]; ३,७[f];८, १०; २५, ६†; २८, २†; ४[f]; २९,४; ३९,१[२a]; ४०,३; ४१, १[c]; ३[d];४[h]; ४४,४; ४६,४¶; ४७, ८[३a]; ४८, १७†; †कौ १, ९२§; ३३९; २, १५६; ३६८; ५७१; ११६४; ३, ३, १; ५, १२; †जै १, १०, २§; ३५,८; २,१,४; ३, १५, ४; ३०, ११; ४६,६; शौ १, २, ४; ४, १,४; २, ७†; ११, १; १४, ४; १६, ४; ३०,७†; ६,१२,१; ६०, ३; ६१, २; ३; ६९, ३; १२०, १; १२६,१†; ७,१,२;७,१; १००, १[i]; ९, ३, १५; ५, १५; १४, १३†; ११, १, ३७; १३, १, ४३; ४५; २, २२†; २५-३५; ४५; ३, २६; १८, १, ६१; २, ४७; ४९; ३, ५[j]; †४, ५; ६; २८‡[g]; १९, ६, २‡[k]; †२०, ११,८; १६, ११; २९, ४; ३४, २;१३;४७,१९; ९१,१०; ९३, ६; पै २,६५,१; ३,१८,४; २५, १; ३२,७; ३८, ४; ४, १, १†; ३, २; ५,२,४; १३,३; २२,२; २५,६; ८,६,१[l]; ९, ५, २‡[g]; १२, ४, ४; †१३, ६, ४; ७, २; १३; १५, ११, ९†; १६, ४०, ५; ५०, ९; ६१, ४; ६७, १†; ७१,४; ९२,७; १०२, ३; १५०,१०; १५३, १; १७,१०, ७[m]; १८,१९, ३; ५; २२, ७†; २५,५; १९,४, ४; १४, ६; ८; ९; ३१, १; ४०, १४[n]; २०,१, २; ९†;१२,७‡[g]; ३३, ६; ६१, ९; †द्यावः ऋ १, ३५, ६; ५१, १; १५१,९; २,३४,२; ३,३२, ९; ५१, ५; ४, १६, १९; ५७, ३; ५, ४१, १४; ५३,५; ६,४, ३; २४,७; ३८,४; ७, ८७, ५; ८८, ४; १०१, ४; ८, ६, ⌊१५ (१२,२४)⌋;७०,४;५; १०,१२, ४[o]; ११५,७; तै २, ४, १४,३; म ४, ११, १; काठ १२, १५; कौ १, २७८; ३७६; २, २१२; ५०६; जै १, २९, ८; ३९, ७; ३,१९,७; शौ २०,८१,१; ९२, १९;२०; १४३,८; †द्योः ऋ १, ११५, ५; ४, २७, ३; ३८, ८; ६, ६६,८;६७,६; १०, ६८, ४; मा ३३, ३८; मै ४, १४, ४[p]; शौ २०, १६, ४; १२३, २; द्यौः ऋ १,८,⌊५;८,५६,१⌋;२२, १३; ५२, १०; ५७, ५; ६५,२; ७१, ८[q]; ८९, ४; १०; ९०,७; ९४,⌊१६; ९५,११; ९६,९;९८, ३; १००,१९;१०१-१०२,११; १०३, ८; १०५, १९; १०६,७; १०७,३; १०८, १३; १०९, ८; ११०,९; १११, ५; ११२, २५; ११३, २०; ११४, ११; ११५, ⌊६; ४, ९७, ५८⌋; १३०,१०; १३१,१; १३३, ६; १६४, ३३; १९१, ६; २,२,५; ४,६; ३,६, ३; ३२, ११; ५४, १९; ४, १, १०; १७;१७,१;२;४; १३;२१, १; २२, ४; ५१, ११; ५, ३६, ५; ४१, ११; ४५, २; ३; ५४, ९; ५७,४; ५८, ६; ५९,८; ६, १२,२; १७,९; २०, १; ३६,५; ४८,२२;५०,१३;५२,२; ५८, १; ६८, ⌊४ (१०, ९३, १)⌋;

a) पाभे. कृते पृ १५७३ k टि. द्र. ।
b) पाभे. कृते पृ १५७२ o टि. द्र. ।
c) पाभे. कृते पृ १५७३ i टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १५७३ e टि. द्र. ।
e) पाभे. कृते पृ १५७२ q टि. द्र. ।
f) पाभे. कृते पृ १५७३ b टि. द्र. ।
g) पाभे. कृते पृ १५७९ l टि. द्र. ।
h) पाभे. कृते पृ १५७२ p टि. द्र. ।
i) पाभे. कृते पृ १५७४ c टि. द्र. ।
j) पाभे. कृते पृ १३९२ m टि. द्र. ।
k) पाभे. कृते पृ ९८९ a टि. द्र. ।
l) पाभे. कृते पृ १५७३ q टि. द्र. ।
m) सपा. द्याम्<>द्यावापृथिवी इति पाभे. ।
n) सपा. द्याम्<>ऊर्ध्वाः (पारि.) इति पाभे. ।
o) सपा. द्यावः<>देवाः इति पाभे. ।
p) द्यौः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. ⌊१,११५,५⌋ प्रमृ.) ।
q) प्राति. रूपं च? । *द्याव्- (=दिव्-)>प१ (तु. स्क. उ. म. ORN.) *द्यावः > नैप्र. यनि. इति कृत्वा 'यद् (=यदा) द्यौः (=दिवः) शुचि रेतः (अग्नेः) अर्भके (=*अभि-वक्षसि) निषिक्तं (सत्, तत्य) तेजः (भवत्, तं) नृपतिमानट्' इति वा. द्र. (वैतु. वे. सा. भा. WAG ⌊३, १२२⌋ प्र१ इति, ?GW. OT ⌊८०⌋ पं१ इति च) ।

७०,६; ७२,३; ७, ५, ४; ७,५;
३४, २३; ८४, २; ८७, ६; ८,
७,२६; १५,८; २०, ६; ४०,४;
४१,५; ५६, १; १००, १२; ९,
८६,९; ९७,५८; १०, १०, ५;
२९,६; ३६,२; ४४,८; ४५,४;
८; ५९, ३; ७; ८; ६३,३; ६७,
५; ७४,२; ८५,१; ७; १०;८८,
२; ८; ९०,१४; ९२,४; १२१,
५; १३२, १; ४; ६; १३३, ५;
१७३, ४; खि २,७,४; ३,८,१;
४, ११, १२; खिसा ३३, ११;
मा १, २; २५; २६^{२}; २, ११^{२};
३,५; ८,३२†; ११, २०; ५८;
१२, १†; ६†; २१; २५; ३३;
†१३, २८; ३२; १४, १९;
१८, १८; २२; २०,४७†; २३,
१२; ४३; ४८; ५४; †२५,१७;
२३; २६, १; ३१, १३†; ३२,
६†; ३३,११†[a]; ४२; ३४, ३०;
३६,१७; का १,२,१; ९,३;४^{२};
२,२, ८^{२}; ३, १, ५; ९,५,५†;
१२,२,९; ५,९; †१३,१,१; ७;
२,४; ८; ३,४; †१४,३,२; ६;
१५, ५, ४; १९, ६, ३; ७, ४;
२२,५, १†; २५, ३, ९; ८, ५;
९, ४; १०, २; †२७, ११, ४;
१०; २८, १, १; २९, ४, १†;
†३२,१, ११[a]; ३,९;१३; ३३,
१,२४; ३५, १, १३†; ३६,१,
१७; तै १, १, ३, १; ९,१; २;
†३, १४, २; ६^{२a}; ५,३-४, १;
७,५,४¶; ३, ३, ५, ४¶; १०,
२†; ४, १, २†; ५, ११, ३†;
४, १, २, ३; ५,४;८,५†; १०,
४†; ११,३^{२}†; †२, १, २; २,
२; ४; ९, ३^{२}; ३, ७, १; ४,५,

२; ७, ६, २; ९,१; ५,१,२,६;
२, १, १¶; ८, ६†; १२, २[b];
७,२५,१; ७,३,१२,१; ४,१८,
१; ५, १६, १; २०, १; मै १,
१, ३; १२; ६, १; २; ९, १;
४¶; २,७, २; ६; ८^{२}†; १६†;
८,३; ११,५; ६; १३, २; १४;
१५; २३†; ३,१, २¶; ४^{२}; २,
२; ८, ९^{२}¶; १२, १९; ४, १,
३; ११¶; १२¶; १३; २,२¶;
९,२३;२५;२७; १०,३†;†११,
१; †१२, १; ४^{२}; ५; †१४,
४†; ७; १५†; काठ १, ३;
९^{३}; ११; ४, १५†; ६, १०†;
७, ९¶; १३^{३}; ८, ६^{२}¶; ९, ८;
११¶;१९†; १२,१४^{२}†; †१३,
९; १०; १५; १५, १२†; १६,
२;५;८^{२}†; ९^{२}†; १०†; १६†;
१७, ३; १८, १०; ११; १९,
१¶; ३; †२०, ७; १५; २२,
४¶; २३-२४,१०¶; २५,१०^{२};
३१,२; ८; ३४, १४^{२}; ३५, ४;
७^{२}†; ११; ३७,९†; १५; १६;
३८,१२; ३९,३^{२}†; ४;८; ४०,
१†; ३; ५^{२}; ४३, २; ४४, ७;
४५,५; ११; १७; ५०, ६[b]; क
१,३; ९^{३}; ११; ५, ८¶; ६, ४;
७,२^{२}¶; ८, ११; २६,२; २८,
१०; ११; २९, ८¶; ३०, १;
†३१,१;९; ३७,१¶; ३८,३¶;
४०, ३^{२}¶; ४७, २; ८; ४८,
५; ९^{२}†; ११; १६; †कौ १,
७५; १६६; २, ९९६; ३,१,५;
†जै १, ८, ३; १८,२; २,५,२;
शौ २,१२,६†; १५,१; २८,४;
३,९,१; २३,६; ४, २, ४; १६,
३; ३९,६; ५,२८,२; ६, ३, १;

६,३†;४४,१;५३,१;७७,१;८८,
१†; १००, १; १२०, २; १४२,
२; ७,६,१†; ८, १,१२; १७;७,
२; ९,६; ९,१,२१; ५,२०;१२,
२; १५, १२†; १०, २,२४;२५;
७,३; १२; ८, २; १०, ४; ३०;
११,२,१०; ३, ११; २०; ७, ४;
१२,१,५३; ३,२०; १३, ७, ५;
१४, १,१; ६;१०; २,७१; १५,
४,१८; १०,६; १७,३; १८, १,
५†; २,४८; १९, ६,८†; ९,१;
१४; ५४,२; †२०, १५,५;७१,
१;७६,६; ९१,५; ९४,८;१०६,
२; पै १, १२,३; ७८,१;९६,४;
११२,२; २,५,६†; २३,२; ५८,
४; ६४,१; ७२, १; ८०, ५; ३,
७,२; ४०,५; ४, १,४†; ३, ७;
२०,३; २२,४;७; २४, ३; २८,
७†; ५,५,३; ६,४;१०,१; १३,
२; १६,१; १७,५; २१,१; ३०,
३; ३२,३; ४०,२; ६, ५,१; ७,
३,८; ११,९; ८, १४,११†; ९,
१०,१०;११,३; २१,५;८; ११,
७,९; १२, १,१६†;२,१२;१५,
१५,१; १६, २,२; १०; १२,२;
१८,६; ३४, १; ५०, १०; ५४,
१; १३; ६१, ३; ६९, २†; ७०,
१; ९६, ८; ९९, ६; १०१, १;
१०४,१०; १०५, ४; १०७, ४;
१०९,१०; १३९, २; १५३, ४;
१७, ६, १; ७-८, ३; ३७, १०;
१८, †१, १; ६; १०; १४,
१;२५,९; १९,१, १४; २, ९†;
६, ९†; ८, १; ९, १०; १३,
४; १६, १; २३, ९; २९, ३†;
३९, ४; ४१, ७; ४५, ७†;
५०, १; २०, १, ५†; ५६, ३;

[a]) पाभे. कृते पृ १५८२ r टि. द्र.।

[b]) सपा. द्यौः<>सूर्यः इति पाभे.।

†०द्यौः[a] ऋ ६, ५१, ५; मै ४, १४, ११; शौ ६,४, ३; पै १९, २,३.

†द्यावा[b] ऋ १,६१,१४; ६३, १; ११३, २; १४३, २; १५९, ⌊१; ७,५३,१⌋; २,१२,१३; ४१, २०; ३,६,४; ५,४३,२; ६,११, १; ७,४३,१; ६५, २; ८, ९७, १४; ९, ७०, २; १०, १२, १; ३५,३; ३७, २; ४६,९; ९१,३; तै ४, १,११,४; मै ४, १०, ३; कौ १, ९३; २, ७७४; ११००; जै १, १०,३; शौ १८, १, २९; २०,३४,१४; ३५, १४; पै १३, ७, १४; १७, २५, ५; ०द्यावा ऋ १, १८५, ⌊२-८⌋; मै ४,१४, ७[2]†.

†द्यावा-क्षाम्[c]– -मा ऋ १, ९६,५; १०२,२; १२१, ११; १४०,१३; ३,८,८; ६, ३१, २; १०,३६,⌊(१,३६,४; ४०,५; ७, ६६,१२) १⌋; खि ३,२२,९; मा १२,२; १७,७०; का १३,१,२; १८,६,६; तै ४,१,१०,४; ६,५, २; ७,१२,३; मै २,७,८; ३,२, १; काठ १६,८; १८,४; –०मा ऋ ८,१८,१६.

द्यावा-पृथिवी[c]– -वी ऋ १,३५, ⌊९(१६०,१)⌋; ५२,१४; ६१,८; १०१,३; ११२, १; ११५, ⌊१; ४, १४, २ (७,१०१, ६)⌋; ⌊३; ३,५८,८⌋; १६०,१; २, १, १५; २,७; ३, ३, ११; २५, ३; २६,८; ३०,४; ३२,१०; ४,५४, ६; ५६,१; ३; ५, ४७, २; ५१, ११; ५५,७; ६३,२; ८३,८; ६, १८,१५; ४४,२४; ७०,१;४;५; ७५,१०; ७, ३५, ५; ४४, ⌊(५, ४६, ३) १; १०,३६,१⌋; ८, २२, ⌊(५,२८) ५⌋; ९६,१६; ९, ६८, १० ⌊(९७,३६) १०, ४५, १२⌋; ८१,५; ९७,४२; १०, १,७; २, ७; ३१, ⌊७; ८१, ४⌋; ८; ३५, १; ३७, ६; ४५, १२; ४७, ८; ६३,९; ६४,१४; ६५,८; ६६,४; ६; ९; ७०,१०; ८२,⌊१; १४९, २⌋; ८९,६; ९२, ११; ११०,९; ११३,१; ५; ११४, ८; १२५,६; खि २, १३, ६; ४, १०[2], ५?[d]; ५,५,५[2]; मा २,९[2]; ६,२१; ७, ५; ४२†; ९,१९; १०,९; ११, १७; ४५; १२,२९; १३, २५[2]; ४६†; १४,६[2]; ११; १५[2]; १६[2]; २७[2]; ३०; १५,५७[2]; १७,२०†; २५; १९,५४†; २३, ५९; ६०; २५, १; †२९, ३४; ४७; ३२, १२; †३४, २५; ४५; ३८,१३; २६; का २,२,४[2]; ६, ३,७; ५, १; ७,२,२; ८,१७,१†; ९, २, २†; १०,३,१२; ११,४,६; १२, २,६†; ४,८; १३,२,१२†; १४, २,११[2]; ४,९†; १५,१,५[2]; ४, १; ३[4]; ८,५[2]; ९,४; १६,७,१[2]; †१८,२,५; ३, १; २१, ४, ४†; २५,१०; ७; ८; २७, १, २; ३१, ४, १०†; †३३, १, १९; २,८; ३५,३,९; ३८, २, ७; ६, १; तै १,२,२,१[e]; ३, ११,१; ४,३,१; ४३,१†; ५,११, १†; ७, ८,३; ८,१२, २; २,१, ४, ७¶; ११, १†; २,१२, ६†; ४, १४, ४†; ५,२,५¶; ६,७,५[2]; ९,५; १२, २†; ३,१,९,३¶; ११,८; २,४, १; ६,१; ५, ४,२; ४, १, २,३; ४,३; ३,६,१; १०,२; ४,११,१; २; †६,२, ४[2]; †[f]; ५; ६,४; ७, १३, २; १५,६[2]; ५,१,५,६; २, ३,३¶; ७,२,३; ६, १,२,३; २, १०, ५¶; ३, ९, ३¶; ४, १, ३; ६, २; ७, ५, २५,२¶; मै १, २, ११; १४; १६; १८; ३, ५; ३७†; ६, २; ७¶; ८, ९; १०,२; ११, ३; २, १, ३¶; ५, ४[2]¶; ६,९; ७,४; ९; ८, ३; ६; १२[4]; †१०, २; ३; १३, २३†; ३,१,५¶; २; ७¶; ३, ३; ६,४[2], ८¶; ६¶; ¶८, ९[2]; ९, ३; ५; १०, १[2]; ७¶; ११,१०; १५,१; १६,३†; ५[2]; ४,४,३; ९,९; १२; १०, १†; २†; ११, १[2]; †१२, २; ३; १३, ३†; ५; ९[2]†; १४, ७[2]†; १०†; १७; काठ ३, ८; ४,१; ९†; ६,६¶; ८[2]; ७, १४;

---

a) छन्दस्त इह (दिव्–>) द्यो– इत्यस्य *दि-ओ– इति द्व्यच्कत्वेन परिणतस्य सतः सं१ आमन्त्रिताद्युदात्तत्वे *दि-औः इति रूपं भवद् संहितायां यणादेशे स्वरितत्व-भाक् द्र. (तु. WG ⌊३१४ b⌋, MGS ⌊४५७⌋, Haskell ⌊JAOS ११, ५८⌋; वैतु. सपा. मै ⌊सात.⌋, तैब्रा ⌊२,८,६,५⌋ च ०द्यौः इति?)।

b) क्षामा–, पृथिवी–, भूमि– इत्येतैर् द्वस. यथायथमभ्रे द्र. शिष्टं पृ ८२६ f टि. द्र.। पाप्र(६,३,२९)<दिव्–इति।

c) देवतयोः द्वस. उभ. स्वरः (पा ६, २,१४१)। तै. पपा. अवग्रहः, ऋ. मा. पपा. च नावग्रहः इति।

d) ०थि इति पाठः? यनि. शोधः।

e) सपा. द्यावापृथिवी<>द्यावापृथिवी इति पाभे.

f) सपा. द्यावापृथिवी (तैआ १०, १, ३ मना २,२ च)<>द्यावाभूमी इति पाभे.।

८,१६†; ९,५[२]; ११,९‡[a]; १३, ५[२]¶; ७¶; १२[२]¶; १५[२]; †; १४, १; १५, ७; १६, २†; ४; २०†; १७, ३; ५; १०[४]; १८, २[३]†; ‡[b]; १९,५; २०,१५; २१, १४†; २२,५†; १५; २३, ३¶; २५,७; १०¶; २६, ५¶; ३४, १¶; ३५,१८¶; ३७, २¶; ९; ४०,१†; ९; ४६,१†; क २,१५; ३,१; ७†; ४, ५¶; ७; ६, ३; ८, ८[२]; २६,२; ४; ९[४]; २८,२[३]†; ‡[b]; ३०,३; ३९, ५; ४०-४१, ३¶; ४८,१६¶; †कौ १,२२६; ३७८; २, ६०४; ३, ३, १०§; ५, ३; †जै १,३४,४; ३९,९; २, १,५; २,२§; ४,६; ३,४९,३; शौ २, १, ४; १०, १-८; १२, १; २९, ५; ३,४,५; १५,२; ३१,४; ४, ६,२; २६,७, ३०, ५†; ५,१२, ९†; २३,१; २४, ३; ६, ३, २; ८,३; ५५, १; ५८, १; ६२, १; ९४,३; ७, ३१, १; ८७,४†; ५; ११७,१; ८, २, १४; ५, ३; ६; १८; ८, २१; २२; ९, २, २०; ४, १०; १०, ७, ३५[c]; ८, ३९; ११, ३,२; ९,२; १३,१,५; ६[२]; ७; ३७; २,२६‡[b]; ३५†; ३,१; ४; १४,१,५४; २,४५; १८,१, २७†; २८; १९, १०, ५†; १४, १; १५,५; २०,४; ४९,१; ५८, ३[d]; †२०, ३५,८; १०७, १४; १३७,१०; पै १,१३,२; २७,१; २; ४०,३; ९१,४; ९३,३; १०८, ४; २,२-३,१; ५,१; ६,५; ३५, ५; ६६,५; ७२,३; ७६,५; ९०,५; ३,१,५; २३,३; ४; ३५,५; ३७, १; ४,१,५; ३, ६; ११, ५; ६; १८,७; २४,७†; ३६,७; ५, ८, १; १८,६; २६,१; २७,३; ३८, ८; ६,२२,१९; ७,२,१; ६,१†; ८,९,२; ११; १५, १३; ९, ७, ११; २३,३; १०,९,५; १२, ८; १३, ८,५†; १४, १७; १४, ४, १; १५, १०,१०†; १६, ४, ४; २४,१०; २७, ३; ६; ३०, ११; ३१,२; ७८,४; ८२, २; ९६,२; १८,६,२; ११,५; १५, ५; ६[२]; ७; १८, ७; २४, २†; १९, १, १२; १५; ९, २; २१, ४; २९, १३; ३०, ४; ३१, ९; ३९, ९; ४८,१२; १६; ४९,४; २०,११, १०; २१, १०; ३९, ३; ५७,२; –०वी मा ४,७[e]; का ४, ३,१[e]; तै १,२,१,२; मै १,२,२[२e]; कौ ३,४,८; जै २,२,१; शौ २,१२, ५; १६, २; ४, २६, २-६; ५, १४,१२; पै २,५,५; –०वी ऋ १,३१,[८; ९,६९,१०; १०,६७, १२]; १५९,५; १६०,५; १८५, ११; २,३२,१; ६, ५०, ३; ७, ५२,१; ५३, २; ३; ८, ४२, २; १०, ९३, [(६, ८८,४)१]; १०; मा २,१६; ५,२८; ६,१६; ३७, ३; का २,४,२; ५, ७, ४; ३७, १,३; तै १, ३,१, २; ९, २; २, ६,९,५[२]; ३,२,४,४; ४,१,११, ४†; ६, २, १०, ५; ३, ९, ३; †मै २,२,१३; ४,९, १§; १०, ३; १३,९; १४,७; काठ २, २[२e]; १२; ३, ३; ६; ११, १२; १७, १९†; २५,१०; २६, ५; क १, १४[२e]; २, ६; १०; १३; ४,७¶; ४०-४१,३; कौ ३, ४,८; जै २, २, १; शौ २,२९,४; ४,२२,४; २६, १; ६, ४०, १; २०, ९१, १२†; पै १, १३, १; ११०,३; २, ४३,१; ३, २१, ४; ४, ३६, १-६; ७, १, ४; १०, १३, १; १७, २५-२६, १; –वीः शौ ८, ९, १६; पै १६, १९, ६; –वीभ्याम् मा ४,६; ५,२[f]; ७, २१; २२, २८; ३८,६; १२; १४; १५; ३९, १३; का ४,२,४; ७, ८,४; २४, १४, १; ३८, १, ६; २,६; ८; ३,१; ३९, ९,३; तै १, १,३,१; २,२,३; ३,२,८,५; ४, १,३¶; २,१; ६, १, ४, २; २, २,६¶; ४,१, ३¶; ७, ५, २२, १¶; मै १, १, ३; ५[g]; २, ५, ४¶; ३,१२,७; १५,११; ४,४, ३¶; ९,७; ९; काठ १, ३; १३, ५[२]¶; ११; १२; ४५, १९; क १,३; शौ ५, ९, ७[h]; ७, १०७, १; ११,४, २; १९, १७, ५; पै ६,१२,५[h]; ७, १६,५; २०, ३९, ४; –व्योः मा २०, १०; २५, ५; का २१, ७,१०; २७, ५, १; ¶तै १, १,४,२[g]; २, ५, २, ५; ६,९,५; ५, १,६,४; २, ३, ३;

a) सपा. द्यावापृथिवी<>पृथिवी <> पृथिवीम् इति पाभे. । b) पाभे. कृते पृ १५८४ *f* टि. द्र. । c) पाभे. कृते पृ १५८२ *n* टि. द्र. । d) सं. रूपमिति RW. । e) पाभे. कृते पृ १५८४ *e* टि. द्र. । f) पाभे. कृते पृ १५७६ *a* टि. द्र. ।

g) सपा. द्यावापृथिवीभ्याम् <> द्यावापृथिव्योः (तैब्रा ३,२,४,७ आपश्रौ १,१८,४ च)<>पृथिव्याम् (माश १,१,२,२२ च) इति पाभे., मै ४,१,५ काठ ३१,३ क ४७,३ माश्रौ १,२,१,३७ तु पाठाऽभावः । h) सपा. °वीभ्याम्<>°व्योः इति पाभे. ।

७,२१-२२,१; ६,१, २, ३; ४, २; मै ३, ९, ५¶; ११,८; १५, ५; काठ ५,१; ¶१३,५[२]; १२; १९, ६†; २०, ७¶; २३, २¶; ३२, १; ३४, १¶; ३७, १५[a]; १६[a];¶; ३८, ४; ३९,२; ५३, ११; १२; ¶क ३०,४; ३१, ९; शौ ६, ५८,२; १६, ८, २६; पै १९,१०,७; २०, ४९,७; –व्यौ पै १६,१०१,८.

द्यावापृथिवीय,या[b]– –यः मा २४,३४; का २६,७,४; ¶मै १,१०,१[c]; ७; २, १, ३[२]; ६,२; ३, १४, १५§; ४, ३, २; –यम् ¶मै १, ८,१०;२,१,३[२]; –यया मै ३, २, ७¶; –याः मा २४,१४; का २६, ३, ४; मै ३, १३,१२; –¶याम् मै २,५,४; ३, ९, ५; –ये मै २, ५, ४¶; –येन मै १,१०,७¶.

द्यावापृथिवी-वत्– –वन्तम् शौ १९, १८, ५; पै ७, १७, ५.

¶द्यावापृथिव्यं,व्यां[d]– –व्यः तै २, ६,३,६; काठ ९, ४[c]; १५,१; ३७, २[२]; क ८, ७[c];–व्यम् तै १,८,२,१;२,६,३, ६; काठ १२, ७; –व्यया काठ ३५,१८; क ४८,१६; –व्या तै ३,४,३,२; ५,५,२०,१§; काठ १३,५;१२[२]; ३४,१; ४७,१०§; –§व्याः तै ५, ६, १९, १; काठ ४२, ९; –व्याम् तै २, १,४,७; ३, ४, ३,३; काठ १३, ५; १२; २६,८; ३४,१; क ४१,६; –व्ये काठ १३,७; –व्येन काठ ३६,१.

†द्यावा-भूमि[e]– –मी ऋ १०, ६५,४; ८१, ३[f]; मा १७, १९[f]; का १८,२,४[f]; मै २,१०, २[f]; पै १८, २२,३[f]; –०मी ऋ ४,५५,[१; ७,६२,४]; १०,१२, ४; खि १,२,५; शौ १८,१,३१.

द्यौस्(>१,:)[g]–

द्यौर्-ह्लीं[h]– –ह्राः काठ ३९, ९[i].

द्यौ-संशित[j]– –तः शौ १०,५, २७; पै १६,१३१,३.

दिव्[k]– –वम् खि १, २, ७; ३, ३,८; –†दिऽवे[l] ऋ १,१,३; ७; ३१, ७; ३४, ७; ८९,१; १२३, ४; १३६,३[२]; २, ९,५; ३०, २; ११; ३४,७; ३, ४,२; २९, २; १४; ३०, १२; ३५, ३;५१, १; ५२,८;५६,६[m]; ४, ८,७; १५, ६;५४,६; ५, २०, ४; ४९, १; ६, १५,२; ३०, २;३२, ५;४७, २१; ७१,६; ७, ३२, १९; ९८, २; ८,४,१०; १२,[२८;५३,२]; १५,६;३१,४; ४५,१२; ९८,८; ९, १, ५;६१,२०;७५,४;१०१, ६;१०७,१९; १०, ३७,७; ८७, २२;९२,८; खि ३,५, २;५,२०, ५; मा ३, २२; ८,६; ११,२६; २५,१४; का ३, ३, १४; ८,३, १; १२,२, १५; १७, ११,१; तै १, ४,२३, १; ५, ६,२; ४; २, २, १२,२; ३, १,११,१;४, १, २,५; ३, १३, ५; मै १, ५, ३; २,७,२;४, १०, ४;१२, २; ३; काठ ७,१;८; १६, २; २२,१०; २६, ११; ३७, ९[m]; ३८, १२; क ५, १; ३५, ४; कौ १, १४; ७९;३७४;५१६; २, ६१;१६६; २२४; २३२; २७२; ११४७; जै १, २,४;८, ७;३९, ५; ५३, ६;३,६,७; १६,२; २०,८; १६; २३, ४; शौ ७, ७४, १; ८, ३; २२§;२०, ६१, ३;८२, २;८७, २; १००,२;१३५,१०§[n];१३७, ६; पै १६, ८,२; १९, २७, ३; २०,३,१[m].

दिव-तस् (:) पै १४,२,१;२.

?दिव्यस्[o]– –क्षसः[p] ऋ ३, ७, २; १०,६५,[(१,४४,१४; ७, ६६,-

[a]) पाभे. हूते पृ १७८५ टि. द्र.।
[b]) विप. (कूर्म-, चरु-, धेनु- प्रभृ.)। साऽस्यदेवतीयश् छ>ईयः प्र. (पा ४,२,३२)। प्र. स्वरः।
[c]) सपा. °थिवीयः<>°थिव्यः इति पाभे.।
[d]) = द्यावापृथिवीय– । यत् प्र. (पा ४, २, ३२) तित्स्वरश्च।
[e]) द्वस. उभ. स्वरः।
[f]) पाभे. हूते पृ १५८४ *f* टि. द्र.।
[g]) =द्यौ– (तु. WAG [१,२८७a])।
[h]) विप. (इष्टका-)। उस. उप. विजन्तम्।
[i]) द्वि१ रूपम्।
[j]) विप. (विष्णु-क्रम-)। तृस. पूप. स्वरः। स-परे विसर्जनीयलोप इति (तु. WAG [१,२८७a],MG [७८,२e]।
[k]) नाप. (दिवस-)। कर्तरि कः प्र. तत्स्वरश्च।
[l]) तु. GW. MW. MB.; वैतु. वें. सा. दे. [निघ १,९] दिव्– >सप१ शे इति, PW. दिव्– > च१ इति च?।
[m]) पाभे. हूते पृ १५७२ *j* टि. द्र.।
[n]) दि° इति शंपा. सात. च पाठः? यनि. शोधः।
[o]) वप्रा.। अर्थः व्यु. च?।
[p]) विप. ([दिवि निवास-वत्-] धेनु-, देव-)। नैघ-

१०)७]; –क्षाः[a] ऋ ३,३०,२१; का २८, १२,१†.

दिवस्[b]–

दिव-स्पृश्– -स्पृक् पै १, १०७, १‡[c]; –स्पृशः काठ २०, १४‡[d].

दिव-स्पृश[e]– -शः पै १७,२८,१.

दिवस्-पृथिवी[f]– -व्योः ऋ २, २,३; ५, ४९, ५; १०, ३, ७; [३५,(२,२६,२) २]; तै २,६,९, ५; मै ४,१३,९.

दिवस्-सद्– -सदः पै २,५३,५; –सदे पै २,५४,५.

दिवित्[g]– -विता ऋ १०,७६,६.

दिवित्-मत्[h]– -मता ऋ १,२६, २[i]; –मते ऋ ४, ३१,११.

†दिवित्मती– -ता ऋ १०, ७६,६[j]; –ती ऋ५, ७९, १; कौ १, ४२१; २, १०९०; जै १, ४१,३.

†दीदिवि[k]– -विम् ऋ१,१,८; मा३, २३;का ३,३,१५; तै १,५,६,२; मै १,५,३; काठ ७,१;८;क ५,१.

†दीव्[l]– दीवि ऋ ५, ८५, ८; तै३, ४,११,६; मै ४,१४,३; काठ२३, १२; दीवे ऋ १०, २७,१७.

देव[m]– -०व ऋ १,१३, ११; २,३, ४; ३, ४,[९ ; ७, २, ९] ; ७, ९;१४,७;२०, ३;५, ४३, ३;६, ३, १; ४७,[(१,९१, ४) २८]; ७, ९९, २; १०, ७०, ९; मा ६, ७; २०; ७, ३; ८, २६; ९, १; ११,७; ३०,१; का २,३,१; ५,९, ५;६, २, १;४, ५;७, १, ३;९,४,४;१०, १,१;१२, १,७; ३४,१,१; तै १,३, ७,१; १०, १; ७,७,१; २,६, ९,२; ३,†१, ११,१; ६; २,७, १;३,८, ३;६; ४,१,१, २;६, ६,६†; ६, ३,६, २;११,२; मै १, २,२;१५;१७; ११,१;६;२,७,१;१३,११;३,९, ६;१६,३†; ४, ९,५;१३,१०†; १४,८;१५; काठ १, २‡[n];२,६; कौ २,२५५‡[o];जै ३,२१,२०‡[o]; शौ ५,२७,१०[p]; ६,३,३;७९,३; ९९, ३; १२५,३†; २०, १३०, १०; –०व ऋ १,१२, ८; १४, १२;२४,३;२५,१;३१,१२;३५, ११;४२,१;४४,११;५०,८;६३, ८;६८,२; ७४,९;९१,१४; २३; ९४,७; १६; ११४, १०; १६९, ८[q];१७३,१३; १८९,[१[r](३,५, ६; १०,१२२,२)];३; ६;१९०, ५; २, १,४; ११; १५; २, ६; ११,१३; ३३, १५; ३, ४,१;६,

<*दिवि-क्षयस्–। उप. भाप. <√क्षि [निवासे] [वैतु. वें. सा. उस. < दिव्– + √अक्ष् वा √*वक्ष् व्याप्तौ] वा>कर्तरि *अक्षस्– वा *वक्षस्– वेति, WAG [२, २५ b; ३, १३७] <दिव्– + (√क्षि [ऐश्वर्ये]> भावे) *क्षस्–>वस. इति, PW.प्रभृ. (√क्षि [निवासे]) इति विशेष इति च ?] ।

a) विप. ([हिंसक-रोष-] इन्द्र-)। (√दिव् [*हिंसायाम्] >)दिव्य्–+*वक्षस्– (भावे<√*वक्ष् [रोषे])>वस. *दिव्य्-वक्षस्–> नैप्र. यनि.(वैतु. L [५५६] दिव-क्षा– इति प्राति. सति उप. भाप.<√क्षि [निवासे] इतीव ?) ।

b) =दिव्–। नाप.। कसिः प्र. उसं. (पाउ ४, २३४ वैतु पाप्र [६, ३,३०] PW. प्रभृ. च <दिव्– इति)।

c) पाभे. कृते पृ १५७७ *q* टि. द्र. ।

d) पाभे. कृते पृ १५७७ *s* टि. द्र. ।

e) विप. (वज्र-) । कर्तरि कः प्र. ।

f) द्वस. उभ. स्वरः (पा ६,२,१४१)।

g) भाप. (दीप्ति-) । कितिः प्र. उसं. [पाउ १,९७ (तु. सा. ऋ १, २६,२ GW.; वैतु. वें. सा. दिवि-ता–> -ता सप्त१ इति, PW. GRV. MG [८१,१e] प्रभृ. विप. इति कृत्वा <दिव्–+√इ [गतौ] इति च)] ।

h) विप. (रै-, वचस्-, वाच्-) ।

i) °मता वचः=°मता वचसा (तु. नव्यसा वचः [ऋ २,३१,५ प्रभृ.]) ।

j) °त्या > नैप्र. यनि. द्र. ।

k) विप. (अग्नि-) । किन् प्र. लिड्वद्भावश्च उसं. [पावा ३,२,१७१ (तु. वें. सा. प्रभृ.; वैतु. GW. प्रभृ. < [यङ्-लुगन्ताद्] √दी [दीप्तौ] इति)] । नित्स्वरः ।

l) भाप. (द्यूत-क्रीडा-) ।

m) विप. (अन्धस्-,मनस्-,विप्र- प्रभृ.), नाप. च। कर्तरि अच् प्र. चित्स्वरश्च (वैतु. या [७,१५]<√दा (दाने) वा √दीप् वा √द्युत् वेति, [पक्षे] दे [५,६]<दिव्– इति?)।

n) सपा. देव बर्हिः<>देव बर्हिः<>देवबर्हिः (तैब्रा ३,२, २,६ आपश्रौ १,४,६ च) <>देव वनस्पते (माश ३,६,४,१६ च) <>बर्हिः<>वनस्पते (तैब्रा १,२, १,५ आपश्रौ ५,२,४;७,२,८ माश्रौ १,८,२,१२ शांगृ १, १५,१६;५,३,४ च) इति पाभे. ।

o) सपा. देव <> देवः इति पाभे. ।

p) सपा. देव<>सुवीरम्<>सुवीर्यम् इति पाभे. ।

q) पाभे. कृते पृ ८०९ *d* टि. द्र. ।

r) सपा. देव (माश ३,६,३,११; ४,३,४,१२ तैब्रा २, ८,२,३ तैआ १,८,८ च) <>अग्ने इति पाभे. ।

६; १५,६; ४३, [३(७,२९,२)]; ५७, ६; ६२, ७; ४, २, ११; १३, ४; ४७, १;५, २, ११;३, ४; ५; ८; ६, ४; १५, ५; १७, १; २६, १; ३३, ३; ५०, २; ५;८१, ४; ५; ८२,४; ५; ८५, ८; ६,२, [११; १४, ६ (१५, १५)]; १३,२; ४; १६, ३; १२; ३२; ४३; १८, १४;३९,१;४८, ७; ७१,६; ७, १, [२०; २५]; १४, [(५, ४, ७) २]; १५, ७; [१३; ८, ४४, ११]; ३०, १; [(५,३३,५)४]; ६०, [१२;६१, ७];६६,९;८९,५; ९२,१; ९९, १; ८,१,२३; १२,१५;१९,१७; २३, १८; २६, २५; ४२, ३; ४८, ९; ६०, [१९;१०२, १६]; ६१,[६; ९,१०७, ४][a]; ६५,४; ७५,२;१०;८४,४; १०१, ११; १२; १०२,१;९.६३, २२[b];६४, १;६७,२५;२६[c];३०[२]; ९६,[३; ९७,२७];१६;९७,१८;२७;४२; ४८;५०;९८,४;१०८,९;१०,७, १[२];६[२];१५,१२; २३,७; २६,४; ४५, ९;७०,४; ८५,५; ९३,९; खि २, ६,१९; ७-८,५; १०,७; ५,७,२, ११; मा १, २५;२६[२]; २,१२; १७; २१[२]; ३, ४८[d];५, ७[२]; ३६[e]†;३९; ४२[f];४३‡[g];७, ७†; १४[h]; ४३†[e];८,६†;८;९[i]; १९;२१; २७;५०[३]; १०, २२†; ११,७;८; ३९[j]; १२, २६; १३, ३६†; १७, ८†; १९, ५; ४०; ४३†; ६६†; २०, १८; २१, ६१; २७,३०†;२९, ५४†;३०, ३†;†३३,३९; ४०; †३४,१३; २३; २७; ३७, १८; ३८, १६; ४०,१६†[e]; का १,७, ५; ९, ३; ४[२];२,३,१०; ४-५,४;३,५,५[d]; ५,२, ५;६; ९,२†[e];४;१०,३[f]; ५‡[g];७,३, १†; ६,३[h]; ७,४[h]; ८,३, १†;६, १[i];७, २;२२,४[३]; ९,२,३†[e];३, ५;७; ४,४; ११, ७,२†; १२, १,८; ४,२[j]; १३, २,९†; १४, ३, १०†;१८,१, ९†;२१, १, ५; ३, ११; १४†; ४,१६†;२२, १,४;२३, ६,१४; २९,३,८†; †३२, ३,१०; ११; †३३, १,७;१७; २१; ३४, १, २†; ३७, ३,५;३८, ३,२; ४०, १, १८†[e]; तै १, १, ९, १; २[२]; १३, २; ३; १४, ३†[e]; २,२,२; ३,१†; ११, १[२]; १३,१; ३,४, २;१४,८†; ४,४, १†;२३,१†; २८,१;४३,१†[e];४४,२;३; ४५, २; ५,५, ३; ८, ३, १‡[k]; †२, २, १२, २;३, १४,५ऽ; ४,१४, ४; ६,११,१; २;१२,५; ३, १, ९, ३; २, ५, १[i]; २[२]; ३; ४; ७;३,३, २;३[२]; †४,२, १;११, १;६[३]; ५, ११, ३†; †४, १, १, ३ऽ; २,२, ३; ९,५;११,३; ३, १३,२;३; ४,४,६;५, १०,३;६, १,२; ५,५,४,४†; ६,१,३,२†; २,२,४;५;९,१;३, २,४; ७,५, २४,१†; मै १, १,१०[३]; २,२†; ५;७[२];९; १३[२];†[e];३, ६†;१२[h]; ३०; ३६[३]; ३८; ३९[२]; ५, १†; १०,२‡[k]; २,३,२[४m]; ७,१;४[j]; ९;१७†;१३,७†; ३,१,५[j];८,२; ७;९,१; ११,७; १०[२];†; ४, १, १४; ९,१;६;९; †१०, १[२]; २; ३; ६; †११, ६[२]; †१२, २; ३; ४[२n]; ऽ[o];५;६[३];१३, १†; १४, १[२];‡[p]; ३[२]†; ५†; काठ १, ९[३];

a) सपा. देव<>देवुः इति पाभे. ।
b) सपा. देव <> देवुः इति पाभे. ।
c) सपा. मै ३,११,१० तैब्रा १,४,८,३ पाठाऽभावः।
d) वैतु. डु [या ५, १८] देव-रिप्- > -रिपः इति समस्तम् ।
e) पाभे. कृते पृ १५८७ *f* टि. द्र. ।
f) =सपा. माश ३,६,४,७। तै १, ३,५,१; ६, ३,३,१ मै १,२,१४; ३,९,२ काठ ३,२; २६,३ आपश्रौ ७,२,२ तु पाठाऽभावः ।
g) पाभे. कृते पृ १५८७ *n* टि. द्र.।
h) सपा. देव सोम (माश ४,२,१,२२ माश्रौ २,४,१, ९ च) <> रयिपते इति पाभे.।
i) =सपा. माश ४,४,२,१२। तै १,४,२७,१ मै १, ३,२९ काठ ४, ११ तु पाठाऽभावः ।
j) सपा. देव (माश ६, ४, ३,४ च) <> देवि इति पाभे. ।
k) सपा. देव (वैतु. मै. पपा. देवाः) <>देवाः<> देवैः इति पाभे. ।
l) =सपा. माश्रौ २, ४, १,३४ । शांश्रौ ७, ४, ४ तु पाठाऽभावः ।
m) सपा. देव<>?देवाः इति पाभे.।
n) सपा. देव <> अग्ने इनि पाभे. ।
o) सपा. देव (माश्रौ २,५,४, २०; ५,२,२,१४; ११, ९,२० आपमं २,२,१ आपगृ ४,१०,९ हिगृ १,३,५ च) <>अग्ने (माश १३,८,४,९ तैब्रा १,२,१,११ तैआ २, ५,१ आश्रौ २,१०,४ काश्रौ २१, ४,२५ आपश्रौ ५, ६, ३;६,१६,१०; १३,१९,१०; १४, १७,१ शांगृ १,२५,७ हिगृ १,३,५;६,२ च) इति पाभे. ।
p) सकृत् पाभे. कृते पृ ८०५ *d* टि. द्र. ।

१२[२a]; २,२[२]; ३†; ८[२]; १४[२]†;
१५[b]; ३, १[३];†[c];४;७; ४, २†;
४[d];११;१२[२a];१३[२];६,१०[२]†[c];
७, १७[२]†; ८, १६†; ९, ६;
१९†; १०, १३ ; ११, १३[२e];
§[f]; १३, ११†; १४; १४, ६;
१५, ११[२]; १२[२];१६, ४;९;१७,
१७†; १९, ५[२]; २२,५; २३,
१२[३]; २४, ३; ९; २६, २[२]; ७;
२८, ७†; २९,३; ३०,६[३]; ३१,
१‡[g]; ८; ११; ३५, १; ७;
३७, ९; १३[२]; १४[२]; १८;
३८, २[२];५; ४०, ५; ४६, १†;
क १, २‡[g]; ९[३]; १२[२]; १४[२];
१५†; १६†; २, २[२]; ८[३];†[c];
११;१४; ३, २†; ३[d]; ९;१०[२];
११[२]; २८, १†; ३०,३[२]; ३७,
४; ३८, २; ४०, ५[२]; ४१, ५;
४४,७†; ४७, १‡[g]; ८; ११;
४८, २; ९; †कौ १, ११; २४;
२५; ३७; ३९; १४१; २७६;
४१९; ५०४; ५७९; २, १२;
१३१;१९५;३६१; ३७२;४१९;
६०४; ७३३;७७७;८२६;८७१;
८९९; ९३०; ९७८; ९९८;
११३८;११३९; ३,५,१४; †जै
१,२,१;३, ४;५; ४, ३;५; १५,
७[२];२९,४; ४१,१;५२, ८;५९,
२; ३, २, ३; १३, ७; १८, २;
३०,४; १५;३२, ९;४९, ३;४,

३,२;३; ४,७; १२, ९; १४,३;
२३,९; शौ १, ७, १; १८, २;
२०, १;२५, २; ३; २, २, १;
३,२०, ५‡[h]; ४, ३९, १०†[c];
६, १९, ३†; ५१, ३†; १२३,
५; ७, १२, १; १५, ३;१०२,
३; ११, २, ३१; १३, १, ३२;
५८; २, २३†; ३०; †१८, ३,
४२; ४, ६५; ८८; †२०, ४७,
२०;५८,३;४;११८,२†[i]; पै १,
७,१;९,२;६३,४; ३, ३१,६-८;
४,५, ८; ७,३,१†;३; ८, २०,
७;१०,६,१२; †१२,१,७; १६;
१५, ५, १; ११, ७†; १६, ८,
५†; ९०, ९?[j]; १५०, ६; १७,
२६, ९; १०; १३-२०; १८,
१८,२;२२, ८†;२३, ७;२४,५;
१९, १, १६†; २, ३;७, १३†;
१३,३; १६,५; १९; १७,१०[k];
१८,१४; २६,१; ४३,५†; २०,
३,१; १३, १०[l]; २५, ५; २७,
२; ६; ३४, ३; ७[m]; ४२, ७?[n];
–वः ऋ १,१, ⌊५ (३,१०,४)⌋;
१९, २; ३१, १; ९; ३२, १२;
३५,२; ३; ⌊८; २,३८,४⌋;१०;
३६,१३; ५८, ३; ६८, १; ७१,
५; ७३, ⌊२; ९, ९७, ४८⌋;⌊३
(३, ५५, २१)⌋; ८४,१९; ९४,
१३; १०५, ⌊१४; १४२, ११
(१८८, १०)⌋; १०६, ⌊७; ४,

५५, ७⌋; १२३, ३; १२४, १;
१२७, १[o]; १२८, ३; १२९,
११; १३६,४; १३८,१; १४२,
३; १५७, १; १६०, १; १८६,
१; १८८, १; १९०, ८; २, १,
७;३, ⌊१;१०, २,२⌋;४,१;१२,
१; १९,५; २०,६; ⌊२२,१-३⌋;
२४,११;२८,१;३१,४;३८,⌊१;
६,७१,१;४; ७,३८,१⌋; २; ३,
३,९; ५,⌊(१,१८९,१)६⌋; २०,
४;२७,⌊७; ८,१९,२४⌋;३३,६;
५४,१२; ५५, ⌊१९; १०, १०,
५⌋; ४,१, ९; २,१; १०;५, २;
८,३; ११, ६; १३, १; ⌊(६,२)
२; १४, २; ७, ७२,४⌋;१४,१;
१५,१; १८, १२; २२,३; २३,
⌊(१,१६५,१३)४⌋;५;३०,२४[२];
४३,१; ५३,१; ३;४; ६;७;५४,
१; ५८, ⌊३ (८,४८, १२)⌋; ५,
१,२; ३, ८; ८,४;१२,३; ४२,
⌊३; ७,४०,१⌋;५; ४५, १; ८१,
३; ८२,८; ६, ११, २; १४,५;
१५,६[२]; २२,११; ३०,४; ४४,
२२; ४८,२१; ५०,⌊८; ७, ३५,
१०⌋; १३; ५६, १;५८,२; ७३,
३; ७, ६, ७; १०,२; १५,१२;
१६,११[२]; ३५,६; १३; ३८, ३;
४५,१; ३; ६३, १; ३; ६४, ३;
६६,१४; ७६,१; ८६,७; १००,
३; १०१,२; ८,१,⌊(१, ४५, ८;

a) सकृत् SI. देवयज्ञम् इति समस्तो निर्देशश्चिन्त्यः (तु. मा २,२१ प्रमृ., *m* टि. च)। b) =सपा. तैत्रा २,४, १,४ आपश्रौ ९,८,८ हिश्रौ २, १७,३ (वैतु. BC. देवा इति?)। पाग़ ३,१,३ तु देवः इति पाभे.। c) पाभे. कृते पृ १५८७ *r* टि. द्र.। d) पाभे. कृते पृ १५८८ *h* टि. द्र.।
e) पाभे. कृते पृ १५८८ *n* टि. द्र.।
f) पाभे. कृते पृ. १५८८ *o* टि. द्र.।
g) पाभे. कृते पृ १५८७ *a* टि. द्र.।
h) पाभे. कृते पृ १५५९ *m* टि. द्र.।
i) पाभे. कृते पृ १५८८ *a* टि. द्र.।
j) °वा इति पाठः? यनि. शोधः।
k) सपा. देव<>देवाः इति पाभे.।
l) सपा. देव<>ब्रह्मणस्पते इति पाभे.।
m) उत्तरेण समस्तमिति BKA. र. च चिन्त्यौ (तु. *a* टि.)। n) पाठस्त्रुटित इव।
o) सपा. मै २,१३,८ पाठाऽभावः।

८४, ७) २२ (९, ९८, ४)]; ११,१?[a]; १२, ६; १४,४; १९, २४; ३९, ७; ८६, ५; ९२, ६; ९३, ११; ९६, २; ९, ३, १-३; ५;६; [९; ४२,२; ६५,२; ९९, ७; १०३,६];५, ४; ६,७; २८, ३; ३७, ६; ५४,[३; ६३, १३]; ६४,९; ६५,२[b]; ६८,२; ७१,६; ८१, ५; ८७, २; ९५, २; ९७, १; ७; ११; १२; ९८, ९; १०७, [१५;१०८, ८]; १६; ११०,६[c];१०,१२,१;२;८;१७, ४;१३;२२,४;५; २७,१८;३१, ४;३४,[८; १३९,३]; ४८,११; ४९,१०;५१,१;२; ६६,३;७०, १०; ८१, ३; ८३, २; ८७,१८; ८८, १४; ९२, ११; ९८, २; १००, ३; ९; १०४, ९; ११०, १; १०; १२१, ८; १२४, २; १३९,३[d];१५०,[(३,२,८; १०, १०, ११)४]; १५८, ३; १६८, २; ४;१७३,५; १७४,३; १७५, [१-४]; १७६,४; खि २,१३,६; ४,९,६; १०[२], ५; ५,५,१[२]; २; ३[४]; ४[३]; ८; १०; ११; ७,१,२; ४[२]; ११; २,१;८;११; ३,८;९; ११; ४,१४; १५; ५, १०; १०, १; खिसा २०, ५; मा १,१; ३;

१६; २०; २२;४,४; १६[२];†?[a]; ५,३९; ६, २; २३; २६; ३७†; ७,१; ८, १७[e]; ९, ५; ११, ६; ४२†; ६३; १२, ६६†; १५, ४७†[f]; १७; १९†; ३२; ६२; ९१†; १८, ३०; ७६; २०,४५; २१, १४; १६; ४६; ५५; ५६; ५८[२]; ६०; २३, १६†; २७, १२[२g]; १३;२६†; २८,३; १९; २०; २२; २३; ४२[२]; ४३[२]; ४५[२]; ४६; †२९, २५; ३५; ३२, ४; †३३, ३४; ४३; ३४, १२†; २४;२६†; ३१; ३६,१०; ३७,११;१४; १६;१८[h]; का १, १,१; २, ३; ५,७; ७,४; ८,३; ४,२,२;५,८†?[a];९; ५,९,५;६, १, २; ६, १; ७, ३; ८, ८†; ७, १, १; ९,३, ३[e]; १०,२,१; †१२,१,६; ४,५; १३,५, ५†; ६,४; १६,५,२९†[f];१८,२,४†; ३,८; ५, १३; १९,१,५†; २०, १,१; ५,९; २२, ४, १०; २३, २,३;५;५,४; ६,८;९;११[२];१३; २५, ४, ५†; २९, २, २[२g]; ३; ४,४†; ३०,१,३; २,८;९; ११; १२; ४, ८[२]; ९[२]; ११[२]; १२; †३१, ४, १; ११; †३२, ३,५; १४; †३३,१,६; १९;२०;२५;

३५,३,४; ३६, १, १०; ३७,२, १; ३,१; ३; ५[h]; तै १,१,१,१; २,२;५,१;२; ६,१;८,१;१०,३; १२,१; १४, ४†?[a]; २, २, ३[i]; ३,१†?[a]; २; ३, ४, २;५-६,१; १२, १; १३, २; ४,२,१; ७,७, १; १३, २†; २, १,११,२[j]; ३, १०, २[२k]; ३; १४, ४; ६[l]; ५, ११,८¶; ६,९,८; ३, १,४,२[२]; २,४,३[m]; ३, ८,६¶; १०,१;४, १,१; ११, २†; ५, ५, १; ११, १†; ४,१, १, २†; ४, २†; ६, ३; ८, १[२g]; ६†; २,५,५†; ४, ४,८†[f]; १२,१; ६, २, ३;४†; ३,३‡[n]; ४; ५, १,७,३; ३, ४, ४¶; ४, ६, ६; ६, १,३; ६,१, १,९; ४,६[२];†[n];७, ७¶; ३,२, ४[२];¶; ३-४, २; ४, ५, ३[२]; मै १, १, १; ६; ७†; ९[२]; २, १[२]; ३[२];†[n]; १४; १५[२]; ३, १[२]; ४; ६,२†; ११,१; २, ३, ४; ६,८; ७,१†;४†; ६; १२¶; १०,२†; ३; ५[२]; १२, ६[२]; १३, १; ७†; ८[२]†; ३, १, ८; ३, ४¶; ८[२]; ६,३;९; ७,६¶; ८,३†; ९,१¶; ३; ११, १; ५[४]; ११[२]; १६, ४; ४, १,१[२]; ¶; ६; ७[२०]; ९; १२; १४;४,२; ५,२; ५; ९,१;३;६[४];

---

a) पाठः शोधार्हः (तु. पृ ६०२ *s* टि.)।

b) पाभे. क्ते पृ १५८७ *o* टि. द्र.।

c) पाभे. क्ते पृ १५७१ *j* टि. द्र.।

d) सपा. मै २,७,१२ माश्रौ १,२,१,१५ पाठाऽभावः।

e) सपा. निधिपाः देवः (माश ४, ४,४,९ च) <> निधिपतिः नः<>निधिपतिः नः <>वरुणः मित्रः इति पाभे.।

f) पाभे. क्ते पृ १५८९ *o* टि. द्र.।

g) सपा. सकृत् देवः <> देवयानान् इति पाभे.।

h) =सपा. माश १४,१,४,११। मै ४,९,६ तैआ ४,७, ३; ५,६,७ तु पाठाऽभावः।

i) =सपा. आपश्रौ १०, १०,६। माश्रौ २, १,२,१६ तु विशिष्टः पाभे.।

j) सपा. मै ४;१२,२ काठ १०,१२ आश्रौ २, ११,१२— शांश्रौ ३,६,२ पाठाऽभावः।

k) सपा. मै २,३,४;५ काठ ११,७ पाठाऽभावः।

l) सपा. देवः<>देवानाम् इति पाभे.।

m) =सपा. जैमि १,८३। शौ १६,४,४ तां १,३,२;६, ७,२ तु पाठाऽभावः।

n) सपा. देवः<>विद्वान् (माश ९, २,३, १२ च) इति पाभे.।

o) सपा. सकृत् देवः <>वायुः (माश १,१,४, २२

१०, ११†; ३^{2}; ४†; ११, ४[a]; †१२, ३^{2}; ४; ६; †१३, २^{4}; ३^{2}; ४^{2}; ७; ८^{6}; ९^{2}; १४, ५†; ६^{2}; ९^{2}; १२; १४[b]; १६†; १८†; काठ १,१; ५; ६; ८; १२; २,१; ४^{2}; †१[c]; ३,२; ३; ९^{2}; ४,१; १६†; ६, ७¶[d]; ८, १६†; ९, १९†; १०, ६¶; ७¶; १३; ११, ७; १२, १५†; १३, १४; १५, ६; ११†; १२^{2}†; १३^{3}; १६, ४†; ६; १२†[e]; २०^{2}†; २१^{2}; †; १७,१९†; १८,१; २†; ३^{2}; ‡[f]; १७^{3}[g]; २१; १९,७; १३^{4}; २०, १५^{2}; २२, १२¶; १४; २३,१; ६; २६, २¶; ३; ५; ११†[h]; २७, १; ३०, ८^{2}; १०^{2}; ¶; ३१, ४; ५; ७; ११; †३४, १८; १९; ३५, ८†; ३८, ६; ७†; १०^{2}; १२^{2}; †; ३९, २; १४†; १५^{2}†[h]; ४०, ७†; ९; ११†; क १, १; ५; ६; ८; १२; १३; १६^{2}; †[c]; २,९; १०; १६^{2}; ३,१; ४, ६¶; २५, ३†[e]; २८, २^{2}; †; ३^{2}; ‡[f]; २९, ५^{3}[g]; ३०,५; ३५, ५¶; ७; ४०, ५¶; ४१, १; ३; ४२,१; ४६,८^{2}; ¶; ४७, ४; ५; ७; ११; ४८,१†; †कौ १,१०§; ५१‡[i]; ५५^{2}§; ५७; १९६‡[j]; २४७; ४५७; ४६५[h]; ४८३‡[k]; ५११‡[l]; ५२४; ५२६; ५३५‡[m]; २,२५‡[l]; २८; १०७; १०८‡; १०९; २०७; २०८; २८४‡[n]; ३१०; ३७०; ३७१; ४६६; ५८५‡[k]; ६०६; ६०७; ६०९-६११; ६१४; ६३२; ६४७; ७४५; ७४९; ८२७; ८३६-३८; ८६३^{2}; १०६३; १०७३; १०९७; ११६३[n]; जै १,१, १०§; ५, ७‡[i]; ६, १^{2}; ३; २१,३‡[j]; २६,५; ४८,१; १०[h]; ५०,७‡[k]; ५३, १‡[l]; ५४,२; ४; ५५,३‡[m]; ३,३,४‡[l]; ७; ११,३; ४‡; ५; १९,२; ३; २३, १६‡[n]; २५,६; ३०, १३; १४; ३५, १; ४८,१‡[k]; ४९,४-६; ८; ९; ५०, २; ५१, १०; ५३, ५; ५८,३[o]; ४,१७,२; १९,७; २१,१^{2}; २६, ८; शौ १, १८,३; २८,१; २९, ३†; ३१,३; २, ३४, ३; ४; ३, १३, ४; १६, ५‡[p]; २१, ३; ४; २४,२; ४,१,७; २, ६†; ३, १; २०,४; ३२, २†; ५, ३, ९‡[q]; ११,११; १२, १†; १०†; २५, ४; २६,२; २७,२^{2}[s]; ३; २८,११; ६,१,३; ५८,१; ६१,१; ८५,१; ८८, २†; ९२, ३‡[r], १३३, १; ७, १५,४; ६३, १; ६५, १‡[s]; ११४,५; ११५,३; ८, ३,१६†; १४,३; ९,२,१४; १०, २,५; ८; १३; १४; ३,५; ८; ११; ८,२४; २८; ४२†; ११, ८,४; ७; ११, ४; २५; १२, २,८‡[t]; १२; ७, १०; १३,१, २०; २४; ४०; २, ८; ९; २६†; ३०; ३,१५; १४, १,४९[u]; २,२४; ३६; १५,५,९; १८, †१, ५; २९; ३०; ३६; २, ५५†; ४,३१; ४८; १९,१०, ६†; १०; ११,३†; २६,४; ३१, ८; ३३,१; ३९,१; ५३,२; ५४, ५^{2}; ५९,१†[c]; †२०,२,४§; २७, ४; ३४, १; ३६, ११; ६७, ३[h]; ९०, ३ ; ९५, १ ; १२७, ७§;

तैब्रा ३,२,५,११ आपश्रौ १,२०,११;१३,१३,१२ माश्रौ १,२,२,२३ च) इति पाभे.।

[a]) सपा. तैब्रा २,४,१,११ आश्रौ ३,१२,४ आपश्रौ ९,४,१७ देवान् इति, शांश्रौ ३, ५,९ शांगृ २, १३,५ दूतः इति च पाभे.। [b]) सपा. तैब्रा३,१,२,८ विशिष्टः पाभे.।

[c]) पाठः शोभार्हः (तु. पृ ६०२ *s* टि.)।

[d]) देवाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ १०, ६; ७)।

[e]) पाभे. क्रुते पृ १५९० *d* टि. द्र.।

[f]) पाभे. क्रुते पृ १५९० *n* टि. द्र.।

[g]) पाभे. क्रुते पृ १५९० *g* टि. द्र.।

[h]) पाभे. क्रुते पृ १५८९ *o* टि. द्र.।

[i]) सपा. देवः<>देवान् इति पाभे.।

[j]) सपा. नु देवः<>नद्योः इति पाभे.।

[k]) पाभे. क्रुते पृ १५८८ *b* टि. द्र.।

[l]) पाभे. क्रुते पृ १५८८ *a* टि. द्र.।

[m]) पाभे. क्रुते पृ ८०४ *f* टि. द्र.।

[n]) पाभे. क्रुते पृ १५७५ *j* टि. द्र.।

[o]) पाभे. क्रुते पृ १५७१ *j* टि. द्र.।

[p]) सपा. देवः<>देवाः इति पाभे.।

[q]) सपा. देवः<>देवम् इति पाभे.।

[r]) सपा. देवः<>देवान् इति पाभे.

[s]) सपा. ऋ १,९९,१ विशिष्टः पाभे.।

[t]) पाठः नेष्टः (तु. छन्दः, सपा. ऋ १०,१६,९ मा ३५, १९ का ३५, ४,१८ आगृ ४, ६,५ मागृ २, १, ८ पाठाऽभावश्च)।

[u]) सपा. आपमं २, ३,५ आगृ १,२०,५ हिगृ १,५,९ मागृ १,२२,५ पाठाऽभावः।

पै १,११,३;१२,२[a];२२,३;३२,
२;३; ५०,२; ९२,१; १०१, ३;
१०७,२; ३; २,६,५; ८,१;३६,
२;४०,२; ५९, ९; ७३, २; ४;
८९,१; ३; ५; ३,४,४; १२, ४;
२७, ४; ६; ३२, ४-६; ३७, १;
३९,५[b];४,१,७†;९,४[c];१०,१,
१८,५;२८,७†; ३१, ५‡[d]; ३२,
२; ५,४,८‡[e]; १२, ८; २६, ४;
२८,१; ३०,२; ३३,१; ६, १७,
२†; १९,३; ७,५,८; ८,८;१०,
१; ८, १,११; ६, ४; १०, १२;
१२,१०; १३,३†; ९,१,२[२]; ३;
२,२;४,१; २; १२,२;३;८;१०;
१०,१,११[२];१२; ५,८; ६, १०;
९,७; ८; १२, १, १३†; २, २;
१५[२]; १३, २, २[b]; ५; १६; ६,
१२†; ७,१†; †८,६; १०; १३;
१५,१३,३; २२,२; १६,७,८†;
५१,१०; ५९,५;६; ६०,७; ६३,
५; ९; ६४, १; ७०, ८; ७७, ४;
१०३,१;५; १४३,१; १७, १५,
३; ३०, ९‡[f]; ३१, २; १८, ५,
५[g]; ९,५; १०,६; १६,१०;१७,
४; १८,१०; २१,२;३;२३,३†;
७; १९, १,३†; २, १३; ६, १;
८[२];†; ‡[h]; १०,६;१४,७; १५,
९[i]; २०,४; २८,५; ३१,९; ४१,
१-३; ११; ४४, २४;४७,४†[j];
४८,१२; ५०,१०; ११; २०,३,
३; ७, ४; १०,२; १२,४; ९†;
१०†; ३२, ८‡[k]; ४३, ५; ४७,
२; ५१, ९; ५५, ८; —वःऽ-वः
ऋ ५, ४२, ⌊१६; ४३, १५⌋;
—वम् ऋ १, १, १;१२,७; १५,
⌊७; ५,२१,३; ६, १६,७⌋; २५,
१४;३५, १;५०, १;१०;५९,२;
१२३, १०; १२८, २;१३८,२;
१४४,⌊५; ३, ९,१;५, २२, ३;
८,११,६⌋;१६४, १८; २, १३,
५; २२, ⌊१-३⌋; ३८, ९[l]; ३,९,
८; १०, १; २०, ५; २६, १;
६२, १२; ४, १, १[२]; ११, ५;
५, ९,१; १४,२; ३;२१,⌊४(८,
७१,१२)⌋; २२,२;२५, १; २६,
७; ४१, ६; ४२, ११; ४९, १;
२; ६, १५, ४; ४१; ४६; ४४,
१६; ४९, ९; ५५,६; ७, ३,१;
७, १; १६,२; २१,१; ९०, ३;
८, १८, २०; १९, १; ३; ३१,
१४; ४४, १५; ८९, १; ९,११,
२;६८,१;१०,१४,७;१६,१०[m];
७०,५;८६,१; ११०, ९; ११५,
३; १२२,४; १२८, ७[e]; १३०,
३;१७६,२; खि १,२,१४?[n]; ३,
१०,६;२२,४;५,७,१,९; ३,१;
१०;४, १४;५, ७-१०; मा ३,
५८;४,२०;२५;६, २१; ७,४१;
८, ४१†;१५,३४†; २०,२१†;
३०; ४१; २१, ४६; ४८; ५७;
२७,१०;२४†; २८, २;९; १२;
१५; १७; १९; २०; २१[२];२२;
३५[२]; ३७[२]; ३८[२]; ३९; ४०[२];
४२[२]; ४३[२]; ४४[४]; ४५[२]; २९,
३४†;३३, ३१†; ३५,१४;३८,
२४†; ३९, ८; का ३, ८, २;
४, ६, ५; ८, ३; ६, ५, १; ८,
१६,१†; ९, २, १†; †१६, ५,
१२;१६; २२, १,६†; २, ७†;
४, ६; २३, ६, १; १०; †२९,
१,१०; ३, २; ३०, १, २; ९;
२,१; ४; ६; ८;९; १०[२]; ११;
४, १[२]; ३[२]; ४[२]–६[२]; ८[२]; ९[३];
१०[३]; ११[२]; ३१,४,१०†; ३२,
३,२†; ३५, ४,१३†; ३८, ५,
७†; ३९, ६,१; तै १, २,४,२;
६,१; ८, २†;३,११,१; ४,४३,
१†; ८,६,२; २२,३†; †३, ५,
११,१;४;†४,१,७,४;३,१३,३;
८;४,४,५; ७,१४, ३[e];६,१,७,
७;९,४¶; ४,१,२; मै १,२,४;
५;१६;१८;३,३७†; १०,४; २,
७,१५[o];१२,५†; १३,७†;८;३,
३, ८[२]; ७, ४; ६; १०, १; ७;
११, १;५[२]; †४, ९,२७; १०,
१; ३[२];४ऽ;११, १; १३, २;३;
८[४]; १४, १ऽ; २; ६[२]ऽ; १६;
काठ २, ५; ६; १४[२]†; ३, ८;
४, ९†;९,७;१२¶: ११,१२†;
१५, १२†; १३; १६, २०†;

---

a) पाभे. क्ते पृ १५९० *l* टि. द्र. ।

b) रेतो देवस्य देवः इति पाटस्य स्थाने सपा. शौ ५, २५,१ शेपो गर्भस्य रेतोधाः इति पाभे. ।

c) सपा. देवः<>⌊द्यु->⌋ द्युवे इति पाभे. ।

d) पाभे. क्ते पृ १५९१ *p* टि. द्र. । e) पाभे. क्ते पृ १५९१ *q* टि. द्र. । f) पाभे. क्ते पृ १५९१ *u* टि. द्र. । g) पाभे. क्ते पृ १५९१ *v* टि. द्र. ।

h) सपा. देवः<>राजा इति पाभे. ।

i) सपा. देवः<>वृत्रहा इति पाभे. ।

j) पाभे. क्ते पृ १५९० *a* टि. द्र. ।

k) सपा. ऋ १,९९,१ विशिष्टः पाभे. ।

l) सपा. देवम्<>सोनम् इति पाभे. ।

m) सपा. देवम्<>दूरम् इति पाभे. ।

n) °वाम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.) ।

o) सपा. देवम् (कापु १९ च) <> देवत्वम् <> विश्वम् तैआ ३,१२,१ आपश्रौ १६, २९,२ इति पाभे. ।

१८, १६†; १९, १३²; १४†; २०,१५; २१,१४; २४, ३²¶; ५; ३०,५†; ३५,१†; ३८,५†; ६; ३९, २[a]; १४; ४०, १०†[b]; क १,१७;१९; २, १५; ३, ७†; ८, १०; २९, ४†; ३७, ४²; ¶;६; ४८, २†; †कौ १, ३१; ३२;६२; १०९; ११२; ११७$; २५८; ३१३; ४५७; ४६४$; ४६३; २,२;१००; ५६९;७६३; ८३६-३८; १०३७; ३, ३,४$; †जै १,३, ११; १२; ४, ६‡[c]; ५,४‡[d];६, ८;१२, ३;६;१९,३; २७, ६; ३३,१; ४७, १; ५; ७; ५२,१३;५७, ८;२, १,१;३, १, ३;४;१०,२;४६,४; ४, १,१०; १३, २; २९, ३; शौ ४, २५, ७[e]; ५, १२, ९†; ६, १, १; १४२, २;७, १५,१; ५५, ७†; ९, १४, १८†; १०, ८, २२; ११,८,३;१२, २,३३; १३, २, १६†; ३,१६; ५, २-८; ६, १; ३; १५,५,८;१८,१,५४†; १९, २४, १; †२०, ४७,१३;९५,१; १२६, १; १३०, १६$[f]; पै १, ७८,२;१०७;६; ३,२७, ३; ४, १८, ६; २४, ७; ५, ६, ४‡[g]; ९†;९,१०,९; १५, ५,८; १६, ६७, ८†; १०२,९; १७, ३२, ४; १८, २२, १†; १९, १,१; ४१, ११; ४६, ३[a]; २०,४,८; १०, ३†; ३८, १[h]; ५८, ३;

–†वम्ऽ-वम् ऋ १, २६,६; ७, ७९,५; ८,१२,[१९; २७, १३]; २७,१३²; मा ३३,९१³; कौ २, ९६८; –वयोः ऋ ७,६१,१; खि ३,२२, ५; तै ४, ७, १५,३; मै ३,१६, ५; काठ २२, १५; ३९, १[i]; शौ ४,२५,७; पै ४,३४,७;

–वस्य ऋ १,२०,६; २४,१; २; १२८, ७; १४१, १; १४४, २; १५९,५; २, ७,२; २२,४;३८, ७;१०; ३, १४,६; १९,४; २७, ३; ५९, ६;६२, १०;११; ४,१, ४; ६²;७;२,१९; ७,२; १७,५; ५३,१; ५५, ५; ५, ३,१०;१३, २; ५०, १; ८१, १;३; ८२,१; ६; ८५, [६ (६, ७,५)]; ६, १, ४; ४८, २०; ७१, २; ७, १, २२; ४,३;३८,४; [६; ५२,३]; ४०, ५; ८२, [१०; ८३, १०]; ९७, ८;८, २,७;१९, २८;३१, १२;५१, ७; ७१, ८; ९२, ६; १०२, १५; ९, ६९,४; ७०,२; ९७,११; १०, १२, ३;२२, ४; ५५, ५;६४, ७;७९, ४; खि ३, ३,७; खिसा ३,७; मा १, १०; २१;२४; २,११; †३, ३४;३५; ४,८†; ५, १४†; २२; २६; ६, १; ९; ३०; ८, २†; ९, १०⁴; १३; ३०; ३८†; ११, २; ४†; ६†; ९; २८;६२†; ६७†; १४, २५; १८, ३७; २०,३;११; २१, ३†; २२, १;९†;११; १४;२१; ३०, २†; ३६,३†; ३७,१;२†; १२;३८, १; का १, ३,६;८-९, १; २,३,४²; ३, ३, २६†; २७; ४, ३,२†; ५, ५, १†; ६-७,१; ६, १, १;२,२;८,१; ८, १,१†; १०, ३,१²†; ५; ५, ८†; ११, १,३; १२, १, २; ४†; ६†; ९; ३,१; ६,३†;७, २†; १५, ८,४; २०,१,७; २१, ७, १;११; २३, १, ३†; २४, १,१;४, १†; ३; ६; ७,४†; ३४, १,२†; ३६,१, ३†; ३७, १,१; २†;२,२; ३८, १,१; तै १, १,४,२;६,१; ९,३; †२,२,१;१३,१;३,१,१;४,२२, १†;५,६,४²†; ७,८,१²;१०,३; ८,७,२; २, ५, १२, ३†; ६,४, १; ८,६; ३, २,७,१[j];३,११,३; ४, ११, ५†; ४, १,१, १;२²†; ३; ३,१; ६,३†; ९, १†; ११, १; ३,९, २;४, ११, २; ५, १, १,४; ४,१; ९, १¶; ३,४, ४¶; ६, ३,२; ६, १, २,५; २, १०, १¶;३, ६, २;४, ४, १; ७, १, ११, १; मै १,१,२; ५; ९;१०; २,२†;९†;१०;१५;३,३;२६†; ५, ४†; ६, १; २; ५; ९, ४; ११, १²; ४;७²; २, ६, ३; ७, १²; †;२, ६†; ७†; ३, ४, ३; ६, ५†; ८, ८; ९,६; ११, ८²;

---

a) पाभे. क्वते पृ १५९२ p टि. द्र. ।

b) पाभे. क्वते पृ १५७१ q टि. द्र. ।

c) सपा. देवम्<>देवान् इति पाभे. ।

d) सपा. देवम्<>देवाः<>देवान् इति पाभे. ।

e) सपा. तै ४, ७,१५,३ मै ३, १६, ५ काठ २२, १५ पाठऽभावः ।

f) पाभे. क्वते पृ ८१५ f टि. द्र. (वैतु. शंपा. सात. वेदुम° इति ?)।

g) पाठः ? देवान् इति शोधः (तु. तत्रैव तान् इति, प्रथमे द्वितीये च मन्त्रे सूर्याः इति च)।

h) दैवम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मूको.)।

i) सपा. आपश्रौ १६,३३,१ ब्रह्मणा इति पाभे. ।

j) =सपा. गोब्रा २,२,१५ शांश्रौ ६,८,६ वैताश्रौ १७,७। आश्रौ ५,२,१४ लाश्रौ ५,११,९ तु देवेन इति पाभे.।

४,१, २[२];४; ५;९; १०;५, ४;
९, १[२]; †; २; ७; १२†; †१०,
२-४; ११, २†; १२, ६;
१३, ६†; †१४, ६; १७;
काठ १,२; ४;५; ८; ९; २,२†;
९; १०†; ११; १२; ३, ३; ५;
१०; ४,१०†; ५, ३[३]; ६,१०†;
७,२†; ९,४‡[a]; ९[६]; १३,१४[२];
१४,२; ७[२];८; १५,२;११[३];†[२];
१६,१; ३; ६†; ७†; १७,४;७;
१८, २०†; २०, १४†; २१,१;
†२३,२; १२; २५,९;१०; २६,
५; ८; २७,१; ३१,१;३; ४; ७;
८; ३२,३[३]; ३४,१७;१८[२]; ३७,
१७; ३८, ४[४]; १२[२]; ३९, १[६];
४०, ६;९; १४†; ४१, २; ४३,
५†; क १,४; ८; ९; १४†; २,
३;४†;५; ६; १०; १२;१७; ३,
८†; ८, ७‡[a]; १२[२]; २६, ३;
६; ३५, ८†; ४०, २; ३; ४१,
३; ६; ४२,१; ४७,३; ८; †कौ
१,३००; ३२५; ४३५ऽ; ४६६;
२, ३७०; ७२२; ७५५; ७७४;
८१२; ९२२; ११३२; †जै १,
३१,८; ३४,३; ४२, ९ऽ; ४८,
६; ३, २८, १; ३०, १३; ५९,
१४; ४,१,९; ३,८; ६,७; १६,
८; शौ २,३६,२; ४, १, ६; ६,
२३, ३; १३३, १; ७, १८, २;
२६, २[b]; ७३, ४[c]; ७८, १; ९,
४,१३; १५,९†; १०, ५, १४;
८, ३२; १२, १, २०; १३, ३,
१-२५; १८, १, ३२†; १९, ६,
१६; ४९, १; ५१, २; पै १,
१०३, ३; २, २, ५?[d]; २१,३;
३,३९,५; ५,२,५; ३३,१; ३८,
८; ४०, १; ७, ५, ११; ९,५,
१४; २२; २४; १३, २,२; १३,
२; १४,४,१; १६,२५,३; ६८,
८†; ७०,१; १७,३,१; १९,४,
१२†;३६,२; २०,२-३,४; ५३,
१०; —†वत्यऽ-वत्य ऋ १०,
१,५; १३६, ४; पै ५, ३८, ४;
—वा ऋ १, २२,[२; २३, २];
४६,२; ९२,१८; १८४, ३; ५,
६८,२; ७४,२; ६, ५९, ३; ८,
२२, ३; २५, १; २६,८; ९,५,
७; खि १,४, २; ५, ६, २; ७,
३,६; ४,१५; मा २१,५३; २८,
१७; ४०; का २३, ६, ६; ३०,
२,६; मै ३, ११, ५; ४,१०,३;
१३,८[२]; काठ १९,१३;२०,१५;
†कौ २,४९४; १०७९; १०८५;
†जै ३,३८,८; शौ ६,३,३; पै ५,
११,३;१९,१,१६; —०वा ऋ ३,
२५,४;५३,१; ५,६७,१;६,५९,
४;६८, ६;८; ७, ६०,१२; ६७,
५; ७४,४; ८२,७;८,९,६; ५७,
१; १०,२४,६; खि १, ११, १;
मै ४,१,१०; †काठ १२, १४;
२३, ११; कौ १,३०५; ३३८†;
जै १,३२,३; ३५,७†; शौ २०,
१४०,१†; —वाः ऋ १,११,५[e];
२२, १६; २३, २४; ३१, ११;
३६,५; ४०,३; ५; ४५,२; ६५,
२; ८०, १५; ८४, १८; ८९,
१; २; [७; १०७, २; १०,
३५,१३]; १०; ९४, [२; २, १,
१३]; ९६, [१-७;] १००, १५;
११६,१७; १२२,३;१४; १३५,
१; १४७,१; १६१,२; १६३,८;
९; १६४, ३९; [५०[२]; १०,
९०,१६[२]]; १६७, ४; १६९,५;
१७४,१; १७९,३; १८६,२; ८;
१९०,१; २,१,१४; २, ३; १३,
५; २३,२; [१९; २४,१६; ३५,
१५]; २७, [(१,१६४,२१) ४];
१०; ४०, [१; ३, १७,४]; ४१,
२१; ३, ४, [११; ७, २, ११;
१०, ७०,११ (५, ११,२; १०,
१५, १०)]; ६,७; ८; ७,७; ८,
[(२, ३,९)९ (७, ४७,३)]; ९,
[९;१०, ५२, ६]; ११, [४; ७,
१६, १२]; १९, ५; २०, १;
३२,८; ४९,१; ५१, ८; ५४,२;
५५,२; १८; ५६,८; ५७,२; ४,
१,१८; २, १७; ७,७; १७,१९;
१८,१; ११;१९,२; ३३,९;११;
४२,[१;२];१०; ५०,९;५,३,१;
४; ८, ६; २९, ५; ८; ३०, ५;
३१,८; ५१, १३[२]; ६९,४; ८१,
३; ६,७,१; २;४; ९,५; ७;१७,
८; १८,१४; १५; ५०,१४,५२,
१०;१४; १५; ७५,१८;१९; ७,
२,२;११,[४; १०,५२,३];२१,
७; ३३, ११; ३५, ११; ३९,३;
४; ४९,४; ५०,३; ५१,३; ५२,
३; ६६,२;८३,७; ९१,१; ८,२,
१८;[(१,१३१,१; ५,१६,१)१२
(२२)२५]; १९,[(१, ३६, १०;
४४,५; ७,१५,६)२१]; २८, ४;
४१,७; ४८,१; ५७,[२; ९,९२,
४]६२,७; ६३, १२; ६९, [११;
९, १४, ३ (६१, १४)] ८१, ३;
८९,[२; ९८,३]; ९४,२; ९६,७;

---

[a]) सपा. मह्हां देवस्य<>महश्चिद्यस्य (माश २,५, २,२८ च) <>मही ह्यस्य<>मही ह्यिद्यस्य इति पाभे. (पृ ७७० *g* टि. अपि द्र.)। [b]) पाभे. इते पृ ९९६ *h* टि. द्र.। [c]) पाभे. इते पृ १२८१ *j* टि. द्र.। [d]) मूको. विपरीतार्थः पाठश्चिन्त्यः (तु. पृ १२४ *e* टि.)। [e]) सपा. देवाः<>देवासः इति पाभे.।

१००,१; ११; **९**, ३९, १; ५१, ३; ६१,१३; ६२, २०; ८१, ५; १०९,२; ११४,३; **१०**,१२,३; ७;८; १४,३;१६,८;१९,७;२०, ६; २४, ५[२]; २८,७; ३६, १३; ३७, ५; ४६, ९; १०; ५१, ४; ५२,२; ३; ५३,४; ५५, ७;५६, ४; ६१, ७; १४; १९; ६२,११; ६३,१; ६५, ४; [(**७**, ३५, १५) १४, (१५; ६६,१५)]; ६६, ६; ६९,९; ७२, ५; ७३,८; ७४,२; ८२,५; ८५, १४;३१;३६;४७; ८७,१५; ८८,१;२; ७; ८; ११-१३; ९०,६; ७; १५; १६; ९२, १०; ९५, ७; १८; १०९,४; ६; ११०, ११; ११२, ६; ११४,१; ३; ११६,९; ११७, १; १२१, २; १२२,२; ७; १२५,[(७१,३) ३]; १२८,२; ३; ७; १२९, ६; १३०,३; १३७, ५; १४१, २[a]; १५१,३; ४;१५७,१;४[२];१९१, २; खि **१**, ४, ३; १०[२]; ७, ४; ११,३; ४; **२**,७, ३; १४, ११[b]; **३**,१०,३; १५,६;१२; २९;३२; **४**,४,४; ५,३७; १०, ३; १०[२], ३; ११, ११; १३;५,१, ३; ३, ३; ५,२; ६[३];७[५]; ९[३]; ७,१,१२; २,११; ४,१८;१२,१;५[c]; १९, १; २०,४; खिसा **३**, ६; मा **२**, १८; **४**,११; **५**, ४२; **७**, १०†; १२; १७; २४†; **८**, ५७; ५८; **९**,२३;३६[५]; **१०**,१[d]; **११**,६†; ५८;६०; ६५; **१२**,२;३१; **१३**, २५; ५१; **१४**,४; ६; १५; १६; २०;२७; **१५**,३; १०-१४; ५७; **१७**,१३; १४; २९; ३०; ४९†; ५२‡[e]; ५३; ५५; ५६[२f]; ६४; ७०†;७८; **१८**,१७;३१†; ७६; **१९**, १२; **२०**, ११[२]; २५; ४६; **२१**, १७; २३; २४; २६-२८; ४०; ५८; ६१; †**२५**, १३-१५; २०†;२३†;४६†; **२६**,१९;**२७**, ८;२२;**२८**,११[g]; **२९**,११; १९; २०;२७†; ३६†; †**३१**,९;१४; १५; १६[२]; २१[२]§; **३२**, १०; १६; †**३३**, ७; ८; ५०; ५२; ६०§; ८९; ९५; **३४**, ५३; ५७; ५८; **३६**, १७; **३७**, ७; **३९**, ६; **४०**, ४; का **२**, ४, ६; **३**, ९, १; **४**, ५, ३; **५**,१०,३; **७**, ४, २†; ६, २; ७, ३; १०, १†; **९**, ७, ४; ६; **१०**, ६, ३; **११**, १, २[४]; २, १[d]; **१२**, १, ६†; ५, ९; ११; ६, ५; **१३**, १,२; ३, २; **१४**, २, ११; ५,५; **१५**,१, ४; ५; ४, ३[२]; ५, ६; ८,५; **१६**,१,३;३,१; ४; ७; १०; १३;७,१; **१८**, १,१३;१४; †३,५;६; ४, १७‡[e]; ५, ३; ४; ६; ७[२f]; १५; ६,६; १४†; **१९**, ६,२; **२०**,१,२†; ५,९; **२१**,२, १; ७,११[२]; **२२**,२,२; ४, ११; **२३**,२,६; ३,१;२; ४-६;४,१२; ६,११; १४; †**२७**,१०,४; ११, १; २;७; १०; १५,१; **२८**,११, १; **२९**, १,८; २, १२; **३०**, १, ११[g]; ४,६; **३१**,१;११; †३,८; ९; †४,३; १२; **३२**, †१,७;८; †४,७;९; ५,६; †**३३**, २, १६; २०; २१; **३५**,†१,९;१४; १५; १६[२]; २,५[२]; ३,७;१२; **३७**,१, ७; **३९**, ४,१; **४०**,१,४; तै **१**, १,१३,१; ३;२,३,१-३; ४,१३, १†; ५,१,१[२]¶; ३, २[२]; ४, ३; ७,६¶; ९,३[२]¶; १०,२;३[२]; ६, ३,३; ४, २; ५,१; ¶७, १; ३; ¶८,३;४; १०, २¶; ¶११, ३; ६; ७,१,१¶;३¶;५[२]; ¶३, १[२]; ३[२]; ¶४, २; ६; ५, ३; ४¶; १०,२†[a]; ११,२;८,७, १; १४, १; २२, ५†; ¶२,१, २, २-४; ४,१,३;४[२]; ७-८,१; ९,३; ११, १†; ३§; ४†; २, ६, १; ९, ३; १०,१; ११,५; ६; ३, २,१; २; ३,१; ७,१; ८,२; १०,३§;११, ५; १४,६§; ४,१, १[२]; २[२]; ३; २,१;३; ३, १[२]; २[२]; ५,१§; ६, २; ८, २§[h]; १०, ३§; १३,१; १४,५†; ५,२,६; ३, ६; ७; ४, १[२];२; ५,६; ६,३; ६[४]; ७, १[२]; ४;८,२;५; ९,१;६; ११,३[२]; ८; ६,१,३;५[२]; २,६; ३, १; ६,४[२]; ८,३[२]; ५; ९,३;४; १०,१; १२, ५†; ¶३, १,१, ४[२]; ५, २; ६, ३§; ९,२§; २,२, २[२]; ३[२]; ४, १§; ८,५§; ९,७; ११,३†; ३,

---

a) सपा. देवा॒ः<>दे॒वीः इति पाभे.।

b) सपा. खिसा १५, २१ देवा॒न् इति पाभे.।

c) वैतु. RW. °वा॒न् इति ?।

d) सपा. देवा॒ः (माश ५, ३, ४, ३ काश्रौ १५, ४, ४३ च) <> दे॒वीः (आपश्रौ १८, १३,१९ च) इति पाभे.।

e) सपा. देवा॒ः (तैब्रा २, ४,२,९ आपश्रौ १४, २७,७ च) <>सोमः इति पाभे.।

f) =सपा. माश ९,२,३,१०। मै २, १०,५;२, ३,८ काठ १८,३ तु पाठाऽभावः।

g) सपा. तैब्रा ३,६,२,२ देवा॒न् इति पाभे.।

h) सपा. देवा॒ः<>देवाः इति पाभे.।

२,१[४]$;२$; ३, ३$; ६,१; ७,
१; २; ११,३$; ४,४,१; ६,१[३];
२[३]; ५, १, १[२]$; २, २; ३; ४,
१[२]$; २[२];$; ३$; ७, २[२]; ११,
५[२]†; ४, १, १, २†; २, १[a];
५,२;४; ६,१; ३; ७, ४; ८, ३;
४†; १०,५†; ११,४; २, ३,१;
१०,४; ३, ३, १; ४, २; ७, २;
११,३; ४,२,१[२]; २[३]; १०,२;३;
११,२; ६, १, ४[२]; २, ३[२]†; ३,
१[२];‡[b]; ३[२०];४; ४,५†; ५,२†;
†७, ३;४; ७, ६, २; †१२, १;
३;†१४,१[२]; ३; ¶५, १, ४,१;
१०,४[३]; ११,४; २,१,१; ६; २,
१[२]$; ३,१;४; ८,३; ३, ३, १[३];
४,७; ५,३; ७,१;९-१०,१;११,
१[३]; १२,१[२]; २; ४,१,१; ५, १;
२; ६,१[२]$; ३;,७,४; ९, १;११,
४; ५,१,५; २, १; २[२]; ३-४,३;
५,४; ९,५; १०,५[२]; ६, १,१$;
३,४; ६-७,१; ७,२, २$;३; ३,
१; ४,३$; ५, ७;८,३; ¶६, १,
१-२,१;४, ५[२]; ७; ५,१; ६, ५;
६[२]; १०,३; ११, १; २, १, ५[२];
२,१;४;६; ३, १; ३; ४, २; ४;
५,४; ७,१; ८,१;३; ३,१,१;३;
४;६; ४,७-९; ५,१; ७,१[२]; २[२];
५; १०,१; २;५;६; ४,२,१; ५,
४[२]; ६, १[२]; २[२]; ३; ७, १[२]; ३;
८,१-३; ९, १[२]; १०,१[२]; २; ३;
११,१[२];२; ५,२,२; ३, १; ५,३;
६-७,२; ८,१;४; ६,४,४; ८,१;

२; ९,१[४]; १०,१; ११,५; ¶७,
१;१, ५; ५, १; ३; ६, ८; ११,
१$[a]; २,१,१; ५, ३; ४; ८, ६;
१०,१; ३,१,२; ५, १[२]; ९-१०,
१; ४,१,१[२]; २,१; ४-५,१; ५,
१५, ३; १७, १; ¶मै १, १,
१३[२]$; २, २; ३$; ३, १२[२]$;
१५†; ४,१[२]$;२$;३[६]$; ६[२]$;
७[२]$; ८[२]; १०[२]; १४; ५, ५; ७;
९; १२[३];६,२†;४[३]; ५[२]; ६[२];९[२];
१०[२]; १२; १३[२]; ७, १[२]$; २[२];
५; ८, ४; ९, ३[४]; ५[८]; ६[५]; ८[५];
१०,५[२]; ६;१४; १५[२]; १७;११,
३?$[d];४†[e]; ५[३]; ७; ९[२]; १३[३];
२,१,४;१०;११[३]; २,२[३]; ६[२];†;
३,२[२];४; ५; ७[२]; ४,८[२]; ५,२;
३[८]; ६;७; ९[२]; $६, ३[५]; ६; ८;
१०; $७,१†; ६[२];८; १०; १२;
१७; २०; $८, १; ३; ७; ९[५];
१२[२];१४; $१०,१[२]; ३[२]†;४‡[b];
५[२];६; ११,५$; $१२,१;४;५;
६; $१३,१; २०; २३†; ३, १,
१;३;६;९[२]; १०; २, १†;२[२];$;
३-६; ७[३]; ९;३,१[२]; ४[२];६; ७[२];
८[२]; ९; ४, ३; ७[२]; ८; ६, १-३;
५;६; ९[४];$: १०[४]; ७, १[३]; ३[२];
८$;९[२];१०[२];८,२;३[९];४;५[८];६;
७†; ८; ९; ९, १[२]; ३; ४[५]; ५[२];
६; ७; १०,१; २[३]; ४[२]; ५[५]; ६[२];
$११, २; ५; ८[२]; ११; १२[५];
$१६,२;४[२]; ४,१,१; ३[२];४-६;
७[२]; ९[२]; १०[२]; १२; १३;२,१[४];

३[३]; ६[२]; ७; ११; १३[३]; ३. २[२];
४[५]; ७; ४,२; ७; ९; ५,१[४]; २;
३[२]; ५[३]; ६[४]; ७; ८[७]; ९[२]; ६,
१;३[३];$; ४[५]; ६$; ७;८[३];६,९;
७, १[२]; ३; ४; ५[२]; ६[२]; ७[६]; ८;
८, ७; ९; ९, १†; २$; २७$;
†१०, २; ३[३f]; ६[२]; ११, २†;
१२, १[४]†;३[२]†; ५†;६; १३,२;
५[३f]; ९[३];†; †१४, २[३]; ४; ६$;
११[४];$[२];१४[३];$; १६; १७$?[g];
काठ १,९;१२[२]; २,४[३]; ४, ४[२];
५[२];†; ‡[h]; १३†; १४[२]; ५, ५;
६[३]; ¶६,५; ७[२];८; ¶७, ४; ५;
६[२]; १०[५]; १४†; ¶८, १; २[२];
४[३];५;७[५];८; १०;१३[७];१४[२]$;
१५[३]; १६[२]†; १७†; ¶९, ११;
१२; १४[१२];१५[४]; ¶१०,२;७[१२];
१०[३]; ११, ३¶; ४[३]¶; ५¶; ७;
८[२]; ९[i]; १०[i]; १२†; ¶१२,२[४];
३; ५[२]; ७[३];१३[४]; १३,२;४[५]¶;
५[३]¶; ८[२]¶; ९; १०; १५[३]†;
१४,४[३]; ५[४]¶;७[३]¶;९[३]¶; १५,
२[५]; ६; ११†; १२[२]†; १३[j];
१६,५[२];६; ८†; १०;११[j]; १३;
१६; १७; २०†; १७, १;३; ६;
८[५];१०[२];१७[२];१८,१[२]†;३[४];‡[b];
४†; १०; १३; १६; १७;१९¶;
२१†; १९, २¶; ५¶; १०[४]¶;
११[५]; †; ¶[४]; १२[२]; ¶[३]; १३;
¶२०, १; ६[३]; १२[२]; १३[४];
१५[२]$; ¶२१,२[३]; ३; ४[३]; ६[२];
७; ८[४];$[२]; ९;१०; १२; १४†;

a) =सपा. तैत्रा ३,८,३,४। मा २२,२ मै ३,१२,१ तु विशिष्टः पाभे.। b) पाभे. कृते पृ १५९५ e टि. द्र.।
c) पाभे. कृते पृ १५९५ f टि. द्र.।
d) पाठः? देवाः इति शोधः (तु. सपा. मा ९,२१ प्रमृ.)।
e) पाभे. कृते पृ १५९५ a टि. द्र.।
f) पाभे. कृते पृ १५९५ g टि. द्र.।　g) पाठः? देवाः इति शोधः (तु. सपा. तैत्रा ३,७,१२,१ तैआ २,३,१)।
h) सपा. देवाः <>देवाः <>देवासः (ऐत्रा ५,१२ आश्रौ ८,१,१२ च) <>देवासः माश ४,२,२,९ इति पाभे.।　i) पाभे. कृते पृ १५९५ h टि. द्र.।
j) सपा. देवाः <>देवैः (माश ७,१,१,४३ आपश्रौ १६,१०,८ च) इति पाभे.।

२२, ७[४]¶; १०[२]; ¶; ¶२३, १; ४; ५[४];§; ७[४]; ८[४]; ११†; ¶२४, १[२]; ७; ८[२]; ९[४]; १०[५]; ¶२५, १; २[५]; ६[७]; ७[३]; ८; ९; ¶२६,१; २[२];४[२]; ६[२];७[२];१०[७]; ११†; ¶२७,१;२[२]; ३[४];४[४];५; ८[५]; ९[६];§; ¶२८,२[४]; ३[२];४[२]; ६; ७[२];८; ¶२९, १[५]; २; ४; ६; ७; ९[२]; १०;३०, २¶; ४¶; ६; ७[६]¶;८; १०¶; ¶३१, २; ३[२]; ४[३]; ७[२]; ८[६]; ९[३]; १५[३]; §[२]; ¶३२,१[२]; ५[२];§; ६[७];§[३];७[२a]; ¶३३,२;६[७]; ¶३४,४; ५[२]; ७[२]; १९§; ३५,१†;३;५[२];६; ७[२];†; १५¶; २०¶; ¶३६, १[२]; ८; ९[२]; १०[२]; ३७,१¶; ४[२];¶; †; ७¶; ९[२]; १०[३]; ¶; ११[३]¶; १२[४]¶; १४[४]¶; १६[३]¶; १७¶; ३८, ४[२]; १०; ११[५]; १३; १४; ३९,१-३;७; १०; १२;४०,१†; ५; ९; १०[३]†; ४१,२[b]; ४६,२; ३[२]†; क १, ९; १२[२]; १६[२]; ३, ३[२];४‡[c]; ५†; ¶४, ४; ६[२]; ७; ¶५,३; ४;५[२]; ९[५]; ¶६, ६; ७[२]; ९[२]; ¶७, १; ३; ४[४];†; ६; ¶८, १[६];२[२]; ३[२]; ६§; २५, १; २[d]; ८;१०; २६, २;५; ७[५];९[२];

२८, १[२]; २[२]†; ३[४e]; १०; २९, २;४;५;७¶;८¶; ¶३०, ३;८[३]; ¶३१,१[५];†; २[३];§;३;८[३];१४[२]; १५[४]; १७[२]; १८; १९[२]; २१[२]; ३४,१; ३५,१[४]¶;४[२];¶; ¶३६, १;२;४[४];५[३]; ¶३७,२[२]; ७[f]; ८; ¶३८,१[२];२[४];३[५];४;५[५]; ¶३९, ३[४]; ४[३]; ५[३]; ¶४०, १; २; ४; ५[२]; ¶४१, २[२]; ४[२]; ५[२]; ८[७]; ¶४२,१;२[२];३[४]; ४[४]; ५; ¶४४, २[४]; ३[२]; ४[२]; ६; ७[२]; ८; ¶४५, २[५]; ३; ५; ७; ८; ¶४६, २; ३; ५;७; ८; ¶४७, २;३[२];४[३]; ७[२]; ८[६]; ९[३]; ४८, ४; ६[२]; ७; ९[२];†; १८¶; †कौ १,५६;६७; ६८‡[g]; ३२४; ४४२§; ४५२; ४८७; २, ७१; ८०; ११२§; २४८; ३७९;४१६;४६०; ४९०-४९२; ५७६; ६०१[h]; ६५२; ६८५; ७१९; ८६४; १०२४; ११३४; ११८०; १२२०; १२२२; ३, ३,९; †जै १,६,२; ७,५; ६‡[g]; ३४, २; ३६, ७‡[i]; ४६, ६§; ४७,६; ५१, १; २,२,४; ४, १; २; ३,१,२§; ७,९; ८, ६; ११, ८; २१,१३; ३०, २०; ३२, ६; ३४,१८; ३८,४;५; ३९,६;४७,

२; ५४,८; ५६, १३; ५९, ११; ४, १०, ९; १९, ३; २१, २; शौ १,९, १; ११, २; १३, ४[j]; १८,२;१९,४†; ३०,४; ३३,३; ३५,४; २,१,५; ९,४[२]; १०,८; १३,४; ५; २९, ५; ३५, ५; ३, ३, २; ५; ४,४; ५, ३[२]; ८, ४; ९, ४; १०,२; १२; १९, ५; ६; २२,१[k]; ३; २६, १-६; ३०, ४; ७;३१,१;७;४,२,१†;८,२;११, ६; १३,४†; १४,१;१६,१;१९, ४;२३,६[२];३०,२†; ३५,७;३६, ५; ५,३,३†; ४‡[l]; ५†;९†;४, ३[m]; ४; ८, ३;१२, ११†; १७, ६†; १०†; १८, १; १९, १२; १३; १४; २१,७; २५, ९; २७, १२; ६, ३०,१[n]; ४७, २; ६१, १; ६४, १†; ८०,२‡[o];८५, १; ९५,१[m];२;१००,१;२;१०९,१; ३;१११,४; ११२,१; ११३,१[२]; ३;११५, १[k]; १३२,१; २; ७,५, १[२]†; ३-५; ६, १†;१७,१; ३[k]; १८,३[२p,q];२४,१[r]; २५,१;३६, १;७०,२[s];७३,२;८४,१;२;८६, ६;९४;२†; ११४,२;१२३,१†; ८, १, २; ७, २, २१; २७; ३, १४†; ५,५; ६;१०; १४;१९;८,

a) सकृत् Sch हेवाः इति मुद्रणभ्रेपः (तु. सात.)।
b) पाभे. कृते पृ १५९६ *a* टि. द्र.। c) पाभे. कृते पृ १५९६ *h* टि. द्र.। d) पाभे. कृते पृ १५९६ j टि. द्र.।
e) पाभे. कृते पृ १५९५ *e* टि. द्र.।
f) पाभे. कृते पृ १२१३ *b* टि. द्र.।
g) सपा. देवा॒: <>यज्ञै॒: इति पाभे.।
h) पाभे. कृते पृ १५९४ *e* टि. द्र.।
i) पाभे. कृते पृ १५७० *c* टि. द्र.।
j) सपा. देवा॒:<>देवासः इति पाभे.।
k) सपा. देवा॒:<>देवाः<>देवा॒सः इति पाभे.।
l) सपा. देवा॒:<>देवासः इति पाभे.।
m) पाभे. कृते पृ १४३४ *n* टि. द्र.।
n) =सपा. कौसू ६६, १५ । काठ १३,१६ तैब्रा २, ४, ८, ७ मंब्रा २, १, १६ आपश्रौ ६, ३०, २० माश्रौ १, ६, ४, २४ पागृ ३, १, ६ गोगृ ३, ८,२४ तु पाठाऽभावः।
o) सपा. देवाः<>व्राताः इति पाभे.।
p) सपा. सकृत् देवाः<>प्रजाम् इति पाभे.।
q) सपा. सकृत् देवा॒:<>देवासः इति पाभे.।
r) =सपा. तैब्रा ३, ७, १०, २ आपश्रौ १४, ३१, ८। काश्रौ २५,१,११ कौसू ९७,८ तु विशिष्टः पाभे.।
s) सपा. तैब्रा २, ४,२,२ पाठाऽभावः।

१३; १०, ५; ११, ७; १२, ५; १४,१; ४; ९,१,५; १५;२,७[२]; १३; १७; १८;१९;४,१५;१८; २०;५, १३; १०,२; १५,१८†; **१०**,२,४; ३, २; ५;५, ४७;५०; ६, १६; ३२; ७,१३; २३-२५; २७; ३८; ३९; ८, ३४; ३५; ४०;९,९;१२;१०,५; २६; ३४; **११**,१,२‡[a];१०; ३३; ३७; २, २८;३,२१;६,११;७,१-३;५;८; १९; २३; २४; ८, १२; १३[२b]; १८[२]; २२; ९, २३-२६; २७[२]; १०, ३; १०; १३[२]; १७; १८; २९; ३१; १२, ११; १२; १४; १५; २७; **१२**,१,५;७; ५३; २, १७; ३,३२?[c]; ३८;५०; ४,२०; २२; २४; २८; ४१; ४२; ४९; ५०; **१३**, १,७; १३; २५; ३५; २,१३; ३, १२; २३; २४†; ४, १३; ५,८; **१४**, १, १५†; ३२; ५०†;२,१०;३२;५३-५८; **१५**, २,२;३,१;६,२२;१७,८;**१६**,६, ११;**१८**†,१,३१‡?[d]; ३२; ३५; ३६; ४७; ३, १०; ११; २२†; २४†; ५३†; ६८; ४, २; २५; **१९**,४, ४;†६, १०; ११; १५; ९,११[२]?[e]; १२[२];१४[२];११,२†; १९, १०; २०, ३; ४; २४, १; २७,६;७; ३०,२; ३४, ६; ३५, १;२; ४१,१; ४६, ४; ५६, ४; ५८, ५; ६; †२०,१८, ३; ४९, १§[f]; ६२,७; ६३,१;२[२];९२,८; १२४, ४; ५[२]; १२८, १; ५§[g]; १३५, ४§; १०§[h]; पै **१**,५,२; १३,२; १४,२-४; १८, ४; १९, १[२]; ४; २०,२[i]; ४; २५,३;२७, ३; ३३,२; ४०,२; ४५,२; ५०, २; ५१,१; ५३,३; ५६,३; ७०, ३; ७८, २; ९१, १-३; ९३, ३; १०१,१-३; १०३, ४; १०४,२; १०६,४; १०७,६; १०८,३; ४; **२**,३,४; ६,३; १०,३; २३, ५[२]; २४,२; ३०,१†; ३६,१;२;४१, ४‡[j]; ५१, ४; ५३, १-६; ६६, १;५; ७३, १; ७४, २; ७; ७५, ५; ८०,३[२]; **३**,१,४; ५,७;८,४; १३,३; १८,४; २३,२; २५, ६; २७, ५; ३२, ७; ३८, १; ११; ४०,४; **४**,१,२†; २,२;३,५;९, ३; १०,२; ४; ११; ७; १७, ४; २३,६; ३३,६; ३५,६; ५,२,८; †४,३; ४‡[k]; ५; ८; ६,८; ११, ४;७; १३, ३; १४, ८; १५, ४; १६,२;६; १७,१; ३; १८, ५†; १९, ४; ७; ८; २५, ४; २६,८; २८,९; २९, १-७; ३४,९; ३७, ६; **६**, ३, ८; ९, ९; १७, ६‡[l]; **७**,३,६;५,३; ६,१;४; १४,१०; १८,३; ८,९,२; ११,९; १२, १; १५,३;४;७; १७, १०; १८, १; ७; ९,१, १२; †५, ८; ९; १३; ७,१; ८,२; १०, ७; ११, ४; ८; १३; १२, १; ६; †१५, ६; ९; १६,५; १७,१; १९,२; ७; २१, ६; ९; १२[२]; २३,१७; २५,१५; **१०**, १, ११; ३,५; ४, ६[२];७; ७,७; १०; १०,१; **११**, २, २; ३,६; ४, १;२;५, ३; ५; ७;९; १२; **१२**, १, ४†;६, ६;**१३**,२, १७; ५,१५; ८,१२†;११, २०; १४,२; **१४**, १,४; १९; **१५**,१, ५; ६;८; ६,६; ७;९; १२, ११; १४, ६; ७; ८[२]; १०; २२, ४[२]; **१६**,१,२;७;५,१; ७; ८;७,४†; १०, ९†;२२,१;२४, ८;२५,५; ८;१०;२७,५; ६;१०; २८, ४; ८;३०,३;३२,५; ३३, ५;४३,७; ४४,९;४८,५; ५९, ४;६३,२;५; ६९,८; ७२,२;४; ७६,६[२]; ७७, ६;७;८४,३-८; ८५,३; ९; १०; ८६, ३[२b];७; ८;८७, १०; ८८, २;५;६; ८९, २; १०; ९१, ५; ९२, ३;७; ९६, ४; ९८, ३; ९; १०६, ८; १०७, ५; १०९, ६; ११०, ४; ११५,१; १३२, ११; १३३, ३;११; १३४, ३; १३५, ४[२];१३६,७; ९;१५२, १;१५३, १;२;५;९; १५४, ९; १५५, ३; **१७**, १,३; ४;८; ६,१; ८,४;९, ४-६;८; १०, ९;१०; १७, १०; १८, २; ४; ८; २०, १;२; ९; १०;२९,६; ३१,८; ३९,२?[c];८; ४०,१०; **१८**, २,४†; ४, १;८,

[a]) सपा. देवाः<>देवासः इति पाभे.। [b]) सपा. देवाः <>दैवाः इति पाभे.। [c]) पाठः? देवैः इति शोधः (तु. सपा. पै. मूको., B., सस्थ. ?२दैवी –>-वीः टि. च)।

[d]) पाभे. क्वते पृ:१५८२ o टि. द्र. (वैतु.. W. देवाः [सं३] इति, RW. देवाः इति?)। वा. तु सर्वथाऽप्यस्पष्टः।

[e]) पाठौ.? प्रथमस्य पदस्य वेदाः इति शोधो विमृश्यः। RW. द्वितीयस्य पदस्य देवीः [प्र३] इति शोधुकः?।

[f]) यनि. पाठः (तु. शंपा. सात.)? देवः इति शोधः (तु. RW.)। सपा. पै **१९**,४५,१४ देवाः इति शोधः द्र.।

[g]) वैतु. RW ०वान् इति। [h]) तु. RW., सपा. खि ५, २०,४। वैतु. शंपा. देवाः इति। [i]) पाठः? (तु. सपा. शौ **१**,१९,२)। [j]) सपा. देवाः<>इन्द्रः इति पाभे.।

[k]) पाभे. क्वते पृ १५९७ *l* टि. द्र.।

[l]) सपा. देवाः<>देवासः इति पाभे.।

११†;१०, २;१२, २-६; १५, ७; १६, ३; १७-१८, ५; २१, ७; २६,३; १९, ३,१२; ६, १; ७, २†;१३,४; १४,७; १६,१४‡[a]; १९, ७; २०, २; २१, १६†; २२, ५[२];६; २४, ४;९; २७, ९; १०;२८,५;६; ३१,९; ३२,१८; ३३,१;२[२]; ३;११; ३४, १३‡[b]; ३६,८;३७, ११;४०, १४;४३, ११†;४६, १३; ४८,१९; २०, १,५†; २,२[२]†;६, १; ३; ८,९; १४,५; १५,८; २८,१; ८;३२, १; २[c];३४, २[२];४; ४१,४;५४, ५; ५५,९; –०वा: ऋ १, २३, १९[d]; २, २९, १; ४, ३७, ⌊१ (७,३८,८)⌋; ५,४६,२;८, ४७, ६; ६७,९; १७; ८३,६;९, ६८, ⌊१० (९७,३६) १०, ४५, १२⌋; १०, ६४,१२;१०१, ९; १३७, १[२]; १६५, १; खि ३, १२, २; मा २,२१; ८,२१;१२,२९;१८, ६०[e]; २२,१९; ३३,४८; का २, ५,४; ९, ३, ७; १३, २,१२†; २०, ४,३[e]; २४, ६,२; ३२, ४, ५†; तै १, १,१३,३; ४,४४,३; २,४; ८,१[२]; १०,१[२]; ५, ७,७, १[e]; ६,६, २,३; ७,१, १२, १;

मै १, १,१३; ३, ३८; ४, ११; २, ४,७[३];८; ७,९; ३, १२, ४; ४, १,१४; १४, २[२]†; काठ ४, १२; १४; ११,१०[३]; ३८,१२[२]; कौ १,४८‡[f]; शौ ४, १३,१[२]†; ६,२७,१†;१२३,२[g]; ३[२];१३०, १-३; १३१,१; २; ७, १०२,७; १९,७०, १; –०वा: ऋ १,२७, १३; ४०, ६; ८९, ८; ९; ९४, ८; १०५, ३;५; १६; १०६, २; ११०, ⌊७; ७,५९,२⌋; ११५,६; १३९, ७; १७१, २; १८५, ९; २, ३,४; २८, ३; २९, २;४-६; ३, ५४,१७;२१; ४, ३४, ११; ५५, १; ५,४१,१८; ४२, ⌊१७; ४३, १६⌋; ६, ४७, २०; ५०, ११; ५१, १२; ५२, ८; १३; १७; ५९,४; ७, ४१,५[g];१०४, ११; ८, १८, १५; ३०,२;४७, २;८;१०; ४८, १४; ६५, १०; ६७,७;८०, १०;९, ५,११;६७, २७[h]; १०, २,४;३५, १२; ३६, १०;३७, ११;१२; ५१,८;५२, १;५;६३,२;११;१२;७२,६; ७; ७८,८;८५,२३;१००,७; १०३, ११[i]; १०९,५; १३४,७;१३७, १[२]; १५९,⌊४; १७४,४⌋;१६५,

२;३; खि ५,४,१०; मा ८,१८; ९, २१[j]; ४०; १०, १८; १३, २३; १५, ५०;५४; १७,४३†[l]; ७३; १८,२९[j,k];४७; ६१; २०, १४; २३, ८; †२५, २१; २२; ३३, ४२;५१†;५३; ३४, ३८†; का ९, ३,४; १०, ४, ३[j]; ११, ३,२; ६,२; १४, २, ८; १६,६, २; ६;१८,४,११†[l]; ६,९; १९, ९,४; २०, २,१०; ४, ४; २२, १,१;२५,३,५; २७,†११,८;९; †३२, ३, १३; ४, ८; १०; तै १, १,१४,४†; ४,१०,१[२]; ‡[l]; ४४, २; ८, १०, २; २, ३, ९, १-३?[m]; १०, ३; ११, ५; ४,१४,५†;५, ११,८¶; ३, १, ४,३;९,३; ४, १,११,४; २,९, ४;४,१२, २[२]; ६,४,४†[l]; ५,३; ७, १२,१; १३,३,४; ५,७, २, ३-५; ६,३; ७, २; ६, ४, ११, १‡[l]; ७, ४, २०,१; मै १, ३, १३‡[l]; ३८; ४, ११; ७, १; ५; २, ३,४; ४, ७[n]; ७, १६; १०, ४†[l]; ६; १२,४[o]; ३, ११, १०; १२,१९; ४, ६, ४[२]; †१२, १; ६[२]; १४,२[४]†; ४†;६[२]; ११[२];†; १७[२]; काठ १, १२; ४, १२;१४;

---

a) पाभे. कृते पृ १५९७ *o* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ १५९१ *s* टि. द्र. तत्र च देवाः इत्यपि समावेश्यम् ।

c) सपा. देवाः <>देवीः इति पाभे. ।

d) सपा. देवाः<>अश्वाः (प्र३) <>अश्वाः (सं३ ⌊माश ५,१,४,६ काश ६, १,४,६ च⌋) इति पाभे. ।

e) सपा. देवाः (माश ९, ५,१,४७ माश्रौ २, ५,५,२१ च) <> अग्ने <>वृकाः तैब्रा ३, ७,१३, ३ इति पाभे. ।

f) पाभे. कृते पृ १५९३ *d* टि. द्र. ।

g) पाभे. कृते पृ १५९१ *p* टि. द्र. ।

h) सपा. देवाः <> भूता <> भूतानि <> आयवः तैब्रा १, ४, ८; १ इति पाभे. ।

i) सपा. देवाः<>देवासः इति पाभे. ।

j) सपा. देवाः (माश ५,२,१,१२; ९,३,२,१४ च) <>देवान् (तैब्रा १,३,७,५ आपश्रौ १८, ५,१४ च) इति पाभे. ।

k) ०वाः इति निसा.? यनि. शोधः ।

l) पाभे. कृते पृ १५९६ *h* टि. द्र. ।

m) पाठः? देव इति शोधः (तु. सस्थ. आमन->-नस्य इति, कृधि इति च क्रिप., सपा. मै २, ३, २[४] च; वैतु. भा. सा. *k* यनि. सं३ इति) ।

n) पाभे. कृते पृ १५९५ *h* टि. द्र. ।

o) सपा. देवाः<>यज्ञम् इति पाभे. ।

७,१२;८, १४;९,३;४‡[a]; ११,
७;८;९[3];१२,२[4]?[b];१३,१५[3];†;
१४,१[c]; १५,५; १६, १६; १८,
४?[d]; ५†[e]; १२?[f]; १८[2]; २२,
१४[2]; २३,११†; ३०,८; ३१,
१५[2]; ३५,१[2]†;७[2g];९†; ३६,
१५;३८,५;१२[2];४०,५[h];१०†;
१३;४१,३;४४,९; क १,१२;३,
४‡[i]; १०[2]; ६, २; ८, ७‡[j];
२८, ४;५†; २९, १; ६[2]; ४८,
९[2g]; कौ †१, १७६;३६८;†२,
१२०९[e]; १२२४; ४, १०; जै
†१,१९,२; ३८, ९; २, ७,४;
शौ १, ९, २; ३०, १-३; ३१,
२; २, १२, २;२८,५; २९, १[j];
३४,२; ३, ९, १; १५, ५; ६;
४,१३,१[2]†; १८,२;२७,६; ५,
८, ३; १४,३; १७, ५†;६, ७,
३; †२७, २; ३; ५५-५६, १;
६५,२;७१, ३;९३, ३; †११४,
१; ३; ११५, १; ११८, ३; ७,
१०२, ४; ८,१, १८; ४,११†;
९,४, ७; १०, ७, २३; १९,
२७,११‡[l]; १२‡[l];१३‡[l]; ५९,
२†; ७२, १; पै १, १९, २;
२२, २; २, ५,३; २८, २; ४१,
४†;६४,१;७०,४; ३, ७,२;११,
१-६;३१, १-५;३२,३; ४, २८,
२†; ३०,१-९; ५,१८,१[4]†;२४,
२; ७,१८,३;९,१२, ९;१५,५†;
१०, ७,६; ८, १‡[l]; २‡[l]; ३‡[l];
१२, १,८†; १५, ५,३; ९,५[3];
१६, २,७; ४९,१;३; ४;५०,५;
५१, ८[2]; १७, ९,४; २६, ६-८;
११; १९, २, १०; ९, २; १३;
११,१४;१३,५;१३-१५†; १४,
१५; २३, १३; ३५,१;३; ४२,
१५; १६;४५,१४?[k]; ४७, ५†;
४९,३;२०,६,२†;१२,२;३४,८;
—वात् पै ५,३४,१;—वान् ऋ १,
१,[२; ४,८, २]; १२, [३;१०;
१५, ४, (२२,९)][j]; १३, १;४;
१२;१४,[६; ६,१६, ४४]; ९;
१२;१५,१२;२३,१०; २७,१३;
३६,६; ४४,१[m];४; ७; ९; ४८,
१२; ६७, २; ७४, ६; ७५, ५;
७६,२;५; ७७,१; २;१०५,१३;
[१४; १४२, ११ (१८८, १०)];
१७; १२०,४; १३२,[५; १३९,
१]; १४१,६; १४२, १; १६१,
६; ७; १६२, २१; १६३, १३;
१८५, ८; १८६, १०; १८८,३;
२,३, [१;१०,२,२];२;३; ७;९,
६;१२,१; २४, ११;३६,४;३७,
६; ३, १,१; १७; ३, १; ४, १;
३; [१८; ७, २, १०]; ५,९; ६,
६;९; ७,९; १४,५; १५,५;१७,
१; २; २२, ३;२५,१; २; २७,
१; २९, ८; ५४,५; ८; ५९, ८;
४,१;२; २,३; ८,३; ३०,५; ५,
१,२; [११; ४,४]; ६; १३, ६;
२६, [१; ६, १६, २; ८,१०२,
१६]; [२; ७,१६,४]; २८,१;५;
४०, ८; ५२, १५; ६, २, [११;
१४, ६ (१५, १५)];४,१; १५,
१८;१७, ८;२८,३; ४८,४; ५०,
१; २; ४;९; ५२, ५; ७, ३, ३;
९,५[2]; १०,५; ११,३; ५; १३,
२; १७, २-४; ३०, ३; ३४, ८;
४२, ३; १०४, १४; ८, २, ४;
१०,२; १९, २७; २७,१[n]; ३६,
३; ३९,१; ४४,३; ४८,३; ६०,
४;७५, २; १०२,२;१६; १०३,
२[o]; ९,११,१;२९,१; ४२,४;५;
४४,१; [(१, ४,४)४५,२];७१,
६; ८०,१;४;९०,[५; ९७,४२];
९२, १; ९४, ५; ९७, ४; १२;
४१;४२; ९८,७; १०१,४;१०,

a) पाभे. कृते पृ १५८८ *k* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १५८८ *m* टि. द्र.।

c) पाभे. कृते पृ १५९९ *j* टि. द्र.।

d) देवाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. मा १७, ७३ प्रमृ.)।

e) पाभे. कृते पृ १५९९ *i* टि. द्र.।

f) देवाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा ९, २१)।

g) =सपा. आपश्रौ १४,२७,७ माश्रौ २,३,८,४। सकृत् तै ३,१,९,२ तु विशिष्टः पाभे.।

h) सकृत् देवाः (आपश्रौ १६,३४,४ च) इति पाठः? देवाय इति शोधः द्र. (तु. सपा. शौ ७,९२,१ माश्रौ ६, २,४,५ अशि ६,२ अग्नये इति पाभे.)।

i) पाभे. कृते पृ १५९६ *h* टि. द्र.।

j) पाभे. कृते पृ १५८९ *k* टि. द्र.।

k) देवाः इति पाठः? यनि. शोधः नपुं३ क्रिवि. सन्न्वयात् (तु. पृ १५९८ *f* टि.)।

l) सपा. देवान् (तैब्रा ३,११,६,२ आश्रौ ३,१२,१४ शांश्रौ ३,५,९ आपश्रौ १६,३५,५ शांगृ २,१३,५ च) <>पुलीः (शांब्रा २८,३ गोब्रा २,२,२० आश्रौ ५,५,१८ च) इति पाभे.।

m) पाभे. कृते पृ १५९३ *c* टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १५९३ *d* टि. द्र.।

o) पाभे. कृते पृ १५९१ *i* टि. द्र.।

१,६;७; २,१; ४; ५; ६,४[२]; ७,
६[२]; १२,२;५;१४,३; ३५,१०;
४९,११;५३,२; ५४,१; ५५,३;
५६,२[a];३;६५,[९;६६,४];[१५;
६६,१५];६६,१;१३; १४; ७०,
३;४; ७२,८; ९३,२; ९५, १८;
९८,४;१००,३;११०,१;१३०,
५; १५०, ३; खि १, ७, ५; २,
६,१९; ७-८, ५; ३,१०[२], १६;
४,५,२९[b]; ९, २; ५[२];६; ५,५,
१[२]; ६; ६,६; ७,१,४; ३, ११;
मा १,२०; ५, १२; ३९; ६,७;
८, १९; ५२; ६०; ६१; ११,३;
३५†;१२,४९†;१७,८†; ९†[c];
६२; १८,३३; ३४;७५†; २०,
४४; २१,५८; २२,१७†; २३,
१६†; २५, ४४; २९, २; १०;
२४†;२५†; ३३,३†; ३७,१८;
३८, १०; का १,७,३; ५,४,३;
९,५; ६,२,१; ९,३,५; ६,४†;
७,९; १२, १, ३; ३,८†; १३,
४,५†; १८, †१, ९; १०[c]; ५,
१३; २०,१,४;५; ५,८†; २२,
४, ९; २३, ६, ११; २४,४,९;
१०†; २५,४,५†; ३१, १, २;
१०; ३, १२†; ४, १†; †३२,
१,३; ५, ८; ३७,३,५; ३८,२,
४; तै १,१,६,१; १४, ४†; २,
१२, ३; ३,४, २; ७, १; ८, २;

१४,८[२]†[c]; ४, ४४, २; ५,२,१;
५, ३[२]†; ९, ६¶; १०, ३; ४;
११,२†; ६,३,२; ¶७, १, ३[२];
२,१; २; ९,२[d]; १३,२†; ¶२,
१,६,४[२]; ७, ५; ६; २, ११,३;
३,७,१; ९,२; ४, १, २; ५,५,
५;७,४;९,३[३],§[२]; ४[२]§[e];६[२]§;
६,९, ३§; ११, १†; १२, ५†;
३,१,४,४; ९,१[२]¶; १०,२; २,
३, १; ५, ४†; ८, ६[f]; ४, २,
२; ५, २, ३¶; ६,३; ११, २†;
†४, १, १,१§; ३,३; २,४,२;
३, १३, २-४; ६,१,२; ३[c]; ५;
३,४[२]§[g]; ७,५; ९, ४; ७, १२,
२§; १५, ५[२]§[h]; ¶५,१,११,
१; ४; ४,५,२; ६, ६[२]§[g]; ११,
४; ६, ६, ४; ¶६, १, ३,१; ६,
६; २,७, ४[२]; ८, २§;३, २,१;
४§; ५†; ६,१[२]§; ४,६,१; ६,
४,४; ¶७,१,५,१; ७, ४; §३,
११,१; ३; १४,१; ५, २५, २;
मै १,१,७; ११;१३; २,८;१३;
१५[२]; १६; ३, ३८; ४, १[३]; ४;
५[३];¶; ६; ९; ५, १[२]†[c]; ५¶;
१२¶; ६,१†; ३¶; १२¶; ७,
१[i]; ८,५¶;९; ९,३[३]¶; ¶१०,
६;१८[२]; २,३,५¶; ७,१; ३†;
११†; १०, ५[२]; १२, १[२]; १३,
७†; ३,४, ७¶; ¶७, ३; १०;

८,५;१०[२]¶; ९,१[३];¶[२]; ६;१०,
१;११, १; ५;१६,२[२]; ५[२h]; ४,
१,७; १४[२]; २, १[२]¶; ३, १¶;
६,८;९†; ९,६; ९; १०,१†; २;
३; ४†; ५[२]†; †११, २[२]; ४[c];
६; †१२,१[j]; ३; १३, २; ३†;
७†; १४, ११†; १३; १६†;
काठ १,६;१२; २, ९[२];†;१५[३]†;
३,१; ४-६; ४, १२; १४; १६;
५, १; ३[५]; ६; †७, १३; १७;
¶८, ४[४]; ७[४]; १०[३]; १३;१६†;
¶९, ११[४]; १६; १०, ७[२]¶;
१३†[1]; ११, ४¶; १२, १५[२]†;
१३,४¶, ११; १५, ११; १३;
†१६, ३; ११;२०; १७, १७†;
१८, ३[२];१३[२]; २१†; १९,१३;
१४†[c]; २०,१५[२];†[k]; २१,६¶;
१३†; २२, १५[२h]; २३, ४¶;
¶२४,१[२];७;१०; ¶२५, ६[२];७;
¶२६,१[३];२[३];§; ४[२]; ७;९; २७,
४¶; ¶२८,२;३;६; ३०,८; ९;
३१, ५; ३२, ३[४]; ¶; ६; ३३;
२[२]¶[l]; ३४,९¶; ३५,१;५[m];८,
९†; १८¶; ¶३६, १२; १३[२];
¶३७, १४; १७; ३८, ६; ३९,
१३[२]†;४३,१[२];४६,२[२];३†;५†;
क १, ६; २, ३; ८;११-१३; ३,
१०; ६, ९[४]¶; ७,४[४]; ६[२]¶; ८,
१¶; २५, २†; २८, १†; ३[२];

[a]) पाभे. कृते पृ १५९१ r टि. द्र. ।
[b]) सपा. खिसा २९,२९ एवम् इति पाभे. ।
[c]) पाभे. कृते पृ १६०० l टि. द्र. ।
[d]) पाभे. कृते पृ १५९९ j टि. द्र. ।
[e]) =सपा. तैब्रा २,५,३,२ । शांब्रा ३,३ माश १,४,२,
१७ आश्रौ १,३,२२ शांश्रौ १,५,७ तु पाठाऽभावः ।
[f]) पाभे. कृते पृ १५७९ b टि. द्र. ।
[g]) सकृत् सपा. मा १७, ६२ का १८,५,१३ मै २,
१०,५; ३,३,८ काठ १८,३; २१,८ माश ९,२, ३,२०
माश्रौ ६,१,२,५ पाठाऽभावः ।
[h]) सकृत् सपा. शौ ४,२७,७ पाठाऽभावः ।
[i]) देवानाम् इति पपा. ? ।
[j]) पाभे. कृते पृ १५९३ c टि. द्र. ।
[k]) सपा. देवान्<>देवेभ्यः (माश १४,२,२,३७
च) इति पाभे. ।
[l]) सकृत् देवा नाप्नु° इति पाठः ? देवान् आप्नु° इति
शोधः ।
[m]) सपा. हिश्रौ १५,७,१९ देवाः इति पाभे. ।

२९,२[2]; ३१,२१¶; ३६, १¶;
३७,२[2]¶; ३८,३¶; ¶३९,३-
५; ४०,५[3]; ¶[2]; ¶४१,२[2]; ५;
७; ४२, ४¶; ¶४४, २; ३;६;
४७, ५; ४८, २; ६[a]; १६¶;
†कौ १, ४०[b]; १००; ४६१;
५०९; ५३५;५४२;५४७;५५२;
२, १; ११०; ११३§; १४२[c];
२२२; ३७१; ५७१; ६०४;
६०५; ६७९; ६९७; ७००;
७३४;८२५;८७१; ८७२;८८७;
१०३१;१०९७;१११५;११३०;
†जै १,११,४; ५५,३; ९; ५६,
४; ५;३,११,६;९; १४,३[c];२०,
६; ३०,१४; ४६,६; ४९,२; ३;
५६,७; ५७,१; ४; ४, १,७;४,
६; ११,८; १२,९; १०; १६,५;
१९,४; ६; ७; २१, ५; २८, ८;
शौ ३,४,६; १०,११; १५,५?[d];
२१,८; ४, २१, ३†; ३४,३;५,
१२,१†; ७,५,३; ३९,३;१०२,
३; ११४,७; ८,४,१४†;८,१५;
९,२४; १२,५; १४,१; १०,२,
२२;२३; ७,२७; ८,१८;९,११;
१०, ६; ११, १, ४; ७, २; ८,
१९; २०; ११,२४;१२,९; १२,
३,५३;४,१०; ३१[e];५३; १३,
१,४०; २,३८; ३, १४; १४,२,
२५; १५,१४,१९;†१८,१,३०;
३३; ४७; १९, ५६,३; ६३,
१; †२०,१३, ४; ३४, १; ६७,
५; १०१, ३[c]; १३७, ४; पै १,
१८,३[f]; ७१, ४; १०५, ३; २,
३७,१; ५१, ४; ६२, ४; ३, १,
६; ८,३; १२,८; २९,१; ४, ९,
६; ५,२,७; १४, १; ६, २२,३;
९,३,८; २१, ६; ९; १२[2]; ११,
५,११; १३,५,४; ८†; ७,१†;
१४,१३; १४,३,३; १५,१४,५;
२२,१; १६, १०, ४†; २०, १;
३०,५; ६१,१; ७२, ४; ७३,५;
८९,४; १०७,६;१३४,३;१३५,
४; १३७,१; १५३, ३; १७, ९,
८; १६,१०; १९, १; २०, १३;
२८,५; २९,६; ४१,३; १८, ९,
५; १३, ९; १८, १०; २४, ६;
१९, २९, १३; ४६, १५?;
२०, ३४, ३; ४; ५१, २†;
—वानाम् ऋ १, २२,९; ३१,१;
२; ४३, ५;४४,१२;५०,५;६८,
१;६९,१;७०,३; ८९,२[3]; ९४,
१३;१०७,१; ११३,१९; ११५,
१; ११६, २; १३३, ७; १३६,
७; १४१,११; १६०, ४;१६२,
७[2]; १६४,५; १८५,४; ६; ११;
१८७,६; १८८,११; २, ३,[९;
३,८,९; ७,४७,३]; ४,२; ८,६;
२३,१६; २४, ३; २५, ५; २६,
३; ३२,६; ३, १, १७; २,[८;
१०, ११०, ११; १५०, ४]; ३,
७;४,[१०; ७, २, १०]; ५,५;
७,७; ११,६; १७, ३; ५४,१९;
५५,[१-२२(१०, ५५, ४)];१;
५६,१; ६०,६; ६२, १३; ४,१,
२०; २, [१८ (७, ६०, ३; ८,
२५,७)]; १२, ५; २५, ३; २७,
१; ३३, [२; ९, ९७, ५]; ९;
३५,३; ४३, २; ५८, १; ५, २,
[८; १०, ३२, ६]; ५,१०; २६,
६; ४२,४; ४६, ७; ६२, १; ६,
१५,९; १३; ५१,२[f]; १२; ६२,
८; ७,७, २; ३५,३;[१५(१०,
६५,१४; १५; ६६, १५)]; ४१,
४; ४२,२; ६५, २; ७६, १; ४;
५; ७७,३; ८, १३, २; ३१, ७;
[१५-१८]; ३९,६; ६०,६; ६९,
३; ७५,८; ७९,९; ८३,१; ९४,
[(३८,१०)८];१००, १०;१०१,
१२; ९,१,४; ७६, १; ७८,[१;
८६,७]; ८१, २; ८३,४;८४,३;
८५,२; ८६,१०; ८७,२;९५,२;
९६,६;९७,७;२४;९९,४;१०७,
२२; १०८,४; १०९,४; १०,२,
३; ४,२; १०,८; ११,[९; १२,
९]; १६,२; ८; २७,२३;३१,१;
३३,९; ३५,१;८; ३६,[२-१२];
११; ४८,११; ५६, १; ६४, १;
७०,२;९; १०; ७२, १-३; ७७,
७; ८२, ३; ८८, १५; ९३, ३;
१०३, ९; १०९, ५; ११०, ३;
१०; १२१,७; १३७, ३; १६८,
४; १७१,४; खि १,५,१;३; ४,
६,७; ७,१; ७[2],१; ५,३,६; ५,
८; ७,२,८; १०; ५,३; १४, ५;
खिसा ३, २; मा १,८;३१; ५,
५; ३५[h]; ६,२४; ७,२६; ४२†;

[a]) पाभे. कृते पृ १६०१ *m* टि. द्र. ।
[b]) पाभे. कृते पृ १५९३ *c* टि. द्र. ।
[c]) पाभे. कृते पृ १६०० *l* टि. द्र. ।
[d]) पाठः? सात- हन्- > -घ्नः इत्यस्य विप. सद् अदेवान् (वस.) इति पदं द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?) । तदपि तु पदं छन्दसाऽर्थतश्चाऽन्यथासिद्धमिव सदप्रामाणिकं स्यात् (तु. पा.) ।
[e]) सपा. माश ३,४,२,७ व्रातम् इति पाभे. ।
[f]) सपा. देवान्<>आदित्यान् इति पाभे. ।
[g]) पाठः? इति केचित् । तन्न (तु. सस्थ. टि. सनुतर्) ।
[h]) सपा. विश्वेषां देवानाम् (माश ३, ६,३,६ आपश्रौ ७,९,२ च)<>मरुताम् इति पाभे. ।

८, ४†; ९; १५†; २७; ५०; ११,३९; ६१; १२,५५†; १३, ४६†; १४, ३; २६; १५, ६०; १६,४६; १७,१३; २७; ४१†; ५१; ६९; ८९†; १९, ४७†; २०, ४१; २१, ४६; ४७; ५३; २३,३६; २४,५;९; २४; ४०[a]; २५,५; ६; १५[३]†; ३०[२]†; २६, २[b]; २०†; २७, ९; २५†; २८, ३०; २९,१; २८†;३५†; ३६†; ३१, २०; ३३, १६[२]†; १७†; ४०†; ६८; ३४, १०†; १२†; ३७†; ५१; ३७, १४; १६; का १,३,५; १०,४; ५[c]; २,३, ३[d]; ३,९,४; ५,२,२; ९,१[e]; ६, ६, २; ७,११,१; ८,१, ३†; ६, २; १७,१†; २२, ४; ९,२,२†; ३, १†; ४, ४; १२, ४, २; ६, २; १३, ४, ११ †; १४, ४, ९†; १५,१,३; ८,५; १६,७,३; १७, ७, ५; १८, १, १३; ३, ३†; ४, ९†; ५, २; ६,५; १९, १, ३†; २१,३, १८†; २२, ४, ६; २३, ५,४;५; ६,६; २५, ७, ४; २६, १,९; २,४; ५,४; ८, ५[a]; २७, ५-६, १; ११, २[३]†; १२, ७[२]†; २८,१,३[b]; २९, १, ९;४, ३†; ३०, ३,७; ३१, १, १; †४, ४; ११; १२; ३२, †१, १६; १७; ३,४; ११; ५, १४; ३३, †१, ४; ६; २,१४; ३५, २, ४; ३७, ३,१; ३; तै १, १,२,१; ४,१; २; १०, ३[f]; १४, ३†; २, १०, २[२];३,४,२†; ७,२;१२,१;४,२, १[g];२२,१†;४३-४४,१†; ¶५, २,१;५; ४, ३;९,२[२]; ६,१,३[२]; ४,४; ६,४; ¶७,१;२;११,५¶; ७, १, ५¶; ४,५; ८, २२,४†; ¶२,१, ४, ३; १०,१; २; ११, ४†; २,४, ६; ५,५; ७; ६,१[२]; ७,२;९,१; ३,४,२;८,२†; १०, १$; ११,२; ३; १४,३†; ४,१, १; ३, २$; १४, ४†; ५, १,१; ३,७;५,४; ५; ६,१; २[४];३[२];५; ६; ८, ५-७; ९,३[२]$; ५[२]; ११, १; ८[२]; ६,१,५; ३,२;६; ४,१; ६,५; ९,४;१०,३; ११,२†; ३, १,१, ४¶; ४, १[h]; ३[२]; ९, २; †११,२;३; २,३,२;६,१; ७,२; ११, २†; ३,३, १; ३; ९,१[२h]; ११, ५; ४, ६, १¶; ११, १†; ४,१,४,१; ६,१; ७,४; ८,६†; ९,२[h]; †२,४,४; ११, ३; ३,९, २; ४,६,२[३]; ५,९,२; ६, १,४; २, २†; ४, ३†; ५,२; ८,३[२]†; ७,१५,५; ¶५, १, ६, १; ७,१; २; ११,१; २, ११, २$; ३,१, १; २,१; २; ७,४[२]; ८,१; १०, ३; ४,५,२; ७,७;९,२;५,६,२; ३; ६,२,६;३,१;३; ५,२; ७,३; १७, १$; $७, १७,१; २१, १; ¶६,१, १, ४[२]; २,४; ४,६; ५, ३; ७,६;८; ८,२; २,२,३$; ४; ४-५,४; १०,१; ४; ११,१; ३, २,५; ४,७; ६,२; ३; ९,६; ४, ४,१; ५,३$[g]; ४;१०,१; ५,४, १; ६,२; ७,१; ८,३; ६, १,२; ५,२;११,२; ¶७, १,१८,१$; २०, १ $; २७, २; ५, ६, ३[२]; ७, ३; ८,१; १०,१; १५,३; मै १,१,२; ५[२]; ११; १२[३]; २,७[२]; १०[२]; ३, १[२]; ४[g]; २६; ३६; ३७†; ३८†;४,४[२]; ५¶;९[२];¶; ६, १; २[२]; †; ५; ९¶; ११¶; ¶७,२[२];५[२]; ¶८,६; ९[२]; ९,१[i]; ¶१०,१०;१४†; १७;१८[२];११, ५¶; २,¶१,७;१०[६]; ११[२];¶२, १;५; ११[२]; ३, ४;७¶; ८†; ¶५,१; ३;५; ६[२]; ९; १०; ६, ११; ७, ४; ६; १६; १७[j]; ८, १[२];†; ५;१३[४]; ९,१; ९;१०,१; ३†; ४†;६; १२,५; १३,२३†; ३,१, ५; ८[२];¶; ¶२, ४[२]; ६[२]; ८†; ९[२]; ¶३, १; २[२]; ५; ७;

[a]) सपा. दे॒वाना॑म् <> दे॒वेभ्य॑ः इति पामे.।

[b]) सपा. शौ ६,५८,१ विशिष्टः पामे.

[c]) =सपा. तैब्रा ३, ७,५,३ काश्रौ २,८, १४ आपश्रौ २,१०,५ । माश्रौ १,२,६,२५ तु दिवः इति पामे.।

[d]) =सपा. तैब्रा ३,७,६,३ काश्रौ २,१,१८ आपश्रौ ३,१८,४ माश्रौ ५,२,१५,२ । शांश्रौ ४,६,९ तु दैवः इति पामे.। लाश्रौ २,४,६; ४,९,१६;१०,२९; ५,११, ६ पाठाऽभावः।

[e]) पामे. कृते पृ १६०२ *h* टि. द्र.।

[f]) सपा. दे॒वाना॑म् (तैब्रा ३,३,४,३ च) <> दे॒वेभ्य॑ः (माश १,३,१,१९ शांश्रौ ४,८,१ च) इति पामे.।

[g]) सपा. दे॒वाना॑म् <> दे॒वेभ्य॑ः (माश ४,१, १,११ च) इति पामे.।

[h]) सपा. दे॒वाना॑म् <> दे॒वेभ्य॑ः (माश ६,६,२,६ माश्रौ १,८,३,१ च) इति पामे.।

[i]) =सपा. शांश्रौ १०,१८,६ । तैआ ३, ५,१ तु दैव्य॑ः इति पामे.।

[j]) सपा. दे॒वाना॑म् <> प्र॒जाना॑म् (माश ७,५,२, ३५ च) इति पामे.।

१०; ¶४, ४; ६; ¶६, १; २; ९[३]; ¶७, ४; ६; ७; १०; ¶८, १; ३;८; ९; १०[३]; ¶९,१[२]; ४; ६; ¶१०, २; ४; ६; ११,१;५; १२, २१; १३, ६; १०; १४,५; १५,५;६; १७,१[२]†; २; ५; ४, १, २[२]; ४[२]; ५[२]; ६¶; १२¶; १३; २, १[४]¶; ¶३,२[२]; ४;७[२]; ९;४,५;५,३¶; ४¶;५[२a]; ¶६, २; ६;¶७, १; ६; ९; ८, ३¶; ९,१; ६[२]; †१०, २; ५; †११, १[२]; २[३]; ४; ६; १२, ६[३]; †[२]; १३,३[२]†;४; ५†;७[२]; १०[३];†[२]; १४,१[२];२[३]†; ४†; ६; ७†;८†; १०†; १२[२]; १३; १४[२]†; १५; काठ १,४[२]; १०; ११[४];१२; २, ८; १५[३]†; ३, ९; ४, १[a]; ९†; १०; १२†; ५, १; ४; ६[२]; ६, ५¶; ७, ६; ७¶; १२[b]; १३[६]; १७†;¶८,४[६];§; ७[२];१०;११[२]; १४§; ९, २[२]¶; ९[c]; १५[२]¶; १६¶; १९†; ¶१०, ५[५]; ६[४]; ७[४];१३[२]†[d]; ११,३¶; ४¶; ७; १२[५]†; ¶१२, ७[२]; १३[४]; १३, ३[२]¶;४¶;६¶;७[२]¶; ९;१२¶; १६[४];†[३]; ¶१४, ५; ६; १५,७; १६, ४; ६; १९†; २०[३]†; १७, १; ४; १६; १७; १९†; १८, १†; ४;५†;१६; २१[३]†;¶१९, ६; ७[४]; §; ९; ¶२०, ५; ११; १५†; ¶२१, १; २[२]; ३[२]; ४; ५[२]; १०[२]; १४†; २२, ५[३]; †; ६†; ८†; ११¶; १२[२]¶; १५;

¶२३,१[२];५[२]; ६;१२†; ¶२४, ३[२]; ४[२]; ६; ८; ¶२५, ७; ९; १०; ¶२६, १[२]; २[२]; ३;५; ६; ¶२७ १[२]; §[a]; २; ४;८;¶२८, ४; ६; ७[२]; ¶२९, १[२], ७; ८[२]; ३०,१¶; ३¶; ६; ८[२e];९[२e];¶; ¶३१,२; ३[४];§[२]; ४[२]; ९; १५; ¶३२,१[३];§[२];४[२];६[३];§[२];¶३३, ५[३];७; ३४, १५¶; ३५,१[b]; ३; ९†; १०; १७†; १९†; ¶३६, ५; ८; १२[२]; १३[२]; ¶३७,१३; १४[२];§; ३८, २†; ६; ३९, १[२]; ३; †४०, १; ७; ८; ४१, ९[६]; ११; ४६,२;४[२]†; ४९,७; ५०, ५; ५३,७; ११; क १,४[२]; १०; ११[३]; २,२; ११; १६; ३, १[a]; ७†; ८; १०†;४, ४¶; ५,५¶; ६,९[४];¶[३]; ¶७,४[२]; ६; ८[२]; ८, ५[२]†; १२[c]; २५,९†;१०; २६, ३; २७,६; २८,१;२†; ४;५†; २९,४; ¶३०,४; ५[४];§; ¶३१, ७;१२[f]; १३; १७; १८[२]; २०[३]; ३४, १†; ३५, २†; ५¶; ७[२]; ३६, २¶; ¶३७, ४[२]; ५[२]; ७; ¶३८,१; ¶३९, ५; ¶४०, २; ३; ४[२]; ५[२]; ¶४१, १; ३; ४; ४२, १[२a];¶; २†; ४†; ¶४४, ४;६;७[२]; ¶४५,२[२]; ८; ¶४६, ४; ६; ¶४७,२; ३[४]; §[२]; ४[२]; ९; ४८, २[b]; ४; १०†; १२; १५†; १७†; †कौ १, ६५; १३८; ४२९; ५२४; ५५८; २, २८; ९७; २८९; २९४; ३८१;

४३०; ४६६; ५३०‡[g]; ५७८; ५९१; ९०८; ९१९; ९८३; ११३९; १२०७; ३, ३,१३§; ५, ३; १०; †जै १, ७, ३; १५, ४; ४२, ३; ५४, २; ५७, ५; २, १,२§; २,८; ४, ६; ३, ३,७; ९,११; २४,५; १०; ३१, १; ३३,५; ३५, १; ४१, ६‡[g]; ४७, ४; ४८, ७; ४, २, २; ३, ३; १५, २; १६, २; १८, ३; २४, ४; २५, ३; शौ १,१०,१; ३५, २; २, १, ३†; २८, २[d]; ३४, २; ३, ५,१; १०,७; १६, ४†; ४, १, ३[d];१०,७; ११,२; १३, ३†; १४, ५; ३०, ३‡[h]; ३९,९; ५, ५, १; ७, ४; †१२, ३; १०; ११; १७, ५†; २८, ११; ३०, १७; ६,४६,१; ४७, २; ८५, २; ८६, ३; १००, ३; १०८,२; ७,५,२[i]; ८, १[j]; ४८, १†; ४९, २; ५१, १†; ५५,१; १०२, २†; ११६, १; ८, २, ९; १०,५; ९,३,७; ४,५; १२, ६†; १४, ६; १०, २, ३१; ४, १; ११,१,५[२]; ७, २३; १२,२, ४४; ४,२; १२; १७; २१;२९; १३,१,२७; २,१५; २०†; २५; ३४; ३५†; ३,१९;२१; १४,१, ३३;२,६९; १५, १, ५; २, ४; ६,२३; १६, ७, २; १७, १, २; १८, १, ९; २५†; २, ५†; ३, ४; ७†; २३†; २५-३५; ५३†; ४,१६-२४; १९,३,४[b];१०,३†;

---

a) पाभे. कृते पृ १६०३ *g* टि. द्र. ।
b) =सपा. आपश्रौ १४,१७,१ माश्रौ १,५,१,१६ । तैब्रा १,२,१,९ आपश्रौ ५,५,८ तु देवान् इति पाभे. ।
c) पाभे. कृते पृ १६०३ *i* टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १५९० *l* टि. द्र. ।
e) सकृत् पाभे. कृते पृ १५५२ *j* टि. द्र. ।
f) सपा. काठ २०, १० पाठाऽभावः । g) पाभे. कृते पृ ९९५ *g* टि. द्र. । h) सपा. देवानाम्<>देवेभिः इति पाभे. । i) सपा. देवानाम्<>पृथिव्याः इति पाभे. ।
j) पाभे. कृते पृ ९७१ *j* टि. द्र. ।

११,५†;१३,१०†;२७,९; ३३, ४;४६,४; ५७,३; ५८,६; ५९, ३†; †२०, ३४,१६; ४७, १७; ५८,४; ६७,१; १०७,१३;१४; १२८,१६§; पै १,९,१; ८३,२; १०१, ४; १०३, ३; १०७, ३; २,२०,३; २३,२; २८, ३; ३०, १[३]†; ३८,१; ५७,३†; ४; ५९, ९; ६४, १; ३, ९, ५; १३, १; २५,३; ३०,३; ३२,३; ३८,३; ४,१,७†; ४,१; ११,२;३;२५, ७; ३१, ४†; ५, २, ३; १३,८; १६,७;१८,४‡[a];२७,७; ३०,७; ३२, ६; ३८, ६‡[b]; ६, ४, १; १६, ६†; ७, ३, ९; ४, १०†; ९,९; ८, ११, ४; १३,१†; ९, १४,७;१५,५†;२१,१२[७]; १०, २,७; ६,३; ७, ९; १०; ४; ५; ११,१,६; १२, १, १३†; ५,४; १३,५,१; ७,१७; †८,३; १५; ९-१०,१; १४, ३; १५, ९, १; ५;१५,३; १८,४; २०,२‡[c];९; २२,३; १६,३,८; १५,१; २४, ४; ३९, ७; ६२, ३; ६६, ५†; ७३, १†; ८९, ५[२]; १२४, ३[२]; १३३, ३; १३९, ९; १५०, ६; १५५,४; १७, १६, २; १७,२; ७; १८, ९; २४, ३; २८, ५; ३४,५; १८,४,२; १७,७; २१, ९; २२, ५†; २३, २; २४, १; २†; २७, ५; ३०, २; १९, ३, १३; ६,२; १२; १३,६; १७,८; २५,१; २६,१०; ३८,१३; ४३, ११†; ४६,१०; ४७,६†; २०, ५-७, ४; ९, ९; १०, १२†; २५, ८; २८, ४; ३३,१०†; ३६, ३; ४३, ७; ४४, २; ५२, ६[२]; –०वानाम् काठ ३८, १२; –०वानाम् काठ १, १०; –वाभ्याम् मै २,८,११; –वाम्[d] ऋ १,७१, ३; ६, ११, ३; १०, ६४,१४; –वाय ऋ १, २०, १; १३५,१; २,३०,१; ३५, ५; ३, १३,१; ४,३,३; ५, १६, १; ६, ६८,९; ७, १४,१; [३; १७,७]; ४६,१; ८६,७; ८,८९,१; ९,६, ७; ११,२; ९८,१०[e]; १०८, ८; १०,३७,१; १२१, [१-९]; †मा ४, ३५; ८, ७§; १२, १०२; १३, ४; २०, ३०; २२, १२§; २३,१; ३;२५, १०-१३; †२७, २५; २६; ३२, ६; ७; †का ४, १०,६; १३, ७, १; १४, १, ४; २२, २, ७; २४, ४, ४§; २५, १-२,१; २७, १०,१-४; २९,४, १-३; ४[२]; तै १, २,९, १†; ४, २३-२५,१; †४,१, ८, ४[३]; ५[३]; ६[२]; २, ७, १; ८, २; †७, ५, १६-१७,१; †मै १,२,६; २,७, १४; १५; १३, २३[७]; ३, १२, १६;१७; †काठ २,७; ४,१०§; १६; १६, १४; १५; ४०, १[७]; ४५, ११;१३; क २, १†; ३,८; †२५,५;६; †कौ१,८८; २२४§; २५८; २,२; ७४५; †जै १, ९, ८; २४,२§; २७, ६; ३, १, ४; शौ †४, २,१-८; ५, ११, ११; पै †४,१,१-६; ८, १, ११; १५, ५,६; १७,२५,४†; १९,११,३; २०, २, ७; ४९, २; –वासः ऋ १,३,८; ९; १९, [३; ९, १०२, ५]; ६[f]; २६, ८; ३६, [४(४०, ५)]; [१० (८,१९, २१)]; ५२, [१५; १०३,७];५९,२; ८३, २; १०२, १; १०४, २; १२३, १; १२८,८; १३१, [१ (५,१६, १) ८, १२, २२ (२५)]; १३६, ४; १६२, १५; २, ४, ३; ३, १,३; ४; १३; २,३; ३,५; ४,२;८,६; ११,९; २९, ७; ९[g]; ५४,९; ४, १,१; १९,१; २६, [२; १०, ६, ७]; ३०,३; ३५,८; ५८,४; ५, २१,[३ (२३, ३) ८, २३, १८]; २५, २; २६, [(१, ३९, ५;) ९ (८, ७,४)]; ६,१५,८; १६,४८; ४४, ८; ५८, ४; ६७, ५; ९; ६८, ४; ७,१७,६; ३२,९; ४३, ३; ८२,२; ८, १३, [१८; ९२, २१ (९, ६१, १४)]; १९, १; २७,१४; २८, १[h]; २९,७; ८४, २; ९३,१४; ९७,९; १०२,१७; ९, १३, [५; ६५,२४]; १८, ३; ४९,४; ७८,४; १०१,५; १०६, ८; १०९,१५; १०,२८,८; ३३, १; ४८, ३; ५३, ७; [१०; ६३, ४]; ६५,१३; ६६,९; ११; ७०, ६; ८८,९; १०; ९३, ७; ११३, ८; १३६, २; खि ५, ६,६; २२, ४; खिसा ३,६; मा २, १३; ४,

---

[a]) पाभे. कृते पृ १६०४ *h* टि. द्र.।

[b]) सपा. देवानाम्<>मृगाणाम् इति पाभे.।

[c]) सपा. ऋ २,३३,३ विशिष्टः पाभे.।

[d]) देवानाम्> नैप्र. यनि. इति कृत्वा प३ द्र.(तु.GW. BDG [३,१८३] PG [३, ६२] WAG [३, २८ b] L [३५१] ORN.; वैतु. पपा. प्रभृ. –वान् [द्वि३] इति पाठः?)।

[e]) सपा. देवाय<>वीराय इति पाभे.।

[f]) पाभे. कृते पृ १५९८ *l* टि. द्र.।

[g]) पाभे. कृते पृ १५९८ *a* टि. द्र.।

[h]) सपा. तां २४,१,९ देवाः इति पाभे.।

१; १७, ९२†; २३, २९; २५, ३७; †३३, २९; ९४; का २, ३,११; ४, १, १; १९, १, ६†; २५,६,९; २७,१३,६; ३२, २, १२†; तै ३,३,११, ३[a]; ४, ६, ९,२†; †मै ३,१६,१;४,१०,३; १२,४;६ऽ[a];१४,१६; †काठ ७, १२; ४०,७; ४६, ५; †कौ १, १०९; २, ७४; २२३; ४४५; ५१५; ५४२;५९५;६७७;७८८; ९१८; १०३७; †जै १,१२,३; २,१,५ऽ; ३, ७, १२; २०, ७; ३४,३; ४०, ११; ४२, ७; ४८, ११; १७‡[b]; ५६, ५; ४,१६, १; २९, ३; ३०, २; †शौ ३, २२,२ऽ; ७, २९,१; २०, २५, २; ११०, ३; १३६, ४; १३७, ५; पै ३,१८,१; २; ५, ४, ६†; ६,८; ३८,२†; ६,१७,३†; ८, १३,४†; १६, ७७, ८; १९, ३, ६[c]; २०,२,५[d]; –॰वासः ऋ १, २३,⌊८; २,४१, १५⌋; ३९,⌊५ (५, २६, ९; ८, ७, ४)⌋; १०५, १२; ५,४१,१७; ७,५९,१; ८, ७,२७; २७, १०; ३०,⌊१ (६९, १५)⌋; ३१, ५; ४७, १३; ५४, ३; ९,९७, २०; १०, १२६, १; खि ३, ६, ३; मा २०, १४; का २२,१,१; मै ३, ११, १०; काठ ३८, ५; कौ १, ४२६†; जै १, ४१, ८†; शौ ६, ११४, १; –॰वासः ऋ १; ३,⌊७; २, ४१, १३; ६;५२,७⌋;१३९;११[२e]; २, ३१,२; ४१,१३; ४, ३६,५; ५, ४१,१७; ७,४८,४; ८, २९, ९; ३०, ४; १०, ३५;⌊(६, ६६, ८) १४; ६३, १४⌋; ६१, २७; ६३, ६; ८; ६४,११; ६६,१४;१०७, ११; १२८, ४[f]; ५; मा ४, ५[२]; †७,१९[२e]; ३३; ३४; ३३, ४७; का ४,२, ३[२]; †७,८,१[२e]; १५, १; १६, १; ३२, ४, ४; तै १, २,१,२[२]; ४,१६,१†; ३, २, ८, ४[g]; ४,७,१४, २[२]†[f]; मै १, २, २[२]; ३,१३†[e]; १८†; ४,१४,२; †काठ ४,५[e];७; †क ३,४[e];५;शौ १,२६,१; २,१२,५; ५, ३,६†; ८,५,२१; १२,३,३७; १९,१३, ११‡[h]; †२७,११[e]-१३[e]; पै १, १४,१; २, ५, ५; १९, १-४; ५,३९,१†; ७,४, ११‡[h]; १०, †८,१[e]-३[e]; १६, २८, १०;४९, १; १७,३९,७; १९, १,७; ५५, ११-१४; २०, ३०, ४†[e]; –वे ऋ ७,१०४,१८; शौ ८,४,१८†; पै १६, १०,८†; ७२, ४; –वेन ऋ १,९१,२३; मा ३,१०[२]; ६, ११; ८, १०; ३४, २३†; ३७, १४; का ३,२,३; ४; ६, २, ७; ८,६,३; ३३,१,१७†; ३७,३,१; तै १,३,८,१; ४,२७, १; ३, ५, ३,१[२]; ६,५,८,४; मै १,२,११; १५; २,३, ८[i]; ८, ११[३]; ३, ९, ७¶; ४,९,६[३]; १२, १; काठ ३, ६; ६, ८; १२, ९[i]; क २, १३; ४,७; शौ १,१,२; २०,१७,५†; पै १,६, २; १५,१७,१; –वेभिः ऋ १,१,⌊५; ३,१०,४⌋; १४,१; २; ३४,११; १२७, ११; १५९, १; १७९,२; २,२०, ८; ३६,३; ३,३,२; ६; १३,१; १५,६;२४, ४[j]; ४०, ३; ४६, ३; ४७,⌊३ (५१,८)⌋; ५३,१०; ४, ४६, ६; ५६,⌊२;७,७५,७ (१०,११,८)⌋; ५, २६,⌊४;५१,१⌋;५१,३;८;६, ११,⌊६ (१२,६)⌋; १६,१; २०, २; २५,८; ५०,१३;⌊१३; १०, ६४,१०⌋; ६७,१०; ७, १४, ३; ३४, १५; ७२, २; ८, १८, ४; २६,८; ३८,७; ७१,३; ९, ९३, ४; ९७,१; १०, ६,२; ८२,५[k]; ८८,३; ९२,६; ९८,६;९९,१०; १००, १; ११३, २; १२५, ५[l]; खि ४,७[२],११; मा ७,५[m]; १७, २९†[k]; ६५; २६, २४; २९, ४; ३४, ४७†; का ७,२, २[m]; १८, ३;५†[k];६, १; ३१,१, ४; ३३, २,१०†; त १, ६,१२, २†; ७, १३,१†; ३, १,४,३;४;५,३,२; ४,२,९,४; ६, २, ३†[k]; ५, १;

a) पाभे. कृते पृ १५९७ k टि. द्र. ।
b) पाभे. कृते पृ. १५९४ o टि. द्र. ।
c) पाभे. कृते पृ १५९७ j टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १५९७ q टि. द्र. ।
e) पाभे. कृते पृ १५९६ h टि. द्र. ।
f) पाभे. कृते पृ १५९७ l टि. द्र. ।
g) सपा. देवासः (आपश्रौ १३,१०,१० च)<>नरः इति पाभे. ।
h) पाभे. कृते पृ १५९९ i टि. द्र. ।
i) सपा. मा १९,१ का २१,१,१ तै १,८,२१,१ काठ ३७,१८ माश १२,७, ३, ५ तैब्रा २, ६,१, १ विशिष्टः -- पाभे. । j) सपा. देवेभिः<>देवत्रा इति पाभे. ।
k) सपा. देवेभिः<>देवेभ्यः इति पाभे. ।
l) पाभे. कृते पृ १६०४ h टि. द्र. ।
m) सपा. देवेभिः (माश ४, १, २, १६ च)<>देवैः इति पाभे. ।

५,१,११,२¶; ७,१,१८,१[४];२; मै १,२,१५[a]; २,७,१६; ८,११; १०,६;३,१६,२; †४,१२, २८; १४,१५; काठ ८,१६;१८,१†[b]; ४; ३०, ८; ३९, ३; ४१, ९[५]; ४६,२; क २८,२†[b];४; †कौ १, २; ५२६; २, ७४९; ८२४; †जै १,१,२; ५४,४; ४,४,५;१८,१; २४,९; शौ ३, १२,५; ४, १४, २; ७,७९, २; २०, ६, ३†; पै १,३७,१; २,२३,३; ३, २०,५; ३८,२; ५, २६, ९; ६, ४, ११; ८,३,८[c]; ९,१२, २; १९, २२, ४; ४४,१; ४८, १४; २०, ३४, ९[d]; —वेभ्यः ऋ १, १३, ११; ५९, [५; ७, ९८, ३]; ७४, ९; १३९, ७; १४२, ६; १६२, ४; ११; १८७,११; १८८, १०; २, ३,१०; ३८,१; ३, ९, ५; [६[e]; १०,११८,५;११९,१३[e]; १५०, १];३४,७; ४,५४,२; ५,५,११; ६,४४,७; ५१,८; ७,१०१,१६; ९,३,[९; ४२, २; ६५, २; ९९, ७; १०३,६]; ८,५; ११,७;२३, ६; २५, १; २८, २; ६२, २०; २१; ६५,३; ६७, २८; ८०, ४; ८६,३०; १००, [६; १०६, ६]; १०५,३; १०७, २३; १०९, ५; १२; २१; १०, १३,४; १६, ९; ११; १७, ३; ५१, ७; ६५, ६; ७०,२; ८५, १७; १९; ९७, १; १०४,८; ११०,४; ५; १८०,३; खि ३,१०[२],९; ५,५, २; ७, १, २; ५; ९; ११; २, १[२]; ७; ४, १७; ६,३,४; मा १, १५; २४; ३०[f]; २,२; ५; ७; ८; ९; २१; ३,४७; ५, ४; १०[३]; ६, ११[२]; २७; ७, १[g]; ३; ६; २१[२]; २२; ३३[२]; ३४; ८, ८[२]; ४३[h]; ४७; ९,३५[५]; ११, ६९[i]; १२, ७५†; १०४; १३,३४; १७,५६[j]; १८, ५७; १९, ६५†; २२, ४[३]; ५[२]; १९; २८; २३,२; ४; २४,२७[k]; २५,२७; ३४;२९,२९†;३०†; ६०; ३१,२०[२]; ३३,५४†; ३५, १३; १९; ३८,१५[l]; ३९, १३; का १,५,४; ७,५;९,१; १०,३[l]; २,१,२; ७; २,१; २; ५; ३, २; ३,५,४; ५,१, ४; ३, २[३]; ६,२, ८[२]; ७, ५; ७,१,१[g]; ३; २, २; ८,४[२]; ९, २; १५-१६, १[२]; ८, ५,१[२]; २२,१; ११,१,१[५]; १२, ७,४[i]; १३, ६,१†; ७, ३; १४, ३,८; १८, ५, ७[i]; २०, ३, ७; २१,४; १५†; २४, १, ३; ४[४]; ६,२; १४,२; २५,१-२,२; २६, ६,२[k]; २७,१२,४; १३,३; ३१, †४,५;६; ५,१; ३२, ४, ११†; ३५, २,४[२];४,१२;१८; ३८,३, १[l]; ३९, ९, ३; तै १,१, २,१; ४,१; ५,२;१०,३[३m]; ११,१;२, १२,२[२]; ३,१,१; ४,२; १३, २; ४,१-३,१; १०-११,१; १६,१[२]; २६,१; ५,४, ३¶; ६, ¶८, ३; ४; १२,४†; ¶७, १, ५; ३, २; ८,३,१; २,२,४, ८; ३,६, १¶; ४,१४,१†; ¶५, १, १; ९, १[२]; ४; ११, ४[२]; ६, ¶३, १; २[२];३; ६,१¶; ९,८[३]; १२, ५†; ३, १, ४,४[२]; ५,२[२]; १०,२; २, १,३; १०,२[२]; ३, २, २; ५, २, २¶; ५,१; ६,२; ३; ८,१; ४, २, ६, १†; ७,१; ६,३, १; ३[j];†८, २; ४; ¶५,१,१,१[२]; ४; २, २; ४, ३; ९,५; ४,१,२; ७, ६; ९, १; ७,४, १; ६,¶१, ३, १; ४, १; ३; २, ४,२¶; ७, ४[२]; ८, ४¶; ३, २, ५;८,२¶; १०, ५¶; ४, ३,१¶; ५, ५; ११, २[२]; ५, ६, १; ७, ३[२]¶; ¶६, ८, २; ११, १[२]; ७, १, ६, ८¶; १२, १[२l]; ¶५, १४, १; २२, १; मै १,१, १[n];३; ६; १२; २, ६; ८[२]; १३; १६[३]; १७; ३, १; ३-५; ९[२]; १३; १४[२]; १८[२];२८; ३५; ¶४, ८; ९; ६,१; १२¶; ८, १¶; ८; १०, २[२]; १५¶;

---

a) पाभे. क्रुते पृ १५५२ *j* टि. द्र.।

b) पाभे. क्रुते पृ १६०६ *k* टि. द्र.।

c) सपा. देवेभिः<>देवैः इति पाभे.।

d) अस्यापि पाभे. पृ ८११ *i* टि. संनिवेशः द्र.।

e) सपा. आपश्रौ १६,११,११ देवेषु इति पाभे.।

f) पाभे. क्रुते पृ १६०३ *f* टि. द्र.।

g) पाभे. क्रुते पृ १६०३ *g* टि. द्र.।

h) सपा. देवेभ्यः (माश ४,५;५,१० च)<>देवेषु (तां २०,१५,१५ च) इति पाभे.।

i) पाभे. क्रुते पृ १६०३ *h* टि. द्र.।

j) सपा. देवेभ्यः (माश ९,२,३,१० च)<>देवेषु इति पाभे.। k) पाभे. क्रुते पृ १६०३ *a* टि. द्र.।

l) पाभे. क्रुते पृ १६०१ *k* टि. द्र.।

m) =सकृत्सपा. तैत्रा ३,२,४,३। मा १,२० का १,१०,३ काठ १,१० माश १,३,१,१९ शांश्रौ ४,८,१ तु पाठाऽभावः।

n) =सपा. माश्रौ १,१,१,१९;७,१,८। मा १, १ का १,१,१ तै १,१,१,१ काठ १,१ क १,१ माश १,७,१,६ तु पाठाऽभावः।

१७¶; १८[२]¶; ११,१०; २,२, ८¶;४,८¶; ७,७[a]; १३†; १४; १०, १; ३‡[b]; ४; १२,३; ६[२c]; ¶३, ३, १; ४; ४,९; ६,१; ६; ९; १०[२]; ७,४; १०; ८,२; ३; ५[४]; ६[२]; ८; ९, १[३]; §; १०, १[४]; §[२]; २; §१२, १[४]; ४; ७; §१४,९[d]; २१[d]; §१५,१०; ११; १६,१[२]†; ¶४,१,१[२];§[e]; २[२];§; ३[२];§;५; ६§; १३[२]; §; २,२; ४,७; ५,३[३];§; ४[३]; ५§; ७; ६,४; ७,१; ४; ६[२]; ९,२§; १२,२†; §१३, २[४]; ३[२]†; ४[२]; ७; ९[२]; १४, १५[२]; †;§; काठ १,२; ५; ९; १०[१]; ११; २,६[g]; ९[४]; ३,१[२]; ४; ५; ६[५]; ९; १०; ४,१[२];४;५;६[f];७[२];१०; ५,४[h]; ७, ७¶; १३; ¶८, २[२]; १३; १६†; ९,४; ५; १६¶; ¶१०, ७; १०; १२†; १२,५¶; १३, १६†; १५, १३[४]; १६, ७[a]; —१३†; १४; २०[२]†; २१[२]; १७, १७; १८,३[२१];१८; १९¶; २१; ¶१९, १; २; २१, ८[i]; १४†; ¶२३,३[२];५[२]; ६[५];८; २४,८¶; २५. ६[५];¶; २६, १¶; २[२];¶; ७¶; ८; २७,१[३];¶[२]; २¶; ६; ९¶; ¶२८, ३; ४; ¶२९, १; ७;३०,४¶;६;८;१०¶; ¶३१, १[३]; §; २-४; १२; १५[२]; ३२, ६[२]¶; ¶३३,४;७[२]; ३४,१७¶; ¶३६, ९; १२[२]; १३[२]; ¶३७,

१६;१७[२]; ३९,२;४०,८†;४१, २; ३[२१]; ४५,१०; १९; †४६, ४; ५; ५१,४; क १, २; ५; ९; १०[१]; ११; २,३[४];८[२];१२;१३[२]; १६; १७; ३,१[२];३; ४[६];५[२];८; ६, ७[२]¶; ८, १¶; ७; ८; २५, ४†; ५; २८, १; ३[२१]; २९, ६; ७¶; ८[२]¶; ¶३६, २; ५; ३८, १¶; ३९,३[४]; ४¶; ४०, ४¶; ५[२]; ¶; ४१, ५¶; ६; ४२, १[३]; ¶[२]; २¶; ६; ¶४४, ३; ४; ¶४५, २;८, ¶४६, ७; ८; ¶४७, १[३]; §; २; ३; ४; ११; कौ १,४७४†; ५२१;†२,१०८; १०९; २५५; २५६; २६९; ३६६; ४५०;५३२;५९२;६१४; ६३१; ६८४; ७९७; ३, १, ९; †जै १, ४९, ८; ५३, ११; ३, ११,४;५; २१, २०; २१; २३, १; ३०,९; ३४,८; ४१,८; ४८, ८; ५०, २; ५१, ९; ५६, ११; शौ ४, २३, २; ५,४, ७; ८,१; †१२, ४; ५; २७, ११; ७, ३९,२; ८६, २†; ८९, २†; ८, १२,६; ९,३,२५;२६; २७;२८; २९; ३०; ३१; १०,६,५; २२-२८; ११,७, १९; १०,३; १०; १२,१, २२; २,८†; ५०; १४, १, २४; २, ४६†; १५, २, ३; १८, २, ५३; ५४†; ३, ४१†; ४, ५१; १९, ५४, ४; †२०, ११, ७; ८७, ३; पै १, ७७, १;

२,७३,५; ४,१८,४; ३३,३; ५,१४,६; १५,८; १६, २; २८, १; ३५, १०[२]; ६, ९, २; १६, ११†; ७,१८,१; ८, ८, ६; ९, १,११; १०,४,३;४;६,७; ११, १, १३; ५, १४; ६, १†; १२, २,१४; १५,२,७; २१,६; १६, ४१,५-११; ४२, ५; ४४, ५-७; ८५, ३; ९[२]; ९५,७; ११८,१; १२१-१२२,१; १२४,३; १३४, ३; १४९, ९; १७, ३, ३; १९, २; २१, २[३]; ३०,९†; ३४,१०; †१८, ३, ३; ११, ६; १९,११, २; २६, ६; २८, ६; ४०, १३; ४२, १४; ५१, १५; २०, १५, १०; —वेषु ऋ १,१,४; १३, २; १५,८; १८,८; २०,८; २७,४; ३१,९;३६,१२;१४;७१,७;७३, ५;९१,१; १०२,९; १०५,[१३; ८, १०, ३]; [१४; १४२, ११ (१८८,१०)]; ११३, ९; १२५, ५; १२७, ८; १३५, २; १३६, ४; १३९, ९; १४२,३; ९;११; १६२,[८;९; १४]; १६; १७९, ६; १८६,११; २,४१,१८; २०; ३, १६, ४[३]; २८, ५; ५३, १५; ५४,११; ५७, ५; ५९,९; ४,२, १; १०,८; १५,१; २; १८,१३; २१, १५; ३६, ३; ४; ५४, ३; ५,४,३;८;१४,१;२५,४;६८,२; ३;६,१५,६[२];१८; ३६,१; ४६, ६; ७,२, ७; ७, १; ९, १; ११,

---

a) पाभे. क्ते पृ १६०३ *h* टि. द्र. ।

b) पाभे. क्ते पृ १६०६ *k* टि. द्र. ।

c) सपा. सक्कृत् देवेभ्यः<>यज्ञम्<>हव्यम् इति पाभे., सक्कृत् देवेभ्यः<>देवेषु इति पाभे. ।

d) पाभे. क्ते पृ १६०३ *a* टि. द्र. ।

e) पाभे. क्ते पृ १६०७ *n* टि. द्र. ।

f) पाभे. क्ते पृ १६०३ *f* टि. द्र. ।

g) सपा. क १,१९ पाठाऽभावः ।

h) सपा. तैआ ३,७,११,३ आपश्रौ ३,११,२ कौसू ५. १३ दैवीभ्यः इति पाभे. ।

i) पाभे. क्ते पृ १६०७ *j* टि. द्र. ।

j) पाभे. क्ते पृ १६०१ *k* टि. द्र. ।

५[a]; ८,१०,३; २५, १;२७, ३; २९, २; ३; ३१, ९; ३२, २८; ३९, ३; ७[२]; १०; ६०, १५; ६३,१; ६५,[१२; १०,६२,७]; १०२,[९; ९, ४५, ४]; ९, ५, ४; ४४,३; ५; ६७,१३; ९४,३; १०७,१८; १०, ११,[(४, ५६, १; ७, ७५, ७) ८]; १४, १४[b]; ५६,४; ५७,२; ६२,६; ६४,२;, ७९,६;८६,१२;९८,११; १०१, ४[c]; १२१,८[d]; १४४,६; १५५, ५; १६९,३; खि १, ४, ९; ४, ६, ७[b]; १०; ९, ६; ५,७,१,८; २-३, ११; ४,१५; खिसा ३,३; मा ३,६२; ५,१७; ६,१३; २५; ८, ३८-४०; ११, ५४; १२, ६७†[c]; १५,१०-१४; ५५; १७, १४; १८, ६२-६५; १९, ४५; ५२†; २१,६१; २२,१५; २५, ३१; ३२;३८; ३९; २७, १२[e]; २१†;२६†; ३४,९; ५१[b]; ३५, १८†; ३७, १९; का ५, ५, ४; ६,३,२; ७,१; ८, १२-१७, १; ९, ६,२[२f]; १२, ५,५; १३, ५, ६†[c]; १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; ६, ७; १८, १, १४; २०, ४, ५-८; २१, ३, १६; ४, २†; २३, ६, १४; २४, ४,७; २७, १२,८; १३,१;७; १४,१; २९, २,२[e]; ११†; ४, ४†; ३३, २, १४[b]; ३५,४, १७†; ३७,३,५; तै १, १, १३, ३; २-३, १३,१; ४,४४,३; ४५, ३[f]; ७,१३,२†; २, ६, १२, १†; ३,१,९,१[२]¶; २,७,२; ३,१, १[२]; २; ११, ३; ४, १, ५, २; ८, १[e]; ३†; ६†; †११, १; २; ४[२]; २, ५, ५†[c]; ४, २, ३; ६, १, ४; †८, ३; ४; ९,२[२]†;७,१५,४; ५, ७,७, २; ३[५]; ¶६,३,१,३; ६,११,५; ७,१,६,८; ३, ९, १¶; ४,१७, १†; मै १,१,१३; २,९; ३, १; ३८; ७, १; ५; ८, ४¶; १०, १५¶; २, ३, १; २[४g]; ५,३¶; ७,५; १२†[c]; ८, ९[५]; १०, ५[h]; १२, ४; ६†; ३, ६, ८¶; ११, १०; १६,१[४]†; ४;५; ४,१,१४; २, ३¶; ¶५, ३; ८; ७, ३[३]; ५[२]¶; ९, ५; ६; ११; †१०,१; २; ३[४];$; ६; †१३, १;२; ४[२]; ९; १४, १५[२]†; काठ २, १०; १४†;३,९;४, १३[i]; ८,१०¶; १४;१७†; ९,३; ११,११; १५, १२†; १३; १६, ५; १२†[c]; २१[२]†; १७, ८[५]; १८, १७[२]; १८; १९, १३[२]; १४†; २१, ९¶; १४†; २२, ६¶; १५; २३,४[२]¶; २५,७¶; २६,११†; २७, १¶; २; ४; ८¶; २८, १¶; ३५, ६; ३६, ९¶; ३८, २; १२[३]; †[२]; ४०, १३[७]; ४४, ६†; †४६, ४[२]; ५[२]; क २, ४; १६; ३, ११[i]; ७, ६¶; ८,२; ६; २५, २†[c]; २६, ७[५]; २९, ५[२e]; ६; ३४, १¶; ३६, १[२]¶; ३९, ५¶; ¶४२, १; २; ४; ४८, ७; †कौ १, २८; ४६; ३५५; ३६९$; २, २९८;४९४; ४९५; ६९८;८१५; ८४७; †जै १, ३, ८; ५, २; ३७, ४; ३८, १०$; ३,२४, १४; ३८,८; ९; ५७, २; ५; ४, ११, १०; शौ ३, १७, १†[c]; ४, २८, ५; ५, २७,२[e]; ६, २१, २; २८, २†; ५८,२; ७,२१,१; ५६,१; ७७, ३; १०२, ८; १०८, १; ९, ४, ११; ५, १७; ११, १०[२]; १०, ३, २५; १२, ४, ६; १२; १३, १,६०†; १५,१२,६; १०;१८, १, २६†; १९, ३, ३; ६२, १; †२०,८०,२; १२६, १२; पै १, ३८,२; ७९,१; ९१,१; २,१८, ५; २२, २†; ३२, ५; ४०, २; ४९, १-५; ६८,६; ३,३६,६†; ३८, १०; ४,३७,३; ५,१४,७; २२,३; ८, १, ८; ९; ९, १, २; १०, १, १३†; ३, ६; ११, ९; १०; १३,३,७; १४,३,२; १५, ९, ५; १६, २५, १; ६५, ४; ९८, ८; ११७, ४[४]; १७, १६, ५;१७,२; २५, ३†; १९, १०, ७[२i]; २३, १; ५१, ७†; २०, ३, ५; ९; १२, १; २५, ३; ४७, ३; ५०, १०; ५४, ८;
—वै: ऋ १,१२,[४; ५, २६, ५; ८,४४, १४]; ३१, [८; ९, ६९, १०; १०, ६७, १२]; ४४, १३; ७६, ४; ९०, १; १०६, [७; ४, ५५, ७]; १६१, २; १६९, ८;

---

a) सपा. मा ३८,११ मैं ४,९,९ माश १४,२,२,१७ तैआ ४,९,३;५,८,३ पाठाऽभावः ।

b) पाभे. कृते पृ १३७८ *g* टि. द्र. ।

c) पाभे. कृते पृ ८२० *f* टि. द्र. ।

d) सपा. यो देवेषु<>यासु देवीषु इति पाभे. ।

e) पाभे. कृते पृ १६०८ *c* टि. द्र. ।

f) पाभे. कृते पृ १६०७ *h* टि. द्र. ।

g) सकृत् सपा. तै १,६,२,१; १०,१ पाठाऽभावः ।

h) पाभे. कृते पृ १६०७ *j* टि. द्र. ।

i) सपा. देवेषु<>सर्वेषु इति पाभे. ।

१७३,१२[a]; १८८,१;३, १,१५; ४,[८; ७, २, ८]; [११; ५,११, २; ७, २, ११; १०, १५ १० (७०, ११)]; ४,११,२; ५,२९, ९; ६,१५, १६; ४७, २९; ४८, १९; ७,११,१; २; ३९, ६; ८, ३५,३; ९, २५, ३;९७,६; १०, ९८, ८; १०९, ७; ११३, १; १३५,१; १६९,४; खि ३, १०, २; १२,३; ५, ७, १, ७; ३, १; मा ३,४६†[a]; ४८;८,२७; १२, ६१[b]; ७०; १४, ७[f]; १८, ३२; १९,३१; २०[११]; १८; ३६;३८; २१, ५६[c]; २८, ३; १३; २०[c]; २९, ३; ५५†; ३३, १५†; का ३,५,३†[a]; ५; ९,४,४;१३, ४, १७[b]; ५,९; १५,२,१[७]; २०,१, ३; २१,२,२०; ७, ११; २२,१, ४; ४,१;३; २३,६,९[c]; ३०,१, ३; २, १; ९[c]; ३१, १, ३; २, १२†; ३२,१, १५†; तै १, २, ९,१; ४,३,१[d]; ४५,२; ८,१६, १; २,५,५,५[२]¶; ३,३, १०,१; ५,११,२†; ४,२,५,२[b]; ६; ३, ४, ३[३]; ४, ४, ३†; ६, ६, ६†; ७,१२,१; ५,१,११,२¶; ५,९, ४¶; ७,२४,१; ६,२, २, १¶; ४,६,२[d]; ३[d]; ७,४,१७,२†; मै १,३, ५[d]; ३९; २, ६, १२; ७, ११[b]; १२; ८,१[४]; १२,१; १३, २२; ३, ११, १[२]; ५[c]; ८; १६, २[२e]; ३†; ४, ४,६; ९,५[f]; १०, ४†; †११,१; २; †१३, २; ८; १४, १३†; काठ २, १५†; ४, १[d];१३; ७,१२; १२,५¶; १५, ८; १२†; १३; १६, १२; १७, १[३]; १९; १८, १३; १९, १३; ¶२६, २; ४; ९[२]; ३५, २[४]; १५¶; ३६, १५; ३८, ४; ५; ६[२]; ३९,१४†; ४०, १२; ४४, ६†; ४५,१६; ४६, १†; २; क ३,१[d];११; २५, ३;१०[४g]; ४०, ५¶; ¶४१, २; ७[२]; ४८, ३[४]; †कौ १, ५०; २१८; २, २५९; २७०; ६५१; †जै १, ५, ६; २३,५; ३,२२, ६; २३, २; ४, १८,२; शौ २,४,४; १६,४; ३, १७,९; ४,९,१[h]; ५,१७,११†; २९,३; ६, १२, २; १२६, १†; ७,८५, १; १०३, १[i]; १२, १, ५५; ३, १५; ४, २४; १४, २, ४१; १८,३,२८; ४८†; ४,१०; १९,१७,१०; ४०,१; २०, ९१, १२; पै १,१०२,२; २, ११,४; २३,३; ३, ३७, १; ४, १४, ५; २८,७†; ५,१६,८; २७, १; ७, १६,१०; ८,१६,९; ९,१२,१०; १५,१०†; १०, ३, २; ३; १३, ९,४; १४, ३, १९; २४; १५, ११,९†; २२,१०; १६, ४५,२; १७,६,३; १८,४; ३७, ५; १८, ११,२; १९,४,५; ३८, ६; ५५, १५-१८; २०, ३३, ३; –वौ ऋ २,४०,२; ४, ४१,२; ५,२७,३; ६६,१; ६८,४; ८६,५[२]; ६,६०, १४; ८, २५, ४; १०, ९३, ६; १३२,१; १८४, २[j]; खि ४, ८, २; मा २८, ७; ४०[k]; २९, ७; ३४,५५; का ३०,१,७; ४, ६[l]; ३१, १, ७; ३३, २, १८; तै १, ८,२२,५†; २,६, ११, ४†; ४, ७,१५, ४; ५, १, ११, ३¶; मै ३,१६,२; ५; ४,११, २†; १४, १; काठ ८, १७†; ११, १२; २२,१५; ४६,२; कौ २,८१६†; जै ३,५७, ६†; शौ ३, २९, ६; पै १६,१०३,११; –०वौ ऋ ६, ५९,५; –०वौ ऋ १, १५२,७; ४,१५,९; १०; ५, ७४, १; ७, ७०,४; ८, ३५, [४-६]; २४; तै ४,७,१५,४; मै १, ३, १२; ४, १४,१२†; काठ २२, १५.

देवी– -०वि ऋ ७, ७५; २; ८,२७,५; तै ३, १, १०,१; –०विऽ-वि खिसा २९, ४६?[l]; –०वि ऋ १, ४८,१;१५;१२३ ३; १०; १२४,१२; २, ३२, ६; ४१,१७; ३,६१,१;२; ५, ६१, १७; ६,६१, ५; ६;६४, २; ६; ७,७७, ५; ८१, ४; ८, ९, १६; १७; १८,४; ६७,१०; १०,१७, ८; खि २, ६[२], १८; ४, २, ७; ४, ४; ५, ३६ ; खिसा ३, १;

a) पाभे. क्ते पृ १५८८ *k* टि. द्र. ।

b) पाभे. क्ते पृ १५९६ *j* टि. द्र. ।

c) सपा. तैब्रा २, ६, १०, ६ ; १४, ५ इन्द्रः इति पाभे. ।

d) पाभे. क्ते पृ. १६०६ *m* टि. द्र. ।

e) सकृत् पाभे. क्ते पृ. ७६५ *l* टि. द्र. ।

f) =सपा. तैआ ४,६, २; ५,५,२। तैब्रा २,७,१५,८ तु पाठाऽभावः ।

g) सकृत् सपा. काठ १७, १ पाठाऽभावः ।

h) पाभे. क्ते पृ १६०७ *c* टि. द्र. ।

i) पाभे. क्ते पृ ८११ *i* टि. द्र. ।

j) पाभे. क्ते पृ ९६२ *a* टि. द्र. ।

k) सपा. तैब्रा २,६,२०,३ देवा इति पाभे. ।

l) देवि देवि इति स्वरः? यनि. शोधः ।

मा ४, २०;२३[a]; ११,६९; १२, ६२; १३,२१; ३४,१०; का ४, ६,५; ७, ४[a]; १२, ७, ४; १३, ५,१; १४, २,६; ३३, १, ४†; तै १,२,४,२; ५,२[b]; ५, ३, १; ३, १,११,४†; ३, ११, ५[c]; ४, १,४,१[d]; ९,२; २,५,४; ९, २; ५,१,५,१[d]; ६, १,७, ७; मै १, २,४; ६,१;२; २,७,७;१२;१५; ३,७, ६; ४, १२, ६[२८];†; काठ २,५; ४,९; ७, १२[e]; १३[३]; ८, ६; ९, ९[६]; १३, १६[३८];†; १६, ७;१२; १६; २४,३; क १,१७; ३,७; ६,४; ७,२; ८,१२[३]; २५, ३; ३७, ४; शौ १, १३, ४; २, २५,४; ४,४,६; २०, १; २; ७, २१,२;६; ४८,१†;३; ७०,१[२f]; ९,३,७; १०,९,७;२५; १२,१, ५५[e]; ३, ११; ११,२; ४; १८, १,४३†; ४,४७; †२०, १४२, १; २; पै १,६५,३; २, ७१,२; ५,२७,४; ८,६, १; २; १२, ७; १४,३,१७; १६, ३९,७; १०८, १; १३६,५;१३८,५; ६; १४६, १२; १७,६,३; ४; ३७,१; १९, ४०,१२; २०, ४, ४; ५; ५, ३; १०, १२†; १३; ४७, ६; –वी ऋ १,४०, ३; ४८, ३; ५६, ४; ९२,९; १०; १०६, ३; [७; ४, ५५, ७]; १०९, ४; ११३, १३; १४; १६०,१; २,३,८; ३१,५; ४०,[६; ७, ४०, ४];३,२५,३; ४, १४, ३; ३४, १; ५१, ११; ५६,[२; ७,७५,७; १०,११,८]; ५,३२,९; १०; ४१, १८; ४३, ११; ५१,११; ८०, ३; ६, ४४, [५; ८,९३,१२];५०,५; ६१,४; ६४,५; ७,३४,१; ३७,७; ३८, ४; ४०, २; ७८, २; ७९, ३; ९०, ३; ९७, ८; ८, २५, १०; ९, ५८,२; १०, ५९, ७; ६४, १४; ७०, ६; ८; १२७, १-३; १३४, [१-६]; १४१, २; खि २, ६, ३; ६[२], २८; ३, ११,२; ४,२,११; ५, १३; ६, ६; ८,२; ५,५,५; ७,३,३-५; खिसा २६, १७; मा ८,३७; ९,२९†; ११, ६१; १२, ६५; १९, ४४; २०, ४३; २१,५०-५२; २७, २४†; २८,१४-१६; ३७[२]–३९[२]; ३३, ८९†; ३७, ७; का ८, ११, २; १०,५,६; १२, ६, १; १३, ५, ४; २१,३,१५; २२,४,८; २३, ६, ३-५; २९, ३, २†; ३०, २, ३-५; ४, ३[२]–५[२]; ३७, १, ७; तै १,७,१०, २†; ८, १२, २[g]; †२२,१;२; २,५, १२,१; ६,७, ५[२]; ३, १,११,२†; ३,११,४[२]; ४,१,६,१; २,५,३; ३, ११, ३; ४,१२,४; ६, १,७,७¶; मै १, ११,४†; २,६,९[g]; ७, ६[३]; १२; १३,१०;१६[४]; ३, १,८[६];¶[३];२, ४; ७,६; ११,१; ४[२]; १०; १६, ४[h]; ४,४, ३[g]; ५, २[२i]; ¶; ९, १[३];†; १४; १०,१†; ३[३]; १३, ५; ८[२]; †१४, १; २; १५; काठ २, ५[b]; ४, १६†; १३, १६†; १४, २[j]; १५,७[g]; १६,६; १२; १९,७; १३[३]; २०,२;१५[३]; २४, ३¶; ३१, १४; ३५, १२; ३६, १५[४]; ३८,२;६;१३; ३९, ९[२k]; १०; क १, १८[b]; ७,६¶[l]; २५, ३; २९, २[२l]; ३०, ५; ३१, ४; ३७, ४¶; ४८, १२; †कौ १, ५६; ३७९; २, ४०८; ४४०-४४२; †जै १,६, २; ३९, १०; ३, ३१, २८; ३३, १५-१७; शौ २,२५,१; ३,१२, ५[m]; २०, २†; ५, २३, १; २५,६; ६,३, २; ३८, १-४; ६३, १; ८९, ३; ९४, ३; १३६, १; ७, ४८, ३; ९,४,२; १०, ५, ४३; ८, ३०; ९, ११; १०, १२; ११, १, ८; १२,१, ४४; १६, ६, ५[२]; १८,

[a]) =सपा. माश ३,३,१,१२ । तै १,२,५,२ काठ २,५ तैआ ४,७,५ तु पाठाऽभावः ।

[b]) सपा. देवि (आपश्रौ १०, २३,६ च) <> देवी इति पाभे. ।

[c]) पाभे. कृते पृ ८०५ *d* टि. द्र. ।

[d]) पाभे. कृते पृ १५८८ *j* टि. द्र. ।

[e]) सपा. आपश्रौ ५,९,११ माश्रौ १,५, २, १२ देवी इति, वैश्रौ १,९:८ देवीः? इति च पाभे. ।

[f]) पाभे. कृते पृ १२९४ *e* टि. द्र. ।

[g]) =सपा. तैआ १,७,६,७ । मा १०,९ का ११,४,६ माश ५, ३,५,३७ तु पाठाऽभावः ।

[h]) तेवी इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै ४,४, १२,४ आश्रौ ४,१२,२) ।

[i]) सपा. देवी <> देवीः (माश ३, ९,३,१४ च) इति पाभे. ।

[j]) पाभे. कृते पृ १५७३ *a* टि. द्र. ।

[k]) वैतु. SI. सं१ इति (तु. सप्र. मै २, १३,१६) ।

[l]) सपा. देवी <> वै इति पाभे. ।

[m]) सपा. आमिगृ २, ४, १:२० देवीः इति हिगृ १, २७,८ देवः इति च पाभे. ।

१, २६†; २,२५[a]; १९, ७, ४;
९,३; २०, १३२, ११[b]; पै १,
६३,२; ६७,१; ९२,२; ९५,४;
२, ९, ५; १८, १-५; ३५, ५;
३६,४;८०,५[2]; ९०,५; ३,१०,
२; ३; २०,५; ३४, ४; ४,१३,
१; १४, ५; †२८, ३; ७; ५,
११,६; १५,८; २७,३;५; ३७,
७; ७, २, १; ६,९; ८,१०,११;
१०,२,९; ११, १, ५; ६; १२,
६,४; १४, ३, ७; १३; १५,१,
१०; १५, ८; ९; १६, २४, २;
८९, ८; १०८, २; १३२, ९;
१३७, १; १७,३,१२; १६,९[c];
१९, १, १५; ११, ४; २९,३†;
४८,४-६; २०,१,७; ४,१; ३[d];
७,८; १०,१३; —०वी मा ३७,
३; का ३७, १,३; तै ३, २,४,
४; मै ४, ९, १; —०वी ऋ ४,
५५,६; ९, ९८, ९; मा ५,१७;
का ५, ५, ५; जै ४, १७, २†;
शौ ४,२६,२; पै ४,३६,२; —वीः
ऋ १, १३, [६; १४२, ६]; [९;
५, ५, ८]; २२, ११; २३, १८;
८३, २; १५३, ४; १७३,८; २,
३,५; ८; ३५,५; ३,४, [८; ७,
२,८]; ७, २; ३२, ६; ३४, ८;
५६,४; ४,३,१२; ५,१३; २२,
७; ५१, ५; ८; ५, ४६, ८; ७,
४७,[(२,३,९;३,८,९) ३];४९,
[१-४]; ५०, ४;७२, ३; ८५,३;
९, ५, ५; ८;९,६; ६९,४; १०,
९,४; १७,१०; ३०,६; ६४, ९;
१०४, ८; १०९, १; ११०, ८;
खि ३, १०, २; १३, १; ४,२,
१३; ५, ७, १, ९[2]; ३,२; ७[2];
मा ४,१;२;१२†; ६,१०;२६[e];
११,३८; ६१[f]; १७, ५४; २०,
४०; ४३; २१, १६; ३७; ४९;
५४[2]; २७, १६; १९; २८, ८;
१३; १८[2]; २८; ३१; ३६;४१[2];
२९, ५; ३३†; ३६, १२; का
४, १, २; ३†; ५, ४; ६, २,
४; ७, ३[e]; १२, ४, १; ६,२[5];
१८,५,५; २२, ४, ५; ८; २३,
२,५; ४,९; ६,२;७[2]; २९,२,६;
९; ३०, १, ८; २, २; ७[2]; ३,
५;८; ४, २; ७[2]; ३१,१,५; ४,
९†; ३६, १, १२; तै १,३,१३,
१[e]; ८, ११, १[f]; ३, १, ८, २[g];
५, ६, ३; ४,१, २, ४; ६, २[4];
८, २[2]; ६, ३, २; ५, १, ११,
२¶; ४, ६, २; ६, १, २, ३¶;
७,३,१३,१; मै १,२,१†; १५;
३,१[e]; १०,९[2]¶; २,६, ८[f]; ९;
७, ४; ६[2]; १०, ५; १२, ६[2];
१३, १; १६; २३‡[h]; ३, १, ५;
८[6]; ¶[2]; ६, २†; ९, ६; ११,
१; २; ५[2]; ११; १६, २; ४,
२,५[i]; ९,१; १०, ३[2]; १३,२[2];
३†; ८[4]; १०†; १४, ९; काठ
२, १†; ३, ९[e]; १३, १६†[2];
१५, ६[f];१३[2]; १६,४;६[5];२०†;
१८,३;१७[2]; १९, ५;१३[2]; २०,
१५[4]; ३५,३[j]; ३६,३[2]¶; ३८,
६[2]; १०; १३†; ३९, २[j]; ४०,
१‡[h]; ४३, ३; ४६, २; क १,
१३†; २, १६[e]; २८, ३; २९,
५[2]; ३०, ३; ५[5]; ४८,४[j]; †कौ
१, ३३; २, ६५१; ७२२; †जै
१,३,१३; ३,५९,१४; †४,२८,
१०; शौ १,४,३†;६,१; २,१०,
४[k]; ३, ४, २; २०, ३‡[l]; ५,
१२,८†; १७, १†; २७, ७; ९;
६,२३,१; २४,१; ५१,२†; ७,
५१, २†; ८७, ६[m]; ११७, १;
९, ५,१५; १०,५, ७; ९, २७;
११, ८,११; २२; १४, १,४५[n];
२, ९; ४५; १८, ४; ३९;
†२०, ११, ८; २५, २; पै १,
७,४; ३३,४; २,३,३; ३,१,२;
४,५[j]; १४,६; ४, १, ६‡[h]; ३,
४; ५, ४,१२; १४, २[2]; ६, ३,
३†;४;७;१०; ८,८,६; ९,१,६;
९; १५, १†; १०, २, ८; १३,
१०,१०; १४, १,१;६; ७; १५,
५, ६; १४, ४; १०; १६, ६१,

---

a) सपा. तैआ ६,७,२ माता इति पाभे. ।
b) पाठः? । सपा. खि ५,१५,१८ ?दैलीम् शांश्रौ १२, १८,१७ लेलिम् इति च पाभे. ।
c) पाभे. कृते पृ १५६७ *b* टि. द्र. ।
d) सपा. देवी<>यज्ञम् इति पाभे. ।
e) पाभे. कृते पृ १६११ *i* टि. द्र. ।
f) पाभे. कृते पृ १५९५ *d* टि. द्र. ।
g) सपा. माश्रौ २,३,२;७ देवैः इति पाभे. ।
h) सपा. ऋ १०,१२१,४ मा २५,११ का २७,१०,३ तै ४,१,८,४ शौ ४,२,५ विशिष्टः पाभे. ।
i) सपा. आपश्रौ ४,१०,४ देवैः इति पाभे. ।
j) सपा. देवीः<>भद्राः इति पाभे. ।
k) =सपा. आग्निगृ २, १, ४:१२ । तैब्रा २,५, ६,२ आपमं २,१२,८ हिगृ २,४,१ तु दैवीः इति पाभे. ।
l) पाभे. कृते पृ १५९५ *a* टि. द्र. ।
m) पाभे. कृते पृ १५९९ *c* टि. द्र. ।
n) =सपा. आपमं २,२,५ पागृ १,४,१३ हिगृ १,४,२। मंत्रा १,१,५ मागृ १,१०,८;२२,३ तु देव्यः इति पाभे. ।

१[a]; ९८, ५; १८,५,२;७,१०;
१९,१,९†; ४,१०†; ७,८;१४,
११; ३३, १५; ४३, ६†; २०,
२३,१;२७,१; ५०, ९; ५६, ९;
–०वीः ऋ ५,५,५; १०,११०,
५; १२८, ५[b]; मा १, १२; ६,
१३; २७; ८, २६; ९, ६; २९,
३०†; का १,४,२; ४, ३,१; ६,
३,२; ७,४; ९,४,४; १०,२,२;
३१,४,६†; तै १,२, ३, ३; ३,
१३,२; ४,४५,३; ८,१२,१; ४,
७,१४;२†[b]; ६,१,४,९; ४, ३,
३; ६,३,४; मै १,१,४; ११;२,
३; १६; ३,१; २,६,७[2]; ८; ३,
३,८; ६,९; १०,१; ११,१;५[2];
११; ४, १, ४; ४, २; ९, १[c];
१०,३; १३, ३†; काठ ४, १३;
१६,२०†; ३१,१०; शौ ५,१२,
५†; –०वीःऽ-वीः मै ४, २, ५;
–०वीः ऋ १,१२४,१३;४,५१,
४; ५; १०; ५,४६,७; ८, ८०,
१०; १०,७०,८;९७,४; मा ४,
७; ६,३४; १२,३५;७८†; २९,
८; का ६,८,५; १३, ३, ६; ६,
४†; ३१, १, ८; तै १,१,५,१;
२,२,१; ३,८,१;२;४,१,१; ४,
२,३,२; ६,१†; ५,१,११,३¶;
६,१,३; ६,१,२,२; ३; ३,६,४;
८,४; मै १,२,१; २; ३, ३; २,
७,१०; १३†; १३,१; ३, ६,४;
४,१३, १०†; १४, ९; काठ १,
११; २,२; ४; ३, ६; ९; १०;
१५, ६[2]; १६, १०; १३†; १९,
१२; २३,२;६; २९,३; ३९,२;
४०,१०;४६,२; क १,११;१४;
१६; २,१३; १६; १७; ३,११;
२५, १; ४†; ३१, २; ३५, ८;
४७,१०; शौ २, २,४; ३, १३,
३; ५,३,७; ७,५१,१; ७९, २;
१०,५,८-१४; १६, १, १३[d]; पै
२,४०,१; ३,४,३; ५,४, ६†[b];
११, २, ५; ६, ४†; १६, ७०,
१०; १२८, १-९; १७,२६,१२;
–वीभिः मै ४, १४, ९; –वीम्
ऋ १,८८,४; ११५,२; ३, १८,
३;२०, ⌊५; १०,१०१,१⌋; ६१,
५; ४,४३,१; ५५, ३; ५, ४३,
६; ६९,३; ८०, १; ६, ५०, १;
७,३४, ९; ४४, २; ८५, १; ८,
१००, ११; १०१, १६; १०,
१०१,९; खि २,६,३; १२;६[2],
२५[2e]; ४,२,५; १२; ८, ६; ५,
६,७; तै ४, २,५, ४; मै १, ६,
१२¶; २, ३,८[f]; ४, १४, ४†;
काठ १२,९[f]; ३८, १३; शौ ३,
८,२; १५,२†; ७,४९,१[g]; १३,
२,५; १९, ४, २[h]; २०, १०७,
१५†; पै ४, ११,३; ५,२७,५;
८,१८,७; १०,६,२; १२, ६,२;
१८,२०,९;२०,५,३; –वीषु शौ
४,२,६‡[i]; –०व्यः मा ३७, ४[c];
का ३७,१,४[c]; –व्या ऋ १,५३,
५; ८,९,१६; २३, ५; २७,१३;
१०, १७६,२; खि ५,५,२-११;
६,६; मा ४,२३;११,४१†;३३,
९१†; का ४,७,४; १२,४,४†;
तै १,२, ५,२; ३, ५, ११, १†;
४,१,४,१†; †मै २,२, ६; ७,
४; ४,१०,४; १३,१; †काठ २,
५$; १०,१२; १५,१२; १६,४;
क १, १८; †शौ २०, २१, ५;
१४२,१; –व्याः ऋ ४, १,१७;
मै १,६,१२¶; शौ १४, १,४७;
६३; पै ९,११,१४; १८, ५, ४;
६,११; –व्याम् ऋ २,४१, १७;
शौ ६, १३६, १; पै १, ६७, १;
–व्यै ऋ ६, ७५,१५.

देवि–त(म>)मा[j]–
-०मे ऋ २,४१,१६.

?देवी-वश– -शान्
खि ३, १६,५.

¹दैव[k]– -वः शौ ७, १२, १;
–वम् खि ४, ११,४; मा ३४,१;
का ३३, १,१; मै २,७, १४‡[l];

---

a) सपा. शौ १०,२,२२ विशिष्टः पामे. ।

b) पामे. कृते पृ १५१० *d* टि. द्र. ।

c) सपा. देवीः (तैआ ४,२, ३ आपश्रौ १५, २, १ माश्रौ ४,१,११ च) <>देव्यः (माश १४,१,२, १० काश्रौ २६,१,७ च) इति पामे. ।

d) सपा. तै ५,६,१,२ मै २,१३,१ ऐब्रा ८,६ पाठाऽभावः ।

e) सकृत् सपा. खिसा ११,२५ भूमिम् इति पामे. ।

f) सपा. मा १९,५ का २१,१,१ तै १,८,२१,१ काठ ३७,१८ माश १२,७,३;५ तैब्रा २,६,१,१ पाठाऽभावः ।

g) सपा. देवीम् (वैताश्रौ १,१६ च) <>अहम् (आश्रौ १,१०,७;८ शांश्रौ ९,२८,३ या ११,३३ च) इति पामे. ।

h) सपा. देवीम् <>दैव्याम् इति पामे. ।

i) पामे. कृते पृ १६०९ *d* टि. द्र. ।

j) घे ह्रस्वः (पा ६,३,४३) ।

k) विप. (केतु-, होतृ- प्रमृ.) । नाप. ⌊शौ ४,२६,७⌋ च । प्राग्दीव्यतीयः अण् प्र. (पावा ४,१,८५) । ञित्स्वरः ।

l) सपा. दैवम्<>दैव्यम् (माश ७, ३,१,३४ च) <>विप्रासः इति पामे. ।

३,८,९¶; शौ ५,४,१०; –वात् मै ३, ६, १¶; शौ ४, २६, ७; –वाय शौ १६, २, ६; –वेन मा ३७, १५[a]; का ३७, २, २[a]; –वेभ्यः खिसा २६,१६.

१दैवी[b]– –वी ऋ ३,३८, ९; १०,१०७,३; खि ४, ८, ३; ५,१,५; ३,७; ¶तै ७,४,२,२; ३; मै ४, १३, १०†; –वीः ऋ ९, १०३, ५; मा ६, ६; ७; १७, ५४; ८६[३]; २८, १४; का ६, १, ७; २, १; १८, ५, ५; ७,७[३]; ३०, २, ३; तै १,३, ६, २; ७, १; ४,६, ३, २; ५, ६[३]; ५,४,६,२; ६,३, ६, १[२]; मै १, १,४; २, १४; १५; २, १०,२[c]; ५; ११,१[३]; ३,३,८; १०[२]; ¶; ९,६[२]; ४,१२,२; १३, ८; काठ ३,३; ८, १७; १८, ६[३]; शौ ३, २३,६; ६,९८,२; ९,४,९; ११, ६,१६; –वीनाम् ऋ ३, २०,४; ३४, २; मै ३, ९, ८; शौ २०, ११,२†; –वीम् ऋ १०, ६३, १०[d]; मा ४, ११; २१, ६†[d]; का ४,५,२; २३,१,६†[d]; तै १, २,३,१; ५,११,५†[d]; ६, १, ४, ४; ७,४,२,१[२]; २[२]¶; मै १,२, ३; २,२,१¶; ३,३,१०¶;६,९; ४,९,२[e]; १०,१†[d]; शौ ५,२०, ४; ६, ६१, २; ७, ७, २†[d]; पै २०, १,९†; –व्यः का ३,९,३.

२दैव[f]– –वः शौ ४, १६, ८; –वाः मै ३,१३,११; शौ ५, ३, ५‡[g]; ११,१,१६;२५; –वानाम् शौ ११, १, २३[h]; –वैः शौ ५, २९,२.

२?दैवी[i]– –वीः शौ १२, ३,३२; पै १७,३९,२.

३दैव[j]– –वः पै १२, ५, १[k]; १७,२८,१; –वम् पै १,३१,४; २०,३८,१; –वस्य पै ८, ९, ६; –वाः पै ५, ४, ५‡[g]; १४, १, १४; १५, १४, ६[l]; १६, ९०, ६; –०वाः पै ९, १,८[m]; –वानाम् पै १६; ९१, ३; –वेन पै ३, २७, ३; ९, ११, १२; –वेभ्यः पै १६, ९५, ८.

३दैवी– –वी पै १४, ३, ६?[n]; –वीः खि ५, ७, ३, ३; काठ ३, ४; १९,१३; २१, १०; २५,१०¶; २६,६[२];¶; ७[२];¶; २८,१; ४०,९; क २,१०; ११; २८, ३; ६[३]; ४०, ३¶; ४१, ४[२];¶; ५[२];¶; ४४, १; पै १६, २२, ६; २४, ९; १९,१२,१४; –०वीः शौ १, १९, २; ५, ३, ६‡[o]; –वीम् काठ २, ३¶; ४; १४, ५; २३, ५; क १, १६; पै ९,२४,३.

४दैव[p]– -०वाः शौ ५, २७, ९[m].

दैव-पीयु– -युम् पै १६, १४६,१०[q].

दैव्य, व्या[r]– -‡०व्य[s] कौ १, ५८३;२,२८८; जै १,५९, ६; ३, २४, ४; –व्यः ऋ १, २७, १२; १५६, ५; २,३,१०; ६,५०,१२; ७, ८, ४; ९७, ३; ९,१११, ३; १०, ५७, ५[t]; मा ३, ५५†[t]; १२,३४†; १६, ५; का ३, ७,५[t]†;१३, ३,५†;१७, १,५; तै १, ५,९, २¶;७, १२, १[u]; ८, ५,३†[t]; २,५,११,८¶[v]; १२, ४†; ४, २, ३, २†; ५, १,२; मै १, १०, ३†[t]; २, ७,

[a]) =सपा. माश १४,१,४,५। तैआ ४, ७, १; २ तु देवेन इति पाभे. ।

[b]) पाप्र. यनि. (वैतु. PW. GW. <दुैव्य– इति?)।

[c]) सपा. दुैवीः <> पूर्वीः (माश ४,६,४, ६ च) <>सुर्वाः (पागृ १,५,९ च) इति पाभे.।

[d]) वैतु. BC. देवीम् इति।

[e]) सपा. तैआ ४,१,१ वैश्वदेवीम् इति पाभे. ।

[f]) विप. (वरुण-, पशु- प्रमृ.)। स्वार्थिकश्च तस्येदमीयश्च अण् प्र. । [g]) सपा. दैवाः <> दैव्याः (वैतु. तै. पपा. दुैव्या?) इति पाभे. । [h]) देवानाम् इति सा. ?।

[i]) पाठः? देव–>देवीः इति शोधः (तु. ?PW. B.)।

[j]) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः। [k]) सपा. शौ १९,३३, १ देवः इति पाभे. । [l]) पाभे. कृते पृ १५९८ *b* टि. द्र.।

[m]) सपा. दुैवाः<>दुैव्या इति पाभे. ।

[n]) दैवा इति पाठः? (तु. मूको. देवा) यनि. शोधः (तु. सस्थ. मानुषी–>-षी)। [o]) पृ १५१० *d* टि. यनि. पाभे. अपि समावेशः द्र.। [p]) तु. टि. ४जघ्न्य, घ्न्या– ।

[q]) सपा. दैवपीयुम्<>देवपीयोः इति पाभे. ।

[r]) विप. (अग्नि-, जन-, हेडस्- प्रमृ.)। नाप. (ऋ ४,४, ५) च। प्राग्दीव्यतीयः यञ् प्र. ।

[s]) सपा. दैव्य<>दुैव्या इति पाभे. । यनि. तु. पपा. विव. BS. S.; वैतु. अडया. [तु. भ.] दुैव्या इति, सा. सात. भव. ? दुैव्यम् (वा. ?) इति ।

[t]) सपा. लाश्रौ ५,२,११ दैवः इति पाभे. ।

[u]) पाभे. कृते पृ १५७८ *c* टि. द्र. ।

[v]) सप्र. तै २,५,८,५ काव्यः इति पाभे. ।

१०†; ९, २; काठ ७, २[a]; ९[a]; ९,६†[b]; १४,३[c]; १६,१०†; १७, ११; क ५,२[a]; ८[a]; ८,९†[b]; २५, १†; २७, १; †कौ २, ९४१; १०१५; †जै ४, १, २; ९, ६; पै २,२,४; ५,३२,७; १९, १३, २[d]; २४,१२†[b]; –व्यम् ऋ १, ३१, १७; ४४, ६; ४५,९;१०; ११४,४[e]; २, ५, २; ३०, ११; ४,४२,६; ५, १३, ३; ६, १६, ६; ५२, [१२; ८, ४४, ९]; ७, ४४, ५; ८, ६१, १६; ९, ७१, ८; ८०,[५; ८४, ३]; ८३, ५; ८४, १; ८६, ४२; १०, ५३, ६; ६३, ९; १००, ६; १४०, ६[f]; खि ५, ५, ८; मा १२, १११†[f]; का १३, ७, १०†[f]; तै २,१,११, १†; ४, ६, १[2]¶; ३, ४, २, २†; ३, ७; ४,२,७, ३†[f]; मै ४, १४, १७[g]; †काठ १३, ११†; १२; ४०, ११†[e]; कौ १, ८२; २९९; २, ७५६†; ११७१†[f]; जै १,९,२; ३१, ७; ३, २८, २†[f]; शौ ६, ४,१; ७, ११०,१; पै २,२४,१; ४, ३६, ७; ७,३,९; १९, १,११; २,१; ३७, १०; २०, ७, ४; –व्यस्य ऋ १,३५,५; २, ३३, ७; ३८, ६; ४, २१, [१०; ५, ५७, ७]; ५४, ४; ६, ३८, १; ७,५८,१; ८,४८,२; १०, ९२, ३; शौ २, २, २; पै १, ७, २; १५, २०, ५†; २०,९, ४†; –व्या ऋ १, १३, [८; १४२, ८; १८८, ७]; २, ३,[७; ३, ४,७; ७,८; १०, ६६, १३; ११०, ७]; ६, ४८, १०; ७,९७,२; ८, १८, ८; ९, ५,७; १०८, ३[h]; १०,६५,१०; खि ५, ७,१,८; ३, ६; मा २०, ४२; २१, १८; ३६; २८, ७; १७; ३०; ४०; २९, ३२†; का २२,४,७; २३,२,७;४,८; ३०, १, ७; २, ६; ३,७; ४,६; ३१, ४,८†; मै १, १०,९¶; ३,११, १; २,११; ४, १०, ३[2]; १३,२; ३†; ८[2]; काठ १५, १३; १६, २०†; १९, १३; २०, १५[2]; ३६,२[2]¶; ३८, ६;१०; कौ २, ९७४†; शौ ५, १२, ७†; ८, १,३; पै १६, १,३; –व्या ऋ ५,५,७; खि ५,६; ४; मा २०, ६२; २७, १८†[i]; का २२, ६, ८; २९, २, ८[i]; तै ४,१,८, २[l]; मै २, १२,६[l]; ३,११,३ ; काठ १८, १७; ३८, ८; क २९, ५; –व्याः ऋ १०, २,१; १२८,३[l]; १३०, ७; मा २३, ४२; ३४, ४९†; का २५, ८, ४; ३३, २, १२†; तै २, ६, ७, ४; ४, ३, १३, ४†; ७,१४, १†[j]; ५, २, १२, १; मै ३, १२, २१[k]; ४, १०,१†; १३,५; काठ २, १५†; १८, २१†; ४०, १०†[k]; ५०, ६; शौ ६, ४१, ३[l]; ८,९,२१; १७, १, २८; पै १६, १९, ९; १८, ३२, ११; २०, २७, ४; –व्याः मै ४,१३,४; काठ १६, २१; –व्यात् काठ २२, १५[m]; –†व्यानि ऋ १, ७०, १; ९२, [(११) १२; १२४, २]; ४, ४, ५; ५, ४१, १४; ७, ४, १; ७५, ३; मा १३, १३; का १४, १, १३; तै १,२, १४,२; मै २, ७, १५; ४,१४, ३; काठ ७, १६; १६, १५§; क २५, ६; –व्याम् पै १९,२४, ७[n]; –व्याय मा १,१३; १७, ५६; का १, ४, ४; १८, ५, ७; तै १, १, ३, १; ५,१; ४,६,३, २; मै १,१,३; २, १०, ५; ४, १,३; काठ १८, ३; क २८, ३; –†व्यायाः ऋ १०,८७,१९; कौ १,८०; जै १,८,८; शौ ५, २९, ११; ८,३,१८§; पै १६, ७, ५; –व्यासः पै १९, १०,२[l]; ३४, १०[o]; –†व्ये ऋ ४, ५४, ३; ७,८९,५; तै ३, ४, ११,६; ४, १,११, १; मै ४, १०, ३; १२, ६; काठ २३, १२; शौ ६, ५१, ३; पै १६, ७०, ८§; १९,४३,

[a]) पाभे. कृते पृ १५७८ *b* टि. द्र. ।
[b]) पाभे. कृते पृ १६१४ *u* टि. द्र. ।
[c]) पाभे. कृते पृ १५७८ *c* टि. द्र. ।
[d]) सपा. दैव्यः<>सैन्यः इति पाभे. ।
[e]) सपा. आपश्रौ १७,२२,१ अमविम् इति पाभे. (वैतु. BC. काठ. च) । [f]) पाभे. कृते पृ १६१३ *l* टि. द्र. ।
[g]) सपा. दैव्यम्<>अ-दीव्यन् (तैब्रा ३,७,१२,३ तैआ २,४,१; ७,१ कामा १२६ः६ बौध ३,७,११ च) इति पाभे. ।
[h]) पाभे. कृते पृ १६१४ *s* टि. द्र. ।
[i]) पाभे. कृते पृ १६१४ *m* टि. द्र. ।
[j]) पाभे. कृते पृ. १६१४ *g* टि. द्र. ।
[k]) सपा. दैव्याः<>विश्वाः इति पाभे. ।
[l]) सपा. दैव्याः<>दैव्यासः इति पाभे. ।
[m]) सपा. दैव्यात्<>दैव्येन इति पाभे. ।
[n]) पाभे. कृते पृ १६१३ *h* टि. द्र. ।
[o]) सपा. दैव्यासः<>विश्ववेदसः इति पाभे. ।

५; –व्येन ऋ २,३५,८; ३, ८, १;४,१,१५;३४,८; ७,३३,११; ५३, २; ८२,८; १०,८७,१२; १०८,९; मा ३७,१५; का ३७, ३,२; तै १, ६, २, १; १०, १; ४,१,११, ४†; ७,१५, ५[a]; मै १,४,१;५; ३,१६,५[a]; ४,१०, ३†; १३,१†; काठ ४,१४;१५, १२†; ३१, १५; शौ २, १२, ४; ४,२७,६; ७, ५४, २; ८३, २; ८, ३, २१†; १९, २७, ६; पै १, ६६, २; २,५,४; ४,१८, ६; ३५,६; १०, ७, ६; ११,५, १०; १३, ५, ८; १६, ८, १†; ७३, ४; १९, १५,१; २०,३१, ८; –व्यौ मा ३३, ३३; ७३; का ३२,३,४;६,४.

१*देवक[b]–

देविका[c]– -काः तै ३,४,९, १[3];२;३;४[3];५-७; मै ४, ३,५[3]; ६; काठ १२,८[6]; –काभिः काठ १२,८[5].

देव-कन्या– -न्या पै १,१००,१.

देव-कर्म[d]– -र्मभिः ऋ १०, १३०,१.

देव-काम,मा[e]– -†मः ऋ २, ३,९; ३,४,[९; ७, २, ९]; ४, २५, १; १०, ४२, ९; १६०,३; खि १, ३,४; तै ३, १,११, २[2]; मै ४, १३, १०; १४,८; शौ ७, ५२, ६; २०, ८९, ९; ९६, ३; –मम् मा २९, ९; का ३१, १, ९; तै ५, १, ११,३; मै ३,१६, २; काठ ४६, २; –मा ऋ १०, ८५, ४४[f]; खि १, १०, २[g]; पै १८,८,८[h];९†.

देव-किल्बि[, ल्वि]ष[i]– -षात् ऋ १०, ९७, १६[j]; मा १२, ९०†[j]; का १३, ६, १६†[j]; मै ३, ११, १०[2]; शौ ६,९६,२†[j]; ७,११७,२; ८,७,२८; †पै १७, २३,३[j]; १९,१२,५[j].

देव-कृत,ता[k]– -तम् ऋ ३,३३, ४; ७, ४, ५; ८,१९,[(२, २३, ५) ६ (१०, १२६, १)]; खि २,११,५; मा ३,४८; ८,१५‡[l]; २७; २०, १८; का ३,५,४; ९, ३, १‡[l];४,४; २२,१,४; तै १, ४, ४४, १‡[l]; ४५,२; २, ६,७, ४[m]; ७, ५,९, ४¶; मै १, ३, ३८‡[l]; ३९; ४, १३, ५[m]; १४, १७; काठ ४, १२‡[l];१३; ३७, १८; ३८,५; क ३,१०‡[l]; ११; शौ ५, १९, १०; पै ९, १९,३; १३,५, १२; २०, ३३, १०‡[l]; –तस्य ऋ ७, ९७, ३; मा ८, १३; तै ३, २, ५, ७; –ता शौ ५, ७, ३; १४,७; १२, ४,११; पै ७, १, ११; ९,४; १७, १७, १; –ताः शौ १२, १,४३; १९, ३५,५; पै ३,२७,२; ११, ४,५; १७,५,२; –तात् काठ २९,३¶; –ते शौ ६, १३८, ४; १४, १, ६३; पै १,६८,५; १८,६,११.

देव-कोश– -शः शौ १०, २, २७[n]; पै १३, १४, ११; १६, ५९,१०[n].

१?देव-क्षत्र[o]– -त्रे ऋ ५,६४,७.

२देव-क्षत्र– -त्रम्[p] ¶काठ २१, ११[2]; ३३,८[2].

¶देव-क्षेत्र– -त्रम् मै ३, ४,२[p]; ६; ६, १; ७, २[2]; ४, ५, ६[2];

a) पाभे. कृते पृ १६१५ *m* टि. द्र.।

b) व्यप. (देव-विशेष-)। ह्रस्वार्थे कन् प्र.।

c) व्यप. (अनुमत्यादि-देवी-पञ्चकाऽन्यतमा-, [उपचारतः] तन्निमित्तक-हविर्विशेष- च [तु. पा ५, ३, ८७])। d) पस. समासान्तप् टच् प्र. चित्स्वरश्च।

e) विप. (वधू-, वीर- प्रमृ.)। व्यु. कृते तु. टि. अक्ष-कामा-।

f) यनि. एव प्रामाणिकः पाठः (तु. सपा. पै. [तु. *h* टि.], मंब्रा १, २, १७ आपमं १, १,४ पागृ १, ४,१६ मागृ १,१०,६ पपा. वें. सा. W. RW. ORN. सात. प्रमृ.; वैतु. सपा. शंपा. शौ १४, २, १७; १८ [एकं मूको. विहायाऽन्यत्र] ?देवृकामा इति [तु. PW.])।

g) °मा इति स्वरः? यनि. शोधः।

h) तु. BKA.; वैतु. र. देवृ° इति?।

i) षस. अन्तोदात्तः। पै. °ल्वि° इति पाठः।

j) सपा. °षात् (आपश्रौ ७, २१,६; लाश्रौ २, २,११ च) <>देवदुष्कृतात् इति पाभे.।

k) तृस. च सस. च। पूप. स्वरः (पा ६,२,२)।

l) सपा. देवकृतम् (माश ४, ४,४,७ तैब्रा २,८,२,६ च) <> देवहितम् इति पाभे.।

m) =सपा. तैब्रा ३, ५, ८, २; १३,२ आश्रौ १, ७, ७ शांश्रौ १,१२,१। माश १,८,१,२७ तु °कृता इति पाभे.।

n) पाभे. कृते पृ १५७८ *c* टि. द्र.।

o) अर्थः व्यु. च?। बस. पूप. स्वर इति कृत्वा PW. विप. इति, सा. नाप. (यज्ञ-) इति (वैतु. GW. WAG [२,१०५] ?ORN. पस. इति), ?GRV. व्यप. इति च। PW. °क्षेत्र- इत्यपि संकेतुकः।

p) सपा. देवक्षत्रम्<>देवक्षेत्रम् इति पाभे.।

काठ २८,१; -त्रेण काठ २८,१.
देव-गण[a]- -णाः खि ४, ८, ९; मा ३२, १४; का ३५,३,११.
¶देव-ग(व>)वी[b]- -वीः मै १,६,३; -व्यः मै ४,२,६.
१देव-गो(प>)पा[c]- -पा ऋ ७, ३५, १३[d]; १०, ६३, १६; शौ ७,२१,५[e]; १९, ११,३†[d].
२देव-गोपा[f]- -†पाः ऋ १,५३, ११; ५, ४५, ११; ६, ६८, ७; ७, ६४, ३; १०१, ५; ८, ४६, ३२; काठ २०,१५; शौ २०, २१,११; पै १३, ८, १३?‡[d].
¶देव-ग्रन्थि- -न्थीन् काठ २५, ८; क ४०, १.
देवं-गम,मा[g]- -मम् तै १,१,२, २; मै ४,१,२; काठ १,२; ३१, १; क १, २; ४७, १; -माम् खि ४,९,६; ५, ७, ३, ११; मै ४, १०, ३; काठ १९, १३; -मायाम् मै ४,१३,९.
¶देव-चक्र[a]- -क्रम् तै ७, ४, ११,२; ३; काठ ३३, ३[2].
¶देव-च्-छन्दस्[b]- -सम् तै ५, ४, ८, ५; ६; मै ३,४,२[2]; काठ २१,११[2]; -सानि मै ३, २,९[2]; -सेन मै ३,४,२; काठ २१,११.
देव-जन[h]- -०न शौ ११,११,५; १२,५; -नाः ऋ ९, ६७, २७[i]; खि २,७, १; ३, १९, १?[j]; मा १९, ३९†; का २१, ३, १०†; मै ३,११,१०†; काठ ३८, २†; शौ ६, १९, १; ९३,१; ९,१२, १६; ११, ७, २; १५, ३, १०; पै १३,१४,६; १६, १३९, १४; १५३,३; १८, २५, ९; १९,७, ११†; १४, १३; -२नाः शौ ११, ११, २; २६; -नानाम् काठ १,११[k]; ३१,१०[2k];¶; क १, ११[k]; ४७, १०[2k];¶; -नेन पै १८, २५, १० ; -नेभ्यः[l] शौ ६, ५६, १;२; पै १९, ९, १५; -नैः पै १०,१२,५.
दैवज(न>)नी[m]- -नीः शौ १०, २,२२;२३.
१देव-(ज>)जा- -जा पै ३, २३,१.
२देव-जा[n]- -जाः ऋ १, १६४, १५; ३, ५३, ९; शौ ९, १४, १६†; १०, ६, ३१; पै २,४०, ४; १६, ४५,१;६७, ५†; २०, २०,८.
देव-जात,ता[o]- -०त पै २, ५५, ३; -तस्य ऋ १, १६२, १; मा २५, २४; का २७, १२, १; तै ४, ६, ८, १†; मै ३, १६,१†; काठ ४६, ४†; -ता शौ २, ७, १[p]; -ताः ऋ ९, ९७, २९; -†ताय ऋ १०,३७, १; मा ४, ३५; का ४, १०,६; तै १,२,९, १; मै १, २, ६; काठ २,७; क २,१; पै १७, २५,४; -तेन शौ १९,३२,७; पै १२,४,७.
१देव-जामि[q]- -मिः ऋ ७, २३,२; शौ २०,१२,२†.
२देव-जामि[a]- -मिभ्यः मा २४, २४; का २६, ५, ४; -मीनाम् शौ ६,४६,२; १६,५,८;८,९.
देव-जुष्ट,ष्टा[r]- -ष्टः ऋ १०, ८८, ४; -ष्टम् ऋ ४, २६,४; १०, ७०,४; -ष्टा ऋ १,७७,१; पै २०, ४, ३[d]; -ष्टाम् खि २, ६,५; -ष्टैः ऋ ५, ४५,४.
देव-जूत,ता[s]- -तः ऋ ३, ५३, ९; ४, ११, ४; ७, ८४, ३; ८,

---

a) पस. अन्तोदात्तः ।
b) पस. समासान्तप् टच् प्र. चित्स्वरश्च ।
c) विप. (पृश्नि-, अनुमति-) । बस. पूप. स्वरः ।
d) तु. पूसं. पपा. शौ. पपा., PW. प्रमृ. ; वैतु. पै १३, ८, १३ GW., M. पपा. ?ORN. देवगोपाः इति ।
e) सपा. देवगोपा<>देवजुष्टा इति पाभे. ।
f) विप. (ओषधि-, जन-, रयि-) । बस. पूप. स्वरः ।
g) विप. (होत्रा- प्रमृ.) । उस. उप. खच् प्र. ।
h) नाप. । कस. अन्तोदात्तः ।
i) वैतु. सा. [पक्षान्तरे] बस. इति? ।
j) पाठः? °नाः [सं३] इति संभाव्येत ।
k) सपा. मा २,५ का २, १, ६ माश १, ३, ४, १० पाठाऽभावः ।
l) सपा. शांश्रौ ६,२,२ सर्पदेवजनेभ्यः इति पाभे. ।
m) विप. (विश्-) । तस्येदमीयः अञ् प्र. ञित्स्वरश्च ।
n) विप. (अग्नि-, ऋषि-, मणि-) उस. उप. विडन्तम् ।
o) विप. (दर्भ-, धारा-, सप्ति- प्रमृ.) । बस. पूप. स्वरः । उप. भाप. (जन्मन्-) इति, पूप. च. पं. सप्त. च यथायथं द्र. ।
p) सपा. देवजाता<>देवजूता (आपश्रौ ६,२०,२ च) इति पाभे. ।
q) विप. ([देवसंबन्धिन्-] घोष-) । बस. ।
r) विप. (अग्नि-, वचस्-, हव्य- प्रमृ.) । तृस. ।
s) विप. (ऋषि-, रयि-, वाजिन्- प्रमृ.) । तृस. ।

३१, ३; –†तम् ऋ ७, २५, ५; १०, १७८, १; कौ १, ३३२; जै १, ३५, १; शौ ७, ९०, १; –ता पै ११,२, १२; १९, १५, ११[a]; –ताः पै १०,९,६; –ताम् पै ९, १९, ६; –†॒तेb ऋ १०, १४५, २; शौ ३, १८, २; –तैः शौ ५,१८,८; पै ९,१८,३.

देव॒-जूति°– -तिः तै १,५, ३, ३[c]; –॒तेd मै १,७,१;५.

देव॒-तम– -मः ऋ ४, २२, ३; १०,३, ६; ७०, २; –मा मै ४, १४,६; –माय ऋ २,२४,३.

देव-तल्प– -ल्पाः पै १३, १२, १०; १४,११.

देवं॒-ता°– -तया ऋ १०,२४,६; मा १०, ३०; १२, ५३[२]; १३, १९; २४; २५; १४, ६; १२; १४-१६; २७; १५, ५७; ५८; ६४; २७, ४५; का ११, ९, २; १३,४,९[२]; १४,२,४; १०;११; १५,१,५; ४,२;३[३]; ८,५; १६, ७,१[२]; ६; २९, ६, १; तै ¶२, १,२,२; ३[२]; ६,१; ४;५; ७,७; ८,३; ९,२; २,१०,३[२]; ४; ११, ४; ३,१, ३; ४, २, ४, ४[२]; ७, ४; ९, २; ३, ६, २; ४, ३, ३; ६,२; ¶५,५, २,४[२]; ५, ४; ६, ३§; ८, २[२f]; ३[३]; ¶६, १, १, ३; ६,७; ११, २; ६; २, २, ७; ९,४; १०,५;७; ११, १; ३, २, ४; ३,१[२]; ४,४[२]; ११, २[२]; ४; ४,१,३; ११,२; ५,२,१; ७,१, १८,१[४]; २; ¶मै १,६, ५; ६[३]; ९,५; १०,७; १०; २,१,४[२]; ५; ९; २,३; ३,१[२]; ५, ५[४]; ७[४]; ८; ९; ११; §७,११[२]; १५[२]; १६[५]; §८,७;११[५]; १४[३]; §१३,१४[२]; २०[२]; ३,१,७[२]; २,७;४,३[२]; ७, ८[२];९;८,७[२];१०;९,१[२];३;४,४, २;५[२]; §९,१५;१६; ¶काठ १, १२[२]§; ८,१०[२]; १०,१०;११, १; ४[२]; १२,१[५]; १३,३; ४;५[३]; ६; §१६,११[२];१६; २२,५[५]§; २४, ६[३]; २५, ८[४]; ९[७]; १०[४]; २६,१[२];२[२]; ३; ५[३]; ६; २७,८; ३१, ११[२]§; ३४, १[५]; ३६, २; १५[४]§; §३९, १; ३[३]; ४[४]; ७; १३; §४०,३[३]; ५[४]; §४१, ९[५]; ¶क १,१२[२]§;७,६[२];२५,२[२]§; ३७,७[२]; ४०, १[३]; २[७]; ३[३]; ४[२]; ५[२]; ४१, ३[३]; ४; ४७, ११[२]§; –ता ऋ १,२२,५;५५,३;१००, १५;१६५,९; ४,४४,२?[g]; ५८, १०; ६,४,७?[h]; ७०, ५; ७, १, २३; ८५, ३; ८, ३, १४; १०, ४९, २; खि ३, २२, ३; †मा १४, २०[१२] §; १७, ९८; २२, १०; ३३, १३; ७९; †का १५, ५,६[१२]§; १९,१, ११; २४, ४, २; ३२,१,१३;६,१०; ¶तै १, ४,२५,१†; §८, १३, १[३]; २[२]; २,१,१, १[२]; १०, १; २, ८, १; १२,२†; ३,४,४[२]; १४,६§; ४, १२,३; ५,४,४; ५; ९,५§; ३, १,१,३; §६, २[६]; ३[४]; ४,३,२; §४, ३,३,१[३]; २[२]; ७,१; २[११]; ४,१०, १[८];२[१२]; ३[७]; ५, ३,२, ४; ७,१,१, ४[२]; २,७, २; ¶मै १,४,५; ५,४[५]§; ७, ३; १०,८; १८; २,१,४; २,३; ३,१; २;६; ४,३; ५,१; ८[२]; ६, १०[४]§; ७, २०[५]§; ८, ३[१२]§; १३,१४[१२]§; २०[२५]§; ३, ६,६[३];९;७,१;१०; ९,७; १०,१; ४, १, ७; ७, ९; ११,३†; १२, २†; काठ ७, २[६]; ९; ९, १¶;१८†; १०,२¶;१३; ¶११,१;४; ५[३]; ¶१३, ३;५;६; ७[२];१२;१५,७[६]; १७,३[१२];२०, ११; २३, ९¶; २६, १¶; ३०, ३¶; ३१, ५¶; ¶३६,२; १३; ३९, ४[१२]; ७[५];१३[२७]; ४०, ७†; क ५,२[६]; ८; ८,४¶; २६, २[१२]; ३१, १३; ३६, ६¶; ४०, ४¶;

a) पाभे. कृते पृ १६१७ *p* टि. द्र. ।

b) सपा. आपमं १,१५,२ सुहमाने इति, आपमं २,७, २५ पागृ १,३१,१ हिगृ १,१०,६;११,३ सुहमाना इति च पाभे. ।

c) नाप. (आदित्य-) । वस. पूप. स्वरः (तु. ⌊तात्पर्यतः⌋ भा.; वैतु. भा ⌊पक्षान्तरे⌋ तस. इति । पपा. आन. मैस्. द्वेव° इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.) ।

d) पाभे. कृते पृ १५७२ *k* टि. द्र. ।

e) भावे स्वार्थे च तल् प्र. (पाम ५,१,५९; ४,२४) ।

f) सपा मै २,८,११ काठ २२,५ पाठाऽभावः ।

g) प्राति. रूपं. च ?। देव॒-ताति– (=देव-संघ-)>सत१ –*ताता > नैप्र. यनि. (तु. छन्दः; वैतु. वें. GW. GRV. यनि. प्राति. (जातिवचने) सत१ इति, सा. यनि. प्राति. –*ते ⌊प्र२⌋ इत्यस्य स्थाने यनि. रूपमिति, Gri. देव-त्ता–(=देवत्व-)>तृ१ इति, RNI. ⌊६७⌋ देवता॒ ताम् इति पाठः? इति कृत्वा देव॒ताति–>-ताता इति शोधः ⌊तु. पृ १४२२ *b* टि.⌋ इति च)।

h) पाठः? देव॒ताति–> –तातौ (वायुम्) इति शोधः (वैतु. RNI ⌊६६⌋ °ताता ⌊ वायुम् ⌋ इति शोध इति ⌊तु. सस्थ. टि. वायु–>-युम् ⌋) ।

४६,६¶; ४७, ५¶; शौ ४, १, ५; ७,८७,१; १०,८,२५; ३१; †२०,५०, २; १४३, २; पै २, ४९, १-५; ५,२,४; १४,३; ८, १३,१०†; १६, १०३,२; –ताः खि २, १, ४; ७, ३, २; खिसा ३३, १४; मा १३, १; १९, ५; ८१; का २, ३, ५; १४, १, १; २१,१,५; ६, २; ¶तै १,६,७, १^{२}; ३; ७,४, ३; २,१,२,५; ४, ३; २,५,५; ९,१;२^{२}; ३; ६; ३, ७,२; ४; ११, २; ४, २, २; ४; १०,२; ५,२,४;३,२^{२}; ६; ४,२; ५,३; ९,४; ६; ६,१, ५; २, २; ६,१; ४; ८,३; ९,३; ४; ७; ८; ३,१,७,३^{२}; २,४,३^{२}; ४, ३, ४; ९,७; ५,४, ३^{२}; ४; §९, १-३; ५,१,४,५; ६,३; २,२,६; ३,९, १; २; ४,१,२^{२}; ३,५;८,३;६^{२}; ५,१,४^{२}; ५,१; १०,३; ६,४,२; ७,२,५^{२}; ४,१;३; ९,३; ६, १, १,५; ४,७; ५,१; ११,१; २,१, ७^{२}; २,६; ५,५; ८,२-४; ३,४, ७; ५,२^{२}; ७,३^{२}; ९, ४; ५; ४, ३,१; ११, २; ५, ७, ३; ६, ७, ३^{२}; ८,२; ७, १,१, ५^{२}; ६; ३, ३; २,१,१; ३,६, २; ८, २; ४, १, २; २, ३; ३, ५^{२}; ५, १; ६, २; ५, ५, १; ६,३; ४^{२}; ७, ३; ¶मै १, ४, ५^{४}; १०^{४};§; १३; १४^{२}; ५,७; ११; ६, ८^{२}; ८,८; ९; १०,१२; १७; २,१,४^{२};७^{७}; ३,१;२; ५^{३}; ७^{२}; ५,५; ७^{३}; ६, १०§; ३,१,६; ८; १०^{२}; २,१; ४,२; ४; ६,१^{२}; ६^{२};८^{२}; ९; ७,

१; ४; ८^{२}; ८, ५^{२}; ८; ९, ६^{२}; ७^{३}; ८^{५}; १०, १^{२}§; २§; ४^{२}; §११,७;९; ४, ३, १^{२}; ४; ७^{२}; ८; ४,७; १०;५,१^{२};२; ३; ४^{३}; ६; ८^{३}; ६,८;९; ७,२^{३}; ७^{२}; ८; ९;८, ३^{२}; ५; ६^{६}; ७;९; ¶काठ ७,९; ८,५; १२; ९, १५; १०, १^{१२}; ७^{२}; १०^{२}; ११, २^{२}; ३; ८^{४}; १०^{३}; १२,१^{२}; ४;५^{२}; १३, २; ५^{२}; ६; १९, ४; ९^{२}; ११^{२}; २०,१३; २१, १; २^{२}; ३^{२}; ६^{२}; ११^{२}; २२, ६^{३}; १३^{३}; २३, २^{३}; ३^{२};५;६; ८^{२}; २४,७^{४};८^{२}; २५, ३^{६}; ६; ७^{४}; २६, २^{३}; ४; ७^{२}; ८^{४}; ९^{२}; २७, १^{२}; २; ६; २८, ३^{५}; ४^{२};५; २९, २^{५}; ४^{४}; ८^{२}; ९^{२}; ३०, १; ४; ७; ३१, १०; ११^{४}; १५^{६}; ३२, १^{३}; ३; ७^{४}; ३३,२;८; ३४,१^{२}; ४; ९; १३^{३}; १५; १८; ३५,१५; १८^{२}; ३६, १; ६; १२; ३७, ७^{२}; १६;१७; १८§; ३८,२§; ¶क ५, ८; ७, १; ७; ३०, २; ३१, १^{२}; १६; १७^{२}; १८^{२}; २१^{२}; ३४, १^{४}; ३५,८^{३}; ३७,८^{३}; ३८, १^{२}; ६^{४}; ३९,३;५^{३}; ४०,५^{२}; ४१,२;५^{२}; ६^{४}; ७; ४२,१^{२};२; ६; ४४,३^{५}; ४^{२}; ५; ४५,३^{५}; ५^{४}; ४६,४;७; ४७, १०; ११^{४}; ४८, १६^{२}; शौ १०,६,१७;२९; ११,९,४; १०, १९; ३०;३२; १२,३,१६; ३५; १५,६,२२; १९,४,४; २७,१०; पै ६,१८,४;२२,१२?[a]; ९, २३, ११; १६,४३, ९; ८२, ४; ८६, ९; ८८,१; ३; ४; १७, २७, ४;

२७, ६; २९, ४; १९, २४, ९; –तानाम् खि २, ४, १; ११,१; ¶तै १,७,४,२; २,३,४,३; ६, १,१;२,१;२; ३,५,९,१; ५,१, २,४; ४,८,३; ५,१,४; ७,५,७; ६,६,११,२; ७, १, १, १; ¶मै १,४,५; १०^{२}; ६, ९; ३,४,१^{२}; ४, १, २; ८; ७, ८; ९; ८, ६^{२}; ¶काठ ४,१६§;८,८;२१,११^{२}; २६,८; २८,३;४; २९,४; ३१, १;६; ३२, ७^{२}; ३५, १८; ¶क ७,५; ४१,६; ४४,३;४; ४५,५; ४७, १; ४८, १६; शौ ४, १४, ५[b]; १५,६,२३; पै ४, ११, १; –ताभिः ¶तै १,५,४,२; २,२, ८,५; ९,१; २;६; ३,११,२; ४, १०,१; ५,३,१; ६,८,३; ६; ३, ४,३,४; ५,१,२,४; ७,३; ६,३, २; ७,९,३; ६,१, १, ४; २, ६; ४,७; ९,७; ११,३; ३,४,४^{३};५; ६,८,३; ७,२,५,२^{२}; ३, ६,१^{२}; ११, २§; ५, ६,३; ¶मै १, १, १३§[c]; ४,४§;९^{२};§;१३; १०, १४; ११,६; २, १,७^{२}; ३, ५^{२}; ७^{२}; ४,८; ५,५^{२}; ३, १,३; ७^{३}; ८^{२}; ६,२; ३;६;९^{२}; ७,४^{२}; ८^{२}; १०; ८,८; ९,६; ४,१, २^{२}; ४; ५;९; १०^{२}; १४^{२}; ३,१^{२};८; ४, ५;५,२; ४; ६,४^{२}; ८,५; ¶काठ ५, ६§; १०, १^{४}; १३-१४, ६; १९,२^{२}; ६^{२}; २१, ९; २३, १^{२}; २^{२}; ६^{२}; २४, ५; ६; ७^{२}; २५, ३^{२}; ६^{२}; ९; १०; २६, ४-६;८^{२}; ९; ३१,१;४;८^{२}; ३६, ८; ३७, ११^{२}; ३९, १§; ४३, १§;

a) देवतावा इति पाठः? यनि. शोधः।

b) सपा. देवतानाम्<>देवयताम् (माश ९,२,३, २८ च)<>देवायताम् इति पाभे.।

c) सपा. मा २,८ का २, २, ३ तै १, १, १२, १ काठ १, १२ माश १, ४, ५, २ तैत्रा ३, ३, ७, ७ पाठाऽभावः।

¶क २९,८[२]; ३०,४[३]; ३५,७[२]; ८[२]; ३६,३[२]; ३७,६;७;८[२];३८, ६[२]; ३९, ४[२]; ४०, २; ३; ४१, २-४; ६[२]; ७; ४७, ४; ८[२]; शौ ८,८,२१; ११,१, २२; १२, ३, ३३; पै १६,३०, ११; ९०, ९; १५५,४; १७, ३९, ३; –ताभ्यः ¶तै १,६,१,३ऽ; २,४, ११,४; ५; ३,१,६,१[३]; ५,९, १; ३; ४, २,९,६ऽ; ५,३, ७,२; ९,१; ४, २,३; ५,१,१[२]; ५,१; ७,१, १[३]; २,५[३]; ४,२; ६,१,४, ८[२]; १०, २; ३,२,४; ४,३,१;३; ६,७,१; ७,१, १२, १ऽ; २, ८, ७; ¶मै १,४,४ऽ;९[२];ऽ; ६, ११; ८, ८; ९,४; १०,५; २,४, ५[२]; ५, ६; ३,६,५;६[२];७[३]; ७,८; ९, ६; ७; १०,१; ४, १, २; ११[२]; ७, ८; ¶काठ ऽ१, ५; १०; ऽ५, ३[a]; ६; ७,११; ९,११; १२,९;१३, १०; १९,६;८[२];२१,२;६; २२, ६; २३, ३[५]; ५; २५, ६; २६, २; २७, १[२];६; ३१, ३; ४; ७; १३[२]; ३५,२०; ३७, १६; १७; ३९, १ऽ; ४१, ३ऽ; ¶क ३०, ४; ३१,१७; २१; ३४,१; ३५, ९[३]; ३९, ३; ४०, ५; ४२,१[२]; ६; ४७, ३; ४८, १८; शौ १२, ३,३८; ४६; ४, ३२; पै ५,३७, ८; १६, ९५, ९; १७, ३९, ८; ४०,६; –ताम् ऋ १०, ९८, १; खि ३, २०, १; मा १३, ५१; का १४, ५, ५; ¶तै १, ६, ४, ३[३]ऽ; ७,४, ३ऽ; २, १, ५, ६; ३,३, ३; १२, १; ५, ४, ४; ३, ५, ९, १; ४, २, १०, ४ऽ; ५, १,९,४; ६, १, १, ३[२]; ७, ५, ७, २; ३; ¶मै १, ९, ४; २, १, ४; ५; २, ३[२]; ३, १[३]; ३; ५,८; ७,१७ऽ; ३,१,१; ४,७; ६, १; ७,९; ८, १; ९, ४; ५; १०,७; ४, १, १३; ¶काठ ५,३[३]ऽ; ८, ४[२]; ११, ४; ५; १२, १[५]; ६[२]; १३,३; १६, १७ऽ; १८, १९[२]; १९, ९; १०; २६, २; ३२,३[२]; ३३,७[३]; ¶क ६,९[२]; २५, ८ऽ; २९, ७[२]; ३०, ८; ४०, ५; शौ ३,२२,३; ४,१४,१; १५, १३, १३[२]; पै ३, ३८, १; ९, २१, १-१२; –¶तायाः तै ५, १, १, २; मै ३, ९, ४; –तायाम् मा ३५, ६; का ३५, ४, ५; तै १, ५,१, ४¶; ¶काठ ११,५; २३, ५; २४, ९; क ३८, २¶; शौ १५, १३, १४; –¶तायै तै २, १,१,४; ३,१; ९, १; २,१०,४; ५,४,४; ६,३,२; ३, १, ८, २; ५, १, १,१; ३; ७,३,२; मै ३, ९,६[२]; ८; १०,१;३; ४, १, ५; ६; काठ १८,१९; २२,८; २६, ८; ३१,३; ४; ७; १०; क २९, ७; ३५, २; ४१, ६; ४७,३; ४; १०; शौ १५,१३,१३ऽ;–तायैऽ-तायै मै १, ६, १३¶; –तासु मा १९, ३२; का २१, ३, १; ¶तै १, ६, ४, ३ऽ[a]; २,१,४,३; ३, १,७,१; ५, १, ६, ४; ६,५,५, ३; ७,१, ३, ३; ४,३,५; मै १, ४,१[a]; ५,११¶; १०, ७¶; २, १२, ३[a]; ३,११,७; ४,४,७¶; ¶काठ १०, ७; २०, १३; २१, १; ३०,१; ३३,८; ३४, १७[२]; १८; ३८, २ऽ; ¶क ३१, १६; ४६, ४; शौ ६, ११९, २; ७, ८३, २[a]; ११, ६, २०; पै १६, २२, १०; ५०, ८; २०,३१,८[a]; –ते तै २, १, ९, ३¶; ¶मै १, ९,५; २, ४, ३; ५, ६[२]; ¶काठ ८, ५; ९, १३; ३४, १; क ७, १¶; शौ १२, ३, १२; पै १७, ३७,२.

देवता-पितृ– -तृभ्यः क ४०, ५¶[b].

देवता (ता-आ)यतन– -नाः काठ ३४,९[२]¶.

†देव-ताति[c]– -तये ऋ १,१२७, ९[२]; ३, २६, २; ८, ३,५; ६०, १०; ६२, ८; १०१, १; ९,१५, २; १७,७; ६५,२७; १०,१४१, ६[d]; मा ३३,८७; कौ १, २४९; ३९१; २,६१७; ८५५[d]; ८९५; ९३७; जै १, २६, ७; ४४, ३; ३,५०, ५; ४, १४, २; २३, ४; शौ २०,११८,३; पै ३, ३४,८; –ताता[e] ऋ १, ३४, ५; ५८, १; ९५, ८[f]; १२८,२[f]; ३, १९, [१; १०, ५३, १]; ४,६,१; ५, २९,१[f]; ६,४,१; ६८, २; ७,२, ५; ३८,७; ४३, ३; मा ९,१६;

[a]) सपा. देवताभ्यः<>देवतासु (आपश्रौ १,१०,६ बौश्रौ ३,११:२१;१९:१२ भाश्रौ १,९,१२ हिश्रौ २,७, ५० च) इति पाभे.।

[b]) सपा. काठ २६,२ पाठाऽभावः।

[c]) भाप. च नाप. च। तातिल् प्र. (पा ४, ४,१४२; १४४) लित्स्वरश्च। यद्वा बस. पूप. स्वरः। उप. (√तन्>भावे) *ताति– इति (तु. सा [ऋ १, १२७, ९ प्रमृ.], BSG [९४])।

[d]) पाभे. कृते पृ १५५९ m टि. द्र.।

[e]) सप्त१ आत्वम् द्र.।

[f]) वैतु. GW., L [३८६] देव-तात्–>तृ१ इति।

२१, १०$; का १०,३,९; २३, १,१०$; तै १, ७, ८, २; ४,३, १३,३; मै १,११,२; काठ १३, १४; पै ८, १४, ८; –ताति[a] ऋ ८, ७४, ३; १०, ८, २; कौ २, ९१६; जै ४, १५, ९; –तातिम् ऋ १, १४१, १०; ३, १९, ⌊२; ४, ६, ३⌋; ४; ४, ६, ९; ७,१, १८; ३९, १; तै ४, ३, १३, ६; मै ४, १०, १; काठ ३५, २; –ताते[b] ऋ ९,९६,⌊३;९७,२७⌋; ९७,१९.

देव-त्त[c]– -त्तम् ऋ १, ३७, ⌊४; ८,३२,२७⌋.

देव-त्रा ऋ १,५०,१०; ९३, ९; १०५, १०; १२८, ⌊६;८,१९,१ (३९,६)⌋; १८२, ५; ३,१,२२; ८, ७; ५, २०, १; ६१, ७; ६५,१; ७,२३,५; ३४, ९; ५२, १; ६०, १; ८, १९, ३; ३४,८; १०३, ५; १०, १५, ९; ३०,१; ७३,७; ११०,२; १८८, ३; खि ५, ७, २, ९; ९,३; मा ६,२०; २७; ३४; ७, ४६; १९, ६४†; २०, २१†; २७, १०†; २९, २६†; ३५, १४†; ३८, २४†; का ६, ४, ५; ७-८,५; ९,२,७; २१,४,१४†; २२,१, ६†; २९, १,१०†; ३१, ४, २†; ३५,४, १३†; ३८, ५, ७†; तै १, ३, १०,१; १३,२; ४,१,१; ४३,२; ७, १, ६[2]¶; २, ३, १४, १†; ६,३, ५¶; ¶३,४, १,१;३,५; ४,१,७,४†; ३,४,१; ५, १,७, ४¶; ६,३,११, २¶; ६, १, ४; मै १,२,१७; ३,३;३७; २,१२, ५†; ४, २, १[2]¶; ८, २¶; ९, १०; २७†; १०, १†; १२,४†; १३, ३†; ७‡[d]; काठ ३, ७; ९; १०; ४, ९; १६†; ११, १२†; १३, ४?¶; १६, २०†; १८, १६†;२१; १९,७¶; २३,१[2]¶; २८, ४; ३८, ५†; क २, १४; १६; १७; ३,७; २९, ४†; ३०, ५¶; ३५, ७[2]¶; ४४, ४; †कौ १, १०९; ११२; १५४$; २, ७६३; ८५३‡[e]; १०३७; †जै १,१२,३;६;१६,१०$; ४,२९, ३; शौ ५,१२,२†;७,५५, ७†; १२,४, ४०; १८,३,४७†; २०, १२, ५†; १२७, ६; पै १,९५, ३; ५, ६, ९†; १७, १९, १०; २०,१०,३†.

देव-त्व– -त्वम् ऋ १, ६८, २; ११५, ४; १३६, १; १५१, ९; ३, ६०, २; १०, १५७, ४; खि ४,१०[2],५; मा १७, १४; ३१, १७[f]; ३३, ३७†; का १८, १, १४; ३२, ३, ८†; ३५, २, १[f]; तै ४,६,१,४; मै २,१०,१; ४, २,.१[2]¶; १०, २†; काठ १७, १७; क २८,१; †शौ २०, ६३, २;१२३,१;१२४,५; पै २,६,५; १५,२२,२; –त्वा ऋ १, ६९,३.

देव-दान[g]– -नानि खि ५, ७,२, ११; ४,१५; मै ४, १३,९; काठ १९,१३.

देव-दुष्कृत– -तात् पै ३, १७, ४‡[h].

देव-दूत– -तः पै १९, ३८,१६[i]; –ताः, –तान् तै १,७,३,२¶.

देव-देवता– -ता खि २,६[2],२८.

*देव-धि–

देवद्रि–

†देवद्र्यं(द्रि-अ)च्– -द्रीचा ऋ १,९३, ८; १६३, १२; मा २९, २३; का ३१, ३, १२; तै ४,६, ७,५; काठ ४६,३.

†देवद्रीची– -चीम् ऋ ३,६,१; मै ४,१४,३.

¶देव-नामन्[j]– -मानि काठ २४, ४; क ३७,५.

देव-निद्[k]– -निदः ऋ १, १५२, २; २,२३, ⌊८; ६,६१,३⌋.

देव-निधि– -धिः तै ५,६, ६, १¶.

देव-प(ति>)त्नी[l]– -०त्नी शौ ६, ११८, ३; पै १६, ५०, ५; –†त्नीः ऋ १, ६१, ८; ५, ४६, ८; मै ४, १३, १०; शौ ७,५१, २; २०, ३५,८.

देव-परिष्टि(त>)ता– -ता पै ११, १,१.

---

a) सप्त१ (वैतु. GW. WG ⌊ १२३८ b ⌋ देवतात्– >यनि. इति) ।

b) नैप्र. <°तये इति (वैतु. PW. GW. देवतात्–> च१ इति, वें. सा. °तात– > सप्त१. इति च) ।

c) विप. (ब्रह्मन्-) । तृस. ।.उप. <√दा (दाने) ।

d) सपा. ऋ १०,७०,१० देवः इति पाभे. ।

e) पाभे. कृते पृ १६०६ *j* टि. द्र. ।

f) पाभे. कृते पृ १५९२ *o* टि. द्र. ।

g) नाप. । उस. । उप. <√दा (दाने) ।

h) पाभे. कृते पृ १६१६ *j* टि. द्र. ।

i) देवजूतः इति मूको. ।

j) पस. अन्तोदात्तः (तु. तैब्रा ५,७,१) । °ना° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

k) नाप. । उस. क्विबन्तम् ।

l) नाप. । पस. वा बस. वा पूप. स्वरः ।

¶देव-पशु– -शुः तै २, १,२,३; मै २,५,२; -शुम् मै २,५,२.
देव-पाणि[a]– -णयः मै १, ६, ३¶.
¶देव-पात्र– -त्रम् मै ३, ८, ५[2]; ४,५,५; काठ ६,३?[b]; २५, ६[2]; २७, २[2]; २८,३; क ४,२; ३९,३[2]; ४२,२[2]; ४४,३; -त्रेण काठ २५,६; २८, ३; क ३९,३; ४४,३.
देव-पान[c]– -नः ऋ ९, ९७, [(९६,३)२७]; १०, १६, ८; तै २,५,९,३[2]; शौ ७,७७,३; १८, ३, ५३†; २०, १२, १; -नम् ऋ १, १६१,५; ४, ३५,५; काठ २३,११†;-नानि ऋ१०,५३,९.
देव-पीयु[d]– -यवः मा ३५, १; का ३५,४,१; -युः शौ ५, १८, ५; १३; १९,५७,५; पै ९,१७, ४; ७; -युम् शौ ४, ३५, ७[e]; १२,७, ४; १९, ५७, ४; पै ३, ३०,४;५;९, १८, ३[f]; -यून् शौ ५,१८,८[f];११, २,२३; १२, १, ३७; पै १६,१०६,३;१७,४, ७; -योः शौ १२, १०, १४[g]; ११, ४[g].
१देव-पुत्र– -०त्राः ऋ १०,६२, ४.
२देव-पु(त्र>)त्रा[h]– -त्रा पै ३, २३, ३; ५, ४०, २; -त्रे ऋ १, १०६, ३; १५९, [१; ७, ५३, १]; १८५, ४; ४, ५६, २; ६, १७, ७; १०, ११,[९; १२, ९]; तै २, ६, ७, ५[2]; मै ४, १३, ५; शौ १८, १, २५†; पै ४, २८,३†.
देव-पुर्[i]– -पुरः मै ४, ९,१.
देव-पुर,रा[j]– -रा काठ ३५,१०[k]; क ४८, १२; -राः ¶तै ५, ३, ९, २[2]; ७, ३, २; ७, २, ५, ३; ४[2]; काठ ३७, १६; शौ ५, ८, ६; २८, ९; १०; ११, १२, १७; पै २, ५९, ७; ८; ७,१८, ७; -राद्[l] पै ६, १२, ६; -राम् शौ १४, १, ६४; पै १८, ६,१२.
√देवपुराय
देवपुराय[m]– -यं?[n] पै६, १२,६; -येवास्मि?[o] पै ६, १२, ७.
देव-प्रसूत[p]– -तेन शौ ६,१००, २; पै १९,१३,५.
देव-प्सरस्[q]– -राः ऋ ९,१०४, ५.
†देवप्सरस्-तम– -मः ऋ९, १०५, ५; कौ २, ९६२; -मम् ऋ १, ७५, १; मै ३, १०, १; काठ १६,२१.
देव-बन्ध[r]– -न्धात् तै ७, ५, ९,२¶.
देव-बन्धु[s]– -न्धुम् शौ ४, १, ७; ५,११,११; १८, १३; ७, २,१; पै ९,१७, ३; -न्धू खि १, १२, ८; -†न्धोः ऋ १, १६२, १८; मा २५, ४१; तै ४, ६,९, ३; काठ ४६, ५.
देव-बर्हिस्[t]– -०र्हिः तै १, १, २,१[2u]; ‡[v].
†देव-भक्त[w]– -क्तम् ऋ १, ७३,

---

[a]) नाप. (असुर-भेद-)। व्यु. ?। कस. वा सस. वाऽन्तोदात्तः। उप. =पणि- इति। पूप. च उप. चोभे असुखवाचके सती ब्राह्मणपरिव्राजकवत् समस्ते द्र.।
[b]) °मा° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क ४,२)।
[c]) विप. (चमस-, पात्र-, सोम-)। उस.। उप.<√पा (पाने) कर्मणि अधिकरणे च ल्युट् प्र.।
[d]) विप. (पणि-, दुष्वप्न्य- प्रमृ.) च नाप. च। उस.। उप.<√पीय्। [e]) °यून् इति सा.।
[f]) सपा. देवपीयुम् <> देवपीयून् इति पाभे.।
[g]) पाभे. कृते पृ १६१४ *q* टि. द्र.।
[h]) विप. (अदिति-, द्यावापृथिवी- प्रमृ.)। वस.।
[i]) नाप. (देवपुर-)। सात., तैआ ४, ३,३; ५,३,९ पाठश्च शोधार्हः।
[j]) नाप.। पस. समासान्तः अः प्र.।
[k]) तु. सप्र. क ४८,१२ आपश्रौ १४, २६,१; वैतु. SI. द्वे पदे इति।
[l]) देवपुराय->-यः [प्र१] इति शोधः।
[m]) =देवपुर-मय-।
[n]) पाठः? °राये [सत१] इति शोधः?।
[o]) पाठः? °राये एवास्मिन्न् इति त्रि-पदः शोधः (तु. सस्थ. वन-> -नम् ?)।
[p]) विप. (उदक-)। तृस.।
[q]) विप. (इन्दु-)। वस.। उप. यद्र. (तु. वें. प्रमृ.; वैतु. सा. उस. इति)। [r]) पस. अन्तोदात्तः।
[s]) विप. (अथर्वन्-, अश्व-, ब्राह्मण-)। वस.।
[t]) कस.। तु. पपा. प्रमृ. यनि.; वैतु. ऋ. पपा २, ३, ४; १०, ७०,४ द्वे पदे इति।
[u]) सकृत् =सपा. आपश्रौ १,३,१२। बौश्रौ २५, ३:२ वैश्रौ ९,४:५ हिश्रौ ५, ४,६ तु देवपितृबर्हिः इति पाभे.।
[v]) पाभे. कृते पृ १५८७ *n* टि. द्र.।
[w]) विप. (रत्न-, श्रवस्-, सुम्न-)। तृस.।

१०; ४,१, १०; १०, ४५, ९[a]; मा १२,२६[a]; का १३, २, ९[a]; तै ४, २, २, ३[a]; मै ४, १४, १५.

देव-भाग– -गम् तै १, १, १, १[b]; ६,६,२,२¶[c]; काठ १,१[b]; ३०,१०[b]; क १,१[b]; ४६,८[b].

देव-मणि– -णिः शौ ८,५,२०[d]; पै १६,२८,९[d].

¶१देव-मनुष्य[e]– -ष्याः तै १, ६,८,१; ६, १,१, १; मै ४, १, ४[f]; २,१[2g]; १३; –ष्याणाम् तै ५,२,५,३; मै ३,८, ४[2]; ४, २, १३[3]; –ष्यान् तै २,६,७,४; ५, १,४,५; मै ४, २, ७; –ष्येभ्यः तै ६,१,४, ३; –ष्येषु तै ५, ४, ७,२; ६,४,५,४.

२देव-मनुष्य[h]– -ष्याः मै १,९, ५¶[i]; शौ ८, ११, २; –ष्येषु मै १,८,६¶; ४,९,५.

३देव-मनुष्य– -ष्याः काठ ९, १२¶; पै १६, १३३, ८; १७, २२, १२; –¶ष्यान् काठ १९, ४; क ३०, २.

†देव-सादन[j]– -नः ऋ ९, ८४, १;१०७,३; कौ २,६६५; जै ३, ५५,६; –नम् ऋ १०,३०,७.

देव-मान[k]– -नम् ऋ १०,१३५, ७; –ना ऋ १०,१०७,१०[l].

√देवय[m]

देवयुत्– -यताम् ऋ १, १२१,१; १९०,[२;९,९७,४६]; ५,१,४; मा १७,६९[n]; का १८, ६,५[n]; तै ४,६,५,२[n]; ५, ४,७, २[n]; क २८, ४[n]; पै ३, ३८,३[n]; २०,१८,३†; –यते ऋ १, १५, १२[o]; ३,१०,[७; २९,१२; ५, २१,१][o]; ७, १८, १; तै १, २, १२, ३; २,५,९, ३¶; ६,२,८, २; †काठ २, ९; ७, १३; ३९, १३; कौ १,१००†; जै १, ११, ४†; पै १२, ५, १; –यत्सु ऋ १०, ६९, ७; –यद्भिः ऋ ३,५, १; १०, ६९, ८; –यद्भ्यः[p] का २,५,३[q]; तै १, ६, ५,१; –यन् ऋ २, २६, १; १०, ४६, १०; –यन्तः ऋ १, ६, ६; ४०, १; ११५,२; १३९,३; १७३,४; ३, ६,१; ८, १; ४; ६; ४, २, १७; ११,५; ४४,[५; ७,६९,६]; ६, १,२; ७; ७,२,५; ४३, १; ४७, १;२; ७३,१; ९२,२; ८,९,१९; ९,७४,८; १०, १३,२; १७, ७; ९१,९; खि ३, ११,१; मा ३४, ५६†; का ३३, २, १९†; †मै ४,९,१; १२, १; १३, १[2]; ६[2]; १४,३;४; †काठ ७, १२§;१०, १३; १३,१५; १५, १२[2]; १७, १८[2]; १८, २०[2]; ३८, १२§; शौ ७, २८,१; १८, १, ४१†; †३,२२; ३८;४,४५; †२०,७०, २; १०७,१५; १४२, ४; १४३, ५; पै २०, १२, ६; –यन्तम् ऋ १, ४०, ७; ४१,८; ७, ६९, ४; मै ४, १४, १०†; शौ १२, ३, १८; पै १७,३७,८.

†देवयन्ती– -न्तीः ऋ १,७७,३; ३,६,३; ७, १०, ३; १८,३; ६९,[२ (१०, ४१, २)]; १०, ३०, १५; मै ४, १४, ३; १०.

†देवयु– -यवः ऋ १,१५४, [५; ७,९७,१]; ८, १०३,७; मै ४, १२,१; कौ २, ९३४; जै ४, ११,७; –†यु[r] ऋ ९,११,२; कौ २, २; –युः ऋ ४, २, ७; ५, ४८, २; ६, ३,१; ८, १२, ११; ९, ६,१;१७,[(१६,४) ३; ३७,

---

a) सपा. देवभक्तम् (आपमं २, ११, १८ च) <> देवहितम् इति पाभे.।

b) सपा. देवभागम् (तैब्रा ३,२,१,४ आपश्रौ १,२,६ च) <> इन्द्राय भागम् (माश १,७,१,६[2] माश्रौ १,१, १,१९ च) इति पाभे.। c) व्यप. (=ऋषि-विशेष-)।

d) सपा. देवमणिः <> पर्णमणिः इति पाभे.।

e) द्वस. अन्तोदात्तः। f) ष्यांः इति सात.।

g) सकृत् ष्यांः इति सात.।

h) द्वस. उप. प्रकृतिस्वरम् उसं. (पा ६,२,३७)।

i) ष्याः इति सात.।

j) विप. (सोम-)। उस. उप. कर्तरि कृत्।

k) नाप. (देव-सदन-)। कास. अन्तोदात्तः (पा ६, २, १५०)। उप. < √मा (माने) + ल्युट् प्र.।

l) तु. पपा., ०नम् इति वैं. सा. ORN.; वैतु. GW. ०नेव इत्यस्य स्थाने ०नम् व इति शोधुकः?।

m) भगवत्-पूजायाम् नाधा. वृत्तिः द्र.।

n) पामे. कृते पृ १६१९ *b* टि. द्र.।

o) सपा. तैब्रा ३,११,६,४ आपश्रौ ७,७,१; १६,३५,५ माश्रौ १,७,३,४३ देवायते इति पाभे.।

p) सपा. ०यद्भ्यः (काश्रौ ३,३,१२ माश्रौ १,३,२,७ च) <> ०यद्भ्यः (शांश्रौ ४, ११,१ च) इति पाभे.।

q) वैतु. सा. < देव– + यत्– (< √इ) इति (वैतु. स एव [तैं.])।

r) सपा. देवयु <> देवयुम् इति पाभे.।

१; ५६, १]; ४३, ५; ९७, ४[a]; १०६,१४; १०८, ९[b]; १०,३२, ५; ५१, ५; १७६, ३; तै ३, ५, ११,१; मै ४,१०,४; १४, १५; काठ १५,१२; कौ १, ५०६; २, १२२; ६४२; जै १, ५२, १०; ३, ५, ४; ५२, १०; –युभिः ऋ ७,९३,५; –युम् ऋ १, ८३, २; ४,९,१; ५,३४,५; ६, २८, २; काठ ४०, १४; कौ १, २३; ५७९‡[b]; २,३६१‡[b]; जै १, ३, ३; ५९, २‡[b]; ३,१,४‡[c]; ३०, ४‡[b]; शौ ४, २१,२; २०, २५, २; पै ४,१४,८§; –युवम्[d] मा १,१२; –यूनाम् ऋ ९,९६,२४; तै ४,३,११,२; मै २, १३,१०; काठ ३९, १०; शौ ८, ९, १३; पै १६, १९, ३; –यूनि ऋ ७, ४३,२; –०यो ऋ ८, ३१, १६; तै १,८, २२,४; मै ४, ११, २; काठ ११, १२; –योः ऋ १०, १०६,३.

देव-युज्[e]– -यजम्[f] मा १, १७; का १, ६, १; तै १, १, ७, १; –यड्भ्यः काठ ३१,१४[g].

देव-युजन[h]– -नः शौ १०, ५, १५-२०; पै १६, १२९, १-५; ७; ८; १०; –नम् मा १, ३१; ४, १; का १,१०,४; ४, १, १; तै १,२,३,३; ३,१, १, ४[२]; ५, २,३,१[२]¶; ६, १, ५,१; ८, २; २,६,१; २[३]; ३[२]; ४[२]; ९, ३; मै १,१, ८[i]; ११; ४, ४; ९; ¶३, २, ३[२]; ७, ६; ८, ३[२]; ४[१०]; काठ १,७[i]; १०; २, ४; ५, ६; २०, १[४]¶; २३, ६[२];¶[२]; २४, ४¶; ¶२५,२[६]; ३[७]; ३२, ६¶; क १,७[i]; १०; १६; ३१,३[४];¶; ३६, ३[२];¶[२]; ३७, ५¶; ¶३८, ५[५]; ६[६]; शौ ९, ६, ३; १२, २, ४२[i]; पै १६, १११, ३; १७, ३४, ३[i]; –¶नस्य तै २, ६, ४, ३; मै ३,८,३;४; ४, ७,९; काठ २५, ३;४; २९, ८; क ३८, ६; ३९,१; –नाः शौ १०, ५, २१; पै १६, १२९, ६; ९; –नात् मा १,२६[j]; का १,९,४[j]; तै ६,२,६, २[२]¶; मै ३,८, ४¶; काठ १, ९[j]; २५, ४[j]; ३१,८; क १,९[j]; ३९,१[j]; ४७,८; –ने मा ४,२२; ३७, ३; ४[j]; ५; ६; ९[३]; का ४, ७,२; ३७, १,३; ४[j]; ५; ६; ९[३]; तै १,२,५,१; ६,१, ८,२; ¶२, ६,१[२]; २[२]; ३;४; ¶मै ३, २,३; ८,४; ४,१, ८; काठ २,५; २४, ४; २५, ३¶; ३१, ६¶; क १, १८; ३८, ६; ४७, ६; –नेन काठ २९, ९¶.

देवयुजनी– -०नि मा १, २५[k]; ३,५; का १,९,२[k]; ३,१,५; तै १,१,९,१[k]; मै १,१,१०[k]; ४, १,१०[k]; काठ १, ९[k]; ३१,८[k]; क १,९[k]; ४७,८[k]; –न्यै[l] तै १, १,९,१.

देवयजन-त्व– -त्वम् मै ३, ८,३¶.

देव-युज्य[l]– -ज्याय ऋ ७, ३,९.

देव-यज्या[m]– -ज्यया ऋ १, ११४,३; ५, २१, [४; ८, ७१, १२]; १०, ६६,७; तै १,६,२, ३[२]; ४[५]; ४, १[३]; ३[२], ४[२]; ११, ५[२]; ६[२]; ७[३]; ७,४, १[३]; ४[२]; ५[२]; काठ ४, १४[४]¶; ५, १[१४]; ३[४]; ४[३], ३२,१[११]; ३[३]; ४; ४०, ११†; –ज्या ऋ १०,३०,११?[n];

a) पाभे. कृते पृ ८०४ *f* टि. द्र. ।

b) सपा. देवयुः<>देवयुम् इति पाभे. ।

c) पाभे. कृते पृ १६२३ *r* टि. द्र. ।

d) सपा. देवयुवम् (माश १, १,३,७ च)<>देवायुवम् इति पाभे. ।

e) विप. (अग्नि- [तु. होतृ– ऋ १, १,१] । उस. उप. कर्तरि प्र. (वैतु. उ. म. अधिकरणे) ।

f) सपा. देवयुजम् (माश १, २,१,५ तैब्रा ३,२,७,१ आपश्रौ १,२२,२ च)<>देवयुजनम् (माश्रौ १,२,३,३ च) इति पाभे. ।

g) पाभे. कृते पृ १६२३ *p* टि. द्र. ।

h) विप. (अग्नि-, अपां भाग- प्रभृ.) च नाप. (याग-भूमि-) च । उस. उप. कर्तरि करणे अधिकरणे च ल्युट् प्र. ।

i) सपा. देवयुजनात् (माश १, २,४,१७ च [वैतु. BC. (काठ)अदेवयजनात् इति ?]) <> देवयुजन्यै (आपश्रौ २, २,१ च)<>आपश्रौ २, २,४ ?अदेवयजनः (C. °जनान् इति शोधः) इति पाभे. ।

j) =सपा. माश १४,१,२,१० । मै ४, ९, १ तैआ ४, २,३ तु पाठाऽभावः ।

k) =सपा. माश १,२,४,१६ तैब्रा ३,२,९,२;३ काश्रौ २,६,९ आपश्रौ २,१,५ माश्रौ १,२,४,१० । आपश्रौ ८, १३,६ तु देवपितृयजनि इति पाभे. ।

l) भाप. । उस. उप. यत् प्र. उसं. (पा ३, १,१०७) ।

m) उप. यः प्र. उसं. (पा ३, १, १२३) इति *l* टि. विशेषः (तु. पासि.; वैतु. पाका. यत् प्र. इति ?) ।

n) प्राति.: रूपं च ?। *देव-यज्य– (=देव-यज्ञ–) >

१५; ७०,१?[a]; १०७,३?; तै २, ६, ७, ६¶; –ज्यायाम् तै २,६, ७, ५[b]; –ज्यायै मा १, १३; ५, ४२[2]; का १,४,४; ५, १०,३[2]; तै १, १,३,१[c];५,१[c]; १२,१[2d]; ३,५,१; ६,३, ३, २[2]; मै १,२, १; १४; ३, ९,२; ४, १,१४[2]; काठ १, ५; १२[2d]; ३, २; २६, ३[2];¶; ३१, ४; ११[2]; क १,५; १२[2d]; २, ९; ४७, ४; ११[2].

देव-यशस्[e]– -सेन तै ३, १,९, १[2]¶.

देवयशसिन्– -सी तै ३, १, ९,१[2]¶.

देव-या[f]– -याः ऋ १,१६८,१; १७७, ४; ३, ८, ५; ५, ७६, १; ७७,२; ७, ६८, ४; खि १, १०,१; †मै ४, १२, ६;१३,१; कौ ११०२†.

देव-याजिन्– -जी मै १,८,६¶.

देव-याज्या[g]– -ज्यायाम् मै ४, १३,५[b].

देव-यातु– -तुः काठ ३७, १४¶; पै २०, ४२,३; –तुम् काठ ३७, १४¶.

देव-यान[h]– -नः तै १,६,३,२; २, ५,६,२[2]¶; ३, १, ४,३; ४, ७,१३,४; ¶७, २, १,४; ५,१, ५¶; मै २, १३, २२; काठ ५, ३; ३०,८; ३२,३[2];¶; ३९, २; ४०,१२; शौ ११,१,२०; १८, ४,१४; पै १६,७२,६; ९१, १; –नम् ऋ १, १६२, ४; १०, १८१,३; मा २५,२७†; का २७, १२,४†; तै ४,६,८,२†; मै ३, १६,१†; ४, २,१¶; काठ ४६, ४†; शौ ८, १२, ६; १५, १२, ५; ९; पै १६, १३४, ३; –नाः ऋ ७, ७६, २; तै २, ३,१४,४; ५,११,६¶; ६, १, ३¶; ५, ७, २,३[1]; मै ४, १२, ४; काठ १०, १३; १४, ९¶; शौ ३,१५,२[1]; ६, ५५, १[1]; ११७, ३; पै १६, ५०, २[1]; १९, ९,२[1]; ४९, ४; –०नाः मा १२, ७३; का १३, ५,१२; मै २,७,१२; काठ १६, १२; क २५, ३; –†नात् ऋ १०, १८, १; मा ३५, ७; का ३५,४, ६; शौ १२, २, २१; पै १७,३२,१; –नान् ऋ १, ७२, ७; १०, ५१, ५; ९८,११; खि ५,७,१, २; मा १५, ५३; २९, २; का १६, ६, ५; ३१, १, २; तै ४, ७,१३,४; ५,१,११,१¶; ७, ७, २; मै १, ६, १२¶; २, १२, ४[2]; ६[1]; ३, १६, २; ४, १३, २†; काठ १५, १३; १८, १८; ३१, १४; ४६, २; क २९, ६; शौ ११, १, ३६; १५, ११, ३; पै १६, ९२, ६; १७, २९, २[2]; –ने मा ५, ३३; शौ १२,३,३; पै १६, ७१, २; १७, ३६,३; –नेन तै १, ४, ४३, २; ७, ५,१,५[2]¶; मै १,३,३७; ४, ८, २; काठ ४, ९; क ३, ७; –नेषु पै १७, २९, २; –नैः ऋ १, १८३, [६; १८४,६; ३,५८, ५; ४, ३७, १; ७, ३८,८]; ५, ४३, ६; मा ९,१८†; १८, ६०; १९, ५८; २१, ११†; का १०, ३, ११†; २०, ४,३; २१,४,९; २३,१,१२†; तै १,७,८,२†;३, १,४,१¶; ४,७,१२,२†; ५,७, ७, २; मै १,११,२†; २,५,१०; काठ १३,९;१४†; ३०,८; ४०, १३; शौ ३, ३४, ५; ९, ४, ३; १२, २, १०; ४१; १८, ४, २; १९,२७,९; पै १०, ७,९; १६, २४,३; १७,३०,१०; ३४,२.

देवयानी– -नी तै ४,३,४,२; मै २,८,१३[2]; काठ २२,५;–नीः ऋ १०,५१,२; तै ३, ५, ४, २; मै १,४,३; काठ ५,६; –नीनाम् मै १,३,३६; काठ ३०, ६.

-ज्याय> नैप्र. यनि.। यद्वा ०ज्या–> -ज्यायै >नैप्र. यनि. (तु. वें. उद्गी. सा. GRV.; वैतु. GW. ORN. WAG [३,६० b] तृ१ इति, Pischel [तु. ORN.] सप्त१ इति च?)।

[a]) प्राति. रूपं च?। समाधानं पृ १६२४ *n* टि. द्र. (तु. वें.; वैतु. अन्ये तत्रोक्तदिशा तृ१ इति सप्त१ इति च?)।

[b]) सपा. ०यज्यायाम्<>०याज्यायाम् इति पाभे.।

[c]) =सपा. माश १, १,३,१२ तैब्रा ३,२,३,१;५,५। मै १,१,३;४,१,३ आपश्रौ १, ११,१०;१९,३ तु पाठाऽभावः।

[d]) =सपा. तैब्रा ३,२,७,६। माश्रौ १, ३,१,१२ तु पाठाऽभावः।

[e]) षस. समासान्तप् टच् प्र.।

[f]) विप. (अद्रि-, यज्ञ- प्रमृ.)। उस. विजन्तम्।

[g]) =देव-यज्या–। उप. ण्यः प्र. इति ततो विशेषः।

[h]) विप. (अघ्न्य-, अध्वन्-, अश्व- प्रमृ.)। उस.।

[i]) =सपा. मंब्रा २,१,१० पागृ ३,१,२ बौध २,६, ११। काठ १३,१५ तु रजसो विमानाः इति, माश्रौ १, ६,४,२१ रजसो विमाने इति च पाभे.।

[j]) पाभे. क्रते पृ १५९० *g* टि. द्र.।

देव-यावन्[a]- -वा ऋ ७,१०,२.
देव-युक्त- -क्ताः ऋ ७,६७,८.
देव-युत- -तम् पै १९,४६,१५.
देव-योनि- -निम् पै १४, ३, १६[b].
देव-रथ- -¶थः तै २, ५, ६,१; ९,२; ५,४,१०,१[2]; मै ३,४,४; काठ ८,८;२२,१;२७,१; क ७, २; ४२,१; -¶थम् काठ ८, ८; २२, १; क ७, २; -थस्य काठ २७,१¶; क ४२, १¶; शौ ८, ८,२२; पै १६, ३१,१.
देव-राक्षस- -सात् पै १९, ३७, १२.
देव-राज[c]- -जानाम् मै ४, ४, १०[2]¶.
देव-रूप- -पाणि मै ३,७,६¶.
¶ देव-लक्ष्म[c]- -क्ष्मम् तै २, ५, ११,१; ५,२,८,३; मै ३,२,७[2]; ४,२,९.
देव-लोक- -¶कः तै ६, १, १, १; ७,५,१,६; ४,१; मै १,११, ९; काठ १४, ९; २०, २; २६, ३; क ३१,४; ४१,१; -कम् मा २९, १०; का ३१, १,१०; ¶तै २, ५,५, ३; ११, ३; ६, २, १; ३,५; ५,१, ११,४; २,४,४; ४, ७,१; ६,१,१,१; ५;२,१; ६,४, १; ७,५,१,६;८,४; ¶मै ३, ६, १;८,१०;९,५; १६,२ऽ; ¶काठ ७,९; १४,६; २०, २; २१, ९; २२,१३[2]; २३, १; ५; २६, ३; ७;४६,२ऽ; ¶क ५,८; ३१,४; ३५, ७;४१,१;५; -¶काः तै २, ५,११,६; ६, १,३; ३,३, ५,५; ५,१,१०,३;४; ७,३,१०,५; ५, ८,५; काठ १४, ९[2]; १९, ११; २०,५; ३४, ७; क ३१, १; ७; -¶कात् तै १,५,७,२; ७,५,१, ६; ४, १; -कान् तै २, ५,११, ६¶; काठ ३४, ७[2]¶; पै १४,३, २२; -काय मा ३०, १२; का ३४, २,४; -¶के मै ३, ४, २; ४,७,९[2]; ८,३; काठ २९,८[2].
† देव-वत्- -वतः ऋ ७, १८, २२; ८,३१,१५; तै १, ८,२२, ३; मै ४,११,२; काठ ११,१२; -वन्तम् ऋ ६, ४७, १०; १०, ४७, ३[d]; खि १, ९, १; मै ४, १४, ८[d]; -वान् ऋ ४, २६, ६; १०,६१,२६; मै ४,१२,२.
देव-वध- -धेभ्यः शौ ६, १३, १; पै १९,५,१.
देव-वनि- -निम्[e] काठ २, १२; ३,३; क २,६;१०.
†देव-वन्द[f]- -न्दैः ऋ १०,१५, १०; शौ १८,३,४७.
देव-वर्मन्[g]- -र्म शौ १९, ३०, ३; पै १३, ११,२१.
† १देव-वात,ता[h]- -तः ऋ ९, ९६, ९[i]; -तम् ऋ ९, ६२,५; कौ २,३५९; जै ३,३०,२; -ता ऋ ४,३,१५[i]; -ताः[j] ऋ ३,२०, २; तै ३,२,११,१[i]; मै २,४,४; काठ ९,१९.
देववात-तम- -माः ऋ ६, २९, ४.
२देव-वात[k]- -तः ऋ ३, २३,२.
१ दैववात[l]- -तम् ऋ ३, २३, ३.
२ दैववात[m]- -ताय ऋ ६, २७,७; -ते ऋ ४,१५,४.
† देव-वाहन[n]- -नः ऋ ३, २७, १४; कौ २, ८८९; जै ४, १३, ४; शौ २०,१०२,२.
देव-विद्-
देववित्-तम- -मः काठ १६, ३१[o].
¶ देव-विश,शा[p]- -शः मै २, १, ९; -शम् तै ६, १, ५, ३; -शा मै ३,६,१; काठ ११, ६[x];

a) विप. (दूत- [अग्नि-]) । उस. । उप. <√या ।
b) सपा. देवयोनिम् <> स्वर्गम् इति पाभे. ।
c) षस. समासान्तष् टच् प्र. ।
d) सपा. तैत्रा २,५,६,१ वीरवन्तम् इति पाभे. ।
e) सपा. मा ५,२७; ६,३ का ५,७, ३; ६,१,४ तै १, ३,१,२;६;२,६ मै १,२,११;१४; ३,८,९;९,३ माश ३, ६,१,१७ माश्रौ १,८,२,२०; २,२,३,१७ पाठाऽभावः ।
f) विप. । उस. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. ?) ।
g) षस. । उप. आद्युदात्तम् उसं. (पा ६,२,१३५) ।
h) विप. (अन्धस्-, तनू-, शस्ति- प्रमृ.) । तृस. । उप. <√वन् (संभक्तौ [तु. वें. भा. सा. PW. प्रमृ.]) ।
i) वैतु. सा., [पक्षे] भा. <√वा [गतौ] इतीव ?) ।
j) सपा. देववाताः <> देवशंसिताः इति पाभे. ।
k) व्यप. ([भरत-पुत्र-] ऋषि-विशेष-) । उप. व्यु.? ।
l) विप. (अग्नि-) । तेननिर्वृत्तीयः अण् प्र. (पा ४, २, ६८) ।
m) व्यप. (सृञ्जय-) । अपत्यार्थे अण् प्र. ।
n) विप. (अग्नि-) । उस. । उप. √वह् + ल्युट् प्र. उसं. (पा ३,२,६५) ।
o) सपा. देववित्तमः <> देववीतमः इति पाभे. ।
p) षस. समासान्तः अच् प्र. (पावा ५, ४, ७५ [वैतु. पाग ४,१,४ <देव-विश- इति]) ।

२१, १०; २३, ८; –शाः मै २, १,९; ३, ७, १; काठ ११, ६[२]; –शाम् मै ३, ७, १; काठ ११, ६; २३, ८[२]; –शेन तै २,२,५, ७; ५,४,७,७.

†देव-वी[a]– -वीः ऋ ९, २, ⌊१; ३६, २⌋; कौ २, ३८७; जै ३, ३१, ७.

देववी-तम– -†मः ऋ १,३६, ९[b]; ९,२५,⌊३; २८,३⌋; ४९,३; ६३,⌊१६; ६४, १२⌋; १०७, ७; खि २, १३,५; मा ११, ३७[b]; ३८, १७[b]; का १२, ३, १०[b]; ३८,४,१[b]; तै ४, १, ३, ४[b]; मै २, ७, ३[b]; ४, ९, ३[b]; कौ २, ६३२; ७८७; जै ३, ५१, १०; ४,३०,१.

देव-वीति[c]– -तये ऋ १,१२,९; २,२३,७; ३, २१, २; ६, १५, १८; १६,७; ४१; ६८, १०; ९, ६, ६; १३, ⌊२; ६५, १८⌋; ३; २०, १; ४५, १; ४६,⌊१; ६७, १७⌋; ५४,४; ६४, १५; ७०,९; १०६,७; १०७,१२; १०, ३५, १४; ६६, १२; खि ४,१,१; मा १, १५; ५, ९; २२, १३; ३७, १८; का १,५,३; ५,३,२; २४, ४,५; ३७,३,५; तै १,१, ५,२; ३,५,११,४†; मै ४,९, ६; १०, ३†; १३, ५†; काठ १, ५; १५, १२†; १६, २१†; ३५, ३; क १,५; १०; ४८,४; †कौ १, ५१४; ५७१; २, ११७; १८४; १९३; १९६; ३१८; ५३८; ५३९; ६७६; ११६२; †जै १, ५३, ४; ५८, ६; ३, १२, ४; १७, ५; १४; १८, ३; २६, ४; ४२,४; ५; ५६,४; ४,१२, ११; –तिभिः ऋ ८,५४,६[d]; –†तिम् ऋ १, ११३, १२; ७, ६७,⌊६; ८४,५; ८५,५⌋; ८,६८,१३; ९, ८९,७; ९७,२१; १०, ५३, ३[e]; तै १,३,१४,२[e]; मै ४,११, १[e]; –तेः ऋ १०, ६, ३; –†तौ ऋ ३,१७,५; ५,४२,१०; ७, १९, ४[f]; ९, ९६, १४; ९७,२; ३३; कौ २,७५०; शौ २०, ३७,४[f]; –त्यै मै १, १,११;४, ४; ९; पै २०,६,५†; शौ ७,६०,१†.

देव-वृत[g]– -तः खि ५,५,१.

देव-व्यचस्[h]– -चाः ऋ ३,४,४.

देवव्यचस्-तम– -मः ऋ ५,२२, ⌊२; २६,८⌋; –मम् ऋ १,१४२,५.

देव-शंसि(त>)ता[i]– -ताः पै २०,४८,३‡[j].

देव-शत्रु[k]– -त्रवः ऋ ६, ५९,१; –त्रून् मै २,१३,१०.

देव-शस(ः) ऋ ३, २१,५; खि ३,१६,४; मै ४,१३, ५†; काठ १६,२१†.

†देव-शि(ष्ट>)ष्टा[l]– -ष्टे ऋ १,११३,३; कौ २,११०१.

देव-श्रवस्[m]– -०वः ऋ ३,२३, ३; –वाः ऋ ३,२३,२.

देव-श्री[n]– -श्रीः मा १७, ५६; का १८,५, ७; तै ४, ६, ३, २; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; क २८, ३.

देव-श्रुत्[o]– -श्रुत्[p] मा ३७, १८; का ३७, ३, ५; मै ४, ९, ६; –श्रुतः मा ६, ३०; का ६, ८,१; तै ३,१, ८, १; मै १, ३, १; काठ ३, ९; क २, १७; –श्रुतम् ऋ १०,९८,७; –श्रुतौ मा ५,१७; का ५, ५, ४; तै १, २,१३,१; मै १,२, ९; काठ २, १०; क २, ४.

देवश्रुत्-तम– -मम् ऋ ९, ६२,२१‡[q].

देव-संहित– -तम् पै ९, १७, ९; १६,९६,७.

देव-सख[r]– -०ख मा २३, ४९; का २५, ९, ५; –खः खि २,

---

a) विप. (सोम-)। उस. उप. √वी+क्विप् प्र.।

b) पामे. क्ते पृ १६२६ o टि. द्र.।

c) नाप. (यज्ञ-)। वस.। उप. < √वी।

d) सपा. देववीतिभिः<>देवहूतिभिः इति पामे.।

e) सपा. देववीतिम् (ऐत्रा ७,९ आश्रौ ३, १३,१२ च) <>देवहूतिम् इति पामे.।

f) सपा. तैत्रा २,८,५,१० देवहूतौ इति पामे.।

g) तृस.। उप. <√वृ (वरणे)।

h) विप. (वर्हिन्-)। वस.।

i) विप. (तनू-)।°शसि° इति पाठः? यनि. शोधः।

j) पामे. क्ते पृ १६२६ j टि. द्र.।

k) विप. (पितृ-, ⌊सामान्येन⌋ जन-)। वस.।

l) विप.। तृस.। उप. <√शास्।

m) व्यप. (ऋषि-विशेष-⌊भरतपुत्र-⌋)। वस. (वैतु. सा.उस. इति?)। n) विप. (अग्नि-)। उस.। उप. <√श्रि।

o) विप. (२अप्-, घर्म-, धुर्- प्रभृ.)। उस. (तु. या २, १२)। उप. <√श्रु (वधा.) इति?।

p) =सपा. माश १४,१,४,११। तैआ ४,७,३;५,६,७ तु देवश्रूः इति पामे.। q) पाठः? °श्रुत्° इति शोधः?।

r) षस. समासान्तप् टच् प्र.।

६, ७[a].
देव-सख्य- -ख्ये पै १४,१,९.
¶ देव-सत्र- -त्रम् तै ७, २, १, १; -त्रे तै ७,४,५,१.
देव-सुद्- -सदम् मा ९,२; का १०,१,३.
देव-सुदत[b]- -त्तः शौ ५, ४, ३; ६, ९५, १; १९, ३९, ६; पै ७, १०,६; १९,११, १; २०, ५१, ८; -त्तम् मै १,१,२; ४,१,२.
देव-सव- -वः काठ ३७,४[2]¶.
देव-साक्ष्य- -क्ष्ये काठ ३४, ५¶.
देव-सुमति[c]- -तिम् ऋ १०, ९८,५.
¶ देव-सू[d]- -सुवः तै १,८,१०, २; -सुवाम् तै ५,६,३,१; -सूः काठ १०,६?[e]; -स्वः मै ४,३,९.
देव-सेना[c]- -नाः शौ ५,२१,१२; -†नानाम् ऋ १०, १०३, ८; मा १७,४०; का १८, ४, ८; तै ४,६,४,३; मै २, १०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०६; शौ १९, १३,९; पै ७, ४,९; -नाभ्यः पै ३,१०,१.
देव-स्तुत्[f]- -स्तुतः ऋ ५, ५०, ५.
देव-हविस्[c]- -विः मा ६, १०; का ६, २,४; -०विः मा ६, ८; का ६,२,२; तै १,३, ८, १; ६, ३,६,३; मै १,२,१५; ३, ९, ६; काठ ३,५; २६, ८; क २, १२; ४१, ६.
देव-हित[g]- -तम् ऋ १, ८९, ८; ४,३७,३; ५,४२,२;४[h]; ६,१७, १५; ७,६६,१६; खि ६, ३, ३; मा १९,७;२५,२१†;३६,२४†; का २१, १, ६; २७, ११, ८†; ३६,१,२४†; मै १,७, ५¶; २, ३,८; ६, ६‡[i]; ३, ६, ६¶; ४, ९,२०; १४,२†; काठ ९, २¶; १६, ९‡[i]; २९, २[2]; ३५, १†; क ८, ५¶; ४५, ३[2]; †कौ १, ४५४; २, १२२४; जै १, ४७, ९†; †शौ ७, १०२, २[h]; १९, १२,१; २०, ६३, ३; १२४, ६; -तात् पै १६,१२,२[j].
देव-हिति[k]- -तिम् ऋ ७,१०३, ९.
देव-हू[l]- -हूः मा १७, ६२; का १८,५,१३; तै ३, ३, २, १; मै २,१०;५; ३,३,८.
देवहू-तम- -†मः ऋ ३, १३,६; मै ४, ११, २; काठ २, १५; -मम् मा १,८; का १,३, ५; तै १,१,४, १; मै १, १, ५; ४,१, ५[2]¶; काठ १, ४; क १, ४; -†मान् ऋ ८, ७५, १; मा १३, ३७; ३३, ४; का १४, ३, ११; ३२, १,४; तै २, ६, ११, १; ४, २, ९, ५; ५, ५, ३, १; २; मै २, ७, १७; ४, ११, ६; काठ ७, १७; २२, ५; ६; क ३४, १.
देव-हूत- -ताः पै ३, १०,३.
देव-हूति[m]- -तयः ऋ १०,४४, ६; काठ ३१, १५¶; शौ २०, ९४, ६†; -†तिः ऋ ६,३८,२; ६५,५; १०, १८, ३; १२८, ३; तै ४,७,१४,१; काठ ४०, १०; शौ ५, ३, ५; १२, २, २२; पै ५,४,५; १७, ३२, २; -तिभिः ऋ १, १२, १२; ७, १४, १; ८, ५३, ७; ९,६८,७; खि ३, ५,७;६,६‡[n]; -तिम् ऋ ७,१४, ३; १०, ५३, ३[o]; खि ५, ५, २-११; ७, १,४; तै १, ३,१४, २[o]†; मै १,७,१; ५; ४,२,१¶; ११, १†[o]; १३, २?[p]; काठ २, १५‡[q]; ८, १४; ९, ३; १५, १३; ३१, १५¶; क ८, २; ६; शौ ८, १०, ५; पै १५, ६, ७; १६, १३३, ३; -तिषु ऋ ७, ८३, ७; शौ ५, ७, ४; पै १,

a) सपा. माशृ २,१३,६ देवगणाः इति पाभे.।
b) विप. (अश्वत्थ-, वर्हिस्-)। उस. उप. अधिकरणे ल्युट् प्र.। c) पस. अन्तोदात्तः।
d) नाप. (अग्न्याद्यष्ट-देव-)। उस.। उप. <√सू (प्रेरणे)।
e) पाठः अर्थश्च?।
f) विप. (अस्मद्-)। उस.।
g) विप. (आयुस्-, चक्षुस्-, वाज- प्रमृ.)। तृस.।
h) पाभे. कृते पृ १६१६ *l* टि. द्र.।
i) पाभे. कृते पृ १६२३ *a* टि. द्र.।
j) सपा. देवहितात् <> देवेपितात् इति पाभे.।
k) पस. पूप. स्वरः।
l) विप. (यज्ञ-, इडा-)। उस.। उप. <√ह्वे।
m) पस. पूप. स्वरः (तु. वें. स्क. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. [पक्षे] सा. वस. च उस. चापि?)। उप. <√ह्वे।
n) पाभे. कृते पृ १६२७ *d* टि. द्र.।
o) सपा. देवहूतिम् <> द्युम्नहूतिम् इति पाभे.।
p) °हू° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सात., सपा. खि ५,७,१,४ काठ १५,१३)।
q) पाभे. कृते पृ १६२० *e* टि. द्र.।

९५, ४‡[a]; ७, ९, ९?[b]; –तौ ऋ ६, ५२, ४[a]; ७३,२; खि ५, ७, ३, २; मै २, ७, २०[40]; ४, १३, ८†; काठ ४, १६†; १९, १३; शौ २०, ९०, २†; –त्या ऋ १०, ६३, ११; –त्याम् तै ३,४,५, १[c]; ४, ३, ३, २; काठ ३८, १२[c]; ३९, ७[c]; शौ ५, २४,१-१७[c]; पै १५,७,१-१०[c]; ८, १-९[c];९,१-४[c]; –त्यै ऋ ८, ३९,४.

देव-हूय[d]– -ये ऋ ७, ८५,२.

देव-हेड(,ळ)न[e]– -नम् ऋ ७, ६०, ८; १०, ३७, १२; १००, ७; मा २०, १४; का २२, १, १; मै ३,११,१०; ४, १४,१७; काठ ३८,५; शौ ६,११४,१; पै १६, ४९,१.

?देव-हेळि– -ळिम् खिसा २९, १२.

देव--हेति[f]– -तिः शौ ११,२, १२; १२,८, २; पै १६, १०५, २; १४४, २; –तिम् शौ १०, १, २३; ११, २, १९; पै १६, ३७, ३; १०५, ९; –त्याः शौ ८,१,१२; पै १६,२,२.

?देवाकृतः[g] पै १, ९३,४.

?देवाग्नि– -ग्निः पै ३, ३७,१.

देवा (व-अ) च्–

†देवाची[h]– -च्या ऋ १, १२७,१; मा १५,४७; का १६, ५,२९; तै ४, ४, ४, ८; मै २, १३, ८; काठ २६, ११; ३९, १५; कौ १,४६५; २, ११६३; जै १,४८,१०; शौ २०, ६७,३.

देवा(व-आ)ञ्जन– -०न शौ १९, ४४,६; पै १५,३,६,

†देवा(व-आ)पि[i]– -पिः ऋ १०,९८,५; ७;८; मै ४,११,२; काठ २,१५; –पिना ऋ १०, ९८,६; –०पे ऋ १०,९८,२;४.

√ देवाय

देवायत्– -यताम् मै २,१०, ६[j]; काठ १८, ४[j]; २१, ९[j]; –यते तै ३, ५, ५, ३; मै १,२, ८;१५; ३, ८,५;९,६; काठ २, ९;३,५[k]; २५, ६; क २,३;१२; ३९,४; पै १४,१,१०.

देवायु[l]– -युवम् मा ३७, १६[m]; का १,४,२[n]; ७,९,२[o]; ३७,३,३; तै २, ५, ९, ६[p]; ४, १,१, ३[m]; मै १,३,१४[20];२,७, १[q]; ४, ९,६.

¶देवा (व-आ) यतन[f]– -नम्, -ने मै ३,१,१०.

?देवायत्ता पै ९, १२,७.

देवा(व-अ)यन– -नम् पै १९, २०,५[r].

दे (व>)वा-वत्– -वान् ऋ ४, २६,६.

¶देवा(व-अ)श्व[f]– -श्वाः तै १, ७,४,३; –श्वैः तै १,७,४,४.

देवा(व-अ)सुर[s]– -राः ¶तै १, ५, १,१;७,१,३; २, १,३,१;२, ११, ५; ३, ७, १; ४, २-३, १; ६, १, ३; ३,४,४,१; ५,३,११, १; ४, १, १; ६, ३; ५, ३, ३; ७,३,१; ६, २,२,१; ६; ३,१०, ५; ७,२,५,३; काठ ३७, ११¶;

---

[a]) सपा. देवहूतिषु <> देवहूतौ इति पाभे. ।

[b]) देवदू° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ.) ।

[c]) सपा. °हूतौ <>° हूत्याम् (शांश्रौ ४, १०,३ आपश्रौ १६,१,३ पागृ १, ५,१० च) इति पाभे. ।

[d]) =देव-हूति–। उस. उप. ह्वे+ क्यप् प्र. (पा ३,१,१२३ [तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. =संग्राम- इति कृत्वा उप. अधिकरणे प्र. इति, [पक्षे] पाका. <√हु इति?) ।

[e]) उस. भावे ल्युडन्तम् (तु. सा. [शौ.]; वैतु. सा. [ऋ.] म. च पस. इति?) । ऋ. का. °ळ° इति पाठः ।

[f]) षस. अन्तोदात्तः ।

[g]) पाठः?। देव-कृत–> -तः इति शोधः (तु. मूको.) ।

[h]) विप. (कृप्-) । अधराची– इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।

[i]) व्यप.(ऋषि-विशेष-)। व्यु.?। देव–+आपि–(=बन्धु-) >बस. पूप. स्वरः (तु. PW. प्रमृ.; वैतु. या [२, ११] उप. भाप. <√आप् [प्राप्तौ] इतीव?) ।

[j]) पाभे. कृते पृ १६१९ *b* टि. द्र. ।

[k]) °वय° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. क २,१२)।

[l]) विप. (वाच्-, यज्ञपति- प्रमृ.) । उः प्र. (तु. भा., सा.[का.], PW. प्रमृ.) ।

[m]) वैतु. सा. उ. म., [पक्षे] सा. [का.] उस. उप.< √यु [मिश्रणे] इति ? ।

[n]) पाभे. कृते पृ १६२४ *d* टि. द्र. ।

[o]) सपा. देवायुवम् (माश्रौ २,४,३, ३ च)<> देवाव्यम् (माश ४, २,३,११-१४ च) इति पाभे. ।

[p]) =सपा. तैब्रा ३,५,४,१ । माश १,५,२,३ आश्रौ १,४,११ शांश्रौ १,६,१६ तु देवयुवम् इति पाभे. ।

[q]) सपा. देवायुवम् (वैतु. पपा. देव आयुवम्)<> देवाव्यम् इति पाभे. ।

[r]) सपा. शौ ६, ५०,१ विशिष्टः पाभे. ।

[s]) द्वस. अन्तोदात्तः ।

शौ ६,१४१, ३; पै १९,२२,८; –¶रान् तै ३,३,७,१; मै ३, ८, ५[२]; –रेभ्यः शौ ४,१०,५.

देवे (व-इ)द्ध- -०द्ध तै १,६,२, २; –द्धः खि ५, ५, १; तै २, ५,९, १; –द्धम् ऋ १०,६४,३; –द्धेषु ऋ ७,१,२२.

देवे (व-इ)षित[a]- -तः ऋ १०, १३६,५; पै २,२४,२; ५, ३८, ५†; –तात् शौ ८,७,२[b].

¶देवे(व-इ)षु[c]- -षवः मै १, ४,१३; -षुः मै ३,८,६;–षुभिः मै १, ४, १३; –षुम्, -ष्वा मै ३,८,६.

देवै(व-ए)नस[d]- -सात् शौ ६, १११, ३; १०, १, १२; पै ५, १७,१; ३७,४; १०, ४, ४; ५; १६,३६,२.

†दैव्य[e]- -व्यम् ऋ १,१४०,७; –व्यस्य ऋ ४, ३६, १; –व्या ऋ ९,७०,३; कौ २,७७५.

२देवक[f]- -कम् ऋ ७,१८,२०.

देवन[g]- -ने ऋ १०,४३, [५[h](४२, ९)]; शौ २०,१७,५.

द्यू[i]- द्युवम् शौ ७, ५२, ९; पै १, ४९,२; द्युवे शौ ७,११४,५[j].

द्यूत- -ते शौ १२, ३, ४६; पै १७, ४०,६.

द्विव्-, द्विव- √दिव् द्र.

?दिवक्राम् पै ४,२२,१.

?दिवुक्षस्-, दिवस- √दिव् द्र.

?दि व स्ता दा वा प द् पै ९,७,९.

?‡दि व स्तु द र्ण वान् नी य से[k] पै ६,११,५.

दिव-स्पृश्-,०स्पृश-, दिवसपृथिवी- √दिव् द्र.

? ‡दि व स्य च[l] पै २०,५१,३.

दिवस्-सद्-, दिवा-प्रमृ. √दिव् द्र.

? दिवाम् पै ६,६,२;१९,२०,१७.

दिवि-त्नय- प्रमृ., दिविद्-, ०मत्- √दिव् द्र.

†दिविष्टि[m]- -ष्टयः[n] ऋ ७, ७४,१; कौ १, ३०४; २, १०३; जै १, ३२,२; ३,१०,५; –ष्टिषु ऋ १, ४५,७; ४८,९; ८६,[४; ८,७६, ९]; १३९,४[२]; १४१,६; ४, ९, ३; ४६, १; ४७,१; ८, ४, १९; ८७, ३; मा २७,३०; का २९, ३, ८; कौ १,३०६‡[o]; २,९७८; जै १,३२,४‡[o];४,२३,९.

दिवो-जा- √दिव् द्र.

१द्विवो-दास[p]- -सः काठ ७, ८¶; –†सम् ऋ १, ११२, १४; ४, २६,३; ६, २६, ५; ६१, १; ७, १८,२५; मै ४,१४,७; काठ ४, १६; –†सस्य ऋ ६, १६, १९; काठ २०, १४; –सात् ऋ ६, ४७, २२; २३; –†साय ऋ १, ११६,१८; ११९, ४; १३०, ७; २,१९,६; ४,३०, [२०; ६,१६, ५; ३१,४]; ६,४३, १; ९,६१, २; कौ १, ३९२; २, ५६१; जै १,४४,२; ३,४५,३.

†दैवोदास[q]- -सः ऋ८,१०३,२; कौ १,५१; २, ८६७; जै १,५,७; ४, २१, ५; पै २०, ५१, २.

---

[a]) तृस. । उप. <√ इष् [गतौ] ।

[b]) पाभे. क्वते पृ १६२८ *j* टि. द्र. । [c]) पस. अन्तोदात्तः ।

[d]) पस. समासान्तप् टच् प्र. (पा ५,४,१०३) ।

[e]) ताद्धितः यत् प्र. तित्स्वरश्च ।

[f]) अर्थः व्यु. च ? । व्यप. [असुर-विशेष- (तु. वें. सा. Gri.; वैतु. GW. GBV. नाप. इतीव कृत्वा [क्षेपे गम्यमाने स्वार्थे] < देव- इति)] । √दिव् [हिंसायाम्] + (कर्तरि) वुन् प्र. उसं. (पा ३,१,१४९) इति मतम् ।

[g]) =द्यूत- । भावे ल्युट् प्र. ।

[h]) पाभे. क्वते पृ ११०८ *c* टि. द्र. ।

[i]) नाप. स्त्री. (द्यूत-क्रीडा-) । क्विप् प्र. ऊठ् च ।

[j]) पाभे. क्वते पृ १५९२ *c* टि. द्र. ।

[k]) पाठः ? (तु. सपा. ऋ ९, ११०,१ द्विपस्तरुष्या ऋणया न ईयसे इति, शौ ५,६,४ द्विपस्तरुष्यर्णवेनेयसे इति पाभे. [तु. पृ ८५१ *j* टि. अपि]) ।

[l]) पाठः? दुवस्यत इति शोधः विमृश्यः (तु. सपा. ऋ ८,१०३,३ सपर्यत इति पाभे.) ।

[m]) नाप. (देव-पूजा-, यागादि-कर्मन्-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । या [६,२२] प्रमृ. दिव्-+इष्टि- (<√इष् [इच्छायाम्] +करणे प्र.) > कास. इति [स्वरतश्चिन्त्याः], सा. वस. उप. भाप. इति । 'देवानां वा दैव्या वा विष्टिः (=पूजाकर्म [तु. निघ २,१]) यत्र' इति कृत्वा *देव-विष्टि- वा *दैव्य-विष्टि- वा (वस. पूप. स्वरः) > नैप्र. यनि. इति मतम् । [n]) वैतु. सा. =प्रजा- इति ।

[o]) सपा. द्विविष्टिषु<>ऋतावृधा (परि.) इति पाभे. ।

[p]) व्यप. (नृप-विशेष-) । व्यु.? (√दिव्>भावे) *दिवस- (=दीप्ति-) + [√*दास (=*घास [धारणे]) >भावे] *दास->वस. पूप. स्वरः (वैतु. पाडा ६, २, ९१; ३, २१; पा ६, २, ७७ च दिव्-> दिवः [प१] + दास- [=भृत्य-]>पस. पूप. आद्युदात्त इतीव) ।

[q]) विप. (अग्नि-) । तस्येदमर्थीयः अण् प्र. (पा ४,१, ८६) नित्स्वरश्च ।

दैवोदासि[a]– -सिम् मै ३, ३,७¶.

२दिवोदास[b]– -सेभिः ऋ १, १३०, १०.

?दि(वः>)वो-दुह्[c]– -दुहम् कौ १, ५८१‡[d]; जै १,५९,४‡[d].

दिवो-रुच्–, दिव्य, व्या– √दिव् द्र.

√दिश्,> देदिश्, दिदेष्टु ऋ ७, ४०,२; †दिदिड्ढि[e] ऋ २, ३२, ६; ४१, १७; मा ३४, १०; का ३३,१,४; तै ३,१,११,४; मै ४, १२, ६; काठ १३,१६; शौ ७, ४८,१; पै २०, १०,१२; दिदिष्टन ऋ १०,९२,९.

दिशन्तु[f] खि ३,१०,२.

दिदेश शौ १४, २, १३; पै ४, ९,४.

देदिश्यते मा २३,२९; का २५, ६, ९; शौ २०, १३६,४[g].

देदिष्टे ऋ ५, ३१, ३; अदेदिष्ट ऋ ३,३१,२१.

दिश्[h]– दिक् मा १४, १३[५]; १५, १०-१४; का १५, ४, ३[५]; १६, ३,१; ४;७; १०; १३; ¶तै २, ६,६,६; §४, ३, ६, २[५]; ४, २, १[३]; २[२]; ५,२, ४-५,३; ४,३,३; ५, १०,१[३]; २[३]; ६,४, ३[३]; ४[२]; ७,९, ४; ६, ६,७,१; मै १, ५, ४[५]; ११;१०,२०¶; २,७,२०[५]; ८,३[५];९[५];१३,२१[६]; ¶३,२,४[२]; ६,१[२];७,१; काठ ७,२[६];९; १७, ३[५]; ८[५]; २०, २; ११[५]; २१, ६¶; २२, ९[५]¶; १३; २३, ८; २६, १¶; ३९, ७[५]; क ५, २[६]; ८; २६,२[५];७[५]; ३१, ४?[i]; १३[५]; २१¶; ३५,३[५]¶; ४०,४¶; शौ ३, २७, १-६; पै २, ४९, १-५; ५६, १-५; ३, २४, १-६; दिक्षु[j] मा १६, ६; का १७,१,६; ¶तै २,३,१३,३; ३,४,८,७; ५,१०, २; ४,५,१,२§; ५,१,१,१; ४, ११,१; ५,५, ४[२]; ६, ४, ५; ७, ३,१; ६,१,१,१; ६,१०, १; ७, ३,५,३; ७,४; ४,६,२; ५,८,४; मै १, १,८; २, ६‡[j]; ५, ११¶; १०, १८¶; २,३, १; ३; ९, २; ३,६,१[२]¶; ४, ७,७[२]¶; ¶काठ ८,१[३]; १७, ११§; २०, ७;२१, ३; ४; २२, ९; २९,६; ३०, ७; ३४,५; ३६,१२;१३; ३९,५§; ¶क ६, ६[३]; २७, १§; ३१, ९; १८; १९; ३५, ३; ४५, ७; शौ ३,२१,७; ४,१४, ९; ३९, ७[२]; ५, ११,८[k]; ९; १८, १, ४६‡[l]; १९,८,१; ४९,५; पै ३, १२,७; १४,२,९; १६, ९९,२; ३; १७, २९,१; दिग्भिः मै ४, ५, ७¶; पै १५, २२, ५; दिग्भ्यः मा ६, १९[m]; १०,८; २२,२७;२४,२६; ३९,२; का ६,४,४[m]; ११,४,५; २४,१३,१;२६,६,१; ३९,१,१; तै १, ३, १०, २[२]; ६,६,१; ७, ६,२; ८, १२, ३; ¶२,३,२,३; १३,३; ४,९,२; ५, २, ५,६¶; ४,७,६¶; ५, १३, १; ६, २१, १; ७, ३, १¶; ¶६,२, ७, ४; ५; ३, ११, ३; ४, ४, ३; ७,१, १५, १; २,३,१¶; ५,८,४[२]¶; ¶मै १,८,७; १०,९; २, ३,५[२]; ९;४, ८; ६, ९§; १३,३§[n]; ३, १,२; ३[२]; ५; २,५; ४,७; १०, ४; १२, ७§; १४, ७§; ४, २, ७;३,४[३]; ४,३[२];§; ४;९; ¶काठ ३, ७[२]§; ७, ९; ११, ८; १०;

a) नाप.। अपत्यार्थे इञ् प्र. ञित्स्वरश्च।

b) नाप.। अपत्यार्थे अः प्र. उसं. (पा ४, १, ८५) तत्स्वरश्च।

c) विप. (सोम-)। (√दिव् ⌊मदे⌋>भावे) *दिवस– (वैतु. अन्ये दिव्–>प्र३ वा द्वि२ पूप. इतीव?)+दुह्–+ (<√दुह् कर्तरि)> उस. उप. स्वर इति।

d) पाभे. कृते पृ १५६९ *n* टि. द्र.।

e) तु. या ⌊११,३२⌋ वें. सा. GW.WSB. प्रमृ.; वैतु. MV ⌊४९०⌋ लिट्-लोटि रूपमिति; सा. ⌊पक्षे⌋, भा. च <√दिह् इति।

f) पाभे. कृते पृ १५४१ *a* टि. द्र.।

g) सपा. खि ५,२२,४ ते दृश्यते? इति पाभे.।

h) नाप.। क्विन् प्र. [पा ३,२,५९ (तु. या २, १५; वैतु. या ⌊पक्षे⌋<आ √सद् वा<अभि√अश् ⌊व्याप्तौ⌋ वेति)]।

i) दिशाम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै ५, २,४,३ मै ३,२,४ काठ २०,२)।

j) सपा. दिक्षु<>विक्षु (माश ३,३,४,७ च)<> अप्सु (परि.) इति पाभे.।

k) तु. पपा., शौच ४, ३४; RW. प्रमृ.। PW. MOST. W. विक्षु इति शोधुकाः?।

l) सपा. दिक्षु<>विक्षु इति पाभे.।

m) सपा. दिग्भ्यः (माश २,४,४,२४;३,८,३,३५ च) <>दिशः इति पाभे.।

n) पाभे. कृते पृ १५७२ *e* टि. द्र.।

१२,११; १३,१०; २०,४[२]; ५; २५, २[२]; ७; २६, ७; ३०, ४; ४१, ६S; ४७,३S; ५०,१S; ¶क २,१४[२]S; ५, ८; ३१, ६[२]; ७; ३८, ५[२]; ३९, ५; ४१, ५; ४६,७; शौ ४, ४०, ८; १०,५, २८; १३, ७, ६; पै ४, ३०,९; १५,१,१; १६,१२४,९; १३१, ४; १७, २२, १; दिशः ऋ १, ३१,१४; ११९,२[a]; १२४,[३; ५,८०,४ (१०, ६६, १३)]; ३, ३०, १२; ५, ३४, ४; ६, ६०, २; ९, ७०, ९; ११४, ३; १०, ६४, २; ९०, १४; खि १,११, ८; ४, ५, २८; ११,१२; ५,३, ४; ४, १; मा ६, १९; ३६;९, ३२[b]; १०,२८; ११, ५८; ६३; १२, ५; १७; ५९; १४, २५; १६, ६३; १७, ५४; ७२; १८, १८; २२; २०, ६०; २१, १६; ३४[२]; २३, ३६[c]; ३१, १३†; ३२,११;१२;३५,९[२]; का ६,४, ४;८,७; ११,८,३[b]; १२,५, ९; ६,४; १३,१,१८; ४,१५; १५, ८,४; १७, ८, १७; १८, ५, ५; ६, ८; १९, ६, ३; ७, ४; २२, ६,६; २३, २, ५; ४, ६[२]; २५, ७,४[c]; ३५,१,१३†; ३, ८; ९; ४,८[२]; ¶तै १, १, ७, २S; ३, १०, २S; ४,१,२S; ६,५,२S; ११, ३; ४[२]; ७, ५, ४; ८,१६, २S; २,४,९,२; ३, २,८, ६S; ३, ५, ५[२]; ५,१०,१; २[२]; S४,

१,५,४; ६, ३; ९, ३; २, १, २; ५; ५,१; ३, ९, २; ११,४; ५, ११, २; ६,३,२; ५, ३; ७, ६, २; ९, १; ५, १, १, १; ७, ३S; ४; ८,६; २,१,१; ३,४;५; ११,२S[c]; ३,२,२[२]; ४,६,२[२]S; ७,६[२]; ९,३; ११,१; ६, ४, ५; ७, ५, ४; ८, ३; ९, ४[२]; ६,१, १,१; ५, १[२]; ३,११,३[२]; ४,४, ३[३]; ७,२,३, १; ३,५, ३; ७,४; ४,६,२; ५,८,४;१५,२; २५,१; ¶मै १, २, १७[२]S[d]; २, ४S; ४,९; ८,७; १०,९; १८[b]; ११, १०[३]S; २, १, १२[२]; २, २; ३, ५;४,८; ६,१२S; S७,६[३]; ८[२]; ११; ८, ५S; ९, ९S; S१०, ५; ६; S११, ५; ६[२]; S१३, २; ३; १०; १४; २३‡[e]; ३, १,२; ८[२];S; २,३; ९; ३,८[२]S; ४, ३; ६; ६, १; ७, १[२]; ८,५; ९, ५[२]; १०, ४; S११, २[२]; ३; ११; ४,१, ८; ११; २, २[३]; ३, ४[२]; ४, ४[४]; ६[२]S; ९[२]; १०; ५, ७;६,१; ७,७[२]; S९, २३; २५; १४, १; १३[२]S; काठ ४,१५†; ¶११, ८; १०[२]; १५, ८; १७, १६;१८,३; ४; १०; ११; २१, १२[२]¶;२७,९;२९,४;४०,१‡[e]; कौ २,५१७‡[f];४,१; जै २,७,१; ३, ४०, १३‡[f]; शौ ४, ८, ४; ३९,८; ५, २१, ९; २८, २; ६, ८८, ३; ८,५, १३; ८,५; २२; ९,१५; ९,२, २१; ५,२०; २७;

१०, २, २८; ५, २८; ३८; ६, ९; ७,३४;८, ३५; ९,१०; ११, ८,६; १३, १, ३८; २,२; ४१; ३,६; १९; ७,६; १५, ६, २२; १८, ४,६; ७; १९,६,८†; २०, २;४५,३;४;५४,१; पै १६,१९, ५; दिशः तै ५,२,५,६[५]¶; मै १, ५, ४[५]; शौ ४, ४०, १-७; ५, १०, १-६; ६, ९८, ३[२g]; ९,३, २५-३०; १५, ४, १; ३; ४; ६; ७; ९;१०; १२; १३; १५; १६; १८; ५, १; २; ४-१३; १८, ३, २५; २६; २७; २८; १९, १७, २-१०;१८,१-१०; दिशःऽदिशः शौ ४, १५, ८; ९,३,३१; १०, ३,१०; १८,४,९; १९, ३५, ४; दिशः काठ १, ७; ३, ७[२d]; १०; ५, २; ५; ६, ६¶; ७, २[६]; ८, १¶; ११, ४[२]¶; १२, १[३]; १४, ४[३b]; १६, ५; ६; ८[२]; ११; १७, ४; १९; ¶१९, १; ७[२]; ११; ¶२०, १[२]; ४; ५; ७; १०; ११[२]; ¶२१,३; ४; ८[२]; S; ९; २२, १¶; ¶२३, ८[३];९[३];¶२५.६;७[३]; २६,६[२]¶; २९,६¶; ¶३०,४[२]; ७; ¶३१, ६[३];S; १३; ¶३२,२[२]; S; ६[४]; ३३,४¶;३४,१०¶;३६,१२¶; ३७, १५[६]; ३८, ८; १०; ३९, १०; ४५,५; क १,७;२,१४[२d]; १७; ४, ५¶; ५, २[६]; ६, ६¶; २५, २; २६, ३; २७, ६; २८, ३;४; १०; ११; २९,८¶; ३०,

[a]) तु. पपा.प्रमृ.; वैतु. ORN. (ऋ १,८५,११ इत्यत्र च तदीयः संकेतः) आ दिशः इति पाठः? इति कृत्वा ना-दिशः इत्येवं शोधुकः? (तु. सस्थ. टि. समे [मू-आ √इ> आ···समयन्ते)।

[b]) पाभे. कृते पृ १०११ *b* टि. द्र.।

[c]) सपा. दिशः<>दिशः (वैतु. BC. दिशः) इति पाभे.। [d]) पाभे. कृते पृ १६३१ *m* टि. द्र.।

[e]) सपा. ऋ १०,१२१,४ विशिष्टः पाभे.।

[f]) सपा. दिशः<>दिशः इति पाभे.।

[g]) सपा. दिशः<>दिशि इति पाभे.।

५[2];¶; ¶३१,१; ३[2];६;७; ९; १२; १३[2]; १८; १९; ¶३६, ५[2]; ६[3]; ¶३९, ४; ५[2]; ४१, ४[2]¶;४५,७¶; ४६,७[2]¶; ४७, ६[2]; ¶; पै १,१०२, ३; १०८, २; २, ६९, ३-५; ७२,१; ८६, १-६; ४, १, ६†; २, ५[2]; ३०, १-९; ५,१७,८; ६,३, ६; १२, ९-११; १३, १-३; १८, ६; ७, १६,२-१०; १७,१-१०; ८,१९, ३; ९, १२, १२; २०, ५; २१, ८[3]; २३,४; १२, २, ११; १४, ३,३; १५,४,३; ४[2]; १६, २८, ३; २९, ५; ३१,१; ४१,५-१०; ५४,४; ६१, १[a]; ७८, ५; ९६, ८;९९,४;६;७; १३१,४; १३२, ३; १३६,१०; १७,७, २; २८, २; २९,१; १८,२०,६; २४,९; २६,३; ४[b]; १९,२९,१०; ४१, १?[c]; दिशःऽदिशः पै ५, ७, ९; ११,४,४; १६, ४१, ११; ६३, १०; १२१, ५; दिशम् ऋ १, ९५,३[d]; १८३,५; ४, २९, ३[d]; ¶तै ५,२, ४, २; ५,४; ३,११, १;६,४,५;७,९,४; ६,१,५,२[2]; ¶मै १,१०, ९; २०; ३,२,४[2]; ६-७, १[2]; ८, ४[2]; ९, ५; १०, ४; ४,१,१०; ¶काठ ८,१;४[2]; २०,२[2]; २२,९; २३,८[2]; २६, ७; ३१, ८; ३४, १८[2]; ३६, १४; ¶क ६,६; ९[2]; ३१, ४[2]; ३५,३; ३६,५; ४१,५; ४७,८; शौ १२, ३, ८; १५, २, १; ९; १५; २१; ६,१;४; ७; १०;१३; १६; १९; १४, १; ३;५; ७; ९; १७; पै २, ८६, १-६; ८, १४, ३†; १६, ९८, १०[2]; १७,३६, ८; १८, २७,९; दिशम्ऽदिशम् शौ ३, ३१, ४; दिशा ऋ १, ८५,११?[e]; १३२, ४; ¶तै ५, ५,८,२[3];३[2]; मै १,४, २[5f]; ७[f]; २,८,११[5]; काठ ५, ५[5f]; २२, ५[5]; ३२, ५[f]; दिशाम् खि ४, २,११[g]; मा १४,५; १६, १७; २४, ३१; २५, ८; का १५, १, ५; १७,२, १; २६,७, १; २७, ८,१; तै १, ६, १, २; ३,४,८, ७¶; ४, ३, ३, १[3]; २[2]; ४,२; ४,७,१; १२, १[2]; २; ३[2]; ४[2]; ५; ५,२,१; ५, ¶२, ३, ५; ५, ६[2]; ३, २, २¶; ५,५, १[2]; ७, १६,१;६,१,५,१¶; ७, ५,१५, ३[2]¶; मै १,४, ४; ९; २,८,१; ९,३; १३,१८; ३,२,३¶; ९¶; ४,३¶; १४,१२; १५, ७; १६, ४[6]; ४,४,९¶; काठ ५,६; १७, १; १२; ¶२०, १; ११[4]; २२, १४[6]; २३,८¶; २९,८¶; ३२, ६; ३७,१६¶; ३९,४[5];९; ४५, २१; ५३,६; क २५, १०; २७, २; ¶३१,३; १३[4]; शौ ४,४०, ८; ५, १०, ७; १२,३,९; १०; १३,२,२; पै २, ८६, १-६; ९, २१,४; १५,१,३; ५;७;९;१०; २,२; ४; १६, १२४, ९[2]; १७, ३६, ९; १०; १८, २०, ६; ०दिशाम् ऋ ९,११३,२; दिशि तै १, ६, ५, १[f]; २[4f]; ७, ५, ३[f]; २, ४, १४, १[h]; ६, ६, ६¶; ¶५,२,४,३;५,६;४,३,३; ४§; ७, ९, ४[2]; ६, ६, ७, १¶; मै ३,३, ४[2]¶; ५; ४,१२, २[h]; ¶काठ ८, १; ४[2]; १७§[h]; २०, २; २१, ६; ३६, १४; ¶क ६, ६; ९[2]; ३१, ४; २१; शौ ३, २६, १-६; ४, १४, ७[2]; ८[4]; ११, २,१२;१४;२७; १५,२,४; १३;१८; २४; १८, ३,३०-३५; पै ३, ११, १-६; १६, ९९, १[4]; २[2]; १०५, २; १९, १२, १५[2h]; दिशो मा २२, २४[12]; २७[2]; का २४, १०, १[12]; १३, १[2]; तै ७, १, १५, १[5]; मै ३, १२, ७[2]; ८[10]; ४,४,४¶; काठ ४१, ६[5]; ५१, १-५; शौ १२, ३, ५५-६०; पै ६, १३, ४-९; १६, ९३, १-१०; १७, ४१, ५-१०; ¶दिशो मै १,१०, १७; काठ ३६,१२.

दिशा- -शानाम् पैं ९,२१, ४[4].

दिक्-संशित- -तः शौ १०, ५, २८; पै १६,१३१,४.

---

a) सपा. दिशः<>विशः इति पाभे. ।

b) सपा. शौ १०,८,३६ आशाः इति पाभे. ।

c) पाठः? दिशा इति शोधः ।

d) वैतु. GW. ORN. च ऋ २,४२, २; ९,१११,३ मा १७,६६ इत्यत्र तादृशं प्रयोगं दृष्ट्वा प्रकृतेऽपि पाठः? इति कृत्वा प्र दिशम् >प्रदिशम् इति शोधः स्यादिति। तन्न (तु. सस्थ. टि. प्र-वि √धा>प्र॰ ॰विदधौ)।

e) पाठः? आ-दिश-> -दिशा इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?ते [<तुद्-] इति)।

f) सपा. दिशा (शांश्रौ ४,११,४[5] माश्रौ १,४,३,८ च) <>दिशि (आश्रौ १,११,७[5] आपश्रौ ४,१४,४ च) इति पाभे. ।

g) सपा. खिसा २६,११ निशा इति पाभे. ।

h) पाभे. कृते पृ १६३२ *g* टि. द्र. ।

दिग्-व(त्>)ती- -तीः तै ७, ५,१५,३¶.

दि(शः>)श-स्थानक- काठपुष्पि ८.

१दिश्य[a]- -श्यैः काठ ३५, २; क ४८, ३.

¶२दि(श्य>)श्या[b]- -श्याः तै ५,३,२, २[2]; मै ३, २, ९; काठ २०,१; ११[2]; क ३१, ३; १३[2]; -श्याभिः तै ५,७,५,४[2].

दिशत्- -शन् मै ४, २, ५?[c]; कौ २, १००६; जै ४, १७, ११; -शन्ता ऋ १०, ११०, ७; मा २९,७; ३२; का ३१,१, ७; ४, ८; तै ५,१, ११,३; मै ३, १६, २; ४, १३, ३; काठ १६, २०; ४६,२; शौ ५,१२,७.

*दिशस्[d]-

√दिशस्य, ‡दिशस्यति[e] कौ २,६०९; जै ३,४९,८; ‡दिशस्यतम्[f] कौ १, २८७; जै १, ३०, ५.

दिष्ट,ष्टा- -ष्टः शौ ५, ३०,१७; पै ९, १४, ७; -ष्टम् शौ १२, ३, ५५-६०; पै १७, ४१, ५-१०; -ष्टात् शौ १०,३,१६; पै १६,६४, ६; -ष्टाम् ऋ १,१८३,५; -ष्टाय मा ३०,७; का ३४,१,७.

†देदिश(त्>)ती- -तीः ऋ ८, १०२, १३; काठ ४०, १४; कौ १,१३; २, ९२०; जै १, २, ३; ४,३,४;६,५.

देश[g]- -शे मा ३४, ११; का ३३, १,५; -शेभ्यः पै ८, १९,१.

देशो(श-उ)पसर्ग[h]- -र्गाः शौ १९,९,९.

देष्टृ- -ष्ट्रे मै २,१०,५[i].

देष्ट्री[j]- -ष्ट्री ऋ १०,८५, ४७; शौ १०,१०,१७; ११, ६, १२; पै ६, १९, २; १२, ५, २२; १६, २२, २; १०८, ६; १९, ४२,७.

†देष्ट्र[k]- -ष्ट्राय ऋ १०, ८५,१५; ११४, २; शौ १४, १, १४; पै १८,२,३.

√दिह्, अदिहन् शौ ४, ६, ७[l].

दिग्ध,ग्धा- -ग्धम् पै ९, १६, ५; १९,५४,१०; -ग्धा शौ ५,१८, १५; पै ९, १८, १[2]; २५, ५; -ग्धाभिः पै १०,११,५.

दिग्ध-विद्ध- -द्धः पै ९, ८, ८; -द्धाः पै ९,९,६.

†दिहान- -नः ऋ १०,८७, ४; शौ ८,३,६; पै १६,६,५.

१देह[m]- -हः खि २,१२,१.

२*देह[n]-

देही- -ह्यः[o] ऋ ६,४७, २; ७, ६, ५.

√दी (= √डी [विहायसा गतौ]), ‡दीयते[p] कौ २,६०६; जै ३, ४९, ४; दीयति ऋ ९, ३, १[p]; दीयन्ति ऋ ७,७४, ४; दीयतम् ऋ ५,७४,९.

दीयत्- -यन् ऋ ६, ४, ६; ७, ६३, ५.

√दी(दीप्तौ),>दिदी, दीदि, दीदी, दीयति शौ १०,१०, २८[q]; पै १६,१०९,८[q].

†दीदयति ऋ ५,६, ४; तै ४,४, ४,६; मै २,१३,७; काठ ९, ६; कौ १, ४१९[r]; २, ३७२; जै १, ४१, १; ३, ३०, १५; शौ १८, ४, ८८; दीदयन्ते शौ १८, ३, ७३; दीदयसि ऋ ८, ४४,२९; दीदयत् ऋ १०, ३०, ४[s]; ९५, १२; †दीदयत्[s] ऋ २, २३, १५; ६, १६,३६;२०,१३; १०, ९९, ११; मा २६, ३; का २८, २, १; मै ४, १४, ४; काठ ४, १६; ४०, ११; कौ २, ७४८; जै ३,२२,३; शौ १४,१,३०‡[s];

---

a) विप. (देव-)। भवार्थीयः यत् प्र.।

b) नाप. (इष्टका-विशेष-)। यत् प्र. (पा ४,४,१२५)।

c) दिशम् इति पाठः? (तु. सात.) यनि. शोधः (तु. BC., सपा. कौ. जै.)।

d) अत्र धा. दाने वृत्तिः। भावे असुन् प्र. नित्स्वरश्च।

e) पाभे. कृते पृ १५४८ *g* टि. द्र.।

f) पाभे. कृते पृ १५४८ *h* टि. द्र.।

g) नाप.। कर्मणि घः प्र.।

h) पस. अन्तोदात्तः (वैतु. सा. सस. इति चिन्त्यम् यनि. स्वरानुपपत्तेः)। i) पाभे. कृते पृ १३८६ *g* टि. द्र.।

j) व्यप. (देवता-विशेष-)। स्त्री. ङीप् प्र.।

k) भावे त्रः प्र. उसं. (पाउ ४,१६७)।

l) सपा. अदिहन् <> अदुष्यन् इति पाभे.।

m) नाप. (शरीर-)। व्यु.?। धा. 'उपचये' (=संघाते वाऽऽवरणे वा) वृत्तिः?। स्वरः? (वैतु. तैआ १, २७,२ देह- इति)।

n) नाप. (पुर्- [तु. सप्र. ऋ २,१९,६; ७,१९,५;९९,५])। व्यु.?। धा. 'उपचये' (=*उपक्षये [=निवासे]) वृत्तिः। o) द्विरु इति।

p) सपा. दीयते <> दीयति इति पाभे.।

q) तु. सस्थ. टि. अन्तर्। r) दि॰ इति S.।

s) सपा. दीदयत् <> दीदयत् <> दीदाय इति पाभे.।

†दीदयत् ऋ ५,४५,९; ८,४४, १५; तै १, ८,२२,२; शौ ३,८, ३; दीदायत् मै १,४,२[a]; काठ ५, ५; ७,३; क ५,२; पै १,१८, ३; दीदेत् ऋ २,२, ८[b]; खि ५, ५,८; दीदयः ऋ १०, ६९, ७; दीदयतम् ऋ १, ९३, १०; †दिदीहि ऋ २,९, ६; ३, १५, ४;२३,४; ५,२५,३; ७,१,२१; ३,[१०; ४, १०]; तै ४,३,१३, २; ६,१,५; मै ४, १०, ५; काठ २१,१३; दीदिहि ऋ ८,६०,६; शौ ७, ८३, २; दीदिहि,>ही ऋ १,७९, ५; १४०, [१० (६, ८, ६)]; २, २, ६; ३, १०, [२; १० (२१, ७) ११८, ७]; [(१, १२,१०)८]; ५४, २२; ५,२१, ४; २३, [४[२]; ६,४८, ७[२]][c]; ६, ४८,३; ७,१,३; १५,८; ८,४३, २६; मा १५, ३६†; १७,७६†; २७,५;७; का ३,२,८; १६, ५, १८†; १८,६,१२†; २९, १,५; ७; तै १,६;६,२; ७, ६, ४; ४, १,७,२; ३; ३, १२,१[d]; ४, ४, ५†; ६, ५, ४†; ५, ४, ७, ३†; मै २, १०, ६†; १२, ५; १३, ८†;३,३,९†; †काठ ७,१३[२]§; १३,१५; १८, ४; १६[२]§; २१, ९; ३५,१; ३९, १५[२]; क ६,३; २८,४†; २९,४[२]; ४८,२; †कौ १, ३७; २, ७२५; ९१२; †जै १,४,३; ३,३८, ३§; ५९, १६; ४,१५,५; शौ २,६,४; ७, ७८, ४; ८९,१; १२, २, १८; पै ३, ३३, ३; ५; ७; ६, ९, ११‡[e]; १७, ३१,७; १९, ३५, ५; २०, ९,२; अदीदेत् ऋ १,११२,१७; †अदीदेः ऋ ६,७,४; ७, ५, ३; कौ २, ४९१; जै ३, ३८, ५; अदीदेः ऋ १,१४०,१०.

†दीदाय ऋ २,३५,४; ७,३,५; १२,१;८,१०२, ११[f]; मा १२, ३४‡[g]; का १३,३,५‡[g]; तै २, ५,१२,२; ४‡[g]; ४,२, ३,२‡[g]; मै २,७,१०‡[g]; १३,५; ४,१२, ४; काठ १६, १०‡[g]; ३९, १३; क २५, १‡[g]; कौ २, ६५४[h]; जै ३, ५४,४; दीदाय ऋ ४, ६, ७; पै ९, २१, १;५;७; १८, ४, ६‡[i]; †दीदेथ ऋ १, ३६, १९; ४४,१०; कौ १, ५४; जै १, ५, १०; ४, ८, ५; दीद्यासम् का ३, २,८; तै १,६,६,२;७,६,४.

*दीदि–

दीद्य(दि-अ)ग्नि[j]– -ग्नी खि १, ४, ६?[k]; ५,७, ४,८; –०ग्नी ऋ १,१५,११; ८, ५७, २; खि १, ४,३.

†दीदिवस्[l]– -दियुषः[m] ऋ ८, २३, ४; –०दिवः ऋ ७, १, ८; –०दिवः ऋ १, १२, ५[e]; [१० (३,१०,८)]; ५,२४,४; ८,४४, ४;६०,५; मा ३,२६; १५,४८; १७,९; २५,४८; का ३,३,१८; १६,५, ३०; १८, १, १०; २७, १५,२; तै १,३,१४,८; ५,५-६, ३; ४,४, ४,८; ६, १,३; मै १, ५,१; ३; २, १०,१; ४,१०,१; काठ ७, १; १९, १४; क ५,१; कौ १,४२; २,४५९; ८९१; ३, ४,१§; जै १,४, ८; २,२, ९§; ३,३४,१७; ४, १२, १०; १३, ६; –वांसम् ऋ २, २, ११; ३५, ३; १४; ३,१३,५; २७,१२; ४, ४,९; ३९,२; ५, ४३, १२; ६, १,३; ६; १०, ८८, १४; तै १, २,१४,४; २,५, १२, २; मै २, १३,१; ४, ११,५;१३, ६[२];१४, ४; काठ ६, ११; ७, १६; १८, २०[२]; ३५,३; कौ ३, ३, ६; जै २,१,६; –वांसा ऋ १०, १०६, ३; –वान् ऋ २,९,१; मा ११, ३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५, ११,२; ४,१, ३,३; मै २, ७,३; काठ १६,३.

दीद्यत्– -द्यत् ऋ १, १४३, ७; २, ९,२; ३,१,१; ७, १०,१; १०,

---

a) सपा. कौसू ७०, ९ दीदिहि इति, माश ३,७,४,१० काश्रौ ६,४,३ आपश्रौ ११,१९, ८ माश्रौ २,३,६,१७ दीदयत् इति च पाभे.। b) दीदेः इति PW.?।

c) सकृत् तु. सस्थ. टि. आ।

d) सपा. दीदिहि (तैआ २,५,२ च)<>अधि··· ब्रूहि इति पाभे.। e) सपा. दीदिहि<>दीदिवः इति पाभे.। f) तु. सस्थ. टि. आ।

g) सपा. दीदाय (माश ६, ८,१,१४ च)<>द्युतानः इति पाभे.। h) दिदाय इति S.।

i) पाभे. कृते पृ १६३४ S टि. द्र.।

j) विप. (अश्विन्-)। बस.। पूप. कर्तरि डिन् प्र. लिड्वच्च उसं. (पावा ३,२,१७१)।

k) पाठः? ज्योतिष्मन्तं···दी° इत्यस्य ज्योतिष्मन् त्वं···दीदिह्य(हि-अ)ग्ने इति शोधः। सपा. मा ११, २८ प्रमृ. दीद्यतम् इति, तै ४,१,३,१ दीद्यानम् इति च पाभे.।

l) क्वसुः प्र. (तु. पपा. GW. प्रमृ.; वैतु. भा. सा. उ. म. प्रमृ. <√दिव् इति)।

m) इयङ्-आदेशः उसं. (पा ६,४,८६)।

११८,१; ८; १२२, ६; मा १९, ४०; का २१, ३, ११; †तै २, ५,१२,५; ३, ५,११, ३; मै १, ६,२[a]; ३,११,१०; ४,१०,२†; ४; ११, २; काठ २, १५†; ७, १३[a]; १६†; १२, १४†; १५, १२†; १८,४[a]; २१, ९[a]; ३८, २; क ६, ३[a]; पै १९, ३, १; –घतः खि ४, ९,३; –घतम् ऋ ३, २७, ४; मा ११, २८[b]; का १२,३, १[b]; मै २, ७, २[b]; काठ २,१५; १६,३[b]; कौ २,८९०†; जै ४, १३, ५†; शौ २०, १०२, ३†.

दीद्यान,ना– -नः ऋ १,१२७,३; ३, ५,७; १५, ५; ३१, १५; ६, १, ७; १०,२०, ४; मा १७, ६६[a]; का १८,६,२[a]; तै ४,६, ५, १[a]; मै ४,१३,६†; काठ १८, २०†; †कौ १,३४०; २, ११६५; †जै १, ३५,९; –नम् ऋ ४,५,९; तै ४,१,३,१[b]; –ना खि ५,७,४,७.

√दी (क्षये)

†दीन[c]– -नाः ऋ ४, २४, ९; –ने ऋ ८,६७, ११; १०,६८,८; शौ २०,१६, ८; –नैः ऋ ४,५४,३; तै ४,१,११,१; मै ४,१०,३.

दीन-ता– -ता[d] ऋ ७,८९,३.

दीन-दक्ष[e]– -क्षाः ऋ १०,२,५.

¶√ दीक्ष्, >दीक्षि, दीक्षते तै ६, १,१,३; मै ३,६,१[६]; २; ३; ४; ७;७,८[२];१०; ९,१; काठ २३, १; ३[२]; दीक्षते तै ६, १, १, ४; मै ३,६,१[२];७,३;४,३,९[२]; काठ ९,१५[२]; २३,६[३];७;२४,७;३४, ९[२]; क ३५, ७; ३६,४; ३७,८; दीक्षन्ते तै ७, ४, ८,१[२]; दीक्षन्ते तै ७, ४,८,१;२[२]; अदीक्षत काठ ३४, १३ अदीक्षन्त मै ३,६,१०; काठ ३४,१३[२]; दीक्षेत तै ६,१, ४,७; काठ २४,९;१३;२५,१६; क ४८, १४; दीक्षेरन् तै ७, ४, ८,१[२];२[२]; काठ ३४,९[१२].

अदीक्षिष्ट तै ६,१,४,३; मै ३, ६,१; काठ २३,५; क ३६,२.

दीक्षयति तै ६,१, १, ४; २, ५-७; दीक्षयति तै ५, १, ९, १[४]; ६,१,१,३; ४; २,५-७; ३, २[२]; ५; काठ १९,१०[२]; २३,७; क ३०, ८[२]; ३६,४; दीक्षयन्ति तै १,८,१८,१; ५,२, ४,२; ६, १,२, ५; मै ३, ६, ६; ७; काठ २२, २३; Sदीक्षयामि तै ७,१, १८, १[२]; २[२]; काठ ४१, ९[५]; अदीक्षयन् काठ २३, ७; क ३६,४; दीक्षयेत् मै ३,६, ८; काठ २३,५[२]; ३६,२[२].

दीक्षमाण– -णः काठ २२,१३¶.

दीक्षय(त्>)न्ती– -न्ती मै ३, ६, ७[२]¶.

¶दीक्षयित्वा तै ५,२, ४, २; मै ३, ६,८; काठ २०,१; क ३१,३.

दीक्षा– -क्षया मा १९, ३०; का २१,२,१९; ¶तै ५, ५, ७, ५; ६, ७, १; ६, १, ६, २; २, २, ७; ¶मै ३, ६, ४; ७, ३; १०; ¶काठ ४, १६S[f]; २१, ५; २२,८S; २३,२; २४,९[२]; ३४, ७[२]; ¶क ३१,२०; ३५,२; ८; ३८, २[२]; शौ १२, ५, ३; १९, ४३,१-८; पै १६,१४०,३; २०, ५४,४; –क्षा ¶तै ३,१, १, २[२]; ४,७,९, १S; ५, ३, ४, १; ६, १,६, २; मै १, ९, २; ८¶; २, ११,६; ३, ८,२¶; ४,१४,११; ¶काठ ९, १०S; २१, १; २३, १०; ३४, ६; क ३७, १¶; शौ ११,९,८; १२,१,१; १५, १६, ५; पै २,५२, २; ५; ९, ४, ६; २३,२०; १६, ८२, ८; ८६, ७; १७,१,१; १९,२८, ११; –क्षाः शौ ८,९, १७; पै १६, १९, ७; १७,२९,१४; –क्षाणाम्[g] तै १, २,१,२; काठ २, २; क १,१४; –क्षाभिः तै ७,४, ९, १¶; शौ ८,५,१५; पै १६,२८,५; –क्षाम् मा ५,६[h];४०;१९,३०; का ५, २,४[h]; ९,७; २१,२,१९; तै १, २,१०,२[h]; ३,१, १, २¶; ३[२]; ५,७,४,३; ६,२, २, ४; ७, १, १८,२; मै १,२,७[h]; ३,६,२[३]¶; ३¶; ४¶;९; काठ २, २[h]; २२, १३[२]¶; ¶२३, ५;१०; ४१,९; क १, १४[h]; ३७, १¶; शौ ९, ६,४; १४,२, ५२; १९,४०, ३; ४१,१; पै १,५३,३; १६,१११, ४; १८, १२, १; २०, ५७, ४; –क्षायाः मा १४,२४; का १५, ८,१; तै ४, ३,९, १; मै १, २,

a) सपा. दीद्यत्<>दीद्यानः (माश ९,२,३,२५ तैब्रा १,१,७,१;२,१,२२ च) इति पाभे.।

b) पाभे. फुते पृ १६३५ k टि. द्र.।

c) क्त>त>नः (पा ८,२,४५)। प्र. स्वरः।

d) तृ१ द्र.।

e) विप. (मर्त्य-)। बस.।

f) दीक्षाये॰ इति पाठः? दीक्षये॰ इति शोधः (द्र. सपा. तैब्रा २,४,३,३)।

g) सपा. दीक्षाणाम्<>दीक्षायाः इति पाभे.।

h) सपा. दीक्षाम्<>दीक्षायाम् इति पाभे.।

२[a];९,८¶; २,८, ५; ३,२,१०; काठ १७,४; २०, १२[३]; २१,१; क २६, ३; ३१, १४; –क्षायाम् मा ८,५४; का ९, ७, १; तै ४, ४, ९, १; मै १, २, २[b]; ¶काठ ९,१५; ३४,१४; –क्षायै मा ४, ७; १९, १३; का ४,३,१; २१, २,२; तै १,२,२,१; ३,२,१,१; मै १,२,२; ३,६,४; काठ २, २; २३, २; क १, १४; ३५, ८; –०क्षे खि ६, ३, १; तै ३,१, १,२.

दीक्षा-तपस्– -पसी तै ६, १,१, २[३]¶; –पसोः मा ४,२; का ४, १,३; –पोभ्याम् मै १, ९, २[c]; काठ ९,१०[c].

दीक्षा-पति– -०तयः मै १, २, २[d]; काठ २, २[d]; क १, १४[d]; –तिः मा ५,६[d]; ४०[d]; का५,२, ४[d];९,७[d]; तै १, २,१०,२[d];६, २,२,४[d]; मै १, २,२[e];७[d]; काठ २,२[e]; क १,१४[e].

दीक्षित,ता– -तः मा २०,२४; का २२, २, १; ¶तै ३,१, १, २; ५,६, ७, १[५]; २[४]; ३[३]; ६,१, १,५;३,२;४,४-६; ११, ६; २, ५,३;५[३];७,२, १०,३; ¶मै ३, ६,१;२[४];३[३]; ५;६[५]; ७[५]; ९[३];8; ९,३; ¶काठ १९,१०; २१,५[९]; २२,१३[३]; २३,१[४]; २; ३[३]; ५[५]; ६[५]; ७; ९[३]; २४,७;९[३]; २६,३; ३४,५; १२[४]; ¶क ३०,८; ३१, २०[९]; ३५, ७[४]; ८; ९; ३६, २; ४; ६[३]; ३७, ८; ३८, २[३]; शौ १०,१०, १२; १७; ११, ७, ६; पैं १६, १०८, २; ६; १५३, ६; –¶तम् तै ३,१,१,२; ६, १,४, ५; मै ३, ६, ४; ९[३]; काठ २३, २;३४,९[३]; क ३५,८; –¶तस्य तै ३,१,१,३; ६,१,४,५; मै ३, ६,६; ७[३]; ९,२[३]; काठ २३,६[३]; २६, ३; –ता तै ३,५, ६, १[f]; –¶ताः काठ २२, १३; क ३५, ६; –तान् तै ६, १, ४, ७¶; –¶तानाम् तै ७, २, ७, १; २; काठ ३०,३[३]; ३४, २[४]; क ४६, ६[३]; –¶ते काठ २६,२; क ४०, ५; –¶तेन मै ३, ६, ७; काठ २३,६; २६,३.

¶दीक्षित-त्व– -त्वाय तै ६, १, २,१; काठ २३,२; क ३५,८.

दीक्षित-दण्ड[g]– -ण्डम् तै ६,१, ४,१¶.

¶दीक्षित-वसन[h]– -नम् काठ २३,२[1];३[२]; क ३५, ८[1]; ९[२].

¶दीक्षित-वाद[1]– -दम् तै ३,१, १,१[२]; मै ३,६,६;९.

दीक्षित-वासस्[g]– -सः मै ३, ६, ७[२]¶[1].

¶दीक्षित-विमित[k]– -तम्, –तात् तै ६,२,५,५; मै ३,६,७; काठ २३,२; क ३५, ८; –तान् मै ३,६,९.

दीक्षित-व्रत[g]– -तम् मै ३, ६, ९¶.

¶दीक्षिता (त-अ)न्न– -न्नम् काठ २३,९[२]; क ३६, ६[२].

¶दीक्षिष्यमाण– -णः तै ५, ५, १, ४; ७, २, ५,१; –णाः तै ७,४, ८,१; काठ ९,१६.

?दीक्षतो पैं २०, ४२,७.

दीक्षमाण– प्रभृ. √दीक्ष् द्र.

*दीदि–, दीदिवस्– √दी(दीप्तौ) द्र.

दीदिवि– √दिव् द्र.

दीद्यग्नि–, दीद्यत्–, दीद्यान– √दी (दीप्तौ) द्र.

दीधरः √धृ द्र.

दीधिति–, दीध्यत्–, दीध्यान– √धी द्र.

√दीप्, > दीपि, दीप्यते तै ५, ६, ४, ४¶; ¶काठ १९, १०; २२, ९; क ३५, ३¶; शौ १०, ७, २;४; पै १७,७,४;५; दीप्यताम् तै ४, ७, १३, ४[1]; दीप्येत क ३०,८¶.

¶दीपयति मै ३, ३,३;९; १०; ४,२;३; काठ २१, ३; १०; क ३१,१८;दीपयः पै १९,२६,१२.

दीप्त– -सः खि ३,१५,२०.

दीप्यमान,ना– -¶नम् मै ४, २,१; काठ ८, १२; क ७,७; –¶नान् काठ २६, १; क ४०, ४; –नाम् तै १,४,३४,१; मै २, १३,१९;

---

a) पाभे. क्रते पृ १६३६ *g* टि. द्र. ।

b) पाभे. क्रते पृ १६३६ *h* टि. द्र. ।

c) सपा. तैआ ३,८,१ दीक्षया इति पाभे. ।

d) सपा. दीक्षापतयः<>दीक्षापतिः (माश ३,४,३, ९;६;२,२१ गोब्रा २,२,३ वैताश्रौ १३,१९ च) इति पाभे.।

e) सपा. दीक्षापतिः<>अधिपतिः (आपश्रौ १०,८, १ च) इति पाभे. ।

f) सपा. दीक्षिता (माश्रौ २,१, २,७० च)<>सन्नद्धा (माग़ १,११,६ च) इति पाभे. ।

g) पस. अन्तोदात्तः ।

h) नाप. । कास. । उप. <√वस् (आच्छादने) ।

i) सपा. °वसनम्<> °वासः इति पाभे. ।

j) नाप. । कास. घञन्ते थादि-स्वरः ।

k) तृस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४७) ।

l) पाभे. क्रते पृ १३९४ *b* टि. द्र. ।

काठ ४०, ४; –ने मै ३, ४, ५; काठ २२,२;६; क ३४,१.

दीयत्– √दी (विहायसा गतौ) द्र.

दीयमान– √दा (दाने) द्र.

दी॒र्घ॒,र्घा[a]– -र्घः ऋ १, १७३, ११; ४,२,५; ८, १७, १०; तै १,६, ६, ४; ३, १, ११, १; मै १,४, ३;८¶; ४, १२, ३; काठ ५,६; ६,१०; ३२,६; शौ २०, ५, ४; –र्घम् ऋ १,३२,१०; ३७, ११; ९६, ८; ११६, २५; १२३, ८; १५४, ३; १६६, १२; १४; ३, ७,१; ४,२३,९;२४,८; ५,१५, ५; ५४, ५; ८७, ७; १०, १४, [१४; १८, ६][b]; ३६,१४; ५१, ८; ७०,४; ८५,१९; ९५, १०; १०५,१[c]; १२४, १; १३४, ६; खि २,६[2],२४; ११,२;५; १४, ७; ४, ६, ७[2]; खिसा ३२, १; मा ३४,५१[2]; का ३३,२,१४[2]; तै २,४,५, २; १४, १†; मै ४, १२,२†; काठ १०, १२†; १७, १८†; २८,५¶; क ४४,५¶; †कौ १,२२८;२,४४१; †जै १, २४, ८; ३, २२, १६; शौ १, २५, २; २,१३,२; ३,८,३; ६, ७८, ३[d]; ७, ३३-३४, १[d]; ८६,२†; १०८, १; ८, २, ११; ११,१,३४; १२, १, ६२; १३, २, ३७; १४, १, २४; ४७; २, ३९; ७५; १८, २, ३†; १९, २४, ४; पै १, १२, ३[e]; ४६, १; २;५; ८३,२; ६,१८,१-९; ८,१५, १०; १३, ६, १०†; ९, १७; १५,६,१; १६,४,१; ९२, ४; १७, ३४, ६; १८, ३,१‡[f]; ३†; ५, ४; १०, १०; १३, ३; १४,५; २४,४; १९, १६, ११; ५१,४; २०,३,५; १२,५; २२, ४; ४१,५; ५६, ४; –र्घा ऋ १, १४०, १३; –र्घाः ऋ २, २७, १४; –र्घाम् ऋ ४,२२,७; १०, ४०,१०; मा १,२०; का १, ७, ४; तै १, १, ६, १†; मै १,१, ७; ४,१,७; काठ १,६; ३१,५; क १, ६; ४७, ५; शौ १४, १, ४६†; पै १८,५, ३†; –†र्घाय ऋ १,७, ३; ८,१३,३०; मै २, १३, ६; कौ २, १४९; शौ ६, ३९,१§; २०, ३८, ६; ४७,६; ७०, ९; पै १९. ८, ७§; –र्घेण ऋ १, ११९, ६; शौ १२, २, २२;५५; पै १७,३२,३;३५,४.

दीर्घ-केश[g]– -शान् पै १७,१२,८[h].

दीर्घ-जिह्व[i]–

दीर्घजिह्वा– -ह्वाः पै १९,३६,१.

दीर्घजिह्वी[j]– काठपुष्पि २९; -ह्वी मै ३,१०,६; काठ २९, १; क ४५,२.

†दीर्घजिह्व्य[k]– -ह्व्यम् ऋ ९, १०१,१; कौ १, ५४५; २,४७; जै १,५६,१; ३,५,६.

दी॒र्घ-त॑न्तु[l]– -न्तुः ऋ १०,६९,७.

†दी॒र्घ-त॑मस्[m]– -माः ऋ १, १५८, ६; ८,९,१०; शौ २०, १४०,५.

†दी॒र्घ-नी॑थ[n]– -थे ऋ ८, ५०, १०; खि ३, २,१०.

दी॒र्घ-प्रयज्यु[o]– -†ज्युम् ऋ ७, ८२, १; तै २, ५,१२, ३; मै ४,१२, ४; –ज्यू मै ४,१४,६.

दी॒र्घ-प्रसद्मन्[p]– -द्मनि ऋ ८, १०, १; २५,२०.

दीर्घ-मात्र– -त्रेण पै ८,१९,८.

दी॒र्घ-यशस्[q]– -शसे ऋ ५,६१,९.

दीर्घ-याथु– -थे[r] ऋ ५, ४५, ९;

a) विप. (विस्तृत-] अध्वन्-, आयुस्- प्रमृ.) । व्यु.? । <√दृ [=√तॄ '*विस्तारे' (वैतु.SEY[२१;८८] पाउभो [२,२,६९], अभा. च [विदारणे] इति)] इति मतम्; वैतु. या [२, १६]<√द्राघ् इति; GW. WAG [१,२२ b; ७८c; २१४ c] <√दह् इति ।

b) सपा. दीर्घम् (तैआ ६,१०,१ च) <> सर्वम् इति पाभे. ।

c) वा. पृ ६०७ e द्र. ।

d) पाभे. क्रते पृ ६९० k टि. द्र. ।

e) सपा. दीर्घम् आयुः<>संविदाने इति पाभे. ।

f) सपा. दीर्घम्<>विश्वम् इति पाभे. ।

g) विप. (असुर-) । वस. ।

h) सपा. दीर्घकेशान् <>श्यावदतः इति पाभे. ।

i) विप. । वस. ।

j) व्यप. (राक्षसी-विशेष-)। स्त्री. ङीप् प्र. (पा ४,१,५९)।

k) विप. (रक्षन्-) । स्वार्थिकः यत् प्र. तित्स्वरश्च ।

l) विप. (अग्नि-) । वस. ।

m) व्यप. (ऋषि-विशेष-) । वस. । उप. अर्थः ? ।

n) विप. (तु. LR.) वा व्यप. (तु. PW.GW.GBV.) वेति? । वस. ।

o) विप. (जन-, विष्णु-वरुण-) । वस. ।

p) अर्थः? । नाप. (पृथिवी-लोक- [तु. ऋ ५,८७,७ सा. PW.GW. प्रमृ.], वैं. सा. [अन्तिमे स्थले] =यज्ञ- इति)। वस. । उप. *प्र-सद्मन्– [प्रास.] ।

q) विप. (विप्र-)। वस. ।

r) भाप. (दीर्घ-यान-) । उस. थादि-स्वरः । उप. √या+थक् प्र. ।

–†थैः[a] ऋ २,१५,३; तै २,३, १४,५.

दीर्घ-श्मश्रु[b]– -श्रुः शौ ११, ७, ६; पै १६,१५३,६.

†दीर्घ-श्रवस्– -वसः[c] ऋ १०,२३, ३; शौ २०,७३,४; –वसे[d] ऋ १,११२,११.

दीर्घ-श्रुत्[e]– -श्रुत् ऋ ७, १६, ८; ६१,२; ८, २५, १७; –श्रुतः ऋ १०, ११४, २; –श्रुतम् ऋ ७, ७६,७.

दीर्घश्रुत्-तम– -मः ऋ ८, १०२,११; १०, ९३, २; तै १, ६,१२,२; मै ४, १२, २; काठ ८, १६; –मम् ऋ ५, ३८, २; ७,८१,५; –मा ऋ ५, ६५,[२; ८,१०१.२].

दीर्घ-सत्र[f]– -त्रम् त ३,३,८,५¶.

दीर्घ-सोम[f]– -मे तै ६,२,११,३¶.

†?दीर्घाधियः[g] ऋ २,२७,४; तै २, १, ११, ४; मै ४, १२, १; काठ ११,१२.

दीर्घा(र्घ-अ)प्सस्[h]– -प्साः ऋ १, १२२,१५.

दीर्घा(र्घ-आ)यु[i]– -†०यो ऋ ८, ७०,७; कौ १,२६८; जै १,२८, ६; –योः पै ३,१४,७.

दीर्घायु-त्व– -त्वम् ऋ १०,६२, २; मा १८, ६; का १९, ४, २; तै ४,७,३,२; मै २,११,३; काठ १८, ९; ३६, १५; क २८, ९; –त्वस्य खि १, १, २; ५, ५; –त्वाय ऋ ८,५९,७; खि १.६, ७; का ३, ९, ३[j]; ६; तै १, २, १,१[j]; ३,२,५,१; मै २, ३, ४; ४,१०,६; काठ २,१[j]; ३६,१५[j]; ४०,३; क १,१३[j]; शौ[k] १,२२, २; ३५,१; २,४, १; ३, ५, ४; ४,१०,७; ५, २८, १; ६, ६८, २[l]; ११०,२; १३३, ५; ८, ५, २१; १२, २, ६; १४, २, ७५; १८,४,५३; १९, २८, १; पै १, २८,२; २, ११,१; ५९,१०; ३, १३,४; ४,२२,६[m]; ५,३३,११; १३,११,१; १६, २६, २; २८, १०; १७, ३०,६; १८, १४, ५; १९.२५,६; २०, ५४,९.

दीर्घायु-शोचिस्[n]– -चिषम् ऋ ५,१८,३.

दीर्घा(र्घ-आ)युस्[o]– -युः ऋ ४, १५,९; १०,८५, ३९; मा १२, १००[j]; शौ १४, २, २†; ६३[p]; पै २,५२,३[q]; १८,७, २†; १३, २; १९, १७, १४[q]; –युषम् ऋ ४,१५,१०.

?दीष्व[r] मा ३८, ३[s]; का ३८,१, ३[s].

√दु, दू (उपतापे), दूयते खि ७,७,२. दुन्वन्ति शौ ९,४,१८.

दाव[t]– -वः शौ २०, १३६, ८[u]; –वस्य शौ ७, ४७, १; –वात्

---

a) विप. (पथिन्-)। उप. कर्तरि थक् प्र. (तु. वें. सा. भा. GRV. K.; वैतु. PW. प्रभृ. GG. च भावे प्र. इति ?)। b) विप. (ब्रह्मचारिन्-)। वस.।

c) विप. (वाज-)। वस.।

d) विप. [औशिज- (=कक्षीवत्- [तु. सस्थ. टि. वणिज्–>-णिजे, PW. GW.; वैतु. स्क. सा. GRV. व्यप. =ऋषि-विशेष- इति?])]।

e) विप. (रयि-, विप्र- प्रभृ.)। उस. उप. क्विबन्तम्।

f) कस. अन्तोदात्तः।

g) विप. (आदित्य-)। प्राति.?। <दीर्घ-धी–[वस.] इतीव पपा. प्रभृ.। दीर्घा(र्घ-आ)धिज्– इति तु मतम्, यत्र *आधिज्– (=*आ-तिज्-) इति उप. दीप्तिवचनं भाप. द्र.। h) विप. (रथ-)। वस.।

i) विप. (इन्द्र,युष्मद्-)। वस.।

j) =सपा. तैब्रा १,३०,१ काश्रौ ५,२,१४ आपश्रौ ८, ४,१ आपमं १,६,१३; २,१,२;९,२ शांगृ १,२८,९ पागृ २,१,९ हिगृ १,९,१२। मंब्रा १,६,७ तु दीर्घायुष्ट्वाय इति पाभे.।

k) वैतु. अत्रा [३,३,४] <°युः-त्वाय इति?।

l) =सपा. आपमं २,१,१। मागृ १, २१,३ तु पुनःपुनः इति पाभे.। m) उ इत्यनेन समुदितम्।

n) विप. (अग्नि-)। वस.।

o) विप. (ओषधि-, पति-, [साहदेव्य-] कुमार- प्रभृ.)। वस.।

p) =सपा. मंब्रा १,२,२ आपमं १,५,२ हिगृ १,२०,४ मागृ १,११,१२। पागृ १,६,२ तु आयुष्मान् इति, शांगृ १,१४,१ चिरम् जीवतु इति च पाभे.।

q) सपा. दीर्घायुः<>अश्ववान् इति पाभे.।

r) √दय्[दाने]> *दयस्व> नैप्र. यनि. (वैतु. उ. म. <√दा[दाने] इति, PW. प्रभृ. [बन्धने] इति च?)।

s) सपा. ?दीष्व (माश १४,२,१,१० काश्रौ २६,५,४ च) <> ?शुङ्क्ष्व <> तैआ ४, ८, ३; ५, ७, ३ आपश्रौ १५,९,७ शिष इति पाभे.।

t) नाप. (वनाग्नि-)। णः प्र.(पा ३,१,१४२) तत्स्वरश्च।

u) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. च वयः इति?।

१९,२६,१५.

दाव-प[a]– -पम् मा ३०,१९; का ३४,४,१.

दून[b]– -नाः शौ २, ३१, ३; पै २, १५,३.

दुःख[c]– -खम् खि ३,१७^{२}, २.

दुःखित– -तान् खि ७,७,७.

√*दुघ्,दुह्,>दुदुक्ष,दोहि,†दोहते ऋ ९, ८६, १८; कौ २, ५०४; जै ३, ३९, ३; †दोहते ऋ १, १३४, ४; ८, ९३, ३; कौ २, ८०२; जै ४,२,५; शौ २०, ७, ३; †दोहसे ऋ ५, ४४, १; मा ७,१२; का ७,६,१; तै १,४,९, १; मै १,३,११; काठ ४, ३; क ३, ३; दोहत् ऋ १, १६४,२६; शौ ७, ७७, ७†; ९,१५,४; †पै १६,६८,४;२०,११,१; दोहताम् काठ ३१, १४; दोहामहै काठ ३३, ८; अदोहम्[d] खि ५, १५, १४.

?दुहे मै ३, ३, ८; दुहे ऋ ९, ८९,२^{२}; १०, १२, ३; मा १९, ८७; २०, ५५; ६०; ६५; २१, ३३;३४; का २१,६,८; २२, ६, १; ६; ११; २३, ४,५; ६; ¶तै १,६,११,२; ३; २,३,६,२^{२}; ३, २, ७, ३^{२}; ५,४,७, ४; ६, २, ११,४^{२}; ६, ४, ६; ७, २, २,३; मै ३, ३, ४¶; ११, २; ३^{२}; ९; ¶४,२,१;२; १३^{६}; जै ४, १९, ८^{२}; शौ ४,११,१२^{२}; १०,१०, २७; १८, १, ३२†; दुहे ऋ १, १०५, २; ८,१४,३;३१,४; ९, ६७,३२; ६९,१; १०, ६०,११; खि ४,८,५[e]; मा २१,३६; ३७; ३९; का २३,४,८;९;११; ¶ तै १,७,१,२^{४}; ४,३^{२}; २,३, ६,२; ३,२,७,३^{२}; ९,६; ७; ५, ४, ७, ४; ५^{२}; ६,८,६; ९,२; ७,२,२; ३,४; ६,५,६,४; ७,५,३,१; २; ¶मै १,४,५^{२}; ६,९; २, २,१३; ५,४^{२}; १३,१०‡[f]; ३,१,७; ३, ९^{४}; ४,२; ११,२^{४}§; ४, १, ३; २, १^{२}; २; १३^{२}; ६, ९; ¶काठ १३,६^{२}; २१, ९^{४}; २३, ६; २५, ९^{२}; २८,६; ३१,१४; ३२, २^{२}; ३; ४; ३३,५^{२}; §३८, ३; ८^{२}; ¶क ४०, २^{२}; ४४, ६; †कौ २, ६४९; ११८६; शौ ४, ११, ४; ६,९१,२†; ८, ११, ९; ९, ५, २४; १०, ६, ६-१७; १२, ४, १८; ३५; ३६; ३९; २०, २७, ३†; पै १,१०४,१‡[f];१११,१; २,७३,२; ३,२५, २; ८^{३}; १३, ५,२८; १६,२६,१[g]; ४२, ६-८; ४३,१-९; १००, २; १०९, ७; १७,१७,९; १९,५; ६; ९; १९, १८,८†; दोग्धि ¶तै १,६,११, ३; दुहाते ऋ ४, २३, १०; ६, ७०,२; १०,११७,९; तै ५, ४, ९, ३¶; शौ ९, १, ७; पै १६, ३२, ६; दुहते[h] ऋ ९, १९, ५; ३४, ५[i]; १०, ७६, ६; दुहते ऋ ८, ६, ⌊(१, १३४, ६) १९⌋; ५९, ३; ९, ८०, ४; ८५, ९; १०, १०७, ४[j]; खि १, ६, ३; कौ १, १८७†; जै १, २०,३†; दुहते ऋ १, १३४, ⌊(८, ६, १९)६⌋; १६४, ७; शौ ९, १४, ५†; १८, ४, २९‡[j]; पै १६, १३, २; ६६, ७†; २०, ३२, २[k]; दुहे ऋ ३, ५३, १४; ७, १०१; १; ८,९,१९; शौ २०, १४२, ४†; दुहे ऋ १, १३४, ६; ५, ६९, २; तै २, ५, ७, ५¶; ¶काठ ३१, २; ३३, ५; क ४७, २¶; शौ १०, १०, ३२; पै १६, ११०,२; दुहन्ति ऋ १, ६४, ५; ८, ७२, ७; ९, ३४, ३; ६५, ⌊(१, १३७, ३) १५⌋; ८०, ५; १०, ७६, ७; ¶मै १,८,६^{३}; ४,१,३; दुहन्ति ऋ १,६४,⌊६; ९,७२,६⌋;१३७, ⌊३^{२}; (९,६५, १५)⌋; ३,३६,७; ९,७२, ६; ८५, ⌊१०; ९५, ४⌋; तै ३,१,११,७†;६,२,११,४¶;

a) नाप. । उस. थादि-स्वरः । उप. √पा (रक्षणे) ।
b) कर्मणि क्त>नः प्र. (पावा ८,२,४४;४५) ।
c) नाप.(कष्ट-) । व्यु. ? । (√दु ⌊उपतापे⌋ > ⌊भावे⌋) *दुवस्–>स्वार्थे *दुवस्क–> *दुक्ष–> *दुख्य– (तु. पाग ३,१,२७) > *दुख–>(प्रथमस्यैकाचो दुर् इत्येतत्तया भ्रमादिव) यनि. (वैतु. अभा. प्रमृ.<दुर्+⌊√खन् 'खनने'>⌋ *ख– इति; MW.<⌊नैप्र. इव ?⌋ दुर्+ ⌊√स्था>भावे⌋ *स्थ– इति च ?) । <√*दुप् =√दुर् ⌊हिंसायाम्⌋ इत्यपि मतम् (तु. टि. ¹दुरित–) ।
d) सपा. अदोहम्<>अदुहन् (शंपा. सात. ?अदुहम्) इति पाभे. । e) सपा. खिसा ३१,५ दुहाम् इति पाभे. ।
f) सपा. दुहे (मंब्रा १, ८, ८; २, २,१; १७; ८,१ वैतु. सा. प्र१ च)<>दुहाम्<>धुक्ष्व (पागृ ३, ३,५ च)इति पाभे. । g) सपा. दुहे<>दुहाम् इति पाभे. ।
h) झच् प्र. उसं. (पा ३,४,७८ ⌊तु. MGS ४६० टि.४⌋) ।
i) तु. सस्थ. टि. अभि ।
j) सपा दुहते<>दुहते इति पाभे. ।
k) सपा. दुहते<>दुहताम् इति पाभे. ।

¶मै २,१,५;३,६; ६,६; ¶काठ १५, ५; २५, ९; क ४०, २¶; शौ १८, ४, ३०; शुक्षे शौ १०, १०, ८[२]; पै १६, १०७, ८[२]; दुहात् पै १६,१००, १२; दुहाम् ऋ १,१६४,२७; खिसा ३१,५; काठ ४०,५; शौ ७,७७,८†; ९, १५,५; पै १, ९६,४; दुहाम् ऋ ३,५७,७[a]; तै ३,२,७,१[b]; २[b]; ३[२b]; मै ४, १४, ११?[c]; काठ ३९, १०†[a]; शौ ३, १०, १†[a]; १७,४†[a]; ४,३९,२; ४; ६; ८; ९,४, २१[d]; १२,१,७; ९; ४५; पै २,२२,५; ११,५,४; ८; १४, ३, ५; १६, ६८, ५†; ७१, ५; १००,१३; १३८, ५; १७,१,७; ८;५,३; २०,११,२†; दुहाताम् शौ १२, १, ३६; पै १७, ४, ६; १८, १५, ५[e]; दुहताम् शौ ७, ८७, ६[f]; ८, ७, १२; १०, ९, १३-२४; पै १६, १३७, ३-१०; १३८,१-४; दुह्राम् शौ ३, २०, ९[२]; दुह्राम् शौ ८,७, २७; १८, ४, ४[g]; पै ३, ३४, १०[२]; १६, १४, ६[g]; धुक्ष्व ऋ ४, ५७, २; मा ८, ४२; ६२; १२, ७२; का ९,६,१; १३,५, ११; तै १, १, १४,३†; ४, २, ५, ६; ३, ११, ५‡[a]; मै २, ७, १४; ३, २, ५; काठ ४, १५†; १६, १२; ३०, ४†; ३१,१४; क २५, ३; ४६, ७†; शौ १०, ९, १२; १८, ४, ६; पै १६, १३७, २; †धुक्ष्व ऋ ८, ५४(७,३) ७; ९, ६१, १५]; खि ३,६,७; कौ २,६८७; जै ३,५६, १४; दुग्धि मै ४, १, ३; पै ५, ३१, २; दुहाथाम् शौ ४,२२,४; १३, १, ५[e]; अधोक् ऋ ४, १९, ७; अधोक् ऋ ८, १३,३[२]; ७[२]; ११[२]; १५[२]; १४, ३[२]; ७[२]; ११[२]; १५[२]; पै १६, १३५,१[२]–८[२]; दुहीत मै १,४, ५¶; दुहीत ऋ २, १८, ८; ¶दुह्यात् मै ४, १, ३[३]; काठ ६, ३[२h]; ३१,२[३]; क ४, २[२h]; ४७, २[३]; दुहीयत्[i] ऋ ४, ४१, [५; १०, १०१,९]; दुहीयन्[i] ऋ १, १२०,९.

दुहति मै १,८,३¶; दुहत खि १,२, ६; अदुहत मा १७, ७४; का १८,६, १०; तै ४ ६, ५,४; मै २, १, ८¶; २,४¶; १०, ६; शौ ७, १६, १; पै २०, ३, ४; अदुहत् ऋ १०,६१,१९; खि ४, १०,१;१०[२], १; ¶तै १,७, १, १; २,३,६,१; ¶मै ४,२, १३; ५,७[२]; काठ १८, ४; क २८,४; शौ २,१, १; पै २,६,१; अदुह[j] ¶मै ३, ३, ४; ४,२,२; अदुहन् शौ २०, १३१,२१[k]; अदुहन् तै १, ७, १, १¶; अदुहन् शौ ८, १०,७; पै १६,१३३,११; अदुह मै ४,७,४¶; ¶अदुह मै ३,३, ४; ४,२, १[३]; १३[७]; दुहेत् मै ३, ६,७¶.

दुदुहे ऋ ३,५७,१; दुदुहे ऋ ३, ३१,११;४,३, [१०; ६,६६,१]; ५,४३, ४; ७,९५,२; ८,१००, १०; १०, ११, १; मै ४, १४, ७†; शौ ८,९,२४; १८,१,१८; पै १६,२०,१; †दुदुहे ऋ ८,७, [१०;६९,६]; ९,३१,५; कौ २, ८४१; शौ २०,२२, ६; ९२,३; †दुदुहे ऋ ३,५७, २; ५,६२,२; ९, ५४,१;७०, १[l]; मा ३,१६; का ३, ३, ६; तै १,५,५, १; मै १,५,१; ३,३,४¶; ४,१४, १०; काठ ६,९; ७, ४; क ४, ८; कौ २,१०५; जै ३,११,१; दुदुहिरे[l] कौ १, ५६०; २, ७७३; जै १, ५७, ९; दुदुहः ऋ ९, ७९, ४;

a) पाभे. कृते पृ १६४० *f* टि. द्र. ।

b) सपा. दुहाम्<>धेहि (माश ३,२,१,१४; ५,४, ३,२६ तैब्रा १,७,९,५ तां १,६,१५ गोब्रा २,१,७ काश्रौ ३,४,३० आपश्रौ १४,२३,२ माश्रौ १,४,२, १२ लाश्रौ ४,११,२१ वैताश्रौ ३,२० च)<> धत्तम्<>यच्छ <>तां ६,४,११, लाश्रौ १,७,५ देहि इति, कौसू ८९, १२ अदद्वः इति च पाभे. ।

c) दु° इति [स्वरस्याऽशास्त्रीयत्वात्] पाठः ? यनि. शोधः [तु. सपा. शौ १२,१,७] ।

d) पाभे. कृते पृ १६४० *g* टि. द्र. ।

e) सपा. दुहाताम्<>दुहाथाम् (तैब्रा २,५,२,२ च) इति पाभे. ।

f) पाभे. कृते पृ १६४० *k* टि. द्र. ।

g) सपा. दुहाम्<>धेहि (माश १२,४,३,४च)<> वैताश्रौ १०,१८ दत्त्वा इति पाभे. ।

h) सपा. सकृत् दुह्यात्<>दोह्यां इति पाभे. ।

i) तुदा. श-सीयुटौ द्र. (वैतु. सा. [पक्षे] < √दुहीय <दुहि- इति) ।

j) प्रपु१ द्र. ।

k) पाभे. कृते पृ १६४० *d* टि. द्र. ।

l) सपा. दुदुहे<>दुदुहिरे (साब्रा ३,३,४ च) इति पाभे. ।

दुदुहुः[a] ऋ २,३४,१०; दुदुहुः[a] ऋ ९,१०८, ११; ¶धोक्ष्यते तै ७, ५,३,१; धोक्ष्यति काठ ३३, ५; ‡धुक्षीमहि[b] तै १,६, ४, ३; ३, १,११,२; २,७, २; मै १,४,१; काठ ५,३; १९,१४; अधुक्षत ऋ ९,२,३; मै ४,२,१३¶; कौ २, ३८९†; जै ३,३१,९†; धुक्षत ऋ ६,४८,१२; धुक्षत ऋ १,१६०,३; अधुक्षत् ऋ ८,७२,१६; अधुक्षत् ऋ १०,१४९, १; धुक्षन्त ऋ ८, ७,[३ (१३,२५;५४,७; ९,६१, १५)]; अधुक्षन् ऋ २,३६,१; ८, ३८,[३; ६५,८]; कौ २,४२५†; जै ३, ३२,१४†; पै २, ३९, १; धुक्षन् ऋ १, १२१, ८; अधुक्षः मा १,३; का १,२, ३; मै १,१, ३[२]; ४,१,२.

दुह्यते ऋ ९,७४,४[c]; काठ ३५, ६†; क ४८, ७†; शौ ७, ७७, १; पै २०, ११, ७; दुह्यन्ते शौ ७,७७,२; पै २०,११,६.

दोहयन् पै १६,१३३,१२.

†दुदुक्षन्[d] ऋ १०, ७४, ४; मा ३३,२८; का ३२, २, ११; दुदुक्षन्[d] ऋ १०,६१,१०.

दुग्ध,ग्धा[e]– -ग्धः ऋ ३, ३६,६; -ग्धम् ऋ ५, १९, ४; ३६, १; ८५,४; ६,४८, २२; ७,७४, ३; ९८,१; ९,९६,१५; १०,९४,९; मा १९, १५; ९५; ३३, ८८†; का २१,२,४; ६, १६; तै २,२, १०,२¶; ३,२, ६, १; मै १,८, १०; २,२,३¶; ३,११,९; काठ ३५,१८[२];३८,३; क ४८,१६[२]¶; शौ १०, ६, ३१; १०,३०; ३१; १४, २, १४; २०, ८७, १†; पै १६,४४, ८; १०९, १०; ११०, १; २०,४०, १; -ग्धस्य शौ ७, ७७, ५; पै २०, ११, ९; -ग्धा शौ ८,९, १; १२, ७, १२; २०, १३६, १३[f]; पै १६, १८, १; १४३,३; -ग्धात् मै १,८, ६¶; -ग्धानि मै ४, ८, ६; शौ २०, १३०, १; -†ग्धाभिः ऋ ९, १०७, ९; कौ २, ३४८; जै ३, २९,५; -ग्धाम् तै ७,२,२,३¶; पै ६, १५, ७; -¶ग्धे तै १, ८, ४-५,१;९, २; २, २,११,४; मै १,१०,१ऽ;१७; २,१,८; २,४; ४,२, ७; काठ ९, ५; १०, ११; १२,२; ३६,११; क ८,८.

दुग्ध-भृत्[g]– -भृत् मै १,६,१.

¶दुग्ध्वा मै ४, २, १३; काठ ३५, १९[२]; क ४८,१७[२].

दु(घ>)घा[h]– -घाः ऋ ८, ५०, ३; खि ३,२,३; -†घानाम् ऋ १०, ६७,६; मै ४, १४, ५; शौ २०, ९१,६; -घे मा २१, ३४; ५२; २८, १६; ३९; का २३, ४, ६; ६,५; ३०, २, ५; ४, ५; मै ३, ११,२; ५; काठ ३८, ८.

दुवान[i]– -नाः ऋ १, १००, ३; ३, ३१,१०.

दुदुक्षत्– -क्षन् ऋ ७,१८,४[d].

†दुदुहान[j]– -नः ऋ ९, ८६, २१; ९६, १०; कौ २, १७३; जै ३, १६, ११.

दुहत्– -हन् ऋ १०, १२२, ६; काठ १२,१४†; पै ४, ४०, २; -हन्तः ऋ ८,७,१६; १०, ९४, ९; -हन्ता ऋ १,११७,२१.

दुहध्यै[k] ऋ १०,६१,१७.

१दुहान, ना– -नः शौ ४, ११, २; -नम् शौ ११, १,३४; १८, ४, ३६; -ना ऋ २, २,९; ३, ५८, १; ८, १००,११; १०, ६५, ६; १४९, ४; शौ ७,८४,३; ८, ९, २४; -नाः ऋ ३, १, १४; ६, २८,१; ७, ४१, [७; ८०, ३][l]; ४३,४; खि ४,१२,२; मा ३४, ४०†; तै ४, २, ९, ६; शौ ३, १६, ७; ४, २१, १†; १८, ४, ३४; ३९; -नाम् ऋ २,३२,३; मा १३,४९; का १४, ५, ३; तै ४, २,१०,२; मै २,७,१७; काठ १६,१७.

२†दुहान– -नः ऋ ९, ४२, ४; १०७, ५; कौ २, २६; ११०; २७३‡[m]; जै ३, ३, ५; ११, ६; २३,५‡[m].

३दुहान,ना– -नः पै ३, २५, ३; -नम् पै ५,४०,८; ६, २२,१०; १६,९२,४; -ना काठ ३१,१४; ३९,२; पै ६, १०,९; ८,१८,४; १४,३,१; १६, २०,१; १९,५२,

---

[a]) लिटि द्विर्वचनाऽभावः द्र. ।

[b]) सपा. धुक्षीमहि<>भक्षीमहि इति पाभे. ।

[c]) सपा. दुह्यते<>दुहाना इति पाभे. ।

[d]) °धुक्षन् इति पपा. । [e]) विप. (अंशु-,गो-, पयस्- प्रमृ.), नाप. च । [f]) दग्धाम् इति शंपा. सात. ।

[g]) विप. । उस. उप. क्विबन्तम् ।

[h]) नाप. (गो-) । कप् प्र. उसं. (पा ३,२,७०) ।

[i]) शानन् प्र. उसं. (पा ३, २,१२८) । नित्स्वरः ।

[j]) कानजन्ते चित्स्वरः ।

[k]) तुमर्थीयः कध्यै प्र. तत्स्वरश्च ।

[l]) सपा. दुहानाः<>दुहानाम् इति पाभे. ।

[m]) सपा. दुहानः<>सख्याय इति पाभे. ।

१‡[a]; –नाः काठ ३९,२; पै ४, ३१,७†; ५,६,१; १०; ६, १०, २[2]; –नाम् क २५, ८; पै १७, ३३,३[b]; १९,५२,१[2];‡[c].
दुह्यमान,ना– -नम् मै १, ८, १०; –नस्य काठ ३१, २¶; क ४७, २¶; पै ६, १५, ७; –ना मै १, ८, ३ ¶; काठ ६, ३ ¶; क ४, २¶; शौ १२, ७, १२; पै १६, १४३, ३; –नायाम् मै १, ८, ४¶.
¶दोग्धव्य– -व्यम् मै ४,१,३[d]; काठ ३१,२; क ४७,२.
१दोग्ध–
दोग्ध्री– -ग्ध्री[e] मा २२, २२; का २४, ८,२; तै ७,५,१८, १; मै ३, १२, ६; काठ ४५, १४; –ग्ध्रीम् खि ५, ५,४.
२दोग्धृ– -ग्धारः शौ १०, १०,५; पै १६,१०७,५.
दोघ[f]– -घम् ऋ ५,१५,५.
दोह[g]– -हः मा ८, ६२; ¶तै १,६, ११,३;७,१, २;४,३; ३, २,७, ३;५,४,७,५; ¶मै १,४, ५[2];३, ३,८;९; ¶काठ १९,६; २१,८; ३२,२; ४[2];३३, ५;८; ¶क ३०, ४; शौ ४,११,४; पै ३, २५,२; १६, ४७, ४; –हम् मा ३८, २८; का ३८, ६,२; ¶तै १,६, ११, २;७, १,१; ३, २, ७,३[2]; ६,२, ११, ४; मै ३, ३, ९¶; ४,९, १२; काठ ५,२;२१,९¶; शौ ५, १७, १७; पै १९, ४८, १८; –हाः तै ४, ३, ११, ४; मै २, १३, १०; ४, २, १¶; काठ ३९,१०; शौ ४, ११,१२;८,९, १५; पै ३,२५,८; १६, १९,५; ७१, ५; –हान् मै २, १३,१०[h]; ¶३,३, ९[2]; ४, २; शौ ४,११, ९; पै ३, २५, ९; –¶हाभ्याम् तै ७, ५, ३, १; काठ ३३, ५; –¶हाय तै ५, १,६,४[3]; मै ३, १,७; काठ १९,६[4]; क ३०,४[4]; –हे पै १७, २८, ५; –†हेन ऋ १०,४२, २; शौ २०, ८९, २; –हैः मै ४, २, १¶; –हौ तै १,७,४,२¶.
दोह-का(म>)मा[i]– -माः तै १, ६,४,२; ७, ४, ३; मै १, ४,१; ५[2];¶; काठ ५,३; ३२,३[2];¶.
१दोहन[j]– -नम् पै १६, ४७, ४; –नात् मै १,८,३¶; –¶ने काठ ६,३; क ४,२; –नेन मै १,८,६¶.
२दोहन[k]– -ना[l] ऋ ८, १२, ३२; –नाः[m] ऋ १,१४४, ⌊२;९,७५, ३⌋; कौ २,५२; जै ३,५,११.
†दोहस्[n]– -हसा ऋ १०, ११, १; शौ १८,१,१८
दोहसे[o] ऋ १,१४१,२[p]; ६,४५,७; ६६,१;५.
१दो(ह्य>)ह्या[q]– -ह्या मै १,६,१.
२दो(ह्य>)ह्या[q]– -ह्या मै १, ८, ३¶[r].

---

a) पाभे. कृते पृ १६४२ c टि. द्र. ।
b) सपा. दुहानाम्<>कृणोमि (परि.) इति पाभे. ।
c) पाभे. कृते पृ १६४२ l टि. द्र. ।
d) °व्यु– इति स्वरः? यनि. शोधः ।
e) =सपा. माश १३,१,९,३ तैत्रा ३,८,१३,१ । शांश्रौ ८,१८,१ तु दोग्ध्रीम् इति पाभे. ।
f) विप. (⌊दोह-प्रद-⌋ अग्नि-शत्रोऽन्त- ⌊=तदुपकण्ठ-प्रदेश-⌋) । कर्तरि घञ् प्र. उसं. (पा ३,३,१६) । '(ऋषेः) वाजः (*स्तोत्रं) रायो दोघं (सन्तं) ते (अग्नेः) शवसः (तेजसः) अन्तम् (उपकण्ठप्रदेशं) पातु (*प्राप्नोतु)' इति वा. (तु. सा.; वैतु. अन्ये कर्मणि घञ् प्र. इति कृत्वा दोहधारा-पर्याय इति ⌊तु. GRV. OV.⌋, यद्वा णमुलन्तम् अव्य. इति ⌊तु. GW., GRV. टि. च⌋) ।
g) भाप. च नाप. ⌊दुग्ध-⌋ च । घञन्ते ञित्स्वरः ।
h) पाभे. कृते पृ ११७९ o टि. द्र. ।
i) विप. (आशिस्-) । व्यु. कृते अक्ष-काम– टि. द्र. ।
j) नाप. (पात्र-) । अधिकरणे प्र. ।
k) नाप. (*स्तोत्र-, *स्तोतृ-) । व्यु. ? । धा. *स्तुतौ वृत्तिरिति कृत्वा पर्ययिण करणे च कर्तरि च युः प्र. उसं. ।
l) स्तोत्रार्थे न. द्वि३ । 'समीचीनासः (संगताः सन्तः ⌊स्तोतारः⌋) °ना प्रास्वरन् (प्रशब्दयन्ति)' इति वा. (वैतु. वें. सा. =⌊दोहनप्रदेश-⌋ वेदि- इति कृत्वा सप्त१ इति, GRV. ORN. स्त्री. भाप. इति, ⌊पक्षे⌋GRV. कर्तृपदं चेति, GW. °नाः इति शोधुक इति) ।
m) स्तोतृपर्याये पुं. प्र३ । 'ऋतस्य (स्तोत्रस्य) °नाः ईम् (प्रकृतं देवम्) अभ्यनूषत' इति वा. (तु. वें. सा. ⌊अंशतः अन्तिमे स्थले⌋; वैतु. वें. =स्तुति- ⌊प्रथमे स्थले⌋; सा., Gri. ⌊उभयत्र⌋ =धारा- इति; GW. BSG ⌊९५⌋ =दोग्धृ- इति; GRV. =धेनु- इति च) ।
n) भावे असुन् प्र. नित्स्वरश्च । o) तुमर्थीयः असेः प्र. ।
p) वैतु. सा. कर्तरि प्र. इति ।
q) ण्यति प्र. आद्युदात्तः वैकल्पिकः उसं. (पा ६, १, २१४) । एकतरत्र तित्स्वरो यथावस्थः ।
r) पाभे. कृते पृ १६४१ h टि. द्र. ।

३द्रो(ह्य>)ह्या- -ह्या पै ९, १६, १[a]; -¶ह्याम् काठ २५,९[2]; क ४०, २[2].

धोक्ष्यमाण,णा- -णः पै ७,१५,९; -णा पै ५,३१,१.

?दुचित्ता[b] पै १७,१४,४?.

दुच्छु (न>)ना[c]- -ना ऋ २, २३, ६; ८, २०, ४[d]?; ७५, १३; तै २, ६, ११, ३†; मै ४, ११, ६†; शौ ५, १९, ८; ६, ४, ३[e]; पै ९, १९, ४; १६, १०६, ७; १९, १६, ५[f]; -†नाः ऋ १, ११६, २१[g]; ५, ४५, ५; ६, १२, ६; ४७, ३०[h]; मा २९, ५६[h]; मै ३, १६, ३[h]; काठ ४६, १[h]; पै १५, ११, १०[h]; -नाभ्यः ऋ २, ३२,२; -†नाम् ऋ ९,६६, १९; १०, १७५, २; मा १९, ३८; ३५, १६; का ८, १२, १; २१,३,९; २९,५, १; ३५, ४, १४; तै १, ३, १४, ८; ४, २९,१; ५, ५,२; ६,६, २;४,६,६,७†[h,i]; मै १,३,३१; ५, १; काठ ४, ११; क ३, ९; कौ २, ८१४; ८६८;३,५,१; जै २,६,२;४,३,९;१२,६; शौ ५, १७,४§; ६, १२६, २†[h]; १२, १, ४९§; पै १७,५,७; १९,२, ३[e]; २०,४८,२†; -नायै ऋ १, १८९,५; -०ने शौ १०,१,२४; पै १६,३७,४.

√दुच्छुनाय, दुच्छुनायुते ऋ १०, ३७,१२; दुच्छुनायसे ऋ ७,५५, [३;४].

?दुतम् पै १९,४६,१३.

?दुध्या:[j] पै १५, १५,५.

दुदुक्षत्-, दुदुहान- √*दुघ् द्र.

?दुद्रम्[k] पै १८,८,५.

?दुद्वती, ?दुद्वा पै १,८६,५.

√दुध्[l]

दुधि[m]- -धये ऋ ६, ३६,२; -धेः ऋ १०,१०२,६.

दुधित[n]- -तम् ऋ ४, १,१७; -ता ऋ २,१७,४;४,१६,४; शौ २०, ७७,४†.

दुध्र[o]- -०ध्र ऋ ६, २२, ४; तै ५, ५, ९, १[p]; मै २, १३, १२; काठ ४०, ३; शौ २०, ३६, ४†; -ध्रः ऋ १, ५६, ३; २, १२, १५[q]; ५, ५६, ३; तै ५, ५, ९, १¶; शौ २०, ३४, १८†; पै १३, ७,१६†; -†ध्राः ऋ ८, ६६, २; कौ २,३८; जै ३, ४,९.

---

a) सपा. शौ ५,१७,१८ कल्याणी इति पाभे.।

b) पाठः?। दुश्चि(स्-चित्त>)त्ता- > -त्ताः इति शोधः (तु. सस्थ. टि. वपन- > -ने, शुष्क- > -ष्कम्)।

c) भाप. स्त्री. (विपत्ति-, दुर्भाग्य-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <दुस्+शुन- [तु. परुच्छेप-] इति सा. PW.GW. WAG [१,१२३;१३४] प्रमृ.। *दुक्ष- (=दुःख- [तु. टि.]) > नाधा. √*दुक्षापि (तु. पा ७,३,३६) > भावे *दुक्षापणा- > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्?।

d) पाठः? (तु. सस्थ. टि. १द्वीप- > -पानि)।

e) सपा. दुच्छुना<>दुच्छुनाम् इति पाभे.।

f) सपा. दुच्छना<>वृजिना इति पाभे.।

g) वैतु. वें. सा. विप. इति?।

h) सपा. दुच्छुनाः<>दुच्छुनाम् इति पाभे.।

i) °नान् इति पपा. सा. च?।

j) पाठः? (*उदु-धि- [=उदधि-]>) *उदुध्य- > स्त्री. °ध्या- (विप. [२अप्-]) > -ध्याः [प्र३] इति शोधः। सस्थ. कूल-जा- इत्यत्र यत् कूल- इति पूप. तत् कु(ल्यॅ->)ल्या- इत्यतः नैप्र. जातं सत् तट-पर्यायात् सतः कूल- इत्यतोऽन्यद् द्र.।

k) पाठः?। सपा. शौ १४,२,१४ दुर्गृभम् इति पाभे.।

l) वधा. सतो जवोपतापयोः वृत्तिः (तु. निघ [२, १२] क्रोधे इति)।

m) विप. ([वेग-वत्-] अर्वत्-, वृषभ-)। कर्तरि किन् प्र. उसं. (पाउ ४,१२०)।

n) विप. ([द्रावित-] तमस्-)। कर्मणि क्तः प्र.। आद्युदात्तः उसं. (पा ६, १,२०९; [वैतु. वें. यनि. नैप्र. इव <दुर्√धा इति?])।

o) विप. (अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.)। कर्तरि रक् प्र. उसं. (पाउ २,१३ [तु. PW.GW. प्रमृ.; वैतु. वें. भा. सा. GW. HLB. <दुर्√धृ इति])। अग्नेर्दीप्यमानत्वे इन्द्रस्य च परोपतापकोपघातकान्यतरत्वेऽभिप्रायः स्यादिति विवेकः।

p) वैतु. भा. अग्निविशेषेऽभिप्राय इति कृत्वा नाप. इति। तन्न। एकत्यैव सतस्तत्तद्विशेषणविवेकेनोदधिदुध्रादितया पर्यायेणोपवर्णनाद् विशेषणमेव न तु विशेष्यं पद्यमेति दिक्।

q) अत्र धा. धर्म-धारणे वृत्तिः। पपा.? इति कृत्वा ORN [तु. GRV. ?] ध्रे [सप्त१] इति शोधः इति। तन्न। व्यर्थप्रयासात्। दुध्रस्य (धर्मधृतः) सतो यज्ञकारिभ्यो वरदत्वेन इन्द्रस्य सत्यत्वश्रावणे तात्पर्यं चेह द्र.।

दुध्र-कृत्[a]- -कृतः ऋ १,६४,११.
दुध्र-वाच्[b]- -वाचः ऋ७,२१,२.
दोधत्- -धतः ऋ १, ८०, ५[c]; २, २१,४[d]; ८, ६,६[c]; १०, ११९, २[e]; १७१,२[c]; कौ २,१००२†; जै ४, ८,३†; शौ १२, १,५८[c]; २०, १०७,३[c]†; पै ३, ३,२[f]; १७,६,५[c]; -धताम् पै ६,९,५.
?दुघ्नामनोमुह[g] पै ३, ३७,१.
दुन्दुभि[h]- -भयः काठ ३४, ५¶; शौ ५,२१, ९; -भये मै २, ९, ७[i]; -भिः ऋ १,२८,५; ६,४७,३१; खि २,२, ५; मा २९, ५७†; तै ४,६, ६, ७†; मै ३, १६, ३†; काठ ४६,१†; शौ ५,२०,१;६, १२६,३†;१२,१,४१; पै९,२४, १; १५,१२,१†; १७,५,१;२०, ४६,१०; -भिना शौ ५,३१,७; -भिम् खि ५,१५,१७; शौ २०, १३२,९[j]; १३३, १; -¶भीन् तै ७,५,९, २; मै १, ११, ६; काठ १४, ७; -०भे ऋ ६, ४७, २९; ३०; †मा २९, ५५; ५६; का ३१, २,१२†; †तै ४,६, ६, ६; ७; मै ३, १६,३[2]†; काठ ४६, १[2]†; शौ ५, २०, ४;६[2]; १०; २१,१[2]; ४; ५;६; †६,१२६,१; २; पै ९,२४,६; ७; १०; †१५, ११,९;१०; -भेः शौ ५,२०,५; पै ९,२४,५; -भौ ¶तै ६,१,४, १; ७, ५,९,२; मै ३, ६, ८¶; ¶काठ २३,४;३६,१५; क ३६, १¶; शौ ५,३१, ७; ६,३८, ४; पै २,१८,३.
दुन्दुभ्य[k]- -भ्याय[l] मा १६, ३५; का १७, ५, ४; तै ४, ५, ७,१; काठ १७,१४; क २७,४.
?दुन्निशीमू पै १७,१३,४.
दुर्[l]- दुरः ऋ १,६८, ५; ६९,५; ७२, ८;११३,४;१२०,२; १२१,४[m]; १८८,५; २, २४,५;३,३१,[२१; १०,१२०,८][n]; ४, ४,६;५,४५, १; ६,१७,६;१८,५;३०,५;६२, ११; ७, २,५; ९,२;४६,२;७९, ४; ९, ४५, [३; ६४, ३]; १०, २९,३; १३९, ६; खि ५,७, १, ६;मा२०,३६;४०;६०;२१,१६; ३४[2]; का २२, ४,१; ५; ६, ६; २३,२,५; ४,६[2], तै १,२, १४, ३†; मै १,१०,९¶; ३,११,१[2]; २[2]; ३; ११; ४,९,११; १०,३; ११,५†; १३,२; ४; १४,१४†; काठ ६,११†; १६, २१; कौ २, १३३†; जै ३, १३, ९†; शौ २०, ७६,३†;†दुरः[o] ऋ २, २, ७; तै २, २,१२,६; मै ४, १२, २; दुरः काठ १५,१३;२०,१५[3]; ३६,३¶; ३८, ६[2];८;१०; पै ६, १,८†; ?दुरम् पै १७,१३,६.
दुर्य,र्या[p]- -०र्यं ऋ ७, १, ११;

a) विप. (मरुत्-) उस. उप. < √कृ (तु. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. स्क. < √कृत् ⌊छेदने⌋ इति)।
b) विप. (ग्रावन्)। बस.।
c) विप. (⌊शत्रूयत्-⌋ वृत्र-, मख- प्रमृ.)। वैतु. सा. < √धू इति ?। d) नाप. (शत्रु- ⌊वृत्रादि-⌋)।
e) विप. (⌊वेगयुक्त-⌋ वात-)। यनि. प्र३।
f) मयि बाध दोधतः इत्यस्य स्थाने सपा. शौ ३, ६,२ वैबाधदोधतः इति पाभे.।
g) पाठः ? द्रु ⌊ध्र > ⌋ध्रा- > -ध्रा(:) मनो-मुहः इति शोधः ।.उभे अपि विप. (?प्रद्रुपः यद्र.)।
h) नाप. (वाद्य-विशेष-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <द्रुम- + √भिद् वा < √दुन्दुभ्य ⌊शब्दे⌋ वेति या ⌊९,१२⌋ दे. ⌊५,३⌋,< √दम् इति (पाउना ५,८६), <दुन्दु- ⌊शब्दानुकृति-⌋ - + √भा इति अभा., < दुन्द- वा दुन्द्- वा द्यु- ⌊शब्द-⌋ वा + √उभ् ⌊प्रपूरणे⌋ इति अभा. ⌊पक्षे⌋। (√*दुन्द् ⌊शब्दे⌋>भावे) *दुन्दु- + (√भृ ⌊पोषणे⌋ > कर्तरि करणे वा *भ्रि- > नैप्र.) *भि- > उस. यनि. इति तु स्यात्।
i) सपा. दुन्दुभये<>दुन्दुभ्याय इति पाभे.।
j) दुन्दु° इति शंपा. सात. ?।
k) विप. (रुद्र-)। भवार्थीयः यत् प्र. तित्-स्वरश्च।
l) वप्रा. सत् नाप. स्त्री. (द्वार-, गृह-)। व्यु. ?। द्वार्- > नैप्र. इव यनि. इति उ. म. ⌊मा २०,३६⌋ PW. GW. WAG ⌊१, ६३ *a*; १०९⌋ WW ⌊१, ८७०⌋ प्रमृ., < √दुर्व् ⌊हिंसायाम्⌋ इति भा ⌊तै १, २, १४, ३⌋। यदा द्वाराभिधानं तदा < √दृ ⌊विदारणे⌋ इति, यदा च गृहाभिधानं तदा < √दृ ⌊*निवासे⌋ इति तु मतम् (तु. पा ७, १, १०३).। शेषं द्वार्- इत्यत्र टि. द्र.।
m) विप. (हिंसक-)। < √*दुर् ⌊हिंसायाम्⌋ इति (तु. सस्थ. टि. द्रुह्- > द्रुहः; वैतु. अन्ये द्वार-पर्याय इति कृत्वा नाप. इति ?)।
n) पाभे. कृते पृ १४८८ *d* टि. द्र.।
o) द्वि३ विभ. स्वरः उसं. (पा ६, १, १७१)।
p) विप. (अग्नि-, यूप-) च, नाप. (गृह-) च। भवार्थीयस् तदर्हतीयो वा यत् प्र.।

–र्यैः ऋ १, ५१,१४; २,३८,५; –र्यम् ऋ ८, ७४, १; †कौ १, ८७:२,९१४; †जै १,९,७; ४, १५, ७; –र्याः मा १, ११; का १,३,८; तै १,१,४,२; ६,२,९, १¶; मै १,१,५; ४,१, ५; काठ १,४; ३१, ३; क १,४; ४७,३; –र्यान् ऋ १, ९१, १९; १०, ४०, १२; मा ४,३७†; का ४, १०,८†; तै १,२,१०,१†; १३, १; ६,३,१; ६, २, ९, १; मै १, २,९; ३,८,७; ४,१२,४†; काठ ११, १३†; शौ १४,२, ५†; पै १८,७,५†; –र्यासु ऋ ४.१,९; १८; २, १२; ७,१, ११; –०र्यै मा ५,१७; का ५,५,५.

?दुर्[a]– –रः ऋ १, ५३, २[2b]; ६, ३५, ५[c]; शौ २०,२१,२[2]†[b].

?दुरण्ड[d]– -ण्डे[e] पै १७,१२,१.

¶दुर(र्-अ)ति–व्यथ[f]– –थम् काठ २५,१; क ३८,४.

दुरत्ये(र्-अति–ए)तु[g]– –तु ऋ ७, ६५,३.

?दुरद(म्न>)म्ना[h]– -म्ना शौ १२, ४,४;१९; पै १७,१६,४;१७,८.

दुर्-अन्न(न्नि>)न्नी[i]– –न्याः[j] काठ १,१२; क १, १२; –न्यैं[j] मा २, २०; का २,५, १; तै १,१, १३,३.

दुर्-अधीत[k]– –तम् खि ३,१०[2],८.

¶दुर्-अनु–वेद[l]– –दः मै १, ४, ८; काठ ३२, ६.

दुरभि[m]– -भि मै २, १,३¶.

√ दुरस्य[n], †दुरस्यति[o] शौ १,२९,२; पै १, ११, २; दुरस्यात् शौ ४, ३६,१; पै २, ६२, ४; ७,८,७[p]; १०,१२,६.

दुरस्यत्– –स्यतः शौ ४, ३६, ४; १०,३,११[q]; पै २, १६, ४; १५, ५, ७[q]; ६,१०; १६,६३,१.

दुरस्यती– -तीः शौ ७, ११९, २; पै २०, १७,६.

---

[a]) प्राति. अर्थः व्यु. च ?। शेषं *b*,*c* टि. द्र. ।

[b]) विप. ([धारक–] इन्द्र-)। √*दुर् [धारणे] > कर्तरि यनि. । अश्वगोयवानां दुरत्वेन (धारकत्वेन) वसुनः (महतः) इनः (प१ <*इन्- [ऐश्वर्य-]) पतित्वेन विख्यात इन्द्र उत्तरार्धे दातृत्वेन कामपूरकत्वेन च स्तूयते (तु. सस्थ. टि. *प्रदिव्– > -वः, शिक्षानरः; वैतु. कर्तरि प्र. वें. सा. <√दा [दाने] इति,PW. प्रभृ. <√दॄ [विदारणे] इति, BRV. दुर्– >प१ इति च)।

[c]) विप. ([विदारयितृ–] इन्द्र–)। √दॄ [विदारणे] > कर्तरि यनि. । 'हे शक्र ! यत् ?तं (त्वं) शूरः दुरः (च सन्) वृजनं नूनं (साम्प्रतम्) अन्यथाचित् (सर्वविलक्षण-प्रकारेणैव) व्यागृणीषे (<व्या [वि-आ] √गॄ [*हिंसायाम्], अतोऽहं) मा निररम्' इत्यादिः वा. द्र. (तु. सा. [पक्षे], GW. MW. च; वैतु. सा. [पक्षे], ORN. GRV. च दुर्– (=द्वार-) > द्वि३ इति ?)। सस्थ. व्या (वि-आ) √गॄ > आ···वि···गृणीषे इत्यत्र टि. द्र. ।

[d]) अर्थः व्यु. च ? ।

[e]) सपा. शौ ११,११,१६ खडूरे इति पाभे. ।

[f]) विप. (कर्मन्-)। गस. उप. खल् प्र. । C.[WZKM २६,१२५] °ध– इति प्रस्तावुकः ।

[g]) विप. (मित्रावरुण-)। गस. उप. √इ + कर्तरि तुन् प्र. उसं. (पाउ १,६९)।

[h]) विप. ([विहन्त्री-] वशा-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। दु(र्>)रा– (विदारयित्री- [तु. *c* टि.]) + (√दम्भ् [दम्भने] > कर्तरि) द(म्न्>)म्ना– > यनि. कस. अन्तोदात्तः [वैतु. B. Gri. च पूप. = दुर् [अव्य.] + ६अ (=नञ्) इति,PW. ?W. च पूप. = दुर्– (=द्वार्-) इति, CA. दुरा (र्-आ) दम्ना– (=दुराधर्षा– [तु. शौ १२, ५, १७]) इत्येवं शोध इति च ?]।

[i]) नाप. (अभोज्य-भोजन-)। गस. उप. <√अद् (पाउ २,१०५)। ततः स्त्री. ङीष् प्र. ।

[j]) सपा. °न्याः <> °न्यैं इति पाभे. ।

[k]) प्रास. पूप. स्वरः ।

[l]) विप. (यज्ञ-)। गस. उप. √विद् [लाभे] + खल् प्र. ।

[m]) भाप. (दुर्गन्ध-)। व्यु. ?। दुर् (अव्य.) + (√*सुर् [गन्धे] > कर्तरि) *सुर– > गस. *दुः-सुर– > नैप्र. *दुर– + (√भृ > [भावे] *भ्रि– >) नप्र. *भि– > पस. दुर-भि– इति मतम् (वैतु. पपा. नावग्रहः)। शेषं सुरभि– इत्यत्र द्र. ।

[n]) अर्थः व्यु. च ?। पाका (७,४,३६) प्रभृ. दुष्ट– > *दुरस्– + क्यच् प्र. इतीव, PW. <दुर् (न.) + √अस् [क्षेपणे] इतीव च ?। √*दुर् 'हिंसायाम्' (तु. √तुर्, √ध्वर्) > [भावे] *दुर– + (√वश् [इच्छायाम्] > भावे *वशस– > [कण्ड्वादौ यकि] √ *वशस्य > कर्तरि) *वशस्यु– > उस. *दुर-वशस्यु– > नैप्र. *दुरस्यु– > यनि. इति मतम् ? ।

[o]) सपा. ऋ १०,१७४,२ इरस्यति इति पाभे. ।

[p]) °स्याम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. शौ.)।

[q]) सपा. हिग्र १, ४,१;१९,८ दुरस्यून् इति पाभे. ।

दुरस्यु– -‡स्यवः[a] शौ ५, ३, २; पै ५,४, २; –स्युः काठ २, ११; २५,९; क २, ५; ४०,२.

?दुरस्य च[b] पै १९,३२,९.

दुर्-आ–धर्ष,र्षा[c]– -र्षम् ऋ ६,४९, ७;१०,१८५,१; मा ३,३१; का ३,३, २३; तै ४,१, ११, २; मै १,५,४; ४,१४, ३; काठ ७,२; १७,१८; क ५,२; कौ १,१९२; जै १,२०, ८; –र्षा शौ १२, ७, ६; –र्षाम् खि २,६,९?[d].

†दुर्-आ–धी[e]– -ध्यः ऋ ७, १८, ८; ३२,२७;९,७९,३; कौ २,८०७; जै ४, ३०, ७; शौ २०,७९,२; –ध्यम् ऋ ६, ५१, १३; कौ १, १०५; जै १, ११, ९; –ध्यै ऋ ८,७१,७.

दुर्-आप(न>)ना[f]– -ना ऋ १०, ९५,२.

‡दुर्-आय्य[g]– -य्यम्[h] कौ २, २४३; जै ३,२१,८.

दुर्-आव्य[i]– -व्यम्[h] ऋ ९,४१,२.

दुर्-आशिस्[j]– -शीः ऋ ८,२, ५; जै ४,१६,६†.

दुरा(र्-आ)हा[k] शौ ८,८, २४; पै १, ६३,५?[l].

१?दुरि(र्-इ)त[m]– -तम् ऋ १,१२५,७.

२?दुरि(र्-इ)त,ता[n]– -तम् ऋ १,२३, ⌊२२; १०, ९,८⌋[o]; २, २३, ⌊५ (८,१९,६) १०, १२६,१⌋; १०, ३९, ११; खि ४, ५,३०; खिसा २६, १९; का ६, ५, ५†[o]; कौ १, ४२६†; जै १, ४१, ८†; शौ ६, १२१, १;७, ८८, ४;८, २, ७;७, ९; ९,२, ३; १०, १, २५;३२; ५,२४[p]; १४, २,६६; ६७; पै १, २७,३; ३३, ५; ४, ८, १-१३; ५, १४,६; ३९,१†; ९, २२,२६;१०, ११, ३; १६, ३,७; १२,९; ३७, ५; ३८, ४; ७६,३; १३०, २; १७, ३४,१[q]; १८, १३, ५; ६; १९, ५१, १; –तस्य ऋ ३,३९,८; १०,१६१, ३; काठ १३,१५; †शौ ३,११, ३; २०, ९६, ८; पै १, ६२, २; –ता ऋ १,३५,३; ४१,३; ९९, १[r]; ३, २०, ४; ५, ३,११; ४, ९; ९, ६; ६, २, ⌊११; १४, ६;

---

a) सपा. दुरस्युवः<>पुनस्ते इति पाभे. ।

b) पाठः? दुरस्यत्–>–स्यतः ⌊द्वि३⌋ इति शोधः ।

c) विप. (अवस्-, गो-, शर्मन्-) । गस. उप. खलन्तम् ।

d) °राध° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

e) विप. (मर्त-, स्तेन-, वृजिन-) । गस. उप. <आ √धी ⌊<√ध्यै⌋ इति ।

f) विप. [(दुरापा– ⌊माश ११, ५,१, ७⌋) अस्मद्- ⌊उर्वशी-⌋] । गस. उप. √आप् + कर्मणि युच् प्र. (पा ३,३,१३०) ।

g) विप. (सेतु-) । अर्थः व्यु. च? । गस. । उप. <√इ ⌊गतौ⌋ इति सा. BS. प्रमृ. । दुर् (दुर्भेद्यार्थे ग.)+(√ऋ ⌊*हिंसायाम्⌋>⌊ण्यति⌋) *आर्य–> नैप्र. *आय्य–> यनि. इति मतम् ।

h) सपा. दुराय्यम्<>दुराव्यम् इति पाभे. ।

i) =दुराय्य– । अर्थः व्यु. च? । उप. √अव् (⌊गतौ⌋ इति वें. ?GW., ⌊अवलम्बने⌋ इति ?GRV.)+ण्यत् प्र. इति, आ√वी ⌊गतौ⌋ >*आ-वी– > -व्यम् इति ORN. । दुरा(र्-आ)धी– (दुष्टा मति-)> -ध्यम् इति पाठ इतीव सा.?, पाठः? इति कृत्वा *दुरत्यय– > -यम् इति शोधः स्यादितीव PW. च? । उप. (√*अर्व् ⌊*हिंसायाम्⌋ +ण्यत्>*अर्व्य–>) नैप्र. *आर्व्य– इत्येव g टि. विशेष इति मतम् ।

j) नाप. (सोम- ⌊तु. तृप्रा-⌋) । व्यु. ?। वस. । पूप. (द्वि–>)द्विस् ⌊र्⌋> नैप्र. यनि. इति द्र. (वैतु. अन्ये =दुर् ⌊अव्य.⌋ इति) ।

k) स्वाहा-प्रतियोगि अव्य. ?। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः ।

l) °हाः इति पाठः? यनि. शोधः ।

m) विप. (एनस्-) । अर्थः व्यु. च ? । दुर् ⌊ग.⌋+ √इ इतीव कृत्वा दुर्-इत– इत्येवमवगृह्णन्तः पपा. प्रमृ. । दुःखकर-पर्याय इति कृत्वा (√*दुर् ⌊हिंसायाम्⌋>भावे) *दुर–+(√भृ >भावे) *भृत–> (वस. पूप. स्वरे) *दुर-भृत–>नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. टि. सुवित–) ।

n) दुःखकर- इति कृत्वा विप. च भाप. (दुःख-) इति च । *भृत– इति उप. कर्तरि क्तान्तम् उस. थाथीयस्वरश्चेति विशेषे सति शेषं m टि. गतार्थं द्र. ।

o) सपा. दुरितम् (तैआ १०, २४-२५,१ तैआआ १०, ६४ मना २,३१;३२;६४ माश्रौ १,८,४,४० च) <> अवद्यं मलम् (आपश्रौ ७,२१,६ लाश्रौ २,२,११ च)इति पाभे. ।

p) सपा. शौ १६,१,११ विशिष्टः पाभे. ।

q) सपा. दुरितम्<>शमलम् इति पाभे. ।

r) सपा. दुरिता अति (तैआ १०, २,१ मना २,१ त्रिता १, ७ व ४३०:७; ४६१:७ या १४,३३ च) <> दुरितानि इति पाभे. ।

१५,१५]; १८, १०; ४७, ३०; ५१, १०; ६८, [८; ७,६५, ३]; ७, ३२, १५; ४४, ३; ७८, २; ८,१८,१७; ४२, ३; ९७, १५; ९, ५९,३; ६२, २; ७०,९;८२, २; ९०, ६; १०, ३१, १; ६२, १३; ९३, ६; ९६, ८; ११३, १०;१२६, ६; १३३,६; खि २, ६,१९; ७-८,५; ४,२,८; खिसा २६, २०; मा २७, ६; २९, ५६†; का २९, १, ६; तै १, २, २,२; ८, ५, ३[a]; ४, १,७, ३; ६, ६,७†; मै १,२,२†; २, १२,५;३,१६,३†; †४,१०-११, १; काठ २, ३†; १२, १४†; १८,१६; ४६,१†; क १,१५†; २९, ४; †कौ २, १८१; ६६८; १०३३; †जै ३, १७,२; ५५,९; ४,२७,८; शौ २, ६,५; ६,२८, १‡[b]; १२६, २†; १२, २, २८[c];२०,३१, ३†; पै ३, ३३, ६;५, ३९,६†; १०,९, ४; १५, ११,१०†; १६,१७,४;१५२,८; १९, १३, १६‡[b]; २०,४९, ४; –ताद् ऋ १, १२१, १४;१२८, ५; १४७, [३; ४,४,१३];१८५, १०; ३,३९,७;६,५०, १०;७५, १०; ७,१२,२; खि ३, २०, १; मा ४, १५; २९, ४७†; का ४, ५,७; †तै १, २, १४,५; ४, ६, ६,४; †मै ३, १६,३; ४, ११, ५; †काठ ६, ११; ४६, १; कौ २, ६५५†; जै ३, ५४, ५†; शौ २, १०, ६; ५, ६, ८[d]; ६, ४५, ३‡[e]; ७, ६६, १‡[e]; ८, ७, ७; १९; १०, ५, २२‡[e]; १२, २, ४७;४८; पै १, १०९, २; २, ३, ५; ७०,४; ६, ३,२; ७, ८,८; १५, १०,१०†; १६, १२,७; १३,८; १३०, १; १७, ३५,५; १९, ८, २[f]; २०, ७,१०; १५,४;७;२२,५; –तान् पै १७, ३२,९[g]; –तानि ऋ २, २७,५; ४, ३९, १; ५, ७७,३; ८२, ५; ७, १२,२; ८२,७; ९, ९७, १६; १०, १६५, ५[b]; मा ३०, ३†; का ३४, १, ३†; तै ५, ७, २,३; मै १,२,३; ४,१४, १७[a]; क ८, १०; कौ २,६५५†; जै ३,५४,५†; शौ ५,२८,८;६, ५३,२[f];११०,२;११२,३;११३, २; ७, ६५, १‡[h]; १३, १,५८; २,३४; १९, ३३,३; २०,१०७, १३; पै १, ७०,४; २, ५९, ६; १२,५,३; १३,९,१२; १७,३२, ८[c]; १८, २४,१; १९, २०, १; १९,३३,१०; १२; २०, १५,८; २७,२;३२,८‡[h]; –ताम् पै १९, २९,१; –ताय ऋ १, १४७,५; –ते शौ २,१२,२; पै २, ५, ३; –तेभ्यः ऋ ८,४४,३०.

१दुरितापघ्नायांस[i] पै ४,१८,५.

दुरि॒मन्[j]– –म्णः पै २०,१५,८.

दुर्-इष्ट[k]– -¶ष्टम् तै ६, ६,७, ३; ४; मै ३,९,४[2];४,८,६[2]; काठ २९, ४; क ४५, ५; –ष्टा पै १,८८, ३?[l]; –ष्टात् तै १,६,३,१.

दुर्-इष्टि[k]– -ष्टिः मै २, ३, ८[l]; काठ ३२,४[2]¶; शौ२,३५,१[l]; –ष्ट्याः तै २,३,१३, ३¶; काठ१,१२[m]; क १,१२[m]; –ष्ट्यै मा २,२०[m]; का २,५,१[m]; तै १,१,१३,३[m]; ३,२, ८, ३[l]; काठ ५,४.

दुर्-उक्त[n]– –क्तम् पै ५,१९,७; –क्ताय ऋ १, ४१, ९; –क्तैः ऋ १, १४७,४.

†दुर्-एव,वा[o]– –वः ऋ ४, ४१, ४; ६,१६, ३१; –वस्य ऋ २, २३, १२; काठ ४, १६; –वाः ऋ २, २३,८; ३, ३०, १५; ४, ५, ५; ५,२,९; १०, ८७, १८; ८९, ९;

---

a) सपा. दुरि॒ता (तैब्रा ३,७,१२, १; ६ तैआ २, ६, २ च) <> दुरि॒तानि<> कामा १२६ : १ दुष्कृता इति पाभे.।

b) सपा. दुरि॒ता पदानि <> दुरि॒तानि विश्वा (माग्र २,१७,१ च) इति पाभे.।

c) सपा. दुरिता पदानि<>दुरितानि विश्वा इति पाभे.।

d) पाभे. क्रते पृ १२४० b टि. द्र.।

e) सपा. दुरि॒तात् (लाश्रौ २, २,११ च) <> द्विषतः <> द्विपताम् इति पाभे.।

f) सपा. दुरितात्<>दुरि॒तानि इति पाभे.।

g) सपा. शौ १२,२,२९ अवरान् इति पाभे.।

h) पाभे. क्रते पृ १६४७ r टि. द्र.।

i) पाठः? (दुरिताऽपघ्न– > √ घ्नाय >) घ्नायुत्– > -यन् (> -यंस [तकारे परे]) इति शोधः।

j) नाप. (दुरित-)। <√ *दुर् (हिंसायाम् [तु. व्यु. २१दुरित–])।

k) गस. पूप. स्वरः। उप. <√ यज् इति।

l) सपा. दुरिष्टा<>दुरिष्टिः<>दुरिष्ट्यै इति पाभे.।

m) सपा. दुरिष्ट्याः<>दुरिष्ट्यै (माश १, ९,२,२० तैब्रा ३,३,९,९ च) इति पाभे.।

n) भाप. >नाप.। गस. उप.<√ वच्।

o) विप. (अमति-,मर्त- प्रभृ.)। गस. उप.<√ इ।

१२०,४[a]; तै १,२,१४,७; काठ २,१५; शौ ८,३,१६;२४; १२, २,२६‡[b]; पै ६, १, ४; १६,७, ८; ८,३; १७, ३२,६‡[b]; –वाम् ऋ १०,[४२-४४, १०]; शौ ७, ५२,७; २०,१७, १०; ८९,१०; ९४,१०; पै १७,३५,६; –वायाः ऋ १०,६३,११; –वासः ऋ ७, ६८, ७;[a]‡; शौ ५, २,४; २०, १०७,७; –वैः ऋ १,११७,४.

?दुर्-ओक[c]– -कम्[d] ऋ ७, ४,३.

दुरोक-शोचिस्[e]– -चिः ऋ १, ६६,३.

†दुरोण[f]– -णम् ऋ १, ११७,[२; १८३,१]; ४,१३, १; ५,७६,४; –णे ऋ १, ६९, २; ३; ७०, २; १०८,७; ११७, ७; ३, १, १८; १४,३; १८,५; २५,४; ५; ५८, ९; ४,२,७; ४,७; २४, ८; २८, ३; ५,४, ५; ६, १२, १; ७,७, ४; १२,१; १६,८; ४२,४; ६०, ५; ७०,२; ९२,३; ८,१९, २७; ८७,[२ (४) १०, ४०, १३][g]; १०,३७, १०; १०४, ४; ११०, १;१२०,७; खि ५,६, ३; खिसा ३, ६; मा २७, २७; २९, २५; ३३,७२§; का २९,३, ४; ३१, ४,१; ३२,६,३§; तै १,२,१४, ३; २,२,१२,८; ३,३,११, ३§; मै २, १३,५; ४,१०, ६;११,१; ५; १२,६; १३,३; काठ २,१५; ६,११; १०,१२; १६,२०; ३९, १३; कौ २,६५४; जै ३,५४,४; शौ ५,२,६;१२,१; ७,१८,३§; ७७,९; २०, ३३, ३; १०७, ९; पै ६,१,७; २०,२,५§.

√दुरोणय

†दुरोणयु[h]– -युः ऋ ८, ६०, १९; कौ १,३९; जै १,४,५.

†दुरोण-सद्[i]– -सत् ऋ ४, ४०,५; मा १०, २४[j]; १२, १४[j]; का ११,७,४; १३, १,१५; तै १,८, १५,२;४,२,१,५; मै २, ६,१२; काठ १५,८;१६,८; ३४, १४¶.

†दुरोष– -षम्[k] ऋ ९, १०१, ३; कौ २,४९; जै ३, ५,८; –षासः[l] ऋ ८, १,१३; शौ २०,११६,१.

?दुरोषाः[m] ऋ ४,२१,६.

a) सपा. दुरेवाः<>दुरेवासः इति पाभे. ।

b) सपा. दुरेवाः<>अशिवाः (माश १३,८,४,३ च) <>अशेवाः (तैआ ६,३,२ च) इति पाभे. (परि. द्र.) ।

c) विप. (अग्नि-)। अर्थः व्यु. च ?। द्रु– (काष्ठ-) + (√रुच् [दीप्तौ] > कर्तरि घञि उसं. [पा ३,३,१६]) *रोक– > उस. *द्रु-रोक– > नैप्र. यनि. (वैतु. पपा. प्रभृ. दुर्-ओक– इत्येवमवग्रह इति, सा. PW. GRV. दुर् [ग.] + (√उच् > कर्तरि) *ओक– इति, स्क. [तु. नान्तरीयोत्तरम्] दुर् [अव्य.] + ओकस्– >वस. यनि. इति च ?) । d) द्वि१ सत् न. वा. क्रिवि. द्र. ।

e) विप. (अग्नि-) । वस. ।

f) नाप. (गृह- [तु. निघ ३,४]) । व्यु. ?। ऋ. पपा. नावग्रहः, कौ. तै. च पपा. दुर्-ओन- इत्येवमवग्रहः । *दुर्योण– (<[स्वार्थे] दुर्य–) > नैप्र. यनि. [वैतु. या [४,५]<दुर् [ग.] + (√अव् [तृप्तौ] > खलर्थे *अवन– >नैप्र.) *ओन– इतीव, GW. WW [१,८७०] SEY [७; १६६] *दुर–[=द्वार-] + (√अव् [रक्षणे] ?>) *ऊन– इतीव च ?] ।

g) सपा. दुरोणे (आपमं १, ६, १२ च)<> शिवेन इति पाभे. ।

h) व्यु. कृते अहंयु– द्र. (वैतु. पाप्र [५, २,१४०] अनुसरन्तोऽन्ये उस. उप. < √यु [मिश्रणे] इति च) ।

i) विप. । उस. क्विबन्तम् । j) वैतु. BC. दूरो° इति ।

k) विप. (सोम-) । अर्थः व्यु. च ? । पपा. नावग्रहः । द्रु– (अंशु–)+(√रुष् [*निवासे] > कर्तरि) *रोष–> > उस. *द्रु-रोष– (अंशु-वासिन्- [सरणरहित-]) > नैप्र. यनि. । 'तादृशं सन्तं सोमम् अद्रिभिः (सत्वरीकृत्य) यज्ञमभि (यज्ञोद्देशेन) हिन्वन्ति (गमयन्ति)' इति वा. (तु. दुरोक–; वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ. < दुर् [ग.] + √उष् [दाहे, प्रेरणे च] इति; सा. [पक्षे] उप. <√रुष् [रोषे] इति च, पूप. =दुर्– (गृह-) इति, उप. <√वस [निवासे] इति चापि; GRV [माश ४, १,३, ८ संवादेन]<दुर् [ग.] + √उष् [*स्वादे वा *गन्धे वा] इति च ?) । *l* टि. अपि द्र. ।

l) विप. (स्तोतृ-) । अर्थः व्यु. च ? । पपा. नावग्रहः । दुर् [ग.] + (√उष् [दाहे] > खलि प्र.) ओष–> गस. दुर्-ओष– (दुर्दह-) इति । 'यथा प्रजहितानि (*आर्द्रीकृतानि) वनानि (काष्ठानि) दुर्दहानि भवन्ति, (त्वयोपेक्ष्यमाणत्वाज् जडीभूताः सन्तः) वयमपि दुर्दहम्मन्याः (दुर्दीपनम्मन्याः) इव भवामः' इति वा. (तु. वें. सा. PW. GW. चाऽवयवनिर्देशमात्रे [न तु वा.]; वैतु. GRV. उप.<√उष् [प्रेरणे] इतीव) । *k* टि. अपि द्र. ।

m) आ दुरोषाः इति पाठः? । आद् दुरोषाः [=आ,आत्, दुरः ([द्वि३]<दुर्–[द्वार-]), असाः (<√सृ [गतौ]>

दुर्-ग,गा[a]– -गः पै १७, २८, १; –गम् ऋ १०, ८५, ३२; शौ १४, २, ११†; पै १८,८,२†; २०,९; –र्गा ऋ १,४१,३; ७, ६०,[१२; ६१, ७]; खि ४, २, १३; शौ १२, ४, २३; पै १७, १८,३; २०,५२, १०; –र्गाः शौ १०, १, १६; पै १६, ३६, ६; –र्गाणि ऋ १, ९९, १; १८९, [२; १०,५६,७]; ५,५४, ४; ८, ४७,५; खि ४, २,७; ८; खिसा २६,१६; तै १, १, १४, ४†; मै ४,१०,१†; शौ ७, ६५, १; ९, ५,९; १९,५०,२; पै २, ६१,१; ९,१०,८; १४,४,१२; १६,९७, १०; १९,३९,६; २०, ३२,८†; –र्गात् ऋ १,१०६,[१-६]; ¶तै ६,२,४,२; ३; मै ३, ८, ३[२]; पै †४,२८, १-६; –र्गान् शौ १३, २,५; –र्गाम् खि ४,२, ५; १२; –र्गे ऋ ४, २८, ३; ५, ३४, ७; ७,२५,२; ८, २७,१८;९३,१०; ¶तै ६,२,४, २[२]; ३; मै ३,८, ३[२]¶; –०र्गे खि २६,१५; –र्गेषु ऋ ६, २१, १२; खि ४, २, ९; १०; १३.

दुर्गा-स्तव[b]– -वम् खि ४,२,१३; खिसा २६,२१.

दुर्-गृन्धि[c]– -न्धि पै ८, १६, ८; –न्धीन् शौ ८, ६, १२; पै १६, ८०,३;८१,८.

†दुर्-गृह[d]– -हस्य ऋ ८, ६५, १२; –हा ऋ ४, १८, २?[e]; ५,४, ९; ८,४३,३०; १०,९८,१२;१८२, १: मै ४, १०, १; ११, २; काठ २, १५; –हानि ऋ ६, २२, ७; ९,११०,१२; शौ २०,३६, ७.

दुर्-गृभि[f]– -भिः ऋ १, १४०,६.

√दुर्गृभीय,दुर्गृभीयसे ऋ ५,९,४.

?दुर्गृभि-श्वन्[g]– -श्वनः ऋ १,५२,६.

¶दुर्-गोप[h]– -पः काठ ८,१२; क ७, ७.

¶दुर्-ग्रह, हा[i]– -हः, -हाः काठ ३१, १५.

दुर्-जीवित– -तम्[j] पै ५, २३, ७[k]; २०,१५,५.

दौर्जीवित्य[l]– -त्यम्[j] शौ ४,१७,५; ७,२४,१.

दुर्-ण(<न)श[m]– -शम् शौ ५, ११, ६[n].

दुर्-णा(<ना)मन्[o]– -मा ऋ १०, १६२, [१; २]; शौ ८,६,१; ४; †२०,९६,११;१२; पै १६,७९, १; ४; †१९, २५, १२; १३; –मानः शौ ११, १२,२; पै ५, ३७,२; –म्नः शौ १६, ६,७;१९, ३६,४;५; पै २, २७,४; १६,

---

लुङि प्रपु१) इति चतुष्पदः शोधः]। 'यदि [यदा] औशिजस्य गोहे [गृहे] धिषाः [ऋत्विजः] अद्रिं [ग्रावाणं] सरण्यान् (चालयेयुः [सोम-पानं जनयेयुरिति]), *आत् (तदा) होता (इन्द्रः)पास्त्यस्य (गृहपतेः) *दुरः *आ···असाः (आऽगमत् [अद्रिचालनध्वनिनाकर्षित इवेति शेषः])' इति वा. [वैतु. अन्ये यनि. =*दुर्-ओपस्– (विप. [इन्द्र-]) > -षाः इति कृत्वा दुरोप– इत्यत्र स्वोक्तां व्यु. इहाप्यतिदिशन्त इव ?]।

[a]) यथा. सत् विप. (पृथिवी-, समुद्र- प्रभृ.) च, नाप. च, व्यप. (देवी-विशेष- [खि.]) च। अर्थः व्यु. च ?। <दुर् + √गम् इति प्रायोवादः।

[b]) पस. पूप. प्रकृतिस्वरम् (तु. पा ६,२,४२)।

[c]) विप. (मकक-), नाप. (पै ८, १६, ८) च। बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २,११९)।

[d]) भाप. > नाप. (दुर्ग-)। गस. उप. √गह्(=√गाह्) + खल् प्र.।

[e]) निर्देशः ? (*दुर्गृहात् अतः [योनेः] > नैप्र.) दुर्गृहै [=पं१ (तु. तस्याः > तस्यै [प१]))] इति च तत् (हेतौ [तस्मात् कारणात्]) इति च पदे द्र. [वैतु. पपा., दुर्गृहा इति च एतत् इति च पदे इति (तु. सा. दुर्गृहा [दुर्ग्रहम्] इति), WAG [१,२८१ b], Ghatage [IHQ २१, २२३-६] दुर्गृहम् इति एतत् इति च पदे इति कृत्वा मकारलोपे स्वरसंधिरिति]।

[f]) विप. (अग्नि-)। अर्थः व्यु. च ?। दुर् [अव्य.] + (√गृभ् > खलर्थे) गृभि– > उस. यनि. इतीव पपा. प्रभृ.।

[g]) विप. (वृत्र-)। अर्थः व्यु. च ?। दुर्-गृ° इतीव पपा.। दुर्गृभि– + *श्वन्– > बस. यनि. इतीव त्वन्ये, यत्रापि उप. <√*श्वन् [व्याप्तौ [तु. सा.], आशुप्राणने (तु. वें., स्क. [तु. या ७,२६ SEY १४२]))] इति वा <√श्वि (वृद्धौ [तु. BW.]) इति वा।

[h]) विप. (दक्षिणाग्नि-)। गस. उप. √गुप् + खल् प्र.।

[i]) विप. (यज्ञ-, देवता-)। गस. उप. खलन्तम्।

[j]) भाप.। सपा. दुर्जीवितम् <> दौर्जीवित्यम् इति पाभे.।

[k]) °जीवतम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. द्वितीयं स्थलम्)।

[l]) स्वार्थे ष्यञ् प्र. ञित्स्वरश्च।

[m]) विप. (अन्यत्र-)। गस. उप. <√नश् [प्राप्तौ]।

[n]) सपा. दुर्णशम् <> दूडाशम् इति पाभे.।

[o]) विप. च नाप. च। अर्थः व्यु. च ?। यनि. इतीव पपा. प्रभृ.।

८१, २; १७, १२, ८; १४, २; –म्नाम् शौ २,२५,२[a].

दुर्णा⌊,ना⌋म्नी– -म्नीः शौ ४,१७, ५[b]; ७,२४,१[b]; पै ५,९,८; १०, १,५; १७,१२,९;१०; –म्नीनाम् शौ १९,३६,६; पै २,२७,५.

दुर्णाम-चातन[c]– -नः शौ १९, ३६, १[d]; –नम् शौ ८,६, ३; पै २, २७,१[d]; १६,७९,३.

दुर्णाम-हन्[e]– -हा शौ १९, ३६,३; पै २,२७,३.

दुर्-णि(<नि)-हित–

दुर्णिहितै(त-ए)षि(न्>)णी[f]– -णीम् शौ ११,११,१५.

दुर्-दूशीक[g]– -कम् ऋ ७,५०,१.

दुर्-धर[h]– -रम् ऋ १,५७,१; शौ २०,१५,१; –राय पै २,७२,५?.

दुर्-धरीतु[i]– -तुम् ऋ १०,२०,२.

दुर्-धर्तु[j]– -र्तवः ऋ ५,८७,९.

¶**दुर्-धा**[k]– -धाम् ऋ १०,१०९,४; शौ ५,१७,६; पै ९,१५,६.

दुर्-धित[l]– -तात् ऋ १,१४०,११.

दुर्-धुर्[m]– -धुरः ऋ ५,५६,४.

दुर्-नि-यन्तु[n]– -न्तवः ऋ १,१३५, ९[2]; –न्तुः ऋ १,१९०,६[o].

¶**दुर्-ब्राह्मण**[p]– -णः तै २,१,१०,१[2]; काठ १३,६[2]; –णम् काठ १३,६.

दुर्-भ(ग>)गा[q]– -गाम् शौ १०, १, १०; पै १६,३५,१०.

दौर्भाग्य[r]– -ग्यम् पै २,६७,५;१६, १४७,१-८;१४८,१-१०; १४९, १-८; –ग्येन पै १८, ९, ८‡[s]; -ग्यैः शौ १४,२,२८‡[s].

दुर्-भूत[t]– -तम् शौ ३,७, ७[u]; ८, २, १२; १०,१,१३;३२; पै २,५७, ३; ३,३०,६; ५,२३,७; १६,४, २;३६,३;३८,४; २०, १५,५[b].

दुर्-भूति[v]– -तये ऋ ७,१,२२.

दुर्-मति[v]– -तयः ऋ ७,१,२२; –ति: ऋ १,१३१, ७[2]; २, ३३, १४; ३,१५,६;७, ५६, ९; ८, ६७, १५; १०,१३४,५; मा १६,५०; का १७, ८,४; तै ४, ५,१०,४; मै २, ९, ९; ४, ११, २; काठ १७,१६; क २७, ६ ; –तिम् ऋ १,१२९,६;४, ११, ६;८, १८, ⌊१०; १०, १७५,२⌋; १०, ४०, १३; १८२,⌊१-३⌋; मा ११,४७; १७, ५४; १९, ८४; का १२, ४,११; १८, ५,५; २१, ६, ५; तै ४,१,४,४; ३,४,२; ६,३,२; ५,१, ५, ९;४, ६,२; मै २, ७, ५; १०,५; ३,११,९; काठ १६, ४; १८,३; ३८, ३; क २८, ३; कौ १,३९७†[w]; जै १, ४४,७†; शौ १४,२,६†; पै १८, ७,६†; ७; –तीः ऋ ८,७९,९;९,७०,५; –तीनाम् ऋ १,१२९,८[2];११[2]; ८, ४६, १९; –तौ ऋ ५, ४२, ⌊१६; ४३, १५⌋; –त्यै शौ ६, १३,२; पै १९,५,२.

दुर्-मद[x]– -दः ऋ १,३२,६; पै १२, ६,६; –दम् मा ३०,८; का ३४,

a) पाभे. कृते पृ १०८३ 8 टि. द्र. ।

b) सपा. दुर्णाम्नीः<>दुर्भूतम् इति पाभे. ।

c) विप. (भेषज-, शतवार-मणि-)। उस. ।

d) सपा. °तनः<>°तनम् इति पाभे. ।

e) विप. (शतवार-मणि-)। उस. क्विबन्तम् ।

f) विप. (अप्सरस्-)। उस. उप. < √ इष् ⌊इच्छायाम्⌋।

g) विप. (अनकाव-)। गस. उप. <√ दृश् ।

h) विप. (राधस्-)। गस. उप. √धृ + खल् प्र. ।

i) विप. (मित्र-)। गस. उप. खलर्थे तुन् प्र. उसं. (पाउ १,६९) इडागमश्चेति ।

j) विप. (मरुत्-)। गस. उप. √धृ + तुन् प्र. ।

k) विप. । गस. उप. √धा + भावे क्विप् प्र. ।

l) विप. । गस. उप. <√धा (तु. सुधित–)।

m) विप. (⌊दुर्धार्य–⌋ गो-)। अर्थः व्यु. च?। दुर् (अव्य.) + (√*धुर् ⌊धारणे⌋ > खलर्थे क्विपि) *धुर्– > उस. यनि. (तु. कर्युज्– ; वैतु. वें. सा. उप. =हिंस्य- इति, PW. प्रमृ. च धुरापर्यायः नाप. इति?)।

n) विप. (पथिन्-, रश्मि-)। गस. उप. < नि √यम् ⌊यमने⌋ + तुन् प्र. ।

o) तु. वें. GW.; वैतु. सा. °युन्तु– > षा इति ।

p) प्रास. पूप. स्वरः ।

q) विप. । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २,११९)।

r) भावे ष्यञ् प्र. ञित्स्वरः वृद्धिश्च (पा ७, ३, १९)। वैप ३, ४०२ <दुर्-भाग्य- इति शोधार्हम् ।

s) सपा. °ग्येन<>°ग्यैः इति पाभे., ऋ १०,८५,३३ च विशिष्टः पाभे. ।

t) भाप. (दुर्दैव-)। गस. प्रवृद्धादित्वात्स्वरः द्र. ।

u) पाभे. कृते पृ ६७५ l टि. द्र. ।

v) भाप. । प्रास. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४)।

w) वैतु. विव. भ. बस. इति? ।

x) विप. (मरुत्-, वृत्र-) च, नाप. ⌊मा. का.⌋ च । शिष्टं दुर्भगा– टि. द्र. ।

१, ८; —त्राः ऋ ६, ३९, ५; खिसा २९, ४८[a]; —†त्रासः ऋ ८,२,१२; जै ४,२२,१.

दुर्-मन्तु[b]- -न्तु ऋ १०,१२, ६; शौ १८,१,३४†.

दुर्-मन्मन्[c]- -न्मा ऋ ८, ६०, ७; —न्मानम् ऋ १,१२९,७.

दुर्-मर[d]-
√दुर्मराय
दुर्मरायु- -युम् तै १,६,२,२[e].

†दुर्-मर्ष[f]- -र्षम् ऋ ८, ४५, १८; ९,९७,८; १०,४५,८; ना १२, १; २५; का १३, १,१; २, ८; तै १,३,१४,५; ४,१,१०,४;२, २,४; मै २,७,८; काठ १६, ८; ९; कौ २,४६७; जै ३,३५,२.

दुर्मायु[g]- -यवः ऋ ३,३०,१५.

१दुर्-मित्र,त्रा[h]- -त्राः[i] तै १,४, ४५, ३; मै १, २, १८; काठ ३,८; २८,५; —त्रासः ऋ ७,१८, १५; २८, ४.

दुर्मित्रि(य>)या[j]- -याः[i] ना ६, २२; २०, १९; ३५, १२; ३६, २३; ३८,२३; का ६,५,४; २२, १,४; ३५,४,११; ३६,१, २३; ३८,५,६; क २,१५.

२दुर्-मित्र[k]- -त्रः ऋ १०,१०५,११.

दुर्य,र्या- दुर्- द्र.

दुर्-यष्ट- -ष्टम् खि ३,१०[२],८.

दुर्-युज्[l]- -युजः ऋ १०,४४, ७; शौ २०,९४,७.

दुर्योण[m]- -णम् पै २०, ८, ५; —णाः मै १,६,९¶; —णे ऋ १, १७४, ७[n]; ५, २९, [१०; ३२, ८][o]; पै ९,१६,४[p].

दुर्लभ[q]- -०भ पै १,४४,२.

¶दुर्-वर्ण- -र्णम् काठ ८, ५[२]; क ७, १[२].

दुर्-वर्तु[r]- -र्तुः ऋ ४, २०,८; ६,६,५.

दुर्-वाच्[s]- -¶वाक् तै ६, २, ९, १; मै ३,८,७; —वाचः शौ ४, १७, ५; ७,२४,१; पै ५, २३,७;२०, १५, ५.

दुर्-वार[t]- -रः खि ७,७,२[u].

दुर्-वासस्[v]- -ससे ऋ ७,१,१९.

?दुर्विदत्र,त्रा[w]- -त्रस्य ऋ १०, ३५, ४; —त्रा ऋ १०, ३६,२; —त्राम् ऋ १०,३३,१२.

---

[a]) °त्राः इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[b]) विप. ([अनृतस्य] नामन्-) । गस. उप. <√मन् + स्वल्थे तुन् प्र. । [c]) विप. ([दुर्नय-] इन्द्र-, [दुर्बुद्धि-] किमु-) । बस. स्वरः उसं. (पा ६,२,११९) ।

[d]) गस. उप. √मृ + खल् प्र. ।

[e]) सपा. दुर्मरायुम् <> दुर्हणायुम् इति पाभे. ।

[f]) विप. (आयुस्-, वाण-, हव-) । गस. खलन्तम् ।

[g]) विप. (मर्त्य-) । *दुर्-माया- >मतुबर्थे *दुर्माया-वृ- >नैप्र. यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. दुर्-मायु- इत्येवमव-गृहन्तः बस. वा गस. वा उप. मायु- इतीव ?) ।

[h]) विप. (२अप्-, ओषधि-, तृत्सु- प्रमृ.) । बस. अन्तो-दात्तः उसं. (पा ६,२,१८४) ।

[i]) सपा. °त्राः (तैत्रा २,६,६,३ तैआ ४, ११,८; ४२, ४;५,९,११;१०,१,११ मना १,११ माश्री ४,४,२२ च) <> °त्रियाः (माश ३,८,५,११; १२,९,२, ६; १३,८, ४,५; १४,३,१,२७ शांश्री ८,१२, ११ काश्री १९,५, १५ लाश्री २,२,११;५,४,६ च) <> आश्री ३,५,२ °याः इति पाभे. ।

[j]) स्वार्थे घच् प्र. उसं (पा ४,४,११८) ।

[k]) व्यप. (ऋषि-विशेष-) । शिष्टं *h* टि. द्र. ।

[l]) विप. (अश्व-) । गस. उप. स्वल्थे क्विप् प्र. ।

[m]) भाप. (विध्वंस-[ऋ. पै.]) च, विप. ([विध्वंसक-] ऋतु-[मै.]) च । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । (√धृ [हिंसायाम्] >भावे) *ध्वर्यमन्तु- > नैप्र. यनि. (वैतु. PW. GW. Gri. गृहार्थे =दुरोण- इति ?) । उत्तराणि टि. अपि द्र. ।

[n]) भाप. । तस्य. मृध्- (नाश-) इति भाप. अपि पर्यायभावेन यनि. यतुक्तं भवति तस्यैवाऽर्थस्य संपोषकं द्र. (वैतु. वें. व्यप. इति कृत्वा तदाख्यदेशनामेति, सा. GRV. नाप. इति कृत्वा दुष्टयोनि[स्थान]पर्याय इति) ।

[o]) भाप.(तु.GRV.; वैतु.सा.GG. नाप. [संग्राम-] इति) ।

[p]) भाप. ।पाठः? । °णाय च१ इति शोधः (तु. छन्दः, सा. च) । [q]) नाप. (सर्प-)? । व्यु.? ।

[r]) विप. (अग्नि-, दधिक्रावन्-) । उप. < √वृ (प्रतिघाते) । शिष्टं *b* टि. द्र. ।

[s]) विप. (वल्ग-, राक्षसी- प्रमृ.) । बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४) ।

[t]) विप. (शिशु-) । गस. उप. √वृ >वारि+कर्मणि खल् प्र. ।

[u]) सपा. खिसा ३०,२ दूर्वादः इति पाभे. ।

[v]) विप. । शिष्टं दुर्भगा- टि. द्र. ।

[w]) विप. ([विनाश-कृत्-] अराति- प्रमृ.) च, नाप. (शत्रु-) च । व्यु.? । *दुर्विद्- (भाप., २?दुरित- इत्यस्य पर्यायः, नैप्र., समानव्युत्पत्तिकं रूपान्तरं च) + *त्र- (<√त्रा [*कर्तौ]) > बस. *दुर्विद्-त्र- > नैप्र.

दुर्-विद्वस्[a]- -द्वांसम् ऋ ७,९४,१२.
दुर्-वे(द>)दा[b]- -दा पै ११,५,७.
दुर्-व्रतं-
　दौर्व्रत्य[c]- -त्येन मा ३९, ९; का ३९,७,१.
?दुर्-हृण,णा[d]- -णा ऋ १, ३८, ६; -णात् खि १, ११, ८; -णायाः ऋ १, १२१, १४.
　√दुर्हणाय
　　दुर्हणायत्- -यतः ऋ १०,१३४, २[e].
　　दुर्हणायु- -युवम् ऋ ४,३०,८.
　दुर्हुणा-वत- -वान् ऋ ८, २, २०; १८, १४.
?दुर-हंणु[f]- -०णो ऋ १०, १५५,३; पै ६, ८,७†.
?दुर्-हार्द्[g]- -हार्दः शौ २, ७,५;४,९, ६; १०,६,१; १४,२,२९; १९, २८, २;५; ६[h]; ७; ८[h]; ९; १०; २९,१-९; ३२, ४; ६; ३५, ३[i]; ४५,१; २; पै ८,३, ६; १२, ४, ४; ६; १३,११,२; ५-१८; १५, ४,१; २; १६,४२,१; १८,९,९; २०,१७, ४; -हार्दम् शौ ८, ३, २५; पै १,९९, १; ११, ४, ३; १६,८,६; १९,५१,१; -हार्दे पै ७, १, १०; १९, ३९, ५; २०, ३८, ८.
?दुर्हार्दिसो[j] पै १७,१३,८.
?दुर्-हित[k]- -तः ऋ ८, १९, २६[l]; -तान् शौ ४, ३६,९[m].
दुर्-हण[n]- -०णा मै ३,१६,५[o].
　√दुर्हणाय
　　दुर्हणायत्- -यतः कौ २, ४४२‡[e].
　　दुर्हणायु- -युः ऋ ७, ५९, ८; तै ४,३, १३, ३; मै ४, १०, ५; काठ २१,१३; ३१,१४; शौ ७, ८२, २; पै २०, ३१, ५; -युम् काठ ३१,१४[2p]; -यून् ऋ १, ८४,१६; तै ४,२,११,३; मै ३, १६, ४; काठ ४५, २१; कौ १, ३४१; जै १, ३५,१०; शौ १८, १, ६.
?दुर्-हृंद्[q]- -हृदः खि ४,५,२३.

यनि. [वैतु. पपा. प्रभृ. दुर् ⌊अव्य.⌋ + <√ विद् (अर्थे विवादः ⌊तु. वें. सा. GRV.⌋), यद्वा < वि√दा (दाने ⌊तु. GW. MW.⌋ >कर्तरि) विदुत्र- >गस. इतीव ?] ।

[a]) विप. (⌊तीव्र-घातिन्-⌋ मर्त्य-)। व्यु. ?। (√*दुर् ⌊हिंसायाम्⌋ >कर्तरि) *दुर्- + (√विद् ⌊*वेदनायाम्⌋ >भावे) *विद्वस्- > वस. (वैतु. वें. सा. प्रभृ. दुर् ⌊अव्य.⌋ + √विद् ⌊ज्ञाने⌋ + कर्तरि प्र. इतीव) ।

[b]) विप. (धेनु-)। गस. उप. √विद् ⌊लाभे⌋ + खल् प्र. ।

[c]) °तु-(वस.) + भावे ष्यञ् प्र. ञित्स्वरश्च ।

[d]) भाप., विप. च (विनाश-कृति-, °कृत्-)। व्यु. ?। <√*दुर्ह् (हिंसायाम् ⌊वैतु. पपा. प्रभृ. उस., दुर् इति अव्य. पूप., √हन् > हुन- इति उप. चेतीव ?⌋) ।

[e]) सपा. दुर्हणायतः <> दुर्हणायतः ⌊S. तु ऋ. पाठ एव⌋ इति पाभे. ।

[f]) विप. स्त्री. (⌊हिंसिका-⌋ अरायी-)। व्यु. ?। पपा. प्रभृ. पूप. दुर् ⌊अव्य.⌋, उप. √हन् >⌊खलर्थे⌋ *हनु- इति वा ⌊तु. सा.⌋; प्राण्यङ्गवाचकं हनु- इति कृत्वा वस. इति (तु. वें., ⌊पक्षे⌋ सा., GW. GRV. प्रभृ.)। *दुर्हुणा-वती- >नैप्र. यनि. इति मतम् ।

[g]) विप. (⌊*घातक-⌋ भ्रातृव्य-) च नाप. (शत्रु-, घातक-योनि-विशेष-) च । व्यु. ? । पपा. प्रभृ. दुर् ⌊अव्य.⌋ पूप., हार्द्- (=हृदय-) इति उप. च । (√*दुर्ह् ⌊हिंसायाम्⌋ >कर्तरि) *दुर्ह्- + (√भृ >भावे) *भरस्- (=भृति-) > वस. *दुर्ह्-भरस्- >नैप्र. *दुर्हारस- > यनि. इति मतम् ।

[h]) °दान् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सूक्तशेषे रूपसाम्यम्) ।

[i]) पाठः? °र्दम् इति शोधः (तु. सपा. पै ११, ४,३; सस्थ. टि. ?सुघोरं चक्षुः) ।　[j]) पाठः? दुर्हार्दः ⌊प्र३⌋ स्वम् (गृहम्) इति द्विपदः शोधः ।

[k]) व्यु.?। <दुर् + √धा इति पपा. प्रभृ. । √*दुर्ह् ⌊हिंसायाम्⌋ + क्तः प्र., आद्युदात्तः उसं. (पा ६,१, २०६) चेति मतम् ।

[l]) अत्र कर्तरि क्तः प्र. इति कृत्वा शत्रु-पर्यायः ।

[m]) अत्र कर्मणि क्तः प्र. इति कृत्वा मृतक-पर्यायः (वैतु. सा. दुर्हृत- >-तान् इति पाठ इति ?)। अत्र सस्थ. ?अल्प-शयु- >-यवः इत्यस्य स्थाने *अल्पशा(श-आ)यु- > -यवः इति शोधः । 'ये मम क्रोधस्य भाजनं भवन्ति, ते जने (जीव-लोके) अल्पश-वयोभागा इव (सन्तः) दुर्हिताः (हताः ⌊एव शीघ्रम्⌋) भवन्ति' इति वा. इति कृत्वा यदत्र पृ ४३६-७ r टि. उक्तं तच्छोध्यमिव द्र. ।

[n]) विप. (मित्रावरुण-)। गस. उप. √हृ ⌊क्रोधे⌋ + नक् प्र. उसं. (पाउ ३, २) ।

[o]) सपा. दुर्हणा <> दंहणा <> दृहणा <> दुहृणः इति पाभे. ।　[p]) पाभे. कृते पृ १६५२ e टि. द्र. ।

[q]) दु° इति स्वरः? यनि. शोधः । वस. ।

दुर्-हृदय[a]- -यस्य खि ३,१५,२९.
दुला[b]- -ला[c] तै ४, ४, ५, १; काठ ४०,४.
*दुवन्य[d]-
दुवन्य-सत्[e]- -सत् ऋ ४,४०,२.
१दुवस्[f]- -वसः ऋ १,१६८,३.
२दुवस्- √दू (परिचरणे) द्र.
दुवसन[g]- -नासः ऋ ४, ६,१०.
√दुवस्य, दुवस्यत्-, ?दुवस्यात्, दुवस्यु-, दुवस्वत्-, दुवोया-, दुवोयु- √दू (परिचरणे) द्र.
दुश्-चक्षस्[h]- -क्षाः तै ३, २,१०,२; मै १, २,५;१३;३,९; काठ ४, २; क ३, २.
१दुश्-चरित[i]- -तम् शौ ९, ५, ३; पै १६, ९७, २; -ताद् मा ४, २८; का ४, ९,५; तै १,१,१२, १; १३, ३; काठ १, १२; ३१, ११; क १, १२; ४७, ११; पै १९, २६,१.
२दुश्-चरित[j]- -तासः खिसा २९, ४५.
दुश्-चर्मन्[k]- -र्मणा पै ९, २२, १३; -र्मा ¶तै २,१,४,३[2]; २, १०, २; ३[2]; ५,१,७;५, २,३,७; ६, १,६,४; मै ३, ४, ८¶; ¶काठ ११, ५[2]; २०, १; क ३१, ३¶; पै ५, ३२, ६?[l]; -र्माणः मै ४, २,१४¶.
दुश्-चित्[m]- -चितः शौ ५, ३१,५; -चितम् शौ ११, १२,२६;१२, १०,१५[n]; पै १७,१२,१[o].
†दुश्-च्यवन[p]- -नः ऋ १०,१०३, ७; मा १७, ३९; का १८,४, ७; तै ४,६,४,३; मै २, १०,४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २, १२०५; शौ १९, १३, ७; ३२, १§; पै ७,४, ७; १२, ४, १§; -नेन ऋ १०,१०३,२; मा १७, ३४; का १८,४, २; तै ४, ६, ४, १; मै २, १०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२००; शौ १९, १३, ३; पै ७, ४,३.
?दुश्शुते खि १,९,५,
दुः(,श् [पै.])-शंस[q]- -सः ऋ १, २३, [९;२,२३,१०; ७,९४,७; १०, २५,७]; २,४१,[८(६,६३,२;८, १८, १४)]; मा २०, ८२†; का २२, ८, ३†; काठ ३५, ५; क ४८,६; शौ ६, ६, २‡[r]; १९, ४७,६; पै ६, २०, ६; १९, २, ८‡[r]; -सम् ऋ ७, ९४, १२; ८, १८, [(२,४१,८; ६,६३,२)

[a]) वस. । उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११८)।
[b]) व्यप. (कृत्तिकास्वन्यतमा-?) । व्यु.?। <√दुल् [उत्क्षेपे] इति PW. प्रभृ. ।
[c]) सपा. दुला<>धुला इति पाभे. ।
[d]) भाप. (धावन-)। व्यु.?। (√धाव् [द्रुतगतौ]> कर्तरि) *धावन-> *धावन्य- [भाप.]> नैप्र. यनि. इति (तु. तुरण्यु-)।
[e]) विप. ([द्रुत-सृत-] अश्व-) । उस. उप. (√सृ [गतौ]>कर्तरि) *सृत्->नैप्र. सत् इति । तुरण्य-सत्- इत्यत्र यदुक्तं तदप्यनेन संवाद्यम् (वैतु. पूप. <√दू [परिचरणे] इति वें. सा. GRV., <√दु [गतौ] इति PW. प्रभृ., उप. <√सद् इति सर्वेऽन्ये?)।
[f]) विप. (सोम-, मरुत्-)। अर्थः व्यु. च?। (√धू [विधूनने]>कर्तरि) *धुवस्->नैप्र. यनि. इति । पीतैः सद्भिः सोमैर्हृत्सु यद् विधूननं क्रियते तत्-सदृशं मरुद्भिः कृतं विधूननं भवतीत्याशयः [वैतु. यनि. < √दू (परिचरणे [यद्वा =गतौ]) इतीव सा.; परिचरण- =मित्रभाव- इतीव LR.GRV.Gri. ; परिचरण- =पूजा- इति च -वसः प१ चेतीव MVH.]।
[g]) विप. (अन्यार्चि-, श्येन) । अर्थः व्यु. च?। *दुर्- (हिंसा- [तदर्थम्])+(√वृध् [*छेदने]>कर्तरि) *वर्धन- उस. *दुर्-वर्धन- > नैप्र. यनि. । यथा श्येनस्य तथान्यर्चीनामर्थस्य (=विषयभूतस्य) विनाशो दुर्वार इत्यर्थः (वैतु. यनि. <√दू [परिचरणे] इति वें. सा.; <√दू [गतौ] इति PW. प्रभृ.; >*दुवसान-[?] इति GW. ORN.)। [h]) विप. । वस. । शिष्टं a टि. द्र. ।
[i]) भाप. >नाप. । गस. पूप. स्वरः (वैतु. भा. प्रभृ. प्रास. इति)।
[j]) विप. (मर्त-) । गस. प्रवृद्धादित्वात् ।
[k]) विप. (किलास- प्रभृ.) । शिष्टं a टि. द्र. ।
[l]) °र्मास् इति पाठः ? यनि. शोधः ।
[m]) नाप. । उस. उप. <√चित् ।
[n]) सपा. दुश्चितम्<>दुष्कृतम् इति पाभे. ।
[o]) दुश्चितं नि° इत्यस्य स्थाने सपा. शौ ११, ११,१५ रिशां (वैतु. सा. वशाम्) दुर्णि° इति पाभे.।
[p]) विप. (इन्द्र-,दर्भ-) उस.। उप. अन्तर्भावित-ण्यर्थाद् धा. कर्मणि युच् प्र. (पा ३,३,१३०)।
[q]) विप. (मर्त्य-, वृत्र- प्रभृ.) च नाप. च। अर्थः व्यु. च ?। यनि. इति पपा. प्रभृ. ।
[r]) सपा. दुःशंसः<>दुःशेवः इति पाभे. ।

१४]; -सान् ऋ १,९४,९; पै १२,१,९.

दुःशंसा(स-अ)नुशंस- -साभ्याम् मै ४,१४,१७.

दुः-शस्त- -स्तम् मै ४,८,६¶.

दुः-शासु[a]- सुः ऋ १०,३३,१.

दुः-शीम[b]- -मे ऋ १०,९३,१४.

*दुः-शीर्त-

*दुःशीर्त-तनु[c]- -०नो मै १,८,६.

दुः-श्रृत[d]- -तौ मै १,४,१३¶.

दुः-शेव[e]- -वः ऋ १,४२,२[f].

√दुष्,>दूषि, दोषि, अदुष्यन् पै ५,८,६[g].

दूषयन्ति ऋ ७,१०४,९; शौ ८,४,९; पै १६, ९,९; दूषयामसि पै ४,२२,३; ९,१०, २; दूषयत पै ९, ९,५; दूषयतात् पै ४,२१, ७; १९, २३, ७; दूषयत>ता शौ ६,१००,२; पै १९,१३,५. दूषयिष्यामि शौ ३,९,५; पै ३, ७, ६; दूदुषत् ऋ ३, ३, १; अदूदुषम् शौ ४, १८, ५; १०, १, ४; पै ५, २४, ६; १६, ३५,४.

दोषयन्तु पै १९,२,६.

?दुष[h] पै ५,९,७.

दु(ष्ट>)ष्टा- -ष्टाम् पै २०,५०,२.

दुष्ट-ग्रह-

दुष्टग्रह-निवारण[i]- -णे खि ४,२,९.

दुष्टग्रहनिवारणी[j]- -०णि खि ४,२,९.

दुष्टि- -ष्ट्यै काठ १०, ५¶; शौ ३, ९,५; पै ३,७,६.

दूषण[k]- -णः शौ ३, ९,४; पै ३,७, ५; ७, ७,४; १९,२,१४; -णम् पै ४,२२,४.

दूषणी- -णी पै ६, ७,३; -णीः पै ४, २२, ७; -णीम् शौ ४,६, २; पै ५,८,१; १७,१३,७[l].

दूषयत्- -यन् तै ४, ७, १५,२; मै ३, १६, ५; काठ २२, १५; शौ ४, २९, ७; ८, ५,२; पै ४, ३८, ७; १६,२७,२.

?दूषा[m] पै ७,५,११.

दूषि[n]- षिः शौ २, ११, १; पै १, ५७,१; -ष्या[o] शौ १, २३, ४; पै १, १६,४; -ष्याः शौ २,११, १; पै १,५७,१.

दूषी(क>)का[p]- -का ¶काठ ३४, १२; -काः शौ १६, ६, ८; -काभिः मा २५,९; का २७,९, १; तै ५,७, २०,१; मै ३, १५, ८; काठ ५३,१०.

दुष्-कृत्[q]- -कृतः ऋ ५,८३,२;९; ७, १०४,३;९, ७३, ६; मै १, २, १५; शौ ८,४,३†; १९,५६,५; पै ३,८,५; ६,११,३†; ९,२२, २६;१६,९,३†; -कृतम्[r] ऋ ६, १६,३२; पै १६,१४६,९; -कृते ऋ ७,१०४,[७; १०, ८६, ५]; शौ ८,४,७†; १०, १, ३३;२०, १२६,५†; पै १६,९,७†;३७,३.

दुष्-कृत[s]- -तम् ऋ ८, ४७, १३; १०, १००, ७; खि ४, ९, ७; शौ ४,२५, ४; ७,६७, २; ११,

---

[a]) विप. (२कवष- [=ऐलूष-])। दुःखेन शास्यः इत्यर्थे गस. उप. < √शास् [शासने] इति (तु. वें. सा. GW.; वैतु. PW., [पक्षे] GW. प्रभृ. ॰शासुस्- इति प्राति. कल्पुकाः ?, GRV. प्रास. उप. कर्तरि प्र. इति, ?GRV., LR. Gri. व्यप. [नृप-विशेष-] इति च)। [b]) व्यप. (नृप-विशेष-)। व्यु. ?।

[c]) विप. (अग्नि-)। बस.। ॰र्त॰ इति सात. स्वरो भ्रष्टः।

[d]) विप. (पुरोडाश-)। गस. उप. < √श्रा [पाके]।

[e]) विप.। अर्थः व्यु. च ?। अत्यन्ताहिंसकाऽर्थे गस.। उप. < √*शि [हिंसायाम्] + वन् प्र. उसं. (पाउ १,१५२; वैतु. विप. इति कृत्वा स्क. वें. प्रमृ. =दुःसुख- इति, सा. [पक्षे] =दुःसेव- इति, PW. प्रभृ. =दुरात्मन्-, द्रोहबुद्धि- इति च ?)। [f]) पामे. कृते पृ १६५४ *r* टि. द्र.।

[g]) पामे. कृते पृ १६३४ *l* टि. द्र.।

[h]) पाठः ? दूषयन्ति इति शोधः।

[i]) उस. उप. भावे ल्युडन्तम्। ॰ष्टग्रह-निवा॰ इति स्वरः ? यनिः शोधः।

[j]) उप. कर्तरि ल्युडन्तमिति विशेषः। सं१ स्वरः ? यनि. शोधः द्र.। MM. खिसा २६,९ ॰रिणि इति पाभे.।

[k]) विप. च भाप. च। कर्तरि भावे च ल्युट् प्र.।

[l]) एतान्न दू॰ इति पाठः ? एताम् अन्न-दू॰ इति शोधः (तु. BKA. संकेतः)।

[m]) पाठः ? दूषि- [विप.] > -षिम् इति शोधः।

[n]) विप. > नाप.। धा. हिंसायां वृत्तौ कर्तरि इन् प्र. उसं. (पाउ ४, १२० [तु. W., Gri.; वैतु.सा. कृत्याऽर्थे नाप. इति, PW. प्रभृ. विपाक्त-द्रव्यार्थे नाप. इति, B. विकारार्थे भाप. इति च])।

[o]) सपा. तैब्रा २,४,४,२ कृत्यया इति पाभे.।

[p]) नाप. (नेत्र-मल-, रक्षो-विशेष- [शौ.])। ईकः प्र. (पाउ ४,१६) तत्-स्वरश्च। [q]) विप. च नाप. च। गस. कर्तरि क्विबन्तम्। [r]) पामे. कृते पृ १६५४ *n* टि. द्र.। [s]) नाप. (पाप-)। गस.।

१०,२०; १२,२,४०[a]; १४, २, ६६; पै १,७०,१;२; ७६, २;३; ४,३४,६; ९, २२, ३; ५; २७; १६, ८६, १०; १७, ३४, १[a]; १८,१३,५; २०, २४, १; –ता काठ ९,६[a]; पै १०,९,४; –ताः? पै १९, ४६,१४[b]; –तात् मै १, १०,३; शौ ४,९,६[c]; पै ९,२२, १; २८; –तानि ऋ १०,१६४, ३; शौ ६,४५,२†; पै ८,१५,४; १९, ३६, ५†; –ताय मा ३०, १८; का ३४,३,५.

दुष्ट-प्रभृ. √दुष् द्र.

दुष्-ट(<त)नु[d]- -०नो शौ ४, ७,३; पै २,१,२.

दुष्-टु(<त)र, रा[e]- -रः ऋ ३,२४, १; ४,३६,६; ८, ४६, ८;९; ९, २०, ६; मा ९,३७; का ११,१, ३; कौ २,३२३†; जै ३,२६,९; ४,२५,१; –रम् ऋ १,६४,१४; ७९,८; ११९,१०; १२९, ८[f]; २, २,१०; २६, १; ३४,७; ३, ३७,१०; ५,१५, ३;३५, १; ७; ३८, २; ९,१६,३; ६३, [(४३, ४)११]; १०, ४८, ३; ९३, ८; तै ४, ४,१२,२; मै ३, १६, ४; ४,१२,४†; काठ १०,१२†;२२, १४[f]; कौ १,२९९; २,८७५†; जै १,३१,७; शौ ६,४,१; †२०, २०, ३; ५७,६;६७,२[f]; पै १५, १,५; १९, २, १; –रस्य ऋ ७, ८,३; –रा ऋ ५, ८६, २; १०, ४४,६; खि १, ९, २; शौ २०, ९४, ६†; –राः ऋ ८, ५०, २; १०३, ११; खि ३, २, २; शौ २०,५१,४†.

†दुष्-टु(<त)रीतु[g]- -तवे ऋ २,२१, २; –तु ऋ ६,१,१; मै ४,१३, ६; काठ १८, २०; –तुः तै ४, ४,१२,१[h]; मै ३,१६, ४; काठ २२,१४.

दुष्टि- √दुष् द्र.

दु-ष्टु(<स्तु)त[i]- -तम् मै ४,८,६.

१दु-ष्टु(<स्तु)ति[j]- -तिः ऋ १,५३, १; कौ २, २१८‡[k]; जै ३, १९, १३‡[k]; शौ २०,२१,१†; –ती ऋ ७, ३२,२१[k].

२दु-ष्टु(<स्तु)ति[l]- -ती ऋ २, ३३, ४.

दुष्-पद[m]- -दा ऋ १,५३,९; शौ २०, २१,९†.

¶दुष्-परा-णो(<नो)द[n]- -दः मै ४,४,५;९.

दुष्-परि-हन्तु[o]- -न्तु ऋ २, २७,६.

¶दुष्-प्र-ज्ञान[p]- -नम् काठ २९,७; –नाः मै ४, ७,३.

दुष्-प्रति-ग्र(ह>)हा[q]- -हा शौ १०, १०,२८; पै १६, १०९,८.

?दुष्-प्रा(प्र-अ)वी[r]- -व्यः ऋ ४, २५,६.

?दुष्वनेन[s] पै १७, २३,४.

दु-ष्व(<स्व)प्न[t]-

दुष्वप्न्य[u]- -प्न्यम् शौ ६, ४६, ३;

---

a) सपा. °तम् <> °ता (तैआ २,३,१ च) इति पाभे.।

b) पाठः ? दुष्कृत- > -कृतः इति शोधः ।

c) पाभे. कृते पृ ११९३ *m* टि. द्र.।

d) विप.। बस.। पूप. पत्वम् उसं. (पा ८, ३,१०३ [तु. शौच २, ८५])।

e) विप. (अग्नि-, इन्द्राग्नि-, क्रतु- प्रभृ.)। गस. उप. √तृ + खल् प्र. (वैतु. ऋ. शौ. पपा. नावग्रहः)।

f) सपा. सकृत् दुष्टरम् <> वीर्यम् (आश्रौ ४, १२, २ च) इति पाभे.।

g) विप. (अग्नि-, इन्द्र- प्रभृ.)। गस. उप. < √तृ खलर्थे तुन् प्र. ईडागमश्च उसं. (पाउ १,६९)।

h) दुष्टरीतृ- > -तुः इति सा. चिन्त्यः ।

i) संहितायां पूप. विसर्गलोपः (पावा ८, ३, ३६ [तु. पपा.])।

j) प्रास. अन्तोदात्तः उसं. (पा६,२,१८४)। शेषं i टि.द्र.।

k) सपा. दुष्टुतिः <> दुष्टुती [तृ१] इति पाभे.।

l) गस. क्तिन्नन्ते पूप. स्वरः। दुः-स्तु°- इति पपा.।

m) विप. ([दुर्बाध-] चक्राख्यास्त्र-)। गस. उप. √पद् [*बाधे] + खल् प्र.। 'इन्द्रः शत्रुभूतान् राज्ञो रथ्या (रथ्येन [=रथ्येन हिंसकेन]) दुष्पदा (दुर्बाधिना) चक्रेण अवृणक्' इति वा. (तु. [अंशतः] स्क. सा. PW.; वैतु. GW. GRV. पद्- [पाद-] इति उप. इतीव ?)। अत्र रथ्या इत्यत्रत्यं सस्थ. टि. अपि द्र.।

n) विप. (गर्भ-,संवत्सर-)। गस. उप. √नुद्+खल् प्र.।

o) विप. (शर्मन्-)। गस. उप. खलर्थे तुन् प्र.।

p) विप.(लोक-)। गस. युच् प्र.(पा ३,३,१३०)। °नम् इति किवि. द्र.। q) विप. (वशा-)। गस. उप. खलन्तम्।

r) विप. > नाप.। प्राति. अर्थः व्यु. च ?। सा. अर्वाञ्चश्च यनि. इति; सस्थ. सुप्राव्य- इतिवत् दुष्प्राव्य- इति वें. इति ?। °व्यः इति प१ (तु. सा. GRV.; वैतु. वें. प्र१ इति, GW. द्वि३ इति च)।

s) पाठः ? दुःष्वप्न्य- > -प्न्येन इति शोधः।

t) पूप. विसर्गलोपः (तु. पपा.)। गस. उप. भावे नन् प्र.। u) स्वार्थादिष्वर्थे यप् प्र. उसं. (पाग ५,४,२५)।

१२१,१; ७,८८, ४; ९,२,२;३; १०,५,२४; १२, ८,५; १३, १, ५८; १६, १, ११; ७, ८; १९, ४५, २; ५७, १; २[२]; ४; ५; पै १५,४,२; १६,७६,२; ३;१३०, २; १७, २३, १; २५,१; ७‡[a]; २६, १[२]–२१[२];१९,४६,११‡[b]; ५०,४;५; ५२,४; २०, १५,५[c]; २७,२;५०, ६; ७; –प्न्यात् शौ ४, ९,६; ६, ४६, २;७, १०५, १[d]; १६, ५,३-७; १०;६,२; पै १७,२३,३;२०, ७,१०[e];३५,४.

दौष्वप्न्य[f]– -प्न्यम् शौ ४,१७, ५[c]; ७;२४,१.

दुर्ष्वप्नियg– -यम् जै १, १५, ७‡[h].

?दुष्वमा पै २,८९,५.

दुष्-षु(<स)ह[i]– -हासः ऋ९,९१,५.

दुष्-ष्व(<स्व)प्न[j]– -भस्य पै २, ३७,२; –भेन पै १०,१०,५.

दुः(,ष्[पै.])ष्वप्न्य[k]– -प्न्यम् ऋ ५, ८२, ४[b]; ८, ४७, १४; [१५; १७][b]; १०, ३६,४;३७,४[a]; मा ३५,११; का ३५,४,१०; कौ१, १४१†[b]; पै २,३७,३;३,३०,१; २[?][l];५;६; ५,२३,७;३७,३; ७, ७,८; १०,४,५; ९,२; –प्न्यात् ऋ ८,४७,१८; पै ८, ३,६.

दुस्-स्वप्न– -प्नम् पै १,९९,१.

दुहितृ[m]– -॰तः ऋ १,३०,२२; ४८, [१; ९; ५, ७९, ३; ९]; ४९,२; ५,७९,२; ८; ६,६४,४;५; ६५, ६; ७, ७७, ६; ८१, ३; ५; ८, ४७, १४; १५; १०, १२७, ८; काठ १३,१६†;†कौ २,१०९१; १०९२; शौ १९, ४७, ५; पै ६,२०,५; –तरः ऋ ४, ५१,१; तै २, ३,५,१¶; पै २,४,४; ३, २३,६; १३,५,१२?[n]; १९,४८, २; २०, २०, ९; १०; –॰तरः ऋ ४, ५१, १०; ११; शौ २, १४, २; –तरम् ऋ ४, ३०, ८; ९; १०,६१,७; ¶मै ३,६,५;४, २, १२; पै ५,१, ३; १०, १, २; –तरा ऋ ६,४९,३; १०,७०,६; –तरि ऋ १, ७१, ५; –तरौ खि ३, १५, १३?[o]; शौ ७, १३,१; –ता ऋ १, ३४, ५; ४८,[८; ७, ८१, १ (६)]; ९२, ५; ७; ११३,[७;१२४,३]; ११६,१७; ११७, १३; ११८, ५; ३, ५३, १५; ५५, १२; ४,४३,२; ५२, १; ५, ८०, ५; ६; ६, ६३, ५; ६५,१; ७,६९,४; ७५, ४; ७८, ४; ७९, ३; ८, १०१, १५; ९, १,६; ११३,३; १०,२७, ११; ३९, १२; ४०,५;७२,५; १५९, ३; खि १, ३, २; ४, ९,३; मा १९, ४; का २१, १,४; †तै १, ८, २१, १; †मै २, ३, ८; ३, ११, ७; ४,१४,१०; काठ १२, ९†; †कौ १, ३०३; २, १०१; १०७५; †जै १,३२,१; ३,१०, ३; शौ ३,१०, १३; ५, १३,८; ६, १००, ३; १३३, ४; ९,१, ४; २,५; १०, १, २५; १४,२, ६०; पै २,४१,३†;५,३३,१०; ८,२,७; १४, ३, ५; १६, ३२, ४†; ३७, ५; ७६, ४; १८,१२, ७; १९, १३, ६; २०, ३७, ७; –†तुः ऋ १, १६४, ३३; ३, ३१, १[२]; ५, ४२, १३; ४७, १; ७,६७,२; ९, ७२,३;९७, ४७; १०, ६१, ५; शौ ९, १५, १२; पै १६, ६९, २; –तृभ्यः पै ३,

---

a) सपा. दुष्वप्न्यम्<>दुःष्वप्न्यम् इति पाभे.।

b) सपा. दुष्वप्न्यम्<>दुःष्वप्न्यम् इति पाभे.।

c) सपा. दुष्वप्न्यम्<>दौष्वप्न्यम् इति पाभे.।

d) सपा. काश्रौ २५, ११, २१ दुःस्वप्नात् [BC. ॰प्न्यात्] इति, बौश्रौ २८,९:२० वैश्रौ २१,२:६ दुःस्वप्न– > ॰प्न? इति च पाभे.।

e) ॰प्न्याः इति पाठः? यनि. शोधः।

f) स्वार्थिकः ष्यञ् प्र. उसं. (पावा ५,१,१२४)।

g) =दुष्वप्न–। घप्>इयः प्र. उसं. इति तु विशेषः।

h) सपा. दुष्वप्नियम् (तैआ २, ४, ६, ३ तैआ १०, १०,२; ४९,१ आपश्रौ ६, २३,१ मना २,३९ च)<> दुःष्वप्न्यम् (कौसू ५८,१ च) इति पाभे.।

i) विप.। गस. उप. √सह्+खल् प्र.।

j) =दु-ष्वप्न–। पूप. विसर्गलोपस्य त्वभावः।

k) दुष्वप्न्य– इत्यनेन स-न्यायता द्र.।

l) प्रथमं श्रवणम्ः सुष्वप्न्य–>-प्न्यम् इति शोधः (तु. मूको.)।

m) नाप. (कन्या–)। व्यु. ?। *दु–(<दुर् इति वा< दूर्– इति वा)+(हित– इत्यर्थे) हितृ– इतीव, < √दुह् [दोहने] इति या ३,४ (तु. पाउ [२, ९५] श्रभा. प्रमृ. WW [१, ८६८]SEY [८८])। *दुवि- (=भर्तृ-) +*स्त्री-> पस. *दुवि-स्त्री-> नैप्र. यनि. (=भर्तुः [न पितुः] कुलवर्धनी-) इति मतम्।

n) पाठः? दुहितुर् प१ इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?पत्याम्, ?येप्यां)।

o) ॰तारौ इति पाठः? यनि. शोधः।

६७, २; –तृः मै २, २, ७¶; काठ ११, ३¶; –त्रा ऋ १, १८३,२; –त्रे ऋ १०, १७, १; शौ ३, ३१, ५†; ६, १३७, १; १८,१,५३†;

?दुह्यत् पै २०, ३८,७[a].

√दू (परिचरणे)

†२दुवस्[b]– -वः ऋ १,४,५;१४,१; ३०,१५; ३६,१४; ३७,१४; ३, २,६;१६,४; ४, २,९;८,६; ६, १४,१; १५, ६; १६, १८; २९, ३; ८, ३१, ९; ९,६३,३; १०, २०, ७; खि ५, ५, २; मै ४, १०,२; १३, १; काठ १२,१५; १५, १२; २०, १४[2]; कौ २, ५७; २५६; ४३६; जै ३, ६,३; २१, २१; ३३, ११; शौ २०, ६८,५; १२२,३; –†वसे?[c] ऋ १, १६५, १४; मै ४, ११,३; काठ ९,१८; –वांसि ऋ ७,२०, ६;२२,४; कौ २,११४८.

√दुवस्य[d], दुवस्यति ऋ ३, ३, १; ७, ८२,५; दुवस्यति ऋ १, ७८,२; ३, ५१,३; मै ४, १२, ३†; दुवस्यन्ति ऋ १, ६२, १०; दुवस्यथः ऋ १,११२,१५; २१; दुवस्यथः ऋ १,११९,१०; दुवस्यन् ऋ ३, १, २; १३; दुवस्य ऋ ५,४२,११; ४९, २; १०, १४, १; मै ४, १४,१६†; दुवस्यत ऋ ३,२,८; ५,२८,६; दुवस्यत ऋ ३,१३,३;६,१५,६; ८,४४, १; मा ३,१;१२,३०†; का ३,१, १; १३,३,१†; तै ४, २,३, १†; ५, २, २, ४; मै २, ७, १०; ३, २, २; †काठ ७, १२; १६, १०; १९, १२; †क ६,२; २५,१; ३१, २; दुवस्येत् ऋ ६, १६,४६.

दुवस्यत्– -स्यन् ऋ १, १६७,६.

?†दुवस्यात्[e] ऋ १, १६५, १४; मै ४,११,३; काठ ९,१८.

दुवस्यु,स्यू– -स्यवे मै ४,९, ८?[f]; –स्युः ऋ १०,१००,१२; कौ १, ३२७; जै १, ३४, ५; –स्युवा ऋ ८,१०२,२.

दुवस्-वत्– -वते तै १, ८,७,२; –वद्भ्यः मा ९, ३५; का ११, १, १; –वन्तः मा ९, ३६; का ११, १, २; –वान् मा ५, ३२; १८,४५; का ५, ८, २; २०,२, ८; तै १, ३, ३, १; ४,७,१२, ३; मै १, २, १२; २, १२, ३; काठ २,१३; १८, १४; क २, ७; २९,३.

√दुवोय

दुवोया– -या ऋ ५,३६,६.

दुवोयु– -यु[g] ऋ ६, ५१,४; ७, १८, १४; २५; –युः ऋ ६, ३६,५.

दू[h].

दू-ड[,ळ]भ[i]– -०भ ऋ २,२८,८;७,

a) पाठः? √द्रुह् > द्रुह्यत्– > -ह्यतः प१ इति शोधः?।

b) वप्रा. । भाप. (परिचर्या-) च विप. (c टि. द्र.) च। कसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१९४)।   c) विप.(कारु-)। पाठः ? °वसः प्र३ इति शोधः (तु. e टि.; वैतु. च१ इति कृत्वा वें. सा. भाप. इति, GW.GRV. MVH.HLR. प्रभृ. यनि. कर्तृपदमिति, ORN. तुमर्थीयम् इति च ?)।

d) यगन्तः नावा. (तु. निघ ३, ५ या १०, २० [राध्नोत्यर्थे इति RN. आप्नोत्यर्थे इति ल.])।

e) पाठः ? आ यद् (दुवस्या– [=पूजा-] > [तृ१] –स्यया + अथ >) दुवस्ययाऽथ (*दुवस्– [पूजक-] >) –वसो [प्र३] नु इति प्रयत्नः, (कारु– > [द्वि३] कारून् + अस्मान् >) कारूँरस्मा (न् >)ञ् चक्रे मान्यस्य मेधा इति च द्वितीयः त्रैष्टुभः पाद इति कृत्वा यनि. दुवस्या– (भाप.) > -स्यया + अथ इति च दुवसे नु इत्यत्र दुवसो नु इति च कारुः इत्यत्र कारूँर् इति च यथायोगं शोधाः। एवं च अथ यद् मान्यस्य मेधा (भक्तिविशेषः) अस्मान् कारून् दुवसः (सतः) दुवस्यया (पूजया [हेतुभूतया सत्या]) आचक्रे (=आकारयामास [<आ√ कृ 'शब्दे']) =स्तुतिं वाचयामास इत्यर्थकः पूर्वार्धः आे षु इत्यादिना तृतीयेन पादेन योजनीयः (तु. c टि., सस्थ. टि. कारु– च; वैतु. अन्ये पपा. अनु यनि. पठन्तः वा. चाऽपस्यन्तः। तथाहि °स्यात् इत्यस्य स्थाने दुवस्या– > -स्या तृ१ इति B [तु. ORN.]. GRV.; दुवस्यु– [=स्तोत्र-] > यनि. पं१ इति, पक्षान्तरे प३ इत्यभिप्रायुकस्चेति सा.; यनि. क्विप. इति वें. GW. MVH. GG. ORN. HLR. Gri. च।

f) दु° इति स्वरः ? यनि. शोधः। सपा. तैआ ४, ९,१ दुवस्वते इति पाभे.।

g) वा. क्रिवि. (तु. GW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. विप. इति)।

h) दु(*ष् >) *ड्, (*ड् >) ड़ > नैप्र. निष्पन्नं सद् यनि. नाउ. प्राति. पूप. द्र.। पपा. दुः इति निर्देशः। या [५,२३] दुर् > यनि. इतीव, पावा [६, ३,१०९] रेफस्य उत्त्वमिति; अर्वाग्भिस्तु < दुस् इतीव (तु. SEY [४६])।

i) विप. ([हिंसितुमशक्य-] अग्नि-, रय- प्रभृ.)। गस.।

८६,४; -भः ऋ ३, २, २; ४, ९,२; ८; मा ३, ३६; का ३,३, २८; †मै १,५,४; ५; ११²;¶; †काठ ७, २; ४; ९; ४०, १४; †क ५,२;३; -भम् ऋ १, १५, ६[a]; -भासः ऋ ३, ५६,८; ७, ६०,६.

?दू-डाह्य[b]- -ह्यम् पै ८,१,६.

दू-ढी[c]- -†ढ्यः ऋ १, ९४,८;९; १०५,६; ३,१६, २; ७, ८२,१; ८,१९,१५[d]; २१, १२; ७५,९; १०, ४४, ७; तै २, ५, १२,३; ६,११,२; मै ४,११,६; १२,४; काठ ७, १७; ३९, १५[d]; शौ २०, ९४,७; पै १२, १, ८; ९; -†ढ्यम्[d] कौ १, ११३; जै १, १२,७; -ढ्यो[e] ऋ ९,५३,३; कौ २, १०६६; -ढ्यै ऋ १, १९०, ५.

दू-ढ्य[f]- -ढ्येन खि ४,५,१५.

दू-णु(<न)श[g]- -शा ऋ ३,५६,८.

दू-णा(<ना)श,शा[h]- -शः[i] ऋ ७, ३२,७; ९,६३,११; -शम् ऋ १, १७६, ४[j]; ६, ४५, २६[k]; ७, १८,२५[k]; -शा ऋ ६,२७, ८[l].

दू-रोहण[m]- -णम् मा १५, ५; का १६,१,८; तै ४,३,१२,३; मै २, ८,७; काठ १७,६; क २६,५.

?दूडाशे[n] शौ १,१३,१; पै १९,३,९.

?दूणाश[o]- -शः खि ४,४,१.

दूत[p]- -०त ऋ २, ६, ६; -तः ऋ १, ३६,[५; ४४, ९]; ४४, २; ५८, १; ७२, ७; ७४, ४; १०५, ४; १६१,४; १७३,३; १८८,१; २, ६,७; ९,२; ३,३,२; ५,२;९;६, ५; ११, २; ५३, ४; ५४, १९; ५५,९; ४, १, ८; २, २; ७, ८; ९; ९, २; ५, ११, ४; २६, ६; ४३,८; ६, ८, ४; १५, ९; १६, ६; २३; ६३, १; ७, ३, ३; ७, १; १०,२; ५; ११, ३; ६७, १; ८,५,३; २३,६; २६, १६; ३९, ३; ९; १०१, ३; १०,४, २; ८, ५; २१, ५; ९८, २; ११०, १;

उप. <√दभ् [हिंसायाम्] + खल् प्र.। ऋ. का. °ळ° इति अन्यत्र °ड° इति।

a) तु. वें. प्रमृ.; वैतु. सा. दुर्+√दह् इति ?।

b) विप. >नाप. (दुर्लभ-)। व्यु.? । (दुर्√*धास [धारणे] >) *दुर्धास्य- > नैप्र. *दूढाह्य- > यनि.। पाभे. कुते पृ १६५० n टि. द्र.।

c) विप.>नाप. (दुश्चिन्तक-)। उप. कर्तरि<√धी <ध्यै। तै. पपा. नावग्रहः।

d) सपा. दूढ्यः<>दूढ्यम् इति पाभे.।

e) सपा. दूढ्यो<>पूर्व्या इति पाभे.।

f) विप.। गस. थादि-स्वरः। उप. √ध्यै+कः प्र.।

g) विप. (रोचन-)। गस. उप. <√नश् [अदर्शने] इति (तु. वें. सा.; वैतु. GW. GRV. प्रमृ. <√नश् [व्याप्तौ] इति)।

h) विप. (इन्द्र-, सत्र-, रयि-, सख्य- प्रमृ.)। गस. उप. <√*नाश् [वधा.] इति। विवेक उत्तरेषु टि. द्र.।

i) उप.<√*नाश् [हिंसायाम्] इति (तु. [तात्पर्यतः] वें. सा. PW. GW.; वैतु. PW., GW. [अन्तिमे स्थले], GRV. ORN. <√नश् [प्राप्तौ] इति)।

j) उप. < √*नाश् [भोजने] इति (तु. सस्थ. टि. युद्->यः इति, मयस्->-यः इति च; वैतु. अन्ये <√नश् [अदर्शने]>नाशि इति)।

k) उप. <√*नाश् 'हिंसायाम्' (तु. [तात्पर्यतः] सर्वे <√नश् [अदर्शने]>नाशि इति)।

l) उप. <√*नाश् [प्राप्तौ] इति (तु. [अर्थतः] PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. <√नश् [अदर्शने] >नाशि)।

m) नाप. (छन्दो-विशेष-)। गस. उप. √रुह् + कर्मणि युच् प्र. (पा ३,३,१२०)।

n) पाठः? । दूराद्, (आ√अश् [व्याप्तौ]>ल्यपि) आ [आ-अ] श्य इति शोधः ([तु. सस्थ. टि. ?प्रत्यस्यसि]; वैतु. पपा. [दुः-दा° इति] अनु पावा ६, ३, १०९ यत्र दू-डाश- इति प्राति. इतीव, खि. यत्र दूणाशः इतीव पाभे. [तु. o टि.], सा. पावा. अनुवादुकः, PW. प्रमृ. दुस् + √दाश् [दाने] > गस. दूडाश- [अदातृ-] > -डाशे [च१] इतीव च ?)।

o) पाठः? । यनि. *दूण- (=दूर-)+(आ √अश् [व्याप्तौ]>भावे)आऽऽश- >बस.पूप.स्वरः इति (तु. n टि.)।

p) नाप.। व्यु.?। <√दू [गतौ] इति (पाउ ३, ९०) भ [कौ १, ३] अभा. GW. प्रमृ., SEY [१०९;१२०]; <√दिव् [गतौ] इति सा [ऋ ७, ९१, २]; <√दु वा √द्रु वा √वारि (?) वेति या [५,१] प्रमृ.; भ. [पक्षे] <√धू (=√धाव् [गतौ]) इति। (√वद् >कर्मणि) *वाद- (वार्ता-) +(√भृ [*हरणे] > कर्तरि) भृत- > उस. *वाद-भृत- > नैप्र. यनि. इति मतम्। एवं च या. व्यु. √वारि =√*वार् (चुरा. [वार्तायाम्]) इतीव संभाव्येत।

१२२,५; १२७,३; १६५,१;४[a]; खि १,४,७; ४,९,२[2];३; ५,७, १,४; †मा २२, १६; २९, २५; †का २४,४, ८; ३१, ४, १; तै ¶२,५,८,५; ११, ८; ३,२,११, ३†; ५,५,३; ११,२†; ४,१,४, ३ ; ११, ४†; मै ४, ९, १९[2]; †१०,१;४; १३, २; ३†; †काठ १५,१२; १३§; १६, २०; १९, १४; ४०, १४; †कौ २, ५७१; ९१९; ११३१; †जै ३, ४६, ६; ४,११,९; १६, २; १८-१९, ३; शौ १,७,६; ३,१,२; २, १; ४, ३; ४,१३,३†; ५,१२,१†; ६, २७,१†; १८, २, २७; ४, ६५; पै ३,१, ३; ५, १; ४,४, ६; ५, १८,४†; १२,३, १४; १९,१३, १३†; २७, १२[b]; २०, ३८, ५; ६०, १-५; –†तम् ऋ १, १२, [१;३६,३]; ८; ३६, ४; ४४,३; ११; ६०,१; १६१, ३; ३,९,८; १७,४; ४,७,४;११; ८,१; ३३, १; ५,३,[८; १०,१२२,७]; ८, ६ ; २१, [३ (२३, ३) ८, २३, १८]; ६,१५,८; ७,२, ३; ३,१; १६,१;४; ८, १९,२१;२३,१९, ४४,३; १०२, १८; ९, ९९, ५; १०,१२३,६; मा १५,३२;३३[2]; २२,१७; का १६, ५, १४; १५; २४,४,१०; तै २,५,८, ५[2]; ४, ४,४,४; ५,५,६, १§; मै २,७, ९§; १३,५;८; ४,१०,२; १३, ५; काठ २, १५; ७, १६; १२, १५; १८, २१; १९, १४; २०, १४; ३५, १; ३९, १५; क ४८, २; कौ १, ३; १२; ४५; ३२०; २, ९९; १४०; १९५; ५६९; ९१८; ११९६; जै १,१, ३; २, २; ५,१; ३३,८; ३,१०,१;१४, १; १८,२; ४६, ४; ४, १६, १; १९, ५; शौ १८, ३, ६६; २०, १०१, १; –†तस्य ऋ ७, ३९, ३; ८,४४, २०; काठ ४०, १४; –ता ऋ २,३९, १; ७, ९१, २; १०, १०६, २; –ताः शौ ८, ८, १०; पै २, ७४, ५; ५, १७, ८; १६,२९,१०; –तान् ऋ ५,८३, ३; –ताय ऋ १०,१०९,३?[c]; तै ४, ५,७,१; शौ ५, १७,३?†[c]; पै ९, १५, ३?†[c]; –†तासः ऋ १०,४७,७; मै ४,१४, ८; –तौ ऋ १०,१४, १२; शौ ५,३०,६; ६,२९,२[b]; १८,२, १३†; पै ९, १३,६; १०,९, १०†; १९,२७, ११‡[a]; ५२,९†.

१दूती– –तीः[d] ऋ १०, १०८, २-४; तै २, ५,११,५¶.

दूत्य[e]– –त्यम् ऋ १, १२, [४;७४, ७]; ४४, १२; ७१, ४; १६१, १; ४, ८,४;९,६; ७, ९,५; ८, ३९, १; ९, ४५, २; १०, ९१, ११; ११५, १; मा २,९; का २, २, ४; मै १, १०, २; ४, १४, ११†; १६‡[f]; काठ ९, ५; १२, १५†; ३६,१०; क ८,८; कौ १, ६४†; जै १, ७, २†; –त्यानि ऋ ४, ७,८; –त्याय ऋ ७,११, [२; १०, ७०, ३]; ८, १०३, १३.

२दूती[g]– –त्याम्[h] ऋ ६, ५८, ३[f].

दून– √दु (उपतापे) द्र.

दूर[i]– –रम्[j] ऋ १, २९, ६; ४२,३; ७, २०, ७;८, ३०, ३; १०,१६,९; ४२,७; ५१,६;९७, २१; १०८, ११; १११,८; खि २, १,५; ९; ४,११, ४; मा १२, ९४†; ३४, १; ३५, १९; का १३,६, २०†; ३३,१,१; ३५, ४,१८; तै ४,२, ६,५†; मै४,१४,५†;१७;¶काठ १६,१३†; २५,४; २६,१; ¶क

---

a) सपा. दूतः<>दूतौ इति पाभे. ।

b) सपा. दूतः<>दूतौ इति पाभे. ।

c) पाठः? दूत्या– (दूत-कर्मन्-) > –त्यया > लैवि. यनि. । एतदनु आ√धा > १आ-धि– इत्यत्र सस्य. टि॰ शोधः द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति, w. दूत्याय इति शुशुत्सुरिति) ।

d) स्त्री ङीपि प्र. प्र१ सुलोपाऽभावः द्र. (तु. पा ४, १,४१; पृ १०९९ c टि. च) ।

e) कर्मणि यति प्र. (पा ४, ४,१२०) तित्स्वरः उसं. (पा ६,१,२१३) ।

f) सपा.दूत्यम् <> दूत्याम् (तैब्रा २, ५, ५,५ च) इति पाभे. ।

g) ङीप् प्र. (तु. पा ६,४,१४९) ।

h) सप्त१ (तु. GW. L [३७३; ३८९] ORN. ; वैतु. स्क. सा. द्वि१ इति [तु. सप्र. ऋ १, १२,४ प्रमृ.], PG [१,२२] दूत्यम् इति प्रस्तावुकः, Delbrück [Chrestomathie ७९] दूत्या– > -त्याम् इति च) ।

i) व्यु.?।<दुर् √इ (तु. पाउ २,२०) वा √द्रु वेति या [३,१९], <√दू [गतौ] इति PW., GW., SEY [७९]; <√दू [उपतापे] इति अक्षी. प्रमृ. । अध्वन्– + भर– > (अध्वा भ्रियते विस्तीर्यतेऽत्रेति कृत्वा) उस. *अध्व-भर– (उप. थादि-स्वरः) > नैप्र. *ध्वोर– > यनि. इति मतम् ।

j) वा. किवि. द्र. ।

३९,१;४०,४; शौ ३,१५,४‡[a]; ६, ५९, ३; ९७, २‡[b]; ७,४३, १‡[b];८,७,१४;९,२,१७;१८;५, ७;११; ११,१,२९;२,२५; १२, २,४; ७‡[c]; ८†; १४; १९,४४, १०; ५६,६; †२०,७४,६;८९, ७; पै १,५१,४‡[a]; ६०,१; ७०, ३; ३,८,६; ५, २१, १; १५,३, १०;२०,७; १६, १३, ४; १७, ७[२]; ९७, ८;९; १०६, ५; १७, ३०,४; ७‡[c]; ९†; ३१,४; १९, १४,१२; २०,२०, १; ४०, २; –रात्[d] ऋ १,२७,३; ३१,१६[a]; १२९,९; २,२७, १३;३,३३,९; १०;५९,२;४,२०,१;५, १,१०; ८३,३;६, १२,१; ३८,२; ४७, २९[e]; ७,३३, १;२; ८, ५, १; २७, ९; ४५, १७;९, ९१, ४; †मा २०, ४८; २९,५५[e]; †का २२,५,२;३१, २,१२[e]; †तै २, १,११,४; ३, ४,११,५; ४, ६, ६,६[e]; मै ३,६,९¶;†४,१०,२; ११,४; १४,१४; १७$; †काठ ७,१६; २३,१२; ४६,१[e]; †कौ १,२१९;२,९८६;†जै १,२३,६; ४,२४, ७; शौ ५, १८, ९; ६, १२६,१†[e]; ७,४६, १; १२,२, १४; १९,५२, ३[f]; पै १, ३०, ३[f]; ९,१८, २; १५,११, ९†; १८, ४; २०, ८; १७, ३१, ४; २०, १३, ३;२४, १; –रे[d] ऋ १,२४,[९[b](६,७४,९)];७९, ११; ९४, ७; ९; १३२, ६; २, ११,८;२३, ९;३, ९,२; ३०,२; ४, ४,३; २३, ७;५, ७, ४; ७, ७७, [४(९, ७८, ५)]; ८, ८६, ४; ९,१९,७; १०, ४९, ६;५५, १; १०८,१; †मा ८, ५३; १३, ११; ३४, १९; ४०, ५$; †का ९,६,५; १४, १, ११; ३३, १, १३; ४०,१,५$; तै १, २,१४, १†;६,३,१;६,४,५,६¶; मै २, ७,१५†; काठ १६, १५†; २३, ५¶; २६, ६[२]¶; ३५,१४†; क २५,६†;४१,४[२]¶;४८,१३†;कौ १,५३†; जै १,५,९†; शौ ३,३, २; २३, १; ४,२८, २;१०, ८, १५[२]; पै २, ७४, २; ४, ३७,२; १२,१,७;९.

दू(रे>)र्-आदिश्[g]– -दिशम् ऋ १, १३९,१०.

दू(रे>)र्-आधी[h]– -धीः ऋ ६,९, ६.

दू(रे>)र्-उपब्द्[i]– -पब्दः[j] ऋ ७, २१,२.

दूर-क्[k]– -कम्[l] ऋ १०, ५८, [१-१२] पै १, ८४, १-१०†; –के ऋ १, २२, ४; ९,६७,२१;७८, [(७,७७,४)५]; शौ १०, ४, ९; पै १६,१५,९.

दूरं-गम्[m]– -मम् खि ४,११, ४; मा ३४,१; का ३३,१,१.

दूर-तस् (:) शौ ४,३८,५.

दूर-श्रवस्[n]– -वसे[o] शौ २०, १३५, ११.

दूर-स्थ[p]– -स्थः खि ४, ५,१४.

दूरे-अ (न्त>) न्ता[q]– -न्ता शौ ४, १६, ३; –†न्ते ऋ १, १८५, ७; ३,५४,७; मै ४,१४,७.

---

a) सपा. दूरम् (लाश्री ३,२,७ च) <>दूरात् इति पाभे.।

b) पाभे. क्ते पृ ६९२ *j,k* टि. द्र.।

c) पाभे. क्ते पृ १५९२ *m* टि. द्र.।

d) वा. क्रिवि. द्र.।

e) पाभे. क्ते पृ ६९२ *f* टि. द्र.।

f) सपा. तैआ ३,१५,१ सद्यः इति पाभे.।

g) विप. (श्लोक-)। बस.। उप. भाप.।

h) विप. [अस्मद्- (=स्तोतृ- [तु. GW. ORN.; वैतु. सा. HLR. GRV. Gri. मनस्- इत्यस्य विप. सत् छान्दस-लिङ्गमिति ?])]। बस. पूप. स्वरः। उप. ३आ-धी- भाप. स्त्री. (<आ√धी [चिन्तायाम्]) इति।

i) विप. (इन्द्र- [वैतु. वें. सा. GW. GRV. Gri. ग्रावन्- इति]) । बस. । उपब्द्- (निर्घोष-) इत्यस्यैव पर्यायः सद् *उपुब्द्- इति उप. ! । उप+√*शब्द् (भावे क्विपि) *उप-शुब्द्- > नैप्र. यनि.। शेषं *j* टि.।

j) पं१ । 'सोममादादिगुणविशिष्टात् (प्रभवात् सतः) इन्द्राद् आ *न्यां (=न्यानि=नादाः [शेषं यस्था.टि. द्र.]) उ भ्रियन्ते (उद्गच्छन्ति)' इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. Gri. °ब्द्->यनि. प्र३ इति; ?PW. °ब्दस्-> -ब्दः इति क्रिवि. इति; MW. विप. इति च; GW. °ब्द्->-ब्दाः प्र२ इति शोधुक इव [वैतु. ORN.])।

k) स्वार्थे कः प्र. तत्स्वरश्च।

l) सपा. तां १,५,१८ दूरगाः इति पाभे.।

m) विप. (मनस्-)। उस. उप. <√गम्।

n) विप. (विप्र-)। बस.।

o) =सपा. शांश्रौ १२,१६,१। खि ५,२१,१ विशिष्टः पाभे.। दुरश्रवसे इति शंपा. सात. ?।

p) विप.। दू° इति स्वरः ? यनि. शोधः।

q) विप. (द्यौ-, द्यावापृथिवी-, भूमि-)। बस.।

दूरे-अमित्र[a]– -त्रः मा १७, ८३; का १८,७, ३; तै ४,६,५,६; मै २, ६,६; ११, १; काठ १८, ६; क २८,६.
†दूरे-अर्थ[b]– -र्थः ऋ ७,६३, [४ (१०,८८,१६)]; काठ १०, १३.
दूरे-गव्यूति[c]– -ती शौ ४,२८,३[d].
†दूरे-दृश्[e]– -दृशः ऋ १,१६६,११; ५,५९,२; –दृशम् ऋ ७,१,१; काठ ३४, १९; ३९, १५; कौ १,७२; २,७२३; जै १,७,१०; ३, ५९, १५; –दृशा ऋ ६,१०, ४; –दृशे ऋ १०, ३७, १; मा ४,३५; का ४,१०,६; तै १,२, ९, १; मै १, २, ६; काठ २,७; क २,१; पै १७,२५,४.
दूरे-भास्[f]– -भाः ऋ १,६५,५.
दूरे-वध[g]– -धाय मा १६, ४०; का १७,६, ४; तै ४,५,८,१; मै २, ९,७; काठ १७, १५; क २७,५.
दूरे-श्रवस्[h]– -वाः खि ५,५,२.
दूरे-हेति[i]– -तिः तै १,७,७,२;३,४, ७,२; मै २,१२,२; –ती पै ४, ३७,५[d]; –०ते पै १५,२३,११.

दू-रोहण– दू द्र.
?दूर्दि[j]– -र्दिभिः पै २,४०,२.
दूर्वा[k]– -र्वाः ऋ १०, १४२, ८; शौ ६, १०६, १[l]; पै १९, ३३, ५; –र्वायाः ऋ १०,१३४,५; –०र्वे मा १३,२०; का १४, २, ५; तै ४,२,९,२; ५,२,८, ३¶; –०र्वे मै २,७,१५; काठ १६,१६.
¶दूर्वे(र्वा-इ)ष्टका[m]– -का काठ २०, ६; क ३१, ८; –काम् तै ५,२,८,३; मै ३,२,६[2].
दूर्श[n]– -र्शानि शौ ८,६,११; पै १६, ८०, १; –र्शेभिः शौ ४,७,६; पै २,१,५.
दूषण–, दूषणी– दूषयत्–, ?दूषा, दूषि–, दूषीका– √दुष् द्र.
√दृ,दॄ(विदारणे),>दरि, दारि, दर्द, दुर्द ऋ १, १७४, [(१३१,४)२; ६,२०, १०]; ६, २७, ५; दर्षि ऋ १०,६९,३.
ददार ऋ ६, २७, ४; दर्षत् ऋ १०, २७, ७; दर्षत् ऋ १०, २७, ७.
¶दीर्येत तै ७, ५, ५, २[3]; काठ ३४,४.
दरयत् ऋ १०,९९, ११; दरयः ऋ १,६२,४.
दारय पै १९,४१,८.
दर्दरीमि ऋ ८, १००, ४; दर्दर्तु ऋ ७,५५,४; दर्दहि ऋ ७, ५५, ४; दादृहि[o] ऋ १, १३३, ६; †अदर्दः ऋ ५, ३२, १; कौ १, ३१५; जै १, ३३, ३; दर्दः ऋ ४,१६,८; शौ २०,७७,८†; दर्दः ऋ १,६३,७.
दद्द्वस्– -वांसः ऋ ४,१,१४.
दद्दृषी[p]– -षीणाम् शौ ५,१३,८.
दरयत्– -यन् ऋ ७,५, ३; –यन्तः ऋ १,५३,४; शौ २०,२१,४†.
दरीमन्[q]– -मन् ऋ १,१२९,८.
१दर्तृ– -र्ता ऋ ६,६६,८.
२दर्तृ– -र्ता[r] ऋ ८,९८,६; शौ २०, ६४,३†.
३दर्तृ– -०र्तः ऋ १,१३०,१०.
दर्तु[s]– -र्तुम् ऋ ६, २०,३.
२दर्म[t]– -र्मः ऋ ३, ४५,२; कौ २, १०६९†.
†दर्मन्[u]– -र्मा ऋ १,१३२, ६; खिं

a) विप. (गण-)। बस.।
b) विप. (सूर्य-)। बस. (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. -उस. इति)। c) विप. (भवाशर्व-)। बस.।
d) सपा. दूरेगव्यूती<>दूरेहेती इति पाभे.।
e) विप. (अग्नि-, केतु-, मरुत्- प्रमृ.)। उस. क्विबन्तम्।
f) विप.। बस. उप. भाप. (तु. सा. GW.; वैतु. PW. L [४९५] MW. °भा- इति)।
g) विप. (रुद्र-)। उस. उप. √वध्+कर्तरि अच् प्र.।
h) विप. (इन्द्र-) बस.।
i) विप. (भवाशर्व-), नाप. (अग्नि-विशेष-)। बस.।
j) पाठः? (√तॄ [*शीघ्रगमने] >भावे) *तूर्ति– इति शोधः। k) नाप. (तृण-भेद-)। व्यु. ?।
l) तु. पपा. शंपा.; वैतु. सात. RW.W. प्र१ इति।
m) मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः।
n) नाप. [दुर्वासस्- (तु. दारिलकेशवौ [कौसू ११,१६ प्रमृ.])]। व्यु. ?। दुर् (अव्य.) + (√*व(वृ>)र्श [आवरणे] > करणे) वर्श– > उस. *दुर्वर्श– > नैप्र. यनि. इति मतम्। o) दद्दृहि इति पपा.।
p) तु. W., MVG [३६३]; वैतु. PW. WI. B. <√द्रा इति।
q) भाप. (तु. वें. द. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. विप. [इन्द्र-] इति)। ईमनिन् प्र. उसं. (पाउ ४,१४९)। °मन् इति सप्त१ (वैतु. दु [या ६, ४] द्वि१ इति?)।
r) सपा. दर्ता<>धर्ता इति पाभे.।
s) नाप.। तुः प्र. उसं. (पाउ ३,३०)।
t) नाप.। कर्तरि मच् प्र. उसं. (पाउ १,१४५)।
u) नाप.। मनिः प्र. उसं. (पाउ ४,१५२ [तु. वें. म. सा. प्रमृ.; वैतु. सा. कौ.] <√दृ [आदरे] इति)।

५,५,३; मा ८, ५३; का ९, ६, ५; –र्णाणम् ऋ १,६१,५; १०, ४६,५; कौ १, ७४; जै १,८,२; शौ २०,३५,५.

२दारु–

दारु-प(त्र>)त्रा[a]– -त्रा पै २०, ३७,७; ४८,८.

दारुण[b]– -णम् पै १,५८,२.

दृवन्[c]– -वा[d] मा १०,८.

√दृंह्, दृह्[e], >दृंहि, ददृह्, ¶दृंहति मै ४,१, ५; काठ ३०, १०; ¶दृंहति मै १,६,३; ४, १, ८[४]; ६, ६; काठ ८, २; १९,७; १०; २१,३; २५, १०[२]; २६,५; २८, १; ३१, २; ३[२]; ५[२]; ६[५]; क ६, ७; ३०, ५; ८; ४०, ३[२]; ४१, ३; ४४, १; ४६, ८; ४७, २; ३[२]; ५[२]; ६[६]; दृंहन्ते मै १, ६, ३¶; दृंहत ऋ २, १७, ५; दृंहात् शौ १२, ३, २४; पै १७, ३८,४; दृंहतु कौ ३,३,१; जै २,१, ४; शौ ६,६९,३; दृंहन्ताम् मा १, ११; का १,३,८; तै १,१,४,२; मै १,१,५; ४,१,५; काठ १, ४; २८,१; ३१, ३; क १,४; ४४, १; ४७,३; दृंहन्तु काठ ३५, ७; क ४८,९; दृंहस्व मा १, २; ९; ५,२७; ११,६९; का १, २, २; ३,५; ५,७,२; १२,७,४; तै ४, १,९,१;२; मै १, १, ५; २, ७, ७[२]; ४,१,५; काठ १,४;२,१२; दृंहस्व तै १, १, ३-४, १; काठ १६,७; २५,१०; ३१,३; क २, ६; ४०, ३; दृंह मा ३६, १८; १९; का ३६, १, १८; १९; मै ४,६,६; शौ ६,१३६, २; १३७, ३; दृंह मा १, १७; १८[२१]; ५, १३[३१]; २७[४]; ६, ३[४]; १३,१६; १८; १४,१२; १५,६४[१]; का १, ६,२; ३[२१]; ५, ४, ४[३१]; ७, ४[४]; ६,१,४[४]; १४,२,१; ३; १५,४, २; १६,७,६[१]; तै १,१,७, १[७१]; २[५]; २,१२,३[३१]; ३,१,२[५]; ६,१; २[४]; २,२,१२, ४; ३,२, ८, ६; ४,२,९,१[२]; ३,६, १; ४,३,३[१]; ७,५, १९; २[३]; मै १, १, ८[४१]; २,८[३१]; ११[४]; १४[५]; ३,१५; २, ७,१५[४१]; ८, १४[३१]; ३,८, ५[३१]; ९[२]; ९,३[२]; ४,१,८[४१]; काठ १, ५; ६[२१]; ७[५१]; २, १२[८]; ३,३[४]; १६, १६; २५, १०[२]; २६, ५[२]; ३१, ५[२१]; ६[५१]; ३५, ७[३]; ३९, ३[२]; ४०, ३[२]; ५[२१]; ४५, १५[३]; क १, ६[२१]; ७[५१]; २, ६[४]; १०[४]; ४०,३[२]; ४१,३[२]; ४७,५[२१]; ६[४१]; ४८,९[३]; पै १,३८,४; ६७, २; ५, १६, ८?[g]; १९, ४६, १; दृंहतम् मा १४, ११; का १५, ४,१; तै ४,३,६,१; मै २,८,३; ३,२,९; काठ १७, ३; २०,११; क २६,२; †दृंहत>ता ऋ १०, १०१,८; पै १,११०,४; †दृंहत, >ता ऋ ५,४५, २; काठ ३८, १३; शौ १९, ५८, ४; अदृंहत ऋ २,१२, २; मै १, ६, ३¶; ४, १४, १२; काठ ३७, ९; शौ १३,१,६; १९,३२,९; २०,३४, २†; पै १३,७, २†; अदृंहत् ऋ १०,१४९,१; मै १,६,३¶;१०, १३;४,१४,१३; काठ ३६, ७¶; शौ १३,१,७; पै ४,३, २; १२, ४,९; १८,१५, ६; ७; ¶अदृंहन् तै ५,२,३,५; ३,२,२; ६,५,२, २; मै ३,२,३;९; ४,१,५; काठ ८,२; २०,१;११; २९,१[२];३१, ३; क ६,७; ३१, ३; १३; ४५, २[२]; ४७, ३; अदृंहथाः काठ ७, १२.

अदृंहीत् खि ५, ७, ३, ९; मा २८, २०; का ३०, २,९; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; अदृंहीः मा ६,२; का ६,१, ३; काठ ३, ३; २६,५; क २,१०; ४१,३.

अदृंहयत शौ ४,११,७.

दृह्यस्व ऋ ८, ८०, ७; दृह्य ऋ ३,३०, १५; १०,१००,१; दृह्य ऋ ८,२४,१०.

दृहेथे ऋ ६, ६७, ६; अदृहन् पै ५,२९,२.

†अदृदहन्त ऋ १०,८२,१; मा १७,२५; का १८, ३, १; तै ४, ६, २, ४; मै २, १०, ३; काठ १८,२; क २८,२.

दादृहाण[h]– -णः ऋ १, १३०, ४; ३, २६, ६; –णम् ऋ १, ८५, १०.

---

a) विप. (ओषधि-)। वस.। पूप. दारुण-पर्यायः?।

b) विप. (आयुस्- [=भेषज-])। कर्तरि करणे वा उनच् प्र. (पाउ ३,५३)।

c) विप. (इषु- [तु. माश ५,३,५,२९])। कनिः प्र. उसं. (पाउ १,१५१)। PW. [पक्षे] दृवा– इति।

d) सपा. काश्रौ १५,५,२० दवा इति, का ११,४,५ द्रुवा इति पाभे.? तौ च यनि. शोध्यौ।

e) =√*दृध् यद्र.

f) पाभे. कृते पृ ८८४ e टि. द्र.।

g) पाठः?। आ√द [स्वीकृतौ] > ([लपु१] आददि) इति शोधः (तु. मूको. छन्दश्च)।

h) दद॰ इति पपा.।

*दृंह[a]–

?दृंह-स्थिर[b]– -रः[c] शौ ११, ९, ४; पै १६,८२,४.

दृंहण[d]– -०णा[e] तै ४, ७, १५, २; –णाय शौ ६,१३६, १; पै १, ६७,१; –णेन मै ४,१४,१३.

दृंहत्– -हन्तम् शौ १२, २, ९; पै १७,३०,८.

†दृंहित,ता– -ता ऋ ३, ३९, ४; –ताः ऋ १, ५१, ११; ७,९९, ५; तै ३,२,११,३; मै ४, १२, ५; –तानि ऋ २, १५,८; १७, १; ७, १८, १३; ८, १४,९; तै २,३,१४,५; मै ४, १४, ५; शौ २०,२८,३; ३९,४.

दृंहितृ– -ता मै ४,१४,१३.

दृढ, ढा(,ळ्ह, ळ्हा ⌊ऋ.⌋)– -ढः ऋ ६,६७, ६; ८, २४, १०; शौ ११,९,४; पै १६,८२,४; –ढम् ऋ १,७२,८; ३, ३०, ५; ३२, १६; ४, १, १५; १७, १०; ६, ३०, ५; ३१,२; १०, १४३, २; तै ६,५, १०,३¶; †मै ४,१४, १२; १४; जै ४, ११, ३†; शौ ५,३०,१; पै ९,१३,१; १०,४, १२; –ढस्य ऋ १, ६३, ५; ६, ६२,११; ७, ७९, ४; –†ढा ऋ १, ३३, १२; ६४, ३; ७१, २; १२७,४; २, २४, ३; ३, ४५, २; ४,१९,४; २३,९; ३१, २; ५, ३९, ३; ८४, ३; ८६, १; ६,१७,६; २२, ६; ७, २७, २; ८, २१, १६; ४०,१; ४५,१३; ९, ३४, १; ९१, ४; १०, ४८, ६; १२१, ५[f]; मा २७, ४०; ३२, ६; ३६, ५; का २९,४,१; ५, ९; ३६, १, ५; मै २, १३, ९; २३; ४, ९, २७; काठ १०, १२; ३८,१२§; ३९,१२; ४०, १; कौ १, ४०१‡[g]; २, ३३; ५२४; १०६९; जै ३,४, ४; ४०,१९; शौ ९, ३, १०§;२०, ३६, ६; १२४, २; पै ४, १,४; १६, ३९, १०; ४६,५§; –ढाः ऋ १,६१,१४; ६,२०,७; ३२, ३; ४३,३; जै १,४५,३‡[g]; शौ ११, ७, ११; २०, ३५, १४†; पै ७,६,५; ८[२]; १६, १५४, १; –ढान् शौ ९, ३,३; पै १६,३९, ३; –†ढानि ऋ १, १६८, ४; ४, १९,४[h]; ६, १७,५; ३०,३; ४५, ९; ७, ७५, ७; ८,१४,९; १०,१३८,३; शौ २०, २८, ३; ३९, ४; –ढाम् ऋ ५, १९, २; पै १२, ३,८; –ढासः ऋ १,६३, १, पै २०, ४८, १०‡[g]; –ढे ऋ ८, १०३, ५; तै ३, २, ४,३; ४, १, ८, ५†; पै ४, १,७.

¶द्रढिमन्[i]– -म्ने मै २, २, ३; ३,७,२; ४, ३,९; ४,२; ७, ६[३]; ८, १०; काठ २३, ९; २६, ४; २९, २; ३०, ५; क ३६, ६; ४१, २;४५,३.

दृहण– -०णा काठ २२,१५[e].

?दृकेशाम्[j] खि ४, १०[२],५.

?दृढांशाकुन्तमयः[k] पै १२,३, ८.

१दृति[l]– -तिः ऋ ४, ४५,१; ७, ८९, २; ८,५, १९; तै ७,५,६,२¶; शौ २०, १३३,२[m]; –तिम् ऋ १, १९१, १०; ४, ४५, ३; ५, ८३, ७; ७, १०३, २; ९,१,८;

a) विप. । शेषं *b*,*c* टि. द्र. ।

b) विप. (दृढ-) । कस. अन्तोदात्तः (तु. पपा. सा. Gri.; वैतु. W. दृंह इति, BKA. दृंह इति च क्विप. सुपठमिति; ?B. *दृढ-दृंहु– > -हः इति पूर्वेण समस्तं प्राति. स्थिरः इति पृथक्पदमिति च)।

c) –रो न्यो इति पाठः? –रं (योनि– >) *योन्य– > -न्यम् इति द्विपदः शोधः । –रम् इति *योन्यम् इति चोभयमपि ब्रह्म इत्युत्तरेण पदेन समानाधिकरणं द्र. ।

d) विप. (मित्रावरुण-), भाप. (मै. शौ. पै.)। ल्युट् प्र. ।

e) पाभे. कृते पृ १६५३ *o* टि. द्र. ।

f) सपा. दृढा<>मही इति पाभे. ।

g) सपा. दृढा<>दृढाः <> दृढासः<>स्थिरा इति पाभे. ।

h) विशेषः पृ ९६१ *k* टि. द्र. ।

i) विप. (अनुनदि-, आलब्धि-, प्रत्युत्तब्धि-)। ताद्धितः इमनिच् प्र. ।

j) पाठः? दृशो कुम् ⌊तु. सपा. शौ २, १,५⌋ इति शोधः ।

k) पाठः?। दृढां(ढ-अं)शं शाकुन्तम् (अयस्- >) अयः इति पाद-शोधः द्र. (वैतु. BKA. दृढाः अंशाः कुन्तमयाः इति) ।

l) नाप. (त्वच्-, तन्मय-भाजन-)। व्यु.?। <√दृ (*आवरणे ⌊तु. टि. दूर्श–⌋; वैतु. अन्ये विदारणे इति वा आदरे इति वा)। निघ १,१० इत्यत्रोक्तस्य मेघ-पर्यायस्य निगमस्तु मृग्यः ।

m) पाठः?। तु. RW.सपा. शांश्रौ १२,२२,२ च; वैतु. पुरुषानृते इति शंपा. सात. च, पुरुषाद् ऋते इति खि ५, १९,२ च ⌊तु. अस्माभिरपि निर्दिष्टचरम् ऋत– >-ते इति⌋ ।

तै २,४,८,२; ३, १, ११, ६†; ५, ५, २; मै १, ३, २६; काठ ११, ९; १३† ; जै ४, ४, ८† ; शौ ७,१९, १; पै ४,१९, २†; –ती खि ५, १५, १५; शौ २०, १३१, २०?[a]; –ऽते मा ३६, १८;१९;का ३६, १, १८; १९; –तेः ऋ ६, ४८, १८ ; शौ ६, १८, ३[b]; पै ९,६, ५; १९, ७, १५.

-२दति[c]–
दार्तेय[d]– -याः[e] काठ ३१,२¶.
?दत्विंयो न पैम[f] पै १३,२,१८.
√*दध्[g]
दध्र[h]– -ध्रम् ऋ ४,१,१५.
√दप्, ?अदपत्[i] शौ २०,१३६, ५[j]; ?अदप्तम् खि ५, २२, ६[j]; ¶अद्राप्सीत्[k] काठ २८, ४; क ४४,४.
-दूभीक[l]– -कम् ऋ २,१४, ३; मै ४, १४,५†.
-दवन्– √दृ,दॄ (विदारणे) द्र.
√दश्,>दर्शि, दिदक्ष, दर्शन् शौ ५, १, ८; पै ६,२,८; दर्शम् ऋ १, २५,१८[2m];१०,२७,६[n].
ददश्याम् पै १९,५१,७‡[o].
दशेत् पै ७, ९, ६; दशेयम् ऋ १,२४,१;२; दशेम शौ १, ३१, ४‡[p].
ददर्श ऋ १, १०५,१८; १६४, ३२; शौ ९, १५,१०†; ददर्श ऋ १,१६४,४; ४,१३,[५; १४, ५]; ८, १००, ३; १०, १०,६; ५१,२; ७१,४;१०२,१०; †शौ ९,१४,४; १८,१,७; पै २,२४, ४; ५, ३७, ३; १६, ६६, ४†; ६९, १; ददर्श[q] मा ८, ९; का ८,६,२; तै ३, ५, ५, १; मै १, ३, २६; अदर्शत पै २, ३८, २; अदशन् तै ४, ५, १, ३[r]; ¶७, २,८,२; ३; ५; अदशन् तै ४, ५,१, ३[s]; दशन् ऋ ७, १०४, [२४ (४, २५, ५; ६, ५२, ५; १०, ५९, ४; ६)]; ८, ३३, १९; शौ ८, ४, २४†; पै १६, ११, ४†; १९, २, ४; अदश्रन्[r] मा १६, ७; का १७,१,७; अदश्रन् ऋ ५, ३,११; ७, ७६, २; मा १६, ७[s]; का १७, १, ७[s]; मै २, ९, २[s]; काठ १७,११[s]; क २७, १[s]; पै १४, २, १०[2r,s]; अदृश्रम तै ३,२,५,४‡[u].
दश्युते शौ ७,१०६, १[v]; दश्यते ऋ १०, १४६, ३; खि ५, २२, ४; तै ५, ३,८, ३¶; शौ १०, ८, २५; २०, १३१, ५; पै १, ६७, ३; ९, ९, ६; १६, १०३, २; दश्यन्ते काठ ७, ८¶.
दृदशे ऋ ५, ४४, ६; ७, ६१, ५; ८, ७२, ६; ८२,८; ९,९७, ९;१०,१११,७[w]; खि ५,३,५[x]; कौ २,४६८; जै ३, ३५,३†; शौ १९, ४७, २; ददृशे शौ १०,८, ८; ददशे ऋ १, ९५, १; १६४, ४४; ३, ५५, ८; ४,११,१; ६, १०,४; २७, ३; ४४, १०; ४८, [६[w]; ७,९,२]; ७, ६२, १;५७, २; मा ३३,५†; का ३२,१,५†; तै ४, ३, १३, २†; काठ ३७, ९; शौ ९, १५, २६†; १०, ८, ४१; पै ४, ३,३; ६,२०,२;८, १४,१†; १६, १०१, ३; १०३,

---

a) दती (तु. RW. सात.) इति स्वरः ? यनि. शोधः ?।
b) PW.RW. नूतेः इति पाठः ? शोधार्हः (तु. शंपा. W. च)।
c) व्यप. । व्यु. ?।
d) अपत्यार्थे ढक् >एयः प्र. (पा ४, १,१२२)।
e) पाभे. कृते पृ १५६२ *j* टि. द्र.।
f) पाठः ? ऋत्विजो नोपेम इति त्रिपदः शोधः ?।
g) =√दंह् [तु. वें.] । धा. दार्ढ्ये वृत्तिः ।
h) विप. (अद्रि-)। कर्तरि रक् प्र. उसं. (पाउ २, १३ [वैतु. सा.?, GW. प्रमृ. <√घृ इति])।
i) पाठः ?। यनि. इति RW.। अतृप्तत् इति शंपा., सात. ?।
j) सपा. ?अदपत्<>?अदप्तम् इति पाभे.।
k) पावा ३,१,४४; ६,१,५९।
l) व्यप. (राक्षस-विशेष-)। व्यु. ?।
m) तु. सस्थ. टि. अधि।
n) तु. नान्तरीयं पूर्वं स्थलम्, वें. सा. उद्गी. ?ORN.; वैतु. पपा. PW. दर्शन् इति, GW. दर्शत् इति च।
o) सपा. ददश्याम्<>रिरीहि इति पाभे.।
p) सपा. दशेम<>दशये इति पाभे.।
q) उपु१ रूपं भवति।
r) सपा. अदशन् (सूता १, १३ च) <> अदश्रन् <>अदश्रन् इति पाभे.।
s) सपा. अदशन् (सूता १, १३ नी २,१ च) <> अदश्रन् इति पाभे.।
u) पाभे. कृते पृ १२०८ *a* टि. द्र.।
v) सपा. दश्युते<>ददृक्षे<>आपश्रौ १०,१३,११ हिगृ १,१७,४ ददशे इति पाभे.।
w) तु. सस्थ. टि. आ।
x) सपा. दृदशे<>दुदश्रे इति पाभे.।

२; दृदृक्षे ऋ ७, ७६,३[a]; दद्दक्षे ऋ ६,६४,२; पै २०, ३५, ५[b]; दृदृक्षे ऋ १,२४, १०; ३, ५४, ५; खिसा ३६, १२[c]; ददृश्रे ऋ १०, ७१, ७; तै ६,४,२,४[2]¶; अदर्शि ऋ १, ११६, २; ८, १०३,१; कौ १,४७; २, ८६५; जै १,५,३; ४,२१, ३; †अदर्शि ऋ १,१२४,३;४; ५, १,२; ७, ७७, ३; १०, ३, १; १०७, १; मै २, १३, ७; कौ २, ८९६; १०९७; जै ४, १३,९; पै २०, ५१, १; दर्शि ऋ ३, ५६, २; दर्शि ऋ १०, १२३,२.

दर्शय शौ ४, २०,६[2]; दर्शय शौ ४, २०, ६; पै ८, ६, ७[3]; १९, ३०, १६[2]; ३१, २[3]; ५०, १५.

दिदृक्षन्ते ऋ ३,३०,१३;¶अदिदृक्षन्त काठ २०,५; क ३१,७.

१दृदृशान[d]– -नः ऋ १,१२७,११; ४,१७,१७;९,७०,६; पै ४,१६, ६; -नम् ऋ ४, ७,१०.

२दृदृशान–

दृदृशान-पवि[e]– -वेः ऋ १०, ३,६.

दृदृश्वस्– -श्वान् ऋ ४,३३,६.

दृदृशुषी– -षीः ऋ १०, १३९, ४; मै ४,९,११†.

१दर्श[f]– -०र्श शौ ७, ८६,३; -र्शः तै ३,४,४,१; ¶मै १, ४, १४; १५; काठ ३५,११; क ४८,११; पै २०,४१,४.

¶दार्श[g]– -र्शम् काठ २३, ७; क ३६,४.

दार्श्य[h]– -र्श्यम् तै ३,२, २, ३ ¶.

¶दर्श-पूर्णमास[i]– -सयोः तै १, ६,९,३; ४; ७,४, १; २; ५, ३; काठ ९,१६;३२,४[2]; -साभ्याम् तै १, ७, ४, २[2]; मै ४, २, ७; काठ ८, १३; क ८, १; -सौ तै १,६,७,१; ९, ३; १०, ३[2]; २, २,५,४; ५,४, १[2]; ६, १[6]; २[6]; ३[4]; ४[3]; ३, ५, १, २[2]; ३[3]; मै १,४,५; ९; १४[3]; १५; ६, १०; ८,६[2]; ७; ९,५[4]; ३,६,६; काठ ६, ६; ९, १३[2]; १६[6]; २३, ७[j]; ३१,१५; ३२, ६; क ४, ५.

¶दर्शपूर्णमास-याजिन्– -जी तै २, २,२,१[3];५,४; ५,६,३.

¶दर्शपूर्णमासिन्– -सिनः मै १, ५,१३;८, ६; -सिने मै १, ८, ४; ७; काठ ६, ६; क ४,५; -सी मै १,८,७.

¶दर्श-पौर्णमास[j]– -सौ[j] मै ३, ६,१०; क ३६,४.

?२दर्श[k]– -र्शः शौ ७, ८६,४.

२दर्शत,ता[l]– -०त ऋ १, २, १; -तः ऋ १, १४४,७; ३,१०,६; २७,[१३ (८,७४,५)]; ५, ५६, ७; ६५, १; ६, २०,२; ८,४१, ३; ४; ७०, २; ९,२, ६; १११, ३[2]; खि ५,५,१०; मा ३८,२२; का ३८,५,५; †कौ १,४९७; २, २८४; ३९२; ८८८; ९४१[2]; †जै १,५२,१; ३,२३,१६; ३१, १२; ४, १, २; १३, ३; शौ ४, १०,६; ७, ८६,४[m]; †२०,९२, १७; १०२, १; १०५, ५; पै ४, २५, २; -तम् ऋ १, ३६, ९; ३८, १३; १०२, २; ११७,५!; १४१, १; १६४, [.५२; ३, १,

---

a) तु. सस्थ. टि. पुरि। सपा. तां २५, ८, ४ ददृशे इति पाभे.।

b) पाभे. कृते पृ १६६५ *v* टि. द्र.।

c) पाभे. कृते पृ १६६५ *x* टि. द्र.।

d) तु. शानजन्ते अभ्यस्त-स्वरः।

e) विप. (अग्नि-)। बस.। पूप. कानजन्तम्।

f) नाप. (अदृश्यमान-प्रतिपच्चन्द्र-, तदुपलक्षित-यज्ञ-प्रभृ. [.वैतु. अमावास्या-पर्याय इति अभा. ?])। व्यु. ? न+(√दृश् > कर्मणि) १दर्श- > तस. *अ-दर्श- >नैप्र. यनि. इति वा, 'दर्शयितुमात्मानमुपक्रमते' इति कृत्वा < √दृश् इति वा (तु. सस्थ. टि. २दर्शत-)।

g) विप. (अग्निहोत्र-)। भवार्थे अण् प्र.।

h) विप. (यज्ञ-)। भवार्थे ण्यः प्र. तत्स्वरश्च।

i) द्वस. अन्तोदात्तः।

j) सपा. दर्शपू° <> दर्शपौ° इति पाभे.।

k) तु. *f* टि.। पाठः ? दर्श- इति शोधः।

l) विप. ([.रूपवत्-] अग्नि-, उषस्- प्रभृ.)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। कृद्वृत्ते भतच् प्र. इति पाउ (३, ११०)। *दर्श- [.भाप.] + (√धा > कर्तरि) थ- > उस. *दर्श-थ- > नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. टि. दर्शिता-)।

m) 'दर्श (द्वितीयोपक्रान्तदर्शनचन्द्रं) तनोति ([.आत्मन उत्तरपरिणामतया] करोति)' इति कृत्वाऽस्य १दर्श- + (√तन् > कर्तरि) *तु- > उस. *दर्श-तु- इत्येवं यनि. पृथगिव व्यु. स्यात्। तथा च सति 'दर्शः (अदृश्यमानः) असि (किञ्च) द्वितीयाप्रभृति दर्शनीय-भाविनश्चन्द्रस्य कर्ताऽसि' इति वा. स्यात्। सपा. दर्शतः <> दर्शिता इति पाभे.।

१३][a]; ३, १,३;२,१५; ४,३६, ७; ५,६६,२; ६, १,३; ५१, १; ७,६६, १४; ८, ७१, १०; ७४, [(३,२७,१३)५]; खि ३,२२,९; मा ११, ३७†; १९, ८३; ३८, १७†; का १२,३,१०†; २१,६, ४; ३८,४,१†; तै ४,१, ३,४†; मै २,७, ३†; ३, ११, ९; †४, ९,३;१३,६; काठ †१६,३;१४; १८,२०†; ३८,३; क २५,५†; †कौ २, ९०४; ११६९; जै ४, १४, ६†; शौ १८, १, १७; –†तस्य ऋ १०, १४०, ४; मा १२,१०९; का १३,७,८; तै ४, २,७,२; मै २,७,१४; काठ १६, १४; क २५,५; कौ २, ११६९; –ता ऋ १,६४,९; ५, ८०, २; ६,६४,५; १०,७५,७; –ताः ऋ ३,५७,४; –ताभिः ऋ ६, ६३, ६; –तायाः ऋ ७, ७५, ३; –†तासः ऋ ९, १०१, १२; कौ २,४५२; जै ३, ३४, १०; –ते ऋ ९, ५, ६; मा २८, २९; का ३०,३,६.

दर्शत-श्री[b]– -श्रीः ऋ १०, ९१,२.

दर्शन– -नम् पै २०,३९, ३; –नाय ऋ १,११६,२३.

दर्शनीय– -यः काठ ३७,१¶.

दर्शिता[c]– -ता पै २०, ४१,४.

दृश्य[d]– -श्या ऋ ५,५२,११.

दिदृक्षेण्य[e]– -ण्यः ऋ १, १४६, ५; काठ ३७, १¶; –ण्यम् ऋ ५, ५५, ४.

दिदृक्षेय[f]– -यः ऋ ३,१,१२.

दृश्[g]– दृशा मै २,७,४‡[h]; दृशि ऋ ५, ५२, १२.

दृश[i]– -शः[j] कौ १, ४५८; जै १, ४८, २.

दृशति[k]– -तिः ऋ ६,३,३.

१दृशान[l]– -†नम्[m] ऋ २, १०, ४; मा ११, २३; का १२, २, १२; मै २,७,२.

२दृशान,ना– -†नः ऋ १०, ४५,८; मा १२,१; २५; का १३,१, १; २,८; तै १,३,१४,५;४,१,१०, ३; २,२,४; मै २,७, ८; ३, २, १; काठ १६, ८; ९; १९, ११; क ३१, १; –ना ऋ १,९२,१२.

दृशि[n]– -शये ऋ २, २४,८;५,८०, ५; ६,९,५; ४४,८; ७, ३५, ५; ८८,२; ९,९१,६; १०,१४,१२; खि ३,२२,८; शौ १८,२,१३†; ४६; १९, १०, ५†; पै १, २२, ४[o]; १३,८,५†.

१दृशीक[p]– -कः पै ४, १४, ३; –†कम् ऋ १, २७,१०; कौ १, १५; २,१०१३; जै १,२,५; ४, ९, ४; –के ऋ १, ६६,[५;६९, ५]; ४,४१,[६; १०,९२,७].

२दृशी(क>)का[q]– -का ऋ १०, १०८,३.

दृशीकु[r]– -कवः तै ७, ३,१,२¶.

दृशे[s] ऋ १,२२,[२१;१०,९,७;५७, ४][t]; ५०,१;५; ५१, ४; ५२,८; ११२, [५ (११८, ६)]; १२३, ११; १२४, ६; ४,११, १[2]; ६, २९,[३; १०,१२३,७]; ७, १५, ५; ८१,४; ८,४९, ८; ९४, २; ९,४८, ४; ६१, १८; ६४, ३०; १०२, ६; १०, ५, ५; ६०, ५; १३६,१; १७०,३; खि ३,१,८;

---

a) पाभे. कृते पृ १०१९ *e* टि. द्र. ।

b) विप. [अग्नि-] । समासस्वरौ पृ ३५ *e* टि. द्र. ।

c) विप. (रूप-वत्-) । *दर्शि– [भाप.]+(√धा> कर्तरि) *धा– >उस. *दर्शि-धा– > यनि. । पाभे. पृ १६६६ *m* टि. द्र. ।

d) विप. (रूप-) । कर्मणि ण्यत् प्र. तित्स्वरश्च ।

e) विप. (अग्नि-, सूर्य- प्रभृ.) । केन्यः प्र. ।

f) विप. (अग्नि-) । केयः प्र. उसं. (पा ३,४,१४) ।

g) भावे क्विप् प्र. ।

h) सपा. दृशा<>दृशे<> अभिख्या (परि.) इति पाभे. ।

i) नाप. (तु. विव. BSG. S.; वैतु. भ. दृश्– इति, सा. विप. इति) । कर्तरि कः प्र. ।

j) सपा. दृशः (आपश्रौ २१, ९, १५ च)<> दृशे इति पाभे. ।

k) भावे अतिच् प्र. उसं. (पाउ ५,४) चित्स्वरश्च ।

l) शानन् प्र. उसं. नित्स्वरश्च ।

m) सपा. दृशानम् (माश ६,३,३,१९ च)<>विदानम् इति पाभे. ।

n) भावे इक् प्र. (पावा ३,३,१०८) ।

o) पाभे. कृते पृ १६६५ *p* टि. द्र. ।

p) विप. (सूर-, स्तोम- प्रभृ.) । कीकन् प्र. उसं. (पाउ ४,१७) नित्स्वरश्च । q) भावे कीकच् प्र. उसं. ।

r) विप. । कीकुच् प्र. उसं. ।

s) कृत्यार्थे के प्र. (पा ३,४,११) तत्स्वरश्च ।

t) =सपा. माश २, ६, १,३९ तैआ ४,४२, ५ आपमं २,१,२ हिगृ १,७,१०; २, ६,१० कौसू ८९, १ । द्राश्रौ १३,२,८ लाश्रौ ५,२,११ तु दृशेयम् इति पाभे. ।

†मा ३,५४[a];७,४१;८,४१;११, ४१‡[b]; ३३, ३१; †का ३, ७, ४[a]; ८,१६,१; ९,२,१; १२,४, ४‡[b]; ३२,३,२; †तै १, २,८, २; ४,४३,१; ८,५, ३[a]; ४, १, ४,१‡[b]; ३, १३, २[2]; ५,६, ४, ४¶; †मै १,३, ३७; १०, ३[a]; ३, ११, १०[a]; †काठ ४, ९; ९, ६[a]; १२,१५[a]; १६,४‡[b]; २२, ९S; ३०,५; ४०, १४; †क ३, ७; ८,९[a];३५,३¶; कौ १,१०; ३१†; †२, ६; १९०; २४१; ४७६‡[c]; ८०५; ११९७; ३, ४,१; ५, १०†; जै १, १,१०; ३,११†; २,२,९; †३,१,८;१७, १०;२१,६;३५, १०‡[c]; †४,१, १०; २,२; ३, १; १०, ९; २९, २; शौ १,६,३†[a]; २,१,५[d];४, ३७,११; ७,२३, १[e]; ११, ११, १;१५;२२;२४; १२, २,१८†[a]; †१३, २,१६; २०; †२०, ४७, १३; १७; पै २, ६,५[d]; ५, ३८, १†; ८,६,१०; १८, ३; १३,४, १६; १७, ३१, ७†[a]; १८,†२२, १; ५; १९, ७, १२; २४, ११; २०,४,१०; २१,२.

दृशेन्य[f]– -न्यः ऋ १०,८८,७.

दृश्य– -श्यान् ऋ ४,२,१२.

दृष्ट,ष्टा– -ष्टः मा १६,७; का १७, १,७; तै ४, ५, १, ३; मै २,९, २; काठ १७, ११; क २७, १; शौ ५,२३,७; पै ७,२,८; –ष्टम् खिसा ३३,२५; शौ २, ३१, २; पै २, १५, २; –ष्टा काठ १४, ५¶; –ष्टाः पै ५,३, ३; १५, ९; ९, ६, ६; १२; १९, २९, ४; –ष्टात् पै १९, २७, १[g]; –ष्टान् शौ ५,२३,६; ८,८, १५; पै ७, २,७; १६,३०, ५?[h]; १९, २९, ५; –ष्टानि पै १४, ३, १४; –ष्टाय पै १४,२,१०.

दृष्ट-वीर्य[i]– -र्यम् ऋ २, २३, १४.

१*दृष्टि[j]–

दृ(ष्टि>)ष्टी-विष[k]– -षः खि २, १४, ८.

२दृष्टि[l]– -ष्टये कौ ४०, १,१५[m].

दृष्ट्वा मा १९, ७७; ७९; का २१, ५,४;५; ¶मै १, १०, १४, २, ४,३[3]; ३,६,९; ११, ६[2]S; ४, ६,५; ¶काठ २३, ५; ३४,९?[n]; ३६,८; ३८, १[2]S; क ३६,२¶; शौ ४, ३६, ६; १२, ३, २९; पै १७,३८,८.

दृष्ट्वाय ऋ १०,३४,११.

द्रष्टुम् शौ ११, ७, ३; पै १६, १५३,२.

द्रष्टृ– -‡ष्टारः[o] शौ १९,४७,३; पै ६,२०,३; –ष्ट्रे काठ २६,१२.

दृश्–, दृश–, दृशति–, १दृशान–, २दृशान,ना– प्रमृ. √दृश् द्र.

?दृशोदृशोदृ[p] पै १०,९,१०.

दृषद्[q]– -षत् तै १,६,८,३¶; शौ २, ३१,१; पै २,१५,१; –षदम् ऋ ८,७२,४; मै १,११,४[r]; –षदा ऋ ७,१०४, २२; मै १,४,१०; काठ ३२,७; शौ २,३१, १; ५, २३,८; ८,४,२२†; पै १, २९, ३; २,१५,१; ५,३,८; १६,११, २; –षदि का २,५, २; –¶षदौ तै १,६,९,३; मै १,४,१०.

दृषद्-व(त्>)ती[s]– -त्याम् ऋ ३, २३, ४.

दृष्ट–, १*दृष्टि–, २दृष्टि– √दृश् द्र.

दृष्व्यः[t] पै २०,४२,८.

---

[a]) पाभे. कृते पृ १६६७ *t* टि. द्र. ।

[b]) पाभे. कृते पृ १६६७ *h* टि. द्र. ।

[c]) सपा. दृशे <> सुचा इति पाभे. ।

[d]) पाभे. कृते पृ १०९३ *c* टि. द्र. ।

[e]) पाभे. कृते पृ १६६७ *j* टि. द्र. ।

[f]) व्यु. कृते दिदृक्षेण्य– टि. द्र. ।

[g]) सपा. दृष्टात् <> सत्यात् इति पाभे. ।

[h]) दृष्टाम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ ८,८,१५)। [i]) विप. (बृहस्पति-)। वस. ।

[j]) भावे क्तिनि नित्स्वरः ।

[k]) विप. (सर्प-)। वस. पूप. दीर्घः ।

[l]) =१*दृष्टि– । प्र. उदात्तत्वम् उसं. (पा ३,३,९६) ।

[m]) =सपा. ई १५ बृउ ५,१५,१ । मैत्रि ६,३५ तु विष्णवे इति पाभे.। एतदनु वैप ३,११५४ *b* टि. सु-शोध्यम् ।

[n]) दृष्टा इति पाठः? यनि. शोधः ⌊तु. SI.⌋।

[o]) सपा. द्रष्टारः <> युक्तासः (शांश्रौ ९, २८, १० च) इति पाभे. ।

[p]) पाठः?। सपा. ऋ १०,१४,१२ दृशये इति पाभे.।

[q]) नाप.। व्यु.? ⌊तु. *r* टि. पाभे.⌋। < √दृ ⌊विदारणे⌋ इति प्रायोवादः। < √*दृष् इति GW. MW. ?।

[r]) सपा. दृषदम् <> द्रुपदम् (माश ५, १,२,४ च) <> ध्रुवसदम् इति पाभे. । [s]) व्यप. (नदी-विशेष-)।

[t]) पाठः?। (√दंश् > भावे दष्ट– > नाधा. √*दष्टि > कर्मणि) *दष्टित– > तः प्र१ > नैप्र. यनि. (तु. छन्दः, सस्थ. ?से ना सखा यि इति, ?विस्स इति च)।

दृष्ट्वा, दृष्ट्वाय √दृश् द्र.
?देक्षातैः[a] पै १०,१२,६.
देदिशती– √दिश् द्र.
देय,या– √दा(दाने) द्र.
देव–, १*देवक–, २देवक– प्रभृ. √दिव् द्र.
?देवत्तः प्रति जूर्यः खि ५,१५,८[b].
?देव त्वप्रतिसूर्य शौ२०,१३०,१०[b].
देवन– √दिव् द्र.
?देव-निष्कृत[c]– -तम् ऋ ५, ६, १७.
देवयत्– √दिव् द्र.
१देवयतीनाम्[d] ऋ १, ३६, ⌊१ (१३४,६)⌋;कौ१,५९; जै१,६,५.
२देवयतीनाम्[e] पै १९,९,९[f].
देवयन्ती–, देवयु– √दिव् द्र.
?देवर[g]– -राः पै २,७९,३?.
२देवर[h]– -वरम्[i] ऋ १०,४०,२.
देवल[j]– -लाय काठ २२,११¶[k].
दैवल– -लाय क ३५,५¶[k].
?देवायन– -नम् पै १९,२०,५[l].
देवा(व-अ)वी[m]– -वीः ऋ ३, २९, ८;९,२४, ⌊७;२८, ६;६१,१९⌋; ६४, ११; १०५,⌊(१०४,२)२⌋; मा ११, ३५; का १२, ३,८; तै ३, ५,११,२; ४,१,३,३; मै २, ७,३; काठ १६,३; कौ १,४७०; २, १६५;३१७;४४९;६४१; जै १, ४९, ४; ३, १६,१; २६,३; ७§; ५१, ६; –व्यः ऋ ९,९७, २६; १०, ७८, १; –व्यम् ऋ ९, ७४,५; १०४,⌊(१०५,२)२⌋; १०, ३६, ८; ७६, ४; मा ७, २२[n]; २३[n]; ११, ८[o]; का १२, १,८[o]; काठ ४,६[७n]; १५,११[o]; क ३, ४[४n]; कौ २, ५०८†; जै ३,४०,४†; –व्यै काठ ३५, ४; क ४८,५.
देविका– √दिव् द्र.
देवृ[p]– -वरः[q] शौ १४,१,३९; पै १८,

[a]) पाठः ?। (√तिज् ⌊निशाने⌋>कर्तरि) *तेक्ष्– + अस्त्र–>कस. *तेक्षास्त्र–> -स्त्रैः तृ३>नैप्र. यनि. इति शोध-संकेतः।

[b]) पाठः ?। शौ. तु यनि. शंपा. सात. च। RW. देवत्वा प्रति सूर्यम् इति ?। देव, त्वम्, (अप्रति–>) अप्रते (सं१), सूर्य ! इति शोधं इति मतम् (तु. छन्दः)।

[c]) विप. (⌊देवान्तर-शरण्य-⌋ क्षत्र-)। पस. शरणपर्याय-भूतं २निष्कृत– इति उप. (वैतु. पपा. प्रभृ. देव– >सं२ देवा इति पृथक् पदमिति ?)। 'हे आदित्याः, हे वरुण, हे मित्र, हे अर्यमन् (यूयं) देवक्षत्रम् (*आशाध्वे>नैप्र. *आशाधे >) ?आशाथे ⌊लोटि मपु३⌋' इति वा. द्र.।

[d]) विप. (विश्– ⌊=प्रजा-⌋)। अर्थः व्यु. च ?। देव–> √देवय >देवयत्– > °यती– > प३ यनि. इति वें. सा. GW. प्रभृ.; देवयत्– > °यन्ती– > -न्तीनाम्> प३ छन्दस्तः यनि. इति ⌊पद्मे⌋ L. ⌊३९९⌋। (देव– ⌊भगवत्-⌋ >भावे) *दैव्य– + (√भृ ⌊धारणे⌋ >कर्तरि) *भृति–>उस. दैव्य-भृति– (=देवत्व-वत्-) > नैप्र. १*देवयति– > प३ यनि. इति मतम्।

[e]) विप. (विश्- ⌊=प्रजा-⌋)। अर्थः व्यु. च ?। (√दिव् ⌊देवने⌋ > देव– > भावे) *दैव्य– + भृति– > उस. *दैव्य-भृति– (=देवन-भृत्तिक-) > नैप्र. २देवयति–> प३ यनि. इति।

[f]) सपा. शौ ७, ५२, २ अवर्जुषीणाम् इति पाभे.। तस्याप्यर्थः व्यु. च ?। (√अव् ⌊द्यूते⌋>भावे) *अवर्– + (√जुष् > भावे) *जुषि–> वस. *अवर्-जुषि– (विप. ⌊विश्-⌋) इत्यत्र संगच्छेतेवेति कृत्वा पृ ४६४ *j* टि. यदत्र विषय उक्तं तन्नेति द्र.।

[g]) विप. (⌊सुन्दर-⌋ पति-)। अर्थः व्यु. च ?। (*दस्मन्– ⌊भाप. =सौन्दर्य-⌋ + रः प्र. ⌊मत्वर्थे⌋ उसं. ⌊पा ४, २, ८०⌋>) *दस्मर्–> नैप्र. यनि. इति।

[h]) नाप. (पति-भ्रातृ-)। व्यु. ?। < √दिव् इति च <*द्वितीय-वर्–इतीवाऽपि च या ⌊३,१५⌋ SEY ⌊२७⌋। *देव– (=पति-) + भ्रात्र– (=भ्रातृ-) > पस. *देव-भ्रात्र–> नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

[i]) वैतु. PW. GW. BN ⌊४८९⌋ देवृ– इति ?।

[j]) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु. ?। < √दिव् इति पाउना १,१०० प्रभृ.।

[k]) सपा. देवलाय<>दैवलाय इति पाभे.।

[l]) पाठः ?। देव– (मेघ-) + (√वृध् ⌊*वर्षणे⌋ > भावे) *वर्धन–> पस. *देव-वर्धन– > -नम् इति शोधः (तु. छन्दः)।

[m]) वप्रा. सत् विप. (अग्नि-, त्वच्-, सोम- प्रभृ.)। व्यु. ?। देव– + (√अव् >) *अवी–(तु. पाउ ⌊३,५९⌋) >उस. इतीव (तु. वें. सा. PW. प्रभृ.; वैतु. GW. BI. ⌊कौ १, ४७० संस्कर्तुः टि.⌋ BSG ⌊९४-५⌋ प्रभृ. <देव-वी– इति)।

[n]) पाभे. कृते पृ १६२९ *o* टि. द्र.।

[o]) पाभे. कृते पृ १६२९ *q* टि. द्र.।

[p]) नाप.। नैप्र.<२देवर–। व्यु. ?। शेषं *h* टि. द्र.।

[q]) प्र३। सपा. आपमं १, १,८ देवराः इति पाभे.।

४, ८; -वृभ्यः पै ८, १०, १०; १९, ३७, ९; -वृषु ऋ १०, ८५, ४६; शौ १४, १, ४४†; पै ४, १०,३; ६; १८,५,११†.

?देवृ-का (म >) मा[a]- -मा शौ १४,२,१७;१८.

देवृ-(हन्>)घ्नी- -घ्नी पै २०,२०, ४[b].

देव्यं- √दिव् द्र.

देश-, देष्टृ-, देष्टु- √दिश् द्र.

देष्ठ-, देष्ण- √दा (दाने) द्र.

१देह-, २*देह-, देही- √दिह् द्र.

?दैड[c]- -डः मै ४,२,८.

?दैडी[c]- -डी मै ४,२,८.

दैधिषव्य- २दिधिषु- द्र.

?दैमैः[d] पै ४,२१,६.

?दैलीम्[e] खि ५,१५,१८.

१दैव-,२दैव-,३दैव- प्रमृ. √दिव् द्र.

दैवल- देवल- द्र.

दैवोदास-, दैवोदासि- १ दिवोदास- द्र.

दैव्य,व्या- √दिव् द्र.

दोग्घव्य-, १दोग्घ-, २दोग्घृ-, दोग्ध्री-,दोघ- √*दुघ् द्र.

दोधत्- √दुध् द्र.

दोधुवत्- √धु,धू द्र.

दोषन्[f]- -षणी मै ४, १३, ४¶; काठ १६, २१¶; शौ ९,१२,७; १०, ९,१९; पै १६, १३७,९; १३९, ७; -षण्याम् तै ७, ३, १६, २; काठ ४३, ६; -ष्णः मै ३, १०, ३¶.

दोषणि-श्रिष्[g]- -श्रिषम्[h] शौ ६, ९,२.

दोषणि-स्पृश्- -स्पृशम्[h] पै २,९०, ३.

†दोषण्य[i]- -ण्यम् ऋ १०, १६३, २; शौ २, ३३, २; २०, ९६, १८; पै ४,७,२.

?दोषवेन पै २,६१,१.

दोषस्[j]- -षसः शौ १६,४,६.

दोषा[k]- -षा ऋ १, १०४, १; २,८, ३; ४, २, ८; ११, ६[l]; ५,३२, ११; ६, ५, २; ३९, ३; ७, १, ६; ३,५; ८,२२,१४; २५,२१; १०,४०,२; ४; †तै १, ३,१४, ३; ४, ३, १३, ६; मै १,८,७[m]; काठ ६,८[m]; ७,१६†; क४,७[m]; कौ १,१७७[n]; जै १, १९, ३[n]; शौ १६, ७, ९; -षाः ऋ १, ३४,३[o];१७९,१[o]; जै २, ४, ७; -षाम् ऋ ४, १२, २; ५, ५, ६; १०,३९,१.

†दोषा-वस्तृ[p]- -स्तः ऋ १, १, ७; ४, ४, ९; ७, १५, ‖(६, १६, ३) १५‖; मा ३, २२; का ३,३,१४; तै १, २, १४,४; ५, ६, २; मै १,५,३; ४, ११, ५; काठ ६, ११; ७, १; ८; क ५, १; कौ १,१४; जै १,२,४.

a) व्यु. पाभे. च कृते पृ १६१६ *e,f* टि. द्र.।

b) देवर° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पृ ६१४.r टि.)।

c) पाठः? (इडा->) ऐड,डी- (विप.) > -डः, -डी इति शोधौ (तु. मूको., BC., सप्र. माश १,८,१,२७ च; वैतु. MW. यनि. इति ?)।

d) पाठः? देवैः इति शोधः।

e) पाठः?। सपा. शौ २०,१३२,११ देवी इति पाभे.।

f) नाप. (भुजाग्रभाग-)। व्यु.?। हस्त- + (√वस् ⌊निवासे⌋ > अधिकरणे) *वसन्- > पस. *हस्त-वसन्- > नैप्र. यनि. इति मतम्। पाप्र (६,१,६३) < दोस्-।

g) विप. (कामिनी-)। उस. उप. < √श्रि ⌊=श्लि⌋ प्र इति।

h) सपा. °श्रिषम् <> °स्पृशम् इति पाभे.।

i) विप. (यक्ष्म-)। भवार्थे यत् प्र. तित्स्वरस्व।

j) =दोषा-। नाप.। व्यु. ?।

k) यप्रा. सत् नाप. (रात्रि-, तमस्- प्रमृ.)। व्यु. ?। < √दुष् इति प्रायोवादः। तमस्- > *तम(स्>) सा- > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

l) भुजार्थे दोस्- इत्यस्य पर्याय इति (वैतु. अन्ये रात्रि-पर्याय इति) सत् तृ१ इति। 'हे सहसः सूनो (बलयुक्त, अग्ने!) त्वं शिवः (कृपालुः सन्) स्वस्ति (स्वस्तये) यं (त्व-भक्तं) दोषा (भुजेन ⌊धृत्वा =हस्त-गृह्य तु. ऋ १०, ८५, २६; १०९,२⌋) निपासि (नितरां रक्षसि) यं चित् (त्वं) देवः आ-सचसे च, अस्मत् (तव भक्तात्) आरे अमतिम् प्रमृ.' इति वा. (तु. सस्य. टि. ?अस्मत् ⌊परि.⌋, युद्- > यम् प्रमृ.)।

m) दोषा वस्तोः (आपश्रौ ९, ७, ३ माश्रौ ३,३,५ च) इत्यस्य स्थाने सपा. आश्रौ ३, १२, ४ शांश्रौ ५, ४, ४ दोषावस्तः इति पाभे.।

n) दोषो इति पाठे दोषा ⌊प्र१⌋+उ इति (तु. पपा. विव. BS. S.; वैतु. सा. भ. ⌊√दुष् > दोष- >⌋ -षः प्र१ इतीव ?)।

o) द्वि३ द्र. (वैतु. स्क. ⌊प्रथमे स्थले⌋ प्र३ इति)।

p) विप. (अग्नि-)। उस.। उप. √वस् ⌊दीप्तौ⌋ > कर्तरि वस्तृ- वा वस्तु- वा (तु. ऋ ३, ४९, ४ PW. GW. ORN. प्रमृ.; वैतु. स्क. सा. < √वस् आच्छादने इति)।

?दोषाद्यमानः[a] खि १,२,११.
?दोषोगाय[b] शौ ६,१,१; पै १९,१,१.
दोस्[c]- दोः ऋ ५, ६१, ५; तै ६,३, १०, ६¶; दोर्भ्याम् मा २५,३; का २७, ३, २; मै ३, १५, ३; पै ९,३,११.
दोह-, १दोहन-, २दोहन-, दोहस्-, दोहसे, १ दोह्या-, २ दोह्या-, ३दोह्या- √*दुघ् द्र.
?दौर्गमाहिंसीः[d] पै ६,१०,२.
दौर्गह[e]- -हे ऋ ४,४२,८.
दौर्जीवित्य- दुर्-जीवित- द्र.
दौर्भाग्य- दुर्-भग- द्र.
?दौर्भूत्या पै ५,२६,३:
दौर्व्रत्य- दुर्-व्रत- द्र.
?द्वौव[f] शौ २०,१३१,२०?.
?द्यमा पै १०,१२,५.
?द्यात्मवोपरि पै १०,९,७.
?द्यांपाक[g]- -कस्य पै ८,७,३.
द्यावा-क्षाम्- प्रमृ., द्यु- √दिव् द्र.
†द्युक्ष,क्षा[h]- -०क्ष ऋ ८, ३३, ⌊१५; ६६,६⌋; -क्षः ऋ ६,२४,१;३७, २; ७, ३४, २४; ९, ५२, १[i]; -क्षम् ऋ १, १३६,२;६; २,२, १;५,३९,२; ७, ३१,२; ८,६९, १६; ८८, २; ९, ७१, ४; १०, १८५, १; मा ३,३१; का ३,३, २३; मै १,५,४; काठ ७, २; क ५, २; कौ १, १९२; ३२७$; ४९६‡[1]; २, ३६; ६७; ५२३; जै १, २०, ८; ३४, ५$; ५१, १०‡[1]; ३,४,७; ७,५; ४०,२०; शौ २०,९,२; ४९, ५; ९२,१३; -क्षा ऋ १, १००, १६; -०क्षा खि १,२,४; -क्षाय ऋ ८, २४, २०; जै ४,१७,८; शौ २०, ६, २; -क्षासः ऋ ३, ४०, ५; शौ २०,६,५.
†द्युक्ष-तम- -मः ऋ ९, १०८, १; कौ १,५७८; २,४२; जै १, ५९,१; ३,१६,४;५९,१.
द्युक्ष-वचस्[j]- -चसम् ऋ ६,१५,४.
द्युक्षु[k]- -†क्षोः कौ १, ५३७[l]; जै १, ५५,५[l].
†द्यु-गत्[m]- -गत्[n] ऋ ८,९७,४; कौ

[a]) पद-विभागोऽर्थश्च ?। दोषा (यद्र.) इति च (√*अद्द् ⌊शब्दे⌋ चुरा. >) अद्दुयमानः इति च पदे। 'वायसो रात्रौ शब्दं कुर्वाणो मामश्विनोर् वन्दनायाऽबूबुधत्' इति भावः (वैतु. दोषात् इति दयमानः इति च पदे इतीव पाठः?)। सपा. या ⌊४,१७⌋ दोषा दुयमानः इति यः पाभे. इव श्रूयते, तत्र दोषा इति च (√अद् ⌊*शब्दे⌋ चुरा.>) आदुयमानः इति च पदे (वैतु. या. स्क. दु. PW. प्रमृ. च √दी ⌊विहायसा गतौ⌋ >दुयमानः इतीव द्वितीयं पदमिति ?)।

[b]) पाठः ? दोषो (=दोषा उ) आऽगात् इति शोधः (तु. सपा. कौ १,१७७ जै १,१९,३ आश्रौ ८,१, १८; वैतु. पपा. प्रमृ.)।

[c]) =दोषन्-। नाप.। व्यु. ?। <√दु इति या ⌊४,३⌋, <√दम् इति पाउ ⌊२, ६९⌋ च । हस्त-+(√वस ⌊निवासे⌋> अधिकरणे) *वस्-> पस. *हस्त-वस्-> नैप्र. यनि. इति मतम्।

[d]) पाठः ? (दुर्ग->) दौर्ग-> -०र्ग, मा, हिंसीः इति त्रि-पदः शोधः।

[e]) नाप. (अश्व- ⌊तु. निघ १,१४ माश १३,५, ४,५; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. व्यप. सत् पुरुकुत्स-नामेति⌋)। व्यु.? । *दौर्- (धावन- ⌊तु. √*धोर्⌋) + (√गह् ⌊गतौ⌋>कर्तरि) *गह्-> उस. यनि. (वैतु. वें. सा. प्रमृ. <*दुर्गह- ⌊व्यप.⌋ इति?)।

[f]) पाठः ? द्वौ इति शोधः (तु. सपा. खि ५,१५,१५)।

[g]) नाप. (सर्प-भेद-)। प्राति. व्यु. च ?।

[h]) वप्रा. सत् विप. (वैतु. सा ⌊ऋ ५, ३९, २⌋ नाप. इत्यपि)। अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। द्यु-+क्ष (<√क्षि ⌊निवासे⌋)> उस. इति प्राञ्चोऽर्वाञ्चश्च । [अधि √*वक्ष् (वधा. ⌊ऐश्वर्य-दीप्ति-निवास-प्रापण-वचन-भोजन-पुष्टिषु⌋) > कर्तरि] *अधि-वक्ष-> नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्तद्विशेष्याधीनस्तत्तद्धात्वर्थयोग इति मतम्।

[i]) सपा. दयुक्षः <> दयुक्षम् इति पाभे.।

[j]) विप. (अग्नि-)। वस.। पूप. =दिव्य-।

[k]) =द्युक्ष-। विप. (सोम-)। अर्थः व्यु. च ?। पपा. द्युक्षोः इति निर्देशः, सा. भ. च सवन-पर्यायः सन् नाप. इति कृत्वा द्यु-+(√क्षु ⌊शब्दे⌋>) क्षु-> वस. (?) इति, S. BS. Gri. च *द्यु-क्षा- ⌊नाप. सद् द्यावा-पृथिवी-पर्यायभूतः द्वस.⌋ > -क्षोः पर इतीव ?। शेषं *l* टि. द्र.।

[l]) सपा. ऋ ९,९७,२२ क्षोः इति पाठः ? (तु. सस्थ. टि. धर्मन्-> -र्मणि इत्यत्र यदनु पृ ११९६ क्षु-> क्षोः इति निर्देशश्च तद्विपर्यं *e* टि. च नेति द्र.)।

[m]) विप. (क्षिप्र- ⌊तु. निघ २, १५, विव., BSG ९५⌋)। व्यु. ?। (√द्यु ⌊अभिगमने⌋> भावे) *द्युत्-+ (√गम् > कर्तरि) गत्-> कास. *द्युद्-गत्- (द्रुत-गामिन्-)> नैप्र. यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. द्यु- इति पूप.)।

[n]) वा. क्रिवि. (तु. GW.; वैतु. वें. सा. Wolff ⌊KZ

१,२६४; जै १,२८,२.

√द्युत् (दीप्तौ),>द्योति, दविद्युत्, द्योतते पै १६,१५१,५; द्योतताम् मा १५, ५२[a]; का १६,६,४[a]; काठ १८,१६;१८[a]; क २९,४;६[a] अद्यौत् ऋ १, १२३, ७; १०, १११,२; †अद्यौत् ऋ १,१२२, १५; ३,५,९; ४,५, १५; ६,३, ८;१२,३; मै ४,१४,१५.

द्योतय पै १३,४,१४?[b].

अदिद्युतत् ऋ ६,११, ४[c]; खि ३, २२, ४; मा ४, २५; का ४, ८,३[d]; तै १,२, ६, १; मै १,२, ५;४,१४,१५†[c]; काठ २,६; क १,१९; कौ १,४६४; जै १,४८, ५; शौ ७,१५,२; पै २०,४,९.

दविद्युतति ऋ ८, २०, ११; दविद्योत् ऋ १०, ९५, १०; दविद्योत् ऋ ६,३,८.

दविद्युतत्– -तत् ऋ ६, १६, ४५; ७,१०,१; १०,६९,१; मा १५, ५१; का १६, ६, ३; तै ४, ७, १३,३; मै २,१२,४; काठ १८, १८; क २९,६; कौ २, ७३५†; शौ ७, ६४, १; २०, १७, ४†; पै २०,८,६;

†दविद्युतती– -त्या ऋ ९, ६४, ∟२८(१,१३७,१)⌋; कौ २,४.

दिद्युतान– -नः ऋ ३,७,४; खि ५, ५, ८.

द्युत[e]– †द्युतम् ऋ ९, ५४, १; मा ३,१६; का ३,३,६; तै १,५,५, ९[f]; ७,१; मै १, ५, १; ५[2]; ६; काठ ६,९; ७, ४; ५; क ४, ८; ५, ३; ४; कौ २, १०५; जै ३, ११,१; †द्युता ऋ ६,२,६; १०, ९९,२[g]; कौ १,८३; जै १,९,३; शौ १८,४,५९; द्युते तै ४,४, ६,२; १०,१.

द्युतद्–

†द्युतद्-यामन्[h]– -मा ऋ ६,४९, ४; मा ३३,५५; का ३२,५,१; मै ४, १०, ६; -मानम् ऋ ५, ८०,१; १०,९३,१२.

?द्युत-द्यु– -द्युभिः मै ४,१४, ७‡[i].

द्युतान,ना– -नः ऋ ४, ५, १०; ७, ८, ४[j]; ९, ६४, १५; ७५, ३; मा ५, २७[k]; का ५, ७, ३[k]; तै १,३,१, २[k]; ५,५,९, ४¶[l]; ६,२,१०,४[2]; काठ ३५, १६¶; क ४८, १४¶; †कौ २,५२;१९३; †जै ३,५, ११; १७, १४; -नम् ऋ ६, १५, ४; -¶नस्य काठ ३५, १६; क ४८, १४; -†नात् ऋ १०, १८१,∟१-३⌋; कौ ३,२, ५; जै २, ५, ७; -नाम् ऋ ७, ७५, ६.

१द्योतन[m]– -नः ऋ ८, २९, २; -नाय ऋ ६,२०,८.

२द्योत(न>)ना[n]– -ना ऋ १, १२३,४.

द्योतनि[o]– -निम् ऋ ३, ५८, १[p]; १०,१२,७; शौ १८,१,३५†.

द्योतमा(न>)ना– -नाम् ऋ १०, १७७,२.

√द्युत्[q],>द्योति, अद्योतयन् शौ ४, २३,५; पै ४,३३,५.

द्युत्त– -त्तम् शौ ४, १२, २; १२, ३,२२; पै ४, १५,५; १०,१२, १; १७, ३८,३?[r].

द्यु-भक्त–, द्यु-मत्– प्रमृ. √दिव् द्र.

द्युम्न[s]– -म्नः काठ ५, २[t]; जै ३, २०,

४०,१११⌋ *द्युगद्भिः ∟केशिभिः⌋ इतीव, भ. विप. ∟यजमान-⌋ इति, PW. *द्यु-मत् इति शोध इतीव?)।

a) पाभे. कृते पृ १३९४ *b* टि. द्र.।

b) पाठः? ज्योतय इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?मिथिद्योतय)। c) पाभे. कृते पृ ११७८ *f* टि. द्र.।

d) अतिद्युतत् इति BC.?। e) भावे क्विबन्तम्।

f) वैतु. भा. अनुद्युतम् इत्यशास्त्रीयं योगमिच्छुः।

g) वैतु. सा. विप. इति।

h) विप.(उषस्-,वायु-, स्तोम-)। बस.। उप.<√या।

i) सपा. द्युतद्युभिः<>मितद्युभिः इति पाभे.।

j) पाभे. कृते पृ १६३५ *g* टि. द्र.।

k) सपा. द्युतानः (माश ३,६,१,१६[2] च)<>नितानः (माश्री २,२,३,१६;३,५,५ च) इति पाभे.।

l) =सपा. तैआ ४,६,२; ५,५,२। माश्री ६, १,२,४ तु नितानः इति पाभे.।

m) विप. (अग्नि),व्यप. ∟षष्ठे मण्डले⌋च। कर्तरि ल्युट् प्र.।

n) नाप. (उषस्-∟तु. निघ १, ८; GRV.; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. विप.⌋)। कर्तरि युच् प्र.।

o) भाप. (दीप्ति-)। अनिच् प्र. उसं. (पाउ २, १०२)। चित्स्वरश्च। p) वैतु. सा. नाप. इति।

q) धा. हिंसार्थे वृत्तिः (तु. PW. B. प्रमृ. =उद्भेदने, खण्डने चेति; वैतु. सा. W. चाऽस्य दीप्तौ वृत्तिरिति?)।

r) द्युतम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ.)।

s) वप्रा.। नाप. पुं. न. च। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <√द्युत् ∟दीप्तौ⌋ इति या∟५,५⌋ प्रमृ.; द्यु–+मत्वर्थीयः प्र. (<मन्) इति PW. प्रमृ. (तु. WG १२२४, SEY. २१); <दिव्–+√ज्ञा इति अभा.।

t) पाभे. कृते पृ ११७६ *a* टि. द्र.।

१३‡[a]; –म्नम् ऋ १,९,८; ५४, ११; ७३, ४; ७७, ५; १०३, ३; २,२,१०; ३,३७,१०; ५९, ६[b]; ५,७,९; १०, १; ५०, १[c]; ७९,७; ६,५,७; १९, [९; ३५, २]; ४६, [(५, ३५, २) ७]; ७, २५, ३; ८२, [१०; ८३, १०]; ८,१९,१५; ९,८,८; १०८, ९; १०,२९,४; खि ५, ५, १०; मा ३, ३८-४०; ४, ८†; †११, ६२[b]; ६७;१८,७४†; २२,२१; का ३,४,३; ४; ४,३,२†;†१२, ६, ३[b]; ७,२; २०,५,७†; २४, ७,४; †तै १, २, २,१; ३,१४, ३; ४, १, ६, ३[b]; ९,१; २, २, ३‡[d]; ६, १, २, ६[c]; †मै १,२, २[2c]; $;५, ४[b]; २, ७, ६[b]; ७; ९‡[d]; ३,६, ५[c]; ४,९,१[b]; ११, ४;१४,१८; †काठ ९,१९; १६, ६[b]; ७; ९‡[d]; २३, २[c]; ३८, ७; ३९, १५; †क १,१४[c];३५, ८[c]; †कौ १,८१; ११३; २६२; ३६६‡[e]; ५७९;२,३६१; ५३६; †जै १,९, १; १२,७; २७, १०; ३८, ७‡[e]; ५९, २; ३, ३०, ४; ४२,२; ४,२३,१०; शौ ६,३५, ३; †२०,२०,३; ५७, ६; ७१, १४; ७६, ४; पै २,७२, ५; ५, २९, ८; १०, ४, १०; १९, २, १५; ९,६;४२,५; ५१,४; २०, १६, ४; –†म्नस्य ऋ ५, ७, ३; २३,१; तै १,३, १४, ६; २,१, ११, ३; मै ४, १२, ४; –†म्ना ऋ ४,४,९; ५,३८, १[e]; ८६,१; ६, १९, ६; ६८,७; ८,१९,३३; २६, २२; १०, ४२, ६; तै १, २, १४, ४; मै ४,११, ५; काठ ६,११;शौ २०,८९,६; –†म्नानि ऋ १, १२२, १२; १३९,८; ३, ४०, ७; ४,४,६; ५,२८,३: ८, २८, ५; ९, ४०, ४; ६१, ११; मा २६, १८; ३३, १२; का ३२,१, १२; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, १; ५; काठ २,१५; ६, ११; कौ २, २४; ३,१,८$; जै २, ५, ५; ३, ३, ३; शौ ७, ७७,१०; २०, ६, ७; ६७, २; पै २०, ८, ७; –म्नाय ऋ ६, ६०, ११; ८, ९,२०; २४,१२; ९, १०९, ११; खि ५,४,२; मै १,८,८; कौ †२, ५००; ६८३; ४, २; जै २, ७, १; †३, ५६, ११[2]; ५७,१२; शौ २०,१४२, ५†; –म्ने ऋ ९, ६१, २९; मा १३, ३५; का १४, ३, ९; काठ २, २‡[c]; कौ २, १२९†; जै ३,१३,५†; –म्नेन ऋ १,४८,१; १६; ३, २४, ३; ६,५,५; १६, २१; १८, ७; मा १०, १७; का ११, ६, १; तै १,८,१४,१; २, २, २, १२, १†; मै २, ६,११; ४,४,५; काठ १५,७;२०,१४†; पै २,७२,१; ३, ३३, १[f]; १०, १०, ४;५; –म्नेभिः ऋ १,९१, २; ६, ६१, १३; ७, ७, ६; मै ४, १४, १†; –म्नेषु ऋ ३,३७, ७; शौ २०, १९,७†; –म्नैः ऋ १,७८,[१-५] ४, १२, १; १६, १९; ६,४४,१; ८,५,३२; १९, १४; २०, १६; ७४, ९; १०, ११५, ७; तै ४,७,१,१; ५, ७, ३, २¶, मै ४, १०, १; कौ १, ३५१†; जै १, ३६, १०†; शौ १३, २, ३४; २०, १०७, १३; पै १८,२४,१; १९, २२,४.

द्युम्न-वत्– -वत् ऋ ३, २९, १५; ९, ६६, ३०; –वान् ऋ ५, २८,४.

†द्युम्नवत्-तम– -मः ऋ ६, ४४, १; ९,२,२; कौ १, ३५१; २, ३८८; जै १, ३६, १०; ३, ३१,८.

द्युम्न-वर्धन[g]– -नः ऋ ९,३१,२.

द्युम्न-श्रवस्[h]– -वसे ऋ ५,५४,१.

द्युम्न-साति[i]– -ता ऋ १, १३१,१.

द्युम्न-हूति[i]– -तिभिः ऋ १, १२९, ७[2]; –तिम् काठ २,१५‡[j] –तौ ऋ ४,१६,९; ६,२६,८.

द्यु(म्न>)म्ना-साह्– -साहम् ऋ १, १२१,८.

†द्युम्निन्– -म्निनः ऋ १, १३८, २[2]; –म्निनम् ऋ ३, ३७, ८; शौ २०, २०, १; ५७,४; –म्नी ऋ १, ३६, ८; ९१,२; ८,८७, १; ८९,२; ९३, ८; १०३, ९[a]; ९,१०९,७; १०, ६९, ५; ९६,

a) सपा. द्युम्नः <> द्युम्नी इति पाभे.।

b) सपा. द्युम्नम् (तैआ ४, ३, २ च) <>सत्यम् इति पाभे.।

c) सपा. द्युम्नम् <> द्युम्ने इति पाभे.।

d) सपा. द्युम्नम् (आपमं २, ११, २८ च)<> सुम्नम् इति पाभे.।

e) सपा. द्युम्नम् <> द्युम्ना इति पाभे.।

f) पाभे. कृते पृ १५७९ *f* टि. द्र.।

g) विप. (इन्दु-)। उस.। उप. <√वृध्।

h) विप. (मारुत-शर्ध-)। बस.।

i) तस. पूप. स्वरः (तु. पा ६,२,४२)।

j) पाभे. कृते पृ १६२८ *o* टि. द्र.।

३; १५९, ⌊४; १७४, ४⌋[a]; मा ३३,९५; मै २,१३,६; ४, १४, १; काठ ३९,१२; कौ १,४३६; २, २२९[b]; ५७३; जै १, ४२, १०; ३,४६,११; शौ २०,३०, ३; ४७,२; १३७,१३.

द्युम्नि॒नी– -नी ऋ ८, ७४, ९; -नीः[c] मा १०,७; का ११, ४,३; तै १,८,१२,१.

†द्युम्नि॒-तम– -मः ऋ ८, ९२, १६; कौ १,११६; जै १,१३,२; -मम् ऋ ८,१९,६.

द्युम्नि॒न्-तम[d]– -मः ऋ १, १२७,⌊९; १७५,५⌋.

द्यु(म्न्य>)म्न्या॑[e]– -म्न्याः[c] मै २,६,८; ४,४,२; काठ १५,६.

?द्यु॒राजयोदेह्नि॒नः[f] शौ १९,२०,३.

१द्यो॒तन–, २द्योत॒न–, द्योत॒नि–, द्यो॒तमान– √द्युत् द्र.

द्यौ॒र्-दा॒–, द्यौ॒-संशित– √दिव् द्र.

?द्रु॒[g]– द्रः शौ ११,९,३; पै १६,८२,३.

द्रढिम॒न्– √दृंह् द्र.

?द्रतामह[h] पै १७,१२,३.

द्र॒घस्[i]– -घसी तै ३,२,२,२.

द्रप्स॒[j]– -प्सः ऋ ६, ४१, ३; ७, ८७, ६; ८,१७, १४; १९, ३१; ९६, १३;१५; ९,६९,२; ८९,२;९६, १९; १०, १७, ११; १२; १३; ९८,३;१२३,८; मा १,२६[k]; ७, २६†; १३,५†; १४, ५; का १, ९,४[k]; ७, ११, १†; १४, १, ५†;१५,१,५; तै १,१,३,१; ३, १,८,३†; १०,१[२]†; २; ४,†२, ८,२; ९,५; ३, ४, ३; ५, २,७, ३¶; मै १, १,३; १०[k]; २, ५, ७¶; १०†;७,१५†; ८,१;३,२, ६†; ४, १, ३;१०[2k];¶; ८,९†; काठ १, ३; ९[k]; १३, ९†; १६, १५†; १७, १; २०, ५†; २५, ४[2k]; ¶; २८, ४†; ३१, २†; ८[2k]; ¶; ३५, ८[५]; †[३]; क १, ३; ९[k]; २५, ६†;१०; ३१, ७†; ३९, १[2k]; ¶; ४४, ४†; ४७, २; ८[2k]; ¶; ४८, ९[५]; †[३]; †कौ १, २७५; ३२३; २, ५२७; ७२१; ११७३; ११९८; †जै १,२९,३;३४,१;३,४१,३; ५९,१३;४,१९,८; †शौ १८,४, २८; २०, १३७, ७; ९; पै २०, १२,७-९†; १०; -†प्सम् ऋ ४, १३,२; ७,३३,११; ८,९६,१४; ९,७८,४; ८५,१०; १०,११,४; १७,११; खि ३,९,१; मा १३, ५; का १४,१,५; तै ३, १,८,३; ३,९,१§[l]; ४,२,८, ३; ९,५; मै २,५, १०[२]; §[l]; काठ १३, ९[२]; §[l]; १६,१५; ३५, ८; शौ १८, १,२१; ४, २८; २०, १३७, ८; पै १६, २४, ४§[l]; २०,१२,७; -प्सस्य ऋ ९, ७३,१; -†प्साः ऋ १,१४,४;९४,११;५,६३,४; ८,७,१६; ९,१०६,८; १०,९८, ४; कौ २, ६७७; जै ३,५६, ५; पै १२, १, ११; -प्सान् ऋ ९, ९७,५६; -प्सासः ऋ ९,६,४.

द्रप्स॒-वत्– -वान् शौ १८,४,१८.

द्रप्सि॒न्– -प्सिनः ऋ १,६४,२.

द्र॒व–, द्र॒वण–, १द्र॒वत्–, २-३द्र॒व॒त्–, द्रव॒र–, द्रवि॒– √द्रु (गतौ) द्र.

---

[a]) सपा. आपमं १,१६,४ दिवि॒ इति पाभे.।

[b]) पाभे. क्वे पृ १६७३ *a* टि. द्र.।

[c]) सपा. द्युम्नि॒नीः (माश ५,३,५,१९ तैब्रा १,७,६,४ आपश्रौ १८,१३,२१ च) <> द्युम्न्यां॑ः इति पाभे.।

[d]) नलोपाऽभावः उसं. (पा ६,४,१६६)।

[e]) विप. (ऊर्ज्-)। मत्वर्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, २, १२०), यना. स्वरं प्रबाध्य तित्स्वरश्च द्र.।

[f]) पाठः? द्यु-राज्ये॒ (< –ज्याय ⌊छन्दस्तः⌋) योधि॒नः प्र३ इति शोधः (वैतु. मूको. धिराजयोधेहिनः इति, सा. शंपा. च यनि. इति, PW. W. आ॒धिराज्याय योधि॒नः इति, RW. राज्या॒य यो॰ इति च शोधा इति?)।

[g]) व्र॒श्च द्रुः इति पाठः? व्र॒ः, चन्द्र॒– > –न्द्रः इति शोधः (तु. सस्थ. टि. व्र॒–; वैतु. यनि. एव साधूकृत्य तत् <√द्रु इति सा., <√द्रा इति च B. ⌊उभयथा-प्यर्थः?⌋)।

[h]) पाठः? द्रढा (ढ-आ) म (य>) या– > –याम् [विप. (⌊स्थिररोग-कृत्-⌋ सदान्वा-)] इति शोधः?।

[i]) नाप. (वस्त्र-विशेष-)। व्यु.?। <√*द्रघ् ⌊आच्छादने⌋ इति (तु. सा. भा.; वैतु. सा. दार्ढ्ये इति ⌊तु. ?MW.⌋)।

[j]) वप्रा.। नाप. पुं.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <√प्सा इति या ⌊५,१४⌋; <द्र–(=द्राण-)+√प्सा ⌊भक्षणे⌋ इति भा ⌊तै ३, १, ८,३⌋; <द्र–(=द्रुत-)+√सृ इति सा ⌊कौ १, ३२३⌋; <√द्रु इति PW. GW. प्रभृ.। (√वृध् ⌊*छेदने⌋> कर्मणि) *वृध्र॒– ⌊=अवयव-⌋>नैप्र. *द्र॒–+(√भ्रंश् >कर्मणि) भ्रंश॒– ⌊=अवयव-⌋ > पस. *द्रभ्रंश॒– > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

[k]) सपा. द्रप्स॒ः (माश १,२,४,१९ काश्रौ २,६,२३ आपश्रौ २,२,३ माश्रौ १, २, ४, १४ च) <> अरु॒रुः (आपश्रौ २,१,८ च) इति पाभे.।

[l]) सपा. द्रप्स॒म्<>भक्ष॒म् इति पाभे.।

१द्र॒विण[a]- -०ण मा १८, ५६; का २०,३,६; काठ २५,७[५b]; क ३९, ५[५b]; -णम् ऋ १, ९४, १४; १२१,२; २,२३,[१५; १०,३७, १०]; ३,१,[२२; १०,८०,७]; २, ६; ५८, ६; ६१, ६; ४,५, ११; १२; ११,३; २०,९; २३,४; ४१, ९; ५१,७; ५४, १; ५, २८, २; ५४, १५; ६, ६९, १; ६; ७०, ५; ७,९,१; १०,३; ३५,१०; ८, ३५,[१०-१२]; ९,९६,१२; ९७, ५१; १०, ३१, २; ३५, १३; ३६, १३; ४५, ११; ६१, १२; ६७, ७; ७०, ७; ८०, ४; ८१, १; ८२,४[c]; १२५, २[d]; १२८, ३; खि १,२,७; १०; ५, ४; मा ८, १७; ६०[३]; १०, १०; ११[e]; १२-१४; १२, २८†; १५, ३[२]; †१७, १७; २८; १८,८; ३१†; २६,३; ३३, ५२†; का ९,३,३; ७,९[४]; ११,५,१; २[e]; ३-५; १३, २, ११†; १६, १, ३[२]; १८, २, २†; ३,४; १९,३,४; २०,१,२†; २८,२, १†; ३२,४,९†; तै १, ४,४४, १; ६, ४, ३[f]; ८, १३, १[३e]; २[२]; २२,३†; २, २, १२, ६†; ३, १४, ४; ३, १, ९,१[g]; २,६,१; ८,५; ११, २†; ४,२, २,४†; ३,३,१[e]; २[३]; १२,१[२]; १३, २†; †६,२,१;२; ७,३,१; १२, १†; १४, १†; मै १, ३, ३६[g]; ३८; ४,१?[b,h]; ६, २[i]; ७[i]; १०, ३; २, ६, १०[४e]; ७,९; २०[५]; ८, ७[२]; १०, २†; ११, ३; १२, १; ३, २, १०[२]; ४,१२,३;४; ५†; १४, ३; ४†; ११[२]; काठ ३,९; ४,१२; १६†; ५,२;४; १०, १३; १२, १४†; १३, ९; १५, ७[६e]; १६, ९†; १७,६[२]; १८,१†; ८; १३; †२१, १३; १४; ३०, ६[g]; ३२, ४; ३४, १८¶; †४०, १०; ११; क ३,१०; २६, ५[२]; २८,२[२]†[c]; ८; २९, २; कौ २, ७७८; शौ २,२९,३; ४, ३६,४; ५,३,५†; ७, ५, २; १८,४; ६९, १; १०, १, १०; ५,३७-४१; १२,६,२; १३,१,३४; १४, २, ७४; १८, ३, १; १९, ७१, १; २०, ९१, ७†; पै ३, १३, ६; ५, ४, ५†; ६,१९,८; १२, १, १४†; १५, २, ५; १६, ३५, १०; १३२, २-६; १४१, २; १८, १४, ४; १८,४; १९, १७, १२; २६,४; २०,२,३;६; -णस्य शौ १२,१, ४५; पै १७,५,३; -णा ऋ ३, ८, १; मा १४, ४; १५, ३; का १५,१,४; १६, १, ३; तै ४,३, ४, २; ५,६,८,६; मै १,४,१[f]; २, ८, १; ७; १०, ३; १२, ३[f]; ४, १३, १†; १४, ६; काठ ५, ३; ९, ६; १५, १२†; १७, १; ६; १८, १‡[c]; क ८, ९; २५, १०; २६,५; शौ ४, ३०, ६‡[d]; ७, ८३,२; १८,३,१४; पै २०, ३१,८; -णानि ऋ २, २१, ५; ६; ४, ३३, १०; ५८, १०; ५, ४, ७; ६, ५, १; ९, ७८, [(७, ७७, ४) ५] १०९, ९; मा १७, ९८†; का १९, १, ११†; काठ ७, १४[i]; ४०, ७†; क ६, ३[i]; शौ ७, ८७, १†; १९, ३१, ६; ११; पै ८, १३, १०†; १०,५, ६; १०; १८, १८, ७[j]; -णाय ऋ ३, १०, ६; मै ३, १२,१२; काठ ४०, ४; पै १६, ४३, १; -णे तै ४, ४, ६, २; ७,१[५]; ५, ३, ११, २; मै २, १३, १८[५]; काठ ३९, ६; ९[६]; शौ ६, ४७, १[g]; १२, १, ६; पै १७, १, ६; १९, ४३, १०†; -णेन शौ ९, २, १५; १०, ६, २६; पै ८, २०, ९; १०, ६, २; ९; १६, ४४, ७; ७७, ५; १९, ५०, ६; -णो (णा+उ)[k] ऋ ६,६९,३.

द्र॒विण-वत्- -वन्तम् मै १,६,७¶.

द्र॒वि(ण>)णा-वत्- -वतः तै ५,

a) नाप. (धन-)। व्यु. ?। <√द्रु [द्रुतगतौ] इति या (८,१ [तु. पाउ २,५०, SEY ७९])। (√ऋध् [वृद्धौ] > करणे) *ऋध्र- + स्वार्थे विनप् प्र. उसं. (पा ५,२,१२२) > ऋध्र-विण- > नैप्र. यनि. इति मतम्।

b) एकतरत्र सपा. द्रविण <> ?द्र॒विणम् इति पाभे.।

c) सपा. °णम् <> °णा इति पाभे.।

d) सपा. °णम् <> °णा इति पाभे.।

e) सपा. द्र॒विणम् (माश ५,४,१,४ च) <> स्पृतम् (माश ८,४,२,४ च) इति पाभे.।

f) सपा. °णम् (आपश्रौ १,१०,६ च) <> °णा इति पाभे.।

g) सपा. °णम् (काश्रौ ९, ३, २१ च) <> °णे इति पाभे.।

h) °णेह इति पाठे °णम्। इह इति पदविभागः द्र. (वैतु. पपा. °ण। इह इति)।

i) सपा. °णम् (आपश्रौ ५, १८,१ च) <> °णानि इति पाभे.।

j) सपा. द्रविणानि <> जनिमानि (परि.) इति पाभे.।

k) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. PW. GW. द्र॒विणस्- > -णः इति।

३,११,२¶.
२?द्रविणुः[a]– -णः पै २०,३०,४[b].
द्रविणस्[c]– -०णः ऋ ३,७,१०[d]; –णसः ऋ १,१५,[७; ९६,८][e]; ४,३४,५[f]; १०,६४,१६.
√द्रविणस्य[g]
†द्रविणस्यु– -स्यवः ऋ ५,१३,२; मै ४,१०,२; काठ २०,१४; कौ २, ७५५; जै ३, २८,१; –स्युः ऋ ६,१६,३४; १०,६४,१६; मा ३३, ९; का ३२,१,९; तै ४, ३, १३, १; मै ४,१०,१; काठ २, १४; कौ १,४; २,७४६; जै १, १, ४; ३,२२,१; –स्युम् ऋ २,६,३.
†द्रविणस्-वत्– -वन्तः ऋ ९,८५,१; कौ १,५६१; जै १,५७,१०.

†द्रविणो-द[h]– -देषु ऋ १, ५३, [(७,३२,२१)१]; कौ २, २१८; जै ३,१९,१२; शौ २०,२१,१.
द्रविणो-दस्, दा[i]– -०दः ऋ १,१५, १०; –०दः ऋ २,६,३;३७, १-३; १०, ७०, ९; शौ २०, ६७, ७†; –दाः ऋ १, १५, [७[j]; ८; ९; ९६, ८[k]]; २, १, ७;३७, ४; ५, ४६, ४; ७, १६, ११; ८,३९,६; ९,८८, ३;१०, २,२;९२,११; खि ४,९,४;५,७, ५,१०; मा ११, २१; २२;१२, २‡[k]; १७, ७०‡[k]; २६, २२†; का १२,२,१०;११;१३,१,२‡[k]; १८,६, ६‡[k]; तै ४, १, २, ४[2]; १०,५‡[k]; ६, ५, २‡[k]; ७, १२, ३‡[k]; ५,१,१०,४‡[k]; मै १,४, १; २,७,२[2]; ८‡[k];१२,३; १३, ८†; ३, २, १[2];‡[k];¶; काठ ५, ४; ७,१३; १६,२[2]; ८‡[k]; १८, ४‡[k]; १८; १९, ११[2];‡[k];¶; २१, १४†; ३२, ४; क २९, ६; ३१,१[2]; ‡[k];¶; कौ १,५५; २, ८६३; †जै १,६,१; ४,२१, १; शौ १९,३, २;२०, २,४; –दाम् ऋ १,९६,[१-७][k]; खि ५,७,५, ७-१०; तै ४,४, ६,२; ७,१; मै २,१३,१८; ४,१०, ६[2]†[k]; काठ ३९,९[2]; –दौ ऋ ५,४३,९.
द्राविणोदस[l]– -सः ऋ २, ३७, ४; खि ५,७,५,१०†.
द्रविणो-विद्[m]– -विद् ऋ ९, ९७, २५.
द्रवित्नु–, द्रविलु– √द्रु (गतौ) द्र.

---

a) प्राति. अर्थः व्यु. च ? । (√वृध् [*प्रादुर्भावे] > भावे) *वृध्र– >मत्वर्थे *वर्ध्र-मयु– (=जङ्गल-)> नैप्र. *ध्रमयु–+(√*घ(ह)न्>कर्तरि)घन्–> उस. *ध्रमय-घन्– > नैप्र. *द्रवि-घनु– > यनि. इति । नाप. (कर्तनोपकरण-विशेष-) । छन्दोऽनुरोधात् *द्रवि-घनु– इति शोधस् त्रिष्वपि स्थलेषु पाभे. द्र. ।

b) सपा. ?द्रविणः <> ?द्रुघणः <> ?विघनः इति पाभे. ।

c) विप. ([दीप्तिमत्-] अग्नि-) च नाप. (धन-) च । धनार्थे १द्रविण– इत्यनेन समानार्थां व्यु. अत्र विनसुप् प्र. उसं. (पाउ २, ५०) इतिमात्रं ततोऽधिकम् (वैतु. या [८, १] अन्त्यः स इत्यवयवः <√सद् इति वा √सन् इति वा; स्क. सा. च तद् व्यर्थमागममात्रमिति च यनि. प्राति. <√द्रविणस्य इति च; PW. प्रमृ. कृन्मात्रविशेषे सति यनि. <√द्रु इति च)। शेषं *d* टि. द्र.।

d) दीप्तिमत्त्वेनाग्निः संबोधितः स्यात् । अत्र व्यु. *ऋध्र- इति दीप्त्यर्थे भाप. इत्येव विशेषः । शेषं c टि. ।

e) प१ (वैतु. ऋ [१, १५, ७] यनि. पं१ इतीव या [८,१], पुं. प्र३ इतीव स्क. सा. च) । शेषं *j* टि. द्र. ।

f) सस्थ. गृणानाः इति पाठः ? (√ग्रह्>) गृह्णान्– > -नाः इति शोधः । 'द्रविणसः (धनानि) गृह्णानाः (आदधानाः) उपायात' इति वा. ।

g) नाधा. (वैतु. पा [७,४,३६], सा. [ऋ १०,६४,१६] <१द्रविण– इति) ।

h) विप. >नाप. (देव-) । उस. उप. <√दा [*धारणे] ।

i) विप. (यज्ञ-, त्वष्टृ-, प्राण- प्रमृ.) च नाप. (अग्नि-, देव-) च । तु. शेषं *h* टि.; वैतु. सा. उप. <√दस् [उपक्षये] इत्यपि क्वचित् ।

j) पाठः? °दाम् द्वि१ इति शोधः (तु. ORN., WIS [१३,५८], [पक्षे तात्पर्यतः] स्क. सा. GRV. प्रमृ. च द्वि. अर्थे प्र. इत्यभिधायिनः) । द्रविणसः प१ वा *द्रविणसाम् ष३ वा > नैप्र. यनि. इति (तु. गवां गोपति–, गणानां गणपति– प्रमृ. प्रयोगाः)। °दाम् देवं ग्रावहस्तासः (ऋत्विजः) ईळते' इति वा. (वैतु. पपा. यनि. पाठः ?) ।

k) सपा. °दाः<>°दाम् इति पाभे. ।

l) विप. [(द्रविणोदसाम् अन्येषां देवानाम् अयम् इति [=देवानामपि कृते =तेभ्यः प्रदातुं] द्रविणसो धारयितृ-) द्रविणोदस्-] । तद्धितः अण् प्र. (तु. या [८, २] सा. ORN.; वैतु. स्क. दु. ?GRV. अपत्यार्थीयः प्र. इति, ?वें., GW. द्रविणोदस–>–दसः पं१ इतीव ?) ।

m) विप. (सोम-) । उस. उप. <√विद् [लाभे] ।

?द्रव्यधर्पिम् पै २०,३६,२.
?द्रव्या पै १,११९,३.
द्रष्टुम्, द्रष्टृ- √दृश् द्र.
√*द्रह्[a]
द्रह्यत्[b]- -ह्यत् ऋ २,११,१५.
√द्रा,>दरिद्रा, द्रातु शौ ६,६६,१; पै १९,११,१०.
दद्रुः ऋ १,६२,११.
†दद्राण- -णम् ऋ १०, ५५, ५; मै ४,९, १२; कौ १, ३२५; २, ११३२; जै १, ३४, ३; शौ ९, १५,९; पै १६,६८,८.
२दरिद्र-
दारिद्रय[c]- -द्रयम् खि २, ६[२], २९.
√द्राघ् (आयामे)
*द्राघ्-
द्राघ्मन्[d]- -घ्मा ऋ १०, ७०, ४[e]; मै २,११,२[f].
द्राघ्वन्[g]- -घ्वा काठ १८,७[f].
*द्राघ[h]-
द्राघिमन्[i]- -मा[f] मा १८, ४; का १९,२,४; क २८,७.
†द्राघि(ष्ठ>)ष्ठा- -ष्ठाभिः ऋ ३, ६२,१७; कौ २,१४; जै ३,२,५.
द्राघीयस्- -†यः ऋ १, ५३, [११; १०, १८,२; ३;११५,८][j]; ८, १८,१८; कौ १,३९५; जै १, ४४, ५; शौ[j] ८,२, २; १२, २, ३०; २०,२१,११; पै २,३८,१; १६,३,२;-यांसम् ऋ१०,११७, ५; -यांसौ तै ५, २, ५,१ ¶.
द्राघुया- -या तै ४,७,२,१[f].
१द्रापि[k]- -॰पे मा १६,४७; का १७, ८,१; तै ४,५,१०,१; मै २,९, ९; काठ १७,१६; क २७,६.
२द्रापि[l]- -पिम् ऋ १,२५,१३;११६, १०; ४, ५३, २; ९, ८६, १४; १००, ९; कौ २,३६८†; जै ३, ३०,११†; शौ १३,३,१.
द्रावयत्-,द्रावयित्नु- √द्रु (गतौ) द्र.
द्राविणोदस- द्रविणस्- द्र.
√द्रु (गतौ), >द्रवि, द्रावि, द्रवतः शौ १०, ७, ६; पै १७, ७, ६; द्रवन्ति ऋ ४, ६, ५; काठ २८, १¶; क ४४, १¶; †द्रव>वा ऋ ८,४,८; १७,[११; ६४,१२]; कौ १,१५९; २, ७५; ९५६; जै १,१७,५; ३,८,१;४,२०,२; शौ २०,५,५; अद्रवत् तै ५, ७,१०, १¶; अद्रवन् ऋ १०,९८,६. द्रवयन्त ऋ १०,१४८,५. द्रावयति[m] ऋ ६, ३,४; †द्राव-य>या[m] ऋ ८,४,११; कौ १, ३०८; जै १, ३२, ६.
दुद्रवत्[n] ऋ ५,५०,४; †दुद्रवत् ऋ ७,१६,२; मा १५,३३;३४[२]; का १६, ५,१५;१६[२]; तै ४, ४, ४,४; कौ२,१००; जै३,१०,२.
द्रव[o]- -वः ऋ ४, ४०,२.

---

a) दिवा. उसं. । अर्थः ? । = √दृह् [*वृद्धौ>दार्ढ्यें] इतीव वें. सा. PW. GW. MW. WW [१,८५९] WAG [१, ७८]) । = √द्रु [गतौ] इति तु संभाव्यत इति मतम् (तु. *b* टि.) ।

b) कर्तरि शतिः प्र. उसं. (पाउ १, ८४) तत्स्वरश्च । वा. किवि. (तु. अर्वाञ्चः ; वैतु. सा. विप. [इन्द्र-] इति) । द्रवत्- इत्येतत्-पर्यायभूतस्य सतः *द्रवयुत्- इत्यस्य नैप्र.>*द्र(व>)भ(>ह)युत्->यनि. इत्येव व्यु. क्रमः द्र. (तु. छन्दस्तस् त्रैष्टुभपादीयाकाङ्क्षा *द्रहयुत् इत्येवं पाठे सुपूरा)। ॰ह्यत् पाहि इत्यत्र परैरभिप्रेयमाणस्य स्थिरपायित्व-लक्षणदार्ढ्याख्यस्यार्थस्य तृपत् इत्यनेनैव किवि. अर्पितत्वाद् द्रुतगत्यात्मकस्य संभाव्यमानस्यार्थस्य गरीयस्त्वं द्र. ।

c) सपा. खि ११, २८, पूर्वेण चोत्तरेण च समस्त इव पाभे. ।

d) भावे मनिच् प्र. उसं. । GW. L [५३३] प्रभृ. *द्राघिमन्->नैप्र.यनि. । वस्तुतः *द्राघ->*द्रावमयुन्->प्र१ *द्राघमया > नैप्र. द्राघुया, द्राघ्वा, द्राघ्मा इति मतम् ।

e) तृ१ सत् वा. किवि. द्र. (तु. PW. प्रभृ.) ।

f) सपा. द्राघ्मा<>द्राघिमा<>द्राघुया<>द्राघ्वा इति पाभे. ।

g) भावे वनिप् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२) ।

h) विप. । पाप्र (६,४,१५७) <दीर्घ- इति ।

i) भावे इमनिच् प्र. ।

j) सपा. द्राघीयः (तैआ ६,१०,२ आगृ २,९,२ मागृ २,१,१३ च)<>नवीयः<>तैब्रा ३,१,२,८ दीर्घम् इति पाभे. ।

k) विप. ([दीप्यमान-] रुद्र-) । अर्थः व्यु. च ?। √*द्राप् [दीप्तौ]>कर्तरि यनि. (तु. टि. १दरिद्र-, दरिद्रत्-; वैतु. सा. उ. म. प्रभृ. <√द्रा>द्रापि इति) ।

l) नाप. (कवच-) । व्यु. ?। <√*द्राप् [आच्छादने] इति (तु. [अंशतः] GW. <√द्रप् [तु. Eng. *draper*]; वैतु. सा. <√द्रा>द्रापि इति) ।

m) द्र॰ इति ऋ. पपा. ।

n) चङ्युपोत्तम उदात्तः (पा ६,१,२१८) ।

o) विप. (दधिक्रावन्-) । कर्तरि अच् प्र. ।

द्रवण- -णे काठ ३६,१५.
१†द्रवत्- -वतः ऋ ४,४०,३; १०,१०२,६; मा ९,१५; का १०,३,८; तै १,७,८,३; मै १,११,२[२];†[a]; काठ १३,१४[२];†[a]; -वन्तम् ऋ ४,३८,३; -वन्ता ऋ १०,६१,३; मा ७,१७; का ७,७,२.
द्रवन्ती- -न्ती ऋ ५,४१,१८.
२द्रवत्[b]- -वत् ऋ १,२,५;४४,७; ३,३५,२;६,४५,३२;७,१०,२[c]; ८,५,७;४९,५[d]; खि ३,१,५[d].
३द्रवत्-
द्रवच्-चक्र[e]- -क्रेषु ऋ ८,३४,१८.
द्रवत्-पाणि[f]- -णिभिः ऋ ८,५,३५; -णी ऋ १,३,१.
द्रवद्-अश्व[g]- -श्वम् ऋ४,४३,२.
द्रवर[h]- -रः ऋ ४,४०,२.
द्रवि[i]- -विः ऋ ६,३,४.
†द्रवितृ- -ता ऋ ६,१२,३; मै ४,१४,१५.
†द्रवित्नु[j]- -त्नवः ऋ ८,७४,१४; -त्नुम् ऋ १०,११,[९;१२,९]; शौ १८,१,२५; -त्न्वः ऋ १०,४९,९; -त्न्वा ऋ ८,९२,१५.
द्रावयत्-
द्रावयत्-सख[k]- -खम् ऋ १०,३९,१०.
†द्रावयित्नु[l]- -त्नवः ऋ ९,६९,६; कौ २,७२०; जै ३,५९,१२.
√द्रु,द्रू (हिंसायाम्), द्रुणाति मै ३,७,३¶; द्रूणाति मै २,४,२¶.
†द्रूणान- -नः ऋ ४,४,१[m]; मा १३,९; का १४,१,९; तै १,२,१४,१; मै २,७,१५; काठ १६,१५; क २५,६.
?द्रु[n]- द्रुणि खि १,५,१०.
द्रु-प(<स)द्[o]- -षद् ऋ९,७२,५; -षदम् ऋ १०,११५,३; तै १,७,१२,१[p]; मै १,११,४[p]; काठ १४,३[p]; -षदे मै २,१०,१.
द्रु-प(<स)द्वन्[q]- -द्वा ऋ ६,३,५; मै ४,१४,१५†.
†द्र्वन्न(द्रु-अ)न्न[r]- -न्नः ऋ २,७,६; ६,१२,४; १०,२७,१६; मा ११,७०; का १२,७,५; तै ४,१,९,२; मै २,७,७; ३,१,९; काठ १६,७; १९,१०; क ३०,८.
द्रुघ-, √*द्रुघ् √द्रुह् द्र.
द्रु-घण[s]- -णः शौ ७,२९,१?[t]; -णम् ऋ १०,१०२,९.
द्रुणः[u] ऋ १,१६१,१[v].

a) सपा. द्रवतः<>ध्रजतः (माश ५,१,५,२० च) इति पाभे.।
b) = क्षिप्र- (तु. निघ २,१५ प्रमृ.)। शतिः प्र. (तु. पाउ २,८५)। वा. क्रिवि.। पृ ६८२ m टि. निर्देशः शोधार्हः।
c) वैतु. वें. सा. क्रिप. इति, सा. ऋ ३,३५,२ इत्यत्रापि।
d) वैतु. GW. द्रवत् [क्रिप.] इति मत्वा आ...उप इत्याभ्यामन्वायुकः।
e) विप. (आशु-)। समासस्वरौ अर्बुद्-धूम- टि. द्र.।
f) विप. (अश्व-, अश्विन्-)। शेषं e टि. द्र.।
g) विप. (रथ-)। शेषं e टि. द्र.।
h) विप. (दधिक्रावन्-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। कर्तरि प्र. उसं. (पाउ ३,१३२ [तु. PW. GW.])। *द्रव-(भाप.)+मत्वर्थीयः रः प्र. इतीव सा., <*द्रव-वर-(=द्रवतां श्रेष्ठ-) इति वें.।
i) नाप.। कर्तरि इः प्र. (पाउ ४,१३९)।
j) विप. (आशु-, धी-, रथ- प्रमृ.)। कर्तरि इत्नुच् प्र.।
k) विप. (अश्व-)। शेषं e टि. द्र.।
l) विप. (रश्मि-)। शेषं j टि. द्र.।
m) वैतु. वें. धा. विस्तारे वृत्तिरिति।
n) नाप. न. (कीलक-)। <√दॄ [*बन्धे]। पाठः ? (तु. सस्थ. टि. सुहुस्त- > -स्त ?)।
o) विप. (अग्नि-, ग्रह-, हरि-)। उस. क्विबन्तम्। पूप. [=दारु-पात्र-] <√दॄ [विदारणे] वा √द्रू [हिंसायाम्] वेति या [४,१५]। p) पाभे. कृते पृ १६६८ r टि. द्र.।
q) विप. (अग्नि-)। उस. वनिबन्तम्।
r) विप. (अग्नि-)। बस.।
s) नाप. (करपत्र-)। व्यु. ?। =द्रुममयो घनः इति कृत्वा पूप. काष्ठपर्याय इति या [९,२३] प्रमृ.। (√द्रु [*विदारणे] > भावे) *द्रुत्-+(√हन् > कर्तरि) घन- > कास. *द्रुद्-घन- [=द्रुता दारणेन हन्ति] > नैप्र. यनि. इति मतम्। t) पाठः?। पाभे. व्यु. शोधस्य च कृते पृ १६७६ a,b टि. द्र.।
u) प्राति. व्यु. च ?। (√द्रु [यथा.]>) *द्रुवन्- > प१ *द्रुवणः > नैप्र. द्रुणः इति च द्रोः [यद्र.] इति च, तृ१ *द्रुवणा > नैप्र. द्रुणा इति च (वैतु. अन्ये एकाचः सतः काष्ठवाचकस्य द्रु- इत्यस्य यनि. अन्याय्यस्वरं रूपमिति वा द्वयच्कस्यैव सतः प्राति. यनि. न्याय्यस्वरं रूपमिति वा [तु. L ४०८])। शेषं v टि.।
v) नाप. [पात्र-]। धा. धारणे वृत्तिरिति चाऽधिकरणे कृदिति च।

द्रुणा[a] ऋ ५, ८६,३[b]; ८, ९६, ११[c]; ९, ९८,२[d].

द्रुणि[e]– -णा[f] ऋ ९,१,२;६५,६.

१द्रुपद[g]– -दात् मा २०,२०; का २२, १, ५; मै ३, ११, १०; काठ ३८,५; शौ ६, ११५, २; ३; पै १६,४९,५;६; –दे शौ ६,६३, ३; ८४, ४; १९, ४७, ८; ५०, १;पै ६, २०, ८; १४, ४, ११; १९, ११, ३; –देषु ऋ १, २४, १३.

२?द्रु-पद[h]– -दे ऋ ४,३२,२३.

द्रुवा[i]– -वा का ११,४,५[j].

द्रुम्भूली[k]– -ल्या मै ३,८,३¶.

द्रुवय[l]– -यः[m] शौ ५, २०, २; पै ९, २४, २; –यम् पै १६, १२०, ६[n]; –ये[o] शौ ११, १, १२; पै १६,९०,१.

द्रुषद्–, द्रुषद्वन्– द्रु– द्र.

√द्रुह्,>द्रुघ्,द्रुह्यति तै ६,२,२,२¶; काठ २४,९[2]¶; क ३८,२[2]¶; पै ९, १९, ७; द्रुह्यन्ति मै ३, ७, १०¶; पै २,८९,४; ¶द्रुह्यात् तै ६,२,२,२; मै ३, ७, १०; काठ २४, ९; क ३८, २; ¶अद्रुह्यत् काठ २४, १; क ३७, २; द्रुह्येत् मै ३,७,१०[2]¶.

दुद्रोहिथ शौ ५, ३०, ३; पै २, २६, २; ९, १३, ३; दुद्रोह पै १, ३३, ३; ५; द्रुह्युः खिसा २९,४८; अद्रुहः मै ४, ५, ८¶; अद्रुहम् पै २,१५,२[2p].

द्रुह्यते पै १७,२९,३.

द्रुग्ध– -ग्धः ऋ ५, ४०, ७; –ग्धम् शौ १,१०,२; पै १,९,२; –ग्धाः पै ८, १५, २; –ग्धानि ऋ ७, ८६, ५.

द्रुह्[q]– द्रुहः ऋ १,१२१, ४[r]; १३३, १; ३,३१,१९; ७,६१, ५; ७५, १; ८,३७, २; द्रुहः ऋ २, २३, १६; १७; ३५, ६; ४, ४, १५; २८, [२; ६, २०, ५]; ५, ७४, ४; ७, १६, ८; ५९, ८; १०४, [७ (१०,७६, ४)]; ८, ४७, १; ९,७१,१; १०,२५,८; ४८,१०;

---

[a]) व्यु. पृ १६७८ *u* टि. द्र.।

[b]) भाप.। धा. धृतौ वृत्तिः?। 'इन्द्राग्न्योः शवः (बलं, तयोरेव) गभस्त्योः (भुजयोः) द्रुणा (धृत्या, युक्तं सत्) गवां (?गवान् इति शोधः [=गाः]) प्रति (अभिलक्ष्य) वृत्रघ्ने (वृत्रहननाय) एषते (समन्तात् प्रवर्तते)' इति वा.। [c]) नाप. (तरि-)। धा. तरणे वृत्तिः।

[d]) भाप.। शेषं पृ १६७८ *u* टि. द्र.।

[e]) नाप. (द्रोणि-)। व्यु. ?। (√*ध्रा [धारणे] > भावे) *ध्रा–>[अधिकरणे] *ध्रामणि–> नैप्र. *द्रोणि–> यनि. (वैतु. अन्ये <द्रु– [=काष्ठ-] इतीव)।

[f]) सप्त१ (तु. सपा. द्रुणा<>द्रोणे इति पाभे.; वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ. द्रु– > तृ१ इति)।

[g]) नाप. (पाश-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। (√*ध्रा [बन्धने] > भावे) *ध्रामन्– + (√भृ [*कृतौ] > करणे) *भृत– > उस. *ध्राम-भृत– > नैप्र. यनि. (वैतु. सा. प्रभृ. २?द्रु-पद– इत्यतोऽस्य विवेकमकुर्वन्तो द्रु– [=काष्ठ-] इति पूप., पद– (= पाद-) इति उप. इतीव कल्पयन्तः?)।

[h]) अर्थः व्यु. च?। = १द्रुपद– (=दारुमयपादपीठ-, द्रुममय-मञ्च-) इति कृत्वा यनि. सप्त१ इति शाकपूणिः [तु. या.] अन्ये प्राञ्चोऽर्वाञ्चश्च; सप्त२ इतीव या (४,१५[SEY १३५]) च?। 'द्रुतं पद्यते' इति कृत्वा द्रुत– (शीघ्र-)+ (√पद्[गतौ]>कर्तरि) पद्–> उस. *द्रुत-पद्– > नैप्र. यनि. इति मत्वा स्त्री. द्रुपदा–[विप. (बभ्रु- [ऊरु- वा जङ्घा- वा])] > -दे प्र२ इति मतम्। [i]) नाप.। व्यु.?। द्रुवा– इति सा.। [j]) पाभे. कृते पृ १६६३ *d* टि. द्र.।

[k]) व्यु. दाल्भूषी– टि. द्र.।

[l]) वप्रा.। अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः।

[m]) नाप. (दुन्दुभि-)। (√वद् [*शब्दे]>भावे) उद्र–+ (√भू > भावि [*कृतौ] > भावे) *भावया–> वस. *उद्र-भावय–>नैप्र. यनि. (वैतु. PW. WG[१२२८] B[४३७] द्रु– + विकारेऽर्थे व [<म]यः प्र. [तु. पा ४,३, १६२],B [पदे] <*द्रु-अय– इति च)।

[n]) नाप. (शूर्प-)। (√भद् [*शोधने]>भावे) भद्र– + *भावया–[*m* टि. द्र.] >वस. *भद्र-भावय– > नैप्र. यनि.। शेषं *o* टि. द्र.।

[o]) नाप. [शूर्प- (तु. PW. WG [१२२८] B.; वैतु. W. विप. इति ?)]। व्यु. *n* टि. गता (वैतु. अन्ये *m* टि. द्र.)। पृ ९४३ *a* टि. यद् उप-श्वस– इति नाप. इत्युक्तं, तन्न यतस्तद् विप. इति।

[p]) पाभे. कृते पृ १४९३ *t* टि. द्र.।

[q]) विप. च नाप. (शत्रु-) च। क्विप् प्र.।

[r]) द्वि३। '(तदा इन्द्रः) मानुषस्य (स्तोतुः) दुरः (हिंसकान्) द्रुहः (शत्रून्) अप-वः (अपाकरोत्)' इति वा. (तु. वें. GRV.; वैतु. सा. ORN. प१ इति)। अत्र दुर्– इति विप. < √*दुर् (हिंसायाम् [वैतु. अन्ये

७३,२; खि ४,५,१४[२]; †ते १, २,१४,६; ४,३,१३,४; †मै ४, १०,५; ११,५; काठ ६, ११†; शौ २, १०, १-८; ७, ८२, २†; १०८,१; ८,४,७†; १६,६,१०; १९, १५, २; द्रुहः काठ ३, १; १७,१९[४];२१,१३†;२६,२[२];¶; क २,८; ४०,५[२];¶; पै १,८६, ३; २,३, १; ४; ५; ३, ३५, २; १६,९,७†; १७,२२,३; २०,३, ५;१४,६; द्रुहम् ऋ ४, २३, ७; द्रुहे ऋ २,३०,९.

?द्रुह्वा[b] ऋ ७,१०४,७;१७.

†?द्रुह्वः[c] शौ ८,४,७; १७; पै १६, ९-१०,७.

†द्रुह्वन्[d]- -ह्वणः[e] शौ ४,२९,१;२; पै ४, ३८, १; २; -ह्वणे ऋ ६, २२, ८; १०, ९९, ७; शौ २०, ३६, ८; -ह्वाणः ऋ १, २५, १४.

¶द्रोग्धवै मै ३,७, १०; काठ २४, ९; क ३८,२.

द्रोघ[f]- -घाय ऋ ६,६२,९.

द्रोघ-मित्र[g]- -त्रान् ऋ १०,८९, १२.

†द्रोघ-वाच्[h]- -वाचः ऋ ७, १०४, १४; शौ ८, ४, १४; पै १६,१०,४.

द्रोह- -हस्य पै १६,७०,९; -हात् पै ९,२२,१.

†द्रुहन्तर[i]- -रः ऋ १,१२७,३[२]; कौ २,११६५.

?द्रु ह्या ही दं ता य द्[j] पै ८,१५, ८.

द्रुह्यु[k]- -ह्यवः ऋ ७, १८, ६; १४; -ह्यवि ऋ ८,१०,५; -ह्युन् ऋ ७,१८,१२; -ह्युषु ऋ १,१०८, ८; -ह्यौ ऋ ६,४६,८.

द्रूणान- √द्रु,द्रू (हिंसायाम्) द्र.

?द्रैव्व[l] पै २०,३१,८.

द्रोः[m] ऋ १०,१०१, १०; खि ४,५, ११.

द्रोण[n]- -ण्णम् ऋ ६, ४४, २०; ९, ९३, १; कौ १,५३८; २, ७६८; जै १, ५५, ६; -णा ऋ ९, ६७, १४; -ण्णानि ऋ ९,३,[१;३०, ४]; २८,[४; ३७, ६]; ३३, २; ६५,१९;९६,१३; कौ १, ५०३; ५३२; २, ११५; ३४४; ६०६; ६३३; ६४७; जै १, ५२,७;५४, ८; ३,१२, २; ३९, १; ४९, ४; ५२,१; ५३,५; -णे ऋ ६, २,

---

द्वाद्- > दुद्- इति कृत्वा नाप. इति]) ।

[a]) सपा. खिसा २९,१२ द्रुह्वा इति पाभे. ।

[b]) पाठः? । *द्रुह्वन्- [कर्तरि] > *द्रुह्वा प्र१ > नैप्र. यनि. इति कृत्वा श्रेप-शोधः कर्तव्यः (तु. c टि. इति; वैतु. पपा. प्रमृ. द्रुह्- [भाप.] > तृ१ इतीव?) ।

[c]) पाठः? । *द्रुह्वस्- [कर्तरि] > *द्रुह्वाः प्र१ > नैप्र. यनि. इति कृत्वा श्रेप-शोधः कर्तव्यः (तु. a टि. ?द्रुह्वा [पाभे.] इति; वैतु. पपा. प्रमृ. द्रुह्व- [कर्तरि] इति प्राति. इतीव?) । [d]) विप. (जन-, मनुस्-) । कर्तरि क्वनिप् प्र. ।

[e]) पाभे. कृते पृ १६५३ o टि. द्र. ।

[f]) विप. (वचस्- [तु. सा. GRV. प्रमृ.]) । कर्तरि घञ् प्र. (तु. पा ३,३,१९) । पाठः? °घस्य इति शोधः (तु. सस्थ. टि. वृचस्- > -?चसे) ।

[g]) विप. > नाप. (=द्रोह-सख्य- [द्रोहिन्-]) । 'द्रोघेण मित्रं [भाप. (तु. टि. मित्रम् [शौ १९,१५,६]) =मैत्र्यम्] अस्य' इति कृत्वा बस. (तु. Gri.; वैतु. वें. सा. बस. पूप. कर्मणि प्र. इति, ORN. 'द्रोघो मित्रेभ्यो यस्य' इति बस. इति, GRV. =मित्र-द्रोघ- इति मत्वा उस. कर्मणि प्र. पूर्वनिपातश्चेति, PW. GW. प्रमृ. कस. पूप. कर्तृपदमिति) ।

[h]) विप. > नाप. । उस. । पूप. विप., उप. च कर्तरि < √वच् । मिथ्याकृतवचने जनेऽभिप्रायः (तु. PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. GRV. राक्षसे शत्राविति) ।

[i]) विप. (अग्नि-, परशु-) । अर्थः व्यु. च? । द्रुहं-त° इति पपा. । काष्ठविनाश-हेतौ तात्पर्यमिति तु कृत्वा द्रु- + (√हन् > भावे) *हन्त- + (√तॄ [=प्र '*कृतौ'] > कर्तरि) *तर- > उस. *द्रु-हन्त-तर- > नैप्र. यनि. (वैतु. सा. प्रमृ. =द्रुह्- [शत्रु-] + (√तॄ [हिंसायाम्] > कर्तरि) तर- इतीव, [पक्षे] BS. [तु. GRV. टि.] = [*द्रु-हन्- + तरप् प्र. >] *द्रुहन्-तर- इति शोधः इतीव च?) ।

[j]) पाठः? । (√द्रुह् >) द्रुह्याद्, (√ध्यै >) धीतम्, -नः, यद् इति चतुष्पदः शोधः स्यात्? ।

[k]) व्यप. [पञ्चजनाऽन्यतम- (बहुवचने तदन्वयात्तद्विशाश्च [तु. निघ २,३])] । व्यु.? ।

[l]) पाठः? । *द्रायस्व (< √*द्रै ['दाने' लोटि मपु१]) इति शोधः (तु. सपा. शौ ७, ८३,२ √दा [दाने] > दीदिहि इति पाभे. [एतदनु पृ १६३५ शोध द्रष्टः]) ।

[m]) नाप. (पात्र-) । शेषं द्रुणः टि. द्र. ।

[n]) नाप. (पात्र-) । व्यु.? । < √द्रु इति [पाउ ३, १०], < द्रु (न)- इतीव च या [५, २६] प्रमृ. । (√ध्रा [*धारणे] > भावे) *ध्रा- > आधिकरणे *ध्रामन- > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

८; ३७, २; मा २६, २६‡[a]; तै ५,४,११,२¶[b]; कौ २, ४०‡[a]; १३५‡[a]; ६५४†; जै ३, ५, २‡[a]; १३,११‡[a]; –णेन मै ३, ४, ७¶[b]; –†णेषु ऋ ९, १५, ७; कौ २, ६१८; जै ३, ५०, १०.

द्रोण-कलश[c]– -शः मा १८, २१; का १९,७, ३; तै ३,२,१, २¶; ४,७,८,१; ६,५,९, १¶; मै २, ११,५; ४,५,९¶; ७,४¶;८,७; ८¶; ¶काठ १८,११§; २५,९; २८, ९[२]; १०[३]; ३५, १६; ¶क २८,११§; ४०,२;४४,९[२];४५, ९[३]; ४८,१४; पै १६, ११२, ४; १७,२९,९; –शम् मा १९,२७; का २१,२, १६; ¶तै ३,२, १, २; ६, ३, २, ३[२];७, १,६, ६; –शाः शौ ९, ६, १७; –शात् मै ४, ८, ९¶; –¶शेन मै ४, ७, ४; काठ २८, ९; क ४४, ९.

¶द्रोण-चित्[d]– -चितम्[e] तै ५, ४, ११, २; काठ २१, ४; क ३१, १९.

द्रोण-चिति[f]– -¶तिम्[e] मै ३,४, ७¶.

द्रोण-साच्[g]– -साचम् ऋ १०, ४४,४; शौ २०,९४,४†.

द्रोणा(ण-आ)हाव[h]– -वम् ऋ १०, १०१,७.

द्रोण्य[i]– -ण्यः ऋ ५,५०,४.

?द्रोण्य(णि-अ)श्व[j]– -श्वासः ऋ १०, ९९,४.

?द्रोघ्वपायवनावग्लायः पै ४,५,१०.

द्रोह– √द्रुह् द्र.

द्र्वन्न– द्रु– द्र.

द्व–, द्वक–,द्वन्द्व–, द्वय–, द्वयाविन्–, द्वयी–, द्वयु– द्वि– द्र.

द्वर[k]– -रः ऋ १,५२,३.

?द्वराजानाम्[l] पै ९,२५,१७.

द्वरि[m]– -रिषु ऋ १,५२,३.

---

[a]) पाभे. कृते पृ १६७९ *f* टि. द्र.।

[b]) सपा. द्रोणे <> द्रोणेन <> पात्रे <> पात्रेण <> पात्रैः इति पाभे.।

[c]) नाप.। कस. अन्तोदात्तः।

[d]) नाप. (अग्नि-)। उस. उप. उपमार्थे कर्मणि क्विप् प्र.।

[e]) सपा. द्रोणचितम् <> द्रोणचितिम् इति पाभे.।

[f]) =द्रोण-चित्–। बस. उप. स्वरः उसं. (पा ६,२, ११९)। यद्वा उस. उप. उपमार्थे कर्मणि क्तिन् प्र. उसं. (पा ३,२,९२)।

[g]) विप. (सोम-)। उस. उप. √सच्+ण्विः प्र.।

[h]) विप. (रथ-)। व्यु.?। (√द्रु ⌊शीघ्र-गतौ⌋>)*द्रवण– >नैप्र. *द्रोण– (विप. =त्वरायुक्त-)+(आ√धाव् ⌊शीघ्र-गतौ⌋ > भावे *आ-धाव्– >) नैप्र. आहाव–>बस. ⌊=त्वरितगमन-⌋ यनि.; वैतु. या ⌊५,२६⌋ स्क. सा. प्रभृ. अवत्– ⌊कूप-⌋ इत्यस्य विप. इति कृत्वा द्रोणाख्य-पात्रात्मको वा द्रुममयो वाऽऽहावो निपानमस्य इतीवा-भिप्रायिणः।)। (आ√वृत्>कर्तरि) *आ-वृत्–>नैप्र. अवत्– इत्यपि रथस्य विप. सद् नान्तरीयपूर्वयोर् मन्त्रयोः पठितात् सतः अवत्– इत्यतः पृथगिव द्र.। 'ह्वावं यथा स्यात् तथा (रथः) आवर्तते' इति च कृत्वा यनि. वा. क्रिवि. इत्यपि सुवचम्।

[i]) विप. (⌊द्रुतगमन-⌋ पशु- ⌊=हविर्वाड्-अग्नि- यद्वा सोम-⌋)। व्यु.?। (√द्रु>भावे)*द्रवण–>नैप्र. *द्रोण– +मत्वर्थे यत् प्र.। अत्रत्यं *द्रोण– इति भाप. सत् पृथक् प्राति. द्र. [वैतु. सा. GW. प्रभृ.<द्रोण– (नाप. ⌊पात्र-⌋) इति?]। अत्र वा. कृते सस्थ. टि. धीर–>–रा अपि द्र.।

[j]) पाठः? द्रोणि अश्वासः इति द्वे पदे इति कृत्वा शोधः स्यात् [तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रभृ. समस्तं पदमिति)। *द्रोण– (द्रुतगति-⌊तु. *i* टि.⌋)>*द्रोणिन्– (विप. ⌊वार्-⌋, क्रिवि. वा)>न. द्वि१ द्रोणि इति रूपम्]। 'यत्र (गोषु ⌊भूमिषु⌋) ताः (अवनयः) अपादोऽरथाश्च (सत्योऽपि) युज्या अश्वा (इव सत्यः) द्रोणि घृतं वार् ईरते (प्रेरयन्ति)' इति वा. (तु. सा. यनि. पूप. द्रुत-पर्याय इति; वैतु. अन्ये तदेव द्रोणाख्यपात्रपर्याय इतीव?)।

[k]) नाप. (⌊पोपक-⌋ इन्द्र-)। व्यु.?। <√द्वृ [*पोपणे (वैतु. स्क. प्रभृ. आवरणे इतीव कृत्वा =आच्छादक- इति, ORN. GRV. च वृक-द्वरस्– ⌊ऋ २, ३०, ४⌋ इत्यत्र हिंसकवाचकम् उप. < √*द्वर् ⌊हिंसायाम्⌋ इतीव कृत्वा यनि. अपि तस्माद् धा. व्युत्पन्नं स्यादिति?)। शेपं *m* टि. द्र.।

[l]) पाठः? *ध्म-राजन्– [पस. अन्ते टजभावः उसं. पा ५,४,९१ (विप. ⌊कुष्ठ-⌋)] > -जानम् इति शोधः। (√ध्मा ⌊अग्निसंयोगे⌋ > कर्तरि) *ध्म– इति पूप. द्र.। कुष्ठो दीपनानां पदार्थानां राजा (दीपनतमः) इति भावः।

[m]) नाप. (पोपक-)। व्यु.?। द्वर्– टि. द्र.। 'हि (यतः) सः (इन्द्रः) द्वरिषु द्वरः (पोपकतम इति कृत्वा) मनीषिभिः ऊवनि (आत्मनः पुष्ट्यै) वव्रे (वृतः),(अतः) इन्द्रं तम् अह्वे (अहम्)' इति वा. द्र. (वैतु. पपा. प्रभृ. हि इत्यनेन योगादनिहतस्य

?द्वापरस्योः[a] पै ५,३०,७.

?द्वायू[b] मै १,४,२; काठ ५,५;७,३.

द्वार्[c]– द्वाः शौ ९, ३, २२; पै १६, ४१, ४; द्वारः ऋ १, १३, ⌊६; १४२,६⌋; १३०,३; २,३,५; ७, १७,२; ९, ५, ५; खि ५,७, ३, २; मा २०,४०; २१,४९[2];२७, १६; २८, ५[2]; १३; २८; ३६; २९,५; का २२, ४, ५; २३,६, २[2]; २९,२, ६; ३०,१, ५[2]; २, २; ३, ५; ४, २; ३१,१, ५; तै ४,१,८,२; ५,१, ११, २¶; मै २,१२,६; ३,११, १; ५[2]; १६, २; ४, १०, ३; १३, ८[2]; काठ १८, १७; १९, १३; २०, १५; ३८,६; ४६, २; क २९, ५; शौ ५,२७,७; पै १,९८,२[d]; २,२३, ३; ९,१,६; †०द्वारः ऋ ५, ५, ५; १०, ७०, ५; ११०, ५; मा २९,३०; का ३१,४, ६; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ५; द्वारम् पै १, ३७, ५; †द्वारा[e] ऋ १, १२८, ⌊६; ८, ३९,६⌋; ३, ५, १; ४, ५१, २; ८, ५, २१[f]; ९, १०, ६; कौ २, ४७४; जै ३, ३५, ९; †द्वारौ ऋ १, ४८, १५?[g]; ७, ९५, ६; मै ४, १४, ७; ०द्वारौ मा ५, ३३; तै ३, २, ४,४; द्वार्म्युः मा ३०, १०; का ३४, २,२.

द्वार[h]– -रम् शौ १४, १, ६३; पै १, ३७,५; १८, ६,११.

द्वा(र>)रा[i]– -राः[j] ऋ ८, ६३, १; कौ १,३५५; जै १,३७,४.

?द्वासस्त्वात्तंनामया पै ७,१५,७.

¶द्वा-साह[k]– -हानि,-हैः[2] मै ३,३, ४.

?द्वास्तेना[l] पै ५,२२,९.

द्वि[m]–

द्व,द्वा– द्वयोः ऋ १, ८३, ३; ६,

(पा ८,१,३४) सतो वव्रे इति क्विप. स्थाने वव्र–> -व्रः प्र१ नाप. पश्यन्तः ?)।

[a]) पाठः ? द्वापरस्य वस्तोः (निवासः)इति द्विपदः शोधः। *द्वापर– इत्यस्याऽर्थः व्यु. च ? । [√द्वर् (=√द्वृ ⌊तु. द्वर्–⌋) > भावे] *द्वर्–+(√भृ >कर्तरि) *भर्– >उस. *द्वर्भर्– >नैप्र. *द्वाभर्–> द्वापर्– (=तन्नामक-देव-विशेष-) इति स्यात् ?।

[b]) पाठः ⌊तु. BI. माश ३, ७, ४, १० BC. च⌋?। विप. कृत्वा द्वायु– ⌊=द्विगुण-⌋ >-यु> यू इतीव Sch. टि.⌋, C. ⌊ आपश्रौ ६, २६, १⌋; Weber ⌊माश.⌋ काश्रौ ⌊६, ४,३⌋ आपश्रौ ⌊११,१९,८⌋ मृप्र. द्वा ⌊=द्वौ⌋, यु–>यू इति द्वे पदे इति, तदनु BW. Egg. C. यू ⌊=युगधरौ, युग-सहचरौ⌋ इत्यभिप्रयन्ति । अ (=नञ्) + (√ध्मा ⌊*हिंसायाम्⌋> भावे) *ध्माय्– > तस. *अ-ध्माय– (अनाश-)+ मत्वर्थे वस् प्र. उसं. (पा ५,२, १०९)>*अध्माय-वस्– (विप. ⌊हिंसारहित-⌋ गार्हपत्य- ⌊तु. सस्थ. अस्थूरि इति विप.⌋) > नैप्र. *अध्मायूस्– > यनि.(तु. अ-ध्वर्यु–) इति कृत्वा *अध्मायूः इति शोधः इति मतम् ।

[c]) नाप. स्त्री. (द्वार-, कपाट-, ज्वाला-)। व्यु.?। द्वाराऽर्थे (तु. शौ ९, ३,२२ प्रमृ.) <√द्वृ [*विदारणे (तु. PW. GW. WAG ⌊१, ६२ a; १०९⌋; वैतु. या ⌊८,१⌋ <√जु वा √द्रु वा √वृ ⌊वारणे⌋ वा ?)], कपाटार्थे (तु. द्वारा, द्वारौ)<√द्वृ ⌊आवरणे⌋, ज्वालार्थे (तु. द्वारः, द्वार्म्युः ⌊तु. या. शाकपूणि-मतनिर्देशः, GW. च⌋) <√द्वृ ⌊*ज्वलने⌋ इति (वैतु. अन्येऽर्थभेदेऽपि न पृथग् व्यु. इतीव)। शेषं d टि. ।

[d]) =दीप्ति- । स्त्री. प्र३ (तु. सस्थ. टि. ?भगस्येमातरौ)।

[e]) द्वि२ रूपम् (तु. j टि, GW. च; वैतु. वें. सा. ⌊ऋ ८,५,२१⌋ तृ१ इति ?)।

[f]) सस्थ. अप√वर्ष् इत्यस्य *आवरणनिवारणे वृत्तिः।

[g]) निर्देशः ?। द्वारा (द्वारौ) वृणवः इति पदे स्याताम् (तु. ऋ ७, ९५, ६; वैतु. पपा. प्रमृ. द्वारौ ऋणवः इति पदे ?)।

[h]) नाप. (अन्तर्गमन-निर्गमन-मार्ग- ⌊=द्वार्-⌋)। अथवा, उभयत्र √द्वृ ⌊*गतौ⌋ इत्यस्य योगः द्र.। विदीर्ण-भावाऽपेक्षया मार्गप्रदानकर्मणः प्राधान्यात्।

[i]) विप. (⌊शब्दवती-⌋ धी-)। व्यु.। <√द्वृ ⌊*शब्दे⌋।

[j]) वैतु. पपा. प्रमृ. द्वारा इति पदमिति । तथा च सति द्वार्–> तृ१ इति वें. भ. Gri.; द्वि२ इति च GW.; द्वार–>द्वि३ इति च सा. चिव. BSG. GRV. च?।

[k]) अर्थः व्यु. ?। विप. (⌊द्वाभ्यां हस्ताभ्यां सह-योज्य-⌋ हविस्-), नाप. (हस्तद्वय-सहयोग-) च । उस. उप. √साह् ⌊*सहभावे⌋ भावे कर्मणि + णप् प्र. उसं (पा ३, १,१४०)।

[l]) विद्वान् द्वा° इति पाठः ? विद्वः ⌊सं१⌋, अध्वस्त– (विप. ⌊हविस्-⌋) > -स्तेन तृ१ इति द्विपदः शोधः ।

[m]) संख्या-, सना. च । व्यु. ? । <√द्रु ⌊गतौ⌋ इति या ⌊३,१०⌋ ।

४५, ५; ८, ४५, ३४; तै ६,६,
४, ३¶; मै १, ८, ९¶; ¶काठ
७,१५; २७,९; क ६, ५¶; शौ
२०, २५, ३†; †द्वा ऋ १,
१३१, ३; १४४, ४; १६१, ३;
१६२,१९; १६४,२०; ४, ३०,
१९; ३३, ५; ६, ६७, १; ७,
१८, २२; ८, २९, ८; ९; ७२,
७; ९, ८६, ४२; १०, १७, २;
२७,१७; २३; ४८,७; मा २५,
४२; तै ४, ६, ९,३; काठ ४६,
५; शौ ९,१४,२०; १८,२,३३;
२०, ७२,२; ७५,१; पै ६, २०,
५$[a]; १६,६७,१०; द्वाऽद्वा ऋ
८, ६८, १४; १०, ४८, ६;
द्वाभ्याम् ऋ २, १८,४; १०,
६७,४; मा २२, ३४; २७, ३३;
का २४,२०,२; २९,३, ६; ¶तै
१,७,४,२; ६,४; २, ५,११,४;
३,१,५,१; ५, १, २, ६; ३,१;
४; ४,१; ५,३;१०; ९,२;२,२,
५;८, ३; ४, ४, ५; ५,३; ६,५;
१०, २[२]; ७, ५, ७; ६,१,१,७;
३,२,१; ४,४;६,१,१; ७, $२,
११,१[२]; १३,१; १९, १; ४,९,
१[६]; ¶मै २,१,७; २, ८; ३,३;
३,१,४-६;८; ९; २, २[२]; ३,९;
४,४; ६,३; ९, १; १२, १५$;
४, ५, ५; ६, २$; ४; ८,२;३;
¶काठ १०,१; १९,३[२]; ४; ५[२];
१०; १२; २१, ७; ८; २२,१[३];
६; २३, १; २४, १०[३]; २६,२;
२८,४; ३७,१; $४२, १[२]; ३;
९; ¶क ३०, १[२]; २; ३[२]; ८;
३१, २; ३४, १; ३५, ७; ३८,
३[३]; ४०,५; ४४,४; शौ ७, ४,
१; २०,९१,४†; पै २०,१,१०;
द्वे ऋ १, ९५, १; १५५, ५;
१८५, २; ३, २, ९; ३०, ११;
५६, २; ४, ५८,३; ५, ४७,५;
७,१८,२२; १०, २७, ७; ८५,
१६; ८८, १५; १६; मा १७,
९१†; १९, ४७; ३३, ५†; का
१९,१,५†; २१, ३, १८; ३२,
१, ५†; ¶तै २, १,९,३; ५,५,
२;३; ९,६; ११,४; ६, ३, ५;
६,३; ३, २, २, २$; ४, ९,७;
५,२,३,४[२]; ५[२]; ३, १, ४[२]; ३,
३[२]; ४,६,३; ५,३,३; ६, ८,५;
१०,३; २१, १[३]$; ६,१,६,२[२];
४[२]; ३,१,२; ६,४,३[२]; ११, ६;
७, ३,९,२; ४,४,३; ५,१; १०,
२; ११,२;३; ¶मै १,३, ३५†;
५,१२; ६,२†;४; ८;८,४[२]; ६[२];
१०, १८[२]; २, १, ७; ३, ८†;
४,४; १०, ५$; ३, २, २; ३[२];
३,३; ६,३;६; ७,४;११,१०$;
४,१, १३; ३, ५[२]; ५, ३[२]; ६,
७; ७, ५[२]; ६; ८[३]; १४, ७†;
¶काठ ६,६; १०,१; ११, २[२];
१२,६;८[२]; १७,१९; १८, १९;
२०, १[२]; ६; १०[२]; १३[२]; २१,
४; ८; २२, ४; ७[५]; २३,१;३;
१०[४]; २४,५; २७, ८; २९, ८;
३१,१; १०; ३२, ७[२]; ३३, २;
४; ३४, ७; ३६, १३[३]; ३७,१;
३८,२†; ४०, ७†; ५०, १[२]$;
¶क ४, ४; २९, ७; ३१, ३[२];
१२[२]; १९; ३५, १[५]; ७; ३७,
१[४];६;४१, २; ४७,१; १०; शौ
५, १५, २; ६, ८३, २; ८, २,
२१; १३, २, २८[b]; ४२; १४,
१, १६†; २०, १३२, १५[c]; पै
१,२१,३; ८, ५, २; १३, ३†;
१४, १†; १६, ५, १; १८, २,
५†; १९, २५, ४[२]; २०, ४२,
१०; ¶द्वेऽद्वे तै १,६,८, २; २,
२,९,२; ६, ३, १, ३; मै १,४,
१०; ३, २, ३; काठ २१, ३;
३३,८; क ३१, ८; १८; द्वौ ऋ
१, २८,२; ३५, ६[d]; १९१, १;
५, ६२, ६; १०, १३७, २; खि
२, १२, १; ५, १५, १५; १६,
१-३; ¶तै १, ७, ४, २; २,१,
१,६[२]; ६, ३, ५; ३,२,२,१$;
५, २, ८, २[२]; ३, २, ५; ३,३;
६,१,८,४; २,३,५[२]; ५, १; २;
१०, २; ११,२; ३, ९, २$; ४,
७,३; ५,१०, १; ६, ३, ३; ४,
३; ७,१,१,१[३]; ४, ३, ५; ११,
३[२]; ¶मै १,५,८; ६,८; ८, ८;
१०,८[३]; २,५,१; ३, २, ३; ६,
९; ७, १०; ९, ६[२]; ४, १, ४;
१०; २,२[३];४,९; ६,७[२]; ¶काठ
११,२[२]; १३,३[२]; २०, १२;१३;
२२, ६; २३, १; २४, ६; २७,
२; २८,१०; ३१,३;८; ३३,३;
८; ३६, २; ३[२]; ३७, १; १६;
¶क ३१,१४; ३४, १; ३५, ७;
३७,७; ४२, २; ४५, १; ४७,
३;८; शौ ४, १३, २†; १६,२;
५,२३, ४[४]; ८, ११, ६[२]; १०,
४, ८; १५,३,४[२]; १९,४७,५[a];
२०,१३३,१-३; पै ५,१८,३†;
१३,४; ७, २, ४[४]; १६,१५,८;
१३३, १०[२]; ¶द्वौऽद्वौ तै ६,
४,४,४[२]; ९,३; ५,३,१; मै १,
६, १२; ४, ५, ५; ६, ७; काठ

a) सपा. द्वा<>द्वौ इति पाभे. ।
b) पाभे. कृते पृ १५७५ *f* टि. द्र. ।
c) द्वौ इति शंपा. सात. पाठः? यनि. शोधार्हः (तु. RW.) । d) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. द्वा इति ।

२०,६; २१,३; ३३,६; क ३१, ८;१८.

द्व-क[a]- -के ऋ १०,५९,९.

¶द्वन्द्व[b]- -न्द्वम् तै ५, ४, २, १^{३}; ६,२, ५; मै १,७,३; ३,४,१०; ४, ७, ८; काठ ८, १०; ९, १; २६,१०^{२}; २७,१^{२}; ५; ७; २९, ९; ३७, ११; क ७, ६; ८, ४; ४१, ८^{२}; ४२, १^{२}; ५; -न्द्वानि तै १,६,९,३;४.

द्वय[c]- -यम् मै १, ६, ५¶; काठ २२, ६¶; पै १, ९७, ४; -या शौ १९, ७, ५; पै ५, १४, ८; -¶याः मै १,४,६; ११,६; ३, ३, ६; काठ १४, ६; -यान् ऋ ६, २७, ८; -यानि शौ ४,२४, ७; पै ४,३९,७; -ये पै ९,२२, २०; -येन ऋ १, १४७,४; ५; ५,३,७; १२,२.

द्वयी- -यीभिः ऋ ९, ७२, ३; -यीषु मै २,२,१¶.

√द्वय

द्वयु[d]- -युः ऋ ८,१८,१४; -युम् ऋ ८; १८, १५; ९, १०४, ६; १०५, ६; कौ २, ९९३†.

द्व(य>)या-विन्[e]- -विनः ऋ १, ४२, ४; २,२३, ५; ९,८५, १; कौ १,५६१†; जै १, ५७, १०†; शौ १,२८,१.

द्वा-त्रिंशत्[f]- -शत् मा १८, २५^{२}; का १९,८, २^{२}; तै ४,७,११,२; ७,४,४,१-३¶; मै ४,३,१०¶; -¶शतम् तै २, ५, १०,३; ७, ४,४,१; -शते काठ ४२,५.

द्वात्रिंश- -शः मै २,८,४¶.

द्वात्रिंशी- -शी काठ ३७, १७¶.

¶द्वात्रिंशद्-अक्ष(र>)रा- -रा तै २,५,१०, ३; ७,४,४, १; २; मै ४,३,१०.

द्वा-दशन्[f]- -श ऋ १,२५,८;१६४, ४८; ४,३३,७; १०, ११४, ५; मा १८, २५^{२}; का १९, ८, २^{२}; ¶तै १,५,७,३^{२}; ६,९, ३^{२}; ४; ८,१८,१; २,२,५, ६^{२}; ५,११, ६^{२}; ३,४,९,७; ५,२, ३; ४,७, ११,२§; ५,१,१०,३; २,५,५; ४,७,६; ८, २^{२}; ६; १०-११,४; १२,२; ५,२, ७; ६, २, २^{२}; ७, १^{२}; २; ३^{२}; १०, ३^{२}; ६, १, २, १; २,३,४^{२};५,१^{२}; ३,७,१;२^{२}, ४,५,२; ५,३,१^{२}; ७,२,१०,३^{२}; ३,१०,५; ४,७,२^{२}; ११, ३; ५, ३,१; ¶मै १, ४, १४^{२}; ५, ६; ६,१२^{२}; ७,३;८,६^{२}; ९,६; १०, ५; १७^{२}; २,५,१;१०; ३,२,२; ४^{२}; ५; ३,३;३^{२}; ४, ९^{२}; ३; ५; ६^{२};१०; ६,४^{२};७,२;८,२^{२}; १०; १०,२;५; ४,१,८;१२^{२}; ३,२^{२}; ४,७;८^{२};९^{२}; ५,४^{२}; ५; ७^{४}; ६, ६; ७^{२}; ¶काठ ६,७; ८,८^{३}; ९, १; १४;१२,४;६; १३,१^{२};१९, ११; २०, ३^{४}; ११^{३}; २१, ५^{५}; ११^{२}; १२^{२}; २२,२; १०; २३, २^{२}; ६; ८^{२}; २४,८; १०^{३}; २६, १^{२}; ९; १०^{२}; २८,२^{२}; ३१, ६; ३३,१;३; ४^{२}; ५; ३४,७^{२};९^{२}; १२^{८};१३^{४}; ३५,२०; ३६,११^{३}; ३७, १७; ¶क ७, २^{३}; ८, ४; ३०,७; ३१,१; ५^{३}; १३^{३}; २०^{५}; ३५,४;८^{२}; ३८,१;३^{३}; ४०, ४^{२}; ४१,७;८^{२}; ४४, २^{२}; ४८, १८; शौ ४,११,११; १०,८,४; ११, ८,२२; पै १, १०२, ३; ३,२५, ७^{२}; १२,३, १; १३, १२, १२; १५,१४, १०; १६, १०१, ७†; -¶शड-श मै १, १०, ८; ११, १०§; २,५, १; ३, २, ९; काठ १३,१;३६,२; -¶शभिः तै ६, १,२,५; ७,५,७,३; मै १,५, ६; ३,२,२;६,४; काठ २३,२; ३३, ७; क ३५,८; पै १६,१०३,९§; -शभ्यः तै ७,२,११,१; १३,१; १५, १; काठ ४२, ५; -¶शसु तै ५,२,५,५; ७,५, २, २; काठ ७,१५; ८,३; ३३, १; क ६,५; ८; ३१,५.

द्वादश[g]- -¶शः तै ७, ४, ११, ३; मै ४, ७, ९; काठ २९, ८; -¶शम् तै ५, ४, ८,६; मै २,१,८;- शस्य ऋ ७,१०३,९; मै ४,७,९¶; -¶शात् तै ५,६,

[a]) स्वार्थे कः प्र. [तु. पृ १०३० k टि.] ।

[b]) =द्वित्ववत्-। विप. च नाप. (युगल-) च। ॰न्द्वम् इति वा. क्रिवि. । <द्वि-द्वि- इतीव पाप्र. [८,१,११;१५]? । (द्वि->द्वय-> स्वार्थे) *द्वयन्त- > मतुवर्थे *द्वय-न्त-मय->नैप्र. यनि. इति मतम् ।

[c]) अयच् प्र. (पा ५,२,४३) चित्स्वरश्च ।

[d]) विप. (अग्नि-, मर्त्य- प्रमृ.) । उः प्र. उसं. (पा ३, २,१७०) ।

[e]) नाप. (वञ्चक-) । व्यु.? । मत्वर्थीयः विनिः प्र. पूप. दीर्घश्चेति प्रायोवादः । (√दम् [दम्भे]> [कर्तरि] *दमस- > [तत्कर्मणि]) *दमस्त्रा-> नैप्र. द्वया-+मत्वर्थे विनिः प्र. इति मतम् ।

[f]) द्वस. पूप. स्वरः । पूप. द्वि->द्वा च (पा ६,३,४७; ३,४७) । पपा. नावग्रहः ।

[g]) पूरणस्त्वार्थादर्थे डट् प्र., समूहे अण् प्र. च ।

२,३; -शानाम्?[a] पै १५, १,२; -¶शानि तै ५,४,८,२; मै ३, ४, १?[b]; काठ २१, ११; -शे मा ३९, ६; का ३९, ४, १; तै ७, ५, २, २¶; ¶मै २,५,१०; ४,५, ४; ६, ६; -¶शेन तै ७, ३,२,२; काठ ३४,१०; -¶शौ तै ७, ४, ११, ३; ५,२,१; काठ ३३,१^{२};३.

द्वादशी[c]- -शी मा २५,४; ५; का २७, ४-५, १; तै ५,७, २१-२२, १; मै ३, १५,४; ५; ४,७,९¶; काठ २३,८¶; ५३, ११;१२; पै १६,१२६,१-३?[d]; -¶शीम् मै १,८,२; काठ ३५, १६; क ४८, १४; -श्या पै ९, २०, १२^{२}; -¶श्याः काठ ९, १४; ३५,१६; क ४८, १४.

द्वादश-कपाल- -लः मा २९, ६०^{३e}; का ३१, ५, १^{३e}; ¶तै २; २, ५, १-३; ६^{२}; ९,६; ३,७,३; ४,११,५; ३,५,१,४^{२}; ५, ४, ७, ६; ५, १,४; ६,५,२; ७,५,१४, १^{३}§[f]; २१,१; २२, १^{२१};¶मै १,१०,१^{४}§;५^{२};१०; २, ३, ७;४, ५; ६, ४^{२}; १३^{२}; ३, १, १०^{३}; ३, १०;१०,२;४, ३, २; ¶काठ ९, ४^{२}; १२, ५; ७; १५, १; -२; ३^{२}; ९^{२}; १९, ८; ९^{२}; २१,१०; २२,३; ३५, २०^{२}; ३६, ५; §४५, १०^{३e}; १८; १९^{२f}; ¶क ८, ७^{२};३०, ७; ४८,१८^{२}; -¶लम् तै १,८, १, २; २, १; ४,२; ७-८, १^{२}; ९-१०, १; १७, १; १९-२०, १^{२}; २१,२; २,२, ५, १; ३-६; ६, १^{२}-४^{२}; ९, ६; ११, ३; ३, २,३; ३, ५, १, ४; ५,५,१,६; ६,५,१; ७, ५, ७, २; ३; मै १,४,१३; १५; २,१,२^{१२}; ३^{२}; ७; २, ५^{२}; ३, ५; ५, ९; §३, १५,१०^{३e}; ११^{२f}; काठ १०, १;३^{५}; ४^{५}; ११, १; ८; १२,५; १३,३^{२}; २२,३;३३,७^{२}; -लान् तै ७, ५, ६, ४¶; -लेन काठ १२,५¶.

१द्वादश-गव[g]- -वेन तै ५, २,५, २¶.

२द्वादश-गव[h]- -वम् तै १, ८, ७,१¶.

¶द्वादश-गृहीत- -तम् काठ २३, २; क ३५, ८; -तेन मै ३, ४, ३[i].

द्वादश-धा तै ७, २, ९, ३¶; मै २,५,१¶; ¶काठ १३,१; ३४, ८; शौ ६, ११३, ३.

द्वादश-पुण्डरीक[j]- -काः मै ४, ४,७¶.

¶द्वादश-मास[k]- -सः काठ १९, ८;९^{२}; २९,८.

¶द्वादश-रात्र- -त्रः तै ७,२, ९, ३; -त्रम्, -त्रेण तै ७,२,९,१.

द्वादश (श-ऋ)र्च[l]- -र्चेभ्यः शौ १९,२३,९.

द्वादश-शराव- -वम् पै ९,२१, १२.

¶द्वादशा(श-आ)कृति[m]- -तिम् ऋ १, १६४, १२; शौ ९,१४, १२; पै १६,६७,२.

द्वादशा(श-अ)क्षर,रा- -रया[n] मै १, ११, १०; काठ १४, ४^{२}; -¶रा तै २,२,९,६; ३, ४, ९, ७; ५, ४, ११, ४; ६,५,२; ६, १,२,७; ४,५,२; मै ३, ४, ५; काठ ८,३; २२,२; ३; क ६,८; -राम् तै ७,३,१,२; मै १,११, १०; काठ १४, ४; ३४, १०; -राय मै १,११,१०; -रेण[n] मा ९, ३३; का १०,६, ३; तै १, ७,११,२.

¶द्वादशा(श-आ)योग[o]- -गम् मै २, ६, २; काठ १५,२.

द्वादशा(श-अ)र[p]- -रः शौ ४, ३५, ४; -रम् ऋ १, १६४,

---

a) वा. ? । सपा. तै ४,४,१२,१ मै ३,१६,४ त्रिवृत् नः इति, काठ २२,१४ त्रिवृत् इति च पाभे. ।

b) द्वादशाति इति पाठः? यनि. सु-शोधः (तु. सपा. तै. [भा. सा.] काठ.) । एतदनु पृ ८८ अति√हु, अतिजु° इति नेष्टम् ।

c) विप. (पक्षति, आहुति- प्रमृ.), नाप. (तिथि-विशेष-)।

d) °शीः इति पाठः? यनि. शोधः ।

e) सपा. कपालः<>कपालम् इति पाभे. ।

f) सपा. कपालः<>कपालम् इति पाभे. ।

g) नाप. । समाहारे द्विस. टच् प्र. (पा ५,४,९२) ।

h) विप. (सीर- [तु. भा. K.; वैतु. MW. नाप.]) । वस. समासान्तः अच् प्र. उसं. (पा ५,४,७५) ।

i) द्वा° °त° इति सात. स्वरः? ।

j) विप. । वस. । k) विप. (संवत्सर-) । वस. ।

l) व्यु. कृते दशर्च- टि. द्र. ।

m) विप. (पितृ-) । वस. ।

n) सपा. °रया<>°रेण इति पाभे. ।

o) विप. (सीर-) । उस. उप. आ√युज् + कर्मणि घञ् प्र. । पूप. = १द्वादश-गव- ।

p) विप. (चक्र-, संवत्सर-) । वस. ।

११; शौ ९, १४, १३; पै १६, ६७,१.

¶द्वादशा(श-अ)रत्नि- -त्निः मै ३, १, २; काठ २६, ४; क ४१,२.

द्वादशा(श-अ)ह- -हः ¶तै ७, ३,३,१;२; ४, ५, १; ३; मै १, ९,८¶; ¶काठ ९,१५[२]; ३४,६; ७;८; शौ ११, ९, १२; पै १६, ८३,२; -हम् ¶तै ५, ५, २,७; ७, ४,५,३[२]; ¶काठ ३४,६;७[३]; ९[२]; पै १४, ३, २७; १६, ७१, ११; -¶हस्य तै ७, ३, २, १; मै १,९, ८; काठ ३४, ९; १०; -हाः पै १७, २९, १४; -¶हे तै ७, २, १०, ४; काठ ९,१५; -हेन ¶तै ७,२,१०,१;४;¶काठ ३४, ६; ८-११; १३[६]; शौ ९, ९,८; पै ८,१९,८; १४,३,१४; १६,११४,४.

?द्वादशाह्नि पै १५,२३,१.

¶द्वादशो(श-उ)द्याम[a]- -मम् तै ५,१,१०,५; क ३१,१.

द्वा-नवति- -त्यै काठ ४२,५.

द्वा-पञ्चाशत्- -शते काठ ४२,५.

१द्वापर[b]- -रः तै ४,३,३,२.

२द्वापर[c]- -रः मै २,७,२०; -राय मा ३०,१८; का ३४,३,५.

३द्वापर- -रः काठ ३९,७; -रम् पै १,४९,४.

द्वा-विंशति- -तिः मै ३,१०,३¶.

द्वाविंश- -शः मा १४,२३; का १५,७,१; तै ४,३,८,१; ५, ३, ३,३¶; मै २, ८, ४; काठ १७, ४; २०,१३; २६,३.

द्वा-सप्तति- -त्यै काठ ४२,५.

१द्वि-कपाल[d]- -लः मै २;६,५;४, ३,८; -लम् मै २, १, ३[२]; ३, १५,११[e].

२द्वि-कपाल[d]- -लः तै ७,५, २२, १[e]; -लम् तै १, ८, ९, २; २, ६,३,६.

३द्वि-कपाल- -लः काठ १५, ४; ४५,१९[e].

¶द्वि-गुण[f]- -णम् तै ५, २,५,२;३; मै ३,२,४; काठ २०,३; क ३१, ५; -णेन मै ३,२,४; काठ २०, ३; क ३१,५; पै २०,२५,१$.

द्वि-ज[g]- -जाः खि ४,२, ८; -जान् खि ७,७, ७; -जानाम् शौ १९, ७१,१[h].

द्विज-वर[i]- -रैः खिसा २६,१८.

द्वि-जन्मन्[j]- -न्मा ऋ १,१४०, २; १४९, ४; ५; †कौ २, ११२५; ११२६; पै १,४२,४; -न्मानः ऋ ६,५०, २; -न्मानम् ऋ १, ६०, १.

द्वि-जा[k]- -जाः ऋ १०,६१,१९.

द्वि-जाति[l]- -तीनाम् खि ४,२,६.

द्वि-जानि[m]- -निः ऋ १०, १०१, ११.

द्वि-जि(ह्>)ह्वा[n]- -ह्वा शौ ५,१९, ७; पै ९,१८,१०.

द्वित[o]- -¶तः मै ४,१,९; काठ ३१, ७; क ४७,७; -ताय ऋ ५,१८, २; ८,४७,१६; मा १, २३; का १,८,४; तै १,१,८,१; काठ १, ८; क १,८.

†द्वि-ता[p] ऋ १, ३७, ९; ६२, ७;

---

[a]) विप. । (⌊प्रकरणतः⌋ शिक्य-) । बस. उप. <उद् √यम् ।

[b]) नाप. (अक्ष-द्यूते पराजय-स्थिति-भेद-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । (द्वि->)द्वा- इति पूप., पर- इति च उप. इतीव WAG ⌊३,१८b⌋ । (द्वयेन ⌊पराजय-लक्षणभूतेन⌋ व्रं ⌊अक्ष-वर्तनं⌋ इति कृत्वा) *द्वय-व्र- +(√वृ ⌊*वर्तने⌋> भावे) *वर->उस. *द्वयव्र-वर- (द्वयङ्कितवर्तनविशेषेणाऽक्षवर्तन-)>नैप्र. यनि. इति तु स्यात् ? ।

[c]) विप.>नाप. । १द्वापर- इत्यस्यैव समासभेदकृतस्वरभेदविशिष्टः पर्यायः । यनि. हि 'द्वयङ्कितवर्तनेनाऽक्षवर्तनं यत्र' इति कृत्वा बस. ।

[d]) वैकल्पिकः पूप. प्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६,२,३०) ।

[e]) सपा. द्विकपालम् <> द्विकपालः <> द्विकपालः इति पाभे. ।

[f]) द्विस. अन्तोदात्तः ।

[g]) नाप. (त्रैवर्णिक-) । उस. डाऽन्तम् ।

[h]) सपा. तैआ १०,३६ विशिष्टः पाभे. ।

[i]) तस. अन्तोदात्तः ।

[j]) विप. (अग्नि-, देव-) च नाप. (द्विज-) च । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११९) ।

[k]) विप. [अस्मद्- (=अग्नि- ⌊तु. द्वि-जन्मन्-, PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. नाप. विप्र-⌋ इति)] । उस. उप. विडन्तम् ।

[l]) नाप. (द्विज-) । बस. स्वरः उसं. (पा ६,२,१९७) ।

[m]) विप. (सोम-) । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११८) ।

[n]) विप. (ब्रह्मगवी-) । बस. ।

[o]) व्यु. त्रित- टि. द्र. ।

[p]) =द्वि-धा । अव्य. (तु. या ५,३ =द्वैधम्) । पपा. नावग्रहः । विधार्थे ता प्र. उसं. (पा ५, ३, ४२) ।

१२७,७; १३२,३; २,४,२; ३, २,१; १७, ५; ४३, ६; ४९, २; ४,४२, १; ६, १६, ४; १७, ९; ४५,८; ४८,१३; ७,२८,४;८६, १; ८, १, २८; १३, २४; २४, २५; २८,१; ७०, २; ७१, ११; ८३, ८; ८४, २; ९३, ३२; ९, ९४,२;९७,२४; १०२, १; १०, ४८,९; काठ ४,१६;१०,१३$[a]; कौ १, ५७०; २, २८४; ३६३; ५९५; ९०५; ११४१; जै १, ५८,५; ३,२३,१६; ३०,६;४८, ११; ४, १४, ७; शौ २०, ९२, १७; १०५,५; पै ५,२,४$[a].

द्वि-तीय,या[b]– -यः मा १७, ३२; का १८,३,८; तै २,१, ७, १¶; ४,६,२,३;५,४, ६, ४¶; ५,९, २¶; ७,१८, १; ६,५, ५, २¶; ¶७,२,८,२;३,३,१; मै २,१०, ३; ३,१,९¶; ४,६, ८[२]¶; काठ १३,३¶; १८,१; २८,३¶;३१, ७¶; ४२,४;५३,८; क २८,२; ४४, ३¶; शौ १३, ५, ३; १५, १५, ४; १६-१७, २; –यम् ऋ १,१४१,२; २,१८,२; १०,४५, १; मा १२, १८†; का १३, २, १†; ¶तै १,३,१४, ५†; २,१, २,२; ३,१,१, १; ३,६, १; ४, २,२,१†; ५,२,३, ६; ५,४, १; ६,८,२;३[२]; ६,४,५,१; ५,१,१; ६,१; ७,२,८,१; ३; ४,११,१; ¶मै १,६,८;९; ११,९[२]; २,१, ६[३]; ४,१; ५,२; ७, ९$; ३, १, ९; ३,२;४; ४,१, ८; ९; ५, ७; ७,४; ¶काठ ८,४; १०-११,५; १२,३; १०; १३; १३, ७; ८; १४,९[२]; १६,९$; २०,१; २२, ३; ७[२]; २६, ८; २७, २; १०; २९,२; ४; ३१, ६; ७; ३३, ३; ३४,१; ६; ३६, ७; ¶क ६, ९; ३१,३; ३५, १[२]; ४१, ६; ४२, २; ४५, ३; ५; ४७, ६; ७; शौ १०,८, १७; पै १,१०१, २; ३, ३९,२; १६, ३०, २; १०३, ८; –यया ऋ ८, ६०, ९; मा २७, ४३†; ¶मै ३,२, ४; ४,८, २; ¶काठ ११,६; २१, ३; २८, ४; ¶क ३१,१८; ४४, ४; †कौ १, ३६; २,८९४; †जै १,४,२;४, १४,१; पै ९,२०,२[२]; २०,४८, ४†; –यस्य मै १, ६, ९[२]¶; –यस्याम् मा ५,९; का ५,३,२; तै १, २, १२, १; मै १, २, ८; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३; ३९, ३; –या मा २५, ६; का २७,६,१; ¶तै ५,५, ५, २; ६, ८,५; १०,२; ७,१७, १$; ¶मै ३,२,६; ३,३[२]; १५,६$; ¶काठ १२,५$; २२,२; ४; ८; २७,१; ३६,७; ५३, ७$; ¶क ३५, २; ४२,१; शौ ११,७,४; पै २,७०, २‡[c]; १६,१५३, ४; –याः मा २०,१२; का २१,७,१२; तै ७, २, १०, ३¶; मै ३,११,८; काठ ३४, ११¶; ३५, ६; ३८, ४; १२[d]; क ४८, ७; पै १५,९, ५; –¶यानि मै ३, ८, १०; काठ २६,१; क ४०,४; –याम् ¶तै ५, ५,५,३; ७,१,१; ५,४; ¶मै १, ८,१;३,८, ६[३]; ४,८, १; ¶काठ २२, ८[२]; २५, ६; क ३५, २[२]; ३९, ४; शौ ११, १, २४; १५, १३,३; पै १६, ९१, ४; –याय तै १,८,६, १; –ये मा ३९, ६; का ३९,४, १; तै ३, १, ९, २; ¶५,६,५, १; ३; ७,२,८, १¶; ¶काठ १४,९; २०, ६; २२,३; ३०,६$; ३३, ४; ¶क ३१, ८; शौ ६,४७,२; ९,१,१२; पै १९, ४३, ११; –¶येन तै ६, ५, ५, २[२]; ३[३]; ७,१, ८, २[३]; ३,२, १; काठ १०,१०; २८,३; ३४,१०; ३७,१२; क ४४,३; –येभ्यः शौ १९,२२,९; –येषु काठ ३५, ६; ३८,१२; क ४८,७; पै १५, ९, ५; –यैः मा २०, १२; का २१, ७, १२; मै ३, ११, ८; काठ ३८, ४.

द्वितीय-ता– -तायै काठ ११, ५¶.

¶द्वितीय-त्व– -त्वाय मै ३, १, १०[२]; ६,४; ४,७,४; काठ ११, ५; २३,२; २८, ९; क ३५, ८; ४४,९.

¶द्वितीय-वत्– -वन्तम् काठ २८,९; क ४४,९.

द्वितीय-सवन– -ने पै १६,३३,२.

द्वि-देवता–

¶द्विदेवत्य, त्यां– -त्यस्य काठ १३,५;२४,७; क ३७,८;–त्याः तै ६, ४, ९, ३[२];४; मै ३,९,८; ४, ६, १[३]; ९; काठ २७,५[९]; क ४२, ५[९]; –त्यान् तै ६,४,९,४; ५,६,३; मे ४, ६, १[४]; ९; काठ २७, ५; २८, ६; क ४२, ५;

a) सपा. द्विता <> सद्म <> आश्रौ ४,६,३ पिता इति पाभे. ।

b) व्यु. तृतीय- टि. द्र. ।

c) सपा. ऋ ५,८३,९ विशिष्टः पाभे. ।

d) =सपा. तैब्रा ३,७,५,१ आपश्रौ ४,४,१; १६,१,३ शांश्रौ ४,१०,२ तु पाठाऽभावः ।

४४,६; -त्यानाम् मै ४,६, ९[२]; -त्याम् काठ २६, ८; क ४१, ६; -त्येभ्यः तै ६,४,९,३; ५, ६,३; मै ४,६,९; काठ २८, ६; क ४४, ६; -त्यैः मै ४, ६, १; काठ २७,५; क ४२,५.

द्विदेवत्य-त्व- -त्वाय मै ४, ५,८¶.

द्वि-धा ऋ १०,५६,६.

द्वैध- -धम् पै १९,४८,७.

द्वैधी √कृ

द्वैधी-कृण्वान- -नः पै १३,४,१६.

द्वि-धा(र>)रा[a]- -राः ऋ १०, ३०,१०.

१द्वि-नामन्[b]- -मानः मै ३, ८, १०¶.

२द्वि-नामन्[c]- -मा तै ६,३,१,३¶.

३¶द्वि-नामन्- -मा काठ २६, १; क ४०,४.

द्विनाम्नी- -म्नी पै २,५२,२.

¶द्वि-नाराशंस- -सा (?सः)[d] काठ २९, १[२]; क ४५, २[२]; -साः (?सः)[d] मै ३,१०,५.

द्वि-निमित्तै(त्त-ए)क-मोह[e]- -हम् खि १,२,१२.

द्वि-प(क्ष>)क्षा[f]- -क्षा शौ ९, ३, २१; पै १६,४०,८.

१द्वि-पद्[g]- -‡पदः[h] शौ १३, २, २७; ३, २५; -पदा मा २६, १९[i]; २८, ४३[j]; काठ १०, ११¶; -पदाम् शौ १३, ३, २५‡[k].

१द्विपदा- -दा मा २१, २०[l]; का २३,२,९[l]; मै ३, ११,११[l]; १२, २१; -दाः मा २३,३४[m]; -दाभिः मै १,५,१०¶.

२द्वि-पद्[n]- -†पत् ऋ १,४९,३[o]; ९४,५; १२४, १; १०, ९७, २०[p]; का १३, ६, २२[p]; तै ४, २,६,५[p]; -पदः ऋ ६, ७१, २; १०, ११७, ८[h]; १२१, ३; मा ९, ३१; २३, ३†; २५, ११†; का १०,६,१; २५,२,१†; २७, १०, २†; ¶तै २,२,११,५; ४, १, ८, ४†; ६,५,३,२; ६,११, ६; ७,५,१६, १†; ¶मै १,८, ४; २, १,८; १३, १३S; २३†; ३, १२, १७†; ४, ६, ७; काठ ४,१६†; १०,११¶; ४०, १†; शौ ३,२१,२; ४, २, १†; २८, १-६; ६, २८, ३; १०, २, ६; ११,२,१; १२,१,१५; १३, १, २; ३, २४†; पै १६, १०४, १; -पदम् खि ४, ५, ३४; ९, ३; मा २८, ३२; का ३०, ३, ९; -पदा ऋ १,१६४,२४; का २८, ११, १[l]; ३०, ४, ९[l]; शौ ९, १५,२†; १९, १५, २; -पदाम् ऋ १०, ११७, ८[k]; मा १३, ५०; का १४, ५, ४; तै ३, १, ४,२[q]; ४, २, १०, ३; मै १,६, ३[२]¶; २,७,१७; काठ १६,१७; शौ २, ३४, १[q]; ८, २,४; २३; १९,३१,५; -पदे ऋ १, ११४, १; १५७, ३; ३, ६२, १४; ५, ८१,२; ६,७४, ८१; ७,५४,१[r]; १०,८५,४३; ४४; ९, ६९,७; १०, ३७, ११[s]; १६५, १; खि २, १३, ६; ५, १,५; ३,७; मा ११,८३; १२, ३†; १६,४८†; १७, ६६; ३६, ८; का १२, ७, १८; १३, १, ३†; १७,८,२†;-

---

a) विप. (२अप्-)। वस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २, ११९)।

b) विप. (एतद्- [सोमरक्षि-])। वस.।

c) विप. (२ब्राह्मण-)। शेषं *a* टि. द्र.।

d) विशेषः पृ १०३२ *a* टि. द्र.।

e) विप. (संसार-चक्र-)। वस.। पूप. वस., उप. कस. च द्र.। पृ १५१५ *g* टि. निर्दिष्टः स्वरशोधो नेष्टः।

f) विप. (शाला-)। वस.।

g) नाप. (मनुष्य-, छन्दो-विशेष-)। वस.।

h) सपा. द्विपदः <> द्विपदः इति पाभे.।

i) सपा. द्विपदा <> द्विपदा <> तैब्रा ३,७,१०,२ आपश्रौ ९,१४,१ प्रजया इति पाभे.।

j) सपा. द्विपदा <> द्विपदा इति पाभे.।

k) सपा. द्विपदाम् <> द्विपदाम् इति पाभे.।

l) सपा. तैब्रा २,६,१८,४ द्विपात् इति पाभे.।

m) सपा. द्विपदाः <> द्विपदाः इति पाभे.।

n) विप. (मनुष्य-, प्रजा-, पशु- प्रभृ.), नाप. च। वस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१९७)।

o) सपा. द्विपत् <> द्विपात् इति पाभे.।

p) सपा. द्विपत् <> द्विपात् (कौसू ३३, ९ च) इति पाभे.।

q) सपा. द्विपदाम् <> द्विपादः (माश्रौ १, ८, ३, ३ च) इति पाभे.।

r) सपा. द्विपदे (मंब्रा २,६,१ पागृ ३,४,७ च) <> द्विपदः इति पाभे.।

s) सपा. शौ ६,५९,१ पाठाऽभावः।

१८, ६,२; ३६, १,८; तै २,३, १४, ५; ३,४, १०, ११[a]; ४, १, १०, ४†; २,३,१; ५, १०, ११; ६,५,१;५,२,२,१; मै १, ५, १३†[a]; ६,२[३]; २, ७, ८†; ९,९†;१०,१; ३,२,१†; ३,९; ४,९,२७; १०,६; ११,२†;१२, ४; १३,१०†; काठ ७,१३;१४; १६, १०; १७, १६†; १८, ४; कौ २,१११०†; शौ ६,२७,१†; ११,२,२८; १४, २, ४०†; †पै १९,१३,१३; २०, ६,२[b].

२द्विपदा- -दा तै २, २, ११, ५¶;५,२,११,१; मै २,१,८¶; -दाः का २५,७, २[c]; तै ५,३, ८,३¶; मै ३,३,२¶[d]; -दाभिः तै १,५, ८, ३¶; -दासु तै ७, ५,८,३¶.

द्विपदी- -दी ऋ १,१६४,४१; खि ४, ५, १६; तै ३,२,१०,२; शौ ९, १५, २१†; १०,१,२४; १३, १, ४२†; पै १६, ३७,४; ६९,११†; १८,१९,२†; -दीम् मा ८,३०; का ९,५, ३; मै ४, २,१३¶.

३द्वि-पद्- -पत् पै १२, १, ६†; -पदः काठ ६, ४¶; २२, १५; ३७,१३; १४[३]¶; ४०,३; ४५, १३; क ४, ३¶; पै १,६३,४; ३,१२,३; ४, १, ३†; ३७, १; ५,२२,८; ७,६,१०‡[a]; ९,२०, २; १५, २३, ११; १७, २, ६; ५, ९[e]; १८, १५, २; २३,४†; १९, २७, १३†; २०, २२, १; -पदम् पै १६,१७,४;-पदा पै३, ३५,२;१६,६८,२†;२०,२४,६; -पदाम् क २५, ८; पै २, २०, ३; १०, ५, ५; १६, ३, ४; ५, ३; २०, २७, १०; -पदे काठ ११, १२†; १६,८†; १९,१२; ३७, १३; १४; क ६, ३[२]; २५, १; २७, ६†; ३१, २; पै २, ५६,१-५; ७, ६, ८; ११,१,९; १५,२०,४; २१,२; १६,१०६, ८; १८,१०,८†; २०,४२,३-६.

३द्विपदा- -दा काठ ३८, १०[f]; -दाः काठ ५०,५; -दाभिः काठ ७, ८¶.

¶द्वि-पात्र[g]- -त्राः तै ६,४, ९, ३[२]; काठ २७,५; क ४२,५.

१द्वि-पाद्[h]- -पात् शौ १३, २, २७[२];‡[1]; ३,२५‡[1].

२द्वि-पाद्[j]- -पात् ऋ ४, ५१, ५; १०, २७, १०; ११७, ८[i]; मा १२,९५‡[k]; १४,८; का १५,२, ३; ¶तै २,६,२, ६; ६, ३; ८, ४; ३,१,५,१; ५,१, ९, २; ३, ८,३; ६,१०,३; ६,२,१, ६; ३, २,१; ४,४; ६, १, १; ¶मै १, ५,१०; २,८, २$; ३, १, ४-६; ८;९; २,२; ८; ३,२; ९; ६, ३; ९,१;८; ४,८,२; काठ १७, १; कौ १, ३६७‡[1]; जै १,३८,८‡[1] शौ ६,१०७, १-४; ८, ८, १४; १९, ३१, ४; ३४, १‡[k]; -पात्सु तै २,३,१३, १; ३; मै २,३, १; ३, ३, ९†; -पादः ऋ ८, २७, १२; ¶तै १,५,८,३; ५,२, ५, ३; ९,५; ६,५, ३, ३; ¶मै १, १०, ११; काठ ३६, ६¶; शौ १२, १, ५१[e];- पादम् मा १३, ४७; का १४, ५, १; तै ४, २, १०,१; मै २,७,१७; काठ १६, १७; -पादे ऋ १, १२१, ३; -पाद्भिः काठ ३५,१९¶.

३द्वि-पाद्- -पात् ¶काठ ७, ८; १८,१९; १९,३[२]; ४; ५[२]; १०; १२; २०, १३; २१, ४; ७; ८; २२,१; ४; २६,२; २८, २; ४; ¶क २५, १०$; २९, ७; ३०, १[२]; २; ३[२]; ८; ३१, २; १९; ४०,५; ४४, २; ४; पै १, ६५, ३; २,८,६; ९, २०, २; १०,५, ४; ११,३,१; १४, ३, ७; १५, १५,२†; १६,३०, ४; १८,२३, ४[२]; १९, ४४, ७-१०; -पात्सु काठ ११, ११; -पादः ¶काठ २०,३;८; ३०, ८$[m]; ३३,२[२]; ४[२]; ¶क ३१, ५; १०; पै ३, ३२,२[m]; ५,२२,४; १६,५९,७; १९,५५,११-१४; -पादम् काठ १३,९;१०; क २५,८; -पाद्भिः क ४८,१७¶.

a) पाभे. कृते पृ १६८८ *r* टि. द्र. ।
b) पाभे. कृते पृ १६८८ *s* टि. द्र. ।
c) पाभे. कृते पृ १६८८ *m* टि. द्र. ।
d) द्विपदाः इति पाठः ? यनि. सु-शोध्यः द्र. (तु. तै. स्थलम्) ।
e) सपा. द्विपदः <> द्विपादः इति पाभे. ।
f) पाभे. कृते पृ १६८८ *l* टि. द्र. ।
g) विप. (ग्रह-) । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११९) । h) १द्वि-पद्- इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।
i) सपा. द्विपात् <> द्विपात् इति पाभे. ।
j) २द्वि-पद्- इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।
k) पाभे. कृते पृ १६८८ *p* टि. द्र. ।
l) पाभे. कृते पृ १६८८ *o* टि. द्र. ।
m) पाभे. कृते पृ १६८८ *q* टि. द्र. ।

द्वि-पु(त्र>)त्रा[a]– -त्रा मै १, ५, ८¶.
द्वि-प्रा(ण>)णा[b]– -णा पै ९,१८, १०[c].
द्वि-बन्धु[d]– -न्धुः ऋ १०,६१,१७.
द्वि-बर्ह[e]–
†द्विबर्ह-ज्मन्[f]– -ज्मा ऋ ६, ७३,१; शौ २०,९०,१.
†द्वि-बर्हस्[g]– -र्हसः ऋ १, १७६, ५; ८, १५, २; १०, ६१, १०; शौ २०,६१, ५; ६२,९; -र्हसम् ऋ ९,४,[७; ४०, ६; १००,२]; कौ २, ४०३; जै ३, ३१, २३; -र्हाः ऋ १,७१, ६; ११४,१०; ४,५,३; ५, ८०, ४; ६,१९, १; ७,८,६; २४,२; १०, ११६, ४; मा ७,३९; का ७,२१,१; तै १, ४,२१,१; ४,५, १०, ३; मै १, ३,२५; काठ ४,८; क ३,६.
¶द्वि-भाग[h]– -गम् तै ७, १, ५, ७; मै ४,६,६; -गे तै ७,१,५,५.
द्विभाग-धन– -नम् शौ १२, २, ३५; पै १७,३३,६.
द्वि-मातृ[i]– -ता ऋ १,३१,२;११२, ४; ३,५५,६;७.
द्वि-मूर्धन्[j]– -र्धा शौ ८, १३, ३; पै १६,१३५,१.
¶द्वि-यजुस्[k]– -जुः तै ५,५, ३, ३; काठ २०, ६; क ३१, ८; -जुषा काठ २०,६; क ३१,८.
द्वि-राज्[l]– -जे शौ ५, २०,९; पै १, ७२,१; ९,२४,९.
¶द्वि-रात्र[m]– -त्रः काठ १५, १०; शौ ११, ९, १०§; -त्रम् त ७, १,४, १; -त्रस्य मै ४, ७, ६[2]; -त्रेण तै ७,१,४,१.
द्विरात्र-मात्र– -त्रः पै १६, ७१,१०.
द्वि-रू(प>)पा[n]– -पया तै ६,१,६, ७¶; -¶पा तै २,१,७, १; ७, १,५,७; मै २,५, ७[2]; ३,७, ४; काठ १३, ८; २४, १[2]; क ३७, २[2]; -पाः मा २४,८; का २६, २,३; मै ३,१३, ९; -¶पाम् तै २,१,७,३; ४; मै २,५, ७; काठ १३,८[2].
¶द्वि-रेतस्[o]– -ताः तै ५, १, ५,५; ७,१,१,२[2].
द्वि-वर्तनि[p]– -निः ऋ १०,६१,२०.
¶द्वि-वृत्[q]– -वृत् काठ ११,४.
द्वि-वृष[r]– -षः शौ ५,१६,२; पै ८, ४,२.
¶द्वि-व्रत[s]– -तः तै ३,२, २, २; मै ३,८,२[2]; काठ २३, ७; २५, १; क ३६,४; ३८, ४; -ताः तै ६, २,५,३; -तेन मै ३,६-७,१०.
?द्वि-शत-पृ(ष्ट>)ष्टा[t]– -ष्टाः पै ५, १०,१.
द्वि-शराव– -वम् पै ९, २१,२.
†द्वि-शवस्[u]– -वसम् ऋ ९, १०४, २; कौ २,५०८; जै ३, ४०,४.
द्वि-शीर्ष[v]– -र्षः पै ७,२,६.
द्वि-शीर्षन्[v]– -र्षा पै २,१४,२.
¶द्वि-षं(<सं)धि[w]– -धिः मै ३,८, २; काठ २५,१; क ३८,४.
¶द्वि-षा(<सा)हस्र[x]– -स्रम् तै ५,६,८,२[2].
द्विस् (:) ऋ १, ५३, ९;१२२,१३; ४,६,८; ६,६६,२; ८, ७०,१२; ९,९८, ६; १०, १२०, ३; खि ५,८,२; ¶तै २, ४,१२,५; ६ ६,६; ८,४; ३,२,२, २; ५,१०,

a) विप.(जाया-)। बस.। b) विप.(ब्रह्मगर्वी-)। बस.।
c) सपा. द्विप्राणा <> द्वयास्या इति पाभे.।
d) विप. (अग्नि- [तु. सा. GRV. Gri.; वैतु. PW. GW. व्यप. इति ?])। बस. स्वरः उसं (पा ६,२,११९)। पूप. = लोक- इति सा.। e) = द्विगुण-। विप.। बस. स्वरः उसं. (पा ६,२,११९)। उप. भाप. < √बृह् [वृद्धौ] इति (वैतु. WAG [२, २६ *b*; ५५ *b*] < बर्हस्- इति)। f) विप. (बृहस्पति-)। बस.।
g) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, उषस्-प्रमृ.)। बस. स्वरः उसं. (पा ६,२,११९)। h) नाप.। द्विस. पूप. स्वरः उसं. (पा ६,२,१२)। i) व्यु. कृते त्रि-मातृ- टि. द्र.।
j) व्यप. (असुर-विशेष-)। बस.।
k) नाप. (इष्टका-विशेष-)। बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २, १९७)।
l) नाप. (संग्राम-विशेष-)। तद्धितार्थे द्विस. टच् प्र.।
m) नाप.। द्विस. अच् प्र. चित्स्वरश्च।
n) विप. (गो-वशा-)। बस.। शेषं *b:* टि. द्र.।
o) विप. (गर्दभ-, वडवा-)। बस. आद्युदात्तता उसं.।
p) विप. (अरति-)। शेषं *b:* टि. द्र.।
q) विप. (हिरण्य-)। उस. उप. < √वृत्।
r) नाप.। 'द्विधा वृषः' इति कृत्वा कस. अन्तोदात्तः (तु. W. Gri.; वैतु. BW. प्रमृ. बस. इति)। यद्वा उस. थादि-स्वरः।
s) विप.। बस. पूप. स्वरः।
t) विप. ([शतद्वयकृत्वः पक्वा-] सुरा-) पाठः ? द्वि-शत-मृ (ष्ट>)ष्टा-> -ष्टा इति शोधः।
u) विप. ([द्विगुणित-सोम-] मद-)। बस.।
v) विप. (क्रिमि-)। बस.। w) विप. (इषु-)। बस.।
x) व्यु. कृते त्रि-षाहस्र- टि. द्र.।

११†; ५,१,७, ३[२];§;५,२,३; ६, ४,७,३;५,३,२[२]; ३; ¶मै १,६, ५[८];८,४;७[३]; १०,२; २,४,३§; ३,२,८; ४,६; ६,१०; ७,४; ४, २,४;६,७[२]; १४,११†; ¶काठ ६,६[३]; १२, ३;१९,७[२]; २२,६; २३,१[२];७; २४,५; २८,२;३६, २[२]; ¶क ४, ३; ५[४]; ३०, ५[२]; ३४,१; ३५,७[२]; ३६,४; ३७,६; ४४, २; †कौ २, ६८०; ८३५; †जै ३,५६, ८; ४, ५, ७; †शौ ५,२, ३; २०,२१,९; १०७, ६; १२७,२§; पै ६,१,३†; द्विःऽद्विः मै ३,१०,३¶.

द्विर्-यजुस[a]– -जुः मै ३,२,६¶.

द्वि-स्त(न>)ना[b]– -ना मै ३, १, ७¶; –नाम् तै ५,१,६,४; काठ १९,६; क ३०,४.

द्वि-हस्त[c]– -स्तः पै १४, ३, ७.

द्वी√कृ, द्वीकरोति काठ ६,५¶.

द्वी(द्वि-ई)ड[d]– -डम् काठ ३४, ६¶.

¶द्वी(द्वि-ईषा>)ष[e]– -षम् काठ १९,१२[३]; क ३१,२[३].

¶द्वेधा[f] तै ५,७,६,४; मै १,४,८[६]; ६,५[२];८,७; ३,४,८; काठ ११, १[२]; १५,५; २७,७.

१द्व्यं(द्वि-अ)क्षर,रा[g]– -¶रः मै १, ४, ११[h];३,३,३; –¶रम् तै १, ६,११, १; मै १,४, ११; ३,३, ३[३]; –रया मै १, ११,१०[२१]; –रा मै ३, ३,३¶; –राः मै १, ७,३¶; –राम् मै १,११, १०; –राय मै १, ११, १०; –रेण मा ९, ३१; का १०, ६, १; तै १, ७,११,१[i].

२द्व्य(द्वि-अ)क्षर[j]– -रः तै १, ६, ११,१[h]; २,६,२,६.

३द्व्यक्षर,रा– -¶रः काठ २१, ४; २८, ३[h]; क ३१,१९; ४४,३[h]; –¶रम् काठ २१,४[४]; क ३१, १९[४]; –रया काठ १४, ४[२१]; –¶राः काठ ९,१; क ८,४; –राम् काठ १४,४.

¶द्व्य(द्वि-अ)ङ्गुल[k]– -लम् मै ३,८, ८[२]; काठ २५,९; क ४०,२.

¶द्व्य(द्वि-अ)नी(क>)का[l]– -का, -काः तै ७,४,५,४.

¶द्व्य(द्वि-अ)ह[m]– -हे मै १, ६,९.

द्व्या(द्वि-आ)त्मन्[n]–

द्वैयात्म[o]– -त्मः पै १८,२६,१.

द्व्या(द्वि-आ)शिस[p]– -शीः काठ ३२,२¶.

द्व्यां(द्वि-आ)स्य,स्या[q]– -स्या शौ ५, १९, ७[r]; –स्यात् शौ ८, ६, २२; पै १६, ८१,४.

¶द्व्यु(द्वि-उ)त्तर[s]– -रेण मै ३, ४, २[t]; काठ २१, ११.

द्व्यू(द्वि-ऊधन्>)ध्नी[n]– -०ध्नीः कौ ३, ४,१२; जै २,१,८.

१द्वि-कपाल– प्रमृ. द्वि- द्र.

१द्विपाद्दत्ता पै ७,१५,२.

द्वि-पुत्रा– प्रमृ. द्वि- द्र.

√द्विष्, द्वेषते मा ११, ८०; का १२, ७,१५; तै ४,१, १०, ३; मै २, ७, ७; ३, १, ९; काठ १६, ७; द्वेषत् शौ १२, १, १४; पै १, ४२,४; १३, १०, ३; १६,७०, ८; १७, २, ५; द्वेषाम शौ ६, २६,३.

द्वेष्टि ऋ ३, ५३, २१; १०,३४, ३; १६४,५; खि ४,५,१८; मा १,२५; २६[२]; २,१५[२]; २५[२६]; ६,२२; १५,१५-१९; १६,६४-६६; २०, १९; २६, १०; ३५, १२; ३६, २३; ३८, २३; का १,९,३; ४[२]; २,४,१[२]; ६,३[३t]; ६,५, ४; १६, ४, २; ४; ६;८;

---

a) व्यु. कृते द्वि-यजुस्- टि. द्र. ।

b) विप. । बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१६३) ।

c) विप. (पुरुष-) । बस. ।

d) नाप. (साम-विशेष-) । बस. ।

e) विप. (अनस्-) । बस. ।

f) त्रेधा इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।

g) विप. (अस्थि-, छन्दस्-, लोमन्- प्रमृ.) । बस. ।

h) सपा. द्व्यंक्षरः <> द्व्यक्षरः <> द्व्यचरः इति पाभे. ।

i) सपा. सकृत् °रया <> °रेण इति पाभे. ।

j) विप. (वषट्-कार-) । बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २,१९७) ।

k) नाप. । व्यु. कृते दशाङ्गुल- टि. द्र. ।

l) विप. (प्रजा-, रात्रि-) । शेषं j टि. द्र. ।

m) नाप. (याग-विशेष-) । तस. समासान्तष् टच् प्र. ।

n) विप. । बस. ।

o) स्वार्थिकः प्र. । °मा इति पाठः? यनि. शोधः ।

p) विप. (यज्ञ-) । बस. ।

q) विप. (ब्रह्मगवी-, रक्षस्-) । बस. ।

r) पाभे. कृते पृ १६९० c टि. द्र. ।

s) विप. (स्तोम-) । बस. । शेषं j टि. द्र. ।

t) =सपा. माश १, ९,३,१०;१२ शांश्रौ ४,१२;२ । तै १,६, ५,२; ४, २, १,१;२ मै १, ४,२ काठ ५,२; ५ तु पाठाऽभावः ।

१०; १७, ८, १८[२]; २२, १,४; २८,९,१; ३५,४, ११; ३६,१, २३; ३८, ५, ६; तै १,१,९,१; २[२]; २,५,१; ३,१,१;९,२;११, १;४,४१,१;४५,३; ३,५,२,१; ४, ४, ३, ३; ११,३; ५,११,२; ५, ¶४,४,२; ५; ५,१०,१; ३; ५; ६, १, ८, ४[३]; २, १०, २[३]; ३,९,२; ३[२]; ४,१०,२¶; ६,४, ५¶; ७, ३, ११, १[२]; मै १,१, १०[३]; २, १५; १८; ५,२[५]; ४[३]; ११[३]; २,८, १०[५]; ९, ९[३]; १३, १२;२१[६];३,३,५¶;४,१,४[२]¶; १०[३];¶[२]; ९, २; १०; काठ ३, ८; ५, ५; ६, ९[५]; ७, २[३]; ६[२]; १७, ९[५]; १६[३]; २१, ७¶; २२, ५[५]; ३०,८; ९; ¶३१,३[२]; ८[२]; ३२, ५[२];¶; ३८, ५; ४३, १[३]; क २,१५;४,८[५];५,२[३];५[२]; २६, ८[२]; २७, ६[३]; ¶४७, ३[२]; ८[२]; शौ २, ११, ३, १९-२३, १-५; ३,२७,१-६; ७, ३२, १†; ८६, ५; १०, ५, १५-२१; २५-३५; १२,२,३; १६, १, ५; ६,४;७, ५; पै १, ५७, ३; ६३,५; ७०, २; ८६, ५; २, ४८, १-५; ३, १०,६; २४,१-६; २५,१३;१५, २१,१; १६, ५२, २; १२९,१-१०; १३१,१-१०; १७, ५, १; २९,१७; ३०,३; १९, २, १३; ५,१३; १९, ३; २५, २[२]; २०, १७, ५; २८, ६; ४१, ६; ४२, ३-६; द्विष्टः शौ ५, १८, ५; पै ९, १७, ७; द्विषन्ति शौ ९, ५, २; १०,३, ३; १२, ३, ४९; पै

२,८९,४; १०, १२, ११; १६, ६३,३; १००, ३; १७, ४०, ९; द्वेष्मि शौ ३,६,१; ३; ५; पै १, ५९,३; ३,३, १; ६; द्विष्मः ऋ ३,५३,२१; १०, १६४, ५; खि ४,५,१८; मा १,२५;२६[२]; २, १५[२]; २५[३]; ६, २२; १३,४७-५१; १५, १५-१९; १६, ६४-६६; १७, १;२०,१९; ३५,९२; ३६, २३; ३८, २३; का १, ९, ३; ४[२]; २,४,१[२]; ६,३[३]; ६,५, ४; १४,५,१-५; १६,४, २; ४; ६; ८; १०; १७, ८, १८[३]; १८, १, १; २२, १, ४; ३५,४,११; ३६,१, २३; ३८, ५, ६; तै १, १,९,१; २[२]; २,५, १; ३,१,१; २; ११,१; ४,४५,३; ६,५,२[४]; ६,१; ३, १, ४, ४[a]; ५,३, १; ४,२,१,१[३]; २; ४, ३, ३; ११, ३; ५,११,२; ६,१,१; ५,४,४, २; ५,१०,१; २;५; ६,१,८,४; २, १०, २; ३, ९, २; मै १,१, १०[३]; २,१८; ३, १२[२]; ४,२[३]; ५, २[५]; ४[३]; ११[३]; २, ७, १७[५]; ८, १०[५]; ९, ९[३]; १०,१; १३, १२; २१[६]; ३, ३,५; ४,१,१०; ६.३[२]; ९,२;१०; १९; काठ २, ११[२b]; ३,८; ४, ४[२]; १६,१७[५]; १७, १६[३]; १७; शौ २, ११,३; १९-२३, १-५; ३, २७, १-६; ६,२६,३; ७,३२,१†; ८६, ५; १०,५,१५-२१; २५-३५; १२, २,३; १६, १, ५; ६, ४; ७,५; द्विष्मः काठ ५, २; ५[५]; ६,९[५]; ७,२[५];६; १६, १७[५]; १७, ९[५];

२१,७; २२,५[५]; २५,९[b]; २७, ७; ८; ३२, ५; ३८, ५; क २, ५[२b]; १५; ३,३[२]; ४,८; ५,२[३]; ५; २५,८[५]; २६,८[२]; २७, ६[३]; २८,१; ४०. २[b]; शौ १९,१४, १; पै १, ४५,३;५७,३; ६३,५; २, ४८, १-५; ३, १०, ६;२४, १-६; २५, १३; ७, ९,६; १०, ४,१०; १३, १०, ३; १५,२१, १; २३, ७; १६,५२,२; १२९, १-१०; १३१,१-१०; १७, २९, १७; ३०, ३; १९. २, १३; ५, १३; १९, ३; २०, १७, ५; ७; २१,१०; २७,९; २८, ६; ४१, ६; ४२, ३-६; द्वेष्टु शौ १६,७, ५[२]; ¶द्विष्यात् तै २, ६, ४, ४; ५,१,२,६; २, ५, ६; ३, ७,२; ४, २, ३; ३, ५; ६,२,७,५;४, १,५; १०,२; ६, ४, ४; ५; मै १,४, १२; १३; ६,३; २,१,२; २,५; ५,८; ३, १, ४; ९; २,९; ३, ४; ४, १; ६, ३; ७; ८, ९; १०,४; ४,१,१४; २,१; ५,५[२]; ६,२;३; ७,९; ८,४[२]; काठ १९, १०; २०, ४; ६[२]; २१, २; ६[२]; ७; ११; २२,६; २३,४;९;२५, २;५; २६,२; ३[२]; ५[२]; ६[२]; ७; २७, ४; २८. ३[२]; क ३०, ८; ३१, ६; ८[२]; १७; २१[३]; ३४, १; ३६, १; ६; ३८,५; ३९,२; ४०, ५; ४१, १[३]; ३[२]; ४[३]; ५; ४२,४; ४४,३[२].

द्विक्षव् शौ ३,३०,३; पै ५,१९, ३; द्विक्षतु पै १७, ३, ४[c]-६[c]; ३३,४[d]; द्विक्षत शौ १२,१, १८;

a) =सपा. आपश्रौ ७,१७,७ । मै १, २,१५ काठ ३०, ८;९ तु पाठाऽभावः ।

b) सपा. यें द्विप्मः<>वल्गः (आपश्रौ ११, ११, ८ च) इति पाभे. ।

c) सपा. द्विक्षतु<>द्विक्षव इति पाभे. ।

d) सपा. द्विक्षतु<>द्विक्षत इति पाभे. ।

२३[a]-२५[a]; २,३३[b].

द्विष्[c]– द्विषः ऋ १, ४१, ३; ९०, ३; ९७,७; १३३,७[2]; २,७, ⌊३ (३,२७, ३)⌋; ५, २५, ९; ४४, १२; ६,४५,६; ५१, १६; ६०, ६; ६१, ९; ७, ५९, ⌊(१, ११०, ७)२⌋; ८, ११, ३; १३, २१; १६, ⌊११; ६९,१४⌋;२६, ५;४३,२३;२६; ४५, १०; ४०; ६१, ⌊१३ (१०, १५२, ३)⌋; ७९, ९; ९, ८, ७; १३, ⌊८; ६१, २८⌋; ६३, २६; १०, १२६, १-७;१८७, ⌊१-५⌋[d]; खि ४,१४,१[d]; ५,४,६[d];७[d]; मा ४, २९†; का ४, ९,६†; तै १,२, ९, १†; ४, २, ५, २; मै १,२, ५†; २, ७, १२; ३, २, ४; ४, १०, ६†[d]; काठ २, ६†; ३५, १२†; ३८,१२; †कौ १, १३४; २७४; ४२६; ४७९; २, १२८; २०५; ४२०; ५३४; ५४४; ६३६‡[e]; ६७१; १०५१; ४, ६; ७[2]; †जै १, १४, १०; २९,२; ४१,८; ५०,३; २,७,२; ३; ३, १३, ४; १८, १२; ३२, १-३; १०; ४१-४२, १०; ५१, २‡[e]; ५५, १२; ४,५,४; २८, ४; शौ २,६,५[f]; ४, ३३, ७†; ६,३४, १-५†[d];१९,१५,१†;†२०,४३, १; ४६, २; ६७, १[2]; ९२,११; द्विषः ऋ २, ७,२; ३, १५,१[g]; ५,२५,१; ५०,३; ६,२,४;⌊११; १४, ६⌋; ६८,५; ८,७१,१; ९, ११०,१; १०, २४, ३; खि २, ६,१९; ७-८,५; मा ११,४९†[g]; का १२,४,१३†[g]; तै ४,१, ५, १†; काठ ३७,१६; ३८, १४†; †कौ १, ६; ३६५; ४२८; २, ७१४; †जै १, १, ६; ३८, ४; ४२,२; ३,५९,६; शौ ५,६,४†; द्विषः काठ १६, ४†[g]; १२; २१, १३†[d]; ३७, १५; ३९, १५†; क १,१९†; २५,३; ४८,१२†; पै २, ३१, ४; ५८, १?; ८९, १; ३,३३, ६; ३५, १†; ४,२९,७; ५, १३, ८; २७,८; ३९, १-७†; ६,१२,८; १०,१,१२; १९,४५, १-४†[d]; २०,४०, ४; द्विषम् ऋ १, ३९, १०; द्विषाम् ऋ ७, ३४, १३; पै १, २७, ४; २, ८९, २.

द्विषत्– -षत् पै २,५८, २?; –षतः ऋ ६,४७, १९; १०, १५२, ५; खि १,१२, ४; ३, १६, ८[h]; मा १, २४;२८; का १,६, २[i]; ३[j]; ४[k]; ९,१;६; २,५, ७; तै २,६, ४,१; ३,५,८, १; ९,२; शौ १, २१, ४†; ९, ७, ७; १०,६, १; ६-१७; १९-२१; ३१; ११, १, ६; १२; २१; १९, २८, १-३; ५-१०; २९, १-९; ३०, ४; पै २,८८, ५†; ८९, १; २; ४; ५, ३६,५; ७, ५, १२; १०, २, २; १२,१०[2]; १३,११, १-३; २२; १६,१७, ४; ४२,१; ६-८; ४३, १-९; ४४,१; ४; ४५, १[2]; ८९, ६; ९०, १; ९१, २; ११३, १; १५१,६[2]; १५२,५;६; १९,३२, १०; ३६, ६‡[l]; ४९, १३[m]; –षताम् ऋ १०, १६४, ४[l]; शौ ५,२०, १२; २८, १०; ७, १४, १;२; १९,२८,४; पै २,५३, ८; ८९,३; ९, २४, १२; १२,७,४; १३, ११, ४; –षते ऋ १, ५०, १३; १०,१२८,५; तै ४,७,१४, २†; काठ ४०,१०†; शौ ५, ३, ७†; ६, ४६,३?‡[n]; ७,१२०,१; १६, ६, ३; १७, १, ६[o]; २४†; १९,५७,२;३; ५; पै १,७८, २; ३,३०,२;३; ६; ५,४,६†; ११, ७,५; १७,२४, १; ४-११; १८, ३१,१; –षन्तयः खि २,११, ४; –षन् शौ १, १९, ४; ९, ७, ७; १७,१,६; पै १६,११३,१; १८, ३१, १; –षन्तः पै ९, १९, २; १२,७, ३; –षन्तम् ऋ १, ५०, १३; मै १, ४, ३; काठ ३१,

---

a) पाभे. क्रुते पृ १६९२ *c* टि. द्र. ।

b) पाभे. क्रुते पृ १६९२ *d* टि. द्र. ।

c) भाप. च नाप. च । भावे कर्तरि च क्विप् प्र. ।

d) =सपा. ऐब्रा ५,२१ ऐआ ४, १,१[2] आश्रौ २,१८, ३ । ऐआ ४,१,१ तु खिधः इति पाभे. ।

e) सपा. द्विषः<>स्रिधः इति पाभे. ।

f) सपा. द्विषः<>निर्ऋतिम्<>अरातिम् (परि.) इति पाभे. ।

g) सपा. द्विषः (माश ६, ४,४,२१ च) <> रिपून् इति पाभे. ।

h) °षतः इति स्वरः ? य.न. शोधः ।

i) सपा. द्विषतः<>भ्रातृव्यस्य इति पाभे. ।

j) सपा. द्विषतः<>भ्रातृव्यस्य इति पाभे. ।

k) सपा. मा १,१८ माश १,२,१,१२ पाठाऽभावः ।

l) पाभे. क्रुते पृ १६४८ *e* टि. द्र. ।

m) सपा. शौ ६, १०४,२ विशिष्टः पाभे. ।

n) पाठः ? द्विषति इति शोधः (तु. पाभे. पृ ६६५ *c* टि.) ।

o) सपा. माश्रौ १, ६,२,१७ द्विषताम् इति पाभे. ।

१४[a]; ३४, १८¶; शौ ४, ३५, ७; १५,१,८; १६, ७,६; पै ४, ३०,१-९; ७, ५, १२; १०,१२, १२; १८,२७,८; २०,२१,७.

द्विपि[b]–

द्वि(पि>)पी-मत्– -मतः पै २, ४०,३.

द्वेप[b]– -पम् काठ २,१[c];१२; ३,३; क १,१३[c]; २,६; १०; –पात् पै ५, ३७, २?; –पेभ्यः काठ ३, १‡[d].

द्वेपत्– -पन् पै ९,२४,१[e].

द्वेपस्[b]– -पः[f] ऋ १, ३४, ⌊११; १५७,४⌋; ४८,८; १६७, ९; २, ३३,⌊२; ६, ४४, १६⌋; ४, १०, ७; ५,२०,२; ८०, ५; ६, ४६, १२; ४७,⌊१२; १०, १३१, ६⌋; ⌊१३; ७, ५८, ६; १०, ७७, ६; १३१,७⌋; ७,५६, १९; ७७, ४; १०४,२; ८,१८, ११; ४४,११; ६७,२१; ७१,१५; ७९,४; १०, ६३,१२; मा ५,२६;६,१;१८[g]; †२०,५१;५२; ३४,४७†; ३८, २०; का ५,७,१; ६, १, १; ४, २[g]; †२२, ५, ५; ६; ३३, २, १०†; ३८,५,२; तै १,३,१,१[f]; २,२; ६,१;४, ४५, १‡[h]; †७, १३, ४; ५; मै १, २, १[c];११; १४¶; ३,६,३[2]; ¶[c]; ४,९,१०; १०,५†; ११,४;१२,५[2]†; १४, १८†; †काठ ८,१६[2]; २३,११; जै ४,१४,९†; †शौ ६, ४,२ऽ[i]; ७, ९६-९७, १; ८, ४, २; २०, १२५,६; ७; पै १, १०८, १‡[h]; ५,३७,५‡[h]; १५,२१, १; १६, ९, २†; १९, २, २; १२, ८‡[h]; २०,५४,६; –पांसि ऋ २,६,४; २७,७; २९,⌊२; १०,१००,९⌋; ३,१६,५;२७,⌊(२,७,३)३⌋; ४, १,४;५,४५,५;८७,८;६,१०,७; ५९, ८; ८,१८, ५; ५३, ४; ९, २९, ४; १११, १; खि ३,५,४; ५,७,३, ४; मा १२, ४३; २१, ३†; २८, १५; का १३,३,१४; २३,१,३†; ३०,२, ४; †तै २, ५,१२,३; ४,२,३, ४; मै १,२, १०[g]; १६[g]; २, ७, १०; †४, १०, ४; ११, २; १३, ८; १४, १७; काठ ३, ६[g]; १६, १०†; १९,१३; ३१,१४[2]; ३४,१९†; ४०,१४†; क २,१३[g]; २५,१†; †कौ १,४६३;२,९४०; †जै १, ४८,९; ४,१,१; ९; १८,८; शौ १,२,२; ५,२२,१; १८,२,४७; पै २,३७,२; १९, ३९, ४; २०, ९,३; ४९,४; –?पोभिः[j] ऋ ७, ६०,९; –पोभ्यः ऋ ८,७९,३[d]; खि ५,७, २, ६; मा ५, ३५†[d]; २१, ४३-४५; का ५, ९, १†[d]; २३,५,३[1]; †तै १,३,४,१[d]; ६, ३, २, २[d]; मै १,२, १३†[d]; ४, १३, ७; काठ १८, २१; क २, ८†[d].

द्वेषो-युवन[k]– -नः मै १,२,१०.

द्वेषो-युत्[l]– -युतः ऋ ५,९, ६; –युतम् ऋ ४,११,५.

द्वेष्य,ष्या– -ष्यः शौ ९,२, १४; पै १६, ७७, ४; २०, २८, १०; –ष्या काठ ४०, १०; शौ १, २०,१;५,३,६; पै १९, १६,५.

द्विप्–, द्विपत्– √द्विप् द्र.

?द्विपदे[m] पै ५,१४,८.

द्वि-पंधि–, द्वि-पाहस्त– द्वि– द्र.

द्विपि–, द्विपी-मत्– √द्विप् द्र.

?द्विपेभिः[n] शौ १९,५६,६.

---

[a]) सपा. तैव्रा ३,७,६,९ आपश्रौ ४,७,२ सपत्नान् इति पाभे.।

[b]) भाप.। क्विन्-घञ्-असुनः प्र. यथायथं द्र.।

[c]) सपा. द्वेपम्<>द्वेपः इति पाभे.।

[d]) सपा. द्वेपेभ्यः<>द्वेपोभ्यः (माश ३, ६, ३,७ च) इति पाभे.।

[e]) सपा. द्वेपन्<>जेष्युन् (परि.) इति पाभे.।

[f]) वैतु. वें. सा ⌊ऋ १, ३४, ११ प्रमृ.⌋, भा ⌊तै १,३, १,१⌋ द्वेप्– ⌊कर्तरि⌋>यनि. द्वि३ इति?।

[g]) सपा. द्वेपः<>द्वेपांसि (आपश्रौ ७, २०,४ माश्रौ १,८,४,२८ च) इति पाभे.।

[h]) पाभे. इते पृ ६९२ *j,l*: टि. द्र.।

[i]) वैतु. सा. द्वेप–>प्र१ इति?।

[j]) पाठः? °पोभ्यः इति शोधः?।

[k]) विप.। उस. उपं. √यु ⌊अमिश्रणे⌋ + कर्तरि ल्युट् प्र. (वैतु. सात. द्वेपोयु° इति)।

[l]) विप. (अग्नि-, अस्मद्-)। उस. उप. √यु ⌊अमिश्रणे⌋ + कर्तरि क्विप् प्र.।

[m]) प्राति.?। द्वयोः द्यावापृथिव्योः सीदतीति कृत्वा द्वि– + (√सद्>कर्तरि) सद्–>उस. द्वि-पद्– (नाप. ⌊देव-⌋) >च१ इति। यज्ञो द्विविधः। यत्रौदनो देवेभ्यो दीयतेऽसौ प्रथमः। यश्च पृष्ट्योऽसौ द्वितीय इति भावः (तु. सस्थ. टि. यद्–> -यान् इति, ?पृष्ट–> -ष्टः इति च)।

[n]) प्राति.?। द्विपत्–> *द्विपद्भ्यः ⌊च३⌋ >नैप्र. यनि. (तु. सप्र. शौ १९, ५७, ३; ५ प्रमृ.)। पाप्र. तु कर्तरि काऽन्तं सद् द्विपु– इति सुवचं स्यात् (वैतु. सा. द्विपस्– इति प्राति., BW. W. विपु– इति प्राति. च)।

द्विस् (:) प्रभृ., द्वी √कृ,द्वीड– द्वि– द्र.

१द्वीप[a]– -पानि ऋ ८,२०,४[b].

द्वीप्य[c]– -प्याय मा १६,३१; का १७,४,५; तै ४,५,५, २; मै २, ९,५; काठ १७,१४; क २७, ४.

२द्वीप[d]– -पम् ऋ १,१६९,३[e]; –¶पे मै २,५,६; काठ ३,८[f]; १३, २; क २,१५[f].

द्वीपिन्[g]– -पिनः शौ १९, ४९, ४; पै १४, ४,४; –पिनम् मै २,१,९; काठ ३७,९; शौ ४,८,७; पै ४, २, ४; –पिनि काठ ३६, १५; शौ ६,३८, २; पै २, १८,२.

द्वीय–, द्वेधा द्वि– द्र

द्वेप–, द्वेपत्–, द्वेपस्–, द्वेप्य, प्या– √द्विप् द्र.

?द्वेष्टा य न्त स्त्वा पि ण्ड म द न् युव पै १३,१३,४.

द्वैध– प्रभृ., द्वैयात्म–, १द्व्यक्षर– प्रभृ. द्वि– द्र.

ध

धक्षत्–, धक्षि, धक्षु– √दह् द्र.

√धन् (वधा.),>धनि, †दधनत्[h] ऋ १०, ७३, १; मा ३२, ६४; का ३२,५,१०; काठ ४,८; क ३,६. धनयन्ते ऋ १,८८,३; धनयन्त ऋ १, १६७,२; धनयन् ऋ १, ७१,३; धनयीत् मै ३,१६,१‡[i].

†दधन्वस्– -न्वान् ऋ ९, ६७, २; १०,११३, २; कौ २, ६७४; जै ३, ५६,२.

१धन[j]– -नम् ऋ १,३६,४; २,१३, १०; ३,२,१२; ६,४५,२; १२; १५;७,३२,१२;८,१९,१८;६८, ९;८०,८; ९,९७,३८; १०,३१, ११;३४,१०;४२,५;४८,५;६४, ६[k];८४,७;९७,८; खि २,६[?], १८;१९[l];२०[6];२४; खिसा २६, २२; मा ९,१७†[k]; १२, ८२†; १८,५;४०,१;का १०,३,१०†[k]; १३,६,८†; १९,३,१; २३, १, ११†[k];४०,१,१; तै १,६,१,१; †४,२,६,३; ७, २, २; मै २,७, १३†;११,३;४,५,१¶; काठ ६, ६¶; ७,२[?m]; ११[?m]; ¶; १६, १३†;१८,८; क ४,५¶;५,२[m];

a) नाप. (पृथिवी-, तत्खण्ड-)। व्यु. ?। *पृथ्वीमयु–> नैप्र. यनि.। तु. टि. पृथिवी– अपि।

b) पूर्वार्ध-पाठः ? वि द्वीपा [सप्त१] निपाऽपतयन् तिष्ठद्-वतोऽदुच्छुना···इति शोधः स्यात्। (*निर्वा–[=झंझा-वात-] > -वा तृ१> नैप्र.) *निपा इति कृत्वा 'मरुतः प्रवलेन वातेन तिष्ठद्-वतः (स्थावरान्) द्वीपा (पृथिव्यां) व्यपतयन्, (*वृहद्-उच्छ्वन् > नैप्र. अदुच्छुन्– > तृ१) अदुच्छुना (उद्गमन-प्रकर्षेण) उभे रोदसी युजन्त (च)' इति वा. (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. पठतां वा. ?)। c) विप. (रुद्र-)। भवार्थे यत् प्र. (वैतु. उ. प्रभृ. <२द्वीप– इति)।

d) नाप. (जलपरिवृत-भू-)। व्यु. ?। <द्वि–+२अप्– इतीव पा [५, ४,७४; ६, ३,९७] WAG [१, ९० *a*] प्रभृ.। *अद्– (जल- [तु. २अप्–])+१द्वीप–> कस. *अद्-द्वीप >नैप्र. यनि. (पृ २२३ *h* टि. अत्र विषये यदुक्तं, तत् संप्रदायपरिष्कारमात्रम्)।

e) वा. कृते सस्थ. टि. √धा>दधति द्र.।

f) =सपा. आश्रौ ३,६,२४। शौ ७,८८,१ वैताश्रौ १०, २२; २३,२० कौसू ३२,१४;१२७,४ तु अप्सु इति पाभे.।

g) नाप. (व्याघ्र-)। व्यु. ?। <√*द्वीप् [हिंसायाम्] इति वा <२द्वीप– इति वा। उत्तरे कल्पे चर्मचित्रकाणां तथाऽऽभासात्।

h) 'गर्भमजनयत्' इत्यर्थः (तु. पृ १३४१ *l* टि. पाभे.)। रूपं तु जुहो.? धान्य-वृत्तेः सतः यनि.धा. लेटि प्र. पूर्वं स्वर इतीव पाप्र (६,१,१९२ [तु. GW.प्रभृ.;वैतु. उ. म. √धा >*दधत्>यनि. इतीव?])। *दध– (=२तन–[संतान-]) +*धन– (=प्रसव-)> वस. *दध-ध(न>) ना– (पुत्र-प्रसवा-)> नैप्र. *दधन्– > √ *दधन् > लङि प्रपु१ यनि. (पुत्रं प्रासूयत) इति वा (√वृध् [*संताने]>) *वर्ध– (=संतान-)+*वर्ध(न>) ना– (वर्धन- कर्त्री- [कर्तरि ल्युः प्र.]) > उस. *वर्ध-वर्धना– > नैप्र. *दधन्– इति विशेषे सति शेषं पूर्ववदिति वा कृत्वोक्तस्य नाधा. रूपमिति तु मतम् [तु. मै १, ३, २० ?यजनत् (*व्यजनत् [शेषं यस्था. टि. द्र.] इति पाभे.)]।

i) सपा. धनयीत् <> ध्वनयेत् <> ध्वनयीत् <> ?ध्वनयित् इति पाभे.।

j) वप्रा.। वित्तार्थे व्यु.?। अभा. PG [१,१२०] प्रभृ.यनि. धा. इति। या [३, ९], पाम [५, १, ५९] <√धि [प्रीणने] इति?, PW. <√धा [धारणे] इति?।

k) सपा. धनम् (माश ५, १, ५, २३ च) <> धना <> रत्नम् इति पाभे.।

l) पूर्वेण समस्तमिति [खिसा ११, २०]।

m) सपा. धनम्<>पशून् (माश २,४,१,५ तैत्रा १,

६,१[a]; ¶[३]; २५,४†; २८,८; कौ १,
४१४‡[b]; २,३५४‡[b]; ३८३‡[c];
७०८†; जै १, ४०, ६‡[b]; ३,
२९, ११‡[b]; ३१, ३[c]‡; ५८,
५†; शौ १, १५, ३; ४; २,
७,४; ३,१५, २; ५; ६; ४,३१,
७†; ३८,३; ५,१९, ९; ६,८१,
१; ७,५२,६‡[d]; ११४,५; ८,५,
१६; ११, १, २८; १२,१, ४०;
१९,३१, १०; २०, ५९,३; ८९,
९‡[d]; पै १, २४, १; २; ३; ४,
९,४; १२, ७†; ५,२८,५; ३६,
६; ८,३, ४; ९,१७, ५; १०,५,
१०; ११,६, ८†; १६, २८, ६;
९१,८; १७,४,८; ३३,७[e]; १९,
१७,१; २५,५; ४९,३; ४; ५०,७;
२०,३७,९; –†नम्ऽ-नम् ऋ २,
२३,१३; ९,८५, ८; १०,१५६,
१; कौ २, ८७७, –नस्य ऋ
६,४४, ⌊(१,११०,९)९⌋; ८,३,
५; ९, ९७, २९; खि २, ६[२],
२१; ५,४,७; तै १,१,३, १; मै
४,१,३; काठ १,३; ७,११¶; क
१,३; कौ १,२४९†; २,९३७†;
४,७; जै १,२६, ७†; २,७, ३;
४,२३,४†; शौ १९,३१,९; २०,
११८, ३†; पै ४, १०, ६; १०,
५,९; –ना ऋ १, ६४,⌊१३; २,
२६,३; १०,१४७, ४⌋; ८१, ३[b];
१०२, १०[f]; १३०, ६; १५७,
२; २, २४,९; १३; ५, ३२,९;
९, ६१, २३; ७९, २; १०,
३४, १२; ४२, ९[d]; १२०, ४;
तै २, ३, १४, ३†; मै १, ११,
२‡[g]; ४,१४, १०†; काठ १३,
१४‡[g]; कौ २,११०९†; जै ३,
४४, ८†; शौ ५, २,४†; १९,
३५,२; ४९,७; †२०, ५६,३[b];
१०७,७; पै ३,३७, १?; ६,१,
४†; ११, ४, २; –नात् शौ
१२,२, ३७[e]; –नानाम् ऋ १,
४,९; ३१,८; १०२,५; १२४,७;
३,१८,५; ३०,⌊२२[h]; ३१,२२;
३२, १७; ३४, ११; ३५, ११;
३६,११; ३८,१०; ३९,९; ४३,
८; ४८-५०, ५; १०, ८९,
१८; १०४, ११⌋; ४, २०, ३;
५,४२,५; ७; ६,२६,८; ९,९६,
२०; १०, ३०, ११; १३९,⌊(१,
९६, ६) ३⌋[i]; मै ४,११, १†;
काठ २१, १४†; ४०,५; शौ ४,
२२,३; १०,८,४२†; †२०,११,
११; ६८, ९; पै १, ९६,३; ३,
२१,२; १३,५,६; १७,३५,६‡[j];
–नानि ऋ १,३०, १६; ४२,६;
१००,९; १३; १०८,१३; १३०,
६; ७[२]; ४,५०,९; ८,१४,⌊६; ९,
६५,९⌋; ९,७९,२; ९०,३; १०,
४२,⌊१०; ४३,१०; ४४,१०⌋[j];
४८, १; खि ३, ९, १; कौ १,
३२९‡[h]; २,७५९†; जै १,३४,
७‡[h]; †शौ ७,५२,७; २०,१७,
१०; २७,६; ८९,१०; ९४,१०;
–नाय,>या ऋ १, १००, ८;
१०४,७; ४,२३,१; ८,७१, ५;
९,९७,४; १०९, १०; मै २,१,
९[k]; काठ ३५,७[l]; ३७,९[m]; क
४८,९[l]; †कौ १,४३०; ५३५;
२,६८२; †जै १,४२,४; ५५,३;
३,५६, १०; पै १, ७२, १; २,
४३,२; –ने ऋ १,३१, ६; ४०,
⌊२; ६, ६१, ५⌋; ५४, ६; ११६,
१५; १३२, १; ५; ६, ४५,
११; १३; ८, ३, ९; ५, २६;
८, २१; ४९, ९; ५०, ९;
९२, ९; ९, ५३, २; १०, ६३,
१४; १४७,३; खि ३,१,९; २,९;
†कौ २,९९४; १०६५; †जै ४,७,
२; २७,३; †शौ २०,९,३; ४९,
६; पै ५, ३५, १२; ९,२२, १६;
१७,४१, २[n]; २०, १८,६; –नेऽने ऋ ५,३५,७; –नेन ऋ १०,
१८, २; खिसा ३३, १७; मा
१२, ७; २०, २२[o]; का ३, ३,

१,१०,२:४; २,१,२५ आश्रौ २, ५,२ शांश्रौ २, १४, ४;
१५,२ आपश्रौ ५,१८, २; ६,२४,३; ६; २५,१०; २६,५
माश्रौ १,६,३,७; १४ च) इति पाभे.।

[a]) पाभे. कृते पृ १६९५ *m* टि. द्र.।

[b]) सपा. धनम् (तु. ORN.) <> धना इति पाभे.।

[c]) सपा. महत् धनम् <> महाधनम् इति पाभे.।

[d]) सपा. धनम् <> धना इति पाभे.।

[e]) सपा. धनम् <> धनात् इति पाभे.।

[f]) सपा. धना स्तोधिय <> पराजयासै इति पाभे.।

[g]) पाभे. कृते पृ १६९५ *k* टि. द्र.।

[h]) सपा. धनानाम् <> धनानि इति पाभे.।

[i]) सपा. धनानाम् <> पथीनाम् इति पाभे.।

[j]) सपा. धनानाम् <> धनानि इति पाभे.।

[k]) सपा. धनाय <> सौभगाय (तैब्रा २, ७, १६,४ आपश्रौ १८, १५,३ च) इति पाभे.।

[l]) पाभे. कृते पृ १३४९ *c* टि. द्र.।

[m]) सौभगाय इति BC. पाठः।

[n]) सपा. धने <> वृद्धाः इति पाभे.।

[o]) =सपा. माश १२,९,२,९ तैब्रा २,६,६, ५ आपश्रौ

२८[a];९,१;१३,१,८;२२,१,७[a]; तै २,५, २, ७¶; ३,२,५,५[b]; ४,२,१,२;६,३,१[a]; मै १,६,१; ७,१; २,८,१४[3]; काठ ४,१३[a]; १६, ८; ३५, ३[a]; क ४८, ४[a]; शौ ३, १५, ५[2c]; ६[2c]; ७, ३४, १[a];८६,३[a];४;५; १४, १,४८[a]; २,७०;१८,३,१७;१९,३१,७[a]; ६४, २[a]; पै १, ४१, १; ५, ४, ६‡[d]; ६,१८-१९,१-९; १०,५, ७; १३,९, १७; १७,२९, १६; १७; १८,१३,१०; २०,१२,५; ३६,५; ५१, ६; ५६,४; –†नेषु ऋ ७,३८,८; ८,१६,५; मा ९, १८; २१,११; का १०,३, ११; २३, १, १२; तै १, ७, ८, २; ४,७,१२,१; मै १,११,२; काठ २३, १४; –नैः शौ ५, ४, २; पै १९,८,१४.

धन-काम– -मः शौ ५,१८,५; पै ५,३६,६; ९,१७,७.

√धनकाम्य

धनका(म्य)म्या– -म्या शौ १२,२,५१[e];–म्याः पै ९,२२, १९?[f]; १७, ३५, १[e]; –म्याम् १९, ४२,१६

धन-जित्[g]– -जित् ऋ १०,१७०, ३; खि ४,३,१; तै ४,७,१४,४; काठ ३८,१४[h]; ३९,५;४०,१०; कौ २,८०५†; जै ४,३,१†; शौ ५,३,११; पै ५,४,१०; –जितम् मा ११,८; का १२,१,८; तै ४, १,१,३; मै २,७, १; काठ १५, ११; –जिते ऋ २,२१,१.

धनं-जय,या[i]– -०य ऋ ९, ४६, ५; –यः ऋ १, ७४,⌊३ (६,१६, १५)⌋; ९,८४, ५; तै ३,५,११, ४†; मै ४, २, १०[2]; १०, ३†; काठ ८,१६†; ३८, १२; कौ २, ७३२†; शौ ३,१४, २; ७,५२, ८; पै १, ४९, १[j]; २, १३, १; १९, ५०, ९; –†यम् ऋ ३, ४२, ⌊६;८, ४५, १३⌋; ६,१६, ⌊१५ (१,७४,३)⌋; खि ४,६, २; ९; मा ११, ३४; का १२, ३, ७; तै ३, ५, ११, ४; ४,१,३, ३; मै २,७, ३; काठ १६, ३; शौ २०,२४,६; –या मै ४,१२, १; काठ ८,१७; पै २०,३५, २.

†धन-दा[k]– -दाः ऋ ६,१९,५; ७,३२,१७; १०,११६,९;१४१, १; मा ९, २८; का १०, ५, ४; तै १, १, १०, १; मै १,११,४; काठ १४, २; शौ ३, १५, १$; २०,२; पै ३,२४,३; $१९,३८, १४; ४९,१; –दाम् ऋ १, ३३, २; १०.

?धनदायै[l] खि २, ६[2],१८.

धन-पति[m]– -तिः शौ ४,२२,३; १०,१०,११; पै ३,२१,२; १६, १०८,१; –तिम् काठ २१,१४†; –०ते काठ ४०, ५; शौ २,३६, ६; ५,२३,२; पै १,४३,१; ९६, ३;७,२, २;१९,२९,५;४१,१३.

धन-पाल[n]– -लः शौ १९, ३५, २; पै ११,४,२

धन-भक्ष[o]– -क्षेषु ऋ १०,१०२, १.

धन(न-अ)र्च[p]– -र्चम्[q] ऋ १०, ५, १४, ५; १४, १८, १ आपमं २, ६, १; ७ शांगृ २, १०,३ कौसू ३६, १८ पागृ ३, १२, १० । जै १, ३६,२ तैआ २,१८,१ बौध २, १, ३४; ४, २, ११ तु बलेन इति पाभे. ।

[a]) पाभे. कृते पृ १६९६ *o* टि. द्र. ।

[b]) =सपा. आश्रौ ६,१२,४। शांश्रौ ८,८,११ तु पशुभिः इति पाभे. ।

[c]) सपा. सकृत् धनेन<>पणेन इति पाभे. ।

[d]) सपा. ऋ १०,१२८,५ तनूभिः इति पाभे. ।

[e]) सपा. ॰म्या ⌊वैतु. सात. ॰म्यां इति ?, RW. ॰म्यात् इति ?⌋ <> ॰म्याः इति पाभे. ।

[f]) पाठः ? ॰म्यया इति शोधः (तु. पृ ८६१ *e* टि.)। एतदनु तु पृ १०६ *b* टि. शोधो नेष्टः ।

[g]) विप. (इन्द्र-, सूर्य- प्रभृ.) । उस. ।

[h]) =सपा. आपश्रौ १६, १८, ६ । मै २,७, १२ तु पाठाऽभावः ।

[i]) विप. (अग्नि-,इन्द्र-,सोम-)। खच् प्र. (पा ३,२,४६)।

[j]) कृतंचयः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. शौ ७, ५२,८)।

[k]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, देव-)। उस. ।

[l]) पाठः ? धनदा(य >)यी– > -०यि इति शोधः (तु. खिसा ११,१९)।

[m]) नाप. । पस. पूप. स्वरः ।

[n]) नाप. । उस. उप. <√पा ⌊रक्षणे⌋ ।

[o]) भाप. (धन-संभक्ति- ⌊तु. ऋ १, १५७,२ प्रभृ. वें. PW. GW. GRV. च⌋)। पस. उप. <√भज् इति (वैतु. सा. Gri. अन्यथा व्याख्यायुकौ)।

[p]) विप. (⌊अत्यधिकगति-⌋ अर्वन्- ⌊=अग्नि-⌋)। अर्थः व्यु. च ?। *धन्य– +(√अर्च् ⌊गतौ⌋ > भावे) *अर्च– >वस. *धन्याऽर्च– >नैप्र. यनि. इति (तु. ⌊अवग्रहमात्रे⌋ पपा. प्रभृ.; वैतु. GW. ORN. WAG ⌊१, २६९ *a*⌋ धन ⌊न-ऋ⌋र्च्– इति च उप. =दीप्ति- इति च)।

[q]) सपा. ॰र्चम्<>॰र्चिम् इति पाभे. ।

४६,५.

†धन(न-अ)र्चि[a]– -र्चिम्[b] कौ १, ७४; जै १, ८, २.

?धनर्धतु[c] पै १४, १,१०.

१धुन-वत्– -वन्तः काठ ४०,५; पै १, ९६,२.

१†धुनि(ष्ठ>)ष्ठा[d]– -ष्ठा[e] ऋ १०, ७३,१; मा ३२, ६४; का ३२, ५, १०; काठ ४, ८; क ३, ६.

†धन-स[f]– -सैः ऋ १०, ६७,७; मै ४,१४,१०; शौ २०, ९१,७.

धन-सुनि– -निः शौ १८,४,३८.

धन-सा[g]– -साः ऋ २,१०,६;८, ३,१५; १०,६५,१०; मै १, ३, ३९†; †कौ १,२५१; २, ७१२; †जै १, २६,९; ३, ५८,९; शौ १९,३१,८;†२०,१०,१;५९,१; पै १०, ५, ८; –साम् ऋ १, ११२,७;१०; ८, ८६,४.

धुन-साति– -तये ऋ १०,१५०, ४; शौ १९,३१,८; पै १०,५,८; –तौ ऋ १०,१५०,४; मा १८, ३२; का २०, १, ३; तै ४, ७, १२,१; मै २, १२,१; काठ १८, १३.

धन-स्पृत्[h]– -स्पृत् ऋ ३,४६,२; –स्पृतम् ऋ १, ३६, १०; ६४, १४; ५,८,२; ६,१९, [८; १०, ४७,४]; ८,७,१८; ५०, ६; ९, ६२, १८; खि ३, २, ६; मै ४, १४, ८?[i].

धनु-हीन– -नः खिसा २६,२२.

धना(न-आ)व्य[j]– -व्यः खि ३, १०[२],१८.

√धनाय,धनायति मा २३,३०; का २५,६,१०; तै ७,४,१९,३; मै ३,१३,१; काठ ४४,८.

धनायु– -यवः पै ११,२,११

¶धना(न-अ)र्घ[k]– -र्घः तै २,२, ६,४.

धुनिन्– -निनः ऋ १,१५०,२; –निनम् ऋ १,३३,४;४,२,१५.

धुन्य,न्या[l]– -न्या ऋ ३,१,१६; ५,४१,८;६,११,३; खि ५,५,५; –न्याय ऋ ९,८६,३४.

ध(नि>)नी[m]– -न्या खि५,५,६

धनी-त्वत्–

२धुनिष्ठ[n]– -ष्ठाः खि ५, ५,६.

२धन्–

२धनु-वत्[o]– -वान् तै ४,९,१७.

धुनु– -नुभ्यः[p] ऋ ८,३,१९; –नुम्[q] ऋ १०, २७,१७; –नोः[r] ऋ १, ३३,४; १४४,५; १०,४,३.

†धुनु-तर[s]– -रौ ऋ ४, ३५, ५; काठ २३,११.

---

[a]) =धुनर्च–। विप. (अग्नि-)। धा. दीप्त्यर्थे वृत्तिं कृत्वा उप. कर्तरि कृद् इति पृ १६९७ p टि. विशेषः (वैतु. S. BS. =धनेन पूज्य- इति कृत्वा कर्मणि प्र.) इति।

[b]) पाभे. कृते पृ १६९७ q टि. द्र.।

[c]) पाठः? या जीवयन् (तु. मूको.) धनाऽर्धं (धनवृद्धिं) प्राऽऽणयन्तीर् इति पाद-शोधः।

[d]) विप. (Ḷप्रजनवत्तमा-] इन्द्र-मातृ-)। पपा. नावग्रहः।

[e]) पाभे. कृते पृ १३४७ c टि. द्र.।

[f]) विप. (सखि-)। उस. उप. <√सन् इति (तु. L.[४५२]; वैतु. GW. °सा– इति)।

[g]) विप. (विश्पला-, शुचन्ति-, सोम- प्रभृ.)। उस. उप.<√सन् इति।

[h]) विप. (इन्द्र-, सोम- प्रभृ.)। उस. उप. <√स्पृ।

[i]) धनु° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ६, १९,८ पपा. च)।

[j]) विप. (विप्र-)। *धनाऽर्धं– (धन-वृद्धि-)>(तद्युक्ते) *धनार्घ्यं– > नैप्र. यनि. इति।

[k]) विप. (अग्नि-)। उस. उप. √अर्घ् (=√अर्ह्)+ कर्तरि अण् प्र. (वैतु. भा. कर्मणि घञ् प्र.)।

[l]) विप. (वाज-, विषणा-)। तत्रसाधवीयः यत् प्र.।

[m]) भाप. (कौशल-)। इन् प्र. (पाउ ४,११८ [तु. सप्र. शची– > -च्या, शमी– > -म्या])।

[n]) विप. (ऋभु- [तु. शांश्रौ ८,२०,४])।

[o]) विप. (मरुत्-)। प्रथमावयवः भाप. (=ध्वनि-) इति। सपा. धनुवान्<>धुनिः<>तैआ ४,२५,१ ध्वनयन् इति पाभे.।

[p]) विप. ([बृहती-] नदी-)। धा. प्रगतौ, प्रवाहे वृत्ति-रिति विशेषः। सर्वमन्यत् q टि. द्र.।

[q]) विप. (बृहती- [आसव-, मद्य-])। धा. *मादने वृत्ति-रिति कृत्वा कर्तरि कृत् द्र. (वैतु. अन्ये स्त्री. नाप. सद्. धुन्वन्– इत्यस्य पर्याय इतीव कृत्वा तदर्थविशेषोपयोगे विमतयः?)।

[r]) नाप. (अन्तिक-) इति कृत्वा धा. सामीप्ये वृत्तिः।

[s]) विप. (हरि- [=अश्व-])। (प्रगत्यर्थे भावे) धुनु– + (√धृ [*धारणे]> भावे) *तर– > बस. यनि. [=प्रगति-मत्-] इति (तु. पपा.; वैतु. वें. सा. पूप. कर्तरि कृदिति उप. तरप् प्र. इति च, PW. GRV. प्रमृ. धुनुतृ– > -तरौ प्र२ इति)।

†धनु(तृ>)त्री[a]- -त्रीः ऋ ३,३१, १६;९,९३,१; कौ १,५३८; २, ७६८; जै १,५५,६;
१धनुस्[b]- -नूः शौ १,१७,४; पै १९,४, १४?[c].
?धनुत्व्ये[d] पै १५, १२,११.
२धनुस्[e]- -नुः ऋ ६,७५,२; ८,७२, ४; ७७, ११; ९, ९९, १; १०, १८,९; १२५,६; मा १६, १०; ११; १३; २९,३९†; का १७, १,१०; १२; १३; ३१, २,३†; तै ४, ५, १, १; ४[3]; ६,६,१†; ¶५, ५, ७, ३[4]; ४; ६, ५, ५,२¶; मै २, २, ५¶; ९, २[3]; ९;३,१६,३†; ¶४, ४,३[2]; ५, ९;६,८[2]; काठ १७, ११[4]; ४६, १†; क २७,१[4]; कौ १,५५१†; †जै १, ५६, ३; ४, ११, ५; शौ ४,४, ६; ६, ६; २०, ५†; ६, १०१, २; ७,५२, ९; ११, २,१२;१५,१,६; १८, २,६०†; पै १, ४९, २; ७६,१; ४,५,८; ५,८,५; १०, ६; ३६, ९; ११, २, ३; १३, ३, ५; १४,२, ७; १४; १५; १७; १५, १०, २†; २०, ७‡[f];१६, १०५, २; १८, २७,६; १९, ९, १२; १३,११; -नुर्भिः शौ ५, १८, ८; पै ९, १८,३; -नुषा खि ३, ९,१.
?धनुर्धनद्[g] पै १५, १२,११.
धनुष्-कार[h]- -रम् मा ३०, ७[i]; का ३४, १, ७[i].
धनुष्-कृत्[h]- -कृद्भ्यः[j] मा १६, ४६; का १७,७,५; मै २,९,४.
धन्य- √धन् द्र.
√धन्व्(वधा[k].), धन्वन्ति ऋ ९,९७, २०; धन्वसि ऋ ९, ८६, ३४; धन्वन्तु ऋ ९, ७७,३;९७, २६; धन्व>न्वा[l] ऋ ९, ९७, ३; कौ २, ७५१†; धन्व ऋ ९, ९७, [१६; १९]; १०५, ४[m]; ‡धनिव[m] कौ १, ५७४; २, ९६१; ‡धनिवः[m] जै १, ५८, ९.
†दधन्वे ऋ २,५,३; मै २,१३, ५; कौ १, ९४; जै १, १०,४; ४, २०, ५; दधन्वे ऋ ८, ३३, १२; †दधन्विरे ऋ ९, १०, [२; १३, ७][n]; १०, १०४, १; कौ २, ४७०; ५४३; जै ३, ३५, ५; ४२, ९; †दधन्विरे ऋ ३, ६०,३; ८, १९, १; १०, ९२, ५; ९६, ६; ७; कौ १, १०९; २, १०३७; जै १, १२, ३; ४, २९, ३; शौ २०, ३१, १;२.
धन्वन्[o]- -†न्व ऋ १, ३५,८; २, ३३,१०[f]; ३८,७; ३,४५, १?[p]; ४,३३,७; ५, ७, ७[q]; ६, १२, ५?[r]; १०, ८६, २०; ८९, ६;

---

a) विप. (२अप्-, स्वसृ- [=अङ्गुलि-])। धा. गत्यर्थे वृत्तिः (तु. भ. PW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा., भ [पक्षे] प्रीणने च, प्रेरणे चेति)। कर्तरि तृन् प्र. उडागमश्च उसं. (पा ७, २,३४ [तु. १तरुतृ- प्रभृ.; वैतु. सा.<*धनुत्र-इति?])।

b) नाप. स्त्री. (सेतु-) इति कृत्वा धा. बन्धने वृत्तिः (वैतु. सा. प्रभृ. वाच्यस्य विषये विमतयः)।

c) पाठः? यनि. पर्यायः स्त्री. (√बन्ध् [बन्धे] >) *बन्धुस्- > -न्धूः इति शोधः (तु. मूको. वन् इति)।

d) पाठः? (*धन-भर्तृ- >[भावे] *धनभर्तृ-मय- > नैप्र.) *धनोतृव्य- (=धन-स्वाम्य-) >-व्ये सप्१ इति शोधः।

e) नाप.। व्यु.?। <√धन् इति (पाउ २,११७), <√धन्व् गतौ वा हिंसायां वा इति या [९,१७]।

f) सपा. धनुः<>धन्व इति पाभे.।

g) पाठः? धनुर् द्वि१ इति शोधः। वा. कृते d टि. द्र.।

h) नाप.। उस.।

i) सपा. तैब्रा ३, ४,१,३ धन्वकारम् इति पाभे.।

j) सपा. धनुष्कृद्भ्यः<>धन्वकृद्भ्यः इति पाभे.।

k) धा. गतौ वृत्तिः (तु. निघ [२,१४] या [९,१६] पाधा. च), हिंसायां (तु. धन्वन्- इत्यत्र, [पक्षे] या.)।

l) वैतु. वें. सा. <धन्वन्- इति।

m) सपा. धन्व<>धनिव<>धनिवः इति पाभे.।

n) तु. सस्थ. टि. अभि।

o) नाप. न. (२धनुस्-, मरु-, शून्य-देश- [=अन्तरिक्ष-] प्रभृ.)।

p) धन्वा (द्वि३) इति पदं स्यात्? (वैतु. पपा. यनि. इति)। सपा. तैआ १, १२,२ दधन्वा, निधन्वा इति पाभे.।

q) अर्थः व्यु. च?। √धन् [धान्ये] इत्यस्य कृद्-वृत्तं सत् प्राति. पशुपक्षे शस्यस्याऽग्निपक्षे च तृणकाष्ठस्य पर्यायः द्र.। 'यथा दाता (अदने प्रवृत्तः) पशुस्तद् आदाति (साकल्येनाऽत्ति, एवम्) अग्निः' इति वा. (वैतु. सा.GRV. =निरुदकप्रदेश- इति)।

r) धन्वा राट् इति पाठः? *धन्वान्या (नि-आ-अ) राट् इति स्वरतश्च छन्दस्तश्च शोधः (वैतु. पपा. यनि. इति, ऋप्रा ८,७ धन्वा [धन्व] इति च?)।

९३, ६; १८७, २; मा २०, ५३?[a]; ३४, २४; का २२, ५, ७?[a]; ३३, १, १८; कौ १, २४६?[a]; २,१०६८[a]?; †जै १, २६, ४?[a]; ३, ३२, २; शौ ६, ३४,३; ७, १२२,१?[a]; २०, १२६,२०; —†न्वन् ऋ १,३८, ७;९५, १०; ११६,४; १३५,९; ६,३४, ४?[b]; ७५,३; ९,६९,१; ७९,३; १०,४,१; मा २९,४०; का ३१,२,५; तै २,५,१२,४[२];४, ६,६,१; मै ३,१६,३; काठ ४६, १; शौ ५,१३, १§; पै ८,१४, १०;१५,१०,३; —न्वनः ऋ १०, ११६,६; मा १६, ९; १२; का १७, १, ९; ११; तै ४,५,१,३; ४; मै २,९,२[२]; ४, ५, ९; काठ १७,११[२]; क २७, १[२]; शौ १, ३, ९; ४, ६, ४; ५,१३,६; ६, ४२,१; पै ५, ८, ३; ८, २, ४; १४, २, १३; १६; १९,८,१०; २०, ४९, ९; —†न्वना ऋ २, २४,८; ५,५३, ६;६, ७५, २[४]; १०, ११५, ६; मा २९, ३९[४]; का ३१, २, ३[४]; तै २, ४,८,१; ४,६,६,१[४]; मै ३,४,७; ३,१६, ३; काठ ११, ९; ४६, १[४]; पै १५,१०,२[४]; —न्वनाम् शौ ११, ११, १; —न्वनि शौ ४, ४, ७; ६, १००, २; १०१, ३; पै २, १९, २; ३६, ५; ९,३,४; १९, १३, ५: १२; —न्वने मा १६, १४; का १७, १, १४; तै ४,५, १,१; ४; मै २, ९, २; ५; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २, १२; —†न्वसु ऋ ५, ५३, ४; १०, ६३,१५; १३३,[१-६]; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२, ४; कौ २, ११५१-११५३; जै ४, १, ४; ६[२]; शौ २०, ९५, २-४; —न्वा पै ७, ७, ३?[c]; —न्वानि ऋ ४, १७,२; १९, ७; ५, ८३, १०; ६, ४९, ७; ६२, २; ८, २०, ४; १२; मा १६, ५४-६३; का १७, ८,८-१७; तै ४,५,११,१;२; मै २, ९, ९[१०]; काठ १७, १६[१०]; ३८, १२; क २७, ६[१०]; शौ ७, ४२, १; पै २०, १०, १.

धन्व-कृत्[d]— -कृद्भ्यः[e] तै ४, ५,४,२; काठ १७, १३; क २७, ३.

धन्व-चर[f]— -रः ऋ ५, ३६,१.

धन्व-च्युत[g]— -च्युतः ऋ १, १६८,५.

धन्व(न्व>)न्या[h]— -न्याः काठ २,१; क १, १३; शौ १, ६, ४; १९,२,२; पै ८, ८,८.

?धन्वर्णस[i]— -र्णसः ऋ ५, ४५, २.

धन्वायिन्[j]— -यिभ्यः[k] मा १६, २२; का १७, ३,१; मै २,९,४; काठ १७,१३; क २७, ३.

?¶धन्वा(न्व-आ)र्ति[l]— -र्तिः मै ४, ५, ९; —र्तिम् मै ४, ४, ५; ५,९.

धन्वाविन्[j]— -विभ्यः तै ४, ५, ३,२[k].

?धन्वासुहा[m] ऋ १,१२७,३; कौ २,

---

a) पामे. क्रते पृ १६९९ p टि. द्र.।

b) पाठः? *धन्व-> न्वम् इति शोधः (तु. सस्थ. टि. आभि; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति, ?ORN [पक्षे] क्विप. इति च)।

c) नाप. (निवास-)। पाठः? धन्वनः (पं१) इति शोधः।

d) नाप. (रुद्र-)। उस.। e) पामे. क्रते पृ १६९९ j टि. द्र.

f) विप. (वंसग-)। उस. उप. टाऽन्तम्। पूप. =मरु-प्रदेशः (तु. GW.GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. =?धनुस्- इति)।

g) विप. (मरुत्-)।

h) विप. (?अप्-)। तत्रभवीयो यत् प्र.।

i) विप. (नदी-)। प्राति. अर्थश्च?। धन्वऽअर्णस्- इति पपा. अनु सा. पूप. धन्व- (<√धन्व् [गतौ]) इति, GW. WAG [१, २६९a] ORN. GRV. धनु-अर्णस्- इति कृत्वा पूप. विप. उप. च नाप. [जल-] इतीव?। *धन्वर्- (=धन्वन्- [जल-])+(√नस् [*प्राप्तौ]>भावे) *नस्-> बस. *धन्वर्-णस्- [जलवती-] इति मतम्।

j) विप. (रुद्र-)। पपा. नावग्रहः। 'धन्वनः (चापस्य) वां (धारणं) मिमीते (कुरुते)' इति कृत्वा *धन्व-धा-मायिन्- (=धन्व-धारिन्-)>नैप्र. धन्वायिन्- इति च धन्वाविन्- इति च मतम् (वैतु. सा. प्रमृ. उप. यथायोगं √इ> *आयिन्- इति, √अव्> आविन्- इति च, PW. णिनिः इति च विनिः इति च प्र. [पावा ५, २, १२२] दीर्घश्चेति)। तु. आततायिन्-, °विन्- इति; चक्रायिन्-, °विन्- इति च।

k) सपा. °यिभ्यः<>°विभ्यः इति पामे.।

l) पाठः? न्वार्त्नि- इति शोधः (तु. संस्कर्तुः टि., सप्र. आपश्रौ १८, १७,१०;११ हिश्रौ १३, ६, १० धनुरार्त्नि- इति)। पस. अन्तोदात्तः।

m) प्राति. अर्थः व्यु. च?। *धन्वस्-(धन्वन्- [संग्राम-]) +(√सह् > कर्तरि) *सुहन्-> उस. *धन्वस्-

११६५†[a].

धन्विन्– -न्विना पै १९,२,५.

?धन्वा[b] मै ४,९,४.

√धम्,ध्मा(वधा[c].), धमन्ति ऋ ९, १,८; जै ४,४,८†.

धम्यते ऋ १०,१३५,७.

धमत्– -मतः ऋ ९,७३,१; –मन्तः ऋ १,८५,१०; २, ३४, १; ४, २, १७; खि ५, १५, ३; काठ १३, १५; शौ १८, ३, २२†; २०, १२९, १०; –†मन्तम् ऋ ८, ९६, १३; काठ २८, ४; क ४४,४; कौ १,३२३; जै १,३४, १; शौ २०,१३७,७.

धमन्ती– -न्तीः ऋ ३, ३०, १०.

धमनि[d]– -नयः शौ ६, ९०, २; पै १,९४,१; १९,१८,१;४; –निः शौ १, १७, २; पै १९, ४,१६; –निभ्यः शौ २, ३३, ६; २०, ९६,२२; पै ४,७,५; –निम् ऋ २,११,८[e]; –नीः शौ ७,३६,२; पै २०,३०,६; –नीनाम् शौ १, १७, ३; पै १, ९४, २; १९,४, १३; ९,१२.

धमित– -तम् ऋ २,२४,७.

ध्मात्– -तः ऋ ७,८९,२.

१ध्मातृ– -ता ऋ ५,९,५.

२ध्मातृ– -तरि>री ऋ ५, ९, ५.

?धमः[f] पै १९, १०,५.

धयत्– √धे द्र.

धरणी–, धरित्री–, धरीमन्–, धरीयस्–, धरुण– प्रमृ. √धृ द्र.

?धरुत्तरा पै १७,२८,१.

धर्णस–, धर्णसि–, धर्णि–, धर्तृ–, धर्त्र–, धर्त्री–, धर्म– प्रमृ., १धर्मन्–, २धर्मन्– √धृ द्र.

१धव[g]– -वः खि ५, १५, १४[h]; शौ २०, १३१, १७[i]; –वात्[i] शौ ५,५,५; –वे खि ४, ७,५; ७[2], ४[i]; पै ६,४, ४[i]; –वेभ्यः पै ९,६,११.

२धव[j]– -वः पै २०,६१,७.

३धव– √धु, धू द्र.

धवल[k]–

?धवल-त(र>)रा– -राम्[l] खि २, ६[2],२३.

धवीयस्– √धु,धू द्र.

√धा(वधा.)[m], > दिधिष, धापि, धि, धित्स, धत्ते ऋ १, ८५, ९; खि १, ९, ५; ¶मै १, ५, ९;९,८; शौ १०, ७, ४२; धत्ते ऋ १, ४०, ⌊४; ८, १०३, ५(९, ६६, ७)⌋; ९५, १०; ३, १०, ३; ५, १८, २; २८, २; ८, २३, २१; १०३, ४; ९, ७६,२; खि १, ५,८; ¶तै १, ५, ८, ३; ६, ७, ४; १०, ६[2]; ११, ५-७;७, ४, १; ५[2]; ५, ३; २, १,४, ७; २, १, ५; ४, २, ४; ५, २, ४; ५, १; ६, १,७; २, ३;४[2]; ३, १, १, ३; २, ९, ३; ४[2]; ३,२,१; ४,३[2]; ४, ३,८; ५,१,४; ५, १,९, ६; २, २,५; ३, २,३[2]; ४; ३,२[2]; ३-५; ४,२; ३[2]; ४; ५;५, १[2]; ७,३;८,२[2]; १०,४;४,१,१; ५, ३[2]; ६,६; ५,९,३; ६, ३,४; ७, ५,२; ६,४; ९, ४; ६, १,७,८; १०,४;२,५,३; ४;६,१,५;३,५; ५,१; ३;८,१;३; ४;११,१; ७, १,४,२[2]; २,२, २; ३,२; ५,६; ¶मै १, ४,५;१०;५,११; १४[4]; १०,९;११, ७[2]; २, १,२;३,२; ५;९;५,३[2];५;७;३,१,३;३,५[2]; ६;४,६;६,७; ८,५; ९;९,४; ४, १,८;२,९[2]; ४,६;६,१;४; ८,४;

सुहन्– (=युध्वन्-)> -हा ⌊विप. (अग्नि- ⌊तु. सस्थ. निष्पृहमाण- इति पर्यायः⌋)⌋ > नैप्र. यनि. इति (वैतु. पपा. प्रमृ. धन्वन्– > -न्व इति पूप., वें. सा. ⌊कर्तरि⌋ सुहस्– वा सहु– वेति उप. इति कृत्वा प्र१ इति, ORN. सुह्– इति उ॰. इति कृत्वा तृ१ इति)।

[a]) °सुह– > -हः इति *S*.; धन्वा, सुहः इति च द्विपदः पाठ इति BSG.।

[b]) पाठः? धन्व इति शोधः (तु. सपा. ऋ २, २३, १०)।

[c]) धा. शब्दाऽग्निसंयोगहिंसाऽर्चागत्यादिषु वृत्तिः (तु. निघ ⌊२, १४;१९;३,१४⌋ या ⌊६, २; १०,२१⌋ प्रमृ.)।

[d]) नाप. (नाडी-)। अनिः प्र.(पाउ २,१०२)।

[e]) भाप. (ध्मान–, शब्द-) इति ⌊तु. सा. GRV. प्रमृ.⌋।

[f]) पाठः? रुपः इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०, ५९, ८;९ शौ ६,५७,३)।

[g]) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। व्यु.?।

[h]) धवः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[i]) सपा. धवः<>धवात्<>धवे इति पाभे.।

[j]) नाप. (पति- ⌊तु. या ३, १५⌋)। व्यु.?। <√धू ⌊*विवाहे?⌋ इति तु स्यात्?।

[k]) विप.। व्यु.?।

[l]) पाठः? °तरे इति शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)। °रां शुभगन्ध° इत्यस्य स्थाने सपा. ⌊तु. पूसं.⌋, खिसा ११,२४ च धवलतरांशुकगन्ध° इति पाभे.।

[m]) धा. धारण-निर्माणाऽभिव्यञ्जन-पोषण- दीप्ति-दाना-ऽऽदिषु वृत्तिः द्र.।

¶काठ ७, ६; ८; ९; ११[३]; ८, ९; ९, १५; १०, २; ८; १०; ११, १[३]; ८¶[a]; १२, २; ११; १३, १[३]; ४[२]; ५; ६; ७[७]; १४, ६; ७; २१, ४; २४, ६[२]; २९, ३; ७[३]; ८[३]; ३१, ६[२]; ३२, १[५]; २[२]; ३; ४; ५[८]; ३५, १६; ३६, ४; ७; १४; ¶क ६, १[३]; ७, ५; ३१, १९; ३५, २; ३७, ७[२]; ४५, ८[३]; ४७, ६[२]; ४८, १४; †कौ १, ५८; २, ५७९; †जै १, ६, ४; ३, ४७, ५; शौ ८, १४, १२; पै ५, ६, ५; ७, १५, ५; ८, १४, १०†; २०, २२, ९; द्रुधाति ऋ १, १५५, ⌊३; ९, ७५, २⌋; ४, १२, ⌊३; ७, १६, १२⌋; ५, ४८, ४; ७, ९, १; ७५, ⌊(४, ४४, ४) ६⌋; ९, ७४, ५[b]; ८६, १०; ¶तै २, १, १, ६; २, ८; २, १०, ३; ४, ४, ३; ६, ५, ८, ६; ¶मै २, १, ४[२]; २, ४; ६; ५, १; ३, १, ६; ३, ६; ४, ३, ७; १४, ७ऽ; कौ १, ४४९; †२, ३८१; ८६४; जै १, ४७, ३; ३, ३१, १†; ४, २१, २†; शौ ५, १, ७; दधाति ऋ १, ६६, २; ४; १२५, १; २; ४, २०, ९; ५, ३, १०; ८३, १; ६, १०, ३; ७, १, २३; २२, १२; ९५, ३; ९, ९४, ४; १०, ८८, १९; १०९, ४; १२०, २; मा ४०, ४; का ४०, १, ४; ¶तै १, ५, ८, ५; ७, ३, ४; ५, २; ६, ६; २, १, १, ४; २, ७; ८; ९[२]; ३, २; ४, १; २; ५, २; ६, ३; ७, २; ७; ८, १; १०, २; २, ३, ३[२]; ४; ४, २; ३[५]; ५, ३[४]; ७, २; ८, २; ३; ६; ११, २; ३, २, १; २[२]; ३[२]; ३, २[२]; ३; ४; ५, ३; ७, ४; ११, २; ३[३]; ४[३]; ५; १३, २[२]; ४, ६, १; २; ६, १, २; १०, ३; ३, २, ६, ३; ९, ४; ४, १, ३; ४; ३, ४; ६; ८, ७; ९, १; ३-५; ६[३]; ५, २, ५; ९, २; ५, १, ३, ३; ४, ४; ५; ५, २; ७; ७, १; २; ८, ६; २, १, ५; ६; २, ३[२]; ५; ३, ५; ६, ४; ७, ४; ८, १; ७; ९, १; ४[३]; १०, १; २; ३; ६; ३, १, २; ५; २, २; ५; ४, २; ५, ३; ७, ४; १०, २; ४[२]; ११, ३; ४, १, ३; ५, ५; ७, २; ३; ६; ८, ३; ५, १, १[२]; ६, १; ८, १[३]; १०, ७ऽ; ६, २, ६; ३, ३[३]; ७, २, ५; ४; ९, ४; ६, १, ३, ४; ६; ८; ४, १; ७, ८; ८, ५[२]; ९, ७[२]; १०, ४; ११, ४; २, १, ४; ५; १०, ३; ६; ११, ३[२]; ३, ४, १; ३; ५; ६, २; ९, ६; १०, १; २; ११, १[३]; २; ४[२]; ६; ४, १, २; ३; ४, १; ४; ५, ४; ९, ५; ११, ४; ५, २, ३[२]; ४, १; २; ५, ३; ६, ४; ७, ३; ८, ३; ४; ६, २, २; ३, ४; ५, २[२]; ७, ४; ७, २, ४, २; ३; ८, ७; ५, ५, २; ६, २; ८, २; ९, ३; १५, २; ¶मै १, ४, १२[२]; ५, ५; ९[२]; ६, ३; ४; ७; ८; ९[२]; १०; ८, ३; ५[२]; ९, ५[२]; १०, ९[२]; २, १, ५[३]; ७; २, २[३]; १२[४]; ३, २; ५[१०]; ६[२]; ९[२]; ४, १[४]; २; ५, २[२]; ४; ५; ६[२]; ७; ८; १०[२]; ११; ३, १, ६[३]; ७; २, २; ३; ५-७; ८[५]; ९[२]; १०[५]; ३, २; ४; ५; ९; ४, २; ३; ४; ५; ७; ५, २; ६, १[२]; ३; ५; ७; ७, २; ४; ५; ६[२]; ७[३]; ८[२]; ८, ६; ९; ९, १; ३[२]; ५[२]; ७; ८; १०, १; २[२]; ३[२]; ४[३]; ७[५]; ४, १, २[३]; ३; ५; ६; ७[२]; १२; ३, ५; ७; ८; ४, १[७]; ६[२]; ८[२]; ९[२]; १०; ५, ४[२]; ५; ६; ८[३]; ६, ६[७]; ८; ९[२]; ७, १; ३; ६; ८; ९; ८, २; ३; ६[२]; ९; १०; ¶काठ ६, ५[४]; ७, ५[२]; ९; ८, २[२]; १०, १; ४; ८[३]; ११; ११, २[२]; ३; ४[२]; ५; ८[३]; १२, ९; १०[४]; ११[२]; १२; १३; १३, ३; ४; ७; ८[२]; १०; १४, ६; ८[२]; ९; १५, १; १९, ३[२]; ४[२]; ५[६]; ६; ७; १०-१२; २०, २[२]; ४; ५[२]; ७[३]; ८[२]; ९[७]; १०[२]; ११[६]; १२[२]; १३[६]; २१, १[६]; २[२]; ३[२]; ५; ७; ९[३]; ११[२]; १३; २२, २[c]; ६[२०]; ७; १३; २३, १; ४; २४, ४[२]; ५[२]; ६[३]; ८; २५, ८; १०[४]; २६, २; ३; ५[२]; ६; ७; १०; २७, १; २[४]; ३[२]; ९; २८, १[३]; २; ६[३]; ८[२]; ९; २९, ४; ८; ९; ३०, २; ५; १०; ३१, १[३]; २; ५[३]; ६; ९; १०; ३२, २; ४; ५; ३३, २; ३५, १७; ३६, ३; ४[३]; ३७, १; १६; ¶क ४, ४[३]; ५, ४[२]; ८; ६, १; ७[२]; ३०, १[२]; २[२]; ३[५]; ४; ५; ८; ३१, १; २; ४[२]; ६; ७[२]; ९[४]; १०[२]; ११[४]; १२[२]; १३[६]; १४[३]; १५[२]; १७[२]; १८[२]; २०; ३४, १[२d]; ३५, १; ७; ३६, १; ३७, ५[२]; ६[२]; ७[३]; ३८, १; ४०, १; ३[४]; ५; ४१, १; ३[२]; ४; ५; ८; ४२, १; २[४]; ३[२]; ४४, १[२]; २; ६[३]; ८[२]; ९; ४५, ५; ४६, २; ५; ८; ४७, १[३]; २; ५[२]; ६; ९; १०; ४८, १५; कौ २, ८३४†; जै ४, ५, ६†; शौ †५, २, २;

[a]) पृ १४५ अधि √धा > अधि···धत्त इत्यत्र शोधः। अधिः कप्र. (परि.) यद्र.। [b]) तु. सस्थ. टि. आ।
[c]) पृ १४५ अधि···दधाति इत्यत्र शोधः (तु. अधि-पूर्वम्, अभिपूर्वम् ⌊परि.⌋)।
[d]) एकतरत्र पृ ३४६ अभि···दधाति इत्यत्र यनि. शोधः द्र. (तु. अभिपूर्वम् ⌊परि.⌋)।

१७,६; ९, ५, १०; १८; †२०, ५९,३; १०७,५; पै ६, १, २†; २,७; ९,१५,६†; १४, ३, १२; १४; १६,७१,७; १८,२; १०६, ८; १९,४३, १०[a]; दधाते तै ६, ३, ५, ३¶; दधाते ऋ १,२, ९; १३६,२; १८५, २; मै ४, १४, ७†; धत्तः मा २८, ७; का ३३, ६,५; ३०,१,७; ¶तै २,१, ९, ४; २,१,३; ४[२]; ९, ४; १०, १; ३,२,७;३,३;८,२; मै ¶२,३,९; ५, ७; ३, ११, ५; ¶काठ १२, १०; २७, ७; ८[३]; दधते ऋ ४, ७,९; ५,४१,२; ७,९०,६; काठ २४, ५¶; दधते ¶तै १, ६, ८, १[२]; ७,२,१,३; ६, २; ३,५,३; ७,२;३; ९,३; ४,१, १; ३, ३[२]; ४;५; ६,२; ७,३; ५, १, ३; ८, ५; ¶मै १,६, ३; ४, १,४;३,५; ¶काठ १२,८;३१,३;३४,२;¶क ३७,६; ४७, ३; शौ ११, ६,३; पै १४, १,७; १६,२१,३; १९, १, ११; †दधति ऋ १,१६९, ३[b]; ३,३०,१; १०,९१, ९; मा ३४,१८; का ३३, १, १२; मै १, १०,९¶; दधति ऋ १, ५५, ५; ¶तै २,१, २,५;६; २,९,५; ३,७,२; ११,४;५; ४,६, २; ३, ४,९,६; ५,१०,२; ५, २,४, ४; ७, ३,१०,३; ४,७, २; १०, २; ५,१,५;६; ६,२[२]; ८,२; १०,१; ¶मै २,३, ५; ५, ७; ४, १, ४; ३,१०[४];४,९;६,८; ¶काठ ११, ८;२९,२; क ४५,२¶; †दधासि ऋ १, ९४, १४; ८, १०२, १[c]; १०,१४०,१; ५; मा १२,१०६; ११०; का १३,७, ५; ९; तै ३, ४,११,१[c]; ४,२,७,२; मै २,७, १४[२];४,१२,६[c]; कौ २,११६६; ११७०; दधासि ऋ १, ३१, ७; ९१,७[d]; ५,८,५; १०, २१, ६;८; मै ४,१०,६[d]†; काठ १६, १४†; क २५,५†; पै ७,१५,३; ११,१,९; १२, १,१४†; दधाये ऋ १,१५१,९; ३,३८,५; धत्थः ऋ ६, ६८,⌊६(१, १५९, ४; ४, ३४, १०; ४९,४; ७, ८४,४)⌋; धत्थः ऋ १, १५७,५; ५,६३,७; धत्थ ऋ४,३४,⌊१०(१,१५९,५; ४,४९,४;६,६८,६; ७,८४,४)⌋; ८,२७,२१; धत्थ ऋ५,५४,१४; ७,३७,२; दधे ऋ १,१३९, १; २,३२,१[e]; ५,८६, ५; ७, ५०, १; ८,४४,३; खि ६,३, १; मा २२, १७†; का २४, ४, १०†; मै १, ६, १; २; काठ २, १५†; १९, १४†; ३८, १४; कौ १, ४६१†; जै १,४८, ७†; शौ ४, ७,७; २७,२; ५,६,२; ३०,१२; १९, ४, २[f]; पै ४, ३५, २; ६, ११,२; ९,१४, २; १९,२४, ७; दधामि ऋ २,३५,१२; ८, ३४, ५;१००,२; १०,९८,२; दधामि ऋ ७,३४,८; १०,१८, ४; ८५, २४[g]; १२५, २; १४७, १; खि १,२,१०;३,१५,१; मा ९,३०; ११,७९;३५,१५†; का १०, ५, ८; १२, ७,१४, ३५, ४, १६†; तै १,६, ५,१; ७,५, १; ४, १, १०,३; ४,३,३; ११,३; ५,११, २; ५,५,१०,१; ३; ५;७, ९,१; मै १,६,१;२,७,७; काठ ७,१२; १६,७; १७,९[५]; १६[३]; २१, २; ६; २२, ५[५]; ६¶; ३१, १४; क ६,२;२६,८[३]; २७,६[३];¶३१, १७;२१;३४,१¶; कौ १,३७१†; जै १,३९,२†; शौ ४,३०,६†; ७,८७,२; ८, २,२‡[h]; ९; १२, २,३३†; पै ३,२८, २; ११, १, १;१६,३,८; १७,३२,३†; १९, ४८, ७; ५०, १०; २०,३२, ३; दध्महे पै १९, २३,६; दध्मः ऋ १०,१७२, ३; मा १५,१५-१९; १६,६४-६६; का १६,४,२; ४; ६;८;१०; १७,८,१८[३]; मै २,८, १०[५]; ९,९[३];१३,१२; २१[६]; शौ ३,२७, १-६; पै २,३८, ३; ३, २४,१; ६; ७,१, ६; दध्मसि ऋ १,५०,१२; शौ १,२३, ४†; पै १, २८, ४; ३, १४, १;

---

a) सपा. दधाति <> दधातु इति पाभे.।

b) 'हे इन्द्र ! (यदा) ते (तव) सा (प्रसिद्धा) ऋष्टिः अस्मे (अस्मासु) अम्यक् (लुङि प्रपु१ <√*म्यक्ष् ⌊मृदुभावे⌋), (तदा, त्वद्-नस्याः सन्तः) मरुतः सनेमि (चिरन्तनं) अभ्वं (अत्रग्रहकृत्स्नं) जुनन्ति (जारयन्ति), हि (यतः, ते आत्मनि तथा) प्रयांसि (धान्यानि) दधति (धारयन्ति), चित् (यथा) अतसे अग्निः (धृतः स्यात्) न (यथा वा) द्वीपमप्सु' इति वा. द्र.।

c) पाभे. कृते पृ १५५५ *b* टि. द्र.।

d) पाभे. कृते पृ १५५५ *a* टि. द्र.।

e) तु. वें. सा.; वैतु. GW. प्रपु१ इति।

f) सपा. पुरो दधे (तैत्रा २,५,३,२ च) <> मंत्रा २, ६,९ प्रपद्ये इति पाभे.।

g) पाभे. कृते पृ ११३८ *n* टि. द्र.।

h) सपा. ते दधामि <> दधानाः (तैआ ६, १०,२ माश २,१,१३ च) इति पाभे.।

धत्ताम् पै२०,३७,६;दुधातु ऋ२, २६,३;४,५३,७;७,३४,२०; शौ ६,६०,३; दधातु ऋ १, ८९,६; २,४०,६;५,५१,११;७,४५,४; १०, १७,४;६४,१३; १५८, ३; १८४,१; खि ३, १५, २; ४,८, १; खिसा ३,२;५; मा २,१०; २३, १६†; २०; २५, १९†; २६, १४; २९, ४; ३६, २; का २,२,९; ३, २, ५[a]; ९, ३, ३[b]; २५, ४, ५†; ५,३; २७, ११, ६†; ३१, १, ४; ३६, १,२; तै १,४, ४४, १; ६, ३, २; २,३, १४,४; ४, १२, ४¶; ५¶; ७; ३,१,९,१; २,८,५; ३, १, २[3]; ११,५; ५, १, ११, २¶; ७,४, १९,१; मै १, २, १५; ३,३६; ३८;४,१;५; २,३,६¶; ४,३[2]; १३, २२; २३[2]; ३, १२, २०; १६,२[3]; ४, ९, २७†; १२, १; ३;४; ६[2]; १४,१†; ११[2]; काठ ५, २[2];३; ५; ८,१७; १०,१३; १३, १५[2];१६[4c]; ३०, ६; ८[d]; ९[d]; ३२, २;३;५; ३५,१; ३९, ३: ४०, १[2]; ९; १२; ४४, ८; ४६, २; क ३, १०; कौ २, १२२५[2]†; शौ १, १,१; ३, ८, १; २०,३‡[e]; १०; ५, २५, ४;

५†;२८, ५†; ६, ४७, १[f]; ७, १८, १[c]; २[g]; ३[h];४; २०, १[2]; ४९,२; ८,१, १५; ५, १८; ९, ४,२१[i]; १२, १,३;४[j];५;६; ८; २२;४४;५२; १३,१,३५; १६, ४, ७; १८, २, ५५†; ३, ६२; १९, ३१, ३; ६; ४३, १-६; ८; पै १,६,१; १८,१; २७,४;३९, ४; २, ५२, ४; ५९,३; ७६,४; ५; ८१,३; ८५,२; ५, १२, ८; ८,१०,१२; १०, ५, ३; ६; ६, ३; १०; ११, १, २; ५; १३, २,३; ५; ८; १५, ५, ४; १६, २, ५; १७, १, ४-६; ९; ३,३; १२; ४, ९; १०; ५, १०; १८, १८,५; २८,५; १९,१४,६;२२, ५;६; १५; २८,३[k];५; ६; ३१, ९[2]; ३९, १; ४८, ४-६; ५२, ६; २०, २, ४; ६;५,४; २९,६; ७; ५५, ९; दधाताम् पै १९, ४८, १२; धत्ताम् ऋ ४, ५१, ११; धत्ताम् खि ५, ७, १, ८; मै ४, १२, ६; १३, २; काठ १५, १३; शौ ४, ३१, ७‡[l]; पै १, ९१, १-३; ‡दधताम्[m] शौ १२, २, २३; पै १७,३२,३; दधतु ऋ ७, ५१, १; मा ११, ६१; ३२, १६; का १२, ६, २;

३५, ३, १२; तै २, १, ११, ६†; ३, ३, २, १[2]; ४,१,६,२; मै २,७,६; ३, १, ८; ४,९,१; १४, १४†; काठ १६, ६; पै १, ११, ४?[n]; ३, १७, ६; ६,१७, १०; ११,५,१४; १६, ४३, ९; धत्स्व मा ६, ३५; का ६, ८, ६; मै १, ३, ३; पै १५, १२, १०; दधिष्व ऋ ३, ३५, ⌊६ (१०,१४,५)⌋[o]; शौ २०, ६,५; †दधिष्व ऋ १, ३,६; १०, ९; ३, ३७, १०; ४२, ५; १०, ११६, ८; खि ५, ११, ४[p]; मा २०, ८९; २६, २३; का २२, ८, १०; कौ २, ४९८; जै ३, ३८, १२; शौ २०, २०, ३; २४, ५; ५७, ६; ८४, ३; धत्तात् तै १, ६,४,३; मै १, ४, १; २,१२,३; †धत्तात् ऋ ३,८, १; मै ४,१३,१; काठ १५,१२; दधाथाम् मा ६, ३५; का ६,८, ६; तै १, ३, ७,१; ४,१, २; ६, ३,५, ३; मै १, ३, ३; काठ ३, १०; क २,१७; †धत्तम् ऋ १, ४७, ⌊(३५,८)१⌋;१८०,९; ७, ६७, ⌊१०; ६९, ८⌋; ९७, ⌊१० (६,२३,३)⌋; ८, ३५,१०-१२; ⌊२२-२४⌋;१०,४०,⌊(८,८७,२)

---

[a]) =सपा. शांश्रौ २, १०,१ काश्रौ ४,१४,२३ वैताश्रौ ७,१७। आपश्रौ १३,१९,५ तु नियच्छतु इति पाभे.।

[b]) सपा. दधातु <> दधात इति पाभे.।

[c]) पाभे. द्रु पृ १५५५ p टि. द्र.।

[d]) सपा. माश्रौ १,८,३,३१ धाः इति पाभे.।

[e]) पाभे. द्रु पृ १५५५ k टि. द्र.।

[f]) पाभे. द्रु पृ १७०३ a टि. द्र.।

[g]) सपा. आश्रौ ६, १४, १६ शांश्रौ ९, २८, ३ आगृ १,१४,३ शांगृ १,२२,७ या ११,११ ददातु इति पाभे.।

[h]) पाभे. द्रु पृ १५५५ q टि. द्र.।

[i]) सपा. दधातु<>बिभर्ति इति पाभे.।

[j]) सपा. दधातु <> कृणोतु (परि.) इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ१५५५ u टि.द्र.। [l]) पाभे. पृ१५५५ w टि.द्र.।

[m]) सपा. तिरः, दधताम् (तैब्रा ३,७,११,३ आपश्रौ ९,१२,४ आपमं २,२२,२४ च)<>अन्तर्...दधताम् (माश १३,८,४,१२ आगृ ४, ६,१० च)<>तैआ ६, १०,२ आपश्रौ १४,२२,३ तिरः दध्महे इति पाभे.।

[n]) पाठः? दधातन इति शोधः (तु. च. टि.)। सपा. शौ १,९,४ विशिष्टः पाभे.। [o]) पाभे. द्रु पृ ५९९ d टि. द्र.। [p]) पाभे. द्रु पृ १४६ f टि. द्र.।

१३]ᵃ; खि १, ३, ७; ५, ११; कौ १, ३०६; जै १, ३२, ४; शौ २०, १७, १२; ८७, ७; घत्तम् ऋ १, ४७, ६; ९३, २; ⌊(१०,१८२,१)७ᵇ⌋;१२;१५९, ⌊५; ४,(३४, १०) ४९, ४(६, ६८,६) ७, ८४, ४⌋; ४, ४२, १०ᶜ;५७,८ᵈ; ६,६९,१;६;७४, ३; ७, ५३, ३; १०४, २; ८,८, १५; ९, २; ३५,⌊१०ᶟ; ११ᶟ; १२ᶟ; ५९, ४ᵉ; ⌊७ (१०,१७, ९;१२२,८)⌋; खि १,६,७ᶟ; ७, २; ११, ६; मा २, १९ᶠ; ७, १०†ᶜ; का २,४,६ᶠ;७,४,२†ᶜ; तै १, १,१३,३ᶠ;४,१,२;६,१२, ४ᵍ; ८,२२,५†;२,३,१४,३†ʰ; ३,२,११,२†;३,३,३; ११,१†; ४,२,५, ६†; मै १,२,३; १२; †४,११,२;१२,१;५; १४, ६ᶟᵇ; १८ᶟ; †काठ ३, १०$; १०, १३; ११, १२; १२, १४; २३, ११; क २,१७; शौ २, २९, ३; ५ᶟ; ४,२५,५; ५,६,८; ७,४३, २†; ८,२,७;४,२†; २०,१२९, २†; पै १, १३,२ᶟ; १०९,३;४; ४,३४,५; ५,६,६; ६, ११,१०; १६,३,७; ९,२†; १९,२८,११; दधिध्वम् ऋ ६, १०, १; काठ ३९,१४†; धत्त ऋ ४,३३,१०; ३४, १०; ७, ५६, २०; ९,६८, ⌊१० (९७,३६) १०, ४५,१२⌋; मा १२,२९†; का १३,२,१२†; शौ २, १३, २; १९, २४, ४; धत्त>त्ता ऋ १, ६४,१५;८५, १२; २,१२,५; ४,३४,१०;५८, १०; ५, ६०, ७; १०, १५, ७; मा ८, १८; १३, २३; १७, १; ९८†; १८,४७; १९, ४८;६३; २१,५२†; २८,७; २९, ८; का ९,३, ४; १४,२,८; १८,१, १; १९,१,११†; २०,२,१०; २१, ३, १९; ४, १३†; ३०, १, ७; ३१, १, ८; तै १, १,५,१; ३, १२,१;१३, २ʰ; ४,१,१ⁱ; ४४, २; ५, ११, ५†; ३, १,१,३ᶟ; ४,३; ४, २,९,४; ६, १,१; ५, १, ११, ३¶; ४,४,१; ७,६,४; मै १, ३, १ᶠ; ३ⁱ; ३८; ६, २ʲ; २, ७,९; १०,१; ४, १०,४†; काठ ३, ९ᶠ; ४, १२; ७, १४ʲ; ८, १७; १६, १६; १७, १७; ३०, ८; ३८,२;४०,७†; ४६, २; क २,१६ʲ;१७ʲ; ३,१०; ६, ३; २८,१; कौ २, ५२९‡ᵏ; जै ३,४१,५‡ᵏ; शौ २,३४,२; ६, ४१,३ˡ; ७, ८७,१†; १०२,३; १०, ५,७-१४; १८,३,४३†;४, १; २०,३४,५†; पै १,३३, ४; ३, ३२, ३; ८, १३, १०†; १३, ७, ५†; १६, १२८, १-९; २०,३४,३; दुधात,>ता ऋ ७, ३४,६; ९,२१,६; दधात,>ता ऋ २, २९, ३; ४,३३, ११; ६, ६२, ८; ७, ५८, ३; १०, १५, ⌊४(३७,११)⌋; ७; मा ८,१७ᵐ; †१९,५५;६३; का †२१,४,५; १३; तै २, ६,१२,३†; काठ ३, ९ⁿ;४,१२ⁿ;१३,९; १५ᵒ; २१, १४; ३७, १०; शौ ६,५५, २ᵒ; १४, १, ५९; १८, १,५१†; ३, १४;४३†;४४‡ᵖ; पै १८, ६,७; १९,९,३; २०,६, २†; दुधातन ऋ १०,३६,१३; दधातन ऋ ५, ३४,१; ५५,४; ८,४७,१३; ९, ११, ६; १०, ९, १; १५,११ᵖ;

ᵃ) पृ ६०६ *g* टि.। सपा. धत्तम् (आपमं १, ६, १२ च)<>धेहि इति पाभे.।

ᵇ) पाभे. कृते पृ ११३४ *k* टि. द्र.।

ᶜ) सपा. धत्तम् (माश ४,१,४,१० आपश्रौ १२, १४, १२ च) <> सन्तु (तैआ ६, ७, १ च) ⌊परि.⌋ इति पाभे.।

ᵈ) पाभे. कृते पृ ११३६ *p* टि. द्र.।

ᵉ) पाभे. कृते पृ १५३३ *l* टि. द्र.।

ᶠ) सपा. धत्तम् (माश १, ८,३,२७ तैब्रा ३, ३,९,८ च) <> धत्त (आपश्रौ ११,२०,१३ च) इति पाभे.।

ᵍ) पाभे. कृते पृ १५५६ *n* टि. द्र.।

ʰ) पाभे. कृते पृ १५५४ *i* टि. द्र.।

ⁱ) पाभे. कृते पृ ११५९ *l* टि. द्र.।

ʲ) सपा. धत्त <>धेहि (माश ६, ६,४,७; ९,२, ३,२५ तैब्रा १, १,७, १; ८, ५;२,१,२३; ३, ११,४,१ आपमं २, १५,१५ आगृ १, १६,५ शांगृ १, २७,७ प्राउ १,४ च) इति पाभे.।

ᵏ) सपा. धत्त<>धान्तु इति पाभे.।

ˡ) सपा. धत्त<>धुः इति पाभे.।

ᵐ) पाभे. कृते पृ १७०४ *b* टि. द्र.।

ⁿ) दधातु इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ १३,९; क ३,१० इत्यत्र संस्कर्तुः टि. च)।

ᵒ) सपा. तै ५, ७, २, ४ मंत्रा २, १, ११ शांगृ ४, १८, १ अस्तु इति, माश्रौ १, ६, ४, २१ दधातु इति च पाभे.।

ᵖ) सपा. दधात<>दधातन इति पाभे.।

३७,[(१५,४) ११]; ६३,१५[a];
मा ८,५[b]; ११,५०†;१९,५९†;
३६,१४; का ८, २,१[b]; १२,५,
१†; २१, ४, ८†; ३६,१, १४;
†तै २,६,१२,२; ४,१,५,१; ५,
६,१,४§; ७,४,१९,४; †मै २,
७,५; ४,९, २७; १०,६[२]; १४,
११§; †काठ २,२§;५,१; १६,
४; २१, १४; २३, ८[a]; ३५, ३;
क १, १४; †कौ २, ७९६;
११८७; शौ १, ५,१†; पै १९,
४५, ८†; धत्तन खि ४, ९, ७;
धत्तन ऋ १,२०, ७[c]; ६४,१४;
१०३,५;५,५३,१३; दधानि पै
८,१,५; दुधाम काठ ४०, ५; पै
१,९६,१; दधाम ऋ ५, ४५,५;
१०,१०८,३; अधत्त ऋ २,२२,
२; कौ २,८३८†; अधत्त ऋ १,
९६, १; ६,८,३; १०,१०२, ८;
¶तै १,७,३,२; २, १,४,६; ६,
३,१;५,३,१०,४;४,१,१;६,५,
६,१[२];६,५,१; ७, ३,७,१; ¶मै
१,१०,५; २,१,३; ५, ३; ३,८,
१०; ४,२, ९[२]; ३,१;१०, ६†;
¶काठ ७,१५; ११,१; ६[२]; १२,
५; १३,३;४;५;७; २७,१; ¶क
६,५; ४२, १; अदधात् ऋ ३,
३०,१४; ९, ९७, ४१; खि २,
६, १७; मा १९, ७७; का २१,
५, ४; मै १, १०, ५¶; २, १,
४¶[d]; ४,६; ४, १४, १३; काठ
३८,१; †कौ १,५४२; २,६०५;
†जै १,५५, ९; ३,४९, २; शौ
१०,२, ७; अदधात् ऋ ५,८५,
२; ६,४४, [२३ (१०,५४,६)];
मा ४, ३१†; का ४, १०, २†;
†तै १, २, ८, २; ¶२, २, ८,
५; ३, २,१; ६; ७, १; ८, १;
३, ३, ५,२[e]; ५, २,३,३[२]; ३,
६,२[२]; मै १, २,६†; १०, ५¶;
२,२, २¶; ¶५,३; १०[२]; १३,
१०[f]; ३,११,६; ¶काठ २,६†;
४,९†; १०,१०; ११,३;४;१३,
४;३५,२०[२];३९, १०§[f]; क १,
१९†;४८,१८[२]¶; शौ १०, २,
१२; १४; पै १३,१४,६; १०[२];
१६, ५९,८; ६०, ३[g]; ४; ५[h];
७; ८; दधात् पै १९, १७, १[i];
¶अदधाताम् तै ३,४, ३, १;२;
काठ १३, १२[२]; अधत्ताम् मै
२, ४, ६¶; ¶अधत्ताम् तै २,
३,३, २; मै १, १०,१०[२];२,१,
५;४, १[२]; काठ ११, १[२]; १२,
१०[२]; ३६, ५; अदधत तै ७,
४,१, १¶; ¶अदधत तै २,४,
२, २; मै ३, ८, ५; काठ १०,
१०;३७,७[२]; अदधुः ऋ ३, २,
९;२९,७; ३१,१०; ४७, ३; ६,
६७,५;१०,१२,७;५३,११;६८,
११;८८,११; तै४,४,१०,३; मै
४,१४,१४†; शौ १८,१,३५†;
२०,१६,११†; अदधुः ऋ २,४,
२; ६,३९,३; खि ३,१५, २८;
तै ¶२,१,२, ४; ४,१; ८,१;२,
१०,१; ३,२,३; ५,८,२; ३,५,
१, १; मै १, ३, ३५†; ¶काठ
८,२; ११, ४; १९,७; २८, २;
¶क ६,७; ३०,५; ४४,२; शौ
८,९, १४[f]; ९,४, १६; १८,२,
३३‡[j];४,७; १९, ५६,४; पै ३,
८, ४; १६, १९, ४; २५, ६;
अधत्थाः ऋ ५, ३२, २; मै २,
१३,१५[c]; †अदधाः ऋ ३.३०,
७; १०,७३,९; कौ १,३३१; जै
१, ३४,९; अदधाः ऋ १, ८३,
३[k], १०, १३८, ६; †शौ २०,
२५, ३[k]; अधत्तम् खि १,
६, ६‡[l]; १२, ७; †अधत्तम् ऋ
१, ९३,५;११६,८;११८, ७; तै
२,३, १४, २; मै ४, १०, १,
काठ ४, १६; अदधात ऋ ७,
३३,४; अदधाम् ऋ १०,१८३,
३; दधीत ऋ १,४०,२; ८,१९,
११; ७४,९; तै ३,२, ९, २¶;
†दधीत ऋ २,३५,१;५,४१,५;
८, ७२, १३; मा ३३, २१; का
३२, २,४; मै २, ३,२¶; ४,
१२,४; काठ १२, १५; कौ २,
८३०; ¶दध्यात् तै १, ६,१०,
४[२];५; ५,७, २,५; ६,३, १,५;
६,७,१; मै ३,३,२; ७, ७[२]; ४,
१,१२; ६,६; काठ २१,४; २६,
१; क ३१,१९; ४०,४; पै ११,

a) =सपा. ऐब्रा १,९;१०। माश्र २,१५, ६ तु दधातु नः इति पाभे.।

b) पाभे. कृते पृ १११० *i* टि. द्र.।

c) विशेषः पृ ७३३ *o* टि. द्र.।

d) सपा. काठ १०,२ का(श्रा-श्र)दधात् इति पाभे.।

e) सात. अधात् इति पाभे.।

f) सपा. अदधात् <> अदधुः <> अभवत् इति पाभे.।

g) सपा. अदधात् <> व्यंदधात् इति पाभे.।

h) सपा. अदधात् <> न्यंदधात् इति पाभे.।

i) सपा. शौ २,२९,१ आधात् इति पाभे.।

j) पाभे. कृते पृ १५५७ *b* टि. द्र.।

k) तु. सस्थ. टि. अधि।

l) पाभे. कृते पृ १५५७ *d* टि. द्र.।

१, ११§; द्रुधीरन् तै ७, ४, १, १¶; दध्युः तै ७,२,९, २¶; ¶दध्याम् तै २,२,११,५; दधीमहि ऋ ५, ३५, ८; ५२, ४. दधे[a] ऋ १,२४, ४[b]; १०३, ४; १४९,५; २, १९, १; २३, ६[b]; ३४,९; ३, २२, १; ५,२३, ४; ८,६,११; १३, १९; ५२,३; ९, ९८,८; १०,१२९,७; खि ३,४, ३; मा १२,४७†;२३,६३; २८, २५; का १३,४, ३†; २५,१०, ११; ३०,३,२; तै ४,२,४,२†; †मै २,७,११; ४, १२, १; कौ २,८५१†; शौ २०, ११५, २†. दधे[a] ऋ १,३, ११; ४०, ७; ८; ५५,८; १२८, ६; १३९, १; २, ३१,६; ३२, १; ३, १, ३; २३, १[c]; ३९,६; ४,३६, ६; ५,८६, ५; ७,५०, १; ८, ३३, ७[d]; ८; ३९,४[2];४४,३; ९,७३,३; ८२, ३; १०८, १२; १११, २[2]; १०, १००,५; खि ६,३, १; मा २०, ८५†; का २२,८,६†; तै ४,१, ११, २†; काठ १६, ११†; क२५, २†; †कौ १, २९७[d]; २, ६६७; ९४२[2e]; १०४६; १०४७; ११२६; †जै ३, ५५, ८; ४,१, ३[2]; १२, ४; पै ५,५, १-९; दधौ शौ ९, ४,१०;१०, २,१७; पै १६, २४,१०;६०, ५; ८; ६१,४[f]; १९, १६,११[g]; †दध्राते ऋ १, १८५,६; ७; ५,

७७,१; मै ४, १२, ६; १४, ७; कौ २, ११९; जै ३, १८, ६; दधतुः तै १,५, १०,१; काठ ७, ३; क ५, २; दुधिरे ऋ १, २६, ८; १४८,३; २, १३,१०; २३, १४;३,१९,४; ४,८,६; ५,१६, ⌊(१,१३१,१) १; ८,१२,(२२) २५⌋; ६, २५, ७; ७, ५३, १; १०४,१८; १०, ४६, १०; ६३, ५; ११४,३; तै ५, ६, १,१; मै २,१३,१; काठ १२,१५†; †कौ १,८८; २,९१८; जै १,९, ८†; शौ १,३३, १-३; ८,४, १८†; पै १, २५, १-३; †दधिरे ऋ १, ३६, २; ६४, १०; ७२, ⌊३; ६, १,४⌋; ७३,७; ८३, ४; ८५, ३; ८७,५; १३१, ⌊१ (५, १६, १) ८, १२, २२(२५)⌋; २,२५, ५; ३४,१३; ३,१, ६; २,⌊५; १०, १४०, ६⌋; ५०, ३; ५१, ६; ४, ५०, १; ५, ८,६; १६, १; ५५, १; ६१, ११[h]; ६, १५, ८; १७, ८; ४८, २१; ७, ११, ⌊४; १०, ५२, ३⌋; ३१, १२; ८, २, ३०; १०,५, २; ४५, ११; ४६, ८; ९१, ६; ९४, ५; खि १, ४, ३; मा १२, २८; १११; का १३, २, ११; ७, १०; तै ३, १,४, ४;५:२; ४, २,२,४;७,३; मै २, ७,१४;४,१२,५;१३,६; काठ ७, १२§;९,१९; १६, ९;१४; १७, १८;१८,२०; §३०, ८;९; ३५,

१४§;३८,१२§; क २५,५;४८, १३; कौ २, ११४५; ११७१; ११७४; जै ४,१६, १; २९, ९; शौ ६, ४९, ३; २०, २५, ४; ८८,१; पै §१४, १, २; ३; ४; १६, १०, ८; १९, ३१, १६; †धिरे ऋ ९, ६८, १; कौ १, ५६३; जै १, ५७,८; †दध्रे[i] ऋ १०,८२,५;६; मा १७,२९;३०; का १८, ३, ५; ६; तै ४, ६, २, ३[2]; मै २, १०, ३[2]; काठ १८, १[2]; पै ५, ११, ७§; †दध्रुः ऋ १,३६,⌊१०(८,१९,२१)⌋; ५८, ६[c]; ६,१५, २; ९, ९९, ३; मा २०,७०; का २२, ७, ४; मै ३, ११,४; कौ २,९८२; जै ४,२४, ३; दध्रुः ऋ ३,३,५;९,११०,७; मा १९, ८१[j]; २०, ७०; ७५; ८०; २१, १२-२८; ४८-५१; ५३; ५४; ५७; का २१,६, २[j]; २२,७,९; ८,१; २३,२, १-११; ३, १-६; ६, १-४; ६; ७; १०; मै ३,११,४;५;९[j]; ११[11];१२[6]; काठ ७,१२†; ३८, ९[2]; १०[11]; ११[6]; कौ २,८५६†; जै १,३१, ५‡[d]; शौ १९, ५६,३; पै ३,८, ३;६, ३,८; ९, १०,७; †दधिपे ऋ १,८२,६; ५;३८,२; ६,४३, ४; ९२,१; ९८,२; ८,४५, ३१; ९७,२; १०, ५०,६; मा ७, ७; का ७, ३, १; तै १, ४, ४, १; ३, ४, २, १; मै १, ३, ६; काठ

a) लटि तन्लोपे वा लिटि वा प्रपु१ रूपम् । विशेपस्तु वैश. द्र. ।

b) वैतु. GW. अभ्युपसृष्ट इति । c) तु. सस्थ. टि. आ ।

d) सपा. दधे <> दध्रुः इति पाभे. ।

e) एकतरत्र वयोदधे इत्यस्य स्थाने गभस्त्योः इति S. पाभे. । f) सपा. दधौ <> हिता इति पाभे. ।

g) छन्दस्तः सपा. शौ ६, ७८,३ अपि पादपूर्तिकरः यनि. पाठः सुपठः (तु. W.) ।

h) पाभे. कृते पृ ११३७ r टि. द्र. ।

i) =दधिरे (तु. पा ६,४,७६) । सपा. दध्रे <> दध्रुः (<√धृ) इति पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १५५७ g टि. द्र. ।

४, २; शौ १९, ४९,७§; २०, ५५, ३; ८७, २; दृधिषे ऋ १, ५७,६; ६२,९[a]; ३, १८,५; ५, ४५,११; ६, १०, ६; ८,४, ४; १०; १५,१०; ९, ६,९;६४,१[b]; १०७,१०[c]; १०, ८,४; ६; २८, १२; ५४,५; ७३,३;८; मा १३, १५†; १५, २३†; २९, ११[d]; का १४, १,१५†; १६, ५, ४†; ३१,१,११[d]; तै †४,२,११,३[b]; ३,१३,३[b]; ४,४, १; ५,१,११, ४[d]; मै २,७, १५†; ३,१६,२[d]; ४, १०, २†[b]; †काठ २, १४[b]; १३,११; १६,१५; क ३, २†[b]; कौ २,१०७२†; †शौ २०,१५, ६; ३१,५; पै ५,२२, ७; दधाथे ऋ ७, ७०, ३; दधाथ ऋ १०, ९५, ११; दृधाथ ऋ ४, ५, ६; दधिध्वे ऋ १,३८,१; ४,३७,१; दधिध्वे ऋ १,१६८, १; ५,५५, २; दध्र ऋ ८, २७, १९; दधिम ऋ १०,४२,६; शौ २०, ८९, ६.

†धाति ऋ ४, ५५,१; ७, ९०, ३; मा २७, २४; का २९,३,२; मै ४, १४, २; †धामहे ऋ १, ९२, ⌊१३ (४,५५, ९) ९, ७४, ५⌋; ५,१६,५; मा ३४,३३; का ३३,२, २; कौ २,१०८१; धातु ऋ १०, ५६,२[e]; †धातु ऋ १, १९०, ⌊८; ७,२३, ६⌋; ६, ४७, ११[f]; मा २०, ५०[f]; ५४; का २२, ५,४[f];८; तै १,६,१२, ५[f]; मै ४, ९,२७[f]; १२,३[f]; काठ ८, १६; १७, १८[f]; शौ २०, १२, ६; पै १९, ३४, १३; धान्तु ऋ ९,८,२[g]; १०, ७४,३; धात ऋ ३,५४,१३; ६,५०,७; ७, ३९, ६; धात ऋ ४,३५, ८; धातन ऋ ७,४७,४; धास्यामि तै ५, ६, ८, ३; धासथः ऋ १, १६०, ५; धासथ>धा ऋ १, १११,२; अधात् ऋ ४, ३४, १; अधात् तै ४,२,८,१[h]; ¶मै १, ५, ६; ४, १, १; १३; काठ ३९,१[h]; पै ३,३९,५; १३,२,२; १६,१५०,९; १५१,१; धात् ऋ ३,३१,१३; १०,१३२, ५; धात् ऋ १, ६७, २; ७१, ५; १०७, ⌊३;६,४९, १४⌋; ३, ५४, १२; ४,१७, १३; ५,४१, १६; ४२, ⌊१६; ४३, १५⌋; ६, ४, २; १९, २; ४०, ४; ४९, ७; ७, ३४, १७; ३८, ३; १०,३०, १२; ६८,१२; तै ४,१,११,२†; †मै ४, १४,३; १५; काठ १७, १८†;३९,१[h];४०,६[i]; ९; ‡कौ[j] १,५४१;२,४५४; ‡जै[j] १,५५, ११; ३, ३४, १२; शौ २, १०, ३; ६,६१,१; १६,९, २[h]; १८, ३,६३; ४,५४; २०,१६, १२†; पै १८, २९, ३; १९, १४, ७; अधाताम् मा २०, ५७; २८, १६; का २२,६, ३; ३०, २, ५; मै ३, ११,३; अधाताम् खि ५, ७,३,५; मै ४,१३,८; काठ १९, १३; ३८,८; शौ २, २९, ५; पै १, १३, २; अधुः मा २०, ६४; का २२, ६,१०; मै ३, ११, ३; धुः ऋ ७,८५,३; १०, ७४, १; धुः ऋ २,४,३; ३,३८, ३[k]; ४, ३३,११; ५,५८,७; ७,३४,१८; ३६, ९; ४०, ४; १०, ४६, ५[l]; ४९,२; पै १९,१०,२[m]; अधाः तै २,४,१२,४¶; मै २,४,३; अधाः तै २, ४,१२,५¶; ७; मै २,४, ३[2]; काठ १२,३[3]; धाः ऋ ३,२८, ५; ३०,३; ५, ३२,५; ६, १९, १०; मा ६,११[n]; का ६,२, ६[n]; धाः ऋ १, २६, १०; ४८, १२; ५४, ११; ६३,१; १७१, ५; २, ४,९; ३, ८,⌊३; २४,१⌋;१७,५; २९,८; ३१, १९; ३६, १; १०; ५१, ⌊(१, ३०,१०) ६ (८,७१, ९)⌋;५६,६; ४,१७,१८; ५,३६, ५; ६,४,४; १०,६; ४०, १; ७, २०,⌊१०;२१,१०⌋; ७७,६;७९,

a) तु. सस्थ. टि. अन्तुर् (परि.)।

b) सपा. दृधिषे (आपश्रौ १२,१९,५ च)<>दधिषे (<√धृ) इति पाभे.।

c) सपा. दृधिषे<>दधिषे (<√धृ) इति पाभे.।

d) सपा. दृधिषे <> ममिषे इति पाभे.।

e) सपा. धातु <> धावतु इति पाभे.।

f) पाभे. क्रते पृ ११४० *o* टि., ११४५ *h* टि. च द्र.। तत्र पातु इत्यस्याऽपि समावेशः द्र.।

g) पाभे. क्रते पृ १७०५ *k* टि. द्र.।

h) पाभे. क्रते पृ ६५२ *h* टि. द्र.।

i) सपा. धात् (आश्रौ ५, ९, १ च)<>धाः <> ऐब्रा २,३८ अधाः ⌊BC. धाः⌋ इति पाभे., शांश्रौ ७, ९, १ तु पाठाऽभावः।

j) पाभे. क्रते पृ १५५७ *m* टि. द्र.।

k) पृ २२९ *a* टि. द्र.।

l) सपा. धुः <> धाः इति पाभे.।

m) पाभे. क्रते पृ १७०५ *l* टि. द्र.।

n) सपा. प्रियं धाः<>प्रियधा<>प्रेधा इति पाभे.।

५; ८,९६, १६; ९, ८, ८; ९०, ६; १०, ४६,१०;६९,३; मा २, २१[a]; ५, ५; ६,११; ८, २१[a]; ९, ३७; ११, ३५; १८, ३६[b]; ३८,११[२];‡[c]; का २,५,४[a]; ५, २,३; ६,२,८; ९,३,७[a]; ११,१, ३; १२,३,८†; २०,१,७[b];३८, २,५[२];‡[c]; तै १, १,१३, ३[a];२, १०,२; ३, ८, १; १४, ७†; ४, ४४,३[a]; २, ६,४,४; ३,१,१०, १; २,८,५; ३,५,१; ५,११,२†; ४,१,३,३†; ५,६,८,६[d]; मै १, १, १३[a]; २, ७; १५; ३, ३८[a]; ५,२[e];९[e]; २,७, ३†; १२, १[b]; ३,९,७; ४,१, १४[a]; ९,९[२];‡[c]; १३, १†; १४, १८†; काठ १, १२[a]; २,८; ३,६; ४,१२[a];१५, १२†; १६,३†; १८,१३[b]; ३१, १४[b]; ३८,७†; क १,१२[a]; २, २; १३; ३,१०[a]; २९, २; †कौ १,७४‡[f];३२६; २,५३६;९६७; †जै १,८,२‡[f]; ३४,४; ३,४२, २; ४,२५, १; शौ ७,१२०, २; १३७, १०†; पै २, ७६, ६; ५, २१,१; १५,५, ३; २०,१७, ८;

धायीः[g] ऋ १, १४७, ५; तै ७, १, १८, २[२h]; काठ ४१, ९[२h];

धाम् मा १,२०[i]; का १, ७,४[i]; तै १,१,६,१[i]; ४, ७, १२, २[b]; मै १, १,८; शौ ७, १०२, ८[a]; पै २०, ३४, ७[a]; धाम ऋ १, १२२,१२.

धिष्व ऋ २, ११,१८;६,२२,९; ४५,१८; खि ४,४,४[j]; शौ २०, ३६, ९†; †धिष्व ऋ १, ९१, १८; २,१८,७; ३,६,६; ८,३३, १५; मा १२,११३; का १३,७, १२; तै ४, २, ७, ४; मै २,७, १४; काठ १६, १४; ३७,५; क २५,५; कौ ३,३, २; जै २,१, २; धेहि ऋ ८, ९६, १०; धेहि ऋ १, ९, [८; ४४, २; ८, ६५, ९]; ७९,४[k]; १२३,१३; २,२१, ६; २३, [१५; १०, ३७, १०]; ३,१, २२; २, ६; २१, १; [२; १०,२४, २]; ५३,१८; १९;५, ४,७; १०; ३१, १३; ६,१,१२; ७,३;८,५;१०,५; १७,१४;१९, [९;३५,२]; ४४,९; ४७, ६; ७, ११, ५[c]; ७५, २; ८; ८,९७,२; ३; ९,३२,६; ११३, ७; १०,७, १;१४, ११; १७, [९ (८, ५९, ७)]; २४,२; ३७,१०; ४२, ७; ५९,६; ८३, ४; ९१, १५; ९८, ३; ११; १५८,४;१८४,२[२]; खि १,१,२[l];५,५; ४,६,१०; मा ४, १०[m]; ८,७;१०; १०,२५[३m,n]; ११, ८३[o]; १२, ५८[p]; १५, ३५†[k]; १७, ६६[o]; १८, ४८[२]; १९,५;९[६q];२०,२३[r];७९†;२६, ३†;२९,२;३७,१९;२०[२q];३८, २५[r]; का २,३,८[m];८,४,१; ६, ४; ११, ७, ५[n]; १२, ७, १८[o]; १३, ४, १४[p]; १६, ५, १७†[k]; १८,६,२[o]; २०,२,११[२];२१,१, ५; ८[६q]; २२, १,७[r]; ७, १३†, २८,२,१†; ३१, १, २; ३७,३, ५;६[q]; ३८, ५, ७[r]; तै १,२,१, २;४,४५, ३[r]; ४६, १†; ६, ६,

---

a) सपा. धाः (माश १, ९, २, २८ च) <> धाम् इति पाभे.।

b) सपा. धाः <> धाम् इति पाभे.।

c) सपा. धाः (माश १४,२,२,१७ तैआ ४,९,३; ५, ८,३ च) <> धेहि इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १७०८ *i* टि. द्र.।

e) सपा. धाः <> धेहि (तैआ ४,६,२; ५,५,३ आपश्रौ ६,२२,१ च) इति पाभे.।

f) पाभे. कृते पृ १७०८ *l* टि. द्र.।

g) =धाः (तु. GW.), सा. <√धि इति।

h) सकृत् सपा. तैब्रा ३, ७,७, ४ आपश्रौ १०, ९, ४ अधायि इति पाभे.।

i) सपा. धाम् (माश १, २, १, १९; २१ तैब्रा ३, २, ६, ४ आपश्रौ १, २१, ७ च) <> त्वा इति पाभे.।

j) धि॰ इति स्वरः ? यनि. शोधः द्र.।

k) पाभे. कृते पृ १५५६ *k* टि. द्र.।

l) सपा. तैब्रा ३, ७, ६, २२ आपश्रौ ४, १५, १ देहि इति पाभे.।

m) सकृत् पाभे. कृते पृ १६४१ *b* टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १५५६ *c* टि. द्र.।

o) पाभे. कृते पृ १७०५ *j* टि. द्र.।

p) पाभे. कृते पृ १६४१ *g* टि. द्र.।

q) पाभे. कृते पृ १५५८ *f* टि. द्र.।

r) सपा. धेहि (माश १२, ९, २, १०; १४, ३,१,२८ तैब्रा १,६,५,६; २,६, १,४; ६,५ लाश्रौ ३, ५,८ आपमं २, ६,५ शांगृ २,१०,३ च) <> यच्छ (आपश्रौ १६, २३,८ माश्रौ ६, १,१,७ च) <> आश्रौ ३, ६, २६ देहि <> आश्रौ ३, ६,२७ दाः <> तैआ ४, ५, ४ धाः इति पाभे.।

१[२a]; ७,६, १[a]; ८, १५,२[३a,b]; २२, ३†; २,४,५,२; ३, ३, ८, ३;५,१, १; ४,२,३,१[c]; ५, १[d]; ३,४,२; १३,२[२]†; ४, ४, ५†[e]; ६,५,१;५,१,११,१¶; २,२,१; ७,६,३; ४; ६,६, ३, ५[f]; ७,४, १६,१[२]; ५,१९,२[३a,g]; मै १,२, १; २[२a]; ३,३; ४,३[h]; ५,२[२a]; ९[२a]; ६, १;२[२]; २, ६,१२[३a,b]; ७, ११[d]; १६; १०, १[c]; १३, ८†[e]; ३, ३, ९[c]; ४,८[२]; ६,२; ११,४†;७; १०; १६, २; ४,४, ६[३a,b]; ६, ६[३a,b]; ७,२; ९, ५[i]; १३[j]; १०, ५[k]; ११-१२, ४†; †१३, ५[२]; ६; †१४, ४; ५; काठ २, १[२l]; ३[b]; १४; १५; ४,१३[f]; १६[२]; ५, ४[h]; ५[२b,f]; ६, ८; ९[३a,l]; ७, ६[३a,l]; १३[c]; ८, १३[b]; ९, ७[f]; १९[२]; ११,७; १५, ८[३a,l]; १६, १०; ११[d]; २१[२];१८,४; २०; २९,२[a]; ३[f]; ३२,५[f]; ३४,१९[h]; ३५, ७[३a,l]; ३६, ७[f]; १४[f]; ३७, १८; ३८, ५[f];९; १२[२d]; ३९,१५†[e];४०, ३;५[२];११; १३;४४,५[२b]; ४५, १५[३a,g]; ४६, २; क १, १३[२l]; १५[b]; ३,११[f]; ४,७; ८[४a,l];५, ५[२a,l];६,३[c];८,१[b];१०[f];२५,१; २[l];३१,२[a];४५,३[a];४८,९[३a,l]; कौ २, ११३१†; ११९२‡[m]; जै ४, ११, ९†; २०, ४‡[m]; शौ २, २९, २; ३६, ८; ४, ४, ८; १४,७[२]; ८[४]; २२, ३; ३२, ४†; ५, २५, ३[२]†; ६, १,१?[n]; ७९,३[o];८२,३; ७,२१,४; ८१, २; ८४,१;९४,४[f]; ११,१,२१; ४, ९‡[m]; ६,९;७,२५; १२,१, १२; १६; ६३[२]; २,४५[p]; ४६; १३,१, १२[q]; १४,२,६‡[r];१६, ९,४; १७,१,६-१९; २४; १८, १,४३†;२, १२; ३,१; ७१;४, ११; ४७; १९,३,३;४,३; ३१, १२; १३; ५२, १; २; ६४, ४; २०,५५,३†;१४;८९,७; पै १, ३०, १; २; ५४,३; ९६,१; ३; २, ३०, ४; ४५, १-५; ६७,३; ६८, ६; ८१, २; ३, २०, ५[s]; २१, २; ३४, ९; ३९,२; ४,३, ४; ३२,४; ५,२२,९; ३३,१०; ९, २, १२; १०, ५, १२; १३; ११, १, ८; ९;१०; १३,२,४[२]; ९,१३; १४; १४, ३, ८; १५, ५,२; १६,१७,४; २१,९; ९१, २;९२,७;९९,१[४];२[२]; १५५,५; १७,२,३;७; ६, ८; १८,७,६‡[r]; १६, २[q]; ३१, १-८; ३२,१-३; १९, १६, १९[o]; १७, ६; ११; १८, १५[२]; १६; २४, ८; ४८, १७; ५०, ७; ८; २०, २४, ५; ३१, ७†; ३२, १: ४३,१; २; धेयुः ऋ ३, ५०, २; धिषीय तै १, ६, ४, ४[t]; ७, ४, ५[t]; ३, ५, ६, ३; काठ ५, ४[t]; धेषीय मै ४,५,४; धेयाम् ऋ ५,६४,४; १०, ५२,५.

अधित मा २१, ४६; अधित ऋ १, १४४, ५; मै १, ६,६[२]; काठ ३७, १६¶; अधियाः ऋ ४, १७,६; ७; अधीमहि ऋ ४, ३२,१९.

धीयुते ¶मै ३,५,१;९,५; धीयते ऋ १, ८१, ३[u]; ३, २७,८; ९,

---

[a]) पाभे. कृते पृ १५५६ *c* टि. द्र.।

[b]) पाभे. कृते पृ १६४१ *b* टि. द्र.।

[c]) पाभे. कृते पृ १७०५ *j* टि. द्र.।

[d]) पाभे. कृते पृ १६४१ *g* टि. द्र.।

[e]) पाभे. कृते पृ १५५६ *k* टि. द्र.।

[f]) पाभे. कृते पृ १७०९ *r* टि. द्र.।

[g]) पाभे. कृते पृ १५५८ *j* टि. द्र.।

[h]) सपा. शांश्रौ ३,१९,२ कृणुहि इति पाभे.।

[i]) पाभे. कृते पृ १७०९ *e* टि. द्र.।

[j]) सपा. तैब्रा ३, ७, ९, ४ तैआ ४, २१, १ धायि इति पाभे.।

[k]) सपा. शांश्रौ ३, १५,४ देहि इति पाभे.।

[l]) पाभे. कृते पृ १५५६ *d* टि. द्र.।

[m]) पाभे. कृते पृ १५५६ *b* टि. द्र.।

[n]) पाठः? शोधार्थं तु. पृ १५८० *l* टि. ?द्युमद्गामन्नाथर्वण।

[o]) सपा. धेहि < > भक्षीय (आपश्रौ ६,२५, १० च) < > भक्षीमहि < > आश्रौ १, ७, ८ दाः इति पाभे.।

[p]) पाभे. कृते पृ १५४० *n* टि. द्र.। दुधत् (तैब्रा १, २,१, २० आपश्रौ ५, १२, ३ च) इत्यपि तत्र टि. समावेश्यम्।

[q]) =सपा. माश्रौ ३, १, २८। आश्रौ १, १२, ३७ आपश्रौ ९,३,१ तु यच्छ इति पाभे.।

[r]) पाभे. कृते पृ १७०५ *a* टि. द्र.।

[s]) पाभे. कृते पृ १५५८ *e* टि. द्र.।

[t]) =सपा. आपश्रौ ४, १३, १। माश्रौ १. ४,३,१ तु धेषीय इति पाभे.।

[u]) °युते इति स्वरः संभाव्येतेति ORN.?।

६२, १५; १०,१८९, ३[a/b]; मा ३,८†[a/b]; का ३,१, ८†[a/b]; ¶तै २,५,७,३; ३, २, ९, ७; ५,२, १०, २[2]; ¶मै १,१०,१०[2]; ३, २, ७; ९; ६, १; १०,२; ४,४, ८; ¶काठ ७,१५; १२,८; २०, ९; ३६, ५; ¶क ४, ६; ६, ५; ३१,११; †कौ १,४१४;४८९‡[c]; २, ३५४; ७२८[a/b]; ८२८; ३, ५,६[a/b]; †जै १, ४०, ६; ५१, ३‡[c]; २,६, ५[a/b]; ३,२९,११; ५९,२०[a/b]; ४,२६,९; शौ २०, ५६, ३†; ¶धीयेते मै १,५,६; ३,१०,६; काठ ३६,५; धीयन्ते मै ४, ६, ३¶; ¶अधीयत मै १,५,५; काठ ७, ४; २४,६; क ५, ३; ३७, ७; अधीयन्त मा १४,२८; का १५, ९, १; तै ४, ३, १०, १; मै २, ८, ६; ३,२, १०; काठ १७, ५; २०,१२; क २६, ४; ३१, १४; ?धीयन्त पै २,२३,४.

अधायि ऋ ३, ५, ३; ८, ७४, ७;१०,३१,२; †अधायि ऋ १, ६०,४;१०४,७; १६२,७; ७,७, ४; २४, ५; ३४, १४; मा २५, ३०; का २७, १२, ७; तै ४, ६,८, ३; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४; धायि ऋ ५, ४४, ८; ७,५,[(१, ९८,२) २]; ८, ६३, १२; १०, ४६, १; का ३२, ४, ७†; †धायि ऋ १, १४१, १; १७१, २; १९०, ८; ४, ७, १;५, ५६,७;६६,२; ६, २९,५; ८,९२,२९; १०,११५, २; मा ३,१५; १५, २६; ३३, ६; ५०; का ३, ३, ५; १६, ५, ७; ३२,१, ६; तै १, ५, ५, १; ७,२; मै १, ५, १; ५; ६; काठ ६,९; ७, ४; ५; क ४,८; ५,३; ४; कौ २, १७५; जै १, ८, ५; ३, १६, १३; शौ २०, ६०, २; ?धायि[d] कौ १,७७‡.

धापय ऋ १०,१५१,५.

दिधिषन्ते ऋ १०, ६३, १; दिधिषन्ते ऋ ४, १८,७; दिधिषन्ति ऋ २, ३५, ५; धित्सथः ऋ १, ४६, ९; दिधिषामि ऋ २, ३५, १२; दिधिषामहे ऋ १०, १३२, ३; दिधिषन्तु ऋ ३,८,६; दिधिषन्त ऋ १, १३२, ५; दिधिषेय[e] ऋ ७, ३२, १८; शौ २०, ८२, १†; ‡दधिषे[e] कौ १,३१०;२,११४६; दिधिषे जै १, ३२,८‡[e]; दिधिषेम ऋ ८,९६,६.

दधत्- -धत् ऋ १, ३५,८[f]; १२८, ३[g]; १४०,९;१८८,२[g]; ४,१५, [३; ९,३,६][g]; २०,[३; ५,३१, ११]; ६,४५,२; ७,२४, ४; ९, २०, [७; ६२,२०[g]; ६६, २७[g]; ६७, १९]; ६५, २१; ६६, २१; ६८, १०; १०, १५६, ४; ५[h]; १७०, १; खि ४, ९, ५; मा ८, ३८†; ११, २५†; २०, ४४; २८, ९; २४; २८-३१; ४५; ३३, ३०†; ३४, २४†; का ८, १३,१†; १२,२,१४†; २२,४, ९; २९,५, २†; ३०, १,९; ३, १-११; ४,१-११; ३२, ३, १†; ३३,१,१८†; †तै १,३, १४, ८[f]; ५, ५,२; ६, ६, ३[f]; ४, १, २, ५†; ११, ४; ¶७,१,२,१[4]; मै †१, १, ९; २, ८; ५, १; ३, ११,१;४;५[3]; ४,१०,२†; ११, ४; १२,५†[h]; १४, ८;९; †काठ २,९;१४; ७,१६; ८,१७; १६, २; ३८, ६$; १२[2]; ३९, १५; क २,३†; †कौ १, ३०; ७७‡[j]; २, ३२४; ३४६; ६०७; ६६२; ८०३; ८७०; ८८०;८८१[h]; ३, ५,२; †जै १, ३, १०; ८, ५‡[j]; २,३, २; ३, २६, १०; २९, ३; ४९,९; ५४,३; ४,२,९; ३,१०; १२,७; २२, ४; शौ ९,४, २२; १०,६, ४; पै १६, ४२, ४[2]; –धतः ऋ १०,४६,४; ११४,

---

a) सपा. धीयते <> अशिश्रयुः इति पाभे. ।

b) तु. सस्थ. टि प्रति ।

c) सपा. ऋ ९,६२,१९ विशिष्टः पाभे. ।

d) पाठः (तु. BS. सात.)? धायि (लुङि कर्मणि प्रपु१) इति शोधः (तु. सपा. ऋ [१०,४६,१],म. BSG.; वैतु. पपा. तमनु सा. विव. *धायिन्- > -यी प्र१ इति?) । 'यः (स्वयं) दधत् (धारकः) विधर्ते वसूनि यन्ता (दाता सन्नपि) सुते (यज्ञे) वयांसि (हव्यानि) धायि (धापितो भवति), सोऽग्निः पूर्वार्धोक्तप्रकारकः' इति वा. ।

e) उपु१ रूपम् । सपा. दिधिषेय <>दधिषे<> दिधिषे इति पाभे. ।

f) तु. स्क. वें. सा. MVR.; वैतु. पाम. पाका. पासि [७,३,७०] GW.GRV. क्रिप. इति ।

g) वैतु. GW. क्रिप. इति ।

h) वयोदधत् इति पाठस्य स्थाने सपा. आपश्रौ १६, ११,१२ वयोवृधः इति पाभे. ।

i) तु. भा.; वैतु. सा. क्रिप. इति ।

j) विप. (अग्नि- [तु. ऋ १०,४६,१ दधिः इति पाभे.])। *d* टि. अपि द्र. ।

५; ६; १७५, ३; मा १९, १२; ८२[a]; का २१,२,१;६,३[a]; मै ३, ११, ९[a]; काठ ३८, ३[a]; शौ १८,४,६२; पै १६,२६, २; १७,४०,१०?[b].

दुघती- -ती ऋ ७,७७,५; १०, ९५, ४; तै ३,१,१०, २; -तीः मा १०,४[c]; का ११, २,४[c]; तै १,८,१२,१[c]; मै २,६, ८[c]; ४, ४,२[c]; -तीम् ऋ १,११६,१९; पै १५,१२,१०.

दुघान,ना- -†नः ऋ १,३५,४;६७, २; ७२,[१; ७, ४५, १]; १२८, ३; १४१, १३; १४४,१; १७१, ६; ३,१, ८; ३४, ५; ५५, १०; ४,१६,१४;२२, ३; ५,१,[५(६, ७४,१)]; १५, [४(७,८४,१)]; ५;६,४४,८; ८,४६,५; ९,१५, ४;२३,५;३९,३; ६३,१३; ६५, १०;६६,[(१,४०,४; ५,३४,७; ८,१०३,५)७];९२,२;९६,१२; ९७,४७; ११३,१; १०, ७, २; ११, ७; तै २,२, १२, १; ४, १,३,४; मै २,७, ३; ४, १४, ६²; काठ ७, १२§; १६, ३; १७, १९; ३९, १५; कौ १, ४६९; २, १५३; २५१; ६२१; ७०८‡[d]; जै १, ४९, ३; ३, १५,१; २१,१६; ५०, ८; ५८, ५‡[d]; शौ १३, १, २§;१८,१, २४; २०, ११, ५; §पै ५,१२, १; ९,२४,१०[e]; १५,१२, ११; १८,१५,२; -†नम् ऋ ८,९७, १३; कौ १, ४६०; जै १, ४८, ४; शौ २०,५५,१; -ना ऋ १, ११७, ९; १२३, ४; ३, ५३, [१६; ७,८०,२]; ६,६९,३;७४, [(५,१,५)१]; ७, ६९, २; ७६, ७; ८४, [(५, १५, ४) १]; मा २०,४२; का २२,४, ७; तै १, २,५,२; ८,२२, १; मै ३, ११, १; ९[f]; ४, १०, १; ११, २†; १४, १० †; काठ ४, १६†; ११, १२†; ३८, ३[f]; ६; पै ५, ३१, ८; ६, १०, १; ९; -नाः ऋ १, ४, ५; ६, ४; ५३, [११; १०, १८, २; ३; ११५, ८][g]; ७३,५;१०;१२२,७;१४७, १; १६५,१२; २,११, ४; ३,१, १६; ५,३,४; ४१, १३; ७,९५, ५; ८,६३,१०; ९,१७, ६; १०, १५, [१० (३, ४,११; ५,११, २; ७, २,११)]; ३९,१४; ६७, २; ७१, १; ८४, ७; १०४, ४; ५; १२१,७; ८; मा १९, ३२; ९३[f]; २०,६९; ७२; †२७,२५; २६; का २१,३,१;६,१४[f];२२, ७, ३; ६; †२९,४,३; ४; तै ४, १,८,६²†; ७,५,९, २¶; मै १, ३, ३९; २,१३, २३†; ३, ११, ४²;७; †४,११,२;१४,३;१५²; काठ २, ५; ४, १३; १६†; ९, १८†; २९,३; ३८,२; ९²; ३९, २; ४०, १†; क १,१२; कौ २, २०१†; जै ३, १८, ८†; †शौ ४, २,६; ३१,७; १२, २, ३०[g]; १८, ३, १८[g]; २०§; २०,२१, ११[g]; ३३, ३§; ४०,३; ६८,५; ६९,१२; ९१,२; पै २, ३८,१; ४, १,७†; १२,७†; ६, १०,२; १७, ३२,१०†; -†नान् ऋ २, १२,१०; ६,४७, २५; शौ २०, ३४, १०; पै १३, ७, १०; -¶नानाम् काठ १९,२; क २९, ८; -ने ऋ १, १४६, ३; ६, ७०,५; -नौ खिसा ३२,१; शौ ७,३०,१; पै १९,२६, १; २०, ७,२.

५दुधि[h]- -धिः ऋ १०,४६,१[i].

दिधिपाण[j]- -णाः ऋ १०, ११४, १.

दिधिपाय्य[k]- -य्यः ऋ १, ७३, २; २,४,१; काठ ३९,१४†.

?धत्त्वा[l] पै १८,१४,४.

---

a) तु. उ. म.; वैतु. भा.सा. (तैब्रा २,६,४,२) क्विप. इति।

b) पाठः? । सपा. शौ १२,३,५० पुचतः इति पाभे. । दघतु इति मूको. ।

c) सपा. दुघतीः<>वग्वानाः इति पाभे. । पृ १५५९ *h* टि. अपि द्र. ।

d) सपा. दुघानः<>घाता इति पाभे. ।

e) सपा. शौ ५,२०,१० विशिष्टः पाभे. ।

f) सपा. दुघाना (तैब्रा २, ६, ४,६ च) <>दुघानाः इति पाभे. ।

g) पाभे. कृते पृ १७०३ *h* टि. द्र. ।

h) विप. (अग्नि-) । किन् प्र. लिड्वद्भावश्च ।

i) पाभे. कृते. पृ १७११ *j* टि. द्र. ।

j) विप. (देव-) । वैतु. सा. < √धिप् यद्वा < √धि इति ।

k) विप. (अग्नि-) । सन्नन्ताद् आय्यः प्र. उसं. (पाउ ३,९६; वैतु. सा. साय्यः प्र. इति [तु. पाउ ३, ९७]) ।

l) पाठः? धत्ताम् इति शोधः (तु. मूको.; वैतु. सपा. शौ १४,२,४७ दत्त्वा? [पृ १५५९ *d* टि.] इति पाभे.) । 'या [उषाः] पूर्वाऽगन्, [सा] अस्यै प्रजां द्रविणं च धत्ताम्' इति वा. इति कृत्वोक्तः पाभे. अपि समानं शोध्यः द्र. ।

धा[a]– -धाः तै १, १, ९, ३; काठ १,९.

†धिष्ठ[b]– -ष्ठः ऋ १, १७०, ५; –ष्ठा ऋ ४,४१,३; ७, ९३, १; तै १, १, १४, २; मै ४,११,१; काठ १३,१५.

१धातवे शौ ६,८१,२[c].

धातु– -तु[d] ऋ ५,४४,३.

१धातृ[e]– -ता ऋ ९, ९७,३८[f]; खि ३, १५, २१; –तारः ऋ ८, ७, ३५.

२धातृ– -ता ऋ १, १२३, ५; ७, ३५, ३; १०,८२,२[g]; ८५,४७; १२८, ७; १५८, ३; १८४, १; १९०,३; खि १,४,७; ३, १५, २[3]; ८; ४, ८, १; खिसा ३,५; ६;७;८[3]; मा ८, १७; १४,२८; १७,२६†[g]; १८,१७; ३२,१५; का ३,९,५; ९, ३, ३; १५, ९, १; १८,३,२†[g]; १९, ६, २; तै १,४,४४, १; ५, १, ३[3]¶; ७, ११,१; २,४,५,१; ३, ३, १०, १;११,२[4]; ३[2];४,¶९, ६[2]; ७; ४,३,१०,१; ११,२; ४, ९, १[h]; ६,२,१†[g]; ७, ६, २; १४, ३†; ५,३,४,१¶; ७,४, ३†[g]; मै १, ३,३८; ६, १२¶; २,८,६; ११, ५; १३,१०; २२; २३; ४,¶३, ५[4]; ६; १२,६[2]; १४, १७; काठ ४, १२; १३, १६[2]; १८, १†[g]; १०; ४०,१;९; शौ ३,८,२; ४, १२,२; ५,३, ९†; २५,४; ५†; ६, ६०,३[3]; ७,१८,१-४; २०,१[1]; ८,१,१५; ५, १८; ९,१२, १०; २१; १०, ६, २१; ११,१०, ५; ८;९; ११, २५; १३,४,३; १४, १,३३;३४;५९; २,१३; १८,३, २६; ४,४८; १९, ९, १२; १०, ३†;२०,१;३१,३; पै १,३९,४; १०८,१; १३, ८, ३†; –तारम् ¶तै ३,४,९,१;२;३[2];४[2];५;६; मै २,७,१३; ¶४,३,५[2]; ६; शौ ११,८, ३; –तुः ऋ १०, १८१, [१-३]; मा १४, २४; २५, ४; ३७, १२[j]; का १५,८, २; २७, ४,१; ३७,२, २[j]; तै १, १,१०, २‡[k];२,३,७, ३¶; ३, ३,५,१; ४,९,७¶; ५,६, २; ४,३,९,१; ४,१०,१; ११,२; ५,५,१२,१[l]; १५,१; ७,२२,१; मै १,८,१०; २,८,५; १३, २०[2]; ३, १५, ५; काठ ३९, १३; कौ ३,२, ५; जै २,५, ७†; शौ २,३६, २; ११, १०,९; –तृणाम् तै ४, ७,१४, ३‡[m]; –†तृभिः ऋ ४,७,१;८, ९२, २९; ९, १०, ३; मा ३, १५; १५, २६; ३३, ६; का ३, ३, ५; १६, ५, ७; ३२, १, ६; तै १, ५, ५, १; ७, २; मै १, ५, १; ५; ६; काठ ६, ९; कौ २, १७५; ४७१; जै ३, १६,१३;३५,६; शौ २०, ६०, २; –तृणाम् ऋ १०, १२८,७[m]; –त्रा ऋ ९,११३,४; –त्रे खिसा ३,८; मा २४, ५; ९; ३१[l]; का २६, १,९;२,४;७,१[l]; तै १,८, ८,१¶; ५,५,२३,१; ६,१४,१; मै १,३,३[n]; २,६,४¶;१०,५[o]; ३, १३,६; १०;१४,१२[l]; ४,३, ५¶; शौ ३,१०, १०; १९,३७, ४.

धात्री– -त्रीः मै ४,४,२¶.

३धातृ– -ता काठ ५, ५¶; ८, ४; १२,८[4]; १३, ९-१२; १५; १७, ५; २१, १; ३२,५[2]; ३४,१४[p]; ३५,३[h]; ३९, ८;१०; ४०,१०; १२; क ३, १०; ६, ९¶; २६, ४; २८,२†[g];१०;४८,४[h]; पै १, ५३,२; ९१, १-३; १०१,३; २, ५२,४; ६६, ४; ७६,५; ८५,४; ४,८,७; १५,५; ७; ५,२,७; ४, ८†; १२,८; ६,१९,३; ७,३,७; ९, १; ८,१०, १२; ९, ११, १; १०, ५,३; १५,७; ११,१,२; ५;

---

a) विप. (वेदि-)। कर्तरि विच् प्र. (तु. भा. K.)।

b) विप. (इन्द्र-, इन्द्रावरुण-, इन्द्राग्नि-)। इष्ठन् प्र.।

c) पाभे. कृते पृ ११५२ *c* टि. द्र.।

d) विप. (हविस्-)। तुन् प्र. (तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रभृ.<√धे इति)। e) विप. (अश्व-)। तृन् प्र.।

f) पाभे. कृते पृ १७१२ *d* टि. द्र.।

g) सपा. धाता (या १०,२६ च) <> धर्ता इति पाभे.। h) सपा. धाता (माश्रौ ३,६,२ च) <> विश्वकर्मा इति पाभे.।

i) पाभे. कृते पृ १५२७ *b* टि. द्र.।

j) सपा. धातुः (माश १४, १, ३, २२ च) <> मित्रावरुणयोः (तैआ ४,५,४ च) इति पाभे.।

k) सपा. धातुः <> ऋतस्य (परि.) इति पाभे.।

l) सपा. धातुः <> धात्रे इति पाभे.।

m) सपा. धातृणाम् <> धातृणाम् <> धातृणाम् <> विधाता इति पाभे.।

n) पाभे. कृते पृ १५६० *d* टि. द्र.।

o) सपा. धात्रे <> धर्त्रे (माश ९, २, ३, २० च) इति पाभे.। p) =सपा. आपश्रौ १२, ६,३। मै ४,२,१० शौ ३,१४,२; ७,३४,१ तु पाठाऽभावः।

१२,६,४; ६; १३,२, ३;५; ८;
१६,२,५; ४४,४; ८५,५;७; ८;
१३९,११;२२; १८,४,२; ३;५,
८;६,७;८,४; १९,१०,१४;१४,
६[३];१७,१०; २१,३; ४२,८; ९;
२०,२,४-६; ७[२]; ७,५; २६,९;
२९,६;३८,५; ४९,१[a]; –तारम्
काठ १२,८[४]¶; –तुः काठ १७,
४;२१,१;२२,५; ४७,२[b];५; क
२६,३; पै २,२१,३;१३,१४,२;
१६,८५,८; –†तृभिः काठ ७,४;
क४,८;–तृणाम् काठ४०,१०†[c];
–त्रे काठ ३,१०[d]; १५,३; ४८,
२; ४९,४; क २, १७[d]; पै १,
१०५,४;५, ३१,८;१७,२१,५.

*धातृ[e]– -०तः ऋ १०, १६७, ३;
शौ ५, २५,१०; –०तः ऋ १०,
१८, ५; मै १, ३,२६[f]; शौ ७,
१९,१[f]; १२,२, २५†; पै १७,
२६,१६;३२,४†; १९,४८,१७;
२०,७,३[f]; ४८,९.

धामन्[g]– -म ऋ १, ५७, ३; ९१,
[३; ९,८८,८]; ९५,९;१२१,६;
१२३,८;९;१४४,१; १५२, [४;
७,६१,४; १०,१०, ६;८९, ८];
५; १५३,२; २,३,११; ३,७,६;
४, ५, ४; ६, २, ९; २१, ३:
६७, ९; ७,६३, ३; ८७, २; ८,
४१, १०; ९, ६९,६; ८६,१५;
९४, २; ९६, १८; १९; ९७,५;
३१;३२; १०९, ४; १०,४५,२;
४८,११;६५,५;६७,२;१२४,३;
१८१,२;१८९,३[h]; खि ३,१०[२],
९; ४, १०[२], २: मा १, ३१;
३, ८†[h]; १२, १९†; १५, ५२;
१७, १४;७९; ८८†; २०, ३७;
३२, ९; का १, १०,४; ३, १,
८†[h]; १३, २, २†; १६, ६,४;
१८,१,१४; ६,१५; १९,१,२†;
२२,४,२; ३५,३,६; तै १,५,३,
१†[h]; ३; ८, २२, १; २, ४,३,
२; ५, ७,४¶; ६, ७, ६[२]¶; ३,
१,११,६[२]†; ४,६,१,४;५,५;७,
१३, ४; ¶५,१,९,५; २,१,२[२];
६[२];३,४[२];३,१०,३;११,३[५]; ५,
१,३; ७, §८,१; २; ¶६,१,७,
१; ३,५,४;६,११,४; मै १, १,
११;२,८[i];३,३६[i];४,४;९; ५,
६¶;८;६,२[२]; ७;८,२[२]¶; २,१,
११; १०,१; ३,२, २[२]; ३¶;४,
७¶;११,१;४,१,४[२]¶;२,११[४];
८,३[२]¶;१०,१; ११,२; काठ १,
१०; ४,१६; ५, ६; ६,२; ७,६;
१३†[h];१४[२]; ८,२[२]; ३; १०,७;
१७, १७; १८,४; १९,८; ११[२];
१२[२]; २०,१[२];७; २१,८[२]; २४,
७[२]; ३१,३[२]; १०; ३२,६; ३४,
१९[२]; ३५, १; ३८, ६; ३९,५;
१०[k]; ४०, ५; १०; क १, १०;
४,१; ५, ५¶; ६,४†; ७[२]¶;८;
२८,१; २९, ६; ¶३१,१[२]; २[२];
३[२];९;¶३७,८[२]; ¶४७,३[२];१०;
४८,२; †कौ १, ४२९;५३४;२,
३३६‡[l]; ५२६; ५२७; ५९१;
७२०; ७२८; ३,५, ६; †जै १,
४२,३; ५५, २; २,१,५; ६,५;
३,२८, ८‡[l]; ४१,२;३; ४८,७;
५९,१२; २०; शौ १,१३,३‡[m];
२,१, २;४, १,६;६,३१, ३†[h];
७,८,१; ३०,२; ८,९,१०[n];२५;
२६; १५,२,४;१२;१८; २४;६,
३;६;९;१२;१५;१८; २१; २३;
२६;८,३;९,३; १८,१,७;†२०,
१५,३;४८,६;९१,२; पै १, ९५,
२; २,६,२;७६,३; ३,२५, ६[o];
५,१६, ३; ३१, ७; ६, १०, ७;
८, १४,९†; १६,१२४, १-११;
१९, ३६, ९; ४२, १२; ४५,
१३†; २०, १, ३; ६; ७, १;
–नऽम मै ४,२,७[२]¶; पै ९,७,
४; –मन् ऋ १, ४३,९;४,७,७;
५८,११; ७,३६,५; खि ४,१०,
३; १०[२], ३; मा १७, ९९†;
३२, १०[p]; का १९, १, १२†;

---

a) सपा. धाता <> भगः इति पाभे. ।
b) पाभे. कृते पृ १७१३ *l* टि. द्र. ।
c) पाभे कृते पृ १७१३ *m* टि. द्र. ।
d) पाभे. कृते पृ १५६० *d* टि. द्र. ।
e) नाप. । तृच् प्र. ।
f) पाभे. कृते पृ १५५६ *f* टि. द्र. ।
g) यनि. । नाप. । मनिन् प्र. (पाउ ४, १५१) ।
h) पाभे. कृते पृ १५१२ *g* टि. द्र. ।
i) सपा. धाम <> नाम (माश ३, ५, १,३२[२] च) इति पाभे. ।
j) सपा. धाम <> प्रायः (माश ११,५,९,१२[२] च) इति पाभे. ।
k) पाभे. कृते पृ १२१७ *j* टि. द्र. ।
l) पाभे. कृते पृ १२९० *f* टि. द्र. ।
m) सपा. धाम <> नाम (माश ६, ७, ४,४ आपश्रौ २, ११,२२ च) इति पाभे. ।
n) सपा. धाम <> धामानि इति पाभे. ।
o) सपा. धाम <> नाभिम् इति पाभे. ।
p) सपा. धामन् <> योनौ <> तैआ १०,१,४ मना १,४ धामानि (तैद्रु. BC. धामनि) इति पाभे. ।

३५,३,७[a]; तै २, ६, ७, ५[b]; मै १,१,३; २,७,१६[२]; १२,४;१३, १०[c];३,२,३¶;४,१३,५[b]; काठ १८,१८;२०,१[२]¶;३९,३[२];४०, ७; क ३१, ३[२]¶; शौ ४, २५, ७[d]; पै ४, ३४,७; ८,१३,११†; १८,९; १५, २, ८; –मनूऽ-मनू शौ २०, ४९, ३[e]; पै १९, ४५, १५[e]; –मनि ऋ ८, १२, ३२; पै २, ६, ३; –मनिऽ-मनि[f] शौ १२, १, ५२; –मनी ऋ ९, ६६, २; –मभिः ऋ १, १४,१०; २२,१६; ८५,११; ३, ३,४; ३१, २१; ३७, ४[g]; ४,७, ५; ७,६६,१८; ८,९९,१४; ९, ६६, ५; ६७, २६[h]; १०२, २; १०,९३, ६; खि ४, २, १; मा ३३, १०; ३४, ३२; का २, ७, ५[i]; ३२,१,१०†; ३३,२, १; मै ४,१४,९; कौ २,३६४†; जै ३, ३०,८†; शौ १९,४७, १; २०, १९,४[g]; पै ६,२०,१; १९,३०, ५; –मभ्यः ऋ ८, २७, १५; ९२, २४; काठ ३९, ५; कौ २, १०१२†; –मसु ऋ ८, १३, २०; ९,८६, २२; १०, २५, २; मा १२,११७; का १३,७, १६; काठ ३९,५; कौ २, १०६०; शौ ६,३६,३[j]; ७,७०, १[k]; पै १९, १९,१[l]; –मा पै २०, ३२, ४[m]; –मानि ऋ १, ९१, ४; १९; २, ३,२; ३, ३,१०; ५५, १०; ४, ५५,२; ७, ६०, ३; ८, २१, ४; ४१,७;१०१,६; ९, २८,२[n];५[o]; ६३,१४; ६६,३; ८६;५; ११४, १; १०,१३,१; ५६, ५; ७०,७; ८०,४; ८१,५; ८२, ३; ९७,१; २; १२२, ३; खि ४, १०, ३; १०[२],३; ५,७,२, ८[५]; १०[५]; मा ४,३४;३७†; ६,३‡[p]; ११,५†; †१२, ७५; ७६; १७, २१†; २७; २१, ४६[१०]; ४७[१०]; ३२, १०; का ४, १०,५; ८†; ६,१, ३‡[p]; १२, १, ५†; †१३, ६, १;२; †१८, २, ६; ३, ३; २३, ५,४[१०]; ५[१०]; ३५, ३,७; तै १, २,९,१; १०, १†; ३, ६, १‡[p]; †२,२,१२,६; ३, १४, १; †४, १,१,२; ११, १; २, ६, १[२]; ६, २,५; ६,१,११,५[२]¶; मै १,१, १२; २,६; १४‡[p]; २, ७, १†; १३[२]†; १०, २†; १३, १०[q]; ११‡[r]; ३, ७,८[२];¶; ९, ३‡[p]; †४, २,६¶;१०,३; ११,१;१२, ४;१३,७[१०]$; १४,१[२]; काठ २, ७; ११,१३†; †१३, १५; १६; १५, ११†; १६, १३[२]†; १८, २†;२१[१४];२०,१५;२४,७[२];३२, १[५]; क २,१;२५,४[२]†; २८,२†; ३७,८[२]; †कौ २,२३८;;६३१[n]; जै ३,२१,३†; शौ २,१,३†;१४, ६;७,८८,१[?][m,s]; पै १,४४,१;२, ४,३;६, ३†; १०, १,६; ११,६, १†; २†; १६,१८, १०[q]; १९, ९[t]; –म्नः ऋ १,८७,६; ७,५८, १; तै २,१,११, २†; ४, २, ७,

[a]) पाभे. कृते पृ १७१४ *p* टि. द्र. ।
[b]) सपा. तैब्रा ३,५,८,३ धामनि इति पाभे. ।
[c]) पाभे. कृते पृ १२१७ *j* टि. द्र. ।
[d]) सपा. धामन् <> धर्मे इति पाभे. ।
[e]) तु. RW. BKA; वैतु. शंपा. सात. र. धामऽधर्मन् इति पाभे.? ।
[f]) सपा. धामनिऽधामनि <>धाम्निऽधाम्नि इति पाभे. ।
[g]) सपा. धामभिः (वैताश्रौ ३२,३ च) <> नामभिः इति पाभे.।
[h]) सपा. धामभिः<>मन्मभिः इति पाभे.।
[i]) सपा. धामभिः (आश्रौ १, ३,२३ च) <> धाम्ना <> वृष्ट्या (पागृ ३,२,१४ च) <> शुष्मेण (तैआ ४,४२,५ आपमं २,५,११ च) इति पाभे. ।
[j]) सपा. परेषु धामसु<>पीयूषधामसु इति पाभे. ।
[k]) पाभे. कृते पृ १२९४ *e* टि. द्र. ।
[l]) सपा. धामसु <> लोके इति पाभे. ।
[m]) सपा. धामा<>धामानि इति पाभे. ।
[n]) सपा. धामानि <>वसूनि इति पाभे. ।
[o]) सपा. धामानि<> वसूनि इति पाभे. । कौ २, ६३४ विशिष्टः पाभे. ।
[p]) सपा. धामानि (माश ३,७,१,१५ आपश्रौ ७,१०,८ माश्रौ १, ८,२,१८ च) <> वास्तूनि (या २, ७, च) इति पाभे. ।
[q]) पाभे. कृते पृ १७१४ *n* टि. द्र. ।
[r]) सपा. धामानि (माश्रौ ६, १, ८, १२ च) <> भूरीणि (आपश्रौ १६,३५,२ च) इति पाभे. ।
[s]) तु. *m* टि. पाभे. । अथनेहापि पाठः? इति कृत्वा धामा नः इति शोधः स्याद् । नि इत्यंशस्याऽन्यथासिद्धत्वाद् नः इति सना. त्वाकाङ्क्षितत्वादिति दिक् । इह च पै. च प्रकृतं धामन्– इति दामन्– (बन्धन-, रज्जु-) इत्यस्य प्राक्तनः पर्याय इति कृत्वाऽन्येषां तत्तया शोध-प्रस्तावः (तु. R ⌊४८, १०८⌋ प्रमृ.)· उपेक्षितुं सुशकः स्यात् ।
[t]) पाभे. कृते पृ १३५७ *d* टि. द्र. ।

२[a]; ११, २†; मै १, ४, २; ७; ४,११, २†; -म्नः॒ऽ-म्नः[b] मा ६, २२; का ६,५,३; तै १,२, ११, १; मै १,२, १८; ३, ११, १०; काठ ३, ८[२]; क २,१५[२]; शौ ७, ८८,२; पै २०,३२, ५; -म्ना ऋ ९,३९,१; १०,१६६,४; मा १, ३; २, ६[४c]; ३, १९; २७, १६; का १,२, १; २, १, ८[३c]; ३,३, ११; २९,२,६; तै १, १, ३, १; ५,५,४;७,१,८,२;५,१,९,५¶; ३,१०, ३¶; ६, ३, ५, ४¶; मै १,२, ६[d]; ५,२;८¶; २,१२,६; काठ १, ३; ११[४]; ५, ५; ६, ९; ७,६; १८,१७; २०,७; ३१,२; १०; ३२, ५[२]; क १, ३; ११[३]; ४, ८; ५, ५; २९,५; ३१,९¶; ४७, २; १०¶; कौ २, २४८†; जै ३,२१, १३; शौ ५, २७, ८; १०,५,७-१४; पै ९,१, ६; १६, १२४, १[२]-११[२]; १२८, १-८; -म्निऽ-म्नि पै १७, ५,१०[e]; -म्ने ऋ ५,४८,१; ८, ६३,११; ९२, ⌊२५; ९,२४,५⌋; १०, ७६, ८; काठ ३९, ५[f]; †कौ १, ११८; २, ३१४; †जै १, १३, ४; ३, २५, १०; -म्नेऽ-म्ने मा १, ३०; का १,१०,३; तै १,१,१०, ३[३]; काठ १,१०; क १,१०.

धाम-च्छद्[g]- -च्छत् मा १८, ७६; का २०, ५, ९; तै २, ४, १०, २¶; काठ ११, १०; ४०, ६; -च्छदे तै २,४,१०,२¶; मै २,४,८¶; काठ ११,१०.

धाम-धा[h]- -धाः ऋ ९,८६,२८.

धाम-शुस(ः) ऋ १, १६४, १५; मै १, ३, ९; शौ ९, १४, १६†; पै १६,६७,५†.

धाम-साच्[i]- -साचम् ऋ ३, ५१,२.

धायस्[j]- -यसा ऋ ७, ९५, १; तै ५, २,१२,१[k]; मै ४, १४,७†; काठ ५०, ६[k]; -यसे ऋ १,३१, १३; ७२, ९; ९४, १२; १३०, २; १४१, ६; २, ५, ७; १७,२; ३, ३८,३; ५०,३; ५,७, ६; ९[l]; १५, ४; ७०,२[m]; ९, ७०, ⌊५; ८६, ३⌋; पै १२, १, १२†; -योभिः ऋ ६,३,८.

१धायु[n]- -युः ऋ ३, ३०,७.

धा(य्य>)य्या[o]- -य्ये तै २,२,१०, २¶.

धाय्या-रूप- -पम् मा १९,२४; का २१,२,१३.

¶धित्वा तै ५,२,१०, ६; ६,४,९, ४; ७, २,९,२; ४,३,१; २; मै २,५,१०; ३,३, ६; ४,२; ६,२; ४, ६, १; काठ २७,५; क ४२, ५.

धित्सत्- -त्सन्तम् पै २, ६६,३.

धा- √धा द्र.

धाक् √दह् द्र.

धा(णक>)णिका[p]- -का[q] तै ७, ४, १९, ३; -काम् शौ २०,१३६, १०[r].

१धातवे √धा द्र.

२धातवे √धे द्र.

धातु-, १धातृ-, २धातृ-, ३,४धातृ- √धा द्र.

---

a) सपा. धाम्नः <> धाराम् (माश ७,३,१,२३ च) इति पाभे.।

b) पाठे द<>घ इत्येतद्विषये पृ १७१५ s टि. कृतः संकेत इहापि तथैव द्र. (तु. भा. सा. प्रमृ., B. C ⌊आपश्रौ ७,२७,१६⌋ प्रमृ.; वैतु. PW.RW.R. °द्ा इति, ?EGG. ⌊माश ३, ८, ५, १०⌋ धामन्- इतीह लोक-पर्याय इति कृत्वा यनि. प१ इत्यपि पच्च इति?)।

c) सपा. धाम्ना (माश १, २,४,१४ काश्रौ २,८,१९; ५,४,२९ च) <> नाम्ना (तैत्रा ३, ७,६,१० आपश्रौ २,१०,३;११,६ च) इति पाभे.।

d) पाभे. कृते पृ १७१५ i टि. द्र.।

e) पाभे. कृते पृ १७१५ f टि. द्र.।

f) सपा. आपश्रौ १६, २९, २ धाम्यै? इति पाभे.।

g) विप. (अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.)। उस.।

h) नाप.। उस. विजन्तम्।

i) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. √सच्+ण्विः प्र.।

j) भाप. च विप. (अर्क-, क्षोदस्-) च नाप. (अन्न-, धामन्- प्रमृ.) च। कर्त्रादौ णसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१२१ ⌊वैतु. तै. काठ. अन्यत्र GW. प्रमृ. <√धे इति⌋)।

k) पाभे. कृते पृ १४७६ l टि. द्र.।

l) तु. सस्थ. टि. युद्- > ?यः।

m) पाभे. कृते पृ १२९० f टि. द्र.।

n) विप. (इन्द्र-)। कर्तरि उण् प्र. उसं. (पाउ १,३)।

o) नाप. (ऋग्-विशेष-)। करणे ण्यत् प्र. (पा ३, १, १२९) तित्स्वरश्च।

p) नाप. (स्त्री-योनि-)। व्यु.?। <√धा ⌊धारणे⌋ इति (पाउ ३,८३)।

q) सपा. धाणिका <> धानिका <> धारका (माश १३,२,९,६ च) इति पाभे.।

r) सपा. धाणिकाम् <> धानिका इति पाभे.।

धान- -नम् ऋ ३, ७, ६[a]; -ने काठ २७,८; पै १३, १,१२[b,c]; -नेन पै ८,११,४?.

धाना[d]- -नाः ऋ १, १६, २; ३, ३५, ३;७; ५२,५-८; ४, २४,७; ६, २९,४; १०, २८,१; खि ५, ७, ४, १-३; १५; १६[2]; मा ८, ११; १९, २१; का ८, ७, १; २१, २, १०; ¶तै १, ८, ५, १; २, ३, २, ८; ६, ५, ११, ४; ७, ५, २२, १; मै १,३, ३०; १०, १; १७¶; २, ३, ६¶; ३,१०, ५¶; ६; १५, ११; ४,७, ४[2]¶; ¶काठ ४, ११$; ९,६; ११, २[3]; २८, ९[2]; २९, १; ३४, ११; ३६, ११; ४५, १९$; क ३, ९; ८, ९¶; ४४, ९[2]¶; ४५, २¶; शौ १८, ३, ६९; ४, २६; ३२; ३४[2]; ४३; -नानाम् ऋ ८, ७०, १२; मा १९, २२; का २१, २, ११; -नाभिः खि ५,७,४, १५; ¶तै ६, ५, ९, १; २; ¶मै १, १०, १७[2];४,७,४; काठ ३६,११[2]¶; -¶नाम् मै ४,६, २; काठ २७, ५; क ४२,५.

धाना-वत्- -वत् ऋ ३, ४३, ४; -†वन्तम् ऋ ३,५२,[१;८,९१, २]; मा २०,२९; का २२,२,६; कौ १,२१०; जै १, २२, ७; पै ४,२६,२.

धाना-सोम[e]- -मः[f] पै २०, १२, १०; -मात्[f] तै ३, १,१०, २; काठ ३५,८.

धा(नक>)निका[g]- -का खि ५,२२, ८[h]; काठ ४४, ८[i].

?धानीय[j] पै १९,२०,१७.

धान्य[k]- -न्यम् ऋ ५, ५३, १३; ६, १३,४; खि २, ६[3],१९;२४; ९, ५; मा १,२०; का १, ७, ३; तै १,१,६,१; मै १, १, ७; २, ७, १२[2]; ४,१,७; काठ १,६; ३१, ५; क १, ६; ४७, ५; शौ २, २६,५; ३,२४, २; ४; ६, ११७, २; ८,२,१९; १९,३१, ५; १०; पै २,१२,५; २२, ४; ५,३०,२; ४; ८,१२,८; १०, ५, ५; १०; १२,३,१६;६,९; १६,४,९;५०, १;१९,२०,६[l]; ५२,५; -न्यस्य खि २,९,१; शौ २,२६, ३[m]; -न्यस्या पै २,१२,३?[m]; -न्यात् पै १७,१३,१; -न्यानि पै ९,४, ५;१२,६,१३; -न्याय शौ ६, ५०,१; पै १९,२०,५; ५१,१४; -न्ये शौ ५,२९, ७; पै १०, ६, ५; १३,९,८.

धान्या (न्य-आ) कृत्[n]- -कृतः ऋ १०,९४,१३.

धामन्- प्रभृ., धायस्-, १धायु- √धा द्र.

---

[a]) अर्थः व्यु. च ?। √धा [*शब्दे] > भावे ल्युटि यनि. (=ध्वान-) इति कृत्वा 'यत्र उक्षा (अग्निः) जरितुः (स्तोतुः [कर्तरि प.]) *अक्तु- [स्तोत्र-] >-क्तोः (स्तोत्रस्य [कर्मणि प.]) धानं (ध्वानम्) अनु (तदनुपदम्) स्वं धाम (ज्योतिः) परिववक्ष (सर्वतो वर्धयामास)' इति वा. [वैतु. वें. सा. धामन्- इत्यस्य विप. सत् <√धा (धारणे) इति; GRV. 'अक्तोः (रात्र्याः) धानं (परिधानं [=समाप्तिम् इति LR. Gri.; =प्रारम्भम् इति ?PW. ?GW. ? OV.; =उपस्थम् यद्वा गर्भम् इति ?MW.]) अनु' इति वा. पद-संवन्ध इति]।

[b]) नाप. । अधिकरणे प्र. ।

[c]) सपा. धाने<>प्रैण्युन् इति पाभे. ।

[d]) नाप. स्त्री. (भृष्टयव- [या ५, १२ प्रभृ.])। व्यु.?। √धा + नः प्र. (पाउ ३,६)।

[e]) मध्यमपदलोपी कस. अन्तोदात्तः (तु. पाभे.; वैतु. भा. सा. समाहारे द्वस. इति)।

[f]) सपा. °मः<>°मात् इति पाभे. ।

[g]) =धाणिका-। [h]) पाभे. क्वते पृ १७१६ r टि. द्र. ।

[i]) पाभे. क्वते पृ १७१६ q टि. द्र.

[j]) पाठः ? (तु. सस्थ. ?बलिधानीय)।

[k]) विप. (बीज-, रस-) च नाप. (बीज-) च। व्यु. ?। <√धा इति (पाउ ५, ४८ [तु. भा.]); <धान- इति पाउवृ; <√धि इति पाम [५,२, ४] सा. उ. म. प्रभृ. <धाना- इति PW. प्रभृ. । (√धन् [धान्ये]> भावे) *धान- > तत्रसाध्वर्थे *धानिक- > नैप्र. *धानिक्ष- > यनि. इति मतम्।

[l]) सपा. धान्यम् <> युवान् इति पाभे. ।

[m]) सपा. धान्यस्य या<>धान्यस्या? इति पाभे. ।

[n]) नाप. (घरट्ट-[वैतु. वें. सा. GRV. कृषीवल- इति])। उस. उप. आ√कृत् (*चूर्णीकरणे) > कर्तरि। 'यथा घरट्टोपला बीजं वपन्ति (*भिन्दन्ति) न तु तद्भुजः, एवं (प्रकृताः) ग्रावाणः सोमं पृञ्चन्ति (*हिंसन्ति) न तद्भक्षकान्' इत्युपमामुखेन ग्राव्णां मानवरक्षकत्वेन स्तुतिः (वैतु. पपा. प्रभृ. पूप. दीर्घः इति, उप. <√कृ [करणे] कर्तरि इतीव; PW. GW. प्रभृ. उप. < आ √कृ [*तुषापनयने] इति)।

२धायु[a]– -यू ऋ ७,२६,४.

धाय्या– प्रमृ. √धा द्र.

*धार– (वप्रा.)

†धार-पूत[b]– -ताः ऋ २,२७,२; ९; मै ४,१२,१.

धार-वाक्[c]– -केषु ऋ ५, ४४, ५.

धारका–, धारणी– √धृ द्र.

?धारमाणम्[d] पै १७,२७,२.

धारयु–, १धारयत्–, २धारयत्– प्रमृ. √धृ द्र.

? धारयाधि[e] शौ १९,३१,१२.

धारयितृ–, धारयिष्णु– √धृ द्र.

†धारयु[f]– -युः ऋ ९,६७, १; कौ २, ६७३; जै ३,५६,१.

धारा[g]– -रया ऋ ३,२६,७; ८,६, ८; ९,१,[१; २९, ४; ३०, ३; ६७, १३; १००, ५]; २, ९; ३, ७; [१०; ४२,२]; ५,१०; ६,१; ७; १०,४; १२, [८; ४४, २]; २२, १; २५,[६; ५०,४]; २९,४; ६; ३०,४; ३३,[२; ६३,१४]; ३४, १; ३५, १; ४१,६; ४४,२;४५, [६; ४९,२]; ३;४;५१, ५; ६१, ५; ६२, २२; ६३, ४; ७; २१; [२८; १०७,४]; ६४, १३; ६५, १०; १२; ६६, ७; ६८,८; ७२, ५; ८४,३; ९७,११; ४५;१००, ६; १०१,२; १०२,३;१०७,८[2]; २५; १०८, ५; मा १२, १०; ४१; २६,२५†; का १३,१,११; ३,१२; तै १,५,३, ३; ४,२, १, ३; ३,४; मै १,७, १; ४; ३,४, २¶; काठ ८, १४; ९, १; १६, ८; २१,११; ३६,१५; क ८,२; ४; †कौ १,४६८; ४६९; ४८५; ४९३;५०५;५०६;५११;५१५[2]; ५२२; ५८४; २, २५;२९; ४८; ११५;१३८;१५३; १५५;१९१; २४७;३४७[2];३६५;३६६;३७०; ३९६;४११;४७२;४४६‡[h];५५४; ५५८;५६६;६१२; ६१५; ७८६-७८८; ११८३; †जै १, ४९, २;३;५०,९; ५१,७; ५२,९;१०; ५३,१; ५[2]; १०;५९, ७; ३, ३; ४; ५, १; ७; १२,२; १३, १४; १५,१; ३; १७,१२; २१, १२; २९, ४[2]; ३०, ७; ९; १३; ३१, १६; ३१; ३५, ७; ४०,१; ४३, २‡[h]; १०; ४४, ४; ४९, १०; ५०, ३; ४, २८, ५; २९, १०; ३०,१; २; शौ ७,५२, ९; १०, ६, २५; पै १, ४१, ३; ४९, २; ५,१६,२; १६, ४४, ६; –रा ऋ ३, ५७, ६; ६, ५५, ३[i]; ९, २, [३; १६, ७]; ७, २[j]?;५८, १; ७५,४; ८०, १; ८६, ४४; ८७, ८; ९८, ३; १००,४; १११, १; तै ५, ४,८,१[4];७,३,२[3]¶; ¶मै ३, ४, १; २; काठ २१, ११[4]; †कौ १,४६३; ५००; २, ३८९; ४०७; ४७९;५९०;९४०;९६५; †जै १,४८,९; ५२,४; ३,३१, ९; २७; ३६,४; ४८,४५;४,१, १; २०, १०; पै १७, २९, १०; १९,२३, १०; –राः ऋ १, ८४,

[a]) विप. ([धावक-] इन्द्र-हरि-)। <(√धाव् [गतौ] > स्वार्थे णिचि धावि > नैप्र.) √ *धै (तु. [तत्त्वतः] ORN. GRV.; वैतु. वें. सा. GG. < √धा [धारणे] इति, PW. GW. <√धे [पाने] इति)।

[b]) विप. (आदित्य-)। धार– (<√धृ [*दीप्तौ]) इति ज्वालार्थे नाप. सत् पूप. (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. =जलधारा- इति ?)। तद्वत्-पवित्र-वचनः ·यनि. तस. उपमानवाचिनि पूप. स्वरः (पा ६, २, २)।

[c]) नाप. (तारस्वरित-स्तोत्र-)। पूप. विप. सत् तुमुल-परं तदर्थकस्य तार– इत्यस्य पर्यायः। कस. (तु. GRV.; वैतु. सा. <*वाक-धार– [कर्तरि प्र.] नाप. [ऋत्विगादि-] इति, विप. इति कृत्वा BW. GW. उपमिते बस. पूप. जलधारापर्याय इति च)।

[d]) पाठः? धारयमाणम् इति शोधः?।

[e]) पाठः? शोधार्थं सस्थ. टि. ?नधरीरशरीर् द्र.।

[f]) विप. ([पोषक-] सोम-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <(√धृ [पोषणे] > स्वार्थे णिचि) √धारि (तु. धर्णसि–, GRV.; वैतु. वें. सा. BSG. PG [१,४०] धार– वा धारा– वा > √धारय > यनि. इति, [पक्षे] सा., PW. GW. धार– [=धारा-] > मत्वर्थे युस प्र. इति वा ?)।

[g]) भाप. च नाप. (संतत-प्रवाह-) च। व्यु. ?। <√धृ "*संतत-भावे' [(वैतु. PW. प्रमृ. <√धाव् [गतौ] इति)]। अन्तोदात्तितरत्वान्नेदं प्राति. पाग ३, ३,१०४ पाठ्यम्।

[h]) सपा. धारया <> सादने इति पाभे.।

[i]) धा. वितरणे दाने च वृत्तिः (तु. टि. धरुण– > -णः [ऋ १,७३,४])। विप. [पूषन्-] इति कृत्वा पुं. प्र१ सत् धर्तृ– [दातृ-] >धर्ता > नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. धर्तृ– > धर्ता [ऋ ५, १५,१] टि.; वैतु. अन्ये प्रवाहार्थे स्त्री. यनि. इति)।

[j]) धा. धारणे वृत्तिः (तु. धरुण– [ऋ १०,८३,७ टि.])। विप. [सोम-] इति कृत्वा पुं. प्र१ सत् धर्तृ–

४; ८५,५; १२५,४; २, ७, ३; ३,१,८; ९; ४, ५८, ५; ७-१०; ५, १२, २; ३२,१; ८३, ६; ७,४३,४; ९,२९,१;३०,१;५६, २; ५७,[१; ६२, २८]; ६२,७; ८६, ४७; ९६, २२; ९७, २९; ३१;३३; १०६, १४; खि १,३, १[a]; मा १३,२८†; †१७, ९३; ९६-९८;१८,६५;का१४,४,१†; †१९, १, ७-११; २०, ४,८; तै १,८,२२,५†;३,१,१०,३; ११, ७†; ३,३,२[b]; ४, २,९,६†; ५, ७,७,३[२]; मै १, ३,३६[b]; २,७, १७; ४,११,२†; काठ ११,१२; १३; १६, १६; ३५, १२; ४०, ७[४]; १३[२]; क ४८, १२†; †कौ १,३१५; ३४४;५३४; २,१२२; २९९; ३२९; ११११; १११५; †जै १, ३३,३; ३६, ३; ५५,२; ३,५,४; २४, १५; २७, ५; ४, ७,५; शौ ४,११, ४; ३४, ५-७; ७,८७, १†; ११२, १; ९, ५, १५; १२, १,४५; ३,४१; पै २, ७३,२; ३,२५,३;८,११,१;१३, ५; ७†;८†; ९;१०;१६,९८,५; १००, १२; १७,५, ३; ४०, १; २०,३०,१; –राभिः ऋ ३,४०, ६; ९,५,३; ६५,[१४;१०६,७]; ७३, २; ९३, ३; ९८, २; †कौ १,१९५; ५७१; २,६७६;७७०; †जै १,२१,२; ५८, ६; ३,५६, ४; शौ २०,६,६†; पै ७,६, ४; –राभ्याम् मै ४, ६,४¶; –राम् ऋ १,६७,४; ६,३,५; ४७,१०; ८,७३, ९; ९, १७, ८; मा १२, १०५[c]; का १३, ७, ४[c]; तै २, ३,१०, २[d]; ११, ३[c]; ४, ७, १; ४, २,९,६; ¶५,४,८,१; ७,३, २; ३; मै २,७, १४[c]; ३, ४, १[२]¶; ४, १४, १५†; काठ ११, ७[d]; ९[२c]; १६,१४[c]; २१, ११; ३०,६[b]; क २५, ५[c]; †जै ४,२१,६; शौ३,१२,८;पै५,३१, ८;७,१५,९; १६, ५२,१;१००, १३; १७, २९,१०; –रायै तै५, ७,३,३¶; –रे पै २०, ४२,१०.

धारा(रा-अ)भिषिक्त- -क्तेन पै ९, २२,१४.

धारा-वर[e]- -राः ऋ २,३४,१.

धा(र्य>)र्या[f]- -र्याभ्यः मा २२, २५; का २४,११,१.

धारु- √धे द्र.

धार्यमाण- √धृ द्र.

√धाव् (गतौ), धावते ऋ ६, ४८, ६; धावति तै २, २, ४, ६¶; धावति ऋ ९, ३, ७[g]; ५४, २; ५८,[१[२];२-४]; मै २,१,१०¶; ¶काठ १०, ५[२]; २१, ५; २३, ४[h]; क ३६, १¶; †कौ १, ५००[२]; २,१०६; ४०७[२];४०८-४१०; †जै १, ५२,४[२]; ३,११, २; ३१,२७[२];२८-३०; धावन्ति ¶मै १, ११, ७[४]; ३, ८,४; ४, ५,१; शौ ५, २१, ५; धावन्ति ऋ ९, २१, १;६६, ६; तै ७,५, ९,२¶; ¶काठ १४,७[२];८; २३, ६; ८; कौ २, १२७‡[i]; जै ३, १३, ३‡[i]; शौ १०, ६, १४; पै १६, ४३, ७; धावसि शौ ६, १३१, ३; धावथ शौ ६,६६,२; पै १९, ११, १२; धावात् शौ १०,३,६; पै १६,६३,६; धावन् ऋ ६, १७, ११; पै ६,३, ९?; धावतु शौ ६, ९२, ३‡[j]; धावतु खि ४, ५, ३९; शौ ५, २०,५; १९, ४७, ७; पै ५, ३१,३; ६, २०,७; ८, १२, १; ८; ९,२४, ५; धावन्तु शौ ५, २१, २; धावत तै १, ७, ८, १; शौ ८, ८, १९; १९, २७, ६; पै २, ८७, २; १६, ३०,९; १९,१,४;

(धारक-) > धर्ता >नैप्र. यनि. रूपमिति मतम् । शेषं पृ १७१८ *i* टि.द्र. । यच्च वें. सा. अग्रियुः इति च धाराः इति च समानाधिकरणतया स्त्री.प्र३ इत्यूचतुः, तत्तु चिन्त्यम् ।

a) प्र धारा यन्तु इत्यस्य स्थाने सपा. खिसा ३७,१ प्रधारयन्तु इति पाभे. ? ।

b) सपा. धाराः <> धाराम् इति पाभे. ।

c) पाभे. कृते पृ १७१६ *a* टि. द्र. ।

d) सपा. धाराम् (आपश्रौ १९,२४,४ च)<>पन्थाम् इति पाभे. ।

e) विप. (मरुत्-) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । 'धारया (संततप्रवाहेण) वाति' इति कृत्वा उस. उप. <√वृ ['*गतौ' (तु.[तत्त्वतः] GRV.; वैतु. वें. GW. Reuter [KZ ३१, ४८८] प्रसृ. पूप. =जलधारा- इति, उप. कर्तरि < √वृ [वरणे, कामे, संभक्तौ] इतीव; सा. पूप. =जलधारा- वा वृक्षादि-स्थावर- वा जगत्- वेति, उप. कर्तरि<आ√वृ[आवरणे] वा √वृ [निवारणे =चालने वा धारणे वा] वेतीव, ORN. उत्तरावयवः मत्वर्थः वरच् प्र. इति च)] ।

f) विप. (२अप्-) । तात्रभविकः यत् प्र. ।

g) अत्र तु. पृ २७४ *i* टि., सस्थ. टि. वि इति च ।

h) उपधावति इत्येवं संकेत्यमानः SI. चिन्त्यः ।

i) सपा. ऋ ९,६२,२७ अर्षन्ति इति पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १७०८ *e* टि. द्र. ।

¶अधावत् काठ २३,४; क ३६, १; अधावताम् मै ४, ८, १¶; धावेत् तै ५,४,९,२¶; ¶धावेत् तै ५, ४, ९, २[२]; काठ २१,१२. धावयेत् पै ५,६६,६?.

धावत्— -वतः मा ४०,४; का ४०, १,४; —वताम् पै २०, ३७, २; —वते मा १६,२०; २२, ८; का १७, २,४; २४, ३,४; तै ४,५, २,२; ७, ४, २२, १; मै २, ९, ३; ३, १२, ३; काठ १७, १२; ४५,१; क २७, २; —वद्भिः ऋ १, १०१, ६; —वद्भ्यः मा १६, २३; का १७,३,२; तै ३, २,९, ५¶; ४, ५, ३, २; मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; —वन्तम् खि ५,१४,४; २२,९; शौ २०,१२८,१५; १३६,११.

धावन्ती— -न्ती शौ १२, ७, ७; पै १६,१४२,७.

धावमान, ना— -नम् ऋ ८, ३,२१; शौ १३, २,३७; पै १८,२४,४; —नाः मा २०, ४०; का २२, ४,५; मै ३,११,१; काठ ३८,६.

धावयत्— -यन् ऋ १०, १४६, २.

√धाव् (शुद्धौ), धावते तै २,५,१,७; ¶धावते मै ३, ६, २; काठ २२,१३.

धौत[a]— -ौतः कौ २, २६[b]; ८५[c]; जै ३, ३, ५[b]; ८, ११[c]; —ौतम् कौ २, ३५९[d]; जै ३, ३०,२[d]; —तस्य तै ३, २, ५, ७[e]; मै १, ३, ३९[e]; काठ ४, १३[e]; क ३, ११[e].

?धान्येतम्[f] पै ५, २८, ८.

धासि[g]— -सयः पै १७,४०,१[h]; —सिः ऋ ९, ८५, ३; —सिना ऋ ४, ३,९; ६, ६७,६; —सिम् ऋ १, ६२, ३; १२२, १३; १४०, १; ७,६,२; ८, ४३,७; २९; —सेः ऋ १, १२२, १३; ३, ७,१; ३; ५७,१; १०, ८९, ११; खि ३, २२,२[i]; पै ५,२,१[i].

धास्यु[j]— -स्यवे[i] शौ ४, १, २; —स्युः शौ २, १, ४; ५,१, २[k]; पै २, ६,४.

धास्र[l]— -स्रम् खि ४, १०[२],४.

√धि[m], ¶धिनोति तै २,५,३, ४;५; मै ३,८,९[२]; काठ ८, २; क ६, ७; धिनोतु का ३, ९, १; मै २, ७, १२; धिनु क १, ६; धिनुहि मा १, २०; का १, ७, ३[४]; तै १,१,६,१; मै १, १, ७; ४, १, ७; काठ १,६[४]; ३१, ५; क ४७, ५; ¶अधिनोत् तै २, ५,३,४; मै ३,१०,५.

?धिता-वन्[n]— -ावानम् ऋ ३,२७,२; ४०, ३; मै ४, ११, २; काठ ४०,१४; जै ४, १, ८; शौ २०, ६,३.

धित्वा √धा द्र.

धिप्स्य— √दभ् ,म्भ् द्र.

धियं-जिन्व्—, धियध्यै, धियं-धा—, धियसान—, धिया-जुर्—, √धियाय,धियायत्—,धियायु—, धियावसु— √धी द्र.

---

a) क्ते प्र. इडभावः ऊठि वृद्धिस्च (पा ६, १, ८९;४, १९)। b) सपा. धौतः<>घृतः इति पाभे.।
c) सपा. धौतः<>घृतः इति पाभे.।
d) सपा. धौतम्<>घृतः इति पाभे.।
e) =सपा. आपश्रौ १३,१७,९;२०,११ माश्रौ २,५, ४,१०;३१ । आश्रौ ६,१२,११ शांश्रौ ८,८,६:९,४ तु घृतस्य इति पाभे.।
f) पाठः? यन्नो दद्रुः परमक्षिति वसु, यद्वाऽल्पमुपनयनेन नः सह। यद् धाऽन्ये(पि-ए)तेन सह अष्टयन्तुत इति पादत्रयशोध इति कृत्वा यनि. द्र, अपि, एतेन इति त्रीणि पदानि द्र.। BKA. वाऽव्ययत्वम् इति शोधुक इव।
g) वप्रा.। नाप. पुं. स्त्री. च। व्यु.?। <√धा इति वा √धे इति वेति प्रायोवादः। गृहार्थे <अधि√वास [°अधिवासे!; नाम्दर्थे [पै.] °बन्धनार्थाद्, अन्नार्थे [तु. निघ २, ७ ऋ ९, ३,९ प्रमृ.] पोषणार्थाच <√°धास इति मतम्।
h) सपा. धासयः<>नाभयः इति पाभे.।
i) सपा. धासेः (आश्रौ ४, ६,३ शांश्रौ ५,९,६ च) <>धास्यवे इति पाभे.।
j) नाप. (जगदादि-कारण-)। व्यु.?। (√धा [धारणपोषणयोः]>भावे) धास- यद्वा धासि- >नाधा. √धास्य+उः प्र. इति सा., <√धे इति PW.। <√°धास [प्रादुर्भावे] इति तु स्यात्।
k) सपा. पै ६,२,२ यश् च इति पाभे.।
l) व्यु. अर्थश्च?। धास्यु- इत्यनेन सन्यायता द्र.।
m) पाधा. = √धिन्व्। प्रीणनपोषणयोर् वृत्तिः [तु. √धा]।
n) विप. (अग्नि-, यज्ञ-)। अर्थः व्यु. च?। √धा> धित- [भाप.]>°ता- इति पूप. वनिप् प्र. इत्युत्तरावयव इति सा. [शौ.], PW. प्रमृ. √वन्>वान- इति च। वें. सा. [ऋ.] धिता-वान- [यज्ञ.] इति प्राति. इतीव। (√धृ [पोषणे]>भावे) °धि- (पोषण-)+(√धा [°दाने]>

धिष्- धिषा ऋ १,१७३,८[a]; ४,२१, ६[b].

धिषण, णा[c]- -णम् शौ २,१४,१?[d]; -‡णयोः[e] मा ७, २६; का ७, ११,१; तै ३, १,१०, १; -णा ऋ १,९६,१; १०२,१; ७;१०९, ४; ३, ३१, १३; ३२,१४; ४९, ४; ४, ३४, १; ५, ४१, ८; ६, ११,३; १९,२; ७, ९०, ३; ८, १५,७; १०, ३०, ६; ९६,१०; खि ५,५,५; मा १, १९[२]; २७, २४†; ३३, २९†; का १, ७, २[२]; २९,३, २†; ३२,२,१२†; तै १, १, २, १; ६,१[२]; ६,१२, ३†; मै १, १, २; ७[२]; २, ७, ६[f]; ३,१,८[२f];¶; ४,१, २[२];¶; ५,२[२g];¶; १०,६†; १२, ३†; †१४, २; १८; काठ १, २; ६[२]; ८, १६†; १३, १६†; १९, ७; ३१, १[२];¶; ५[२];¶; ३८,७; क १, २; ६[२], ३०, ५¶; ४७, १[२];¶; ५[२];¶; कौ २,९९५†; †शौ २०, ३१,५; १०६,१; -णाः मा ६, २६[g]; ११, ६१[f]; का ६, ७,३[g]; १२,६,२[f]; तै १, ३,१३,१[g]; ४,१, ६, २[f]; ५,१, ७,२[२];¶; मै १, ३,१[g]; काठ ३, ९[g]; १६, ६[f]; १९, ७; क २, १६[g]; ३०, ५; पै ६, १०, ३; -णानाम् ऋ ५,६९,२; -णाभ्यः ऋ ४,३६,८; ९,५९,२; -णाम् ऋ १, २२,१०; ३, २,१; १०, ३५,७; खि १, १०,१?[h]; पै २, ४,१?[i]; -†णायाः ऋ १,१०९, ३; १०, १७, १२[e]; काठ ३५, ८[e]; पै २०, १२, ८[e]; -णे ऋ १,१६०,[(३५,९)१] ३, ४९, १; ६,८, ३; ८, ६१, २; १०, ४४, ८; मै ४, १४, ९; कौ २, ५८४†; जै ३, ४७,१०†; †शौ २०, ९४, ८; ११३, २; -०णे मा ६, २५; का ६,८,६; तै १, ४,१,२; मै १,३, ३; ४, ५, ४; -०णे ऋ ३,५६,६; ६, ५०,३; ७०,३; काठ ३,१०; क २,१७.

√धिषण्य

धिषण्यत्- -ण्यन्तः ऋ ४,२१, ६.

धिष्णिय, या[j]- -यः तै ३, १, ३,१¶; -याः तै ३, २, ८, ३; ४, १,१०,५;२,४, २‡[k]; ७,८, १; ¶६,३,१,२; ३;५;६; -यान् तै ६, ३,१, १[२]¶; ४; ५; -ये तै ५, ४,११,३¶; -येषु तै ५, ४, ११,४¶.

धिष्ण्य, ष्ण्या[l]- काठपुष्पि २६; -¶ष्ण्यः काठ २१, ४; २८,८;

भावे)* धा->षस. *धि-धा- (=पोषण-दान-) + मत्वर्थे वनिप्>*धिधा-वन्-(सुकृद्भ्यः प्रदानार्थं पोषणदानवत्-) >नैप्र. यनि. इति मतम् ।

a) नाप. (पुष्टि-साधन-)। (√धा[पोषणे]>करणे)> *धायस्- >नैप्र. यनि.। 'यदि (सूरिभ्यस् तत्प्रदानार्थं) धिषा (युक्तः सन् तान्) वेषि (प्राप्तो भवसि)' इति वा. (वैतु. GW. √धिष् [*दाने] >भावे धिषा- > यनि. [तृ१] इति, अन्ये च तत्तदनेकार्थान्तरवाचकात् सतः √धिष् इत्यतो भावे यनि. इति वह्विव विक्लृप्तवाचः) ।

b) नाप. (स्तोत्र-) इति कृत्वोक्तस्य √धा इत्यस्य स्तुतौ वृत्तिरितिमात्रमत्र विशिष्टम्। शेषं *a* टि. द्र.। GW. तु यद् धिषा > यद् दिधिषा- > -षा तृ१ इत्येवं पाठ-शोधः स्यादिति ।

c) नाप.। अर्थः व्यु. च ?। वागर्थे < √धिष् वा धी- +√सद् वा धी- +√सन् वेति या [८,३] प्रमृ., अर्थान्तरे <√धृष् इति च (पाउ २,८२) ।

d) धृष्णुं धिषणम् इति पाठः? (√धृष्>) *धृष्णूनां *धृष्णाम् (घातक-घातन-करीम् [=अतितरां घातिनीम्]) इति शोधः (तु. उक्ता पाउ. व्यु., [अंशतः] सपा. पै २, ४,१? °णाम् इति स्त्री. रूपं च *i* टि. द्र.]; वैतु. W. °णाम् इति शोधः) ।

e) सपा. °णयोः (माश ४, २,५,२ च)<> °णायाः (गोब्रा २,२,१२ माश्रौ २, ४,३,२९ वैताश्रौ १६,१७ च) इति पाभे. ।

f) सपा. °णा (माश्रौ ६, १,१,२ च)<>°णाः (माश ६,५,४,५ च) इति पाभे. ।

g) सपा. °णा<>°णाः (माश ३, ९,३,१४ च) इति पाभे. । h) धि° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

i) धिष्ण्यां धिषणाम् इति पाठः?। (√धृष् >) *धृष्णीनां *धृष्णाम् इति शोधः। शेषं सपा. *d* टि. गतम्। *धृष्णु- इति *धृष्णी- इति धृष्णु- इति च त्रयोऽपि पर्याया इति त्वधिकम् ।

j) =धिष्ण्य- (तु. पृ ४२ *k*. टि.) । नाप. ।

k) सपा. धिष्णियाः<>धिष्ण्याः (माश ७,१,१, २४ च) इति पाभे. ।

l) वप्रा. सत् विप. च नाप. च । अर्थः व्यु. च ?। <धिषणा- इति या [८,३] प्रमृ.; < धी- +√इष् [गतौ] इति माश [७,१,१,२४], सा [ऋ ३,२२,३];<

क ३१,१९; ४४,८; -¶ण्यम् काठ २८,८; क ४४,८; -ण्या ऋ १,१८२,१; २; -†०ण्या ऋ १, ३, २; २, ४१, १; मा २०, ८३; का २२, ८, ४; -†०ण्या ऋ १,८९,४[a]; ११७, १९; १८१,३; ६, ६२, ६; ८, ५,१४; २६,१२; मा २५, १७[a]; का २७,११,४[a]; -ण्याः ऋ ३, २२,३[b]; मा १२,४[c]; ४९†[b]; का १३, १,५[c]; ४,५†[b]; मै २,३, ८; ७, ८; ११†[b]; ¶३, ३, २; ८,१०[c]; ९, ६; ४, ५-६, ९¶; ¶काठ ८, ७; १६, ८; ११†[b]; २२, ११; २६, १[c]; ¶क ७,४; २५,२†[b]; ३५,५; ४०,४[c]; शौ २, ३५, १[c,d]; ७,६९,१[c,e]; पै १, ८८,३; -¶ण्यान् मै ३,८,१०[c]; काठ २६,१[c]; क ४०,४[c]; -ण्यानाम् मै ४,७,२¶; -ण्याम् ऋ १०, ११४, ९; पै २, ४, १?[f]; -ण्यासः पै ३, १२, ६[d]; -†ण्यासु ऋ ४, ३, ६; मै ४, ११,४; काठ ७, १६; -ण्ये ऋ ७,७२,३[g]; -ण्येभिः काठ ९, १०[h]; -ण्येभ्यः मै ३, ८, १०[c]; ¶; -ण्येषु काठ ३४, १५¶; -ण्यैः मै १, ९, २[h]; -०ण्यौ ऋ ७,६७,१.

√धी[i],>दीधि, दीधी, धीमहे कौ १,४४४; जै १,४६, ८; ३,३४, २३; धीमहे ऋ २, २३, १०; धीमहि ऋ १,१२,५; १२१,२; १४१,१०; २,११,१२; ३,६२, १०; ५, ८२, १; [६; ८, २२, १८[j]; १०३,५]; ७,६६, ९; ८, ७,१८; १०,३५, ४; ३६,५; ७; ६६,२; खि २, ६[k], २३; खिसा ३,७; †मा ३,३५; २२,९; ३०, २; ३६,३; †का ३,३,२७; २४, ४,१; ३४,१, २; ३६,१, ३; तै १,५,६,४†; ३,३,११,३; ४,१, ११, १†; मै २, ९, १[1,k]; ४, १०,३†; १२,६; काठ १७,११[l]; †कौ २, ४१९; ८१२; †जै ३, ३२, ९; ४, ३, ८; शौ ७,१८, २; २०, ७२, १†; पै २०, २,४.

दीध्ये ऋ ५,३३,१; अदीधेत् ऋ १०, ९८, ७; मै ३, ६, ४¶; अदीधयुः ऋ ५, ४०, ५; †दीधियुः[m] ऋ १०,४०,१०; पै १८, ५,३; दीध्युः शौ १४,१, ४६†[m].

दीधिति- -तिः ऋ १, १८६, ११; ३, ४, ३; ५,१८, ४; -†तिभिः[n] ऋ ७,१,१; काठ ३४,१९; ३९, १५; क ४८,१; कौ १, ७२; २, ७२३; जै १, ७, १०; ३, ५९, १५; -†तिम् ऋ ३, ३१, १[o];

धी-+√ण्यै इति स्क. [ऋ १,३,२]; <धी-+√उष् [दाहे] इति पक्षान्तरे सा.; <√धिष् (<√धा [दाने]) इति GW. [तु. PG २,८७]; <√धृष् इति पाउ (४, १०७) अभा. प्रमृ. ।

[a]) सपा. तैब्रा २,७,१६,४ सुभगा इति पाभे. ।

[b]) पाभे. इते पृ १७२१ *k* टि. द्र. ।

[c]) विप. च नाप. ([स्थण्डिलस्थ-] अग्नि-) च ।

[d]) सपा. धिष्ण्याः<>धिष्ण्यासः इति पाभे. ।

[e]) =सपा. माश १४,९,४,५ बृउ ६,४,५ । शांश्रौ ८,१०,१ आगृ ३,६,८ मागृ १,३,१ तु धिष्ण्यासः इति, हिगृ १,१७,४ धिष्णियासः इति च पाभे. ।

[f]) पाठः? शोधार्थ पृ १७२१ *i* टि. द्र. ।

[g]) पाठः? धिष्ण्ये °ईमे इति पदपार्थक्येन पाठ्यम् (तु. छन्दः; वैतु. पपा., ऋप्रा [२,७०], WAG [१,२७३ *a*] इमे इति द्वितीयं पदमिति) । °ईने (=इमे) इति च <°ईदृन्- इत्येवं पाप्र. सुवचं स्यात् । अत्र स-विषयं सत् पृ ८४९ *l* टि. अपि द्र. ।

[h]) सपा. धिष्ण्येभिः<>°ण्यैः<> तैब्रा ३,८,१ धिष्णियैः इति पाभे. ।

[i]) √धा (वधा.) इत्यस्य √ध्यै (चिन्तायाम्) इत्यस्य च समानं रूपान्तरं सत् वधा. द्र. (तु. धी- इत्यस्य व्यु. प्रसंगतः, पावा [३,२,१७८] पान. च) ।

[j]) तु. सस्थ. टि. धा ।

[k]) एकतरत्र सपा. तैआ १०, १, ७ मना १, ७ विद्महे इति पाभे. ।

[l]) धी° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सपा. मै.) ।

[m]) सपा. दीधियुः<>दीध्युः इति पाभे. । पृ १८४ *c* टि. अनु पृ २०२ *c,i* टि. अपि यनि. दिशा शोध्ये) ।

[n]) भाप. स्त्री. (दीप्ति-) । 'ताभिः सतीभिरित्थंभूतं (पा २,३, २१) अग्निम् अरण्योः हस्तच्युत्या (हस्ताभ्यां च्युतया च्युत्यभिव्यक्तिमत्या क्रियया) नरोऽजनयन्त' इति वा. (तु. भ. [तु. निघ १, ५]; वैतु. या [५, १०] वें. सा. SEY [१३५] अङ्गुल्यर्थे नाप. [तु. निघ २, ५], PW. ध्यानार्थे भाप. इति च) । सस्थ. हस्तच्युतौ इत्यत्रापि टि. द्र. ।

[o]) भाप. [विधान- (तु. या ३,४ प्रमृ., PG [३,३४]; वैतु. PW. GW. GRV. धी-पर्याय इति, वें. सा. धारकाऽर्थे कर्तरि कृदिति च)] ।

४,२,१६[a/b];९,१०२,१; ८; मा १९,६९[a/b]; का २१,४,१९[a/b]; तै २,६,१२,४[a/b]; कौ १,५७०; २,३६३; जै १,५८,५; ३,३०, ६;–ती ऋ ५,४२,१.

दीध्यत्– -ध्यत् मै ३, ६, ४¶; –ध्यतः ऋ २,२०, १; शौ १८, ३,२१‡[b].

दीध्यान,ना– -†नः ऋ १, १६३, १२; ४, २३, ४; १०, १०, १; खि १,४, ८; मा २९, २३; का ३१,३,१२; तै ४,६,७,५; काठ ४६, ३; शौ १८, १, १; –नाः ऋ ३,४,⌊७; ७,८⌋; ४,३३,९[c]; ५०,१; ७, ९०, ४; ५; ९१, ४; १०,६७,२;१८१,३; मै ४,१२, ५†; काठ९,१९†; शौ २, ३४, ३[d]; १८, २, ४७; †२०, ८८, १; ९१, २; पै ३, ३२, ४; –नाम् ऋ १०, १८३, २; –नौ मै ४,९,१२![e].

धियुध्यै ऋ ७,३४,२४.

धियसान[f]– -नः ऋ ५, ३३, २[g]; –नस्य ऋ १०,३२,१[h].

√धियाय[i], †धियायते ऋ ९,१५, २; कौ २,६१७; जै ३,५०,५.

धियायुत्– -यते ऋ १,१५५,१.

†धियायु– -यवः ऋ १, ८, ६; शौ २०,७१,२.

धी[j]– धियः ऋ १,३, १२; १४,२; ३४,५; ६१,२; ९०, ५; ९४,३; ४; ११२,२; ११७, २३; १३४, २[2]; १३५,५; १४३, ६; १५१, ६; २,२१, ५; ३, ३४,५; ६२, १०; ४,४१, ८; ५०,⌊११; ७, ६४,५; ६५,५; ९७,९⌋; ५,४७, ६; ७१, ⌊२; ७,९४,२; ९, १९, २⌋; ८१,१; ६, २१,१; ३५, १; ३; ५३,४; ६२, ३; ७, १०, १; २७,१; ६६,३; ७९, ५; ८२,३; ८,३,१;१२; २१, ६; १२; २६, २५; ३५,१६; ४०,९; ४६,११; ६०,१२; ६३, १; ८४, ७; ९२, ११; ९,२२,३;४७,४;७९,⌊१; १०, १३३, ३⌋; ८६, १७; ९४, १[k]; २;९९,२;१०८,१०; ११२, १; १०,७,४; ३९, २; १०१,२; १०६, १; १३९, ५[2]; १४२, २; १४३,३[2]; १५६, १; खि २, ७, २; †मा ३, ३५; ५, १४; ११, १$; ४; १९, ३९‡[l]; २०, ८६; २२, ९; ३०, २; ३६, ३; ३७, २; †का ३,३, २७; ५,५, १; १२, १, १$; ४; २१, ३, १०‡[l]; २२, ८, ७; २४,४, १; ३४,१, २; ३६, १, ३; ३७, १, २; †तै १,२,१३, १; ५,६, ४; ४,१,१,१;११,१; मै १,२,९†; ९,४[m]; २,७,१; ३, ८, ७†; ४, ९,१†; ११[2];१०,३†; १२,३†; काठ २,१०†; १५,११[2];†;१३; ३८,२; क २,४†; †कौ १,३४; २३९; ३१८; ३५५; ५३९[k]; ५५५; २, २६७; ३५१; ३६२; ४१५; ४१६;५०३;७७१;८१२; ८७७; ९८१; ११५३; †जै १, ३,१४; २५,७; ३३, ६; ३७,४; ५५,८[k]; ५७, २; ३, २२, १४; २९,८; ३०,५; ३२,५; ६; ३९,

---

a) भाप. (दीप्ति- ⌊वैतु. सा. ⌊तै.⌋ देवताऽर्थे नाप. इति ?⌋)। वा. कृते पाठ-शोधस्य कृते च सस्थ. टि. शुचि– > -चि द्र. ।

b) सपा. दीधितिम् <> दीध्यतः इति पाभे. ।

c) तु. सस्थ. टि. अभि (परि.)। d) तु. सस्थ. टि. अनु ।

e) ॰ध्या॰ इति स्वरः (तु. पपा.)? यनि. शोधः ।

f) विप. (इन्द्र-) च नाप. (⌊ध्यान-कृत्-⌋ स्तोतृ-) च । भावे कसुनि प्र. (*धियस्–) > √*धियस्य > (कानचि) *धियस्यान– > नैप्र. यनि.। अर्शसान– प्रकारकाणां-प्राति. एतत्-सन्याया व्यु. स्यादिति कृत्वा पृ ४३२ तद्विषये यदुक्तपूर्वं तन्नेष्टम्। शेषं *g* टि. द्र. ।

g) धा. गमनप्रकर्षे वृत्तिः । 'अर्कैः (स्तोत्रैः ⌊निमित्त-भूतैः सद्भिः⌋) धियसानः (त्वर्यमाणः ⌊सन्⌋) इन्द्रो रथ-योगं प्रकुर्वीत' इति भावः।

h) नाप.। धा. ध्याने (पूजाकर्मणि) वृत्तिः । 'पूजाकृतः (स्तोतुः) वरान् अभि (लक्ष्य) प्रसीदतः (स्तोत्रं प्रकुर्वतः) प्रसक्षणि (प्राप्तये) वरैः (युक्तः ⌊इन्द्रः⌋) सु (*आशु) गमन्ता (तं प्रति गच्छति') इति वा. (तु. ⌊अंशतः⌋ सा.; वैतु. GRV. विप. ⌊इन्द्र-⌋ इति ?) ।

i) व्यु. ?। धी– > धिया > नाधा. √धियाय इतीव पपा. वें. सा. GW. प्रमृ.। धियसान– इत्येतद्वत् *धियस– > √*धियस्य > नैप्र. यनि.। धा. चेह ध्याने स्तुतौ वा वृत्तिरिति मतम्।

j) वप्रा. सत् नाप. (तु. टि. √धी)।

k) पाभे. कृते पृ १५६९ *o* टि. द्र. ।

l) सपा. धियः <> धिया (तैब्रा १, ४, ८, १ च) इति पाभे. ।

m) सपा. धियः (माश्रौ ५,२,१४,१० च) <> वस्त्रीः <> तांत्रा १, ८,९ वयिभ्यः इति, आपश्रौ १४,१२,४ वस्त्रयः इति च पाभे. ।

२; ५४,९; ४, १,६; ३,८; १८, ४; २४,२; शौ ९, २,२५; १९, ४२,४; †२०, ११, ५; ३५, २; ९५,४; पै ६,१७, १०†; †१२, १, ३; ४; १५, ५,५; १६,७८, ७; धियः ऋ १, २३, ३; ८७, ४;४,४१,[५ (१०,१०१,९)]; ६,१, १; ७,३६,८; ९,७५, २; ९९, ६; खि ५, ७, १, ११; ४, १०; मा २८,१०; ३०,१; १०; तै १,६,१२,१†; †मै ४,१३,२; ६; काठ १८, २०†; कौ २, ५१†; जै ३, ५, १०†; धियम् ऋ १,२,७; ६१,१६; ८०, १६; ८८, ४; १०२, १; १०९, १; १४३, ७; १४४, १; २, ३, ८; ११,१२; २८, ५; ३४, ६; ३८, १०; ४०,[५; ६,५२, १६]; ६; ३,१८,३; ५४, १७; ६२,८; ५, ४५, ६; ११; ६, १४, १; ४७, १०; ४९, ७; ५३, १०; ७, १, १०; ३४,८; ९; ३६,७; ४१,३; ६७,५; ८,६,४३; १३,२६;४२, ३; ८६,२; ९५, ५; १०२, २२; ९,१००,३; ११०, ७; १०,४२, ७; ४६, ५; ६४, १२; ६७, १; ७४,३; १०१,[(४, ४१,५) ९]; खि १,९,६; २,८, २; ४,४, ४; ५,२,३;९,३; मा ४,११;†३३, २९; ५७; ३४, ३६†; का ४, ५,२; †३२,२,१२; ५,३; तै १, २,२,२; ३,१; ४,१, ११, २†; ६, १,३,२†;४,४; मै १,२,२†; ३; ३, ६,९; †४, १०,२; १४, १[२]; ३[२]; ५; ६;९; काठ २,३†; ४;१७,१८†; २०,१४†; २३,५;

क १, १५†; १६; †कौ १,१९; ७४;२,१९७;२३४;८५६;९४३; †जै १,२,९; ८,२; ३,१८, ४; २०,१८; †शौ ३, १५, ३; १६, ३; २०,३५,१६; ८९, ७; ९१, १; १२७, ६[a]; पै ४, ३१, ३†; १९, ४६, १३; †धियम्ऽधियम् ऋ १,१६८, १; ६, ४९, ८; मा ३४,४२; का ३३,२,५; तै १,१, १४,२; धिया ऋ १, १,७;२,६; ३,२;५;४६,२;८;५२,३; १३९, १; १४३, ६; १५९, १; १६६, १३; २,३१,६; ३,२, १; ३, ६; ११, २; ३; १२, १; २७,६; ९; ६०,२;५; ६२, १२; ४,१, १०; १६, [२१; १७, २१; १९-२४, ११; ५६, ४]; ५, ४५, ११[२]; ६१, १५; ६, २, ४; २२, ७; ३८, ३; ७१, ६; ७, १, ५; ३७, ६; ८३, ८; ९४, ४; ८,१, १९; ३,१८; ४,१५;६,२८;१३, ८; २४, ७; २६, १९; २७, ८; १३; ६१,१; ६६,८;१४;६९,१; ८७,६; ९२,१५; ९३,१७; ९६, ११; १०३,११; ९, १५,१;२५, २; २६,१; ४; ४४,२; ६४,१६; ६७,२७[b]; ७१,६; ७२,[४;८६, १३]; ७४,७; ७६,३; ८६, १३; ९१,१; १०१, ३; १०, ११,१; २९,४; ४०,१; ५३, ६; ७४,१; ९२, १२; १५०, ३; १७२, २; १७६,२; खि ४, ५, १०; ५,५, २-११; ६, ६; खिसा २९, ३०; मा ३,२२†; ४,२३; ७, ३१†; ८, ६†; ११, ३; ४१‡[c]; ५७; १९, ७३; २०, ६७; ८८; २२,

१४;१६†; २६,१५†;३३,९१†; का ३,२,१४†; ४,७,४; ७,१३, १†; ८,३, १†; १२, १, ३; ४, ४‡[c]; ५, ८; २१,५, २; २२,७, १; ८, ९†; २४, ४, ६; ८†; तै †१,४,१५,१;२३, १; ५,६, २; २,२,१२,२;†३,४,२,२;५,११, १; ४,१,१,१;५,३; ११,४†; मै १, ३,१७;५,३†; २,७,१;५;३, ११,४; ६; १०†[b]; †४,१०,१[२]; ४; १२, २; १३, १; †काठ ४, ७; ७,१;८; १३,११; १२; १५, ११§; १२; १६,५§; १९,१४; §३८,१; ९; ४०, १४; †क ३, ५; ५, १; †कौ १, १४; १४३; १८८; २९०; ३६०; ३६५; ४६१;५४३; २, ११;४९;१५०; २७१;४९७;५८०;५८३; ६१६; ८२९; १०४२;१०७९; †जै १, २,४;१५,९;२०,४;३०,८; ३८, १; ४; ७; ५५, १२; ३,२, १०; ५,८; १४,१०; २३,३;३८,११; ४७,६;९; ५०, ४; ४,२६, १०; शौ २,५,४?[d]; ६,१९,१†[b];१०, १,८; १८, १,१८†; †२०,३६, ७;७६,४; ८४,२; ९७,२;११३, १; पै १, १०१,१; २,७,२; ५, २०, ८; १३, ३५, ८; १९, ७, ११†; धियाऽधिया तै २,६, ६, १[२]¶; धियाम् ऋ ५,४४, १३; धिये ऋ १,२७, ११; १११, ४; ४,१,१८; २१,७; ५,४१,६; ६, ५३,१; तै १,१,१४,२†; मै ४, २,१०; कौ २,१०१४†; जै ४, ९,५†; शौ ६,४,३; ४१, १; पै १९,२, ३; १०, १; धीः ऋ १,

[a]) तु. खि. ५, ९,२ RW च; वैतु. शंपा. धीम् इति ।
[b]) पाभे. कृते पृ १७२३ *l* टि. द्र. ।
[c]) सपा. धिया (माश ६, ४, ३,९ च) <> कृपा (परि.) इति पाभे. ।
[d]) शोधार्थं पृ ७०७ *j* टि. द्र. ।

१५, ८; १८५, ८; २,२, ९; ३, ३९,२; ५,४१,५; ६,३,३; २३, ८; ८,८०, ⌊(१२,१०) ७⌋; १०, ११,४;४२,३; मा ४, १९; का ४,६,३; तै १,२,४,१; ६,१,७, ४; मै १,२, ४; ३,७, ५; ४,२, ५; काठ २, ५; २४, ३; क १, १७; ३७,४; †शौ १८,१, २१; २०, ८९, ३; पै ८, १४, ८†;
धीनाम्[a] ऋ १,१८, ७; ३,३, ८; ४,१६, १८; ६,४४, १५; ६१, ⌊(१,३,१०) ४⌋; ८, २७,२; ९, १२, ७; तै १, ८, २२, १†;
धीभिः ऋ १, १३९, २; २, ३, १०; ३,३८, ५; ४, १,१४;११, ५; ३७, ⌊६; ८,१९,९⌋; ५,२५, ⌊४; ८,१०३, ३⌋; ५२, १४; ६, १८,६; ४५,१२; ५०,१०; १५; ७,२३,४; ३५,११; ३७,५;९३, ३[b]; ८,४, २०; ८, ७; ९, २१; १९,९; १४;३५,२; ४२,४;४३, १९; १०१, १६; १०३, ३; ९, १७, ⌊(१३, १७) ७; ६३, २०⌋; २१; ६६, ८; १०६, ११; १०, ६५, १३; १४; ६६, ५; ६७,८; १०४, ३; ११०, २; †मा २९, २६; ३३, १८; †का ३१,४, २; ३२,२,१; तै ४,४,५, १; मै २, १३,२; ४,९,२;११,१†[b]; १३, ३†;१४,११†; काठ १६,२०†; २१, १३†; ३९, २; †कौ २, २९१;८६६; †जै ३,२४,७; ४, २१, ४; †शौ ५, १२, २; २०, ८§; १९,११, २; २०, १२, ४; २५,७;३३,२; ९१,८; १४२,६; पै ५,१३,७; ९,२४, ६; २५,९; १३,८,१२†; २०,५१,३†;
धीषु ऋ १,१७,८; ७९,७; ७,६७,६; ८,७१,१२; कौ २,८७४.

†धियं-जिन्व[c]– -न्वः ऋ ६,५८, २; मै ४, १४, १६; –न्वम् ऋ १, ८९, ५; मा २५, १८; का २७, ११, ५; –न्वा ऋ १, १८२,१; ८,२६,६; –न्वासः ऋ ७,३३,१.

†धियं-धा[d]– -धाः ऋ १, ६७, २; ७२, २; ४, ४५, ७; ७, २, २; १०, ६१,१८; मा २९, २७; का ३१, ४, ३; मै ४, १३, ३; काठ ३७,४; –धे ऋ ७, १३,१.

धिया-जुर्[e]– -जुरः ऋ ५, ४३, १५.

†धिया-वसु[f]– -सुः ऋ १, ३, ⌊१० (६, ६१,४)⌋; ५८,९;६०, ५;६१,१६;६२,१३;६३,९;६४, १५;३,३,२;८,६१,१०; ९,९३, ५; मा २०, ८४; का २२,८, ५; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; कौ १,१८९; जै १,२०,५; शौ २०, ३५,१६; –०सो ऋ ३,२८,१.

धी-जुवन[g]– -नः ऋ ९, ८८, ३; –नम् ऋ ९, ९७, ४९; कौ २, ७७६†; –०ना ऋ ८, ५,३५.

धी-जू[h]– -जवः ऋ ९, ८६, १; –जुवः ऋ ९,८६,४[i].

धी-त्व– -त्वम् मै ३,७,५¶.

धीर, रा[j]– -०र ऋ १, ९४, ६; पै १२,१, ५†; –रः ऋ १,६२, १२; ६४, १; १३०, ⌊६; ५, २, ११; २९,१५⌋; १४५,२; १६०, ३; २१; २, ३८, ४; ४, ५६, ३; ५,२९,१; ६,४७,३; ७,५६, ४; ८,४४, २९; ४८,४; ९,८७, ३; ९२, ३; ९७,३०; ४६; १०, ८२,१;८९,८; ११४,९; मा ८, ३०; १७, २५; १९, ८३[k]; का १८,३,१†;१९,५,३;२१,६,४[k]; तै १,६,२,१; २,३,९,१; ३,२, ८,२; ३,१०, २; ४,६,२, ४†; मै २,३,८;४,२¶;१०,३†; १३;

---

a) सपा. धीनाम् <> धेनाम् इति पाभे. ।

b) पाभे. क्ते पृ १२३३ e टि. द्र. ।

c) विप. (अश्विन्-, पूषन्-, वसिष्ठ-) । उस. उप. < √जिन्व् । d) विप. (अग्नि-, नृ-, सूरि- प्रमृ.) । उस. ।

e) विप. (मिथुन- ⌊दम्पति-⌋) । उस. । धिया ⌊तृ१⌋ इति पूप. । उप. < √जुर् (स्तुतौ वा योगे वा ⌊वैतु. सा. PW. GW. प्रमृ. वयोहानाविति⌋) ।

f) विप. (अग्नि-, सरस्वती-) । वस. ।

g) विप. (पूषन्-, नासत्य-, नृ- प्रमृ.) । उस. ।

h) = धी-जुवन– । विप. [मद-, ⌊सोमस्य⌋ धारा- (वैतु. सा. नाप. ⌊मनोवेग-⌋ इति)] । उस. उप. < √जू इति ।

i) सपा. धीजुवः <> धेनुवः (तांब्रा १२, ७,१ च) इति पाभे. ।

j) विप. च नाप. च । व्यु.? धी– ⌊बुद्धि-⌋ + मत्वर्थीयः रन् प्र. इति या ⌊३, १२; ४,१०⌋, पाम ⌊१⌋, दे. प्रमृ.; धी– ⌊बुद्धि-⌋ + √ईर् वा √रा वेति अभा. प्रमृ.; < √धा इति पाउ ⌊२, २४⌋; < √धी इति PW. GW.; < √धृ इति WAG ⌊१, २२८ c⌋ । धी– (बुद्धेश्च स्थिर-भावस्य च पर्यायः) + (√भृ ⌊धारणे⌋ > भावे) भर– > वस. *धीभर– > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

k) सपा. धीरः (तैब्रा २, ६, ४, २ च) <> वीरः इति पाभे. ।

१२;३,११,८[a];९[b]; ४,१४,७†; काठ ¶१२, २[2]; १२; १३, ९; १८, २†; ४०, ३; क २८, २†; कौ २, २९†; जै ३,३, ८†; शौ २,३५, ३; ३,२१, ४; ९,२, ६; १४,२२†; १०,८, ४४; ११,६, २४; १९,५६,१; पै १, ८८, २; ३,८,१;१२,४; ४,११,६; ५,६, ५; १६,२३,४; ६७,१२†; ७६, ५; १९,४६,४; –रम् १,१७९, ४; ८,४२, २; १०,८६, १९; मै १,२,१३†; काठ १७,१९†; शौ १०,८, ४४; २०, १२६, १९†; –†रस्य ऋ ९, ९३, १; कौ १, ५३८; २, ७६८; जै १, ५५, ६; –रा ऋ ५, ५०,४[c]; ७,८६, १; खि १, ६, ६; काठ ४, १६†; –राः ऋ १, ६५,१;६७,५; ९१, १; ३,८,५; २६,६;२८,४; ३१, ५; ५६,१; ५,४५,१०; ७,३१, ११; ८,४९, ६; ९, ७३, ३; ९; ९६,११; ९७,५७; १०,२५, ५; ४६,२; ७१,२;९४,४; १०१,४; ११४,७; १३०, ७; खि ४,११, २;९;१०; ७,५, १; खिसा ३३, ११; मा १२,६७†; †१९,५२; ५३; ३१, १९; ३४, २; ४९†; †का १३, ५, ६; २१,४, २; ३; ३३,२,१२; ३५,२,३ऽ; †तै २, ६,१२,१[2]; ४,२, ५, ५; †मै २, ७,१२;४,१०,६[2];१३,१; †काठ १६,१२;२१,१४[3]; क २५,३†; कौ १, ३६१; २, ११४४†; जै १,३८, २; ४,२९, ८†; शौ ३, १७, १†; ११, ११, २२; पै २, २२,२†; १४,१, १५; १६,२४, ७; –राणाम् खि ५,१२, ४; मा ४०,१०; १३; का ४०,१, १०; १३; शौ २०,१२८, ४; –रासः ऋ १,१४६,४; ३,८,४; ४,२३, २;३६,७; मा १,२८; का १,९, ६; तै १,१,९,३; मै १;१, १०; ४, १३, १†; काठ १, ९; १५, १२†; क १,९; शौ ९,४,८; पै ५,२८,३; –रैः मा ११,५५; का १२,५,६; तै ४,१,५, २; मै २, ७,५; काठ १६,५.

धैर्य[d]– –र्यम् मै २,४,२[3]; ¶काठ १२, १२[2]; –र्याय मा ३०, ६; का ३४,१,६; –र्येण पै ८,१५,३.

धीर-तर– –रः शौ ५, ११, ४; पै ८, १, ४; –राः शौ १०, १,१८; पै १६,३६,८.

√धीरि[e]

†धीर्य[f]– –र्या[i] ऋ २, २७,११; तै २,१,११,५; मै ४, १४,१४.

†धी-रण[g]– –णासः ऋ ३,३४,८; शौ २०, ११,८.

धी-वत्– –वतः ऋ ८,९२,११; –वतः ऽवतः ऋ ६, ५५, ३; –वन्तः ऋ ७,८३, ८; –वन्तम् ऋ ८,२,४०.

१ †धीत,ता– –तम् ऋ ८,३, १६; ४०, ३; कौ २, ७१३; जै ३, ५८, १०; शौ २०, १०, २; ५९, २; –ता[h] ऋ ८, ४१, १; –तानि ऋ ८,८,१०.

धीति[i]– –तयः ऋ १, २५, १६; १३२, [५[2]; १३९,१[2]]; १४४, ५; ३, १२, ७; ६, ३४, ३; ८, ६, ७?[j]; ८; ४४, २२; ४९, ६; ५०,४; ९, ८, ४; १५,८; १९, [४; ६६, ११]; ८६, ३१; ९३, १; ९९, ४; १११,२; १०,२५, ४; ६४, २; खि ३,१,६; २,४; †कौ १, ४६१[2]; ५३८; २, ८;

---

[a]) सपा. धीरः <> धर्मः (तैआ २, ६, ५, ६ च) इति पाभे. । [b]) पाभे. क्ते पृ १७२५ k टि. द्र. ।
[c]) अत्र नाप. (*तीर-) पुं. द्विवचनम् (वैतु. सा. स्त्री. योषित्-पर्याय इति कृत्वा प्र१ इति, ?GW. ?ORN. विप. न. द्वि३ इति, ?GRV. तृ१ इति यद्वा धीता इति शोधुक इति, R [ZDMG ४८, ६८१] °रः इति पाठुक इव। 'यत्र वह्निः (अग्निः) अभिहितः (दीपितो भवति), (यत्र च) द्रोण्यः (द्रवणशीलः) पशुः (मादकः [सोमः]) दुद्रवत् (द्रवितो भवति, तत्र) वीर-पस्त्यः (द्यु-निवासः [देवगणः], स्वभावत एव) सनिता (प्राप्नोति) इव (यथा) अर्णा (नदी) धीरा (तीरे [तटे]) प्राप्नोति)' इति वा. ।
[d]) भावे ष्यञ् प्र. ञित्-स्वरश्च ।
[e]) धीरीकरणे (आश्वासने) नाधा. ।
[f]) विप. ([आश्वासन-सापेक्ष-] अस्मद्-) । कर्मणि ण्यत् प्र. तित्स्वरश्च । यनि. रूपं च °र्याश्चिद् > नैप्र. –र्यां चित् इति कृत्वा पुं. प्र१ द्र. (वैतु. वें.=धीर-इति, भा. सा. च वाच्यस्य रूपस्य च विषये साधू सन्तौ सुः इति प्र. स्थाने आ इति वादिनौ, PW. GW. GRV. धीर-भावे वाच्ये सति यनि. रूपं न. तृ१ वा सप्त१ वेति, BLR स्त्री. भावे तृ१ इति च) ।
[g]) विप. (कवि-) बस. । उप. रुण– [=रमण-] इति ।
[h]) द्वि३ (तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. तृ १ इति ?) ।
[i]) वप्रा. सद् नाप. । [j]) रूपं वा. च? । प्र३ इति GW. GRV. ORN. प्रभृ., द्वि३ इति सा. ।

३६७‡[a]; ५३१; ७६८; ९२७; ९४२; ९८३; १०४४; †जै १, ४८, ७[2]; ५५,६; ३,३०, १०[a]; ४१,७; ५३, ७; ४,१, ३; २,८; २२,१०; २४, ४; –तये ऋ १, ४१, ५; जै ३,१,१०?[b]; –तिः ऋ १,६८,३; ११०,१; ११९,२; ४, ५, ७; २३, ८; ८,१२, १०; १०,३१,३; १११, २; मा १८, १; का १९,२,१; तै ४,७,१,१; मै २, ११, २; काठ १८, ७; क २८,७; शौ ११,१,११[c]; पै ५, ३५,१२[d]; १६,९०,२; –†तिभिः ऋ १,२२,१४; ११०,४; १५३, १; १६१,[७; ४,३६,४]; १६४, ३६; ३,१३, ५; ५२,६; ५,५३, ११; ६,१४,१; ६१, २; ७,१५, ९; ६६,१०; ८,८,५; १९; १२, ३१; ५४,१; ६०,[४; १०,१४०, ३]; १०२,१६; ९,९,४; ४०,१; ६२, १७; ६८, ७; १०७, २४; १११,२; १०,२६,२; खि ३,६, १; मा १२,१०८; का १३, ७, ७; तै ४, २, ७, ३; मै २, ७, १४; ४, १०, २; १४, ७; काठ ४, १६; १६, १४; २०, १४; क २५, ५; कौ १, ४८८; २, २७४; ९४२; ११६८; जै १, ५१,२; ३,२३,६; ४,१,३; २८, ९; शौ ९, १५, १७; पै १६, ६९, ५; –†तिम् ऋ १, ७१,३; ७७,४; १४३,१; २,३१, ७; ६, १५, ९; ११; ३८,१; ७,१३,१; ६४,४; ९,७६,४; ९७,३४; १०, ८, ७; कौ १, ५२५; २, २०९; ९१९; जै १,५४, ३; ३,१९,४; ४,१६, २; –ती ऋ १,१६४,८; ५,२५,३; शौ ७,१,१; ९, १४, ८†; पै १६,६६,८†; २०,१,१.

धीवन्[e]– -वानः शौ ३,५,६[f].

धी– प्रमृ., १धीत– √धी द्र.

२धीत– √धे द्र.

धीति–, धीर–, धी-रण–, √धीरि √धी द्र.

?धीरीतराः[g] शौ ११,१,१३; पै १६, ९०,३.

धीय॑–, धीवन्– √धी द्र.

√धु,धू[h], >दविधु,दोधु, †धवध्वे ऋ ५,६०,३; तै ३,१,११,६; मै ४, १२,५; अधवन्त ऋ ७,१८,१५.
धूनुते काठ ३४, ११¶; धूनोति शौ ९,४,१३; ¶धुन्वन्ति मै ३, ४,३; काठ २१, १२; धूनुषे ऋ १०,१३४,४; धूनुथ ऋ १,३७, ६; ५, ५७, ३; †धूनवत् ऋ ९, ९७,५३?[i]; कौ २,४५५; जै ३, ३४,१३; धूनोतु पै १६,२५, ३; धूनुहि ऋ ३, ४५,४; ¶अधूनुत मै ३,८,५; काठ २५,६; क ३९, ४; अधूनोत्[j] ऋ १, ५९, ६; ¶अधून्वत मै ३,९,६; काठ २६, ७; क ४१, ५; †अधूनुतम् ऋ ३,१२, ६; तै १,१, १४, १; मै ४,१०,५; काठ ४, १५; कौ २, ९२६; १०५४; जै ४,२२,९.
धुवन्ति काठ ३४,२¶.
दुधुवे पै १७, ६, ६[k]; धविष्ये मै ३,८,६¶.
दोधवीति ऋ २,४,४.
दविध्वतः ऋ १०, ९६, ९; शौ २०,३१,४†.
दविधाव ऋ १,१४०,६.

†दविध्वत्[l]– -ध्वत् ऋ ४,१३, २; ८,६०,१३[m], जै ४,६,३; –ध्वतः ऋ २,३४,३; ४,१३,४; ४५,६; खि २,८,२; मै ४,१२, ५; काठ ११,१३.

दोधुवत्– -†वत् ऋ ९, १५, ४[m];

---

a) सपा. धीतयः <> मातरः इति पाभे.।
b) पाठः ? धीतयः इति शोधः (तु. सपा. ऋ ९,६६,११ कौ २,८)। c) वैतु. सा. <√धे इति।
d) सपा. धीतिः साधनी <> भूतसाधनी इति पाभे.।
e) विप (रथकार-)। वनिबन्तम् (पाउ ४,११५ पाम ६,४,६६ पाका ३,२,७५ [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. नाप. =मत्स्याद- इति])।
f) पाभे. क्वते पृ १४०२ *g* टि. द्र.।
g) पाठः ? (धीरा– >) धीरे इतराः इति शोधे प्रथमं पदं सं१ द्र.। 'हे धीरे! तासाम् अपां यतमा यज्ञियाः, ताः गृहाण, इतराः (अयज्ञिया अपः) संविभाज्य जहीहि' इति वा. (वैतु. पपा. °री इ° इति द्वे पदे, तदनु सा. BW. विप. धीर– > धीरी– > यनि. प्र१ इति, W. B. तृ१ सत् वा. क्रिवि. इति)।
h) धा. द्रुत-गतौ कम्पने च वृत्तिः। √धाव् [गतौ] इत्यनेन सजात्यं द्र.।
i) पाठः ?। मपु१ इति कृत्वा °वः इति मतम् (वैतु. वें. सा. लङि प्रपु१ इति, GBV. प्रमृ. प्रार्थनायां लोटि प्रपु१ इति)।
j) तु. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. वें. या [७, २३] अव-पूर्वको योग इति।
k) सपा. शौ १२,१,५७ वि दुधुवे इति पाभे.।
l) वैतु. पाका. पासि. <√ध्वृ इति।
m) वैतु. सा. क्विप. इति।

कौ २,६२१; जै ३,५०,८.
३*धव[a]–
धवीयस्– -यान् ऋ ६,१२,५.
धुन[b]–
√धुनि, धुनयन्त ऋ २, २५, ५.
†?धुनेति[c]– -तयः ऋ ४,५०, २; शौ २०,८८,२.
†धुनि[d]– -नयः ऋ १,६४,५;८७, ३;२,३०,२[e];५,६०,७; ६,६६, १०[e]; ७, ५, ५; १०, ७८, ३; ९५,३; तै ४,३,१३,७;मै ४,११, २;१४, ११; –निः ऋ १, ७९, १; १७४, [९;६,२०, १२]; ५, ३४,५; ८;७, ५६, ८; १०,८९, ५; मा ३९, ७§[f,g]; का ३९, ५,१§[f,g]; तै २,२,१२,३;३,१, ११,४; –निम् ऋ २,१५, ५[c]; ९[h]; ६, १८, ८[h]; ७, १९, ४[h]; १०,११३, ९[h]; १४९,१; मा ७, १२‡[i]; का ७,६, १‡[i]; शौ २०, ३७, ४; –नी ऋ १०, २२, ४; –नीनाम् ऋ ५,८७, ३; ८,२०, १४.
धुनि-म(त्>)ती– -तीः ऋ १, १७४, [९; ६,२०,१२].
†धुनि-व्रत[j]– -तम् ऋ ५,५८, २;–ताय ऋ ५,८७,१; कौ १, ४६२; जै १,४८,८.
धु(नि>)नी-चुमुरि[k]– -री ऋ ६,२०,१३.
धूत– -तः ऋ ८, २, २[l]; ९, ६२, ५[m]; १०७, ५[n]; –तस्य ऋ १०, १०४, २; शौ २०, ३३, १†.
†धूति[o]– -तयः ऋ १,६४,५[p];८७, ३; १६८,२; ५,६१,१४; तै ३, ३,१३,७; मै ४,११,२; –॰तयः ऋ १,३७,६;३९,१;१०;५,५४, ४;६,४८,२०;७,५८,४; ८,२०, १६.
√धुक्ष्[q], धुक्षामि पै ८, १६,६?[r];२०, ४७,८.
?धुक्षामः[s] पै ७,२,८.
धुङ्क्षा[t]– -ङ्क्षा[u] मा २४, ३१; का २६,७,१; मै ३,१४,१२.
धुन–, √धुनि, धुनि– प्रमृ., धुनी-चुमुरि, ?धुनेति– √धु, धू द्र.

---

[a]) विप. । कर्तरि अच् प्र. ।

[b]) विप. । कर्तरि नक् प्र. उसं. (पाउ ३,२ [तु. जैमि १,४९]) । धा. द्रुतगमने वृत्तिः (तु. वें. सा. स्यन्दन इति; वैतु. PW. GW.GRV. प्रमृ. <√ध्वन् [शब्दे] इति)। अत्र पृ ६५५ c टि. अपि द्र. ।

[c]) निर्देशः ? । पपा. धुन्– इति– इतीव ? । *धुनया– (भाप. [हिंसा-])+(√तन्–> भावे) *ति–> बस. *धुनया–ति– ([हिंसाकृत्-,] शत्रु-) > नैप्र. यनि. इति कृत्वा नाप. । 'ये (यदि) सुप्रकेतं (*सुप्र-खेदं *सुप्र-द्वेडं वा) मदन्तः (*मृद्यन्तः [मृद्नन्तः]) धुनेतयः (शत्रवः) नः (अस्मान्) अभि-ततस्रे (अभियोधितवन्तः [स्युः]), (तदा) हे बृहस्पते ! अस्य (वक्तुः [मम]) योनिं (गृहं, त्वं) रक्षतात्' इति वा. (वैतु. अन्ये उप. भाप.<√इ [गतौ] इति कृत्वा सामान्येन पपा. अनुवदन्त इव सन्तः धु [न्>] ना– इति पूप. प्रकम्पन-प्रगमनान्यतरार्थे, उप. विप. इति कृत्वा यनि. ऋत्विग्-मेघ-सोम-मरुताम् अन्यतम-परं नाप. इतीव [यथाक्रमं तु. सा. ORN. प्रमृ., वें. GW. Gri. LR. च]) ।

[d]) विप. नाप. व्यप. च । धा. यथायोगं कम्पन-गमन-प्रवाह-शब्दादि-वृत्ति-भेदः (वैतु. केचिदर्वाचः <√ध्वन् इति) । [e]) नाप. (नदी-) ।

[f]) पाभे. कृते पृ १६९८ o टि. द्र. ।

[g]) व्यप. (मरुद्-विशेष-) । [h]) व्यप. (असुर-विशेष-) ।

[i]) पाभे. कृते पृ १२३२ *f* टि. द्र. ।

[j]) विप. ([मारुत-] गण-, शर्ध-) । बस. ।

[k]) नाप. (असुर-द्वय-विशेष-) । द्वस. उभयपद-स्वरः उसं. (पा ६,२,१४०) ।

[l]) पाभे. कृते पृ १७२० c टि. द्र. ।

[m]) पाभे. कृते पृ १७२० *d* टि. द्र. ।

[n]) पाभे. कृते पृ १७२० *b* टि. द्र. ।

[o]) विप. (मरुत्-) । कर्तरि क्तिन् प्र. उसं. [पाउ ४, १८३ (वैतु. सा [ऋ १, ३७,६] क्तिच् प्र. इति?)] ।

[p]) दिव्यानि धूतयः इति पाठः ? । *दिवि *यात् *निर्-धूतयः इति त्रि-पदः शोधः । 'यात् (यदा) निर्धूतयः (*निर्दादकाः [सन्तः मरुतः]) दिवि ऊधर् (मेघमयम्) दुहन्ति, (तदा) भूमिम्' इत्यादि वा. संबन्धः द्र. (तु. छन्दः, वा. च; वैतु. अन्ये यनि. एव पाठुकाः) । पृ १५७९ सस्थ. दिव्यानि इति निर्देशोपि अनया दिशा शोध्यः ।

[q]) धा. संधूपने वृत्तिः ।

[r]) धुक्षसि इति BKA. शोध-प्रस्तावः ? ।

[s]) पाठः ? । सपा. शौ ५,२३,७ एजत्काः इति पाभे.? ।

[t]) नाप. (पक्षि-विशेष-) । व्यु. ? ।

[u]) सपा. धुङ्क्षा <> धूङ्क्षा <> धुङ्क्ष्णा इति पाभे. ।

धुर्[a]- धुरः ऋ १०, ९४, ६; ७[b]; काठ ३, ९[c]; धुरः ऋ १०, १०२, १०; धुरम् ऋ ५,४३, ८[d]; ८, ३, २३; ४८, २; ९, ४५, ४[e]; १०, २६, ८; काठ ३, ९[c]; शौ ५,१७,१८; पै ९, १६, १; १९, २०, १२; †धुरा ऋ १, १६४, १९; शौ ९,१४,१९; पै १६,६७, ९; ¶धुराम् काठ ७, ४[f]; क ५, ३[f]; †धुरि ऋ १, ८४,१६; १३१,२;१३४,[३[२]; ५,५६,६[२]]; १५१,४; १६२, २१; १६४, ९; २,१८,७; ३,६, ६; ४,२९, ४[f]; ५,४६, १; ५८, ७; ७, २४, ५; मा २५,४४; तै १,१,१२,३[g]§; ४, २, ११, ३; ६,९, ४; मै ३, १६,४; काठ ४५, २१; ४६, ५; कौ १, ३४१; जै १, ३५, १०; शौ ५, १७, १५§; ९, १४, ९; १८, १, ६; २०, ७२, १; पै १६, ६६, ९; धुरौ ऋ १०, १०१,१०;११; धूः ऋ ८, ३३, १८; १०,२८,५; ६; मा १, ८; का १,३,४; तै १,१, ४, १; ३, २,१०,२; मै १,१,४; २,६; ३, ७,८; ४,१,४; काठ १,४; २,७; ३१,३; क १, ४; ४७,३; धूर्भिः काठ ३, ९[h]; धूर्षु ऋ १, १००, १६; ३,३५,२; ५, ५५, ६; ७, ३४, ४; ६३, २; ६७, ८; १०, ५०,२; ७७,५; १०५,९; ११४, १०; १७५,१.

१धुर्य[i]- -¶र्यः मै ४, १, ४; काठ ३१,३; क ४७,३; -र्यम् शौ ५, १,४; पै ६, २, ४; -र्यौ मा २, १९[j]; का २,४, ६[j]; मै १,४,३; ४, २, ५; काठ ५, ४; कौ २, १००५; जै ४,१७,१०.

२धुर्य[k]- -र्यौ तै १, १,१२,३[j].

धूर्-त्राघ्[l]- -वाघौ?[m] काठ २, ७[n]; क २,१[n].

धूर्-वाह्- -०वाहौ का ४, १०, ४[n].

धूर्-षु(<स)द्[o]- -षदः ऋ २,३४, ४; -षदम् ऋ १, १४३, ७; २, २,१; १०,१३२,७.

धूर्-षा(<सा)ह्- -षाट् क ३७, ३; -०षाहौ[n] मा ४,३३; तै १, २,८,१; ६, १,११,४.

√धू √धु द्र.

धूड्क्षा[p]- -ड्क्षा काठ ४७, ९[q].

धूड्क्ष्णा[p]- -ड्क्ष्णा तै ५, ५, १९, १[q].

धूत-, धूति- √धु,धू द्र.

---

a) नाप. (युग-)। व्यु.?। √धृ [धारणबन्धनयोः]> -यनि. इति (तु. या [३,९] प्रमृ.; वैतु. या [पक्षे], पा ३,२, १७७ जैमि १, ३१८ < √धूर्व् 'हिंसायाम्' [वहन-पीडनात्] इति)।

b) धुर इव सत्योऽङ्गुलय एवमुपचरिताः स्युः (तु. नान्तरीये पूर्वे मन्त्रे प्रकरण-साम्यम्; वैतु. निघ [२, ५] या [३, ९] तन्नामेति, SEY [१३५] ग्रावोपलक्षणमेतदिति ?)। c) धूरः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. माश्रौ २,३, २,२२ BC. च)।

d) 'धारयितुम्' इत्यर्थे कमुल् प्र. उसं. (पा ३, ४, १२)। एवं च पृथग् इदं प्राति. स्यात् (तु. GRV.; वैतु. सा. युगार्थकं नाप. एव सत् तद्धर्मोपचारेणोपमानोपमेयभूतयोर् अक्षनाभेश्च सोमरूपनिधेश्च विप. इतीव [तु. ?GW. ?ORN.])। शेषं सस्थ. टि. निधिम् द्र.।

e) यामनि (स्वच्छन्दगत्यर्थम्) इन्दोः (सोमस्य) पवित्राऽतिक्रमणं वाजिनः (अश्वस्य रथ्यस्य) युगाऽतिक्रमणेनोपमितं द्र. (तु. सा.; वैतु. GW. GRV. Gri. यनि. ईषादण्डपर्याय इति, LR. निरोधकाऽर्थे *दुर्-> दुरम् इति शोध इति ?)।

f) लक्षणया =रथ- इति (तु. पृ ९३० c टि.)।

g) सपा. मा २,१९ का २, ४,६ माश १, ८, ३, २७ काश्रौ ३,६,१९ माश्रौ १,३,४,२८;७,२,१२ पाठाऽभावः।

h) =सपा. माश्रौ २, ३, २, २२ (तु. BC.)। आपश्रौ १२,६, ३ तु ? धुर्भिः इति पाभे.।

i) विप. (पति- [शौ. पै.]) च नाप. (अग्नि-, अनडुह्-, अश्व-) च। वहतीत्यर्थे यत् प्र. (पा ४, ४, ७७) तित्स्वरश्च। j) सपा. धुर्यौ <> धुर्यौ इति पाभे.।

k) =१धुर्य-। यना. स्वरस्य पाक्षिकोऽपवाद उसं. (पा ६, १,१८५)।

l) विप. (उक्ष- [वृषभ-])। उस. उप. <√वघ् [*प्रापणे] +कर्तरि ण्विः प्र. उसं.।

m) ॰घौ इति स्वरः? ॰घौ सं२ इति शोधः (तु. मूको., n टि. च)।

n) सपा. ?धूर्वाघौ <> धूर्वाहौ (माश्रौ २,१,४,२७ च) <> धूर्षाहौ (माश ३,३,४,१२ च) इति पाभे.।

o) विप. [अग्नि-, मरुत्-, रथ- (तु. सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. BW [KZ ३१, २०६] MW. नाप. इति)]। उस. उप. कर्तरि <√सद् [प्रापणे] इति कृत्वाऽयं धा. सरूपात् सतः पाधा. पृथक् द्र.। p) =धुड्क्षा-।

q) पाभे. कृते पृ १७२८ u टि. द्र.।

√धूप्, >धूपि[a], धूपाय[a], ¶धूपयति तै ५,१, ७; १[२]; मै ३, १, ७[७]; काठ १९, ६[२]; क ३०, ४[२]; धूपयन्ति मै २,१,८¶; धूपयामि मा ३७, ९[२]; का ३७, १, ९[२]; धूपयामसि मै ४, ९, १; धूपयतु मा ११,६०[२]; का १२,५, ११[२]; तै ४,१,६,१[२]; मै २,७, ६[४]; ३, १,७; ४, ९, १; काठ १६, ५[२]; धूपयन्तु मा ११,६०[४]; का १२, ५,११[४]; तै ४,१, ६, १[४]; मै २, ७,६[२]; काठ १६,५[४]; १९,६; क ३०,४; ¶अधूपयत् काठ १९,६; क ३०,४; धूपयेयुः मै २,१,८¶. ¶धूप्यते काठ १९,७; क ३०,५.

¶धूपायत्– -यत् मै १,१०, २०[२]; काठ ३६,१४[२].

धूम[b]– -मः ऋ ५,११,३; ६,२,६; ७, ३,३; मा ६, २१; का ६,५, २; मै १,२,१४; २,१,८¶;३,९,४; ५[२]¶[c]; काठ ३,३; २६,६; ८¶; क २,१०; ४१, ४;६¶; †कौ १, ८३; २, ५७१; †जै १, ९, ३; ३,४६,६; शौ ६,८९,२; १८,४, ५९†; पै ७, ३२, २; –मम् ऋ १,३६,९; १६४,४३; ३,२९,९; ४,६,२; ७,२, १; १०, ४५, ७; †मा ११, ३७; १२, २४; ३८, १७; †का १२, ३, १०; १३, २,७; ३८, ४, १; तै २, ५, ८, ३¶; †४,१,३, ४; २,२,२; ५, १,४, १¶; मै २,७,३†; ९; ४, ९, ३†; काठ †१६,३; ९; १९, ४¶; क ३०,२¶; शौ ६,७६,२; ८,८, २; ९,१५, २५†; ११,१, २†; १२,३,५३; पै १६,२९,२; ८९, २†; १७, १४, १; ४१,३; १९,१५,१३; ३३, १२[d]; –मान् शौ ६,११३,२[d]; –माय मा २२, २६; का २४,१२, १; –†मासः ऋ ७,१६, ३; तै ४, ४, ४, ५; काठ ३९, १५; –मे मै १, ४, १२¶; –मेन ऋ ६, ४८, ६; पै ५,२०,३; ८,१९,३.

धूम-केतु[e]– -†तवः ऋ ८, ४३, ४; मा ३३,२; का ३२,१, २; –तुः ऋ १,२७,११; १०,४, ५; १२, २; खि ४,९,४; कौ २,१०१४†; जै ४,९,५†; शौ १८, १,३०†; १९,९, १०; –†तुना[f] ऋ १, ९४,१०; पै १२,१, १०; –तुम् ऋ १, ४४, ३; ८, ४४, १०; –॰तो पै ४,२४,६.

†धूम-गन्धि[g]– -न्धिः ऋ १, १६२, १५; मा २५,३७; का २७,१३, ६; तै ४,६,९, २; मै ३,१६,१; काठ ४६,५.

¶धूम-व(त् >)ती– -ती मै ३, ९, ५[h]; –तीम् काठ २६, ८; क ४१, ६.

धूम-शिखा[i]– -खाः?[j] शौ ११, ११, १९.

धूमा(म-अक्ष् >)क्षी[k]– -क्षी शौ ११,

a) तु. पाधा. चुरा.; वैतु. PW. प्रमृ. *धूप्– > यनि. इति। एवमपि यत्तु धूप्– (<√धू) इति तन्मतं, तन्न। *धूम-मय– > नैप्र. *धूप्– इत्येवं सुवचत्वात्। *b* टि. अपि द्र.।

b) नाप.। व्यु.?। <√धू ⌊विक्षेपे⌋ इति पाउ १, १४५ ⌊तु. जैमि १, ४९⌋ GW. WAG ⌊१, ८०⌋ MV ⌊२८⌋ प्रमृ., <√ध्वन् ⌊*आच्छादने⌋ इति ⌊पक्षे⌋ MW., <√ध्वंस् ⌊विक्षेपे⌋ इति WAG ⌊१,६३⌋ च। (√इध् >) *इध– (=अग्नि-)+(उद् √भृ >) *उद्-भ्र– (=उद्भार-, बाष्प-) > तस. *इधोद्भ्र– > नैप्र. यनि. इति मतम्।

c) एकतरत्र भूम्नः इति सात. चिन्त्यः (तु. सपा. काठ २६,८ क ४१,६, Sch. शोध-पत्रं च)।

d) सपा. धूमम् <> धूमान् इति पाभे.।

e) विप. (अग्नि-, मृत्यु-)। बस.। अग्नि-प्रकरणे पूप. दीप्र-वचनम् उप. किरण-वचनञ्च। मृत्यु-प्रकरणे तु पूप. हिंस्र-वचनम् उप. प्रहार-वचनञ्च। एवमुभयथाऽप्यत्र यो धूम-शब्दः स प्रकृतात् सरूपात् प्राति. पृथक् (वैतु. अन्ये न तथेति?)।

f) नाप. (रश्मि- ⌊तु. ऋ १०, ४, ५, वें. स्क. सा. GW. Gri.; वैतु. GRV. रथ- इति, OV. पस. इतीवाऽनुवदन्नपि टि. बस. एव समर्थकः इति⌋)।

g) विप. (अग्नि-)। बस. समासान्त इकारादेशः (पा ५, ४, १३६)।

h) तु. मूको., *c* टि. च; वैतु. R. ॰वृती– इति, Sch. सात. धमुवती– इति च।

i) नाप.। पस. (तु. सा. W.; वैतु. PW. B. Gri. विप. इति कृत्वा बस. इति)।

j) पाठः? ॰खा तृ१ इति मत्वा तादृश्या सेनया (जयन्तीर्यन्तु? >) जय– >-यम्, ⌊√तीर् >⌋ तीर्यन्तु (पारयन्तु) इति शोध-पूर्वकः वा. द्र.।

k) नाप. [शत्रु-सेना- वा कृत्या- वा ⌊सा.⌋, राक्षसी- (Gri. B ⌊तु. सप्र. शौ ११, ११,७; १४⌋); वैतु. PW.

१२,७.

धूमिन्– -मिनः ऋ ५,९,५.

धूम्र[a]– -म्रः मा २१, २९; का २३,४,१; तै २,१,१०,१¶; मै ३,११,२; ४, २, १४¶; ¶काठ ११,६; १३, ६; –म्रम् तै १,८, २१,२¶; –म्राः मा २४, १०; १८; का २६,२,५; ४,३; मै ३, १३,११; १९[b]; –म्रान्[b] मा २४, ११; का २६,३,१.

धूम्र-नीकाश[c]– -शाः[d] मा २४, १८; का २६,४,३.

धूम्र-रोहित[e]– -तः[f] मा २४,२; का २६,१, ३; तै ५,६,११, १; मै ३,१३,३.

धूम्र-ललाम,मा[e]– -¶मम् तै २, १, १०, १; काठ १३, ६; –माः तै ५,६,११,१; काठ ४९,१.

धूम्र-लोहित[e]– -तः[f] काठ ४९, १.

¶धूम्रिमन्[g]– -माणम् तै २, १, १०,१; काठ १३,६.

धूर्वाघ्– धुर्– द्र.

√धू(<धु)र्व्, धूर्वति[h] मा १,८; का १, ३,४; तै १,१,४,१;काठ १,४;२, ७;क १,४; धूर्वन्ति ऋ ८,४५,९; पै २, ८९,४; धूर्वामः[i] मा १,८; का १,३,४; तै १,१,४, १; काठ १, ४;२,७; क १,४; धूर्वन्तु ऋ ६, ७५,१९; खि ४,५, ३७; कौ २, १२२२†; शौ १, १९, ४†; पै १, २०, ४; धूर्व मा १, ८[j,l]; का १, ३,४[j,k]; तै १,१,४,१[j,l]; काठ १, ४[l]; २, ७[l]; धूर्व मा १, ८[k]; तै १, १, ४, १[k]; काठ १, ४[j,k]; २, ७[j,k]; ३१, ३[l]; क १, ४[j,k]; ४७, ३[l]; ¶अधूर्वन् काठ ८,५; क ७, १.

†धूर्ति[l]– -र्तयः ऋ ८, ४५,९; –र्तिः ऋ १,१८,[३; ७, ९४, ८]; ८, २७, १५; ४८, ३; मा ३, ३०; का ३, ३, २२; तै ३,२, ५, ४; काठ ७, २; क ५, २; –०र्ते[m] मै १,८,५; काठ ६,७; क ४,६; –र्तेः ऋ १, ३६,[१५; ७, १, १३]; १२८,७[2].

धूर्वत्– -र्वतः पै २, ८९,३; ४,२७, ४; –र्वन्तम् ऋ १०, ८७, १२; मा १,८[n]; का १,३,४[n]; तै १, १, ४, १[n]; काठ[n] १, ४; २,७; ३१,३; क[n] १, ४; ४७, ३; शौ ८,३,२१†; पै १६,८,१†.

?†धूर्वन्[o]– -र्वणे ऋ ९,६१,३०; कौ २,१३०; जै ३,१३,६.

धूर्वाह्–, धूर्षद्–, धूर्षाह्– धुर्– द्र.

√धृ[p], > धारि, दिधीर्षु, दाध्र, दर्धृ, ध्रियते ऋ ५, ३४,७![q]; ¶मै ४, ६,५;७, २; ¶काठ २५, १०; क ४०,३¶; ध्रियताम् शौ ६,१७, १-४; १४१, १; ९, १,११-१३; १६; १७; पै ३, ३४, ११; १६, ३३,१-३; ७; ८; १९,४, ७-९; २२,७; ध्रियस्व तै २,६,३,३[r]¶; शौ १२,३, ३५; पै १७,३९,४; ध्रियध्वम् पै ७, ६,३; ?अध्रियत तै २,३, १०, १[r]; ¶अध्रियत तै २,६, ३, ३[2]; ६,५,९, १; काठ २७,८[2]; ¶अध्रियन्त मै ३,१०, ५[2]; काठ २४, ७; २९, १; ३०, ४; क ३७, ८; ४५,२; ४६, ७; ध्रियेत काठ २५,१०¶.

दध्रे शौ १८,३,६३; १९,२६,१;

MW. विप. इति]। वस. समासान्तः षच् प्र. (पा ५,४, ११३)। [a]) विप. ([धूमवर्ण-] अज-, ऋषभ- प्रभृ.)। मत्वर्थे (ङ्)रः प्र. उसं. तत्स्वरश्च।

[b]) सपा. धूम्राः <> धूम्रान् इति पाभे.।

[c]) विप. (पशु-)। तृस. पूप. स्वरः (पा ६, २,२)।

[d]) सपा. आपश्रौ २०, १४, १३ धूम्रान् काशान् इति पाभे.। [e]) विप.(पशु-)। वस. पूप. स्वरः (पा ६,२,३)।

[f]) सपा. °रोहितः <> °लोहितः इति पाभे.।

[g]) भावे इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२)।

[h]) सपा. धूर्वति (माश १,१,२,१० तैब्रा ३,२,४,४ च) <> ध्वरात् इति पाभे.।

[i]) सपा. धूर्वामः (माश १, १, २, १० तैब्रा ३, २, ४,४ च) <> ध्वराम इति पाभे.।

[j]) सपा. धूर्व (माश १, १, २, १०[2] च) <> धूर्व <> ध्वर इति पाभे.।

[k]) सपा. सकृत् धूर्व <> धूर्व (माश १,१,२,१० तैब्रा ३,२,४,४ विध ६५,१० च)<>ध्वर इति पाभे.।

[l]) भावे क्तिन् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३,३,९७)।

[m]) नाप.(रुद्र-)। सपा. आपश्रौ ६,११,३ धूर्त इति पाभे.।

[n]) सपा. धूर्वन्तम् (माश १, १, २, १० च) <> ध्वरन्तम् इति पाभे.।

[o]) यनि. कनिनन्तम् भाप. इति पपा. प्रभृ.। पाठः?। कर्तरि प्र. *धूर्वण– > [न. प्र३]– णा+(इदम्– > [अन्वादेशे]) *अ– > [न. तृ३] *एः > -*णैः (संहितायां रे-परतः संति र-लोपात्) –*णै> नैप्र. –णे इति कृत्वा > -*णै इति शोधः।

[p]) धा. धारणे अवस्थाने च वृत्तिः।

[q]) तु. सस्थ. टि. आ। [r]) विशेपः पृ १२७४ h टि. द्र.।

दध्रे शौ १२,१,३७; पै १७, ४, ७; दधार मै ३,१६,४; ¶काठ ११,१; २०, ५; दाधार ऋ १, ६६,२; ६७,३; १५४,४; १५६, ४; ३, ३२, [८ (३४, ८)]; ६, ३०, २; ८, १५,२; ९, ३५, ६; १०,६०, ८; ९[२];१११,४; तै १, २,१३,२‡[a]; ७,२,१¶;२,६,२, २¶; ५,२, ७, ३¶, ¶मै १,८, १; ३,२,६;७,५;८,९; ४,५, ४; शौ ४, ३५, ३; †६,१७, २-४; †२०, ६१,५;६२,९; दाधार ऋ १,६२, ९; ३,५९, [१; ६, ५१, ८]; ६,४४,२४; ४७,४; ९,७४, २; १०, ६०,[८; ९]; १२१, १; †मा १३, ४; २३, १; २५, १०; †का १४,१,४; २५, १,१; २७, १०, १; तै १,७, २, २¶; ¶२,५, ७, ५; ६,२, २[२]; ३,४, ११,५†; ४,१,८,२†;२,८,२†; ४,८,१; १२,३; ¶५,१,१०,५; २,१०,४[५]; ६,५,१[२]; २[२]; ७,९, २; ¶६, ६, ७, २; ३; ७,२, ४, ३¶; मै १,८,९¶; २,५, १[२]¶; ७,१५†; १३, २२†; ¶३,२,२; ६; ९[२];७,४;१२,१६†; ¶४,२, ७[२]; ५,४; ८, ८[६]; १४, ७§; ¶काठ १६,१५†; १९,११;१२; २०,७;१०; ११[२]; २१,३; २२, ३[५]; १४§; २३, १२†; २६, १; २८,१०[६]; ३५, १९†; ३७,१६; †४०, १; ११; ४५,११†; ¶क २५,६†; ३१,१;२; ७; ९; १२; १३[२];१८; ४०,४; ४५,१[६]; ४८, १७†; कौ २,११९५; शौ ४,२, ७†; ११, १[२]; ५,१, १; ६,६०, ३[b]; १०,७, ३५[२]; ८,११; ११, ७,१; १८,४,५[२]; पै ३,२५,१[२]; ४,१,१†; ५,१७,५; ६,२,१;७, ६,१; २; १६, १०२, ३; १५३, १; १७,१०,७[३]; १९, †४, ७-९; १४, ६; ८[c]; दध्रिरे ऋ १, ४८, ३; दध्रुः क २८, २[२]‡[d]; ‡दध्रिषे कौ १, ५०४[e]; ५१३[f]; २, १३१[e];१०३९[f]; जै १, ५२, ८[e]; ५३, ३[f]; ३, १३, ७[e]; †दाधर्थ ऋ ७, ९९,२; ३[a]; मा ५, १६[a]; का ५, ५, ३[a]; मै १, २,९[a]; काठ २,१०[a]; क २,४[a]; धरिष्ये शौ ५,११, ३; पै ८,१, ३; घ्रयाः शौ ३,२५,१.

धारयति ऋ ७,८५,३; शौ १०, ७,११; पै १७,८,२; †धारयन्ते ऋ ८,९४, २; १०, १२, ७; जै ४, १०, ९; शौ १८, १, ३५; धारयन्ते ऋ १०, १२, ३; शौ १८, १, ३२†; धारयन्ति मै ३, ९, ६¶; धारयन्ति मै ४, १४, ११; शौ १२, १, १; १८, ३, ५२‡[g]; पै १७, १, १; धारयेथे ऋ ६, ६७, ६; धारयथः ऋ ५, ६९,१; धारयामि शौ ८,२, ३; १४, १, ४७; पै २, २३, ३; ५, ४०,३; ७,६,१; २; १४,३, ९; १६,३, ३; ९७,४; १७,३८,३[h]; धारयामः शौ १,३५,३[i]; पै १८, ५, ४; धारयामसि तै ६, ६, ७, २; मै ४,७,२; काठ २९, २; क ४५,३; धारयाते ऋ १०,१४४, ६; धारयातै शौ १८, ३, २९; धारयत् ऋ ७,६४, ४; ८, ३२, २५;७७,६; धारयत् ऋ १,१०३, [२; २,१५,२]; धारयन्त ऋ ७, ६६,२; †धारयन्त ऋ २, २७, [९; ५,२९,१]; ४,१, १८; ४२, २; ५,१५,२; मै ४, १२, १; जै ३, ५४, ८; धारयन् ऋ १, ९६, [१-७]; २,२७, ८; मा १२, २; १७,७०†; का १३, १, २; १८, ६,६†; †तै २,१,११,५; ४,१, १०,५; ६,५,२; ७, १२, ३; ५, १,१०,४; मै २,७,८;३,२,१†; †४, १०, ६[२]; १४, १४; †काठ ११,१२; १६,८; १८, ४; १९, ११; २१, १४; क ३१, १†; धारयथाः ऋ ६,३६, १; धारयः ऋ १०,७३, ४; धारयम् ऋ ४, ४२,३;४; धारयम् ऋ १०,४८, ८; ४९, ९[j]; १०; धारयताम् पै १६,८१, १[j]; धारयतु शौ ८, ६, २०[j]; पै २, ६२, ३; १९, १७, १५[k]; †धारयताम् ऋ १०, १७३,५; शौ ६,८८,२; पै १९, ६,८; धारयन्ताम् काठ १५, ६[l]; धारयन्तु ऋ १०, १८, १३[g]; मै २, ६,८; ४, ४,२[l]; शौ १, ९,

[a]) सपा. दाधार <> दाधर्थ इति पाभे. ।
[b]) दधार इति पपा. । [c]) पाभे.कृते पृ १३४३ *f* टि. द्र. ।
[d]) पाभे. कृते पृ १७०७ *i* टि. द्र. ।
[e]) पाभे. कृते पृ १७०८ *b* टि. द्र. ।
[f]) पाभे. कृते पृ १७०८ *c* टि. द्र. ।
[g]) सपा. धारयन्ति <> धारयन्तु (तैआ ६,७,१ च) इति पाभे. ।
[h]) सपा. धारयामि <> आवेशयामि (परि.) इति पाभे. । [i]) तु. सस्थ. टि. अधि ।
[j]) सपा. धारयताम् <> धारयतु इति पाभे. ।
[k]) पाभे. कृते पृ १११० *h* टि. स्थलमिदं संनिवेश्यम् ।
[l]) सपा. धारयन्ताम् <> धारयन्तु इति पाभे. ।

१२; पै १,१९,१२; धारयस्व पै २,७२,३;४; धारय,>या ऋ १०,२५,४; मा ६,८;११,५८४; का ६,२,२; १२,५,९४; तै १,३,७,१; ४,१,५,४; ६,३,६,१; मै २,७,६४; ३,९,६; धारय, >या ऋ ६,८,[(१,१४०,१०) ६]; ८,१३,[(५,८६,६) १२]; ९,३५,१; ६३ १; ३०; १०,५९,५; ६०,५; १२२,[(८,५९,७; १०,१७,९)८]; १७३,२; खि २,६,१८; ७,४; मा २७,४; ३८,१४४; का २,५,७; २९,१,४; ३८,२,८३; तै १,५,११,२†; ४,१,७,२; ४,१२,२; मै १,२,३;१५; २,७,८‡a; १२,५; ३,४,८; १६,४; ४,९,९३;११,१†; काठ ३,४; ४,१६†; १६.५४; १८,१६; १९,६; २२,१४; २६,७; २९,७२¶; ३५,७†; क २,११; २९,४; ३०,४; ४१,५; ४५,८२¶;४८,९†; †कौ १,५०१; ५७४;२,९६१; †जै १,५२,५; ५८,९; शौ ६,७९,२;८७,२†; ७,८७,३; १९,३१,१२; पै २,६२,२; ३,१३,२; ३३,४; १०,५,१२; १५,१,३; १९,१६,१८; धारयतात् शौ ३,५,२; धारये- थाम् ऋ ६,७४,१; पै १,१०९,३; धारयतम् ऋ ५,२७,६;१०,१९,१b; शौ ६,५४,२; पै १,११२,४२; धारयध्वम् ऋ १०,७०,५; †धारयाम>मा ऋ ४,५८,२; मा १७,९०; का १९,१,४; मै १,६,२; काठ ४०,७; पै ८,१३,२; अधारयत शौ ४,११,७; अधारयत् ऋ १,६२,७; १३९,१०; २,१७,५; ३,४४,३; ८,३६,१५; १०,४९,१०; मै २,१३,२३‡c; शौ १०,७,७; २०,१३७,९†; अधारयत् ऋ १० ४४,८; मा १३,२४२; का १४,२,९२; तै ४,२,९,५३; मै २,७,१६३; काठ १६,१६२; ४०,१‡c; शौ १०,१०,२५; १३,२,१२; २०,९४,८†; पै ४,१,५‡c; १६,१०९,५; १७,७,८;२९,३;१८,२१,६; अधार- यन्त ऋ १,२०,८; १०३,१; अधारयन् ऋ ३,२,७; ८,३६,[१-६]; मा ३३,७५†; का ३२,६,६†; शौ १८,३,६८; ४,२५; अधारयन् ¶तै २,६,३,२; ५,१,१,१; शौ ३,९,२; ५,१९,१३; १४; ९,४,१६; १४,२,५३-५८; पै ३,७,३; १६,२५,६; १८,१२,२-६; अधारयः ऋ १,५१,४; ६,१७,७; ८,१२,३०; †अधारयः ऋ ८,७७,९; ९३,१३; कौ ३,२,१; जै २,५,६; अधारयतम् ऋ ५,६२,३; धारयेयुः ¶मै ४,५,१; ८,९; †धारयेःa ऋ ४,४,८; तै १,२,१४,४; मै ४,११,५; काठ ६,११; धारयेथाम् मै ४,११,२; काठ ११,१२.

धारयिष्यति ऋ ४,५४,४; अदीधरत् ऋ १०,१७३,३; काठ ३५,७†; क ४८,९†; शौ ६,८७,३†; पै १,७१,१; ५,१७,५; १९,६,७†; दीधरत् ऋ ३,२,१०; ८,६८,१९d; मा ८,५१; का ९,६,३; पै १९,२१,२;३; अदीधरताम् मै ३,८,९¶; अदीधरन् शौ ३,३,५; पै २,७४,७; दीधरः ऋ ८,१००,१; दिधृतम् ऋ ५,८६,[६२(८,१३,१२)]; दिधृत>ता ऋ १,१३९,८; शौ २०,६७,२†; दीधरम् ऋ ९,१०५,४d.

धार्यते मै ३,७,८¶.

अदिधीर्षन् मै ३,६,९¶.

¶दाध्रतिe तै २,३,१,२; ५,३,९,२; मै २,२,१; काठ ११,६; दुर्धर्षिe ऋ ५,८४,३; काठ १०,१२†;दधर्तु पै १५,१,७.

दाधृविf- -विः ऋ ६,६६,३.

*धर्-

धरीयस्- -यान् काठ ३१,१४.

धर(ण>)णीg- -णी मा १४,२१; का १५,६,१; तै ४,३,७,२; मै २,८,३; काठ १७,३; क २६,२.

धरि(तृ>)त्री- -त्री मा १४,२२; का १५,६,२; तै ४,३,७,२;

a) सपा. धारय<>धारयेः<>धारयन्तम् (कौसू १३७,३ च) <>अधिश्रय (परि.) इति पाभे.।

b) सपा. धारयतम् <> भवतः इति पाभे.।

c) सपा. अधारयत्<>अह्वयेथाम्<>अभ्यैक्षेताम् (परि.) इति पाभे.।

d) तु. सस्थ. टि. अधि।

e) निष्पत्तिप्रकारः उसं. (पा ७,४,६५)।

f) विप. (पृश्नि-)। किन् प्र. (पाउ ४,५४) नित्स्वरश्च।

g) विप. [(धारयित्री-) इष्टका- (तु. माश [८,३,४,८], सा [तै.], PW. प्रमृ.; वैतु. सा [का.] म. Gri. नाप. [पृथिवी-] इति, उ. [मर्यादा-] इति च)]। कर्तरि ल्युट् प्र. लित्स्वरश्च (वैतु. वैप३ धर(णि>)णी- इति शोधार्हम्)।

४, ११, २; मै २, ८, ३; काठ १७,३; क २६,२.

†घ्रीमन्[a]– -मणि ऋ १,१२८, १; ९,८६,४; कौ २, २३६; जै ३, २१,१.

घृण,णा[b]– -णः ऋ १,७३,४[c]; ५, १५,१[c]; ९,२,५; ७२,[७; ८६, ८ (२१)]; ७४,२; ८७, २; ८९, ६; १०, ५, १; ४५, ५; मा ८, ५१[d]; ९,२२; १२, २२†; १४, २३; १७, ८२; का ९,६, ३[d]; १०,४, ५; १३,२, ५†; १५,७, १; १८,७, ४; तै १,७,१२, २[e]; ४,२,२,३†;३,८,१;४,१२,५†; ६,५,६; ५,३,३, २; ७,१, ११, १; मै १,१०,३[e]; २,६,६;७,९; ८, ४; ११, १; काठ १६, ९†; १७,४;७[f]; १८, ६; २२,१४†; ३१,१४; ३७, १७[f]; ४१,२; क २६, ३;६[f]; २८, ६; †कौ २, २८; ३९१; †जै ३,७,७; ३१, ११; शौ १६,३,३; १८,२,२९; ३६; पै १२,४,९[g]; १५, २,३†; १९,४६,१[h]; –णम् ऋ १, २३, १३;५६,५;६; १२१,२; ५,१५, २;५;७,३४,२४;९५,१; ८,७२, १५; ९, १०७, ५; १०, ४७,२; ८३,७[i]; १११,४; खि ४,६,९[j]; मा १,१८; ८,५१; का १,६,३; ९,६, ३; तै १, १,७, १; मै १, १,८; ४,१,८;†१४,७; ८; काठ १,७; ९, ६[e]; १४,३[e]; ३१,६; ४५,१२[e,k]; क १,७; ८, ९[e,l]; ४७, ६; †कौ २,२६; ८३२; जै ३,३,५†; शौ ४,२२,७†;७,३, १[e]; पै ४,२२,७; –णा मा १३, १६[h];३४; १४,२१; का १४,२, १[h];३,८; १५,६,१; तै ४,२,९, १;३,७,२; मै २,७,१५[h]; ८,३; ३, १६, ४†; काठ १६, १६[?]; १७,३; क २६, २; –णानि ऋ ४,२३,९; –†णाय ऋ १०,५६, २;६०,८; शौ ६,९२,३; पै १९, ३४,१३; –णे ऋ ५,१५,२; ९, ८९, ५; १०,४४, ४; १५०, २; काठ ७,१२; कौ २, ८०४†; जै ४, २, १०†; शौ १२, ३, २४; ३५; २०,९४, ४†; पै ७,६, ३; १७,३८, ४?[m]; ३९,४; २०, २, १[e]; –णेन मै २,८, ८[f]; –णेषु ऋ १,५२, २; ३,३,१; ९, ७३, ३; १०,५,६; शौ ५,१,६†.

घृणी[n]– -णी शौ ३, १२, ३; पै ३,२०,३; १९,२५,१०[o]; २९,९.

घृण-ह्वर[p]– -रम् ऋ १, ५४, १०.

धर्णसु[q]– -साय मै ३, १२, १२; काठ ४०,४.

†धर्णसि[r]– -सि ऋ १, १०५, ६;

---

a) =घ्रंसन्–। भावे ईसनिन् प्र. उसं. (पाउना ४,१६१; वैतु. Barth [IF १,५००] तद्धितवृत्तमिति)।

b) विप. च नाप. च। कर्तरि उनः प्र. (पाउभो २,२, १०९)।

c) विप.?। धा. वितरणे वृत्तिः (तु. धारा- >-रा [ऋ ६, ५५, ३] टि., स्क., [प्रत्यानान्तरेण] PG [१,४०]; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. नाप. [धारक-] इति)।

d) नाप. [शिशु- (तु. Egg. [नाश ४, ६, ९, ९] PW., C [अप्रश्रौ १३, १९, ५] प्रमृ.; वैतु. उ.म., C [पक्षे] धारकार्थे विप. इति?)]। धा. प्रजाभावे वृत्तिरिति (तु. तरुण-)।

e) सपा. धरुणः<>धरुणम्<>धरुणे इति पाभे.।

f) सपा. धरुणः (तां १,१०,६ गोब्रा २,२,१४ वैताश्रौ २६,१ च)<> धरुणेन इति पाभे.।

g) सपा. धरुणः <>वरुणः इति पाभे.।

h) सपा. धरुणः <> धरुणा इति पाभे.।

i) विप.। धा. धारणे वृत्तिः (तु. धारा- >–रा [ऋ ९,७,२] टि., वें. च; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. इति)।

j) सपा. काहि ११० : ६ धरणम् इति पाभे.।

k) व° इति संकेतयन् SI. चिन्त्यः।

l) धर° इति पाठः? यनि. शोधः।

m) धर° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ १२, ३,२४ धरुणे इति पाठः)।

n) विप. [शाला- (वैतु. PW. [पक्षे] नाप. इति)]। स्त्री. ङीप् प्र. उसं. (वैतु. सा. मत्वर्थीयः ईः प्र. इति?)।

o) पाठः? (√धृ>) *धर्णसि– >-सिः (विप. [वाच्-]) इति शोधः (तु. छन्दः)।

p) विप. ([प्रवाहनिरोध-कृत्-] तमस्- [=*जीर्णच्छन्नवस्तु-संघात-])। बस. पूप. <√धृ [*प्रवाहे], उप. च <√ह्वृ [*धन्वने] इति (तु. स्क. सा. Gri.; वैतु. पूप. <√धृ [अवस्थाने], उप. <√ह्वृ [कम्पने] इति PW. ORN., [संवरणे] इति GW. च)।

q) नाप. [बल- (भूतष्टकानामन्यतम- [तु. C. आपश्रौ १७, २, ६; सा. तै ५, ६, ३, १; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति])]। असच् प्र. नुगागमश्च उसं. (पाउ ३,११७)।

r) विप. (अग्नि-, वज्र- प्रमृ.) च भाप. च नाप. च।

–सिः ऋ ५,४३, १३; ९,२, २; २३,[५;३७,२[२];३८,६]; कौ २, ३८८; ६२८;६४३; जै ३, ३१, ८; ५२,८;५२,१; –सिम् ऋ १, १४१, ११; ५,८,४; ८,६, १४; ९,१४, २; २६, ३; ९९, ५; कौ २,४२७‡[a]; जै ३,३३,२‡[a].

-धर्णि[b]– -र्णिः ऋ १, १२७,७.

-धर्तृ– -०र्तः ऋ १,१०२,५; –र्तरि[c] ऋ २,२३, १७; ९, ८६, ४२[d]; –र्ता ऋ १, ११, ४; ३,४९, ४; ४,५३,२; ५,१,६; १५, १[e]; ७, ३५,३; ८, ४१, ५; ९,३५, २; ७६, [१ (७७, ५)]; १०९, ६; १०,६१,९; ६५, १३; १४९,४; मा १७, ८२; १८, ७; २२, ३; ३७,१६[२]; का १८, ७, ४; १९, ३,३; २४,१,३; ३७,३, २[२]; तै १,३,१४,२†; २,४,५,१; ४,६, ५,६; ७,३, १; ७,१, ११, १[२]; मै २, ६,६; १०, ३‡[f]; ११, १; ४; ३,१२, १; ४, ९, ६[६]; ११, १†; काठ २,१५†; १८, ६; ८; ३१, १४; ४१, २[२]; क २८, ६; ८; †कौ १,३५१;५५८;२,५७८; ५९३;५९९[g]; ६००; ११९५§; †जै १,३७,८; ५७, ५; ३,४७, ४;४८,९; १५[g];१६; शौ ५, १, १; १२,३,३५; १६,३,३; १८, ३, २९; ३६; १९, १०, ३†; पै १,३९,१; ५,२२,६; ८,११,४; १३,८, ३†; १७,३९, ४; २०, २६,९; –र्तारः ऋ १०, १०, २; ६६,१०; शौ१८,१,२†; –र्तारम् ऋ ५,९,३; ९,६५,११; कौ १, २८८; २,१५४†; जै १,३०,६; ३,१५,२†; –र्तारा ऋ १, १७, [२; ५, ६७, २]; ५, ६९, ४; –०र्तारा शौ ७,७७, ४; पै २०, ११,८; –र्त्रै[h] मा १७, ५६; का १८,५,७; तै ४,६, ३, २; काठ १८,३; क २८,३.

धर्त्री– –र्त्री खि ४, ७[२], २[i][j]; मा १३,१८; १४,२१; का १४, २,३; १५,६,१; तै ४,२, ९,१; ३,७,२; ४, ११, २; १२, ३; मै २,८,३[२]; १४; ३, १६, ४; काठ १७, ३; ३९, ३; क २६, २; पै ६,४,२[i]; १५, १,७; –र्त्रीम् मा १४, ५; का १५, १, ५; मै २, ८,१; काठ १७,१; क २५,१०.

धर्त्र[k]– -र्त्रः तै ४,३,८,१[l]; ५, ३, ४,४[२l]; –र्त्रम् मा १,१८; १४, २३[l]; का १, ६,३; १५,७, २[l]; तै १,१,७,१; २,२, १२, ४; मै १,१,८; २,८,४[l]; ४,१,८; काठ १,७; १७,४[l]; २१, १[l]; ३१,६; क १, ७; २६, ३[l]; ४७, ६; –र्त्राय तै १,६,१,२[६];३[२]; मै १, ४,४[६];९[६]; काठ ५, ६[६];३२,६[६].

धर्मं[m]– -०र्मं[n] मा ३८, १४; का ३८, २, ८; –र्मः मा २०, ९[o]; का २१,७,९[o]; तै ३, ५,२,२¶; मै १,५,४; ११; ३, ४,२; काठ ३७, १०¶; ३८, ४[o]; शौ ११, ९,१७; १२,६,१; पै १६, ८३, ७; १४१,१; –र्मम् मा १५,६[p]; का १६,२,१[p]; तै ३,५, २, २[p]; ४,४,१,१[p]; ५,३,६, १; मै १, ११, १; २,६, ८; ३, ८, ९¶; ४, ४, २; काठ १३, १४;१५, ६; ३७, १०[p]; क २६, ६[p];

कर्त्रादौ असिच् प्र. नुगागमश्च उसं. (पाउ ४,१०७ [तु. सा. प्रमृ.; वैतु. PW. < √*धृण् इति])।

[a]) सपा. धर्णसिम् <> वेधसः इति पाभे.।

[b]) नाप.। निः प्र. उसं. (पाउ ४,४८)।

[c]) *धर्त्र– (भाप. [धृति-]) > धर्त्राय > नैप्र. *धर्तराय > यनि. इति कृत्वा जागतपादत्रिकावसाने त्रैष्टुभपादतया पाठः शोध्यः स्यात्। पाप्र. तु यनि. प्राति. एव भाप. सतो विषये सप्त१ इत्येवं वाच्यम् (तु. वें. सा. GW. HLR.; वैतु. LR. GRV. L [४२२] ORN. ०र्ता इति [प्रथमे स्थले] ०र्तारम् इति [द्वितीये स्थले] पादान्ते छन्दस्तः वावि. इति, Barth [IF १, ४९९] तुमर्थपरमिति च)।

[d]) वा. कृते सस्थ. टि. नृ– >? नरा द्र.।

[e]) विप.। धा. दाने वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. धरुण– > –णः, राशि– > -शिः [ऋ ६,५५,३] च; वैतु. सा. पोषणे वृत्तिरिति)।

[f]) पाभे. कृते पृ १७१३ *g* टि. द्र.।

[g]) धा. विदारणे वृत्तिः। पाभे. कृते पृ १६६२ *r* टि. द्र.।

[h]) पाभे. कृते पृ १७१३ *o* टि. द्र.।

[i]) सपा. धर्त्री <> भर्त्री इति पाभे.।

[j]) धरत्री इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पै.)।

[k]) नाप. (धारक-, आधार-)। त्रः प्र. (पाउ ४,१३७)।

[l]) सपा. धर्त्रः <> धर्त्रम् (माश ८, ४, १,२६ च) इति पाभे.।

[m]) =१धर्मन्–। नाप.। भावे कर्तरि कर्मणि वा मन् प्र. (पाउ १,१४०)। [n]) पाभे. कृते पृ १२७२ *u* टि. द्र.।

[o]) पाभे. कृते पृ १७२६ *a* टि. द्र.।

[p]) सपा. धर्मम् (तां १, ९, २ वैताश्रौ २०,१३ च) <> धर्म (BC. धर्मम्) इति पाभे.।

कौ १, ५२७‡[a]; जै १, ५५, ७‡[a]; शौ १८, ३, १[b]; पै १, ७१, १; २, ८१, ३; –र्मस्य मै २, ६, ६[c]; –र्माः?[d] मै ३,१६, ५; –र्माय मा २०,६; का २४, १,६; ते ३,५,२,२[e]; ४, ४,१, १[e]; –र्मे[f] ते ४,७, १५,३; काठ २२,१५; –र्मेण[e] काठ ३७,१७.

घर्म-धारय्[g]– –यौ मै ३,८,९¶.

घर्म-धृत्[h]– -धृतः मै २, ६, ८; ४,४,२[2]; काठ १५, ६; शौ १, २५,१; पै १,३२,१; २,५७,४; –¶धृतम् काठ ८,७; क ७,४.

¶घर्म-धृति[i]– -त्या काठ ८, ७; क ७,४.

घर्म-पति[j]– -तये[c] ते १,८,१०, १; –तिः पै १०,२,१; –तीनाम्[k] मा ९,३९; का ११,३,१; ते १, ८,१०,२.

घर्म-पत्नी– -त्नी खि ३,१७[2],१[l].

?घर्म-परायण[m]– -णः खि ३, १७[2],२.

घर्म-वत्– -वन्ता ऋ ८, ३५, १३.

घर्म-स्तु– -स्तुभः ते १,८, १४,१.

१घर्मन्[n]– -र्मन् ऋ ३, १७,५; ८,६, २०[o]; १०,५६,३; १४९,३; मा ९, ५; १८,३०; का १०, २,१; २०, १,१; ते १, १,७,२; ७,७,१; मै १,१,८; २, ८, ८[p]; ४,१, ८‡; काठ १,७; १७, ७[p]; ३१,६; क १,७; ४७,६; –र्मणः ऋ ६,७०, [३; ८,२७,१६; १०,६३,१३]; ९, ३५, ६; मा १०, २९[2]; का ११,८,६[2]; मै १,५,४;११; काठ १५,५[c]; –र्मणा ऋ १,१३४,५[2]; १६०,१; २,१३,७; ५, ६३,७; ७२, २; ६,७०, १; ९, २५,२; ६३,२२; १०७, १५; १०, १६, ३[q]; ४४, १; ५; ६५,५; १७५, [१;४]; मा २,३[r]; ५,२७; १५, ६[e]; ३४, ४५‡; ३८, १९; का २,१,४[r]; ५,७, ३; १६. २,१[e]; ३३,२,८‡; ३८,५,२; ते १,१, ११,२; ३,१, २; मै १, २,११; ३,८, ९; ४, ९, १[s]; ११, ११‡; काठ १,११; २,१२; १३,१५‡; २७,१०; ३५,७; क १,११; २, ६; ४०, ३; ४८, ९; ‡कौ १, ९०६; ३७८; ४८३; २, २०७; २३८‡[s]; २७१; ४८४‡[t]; ५८५; ‡जै १,९, १०६; ३९,९; ५०, ७; ३,१९, २; २१, ३‡[s]; २३, ३; ३६, ९‡[t]; ४८, १; शौ ६,

---

a) पाठः? । *वावर्मन्– > -र्मन् इति शोधः (तु. छन्दः, सपा. वर्मन्– > -र्मणि, पृ १७३७ *d* टि. च; वैतु. विव. BS. सात. प्रभृ. यनि. इति, पपा. सा. भ. भव. BSG [१००] घर्मन्– > -र्मन् इति च?)।

b) सपा. तैआ ६,१,३ विश्वम् इति पाभे.।

c) सपा. घर्मस्य पतये <> घर्मपतये <> घर्मणस्पतये इति पाभे.।

d) पाठः? घर्मे इति शोधः द्र. (तु. काठ. तै. च)।

e) सपा. घर्माय <> घर्मणा (माश ८,५,३,३ [सा. उ. म. घर्माय] च) <> घर्मणे (गोब्रा २,२,१३ ता १, ९, २ वैताश्री २०, १३ च) <> घर्मेण (BC. घर्माय) इति पाभे.।

f) पाभे. छते पृ १७०५ *d* टि. द्र.।

g) विप. (मित्रावरुण-)। उस. उप. √धृ>धारि+ शः प्र. (पा ३,१,१३८ [वैतु. Sch. BW. स्वररहितस्य, सात. घर्मधाः इति द्विस्वरस्य पाठ उपेक्ष्यौ])।

h) विप. (देव-, सवितृ- प्रभृ.)। उस.।

i) नाप. (आहुति-)। षस.।

j) नाप.। षस. पूप. स्वरः (पा ६,२,१८)।

k) सपा. घर्मपतीनाम् <> घर्मणाम् इति पाभे.।

l) °र्नि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

m) यनि. बस. पूप. स्वरः स्यादिति।

n) =घर्म–। नाप.। भावे कर्मणि वा मनिन् प्र.।

o) घर्मेव (पपा. घर्मे इव) इति पाठः? (घर्म– > तृ१) *घर्मेण+इव > *घर्मेणेव > नैप्र. *घर्मे एव > यनि. इति कृत्वा तत्परत्वेन शोधः। 'याः (पृश्नयः) स्वसः (तव मातरः सत्यः) त्वा (त्वां) गर्भे (सन्तं) ?आता [*आत्– ([<√वत् 'कान्तौ'] =प्रसाधनक-) > तृ१ वाता (तु. सस्थ. टि. युष्मद्– > त्वा)], परिअचक्रिरन् (परिष्कृतवत्यः), सूर्ये घर्मेण (धाम्ना, तेजसा) इव' इति वा. (वैतु. अन्ये पपा. अनु यनि. द्वि१?)।

p) पाभे. छते पृ १७३५ *p* टि. द्र.।

q) सपा. घर्मणा (तैआ ६,१,४;७,३ च) <> घर्मभिः इति पाभे.।

r) =सपा. माश १,३,४,४। मै १,१,१२; तैब्रा ३,३, ६,९ तु पाठाऽभावः।

s) सपा. घर्मणा <> घर्मभिः इति पाभे.।

t) सपा. घर्मणा <> घर्मभिः इति पाभे.।

१३२,१-५; ७,२६, २; १२,१, १७; १४,१, ५१; २०,९४, १; ५; पै १७,२, ८; २८,६[a]; १८, ५,८; १९,६, ९‡[b]; २०,१५,२; ४९,१; –र्मणाम् ऋ १,५५, ३; ८,४३,२४; मै २, ६, ६[c]; काठ १५,५[c]; –र्मणि ऋ १,१५९,३; ३,३८,२; ९, ९७, २२?[d]; १०, १६७,३; मा २०,१७; का २२, १,४; तै १,८,३,१; मै १, १०, २; काठ ९, ४; ३८, ५; क ८, ७[e]; शौ ७, १५,४; पै २०, ३, ३;–र्मणे ऋ ४, ५३,३;१०,५०, ६; ८८,१; तै ३,२,८,१; मै २, ८, ८[f]; काठ १७, ७[f]; क २६, ६[f]; –†र्मन् ऋ ५, १५,२;९,७, १[g]; ११०, ४; १०, २०, २[g]; १७०, २; कौ २, ४७८; ८०४; ८५८; जै ३,३६, ३; ४,२,१०; –र्मभिः ऋ ३,६०, ६; ५, ८१, ४; ८,५२, ३; ९, ७, ७[h]; ८६, ५[i]; ९; १०७, २४; खि ३,४,३; शौ १८,२, ७‡[j]; –†र्मा[k] ऋ ३, १७,१; ७,८९,५; तै ३,४,११, ६; मै ४,१२,६; काठ २३,१२; शौ ६,५१, ३; पै १९, ४३, ५; –†र्माणि ऋ १, २२,१८;१६४, [४३;५०; १०,९०, १६]; ३,३, १; ५,२६,६; ९, ६४, १; ९७, १२; मा ३१, १६; ३४, ४३; का ३३, २,६; ३५, १, १६; तै ३,५,११, ५; ४,२, ११, ३; ३, १३, ३; मै ४, १०, २; ३; काठ २, १४; १५, १२; कौ १, ५०४; २, १३१;३७१; १०२०; जै १, ५२,८; ३, १३, ७; ३०, १४; ४,९,१; १८,३; शौ ५,१, २§; ७, ५,१; २७, ५; ९,१५, २५; पै ६, २, २§; २०, २, २.

†धर्म-कृत्[l]– -कृते[m] ऋ ८,९८, १; शौ २०,६२,५.

२धर्मन्[n]– -र्मा ऋ ९, ९७, २३; पै १, ९२, ३; –र्माणः ऋ १०, २१,३; –†र्माणम् ऋ १,१८७, १; १०,९२,२; मा ३४, ७; का ३३, १,२; काठ ४०, ८; पै ६, १६, १.

धार(क>)का[o]– -का मा २३,२२; का २५,६,२.

धार(ण>)णी– णी पै १,६४,१.

१धारयत्– -†यन् ऋ १,२२, १८; १०,८१,४; मा १७, २०; ३४, ४३; का १८,२, ५; ३३,२, ६; तै ४,६,२,५; मै २,१०,२;¶४, १, ३; १३; काठ १८, २; ३०, २¶; ३१, १०¶; क २८, २; ४६, ५¶; ४७, १०¶; कौ २, १०२०; जै ४, ९, १; शौ ७, २७, ५; –†यन्तः ऋ २, २७, ४[p]; तै २, १, ११, ४[p]; मै ४, १, ३¶; १२, १[p]; १४, १४[p]; काठ ११, १२[p]; –यन्तम् ऋ ७, १०४,१३; शौ ७,८३,२[q];८, ४,१३†; पै १६,१०, ३†; २०, ३१,८.

¶धारयद्-वत्– -वतः तै २,३, १,१; –वद्भ्यः तै २, ३,१,१; मै २,२,१; काठ ११,६.

---

a) सपा. धर्मणा<>लोकान् इति पाभे.।

b) सपा. ऋ १०,१७३,४ शौ ६,८८,१ विशिष्टः पाभे.।

c) पाभे. कृते पृ १७३६ *k* टि. द्र.।

d) वा धर्मणि क्षोः इति पाठः? (√*वाधृ [स्तुतौ]> भावे)*वाधर्मन्–> -र्मन् [सप्त१], द्युक्षु– > द्युक्षोः [प१] इति द्वि-पदः शोधः (तु. पृ १७३६ *a* टि., सपा. कौ १, ५३७ जै १, ५५, ५; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. त्रि-पदः पाठ एवेति?)। 'यदी (यदा) वेनतः (स्तोतुः) वाग् ज्येष्ठस्य द्युक्षोः (देवस्य [=सोमस्य]) अनीके (पुरः) *वाधर्मन् (स्तुत्यर्थम्) ?अतक्षत् (त्वरया प्राप्तवती [<√*तक्ष् = *तृक्ष् 'द्रुतगतौ']) इति पूर्वार्धस्य वा। पृ ११९६ क्षोः इति निर्देशस्तत्र च *d*, *e* टि. अपि नेष्टे भवतः।

e) धर्मणीदम् इति पाठः? धर्मणि, इदम् इति द्विपदः शोधः (तु. मूको. OK.(३,टि.१)।

f) पाभे. कृते पृ १७३६ *e* टि. द्र.।

g) विपये सप्त. [=पोषणाय (तु. [प्रकारान्तरेण] Barth [IF १,४९९])]। h) पाभे. कृते पृ १७३६ *t* टि. द्र.।

i) पाभे. कृते पृ १७३३ *s* टि. द्र.।

j) पाभे. कृते पृ १७३६ *q* टि. द्र.।

k) न. बहुवचनम् (तु. पपा. [तै.], सा. भा. प्रभृ.; वैतु. अन्ये पपा. ऋप्रा [८,५०] च धर्म इति)।

l) विप. (इन्द्र-)। उस.।

m) सपा. धर्मकृते<>ब्रह्मकृते इति पाभे.।

n) नाप. पुं. (धारयितृ-)। मनिः प्र. उसं. (पाउ४,१५२)।

o) नाप. (योनि- [तु. धाणिका–, धानिका–])। ण्वुल् प्र.। स्त्री. इत्त्व-निषेधः उसं. (पा ७,३,४५)। पाभे. कृते पृ १७१६ *q* टि. द्र.।

p) अत्र निर्देशः?। ॰न्ते (लटि प्रपु ३) इति स्यात् (तु. GW.; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. एवेति?)।

q) पाभे. कृते पृ १७३३ *a* टि. द्र.।

२धारयुत्-

धारयुत्-कवि[a]- -वी ऋ १, १६०,१.

धारयुत्-क्षिति[b]- -तिम् ऋ १, १३६, ३[c]; -ती ऋ १०, १३२, २.

¶धारयितृ- -तारम् काठ ८, ७; क ७,४.

धारयिष्णु- -ष्णु खि ४,६,९; -ष्णुः खि ४,८,८?[d].

धार्यमाण- -णम् मै ३, ७,८¶.

धृत,ता- -तः तै २, १,१, १; ¶मै १,११,८; ३, ६,१; ४,४-५, ६; ¶काठ २७,१; २; ¶क ४२, १; २; शौ ९,४, १५; पै १६, २५, ४; -तम् ¶मै २,४,१;३,६,९; ¶काठ १२, १०; पै १२,३, ८; -वा मा ४, १७; का ४, ६,१; तै १, २,४,१; ६,१,७, २[२];¶; मै १,२,४; ३,७,५; काठ २,५; २४, ३[२]; क १, १७; ३७, ४[२]; शौ १२, १, २६; पै १७, ३, ७; -ताः मै ३,८,२¶;-¶तान् काठ २८,१०; क ४५,१; -ताम् शौ १२,१,१७;२७; पै १७,२-३,८.

धृत-दक्ष[e]- -क्षम् ऋ १०,४१,३; -०क्षा ऋ ५,६२,५.

धृत-राष्ट्र[f]- -ष्ट्रः शौ ८, १४, १५; पै १६, १३५,८; -ष्ट्रम्, -ष्ट्रस्य काठ १०,६¶.

धृत-(व>)वा[g]- -वा पै १०,४, १२.

धृत-व्रत[h]- -तः ऋ १, २५, ८; [१० (८, २५, ८)]; ४४, १४; १४१,९; २,१,४; ४,५३,४;६, १९,५; ८,९७,११; १०,६६,५; †मा १०, २७; २०, २; †का ११,८,२; २१, ७,१; तै १, २, १०,२; ८,१६,१†; मै १,२,६; ६,२†; २,६,१२†;७,१६†;१३, २२; ४,४,६†; ९,१; †काठ २, ७[२]; ३, ८§; ७, १४; ८, ७; १५, ८; ३८, ४; ४०, १२§; क २, १; १४; ७, ४†; कौ २, २८२†; जै ३,२३,१४†; शौ ७, ८८, १; २०, ५४,२†; पै १४, १,१९; १९,४४,२४; २०, ३२, ४; -ता ऋ ८,२५,२; [(१,२५, १०) ८]; -०ता ऋ १,१५, ६; ६, ६८, १०[i]; पै २०, ६, ५†[i]; -०ताः ऋ २,२९, १; १०,६६, ८; -ताय ऋ १,२५,६; ८,४४, २५; -ते ऋ ८,२७, ३; तै १, ८, १२, २[j]; -तौ मा १०, ९; का ११,४,६; मै २,६,९; ४,४, ३; काठ १५,७; -०तौ शौ ७, ६०,१‡[i].

धृति- -तयः पै १६,८७, ८; -तिः खि ४,११,३; मा ८,५१; १८, ७; २२,१९; ३४, ३; का ९,६, ३; १९, ३, ३; २४, ६, २; तै २,१,१, १¶; ४, ७,३, १;७,१, १२,१;१८,२; ४,१७,२; मै २, ११,४; ३,१२,४; काठ १८,८; ४१, ३; ४४, ६; क २८, ८; -¶त्यै तै १,६,८,४;२,४,३,५; ५,१,६,२; २,१,७; ८,३; ३,२, १; ४,२, १; १२, ३; ६, २,५; ९,१; ६,१,४,३; ७,२; २,७,४; ११, ३; ३,६,३; ९,३; ४,६,३; ५,२,२; १०,३; ७,१,५,४; २, ४, २; मै १, ६,३;८,१; ५;७; २, २, १३; ३, १, ८; १०[२]; २, १;३; ९; ४,४; ५,२;९,३; १०, ५[४]; ४,१,३[२];५; ८; ५,६; ६,६; काठ ९, १६[३]; १९, ५; ८; ११; २०,६; २४, ५; २५,५; २८,६; २९, १[२]; ३३, ६[४]; ३७,१६; क ३०,३; ३१,१; ८;३७, ६; ३९, २; ४४,६;४५,२[२].

धृति-योग- -गः पै १९,३६,९.

ध्रियमाण- -णम् पै २०,५४,६.

√धृष्,>दिधृक्ष, धृर्षाव का ६, २, २[k]; धृर्षा[k] मा ६, ८; तै १, ३,८,१;६,३,६,३; मै १,२,१५; ३,९,६; काठ ३,५;२६,८; क २, १२;४१,६.

दुधृषन्त शौ ३,३,२; पै २,७४, २.

†धृष्णुहि ऋ १,८०, ३; कौ १, ४१३; जै १, ४०,५; पै १४,३, ५; ¶निधृष्णुवन् काठ ७, १०; २४,१०; क ५,९; ३८,३.

---

[a]) विप. (द्यावापृथिवी-)। पूप. व्यु. कृते धर्चुद्-धूम- टि. द्र.।

[b]) विप. (अदिति-, मित्रावरुण-)। शिष्टं a टि. द्र.।

[c]) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. सा. पृथक्स्थः पदद्वयमिति मत्वा व्याचक्षाणः। [d]) °यि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[e]) विप. (अग्निष्-, मित्रावरुण-)। बस.।

[f]) व्यप.। बस. पूप. स्वरः।

[g]) विप. ([धृतिमती-] वृष्टि-)। भावे क्तान्ताद् मत्वर्थे वः।

[h]) विप. (इन्द्र-, पूषन्-, वरुण- प्रमृ.) बस.।

[i]) सपा. °ता <> °तौ इति पाभे.।

[j]) पाभे. कृते पृ १००१ c टि. द्र.।

[k]) सपा. धृर्षाव (काश ४, ७, ४,१[२] च) <> धृर्षा (माश ३,७,४,२[२] आपश्रौ ७, १३,८ माश्रौ १, ८, ३,६ च) इति पाभे.।

दृध्ये[a] पै ६,२,३; दाधृषुः पै ७, ३,५.

दृधृष्[b]- -धृक्[c] ऋ ५,६६,३;८,८२, २; १०, १६, ७; शौ १८, २, ५८†; पै ४,१४,६?[d]; -धृषा[c] पै ४,२७,३.

†दिधृषु[e]- -षम् ऋ ३, ४२, ६; शौ २०,२४,६.

दृध(षि>)षी[f]- -०षि[g] मै ४, २,५; -षि?[h] मै ४,२,६.

दृधष्वणि[i]- -णिम् ऋ ८, ६१,३.

†दिधृष्वस्- -ष्वान् ऋ १, १६५, १०; ४, २२, ५; ५, २९, १४; मै ४, ११,३; काठ ९, १८.

धाधृषि[j]- -षिः ऋ २, १६, ७; खि ५, १२, ३; शौ २०, १२८, ३; -†षिम् ऋ ४, १७, ८; कौ १, ३३५; जै १,३५,४; ४, ११,१.

†?दिधृक्षेम[k] कौ ३,१, १; जै २,४, १०.

धृषज्[l]- -षजः ऋ ५, १९,५.

†धृषत्[m]- -षत् ऋ १, ५४, [३;४; ५,३५, ४]; ५४, ४; ६,४२, ३; ४५,२१;४७,६;८,२१,२[n];३२, ४; ३३, ३; ४९, ४[o]; ६२, ५; खि ३, १, ४[o]; कौ २, ५९[n]; २१६;७५२; जै ३, ६, ५; १९, ११; शौ ७, ८१, २; २०, १४, २[n]; ५२, ३; ५७, १६; ६२, २; पै २०, ३१, ७; -षतः ऋ १, ५४, [३ (५, ३५, ४)]; ८,६२, ५; -षता ऋ १,५४, [४; (७, १८, २०)]; ७१, ५; १६७, ९; १७४,४; २,३०,४; ४,४,२;५, ६;२२,५; ६,६,३; ६; १८,१३; २२, ६; ७,१९, ३; ८, २४, ४; ८१,७; ८९, ४; १०, १११, ६; ११५,६; खि ३,४,३; मा १३, १०; का १४,१, १०; तै १,२, १४, १; ३,३,११, २; मै २,७, १५; ४, १२, ३; काठ ८,१६; १६,१५; क २५,६; जै ४,२३,

a) पाभे. द्रते पृ १५४० *j* टि. द्र.।

b) कर्तरि क्विन् प्र. द्वित्वम् अन्तोदात्तत्वञ्च [पा ३, २,५९ (तु. सा. WAG [१, ११८] MG [३४, ४ टि.] ORN. GRV. MW. ; वैतु. PW. GW. < दृदृह्- [<√दृह्] इति)]। c) वा. क्रिवि. द्र.।

d) दधृङ् इति पाठः? यनि. शोधः।

e) विप. (इन्द्र-)। यङ्लुगन्तात् कर्तरि कः प्र.।

f) नाप. (सप्तदेवगवीनाम् अन्यतमा-, वाग्रूपा- च [तु. SEY २३१ चित्-])। कर्तरि क्विन् प्र. (तु. पावा ३,२,१७१)।

g) सपा. आपश्रौ ४,१०,४ ?दृधिषे इति पाभे.।

h) पाठः? °षी इति शोधः।

i) विप. (इन्द्र-)। जुगुर्वणि- इत्यनेन सन्यायता द्र.।

j) विप. (अस्मद्-, इन्द्र-, पुत्र-)। क्विन् प्र. लिड्वद्भावश्च उसं. (पावा ३,२,१७१)।

k) पाठः? *दिधृक्ष- > -क्षः इमे इति द्विपदः शोधः। 'यद् (ओजः) दिधृक्षः (धारितवान् [सन् त्वम्]) इमे रोदसी आपप्राः' इति वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एकं पदं सत् क्रिप. [लिङि उपु३] इति?)। अत्र धा. धारणे [तु. सा.] वृत्तिरिति कृत्वा *दि° इति कर्तरि साऽभ्यासः कृद् द्र.।

l) नाप. [शत्रु- (तु. Gri.; वैतु. GW. शूर- इति, सा. PW. विव. [वर्चा-] इति)]। धा. छेदने वृत्तिरिति कृत्वा करणे कृत् उसं. (पावा ३, २, १७२)। 'धृषजः (शस्त्राणि) न (इव) तिग्माः सुसंशिताः (अपि सत्यः) ताः (प्रसिद्धाः) अस्य (अग्नेः) वक्ष्यः (अर्चिषः) वक्षणेस्थाः (*सुसहाः) सन् (अस्मभ्यम्)' इति वा. द्र.।

m) विप. च क्रिवि. च। कतिः प्र. उसं. (पाउ २,८५)।

n) क्रिवि.। धा. *त्वरायां वृत्तिः। पूर्वार्धर्च-पाठः?। मूलतः उप त्वा *कर्मे (मे *इ) न्द्रो (न्द्र ऊ) तये इति प्रथमः पादः (तु. पृ ११५३ *a* टि.), सु नो *जुवो (वः उ) ग्रश्च *चक्रामयो धृषत् इति च द्वितीयः पाद इति कृत्वा यथायोगं चत्वारः शोधाः द्र.। 'हे इन्द्र (वयं) त्वा उप-कर्मे (स्तुतवन्तः स्मः [तु. ऋ ४, २, १९; ६, १५, १९]), (अतः) सः (तथा स्तुतः सन् त्वं) नः (अस्मान् प्रति) चक्रामयः (चक्रमादधान इव सन् [तु. ऋ १, १८५, १; २,२४, ९; १४ प्रमृ.]) धृषत् (त्वरया) जुवः (<√जु [तु. ऋ २, ३१, ४; ७, २१, ५]) त्वरस्व' इति वा.। 'हि (यतः) त्वाम् इद् (एव)' इत्यादावुत्तरार्धे च संबन्धः (वैतु. पपा. अनु कुर्मन् इति युवा इति चक्राम इति युः इति च पदानीह पाठ्यानीति कृत्वाऽन्ये यनि. विषये विवाचः)।

o) क्रिवि. (त्वरया)। 'हे इन्द्र, मध्वः (सोम-रसान्) ईम् (*एनान् [तृतीये मन्त्रे श्रावितान्]) तथा पिब यथा (पुनः) मन्दसानः (मदेच्छुः सन्) त्मना (स्वत एव) धृषत् (च) नः (अस्माकं) प्र (*पुरः [क्रप्र. प. युक्तः]) आकिरासि [(<आ√कॄ [*गतौ] आगच्छेः)] इव, (यथा) क्षुद्रा (*मधुमक्षिका मधुपानार्थं तत्प्रभवभूतानि पुष्पाणि प्रति स्वयमेवाऽऽगच्छति)' इति वा. (तु. ORN.; वैतु. PW. GR. दृषद्- > -षद् इति परिवर्तुकौ?)।

३; शौ २०,३६, ६; ३७, ३; पै ४,१२,११[a].

घृपती– -ती ऋ २,३०,८.

†घृपद्-वर्ण[b]– -र्णम्[c] ऋ १०, ८७,२२; मा ११,२६; का १२, ३,१५; तै १,५,६,४; ४,१,२, ५; मै २, ७, २; काठ १६, २; ३८,१२; शौ ७, ७४, १; ८,३, २२.

घृपद्-विन्[d]– -विनः ऋ ५,५२, २.

†घृपन्-मनस्[e]– -०नः ऋ १, ५२,१२; ८,८९, ४; मै ४,१२, ३; काठ ८,१६; जै ४,२३,३.

†घृपमाण– -णः ऋ १, ५२, ५; मै ४,१२,३.

घृपाण,णा[f]– -णः[g] शौ ६, ३३, २; पै १९, २८, २; -णा पै १९, २२,१३[h].

घृपित– -तः ऋ ८, ३३, ६; ९६, १७; १०,११३,५; १३८,४; शौ ६, ३३, २[i]; २०, १३७,११†; पै १९,२८, २[j]; -ताः ऋ १०, ८४,१[a]; -तेपु ऋ १०,३८,१.

?घृपिता[k] ऋ ८,५२,३.

घृष्टि[l]– -ष्टिः मा १, १७; का १,६, १[m]; तै १,१,७,१.

घृष्णु[n]– -†ष्णवः ऋ १,९२, १; कौ २, ११०५; -०ष्णवः ऋ ५, ५२, १४; -ष्णवे ऋ १, ८१, ३; २,१६,४; ८,२४,१; ९,९९, १; मा १६, १४; ३६; का १७, १, १४; ५, ५; तै ४, ५, १, ४; ७, १; मै २, ९, २; ७; काठ १७, ११; १४; क २७, १; ४; †कौ १,३९०; ४१४;५५१; †जै १,४०,६; ४३,१०;५६,३; ३,२९,११; शौ ७,१२१,१;१८, १,३७†; २०,५६, ३†; पै १४, २,१२; -ष्णु ऋ ३,३६, ४; ६, ६६,५; ८,६९,८; १०,३४,१४; ४९,२; मा ११, ६८[n]; का १२, ७, ३[n]; काठ १६, ७[n]; कौ १, ३६२†; जै १,३८,५†; शौ २०, ९२,५†; -०ष्णु?[o] तै ४,१, ९, १; मै २, ७, ७; -ष्णुः ऋ १, ६३,३;६,२५,५;२९,३;७,२०, ५; ९, ४७,२; १०, १६,७;६९, ५; ६; शौ ५,२९, १०; १८,२, ५८†; पै १०, ४, ९; -†ष्णुना ऋ १,५४, २;५६, ४;१६७, ९; १०,१०३,२; मा १७, ३४; का १८,४,२; तै ४,६,४, १; मै २, १०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २,१२००; शौ १९,१३, ३; पै ७, ४, ३; -ष्णुम् ऋ ६ ६७, ११; ‡[p]कौ १, २४३; २, ५०५; ‡[p]जै १,२६, १; ३,३९, ४; शौ १, १३, ४; २,१४,१?[q]; -†ष्णू ऋ १,६,२; मा २३, ६; का २५,३, २; तै ७,४,२०, १; मै ३,१६, ३; काठ ४४, ९; कौ २,८१९; जै ३,५७,९; शौ २०, २६, ५; ४७, ११; ६९, १०; -†०ष्णो ऋ १, ३०,१४; ८४, १; २,३७,३; ३,५२,८; ४,१६,

---

a) सपा. घृपता (तैब्रा २,४, १, १० [तु. भा.; वैतु. सा. °ताः इति च]) <> घृपिताः <> हृपितासः (सा. तृपि°) <> या १०, २० ?नघृपिताः इति पाभे.।

b) विप. (अग्नि-)। वस.।

c) सपा. घृपद्वर्णम् <> भिपग्वर्णम् इति पाभे.।

d) विप. (मरुत्-)। स्वार्थिकः विनिः प्र.।

e) विप. (इन्द्र-)। वस.।

f) ताच्छीलिकश् चानश् प्र. चित्स्वरश्च।

g) सपा. ऐब्रा ५, २,१ दाघृपाणम् इति, शांश्री १८, ३,२ घृपाणम् इति च पाभे.।

h) तु. BKA.; वैतु. र. घृपणा इति।

i) सपा. ऐब्रा ५,२,१ शांश्री १८, ३, २ घृपितम् (वैतु. BC. °षितः) इति पाभे.।

j) घृपतः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ.)।

k) पाठः? घृपत्- > -पता (क्रिवि.) इति शोधः (तु. सपा. खि ३,४,३ GW. ORN. प्रमृ.; वैतु. MW. [पक्षे] °पिता इति तृ१ वा. क्रिवि. इति)।

l) नाप. (उपवेप- [यज्ञियपात्र-विशेष-])। करणे क्तिन् प्र. (तु. भा. सा [माश.] च; वैतु. सा [का.] म. PW. K. Gri. प्रमृ. विप. इति)।

m) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, ओजस्- प्रमृ.)। क्नुः प्र. (पा ३, २, १४०)।

n) विप. (उखा-)। वा. क्रिवि. (तु. माश [६,६,२,५], WIS [१३, ९५] उ. म. K.; वैतु. सपा. तै. मै. घृष्णुः इति पाठः?)। प्रकृते घा. *दृढी-भावे वृत्तिः (वैतु. अन्ये प्रगल्भभावे इति)। सस्थ. टि. √वीर् > वीरयस्व अपि द्र.।

o) पाठः [तु. सा.]? घृष्णु इति शोधः। शिष्टं n टि. द्र.।

p) पाभे. कृते पृ ८७२ e टि. द्र.।

q) पाठः? शोधः सस्थ. धिपुणन् इत्यत्र टि. द्र.।

७; २२, ५; ६,१७, १; २१, ७; ३७, ४; ७, १९, ३; ८,२४, ४; ३३,३; ४५,१४; ७३, [१८;९, १०८, ६]; ७८,३; ८१,७; १०, १११, ६; १२०, ४[a]; तै १, ४, ३९,१; कौ १,३४७; ५८५; २, २१६; ३७८; ४३५; जै १,३६, ६; ५९, ८; ३, १९, ११; ३०, २१; ३३, १०; ४०, २; शौ २०, ३७, ३; ५२, ३; ५७, १६; ७७, ७; १२२, २; पै ६, १,४; -ष्णोः ऋ ७, ५६, ८; १०, २२, ३.

†धृष्णुया[b] ऋ १,२३, ११; ४६, ५; ५३,७; ४,२१, ४; ३०,१३; ३१,१४; ५,१०,५; ५२,१; २; [४; ६,१६,२२]; ६,४६,२; १०; ८,४९,२; १०,१०२,१; खि २, ४, २; ३, १, २; मा २७, ३८; का २९, ५, ७; मै २, १३, ९; काठ ७, १६; ३९, १२; कौ २, १६०; १६२; जै ३,१५,८; १०; शौ २०,२१,७; ५१,२; ८३,२; ९८,२.

धृष्णु-षेण[c]- -णः ऋ ३,५४,१५; शौ ५, २०, ९; पै ९, २४, ९; -णाः ऋ ६,६६,६.

धृष्णवो(ष्णु-ओ)जस्[d]- -जसः[e] ऋ २,३४,१; -†जसम्[f] ऋ ८, ७०,३; शौ २०,९२,१८.

?धृषिः[g] मै ४,२,५; ८.

धृष्णु- प्रभृ. √धृष् द्र.

?धृष्ण्य[h]- -ष्ण्याः पै १३,१२,११.

√धे, >धा, धापि, धी, धयति ऋ १,१७९,४; २,३५,५; १३; ८, ९४,१; मै १,६,४¶; काठ २७, २¶; ३५,३†; क ४२,२¶; ४८, ४†; कौ १, १४९†; †जै १, १६,५; ४,१०,८; ¶धयन्ति काठ ३५,१७; क ४८,१५; धयन्तु पै ५,१६,५; धय मा १७,८७; का १९,१,१; तै ५, ५, १०, ६; ७; काठ ४०, ६; अधयत् ऋ १, १४४,२; ३, १,१०; ५, १, ३; १०, ३२, ८; तै ६, १,६, ४¶; काठ २३, १०¶; क ३७, १¶; कौ २,१०९८.

धापयेते ऋ १, ९६, ५; ३, ५५, १२; मा १२,२; १७,७०†; का १३,१,२; १८,६, ६†; †तै ४, १,१०,४; ६,५, २; ७, १२, ३; मै २, ७, ८; ३, २, १[२]†; †काठ १६,८; १८,४; धापयन्ते ऋ ५, ४७,४.

धयत्- -?यत् पै १७,१३,६; -यन् मा ८,५१; १९, ११; का ९,६, ३; २१,१,१०; काठ २७, २¶; क ४२,२¶.

धयन्ती-

धयन्ति(क>)का- -का पै ४,१९,६; ९,१०,८.

†२धातवे[i] ऋ १,१६४,४९; ८,७०, १५; १०,११५, १; मा ३८,५; का ३८,१, ५; मै ४,१४,३; कौ १, ६४; जै १, ७, २; शौ ७, ११,१.

धारु[j]- -रुः शौ ४, १८, २; पै ५, २४,२.

२धीत- -तम् तै ६,१,६,४¶; काठ २३,१०¶; क ३७,१¶; शौ ७, ५८,३.

धेना[k]- -ना ऋ १, २,३; १०, १०४, १०; मै १,९,२; काठ ९,१०; -†नाः ऋ १, १४१, १; ३, १,९; ३४, ३; ४, ५८, ६; ५, ६२,२; ७, २१, ३; ९४, ४; ८, ३२,[२२; १०,४३,६]; मा १३, ३८; १७,९४; ३३,२६; का १४, ४,१; १९,१, ७; ३२, २, ९; तै ४,२, ९, ६; मै २, ७, १७; ४, १४,१०; काठ १६,१६; ४०,७; कौ २, १५०; जै ३, १४, १०; शौ २०,११, ३; १७, ६; पै ८, १३,६; -†नाभिः ऋ १०,१०४, ३; खि ५,७,२, १; मै ४, १२, ४; काठ १६,२१; शौ २०,२५, ७; ३३, २; -नाम् ऋ १, ५५, ४; कौ २, ५५२‡[1]; जै ३, ४३, ८‡[1]; -ने ऋ १, १०१,१०; ५, ३०, ९.

a) सपा. धृष्णो <> शुष्मिन् इति पाभे.।

b) वा. क्रिवि.। विभक्तेर् याजादेशः।

c) विप. (इन्द्र-, दुन्दुभि-, मरुत्-)। बस.।

d) विप. (इन्द्र-, मरुत्-)। बस.।

e) =सपा. ऐब्रा ५,२ शांब्रा २१, ४; २२,५। तैब्रा २, ५,५,४ तु धृष्णुवोजसः इति पाभे.।

f) पाभे. क्रुते पृ ८७२ e टि. द्र.।

g) पाठः? शोधार्थं तु. टि. ?उदुजनि।

h) विप. (अग्नि-)। पाठः? धि॰ इति शोधः।

i) तुमर्थीयः तवेन् प्र. नित्स्वरश्च (तु. BDG [१, १२४])।

j) विप. (वत्स-)। कर्तरि रुः प्र. (पा ३, २,१५९)।

k) वप्रा.। नाप. स्त्री.। व्यु.?। <√धा इति या [६,१७], <√धि [प्रीणने] इति सा [ऋ ५, ३०, ९ प्रभृ.], <√धे [पाने] इति पाउ [३,११] सा. PW. प्रभृ.?।

1) पाभे. क्रुते पृ १७२५ a टि. द्र.।

धेनु[a]– -नवः ऋ १, ३२, २; ७३, ६; ८४, ११; १२०, ८; १२५, ४; १३४, ६; १३५, ८[२]; १५१, ५; १५२,६; १७३, १[b]; २, २, ⌊२; ८,८८,१⌋; ५, ५; ३, १, ७; ७, २; ४५, ३; ५५, १६; ५७, ३; ४,२२,६; ५,६, १; २; ४३, १; ५३,७; ५५,५; ६९,२; ६, ४५, ⌊२८ (९,१२,२)⌋; ७,३२, २२; ३६,३; ४२, १; ८, ४, ८; ४९, ⌊५(५०,५)⌋; ७०, ४; ९, १,९; १३, ७[c]; ३३, ४; ६६, ६; १२; ६८,१; ६९,४; ७०,१; ७७,⌊१; १०,७५,४⌋; ८६,१७; २५;९७, ३५; १००,७; १०,३२,४; ९५, ६; ९६, २; खि ३, १, ५; मा †१५,४१;४२;१७,२[२];२४,१३; २६,११†;२७,३५†; का †१६, ५,२३; २४;१८, १, २;३; २६, ३, ३; २९, ५, ४†; तै १, ८, २२,४†; †२,४,८, २; १४, २; ४,४,११,३; ४[२]; ५,४, २,४¶; ६,१८,१; मै १,४, ५¶; २, २, १३¶; ४, ५¶; ७†; ८, १४[२]; †१३,७[२];९; ३,३,४[२];¶; १३, १८; †४,२,२[४]¶; ११,२; १२, ४; १४,१३; काठ †११,९;१२; १२,४[२]¶; १३,१¶; १७,१०[२]; २१, ६†; ३०, ४†; ३२, ३¶; †३९,१२;१४; ४९,८; क २६, ९[२]; ४६,७†; †कौ १,१४६‡[d]; २०१; २३३; २३६; ३४९‡[e]; ४२५;४७१;५५६;५६०;५६३; २, ९; ३०; ३५; १२७‡[f]; २१०; २१९; २३६‡[g]; ३५६; ५०३; ५०६; ५४७‡[h]; ७२२; ७७३; ९५६; १०७०; १०८७; १०८९; †जै १,१६,२‡[d]; २१, ८; २५, १; ४; ३६, ८‡[e]; ४१, ७; ४९,५; ५७,३; ८; ९; ३,१, ११; ४, १; ६; १३, ३‡[f]; १९, ५; २०,१; २१,१‡[g]; २९,१३; ३९,२; ५; ४३, ३‡[h]; ५३, ८; ५९,१४; ४,४, ९; २०, २; शौ २,५,६†; ३,१२,३; ४,३९, ८; ७, ७७, २; ९,५, २५; १८,४, ३३; ३४; †२०,९, १; ३०, २; ४८, १[c]; ४९, ४; ९२, १९; १०९, २; १२१, १; पै ३,२०, ३; ५, ३१, ५; ७, ६, ७; १३, ६,२†; १४, १, ११; १८, २२, १०†[c]; २०,११, ६; –?नवाम्[i] पै ६, ३, ७; –नवे ऋ ८, ४७, १२[j]; –नु ऋ ६, ६६, १; –नुः ऋ १,३२,९;६६,१;१३४, ४; १५३, ३; १६१, ३; १८६, ⌊४; ७,२,६?⌋[k]; २,१६,८; ३४, ८; ३५,७; ३, २,९;५५, ⌊१३; १०,२७,१४⌋;५८,१; ४,५७,२; ५,४४,१३[l]; ८, १४, ३;२२,४; १००,११; ९, ८६, २; १०, ५, ७; ६१,१९;६९,८; खि ४,१०, १; १०[२], १; ५, ५,५; ६[m]; मा १४, १०; १८, २७; १९, ८६; २०,५५; ६५; २१, १९[n]; ३३; ३४; २२,२२[o]; का १५, ३,४; १९,८,४; २१,६,७; २२,६,१; ११; २३,२,८[n]; ४,५; ६; २४, ८,२[o]; तै १,१, १४, ३†; ८,१, १¶; ७,१;९,१; २,४,११,६¶; ६,२, ३; ४; ७, २[p]; ४, ३, ५, १; ११,५; ७,१०, २; ५,७,५,

---

a) यप्रा. । विप. (गो-) च नाप. च । व्यु.? । <√धे इति (पाउ ३, ३४) प्रमृ., < √धि ⌊प्रीणने⌋ इति वें. सा. ⌊पक्षे⌋ प्रमृ. च ? ।

b) विप. [(*स्तुतिशीला-) गो-(=वाच्-⌊वैतु. अन्ये वाच्ये विमताः ?⌋)] ।

c) सपा. धेनवः <> मातरः इति पाभे. ।

d) सपा. धेनवः <> मातरः इति पाभे. ।

e) सपा. धेनवः <> मातरः इति पाभे. ।

f) सपा. धेनवः <> सिन्धवः इति पाभे. ।

g) पाभे. कृते पृ १७२५ i टि. द्र. ।

h) सपा. धेनवः <>मातरः इति पाभे. ।

i) पाठः? धेन्याम् इति शोधः ।

j) विप. (⌊दोग्ध्री-⌋ गो- ⌊तु. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. नाप. इति⌋) ।

k) पाठः ? धेनू (द्विवचनान्तम्) इति शोधः [तु. सस्थ. टि. ?दुदुघेव, GW. B (ZDMG ⌊४८, ६८⌋) LR. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. GRV. यनि. एव पाठ इतीव ?]।

l) 'धेनुः भरत् (अभरत् ⌊नाम्⌋), रसवत् पयः च शिश्रिये (*स्वदितं ⌊मया⌋)' इत्येवमिन्द्र उत्स्वपितीति भावः (वैतु. ORN. धेनू तृ१ इति वा धेनूः इत्येवं वा शोधः ?)।

m) सपा. शांश्री ८,२०,१ धेनुम् इति पाभे. ।

n) सपा. धेनुः (तैब्रा २, ६, १८,४ च) <> धेनुम् (तैब्रा २,६,१७,६ च) इति पाभे. ।

o) =सपा. माश १३, १, ९, ३ तैब्रा ३, ८, १३, १ । शांश्री ८,१८,१ तु धेनुम् इति पाभे. ।

p) =सपा. तैब्रा ३, ५, ८, १; १३, १ आश्रौ १,७,७ शांश्रौ १,११,१। माश १,८,१,२० तु गावः इति पाभे. ।

१¶; ७, ५, १८, १; मै १, ६, ४[२]¶; २,२,१३[२]¶; ३, २¶; ५, ४¶; ६,१¶; ३¶; ५¶; १३;८, २; ११, ६; १२, १०; ३, ११, २[२]; ३[२]; ९; ११[a]; १२,६[b]; ४, ¶३, १; ४[२]; ८; ४, ८[२]¶; काठ ४,१५†; ८, ८[२]¶[c]; १२, ४¶; १३,६[२]¶; १५,१;२;४;९; १७, २; १८,१२; ३०, ४; ¶३४,१; १५[२]; ३५,३†; ३८,३;८;१०[a]; ३९,१०; ४५, १४[b]; क ७,२¶; २६,१; २९,१; ४६,७;४८,४†; कौ २,११८६†; शौ ३,१०, १; ४,३४,८; ३९,२;४; ६; ५,१७, १८; ९, १, २२; २,५; ५, १०; १२,१,४५; ३,४९; १३,१,२७; १८,४,३२; २०, २७, ३; पै १, १०४,१; २, ६, १; ७३, २; ३, २१,४[d]; ५,१,५; ३१,६; ६,५, ५; २२,९; ९,१६,१; २१, १०; १३, ६, ९†; १६,७६, ४; ९७, १०; १७,५,३; १५,१; ४०, ९; १८, १७, ७; १९, २०, ३?[e]; –†नुभिः ऋ २,३४,५; ४,२४, १०; ८,२,६; ९,६१,२१; ७२, १; कौ २,१६७; जै ३, १६, ३; ४,१६, ७; –नुभ्यः शौ ६, ५९, १; पै १९, १४, १०; –नुम् ऋ १,२०, ३; ९१, २०; ११२, ३; ११८, ८; १३७, ३; १३९, ७; १६०,३; १६४, २६; २,३२,३; ३४,६; ३,५७, १; ४, ३३, १; ८; ३४, ९; ४२, १०; ५,१, १; ६,३५, ४; ४८, ११; १३; ६३, ८[f]; ७, १८, ४; ८, १, १०; १०, ३९, १३; ६१, १७; ६४, १२; १७६, १; खि १, १२, ६; ५,५,४; ६; मा ७, १०†; १५, २४†; २८, ३१[a]; ३४, २१†; का ७,४,२†; १६,५, ५†; ३०, ३,८[a]; ३३,१,१५†; तै ¶२,१, ४,७; ४, ११, ६; ४,४,४, २†; मै १,६, ४[२]¶; २,५, ४¶; १३, ७†; ४,२, २¶; १४, १†; काठ १३, ५¶; २१, १४; ३४, १¶; क ७,२¶[c]; †कौ १,७३; २९५; २, १०९६; †जै १,८, १; ३१, ३; शौ ३,१०,२; ७, ७७, ७†; १०९, १; ९, ४,२१†; ५,२९; १५, ४; ११, १, ३४; १३, २, ४६†; १८, २, ३०; ४, ३०; पै १,१०४,२; ९,२१, १०[२]; ११, ५, १; ८; ९; १६,२६, १; ६८, ४†; १२,४; १८,२५,६†; २०, ३,६;११,१†; –नू ऋ १,१४६, ३; ३,६,४; ५५, १२; ४, २३, १०; मा २८, ६; का ३०,१,६; तै ५,६,२१, १[३]; मै २,५,४¶; काठ १३,७¶; ५०, १[३]; शौ ४, २२,४[d]; –नूः ऋ १,१३०, ५; ८,३५,१८; ९,३४,६; ९७,५०; ¶तै ५,४,२,४;७,३,४; ¶काठ १२,४; १३,१; २१, ६; कौ २, ७७७†; –नूनाम् ऋ ५, ६१, १०; ८,६९,२; १०, २२, १३; कौ २,८६२†; जै ४, २५, २†; शौ ४, २७, ३; पै ४, ३५, ३; –०नो पै ५,३१, ४; ७; १०,१, १; –नोः ऋ ३, ३८, ७; ४, १, ६; १६[g]; ४१, ५; ६, ३५, ५[h]; शौ ७, १, १; पै २०, १, १; –¶न्वा तै ६,१, १०, २; मै ३, ७,७; काठ २४, २; क ३७, ३; –न्वाः ¶मै १, ६, ४; ८; २,१, ७; ३, ६, १; ¶काठ १०, १[२]; २२, १३; पै ६, ६, ३; –न्वै तै २,२,९,४¶.

धेनु(क>)का[i]– -का खि २, १०, ५; शौ ३, २३, ४[j]; पै २, ७१, ३[j]; ३,१४, ४[j].

†धेनु-मु(त्>)ती– -ती ऋ ७,९९, ३; ८, ३१, ४; मा ५, १६; का ५,५,३; तै १,२,१३, २; मै १, २, ९; काठ २, १०; क २, ४; –त्यै ऋ १,१२०,९.

धेनुं-भ(व्य>)व्या[k]– -व्याः मै ४, ४,८¶.

---

a) पाभे. कृते पृ १७४२ *n* टि. द्र.।

b) पाभे. कृते पृ १७४२ *o* टि. द्र.।

c) सपा. सकृत् धेनुः <> धेनुम् इति पाभे.।

d) सपा. धेनुः <> धेनू इति पाभे.।

e) पाठः ? धेनवः [प्र३] इति शोधः स्यात्।

f) विप. (इप्- [तु. सा. GW.; वैतु. PW. GRV. अन्यथा मन्यमानौ ?]) ।

g) पाभे. कृते पृ १२५२ *e* टि. द्र.।

h) विप. ([*पायक-] इन्द्र-)। 'शुक्रदुघस्य (सोमस्य) धेनोः [पं१] माऽहं निररम्' इति वा. (वैतु. सा. नाप. [वाच्- वा गो- वा] इति)।

i) नाप.। स्वार्थे कन् प्र.।

j) =सपा. आपमं १,१३,३ शांगृ १,१९,१३ । हिगृ १,२५,१ तु ?धेनुगा इति पाभे.।

k) विप. ([आसन्न-धेनुभावा-] पष्ठौही-गो- [तु. PW.; वैतु. MW. नाप. इति ?]) । उस. उप. √भू कर्तरि यत् प्र. (पा ३, ४, ६८)। पूप. वैकल्पिकः मुम् [पावा ६, ३,७० (तु. धेनुम्भ° [वैप ४ यद्र.]; वैतु. PW. पूप. मान्तं सद् द्वि१ ?)]।

¶धेनु-ष्ट(<स्तर)री[a]- -री काठ १३,६[l]; -रीम् मै २,५,४; काठ १३, ६.

धेष्ठ- √धा द्र.

धैर्य- √धी>धीर- द्र.

धैवर[b]- -रन् मा ३०, १६; का ३४, २,६.

?धोक्षम्[c] मै ४,५,४.

धोक्ष्यमाण- √दुह् द्र.

धौत- √धाव् (शुद्धौ) द्र.

धौतरी[d]- -रीभिः ऋ ६,४४,७.

?धौती[e]- -तीनाम् ऋ २,१३,५.

√ध्मा, ध्मात-, १ध्मातृ-, २ध्मातृ- √धम् द्र.

√ध्यै,>ध्या, ¶ध्यायते काठ २४, २; क ३७,४; ¶ध्यायति तै २, ५,११,५; ६,१,७, ४; मै ३,७, ५; ४,२,१३; ¶ध्यायति तै ५, १,५,८[f]; मै २, ३, ९; काठ ६, ८; १९, ५[f]; २१, ६; क ३१, २१; ध्यायसि मै ४, २, १३¶; ध्यायेत् खि ३, १०[²], १६[६]; मै १,४,१३¶; ¶ध्यायेत् तै १,७, १,२; २,६, ४, ४; ५,१, २, ६; २, १,४; ३,३; ३, ७,२; ४, २, ३; ३,१; ७,१,३; ५,६; ६,२, ७, ५; ४, १,५; मै १,४,१०; ६,३; २,५, ८; ३,१,९; २,५[२]; ३, ७; ४,५, ७; काठ १२,१०; १९,१०;११; २०,३; २३,४; २९, ६; ३२,७; क ३०,८; ३१,१; ३६,१; ४५, ७; §पै २,२१,१-१२; ध्यायेयुः तै ५, ५, १०, ३¶. [>√धी द्र.]

ध्या[h]- ध्यया ऋ ४, ३६,२.

ध्यान[i]- -नः मै २,९,१.

ध्याय(त्>)न्ती- -न्तीम् मै ४, २,१३¶.

√ध्रज्, ध्राज्[j], ध्राजते मै ४, ९, ५.

ध्राजिषीय मै ४,९,५.

†ध्रजत्- -जतः ऋ १, १६५, २; ४,४०, ३[k]; ७, ३६, ३; मा ९, १५[k]; का १०, ३, ८[k]; तै १,७, ८, ३[k]; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; -जन्तम् ऋ १, १४९, १; ४,३८,३.

ध्रजस्[l]- -जसा ऋ ६,३,७.

ध्रजि[l]- -जीः पै १६, ७१,८; -जये तै १,३,१०,२.

†ध्र(जि>)जी-मत्[m]- -मान् ऋ १, ७९, १; १६३, ११; मा २९, २२; का ३१, ३, ११; तै ३,१, ११,४; ४, ६,७,४; काठ ४६,३.

ध्राज्[1]- ध्राजः मै ४, ९,५.

ध्राज्[2]- -जः मै ४,९,५.

ध्राजमान- -नस्य मै ४,९,५.

१ध्राजि[1]- -जिः ऋ १, १६४, ४४; शौ ९,१५, २६†; पै २,७८,४; ५; -जिम् ऋ १०,१३६, २; तै ४,२,१०, १; शौ ६,१८, १; पै ५,३८,२†;१७,१४, १; १९,७, १४; -ज्या ऋ १०, ९७, १३; मा १२,८७†; का १३,६,१३†; तै ४,२,६,४†; मै २,७, १३†; काठ १६, १३†; क २५, ४†; शौ ३,१,५;२,३; पै ३,५,३;६, ५; ५, २०, १; ५; ११,२, १४; १९,३५,१५;३७,१५†; ४१,६; २०, ५४, ७; -ज्यै मा ६, १८; का ६,४,२; मै १,२, १७; काठ ३,७; क २,१४.

२ध्राजि[1]- -जिः मै ४,९,५; -ज्या मै ४,९,५[n].

---

[a]) नाप. ([अ-दोग्ध्री-] धेनु-)। कस. उप. पत्वम् (पा ८,३,१०३)।

[b]) नाप. (धीवर-)। व्यु. ?। *धी-वर्-> स्वार्थे तद्धितः। *धी- इति च मत्स्य-नाम स्यात् (वैतु. पाउ ३, १ <√धा इति)।

[c]) पाठः? अधोक्षम् [अस. था. क्रिवि.] इति शोधः।

[d]) नाप.। अर्थः व्यु. च ?। वचार्थे <√धाव् [गतौ] इतीव सा. PW. प्रमृ.; जलार्थे <√धाव् [शुद्धौ] इतीव ORN. [पक्षे]; <√धू [कम्पने] इति WAG [१, २०: ९२] MVG [११: २८]। सस्थ. सतवस्- इत्यत्र टि. अपि द्र.।

[e]) नाप. (नदी-)। प्राति. व्यु. च?। √धाव् ([गतौ] कर्तरि क्तिच्) > धौति- [वहन्ती-] इतीव सा. प्रमृ.। √*धाव् [आर्द्रभावे] > *धाव्- (जल-) + *वहती- (वेणी-) > षस. *धाव्-वहती- > नैप्र. यनि. इति मतम्।

[f]) पामे. ध्यते पृ ३५५ l टि. द्र.।

[g]) ध्ये° इति स्वरः ? यनि. शोधः।

[h]) भावे क्वि. क्ङ् प्र.।

[i]) नाप. ([ध्यानिन्-] देव-विशेष-)। कर्तरि ल्युट् प्र. (पा ३,३,११८)।

[j]) धा. गतौ वृत्तिः (तु. निघ २,१४)। =√ध्रज् इति।

[k]) पामे. ध्रते पृ १६७८ a टि. द्र.।

[l]) भावे यथायथम् असुन्, इन्, इ, क्विप् इत्येते प्र. द्र.।

[m]) विप. (अग्नि-, वात-)। पपा. नावग्रहः। मतुपि दीर्घः (पा ६,३,१२०)।   [n]) विप.। क्त्र प्र. तिन्स्वरश्च।

ध्राजिन्– -जिनम् पै १३,६, १३‡[a].

ध्रा म हू त्या भि श न्सं[b] पै १,९५,१.

ध्रियमाण– √धृ द्र.

√ध्रु (वधा.)

ध्रुति[c]– -तिः ऋ ७,८६,६.

ध्रुव॒,वा॒[d]– -०व्र मै ४, ६, ६[३]; काठ ३५, ७[५]; क ४८, ९[४]; –वः ऋ ३,६,४[e]; ४,२,७; ६,९,४[e]; ९, १०२,४; १०, १७३, १; २; ४; मा ५,१३; २१[f]; २८; ३०; ७, २५; ९, २२; १२, ११†; १७, ८२; १८,२०; ५३†[e]; २७,४५; का ५,४, ४;५,९[f]; ७,४;६; ७, १०,२; १०,४,५; १३,१,१२†; १८,७,.४; १९, ७, २; २०, ३, ३†; २९,६,१; तै १,४, १३,१; ६,२,१[२]; १०,१[२]; २,३,९,१[६]; ३[२]; ४,२,१,४†; ६,५,६;७,७, १; १३, १; ५,२, १, ४†; ¶६, ५,२,१[२];२[३]; मै १,२,९[f]; ११; ३,१५; २, ३, २[३]; ६,६¶; ७, ८†; ११, १; ५; १२, ३, ४,५, ९¶; ¶६,६[११]; ८; ८,७;९,११; काठ २, १०[f]; १२; ४, ५; १२, २[३]; १६, ८; १८, ६; ११; १५; २५, ८; १०; २८, १[९]¶; ३५, ७[५g];†[३]; क २,४[f];६;३,५; २८, ६; ११; २९,४; ४०,१;३; ४४, १[३]¶; ४५, १¶; ४८, ९[५g]; †[३]; कौ १, १०१†; जै १,११, ५†; शौ ६, †८७, १; २; ८८, १†; ३; १९, ४५, ४; पै १, ६६, १; ४,२४, ४; १४,४, ४; १९,†६, ५;६;९; ४६,१[h]; –वम्[i] ऋ १, १६४, ३०; ३, २९,१६[२j]; ५४, ८; ५,६२, १; ६,९, ५; १५,७; ७,७४, ५; ८२, ६; ८, ४१, ९; ९, २०, ४;१०,१७३,[३;६];४; ५[४]; खि १,२, १०; १४[k]; ४,९, २; ५,३,५; खिसा ३३,२५; मा १,१७; ७, २५; १४,१; का १, ६, २; ७,१०, ३; १५,१, १; तै १,१, ७,१; २,१३,३[f];३,१, २; ३,२,८,६†; ५,२,१,४¶; ६,२, ९,४[f]; १०,७; ५,२,२¶; मै १, १,८; ३, १५†; २,८, १; ४,१, ८;६,६[४l]; ¶[३]; काठ १,७; १७, १; २८,१[४]¶; ३१,६;३५,७[४]†; क १, ७; २५, १०; ४४, १¶; ४७,६;४८,९[४]†; †कौ २,३२१; ९१७; †जै ३, २६, ७; ४, १५, १०; शौ ६,८७, ३†; ८८, १†; २[४]; ७,९९, १†; १०२, १[२]†[j]; ९,१५, ८; १४,१, ४७; पै १६, ६८,९†; १७, २९, ९[२]; १८,५, ४; १९, ६,४; ७; ८[४]; २०,३३, ९[२]†[j]; –वस्य ऋ १, १४६, १; ९,८६,६; १०, ५, ३; तै ३,१, ६,३; २,१०,१[३]; ६,५,२, २¶; कौ २, २३७†; जै ३, २१, २†; –वा ऋ १,३६, ५; २,५,४; ८, १७, १४; १०, १७३, ४[२]; खि २,७,४[३];३,१७, १[m]; ४,६,४[n]; मा २,६; ५,२८; ११,५८[४];६४; १२,५३[२];५४[o]; १३,१६[h]; १९; २४;३४; १४,१; १२; १४;२१; २२; १५,५८;५९; का २,१, ९; ५,३; ५,७,४; १२,५,९[४]; ६,५; १३,४, ९[२]; १०[o]; १४, २, १[h]; ४;१०; ३,८; १५,१, १; ४, २; ३;६,१; २; १६,७,१; २; तै १, १,११,२;१३,२;२,१२,२;६-७, ५,१; ¶२,५,११,७;६,५,६[२];३, ५,७,३¶; ४,१,५,४;६,३;२,४, ४[२];९,१;२; ४;३,४,१;६,१;७, २[२]; ४,३,३; ६,२; ११,२; १२, ५[p]; ५,१,७,४;५,२,४[२];५,४¶; ६,३; ६,२,७,३; मै १,१,१२[q];

---

a) सपा. ध्राजिनम्<>हादुनिम् इति पाभे. ।

b) पाठः ? शोधस्य कृते पृ ९१५ *m* टि. द्र. ।

c) भाप. । क्तिन्नन्ते नित्स्वरः । धा. द्रोहे वृत्तिः । नैप्र. तु <*ध्रुग्-धि– इत्यपि द्र. ।

d) विप. (व्रत-, रश्मि- प्रमृ.) च नाप. (स्रुच्-, पात्र-, ग्रन्थि- प्रमृ.) । धा. तत्तत्-वाच्यानुगता वृत्तयः द्र. । कः प्र. तत्स्वरश्च (वैतु. GW. प्रमृ. <√ध्रु<√धृ इति) ।

e) विशेषः पृ ६३३ *b* टि. द्र. ।

f) सपा. ध्रुवः (माश ३, ५, ३,२५ काश्रौ ८, ४,२२ माश्रौ २, २,२,३३ च)<>ध्रुवम् (आपश्रौ ११, ८, १;५ च) इति पाभे. ।

g) सपा. सकृत् ध्रुवः (माश्रौ २, ३, ८, ४ च)<> अध्वरः (आपश्रौ १४,२७,७ च) इति पाभे. ।

h) सपा. ध्रुवः <> ध्रुवा इति पाभे. ।

i) क्वचित् वा. क्रिवि. ।

j) पाभे. कृते पृ १०१६ *j* टि. द्र. ।

k) वैतु. पूसं. ध्रुवन्ति इति ।

l) सपा. सकृत् ध्रुवम् (आपश्रौ १२,१६,८ च) <> अध्रुवम् (परि.) इति पाभे. ।

m) पाभे. कृते पृ ७९७ *a* टि. द्र. ।

n) सपा. आपमं २,८,८ हिगृ १,११,१ गृहे इति पाभे. ।

o) सपा. ध्रुवा (माश ८, ७, २, ६ च) <> शिवा (तैब्रा ३,११,६,१ च) <> शिवः इति पाभे. ।

p) सपा. ध्रुवा (आश्रौ ४, १२, २ च) <> विराट् इति पाभे. ।

q) ध्रुवाः इति पपा. ? ।

२, ३, २; ७, ६[४]; ११[२]; १५[३a]; १६[४]; ८,१[२b]; ३; ७; १४[३]; १३, १४[२]; २०[२]; ३,१,७; १६, ४[c]; ४, ¶१, ११; १२[२]; ९,१५; १६; काठ १२,२; १६, ५[४]; ६; ११[२]; १६[३]; १९[b]; १७,१; ३[२]; १९,७; २१,३; २२,५; ३१,९¶; १३¶; १४; ३५,७[४]†; ३८,१३[३]; †; ३९, १; ३[३]; ४[४]; ७; ४०, ३[३]; ५[४]; क २५,२[२]; ९[b]; १०; २६,२[२]; ३०, ५; ३१,१८; ४७,९; ४८,९[४]†; कौ १, २७५†; †जै १,२९, ३; ४,१९,३; शौ ३,१२,२; २७,५; ६, ८८, १[२]†; १२, १, ४५; ३, ११; १८, ४, ५; पै ३, २०, २; २४, ५; १५, २, ४; १७,५, ३; २९,१०; ३७, १; १९,६, ९[२]†; –वाः ऋ ९, १०९, १२; १०, ९४,१२; खि २,७,३; ९,४; ५, ७,३,२; मा १,१; २, ६[a/b]; का १,१,३; २,१,८[d]; तै १,१,१,१; ५,८, २¶; २,१,१, २¶; ४,२, ७, ४; मै १, १,१; १२[d]; २,३, २¶; ४,१,१; १३, ८; काठ १, १; ११[d]; १२, २; १९,१३; ३०, १०; ३१,१०[d]; ३५,७; ३९,१३; क १,१; ११[d]; ४६, ८; ४७,१०[d]; ४८, ९; कौ २, ४५२†; जै ३, ३४,१०†; शौ २,२६,४; ८,७, ८; १२, १,२७; १७,१, ३०; पै १६,१२,८; १७,३,८; १८,२२, १३; १९, ६, ९[२]; †[f]; ४८,११; –वाणाम् मा ७,२५; का ७,१०, २; तै १, ४, १३, १; मै १, ३, १५; काठ ४,५; क ३,५; –वाणि ऋ १,१६७,८; ३,५६,१; ४,५, ४; ५, ६९, ४; पै १,१०१, १; –वान् तै १,६,१०, १¶; –वाम् तै १,७, ५,१[२]¶; २,५,११,८¶; ४, ३,४,१; ¶मै ४, १, ११[२]; १२[३]; ¶काठ ३१, ९; १२[३]; क ४७, ९¶; शौ ३, १२, १; १२, १,११; १७; १५,६,१; १४,९; पै २, ८६, ५; ३, २०, १; १६, ९८, १०; १७,२,२; ८; –वाय शौ ६, ८८, ३; –वायाः मै ४, १,११¶; काठ ३१,१४; शौ ४, ४०, ५; ६; ५, १०, ५; ९, ३, २९; १५,४,१३; १५; ५, १०; ११; १९, १७-१८, ९; पै ४, २०,५; ६,१३,२; ७, १६-१७, ९; १६, ४१, ९; –वायाम् काठ ३१, १३¶; शौ ३,२६, ५; ४, १४, ८; १८,३,३४; पै ३,११, ५; १६,९९,३; –वायै शौ १२, ३,५९; पै ६,१३,८; १६, ९३, ५; १७, ४१, ९; –†वासः ऋ १,५९,३; ६,५२, ४; ७,१००, ४; १०, १७३, ४[f]; मै ४,१४, ५; काठ ३५, ७[f]; क ४८, ९[f]; शौ ६, ८८, १[f]; –वासु ऋ १, ७३, ४; ७,८८,७; –वे ऋ १, २२, १४; २, ४१, ५; ३,६,४; ५४, ७; ९, ४०, २; मा १३, २५; १४, ६; १५; १६; २७; १५, ५७; ६४; का १४,२,११; १५,१, ५; ४, ३[२]; ८, ५; १६, ७,१; ६; मै १, १, १२[३]; ४,१, १३; †कौ २, २६१; २७५; †जै ३, २२, ८; २३,७; शौ १८,४, ६; पै १७, २९, ९; –०वे काठ १, ११; क १, ११; –वेण ऋ १०, १७३,[३; ६]; मा २,३[g]; ५,२७; ७, २५; का २, १,४[g]; ५, ७, ३; ७, १०, ३; तै १,१, ११,२; ३,१,२; ३, २, ८,६†; ६,५,२,२¶; मै १, २, ११; ३, १५†; ३,८, ९; ४, ९, १; काठ १,११; २,१२; २५, १०; ३५, ७[२]†; क १, ११; २, ६; ४०, ३; ४८,९[२]†; †शौ ६, ८७, ३; ७, ९९, १; पै ३, ३९, १; ७, ६,१; १९, †६, ४; ७; –वेभिः ऋ १, ८४, १८; –वेषु खि २, ७,३; ४.

ध्रुव-क्षित्[h]– -क्षित्[i] मा ५,१३; का ५,४,४; तै १, २, १२, ३; मै ३, ८, ५: काठ २, ९; क २,३.

ध्रुव-क्षिति[j]– काठपुष्पि १७; –तिः मा ७,२५; १४, १; का ७, १०,२; १५, १,१; तै १,४,१३, १; ४, ३, ४, १; मै १, ३,

a) पाभे. द्रते पृ १७४५ *h* टि. द्र.।

b) पाभे. द्रते पृ १७४५ *o* टि. द्र.।

c) पाभे. द्रते पृ १७४५ *p* टि. द्र.।

d) पाभे. द्रते पृ १०४३ *f* टि. द्र.।

e) वैतु. पपा. उ. म. न ध्रुवा इति ?।

f) सपा. समुद्राः···ध्रुवाः<>ध्रुवास इमे (मंत्रा १, ३,७ माए १,१४,१० च)<>तैत्रा २, ४,२,८ आपश्रौ १४, २७,७ ध्रुवा ह इमे इति पाभे.।

g) =सपा. माश १, ३,४,४। मै १, १, १२ तैत्रा ३, ३,६,९ तु पाठाऽभावः।

h) विप.। उस. उप. <√क्षि (निवासे)।

i) सपा. ध्रुवक्षित् (माश ३,५,२,१४ आपश्रौ ७,५,६ च) <> ध्रुवक्षितिः (माश्रौ १,७,३,३४ च) इति पाभे.।

j) विप. (ध्रुव-ग्रह-, इष्टका-)। बस.। उप. भाप.।

८[a]; ३,१५; २, ८, १; ३,८,५; काठ ४, ५; १७, १; क ३, ५; २५, १०; –तिम् मै ४, ६, ६; काठ २८,१.

ध्रुव-क्षेम[b]– -मा ऋ ५, ७२, २; –माः ऋ ४, १३, ३; –मासः ऋ ३,५४,[(५९,३)२०].

ध्रुव-च्युत्[c]– -च्युतः ऋ १, ६४, ११.

ध्रुव-तम– -मः मा ७, २५; का ७,१०,२; तै १, ४, १३, १; मै १,३,१५; काठ ४,५; क ३, ५.

ध्रुव-त्व– -त्वम् तै ६,५,२,२¶.

ध्रुव-योनि[d]– -निः मा १४, १; का १५,१, १; तै ४, ३, ४, १; मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५,१०.

ध्रुव-सद्[e]– -सदम्[f] मा ९, २; का १०,१,२.

ध्रुवस्[g]– -वसे ऋ ७,७०,१.

†ध्रुवि[h]– -वयः ऋ ७, ३५,८; शौ १९,१०,८; पै १३,८,८.

?ध्रुहस् पै १८,६,१.

√ध्वज्[i]

†१ध्वज– -जेषु ऋ ७, ८५, २?[j]; १०, १०३, ११[k]; मा १७,४३; का १८,४,११; तै ४,६,४,३; मै २,१०,४;४,१४,१४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०९; शौ १९,१३,११; पै ७,४,११.

२ध्वज–

ध्वजि(न्>)नी– -न्यः पै १४, १, ११.

√ध्वन् (वधा.), > ध्वा[,ध्वा]नि, ¶अध्वनत्[l] काठ २७, ३; क ४२,३.

अध्वनीत् ऋ ८,६,१३.

अध्वानयत् ऋ ६, १८, १०[m];

ध्वनयेत्[n] काठ ४६, ५[o]; ध्वनयीत्[n] ऋ १, १६२, १५[o]; मा २५, ३७; का २७, १३, ६; ?ध्वनयित्[n] तै ४,६,९,२[o].

ध्वन[p]– -नेन पै १६,११९,१[2];२[2]; ३[2].

ध्वनि[q]– -नयः शौ ५, २०, ७; पै ९,२४,८,

१ध्वान्त– -न्तम् ऋ १०,७३,११[r]; ११३, ७[s]; तै १, ७, ७, २[t];

---

a) पाभे. कृते पृ १७४६ *i* टि. द्र.।

b) विप. (आदित्य-, पर्वत-, मित्रावरुण-)। बस.।

c) विप. (मरुत्-)। उस.। d) विप. (इष्टका-)। बस.।

e) विप. (सोम-)। उस.।

f) पाभे. कृते पृ १६६८ *r* टि. द्र.।

g) नाप.। धा. पोषणे वृत्तिः। कर्तरि कसुन् प्र. (वैतु. वें. सा. GRV. =निवास- इति, PW. GW. प्रमृ. ॰वसे इति तुमर्थीयमिति च)।

h) विप. (पर्वत-)। इक् प्र. (पाउ ४,१३९)।

i) √*ध्वस् (ध्वंसनेऽकर्मकः) > √*ध्वस्ज् (ध्वंसने सकर्मकः) > नैप्र. √*ध्वज्ज् > यनि. इति मतम् (तु. कृत-ध्वज्- [ऋ ७,८३,२] इत्यत्र उप.)।

j) येषु ध्वजेषु (तु. पपा. प्रमृ.) इत्यत्र *यद् *इषु-ध्वजेषु इति पदे इति कृत्वा नैप्र. यद् इत्यस्य दकारलोपे सति यनि. पाठ इति संभाव्येत। 'इषुभिर् ध्वज्यतेऽत्र' इति कृत्वा *इषु-ध्वज– इति उस. उप. अधिकरणे कः प्र. थाथीयः स्वरश्च (वैतु. अन्ये पताकापर्यायं सन्तं ध्वज-शब्दमत्र पश्यन्तः?)। "*यद् (यदा) *इषु-ध्वजेषु (इषु-द्वंद्वेषु) दियतः (योधेषु) पतन्ति, अत्र तदा (अस्मदीयाश्चेतरे च योधाः) देवहूये (रक्षार्थं क्रियमाणे देवह्वाने) स्वर्वन्ते ([तु. ऋ २, १२,९] तदैव) तान् (इतरान्) अमित्रान् युवं (युवां) हतम्' इति वा।

k) नाप. (युद्ध-)।

l) धा. शब्दे वृत्तिः (तु. सपा. अध्वनत् <> अवदत् इति पाभे.)।

m) पपा. अध्व॰ इति। 'दुरितानि (*गालीः) अध्वनयत् (अवदत्)' इति वा. इति कृत्वा धा. शब्दे वृत्तिः।

n) धा. अन्धीकरणे वृत्तिः।

o) पाभे. कृते पृ १६९५ *i* टि. द्र.।

p) धा. शब्दे वृत्तिरिति कृत्वा कीर्त्यर्थे भाप., यद्वा पाठः? इति कृत्वा धन–> -नेन इति शो.?।

q) नाप.। धा. शब्दे वृत्तिः। इः प्र. (पाउ ४,१३९)।

r) विप. [(तमोयुक्त-) चक्षुस्- (तु. या ४,३; वैतु. स्क. [या.] सा. विव. भ. तमोऽर्थे नाप. इतीव?)]। तमस्–> तमस्वन्त–> नैप्र. यनि.। सस्थ. √पॄ>पूर्धि इत्यत्र टि. अपि द्र.।

s) विप. ([तमोवृत-] तमस्-)। 'या (*यद् [इन्द्रवृत्रौ]) प्रथमानि वीर्याणि कर्त्वा (*कृत्वानौ) समीयतुः (युयुधाते) ([तदा] वृत्ररूपं) ध्वान्तं तमः हत (हतं [सत्]) अवध्वसे (विनष्टम्)' इति वा.। सस्थ. यद्–>या इत्यत्र च √हन्>?हत इत्यत्र च टि. अपि द्र.।

t) विप. (वाताग्र- [वैतु. PW. प्रमृ. नाप. [वायु-विशेष-] इति)। धा. आध्माने वृत्तिः (वैतु. भा. सा. शब्दे इति, C [तां.] K. गतौ इति च)। =सपा. तैब्रा २, ७,१६,१ तां १, ७,५ आपमं २, २१,१७ पागृ ३, १४,

काठ ९, १९†; कौ १, ३१९†; जै १, ३३,७†; पै २०,५२,८†; –न्तात् ऋ १०,७३,२[a].
२ध्वान्त[b]– -न्तः का ३९,५,१[c]; मै ४,९,१७[c].
?३ध्वान्त[d]– -न्तः मा ३९,७.
ध्वन्य[e]– -न्यस्य ऋ ५,३३,१०.
ध्वरत्–, ध्वरस्–, ध्वरा–, ध्वर्तवै √ध्वृ द्र.
√ध्वस् (वधा.)>ध्वसि
†ध्वसनि[f]– -नौ ऋ १,१६४,२९; शौ ९,१५,७; पै १६,६८,७.
ध्वसयत्– -यन्तः ऋ १, १४०, ५; –यन्तम् ऋ १,१४०,३.
ध्वसिर[g]– -राः ऋ ७,८३,३.
ध्वस्मन्[h]– -स्मा ऋ ८, ६६, १५; –†स्मानः ऋ ४, ६, ६; तै ४, ३,१३,१.
ध्वस्मन्-वत्[i]– -वत् ऋ ६,१५, [१२; ७,४,९].
१ध्वस्र, स्रा[j]– -स्रा ऋ १०,४०,३; –स्राः ऋ ४, १९, ७; पै १९, ४२,१०.
ध्वसन्ति[k]– -न्तिम् ऋ १, ११२, २३.
†२ध्वस्र[l]– -स्रयोः[m] ऋ ९, ५८, ३; कौ २,४०९; जै ३,३१,२९.
ध्वाङ्क्ष[n]– -ङ्क्षः शौ १२, ४, ८; पै १७, १६, ७; –ङ्क्षाः शौ ११, ११, ९; –ङ्क्षाय पै २०, २७, १०.
√ध्वृ,>धुर् दुधूर्ष, ध्वरति तै २, ५, ८,६¶; ध्वरात्[o] मै १, १,४;२, ६; ध्वराम[p] मै १,१,४; २, ६; ध्वर[q] मै १, १, ४; २, ६; ३, ७,८; ४, १, ४; ध्वर[r] मै १,१, ४;२,६.
अधूर्षत[s] ऋ ५,१२,५.
ध्वारिषुः काठ ३५,५; क ४८,६.
दुधूर्षति[t] शौ २०,१२८,२[t].
ध्वरत्– -रन्तम्[u] मै १, १, ४; २, ६; ३,७,८; ४,१,४.
ध्वरस्[v]– -रसः ऋ २, २३, ५; –रसम् ऋ ४,२३,७.
¶ध्वरा[w]– -रायै मै ३, ७, ८; ८, ८[२];१०,१[२]; ४,३,४.
¶ध्वर्तवै काठ २३,७; क ३६,४.
?ध्वेयुम् पै १७, १३,६.

---

६ काग्र २६,२। वाश्री ३, १,२,१ माग्र १, १३,४ वाग्र १५,१ तु ?ध्वान्ताः इति पाभे.।

[a]) विप. [(तमोवृत-) प्रपित्व- (*योनि- ⌊वैतु. अन्ये नाप. इति⌋)]।

[b]) व्यप. (मरुद्-विशेष-)। (√ध्वन् ⌊शब्दे⌋ >भावे) *ध्वन->*ध्वनवन्त– (शब्दयुक्त-)> नैप्र. यनि.।

[c]) तैआ ४, २४-२५,१ ध्वान्तः? इति पाभे.।

[d]) =२ध्वान्त–। स्वरः? ध्वा° इति शोधः द्र.।

[e]) व्यप. (राज-विशेष- ⌊तु. सा.⌋)। व्यु.?।

[f]) विप. (⌊कृष्णवर्ण-⌋ मेघ-)। 'अयम्' इति पदेनाऽत्र साक्षात्कृत्यैवर्षिणा विशेष्यभूतो मेघः परामृष्टः द्र. (वैतु. या ⌊२, ९⌋ प्रमृ. सर्वेऽर्थे विमता अपि सन्तः नाप. इदमित्यत्र संमताः ?)। धा. तामसभावे वृत्तिः।

[g]) विप. (*विध्वंसमय-)। किरच् प्र. उसं. (पाउ १,५१)।

[h]) भाप. पुं. (मालिन्य-, मन्दिमन्-) च नाप. (धूम-) च। भावे कर्तरि च मनिः प्र. (तु. पा ६, ४, ९७)।

[i]) विप. (⌊ धुक्षित- ⌋ पायस्- ⌊=अन्न-⌋)। धा. *धुक्षणे (संदीपने) वृत्तिः। मतुप्-स्वरः (तु. टि. मक्षण्वत्–; वैतु. सा. दे ⌊निघ १, १२⌋ च वा. ध्वंसने वृत्तिर् इति, PW. प्रमृ. च धूनयोगे इति, LR. [*अध्वस्मन्वत् इति पाठ इतीव च कृत्वा तात्पर्ये विमताः?)।

[j]) विप.। अर्थः ?। रः प्र. उसं. (पा ३,२, १६७)।

[k]) व्यप. (ऋषि-विशेष)। व्यु. ?

[l]) =ध्वसन्ति–। व्यप. पुं. (तु. वें. सा. PW. GW. MK. प्रमृ.; वैतु. GRV., BSG ⌊तां १३, ७,१२⌋ प्रमृ. स्त्री. प्राति. इति ?)।

[m]) रूपम् ?। अत्र *योस् इति क्षोस (>योस् ⌊प२ प्र.⌋) इत्यतोऽन्यत् सत् प१ प्र. इति कृत्वा प१ स्याद् इति मतम्। *ध्वस्र-पुरुषन्त्योः इत्यस्य स्थाने देवताद्वन्द्ववद् अवयवद्वयं प्रत्येकं द्विवचन-भागिति त्वन्ये (यद्विषये पृ ८२६ i टि. द्र.)।

[n]) नाप. (काक-)। <√ध्वन् ⌊शब्दे⌋ ?।

[o]) पाभे. कृते पृ १७३१ h टि. द्र.।

[p]) पाभे. कृते पृ १७३१ i टि. द्र.।

[q]) पाभे. कृते पृ १७३१ j टि. द्र.।

[r]) पाभे. कृते पृ १७३१ k टि. द्र.।

[s]) तु. MGS. MW. प्रमृ.। <√धूर्व् इति सा. PW. GW.?।

[t]) सपा. दुधूर्षति<>निनित्सति इति पाभे.।

[u]) पाभे. कृते पृ १७३१ n टि. द्र.।

[v]) नाप. स्त्री. (शत्रु- ⌊वैतु. GW. विप. इति ?⌋)। कर्तरि असिः प्र. तत्स्वरश्च।

[w]) भावे स्त्री. अङ् प्र.।

न

नु[a],>नाॠ १,५,४;७,७; ८,⌊५; ८, ५६,१⌋;७;११,३;१६,५;१८,४; ७; ९; १९, २;२३,⌊१५;१७६, २⌋; २४,६[४]; २५,३;४; ६;१४[३]; १६; २७, १; ३०, २; ३; १४; १५;⌊२१ (४,५२, २)⌋; ३२,४; ६; ८;९; १३[३];१४;⌊१५;१४१, ९⌋; ३३, २; ६;८;१०[२];३५,६; ३६,१३;२०;३७,६; ३८,१;२[२]; ५;८;१३;३९,१;४;९;१०; ४०, ⌊८;६,६६,८⌋;८[२];४१,४;९;४२, ८; १०; ४८,३;६; ५१,१; १४; ५२, १; २ ; ४; ७; १४[२];⌊(५) १४⌋; ५३-५४,१; ५५,१[२];२;३; ७; ८; ५६, १; २;⌊२; ४, ५५, ६⌋; ३; ⌊४; ९,८४, २⌋; ५७, २; ३[२];५८,२; ⌊२; ९,८६, ९⌋; ३; ५; ६[२]; ५९, ३; ४; ६०,५; ६१,१;४; ८; १०; १२; ६२,७; १०; ११; १२[२]; ६३,१; ७; ८[२]; ६४,१;२; ६; ७; ९[२]; ११; ६५, १;२; ३[६]; ४;५[३]; ६६, १[६]; २[४]; ३[३]; ४; ५[२]; ६७, १[२]; ३; ६८, ⌊५; ९,९७, ३०⌋; ६९,१[२]–३[२]; ५; ७०, २; ५; ६; ७१, १[२]; ४; ७[२]; ९; १०; ७२,२; १०; ७३, १[३]; २;⌊२; ९, ९७, ४८⌋; ३[२]; ⌊३ (३,५५,२१)⌋; ७४, ७; ७७, ३; ७९,१;२;८०,३; १२[२]; ८१, ⌊५[३]; ७, ३२, २३[३]⌋; ८३, २; ८४, १;⌊१९ (८, ६६, १३)⌋; ८५,१;७;८[२]; ८८, १-३; ५; ६; ९१, ⌊३; ९,८८,८⌋;६;८;⌊१३; ८, ९२, १२⌋; ९२, ३-६; १२[२]; ९४, २; ९५, ६[२]; १००, ३; ५; १२;१३;१५[२]; १०२,१०;१०४, १; ५; १०५, १; ७; ⌊८; १०, ३३,(२)३⌋; १६[२];⌊१०६,१-६⌋; १०९,१; ११२, २; १७; ११३, ३[२]; ११५,२; ११६,३; ९;१२; २३; ११७, ४[२]; ५[३]; ११८, ४; ११९, ७; १२०,४; ५[२]; १२१, ६; ⌊१३ (५, ३१, ११)⌋; १२२, २; ९; १५; १२३,९;११;१२४, ⌊३; ५,८०,४ (१०,६६, १३)⌋; ४[२]; ६[४]; १२७,१; ३[३b]; ५; ६[२]; ८; ९[२];१०[२]; ११; १२८,२;५[२]; ६[२]; ७; १२९,१; ⌊२; १३५,५⌋; ५; ६; ८[२]; १०; १३०, १[२]; २[३]; ३;⌊६; ५,२,११; २९, १५⌋; ८; १३१, २[२] ; ७; १३२ ,⌊५; १३९,१⌋; १३३, ६; १३५, ८[२]; १३६, १; १३७, ३; १३८, १[२]; २[२]; ४; १४०,६[२]; १४१, ७; ८; १०; ११[२]; १३;१४३,३; ४;५[२]; ७; १४४, ३[२]; ४; १४५, २[३]; १४७, ⌊३; ४, ४, १३⌋; १४८, १-४; ५[३]; १४९, २; ३[२]; १५१, १;२; ४;८;९[४]; १५२,४; १५३, १-३; १५४, ⌊२; १०,१८०,२⌋; १५५,६; १५६,१; १५८,३; ५; १६०,२; १६१,१;८;११;१६२, २१[२]; १६४,६; १०; १३[२];१६[c]; १९; २२[२]; ३२; ३७-३९; ४४; ४५;४८[२d];१६५,९[३];१४;१६६, २[२]; १०;१६७, ३[२]; ४; ५; ९; १६८, २[३]; ३[२]; ५[२]; ७[२]; १६९, ३; ४;६;७; १७०,१; ३; १७३, २;३;६[२];९[२]; १०[२]; ११[२]; १७४, ३; ८[e]; ⌊९; ६,२०,१२⌋; १७५, ३; ⌊६ ; १७६, ६⌋; १७६, १; ४; १७८, २; १७९, ३ ; १८०, ३-५; ६[२]; ९; १८१, ३; ६; ८; ९; १८३, १;५;१८५, २;१८६, २; ५; ७[२]; ८[२]; ९; १८७, ११; १८९,७;१९०,⌊२;९,९७,४६⌋; ३; ४[२]; ५; ६[२] ; ७[२]; १९१, १; ⌊१०;११;१२(१३)⌋[f]; २,२,⌊२; ८,८८, १⌋; ३,⌊४ (९,७०, ३)⌋; ५; ७[२]; ८; १०; ४, ३-५; ६[२]; ७[२]; ८, ३; ४; ९, ५; १०, ५; ११,१;३; २०; १२, ५; ९;१०; १३,५;१४,३[२];११;१६,३[३];७[२]; ८[२];१८,८; १९,२; ५;७;८;२०, १;२३,४;५[२]; ⌊५[२]; ७,८२, ७[२]; ८, १९, ६;१०,१२६,१[२]⌋;१६; २५,३[२]; २७, ११[४];१३; २८,२; ४[३];८;३०,१;७[४];३१,१;७; ३३, ९;१०; ११[g]; १५[२];३४,१[२];२[२]; ४-६;८; १२-१४; ३५,६[२];३८, ९[४];४१,८;⌊८; ६,६३,२(८,१८,

[a]) निषेध-उपमा-समुच्चयाद्यर्थेषु नि.। विस्तरशो विवेकः वैश. द्र.। उत्तरत्र समस्तेषु विशिष्टनिर्देशाऽभावे नु = नञ् इत्यूह्यम्।

[b]) नायते इत्यत्र न अयते इति पपा.?। √*भै ⌊भये⌋ > लटि कर्तरि प्रपु१ *भायते इति द्वितीय-पद-शोधः। पृ ७४६ सस्थ. √अय् > अयते इति निर्देशो नेष्टः।

[c]) सपा. पै १६,६७,६ विशिष्टः पाभे.।

[d]) सकृत् पाभे. कृते पृ १२९३ *d* टि. द्र.।

[e]) =इव (तु. पृ ६२६ *g* टि. च सस्थ. पुर्– > पुरः इत्यत्र टि.; वैतु. सा. प्रमृ. यनि. समुच्चयार्थं इति?)।

[f]) सपा. नु<>मा इति पाभे.।

[g]) मृगं न इत्यस्य स्थाने सपा. शौ १८,१,४० राजानम् इति विशिष्टः पाभे.।

१४)]; ११; ३, १, ४; ९; १२;
१४; २, १^{२}; ३; ७; १०; ११;
१४; १५; ३,१; ९, २; १०, ५;
१५,५; २२,१; २६,३; ५; २७,
१४; २८,४; २९,६^{२}; १४; ३०,
२; १२; ३१, २; ३२, ७; ८;
९^{३}; ११; १६^{२}; ३३,४;३५,[१;
७,२३,४]; ३६,४; ३८,१; ४१,
५; [६; ६, ४५, २७]; ४५, १;
४; ४६, ४; ५; ४९, ३^{२}; ४;
५३, २ ; १४^{२} ; २३^{३} ; २४^{२} ;
५४, ८; १४; २१ ; ५५, २१^{२};
५६, १^{४}; ५७, २; ५८,४; ५९,
२^{४}; ६०,४; ६२,१; ४,१,३;६;
१९^{२}; २, ८; ९^{२}; १४; १७; ३,
१२; ४,१; ४; ५,१; ३; ५^{२}; ६;
१२[a];१३; १५;६,३-५;६^{२}; ७^{३};
८^{२};१०^{२};७,११;१०,१^{२}[b]; ३;४;
[५;७,३,६]; ६^{२};१३,२;[५;१४,
५];१५,६;[६;८,१०२,१२];७;
१६,२;३;११;१३; १४^{२}; १५^{२};
१९;[२०; १०,२९,१४]; [२१;
१७, २१; १९-२४,११;५६,४];
१७,४; १२;१५; १६;१९; १८,
२; ३^{२}; १३;१९, २; ४; ५; ७;
२०,५^{३}; ६^{२};७^{२}; २१,१; २; ९;
२२,८^{२}; २३,६;२४,९; २५,५^{२};
६^{३}; ७; २७,२; ४; २८,३; ३०,
१;१९; ३१,४; ९; ३२,[८; ८,
१४,४ (३२,७)]; ३३,१०; ११;
३४, ११^{२}; ३८, २; ३; ५^{२}; ६;
३९, २; ४०, ३; ४१, १; ८^{२};
४२,८; ४३,३;४५,[२; ६]; ४;
४७,[२(५,५१,६)८,२२,२३];
४८,१; ५१,६; ८; ५२,५; ५४,

४; ५८,५-७; ५,२,१^{२}; ४^{२}; ५;
१०; ३,२; ५; [(३,१७, ५)५];
१२^{२}; ४,९; ७,७; ८,५; ९,[४;
६,२,९];४;६;१०,२;५;[५; ७,
३,६]; १२, १; २^{२}; ३; १५, ३;
५; १६,१; २; ४; १७, ३; १९,
३; ४^{२}; ५; २०,२; २९,८; १४;
३०,१४;३३,३[c];५; ९;१०;३४,
४^{२};५^{२}; ३६, १; २^{२}; ३; ३७,४;
४१,१; ४; ९; [१०; ६,१२,४];
१२; ४२, २; ६^{३}; ४३, ७^{३}; ८^{२};
१४; ४४, २; ९^{२}; १३; ४५, २;
१०; ४६, १^{३}; ४८, ५; ५१, ७;
५२, ३; १२; १४; १५; ५३,
[१६; १०, २५, १]; ५४, ४;
५^{२}; ७^{७}; ८; १०;१३;१५; ५५,
५; ७^{२}; ५६, ३; ५७, १; ५९,
२-४; ७; ६१, ३; १८; ६२, ९;
६३,५; ६४,७; ६६,२; ६९, ४;
७४,५; ७६,२; ३; ७७,२; ७९,
९; १०; ८०, ५; ८२,[२; ८,
९३,११]; ८४,२; ८५,३;६; ८;
[८; १०,१३९, ५]; ८६,[६;
८,१२,४ (१३, १२)]; ८७, २^{२};
३^{२}; ५;६;८;९; ६,२,१^{२}; ४;६;
७; ८^{२}; ३, २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२};
६; ७^{२}; ८^{२}; ४,२; ३^{२}; ५^{२}; ६^{२};
७; ६,५; ७,४; ८,५; ९,१; २^{२};
१०,२;११,१;४[d];५;६; १२, १;
२; ३^{२};४; ५; १३, १; २; १५,
२;४; ५^{२}; १६, ३९; ४०^{२}; १८,
३; ८^{२}; १०^{२}; १२^{२}; [(४, १८,
४) १२] ; १९, [(३, ३६ , ७)
५]; २०, १; २; ४; ६-८; २१,
३ ; १० ; २२ , ११^{२}; २३, ९;

२४, ३ ; ४ ; ६^{२}; ७^{३}; ८^{३}; २५,
५^{३}; २७, ३^{२}; २८, २; ३^{३}; ४^{२};
२९, [३; १०,१२३,७]; ५;३०,
३; ४^{२}; ३४,२; ३^{२}; ४; ३५,३;
३६,३;५; ४१, १; ४४, ३^{२}; ६;
[२०; १०,६८, १]; ४५, ३; ७;
२२; २३; [२५; ८, ९५, १];
[२८; ९,१२, २]; ३१: ४६,२;
१४; ४७,१;३; १०; १४^{२}; ४८,
१; १४^{३}; १५; २१; २२; ४९,
१२;५०,८;१०;५१,१; ५२,१^{४};
५३,१; ५४,३^{२}; ४; ९; ५६, १;
५९,४; ६०,४; ६१,५; ६३, १;
२; ६४, १; ३; ६६, २; ४; ५^{२};
६; १०^{२}; ११; ६७, ४; ७; ९^{३};
६८,[८; ७,६५,३]; ९;६९,८^{२};
७, १,५;२,५^{२}; ३,२; ४;५;६^{२};
४,७; ५,७; ७,१;३; ८,४; १०,
१; २^{२}; ११,१; १३,१; ३;१८,
४;९-११; १५; २०^{३}; २१; २४;
२५; १९, १; २०, ६; २१, ३;
५^{२}; ६^{२}; २२, १; ५^{२}; ८^{२}; २३,
४; २४,५; २५,४; २६,१^{२}; २;
२७, २; २८, ३; ३०, ३; ३१,
११; ३२,२^{२}; ३;९; १०; १२^{२};
१८; २१^{२}; २२ ; ३३, १; ४;८;
३४,१; ४; ७; १९; ३६, २; ३;
८; ३७, ३; ४; ४०, ३; ४३,
१-३; ४७, [३; ७६,५]; ४८,१;
५६,१३; १६^{४}; ५७, ३; ५८,३;
५९,७; ६१,२; ५^{२}; ६३, ३; ५;
६४,[५; ६५, ५]; ६७, १^{२}; ८;
६८, ८; ७०,१^{२};२; ७६, ३; ५;
७७,१; ७९,२; ८१,३; ४; ८२,
७^{२}; ८३,७;८५, १; ८६, ५^{२};६;

a) इवार्थे (वैतु. अन्ये नवर्थ इति ?) ।

b) द्वितीयस्य पादस्य पाठः ? यनि. अधिकत्वात् । 'अमेऽस्त्वमिव सन्तं तं ते भद्रं हृदिस्पृशं कर्तुं (तु. उत्तरो मन्त्रः) ओहैः स्तोमैः ऋध्याम' इति वा. (वैतु. वें. सा. उ. म. उपमार्थीय इति) । c) सपा. न<>मा इति पाभे. ।

d) पाभे. कृते पृ ६५७ j टि. द्र. ।

७; ८७, १; २; ४; ६; ८९, २;
९०, ⌊७; ९१, ७⌋; ९१,२; ९३,
३; ९५,५; ९७, ६; ९९,१; २[२];
१०३,२[२];३; ७[२]; ८; ९; १०४,
३; १३[२]; ८,१,२;५[३]; १३;१९;
२०[२]; २३; २७[२]; २,२; ५[३]; ६;
१२[२]; १४; १७; १८; २२; २६;
२८; ३, १०; १८; ⌊२३; ७४,
१४⌋; ४, ८; १०; १७; ५, ३४;
३९; ६,७; १२;१५[२]; ⌊१५;१२,
२४⌋; २३; २५; ⌊३४; १३, ८;
९, २४, २⌋; ३८; ७, १९; २६;
३६; ९,६;८; १९; ११,४; १२,
६; ७; १३; १५; २४; १३, ८;
१४, ४[२];९; १५, ११; १६, २;
१९, ६; ८; ⌊८; ८४, १⌋; २६[५];
२७; ३३; २०, १०; १३[२]; १४;
२०; २१, १; १६; २३, ८;
१५; २४,५[३]; १५[२]; १७; २१[२];
२५,२; १५; १९;२६,२४; २७,
९; १५; २२;३०,⌊१;६७,१५⌋:
३१, ६; ७[२]; १४; १६[३]; १७[२];
३२,४; ५; १५; १६[२]; २३;३३,
१; ८; ९; १३; ३४,३; ५; ३७,
६; ३९,३; ४१,६;१०; ४३,७;
२५[२]; ३२; ३३; ४४, २९; ४५,
५; ९; २०; २९; ४६, २९; ३०;
४७,१;३; ७[२]; १२[३]; ४८,५; ६;
१०; ४९, ३; ५;⌊६[२] (५०,६)⌋;
५०,२; ३;५;५१,३[२];७;५५,२[२];
४; ५; ५६, ४; ६०, १३; ६१,
११[३];६२,१२; ६३,२;९;६६,१;
२[२]; ९; ११; ६७, १९; ६८,८;
१९; ६९, ८[a]; १५; ७०, २; ३;
५[२]; ७;१२;१५; ७१,४; ७२,५;
१४; ७३, ⌊१८ (९,१०८, ६)⌋;
७४,२;१०;१५; ७५,८;९; ७६,
१; ७८, ४[३]; ५; ८१, ३[२]; ४;
८३, ३; ५; ८७, १; ८८, २;
३; ५; ८९, ७; ९१, ३; ९२,
⌊१४; २२⌋; ९३, ५; ९; ११[२];
९६, २[२]; ११; १४; २१; ९७,
९[३]; १५; ९८,४; ८; ९९,३; ४;
६; १००, ३; ७; १०१, २; ४[३];
१०२,१२;१९;१०३,२[b]; ६; ७;
११; ९, २,६; ५,६;६, ४; १०,
⌊१; ६६, १०⌋; ३[२];१३, ६; ७;
१४, ५;⌊५ (८६, २६) १०७,
२६⌋; १६,१;⌊६; ६२,१९⌋; ७;
१७,५[२];२०,७; २१,४; ६; २२,
४; ३२,३; ४; ३३,१; ३८,⌊४;
५७,३; ८६,३५⌋;४;४१, १; ५;
४३, ५;४४, १ ;४५, ४; ५२,
⌊(३५,२)३⌋; ३;५३,३; ५४,⌊३;
६३,१३⌋; ५५, ४; ५६,३; ५७,
⌊१; ६२, २८⌋; ६१, १६; २१;
⌊२१; ६५, १९⌋; २७; ६२,⌊४;
८२,१⌋; ६; ६३,१३; १९; ६४,
३; ७ ; ९; ६५, १८; २६; ६६,
१२; २२; ६७, ११; १२; १५;
६८,१;६९,१[२];३;४;६; ७०, ६;
⌊१०;८६,३⌋;१०; ७१, ५; ६[२];
७; ७२, १; ५; ७३, ४ ; ६; ८;
७४,१; ७६,⌊१; ७७,५⌋; २; ३;
७७, ३; ७९, ३; ८०, १; ८१,
२; ८२, २ ; ८३, १ ; ८६, २;
१६;२६; ३४; ४४[३]; ८७,१; ५;
७[३]; ८८,२;३;४[२]–६[२]; ७[३]; ८९,
१; ९०,१; २; ९२, १;६[२]; ९३,
१; २[२]; ३; ९४,१[२]; २; ३; ९५,
४; ९६, ७;९; १५[३]; २०[२]; २२;
२३[२]; ९७, ९; १८[२];२०; २६;
२८[२]; ३०[२]; ३८[२]; ४५[२]; ५२;
५३; ५७; ९८,२; ३;८; ९९,५;
६; १००, १; ३; ७; १०१, २;
१२; १३[२]; १४[३]; १५; १०३,
१;६; १०४, १;⌊२ (१०५,२)⌋;
१०६,⌊१२; १०७,११⌋; १०७,
९-१०; १२[२]; १३; १०८,२;७;
१०; १०९,१०; ११०, ५[२]; ६;
९; १०; १११, १; २; १०, १,
७; २,५; ३,४; ५; ४, ३-६; ६,
२; ५;६; १०,२; ४; ८[२]; १२[२];
१३; १२, ५; ८; १३, ४; १४,
२; १५, १३[२]; १६, ७; १८, ५;
२१,१; २२,१;२; ५; १३; २३,
६; २६, ३ ; २७, ३ ; ५[२]; ७;
२४; २८,१; १०; २९,१;४; ५;
८; ३०,१; ५;१०; ३१, ३; ८[२];
९[३]; ३२,४; ३३,२; ६; ९; ३४,
२[२]; ३[२];४;५; ८; १२;३५, १४;
३७, ३; ३९, १; २; १०; ११[२];
१४[२]; ४०, २; ६[२]; ११;४२,२;
⌊(४,२०,६)४⌋; ८;९;४३,१;२;
४;५[c]; ७[२];८;९;४४,६; ४६,२;
५;७;४८,१;५[३]; ७;८;११; ४९,
३;४;१०;५१,४[२];६;७; ५४,२;
५५, ६; ५६, ७; ५९, ३[२]; ६०,
⌊८-१०⌋; ६१, २-४; ८[३]; ९[२];
११; १४; १६;२०; ६२,९;६४,
२; ६५,५; ६८,१;२; ६; ८[२]; ९;
११; ७१,४[२];५; ६; ९[४]; ७४,२;
७५,३;४;७;७६,२; ७; ७७,१[४];
२[३];३[४];४[३];५[४]; ७;७८,१[४]–७[४];
७९,३[२]; ४; ८२,४;७; ८५, ३;
४; २५[d];३४;८६,१;⌊(७, १०४,
७) ५⌋; ६[४]; १२; १५; ८७,१९;
८८,१८;१९; ८९,२; ३; ५;६[४];

a) पाभे. कृते पृ ७६१ e टि. द्र. ।
b) सपा. नु<>मा इति पाभे. ।
c) सकृत् पाभे. कृते पृ ८३८ a टि. द्र. ।
d) सपा. नु<>मा इति पाभे. ।

७^{२}; ८^{२};१२;१४;९१,२;५[a]; ८; ९२,२; ९३,१;८;९; १२^{२}; १३; ९४,१०; १२-१४; ९५,१; ३^{४}; ६^{३}; ८^{२}; ९^{३};१०-१३; १५; ९६, १;२;४^{२};१०; ९७,१७; ९९,२; ८; १०;१००,७^{२}; १०२,१०^{२}; १०३,१;१०५,२;३;५-८;१०६, ७^{२};८;११; १०७,३;८^{४}; १०८, ४; ६; १०; १०९,३; ५;११०, ५; १११, ७; ९; ११२, ४; ९; ११३,८; ११५,१; २; ३^{३}; ४^{२}; ७^{२}; ११७,१^{३}; २; ४^{३}; ६; ९^{४}; १२१, १०[b]; १२२, १; १२३, १; १२४,७;८; १२६,१;१२७, ४; ८;१२९,१^{२};२^{४};७^{२}; १३०, ७; १३१, २[c]; ३; १३२,४; ६; ७; १३४, ४; १३९, ३; १४३, १^{२}; २^{२}; ३; ६; १४४, १; २; १४६, १^{२};५^{२}; १४७,५^{२};१४८, २; ५; १५२, १^{२}; १६०,३;४; १६५, ३;१६८,२-४; १७२,३; १७६,३;१७८,[(४, ३,१०) २; ३];३;१७९,२; १८०,२; १८५, २; खि १,२,३;५,१०;८,२;११, ४^{२}; २, १, १; ४^{३}; ६; ६, २; २२^{४}; ८,२; ११, १; ३,१, ३; ५; ६^{२}; २, २; ३; ५; ३, ३^{२}; ७; ७, २^{२}; ४; ८, १; ४; १०^{२}, २; १५, २०; १६, १; ८; १८, २; २२, ५; ६^{२}; ४, ४,३[d]; ५,१२; ६,७^{२}; १०; ७, २; ९,५; ७; १०^{२}, २;११, ३; ५, ९, १^{२}; ३; ११, ३; ४; १५,१७; १६,१-६; २०,१; २^{२};

२२,८; ७, २,४;६,१; ७,१०^{५}; मा १,११; २, १७; †३, ३२; ३४; ४,१३; ५,२०†; ४२; ६, २६;३५;३७†; †७,१६;१७;८, २†;३६; ९,१५†; १०,२०†[b]; †११, २४; ४२; १२, ३४†; ४७†; ६५[e]; ६६†;९१†;†१३, ९; १२; ३८; १५, ४४^{२}†; ४६†; ४७†; ६२; १७,१०^{३}†; १४^{३}; २८†; ३१†; ३३†; ४७†; ६८; ७७^{२}; ९३†; ९५†; १८, ५^{५}; ७१†; १९, ६७^{२}†; ८१^{२}; ८३^{२}; ८५; ८६^{३}; ८७; ८८^{२}; ८९-९१;९२^{३}; ९४; २०, २६; ४३; ४५^{२}; ४७†; ५३†; ६०^{३};६६;८२^{२}†; २१, १९;२०; २९^{२};३०;३१^{२}; ३२; ३४^{२};३५^{२}; ३६^{२}; ३७^{२}; ३८^{४}; ३९; ४०^{२}; ४२^{२}; ४८-५५; ५६^{२}; ५८;२३, १५;१६^{२}†;१८;३०^{२}; ३१^{२};४७; ४८;५२; ६५†[b]; २५, ४४†^{२}; २६,११†; २७,१७‡[f]; ३६^{४}†; ३८;४२†;२८,५;६;८;२९;३१; ३२; २९,३०†; ३१,१८; ३२, २^{३}; ३^{२};५; †३३, १;१३;१८^{२}; ४१; ६७; ७५; ७९^{३}; ३४, ३; १९†; ४१†; ४९; ५१^{२}; ३८, २२†;४०,२^{२};४-६; का १,३,७; २,४,५;†३, ३,२४; २६; ४,५, ५; ५, ५,८†; १०,२; ६,७, ३; ८,६;८†;†७,७,१;२; ८,१,१†; ११, १; १०,३,८†; †११, ६, ५[b]; १०, २[c]; †१२,२,१३;४, ५;१३,३,५†;४,२†;५,४[e];५†;

६, १७†; †१४, १,९; १२; ४, १; १६, †५, २६^{२}; २८; २९; ७, ५; १८, १, ११^{३}†; १४^{३}; ३, ४†; ७†; †४, १; १५; ६, ४; १३^{२}†; †१९, १,७;८; २०, २, १३^{५}; ५, ४†; २१,१,५†[c]; ४, १८^{२}†; ६,२^{२}; ४^{२}; ६; ७^{३}; ८; ९^{२}; १०-१२; १३^{३}; १५; २२, २, ३; ४, ८; १०^{२}; ५, १†; ७†; ६, ६^{३}; १२; ८, ३^{२}†; २३,२,८; ९; ४, १^{२}; २; ३^{२}; ४; ६^{४}; ७^{३}; ८^{२}; ९^{२};१०^{४}; ११; १२^{२}; ५, २^{२}; ६, १-८; ९^{२}; ११; २५, ४,४; ५^{२}†; ५, १; ६, १०^{२};११^{२}; ७, ६†[c]; ९, ३; ४; ८;१०, १३†; २९, २, ७‡[f]; ४, ४†[b];†५,५^{४};७;११; ३०, १, ५; ६; ८; ३, ६; ८; ९; ३१, ४, ६†; †३२, १, १; १३; २, १^{२}; ३, १२; ५, १३; ६,६;१०^{३}; ३३, १, १३†; २, ४†; १२†; १४^{२}; ३५, २, २; ३,२^{३}; ३; ४; ३८, ५, ५; ४०, १, २^{२}; ४-६; तै १, १, ४, २; १३,२; १४,२†; †२,१४,१; २; ५; ७;३,५,१; †४,८,१;२२,१; ३९,१;४६,१;२; ¶५,१,२; २, १; २; ३; ४^{२};५; ४, १; ६,४†; ८, ४; ९,१; ५; ६^{२}; ७^{३}; ११, २; ¶६,७,१;४^{४}; ८, १^{२}; ११, १^{२}; †१२, २; ४; ¶७, २, १; ४^{२}; ३, ४; ६, ६; ७; ७, ८, ३†; †१३, १;२; ८,६, १;१४, २†[b]; २१, १†[c]; †२२,३;४^{५};

[a]) पाभे. कृते पृ ८३७ *a* टि. द्र.।

[b]) सपा. नु<>नहि इति पाभे.।

[c]) पाभे. कृते पृ १२०७ *c* टि. द्र.।

[d]) सपा. नासि <> नाभिः इति पाभे.।

[e]) सपा. नु (माश ७, २, १, १५; १०, २, ६,१९ च) <> नु इति पाभे., शौ ६, ६३, १ विमे. च।

[f]) पाभे. कृते पृ ९५३ *b* टि. द्र.।

¶२, १, १, ३; २, १; ४; ६; ८; ३, ४; ५; ४, १; ३; ५, ३; ४[२]; ५; ६; ८, १; ३; ९, १[२]; ३; ४; १०, २[४]; ३; †११, ४; ५[४]; २, १, १; ४; २, ५[२]; ३,१; २; ४, ६; ७[२]; ५, २; ५; ६,२; ३[२]; ४; ५; ७, ५; ८, ३; ४; ५; ९, २[३]; ४; ७; १०, १; ३; ५[३]; †१२, ३[२]; ६[२]; ७[२]; ३, १,१; ४;५[२];२,२; ५; ७; ३,३; ४; ५,१; २; ७,१; १२,२; १४, १†; ४, १, ४; ३, १; ८, २†; १०,१; ११,२; ३; ४; ५; १२, १; २; १४, २$;३[२]†; ४†; ५, १, ३;४[२]; ५;६[३]; २, १; ३; ४; ३, ३; ४; ४,३[५];४[३]; ५, १;२; ३[२];६[५]; ६,४[३]; ५; ७,१[२]; ८,४; ७; ९,२; ११, २; ३;५; ९; १२, ४;६,१,७; ३,२;३; ४,२; ५,३; ४[३]; ६; ६, ३; ८, १; ५; ६;७; ९, ४; ६; ७; ८[२]; १०, १; २[४]; †११, २[२]; ४; ¶३, १, १,२[३]; ३[३]; २, २[२]; ४; ६,१[२]; ९,२$; ४; ५; ६[५]; †११, ५[२]; ६; ७; २,१,१; २[२]; ३; २, ३; ४, ३[२]; ५, ६†[a]; २, ८,२$; ३[३]; $;९, ४; ६[२]; ११,१; २[२]; ३, ६,१[२]; ८,१; ५; ९,२; ४,१,२; ३[३]; ३, ४; ६, १; ८, ३; ९, ४[३]; ५[३]; ७; १०, ३; †११,१; ३[२]; ५[४]; ६[२]; ५, २, १; ४, ४; ७, २; ३; १०, ३; †११,१; ४[२]; †४, १, २, ५; ४, २; ८, २[b]‡; ११,३; २, ३, २; ४,२; ५,३[c]; ५; ६, ५; ९, ६; ३, १३, १[२];

७[४]; ४, ३, ३; ४, ७[३]; ८[२]; ५, १०, ४[d]; ६, १, २[२]; ४[३]$; २,२[२]; ४, १; ५, २$; ९,४[२]; ¶५,१,१,१; ३; ३,२[२]; ५,२[३]; ९[२]; ७, १; ८, २[२]; ६[२]; ९,३[२]; १०, १; २,३,१; ७; ५, १; २; ६, २; ४; ७, १[५]; २[२]; ३; ४; ८,३; ९,६[२]; १०,३; ११,२†[e]; ३,१, १; २; ३, १; ४, ७[२]; ५, ३; ६, २; ३[२]; ७,१; ३; ४; ९, १[२]; २; १०,२; ३; ४,१,१; २; २,२; ३,१[३]; २[३]; ४, १$; ३[२]; ४; ५,१[३];७,१$; ९,२; ४;१०, ३; ४[३]; ५[३]; १२,३; ५,१,१; २; ४[३]; ७; २, १; ३; ४; ३,१; २; ३; ४,२; ३; ५,२; ४; ७,१; २; ९,२[२]; ५[३]; १०, ३[३]; ६; ७; ६, २,२; ३;४[२]; ३,१;४,३; ४; ६, १; २[३]; ४; ८, १; २; ३[२]–५[२]; ९, ३; ७, १, १[२]; २[२]; २, ५[२]; ३,२; ४,१; ४; ५, १; २[५]$; ३; ४; ५[२]; ६[२]; ६, १; ८, १; २; ९,२; २६, १$; ¶६, १,१,१[२]; ६; २, ३; ३,३; ८; ४, ३; ५[४]; ७; ८[२]; ५, १; ४[२]; ५[४]; ६, ६; ७, ७; ८,१; ३[२]; ५; ९,१[२]; ६; ७; १०,१[२]; ५[२]; ११,६; २,१, ६; ७; ३,१; २; ४, १[२]; ५,५[२]; ६,१; २[२]; ४[२]; ९,३[२]; ४; १०, ७; ११,२; ३; ३,१,३; ५; ६[४]; २,५; ६[२]; ३, १[२]$; ४,८[२]; ५, १[२]; २[२];७,१; ४; ८,१; २[३]; ९, ३[२]$; ५; ४,१, १; २, १; ३[२]; ६[२]; ३,४; ४,२;४; ५,२; ६,३; ७,१;२;८,१; ३[२];९,२;५; १०,

१; ३; ५[२]; ६[२]; ११, ३; ५, ३, ३; ६, ३[२]; ५[४]; ७, १[२]; २; ८, २[२]; ४; ५[५]; ९, १[२]; ४; ११, १[२]; २; ४[४]; ६, २, १[२]; ३, ३; ५[३]; ४,३[२]; ४;५[३]; ७,२; ३; ४; ८,१; २[२]; ९,१; १०,२[२]; ११, १-३; ¶७, १, १, ३; ६; ४, ३; ५,५[२]; ६,५; ७[२]†; ७, ३[२]$; ४[२]; ८, २; ९, १; १०, १; २०,१$; २, २, ३[२]; ५,२; ३[२]; ४[२]; ६,१; ७,१[२]; ३[२]; ४[२]; ५[३]; १०,१;२; ४; ३,१,२; ३[२]; ४[३]; ६,१; १०, २[२]; ३; ५; ४,२,५; ४,१; ५, १; ६, १[२]; ७, ३; ८, २[२];-११, २; १५, १[२]†; $१९, १;२[३]; ३[३]; ५,१,१[२]; २[२];६; ४, १;६,२;३; ४[२];७,१[३]; ३; ८,२; ९, २; ४; १५, १[२]; २१, १; मै १, १,५; २,९[f]; १४; १५[३]; †३, १०; २६; ¶४, ५[३]; ७; ८[३]; १०[९][g]; ११[८]; १२[६]; १३[३]; ¶५, ४[३]†; ५; ६[३]; ७[४]; ९; १०; ११[३];†; १२[४]; १३[६];१४; ¶६,१; ३[४];४[८]; ५[३];६; ७; ८[६]; ९; १०[५];११[५]; १२[४]; ¶७, २[२]; ३[४]–५[४]; ¶८, १[३]; २[३]; ३[६]; ४[३]; ५[५]; ६[३]; ७[११]; ८[३]; ९[६]; ¶९, ३; ५[५]; ६[४]; ७[४]; ८[५]; ¶१०,३[२]†;७[४];८[२]–१०[२];१२[२]; १३[६]; १४[२]; १५[३]; १६[३]; १७[८]; १८[३]; २०[४]; ११, २; ४†[e]; ५[३]; ६[२]; ८; ९[४]; ¶२, १, १[२]; ३[४]; ५[२]; ६; ८[३];९; १०[३];११; १२[३]; २,१; २; ३; ७[२]; ८[२]; ९; १०; १२; ३,२[२];३[२];५;६; ७; ८†[e];

---

a) पाभे. कृतें पृ १७५२ *b* टि. द्र.।
b) पाभे. कृते पृ ९५३ *b* टि. द्र.। c) पाभे. कृते पृ १७५२ *f* टि. द्र.। d) पाभे. कृते पृ १७४९ *g* टि. द्र.।
e) पाभे. कृते पृ १२०७ *e* टि. द्र.।
f) स्वररहितः पाठश्चिन्त्यः (तु. मा ५, २०)।
g) सकृत् पाभे. कृते पृ ९४० *m* टि. द्र.।

९;४, १[४];२[३]; ३; ४[३];†[२]; ५[५a]; ७†; ८[३]; ५, ३[२]; ४[४];५[११]; ७[२]; ८; ९[२];११[५]; ६,११§[b]; १२†[c]; †७, २; ४; ७§; १०-१२; १३; १५[२]; १७§; ८,१४†;१०, १[६];†[३];३[२]†; ४†; ६;१२,६‡[d]; †१३,६;७;८[३]; ९[४]; ¶३, १,१[४]; ५; ८; ९[४];२,५; ६[५];७; ८[२];९; ३,१[२]; ३[२];४; ६[२]; ९[२];१०; ४, १;३[२];४; ५[४];६[२]; ७;८[२];९[६]; ५, १[३]; ६, १[२]–४[२]; ५[३]; ६[४e]; ७[३]; ९[११]; §; १०; ७, १[२]; २[२]; ३[३]; ४[३]; ६; ७[२]; ८[३]; ९; १०[३]; ८,१[३]; २[४];३[३];†[२]; ५[२]; ६[२]; ८[२]; ९[२]; १०[७]; ९,१; २[६]; ४[८]; ५[४]; ७; ८; १०,१[२];३[३]; ४[३]; ५[८]; ६; ११, १[३]§; २[२१]; ३;४[२]; ५[११]; ९[१९f]; ११[२]; १२,२०§; १३, १[२]§; १६,४; ¶४,१,१;२[३];३[७]; ४; ५[३];§[२]; ६; ९[३]; ११; १२[३]; १३[४];१४;२,१[७];२[४];४;५[२];†;§; ६; ७[३]; ८[५];§; ९[१०]; §; १०[५]; ११; १२[२]; १३[२]; १४[४]; ३,१[२]; २;४[७]; ५[२]; ४,४; ५; ६§; ८[२]; ९; १०[६]; ५,१[२];२[३];३;४[२]; ५[३]; ६[५]; ७; ८§; ९[३]; ६,३[५]; ४[५];५; ७[३]; ८[५];§[३]; ७,१[५]; २[२]; ३;४[८]; ६[५]; ७[४];९[२]; ८,१[३];२[२]; ३[३];५[४]; ६; ७;८[३]; ९[५]; ९,२§;३[४],१०; ११§; १४[२]§;२१?§[g];२२?§[g]; †१०, १[२]; २[३]§[g]; ३[२];४; ५[४]; †११,१;२[६];३[२];५;६;†१२,१[२]; २[४]§;३[६];§[२];४[२];५[२];६[२];†१३, ३; ४; †१४, ३[२]; ४; ५[२]; ७; १०; ११[३]; १३; १४[५]; १५[८h]; १६;१७[२]§[i]; १८[२]; काठ **१**,४; १२; †**२**, १०; १४; **३**, २[२]; **४**,३; १०†; १६; १७[२]; **५**, २; ¶**६**,१[४]; २[८]; ३[८];४[२]; ५[२]; ६[७]; ७[६]; ८[३]; ११; **७**, २[२]; ५[२];६[२]; ७; ९[२]; १०[१०]; ११[२]; १५; १६; १७; **८**,१[२]; २; ३[२];४[२]; ५[६];६; ७[४]; ८[६j];९[२]; १०[५]; ११; १२[७]; १३[२]; १५[३]; १६[३]; १७[२]; **९**,१[२]; २[३];३[२]; १२; १३[५]; १४[३]; १५[३]; १६; १७[२]; १८[३]; १९[३]; **१०**,१; २;४; ५[३]; ६; ७[३]; ८; ९; १०[२]; **११**,१;२[३];३[३];४[५];५[५];६[२];८[२];९; १०[५]; १२[६]; १३[२]; **१२**,१[३];२[२]; ३[३]; ४[४]; ५[५]; ६[४]; ७[२]; ८[२]; ९; १०[२]; ११[३]; १२[३]; १३; १४[२]; १५[३]; **१३**, २; ३; ४[४]; ५[६],६[२]; ७;८[२];१०[३];१३; १४;१५[२];१६[३]; **१४**,३;५[२]; ६[२];८; ९[२]; **१५**,७[b]; १२[४]; **१६**,२;४; १०; ११;१२; १३†;१५[२];१६; २०;२१; **१७**, १०; १७[३]; १८; **१८**, १[३]; †[२]; ४; ५; १७‡[d]; १९[२]; **१९**, २-४; ५[३]; ७;८[७]; १०[२]; ११; **२०**,१[२]; ३[२];४[२];५[४];६[२];८[४]; ९;१०[३];१३; १४; **२१**, २[२]; ३[३]; ६[२]; ७[४]; ९; १२[४]; १३[४]; **२२**, १[३]; २[२]; ६[१०]; ७[५]; ८[३]; ९[२]; १२[३]; १३[५]; १४; **२३**,१[६];२[५]; ३[२];४; ५[९]; ६[९];७; ८[३]; ९[८]; १२[७]; **२४**,१[६]; २[३]; ३; ५[२]; ६[७];७[४];८; ९[४]; १०[२]; **२५**, १[६]; २; ४[२]–८[२]; १०[२]; **२६**, १[१६]; २[२]; ३[८]; ४; ६[४];७[२]–९[२]; १०[७k]; ११[२]; **२७**, १[६]; २[७]; ३[९]; ४[३]; ५[२];६; ७;८[१];९[२];**२८**, १[७]; २[४]; ३; ४[६]; ५; ६; ७[२];८[३]; ९[५];१०[२]; **२९**, १[७]; २[५]; ३[६];४; ६[८]; ७[३l];८[६]; १०; **३०**,१[४]; ३[६]; ४[२];†;५[३l];६;७[२]; ९[२];१०; **३१**, १[४];२[५];३[२]; ७[३];८;९; १०[५];११; १३; १५[५]; **३२**, १;२; ४[३]; ६[२]; ७[m]; **३३**, २[n]; ४[२]; ७[५]; ८; **३४**, १; ३[३]; ४; ७[२]; ८[४]; ९; ११;१२; १३[२];१७[४]; **३५**, १३[२]; १७; १८; १९; **३६**, १[३]; २; ३[२]; ४; ५[३]; ६[३]; ७[६]; ८[२]; ९[३]; १०[४]; ११[५]; १२[५o]; १३; १४[८]; **३७**, १[२];२; ५[२];७; ९;१०;११[३]; १२; १४[८]; १६[५]; १७;१८; **३८**,

---

a) सकृत् स्वरार्थ पृ ११४ *a* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ ७५१ *y* टि. द्र. ।

c) पाभे. कृते पृ १७५२ *b* टि. द्र. ।

d) पाभे. कृते पृ ९५३ *b* टि. द्र. ।

e) सकृत् स्वररहितः पाठः? यनि. शोधः ।

f) सकृत् पाभे. कृते पृ १२०८ *i* टि. द्र. ।

g) शोधार्थं तु. सस्थ. टि. ज्योतिः ।

h) पाभे. कृते पृ ६५७ *j* टि. द्र. ।

i) शोधार्थं सस्थ. टि. नेम्र द्र. ।

j) सकृत् ऊनं वै प्रजा उप° इत्यस्य स्थाने °प्रजा नोप° इति शोधः ।

k) सकृत् °ते न° इति पाठः? °तेन° इति शोधः (तु. सपा. मै **४**,५,५; क **४१**, ८ तत्-संस्कर्तुः टि. च) ।

l) सकृत् पाभे. कृते पृ १०४६ *b* टि. द्र. ।

m) पाभे. कृते पृ ९४० *m* टि. द्र. ।

n) SI. द्विः पाठो भ्रष्टः (तु. सस्थ. टि. देवान्) ।

o) स्विज्ञान्यतः इति पाठे स्विज्ञानि अतः इति पदद्वयमिच्छन् SI. चिन्त्यः (तु. सप्र. मै १,१०,१७ स्विन्नान्यतः [स्विद्, नु, अन्यतः] इति) ।

a) सकृत् शोधार्थं पृ १७५४ *j* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ ९५३ *b* टि द्र. । c) सकृत् नु इति मूको. । d) पाभे. कृते पृ १५९१ *j* टि. द्र.। नः इति सा.?।

e) पाभे. कृते पृ ७९९ *b* टि. द्र. ।

f) सपा. नु<>सुः(परि.) इति पाभे. ।

g) सकृत् सपा. नु<>युः इति पाभे. ।

८; ९[२];५७,४;५;७;८;१२;५८,
२ : ४ ; ८ ; ५९, ३ ; २, ४, ९;
३, १, ९; ११; ३,६;४,२[४]; ६;
७;८;९[२];५,७;१२; ६, ४; ७ऽ;
९;१०[३]; ११[३];७, ८; ९; ८, ६[२];
११;११,३;१२,४[२];५;८[२]; १३,
९; १५,८; १६, ३ऽ; १७; १७,
५;१८,१०; १९,७[२]; ९; १३[२];
२०,४;५;९;२१,४;७; ११;२३,
९; १६;२४,८;११;२५,४;६;८;
२६,१०;२७,४; २८,६; २९,५;
३०,१; ३;५;१०;२१; ३१,१२;
३३,१०;११; ३४,६; १०; १२;
१३;३५,३;४;६[२]; ३८,१ऽ; ५;
३९,१; ४; ४०, ३; ४; १८‡[a];
४२,८;९; ४३,३; ४४,१०;४६,
५;१२; ४७,४; ५; ४८,५; १०;
१३;५२,७[२]; ५३,६; ८; ५४,३;
५५, ७ ; ९ ; १० ; ११ ; ५६,
१०; ५८, २; ३; ५; ८; ५९,
२;१२;१४;४,१,१; ३;४,३;४[३];
६,१;३;७,३;५; ७;८,६; ८; ९,
७;८; ११,६; ७;१२,५; १३,४;
१५, ८; १६, ६[३]; ७; १७, ९;
२०,२; १०[३]; २१,५; २२, १[२];
६; २३,१०; २४, ५; २६, १[२];
२[३];३;५[२];२७,५;२९,८; औ १,
११,४[३]; २०,४[२]†; २७,३[२];३२,
१;२;३४,५; ३५,२[२]; २,५,२[३];
३[२]; ५; १५, १[२]–६[२]; २७, १;
३०,१; ३५, १; ३; ३,२,६; ६,

७; ८, ४; २९, २; ३; ६[२]; ३०,
४; ४,१, ७; ३, ७[२]; ५, २[२]; ६,
३[२]; ७, ३; ५; ६; ८,७;९,५[४];
७; ११,३[२]; ५[४]; १४,४; १६,४;
१८, ६; १९, २; †२१, २; ३[३];
४[२] ; २२, ५; २५, २; २६, ६;
७; २८,५; ३४, २; ३; ४; ३५,
१; ४;३६,६;७[३];८;१०; ५, ६,
३†; ११,२; ३[२]; ४[२]; १२,५†;
१३,३;१०[२]; ११[२];१४,९; १७,
३[२];५†;९[२];१२-१५;१६[२];१७;
१८[२]; १८, १; ५; ६;७;९;१३;
१९,१;४;१०; १५[३];२२,९;२९,
११†;३०,८;३१,११; ६,२, २;
८, १-३;२६,२;२७,३†;३२,१;
३३, २[२]; ४२, ३; ४३,३; ४५,
१; ४६,१[२];४७,२; ५०,१; ५६,
१[२]; ७५,२; ३;७६,३[b];४[२];९८,
१; १०९, २†; ११४, २; ३;
११६, १; ११८, २[c]; १३०,३;
७,८,१;१०,३†; १९,२[२]; २७,
२†; ३८, १;३९,४[२]; ४५,१[२]†;
५२, ६†; ५८, ६[३]; ८; ७५, २;
८४, ४†; ८५, ३†[d], ८९,३†;
१०६,१†; १२२, १; ८,१, ६;
१०; २, १३; २४[३];३,१८; †४,
३; १३[२]; ५,१३[३]; १९; ६,१२;
८,६; १६; ९, ९; २६; १५, २;
९,२, २[३]; १२; १९[२]; २४[३]; ४,
१८; ५, ९†; २२[२]; २७: ७,७[४];
९; ८, ७; ९;११,४; १४,७†[e];

१०†; ११[२]†;१५†;१९;२१[२]†;
†१५, १०; १५; १६; १८;२६;
२७;१०,१,२६[f];२,३०[२];४,८[२];
७,८; ३१; ३७[३]; ४२[२]; ४३; ८,
८;१४; १६; ३२[४];४२†;४४[२g];
११, १, ३३; २, २५[२]; ३,
२४[३]; २५; ३०[२]; ४, १[३]–१८[३];
५,६;७;६,१०; २१[६]; २५;२६;
१०, २२; १२, २७; १२, १,
३७; २,१; २५†; ३६; ३७; ३,
४८[३]; ४,२;१२;१३; १८; १९[२];
२७[२];३२; ४३; ४४;४६; ४९[h];
५०; १३,१, १२; ५६; ५७; २,
१५[२]; ४,११; ५,३[३];४[३]; ५[३]; ६;
१४, १, ३†; ५†; १७; १८†;
२९†; ३०; ३२; ३३; ५७; २,
८; १५,५,२[३]; ३[२]; ५[३];७[३]; ९[३];
११[३]; १३[३];१५[३]; १६[२]; ६,१९;
१०, २[३]; १२,३[३]; ६; ९[३]; ११;
१३,१२; १६,६,११; १७,१,७;
१२; १८, १, २†; ४†; ९†[२];
१३[३]†;१४†; १५†;३३; ३६†;
३९[२];४८†;५०†; २,३२; ३८;
३९-४५;५०;५१; ५८; ३, २२;
४१†; ६३†; ४, ५९;६०;८९†;
१९, १३, २; १४, १; ३२,२[३];
३४,७[२];३६, २; ३८, १[२]; ३९,
८[1]; ४४,६; ४६, ३[३]; ४७, २[२];
४९,७[२]; ८[२1]; १०[२]; ५०,३; ४;
५३,४; ५६,४[२]; †२०,९,१;२;
४;१२.४[२]; १४,१; १५,२;३[२];

[a]) पाभे. कृते पृ १७५५ *g* टि. द्र. ।
[b]) सपा. नु<>मा इति पाभे. ।
[c]) पृ १७५४ *i* टि. द्र. ।
[d]) पाभे. कृते पृ १७५२ *b* टि. द्र. ।
[e]) सपा. पै १६,६७,६ विशिष्टः पाभे. ।
[f]) सपा. नु, त्वा <> ?नक्तात् इति पाभे. ।
[g]) सपा. मा ३१,१८ तैआ ३,१२, ७; १३,१ श्वे ३, ८;६,१५ विशिष्टः पाभे. ।
[h]) पाभे. कृते पृ १४५० *f* टि. द्र. ।
[i]) पाठः ? (तु. टि. नौ– > नावः ⌊पै ७, १०, ८⌋) ।
[j]) पाठ.? प्रथमे श्रवणे नु इति शोधः (तु. सपा. पै १४,४,८), वा. कृते च सस्थ. टि. ?विष्टो द्र. । द्वितीये

१६,१^{२};२;६; ८^{२}; ९;११; १७, १; २; ४; ५^{४a}; ७^{२}; ८;९; १८, २;३; २०,६; २१,१; २३,५;६; २५,२; २७,४^{२}; २८,३; ३०,१; २; ४^{२}; ३१,५; ३४,५; ९; १०; १६§; ३५,१; ४;८; १०; १२; ३६, ११^{२}; ३७,१; ३९,४; ४४, २; ४७, ३; ४८, १; ४९,४; ५; ७; ५१, ४; ५२, १; ५३,२; ३; ५७, ९; १२-१४; ५८, १; २; ५९,३^{२}; ६०, ४; ६२, १; ६४, १; ५; ६५, ३^{२}; ६७,३; ६९,२; ७०,१३; ७१,१; ३;४; ७२,१^{२}; ७३,२^{२}; ७६,१;४; ५; ८; ७७, २; ३; ७८,१; २;८१,१^{२}; ८२, १; ८५,२; ८९,२;४; ५; ८;९; ९२, ५^{b}; १२; १७; १८; २०^{२}; ९४,६; ९६,३; ४; ९७,३; ९८, २; १००, २; १०२, २; १०५, २; ५; १०७, १५; ११२, २; ११५, ३;११६-११८,१; १२१, २^{४}; १२२, २; ३; १२५, २^{c};३; १२६, १; ५; ६^{४}; १२; १५; १६; १७; १२७, ४^{२};६; १४; १३०, ७; १३१, १०; १२; १३२, ७; १३३, १-६; १३४, ५; १३५, ६; ७^{३}; १३६, ५; १०; १३७,८; १४;१४०,१; ३; १४२,४; पै १,५,४^{४};५^{३};१८,४; २३,१; ४८,२^{३}; ६०,४;६४,४^{२}; ७०,१^{२}; २^{३}; ७७,२†; ८३, २^{२}; ८७, ४^{२}; ८८, २;३; ९७, ३^{२}; १००,१; १०१,४^{२}; १०७,३†;

४†;५; २,१,२;४; ५;२,३^{२};८, ४^{२};९,३^{२}; १७,५; २७,२; ५२, २^{२};६१,१;७१,१; ८८,१^{२}†; ३, ३,७;४, ४?^{d};५,६; ८,४^{२}; १६, ४^{२}; ५;६; २१,५; २५,४^{४}; ५^{२}; २७,५^{२}; २९,५; ३२, ५; ३६, २†; ३८, ४; ४०,१^{२}; ४,२,४; ६, २^{२}; १७, २; १९, १-४†; ५; ६^{३}; २१, २; २३, ५^{२}; २६, ४†; २८, १-६†; ३४, २; ३६, ५; ७; ३७, ३; ५, ६, ८; ८, २^{२}; ११, ३; ७; १५, ५; १७, ८†; १९, ४; २०, २; २१, ४^{३}; ७; ८^{३}; २२, ३; ६; २४, ५; २५, २; २७, ७^{३}; ३२, २; ५; ३६,१-९; ३७,४; ३९,१^{२}†; ६, ३, ९; ५, १^{२}–१३^{२}; ७, ७; १०,४; †११,३; ४; १६, ११†; १७, २†; २०, २^{२}; २२, २-४; १९; ७,४,१†; ७,४; ८,४;१०, २-४; १२, २; ४; ५; ८, १, २; ३^{२}; ४^{२}; २, ९^{२}; १०^{२}; ३, ५^{४}; १२^{३}; १३; ८, ६; १२, ९; †१३, ५; ६; ७; १४, ६^{२}†; १५, २; ५^{५}; ११^{३}; १६, ६; ९^{२}; १९, ७^{३}; १०; ९, १, ७; ३, ५; ६,२^{३}; ५; १०,१^{२}; ८^{२}; १३,८; †१५,३; ५; १६, १^{२}; २^{३}; ५; ७^{२}; १७,१; ३;६; ७;८; १८,२; ४; ७; १९, १; ३; २१, २; ६; २५, १७; १०, १, १^{२}; ५; ११, १,१; ३, ७^{२}; ७, १०; १२, १, २†; २,४; ३,३^{२}; ४,२^{२};६,११;

७, १०; १३,१,१४; २,१८; ५, १३^{२}; १४^{३}; १५; २७; †६, ४; ६; ८; ९; १३^{३}; १४; १५; †७, ५; ९; १०; १७§; १३, ८†; १४,३,३; ७; ४,७; १०^{२}; १३; १४; १५,३, ६; १५, ३†; २०, ७^{२}; २१, ४; ६; ८; ९; १६,१, ६; १०; ४,३; ५,४^{३}; ७,५†;९, ३†; १०, ३^{२}†; १५,८^{२}; १८,९; २०,४; २१,१०; २३,१^{६}; ५;६; २५,८; २८,३^{३}; ८;३०,७; ३९, ६; ४६,१-१०;४७, १-१०;४८, १-५; ४९,३; ७; ५०, ४^{e}; ५४, १०^{३};११;५७,१^{४}–१८^{४};५८,४; ६२, १^{२}; †६६, ६; १०; †६७, ३^{२};९; ११^{२}; ६८, १०; ११^{२}†; †६९,१; ६-८;७०,७; ७६,२^{३}; ९; ७७,२; ८^{३};७८,१^{३};२^{२}; ३^{३}; ८०,३;८३,४;८७,२;९२,३;९६, १;६; ९७,१०;१००,१^{२}; १०१, ३;१०; १०२,५;१०३,२;१०६, ५^{२}; ७; ११३,१^{४}; ३;१०;११४, ५; ११६, ५; १२५, ५; १२६, १-३; १३३,१; १३५,९; १४२, ६; १५१,३^{२}; ८^{२};१५२,२; १७, ४,७; ७, ९; १०, २; ८^{२}; ११, ३; १२, ६; १३, ३; १६, २; १७,२; ३; ८^{२};९; १८,७^{२}; १९, २; २०,३; ४; ६; १०; २१, ४; २५,६†; २९,३; १४; १५; ३०, १;३२,४†;३३,७;४०,७^{३}; १८, †१,३; ५;३, ८†; ९; ४,१; २; ६,५;७,९;१६, २; २१,९^{२};२२,

श्रवणे ?नु क्षाम् इत्येतयोः पदयोः स्थाने नक्ष–(*नक्षत्र-) > -त्रान् इत्येक-पदः शोधः । एवं च पृ ११८९ कृतचरः सस्थ. क्षाम् इति निर्देशो नेष्टः । 'रात्रिः शोभार्थं स्व-चन्द्ररूपीणि नक्षत्राणि प्रतिमुञ्चति (धारयति)' इति भावः ।

a) सकृत् पाभे. कृते पृ ८३८ *a* टि. द्र. ।

b) पाभे. कृते पृ ७६१ *e* टि. द्र. ।

c) पाभे. कृते पृ १२०७ *e* टि. द्र. ।

d) पाठः? (तु. सपा. शौ ३,१३,४ वः इति पाभे.) ।

e) पृ १७५४ *i* टि. द्र. ।

१०†; २५,७[२]†; १०; २६, १[४]; ३१,२; ५; ३२,१४; १९,१, ६; २,५; ६; ३,१; ५, ८; ९, ११; १३[२]; १२, १३; १३, १५; १७; १५,९; १५[२]; १८,५[२]?; १९,२; ४; १४; २३, ४; २४, १[२]; २७, ८†; २९,६; १२; ३१,६[२]; १४; ३३,९; १४; ३५,८; ३६,४; ८; ३७,६[२]; १३; ३८,२; ८;३९,४; ४१,५[२]; ७[२];१५[२];४३,११;४४, २; ३; ११-१५; ४६,१०[२];१३; १५; ४९, ६; ७[२]; ५०, ८; १५; ५१, १०; ५२, १०[२]; ५४, १; ५५, ४-७; २०, १, ६; ३, ७[२]; ६,१०†; ८, ५?[a]; १३, ५;१५, ३[२]†; २०, ४?[b]; २१,१०;२७, ५; २८, ३; ३५, ५; ३७, ५; ४०, ९; ४६, ३[२]; ४७, ८.

नुकि[c] कौ १,१७६[२]‡[d]; २०३[२]‡[e]; जै १,१९,२[२]‡[d]; २१, १०[२]‡[e].

†नुकिस्(:)[f] ऋ १, २७, ८; ४८, ६; ५२,१३; ६९, [४; १०,१०, ५]; ८४, ६[२]; १५५, ५; १६५, ९; २, २४,७; २७,१३;३८,७; ३, ३८,८[g]; ३९, ४;४९,२; ४, १७,१९; ३०,१[२e];२३; ४२,६; ५,८५, [६; ६,७,५]; ६,२५,५; २७, ३; ३०, २; ४४,१०; ६७, १०; ७,३२,५; १०; १६; ५६, २; ८,२०,१२; २१, १४; २४, १५; १७; २८, ४; ३१, [१७; ७०,३]; ३२,१५[२]; ३३,८;४५, २१; ५९, २; ६१, ६; ६८, ८; ८४, ९; ८८, ३; ६; १०, २२, ५;३१,११; ३९,११; १११,७; १३२, ३; १३४, ७[२d]; खि १, ६, २; मा ३३, ७९; का ३२, ६, १०; तै.१,८,२२,४; २, १, ११,४; मै ४, ११, २; ३; १४, १४; काठ ९. १८; ११, १२; कौ[h] १, १८५‡[i]; २४३; २७०; २९६; २,३००[२]; ५०५; ७४०; ७६६; ८६१; ९३०; १०३५; १०४७; जै १, २०, १‡[i]; २६, १;२८,८; ३१,४; ३, २४,१६[२]; ३९, ४; ४, ६, २; शौ २, ३१, ३§; १८, १, ५; २०, ५३, २; ५७, १२; ६४, ५; ९२, १८; ११४, २; ११८, २; पै २,१५, ३§.

नकीम्[j] ऋ ८,७८,४;५.

न-तमाम्[k] मै १,८,२¶.

ननु[l] ऋ १०, ५४, २; ८४,३; शौ २, १, ४; ४, ३१, ३†; ११,६, २५; १३, २, १३; १९, ३२,९; पै २, ६,४; ४, १२, ३†; १२, ४,९; १६, २३,५; १८,२१,७.

---

[a]) द्वितीये पादे नो इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नूको., वा. च)। [b]) पाठः?। शोधार्थं तु. पृ ६१४ *r* टि.।

[c]) =नञ्। अव्य.। व्यु.?। नु-कि इति पपा.?। <नु+ किम्- इति सा., कि इति नि. अनर्थक इति विव.। स्वार्थे अकिन् प्र. उसं. (पा ५,४,२९) इति तु स्यात्।

[d]) सपा. नुकि<>नुकिः इति पामे.।

[e]) सपा. नुकि<>नुकिः (आश्रौ ६,४,१० शांश्रौ १८,१३,२ च) इति पाभे.।

[f]) =नञ्। अव्य.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। कौ. पपा. नु-किः इति?। अन्ये<नु+किस् [<किम्-] इति। स्वार्थे अकिस् प्र. उसं. पा (५, ४,२९ [तु. तात्पर्यतः] वानि [४, ३])।

[g]) वा.? सस्थ. मे इति पाठः? [√मा [माने]>लुङि कर्तरि (चिणि [तु. पा ३, १, ६१]) प्रपु१] *मायि (पर्यच्छेत्सीत्) इति शोधः स्यात् (तु. छन्दः)। तथा च वा. स्पष्टः स्यात्। तथाहि। नान्तरीये पूर्वे मन्त्रे देवान्तराणां तत्तत्प्रातिस्विकवैशेष्यवतां सतामिन्द्रोनुयोगिकी तत्तद्रूपसंपत्तिरश्रावि। एवं तावत् स्वकनप्राप्तः सवितृदेवोऽपि प्रातिस्विक्याऽनत्या (आच्छादकविशेषेण) इन्द्रं वास्यितुं प्रावर्तत। 'तदित् (तदेव) नु (निश्चयेन) सवितुः (साऽमतिः) अस्य (कर्मणि ष. [=इममिन्द्रं]) नकिः (न) *मायि'। तत्र कारणमाह। '(इन्द्रः स्वयं [स्वमहिम्ना]) विश्वमिन्वे (विश्वव्यापिन्यौ सत्यौ) रोदसी (अपि) आवव्रे (आवृणुते)'। यतोऽसौ विश्वाच्छादकाऽऽच्छादको भवति, तत एवासौ सवितुरावरणविशेषेण मेयः (व्याप्यः) कृतः स्यादिति भावः। *मायि > नैप्र. मे इत्यभिसंधिः (वैतु. पपा. प्रभृ. मे इति पाठ इति कृत्वा वा. अपश्यन्तः, Foy [KZ ३४, ३३२] ?नुकिर्मे इत्यस्य स्थाने *नाकुऽर्ये इति शोध इति, Henry [KZ ३६, १३२] √मि >[हिंसायां लुङि कर्तरि प्रपु१] *मैः इति शोध इति च ?)। [h]) वैतु. पपा. द्वे पदे इति।

[i]) पामे. कृते पृ १३२६ *o* टि. द्र.।

[j]) =नञ्। अव्य.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। स्वार्थे अकीम् प्र. उसं. (पा ५, ४, २९)। *f* टि. च आकीम् इत्यत्रत्यं टि. अपि च द्र.।

[k]) अव्य.। तमबन्तात् आमः प्र. (पा ५,४,११)।

[l]) =नञ्। अव्य.। व्यु.?। स्वार्थे अनुच् प्र. उसं. (पा ५, ४,२९) चित्स्वरश्च (तु. *f*, *j* टि.)।

नहि[a] ऋ १, १०,८; १९, २; २२, ४; २४,६; ३९,४; ५४,१;५७, ४; ८०, १५;१२९,४; १३८,४; १६४,११;१७; १६७,९; १७९, २; २, २८,६; ४, १८, ⌊४ (६, १८, १२)⌋; ३१, ९; ५५, ⌊७ (१०, ३०, १)⌋; ५, ३१,२;४०, ९; ६, १६, १८; २५, ५; २७, ⌊३ (१०,५४,३)⌋; ७,४,८;२२, २; ३२,१९; ५९, ३; ४; ८,३, १३; ७, २१; २१, ७; २४,१२; १५; ३०,१; ३३, १६; ४०, २; ४६,११; ६०,१४; ६४,२; ६६, ⌊(१,८४,१९)१३⌋; ७१,२;८०, १;८१,३; १०२,१९; १०, २७, १८;७१,६; ८६,११; ९५, १३; १०७, ३; ११९, ६; ७; १३१, ३;१४२,१; १४५,४; १८५,२; मा ३, ३२†; ३३, ६; का ३, ३, २४†; ३२, ५, ६; मै १,५, ४†; ८,३¶; ४,१४,१‡[b]; ९†; काठ ६,२; ७, २†; १५, ८‡[b]; २०, १४†; ३५, १४; क ४,१; ५, २†; †कौ १, २४१; ३७३; २,५७;८०;७०५;८६१;११४७; †जै १,२५,९; ३९, ४; ३,६,३; ८,६; ४,६,४; ७,१०;१०,३S; २४,८; शौ ३,१८,३†; ६,४९, १; ७,१०६,१; †९, १४, १३; १७; १३, १, ४१; †२०, १२, २; १५,४; ५०,१; ८२,२;९३, २; १२५, ३; १२६, ११; †पै ६,१७,२; १६,६७,१; ७; १८, १९,१; २०, ३१, १०‡[b]; ३५, ५; ४१,२.

नो[c] ऋ १, १७०,१; १९१, ⌊१०-१२⌋ ४,२१,९; ६, ५४, ३; ८, ३३, १६; १०, ८६, २; १०८, १०; ११७,६; १२९,१[2];१४५, ४; खि २, ६, १९[d]; ४,६,१०; ¶मै १, ६, ८; ८, ६; ९,३; ३, ४,८; ८,९; ९,४; ४, १२, ३†; ¶काठ ६, ७; २८, ३; ¶क ४, ६; ४४,३; शौ १, ३२,१; ३, १८,३; ३०,४; ८,२,२४; १८, २,३८-४५; २०,३४,१६;१२६, २; पै १,२३,१; २,६१,१; ५, १९, ४; ६, २, १[e]; १३, ७, १७.

√नंश्, नश् (वधा.), > नशाय, †नुशते ऋ १, १६५, ९; मा ३३, ७९; का ३२, ६, १०; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; †नशते ऋ ५, ४, ११; ६, ३, १; २; ७, ८२, ७; तै १,४, ४६, १; मै ४, १४, १५; काठ १०, १२; नशय>था ऋ २, १४,८; नुशत् ऋ ६, २, ५; ८, ६१,१२; †नशत् ऋ २,४१,११; ७, ३२, २१; ८, १९, ६; ३१, ⌊१७; ७०,३⌋; ४७, १; ६८, ८; तै १, ८, २२, ७; मै ४,११,२; काठ ११, १२[f]; कौ १, २४३; २, २१८; ५०५; जै १, २६,१; ३, १९, १३; ३९, ४; शौ २०, २०,६; ५७,९; ९२,१८; १३६, १२S[g]; नशन्त ऋ १,१२३,११; ७, १, २२; नश पै ५, १, २; ?नुशामहै ऋ २, ३०,११; १०, ३६, ११; अनशत् पै ८, ८,४; १९, ७,९.

नशीमहि ऋ १०, ३६, ३; ५७, २[h]; †आनट्[i] ऋ ६, १,⌊९; १०, १२२,३⌋; १३, ४;१५, ११;७, ९०, २; ८, ४,६; १०, ७०,९; मै ४, १३,६; १४,२; काठ १८, २०; आनट् ऋ ७, ७, ⌊७; ८, ७⌋; १०, १०२, ११; १०४,६; खि ५, ७,४, १५.

नशायथः[j] ऋ १०,४०,६.

नुंश[k]- -शे[l] ऋ १, १२२,५[m];१२.

नुंशि[n] ऋ ६,५१,१२.

¶नंशु(क>)का- -काः काठ २५, ५; क ३९,२.

---

[a]) =नञ्। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। कौ. पपा. नुहि इति तदनु च सर्वेऽन्ये। पृ १७५८ *l* टि. दिशा तद्धितः अहिच् प्र. उसं.। [b]) पाभे. कृते पृ १७५२ *b* टि. द्र.।

[c]) =नञ्। अव्य.। व्यु. ?। पपा. प्रमृ. नु+उ इति स्वार्थे ओ प्र. उसं. (पा ५,४,२४ ⌊तु. नुकिः, नुकीम् इत्यत्र टि.⌋)। यद्वा ननु>नैप्र. यनि. द्र.।

[d]) सपा. काठल १८ न इति पाभे.।

[e]) सपा. नो<>युः इति पाभे.।

[f]) नुश॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ⌊८, ३१,१७⌋ तै. मै. च)।

[g]) तु. RW.; वैतु. शंपा. नवत् इति।

[h]) सपा. नशीमहि (ऐत्रा ३, ११ च)<>मशीमहि (परि.) इति पाभे.। [i]) आडागमः (पा ६, ४,७३)।

[j]) धा. द्रुतगतौ वृत्तिरिति मतम्। तु. सस्थ. टि. पुरि। आयः प्र. उसं.। GW. प्रमृ. तु नश->नाधा. √नशाय इति। [k]) भाप.। घञन्तम्।

[l]) विषये सप्त. (=तात्पर्ये च.)।

[m]) धा. नाशे वृत्तिः (तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. प्राप्ताविति?)। [n]) तुमर्थे इन् प्र. उसं. (पा ३,४,९ ⌊वैतु. अन्ये लुङि उपु१ इतीव?⌋)।

१न(ष्ट>)ष्टा- -ष्टा काठ ४०, ५[a].

नंसन्ते √नम् द्र.

?नकरणी पै ८,१०,७.

नकुल[b]- -लः मा २४,३२; का २६, ७,२; तै ५, ५, १२,१; २१,१; मै ३, १४, १३; काठ ४७, २; ११; शौ ६,१३९,५; ८,७,२३; पै १, ४४, ३;४; ८७, ४; १६, १४,२; -लाः[c] तै ५, ६,१५,१; काठ ४९, ५; -लान् मा २४, २६; का २६,६,१; मै ३, १४, ७; -लाय तै ७, ३,१८,१; काठ ४३, ८.

?नाकुल[d]- -लेन पै १,६४,३.

नक्त[e]- -क्तम् ऋ १, २४, १०[2]; १२; ३४,२; ९०, ७; ९८,[२; १०, ८७, १]; ११६, २०; १२७, ५; १३९, ५; १४४, ४; ४, ३०, ३; ५, ७,४; ७६, ३; ६,३, ६; ७, १५, १५; ७१,१; २; १०४, ११; १७; ८, ७, ६; १८,६; २५, ११; २७, २; ६१, १७; ६४, ६; ९६, १; ९, ९७, ९;१०७, २०; १०, ३४, १०; ८८,६;९३, ५; ९५,४; खि २, ७,१; ३,१३,१;१६,३; मा १३, २८†; १६,२१; १८, ७३;२०, १५; ६१; ६२; २१, ३५; ३६; का १४,३,२†; १७, २,५; २०, ५, ६; २२, १, २; ६, ८; २३, ४,७; ८; ¶तै १, २, १४, ७†; ५, ९, ५[2]; ६; ११, २†; २,४, १०,१; ४,२,९,३†; ५,३,१§; ५, ३, ४, ७; ६,४,४[2];६,४,२, ४[2]; ८,३; ७,४,१०,२; मै ¶१, ५,५[2]; ८,६;९,३; २, १,११[2]¶; २,६; ३, ६¶; ७, १६†; ९,३; १३, ११†; ३, ६,६¶; ७,८¶; ११, २[2]; ३[2]; १०; ¶४, २, १०; ३, ४; ५, १[4]; ¶काठ ४, १६†; ६,२; ७,४;६;८[2];१०[2]; ८,३; १०,१२§; ११,१;२;१०; १३,८[2];१७,१२§;२२,९[2];२३, ५;२५,७; ३०,१; ३३,२; ३५, १४†; §३८, ५; ८[2]; ३९-४०, ३†;¶क ४, १;५,३;९[2]; ६,८; २७, २§; ३५,३[2];३६,२; ३९, ५; ४६,४;४८,१३†; †कौ १, २८७; २, २७३; ४६८; ८०८; ११०४; †जै १,३०,५; ३,२३, ५; ३५, ३; शौ ५, ७, ३; २९, ९; ३०, १०; ६,२३,१; १२८, ४[f]; ८,२,१†; ४,११†; १७†; ५,२२; १६, ७, १०; १९,१५, ६; पै १,३३,५; ३, ३५,६; ७, ९, ४; ९, ११, ५; १३,९,१०; १०,१२;१६,६,१†;†१०,१;७; २८,११; १७, १२, ५; १४, २; १९, ४, १० ; ४५, ६† ; २०, ५६,५.

नक्तं-जा (त>)ता[g]- -ता शौ १, २३,१; पै १,१६,१.

नक्तया[h] ऋ ४, ११, १; तै ४, ३, १३, २†.

नक्ता[i] ऋ १, ७३,७; ७, ४२,५.

नक्तो(क्ता-उ)षास[j]- -षासा[k] ऋ १, १३, [७; १४२, ७]; ९६,५; ११३,३; ९, ५, ६; मा १२,२; १७, ७०†; २८, २९; का १३, १,२; १८, ६, ६†; ३०, ३, ६; †तै ४, १, १०, ४; ६, ५, २; ७, १२, ३; ५, १, १०, ४¶; ४, ७, २; ९,३; मै २, ७, ८†; ९; १६; १०, ६†; ३, २, १†; ३,९; ४, १०, २†; †काठ १६, ८; १८, ४; १९, ११; २१, ९; †क २८, ४; ३१, १; कौ २, ११०१†.

|नक्तन्[l]- -क्तभिः ऋ ७, १०४, १८; शौ ८, ४, १८; पै १६, १०, ८.

---

[a]) सपा. नष्टा<>विष्टा<>विष्टम् इति पाभे.।

[b]) नाप.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। न + कुल-[बस.]> यनि. इत्तीव (पा ६,३,७५;२,१७२)?। [c])नकुलवर्णा-पशु-।

[d]) =नकुलभावमारोप्य, नकुलवत्। भावे तद्धितः।

[e]) नाप. न. (रात्रि-)। व्यु.?। <√अञ्ज् [म्रक्षणे] इति वा न + (√अञ्ज् [दीप्तौ] > कर्मणि) अक्त- > तस. *अनक्त- > नैप्र. यनि. वेति या [८, १०]; < √नश् [अदर्शने] इति PW. प्रमृ.; < √नश् [*शयने] इति WAG [१,१४९a]। न+(√नज् [*प्रकाशे] > भावे) *नक्त- > तस. *न-नक्त- > नैप्र. यनि. (अ-प्रकाश- इति च रात्रि- इति चाऽनर्थान्तरम्) इति तु मतम्। ?नक्तात् इत्यत्र टि. द्र.।

[f]) सपा. नक्तम्<>प्रातः इति पाभे.।

[g]) विप. (ओषधि-)। तस.।

[h]) वा. क्रिवि.। तृ१ याजादेशः (वैतु. GW. MW. प्रमृ. नक्ता- > तृ१ इति ?)।

[i]) उषस्- इत्यनेन संबन्धः। शिष्टं ८२६ i टि. द्र.।

[j]) द्वस. उभ. स्वरः (पा ६,२,१४१)। पूप. आनङादेशः (तु. कौ. पपा.; वैतु. अन्यत्र पपा. नावग्रहः इति)।

[k]) °षसा इति ऋ. मा. पपा.।

[l]) नाप. (रात्रि-)। व्यु.?। *नक्तन्- इति भाप. इति नक्त- इत्यतः कियानपि विशेषः द्र.। शिष्टं e टि. द्र.।

?नक्तात् पै २,२२,५[a]; १६,३७,६[b].
नक्ति[c]– -क्तीः ऋ २,२,२.
√नक्ष्, > इनक्ष्, इनक्षसि ऋ १०, ७५,४; †इनक्षत् ऋ १, १३२, ६; मा ८,५३; का ९,६,५.
नक्षति ऋ १०, ३, ५; नक्षति[d] मै २,१२,६; काठ १८, १७; क २९, ६; शौ ५, २७, ३; पै ९, १, २; नक्षतः ऋ ६, ४९, ३; नक्षन्ते ऋ १, ६६, ५; ६, ४५, २८; ७, ३७, ७[e]; ५८, १; ८, ५४, २; खि ३, ६, २; †कौ १, २०१; जै १, २१, ८†; नक्षन्ति ऋ १, १६६ २; नक्षन्ति मै १, ८,६¶; नक्षसे ऋ १, ३०, २०; मा २७, १३[d]; का २९, २, ३[d]; तै ४, १, ८, १[d]; †नक्षामहे ऋ ८, ६०, १०; कौ २, ८९५; जै ४, १४, २; नक्षत ऋ १, ३३, १४; १०,७४,२; नक्षत् ऋ १, १२१,३; १७३,३; ६, ६३, ६; ७,३९, ६; †नक्षन् ऋ ७, २३, ४; मा ३३, १८; का ३२, २, १; शौ २०, १२, ४; नक्षन् ऋ ८, ५४, १; खि ३, ६, १; नक्षन्त ऋ १०,८८,१७; नक्षन्त ऋ ७, ४२,[१;५२,३]; ८, ९२, २७; नक्षतु शौ ७, ७७, ५[f]; नक्षस्व ऋ ८, ५४, ७; खि ३, ६,७; शौ १०,१,१४; पै १६, ३६,४; ध्नन्क्षन् १०,११५,८.
†ननक्षे ऋ ९,९३,१; १०, ९५, ४; कौ १, ५३८; २, ७६८; जै १,५५,६.
इनक्षत्– -क्षतः ऋ १,५१,९.
नक्षत्– -क्षन्तः ऋ ६, ४९, ११; ६३,३.
†नक्षद्-दाभ[g]– -भम् ऋ ६, २२, २; शौ २०, ३६,२.
नक्षमाण,णा– -णः ऋ १०, ६८,२; शौ २०,१६,२†; –णा ऋ ७,३१, ८; –णाः ऋ ७, ९३, ३; मै ४, ११,१†; शौ १८, २,२९; –णौ शौ १२, ३,८[e]; पै १७, ३६,८.
†नक्ष्य– -०क्ष्य ऋ ७, १५, ७; कौ १,२६; जै १,३,६.
नक्षत्र[h]– -त्रः ऋ ६, ६७, ६; –त्रम् ऋ ७, ८१, २; ८६, १; १०, ८८, १३; १११, ७; १५६, ४; तै १,५,१,४¶; ४, ४, १०,१[१]; २[१२];३[६]; मै १, ६, ८¶; २,१३, २०[२२]; ३, ६, ९¶; ४, २, ७[२]; ¶; ९¶; काठ २,१४†; ४, १६†; ७, १५[२]¶; ¶८,१[५]; ३; ९,१९†; २३, ५¶; ३९,१३[२७]; ¶क ६, ५[२]; ६[४]; ८; ३६, २; †कौ २, १०२; ८८०; †जै ३, १०, ४; शौ १०, २, २२; २३; १९,९,९; पै १६,६१, १; –त्रा ऋ १,५०,२; कौ ३, ५, ७; शौ १३, २, १७†; ६,७; २०,४७, १४†; पै १८,२२,२†; –त्राणाम् ऋ १०, ८५, २; तै १,२,२,२; ३,४,५, १; ५, ७, २२, १; ६, १,१,४¶; मै १, २, २; ३; ४, ४, ७¶; काठ २, ३; २३, १¶; ५३, १२; क १, १५;३५,७¶; शौ ३, ७, ७; ५, २४, १०; ६, ८६, २; ७,१४,१; १४,१,२†; १५, ६, ६; पै ३,२,६; १५,७, ५; १८, १,२†; १९, ६,११; २१, १; ११; –त्राणि मा १४, १९; १८, १८; ४०; २५, ९; ३१,२२; का १५, ५, ४; १९, ६, ३; २०, २, ३; २७, ९, १; ३५, २, ६; तै ३, ४,७, १; ४, ३, ७, १; ५, ४, ¶१, ३; ४; ६, १०, २¶; ७, २०, १;

---

a) नक्तात् पश्यति इति पाठः? (√नज् [*दर्शने] > कर्तरि) *नक्तृ–(द्रष्टृ- [जागरूक-]) > [प्र१] नक्ताऽति-पश्यति इति द्विपदः शोधः। 'यावद्रात्रं जागर्ति' इति भावः। नक्त– इत्यत्रापि टि. द्र.।

b) नक्तात् कर्तुमर्हसि इति पाठः? न त्वाऽति-कर्तुम् अर्हति इति चतुष्पदः शोधः। सपा. शौ १०,१,२६ इत्यत्र यद् नि-कर्तुम् इति पदं तदपि अति-कर्तुम् इत्येवं शोध्यम्। पामे. कृते पृ १७५६ *f* टि. द्र.।

c) नाप. (रात्रि-)। व्यु.?। नक्त– इत्यनेन स-न्यायता द्र.। उप. *नक्ति– [भाप.] इति ततो विशेषः।

d) सपा. नक्षति<>नक्षसे इति पामे.।

e) तु. सस्थ. टि. अभि।

f) सपा. नक्षतु<>भक्षति<>ऐत्रा १, २२ आश्रौ ४,७,४ शांश्रौ ५,१०,१८ नक्षति इति पामे.।

g) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. <√दभ् (तु. निघ [४,३])।

h) नाप.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <√नक्ष् इति (पाउ ३, १०५); <न+क्षत्र– इति माश [२, १,२, १८;१९] प्रभृ.; <न+क्षत्र– [<√क्षद् वा √क्षि वा] इति पाका [६, ३, ७५]; <नश– +क्षत्र– इति MVG [८१,२*a*]; <नक्त-त्र– इति WIS [२, २६८]; <न + क्षम्+त्र– इति गोत्रा [२,१,८]। *नश– (=नक्त-) वा नाक– वा +(√*सत् [दीप्तौ] > भावे) *सत्र–> वस. नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

७, ३, १४, १; ५, १६, १; २५, १¶; मै ¶१, ८, ६; ११, १०; २, २, ७¶; ७, १३; ८, ३;११,५; १२,२; १३, १५; ३, १,८¶;३,३¶; १५,८; ¶४,२, १२; ४, ७; काठ ११, ३¶; १४, ४¶; १७, ३; १८, १०; १४; २२, ४¶; ३५, १५¶; ३७,१२¶; ३९, ८; ४३, ४; ४५,५;११;५३,१०; क २६,२; २८,१०; २९,३; शौ ६, १२८, १; ९, १२, १५; ११, ८, १०; १५, ६, ५; १७, ४; १९,८,१; पै १,८४,८; ९, ३, ७; २३, ५; १५, १४, ३; १६, १३९, १८; १७, २६, ११; २९, ११; १९, २४,१६; –¶त्रे काठ ८, १; क ६,६; –त्रेभिः ऋ १०,६८,११; शौ २०, १६, ११†; –त्रेभ्यः मा २२, २८; २९; ३०, २१; ३९, २; का २४, १४, १; १६, १; ३४, ४,३; ३९,१,१; तै १, ८,१३,३; ६, १, ४, ३[2]¶; ७, १, १५, १; ५, २३, १; मै ३, १२,७;१०; काठ १५, ३; ४१, ६; शौ ६, १०, ३; १२८, ३; पै १९,२७,७; –त्रेषु मा २३,४; का २५, २, २; तै ६,१,४,४¶; काठ ११,३¶; –त्रैः ऋ ३,५४, १९; मा २३, ४३; का २५, ८, ५; तै ५,२,१२,२; ७, ५, २३, १; मै ३, १, ८¶; काठ ३७,९; ५०,६; शौ १९, १९, ४; २७, २; पै ४, ३, ६; ५, ११,९;३५, ४[2]; ७,१४,४; ८, १७,४; १०, ७,२; १९,५०,३.

नक्षत्र-ज्ञा[a]– -ज्ञाः शौ ६, ११०,३; पै १९, २०,२.

नक्षत्र-दर्श[b]– -र्शम् मा ३०, १०; का ३४, २,२.

नक्षत्र-राज[c]– -०ज शौ ६,१२८,४; पै १९, २४,१८.

नक्षत्र-विहि(त>)ता– -ता तै २, ५,२,५[2]¶.

¶नक्षत्रिय,या[d]– -याम्,–यायाम् तै ७,१,३,२; –०ये शौ २,२,४; पै १,७,४; –येभ्यः मा २२, २८; का २४,१४,१; मै ३,१२,७.

¶नक्षत्रे(त्र-इ)ष्टका[e]– -काः तै ५, ४,१,३.

?नक्षत्रपयसः[f] पै १७, २५,१.

न-*क्षत्रशवस्[g]– -वसाम् ऋ १०, २२, १०.

नक्षमाण–, नक्ष्य– √नक्ष् द्र.

नख[h]– -खम् ऋ १०, २८,१०; काठ ३४,३¶; –खान् मै ३, ६,२¶; काठ २२,१३¶; शौ ४,३,३; पै २,८,३; –खानि ¶तै २,५,१,७; ६, १, १, २; पै १६, ७५, १२; ¶खेन मै ४, १,१०; काठ ३१, ८[2]; क ४७,८[2]; –खेभ्यः ऋ १०, १६३,५; शौ २,३३,६;२०,९६, २२†; पै ४,७,४; –†खेषु ऋ १, १६२,९; मा २५,३२; का २७, १३,१; तै ४,६,८,४; मै ३,१६, १; काठ ४६, ४; पै १,५,४§.

¶नख-निर्भिन्न– -न्नम् तै १, ८, ९, १; –न्नानाम् काठ १५, ४[i].

¶नखा(ख-अ)वपूत– -तानाम्[i] मै २,६,५; ४,३,८.

नखो(ख-उ)ग्र[j]– -ग्रम् पै ६,१४,३.

?नखसम्[k] पै १९,२०,५.

---

[a]) विप. (वीर-)। उस. विद्वन्तम्।

[b]) नाप. (नक्षत्र-गणक-, ज्योतिर्विद्-)। उस.।

[c]) षस. समासान्तप् टच् प्र.।

[d]) विप. (विराज्- ⌊दीप्ति-⌋)। तस्येदमर्थीयः घ>इयः प्र. उसं. [पा ४,४,१४१ (तु. सा. ⌊तै.⌋; वैतु. पाका., सा ⌊शौ.⌋ स्वार्थे प्र. इति, वें. भा. समूहे प्र. इति ?)]।

[e]) नाप.। मध्यमपदलोपिनि कस. अन्तोदात्तः।

[f]) पाठः ? नक्षत्रपतयः इति शोधः।

[g]) विप. (विश्-)। न + *क्षत्र-शवस्– (⌊रक्षण-सामर्थ्ययुक्त-⌋ बस.) > तस. ⌊न-लोपाऽभावे⌋ यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. नक्षत्र-शवस्– इति, ORN. GRV. न इति च क्षत्र-शवसाम् इति च पृथक् पदे इति ?)। 'हे इन्द्र! त्वं (प्रस्तुतानां) कवीनां (तत्-संबद्धानां) विशां नक्षत्रशवसां (⌊रक्षणसमर्थेतराणां सतीनां⌋ तद्घटकान् सतः) नॄन् *तान् (अव्य. ⌊तदा⌋) वृत्रहत्ये चोदयः (प्रेरितवान्) *यद् (यदा) ई (एते नरः ⌊अन्वादेशे सर्वानुदात्तः उसं. पा २, ४, ३२⌋ वृत्राद् भीतभीता इव सन्तः) गुहा (गुहायां प्रविष्टा आसन्निति शेषः)' इति वा.।

[h]) नाप.। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <न+ख– इति पा ⌊६, ३,७५⌋; <√नह् इति ⌊पाउ ५, २३⌋; <√नघ् इति GW.WW ⌊१, १८०⌋। (निर् √अक्ष् ⌊निकृन्तने⌋ > कर्तरि) *निरक्ष– > नैप्र. *न्यक्ष– > यनि. इति तु स्यात्।

[i]) सपा. नखनिर्भिन्ना°<>नखावपूता° इति पाभे.।

[j]) विप. (रक्षस्-)। तृस.।

[k]) पाठः ?। न+(√क्षि ⌊क्षये⌋ > भावे) क्षय– > बस. न-क्षय– ⌊विप. न. ?देवायन-⌋ > -यम् इति शोधः।

नग[a]– -गेपु शौ १९,८,१.

नग्न,ग्ना[b]– -ग्नः ऋ १०,६१,९; तै ६,५,८,६¶; ¶मै ३,९,३; –ग्नम् ऋ ४,२५,७; ८,७९,२; –ग्ना शौ ५,७,८; पै ७,९,५; –ग्नाः ऋ ८,२,१२; जै ४,२२,११†.

नग्न-क[c]– -कात् शौ ८,६,२१; पै १६,८१,३.

नग्नं √कृ

नग्नं–कृत्य तै ६,५,८,६¶.

नग्न-ता– -ता ऋ १०,३३,२.

¶नग्नं-भावुक,का[d]– -कः मै ३,६,५; काठ २३,२; २६,६; क ४१,४; –काः तै ६,१,३,८.

नग्नहु[e]– -हुः मा १९,१४; ८३; का २१,२,३; ६,४; मै ३,११,९; काठ ३८,३; –हुम् मा २०,५७[f]; २१,३१; का २२,६,३[f]; २३,४,३; मै ३,११,२; ३[f]; काठ ३८,८[f].

?नघमार[g]– -रः शौ १९,३९,२; पै ७,१०,२.

नघायम्[h] शौ १९,३९,२-४.

?नघारिप,पा[i]– -पः शौ १९,३९,२; पै ७,१०,२; –षाम् शौ ८,२,६; ७,६; पै १,९३,२?[j]; १३,१३,१०; १६,३,६; १२,६.

न चा इ त्था न चा इ हा व मा स तो अक्षे[k] पै ५,९,४.

नड,ळ⌊ऋ⌋[l]– -¶डः काठ २५,७; क ३९,५; –डम् काठ २५,७¶; क ३९,५¶; शौ४,१९,१;६,१३८,५;१२,२,१;५०;५४; पै १,६८,१; ५,२५,१;३२,१०; १२,३,५; १७,३०,१;३४,११;३५,२; –डस्य पै ९,७,१३; –डाः ऋ ८,१,३३; शौ ६,१३७,२[m];३; –डे शौ १२,२,१९; पै १७,३१,९; –डेषु पै ९,७,१२.

नड्-व(ल>)ला[n]– -लाभ्यः मा ३०,१६; का ३४,३,२; –लासु पै १९,३०,९.

?नडद्वतीन्[o] पै १७,२९,८; ११.

न-तमाम् न द्र.

?नत्त[p] पै ५,९,७.

?न त्वा म स्ते[q] पै ११,७,१०.

√नद् (वधा.), > नदि, नानद्, नदति[r], नदतु पै २०,३९,२; अनदत>ता तै ५,६,१,२; मै २,१३,१; काठ ३९,२; शौ ३,१३,१; पै ३,४,१.

नदयन्त ऋ १,१६६,५.

नानदति ऋ१,६४,८;८,२०,५[r].

---

[a]) नाप. (पर्वत-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <न+√गम् इति पा(६,३,७७,)<√दह् इति पाउ (५,६१)?।

[b]) विप.। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <√नज् ⌊व्रीडायाम्⌋ इति अभा. अक्षी. च। न+(√*वर्ग् ⌊आच्छादने⌋>भावे) *वर्गण–>वस. न-वर्गण–>नैप्र. यनि. इति तु स्यात्। [c]) कुत्सायां स्वार्थिकः कप् प्र.।

[d]) विप.। उस. उप. √भू+खुकञ् प्र.।

[e]) नाप. (सुरा-कन्द- ⌊किण्व-⌋)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। <नग्न–+√ह्वे इति अची. अभा.।

[f]) सपा. तैब्रा २,६,१२,१ नग्नहुः इति पाभे.।

[g]) पाठः ? RW.W. B ⌊६७७⌋ प्रभृ. न-घ-मारः इति पदमेकम्। *न-घ– [विप. (कुष्ठ- ⌊ओषधि-विशेष-⌋ वस. उप. भाप.<√हन् इति)]>-घः इति, *अ-मार– (उप. भाप. <√मृ इति)>-रः इति च द्वे पदे इति कृत्वा नघोऽमारः इति शोधः द्र. (तु. तत्रैव त्रीणि नामानि; वैतु. शंपा. सात. पपा. च सा. नघ° इति तच्च लैवि. इव स्यात्)।

[h]) न, घ, अयम् इति त्रिपदं द्र. (तु. सपा. पै ⌊७,१०,२-४⌋, RW.; वैतु. शंपा. सात. च नघायम् इति ?)।

[i]) पाठः ? RW. W. B. प्रभृ. <न-घ-रिप–। (*न-घार– ⌊भाप.⌋>तद्धितः) नघारिक, का– (विप.⌊ओषधि-, कुष्ठ-⌋ इति)> -कः, –काम् इति शोधः (वैतु. शंपा. सात. सा. नघारि° ⌊पपा. नघ-रि°⌋ इति च) ⌊g टि. अपि द्र.⌋।

[j]) तु. सस्थ. टि. ?कामपराजिताम् ⌊यत्र नघ-वारकम् इति शोधार्हम्⌋।

[k]) पाठः ? न चेत्थाऽभि माऽसत, वृक्षे इति शोध इति कृत्वा पृ १० सस्थ. १अक्ष–> -क्षे इति निर्देशो नेष्टः।

[l]) नाप. (तृण-भेद-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। अन्तश्छेदमधिकृत्य <√*नड् ⌊भेदवत्त्वे⌋ इति मतम्।

[m]) सपा. पै १,६७,४ ?ननत्वैः इति पाभे.।

[n]) विप. च नाप. च। मत्वर्थे ड्वलच् प्र. उसं. (पा ४,२,८८)।

[o]) पाठः ? अनडुद्-व्रत–> -°तिन्–> -ती इति शोधः (तु. पै १७,२७,४; वैतु. BKA. यनि. इति ?, र. °द्ध्र° इति ?)। सस्थ. कृता, तरति, येन इत्येषां स्थाने यथाक्रमं कृत्या, चरति, यद् न इति शोधाः द्र.।

[p]) पाठः ? नक्त–> -क्तम् इति शोधः। सस्थ. ?दुप इत्यत्र टि. अपि द्र.।

[q]) पाठः? न त्वा (त्वाम्) वस्ते(<√वस् ⌊आच्छादने⌋) इति त्रिपदः शोधः। [r]) तु. सस्थ टि. आ।

†नद[a]- -दम् ऋ १, ३२, ८; ८, ६९, २[२]; कौ २, ८६२[२]; जै ४,२५,२[२]; पै१३,६,८; -द्योः[b] ऋ १०,१०५,४; -दस्य ऋ १, १७९,४; २, ३४, ३; १०,११, २; शौ १८,१,१९.

नदी- -दी ऋ १, १३५, ९[c]; शौ १,८,१; ९,१२, १४; १२, २, २७; पै ४,४,८; १६,१३९, १६; -दीः शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; ७, १३, १०; १५, ११, ९; १९,३८, ९; -दीनाम् ऋ २, १५, ३; १९,२; ३,३३, ६;१२;५,५२,७;७४,२; ६,१७, १२; ३०, ३; ७२, ३; ७, ३४, १०; ११; १६; ८७, १; ९५,२; ९६, १; ८, ६, २८; २६, १८; ३१, [(१८,१६) १०];९६,११; १०,१३९,६; मा १३, ४२;२६, १५†; का १४, ४,५; तै २, ३, १४,५†; ४, २, १०, १; ६,२, ६; मै २, ७, १७; ४, ९, ११; १४, ७†; काठ १२, १५†;१६, १७; कौ १,१४३†; जै १, १५, ९†; शौ १,१५,३; ६,५२,२‡[d]; ११३,२; १४, १, ४३; १८,३, ५[e]; पै १, १११, २; २,१९, १; ६१,१; १५,८,५; १८, ४,१०; १९, ३३, १२; २०, ५२, ३; -दीभिः ऋ ५, ४१, १९; शौ १९,१९,६; पै ५, ३५, ७[२]; ७, १४, ७; ८, १७, ७; १९, ४८, १६; -दीभ्यः मा ३०, ८; का ३४, १, ८; पै १, २४,३; १५, २३, १३; १९, २४, १५; ४८, १३; -दीम् शौ ४,२७, ३; पै १३,४,३; -दीषु ऋ ७,५०, ३; ८,२,२; ३३,१२;५३, [४; ६३, १७]; ६८, ६; ७६, १; ८८, ५; १०७, १३; मा १७, ६[e]; का १८,१,७[e]; तै ४, ६, १,२[e]; मै २, १०,१[e]; काठ १७, १७[e]; क २८, १[e]; †कौ १, ५५८; २, ८५; ११८; ५७८;१०६७; †जै १, ५७, ५; ३,८, ११; १२,५; ४७, ४; ४, ७, ४; २०,५; शौ ४, ३६, ५; पै १९,३०,९; २०, १५,१; -द्यः ऋ १,५४,१;१०; ५५ २; ६२,६; १०२,२; १३०, ५;१५८,५;१८१,६; २,३५,३; ३,३३,४;४,१६, [२१;१७-२४, ११ (५६,४)]; ५५,६; ५, ४२, १२; ४५,२; ४६,६;४७,५;५५, ७; ७, ५०,४; ६०, ७; ८, ९६, १४; ९,९,४; ८६, ८; ९२, ४; १०, २८, ४; ६४, ८; ९५, ७; खि ३, २२, ९; मा ३४, ११; का ३३,१,५; तै २,५,१२, २†; ५,६,१,२; मै २, ७, १३; १३, १[२];†; काठ ३५,३†; ३८,१२; ३९,२; ४०,१३; कौ ३, ३,६†; जै २,१,६†; शौ ३,१३, १; ६, १२,३; २४,३; ७,३९,५; ११, ८,१०; १४, २, ७; १९,१,१[f]; २०, १३७, ८†; पै २, ७९, ५; ३, ४, १; १९, ६; ६, १८, ८; ९,२३,१६; १३, १२, ७; १५, १४,३; १८,७,८; १९,४,६;७, १०;२६,६; -†द्यम् ऋ १,१३१, ५[g]; शौ २०, ७५, ३; -द्यां ऋ २,३९,५; -द्याः पै १९, ३२,६.

नादेय[h]- -यान् तै ७,३, १४,१[i]; -याय मा १६, ३१[j]; ३७[k]; का १७,४,५[j];६,१[k].

नादेयी- -यीभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४४, २.

नाद्य,द्या[l]- -†द्यः ऋ २, ३५,१; मै ४,१२,४; काठ १२, १५;-द्यान् काठ ४३,४[i]; -द्याय तै ४,५,७,१[k]; मै २,९,६[k]; काठ १७,१४[j];१५[k]; क २७,४[j];५[k].

नदी-तमा- -०मे ऋ २,४१, १६.

नदी-पति- -तये मा २४, ३४; का २६,७,४; मै ३,१४,१५; -तेः मै ४,४.१¶.

नदी-वृत[m]- -वृतम् ऋ १, ५२, [२; ८,१२,२६].

नदत्- -दतः शौ ४, १५, १; ५; पै ५,७,१.

---

[a]) विप. नाप. व्यप. च। यदा सरित्-पर्यायो भवति, तदा धा. जल-वाहने वृत्तिः सुवचा स्यात्। एवमर्थान्तरेषु यथायोगं धा. वृत्तयो विभिद्यन्ताम् (तु. टि. नदनु-; वैतु. या [२, २४; ५,२] प्रभृ. सामान्येन शब्दे वा स्तुतौ वा धा. वृत्तिरिति?)। [b]) पामे. कृते पृ १५९१ j टि. द्र.। [c]) स१ रूपम् (पा १,१,१९)। [d]) सपा. ऋ १, १९१,४ विशिष्टः पामे.। [e]) सपा. नदीनाम्<>नदीषु (माश ९,१,२,२७ च) इति पामे.।

[f]) सपा. नद्यः<>सिन्धवः<>पशवः इति पामे.।
[g]) सा. भाप. (समृद्धि-)।
[h]) विप.। तत्रभवार्थीयः ढक्>एयः प्र. (पा ४,२,९७)।
[i]) सपा. नादेयान्<>नाद्यान् इति पामे.।
[j]) सपा. नादेयाय<>नाद्याय<>स्रोतस्याय इति पामे.। [k]) सपा. नादेयाय<>नाद्याय इति पामे.।
[l]) =नादेय-। ञ्यण् प्र. (पा ४,४,१११) तत्स्वरश्च।
[m]) विप. (वृत्र-)। उस. उप. <√ वृ (आच्छादने)।

*नदन[a]–
नदनिमन्[b]– -मा शौ ५,२३,८.
†नदनु[c]– -नुम् ऋ ८,२१,१४; कौ २,७४०; शौ २०,११४,२.
नदनु-मत्– -मान् ऋ ६,१८,२; काठ ८,१७†.
†नदयत्– -यन् ऋ७,७,२[d];९,९७,१३; कौ २,१५६; जै ३,१५,४.
नाद[e]– -दम् शौ १९,३४,३?[f]; -दे ऋ १०,११,२; शौ१८,१,१९†.
नादन– -नम् पै २०,४५,२.
नानदत्– -दत् ऋ १,१४०,५; ८; ३,२,११; ९,७०,६; मा ११,४६; का १२,४,९; तै ४,१,४,३; ५,१,५,६¶; मै २,७,४; काठ १६,४; क ३०,३; -दतम् ऋ १०,६७,९; शौ २०,९१,९†; -दद्भिः ऋ १,३०,१६; ६,६,२; तै १,३,१४,४†.
नानदती– -ती शौ १०,१,१४; पै १६,३६,४.
नद–, नदी– √नद् द्र.
?न दी यं वं तु का व तीं[g] पै १३,१,१३.
नद्ध– √नह् द्र.
नघ[h]– नद्भ्यः ऋ १०,६०,६.
?न घ रीर श री र[i] पै १०,५,१२.
?नघा[j] पै ११,५,१०.
?ननत्वै[k] पै १,६७,४[l].
ननमः √नम् द्र.
नना[m]– -ना ऋ ९,११२,३.
ननान्दृ[n]– -न्दरि[o] ऋ १०,८५,४६[p]; -न्दुः शौ १४,१,४४‡[p]; पै ४,१०,३; १८,५,१‡[p].
?न निर्दं नृचायव पै ९,११,१३.
ननु न द्र.
?ननोभ्यमा[q] पै १९,३६,८.
नन्त्व– √नम् द्र.
√नन्द्, नन्दन्ति ऋ १०,७१,१०; शौ १९,५३,७; पै १२,२,७;७,९.
१नन्द[r]– -न्दम् पै ८,१०,६; -न्दाः पै १६,८७,४[s]; १९,५०,८;

---

a) कर्तरि ल्युः प्र. (तु. या [५,२])।
b) भाप.। ताद्धितः इमनिच् प्र. (तु. W. B.; वैतु. PW. MW. विप.?)।
c) भाप.। धा. बन्धनहिंसनाऽन्यतरेऽर्थे वृत्तिः स्यात्?। (तु. सस्थ. टि. *?समूहस्य; वैतु. नाप. इति कृत्वा निघ [२,१७] प्रमृ., GW. GRV. संग्राम-पर्याय इति, वें. स्तोतृ-पर्याय इति?)। अनुच् प्र. उसं. (पाउ ३,५२)।
d) धा. दीपने वृत्तिः (तु. सस्थ. शुष्म->-ष्मैः, सानु->-नुः; वैतु. शब्दवृत्तयोऽन्ये)। तु. सस्थ. टि. आ।
e) भाप.। घलन्तेऽन्तोदात्तः।
f) पाठ? सपा. नादम् <> ?नाडम् इति पाभे.।
g) पाठः? ना (न अ)र्कं-वि(द>)द्राः नो (न ऊ) र्मि-धाराः, नदीः याः वर्तुका-वतीः इति शोधः। सस्थ. ?इमा इत्यस्य स्थानेऽपि पुनः इति शोधः।
h) नाप. (*भगिनी-सुत-)। व्यु.?। *स्वस्री- (=स्वसृ-) > नैप्र. स्वन्नी->नी+(√वृध् [सन्ततौ]>) *वृध्-(=सुत-)>पस. नी-वृध्-> नैप्र. नृध्-> यनि. (वैतु. वें. सा. < √नद् [नन्दने] इतीव कृत्वा नन्दयितृ-पर्याय इति, PW. GW. L. [४०८] < √नह् इति कृत्वा बन्धु-पर्याय इति, WAG [१,२३४], L. [४८३], ORN. नपात्-> नैप्र. *नप्द्->यनि. इति च?)।
i) पाठः? त्वम् अथ रयिरसि रयिम् इति पञ्चपदः शोधः (तु. सपा. शौ १९,३१,१२)। अत्र त्वम् इति पदं तृतीयस्य पादस्याऽवसानमिति कृत्वा सस्थ. मयि इति पदं मे इत्येवं शोध्यम् (तु. सपा. शौ.)। सपा. शौ. अपि ?धारयाधि इति पाठः?। तत्र धारय, त्वम्, अथ इति त्रिपदः शोधः द्र.।
j) पाठः? तथा इति शोधः?।
k) पाठः? (√तन् [विस्तारे]>कर्तरि) तत-> भावे *ततत्व->-त्वैः तृ३ इति शोधः। यद्वा कर्तरि क्नुः प्र. उसं. (पाउ ३,३५) इति कृत्वा *तनुन-> नैप्र. *नन->भावे ननत्व->तृ३ यनि. (=विस्तारैः) इति।
l) पाभे. कृते पृ १७६३ *m* टि. द्र.।
m) नाप. (जननी-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। या [६,६] प्रमृ. < √नम् इति; दे [१,११] < नग्ना- (इतीव कुतश्चित् पाभे. लब्धसंकेतः?)। (√जन्>जनि+कर्तरि क्युच् प्र. उसं. [पाउ ३,२०]>) *ज्ञ(न>)ना->नैप्र. यनि. इति स्यात्।
n) नाप. (पत्युर्भगिनी-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <न+√नन्द् इति (पाउ २,९८)। नृ-(पति-)+(√*नान्ध् [बन्धने, बन्धुभावे]>भावे *नान्ध्र->नैप्र.) *नान्दृ-> बस. पूप. स्वरे > यनि. इति तु स्यात्। 'पतिद्वारको बन्धुभावो यया' इति भावः।
o) छन्दस्तः ॰न्द्रि इति संभाव्येतेति GW. (तु. पाभे.)।
p) सपा. ननान्दरि (मंब्रा १,२,२० आपमं १,६,६ च) <> ननान्दुः इति पाभे.।
q) पाठः? यश्चाऽपापिनो नोऽभ्यमात् इति पाद-शोधः।
r) भावे घञ् प्र. नित्स्वरश्च।
s) सपा. नन्दाः <> मोदाः इति पाभे.।

-न्दात् शौ १०,२,९.
नन्द-वर्त[a]- -०र्त काठ १३, ९; पै १६,६०,१.
२नन्दि-
नान्द्य-
नान्दी[b]- -न्द्यम् ऋ १,२४, ४; -न्द्यै ऋ १,१४५,४.
नन्दथु- -न्दथु पै ९,१७,६.
नन्दधु[c]- -धुना[d] तै ५,७,१९,१.
नन्दन[e]-
नान्दन[f]- -नम् खि ३, १०, ६; कौ २,६५३.
नन्दिन्- -न्दिनः पै १०,४,५.
?नन्दसोदलमन्तकजिष्णुहा[g] पै २,८५,१.
?नन्दीमातं[h] खि ४,५,४०.
नन्नमत्-, नन्नमान- √नम् द्र.
नपात्[i]- -पात् ऋ १, १४३, १; २, ३१,६; ३५,१;२; ७; ९; १०[j]; १२; ६,५०,१३; ५२, १४; ७, ३५, १३; ४७, २; १०, ८, ५; ३३, ७; ९२, १३; खि ५,७,४, १५; मा ८,२४; का ९,४,२; तै २, ५, १२, १†; मै १, ३,३९; २,१३, १†[j]; ४,५, २¶; १२, ४[2]†; काठ ४,१३; १२,१५†[2];

२२, २[k]; ३५, ३[2]†; क ३,११; ४८,४[2]†; कौ ३,३,९†; जै २, २,४†; शौ १९,११, ३†; पै ४, १७,३[2]; २४,२; १३,८,१३†; -०पात् ऋ १, ४२, १; ५८, ८; २, ६,२; ४, ३२, २२; ५, १७, ५; ६, १६, २५; ५५, १; ८,१७,१३; ७१,३;९; ८४, ४; १०,२०, १०; ३०, ४; ३३,७; ११५, ८; १४०, ३; १४९, २; खि ४,४,२; ३; ५,७, २, ११; मा ६, २७; १२, १०८; २६, ६१; का ६, ७, ४; १०, २, २; १३,७, ७; २२, ६, १४; तै १, ३,३,३; ३, १३,२; ४, ४५, १; ७,७,२; २, ४, ८, १; ४,२,७, २; ६,१,४,९; ४, ३,३; मै १, २,३; ३,१; ११,१; ६; २,४,७; ६, ७[2]; ७, १४; ३, ६, ९; ४, १३,९; काठ २, ४; ३,९; ११, ९; १३, १४; १४, ६; ३५, ६; १६,१४†; १९, १२; २२,६; क १,१६;२,१६;२५,५†; †कौ २, ७७;८९९; ११६८; †जै ३, ८, ३; ४, १४, ३; शौ १, २२,२; ३; २६,२; ६,३,१; ३; १४,१,

३७†; २०.५,७; पै ३, ३१,५; १८, ४, ६†; १९, १,१४; १६; ३,४;५; ७; -पातः ऋ ३,६०, ३; ६, ५०, १५; ८, ६५, १२; -०पातः ऋ १,१६१,१४;४,२४, ६; ३५,१;८; ३७,४; -†पातम् ऋ १,२२, ६; ३७, ११; १२२, ४; १८६,५, २, ३५, ३; ३,९, [१;८,१९,४]; २७,१२; ५,३३, ४;४१,१०; ६,२०,११;४८,२; ७,१६, [१; ८,१९,४;४४,१३]; १०,६;३४,१५; ८,६०,२; १०, १०,१;१५,३; ३०,३; मा १५, ३२;१९,५६;२७,४४; का १६, ५,१४;२१,४,७;२९,५,१२; तै १, ६,१२,४§; २,५,१२,२;४, ४,४,४; मै २, १३,१;८;९; ४, १०,६; काठ २१, १४; ३५,३; ३९, १२;१५; कौ १,४५; ६२; ३४०;२, ५४;९९;७६४; ९०३; १०६२; ३. ३, ६; जै १, ५,१; ६,८;३५,९; २,१,६; ३,५,१३; १०,१; ४,२५,५; शौ १८,१,१; ४५; १९, ४२,४§; २०,१०३, ३; -पाता ऋ १, १८२, १; १८४,१; ८, २५, ५; १०,६१,

a) विर. (['शब्दकृत्-] इन्द्र-)। उस.। पूप. धा. शब्दे वृत्तिः (तु. सपा. नर्द-बुद- > -०द इति पाभे.)। उप. (√भृ ['कर्तौ'] > कर्तरि) 'भृत- > नैप्र. यनि.।
b) कर्तरि नजन्तात् भावे ष्यञ् प्र. ततः स्त्री. च ङीप् (तु. स्क. ?, द. [अन्तिमे स्थले], PW. GW. प्रभृ; वैतु. वें. सा. नान्द्य- इति)।
c) भाप.। अथुः प्र. उसं. (पा ३,३,८९)।
d) पाभे. कृते पृ ६५६ *d* टि. द्र.।
e) नाप. (स्वर्ग-)। कर्तरि ल्युः प्र.।
f) स्वार्थिकः अण् प्र.।
g) पाठः? (तु. पृ २२० *j* टि.)।
h) पाठः? 'कुविद् 'रन्वे सुखं 'रन्दः नन्दी मे(मा ए) नं 'विमध्य ह इति शोधः।
i) नाप. (पौत्र-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। < √नम् इतीव या [८, ५]; < न + [√पा [रक्षणे] इति पाका [६, ३, ७५]; न + √पत् [पतने] इति सा. प्रभृ.; अन्ये < √ 'नप् [बन्धने] इतीव [तु. पाउ २,९५, Mac. Bhand. Comm. १८, SEY १३३])। (√जन् > कर्तरि के प्र.) 'ज- > नैप्र. 'न- (प्रजा-) + (√ 'आप् [संताने] > भावे) 'आप्- > नैप्र. 'पात्- (प्रजाति-) > बस. 'न-पात्- (प्रजायाः प्रजातिमत्-) इति तु स्यात्।
j) = सपा. या ३,१६। आपश्रौ १६,३३,४ तु पतिः इति पाभे.।
k) सपा. नपात् <> नपात्कः इति पाभे.।
l) नपात् इति पाठः? यनि. शोधः।

४; –०पाता ऋ १,११७, १२; ३,३८,५; ४, ४४, २; शौ २०, १४३,२.

नपात्-कु[a]– -कः तै ५,४,१०,४¶[b];

?नपास्योश् चगे पै ६,१४,६.

¶न-पुंसक[c]– -कः, -कम्[५] मै २,५,५.

नप्ति, प्ती[d]– -प्तिः शौ ९, १, ३; १०; पै १६,३२,२; १०; –प्तीः ऋ ९, ६९, ३; –प्तीभिः ऋ ९, १४,५; –प्त्यः[e] ऋ १,५०,९[f]; काठ ९, १९†[f]; शौ २,१४, १; ७,८७,६; १३,२, २४†[f]; २०, ४७,२१†[f]; पै २, ४, १; १८, २२, ९†[f]; –प्त्यम् ऋ ३, ३१, १[g]; शौ १,२८,४; –प्त्या ऋ ८,२, ४२; –†प्त्योः ऋ ९, ९,१; कौ १, ४७६; २, २८५; जै १,४९,१०; ३,२४,१.

नप्तृ[h]– -प्तारम् तै १, ३, ११,१; काठ ३, ८; क २, १५; –प्तुः ऋ २, ३५,११; ७,१८,२२; –†प्तृभिः ऋ १०, ८५, ४२; शौ १४, १, २२; पै १८,३,१; –प्त्रा ऋ ६, १३,३; १०, ३०,१४; –प्त्रे ऋ २,३५,१४; ५, ७,[१; ८,१०२, ७]; मा १५, २९†; का १६, ५.१०†; तै १, ८, १६, २; २, ६,११,४†; ४,४,४,४†; ५,५, १३, १; मै २, ६, १३[२]; ४, ४, ७[२]; ११, १†; काठ २, १५†; १५, ८[२]; ४७,३; †कौ १, २१; २, २९६; †जै १,३,१; ३, २४, १२.

नप्त्री[i]– -प्त्रीम् पै ५, १, ३; १०, १,२; –प्त्र्यः कौ ३,५,१३‡[f].

?न वभ्रु[j] खि ४,७[२],८.

√नभ् (वधा.) †नभन्ताम् ऋ ८, ३९,[१-१०; ४०, १-११; ४१, १-१०; ४२, ४-६]; १०,१३३, [१-६]; तै १,७,१३, ५; ३, २, ११, ३; मै ४, १२, ४; कौ २, ११५१-५३; जै ४, १,४-६; शौ २०,९५,२-४.

नभ्[k]– नभः ऋ १,१७४,८[l].

नभनु,नू– -नूनू ऋ ५,५९, ७[m]; –न्वः ऋ ४, १९,७[n].

†नभन्य[o]– -न्यः ऋ १, १४९,३[p]; कौ २, ११२४; –न्यम् ऋ १,

a) विप. (अग्नि-) । इवार्थे कः प्र. ।

b) पाभे. कृते पृ १७६६ *k* टि. द्र. ।

c) नाप. (*पुंस्त्व-रहित-)। तस. पूप. स्वरः । नञ् इति पूप. । उप.? *स्त्री-पुंस्– > *पुंसकु– इतीव पाका [६, ३,७५] प्रभृ. । पुं. पर्यायः *पुंसकु– इति तु मतम् ।

d) नाप. स्त्री. (नपात्-) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । *न– [तु. नपात्–] इति पूप., (√ *आध् [संताने] > कर्तरि) *आधि,धी– >नैप्र. *प्ति,प्ती– (प्रजा-) इति च उप.>पस. अन्तोदात्तः (वैतु. स्त्री. <नपात्– इतीव WAG [१,६९], MVG [२५, २*a*] प्रभृ.) ।

e) वैतु. सा. <नप्त्री– इति ।

f) सपा. नप्त्यः<>नप्त्र्यः<>तैत्रा २,४,५, ४ नप्त्रियः इति पाभे. ।

g) वैतु. सा. <नप्त्य– इति ।

h) =नपात्– । नाप. । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । *न– [तु. नपात्–] + (√*आध् [संताने] >भावे *आध– + √*भृ [प्रजाभावे] > भावे > पस.) *आध-भर–> वस. *न-आधभर–>नैप्र. यनि. (वैतु. पाउ [२,९५] <√नप् + तृन् प्र. इतीव) ।

i) स्त्री. ङीपर्थं गौरादित्वम् उसं. (पा ४,१,४१ [तु. क्रोष्टृ–>०ष्ट्री–]) ।

j) पाठः? । सपा. शौ ५,५,८ पै ६,४;८ अजबभ्रु इति पाभे., तवभ्रू इति मूको. ।

k) भाप. स्त्री. [हिंसा- (तु. वें. सा. PW.GW. GRV.; वैतु. सा [पक्षे] कर्तरि प्र. इति कृत्वा नाप. [शत्रु-] इति, LR. MW. Gri. क्विप. इति)] । वा.? (पृ ६२६ *q* टि. द्र.) ।

l) शोधार्थं तु. सस्थ. टि. आ √गा>आगुः ।

m) नाप. (*शृङ्ग-) । व्यु.? । उद् √नभ् > नैप्र. यनि. धा इति चाऽस्य 'नमने' वृत्तिरिति च कृत्वा *उन्नभ-स्नु- (=*उन्नमस्नु– [<उद् √नम्]) > नैप्र. यनि. [तु. ऋ [१, ६४, ११], [अंशतः] ?ORN. (=[पर्वतस्य] विदीर्ण-खण्ड- इति); वैतु. सा. =उदक- इति [तु. PW. प्रभृ. =जल-प्रपात-, निर्झर- इति]] ।

n) नाप. (*स्तोत्री- [ऋपिका-]) । व्यु.? । नभन्य– [स्तोत्र-]> √नभन्य > यनि. (तु. [अंशतः] ?ORN. =[विकसित- यौवना-] स्त्री- इति; वैतु. निघ [१,१३] नाप. [नदी-] इति [तु. PW. प्रभृ. स्त्री. रूपमिति *m* टि. विशेप इति], धा. हिंसार्थे वृत्तिं मत्वा वें. नाप. [सेना-] इति, सा. विप. =हिंसिका- इति च) ।

o) धा. शब्दे वृत्तिरिति कृत्वा यनि. विप. नाप. च ।

p) शब्दवदर्थेऽश्वाग्न्योः सामान्यसमर्पकं विप. स्यात्? (वैतु. वें. सा. वायुपर्यायभूतनभस्वदर्थे नाप. इति कृत्वा <नभस्– इतीव?) ।

१७३, १[a]; -न्यस्य ऋ ७, ४२, १[b].

नुभस्[c]- -भः ऋ १,७१,१०;३,१२, १; ५,४१,१२; ८३,३; ७,९७, ६; ८,९,८;९६,१४; ९, ७१,१; ७४, ४; ८३,[५ (८६, ४०)]; ९७,२१; खि ४, ७, १; ७[२],१; मा २, २२; ५, ९[३]; ३२[d]; ६, २१; ७, ३१†; १४, १५; २५, ८; का २, ५, ५; ५,३, २[३]; ८, ४[d]; ६,५,१; ७,१३, १†; १५, ४,३; २७, ८, २; तै १, २,१२, १; ३,११,१; ४, १४, १; १५, १†; २,४, ८, २; ३, ५, ५,२; ४,३,११,३; ४, ११, १; ५,७, १६, १; ६, २, ७, २; ४,१,३; ७, ५, २५, १¶; मै १, २, ८; १२[d]; १८; ३, १७†; २६; २, ८,१२; १३,१०; ३, ८, ५[२]¶; १०, ७†; १५, ७; ४, २, १¶; काठ २,९; १३[d]; ३,८; ४,७†; ११, ९; १७, १०; १८†; २५, ६[३];¶; ३५, ६†;९; ३९,१०; ५३, ६; क २, ३; ७[d]; १५; ३, ५†; २६, ९; ३९, २[३]; ¶; ४८, ७†; १०; †कौ २, १९; †जै ३,२, १०; शौ ४, १५, ५; ५, ५, १; ७, १९, १; १३, ४, २-७; ९;५,१; ६,१; २०,१३७, ८; १४०, ३†; पै ५,७, ४; ६, ४, १; १६,२४,३;४; १९,५२, १†; २०, ७, ३; -भसः ऋ १, १६७,५; तै ३, ३, ८, ६¶; शौ ६, ७९, १[e]; १८,४,१४; पै ८, ८, २; १९, १६, १७; १८; -०भसः तै ३, ३,८, ३; ६; शौ ६, ७९, २; पै १६, १५०, ६; -भसा ऋ ९, ७१, ३; ८६,१४; तै ३, ३, ८, २[e]; ५[e]; ६¶; ४, ३, ११, ५; काठ ३९, १०; शौ ५,१३,३; -भसी काठ ३५,९; क ४८,१०; शौ ५,१८,५; २०, ७; ११,७,८; ११; १२, ३, ५; ६; १७, १, १६; पै ९, १७,७; २४,८; ११,५,११; १६,१५३, ९; १५४, १; १७, ३६, ५; ६; १८, ३१, ८; -भसे मा ७,३०; २२, ३१; का ७, १२, १; २४, १८,१; मै १, ३, १६; ३, १२, १३; काठ ४,७; क ३,५; -भांसि मै ४, २, १¶; शौ ४, १५, ३; पै ५, ७, २; -भोभिः ऋ २,४, ६; शौ ६, ६२,१; पै १०,९,५; १९,३०,४; -भोभ्यः तै ७, ४, १४,१; काठ ४४,३;

नभसु[f]- -भु[g]सः शौ ९,४, २२; पै १६,२६,२.

नभस्-मय- -यम् ऋ ९,६९,५.

नभस्य[h]- -स्यः मा १४,१५; का १५,४,३; तै १, ४, १४,१; ४. ४, ११, १; मै २, ८, १२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८,१०; पै ४, २४,२; -स्याः[i] खि ५, ५, ९; -स्याय मा ७, ३०; २२,३१; का ७, १२, १; २४,१८, १; मै १, ३, १६; ३, १२, १३; काठ ४,७; क ३, ५.

नुभस्-वत्[j]- -वतः शौ ४, १५, १; ५; पै ५, ७, १; -वान् मा १८,४५; का २०, २, ८; तै १, ३,३, १[d]; ४, ७,१२, ३; ५,४, ९,४; मै २, १२, ३; ३, ४, ३; काठ १८,१४; २१,१२; क २९, ३; जै ३, ५४, ७; पै २, ६९, १-५.

---

[a]) विप. ([शब्दवत्-] सामन्- [वैतु. वें. सा. च नभोव्यापकार्थे <नुभस्- इति वा हिंसकार्थे <√नभ् इति वा ?])। सस्थ. व्रेः इत्यत्रत्यं टि. अपि द्र.।

[b]) नाप. (स्तोत्र- [तु. सा.; वैतु. GW. ORN. GRV. मूलतोऽश्व-पर्याय इति]) । सस्थ. φप्र-वेतु इत्यत्र टि. द्र. ।

[c]) नाप. (दिव्- प्रमृ.) । धा. दीप्त्यादौ वृत्तिः (तु. या [२,१४] SEY [३८] PW. GW. प्रमृ. [तु. WAG १,७ c अभ्र-, अम्भस्- इत्येताभ्यां सन्यायतेति]; वैतु. पाउ [४, २११] <√नह् इति, या [पक्षान्तरे]< √नी वा न + न + √भा वेति, भा [पक्षे] <न+ √भा इति, जैमि [१,३०] <न + भी- [<√भी] इति च) ।

[d]) सपा. नुभः (तां १,४,३ लाश्रौ २,२,१२ च)<> नुभस्वान् (शांश्रौ ६,१२,८ आपश्रौ ११, १४,१० च) इति पाभे. ।

[e]) सपा. नुभसः (गोवा २, ४,९ वैताश्रौ ३१, ४ कौसू. २१,७ च)<>नुभसा (आपश्रौ १३, २४, १९ च) इति पाभे. ।

[f]) विप. [ऋषभ- (वृषोत्सर्गे विनियोगः [तु. कौसू २४, १७])] । मत्वर्थीयः अच् प्र. चित्स्वरश्च (वैतु. पाउ ३, ११७ =आकाश- इति) ।

[g]) सपा. नभसुः<>सुभरः (आश्रौ ३, ८,१ शांश्रौ १३, ४, २ शांगृ ५,८,२ च) इति पाभे. ।

[h]) नाप. (मास-विशेष- [भाद्रपद-]) । मत्वर्थीयः यत् प्र (पा ४,४,१२८) ।   [i]) =माससंबन्धिनो मरुतः ।

[j]) विप. (वायु-, ऋषभ-, प्रदिश्-, वृष्टि- प्रमृ.) ।

नभस्वती– -ती पै १९, २८, ७; -तीः ऋ ८, २५,६; शौ ४, १५,१.

†न(भस्>)भो-जा[a]– -जाः ऋ १०, १२३, २; -जाम् ऋ १०,३०,९.

न(भस्>)भो-जू[b]– -जुवः ऋ १, १२२,११.

न(भस्>)भो-रूप[c]– -पाः मा २४,३; ६; का २६,१,६; २,१; तै ५, ६, १९, १; मै ३, १३,४; ७; काठ ४९,९.

†न(भस्>)भो-विद्[d]– -वित् ऋ १०, ४६, १; कौ १,७७; जै १,८,५.

नभ[e]–

नभ्य[f]– -भ्यम् तै ७, ४, ११, २¶; काठ ३३,३¶[g]; शौ ६,७०, ३; १२,१,१२; पै १७,२, ३; १९, ४४, १६[३]; -भ्यानि ऋ १, १६४, ४८; शौ १०, ८, ४; पै १६, १०१, ७; -¶भ्याभ्याम् काठ २५, ८; ४०,१; -?भ्येव[h] ऋ २, ३९,४.

नभनु,नू–, नभन्य–, नभस्– प्रभृ. √नभ् द्र.

नभाक[i]–

नाभाक[j]– -कस्य ऋ ८, ४१,२.

नभाक-वत् ऋ ८,४०,४;५.

न-भ्राज्[k]– -०भ्राट्[l] मै १, २,५;३,७, ७¶;८,१०; काठ २,६; २४, ६.

√नम् ,>नमि ,नन्नम् ,नन्नम् , नमते ऋ ६,२४,८; ¶नमति तै ४, ६, २,४;¶नमति मै ३,८,४[२m]; काठ ८,१०[m]; क ७, ६[m]; नमेते ऋ २, १२,१३[n]; शौ २०,३४,१४; नमन्ते ऋ ४, ५०, ८; १०, ३४, ८; †नमन्ति ऋ ८, ९७, १२; कौ २, २८१; जै ३, २३, १३; शौ २०, ५४, ३; नमामि खि २, ६[२],२५[o]; पै १, ४४,२; १३,१३,५; नमन्त ऋ ५, ३२, १०; १०, ३०, ६; काठ १३, १६†; पै ३, २७, २; नमन् पै १३, ५,१९; ¶नमतु[m] काठ ८, १०; क ७,६; नमन्ताम् ऋ १०, ५१,९; १२८,१; मा १२, ३५; का १३,३,६; तै ४, २, ३, २; ७, १४, १†; मै १,४,१†; २, ७,१०; काठ ४,१४†; १६,१०; ४०, १०†; क २५, १; शौ ५, ३,१; ९,२,११; पै ५, ४, १†; १६,७६, १०; नमन्तु शौ ४, ३, १; पै २,८,१; नमध्वम् ऋ ३, ३३,९; ७,५६,१७; ¶अनमत्[m] काठ ८,१०[२]; क ७, ६[२]; ¶अनमन्त मै ४, ५, ४; †अनमम् ऋ १, १६५, ६; मै ४,११,३; काठ ९,१८; ¶नमेत्[m] मै ३,८, ४[२]. †नेमे ऋ १, ५७, ५; शौ २०, १५, ५; ननाम[p] ऋ १, ४८,८; ४,२५,२; नंसन्ते ऋ ७, ५८,५; ¶अनान्[m] काठ ८, १०[२]; क ७, ६[२].

अनमयत् ऋ ७, ६,५; ¶नमयेत् काठ २६,५; क ४१,३; ?ननमः[q] ऋ १, १७४, ⌊८; २, १९, ७⌋; नीनमः ऋ ८,२४,२७.

नन्नते[r] ऋ १,१४०,६; नन्नमीति तै ४, ७, १२, २; मै २,१२,१; काठ १८, १३[२]; क २९, २[२]; नन्नमीति ऋ ५,८३,५; अनन्नत

---

a) विप. (⌊पर्जन्य-ज-⌋ उत्स-, वेन-)। उस.।
b) विप. (⌊*द्यु-वर्तिन्-⌋ देव-)। उप. =*द्यू- (< √दिव् ⌊*वर्तने =निवासे⌋ कर्तरि) > नैप्र. यनि. (तु. सा. GW.; वैतु. ORN. Gri. < √जु ⌊शीघ्रगतौ⌋, वें. यनि. वायु-पर्याय इति कृत्वा नाप. इति?)। शेषं ?निरवस्य इत्यत्र टि. द्र.।
c) विप. (⌊मेघ-सदृश-⌋ पशु-)। बस.।
d) विप. (अग्नि-)। उस.। पूप. =अन्तरिक्ष-, उप. < √विद् ⌊ज्ञाने⌋।
e) नाभि- इत्यनेन सन्यायता द्र. (तु. पाग ५,१.२)।
f) विप. (नाभ्य-) च नाप. (नाभि-) च। चक्राङ्ग-प्रकरणे पाप्र. यत् प्र.। g) वैतु. SI. पूर्वेण समस्तमिति।
h) -*भ्ये ⌊प्र२⌋ + इव > -भ्य इव > यनि. (तु. ⌊तात्पर्ये⌋ GW.; वैतु. पपा. -भ्याऽइव इति विभाग इति?)।
i) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?। < √नभ् ⌊*स्तुतौ⌋ इति स्यात्। j) व्यप.। अपत्येऽर्थे अण् प्र.।
k) व्यप. (⌊दिवि⌋ सोमरक्षक-विशेष-)। व्यु.?। न + (√भ्राज्>)भ्राज्- > तस. इति (पा ६,३,७५)।
l) सपा. नभ्राट् (माश्रौ २, १,४,११ च) <> भ्राज (माश ३,३,३,११ काश्रौ ७,८,२२ आपश्रौ १०,२६,१५ च) <> तैब्रा १,९,३ भ्राट् इति पाभे.।
m) तु. सस्थ. टि. अभि।
n) सपा. नमेते <> वसेते इति पाभे.।
o) नमानि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. खिसा ११, २५)। p) ननाम इति पपा.।
q) उपोत्तममुदात्तं भवति (पा ६,१,२१८)।
r) GW. प्रभृ. अधि इत्यनेन योगं वदन्तश्चिन्त्याः।

ऋ १,१३१,१; अनक्षुः[a] तै ६,
४,३,८; अनम्रमुः मै ४,५,२.
नन्त्व[b]- -न्त्वानि ऋ २,२४,१.
नन्नमत्- -मत् ऋ ८,४३,८.
नन्नमा(न>)ना- -ने तै ४, ६, २,
४‡[c].
नमत्- -मद्भिः पै २०,१५,१.
†नमयत्- -यन् ऋ ९, ९७,१५;
कौ २,१५८; जै ३,१५,६.
नमयिष्णु*- -०ष्णवः ऋ८,२०,१[d].
नमस्[e]- -मः ऋ १,१,७;२७,१३[४];
५१,१५;६२,२;६५,१[२]; ७१,६;
११४, ११; १३६, १; ६; २,
२१,२; २८,८; ३६, ६; ३,३३,
८; ५१, ४; ५४, ३; ४,२१,५;
२३,४;४४, ३; ५,४७,७; ४९,
५; ७३, १०; ६,५१,[(३, ५९,
१)८]; ८[२]; ७५,१५; ७, ३६,५;
९४,४; ८, ७२, १५; ७५, १०;
८४,५; ९,६७,[२९; १०, ६०,
१]; १०, ४, ७; १४,१५; १५,
२; ३४, ८; ३७, १; ६८, १२;
८५, १७; ९२, ४; ११५, ९[२];
१६५, ४; खि २, १,४;८[३]; ९;
६[३], ३०; १४, ८; ९; १०[२]; ३,
१५,१३; ४, २, ९-११; ४,१[३];
२; ३[२];४; ५,१४,३; ६, ३,४[३];
७, २, २: ३; ३,१; २[२]; ७, ४;
६;९; खिसा १५,१०; २६,१५;
२३; ३१, ११; मा २, ७; १९;

३२[८];३,२२†; ६३; ४,९;३५†;
५,७; ३४; ६,१२; ८, ८; २३;
९, २२[२]; १२, ६२; ६३; ६५;
१३, ६[२]; ७;८; १५, १५-१९;
२४; १६, १[३]; ८[३]‡; १४[२१];
१७[८]-२७[८]; २८[५]; २९[४]-३९[४];
४०[६]; ४१[३]; ४२[४]-४५[४]; ४६[९];
५२; ६४[२]-६६[२]; १७, ११[२];
१८,५३;५४; ५७; १९, ३६[३६];
४५; ६८†; २३,१३; ३१,२०;
३४, १७†; ३६, २०[२]; २१[३];
३७,२०; ३८,१२; १६; का २,
२, १; ७, ४[६]; ३,३,१४†; ४,
४,२; १०,६†; ५, २, ७[२b]; ८,
५; ६, ३, १; ८,५,१; ९,४,१;
१०,४,५; १३,५,१;२;४; १४,
१,६[२]; ७; ८; १६,४,२; ४; ६;
८;१०; १७,१,१[३]; ८[२]; १४[२१];
२,१[८]-५[८]; ३,१[८]-५[८]; ४, १[८];
२[५]; ३[४]-५[४]; ५, १[४]-५[४]; ६,
१[४]-५[४]; ७,१[४]-४[४]; ५[९]; ८,६;
१८[६]; १८, १, १२[२]; २०, ३,
३;४;७; २१, ३, ५[३६]; १६; ४,
१७†;२५,४,२; ३३, १, ११†;
३५,२,४; ३६,१, २०[२]; २१[३];
३७, ३, ६; ३८, २, ६; ३, २;
तै १, १, १२, १; २, ३,१; ९,
१†; ११,१[२b]; ३,४,२; ८,२;
१०, २; ४, २६, १; ५,६,२†;
१०, १[३]; ८, १, १; ७,२; १५,

१; २, ६,९,८; ११,२†; १२,
४†; ३,१,४,४; २; ४, १; २[२];
३; ४[५]; ५,५[४]; ६[३]; ८,१[७]; २[३];
३; ३, ९,१; ४,२,५,२; ४; ८,
३[४];४,३,२;३[२];११,३;५,१,१[४];
३;४[२];२,१[१७];२[८];३,१[१७]; २[१७];
४,१[१७];२[१७];५,१[१०];२[५];६,१[१२];
२[५]; ७,१[१०]; २[६]; ८, १[११]; २[६];
९, १[१०]; २[८]; १०,५; ११, २[२];
६,१, ३[२]; २,६; ७,१३,२[२]; ५,
४,४, ५; ५, ५, १[३]¶; ७,२¶;
३[३]; ४[२]; ९, १[२]¶;३; ¶१०,१;
५; ७, २, ४; ६, १, ११; ६†;
३,२,५; ८, ३; ४; ५,७,३; ७,
३,१२, १[९]; ४,१६,१[५]; ५,२४,
१[३]; मै १,२, २[२];६[२],†;७;१२[२];
१३; १६; ३,२८; ३९; ४,३;५,
२; ३†; ९; ८,५; ७[३१]; ९, १:
१०, ३[८]; १८; २, ५, १०; ६,
१२; ७, १२[३]; १५[४]; १६[२]; ८,
१०[५]; १४[२]; ९,२[८१]; ३[४३]; ४[४३];
५[२९]; ६[२०]; ७[२१]; ८[२०]; ९[११];
१०[१०ʲ]; १०,१[२]; १२,३[३]; १३,
१२;२१[६]; ३, २,४;६,६;७,८†;
८,२[३ʲ]; ९,१; ४[३]; १०,१[४];¶[२];
११,१०; ४, ४, ६; ७, १[२]; ८,
५[२];९, २[४]; ६; ९; ११; १०,६;
११, ६†; १२, १; १३, ९†;
१४,१४†; काठ १, १२; २,३[६];
७; ८[२]; १३; ३, १; ६;७; ४,

[a]) =सपा. ऐब्रा २,२० आश्रौ ५,१,१४ आपश्रौ १२,
६,५ माश्रौ २,३,२,२५ । शांब्रा १२,१ माश ३,९,३,
३१ शांश्रौ ६,७, ९ काश्रौ ९,३, १५ तु नम्रमुः इति
पाभे. । [b]) कृत्यार्थे त्वन् प्र. (पा ३,४,१४) ।
[c]) सपा. नन्नमाने<>नन्नमाने इति पाभे. ।
[d]) सपा. नमयिष्णवः<>यमयिष्णवः इति पाभे. ।
[e]) व्यप्रा. सत् भाप. च नाप. (अञ्ज-, स्तोत्र- प्रभृ.) च ।
असुन्नन्तम् । करोतियोगे गतित्वं द्र. (पाग १, ४,७४) ।

[f]) सपा. सकृत् ननः<>नमांसि इति पाभे. ।
[g]) =सपा. माश १२,८,१,७ तैब्रा २,६,३,२ आपश्रौ १,
९,९ । आश्रौ ६,१२,९ माश्रौ २,५,४,११ कौसू ७३,६ तु
पाठाऽभावः । [h]) सकृत् पाभे. कृते पृ १५७६ a टि. द्र. ।
[i]) =सपा. आश्रौ ३,१२,४ आपश्रौ ९,७,४ माश्रौ ३,
३,६ शांगृ ५,४,५ । काठ ६,८ तु पाठाऽभावः ।
[j]) अघोरेभ्यः इत्यस्या ऋचश्चतुर्थस्य पादस्यान्ते श्राव्य-
माणमेतत् पदमधिकमिति तन्निवारणपरः शोधः । सपा.

१०; १३; ६, ७; ९; ७,१; ६; ८; १७; ९,४; ६[८]; १३,९;१०; १५; १५, ८; १६, १२[२]; १५[५]; १७,१०[२]; ११[६]; १२[४२]; १३[५७]; १४[३०];१५[४१];१६[११]; १७[२]; १८, १५[२]; १८; २१, ७; २३, ३; २४, ७; ९[२]; २६, २[२]; १२[२१]; २८,४;७[२]; २९,३; ३०,८; ३१, ११; ३६, १३; ३८, २[४a]; ३९, १; ४०, ३[२]; ५; ४१,१[३]; ४३, २[८]; ४४, ५[५]; ५१, १[८]–५[८]; ६[१२]; क १,१२; १५[३]; २, १†; २[२]; ७;८; १३;१४; ३, ८;११; ४,६; ८; ५,१†; ८, ७¶; ९[८]; २५,३[२];६[४]; २६,९[२]; २७, १[६]; २[४२]; ३[५५]; ४[३०]; ५[४१]; ६[११]; २८,१[२]; २९, ४[२]; ६; ३७,८†; ३८,२[२]; ४०,४;५[२];४४,७[२];¶; ४७,११; †कौ १, ११; १४; २, १५०; ८३२; ९००; ९९८; ११७८[२]; जै १, २,१;४; ३, १, १[२];१४,१०; ४, १४,४; शौ १, १०,२; १३,१[३]; २-४; २५,४[३]; ३२, ४; २, २,१;४;५; ८, ४[२]; ५[३];३५,४[३]; ३, २६, १-६; २७, १[४]–६[४]; ५,१,५?[b];७,१[२];३;९; १०; २२,४; २८, ११?[c]; ३०, १२[३]; ६, १३, १[३]; २[४]; ३[४]; २०, १; २[६d]; ३; २८,३; ५५, ३; ५६,१; २[४]; ६३, २[२]; ८४, ३; ९०, ३[४]; ९३, २; १२८,४; १३१,२; ७, ३३, १†; ९२,१; ११४,१; १२१, १[२]†; ८,१,१;

१४; २,४[२]; ९,२, १९-२४; ३, १२[४]; १३; २५-३१; १०, ७, ३२-३४; ३६; ८, १; १०, १[३]; ११,२, १;३;४[२]; ५;६; ८; ९[२]; ११;१२; १४;१५[४]; १६[५]; १८; १९;२२; २३;२७;३०; ३१[५];६, १; २[४];७[४];८[५];२३; १२,१,२६; ४२; ३, ११; ४,४५; १३,८,३; ५;६; ९,१; २; ४; १४,२,२०; ३४;३५[३];४६†;४८;१५,१८,५; १६,२,६; १७, १, २२[६]; २३[६]; १८, १, ४६†; २,२†; ४, ७१; ७२;७३[θ];७४;८१[२]–८४[२]; ८५; १९,८,२; ७;११,६†; ५५, ५; २०,१६,१२†;१२८,१४;१४३, ३†; पै १,७, १; ४; ५; ९, २; २३,४; २९,४;३२,४[२];३७,२[४]; ४५,२;४[२]; ५०,३;५९,९; ८६, ६; ८८, ४[३]; ९९, ३[३]; २, ३०, ३†; ३९, ६; ५३, १-६; ५६, १-५; ६९, १-५; ७०, ५; ३, २४, १[४]–६[४]; ४, २०, ७[२]; ५, १,१[२]; ५, १-९; २७,४; ६; ६, २, ५?[b]; १०, ८; ७, ९, १; २; ४;७; ११,८[४]?; १९,३;४; ९, ३,८; १४, २[३]; ११,२,५; १३, १,२; ५; ५,८; ८,१६; १४,२, ४[४]; १०,१०; ११[२]; १२; १५, १९, १-१२; २०, ८[३]; २२, ८; २३, ११[३]; १६, १, १; २, ४; ३, ४[२]; ७, ७; ८; २१, १; २[४]; ७[५];८[४]; २३,३; ४०, ४[४]; ५; ४१, ५-११; ४६, १-१०;

४७,१-१०; ४८, १-५; ५२,२; ७८,१-६; १०४,१; ३; ४[२]; ५; ६; ८; ९[२]; १०५,१,२; ४; ५[४]; ६[५];८; ९; १०६, २; ३; ११[४]; १०७, १[३]; १७, ३, ७; ४, ११; १०, ३-६; २०, ५; २५, ४†; ३७, १; १८,९,१; १०,४; ५[३]; ११,६†; ३२,६[६]; ७[६]; १९,३, ४;५[२]; ९[३]; ५,१[३]; २[४]; ३[४]; ९, १; १५[४]; ११,५;१२,१०;११[७]; १४, १४; १८, ३[४]; १९, १२; १३; १४; २१,११; २२,१[२];२; ३; २४, १८; †२७, ११; १३; ३५,९[३]; ३८,१; ४८,३†; २०, ३०,५†; ३२,६; ४१, ९; ५६, ५; ६; ५७, ९; १०; ५८, १[२]; ४[५]; ५[५]; –मःऽ–मः खिसा २६, १५; –मसः ऋ १, १७१, २; १९०, ३; ८, २३,९ –मसा ऋ १, ५७,३; ६२,११; ६३,९; ८४,१२; ११४,२;५; १२८,⌊२; १०, ३१,२;७०,२⌋; १५२, ७; १५८, २; १७१, १; १८५, ७; १८६, ४; २,२३,१३; ३०,११; ३४, १४; ३५, ⌊१२; ४, ५०, ६⌋; ३,१,२; २,१४;३,८; १४, ⌊५; ६, १६, ४६; १०,७९,२⌋; ३१, ५; १९; ३२, ७; ५९, ५; ६१, ५; ४, ५, ११; ७, ७; १९,६; ३४,६; ५, १, १२; ४, ९;८,४; १२, ६; ४०, ८; ४१, १६; ४३, २; ६; १४; ४९, २; ८३, ⌊१; ८, ९६, १२⌋; ६,१,

तैआ १०,४५,१ अस्तु इति पाभे. ।

a) पाभे. कृते पृ १७७० g टि. द्र. ।

b) निर्देशः (√अम् ⌊*वले⌋>भावे) *अमस–>-मः प्र१ इति पदं स्यात् (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति ?)। वा. कृते सस्थ. सम्युन्च्–>-ञ्चौ इत्यत्र टि. द्र. ।

c) अर्थः निर्देशश्च ?। नुम्– (भाप.स्त्री.) > नुमः द्वि३ इति विमृश्यम् ?।

d) पाभे. कृते पृ १७७० h टि. द्र. ।

e) सपा. कौसू ⌊८७,८⌋ पाठाऽभावः ।

f) धा. नाशे वृत्तिः ? ।

४; ६; ११, ४; [५; ७, २, ४]; १५,८; ५१, ८; ५२, १७;६७, २; ३; ६९, ६; ७, १२,१; १६, १; ४४, २; ८३, ८; ८६, ४; ९१,१; ९३,७; ९७,३; ८,१९, ५; २१,६; २३, २२;२६; ४३, १२; ४६, १७;४९,६; ७१-७२, १०; ९, ११, ६; ८९, ५; १०, ४७,६; ६१, २६; ६३, ५; ६९, १२; ८५, २१; २२; ९२, ९; खि ३, १, ६; मा †१५, २५; ३२; १८, ७५†; २१,३९; २७, १४; का †१६, ५,६; १४; २०, ५, ८†; २३, ४, ११; २९, २, ४; तै १, ८, २२, २†; ३, ४, ११, ३‡[a]; ४, १,८,१; †४, ४, २; ४; ५, १०, २†; ३‡[a]; मै २,१२,६; †१३, ५; ७; ८; ३, ११, २; †४, १०, १; ११, २; १२, ४; ६‡[a]; १३, ६[१]; १४, २; ७; १०; १२;१५; †काठ ८, १७; १२, १५; १७, १८; १८, १७§; २०[२]; २३, १२‡[a]; ३९, १३; १५[२]; ४०, ११; क २९, ५; †कौ १, ४५; ६३; २, ९९; ३५७; ६५४; ७९६; ९०४; ९१८; ९५४; †जै १,५, १; ७, १§; ३,१०,१; २९, १४; ५४, ४; ४, १४, ६; १६, १; शौ ३, ३, १; १५, ७; ४, १, ७; ३९, ९[b]; ५, २७, ४; ७,८, १; १०, ४,२३; १४, २, ३३†; १८,२, ४९; †२०, १५, ३; ८८, ६; १०९,३; पै १, ३७,४; २, ५७, १-५; ७४,१†; ५,२,७; ९, १, ४; १६,१७,५; १८, १०, ३†; –मसि ऋ ४, २१, ५; –मसे ऋ ८, २५, ७; शौ १४, २, ३५[c]; –मांसि काठ १७, ११[d]; क २७, १[d]; शौ १, २५,१; पै १,२२,१; १४, २, १२; –मोभिः ऋ १, २४,१४; २७,१; ७७,२; १५३, [१; ४, ४२,९; ७, ८४,१]; २, ३,५[e]; ३३, ४; ८; ३८, ९; ३, ४, ३; २५, ३; ४, ५८, २; ५, १, [(१, १२८, ८) ७]२८, १; ४१, २; ८; ४२, ११; ६०, १; ६,१,९; [१०; ७, ६२,५];५०, १; ५१, ९; ६०, ३; ७, ७,१; ८, १; ३३, १३; ३४,१४; ४२, [३; ६१,६]; ४३, १; ५३,[(१, १५९,१) १]; ९४, ५; ८, ११, १३; २२,३; १३; ६२,५; ९६, ६; ९, १६, ५; ९६, २; १०, ६,५; १२,१; ४६,२;[(७,१०, ५)४]; मा ११, ५†; १३, ४३; १७, ९०†; १९, ३२; का १२, १, ५†; १४,४,६; १९,१,४†; २१, २, १; तै १, ५, ११, ३†; ४,१,१,२†; २,१०, २; मै १, ६,२†; २, ७,१†;१७; ३,११, ७; †४, १०, ४; १२, ६[२]; ७; १४, ३;११;१७; काठ †४,१५; १६; १५, ११†; १६, १७; १८, २०[२]†; ३८, २; †४०, ७;११; †कौ १, १७; ७०; २, ९८४; †जै १, २, ७;७,८; ४, २४, ५; शौ ३, ८, ३; ७, ५२, २†;१८,२,१६;२९†; पै१,१८, ३; ८, १२, २†; २०,३०,२†.

नम-उक्ति[f]– -क्तिभिः ऋ ८,४, ६; –†क्तिम् ऋ १, १८९, १; ३, १४,२; ५, ४३, ९; मा ५, ३६; ७,४३; १०, ३२‡[g]; १९, ६‡[g]; २३, ३८‡[g]; ४०, १६; का ५,९,२; ९,२,३; ११, १०, २‡[g]; २१, १, ५‡[g]; २५, ७, ६‡[g]; ४०,१,१८; तै १,१,१४, ३; ४, ४३, १; मै १, २, १३; ११, ४‡[g]; २, ३, ८‡[g]; काठ ३; १; ६, १०; क २, ८; –क्तीः मै ४,८,९[h]¶.

नमउक्ति-म (त>) ती- -त्या मै ४,८,९[i]¶.

नमसेन्य[j]– -न्यम् पै १,२७,४.

नमस् √कृ

¶नमस्-कार– -रः तै ६, ३, २,५; मै १,१०,१८;३,६,६; ९, १; काठ ३६,१३; –रेण शौ ४, ३९,९[k]; –रैः तै ५,५,७,४.

a) =सपा. तैआ १०,५३ । ऋ १,११४,८ मा १६, १६ खि ४,२३ मंत्रा २,१,८ तु विशिष्टः पाभे.। ऋ १, ३६,२ पाठाऽभावः । b) सपा. नमसा (तैत्रा २,७, १५,१ च)<>ब्रह्मणा इति पाभे.। c) पाठः? मनसे इति शोधः (तु. सपा. पै १८, १०, ५; w. च)। d) पाभे. द्र. पृ १७७० f टि. द्र.। e) सपा. नमोभिः<>भवन्तु इति पाभे.।

f) गस. क्तिन्नन्ते अनन्तरस्य गतेः स्वरः (पा ६,२,५०)। g) सपा. नमउक्तिम् (माश ५, ५,४, २४ च)<>नमोवृक्तिम् (तैत्रा २,६,१,३ च) इति पाभे.। h) सपा. नमउक्तीः<>नमोवृक्तिम् इति पाभे.। i) सपा. नमउक्तिमत्या <> नमोवृक्तिवत्या इति पाभे.। j) शैषिकः ण्यः प्र. उसं. (पा ४,३,१७)। k) सपा. नमस्कारेण (तैत्रा २,७,१५,१ च)<>स्वाहाकृत्य इति पाभे.।

नमस्कार-वचन- काठ पुष्पि ५१.

नमस्-कृत- -कृतम् पै १९, २,१०.

नमस्-कृत,ता- -०त, -तम् मै २,९,१०; -ताभ्यः शौ ११, २, ३१; पै १६,१०६,११.

नमस्-कृति[a]- -त्या तै ३, २,४,२.

नमस्-कृत्य ¶तै ३,२,४,२[2]; ५;५,४,४,५;६,२,२,६; ¶काठ २१, ७;९; ३१, ११; क ४७, ११¶; शौ ७,१०७, १; पै २०, ३९,४.

नमस्य, स्या[b]- -स्यः ऋ २, १,३; १०; ३, ५, २; २७,१३; ५९,४; ७,३८,३; तै २,४,१४, २[c]; मै ४,१२,३; कौ २,८८८†; जै ४,१३,३†; शौ २,२,१; २[d]; ३, ४, १; ६,९८,१; २०,१०२, १†; पै १,७,१; ३,१,१;५,२०, २[e]; १९, १२, १३; -स्यम् ऋ १,७२,५; पै १,४५,१; ५,२१, १; १९,२०, ५?; २०,११,५†; -स्याः तै २, ५, ९, ६¶; -स्यान् तै २,५,९,६; -स्यानि ऋ १०,६३,२; -स्याम् खि १, १२,८; -स्ये शौ ४, २६, ३; पै ४,३६,६;-स्येभिः ऋ ६,६८,३; -स्येभ्यः शौ ६, ९३, २; -स्यैः ऋ ७,९४, ४; मै ४,१४,७†.

√नमस्य, ¶नमस्यति तै १, ५, ७, ४; काठ ७, ४; क ५, ३; †नमस्यन्ति ऋ १, ३६,१९; ३, ६२, १३; कौ १, ५४; जै १, ५, १०; ४, ८, ५; नमस्यामः ऋ ३, १७, ४; मै ४, १३,५†; काठ १८, २१†; पै ९, ३,८; नमस्यन् ऋ १, ७२,५; पै २०, ११,५†; †नमस्य,>स्या ऋ १, ४४, ६; २,३३,८; ५,५२,१३; ८, ४२, ३; मै १, २, १३; काठ १७, १९; नमस्य ऋ ९, ११४, २; नमस्यत ऋ ३,२,८; †नमस्यत,>ता ऋ १, ८४, ५; ३, ६२,५; कौ २, ३०१; ८६६‡[f]; जै ३, २४,१७; ४, २९, ४‡[f]; नमस्याम तै २, ५, ९, ६; अनमस्यन् ऋ ६, ९, ७.

नमस्यत्- -स्यन् ऋ १,३३, २; ¶तै २, ३, ५, २; ५,६,५; -स्यन्तः ऋ १,११५,३; १२७, ७; ४, ६,[(५, ३,४) ११]; तै ६,६,३,५¶; मै ४,१०,२†; शौ १,१२,२.

†नमस्यन्ती- -न्तीः ऋ ३,५७, ३; ९,९५, ३; कौ १, ५४४; जै १,५५,१०.

नमस्या- -स्याः ऋ १०, १०४,७; -स्याम् पै ४,१०,१.

नमस्यु- -स्युः ऋ ८, २७, ११; -स्युभिः ऋ १,५५,४.

†नमस्-वत्- -वत् ऋ १,१८५, ३; -वन्तः ऋ १, १६४,८; शौ ९,१४,८; पै १६,६६,८; -वन्ता ऋ ५, ६२, ५; -वान् ऋ १, १७१, २; ४, ४१,१; ६,६३,१; ७,६६,१;८५,४; १०,६१,२५.

नमस्वती- -तीः पै ५,७,१; -त्या काठ ७,८¶.

†नमस्-विन्- -विनः ऋ १, ३६,[७; ८, ६९, १७]; ७,१४, १; ३६, ५; ८, १३, १०; ७५, १४; १०, ४८, ६; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; शौ २०, ९२, १४; -विनम् ऋ १, १६६,२.

नमो-नम[g]- -माय मै २, ९, १०.

नमो-वाक[h]- -कः पै २०,३४, ६[i]; -कम् तै २, ६, ९, ५; मै ४, १३, ९; -के ऋ ८, ३५, २३; खि ४,९, ६; ५, ७, ३, ११; मा ८, २५; का ९, ४, ३; तै १, ४, ४५, २; मै १,३,३९; ४, १०, १; काठ ४, १३; १९, १३; क ३,११; शौ १३,६,५.

†नमो-वृक्ति[a]- -क्तिम् ऋ १०, १३१,२[j]; तै १, ८, २१,२[j]; ३, १,३,२¶; ५, २, ११,२[j]; काठ[j] १२, ९; १४, ३; ३७, १८; शौ २०,१२५,२[j].

नमोवृक्ति-व(त्>)ती- -त्या तै ३, १,३, २[k].

†नमो-वृध्[l]- -धम् ऋ ३, ४३, ३; -वृधा ऋ ३, ६२,

a) नमउक्ति- इत्यनेन स-न्यायता द्र. ।

b) अर्हार्थीयः यत् प्र. ।

c) भा. पक्षान्तरे क्यजन्तात् यतं प्र. मन्वानश् चिन्त्यः।

d) सपा. नमस्युः<>मनसा इति पाभे. ।

e) नमस्यायम् इति पाठः? यनि. च अयम् इति च शोधः। f) सपा. नमस्यत<>सपर्यत इति पाभे. ।

g) विप. (शिव-) । बस. उप. घञर्थे कः प्र. ।

h) भाप. । गस. उप. घञन्तेऽन्तोदात्तः ।

i) सपा. नमोवाकः<>सहसूक्तवाकः इति पाभे. ।

j) पाभे. कृते पृ १७७२ *h* टि. द्र. ।

k) पाभे. कृते पृ १७७२ *i* टि. द्र. ।

l) विप. (मित्रावरुण-, यज्ञ-) । उस. ।

१७; कौ २,१४; जै ३,२,५.
न(मस्>)मो-वृध[a]– -धासः ऋ ७,२१,९; –धैः ऋ ८,१३,९.
नमसान्[b]– -नाः शौ ६,२९,२.
?नुमे[c] ऋ ३,३९,६.
†नुन्नमा(न>)ना– -ने ऋ १०, ८२,१; मा १७, २५; का १८, ३,१; मै २, १०, ३; काठ १८, २; क २८,२.
नम्य– -म्यम् पै १,२९,२.
नम्र– -म्रम् ऋ १०, ४९, ५; खि ५, १४, २; शौ २०, १२८, १३.
?नम एभ्यः[d] पै १९,१४,१४.
नमत्–, नमयत्–, नमयिष्णु*– √नम् द्र.
?न मशीकतं तं ग लापते पै १९, २५,४.
नुमस्– प्रमृ., नमसान्– √नम् द्र.
?नमागतम्[e] पै १९,४८,११.
नुमी[f]– -मी ऋ १०, ४८,९[g]; –मीन् ऋ ६,२०,६†; –म्या ऋ १,५३, ७[h]; शौ २०,२१,७.
नु-मुचि[i]– -चिम् ऋ १, ५३, ७; २, १४, ५; ७,१९,५; १०,७३,७; मै ४,३,४¶; †शौ २०, २१,७; ३७, ५; –चेः ऋ ५, ३०, ७; [८; ६, २०, ६]; ८, १४,१३; मा १०, १४; १९, ३४; ७१†; २०, ५९; ६७; ७१; का ११,५, ५; २१, ३, ३; ४, २१†; २२, ६,५; ७, १; ५; तै १, ८, १४, १; मै २,६,१०; ३,११,३;४[2]; ७; ४,३,४¶;४,४[2]; काठ १५, ७; ३८,२;८;९[2]; कौ १,२११†; जै १, २२, ८†; शौ २०, २९, ३†; –चौ ऋ १०, १३१, ४; मा १०, ३३†; २०, ६८; ७६; का ११, १०, २†; २२, ७, २; १०; मै ३, ११, ४[2]; †; काठ १७,१९†; ३८,९[2]; †; शौ २०, १२५,४†.
न-मुर[j]– -राद् शौ १३,८,१.
नुमे,नुमोनम– प्रमृ., नुन्नमान-, नम्य-, नम्र- √नम् द्र.
नुयत्–, नुयमान– √नी द्र.
?नयशित[k]– -तौ पै ८,९,१२.
?नयून्[l] पै १,१५,२.
नुर[m]– -०र पै १५, ६,८; –रः खि ५, ११,४?[n]; तै ७, १, १२, १?; मै २, ७,१२[o];३,१२,४; काठ ४१, ३; कौ १, ३६५†[p]; जै १, ३८, ४†[p]; –रम् पै १६,५२,३[q]?; –रा ऋ १,११७,१८?[r]; –०रा ऋ ८,

a) विप. (सखि-)। उस. उप. कः प्र. (पावा ३,२,५)।

b) विप.। व्यु.?। यनि. (नुमस्– >√नमस्य > *नमस्यमान्–>नैप्र. यनि. (तु. सन्न्यायं सद् नर्शसान्– इति [एतद्विषये पूर्वो निर्देशो नेष्टः, धियसान्– इत्यत्र च कानजन्तो निर्देशोऽपि नेष्टः])।

c) निर्देशः? (नुमस्– [अन्न-])>सप्र१ *नुमसि> नैप्र. यनि. इति वा *नुम–([=अन्न-])>सप्र१ इति वा (तु. [निर्देशनात्रे] GW. ORN.? च; वैतु. वें. सा. क्रिप. इति ?)।

d) पाठः? नमस्यैभ्यः इति शोधः (तु. मूको. नम येभ्यः इति, सपा. शौ ६,९३,२ च)।

e) पाठः? न माऽऽगात [लोटि मपु३] इति त्रिपदः शोधः।

f) व्यप. (ऋषि-विशेष- [साप्य-])। व्यु.?। √नम् [*स्तुतौ]+ कर्तरि इन् प्र. उसं. (पाउ ३,१५८)।

g) वैतु. सा. नाप. <नमिन्– (स्तोतृ-) इति।

h) वैतु. वें. स्क. नाप. (मरुद्-गण-) इति, सा. Gri. विप. इति च?।

i) व्यप. (वृत्र-विशेष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। पाप्र (६,३,७५) न+(√मुच् [मोक्षणे]>कर्तरि) *मुचि– >तस. इतीव। वुन–(वारि-)+(√मुच् [*निरोधे] >भावे) *मुचि–>दस. *वुनमुचि–>नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

j) नाप. (अमृत- [देव-])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। नु +(√मृ [मरणे]>भावे) *मुर–>बस. यनि. (पा ६, २,१७२)।

k) पाठः? *नि-शि(त>)ता–(विप. [हेति-])> -ताम् इति शोधः।

l) पाठः? वधू–> -धूः इति शोधः (तु. सपा. शौ १,१४,२ यत्र मौलिकः पाठः; तस्य. टि. युद्– > ?यत् इति, वि√धू>?विधूयते इति च द्र.)।

m) वप्रा.। नाप. (नृ–)। व्यु.?। <√नृत् इति या [५,१]; <√नृ इति अभा. प्रमृ.।

n) शोधार्थं पृ ९३२ *d* टि. द्र.।

o) पाठः? नुरः (विप. [पर्जन्यः]) प्र१ इति शोधः (वैतु. सपा. तैआ ६,६,६ नाराः [=नराः इति भा. सा.] इति पाठः?)। p) पामे. क्रते पृ १५७१ *i* टि. द्र.।

q) पाठः? नरः इति शोधः द्र. (तु. तस्य. टि. ?आस्व)।

r) द्विर (वैतु. वें. स्क. सं२ इति, GW. च तथेति कृत्वा नरा इत्येवं शोधुकः?)। 'अश्विना वृषणा! (इत्येवं) सा वृकीः नरा (अश्विनौ) भरं (बहु) अङ्कयद् इति (इति कृत्वा, अतः [तत्कृततयैव]) ऋज्राश्वः कनीनः

२६, १६!ª; -राः खि १,२,९; -राणाम् खि २, १४, ७!ᵇ; ३, १२²,१; -रे मा ४०, २; का ४०, १,२.

२नारी- नृ- द्र.

नर्-धिषᶜ- -षः मा ८,५५; का ९, ७,३; तै ४,४,९,१; -षाय मा २२, २०; का २४, ७,३; तै ७, ३, १५, १; मै ३, १२,५; काठ ४३,५.

नुर्यᵈ- -०र्य मा ३, ३७; का ३, ४, २; मै १, ५, १४³; काठ ७, ३²; ११²; क ५, २³; ६, १²; -र्यः ऋ १,६३, ३; १२१, १२; ४,२५,१; २९, २; ५, ४१, ९; ६,२४,२; ७, १, २१; २०, १; ९५,३; ९, १०५, ५; १०७,१; १०,२९,१;७; ५०, २; ६१,५; ९५, १०; मा १९, २; का २१,१, २; मै ३, ११, ७†; †काठ १७, १८; ३७, १८; क ६, १²¶; †कौ १, ५१२; २, ६६३; ९६२; †जै १, ५३, २; ३,५५,४; शौ २०, ७६,१;७†; †र्यम् ऋ १, ४०, ३; ५४, ६ᵉ; ११२, ९ᵉ; २, २२, ४; ६,२३, ४; ५३, २; ७२, ५; ७,२०,५; ४८,१; १००,१; १०, ७४, ५; १४७,१; मा ३३, ८९; ३७,७; का ३७,१, ७; मै ४, ९, १; कौ १,५६; ३७१; ४६६; जै १, ६,२; ३९, २; ४८,६; -†र्यस्य ऋ १, १८०, २; ७, २५,१; तै १, ७, १३, २; मै ४, १२, ३; काठ ८,१६; -†र्या ऋ १,७२, [१;७,४५,१]; १८५,९; ३,३४, ५; ४, १६, १६; १९, १०; ८, ९६,२१; तै २, २, १२, २; मै ४, १४, ६; काठ १७, १९; शौ २०,११,५; -र्याः ऋ १,१६६, ५; ६,२९,२; ७,७, ६; -र्याणि ऋ ४,१६,[६; ७,२१, ४];३६, ८; शौ १९, ४९, ३; २०, ७७, ६†; पै १४,४,३; -र्याय ऋ १, १२१,३; ४, २५,४; ८,२,२३; -र्ये पै १४, ४,३ᶠ; -र्येभिः ऋ १०, ९९, १०; -र्येषु ऋ १, १६६,१०.

नार्युᵍ- -र्यस्य ऋ ८,२४, २९.

†नुर्या (र्य-अ)पसʰ- -पसम् ऋ ८,९३,१; मा २१, ३८; २८,४; का २३, ४, १०; ३०, १, ४; मै ३, ११, २; कौ १, १२५; २, ८००; जै १, १४, १; ४, २, ३; शौ २०,७,१.

?नरंइमानⁱ पै ७,५,८.

नुरकʲ- -कः पै १६, ५२, ४; -कम् खि ७,६,१ᵏ; खिसा २९,३०.

१नारकˡ- -कम् शौ १२, ४, ३६; पै १७, १९,६.

२नारकुᵐ- -काय मा ३०, ५; का ३४,१,५.

(*दृष्टियुक्तः) इव (अजनि)' इति वा.। अश्विना इति पाठः? वृक्णीमुखनिःसृतपृथग्वाक्यादित्वात् अ॒श्विना [सं२] इति शोधः स्यात्.। अक्षुन्- (नेत्र-)>*अक्षण्य- [दृष्टि-] +धुन- > वस. *अक्षण्यु-धन- > नैप्र. कनीन- इति कृत्वैतद्विषये पृ १०८६ *d* टि. या व्यु. उक्ता, सा नेष्टा।

ª) पदम्? तु. सस्थ. टि. √ह्वे>हुवत्।

ᵇ) °राणाम् इति स्वरः, °रा॒° इति खिसा [२०, ६] स्वरश्च? यनि. शोधः।

ᶜ) विप.(पूषन्-, विष्णु- [वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति?])। वस. पूप., अन्तोदात्तः, मुम् च उसं. (पा ६, २, १०७; ३,७०)। उप. भाप. <√धिष् (पोषणे [वैतु. भा. सा. उस. उप. खजन्तमिति?, म. अन्यथा व्युत्पादुकश्च?])।

ᵈ) वप्रा.। भाप. च, विप. (अपस्-,इन्द्र-प्रमृ.) च, नाप. च। तत्रसाध्वर्थे तस्मैहितार्थे स्वार्थे भावकर्मणोश्च यत् प्र. उसं.। ᵉ) व्यप. (वैतु. स्क [प्रथमे स्थले] विप. इति)।

ᶠ) सपा. न॒र्यै<> व॒र्यै इति पाभे.।

ᵍ) व्यप. (राज-विशेष- [वैतु. निघ ३,१७ यज्ञ- इति])। अपत्यार्थे अण् प्र.।

ʰ) विप. (इन्द्र-)। वस.।

ⁱ) हिरण्मयं न° इति पाठः? हिरण्मयेन रश्मिना इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. आभृतं > आभृतः इत्यपि शोधान्तरम्।

ʲ) नाप. (स्वर्गेतर-परलोक-)। व्यु.?। <न+ √रम् [रमणे =सेवने] वा नि√ऋ [नीचैर्गतौ] वेति या [१,१०] प्रमृ.; √नृ [नये] इति (पाउ ५, ३५) च। न+(√ऋ [*दीप्तौ] >भावे वा कर्तरि वा वुञि प्र. उसं. [पाउ]) *आरक- > तस. वस. च यथाक्रमं *न॒ऽऽरक- इति *नाऽऽरकु- इति च>नैप्र. नुरक- इति च नरकु- इति च यथोपलम्भम् इति तु मतम्। तस्य तमोमयत्वस्य श्रौतप्रसिद्धेः।

ᵏ) सपा. खिसा २९,१ नरके इति पाभे.।

ˡ) नाप. (नरक-)। व्यु.?। नुरक- इत्यस्यैव सतः प्राक्तनं रूपं स्यादित्युक्तपूर्वम् (वैतु. पपा., शौच [३,२१; ४,९०] नुरक- इत्यस्यैव ततोऽर्वाक्तनं संहितायां दीर्घादितया परिणतं रूपमितीव?)।

ᵐ) =१नारक-। नाप.। तत्रोक्तदिशा चाद्यान्तोदात्तेन सता नरकु- इत्यनेन संवन्ध-पर्यायः द्र.।

?नुरा च शुंसम्[a] ऋ ९,८६,४२.

नराचीं[b]- -ची पै २, ७७, ३; १९, ३०,८?[c]; -च्याम् शौ ५,३१,४.

?नुरा वा शुंसम्[d] ऋ १०,६४,३.

नुरा-शुंस[e]- -०स मै २,४,७[f]; पै ३, ३१,५[g]; -सः ऋ १, १४२, ३; २, ३, २; ३८, १०; ३,२९, ११; ५,५,२; १०,७०,२; ९२, ११; १८२, २; खि ५,७,३,८; ८, १; मा २०, ३७; २६, ५५; २७,१३; २८,१९;४२; का २२, ४,३; २३,६,८; २९,२,३; ३०, २,८; ४,८; तै ४, १, ८, १; मै १,१०,९¶; २,१२,६; ३, ११, १;५; ४,१०,३; १३,८[2]†;१४, ६†; काठ १८,१७;१९,१३;२०, १५;¶३४,१६;¶३६,३;¶३७, ४; ३८, ६; क २९,५; शौ ५, २७, ३; २०, १२७, १[h]; पै ९, १,३; -सम् ऋ १,१३,३; १८, ९; १०६,४[i]; मा २१, ३१; का २३, ४, ३; मै १,१०,९¶; ३, ११,३; ४, १३,२†; काठ ३६, ३[2]¶; कौ २, ६९९†; जै ३, ५७,३†; पै ४,२८,४†; -सस्य ऋ ७,२,२; मा २९, २७†; का ३१,४,३†; तै १, ६, ४, १; ७, ४,१; मै ४, १३, ३†; काठ ५, ३; ३२,३; ३७, ४†; पै २,२०, १; -से[j] मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; -सेन मा २०, ५७; २८, २; का २२, ६, ३; ३०,१, २; तै १, ७, ४,१¶; मै ३,११,

[a]) यनि. पाठस्य स्थाने नुराशुंसम्, च इति व्यस्तक्रमः पपा. तदनुवादिनश्चेतरे सर्वे, तन्न। तथात्वे वा. असंगतेः। तथाहि, वनस्पत्यादिगणीयस्य सत उभयस्वरस्य नुराशंस- इत्यस्य प्राति. अग्नेर्दैवतस्वरूपविशेषमात्रपरत्वेनर्त्तु प्रसिद्धे- रग्नेश्च मन्त्रोक्तदैव्यजनान्तःपाते स्वतःसिद्धे ततो विविक्त- तयाऽऽकाङ्क्षितस्य सतो मानवाऽऽत्मकजनान्तरस्याऽश्रा- वणप्रसङ्गात्। अत इह सोमस्य द्वयोर्जनयोः(गणयोः) मध्येऽन्त- श्चारित्वं श्रावितं भवति। तावेव द्वौ जनौ चतुर्थे पादे चकार- द्वयेन पृथक् परामृष्टौ द्र., तद् यथा, (√*नृ ⌊स्तुतौ⌋>) नुरा (स्तोत्राणि) न. द्विरे; यद्वा *नुरस- > -रसा >नैप्र. नुरा (स्तोत्रेण) इति, शुंसः (⌊ऋषिमयः⌋ शंसनशीलः) अन्योन्यश्च दैव्यः (देवसंघात्मकः) इति कृत्वाऽत्र नुरा इति च शुंसम् इति च द्वे पृथक् स्थिते पदे द्र.। सोमपाने स्तोतृणां च देवानां चैवाऽधिकार इति कृत्वा सोम आत्मनो धृत्यर्थं तावित्रान्तरायत इत्युक्तं भवति। सस्थ. धर्तु- इति प्राति. धारणार्थे भाप. सत् प्रयोजनार्थे सप्त. प्रयुक्तं द्र.। अथवा, एक एवोत्तरश्चकारोऽत्र समुच्च- यार्थे स्यादिति कृत्वा नुरा (स्तोत्राणि), *आ-चशुंस- (⌊आ-चक्षाण-⌋<आ √*चश् ⌊आख्याने⌋) > -सम् (पठन्तम्) इति द्वे एव पदे स्याताम् (वैतु. पपा. अनु- सरन्तोऽन्ये वा. विपर्ये त्रिविधवाचः ?)। *d* टि. अपि द्र.।

[b]) व्यु. ?। नाप. (ओषधि-विशेष-) इति W. प्रमृ.।

[c]) तु. BKA.; वैतु. र. मूको. च ना° इति।

[d]) यनि. पाठस्य स्थाने नुराशुंसम्, वा इति पपा. ?। नुरा (दीप्त्या ⌊तु. *e* टि.⌋) इति, (√आश् ⌊दीप्तौ⌋ >) *आशुंस- ⌊भ्राजत्-⌋ > नैप्र. *वाशुंस- > -सम् (दीप्तिमन्तम्) इति कृत्वा द्वे पृथक् सती पदे पूष्णो वाऽग्नेर्वा विशेषणपरे द्र. (तु. *a*, *e* टि.; वैतु. अन्ये पपा. अनुसरन्तः वा इत्यनर्थकं पदमित्येवंवादिनः ?)।

[e]) नाप. [*जाज्वल्यमानाऽग्निदेव- (तु. ऋ ३,२९, ११ ⌊तत्रत्ये वि √जन् > विजायते इति पदे टि. च⌋)]। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। नुर- इति वा नृ- इति वा पूप. इति, (√शंस् ⌊स्तुतौ वेच्छायां वा⌋ >) *शुंस- इति उप. इति च कृत्वा कोऽपि समास इति चोभय- पदस्वर इति च प्रायोवादः (तु. या ⌊६,३⌋ पाग ⌊६,२, १४०⌋ सा. PW. प्रमृ.)। (√वर्ण् ⌊*दीप्तौ⌋ > भावे) *वुर्णर्- > *वुर्णरा तृ१ > नैप्र. *नुरा (दीप्त्या) + (√आश् ⌊दीप्तौ⌋ > कर्तरि *आशु- > ⌊वीप्सायां द्विरुक्तौ⌋ *आशु-आश- > नैप्र.) *राशुंस- > (संहितामात्रे ⌊न समासे⌋) *नुराराशुंस- (दीप्त्याऽतिशयेन दीप्तिमत्-) > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

[f]) पाभे. कृते पृ ७२३ *l* टि. द्र.।

[g]) ना° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.)।

[h]) तु. खि ५,८,१ आश्रौ ८,३,१० शांश्रौ १२,१४,१ शंपा.; वैतु. BW. नाराशंसुः इति ?।

[i]) यद्यत्र नराशंसाग्निश्च पूषा च द्वे अपि देवते, यदि वाऽऽदित्यविशेषपरः पूषेह देवता नुराशुंस- इति प्राति. च तस्य विप., तर्ह्युभयथापि नुराशुंस- इत्यस्य उक्तैव व्यु. द्र.। यदि तूत्तरे कल्पे पृथिवीपरः पूष-शब्दस्तर्हि नुराशुंस- इत्यस्य व्यु. विभिद्येतेव। उभयोः *नुरा इत्यत्र च *राशुंस- इत्यत्र च 'दीप्तेः' स्थाने 'निवासस्य' वाच्यत्वमित्यभ्युपगमात्।

[j]) नाप. [यज्ञ-विशेषपर- (नाराशंस- ⌊तु. या ८, ६ इत्यत्र कात्थक्यमतम्; वैतु. SEY ७९?⌋)]। नुराणां (पितृविशेषाणां दातृविशेषाणां) वा + (√वाश् ⌊शब्दे⌋

३; काठ ३२, ३¶; ३८, ८.
नाराशंस- यद्र.
नराशंस-पीत[a]- -तस्य तै ३, २,५, २[२];३.
नरिष्ठा [,ष्ठा][b]- -ष्ठा शौ ७, १२,२; ११,१०, २४; पै १६, ८७, ४; २०,३७,८; -ष्ठायै मा ३०, ६; का ३४,१,६.
?नरे-ष्ठा[c]- -ष्ठाम् ऋ ४,३३,[८(३६, २)].
नर्तयत्- √नृत् द्र.
√नर्द् (शब्दे)
नर्द[d]-
नर्द-बुद्[e]- -०द् तै ३,३,१०,१.
नर्म[f]- -र्माय मा ३०, ६; २०[g]; का ३४, १,६; ४,२[g].
नर्मदा[h]- -दायै[२], -०दे खि २,१,८.
नर्य- नर- द्र.
?नर्यपांसि[i] ऋ १, ८५, ९; ८, ९६,१९.
नलद[j]- -दस्य शौ ६,१०२,३; पै २, ७७,२; १९,१४,३.
नलदी[k]- -दी शौ ४,३७, ३; पै १३, ४,३.
नव,वा[l]- -वः ऋ २, १८,१; ३,११, ५; ४, ५१, ४; कौ २, ९०६†; जै ४,१५,१†; ‡शौ ७,८६,१[m]; १४,१,२३[m]; -वः>-वः ऋ १०, ८५,१९; तै २, ३,५,३; ४,१४, १†; मै ४, १२, २†; काठ १०, १२†; शौ ७,८६,२†; १४, १, २४; पै १८, ३, ३†; -वम् ऋ १,२०,६;५, ९, ३; ७, १५,४; ८,२४,२३; ६९, १५; ९, २१, ६; ८६, ३६; १०, ८६, १८; ८९, ७; १३५,३; १४३,१; खि ५, ७, ३, ५; मा २८, १६; का ३०, २,५; ¶तै २, ३, १०,१; ११,२; मै ¶२, ३, ४; ५; ४,

>भावे) *वाशंस- > नैप्र. यनि. (नरकर्मिका स्तुतिः [वैतु. कात्थक्यः नरकर्तृका स्तुतिरिति ?]) । सपा. नराशंसे <> नाराशंसे इति पाभे. ।

[a]) विप. (सोम-)। तृस. पूप. प्रकृतिस्वरः पा (६,२,४८)।

[b]) बप्रा. । विप. स्त्री. ([*बहु-नरा-] सभा-) च भाप. (*आनन्द-प्राचुरी-) च । पपा. नावग्रहः । प्रथमेऽर्थे नर- (मनुष्य-) + (√भृ [*प्राचुर्ये] > भावे) *भरिस्- > पस. *नर-भरिस्- > नैप्र. *नरिस्- + (√*ता [धारणे] > भावे) *ता- > वस. *नरिष्-टा- । द्वितीयेऽर्थे (√नन्द् [आनन्दे] > भावे) *नन्द- > नैप्र. *नन- + भरिस्- > *नरिस्- (आनन्द-प्राचुर्य-) इत्येव विशेषः। शेषं पूर्ववत् [आनन्द-प्राचुर्यवत्-क्रीडादि- (वैतु. भाप. इत्येव कृत्वा < न + √रिष् [हिंसायाम्] इति सा., <√नृत् इतीव चार्वाचः)]।

[c]) विप. ([*वहन-समर्थ-]रथ-)। व्यु. ?। 'प्रचुरं वहनं धत्ते' इति कृत्वा [√नृ (नये [=*वहने, *कर्षणे]) > भावे नर- > [प्राचुर्ये] *नर-मयस्- > नैप्र.] *नरेष्- + (√*था [=√धा] > कर्तरि) *था- > उस. *नरेष्-ठा- इति (वैतु. पपा. प्रभृ. नरे-स्था- इत्येवं विगृहन्तः; नर- [मनुष्य-] इति वें. सा., नृ- इति GW. GRV. प्रभृ. इति पूप., √स्था > स्था- इति उप. इति च कृत्वा पूप. सप्त. वा च. वाऽलुग् इति ?) ।

[d]) भाप. (वैतु. भा. सा. कर्तरि कृत्) ।

[e]) विप. ([शब्दकृत्-] इन्द्र-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः। उस. उप. (√भृ [*कृतौ] > कर्तरि) *भृत- > नैप्र. यनि. (तु. सपा. -०द् <> नन्द-बलुं- > -०ल इति पाभे. यद्र. तत्रत्यं टि. च; वैतु. भा.?, सा.? [√बुद् 'निशामने' > कर्तरि] *बुद्- इति पृथक् पदमितीव, भा. [पक्षान्तरे] =नर्तितबुद्बुद- इत्यपि ?) ।

[f]) भाप. (रञ्जन-)। (√नन्द् [*रञ्जने] > भावे) *नन्दर्- > *नन्दर्-मयु- > नैप्र. *ननर्मयु- > यनि. [वैतु. <√नृत् इति WAG (१, २३० c [तु. हिं. नट]), BDG [१,८१८,२] प्रभृ.]।

[g]) सपा. तैब्रा ३,४,१५,१ हसाय इति पाभे. ।

[h]) अर्थः व्यु. च ? ।

[i]) पाठः ? नर्य- > नर्या द्वि३ इति च अपांसि इति चेह पदे । नैप्र. च °र्या + अ° > °र्या° > °र्य° इति ह्रस्वः परिणतः सन् शोध्यः द्र. (तु. GW. MVR [२८] प्रभृ.; वैतु. पपा. प्रभृ. नरि अ° इति पदे इति ?) ।

[j]) नाप. (ओषधि-विशेष- [जटामांसी- इति PW. प्रभृ., उशीर- इति सा.] । व्यु. ? ।

[k]) नाप. (अप्सरो-विशेष- [तु. W. B. प्रभृ.; वैतु. सा. ओषधि-विशेष-]) ।

[l]) विप. (अग्नि-, रथ-प्रभृ.)। व्यु.?। <आ√नी इति या [३, १९], <√नु [शब्दे] इति अक्षी., <नु [अव्य. इतीव GW. प्रभृ.] । नु + (प्रत्न- > भावे *प्रत्नमयु- [पुराण-भाव-] > मतुवर्थे) *प्रत्नमय-मयु- (पुराण-) > तस. अ-प्रत्नमयमय- > नैप्र. यनि. इति तु मतम् । [m]) सपा. नवः <> पुनः (तैब्रा २,७,१२, २; ८,९,३ च) इति पाभे. ।

१३,८†; ¶काठ ११, ७; १९, १३; २४, ७²; ४०, १४§; क ३७, ८²¶; शौ १२, ३, ३२; १४,२,४४; †२०, ६६,२; ९२, १३; १२६,१८; पै १७,३९,२; १८,११,४; २०,१४,३; –वम्ऽ–वम् पै १८,२४,५; –वस्य ऋ ८, २३, १४; मै ४, ३, २¶; काठ १२, ७²¶; कौ १, १०६†; जै १, ११,१०†; –वया ऋ २, २४, १; –वा ऋ १, ९५, ७; १४४, ५; ८, ४५, २५; पै ८, १४,७; १५, १२, ५; –वाः ऋ ५,६,८; काठ ८,१५²; शौ १२, २,४१; १९,३४,७; पै ११,३,७; १७,३४,२; –वानाम् ऋ ८, ५, ३७![a]; १०, ८९, [(१, ४, ३) १७]; –वानि ऋ ७, ६१, ६; शौ ९, ५, २५; –वाभिः ऋ ४, ३१, १३; –वायाम् ऋ १०, १६०, ५; शौ २०, ९६, ५†; –वासु ऋ १, ९५, १०; पै ८, १४,१०†; –वे ऋ ४, ३२,२३; –वेन ऋ १, ३१,८; २, १८,३; ६,५०,६; खि ५, ७, ३,५; मा २८, १६; का ३०, २, ५; †मै ४, ११, १; १३, ८; काठ १९, १३; –वेभिः ऋ ४,२०,५.

नव-गत्[b]- -गत्[c] तै ४, ३, ११,१; मै २, १३, १०; काठ ३९, १०; शौ ३,१०,४; ८, ९,११; पै १, १०४, ४; १६, १९, १; ७३,३.

नव-ज्ञा- -ज्ञाः ऋ ४,६,३.

नव-जात[d]- -तः ऋ ५, १५, ३; खि ५,७,३,२; मै ४, १३,८†; काठ १९,१३; –†तम् ऋ ७,९३, १; तै १, १, १४, १; मै ४, ११,१; काठ १३,१५; –†तस्य ऋ ७, ३, ३; कौ २,५७१; जै ३,४६,६.

नव-ज्वार[e]- -रः ऋ १,४२,८.

नव-दाव[f]-

¶नवदाव्य[g]- -व्यः काठ ३४, ९².

?नव-नाभ- -भम् खि ४, ११, ७.

¶नव-नीत[h]- -तम् तै २,३,१०,१; ११,२; ६, १, १,५²; मै २, ३, ४; ५; काठ ११, ७; २३, १; क ३५,७; –तस्य काठ २४, ७; क ३७, ८; –तेन तै ६, १, १, ५²; मै ३,६,२²; काठ २३, १; क ३५,७.

¶नवनीत-त्व- -त्वम् काठ २४, ७; क ३७,८.

नव-सू[i]- -स्वः ऋ ४, ३४,५.

नवा(व-अ)वसान[j]- -नम् तै १,६, ७, ३; मै १, ४, १०²; काठ ३२, ७².

नविष्ठ,ष्ठा- -ष्ठम् ऋ ५, ३२, ११; –†ष्ठया ऋ १,८२,[२; ८, २५, २४]; ८,२०, १९; मा ३, ५१; का ३,७,१; तै १,८, ५, २; मै १,१०,३; काठ ९,६; क ८, ९; कौ १, ४१५; जै १, ४०, ७; –ष्ठाय ऋ ५,२७,३.

नवीय[k]- -यान् ऋ ३,३६, ३.

†नवीयस्- -यः ऋ २, १९, ८; ६, १८,१५; २१,१; ७,२६,१; ३५, १४; ३६, २; ८, ४०, १२; ९, २३,२; १०,५९,१; ६१,[(१०) ११]; ६९, ३; १७९, ३; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; कौ १, ५०२; जै १,५२,६; शौ ७,७६, १; १८, २, ३१§; ३, १७‡[l]; १९, ११, ४; पै १३, ८, १४; –यसः ऋ १, १३१, ६²; शौ २०,७२,३²; –यसा ऋ १,१२, ११; ६, १६, २१; ८, ३९, ६; तै २, २,१२, १; काठ २०,१४; –यसे ऋ १,१५६, २; ९, ९,८; –यान् ऋ १,११०, ७; ६, ४४, ७; १०,२७,१९.

†नवीयसी- -सी ऋ ७,५९, ४;

---

a) पाठः ? *नव-नव-> नवानवानाम् इति शोधः (तु. छन्दः)।

b) विप. ([नवोढा-] वधू-)। उस. उप. <√गम् इति।

c) सपा. आपमं २,२०,३० शांगृ ३,१२,३ तु नवकृत् इति, कौगृ ३,१५,२ ?नवकम् इति पाभे.।

d) विप. (अग्नि-, स्तोम- प्रमृ.)। बस. उप. भाप.।

e) कस. अन्तोदात्तः। उप. भाप. <√ज्वर् [संतापे] इति (तु. सा. BW. प्रमृ., वें. = दवाग्नि- इति; वैतु. स्क. बस. [तथा सति स्वरानुपपत्तेः] पक्षान्तरे च उस. उप. कर्तरि प्र. इतीव, GW. विप. इति च ?)।

f) नाप.। कस. अन्तोदात्तः (वैप२ यद्र.)।

g) विप.। तात्रभविके यति प्र. तित्स्वरः।

h) नाप.। बस. पूप. स्वरः। उप. भाप.।

i) नाप. (गो-)। उस.।

j) नाप. (गृह-)। बस. (तु. भा.; वैतु. [पक्षे] भा. सा. K. प्रमृ. कस. इति ?)। उप. = अध्यवसाय-।

k) = १नव्य-। विप. (सोम-)। कृतमित्यर्थे छन् प्र. उसं. (पा ४,४,१३३ [तु. सकृत्तं पूर्व्य->-र्व्यान्, GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <नवीयस्- इति ?])।

l) पामे. कृते पृ १६७७ j टि. द्र.।

८,१२, १०; ७२,९; १०२, ९[a]; -सीः ऋ ९, ८६, ३२; -सीम् ऋ १,१३८,३; ८,५१,५; ९५,५; १०,९१,१३; खि ३,३, ५; कौ २,२३४; जै ३,२०,१८.

१नुव्य[b]- -व्यः ऋ ७,४,८; ८,११, १०; १०, ४, ५; शौ २, ५, २[c/d]; ६, ११०, १†; -†व्यम् ऋ १, १०,११; ६२,१३; १०५, १२; १०९, २; १३९, ८; १४१, १०; १८०, १०; २, १७,१; ३, ३१,१९; ५३, [१६; ७, ८०,२]; ४, १६, [२१; १७, २१; १९-२४, ११ (५६, ४)]; ६,१७,१३; ७, ९१,२; ८,२४, २६; ६७, १८; १०, ८९, ३; खि ५, ४, ९; तै १, १, १४,१; मै ४,१३,६; काठ ४, १५; १८, २०; कौ १, १४४; २,३०३§[c]; ४,८§; जै १, २०, १०; २,७, ३§; ३, ६,१०§[c]; ४, २२,५; शौ २०,४४, १; ६७,२; -व्यम्ऽव्यम् ऋ १, १५९,४; १०, ९६, ११; शौ २०, ३२, १; -व्या ऋ ५,२९,१३; -व्याः ऋ १,१७४, ८[e]; ५,२९,१५?[f]; -व्याःऽव्याः ऋ ३,५५,१६; -व्याम् पै १९, ३५,४; -†व्ये ऋ४,२०,१०; तै १, ७, १३,३; -†व्येभिः ऋ १, १३०,१०; ७,९३,४; मै ४,१२, ७; काठ ४, १५; -व्येषु ऋ १, १३४,४.

नुव्यस्[g]- -†व्यः ऋ १, ६१, १३; ६२,११; १०५, १५[h]; १८९,२; ६,२०,१०; ८, ३,१३; तै १,१, १४,४; मै ४, १०, १; शौ २०, ३५,१३; ५०,१; -व्यसः ऋ ६, ६२,४; ८, २४,[८; ५०,९]; खि ३,२,९; -व्यसा ऋ २, ३१,५; ६,६, १; ४८, ११; ६२, ५; ८, ३९, २; -व्यसे ऋ २, ३१, ७; ३,२,१३; ३२,१३; ५, ११, १; ६,७१,३; ८,७, ३३; २७, १०; ९,९, ८; ८२, ५; ९१, ५; †मा १५, २७; ३३, ६९; ८४; ३८, १९§; †का १६, ५,८; ३२, ५, १५; ६,१५; ३८, ५, २§; तै १, ४,२४,१; ४, ४,४,२; मै १, ३, २७†; २, १३,७†; ४, ९,१०[i]; †काठ ४,१०; ३९,१४; क३,८†; कौ १, ४६१‡[i]; २,२५७†; ३,३, ८‡[i]; †जै १, ४८, ७‡[i]; २, २, ३‡[j]; ३,२२,४; -†व्यांसम् ऋ १,२७, ४[k]; मै ४. ९,११; कौ १,२८; २,८४७; जै १, ३,८; ४, ११,१०; -व्यांसि ऋ १,३८,३.

नुव्यसी- -०सि ऋ ३, ६१, ३; -सी ऋ १,६०,३; १३९, १[i/j]; ३,५,७; ६२, ७; ६, ८, १[j]; ८, ७४,७; १०,४,६; -सीः ऋ १, १२४, ९; -सीनाम् ऋ ५, ५३, [१०; ५८, १]; -सीभिः ऋ ४, ४१,१०; ६,४९,१; ७, ५३, २; ८,५, २४; तै ४, १, ११, ४†; मै ४, १०, ३†; -सीम् ऋ १, १४३,१; ५,४२,१३; ६,८,५; जै ३,३८,१; -सीषु ऋ १,१४१,५; -स्या ऋ ६, २२, ७; ८,५१,३; खि ३,३,३; शौ २०,३६, ७†.

नुव-कपाल- प्रमृ. नवन्- द्र.

नुवत्- √नु द्र.

?नवतक्षुत् पै १५,१२,६.

नुवन्[m]- -व ऋ १, ३२, १४; ५३, ९; ५४,६; ८४, [१३; ९, ६१, १]; ११६,२४; २, १४, ४; १९, ६; ३,९,[९; १०,५२, ६]; ४, २६, ३; ४८,४; ५, २९, ६; ६, ४७, २; ७,१९,५; ९९,५; ८,९३,२;

---

a) सपा. नुवीयसी<>भवीयसी इति पाभे.।

b) स्वार्थिकः यत् प्र. (पा ५,४,२५) यना. स्वरश्च।

c) तु. सा. Gri.; वैतु. W. २नुव्य- इत्यस्य रूपमिति वा नद्यः (<नदी-) इति शोधः स्यादिति वा; नौ-> नाव्यम् इति WIS (१३,१४३) शोधः इति?।

d) सपा. नुव्यः<>नव्यम् (आश्रौ ६,३,१ शांश्रौ ९, ५,२ च) इति पाभे.।

e) तु. ORN. FOY [KZ ३४,२६०]; वैतु. GW. ०व्या (न.) इति। शिष्टं पृ ६२६ q टि. द्र.।

f) पाठः?। नव्या (विप. न. [ब्रह्मन्-]) इति शोधः (तु. GW. ORN.; वैतु. सा. पुं. प्र३ इति)।

g) नुवीयस्->नैप्र. यनि.।

h) छन्दस्तः नुवीयः इति पाठुकः ORN. इति।

i) सपा. नुव्यसे<>नुव्यसी इति पाभे.।

j) सपा. नुव्यसे<>नुव्यसी इति पाभे.।

k) सपा. तैआ ४,११,८ नुवीयांसम् इति पाभे.।

l) विप. (नाभि- [तु. GRV. ORN.; वैतु. वें. सा. नाप. इति]) ।

m) संख्या-विशेष-। व्यु.?। <न + √वन् [प्रीतौ] इति वा न+अव √ आप् इति वेति या [३,१०] SEY [२६;१२०]। न+(दुशन्- >समूहार्थे) *दशमन्-> तस. *नु-दशमन्- इति कृत्वा *एकान्नु-दशमन्- इत्यत्र नैप्र. *एकात् इत्यस्य लोप इति च *नु-दशमन्- इत्यस्य विपरिणामः यनि. इति च विमृश्यम्।

६०,२७,१५; ४९,८; ९८, १०; १०४,८; खि ४,२,२; मा १८, २४²; ३३,७†; का १९,८,१²; ३२,१,७†; तै ३, २, ११, ३†; ५,१०,२¶; ४,७,११,१; ५,३, २,३¶; ६,२२,१; ¶६,१,१,८; ६,२,१²; ७,४,११,४²¶; ५,८, २; १५,२; मै १, ५, ८¶; १०, ८²¶;११,१०; २,५,१०²; १३, ६†; ३,४,४; ६, ४²; ४,५, ७; ६, १²; ४²; ६; ८, ४²; १२, ५†; ¶काठ ९,१६;१३,७²;१४, ४; २०,११; २३, १;२; २४,८; २५,१०; २७, ९; २८, १; १०; २९,३²; ३३,३²; ४²;८²; ३४, १०; ३६,२⁴; ३९, १२†; ४०, ९$; ५०, २$; ¶क ३६, १३; ३५, ७; ८; ३८, १; ४०, ३; ४५, १; ४²; †कौ १, १७९; ४९५; २, २६३; ५६०; ८०१; †जै १,१९,५; ५१,९; ३, २२, १०; ४५, ३; ४, २, ४; शौ ५, १५, ९; १९, ११; २८, १; ६, २५, ३; ६६, ९, १४; ६३, ४, १०; ६९,४७,३; ५७,५; †२०, ७,२; २१, ९; ३७, ५; ४१, १; पै २, ५९, १०; ३, ३०, ६; ६, २०,३; ८,५, ९; १६, १; ६३, ६,१४†; ६८,२५,१०²; ६९,५, ४; —वऽ-व तै ३, ५, १०, २¶; मै १, ११, १०; काठ ६४, ४; —वभिः⁸ ऋ ६०, ३९, १०; मा ६४, २९; का ६५,९, २; तै ४, ३,१०,१; ६,१,१, ८¶; ७, ५, ८,२¶; मै २,८,६; ३,६, ४¶; ४, ६, १¶; ८, ४; ¶काठ ६७, ५$; २३,१; २; २८, १०; २९, ३; क २६, ४; ¶३५, ७; ८; ¶४५,१; ४; शौ ५,२८, १; पै २,५९,१०; २०,१०,२; —वभिः ऽ-वभिः काठ २०, ४; क ३१, ३; —वस्यः⁸ तै ७, २, ११, १; १२,१;१४,१;१९,१; काठ ४२, १; २;९; —वसु काठ ३३, ४¶; —†वानाम् ऋ १, १९१,१३; पै ३,९,७; ४,१७,७; १९,७.

¶नुव-कपाल- -लः तै २,२, ५, ३; ६,२,१,४²; मै ३, ७, ९; काठ २४,८²; क ३८,१².

नुव-गृह⁵- -ह्मन् खि ६,२,१३.

नुवग्व⁶- -ग्वः ऋ ९, १०८, ४⁰; ६०,६२, ६; —ग्वाः ऋ ६, ६३, ६; ५, ४५, ७; ११; ६, ६, ३; २२,२; ६०, १४, ६; ६१,[१० (११)];१०८,८; मा ६९,५०†; †तै २,६,१२,६; ३,३, ११,२; शौ ६८,१,५८†; ३, २०; २०, ३६, २†; —ग्वासः ऋ ५, २९, १२; —ग्वे ऋ ४, ५१, ४; —ग्वैः ऋ ६, ६२, ४; ३, ३९, ५; शौ ६४,१,५६; पै ६८,६,४.

†नुवग्वन्⁶- -ग्वा⁴ कौ २, २८९; जै ३,२४,५.

नुव-चत्वारिंशत्- -शते तै ७, २, ११-१२, १; १४, १; काठ ४२, १;२.

नुव-छदि⁵- -दि तै ६,२,१०, ५¶.

नुव-छदिस्⁵- -दिः मै ३,८,९¶.

नवति⁶- -त्यः शौ ५, १९, ११; —तिः ऋ ४, ४८, ४; ६०, ९८, १०; खि ४,२, २; शौ ५, १५, ९; ६,२५,३; ६९,४७,३; पै ६, २०,३; ८, ५, ९; १६, १; ६९, ५,४;४६, ४; —तिम् ऋ ६,३२, १४; ५३, ९; ५४, ६; ८०, ८; १२१, १३; १३०,७; १५५,६²; २,१४, ४; १९, ६; ३, १२, ६; ५,२९,६; ६,४७,२; ७,१९, ५; ९९,५; ८,९३, २; ६०,४९, ८; ९८,११; १०४,८; खि ५,८,१; †तै ६,१,१४,१; ३,२, ११,३; †मै ४,१०,५; ११, ६; १२,५; काठ ४, १५†; †कौ २, ८०१; ९२६; १०५४; †जै ४, २, ४; २२, ९; शौ ८,५, ९; ६०, १, १६; २०, ७,२†; २१,९†;३७; ५†;१२७, १; पै ६३,६, १४†, ६६,२७,९; ३६,६; ६७,१५,४; —ती ऋ ६०,३९, १०; —†तीः ऋ १,८४,[१३; ९,६१, १]; ४, २६,३; मै २,१३,६; काठ ३९, १२; कौ १, १७९; ४९५; २, २६३; ५६०; जै १, १९, ५; ५१,९; ३, २२,१०;४५,२; शौ २०, ४१, १; —तीनाम् ऋ १, १९१, १३; †पै ३,९, ७; ४,

---

ª) उपोत्तमः स्वरः (पा ६,१,१८०)।

ᵇ) विप. (यज्ञ-)। बस.।

ᶜ) विप. नाप. इव च। अर्थः व्यु. च ?। यथा. नुवग्व- इति। बस.। पूप. नुवन्- इति, उप. < √गम् इति च स्क. सा. PW. प्रमृ.। अत्र पूप. नुव- इत्यपि पक्षः (तु. पा [६६, १९], स्क [ऋ १, ६२, ४], सा [ऋ ६,६, ३] प्रमृ.)। दृग्वन्- इत्यनेन सन्धायतेति मतम्।

ᵈ) सपा. नुवग्वः<>नुवग्वा इति पाभे.।

ᵉ) =नुवग्व-। व्यु. C टि. दिशा द्र.।

ᶠ) विप. (सदस्-)। बस.।

ᵍ) नव-दशतः परिमाणमस्येत्यर्थे तिः प्र. (पा ५,१,५९)।

ʰ) वा. सस्थ. टि. √वृत्> वृत्त-> -त्तम् द्र.।

१७, ७; १९, ७; –त्या ऋ २, १८, ६; –त्यै तै ७, २,१७,१; काठ ४२, १;३;६;७.

नुव-द्दशन्- -श मा १८, २४²; का १९,८,१²; तै ४, ७,११,१; –शुभिः[a] मा १४,३०; का १५, ९,३; तै ४,३,१०,२; मै २, ८, ६; काठ १७,५; क २६,४.

नवदुशुः- -शः मा १४, २३; का १५,७, १; तै ४, ३, ८, १; ५,३,३,३¶; मै २, ८, ४; काठ १७,४; २०,१३; क २६,३.

नुव-द्वार,रा[b]- -रम् शौ १०,८,४३; –रा शौ १०, २, ३१; पै १६, ६२,३.

नव-ध्या तै ६, २,१,४¶; काठ २४, ८¶; क ३८, १¶; शौ १३,४, १०.

?नुव–नाग-सहुस्र—बल[c]- -लः खि २, १४,४.

।नुव-प(द्>)दी[d]- -दी ऋ १, १६४,४१; शौ ९,१५,२१;१३, १,४२; पै १६, ६९, ११; १८, १९,२.

नुव-पु(त्र>)त्रा[e]- -त्रा मै १, ५, ८¶.

नव-सु- -मः तै ३,४,१,४¶; ¶काठ १३,१०²; २८, १; शौ १३, ५, ५; –मम् ऋ ५, २७, ३; तै ७, २, ८, ४¶; काठ ३४,६¶; –मे मा ३९,६; का ३९,४,१; तै ७, २,८,४; ६¶; काठ ३४, १¶; –¶मेन तै ७,३,२,२; काठ ३४, १०.

नवमी- -मी मा २५, ४; ५; का २७, ४, १; ५, १; तै ५, १, १,३¶; ७, २१, १; २२, १; मै ३,१,१¶; १५,४; ५; काठ १८, १९¶; ३३,४¶; ५३,११; १२; क २९, ७¶; –मीम् मै १, ८, २¶; –म्या पै ९,२०,९².

¶नव-यामन्[f]- -मानः, –म्नः पै ९, २१, ९.

¶नव-रात्र- -त्रः तै ७, २,४, ३; –त्रम् तै ७, २, ४, १; –त्रेण तै ७,२,४,१;३.

नव (व-ऋ) र्चं[g]- -र्चेभ्यः शौ १९, २३, ६.

नुव-विंशति- -तिः मा १८, २४²; का १९,८,१²; तै ४,७, ११,१; –त्या मा १४,३१; का १५, ९, ४; तै ४,३,१०, ३; मै २,८,६; काठ १७,५; क २६,४; –त्यै तै ७, २, ११-१२, १; १४, १; काठ ४२,१;२.

नव-वृष[h]- -षः शौ ५, १६, ९; पै ८, ४,९.

नव-शराव- -वम् पै ९, २१,९.

नुव-षष्टि- -ष्ट्यै तै ७, २, ११, १; १२, १; १४, १; काठ ४२, १;२.

।नुव-सक्ति[i]- -क्तिम् ऋ ८, ७६, १२; कौ २, ३४०[j]; जै ३, २८, १२; शौ २०, ४२,१.

नुवा(व-अ)क्षर,रा- -रया मै १, ११, १०²; काठ १४, ४; –राम् मै १,११,१०; काठ १४, ४; –राय मै १, ११, १०; –रेण मा ९, ३३; का १०, ६, ३; तै १, ७, ११, १.

¶नुवा(र-अ)रत्नि[k]- -त्निः मै ३, ९, २; काठ २६, ४²; क ४१, २²; –त्निम् तै ६,३,३,६.

नुवा(व-अ)शीति- -त्यै तै ७, २, ११, १; १२, १; १४, १; काठ ४२,१;२.

¶नुवा(व-अ)श्रि[l]- -श्रिम् तै ५, १, ६,४; काठ १९,६; क ३०,४.

नुवमान- √नु द्र.

नुव-वास्त्व[m]- -स्त्वम् ऋ १,३६,१८; ६,२०,११; १०,४९,६.

।नुविष्टि[n]- -ष्टौ ऋ ८, २, १७; कौ २,७०; जै ३, ७, ८; शौ २०, १८,२.

---

a) उपोत्तमः स्वरः (पा ६,१,१८०)।

b) विप. (पुण्डरीक-, पुर्-)। बस.।

c) विप. (कालिक-सर्प-)। कस.>बस.। नुव° °हु° इति स्वरः ? । d) विप. (गौरी-, ⌊माध्यमिका-]वाच्-)। बस.।

e) विप. (जाया-)। बस.। f) विप. (देव-)। बस.।

g) नाप. (सूक्त-विशेष-)। बस.।

h) तु. टि. अष्ट-वृष-। i) विप. (वाच्-)। बस.।

j) °सृ° इति S. पाठः।

k) विप. (यूप-)। तद्धितार्थे द्विस. पूप. स्वरः।

l) विप. (उखा-)। बस.।

m) व्यप.। नुव- इति वा नवन्- इति वा + वास्तु- > बस. *नुव-वास्तु- > स्वार्थे *नुव-वास्तुक- > नैप्र. यनि. इति स्यात्।

n) भाप. (पूजा-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। *वुर्ण- (भाप. ⌊स्तुति-]) + (√विष् ⌊*कृतौ]>भावे) *विुष्टि- (कृति- ⌊तु. निघ २,१ विष्ट्वी इति])>बस. *वुर्ण-विष्टि->नैप्र. यनि. इति मतम्। <नुव- + इुष्टि-⌊कस.] इति सा., नुव- + विुष्टि- ⌊कर्मन्-] > कस. इति ORN. GRV. प्रमृ., < √नु ⌊स्तुतौ] इति PW. GW. प्रमृ., वें. =अन्वेषण- इति ?।

नविष्ठ,ष्ठा–, नवीय–, नवीयस्– नव– द्र.

नवेद[a]– -दाः ऋ १,१६५, ⌊१३ (४, २३,४)⌋.

†नवेदस्[b]– -दसः ऋ ५,५५,८; १०, ३१, ३; –०दसा ऋ १,३४, १; –दाः ऋ १,७९,१; ४,२३, ४; ५,१२,३; तै ३, १, ११, ५; मै ४,११,३; काठ ९,१८.

?नवोनवः[c] पै २०,२८,६.

१नव्य– नव– द्र.

२नव्य– √नु द्र.

नव्यस्–, नव्यसी– नव– द्र.

√नश् (वधा.) √नंश् द्र.।

√नश् (अदर्शने), >नाशि, नशन्ति ऋ ६,२८,३; शौ ४, २१, ३†. ¶नश्यति तै २, ३,२, ५; ६, ३, ६; मै १, ४,१३; ३, ६,६; †नश्यति ऋ १०,९७,११; मा १२, ८५; का १३, ६, ११; तै ¶२, ३, २, ५; ६,३,६; ४, २,६, २; मै २, ७, १३; काठ १६, १३; २३, ६¶; क २५, ४; पै ११, ६, ७; नश्यतः ऋ १, १२०, १२; नश्यन्ति शौ ४, ३६, ७; ८; पै ८, १६, १-३; नश्यामसि पै १,६५,२; नश्याति पै १, ६०, २; १९, २५, ५; नश्यात् पै १९, २५,५; नश्यताम् खि २, ६, ५; नश्यतात् पै १, ६०,१; १९,३९,७; नश्यन्तु खि २, ६[२], २९; शौ ६, २५, १-३; पै १९, ५, ४-६; नश्य शौ ७, १२०, १; नश्य ऋ १०, ९७, १२; मा १२, ८७†; का १३,६,१३†; तै ४, २, ६, ४†; मै २, ७,१३†; काठ १६,१३†; क २५, ४†; पै ५, २१,३;९,३, ६; ११, २, १४; १३, १,११[d]; १९, ३७, १५†; २०, १७, ७; ५८, ८; नश्यत शौ २, १४, ५; ६; पै २, ४, २; ३; ४, २४,१; ५; १०,१, ६; १७, १२, २; ४; १३,१;९;१९,३४, ४; ¶नश्येत् तै २, ३, २, ५; ६, ३, ५; १६; ३, १,३, २; ४, १०, ५; मै २, २,७; काठ २२, १२; नश्येताम् तै २,६,३,५¶.

ननाश ऋ ९, ६७, ३०[e]; १०, १७,१; शौ १८,१,५३†; नशिष्यति शौ ६, ८३, ३?[f]; पै १९, ४१, १६[?]; ४२, १[?]; नेशत्[g] ऋ ४,१,१७; नेशत् ऋ ६,५४,७; शौ ५,३,२;१३,२; पै ८,२,२; अनेशन् मा १६;१०; का १७, १,१०; तै ४; ५, १, ४; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४,२,१५.

नाशयामि खि २, ६, १; ८; शौ ३, ७, ६; पै ३, २, ५; ९,३, ९-१३; ११,२,४; ९; १२;१३; नाशयामः शौ २, १४,१; पै २, ४,१;१५,२०, १०; १७,१२,३; ९;१०;१३,४;५; ७;१४,४;१५, ७-१०; नाशयामसि शौ २,२३, १; नाशयामसि ऋ १०,१६२, ⌊३-६⌋; शौ १,१८,४; ३,७, ३; ४,१७,५; ३७, ११; ७,२४,१; ८, ६,११;१२; १४;२३; †२०, ९६,१३;१६; पै २,२४,५; ६४, १; ३,२,३; ४,२४,४; ५, २३, ७; ६,१४,१-९; ७,११,२-७†; ९, ३, ३; १०, १, ७; १३, ४, १६; १५, २०, ९; २३, ८; १६,३६,८; ८०,१; ३;६; १७, १२,५;८; १४,२; ३; ५; ७;८; १५, ६; १९, ३२, ५; ३९, ८; ५२,१५; २०, १५, ५: १८,८; ५८, ८; नाशयाति पै ११,२,१; ६; नाशयात् पै १, ४६, २; नाशयः पै १९, ३५, १५; नाशयातु पै ११, २, २; नाशयताम् पै ४, २४, ३; नाशयन्तु शौ ६, ११३.१;३; पै ११,२,३; नाशय

[a]) =नवेदस्–। शिष्टं b टि. द्र.।

[b]) विप.। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। अनु (अनुगत-) + (√विद् ⌊प्राप्तौ⌋ >भावे.) वेदस्– >वस. *अनु-वेदस्– (अनुगत-प्राप्तिक-) > नैप्र. यनि.। नवेद– इत्यत्र *वेद– इति घजन्तं भाप. सत् उप. इत्यंश एव विशेषः (वैतु. पा ⌊६, ३,७५⌋ प्रमृ. नञर्थे न इति पूप. इति; वें. सा. प्रमृ. न + ⌊न + वेदस्– > तस.⌋ *अ-वेदस्– >तस. *नावेदस्– > नैप्र. यनि. इतीव; GW. प्रभृ. *अन– ⌊आ⌋ + *वेदस्– >वस. *अन-वेदस्– > नैप्र. यनि. इतीव; ORN. *नव– +वेदस्– >वस. *नव-वेदस्– > नैप्र. यनि. इतीव च)।

[c]) पाठः ?। नमोनमः इति शोधः।

[d]) सपा. नश्य <> गच्छ (परि.) इति पाभे.।

[e]) तु. सा. Hill (ZDMG ⌊४८,४१८⌋); वैतु. GW. < √नश् ⌊व्याप्तौ⌋।

[f]) पाठः ? *(सगुल– ⌊सकल⌋ >) –लं तेन (√शिष् ⌊*शोषे⌋ >) शिष्यति इति त्रि-पदः पादशोधः (तु. सपा. पै १, २१, ४ यत्र च शुष्यति इति पाठः, स च ? इति कृत्वा W. शुष्यति इति संकेतुकः; वैतु. सा. न, शिष्यति ⌊< √शिष् 'विशेषणे'⌋ इति।

[g]) लुङि प्रपु१ एत्वं द्र. (पावा ६,४,१२०)।

शौ ५, ४, ९; नाशय,>या ऋ १,५०,११; खि ४,५,५; खिसा २९, ४२; शौ २,२५,३; ४,३७, २; ५,२२,१३; ६, १४,१[a]; ९; १३;१५; ३५, ३; ३९, १-८; पै १, ३२, ५; २, ६२, १; २; ४, १३, ६; ११, ४, ३; १३, ४, २; १६, ७१,९; ८०,२;५;१९, ३६,१७; ४०,१; ४७, ८; २०, ५२,१०; ५९,१; अनाशयत् पै १,६९,१;१९,४६,१३.
अनीनशत् शौ १,२४,२; अनी-नशत् ऋ २,३,३[b];५[b];६; ३,७, १; ७, ५८, १; ८, ६, ६; १९, ३६,१;३; पै १,८,३;२,२६, २; २७, १; ३; ३, २, १; १७,५[c]; १६,७५,१२; ७९,६; १९,३०, ९; २०, ४३, ४[b]; ५४, ३[b]; नीनशत् खि २, ८, २; पै ९, ३, ४; अनीनशन् शौ ८, ७, ३; १२, २, १४[d]; पै १६, १२, ३; अनीनशः शौ ९, १३, २२[c]; पै ४, १३, ३; अनीनशम् शौ १, २३,४;७,१२०,४[e];९,१३,२१; पै १, १६, ४; ५, ९, १; ६;७; १६, ७५,११; १९, ३२, ४; ७; ४०,९; २०, १८,७; १०; १९, ५;७; ५२,१; ४.
नश[f]– -शः पै १९, २५,१-३; –शे पै १९,२,१४.
२नष्ट,ष्टा– -ष्टः पै ९,४,४; –ष्टम् ऋ १,२३,१३; ११६,२३; ६, ५४, १०; ८, ७९, ६; १०, ४६, २; खि ३, १५, २६; ४, ९,४; मा १२, ८; का १३, १, ९; तै ३, ३,८,३; ४, २, १, ३; मै १,७, १; काठ १६,८; शौ ७,१०,४†; पै ८,१९,९; २०, ३६, ९; १०; ४३, १[2];२;३; –ष्टाम् मै ३, ६, १०¶; –ष्टेन शौ ७,१०,४.
नँष्ट–चन्द्रा-(न्द्र-अ)र्कं[g]– -र्कम्[h] खि २,१,४.
नष्ट-विष[i]– -षाः शौ १०,४, १२; पै १६,१६,२.
नष्ट-वेदन– -नम् पै २०, ३६, १०.
नष्टा(ष्ट-अ)सु[j]– -सवः शौ १०,४,१२; पै १६,१६,२.
¶नष्टै(ष्ट-ए)ष[j]– -षम् काठ २५, ७; क ३९,५.
नाश– -शम् पै १९, २५,८.
नाश(न>)नी[k]– -नी मा १२, ९७; का १३, ६,२१.
नाशयत्– -यत् शौ १९, ४४, ७; पै १५, ३, ७; –यन् शौ ५, ४, १; पै ७, १०,१; ५-८; ९,३,७; १९,८,१५.
नाशयि(तृ>)त्री– -त्री खिसा ३१, १०?[l] मा १२,९७; का १३,६,२१
नाशु(क>)का– -का तै २,६,५, ४¶.
नाष्ट्रा[m]– -ष्ट्राः ¶काठ७,१०[2];३७, ८[3]; १६; शौ ८,२,२७; पै १६, ५,८; –ष्ट्राणाम् तै १, ३,२,१[n]; –ष्ट्राभ्यः[o] मा ३७,१२; का ३७, २,२; तै १,८, १२, ३; –ष्ट्राम् काठ ३८,१३.
नश्[p]– नक् ऋ ७, ७१,१.
?नशानि[q] मै २,४,७; काठ ११,९.
?नशांनिहि[r] पै ६, २०,४.
?नशासति[s] पै २, ५८,३;६; ६,२२, २१.

---

a) सपा. नाशय<>निःकृधि इति पाभे.।
b) सपा. अनीनशत्<>अशीशमत् इति पाभे.।
c) सपा. अनीनशत्<>अनीनशः इति पाभे.।
d) °शम् इति RW. पाठः ?। पाभे. कृते पृ ८६४ *f* टि.द्र.।
e) सपा. आपश्रौ ४, १५,४ पराभवन्तु इति पाभे.।
f) =नाश–। भाप.। g) विप. (गगन-)। वस. उप. द्वस.।
h) नु···र्कम् इति स्वरः ? यनि. शोधः।
i) विप. (सर्प-)। वस.।
j) विप.। उस. उप. √इष् ⌊इच्छायाम्⌋ कर्तरि अण् प्र.। k) विप. (ओषधि-)।
l) नाशा° इति पाठः ? यनि. शोधः (खिसा ३१,१०)?।
m) स्त्री. भाप. (आर्ति-, नाश-) च, नाप. (राक्षसी-) च। त्रः प्र. उसं. (पाउ ४,१६७)।
n) =सपा. आपश्रौ ११, १२, २। नाष्ट्राणां हन्ता इत्यस्य स्थाने मै १, २, १० तु अरातीयतः हन्ता इति, मा ५, २४ का ५, ६,३ माश ३, ५, ४, १५ अमित्रहा इति च पाभे.। o) पाभे. कृते पृ १५३१ *j* टि. द्र.।
p) नाप. (रात्री-)। व्यु. ?। नक्त-, नक्तन्-, नक्ति– इत्यत्र *नक्– इत्यंशः यनि. अभिन्नः स्यात्।
q) पाठः ? सपा. तै २, ४, ७,१ अनु अनशानि ⌊यद्र.⌋ इति शोधः द्र.।
r) पाठः ? *नंश– (संपत्ति- ⌊तु. ऋ १, १२२, १२⌋) >*नंशि(न>)नी– [विप. (⌊संपन्ना-⌋रात्री-)]> (सं१) *नंशिनि इति शोधः (तु. सपा. शौ १९,४७,४ *सुन्नयी– >-०यि इति पाभे., संस्थ. रेवती– > -०ति इति वाजिनी–> -०नि इति चापरे विप.)।
s) पाठः ? नशः असति इति द्विपदः शोधः (तु. सपा. पै १९,२५,१-३)।

?नपादसि[a] पै ४,१७,३.
१नष्ट- √नंश् द्र.
२नष्ट,ष्टा- √नश् (अदर्शने)द्र.
?नष्टकर्तः पै ३,३७,१.
√नस् नसते ऋ ९,७१,३; †नसन्त[b] ऋ १,१८६,७; ४,५८,८; ९,८९,३; मा १७,९६; का १९,१,९; काठ ४०,७; जै ४,११,९; पै ८,१३,८.
नस्[c]- नसा शौ २,२७,२; ५,१४,१; पै २,१६,२; ७,१,१; नसि मा १९,९०; २१,४९; का २१,६,११; २३,६,२; मै ३,११,५; ९; काठ ३८,३; नसोः ऋ ५,६१,२; तै ५,५,९,२; ३¶; शौ १९,६०,१; पै १,५५,३; २०,३०,८.
नस्-तस्(:) काठ १२,१०¶.
नस्य[d]- -स्यानि मा १९,९०; का २१,६,११; मै ३,११,९; काठ ३८,३.
¶नस्यो(सि-ओत>)ता[e]- -ताः तै २,१,१,२[2]; मै २,५,१; ४,३,३; काठ १२,१३; -ताम् मै २,५,१; ४,३,३.
नस-व्(त्>)ती[f]- -ती शौ १०,१,२[g]; -तीम् पै १६,३५,२[g].
?नसम्[h] पै १९,५४,५.
√नह्,नह्यते तै ३,१,७,१¶; ¶नह्यति तै २,५,७,२; काठ २३,९; क ३६,६; ३७,५[i]; नह्यन्ते तै ७,४,२,४¶; नह्यन्ति ऋ १०,६०,८; नह्यतन ऋ १०,५३,७; ¶अनह्यत काठ १९,१; क २९,८; अनह्यन्त शौ १९,२०,३; पै १,१०८,३.
नद्ध,द्धा- -द्धम् शौ ९,३,२; पै १६,३९,२; -द्धा शौ ९,३,१०; पै १४,३,१९; १६,३९,१०; -द्धानि शौ ९,३,१; ४; ५; पै ११,३९,१; ४; ५.
नहन- -†ना ऋ १०,६७,३; तै ३,४,११,३; मै ४,१२,६; काठ २३,१२; शौ २०,९१,३; -नानाम् शौ ९,३,४; पै १६,३९,५.
?नहसोक्षसे पै ३,२८,२.
?न हि[j] काठ ६,६.
?न हि ना पि नः[k] पै ११,७,७.
१नहुष[l]- -षस्य ऋ १,३१,११[m]; ५,१२,६.
२ नहुष[n]- -षे ऋ ८,४६,२७.
१नहुष्य॑[o]- -ष्यस्य ऋ १०,६३,१.
नहुस्[p]- -हुषः ऋ १,१२२,८; १०; ११; ७,६,५[q]; ८,८,३; १०,४९,८; ८०,६; ९९,७; -हुषा ऋ ६,२६,७.
†नाहुष[r]- -षा ऋ ५,७३,३; -षाणि ऋ ६,२२,१०; शौ २०,३६,१०; -षाय ऋ ७,९५,२; मै ४,१४,७.
नाहुषी[s]- -षीषु ऋ १,१००,१६; ६,४६,[७; ८,६,२४]; कौ १,१९०; २६२†; जै १,२०,६; २७,१०†.
नहुष्-ट्(<त)र- -रः ऋ १०,४९,८.
†२नहुष्य॑[t]- -ष्याणि ऋ ९,८८,२; कौ २,८२२; जै ४,४,३,

a) पाठः? नपाद् असि इति द्विपदः शोधः।
b) धा. गतौ (तु. निघ २,५४) आप्तौ वा नमने वा वृत्तिरिति या[७,१७]।
c) नाप. (नासिका-)। व्यु.?। < √अन् (तु. टि. नासिका-)।
d) विप. (लोमन्-)। तत्र-भवार्थीयः यत् प्र.।
e) विप. (प्रजा-)। तस. प्रवृद्धादित्वात्स्वरः।
f) विप. (कृत्या-)। प्र. स्वरः उसं. (पावा ६,१,१७६)।
g) सपा. नस्वती<>नस्वतीम् इति पाभे.।
h) पाठः? √नश्>नशम् इति शोधः।
i) सपा. नह्यति<>यच्छति इति पाभे.।
j) पाठः? बर्हिः इति शोधः (तु. मूको., मै १,८,७ च, क ४,५ संस्कर्तुः टि. च)।
k) पाठः? शोधार्थं तु. सस्थ. टि. १अहि->-हिना।
l) नाप. (मनुष्य-)। व्यु.?। <√नह् [बन्धने] इति सा. GW. प्रभृ.। (√भन् [*वचने]>भावे) *भान- + (√*भुष् [भोगे] >भावे) *भुष- >बस. *भान-भुष- (वाग्-विशिष्ट-) >नैप्र. यनि. इति मतम्।
m) वैतु. वें. स्क. सा. व्यप. (राज-विशेष-) इति।
n) व्यप.। व्यु.?।
o) व्यप.। अपत्यार्थे यत् प्र. उसं. (पा ४,१,१३७)।
p) नाप. (मनुष्य- [तु. निघ २,३])। नहुष- इत्येतत्-समाना व्यु.?। भाप. सद्* भुष्- इति उप. इति तु ततो विशेषः।
q) वैतु. सा. सपा. तैब्रा [२,४,७,९] प्र१ इति, BC. नहुषः इति पाभे. इति।
r) विप. (युग-, वृत्र-) च नाप. (तु. GW.; वैतु. वें. सा. व्यप.)। तस्येदमीयः अञ् प्र. उसं. (पा ४,१,८६)।
s) विप. (विश्-, कृष्टि-)।
t) विप.। तस्येदमीयः यत् प्र.।

-प्येभिः ऋ ९,९१,२.

नाक[a]- -कः ऋ १०, १२१, ५[b]; मा १४, २३; ३२, ६०†; का १५, ७,२; २९,४, १†; तै ४,१, ८, ५†; ३,८,१; ५,३,३,५[२]¶; ७, १¶; मै २,८,४; १३,२३†; ४, १, ९¶; काठ ७, १३; १७, ४; २०, १३¶[२]; ३१, २[c]; ७¶; क ६,३; २६,३; ¶४७, २; ७; शौ १०,१०,११; १३, १, ७; पै ४, १,४†; १६,१०८, १; १८,१५, ७; -कम् ऋ १, ३४,८;६८,५; ८५, ७; १३९, ४; १६४, [५०; १०, ९०, १६]; ३, २, १२; ५, १०; ४, १३, [५; १४, ५]; ५, १, १; १७, २[d]; ५४, १२; ८१, २; ६,८, २; ४९, १२; ७, ५८, १;८६,१; ९९, २; ८, ४१, ८; १०, ११३, ४; खि १, ११, ४; ६; मा ९,१०[f]; ११,२२[e];१२, ३†; १५,२४†; ५०; १७, ६५; १८,५१[e]; ३१, १६†; का १०, ३,१[f]; १२,२,११[e];१३,१,३†; १६,५,५†; ६, २; १८, ६, १; २०,३,१[e]; ३५,१, १६†; तै १, ७,८,१;३,५,४, १;११,५†; ४, †१,१०,४; ११,३; २,५,३; ४, ४, २†; ६, ५, १; ७, १३, ३; ५,४,७,१; मै १,४, ३; ११, १; ७; २,७, ८†; १०, ६; १२, ४; १३,७†; ३,२,१†; ३, १¶; ९; †४, १०, ३; ११, १; काठ ४, १६†; ५, ६; ६,७¶; १३,१४; १५,१२†;१६,८†; १८,४;१८; २१, ९; ३५, १‡[i]; ४०, १‡[h]; क ४,६¶; २८,४; २९,६; †कौ १,७३;२,१०९६; जै १,८,१†; शौ १,९, २; ४; ३,२९, ३; ४, १४,२; ६;९; ६,६३,३; ८४,४; ७,५,१†; ५५, ७‡[g]; ७७, ६†; ९,५,१; ३; ६; ११,१, ४; ३०; ३७; १३,२,४६†; १९,७,१; पै १,१०२,१;३,३८, २; ५; १६, ४६,४; ७२,१;९१,१०; ९७,१; ५;९;९९,३;१८,२५,६†; †२०, २,२; ११, १०; -कस्य ऋ १, १९, ६; १२५, ५; ८,१०३,२; मा १५, १०-१४; १७, ६७; का १६,३,३; ६;९; १२; १५; १८, ६,३; तै ३,५,५,३; ४,४, २,३; ६,५,१; ७,५,८, ५¶; मै २,८, ९[i]; १०,६; काठ १७,८[i]; १८, ४; क २६,७[i]; २८,४; †कौ १, ५१; २, ८६७; †जै १, ५, ७; ४,२१,५; शौ ४,१४,३; ७,८५, १[h]; ९,५,१०; १५[i]; ११,१,७; १८, २, ४७; ४, ४; १४; पै १, १०२,२; ३,३८,८; ६,१७,६†; ७, ८, ७; १६, ८९, ७; ९८, ६; १९, ३८, १६; २०, ५१, २†; -कान् शौ १९,२७, ४; पै १०, ७,४; -काय मा ३०,१२; १३; का ३४,२,४; ५; तै १,१,३,१; मै १,१,३; काठ १,३; ३१, २; क १, ३; ४७, २; -के ऋ ९, ७३, [४; ८५, १०]; ११; [१२; १०,१२३, ७ (८)]; १०, १२३, ६; १३०,२; खि १,१२, ३; ४, ९,४; मा १,२२; १२,६३; १५, ४९; का १, ८, ३; १३, ५, २; १६, ६, १; तै १, १; ८, १; ४, ४३,२[j]; ५,५,४; ३,५, १, १[h]; ४,१,२,४[e]; ७, १३, १[e]; ३; मै १,१,९;१२; ३,३७[j]; २,७,२[e]; १२; १२, ३[e]; ४; ४,१,९; काठ १, ८; ११; ४, ९[j]; १४, ९¶; १६, २[e]; १२; १८, १५; १८; २१, २¶; ३१, ७; ३८, १४†; क १,८;११;३,७[j]; २५,३; २९, ४;६;३१,१७¶;४७,७; †कौ १, ३२०; २,११९६;११९७; जै १, ३३,८†; शौ ५,६,३†;६,१२२, ४; १२३,५; ७,८५,४; ९,५,४; ८; १०, ७, ४३; ११,१, ३६[i];

---

a) नाप. (दिव्- प्रभृ.) । व्यु.? । पपा. नावग्रहः । <नु+अक-(<नु + कु-[सुख-]) इति वा (तु. पा ६,३,७५ अपि), √नी इति वा या [२, १४]; ?WAG [१, १२*a*], Johansson [IE २, ५५] प्रभृ. < √नम् इति । (√भा [दीप्तौ]>भावे) भान- + (√म्यक्ष्-[*माने]> भावे) *म्यक्ष->वस. *भान-म्यक्ष- > नैप्र. यनि. इति मतम् । b) सपा. नाकः<>नाकम् इति पाभे. ।

c) बृहन्ना° इति SI. चिन्त्यः ।

d) नु+अक- > वस. इति कृत्वा विप. (अग्नि-) इतीव सा. ? ।

e) सपा. नाकम् (माश ६,३,३, १४; ९,४, ४, ३ च) <>नाके इति पाभे. ।

f) सपा. नाकम् (आपश्रौ १४,१७,१ च)<>वाकैः इति पाभे. ।

g) पृ १३९४ *g* टि. पाभे. अस्याऽपि समावेशः द्र. ।

h) सपा. नाकस्य<>नाके (तैब्रा ३,१,१,१२ आपश्रौ ७,५,१ माश्रौ ६,२,३,८ च) इति पाभे. ।

i) सपा. नाकस्य<>नाके इति पाभे. ।

j) सपा. मा ७,४५ का ९,२,६ माश ४,३,४,१५ पाठाऽभावः ।

१३, १, ११; १८, ३,६६†;४, ३; पै २, ६०,१; ५,१३,८; ६, ११,४†; १४,३,१२; १६,५०, २[a]; ५१, १०; ९२,६; ९७, २; ९८,५;१००,१३; १८,१६,११†; १९,११,५; –केन पै१६,७२,१.
नाक-पाल[b]– -लः शौ १०, ८, १२; पै १६,१०१,८.
नाक-पृ(ष्ठ>)ष्ठा– -ष्ठाम् पै १३, ५, १९.
नाक-सद्[c]– -सद् तै ४,४,७, १; मै २,१३,१८; –¶सत्सु मै ३, ३, १; काठ २१, २; क ३१, १७; –¶सदः तै ५,३, ७, १[२]; मै ३, ३, १[२]; काठ २१, २; क ३१, १७; –सदम् मा ९,२; का १०, १,३; तै १, ७, १२, १; मै १, ११,४; काठ १४,३; –¶सदाम् तै ५, ३, ७, १; काठ २१,२; क ३१,१७; –¶सद्भिः तै ५, ३, ७,१[२]; काठ २१,२; क ३१,१७; –सद्भ्यः तै ५,३,७,२¶.
¶नाकसत्-त्व– -त्वम् तै ५, ३, ७,१; काठ २१,२; क ३१,१७.
?नाका[d] मै ३,८,८.
?नाकुल– नकुल– द्र.
नाक्र[e]– -क्रः मा २४, ३५; का २६, ७, ५; तै ५, ५, १३, १; मै ३, १४, १६; काठ ४७, ३; –क्रान् मा २४, २१; का २६, ५, १; मै ३,१४,२.
?नाग्निके[f] पै १९,२८,१.
?नाड– -डम् पै ११,३,३[२g].
ना(ड,ळ>)डी,ळी[h]– -ळीः ऋ १०, १३५, ७; –डीनाम् पै ८,१२, ४?[i]; –डीम् तै ३,४,८, ३¶; पै ८,१२,४; –ड्यः शौ १०,७, १५;१६; पै १७,८,६;७; –ड्यां ¶मै २,४,१; ¶काठ १२, १०; पै १६, १५१, ८; –¶ड्याम् काठ २३, ४;३७,१२[२]; क ३६, १; –ड्यौ शौ ६,१३८,४; पै १, ६८,५.
¶नाडी-तूणव[j]– -वाः काठ ३४,५.
?नाडी(क>)का[k]– -काः शौ ५,१८, ८; पै ९,१८,३.
?नात्रम्[l] पै ७,७,३.
√नाथ्, ¶नाथस्व मै ४, ५,८; काठ १०,६; ¶अनाथत मै ४,५,८[२]; काठ १०,२;११,१;३;२७,४; क ४२, ४; ¶अनाथन्त तै २,४,१, २; मै १,५, ८; काठ १०,७;११, ४; १३,२;४. [=√नाधृ वद्र.]
नाथ[m]– -थम् मै १,२,१५[३]; शौ ४, २०, ९; ९, २, ७; १८,१,१३; पै ८,६,१०; १६,७६,६.
नाथ-काम– -मः शौ १३, २, ३७; पै १८, २१,३; २४,४.
नाथ-विद्– -वित् मै १, २,१५; शौ ११,१,१५; पै १६,९०,५.
नाथि(थ-ए)षिन्– -षिणः मै ४, ६,९[n].
नाथमान– -नस्य पै १८, २५, ४[o];

a) सपा. नाके<>लोके इति पाभे.।
b) नाप.। उस. उप. <√पा [रक्षणे]।
c) विप.। उस.। उप. कर्तरि प्र.।
d) वै नाका इति द्वि-पदः पाठः? (√वस् [निवासे]> भावे) *वसन– + (ताच्छीलिकः) आकक् प्र. उसं. (पा ३,१२२)> *वासना (क>) का–>–का (निवसन्ती) इत्येक-पदः शोधः। सपा. काठ २५, ९ हन् राताका इति द्वि-पदः पाभे. अपि *वासनाका– >-का इत्येतेन एकपदत्वेनैव शोध्यः। अन्तरा इत्युभयत्र पृथक् पदम्। सपा. क ४०,२ ?अन्तराज्ञिका इत्येक-पदः पाभे. (तु. उक्ते सपा. काठ. Sch. टि.; वैतु. र. काठ. पाठमेव स्थापयितुकामः?)? स तावद् अन्तरा, *वसन–> *वासनि (क>) का– >-का (निवसन्ती) इत्येतेन द्विपदत्वेन शोध्यः।
e) नाप. (नक्र- [जलीय-हिंस्रजन्तु-])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। वन– (जल-)+(व्या√घ्रा [*हिंसायाम्]>कर्तरि) व्याघ्र–>टस.थादि-स्वरे वन-व्याघ्र–> नैप्र. यनि. (वैतु. अन्ये पा [६,३,७५] इत्युपाश्रयेण नक्र–> [स्वार्थे] यनि. इतीव?, PW. प्रमृ. नाक्र– इति निर्देशः?)।
f) पाठः? सपा. शौ ६, ३३,२ न लाधृषे इति पाभे.।
g) पाभे. क्वते पृ १०६५ f टि. द्र.।
h) नाप.। नड,ळ– +स्वार्थे अण् प्र.।
i) नाडीनाम् असि इति पाठः? नारी–> -री (नामन्–> नामाऽसि) इति त्रि-पदः शोधः (तु. मूको. संकेतः)। सस्थ. ?सुराधरणी– >-णीम् इत्यत्र टि. द्र.।
j) वाद्यविशेषयोः द्वस. (तु. सप्र. आपश्रौ २१, १७,१७ ?नाडीस्तूणवान् इति पाभे.)।
k) अर्थः व्यु. च?। =इषु- इति मत्वा नड– +(तस्येद-मीयः) ईकक् प्र. उसं. (पा ४,१,८५ [तु. PW.])।
l) पाठः? नाप्त्राम् इति शोधो विमृश्यः।
m) घञन्तत्वान्तोदात्तः (पा ६,१,१५९)।
n) नाथैषि° इति द्विस्वरः पाठः? यनि. शोधः (तु. टि. सस्थ. न्यञ्जनैषिन्–)।
o) सपा. नाथमानस्य<>नाधमानस्य इति पाभे.।

–नाः पै १८,२५,३[a].

नाथित,ता– -तः ऋ १०, ३४, ३; तै ४,७,१५,१; २; ३[2b]; ४;५[2]; ६[2]; मै ३, १६, ५[b]; काठ २२, १५[cb];३५,१८[c]; क ४८, १६[c]; शौ ४, २३-२४, ७; २६-२९, ७; ७,११४,७; १३,१,१२[e]; पै ४,९,६; ३३,७;३५, ७;३९,७; १८,१६,२[c]; –तम्[d] का ५, ३, १; तै १,२,१२,१; ६, २,७,२; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३; ३९, ३; –तस्य पै ८, १५, ८; –ता शौ ५,२०,५; ११,१,१; पै ९,२४, ५;१६,८९,१; –ताः शौ ३,१, २[e]; –तात् मा ५,९[d]; –¶तान् तै ६, २, ७, २; काठ २५, ६; क ३९,३; –ताम् मै ३,८,५¶; –ताय काठ ११, ६[2]¶; –तासः ऋ ७, ३३, ५; –तेभ्यः पै ३, ६,२[e].

नाद–, नादनै– √नद् द्र.

?नादितेयः[f] खि १,१२,१.

नादेय–, °यी–, नाद्य– √नद् द्र.

√नाध् [= √नाथ् यद्र.]

नाधमान,ना– -नम् ऋ १, १८१, ७;२,२३,६;४, १६,९; २९,४; ८, ७, ३०; –नस्य ऋ १,१२६, २; १७८, ३; २, १२, ६; शौ १३, २,४४$[g]; २०, ३४, ६; पै १३, ७, ६; –ना ऋ ५, ७८,४; –नाः ऋ १, १०९, ३; ११०, ५;११८,१०;१०,७३,११; काठ ९, १९; कौ १, ३१९; जै १, ३३,७; शौ १३,२,४३$[a]; १७, १,१४; पै २०, ५२, ८; –नान् ऋ १०, ११२, १०; –नाम् ऋ १०, १८३,२[h]; –नाय ऋ १०, २९,४;५,७८,६; १०,११७, ५; –नेन पै ८,१५,३$?[i].

नाधस्[j]– -धसी ऋ १०,६५,५.

नाधित– -तः ऋ १,१८२,७; –ताय ऋ १,११८,८.

नानदत्–, °ती– √नद् द्र.

नाना[k] ऋ १, १०२,५; १४६, ४; २, १२,८;३८,५; ३,५४, ६; ५५, ११; ५,७३,४; ६, १४, ३; ८, ९,[३; १५, १२;६८, ५]; १०, ६७, १०; ७९, १; मा १९, ७; का २१,१,६; तै २, १, १, ६¶; ३,१,४,३; ५, १; ४,३,११,२; ५, ४, ५, ५[2]¶; ¶७, १,४,३; ३,९,२; मै ¶१, १०,१३; ११, ५[2]; २, ३, १¶; ८; १३, १०; ¶३, १, १; ९; ३, ७; १०,४; ११, ७; ¶४, ३, ८; ५, ८; ७,९[3]; १२, १$; ¶काठ ८, २; ९; १२, १२; १३; १४, ५[2]; १७, १९$; १९, ४; १०; २०, १०[1]; २१,३;८; २७, ४; ६;९;

a) सपा. नाथमानाः<>नाधमानाः इति पाभे.।

b) सपा. शौ ४,२५,७ पाठाऽभावः।

c) =सपा. माश्रौ ३,१,२८। तैब्रा ३,७, २,७ आपश्रौ ९,३,१ तु मेथितः इति, आश्रौ १,१२, ३७ हिंसितः इति च पाभे.।

d) सपा. नाथितम् (आपश्रौ ७,३,१४ माश्रौ १,७, ३, १५ च)<>नाथितात् (माश ३,५,१,२९ च) इति पाभे.।

e) सपा. नाथिता इमे<>नाथितेभ्यः इति पाभे.। Aufrecht [KZ २७,२१९] °तासो इति वा °ता मे इति वा शोधुकः?।

f) पाठः? (नदी–> स्वार्थे नाद–>) *नादी–>नैप्र. *नादि– + स्वार्थे धेयसुच् प्र. उसं. (पावा ५,४, २५)> *नादि-धेयस्–>-यसः (नद्यः) इति शोधः। अत्र सस्थ. चत्वारोऽन्येऽपि शोधाः। तथाहि, ?व्रहतम्>वाहयतम् इति (वैतु. संस्कर्ता टि. ऋ ८, ५,२० इत्यत्रत्येन वहतम् इत्यनेन मिथ्यासंवादुकः); ?स्वाधाश्वावती >स्वधाः अश्वा° इति; ?ऽदानासः>(√धाव् [शीघ्रगतौ]>*धाव [न>]ना->) नैप्र. *धाना–>-नासः इति (एवं चाऽत्र व्यु. विषये यः पृ१५६२ l टि. निर्देशः, तत्रायं शोधः द्र.); ?सुशुका> (सु+*शुक्रिमन्–[श्वैत्य-युक्त-] > कस.) *सुशुक्रिमन्– > -क्रिमा [न. प्र३] इति च।

g) पाभे. कृते पृ १७८६ o टि. द्र.।

h) सपा. आपमं १,११,२ नाथमानाम् इति माग् १, १४,१६ बाधमानाम् इति च पाभे.।

i) पाठः? नाधमाने न इति द्वे पदे द्र.। यो नोऽतिष्ठद् ब्राह्मणे नाधमाने नाऽन्येन तृप्त(प्ते) उत धैर्येण इति पूर्वार्धश्च त्रैष्टुभः द्र.।

j) भाप. >नाप.। भावे असुन् प्र. (तु. PW. GW. ORN. प्रमृ.; वैतु. सा. विप. इति?)।

k) विप. सत् पृथगर्थे अव्य.। व्यु. ?। <न (पृथक्)+ स्वार्थे नाञ् प्र. (पा ५,२,२७)। (√*भिन्द् [पार्थक्ये]> भावे *भिन्दुन्त–> नैप्र. *भिनान–>) *नान–+मतुप् प्र. > *नान-वत्– > -वत् [न. द्वि१] > नैप्र. *नानवा>यनि. इति मतम् (तु. टि. विना)।

l) उत्तरेण समस्तं वदन् SI. चिन्त्यः।

१०; ‌§३०, ८; ९[२]; ३६, ७; ३७,१८§; ३९,१०§; ¶क ६, ७; ७,५; ३०, २; ८; ३१,१२; १८; ४२,४; ६; ‡शौ २०,२४, ८; ८५, ३; ९१, १०; पै १३, ७,८‡;१९,२५,३[२].

नाना-देवता—
¶नानादेवत्य‌— -त्याः मै ३, १०,१; —त्यानि तै ६,४,७,२.

नाना-धर्मन्— -र्माणम् शौ १२,१, ४५; पै १७,५,३.

नाना-धी— -धियः ऋ ९,११२,३.

¶नाना-प्रभृति— -तयः काठ २१, ३; क ३१,६[a]; १८.

नाना-बर्हिस्— -र्हींषि काठ ८,८[२];९; क ७,३[२];५.

¶नाना-मनस्— -नसः तै ५, ३,१, ३; काठ २०,१०; क ३१,१२.

नाना-रथ[b]— -थम् ऋ ३,६,९; शौ २०,१३,४‡.

नाना-रूप,पा— -पः पै १७, १४, ७; —¶पम् मै १,१०,७; काठ ३६, २; —पाः तै ४, ३, ११, ३; ६, ३, ११, ४¶; मै १, १०, ७¶; २,१३,१०; ¶३,३,९; १०, ४; ४, १४, ११[c]; काठ २०, ४¶; २१,९¶; ३६,२¶; ३९,१०; क ३१, ६¶; शौ १४, २, २५; पै १८,९, ६; —पे शौ १३, २, ३; पै १८,२०,७.

नाना-रोग-भेषज— -जम् पै १९,३०, ८.

नाना-विश्—
नानाविश्य[d]— -श्यम् मै २, २, १¶.

¶नाना-वीर्य,र्या— -र्याः तै ६, १, ९, ५; मै ३, १, ९; काठ १९, १०; क ३०, ८; शौ १२, १, २[c]; पै १७, १, २[c]; —र्याणि काठ १८, १९[e]; क २९, ७; —र्यै तै ७, १,४,३.
¶नानावीर्य-त्व— -त्वाय मै ३, १,१; ३,७; काठ २१,८.

¶नाना-व्रत— -ताः तै ५, ३, १,३; मै ३,२,९; काठ २०,१०; २१, ९; क ३१, १२.

नाना-सू(र्य>)र्या— -र्याः ऋ ९, ११४,३.

¶नानो(ना-उ)दर्क— -र्काः काठ २०, ४[f].

नानान[g]— -नम् ऋ ९, ११२, १; मै २, ३, ६¶; शौ १२, २, ४३; पै १७,३४,४.

नान्दन—,नान्दी—,नान्द्य— √नन्द् द्र.

?ना न्या ह्याः[h] पै ४,५,१०.

?नापदाद्यम्[i] पै १०,२,९.

नाभ्[j]— नाभः ऋ ९,७४,६.

*नाभा[k]— -भाम् पै १८,४०,१२.

नाभाक— नभाक द्र.

नाभि[l]— -भयः ऋ १, १३९, ९;९, ७३,१; मै २,७,१५; ३, ४, ७; काठ ३९,३; शौ १२, ३, ४१[m]; —भा ऋ १, ४३, ९; १३९, १; १४२, १०; १४३,४; २,३,⌊७; ३,२९, ४⌋; ३,४, ४; ५,५; ९; ८,१२, ३२; १३, २९; ९,१०,

---

[a]) सपा. नानाप्रभृतयः<>समानप्रभृतयः इति पाभे.।

[b]) कस. अन्तोदात्तः। वा. किवि. द्र.।

[c]) सपा. नानारूपाः<>नानावीर्याः इति पाभे.।

[d]) तस्येदमीयः यः प्र. उसं. (पा ४, ३,१२१)।

[e]) पाठः? असमस्तो निर्देशश्चिन्त्यः (तु. क.)।

[f]) सपा. नानोदर्काः<>समानोदर्काः इति पाभे.।

[g]) विप. सत् अव्य. =नाना। व्यु.?। (√*भिन्द् ⌊पार्थक्ये⌋>⌊भावे नाना इत्येतद्-वत्⌋) *नान— + मत्वर्थे *वन्तच् प्र. उसं. (पा ५, २, १२२) > *नानवन्त— > नैप्र. यनि. (वैतु. GW. GG. <नाना इति)। वा. किवि. द्र.।

[h]) पाठः? सस्थ. टि. नपे(प√इ) > नपाय— > नपाय-वत्— द्र.।

[i]) पाठः? न,(√नाप्>⌊लेडर्थे लुङि⌋) नापत,(नार्त— >भावे *नार्तिक— ⌊कृच्छ्रभाव->⌋) नैप्र. *आठ्य— > -ठ्यम् (>पुनरापत्त्या)*नार्तिकम् इति त्रि-पदः शोधः।

[j]) नाप. स्त्री.। अर्थः व्यु. च?। स्तन-पर्याय इति कृत्वा (तु. ORN. GRV.; वैतु. अन्येऽन्यथा प्रतिपन्नाः) नभस्— (अन्न- ⌊=पयस्-⌋)+(√भृ ⌊भरणे⌋ >भावे) *भ्र—>बस. *नभस्-भ्र— > नैप्र. यनि. (तु. ४र्थः पादः; वैतु. WAG ⌊१, ७२ b⌋ इह मेघरूपकृपार्थे अम्भस्— ⌊जल-⌋, नभस्—⌊मेघ-⌋ इत्येतत्-सन्यायता स्यादितीव?)।

[k]) विप. (⌊*कृष्णवर्ण-पोषिणी-⌋ ओषधि-, स्त्री-)। व्यु.?। *कृष्णस्— (कृष्णवर्ण-) + (√भृ ⌊पोषणे⌋>भावे) *भ्रा— >बस. *कृष्णस्-भ्रा—> नैप्र. यनि. ⌊तु. १मो मन्त्रः⌋।

[l]) नाप. (प्राण्यङ्ग-विशेष-)। व्यु.?। <√नह् ⌊बन्धने⌋ इतीव या ⌊४,२१⌋ पाउ ⌊४,१२६⌋ प्रमृ.; <√नभ् ⌊उद्भेदने⌋ इतीव? GW. MW.। (नभस्— ⌊अन्न-⌋>) *नभस्—> नैप्र. *नार(ल)— (=जरायुबन्धना सती गर्भ-पोषण-नाडीका-) + (√भृ ⌊धारणे⌋>भावे) *भ्रि—> बस. *नार-भ्रि—>नैप्र. यनि. इति मतम्।

[m]) पाभे. कृते पृ १७२० h टि. द्र.।

८; १२,४; ७२, [७; ८६, ८ (२१)]; ७९,४; ८२, ३; १०,१, ६; ६२,४; ६४,१३; खि ५,७, १,१; मा ११,७६; २९,१;३४, १५†; का १२, ७, ११; ३०, १,१;३३,१,९†; तै ३, ५,११, १†; ४, १, १०, १; मै †१, ६,२; ७; २, ७, ७; १०, ३†; ३,१,९; ४,१३, २†; काठ १५, १२†; १३; १६, ७; १९, १०; क ३०, ८; †कौ १, ४६१; २, ४७६; ५४९;६६७; ३,३,१३§; †जै १, ४८, ७; २, २, ८; ३, ३५, १०; ४३, ५; ५५,८; शौ ७,६४,१[a]; पै २०,८,६; –भिः ऋ १, ५९, १; २; १०४, ४; १०५, ९; १६३, १२; १६४, ३३;३४[b];३५[c]; ४,१०,८; ४४, ५;५८,१;६,४७,२८; ८,४१,६; १०१,१५;९,७४, ४[d];१०,१०, ४;४६,३;६१,१८; १९; खि २, १०, ६; ४,४, ३[e]; मा १०,८; ११, १२; १७,८९†; १८,५४; १९,८६;२०,१;९; २३,६१†[b]; ६२†[c]; †२९, २३; ५४; ३८, २०; का ११,४,४; १२, २,१; १९, १, ३†; २०, ३,४; २१, ६, ७; ७,१; ८; २५,१०,९†[b]; १०†[c]; ३१, ३, १२†; ३८,५, ३; तै १, ३, ९, १; ८, १६,१; ४,१,२,१; ३,४, २; †६,६,६; ७,५†; ७,१३,२; ¶५,२,८,७; ३,२,३; ६, ३, १, ५¶; ७,५, १५,२¶; मै १, ६, २†; २,६, ९; ७,२; १२,३; ३,१,३;५¶; २,६¶; ६,७¶; ११,८;९;१६, ३†; ¶४,४,३; ६,१; ९,१०§; काठ ९, १६¶; १५, ७; १६, १; १८, १५; ¶२०, ७[2]; ११; ¶२६, १; ३७, १६¶; ३८,३; ४[2]; ३९, १; ४०, ७†; †४६, १; ३; क २९, ४; ¶३१, ९[2]; १३; ४०,४¶; शौ १,१३,३?[f]; ६,९,३; ५४,३; १२५,३†; ९, १, ४;१०, १४?[f]; १५, १२†; १४†; १६,४,१[2]; १८,१, ४†; २०, १४३, ५†; पै २,१०,४; ३,३९,६; ८, १३, १†; १३,५, २८; १५,११,७†; †१६, ३२, ४; ६९,२;४; १९,३,५?[f]; २८, १४; ३१,१२; ५२,१†;–भिना ऋ ६, ३९, ४; –भिम् ऋ १, १८५,५; २,३,९; ४०, [१; ३, १७,४]; ४; ५, ४३, ८; ४७,२; ६,७,२; ९, १०, ८; १०,५,३; १२४,२; मा ६,१४; १३,४२; ४४; ५०[g]; २३,५९;६०; २७, २०; का ६, ३, ३; १४, ४, ५; ७; ५,४[g]; २५,१०,७; ८; २९, २,१०; तै १, ८, २२, ५†; ३, १,११, २†; २, ५, ३[h]; ४, १, ८,३;२,१०,१;३; ५,२,८,७¶; ७, ४, १८,२[2] ‡[b/c]; मै १, २, १६; २, ३,४; ७, १७[3g]; १२, ६; †४, ११, २; १३, ५; १४, १; ८; काठ ३, ६; ८, १७†; ¶१०, ४[3]; १३, १७[3g]; १८, १७; २१†; २०, ७¶; २३, ४¶; ¶२६, १[2]; ¶३७, १६; ४४,७[2]‡[b/c]; क २,१३; २५,८; २९, ५; ३१, ९¶; ३६, १¶; ४०,४[2]¶; †कौ २,४७६;४९२; †जै ३, ३५, १०; ३८, ६; शौ ३,२०,६; ४, ११, ६[i]; ५,२७, १०;९,१५, १३‡[b]; ११,९, ४; १२,३,४०; १३, १, १४; ३७; पै १,७६, ३?[j]; ५, १९, ६; ९, १,१०; ११,१; १३, १४, १०; १६, ६९, ३‡[b]; ८२, ४; १७, ३९,१०; १८, १६, ४; १८,७; –भी ¶काठ ११, १; –भीः शौ १९,५३,२; पै १२, २,२; –भेः का २,३,६; मै ३, ६, ७¶;–भौ ऋ १०, १२,३; ८२, ६; मा १, ११; १७, ३०†; का १, ३, ८; २, ३,४; १८, ३, ६†; तै ४, ६, २,३†; काठ १८,१†;¶२०,७[2];

[a]) सपा. नाभा <> पृष्ठे (माश ८,६,३, २० च) इति पामे.।

[b]) सपा. नाभिः (लाश्रौ ९,१०,१३ च)<>नाभिम् (तैब्रा ३,९,५,५ च) इति पामे.।

[c]) सपा. नाभिः (लाश्रौ ९,१०,१४ च)<>नाभिम् इति पामे.।

[d]) सपा. नाभिः<>योनिः इति पामे.।

[e]) नासि इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. सपा. शौ १,१३,३)।

[f]) पाठः? नु+आविस(:)>तस. *नाविस(:) क्रिवि. इति शोधः। पामे. कृते पृ १७५२ *d* टि. द्र.।

[g]) सपा. नाभिम् (माश ७,५,२,३५ च)<>मायाम् इति पामे.।

[h]) सपा. नाभिम् (काश्रौ ९,१२,४ माश्रौ २,४,१,३५ च)<>?नाभिः वैताश्रौ १९,१८ (C. –भिम् इति शोधुकः) इति पामे.।

[i]) पामे. कृते पृ १७१४ *o* टि. द्र.।

[j]) नाभि इति पाठः? यनि. शोधः।

क २८, २†; ३१, ९[2]¶; शौ १०, ८, ३४; १८, ३, ४०†; पै १६, १५२, १; -भ्या मा २५, ९; का २७, ९,१; मै ३,१५,८; -भ्याः ऋ १०, ९०, १४; मा ३१, १३†; का ३५, १, १३†; मै ३,११,५[a]; ४,८,१[2]¶; १३, ४†; ¶काठ १३, १०[2]; १६, २१§; १९,११[2]; २३,४; २६, १; ¶क ३१,१[2]; ३६, १; ४०, ४; शौ २, ३३, ४‡[b]; ९, १३, १२; १९, ६, ८†; २०, ९६, २०‡[b]; पै ४,७,५;१६, ७५,२; -भ्याम् मा २१,५४[a]; २४, १; का २३, ६, ७[a]; २६, १, २; मै ३,२, ७[2]¶; १३, २[c]; पै १६, १४८, ३; २०,५०,१; -भ्यै मा ३९,२; का ३९, १, १; ¶तै ३, ४,१,३; ६,१,३,४; ३,१,५.

नाभा-नेदिष्ठ[d]- -ष्ठः ऋ १०,६१, १८; -ष्ठम् तै ३,१,९,४¶.

¶नाभि-दघ्न- -घ्नः काठ २१, ४; क ३१, ९; -घ्नम् तै ५, ६, ८,३; मै १, ६, ६[2]; ३, ३,२; -घ्ने तै ६, ३, ४, ५[2]; मै १, २, १०; ३, ३, ४; ९,४; काठ २१,६[2]; क ३१,२१[2].

?नाभिष्ट्वा[e] पै १९,२८,१४.

?नाम्[f] पै १४, ३,५.

नामन्[g]- -म ऋ १, ६,४; २४,१; २; ४८,४;५३,७; ५७, ३; ६८, २; ८४, १५; १०३, ४[2];१०८, ३; १२३, ४;९; १२;१५५,[३; ९, ७५, २];१५६, ३; १६४, ३[h]; १८५,१; १९१,१३; २,२०,६; २७,१५; ३३,८; ३५,११; ३७, २; ३,५,६; ३०,३;२६,७;३८, ४; ५४, ७; १६; १७; ५६, ४; ४,१,१६; ३९, ४; ५८, १; २; ५, ३, २;३;१०;३०, ५;३३,४; ३७, ४; ४४,२, ८; ५७, ५; ६, ४४, ८; ४८, २१; ६६, १; ५; ७५,८; ७,२२,५;३२,१७;५६, १०; ५७, १; ८७,४; १००,३; ५[i]; १०३,६; ८, ११, ५; २०, १३; ४६, १४; ८०,९; ९,७५, २; ८६,२०; ८७,३;९२,२;९५, २; ९६,१६; ९९,४; १०९,१४; १०,१२, ६; २३, २; २८, १२; ३९,१;४५,[२[j];८४,५]; ४९,२; ३; ५४,४; ५५,१;२;६१,१४[2]; ६४,१; ६८, ७; ६९,५; ७३,८; ८६,२३;९७,९;११५,२; १२३, ४; [(६,२९, ३)]७; १४५, ४; १८१,१; खि २,३,१;७,१;१४, २;४; ८; ४,२,११;४,३;६,३[k]; ७,१; ४;७[2],१; ३;५;८;१०,२; मा १,३१[l]; ३, ६३[m]; ५,९[6n]; ७,२; २९[2]; ८,४९; ९,५; १०, २०; १२,४;१९†[j]; ८३†; १४, ४;१५,३; १७,३; ८९†; ९०†; १८,३०;३८; ३९[o]; ४०[o]; ४१-४३;६६†;६७[2]; २२,१९[2]; २९,

a) सपा. नाभ्याः<>नाभ्याम् (तैब्रा २,६, १४,४ च) इति पाभे.।

b) सपा. नाभ्याः<>यक्नः (आपमं १, १७, ३ च) इति पाभे.। c) सपा. मा २९, ५८ तै ५,५,२२, १ काठ ४८, १ पाठाऽभावः।

d) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। तस. पूप. स१ अलुक् उभ. स्वरश्च (पा ६,२,१४०)।

e) पाठः? नाभि-+[√स्था>कर्तरि] *स्थायुसन्->तस. *नाभिष्ठायुसन्->नैप्र. *नाभिष्ठ्वन्->-ष्ट्वा (नाभौ स्थितः [यक्ष्मः]) इति शोधः।

f) ससृजे नाम् इति पाठः? द्वितीय-पादस्याऽवसानतया संसृजं(ज ए)नाम् इति द्वि-पदः शोधः (तु. चतुर्थस्य मन्त्र-स्याऽवसानम्)।

g) वप्रा. सत् भाप. नाप. च। व्यु.?। (√नम् [वधा.]>भावे करणे च) *नमसन्->नैप्र. यनि. इति कृत्वा यथाप्रकरणं धा. वृत्तिविशेषाः द्र.। तथाहि, यदा प्राति. संज्ञापर्यायस्तदा 'नम्यते उच्यते' इति कृत्वा धा. *वचने वृत्तिः। यदाऽदः *दीप्ति-पर्यायः (तु. ऋ १, १६४, २) तदा धा. तत्परा वृत्तिः। यदाऽदः न. द्वि१ क्रिवि. इव प्रयुज्यमानम् अव्य. इति प्रसिद्धं भवति तदा धा. निश्चयसंभावनादिषु वृत्तिः (तु. या [४,२७] धा. एव कल्पनायाम्)। <√म्ना इति पाउ [४,१५१], <√नम् [*शब्दे] इति पक्षान्तरे अभा.।

h) सपा. नाम<>नामा इति पाभे.।

i) सपा. नाम (आश्रौ ३,१३,१४; ६,७,८; ९,९,११ आपश्रौ ९,१९,१२ या ५,९ च)<>हन्यम् इति पाभे.।

j) पाभे. कृते पृ १७१४ *m* टि. द्र.।

k) सपा. खिसा २८,३ मान इति पाभे.?।

l) =सपा. माश १,३,२, १७। मै १,१,११; ४,४; ९ काठ १,१०;५,६;३२,६ आपश्रौ २, ७,९ तु पाठाऽभावः।

m) =सपा. काश्रौ ५,२,१७ आपमं २,७,३ पागृ २,१, ११; ३,१५,१९। जैमि १,२६१ तु पाठाऽभावः।

n) पाभे. कृते पृ १७१४ *i* टि. द्र.। o) =सपा. माश ९,४,१,८। तै ३,४,७,१ तु पाठाऽभावः।

४५†; ३२, ३; ३३,२२†; ४०, ३; का १, १०, ४[a]; २,१, ८[३b]; ५, ३, २[६c]; ७,१,२; ८,२२,३; ९,१, ४[२]; १०,२,१; ११,६,६; १३,१,५; २,२†[d]; ६,९†;१५, १,४; १६, १, ३; १८, १, ४; †१९,१,३; ४; २०, १, १; २, १; २[e]; ३[e]; ४-६; २४, ६, १[२]; ३२,२,५†; ३५,३,३; ४०, १, ३; तै १,२,१२,१[३c]; ४, १, २; ५,८. ५¶; १०, १[३]; ६, ५, १; ७,¶४, ३; ६; ५, १; २¶; ६, ५¶; ७,१; ८,१४,२; १०,२[३]; २२, १; २,१,११,१†; २,१२, ५†[f]; ४, २, ४¶; ३, २; ५,५, ४¶; ६,९, ४¶; ३,२,३,२;३, ३-४,२; ५,१[४]; ३[५]; ४, ७, १; ३; ५,६,२; ७, २¶; ४,१,१०, ५; †२,२,१[d]; ६, २; ३, १२, २; ४,५,१; ७, २; ११, ४; ६, ६,३†; ¶५,१,८-९, ४; २, ६; १; ३, ५, २;११,३$;४,२, ३; १०,४; ५,९,१[३]; १०, १[३]; २[३]; ३[२]; ४[४]; $६, १, २; ७, ४,१; ¶६,२,५,२[२]; ७,२$; ४,४,३; ६,९,२; ११,१; ७, १, १२, १; २०, १; मै १, १, १२[३]; २, ८; ३,४;¶४,७[२];८; १३[२];५,९[२]¶; ६,२[२]†; ३¶; ८, ६¶; ९, १[४]; ४[२]¶; ५[२]; १०,१२¶; ११,१; २,१,११; २,१¶; ६,८; १२[२]; ७,८; ९†[d];१२;१३†;८,१; ७; १४[४g]; १२,२[९h]; १३,१[२]; ६†; ११; १२;२१[६]; ¶३,२,७;१०[२]; ३, २; ४[२]; ५; ४, ८; ८, ४[३]; ५; १०; १२, १४$; ४, ¶१, १; ४; ९; १०; १३; ¶२, १[२]; ४[४]; ९; २१[४]$; १२[३]; ४, २; ६; ५, ७; ७, ६¶; ८, ७[३i]; ९,११; १०, १†[२f]; ११, २†; १२, १; ५†; १४, ५†; १४; काठ १,१०[j]; २, ९[३c]; ४, १६; ५, ५; ¶६, १; ६; ७; १०†[f]; ७, ३[३]; ९¶; ११[२]; १३; १४[d]; ८, १¶; ७¶;१३; १७[२];†; ९, ९[२]; १९†[d]; ¶१०, १; ७[२]$[j]; १०; ¶११, १[३]; ३; १०; १२, ५¶; १३,१४; १६; १५,६;८[२]; १६,८;९†[d]; १३†; १७, १; ६; १०; १८,१४[६e]; ¶२०, ४; ८; १२; ¶२१, २[३]†; ४; ७; १०; २२,१¶;२¶; १४;१५; ¶२३, ६[२]; ८; २४, ८¶; ¶२५, २[४]; ३; ४;६;८;¶२६,१; ७;२७,१; ३०, ६; १०¶; ¶३१, ७; ८[२]; ३२,४¶; ¶३३, २; ४; ¶३४, ३; १२; ३६,६¶; ३७,९†;१३; १५;१६; ३८, ४;१४; ३९,२[२]; ३[२g];१२†; ४०,३;४[७]; ५;७[२]†; ४१,३;११; ४६,१; क १, १०[j]; २,३[२d]; ३, १२¶; ¶४, ५; ६; ५,२[३];८¶; ६,१[२]; ४[d]; ६¶;७, ४¶; ८,१; १२[२]; २५,४†;१०; २६, ५; ९; २९, ३[६e]; ¶३१, ६; १०; १४; १७[२]; १९; ३६, ५¶; ¶३८, १; ५[४]; ६; ३९, १¶;३; ¶४०, १;४; ४१,५¶; ४२, १; ४६, ८¶; ¶४७, ७; ८[२];†कौ १,१४७;२६५;४३८$; २,२९;५१;१७२; २०१; २६५; ९७५‡[k]; ९८३ ; १११८$; ११४९; ११९७; ३, १, ९$[l]; २, ५;३, ५[२]; ‡[m]; †जै १,१६, ३; २८, ३; ४६, २$; २, १, ७[२];‡[m]; ५,७; ३,३,८; ५,१०; १६, १०; १८,८; २२,१२; ४, २४,४; शौ १, २४,३[२]; २५,२; ३; २,८,१; ३, ७, ४; १३, १; ३; १४,१; १८,३; २४,२; २६, १-६; ४, ८,३;९,८; १९,५;३१, ५; ५,१,३; ४,९[२]; ५,१; ३;६, ८;६,४; ९,७; २८,१२; ६,१६; २[२]; ४४, ३; ४६, १; ७६, ४; ८२,१; ८३, २; १२१,३; ७,१,

---

a) पाठस्य कृते पृ १७९० *l* टि. द्र. ।

b) सपा. नाम<>नाम्ना इति पाभे. । काठ १,११ क १,११ तु पाठाऽभावश्च । c) पाभे. कृते पृ १७१४ *i* टि. द्र. । d) पाभे. कृते पृ १७१४ *m* टि. द्र. ।

e) पाठस्य कृते पृ १७९० *o* टि. द्र. ।

f) पाभे. कृते पृ १७९० *i* टि. द्र. ।

g) सपा. तै ४,४,५,१ पाठाऽभावः ।

h) पाठस्य कृते पृ १७९० *o* टि. द्र. । सकृच्च सपा. तै ३,४,७,३ पाठाऽभावः ।

i) =सपा. आश्रौ ६,९,१[३] आपश्रौ १४,२०, ८[३] । शौ १९,६९,३ तु पाठाऽभावः ।

j) सपा. मा १०,१५; १९,९ तै १,१६,१,१; २,४,३, १ मै १-२,१, ११ काठ १०,७ शौ २,१७,२ माश ५,४, १,१४ तैब्रा २,६,१,५; ३,११,१, २१ तैआ १०,२६,१ तैआआ १०,३५ मना २,३५ पाठाऽभावः ।

k) सपा. नाम<>भूत् (या ५,८ च) इति पाभे. ।

l) सपा. तैब्रा ९,१०,६ तैउ ३, १०,६ नृपू २,४ ना-(न+L√भा>] अ)भायि इति तैब्रा २,८,८,१ या १४, २ नाभिः इति च पाभे. ।

m) सपा. परमं नाम<>मातुः परमाणि इति पाभे. ।

१; ७,२; १३, २[2]; २१,४;३०, १; ४६,१; ८६, ३; ८,२, २८; ९, ५, ३१[2]–३६[2]; १०,१,११; २, १२; ४, २४[2]; ७, २५; ३१; ८,६;३१; ११,८,४;९, १;१०, १३; १९; ११, ४; १२,१,५४; ४,५; ६,३; १५,१५,३-९; १६, ३,५; १७,१,१-५; १८,१,३४; १९, ३५, १; ३८, २; ३९,३[2]; ४८,६[2]; ४९,७; ५३,७; †२०, १५,३;१६,७; २१,७; ४०-४१, ३; ६७,७; ६९,१२; १२६,२३; पै १,२१,३; २६, ३[2]; ३१,३[2]; ३२, २; ३; ५९, ३; ८६, ६[2]; ९५,२; ९९,२; २,१३,४; २०, ४; ३५, १; ५६,१-५; ५९,११; ३,२,४; ४,१; ३; ९,७†; ११, १-६; ३०,४; ३६,४; ४,२,३†; १२,५†; १७,१; ७†; १९,७†; २१, ७; २४,२[2]; ३; ४[2]; ५,३, ३; ११, ७; २५, ५; ३०,२; ६, २,३; ४,१; ३;५;८; ९,१; ११, ६; १२, ५; १४, ८[2]; २१, ६[2]; ७,३, ३; ५, ९; १०, ३[2]; १२, ६; ८, ३, ७-९;७,६; †१३,१; २; ९,७,४; ५[2]; ६; ७[2]; ८, ६; ११, ४, १; ६, ५[2];†; ‡[a]; १२, २,७; ३,२; ७,१-१४; १३, ५, १०; १४, ४, ७; १५,१०,८†; १३,३; १५,४;१८, ८; २३,७[2]; १६, १७, ६[2]; ३६, १; ५१, ३; ६०,४; ६६, ३†; ८२,१; ८६, ३; ९; १०१,९; १४१,३; १७, ६,२;९,६; १०,२; १६,६; १८, ३०,१-३;१९,३,५†?[b,c];५,८[2]; १५,१५;१६, १६[2]; १७,४;२२, १३; २३, १; ३; २४, ३; ३१, १२; ३९,७; ४६, १२; ४८,९; १४[2]; ५२,७[2]; २०, १, १; ७; ४, ५; ७, १; १३, ३; १९, ८; २१,३; २५,९; २८,६; ७; ३७, ८; ४१, ८; ४२,७;९; ४३,९[3]; ४५,२;३; ४८,७; ५०, ९; ५३, ५; ११; ५४,१[c]; –०मन् मै १, ९,१[2]; ४; ५; काठ ९, ८; ९; क ८, ११; १२; –¶मनी तै ६,३, १, ३; मै ४,२, २२[2]; ४, ६; –मभिः ऋ १, १५५, ६[d]; १६१, ५; १८१, ४; ३,३८,७; ५,४३, १०; ५२, १०; ७,५७, ६; तै ३, ५, ५, १[2]; मै ४, २, १२¶; १२, ३‡[e]; –मा[f] ऋ १, १२३, ४; शौ ९,१४, ३‡[g]; पै ६,१२,६?[h]; –मानि ऋ १,७२, [३; ६, १, ४];८७,५; १६१,५; ३,३७,३; ५, ५, १०; ४४, ४; ७,५६,१४; ८, ४१,५; ९, ७५, १; १०, ५, २; ६३, २; ७४,६; १६९,२[i]; मा ८,४३; का ९,६, २; तै ४, ३,१३,६; ५,६,१,२: ७,१,६,८; ४, १७, १†; मै १, ३,९;८,५¶; २, १३, १; ३,८, १०¶; ४, २, १२¶; १०,५†; १२, ३†; १३, ६†; ¶काठ ६, ७; ७,७; १८,२०†; २१, १३; २५,६; २६,१; ३५,१९†; ३९, २§; ४४, १†; ¶क ४,६; ३९, ३; ४०, ४; ४८, १७†; †कौ १, ५५४; २, ५०; †जै १,५७, १; ३,५,९; शौ ३, १३, १; ५, ४,८; १९,३९,२; २०,१९,३†; १३२, १३; पै १, ३१, २; ३, ४,१; ६,७, ७; ८; ७, १०, २; १९, ९; १३,१४,६; १०; –म्ना ऋ ६,१८,७; १०, ७७, ८; मा २, ६[3j]; ५, ९[3]; ३४; का ५,३, २[3]; ८, ५; तै १, १, ११, २[2k]; २, १२, १[2]; मै १, १, १२[3]; २, ८[3]; २,१, ११¶; ४, १, १३; काठ २,९[3]; क २,३[2]; शौ १०, ७, ३१; पै १७, १०, २; –म्नी शौ ४, ९, १०[l]; पै ८, ३, १०.

नाम-क– -कम् पै १९,२९,७.

नाम-ग्राहु[m]– -हाव् शौ १०,१,१२; पै १६,३६,२.

¶नाम-ग्राहम् मै २, ४, ८; काठ ११,१०.

नाम्-था शौ ११, १०, ७; पै १६, ८५,३.

---

a) सपा. ऋ १०,९७,९ त्रिशिष्टः पाभे. ।

b) पाभे. कृते पृ १७१४ *m* टि. द्र. ।

c) पाठः ? धामन्–> -म इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?विद्म वो नाम) ।

d) अर्थः ? । नाप. (वर्तुल-, चक्र-)। ऋतु- इत्यत्र तात्पर्यम् (तु. सस्थ. टि. [√वृत् >] वृत्त–) ।

e) पाभे. कृते पृ १७१५ *g* टि. द्र. ।

f) द्वि३ (तु. GW. GRV. WAG [१,७२ c MVG [२५, B *l* २] प्रमृ.; वैतु. पपा. वें. सा. द्वि१ इतीत्र भिन्नार्थः शब्दः । g) पाभे. कृते पृ १७९० *h* टि. द्र. ।

h) पाठः ? नाम इति शोधः ? ।

i) पाभे. कृते पृ १३५५ *d* टि. द्र. ।

j) तु. पृ १७९१ *b* टि. ।

k) सकृत् तु. पृ १७९१ *b* टि. सकृत् च पृ १७५६ *c* टि. द्र. ।

l) छन्दस्तः नामनी इति W. ।

m) उस. घजन्ते थादि-स्वरः ।

नाम-धु[a]- -‡धः[b] शौ २,१,३.

‡नाम-धा[a]- -धाः[b] ऋ १०,८२,३; मा १७,२७; का १८, ३, ३; तै ४,६,२,२; मै २, १०, ३; काठ १८,१; क २८,२.

नाम-धेय- -यम् ऋ १०, ७१, १; तै ३, ३, ४, १¶; शौ ७,११४, ६; पै १, ८६, ५; ११२,३; २, ६९,१-५; ४, ९, १; -यानि मै २,४, ८¶; काठ ११, १०¶; पै १७, १२, २; १३, ९; -येन तै ३,३, ४, १¶; -¶यैः तै २,४, ९,३[२]; मै २,४,८.

नामन्-वु(त्>)ती- -तीः मै १, ५,५¶.

?नामविभ्रती[c] शौ १५, १३,११.

?ना म न्न सं स्व यं स्न सं नू[d] पै १, २१,१.

?नामहुकाम् पै १७,१५,९.

?नामासि[e] पै २,२०,५.

?नामिरः पै २०,४२,७.

नाम्र[f]- -म्रानाम् मै २,६,६[g].

नाय- √नी द्र.

१नारक-, २नारकु- नरक- द्र.

१नारद[h]- -दः शौ १२,४,२४.

२नारद[i]- -दः ¶मै १,५, ८; ८, २; शौ १२, ४, ४१; ४२; पै २०, ४१,८[२].

३नारद- -०द शौ ५, १९, ९; १२, ४,१६; ४३; ४५; पै ९,१७,५; १७,१७,६; २०, ३; ५; -दः पै १७,१८,४; २०, १; २; -दे पै १९,४८,७.

नारद-वत्[j]- -वान् पै २०, ४५,२.

नारायण[k]- -णम् खिसा ३३, २२; -णाय मै २,९,१.

नारायणी- -०णि खि २, ६[३], ३०.

नारायण-वाहन[l]- -नः खि२,१४,४.

नाराशंस[m]- -सः[n] तै ४, ४, ९,१; काठ ३४, १६; -सा[n]: मा ८, ५८; का ९, ७, ७; -से[o] मा १९, ६१; का २१, ४, ११; -‡सेन ऋ १०, ५७,३; मा ३, ५३; का ३, ७, ३; तै १, ८,५, २; मै १, १०, ३; काठ ९, ६; क ८, ९; जै २,४,७§; पै १९, २४, १०; -¶सेषु काठ ६, ६; क ४,५.

नाराशंसी- -सी ऋ १०,८५,६; काठ १४, ५¶; शौ १४,१,७‡; पै १८,१, ७‡; -सीः मै २, १, ५¶; शौ १५,६, ११; -सीनाम् शौ १५, ६,१२; -सीभ्यः तै ७,

---

a) नाप. । उस. उप. कर्तरि क-क्विपौ प्र. यथायथं द्र. ।

b) सपा. नामधुः (वैतु. सा. °धाः इति [तु. केचन मूको.]) <>नामधाः इति पाभे. ।

c) विप. [अतिथि-]। पाठः? *नाम विभृतिन्-> -ती इति शोधः। 'नाम वि-भृतं (मिथ्या भृतं [धारितम्]) अनेनेत्यस्मिन्नर्थे *नाम- विभृत- + इनिः प्र. उसं. (पा ५, २, ८८ [वैतु. MW. नाम-विभ्रतिन्- इति प्राति. इति, W. नाम-विभ्रत् इत्येक-पदो वा नाम विभ्रत् इति द्वि-पदो वा पाठ इति च ?]) ।

d) पाठः? सपा. शौ ७,८०,१ आ सुस्रसः सुस्रसः इति पाभे. ।

e) पाठः? अरुन्धति माता मातॄणां वाऽसि, मात्री त्वम् अमृतस्यैव वाऽसि इति पूर्वार्ध-शोधः द्र. ।

f) नाप. (धान्य-विशेष- [तु. वैप २]) । व्यु. ? ।

g) सपा. तै १,८,१०,१ काठ १५,५ आम्रानाम् इति पाभे. यद्र. ।

h) व्यप. (गन्धर्व-राज-) । व्यु. ? । *वादन-भर-> नैप्र. *नार- (वीणा-) + √*व्राध् [वाद्य-वादने] > भावे *व्राध-> बस. *नार-व्राध-> नैप्र. यनि. ।

i) = १नारद- इत्यनेन सन्न्यायता द्र. । उस. उप. कर्तरि कृत् इति तु विशेषः ।

j) विप. । नारदसमानवृत्तार्थे पाप्र. सादृश्येऽर्थे मतुप् प्र. उसं., यद्वा °द-वान्- इति बस. सति (√ *वान् [आचारे]>) *वान्- इति उप. स्यात्? अयमेवार्थः नैप्र. तु √*वृन्त् (√वृत् [*आचारे]) >भावे *वृन्त्-> *वृन्न्-> *वान्- इत्येवं सुवचः। उत्तरस्मिन् मन्त्रे कुमारवान् इत्येष शब्दोऽपि यनि. सन्न्याय एव स्यादिति ।

k) विप. (विष्णु-) । व्यु. ? । नारा- (जल-) + अयन- (निवास-) > बस. यनि. इतीव मनुः [१, १०]? । (√नॄ [नये]>भावे) *नार- + (√मि [माने] >कर्तरि) *मयन->उस. *नार-मयण- (प्राधान्य-भृत्-) > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

l) विप. (कालिक- [सर्प-]) ।

m) वप्रा. । क्वचित् <नराशंस- (यज्ञ-) इति कृत्वा विप. । क्वचिच्च नर->(तत्संबन्धे) *नार- + (√वाश [*स्तुतौ]>भावे) *वाशंस-> तस. *नार-वाशंस- > नैप्र. यनि. नाप. इति कृत्वा यज्ञार्थे नराशंस- इत्येतत्पर्याय इति ।

n) सपा. °सः<>°साः इति पाभे. ।

o) तु. पृ १७७६ j टि. ।

५, ११, २; काठ ४५,२; –स्या ¶काठ ११,५; ३७,४.

¶नाराशंसं–पङ्क्ति[a]– -ङ्क्तिः मै ३, १०, ५[b]; काठ २९, १[२]; क ४५,२[२].

१नारि,री[c]– -रिः[d] मा ३७, १; का ३७, १, १; तै १,३,१,१; ४, १,१, ३; ४; ६, २, १०, १¶; मै १,२, १०; २,७, १[२]; ३, ८, ८; ४,९,१; –री[d] मा[e] ५, २२; २६; ६, १; ११, १०; का ५, ६,१;७,१; ६,११; १२,१, १०; काठ २,९; १६, १[२]; क २,३.

२नारि,री– नृ– द्र.

?नार्कविर्दा[f] पै १३,१,१३.

?नार्वं[g] ऋ ७,३४,७.

नार्मिं(ण>)णी[h]– -णीम् ऋ १, १४९,३; कौ २, ११२४†.

नार्य– नर्य– द्र.

?नाविंदाला[i] पै १३,१,१३.

?नाव[j]– -यम् ऋ ८, २५,११.

?नाविवर्द परीयि पै १९,४७,७.

नाव्य– नौ– द्र.

नाश–,नाशनी– प्रमृ. √नश्(अदर्शने) द्र.

?ना श्वा श्वा सु ञ्जु ष्ट रा[k] पै १९, २५,९.

नाष्ट्रा– √नश् (अदर्शने) द्र.

नास[l]– वासा ऋ २, ३९, ६; नासौ पै ७,२,३[m].

?ना स ग्रां हा वा चो हे डा दी-क्षि ता पै ७,८,६.

नासत्य[n]– -त्या ऋ १, १७३, ४; ३, ५४, १६; ५, ४६, २; ७४, २; ६, ११, १; ६३, १; ४; ७, ३९, ४; ७२, ३; ७४,५; ८,५, ३२; ३५; १९, १६; २५, १०; ९,८८,३; १०,७३,४; खि ५,७, ४, ८; १८; मा २०, ७४; २१, ३३; ३३,४८†; का २२, ७, ८; ३३,४,५;३२,४,५†; मै ३,११, ३;४; काठ ३८, ९; –०त्या ऋ १,३,३; ४६,५; ११६,४;१८०, ९; १८४, १; ३; ३,५८,७; ४, ३७,८; ५,७३,६; ७५,[७; ७८, १]; ६, ५०, १०; ७, ७३, २; ८, ४२, ४;५;६[(८, ५)]; १०, २४,४; १४३,५; खि १,२,१[o]; २; ३,६;५,१; मा ३३,५८; का ३२,५,४; –†०त्या ऋ १, ३४, ७;९-११;४७,[७; ८, ८,१४(१,

---

a) विप. (*यज्ञ-) इति कृत्वा वस. पूप. स्वरः ।

b) सा नराशंस-पंक्तिः इति पाठः ? सु नाराशंस-पंक्तिर् *यज्ञः इति शोधः (तु., काठ २९,१ ऐब्रा २,२४ [तु. पृ १०३२ *a* टि.]) ।

c) विप. (अत्रि-) । व्यु. ? । नाप. इति कृत्वा नृ–>२नारि, री– इत्यनेनाऽभेदुकाः माश [३,५,४,४] काश [४,५,४, ४] प्रमृ.; <न+अरि– इति भा [पक्षान्तरे], सा [तै.] चेति । (√वन् [हिंसायाम्]>भावे) *वनर्–>*वनर्-+ख्रि–> वस. नैप्र. यनि. (=छेदक-) इति मतम् ।

d) सपा. नारिः<>नारी इति पाभे. । WAG [३, ९४ *d*] °रिः(<°री [:] इति) ।

e) °रि इति पपा. चिन्त्यः (तु. काश ४,५,४,४) ।

f) पाठः? *नार्कविर्द– (व्यप. पुं. [देश-विशेष-]) > –र्दान् इति शोधः ।

g) पाठः? *नार-पत्रा– [नौका-] > -त्रा प्र१ (तु. = सपा. तैआ ४, १७, १ आपश्रौ १५, १७, ५ । मै ४, ९,१४ तु नार्च्यां इति पाभे.) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. नु आर्वं [क्रिप. <√ऋ]; PW. प्रमृ. उद्...आर्व इत्यसंगतो द्वि-पदो विभाग इति ?) । प्रकरणतः 'वस्त (वरुणस्य) भानुः (?भानोः इति शोधः [तु. मै.]) शुष्माद् *नारत्रा मारम् उद्...विभर्ति' इति वा. द्र. ।

h) अर्थः व्यु. च ? । विप.(पुर्-) इति मत्वा वें.=नर्मन्द्- इति असुर-विशेषः तत्संबन्धिनी-इति; सा = नर्मवती- यद्वा नृणां मनसि स्थिता- वेति; BW. GW. GRV. MK. प्रमृ. अभग्ना- इत्यर्थे <न+नर्मिन्– इति कृत्वा विप.> व्यप. इति ।

i) पाठः ?. *नाविंदाल– >-लान् इति शोधः । शिष्टं *l* टि. द्र. ।

j) व्यु. अर्थश्च? । < नौ– [तरणि-पर्यायः] इति वें. सा.?; भाप. < √नु इति PW. GW. GRV. प्रमृ. । √*नव् [हिंसायाम्] इत्यस्य भाप. इति मतम् ।

k) कल्ल (यें) नाश्वा° इति पाठः ? कल्लयन्, नाश्वा– (शु-आ) शु, सु-जुष्ट (प्-ट) रः इति शोधः ।

l) नाप. स्त्री. (नासिका-) । व्यु. ? । <√नस् (तु. टि. नस्–) । m) सपा. नासौ<>नासे इति पाभे. ।

n) विप.(तु. ऋ ४,३,६ टि.) च व्यप. [द्विवचने (अश्विनौ देवौ [*बुध-शुक्र-ताराद्वयाऽधिष्ठातृभूतौ स्याताम्])] । व्यु. ? । (√*नस् [दीप्तौ] [तु. √लस्]>अधिकरणे) *नास– (प्रभात-) इति स्यात्, तदत्यन्तसंयोगात् (वैतु. या [६,१३] <न+असत्य– इति वा (√नी [प्रणयने] >) ना–+सत्य– इति वा <नासा– इति वा; Wüst <√नस् [*संयोगे] इति; SEY [१३७] <√नस् [आवर्तने] इति च) । o) ना° इति स्वरः? यनि. शोधः द्र. ।

१३७, २;)⌋; ⌊९; ८, २२,५⌋; ११६, २; ९-११; १३; १४; ⌊१६ (११७, १७)⌋; १७; १९; २०; २२; २३; ११७, १; ६; ११; १३; २३; ११८, ⌊४; ६, ६३, ७⌋; ११; १८२, ४; १८३, ⌊३; ६, ४९,५⌋; ⌊५;८, ८५, १⌋; १८४, ५; २,४१, ७; ४,१४, १; ४३, ⌊७; ४४, ७⌋;४४,४; ६,६३,७; १०; ७, ६७, ३; ७१, ४; ६; ७२,१; २; ⌊५; ७३,५⌋; ८, ५,२३; ९, ६; ९; १५; २२,५; २६, २; ५७, १; ४; ८५, ९; १०१,७; १०, ३९, ३; ५;४१, २; खि १, ३, ५?[a]; ४,२;५;७, ४; मा २०, ८१; ३४, ४७; का २२, ८, २; ३३, २, १०; शौ २०, १४०, १; ४; १४१, ५; १४३,४; ७; –त्याभ्याम् ऋ १, २०, ३; ११६, १; ५, ७७, ४; मा १९,८३; का २१, ६, ४; मै ३,११,९; काठ ३८,३; –†त्याय ऋ ४, ३, ६[b]; मै ४, ११, ४; काठ ७,१६; –त्यौ ऋ १०,२४, ५; ६१, १५; –०त्यौ ऋ १, १८२,८; ८,८,१५.

नासा[c]– -से शौ ५,२३,३[d].

　नास-तस्(:)[e] पै १६,७४,४[f].

?नासि पै १९,३०,१२.

१नासिका[g]– -¶कया तै २, ३,८,२; ६,४,१०, ३; –¶का तै ६, २, ११,४;४,१०,३; मै ४,५,९;६, ३; काठ २५,६[2];२७,८; क ३९, ३[2]; –काभ्याम् ऋ १०, १६३, १[h]; खि ४, १०, ३; तै ७, ३, १६,१; काठ ४३,६; †शौ २, ३३,१[h];२०,९६,१७[h]; पै ४,७, १†[h]; –काम् ¶तै २,३,८,२[2]; ६,४, १०, ३; मै ३, १५, २[i]; ¶काठ २५, ६; २७,८; क ३९, ३¶; –कायाः काठ २७, ८¶; –के मा २५,२[i]; का २७, २,१[i]; शौ १०,२, ६; ९,१४;१५,१८, ४; पै १६, ५९, ७; १३९, २; १७,२९,९.

　नासिक-वत्[j]– -वते तै ७,५,१२,१[k].

　नासिका-वत्– -वते काठ ४५,३[k].

२नासिका[l]– -काम्[m] शौ १९, ८,५; पै २०,४६,२.

?नास्तगस्य पै १,५९,२.

?नाहीनाम् पै १२,६,५.

नाहुप–, नाहुपी– नहुस्– द्र.

नि ऋ ९, ९८, ५[n]; खि ५,७,४,८; कौ २,५८९†; जै ३, ४८, ६†; पै २,३१,६[o]; ४,६,६; ७, १३, ३; ९, ७, १२[2]; २०, २३, २[o];

---

[a]) °सु° इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.।

[b]) विप. (*ऋत्त- ⌊तारक-⌋) इति कृत्वा सस्थ. क्षे इति पाठः? (*ऋक्ष–>च१) ऋक्षाय इत्येवं शोध्यः। बुधशुक्रयोर्मध्याच् छुकश्चैक इह श्रावितः सन्नुभयोरपि तयोस् तद्द्वाराऽश्विनोश्च देवयोश् चाऽविनाभावसंबन्धात् परामर्शकः द्र.। अतः पृ ११८९ क्षा– > क्षे इति कृतचरः सस्थ. निर्देशो नेष्टः द्र. (तु. नानादेवप्रकरणं च छन्दश्च; वैतु. ⌊कल्पनान्तरकृते⌋ OV ⌊३२८ टि.⌋)।

[c]) नाप. स्त्री. (नासिका-)। (√अन् ⌊प्राणधारणे⌋> भावे) *अनस्–>*अन(स्य>)स्या–>नैप्र. यनि. (तु. टि. नस्–, अत्रत्यं g टि. च; वैतु. पाप्र. नास्–>यनि. इति ⌊तु. इड्–>इडा– प्रमृ.⌋, अभा. प्रमृ. < √ नास् ⌊शब्दे⌋ इति च)। [d]) पाभे. कृते पृ १७९४ l टि. द्र.।

[e]) अनयो अपि तसि ह्रस्वः उसं. (पा ६,३,४४)।

[f]) सपा. शौ ९, १३,३ कर्ण-तस्(:) इति पाभे.।

[g]) नाप. (घ्राणेन्द्रिय-)। व्यु.?। (√अन् ⌊प्राणधारणे⌋> भावे) *अनास्–>अनास्य–> *अनास्य(क>)का–> नैप्र. *अनासि(क>)का– > यनि. (तु. नस्– इति नासिक-वत्– इति च; वैतु. या ⌊७,१७⌋<√नस् ⌊प्राप्तौ वा नमने वा⌋; पाप्र. <नासा– इति)।

[h]) सपा. शांश्रौ १६,१३,४ आपमं १, १७,१ शांगृ १, ११,३ पागृ ३,६,२ श्रोत्राभ्याम् इति पाभे.।

[i]) सपा. नासिकाम्<>नासिके इति पाभे.।

[j]) प्रोति. ह्रस्वान्तत्वे तु. टि. g, पाप्र ⌊६,३,४४⌋ तु छान्दसो ह्रस्व-विकल्प इति विवेकः।

[k]) सपा. नासिक-वते<>नासिका-वते इति पाभे.।

[l]) भाप. (तुन्मय-शब्द- ⌊छिक्का-⌋)। (√अन् ⌊प्राणधारणे⌋>करणे) *अनस्– ⌊घ्राण-⌋+(√नद् ⌊शब्दे⌋ >करणे) *नादिका > उस. *अनस्नादिका–> नैप्र. यनि. (तु. पपा.; वैतु. सा. W. च ⌊पूर्वेण समस्य⌋ यक्र. पाप-नाशिका इति पाप-नासिका इति च पाठ-शोध इति ?)।

[m]) 'हे पाप (परिक्षत्र)! ते (तव ⌊त्वया कृतां⌋) नासिकां (छुद्-ध्वनिम् ⌊तद्रूपं पापशकुनम्⌋) अभि (अभिलक्ष्य ⌊तन्निमित्तेन⌋) मे (मह्यं ⌊मत्-कृते, मत्स्थाने⌋) शिवा (शृगाली) पुण्यगः (पन्नगः, अन्यो वा तन्नामको जन्तु-विशेषः) हताम् (*हन्यताम् ⌊भावकर्तरि⌋, माऽहं मृषि)' इति वा.।　[n]) स्वाग्र.।

[o]) वा. कृते तु. सस्थ. ?वंस्येव मा इत्यत्र टि.।

५४,६[a].

√निंस्, निंसते[b] ऋ १, १४४, १; निंसते[b] ऋ ९,८५,३; १०, ९२, २; ९४,९; निंसत ऋ १०, ७४, २; निंसीत[c] पै ८,१५,५.

†निंसान- -नम् ऋ ८, ४३, १०; मै १,६,१; काठ ७,१२; क ६,२.

नि(स्>): √कृ, निःकृधि[d] पै १९, १३,७. ⌊=निष्√कृ⌋

निः-कृति- -तिः खि ४,७[२],३[e].

नि(स्>): √क्षि (क्षये) निः...... क्षिणोमि[f] शौ ६, १४,२.

नि (स्>): √खिद्

निः-खिदम्[g] शौ ५,१८,७?[h].

नि√कम्,> कामि, ¶न्यकामयत तै १, ५,१,१; मै २,१,४;४,५,९.

¶नि-कमस् (:) काठ २६, २; क ४०,५.

१नि-काम- -मः शौ १५, ११, २; १०; ११; -मम् शौ १५, ११, १०; -मस्य शौ १५,११,११; -माः ऋ ९,११३,१०; -मे शौ १५, ११, ११; पै ४, १४, २; -मेऽ-मे मा २२, २२; का २४, ८, ३; तै ७, ५, १८, १; मै ३, १२,६; काठ ४५,१४.

निकाम-धरण[i]- -णम् खि ५,७, ३,१०; मै ४,१३,८; काठ १९, १३.

नि-कामयमान- -नः तै १,५,२,२¶.

नि-करण-, नि-कर्तवे, नि-कर्तुम् नि √कृ द्र.

नि√कप्

नि-कपमाण- -णाय तै ७,१,१९,३; काठ ४१,१०.

नि-कषित- -ताय तै ७,१,१९, ३; काठ ४१,१०.

नि-कषिष्यत्- -ष्यते तै ७,१, १९, ३; काठ ४१,१०.

२†नि-काम[j]- -मः ऋ ३, १, १५; ४, १६, १०; १०, ९६, ३; शौ २०, ३०, ३; -मम् ऋ ६,१७, १०; -माः ऋ ९, ९७, ३७; कौ २, ७०७; जै ३, ५८, ४; -मासः ऋ १०, २५, ५; -मैः ऋ ४,१६,६; १०, ७३, ६; शौ २०,७७,६.

नि-कामन्[k]- -मभिः ऋ १०,९२,९.

नि-काय[l]- -यः[m] मा १५, ५; का १६,१,७; तै ४, ३, १२, २; क २६,५; -यम्[m] मै २,८,७; काठ १७,६.

नि-कारिन्- नि √कृ द्र.

नि√कि, > चिकीष, निचिकेषि शौ १,१०,२; पै १,९,२; नि... चिकेथे ५,६६,४.

निचिकाय ऋ १०, ११४, ९; निचिक्युतुः ऋ ८, २५, ९; निचिक्युः ऋ १,१६४,३८;१०, ११४,२; १२४,९; शौ ९, १५, १६; पै १६, ६९, ७; नि... चिक्युः ऋ १, १६४, ३८; शौ ९,१५,१६; पै १६, ६९,७†.

निचिकीषते ऋ ८, ७८, ६; मा ११,१८; का १२, २, ७; तै ४, १, २, ३; काठ १६, २; निचिकीषति मै २,७,२.

नि-चिक्यत्- -क्यत् ऋ ४, ३८,४; शौ ५,२०,१२; पै ९,२४,१२.

†नि-किल्बिष[n]- -षम् ऋ १०,१०९, ७; शौ ५,१७,११; पै९,१५,१०.

नि√कृ,> चिकीर्ष, ?निकृण्मः[o] खि ४, ५,३१; निकृण्मः खि ४, ५,३३. निकरोति तै ३,२,९,७¶; निकुर्वे शौ ७,३९,२; नि (कुरु) ऋ ९, ५२,४.

निचक्रे शौ ७, ३९,२; पै २०, ३०, ७; नि ... चकार ऋ १, १६४, २९; शौ ९, १५, ७; पै १६, ६८, ७; निक्रन् मा २७,४; का २९, १,

a) पूर्वार्ध-पाठः? ये त्वा (पृतन्य->)न्या(:) (आ √इ>) आऽऽयन्, उत्कः आ (नि√पत्>लोटि मपु१) निपत तान् अप-क्षितः इति शोधः। b) प्रपु३। c) निंशीत इति पाठः? यनि. शोधो विमृश्यः।

d) पाभे. कृते पृ १७८३ *a* टि. द्र.।

e) सपा. निःकृतिः<>निष्कृतिः इति पाभे.।

f) सपा. निः...क्षिणोमि<> निः...कृणोमि<> निः (कृणोमि) इति पाभे.।

g) गस.। उप. शक्यार्थे कमुल् प्र.।

h) तु. RW., सपा. पै ९,१७,६ निष्खिदम् इति पाभे. ⌊यद्.⌋ च; वेतु. शंपा. सात °खिदन् इति पाठः? यनि. शोधः।

i) विप.। उस. उप. कर्तरि ल्युडन्तम्।

j) विप. (अध्वर्यु-, कुत्स- प्रमृ.)। वस.।

k) =नि-काम-। उप. √कम्>कामि भावे. + कनिन् प्र. उसं. (पाउ १,१५९)।

l) नाप. (छन्दो-विशेष- ⌊तु. माश प्रमृ.⌋)?। व्यु.?। <नि √कै ⌊शब्दे⌋ इति म., <नि√चि ⌊चयने⌋ इति PW. प्रभृ.।

m) सपा. नि-कायः (माश ८, ५, २, ५ च)<> निकायम् इति पाभे.।

n) अर्थाभावे अस. (पा २,१,६) अन्तोदात्तः।

o) निःस्वरः पाठः?।

४; तै ४,१,७,२; मै २,१२,५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ ७, ८७, ३[a]; निकः ऋ ३, ३३, ८; नि···कः ऋ १, ७२, १; तै २,२,१२, १†; नि (कः) तै २, ३, १४, १†; नि···अकरम् शौ ५,२३, ८; नि···करम् ऋ १०, ४९,८; †निकर्म ऋ २,२३,१२; काठ ४,१६.

निचिकीर्षति शौ ११, २, १३; पै १६,१०५,३.

नि-करण- -णम् पै ४,२०,५.

नि-कर्तवे ऋ ८,७८,५.

?नि-कर्तुम्[b] खि ४, ५, २५; शौ १०,१,२६.

नि-कारिन्- -रिणः मा २७,४; का २९, १,४; तै ४, १,७, २; मै २, १२, ५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ ७, ८७, ३; पै ३, ३३,४.

नि-कृ(त>)ता- -ता खि ४,५,३६.

नि-कृति- -तिम् पै १९,२९,१४.

?नि कृण्व तां[c] पै ७,३,१.

¶नि√कृत् (छेदने), निकृन्तते तै २, ५,१,७; निकृन्तते तै ६, १, १, २; मै ३,६,२; काठ २२,१२.

नि-कृत्वन्[d]- -त्वानः ऋ १०,३४,७.

नि-कृन्तत्- -तन् पै १४,३,५.

नि√कृप्, निकृप पै १९,५१,१४.

नि√कॄ(?), निकिरामि[e] पै २,१५,३.

निक्त-, °हस्त- √निज् द्र.

नि√क्रन्द्>क्रन्दि, न्यक्रन्दयन् ऋ १०,१०२,५.

नि√क्रम्, निक्रामति[f] तै ६, १, ८, १¶[g]; न्यक्रामत् तै २, ६, ७, १¶; न्यक्रामत् शौ ८, १०, २; ४; ६;८;१०;१२; पै १६,१३३, २-७.

†न्यक्रमीत् ऋ ६, ५९, ६; ९, ३६, १; मा ३३, ९३; कौ १, २८१; ४९०; जै १, २९, ९; ५०,४; निक्रमीः ऋ १, ५१,६.

नि-क्रमण- -†णम् ऋ१,१६२,१४; मा २५,३८; का २७,१३,७; तै ४, ६,९,१; मै ३, १६,१; काठ ४६,५; शौ १, ३४,३‡[h]; पै ६, ६,१‡[h]; -णे तै १, ७,२,४[?]¶.

√निक्ष् (वेधने), निक्ष शौ १९,२९, १[?]; पै १३,११,१०[?].

नि√क्ष्विद् (नाशने)

नि-क्ष्विदस्(:)[i] मै ३,२,२¶.

नि√खन्, निखनति ¶काठ ३७, १६; निखनतः तै ६, २, ११, २¶; निखनन्तु[j] पै १९, २७, १०; ¶न्यखनन् तै ६, २, ११, १; मै ३, ८, ८; काठ २५, ९; क ४०, २; शौ ६, १०९, ३$; निखनेत् काठ ३७,१६¶.

निचखान मा ५, २२[?]; का ५, ६, २[?]; तै १, ३, २, १; ६, २, ११, २; मै १,२,१०[?]; काठ २, ११[?]; २५, ९; क २,५[?]; ४०, २; निचख्नुः शौ ५,३१,८; १०, १,१८; पै १६,३६,८.

नि-खनत्- -नन्तः शौ ६, ११६,१; पै १६,४९,७.

नि-खात,ता- -तः तै ६, ३,४,२¶; -तम् ऋ १,११७, ५; १२; ८, ६६,४; ¶तै ६, २, १०, ४; ३, ४,२; ६; ¶मै ३, ८, ९; ९,४; शौ १०, १, १९[k]; -ता तै ६, २,१०,४¶; -ताः शौ १८, २, ३४; १९, ९, ९; -तात् तै ६, ३,४,६¶.

निखात-क[l]- -कः खि ५,१५, १६; शौ २०, १३२, ३; -कम् खि ५, १५,१५; शौ २०,१३२, २.

नि√खिद्, निखिदत् ऋ ४,२८,२.

निखुर्य-पु[m]- -पाय तै ७, ३, १५,१; काठ ४३, ५.

---

a) पाभे. कृते पृ १५४४ c टि. द्र.।

b) पाठः? अति√कृ>अति-कर्तुम् इति शोधः (तु. पृ १७६१ b टि. ⌊उभयत्र प्रतेः पर्यायस्येव सतोऽतेर् न तु तथाऽप्रसिद्धस्य सतः नेर्योग्यत्व-सामान्यादिति दिक्⌋)। सपा. खिसा (२९,२५) नी-कर्तुम् इति पाभे.? तस्यापि यनि. शोधः द्र.।

c) अन्यम् मासु निकृण्व तां इति पाद-पाठः (अन्यु- + *अमा- ⌊गृह-⌋>) षस. अन्या(न्य-अ)मा-> -मासु (*निष् √कृ ⌊*निवासने⌋>) *निष्कृण्व तान् (आमादः) इति शोधः (तु. सस्थ. नि√वह्>निवह इत्यत्र टि.)।

d) विप. (अक्ष-)। उस. क्वनिबन्तम् उप. (तु. सस्थ. इतराणि विप., वैं सा. च; वैतु. PW. GW. GRV. <नि√कृ ⌊न्यकरणे⌋ इति?)।

e) सपा. निकिरामि<>नितिरामि इति पाभे.।

f) सपा. निक्रामति<>निष्क्रामति इति पाभे.।

g) तु. सस्थ. टि. अनु। h) पाभे. पृ १०२७ d टि. द्र.।

i) गस.। ईश्वरे कसुन् प्र.। j) पाठः? (तु. सपा. शौ ६,१०९,३ न्यखनन् इति पाभे.)। k) सपा. निखातम्<>निपातम् इति पाभे.। l) अल्पार्थे कन् प्र. नित्स्वरश्च।

m) विप. (विष्णु-)। व्यु.?। पपा. यनि. इति। (नि √*खृ ⌊दीप्तौ⌋ >भावे) *नि-खुर्य- (प्रदीप्ति-) + (√पा "*धारणे"⌊=√भृ⌋>कर्तरि) पु->उस. यनि. ⌊*सूर्य-

निग[a]– -गस्य काठ २३,६¶.

नि √ गच्छ् [,छ्],गम्, ¶निगच्छति काठ २०,१३;२३,५; २६,८; क ४१, ६; निगच्छन्ति मै १,१०, १९¶; ¶निगच्छन्ति तै ७, २,४, १; मै १, १०, १९; काठ २०, २; ३६, १३[2]; क ३१,४; ।निगच्छात् ऋ १०, १०, ११; १२; शौ १८, १, १२; १४; निगच्छेयुः तै ७,२,४,१¶.

निजगन्थ पै २, २६, १; निजग्मिम[b] पै १९,५१,१.

नि-गत– -तम् शौ १३,४,१२; ५, ७; –तान् ऋ १०,१३२,५.

नि √ गल् (<√ गॄ [निगरणे])> गलाल्, जलाल्, जलुल् निगल्गलीति[c] मा २३,२२; का २५, ६, २; निजल्गलीति[c] काठ ४४, ८; निजल्गुलीति[c] तै ७,४,१९, ३.

नि √ गा निगातास् शौ १२, ३,१४; पै १७, ३७, ४; न्यगुः पै १४, १,१८; ।निगाम् ऋ १०,१२८, ४; तै ४,७, १४, २; काठ ४०, १०; शौ ५, ३, ४; पै ५, ४,४; २०,५५,७§.

।नि-गुत्[d]– -गुतः ऋ ९, ९७, ५४[d]; १०, १२८, ६[e,f]; तै ४,७,१४, ३[f]; कौ २,४५६; जै ३,३४,१४.

।नैगुत[g]– -तः ऋ ९, ९७, ५३; कौ २,४५५; जै ३,३४,१३.

नि √ गु(गू)ह्

नि-गूळ्ह, ळ्हा– -ळ्हम् ऋ ६, ४४, २२; –ळ्हाः ऋ १०,१०८,११.

नि √ गृह्, ग्रभ्, ¶निगृह्णाति तै ५, ४,६,६; ६, १,९,५[h]; मै ३, ३, ८[2]; काठ २६,१०[2]; क ४१, ८[2]; निगृहीतः काठ २८,८; ।निगृह्णातु ऋ ४,५७,७; शौ ३, १७,४; पै २,२२,५; न्यगृहीत मै ३,७,८¶; निगृहीत काठ २९, २¶; निगृह्णीयात् मै ४,२,९¶.

नि-गृहीत– -तम् मै २,१,२¶.

¶नि-गृहीति– -त्यै काठ २०, ५; क ३१,७.

नि-गृह्य खि २,१६,१; ५, १६, २; शौ २०,१३३,३.

नि-ग्रभे[i] ऋ ८,२३, ३.

नि-ग्राभ[j]– -भः तै ५, ४, ६, ६¶; मै १,१,१३; ३, ३, ८[3]¶; काठ १,१२; १८, ३; २१, ८[2]¶; क २८, ३; –भम् मा १७, ६४; का १८, ५, १५; तै १, १,१३, १; ६,४,२; ४,६, ३, ४; मै ४, ५, ७[3]¶; –भेण मा १७, ६३; का १३, ५, १४; तै १, १,१३, १; ६, ४, २; ४,६,३,४; मै १, १, १३; काठ १, १२; १८, ३; क २८,३.

नि-ग्रा(भ्य>)भ्या[k]– -भ्याः मा ६, ३०; का ६, ८, १; तै ३,१, ८, १; मै १,३, २; ४,५[2],२¶; काठ ३,१०; क २,१७;–भ्याणाम् काठ ३०,७; –भ्याभिः मै ४, ५,५?.

नि √ गॄ (निगरणे) निगिरति शौ ५, १८,७.

निगारीत् ऋ ५,४०,७.

नि-गारि(न्>)णी– -णी पै १७, १२,४.

नि √ घुष् > घोषि,नि…निघोषय:[l] ऋ ८,५०,८; खि ३,२,८.

नृत्यन्तरस्वरूपत्वात्] प्रदीप्त-पर्यायः इति (तु. सस्थ. टि. निभूय-पु–; वैतु. भा. सा. उस.उप. कर्तरि <√पा [रक्षणे] इति, पूप.[नि √ खुर् 'छेदने' > कर्मणि] निखुर– + अर्हार्थे प्र. कृत्वा पापरोगादिभिर्बाध्यमानजन-पर्याय इत्येतस्मिन्नर्थे इति, सा. [तैब्रा.] =खुरार्ह- इतीव च)। सपा. निखुर्यपाय (तैब्रा ३, ८,११,२ च) <> शिपिविष्टाय (माश ११, १,४,३;४;१२,६,१,१२;१३,१,८,८ च) इति पाभे.।

[a]) नाप. (बन्दिन्-)। पाठः?। *नि-गड– > -डस्य इति शोधः (तु. मूको., सप्र. मनुः [४, २१०] च)।

[b]) सपा. कौसू (४२,१७) निजग्मिमः इति पाभे.।

[c]) सपा. °गला° (माश १३,२,९,६ च) <> °जला° (वैतु. BO. °जलु°) <> °जल्गु° <> °वल्व° इति पाभे.।

[d]) भप्रा.। नाप. (शत्रु-)। व्यु.?। <नि √ *गुव [हिंसायां] (वैतु.वें.सा. PW.प्रमृ. च <नि √ गु [शब्दे] इति?)। नैप्र. उप. <√ *गुव = √ कृत् [छेदने] इति,वा. च शोधाय च सस्थ. टि. मुहि च, (√ *स्लिह् [मदे] > स्लेहि > नस्लेहत् च द्र.)।

[e]) विप. ([पर-] शत्रु-)। अर्थः व्यु. च?। अप्रथिताः विच्छिन्नसमूहाः सन्त इत्यस्मिन्नर्थे *कान्दिशीकार्थे < नि √ *गुव [ग्रथने] इति (तु. टि. ?निर्क्रयम् [काठ ४०,१०])।

[f]) सपा. निगुतः <> निर्क्रयम् <> निवृता <> प्रवुधा इति पाभे.।

[g]) नाप. (तोन-)। हननेऽर्थे अण् प्र. उसं. (पा ४,४, १२१ [तु. वें. सा. S. BS. प्रमृ.; वैतु. GW. विप. इति])।

[h]) तु. सस्थ. टि. उप।

[i]) तुमर्थीयः प्र. (वैतु. वें. सा. लटि प्रपु१ इति)।

[j]) गस. उप. घञ् प्र. (पावा ३, ३,३५) थादि-स्वरश्च।

[k]) विप. > नाप. (अप्-)। गस. ण्यदन्तम्।

[l]) °घो° इति स्वरः? यनि. शोधः।

नि-घोपयत्- -यन् ऋ ८, ५१, ८; खि ३,२,८.

नि-चक्रया[a] ऋ ८,७,२९.

नि-चङ्कुण[b]- -०ण[c] तै १,४,४५, २[2d]; ६,६,३,४.

?निचय्यांसा[e] खि ५,७,४,७.

नि√चर्

नि-चर[f]- -राय[g] काठ १७, १२; क २७,२.

नि-चेतु[h]- -रवे[g] मा १६,२०; का १७,२,४; तै ४,५,३,१; मै २, ९, ३; -रुः ऋ १,१८१,५; मा ३, ४८; ८, २७; २०, १८; का ३,५,४; ९, ४, ४; २२, १, ४; तै १,४,४५, २; मै १, ३, ३९; काठ ४, १३; ३८, ५; क ३, ११.

नि√चल्>चल्चल्, निचल्चलीति[i] मै ३,१३,१.

नि√चाय् (वधा.)

नि-चाय्य- -य्यः[j] खि ४,९,१.

नि-चाय्य,>य्या [ऋ. जै.] ऋ, १, १०५,१८[k];३,२६,१; मा[j] ११, १;११; का[j] १२,१, १; ११; तै ४,१,१,१[i]; मै[j] २, ७, १[2]; ३, १,१; काठ[j] १५, ११; १६, १; कौ १,३६१[1]; जै १, ३८,२.

नि√चि (ज्ञाने)

नि-चितु[m]- -तः ऋ २, १२, १३; शौ २०, ३४, १४; पै १३, ७, १४.

नि-चिर[n]- -रा ऋ ८, २५, ९; खि ५, ७, ४, ७; -राभ्याम् ऋ १, १३६,१; -रासः ऋ ३,९,४.

१नि-चेतृ[o]- -तारा ऋ १, १८४, २.

२नि-चेतृ[p]- -तारः ऋ ७, ५७, २; १०,६१,२७.

नि-चिक्यत्- नि√कि द्र.

नि-चुङ्कुण[q]- -०ण[c] मै १, ३, ३९; ४,८,५; काठ ४, १३; २९, ३; ३८, ५; -णः[d] मै १, ३, ३९; काठ ४,१३; ३८,५.

नि√चुद्,>चोदि, निचोदय ऋ ८, २४,२५.

---

[a]) भाप. (रथोपकरणकेतरगति-)। 'चक्रेण सम्पन्ना-(√या > भावे) या- [गति-]' > *चक्र-या इति उप. इति च, *नि (=न) इति पूप. इति च कृत्वा तस.। पूप. नञ्-धर्मातिदेशपूर्वं स्वरः उसं. (पा ६, २,१)। 'चक्र-[=रथ-] निरपेक्षया गत्या' इति कृत्वा यनि. तृ१ वा. क्रिवि. द्र. (तु. [तात्पर्ये] MW. GRV. च; वैतु. सा. नि इति निम्नार्थे नि. पूप. इति कृत्वा नि-चक्रा->इति रथकव्या-इत्यर्थे नाप.> यनि. इति, वें. नियमार्थे मत्वा सेना-परं नाप. यद्वा व्यप. [पुरी-विशेष-] इति, BW. GRV. नि [=नु] + चक्र->वस. यनि. क्रिवि. इति)।

[b]) विप. ([*निक्षरण-संपाद्य-] अवभृथ-)। व्यु.?। नीच- + √क्वण् [शब्दे] इति या [५,१८] भा. प्रमृ. ?WAG [१,१७४ b]; <नि√क्वण्>चङ्कुण्, चुङ्कुण् [शब्दे] इतीव कृत्वा नाप. ओघ-पर्याय इति BW. MW. K.। (नि√क्षर्>*निक्षर्म [न]->) *निक्षर्म-वत्-(यथा स्यात्तथा) + (√कृ [कृतौ]>कर्मणि) *कर्मण->उस. *निक्षर्मवत्-कर्मण- >नैप्र. यनि. इति तु स्यात्। निचुङ्कुण-, निचुम्पुण- इत्येते प्राति. एतत्-पर्याये सती द्र.।

[c]) सपा. निचङ्कुण (तैब्रा २,६,६,३ आपश्रौ १३,९, १०; १९,१०,५ च)<>निचुङ्कुण (माश्रौ २,५, ४, ३० च)<>निचुम्पुण (माश २,५,२,४७;४,४,५,२२; १२,९,२,४ लाश्रौ २,१२,९ या ५,१८ च) इति पाभे.।

[d]) सकृत् सपा. निचङ्कुण (तैब्रा २, ६, ६,३ च) <>निचुङ्कुणः<>निचुम्पुणः (माश. लाश्रौ. [c टि. द्र.] च) इति पाभे.।

[e]) विप. (मित्रावरुण-)। पाठः? निचिकिवांसा वा निचिक्याना वेति C. (शांश्रौ ७,२,६) शोधः (तु. सपा. ऋ ८,२५,९ निचिक्यतुः इति पाभे.)।

[f]) विप. (रुद्र-)। गस.।

[g]) सपा. निचराय<>निचेरवे इति पाभे.।

[h]) विप. (अवभृथ-, ककुह-, रुद्र-)। गस. उप. कुः प्र. लिड्वद्भावश्च उसं. (पा ३,२,१७१)।

[i]) पाभे. कृते पृ १७९८ c टि. द्र.।

[j]) सपा. निचाय्यः<>निचाय्य इति पाभे.।

[k]) वा. अभिकाङ्क्षायाम् वृत्तिरिति Foy [KZ ३५, १३१]।

[l]) वैतु. विव. क्रिप. इति।

[m]) विप. (इन्द्र-) गस.। कर्मणि क्तान्ते अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१४७); वैतु. सा. [पचे] नि√चि [चयने]।

[n]) विप. ([निचक्षण-शील-] देव-, मित्रावरुण-)। उप. रक् प्र. उसं. (पाउ २,१३[तु. PW. GW. GRN. प्रमृ.]; वैतु. वें. सा. प्रमृ. प्रास. उप. चिर [अव्य.] इति)।

[o]) विप. (अश्विन्-)। गस. तृन्नन्ते ग. स्वरः।

[p]) विप. (देव-मरुत्-)। गस. तृजन्तम् उप.।

[q]) =नि-चङ्कुण-।

नि-चुम्पुण[a]– -•ण[b] मा ३, ४८; ८, २७; २०, १८; का ३,५, ४; ९, ४, ४; २२, १, ४; क ३, ११; –णः ऋ८,९३,२२; मा[c] ३,४८; ८,२७; २०,१८; का[c] ३, ५,४; ९,४,४;२२,१,४; क ३,११.

नि-चेरु– नि √चर् द्र.

√निज्, नेनिक्ते ऋ ९,७१,३; ?निजमहे[d] पै १,१११,३; निनिक्त ऋ १०, १३२,६.

?निज्य[e] पै ५,३१,२.

†निक्त– -क्तः ऋ ८,२,२; ९,१०९, १०; कौ १,४३०; २,८५;६८२; जै १,४२, ४; ३, ८, ११; ५५, ९[f]; ५६, १०; –क्तम् ऋ ९, ६९,४; कौ २,७२२; जै ३,५९, १४; –क्तैः ऋ ९, ९३, ३; कौ २,७७०.

निक्त-हस्त[g]– -स्तः ऋ४,४५,५.

नि √जन्[h], ?निजनानि[i] पै १९,३७, १०.

१नि-ज[j]– -जः शौ ३,५,२.

?२निज[k]– -जः मै १,६,११.

?निजरीरिष्याघो[l] पै १६, ८७,८.

नि √जस्, > जासि, निजस्यति पै ४,१६,६; निजस्याव पै ४,१६, २; निजस्यत ऋ १, १९१, ७; पै ५,३,३; ९,६,७†.

निजजास शौ ५,१३,१.

?निजासयामसि पै ४,१६,६.

?निजीनांसि[m] पै ८,१५,४.

†नि-जुर[n]– -जुरः ऋ २, २९,६; मा ३३, ५१; का ३२,४,८; मै ४, १२,६.

नि √जूर्व्, †निजूर्वति ऋ १०, १८७, ३; शौ ६,३४, २; पै १९, ४५, ४; †निजूर्वथः ऋ ७, १०४, ४; शौ ८, ४, ४; पै १६, ९, ५; निजूर्वाः ऋ २, ३०, ५; निजूर्वात् ऋ २, ११, १०; निजूर्व ऋ ६,६,६.

†नि-जूर्वत्– -र्वन् ऋ ४, ७, ११; काठ ७,१६; शौ ६, ५२, १‡[o]; पै १९,७,५‡[o,p].

निणिज्[q]– -णिक् ऋ ४,५,८.

---

a) अवमृथ- [मा. प्रमृ.] इत्यस्य विप. सत् =निचङ्कुणे– इत्यनेन सव्युत्पत्तिकं द्र.; सोम- [ऋ.] इत्यस्य च विप. सत् < नि √चम् + √पृण् ([> पुण्] तर्पणे प्रीतौ च) इति या [५,१८] वें. सा. प्रमृ. ।

b) पाभे. कृते पृ १७९९ c टि. द्र. ।

c) पाभे. कृते पृ १७९९ d टि. द्र. ।

d) पाठः? नेनिज्महे इति शोधः ।

e) पाठः (=कौसू ६२,२१) ? ।

f) सपा. निक्तः < > मृष्टः इति पाभे. ।

g) विप. (अध्वर्यु-) । बस. ।

h) वा. हिंसायां वृत्तिरिति कृत्वाऽस्य √हन्, √*घन् (तु. नि-घन– [मृत्यु-]) इत्येताभ्यां साजात्यं च √जन् [प्रादुर्भावे] इत्यनेन वैजात्यं च द्र. ।

i) पाठः? निजनानि (लोटि उपु१) इति स्वर-शोधः ।

j) नाप. (निहन्तृ-)। कर्तरि डः प्र. (वैतु. विप. इति कृत्वा सा. अनन्यसहाय-पर्याय इति, PW. W. B. प्रमृ. धा. प्रादुर्भावे वृत्तिरिति कृत्वा बद्धमूल-पर्याय इति ।

k) पाठः? नु + (√निज् [शुद्धौ] > कर्तरि) *निज– > तस. *अ-निज– (अशुद्ध-) > -जः इति शोधः (तु. सात.; वैतु. Sch. निजः इति)। 'यथाऽशुद्धः सन्नपि नृपलः पुल्कसः चिकित्सेत् (रोगमपाकुर्यात्) एवं भ्राष्ट्रजोऽपि सन्नसौ वह्निः सम्यक् समर्थः (स्यात्)' इति वा. ।

l) पाठः? (नि √जॄ [जरायां] भावे) *नि-जरि– > -रिः, (√रिष् [हिंसायां] भावे) *रिष्या– > -ष्या, अघो इति त्रिपदः शोधः ।

m) पाठः? *निजै(ज-ए)नस्– > -नांसि (न. द्वि३) इति शोधः । अत्र ३*निज– (आत्मीय-) इति पूप. द्र. ।

n) भाप. हिंस्र-(तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. उ. म. [बुभुक्षित-], ORN. प्रमृ. विप. [वृक-] इति)। गस. उप. < √जुर् [हिंसायाम्; वैतु. ORN. ज्वलने]। ?GRV. Aufrecht [KZ २७, ६०९-१०] निगुरः [निगरणात्] इति शोध इतीव? ।

o) पाभे. कृते पृ १३८७ f टि. द्र. ।

p) निजूर्वन् इति पाठः? यनि. शोधः ।

q) भाप. न. (*तेजस्-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः । नैप्र. < निणिज्– (रूप- [तु. निघ ३, ७])। '(यमग्निं प्रभाते प्रज्वालनात् प्राग्) गुहायां हितं (गुप्तं) निणिक् (तेजः [इव सन्तं]) उपवदन्ति (स्तुवन्ति [कवयः], यस्च) वेः [*प्रातः] यत् [यदा] उस्रियाणां [उषसां] वार् [*आवरणम्] इव अप-व्रन् [अपाकुर्वन्ति देवा इति शेषः] रूपः (*रूपवान् [सन्, यज्ञकर्मणि]) प्रियम् अग्रं (अग्र्यं) पदं पाति (अधिकरोति, स एवाऽग्निः) मेऽस्य वचसः प्रवाच्यं स्यात्' इति वा. इति कृत्वा १मे पादे यः प्रश्नो भवति, मन्त्रशेषे तस्योत्तरमुक्तं स्यात् (वैतु. वें. सा. क्षीरार्थे नाप. सत् < निर् √निज् [शुद्धौ] इति; WAG [१,१७२ a; १७४ b] अप्रकाशार्थे क्रिवि. सत् < निर् √नी इति;

†निण्य[a]– -ण्यः ऋ १,१६४,३७; शौ ९, १५, १५; पै १६, ६९, ६; –ण्यम् ऋ १,३२,१०;९५,४;४, १६,३; ७,३३,९; शौ २०,७७, ३; पै ८,१४, ४; १३, ६, १०; –ण्या ऋ ४,३,१६[b];७,५६,४; –ण्यानि ऋ ७,६१,५; –ण्ये ऋ ९,९२,४; –ण्योः[c] १०,५,१.

नितततपम्[d] काठ १२,१०¶.

नि√तन्, नितनोपि पै ५, ३०, ३; नि…तनोतु शौ ३, १२, ४; पै ३, २०, ४; नितन्वताम् पै १५, २२,७; नि…तनु शौ ७,९५,२. नितताना ऋ १०,१११,४.

नि-तत्नि,त्नी[e]– -०त्नि शौ ६,१३६, १; पै १, ६७, १; –त्निः तै ४, ४,५,१; पै ७[f], ५, ६; ७; २०, ३७,४; –त्निना पै २०,३७, ५; –त्नी मै २,८,१३; काठ ४०,४.

नि-तान[g]– -नः[h] मै १,२,११;३,८, ९; काठ २,१२; २५,१०[i];¶[j]; क २, ६; ४०, ३[i]; ¶[j]; –नाः शौ ६,१३९,१[i].

नि√तप्

नि-तपत्– -पन् शौ १९,२८,३.

नि√तम्>तमि, ¶नितमयन्ति काठ २४,९; क ३८,२.

नि√तिज्

नि-तिक्त– -क्ताः ऋ १०,१११,९.

नि-तिक्ति[j]– -क्ति ऋ ६,४,५.

नि√तुद्

नि-तुद्(त>)न्ती– -न्तीम् शौ ५, ७,७; पै ७,९,७[k].

नि-तोदिन्[l]– -दिनः ऋ १०, ३४, ७; शौ ७, ९५, ३; पै २०,२९, ३; -दिनौ शौ ७,१००,३.

नि√तुन्द्, नितुन्दते ऋ १,५८,१[m].

†नि√तुश्>तोशि, नितोशते ऋ ९, १०९,२२; नितोशसे ऋ ९,६३, २३; कौ २,५८६[n]; जै ३,४८,२. नितोशे[o] ऋ ४,३८,१. नितोशय ऋ ८, ५४,८; खि ३, ६,८[p].

?नि-तोश[q]

नैतोश[q]– -शा ऋ १०,१०६,६.

GW. GRV. L[४५६,४६१], OV. प्रभृ.;<नि+नि L>णि] √अच् [गतौ] इति; GW. [पक्षे] < नि+नि √अज् इत्यपि)।

a) विप. च, नाप. च, वा. क्रिवि. च। अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। निर् इति ग. 'निषेधे' इति कृत्वा निघ (३,२५ [तु. या ३,१९]) <निर् √निज् [दीप्तौ] इतीव; निर् इति 'अतिशये' ग. इति कृत्वा < निर् √नम् [नमने] इति या[२,१६]; <निर् √नी [प्रापणे] इति दे.L[३९२] WAG [१,१७२ a]MVG[४७ f]। <निर् √नी ('*दीप्तौ' [तु. ऋ १, ९५, ४] वा '*वन्वने' [तु. ऋ १,३२,१० प्रभृ.]) वेति च निर् इति 'अतिशये' ग. इति च स्यादिति मतम्।

b) विप. ([निर्व्यक्त-] वचस्-)। व्यु.?। निर्√मन् [अभ्यासे =*प्रभापणे] > निर्-मण्यु- > नैप्र. यनि. (वैतु. वें. सा. प्रभृ. अन्यथा व्युत्पादुकाः)।

c) निण्ययोः पर >नैप्र. यनि. (तु. एनोः प्रभृ.); वैतु. सा.(पक्षे) निण्यु- (अन्तरिक्ष-)>प१ इति।

d) अव्य. (कलविङ्क-पक्षिणः) शब्दानुकृतिः। ॰पम् इति MW. शोधार्हः।

e) नाप. (कृत्तिकेष्टका-विशेष- इति, शौ. पै. च ओषधि-विशेष- इति)। गस. किः प्र. उसं. (पा ३,२,१७१)।

f) नितत्निः इति पाठः? यनि. शोधः।

g) विप. [*नि-वध्नान- (मारुत- [तु. उ. म.; वैतु. PW. प्रभृ. तन्नामा कश्चिद् इति कृत्वा व्यप. इति])]। धा. वन्वने वृत्तिः। (*अधि√वध्>) *अधि-वधान्-> -नः इति तत्र शोधः स्यात्। यद्वा √द्युत् [*वन्वने] इत्यस्य कृद्वृत्तमित्यास्थेयम् (तु. निहन्तु [मै १, २, ११], मिनोतु [मा ५, २७] इत्यत्र टि.; वैतु. उ. म. धा. दीप्तौ वृत्तिरिति?)। h) पामे. कृते पृ १६७२ k टि. द्र.।

i) नाप. (न्यक्-प्रशाखा-)। धा. विरोहणे वृत्तिः।

j) भाप.। वा. क्रिवि. (वैतु. सा. लटि प्रपु१ इति?)।

k) नुत॰ इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ.)।

l) विप. (२अक्ष-, गृध्र-, शङ्कुर-)। गस. उप. णिनिः प्र.

m) धा. *पूरणे वृत्तिरिति कृत्वा देवेभ्यः प्रदानार्थं हव्येन नितरां भरितो भवतीत्यर्थः (वैतु. वें. सा. धा. गतौ वृत्तिरिति, सा. [पक्षे] GW. GRV. OV. प्रभृ. =√तुद् [व्यथने] इति?)। अत्र नि इति पाठः? इति कृत्वा नु इति पृथग् अव्य. इति शोध इतीव Aufrecht (KZ २५,४३५ [तु. MW.]), नि (=नवर्थे वृत्तिः) √तन्द् इति शोध इति OV [पक्षान्तरे]।

n) ॰तोष॰ इति S. पाठः।

o) लिटि प्रपु१ (तु. वें. सा. ORN.)।

p) नितोषय इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ.)।

q) अर्थः व्यु च?। विप. ([दानशील-] अश्विन्-)। मतुवर्थीयः अण् प्र. उसं. (तु. वें.?PW. GW. प्रभृ.; वैतु. या [१२,५]सा. व्यप. अपत्यार्थीयः प्र. इति)।

†नि-तोशन[a]– -नम् ऋ ६, १, ८; १०,६०,२; मै ४,१३, ६; काठ १८,२०; -ना ऋ ८,२५,२३[b]; -नासः ऋ ७,९२,४.

नितूलंभद्द[c]– -क्षम् पै ६,१४, ९.

नि√तृद्, नितृणद्मि शौ १९,३२,४; पै १२,४,४; नितृन्द्धि शौ ५, २९,४; पै १३,९,५.

नि√तृम्प्, नितृम्पसि ऋ ८, ७०,१०.

नि√तृह्

नि-तर्हण– -णेन पै २,८४,१-११.

नि√तॄ, नितिरामि शौ २, ३१, ३; नि···तिरामि, नि[2](तिरामि) शौ ६, १३१, १; नि···तिर ऋ ८,३२,३; ९, १९,७; नि(तिर) ऋ ९,१९,७.

नि···अतारीत् मै २, ६, १२[d]; काठ १५,८[d]; नितारीत् ऋ १, १५२,३[e]; २,२०,८; पै १६,६९, १२†[e]; नितारिषः ऋ ९,७९,५.

नि-तोदिन्– नि√तुद् द्र.

?नि-तोशँ– नि√तुश् द्र.

†नित्य,त्या[f]– -त्यः ऋ १, ६६,१; ३; १४०, ७; १४१, २; ३, २५, ५; ७,१,२; ८८, ६; १०, १२, २; ३१, ४; काठ ३९, १५; कौ २, ७२४; जै ३; ५९, १७; शौ १८,१,३०; -त्यम् ऋ १, ७१, १; ७३, ४; १६६,२; १८५,२; ३,१५,२; ५३, २४; ५, १, ७; ८५,७; ७,१, १२; ८, ४, १८; ९, ९२, ३; १०, ३९, १४; खि २, ६[3], २७; ३, १७[2], २; ४, २,१४; मै ४, १४, १; पै ४, १६, ७§; -त्यया ऋ ८, ३१, ५; ७५, ६; तै २,६,११,२; मै ४,११,६; काठ ७,१७; -त्यस्य ऋ ४,४१,[१०; ७,४,७]; पै २०, १, ३§; -त्या ऋ ७, १, १७; -त्याः ऋ २, २७, १२; -त्यात् ऋ ८, ५६, २; खि ३, ८, २; -त्यासः ऋ १, १४८, ५; ५,६, १; मा १५,४१; का १६,५,२३; मै २,१३,७; काठ ३९,१४; कौ १,४२५; २,१०८७; जै १,४१, ७; -त्ये ऋ १, १४८,३; २,२, ११; ७, १,२१; -त्येन ऋ ४,४, [७ (६, ५,५)]; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६,११.

नित्य-पु(ष्ट>)ष्टा– -ष्टाम् खि २, ६,१,९[g].

नित्य-व(त्स>)त्सा[h]– -त्साः पै ७, ६, ७; -त्साम् शौ ७, १०९, १[i]; ९,४,२१; पै १६, २६, १.

†नित्य-स्तोत्र[j]– -त्रः ऋ ९, १२ [(१, ९१,६) ७]; कौ २,५५२; जै ३, ४३,८.

?नित्य-होतृ[k]– -ता ऋ १०, ७,४; -तारम् मै १, १,१२‡.

नित्या(त्य-अ)रि(त्र>)त्रा[l]– -त्राम् ऋ १,१४०,१२.

√निद्,न्द्,> निनित्स, निन्दति मै २,७,१०‡[m]; काठ १६,१०‡[m]; ३४, ५[2]¶; निन्दन्ति ऋ १०, ४८, ७; निन्दिम ऋ १, १६१, १; निन्दात् ऋ ५,४२,१०; मा ११,८०; का १२,७,१५; तै ४, १,१०,३; मै २,७,७; काठ १६, ७; १९,१०; क ३०,८; निन्दत ऋ ४,५,२.

निनिदुः ऋ १०,२७,६; ‡निन्दिपत्[n] शौ २,१२,६; पै २, ५,६; अनिन्दिषुः ऋ १,१६१,५.

निनित्सति खि ५, १२, २[o]; निनित्ससि खि ५, १५, ४[p]; निनित्सात् ऋ ६,५२,२[n].

†निद्[q]– निदः ऋ १, ४, ५; शौ २०, ६८, ५; निदः ऋ १, २४,

---

[a]) विप. (रथ-, वायु-प्रभृ.)। गस.उप. कर्तरि ल्युट् प्र.।

[b]) वैतु. GW. नाप. इति।

[c]) व्यप. (रक्षो-विशेष-)। व्यु.?।

[d]) सपा. नि···अतारीत् <> वि···अतारीत् (तैब्रा १,७,४,३ च) इति पाभे.।

[e]) सपा. नितारीत् <> निपाति इति पाभे.।

[f]) विप. (ध्रुव-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। < नि + त्यप् प्र. इति (पावा ४, २,१०४)।

[g]) विप. (श्री-) बस.। °त्यु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[h]) विप. (धेनु-)। बस.।

[i]) पाभे. कृते पृ १०४५ *g* टि. द्र. तत्र धेनुम् एताम् इति शोधः द्र.।

[j]) विप. (सोम-)। बस.।

[k]) नित्य-होत्र-कृदर्थे विप.। *नित्य-होत्र- बस. इत्यस्यैव प्राति. श्रेयः सत् तत्तया शोध्यं स्यात् (तु. सपा मै. पठितस्य सतः °होतारम् इत्यस्य स्थाने ऋ [५,२६,३] वीति-होत्रम् इति पाभे.; वैतु. वें सा. GW. GKV. प्रभृ. यनि. एव प्राति. इति च कस. इति च?)।

[l]) विप. (नौ-)। बस.।

[m]) सपा. निन्दति <> पीयति (माश ६,८,२,९ या ३,२० च) इति पाभे.।

[n]) सपा. निन्दिपत् <> निनित्सात् इति पाभे.।

[o]) पाभे. कृते पृ १७४८ *t* टि. द्र.।

[p]) पाभे. कृते पृ ७५४ *g* टि. द्र.।

[q]) भाप. च नाप. च। क्विबन्तम्।

४; १२९,६; २, ३४, १५; ४, ४, १५; ५, ५३, १४; ८७, ६; ९; ६,१४, ५; ६१, ११; ७२, १; ७,१६,८; ८,७८,६; ९,२९, ५; ६१, ३०; ७०, १०; तै १, २,१४, ६; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; कौ २, १३०; जै ३, १३, ६; निदम्ऽनिदम् ऋ ९, ७९,५; निदे ऋ २,२३,१४;३४, १०; ३, १६, ५; ४१, [६; ६, ४५, २७]; ७, ३१, ५;७५, ८; ९४, [३; ८, ८, १३]; कौ २, २६८; जै ३, २२,१५; शौ २०, १८,५; २३,६.

निदा- -दायाः ऋ ६, १२, ६.

निद्यमान- -नान् ऋ ६, ५२,३.

निनित्सु- -त्सुः ऋ ८, ६८, १९; -त्सोः ऋ १, १८९,६; ७, २५, २; ३४,१२.

निन्दत्- -न्दते पै १०,१,४.

निन्दा- -न्दाः शौ ११, १०, २२; पै १६,८७,२.

निन्दितृ- -तेषु पै २, ३१,४.

निन्दिता(तु-अ)श्व[a]- -श्वः ऋ ८, १,३०.

निन्दितृ- -ता ऋ ३,३९,४; -तारः ऋ ५, २,६.

निन्द्य- -न्द्यासः ऋ ५, २,६.

?निदत्स्वाम् पै १६,९६,७.

नि-दधत्-,ønि-दधान- नि√धा द्र.

नि√दह्, निदहाति ऋ १, ९९, १; खि ४, २,६; †नि···दह ऋ ८, २३, १४; कौ १, १०६; जै १, ११, १०; नि (*दह)[b] ऋ ८, ३९,२[2]; निदहेयुः मै ३, ८,२¶. निधक्षि ऋ ६, १८, १०.

नि-दाघ[c]-

नैदाघ[d]- -घः, -घम् शौ ९, ५, ३१.

नी-दाघ[c]-

नीदाघ्य[d]- -घ्ये पै २०,४०,९.

नि√दा(दाने),नि···ददातु पै ७,६,६. निददौ पै ५,९,५.

१निदान[e]- -नाः ऋ ४,५,१२.

¶नि√दिश्, निदिशति काठ २७, १[2]; क ४२,१[2].

नि√दी>दिदी (दीप्तौ), निदिदीहि ऋ १,११३,१७.

निदीध्यत् नि√धी द्र.

नि√दुह्, निधुक्ष्व पै ६,२२,११.

नि√दो>दा(वधा.)

नि-दातृ- -तारम् ऋ ८,७२,५[f].

२नि-दान- -नम् ऋ ६, ३२,२[g]; १०, ११४,२[h]; १३०,३[i]; ¶तै[h] ६, ५, ११, २[2]; ३; काठ २०, ९¶; क ३१, ११¶.

¶निदान-वत्- -वतः काठ २८, १०; ३०,७; क ४५, १; -वन्तः मै ४, ६, १; काठ २८, १०; क ४५,१; -वान् तै ६,५, ११, २; ३; मै ४, ६, १; काठ २०, ९[2]; २८, १०;३०, ७; क ३१,११; ४५,१.

नि-दित[f]- -तम् ऋ ५, २, ७; -ता ऋ ८,१०३,११.

?निद्यानि[j] पै १७,२९,८.

?निद्रा[k] ऋ ८,४८,१४.

नि√द्रु, निद्रवन्तु पै २,५५,५.

नि√धन्(वधा.)

नि-धन[l]- -नम् खि ७,७, ५; तै ३,३, २, १; ¶६,६, ३,१; २; शौ ९, १०, २; ३; ५[2]; ७[2]; ९;

---

[a]) विप. > व्यप. (नृप-विशेष-) इति वें. GW. प्रमृ.। बस.। [b]) तु. वें. सा.।

[c]) नाप. (ग्रीष्म-)। गस. उप. घजन्त उपसर्गस्य वैकल्पिको दीर्घः। [d]) नाप. (ऋतु-)। तस्येदमर्थीयौ अञ्-यतौ प्र. यथायथं द्र.।

[e]) विप. (*[अजानत्-] अस्मद्-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। नि (= न) + ध्यान- (ज्ञान-) >वस. (नौ नञ्-धर्मातिदेशे सति) *नि-ध्यान- > नैप्र. यनि.। 'यत् परमं सत् रेकु (*गुप्तं) पदं (*घनं) न (इव) निदानाः अगन्म (प्राप्ता अभूम)' इति वा. (वैतु. अन्ये<√निद् [निन्दायाम्] + [कर्तरि वा कर्मणि वा] शानच् प्र. इतीव?)।

[f]) धा. 'बन्धने' वृत्तिः।

[g]) नाप. [बन्धन-साधन-, रज्ज्वादि- (तु. सा. PW. GW. GBV. प्रमृ.; वैतु. Roth. [ZDMG ४८, १०९] निधानम् [<नि√धा 'बन्धने'] इति शोधुकः)]।

[h]) नाप. (मूल-कारण-)। धा. वृद्धौ [जन्मनि] वृत्तिः।

[i]) नाप. (*स्तोम-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः।

[j]) अत्र BKA. अनिन्द्यन् इति।

[k]) निर्देशः? (√निद् [निन्दायाम्]>भावे) निद्-+ (√रास् [शब्दे] > कर्तरि) *रास्->उस. *निद्-रास्- > -द्राः [निन्दकः (तु. सस्थ. जल्पिः इत्येतत्-पर्यायः [अत्र विषये पृ १३६५ c टि. शोध्यं द्र.])] इति स्यात् (वैतु. नि-द्रा इति पपा.; अन्ये च तदनु नि√द्रा [स्वप्ने] इत्यस्यैवोत्सृत्रं किमपि वृत्तमितीव?)।

[l]) भाप. (?मरण- [तु. खि ७,७,५]; ?भारो बाधनं वा [तु. शौ १२, १, ४८]) च। [धा. शब्दे वृत्तिं कृत्वा] स्वरनिरोधात्मके सामभक्तिविशेषार्थे नाप. इति। वैतु. पाउ [२,८१] प्रमृ.<नि√धा इति?।

१०;१२,१८; ११,९,१२; १२, १,४८; ५, ३; पै १६, ८३, २; ११५, १[२]–४[२]; १३९, १९; १४०,३;१७,५,६; –नेन मै २, १३,४.

निधुन-वत्– -वत् मा १३,५८; का १४, ७, १०; तै ४,३,२,३; मै २,७,१९; काठ १६, १९; क २५, ९; –वतः मा १३, ५८; का १४,७, १०; तै ४,३,२,३; मै २,७,१९; काठ १६, १९; क २५,९.

नि√धा, †निधातु ऋ १०, ११, २; शौ १८,१,१९; २०,१२,६.

निधत्ते तै ६,१,८, ५¶; निधत्ते ऋ १, १२२, ९; १२५, १; तै ५, ६, ८, ४¶; ¶मै १,५,११; ३, २, ३; ७; ३, ९[a]; ¶काठ २२, ७; २८, ५; ¶क ३५, १; ४४,५; पै ८,१५,४; नि···धत्ते ऋ ५,२८, २; निदधाति ऋ १, १४६,२; ३, ५५, १७; ६,२८, २[b]; ¶तै ५,१,६,४; ८, १; ४, ६, ५; ६, २, १०, ५; ¶मै १, १०, १५; १८[४]; २, २, २; ३, २,४; ७, २; ७; ९, ७; ¶काठ २०, ८; ३६, १३[३]; ३७, १६; क ३१,१०; शौ ४,२१,२†;६, ७६, ३[c]; निदधति काठ २९, ८; ¶नि ···दधति काठ ११, १०;†निदध>धा[d] ऋ ८,१०२, १४; काठ ४०, १४; कौ २, ९२१; जै ४, ६, ६; निदधे मा १५,४९; का १६, ६, १; तै ४, ७,१३, ३; मै २, ७, १६; १२, ४; काठ १८, १८; ३९, ३; क २९, ६; शौ ५, ९, ७[e]; ११, १, २८; ३३; पै ५, ४०, ६; १६, ९१, ८; ९२, ३; नि ···दधे ऋ ३, २३, ४[f]; मा ३, ५०[g]; तै १,८, ४, १[g]; काठ ९,५[g]; क ८,८[g]; निदधामि मा ३५, ६; का ३५, ४, ५; नि ···दधामि खि १, २, १०; निदध्मः शौ १२,१,३०; पै १७, ३,११; निदध्मसि ऋ १, ५०, १२; शौ १, २२, ४†; ३, २३, १; ५,२१,१; ८,१, २१; १४, २, ६५; ६९; पै १,२८,४; ५, १९,७; १८, १३, ४; १९, ८, ११[h]; २०, ३; नि···दधते[i] ऋ ९, ६८, २; निदधसि पै १९, ३६, १६; निदधातु शौ ८, ५, २१; पै १६, २८, १०; १९, १५, १४[c]; निधेहि ऋ १, २८, ९; ४३,७[j]; मा १६, १२; का १७,१,११; तै ४, ५, १, ४; मै २,९, २;४, ९, ६[k]; काठ १७, ११; क २७,१; शौ १२,१,६३; पै १४, २, १६; १७, ६, ८; नि··· धेहि मा ३, ५०; का ३, ६,२; तै १, ८,४,१; मै १,१०, २; काठ ९, ५; क ८, ८; निध-त्तात्[l] मै ४,१३,४; नि···धत्तम् जै २, १, ५; शौ ४, २८, ६; नि···दधिध्वम् ऋ १०, १०१, ११; कौ १, ६३‡[m]; जै १,७, १‡[m]; निधत्त तै ५, ६,१, २[n]; मै २, १३, १[n]; पै १, २९, ४; नि···धत्त ऋ १, १७१, १; †नि··· दधात>ता ऋ ५, २२, [२; २६, ७]; मै ४, ११, १; काठ २, १४; नि[o]···धात ऋ ६,६५, ३; नि···धत्तन ऋ १०, ३०,१४; निधेतन ऋ १०, ३७, १२; निदधानि ऋ १०, ११९, ९; ¶न्यधत्त तै ५, ७,६,६; ६, ६, ८, २[p]; ¶न्यदधात् तै ६, १, ३,७; मै १, ६, ६; काठ ६, २; ३;७; क ४, १; २;६; शौ १०,२,१७S[q]; ¶न्यदधत तै १, ५,१,१; ५, ५, ३, ३; मै ४,४, ९; काठ ३७, १६; न्यदधुः तै ६,४,९,२¶; ¶मै १, १०, १६;

---

[a]) निधत्ते इति स्वरहीनः पाठः? यनि. शोधः (तु. पूर्वं स्थलम्)।

[b]) वैतु. GW. उप···निदधाति इति?।

[c]) सपा. निदधाति<>निदधातु इति पाभे.।

[d]) लटि प्रपु३ रूपम्।

[e]) सपा. निदधे<>परिददे इति पाभे.।

[f]) तु. सस्थ. टि. आ।

[g]) सपा. नि···दधे (माश २,५,३,१९ आश्रौ २,१८, १३ च)<>नि···दधौ इति पाभे.।

[h]) सपा. निदध्मसि<>उपास्यामसि (परि.) इति पाभे.।

[i]) लेट्याकारलोपः (पा ७, ३, ७०)।

[j]) तु. सस्थ. टि. अधि।

[k]) सपा. निधेहि<>नियच्छ (माश १४,१,४, ८ तैआ ४,७,३; ५,६,७ च) इति पाभे.।

[l]) पाभे. क्रते पृ ११४२ *n* टि. द्र.।

[m]) सपा. नि ··· दधिध्वम् <> नि···दधिध्वे इति पाभे.।

[n]) पाभे. क्रते पृ ६५१ *e* टि. द्र.।

[o]) गत्यभाव इति GW.?।

[p]) तु. सस्थ. टि. अप।

[q]) पाभे. क्रते पृ १७०६ *h* टि. द्र.।

११, ५; २, २, २; ¶काठ १४, ५; ३६, ९; शौ १०, २, २; पै १६,५९,२;४; निदधीत काठ ३७,१६¶; नि…दधीत ऋ ६, १५, १५; ¶निदध्यात् मै १, १०, १८; २, १, ९; २,१; ३, २,१; ¶निदध्यात् तै ५,५,९,४; काठ ३६, १३²; नि…दध्युः काठ ११,६¶.

निदधे शौ ९, ५,१९; †निदधे ऋ १, २२,१७; ३, ५५, ⌊१३; १०, २७, १४⌋; खि २,१०,५; मा ५,१५; का ५, ५, २; तै १, २, १३, १; मै १, २, ९; ४,१, १२; काठ २, १०; क २, ४; कौ १, १२२; २, १०१९; जै १,२३,९;४,८,१०; शौ ४,३४,८[a]$; ७,२७, ४; पै १६,९९,५$; †नि…दधे ऋ १,३६, १९; ८१, ४; ३, २७, १०; ८,४१, ३; कौ १,५४; ४२३; जै १, ५, १०; ४१,५; ४, ८, ५; नि… दधे ऋ ८, ४१, ८; निदधिरे ऋ ८, १९, १७; नि…दधिरे ऋ १, ४५, ७; नि … दधिरे ऋ १०, ८, ३; निदध्रे पै ११, २, ११; नि-दधुः ऋ ५,३२,१२; शौ ३, ५, ३; निदधुः ऋ ५, २, ६; पै ३,१३,३; १९,२२,५;६; २०, २०,३; नि…दधुः ऋ १,१४८, १; पै ४, १४, १५; नि-दधिषे ऋ २, १३, ६; †नि…दधिषे ऋ १०,१२०,७; शौ ५, २, ६; २०, १०७, ९; पै ६, १, ७; नि…दधथुः ऋ ६, ७२, ४; नि … दधिध्वे[b] ऋ ५, ४, ३; नि…दधौ[c] का ३, ६,२; मै १, १०,२; न्यधात् ऋ २, ३८,४; न्यधुः मै २,७,१६; काठ ३९,३; पै १,१०८, १?[d]; न्युधुः[d] शौ १९, २०,१; नि…धातम् ऋ ७,७१, ५[e]; न्यधाम् काठ ३९, ३[f].

¶निधीयते तै ५, ६, ६, १; मै ३, २, ५; ३, ३; ५²; ४, ८, ४; काठ ९, ५$; ३६, ९; निधीयताम् पै ५, १३, ४; नि-धीयस्व शौ १८, २,२०; †न्यु-(नि-अ)धायि[g] ऋ ८, ४८, १०; तै २, २, १२, ३; मै ४,११,२; †न्यधायि ऋ १०,२९, १; काठ ९,१९; शौ २०,७६,१; निधायि ऋ ४,२,१; ५,३,३; †निधायि ऋ १, १४५, ५[h]; ५,४१,१५; ७,४,⌊४; १०,४५,७⌋; मा १२, २४; का १३, २, ७; तै ४, २, २, २; मै २, ७, ९; काठ १६, ९; नि…धायि ऋ १०, १०, ३; शौ १८,१,३†.

नि-दधत्- -धत् ऋ १०, १८, १३; काठ १०,३¶; शौ १८,३,५२†; –धतः ऋ १०,२८,८ϕ; –धतौ ऋ ७,७०,४ϕ.

ϕनि-दधान- -नाः ऋ ३, ३८, ३.

†नि-धा[i]- -धया ऋ ९, ८३, ४; १०,७३, ११; काठ ९,१९; कौ १,३१९; जै १,३३,७; पै २०, ५२,८.

निधा-पति- -तिः ऋ ९, ८३, ४.

नि-धातु- -तुः ऋ ५, ३०,२.

१नि-धान[j]- -नौ खि १,२,५.

२नि-धान[k]- -नम् ऋ ३, ३१, २; ५३,⌊५; ६⌋; पै १३, ५, १२; –†ना ऋ १,१६३,५; मा २९, १६; का ३१,३, ५; तै ४,६,७, २; काठ ४०,६.

निधान्य- -न्यम् ऋ ८, ७२, १८.

नि-धाय मा १६,५१; का १७, ८, ५; तै ४, ५, १०, ४; ¶मै १, ६, ११; २,१,९; ६, १; ३; ३, ४,४;७,७;४,३,१;४,९; ¶काठ ११,१०; १५, १; १७, १६$; २२,१३²; ३४, २; क २७, ६; निधायो(य+उ) मै ४, ९, २१².

नि-धि[l]- -धयः ऋ १,१८३,⌊४; ३, ५८,५⌋; –धिः ऋ ७,६७, ७;

---

a) सपा. निदधे<>पचसि इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ १८०४ *m* टि.द्र. । c) पाभे. पृ १८०४ *g* टि.द्र.

d) अप ⌊पै. शौ.⌋ इति च न्यं॰ ⌊पै.⌋ इति च पाठौ? शौ. अनु पै. स्वरः शोध्यः । 'यं वधं इन्द्राग्नि- प्रभृतयः (देवाः) अपि न्यधुः, (तस्मात्) मृत्योः पूषास्मान् परिपातु' इति धा. इति कृत्वा अप इत्यत्र अपि (स्वाभ्र.) इति शोधः द्र. । एवं च पृ २७२ अत्रत्यो यः अप इति निर्देशः कृतस्तदुपरि यच्च *a* टि., तदुभयमपि नेष्टम् ।

e) तु. सस्थ. टि. अन्तर् ।

f) सपा. न्यधाम्<>निहितम् इति पाभे. ।

g) नि । अ॰ इति (तु. पृ ६२६ *m* टि.) पपा. शोधार्हः । h) तु. सस्थ. टि. उप ।

i) नाप. (पाश-) । गस. । उप. करणे अङ् प्र. (तु. या ⌊४,२⌋) । j) गस. कर्तरि ल्युट् प्र. ।

k) भाप. च नाप. च । गस. उप. भावाधिकरणयोर्ल्युट् प्र. ।

l) गस. । उप. भावे कर्मणि अधिकरणे च किः प्र. ।

१०,१०८,७[a];१८६,३[a];मा३८, २२; का ३८,५,५; मै १,२,१०; जै ४,३०,४†[a]; शौ १२,४,२९; पै १७, १८, ९; -धिना मै ४, १४, १७[b]; -धिभिः ऋ १०, १७९,२; शौ ७,७५,२†;-धिम् ऋ १,११६,११; १३०, ३; २, २४,६; ५,४३,८[c]; ७,६९,३[c]; तै ५, ६, ६, २¶; मै ४, १४, १०†; शौ १०, ७, २३[c]; १२, १, ४४; ३, ४२; ४६; ४,१७; १९,२७,९; पै ३, १२,२; १०, ७, ९; १६,७२,४; १७,३,१२; ९,४[2];१७,७;४०,२;६;-†धिषु ऋ १०, १५, ५; मा १९,५७; का २१, ४, ६ ; तै २, ६, १२, ३; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; शौ १८,३, ४५; -धी शौ ११,७,१०; पै १६, १५३, १०; -धीन् ऋ १०, ६८, ६; १०८, २; १३८,४; शौ १८, ४, ४१; २०, १६,६†; -धीनाम् ऋ ८, २९,६; मा २३, १९; का २५, ५,२; तै ७, ४, १२, १; मै ३, १२,२०; काठ ४४,१.

१निधि-पति- -तिः शौ ७,१८, ४[d]; पै २०,२,६; -तिम् मै ३, १२,२०[e]; काठ ४४,१.

२निधि-पति[f]- -तिः तै १, ४, ४४, १[d]; -तिम्[e] मा २३,१९; का २५,५,२; तै ७,४,१२,१.

निधि-पा- -पाः मा ८, १७[d]; का ९,३,३[d]; मै ४,१४,१; १२; शौ १२, ३, ३४; ४१; ४२; पै १७,४०,१;२.

निधि-मत्- -मत् ऋ १०, ५९, २; -मन्तम् ऋ २,३९,१.

नि-धीयमान,ना- -नम् ऋ १०, ३२,६; -ना[g] पै १६, १४४,३.

नि-धेय- -यौ मै ४,८,४¶.

नि-हित- -तः ऋ १,१८३,[४; ८, ५७,४]; २, ३, १; ३, १,[२०; २१]; २९, २; १२; ५, ४७, ३; ९, ६८, ५; खि १, ४, ५; मा ९, ९; १५, ५१; १७, ६०†; का १०, २, ६; १६, ६, ३; १८,५, ११†; तै ४, ६,३, ४†; ५, ४, ६, ५†; ७, १३,३; मै २, १०, ५†; १२,४; ३,४, ४†; काठ १८, ३†;१८; †२१, ८; १२; क २८, ३†; २९,६; कौ १, ७९†; जै १, ८, ७†; शौ ६, ९२, २; १४०, २; ७, ६४,१; ११, १,५; १५; १२,३, ४२;४,१४; २९; १८, ३, ७०; पै ४, १४, १[h]; ५, ४०, ५;६; १६, ७२, ६[i]; ८९, ५; ९०, ५; १०३,७†; १५२, ३; १७,१७, ४; १८, ९; ४०, २; १९, ३४, ११; ४९,१०; २०, ८,६; -तम् ऋ १, ३२,१०;१३०,३; १६४, ७; ३, ७,७; ३०,१४; ५,२,१; ६,९,५; ७५,८; ९,८७,३; १०, ५,१; ७१, १; ७९, २; खि ४, १०, २; मा ३२, ८[j]; का ३५, ३,५[j]; तै ४, ६,६, ३†; मै १, २,१०; २, ७, १६[k]; काठ ४६, १†; कौ २, २९†; ११९२‡[l]; जै ३, ३, ८†; शौ ६, ११२,३; ९,१४,५†; १०,२,११; ८, ६; ९; ११, ९, १०; १२, १, ६०; ३,४८; ४, १७; २१; १९,२७, ९; पै २,१४,४; ५,६,८;१६,६; ९, १०, ३[2]; १०, ७, ९; १३, ६, १०†; १५, १०, ८†; १६, ६६, ७†; ८२, १०; १०१, ५; ९; १४७,१; १५२,२; १७, ६, ९; १७, ७; ४०, ७; १८,२५, ७†; -ता ऋ १,७२,६; १६४, ३; ५; ४५; १०, ७१, २; खि ४, ४,३; १०,२; मा ३२, ९[m]; का ३५,३,६[m]; शौ १,१३,३;२, १,२[m]; ९,१४,३; ६;१५, २७; १०,१,२९;११,९,२२; पै २,६, २; १६,३८,१; ६१,३;४;†६६, ३;५; ८४, २; ९१, ३[n]; १४४, २; १९,३,५; -ताः ऋ १,२४,

a) पाभे. कृते पृ १२२८ *i* टि. द्र. ।

b) सपा. कामा १२६:४ मिथुना इति पाभे. ।

c) अर्थः? । नाप. (उपायन-, नैवेद्य-) । 'नि (नमसा) धीयते' इति कृत्वा पृथक् प्राति. स्यात्? ।

d) पाभे. कृते पृ १५९० *e* टि. द्र. ।

e) सपा. निधिपतिम्<>निधिपतिम् (तु. मै. पपा.) इति पाभे. । f) नाप. । तु. टि. ?महर्पति- ।

g) सपा. निधीयमाना<>मधिधीयमाना (परि.) इति पाभे. । h) तु. सस्थ. टि. ?मासीलिहितः ।

i) निह° इति पाठः? यनि. शोधः ।

j) सपा. निहितम्<>परमम् इति पाभे. । तैआ १०,१,३ मना २,३ विशिष्टः पाभे. ।

k) पाभे. कृते पृ १८०५ *f* टि. द्र. ।

l) निहितम् (कौसू ११७, ४ च) <> हितः (तैब्रा २,४,१,८ तैआ ४,४२,२ च) इति पाभे. ।

m) पद्रानि निहिता गुहास्य इति पाटस्य स्थाने सपा. तैआ १०,१,३ मना १,४ पट्रा निहिता गुहासु इति पाभे. ।

n) सपा. निहिता<>विहिता इति पाभे. ।

७; ७, ८७, ५[a]; ९,७४, ६; शौ ४,३५,६; ७,४४,१; पै २, ४०, ४; २०, १, ४; –तान् मा ३५, २०; का ३५, ४, १९; शौ १८, ४, ४१; –तानि पै १,१०१,४; १६, ६७, ५‡[b]; ७८, २; –ताम् पै ५,१५,६; –तासः ऋ १,२४, १०; –ते ऋ ३, ५५,१५; ५६, २; –तौ शौ ११, ७, १०; पै १६,१५३,१०.

नि॒हित-भाग[c]– -गः मै १,१०, १६¶; काठ ३६,९.

?निहितैपिणी– -णीम् पै १७, १२,१[d].

?नि॒घातोः[e] ऋ १,४१,९.

?नि-धाम्[f] पै १८,२६,२.

¶नि √धाव् (शुद्धौ), नि॒धावते तै ६, १,१,६; नि॒धावति काठ २३,१; क ३५,७; नि॒···धावन्ते तै ६, १,१,६.

नि √धाव् (गतौ), नि॒···धावते ऋ १, १४१,५.

न्यंधाविष्ट ऋ ९,७०,८.

नि-धि– प्रभृ. नि √धा द्र.

?नि॒धिः[g] मै ४,१४,१७.

नि √धी, दीधी (धारणे), †नि॒धी-महि ऋ ३, २९, ४; ५,२१,१; १०,१६, १२[h]; †मा १९,७०[h]; ३४,१५; का २१,४,२०[h]; ३३, १,९; मै १, ६, २; ७; काठ २, ९; ७, १३; १५,१२; ३९,१३; नि॒···धीमहि ऋ १, १७, ६; ४४, ११; ३, ३०,१९; ७,१५, ७[i]; ‡नि॒···धीमहे[i] कौ १,२६; जै १,३,६.

नि॒दीधे का ६, ४, ४[j]; नि॒दी-ध्यत्[k] मा ६, २०; मै १,२,१७[l]; काठ ३,७[l], क २,१४[l]; नि॒दे-ध्यत्[k] तै १, ३, १०,१; ६,३, ११,२.

नि-धीत– -तः मा ६, २०[j]; का ६,४,४[k].

नि √धू, नि···धूनुहि पै १३,१,९[m]. नि॒धुवामि शौ ३,११,७; ¶नि॒धु-वेत् तै ५, २, ५, ३; मै ४, ५, ४; निधूवेत्[n] काठ २०,३; २६, १; क ३१,५; ४०, ४; ¶निधू-वेयुः[n] काठ २९,३; क ४५,४. निधूयताम् शौ १,१४,२.

नि √धृ,>धारि, नि॒···दध्रे ऋ १, ३७, ७; †नि॒···दध्रे[o] ऋ ८, १७, १३; कौ २, ७७; जै ३, ८,३; शौ २०,५,७.

†नि॒धारय ऋ १,३०, ⌊२२; १०, २४,१⌋; ८,९५,८; १०,१९,३; कौ २, ७५३; ‡मै १९, ६, ६[p]; नि॒दीधः ऋ ६,१७, ६;६७,४.

नि-धार्य[q]– -यः ऋ ८,४१,४.

नि-धार्यत्– -यन्तः ऋ ४,२,१२.

?नि॒ध्रेधासि[r] खि ५, ७, ३, १०; मै ४,१३,८; काठ १९,१३.

नि-धेय– नि √धा द्र.

नि √ध्रज्, निध्रजत् पै १०, १,८.

---

a) तु. सस्थ. टि. अन्तर् ।

b) सपा. निहितानि<>वि॒हितानि इति पाभे. ।

c) विप. । वस. ।

d) पाभे. कृते पृ १६५४ o टि. द्र. ।

e) निर्देशः ? । (√*निध् ⌊=√निद् 'निन्दायां'⌋> कर्तरि) *नि॒धातु– (निन्दक-) > पं१ यनि. इति मतम् (तु. या३,१६, ⌊विस्तरार्थं⌋ PURB ⌊Arts⌋९, पृ १२ च; वैतु. पपा. नि-धातोः इति निर्देशः, अन्ये च सर्वे ⌊तत एव लब्धसंकेता इव⌋ <भावे नि √धा ⌊धारणे⌋+तोसुन् इति) ।

f) पाठः ? निदाम् इति मूको. ।

g) शोधस्य कृते पृ ६४ d टि. द्र. (तु. कामा १२६:११ च) ।

h) पाभे. कृते पृ ८०१ s टि. द्र. ।

i) सपा. °महि<>°महे इति पाभे. ।

j) सपा. नि॒दीधे (काश ४, ८, ३, २५ च) <> नि॒धीतः (माश ३,८,३,३७ च) इति पाभे. ।

k) सपा. नि॒दीध्यत् (माश ३, ८, ३, ३७ च)<> नि॒धीतः (काश ४, ८,३,२५ च)<>नि॒देध्यत्<> नि॒बोभुवत्<>वि॒बोभुवत् इति पाभे. ।

l) सात. नि॒दिध्यत् इति पाभे. ।

m) सपा. नि···धूनुहि<>वि॒···धूनुहि इति पाभे. ।

n) ऊवङ् इति उसं. (पा ६,४,७७) ।

o) तु. सस्थ. टि. आ ।

p) सपा. नि॒धारय<>उ धारय इति पाभे. ।

q) विप. (वरुण-) । गस. उप. शः प्र. (पा ३, १,१३८ ⌊तु. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. क्विप.इति⌋) ।

r) पाठः ? *नि-ध्र- [भाप. बन्धन- (तु. नेत्र- ⌊मन्थन-रज्जु-⌋)]> -ध्रे ⌊सप्त१⌋ + (√*धास् ⌊धारणे⌋ >भावे) *धासि– >वस. *निध्रे–धासि– >नैप्र. यनि. प्र१ इति [विप. न.(वर्हिः ⌊येन वारितीनां = बन्धकानां सतां रज्जु-बन्धो भवति, = बन्धकबन्धकत्वात् तन्निवारकम्⌋); वैतु. मै पपा. नि॒ध्रेधाः असि इति पदे; भा. नि॒ध्रे ⌊नि॒धा> च१ इति वा नि √धा>कृत्यार्थे नि-ध्रे इति वा⌋ इति च धासि ⌊=ददाति वा दधाति वा⌋ इति च पदे इति ? ।]

†नि-ध्रुवि[a]- -वि ऋ ८, २०, २२; -विः ऋ ७, ३,१; ८, २९, ३; काठ ३५,१; क ४८, २; कौ २, ५६९; जै ३,४६,४.

नि√ध्वस्>ध्वसि,नि···ध्वसयः ऋ १०,७३,६.

नि√नम्, नि···नमन्ताम् ऋ १०, ४२,६; शौ २०,८९,६¶; निनम ऋ १०, १४२,६; नि···नम ऋ १, १२९, ५; नि···अनमत् ऋ २,२४,२.

नि···नंसे ऋ ३,३३,१०.

नि-नमे[b] ऋ ३,५६,१.

नि√नश् (व्याप्तौ), नि···आनड् मै २,६,१२;४,४,६; काठ १५,८.

नि√नह्

†नि-नद्ध- -द्धः ऋ ६, ७५, ५; मा २९, ४२; का ३१, २,७; तै ४, ६, ६, २; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५,१०,५.

नी-नाह[c]- -हम् शौ १९,५७,४; पै २, ३०,४.

निनित्सु- √निद्,न्द् द्र.

नि√नी, निनयति तै १, ७, ५, ३¶; काठ २४, ४[2d]; ¶निनयति तै २,४,९, ३;६,५,२; ६,३,९,१; मै २, ५,१[5]; ११; ४,२,१०;३, ३; काठ १०, ३;११,१०[3];१२, १३; १९, ५; २२, १२; २५, ५; ७; २७, १; २८, ६; ३१, ७; ८; क ३०, ३; ३७, ५; ३९, २; ५; ४२, १; ४४, ६; ४७, ७; ८; नि···नयति ऋ १, १५५, ३; ¶निनयतः काठ ११, १०; १३, ८; ¶निनयन्ति मै २, ५,७; ३,९,४; १०,७?[e]; ४,१,१४;काठ ११,१०;¶निनयेत् काठ ३५, १८; ¶निनयेत् तै ६, २, ७, ५; मै १, ८,३; ३, ४,८; ४, २,३; काठ ६, ३; ३५,१८; क ४,२; ४८,१६[?].

निनेषत् शौ १२, ३, ५५-६०; पै १७,४१,५-१०.

नि-नी- निन्यः[f] पै १९, १८,४.

¶नि-नीय काठ २५, ७; ३४, १८; क ३९,५.

नि-नेतोस्(:) मै २,५,१¶.

?निनृजत[g] पै १,६९,१.

√निन्द्, निन्दत्-,निन्दा-,निन्दितृ-निन्दितृ-, निन्द्य- √निद् द्र.

?नि न्नु दै नां स्वा नि[h] पै ६,२२,१४.

?निन्ह्य् प्रतिद्ध्मा[i] पै २०,१८,६.

?निप[j]- -पस्य पै १४,४,४.

नि-पक्षति[k]- -तिः मा २५, ४;५; का २७, ४, १; ५,१; तै ५,७,२१, १; २२, १; मै ३, १५, ४; ५; काठ ५३, ११;१२.

नि√पत् (गतौ), >पाति, निपप्तम् मै ४,१४,११; शौ १२, १,३१; पै १७, ४,१.

नि···पातय पै ४, ४,९.

नि···अपीपतत् ऋ ८,१००,७.

नि-पुत(त>)न्ती[l]- -न्ती शौ १२, ७,१५.

नि-पतित,ता- -तः पै २०,१५,९; -ता शौ १२, ७, १५; पै १६, १४३,६; -ताभ्यः[m] पै १, ३७, २; -तायै[m] शौ ६, ९०,३.

नि-पात- -तम् पै १६, ३६,९[n].

नि-पाति(त>)ता- -ताभ्यः पै ३, ३७,१?[o].

नि√पद्, >पादि, निपद्यते ऋ १०, १६२, ५; शौ ८, ६, ७; †२०, ९६, १५; १६; निपद्यते ऋ १०, १४६, ५; शौ ११, ६,२५; १८,

---

a) विप. (अग्नि-, देवाऽऽपित्व-)। प्रास. पूप. प्रकृति-स्वरः (तु. सा.; वैतु. GW. <नि√ध्र इति)।

b) कृत्यार्थे केन् प्र.। गस.।

c) नाप. (कक्ष्या-)। गस. करणे घञन्तम्, उपसर्गस्य दीर्घः।

d) सकृत् सपा. अपो निनयति <> परिजुहोति इति पाभे.।

e) पाठः? निनदति इति शोधः (तु. तै ६, ४, १,४ नियच्छति)।

f) स्त्री. विप. ([निनेत्री-] धमनि-)। ऊरे छन्दस्तः ='निनियः।

g) पाठः? (नि√नृष [हिंसायाम्]>)लङि प्रपु१ न्यमृषत् इति शोधः।

h) पाठः? निर्णुदे (द ए) तान् सपत्नान्, अप सापत्न्याद् धि। बिभ्रन् शमस्मै कृणवः, *वि-भ्र(हिन्- >)ही अंशतामसौ इति चतुष्पाद-शोधः।

i) पाठः? निर् ह्य(हि-अ)ति दध्मा (दध्मौ) इति शोधः।

j) नाप. (प्राणि-विशेष-)। व्यु.?। सपा. निपस्य<> पीपस्य इति पाभे.।

k) नाप. (द्वितीय-पार्श्वास्थि-)। प्रास.।

l) विप. (ब्रह्मगवी-)। गस.।

m) पाभे. कृते पृ १५२५ h टि. अस्यापि समावेशः द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १७९७ k टि. द्र.।

o) पाठः? नि-पातितम् आभ्यः इति द्विपदः शोधः (तु. तस्थ. टि. ?निशीर्षो)।

३,१[a]; पै ७,११,६†; १६,२३, ५; ७९, ८; न्यपद्यन्त शौ १४, २,३२; पै १८,१०,२.

नि··· अपादयत् ऋ २, ११, १०.

नि-पत्स्यत्– -स्यते तै ७, १, १९, २; काठ ४१,१०.

नि-पद्य तै ३,४,८,६¶.

नि-पद्यमान– -नाय तै ७, १, १९, २; काठ ४१,१०.

नि-पन्न– -न्नाय तै ७, १, १९, २; काठ ४१,१०.

नि√पा (रक्षणे), निपाति ऋ १,७३, ३; ७, १, १५; निपाति ऋ ९, ६, ८[b]; क ४८, ७†[b]; शौ ९, १५, २३‡[c]; पै १९, ५०,१०; निपातः[d] ऋ ४, ५५, ⌊३ (१०, ७६, १)⌋; निपान्ति ऋ ७, ५६, १९; १०, ५, ⌊२; १७७,२⌋; मै ४, १४, १८†; निपासि ऋ ४, ११,६[e]; †निपासि ऋ ८, ५२, ७; खि ३,४,७; मा ८, ३; का ८,१, २; तै १,४,२२,१; मै १, ३,२६; काठ ४, १०; क ३, ८; †निपातु ऋ १, १०६, ⌊७; ४, ५५, ७⌋; ७, ३८, ५; १०, ६३, १६; पै ४, २८, ७; नि··· पातु ऋ ७, ३८, ३; निपान्तु ऋ ७, ४०, ६; निपाहि ऋ १, ६७,३; ७०,३; ९१,१५; ३,१,१०; ६, १५, ⌊१२; ७,४, ९⌋; ७, ३, ७; ८; ८, ४४,⌊(७, १५,१३) ११⌋[f]; ६१, १६; शौ १९, ४७, ५[g]; पै ६, २०, ५[g]; †नि··· पाहि ऋ १, २७, ३; कौ २,९८६; जै ४,२४,७; †नि··· पाहि ऋ १, ३६, १४; मै ४, १२,१; काठ १५,१२; निपातम् ऋ ४,५६,⌊(१६,२१; १७, २१; १९-२४, ११)४⌋; ८,८७,२[h].

नि-पातवे पै १९,३७,३.

†नि-पादु[i]– -दाः ऋ ५, ८३, ७; तै ३,१,११,६; काठ ११,१३.

नि√पिष्

नि-पिष्ट– -ष्टासः शौ १०, ४, १३; २०; पै १६,१६,३;१०.

नि-पुर्[j]– -पुरः मा २,३०; का २,७, २; शौ १८,२,२८.

नि√पू

†नि-पूत– -तः ऋ ८, १७,११; कौ १, १५९; २, ७५; जै १,१७, ५; ३, ८, १; शौ २०, ५, ५; –तम् ऋ २, १४, ९.

नि√पृच्छ्, निपृच्छामि पै १३, १४, ५; ८; नि··· पृच्छामि पै १३, १४,४.

नि√पॄ>पृ, निपृणामि शौ १८, २, ३०; ४,४२.

नि√प्रथ्, नि··· पप्रथन् ऋ २,११,८.

नि-प्र√भृ, †नि··· प्र··· भरामहे[k] ऋ १,५३,१; शौ २०,२१,१.

नि-प्र√ली, निप्रलीयन्ते पै १७,१२, ५.

नि-प्र√वी (*दीप्तौ)

नि··· प्रप्र··· विवाय[l] ऋ ७, ६, ३.

नि√प्रियाय(<प्रिय–), निप्रियायते शौ १२,४,११[m]; २१; २५.

नि√बन्ध्, निबध्नीमः शौ ४, ३८, ७.

निबध्यन्ताम् पै १३, १०,२.

नि√बाध्, निबाधते ऋ १०, ३३,२;

---

a) तु. सस्थ. टि. उप।

b) सपा. निपाति<>पाति इति पाभे.।

c) पाभे. क्वे पृ १८०२ e टि. द्र.।

d) °पा° इति स्वरः? तु. GW.।

e) तु. सस्थ. टि. यद्–>यम् इति।

f) तु. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. प्रति··· नि° इति।

g) तु. RW. W. प्रभृ.; वैतु. पै. शंपा. प्रभृ. नु पाहि इति?।

h) वैतु. सा(पक्षे) धा. पाने वृत्तिः।

i) नाप. (निम्न-प्रदेश- ⌊तु. नि-वत्-⌋)। वस. अन्तोदात्तः (पा ६, २,१९२ ⌊तु. सा. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. भा. गस. घञन्तम् ⌋)।

j) विप. (असुर- ⌊तत्स्वरूपविवेचनविषये तु. आपश्रौ १,८, ७⌋, दस्यु-)। अर्थः व्यु. च?। <नि√पृ (=√वृ ⌊भरणे =*प्रवेशे⌋)। 'ये निपुरः (निभृतं गुप्तं यथा स्यात्तथा प्रवेशिनः सन्तः) भरन्ति (*प्रविशन्ति)' इति वा. (वैतु. सा ⌊का.⌋ उ. म. MW. Gri. ?Egg ⌊माश २, ४, २, १५⌋ < नि+पुर्- ⌊शरीर-⌋ > कस. स्त्री. यनि. सूक्ष्म-शरीर-पर्याय इति कृत्वा 'ये ⌊तादृंशि शरीराणि⌋ भरन्ति ⌊धारयन्ति⌋' इति वा. इति; सा ⌊शौ.⌋ 'नियमेन पृणतः नि-पुरः ⌊पौत्रान्⌋ भरन्ति ⌊हरन्ति, तु. पाभे. माश्रौ १,१,२,८⌋' इति कृत्वा उस. नाप. इति च)। सस्थ. परा-पुर्-, (√भृ>) भरन्ति इत्यत्रत्ये टि. अपि द्र.।

k) तु. वें. स्क. सा.; वैतु. GW. नि इति च प्र इति च स्वाश्र. न गतौ इति ?।

l) तु. वें. सा., वैतु. PW. GW. नि इत्यस्य पृथग् अन्वय इति?। अत्र *निप्रवयण– इति निष्प्रभीकरण- इत्यस्य पर्यायः द्र. (तु. सस्थ. तत्कर्मभूतानामपरांभावनश्रुतिः)।

m) सपा. निप्रियायते<>नु प्रियायते इति पाभे.।

नि···बाधे[a] पै ८, २, १; †नि बाधस्व ऋ ८, ६४, २; कौ २, ७०५; जै ४, ७, १०; शौ २०, ९३, २; †निबाधथाः[b] ऋ १०, १८,११; शौ १८,३,५०.

नि-बाधित- -तम् ऋ १, ११९, ८; ७,८३,६.

नि-बाध्य काठ १३,५[2]¶.

नि √बाह्

नि-बाढ,ळ्ह- -ळ्हः ऋ १,१०६,६; -ढः पै ४,२८,६.

नि √बुध्, निबोधात् ऋ २, ३०, ७; निबोध शौ १९,४९,५. निबोधियत् ऋ २,१६,७.

नि-बोधित- -तः पै २०,१५,९.

नि √बृह् (हिंसायाम्),>बर्हि,निबर्ह खि ७,७,४.

निबर्हीव् ऋ १, १००, १८; ४, २८,३; निबर्हीः ऋ ४,१६,१२. निबर्हय ऋ १, १३३, ५; २, २३, [८; ६, ६१,३]; खि ४, ५, ६[c]; †निबर्हयः ऋ १, ५३, ७; शौ २०,२१,७; †नि···बर्हयः ऋ १,५३,६; शौ २०,२१,६.

नि √मज्ज्, निमज्यते[d] खि ५, १५, १०.

नि-मज्जन- -नम् पै ५,२०,२.

¶नि √मी>मायि

ϕनि-माय्य काठ ३४,९[2].

¶नि √भू>भावि, बोभू, †नि-(*अभवत्) ऋ १,१९१, ४; पै १९,७,७.

¶न्यभावयत् काठ ८, ११; क ७,८.

निबोभुवत् मै १,२,१७[e].

नि-भूय-

निभूय-पु[f]- -पाय मा २२,२०; का २४, ७,२; तै ७,३,१५,१; मै ३,१२,५; काठ ४३,५.

¶निभूय-पू[g]- -पूः काठ३४,१६.

नि √भृ, नि···भ्रियन्ते ऋ ७,२१,२.

नि-भृत- -तम् ऋ १, १०२,५; २, १४,१०.

?निभ्रा[h] पै ४,१८,२.

नि √भ्राग्>भ्राशि

ϕनि-भ्राशयत्[i]- -यन् ऋ १०, ११६,५.

नि √मज्ज्, न्यमज्जत् काठ ८,२.

नि-मज्य शौ१०,४,४; पै१६,१५,३.

नि-मन्यु[j]- -न्युः शौ ३, २५,४.

नि √मा (माने), नि···ममिरे ऋ ३, ३८,७.

नि √मि (प्रक्षेपणे),निमिनोति शौ ४, १६,५[k]; निमिनोमि शौ ३,१२, १; पै ३,२०, १; निमिनोतु शौ ३,१२,४; पै ३, २०,४;७,६,६. निमिमाय शौ ९,३,११; पै १६, ४०,३; निमिम्युः ऋ ३,८,६. निमीयते शौ ९, ३, २१; १२, १,३८; पै १६,४०;८.

नि-मित,ता- -ता ऋ ५, ६२, ७; शौ ३, १२, ५[l]; ९, ३, १६; पै ३,२०, ५[l]; १६,४०,२; -ताम् शौ ९,३,१९[2]; पै १६, ४१, १; -तासः ऋ ३,८,७.

†नि √मिक्ष्[m],नि···मिमिक्षतुः ऋ८,

[a]) पाठः? सपा. शौ [५, १३,२] नु (उपमार्थीयः)··· बाधे इति पाभे. ।

[b]) सपा. तैआ ६, ७,१ विबाधिथाः इति पाभे. ।

[c]) °बाहं° इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. खिसा २९,६२)।

[d]) सपा. निमज्यते<>विभिद्यते इति पाभे. ।

[e]) पाभे. इते पृ १८०७ *l* टि. द्र. ।

[f]) विप. (विष्णु-) । व्यु.? । उस. उप. <√पा [रक्षणे] । पूप. नि √भू [*दीप्तौ] भावे क्यबन्तम् (वैतु. Egg [माश १३, १,८,८] धा. प्रादुर्भावे वृत्तिं कृत्वा कर्मणि प्र. भूतजात-पर्याय इति, धा. प्रसादे वृत्तिं कृत्वा भाप. इत्यपि संकेतुकः; उ. म. ल्यबन्तम् इति) ।

[g]) विप. (सोम-) । अर्थः व्यु. च? । 'अपूतः पूर्यते' इति कृत्वा (नि *भू =√पृ [पवने] >कर्मणि) > *नि-भूय (निष्पाव्य- [अपूत-])+(√पृ [पूरणे] >कर्मणि) *पुर्- >उस. यनि. [तु. मै [२, ११, ५] काठ [१८, ११] अपूत-भृत्- इत्यत्रस्यस्य सोमपात्रविशेषवाचकस्य सतः आधवनीय- इत्यस्य पर्यायः, सस्थ. पूतभृदाख्यपात्रान्तरानुयोगितया सुपूत-पुर्- इत्येतत् सोमस्यैवापरं विप. (तु. सप्र. अप्राय. ३,३ मूको. निर्धाय-पुर्- [?*निर्धान्य-पुर्-]इत्येप पाभे., ऋ[८,१,१७]'अप्सु सोनम् आ-धावत' इति श्रुतिश्च)]।

[h]) पाठः? (नि √भ्राज्>भ्राजि>कर्तरि) *नि-भ्राज्- >-भ्राट् इति शोधः। अत्र ज्वर-विशेषाः अभिताः स्युः। सस्थ. तन्द्रीः इत्यत्र तन्द्रयतीत्यर्थे कर्तरि प्र. इति कृत्वा पृ १४६३ *f* टि. शोध्यम् । सस्थ. ?तीतीयका इत्यस्य स्थाने च तृतीयकः इति पाठ-शोधः द्र. ।

[i]) न्युपसृष्टस्य सतः धा. निरुच्छेदकीकरणे [कुण्ठीकरणे] वृत्तिः (तु. सस्थ. भ्राश्य- इत्यत्र टि., GBV.; वैतु. वें. सा. नितरां दीपने, GW. प्रमृ. च नितरां भ्रंशने तात्पर्यमिति ?) ।

[j]) विप. (कामिनी-) । वस. ।

[k]) सपा. निमिनोति<>विचिनोति इति पाभे. ।

[l]) सपा. हिग्र १, २७,८ विमिता इति पाभे. ।

[m]) <√म्यक्ष् । धा. धारणे वृत्तिः ।

६१,१८; कौ २,८०९.
नि···मिमिक्षिरे ऋ १०,९६,३; शौ २०,३०,३.
ϕनि-मिमिक्षत्[a]– -क्षन् ऋ ७,२०,४.
नि √मिघ्,मिह्, न्यमेहत् तै २, २, ८,२¶.
नि-मेघमान,ना– -नः ऋ ८,४,१०; -नाः ऋ २,३४,१३.
?निमितेव[b] ऋ ३,३०,४.
नि-मिमृक्षुः[c] ऋ १,६४,४.
नि-मिश्ल,श्ला[d]– -श्लः ऋ ६, २३, १; ८,९६,३; -श्लाम् ऋ १, १६७,६.
नि √मिष्, निमिषति ऋ ३, २९, १४; †निमिषन्ति ऋ ९,७३,४; १०,१०,८; काठ ३८,१४; शौ ५,६,३;१८,१,९; पै ६,११,४.
नि-मिष्[e]– -मिषः ऋ ८,७३,२; मै ४,१४,९; शौ ४,१६, ५; पै ५, ३२,५; -मिषि ऋ १, ७२,५; २,३८,८; पै २०,११,५†.
नि-मिष[e]– -षः तै ५, ५,१०,५¶.
नि-मिषत्– -षत् तै ४, ७,१५,१; मै ३,१६,५; काठ २२, १५; शौ १०,८,२;११; पै १६, १०१,१; ९; १०२,३; -†षतः ऋ १०, १२१,३; मा २३,३; २५, ११; का २५,२,१;२७,१०,२; तै ४, १,८,४; ७,५, १६, १; मै २, १३,२३; ३,१२, १७; काठ ४, १६;४०,१; ४५,१३; शौ ४, २, २; ९, २,२३§; -ϕषन्ता ऋ ८, २५, ९; खि ५, ७,४, ७; पै ४, १,३†.
नि-मिषस्(:)[f] ऋ २, २८, ६.
नि-मेष[e]– -षः तै ७,५, २५,१¶; पै १७,२९,९; -षाः मा ३२,२; का ३५,३,२; -षाय मा २२, ८; का २४,३,६; मै ३,१२,३.
नि √मिह् नि √मिघ् द्र.
नि √मीव्
नि-मीव(त्>)न्ती– -न्तीम् शौ ५, ७,७; पै ७,९,७[g].
नि-मृ(ग्र>)ग्रा[h]– -ग्राः ऋ २,३८,२.
?निमृत्रत पै ४,१६,२.
नि √मृज्, निमार्ष्टि मै १, १०,१८¶. निमार्ष्टि तै ६,४,३,४; मै १,८, ५; काठ ६,५; १२,१३;२७,१[२]; ३६,१३; क ४, ४; ४२, १[२]; निमृजे पै २०,४३,१०; नि··· मृजे ऋ ५,५२,१७; निमृजताम् काठ १४,१; निमृड्ढ्वम् तै १, ७,८,४; नि···मृड्ढ्वम् तै १, ६,३,१; कौ २, १००६; जै ४, १७, ११; ¶न्यमार्ट् तै ७,१, १,२[२];३[२]; मै १,८,१;२; काठ ६,१; क ३, १२; निमृज्यात् तै ६, ४,५,६[२]¶.
निमामृजे ऋ ७, २६,३; निमामृजुः ऋ १०,६५,७; ६६,९; नि···मृष्ट ऋ १, १४०,२; न्यमृक्षाम ऋ १०,३९,१४.
निमृज्येथाम् मै १,११,३; ७.
नि-मृजत्– -जन्तः ऋ १०,१२२,७.
नि-मृजान– -नाः मा ९, १९; का १०,३,१३.
नि √मृण्, निमृणामि[i] काठ ७,२; क ५, २; ¶न्यमृणत् काठ १०, ५; नि···अमृणतम् ऋ ४,२८,४.
नि √मृद्, म्रद्, नि···मृद्यासम्[i] मै १,५,४; ११.
नि-म्रद्[j]– -दः[k] मै १, ५, ४; ११; काठ ७,२;९; क ५,२;८.
नि √मृ>मृ, निमृणीहि शौ १०, १, १७; पै १६,२९,४[l]; ३६,७.
नि-मेघमान– नि √मिघ् द्र.
?निमेत पै २,२६,३.
†निम्न[m]– -म्नम् ऋ १, ३०, २; ४,

a) जुहो. गस. (तु. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. नि··· सम्···ववोच इति)।
b) निर्देशः? =नि-मिताः (विप. [= नियमिताः]) इव इति स्यात् (तु. वें. सा.; वैतु. GRV. स्थूणार्थे नाप. इति कृत्वा °ता इव [तु. पपा.] इति वा <°ताः इव इति वा, GW. °ते, व इति कृत्वा द्यावापृथिव्योः विप. इति?)।
c) <नि √*मृक्ष् ('भासने' [तु. स्क. √म्रक्ष् [दीप्तौ] इति])। अवस्थाने वृत्तिरिति कृत्वा वें. सा. < नि √मृज् इति, GW. GRV. ORN. नि √म्यक्ष्>मिक्ष्>निमिमिक्षुः इति शोधपराः द्र.।
d) विप. (इन्द्र-, वज्र- प्रमृ.)। प्रास. उप. =मिश्र–।
e) भाप. यथाक्रमं भावे क्विप्-क-घञः प्र. द्र.।
f) गस. कसुन्नन्तम् (तु. GW., KZ [४०, २९-३०] वैतु. सा. प१<नि-मिष्– इति)।
g) नमी° इति पाठः? यनि. शोधः द्र.। h) विप. (अप्-)। प्रास.। उप. √मृज् + रक् प्र. उसं. (पाउ २,१३)।
i) सपा. निमृणामि<>नि···मृद्यासम् इति पाभे.।
j) गस. उप. अजन्तम्।
k) सपा. माश्रौ १,६,२,१२ । आपश्रौ ६,१८,२ तु निमृदः इति पाभे. (वैतु. MW. °मृद्–>इति?)।
l) सपा. निमृणीहि<>निःशृणीहि इति पाभे.।
m) विप. नाप. च (अवनत-, तादृक्-प्रदेश-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। < नि + म्नः प्र. इति GW. WG. [१२२४] SEY [२१] प्रमृ.; < नि √म्ना इति वा

३३,७;४७,[२; ८, ३२, २३]; ५, ५१, ७; ९, ९७, ४५; कौ २, ९७९; जै ४,२३,१०; पै २, ३३,२§; -म्रा ऋ १, ५७, २; शौ २०, १५, २; -म्रे ऋ ९, ६९,७; -म्रेन ऋ ९, १७, १; जै ४,२१,७; -म्रैः ऋ १०,७८, ५; १४८,५.

नि√म्रद् नि√*मृद् द्र.

नि√म्रुच्, निम्रोचति काठ २३, ८¶; न्यम्रोचत् पै ५, ३, २; निम्रोचेत्[a] तै ६,४,२,१¶.

¶नि-म्रुक्त- -क्ते मै १,८,४; काठ ६,५; ३१,१५; क ४,४.

नि-म्रुक्ति[b]- -क्तिम् तै ५, ७, १९, १; मै १, १०, ९¶; काठ ३६, ३¶; ५३,९.

नि-म्रुच्[b]- -म्रुक् शौ ४,३,६;-म्रुचः ऋ १, १५१, ५; १६१, १०; तै १, ५, १०, २; काठ ३४, १९; ३७,१०; क ४८, १[२]; शौ १३, ३, २१; -म्रुचि ऋ ८,२७,१९; १०, १५१,५.

नि-म्रोचत्- -चन् तै ५, ४, ६,६¶; मै ३, ३, ८¶; काठ २१, ८¶; शौ २,३२,१; पै २, १४, १; ४, १६,१; ५,३,२[२].

नि√यक्ष् (यमने)

नि-यक्षक- -कः पै १,११२,४.

नि√यच्छ्, यम्[c], नियच्छते[d] मै २, १३,१०; काठ ३९, १०; ¶नियच्छति तै २, १, १, २; ८,५; ६,५,४[२]; ४, ३,११, ५§[d]; ६, ३,४,६; ४,१, ४; ५, ६; मै ३, ८, ९; नियच्छतः पै ४, ३४, ४; नियच्छन्ति मै १, ४, ६; नियच्छानि[e] काठ ३६, १५[e]; नियच्छात् शौ ७, ७, ४१[f]; २५, १; ४२, २; ४९, ११[g]; १२, ३,८; १९, ३१,५; १४[h]; पै २, १२, १[i]; २[j]; ३, २७, ६; १०, ५,५; १४[h]; १७, ३६, ८; १९, ४१, ५; २०, ३, ८; ६, १; ९, १०; नियच्छान्[k] शौ १८, ४, ४०; नियच्छतु ऋ १०, १९,२; खि ३, १५,२१; मा ९, २४[h]; का १०,५,३[h]; तै १,७,१०,२[h]; मै १, ११,४[h]; शौ १,१,३; २, २६, १[i]; १०, ३,१७-२५; १९, ३१, ६; ८; पै १०, १, १०; ५,६; ८; १६,६४,८-१०; ६५, १-४; १९, २१, १५†; २६, ३; नियच्छतात् खि ५,१, २; पै २, ९०, ५; ३, ३४, ९; १९, २४, १९; नियच्छन्तु शौ १८, ३, ११; नियच्छ ऋ ३, ५१, ११; खि २,९,४; मा ३७, १६[l]; का ३७, ३,३[l]; काठ ३६, १५[e]; कौ २, ८८†; जै ३,९,३†; शौ २, २६, २[j]; ३, २०, ८; ७, १२०, ३; ११, १, ३; ११; १९,३१, १३; पै १, १०६, ६; १०, ५, १३; १५, २२,२; १६, ८९,३; ९०, २; १९, ५३, १-३; २०, १७, १०; २०, ३; नि...यच्छ शौ ९, ४, ६; पै १६, २४, ६; नियच्छतम् ऋ १, ९२,१६; ४, ४७, ४; ५०, १०; ७, ७४, २; ८२,८; ८, ३५, २२; तै ३, ५, १,२[m]; मै २, २,६; काठ १०, १२; †कौ २, १०४; १०८४; जै ३, १०, ६†; शौ ४, २५,६; ७, ५४, १; २०, १३, १†; पै १९, १५, ५; नियच्छत मै १, १०,३; काठ ९,६; ३८,१२; क ८,९; नियच्छेत् पै १०,१०,५.

†नियमते ऋ ६, ४५, २३; ७, २७, ४; ३७, ३; ८, २, २६; कौ २, १००९; १०१७; जै ४, ९, ८; शौ २०, ७८,२; †नियमत् ऋ ८,३३, ८; कौ २, १०४७; शौ २०, ५३, २; ५७, १२.

नियेमे ऋ १०, ४०, १४; नियेमिरे ऋ ८, १२, २९; नियेमिरे ऋ १०, ५६,[(८, ३,६; १२, २८-३०; ९, ८६, ३०) ५];

नि√नम् इति वेति अभा.?, MW [पक्षे] च। √नन्>भावे ननस्-[अवनति-]>*ननस्तु->नैप्र. वनि. इति मतम्।

a) तु. सस्थ. टि. नभि।   b) भाप. =अस्तनन-।

c) उपसृष्टस्य धा. नियमनदानादिषु च वृत्तिः।

d) सपा. नियच्छते <> नियच्छति<> नियच्छतु पार ३,३,५ इति पामे.।

e) सपा. तैना २,७,७,३;४;५ आपश्रौ २२, २६, २ प्रयच्छामि इति पामे.।

f) सपा. नियच्छात्<>वियंसत् (तैना २, ५,८,४; ८,४,१ आपश्रौ १०,३१,६ च) इति पामे.।

g) सपा. नियच्छात्<>नुपेशतन् इति पामे.।

h) सपा. नियच्छात्<>नियच्छतु (नाश ५,२,२,६ च)<>नियंसत् इति पामे.।

i) सपा. नियच्छात्<>नियच्छतु इति पामे.।

j) सपा. नियच्छात्<>नियच्छ इति पामे.।

k) सपा. हिगृ २,१०,६ नियच्छन्तु इति पामे.।

l) पामे. क्रते पृ १८०४ l: टि. द्र.।

m) पामे. क्रते पृ १५५८ c टि. द्र.।

ऻनि॒ये॑मुः[a] कौ १, २४६; २, १०६८; जै १, २६, ४; नि॒··· येमथुः ऋ १, ३०, ⌊१९ (५, ७३, ३)⌋; नि॒यं॑सत् ऋ १०, ४२,८; काठ १४,२[b]; शौ २०, ८९, ८†; ऻनि॒···यं॑सत्[c] तै ४, ६, १, ५; काठ १८, १; कौ १, २२; जै १, ३, २; ४, ६, ८; †नि॒यमन् ऋ ३, ४५, १[a]; ४, ४४, ⌊५; ७, ६९,६⌋; मा २०, ५३[a]; का २२, ५, ७[a]; शौ२०, १४३,५; न्य॑यान्[d] ऋ२,३८,३. †नि॒यंसते ऋ १,८०,३; कौ १, ४१३;जै१,४०,५;नि॒···अयंसत[e] ऋ १०, ४०,१२; नि॒येमिरे ऋ ८,७,३४; नि॒···येमिरे ऋ ८,४, ५; नि॒···येमिरे, नि॒ (येमिरे) ऋ ८,७,५; न्य॑यामि ऋ ६,३४,४.

नि॒-यत,ता– -तः खि ७,२,४; –तम् ऋ ४, ३,९; –ता ऋ १०,२७, २२.

नि-यति– -तिः काठ ३७,७¶.

नि-यन्तृ– -॒न्तः[f] मै १, ११, ४; –न्ता ऋ ८,३२,१५.

नि-यम– -मम् पै १५, ६,७.

नि√यत्, नि॒···यतते ऋ १, १८६, ११.

?नियन[g]– -नम् पै १९, ४१,७.

?नि···यहतम्[h] पै ४,३७,६.

नि√या, नि॒याथः ऋ ५, ७५, ५; नि॒याहि ऋ ५, ३५,५; नि॒यात ऋ ५, ४२, १०; न्यु(नि-अ)यातन>ना[i] ऋ ५, ५४,५; †नि॒[c] ···या॒सत्[j] ऋ ६, १६, २८; मा १७,१६; का १८, २, १; मै २,१०,२; क २८,२.

नि-यि॒न्[k]– -यिनम् ऋ १०, ६०, २.

नि-या॒न[l]– -नम् ऋ १, १६४, ४७[m,n]; १०,१९, ४; १४२,५; मै ४, १२, ५†[m]; †काठ ११, ९[m]; १३[m]; शौ ६,२२,१†[m]; ८, २,१०; ९,१५,२२†[m]; १३,३, ९†[m]; १८,४,४४; पै १६,३,१०; ६९,१३†[m]; १९,२२,१०†[m].

नि√यु[o], नि॒···युयोतम्[p] ऋ ७, ६८,५.

नियुवते तै २,६,२,३¶; नि॒··· यु॒वति ऋ १०,४२,५; शौ २०, ८९, ५†; नि॒···यु॒वेथे ऋ १, १८०,६; नि॒युवे ऋ ८,१९,३३; नि॒युवैते ऋ ७,४०,२; †नि॒··· युवस्व ऋ ७, ५, ९; ९२, ३[q]; मा २७, २७[q]; का २९, ३, ४[q]; मै ४, १०,६[q]; काठ १०, १२[q]; †नि॒ (युवस्व)[r] ऋ ७, ९२, ३; मा २७,२७; का २९,३,४; मै ४, १०,६; काठ १०,१२; ऻ[q]नि॒··· युव, ऻनि॒(युव)[r] तै २,२,१२,८. नि॒···योयुवे ऋ १०,९३,९.

नि-यव॒[s]– -वम् ऋ १०,३०,१०.

नि-यु॒त्[t]– -युत ¶तै २, १, १, १-३; –†युतः ऋ १, १३४, २; १३५, ⌊२; ७, ९०, १⌋; १६७, २; १८०, ६; ३, ३१, १४; ३५, ⌊१; ७, २३, ४⌋; ४, ४१,

---

a) सपा. नि॒येमुः<>नि॒यमन्<>वि॒यमन्<> न्येमुः तैआ १,१२,२ इति पाभे.।

b) पाभे. कृते पृ १८१२ *h* टि. द्र.।

c) सपा. नि॒···यं॑सत्<>नि॒···या॒सत् इति पाभे.।

d) लुङि प्रपु१ रूपम्।

e) सपा. नि॒···अयंसत (आपमं १,७,११ च)<> नि॒···अरंसत इति पाभे.।

f) सपा. नि॒यन्तः<>?न्यन्तर् इति पाभे.।

g) पाठः? (निर्√जि>भावे) *निर्-जिन्–⌊=पराजय-⌋ > -नम् इति शोधः (तु. मूको. नियिनम् इति)।

h) पाठः? नि···वहतम् इति शोधः (तु. ऋ ७,६९,५)। सपा. शौ ४,२८,६ नि॒··· धत्तम् इति पाभे.।

i) नि॒ अ॒या॰ इति पपा. शोधार्हः (तु. पा ८,१,७१)।

j) वैतु. सा ⌊का.⌋ म.< √यास इति, उ.< √यस इति च।

k) विप. (रथ-)। गस. उप. किनिः प्र. उसं. (पा ३,२, १७१)।

l) भाप. (निर्गमन-) च नाप. (मार्ग-) च।

m) सपा. कृ॒ष्णं नि॒या॒नम् (आश्रौ २,१३,७ माश्रौ ५,२, ६,१० वैताश्रौ ९,५ या ७,२४ च)<>अ॒सितवर्णाः ⌊परि.⌋ आपश्रौ १९,२७,१ च) इति पाभे.।

n) प्रकृते स्थले कृ॒ष्ण– इति √कृप् ("*दीप्तौ" ⌊तु. √घृष्⌋) इत्यतो निष्पन्नं सद् *दीप्तिमदर्थे विप. इति कृत्वा कृ॒ष्णं नि॒या॒नं इति पदाभ्याम् उत्तरायणकालः संकेतितः (तु. सपा. भा. ⌊तै३,१,११,४⌋ कृतः संकेतः; वैतु. या ⌊७,२४⌋ प्रमृ. कृ॒ष्ण– इत्यसितार्थ इति कृत्वा धूमे वा रात्रौ वा तात्पर्यमित्यादि?)।

o) मिश्रणवन्धनदानादिषु धा. वृत्तिः यथायथं द्र.।

p) तु. नि॒···युवस्व, वैं. ORN. प्रमृ.; वैतु. सा. धा. अमिश्रणे वृत्तिरिति।

q) सपा. नि॒···युवस्व<>नि॒···युव इति पाभे.।

r) सपा. नि॒(युवस्व)<>नि॒(युव) इति पाभे.।

s) गस.। उप. भावे अप् प्र. थादि-स्वरश्च।

t) नाप. स्त्री.। उप. क्विबन्तम्।

१०; ४७,[४; ६, ६०, ८]; ५, ५२, ११; ६, ३५, ३; ३६, ३; ४७, १४; ४९, ४; ७,१८, १०; ७२,१; ९०,३; ९१,५; ६;९२, १; १०, २६, १; खि ५, ७, ४, ६; मा ७, ७; २७, २४; ३३, १८; ५५; ७०§; का ७, ३, १; २९, ३, ३; ३२, २, १; ५,१; ६, १§; तै १, ४, ४, १; ३,४, २,१; मै १, ३, ६; ४, १०, ६; ११, १; १४, २;१८; काठ ४, २;१५;१२,१३¶;१३,११;३८, ७; क ३, २; कौ २, ३४२; जै ३,२८,१४; शौ २०,१२, ४; –युतम्[a] ऋ १,१३८, ३; –युता ऋ १,१३५,१;७; –[युताम् ऋ ७,९१,३; मा २७,२३; का २९, ३, १; मै ४,१४,२; –[युद्भिः ऋ १,१३५,[३; ७, ९२, ५]; ३, ५८,७; ४,३१,४; ६,२२, ११; ४५, ३१; ६२,११; ७, ९२, ३; १०, ३,६; ८,६; खि ५, ६, १; मा १३,१५; १५,२३; २७,२७; २८; ३१§; ३३§; का १४,१, १५; १६, ५, ४; २९, ३, ३§; ४; ६§; ९; तै २, २, १२, ८; ४,४,४, १; मै २, ७, १५; ४, ६, २§; १०, ६; १४, २; काठ १०, १२[२]§; १६,१५; शौ २०, ३६,११.

नियुत्-वत्[b]– -०वः ऋ १,१०१, ९; ८, १०१, १०; जै ४, १६, ४†; –वतः ऋ २, ४१, ३[c]; –[वता ऋ १, १३४, १; ४, ४७, [(२, ४१, २) १]; मा २७, ३०; का २९, ३, ८; कौ २, ९७८; जै ४, २३, ९; २४, १; –¶वते तै २, १, १, १; २[३]; ३; ५,५, १, १; २[२]; मै २, ५, १[३]; ३, १, १०[२]; काठ १२, १३[२]; १५, २§; –वन्तः ऋ ५, ५४,८; –वन्तम् ¶तै २, १,१,२;३[२]; –वन्ता ऋ ४, ४७, ३; कौ २, ९८०†; –[वान् ऋ १, १३५, ४; २, ४१,१;[२ (४, ४७,१)]; ३, ४९,४; ४, ४६, [२; ४८, २]; ६,४०,५; ६०, २; ७, ३९, २; ८,९३,२०; ९, ८८, ३; ८९,६; मा २७,२९;३२; ३३, ४४; का २९, ३,५; ७; ३२, ४,१; काठ ४,१५; कौ ३,२,६§.

¶नियुत्वती[d]– -ती मै २,५, १[२]; काठ १९,८[२]; –त्या तै २, ६,२,३.

नियुत्-वति– -०वते[e] ऋ १, १३५,१.

नियुद्-रथ[f]– -थः ऋ १०, २६,१.

१नि-युत[g]– -तम् ऋ १,१२१,३.

२नि-युत[h]– -तम् खि ४, ११, ८; मा १७, २[i]; का १८, १, २[२j]; तै ४,४,११,४; काठ १७, १०[२]; क २६, ९; –ताय तै ७,२,२०, १; काठ ४२, १०; –ते काठ ३९,६.

नि-युवान– -वाना ऋ ७,९१,५.

नि-यूय,>या ऋ १०, ७०, १०; खि ५,७, २, ७; ९; मै ४,१३, ७[२];†; काठ १८,२१.

नि√युज्, ¶नियुनक्ति तै ६,३,६,३; मै ३,३,१०;९,६[२];४,७,८; काठ २६, ८; २९, ८; क ४१, ६; नियुनज्मि मा ६,९[j]; का ६, २, ३[j]; काठ २९, ८; नियुनक्तु खि ३,१५,१; पै १९, १०,१२;२८, १०; नियुङ्ग्धि शौ ८, ३, ११‡[k]; ¶नियुञ्ज्यात् मै २, ५, ६; ३,१०,५.

नियुज्यते मै ३, ९,५[२]¶; नियुज्यताम् शौ २,१२,२.

---

[a]) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <२नियुत– इति।

[b]) पपा. नावग्रहः (तु. SEY १५१-२)।

[c]) विप. ([*निर्यूप-वत्-] सोम-)। अत्र (नि√यु [*नियति] > भावे) *नि-युत्– इति पृथगेव प्राति. द्र. (तु. [वा. एव] GW., [पक्षे] GRV., ORN. च [तु. ऋ ९,८९,६ इत्यत्र यनि. सोमोत्सस्य विप.]; वैतु. सा., Gri., [पक्षे] GRV. –*वन्ता [इन्द्रवायू] इति द्विवचनपरतया शोध इति, ORN. [पक्षे].–वता इति शोधपूर्वकं 'रथेन' इति शेष इतीव ?)।

[d]) विप. ([नियुच्छब्दवती-] याज्यानुवाक्या-)।

[e]) विप. (प्र. एव विशेष इति कृत्वा [= नियुत्-वत्–] वायु-)। पपा. नावग्रहः (तु. GRV., Olden [ZDMG ५५,२६९],ORN. च शोधितस्य सतः नियुत्-पति– इत्यस्य प्राति. सं१ एवेति; वैतु. वें. यनि. रूपं च१ सत् स्वरतश्चिन्त्यमितीव, GW. च रूपतः समानास्थितः सन् स्वरतः नियुत्वते इत्येवं शोधुकः ?)।

[f]) विप. (पूषन्-)। बस.।

[g]) विप. (वज्र-)।

[h]) नाप. (दशलक्षपरिमिता-संख्या-)। उप. आद्युदात्तम् उसं. (पा ६,२,१९९)।

[i]) सपा. नियुतम्<>प्रयुतम् इति पाभे.।

[j]) पाभे. कृते पृ १२३७ i टि. द्र.।

[k]) सपा. नियुङ्ग्धि<>निवृङ्ग्धि (सा. च) इति पाभे.।

नि-युज्य[a]– -ज्याः मै ३,४,८¶.
नि-योजन– -नम् शौ ७,८३,१; पै २०,३१,९.
नि-युत्–, १नि-युत–, २नि-युत–, नि-युवान्–,नि-यूय नि √यु द्र.
निर्,स् पै ८,१२,६[b].
निर्√अक्ष्(व्यतिवेधने),निः…अक्ष्णुहि शौ ४,२२,१; पै ३,२१,१.
निर्-अक्षस्[c]– -क्षाः पै १०,४,२.
निर्-अष्ट– -ष्टाः ऋ १,३३,६.
?निरक्ष्वम् पै १,८७,३.
?निरङ्कुश[d]– -शम् पै २०,५२,३.
निर्√अज्, ¶निरजते काठ २८,३; क ४४,३; निर्…अजे[e] ऋ ८,४,२०; निरजामसि शौ १२,२,२; पै १७,३०,२; निः…अजामसि शौ २,१४,२; १२,२,३[f]; पै २,४,४; १७,३०,३[f]; निर् (अजामसि) शौ २,१४,२[2]; १२,२,३[g]; पै २,४,४[2]; १७,३०,३[g]; निरजतु शौ२,१४,४; पै ५,१,४; निः… आजः ऋ ८,३,१९.
निर्-अजे[h] ऋ ३,३०,१०.
¶निर्-आज्[i]– -जम्[j] काठ २८,३; क ४४,३.
नि √रण्य [< रण– (रमण–)], निरण्यथः ऋ १,११२,१८.
नि-रत– नि √रम् द्र.
?निरदीयम्[k] ऋ ४,२७,१;
नि √रन्ध् > न्धि, †नि…अरन्धयः ऋ ७,१९,२; शौ २०,३७,२.
निर्-अपे (प √इ), निर् …अपेहि[l] शौ ६,१६,३.
नि √रम् ,> रमि, रामि, नि…रमध्वम् शौ ५,१३,५; पै ८,२,५.
निरेमिषे पै ५,३६,६;९,२२,१५; †नि…अरंसत[m] शौ १४,२,५; पै १८,७,५.
निरमय[n] शौ १,१,२; पै१,६,२.
†निरामय[o] ऋ १०,४२,१; शौ २०,८९,१; नि…रामयत्[o] ऋ १,५६,३.
निरीरमत् ऋ ४,१७,१४;५,५३,९; †निरीरमन् ऋ २,१८,३; ३,३५,५]; ७,२२,१;१०,१६०,१; कौ१,२८४;२,१०२५; जै १,३०,२;४,२६,४; शौ२०,९६,१.
नि-रत– -तम् पै ११,७,७.
?निरमुमुग्धी[p] पै १७,३६,५.
निर्-अयण– निर् √इ द्र.
निर्-अव √दय्, निरवदयते मै ४,४,४¶; ¶निरवदयते तै २,६,६,६; ५,२,४,२;३[2]; ४,३,३[2]; ६,

a) गस. उप. क्यप् प्र. उसं. (पावा ३,१,१०९)।
b) निर्गमनेऽर्थे पं. युक्तः कप्र.। 'हे वाजिनीवति! (सुरे!), हे *पुष्पक! (पुष्पसार!), हे *सुराऽमृत! कशीकायाः (*कर्षीकायाः सुरानिष्कर्षण-पात्र्याश् ⌊च⌋) *धारायाः (धारण-पात्र्याश् ⌊च⌋) निर् (निर्गत्य, अस्मन्मुखं प्रति) उदेहि। किम् *अङ्ग [√तृप् ⌊तर्पणे⌋ > *तृप्वर– ⌊तृषार्त-⌋ > √ *तृप्वरीय >) *तृप्वरीयसि (नः) इति वा.। ?धारय>*धारायाः इति शोधः ⌊तु. मूको.⌋, ?झङ्कतिप्व् इच्छति > *तृप्वरीयसि इति शोधश्च वा. संगतौ द्र.।
c) विप. (अस्मद्-)। उप. कर्तरि असिः प्र.।
d) पाठः? नि-रङ्कस–> -सम् इति शोधः। नाप.(*निर्भग्न-तटादि-)। व्यु.?। √ < नि √*रङ्क् ⌊भङ्गे⌋। प्रकृते स्थले च इति पाठः? चित् (इव) इति शोधः, आस्ति इति पाठः? *आस्ते (मृतवद् निश्चलं तिष्ठति) इति च शोधः। 'नदीनां निरङ्कसम् इव (भयाद्) वेपतां (कम्पमानानां ⌊सतां युष्माकं चित्तं⌋) निष्कुटं (निर्दीर्ण ⌊सद्⌋) *आस्ते' इति वा. (तु. सस्थ. टि. निष्कुट–)।
e) तु. सस्थ. टि. अनु।
f) सपा. निः…अजामसि <> निः…सुवामसि इति पाभे.।
g) सपा. निर् (अजामसि)<>निः (सुवामसि) इति पाभे.।
h) तुमर्थे केनन्तम् (तु. वें. GW. BDG ⌊२,१८१⌋ प्रमृ.; वैतु. सा. °अज्– ⌊भाप.>च१ इति⌋)।
i) गस. भावे, घबन्ते थादि-स्वरः। उप. कुत्वाभावः (पा ७,३,६०)। j) सपा. मै ४,६,८ उदाजम् इति पाभे.।
k) अर्थः स्वरूपञ्च?। <निर् √दी ⌊विहायसा गतौ⌋ इति वें. सा. GW. BR ⌊३,२२३⌋ ORN. GRV. प्रमृ.; वैतु. Roth ⌊ZDMG ३६, ३५५⌋ HM ⌊१,२८३n⌋ °अदीयत् इति शौधुकौ?। निर् √दा ⌊*भेदने⌋ > लुङि निर् *अदीत + मा (माम्)>नैप्र. °*दीयमा>(छन्दस्तः) यनि. इति मतम्।
l) तु. सस्थ. टि. ?आल। पृ ३०५ अपेहि इत्यत्र पाभे. शोधः। m) पाभे. कृते पृ १८१३ e टि. द्र.।
n) सपा. निरमय <>विरमय<>निरामय या १०,१८ ⌊तु. W. टि.⌋ इति पाभे.।
o) °रम° इति पपा.।
p) पाठः? निर्-मुक्ति– > -क्त्यै इति शोधः (तु. छन्दः, सपा. शौ ⌊१२,३,५⌋ च)।

३,९,२; ६,७,१; मै १, ८, ५; ८; १०, ११; १६;२०[५]; ३, २, ४; ४,१,७;३,१[२];८[२];४,२[२];४, ४,४; काठ १०,४;२०, २[५];३१, ४; ३६, ६; ७; १०[२]; १४[५]; क ३१, ४; ३५, ५[२]; ४७, ४;
¶निरवदयन्ते मै १, १०, १३; २०; ३,२,४; ४,८,५; निरवदये तै ३, ३, ८, २[a]; काठ ९,७;
¶निरवादयन्त मै ४, १,७; काठ ३१,४; क ४७,४.

निर्-अव√दो > द्,दा
निरव-त्ति- -त्तिः मै १, १०, १३; १९; -त्त्यै मै १, १०, ६; १०; काठ ११,४; ३६,१;५;७;१३.
¶निरव-द्राय तै १, ५,२,१; ३, ३, ८,४; ५,१, ८, १; मै १, १०, ११; ४,३,१;८; काठ १३, ५[२]; २९,३; ३६,५;७; १४.

निर्-अव√धे, निरवधयेत् क ४४, ९¶[b].

निर्-अव√यज् ¶निरवयजते काठ २१, ६[३]; ३६, १४[२]; क ३१, २१[३].

निर्-अव√सो > सायि, निरवसाययन्ति तै २,५,२,७¶; निरवासाययत् तै १,६, ९, २[२]¶; २, ५, २,७.

?**निरवस्य**[c] ऋ १,१२२,११.

? **निरवामाः**[d] पै ५, ९,२.

निरष्ट- निर्√अच् (व्यतिवेधने) द्र.

निर्√अस् (क्षेपणे), निरस्यते मै ४, ६, ३¶; ¶निरस्यति काठ ३१, ४; क ४७, ४; निरस्य मै ३, ७,४¶; निरस्यत >ता पै २०, ५५,३; निरस्येत् मै १,६,४[२]¶.
¶निरास्था३म्[e] काठ ८, ५; क ७,१.
निर्-अस्त- -स्तः मा ७,१३; १८; का २,३, ३; ७, ६, २; ७, ३; मै १,२,१०[५]; ३, १२[२]; ४, ६, ३[२]; काठ १,५;२,११;११,६¶; २५,९; ३१,४; क १, ५; २,५; ४०,२; ४७, ४; -स्तम् मा ६, १६;का ६,३,५; तै १,८,१४,१[f]; पै २०, २७,८?[g];५५, २; -स्ता खि ४, ५,४; १६; काठ ४, ४[h]; २७,७[h]; क ३,३[h].
निरस्तवै[i] मै १,६,४[२]¶.

निर्-आज- निर्√अज् द्र.

निर्-आ√दिश्
निरा-दिश्य काठ २३,६¶.

?**निर्-आहत**[j]- -तः पै १,९३,४.

निर्-आ√धा, निरादधत् शौ १२, २,३९; पै १७,३३,९; निरादध्युः काठ ३४, ८¶.
निरादधौ शौ १२, २, ५४; पै १७, ३५,२.

१निर्-आधान[k]- -¶नात् काठ ८, १०; क ७, ६.

२निर्-आधान[l]- -नाभ्याम् तै ६,५, ९,३; मै ४,७,४; काठ २८, ९; क ४४, ९; -नाय मै ४, ७,४.

---

[a]) सपा. निरवदये<>प्रतिदृम्नः<>प्रतियातयामः तैब्रा ३, ७,९, ८ आपश्रौ १३,२२,५ इति पाभे.।

[b]) सपा. निरवधयेत्<>निर् इव धयेत् इति पाभे.।

[c]) निर्देशः ? पपा. नावग्रहः। (नि√रु ⌊शब्दे⌋> कर्तरि) *नि-रव- (नाप. ⌊विराव-कृत-⌋ स्तोतृ-)> -वस्य प१ इति (वैतु. ⌊विप. इति कृत्वा⌋ वें. < निर्√अव् 'गतौ' ⌊=निर्गच्छत्-⌋ इति, सा. निर्+रव- > बस. मुखनिर्गत-स्तोत्र-परम् इति वा ⌊निर्+अव->⌋ बस. रक्षकान्तर-रहित-पर्याय इति वा, ORN. नाप. सत् वायु-पर्यायः (?) इति ⌊पक्षे⌋ <नि√रु इति कृत्वा पर्जन्यपरं नाप. इति च, ?PW. <निर्+अव+√सो+ल्यप् प्र.⌊=निर्-अव-साय⌋ इति)। 'यत् (यदा) नभोजुवः (नभोवर्तिनः ⌊सन्तः⌋), हे अमृतस्य (देवत्वस्य) राजानः! (ईश्वराः!), निरवस्य (स्तोतुः) राधः शब्दं श्रोत (श्रुतवन्तः स्थ), अध (तदा ⌊एव⌋) महिना (⌊स्वेन⌋ महिम्ना) ?रथवते (*रथवन्तः ⌊सन्तो यूयं⌋) सूरेः (भक्तिमतः) नहुषः (मनुष्यस्य) दुवं (*गृहम्) ?ग्मन्ता (*आग्मन्तः स्थ ⌊आगच्छन्तः भवथ⌋)' इति वा. इति कृत्वा प्रकृत एव स्थले ?अध ग्मन्ता इत्यस्य ?रथ-वते इत्यस्य च स्थाने यथाक्रमम् अधा (ध आ-) ग्मन्ताह् इति *रथ-वन्- > -वनः ⌊प्र३⌋ इति शोधौ द्र.। *आ-ग्मन्ताह् इति च नैप्र >आ-ग्मन्तः स्थ इति द्र.। शेषमन्यत्र यद्र.।

[d]) पाठः ? (निर्√वप् ⌊छेदने⌋ > लुङि उपु३) *निर्-अवपा(म>)मा इति शोधः (तु. छन्दः, छेदनोपकरणसाहचर्यञ्च)। [e]) लुङि उपु१। विचारणे प्लुतिः।

[f]) सपा. निरस्तम् (तैब्रा १, ७, ८, २ आपश्रौ १८, १५,६ च)<>प्रत्यस्तम् (माश ५,४,१,९ काश्रौ १५, ५,२४ च) इति पाभे.।

[g]) वा. ?। सपा. शौ ६,२९,३ आभूकम् इति पाभे.।

[h]) सपा. आपश्रौ १२, २३, २ निरस्तौ इति पाभे.।

[i]) तवै प्र.। गतेः स्वरः अन्तस्वरश्च (पा ६, २,५१)।

[j]) पाठः ? निरा√हृ ⌊*उत्खनने⌋ > निरा-हृत- > -तः इति शोधः। [k]) भाप.। तस.। पूप. =नञ्।

[l]) विप. (हरि-, अश्व-)। बस.। उप. नाप. =खलीन-।

निरामिन्[a]- -मिणः ऋ २,२३,१६.
निर्-आ √यच्छ्, निरायच्छसि[b] खि ५,१६,३[c]; शौ २०,१३३,२.
निर्-आ √या, निरायासि पै ५, १२, २.
निर्-आ √वह्, निरावहन् शौ ५,४,५; पै १९, ८,१३.
निर्-आ √विध् (<व्यध्)
निरा-विद्ध- -द्धम् पै १२,३,१५.
निर् √आह्, निराह तै १,५,२,३¶.
निर् √इ, निः...यन्तु पै १, ५९, ५; १९, २३, ६; निरिहि ऋ १०, ६०, ७; निरया[d] ऋ ४, १८,२. निरियाय ऋ ९,९४,४[e].
निर्-अयण- -णम् ऋ १०,१३५,६.
निर्-एतवे[f] ऋ १, ३७,९; ८, ४५, ३०.
निर्-यत्- -यन्तः तै ६,२,११,१¶.
¶निर्-इन्द्रिय,या[g]- -यः तै २,५,६, ४; -यम् तै ६,५,८, २; -या मै ४,७,४; -याः तै ६,५,८,२; शौ ९,२,१०§.
नि √री > रि, निरिणीते ऋ १, १२४,[७;५,८०,६]; ९,७१,२; निरिणाति ऋ १, ६१,१२; शौ २०,३५,१२†; †निरिणाति ऋ १,१२७,४; १४८, ४; ५, ४१, १०; १०, १२०, १; मा ३३, ८०; का ३२, ६, ११; कौ २, ८३३; जै ४, ५,५; शौ ५, २, १; २०, १०७,४; पै ६, १,१; नि (रिणाति) ऋ १, १२७, ४; नि...रिणन्ति ऋ ५, ५६, ४; निरिणासि ऋ १०, ११६, ३; निरिणामि शौ ५,१३,१.
नि-रिणान- -नः ऋ ९,१४,४.
?निर् इष्टम्[h] पै २०,३७, ६.
निरुक्त-, निरुच्यमान- निर् √वच् द्र.
?निरुज[i] पै ६, २२,१७.
निरुदित- निर् √वद् द्र.
नि √रुध्, नि...रुणधामहै, नि[2] (रुणधामहै) ऋ १, ८, २; शौ २०,७०,१८†.
निरुध्यते शौ ५, १७, १२-१७; पै ९,१५,८.
१नि-रुद्ध[j]- -द्धः ऋ १०,२८,१०; ¶मै २,२,१;९;११[2]; काठ १२, ५[6]¶; -द्धम् ¶मै २, २, ९; ११; ४, ६,२;३[2]; -¶द्धस्य मै २,२,१; काठ ११,६.
२नि-रु(द्ध>)द्धा- -द्धाः ऋ १, ३२, ११.
नि-रुध्य ऋ ७,६,५.
नि-रुन्धान- -नः ऋ १,५३,४; शौ २०,२१,४†; -नस्य शौ १२, ४,३६; पै १७, १९,६; -नासः ऋ १,१२२,७.
नि-रोधन- -नम् शौ १२, ४, १५.
निरुप्त-, निरुप्य, निरुप्य-, निरुप्यमाण- निर् √वप् द्र.
निर् √उब्ज्, निः...औब्जत् ऋ १, ८५,[(५६, ५) ९]; निः...औब्जः ऋ १, ५६,[५ (८५, ९)]; २, २३, १८; काठ ४०, ११†.
निरुह्य,निरूढ-पाक- निर् √वह् द्र.
¶नि-रूप[k]- -पम् मै १,६,३;४[2].
निर् √ऊह् (प्रापणे), निरूहामि मै ४, ६,२; ३; निरूहामसि पै १, ६१, ५; निरूहतु पै ११,१,१४; ¶निरूहेत् तै ५, ६, ९,१; काठ २७,६; क ४२,६.

a) विप. (रिपु-)। अर्थः व्यु. च ?। पपा. नावग्रहः। निर् [निषेधे] + (√अव् [रक्षणे] > करणे) *आव- (भोजन-) > बस. *निराव- (अन्न-हीन-) > √*निरावि > *निराविन्- > नैप्र. यनि. (=अन्नहीन-कारिन्-)। 'ये ([अस्मद्-रचितानां स्तोत्राणां विषये] स्तेनाः) निरामिणः रिपवः [(सन्तः) अभि इति पाठः शोध्य इति कृत्वा √अव् [रक्षणे] > करणे) *अव्- (भोजन-) > सप्त१ *अवि > नैप्र. यनि. (=अन्नस्य विषये [अस्मभ्यं])] द्रुहः (हिंसायाः) पदे (प्रापणाय [अस्माकम्]) अन्नेषु (अन्नसाधनभूतेषु [स्तोत्रेषु विषये]) जागृधुः (अगृध्यन्)' इति वा.। सस्थ. मा इत्यत्र च वयस्- इत्यत्र च परस् इत्यत्र च टि. अपि द्र. (वैतु. वें. निर्गतरमणार्थे < निर् √रम् इतीव, सा. GW., GRV. प्रमृ. < नि [नितरां] + √रम् इति च ?)।

b) तु. शांश्रौ १२,२२,३ शंपा. प्रमृ.; वैतु. RW. °च्छति इति ?। c) नि° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. पा ८, १,७०)। d) उपु१ = निरये इति (वैतु. पपा. अय इति ?)। e) तु. सस्थ. टि. आ।

f) गस.। तवेनन्ते अनन्तरस्य ग. स्वरः।

g) विप. (सोम-, स्त्री- प्रमृ.)। बस.।

h) पाठः ? 'यद् अस्तौ विपि संद्योऽहम्, *निरष्टम् अथ निष्कृतम्। अग्निष्टत् स्यूँस्यतात् पुनर्, अग्निर् जठरे *ततसाम्॥' इति सस-शोधः मन्त्र इति कृत्वा यनि. *व्रणार्थे नाप. सत् < निर् √अक्ष् ('तनूकरणे' [तु. सस्थ. ?निष्कृत- इत्यत्र टि.])।

i) पाठः ? निर् √अज् > निरज इति शोधः द्र.।

j) प्रवृद्धादिस्वरः (पा ६,२,१४७)।

k) प्रतिरूप-पर्याय इति कृत्वा नाप.। प्रास.।

निर्-ऊहत्– -हन् शौ ८, २, ९[a]; पै १६,३,८.

निरुहन्ती– -न्ती पै १६,१४२,७

निर् √ऋ, ऋच्छ्(वधा.)[b], निर्ऋच्छति शौ १२, ४, ५३; पै १७, २०, १३; ¶निर्ऋच्छात् तै ६,२, २, १; मै ३,७,१०.

¶निररिप्यामः काठ २४,७; क ३७,८; निः···आरत ऋ १, ४,५; शौ २०,६८,५†; निररम् ऋ ६,३५, ५; निरराम ऋ ७, ५६, २१; निः···अराम ऋ ८, २१,१६.

निर्-ऋत[c]– -तः मै ४, १४, १७[d]; -तम् ऋ १, ११९, ७; पै १०, ९,१; २०,३८,९.

निर्-ऋति[e]– -तये पै २,३७,५; ४, १३, १; -तिः ऋ १, ३८, ६; ५, ४१, १७; ७, ३७, ७; १०, १०,११; ३६, २; ५९, [१-४]; मा १२,६५; का १३, ५, ४; तै ४,२,५,३[२f]; मै १,१०,१६[२]¶; २,५, ५¶; ६; ६, १; ७, १२; १३, २०; ३, २, ४¶; ४, २, ९¶;३,१[२]¶;९,१२; काठ १३, २; ५[२]; १५, १; १६, १२[२f]; २०, ३[२];¶[२]; ३६, १०[३]¶;३८, १३; ३९, १३; क २५,३[२f]; ३१,४;¶[२]; शौ २,१०,५[g]; ३, ६,५; ४, ३६, १०; ६, ६३,१; ८४,१[f]; १२४, ३; ७, ७३,१[h]; २; ९,१५,१०‡[i]; १०,२,१०; ११,१०,१९; १२, ३, १७; ८, १०; १८, १, १२†; पै २,३, ३[g];६४, १; ३, ३,६; १०, २; ३९,२; ५, २७, १; ३;७; १३, ५, २२; १६, ४६, ६; ६०, २; ८६,९; १४४,२; ९; १७, ३७, ७; १९, ५,११;११,४; २३,४; २७,१; २; ४४,२; ३; ४६,१५; ४८, ४; ५; ६; २०,७,८; २७, ६; -तिम् ऋ १, २४, [९; ६, ७४,२]; १६४, ३२[j]; १०, ३६, ४; ७६,४; मा १२, ६४[f]; २५, २; का १३, ५,३[f]; २७, २,२; तै †१, ४, ४५, १; ८, २२,५; २, २,६,५¶; ४, २,५, ४; ५, ¶२,४,२; ३[३]; ४; ७, १३, १; १८, १; मै १, ३, ३९†; १०, १६¶; २, २, १[f]; १२,५[j]; ३, २,४[२]¶; १५, २; ४,¶३, १[२]; ८; ११,२†; १४,१७; काठ ४, १३†; ११, १२†; ¶१३, ५[२]; १८, १६[1]; ¶२०, २[२]; ¶३६, १०[२]; ३८, १३; ३९, १; ५३, ३;८; क ३, ११†; २९, ४; ¶३१,२; ४[२]; शौ ६,९७, २†; १२४, २; ७, ४३, १†; ८, १, २१; २, १२; ९, ५, १८; १२, २,३[k]; पै १, १०९,१; ५, २७, ५; ३७, ५†;१४, १,२०; १६, २,११; ४,२; ६९, १†; १४९, १०; १९, १२,८†;१९,५;३०, ३; -तीः ऋ १०, ११४, २; पै ३,३३,६; -†तीनाम् ऋ ८,२४, २४; कौ १, ३९६; जै १, ४४, ६; शौ २०, ६६, ३; -०ते शौ १९,४४,४; -०ते मा ९, ३५; १२, ६२; ६३; का ११, १, १; १३,५,१; २; तै १, ८,१,१;४, २, ५, २; ४; मै २, ७, १२[२]; काठ १६, १२[२]; ३५, ४[२]; क २५,३[२]; ४८, ५[२]; शौ ६, २९, २; ६३, २; ८४, ३; ७,६६,२; १४, २, १९; पै ५, २७,४; ६; ७, ११,८; १५, ३,४; १८, ८, १०; १९, ५,१३; ११,५; २७, १२; ४२, ६; २०, ७,७[२]; १५, ६; ४१, ३; -तेः ऋ १, ११७, ५; ७, ५८, १; १०४, ९; १०, १८, १०[l]; ९५, १४; १६१,२;

---

a) तु. पपा. स्वरश्च, W.B.प्रभृ. च; वैतु. सा. निरौहम् [उपु१] इति पाठः ?, पै. निर्हम् इति ?मूको. पाठश्च ।

b) तु. टि. निर्-ऋति– ।

c) विप. । नाप. ([मै.] अग्नि-विशेष-) ।

d) सपा. निर्ऋतः<>निर्ऋथः तैब्रा २,४,१ च <>विकिरः आपश्रौ ९,३,२२ इति पाभे. ।

e) भाप. (कृच्छ्रापत्ति-), नाप. (पृथिवी-) च । उभयत्रापि निर् इति पूप. अत्यर्थे सति क्तिन्नन्ते उप. धा. यथाक्रमं *कार्पण्ये (ऋतीयायाम्), *निवासे च वृत्तिः । गस. अनन्तरस्य ग. स्वरः [पा ६,२,५० (वैतु. या [२,७] पृथिव्यर्थे <नि √रम् इति, SEY [१३७] कृच्छ्रापत्त्यर्थे √ऋ [पार्थक्ये] इतीव च ?)] ।

f) सकृत् सपा. निर्ऋतिः <> निर्ऋतिम् (माश ७, २,१,११ च) इति पाभे. ।

g) सपा. तैब्रा २,५,६,२ आपमं २,१२,८ हिगृ २, ४, १ निर्ऋतिम् इति पाभे. ।

h) सपा. तैब्रा २,४,२,२ निर्ऋत्या इति पाभे. ।

i) सपा. निर्ऋतिः<>निर्ऋतिम् (या २,८ च) इति पाभे. । j) पाभे. कृते पृ १६९३ f टि. द्र. ।

k) सपा. निर्ऋतिम्<>नैर्ऋतान् इति पाभे. ।

l) सपा. निर्ऋतेः <>प्रपथे <> निर्ऋत्याः तैआ ६,७,१ इति पाभे. ।

शौ ३, ११, २†; ७, ५५, ३; ८, ४, ९†; ११, १, २९; २०, ९६, ७†; पै १, ६२, २; २-३, ३०, ४; ६,३,२; १३, ९, १०; १६,९,९†; ९१, ९; १९, ४९, ५; २०, १०, ६; –¶त्या तै ३, ४,८, ५;६,२,६, ४[2]; काठ ९, १६; ३६, १०; –त्याः ऋ १०, १६५, १[a]; तै १,६,२,२; ¶५, २, ४, ३; ४; मै २,५,५¶; ३, २,४[5]¶; १५,५[b]; ¶४,२, ९; ३,१;८; काठ २०,२[2]¶; ३१, १४; ३७, १३; क ३१, ४[2]¶; शौ १, ३१,२; २,१०,१-८; ६, २७, १†; ८,१,३; १०, ३, ७; १६, ५, ४; ८,५[c]; १८,३,३६; १९, ४४, ४; पै १, २२,२; २, ३,१; ४; ८०, ५; १०, १२,८; १५,३, ४; १६, १, ३; ६३,७; १७, २४, ४; १९,१३, १३†[a]; ४२, ६; २०, ३८, ८; ६०, २; –त्याम् पै २०, १५, ८; –त्यै ऋ १०, १६४,१; मा २४, ३८[d]; २५, ५[b]; ३०, ९; १४; का २६, ८, ३[d]; २७, ५, १[b]; ३४,२,१;३,१; तै १, २, ३,३; ¶५, २,४, २[2]; ३; ६,६,२; मै १,२, ३; २,२,१¶; ३,६,१०; १४,१९[d]; काठ २३,६; शौ २, २५,१; ५,७,९; २०,९६,२४†; पै १९,३८,४†.

नैर्ऋत[e]– -¶तः तै २, ६,३, ४; ५, २,४,३; मै २, ६, ५; ४,३,८; काठ १५, १;४§; २०, २; क ३१,४; –¶तम् तै १,८, १,१;८,९,१; मै २, ६,१;३,२, ४; –ताः तै ५, ५, १८, १[d]; मै ३, ६, ३; काठ ४७, ८[d]; –तान् काठ ३८, १३; पै १७, ३०,३[f]; –¶तेन मै २, ६,१; ४, ३,१; काठ १५,१; –तेभ्यः शौ १९, ४५,५; पै १५,४,५; –तैः मै २,५,५¶.

¶नैर्ऋती– -ती तै ५, ६, ६,२; मै २, ५, ५; –तीः तै ५, २,४,२; मै ३,२,४[2]; काठ २०, २; क ३१, ४; –तीभिः काठ २०,२; क ३१,४.

नैर्ऋत्य[g]– -त्याः पै १९,२३, ६.

¶निर्ऋति-गृहीत,ता– -तः मै २, २,१;५,५; ३, २,४; ८,७; काठ १३,५[2];२५,८; क ४०,१;–तम् तै ३,४,८,५; ६,२,६,४; मै ३, २,४;४,३,१[3]; काठ ९,१६;२०, २[2]; क ३१, ४[2]; –तया मै १, १०, १६; काठ ३६, १०; –ता मै १,१०,१६; २, ५,५; ४, ३, ८; काठ ३६,१०; –ते तै ३,४, ८,५; ६,२,६,४; मै ४, ३, १.

¶निर्ऋति-पाश– -शम् मै ३, २,४; –शात् तै ५, २, ४, ३; काठ २०,२; क ३१,४.

निर्ऋति-लोक– -के तै ५, २, ४,४¶.

निर्-ऋत्य शौ १०, २, २; पै १६, ५९,२.

निर्-ऋथ[h]– -थः शौ ६, ९३, १; १२, २, १४[i]; पै १७, ३१, ४[i]; १९, १४, १३; –†थम् ऋ ७, १०४, १४; काठ ४०,१०?‡[j,k]; शौ ८, ४, १४; पै १६, १०, ४; –‡थात्[l] शौ ५, ३,९; पै ५, ४,८.

निर् √ऋज्, निराजेत् तै १, ५, ९, ३¶.

निर्-ए(आ √इ),निरेतु ऋ ५,७८,७[m]; ९[n]; शौ १०, ४, २१; २२; पै १६,१७, १; २; २०,२१, ९†; २६,४; निरेहि ऋ १०,१२४,६.

†नि-रेकु[o]– -कम् ऋ ८, २४,

---

a) सपा. तैआ ४,२२,१ रक्षसाम् इति पाभे.।

b) सपा. निर्ऋत्याः<>निर्ऋत्यै इति पाभे.।

c) सपा. निर्ऋत्याः<>निर्भृत्याः इति पाभे.।

d) सपा. निर्ऋत्यै<>नैर्ऋताः इति पाभे.।

e) विप. (पुरोडाश-, चरु-, पशु- प्रभृ.)। साऽस्य-देवतीयः अण् प्र.।

f) पाभे. कृते पृ १८१८ *k* टि. द्र.।

g) विप. (मृत्यु-)। इदमर्थीयः ण्यः प्र. (तु. पावा ४,१, ८५)। निर्ऋताः इति मूको।

h) भाप. (हिंसा- [ऋ.]), नाप. (निर्ऋति- [शौ १२,२, १४ =अग्नि-विशेष- इति MW.])। गस. उप. थक् प्र. (पाउ २,८) थादि-स्वरश्च।

i) पाभे. कृते पृ १८१८ *d* टि. द्र.।

j) पाठः? (निर् √*गृथ् [=√ग्रथ्] >) *निर्-गृथ- > -गृथः (विच्छिन्नाः) इति शोधः (तु. निगृथं इति मूको.)। निगुतः इत्यत्र टि.द्र.। k) पाभे. कृते पृ १७९८ *f* टि.द्र.।

l) सपा. निर्ऋथात्<>न्यर्थात् इति पाभे.।

m) सपा. वृ ६,४,२३ अवैतु इति पाभे.।

n) सपा. आपमं २,११,१७;१८ ऐतु इति पाभे.।

o) भाप. (धनाऽभाव- [=अनृद्धि-], भोजनाऽभाव- [=क्षुधा-])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। नैप्र. <*नि-राधक- (<नि √राध् [पर्यायतः] 'ऋद्धौ' च '*भोजने' च + [भावे]

४[a]; -के[b] ऋ १, ५१,१४[c]; ७, १८, २३; २०, ८; ९०, ३; ८, २४,३; ३३,२;९६, ३; मा २७, २४; का २९,३, २; मै ४,१४, ३; कौ २,२१५; जै ३,१९,१०; शौ २०,५२, २; ५७, १५.

निर् √गच्छ्,गम्, निर् (गच्छ) पै ४, २४,४; निर्गमाणि ऋ ४,१८,२.

†निर्-जगन्वस्- -न्वान्[d] ऋ १०, १,१; मा १२,१३; का १३,१, १४; मै २, ७,८; काठ १६, ८.

†निर्-जग्मिवस्- -वान्[d] तै ४,२, १,४; ५,२,१,५.

निर् √गा, निः··· गात् ऋ ७,३,९.

¶निर् √गृ(<ग्र)ह्, निर्गृह्णाति तै ६, ५,१,४; निर्गृह्णाति तै ६,५, १, ३; ७,१; ६,११,३; निः··· गृह्णामि पै २०, ५७, २; निर्गृह्णीयात् मै ४,८,९[2].

निर्गृह्यते तै ६, ५, ६, ३; मै ४, ६,९;७,१; निर्गृह्यन्ते मै ४, ५,२[2];८,९[2].

निर् √जन्>जनि, निः··· जनयासि पै ५,३७,४.

निर्-जरायु[e]- -यवः शौ १, २७, १; पै १९,३१,४.

निर्जर्जल्य[f]- -ल्येन[g] मा २५, २; का २७, २,२.

?निर्-जल[h]- -लैः पै ९,१८,३.

निर्जल्प[f]- -ल्पेन[g] मै ३,१५,२.

निर्जाल्मक[f]- -केन[g] तै ५,७,१३,१.

निर्जाल्माक[f]-

निर्जाल्माक-शीर्षन्[f]- -र्ष्णा[g] काठ ५३,२.

निर् √ज्ञा>जा, निर्जानाति मै १, ८,२¶; निरजानन् ऋ ३,३१,४.

¶निर् √ण(<न)म्

निर्-णत- -तम् मै ४,७,९[2]; काठ २६, ६; क ४१, ४; -तेन काठ २६,६; क ४१,४.

निर्-णयत्- निर् √णी द्र.

निर् √ण(<न)श् (अदर्शने) >नाशि, निः···नाशय >,या शौ १,२३,२; ३; पै १,१६,३.

†निः··· अनीनशत् ऋ १०, १६२,२; शौ २०, ९६;१२.

निर् √णि(<नि)ज्, ¶निर्णेनिक्ते तै ७, २,१०, ४; काठ ३४, ११; निर्णेनिजति तै ७,२,१०,२¶.

†निर्-णिज्[i]- -णिक् ऋ ५, ६२, ४; ९, ७०, ७; -णिजः ऋ ७, ६४, १; १०,२७,२४; -णिजम् ऋ १, २५,१३; ११३, १४; ८, १९,२३; ९, १४,[५;८६,२६; १०७,२६]; ६८,१;७१,२; ८२, २; ८६,४६; ९५, १; ९९, १[k]; १०८,१२; कौ १,५३०; ५६३; २,६६८; जै १, ५४,६; ५७,८; ३, ५५, ९; -णिजा ऋ १, १६२, २; मा २५, २५; का २७,१२,२; तै ४, ६, ८, १; मै ३,१६,१; ४, १२,६; काठ ४६, ४; -णिजे ऋ ९, ६९, ५; ७०,

ण्वुच् प्र.) इति कृत्वा वप्रा. (वैतु. अन्ये < नि √रिच् [रेचने] इति?)।

[a]) भाप. (अनृद्धि-)। अयं च पूर्वश्च मन्त्राविकारिमन्नर्थेऽन्वितौ द्र.। तद् यथा, 'हे इन्द्र ! स (त्वं) स्तवनः (=स्तूयमानः [सन्]) नः (अस्मभ्यं) रयिम् आभर। यः (रयिः) निरेके चित् ([यत्र कुत्रापि अनृद्धिः स्यात् तत्रैव [सर्वत्र]) वसुः (धनं [द्वि१ <न. *वसुस्-]) ददिः (=दधिः [विधायकः, स्थापकः] स्यात्)' इति तृतीयो मन्त्रः। '(यतः, त्वमेव) जनानां (संप्रदानभूतानां) निरेकम् (अनृद्धिं) उत (च) प्रियम् (=ऋद्धिं [<२प्रियु-] च) आदर्षि (अनुमन्यसे तत एव [यथाऽस्माभिः प्रार्थ्यते]) स्तवान आभर (रयिम् [इति शेषः], तथैव कुरु)' इति वा. द्र. (वैतु. वें.सा. धन-पर्याय इति कृत्वा नाप. इति, PW. GW. PG[१,१५७] अतिरिक्त-पर्याय इति कृत्वा विप. [रयि-] इति?)।

[b]) वैतु. < नि √ रिच् [नितरां रेचने] इति कृत्वा शून्यता-पर्याय इति प्रायः, < नि √रिच् [रेचनाऽभावे] इतीव कृत्वा पूर्ति-पर्याय इत्यर्थावः?।

[c]) वैतु. स्क. स्तोत्रार्थे < नि √रम् इति, स्क. तु (या ६,३१) संग्राम-पर्याय इति च?।

[d]) सपा. निर्जगन्वान् (माश ६,७,३,१० च) <> निर्जग्मिवान् इति पाभे.।

[e]) विप. (पृदाकु-)। बस.। उप. (=कञ्चुक- [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. निर्जरा इव इति पाठं मत्वा प्रास. उप. जरा- इति])। [f]) विप. (शीर्षन्-)। अर्थः?। बस.।

[g]) सपा. निर्जर्जल्येन शीर्ष्णा <> निर्जर्जल्पेन शीर्ष्णा (PW. MW.) <> निर्जल्पेन शीर्ष्णा (निसा. [मा.]) <> निर्जाल्मकेन शीर्ष्णा <> निर्जाल्माकशीर्ष्णा इति पाभे.।

[h]) विप. ([अति-दीप्र- =अति-तीक्ष्ण-] ब्रह्मगवी-ज्यादिभूतजिह्वादि-)। < निर् √*जल् ([नैप्र.] < √ज्वल् [तु. सपा. शौ ५,१८,८ हृद्-वल-> -लैः इति पाभे. टि. च])। [i]) कस.।

[j]) भाप. च, नाप. च। गस. उप. क्विबन्तम्।

[k]) सपा. निर्णिजम् <> निर्णिजे इति पाभे.।

१; ७१, १; १०, ४९, ७; कौ १, ५५१‡[a]; ५६०; २, ७७३; जै १,५६,३‡[a]; ५७,९.

निर्-णिजान्- -नः ऋ ९,६९,५.

निर्-णिज्य मै १,८,३¶.

निर् √णी (<नी), निर्णयति, निर्णयति मै ३, ८, ४¶; निः···नयति शौ ५, १८, ४; पै ९, १७, ३; निर्णयतः काठ १०, ११¶; निर्णयामसि पै २,६७,१; ५; ७, ३, ४[b]; २०, १३, ९[b,c]; निः···नयामसि पै २, ६७, २; ७, ३, ३; निः (नयामसि) पै ७,३, ३; निः··· नयत ऋ ५, ५५, १०; काठ ८, १७†.

¶निर्णेष्यति काठ २५, १; क ३८,४; निरणयीत् शौ १०, ४, २६; पै १६,१७,७.

निर्-णयत्[d]- -यते शौ ११,२,२२; पै १६,१०६,२.

निर् √णु(<नु)द्, ¶निर्णुदते काठ २६,६; क ४१,४; निः···नुदे[e] शौ ६, ७५,१; निर्णुदामसि शौ १२, २, १५[f]; पै १७, ३१, ५[g];६; निः···नुदामसि[g] शौ १२, २,१६; निर्नुदस्व पै १,८६,३[h]; निः···नुदस्व मै १, १, ८[g]; निर्णुद खि २, ६, ८; निः··· नुद,>दा शौ १२, २, ४२; पै १७,३४,७; १९,१५,७; निः··· नुदेथाम् पै १,८६,२.

निर्-णुद्[i]- -णुदः पै ६, १०,५.

निर् √दय्, निर्दयामसि शौ १९,५७, ५[j].

निर् √दह्, निर्दहति तै ५,१,५,५¶; ¶निर्दहति तै २,२,५,२; मै १, ८,३; ३, ९, ४; काठ १९, ९; २०,७; २८,४; ३६,९; क ३१, ९; ४४,४; निः···दहति तै ६, ६,११,४¶; शौ ९,५, ३१-३६; पै ४, १८, ५; १६, ९९, ८; निर् (दहति) पै ४, १८, ५; ¶निर्दहन्ते तै ७, ३, ७, २; ४, ३,३; निर्दहन्ति ऋ १०, ३४, ९; निर्दह ऋ १०, १०३, १२; मा १७,४४†; का १८,४,१२†; कौ २,१२११†; शौ ३,२, ५†; ७, ११३, २[k]; ९, २, ४; पै १, ७६, ३; ३, ५, ५†; ७,३, २; निः···दह, निर् (दह) मै १, ४, ३[l]; निरदहत तै ७, ३, ७,१¶; निरदहत् मै ३, १, २¶; निरदहत् ऋ १०, ८०, ३; मै ३, १,३¶; ¶काठ १९,१;२; २८, ४; ३६,९; ¶क २९, ८[2]; ४४, ४; निरदहताम् काठ ३७,१४¶; निरदहन् मै १, ५, ८¶; ¶निर्दहेत् तै ६, ६, ११, ४; मै १, ४,८; १०,७[2]; ३,२,१; ९, ४; काठ १९,११; २०,५; ३२, ४; क ३१, १; ७; पै १६, १००, १§; निर्दहेयुः तै ७,३,१०,२¶.

निर्-दग्ध,ग्धा- -ग्धम्[m] तै १,१,७, १; मै १, १, ८; ४, १, ८; काठ १,७; ३१, ६; क १,७; ४७, ६; -ग्धा[n] मै १, १, ८; काठ १, ७; ३१, ६; -ग्धाः तै १,१,७,१[n].

---

a) पाभे. पृ१८२० *k* टि. द्र. b) निर्नं° इति पाठः? ।

c) सपा. निर्णयामसि<>निर्ह्वयामसि इति पाभे. ।

d) तु. W. B.; वैतु. सा. PW. WI. क्विप. इति मन्वानाः स्वरतश्चिन्त्याः ।

e) तु. पपा.; वैतु. भा. (तैब्रा ३,३,११,३) निः··· नुदः (लेटि मपु१) इति ।

f) =सपा. कौसू ७१,१ आपश्रौ ९,३, २२ तु शमयामसि इति पाभे. ।

g) सपा. निर्णुदामसि<>निः···नुदामसि<>निः ···नुदस्व<>निः···सेध (माश १,२,१,४ तैब्रा ३, २, ७,१ आपश्रौ १,२२,२ च) इति पाभे. ।

h) तु. सस्थ. टि. अभि ।

i) विप. (वरुण-) । कर्तरि क्विप् प्र. । सस्थ. ?वरुणश्च इति पाठः? तत्र वरुणस्य इति शोधः । एवं सस्थ. ?वैश्वदेवी>-वीम् इति ?सु-धया>-याम् इति च द्वावपरौ शोधावपि द्र. ।

j) सपा. निर्दयामसि<>निर्द्विषामसि इति पाभे. ।

k) सपा. आपश्रौ ६, २१, १ संदह इति पाभे. ।

l) =सपा. माश्रौ १,४,३,४ । आपश्रौ ३,१०,४ तु निः···नुद, निर् (नुद) इति पाभे. ।

m) सपा. निर्दग्धम् (तैब्रा ३,२,७,१ आपश्रौ १,२२, ३;२३,३; ७,१९,८ माश्रौ १,२,३,१ च)<>निष्टप्तम् (माश १,१,२,२; ३,१,४ आश्रौ २,३,९ काश्रौ २,३, ११ आपश्रौ १,१२,१ माश्रौ १,६,१,२५ वैताश्रौ ७,६ कौसू ३,९ च)<>प्रत्युष्टम् (माश १,१,२,२;३,१,४ तैब्रा ३,२,२,२;४,३; ३;१,१ जैब्रा १,३९ आश्रौ २, ३,९ काश्रौ २,३,११ आपश्रौ १,३, ३; १७,२; २,४,२; ६,७,१; ७,१९,४ माश्रौ १,१,१,२६; २,१,२२;५,१;८, ४,२० कौसू ३,९; ४४,३८ च) इति पाभे. ।

n) सपा. निर्दग्धा<>निर्दग्धाः (तैब्रा ३, २, ७,

निर्-दहत्– -हन् काठ ११,४¶.

निर्-दह(न>)नी[a]– -नी शौ १४, २,४८; पै १८,११,८.

¶निर्-दुहस (:) मै ४, १,९; काठ ६,३; ३१,७; क ४,२.

निर्-दाहु[b]– -हः शौ १६, १, ३; पै १०,९,१; १८,२८,३; –हम् शौ ५,३१,९.

¶निर्√दिश्, निर्दिशति तै २,२, २, ४[c]; ६, ६,४, ५; मै ३,९, ६; ४, ७,९; निर्दिशेत् तै ६, ६,४,४; मै ४, ७,९; निर्दिशेत् तै २,६,९,७; ६, ६,४,४; काठ २९,८.

निर्-दिश्य तै २,६,९,७¶.

निर्-दिष्ट– -ष्टम् काठ ३०, ९¶.

निर्दिष्ट-भाग[d]– -गः तै २, २, ४,६¶.

?निर्दुर्मर्ण्यः[e] शौ १६,२,१.

निर्√दुह्, निः···दुहन्ति ऋ १०, ७६,७.

निः···दुहे ऋ ६, ६६, ४.

†निरधुक्षत ऋ ९, ११०,८; कौ २,८४४; जै ३,५८,१; निः··· अधुक्षत् ऋ १,३३,१०; निर्धुक्षन् ऋ ८,१,१७.

निर्-देव[1]– -वम् तै ७, ३, ११, १; काठ ४३,१.

निर्√द्रु, निर्द्रवन्ति पै १६, ७५,३; निर्द्रवतु शौ ९,१३,११[g]; निर्द्रवन्तु शौ ९,१३,१३-१८; निर्द्रव[h] खि ४, ५,३२; शौ १०, १, २१; पै १६, ३६, १०; निर्द्रवत पै १७, १२,३; २०, २८, ३; निरद्रवत् मै १, ६, १२¶.

निर्√द्विष्, निर्द्विषामसि पै ३, ३०, ६[i].

निर्√धा, †निः···दधाति ऋ १०, १६०, ४; शौ २०, ९६, ४. निरधात् शौ १०,४,२६; पै १६, १७,७.

निर्√धाव् (गतौ), निर्धावतु पै १६,७५,१[g].

निर्√धृ>धारि, निर्धारय पै ८, १२,६.

निर्√धे, निः···धयति मै २,३,५¶; निर्धयन्ति शौ ९, १३, १८; निर्धयेत् शौ ९,५,२३; ¶निः··· धयेत् काठ ११, ८; २८,९[j].

निर्√धम् (<ध्मा), निः···धमयः, निर् (धमथः) ऋ ५, ३१, ९; निः···अधमत् ऋ १०,५५,८; निः···अधमः ऋ ८, ३, २०; निर्(अधमम्) पै १,५९,५[k].

¶निर्√बाध्, निर्बाधते मै ३,२,१; ४,७,९[2]; काठ १९,११[2]; २०,५; क ३१, १[2]; ७; निरबाधन्त मै ३, २, १; निर्बाधेत मै ४, ७, ९[2].

¶निर्-बाध[l]– -धाः मै ३,२, १; –धान् मै ३,२,१; काठ ११, १; –धानाम् तै ५,१, १०, ४; मै ३,२,१; –धे तै ५,१, १०,४[2]; काठ ११,१; –ऽधेन[m] मा २५, २; का २७, २, १; तै ५,७,१२,१; मै ३,१५,२; काठ ५३,२; –धैः तै ५, १,१०,४; मै ३,२,१; काठ ११,१.

नैर्बाध्य[n]– -ध्येन शौ ६, ७५,१[o].

¶निर्बाध-त्व– -त्वम् तै ५,१,

---

1 आपश्रौ १,२२,३;२३,३; ७,१९,८ च) <>निष्टप्ताः (माश १,१,२,२;३,१,४ आश्रौ २,३,९ माश्रौ १,६, १, २५ कौसू ३,९ च) इति पाभे. ।

a) विप. (पृषातकी-) । ल्युडन्तात् ङीप् प्र. तत्स्वरश्च ।

b) विप., नाप. (अग्नि-विशेष-) । गस. कर्तरि णः प्र. ।

c) तु. सस्थ. टि. अभि । d) विप. (अग्नि-)। वस. ।

e) पाठः? (निर्√धाव् [शुद्धौ]>लुङि प्रपु३) *निर्धाविपुर् इति वा *निर्-अधाविपुर् इति वेति प्रथमं पदम्, (*अर्व [ण्>]णी– नाप. [जल-]>प्र३) *अर्वण्यः इति च द्वितीयं पदमित्येवमनुष्टुप्पादमयो द्वि-पदः शोधः (तु. संधाव्यानामपामभिमर्शनप्रकरणम् [कौसू ४९,२७; ५८, ६;१२]; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एव पाठ इति, PW. प्र. च *दुर्-अद्मनी– इति शोधः स्यादिति च ?) । सस्थ. ?ऊर्जा>*ऊर्जस्वा– >प्र१ –स्वा इति [पृ ९८७ शोधः द्र.], ?स्य> *स्यन इति, ?उदेयम् > उद्-वदेयम् इति चाऽन्ये शोधाः द्र. ।

f) विप. (शत्रु-) । वस. ।

g) सपा. निर्द्रवतु<>निर्धावतु इति पाभे. ।

h) सपा. खिसा २९,३३ निद्रव इति पाभे. ।

i) पाभे. कृते पृ १८२१ j टि. द्र. ।

j) पाभे. कृते पृ १८१६ b टि. द्र. ।

k) शोधार्थं पृ १२६९ k टि. द्र. ।

l) भाप.(संकट- [तु. तै. काठ.]), नाप. (रुक्मोपरि उच्छ्रित-भाग- [तै. मै. काठ. क.])। गस. उप. भावकरणयोः घञ् प्र. थादि-स्वरश्च ।

m) नाप. । अर्थः? ।

n) विप. (हविस्-) । प्राग्दीव्यतीयः ष्यञ् प्र. उसं. (पावा ४,१,८५ [वैतु. सा. <निर्बाध्य– इति ?]) ।

o) सपा. नैर्बाध्येन<>निर्बाध्येन (तैब्रा ३.३.११,३ आपश्रौ ३,१४,२ च) इति पाभे. ।

१०,४; मै ३,२,१.
निर्वाध-प्रणुत्त— -त्तानाम् पै ३, ३,७[a].
निर्वाधिन्— -धी तै ५, १,१०, ४¶.
निर्वाध्य[b]— -ध्येन पै १९, १५, ७[c].
निर्√भज्, ¶निर्भजति तै २, ६,४, १;२[2];६,३,११,५; मै ३,२,१०; १०,१; ४, १,१०[4]; ६,३; काठ १९,११;२५,४[3]; २९,८;३१,८; ३४,४; क ३१, १; ३९, १[4]; निर्भजतः काठ २७, ७¶; निर्भजन्ति तै २,६,४,२¶; निर्भजामि तै १,६,६,१; निर्भजामः शौ १०,५, २५-३५; १६,८,२; ५-२९;३१; पै१६,१३१,१-१०; निः···भज शौ ४,२२,२; पै ३, २१, ३; निः···भजाम, निर्[2]-(भजाम) शौ १६,७,६; निरभजत् तै ३, १,९, ४¶; ¶निरभजन् मै १,५,८;४,१,१०; काठ २१, ६;२८,६; क ३१, २१; ४४,६; निर्भजेत् काठ २९,८¶; निः··· भजेत् तै २, ६,५,६¶.
¶निरभाक् तै ३, १, ९, ४; निर्भाक् ऋ ८, ८१,६; ९,७२, ८;निर्भाक्षीत् पै १९, ४६, ६; निरभाक्षम् तै ३, १,९,४¶.
निर्-भक्त,क्ता— -क्तः मा २,२५[3]; का २,६,३[3]; तै १, ६,५,२[4]; ६,१; ४,२,१,१[3]; २; ¶मै १, ४, २[3]; २,५,४; काठ ५,२; ५[4]; ३२, ५¶; पै १९,४६,१३; –क्तम् शौ २,३५,२[d]; –क्ताः[d] तै ३,२,८, २; पै १,८८,१.
¶निर्-भज्य तै २,६,४,३; मै ३,८, ६; काठ २५,५; क ३९,२.
निर्√भञ्ज्, निर्भङ्ग्धि शौ ३,६, ३[e]; निरभनः[f] शौ ३, ६, ३.
निर्√भस्>बभस्, ¶निर्बभस्ति मै २,३,३; काठ १२,६.
निर्√भिद्, निर्भिन्धि शौ ११,१, ९; पै ५,१२, ७[g]; १६,८९, ९; निर्भेत् ऋ १,१०४,८.
निर्-भिन्न—
निर्भिन्न-शीर्षन्— -र्ष्णा पै ५, १०,८.
निर्√भू, निर्बभूव मै ४, १४, १७; निर्भूत् ऋ ४, १९,९; निः··· भूत् ऋ ८,७९,२.
निर्-भूति— -तयः पै १७,२९, १४; –त्या शौ १६,७,१; पै १७,२४, २; –त्याः शौ १६, ५,६;८,७[h].
निर्√भृ<>हृ, निर्हरति काठ १२, १[2]¶; निर्हरन्ति मै २,३,१[2]¶; †निर्हर ऋ १,१६२,१२;मा२५, ३५; का २७,१३,४; तै ४,६,९, १; मै ३,१६,१; काठ ४६,५. †निः···जभार ऋ १०,६८,८; ९; शौ २०,१६,८;९.
¶निर्-हृत्य मै २,३,१; काठ १२,१.
निर्-मज्[i]— -मजाम् ऋ ८,४,२०.
निर्√मथ्, मन्थ्, निर्मन्थतः ऋ १०,१८४,३[j]; †निरमन्थत ऋ६, १६,१३; मा ११,३२;१५,२२; का १२,३,५;१६,५,३; तै ३,५, ११,३; ४,१,३,२§; ४, ४, १; मै २,७,३; काठ १६,३; कौ १, ९; जै १, १, ९; निरमन्थत् मा ११,३२; का १२,३,४; तै ४, १,३,२; ५,१,४,३; मै २,७,३; ३,१,५; काठ १६, ३; १९, ४; क ३०, २; निरमन्थतम्, निरमन्थतम् ऋ १०,२४, ४.
निर्मथ्यते शौ १०, ८, २०; पै १६,१०२,७.
निर्-मथित— -तः ऋ ३, २३, १; २९,१२; –तम् पै २०,३६,८.
¶निर्-मन्थ्य— -न्थ्यम् तै ३, १, ३,२; ५,७,५,१.
निर्-मघ्य[k]— -घ्यम् तै ६,२,५,४¶.
निर्√मन्, निः···मन्यन्ताम् पै ७, १५,८[l].

a) सपा. निर्वाधप्रणुत्तानाम् <> वैवाधप्रणुत्तानाम् इति पाभे. ।
b) =नैर्बाध्य- । तत्रसाधवीयः यत् प्र. इति ततो विशेषः (वैतु. भा. ⌊तैब्रा.⌋ कृत्यः प्र. इति) ।
c) पाभे कृते पृ १८२२ o टि. द्र. ।
d) सपा. निर्भक्तम् <> निर्भक्ताः <> विहाय इति पाभे. ।
e) निर्भिन्धि इति सा. ।
f) तु. शंपा. RW. प्रभृ.; वैतु. सा. निरभिनः (<√भिद्) इति ।
g) °वि° इति पाठः ? यनि. शोधः ।
h) पाभे. कृते पृ १८१९ c टि. द्र. ।
i) विप. (निर्मला- ⌊गो-⌋)। व्यु.? । बस. । *मज्- इति उप. नाप. सद् रजस्- (=धूलि-) इत्यस्य पर्यायः (तु. Gri., ?GW., ?ORN., ?GRV.; वैतु. वें. सा. ?प्रास. °मज्- इति विप. सत् ⌊उप. =मृज्- इतीव कृत्वा⌋ शुद्ध-पर्याय इतीव, ?BW., ?MW. *निर्-मजा- ⌊नाप. =निपान-⌋ > ⌊द्वि१⌋ –जाम् इति कृत्वा ?प्रास. *मजा- इति उप. <√मस्ज् >मज्ज् इतीव च ?) ।
j) सपा. माश १४,९,४,२१ निर्मन्थताम् इति पाभे. ।
k) वस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४) ।
l) तु. सस्थ. टि. ?निष्ट्वामया ।

निर्√मन्त्रि (< मन्त्र-), निर्मन्त्रयामहे शौ ९, १३,१-९; पै ४, २२, ४; १६, ७४,१-९; ७५,२; १९, ७,१४[a].

निर्√मन्थ् निर्√मथ् द्र.

निर्-मन्यु- -न्यून् पै २,८९,४.

निर्√मा (माने), निर्मिमीते शौ १३, ३,८; ¶निर्मिमीते तै ३, २, ६, ३; मै १, ४, ६[२]; ४, ७, ६[३]; निः···मिमीमहे शौ १८, २, ४२; निर्मिमीष्व पै ५, ११, ८; ¶निरमिमीत मै ४. १, ९[२b]; ¶निरमिमीत तै २,१,४,४;२,८, ६; ७, १,१,४[२]; ५[२]; मै १,१०, १०; ३, १०, ५[२]; काठ ६, ७; १०,१०; ३१, ७[२]; ३४, ६; ७; ३५,२०; ३६,५; क ४,६; ४७, ७[२]; ४८,१८; शौ ११, ५,३६; ¶निरमिमत तै ५,३,५,४; काठ २१, २;३; क ३१, १७; १८. निर्ममे पै १,६६,२;११,१,१३. ¶निर्-माय मै १; १०, ५;३,१,२; काठ ३५, २०[२]; क ४८,१८[२]. निर्-मित,ता- -तः मै १, ९, ७¶; काठ ३४, ६¶; ३९,२; शौ ४, ३५,४; पै १२,३,५;१६; १६, ५७,१८; -तम् शौ ८,९,४; पै २,७२, ४; ७३,५; १६,१८,४; -ता शौ ८, ९, ४; ५; पै १६, १८, ४; ५; -ताः तै २, ५,७, ५¶; शौ ४, ३५,४.

?निर् माम् अय[c] पै ९,२५,८.

निर्-मा(या>)य[d]- -यम् तै ६, ५, १,२¶; -याः ऋ १०,१२४,५.

निर्-मार्ग- निर्√मृज् द्र.

निर्√मार्ग् (गमने)

निर्-मार्गुक[e]- -काः तै ६,४,२,२¶.

निर्√मुच्, ञ्च्, निः···मुञ्चामि शौ ६, १८, ३[f]; पै १९, ७, १५; निः···अमुञ्चत् ऋ ३, ३१, ८; निः···अमुञ्चतम् ऋ १,११८,८. निः···मुक्षीय[g] काठ ३,१; २६, २; क २,८;४०,५; निर्(मुक्षीय) तै १, ३,४, २; ६, ३, २, ६; काठ ३; १; २६, २; क २, ८; ४०,५. ¶निर्मुच्यते तै ५, ४,५,४; ५[२]; ६, ३, २, ६; ६, ३, ५; मै ३, ३, ७[२]; ६,७; ९,१; ४, १, ५; काठ २१,८;निः···मुच्ये[g] मा ५, ३९; का ५,९, ६; ¶निरमुच्यत तै ५, ४, ५,४; मै ३, ३, ७[२]; ४,५,७; काठ २१,८; निर्मुच्येत तै ५, ४, ५, ५[२]¶. निरमोचि ऋ ५,१,२;१०,१०७, १; मै २,१३,७[i];४,१४,१७[h]; कौ २,१०९७[i]; निः···अमुक्षि[g] मै १, १, ५; २,१३; ३, ९,१; ४,१,५.

निर्-मुक्ति- -क्त्यै शौ १२,३,५.

φनिर्-मुच्यमान- -नः शौ १२, २, १२; पै १७, ३१,२.

निर्√मुष्, निरमुष्णात् काठ ३७,१४¶.

निर्√मृज्, निर्मृड्ढि शौ १८, ४, ५६; निरमृजन् काठ ११, २¶; ¶निर्मृज्युः काठ २४, १०; २९, ३; क ३८,३; ४५,४. निर्माजीः[i] मै १,१,११[२]; [i]निः··· मृक्षतम् ऋ १,३४,[११;१५७, ४]; मा ३४, ४७; का ३३, २, १०; निर्मृक्षम्[j] तै १, १, १०, १[२]; १३, १; काठ १, १०[४]; क १,१०[२].

निर्-मार्ग[k]- -र्गस्य काठ ७, १५[२]; क ६,५[२].

¶निर्-मृजत्(:) मै २, ३,१;५,१; ४, ३,६; ४,१; काठ १२,५;८.

निर्√यज्, निः···यजन्ति पै १,८६,

---

a) सपा. निर्मन्त्रयामहे <> निर्वापयामसि इति पामे. ।

b) पृ १४६ अधिनि॰ इलुकं तत्रेष्टम् अद्भ्यः, आत्मनः इति पं. युक्तः कप्र. इत्यस्य सुवचतरत्वात्। सपा. काठ ३१,७ क ४७,७ पाठाऽभावः।

c) पाठः? *अवाचीनं मनः *संवृन्, *निर्भ्रामयत् संगथेषु *शयानं त्वाभिशोचतु, *स्तोकस्तोकोत्तरोत्तरम् इति पद-पदः शोधः स्यादिति कृत्वा यनि. स्थाने निर् √भ्रम् > भ्रामि > निर्भ्रामयत्- इति प्राति. मनस्- इत्यस्य विप. द्र.।

d) विप. (वृत्र-, असुर-)। वस. ।

e) विप. ([निर्गमनशील-] पशु-)। गस. उप. उकञन्तम्।

f) तु. सा.; वैतु. WI. सनुपत्त्युपप्रमिति ।

g) सपा. निः···मुक्षीय<> निः···मुच्ये (माश ३,६,३,२० च)<>निः···अमुक्षि इति पामे.। तै १, ३,४,२;३; ६, ३,२,६ आपश्रौ १, १८,३; ११, १८,२ तु पाठाऽभावः।

h) सपा. कामा १२६:२ निर्मुमोच इति पामे. ।

i) सपा. निर्माजीः (माश्रौ १, २,५,३-६ च) <> निर्मृक्षम् (तैव्रा ३, ३,९,४ आपश्रौ २, ४,४ च) इति पामे. ।

j) निर्दक्षम् (BC. निर्दक्षम्) इति पाठः? यनि-शोधः (तु. सपा. क.)।

k) नाप. (ऋजीप-)। उप. कर्मणि घञ् प्र. ।

-१; निर्यजामः पै २०,१८,५.
निर्-यत्- निर्√इ द्र.
?निर्यम् पै २,८१,३.
?निर्यमम्[a] पै १९,२१,२.
निर्√यस्
निर्-यास[b]- -सः, -सस्य तै २,५,१,४¶.
निर्√या
निर्-या[c]- -या तै ७,४,८,२¶.
निर्-याण- -णम् पै १६,५२,४.
निर्√याच्, निर्याचथाः तै ३,१,९,४.
¶निरयाचिष्ट मै ३, २, ३; ४, ५,२.
निर्-याचत्[d]- -चन् शौ ६, ११३, ३; पै ५,३३,३.
¶निर्-याच्य तै ३,१,८,२;५,१,२, ४;२,३,१; मै २,१,६;९;४,६[e]; ३, १,३; काठ ११,५; १९, २; २०,१;३०,९;क २९,८;३१,३.
निर्√यु (अमिश्रणे)[f]
निर्-युवाण- -णः ऋ ४,४८,२.
निर्√येषु (प्रयत्ने), निर्येषति तै २,५, १,४¶.
निर्√लुप्,>लुम्प्, निरलुम्पत् मै १, ६,१२¶.
निर्-लुप्य मै १,६,१२¶.
निर्√वच्, निरवोचम् शौ ४, ६,४; ५[२];५,३०,८; १६; ९,१३, १०-१२;१९;२०; पै ५,८,३;४[२];९, १३,८; १६, ७४, १०; ७५,१; ९; १०.
¶निर्-उक्त,क्ता- -क्तम् काठ ६,५; ३२,१[२]; क ४,४; -क्ता मै ३, ८,९[२]; -क्ताः मै ३,८,१०[२].
¶निरुक्त-सामन्[g]- -मा[h] मै १, ११,९.
¶निर्-उच्यमान- -नम् काठ ९, १६.
निर्√वद्, ¶निर्वदति तै ६, ३,१०, ४; मै ४,२,८; ¶निरवदत काठ ८, ४[२]; क ६, ९[२]; ¶निरवदत् मै ४,२,८.
निर्वाद्दिष्टम् मा ५,१७[२]; का ५, ५, ५[२]; निरवादिषम् शौ ४, ६, २; पै ५,८,१.
निर्-उदित-
¶निरुदित-देवता- -ता काठ ८, ४; क ६,९.
निर्-वदत्-
निर्वदन्ती- -न्तीम् पै ७,९,७.
निर्√वध्, निर्वधिष्ट तै ३, १,१,३; निर्वधीः तै ३,१,८,३;२,४,२.
निर्√वप्, ¶निर्वपति तै २,२, ४, २; ३; ८; ५,३; ६, १; ४; ३, ७, २; ४, १, ४; २, ३; ५,५, १,४; ७, ५, १५, १; २;३; मै १,६,८[२]; ४, १, ५; ¶निर्वपति तै १,८,१,१[२]; २,१; ४;-१; २; ५-७, १; ८, १[५]; ९, १; २; १०,१; १७, १; १९, १[२]; २०, १[२]; २१, २; २,२,४, ७; ७,३; ४, २, ४; ५, ५, १, ४; ६,१, ५,५; २, १, १; ३, १०, १; मै १,६,११; ३,७,९[४]; §१५,१०; ११; ४, १, ५; काठ १०,३;५; ७; ११; ११,५; ६[२]; १५,५$; १९, ९[२]; २१, ४; २२, १३[२]; २४,८[६]; २५,६; २९,१;४; ३१, ३[२]; ३६, १४; क ३०, ७; ३८, १[६]; ४५, २; ५; ४७, ३[२]; $पै १६, ११८, १-७; ¶निर्वपन्ति तै ७,५,७,२; ३[२]; मै १, ६,८; ¶निर्वपन्ति तै ७, ५, ६,४[२]; मै २,६,१; ६; ४,३,१; काठ ३३, ७[३]; निर्वपामि तै १, १,४, २; १०,३; २, ३, १, ४; मै १,१, ५[i]; ४,१,५[i]; काठ १,४; १०; क १,४;१०; पै ५, १३, १; ४०,१; १६, ७०, १; २[२]; ९३, १-१०; ९४, १-७; ९५, १-९; निर्वपामसि पै ९,२२,२[२]; निर्वपन्तु पै १६, ७०, ३-६; निर्वप पै ९,२२, १; ¶निरवपत् तै २, २,१,१; ८, ५; ११, ६; ३,२, १; ६; ४;३; ८,१; १२, १; ५, २,४; ३, १; २; ३, ४, ३, १; ६,५,११,४; मै १,१०,५; १४; २,२,४;७; काठ १०,६[३]; ११[२]; ११,३; ६;३५,२०; ३६,८; क ४८,१८; ¶निरवपताम् तै २,३, ३,१; मै २, १,३; निरवपन् तै २, ४, २, २¶; ¶निरवपन् तै

a) पाठः ? (निर्√यस [गतौ] + कमुलि प्र.) *निर्-यसम् (=निष्कास्य) इति शोधः (तु. मूको.)।
b) नाप. (वृक्ष-स्राव-)। घनन्ते थादि-स्वरः।
c) भाप. (दोष-)। गस. स्त्री. अङ् प्र. (पा ३, ३, १०६)।
d) गस. शत्रन्तम् (तु. पपा. RW.; वैतु. सा. निर्याचम् [उपु१] इति)।
e) सपा. निर्याच्य <> निष्क्रीय इति पाभे. (तु. टि. अधि [काठ १३,२])।
f) वैतु. सा. धा. मिश्रणे वृत्तिरिति चिन्त्यम्।
g) विप. (वाजपेय-)। बस.।
h) तु. टि. ?अनिरुक्तसामन्-।
i) सपा. निर्वपामि (द्राग्र २,१,९ च) <> प्रोक्षामि (तैव्रा ३,२,५,४ आपश्रौ १,१९,१ च) इति पाभे.।

२,२,१०,१; ३, २,२; ५,३;४, १,२[२]; २,२[२]; ५, ४, २; मै १, ६,८; १०, १६; ३,१०,५; काठ १०,७[३]; १०;११; २९,१; ३६, १०; क ४५, २; ¶निर्वपेत् तै १,५,२,५; २, १, ८, २; २,१, १; २; ३[२]–५[२]; २, १; २[३]; ३[२]; ४; ५[२]; ३, १[२]–४[२]; ४, १[२]; २[२]; ३; ४[२]; ५[२]; ६; ७; ५, १[२]; ३-६; ६, १[२]–३[२]; ४; ५; ७, १[२]; २[२]; ३; ४[२]; ५[२]; ८, १[२]; २; ३[२]; ४[२]; ६; ९,१-४; ५[२]; ६[२]; ७; १०, १; ३[२]; ४[२]; ५; ११, १; २; ३[२]; ४;६; ३,१, १[२]; ३; ४[२]; ५; २, १;३[२];५[२];७; ८; ३,२; ३[२];४[२]; ५; ४, १[२]; २-४; ५, ३[२]; ६,१; ८, १; ९,२; ११, १; १२, १; २[३];१३,२; ४,१,३; २,३; ३,३; ४,१; ३; १०,१; २;१३,१; ५, ४,२;५; ६,३,६; ३, ४, ३, १; ९,१[२];२;३; ४[२]; ५[२];७[२]; ५,१, ४; ४, ३; ५,५,१,६;६,५,१;७, २,५; ७, ५, १५, १; मै १, ४, १३[२]; १४; १५[२]; ५,६; ६,८[६]; ११; ८, ८[२]; ९[६]; १०, २०; २, १, १[८]; २[११]; ३[५]; ४[६]; ५[२]; ६[३]; ७[६]; ८[४]; ९[५]; १०[९]; ११[२]; १२; २,१[५]; २[२]; ३[५];४[४];५[४];६; ७[३];८[२]; ९[५];१०[७]; ११[५];१२[३]; १३[४]; ३, १; २;५[२]; ६[२]; ४,६; ८; ५,९[२]; ६, २; ६[२]; ३,६,१; ४, ३, ५;९; काठ ६,६;९,१७[८]; १०, १[७]; २[३]; ३[७]; ४[५]; ५[४]; ६[८];७[५]; ८[८]; ९[८]; १०[५]; ११[६]; ११, १[५]; २[३]; ४[७]; ५[५]; ६[४]; ८[२]; १०[२]; १२, ४; ६;८; १३, ३[४]; २२, ३; ३५, १७; १८; क ४,५;४८,१५; १६; §पै ९,२१, १-१२[a];१६,११९,१-३[a]; निर्वपेयुः तै ७, ५, ७,२¶; ¶निर्वपेयुः मै ४,३,८; काठ ३, ३;७. †निः…ऊपे ऋ १०,६८,३; शौ २०,१६,३.

¶निरुप्यते तै ५, ७, २, ५; काठ २३, ८; २४, ८; क ३८, १; निरुप्यते मै २, १, १२¶; निरुप्यन्ते तै ३,४, ९, ७¶; शौ ९,६,१४; ¶निरुप्यन्ते तै ६,५, ११,४; काठ ८,८;९; क ७, ३; ५; पै १६,१११,१४§.

¶निर्-उप्त- -प्तम् तै २, ५, ५,१; ३,५,१,२; काठ ८,७; क ७,४.

¶निर्-उप्य तै ३, ४, ९, ७; ५,७, २, ५; मै १,६,८;१०; २,१,९; काठ ३५,१८; क ४८,१६; §पै १६,११९,१-३.

¶निर्-उप्य[b]– -प्यः तै १,७,३,२; मै १, १०, १४; काठ ३६, ८; –प्यम् मै १, १०, १७[२]; काठ ३६, ११[२]; –प्याः मै ३, १०,५.

निर्-उप्यमाण– -णम् तै १, ६, ८, ३¶.

निर्-वपत्– -पन् काठ ११,६¶.

निर्-वपमाण– -णः मै ४,३,१¶.

¶निर्-वप्स्यत्– -प्स्यन् मै १, ४, ५;६; २,२,१; काठ ३१,१५.

¶निर्-वरुण[c]– -णम् तै २, २, ६,२; –णाः मै १,१०,१३; ४,८,५.

निर्वरुण-ता– -तायै मै ४,८,५¶.

¶निर्वरुण-त्व– -त्वाय तै ६, ६, ५, २; मै १, १०, १०; १३; २,३, ३; ४, २; ४, ४,८;५,८;७,८[३]; ८,५; काठ १२, ६[२]; १२; २२, ११; २७,४; २९, ३[२]; ९[२];१०; ३६,५; ३७, २; ३; क ४२, ४; ४५,४; ४६, २;३.

निर् √वह्, निर्वहत्[d] पै १७, ३५,५; निर्वहत शौ १८, २, २७; निर्वहेयुः मै ४, ८,५¶.

निरूहथुः ऋ १,१८२,५; निः… ऊहथुः ऋ १, ११७, १४; १५; ६,६२,६; १०,३९, ४; निर्वक्षत् शौ १२,२,४७;४८[d].

¶निर्-उह्य मै ४,६,२;३.

निर्-ऊढ–

निरूढ-पाक– -कः पै २०,३८, ८.

निर् √वा > वापि, निर्वापयामसि शौ ६, १८, १[e]; निर्वापय ऋ १०, १६,१३; शौ १८,३,६†.

निर् √विद्, > विन्द्(लाभे), निर्विदे[f] ऋ १,१२०,१२.

निरविन्दन् ऋ १०,१२९,४.

निर् √विध् (< व्यध्), निर्…आविध्यत्[g] ऋ ८, ७७,६.

---

[a]) अनुः कप्र. [तु. परि.] यनि. चेति द्वे पदे द्र. (पृ २०३ इत्यत्र शोधः द्र.)।

[b]) गस. उप. क्यप् प्र. उसं. (पा ३,१,१०९)।

[c]) विप. ([वरुणपाश-निर्मुक्त-] यजमान-)। प्रास. वा. बस. वा अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २,१८४)। –णम् इति द्वि१ सद् वा. क्रिवि. द्र.।

[d]) सपा. निर्वहत् <> निर्वक्षत् इति पाभे.।

[e]) पाभे. कृते पृ १८२४ *a* टि. द्र.।

[f]) अत्र उपसृष्टस्य धा. औदासीन्ये वृत्तिः। उपु१ (तु. स्क. वें. सा. GRV. PG [१,४]; वैतु. GW. LB. प्रमृ. प्रपु१ इति, स्क. < √विद् [सत्तायाम्] इतीव च)।

[g]) आवि° इति सांहितिको दीर्घः (तु. ऋप्रा २,७६)।

निर्-विष[a]— -षः खि २,१४,५[b]; –षम् पै ३,९,१-६.

निर्-वीर[c]— -रम्[d] तै ७,३,११,१.

निर्वीर-ता— -ताम् मै २,१,८¶.

¶निर्-वीर्य,र्या[c]— -र्यः तै ७,१,८,१; मै ४, १, १२; काठ १०, ७; क ४४,८; –र्यम् काठ १२, ३;२९, २;४३,१६[d]; क ४५, ३; –र्यया काठ २४, ६; क ३७, ७; –र्या काठ २८, ८; क ४४, ८; –र्येण काठ २४,६; क ३७,७.

निर् √वृ (वरणे), निः···वृणते ऋ ४, १९, १; निरवृणीत[e] काठ १४, ७[f]¶.

निर् √वृत्, > वार्ति, ‡निरवर्तत[g] तै ४, १, ८, ६; मै २, १३, २३; काठ ४०,१.

निरवर्तयत् ऋ १०,१२४,५; मै २,५,४¶.

निर्-वृत्त— -त्तान् काठ ३३,८¶.

निर् √वे[h], निः···वायति तै ६,२,२, ७.

निर्-व्रण— -णः खिसा ३३,१८.

निर् √व्रश्च्

निर्-व्रस्कृ[i]— -स्के मै ३, ८,४[j]¶.

निर् √हन्, निर्हन्ति शौ ५, १९, ४; पै ९, १९, १; ¶निर्हतः काठ २९,५; क ४५, ६; निर्घ्नन्ति तै ३, १, १, ३[२]¶; निर्हन्मि काठ ३७,१३; निर्हन्तु शौ १९, ४४, २; पै १५,३,२; निर्जहि शौ ३, २, ४[k]; १२, ११, ९; १९, ५०, १[l]; पै ३, ५, ४; १४, ४, ११; निः···जहि[m], निर् (जहि[m]) पै १९, ५१, १०; †निरहन् ऋ १, १०१, १; कौ १, ३८०; जै १, ३९, ११; निरहन् ऋ १, ८०, १०; मै ३, ८, ७¶; काठ ३७, १३; निरहताम् मै १, ६,१२¶; ¶निरघ्नन् मै ४, ४, ४; काठ ७, १०; ११,६; २४, १०[३]; क ५, ९; ३८, ३[३]; निरहतम् ऋ १, ११६,२१; निर्हण्यात् तै ५, ६, ९,१¶.

निः···जघान ऋ ५, ३२, ३; निः···जघन्थ, निर् (जघन्थ) ऋ १, ८०,४; निः···हनिष्यामि पै १, ८७,२;३.

निर्-हत— -तः पै २०, १५, १०; –ताः काठ २४,१०[३]¶; क ३८, ३[३]¶; पै १६,८१,८.

निर्-हन्तृ— -न्तारम् मै १,६,१२¶.

निर्-हन्तोस्(:) तै ३,१,८,३¶.

निर्-हस्त[n]— -स्तः शौ ६, ६६, १; पै १९, ११, १०; –स्ताः शौ ६, ६६,२;३; पै १९,११,१२; १३; –स्तान् शौ ३, १, १; २,१; पै ३, ५,१; ६,१; –स्तेभ्यः शौ ६, ६५,२; पै १९,११,१४.

नैर्हस्त[o]— -स्तम् शौ ६, ६५,२;३; पै १९, ११,९;१४.

*नैर्हस्त्य[p]— -स्त्यम् खि ५,२,१.

निर् √हा (गतौ), ¶निरजिहीत काठ २०,११; क ३१, १३.

?निर्हास्तम्[q] शौ ७,८०,३[r].

निर् √हृ निर् √मृ द्र.

निर् √ह्राद् > ह्रादि, निर्ह्रादयन्ति काठ १४,७¶.

निर् √ह्वे, निर्ह्वयामि पै १३, ३, १२; २०,५५,२; निर्ह्वयामसि शौ ७, ५८, ३; पै १६, २, ५; निः··· ह्वयामसि शौ ६,९०,२[s]; पै १९,

---

a) विप. (ḷविष-रहित-, अघातक-˩ कालिक-, विष-)।

b) बस.। °र्वि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

c) विप. (शरीर-)। बस.।

d) सपा. निर्वीरम् <> निर्वीर्यम् इति पाभे.।

e) धा. *भोजने वृत्तिः (तु. टि. नि (नी) √वृ इति)।

f) सपा. निरवृणीत <> न्यवृणीत इति पाभे.।

g) सपा. निरवर्तत <> समवर्तत इति पाभे.।

h) तु. भा. PW. प्रमृ.; वैतु. भा. (पक्षे) < √वा दिवा. इति।

i) विप. (देवयजन-)। गस. उप. घञ् प्र.। थादि-स्वरश्च।

j) निर्वस्के इति पाठः? यनि. शोधः [तु. सप्र. आपश्रौ १०, २०, ६ PW. प्रमृ. च (C. आपश्रौ. पाठे निर्वस्क्ये इति शोधः ḷतु. तत्रत्यः मूको.˩)]।

k) सा. पुरि निर्जहि इति योगं मन्वानो द्वैस्वर्यं प्रति चोद्यः।

l) निर्जह्याः इति पाठः? यनि. शोधः।

m) धा. गत्यर्थे वृत्तिः।

n) विप. (शत्रु-)। मध्यमपदलोपी बस.।

o) विप. (शरु-)। तस्येदमर्थीयः अण् प्र. तत्स्वरश्च।

p) भावे. ष्यञ् प्र. ञित्स्वरश्च। °र्हु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

q) सपा. पै १९,४०,७ तराः (< √तॄ ḷहिंसायाम्˩), त्वम् इति पाभे.।

r) पाठः? < निर् √हृ इति च तम् इति चेति सा.। निर्हाः, तम् ḷतु. शंपा. सात. च˩ इत्येतयोः स्थाने RW. निरास्तम् इति ḷतु. पपा. मूको.˩, W. निरस्तम् इति, B ḷ५६१; JAOS १५ xlvii निर्, आस्थम् (< √अस् ḷक्षेपणे˩) इति च ?।

s) निर्विपा° इति पदमेकं मन्वानः सा. चिन्त्यः (तु. पपा. स्वरश्च)।

१८,१.
निर्हृथाम् काठ १७,१९.
निर्-हूय तै २,५,२,४¶.
नि(र् >)ल्√इ, ¶निलायत[a] तै २.
६,६,१; ५,१,१,४;२,२;४,३;
९,५;४,७,६; ६,२,४,२;८,४.
नि√लिप्, > म्प्, निलिम्पामि शौ
११,१२,१३.
न्युलिप्सत ऋ १, १९१, ३;
नि···अलिप्सत[b] ऋ १, १९१,
[१;४]; शौ ६,५२,२†; पै ९,६,
६; १९, ७,७†.
नि-लिम्प[c]– -म्पाः तै ५, ५,१०,
३; शौ ३,२६,५.
नि√ली, निलयते शौ ११, २, १३;
पै १६. १०५,३; २०, ४७, ५;
निलयन्ति पै ९, २५, १६;
†निलयन्ताम्[d] ऋ १०,८४, ७;
शौ ४, ३१, ७; ¶न्यलयत काठ
२५,२; ७; क ३८-३९,५.

नि-लायम्[e] काठ २९, ८¶; शौ ४,
१६,२; पै ५, ३२,४.
नि-लीन– -नः[f] शौ ४,१६,३.
नि-वक्षस्[g]– -क्षसः तै ५, ६, २३,१;
काठ ५०,३.
नि√वच् (वधा.), नि···ऊचुः[h] ऋ
६, ४५,८.
†नि-वचन– -नम् ऋ ५, ४७, ५;
–ना ऋ ४, ३, १७; –नानि ऋ
१, १८९, ८; ९, ९७,२; १०,
११३, १०; कौ २,७५०.
नि-वत्[i]– -वतः ऋ ३, २, १०; ७,
५०, ४; १०, १२७, २; १४२,
४; तै ३, २,४,४; मै ४,१४,१;
शौ ६, २२,३; पै ७, ७, ४; ८,
९,११; १९,२२,१२; ३९,१३;
–वता ऋ ८, ४५,३८[j]; शौ ५,
३,२?‡[k]; –वत्सु ऋ १, १६१,
११.
?निवतुय[l] पै २०,६०,९.

?नि वत्स टि तां यां[m] पै १,१११,
२.
नि√वधू, निवधिष्टम् ऋ ४,४१,४.
नि-वन[n]– -ना ऋ १०, ४०,९.
नि√वप्, ¶निवपति तै ५, २,६,१;
६, ३,१, ६[2]; मै ३, २, ३; ५;
५, ३; ७, ४; ¶निवपति तै ५,
२, ३, २[2]; ४,१;६,१[2];६,५,९,
४; मै ३, २,३;५[2]; ७,४[2]; काठ
२०,४[2]; २५,६; २६, १[3]; २८,
९; क ३१,३;६[2];३९,३[2]; ४०,
४[2]; ४४, ९; निवपन्तु ऋ २,
३३,११; मा १६,५२; का १७,
८,६; तै ४,५,१०,४†;५; मै २,
९,९; काठ १७, १६; क २७,६;
शौ १८, १,४०†; नि···वपन्तु
खि १,२,६; निवपः ऋ ४, १६,
१३; निवपेत् मै ३,५,३¶.
¶न्युप्यते मै ३, २, ३; ५; ८,
१०; काठ २५,६[3]; क ३९, ३[2];

---

a) वैतु. पपा. नावग्रहः।
b) तु. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. सा. [शौ.] < √लभ् इति।
c) नाप. (देव-)। गस. उप. शः प्र. (पावा ३, १, १३८)।
d) तु. सा. [ऋ.: वैतु. सा. [शौ.] < नि(र्>)ल् √क्षय् इति। अप निलयन्ताम् इत्यस्य स्थाने सपा. पै ४,१२,७ विशिष्टः पाभे.।
e) गस. णमुलन्तम् (तु. पपा. [अंशतः], सा. PW. WG [३६०] प्रमृ.; वैतु. सा [पक्षे] < निर्√इ इति, ॰यन् इति पपा. [शौ.] शोधार्हः, W I. MW. निलाय– [नाप.] इति मन्वानौ स्वरतश्चिन्त्यौ)।
f) सपा. निलीनः<>निपक्तः इति पाभे.।
g) विप. ([निम्नोरस्क-] पशु-)। बस. (तु. PW. प्रमृ.; वैतु. भा. सा. ॰क्षस्–> यनि. प्र१ इति)।
h) √वस् [निवासे]>*ऊचुः > नैप्र. यनि. रूपमिति वा √*उच् [निवासे] इत्यस्येदं रूपमिति वा (तु. ऋ १,१७६, २, [तात्पर्यतः] ?GRV. च, ओकु– इत्यत्र गतं टि. च; वैतु. सा. < √वच् [वाचि] इति, LR. PG [३,७], Barth [IF २३, ३१८], ORN., ?GRV. < √उच् [समवाये] इति च?)। शेषं सस्थ. टि. वसु– द्र.।
i) नाप. स्त्री. (निम्न-भूमि-)। व्यु. कृते तु. टि. २उद्-वत्–, SEY [१०७]; वैतु. या [१०,२०] < √भव् [गतौ] इति।
j) नि√भृ>[भावे] *निभृत्–>तृ१ *निभृता (गुप्ति-पूर्वकम् [तु. सस्थ. टि. ?पुवारे]) > नैप्र. यनि. इति कृत्वाऽदः प्राति. वप्रा. स्यात्।
k) पाठः? (नि√वृध् [*हिंसायाम्]>भावे) *नि-वृध्–>तृ१ –वृधा [हिंसया [आपिताः सन्तः] दुरस्युवः (*त्वरस्यवः [पलायन्तः])] इति शोधः (तु. पाभे. पृ १७९८ f टि., पै [५, ४,२] ?प्रवुधा इत्यत्र च टि.)।
l) पाठः? मा हन्तु मैं॰ इत्यत्र शोधः द्र.।
m) पाठः? निवत् सृष्टिः (*सृत्– [सरित्-]>) सृतां दिवः इति चतुष्पदः पाद-शोधः।
n) =निम्न-। व्यु. कृते २उद्-वना– टि. द्र.। नि इत्यतः तद्धितः प्र. इत्यर्थोघः। तृ१ डाजन्तं सत् निवना इति वा. क्रिवि. द्र.।

पै ८, १८, ९S; ¶न्युप्यन्ते मै ३, ८, १०; काठ २६, १[3a]; क ४०,४[3]; ¶नि···उप्यन्ते तै ६,३,१,६; मै ३,८, १०; काठ २६,१; क ४०,४.

नि-वुपत्– -पन् तै ५,२,३,३¶.

न्युं(नि-उ)प्त– -प्तः[b] मा ८,५७; काठ ३४, १४; १५; –प्ताः ऋ १०, २७,१७;३४,५;९.

¶न्यु(नि-उ)प्य मै ३,२,३;५; काठ ८,७;२०,४; क ७,४; ३१,६.

न्यु(नि-उ)प्यमान– -नेषु[b] का ९, ७,४.

नि-वर्– नि√वृ द्र.

नि-वर्त–,१,२नि-वर्तन– नि√वृत् द्र.

नि√वस्,>वासि(निवासे), निवसते पै ८,९,३.

नि···वासय खि २, ६,१२.

नि√वह्, †नि···वहति ऋ १०,४२, ८; शौ २०, ८९,८; नि···वहथ >था ऋ ६,६५,४; निवह> हा पै ७,३,१?[c]; १९, ३९,१३; ४०, २; नि···वह[d] शौ २०, १३५,११; †नि···वहतम् ऋ ७,६९,५; मै ४, १४,१०; काठ १७,१८.

न्यूहतुः ऋ १,११६,१; न्यूहथुः ऋ १,११२,१९; न्यूहथुः ऋ १, ११७, [२०; १०, ३९, ७]; नि···ऊहथुः ऋ १, ११७, [९; ७,७१, ५]; न्यूहीत ऋ ७, ३७, ६; नि···अवाट्[e] खि ५,७,२,१; मै ४,१३,४; काठ १६,२१.

नि-वुहत्– -हन्ता ऋ १,११९,४.

नि-वात[f]– -ते तै ५,७,२, ४; काठ १३,१५; शौ ६,५५,२; पै १९, ९,३.

नि-वार– प्रमृ. नि√वृ द्र.

नि√वाश्

नि-वाशु[g]– -शाः शौ ११,११,११.

नि√वास्[h], निवासते ऋ १०,३७,३.

नि√विद्(ज्ञाने),>वेदि,¶निवेदयति काठ १३,१०;२५,६; क ३९,३.

नि-विद्[i]– -विदः ऋ २, ३६, ६; ४, १८, ७; ६, ६७, १०; मा १९,२५; का २१,२,१४; तै ५, ७,४,४; शौ ५,२६, ४; पै १, ५३,२; ९,२, ५; –विदम् ऋ १, १७५,६; १७६,६; –†विदा ऋ १, ८९,३; ९६,२; मा २५, १६; का २७,११,३; मै ४,१०, ६; काठ २१,१४; पै २,३०,२.

नि-वेद्य तै ६,४,३,३¶.

नी-विद्– -विदः शौ ११,९,१९; पै १६,८३,९. [=नि-विद्-]

नि√विध्, व्यध्, निविध्यताम् शौ ८, ६, २४; पै १६, ८०, ४; निविध्य शौ ५,२९,४[2]; पै १३, ९,५[2]; †नि···विध्यतम् ऋ ७, १०४,५; शौ ८,४,५; पै १६,९, ४; न्यविध्यत् ऋ १,३३,१२.

नि-विद्ध,द्धा– -द्धः ऋ ४, १८, ९; –†द्धा ऋ १, १६४, ८; शौ ९, १४,८; पै १६,६६,८.

नि-विविध्वस्– -ध्वान् ऋ ४,१८,९.

नि-व्याधिन्[j]– -धिने मा १६, २०; का १७,२,४; तै ४,५,३,१; मै २, ९,३; काठ १७,१२; क २७,२.

? नि-विभ्यः[k] पै १९, ३५,९.

नि√विश्,>वेशि,निविशते ऋ १०, ३७,२; १६८,३; शौ १९,४७, २; ५४,१; पै ६, २०,२[l]; १३,

---

a) अनुपसृष्टं रूपं संकेतयन् SI. चिन्त्यः।

b) सपा. न्युप्तः<>न्युप्यमानेषु इति पामे.।

c) पाठः? निर्√वह्>निर्वह इति शोधः (तु. सस्थ. ?निकृण्व तां इत्यत्र टि.)।

d) तु. BW.; सपा. शांश्रौ १२,१६,१ निवहः इति पामे.। शंपा. तु °निम्···वह इति, खि ५,२१,१ वहः इति च।

e) वैतु. भा. सा. [तैत्रा ३,६,५,१] नि ··असनत् इति योगः।

f) विप. च नाप. च। बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२, १९२)। उप.भाप. <√वा<√वन् [हिंसायाम्] इति PW. K. प्रमृ. [तु. ?अ-वात–]; वैतु. भा. सा. W. नाप. [वायु-] इति।

g) विप. (घोष-)। उप. कर्मणि प्र.।

h) √वस् [आच्छादने] इत्यस्यैव रूपान्तरस्य सतो भ्वा. प्रपु१ वृत्तं द्र.। 'ते (सूर्यस्य) प्रदिवः (ज्योतींषि) न (कोऽपि) अदेवः (असुरः) निवासते (आच्छादयति)' इति वा. (वैतु. वें. सा. < √वास् [निवासे] इति, LR. ORN. <√वन् [हिंसायाम्] इति, LR [पक्षे]<√वा इति च)।

i) नाप. स्त्री. (वाच्- [तु. निघ १,११], मन्त्र-विशेष-, न्यूङ्ख-)। गस. उप. कर्तरि क्विप् प्र. (पा ३,२,६१)।

j) विप. (रुद्र-)। गस.।

k) आयाविभ्यो निविभ्यो हृदयाय इति पाठः? (*आमयाविन्–>) –विभ्यः *नमो वि– [पक्षिन्-]> विभ्यः, हृद– [जल-स्थान-] >*हृद्य– [जल-जन्तु-] > -द्याय इति शोधः। 'आतुराणां वीनां मत्स्यादीनां च कृते नमः (अन्नं) त्याज्यम्' इति भावः।

l) निमिषते इति मूको. पाठः।

१४,३;१७, २५,५†; नि॒विशति पै १, १०७, ४; निविश॒न्ते ऋ १,१६४,२२; शौ ९,१४,२१†; नि॒विशन्ते शौ ४,२५,३; पै ४, ३४, ३; १६, ६७, ११†; नि॒…विश॒न्ते ऋ १०, ३७, ९; नि॒…विशताम् ऋ १०,३४,१४; निविशध्वम् खि ४, १२, २[a]; †न्य॑विशन्त ऋ १०,४४,६; शौ २०, ९४,६; ‡नि॒…अविशन्त[b] शौ १०,८,३; पै १६,१०१,६. नि॒…विविश्रे[b] ऋ ८,१०१,१४; नि॒विविशुः ऋ १०, ५६, ४; †नि॒…अविक्षत ऋ १,१९१,४; १०, १२७, ५; शौ ६, ५२, २; पै ४, १६, ७; १९, ७, ७; नि॒(अविक्षत) ऋ १०,१२७, ५; नि॒…अविश्रन् ऋ ८, २७ १२; नि॒…अविक्ष्महि ऋ १०,१२७,४.

नि-विशमान- -नाय तै ७, १,१९, १; काठ ४१,१०.

नि॒-विष्ट,ष्टा- -ष्टः खि २, १५, १; तै ३, १,११,३; मै ४, १०,१; काठ १९,१४; शौ ७, ४१, १; १८, २, ३२; पै २०, ९, ६; -ष्टम् शौ ९, १,२; १०,८,२४; १८, ३, ९; पै १६, ३२, ३; १०३,१; -ष्टा[c] पै २०,१८,५; -ष्टाः ऋ १०, ५१, ४; -ष्टाय मा २२,७; का २४,३,२; तै ७, १,१९, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१,१०.

नि-वेक्ष्यत्- -क्ष्यते तै ७, १,१९, १; काठ ४१,१०.

नि-वेश॒[d]- -शे ऋ ९,६९,७.

१नि-वेश॒न[e]- -नः ऋ ४, ५३, ६; मा १२,६६[f]‡; का १३,५,५‡[f]; ‡[f]तै ४, २,५,४; ५, २, ४,४; ‡[f]मै २, ७,१२; ३, २,४; काठ १६, १२‡[f]; क २५, ३‡[f]; शौ १०, ८,४२‡[f].

निवे॒शनी[g]- -नी ऋ १,२२,१५; †मा ३५, २१; ३६, १३; †का ३५,४, २०; ३६, १,१३; तै ३, ५,१,१‡[h]; मै ४,१२,२†; काठ ३८,१३†; कौ ३,३,७; जै २,२, ६; शौ ९, ३, १७; १२, १,६[i]; १८,२,१९†; पै १६,४०,७;१७, १,६; -नीम् ऋ १,३५,१.

२नि-वे॒शन[j]- -नम् ऋ १०, १४२, ७[k]; मा १७, ७†[k]; का १८, १, ८†[k]; तै ४,६,१,३†[k]; मै २,७, १३‡[l]; १०, १†[k]; शौ ६,१०६, २†[k]; पै ८, १२, ९; १९, ३३, ४†[k]; -नात् ऋ ४, १९,९; -ने ऋ ६, ७१,२; ७,१९,५; खि ५, ५, ७; खिसा २९,४२; शौ २०, ३७,५†.

†नि-वे॒शयत्- -यन् ऋ १,३५,२;४, ५३,३; ७, ४५,१; मा ३३,४३; ३४, ३१; का ३२, ३,१४;३३, १, २५; तै ३, ४, ११,२; मै४, १२,६;१४,६; काठ १७, १९.

?निविष्ट-वह्निः[m] पै ९,१२,३.

नि √वी(गतौ)>वेवी, नि॒वेवेति ऋ ३,५५,९; ४, ३८,६.

नि॒-वीत- नि √व्ये द्र.

नि-वी(र्य>)र्या[n]- -र्या काठ २७,९¶.

नि॒[,नी] √वृ[o],न्य॑वृणीत[p] मै १,११,७. निवारय[q] खि २,१४,११.

नि-व॒र[r]- -रः ऋ ८,९३,१५.

¶नि-वा॒र[s]- -राणाम्[t], -रान्[t] मै

a) स्वराभावः ? । पूसं. निवर्तध्वम् इति पाभे. ।

b) सपा. नि॒…अविशन्त<>नि॒…विविश्रे (माश २,५,१,४ ऐआ २,१,१[२] च) इति पाभे. ।

c) नि॒-विष्ट्या इति मूको. पाठः ? ।

d) नाप. (गृह-) । गस. ।

e) विप. (सवितृ-) । गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. ।

f) सपा. निवे॒शनः<>रायो बु॒ध्नः इति पाभे. ।

g) विप. (पृथिवी-, रात्रि-) ।

h) पाभे. वृत्ते पृ ६२४ *b* टि. द्र. ।

i) सपा. निवे॒शनी<>प्रतिष्ठा इति पाभे. ।

j) भाप. च नाप. च । भावाधिकरणयोः प्र. ।

k) सपा. निवे॒शनम् (माश ९,१,२,२८ आश्रौ २,१२, २ च)<>विमो॒चनम् इति पाभे. ।

l) सपा. निवे॒शनम्<>निष॒दनम् (माश १३, ८,३,१ च) इति पाभे. ।

m) आदित्यां नि॰ इति पाठः ? *आदित्याः *निभृष्टवह्निम् (आहिताग्निम्) इति शोधः । 'ते संगुः (संभूय प्राप्ताः)' इति वा. ।

n) विप. (स्त्री-) । बस. ।

o) नि॒ (नी॒) इति नैप्र. <नि॒र् ।

p) धा. भोजने वृत्तिः (तु. पाभे. तत्कृते च पृ १८२७ *f* टि.) ।

q) धा. प्रतिघाते वृत्तिः ।

r) नाप. (इन्द्र-) । धा. आच्छादने च रक्षणे च वृत्तिः, सा. प्रतिघात इति । गस. उप. कर्तरि अच् प्र. ।

s) नाप. (तदाख्य-धान्य-) । पपा. नावग्रहः । धा. भोजने वृत्तिः गस. कर्मणि घञन्ते सत्यन्तोदात्ते (पा ६, १, १५९) उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,१२९) ।

t) सपा. नि॰<>नी॰ इति पाभे. ।

१,११,७.

निवार-त्व- -त्वम्[a] मै १,११,७.

नि-वृत,ता[b]- -तम् ऋ १,११२,५; -ताः ऋ १,५७,६; १०,९८,६; शौ २०,१५,६†.

नी-वार[c]- -राः मा १८, १२; का १९,४,४; तै ४,७,४,२; मै २,११,४; ३,४,१०¶; ४,४,२¶; काठ १८,९; क २८,९; -¶राणाम्[a] काठ १४,७; -रान्[a] काठ १४,७.

¶नैवार[d]- -रः मै १,११,७; ३,४,१०;४,४,३; काठ १५,५; -रम् तै १,८,१०,१; मै २,२,६;६,६; काठ १२,४[e].

नीवार-त्व- -त्वम्[a] काठ १४,७.

नि√वृज्, नि…वृणक्षि ऋ १,५४,५; निवृङ्धि[f] ऋ १०,८७,११; पै १६,७,११†; न्यु[नि-उ]> न्यावृणक्[g] ऋ१,१०१,२[h];नि…आवृणक्[g] ऋ ५,२९,[१०; ३२,८]; न्यु[नि-उ] वृणक्[h] ऋ २,१४,७; नि…अवृणक् ऋ २,१७,६; नि…अवृणक् ऋ १,५३,९; शौ २०,२१,९†;

निवृणक् ऋ ७,१८,१२[i].

नि√वृत्,> वर्ति, निवर्तते खि २,१,६; ¶निवर्तते तै १,७,६,७[2j]; ६,४,११,४[j]; ७,२,७,३; काठ ११,४; २७,९[j]; ३०,३; क ४६,६; नि(वर्तते) शौ १०,८,७; ११,६,२२; पै १६,२३,२; १०१,२; ¶निवर्तन्ते काठ ३३,८; ३४,१२; निवर्तत ऋ १,१२१,४; निवर्तताम् ऋ १०,१९,५[k]; मा २५,१५; पै १९,३४,४; निवर्तन्ताम् ऋ १०,१९,३; निवर्तस्व ऋ १०,९५,१७; खि ४,५,४[l]; ६; खिसा २९,३; मा ८,४२[m]; १२,९[m]; १०; ४०[m]; ४१; का ९,६,१[m]; १३,१,१०[m]; ११; ३,११[m]; १२; तै[m] १,५,३,३[2]; ४,२,१,३[2];३,४[2]; मै[m] १,७,१[2]; ४[2]; ३,२,१; २; काठ[m] ८,१४[2]; ९,१[2]; १६,८[2]; क[m] ८,२[2]; ४[2]; कौ २,११८२[m]; ११८३; पै १,४१,३; नि(वर्तस्व) खि ४,५,३[n]; निवर्तध्वम् ऋ १०,१९,१; मै ४,२,५; पै १९,२१,

१४†; निवर्तध्वम् खि ४,५,२८; ¶न्यवर्तत तै ६,१,६,२[2]; काठ २३,१०[2]; क ३७,१[2].

निवावृतुः ऋ १,१०५,१०; ८,४६,२३.

निवर्तयामि मा ३,६३; निवर्तय>या ऋ १०,१९,२; ६; ८[o]; काठ १३,९;१०; शौ ६,७७,३; पै १९,१६,४[2]; २१,१५†; ५४,२; २०,२६,६; †नि…वर्तय ऋ १०,१९,८; तै ३,३,१०,१; काठ १३,९.

नि-वृर्त[p]- -०र्त ऋ १०,१९,६.

१नि-वर्तन,ना[q]- -†०न ऋ १०,१९,८[2r]; तै ३,३,१०,१; काठ १३,९; -नम्[s] शौ ७,३९,१; -नाम्[s] पै ३,२९,२.

२नि-वर्तन[t]- -नम् ऋ ३,९,२;१०,१९,४;५; खि ३,१५,८; काठ ४६,५‡[u]; कौ १,५३†; जै १,५,९†; शौ ३,६,७; ६,७७,२†; ९,२,१२; पै ३,३,७; १६,७७,२; १९,१६,२†.

नि-वृत्त- -त्तः शौ २०,१३३,२;[v]

---

a) पाभे. कृते पृ १८३० *t* टि. द्र.।

b) धा. आच्छादने वृत्तिः। विप. (अप्-, रेभ-)।

c)=नि-वार-। d) विप. (पुरोडाश-)। विकारार्थे अण् प्र.।

e) पृ ३९८ अरम् इत्यत्र स्थलमिदं परिहेयम्।

f) पाभे. कृते पृ १८१४ *k* टि. द्र.।

g) संहितार्दीर्घः।

h) नि, अ॰ इति पपा. शोधार्हः (तु. पा ८,१,७१)।

i) तु. सस्थ. टि. अनु। j) तु. सस्थ. टि. अभि।

k) पाभे. कृते पृ १४०८ *f* टि. द्र.।

l) खिसा २९,४ निक्रन्तस्व इति पाभे.।

m) सपा. निवर्तस्व (माश ४,५,८,७ लाश्रौ ३,५,११ माश्रौ १,६,५,१० च)<>आवत्रृत्स्व (कौसू ७२,१४ च [परि.]) इति पाभे. द्र.।

n) नि कृत्ये इति पाठस्य स्थाने सपा. खिसा २९,३ निवर्तस्व इति, शौ १०,१,७ अभिनिवर्तस्व इति च पाभे.। o) पाभे. कृते पृ ७१४ *m* टि. द्र.।

p) विप. (इन्द्र- [तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. क्विप. इति])।

q) विप. (इन्द्र-, ओषधि-)। गस. उप. ल्युः प्र.।

r) सपा. निवर्तन (सकृत्)<>वर्तन (आपश्रौ९,१९,३ आपमं २,२२,७ हिगृ १,१४,५ च) इति पाभे.।

s) सपा. नि-वर्तनम्<>नि-वर्तनाम् इति पाभे.।

t) भाप.।

u) सपा. निवर्तनम्<>विवर्तनम् इति पाभे.।

v) सपा. निवृत्तः (शंपा. शांश्रौ १२,२२,२ च [नि-वृतः BW.]) <> ?नीवीतः खि ५,१६,२ इति पाभे.।

–तम् मै ४,२,९.

नि-वृत्य शौ १०, १, १७; पै १६, ३६,७.

नि√वृ (<व्र)श्च्, निवृश्चसि ऋ १, १३०,४[२]; निवृश्च ऋ ६,८,५.

नि-वेक्ष्यत्– नि√विश् द्र.

नि-वेद्य– नि√विद् (ज्ञाने) द्र.

नि-वेश–, १-२नि-वेशन–, नि-वेशयत्– नि√विश् द्र.

नि√वेष्ट्>वेष्टि,¶निवेष्टयति मै १, ४,७; काठ ३२, ५; निवेष्टयामि मै १,४,२;७¶; काठ ५,५;३२, ५; शौ १०, ५, ३६; १६, ८, ४-२९;३३; पै १०,१०,४;न्यवेष्टयत तै ६, १,३,७¶; ¶न्युवेष्टयत मै ३,६,८; काठ १३, ४.

नि-वेष्टन– -नम् पै १९,३८,११.

नि-वेष्टि(त>)ता– -ता मै ३, ६, ८¶.

¶नि-वेष्ट्य काठ २३,४[२]; क ३६,१.

नि-वेष्ट्यमा(न>)ना– -ना मै ३, ६,८¶.

१नि-वेष्य[a]– -ष्यः शौ ९,१२, ४[b]; पै १६, १३९, ४; –ष्यम्[c] मा २५,२; का २७,२, १; –ष्येण[c] मै ३,१५,२.

२निवेष्य[d]– -ष्याय मै २, ९, ८[e]; काठ १७,१५; क २७,५.

निवेष्य[f]– -ष्याय मा १६, ४४; का १७, ७, ३; तै ४, ५, ९,१.

नि√व्यध् नि√विध् द्र.

नि√व्ये>वी

नि-वीत[g]– -तः पै ३, १६, ५; –तम् तै २,५,११,१¶.

निश्[h]– निशि खि २,१, ८; ११, ३; काठ १०,५[२].

नि√शंस्

‡नि-शस्[i]– -शसा पै १९,३६,५.

नि√शम्[j],>शमि, शामि, निशम-यन्ति पै ९, १२, ४; निशामये खि ४,८,४[k]; निशमयत् शौ ६, ५२,३; पै १९,७,६; नि···शमयाति पै ३, २३,२; निशमयतु शौ ६, १११, २; पै ५,१७,७.

नि-शान्त[l]– -न्तम् तै ४,३,९,२; मै २,८,५; काठ १७,४; क २६,३.

नि-शामित– -तम् खि ४, ८, ४[m].

?निशयान्[n] पै १६,११९,१.

निशा[o]– -शाम् खि ४,२,३[p]; पै १७, १५,५.

नि√शास्,>शिष्,नि···शासिम शौ १२,२,९; पै १७,३०,८.

निशिषत्[q] ऋ ४, २, ७; नि··· अशिषन् तै ३,५,६,३.

नि-शित– नि√शो द्र.

नि-शिता[r]– -तायाम् ¶तै २, २, २, २; ३.

नि-शिति–,नि-शिशान– नि√शो द्र.

नि√शिष्, निशिण्ढि पै ४,२७,४.

---

a) नाप. (चक्र-वात- वा जलाऽऽवर्त- वा)। व्यु.?।<नि √विष् > वेषि+अधिकरणे प्र. इति सा. (माश ५,३, ४,११)।

b) वैतु. PW. BW. WI. निवेष्य– > -ष्यः इति, ?MW. °ष्पी– > -ष्यः इति च।

c) सपा. नि-वेष्यम्<> नि-वेष्येण इति पाभे.।

d) विप. (रुद्र-)। तत्रभवीयः यत् प्र. (पा ४, ४, ११०)। पाक्षिकः य-लोपश्च (पा ८,४,६४)।

e) नी° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पपा.)।

f) =२निवेष्य–। तु. तै. [कालि.] K. PW. प्रभृ. च; वैतु. निसा., सा. उ. म. °ष्प्य– इति पाठ इति कृत्वा <निवेष्प– इति?।

g) विप.। नाप. (कण्ठ-सज्जित-यज्ञसूत्र- [तै.])।

h) नाप. स्त्री. (रात्रि-)। व्यु.?। नि-शिता– इत्यत्र टि. द्र.।

i) भाप.। सपा. निशसा (तैब्रा ३, ७,१२,४ च) <>निःशसा इति पाभे.।

j) धा. शमने (तु. सा [ऋ १०, ३९,९]), श्रवणे च वृत्तिः।

k) सपा. खिसा ३१,४ निशामहै इति पाभे.?।

l) विप. (तु. K.; वैतु. सा. नाप. [गृह-])?। सपा. मा [१४,२६] पाठाऽभावः।

m) सपा. खिसा ३१,४ निशामतम् इति पाभे.?।

n) पाठः? नि-श्रेयान् इति शोधः।

o) व्यु. कृते तु. r टि.।

p) सपा. निशाम्<>रात्री इति पाभे.।

q) तु. वें. सा. GW. ORN.; वैतु. PW. OV. <नि √शो>शा इति। अत्र धा. *स्तुतौ वृत्तिः (तु. [प्रसादे समानावसानत्वात्] सप्र. [नि√शो > शा>] नि-शिशान– इत्यत्र टि. द्र.; वैतु. अन्येऽन्यथावदाः?)।

r) नाप. स्त्री. (रात्रि-)। व्यु.? नि (निर्गत-)+ √शो [*तेजसि]>भावे *शित– (तेजस्- [तु. श्वेतार्थे सित–])>बस. पूप. स्वरे यनि. (तु. पपा. अवग्रहः; वैतु. MW., WAG [१,८३ a] <नि√शी इतीव ?)। यनि.>नैप्र. निशा–> निश्– इति चाऽधिकं द्र.; पाप्र. तु निश्– > निशा– इति [तु. वाच्– >वाचा– प्रभृ.]. अत्र विषये १७४ पृ. n टि. यदुक्तं तन्नेष्टम्।

?निशीर्षो[a] पै ३,३७,१.
नि √शुच् (दीप्तौ) > शोचि, निशोचय पै २०,६०,७.
नि √शुच् (शोके)
नि-शोचत्- -चन् पै १३,११,३.
नि √शुष्, निशुष्य शौ ६,१३९,२;४.
नि-शुष्म[b]- -ष्मः तै १,६,२,२.
नि √श्रृ,शॄ, निश्रृणाति मै ३,८,२१.
नि-शीर्य[c] मा १६,१३; का १७,१,१३; तै ४,५,१,४; काठ १७,११; क २७,१.
नि-श्रृम्भ[d]- -म्भाः ऋ ६,५५,६.
†नि √शो > शा, शिशा, निशिशाति ऋ ७,१८,११; निशिशामि ऋ १०,२८,[६; ४८,४]; नि ... शिशीहि ऋ ७,१९,८; १०,८९,९; शौ २०,३७,८; नि (शिशीहि) ऋ ७,१९,८; शौ २०,३७,८; निशिशीतम् ऋ ७,१०४,१; काठ २३,११; शौ ८,४,१; पै १६,९,१; नि ... अशिशात् ऋ ७,१८,२४;
नि-शिशाः ऋ ६,१८,१३.
नि-शित- -तम् ऋ ४,२४,८; -ताः ऋ ७,१८,६; -तानि ऋ १,१७१,४.
नि-शिति- -तिम् ऋ ६,२,५; १३,४;१५,११; -ती ऋ ८,१९,१४.
नि-शिशान[e]- -नाः ऋ ७,३,५.
नि(स्>)श् √चत्, > चाति, निः ... चातयामहे शौ २,१४,२; पै २,४,४.
निः ... अचीचते मै ४,१४,१७[f].
नि(स्>)श् √चर्, > चर्चर्, †निश्चरति ऋ १,९५,४; पै ८,१४,४.
निः ... चर्चरीति खि ५,९,१; शौ २०,१२७,४[g].
निश्-चरत्- -रन्तम् काठ ३०,८[h].
नि √श्रथ्, > श्रथि, नि ... श्रथिहि ऋ ७,२५,२.
नि ... शिश्नथत् ऋ ४,३०,१०; निशिश्नथः ऋ १०,२२,१४; नि ... शिश्नथः ऋ ८,६,१६; ७०,१०.
?निश्रयान्[i] पै १६,११९,१[२]-३[२].
नि √श्रि, नि ... श्रेत् ऋ १,१७४,७.
¶नि √श्वस् > श्वासि, निश्वासयन्ते, निश्वासयेरन् काठ १३,६.
?नि श्वाजनं शयय:[j] पै ४,६,६.
नि(स्>): √शंस्
†निः-शस्[k]- -शसा[l] ऋ १०,१६४,३; शौ ६,४५,२.
नि(स्>): √शास्, †निःशशाः[m] ऋ १,८०,१; कौ १,४१०; जै १,४०,२.
नि(स्>): √श्रृ, निःश्रृणासि पै ३,३,३; निःश्रृणीहि शौ ३,६,२; ८,८,३[n]; पै ३,३,२; निःश्रृणीयात् काठ २४,१०; क ३८,३.
नि √ष(<स)च्, नि ... सचेमहि ऋ ८,२५,[(२,८,६)११]. ‡
नि √ष(<स)ज्,ञ्ज्, नि ... असक्त ऋ १,३३,३[o].
नि-षक्त- -क्तः[p] पै ५,३२,३.
नि-षङ्ग[q]-
निषङ्ग-थि[r]- -थिः[s] तै ४,५,१,४;

---

[a]) पाठः? नि शीर्षम् उ इति त्रिपदः शोधः (तु. सस्थ. टि. [नि √पत् >] निपातिताभ्यः)।
[b]) विप. (अग्नि-)। बस.।
[c]) सपा. नि-शीर्य (नी २,६ च) <> प्रशीर्य इति पाभे.।
[d]) विप. (अज-)। अर्थः?। <नि √श्रृम्भ् [*अत्युत्क्रमणे] इति स्यात्।
[e]) धा. दीपने वृत्तिः (तु. सप्र. [नि √शास् >] निशिषत इत्यत्र टि. [तु. सप्र. ऋ ६,१६,४२ ϕआ-शिशीत इत्यत्रापि धा. दीपन एव वृत्तिरिति]; वैतु. अन्येऽन्यथेति?)।
[f]) सपा. कामा १२७:८ निः ... अचीचताम् इति पाभे.।
[g]) नृष्टे (तु. शंपा., सात., शांश्रौ १२,१५,१ च) इति च ओष्टे (तु. RW.) इति च पाठः? निष्टे (निस् ते) इति द्विपदः शोधः द्र. (तु. खि., C. [शांश्रौ.] च)।
[h]) पाभे. कृते पृ ६३० *b* टि. द्र.। तत्र यनि. अपि समावेशः द्र.।
[i]) पाठः? नि-श्रेयस्- > -यान् इति शोधः।
[j]) पाठः? नि प्वापया जनम् इति शोधः द्र. (तु. सपा. शौ ४,५,७)।
[k]) भाप. (तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. [शौ] < √शस् [हिंसायाम्])। [l]) पाभे. कृते पृ १८३२ *i* टि द्र.।
[m]) तु. सा. PW. GRV. प्रभृ. च; वैतु. वें. <निः √शंस् इति, स्क. विव. भ. <निः √शश् [गतौ] इति, ORN. निः √शो > शा इति।
[n]) पाभे. कृते पृ १८११ *l* टि. द्र.।
[o]) तु. स्क. वें.; वैतु. सा. √सच् इति।
[p]) पाभे. कृते पृ १८२८ *f* टि. द्र.।
[q]) नाप. (तदाख्याऽऽयुध-)। धा. *छेदने वृत्तिः। गस. उप. करणे संज्ञायां घः प्र.।
[r]) नाप. (निषङ्ग-कोश-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। निषङ्ग*- + (√धा [धारणे] > भावे) *धि- > वस. पूप. स्वरे *निषङ्ग-धि- > नैप्र. यनि.। [s]) सपा. निषङ्गथिः (नीउ २,१३ च) <> निषङ्गधिः इति पाभे.।

मे २, ९, २; काठ १७, ११; पै १४,२,१५.

नि॒षङ्ग-धि॒[a]- -धिः[b] मा १६, १०; का १७,१,१०; क २७,१.

नि॒षङ्गिन्[c]- -ङ्गिणः ऋ ३, ३०, १५; ५, ५७, २; मा १६, ६१; का १७,८, १५; तै ४,५,११,२; मै २,९,९; काठ १७,१६; ३७, ११¶; क २७, ६; पै २,२५,५; -ङ्गिणे मा १६, २०; २१; ३६; का १७,२, ४; ५; ५, ५; तै ४, ५,३,१[२]; ७, १; मै २,९,३[२];७; काठ १७, १२[२]; १४; क २७, २[२];४; -†ङ्गिभिः ऋ १०,१०३, ३; मा १७,३५; का १८,४, ३; तै ४,६,४,१; मै २,१०,४; काठ १८,५; क २८,५; कौ २,१२०१; शौ १९,१३, ४; पै ७,४,४.

नि॒-षण्ण- प्रमृ. नि √सद् द्र.

नि √ष(<स)द्, >षीद, षादि, नि॒-षद्, >दा ऋ २, ३६, ४; ८, ९७,८; १०, ७०, ३; शौ २०, ६७, ५†; नि॒...स॒द>दा[d] ऋ १, २६, २; नि॒...सद ऋ ७, ११,१.

नि॒षत्सि ऋ ३,१४, २[e]; ८,२३, २६; †नि॒...सत्सि ऋ १,७६, ४; ६, १६, १०; मै ४,१०, २; काठ २०, १४; कौ १, १; २,१०; जै १, १, १; ३, २, १.

नि॒षीदति ऋ ४, ९, ३; ४; मै १, ८,८¶; शौ २०, १२७,१२[f]; नि॒षीदति ऋ ७, १६, ८[e]; †नि॒...सीदति ऋ ९, ८६, ६[g]; कौ २, २३७; जै ३, २१, २; ¶निषीदन्ति काठ १९, १२; क ३१, २; †नि॒षीदसि ऋ ८, ६१,२[e]; ९,६३,⌊२; ९९, ८⌋[e]; कौ २, ५८४; जै ३, ४७,१०; शौ २०, ११३, २; पै १,१००, २ऽ; नि॒षीदथः ऋ ८, ९, २१; शौ २०,१४२, ६†; निषीदामि[h] पै १७, ३, १०; †नि॒षीदतु ऋ ६,१६,४१[e]; खि ५,११,२[i]; तै ३,५,११,४[e]; मै ४,१०,३[e]; काठ १५,१२?[i]; पै १९, २१, १०[f]; नि॒षीद ऋ १,७६,२; १०४,१[e]; ४,३,२; ८,२३,२६[j]; ९,८७,१; १०,९८, ४; मा १३, ४७-५०; ५१[k]; का १४, ५, १-५; तै ४, २,१०,१-३; ४[२]; मै २,७,१५; १७[२]; ३,४,७; काठ १६, १७[२]; ३९,३; क २५, ८[४]; नि॒...सीद ऋ ९,५९, ३; १०, ११२, ९; †नि॒षीदत ऋ १, ५, १; २२, ⌊८[e]; ९,१०४,१[e]⌋; कौ १, १६४; ५६८[e]; २,९०; ५०७[e]; †जै १, १७, १०; ५८, ३[e]; ३, ९,४; २०, ५[e]; ४०, ३[e]; पै ९, १७, ६?[l]; न्यु(नि-अ)सीदत् ऋ १,१४३, १; १०,८१, १[m]; मा १७, १७[m]; का १८, २,२[m]; मै २,१०,२; काठ १८,१[m]; †न्य॑(नि॒-अ)सीदत् ऋ ५, १⌊(५) ६ (६, १, २; ६; १०, ५२, २)⌋; मै ४, ११, १; काठ २, १५; क २८, २; नि॒...सीदत् ऋ ७,३०,३; १०,४६,६[n]; †नि॒...सीदत् ऋ ५,११,२; ८,७२,२[j]; तै ४, ४, ४, ३; काठ ३९,१४; कौ २, २५९; जै ३, २२, ६; ¶न्य॑सीदन् मै १, ९, ४[२]; काठ ९, ११[२];१२; †न्य॑सीदः ऋ ६, १, ⌊२(६; ५, १, ५; ६; १०, ५२, २)⌋; मै ४, १३, ६; काठ १८,२०; न्य॑सीदन् ऋ १०,५२, ⌊(५, १,५; ६; ६,१,२; ६) २⌋; ¶नि॒षीदेव मै १,८,८; काठ २४, १०; नि॒षीदेम शौ १२, १,२९[n].

निषसाद ऋ ७, १५, २[j]; ८, १००,१०; तै ४, ६, २, १‡[m]; †नि॒षसाद ऋ १, २५, ⌊१०[e] (८, २५, ८)⌋; ५, १, ⌊५(६) ६, १, (२) ६ (१०, ५२, २)⌋,

---

a) =निषङ्गधि। उस. उप. √धा + अधिकरणे किः प्र.।

b) पामे. कृते पृ १८३३ ऽ टि. द्र.।

c) विप. (रिपु-, मरुत्-, रुद्र-)। मत्वर्थीयः इनिः प्र.।

d) तु. ऋ ⌊७, ११,१⌋ GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सदा ⌊अव्य.⌋ इति कृत्वा ⌊तु. पपा.⌋ स्क. सा. नि॒ (षीद) इति, वें. नि॒ (कामय) इति च किंउ. मन्वानाश्चिन्त्याः।

e) तु. सस्थ. टि. आ।

f) सपा. नि॒षीदति (शांश्रौ १२, १५, ३ च) <> नि॒षीदतु (ऐब्रा ८,११ मंब्रा १,३,१३ शांश्रौ ८,११,१५ आपश्रौ ९, १७,१ लाश्रौ ३, ३,२ आपमं १,९,१ पागृ १,८,१० हिगृ १, २२,९ च) इति पामे.।

g) तु. वें. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. GR. नि॒...सत्त इति।

h) सपा. निषीदामि<>नि॒षीदेम इति पामे.।

i) नि॒षीदत (तु. BC.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. प्रमृ.)।

j) तु. सस्थ. टि. अभि।

k) नि॒षीद इति निसा. पाठः शोधार्हः।

l) पाठः? सपा. शौ ५,१८,७ नि॒गिरति इति पामे.।

m) सपा. न्यसीदत्<>निषसाद इति पामे.।

n) तु. सस्थ. टि. अन्तर्।

मा १०, २७; २०, २; का ११, ८, २; २१, ७, १; तै १, ३,१४,१; ८,१६,१; ४, १, ३, ४; मै १, ६, २; २, ६, १२; ७,३; १६; ४, ४,१६; १३, ६; काठ २, ७; ७,१४; ८,७; १५, ८; १६, ३; १८, २०; ३८, ४; क ७, ४; नि···ससाद ऋ ३, १, १८; निषेद[a] ऋ ७, ५९, ७; निषेदतुः ऋ ८, २५, [(१,२५, १०) ८]; १०, ११४, ३[b]; निषेदिरे ऋ ४, ७,५; ५, ८,२; ६, १५,८; ८, १०२,१८; १०, २१, ७; खि १, ५, २; कौ २,९१८†; जै ४,१६, १†; †निषेदुः ऋ १,१६४,३९; १०, ६१,१४;१०९,४; शौ ५, १७, ६; ९, १५,१८; निषेदुः ऋ ४, ६,[११;५, ३,४]; ४, ५०,३[c]; शौ ८, ९, १७; १७, १, १४; २०,८८, ३†; पै ९, १५, ६†; १६, १९, ७; ६९, ८†; नि···सेदुः ऋ ३,३१,९; ६, ३०, ३; निषसत्य>त्था ऋ ८, ४८, ९; नि···ससत्थ ऋ ३,३०,९; निषेदु[d] ऋ ४, ३५, ८; नि···सत्सव ऋ १०,५३,१; निषदत ऋ १, १२८,१; †नि···असदत् ऋ २, ९,१; ९,८९,१[c]; मा ११, ३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५, ११, २; ४, १, ३, ३; मै २, ७, ३; काठ १६,३; नि···सदत् ऋ ८, १३,२४; नि···सदताम् ऋ ५, ७२,[(१;२) ३]; १०, ७०, ६; ११०, ६[c]; मा २९, ३१[c]; का ३१,४,७[c]; मै ४,१३, ३[c]; काठ १६, २०[c]; शौ ५, १२, ६[c]; नि···असदन् ऋ १, १९१, ४; १०,३०, १५[c]; शौ ६, ५२,२†; पै १,१११,२; ४,१६,७†; १९, ७,७†; निषदः ऋ १०,४३,२; शौ २०,१७, २†; †नि···सदः ऋ ८,७५,१; ९,५५,२; मा १३, ३७; ३३,४; का १४, ३, ११; ३२, १, ४; तै २,६,११,१; ४, २,९,५; मै २, ७,१७; काठ ७, १७; २२,५; कौ २,३२६; जै ३, २७,२; †नि(सदः) तै ५,१,४,५; मै ४,१०,४; काठ १५,१२; १९, ४; क ३०, २; निषदतम् ऋ ४, १६,१०; नि···सदतम् ऋ ५, ७२,[१;२(३)]; †नि···सदतन>ना ऋ २,३६,३; मा २६,२४; न्यपदाम तै ७, ५, २, १¶; न्यसदाम काठ ३३,१; निषदाम ऋ ७, १, ११; ८, २१, १५.

न्यसादि ऋ १, ६०, २; ३, ४, ४; ४, ६,२; नि···सादि ऋ २, ११, ८; १८; ७,७३,२.

निषादयति तै ५, ३, ७, २¶; निषादयन्ते ऋ ३, ६,३; नि···असादयत् ऋ ८, २३, १७; †न्यसादयन्त ऋ ३,९,[९; १०, ५२,६]; १०,७,५; मा ३३, ७; का ३२, १,७.

नि-षण्ण,ण्णा– -षण्णाः तै ७, ५, १, १; २, १; –ण्णाय मा २२, ८; का २४,३,४; तै ७, १,१९, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, १०.

१ नि-षत्त,त्ता[e]– -त्तः ऋ १, ५८, ३; ६८, ४; ६९, २; ७०,४; ३, ३, २; ६, ४[c]; ६, ९, ४[f]; मा १८,५३; का २०, ३, ३; तै ४, ७,१३,२; मै २,१२,३; ४, ९, ११; काठ १८, १५; क २९,४; –†त्तम् ऋ ५,३२,५; १०,७३, ९; कौ १,३३१; जै १, ३४, ९; –त्ता ऋ १०,७३, २; ८०, ६; –†त्ताः ऋ ९, ८९,५; १०, १५, २[c]; मा १९,६८; का २१, ४, १७; तै २, ६, १२, ४; मै ४, १०, ६; शौ १८, १, ४६; पै २, ३०,३.

२ नि-षत्त[g]– -त्तम् ऋ १, १४६, १; –†त्ताः[h] मै २, १०, ३; काठ १८, १?[i]; क २८,२; –†त्ते[h] ऋ १०, ८२,४; मा १७, २८; का १८,३,४.

†नि-षत्ति– -त्तिः ऋ ४, २१, ९; मै ४,१२,३?[j].

नि-षत्तृ– -त्तारा पै १९,२६,१३.

†नि-षत्सनु[k]– -त्सनुम् ऋ १०,१६२, ३; शौ २०,९६,१३.

नि-षत्स्यत्– -त्स्यते तै ७, १,१९, १; काठ ४१,१०.

---

a) प्रपु१ रूपम्। b) सपा. तैब्रा ३, ७, ७, १४ आपश्रौ ११,५,३ निविष्टौ इति पाभे.। c) तु. सस्थ. टि. आ। d) मपु२ रूपम्। e) उप. निष्ठायां नत्वाभावः (पा ८,२,६१)। f) तु. सस्थ. टि. आ···जज्ञे। g) अन्तोदात्तः (तु. पा ६,२,१४७) इति विशेषः। h) सपा. निषत्ताः<>निषत्ते (या ६,१५ च)<> विमाने इति पाभे.। i) न-सत्ताः इति (पाठः तु. Sch. BC. सात.) ?यनि. शोधः द्र. (तु. सपा. मै. क.)। j) निपत्रिः इति पाठः? यनि. शोधः। k) गस. उप. त्स्नुः प्र. उसं. (पावा ३,२,१३९)।

नि-षद्[a]- -षत् खि १, ३, ७[b]; -षदा ऋ २,२१,५;१०,५३,२; -षदि ऋ ६, २७,[१;२]; -षदे ऋ १, १०४,[१(७,२४,१)].

ϕनि-षदत्- -दन्ता ऋ ७,७०, ३.

नि-षदन- -†नम् ऋ १, १६२, १४; १०, ९७,५[c]; मा १२, ७९[c]; २५, ३८§; ३५, ४[c]; का १३,६,५[c]; २७, १३, ७§; ३५,४,४[c]; तै ४, २,६, २[c];६, ९,१; मै ३, १६, १; काठ १६, १३[c]; ४६, ५; क २५, ४[c]; पै ११,६,६; -नानि पै १९,३५, १२[d].

†नि-षद्य,>द्या ऋ १, १०८, ३; १७७,४;२,३५,१०[e];३,२१,१; ३५,[६; १०,१४, ५[f]]; ४,४, १२; ५,२,७; ६, ४०,१[f]; १०, ६,७; १५,६;५२, १;११२, ३; मा १९, ६२;२६,२३; का २१, ४,१२; तै १, २,१४,५;७,१३, ४; २, ६, १२, ६; मै २, १३, १;३,८,३; ४,११,५; १३, ५; १४,१६; काठ ६,११;१६, २१; शौ १२, ३,३२; १८, १, ५२; ५९; §वै ४,२१,५; ५, १४,८; १६,७१,९; १७,३९,२.

नि-षद्वर[g]- -रम् मा २८, ४; का ३०,१, ४.

नि-षादयत्- -यन्तः ऋ ३,१९,५.

¶नि-षाद्य तै ६, ४, ९,३; काठ ९, १६.

नि-षीदत्- -दते तै ७, १, १९,१; काठ ४१,१०; -दन् ऋ १,६७, २; १०, ८८, १९; ९८, ५; मा ११,४७; का १२, ४, ११; तै ४, १,४,४; ५, १, ५,९; मै २, ७,५; काठ १६,४.

नि-षेदिवस्- -दुषः ऋ १०, ८६, [१६-१७]; †शौ २०,१२६,१६; १७.

?निषसे[h] पै ९,६,८.

नि √ष(<स)ह्

नी-षाह्[i]- -षाट् शौ ५, २०,११; पै ९,२४,११.

निषाद[j]- -देभ्यः मा १६, २७; का १७,४,१; तै ४, ५,४,२; मै २, ९,५; काठ १७,१३; क २७,३.

नैषाद[k]- -दम् मा ३०,८; का ३४, १,८.

निषाद-स्थपति[l]- -तिम् मै २, २, ४¶.

नि √षि(<√सि [बन्धने])

नि-षित- -तम् काठ १३,६¶.

नि √षि(सि>)च्, ञ्च्, निषिञ्चत् ऋ १०, ६१, ७; निषिञ्चम् ऋ १०, २७, २; निषिञ्च[m] ऋ ५, ८३,८.

†नि-षिक्त- -क्तम् ऋ १, ७१,८;८, ७२,११; १०, ६१,६; मा ३३, ११; का ३२, १,११; तै १,३, १४, ६; २, ६,७,१; मै ४,१४, १५; कौ २, ९५२.

निषिक्त-पा[n]- -पाम् ऋ ७, ३६, ९.

†नि-षिञ्चत्- -ञ्चन् ऋ ५, ८३, ६; तै ३, १,११, ७; काठ ११, १३; शौ ४,१५,१२; पै ५, ७,१०.

नि-षेचन- -नम् शौ १,३,१-५.

---

[a]) भाप. स्त्री. । उस. उप. क्विप् प्र. । अर्थः ? । धा. शब्दे वृत्तिरिति कृत्वा स्तुति-पर्यायः स्यात् ? ।

[b]) व्यप. (तन्नामा *ऋषिका ? वा देवता-विशेष- [तु. सस्थ. उपनि-षद्-] वा) ।

[c]) पाभे. कृते पृ १८३० l टि. द्र. ।

[d]) नाप. (गृह-) । सस्थ.(√पत्>)पतनम् इत्यत्र टि. अपि द्र. ।

[e]) वैतु. PW. परिणा योजुकः ।

[f]) तु. सस्थ. टि. आ ।

[g]) विप. ([*रोरुवत्-] वृषभ- [=इन्द्र-]) । धा. शब्दे वृत्तिः (तु. a टि.) । कर्तरि वरच् प्र. उसं. [पा ३, २, १७५ पाउ २,१२२ (तु. PW.प्रमृ.; वैतु. °षद्-वर- इति पपा. च तदनुसारिणः उ. म., सा [तैत्रा २, ६, ७,२] पस. इति च ?)] ।

[h]) पाठः ? (नि √षद्>) नि-षद्-> -षदे (=*निषा-साय) इति शोधः । यद्वा नि √षस् (*सदने) > अधिकरणे कृति नि-षस-> -षसे इति द्र. ।

[i]) विप. (दुन्दुभि-) । पपा. नावग्रहः । गस. उप. ण्विः प्र. पत्वं पूप. दीर्घश्च (पा ३, २,६३;८,३,५६; ६,३,१३७ शौच २,८२; ३,१;४,७०) ।

[j]) वप्रा. । नाप. [तु. MK.] । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । <नि √षद् इति या [३,८] प्रमृ. SEY [१०३] च; <नि √सूद् इति RN [भू १९] ।

[k]) अपत्येऽर्थे अञ् प्र. (पा ४, १, १०४ [तु. म. Gri; वैतु. सा तैत्रा ३,४,५,१ MW. स्वार्थे प्र. इति]) ।

[l]) नाप. । कस. । अन्तोदात्तः ।

[m]) पाभे. कृते पृ ३६२ h टि. द्र. ।

[n]) विप. ([गर्भ-रक्षक-] विष्णु-) । उस. उप. <√पा [रक्षणे] इति (तु. सा. अर्वाचश्च; वैतु. वें., सा [पक्षे] धा. पानार्थे वृत्तिरिति कृत्वा पूप. =सोम- इति) ।

नि-पित– नि √पि द्र.

नि √पि(<सि)ध्, नि॒षेध ऋ १०, १६६,३; शौ ३,१५,५.

नि-पेचन– नि √पिच् द्र.

नि-पेदिवस्– नि √सद् द्र.

नि √पे(<से)व्,>पेवि, निपेवते शौ ११,१०,२३; नि॒षेवति मै ४,९, १९; निपेवे[a] ऋ १०, ९५, ८. नि॒षेवयति मै ३, ६, ३¶.

नि √पो(<सो), ?निष्यसि पै १७, २८,५.

निष्कु[b]– -ष्कः पै १२, ७, १३; १९, ५०,७; –ष्कम् ऋ २,३३, १०; ८,४७,१५; मै ४, ९, ४†; शौ ५, १४,३; १९, ५७,५; पै ३, ३०, ५; १५, २०,७†; –ष्काः काठ ३१,१४; शौ ७, १०४,१; २०, १३१, ८; –ष्कान् ऋ १, १२६, २; खि ५, ८, ३[c]; शौ २०,१२७,३; –ष्के पै २,३४,२.

निष्कु-ग्री(वा>)व[d]– -वः ऋ ५, १९,३[e]; शौ ५,१७,१४.

नि(स्>)ष्√कप्,स्

¶निष्-काष्,स[f]– -षः मै १, १०,१; काठ ९,५; ३६,९; –षम् मै १, १०,१५;३,७,२; –षे काठ २३, ९; क ३६,६;–षेण मै १,१०,१३; काठ ३६,७; –से तै ६,१,५,५.

निष्-कुट[g]– -टम् पै २०, ५२,३.

नि(स्>)ष्√कृ, †नि॒ष्कृथ[h] ऋ १०, ९७,९; मा १२,८३; का १३,६,९; क २५,४; नि॒ष्कृधि खि ४,७[२],७[a]; शौ ५,५,४; पै १, ३१, १[i]; ६, ४, ७; ‡नि॒ष्कृत[h] तै ४,२, ६,३; मै २, ७, १३; काठ १६, १३; पै ११, ६, ५. निः···कृणोमि[k] पै १९, १३,८; निः (कृणोमि)[k] पै १, ९०, ३; निष्कृणोतु पै १४, ३, २९; †नि॒ः···कृणोतन ऋ १०,१०१, ५; तै ४,२,५,५; काठ ३८,१४; निरकृण्वत पै ५, २५,४.

¶नि॒ष्करोति तै ६, ५, १०, २; काठ ६, ३; २३, ५; क ४, २; ३६,२; नि॒ष्कुरु[j] शौ ५, ४, ६; निरकुर्वत शौ ४,१९,४. नि॒ः···चकार मै ४, १४, १७; नि॒ः···अस्कृत[l] ऋ १०, १२७,३; नि॒ष्करत् शौ २,९,५;५,४,१०; पै २,१०,२; नि॒ः···क्रन्त ऋ १, १४१,३; नि॒ष्करन् शौ ६, २४, २; पै ८,८,४;१९,७,९; निः··· अकरम् पै ३,१७,३[२].

¶निष्क्रियते काठ २३,५; क ३६,२ ?निष्करीयसि[m], >सी खि ४, ७[२], १०; पै ६,४,१०;

१‡नि॒ष्-कर्तृ[n]– -र्ता मै ४, ९,१२; कौ १,२४४; जै १, २६,२; शौ १४,२,४७; पै १८,११,७.

२‡निष्-कर्तृ– -र्तारम्[o] तै ४, २,

---

a) उपु१ (तु. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. प्रपु१)।

b) अति-दीप्र- इत्यर्थे विप., नाप. (हिरण्य-, आभरण- प्रमृ.) च। व्यु. ?। <नि(स्>)ष्√कृ [= √घृ 'दीप्तौ' (तु. अक्षी. <निस √कम् ⌊कान्तौ = दीप्तौ⌋ इति; वैतु. पाउ ⌊३,४५⌋ <नि √सद् इति, अभा. शक. <निस √कै इति च ?)]।

c) नि॒° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. सपा. शौ.)।

d) विप. (⌊निष्क-कण्ठ-⌋ अग्नि-, क्षत्तृ-)। बस. पूप. स्वरः। अग्निप्रकरणे उप. भाप. (< √*ग्री = √घृ ⌊दीप्तौ⌋) वा द्र.।

e) तु. GW.; वैतु. सा. कृष्टयः इत्यस्य विप. इति, LR. GRV. बृहदुक्थः इत्यस्य विप. इति च ?। '(कृष्टिभिः स्तुतः सन्नग्निः) निष्क-ग्रीवः (*अतिदीप्र-दीप्तिः) बृहदुक्थः (*महाज्वालश् ⌊च सन्⌋) मध्वा (मधुना) न (इव ⌊सता स्वीयेन⌋) एना (⌊तेजसा⌋ < नैप्र. ए ⌊आ √इ⌋ न्ध् 'दीप्तौ' > ⌊भावे⌋ *एन्ध्– > तृ१ एन्धा) वाजयुः (भ्राजकः ⌊भवति इति शेषः⌋) इति वा. द्र. (वैतु. अन्येऽन्यथा विविध-वाचः ?)। सस्थ. बृहदुक्थ– इत्यस्य वाजयु– इत्यस्य च टि. अपि द्र.।

f) नाप. (निर्घर्षणोपगत-संलग्नाऽवशिष्टांश-, निष्कर्ष-), धा. कर्षणे ⌊=घर्षणे⌋ वृत्तिः। गस. उप. कर्मणि घञि प्र. थाथीयः स्वरः। पपा. नावग्रहः ?।

g) विप. (*⌊निर्-दीर्ण-⌋ चित्त-)। गस.। उप. (√कुट् 'विदारणे' = √कृत् ⌊छेदने⌋ इति ⌊तु. टि. सस्थ. ?निरङ्कुश–⌋)।

h) सपा. नि॒ष्कृथ <> नि॒ष्कृत इति पामे.।

i) सकृत् पाठः ? (तु. सपा. शौ ५,५,६ पै ६,४,७ निष्-कृति– >°ते इति पामे.)।

j) सपा. निष्कृधि <> नि॒ष्कुरु इति पामे.।

k) पामे. कृते पृ १७९६ *f* टि. द्र.।

l) सांहितिकः सुडागमः (तु. ऋप्रा ११,९ बृदे २,११५)। पपा. अकृत इति।

m) पाठः ? निष्करिष्यसि इति शोधो विमृश्यः (तु. सिभा १,२१२)।

n) पामे. कृते पृ ८६४ *q* टि. द्र.।

o) पामे. कृते पृ ८४७ *a* टि. द्र.।

७,३; काठ १६,१४; क २५,५.

निष्-कृण्वान्– -नाः ऋ १, ९२, १; कौ ८,११०५†.

१?निष्-कृत[a]– -तम् ऋ १, २०, ६; पै २०,३७,६[b].

२निष्-कृत[c]– -तम् ऋ १, २, ६; १२३,९; ३, ५८,९; ६२, १३; ५, ६७, १?[d]; ८, ८०, ७; ९, १३, १; १५, ⌊१; ६१, २५⌋; ६४,१५; ६९, ४;७१, २; ७८, ⌊१; ८६, ७⌋; ८६, १६[e]; ९२; ९३, २; १०१,१६; १०७, २२; १०,३४, ५; ४०, ६[f]; ६५, ६[g]; ९४,५[h]; तै १,३,४,२†; ४, ३, ११, २; मै १, २, ९; २, १३, १०; काठ ३५, १४; ३९, १०; क ४८, १३; †कौ १, ५१०; ५५७[e]; २,१९३; ४३०;५०२[e]; ५३७;५६३;६१६; ७२२;७६९; †जै १,५२, १४; ५७, ४[e]; ३, १७,१४; ३३,५; ३९,१[e]; ४२, ३; ४४,९; ५०, ४; ५९, १४; –तानि[i] मै २, १३, १०; काठ ३९,१०; –तेषु[i] तै ४,३,११,५.

निष्कृता(त-आ)हाव[j]– -वम् तै ४,२,५,५‡[k].

निष्-कृति– -तिः खि ४, ७, ३; तै ४, २,६, २‡[l]; ५, ४, २,३¶; मै १, ८,३[2]¶; २, ७, १३‡[l]; काठ ५,४; ६,३;१६,१३[2m];‡[l]; ३९,७; क ४, २¶;२५,४‡[l]; ३०,५¶; शौ ५,५,४[n]; ६[o]; पै ६, ४,३[o];११,६,५[2m];‡[l];२०,२५, ९; –तिम् ऋ १०,१६५,१; शौ ६, २७, १†;४९,३‡[h]; १८,४, ६०‡[e]; पै १९,१३, १३†; ३१, १६‡[h]; –†तीः[m] ऋ १०,९७, ९; मा १२,८३; का १३,६,९; क २५,४; –०ते[p] शौ ५,५,६; पै ६,४,७; –तेः शौ ४, २७,६; पै ४, ३५, ६; –त्या पै ३, १७, ३; –त्यै मा ३०, ९; ३९, १२; का ३४,२,१;३९,९,२; ¶तै ५, ४,२,३; ६, ४, ९, १; ¶मै १, १०,६; ४, ८, ४[2]; ¶काठ २५, ४; ३६,१; क ३९,१¶.

निष्-कृतु[q]– -तुः पै १,६४,१.

?निष्-कृत्य[r] खि ४,७,३.

नि(स्>)ष् √कृत् (छेदने), निष्कृन्तति तै २,३,१३,२¶; †निः··· अकृन्तत् ऋ १०,६७,५; मै ४, १२,५; काठ ९,१९; शौ २०,९१, ५; †निः···अकृन्तत् ऋ ९, १०८,६; कौ १,५८५; जै १, ५९,८; ३, ४०,२; निरकृन्तन् तै २, ६, ८, ४¶; निरकृन्ततम् पै १२, ३,२.

*निष्-केवल[s]

निष्केवल्य[t]– -ल्यः[u] मा १८, २०; का १९, ७,२; मै २, ११,५;

a) विप. (चमस-) ।

b) अर्थः ? । यनि. व्रणार्थे नाप. इति कृत्वा धा. छेदने वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. ?निर्-इष्टम्) ।

c) नाप. (गृह-, स्थिर-निवास- प्रभृ.) । प्रवृद्धादित्वात्स्वरः अन्तोदात्तः ।

d) पाठः? देव-निष्कृत– टि. द्र. ।

e) सपा. निष्कृतम् <> निष्कृतिम् इति पाभे. ।

f) वा. कृते सस्थ. टि. पुरि द्र. ।

g) अत्र श्लेषानुप्राणितलुप्तोपमालङ्कारः । तथाहि, '(यथा काचित् पशुरूपा) गौः पयो दुहाना (पयोदोहं हेतूकृत्येव) अवारतः (निर्बाधम् ,नित्यम्) निष्कृतं (स्वं गृहं) पर्येति, (एवं) या (मम स्तोतुरियं वाणीरूपा) गौः व्रतनीः (व्रते ⌊=*स्तोत्रे⌋ नयते ⌊ *नदति ⌋ =स्तोत्रमुच्चैः पठन्ती) वर्तनिं (वर्तः ⌊ *स्तोत्रं⌋ नीयते ⌊ *नद्यते ⌋ अत्र =*यज्ञस्थानं) पर्येति' इति पूर्वार्धस्य वा. द्र. (तु. सस्थ. वर्तनि-, व्रतनी– इत्यत्र टि.)। वर्तनि-, निष्कृत- इत्यनयोर् उपमेयोपमानसंबन्धरूपं सामानाधिकरण्यं द्र. ।

h) सपा. निष्कृतम् <> निष्कृतिम् इति पाभे. ।

i) सपा. निष्कृतानि <> निष्कृतेषु (पागृ ३,३,५ च) इति पाभे. ।

j) विप. (अवट-) । बस. ।

k) पाभे. कृते पृ ८४७ c टि. द्र. ।

l) पाभे. कृते पृ ८४७ e टि. द्र. ।

m) सपा. निष्कृतिः <> निष्कृतीः <> संकृतिः <> संकृतीः इति पाभे. ।

n) सपा. निष्कृतिः <> भेषजी इति पाभे. ।

o) पाभे. कृते पृ १७९६ e टि. द्र. ।

p) पाभे. कृते पृ १८३७ i टि. द्र. ।

q) भाप. (सन्तत-चिन्तन- ⌊तु. क्रतु-⌋) । धा. *चिन्तने वृत्तिः । उप. कुः प्र. उसं. (पाउ १,७६) ।

r) सानो निष्कृत्य ओषधीः इति पाठः? सा(नः>)नो निष्कृ(धि>)ध्य् ओषधे इति चतुष्पदः शोधः ।

s) प्रास. (तु. सा. ⌊माश ३,६,१,२३⌋) ।

t) नाप. (शस्त्र-ग्रह– विशेष-) । पपा. नावग्रहः । तादर्थ्यार्थे यप् प्र. उसं. (तु. पाका ५,४,२५) ।

u) सपा. निष्केवल्यः <> माहेन्द्रः <> महेन्द्रीयः इति पाभे. ।

–त्यम् मा १५, १३; का १६, ३, ११; तै ४, ४, २, २; मै २, ८,९; काठ १७, ८; २८, १०; क २६,७; ४५,१; –त्यस्य खि ५,७,४,१०.

†नि(स् >)ष्√क्रन्द् > क्रन्दि, निष्क्रन्दयिष्यति पै २०,३८,४.

निः···अचिक्रदन् पै ६, ९,१.

†नि(स् >)ष्√क्रम् > क्राम, ¶निष्क्रामति[a] मै ३, ७,६[2]; क ३७, ५[2]; निष्क्रामतः तै ६, ४, १०,२¶; निष्क्रामन्ति काठ ३६, १३¶; निष्क्रामतु पै २०,४०, ६; निरक्रामताम् तै २,५,२,४¶.

निः···चक्रमे ऋ ५,८७,४.

निष्-क्रान्त– -न्तम् पै ७,५,१०.

¶नि(स्>)ष्√क्री, निष्क्रीणीते तै ५,५,७,२; मै ३,७,८[2]; ४, ८, ३[2]; निष्क्रीणाति तै २, १,२, ७; २,१०,४; ३,११,१; मै २, ५, २; निष्क्रीणाति मै २, १, ६[2]; ३, १;५; ९[2]; ३, ७, ३; काठ ११, ५; ८; १३, २; ३[4]; २४, ७; २८, ५; क ३७, ८; ४४, ५; निष्क्रीणीष्व तै ६, १, ६, १[2]; मै ३, ७, ३; काठ २३,१०; क ३७,१; निष्क्रीणीत मै ३, ७, २; काठ २३, १०; क ३७,१; निष्क्रीणाम तै ६, १, ६,५; मै ३,७,३; काठ २४,१; क ३७, २; निरक्रीणात् तै ३, ४,३,१; काठ १३, १२; निरक्रीणात् तै ३, ४, ३, २; निरक्रीणन् तै ६, १, ६, ५; मै ३, ७,३.

निष्क्रेष्यामहै[b] क ३७, २; निष्क्रेष्यामः[b] काठ २४,१'.

¶निष्-क्रयण[c]– -णः[d] काठ २४,७; क ३७,८; –णम् तै ६,३,४,९.

निष्-क्रीत– -तः तै ३, १,४, २[e]; मै ३, ७, ८¶; काठ २६, ६¶; क ४१, ४; शौ २, ३४, १[e]; –ताः[e] काठ ३०,८; पै ३,३२,२; –ताभ्याम्, –तेन काठ १३,३¶.

निष्-क्रीति– -त्यै मै ३,७,८; ९, ६; काठ ११,२; १३,१२; २६, ६; ७; २८, ४; क ४१,४; ५; ४४,४.

¶निष्-क्रीय तै २,२, १०,४; ३,२, ९; ३, ४, ३, १; ६,४,३,३; मै २,३,५; काठ १३,२[f].

निष्-क्रीय[g]– -यम् मै ४,८,३.

¶नि(स्>)ष्√खिद्, निष्खिदति तै ६, १, ९, १; निष्खिदति तै २,२,१०,५; काठ ८,५; ११,५; २४, २; क ७, १; ३७, ३; निष्खिदन्ति मै ३,७,४[2].

निष्-खिदम्[h] पै ९,१७,६.

नि(स्>)ष्√ट(<त)क् (गतौ), निरतक् ऋ १०,२८,४.

निष्-टक(र)री[i]– -रीम् शौ ५, २२,६; पै १३, १,८.

नि(स्>)ष्√ट(<त)क्ष्, निरतक्षताम् शौ १,३२,३[j]; पै १,२३, ३; निरतक्षन् ऋ १०, ६१, ७; निरतक्षत ऋ ३,६०,२.

†निरतष्ट ऋ १, १६३, २; मा २९,१२; का ३१, ३, २; तै ४, ६,७,१; काठ ४०,६.

†निष्टतक्षतुः ऋ ८, ६१, २; कौ २, ५८४; जै ३, ४७, १०; शौ २०, ११३, २; †निष्टतक्षुः ऋ १०,३१,[७; १०, ८१, ४]; मा १७,२०; का १८, २, ५; तै ४, ६,२,५; मै २, १०, २; †निष्टतक्षुः ऋ ४,५८,४; मा १७,९२; का १९,१,६; काठ १८,२; ४०, ७; क २८, २; पै ८, १३, ४; †निरतक्षत[k] ऋ १, १६४, २३; शौ ९,१५,१; पै १६,६८,१.

नि(स्>)ष्√ट(<त)न्[l], निष्टतन्युः ऋ १,१४१,१३.

नि(स्>)ष्√ट(<त)प्, ¶निष्टपति मै १, ४,६;८, ५; ¶निष्टपति मै २, १, ३; निष्टपामि तै १, १,१०,१.

?निष्-टपत्– -पन् पै ५,६,२.

निष्-टस– -सम्[m] मा १, ७; २९[2]; का १, ३,३; १०, १[2]; क १,२; ४;१०;४७,१;३; –साः[n] मा १,

a) पाभे. कृते पृ २०२ q टि. द्र.।

b) सप्र. निष्क्रेष्यामहै <> निष्क्रेष्यामः इति पाभे.।

c) त्रिप., नाप. (निस्तार-मूल्य-)। गस. करणे ल्युट् प्र.।

d) सप्र. तै ६,१,११,६ पुरुषनिष्क्रयणः इति पाभे.।

e) सपा. निष्क्रीतः <> निष्क्रीताः (माश्रौ १,८,३,३ च) इति पाभे.।

f) तु. सस्थ. टि. अधि।

g) विप. (सोमपीथ-)। गस. उप. क्यप् प्र.।

h) गस.। उप. शक्यार्थे कमुल् प्र.। पाभे. कृते पृ १७९६ h टि. द्र.।

i) विप. ([परिभ्रमणशीला-] दासी-)। करप् प्र. उसं. (पा ३,२,१६३)।

j) तु. पै. W. वैतु. शंपा. सा. RW. °तम् इति पाठः?।

k) लुङि प्रपु३ रूपम् (तु. वें. सा. GRV. Gri.; वैतु. GW. लङि मपु३ इति)।

l) तु. पपा. सस्थ. टि. अति च; वैतु. सा. निस √स्तन् इति।

m) पाभे. कृते पृ १८२१ m टि. द्र.।

n) पाभे. कृते पृ १८२१ n टि. द्र.।

७; २९²: का १, ३, २; १०, १².

निप्-टप्तृ- -सा ऋ २,२३,११.

?†निष्टिग्री[a]- -ग्र्यः ऋ १०, १०१, १२; खि ५,२२,११; शौ २०, १३७,२.

नि√ष्टृ,ष्टॄ(<स्तॄ [हिंसायाम्]),न्यु-(नि-अ)स्तः ऋ ७, १८, ११[b]; नि··अस्तः ऋ २,११,२०.

नि-ष्टु(<स्तु)र्[c]- -ष्टुरः ऋ ८, ७७, ३; -ष्टुरे ऋ ८, ३२, २७.

नि(स्>)ष्√टृ(<तृ)क्(<√कृत् [छेदने])

निष्-टर्क्य[d]- -र्क्यम् तै ६, १,७,२; काठ २४,५; क ३७,६.

निष्-टे(<ते)जस्- -जाः मै ४, १, १२¶.

निष्ट्य, ष्ट्या[e]- -ष्ट्यः ऋ ६,७५,१९; १०,१३३,५; खि ४,५,३७†; मा ५,२३; का ५, ६, २; काठ ७, १३³; क ६, २²; कौ २, १२२२†; शौ १, १९, ३†; ३, ३,६; ६,६,३†; पै २,७४,६†; १९,८,६[f]; १९, १३; -ष्ट्यम् मै २, १३, २०[g]; पै २, २४, ४; -ष्ट्या काठ ३९, १३[g]; ४४, ६†[h]; -†ष्ट्याः ऋ ८,१, १३; शौ २०, ११६, १; पै १९, २, ५†?[i].

नि√ष्ट्यै(<निस्√स्त्यै)[j], निष्ट्यायताम् मा ६,३,६,१५; ३८,१८³; का ४;३८,५,१³; पै २,३९,१.

नि-ष्ट्याय[k] तै ६,२,४,१¶.

?निष्ट्वामया[l] पै ७,१५,८.

नि√ष्ठा (<स्था)

नि-ष्ठा- -ष्ठा पै ६,१५,३.

१नि-ष्ठित,ता- -तः शौ १९, ३२, ३; पै १, ४७,१; १९, ३३, ८; -तम् शौ १४, २, ६२; १९, ३४,६; पै ११,३, ६; १८, १२, १; १९, ३१,१२; ३४,६; २०, ५५,४; -ता पै ३, १७,१; १२, ४,३; -ताः पै १,८९,१.

नि(स्>)ष्√पच्

¶निष्-पक्व- -क्वम् तै ६, १,१,४; मै ३,६,२; काठ २३,१; क ३५,७.

नि(स्>)ष्√पत् > पाति, निः··· पातये शौ १,८,३.

निष्-पुत(त्>)न्ती- -न्त्योः ऋ १०, २४,५.

निष्-पतित- -तः पै २०,१५,७.

¶नि(स्>)ष्√पद्, निष्पद्यन्ते मै ४, ५,१; निष्पद्येरन् तै ७,३,१०,२.

---

a) अर्थः व्यु. च?। पपा. नावग्रहः। अतिमात्र-तेजः-पर्यायः सन् भाप. स्यादिति कृत्वा *निष्-टिग्नि- (<नि [स्>]ष् √टि [<ति] ज् + भावे घ्निक् प्र. उसं. [पाउ ४,६६]) > ङीपि (पावा ४,१,४५) यनि. इति। देवत्व-सामान्यात् तेजसः पुत्रत्वे (=तैजसत्वे) सिद्धे देवराजत्वादिन्द्रोऽतिमात्रात् सततस्तेजसः प्रभूत इति युक्तमेव विशेषणम् (वैतु. वें. सा. [ऋ.] > *निष्टि- [व्यप. =दिति-] + [√गॄ 'निगरणे' > कर्तरि] *ग्री- > उस. यनि. इतीव कृत्वाऽदिति-पर्यायः सन् व्यप. इति, [तैआ १०, ११, १] =ओवा-वन्ध- इति कृत्वा नाप. इति च?)। तु. सस्थ. टि. ?आच्यावय।

b) (तु. सा.; वैतु. पपा. नि। अस्तः इति द्वे पृथक् पदे इतीव?)।

c) विप. (इन्द्र-प्रमृ.)। गस. क्विबन्तम् उप. (तु. अ-निष्टृत- टि., GW. WAG [१, २१] ORN. प्रमृ; वैतु. निःतु° इति पपा. अनु वें. सा. PW. च <निष्√टृ [<√तृ] इति)।

d) विप. ([मोचन-योग्य-] हिरण्य-खण्ड-)। पपा. नावग्रहः। गस. उप. ण्यदन्तम् (पाम ३,१,१२३)।

e) यप्रा. सद् विप. नाप. च। अर्थः व्यु. च?। निस् ('निषेधे', 'अतिशये' च) + *स्त्य- (भावे <स्त्या< √स्त्यै [संघाते', 'दीप्तौ' च]) > बस. पूप. स्वरे यनि. इति कृत्वा यदा पूप. 'निषेधे' उप. च 'संघाते', तदा असंवद्धार्थे विप. (तु. ऋ ६, ७५,१९ प्रमृ.)। यदा पूप. 'अतिशये',उप. च 'संघाते', तदाऽतिवद्धत्वेन प्रतिनियतेऽर्थे विप. (तु. काठ ४४,६)। यदा पूप. 'अतिशये', उप. च 'दीप्तौ', तदा नक्षत्रविशेषार्थे नाप. (तु. मै २, १३, २०) इति; वैतु. पावा [४,२,१०४] <निस्- + [निर्गतेऽर्थे] त्यप् प्र. इति, सा [का.] उ. म. च गस. < नि√स्त्यै इति।

f) सपा. शौ ६,५४,३ अभिदासति इति विशिष्टः पाभे.।

g) सपा. निष्ट्यम् <> निष्ट्या इति पाभे.।

h) विप. ([*प्रतिनियत-] नामन्-)। सपा. ऋ १०,१६९, २; तै ७,४, १७,१ इष्ट्या इति पाभे. ? यनि. अनु. शोधार्हः (वैतु. अन्ये याग-पर्यायोऽसाविति)।

i) पाठः? निष्ट्यः इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०, १३३,५ शौ ६, ६,३)।

j) तु. पपा. [मा.]; वैतु. PW. MW. नि√ष्ट्यै इति।

k) पपा. नावग्रहः। निःष्ट्याय° इति WIS. पाठः।

l) पाठः? निस् त्वाम् आमयाः इति त्रि-पदः शोधः (तु. छन्दः)।

निष्-पद्[a]- -पद् मै ४, ९, १[?b]; -पदः ऋ १०, १०२, ६; तै ७, २, १०, ४¶; -पदम् काठ ३४,११¶; -पदा[b] मै ४, ९,१.

¶नि(स्>)ष्√पा(पाने), >पायि, निष्पिबति तै २, ३, ११, ५[2]; निष्पिबन्ति काठ २५, ९; क ४०,२; निरपिबत् मै २, ४, १; काठ १२,१०.

निष्पाययन्ति मै २,३,५[2].

नि(स्>)ष्√पा (रक्षणे), निः··· पाथ ऋ १०, १२६, २; पै ५, ३९,२†.

नि(स्>)ष्√पिश्, निः···अपिंशत ऋ १,११०,८.

नि(स्>)ष्√पीड्

निष्-पीडि(त>)ता- -ताम् पै १९, २३,३.

नि(स्>)ष्√पृ, >पारि, निष्पर[c] मा ६,३६; का ६,८,७.

निः···पिपृथः ऋ १०, ६५, १२; †निः···पिपृत>ता[d], †निः(पिपृता)[d] ऋ १, ११५,६; मा ३३,४२; का ३२, ३,१३; मै ४,१४, ४; †निष्पिपर्तन ऋ १, १०६, [१-६]; पै ४, २८, १-६.

निः·· पर्षत् ऋ ७,६८,७.

निः···पारयथः ऋ १,११८,६.

नि(स्>)ष्-प्र√पत्, निः···प्रपत शौ ६,१४,३[e]; पै १९,१३,९.

नि(स्>)ष्-प्र√हि, निः···प्रहिण्मः शौ ७,१२०,३[f]; पै २०,२०,३.

नि√ष्य(<स्य)न्द्, निष्यन्दामसि पै २०,३८,६.

नि√ष्व(<स्व)प्, >स्वापि, नि··· स्वप ऋ ७, ५५, [२-४ (८, ७२,१५)].

नि···सुषुपुः ऋ ७,१८,१४.

†नि···स्वापयामसि ऋ ७, ५५, ७; शौ ४, ५, १; पै ४, ६, १; निष्वापय, >या ऋ १, २९, ३; खि २,१४, १; शौ ४, ५, ७; २०, ७४, ३†; पै ४, ६, ७; †नि···अस्वापयः ऋ ७, १९, [४ (४,३०,२१)]; शौ २०,३७, ४.

नि√ष्वृ, स्वृ[g], निष्वर[c] तै १, ४,१, २; ६, ४, ४, ३; निस्वर[c] काठ ३,१०; क २,१७.

¶निस्वरिष्यति[h] मै ४,२,१.

?निष्षपिन्[i]- -पी ऋ १,१०४,५.

नि(स्>)ष्√ष(<स)ह्

†निष्-षहमाण- -णः ऋ १, १२७, ३; कौ २,११६५.

निष्-षाह्- -षाट् ऋ १, १८१, ६; १०,४८,७.

नि(स्>)ष्√षि(<सि)ध् (संराद्धौ)

निष्-षिध्[j]- -षिधः ऋ १, १६९, २; ३, ५१,[५; ६, ४४, ११]; -षिधम् ऋ ३,५५,८; -षिधाम् ऋ ४,२४,१.

निष्-षिध्व (न्>)री[k]- -री ऋ ३, ५५,२२; ८,५९, २; खि १, ६,२.

नि(स्>ः) √ष्कु

¶नि-ष्कावम्[l] तै ६, २,१,५; काठ २०,५; क ३१,७.

---

a) नाप. [शकृत्- (तु. वैं. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. =योद्धृ-, LR.Gri. =[उन्नत-] पार्ष्णि-)]। गस.। उप. कर्तरि क्विप् प्र.।

b) नि॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ. तै., सपा. तैआ ४,३,१ च)।

c) सपा. निष्पर (माश ३,९,४, २१ च)<>निष्वर (आपश्रौ १२,९,९ च)<>निस्वर<>निस्सर (K. [तै.])<>निःस्मर इति पामे.।

d) सपा. तैआ २,८,७,२ नि···पिपृतात्, निः(पिपृतात्) इति पामे.।

e) तु. सा.; वैतु. WI. निर् इति स्वाम.।

f) वैतु. सा. WI. निर् इति स्वाम.। पामे. कृते पृ ८९१ e टि. द्र.।

g) धा. गत्यर्थे वृत्तिः।

h) नि च रिष्यति इति सात.? (तु. Sch. तस्य टि. च)।

i) अर्थः व्यु. च?। पपा नावग्रहः। या [५, १६], SEY [६४] प्रमृ. अत्यन्तस्त्रीकामुक-पर्याय इति च. *सप- [=पुंसस्-] इति च कृत्वा *निष्-षप- [नग्न-शिश्न-]> प्रास.>[तद्वदर्थे] यनि. इतीव?। वस्तुतः < नि(स्>)ष् √ष(<स)प् [*विक्षेपे]>गस. इत्येवं सन् अयं धा. √क्षप् [प्रेरणे] इत्यस्य विपरिणामः स्यात् (तु. पा ८, ४, ६५) इति कृत्वा यनि. विप.>नाप. (वि-क्षेपिन्-, अति-व्ययिन्-) इति मतम्। 'यथा स मघा (धनानि) निष्षपी ([अति-व्ययन्-] परादत्ते [=मुधा विक्षिपति]), एवं त्वम् नः (अस्मान्) मा परादाः (=निर्दयं न विक्षिप [दस्युभ्यः])' इति वा. द्र.।

j) भाप. स्त्री. गस.।

k) विप. (ओषधि-)। मत्वर्थीयः वनिप् प्र. (पावा ५,२,१०९)। शेषं पृ ८८२ c टि. द्र.।

l) विसर्गलोपः। पपा. नावग्रहः। गस. उप. णमुल् प्र. तु. भा.; वैतु. सा., भा [पक्षे] उप.<√कु [शब्दे] इति) द्र.।

नि(स् >)प्,ः √ष्ट[a](< स्त)न्[b], [c]‡निष्टनिहि मा २९,५६; तै ४, ६,६,७; मै ३. १६,३; काठ ४६, १; निःष्टनिहि[c] ऋ ६,४७,३०[d]; ‡निष्टनिहि[c] पै १५,११,१.

नि(स्>)प्,ः √ष्ठा (< स्था)[b], निस्तिष्ठसि शौ५,५,५; निस्तिष्ठ खि ४,७,५; निरतिष्ठन् ऋ ८,१,३३.

‡२नि-ष्ठा[e]- -ष्ठाः[f] कौ २, ८४६; जै ३,५८,२.

२नि-ष्ठित- -तः ऋ १,१८२,७.

निः-ष्ठा[e]- -ष्ठाः[f] ऋ९,११०, ९; -ष्ठाम् ऋ ३,३१,१०.

¶नि(स्>)ष्,ः √ष्ठीव[h], निष्ठीवति काठ २३,३[g]; निरष्ठीवत् मै २,४, १; काठ १२,१०[g].

नि(स्>): √षि(<सि)ध् (गतौ), निः···सेध[h] मा १,१७; का १, ६,१; तै १, १, ७, १; काठ १, ७; क १,७.

नि(स्>): √षू (<सू [प्रेरणे]),

निः···सुवामि पै १०, ९, २; निः···सुवामसि शौ १, १८,१[i]; पै १९, १९, ३; २०, १८, २[i]; निः (सुवामसि)[j] शौ १,१८,१; पै २०, १८, २; निः···सुवन्तु ऋ ७, ५०, ३; निःष्व[k] शौ ६, १२१,१;७,८८,४;निः···सुवाम शौ १९, ५७, २; पै ३,३०,२. निः···साविषक्[l], निः[m](साविषक्) शौ १,१८,२; निः···साविषत्[l] पै २०, १७,९; निः(साविषन्) शौ १, १८, २; पै २०, १७,९.

नि √सृ

नि-सर[n]- -रम् मा ३०, १४; का ३४,३,१.

नि √सृज्

नि-सृष्ट- -ष्टम् पै २०,४९,८.

नि √स्कन्द्, निस्कन्दति पै २०,३७,८.

निस् √तंस्>तंसि, निरतंसतम् ऋ १,१२०,७.

निस् √तक्ष् निष् √टक्ष् द्र.

निस् √त्रस्, निरत्रसन् ऋ ८,४८,११.

नि √स्पृश्, निस्पृश ऋ ८,९६,११.

नि-स्पृश्[o]- -स्पृक् ऋ १०,९५,९.

नि-स्पृशे ऋ १०,९१,१३.

नि-स्पृश्य खि ५,७,४,११.

नि-स्वन[p]- -नः मै ४, १४,१७[q].

नि-स्वर[r]- -रः शौ १२, २, १४[q]; -‡रम् ऋ ७, १,७; १०४, ५; शौ ८, ४, ५.

नि √स्वृ नि √ष्वृ द्र.

?निस्-साला- -लाम् पै २,४,१[s].

निस् √स्तन् निष् √ष्टन् द्र.

निस्-स्वर- -रः पै १७, ३१, ४?[t]; -रम् पै १६, ९,४.

निस् √स्वृ, ¶निस्स्वरेत् काठ २६, १; क ४०,४.

नि(स्>)ःसं √ श्यै>श्या, निः··· संश्यामि पै ३,१९,६.

?नि(स्>)ः-साला[u]- -लाम् शौ २, १४,१[s].

---

a) षत्वार्थं तु. पृ ३६३ *l* टि. ।

b) विभाषया विसर्गलोपः (तु. ऋप्रा ४,३६ पावा ८,३,३६)।

c) सपा. निष्ट° <> निःष्ट° <> निष्ट° इति पाभे. (तु. पृ ३६३ *m* टि. अपि)।

d) वैतु. उ. (ऋप्रा ४,३६) विसर्गलोपे निष्ट° इति ।

e) विप. (वृषभ-) । गस. ।

f) सपा. निष्ठाः<>निःष्ठाः इति पाभे. ।

g) वैतु. SI. <नि √ष्ठीव् इति ।

h) पाभे. कृते पृ १८२१ *g* टि. द्र. ।

i) पाभे. कृते पृ १८१५ *f* टि. द्र. ।

j) पाभे. कृते पृ. १८१५ *g* टि. द्र. ।

k) निःषुव> °षुव>नैप्र. यनि. इति (तु. पपा. सा. RW.; वैतु. शंपा. सात. निःष्व इति, RW. च द्वितीये स्थले शोधार्हः [तु. W. टि.])।

l) सपा. °षक्<>°षत् (तु. WGL१५१ *a*) इति पाभे.।

m) सपा. निः°(साविषक्)<>अप (साविषत् [परि.]) इति पाभे. ।

n) नाप. । गस. उप. कर्तरि अच् प्र. थादि-स्वरश्च ।

o) तु. वें सा. PW.GW.; वैतु. BW.MW. नि-स्पृह्- इति प्राति. ? । गस. उप. क्विन् प्र. (पा ३,२,५८) ।

p) विप. (अग्नि-) । बस. पूप. स्वरः ।

q) सपा. निस्वनः<>निस्वरः <>तैआ २, ४, १: निस्वनः<>आपश्रौ ९, ३,२२ विष्किरः इति पाभे. ।

r) विप. । बस. अन्तोदात्तः (तु. पा ६,२,१९२)। -रम् इति द्वि१ सद् वा. क्रिवि. द्र. । पूप. = नञ् (वैतु. GW. विप. <निस्-स्वर- इति) । s) निस्सालाम्<> निःसालाम् इति पाभे. । t) निस्वरः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मूको. द्वितीयं स्थलं च) ।

u) अर्थः व्यु. च ? । पपा. यनि. । व्यप. (सदान्वा-) । उप. < √सृ> सारि > लि इति सा. W. च; सा [पक्षे] नाप. =वृक्ष-विशेष- इत्यपि; निःशालाम् इति ?B., ?Gri. (तु. खर्ववासिनी-); °शालम् (?) इति कृत्वा क्रिवि. इति R. । विप. (सदान्वा-) इति कृत्वा यनि. निः √*सल [हिंसायाम्] + कर्तरि णः प्र. इति तु मतम् ।

नि(स्>)ः √सृ>सारि, ¶निःसारयति मै ३,८,५[२]; काठ २५,६[२]; क ३९,४[२].

नि(स्>)ः √सृज्, निःसृजामि मा ५, ११; का ५,४,२; निः···सृजामि पै १०,९,१; निः···असृजत् ऋ १, ५१, ११; निः···सृजत् ऋ १०, १२४, ७; निःसृजन्त ऋ १०, ६२,७; निः···असृजन् शौ २, १०,८[a].

निःससृजे ऋ १०,८,८; निः··· ससर्ज ऋ १,१०३,२.

†निः-सृज्[b]– -सृजः ऋ १,१२१, ३[२]; शौ २०, ७२, २[२]; ७५, १[२].

नि(स्>)ः √सृप्, निःसर्पति मै ४, ६,६.

¶निः-सर्पत्– -र्पन्तः काठ २८, १; क ४४,१.

निःसृप्य शौ ११, १,२५.

नि(स्>)ः √स्पृ, निः···स्पर्तम् ऋ ७,७१,५.

नि(स्>)ः √स्फुर्, निः···अस्फुरत् ऋ २, ११, ९; निः···अस्फुरः, निः (अस्फुरः) ऋ ८,३,१९.

नि(स्>)ः √स्मृ, निःस्मर[c] मै १, ३,४; ४,५,७.

नि(स्>)ः √स्रु, निःस्रवति मै २, २,७¶.

निह्[d]– निहः[e] मा २७, ६; का २९, १,६; तै ४,१,७,३; मै २,१२, ५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ २,६,५; पै ३,३३,६.

नि √हन्, > घन्, घनिवन्, नि··· हनति ऋ ६,२९,६; निहनत् तै २,६,१०,२¶.

निहन्ति शौ ६, ८, २; निहन्ति तै ६,२,९,४¶; मै ३, ८,७[२]¶; शौ १०,१,२७; ¶निघ्नन्ति तै ७,५, १०, १; काठ १३, १०; निघ्नन्ति[f] शौ २०, १३६, ६; †नि···हंसि ऋ ८,१२,१; १०, ११८, १; कौ १, ३९४; जै १, ४४,४; शौ २०,६३,७; निहन्मि शौ ६,८,२; निहन्तु[g] मै १, २, ११; ३, ८, ९; काठ २, १२; २५, १०; क २, ६; ४०, ३; निजहि ऋ ७,१८,१८; १०, ८७,७; खि १, ५, ५; ३, १६, ८; शौ ८, ३, ७†; ११, १, ९; पै १६, ६, ७†; ८९, ९; नि··· जहि>ही ऋ ३, ३०, १६; ६, ५१, १४; ¶निहन्यात् तै २, ६,१०,२; मै ४, ७,६.

निजघान ऋ ५, ३२, ४; पै २, ७२, ३; नि···जघान ऋ ६, १७,९; निजघन्थ ऋ १,५२,६; नि···जघन्थ ऋ ८,६,१४.

निहन्यते, निहन्यताम् शौ ६, ७०,१; २; ३.

निजिघ्नते ऋ १,८०,[६ (८,६, ६;७६,२;८९,३)].

नि-घनिघ्नत्[h]– -घ्नते ऋ १,५५,५.

नि-घ्नत्– -घ्नतः शौ १०, १, २७; पै १६, ३७, ८; -घ्नन्तः शौ १९,४६,३[i].

निघ्नती[j]– -तीः तै ७, ५, १०, १¶; पै १७,१३,५.

?निजघ्नत्सु[k] पै ९,२२,११.

a) सपा. तैब्रा २, ५, ६,३ आपमं २, १२, १० हिगृ २,३,१० वि···असृजन् इति पाभे.।

b) विप. (Lअबन्धक-, बन्धनेऽशक्त-] व्रज-)। धा. बन्धने वृत्तिः (तु. ऋ १०, ६२,७)। कर्तरि कृत्। गवां बहुतरत्वात्तदीया व्रजेऽमेयता ध्वनिता भवति [वैतु. सा. प्रमृ. धा. गमने वृत्तिरिति कृत्वा विप. (Lनिर्गमयितृ-] मिथुन-) इति, GRV. (पक्षे) 'निर्गमनाय' इत्यर्थे तुमर्थीयं कृद् वेति च ?]।

c) निस्सर इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. मूको.; मैं. पपा. च)। पाभे. कृते पृ १८४१ c टि. द्र.।

d) विप.>नाप. (Lहानिकारक-] शत्रु-)। व्यु.?। < नि√हन् वा नि√हा Lगतौ] वेति सा. प्रमृ.। < √*निह् Lहिंसायाम्] इति तु मतम्।

e) द्विरूपम् (तु. WI.; वैतु. PW. W. पाठः? इति कृत्वा √निद् Lनिन्दायाम्] > निदः इति शोधः स्यादिति?, उ. म. व्यत्ययेन प्र१ इति च)।

f) तु. RW.; वैतु. शंपा. निरघ्नन्ति इति?। सपा. खि ५, २२,७ अपिघ्नन्ति इति पाभे.।

g) धा. खनने (*गडने =दृढीकरणे) वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. नि√तन्>नि-तान–>-नः)। सपा. निहन्तु (माश्रौ २, २,३,१६; ३, ५,५ च) <> मिनोतु (माश ३, ६, १,१६ च) इति पाभे.।

h) विप. (इन्द्र-) : गस. उप. यङ्लुगन्तात् शता प्र. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें, स्क.?, सा. क्विप. इति)।

i) सपा. निघ्नन्तः<>?भिदन्तः इति पाभे.।

j) नदीस्वरः (पा ६,१,१७३)।

k) निजघ्नत्सु पदावागासुपेदिम इति पाद-पाठः? निजघ्नि-वत्-प(द>)द्रा– (विप. Lकठोर-शब्दा-], बस.)> -द्राम्, वाचम्, उपो(प-ऊ)दिम इति शोधः। सस्थ. ?आमन्यतो इत्यस्य स्थाने आ√मन् > (ल्यपि) *आ-मन्य इति

†नि-जघ्नि[a]– -घ्निः ऋ ९,५३,२; खि ५,५, ३; कौ २,१०६५; जै ४, ७,२.
नि-हत,ता– -तम् पै ४, १४,७; ९, १८, ४; –†तस्य ऋ ६, १६२, ११; ६, २७, ४; मा २४, ३४; का २७,१२,३; तै ४, ६, ८,४; मै ३, १६,१; काठ ४६,५; –ता पै ५,३७,१.
नि-हन्तवै[b] ऋ २,१३,८.

नि√हा(गतौ), नि···जिहीते ऋ ५, ३२, १०; निजिहते ऋ ८, ७, ३४; नि···जिहते ऋ ५,५७,३; ६०,२.
नि···महालत ऋ ८,७,२.

नि√हा(त्यागे), निहीयतान् ऋ ६, ५२, १; नि···हीयताम् ऋ ७, १०४,१०; शौ ८,४,१०†.
नि-हाका[c]– -†कया ऋ १०,९७,१३; मा १२,८७; का १३,६, १३; तै ४, २, ६, ४; मै २,७, १३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ११, २,१४; १९,३७,१५; –कायै तै ७, ५,११,१; काठ ४५,२.

नि-हित–, निहित-भाग–, ?निहितै-षिणी– नि√धा द्र.

नि√हीड्, निजिहीडते[d] खि ५,८,२; शौ २०,१२७,२.

नि√हृ, निहरामि[e] का ३, ६, २; तै १,८,४,२; काठ ९,५; क ८,८; निहरामः शौ ६,११७,२; पै १६, ५०,१; निहरासि[f] का ३, ६,२; निहरन्तु पै १०,४,३; नि···हर[f] तै १, ८,४,१; काठ ९,५; क ८, ८; निहराणि[e] मा ३,५०.
निजहुः खिसा २९,३०.
नि-हार[g]– -रः पै १६,५४,२; –रान्[h] पै १९,३३,१२.
नि-हारम्[i] मा ३, ५०[२]; का ३,६, २[२]; तै १,८,४,१[२]; काठ ९,५[२]; क ८,८[२].
नी-हार[j]– -रः काठ २८,४१¶; क ४४,४¶; शौ १८,३,६०; –रम् मा २५,९; का २७,९,१; मै ३, १५,८; ४,३,४¶; –रात् पै ९, ३२,६; –रान् शौ ६, ११३,२[h]; –राय मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७, ५, ११, १; काठ ४५, २; –†रेण ऋ १०,८२,७; मा १७, ३१; का १८, ३, ७; तै ४, ६,२, २; मै २, १०, ३; काठ १८,१; क २८,२.

¶नि√ह्नु[k], निह्नुते तै १,५,८, ३; ६, १,१०,३; ३, ८, ३; काठ २४, ९; क ३८, २; निह्नुवाते तै ३, ५,९,१; निह्नुवते काठ ३४,२.
नि-ह्नुति– -त्यै काठ ३७,४¶.

नि√ह्लाद्>ह्लादि, निह्लादयन्ति मै १, ११, ६¶.

नि√ह्वे,>हु. निह्वयते काठ ३६,९¶; निह्वयन्ते मै १, १०, १६¶; †निह्वये ऋ १, ११२, [(२४, १२) २४]; १०, १०१, १]; मा ३४, २९; का ३३, १, २३; †निह्वयामहे ऋ १, ४७, १०; ११४, ४; ५; १०,४०,४; काठ ४०, ११; निह्वयस्व शौ ५, २०,८.
नि···मह्वन्त ऋ १०,१२२,८.
नि··· हूयसे ऋ ८,८२,४.
नि-हव– -वाः, –वान् पै २०,२८, ६; –वे पै २०,७,८.

शोधोऽपि द्र.।

a) नस. उप. क्तिः प्र. लिड्वद्भावश्च (पा ३. २, १७१)।

b) धा. गतौ वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. नार्मर्- [परि.])।

c) स्त्री. नाप. (तीव्रगति-)। व्यु.? । नि√हा [गतौ] +[भावे] नाकन् प्र. उसं. (पाउ ४,१४)। 'वातस्य ध्राज्या निहाकया (च) नाकं नम्य' इति वा. (तु. [व्यु. अंशे] PW. प्रमृ.; वैतु. त एव चण्डवातार्थे, सा [ऋ.] गोधिका-स्वप्राण्यर्थे [तु. पाउ ३, ४४], भा. महा-नीहारार्थे, सा. [तै.] GRV. च वर्षान्धकारार्थे नाप. इति?)। सा. [का.] उ. म. च महाकष्टार्थे <नि+हा [अव्य.] + *क– [कष्ट-] इति, उ. म. [पक्षे] <नि√हन्> *निहा + *का– [काय-] इत्यपि।

d) तु. टीपा. शांश्री १२, १४,२ च; वैतु. RW. निजि-हीयते इति पाभे.।

e) सपा. निहरामि <> निहराणि (माश २, ५,३, १९ च) इति पाभे.।

f) सपा. निहरासि<>नि···हर<>हरासि (माश २, ५,३,१९ च) इति पाभे.।

g) नाप. (नीहार-)। दीर्घाभावस्तु विशेषः।

h) सपा. निहारान्<>नीहारान् इति पाभे.।

i) नस.उप. णमुल् प्र. (तु. भा. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. उ. म. K. Gri. घजन्तमिति चिन्त्यम् अन्तोदात्त-त्वात्)।

j) नाप. (अवश्याय-, कुहा-, तुषार-)। पस. नापमहः। गस. घजन्ते थादि-स्वरः। पूप. वैकल्पिको दीर्घः (पा ६, ३,१२२)।

k) धात्वर्थप्रतिपत्त्यर्थं तु. Brough [सिमा १,१२६]।

√**नी**, नयते शौ ५, १९, १५; पै ९, १६,२; ¶नयति तै ५,२,८,५; मै १,९, ४; नयति ऋ ५,३४, ६; ६, ७५, ६; खि २, ९, ३; मा २३, १८; २९, ४३†; का २५, ५,१; ३१,२,१०†; तै २, ५,११,७¶; ४,६,६,२†; ५,२, ८, ५¶; ६,३,९,३; ७, ४,१९, १; मै ३, १२, २०; १६, ३†; ४, १, १०; ८, ३[२]; काठ २०, ७[२]¶[a]; २६, ९[३];२८,४[३b];४४, ८[२]; ४६, १; क ३१, ९[२]¶[a]; ४१, ७[३]; ४४, ४[३b]; कौ १, २१८‡[c]; जै १, २३, ५‡[c]; पै १५, १०, ६†; २०, २२, ९; नयतः पै २०, २८, ७; नयन्ति ऋ १,४१,३; १६२,२; ६, ५१, १०; मा २५, २५†; का २७, १२,२†; तै ३, १, ३,२¶; ४, ६,८,१†; मै ३,१,३¶;१६,१†; शौ ५, ३०, १२; ८, १, ८; नयन्ति ऋ १, १२६,४; १४६, ४; ३, ५३, २३; ७,६०, ⌊(३, १०; ४, १०)६⌋; ७; ९, ८७, १; ¶तै २,४,१०,२;५,१,२,३; ¶मै १, ६, ४[२]; ३, २, ५; ¶काठ ८,५[x]; ११, १०;१९,२; २६,७;९; २८,४; ३०,४; ३३, ४[२d]; ४६, ४†; ¶क ७, १[३]; २९,८; ४१,५;७; ४४,४; ४६, ७; †कौ १,५२३;२,२७; †जै १, ५४,१; ३,३,६; पै ९, १४, २; १६, १,८; १७, ३८, ५[e]; १९, ४२, ११-१३; नयसे[f] ऋ १०, ८४,३; नयसि ऋ २,२३, ४; १०,७५,४; पै २०, ४७,३; नयथ,>था ऋ १, ४१, ५;७, ५९,१; ८,१९,३४; नयामि शौ १०,४,२१; नयामि मा ६, १६; का ६,३,६; तै १,३,९,२[२]; ६, ३,९,२; मै १, २, १६; ३,१०, १; काठ ३,६; क २,१३; पै १५, २१,१; १६, १७,१; नयामः शौ १०,१,१५; नयामसि शौ १,१८, १; ५, १४,६;७; पै ६, ३, ८; ७, १, १२; नयाति ऋ १०, १६१,३; †नयत् ऋ १,३६,१८; ३,३१,६; ८,१७,१५; मा ३३, ५९; का ३२,५,५; मै ४,६,४; काठ २७, ९; पै २,७१, ३§; नयात्[g] शौ १९, २४, २-३; नयाव् मै २,२,९[२]; ४, ४, ८¶; काठ १०,८¶; पै १,६९,३;७१, १; १९, ३४, १४; ‡नयासै[f] शौ ४, ३१, ३; पै ४, १२, ३; नयासि[h] शौ १२,२,१७; पै १७, ३७, ७; नयाथ पै १, १४, २[i]; १९, ४३,१२[j]; नयातु[k] पै १६, ५०, ६; नयतु ऋ १, ९०, १[o]; १०, ८५, २६; १८२, १; तै ३, ५,६, २[l]; ५, ७, ८, २;३; काठ ९,९[६]; ३९,२; क ८, १२[३]; शौ २, ३६, ८; ६, ५९, ३; १२, २, २४‡[m]; १४,१,२०†; १९,४३, १-८; पै १, ७८, २; २, ६६, ४; ४, १०, १†; ५, ६,७; १५, ६; २८, ७; ९, २२, २७; १७,३२,५‡[m];१८,२,९†; १९, १४, १२; ३४, १५; ३८, १४; २०, २४, ५; नयताम् पै २०, २४, ७; †नयन्तु ऋ १०,८५, ३१; शौ १४, २, १०; पै १८, ८, १; नयन्तु मा २६, १९; का २८, १२, १; तै ३,१, ९, २[n]; काठ ३०,६[n]; शौ ६,४७, ३[n,l]; ९३,२; १२, ३, २६[e,n]; पै ७, ३,६; १६, ७२, १; १९, २, ६; १४, १४; २०,१०, ५[n]; नयस्व शौ १,८,३; पै ४,४, ९; नयस्व खिसा २९, ४८; †नय ऋ १, १८९, १; खि ४,५,२५; मा ५, ३६; ७, ४३; ४०, १६; का ५,९,२; ९,२,३; ४०, १, १८; तै १,१,१४,३; ४, ४३, १; ४, २,११,३; मै १,२,१३; ४,१०, २; ११,४; १४, ३; नय,>या ऋ १,४२,८[n]; ६,१५,१६;५३,

[a]) सकृत् तु. टि. सपा. अभि ⌊शौ १२,३,२६⌋। पृ ३४७ अभिनयति इत्यत्र शोधश्च द्र.।

[b]) तु. सस्थ. टि. अन्तर्।

[c]) सपा. नयति<>नयतु (ऐब्रा ६, ६ गोब्रा २, ५, १२ च) इति पाभे.।

[d]) सकृत् न यन्ति इति पाठः? यनि. शोधः (तु. तैब्रा १,२,२,३;५)।

[e]) सपा. नयन्ति<>नयन्तु इति पाभे.।

[f]) सपा. नयसे<>नयासै इति पाभे.।

[g]) तु. RW; वैतु. शंपा.? नयाम् इति सा. नय इति च। सपा. हिगृ १, ४, ८ नयेत् इति पाभे.।

[h]) तु. सस्थ. टि. अभि।

[i]) सपा. नयाथ<>वहाथ इति पाभे.।

[j]) सपा. नयाथ<>नयन्तु इति पाभे.।

[k]) नयाति इति BKA. शोधः।

[l]) सपा. माश्रौ २,३,२,१३ नयताम् इति पाभे.।

[m]) पाभे. वृते पृ ११३४ i टि. द्र.।

[n]) सपा. नयन्तु<>वहन्तु इति पाभे.।

२[a]; ८, ४४, ८; खि ५,४, ५[b]; ना १५, ५५[c]; १७, ५१[d]; १८, ६२[c]; ६२[c]; का १६, ६, ७[c]; १८,५,२[d];२०,४,५[c]; ६[c]; तै १, ४, ४३, २; ३, ५, ११, २†; ५,७, २४, १; ६, ६, १, ३; मै १, ३, ३७; २, १०, ४[d]; ४,८, २; १०, ४†; १२, ४[e]; काठ ३, ११†; ४, ९; ६, १०†; ७, १३; ११, १३; १५,१२†; २८, ४; ४०,१३[२e]; ४५,१६; क २, ८†; ३,७;२९,६;४४,४; कौ ४, ५†; जै २, ७, २†; शौ २,२८, ५[f]; ६,५, २; १०, १, २६; पै २, २५, २; ६, २२, १५; १५, ५,१;९; १०; १६,१७,४; ३७, ६; १९, ३५,१०; २०,२७, ९; नयतम् मा ५,१७; का ५, ५, ४; तै १,२, १३, २; पै १,६१, ३; नुयत,>ता ऋ १०, ३४,४; शौ ८,८,११; नयत ऋ ४,५८, १०; मा १,१२[g]; ६,३४[h], १७, ९८†; का १,४,२[g]; ६, ८, ५[h]; १९, १, ११†; तै १, १,५,१[g]; मै १,१, ४[g]; काठ ४०, ७†; शौ ७, ८७, १†; पै ८, १३, १०†; १६,३०,१; अुनयत् ऋ ६,५७, ४; मै १,९,४¶; कौ १,१४८†; जै १,१६, ४†; अनयत् ऋ ३,

३३,६;१०,९९,९; तै २,३,१२, १¶; काठ ९, १२[२]; १३,१५[i]; २३, ११†; पै २०,२४,४; अुन-यन्त ऋ ४,३३, ७; अनयन्त ऋ १, १४१, १; ३, ७, ६; ५,४५, १०; अुनयन् ऋ १०, ५३, ७; शौ ७, १, १; अनयन् ऋ १०, १५७,५; खि ५, २०, १; मै १, ९,४[i]¶; २, ६,८; काठ ९,११; १५,६; २५, ७; २८, ४[२]; ¶क २९,५; ४४, ४[२]; शौ २०, ६३, ३†; १२४, ६†; १२५, ६[j]; पै २०,१,१; †अनयः ऋ ६,१,७; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; अुनयत ऋ १०, ६१, २७; अन-यम् ऋ ४, २६, २; शौ १८, ३,३[k]; नुयेत् तै ३, २, ८,४¶; नुयेयुः मै ३,१,३¶.

नुेपि ऋ १,१२९,५; ३, १५,३; †नेपि ऋ६,६१,१४[l]; तै७,२,७, ४; मै ४,११,२;१४,३; काठ१७, १८; ३०, ३; क ४६,६; Sपै ३, २७,३[२]; १६, ९८,१; १७, ३७, ६[l]; अुनीतात् ऋ १, १२१, ५.

निनीयात्[n] ऋ ७,८८,२.

निनाय शौ ९, २, १७; पै १, ५०,४; ¶निन्युः काठ २६, ९; क ४१, ७; नीनिम तै ३,२,८, ३; ¶निन्यन्ति काठ २६, ९; क ४१,७; ¶निन्यति काठ २६,९[२]; क ४१,७[२]; नेशति ऋ ५,४६,१; नेषत् ऋ १०, १७,५; १८२,१; तै ५,६,८,६; ७,२३; काठ ४०, ६; शौ ७,१०, २†; पै १, ५०, ४; ६१, ५[m]; ७.३, ७; नेषन् पै १, ५०, २; नेष शौ १२, ३, १६[अ१]; नेषो (ष-उ) पै १,५१,३; नैष्ट ऋ ८,३०,३[n]; नेष्ट शौ ३, ११,७; †निषिष्ठाः ऋ १०,१२६, ३; पै ५,३९,३.

नीयुते तै ७, १,७, ४¶; नीयते ऋ१,१६२,३;१६३,१२;ना२५, २६;२९,२३†; का २७, १२,३; ३१,३,१२†; तै ३, १,५,१¶; †४,६,७,५;८,१;६,३,८,१[२]¶; मै ३,१६,१†; †काठ४६,३;४; पै १,५०,१; ६,६,६; ¶नीयन्ते तै ६,१,६,२; काठ २३,६[२];१०; क ३७,१; नीयसे शौ ५, ४,८; पै १,३१,२.

निनीयति शौ १९, ५०, ५; पै १४,४,१५.

नेनीयुते खि ४,११,६; ना ३४, ६; ¶नेनीयते तै २, १, १, २; मै २, ५, १; ४, ३, ३; ¶नेनी-येरन् तै ३,३,८,४.

नुयत्– -यन् ऋ १, ७९,३; ९,८६, ३२; काठ २७, ६![¶][o]; क ४२,

a) तु. सस्थ. टि. लभि । b) नुय इति स्वरः? ।
c) सपा. नय (नाश ९,५, १,४८ च) <> वह इति पाभे. । d) पाभे. इते पृ ११३६ e टि. द्र. ।
e) शोधितः पाठः द्र. (तु. सस्थ. टि. ?म एनुन्) ।
f) पाभे. इते पृ ११३६ d टि. द्र. ।
g) सपा. नयत (नाश १,१,३,७ च) <>प्र···नयत <>प्रेत इति पाभे. ।
h) पाभे. इते पृ ११५९ l टि. द्र. ।
i) सपा. अनयत् <> अति···नेषत् (परि. [मंत्रा २,९, ९ पागृ ३, १,२ च]) <> माश्रौ १. ६,४, २१ नयत् इति पाभे. ।
j) वैतु. शंपा. अनुयन् इति? ।
k) सपा. तैब्रा ६,१२,१ ?लवयन् इति पाभे. ।
l) सपा. नेषि <> नेष इति पाभे. ।
m) नयत् इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. सपा. शौ ३,११,७ नेष्ट इति) । n) तु. सस्थ टि. अुधि ।
o) पाठः? न यन् इति द्विपदः C. [WZKM २६, १२५] शोधः द्र. ।

६?¶[a]; –यन्तः[b] ऋ १०,४६,५; –‡यन्तम्[b] कौ १, ७४; जै १, ८,२.

नुयन्ती– -न्ती ऋ ७, ७७, ३; १०, ५६, २; शौ ६, ९२, ३; –न्तीः ऋ ६, ६५, २; तै १,४, ४३,२; ६,६,१,२.

नुयमान– -नः ऋ १,१७३,३;९.

¶नुय-च(त्>)ती[c]– -त्या तै ६, ३, २,३;६,१,१.

नाय[d]– -यम् ऋ ६,२४, १०; ४६, ११.

?नीत,ता– -तः पै १, ६२, २; –†ताम् ऋ १०, १०९, ५; शौ ५, १७,५; पै ९,१५,५; –तासु तै ६,१,३,८¶.

नीत्वा तै ७, ४,९,१¶.

नीथ– -थः पै १७, २९, १२[e]; –था[f] ऋ १०, ९२,३; –थानि[g] ऋ ४, ३,१६; –थेऽ-थे[g] ऋ ७, २६,२; तै १,४,४६,१†.

नीथा[h]– -था ऋ १,१०४,५.

†नीथा-विद्[i]– -विदः ऋ ३, १२, ५; मै ४, ११, १; कौ २, ९२५;१०५३; जै ४,२२,८.

नीयमान,ना– -नम् तै ६,३,९,४¶; –नाम् शौ ५,७,१[j]; १८,३,३[k].

नेतृ– –०तः ऋ ५, ५०, २; ५; –तरि ऋ २, ५, २; –†ता ऋ २,१२,७; ३, ६,५;१५,४;२०, ४; २३,२; ४,१६,८;७, ५, [२ (६,४४, २१)]; ४०,४; ८,६९, १३; ९, ७४,३;१०३, ४; १०, ८,६; १०३, ८; खि ५, ५,३[२]; मा १३, १५; १५, २३; १७, ४०; का १४, १,१५; १६,५, ४; १८, ४, ८; तै ४, ४, ४,१; ६,४, ३; ५,६, ८, ६$[l]; मै २, ७, १५; १०, ४; ४, १४, १३; काठ १२,१३$; १६, १५; १८, ५; ४०,६$[l]; क २८, ५; कौ २, १२०६; शौ १९, १३, ९; २०,३४,७; ७७, ८; ९२, १०; पै ७,४, ९; १३, ७, ७; –तारः शौ १०, ८,३५; पै १८, २६,३; –तारम् ऋ १०, ४६,४; –तारौ तै ६,४, ३, ३¶; –†तुः ऋ ५, ५०,१; मा ४,८; ११,६७; २२, २१; का ४, ३, २; १२, ७, २; २४, ७, ४; तै १, २, २,१; ४-५, १,९,१; ६, १,२, ५; मै १, २,२; २, ७, ७; ३, ६, ५; काठ २,२; १६,७; २३,२;४३, ५; क १,१४;३५,८; –तृणाम्[m] तै १,३,६,१; –तॄणाम्[m] मै १, २,१४; काठ ३, ३; २६,५; क २,१०; ४१,३.

नेत्री[n]– -त्री ऋ १, ९२, [७;११३, ४]; ४, ५६, २; ७, ७६, ६; ७, ७७, २; तै ४, ३, ११, ५; मै २, १३, १०; काठ ३९,१०.

¶नेतृ-म(त्>)ती[o]– -ती काठ २३,२; क ३५,८.

¶नेतोस्(:) तै ६,१,३,८[२].

नेत्र[p]– -त्रम् काठ ९,१२; शौ १०, १०,२२; पै १६,१०९,२.

नेष[q]–

नेष-तम– -मैः[r] ऋ १,१४१,१२.

---

a) पृ १८४६ *o* टि. द्र.।

b) सपा. नुयन्तः<>नयन्तम् इति पाभे.।

c) विप. (ऋच्-)। लोटि मपु१ रूपाद् मतुप् प्र.।

d) नाप. (नेतृ-)। कर्तरि णः प्र. (पा ३, १,१४२)।

e) विप.>नाप.(नायक-)। क्थः प्र. उसं. (पाउ २,२)।

f) नाप. (नि-विद्-, स्तोत्र-)। धा. आह्वाने, स्तुतौ च वृत्तिः (वैतु. अन्ये भाप. = प्रणीति-, प्रशासन- इति)।

g) *f* टि. स-न्यायता द्र. (तु. वें. भा. सा. GW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. Gri. [प्रथमे स्थले] विप. इति)।

h) = नीथ–। नाप.। व्यु.?। (नीथ– > √नीथ् [स्तुतौ] > करणे) *नीथ्– > यनि. [तु. इड्– > इडा– प्रभृ. (तु. [अर्थमात्रे] स्क., BR [२,३१७]); वैतु. वें. सा. GRV. <√नी इति कृत्वा [तु. पाउ २, २] = पदवी- इति, PW. GW. = कपटोपाय-, माया- इति)]।

i) विप. ([स्तुति-पाठक-] जरितृ-)। उस. उप. <√विद् ([*पाठे] तु. नि-विद्- वैतु. पपा. नीथ-वि° इति ?)।

j) सपा. नीयमानाम्<>?यातुमावान् इति पाभे.।

k) सपा. तैआ ६,१२,१ आचरन्तीम् इति पाभे.।

l) सपा. आश्रौ ५,९,१ शांश्रौ७,९,१ नीथानि इति पाभे.।

m) सपा. नेतृणाम्<>नेतॄणाम् इति पाभे.।

n) नदीस्वरः (पा ६,१,१७४)।

o) नाप. ([तच्छब्दवती-] ऋग्-विशेष-)। मतुबुदात्तः।

p) भाप. [दर्शन-]। ष्ट्रः प्र. उसं. (पा ३, २,१८२)। धा. दर्शने वृत्तिः। 'त्रह्मा गुप्तां सतीमपि वशां दृष्टवान्' इति भावः।

q) विप.>नाप. (नेतृ-)। कर्तरि सन् प्र. उसं. (पाउ ५,२१ [तु. वें. PW. GW. GRV. प्रभृ.; वैतु. सा. नाप. सत् कर्म-स्तोत्रान्यतरपर्याय इति ?])।

r) =नेतृतमैः सद्भिरन्यैर्देवैः सहितः सन्नित्यन्वयः

?नेपगत्वेशः[a] खि ४,१०[२],४.
¦निपुणि[b] ऋ १०, १२६, ३; पै ५, ३९,३.
नेष्टृ[c]– -ष्टः ऋ १, १५, ३; खि ५,७, ५, ३; ९; मा २६,२१†; तै ६, ५, ८, ६; मै ३, ६, ८[२]; -ष्टरि तै ६,५, ८, ६¶; -¶ष्टा तै ६,५,८,६; मै ४, ५, ४; काठ २८, ८; क ४४, ८; -¶ष्टारम् मै ३, ९, ८; काठ २६, ९; २८, ८[२]; क ४१,७; ४४,८[२]; -ष्टारा खि ५, ७, ३, ६; मै ४,१३,८; काठ १९, १३; -ष्टुः ऋ २, ५, ५; तै ६, ५, ८, ५; ¶मै ४.४, ८; ५, ४; -¶ष्ट्रा काठ २४, ६; २६,१; क ३७,७; ४०,४.
¶नेष्टा-पोतृ[d]– -तृभ्याम् तै १, ८,१८, १; -त्रोः काठ २४,६; २६,१; क ३७,७;४०,४.
नेष्टु[e]– -ष्टूम् ऋ २,१,[२; १०, ९१,१०]; -ष्ट्रात् ऋ १,१५,९; २,३७,३; ४; खि ५, ७, ५, ३; ९;१०; मा २६,२२†.

नी(नि √इ), न्ययासि ऋ ६,३४,४.
¶न्ये(नि-ए)ति तै ७,३,१,१; काठ २०, ८; क ३१, १०; न्यें(नि-ए)ति शौ १२, ४, २०; २१; पै १७,१७, १०; ¶नीतः मै १, ४, ७; ५, १४; ८,४; ३, ७, ३; ४, ७, ६; काठ ७, ११; नियन्ति ऋ १०,९४,५[f]; मै ३, ९, ४¶; काठ ३४, २[२]¶; ३५, १४[f]†; क ४८, १२†[f]; पै २, ५७,४; †नि··· नियन्ति[f] शौ ६, ४९,२; पै १९, ३१, १६; न्यैतु शौ ६, २९, १; नि··· एतु पै ४, ४०, ४; नि···यन्तु पै ५, १५, ६; न्यायन् तै ७,२,४,१¶.
नींयुः ¶मै ३, ७,४; ९,४[२].
२नी(नि-इ)त– -तः ऋ १०, १६१, २; †शौ ३, ११,२; २०,९६,७.
नी(नि-इ)त्य शौ १२,२,३८; पै १७, ३३,८.
न्यु(नि-अ)यन– -¦नम् ऋ १०,१९, ४;१४२,७; मा १७,७; का १८. १, ८; तै ४,६,१,३; मै २,१०, १; काठ १७, १७; क २८, १; शौ ६, १०६, २; पै १९, ३३, ४; -¶नात् मै २, ६, ३; ४,३, ४; काठ १५,२.
¶न्या(नि-आ)य[g]– -यम् तै २,२,८, २; -येन मै २,२,५; काठ १०, १०[२].
?न्या(नि-आ)यन[h]– -नम् शौ ६, ७७,२†[i].
?नीका नीचा स्तनः[j] पै १९, १८, ११.
¦नीक्षण[k]– -णम् ऋ १, १६२, १३; मा २५,३६; का २७, १३, ५; तै ४,६,९,१; मै ३,१६,१; काठ ४६,४.
¦नीचु[l]– -चा[m] ऋ २, १३, १२; १४, ४; ४,४,४; ३८,५; ६, ८, ५; १०, ३४, ९; १५२, ४; मा ८, ४४; १३, १२; १८, ७०; का ८,१८, १; १४, १, १२; २०, ५,३; तै १,२, १४, २; ६,१२, ४; ६,४,५,६¶; मै २,७, १५; ४, १२, ३ ; काठ १६, १५;

a) पाठः ? (*वासि-मर्तं) नेपर्गः *त्वेंपः (तु एपः) इति चतुष्पदः शोध इति कृत्वा सपा. शौ २,१,४ पै २, ६,४ इत्युभयत्रापि ?धास्युरेप नन्वेंपः इति चत्वारि पदानि शोध्यानि (यथाक्रमं पृ १०५२, १७२०, १७५८ एपः, धास्युः, ननु इत्यत्र शौ. पै. यनि. शोधः [तु. छन्दः, पै. मूको. खि. पाठ इव पाठश्च]) ।
b) तुमर्थीयः सनिश् प्र. उसं. (पा ३,४,९)। c) नाप. (ऋत्विग्-विशेष-) । कर्तरि तृन् प्र. पुगागमश्च (पावा ३. २,१३५ पाउ २,९५)। या. *नयनदीपनमदादिषु वृत्तिः ।
d) द्वस. । आनङादेशः (पा ६,३,२५) । अन्तोदात्तः ।
e) नाप. (नेष्ट्रीय-[तु. या ८,३] पात्र-, [नेष्टुः] कर्मन्-)। तस्येदमर्थीयः (पावा ४, ३, १२०) कर्मार्थीयो वा कच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२९) ।
f) सपा. न्यंङ् नियन्ति<>नि युन् नियुन्ति इति पामे. । g) नाप. । गस. घञन्ते थादि-स्वरः ।

h) =न्ययन- । उप. अय इति पपा. (तु. सा.)। सांहितिको दीर्घः यद्वा वावि. स्यात् ।
i) सपा. न्यायनम् <>न्ययनम् इति पामे. ।
j) पाठः ? (नीच– >)नीच-क– > -काः, सनीचा-स्तन्– > -स्तनः (=उच्चशब्द-वत्- [विप.]) इति द्विपदः शोधः(तु. छन्दः)। सस्थ. टि. ?यावती(:) लिखा इ. ।
k) नाप. [तदाख्य-पात्रोपकरण- (=नैक्षण– [वैतु. सा. तै., म. च दर्शनार्थे भाप. इति ?])] । व्यु. ? । पपा. प्रग्र. ORN. च नि-ईं° इत्यवग्रहः, PW. GW. WAG [२, ८६०] प्रभृ. < √*नीक्ष् [भेदने] इति ? । नैप्र. <निष्-मिक्षण– < निर् √ मिक्ष् [मिश्रणे] इति मतम् ।
l) विप. । व्यु.?। पपा. नावग्रहः ।<नि √चि इति या [४,२४] पाउ [५,१३] । <न्य (नि √ अ) चु इति स्कं. ।
m) तृ१ आत् आदेशः । प्रायेण वा. किवि. । यद्वा न्यु(नि-अ)न्च् > तृ१ रूपमिति ।

क २५,६; कौ २,१२१८; §शौ ६,२१,२; ४,२,६; पै २,८८,२; -चात्[a] ऋ १,११६,२२; तै २, ३,१४,६[b]; काठ १०,१३[b]; पै ५,२,३[b]; -चैः[c] मै ३,८,९¶; काठ २५,१०¶; क ४०,३¶; शौ २,३, ३; ३,१९,३; ४,१, ३[b]; ५,११,६; ९, २, १; ९; १५; पै १,२९,१; ८, १, ६; १६, ७६, १; ८; १९,२,४.

नै(च>)चा[d]

नैचा-शा(खा>)खु[e]- -खम् ऋ ३,५३,१४.

नीचा-वयस्[f]- -याः ऋ १, ३२, ९; पै १३,६,९†.

नीची-, नीचीन-, नीचीनवार- न्य-(नि √ अ)चु, न्च् द्र.

नीडु,ळ[g]- -डम् ऋ १०, ५, २; काठ २९,२¶; क ४५, ३¶; -डे ऋ ४, १,११;१२; १०,५,६[h]; शौ ५,१,६†.

नी(नि √ ई)ळ्,>नीळि,नीळ्यासे[i] ऋ ६,३५,२.

नीळि[j]- -ळयः ऋ १०, ९२, ६.

१नीत- √नी द्र.

२नीत-, नीत्य नी(नि √इ) द्र.

नीत्वा,नीथ-,नीथा- प्रमृ. √नी द्र.

नीदाघ-, नीदाघ्य- नि √दह् द्र.

नीनमः √नम् द्र.

नी-नाह- नि √नह् द्र.

१नीप[k]-

¶नीप-तम- -मम् काठ २५,२;२७, ८; क ३८, ५.

२*नीप[l]-

१नीप्य[m]- -प्याय[n] मा १६, ३७; का १७, ६, १; मै २, ९, ६;

---

a) वा. क्रिवि. । तु. ऋ. पपा.; वैतु. तै. पपा. तैप्रा ५,८ °चा इत्यस्य सांहितिको दकारोपजन इति ।

b) सपा. नीचात् <>नीचैः इति पाभे. ।

c) तृ३ सद् वा. क्रिवि. ।

d) नीचु- > स्वार्थिक-तद्धिते- *नैचु- इत्यस्य नीचा -सकक्षं नीचैर् इत्येतद्वद् अव्य. द्र. ।

e) नैचा [नीचैः स्थितिमती] शाखा इत्यर्थे कस. न. उसं. (पा २, ४, २२) अन्तोदात्तश्च । द्वि१ सद् वा. क्रिवि. । 'नैचाशाखं (फल-भरात्रनम्र-शाखा-न्यायेन) नः (अस्मान्) रन्धय (राधय = तर्पय)' इति वा. द्र. (वैतु. अन्ये वेदस्- इत्यस्य विप. इतीव [यद्विषये सस्थ. प्रमगन्द- इत्यत्र टि. द्र.]?) ।

f) विप. (दानु-) । बस. ।

g) नाप. (निलय-) । व्यु.? । <नि √ईड् [स्तुतौ] वा √इड् [स्वप्ने] वेति अभा., < नि √ली इति अक्षी., <नि √ष (<स) द् इति WAG [१,४०; १४५a; २३६ a; २,२८ b] MVG [१७,५ प्रमृ.] । (नि √ विश् [निवासे]> अधिकरणे) *नि-विष्ट- > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

h) 'कवयः सप्त मर्यादाः (*परिधीन्) ततक्षुः (कल्पितवन्तः) । तासां (*ताः *असौ) अंहुरः (*भ्राजमानः [अग्निः]) एकाम् (*एक-दम् [एकदा=सकृत्]) इत् (एव) अभ्यगात् (आभिमुख्येनाऽलङ्घयत्, एवमसौ) ह स्कम्भः (*हस्कम्भः [विप.] =तेजोमयः सन्) आयोः (मानवस्य) नीळे (लोके) उप-मस्य (प्रदीप्य [ल्यपि <उप √*मस् 'दीप्तौ']) पथां (*तारकाणां) विसर्गे (*दीप्त्यधिकरणे [=दिवि च]) धरुणेषु (अप्सु [च]) तस्थौ (प्राप्तः)' इति वा. (तु. सस्थ. टि. पथ्-, मर्यादा-, [वि √सृज्>] वि-सर्ग-, स्कम्भ-, ह इति) ।

i) यनि. √*भीड् इत्यतः नैप्र. विपरिणतस्य सतः धा. युद्धे वृत्तिः (तु. GRV [पदे] √पीड् इत्यस्य विपरिणाम इति [तु. ऋ १, ७३,९; २, २५,२]; वैतु. सा. √ *नीड् [चुरा. संश्लेषणे] > °ळि इत्यस्य रूपमिति, MW. नीळ- > √नीळि इति नाधा.. सतो. रूपमिति कृत्वा निपदने वृत्तिरिति ?) । यद्वृत्तयोगादनिघातः । यत्तु सा. अन्येषामपि सस्थ. क्रिप. यद्वृत्तयोगमनुमेने, तन्मन्दमिव । परार्धे स्वरविरोधापत्तेः । अत एव जय इत्यत्रापि वाक्यादीयः स्वरो न तु यद्वृत्तयोगीयः ।

j) नाप. (योध- [तु. ऋ ३, ५३, ७; वैतु. वें. सा. आवासार्थे नीळ- इत्यस्य पर्याय इति, PW. प्रमृ. सहवासवदर्थे नीळ- इत्यस्यैव तद्धितवृत्तमिवेति च?]) ।

k) विप. ([*प्रपूरक-] अग्नि-, देवयजन-) । व्यु. ? । (निष् √पृ [पूरणे] > कर्तरि) *निष्प्र- > नैप्र. यनि. । सस्थ. ऋतसमानानाम् इति पाठः ? (√ऋध् [समृद्धौ] > √ईर्त्स्>) ईर्त्समान- > -नानाम् इति शोधः । एतदनु पृ ९९९ j टि. अपि शोध्यः द्र. ।

l) नाप. (निम्न-प्रदेश-) । व्यु. ? । < √नी इति पाउ (३, २३), अन्ये < नि + २अप् इति च ? । (√नम् [निम्नभावे] > भावे) *नमस्- > नैप्र. *नि- > (तद्वत्यर्थे) *नि-मय- > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

m) विप. (रुद्र-) । तत्र भव इत्यर्थे यत् प्र. यनि. स्वरश्च ।

n) सपा. नीप्याय <> नीप्याय इति पाभे. ।

काठ १७,१५; क २७,५.
२नीप्य[a]- -प्याय[b] तै ४,५,७,१.
नीपातिथि[c]- -थिम् ऋ ८, ४९, ९; खि ३,२,९; -थौ ऋ ८,५१,१; खि ३,३,१.
नीयमान- √नी द्र.
?नीयानम्[d] मै ३, ८,७¶.
?नीयुः[e] पै १८,२५,५.
नी(नि√ई)ड्,>नीरि, नीयते[f] मै ३, ९,३¶.
न्यैरयत् ऋ ६,५६,२.
¶नी(नि-ई)र्यमाण- -णः, -णात्[g] मै ३,९,३.
नी(<निर्)√री>रि, नीरिणाति ऋ १,१७९,४; निः · अरिणीत ऋ १, १६१,[७; ४, ३६,४].
नी(<निर्)√रुच्, निः···रुरुचुः, निः[2](रुरुचुः) ऋ ८, ३,२०.
नी(<निर्)√रुह्
नी-रोह- -हः[h] तै ३, ५, २, ५; ४,४,१,३; ५,३,६,३¶.
नील[i]- -लम् तै ३, १,१,२[2]¶; शौ १४,२, ४८; १५, १, ७; पै ५, ९,७; १८, ११,८;२७,७; -लेन शौ १५, १, ८; पै १८, २७,८; -लेषु काठ ४०,४.
नीलँ-कण्ठ[j]- -ण्ठ खि ७,२,२; -ण्ठाय खि ७,२,३.
नील-कपर्द[j]- -र्दाय मै २,९,२.
नील-ग्रीव,वा[j]- -वः मा १६, ७; का १७,१, ७; तै ४, ५, १, ३; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै ८, ७, ९; -वम् पै १४, २, १; २;१०; -वाः मा १६,५६; ५७; ५८; का १७,८, १०; ११; १२; तै ४, ५,११, १[3]; मै २,९,९[3]; काठ १७,१६[3]; क २७,६[3]; -वाय मा १६, ८; २८; का १७, १, ८; ४, २; तै ४, ५, १, ३; ५,१; मै २,९,५; काठ १७, ११;१३; क २७,१; ३; -?वासु पै १, ५९,४.
नील-नख[k]- -खेभ्यः शौ १९,२२,४.
¹नील-पृष्ठ[l]- -ष्ठः ऋ ३, ७, ३; -ष्ठम् ऋ ५, ४३, १२; मै ४, १४,४; -ष्ठाः ऋ ७,५९,७.
१नील-लोहित[m]- -०त मा १६, ४७; का १७, ८, १; तै ४,५, १०,१; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६; -तम् पै १९, ३२,४; -ते शौ ४, १७, ४; पै ५,२३,६.
२नील-लोहित[n]- -(तम्[o] ऋ १०, ८५, २८; शौ १४, १, २६; पै १८,३,५; -तेन शौ ८,८,२४.
¹नील-वत्[p]- -वत् ऋ ७,९७, ६; काठ १७, १८; -वान् ऋ ८, १९,३१; कौ २,११७३[q].
नीलवती[r]- -तीः पै २,६४,१.
नील-व्यक्त[s]- -क्तानि पै १५, १९, ७.
१नील-शिखण्ड[s]-
नीलशिखण्डिन्- -ण्डी[t] पै १९, १४,१३.
२नील-शिखण्ड[j]- -०ण्ड शौ २, २७,६; पै २,१६,४; -ण्डः शौ ६,९३, १[t]; २०, १३२, १६[u]; -ण्डाय पै १४, २, ११; २०, ५८,५; -ण्डेन शौ ११, २, ७[v];

---

a) व्यु. कृते तु. टि. २कक्ष्य-।
b) पाभे. कृते पृ १८४९ o टि. द्र.।
c) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु. ?। °प-अ° इति पपा.।
d) पाठः? । (निर्√या>कर्तरि) *निर्याण-(निर्गत-, वर्त्मना यायिन्-) > -णम् इति शोधः (तु. सप्र. तै ६, २, ९,२ काठ २५, ८ क ४०,१)।
e) पाठः? निर्√इ > लिटि प्रपु३ *निर्-ईयुः इति शोधः (तु. छन्दः)। सस्थ. प्रतराद् आविष्टम् इति पाठोऽपि? प्रतरां (दूर->) दविष्ट- > -ष्टम् इति द्वि-पदः शोधः (तु. नृक्रो.)। '(प्रखर-प्रकाशे सति सूर्ये) उषाः (उषसः) प्रतरां दविष्टं (यथा स्यात्तथा) निरीयुः (निर्गताः [अपगताः])' इति वा.। f) दिवा. द्र.।
g) सप्र. नीर्यमाणात् <> प्रयतः इति पाभे.।
h) तु. पपा. सपा. तां १, १०, १० निरोहः इति पाभे.।
i) विप., नाप. च। व्यु. ?। < √नील् [वर्णे] इति अक्षी.।
j) व्यप. (शिव)। बस.।
k) नाप. (सूक्त-विशेष-)। कस. अन्तोदात्तः (तु. W.; वैतु. ? PW. MW. बस.)।
l) विप. (अग्नि-, हंस-)। बस.।
m) विप. (रुद्र-, पात्र-, वनस्पति-)। कस. अन्तोदात्तः।
n) समाहारे द्वस. अन्तोदात्तः।
o) सपा. आपमं १,६,८ नीललोहिते इति पाभे.।
p) विप. (सधस्थ-, द्रप्स-)। तु. वैं. PW. प्रमृ. च; वैतु. सा. =नीड-वत् इति। q) निल° इति S. पाठः?।
r) विप. (कृत्या-)। s) कस.।
t) सपा. नीलशिखण्डी <> नीलशिखण्डः इति पाभे.।
u) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. नीलशिखण्डो वा हनत् इति पा. स्थाने नीलशिखण्डवाहनः इति।
v) सपा. काय ११५:५ ?नीलकपर्दिने इति पाभे.।

पै १६,१०४,७;२०,५१,१०[a].
नील-शी(र्षन्>)र्ष्णी[b]- -र्ष्णी तै ५,५,१५,१; काठ ४७,५.
√नीलि, नीलयते पै १६,१५१,२;
नीलङ्गु[c]- -ङ्गवे?[d] मै ३,१४,११; -ङ्गोः?[d] मा २४,३०; का २६,६,५; तै ५,५,११,१; काठ ४७,१.
?नीलशाक्यम् पै १,५८,२.
?नीलश् चकोर् अग्रियम्[e] पै १६,५९,४.
नीलागलसाला[f]- -ला शौ ६,१६,४; पै १९,५,९.
नी-वार- नि √वृ द्र.
नीवि,वी[g]- -विः मा ४,१०; का ४,४,३; तै ६,१,१,३¶; काठ २,३; २३,१¶; ३१,१०[h]; क १,१५; ३५,७; ४७,१०[h]; -विम् शौ ८,२,१६; १४,२,५०; पै १६,४,६; १८,१३,७; -वीः[h] मै ४,१,१३¶[i].
नीवि-भार्य[j]- -र्यौ शौ ८,६,२०; पै १६,८१,१.
नी-विद्- नि √विद् (ज्ञाने) द्र.
?नीवीतः[k] खि ५,१६,२.
?नीव्या[l]- -व्याभिः ऋ ६,३२,४.
नी-षाह्- नि √षह् द्र.
नी-हार- नि √हृ द्र.
नु,>नू[m] ऋ १,८,५;१०,९;१७,८[2]; २२,८; २५,१७; १८; ३२,⌊१ (२,२१,३)⌋; ३९,४; ४१,१[n]; ४८,३; ५२,११; ५३,१; ५६,२; ५८,१; ५९,६; ६४,१३;१५; ६८,४; ७२,८; ८०,१५; ८२,⌊१-५⌋; ८९,९; ९१,⌊३; ९,८८,८⌋; ९६,७; १००,१०; १०४,२; १०५,१०; १०९,७; ११३,११; १२०,२[2]; १२४,१;१३२,१;४; १३६,१;१३९,१; १४१,१०; १४५,१; १४८,३; १५४,१; १६४,३२; १६५,५; ९;१०; १३;१६६,१; १६७,९; १७२,३; १७४,४; १७८,२; १७९,१;२;५; १८६,९; १८७,१; १९१,⌊१०-१२ (१३)⌋; २,१,६;४,८; ८,१; ११,३; ४;६;७; १५-१७; १५,१; १८,३; २८,९; २९,३; ३१,३; ३३,७; ३,६,२; १३,७; ३१,९; ३२,४; ३८,२; ७; ४२,२; ४९,२; ५३,२; ५५,१; ६; १८[2]; ५८,६; ४,५,७; ६,७; १६,२०; २१[2]; ⌊२१; १७,२१; १९-२४,११ (५६,४)⌋; १८,३; ⌊४ (६,१८,१२)⌋;२०,४;७; २३,६; २७,१; ३६,२; ३९,१; ४०,१; ४४,⌊६ (६,६,७)⌋; ५१,९; ५४,१; ५५,६; ५६,४;५,१,७; १०,६; १५-१७,५;२९,१३[2];१४; ३०,३; ३१,७; १३; ३२,९; ११; ३३,८; ३६,३; ३८,५; ४१,१; १३; १७; ४५,⌊४; ६,५९,३⌋; ५; ४६,३; ५२,१५; ५६,

a) सपा. नी ३,३ नीलकण्ठेन इति पाभे.।
b) नाप. (⌊कृष्णशिरस्क-⌋ प्राणि-विशेष-)। बस.।
c) व्यप. (देव-विशेष-; भा. सा.K. सर्प-विशेष- इति, PW. प्रमृ. क्रिमि-विशेष- इति ? च)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। निर्+(√रङ्घ् ⌊*जवे⌋> भावे *रङ्घु-> स्वार्थे) *रङ्घव-> बस. *नी-रङ्घव->नैप्र. यनि. इति मतम्। d) सपा. नीलङ्गवे<>नीलङ्गोः इति पाभे.। पाठः? (*नीरङ्घव->च१) *नीरङ्घवाय>नैप्र. इत्युभयथा रूप-विपरिणामः स्यात्?।
e) पाठः?। सपा. शौ १०,२,४ यु उरो ग्रीवाश्चिक्युः इति पाभे.। पृ ४३ १अग्रिय->-यम् इति निर्देशो नेष्टः।
f) अर्थः व्यु. च ?। (नी√राज् ⌊दीप्तौ⌋>भावे) *नी-राग-+ *लसाल- (कर्तरि <√लस् ⌊दीप्तौ⌋)> उस. यनि. इति कृत्वा अतिदीप्तिकारिण्याः कस्याश्चिदोषध्याः विप. स्यात्?।
g) नाप. (कटिबन्ध-वस्त्र-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। <नि√व्ये इति पाउ ⌊४,१३६⌋ अभा. प्रमृ.। निर्√वृ ⌊आच्छादने⌋>करणे *निर्-वि (वी)->नैप्र. यनि. इति तु स्यात्। h) सपा. नीविः<>नीवीः इति पाभे.।
i) प्र१ (तु. पाभे., पृ १०९९ c टि. च)।
j) विप. (भेषज-)। नीव्यां (कटिप्रदेशे) भ्रियत इत्यर्थे उस.। उप. √भृ+ण्यत् प्र.।
k) पाठः? सपा. शांपा(शौ २०,१३३,२) शांश्रौ १२,२२,२ निवृत्तः इति, RW. निवृतः इति, संस्कर्तुः टि. नीवी इतः इति?.?C. निवीतः ⌊प्रपु२⌋ इति।
l) पाठः? (निर्√विद् ⌊लाभे⌋>कर्मणि) *निर्-वि-(द्>)दा- (=सु-संपदा-)> -दाभिः इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. यनि. <नीवि- इति कृत्वा सा. प्रमृ. तत्तदर्थविकल्पपूर्वकं नाप. इति?)। 'हे इन्द्र! पुरुवीराभिः (*बहुवृद्धिकराभिः) *निर्विदाभिः (सुसंपदाभिः) संपन्नः सन्नः सुवितायाऽऽयाहि' इत्यृचो हृदयम्।
m) क्षिप्रार्थे (तु. निघ २,१५), हेत्वपदेशाऽनुपृष्टाऽवधारणाऽऽदिष्वर्थेषु नि. आद्युदात्तः (तु. या १,४;४,१७;१०,३)।
n) पाभे. कृते पृ १३२६ o टि. द्र.।

८; ६०,६; ६७, ५; ७४, २; ६; ८५,६; ८७,२; ६,४,८;८,१[a]; ९,६; १०, ५; १२, २; १४, १; १५, ५; १७, ९; १८, ३[२]; ८; ११; २१,११; २२, ५; २४,३[b]; २७, ⌊३; १०,५४, ३⌋; ३०, ३; ३७,३[२]; ३९,३; ५; ४४,५;४७, १;२२;४८,१६; ४९, १५; ५०, ५;५१, १२; ५२, ⌊(४, २५,४) ५ (७, १०४, २४) १०, ५९, ४(६)⌋; ५५,४; ५७,१; ५९, १; ६३,१०; ६६,१;३-५; ⌊(१,४०, ८) ८⌋; ६८,८; ९; ७, १, ⌊२०; २५⌋; ७,⌊७; ८,७⌋; १५,४;१९, ९; ११;२०,२; ६; २२,८[२];२७, ४; ५; ३२, ५; १२; ३३, ३[२]; ३७, ४; ५; ३९, ६; ⌊७; ४०,७ (६२,३)⌋; ४८,४;५६,१५; ६२, ⌊६; ६३,६⌋; ६६,५; ६७, ⌊१०; ६९,८⌋; ६८,५; ७५,८; ८२,६; ८६,२; ८८,२; ४; ९०,३; ९३, १; ६; ९६,४; १००,१[c]; ८,३, १३; १०, ३; १२, ४; २०, ८; २१, ७; २४, ११; ⌊१९; ८१, ४; ९५,७⌋; २५, २३; २७, ९; १८; ४०, ८; ९; ⌊१०; ११⌋; ४५, ३७; ४६, ११; २८; ५१, ७[२]; ६१, ११; ६३, ५; ६६,९[२]; ६७, १; २०; ७२, ६; ७६, १; ७७,१; ८०,५; ८१, ८; ८५,९;

९३, ११; ९४, १०-१२; १०१, १५; ९,९, ८; ११, ४; २३, ७; ४०,३; ९२,५;९३,५; ९७,४८; १०, १०, ५; ११, ३; १८, ४; २३, २; ४; २७, ६[२]; ७[२]; २९, ६; ३०,१०; ३४,१४[२]; ३९,५; ५०,२;५[२]; ५७,३; ५९,२[२]; ४; ६१, ५; ८; १३; २४[२]; ६२, ६; ६९, ५; ७२, १; ७९, ६; ८६, ३-५; ८८,३; ९२, ७; ९३,१५; ९५,१; ९६, ११; ९७, १; ९९, ६; १००,६; १०२, १०; १११, ७; ११५,१; १३२,३; १४७,४; १५७, १; १६८, १; १७५, ४; खि १,२,७; ३,५[d]; ७, ३; १२, ३; ३,३, ७[२]; २२, ८; ४, १०, २; †मा ३, ३४[२]; ५१-५३; ५,१८; ८, २[२]; §९, ५; २५[e]; १२,७५; १७, १०; १८, ३०§; २५, २२; ४६; २७, २४; ३२, ९§; ३३, ४९; ७९; ३४, ७; ३५,१५; †का ३, ३, २६[२]; ७, १-३; ५, ५,६; ८, १, १[२]; १०, २,१§; १३,६, १; १८,१,११; २०,१, १§; २७, ११, ९; १५, १; २९,३,२; ३२,४,६; ६,१०; ३३,१,२; ३५,३, ६§; ४, १६; †तै १, १,१४,१; ३, १३, १§; १४,१; ४, २२, १[२]; ३३, १; ५, ६,४[२]; ९, ६[२]¶; ६,७, ३¶;१२,

५; ७,७,१§; ८,५,१; २,२; २, १,११,५; ३, ५, ४,२§; ४,४, १२,४§; ६,१,२; ६,४,२,१§; ७, ५, ७, १¶; मै १, २, ९†; ३, १; २६[२]†; ४, ३[f]; ६¶; ५, ५[२]†; ८, १; १०, ३[२]†; ११, १; ६; २, २, १२¶; ४, ३; ७,१२[g]; १३†; १६†; १०,१†; १३,१[?h]; ३,८,६¶;७†;†४,५, २§; ९,२७;१०,२; ११,१;२[?i]; ३[४]; ४§; १२,१; २§; ३; ६; १३,५; १४,२[२]; ५;८;९; १०[२]; १३; १४§; काठ २, १०†; १५†; ३,९; ४, १०[२]†; ५, ६; ६,६; ७, २[२]†; ३; ४[२]†; ५; ९, ६[२]†; १८[४]†; १३, १४; १५†; १६†; १४, २[२]; ६; १६, १२[g]; १३†; १८, १३[२]; १९,१; २०, १४†; २१,१३†; २३,६;११†; २४,८; २५,८†; २६, १; ३२, ७; ३४, १८†; ३५, १†; ३६, १३†; ३९, १०[२j]; ४०, ८†; १४†; क २,४†;३,८[२]†;४,५¶; ५, २; ३[२]†; ४¶; ८, ९[२]†; २५, ३[g];४†; २८, १†; २९, २[२]; ८; ३८,१; ४०,१†;४¶; ४८,२¶; †कौ १, १९६‡[k];२०२;२९९§; ३००[२]; ३३३‡[l]; ३५०; ३८७; ४१५;४१६; ४२४;४५२;४६१; २, २७६; ४६०; ७०२; ७५२;

---

a) एकतरत्र पामे. कृते पृ ५६२ *d* टि. द्र.।

b) GW. BL. ORN. नु (उपमार्थीयः) इति शोधो विन्नस्यः।

c) पाठस्त्रुटित इवेति कृत्वा नु चित् इति स्यादिति GW. ORN (तु. ऋ १,४१,१) प्रभृ.।

d) खिसा ३७,५ च इति पामे.।

e) पामे. कृते पृ ७८५ *d* टि. द्र.।

f) अनु इति पपा. चिन्त्यः (तु. तै ३,५,४,२ काठ ५, ६ संस्कर्तुः टि. च)। g) पामे. कृते पृ १७५२ *e* टि. द्र.।

h) पाठः? (तु. संस्कर्तुः टि.)। सपा. तै ५,६,१,४ काठ २५,३ नः इति ⌊परि.⌋ शौ ३,१३,६ मा इति च पामे.। i) पाठः? तु. सस्थ. टि. अनु।

j) सकृत् नु नः इति पाठस्य स्थाने तै ४,३,११,४ पाग् ३,३,५ मम इति पामे.।

k) पामे. कृते पृ ९५४ *h* टि. द्र.।

l) हुवे नु <> हुयामि इति पामे.।

७९४; ८१०; ११३७; ३,३, ८; ११§; ४, २^३§; †जै १, १२, १०§; २१, ३‡[a]; ९; ३१, ७§; ८^२; ३५, २‡[b]; ३६,९; ४०,७; ८; ४१,६; ४३,७; ४७,६; ४८, ७; २,२,३^२; ३,१; ३^३; ३,२३, ८; ३४,१८; ४, १७, ७; शौ २, ५,५†; ३,२०,८; ४,१,६; १९, १; ५,१,८; २, ४†; ६,५; ११, २[c]; ४; ९; २६, ८; ९; ३०, १; १४^२[d]; ६,४,१; ६०,२[e]; १२४, १; ७,५,४; ७,२; २७,१†;९१, १†; ८,९, २५^२; ९, १५, १०†; १०, २, २; १०; २८^२; १२, २, २३†; ४,४३; १०, ४; १४, २, २९; १५,३,१; १८,१,५†; २०†; ४८†; २, ५७; १९, ५३, २^२; ३; ५४,५; †२०,२१, १; २४, २; ३२,१; ३६, ५; ७३,९;११; ५०,१; ५९, ३; ६३,१; ६५,१; ७१,१; ७३,२^२; ५; ७६,६;९७, १; १०७,७‡[f]; १२४,४; १२६, ३; ४; ५; १४३, ६; पै १,४५, ३; १०१, ४; १०७,१; २, ६, २; २२, १‡[g]; ३८,२; ४, १९, १-६†; ५,६,५; २५, १; ६,२, ८; १६, १†; ८, १, ४; १५, ४; ९,२,११; ६,८; १३,१; ११,६, १†; १२,२,२^२; ३; १५; ६, ७; १३, ६, १†; १४,४, ८[h]; १६, १९,८^२; २०,३^२; ५९, २; ६९, १†; १४५, १२; १७, १७, १[i]; १८,५[i]; २०,३; २२, ३†; १८, २५,९?; २६,१; १९, १, १३†; २,१; १४, ५; २४, १०†; ४०, ४; ४९,७; २०, १, ७; ६, ९†; ९,३; ३७,५.

†नुकम्[j] तै १,२,१३,३.

√नु, नू >नावि, नवीनु, नूनु, नोनु, †नवन्ते[k] ऋ ९,८६, २५;१००, १; कौ १,५५०; जै १, ५६, ८; †नवामहे ऋ ८, ८८,⌊(७६,५) १⌋[k]; मा २६,११; कौ १,२३६; २,३५; जै १,२५,४; ३, ४, ६; शौ २०,९, १; ४९, ४; ?नवत[l] पै ५, १९,१; अनवन्त ऋ १०, ९५, ६; नुवन्त ऋ १, ६६,⌊५; ६९,५⌋; †नवन्त ऋ ९, ८८,२; कौ २,८२२; जै ४,४,३.

अनविष्ट[k] ऋ ९,७१,७; अनूषाताम्[k] ऋ ८, ८,१२; †अनूषत ऋ ४, ३२, ९[m]; ८, १२,१५[k]; ९, ८०, २[k]; †अनूषत ऋ १,६, ६[n]; ७, १; ११,⌊८[k]; ६, ६०, ७[m]⌋; १४४, २[k]; ३, ५१, १[k]; ४,१, १६[k]; ५, ५, ४[k]; ८,३, ३[k]; ६, ३४[k]; ९, १९; ५२, ९; ६३,५[o];६९,११[k]; ९, १२, २[k]; १७,६[k]; २६,२[k];३२⌊५[k]; ३३, ५[k]⌋; ३९,६; ४५, ५; ५६, ३[k]; ६४, २१[k]; ६८, ८[k];८६, १७[k]; ९९,४[k]; १०४, ४[k]; ११०, ६[k]; १०, ४३, १[n]; १२३, २[k]; खि ३,४, ९; ४, १०, १[k]; मा २०, ६९[k]; ३३, ८१; का २२, ७,३; ३२, ६, १२; तै १,६, १२, २; मै २,१३,६; ३,११,४; ४, १२, ३; काठ ८, १६; ३८, ९; ३९, १२; कौ १,१९८; २५०; ३७४; ३७५[n]; ५७५; ५७७; २, ५२; १४६; २२०; २५३; ३४१; ५०३[k]; ५४७; ६०२; ८४५; ९५७; ९८३; १०२७; ३,३,५; जै १, २१, ५; २६; ८; ३९, ५; ६[n]; ५८, १०; १२; २, १, ७; ३,५, ११; १४, ७;२०,२;२१, १८§; २८, १३; ३९, २; ४३, ३; ५८, ३; ४, २०, ६; २४, ४; २६, ६; शौ २,१, १[k]; २०, ३८, ४; ४७,४; ७०, २[n]; ७; ९२, ८; १०४, १; ११९, १; पै २, ६,१§; १९, ४२, ५; नूषत[k] ऋ ९,१०३,३; अनूपि[k] ऋ ६,३८,३.

---

a) पाभे. क्रते पृ ९५४ *h* टि द्र.।

b) पाभे क्रते पृ १८५२ *l* टि. द्र.।

c) पाभे. क्रते पृ १८५० *d* टि. द्र.।

d) सपा. एकतरत्र मा नु <> मो पु इति, अन्यत्र नु गात् <> मृत इति च पाभे.।

e) अनु इति विभाजुकः सा. चिन्त्यः।

f) नु <> हि इति पाभे.।

g) सपा. ऋ १०,१०१,३ शौ ३,१७,२ पाठाऽभावः।

h) तु. पृ १७५६ *j* टि.।

i) पाभे. क्रते पृ १८०९ *m* टि. द्र.।

j) तु. पपा. निघ ३, १२ या ३, १३ सा ऋ १०, ५०, ५; वैतु. ऋ. मा. शौ. पपा. अनु नु, कम् इति पदद्वयम् इति। k) तु. सस्थ. टि. अभि।

l) पाठः? (√मन्द् ⌊मोदकान्त्योः⌋ >लोटि मपु३) *मन्दत इति शोधः (तु. सपा. शौ ⌊३,२०,१⌋ हर्यत इति पाभे., मूको. °भिन्नुत इति विकारश्च)। पृ ३३६ *y* टि. कृतपूर्वः शोध-प्रस्तावो नेष्टः। m) तु. टि. अभि⌊परि.⌋।

n) पृ ५५ अच्छा···अनूषत इत्यत्र अच्छा ⌊क्रप्र.⌋ यनि. चेति द्विपदः शोधः द्र. (तु. पृ ७०३ *a* टि.)।

o) तु. सस्थ. टि. अनु।

नोनुवन्त ऋ ४,२२,४; ¦नोनुमः ऋ ४, ३२, ४; ७, ३२, २२; ८, २१, ५[a]; ६३, ११; मा २७,३५; का २९, ५, ४; तै २, ४,१४,२; मै २,१३,९; ४,१२, ४; काठ १२,१५; ३९,११;१२; कौ १, २३३; ४०७; २, ३०; जै १,२५,१; ४५, ९; ३,४,९; शौ २०, १२१, १; अनूनोत् ऋ ५, ४५,७; नूनोत्, नवीनोत् ऋ ६, ३,७.

¦नोनाव ऋ १, ७९, २; तै ३, १,११,५; मै ४, १२, ५[b]; काठ ११,१३.

नुवत्– -वन्तम् ऋ ६,१७,१०.

नुवमान– -नस्य ऋ १, १९०, १; २,३४,१०.

?नुन्य[c]– -न्यः ऋ ५,१२,३; ७, १८,५; ९, ९४, ३; –न्यम् ऋ १,१९०, १; ६,१,७;८,१६,१; –न्यौ ऋ १०,२९,५.

¦नुवत्– -वन्तम् ऋ १,२९,५; शौ २०,७४,५.

नुकम् तु द्र.

?नु ज ये नां[d] पै ११,२,१०.

नुञ्चन[e]– -नम् पै ९,६,३.

√नुद्,>नोदि, नुदते तै ५, ४,२, ३¶; मै ४, ४, ५¶; काठ २१, १०[2]¶; शौ १९,३६,२[f]; पै २, २७, २; २०, २०, ४; नुदेथे तै ४,७,१५,२; मै ३,१६, ५; काठ २२,१५; शौ ४,२९,१;२; पै ४, ३८, १;२; नुदे पै १९,१३,१७; नुदामः शौ १२,३,४३; पै १७, ४०,३; नुदामसि पै १, ४४, ३; नुदताम् शौ ९,२,१५;१२,११, ११; १७,१,३०; पै ५,४०, ३; १६, ७७, ५; १८, ३२, १३; ¦[g]१९,२५,१२;१३; नुदतु खि ४,५,३५; शौ ६,७५,२[h]; नुदन्तु खि २,६, ६; शौ ६,१२४, २; नुदस्व ऋ ९, ५३,१; ६३, २४; ¦कौ १,४९२; २,५८७;१०६४; ¦जै १,५१,६; ३,४८,३; ४,७, १; शौ ९,२,४; ११, १, २१; नुदस्व शौ १२, ३, २१[i]; पै १३, १०,९; १६,७१,११; १९,३६, १५; १६; ९१, २; ¦नुदेयाम् ऋ ७, १०४,१; काठ २३, ११; शौ ८, ४, १; पै १६, ९, १; नुदतन् शौ ६, ३२, ३[j]; नुदत, >ता ऋ १०,१६५,५; शौ ६, २८,१¦;१२,२,३०; पै १७,३२, १०; १९,१३,१६¦; ¶अनुदन्त काठ १३, ४; ५[2]; २४, १०; क ३८, ३; नुदः[k] पै ५, ९, ३; अनुदम् पै २०, ४१, ७; नुदेत[l] पै १७, ३८, १; ¶नुदेय काठ २१,१०; ३५,२०.

¦नुनुद्रे ऋ ३, ३४, १०; मै ४, १४, ५; शौ २०, ११, १०;

¦नुनुदे ऋ ८, १४, ८; कौ २, ९९१; शौ २०,२८,२; २९, ३; नुनुद्रे ऋ १,८५,१०; ११;८८, ४; ¶नोत्स्यन्ते काठ ३१, ८; क ४७, ८; नुदिष्ठाः शौ १२, १, ३२; पै १७, ४, २; नुत्याः ऋ ६,१७,५.

नोद्य मै ३,१६,३¦[1].

नुत्त,त्ता[m]– -त्तः[n] पै ९, १२, ९; –त्ता? काठ ७, १२[o]; शौ १०, १,३; १४; पै १६, ३५,३; ३६, ४; १९, ३९,२[3]; –त्ताः शौ ८, ८,१९; –त्तानाम् शौ ९,२,४.

नुदत्– -दन् शौ ३,१५,१;१९,३३, २[p]; पै १२,५,२[p]; १६,१५०, ८;१०;१९,३२,१२;४१,४.

नुदमान– -¶नः काठ २४, १०; –¶नाः काठ २४, १०; क ३८, ३; –ने काठ ३१,१४.

नोत्तोस(ः) काठ ११,४¶.

नोदन[q]– -नाय शौ ७, १२१,१.

नोनुदत्– -दत् पै ५,१२,२.

?नुदेषि[r] पै १३,१०,४;५.

---

a) तु. सस्य. टि. नभि।

b) नो॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ. तै.)।

c) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, सोम- प्रमृ.)। कृत्यः प्र.।

d) पाठः? अनु-जयेन इति शोधः।

e) हिंसार्थे भाप.<√*नुञ्च् (तु. नभा. √नोचना)।

f) पामे. कृते पृ १०१८ m टि. द्र.।

g) सपा. नुदताम्<>वाधताम् इति पामे.।

h) पामे. कृते पृ ११७० f टि. द्र.; तैब्रा ३,३,११,४ आपश्रौ ३,१४,२ नयतु इत्यपि तत्र योज्यम्।

i) सपा. नुदस्व<>नुदेत इति पामे.।

j) सपा. आग्र ३,१०,११ दहतन् इति पामे.।

k) तु. सस्थ. टि. कण्वाः। l) पामे. पृ१३२९ e टि. द्र.।

m) क्तः प्र.। नत्व-विकल्पः (पा ८,२,५६)।

n) सपा. नुत्तः<>साढः इति पामे.।

o) पाठः? सपा. शौ १२,१,५५ उक्ता इति, आपश्रौ ५,९,११ माश्रौ १,५,२,१२ न्युप्ता इति च पामे.।

p) पामे. कृते पृ १००९ b टि. द्र.।

q) विप.। कर्तरि ल्युः प्र.।

r) या नु॰ इति पाठः? यान् नेद्यसि इति शोधः (तु. सस्थ. ?वाधाः, ?क्षपिस्थाः)।

नुवत्- √नु, नू द्र.

?नु वह्यास्ति[a] पै ९,६,३.

नू नु द्र.

√नू √नु द्र.

नूतन, ना[b]- -नः ऋ १, १०५,४; ५, ४२, ६; १०, ४३, ५; शौ २०, १७, ५†; -नम् ऋ ५, ५५, ८; कौ १, ३७२; जै १, ३९,३; शौ ७,२२,१; पै २०,५, २; -नस्य ऋ २, २०, ४; ३, ५१, ६; ६, २१, ८; २७, ३; -ना ऋ २, ११,६; ५,३१, [६; ७,९८,५]; शौ २०,८७, ५†; -‡नाः[c] मा १२,४५; का १३, ४, १; तै ४, २, ४, १; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; -नानि ऋ ३, १, २०; -नाभिः ऋ ६, ४४, १३; -†नाय ऋ ३, ४७, [५; ६, १९, ११]; मा ७, ३६; का ७, १८,१; तै १, ४, १७,१; मै १, ३, २१; काठ ४, ८; क ३, ६; -नासः ऋ ६, २१, ५; २७,१;२; -नासु तै ३,३,३,१; -†नेन ऋ १,११८,११; ५,४२, [१८; ४३, १७; ७६-७७, ५]; ७८, ४; ७, ५१, १; तै २, १, ११, ६; मै ४,१४,१४; -नेभिः ऋ ३,३२,१३; -नैः ऋ १,१,२.

नूत्न[d]- -त्नः खि १, १०,१; -त्नाः ऋ ७,१८,२०; २२, ९; ८,२१,७.

नूनम्[e] ऋ १, १३,६;२४,१;३८, [१; ८, ७,३१];२; ३९, ७;४०, ५; ८२, ३; ८४,५;१११,४;११३, १०; १२४,९; ११; १६५,१२; १७०, १; १७४, ३; १८९, ४; २,११,[२१; १५,१०; १६-२०, ९]; २८, ८; ३८, १; ३; ३, ४७, ४; ४, ३०, २३; ३३, ११; ५१,१; ५, २४, ४; ४२, १; १४;५६, ५; ५८, १; ६१, १४; ६४, ३; ७०, १; ७६,१; २; ६, १९, ४; २५, [९; १०, ८९, १७]; ३३, [५ (६८, ८)]; ३४, १; ३५, ५; ३८, ५; ४५, ११; ४८, १९;६०,२; ७, २६, ३; २९, ३; ३८,१;४५,२;६३, ४;६७,३;४;१०४, [२०(२५)]; ८, ४, ११; ७, २०; ८, [२; ९, १४; ८७, ५]; ९,१;७; ८; १५; २१; १३, ५;१८, १;२०, १५; २३, २४; २४, १४; २३; २६; ३२, १६; ४६, १५; १६; ४८, ३[f];४९, [(३,१७)७;५०, ७]; ६६, ७; ६७,१६; ७५, ६; ८४,७;८६,२;९०,६; ९२,१६[२]; १००,७; १०१, १; ९, ९९,३; १०७, २;१०, १०,४; १५, २; ५३,९;१०; ६१, २६; ६२, ८; १०६, १; १११, ८; ११२, ८; १२६, ३; १८८, १; खि ३,१, ७; २,७; ४, १४,१; ५, ४, ९; ७,२,६;३,३; †मा ३, २६;५२; १५, ४८; १९, ६८; §२१, ४३; ४४; ४५; २५, ४७; ३३, ६३;८७; ३४, ५७; †का ३, ३, १८; ७,२; १६, ५, ३०; २१, ४,१७; २३, ५,३[२]§; २७,१५, २; ३२, ५, ९; ३३, २, २०; †तै १, ५,६,३; ८, ५, १; २, ६,११,२;१२,४; ४, ४,४, ८; †मै १, ५,३; ६, २; १२; १०, ३;४,१०,६;११,३;६;१३,७§; ८; †काठ ४, १५;७, १; १४; १७; ८, ७; ९, ६; १८; १०, १३;१८,२१§;१९,१३§; २२, ६¶; †क ५, १;७,४;८,९;३४, १¶; †कौ १, ३४; ११६[२]; २७२; ३०८;४५०§;४६१‡[g]; २,३०१; ३३५; ४५९; ६६४; ७६२; ८६०; ९८२;१०४१; ११०२; ११०३; ४, ९; †जै १,३, १४; १३, २[२]; २८,१०; ३२, ६; ४७, ४§; ४८, ७‡[g]; २,७,३; ३,२४, १७; २८, ७; ३४,१७; ५५;५; ४,२४,३; शौ ४,१,६; ७,७७,२[h];८,४,२०†; †१८,१, ४; ४६; †२०, ६६, २; ९७,१; १३९, १;१४०, २; ३;१४१, ४;५; १४२,६; पै २, ३०,३†; ५, २, ५; ३९, ३†;

a) पाठः? अनु वो ह्य (हि अ) स्ति इति चतुष्पदः शोध्यः।

b) विप.। व्यु?। पपा. नावग्रहः। <नव- + तनप् इति पावा [५,४,२५], <नू [नि. यद्र.] इत्यर्वाचः।

c) सपा. ऋ १०,१४,९ विशिष्टः पाभे.।

d) त्नप् प्र. इति पूर्वाद् विशेषः।

e) इदानीमित्यर्थे अव्य.। व्यु.?। *अनुस्- (अदस्-)+ *वेना- (वेला-) > कस. *अनुस्वेना- > क्रिवि. [न. द्वि१] *अनुस्वेनम् > नैप्र. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. <नू यद्र. [तु. नूतन-] इतीव?, अभा. अन्यथा व्युत्पादुकः)।

f) =सपा. काश्रौ १०,९,७ माश्रौ २,५,४,४०। तै ३,२,५,४ तु पाठाऽभावः।

g) सपा. नूनम् <> सू नः इति पाभे.।

h) सपा. आश्रौ ४, ७, ४ शांश्रौ ५,१०, ८ गावः इति पाभे.।

१३,१,१६[2]; १६,१०,९†; २०,
११,६.

?नूषो[a] पै २०,२६,३.

नृ[b]– नरः ऋ १, ८, ६;६२, ३;६३,
६; ६४, ४; १०; ६७, २; ७०,
५; ७३, ४; ८३, ४; ८५, ८;
१००, ८; १०४, २; ११५, २;
१२१, २; १२४,१२; १२७,६;
१५४, ५; १६६, १३; २,१,९;
१९, १; ३६, १; ३, २, ६; ३,
८; ८, ६; ३५, ८; ५४,४;६२,
१२; ४, १, १५; ३, ११; २४,
३[2]; २५, ८; ३३, ६; ३४, ९;
३६,५;४२, ५; ४४,६;५७,४[c];
५, ७, २; ९, ७;१०,३;४;११,
२; ४;२९, १२; ३०,२; ३३,५;
५२, ५; ६; ८; ११; ५३,३;६;
५४, ३; ८; ५५, ३; ५९, २;
५; ६१, ३; ६, १, २; २, ३;
२९, १; ४; ४०, २; ४६, १;
४७, ३१; ५९,७; ६८, ४;७५,
११; ७, १, १; ४; ९; १०;
३, ५; ८, १; १५, ९; १६,३;
१९, ८; ९; २७, १; ३१, २;
५६, १; ५७, ६; ५९,७; ७४,
६; ८२, ९; ८३, २;९१,३;४;
९३, ३; ९४,१०;९७.१;१०३,
९; ८, १,१७; ७,२९; २०,६;
७; २५, १५; २७, ६; ३३,२;
३८, ३; ६५, ८; ६८, ५; १४;
७१, १४; ९९,१; ९, १७, ७;
७२, २; ७४, ४; ८०;४;१०१
३; १०, २०, ८;२९, ५; ४०,
१०; ५०, ३; ६३,[१७?[d]; ६४,
१७?[d]]; ७६, ६; ७; ८०, ५;
८४, १; १०७, ३; १४७, २;
खि १, ११, २; २, १४, १;५,
११, ४?[e]; †मा २७, २३;
३७; २९,४८; ५७; †का २९,
३,१; ५,६; ३१,२, ८; †तै १,
६,१२,१; २, १,११,१; ३; २,
१२,४§; ३, १४,१; ४,८, १;
१४,३; ३, १, ११, ४; ४, ३,
१३,८; ४,४, ३;५;६,६, ४;७;
†मै २,४,७; १३, ९; ३, १६,
३[2]; ४, ११,१; १२, १; ३;४;
१३, ६; १४, २; ४; ५; काठ
११, ९; १५, १३; १८, २०†;
३४,१९†; ३५,६†; †३९,१२;
१४;१५[2]; ४६,१[2]†; †क ४८,
१; ७; †कौ १, ४९; ७०; ७२;
२३४; ३०२; ३१८; ३५२‡[f];
३७०[g]‡; ४३३; २, ४९;६७§;
१५९; १६३; २१५; २५९;
२८०‡[g];३०५‡[h]; ४२५;७२३;
७९०‡[i]; †जै १, ५, ५; ७,८;
१०; २५, २; ३१, १०; ३३,
६; ३७,१‡[f];३९,१‡[g]; ४२,७;
३,५,८; ७, ५;१५,७;११; १९,
१०; २२, ६; २३,१२‡[g]; ३२,
१४; ५९,१५; ४, १४, ८; शौ
३, १७, ६†[c]; ४, ३१,१†; ६,
१२६, ३;९,१,३; १४,१,४६†;
१९, ५६,४; †२०,२५,४; ३७,
८;९;५२,२; ५७, १५; ७१,२;
७६,५; ९८, १;१०३,१; १०७,
१५; १४३, ६; पै २, २२, ४;
३९, १; ३, ८,४; ४, १२,१†;
†१५, ११,२;१२,१; १६, ३२,
२; १८,५,३†; १९, २२, ११;
†०नरः ऋ १, ३९, ३; ५, ५७,
८; ०नरः ऋ १, २१, २; २३,
११; ३७, ६; ४०, ६; ४१, ५;
८६, ८; ११०, ८; १११, ३;
१६१, ११; १६५, ११; २,३,
३; १४,८; ३६,२; ३, १६,[२;
७,१८,२५]; २९,५[2];६०,१;४,
३४,४; ५; ५, ५३, १५; ५४,
१०; ५९,३; ६१, १; ६, ४९,
११; ७, ३३, ४; ४८, १;५९,
४; ६६, १३; ८, २०, १०;
१६; ९, ११, १; १०, ७६,८;
१०१, १२?[i]; १०३, २; १३;
खि ५, २२, ११[j]; मा ८, ५[k];
१७,३४; ४६; ३३,६२; का ८,
२,१[k]; †१८, ४,२;१४; ३२,५,
८; तै १, ६,१२,४[l]; ३,१,११,

[a]) पाठः? (अनु√भक्ष्[भोजने]>कर्मणि) *अनुभक्ष्–
[व्यञ्जनरसादि-]>–क्षः इति शोधः।

[b]) विप. नाप. च (नेतृ-, शूर-, मनुष्य-, देव- प्रभृ.)।
व्यु.?।<√नृ [*वधा.(वैतु.पाउ[२,१००]<√नी[नये]
इति?)]। [c]) सपा. तैश्रा ६,६,२ नाराः? इति पाभे.।

[d]) पाठः? नर–>नरासः इति शोधः (तु. पृ १३६२
h टि.)।

[e]) पाठः? सपा. शौ २०, १२७,१४ नरम् इति RW;
शंपा. सात. च अन्यथा पाठुकौ।

[f]) सपा. नरः<>नरे (तैब्रा ३, ७, १०,६ आपश्रौ
१४,२९,२ च) इति पाभे.।

[g]) सपा. नरः (तां १२, १०,२ सा २,२,३ च)<>
नरम् (आश्रौ ७,४,२ वैताश्रौ ४०,१४; ४१,१; ४२,५ च)
इति पाभे.। [h]) सपा. नरः<>विप्राः इति पाभे.।

[i]) पाठः? तु. पृ १०८८ *d* टि.।

[j]) नरः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[k]) पाभे. क्रते पृ १६०६ *g* टि. द्र.।

[l]) पाठः? नरे स१ इति WIS १३,९५ शोधः, पाभे.

८; †४, ६, ४, १; ४; †मै २, १०, ४; ४, ११,३; काठ १,९; ९, १८†; १८, ५†; क १, ९; २८, ५†; कौ १, ३६२‡[a]; †२, १;११३; ९४४; १२००; १२१२; जै १, ३८, ५‡[a]; †३, १,३; ११,९; शौ ३, १९, ७†; ६, २२, २; १४, २, ९; १४; १९, १३, ३†; †२०, ६७, ४; १३७, २; पै १,५६,१†;७, ४, ३†; १८, ७,१०; ८,५; †नुरम् ऋ १, २५,५; ३०, ९; ३१, ६; १५; १००, ८; ११२, २२; ३, ५१, २; ६, ४४,४; ८,१६,१; २४, १९; ४०,२; ९२,८; ९७, १०[b]; ९, ९७, ४९; ५२; १०, ३८, ४; कौ १, १४४; ३५७; ३८७; ५४१; २, ९४; ४५४; ७७६; ९९३; जै १, १५, १०; ३७,६; ४३,७; ५५,११; ३,९, ९; ३४,१२; ४,१७,७; २२,९; २७,२९; शौ २०,२६,३; ४४, १; ५४, १[b]; ६५, १; पै १६, ५२, ३९; २०, ६१, २; ४; ५; नुरा ऋ ६, ६२, १; ८, १०१, २; खि ५, ६,२; मा २०, ७४; का २२, ७, ८; मै ३, ११, ४; काठ ३८,९; ०नरा ऋ १, ३,२; ११७, १८[c];१५१, ९; ५, ७३, ६; ६, ६३,५; ७,६९,६; १०, १४३,३; मै ४,१४, ६; †०नरा ऋ १, २,६; ४६, ४; ४७, [८; ८७, २ (४)]; ११२, ३; १६; ११६, [७; ११७ (६)७]; ११; १२; १४; ११७, २; ४; ६; २४; ११८, ५; १०; १८२, ८; १८३, [३;६,४९,५];१८४, २[d]; २, ३९, ८; ४१, ३; ३, ५८, ६; ४, ४७, [४; ६, ६०, ८]; ५, ४९, १; ६४, ७; ७३, ७; ७५, ६; ६, ५०, १०; ६०, ८;९; ७, ६६, १९; ७४, २;४; ८२, ८; ८३, १; ९१, [६ (४, २०, ४)]; ९४, ३; ९९, ४; ८, ५, १६; २२; ८, ५; ६; १७; २०; २१; २२, ८; १२; १७; २६, ४; ११; ३५, २३; ३८, [४-६]; ४०, ३; ८५,४; ५; ८७, १; [२ (४; १०, ४०, १३)]; १०१, ८; १०, ४०, १; ३-५; ४१, २; १४३, ३; ४; ६; खि १, ५,९; मै ४, ११, १; काठ ४, १५; कौ २, १०४; २६८; ३४२; ३४३; जै ३, १०, ६; २२, १५; २८, १४; १५; †नुराम् ऋ १, १२२, १०; १४९, २; १६७, १०; १७३, ९; १०; १७४,१०; १८०, ८; १८६, ६; ७; २, १, ५; २०, ३; ३४, ६; ६, २४, २; ६८, ४;७, १९,१०; १०, ४५,१२[e]; मा १२, २९[e]; का १३,२,१२[e]; शौ २०, ३७, १०; †नुरे ऋ १, ६२, १; ४, २५, ४; ६, ४२, १[f]; ९, ९८, १०; १०, ५०,२; मा ३४,१६; का ३३, १, १०; कौ २,६८१; १०२९; जै ३, ५६,९; ४,१७,१; ०नरौ ऋ १, ११७, ३; १८०, ४; नृणाम् ऋ १, ४३,७; ४८,४; ७७ ४; २, १, १[g]; ३,१६,४;५१,४;५२,८; ४, २५,४; ५,१८,५; ३०,१२; ६, ३३,३; ६५, ५; ७, १,११; १९, १०; ३२,११;६२,४;८३, ७; ८, ४०,२;६६,५; १०,२९, १; २; ९३, ४; १२; ९९, ९; १११, १; १४८, ४; मा ११, २७†[g]; का १२,२,१६†[g]; तै ४, १,२,५†[g]; मै २,७,२†[g]; ९‡[g]; शौ २,९,२[h]; १९,४७,७; †२०, ३७, १०; ७६,१;२; पै ६,२०, ६; २०, ३३,२; नृभिः[i] ऋ १, ६४,[१३; २,२६,३;१०, १४७, ४]; ६९, ३; ४; ७३, ९; ८१, १; १००, ६; १२९, २[?];१३७, ३; १७८, ३; ४; ३, ३१, १५; ६०, ५; ४, १६, १९; १७, ११; ५४, १; ५, २५, ६; ८७, ४; ६, ३५, २; ४५, ६; ४८, ५; ७, १९, ४; २२, ७; २४, १; ३२, ६; ३६, ५; ४१, ३; ९२,४; ९८,४; ८,२, २;३६; ४,[१;६५,१]; १५,१२;

कृते पृ ७६४ *b* टि. द्र. ।

[a]) सपा. ऋ ८, ६९,८ पाठाऽभावः ।

[b]) पामे. कृते पृ १८५६ *g* टि. द्र. ।

[c]) 'हे अश्विनौ वृषणौ ! (युवाम्) सा वृकीः नुरा ! (हे दीप्तिमन्तौ ! इति कृत्वा) अह्वयत' इति वा. (तु. [रूप-मात्रे] स्क. वें. सा., GW. GRV. Gri.; वैतु. सा [पक्षे], ORN. यनि. द्वि२ रूपं इति ?) । एतदन्तु पृ १७७४ *r* टि. निर्देशो नेष्टः ।

[d]) तु. पृ १०७१ *f* टि. ।

[e]) सपा. नुराम् <> नृणाम् इति पामे. ।

[f]) पामे. कृते पृ १८५६ *f* टि. द्र. ।

[g]) सपा. नृणाम् (तैआ ा १०,७६ या ६,१ च) <> नृभ्यः इति पामे. ।

[h]) सपा. नृणाम् <> नॄणाम् इति पामे. ।

[i]) झलादिर्विभक्तिर् नोदात्ता (पा ६,१,१८४) ।

२१, १२; ४०,७; ४६,८; ६२, २; ९, २४, [३; ९९, ८]; २७, [(१५,३)३]; २८, १; ६२, ५; १६; ६८, ४; [(५, ३९,३)७]; ७५, ३; ५;७६, १; ७८,२;८०, ४; ८६,२०; २२; ३४; ८७,१; ९१, २; ९५,१; ९७, ५;१०७, ५; १६; १०८, १५; १०९,८; १५; १८; १०, ६८, १२; ६९, ७-९; ११; १०४,२; ११५, ७; मा ३४, ३६†; तै २, ३, १४, ३†; ३,२,५,७; मै १, ३, ३९; †४, ११,१; १२, ४; १४,१०; काठ २, १५†; ४, १३; ३४, १८†; क ३,११; †कौ १,२७९; ३१४; ४११; ५२३; ५३०; ५५८; २,२६; २७; ५२; ८५; १७२; २०८; ३१३; ३५२; ३५९;५१२;५७८;५८१; ६३०; ६३८; †जै १,२९,५; ३३, २; ४०, ३; ५४,१;६; ५७, ५; ३, ३,५; ६; ५, ११;८, ११; १६, १०; १९,३; २५, ९; २९, ९; ३०,२; ४०,८; ४७,४; ७; ५१, ४; ८; शौ ३,१६,३†; ५, १३, ३; १८,४,६५; †२० १६,१२; ३३,१; ३७,४; ५६,१; ७३,१; ८७, ४; १२०, १; पै ४, ३१, ३†; ८,२, १; २०, २८, १०; †नृभ्यः[a] ऋ १, ४३,२;६; ६९, ४; ११०, ६; १२३, ३; १७३, ६; २,१९, ४; ४, १६,४; ४१, ३;६,१३,५;१९,१२;२४,१;७, २०,५;२७,२; ४;३८,२; ८,२, ३९; ६८, १३; ७७, ८; ९६,१; १०,३९,१०; १४८,४; तै ३,४, ११,२; मै ४,१२,६; काठ १६, २†[b];२३,१२; शौ २०,७७,४; नृपु[a] ऋ १,१८०,८;७,३४,१८; नृणाम् पै २,१०,४[c]; नृन् ऋ १, ७३, ९; १२१, १[d]; १२; १३[e]; १२२,१३; १४६, ४[f]; १६९,६; १७१,६;१७४,१; १८१,८[g]; २, २०,१;३,१४,४;४,२,१५[h];२१, २[i];५,७,१०; १५, २; ३३,१[j]; ४१,८;५०,३;५४,१५;५८,२[k]; ८०,६; ६,२, [११;१४,६(१५, १५)];३,६[?]; ३५,२; ३९, ५[l];

a) झलादिर्विभक्तिर् नोदात्ता (पा ६,१,१८४)।

b) पामे. कृते पृ १८५७ *g* टि. द्र.।

c) पामे. कृते पृ १८५७ *h* टि. द्र.।

d) देव-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि ३ (तु. सस्थ. टि. ?पात्र– > -त्रन् इति, Hill [ZDMG ४८,४२१]; वैतु. स्क. ORN. PG [२, २४१] *नृणाम् > नैप्र. यनि. इतीव कृत्वा ? प. अर्थे वृत्तिरिव ?)।

e) तु. वें. सा.; वैतु. स्क. PG. च. अर्थे वृत्तिरिव।

f) *ज्वाल-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि ३। 'सूर्यः (दीप्तिमान् [अग्निः]) एभ्यः (कविभ्यः) आविः (प्रत्यक्षं यथा स्यात्तथा) नृन् (स्व-ज्वालान्) अभवत् (अदीपयत् [<√भू '*दीपने'])' इति वा. (तु. [अंशतः] वें. रश्मि-पर्याय इति, सस्थ. सिन्धु–, सूर्य– इत्यत्र टि. च; वैतु. सा. PG [*d* टि. द्र.] च. अर्थे, Hill [*d* टि. द्र.] प. अर्थे वृत्तिरिव)।

g) *ज्वाल-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि३ (तु. वें. सा. [रूप-मात्रे], सस्थ. रुशत्–, वृष्ण्व्– इत्यत्र टि. च; वैतु. PG. Hill. *d* टि. दिशा द्र.।

h) *ज्वाल-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि३। 'मातुः (*भास्वतः [अग्नेः]) उषसः (*दीप्यमानान्) नृन् जायेमहि (*ध्यायेमहि)' इति वा. इति कृत्वा सस्थ. मातृ-, उषस्– इति द्वे अपि विप. इति च, जायेमहि इति पाठश्च शोध-सापेक्ष इति च द्र. (तु. [रूप-मात्रे] वें. सा. Gri., सस्थ. मातृ– इत्यत्र टि. च; वैतु. GRV. ORN. PG. *d* टि. दिशा द्र.)।

i) *वीर्यवत्-कर्म-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि ३ (तु. [रूप-मात्रे] वें. सा.; वैतु. ORN. प. अर्थे, GRV. च. अर्थे वृत्तिरिव)।

j) *स्तुति-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि३ (वैतु. सा. GRV. ?ORN. प. अर्थे, PG [२, २४१] ?ORN [पक्षान्तरे] च. अर्थे वृत्तिरिव)। प्रकृते मन्त्रे प्रथमे पादे तवसे इति पाठः ? (√स्तु [स्तुतौ] >तुमर्थे) स्तवसे इति शोधः इति च महे (<√मह् [पूजायाम्]+तुमर्थे के प्र.) इति च दीध्ये (<√दीधी [*स्तुतौ]) इति च कृत्वा '(अहम्) अतव्यान् (दुर्बलः) तवसे (बलवते) इन्द्राय, महि (प्रभूतं यथा स्यात्तथा) महे (महनार्थं) *स्तवसे (स्तवनार्थं) नृन् (स्तवान्) इत्था (एवं) दीध्ये (स्तौमि =उच्चारयामि)' इति पूर्वार्धे वा.। शेषं सस्थ. युद्– > युः इत्यत्र टि. द्र.।

k) विप. ([नेतृ-] मरुत्-)। प्रकृते मन्त्रे तुवि-राधसः इति रूपं द्वि३ सत् विप. (मरुत्- [वैतु. ऋ ४, २१, २ यत्रैतत् प१ सद् इन्द्रस्य विप.])।

l) *प्रजा-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि३ (तु. सा. GRV. Hill *d* टि. द्र.; वैतु. PG. प. अर्थे वृत्तिरिव)।

५१,४;९; ७,१८,७;२६,५;२८, ३;३३,१[a]; ८,३५, १७;८४,३; ९, ५६, ४; १०, १०, ६; २२, १०;२९, २;४; ४६,६;४९,११; ५०;४; खि २,६, १९;७-८,५; ४,५,३०;५,७,१,३[b,c];७[b]; मा १३,५२†; १८, ७७; का १४, ५, ६†; २०,४, १०; तै ३,४, ११,४†; †मै २, १३, ११; ४, १२,६;१३,२[b]; काठ ७, १६†; १५, १३; २३, १२†; कौ २, ५९६†; जै ३, ४८, १२†; †शौ १८,१,७; २०,७६,२;४.

२नारि,री[d]- -०रि ऋ १०,१८, ८; शौ ३,१२, ८; २३,५; ११, १,१३; १४; २३; १४, २, २०; ३२; १८,३,२†; पै ३, १४, ५; १६,९०,३; ४;९१,३; १७,३५, ७; १८,९, १; १०, २; -रिः पै १८, १३, २[e]; -रिभ्यः ऋ १, ४३,६; ८, ७७, ८; -†रिषु ऋ १०,८६,११; तै १, ७, १३, १; काठ ८,१७; शौ २०,१२६,११; -री ऋ १,२८, ३; ७३, ३; ४, १६,१०; ७,२०, ५; ८,१, ३४; १०,८६,१०; ९३,१; खि १,३, ६;५,२२,४?[f]; मा २३,२९; का २५,६,९; शौ १, ११,१; २,३६, ३;४; ५, २०, ५; १४, २, १३; १४,६३[e]; १८,३.१: २०,१२६, १०†.१३६.८; पै २.२१, २,३, ३९,४: ९.२८,५; १८,८,४; ५; २०, २२, ४; ३५, १; -०री पै २,८७,५; -रीः ऋ १, ९२, ३; २,३५,५;७,५५,८; १०,१८,७; तै ५,२,११,१[g]; काठ ५०, ५[g]; कौ २,११०७†; [illegible] ४,५, ३†; १२,२,३१†; १८,३,५७; पै २, ८७,१; ४, ६, ३†; १५, ५, ६; १७, ३३, १†; -रीन् ऋ १०, ८०, १; शौ १४, १, ५३-५५; ५९; पै २,७९,२; १८,५, १०; ६,२;३;७; -र्यः मा २३, ३६[g]; का २५, ७,४[g]; -र्याः शौ ५,२५, १०[h]-१३[h]; पै [illegible], ३; ४,१०,७; ८, १०,१-५;१३, २, १०[h]-१४[h]; -र्याम् खि ४, १३, ३[h]; -र्यै शौ १४,२, ३१; पै १८,९,२; १९,५०,८.

?नृचक्षस्[i]- -०[illegible] ८०,९; १७; काठ ४,१६; [illegible] १,५†; ४,१६,७†; ८,३,५; १५; पै ४, ४, ५; ५,३२, ८; †१६,०, ९; ७,७; -क्षसः ऋ २,२४, ८; ८, ४३,[(१९,१७) ३०]; ९,७३,७; ८०,१; ८३,३;८५,९; १०,६३, ४; ८७,८; १०७, ४; १५८, ५; खि ४, २, २; तै ५,३, ४, १¶; मै ४, १२, ४†; †काठ ९, १९; २१,१; कौ २, २२७; ३,२, २; †जै २,५,१०; ३,२०, ११; शौ ८, ३, ८†; १३, २, १; १८,४, २९†; १९,४७,३; पै ३,१०,३; ६,२०,३; १३,१०, ९; १६, ६, ८†; १८, २०, ५; -०क्षसः ऋ ३,५३,१०; -क्षसम् ऋ १,२२, ७; ८, १९,[१७ (४३, ३०)]; ९,८,९; ८६,३६; मा ३०,४†; का ३४,१, ४†; तै ३,२, ५, १; कौ २, ५३५†; जै ३,४२, १†; -क्षसा ऋ ९,५,७; शौ १८, २, १२‡[j]; पै ४, ३८, २; -क्षसाम् मा १४, २४; का १५,८, २; तै ४,३,९,१; ५,३,४,१; मै २,८, ५; काठ १७,४;२१,१; क २६, ३; -क्षसि शौ १०, ३, १८; पै १६, ६५, २; -क्षसे ऋ ४, ३, ३; ९, ६६, १५; पै ६, ९, १; -क्षसौ ऋ १०, १४, ११[j]; खि १,२,११; शौ ४, २९,२; -क्षाः ऋ १, ९१,२; ३, १५,३;२२,२;

a) देव-मनुष्यान्यतर-पर्यायस्य सतः प्राति. द्वि २ (तु. सस्थ. टि. पुरि; वैतु. ?ORN [पक्षे] पर इति)।

b) उभयोः स्थलयोः नॄँः इत्यत्र विक्रान्त-सन्धिः द्र. (ऋप्रा ४, ७८)। सस्थ. प्रणेत्रम्, पतिभ्यः इत्यत्र पाठः? (तु. यस्था. टि.)।

c) सपा. नॄँःप्रणेत्रम् <> नॄँष्प्रणेत्रम् (तैब्रा ३, ६, २, १ च) इति विक्रान्तसन्धिकः पाभे.।

d) नर- + स्वार्थे अञ् प्र. (वैतु. पावा ४,४,४९ धर्म्यार्थे) > *नार- > स्त्री. ङीपि (पा ४, १,१५ [वैतु. पाग. ४, १,७३ शार्ङ्गरवादिषु पाठः]) यनि.। पाक्षिकः ह्रस्वः (पा ६,३,६३)। e) सपा. नारिः <> नारी इति पाभे.।

f) नारी इति स्वरः? यनि. शोधः।

g) सपा. नारीः <> नार्यः <> योषाः इति पाभे.।

h) सपा. नार्याः (माश्र २, १८, ४ च) <> नार्याम् (आपमं १,१२,६ च) इति पाभे.।

i) विप. (अग्नि- प्रभृ.)। व्यु.?। < नृ- + चक्षस्- (भावे < √चक्ष्) इतीव पपा. प्रभृ.। (नि √अर्च् [*दीप्तौ] > कर्तरि) *न्य(नि-अ)र्च्- + *अक्षस्- (भावे < √अक्ष् [दीप्तौ]) > बस. *न्यर्च-अक्षस्- [*अति-दीप्त-] > नै. [illegible] मतम्।

j) [illegible] नृचक्षसा (तैआ ६,३,१ च) <> नृचक्षसौ इति पाभे.।

५३,९; ५४,६; ७,६०, २; ८, ४८,९; १५; ९,४५,१; ७०,४; ७८,२; ८६,२३; ३८; ९२, २; ९७,२४; १०,४५,३; ८७,१०; १३९, २[a]; मा ८, ५८[b]; †१२, २०; ४८; का ९, ७, ७[b]; †१३,२, ३; ४,४; तै ४,२,२, ११†; ४,३†; ४,९,१[b]; मै २,७, ९; ११†[?c]; ४,१४,१†; काठ १६,९;११†; क २५,२†; कौ २, ३०६†; जै ३, २५, २†; शौ ७,४२,१; २; ८,३,१०; पै १, ५१,३; २,८१, ३[2]; ५, २१, १; ८,१५, १२; १०, ६, ११; १६, ६,१०†; २०,९,१०; १०,१.

?नृ-जिव्[d]- -जिते ऋ २,२१,१.

?नृ-ज्यायुम्[e] मै २,१,३[४]¶.

†नृ-तम,मा- -०म ऋ ५,४, ६; ६, ३३,३; ७,१९,१०; ८,२४,१०; शौ २०, ३७, १०; -मः ऋ १, ७७,४; ३,१,१२; ४,५,२;१६, ४; १७,११; २२,२; ६,१८, ७; ७,६,४; १०,२९, १; ९९, ७; शौ २०,७६, १; ७७,४; -मम् ऋ ३, ३०, [२२; ३१, २२; ३२,१७;३४-३६,११;३८,१०; ३९,९;४३,८; ४८-५०,५; १०, ८९,१८;१०४,११]; ४९,२;५१, ४; १०,८९, १; मै ४, १४, १; काठ २१, १४; कौ १, ३२९; जै १,३४,७; शौ २०,११, ११; -मस्य ऋ ३, १९, ३; ५, ३०, १२; १०,२९,२; तै १,३, १४, ६; मै ४,१४,१५; शौ २०,७६, २; -?माः[f] ऋ ६, ४, ७; मा ३३, १३; का ३२, १, १३; -माभिः ऋ ६,१९,१०; -माय ऋ १,५९,४; ४,२५,४; ८,२४, १; कौ १,३९०; जै १,४३, १०; शौ १८,१, ३७; -मासः ऋ १, ८७,१;६,२५,७; काठ १७,१८.

?नृ-धूत[g]- -तः ऋ ९,७२,४.

?नृपतस्य[h] पै ६,१५,५; ६.

†?नृपति[i]- -तिः ऋ ४,२०, १; ७, ६९, १; मा २०, ४८; का २२, ५, २; मै ४, १४,१०; §पै १, ११, १-३; ६, ९, २; -तिम् ऋ १,७१,८; ४,३८, २; १०,४४, ३; १०७, ५; मा ३३, ११; का ३२, १, ११; तै १,३, १४, ६; मै ४,१४,१५; शौ २०,९४, ३; -ती ऋ ७,१०४,६; १०,१०६, ४; शौ ८,४, ६; पै १६, ९, ६; -०ती ऋ ७, ६७, १; ७१, ४; खि १,८,३; -०ते ऋ १,१०२, ८; २,१,१[j]; ७; ७,३०,१; ८, ५४, ६; १०,४४, २; ६१, २२; खि ३,६,६; मा ११, २७[j]; का १२,२,१६[j]; तै४,१,२,५[j]; मै २, ७,२[j]; शौ §५,१८,१;१५;२०, ९४,२; §पै ९,१७,१;१८,१.

?नृपत्नी[k]- -त्नीः ऋ १, २२, ११; पै १९,१,९†.

---

a) सपा. नृचक्षाः<>विमानः (माश ९,२,३,१७[२] आपश्रौ १७,१४,९ माश्रौ ६,२,५,८ च) इति पाभे.।

b) पाभे. क्षते पृ १५७८ *f* टि. द्र.।

c) नृचक्षः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पपा., ऋ ३, २२,२ प्रमृ. च)।

d) विप. (इन्द्र-)। अर्थः व्यु. च?। नर-जिदर्थ इव उस.पूप. नृ- इति पपा. प्रमृ.। गस. निर्√जि>कर्तरि *निर्-जिव्->नैप्र. यनि. इति तु स्यात (तु. द्वितीये पादे सहचरिते सती द्रव्येतरे पूप.)।

e) पाठः? (निर्√ज्या [*जये]>भावे) *निर्-ज्यायु- > -यम् ('निर्शेषेण पराऽभिभवो यथा स्यात्तथा' इति वा. क्रिवि.) इति शोधः (वैतु. BW., MW. नृ-[=मनुष्य-] इति पूप. इति कृत्वा तदभिभवार्थे पस. इतीव?)। यद्वा, निर् √ज्या+[अपूर्वकाले] णमुच् प्र. उसं. (पा ३,४,२१) इति कृत्वा निर्-ज्यायुम् [अव्य.] इत्येतत्-स्वरूपः शोधः द्र.।

f) पाठः? नृ- (=*स्तुति-)+धर्म- (भाप.[=*पाठ-])> बस. नृ-धर्म->-र्माः (*स्तुति-पाठकाः) इति शोधः (तु. छन्दः, सस्थ. टि. महि-, वायु- च)।

g) विप. (सोम- [तु. ऋ ९, ७२,५])। व्यु.?। तृस. पूप. =नर- इति वें. सा. प्रमृ.। निर्>नैप्र. यनि. पूप. इति मतम् द्र.।

h) पाठः? (निर्√वृ>) *निर्-वृत- [विप.]> -तस्य (इन्द्रकृते साध्यमानस्य सोमस्य) इति शोधः (तु. सस्थ. इतराणि विप.)।

i) विप. (अश्विन्- प्रमृ.), नाप. (राजन्- प्रमृ.) च। अर्थः व्यु. च?। पपा. प्रमृ. नृ-पति- इत्येवमवगृहन्तो नृ- [=नर-]+(√पा [रक्षणे]>कर्तरि) पति->उस. यनि. उप. स्वरश्चेतीव?। (√*नृप् [दीप्त्यादिषु यथा.]>भाप.) *नृप->[तद्वदर्थे] *नृप-धि- [=द्युतिमत्- प्रमृ.] > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्?। j) सपा. नृपते (तैब्रा २,५,८,१० तैआ १०,७६, या ६,१ च)<>नृमणः इति पाभे.।

k) विप. (देवी-)। अर्थः व्यु. च?। पपा. प्रमृ. नृ-पति- > स्त्री. नृपत्नी- इतीव?। नृपति- पर्यायभूतं यनि. प्राति. स्यादिति कृत्वा *नृप-+[तद्वत्यर्थे] वप् प्र.

?नृ-पाण[a]- -†णः[b] ऋ १०,१०१,८; काठ ३८,१३; शौ १९,५८,४; पै १,११०,४; -णम्[c] ऋ १०,१०१,७.
?नृ-पातृ[d]- -ता ऋ १,१७४,१०; -तारः ऋ ७,७४,६.
?नृपाय्य[e]- -†य्यम् ऋ २,४१,७; ८,९,१८; २६,१४;१५; १०,३५,१२; मा २०,८१; का २२,८,२; शौ २०,१४२,३.
?नृ-पीति[f]- -तये ऋ ७,१५,१४[g]; -तौ ऋ ७,२०,८[h].
?नृ-पेशस्[i]- -शसः ऋ ३,४,५.
?नृ-बाहु[j]- -हुभ्याम् ऋ९,७२,५.
नृ-मणस्[k]- -०णः ऋ १,५१,५; १०; ४,१६,९; ७,१९,४[l]; काठ १६,२‡[m]; शौ २०,३७,४†[l]; -णाः ऋ १,१६७,५; ५,५०,४; ८,९६,१२[n]; १०,४५,१;३; ९२,१४; मा †१२,१८; २०; २२,१९; का †१३,२,१;३;२४,६,१; तै १,३,१४,५†;४,२,२,१[2]†; ७,१,१२,१; मै २,७,९[2]; ३,१२,४; काठ १६,९[2]; २८,४†[o];४१,३; क ४४,४†[o]; कौ१,३२३†[p]; जै १,३४,१†[p]; शौ १६,३,५; २०,१३७,७†[q].
√नृमणस्य, नृमणस्यसे ऋ ५,३८,४.
†नृ-मादन[r]- -नः ऋ ९,२४,४;

> *नृपत्न-> स्त्री. इति द्र. (तु. स-पत्न-> -त्नी- इत्यत्र टि.)। [a]) विप.। पाठः?। पपा. प्रभृ. नृ-+पान- (<√पा ⌊पाने⌋)> उस. नृ-पाण- इतीव?। (निर् √वा>) *निर्-वाण- इति शोधः। शेषं b टि. द्र.।
[b]) विप. (⌊*अत्यन्त-गोपन-⌋ व्रज- ⌊=*प्राचीर-⌋)। व्यु.?। < निर् √वा ⌊*आच्छादने⌋+कर्तरि ल्युट् प्र. इति तु मतम्। c टि. अपि द्र.।
[c]) विप. (⌊*अत्यन्त-गमन-⌋ रथ-)। <निर् √वा ⌊गतौ⌋। शेषं a टि. गतम्।
[d]) विप. (इन्द्र- प्रभृ.)। अर्थः व्यु. च?। पपा. प्रभृ. यनि.?। ⌊पुष्ट्यर्थे⌋ *नृप- ⌊तु. ?नृपति-⌋+(√भृ> कर्तरि भर्तृ->नैप्र.)*पातृ- >पस. *नृप-पातृ->नैप्र. यनि. इति तु स्यात् (तु. छन्दः)।
[e]) विप. (वर्तिस्-, छर्दिस्- ⌊=गृह-⌋)। अर्थः व्यु. च?। नृ-पाय्य- इत्येवम् अवग्राहुकाः पपा. प्रभृ., उप. <√पा ⌊रक्षणे⌋ इति वें. सा. प्रभृ.। *नृप-(=पुष्टि- =अन्नादि- ⌊तु. ?नृपति-, ?नृ-पातृ- टि.⌋)+*पार्य-(भावे<√पृ ⌊पूर्तौ⌋) >बस.*नृप-पार्य->नैप्र. यनि. इति तु स्यात् (तु. छन्दः)।
[f]) भाप. विप. च। अर्थः व्यु. च?। g टि. द्र.।
[g]) भाप. (*तृप्ति-)। व्यु.?। पपा. प्रभृ. यनि. नृ-(=नर-)+पीति-(=रक्षण-)> पस. पूप. स्वरः ⌊तु. पा ६,२,४२⌋ इतीव)। (निर् √वी ⌊*तृप्तौ⌋ >भावे क्तिनि ⌊पा ३,३,९६⌋ गति-स्वरे ⌊पा ६,२,५०⌋) *निर्-वीति- > नैप्र. यनि. इति मतम्।
[h]) विप. (⌊*सु-रक्षण-⌋ वरुथ- ⌊तु. वें. सा.⌋)। पपा. प्रभृ. नृ- (=नर-)+पीति- ⌊=रक्षण-⌋ >बस. इतीव?। निर्+वीति-(भावे <√वी ⌊*रक्षणे⌋ >बस. *निर्-वीति- > नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।
[i]) विप. (⌊*दीप्त-रूपा-⌋ पूर्वी- ⌊=*ज्वाला-⌋)। पपा. प्रभृ. नृ- ⌊=नर-⌋ इति पूप. इतीव?। *नृप- (दीप्त-)+पेशस्- (=रूप-)> बस. *नृप-पेशस्-> नैप्र. यनि. इति (तु. ?नृपति- प्रभृ.)।
[j]) नृबाहु° ⌊तु. AR.PW.GW. प्रभृ.⌋ इति च नृबाहु° ⌊तु. M. पूसं. सात. GG.⌋ इति द्विस्वरश्च पाठः?। व्यु.?। नृ-बाहु- > तस. इति वें. सा. PW. प्रभृ. GG ⌊पक्षे⌋ द्वस. इतीव?। निर् बाहुभ्याम् इत्येवं सतः निर् अतिशयार्थे ग. चोदितः इत्यनेनान्वित इति मतम्।
[k]) विप. (⌊*हिंस्र- प्रभृ.⌋ इन्द्र- प्रभृ.)। पपा. यनि.। (√*नृम्=√*नृप् ⌊तु. ?नृपति- प्रभृ.⌋>भावे)*नृम- +मनस्->बस. *नृम-मनस्>नैप्र. यनि. (तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रभृ. नृ- ⌊=नर-⌋ इति पूप. इतीव?)।
[l]) सपा. तैब्रा २,५,८,१० नृपते इति पाभे.।
[m]) पाभे. कृते पृ १८६० j टि. द्र.।
[n]) सस्थ. अधत्त इति पाठः? ध्राज्->*ध्राक्, ग्, (√*वध् ⌊हिंसायाम्⌋>) *वध (त्>)द् इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. स्नेहिति-> -तीः इत्यपि पाठः? -तिम् द्वि१ इति शोधः। शेषं o टि. द्र.।
[o]) नृमणामदध्राम् इति पाठः? -णा (:) वधद्,ध्राक्,ग् इति त्रि-पदः शोधः (तु. n,p टि.)। सपा. तैआ १,६,३ ॰णामुथद्राम् इत्यत्रापि यनि. शोधः। क. मूको. -णामंथंद्री इति पाठोऽपि यनि. शोध्यः।
[p]) सस्थ. अधद्राः इति पाठः? वधद्, ध्राक्,ग् इति द्वि-पदः शोधः (तु. n,o टि.)। अत्र पृ १३५ c टि. यदुक्तं, तन्नेवेष्टम्। [q]) तु. n,o,p टि.।
[r]) विप.(सोम-)। उस. कर्तरि कृति उप. स्वरः, पूप. =नर- इति च प्रायोवादः। गस. पूप. नैप्र.<निर् इति तु स्यात्।

६७,२[a]; कौ २, ३१५; जै ३, २६,१; —नम् ऋ १, ४, ७; शौ २०, ६८,७.

नृमेध[b]– -धः ऋ १०, १३२, ७; तै २, ५,८,३[२]¶; —धम् ऋ १०, ८०,३.

?†नृ-वत्[c] ऋ ३, ३४, ५; ४, २२, ४; ६,१,१२[d]; १९,१;५३,[१० (१,१३, २; ९,२, १०)]; ८,५, २; १०, २८, १२; ना ७, ३९; का ७,२१,१; तै १,४, २१, १; मै १,३,२५;४,१३,६; काठ ४, ८; १८, २०; क ३,६; कौ २, ९४३; शौ २०,११,५.

†नृ-वत्– -वत् ऋ ४,५५,४;५,१८, ५; ६, १९,१०; ७,२६,१[e]; ८, १८, [२१ (८३,४)]; —वतः ऋ १,९२,७; ६, १७, १४; २२,३; ५०, ११; शौ २०, ३६, ३; —वता ऋ ६,६२,१०; —वति ऋ ६,२५,६; —वन्तः ऋ ७,४१,३; ना ३४,३६; शौ ३,१६,३; पै ४, ३१,३; —वन्तम् ऋ ९,९३,५.

नृवती– -तीः ऋ ७, ३,८; १०,२,६.

†नृवत्-सखि[f]– -खा ऋ ४,२, ५; तै १,६,६,४;३,१,११,१; मै १,४,३; काठ ५,६; ३२,६[२].

नृ-वाहण[g]– -णम् ऋ २,३७,५.

?†नृ-वाहस्[h]– -हसा ऋ १,६,२;८, २५,२३; ना २३,६; का २५,३, २; तै ७,४,२०,१; मै ३,१६,३; काठ ४४, ९; कौ २, ८१९; जै ३,५७,९; शौ २०, २६,५;४७, ११; ६९,१०.

?१नृ-शंस[i]– -सः ऋ ९,८१,५.

२नृ-शंस[j]– -सम् खि ३,१०[२],३.

नृ-शस्त[k]– -स्तम् खि ५,७,१,३; मै ४,१३,२.

नृ-षद्[l]– -†षद्, द् ऋ ४,४०, ५; ना १०,२४; १२,१४; का ११, ७,४; १३,१,१५; तै १,८,१५, २; ४,२, १, ५; मै २, ६, १२; काठ १५-१६,८; —षदः ऋ १०, ३१, ११; —षदम् ना ९, २; का १०,१,२; तै १, ७,१२, १; मै १,११,४; काठ १४,३; —षदे ना १७, १२; का १८, १, १२; तै ४,६,१,३; ५,४, ५, १¶; मै २,१०,१; काठ १७, १७; २१, ७; क २८,१.

नार्षदु[m]– -दम् ऋ १०, ६१, १३!; —दाय[n] ऋ १, ११७, ८; —देन[n] शौ४,१९,२; पै ५,२५,२.

---

[a]) सपा. नृ-सादनः<>नदिन्तनः इति पामे.।

[b]) व्यप. (ऋषि-विशेष- [तु. ऋअ.]) । व्यु.?। पपा. नृ-मेध- इत्यवग्रहप्रकारः।

[c]) अर्थः व्यु. च ?। तुल्यार्थे वतिः प्र. इति वें. सा. प्रमृ.। (निर् √वृ [वधा.]>कर्तरि) *निर्-वृत्->नैप्र. यनि. इति च नृ- [वप्रा.]+मतुप् प्र. >यनि. इति च द्वे प्राति. संश्लिष्टे सती इव स्याताम्?। एवं स्थिते नृ-वत् इति रूपं न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. स्यात्।

[d]) वैतु. सा. =नृ-वत्- इति।

[e]) वैतु. सा. =नृ-वत् इति

[f]) विप. (यज्ञ-)। वस.।

[g]) विप. (रथ-)। उस. उप. ल्युडन्तम्।

[h]) विप. ([*उत्तम-वहन-कृत्-] हरि- प्रमृ.)। व्यु.?। <नृ-+√वह्> उस. इति पपा. प्रमृ.। (निर् √नृ >भावे) *निर्-नृ-+(√वह् >भावे) वाहस्-> वस. *निर्नृ-वाहस्->नैप्र. यनि. इति मतम्।

[i]) व्यप. (देव-विशेष-)। व्यु.?। छन्दस्तः नाराशंस- >नैप्र. यनि. [वैतु. पपा. प्रमृ. नृ-शं॰ इत्यवग्रह इतीव, PW. नु शंसः इति द्विपदः पाठ-शोधः इति च ? (वैतु. इह शंसः [ऋ ५, ४६,३; ७, ३५,२] इत्यत्र टि., ORN. WAG [२,१०३ a] च)]।

[j]) विप.>नाप. (अति-क्रूर-)। व्यु.?। नृ- [=नर-]+(√शंस् "हिंसायाम्">) शंस->उस. इतीव पपा. अनु वें. सा. प्रमृ.?। (निर् √शंस् [*हिंसायाम्]> कर्तरि) गस. *निर्-शंस->नैप्र. यनि. इति तु स्यात्।

[k]) विप. ([अत्यन्त-दीप्ति-कृत्-] नराशंस-)। व्यु.?। (निर् √*ऋष् [दीप्तौ]>भावे) *निर्ऋषस्-+(√*त्रा [कृतौ]>कर्तरि) *त्र->उस. *निर्ऋषस्-त्र->नैप्र. यनि. (तु. सपा. तैब्रा [३,६,२,१] —स्त्रम् इति पामे.; वैतु. अन्ये<नृ-+[√शंस् 'स्तुतौ'>कर्मणि] शस्त- इतीव ?)।

[l]) विप. (सूर्य-, सोम- प्रमृ.), व्यप. (ऋषि-विशेष-) च। उस. उप. स्वरः। पूप. उप. दाऽर्घो यथाप्रकरणं द्र.।

[m]) अर्थः व्यु. च ?। पपा. नावग्रहः। उस. अधिकरणे क्विबिति प्रायोऽवधेयः [तु. n टि.]। शुष्णासुरस्याऽति-दृढे गूढे च सदनेऽभिप्राय इति कृत्वा (√सन्द् [बन्धने] > *सुन्दार-[=दृढ-]>) नैप्र. *नार-+(√सद्> [अधिकरणे]>) *सद्-(=सदन-)>कस. *नार-सद्-> नैप्र. यनि. इति मतम्।

[n]) व्यप. (ऋषि-विशेष- [=कण्व-])। अपत्येऽर्थे अण् प्र.।

†नृ-षदन[a]- -नम् ऋ ७, २०, १; काठ १७,१८; -ने ऋ ५,७,२; ७,७,५; ९७,१; खि २,१५, १; तै २,१,११,३; मै ४,१२,४; -नेषु ऋ ८,२६,२४; १०,९२,७.

‡नृ-षद्मन्[b]- -द्मा[c] कौ १, ७७; जै १,८,५.

नृ-षद्वन्[b]- -द्वा[c] ऋ १०,४६, १.

†नृ-षह्य[d]- -ह्ये ऋ ६, २५, ८; ९, ९७,१९; तै १,६,१२,२; ७,१३, १; मै ४,१२, २; काठ ८, १६.

†नृ-षा[e]- -षाः ऋ ९,२, ⌊(६,५३, १०)१०⌋; काठ ३५,६; क ४८, ७; कौ २,३९५; जै ३,३१,१५.

नृ-षाच्[f]- -०षाचः ऋ १, ६४, ९; -षाचः ऋ १,५२,९; ७,२१,२.

†नृ-षा(<सा)ति[g]- -ता ऋ ७,२७, १; तै १, ६,१२,१; मै ४, १२, ३; कौ १,३१८; जै १,३३,६.

†नृ-षा(<सा)ह्[h]- -षाहम् ऋ ८, १६,१; कौ १,१४४; जै १,१५, १०; ४,२२,५; शौ २०,४४,१.

†नृ-षा(<सा)ह्य[i]- -ह्यम् ऋ ९, ३०,३; -ह्याय ऋ १,३३,१४; ८, ९, २०; शौ २०, १४२, ५; -षाह्ये ऋ १, १००, ५; ११२, २२; ६,४६,८; ८, ३६,⌊७;३७, ७⌋; १०, ३८,१;४.

†नृ-षू(<सू)त[j]- -तः ऋ ८,४,१; कौ १,२७९; २,५८१; जै १,२९, ५; ३,४७,७; शौ २०,१२०, १.

†नृ-हन्[k]- -घ्ने ऋ ४,३,६; मै ४, ११,४; काठ ७, १६; -हा[l] ऋ ७,५६,१७.

नृ-ह(न>)ना[m]- -०ने पै १,६४,४.

नृंप्रणेत्र[n]- -त्रम् मै ४,१३,२[o].

?नृ च गं ग्रा णम्[p] पै ६,१४,९.

?नृचक्षस्- नृ द्र.

?नृचायक[q] पै ८,११,७.

---

a) विप. (⌊*स्तुति-शब्द-युक्त-⌋ यज्ञ-), नाप. (यज्ञ-) च। व्यु.?। पपा. नृ-सदन- इति विग्रहः। उस. यनि. उप. गृह-पर्याय इति कृत्वा यज्ञगृहेऽभिप्राय इति प्रायोवादः। नृ- (स्तुति-)+(√सद् ⌊*शब्दे⌋> अधिकरणे ल्युटि) सदन->उस. उप. स्वर इति तु सुवचनम्।

b) विप. (⌊*स्तुति-पाठक-⌋ होतृ-)। उस. पूप. स्तुति-पर्याय इति उप. च कर्तरि <√सद् ⌊*शब्दे⌋ इति द्र.।

c) सपा. नृषद्मा<>नृषद्वा इति पाभे.।

d) नाप. (युद्ध-)। उस. पूप. =नर- इति प्रायोवादः। *गस. पूप. निर् इत्यस्य नैप्र. विपरिणाम इति मतम्। उप. च √सह्+अधिकरणे यत् प्र. उसं. (पा ३, १,९९)।

e) विप. (सोम-)। उस.पूप. प्रजा-पर्यायः, उप.<√सन्।

f) विप. (मरुत्- प्रभृ.)। उस. पूप. =नर- इति प्रायोवादः। *गस. पूप. निर् इत्यस्य विपरिणाम इति मतम्। उप. √सच् ⌊समवाये⌋ + ण्विः प्र.। उप. स्वरः।

g) भाप. (*समृद्धि-)। व्यु.?। पपा. यनि. अवग्रहः। अन्येषां सा. PW. प्रभृ. नृ- ⌊=नर-⌋ इति पूप. षस. च इति सामान्यवादः। (निर्>नैप्र.) *नृ + साति- (भावे <√सन्) >गस. यनि.। प्रकृते स्थले. शवसश्चकानः इति पाठः? श्रवस्- ⌊अन्न-⌋ > -वसः, च, काम-> -मे ⌊=*संघाते⌋ इति त्रि-पदः शोधः। अत्र (√कृ ⌊*संघाते⌋> भावे)*कर्म-> नैप्र. काम- इति विपरिणामः स्यात् (तु. एतत्-पर्यायौ पार. ख़र्मन्-, काश्मीरी खल्वाड़- ⌊तु. पृ १०९१ c टि. पृ ११७३ m टि. च⌋।

h) विप. (⌊*निर्योद्धृ-⌋ इन्द्र-)। व्यु.?। पपा. प्रभृ. उस. नृ- ⌊=नर-⌋ इति पूप. च पपा. सह्- इति उप. च। (निर्> नैप्र.) *नृ + साह्- (<कर्तरि √सह् ⌊अभिभवे⌋)>गस. यनि. इति तु मतम्।

i) नृ-षाह्->स्वार्थे भावे च रूपम्। विप. (शुष्म-, शर्मन्-), भाप. च। पपा. सह्य- इतीव उप.।

j) विप. (⌊*निष्ठुत-⌋ इन्द्र-)। (निर्>नैप्र.) *नृ इति कृत्वा (√*स्तु> सू ⌊*स्तुतौ⌋ >कर्मणि) सूत- इति उप. (वैतु. वें. सा. प्रभृ. नृ- इति पूप., <√सू ⌊प्रेरणे⌋ इति उप. च)। गस. गतेः स्वरः (पा ६, २, ४९)। सस्थ. सिमा इत्यत्र टि. अपि द्र.।

k) विप. ⌊*अति-दीप्त-⌋ नासत्य-)। स्क. (या २,७), वें. सा. PW प्रभृ. च विप. (⌊हिंसक-⌋ रुद्र-) इति कृत्वा नृ- (=नर-) इति पूप. उस. च। (निर्>नैप्र.) *नृ इति पूप., √हन् ⌊*दीप्तौ⌋>कर्तरि उप. >गस. यनि. इति मतम्।

l) विप. (⌊नर-घातक-⌋ वध-)। उस. इति k टि. विशेषः।

m) विप. (कामिनी-)। व्यु. अर्थश्च?। (निर्>) नृ+ (√हन् ⌊*दीप्तौ⌋ >कर्तरि) हन्, ना-> गस. यनि.।

n) विप. (नराशंस- ⌊=अग्नि-⌋)। बस. (वैतु. सा. ⌊तैत्रा ३,६,२,१⌋ उस. इति कुर्वाणः स्वरदोषादुपेक्ष्यः)।

o) पाभे. कृते पृ १८५९ c टि. द्र.।

p) पाठः? (निर्>नैप्र.) *नृ+(√*चघ् =√चक् ⌊प्रतिघाते⌋>कर्तरि) *चघ- >गस. *नृ-चघ- (अति-हिंसाकृत्-)>-घम् इति च (√घ्रा ⌊*हिंसायाम्⌋> कर्तरि) घ्राण-> -णम् इति च द्वि-पदः शोधः (तु. सस्थ. टि. ?नृकस्य)।

q) पाठः? नृ-+(√चाय् ⌊*हिंसायाम्⌋ >कर्तरि) चायक->उस. नृ-चायक->-कम् इति शोधः।

?नृ-जित्- प्रमृ. नृ- द्र.
√नृत्,>नर्ति (वधा.), नृत्यन्ति शौ १२,१,४१; पै ९,४,६; १७,५, १; नृत्यसे पै ४,२४,३.
†अनर्तिषुः ऋ १०, ९४, ४; ५; काठ ३५, १४; क ४८, १३; शौ ६,४९,३; पै १९,३१,१६.
नर्तयत्- -यन् ऋ १,५१,३.
नृत्[a]- नृतः[b] शौ१०,२,१७; नृतम्[c] पै १६,६०,५.
नृतमान[c]- -नः ऋ ५,३३,६.
†नृति[d]- -तये ऋ १०, १८, ३; शौ १२,२,२२; पै १७,३२,२; -तौ ऋ १०,२९,२[e]; शौ २०,७६,२.
†नृतु[f]- -०तवः ऋ ८, २०, २२; -तुः ऋ ८,६८,७; ९२, ३; कौ २,६५; जै ३,७,३; -०तू ऋ ६, ६३,५; -०तो ऋ १,१३०,७[g]; २, २२,४[h]; ६,२९,[३[h] (१०, १२३, ७)]; ८, २४,९[h]; १२[g]; कौ १,४६६; जै १,४८,६.
नृतू[i]- -तूः ऋ १, ९२,४.
नृत्त[a]- -त्तानि शौ ११, १०, २४; पै १६,८७, ४; -त्ताय मा ३०, ६; २०; का ३४,१,६; ४,२.
नृत्यत्- -त्यताम् ऋ १०,७२,६.
नृ-तम- नृ- द्र.
?नृतु[j] पै २०,१३,३.
?नृतुप्रजासियूथेगपुत्थगी पै ८,१६,१०.
?नृतो[k] पै ११,६,१०‡.
?नृ-धूत- प्रमृ. नृ- द्र.
नृम्ण, म्णा[l]- -म्णः मै ४, ६, ६; पै ११, ७, ८; -म्णम् ऋ १, ८०, ३; १५; ५, १९, २; ३८,४; ५४,१; ६,२५, ६; ४६, ७; ७, ४८, ३; ५६, ५; ८, ९, २; ९८,१०; १०,४८,२;५०,१; मा ९,२२; ३३,२२†; का १०, ४, ४; ३२, २, ६†; मै १, ६, १२¶; ९,१; काठ ९, ८; २८, ४¶; क ८,११; ४४,४¶; †कौ १,२३१§; २६३;४०५; ४१३; २, ५१९; ३, ४, ११; †जै १, २४,९§; २७,१०; ४०,५; ४५, ७; २, ४, ९; ३, ४०, १५; शौ ४, २४,३; ८, ५,२१; १०, ५, १-६; †२०, १०८, १; १३९, २; पै ४, ३९, २; ६, १०, ८; ११, १३; १६,२८, १०; ७२, १०; १२७, १-५; १९, २२, ५; ६; ५०, १०-१२; -†म्णस्य ऋ १,५५,३; २,१२, १; १०, २२, ३; तै १,७,१३,२; मै ४,६, ६; १२, ३; काठ ८, १६; शौ २०, ३४, १; पै १३,७, १; -†म्णा ऋ १,६७,२; ५,५७,६; ९, ७, [४; ६२, २३]; १५, ४; ६९- ७०, ३; मै ४, ११, ४; कौ २, ४१२; ४८१; ६२१; ७७५; जै ३, ३१, ३२; ३६, ६; ५०, ८; -म्णानाम् पै १६, ७२, ९; -म्णानि ऋ ४,२२,९; ५, ३३, ६; ९, ४८, १; १०, १०२, ८; मा ३८,१४[m]; का ३८,२, ८[m]; कौ २, १८६†; जै ३, १७, ७†;

[a]) भाप. ।
[b]) सपा. नृतः<>नृतम् इति पाभे. ।
[c]) विप. (L*संपोषक-J इन्द्र-)। *निर्भृतौ (संपोषणे) वृत्तिमतः धा. तुदा. इव वृत्तं द्र. ।
[d]) भाप. । इक् प्र. (पावा ३,३,१०८) ।
[e]) भाप. । धा. *निर्भृत्यर्थे वृत्तिः (तु. c टि.; वैतु. वें. सा. GW.<√नृ [नये] इति, OBN. GRV. <√नृत् [नर्तने] इति च)। 'अस्याः अपरस्याः (च) उपसः (सर्व-कालं) ते (तव) नृणां (*निर्भर्तॄणां) नृतमस्य (सतः) नृतौ (*निर्भरणे) प्र स्याम (प्रभवेम)' इति वा. द्र. ।
[f]) विप., नाप. (भासमान-, शूर-, पालक-, नर्तक- प्रभृ. [तु. c टि.]) । कर्तरि उक् प्र. उसं. (पाउ १,९३) ।
[g]) विप. (L*परिपालक-J इन्द्र-) ।
[h]) विप. (L*शूर-J इन्द्र-) ।
[i]) नाप. [नर्तकी- (उपस्- [तु. सा. GW. GRV.; वैतु. पाउ १, ९१ PW. पुं. इति, वें. स्क., सा. पक्षे यनि. नृ-तू- '=नापित-' इति, उप. < √तूर्व् '*वपने' इति च])] ।
[j]) पाठः? (निर्√भृ>कर्मणि) *निर्-भृत->-तम् इति शोधः (तु. उद्भृतम् इति शौ [७,४६,१] पाभे.) ।
[k]) पाठः? मृत्योः इति शोधः (तु. ऋ १०,९७,३;२२ विशिष्टः पाभे.)।
[l]) विप. (L*पुष्टिकृत-J इन्द्र-, ध्रुव-ग्रह-विशेष-), नाप. न. (बल-, धन- [तु. निघ २,९;१०])। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। (निर्√भृ [धारणे=बले-, पोषणे=धने च]> करणे *म्न प्र.) *निर्-भर्म्न- >नैप्र. यनि. (वैतु. या [११, ९] वें. सा. प्रभृ. *नृ- [=नर-] + [√ नम् >] *नम्न- > उस. *नृ-नम्न- > नैप्र. यनि. इतीव; W. SEY [२१] प्रभृ. नृ- [=नर-] + म्नः प्र. इति च?) ।
[m]) =सपा. माश १४,२,२,३० । तैआ ४,१०,२;५, ८,६ आपश्रौ १५,११,२ तु म्रह्माणि इति पाभे. ।

—म्णाम् पै १३, ५, ५[a]; —म्णाय ऋ ७, ३०, १; ८,२,२९; —म्णैः ऋ ६,६६,२; मै ४,१४, ११†.

नृम्ण-वृर्धन[b]— -नः ऋ २, ३६, ५; शौ २०, ६७,६†.

नृम्णस्[c]— -म्णाः पै २०,५३,११.

नृ-वृत्, नृ-वृत्— प्रमृ. नृ— द्र.

?नृष्टिन्नाद् अहम्[d] पै १७,२०,१०.

नृ-हृन्—, नॄंष्णेत्र— नृ— द्र.

नेक्षण[e]— -णम् शौ ९, ६,१७; पै १६, ११२,३.

नेजमेष[f]— -॰ष खि ४,१३,१.

?नेतम्[g] पै १५, १२,३.

?नेत सन्[h] खि ५, २०, २; शौ २०, १३५,७.

नेतृ— प्रमृ., नेतोस् (:), नेत्र—, नेत्री— √नी द्र.

नेद्[1]

√नेद् √निद् द्र.

*नेद्[i]—

नेदिष्ठ,ष्ठा— -ष्ठः ऋ ४, १, ५; मा २१,४; का २३,१,४; तै २, ५, १२,३; मै ४, १०,४; १४,१७; काठ ३४, १९; —ष्ठम्[k] ऋ १, १७,३; १२७, ११; ५,५६, २; ६,५२,६; ७,१५,१; ८,१,[४; ६०, १८]; ६०, १०; ७३, ६; तै ६,३, १, ३¶; ¶मै १, १०, १७; ४, ३, ३[२]; ¶काठ ७-८, १०; १८, २‡[1]; २१, १३‡[1]; २६,१; ३०, ५‡[1]; ३४,३; ३६, ११; ¶क ५,९;७,६; २८,२‡[1]; ४०, ४; कौ २, ८९५†; जै ४, १४,२†; शौ २०, ८५, ४†; पै २०,४७, ४; —ष्ठा तै ४, ६, २, ६‡[1]; मै २, १०, २; —¶ष्ठात् काठ २८, ४[२]; क ४४, ४[२]; —ष्ठाभिः ऋ ८, १९, २८; —ष्ठे ऋ १,१३२,१.

†नेदिष्ठ-तम— -माः ऋ ९, ९८, ५; कौ २,५८९; जै ३,४८,६.

¶नेदिष्ठिन्[m]— -ष्ठी काठ २३, ४; क ३६,१.

नेदिष्ठिनी— -नीः काठ १९,९.

†नेदीयस्— -यः[k] ऋ ८, ५३, ५; ७५,५; १०,१०१,३; खि ३,५, ५; १५, १२; मा १२, ६८; का १३,५,७; तै २, ६, ११, १; ४, २,५, ६; मै २, ७, १२; ३, १, १¶; ४, ५,५¶; ११, ६; काठ ७, १७; १६, १२; २६, ६¶; क २५, ३; ४१, ४¶; कौ १, २८२; जै १, २९, १०; शौ ३, १७,२; १०,८,८$; पै २, २२, १; १६, १०१, ३$; —यसः ऋ ८,२६,१०; १०,८६,२०

?नेनंजम्[n] पै ७,३,७.

a) विप. ([पुष्टि-करी-] वशा-)। सस्थ. (√वह् [*वृद्धौ] > कर्तरि) *उह्री— > द्वि१ —ह्मम् [विप. ([वृद्धिकरी-] वशा-)] इत्यपि द्र.। एतदनु पृ ९८२ f टि. निर्देशो नेष्टः।

b) विप. (सोम-)। उस. उप. कर्तरि कृत् प्र.।

c) = नृम्ण—। विप. (अग्नि-)। अत्र असिः प्र. इति तु ततो विशेषः द्र.।

d) पाठः? (नि √*भृष्ट् [भर्जने] > लङि प्रपु३) *न्यभृष्टन् (अहन् > सत१) अहन् > नैप्र. *नृष्ठ्नहन् इति शोधः (तु. मूको.; सपा. शौ [१२,४,५०] अवृश्चन् इति पाभे. [तत्रापि ?अहम् > अहन् इति शोधः द्र.])।

e) नाप. (चरु-मिश्रण-दण्ड-)। व्यु.?। (निर् √*मेक्ष् [मिक्षणे] > करणे) *निर्-मेक्षण— > नैप्र. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. < √निक्ष् [हिंसायाम्] इति?)।

f) व्यप. ([शिशु-घातक-] राक्षस-विशेष-)। व्यु.?।

g) पाठः? नित्य— > -त्यम् इति शोधः। सस्थ. आसोद्, छिद्यते, शतम्, सिसुन्वा, रथम्, मृडय इत्येतेऽपि षट् पाठाः? तत्-स्थाने यथाक्रमम् अस्यो (=अस्य उ), श्रूयते, सततम् (तु. छन्दः), (√सृ > सिसृत्वन्— >) सिसृत्वा, रथः, मृडयान्नः (= श्याव् नः) इति षडेव शोधाः। रथः स्तूयमान इह द्र.।

h) पाठः? सपा. ऐब्रा ६, ३५ [तु. सा.] न इत (गच्छत) सन् (भवन्) इति त्रीणि पदानि, C. [शांश्रौ १२, १९,२] नेद् (न + इद्) असन् (क्रिप.) इति (तु. जै [ब्रा] १३६; [वैतु. शांश्रौ. मुद्रितः पाठः ?]) गोब्रा २, ६, १४ नेतरसम्(तु.ऽपा.[शौ]) इति पाठः? (तु. पृ १३४० e टि.)।

i) न, इद् इति पदद्वयं यद्र. (तु. पपा.)।

j) निकट-वर्तिन्- इत्यर्थे विप.। व्यु.?। अन्ति [=निकटे] +(√विद् [सत्तायां =*निवासे] > भावे) वेद— > बस. *अन्ति-वेद— > नैप्र. *नि-वेद— > *न्येद— > यनि. (वैतु. [अंशतः] पा [५, ३, ६३] अन्तिक— > यनि. इति)।

k) क्वचिद् वा. क्रिवि. द्र.।

l) सपा. नेदिष्ठम् <> नेदिष्ठा <> विश्वानि (माश ४,६,४,५ च) इति पाभे.।

m) स्वार्थिकः इनिः प्र.।

n) पाठः? (√नी > नेनी > [लङि उपु१]) *अनेनयम् हस्ति-वलम् इति पाद-शोधः (तु. सस्थ. ?सर्वंरजः, ?हस्तिम् इत्यत्र टि.)।

?नेननेताम्[a] पै १३,१४,४.
१नेम[b]– -मः ऋ ५,६१,८; १०,२७,१८; मै २,१,६[2]¶; –मम् ऋ ९,६८,५; १०,४८,१०; मै २,१,६[2]¶; –मस्मिन् ऋ १०,४८,१०; –माः मै २,३,३[2]¶; –मे ऋ १,५४,८; ४,२४,४; ५; काठ १४,९[2]¶; –मेन पै २०,७,५[2]–७[2].
¶नेम-पिष्ट[c]– -ष्टम् मै २,१,४;५.
२नेम[d]– -†०मानाम् ऋ ६,१६,१८; काठ २०,१४; कौ २,५७; जै ३,६,३.
√*नेम, नेमन्[e] ऋ १,५६,२?.
३नेम[f]– -मः ऋ ८,१००,३.
*नेम-धि[g]–
नेमधि-तीवन्[h]– -वानः खि ५,५,७[i].
†नेम-धिति[j]– -ता ऋ १,७२,४[k]; ६,३३,४[l]; ७,२७,१[l]; १०,९३,१३[k]; तै १,६,१२,१; मै ४,१२,३; १४,५; कौ १,३१८; जै १,३३,६.
नेमि[m]– -मयः ऋ १,३८,१२; –†मिः ऋ १,३२,[१५; १४१,९]; २,५,३; ५,१३,६; ८,३४,३; तै २,५,९,३S; ३,३,३,३; मै २,१३,५; ४,१४,१३; काठ १३,१०¶; कौ १,९४; २,११५८; जै १,१०,४; पै १,७८,१S[n]; १३,६,१५; –†मिम् ऋ ७,३२,२०; ८,४६,२३; ७५,५; ९७,१२; १०,६१,१६; तै २,६,११,१; मै ४,११,६; काठ ७,१७; कौ १,२३८; २,२१७; २८१; जै १,२५,६; ३,१९,१२; २३,१३; शौ २०,५४,३; –मी पै २,७७,४; १५,१२,६.
?नेम्न ऋणानृणवानीप्समानः[o] मै ४,१४,१७.
नेष–, ?नेषण-त्वेयः, नेषणि–, नेष्टा-पोतृ–, नेष्टृ–, नेष्ट्र– √नी द्र.
?नेह[p] पै ५,२१,४.
?नेहि[q] खि ४,७[2],४;९.
नैगुत– निगुत– द्र.
नैगुर[r]–
नैगुर-कर्ण[s] पै ७,११,७.
नैचाशाख– नीच– द्र.
नैतोश– नि√तुश् द्र.
नैदाघ– नि√दह् द्र.
?नैनृयः[t] पै ५,३६,१.

a) पाठः? कस्मात् तदृश्येजि नयन-नेयताम् (=दृष्टि-दृश्यताम्) इति पाद-शोधः। अथापि वातस्य त्वा विद्युतः स्तनयित्नोर्, उताऽपां पृच्छाम्यै(मि ए)वान् ह्य(हि श्र)न्ने इत्येवं प्रकृते स्थले उत्तरार्ध-शोधः द्र.।
b) सना. (*कति-पय-)। व्यु.?। न+सम– (=सर्व-)> तस. न-सम– > नैप्र. यनि. (वैतु. या [३,२०] पाउ [१, १४०] <√नी इति, GW. <न+*इम– [=इदम्-] इति?)।
c) कस. पूप. प्रकृतिस्वरः (पा ६,२,४६)।
d) व्यु.?। = १नेम– इति सा. प्रभृ.। वप्रा. सद् (√नृ [*स्तुतिशौर्ययोः]> भावे *नार्य–> प्रशस्तार्थे) *नार्य-मय– > नैप्र. यनि. इति कृत्वोक्तार्थयोः भाप. तु स्यात्।
e) धा. स्तुतौ वृत्तिः; लङि प्रपु३ च यनि. रूपं द्र.। 'तम् (इन्द्रम्) इषः (एषणवन्तः) गूर्तयः (स्तोतारः) नेमन् (अस्तुवन्)' इति वा. (वैतु. पपा. प्रभृ. ?*नेमन्– इति पूप. इतीव कृत्वा उस. नेम(न्>)न्न-इष– इति समस्तं प्राति. इति?)। f) व्यप. ([स्तोतृ-] ऋषि-विशेष-)।
g) नाप. (यज्ञ-, पूजा-)। उप. भाप. < √धा [*कृतौ]। बस. पूप. स्वरः। h) *पूजा-प्रहीतृ-इत्यर्थे विप.। उस. उप. (√धा [धारणे] > कर्तरि) *धीवन– > नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्-स्वरः।
i) सपा. शांश्रौ ८,२१,१ नेमतिथीवानः इति पाभे.।
j) नाप. (यज्ञ-, संग्राम- [तु. निघ २,१७])। उप. भावे < √धा [*कृतौ]। बस. पूप. स्वरः।
k) सप्त१ (तु. स्क. सा. [अन्तिमे स्थले], PW. प्रभृ. [वचनमात्रे], सस्थ. *पौंस्या– इत्यत्र टि.; वैतु. सा. तृ१ इति)।
l) तृ१ (वैतु. वें. सा. GW. प्रभृ. सप्त१ इति)।
m) नाप. (रथचक्र-परिधि-)। व्यु.?। < √नम् इति पावा [३,२, १७१], < √नी इति पाउ [४,४३] ?। (√*वन् [=√वल् 'वलये'] > भावे) *वनयु– (=वलय-) +(√मा> कर्तरि) *मि– > उस. *वनय-मि– > नैप्र. यनि. इति मतम्। n) नै० इति पाठः? यनि. शोधः द्र.।
o) पाठः? नेद् न ऋणानि (तु. पपा.) ऋणवान् ईप्समानः इति शोधः (तु. टि. पृ ६६० e; १००८ d, e, f, q; १०६३ d)।
p) पाठः? (तु. सस्थ. टि. ?तक्मकाम्यालोरो)।
q) पाठः?। सपा. शौ ५,५,५;९ पै ६,४,४;९ न एहि इति द्विपदः पाभे.।
r) अर्थः व्यु. च?।
s) व्यप. (राक्षस-विशेष-)। बस.।
t) पाठः? नैर्ऋताः (पाशाः) इति शोधः (वैतु. BKA. निरय–> नैरयाः इति)।

नैमिष[a]-
नैमिष्य[b]- -ष्याः काठ १०, ६¶.
नैयग्रोध- न्यग्रोध- द्र.
नैर्ऋति-, नैर्ऋत्य- निर्ऋति- द्र.
नैर्वाध्य- निर्√बाध् द्र.
नैर्हस्त-, नैर्हस्त्य- निर्-हस्त- द्र.
?नैवरस्पसैन्न पै २,८,६.
नैवार- नि√वृ द्र.
?नैवो पै ३,३७,१.
नैषाद- निषाद- द्र.
नो न द्र.
?नोत्तरें[c] पै २०,२०,४.
नोत्तो(:), नोदन- √नुद् द्र.
?नोदयीः[d] पै १९,३२,७.
नोधस्[e]- -॰धः ऋ १,६४,१; -धसम् पै १२, ७, १४; -धाः ऋ १, ६१, १४; ६२, १३; १२४, ४; शौ २०, ३५, १४†; पै १२, ७, १४.
नौधस[f]- -सम् शौ १५,२, २२;४, ११;१२; पै १४,३,१२; -सस्य शौ १५,२,२४; -साय शौ १५, २, २३.
नोनुदत्- √नुद् द्र.
?नोभीवाद्येम[g] पै ९,३,७.
?नोयोप्यध्यू[h] पै १९, १९, ११.
नौ अस्मद्- द्र.
१नौ[i]- नावः ऋ १,१८२, ६; ५,५४, ४; ६, ५८, ३; ९, ७३, १; मा १०,१९; का ११,६,४; तै १,८, १४,२; मै २, ६, ११; ४, १४, १६†; काठ १५, ७; शौ ५, ४, ५; पै ७, १०, ८[j]; १९, ८, १३; नावः ऋ १,२५,७; नावम् ऋ १, ११६, ५; १३१, २; १४०,१२; २, १६,७; ४२, १; ५,४५,१०; ७,८८,३; ८, ४२,३;७५,९; ९, ८९, २; ९५, २; १०, ४४, ६; ६३, १०; १०१, २; १०५, ९; ११६,९; १७८,२; खि २,४,१; मा २१, ६†; का २३, १, ६†; †तै १, २, २, २; २, ६,११,२; ५,११,५; मै १,२, २†; ३, ६, ६¶; †४, १०,१; ११,६; काठ २,३[3];†[2];७,१७†; क १,१५[2]†; जै ४,१९, ८†; शौ २, ३६, ५; ५,१९,८;७,७,१†;९,२,६;१२, २,४८; १७, १,२५;२६; †२०, ७२, १; ९४, ६; पै १, ४६, ५; २,२०, १; २१,५; ९, १९, ४; १६,७६, ५; १७, ३५, ५; १८, ३२,८; ९; २०,१, ९†; २४,३; नावया ऋ १,९७, ८[k]; नावा ऋ १,४६, ७; ९७, ७; ९९, १; २, ३९,४; ३, ३२, १४; ५, ४, ९; २५,९; ६,६८,[८; ७,६५, ३]; ८, १६,११; १८, १७; ९, ७०, १०; १०,५६,७; खि ४,२,८?[l]; खिसा २६, २०; तै १, ६, १२, ३†; ५, ३, १०, १¶; †मै ४, १०,१; १२, ३; काठ ८, १६†; १२, १४; २२,६¶; ३८, ७†; क ३४,१¶; †जै ४,५, ४; २८, ४; शौ ४,३३, ७†; ८†[k]; २०, ४६,२; पै ४, २९, ७; नावि ऋ ७,८८,४; १०, १३५, ४; नावौ काठ २३,३¶; नौः ऋ ५, ५९, २; शौ ३,६,७; ५,४,४;६,९५, २; ९, २, १२; १९, ३९, ७; पै ३,२, ७; ७, १०, ७; १६, ७७, २; नौभिः ऋ १, ११६, ३; ८, ८३,३.

---

a) व्यप. (अरण्य-विशेष-)।
b) =नैमिषीय- (तु. वैप २)। नाप. (ऋषि-)। तात्रभविकः यत् प्र.। c) पाठः? शोधार्थं तु. सस्थ. टि. आ।
d) [नदी->(नादेयी- [विप. 'अप्-'])>] नादेयीः इति शोधः द्र.।
e) व्यप. (ऋषि-विशेष-)। व्यु.?। <नव-+(√धा>) धस्- इतीव या [४,१६], <√नु इतीव? पाउ [४, २२६] च। (√नु [स्तुतौ] >भावे) *नव-+वृधस्- (कर्तरि< √वृध् [स्तुतौ]) > उस. *नव-वृधस्- > नैप्र. यनि. इति तु मतम्।
f) नाप. (साम-विशेष- [तु. वैप २])। तेन दृष्टमित्यर्थे अण् प्र. (पा ४,२,७) तत्स्वरश्च।
g) नाशयन् नोभीवाद्येम इति पाठः? नाशयन्तो विवाधेमहि इति द्वि-पदः शोधः।
h) पाठः? अनु-योप्याऽध्यसरम् इति शोधः। सस्थ. यातुः, तरीभ्यः इत्येतयोः पदयोरपि यथाक्रमं मातुः, स्रीभ्यः इत्येतौ शोधौ द्र.।
i) नाप. (तरी-, पोत-)। व्यु.?। < √नम् इति वा √नुद् इति वेति या (५, २३ [तु. पाउ २, ६४])। कु- (जल-)+वहन- (भावे < √ वह्) > तस. *क-वहन-+(√भृ [कृतौ] > भावे) *भ्र- > बस. *कवहन्-भ्र- > नैप्र. यनि. इति मतम् (तु. Eng. पर्यायः कनु [Canoe], पार. कश्ती)।
j) नावः प्रभ्रंशनम् इत्यस्य स्थाने सपा. शौ १९,३९,८ नाऽवप्रभ्रंशनम् इति पाठः? तत्र नावः प्रभ्रंशनम् इत्येवं द्वि-पदः शोधः स्यादेवेति। अधिकं पृ ४५६ *a* टि. द्र.।
k) सपा. नावया<>नावा इति पाभे.।
l) नवा इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ १,९९,१)।

ना(व्यं>)व्यां[a]- -व्याः ऋ १,८०, ८; मै ४,९,१४‡[b]; शौ ८,५,९; ७,१५; १०,१,१६; पै ६, २२, १५; १६,१३, ५; २७,९; ३६, ६; १७,१५,४; -†व्यानाम् ऋ १, ३३, ११; १२१, १३; मै ४, १४,१२; पै २, १९,१; -व्याम् काठ २३,६¶.
२नौ- ?नावाः[c] ऋ ९,४५,५.
नौधस- नोधस- द्र.
?न्नभूत[d] पै २०,५९,३.
न्यंक्त- न्य(नि √अ)ञ्ज् द्र.
न्यक्त- न्य(नि √अ)ञ्ज् द्र.
? न्यु अन्ने[e] पै १३,१४,४.
न्यग्रोध[f]- -धः मा २३,१३; का २५, ४,३; तै ७,४,१२, १; मै ४,४, २¶; काठ ४४,१; -धाः शौ ४, ३७, ४; पै १३, ४, ७; -धात्[g] शौ ५,५, ५; -धे खि ४, ७, ५; ७[२], ४[g]; पै ६,४, ४[g]; -धेन तै ७,३,१४,१; काठ ४३,४.
नैयग्रोध[h]- -धः तै ३,४,८,४; -धेन मै ४,४,२¶.
न्य(नि-अ)ङ्कु[i]- -ङ्कौ[j] तै १,७,७,२.
न्यङ्कु[k]- -ङ्कुः मा २४, ३२; का २६,७,२; तै ५, ५, १७, १; मै ३,१४,१३; काठ ४७,७; -ङ्कून् मा २४,२७; का २६, ६, २; मै ३,१४,९.
¶न्य(नि √अ)च्,ञ्च्, न्यचामः काठ २४, ५; क ३७,६; न्युचेत्, न्यंचेत् काठ २४,५; क ३७,६. न्याच्यन्त काठ २९,९.
न्य(नि-अ)क्त[l]- -क्ताः काठ २९, ९¶.
न्यं(नि-अ)च्,ञ्च्- नीचः[m] शौ ११, १,६; पै १६, ८९, ६; न्यक्,ग् ऋ ८,४,[१; ६५, १]; २८,३; ३२, २५; १०, ६०, ११[३]; ९४, ५[n]; १००, ८; काठ ३५, १४; क ४८,१३; †कौ १, २७९; २, ५८१; †जै १, २९, ५; ३,४७, ७; †शौ ६,९१,२[३]; २०, १२०, १; पै १, १११, १[३]; १९, १८, ८[३]†; ३७,१३; ४१, १५; १७; न्यङ् ऋ ४, १३, [५;१४, ५]; १०, २७, [१३; १४२, ५]; ¶तै २,४, १०,२; ५,५,३,२; मै १, ६, १२¶; काठ २३, ५[३]¶; शौ ५,२२, २; पै १९, १२, १२; ¶न्यञ्चः मै ४,६, ८; काठ २१, ४[२]; २२, ६; क ३१, १९[२]; ३४, १; न्यञ्चम् ऋ ५, ८३, ७; तै ३, १,११, ६†; ५,५,३,२¶; मै १, ४,१२¶; काठ ११,१३†; २५, ५¶; क ३९, २¶; पै ५, २१,१.

a) विप. ([नावा तार्या-] नदी- प्रभृ.)। तार्येऽर्थे यत् प्र. तित्स्वरश्च (पा ४, ४,९१;६,१,१८५)।
b) पाभे. क्वते पृ १७९४ *g* टि. द्र. ।
c) निर्देशः स्वरूपञ्च ?। √नु [स्तुतौ]>२नौ- [तु. निघ ३,११]>नावा [तृ१] इति शोधः (तु. [व्यु. अर्थस्य च विषय एव] वें. सा.; वैतु. PW. GW. प्रभृ. √नु [स्तुतौ]>नाव्->प्र३ इति)।
d) प्रेद गावोऽन्नभूत यस्त्रे···यास्य कमीम् इत्युत्तरार्ध-पाठः? प्रे (प्र इ) द् गावोऽन्नम् अभावयन्, भूयस्त्वाया-ऽस्याऽकल्पिपि (*स्तुतिमकार्पम्) इति शोधः।
e) पाठः? (तु. सस्थ. टि. ?नेननेताम्)।
f) नाप. (वट-वृक्ष-)। व्यु.?। पपा. नावग्रहः। न्यच्-+ √रुध् (=√रुह् >भावे) *रोधस्->कस. *न्यग्-रोधस्-> नेप्र. *न्यग्रो-+(√धा [*कृतौ]> भावे) *ध-> यस. यनि. (वैतु. ऐब्रा [७, ३०] न्यच्-+ √रुह् [वा √ उब्ज् वा] > उस. यनि. इति, मास [१२, ३,७,३] पाम [२, ३, २९] ऐब्रा १मः कल्प इति)।
g) सपा. न्यग्रोधात् <>न्यग्रोधे इति पाभे.।

h) विकारेऽर्थे अञ् प्र. ऐजागमश्च (पा ४,३,१४०; ७ ३,५)। ञित्स्वरः।
i) नाप. (रथावयव-विशेष-)। गस. <नि √अञ्च्। धा. अर्थः?। उप. कृत्-स्वरः।
j) =सपा. तैब्रा १,३,५,४; २,७,८,१; १६, १ आपश्रौ १८,४,६; २२,२६,१७;२८,१८ बौश्रौ ११,७:२६; १८, १०:१९;१७:१९ वाश्रौ ३,१,२,१ वैश्रौ १७,१२:१० हिश्रौ १३,१,४४; २३,४,३१; ५७ आपमं २,२१, १७ पागृ ३,१४,६ हिगृ १,१२,२। अङ्कौ न्यङ्कौ इत्यस्य स्थाने तांब्रा १, ७,५ द्राश्रौ ५, ४,६ लाश्रौ २, ८,९ तु अङ्का-न्यङ्कू इति, काठ्गृ २६,२ अङ्कन्यङ्कौ इति मागृ १, १३,४ अङ्कून्यङ्कौ इति च पाभे.।
k) नाप. (हरिण-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। < नि √अञ्च् इति पाउ [१, १७]। अतिगतिमदर्थे *निर्भर्-(अतिशयवत्-)+(√ अङ्क् [गतौ]>भावे) *अङ्कु-> वस.पूप. स्वरे *निर्भराऽङ्कु- >नैप्र. यनि. इति मतम्।
l) क्तः प्र. नत्वञ्च (पा ८, २,४८)।
m) विप.। क्लिन्ते उप. पूप. प्रकृतिस्वरः (पा ६, २,५३)। n) पाभे. वृते पृ १८४८ *f* टि. द्र.।

नीची[a]- -ची ऋ ८,१०१, १३; पै १,८६,६; १६,४७,१०; -चीः ऋ १,६६,५;७२,१०;५, ४४ ४; ६, १७, १२; ७, १८, १५; ९, ८८,६; मै ४,१,१२¶; शौ ४, १५, १२[b]; पै ५,७,११.

नीचीन[c]- -नम् ऋ १०, ६०, ११; शौ ६, ९१, २†; पै १, १११,१; १९, १८,८†; -नस्य शौ ७, ५८, ५; पै १, ४८, १; -नाः ऋ १, २४,७.

नीचीन-वार[d]- -रम् ऋ ५, ८५, ३; ८, ७२, १०; कौ २, ९५४; -रे ऋ १०,१०६,१०.

न्यु(नि-अ)ञ्चन[e]- -नम् ऋ ८, २७, १८; मै १, ८, २¶[f]; पै ८,१६, ८; ९; १७,१३,३; २०,२८,३.

न्यञ्चनै(न-ए)पिन्[g]- -पिणः मै ४,६,९¶.

न्य(नि√अ)ञ्ज्, न्यङ्क्ते काठ ७,७; ८¶; ¶न्यनक्ति काठ २५,१०[2]; क ४०, ३[2]; न्यञ्जन्ति शौ ९, १,१७; पै १६, ३३, ८; न्यनक्तु शौ १८,३,११;१२.

न्यानजे ऋ १,१६१,४.

न्य(नि-अ)क्त,क्ता- -क्तः तै ३,३,९, १; पै १९, ३६, ११; -¶क्तम् तै १,५,२,४; ५, १, ९, ५; ६, १,३,२; मै १, १०, १३; ३,२, ५; ८,५[2]; काठ ८, २[2]; १८, १९; १९, १; २५, ६[3]; ३६, ७; क ६,७[2]; २९, ७; ८; ३९, ३;४[2]; -¶क्ताम्[h] शौ १४, ९, ३३; पै १८,१०,३.

?न्यन्तर्[i] काठ १४,३.

?न्यन्मृणोन्मृणो गाद्[j] पै १, ९७,३.

?न्यन्वञ्चनीम्[k] खि ४,७[2],२.

न्य(नि-अ)प√दंश्, नि···अपादशत् पै १९,४१,१६; ४२,१.

न्य(नि-अ)प-परि√दिह्

ϕन्यपपरि-दिग्ध- -ग्धम् पै २,३१, ६.

न्य(नि-अ)भि√हिंस्, न्यभिहिंसति खि ४,५,११[l].

?न्ययत्[m] पै १७,११,३.

न्ययन- नी(नि√इ) द्र.

न्य(नि√अ)र्थ्

न्य(नि-अ)र्थ[n]- -र्थम् ऋ ७, १८, ९; १०, १०७,८; -र्थात्[o] ऋ १०, १२८, ७; तै ४, ७, १४, ३†; -र्थानि ऋ ६, २७,६.

न्य(नि√अ)र्प्>र्पि, न्यर्पय शौ १०, ३. १५; पै १६, ६४, ४; †न्यर्पयतम् ऋ ७, १०४, १; काठ २३,११; शौ ८, ४, १; पै १६, ९,१.

न्य(नि-अ)र्पित- -ताः शौ १०, ३, १५; पै १६,६४,४.

न्य(नि-अ)र्बुद[p]- -दम् खि ४, ११, ८[q]; मा १७,२; का १८, १, ३; तै ४, ४, ११, ४; मै २,८,१४; काठ १७, १०[2]; क २६, ९; शौ ८,८,७; १०, ८, २४; १३, ७, १७; पै १६, १०३, १; -दाय तै ७,२,२०,१; काठ ४२, १०; -दे काठ ३९,६.

---

a) विप. (उषस्-, गो- प्रभृ.)।

b) तु. सस्थ. टि. अव·· सृज।

c) स्वार्थे ख> ईनः प्र. अचोऽल्लोपो दीर्घश्च (पा ५, ४, ८;६,३,१३८; ४,१३८) प्र. स्वरश्च।

d) विप. (⌊*नीचैर्-वृत्त-⌋ अवत-, कवन्ध- ⌊=मेघ-⌋; गो- ⌊=रश्मि-, गृह-⌋)। बस. पूप. स्वरः। उप. अर्थः व्यु. च?। (√वृत् ⌊वर्तने⌋ >भावे) *वृत्त- > नैप्र. यनि. (वैतु. या ⌊१०,४⌋ नैप्र. <द्वार- इति)।

e) नाप. (प्रवण-मार्ग-⌊ऋ.⌋, निलय-)। गस. उप. अधिकरणे ल्युट् प्र.।

f) पाभे. कृते पृ १५२४ f टि. द्र.।

g) विप. (देव-)। उप. <√इष् ⌊इच्छायाम्⌋।

h) सपा. न्यक्ताम् <> व्यक्ताम् <> वित्ताम् आपमं १,१०,२ इति पाभे.।

i) नि-यन्तृ- > -०यन्तः इति शोधः (तु. सपा. मै २,११,४)।

j) पाठः? नि, उन्मृणो ⌊ण-उ⌋ न्मृण-> -णः अगाद् इति शोधः?।

k) पाठः? ?स्यन्वञ्चनीन् इत्यत्र शोधः द्र.।

l) सपा. खिसा २९, ११ अन्योऽभिहिंसति इति पाभे.।

m) पाठः? (निर्√वृध् ⌊वृद्धौ⌋ >लुङि प्रपु१) *निर्-वृधत् इति शोधः। नैप्र. यनि. विपरिणाम इति भावः (तु. छन्दः)। 'यज् ज्येष्ठं (सत्) पदः [पं१ (लोकसर्वस्वात् ⌊ जातविकवचनम् ⌋)] *निर्वृधत् (निर्गत्य वृद्धिमापत् ⌊सर्वलोकापेक्षया वृहत्तरमभूत्⌋)' इति वा।

n) भाप.। उपसृष्टस्य धा. ऋद्धयपकर्षे ⌊अनर्थे⌋ वृत्तिः। गस. उप. भावे घञ् प्र. थाथीयः स्वरश्च।

o) पाभे. कृते पृ १८१९ l टि. द्र.।

p) नाप. (संख्या-विशेष-)। प्रास.। तु. टि. ?अर्बुद-।

q) सपा. खिसा ३३, ७ न्युर्बुदम् इति, काशि १३५ = १ ?न्यद्भुतम् इति पाभे.।

न्यु॑(नि-अ)र्वुदि[a]- -दिः शौ ११, ११, ४; -०दे शौ ११, ११, ६;११; १२;१९;१२,२०;२१.

न्य(नि √अ)व्, नि[b] ··· अविष्टम् ऋ ८, ५,१३.

न्य(नि-अ)व √चर्, †अव ··· निचरन्ति ऋ ९,१०७,१९; कौ १, ५१६; २, २७२; जै १,५३, ६; ३, २३,४.

न्यवे(नि-अव √इ), नि ··· अवेहि पै १९,३९,६.

?न्यष्टकाः[c] पै १९,२०,३.

न्य(नि √अ)स् (भुवि), नि ··· स्याम ऋ ९, ९८,५[d].

न्य(नि √अ)स् (क्षेपे), ¶न्यस्यति[e] काठ २०, २; क ३१, ४; ¶न्यस्यन्ति मै १, १०, १९; काठ ३६, १३; न्युस्यथ शौ १४, २, २२; पै १८, ९, ४; ¶न्यस्येत् तै ५, ४,३,५; मै ३,३,४; काठ २१, ६;२९,८[e]; क ३१,२१.

न्यु(नि-अ)स्य मै ४,८,१¶.

न्या(नि-आ)स- -साः पै १,८७,१; १९,५४,१.

न्य(स्तक>)स्तिका[f]- -का शौ ६, १३९,१.

न्यह्न[g]- -ह्ने शौ १८,४,६५.

न्या(नि-आ) √कृ, न्याकुरु ऋ १०, १९,२[h].

न्या(नि-आ) √गच्छ्,गम्, ¶न्यागच्छन्ति मै ४, ५, ८; न्यागच्छत् तै ७, १, ६, १; काठ १२,३; २७,९; न्यागच्छेत् काठ १२,३.

न्यागन् शौ ७,७७,८‡[i].

न्या(नि-आ) √द्रु,न्याद्रवत् मै४,६,४.

न्या(नि-आ) √धा, †नि ··· आदधुः ऋ ८, ८४, २; कौ २, ५९५; जै ३, ४८,११.

न्या(नि-आ) √नम्, ¶न्यानमन्ति काठ २८,४; क ४४,४.

?न्यानयत्[j] शौ ७,३९,५; पै २, ७९, ५; ३, २९,६.

न्या(नि-आ) √प्लु, न्याप्लवत मै २, १,११¶.

न्याय-, ?न्यायन- नी(नि √इ) द्र.

न्या(नि-आ) √युज्, आ ··· नियुनक्तु पै १९, २८,१०[k].

न्या(नि-आ) √वह्, न्यावह पै १९, ४१,१२.

न्या(नि-आ) √वा, न्यावाति पै २०, ६१,४; १०.

न्या(नि-आ) √वृत्

न्या-वृत्- -वृतः पै १९,१६,३.

न्यास- न्य(नि √अ)स् ⌊क्षेपणे⌋ द्र.

?न्यासाम्[l] पै १९,५४,१.

?न्र्युं[m] ऋ ७,२१,२.

---

a) नाप. (देव-विशेष- ⌊वैतु. सा. सर्प-विशेष-?⌋)। व्यु. ?। प्रास.। पूप. प्रकर्षार्थे अव्य. (तु. टि. अर्बुदि-)।

b) तु. वें. सा.; वैतु. GW. गत्यभाव इति, MW. ϕ नि-आगतम् इति योग इति (वैतु. प्रकृते सूक्ते मन्त्राः १६;२४; ३०)।

c) पाठः ? अन्वष्टकाः इति शोधः (तु. पागृ ३, ३,१; १०; ११)।

d) तु. वें. GW.; वैतु. सा. नि इति स्वाश्र. इति।

e) तु. परि. सस्थ. टि. अधि।

f) नाप. (ओषधि-विशेष- ⌊तु. कौ ३६,१२⌋)। व्यु. ?। पपा. नि-अस्तिका इति। (निर् √वृष् ⌊*वृद्धौ, रोहणे⌋> भावे) *निर्-वृष्ट- > ⌊तद्वदर्थे⌋) *निर्वृष्ट(क-) > ०ष्टिका- > नैप्र. नीवस्तिका- > यनि. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. < नि √अस् ⌊क्षेपे⌋ इति, ?B. < नि √आस् ⌊उपवेशने⌋ इति च)।

g) नाप. (प्रातर्वेला ⌊तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. न्यह्न- ⌊तु. काश १,२,३,७⌋ इत्यनेन भिन्नेन सताऽपि प्राति. संभिन्दन्त इव यनि. प्राति. अपराह्ण-पर्याय इति ?⌋)। व्यु. ?। ११। नि-अह्न- इतीव। (निर् √*वघ् ⌊माने⌋> भावेऽधिकरणे वा) *निर्-व्रघ्न- > नैप्र. यनि. (तु. व्र(व्र)ध्न- इति; वैतु. अन्ये अहन्- > अह्न- ⌊=दिन-⌋ इति उप. इति ?)। गस. उप. स्वरः।

h) पाभे. कृते पृ ९५३ c टि. द्र.।

i) सपा. न्यागन् <> अभ्यागात् (या ११, ४५ च) इति पाभे. (तु. परि. टि.)।

j) पाठः? (मायिन्- > यिनी- >)-नी आऽनयत् इति द्वि-पदः शोधः (तु. छन्दः, सपा. पै ⌊२,७९,३⌋ ?मिन्यानयत् इत्यत्र टि. च)।

k) 'मेधा ··· मे ··· रुचो ··· वह्वीर् गावः ⌊द्वि३⌋' इति वा.।

l) पाठः ? अन्यासाम् इति शोधः द्र.।

m) पाठः ? (√*नेम् ⌊स्तुतौ⌋ > कर्मणि) *नेमस्- (स्तोत्र- ⌊=*नमस्-⌋) > द्वि१ *ने(मस् >)मो इति शोधः (तु. छन्दः) '(स्तोतारः) सोममादः दुध्रवाचः (इन्द्रस्य) विदथे (पूजार्थं) यज्ञं प्रयन्ति वर्हिः (च) विपयन्ति (*प्रस्तारयन्ति)। (अथ ते) दूर-उपब्दः (दूरशब्दवतः) वृषणः यशसः (प्रातिमतः, इन्द्रस्य) गृभाद् आ (ग्रहण-पर्यन्तं) नेमो (स्तोत्रं) भ्रियन्ते (स्तुवन्ति)' इति वा. इति कृत्वाऽत्र विषये पृ १६६१ j टि. यथाऽपेक्ष-

न्यु(नि√उ)च्, न्युच्यतु शौ २,१४,३; ६, २६,३; पै २,४,५; १९,१९,२.
नि···उवोच[a] ऋ ७,४, ३; †नि···उवोच ऋ ७,२१,१; कौ १, ३१३; जै १,३३,१.
†न्यो(नि-ओ)च(न>)नी[b]- -नी ऋ १०,८५,६; शौ १४, १, ७; पै १८,१,७.
न्यो(नि-ओ)चर[c]- -रः शौ ५,२२, ५; पै १३,१,७.
न्युप्त-, न्युप्य, न्युप्यमान- नि√वप् द्र.
न्यु(नि√उ)ब्ज्, †न्युब्ज[d] कौ १, ९५; जै १, १०, ६; शौ ८,८, ६; ११, १,६; पै १६, २९, ६; ८९,६; न्यौब्जत्[e] मै ३, ९, ३¶.
न्यु(नि√उ)प्, नि···ओपति ऋ १, १३०,[८; ८, १२, ९]; न्योपतु शौ १२, ११, १२; †न्योप ऋ १०, ८७, १२; शौ ८, ३, २१; पै १६, ८,१; †नि···ओपतात् ऋ ४, ४, ४; मा १३, १२; का १४, १,१२; तै १, २, १४, २; मै २,७,१५; काठ १६, १५; क २५, ६; †न्योपतम् ऋ ७,१०४, १; काठ २३,११; शौ ८, ४,१; पै १६,९,१.
न्यू(नि√ऊ)ङ्ख्[f], न्यूङ्खयन्ते ऋ १०, ९४,३.
¶न्यू(नि-ऊ)न,ना[g]- -नया तै ५, १, ९, २; ४, ७, ६; ६, १, २,७; -नात् तै ५, १, ९, २; ४,७,६; ६,१,२,७.
न्यू(नि√ऊ)ह्, न्यूहति मै ३, ९, ४[२]¶.
न्यृ(नि√ऋ),च्छ्, †न्यृण्वन् ऋ ७, १, २; ५, ६; काठ ३९, १५; कौ २, ७२४; जै ३, ५९, १७.
न्यृच्छेत् तै ६,४,६,३¶.
न्यर्त ऋ ४,१६,९.
न्यृ(नि√ऋ)ञ्ज्, न्यृञ्जते ऋ १,५४, २; न्यृञ्जते ऋ १, १४३, ५; †नि···ऋञ्जते ऋ १, ३७, ३; कौ १, १३५; जै १, १५, १; न्यृञ्जसे ऋ ८,९०, ४; न्यृञ्जसे ऋ १०, १४२, २[h]; न्यृञ्जे ऋ ३, ४, [(२, ३, ७) ७;७, ८ (१०, ६६, १३; ११०,७)]; ४, २६,१.
न्यृ(नि√ऋ)पृ, †न्यृपन्ति ऋ १,५२, ७; मै ४,१२,३.
न्यृ(नि-ऋ)ष्ट,ष्टा- -ष्टः ऋ १०,१०८, [(७,९०,६) ७]; -ष्टम् ऋ ४, १८,५; २०, [६; १०, ४२,२]; शौ २०, ८९, २†; -ष्टे ऋ ३, ५५,२०.
न्ये(नि√ए)र्[i], न्येरिरे ऋ ४,१,१[२i]; ८, १९, १८; २१; न्ये(नि-ए)-रिरे[j] ऋ १, १२८, ८[२]; २, २,३.
?न्यो[k] शौ ११, ९, ४; पै १६, ८२, ४.
†न्यो(नि-ओ)कस्[l]- -कसे ऋ १,९,

मनुकूलयितव्यम् (वैतु. पपा. प्रमृ. नि उ इति द्वे पदे अत्र स्यातामिति कृत्वा नि ··· भ्रियन्ते इति योग इतीव ?)।

[a]) वैतु. सा. <नि√वच् इति।

[b]) नाप.। अर्थः व्यु. च ?। पपा. यनि. अवग्रहः।

[c]) विप. ([निवास-कृत-] तक्मन्-)। व्यु.?। पपा. यनि. अवग्रहः। (नि√उच् [*निवासे] >अधिकरणे) *न्यो (नि-ओ)क- + (√चर् [*कृतौ] >कर्तरि) चर- >उस. *न्योक-चर- > नैप्र. यनि.। तृतीयस्य पादस्य पाठः? तु. सस्थ. टि. यावत्।

[d]) सपा. न्युब्ज <> विरुज इति पामे.।

[e]) न्यौ° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[f]) धा. अन्तर्विष्ट-शब्द-विशेषे वृत्तिः (तु. GW.; वैतु. PW. प्रमृ. न्यूङ्ख- >नाधा. इति मन्वानाः स्वरविरोधाच् चिन्त्याः)।

[g]) प्रास.।

[h]) वें. प्रपु१; सा. GW. मपु१।

[i]) पाधा. पठितात् सतः √ईर् इत्यतोऽन्योऽयं धा. प्रेषणार्थे द्र. (तु. पपा. यनि. अवग्रहः; वैतु. सा. नि √ईर् इति च, PW. प्रमृ. नि-आ-√ईर् [तु. ऋ १,६,४] इति च धा. निर्देशुका इति)।

[j]) ?GW. नि ईरिरे इति प्रस्तावुकः?।

[k]) पाठः? (योनि- >*योन्यु- >)-न्यम् (विप. [ब्रह्मन्-]) इति शोधः। सस्थ. ?दृढ- > -ढम् इति शोधोऽपि द्र.। शेषं पृ १६६४ c टि. गतम् (वैतु. न्युः इति पपा. इतीव कृत्वा सा. CA. च यनि. [√नी >कर्तरि] *नी- > प्र३ इति, B. तु तदेव रूपं प्र१ इति च, GW. नि इत्यस्य नि. किञ्चिद् वृत्तमितीव च ?)।

[l]) विप. ([*समीप-वसति-] इन्द्र-, सोम-)। वस. पूप. स्वरः। पूप. च अन्ति इत्यस्य पर्यायः। उप. <√उच् [*निवासे]।

१०; शौ २०, ७१, १६; -काः ऋ ५, ४४, [१४; १५]; कौ २, ११७६; ११७७.

न्योचनी-, न्योचर्- न्यु(नि √उ)च् द्र.

न्यो(नि √ओ)ह्[a], न्योहते ऋ ५,५२, ११.

न्वै[b] काठ २३,६.

?न्वैषजः[c] पै ४,२१,६.

a) = √ उह् । (तु. टि. √ ओह्)।

b) नु वै इत्येतयोः सतोः पदयोः (तु. पपा.) संहितायां नैप्र. वकार-लोपे सति यनि. विपरिणामः (तु. त्वाव, त्वै इति)।

c) पाठः ? नः भेषजी इति द्विपदः शोधः (तु. सस्थ. टि. ? दैमैः)।

इति वैदिकपदानुक्रमकोषे सांहितिके प्रथमे विभागे -

तृतीयः खण्डः समाप्तः